UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

Liber Bibliothecae Academicae
publicae Senkenbergianae.
Rep. No.

Hs 652

Bibl. Senk.
F. 26.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

Incipit epla Sancti Jeronimi pbri ad paulinū d'omnibz Scripture

PATER AMBROSIUS

tua mihi munuscula pferens detulit et suauissimas litteras: que a pncipio animarum fidem placite iam fidei ꝛ uetens amicitie pferebant. Vera enim illa necessitudo ē. xpi glutino copulata. quā nō utilitas rei familiaris. nī pfecta tantum corpoꝝ. nī subdola ꝛ pulpans adulatio. si dei timor ꝛ dilectio scripturarum studia conciliant. Legimus inter ceteros hystorios. quosdam lustrasse prouincias. nouos adisse pplos. mana transisse. ut eos quos scriptis nouerant. eorum quoq; uiderent. Sic phytagoras mē phiticos uates. sic plato egyptum. archytam tarentinū eundēq; etiam italie quondā magna grecia dicturi laudatissime pugnant. ut qui atticis magister erat et potens. quiq; doctrinas academie gymnasia pfessabat. fieret pegrinus atq; discipulus. malens aliena uerecunde discere. quā sua impudēter ingerē. Denicq; cum litteras quasi toto fugientes orbe psequi captus aperuit ꝛ uenundari etiam tyranno crudelissimo pirate captiuus. 3. uinctus. ꝛ seruus. tñ qui philosophus maior eminente se fuit. Adeum uiuū lacteo eloquentie fonte manantē. de ultimis hyspanie galliaq; finibz quosdam uenisse nobiles legimus. ꝛ quos ad contēplationē sui roma nō tuerat. urbis tōis fama pduxit. Habuit illa etas inauditū omnibus seculis celebrandūq; miraculū. ut urbem tantā ingressi. aliud extra urbē quererē. Apollonius siue ille magus ut uulgus loquitur. siue philosophus ut phytagorei tradiderunt. inierunt pelas. pcessisse eum asserunt. alibinos. scytas. nasamonas. opulentissima indie regna penetrasse. ꝛ ad extremū latissimo phison amne nāuigasse. peruenisse ad brachmanas. ut hyarchum inter nouo sedentem auro ꝛ de rantali fonte potantem inter discipulos de natura. motibz. ac syderum cursu audisse docentē. Inde pclamitasse babilonios. caldeos. medos. assyrios. persicos. syros. phenices. arabes. palestinos. peregrinos. alexandriam. adisse ethyopiam. ut gymnosophistas. et famosissimā memphim solis uideret inflabilē. Inuenit uir ille ubiq; quod discere. ꝛ semp pfectus semp se melior fecerit. Scripsit super hoc plenissime octo uoluminibz philostratus. Quod locutus de seculi hominibz eū apls paulus uas electionis. ꝛ magister gentium q de conscientia tanti uiri sed spiritus loquebatur. an experimentū quereris ei qui in me loquit xpc. post annos tres uidere petri ꝛ mansit apud eum diebz quindecim. Hoc enī ministerio decennalis. ꝛ triennalis futurus gentiū pdicator. instruendus erat. rursumq; post annos quatuordecim. assumpto barnaba. ꝛ tito. exposuit apls euangelium. ne forte in uacuū curreret aut curresset. Habet nescio qd latentis energie uena uoris. ꝛ inanes discipli d. auctoris ore infusa fortius sonant. Vnde ꝛ esaias cum leuiti erudiret. ꝛ legeret illa demosthenis oratio. q. adūs eum habuerat. miramur. amens. atq; laudamur. suspicimus ait. Qd si tpm audisseris detrā sua uim resonantē. Hec hec dico qd sit aliqd in me tale qd uel possis. uel ullus discere. si quis artior tuus ꝛ discendi studium. etiā absq; nob se plus debeat. Ingeniū docile. ꝛ sine doctore laudabile ē. Non qd inuenias. si quid queras consideramus. Mollis cera ꝛ ad formandū facilis. etiam si artifex ꝛ plasse cessent manus tñ totum ē quicqd ee potest. Paulus apls ad pedes gamalielis legem se moysi ꝛ ppetas didicisse gloriatur. ut armatus spiritalibz telis postea deceret confidere. Arma enī militie nre nō carnalia sūt si potentia deo ad destructionē munitionū cogitationes destruentes. ꝛ omnē altitudinē extollentē se aduersus scientiā dei. ꝛ captiuantes omnē intellectū ad obedientiā xpi. ꝛ puram subiugare omnē inobedientiā. Time deum scribit ab infantia sacris litteris eruditum. ꝛ hortatur ad studiū lectionis. ne negligat gram que data sit ei p impōnionē manus pbrij. Cito precepit ut inter ceteras uirtutes episcopi quā breuissimone depingit. scientiā quoq; uideat esse necessariam. Optimeq; intgr ei qui sit doctrinā ē fidelem sermonē. ut potens sit exhortari in doctrina sana. et eos qui contradicunt reuincere. Sancta quippe scripturas solum sibi prodē. ꝛ quātū edificat ecclesiarum pfectu ecclām xpi. tantū nocet si destruantur ī

Monasterij sci Johannis in Seyn. Ordinis Cartusiensis.

BIBL. SENCKENBERG. MS No. 216
BIBL. SENCKENBERG. MS No. 216

resistit. Malachias pphā. immo p malachi
am dñs interrogauit sacerdotes legem. Intan
tum sacerdotis officium ē. interrogatū respon
dere de lege. Jn deuteronomio legimus. inter
ga patrem tuum ⁊ annūtiabit tibi. seniores
tuos ⁊ dicent t. Jn psalmo quoq centesimo
octo decimo cantabiles mihi erant iustifica
tiones tue. in loco peregrinationis mee. Et in
descriptione iusti uiri. cum eū arbori ute da
tur que ē in paradiso comparet. inf ceteras uirtu
tes etiam hoc intulit. in lege dñi uoluntas ēl.
⁊ in lege eius meditabitur die ac nocte. Dum
el in fine sacratissime uisionis iustos aīt ful
gere quasi stellas ⁊ intelligentes id ē doctos qi
firmamēti. Iudex qītū inf se distent iusta in
stituit. ⁊ docta iustitia. Alii stellis alij celo cō
parantur. quāq; tota hebraicā ūtatem utriq;
de eruditis possit intelligi. Ita enī apud eos legi
mus. Et aīt dom fuerunt. fulgebunt qi splen
dor firmamēti. ⁊ q ad iustitiam eruditi multos.
qi stelle in perpetuas ēternitates. Cui paul apls uas
electionis. ꝫ. Utique qua uas legis. ⁊ scriptura
tū scāz annariū ē. Plantes stupent indoc
ta dñi. ⁊ miranf inperito ⁊ hoc quom legem
sanct cum litteras nō didicerint. Quod enim
alijs exercitatio ⁊ cotidiana in lege meditatio
tribuere solet. illis spūs sc̄s suggerebat. ⁊ erant
tota qđ scriptum ē. e. d. o. y. ala alkthoi.
Ducebam amos saluator impleuerat. ⁊ in templo
sedens de questionib; legis interrogans. magis
docet dum prudenf interrogat. nisi forte rustico
rerum. rusticam diam iosem. quoz usq; dice
retur. Et si imperitus simone. ñ in sacerdotio.
Johannes rusticus. peccatoz indef. Et unde illa
uox obscura. in principio erat verbum ⁊ verbum e
rat apud dm. ⁊ deus erat verbū. λογος. grece.
multa significat. ⁊ ratio. ⁊ supputatio. ⁊ ora
unius cuiusq. Nam ⁊ verbum ē ⁊ ratio. ⁊ sup
putatio. ⁊ causa uniuscuiusq; rei. p quā fit singu
la que subsistunt. que ūnūsa recte intelligi
mus inspō. Hoc deus plato nesciuit. hoc de
mosthenes eloquēs ignorauit. Perdam inqt sa
pientiā sapientū. ⁊ prudentium reprobabo. Ve
ra sapientia petit falsam sapientiam. Et quāq;
stulti na ꝓhcationis uerecunde sit. tam paulus
sapientiam loquit inf ꝑfectos. Sapientiam
aīt ñ seculi huius. nec principū seculi huius q destru
unf. s. loquim dei sapiam in mysterio absco
ditam. quā predestinauit ds ante secla. dei sapia.
xp̄s ē. xp̄s enī dei uirtus ⁊ dei sapientia. Hec
sapientia in mysterio abscondita ē de qua et

noni psalmi titulus p notatur. p occultus filij
in quo sūt oēs thesauri sapie ⁊ scientie absco
diti. Et qui in mysterio absconditus erat predestina
tus ē ante secla. predestinatus aīt ⁊ figuratus
in lege typhis. Cui ⁊ ipse appellabantur u
dentes. quia uidebant eā que ceteri ñ uidebāt.
Abraham uidit diem ē ⁊ letatus ē. Apictū
tur celi ezechiel. q ipso peccatoz clausi erāt.
Reuela inqt domine oculos meos. ⁊ cōsiderabo
mirabilia de lege tua. Lex enī spiritalis ē. re
uelatione opus ē. ut intelligatur. ac reuela
ta facie dñi glām cōtemplemur. Liber in apo
chalipsi septem sigillis signatus ostenditur. q
si dederis homini scientem litteras ut legat. re
spondebit t. Non possū. Signatus ē enī. Cum
enī hodie putāt se nosse scripturas tenent signa
tū librum nec aperire possunt. n̄ ille reseauerit.
qui hr clauem dauid. qui aperit ⁊ nemo clau
dit. claudit ⁊ nemo aperit. Jn actib; apl̄oz scs
eunuchus. imo uir. sic enī eum scriptura eg
nominat. cū legeret ysaiam pphā. interrogat
a philippo. Putasne intelligis que legis. ⁊ q.
Quō possum. n̄ aliquis me docuerit. Ego ut
de me interim loquar nec sanctior sū hoc eu
nucho. nec studiosior qui de ethiopia. id ē de
extremis mundi finib; uenit ad templū. re
liquit aulā regiā. ⁊ tam amatoz legis. ac diui
ne scientie fuit. ut etiā in uehiculo sanctas lit
teras legeret. ⁊ tam cum librū teneret. ⁊ ubi
dñi cognitione poterat. lingua uoluēt. labia
psonaret. ignorabat eum que in libro nesciēs
uenerabatur. Uenit philippus. ostendit ei
ibm qui clausus latebat in littera. O mira
doctoris uirtus. Eadem hora credidit eunuch.
baptizatur. fidelis ⁊ sc̄s ē. ac magister d discipu
lus in deserto fonte ecclē quā inundato sinu
goge templo reppert. Nec ame p strictas sunt
breuit. neq; enī eplas angustia. euagari lō
gius patiebatur. ut intelligeret se unicuiq;
sanctoz sine premio ⁊ monstrante semitā ñ posse
ingredi. Tacco de grammatica. rethoribz. philo
sophis. geometras. dialecticis. musicas. astro
nomas. astrologis. medicis. quoz sapia mō
dalib; sanctis uetustissima ē. ⁊ omnes partes san
ctitur. καὶ ΘΗΝ. ΕΙCΔΟΤΟΝ ΤΗΝ. ΤΗΣ ΡΙΑΝ.
admirabiles artes uenian ⁊ que ñ tam lego quā
manu administrant. Agricole. cementarij. fa
bri metallor ligneoz q celores. lanarij quoq;
⁊ fullones. ⁊ ceteri qui uarā supellectilem tri
tia opuscula fabricantur. absq; doctore ñ possit
ē quod asserunt. Qđ medicoz ē. p mittit

BIBL. SENCKENBERG. MS No. 216

medio. tractant fabulas fabri. Sola scriptu
rum ars ē. quā sibi oēs passim uendicant. Sc
imus uideri. docq; poemata passim. Hunc ga
rula anus. hunc delirus senex. hunc sophista
uerbosus. hunc unusq; psumit. Laceramt. decer
pte quā discant. Alij adducto supalio gran
dia ubi trutinantes. nē nullicerulas de sacris
uestis philosophumē. alij discant ppudor afem
mis qđ uiros deceant. ne purum hoc sit quadā
facilitate ubor. immo audacia eliminēt. alijs
quod ipi ñ intelligunt. Taceo de mesi similib.
qui si forte adscripturas sacras post scelatas litras
uenirent. sermone cōposito animē ppli mulserunt.
quicq; dixerunt hoc legem deputant. nec sane di
guantur. qđ ppe quod apli senserunt. si adsensū
suū incongrua aptant testimonia. quasi grande
sit. ñ unāquemq; dicendi genus deprauare sen
tentias. aduoluntatē suam scripturam trahere
repugnanteē quasi ñ legerim hymen centonas
uirgilij centonas. Ac ñ sic etiā maiorē sine
xpo possimus dicere xpianum quia scripserit. ūi
dit. iungo mihi aut saturnia regna. ūi noua p
genies celo demittitur alto. aut pisē loquentē ad
filiū. Hate mee uires. mea maga potentia sol.
Et post ubi saluatoris in cruce. talia ptulit. me
morans finisq; manebit. Puerilia sūt hec et
ridiculo; ludo similia dicē quod ignores. ūmo
ut aī stomacho loquar nec hoc quidē scire quod
nescias. Videlicet manifestissima ē genesis. in
qua de creatura mūdi. de exordio gnis humani.
de diuisione ire. de confusione linguaz. et gentiū
usq; ad extremū scribitur hebreoz. Pater eo
dus am decē plagis. cum de calego. cum mise
ris diuinisq; preceptis. In promptu ē leuiticus
liber. in q̄ singula sacrificia. imo single pene sil
labe. et nichil aaron. et totus ordo leuiticus inspi
rant celestia sacramēta. Numeri uero ñne tot
us arithmetice. et ipsene balaam. et quadragin
ta duaz peregrinū mansionū misteria continēt.
De uerononiū quoq; scitā lēge. et euangelice legi
figurato. ñne sic ea qua priora sūt hēt. ut ñ
noua sint omnia. De ueteribz huc usq; moysē
huc usq. ita ne ad ecclie. quibz q̄q; ubis log
se uelle apls paulus in ecclā glatur. Job exē
plar patientie. que ñ misteria suo sermone com
plectitur. Psa incipit. usq; labitur. predestin se
mone finitur. omniq; legis dialectice. ppōnone
assūptioē. cōfirmatioē. conclusioē. dēminatur.
Singula mea ubi plena sūt sensib. Et ut de ce
teris sileam resurrectionē corpoz. sic pphetat. ut
nullus de ea ut manifestius. ut crebrius scripsit
Sao mihi qđ ridiculū meus uisus. et nouissimo
die de ra surrecturus sum. et rursū amīdabor pel
le mea. et in carne mea uidebo dñm. Quē ipse
sum ego ipse. et oculi mei conspecturi sūt. et nō alī.
Reposita ē hec spes mea in sinu meo. Venā
ad ihm naue. typum dñi. ñ solum i gestis. ue
rū et in nomine. Transit iordanē. postui regna sub
uirtute. diuidit ram uictoriā pplo. et sup singlas
urbes. uitalos. montes. flumina. torrentes atq;
cōsuma ecclie celestisq; ierlm spūalia regna descri
bit. Habeam libros quos principes pplo. tor figu
re sunt. Rebus moabitis ysaie explet uaticinia
si dicamus. Emitte agnū dñe. dominū de petra de
monte filie syon. Samuel infideli mortuo. et
in excisione saul ueteris legis abolitam ostendit.
porro in sadech atq; dauid nouū sacerdotiū nouū
q; impiī sacramēta testant. Malachim idest
regum liber. a salomone usq; ad ie
chonią. et abiezebaam filio nabath. usq; ad osee
qui ductus ē in assyrios. regnū iuda et regnū desci
pit israel. Si ystoriam respicias. ubi simplicia sūt.
si mistico sensui latenter inserens. celestia pugnata
et hereticoz contra ecclām bella narrant. Quo
cum pplm inimicus uoluimus angustias coarta
ti. mitto aliud quā sonant. mistica figurāt.
Osee crebro nominat effraym. samariā. iezrahel. et
gabel. et uxorē fornicationū. et fornicationis filios. et
adulterii habitaculo clausā manu mihi tpr sedē
uiduam et sub uelle lugubri uiri adsecretum
pstolan. Joel filius phatuel descripsit iram
ducedi tribuū eruca. bruco. locusta. rubigine.
uastante consūptā. et post captionē priorū pplī
effusurū spm sēm sup seruos dei. et ancillas. id ē
sup omnū uiginti credentiū noīa. effusum in
uterinaculo syon. q omnū uiginti abuno usq;
ad xv. pulati. et p interpta surgentes qndecim
graduū nūm efficiunt. q unpsalterio mistice
continet. Amos pastor et rusticus. et uulgarium
more distringens. pauas ubis explicari nō pōt.
Quis enī digne exprimat tra et quatuor scele
ra damasci. gazę. tyri. et idumee. et filioz amon.
et moab. et septimo octauoq; gradu uidet. et ista.
Die loquit aduersus pingues q̄ sunt in monte
samarie. et mutuā domū maiorē minoremq; re
staurat. Ipse cernit ficoriē locuste. et stantē dñm
sup murū litū. ut ad amantuū et unanū po
moz adhibentem supplicia peccatoribz. et famē ī
ra. ñ famē panis neq; sitim aq̄. si audiendi uer
bum dei. Habbacuc q inscriptatur suus dñi pro
nat contra edom sanguineū frenum q. frī quoq;
iacob semp emulū iniusta patrit spūalia. Jo

nal columba pulcherrima naufragio suo pi
sionem dñi ꝓfigurans. mundū ad penitēti
am reuocat. ⁊ sub nomine minue salutē
gentib; nuntiat. Q icheas demoralis cohe
rel xpi uastationē annūciat filie latonis.
⁊ obsidionē ponit cōtra eam. quia maxillā
passus uidus sit. M aum cōsolator ob
interp̄r aquatē sanguinū ⁊ post eusionē
illius loquit. Ecce supra montes pedes eua
gelizantis ⁊ annuntiātis pacē. H abacuc lucta
tor fortis ⁊ rigidus. stat sup custodiam suā.
⁊ figit gradum sup munitionē. ut xpm in
cruce contēpletur. ⁊ dicat. Operuit celos glā d.
⁊ laudis ei. p. ē. tra. Splendor ei ut lux. e. cornua
ma. ei. ibi abscondita ē fortitudo ei. S ophoni
as speculator ⁊ archanorū dñi cognitor apa
ta psalmū ⁊ aulatū. a scelā ⁊ contritionē a
collib; indicat quoq; ululatum hīatoribus pi
le. quia cōtaur omnis ꝑs chanaan. dispersi sū
unūsi q multum erant angens. A ggeus
festiuus ⁊ letus. q seminauit ⁊ lacrimis ut
ingaudio meteret. ⁊ destructū templum edifi
cat. deūq; pacē inducat loquit̄. Adhuc u
nū modicum q ego cōmouebo celū. ⁊ terram.
⁊ mare ⁊ aridam ⁊ mouebo omnē gentes ⁊ uenie
desideratus cunctis gentib; Z acharias memo
dñi siu multiplex inꝑpletia. ubi in uestib; sordi
dis ⁊ lapide oculato septem candelabriq; aure
um cū totidem luceruis quot oculi. duas q;
oliuas a sinistris lampadis cernit. ⁊ decertis.
ut post equos rufos uarios albos. ⁊ dissipatas
quadrigas ce ethiopum ⁊ equū de uerbo pau
per regem uariantur. ⁊ pducet sedentē sup
pullum filiū asine subiugat. Q ualachias
apte ⁊ infine oīum ꝓphārum d abiectōe isti.
⁊ uocatiōe gentiū. ñ est m art uoluntas luoꝝ
ducat dñs exercituū. ⁊ munus ñ suscipiam de
manu uā. Ab ortu enī solis usq; ad occasum
magnū ē nomen meū in gentib; ⁊ in oī lo
co sacrificatur ⁊ offertur nomini meo oblatio
munda. Y saiam. ieremiā. ezechiel. danielē
quis possit ut intelligere ul exponere. Quo
tū ꝓmus ñ ꝓpheram m uidetur texere. sed
euangliū. Scis ungam nucem ⁊ ollam
succensā a facie aquilonis. ⁊ pauū expoliatū
suis coloribꝫ. ⁊ quadruplex diuersis meis nec
tur alphabetum. Terminus ꝓpria ⁊ finē tāmꝫ
hīc obscuritatis uoluntā. ut apud hebreos ipse
partes cū exordio geneseos ante ānos iuncta
ñ legantur. Ortus uō q extremus inf quos ꝑ
pletas tēporū consonus ⁊ totius mūdi philo
hystoriaꝫ lapidem ꝑcisum d monte sine ma
nib; ⁊ regna omnia subūtentē clauo finē
pnuntiat. IO auid symonides mr pindari.
⁊ alceus. falcus quoq; catullus ⁊ serenus. e
lyra ꝓsonat. ⁊ undecacordo psalmo ab inferis
excitat refugentē. S alomon pacificus et
amabilis dñi. mores corrigit. naturā docet.
ecclam ungit. ⁊ xpm. sanctorumq; nuptias
dulce canit epithalamiū. H ester in ecclie
typo ꝓpm liberat d periculo. ⁊ infecto aman.
qui interpretatur iniquitas. partes omnes ⁊ die
celebrem mittit in posteros. P anlipome
non lib. id ē instrumēti uetēris. epithoma
tam actalis ē. ut absq; illo siquis sacrarum
scripturarū sibi uoluīt ingerere se ipm irrideat.
⁊ singula quoq; nomina. unctura q; ubera
⁊ pterminos regum libris tanguntur hystorie.
⁊ inuiabiles explicantur euangliī sermones.
Q uatuor ⁊ decem as duriores. id est. cōsolato
a dño. in uno uolumine arctant. i statuit te
plum. muros extruit ciuitatis. oīsq; illa ē
da ꝓli redeuntes i patriam. ⁊ desponsato sacerdo
tū leuitarū israel. populoꝝ ac ꝑ singulas fa
milias murorū ⁊ turrium opa diuisa. aliud
incolumes ꝑferunt. aliud reuinent in medulla.
Cernis me scripturarū amore raptū. modum
excessisse epistole. ⁊ tm ñ impleuisse qđ uolui.
Quidnā tm qđ nosse qđ atque debeamus. ut
nos quoq; possimus dicere. Conaruiur aīa
mea. de. ii. tu. i oī tpr. Ceterū securi illud
impletur in nob. Hoc tm sao quod nescio.
M angam ⁊ nouū breuē testamētū. Matheus.
marcus. lucas. ⁊ johannes. quadriga dñi. ⁊ ro
tum cherubin qđ interpretatur scientie multitu
do. ꝑ totum corpus oculati sūt. fulgura discurrunt. pedes hūt rectos. insubli
me tendētes. ēga pennata. ⁊ ubiq; uolantia. te
nent se mutuo. sibiq; ꝓpleri sunt. ⁊ qī uta
mutā uoluuntur. ⁊ ꝑgunt quocūq; eos flatus
sū spiritus ꝓmouerit. P aulus apls ad septē
scribit eccias. Octaua equ ad hebreos. apleꝫ
q; extra nūm ponitur. T imotheum instru
it ac titum. filemonē ꝑ fugitiuo famulo deꝑ
catur. Sup quo tacere melius puto quā pu
ra scribere. A ctus apl̄oꝝ nudā quidē under
sonare hystoriam. ⁊ nascentis eccle infantiā
texere. ꝙ si nouimus septenarium euꝫ lucas. ēe
mediū cui lauc ē in euangliō. a iadū nimus
pariter omnia ubi illius anime languentis ēe
medicinā. T acobi. petri. iohis. iudas. septē
epistolas ediderunt. tam mysticas quā succinctas.

BIBL. SENCKENBERG. MS No. 216

7 breues pariter ac longas. breues uerbis longas uisententijs. ut ratus sit qui ñ eam lectionē cecinat. Apocalypsis iohannis. tor hr sacramēta quot uerba. Parum dum et p merito uoluminis. laus omis inferior ē. Inūbis singul multiplices latent intelligentie. Oro te fiat kīne ut hec uiuere. ista meditari. nichil aliud nosse. nichil querere. Nonne tibi uidetur iam hic inris regni celestis habitaculū. Nolo offendans uiscerum sanctis simplicitate 7 quasi nimitate uberū. que ut unio inpretium. ut de industria sic placet sunt. ut rusticā contionē facilius instruerent. 7 una eadēq; sententia alit doctus alit audi tet indoctus. Nō sū tam petulans 7 hebes. ut hec me nosse pollicear. 7 eoꝝ fructus atq; quoꝝ radices in celo fuit sūt. & uelle fatear. Sedenti me pfero. magīm uenienti. comitē spondeo. Pulsanti datur. pulsanti aperitur. quens inuenit. Dicamus mīns. quoꝝ nob sacerdotia pseuerent in celo. Obuijs te manibus excipiā. 7 ut in cepte aliq̄do ac de emagore tumiditate effundā. qcq̄d questionis te am sane conabor. Hales hic amantissimū tui frem cusebiū. quārtarum tuarū in grām duplicauit. referens honestatem meam tuam. contēptū seculi. fidem amicane. amorē xpi. Illā prudentiā 7 eloquij. etiā absq; ullo tui epli pferebat. Felicia quelo te. 7 serenum in salo. nauicule fune magis pace quā solue. Nemo renūtiatur sclo bene pōt uendere que cōtempsit ut uenderet. Quod de tuo mūptus tulerit. pluribus cōputa. Antiquū dem ē. Auaro tā de ē qđ hr. quā qđ ñ hr. Credam to tus mūdus diuicias ē. infidel nūr etiā obolo i digne. Sic unicam. qui nichil hntes. 7 omīa possidētes. Uictus atq; uestitus. duume ēmeꝝ. Si hu bes in pcessate rem tuā uende. si ñ habes. pice. Tollem tunicā 7 pallui relinqndū ē. Saluet ñ tu semp rectissimās. 7 die de die habens cautē 7 pdeceptum tuas possessiones alas uendidens. ñ hr xpe un alat pauperes suos. Totum dō dedit. q se tpm obtulit. Apli nauē tm 7 retia reliquit. Vidua duo era misit i gazophilanū. 7 pferetur grssi diuitijs. facile contēpnit oīa. q se semp cogitat cē mortuum.

Jnap plagius sā Jeron.

DESIDE RIMEI

Desideratas accepi epas. qui q̄dam plagio fictu roꝝ cum damele sacerdos ē nom. obsecrantis ut transtatū in latinā linguā de hebreo simone pentateuchū mōꝝ aumbꝰ ederem. Pleiosum opus ē te. obtrectatoꝝ latratib; patens. q me assumit in septuaginta interpretū. suggillatione noua. p uetib; euāgelia. ita ingenuū qui uinū phantes. aī ego septuagesime testatus sim me p uili pretio tabernaculo dei offerre que possim. nec opes alteri aliorū pauperare fidam. Cū ur audens exigenus me studiū pueritie. q edituoī antiq̄ institutione ecclesiois miscuit. asteriscos 7 obelos. id ē stella 7 ueru. opus oīne distinguēs. dum aut superflua quecq; uirgulat 7 obelo dir. maxime q̄ euāgelistaꝝ. 7 aplorū auctoritas. p multa uitur. iq; mīta de uetꝰ testamto legimus. q̄ in nīris codicib; ñ hnt. Ut ē illud. Ex egypto uocaui. filiū meū. Et qm̄ na. uo. Et uidebunt inquē. cū. Et flumina de ue. ei. flu. aq̄ uiue. Et que nec oculus nec auris audiuit nec in cor hois ascenderūt. q̄. p. dō. di. Et mīta alia. que pter sinagogā dicebant. Int rogem ergo eos ubi hec scpta sunt. 7 aī dicē ñ potuerint. de libris hebraicis pferamus. Primū testimoniū ē in osee. Secūm in ysaia. Tertium in zacharia. Quartū in psalmis. Quintū eque in ysaia. Cū mīta ignorantes apocrypoꝝ delirameta sectant. 7 hystorias nenias libris auctoritas pferunt. Causas erroris. ñ ē meū exponē. Judei prudēs factū duxit cē consilio. ne ptolomeus unus dī aut. cui apud hebreos duplicē diuinitatē deprehendēt. Cū marie uero sanctū. qa in platonis dogma eide uidebat. Denicq; ubiūcq; sanctū aliq̄d scriptā testatur de patre. 7 filio. 7 spū scō. aut aliter intēptam sūt. aut omīno tacuerit. ut regi satisfaceret. 7 arcanū fidei ñ uulgaret. Et nedao qs pmus auctor. hr. cellulas alexandrie indatio suo extruxerit. qui dum si eadem scpturā. cū arrianis eisde ptolomeo. γηεραcηγcτεc. 7 mīto post tpr iosephus nichil retulerunt. si una basilica cōgregatos contulisse scimus ñ pluisse. Aliud ē enī uane. aliud ē intēptem. Ubi spūs uenerit pbat. hic eruditio 7 uberior copia ea que intelligit ītstruit. Alii forte putandus ē tullius de economica senophontis. 7 platonis phytagorā. 7 demostenis. ptheti forte afflatus. rediuiuo spū instituisse. aut aliter de eide libris p hr. intēptis. aliter p aplos spūs scōs testimonia tenuit. ut qđ illi tacuerit. hi scptum ē minime sit. Qđ igit. 7 dāpnam ueteres. Minime. Si post domīi studia in domo dñi qđ possumus laboremus. Si uero intēptam sūt. aī aduentū x. 7 qđ ñ sacerdotes dubiis. pferre sūtentijs. Nos post passionem

er resurrectionē ei. ñ tam pplam quā hystoriam sequimur. Alit ē audita. alit usa narrare. Qđ melī intelligim. melī ꝙ pferimus. Audi igitur emule obtrectator auscultaꝛ. Nō dāpno. ñ reprehendo. lxx. si cōfident amicis illis aplos pferꝛ. Pulcꝛ os xpe michi sonat. qđ ante pphas inter fabula ēstimata positos lego. i quib⁹ ultimū pene gradum inspices tenent. Qđ liuore torqueris. Qđ impiꝛoꝝ aiōs cōtra me conatas. Scribi ē in finis latinoē uidꝛ errare. interroga hebreos. chaldeꝛ urbium magiꝛos consule. Qđ illi hūt ꝺ xpō. nil codices nō hūt. Quod ē si contra se postea ab aplis usurpata testimonia pbauerē. ꝛ emendatiora sūt exemplaria latina q̄ greca. greca q̄ hebrea. Verum h cōtra iudeos. Nunc te pueꝛ deprecor. ut q ñ opus mee iuuenꝰ fragilis. ꝛ a genesi secundum capa. oīb⁹ unuersq̄ posse eodem spū quo scripta sūt libri. i latinū eos ē interpretare sinonem. Explicit prologus.

Incipiunt capitula.

1 In die primo in quo lux facta est.
2 In die secundo in quo celum firmū ē.
3 In die tercio in quo terra ꝛ mare.
4 In die quarto in quo sol ꝛ luna et stelle.
5 In die quinto in quo reptilia ꝛ anima uolatilia
6 In die sexto in quo quadrupedia ꝛ reptantes.
7 In die septimo in quo requieuit ds ab omni. o.
8 In libro in quo inuisa que fra sunt dicit.
9 In precepto dato ade ꝛ mulieri eius.
10 In muliere a serpente seducta.
11 In transgressione mandati interdicti.
12 Eiciuntur de paradiso ne sumāt de ligno.
13 In natiuitate cayn ꝛ abel.
14 In occisione abel.
15 In septimo nato pro abel.
16 In genealogiis hominum.
17 In translatione enoch.
18 In filiis dei filiabus hominū uxores sibi accipiē.
19 In arca noe.
20 Egressus dns noe ꝛ eoꝝ qui cū eo erant.
21 In sexcentesimo ꝛ uno anno quo exiuit noe de.
22 In benedictione noe ꝛ filioꝝ eius.
23 Tentat dns diluuiū minime futurū.
24 In filiis noe. sem. cham ꝛ japheth ꝛ inebriato.
25 In genealogiis noe ꝛ filioꝝ eius.
26 In confusione linguaꝝ.
27 In genealogiis thare.
28 In egressione abram de tra sua.
29 Apparuit dominus abre.
30 In promissione abrahe.
31 In pugna quatuor regum aduersus quinq; ꝛ de loth.
32 Apparuit dns abrahe petenti ei semen suū pg
33 In circumcisione data ad abraham. ꝛ de ysaac. ysm.
34 Apparuit dns abrahe uolens pcere sodomitas.
35 In mansione angloꝝ apud loth in sodomis.
36 In pmissione sodome igne ꝛ sulphure facta.
37 Transit ē dns ad abimelech p somnia.
38 In natiuitate ysaac. ꝛ dñi impōnōe nōis eius.
39 Ejicitur sara ab abraham. cum ancilla ꝛ filio eius.
40 In tentatione abrahe. ꝛ dñi impōnōe nōis eius.
41 In tentatione abrahe.
42 Reperit abrahe fons ut adducerent rebeccam.
43 In uita abrahe anni sunt centum. lv.
44 In genealogiis ysmael.
45 In genealogiis ysaac.
46 Facta ē fames. ꝛ uenit dns ad ysaac ut defenderet.
47 In senectute ysaac. ꝛ benedictione iacob.
48 In perfectione iacob in mesopotamiam.
49 In uisione iacob ꝛ luctatione eius cum angło.
50 Uenit iacob in occursū. ꝛ accepit filias labā. ꝛ.
51 Accepit iacob filios quatuor. et sanctę pueꝛ
52 Rachel dedit iacob balam ancillā suam peperitq;
53 Imitata ia dedit ei ancillam suam peperitq; ei.
54 Recordatus dns rachel. peperit ioseph ꝛ stamnū.
55 In reuisione iacob in terram suam p sequentq; eū la.
56 Audit iacob castra dei uisitq; nūtios ad fratrē su.
57 Uenit iacob in ciuitatē sichimoꝝ ubi occidenūt.
58 Uenit dns iacob ut ascenderet in bethel.
59 Apparuit rursus iacob benedixit eum. ꝛ uisū cogno.
60 Peperit rachel beniamin ꝛ mortua ē.
61 In genealogiis esau.
62 In principib⁹ esau.
63 In regib⁹ qui fuerunt in edom priusq; rex eēt in
64 In ioseph ꝛ somniis eius.
65 In uisis ē in puteum uenditusq; ē ysmaelitis
66 In iuda ꝛ thamar socre filii eius.
67 In ioseph ꝛ uxore pharaonis.
68 In eunuchis pharaonis ꝛ somnia eoꝝ.
69 In somnio pharaonis.
70 In iacob mittente in egyptum filios ꝛ regno.
71 In malestante fame. ꝛ adducto beniamin.
72 Visus ē dns iacob dicitq; illi descende in egyp.
73 Cum lxx. animab⁹ ingressus iacob in egyptū.
74 Uenit ioseph obuiam iacob patri suo.
75 Ingressi ioseph pharaoni q̄m uenit pr ei.
76 Interrogauit pharaon ioseph ut eligeret ex omnia.
77 In ysatione ē iacob in egypto ꝛ sepultura eius.
78 Confirmante iacob benedixit filios ioseph.
79 Uocauit iacob omnes filios suos ꝛ dixit eis que uē
80 Mortuo ioseph annis. c. lx. precepitq; fratrib⁹ ut cum

Explicit liber breuiter ad ē genesis. ;

ij

In principio creavit dns

celum et tram. Terra aut erat ina
nis et vacua. et tenebre erant sup faci
em abyssi. et spiritus dei ferebatur sr
aquas. Dixitq deus. Fiat lux. Et
facta e lux. Et vidit deus lucem qd
eet bona. et divisit lucē ac tenebras.
Appellavitq lucē diem. et tenebras
noctem. Factumq e vespere et ma
ne dies unus. ii

Dixit quoq deus. Fiat firma
mentu in medio aquarum. et dividat
aquas ab aquis. Et fecit ds firmam
tum. divisitq aquas que erant su
b firmamto. ab his que erant sup
firmamtum. Et factum e ita. Voca
vitq deus firmamtu celum. Et fctm
e vespe et mane dies scds. iii

iij

Dixit vero ds. Congregentur
aque que sub celo sunt in locum unu.
et appareat arida. Et factum e ita.
Et vocavit ds aridam tram. cogrega
tionesq aquarum appellavit maria.
Et vidit ds quod eet bonum. et ait.
Germinet tra herbam virentē et faci
entē sem. et lignu pomiferu faciens
fructum iuxta genus suu. cui semē
in semetipo sit sup tram. Et fctm est
ita. Et ptulit tra herbam virentē et
ferentē sem iuxta genus suu. lignu
q faciens fructum. et hns unu qdq
semtem sm spem suam. Et vidit ds
qd eet bonum. factumq e vespe et
mane dies tercius. iiii

iiii

Dixit aut ds. Fiant luminaria i
firmamto celi. ut dividant diem ac no
ctem. et sint in signa et tpra et dies et anos.
ut luceant in firmamto celi et illumnent
tram. Et factum e ita. Fecitq ds duo ma
gna luminaria. Luminare maius ut p eet
diei. et luminare min ut p eet nocti. Et stel
las. Et posuit eas in firmamto celi ut luce
rent sup tram. et p eent diei ac nocti. et divide
rent lucē ac tenebras. Et vidit ds qd eet bonu.
et factum e vespe et mane dies quartus. v

Dixit etiam ds. Pducant aque reptile anime viue
tis. et volatile sup tram. sub firmamto celi. Creavit
q deus cete grandia. et omnē aiam viventē atq mo
tabilem qua pduxerant aque in spes suas. et omē
volatile sm genus suum. Et vidit ds qd eet bo
num. bndixitq eis dicens. Crescite et multiplica
mini et replete aquas maris. avesq multiplicent
sup tram. Et fctm e vespe et mane dies qntus. vi

vi

Dixit quoq ds. Pducat tra aiam viventē i gne
suo. iumta et reptilia. et bestias tre. sm spes suas.
Factumq e ita. Et fecit ds bestias tre iuxta spes
suas. iumta et omē reptile tre in gne suo. Et vidit
ds qd eet bonum. et ait. Faciam hoiem ad ymagi
nē et similitudinē nram. et psit piscibus maris. et vo
latilibus celi. et bestiis. universeq creature. omiq rep
tili qd movetur in tra. Et creavit ds hoiem ad y
maginē suam. ad ymaginē dei creavit illum. ma
culum et feminā creavit eos. Bndixitq illis ds.
et ait. Crescite et multiplicamini et replete tram et
subicite eam. et dnamini piscibus maris et volati
libus celi. et universis aiantibus que movent sup tram.
Dixitq ds. Ecce dedi vob omnē herbam afferē
tem sem sup tram. et universa ligna que hnt i se
metipis sementē gnis sui. ut sint vob in escam
et cunctis aiantibus terre. omiq volucri celi. et univer
sis que movent in tra. et in qbus e anima viuēs.
ut hant ad vescendu. Et factum e ita. Viditq
ds cuncta que fecit. et erant valde bona. Et factu e
vespe et mane dies sextus. vii

vii

Igitur pfecti sunt celi et tra. et omnis ornatus eorum
Compleuitq ds die septimo opus suu qd fecerat.
et requievit die septimo ab universo ope qd patra
rat. Et bndixit diei septimo et scificavit illu. qa
in ipo cessaverat ab universo ope qd creavit deus
ut faceret. viii

viii

Iste gnationes celi et tre. qn create sunt. in die
quo fecit dns deus celum et tram. et omē virgul
tum agri. ante qua oriretur in tra. omneq her
bam regionis prius qm germinaret. Nō enī plu
erat dns ds sup tram. et hō nō erat qui operaretur
tram. sed fons ascendebat e tra. irrigans universa
superficiem tre. Formavit igitur dns ds hoiem
de limo tre. et inspiravit in faciem eius spiraculu
vite. et factus e hō in aiam viventē. Plantaverat
aut dns ds paradisum voluptatis a principio. in q
posuit hoiem que formaverat. Produxitq dns
ds de humo oē lignu pulchrum visu. et ad vescē
dum suave. lignu etiam vite in medio paradisi. lig
nuq scientie boni et mali. Et fluvius egrediebatur
de loco voluptatis ad irrigandu paradisum. q inde
dividitur in quatuor capita. Nomē uni phison.

Jn xx

Jpē ē qui circuit omnē tram euilath. ubi na
scitur aurū. 7 aurū tre optimū ē. Jbiq; inuen
tur bdelium. 7 lapis onichinus. Et nomē fluui
scdi gyon. Jpē ē q circuit omnē tram ethyopi
e. Nomē uero fluminis tri tygris. Jpē uadit
contra assyros. Fluuius aūt quartus. ipē ē
eufrates.

Tulit ergo dns dē hominē. 7 posuit eū in pradi
so uoluptatis. ut operaret 7 custodiret illum.
Precepitq; ei dicens. Ex omni ligno pradisi cō
mede. de ligno aūt scientie boni 7 mali ne cō
medas. In quocūq; enī die comederis ex eo. mō
te morieris. Dixit quoq; dns dē. Non ē bonū
ee hoiem solum. faciamus ei adiutoriū simi
le sui. Formatis igitur dns dē de humo cunctis
aiantib; tre. 7 uniūsis uolatilib; celi. adduxit
ea ad adam. ut uideret qd uocaret ea. Omne
ē qd uocauit adam aiē uiuentis. ipm ē nomē ei.
Appellauitq; adam nōib; suis cuncta aiantia.
7 uniūsa uolatilia celi. 7 omnes bestias tre. Ada
uō nō inueiebatur adiutor simil ei. Jmmisit
ergo dns dē soporē in adā. Cūq; obdormisset
tulit unā de costis eius. 7 repleuit carnē p ea.
Et edificauit dns dē costam quā tulerat de adā
in mulierē. 7 adduxit eam ad adā. Dixitq; adā.
Hoc nē os ex ossibz meis. 7 caro de carne mea. Hec
uocabitur uirago. qm de uiro sumpta ē. Quā ob
rem relinquet hō patrē suū 7 matrē. 7 adhere
bit uxori sue. 7 erunt duo in carne una.

Erat aūt utrq; nudus adā scilicet 7 uxor ei. 7 nō
erubescebant. Sed et serpens erat callidior cunctis
aiantib; tre que fecerat dns dē. Qui dixit ad mu
lierē. Cur preceptū uob dē. ut nō comederetis de
omni ligno pradisi. Cui mulier. De fructu
lignoz que sūt in pradiso uescamur. de fructu
uō ligni qd ē in medio pradisi precepit nob dē
ne comederemus 7 ne tangeremus illud. ne forte
moriamur. Dixit aūt serpens ad mulierē. Nequa
quā morte moriemini. Scit ē dē qd in quocūq; di
e comederitis ex eo. aperient oculi uri. 7 eritis si
cut dii scientes bonū 7 malū. Vidit igitur
mulier qd bonū esset lignū ad uescendū. 7 pul
chrū oculis. aspectuq; delectabile. 7 tulit de fru
ctu illi. 7 comedit. deditq; uiro suo. Et comē
dit. 7 apti sunt oculi ambor. Cūq; cognouissēt
se ee nudos. cōsuerūt folia ficus 7 fecerūt sibi p
ergomata.

Cum audisset uocē dni dī ambulantis in pa
diso ad auram post meridiē. abscondit se adam
7 uxor eius a facie dni dī in medio ligni pradisi.
Vocauitq; dns dē adā. 7 dixit ei. Adam ubi es.
Qui ait. Vocem tuā audiui in pradiso. 7 timui
eo qd nudus eē. 7 abscondi me. Cui dixit deus.
Quis enī indicauit tibi qd nudus eēs. nisi qd ex
ligno de quo precepi tibi ne comederes comē
disti. Dixitq; adam. Mulier q dedisti mihi
sociam dedit mihi de ligno et comedi. Et di
xit dns ad mulierē. Quare hoc fecisti. Que ait.
Serpens decepit me. 7 comedi. Et ait dns dē ad
serpentem. Quia fecisti hoc. maledictus es inter
omnia aiantia et bestias tre. Super pectus tuum
gradiens. 7 terram comedes cunctis diebz uite tue.
Inimicitias ponā inter te 7 mulierē. 7 semen tuū 7
semen illius. Ipsū conteret caput tuū. 7 tu insidiabe
ris calcaneo ei. Mulieri quoq; dixit. Multipli
cabo erūpnas tuas 7 conceptus tuos. In dolore pa
ries filios. 7 sub uiri potestate eris. 7 ipe dominabit
tui. Ade uero dixit. Quia audisti uocē uxoris
tue 7 comedisti de ligno ex quo precepi tibi ne
comederes. maledicta terra in opere tuo. In labori
bz comedes eam. cunctis diebz uite tue. Spinas
7 tribulos germinabit tibi. 7 comedes herbas tre.
In sudore uultus tui uescēris pane tuo. donec re
uertaris in terram de qua sumptus es. quia puluis
es et in pulueē reuerteris. Et uocauit adam
nomen uxoris sue euā. eo quod mater esset
cunctorum uiuentium.

Fecit quoq; dns dē ade 7 uxori eius tunicas pel
licias. 7 induit eos. 7 ait. Ecce adā factus ē qi
unus ex nob. sciens bonū 7 malū. Nunc ergo
ne forte mittat manū suā. 7 sumat 7 de ligno ui
te 7 comedat 7 uiuat in etnū. emisit eū dns dē de pa
diso uoluptatis. ut operaret terram de qua sumptus ē. Ejec
itq; adā 7 collocauit ad pradisū uoluptatis cher
ubin 7 flameū gladiū atq; ūsatilem. ad custodi
endā uiā ligni uite.

Adā uō cognouit euā uxorē suā. Que concepit. et
peperit cayn dicēs. Possedi hoiem p dm. Rursusq;
peperit fratrem ei. abel. Fuit aūt abel pastor ouiū. et
cayn agricola. Factū ē aūt post multos dies. ut
offerret cayn de fructib; tre munera dno. Abel q;
obtulit de primogenitis gregis sui. 7 de adipibz eoz.
Et respexit dns ad abel 7 ad munā ei. ad cayn uō
7 ad munā eius nō respexit. Iratusq; ē cayn ualde
nimis. 7 concidit uultus ei. Dixitq; dns ad eū. Quare
tristis es. 7 cur concidit facies tua. Nōne si bñ egēris
recipies. sin aūt male. statim in foribz peccatum ad erit.
Sed sub te erit appetitus eius. 7 tu dominaberis illius.

Dixitq; cayn ad abel fratrem suū. Egrediamur foras.
Cūq; essent in agro consurrexit cayn aduersus fratrem suū
abel. 7 interfecit eū. Et ait dns ad cayn. Vbi ē abel fra
ter tuus. Qui respondit. Nescio. Nunquid custos fratris mei sum.

Dixitq; ad eum. Quid fecisti? Vox sanguis fratris tui clamat ad me de terra. Nunc igit̃ maledictus eris sup̃ terã que aperuit os suũ. & suscepit sanguinẽ fris tui ō manu tua. Cum operatus fuĩs eam. nõ dabit t̃ fructus suos. Vagus et profugus eris sup̃ terã. Dixitq; cayn ad dñm. Maior ē iniq; tas mea. quã ut ueniã merear. Ecce eicis me hodie a facie tua. & a facie tua abscondar. et ero vagus & profugus in terra. Omis igit̃ q; inuenit me. occidet me. Dixitq; ei dñs. Nequaq; fiet ita. si oĩs q; occiderit cayn septuplũ puniet̃ur. Posuitq; dñs cayn signũ. ut nõ eum interficeret oĩs q; inuenisset eũ. Egressusq; cayn a facie dñi. habitauit in terra profugus. ad orientalẽ plagam eden. Cognouit aũ cayn uxorem suã. Que cõcepit. et peperit enoch. Et ędificauit ciuitatẽ. uocauitq; nomẽ ei ex nomine filij sui enoch. Porro enoch genuit gaidad. & gaidad genuit mamahel. & mamahel genuit mathusahel. et mathusahel genuit lamech. Qui accepit uxores duas.

Nomen una ada. nomen alt̃ sella. Genuitq; ada iabel. q fuit pat̃ habitantiũ in tentoriis atq; pastoribus. Et nomen fris eius iubal. Ipse fuit pat̃ canentiũ cithara & organo. Sella quoq; genuit tubalcayn. q fuit malleator & faber. in cuncta opa eris & ferri. Soror uõ tubalcayn noema. Dixitq; lamech uxoribus suis ade & selle. Audite uocẽ meam uxores lamech. auscultate sermonẽ meũ. Quia occidi uirũ in uulnus meũ. & adolescentulũ in liuorẽ meũ. septuplum ultio dabit̃ de cayn. de lamec uõ septuagies

septies. Cognouit quoq; adhuc ada xv. uxorẽ suam. & peperit filiũ. uocauitq; nomen eius seth dicens. Posuit mihi dñs semẽ aliud pro abel. q occidit cayn. Sed & seth natus ē filius. q uocatus enos. Iste cepit inuocare nomen dñi. xvj.

Hic ē liber generationis adam. in die qua creauit dñs hoĩem. ad similitudinẽ dei fecit illũ. Masculũ & feminã creauit eos. & benedixit illis. Et uocauit nomen eorũ adam. in die qua creati sũt. Vixit ã adam. cxxx. ãnis. & genuit filiũ ad ymaginẽ & similitudinẽ suã. uocauitq; nomen ei seth. Et fact̃ sũt dies ade. postq; genuit seth. octingentis. ãnis. genuitq; filios & filias. Et fact̃ ē omne tps quo uixit adam. ãnis. nongentis. xxx. annis. & mortuus ē. & uixit quoq; seth. c. v. ãnis. & genuit enos. Vixitq; seth postq; genuit enos. octingentis. vij. ãnis. genuitq; filios & filias. Et fact̃ sũt oĩes dies seth. nongentorũ duodecim ãnorũ. & mortuus ē. Vixit & enos. xc. ãnis. & genuit cainan. Postq; ei natum fuit. octingentis quindecim ãnis. & genuit filios & filias. Factiq; sũt oĩes dies enos nongentorũ. v. ãnis. & mortuus ē. Vixit quoq; cainan. lxx. ãnis & genuit malaleel. Et uixit cainan postquã genuit malaleel octingentis. xl. ãnis. genuitq; filios & filias. Et fact̃ sũt oĩes dies cainan. nongenti decem ãnis. & mortuus ē. Vixit aũt malaleel. lxv. ãnis. & genuit iareth. Et uixit malaleel postquã genuit iareth. octingentis. xxx. ãnis. & genuit filios & filias. Et fact̃ sũt dies malaleel octingenti. xcv. ãnis. & mortuus ē. Vixitq; iareth. c. lxij. ãnis. & genuit enoch. Et uixit iareth postquã genuit enoch. octingentis ãnis. & genuit filios & filias. Et fact̃ sunt oĩes dies iareth. nongenti sexaginta duo ãnis. & mortuus ē.

Vixit enoch uixit. lxv. ãnis. & genuit vnj. mathusalã. Et ãbulauit enoch cũ deo. Vixitq; enoch postquã genuit mathusalã. ccc. annis. & genuit filios & filias. Et fact̃ sũt oĩes dies enoch. ccc. lxv. ãnis. Ambulauitq; cũ deo. & nõ apparuit. quia tulit eũ dñs. Vixitq; mathusalã. c. lxxxvij. ãnis. & genuit lamech. Et uixit mathusalã postquã genuit lamech. septingentis octoginta duobus ãnis. & genuit filios & filias. Et fact̃ sũt oĩes dies mathusale. nongenti uxx. ãnis. & mortuus ē. Vixit aũt lamech. c. lxxxvij. ãnis. & genuit filiũ. uocauitq; nomẽ ei noe dicens. Iste consolabitur nos ab operibus & laboribus manuũ nr̃arũ. in terra cui maledixit dñs. Vixitq; lamech postquã genuit noe quingentis. xcv. ãnis. & genuit filios & filias. Et fact̃ sunt oĩes dies lamech septingenti. lxxvij. ãnis. & mortuus ē. xv

Cũ aũt cepissent homines multiplicari super terã. & filias procreassent. uidentes filij dei filias hominum q; essent pulchre. acceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant. Dixitq; dñs. Non permanebit spũs meus in homine in eternũ. quia caro ē. Erunt q; dies illius. c. xx. ãnorũ. Gigantes aũt erant super terã in diebus illis. Postquã enim ingressi sũt filij dei ad filias hominum. illeq; genuerũt. isti sũt potentes a seculo uiri famosi. Videns aũt dñs q; multa malicia hominum esset in terra. & cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tpr. penituit eum q; hominem fecisset in terra. Et tactus dolore cordis intrinsecus. Delebo inquit hominem q; creaui. a facie terre. ab homine usq; ad animantia. a reptili usq; ad uolucres celi. Penitet enim me fecisse eos. Noe uero inuenit gratiam coram dño.

Hec generationes noe. xvj.

Vir iustus atq; perfectus fuit in generationibus suis. Cũ dõ ambulauit. & genuit tres filios. sem. cham. & japheth. Corrupta ē aũt terra coram dõ. repleta ē iniquitate. Cũq; uidisset dñs terram esse corruptam. omnis quippe caro corrumpebat uiã suã sup̃ terã. dixit ad noe. Finis uniuse carnis. uenit coram

me. Repleta ē tra iniquitate a facie eop. et ego
disperdam eos cum tra. Fac tibi arcam de lignis
leuigatis. Mansiunculas in arca facies. et bitu
mine linies intrinsecus et extrinsecus. Sic fac
es eam. Trecentop cubitop erit longitudo arce
q̄nq̄ginta cubitop latitudo. xxx. cubitop alti
tudo eius. Fenestram arce facies. in cubito cō
summabis summitatē eius. Ostiū autē arce pones ex
latere deorsum. Cenacula. et tristega facies mea.
Ecce ego adducā diluuiū aquas sup tram. ut in
ficiam omnē carnē. in qua spūs ē uite subt celū.
Uniuersa que in tra sunt cōsumentur. ponāq; fedus
meū tecum. Et ingredieris arcā tu. et filij tui u
xor tua. et uxores filioꝝ tuoꝝ tecū. Et ex cunctis
aīantib; uniuse carnis bina induces in arcam.
ut uiuant tecū masculus sexus. et femina. de uo
lucrib; in gen̄e suo. et de iumentis in gen̄e suo.
et ex omī reptili tre. sm genus suū. Bina de omīb;
ingredientur tecū. ut possint uiuere. Tolles ig
tur tecum ex omīb; esas que mandi possunt. et cōpor
tabis apud te. erunt tā ipse quā illis in cibum. Fecit
ego noe omīa que preceperat illi ds. Dixitq; dns ad
eum. Ingredere tu et omis domus tua. in arcam.
Te enī uidi iustum coram me. in gnōne hui. Ex
omīb; aīantib; mūdis tolle septena. et septena.
masculum et feminā. De aīantib; uō ī mūdis
duo et duo. masculū et feminā. Sed et de uolucrib;
celi. septena et septena. masculū et femināz. ut sal
uetur semen super faciem uniuse tre. Adhuc enī
et post dies septē ego pluā sup tram. xl. diebz et
xl. noctib; et delebo omnē substan quā fec de sup
facie tre. Fecit ergo noe omīa que mādauerat
ei dns. Erat q; sexcentop annop quando diluuiū
aque inundauerūt sup tram. vx

Ingressus ē noe et filij eius. uxor eius et uxores
filioꝝ eius. cum eo in arcā. pp aquas diluuiū. De
aīantib; quoq; mūdis et immundis. et de uolucrib;
et ex omī qđ mouetur sup tram. duo et duo. ingre
sa sūt ad noe in arcā. masculus et femina sicut
preceperat ds noe. Cūq; trānissent septē dies. aque
diluuiū inundauerūt sup tram. Anno sexcentesi
mo uite noe. mēse secō septima decima die mēsis. rup
ti sūt omēs fontes abyssi magne. et cataracte celi
apte sunt. Et facta ē pluuia sup tram. xl. diebz et
xl. noctib; Intrauitq; die illo ingressus ē
noe et sem. et cham. et iapheth. filij ei. uxor illius
et tres uxores filioꝝ ei. cū eis in arcā. ipi et omīe aīal.
sm genus suū. et ce qđ mouet sup tram ī gen̄e
suo. cūctūq; uolatile sm genus suū. Uniuer
sa uolucres omīsq; uolucris ingresse sūt ad noe in arcam.
bina et bina ex omī carne in qua erat spūs uite.
Et que ingressa sunt masculus et femina ex omī
carne introierūt. sicut preceperat ei ds. Et inclusit
eum dns defor. Factusq; ē diluuiū. xl. diebz si
per tra. et multiplicate sūt aque. et eleuauerūt arcam i
sublime a tra. Ualeuerūt enī et inundauerūt. ita
ut operirentur omnes sup. fic tre. Porro arca ferebat si
per aquas. et aque preualuerūt nimis sup tra. Opti
q; sūt omēs mōtes excelsi. sub uniuso celo. Quin
decim cubitis altior fuit aqua sup montes quos
operuerat. Consumptaq; ē omīs caro que mouebā
tur sup tra. uolucrī. et iumēto. et bestiis. et omī q;
reptili. que reptant sup tra. Omnes hoīes. et
cuncta in quib; spiraculū uite ē in tra. mortua sūt.
Et deleta est omīs substan que erat sup tram. ab
hoīe usq; ad pecus. et tm reptile quā uolucres ce
li. et delete sunt de tra. Remansit aūt solus noe
et qui cum eo erāt in arca. Optinueruntq; aque ter
ra. centum quinquaginta dies. xvi.

Recordatus aūt ds noe cūctorūq; aīantū. et omī
um iumentop que erant cū eo in arca. adduxit spūm
super tram. et imminute sūt aque. et clausi sūt fon
tes abyssi et cataracte celi. et prohibite sūt pluuie
de celo. Reuersaq; sūt aque de tra euntes et redeūtes.
et cepūt imīnui post. c. l. dies. requieuitq; arca
mēse septimo uicesima septima die mēsis. super mō
tes armenie. At uō aque iuerūt et decrescebant
usq; ad decimum mēsem. Decimo ē mēse prima die
mēsis. apparuerūt cacumina mōtiū. Cūq; trānis
sēt. xl. dies. aperiens noe fenestram arce q̄ fecerat.
dimisit coruū. Qui egrediebat. nō reuertebat. donec
siccarentur aque super tram. Emisit quoq; columbā post
eū. ut uideret si iā cessassent aq̄ super faciē terre.
Que cū nō inuenisset. ubi requiesceret pes. reuersa
ē ad eū in arcā. Aque enī erāt super uniuersā tram.
Extendens manū. apprehensā eam traxit ī arcā.
Expectans aūt alios. septē dies. rursū dimi
sit columbā ex arca. At illa uenit ad eū aduesp
re. portans ramū oliue uirentes folijs in ore
suo. Intellexit ergo noe. qđ cessassent aq̄ super tra.
expectauitq; nichilominus. vij. alios dies. et e
misit columbā. Que ī ē reuersa ultra ad eum.
Anno sexcentesimo primo anno uite noe. xvij.
in primo mēse prima die mēsis. iminute sūt aq̄
super tram. Et aperiens noe tectū arce. aspexit. vi
ditq; qđ exaruissent superficies tre. Mense se
cundo septima decima die mēsis. arefacta ē tra. Lo
cutus aūt ds ad noe dicens. Egredere de arca tu
et uxor tua. filij tui. et uxores filioꝝ tuoꝝ tecū.
Cuncta aīantia q̄ sunt apud te ex omī carne.
tā in uolatilibus quā in bestiis. et uniuersis rep
tilib; q̄ reptant sup tram educ tecū. et ingre-

dumini sup ꝑram. Crescite ⁊multiplicamini sup
eam. Egressus ē ergo noe ⁊filij eius. uxor ei⁹
⁊uxores filioꝝ eius cum eo. Sed et oīa aīalia
uniūersa et reptilia que reptant sup ꝑram sm ge
nus suū. et arca egressa sunt. Edificauit aūt
noe altare dño. ⁊tollens ō animis pcreb⁹ tuo
lucib⁹ mūdis. obtulit holocaustū sup altare. O
doratusq; ē dñs odorem suauitatis. ⁊ait ad eū.
Nequaq; ultra maledicam ꝑre ꝓpr hominē.
Sensus enī ⁊cogitatio humani cordis ī malū
pna sunt ab adolescentia. Nō igit̄ ultr̄ percutā
omnē aīam uiuē sicut feci. Cunctis diebus ꝑre. seme
⁊messis. frigus ⁊cal⁹. estas ⁊hyems. nox ⁊dies nō re
quiescent. Benedixitq; dñs noe ⁊filijs xviij. Crescite
⁊ multiplicamini ⁊ ī
plete ꝑram. ⁊ timor uꝝ ac tremor sit sup cūcta aīa
lia ꝑre. ⁊sup oēs uolucres cel. cū uniūsis que
mouent ī ꝑra. Oēs pisces maris manui uꝝ
tradi sunt. ⁊omne qđ mouetur ⁊uiuit erit uob
labum. Quasi olera uiridia tradidi uob oīa. ex
cepto qđ carnē cum sanguine nō comedetis. San
guinē enī aiaꝝ uarū requiram ō manu uniūsq;
bestiaꝝ. ⁊ō manu hoīs. ō manu uiri ⁊frīs eius.
requiram aīam hoīs. Quicūq; effuderit humanū
sanguinē. fundetur sanguis illius. Ad ymaginē
quippe dei. factus ē hō. Vos aūt crescite ⁊multipli
camini. ⁊ingredimini sup ꝑram. ⁊implete eam.
Et quaq; dixit dñs ad noe. ⁊ad filios eius xviij.
cum eo. Ecce ego stabiliam pactū meū uobiscum. ⁊
cū semine uō post uos. ⁊ad omnē aīam uiuentē
que ē uobiscum. ā uniuersis q̄dr̄
pedib⁹ quā uniuersis q̄ egr
cum uob⁹ fuit. cunctis que egressa sunt de arca. ⁊uni
uersis bestijs ꝑre. Stabiliam pactū meū uobiscum.
⁊neq; ultra interficietur omnis caro aq̄ diluui
neq; erit deinceps diluuiū dissipans ꝑram. Di
xitq; dñs. Hoc signū fœdꝰ qđ do inter me ⁊uos.
⁊ad omnē aīam uiuentē que ē uobiscum. ī gnā
tiones sempiternas. Arcum meū ponā in nubib⁹.
erit signū fœdꝰ inter me ⁊inter ꝑram. Cūq; ob
duxero nubib⁹ celum. apparebit arcus meus in nu
bib⁹. ⁊recordabor fœdꝰ meū uobiscum. ⁊cū oīa
aīa uiuente que carnē uiuificat. ⁊nō erunt ultr aq̄
diluuij ad delendam uniuersā carnē. Erit q; ar
cus meus in nubib⁹. ⁊uidebo illū. ⁊recordabor fœdꝰ
sempiternū qđ pactū ē inter dñm ⁊inter omnē aīam
uiuentē. cuiuscē carnis que ē sup ꝑram. Dixitq;
dñs ad noe. Hoc erit signum fœdꝰ. qđ constituo
inter me ⁊omnē carnem sup ꝑram. xxv.
Erant igitur filij noe. qui egressi sunt de arca. sem.
cham. ⁊iapheth. Porro cham. ipe ē pater chanaam.
Tres isti sunt filij noe. ⁊ab his dispersum est uniuersum
omne hoīum genus sup uniuersam ꝑram. Cepitq; noe
uir agricola exercere ꝑram. Et plantauit uineā.
bibensq; uinū inebriatus ē. ⁊nudat⁹ in tabnaculo
suo. Qđ cum uidisset cham pr chanaā uerenda pa
tris sui. ē nudata. nūciauit duob⁹ frīb⁹
suis foras. At uō sem. iapheth palliū imposuer
humeris suis. ⁊incedentes retrorsū. operuer uerē
da patris sui. faciesq; eor⁹ aūse erant. ⁊pris uidi
a nō uiderūt. Euigilans aūt noe ex uino. cū didicisset
que fecerat ei filius suus minor. ait. Maledict⁹
chanaā. puer fratrū suoꝝ erit frīb⁹ suis. Dixitq;. Bñ
dictus dñs dē sem. sit chanaā puer eius. ē. Dilatet dē
iapheth. ⁊habitet in tabnaculis sem. sitq; chanaā puer
eius. Vixit aūt noe post diluuiū. ccc. l. annis. ⁊im
pleti sunt oēs dies eius. ix̄ intorp. l. anni. ⁊mortu
⁊ gnationes filioꝝ noe. xxvj. Filij ē.
sem. cham. ⁊iapheth. Nati q; sunt eis filij post diluui
um. Filij iapheth. gomer. ⁊magog. ⁊madai. iauan.
⁊ thubal. ⁊mosoch. ⁊ thyras. Porro filij gomer. ascha
naz. ⁊riphath. ⁊thogorma. Filij aūt iauan. helisa.
⁊ tharsis. cethim. ⁊dodanim. Ab his diuise sunt
insule gentiū in regionib⁹ suis. uniuscuiusq; sm linguā
⁊familias in gnationib⁹ suis. Filij aūt cham. chus.
⁊mesraim. ⁊phut. ⁊chanaā. Filij chus. saba. et
euila. ⁊sabatha. ⁊regma. ⁊sabathaca. Filij regma.
saba. ⁊dadan. Porro chus genuit nemrod. Ipe
cepit ee potens in ꝑra. erat robustus uenator co
ram dño. Ab hoc exiuit prouerbium. Sicut nemrod robu
stus uenator coram dño. Fuit aūt principium regni
ei babylon. ⁊arach. ⁊archad. ⁊chalanne. in ꝑra
sennaar. De ꝑra illa egressus ē assur. ⁊edificauit
niniuen. ⁊plateas ciuitatis. ⁊chale. ⁊resen q; inter
niniuen. ⁊chale. Hec ē ciuitas magna. At uō
mesraim genuit ludim. ⁊anamim. ⁊laabim. ⁊nep
tum. ⁊phetrosim. ⁊ceslum. de quib⁹ egressi sunt philis
thiim. ⁊caphtorim. Chanaā aūt genuit sydone primo
genitū suū. ⁊hetheū. ⁊hebeum. ⁊amorreū. ⁊gerge
seū. ⁊euei. ⁊aracheum. ⁊sineū. ⁊aradiū. ⁊samareū.
⁊amathei. Et p̄os disseminati sunt ꝑ chananeos
ita. ⁊fact⁹ est terminus chanaā uenientib⁹ a sydone
gerara usq; gazam. ⁊donec ingredias sodomā ⁊go
morrā. ⁊adamam. ⁊seboim usq; lesa. Hi sunt filij cha
m cognationib⁹ ⁊linguis. ⁊gnationib⁹. in ꝑris ⁊gen
tib⁹ suis. De sem q; nati sunt patre oīum filioꝝ
heber. frē iapheth maioꝛe. Filij sem. elam. ⁊assur.
⁊ arphaxath. ⁊lud. ⁊aram. Filij aram. us. ⁊ul. ⁊gether
⁊ mes. At uō arphaxat genuit sale. ⁊quo defuncto
ē heber. Natiq; sunt heber. filij duo. ⁊ nomen uni
tati eo qđ in diebus eius diuisa sit ꝑra. ⁊nomen frīs
eius iectan. Et iectan genuit helmodad. ⁊saleph.
⁊asarmoth. ⁊iare. ⁊adoram. ⁊uzal. ⁊decla. ⁊ebuma

hel. sabi. ophyr. ⁊ euila. ⁊ iobab. Oēs isti filij
iectan. Et facta ē habitatio eor ꝺ messa ꝑgens
bz usq; sephar montē orientalē. Isti filij sem
sm cognationes ⁊ linguas ⁊ regiones in gēnib;
suis. xxvij.

Hę familie noe. iuxta ꝑples ⁊ nationes suas.
Ab his diuise sunt gētes in ra post diluuiū.
Erat aūt tra labij unius ⁊ sermonū eoꝝ dē. Cūq;
ꝓficiscerent ꝺ oriente inuenerē campū in ra
sennaar. ⁊ habitauerē ibi. Dixitq; alt ad proximū
suū. Venite faciam lateres ⁊ coquam eos igni.
Habueruq; lateres ꝓ saxis. ⁊ bitumē ꝓ cemēto. ⁊ dixe
runt. Venite faciamus nob ciuitatē ⁊ turrē cuꝰ
culmē ptingat celū. ⁊ nōem nrm aūt
q; diuidamur ne forte dispergamur in uniuersas tras. Descendit aūt dns
ut uideret ciuitatē ⁊ turrē quā edificabāt filij
adā. ⁊ dixit. Ecce unꝰ ē ꝑples ⁊ unū labiū oīb;.
Cepūq; hoc facere. nec desistent a cogitatiōib; suis.
donec eas opꝰ compleāt. Venite igitur descendamꝰ
⁊ cōfundamus ibi linguas eor. ut nō audiat unusq;
uocē proximi sui. Atq; ita diuisit eos dns ex illo lo
co. in ra sas ⁊ cęperunt edificare ciuitatē.
Et ideo uocatū ē nōmen eius babel. qa ibi cōfusa
ē labiū uniuersę tre. Et inde dispsit eos dns sup
faciem uniuersę regionis. Hec gñationes sem.
Sem centū erat ānoꝝ. qū genuit arfaxat. bien
nio post diluuiū. Vixitq; sem postq; genuit ar
faxat. quingentis ānis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vi
xit arfaxat anis. xxxv. ānis. ⁊ genuit sale. Vixitq;
arfaxat postq; genuit sale. ccc. iij. anis. ⁊ genuit
filios ⁊ filias. Sale quoq; uixit. xxx. ānis. ⁊ genuit
heber. Vixitq; sale postq; genuit heber. cccc.
tribus annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit aūt he
ber. xxxiij. annis. ⁊ genuit phaleg. Et uixit he
ber postquā genuit phaleg. cccc. xxx. ānis. ⁊ ge
nuit filios ⁊ filias. Vixit quoq; phaleg. xxx. ā
nis. ⁊ genuit reu. Vixitq; phaleg postquā genuit reu.
cc. ix. annis. ⁊ genuit filios ac filias. Vixit aūt re
u. xxxij. annis. ⁊ genuit sarug. Vixitq; reu postq;
genuit sarug. cc. vij. ānis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit nō sarug. xxx. ānis. ⁊ genuit nachor. Vixitq;
sarug postquā genuit nachor. cc. ānis. ⁊ genuit
filios ⁊ filias. Vixit aūt nachor. xxix. ānis. ⁊ ge
nuit thare. Vixitq; nachor postquā genuit
thare. cxix. ānis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vi
xitq; thare. lxx. annis. ⁊ genuit abram. nachor. ⁊ aꝝ.
Erūt aūt ḡnationes thare. xxviij.

Thare genuit abram. nachor. ⁊ aran. Porro aran ge
nuit loth. Mortuusq; ē aran aūt thare patrem
suū. in ra natiuitatis suę. in thare. ch. lxx. ānoꝝ. Duxe
rat aūt abrā ⁊ nachor uxores. nōmen uxoris abrā
sarai. ⁊ nōmen uxoris nachor melchu filia aran pa
tris melchę. ⁊ patris iesche. Erat aūt sarray sterilis.
nec habebat liberos. Tulit itaq; thare abrā filiū
suū. ⁊ loth filium aran filiū suū. ⁊ sarray nu
rum suā. uxorē abram filij sui. ⁊ eduxit eos ꝺ ur
chaldeoꝝ. ut irent in ra chanaan. Veneruq; usq; a
ran. ⁊ habitauerē ibi. Et fuerūt ches thare. cc. v.
annoꝝ. ⁊ mortuus ē in aran. xxix.

Dixit aūt dns abrā. Egredere ꝺ ra tua. ⁊ ꝺ cognati
one tua. ⁊ ꝺ domo patris tui. et uені in ra quā mon
strauero tibi. faciāq; te in gentē magnā. ⁊ benedicam
tibi. ⁊ magnificabo nōmen tuū. eroq; benedictus. benedicā benedicentib; tibi. ⁊ maledicā maledicentib; tibi.
atq; in te benedicent uniuersę cognationes tre. Egres
sus ē itaq; abrā sicut ꝓcepat ei dns. iuit cū eo loth.
Septuagenta. v. ānoꝝ erat abram. cū egrederetur
ꝺ aran. Tulitq; sarai uxorē suā. ⁊ loth filiū frīs
sui. uniuersamq; substantiā quā possederāt. ⁊ aīas quas
fecerāt in aran. ⁊ egressi sūt ut irent in ra chanaā.
Cūq; uenissent in eā. pertransiuit abrā tra usq; ad
locum sichē. usq; ad conuallem illustrē. Chana
neus aūt tūc erat in tra. xxx.

Apparuitq; dns abram. ⁊ dixit ei. Semini tuo da
bo tram hanc. Qui edificauit ibi altare dño. qui ap
paruerat ei. Et inde transgrediēs. admontē q erat
contrā orientē bethel. tetendit ibi tabernaculū suū. ab
occidente hns bethel. ⁊ ab oriente ay. Edificauit q;
ibi altare dño. ⁊ inuocauit nōmen eius. Proiciq;
abram uadens. ⁊ ulterius ꝓgrediens ad meridiē. Facta
ē aūt fames in ra. Descenditq; abrā in egyptum.
ut peregrinaret ibi. Prualuerat enī fames in ra.
Cūq; ꝓpe esset ut ingrederet egyptū. dixit sarray
uxori sue. Noui qꝺ pulchra facies mulier. ⁊ qꝺ cum
uiderint te egyptij. dicent sine uxor ipius ē. ⁊ i
terficient me. ⁊ te reseruabunt. Die ergo obsecro te.
qꝺ soror mea sis. ut bñ sit mihi ꝓpr te. ⁊ uiuat aīa
mea ob gram tui. Cū itaq; ingressus aūt abram e
gyptū. uiderūt egyptij mulierē qꝺ esset pulchra ni
mis. ⁊ nūciauerūt principes pharaoni. ⁊ laudauerūt
eam apud illū. ⁊ sublata ē mulier in domū phara
onis. Abrā uero bñ usi sunt ꝓpr illam. Fuerūtq;
ei oues ⁊ boues. ⁊ asini. ⁊ famuli. ⁊ famule. ⁊ asine. ⁊
cameli. Flagellauit aūt dns pharaonē ⁊ domū eius plagis maximis.
⁊ domū ei. ꝓpr sarai uxorē abrā. Vocauitq; pha
o abram. ⁊ dixit ei. Qꝺ nam ē qꝺ fecisti mihi. Quare
nō indicasti mihi qꝺ uxor tua esset. Qꝺ ideo obcāsi dicere
te sororē tuam. ut tollerē eam mihi in uxorē. Nūc
igit ecce cōiux tua. accipe eam. ⁊ uade. Precepit
q; pharao super abram. ⁊ deduxerunt eum. et
uxorē eius. ⁊ omnia que habebat. Ascendit ergo a
bram de egypto ipe. ⁊ uxor ei. ⁊ omnia que habebat. ⁊

loth cum eo. ad australem plagam. Erat aũr di
ues valde. impossessione argenti ⁊ auri. Pe⁹iitq;
ẽ p ner quo uenerat. a meridie in bethel. usq; ad lo
cum ubi prius fuerat tabnaculũ mẽ bethel. ⁊ ay.
in loco altaris qđ fecerat prius. et inuocauit ibi
nomẽ dñi. Sꝫ et loth qui erat cum abrã fuerunt
greges ouium. ⁊ armenta ⁊ tabnacula. nec poterat
eos capere tra. ut habitarent simul. Erat quippe substã
eor. multa. ⁊ nõ poterant habitare cõmuniter. Vñ ⁊ fta
ẽ rixa inter pastores gregũ abram ⁊ loth. Eo aũt
tpr chananeus ⁊ pherizeus habitabant in tra illa.
Dixit ergo abrã ad loth. Ne queso sit iurgium
inter me et te. ⁊ inter pastores meos ⁊ pastores tu
os. Frãs enim sumus. Ecce uniuersa tra coram te
ẽ. recede a me obsecro. Si ad sinistrã ieris. ego
dexteram tenebo. Si tu dextram elegeris. ego ad
sinistrã pgam. Eleuans itaq; loth oculis. vi
dit omnẽ circa regionẽ iordanis. que uniuersa
irrigabat. anteq; subuerteret dñs sodomã ⁊ gomor
ram sicut paradisus dei. ⁊ sicut egyptus uenienti
bus segor. Elegitq; sibi loth regionẽ circa iorda
nẽ. ⁊ recessit ab oriente. Diuisiq; sunt alternatim a
fre suo. Abram habitauit in tra chanaã. loth mo
ratus ẽ in oppidis que erãt circa iordanẽ. ⁊ habitauit
in sodomis. Homines aũr sodomite pessimi e
rant. ⁊ peccatores coram dño nimis. xxi.
Dixitq; dñs ad abram. postquã diuisus ẽ loth ab eo.
leua oculos tuos. ⁊ uide a loco in quo nũc es. ad aq
lonẽ ⁊ ad meridiẽ. ad orientẽ ⁊ ad occidentẽ. Omẽ
q; tram quã cõspicis tibi dabo. ⁊ semini tuo usq; in
sempiternũ. faciamq; semẽ tuũ sicut puluerẽ tre.
Si q̃s pr̃ hominum numerare puluerẽ. semẽ quoq;
tuũ numerare poterit. Surge. ⁊ pambula tram in
longitudinẽ ⁊ latitudinẽ tuã. qa tibi daturus sũ
eam. Mouens igit abrã tabnaculũ suum. uenit
⁊ habitauit iuxta cõuallẽ mabre. que ẽ in hebron.
edificauitq; ibi altare domino. xxii
Factum ẽ aũr in illo tpr. ut amraphel rex senna
ar. ⁊ arioch rex ponti. ⁊ chodorlaomor rex elamitã
rum. ⁊ thadal rex gentiũ. inirent bellum contra
regẽ sodomor. ⁊ contra bersa regẽ gomorre. ⁊ contra
semnaab regẽ adamẽ. ⁊ contra semeber regẽ seboim.
contra regem bale. qui ẽ segor. Omnes hi conue
nerãt in uallẽ siluestrẽ. que nunc ẽ mare sal. Duo
decim enim annis fuerãt chodorlaomor. ⁊ anno. xiii.
anno recesserant a eo. Igitur anno quarto. xiiii. ue
nit chodorlaomor. ⁊ reges q erant cum eo. percusser
q; raphaim in astaroth. carnaim. ⁊ zuzim cum el.
⁊ eum in saue cariathaim. ⁊ horreos in monte
seyr. usq; ad campestria pharan. q ẽ in solitudine.
Reuersiq; sunt. uenerũt ad fontẽ mesphat. qui ẽ ca
des. ⁊ percusserũt omnẽ regionẽ amalechitar. ⁊ amo
reum. q habitabat in asason thamar. Et egressi sũt
reges sodomor. ⁊ gomorre. bersa. adame. ⁊ seboim.
nec nõ ⁊ rex bale que ẽ segor. direxerũt aciem
contra eos. adiuncti sibi. saluer. aduersus chodor
laomor regẽ elamitar. ⁊ thadal regẽ gentiũ. et
amraphel regẽ sennaar. ⁊ arioch regem ponti. iiii.
reges aduersus quinq; Vallis aũt siluestris habe
bat puteos multos bituminis. Fugitq; rex sodomo
rum. ⁊ rex gomorre. terga uertũt. ceciderũtq; ibi
q remanserant fugerũt ad montẽ. Tulerũt aũr omnẽ
substantiam sodomor. ⁊ gomorre. ⁊ uniuersa que ad
escam pertinẽt. ⁊ abierũt. nec ũ loth. ⁊ substã
filii fris abram. q habitabat in sodomis. Et ecce
unus q euaserat nũciauit abrã hebreo. q habita
bat in conualle mabre. amorrei fris eschol. ⁊ fris
aner. Hi enim pepigerant fedus cum abrã. Qđ
cũ audisset abram captũ uideret loth fratrem suũ. nu
meratis expertis uernaculis suis. ccc. xviii.
⁊ persecutus ẽ eos usq; dan. Et diuisis sociis irru
it super eos nocte. percussitq; eos. ⁊ persequẽs ẽ usq; ho
ba. que ẽ a dextris damasci. Reduxitq; omnẽ substã
tiam loth fratrem suum. cũ substã illius. mulieres quoq;
⁊ uniuersum egressus ẽ aũr rex sodomor. in occursũ
eius. postquã reuersus ẽ a cede chodorlaomor. ⁊ re
gũ q cum eo erant. in uallẽ save que ẽ uallis regi.
Melchisedech aũr rex salẽ. proferens panẽ et
uinum. erat enim sacerdos dei altissimi. benedixit ei
⁊ ait. Benedictus abram dño excelso. q creauit celum
⁊ terram. ⁊ benedictus dñs excelsus. quo protegente hostes
tuos manibus tuis subditos. Et dedit ei decimas ex omnibus.
Dixit aũr rex sodomor. ad abram. Da mihi animas.
cetera tolle tibi. Cui ipse. Leuo manum meam ad
dñm deum excelsum. possessorem celi et terre. qđ a
filo subtegminis usq; ad corrigiam calige. nil ac
cepturus ex omnibus que tua sunt. ne dicas ego ditaui
abram. excepta his que comederunt iuuenes. ⁊ par
tibus uirorum q uenerũt mecum. aner. eschol. ⁊ ma
bre. Isti accipiant partes suas. xxviii.
His ita transactis. factus ẽ sermo dñi ad abram p
uisionẽ dicens. Noli timere abram. ego protector tu
us sum. ⁊ merces tua magna nimis. Dixitq; a
bram. Dñe dñs qđ dabis mihi. ego uado absq; liberis.
⁊ filius pactarius domus mee iste damascus eli
ezer. Addiditq; abram. Mihi aũr non dedisti semẽ.
⁊ ecce uernaculus meus heres meus erit. Statimq; ser
mo dñi factus ẽ ad eum dicens. Non erit hic he
res tuus. sed q egredietur de utero tuo ipse habeb
it heredem. Eductumq; eum foras. ait illi. Suspice
celum ⁊ numera stellas si potes. Et dixit ei. Sic erit
semen tuum. Credidit abram deo. ⁊ reputatum ẽ ei ad iu

ſtiam. Dixitq; adeum. Ego dñs qui eduxi te de
hur chaldeoꝝ. ut darem t̄ terram iſtā. ⁊ poſſideres eā.
At ille ait. Dñe dñs. unde poſſū qđ poſſeſſurus
ſum eam. Et respondens dñs. Sume inquit mi uaccā
trienne. ⁊ capram trimā. ⁊ aietē annoꝝ. turturē
quoq; ⁊ columbū. Q̄ tollens universa hec. diuſit ea
p medium. ⁊ utraſq; partes contra ſe alterutrū poſu
it. Aues aūt non diuſit. Descenderūq; volucres ſu
per cadauera. ⁊ abigebat eas abram. Cumq; ſol occi
disſet. ſopor irruit ſup abram. ⁊ horror magnus ⁊
tenebroſus inuaſit eum. dictumq; ē ad eum. Scito p
noſcens qđ peregrinū futurum ſit ſemen tuū in terra
non ſua. ⁊ ſubiugent eos ⁊ affligent. ccc. annis.
Gentem aūt cui ſeruient ego iudicabo. ⁊ poſt
hec egredient cū magna ſubſtā. Tu aūt ibis ad patres
tuos in pace. ſepultus in ſenectute bona. Quarta aūt
generatione reuertent huc. Nondū enī complete ſu
nt iniquitates amorreoꝝ. uſq; ad preſens tps. Cūq; ergo
occubuiſſet ſol. facta ē caligo tenebroſa. ⁊ apparuit cliba
nus fumans. ⁊ lampas ignis inter diuiſiones
illas. In die illo pepigit dñs cū abrā fedus. dicens.
Semini tuo dabo terram hanc. a fluuio egypti uſq;
ad fluuiū magnū euphrathen. cyneos. ⁊ cenezeos. ⁊ cad
monеos. ⁊ ethеos. ⁊ pherezeos. ⁊ raphaim. Q̄. ⁊ amorreoꝝ
⁊ chananeos. ⁊ gergeſeos. ⁊ iebuſeos. Igitur ſarai u
xor abrā nō genuerat liberos. ſ. habēs ancillā egyptiā
nomine agar. dixit marito ſuo. Ecce concluſit me dñs
ne parerē. Ingredere ad ancillā meā. ſi forte ſaltē
ex illa ſuſcipiā filios. Cūq; ille adquieſceret deprecā
tui. ſarai egyptiā. ancillam ſuā. poſt annos. x. q̄
habitare ceperant in terra chanaā. dedit eā uiro ſuo uo
rē. Q̄ ingreſſus ē ad eam. At illa cōcepiſſe ſe uidēs
deſpexit dnām ſuā. Dixitq; ſarai ad abrā. Inique
agis contra me. Ego dedi ancillā meā in ſinū tuū.
que uidens qđ conceperit. deſpectui me habet. Judicet
dñs inter me et te. Cui respondēs abrā. Ecce ait ancilla
tua in manu tua ē. utere ea ut libet. Affligente igi
tur ſarai. fugā iniit. Cūq; inuenſſet illam angelus
dñi iuxta fontē aquē in ſolitudine q̄ ē in uia
ſur. dixit ad eam. Agar ancilla ſarai unde uenis
⁊ quo uadis. Que ait. A facie ſarai dñe mee ego fu
gio. Dixitq; ei angelus dñi. Reuertere ad dnām tuā.
⁊ humiliare ſub manu ipſius. Et rurſū. Multipli
cans multiplicabo ſemen tuum. nō numerabit p mul
titudinē. Ac deinceps. Ecce ait concepiſti. ⁊ paries fi
lium. uocabisq; nomen eius yſmael. eo qđ audierit dñs
affliccionē tuā. Hic erit fereus homo. Manus eius
contra oēs. ⁊ manus oīum contra eum. e regione habi
tabit. fratrum ſuoꝝ figet tabernacula. Vocauit aūt nomen
dñi qui loquebatur ad eā. tu dñs qui uidiſti me. di
xit enī. Vidi hic uidi poſteriora uidentis me.

Ipſe ē inquā cui dixiſti. Pepercit agar abre filiū.
qui uocatur nomen eius yſmael. Octogenta. ⁊ ſex an
noꝝ erat. qñ peperit ei agar yſmaelem. xxviij.
Octiquā uero. xcix. annoꝝ ē factus apparuit ei xvij
dñs. dixitq; ad eum. Ego dñs omnipotens. Ambula coram
me. ⁊ esto perfectus. ponamq; fedus meū inter me et
te. ⁊ multiplicabo te uehementer nimis. Cecidit abrā
prunus in faciē. Dixitq; ei dñs. Ego sum. ⁊ pactū me
um tecū. eris q̄ pater multarum gentium. nec ultra uoca
bitur nomen tuum abrā. ſ. appellaberis abraham. qa
patrem multarum gentium constitui te. Faciamq; te ex
cedere uehementissime. ⁊ ponā ingentes in gentibus. egredq; ex te
egredientur. Et ſtatuā pactum meū inter me et te.
⁊ inter ſemen tuū poſt te in generationibus ſuis. federe ſempi
terno. ut sim dñs tuus et ſemini tuo poſt te. Dabo
q; ⁊ ſemini tuo terram peregrinationis tue. omnem
terram chanaā in possessionē eternā. eroq; dñs eorum.
Dixit iterū dñs ad abraham. Et tu ergo cuſtodies pa
ctum meū. ⁊ ſemen tuum poſt te in generationibus ſuis. Hoc
est pactum q̄d obſeruabis inter me et uos. ⁊ ſemen tuum
poſt te. Circūcidetur ex uobis omne maſculinum. et car
nem preputii uſtri. ut ſit in ſignum federis
inter me et uos. Infans. viij. die circumcidetur inter uobis.
Omne maſculinum in generationibus uſtris. tam ꝺ̄nacul
q̄ empticius. et circūcidetur. et q̄cūq; ꝺ̄ fuerit de ſtirpe tua.
Et erit pactum meum in carne uſtra. in fedus eternum.
Maſculus cuius preputii caro circūciſa ꝺ̄ fuerit. dele
bitur anima illa de populo ſuo. q̄ pactum meum irritum fecit.
Dixit quoq; dñs ad abraham. Sarai uxorem tuam ne uo
cabis ſarai. ſ. ſaram. Benedicam ei. et ex illa dabo tibi
filium. et benedicturus ſum. et erit in nationes. reges
q; populorum orientur ex eo. Cecidit abrahā in faciem
ſuam. et riſit. dicens in corde ſuo. Putasne centenario
nascetur filius. et ſara nonagenaria pariet.
Dixitq; ad dñm. Vtinam yſmael viuat coram te.
Et ait dñs ad abraham. Sara uxor tua pariet tibi
filium. uocabisq; nomen eius yſaac. et constituam pactum
meum illi in fedus ſempiternum. et ſemini eius poſt
eum. Sup yſmaelem quoq; exaudiui te. Ecce benedi
cam ei. et augebo. et multiplicabo eum ualde. Duodecim
duces generabit. et faciam illum in gentem magnam. Pactum
uero meum ſtatuam ad yſaac. quē pariet tibi ſara tē
pore iſto in anno altero. Cūq; finitus eſſet ſermo loquē
tis cum eo. aſcendit dñs ab abraham. Tulit aūt a
braham yſmaelem filium ſuum. et omnes ꝺ̄nacules domus
ſue. uniuſcuſq; quos emerat. cunctos mares de omni
bus uiris domus ſue. et circūcidit carnem preputii eorum
ſtatim uniuerſo die. ſicut precepat ei dñs. Abrahā. xcix. a
nor. qñ circūcidit carnem preputii ſui. et yſmael
filius eius. xiij. annos impleuerat. tpr circum
cisionis ſue. Eadem die circumcisus ē abraham

xxvii

Ismael filius eius. ⁊ omīs uir domꝰ illius tam
na ⁊ quā empti ⁊ uernaculꝰ ⁊ alienigene ꝑmixt ⁊ amī
ꝑmunt aūr ei dñs xxxv Cui sunt
in cōualle mābre sedenti in ostio tabnaculi sui.
in ipo feruore diei. Cumq; eleuassꝫ oculos. ap
paruerūt ei tres uiri stantes ꝓpe eum. Qs cū
uidisꝫ cucurrit in occursū eop; ⁊ adorauit in terra ⁊ dixit. Dñe si inuenī gr̄
am in oculis tuis. ne trānseas seruū tuū. Sꝫ afferā
paululū aque. ⁊ lauent pedes uīi ⁊ requescite
sub arbore. Ponā buccellā panis. ⁊ cor uīm
confortate. ⁊ postea trānsibitis. Festino enī deci
nasse ad seruū uīm. Q̄ dixerūt. Fac ut locuꝰ es.
Festinauitq; abrahā in tabnaculū ad saram
dixitq; ei. Accelera. tria sata simile cōmixte.
⁊ fac subcinericios panes. Ipe uō ad armentū
cucurrit. ⁊ tulit inde uitulū tenerrimū ⁊ optī
mū. deditq; puero. Q̄ festinauit. ⁊ coxit illum.
Tulit quoq; butyrū ⁊ lac. ⁊ uitulū quē coxerat.
⁊ posuit coram eis. Ipe uō stabat iuxta eos sub ar
bore. Cūq; cōmedissent. dixerūt ad eū. Ubi ē sa
ra uxor tua. Ille ꝛ. Ecce in tabnaculo ē. Cui
dixit. Reuertens ueniā ad te ꝑ tēpꝰ isto uita com
te. ⁊ habebit filium sara uxor tua. Quo audi
to sara ꝛsit. post ostium tabnaculi. Erant ē
ambo senex ꝓiectiq; etatis. ⁊ defecerat sare fi
eri muliebria. Que risit occulte dicens. Postq;
consenuī. ⁊ dñs mꝰ uetulus ē. uoluptati opam
dabo. Dixit aūr dñs ad abrahā. Quare risit sa
ra uxor tua dicens. num uē parritura sū anꝰ.
Numq; dō ē quicq; difficile. Iuxta cōstitutum
reuertar ad te hac eōdem tēpe uita cōmite. habe
bit sara filiū. Negauit sara dicēs ñ risi. timo
re perterrita. Dixit aūr ñ ē inqt ita. si risisti. Cū
ergo surrexissent inde uiri. direxerūt oculos su
os cont̄ sodomā. ⁊ abrahā simul gradiebatur
deducens eos. Dixitq; dñs. Celare poro
abrahā que gesturus sū. cū futur sit in gen
tē magnā. ac ualentissimā. ⁊ būdicere in eo sunt
illo omnes nationes tre. Scio enī qđ ꝓcepturus
sit filiis suis. ⁊ domui sue post se ut custo
diant uiā dñi. ⁊ faciant iudiciū. ⁊ iustitiā.
ut adducat dñs ꝓpe abrahā oīa que locutꝰ
ē ad eum. Dixit itaq; dñs. Clamor sodomo
rū ⁊ gomorreoꝝ multiplicatꝰ ē. ⁊ peccā eop; aggꝝ
uatū ē nimis. Descendā ⁊ uidebo utrū clamo
rē qui uenit ad me opꝰ cōpleuerīt. an ñ ē ita.
ut sciam. Cōuersiq; se inde abierūt sodomā.
Abrahā uō adhuc stabat coram dño. ⁊ ꝓpiq;
quās ait. Nūqd̄ pdes iustū cū impio. Si fu
erint. l. iusti in ciuitate ꝓbūt sustinebis ⁊ ñ par
ces loco illi ꝓpt̄ l. iustos si fuīnt in eo. Absit ate
ut rem hanc facias. ⁊ occidas iustū cum ipio. fiatq;
ut iustus sic impius. Nō ē hoc tuū qui iudicas
omnē trām. Nequaq; facies hoc iudiciū. Dixitq;
dñs ad eum. Si inuenero sodomis. l. iustos in
medio ciuitatis. dimittā omī loco ꝓpt eos. Pro
rēa abrahā. ait. Cepi semel api loquar ad dñm
meū. cū sim puluis ⁊ cinis. Qđ si minus. l. iu
stis. v. fuīnt. Delebis ꝓpt̄. xl. ciuitatē. Et ait. Nō delebo si inuenero ibi. xl. Rursū
qꝫ locutus ē ad eum. Sit aūr. xl. inuētꝰ fuīnt.
qđ facies. Ait. Nō puniā ꝓpt̄. xl. Precor
ingđ ne indigneris dñe si loquar. Qđ si inuenti
fuīnt ibi. xxx. Ait. Nō faciam si inuenero ibi. xxx.
Cepi semel. ait api loquar ad dñm meū. Qđ
si inuenti fuīnt ibi. xx. Dixit. Nō interficiā
ꝓpt̄. xx. Obsecro inqt ne irascatꝰ dñe. si loqr
ad huc semel. Qđ si inuenti fuīnt ibi. x. Dixit.
Non delebo ꝓpter. x. Abiit dñs postquā cessa
uit loq ad abraham. ille reuisit ē in loco suo.
Et uenerūt duo angeli sodomā uespe. xxxvi
sedente loth in foribus ciuitatis. Qui cū uidisꝫ eos
surrexit. obuiā eis. ⁊ adorauit. pnus in
faciem. ⁊ dixit. Obsecro dñi declinate in domū
pueri uīi. ⁊ manete ibi. Lauate pedes uīos. et
mane ꝓficiscemini uias uīas. Qui dixerūt. Mi
nime. sed in platea manebimꝰ. Cōpulit illos op
pido. ut diuerterēt ad eū. Ingressis q; domū il
lius fecit cōuiuiū. coxit ꝛ azima. ⁊ cōmederūt. Ver
sūm qua irent. nō nouerūt. uiri autem ciuitatis
domui illius a puero usq; ad senē. omīs ꝓpls
simul. uocauerūq; loth. ⁊ dixerūt ei. Ubi sūt ui
ri q; introierūt ad te nocte. Educ illos huc. ut
cognoscamꝫ eos. Egressus ad eos loth post tergū
ꝛ ostium. ait. Nolite quesō fres mei.
nolite malū hoc facere. Habeo duas filias
que nec dū cognouerūt uirū. educā eas ad uos.
⁊ abutimini eis sicut uob placuerit. dum mō
uiris istis nichil faciatis mali. q̄ ingressi sunt
sub umbra culminis mei. At illi dixerūt. Recede
illuc. Et rursū. Ingressus es inquīt ut adue
na. nūqd ut iudices. Te ergo ipm magis q̄m
hos affligemus. Uimq; faciebant loth nimiū
uiolente. Iam ꝓpe erat ut effringerēt fores. et
ecce miserūt manū uiri. ⁊ introduxerūt ad se loth.
clausisq; ostiū. ⁊ eos q̄ erāt foris percusserūt ce
citate a minimo usq; ad maximū. ita ut ostiū
inuenire ñ possent. Dixerūt uir ad loth. Habes
hic tuos. q̄ quis. generos aut filios aut filias.
Oēs q tui sunt educ de urbe hac. Delebimus enī
locum istum. eo qđ increuerit clamor eop; coram

dño. qui misit nos ut pdamus illos. Egressus itaq; loth locutus ē ad generos suos qui acceptum erant filias eius. ⁊ dixit. Surgite. ⁊ egredimini de loco isto. quia delebit dñs ciuitatem hāc. Et uisus ē eis quasi ludens loqui. Cūq; esset mane. festinabant eum angli dicentes. Surge. ⁊ tolle uxorem tuā. ⁊ duas filias quas habes. ne ⁊ tu pereas iniquitate ciuitatis. Dissimulante illo. apprehenderūt manū eius. ⁊ manū uxoris ac duarū filiarū eius. eo qđ parceret dñs illi. eduxerūtq; eum posueruntq; extra ciuitatē. Ibi locuti sunt ad eum dicentes. Salua aiām tuā. Noli respicere post tergum. nec stes in omni circa regione. sed in monte saluū te fac. ne ⁊ tu simul pereas. Dixitq; loth ad eos. Quaeso dñe mi. quia inuenit seruus tuus gratiā coram te. ⁊ magnificasti miām tuā quā fecisti mecū. ut saluares aiām meā. nec possū in monte saluari. ne forte apprehendat me malū ⁊ moriar. Est ciuitas hec uicina ad quā possim fugere parua. ⁊ saluabor ibi. nūqd ī modica ē. ⁊ uiuet aīa mea. Dixitq; ad eum. Ecce etiā in hoc suscepi pces tuas. ut nō subuertā urbē pro qua locutus es. Festina ⁊ saluare ibi. quia nō potō facere quicq; donec ingrediaris illuc. Iccirco uocatū ē nomē urbis illius segor. Sol egressus ē super terrā. ⁊ loth ingressus est in segor. xxvij.

Itaq; dñs pluit sup sodomā ⁊ gomorrā sulphur ⁊ ignē a dño de celo. ⁊ subuertit ciuitates has. ⁊ omnē circa regionē. omnes habitatores urbiū. ⁊ cuncta terre uirentia. Respiciensq; uxor eius post se. ūsa ē in statuā salis. Abraham aūt consurgēs mane ubi steterat prius cū dño. intuitus ē sodomā et gomorrā. ⁊ uniuersā terrā regionis illi. uiditq; ascendentē fauillā de terra. qī fornacis fumū. Cū enī subuerteret dñs ciuitates regionis illius recordatus ē abrahe. liberauit loth de subuersione urbium in qbus habitauerat. Ascenditq; loth de segor. ⁊ mansit in monte. duę quoq; filie eius cum eo. Timuit enī manere i segor. ⁊ mānsit in spelunca ipe ⁊ duę filie eius. Dixitq; maior ad minorē. Pater nr senex ē. ⁊ nullus uirorū remānsit in terra. q ingredi ad nos. iuxta morē uniuerse terre. Veni inebriemus eū uino. dormiamq; cū eo. ut fuscitemus de patre nr̄o semē. Dederūt itaq; patri suo bibere uinū nocte illa. ⁊ ingressa ē maior. dormiuitq; cū patre. Ille nō sensit nec quā accubuerit filia. nec quā surrexerit. Altera quoq; die dixit maior ad minorē. Ecce dormiui heri cū patre meo. demus ei bibere uinū etiā hac nocte. ⁊ dormies cū eo. ut saluemus semē de patre nr̄o. Dederūt et illa nocte patri uinū. ingressaq; minor filia dormiuit cum eo. Et nec hanc quidē sensit ubi quā dormierit. ut quā uel surrexerit. Concepitq; ergo duę filie loth de patre suo. Peperitq; maior filiū. ⁊ uocauit nomē eius moab. Ipe ē pr̄ moabitarū usq; in pñsentem diē. Minor quoq; peperit filium. ⁊ uocauit nomē eius ammon. Ipe est pater ammonitarū usq; hodie. xxviij.

Profectus inde abrahā in terram australē habitauit inter cades ⁊ sur. ⁊ peregrinat ē in gerara. Dixitq; de sara uxore sua. soror mea ē. Misit q abimelech rex gerare. ⁊ tulit eā. Venit aūt dñs ad abimelech p somniū nocte. ⁊ ait illi. En mortuus ipe moriere pro mulier quā tulisti. hēt enī uirum. Abimelech uero nō tetigerat eam. Et ait. Dñe. nūquid gentē ignorantē ⁊ iusta occides? Nonne ipe dixit mihi soror mea ē. ⁊ ipa ait. frr̄ meus ē. In simplicitate cordis mei. ⁊ munditia manuum mearū feci hoc. Dixitq; ad eū dñs. Et ego scio qđ simplici corde feceris. ⁊ ideo custodiui te ne peccares in me. nec dimisi ut tangeres eā. Nūc ig reddе uxorē uiro suo. qm̄ pphēta ē. ⁊ orabit pro te. ⁊ uiues. Si aūt nolueris reddere. scito qđ morte morieris tu. ⁊ omnia que tua sūt. Surrexitq; de nocte consurgēs abimelech. uocauit omnes seruos suos. ⁊ locutus ē uniuersa uba hec in auribus eorū. Timuerūtq; omnes uiri ualde. Vocauit aūt abimelech etiā abrahā. ⁊ dixit ei. Quid fecisti nobis? Quid peccauimus in te. quia iduxisti super me. ⁊ super regnū meū peccatū grande? Que non debuisti facere fecisti nobis. Preterēaq; expostulans ait. Quid uidisti ut hoc faceres? Respondit abrahā. Cogitaui me eum dicens. Forsitan nō ē timor dei in loco isto. ⁊ interficient me. pp uxorē meā. Alias aūt uere soror mea ē. filia patris mei. ⁊ nō filia matris mee. ⁊ duxi eam uxorē. Postquā aūt eduxit me dūs de domo patris mei. dixi ad eam. Hanc miām gratiā meā. In omni loco adquē ingrediemur. dices qđ frr̄ meus sim. Tulit ig abimelech oues et boues. ⁊ seruos ⁊ ancillas. ⁊ dedit abrahā. reddidit q illi saram uxorē suā. ait. Terra coram uobis ē. ubicūq; ti placuerit habita. Sare aūt dixit. Ecce mille argenteos dedi frr̄ tuo. Hoc erit tibi in uelamen oculoꝝ. ad omnes q tecū sunt. Et quāq; patrona. memento te deprehensam. Orauit aūt abrahā. sanauit dūs abimelech. uxorē eius. ⁊ ancillas eius. ⁊ peperē. Concluserat enī dūs omnē uuluā domus abimelech. pp̄ saram uxorē abrahā. Visitauit aūt dñs saram sicut promisit. xxx.

Et impleuit q locutus ē. concepitq; ⁊ peperit filiū in senectute sua. tpe quo prefixerat ei dūs. Vocauitq; abraham nomē filij sui quē genuerat ei sara.

ysaac. ⁊ ait illi dixit cum octauo die circuncidet
dñs cum centū ēet annoꝝ. Hac quippe etate
patris natus ē ysaac. Dixitq; sara. Risum fe
cit mihi dñs. Quicunq; audierint corridebunt mihi.
Rursusq; ait. Quis auditurus credidit abraham.
qđ sara lactauit filiū quē peperit et iam senex? Cre
uit igitur puer ⁊ ablactatus ē. Fecitq; abraham
grande cōuiuiū in die ablactationis eius. xxi.
Cumq; uidisset sara filiū agar egyptie luden
tē cū ysaac. dixit ad abrahā. Eice ancillā et
filiū eius. Nō enī erit heres filius ancille cū
filio meo ysaac. Dixit accepit hoc abraham p
filio suo. Cui dixit dñs. Nō tibi uideatur aspū
sup puero ⁊ sup ancilla tua. Omīa que dixit
t sara audi uocē eius. qa in ysaac uocabit t
semē. Sz et filiū ancille faciā ingtē magnā.
qa semē tuū ē. Surrexit itaq; abrahā mane.
⁊ tollens panē ⁊ utrē aque. ꝑposuit scapule
ei. tradiditq; puerū ⁊ dimisit eā. Que cū abis
sz errabat in solitudine bersabee. Cūq; cōsūpta
ēet aqua in utre. abiecit puerū subt unā ar
borē que ibi erant ⁊ abiit. seditq; ex ḡe e. pul
simū pōt arcus iacere. Dixit enī. Nō uidebo
morientē puerū. Et sedens cont̄ leuauit uocē
suā ⁊ flauit. Exaudiuit aūt dñs uocē pueri. Vo
cauitq; angls dñi de celo agar. dicēs. Qđ agis
agar? Noli timere. Exaudiuit enī dñs uocē pue
ri. de loco in quo ē. Surge. tolle puerū ⁊ tene
manū illius. qa in gentē magnā faciā eū. Ap
eruitq; oculos ei dñs. Que uidit puteū aque abi
it ⁊ implenit utrē. deditq; puero bibere. ⁊ fu
it cū eo. Et ille habitauit in solitudine. ⁊ fēs
ē iuuenis sagittarius. Habitauitq; in deserto phā.
Accepit illi mr sua uxorē de tra egypti. xxi
Qđ cū ipse dixit abimelech ⁊ phicol princeps
exercitus eius ad abrahā. Dñs tecū ē in omni
bus que agis. Jura ergo p deū ne nocebis mi
⁊ posteris meis sed iuxta mīam
qua fecī t facias mihi ⁊ terre in qua ūcolatus es ad
uena. Dixitq; abrahā. Ego iurabo. Et increpa
uit abimelech ppt puteū aq. q̄ ui abstulerāt
serui illius. Rndit̄q; abimelech. Nescaui q
fecerit hanc rē. Sz et tu nō indicasti mihi. ego
nō audiui preter hodie. Tulit itaq; abrahā oues
⁊ boues. dedit abimelech. percussitq; ambo
fedus. Et statuit abrahā septē agnas gregis
seorsū. Cui dixit abimelech. Qđ sibi uolunt
septē agne iste quas stare fecisti seorsū? Ar il
le. Septē agnas accipies de manu mea.
ut sint testimoniū in qđ ego fodi puteū iste.
Jdcirco uocatus ē locus ille bersabee. quia ibi
uterq; iurauit. ⁊ inierūt fedus p puteo iuramēti.
Surrexit aūt abimelech ⁊ phicol princeps milī
tie eius. reuersiq; sunt in terā palestinoꝝ. Abrahā
uo plantauit nemus in bersabee. ⁊ inuocauit i no
mīe dñi dī eīni. ⁊ fuit colonus in terra philistinoꝝ die
Ue postq̄ gesta sunt. xxii. Et factū est post
temptauit dñs abraham. ⁊ dixit ad eum. Abrahā. xxii
abraham. Ille aūt. Ad sum. Dixitq; ei. Tolle filium
tuū unigenitū q̄ diligis ysaac. ⁊ uade in terā
sioīs. atq; offer eum ibi in holocaustū sup unū
montū quē monstrauero tibi. Igitur abrahā de nocte
cōsurgens. strauit asinū suū. ducēs secum
duos iuuenes. ⁊ ysaac filiū suū. Cūq; cōcidisset
ligna in holocaustū. abiit ad locū quē preceperat ei
dñs. Die aūt tertio eleuans oculos uidit locum procul.
dixitq; ad pueros suos. Expectate hic cū asino.
Ego ⁊ puer illuc usq; properantes. postq̄ adorauerīt
reuertemur ad uos. Tulit q̄ ligna holocausti.
⁊ imposuit sup ysaac filiū suū. ipse uō portabat
in manibus ignē ⁊ gladiū. Cūq; duo pgrederent si
mul. dixit ysaac patri suo. Pr mi. At ille ei.
Qd uis fili? Ecce ignis ⁊ ligna. Vbi ē uic
tima holocausti? Dixit abraham. Dñs pūdebit
sibi uictimā holocausti fili mi. Pgrediunt ergo
pariter. uenerūtq; ad locum q̄ ostenderat ei deus.
In quo edificauit altare ⁊ desup ligna cōposuit.
Cūq; colligasset ysaac filiū suū. posuit eū in alta
ri sup struē lignoꝝ. extenditq; manū ⁊ arripu
it gladiū. ut immolaret filiū. Et ecce angls dñi
de celo. clamauit dicēs. Abrahā abrahā. Ille
Ad sum. Dixitq; ei. Ne extendas manū tuā sup
puerū. neq; facias illi quicq̄. Nūc cognoui qđ
timeas dñm. ⁊ nō pepercisti filio tuo unigenito p
ter me. Leuauit abrahā oculos. uidit post
tergum arietē inter uepres herentē cornibꝰ. Que
assumēs. obtulit holocaustū p filio. Appellauit
q; nomē loci illius. dñs uidet. Vñ usq; hodie dr.
in monte dñs uidebit. Vocauit aūt angls dñi a
brahā secūdo de celo dicens. Per memetipm iura
ui dicit dñs. qa fecisti rem hanc nec pepercisti fi
lio tuo unigenito. benedicam t ⁊ multiplicabo se
mē tuū sicut stellas celi ⁊ ut arenā que ē in
littore maris. Possidebit semē tuū portas inimi
corꝝ suoꝝ. ⁊ benedicent in semine tuo oēs gentes tre.
qa obedisti uoci mee. Reuersus ē abrahā ad pue
ros suos. abieruntq; bersabee simul. ⁊ habitauit i
His ita gestis. nūciatū ē abraham qđ melche
ha quoq; genuisset filios nachor frī suo. hus p
mogenitū ⁊ buz fratrem eius. camuel patrē syroꝝ.
⁊ chased ⁊ azau. pheldas quoq; ⁊ iedlaph. at bu
tuel. de quo nata ē rebecca. Octo istos genuit mel

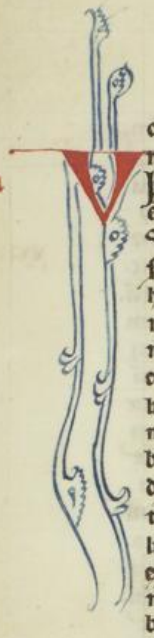

cha nachor frī abraham. Conubina uō illius
noīe roma. peperit ei tabee gaon ⁊ thas ⁊ maachu.
genes xxiij Vixit aūt sara .c. xxvij. ānis ⁊ mortua xliij.
ē in ciuitate arbee que ē hebron in trā chanaan.
Venitq; abrahā. ut plangeret ⁊ fleret eā. Cūq;
surrexisset ab officio funeris locutus ē ad filios
heth. Aduena sum ⁊ peregrinus apud uos. Date
mihi sepulchri uobiam. ut sepeliam mortuū
meū. Respondentq; filij heth. Audi nos dñe. Vn
ceps dei es apud nos. In electis sepulcris nris sepe
li mortuū tuū. nullusq; prohibere te potest quī in
monumēto suo sepelias mortuū tuū. Surrexit a
braham ⁊ adorauit ppli terre filios uidelicet het.
Dixitq; ad eos. Si placet aīe uestre ut sepeliam mor
tuū meū. audite me. ⁊ intercedite apud ephron fi
lium sohar. ut det mihi speluncā duplicē quā hz in
extrema parte agri sui. Pecunia digna tradat
mihi eam coram uob. in possessionē sepulcri. Hā
bat aūt ephron in medio filioz heth. Respondit q;
ephron ad abraham audientibus cunctis. audientib; q ingrediē
tur portā ciuitatis illi. dicēs. Nequaq; ita fiet
dñe mi. sed magis ausculta qđ loquor. Agrum
trado tibi. ⁊ speluncā que in eo ē. psentib; filijs po
pli mei. sepeli mortuū tuū. Adorauit abrahā co
ram pplo terre. ⁊ locutus ē ad ephron audentibus cunctis plebis. Queso ut audias me. Dabo pecuniā. pagu.
sus q; eam. ⁊ sic sepeliā mortuū meū in eo. Respondit
ephron. Dñe mi audi. Terra q postulas. ccc. sic
los argenti ualet. Istud ē quidē inter me ⁊ te.
Sed quantū ē hoc. Sepeli mortuū tuū. Qđ cū
audisset. abraham. appendit pecuniā q ephron po
stulauerat audientibus filijs heth. cccc. siclos ar
genti. ⁊ probate monete publice. Confirmatusq; ē
ager quondā ephronis. in quo erat spelunca duplex
respiciens mambre. tam ipse q speluncā. ⁊ oēs arbo
res eius in cunctis finibus per circuitū abrahe in
possessionē. uidentibus filijs heth. ⁊ cunctis q in
trabant portā ciuitatis illius. atq; ita sepeliit
abrahā sarā uxorē suam. in spelūca agri dupli
ci qui respicit mambre. hec ē ebron in trā cha
naan. Et cōfirmatus ē ager. ⁊ antrū qđ erat in
eo abrahe in possessionē monumēti a filijs het.
genes iij Vixit aūt abraham senex dieq; xliij.
multis. ⁊ dñs in omnibus bñdixerat ei. Dixitq;
ad puerum seniorē domus sue. q̄ preerat omnibus q̄
habebat. Pone manū tuā subter femur meū.
ut adiurē te p dñm deum celi ⁊ terre. ut nō accipias
uxorē filio meo de filiabus chananeorū inter quos
hito. et adiram ⁊ ad cognationē meā. proficisca
ris. nisi accipias uxorē filio meo ysaac. Respon
dit. Si noluerit mulier uenire mecū in terram hanc.
nūquid reducere debeo filium tuū ad locum de quo tu egressus es. Dixit abraham. Cauе ne quando reducas fi
lium meū illuc. Dñs deus celi qui tulit me de do
mo patris mei. ⁊ de terra nativitatis mee. qui locutus
est mihi. ⁊ iurauit dicēs semini tuo dabo terram hanc.
ipse mittet angelum suum coram te. ⁊ accipies inde
uxorē filio meo. Sin aūt noluerit mulier sequi
te. nō tenebris iuramēto. filius tuus meus ne re
ducas illuc. Posuit ergo seruus manū sub fe
more domini sui. ⁊ iuravit illi super sermōe
hoc. Tulitq; decē camelos de grege dñi sui. ⁊ abiit.
cunctis bonis eius portans secū. Profectusq; pro
fectus mesopotamiā. adurbē nachor. Cumq; camelos fecisset
accumbere extra oppidū iuxta puteum aque uespere. eo
tpe quo solent mulieres egredi ad hauriendā a
quā. dixit. Dñe deus dñi mei abrahā. occurre ho
die obsecro mihi. ⁊ fac misericordiam cū dño meo abrahā.
Ecce ego sto iuxta fontē aque. ⁊ filie habitatorum
huius ciuitatis egredientur ad hauriendā aquā. Si
puella cui dixero inclina hydriā tuā ut bibam.
illa responderit bibe. quin ⁊ camelis tuis dabo
potū. ipsa ē quā preparasti seruo tuo ysaac. ⁊ per hoc i
telligam qđ feceris misericordiam cū dño meo. Nec dū
intra se ultima compleuerat. ecce rebecca egrediebā
tur filia bathuel filij melche uxoris nachor fris
abraham. hūs urnam in scapula. puella decora
nimis. uirgoq; pulcherrima. ⁊ incognita uiro.
Descenderat aūt ad fontē. impleueratq; urnam.
ac reuertebatur. Occurritq; ei seruus. ⁊ ait. Paruu
lum mihi ad bibendum prebe aque de hydria tua. Et
ille. bibe dñe mi. Celeriterq; deposuit urnā super
ulnam suā. ⁊ dedit ei potum. Cūq; ille bibisset.
adiecit. Etiā camelis tuis hauriam aquā. donec cū
cti bibant. Effudensq; urnā in canalibus. recucurrit
ad puteum ut hauriret aquā. ⁊ hausta omnibus ca
melis dedit. Ille aūt contemplabatur eā tacitus. sa
tis uolens utrū prosperum fecisset uiter suū dñs. an
nō. Postq; ergo biberunt cameli. protulit uir in
aures aureas appendentes siclos duos. ⁊ armil
las totidem. pondo siclorū .x. Dixitq; ad eam. Cuius es filia. Indica mihi. Est in domo patris tui locus
ad manendū. Cui illa. Filia bathuel sum filij
melche. quē peperit nachor. Et addidit dicens.
Palearum quoq; ⁊ fenum plurimū ē apud nos.
⁊ locus spatiosus ad manendū. Inclinauit se hō.
⁊ adorauit dñm dicēs. Bñdictus dñs deus dñi
mei abrahā. q nō abstulit misericordiam ⁊ ueritatē suā
a domino meo. ⁊ recto me itinere perduxit in domū fris
dñi mei. Cucurrit puella ⁊ nūciauit in do
mo matris sue. oīa que audierat. Habebat aūt
rebecca fratrē nōie laban. q festinus egressus ē.
ad hominem ubi erat fons. Cumq; uidisset inaures

⁊armillas inmanib⁹ soreis sue. ⁊audiſſi; cūcta
ubi referentis. Hi locutus ē m̄ hō. uenit ad uirū
qui habit uirta camelos. ⁊ppe fontē aque. dī
ctiq; ad eum. Ingrēdē būdicte dñi. Cur foris
stas. Pparaui domū ⁊ locū camelis. Et int
duxit eam i hospiciū. ac destrauit camelos. de
ditq; pleas et fenū ⁊ aquā ad lauādos pdes
camelor. ⁊ uiror. q uenerāt cum eo. Et appō
tus ē in cōspectu eius pnus. Cui ait. Nō cō
medā donec loquar sm̄ones meos. Dic ei. loq̄
re. At ille. Puer ingt abrahā sum. Et dñs
būdixit dño meo ualde. magnificatq; ē. ⁊ de
dit ei oues ⁊ boues. argentū. ⁊ aur. seruos et
ancillas. camelos ⁊ asinos. Et pepit sara uxor
dñi mei filiū dño meo i senectute sua. deditq;
illi oīa que habuerat. Et adurauit me dñs
meus dicens. Nō accipias uxorē filio meo de
filiab⁹ chananeor. in quor. tra hīto. Sed ad dom
mū patris mei pgres. ⁊ ad cognatōē mea accipi
es uxorē filio meo. Ego uō dixi dño meo. Qđ
si noluīt uenire mecū mulier. Dñs aut i cui
cōspectu ambulo. mittet angl̄m suū tecū. ⁊ di
rigit uiā tuā. accipiesq; uxorē filio meo de cog
nōē mea ⁊ de domo patris mei. Innocēs eris a
maledictiōē mea. cū uenens ad ppinquos me
os. ⁊ illi dederint ē. Veni ergo ad fontē. ⁊ dixi.
Dñe dō dñi mei abraham. si diriget uiā me
ā in qua nūc ambulo. ecce sto uirta fontē aq̄.
⁊ uirgo que egredietur ad hauriendā aquā. au
diensq; ame da m̄ paululū aque ad bibendū
et ydria ma. ⁊ dixerit m̄. ⁊ tu bibe. ⁊ camel
hauriā. ipa ē mulier quā pparauit dñs filio dñi
mei. Dū hec tacitus mecū uoluerē. apparuit
rebecca uenies cū ydria. quā portabat in sca
pula. descenditq; ad fontē ⁊ hausit aquā. ⁊ ro
ad eam. Da m̄ paululū bibere. Que festinā
deposuit ydriā d humero. ⁊ dixit m̄. Et tu
bibe. ⁊ camelis tuis potū triduum. bibi. ⁊ ad
aquam camelos. inūrgauitq; eam. ⁊ dixi. Cu
ius es filia. Que ri. Filia bathuel sum filij na
chor. quē pepit illi melcha. Suspendi itaq; m
anues ad ornandū faciē eius. ⁊ armillas posui
in manib⁹ ei⁹. pnusq; adorauī dñm. benedixi dño
dō dñi mei abraham. q̄ pduxit me recto itinē.
ut sumerē filiā frīs dñi mei. filio eius. Quā
obrem si facitis mīam. ⁊ uēritatē cum dño meo.
indicate m̄. Sin aūt aliud placet. ⁊ hoc dicite.
ut uadam ad dexteram siue ad sinistrā. Respon
derūt laban. ⁊ bathuel. A dño egressus ē sermo. ⁊ nō pte
sumꝰ extra placitū eius. ecce rebecca coram te ē. tolle eam. ⁊ pficiscere. ⁊
sit uxor filij dñi tui. sicut locutus ē dñs. Qđ cum
audiſſi; puer abrahā. adorauit terrā dñm.
protulitq; uasa argentea. ⁊ aurea ac uestib⁹
dedit ea rebecce. p munere. fratrib⁹ quoq; eius. ⁊
matri dona obtulit. Inito q̄ conuiuio. uescentes
pariter. ⁊ bibentes. mansērūt ibi. Surgēs aūt
mane. locutus ē puer. Dimitte me. ut uadā
ad dñm meū. fratres eius. ⁊ mat. Ma
neat puella saltem. x. dies apud nos. ⁊ post
ea pficiscetur. Nolite me. aūt retinē. qa dūs
direxit uiam meam. Dimittite me. ut pgam
ad dñm meū. Dixerunt. Vocemus puellam. ⁊
querām ipius uoluntatē. Cūq; uocata uenisset.
interrogati sunt. Vis ire cū homine isto. Que ait.
Vadā. Dimiserūt ergo eā. ⁊ nutricē illi⁹. suosq; a
braam. ⁊ comites eius. impositis camelis. pfec
tique sunt. benedixerūtq; sorori sue. atq; dixerunt. Soror nā es. crescas in mille
milia. ⁊ possideat semē tuū portas inimicor⁹ suor. Ysaac. Rebecca. ⁊ puelle illi⁹ ascensis ca
melis. secute sunt uirum. Qui festinus reuer
titur ad dñm suū. Eo tpe ysaac ambulabat
p uiam que ducit ad puteū. ad quē ē uiue
tis. ⁊ uidentis. Habitabat enī in terra austra
li. egressus fuerat ad meditandū in agrō inclī
nata iam die. Cūq; eleuassi; oculos. uidit came
los uenientes procul. Rebecca quoq; cōspecto y
saac descendit de camelo. ait ad puerū. Qis ē
iste hō qui uenit p agrum in occursum nob. Qui
dixit ei. Ipe ē dñs meus. At illa tollēs cito
pallium. operuit se. Seruus aūt omnia que
gesserat. narrauit ysaac. Qui introduxit eam
in tabernaculū sare matris sue. ⁊ accepit eam
uxorē. tantāq; dilexit ut dolorē q̄ de matre
mat acciderat temperet. Abrahā uero aliā
duxit uxorē nomine cethurā. que peperit ei
zamrā. ⁊ iecan. ⁊ madan. ⁊ madian. ⁊ iesbech.
⁊ sue. Jecan quoq; genuit saba. ⁊ dadan. fi
lij dadan fuerē assurim. ⁊ latusim. ⁊ laomim.
At uō ex madian ortus ē epha. ⁊ opher. ⁊ enoch.
⁊ abida. ⁊ eldaaa. Omnes hi filij cethure. De
ditq; abraham cuncta que possederat ysaac.
filijs aūt concubinar. largitus ē munera. ⁊
separauit eos ab ysaac filio suo dum adhuc ipe
uiueret. ad plagam orientalē.

Fia vij loō i

xxv

xlv

Sunt aūt omnes dies uite abrahe. c. lxxv. ānos.
⁊ defluens senectute bona. plenus
dierū. congregatusq; ē ad
patres suos. ⁊ sepelierunt eum ysaac. ⁊ ysmahel
filij sui in spelunca duplici que sita ē i agro
ephron filij soor. hethei. e regione mābre quā
emerat a filijs heth. Ibi sepultus ē ipe. ⁊ sara

uxor eius. Et post obitum ipsius bñdixit ds ysa
ac filio eius. qui hitabat iuxta puteū noīe uiuē
tis et uidentis. xlvj.
Hec sūt gñationes ysmael filij abraham. quem
peperit ei agar egyptia famula sare. et hec nomīa
filiorū eius. inuocabulis et gñationibus suis. Pri
mogenitus ysmaelis nabaoth. De inde cedar. et
abdeel. et mabsam. masma quoque et duma. et ma
sa. adad. et thema. itur. et naphis et cedma. Isti sūt
sunt filij ysmael. et hec noīa p castella et oppida e
orū. duodecī principes tribuum suarū. Et facti
sunt āni uite ysmael. c. xxx. et vij. deficiensque mo
tuus ē. et appositus ad pplm suū. Habitauit ā
ab eiula. usque sur. que respicit egyptum intro
euntibus assyrios. et coram cunctis fribus suis obiit.
Hec quoque sūt gñationes ysaac xlvij.
filij abraham. Abrahā genuit ysaac. Qui cū. xl.
eēt annorū. duxit uxorem rebeccā filiā batuel
syri. de mesopotamia sororem labam. Deprecatusque
ē ysaac dñm p uxore sua. eo qd eēt sterilis. Qui ex
audiuit eum. et dedit conceptū rebecce. Sed col
lidebantur in utero ei paruuli. Que ait. Si sic mi
futurū erat. qd necesse fuit concipere. Perrexitque
ut consuleret dñm. Qui respondens ait. Due gen
tes in utero tuo sunt. et duo ppli ex uentre tuo diui
dentur. pplsque pplm superabit. et maior minori ser
uiet. Jam tps pariendi uenerat. et ecce gemini in
utero eius reperti sunt. Qui prius egressus ē rufus e
rat. et totus in morē pellis yspidus. uocatūque ē
nomē eius esau. Protinus alter egrediens. plantā
fris tenebat manu. et iecurto appellauit eū iacob.
Sexagenarius erat ysaac. qn nati sūt ei paruu
li. Quibus adultis. factus ē esau uir gnarus ue
nandi. et homo agricola. iacob aūt uir simplex
hitabat in tabernaculis. Ysaac amabat esau eo q
de uenationibus eius uesceretur. et rebecca dilige
bat iacob. Coxit aūt iacob pulmentum. Adque
cum uenissi esau de agro lassus ait. Da mi de coc
tione hac rufa. quia oppido lassus sum. Quā
ob cām uocatum ē nomen eius edom. Cui dixit
iacob. Vende mi primogenita tua. Ille rx. En
morior. Qd mi pderunt primogenita. Ait iacob.
Jura ergo michi. Jurauit esau et uendidit pri
mogenita. et sic accepto pane et lentis edulio. co
medit et bibit. et abijt. paruipendens quod pri
mogenita uendidissz. xlviij.
Orta aūt fame sup terram post eam sterilitatē
que acciderat in diebus abraham. abijt ysaac ad
abimelech. regem palestinorū in geraram. ap
paruitque ei dñs. et ait. Ne descendas in egyp
tum. sz quiesce in terra quam dixero tibi. et peregri
nare in ea. eroque tecum. et bñdicam tibi. Tibi enī et se
mini tuo dabo uniuersas regiones has. cōplens iu
ramentum qd spopondi abraham patri tuo. et multi
plicabo semen tuū sicut stellas celi. daboque poste
ris tuis uniuersas regiones has. et bñdicentur in
semine tuo omēs gentes terre. eo qd obedierit abra
ham uoci mee. et custodierit precepta et mandata n
mea. et cerimonias legesque seruauerit. Mansit
itaque ysaac in geraris. Qui cum interrogaretur
a uiris loci illius sup uxore sua. rx. Soror mea ē.
Timuerat enī confiteri qd sibi eēt sociata cōiu
gio. reputās ne forte interficerent eū ppter illius
pulcritudinē. Cūque ptransissent dies plurimi
et ibidem moraretur. pspiciens abimelech pale
stinorū rex p fenestram. uidit eum iocantem
cum rebecca uxore sua. et accersito eo ait. Pspi
cuū ē qd uxor tua sit. Cur mentitus es sororem
tuam eē. rx. Timui ne morerer ppter eam. Di
xitque abimelech. Quare imposuisti nob. Po
tuit coire quispiā de pplo cum uxore tua. et indu
xeras sup nos grande peccatū. Precepitque oī
pplo dicens. Qui tetigerit hoīs huius uxorem.
morte morietur. Seuit aūt ysaac in terra illa.
et inuenit in ipso anno centuplū. Bñdixitque ei
dñs. et locupletatus ē homo. et ibat pficiens at
que sucrescens. donec magnus uehementer effect
ē. Habuit quoque possessionē ouium et armento
rum. et familie plurimū. Ob hec inuidentes ei pa
lestini. oēs puteos quos foderant serui patris illius
abrahā illo tpr obstruxerunt iplentes humo.
Itm ut ipse abimelech diceret ad ysaac. Recede
a nob. qm potentior nri factus es ualde. Et ille
discedens ut ueniret ad torrentē gerare. hita
retque ibi. rursū fodit alios puteos quos foderāt
serui patris sui abraham. et quos illo mortuo oli
obstruxerāt philistijm. appellauitque eos eisdē
nominibus. qbus ante pater uocauerat. Foderūt
in torrente. et repperūt aquā uiuā. Sz et ibi iurgi
um fuit pastorū gerare aduersus pastores ysaac
dicentiū. nra ē aqua. Quā obrē nomē putei.
ex eo qd acciderat. uocauit calūpniā. Foderūt
et aliū. et p illo quoque rixati sūt. Appellauitque
eum inimicitias. Profectus inde. fodit alium
puteū. p quo n contenderūt. Itaque uocauit no
mē eius latitudo dicens. Nunc dilatauit nos
dñs. et fecit crescere sup terram. Ascendit aūt
ex illo loco in bersabee. ubi apparuit ei dñs in ipa
nocte dicens. Ego sum ds abraham patris tui.
Noli metuere quia tecum sū. et bñdicam tibi. et
multiplicabo semē tuum. ppter seruum meū abra
ham. Itaque edificauit ibi altare dño. et inuo ij

cato nomine dñi erendit tabernaculū. fecepit
q; fons suus ut foderent puteū. Ad quē locū
cū uenissent ꝺ gerare abimelech ꝛ ochozat a
micus illius ꝛ phicol dux militū. locutus ē ei
ysaac. ⁊ ꝺ uenistis ad me hoiem quē odistis.
⁊ expulistis a uob. ⁊ qđ uenistis. Uidimus te
cum ee dñm ꝛ ideo nūc diximus. Sit una
inter nos ⁊ tuos. ⁊ ineamus fedus. ut ñ facias
nob quicq; mali sicut ⁊ nos nichil tui q; attigi
mus. nec fecimus qđ te lederet. sed cū pace dimi
simus auctū benedictionē dñi. Fecit ergo eis cō
uiuiū. ⁊ post cibum ⁊ potū surgentes mane.
iurauerūt sibi mutuo. Dimisitq; eos ysaac pa
cifice in locū suū. Ecce aut uenerūt in ipō die ꝑ
ui ysaac. annūtiantes eis ꝺ puteo quē foderāt.
atq; dixerūt. Inuenimus aquā. Ipe uocauit eū
eum habundantia. ⁊ nomē urbi impositum ē bē
sabee usq; in psentē diē. Esau uō quadrage
narius duxit uxores. iudith filiā beeri etthei.
⁊ basemath filiam elon eiusdem loci. que ambe
offenderant animū ysaac ⁊ rebecce.

xlix

Emoꝛ aut ysaac. ⁊ caligauerūt oculi eius. ⁊ nō
dere ꝑ potuit. Vocauitq; esau filiū suū maioꝛē.
⁊ dixit ei. Fili mi. Qui ꝛ. Ad sum. Qui pater.
Uides inquit qđ senuerim. ⁊ ignoꝛē diem mo
tis mee. Sume arma tua pharetrā ⁊ arcum. ⁊
egredere foras. Cūq; uenatu aliqđ apphendens.
fac mihi inde pulmentum sicut uelle me nosti. ⁊ af
fer ut comedam. ⁊ benedicat ꝺ anima mea. añ q̄
moꝛiar. Qđ cū audisset rebecca. ille abiit. in a
grum ut ussionē patris expleret. dixit filio suo
iacob. Audiui patē tuū loquentē ad esau fra
trem tuū. ⁊ dicentē ei. Affer mihi ꝺ uenatione tua. ⁊ fac
cibos ut comedā. ⁊ benedicam ꝺ coram dño ante
quā moꝛiar. Nūc ergo fili mi adquiesce consili
is meis. ⁊ pgens ad gregem affer mihi duos e
dos optimos. ut faciam ex eis escas patri tuo q̄
ꝛ libenter uescitur. Quas cum intulens. ⁊ com
ederit. benedicat tibi pus quā moꝛiatur. Cui il
le ꝛ. Nosti qđ esau frat meus hō pilosus sit. ⁊
ego lenis. Si attrectauerit me pat meus. ⁊ sen
serit. timeo ne putet me sibi uoluisse illudere.
⁊ inducat sup me maledictionē ꝑ benedictione.
Ad quē mat. In me sit ista maledictio fi
li mi. Tantū audi uocē meā. ⁊ pgens affer que
dixi. Abiit. ⁊ attulit. deditq; matri. Parauit
illa cibos sicut nouerat uelle patrē illius. ⁊ uesti
tu esau ualde bonis. quas apud se habebat do
mi induit eū. Pelliculasq; hedorum circūde
dit manib; ⁊ colli nudi ꝑtexit. Dedit pulmēta.
⁊ panes quos coxerat tradidit. Cui ille intās. dñe

Jat mi. At ille ꝛ. Audito. Quis es tu fili
mi. Dixitq; iacob. Ego sum pmogenit⁹ tuus
esau. fec sicut preceptisti mihi. Surge. sede ⁊ com
ede ꝺ uenatione mea. ut benedicat mihi anima
tua. Pursus ysaac ad filiū suū. Quō inquit tā
cito inuenire potuisti fili mi. Cui ꝛ. Volun
tas dī fuit. ut cito mihi occurreret qđ uolebam.
Dixitq; ysaac. Accede huc ut tangā te fili
mi. ⁊ ꝑpem unū tu es filius meus esau an nō.
Accessit ille ad patrem. ⁊ palpato eo dixit ysaac.
Uox quidē uox iacob ē. sed manus manū sunt
esau. Et ñ cognouit eū. quia pilose manus
similitudinē maioris expressерant. Benedicē
ergo illi ait. Tu es filius mō esau. Ille. Ego sū.
At ille. offer inquit mihi cibos ꝺ uenatione tua fili
mi. ut benedicat tibi aīa mea. Quos cū oblatos cō
medisset. obtulit ei etiā uinum. Quo hausto.
dixit ad eum. Accede ad me. ⁊ da mihi osculū fili
mi. Accessit. ⁊ osculatus ē eum. Statimq;
ut sensit uestimentoꝛ illius fragrantiā. benedixit
ait. Ecce odoꝛ filij mei. sicut odoꝛ agri pleni. cui
benedixit dñs. Det tibi ds de roꝛe celi. ⁊ de pinguedi
ne terre abundantiā. frumenti ⁊ uini. ⁊ seruiant tibi pp.
⁊ adorent te tribꝰ. Esto dñs frēm tuoꝝ. ⁊ inclinent
uent ad te filij matris tue. Qui maledixerit tibi
sit maledictus. ⁊ q benedixerit tibi benedictionib; re
pleatur. Vix ysaac finonē implesset. ⁊ egresso
iacob foras uenit esau. coctosq; ꝺ uenatione adue
nisse nuntiat patri. dicens. Surge pat mi. ⁊ comede
ꝺ uenatione filij tui. ut benedicat mihi anima tua.
Dixitq; illi ysaac. Quis enī es tu. Qui ꝛ. Ego
sū filius tuus pmogenit⁹ esau. Expauit ysaac
stupore uehemēti. ⁊ ultra quā credi pōt admirās.
ait. Quis ig ille ē qui dudum cepta uenatio
ne attulit michi. ⁊ comedi ex omib; priusquā
tu uenires. Benedixiq; ei. erit benedictus. Audi
tis esau sermonib; patris. ululatu clamore ma
gno. ⁊ consternatus ait. Benedic ⁊ mihi pat mi. Cui
ait. Uenit germanus tuus fraudulenter. ⁊ accepit
benedictionē tuam. At ille subiunxit. Iuste uo
catum ē nomē eius iacob. Supplantauit enim
me en alterā uice. Primogenita mea abstulit.
⁊ nē sēl subripuit benedictionē meā. Pursusq;
ad patrē. Nūqd ñ reseruasti ait. ⁊ michi benedic
tionē. ⁊ ꝛ. ysaac. Dñm tuū illū constituo. ⁊ oēs
fres eius seruire illi subiugaui. frumento ⁊ ui
no stabiliui eum. ⁊ post hec fili mi ultra quid
faciā. Cui esau. Nūquid una tm benedictionē
habes pater. Michi quoq; obsecro ut benedicas.
Cumq; eiularet magno fletu. motus ysaac dixit
ad eum. In pinguedine terre ⁊ roꝛe celi desup. erit

bñdicto tua. Syues gladio ⁊ frī tuo seruies:
tps q; uenuet cum exeritas ⁊ solueris iugum ei
ꝺ ceruicib; tuis. Odierat ergo semp esau iacob
p bñdictione qua bñdixerat ei pr̄: dixitq; i
corde suo. Yemet̄ dies luctus patris mei. ut oc
cidam iacob frem meū. Nūiata sūt hec ubã
rebecce. Que mittēs ⁊ uocās iacob filiū suū.
dixit ad eū. Ecce esau frr̄ tuus minaf̄. ut occi
dat te. ℣ Nūc ergo fili audi uocē meā. ⁊ cōsur
gens fuge ad laban frem meū. in aram. Hīta
bisq; cū eo dies paucos. donec requiescat furor
tui ⁊ cessẽt indignatio ei. obliuiscatq; eor; que
fecisti mei. Postea mittā. ⁊ adducā te inde hinc.
Cur utrq; orbabor filio i una die. Dixit queq;
rebecca ad ysaac. Tedet me uite mee. ꝑpter filias
heth. Si accepit iacob uxorẽ de stirpe huiꝰ tre
Oeauit itaq; ysaac ℣ nolo uide.
iacob. ⁊ bñdixit. precepitq; ei dicens. Non accipe
coniugẽ ꝺ gnē chanaan. surge ⁊ proficiscere i
mesopotamiã syrie ad domũ bathuel patr̄ matris
tue. ⁊ accipe t̄ inde uxorẽ ꝺ filiabꝫ laban auunculi
tui. Ds̄ aũt omps bñdicat tibi. ⁊ crescere te fa
ciat atq; multiplicet. ut sis in turbas pplor̄. ⁊
det t̄ bñdictiones abrahã ⁊ semini tuo post te.
ut possideas terram peginationis tue q̄ pollicꝰ
ē auo tuo. Cūq; dimisisset eum ysaac. profectus
uenit in mesopotamiã syrie. ad laban filiū ba
thuel syrũ. frem rebecce matris sue. ℣
Videns aũt esau q̄ bñdixisset. patr̄ suus iacob.
⁊ misisset eũ in mesopotamiã syrie ut inde cōiu
gẽ duceret. ⁊ q̄ post bñdictionẽ p̄ceperit ei di
cens. Nõ accipies uxorẽ ꝺ filiabꝫ chanaã. q̄q; o
bediens iacob parentibꝫ suis. i syriã. plurimis q;
q̄ nõ libenter aspiceret filias chanaan patr̄ suus.
uenit ad ysmaelẽ. ⁊ duxit uxorẽ absq; his quas
p̄us habebat maheleth filiã ysmael filij abra
ham sororem nabaioth. ℣
Egressus iacob ꝺ bersabee. pgebat aram.
Cūq; uenisset ad quẽdã locum. ⁊ uellet in eo re
quiescere post solis occubitũ. sumpsit ꝺ lapidibꝫ q
iacebant. ⁊ subponens capiti suo. dormiuit i
eodẽ loco. Viditq; in sompnis scalam stantẽ sup
ram. ⁊ cacumẽ illius tangẽs celũ. angelos quo
q; dei ascendentes ⁊ descendentes p eã. ⁊ dñm in
nixũ scale. dicentemq; sibi. Ego sũ dñs ꝺ abra
hã patris tui. ⁊ ds̄ ysaac. Terram in q̄ dormis
tibi dabo. ⁊ semini tuo. eritq; semẽ tuũ sicut pul
uis tre. Dilatabis ad orientẽ. ⁊ occidentẽ. septẽ
trionẽ. ⁊ meridiẽ. ⁊ benedicent̄ in te. ⁊ semine tuo
omnes tribꝰ tre. ⁊ ego custos tuus quocũq; pre
rexis. ⁊ reducã te in hanc. nõ dimittam
nisi compleuero omnia que dixi. Cūq; expergi
factꝰ iacob ꝺ somno. ait. Vere dñs ē in loco isto
⁊ ego nesciebã. Pauensq; quã terribilis ē inquit lo
cus iste. Nõ ē hic aliud. nisi domus ds̄. ⁊ porta
celi. Surgẽs ergo mane. tulit lapidẽ quẽ sup
posuerat capiti suo. ⁊ erexit in titulũ fundẽs o
leum ꝺ sup. appellauitq; nomẽ urbis bethel. que
p̄us luza uocabatur. Votum etiã uouit dicens.
Si fuerit dñs mecũ. ⁊ custodierit me in uia p quã
ambulo. ⁊ dederit mihi panẽ ad uescendũ. ⁊ uesti
mẽtũ ad indumẽtũ. reuersusq; fuero. prospere ad do
mũ patris mei. erit mihi dñs in dñm. ⁊ lapis iste q̄
erexi in titulũ. uocabitꝰ domus dei. ⁊ cuncta q̄
dederis mihi decimas tibi offeram ex
Profectus ergo iacob uenit ad ter̄ ℣ xxix
orientalẽ. ⁊ uidit puteũ in agro. ⁊ tres greges o
uiũ accubantes iuxta eũ. ℣ Lapis erat ille ꝺ aqua
buntꝰ pecora. nec eum quisquã lapide claudebat.
Moris q; erat ut cuncti ouile cõgregassent. deuol
uerent lapidẽ. ⁊ refecto gregibꝰ rursum sup os
putei ponerent. Dixitq; ad pastores. Frres unde
estis. Qui respondẽ. De aran. Quos interrogãs.
nũq; aut nostis laban filiũ nachor. Querunt.
Nouimus. Sanusne ē inquit. Valet inquiunt.
Et ecce rachel filia eius uenit cũ grege suo.
Dixitq; iacob. Adhuc multũ dies superẽ. nec ẽ
tps ut reducant̄ ad caulas greges. Rigate pe
cora. ⁊ sic ad pastũ eas reducite. Cui
respondẽ. ℣ Nõ possumus donec oĩa pecora con
gregentur. ⁊ amoueam lapidẽ de ore putei. ut
adaquẽ greges. Adhuc loquebant̄. ⁊ ecce ra
chel uenerat cum ouibꝰ patris sui. ℣ Nã greges
pascebat. Quã cũ uidisset iacob. ⁊ scisset cõsã
guineã suam. ouesq; laban auunculi sui. amouit
lapidem quo puteus claudebatur. ⁊ adaquato
grege. osculatus ē eã. Elevataq; uoce fleuit.
⁊ indicauit ei q̄ frr̄ esset patris ei. ⁊ filius rebecce.
At illa festinans. nũciauit patri suo. Qui ann
audisset. uenisse iacob filiũ sororis sue. cucurrit ei obuiã. cõplexusq; eũ. ⁊ in oscula ruens.
duxit in domũ suam. Audiens aũt causis itine
ris. ait. Os meũ es. ⁊ caro mea. Et postquã ex
pleti sunt dies mẽsis unus. dixit ei. Num q
frr̄ meus es gratis seruies mihi. Dic q mercedis
accipias. Habebat uero filias duas. Nomen
maioris lia. minor appellabatur rachel. Sed
lia lippis erat oculis. rachel decora facie. ⁊ uenu
sto aspectu. Quã diligens iacob. ait. Seruiam
t̄ p rachel filia tua minore. vij. ānos. Rr̄ laban.
Melius ē ut t̄ eam dem. quã uiro alti. Mane
apud me. Seruiuit igitur iacob. p rachel. vij. ā

nis. nudebantur illi puta dies p amoris magnitudine. Dixitq; ad labam. Da michi uxorē meam. qua iā tps expletum ē ut ingrediar ad eam. Qui uocatis mīstros amicosq; turbis ad cōuiuiū. fecit nuptias. ⁊ uespe filiā suā liā introduxit ad eū. dans ancillā filie zelphan nōie. Ad q̄ cū cognouisset iacob fuisse ingressus. facto mane uidit liam. ⁊ dixit ad socerum suū. Qd̄ ē qd̄ fecisti nobis. ⁊ Nōne p rachel seruiui t. Quare imposuisti mihi. ⁊ Respōdit labam. Nō ē in loco nr̄o consuetudinis. ut minores ante tradam̄ nuptias. Impleto hebdomadā die. huic copulē. ⁊ hanc q̄q; dabo t. p ope quo seruies mihi. vij. annis aliis. Ad quem dixit planctu hebdomada nāsancta rachel duxit uxorē. cui pater suam balam dederat. Tū dem̄q; petitus optans nuptiis. amore secūdi proceris pcūlit. seruiens apud eū. vij. annis aliis. Videns aut dns qd̄ despiceret lyam. lvj. aperuit uulua ei. soror sterilis pmanēte. Que cōceptū genuit filiū. uocauitq; nomē ei ruben dicens. Vidit dns humilitatē meā. nūc amabit me uir meus. Rursūq; cōcepit. ⁊ peperit filiū. ⁊ ait. Quia audiuit dns habere me odiosā. dedit etiā istum mihi. Vocauitq; nomē illi symeon. Concepit iterū. ⁊ genuit aliū. dixitq;. Nunc quoq; copulabitur mihi maritus meus. eo qd̄ peperim illi tres filios. Et ideo appellauit nomen eius leui. Quarto cōcepit. ⁊ peperit filiū. ⁊ ait. Modo cōfitebor dño. Et propter hoc uocauit eum iudam. Cessauitq; parere. lv. Videns aut rachel qd̄ infecunda esset inuidit sorori. ⁊ ait marito suo. Da mihi liberos. alioqn moriar. Cui iratus ps iacob. Num p dō ego sum q̄ priuauit te fructu uentris tui. At illa. Habes ancillā balā. ingredere ad eā. ut pariat super genua mea. ⁊ habeam ex ea filios. Deditq; ei balā in cōiugiū. Que ingressus ad se uxor concepit. ⁊ peperit filiū. Dixitq; rachel. Iudicauit mihi dns. ⁊ audiuit uocē meā. dans mihi filium. Et ideo appellauit nomē ei dan. Rursūq; bala cōcepit. peperitq; alterum. p quo rachel ait. Cōparauit me dns cū sorore mea. ⁊ nūc uocauit eū nomen eius neptalim. lvj. Videns lia qd̄ parere desisset. zelphan ancillā suam marito suo tradidit. Quia post cōceptū edente filiū. dixit. felicitas. Et ideo uocauit nomē eius gad. Peperit quoq; zelphā alterum. Dixitq; lia. Hoc p beatitudine mea ē. Beatā quippe me dicent mulieres. Ideo appellauit eum aser. Egressus aut ruben tpe messis inuenit in agro. reperit mandragoras. quas matri lie detulit. Dixitq; rachel. Da mihi partē de mandragoris filij tui. Illa ait. Parum ne tibi uidet. qd̄ priueris maritum mihi. nisi etiā mandragoras filij mei tuleris. Ait rachel. Dormiat tecū hac nocte. p mandragoris filij tui. Redeuntiq; ad uesperam de agro iacob. egressa ē in occursū lia. ait. Ad me intrabis. quia mercede cōduxi te. p mandragoris filij mei. Dormiit cū ea nocte illa. audiuitq; ds preces eius. Cōceptūq; et peperit filiū. ⁊ ait. Dedit ds mercedē mihi. qa dedi ancillā meā uiro meo. Appellauitq; nomē eius yssachar. Rursūq; lia concipiens peperit. vi. filiū. ⁊ ait. Ditauit me ds dote bona etiā hac uice. Deinceps erit mecū mihi. eo qd̄ genuerim ei vj. filios. Et ideo uocauit nomē eius zabulō. Postquā peperit filiam nōie dinam. lvij. Recordatus quoq; dns rachel. exaudiuit eā. ⁊ aperuit uulua eius. Que cōcepit. ⁊ peperit filiū. dicens. Abstulit ds obprobriū meū. Et uocauit nomē illius ioseph. dicens. Addat mihi dns filium alterum. Dixitq; ait ioseph. dixit iacob socero suo. Dimitte me. ut reuertar ad patriā. ⁊ ad terram meā. Da mihi uxores. ⁊ liberos meos. p quibus seruiui t. ut abeā. Tu nosti seruitutē q̄ seruiui t. Ait ei laban. Inueniā gratiā cōspectu tuo. Experto dicta. qd̄ benedixerit mihi ds. p te. Constituc mercedē quā dem t. Ait ille. Tu nosti quomō seruierim tibi. ⁊ quāta iumenta mea fuerit possessio tua. Modicū erat ante quā uenires. ⁊ nūc dines effectus es. benedixitq; t dns. ad introitū meū. Iustū ē igitur ut. prouideam aliquā etiā domui mee. Dixitq; laban. Qd̄ dabo t. Ait ille ait. Nichil uolo. si si feceris q̄ postulo. reuertar. pascam. ⁊ custodiā pecora tua. Circuibo omnes greges tuos. ⁊ separa cunctas oues uarias. ⁊ spurcas uellere. ⁊ quēcūq; nigrum. ⁊ maculosū uariūq; fuerit tam in ouibus quā in capris. erit in cibos meos. ⁊ edebitq; in cibis uictus mei. Respōdit mihi tps aduenit cras. ⁊ respōdebis pro me iustitia mea. cū uenerit coram te. oīa que nō fuerint uaria et maculosa. ⁊ nigra tam in ouibus quā in capris. furti me arguēs. Dixitq; laban. Placet. utinā habeam. ⁊ ego. Et separauit in die illo capras. ⁊ oues hircos. ⁊ arietes uarios atq; maculosos. Cuncta aut̄ gregē uni colorem. id ē albi. ⁊ nigri uellens tradidit in manu filiorū suorū. ⁊ posuit spacium inter se. ⁊ generū die. ipse uero pascebat reliquos greges eius. Tollens ergo iacob uirgas populeas uirides. ⁊ agmidalinas. ⁊ platanus. decorticauit eas detractisq; cortic albis. q̄ in uirgis erant. apparuit. Illa uō que integra erāt. uiridia pmānserē. atq; in hūc modū co

lat effectus ē uarius. Polumq; eas in canalib; ubi effundebantur aqua. ut cū uenissēt
greges ad bibendū. ān oculos haberēt uir
gas. et naspersi eas cōperent. Factūq; ē
ut in tpō calore coitus oues ascenderēt uir
gas. et parerēt maculosa. et uaria. diuiso q
love ipsa. Diuisitq; greges iacob. et posu
it uirgas ān oculos arietum. erāt aūt al
bi quiq; in tota labā. ipa uō iacob. sepa
rauit aīt se gregib. Igit cū primo tpe ascende
rent oues. ponebāt iacob uirgas ī canalib;
aquar ante oculos arietum. et inter ea
q; cōtēplatiōe concipiebāt. Cū uō fetura
ad mulsura erat. conuertens ostendū. ī pōe
bat eas. Factaq; sūt ea que erāt fortiora la
bā. et que primi temporis iacob. Ditatusq; ē
hō ultra modū. et habuit greges mltos. an
cillas. et seruos. camelos. et asinos. Ivij

Osequā aūt audiūt filij eius labā dice
ntiū. tulit iacob oīa que fuerāt patris nr̄i.
et de illius facultate dit̄at. fact̄ ē ut dicebat. a
nimaduert quoq; ipe labā. qđ ñ eēt erga
se sicut hes. et cū dixis ei dñs. reuertere ī terrā
patrū tuor. et ad gñationē tuā. et ero tecū. misit et uocauit ra
chel. et liam. ī agrum ubi pascebat greges. di
xitq; as. Video faciē patris uri. qđ ñ sit erga
me sicut hes. et dñs. Deus aūt patris mei
fuit mecū. et ipe nosti qđ totis uiribus meis ser
uierim patri uro. Ille uō circūuenit me
et mutauit mercedē meā. x. uicib; et ñ dimi
sit eū deus ut noceret mi. Si q̄n dixit uarie
erit merces tua. parturiunt oēs oues uarios fe
tus. Cū aūt econtrario ait. albi quiq; accipi
es. p mercede. oēs greges albos pepiūt. Tulitq;
deus substātiā patris uri. et dedit mi. Postq̄m ego
cepius omnī tpe ad uenerat. leuaui oculos
meos. et uidi ī somnis ascendentes marcs su
per femīas uarios. et maculosos. et diuisos. et uarios
dixitq; angls dñi ad me ī somnis. Iacob. Ego
rndi. Ad sum. Qui aut. Leua oculos tuos. et uid
uniuisos masculos ascendentes sup femīas. uarios. respsos atq; maculosos. Vidi enī oīa
que facit tibi labā. Ego sum deus bethel. ubi
unxisti lapidē. et uouisti uouisti mi. Nūc ergo s
ge. egredere de ista tra. et reuertens in terrā
natiōis tue. Respōdēs rachel. et lia. dixerūt hēm⁹
residui quiq; in facultatib; et hereditate dom
patris nr̄i. Nōne qi alienas reputauit nos.
et uendidit cōmedit; pauī mīn. Et deus tulit
opes patris nr̄i. et nob eas tradidit. ac filijs mīe.

Ign oīa que fecit tibi fac. Surrexit ita
q; iacob. et imposuit filios. et uxores suas sup
camelos. abijt. tulitq; omnē substā. et greges.
et quicq; in mesopotamia adquisierat. pgens ad ysaac patrē suū in terrā chanaan. Eo tpe labā
ierat ad tondendas oues. et rachel furata ē ydo
la patris sui. Voluitq; iacob cōsiliū occulto
suo qđ fugeret. Cūq; abisset tam tpe q̄ oīa q̄
uere sua erāt. et amne trānsmisso pgeret cont
mōtē galaad. nūtiatū ē labā die tertio qđ fu
geret iacob. Qui assūpsit fratres suos. et secut⁹ ē
eum diebus. vij. et cōprehendit eum in mōte galaad.
Vidit; i somnis dicentē sibi dñs. Caue ne q̄q̄
aspere loquaris cū iacob. Iunctq; iacob extende
rat in monte tabnaculū. cū ille cōsecutus eum
cū fratrib; suis in eodē monte galaad figit tento
rium. et mant ad iacob. Quare ita egisti. ut cla
me abigeres filias meas q̄si captiuas gladio.
Cur ignorante me fugē uoluisti. nec idicare
mi. ut prosequerer te cū gaudio et tamtis et tym
panis et cithara. Nō es passus ut osculari
lios meos ac filias. Stulte operatus es. Et nūc
ualet quidē manꝰ mea reddere tibi malū. sed deꝰ pa
tris tui heri mihi dixit. Caue ne loquaris cū
iacob q̄quā dulcius. Esto. Ad tuos ire cupis
bas. et desiderio tui erat domus patris tui. Cur fura
tus es deos meos. Respōdit iacob. Qđ mihi repfec
tus sū. timui ne uiolenter auferres filias tua.
Qđ aūt furtū me arguis. apud quēcūq; inue
neris deos tuos. nequā coram fratrib; nris. Scruta
re. et quicq; tuoꝝ apud me inueneris. asser. Hec
dicens. ignorabat qđ rachel furata eēt ydola.
Ingressus igit labā tabnacula iacob et lie.
et utriusq; famule. ñ inuenit. Cūq; intrasset
tentoriū rachelis. illa festinans abscondit y
dola subtꝰ stramēta cameli. et sedit desup. Scru
tatusq; oē tentoriū. nichil inueniens. ait. Ne
irascatur dñs meus qđ coram te assurgere nequeo.
qa iuxta cōsuetudinē femīarū. nūc accidit mihi.
Sic delusa solliciti quesiuit ē. Tumēq; ia
cob cum iurgio. ait. Quā ob culpā meā. aut qđ
peccatū sic ardenti post me. et scrutatus es o
mnē supellectilē meā. Qđ inuenisti de rebus
tuis domus tue. Pone hic coram fratrib; meis et
fratrib; tuis. et iudicent inter me et te. Decem. xx.
annis fui tecū. oues tue et capre steriles ñ fuer.
arietes gregis tui ñ comedi. ñ captū alienū
tibi. ego damnū omne reddebam. quod fu
to pierat. ame exigebas. Die noctuq; estu ure
bar. et gelu. fugiebat soporatus ab oculis meis.
Sic p xx. annos fui in domo tua. p filias. et vj. p

gregib⁹ tuis. Immutasti quoq; mercedē meā. x. uicib⁹. ⁊ nisi dē⁹ patris mei abraham ⁊ timor ysaac affuisset mihi. forsitan mē nudū me dimisisses. Afflictionē meā ⁊ labores manuū meaꝝ respexit dē⁹. ⁊ arguit te heri. Respondit illi labā. Filie ⁊ filij. ⁊ greges tui. ⁊ omnia q̄ cernis. mea sunt. Quid possū facere filijs ⁊ nepotib⁹ meis? Veni ergo ⁊ ineam fedus ut sit testimoniū inter me ⁊ te. Tulit itaq; iacob lapidē. erexit illū in titulū. Dixitq; fratribus suis. Afferte lapides. Et congregantes fecerūt tumulū. cōmederuntq; sup eū. Quē uocauit labā tumul⁹ testis. ⁊ iacob acernū testimonij. usq; ubera. ppria lingue sue. Dixitq; labā. Tumulus iste testis erit inter me ⁊ te hodie. Et ideo uocatū est nomē ei galaad. id ē tumul⁹ testis. Inuocet dñs ⁊ iudicet inter nos. q̄n recessimus a nob. Si afflueris filias meas. ⁊ si introduxeris uxores alias sup eas. nullus sermonis mei testis ē. absq; dō q̄ ꝑsens respicit. Dixitq; rursus ad iacob. Ecce tumulus hic ⁊ lapis quē erexi inter me ⁊ te. testis erit. Tumulus utiq; iste ⁊ lapis. sint in testimoniū. Si aut ego trāsiero illū ꝑgens ad te. aut tu ꝑterieris malū mihi cogitās. dē⁹ abraham ⁊ dē⁹ nachor iudicet inter nos. dē⁹ patris eor⁹. Iuravit iacob p timorē patris sui ysaac. immolatisq; uictimis in monte. uocauit fratres suos ut ederēt panē. Quib⁹ cōmedissent. mānsurūt ibi. Laban uō de nocte cōsurgens. osculatus ē filios ⁊ filias suas. benedixit illis. reuersusq; ē in locū suū. Iacob quoq; abiit in itinere quo cepit. fueruntq; ei obuiā angeli dei. Quos cū uidisset. ait. Castra dei sunt hec. Et appellauit nomen loci illi manaym. id ē castra. Misit autē ⁊ nūtios ad se ad esau fratrem suum. in terrā seyr regionis edom. preceptisq; eis dicēs. Sic loquimini dño meo esau. Hec dicit frater tuus iacob. Apud laban peregrinat⁹ fui. ⁊ fui usq; in ꝑsentē diem. Habeo boues ⁊ asinos. oues ⁊ fures atq; mancipia. mittoq; nūc legationē ad dñm meū. ut inueniā gratiā in cōspectu tuo. Perfectaq; fuit nūtiis ad iacob dicentes. Venimus ad esau fratrem tuū. et ecce properat in occursū tibi. cū. cccc. uiris. Timuit iacob valde. ⁊ pauit⁹ diuisit ꝑsonas q̄s secū erat. greges quoq; oues ⁊ boues ⁊ camelos in duas turmas. dicēs. Si uenerit esau ad unā turmā ⁊ percusserit eā. alia turma q̄ reliq̄ ē saluabit⁹. Dixitq; iacob. Dē⁹ patris mei abrahā. dē⁹ patris mei ysaac. dñe q̄ dixisti michi reuertere in patriā tuā. ⁊ in locū natiuitatis tue. ⁊ bñ faciā tē. minor sū cūctis miserationib⁹ tuis. ⁊ ueritate quā explesti seruo tuo. In baculo meo trāsiui iordanē istū. ⁊ nūc cū duabus turmis reuertor. Erue me de manu fratris mei. de manu esau quia ualde eū timeo. ne forte ueniēs percutiat matrē cū filijs. Tu locut⁹ es q̄d in bñ faciēs. ⁊ dilatabo semen meū sicut arenā maris. q̄ p̄ multitudine numerari nō pōt. Cūq; dormisset ibi nocte illa separauit de his q̄ habebat munera esau fratri suo. capras. cc. hircos. xx. oues. cc. arietes. xx. camelos fetas cū pullis suis. xxx. uaccas. xl. et tauros. xx. asinas. xx. pullos earū. x. Et misit per manū seruoꝝ suoꝝ singulos seorsum greges. Dixitq; pueris suis. Antecedite me. ⁊ sit spacium inter gregē ⁊ gregē. Et ꝑcepit primo dicēs. Si obuiauerit tibi frater meus esau. ⁊ interrogauerit te atque dicens. cuius es ⁊ quo uadis. ⁊ cui⁹ sunt ista que sequens. respondebis. Serui tui iacob. Munera misit dño suo esau. Ipse quoq; post nos uenit. Simulq; mādauit dicēs. Et sic dicetis seruo meo iacob. quia q̄ sequebat gregē. dicēs. Et sic dicite ubis loquimini ad esau cū inueneritis eū. ⁊ addens. Ipse quoq; seruus tuus iacob. iter meum insequitur. Dixit enim. Placabo eū muneribus que ꝑcedunt. ⁊ postea uidebo forsitan ꝑpitiabitur mihi. Precesserunt itaq; munera ante eū. ipse uō mansit nocte illa in castris. Cūq; mane surrexisset. tulit duas uxores suas ⁊ totidē famulas earū. xi. filios. ⁊ trānsiuit uadū iaboc. Transductisq; omnibus que ad se ꝑtinebāt. remansit solus. Et ecce uir luctabatur cum eo usq; mane. Et cū uidisset q̄ eum superare nō posset. tetigit nerui femoris eius. ⁊ statim emarcuit. Dixitq; ad eū. Dimitte me. Jā enim ascendit aurora. Non dimittā te. nisi benedixeris mihi. Ait ergo. Quod est nomen tuum. Respondit. Iacob. At ille. nequaq̄ inquit iacob appellabitur nomen tuum. sed israel. quia si contra deum fortis fuisti. quanto magis contra homines prualebis? Interrogauit eū iacob. Dic mihi. Quo appellaris nomine? Respondit. Cur queris nomen meum. Et benedixit eum in eodē loco. Vocauit iacob nomen loci illius phanuel. dicens. Vidi deum facie ad faciem. ⁊ salua facta est anima mea. Ortusq; est ei sol. postquā intransgressus est phanuel. Ipse uō claudicabat pede. Quā ob cām non comedit filius israel nervum qui emarcuit in femore iacob usq; in ꝑsentē diem. eo quod tetigerit nervum femoris eius. iacob stupuit. Leuans autē iacob oculos suos uidit uenientē esau. cum eo. cccc. uiros. diuisitq; filios lie et rachel. ambasq; famulas. ⁊ posuit utrāq; ancillā cū liberis earū in principio. liam uō cū libris eius in seō loco. rachel autē ⁊ ioseph nouissimos. Et ipse ꝑgrediens adorauit ꝑ uices fratrē suū. donec appropinquaret fratri eius. Currēs itaq; esau obuiā fratri suo. āplexatus est eū. stringēsq; collum eius. osculat⁹ fleuit. Leuansq; oculos uidit mulieres ⁊ paruulos

eanum. Aut. Quid sibi uolunt ista. si ad te p
uenerit. Rñ. Munuscula sunt quos donauit mi dñs
meus tuo. Et approprinquantes ancille. et filij earū
mancipia sunt. Accessit quoq; lia cū liberis su
is. Et cū similit adorassent. extremi ioseph
et rachel adorauerūt. Aut ille. Quena sunt ti
bi turme quas obuiā habuisti. Rñ. Vt inueniam gra
tiam coram dño meo. Et ille. Habeo aut plu
ra fili mi. sint tua tibi. Dixit iacob. Noli ita
obsecro. si si inuenio gratiam in oculis tuis. accipe
munuscula de manibus meis. Sic enim uidi fa
ciem tuam. qui uidere uultum dei. Esto mihi ppitius. et su
scipe benedictionem quam attuli tibi. et quam donauit
mihi deus tribuens omnia. Vrgente fratre compellente. susce
pit eius. aut. Gradiamur simul. atq; socius itineris
tui. Dixitq; iacob. Domine mi qd parvu
los habeam teneros. et oues ac boues feras mecū.
quas si plus una ambulādo fecero laborare. mo
rientur una die omnes greges. Precedat dñs me
us famulū suū. ego sequar pulsum uestigia eius.
sicut uideo posse parvulos meos. donec uenia
ad dñm meū in seyr. Rñ. Elau. Quo te ut dño ppitio
q mecū est salvem sancti remaneat inter tuos. Nō
est ingt necesse. hoc uno indigeo. ut inueniam
gratiam in conspectu tuo dñe mi. lviij

Cūsus est itaq; illo die elau in die quo uenerat
in seyr. iacob uenit in socchot. Vbi edificata do
mo et factis tentoriis. appellauit nomen loci illi
socchot. id est tabernacula. Transitq; in salem ur
bē sychimorū que est in terra chanaā. postquā re
uersus est de mesopotamia syrie. habitauit iuxta
oppidum. emitq; partē agri in quo fixerat ta
bernacula. a filijs emor patris sichē. c. agnis.
et erexit ibi altare. inuocauit sup illud fortissi
mū dñm israhel. Egressa est aut dina filia lie. ut
videret mulieres regionis illius. Quā cū uidis
set sichem filius emor ceui. princeps terre illius.
adamauit eā et rapuit. dormiuit cū illa. ui
ppressens uginē. Et cōglutinata est aīa ei cū
ea. tristemq; blandiis delinuit. Et ppgens
ad emor patrē suū. accipe ingt in puellā hāc
cōiugē. Qd cum audisset iacob absentibus filijs
et raptu pacem occupuisse. siluit donec reduc
erent. Egresso aut emor patre sichē ut loqueret ad
iacob. ecce filij ei uenerāt de agro. Auditoq;
qd acciderat. iratiq; sunt uald. eo qd fedum rē ecis
set opati in israhel. tuiolata filia iacob. rē illicitā p
petrasset. Locut est itaq; ad eos emor. Sichem fi
lius mei aīa. adhelit amore filie uestre. Date eā
illi uxorē. et iungam uobiscum connubia. filias
uras tradite nobis. et filias nras accipite. et habita
te nobcum. Terra in potestate una est. Exerce
negociamini. et possidete eā. Sichem ad pa
trē. et ad fres eius ait. Inueniā gratiam coram uob.
et quecūq; statueritis dabo. Augete dotē. mu
nera postulate. Libēs tribuā qd petieritis. tm
date in puellam hanc uxorē. Dederūt filij iacob
sichem et patri ei in dolo. seuientes obstupri sorо
ris. Nō possumus facere qd petitis. nec dare sorо
rē nram hoi incircūciso. qd illicitū et nefariū
est apud nos. Sz in hoc ualebimus federa si et uo
lueritis nri similes et circūcidat in uob oē ma
sculini sexus. Tūc dabim et accipiem mutuo fi
lias nras ac nras habitabim uobcum. eritq; u
nus ppls. Si un aūt circūcidi nolueritis. tollem
filiā nram et recedem. Placuit oblato ei⁹ emor
et sichē filio eius. nec distulit adolescens qn fa
ctum qd petebat expleret. Amabat e puellā val
de. et pē erat inclitus i omī domo patris sui. Ingre
siq; portā urbis. locut sunt ppli. Vniti isti pacifi
ci sūt. uolūt habitare nobcū. Ingrediant unita
tem et teneant eam. que spaciosa et lata cultoribus in
digent. Filias eor accipiem uxores. et nras illis
dabimus. Vnū est quo differetur nr bonū. Si
circūcidamus masculos nros nrū genus iungen
tes subi eor et pecora et cuncta que possident. nra
erūt. Tm inhe adquiescam. habitantes simul un
efficiam ppls. Assensi sūt os. circūcisis cūcte
manibus. Et ecce die tertio qn grauissimi uulneris
dolor est. arripiūt duo filij iacob. symeon et leui
fres dine gladios. ingressi sūt urbē confidenter. i
nterfecto omi masculo. emor et sichē pariter necā
uerūt. tollentes dinā de domo sichē sororē suam.
Quibus egressis. irruerūt sup cetos occisos filij ia
cob. et diripiūt sunt urbē ultionē stupri. Oues
eor et armenta asinos. cūctaq; uastantes q in do
mibus et magis erant. parvulos et mulieres cor
ripiūt captiuas. Quibus patrem audacē iacob
dixit ad symeon et leui. Turbastis me. et odiosum
fecistis chananeis et ferezeis. habitatoribus terre hui
us. Nos pauci sum. illi congregati pariter me. et de
lebūt ego et domus mea. Respondit. Numq ut sorо
rem abuti debuere fratres nri. lx

Dixit ea locut est dñs ad iacob. Surge. ascen
de bethel. habita ibi. facq; altare deo qui apparuit ti
bi fugienti faciem esau fratris tui. Iacob uocata
omi domo sua. aut. Abiicite deos alienos q
in medio uri sunt. et mundamini. ac mutate uesti
menta uestra. Surgite. et ascendam bethel. ut faci
am ibi altare deo qui exaudiuit me in die tribulatio
nis mee. et fuit socius itineris mei. Dederūt ergo
ei omes deos alienos qs habebant. et aures qs gestant

mamble eoz. Ar ille mfodit ea subē terrbī
tum. que ē post urbem sichē. Cumq; pfecti es
sent. fmz dñi umasit omīs pauimī auitatē.
7 fūr ausi pequi recedentes. Venit igit ia
cob luzam que ē unīta chanaan cognomīo be
thel. ipē 7 omēs qpls aum eo. edificauitq; i alta
re. 7 appellauit nomī loi ulius dñi dī. Jbi ē
apparuit ei ds cū fugeret fratrē suū. Eodē tpr
mortua ē debora nutrīc rebecce. 7 sepult ē ad
radices bethel subt quercū. uocatūq; ē nomī lo
ci quercus fletus. lxj

Jsaauit aūt rursz ds iacob postquā reuīsus ē d
mesopotamia syrie. bñdixitq; ei dicens. Nō
uocabēris ultr iacob. sz isrl erit nomī tuū. Et
appellauit eū isrl. dixitq; ei. Ego sū ds oīps.
cresce. 7 multiplicare. gentes 7 ppli nationū e
rūt exte. Reges ō lumbis tuis egrechētur. Et
tram q; quā dedi abraham 7 ysaac. tibo t 7 se
mini tuo post te. Et recessit ab eo. Jlle uō
erexit titulū lapideum in loco quo locutus fu
erat ei ds. libans sup eū libamina 7 effūdens
oleū. uocauitq; nomī loci illius bethel. lxij

Egressus inde uenit uerno tpr ad tram q; dicit
effratam. Jn qua cum parturiret rachel. obdīi
cultatē partus pcipitam cepit. Dixitq; ei obste
trix. Noli timere. quia 7 hic habebis filium.
Egrediente aūt aīa p dolore. 7 imminēte iā mō
te. uocauit nomī filij sui benoni. id ē filius dolo
ris mei. Jpe uō appellauit eū benamin. id ē fi
lius dexte. Mortua ē ergo rachel. 7 sepulta i via
que ducit effratā. h ē bethleem. erexitq; iacob
titulū sup sepulchrī eius. Hic ē titulus mo
numīti rachel. usq; in psentē diē. Egressus iñ.
fuit tabnaculū 7 extulit gregis. Cūq; habitaret
in illa regione. abiit ruben 7 dormiuit cū bala
cōcubina patris sui. Qđ illū minime latuit.
Erāt aūt filij iacob. xij. Filij lie. pmogenitus
ruben. symeon. leui. iudas. yssachar. zabu
lon. filij rachel. ioseph. 7 benamin. Filij bale.
ancille rachelis. dan. 7 neptalim. Filij zelphe ā
ille lie. gad. 7 aser. Hij filij iacob. q nati sunt ei
in mesopotamia syrie. Venit etiā ad ysaac patrem
suū. in mābre cuitatē arbee hoc ē ebron. in qua
peregrinati ē abrahā. 7 ysaac. Et cōpleti sūt dies
ysaac. c. lxxx. ānoz. cōsumptūq; etate mortuus
ē. 7 appositus ppl suo plenus dierum. 7 sepeli
erunt eum esau. 7 iacob filij sui. lxiij

Hec sūt aūt cnātiōes esau. ipe ē edom. Esau acc
pit uxores de filiabz chanaā. adā filiā elom ethe.
oolibama filiā ane filij sebeon euei. basemath
q; filiā ysmael sororē nabaioth. Peperit aūt ada

diphat. basemat genuit rauel. Oolibama
edidit heuis 7 ihelom 7 core. Hij filij esau.
q nati sūt ei in tra chanaan. Tulit aūt esau
uxores suas 7 filios et filias 7 oēs aīas domus
sue. 7 substā 7 pecora 7 cūcta que hre potuerat
in tra chanaan. 7 abiit in alīam regionē. recē
sitq; a fratre suo iacob. Diuites ē erāt ualde. 7 si
mul habitare nō potuerūt. nec sustinebat eos tra pe
grinatio eoz. p multitudinē gregū. Habi
tauitq; esau in monte seyr. ipe ē edom. Hec
sūt aūt grīationes esau patris edō. in monte
seyr. 7 hec noīa filioz eo. Eliphaz filī ada.
uxoris esau. Rauel quoq; filī basemath. uxo
ris esau. Fueruntq; filij eliphaz. themā. oemar.
sephu. 7 gathā. 7 genez. Erat aūt thamna cō
cubina eliphaz. filij esau. que peperit ei ama
lech. Hij sunt filij ade. uxoris esau. Filij aūt
rauel. naath. 7 zara. semma. 7 meza. Hij fi
lij basemath uxoris esau. Jste q; erāt filij oo
libama filie ane filij sebeon. uxoris esau qs
genuit ei iheus. 7 ihelom. 7 core. lxiiij

Hij duces filioz esau. Filij eliphaz pmogēti
esau. Dux themā. dux oholamar. Dux sephu.
Dux cenez. Dux core. Dux gadam. Dux ama
lech. Hij filij eliphaz in tra edom. 7 hij filij a
de. Hij quoq; filij rauel filij esau. Dux naath.
dux zara. Dux semma. Dux meza. Hij duces
rahuel in tra edom. iste filij basemath uxoris
esau. Hij aūt filij oolibama uxoris esau. dux
iheus. Dux ihelom. Dux core. Hij duces ooli
bama filie ane uxoris esau. Jste filij esau. 7 hij
duces eoz. ipe ē edom. Jste filij seyr horei habi
tatores tre. lotham. 7 sobal. 7 sebeon. 7 ana. di
son. 7 eser. 7 dison. Hij duces horei filij seyr
in tra edom. Fuit aūt filij lotham horei.
7 eman. Erat aūt soror lotham. thamna. Et
iste filij sobal. aliam. 7 manneth. 7 ebal. sephu. 7
onam. Et hij filij sebeon. achaia. 7 ana. Jste
ē ana qui inuenit aquas calidas i solitudine
cū pasceret asinas 7 oues sebeon patris sui. Ha
buitq; filiū disan. 7 filiā oolibama. Et iste filij
disan. amdā. 7 eban. 7 iethram. 7 charan. Hij
quoq; filij eser. balaan. 7 geuan. 7 acha. Hūt
aūt filios disan. hus. 7 aran. Iste duces horre
orum. Dux lotham. Dux sobal. Dux sebeon.
Dux ana. Dux dison. Dux eser. Dux disan. Iste
duces horreop. q imperauerūt in tra seyr. lxv

Reges aūt q regnauerūt in tra edom. ānq; qa
haberent regē filij isrl. fuerunt hij. Balach
filius beor. nomē q; urbis eius denaba. Mortu
us ē aūt balach. 7 regnauit p eo iobab filī zare.

fīa v lecto i

ō bosra. Cumq; mortuus ēet iobab. regnauit
p eo usan ō trē themanoꝝ. Hoc quoq; mortuo.
regnauit p eo adath filius badadi q percussit ma
dian in regiōe moab. nomē urbis eius ahuith.
Cūq; mortuus ēet adath regnauit p eo semla ō
masrecha. Hoc quoq; mortuo. regnauit p eo
saul ō fluuio roboth. Cūq; hic obisset. succe
sit in regnū balaanan filius achobor. Isto q̄q;
mortuo. regnauit p eo adad. nomēq; urbis eius
phou. appellabatur uxor illius mezabel filia
matreth. filie mezaab. Hec ergo nōa duaꝝ
clau. in agnatiōib; locis. nuncupabit. Dux thi
na. Dux alua. Dux iether. Dux oolibama. Dux
ela. Dux phinon. Dux cenez. Dux thenan. Dux
mabsar. Dux mabdiel. Dux iram. Hi duces e
dom. hītantes mōta in pri sin. ipe clau pūt ydu
meoꝝ. Hītauit aūt iacob in tra chanaan in q̄
peregrinatus ē pat suus. thee scr̄ gnationes eius.

Ioseph cum. xvj. ēet annoꝝ. lxvj.
pascebat gregē cum frib; suis adhuc puer. erat
cum filiis bale. zelphe. uxoꝝ pris sui. Accusa
uitq; fres suos apud patrē crimine pessimo. Is
rael aūt diligebat ioseph sup omēs filios suos.
eo q̄ in senectute genuisset eū. fecitq; ei tunicā
polimitā. Videntes aūt fres eius q̄ a patre plus
cunctis filiis amaret. oderāt eū nec poterāt ei q̄
quā pacifice loq. Accidit q̄q; ut uisū sōnium
referret frib; suis. que causa maioris odij semi
narū fuit. Dixitq; ad eos. Audite sōnū me
um q̄ uidi. Putabā ligare nos manipulos in
agro. et qđ cōsurgē manipulū meū. et stare. circū
q̄ manipulos circumstantes adorare manipulū
meū. Respondēt fres eius. Nūq̄d rex nr̄ es. aut
subiciem dicione tue. Hec ergo causa sōnioꝝ
atq; sermonū. inuidie. odij fomēt ministrauit.
Aliud q̄q; uidit sōnū. q̄ narrās frib; ait.
Vidi p sōnū. qđ solem. et lunā. et stellas. xi. adora
re me. Qđ cū patri suo. et frib; retulisset. increpa
uit eū pat. et dixit. Quid sibi uult hoc sōnū. q̄ uidisti.
Nūquid ego. et mat tua. et fres tui adorabimus te
sup terram. Invidebāt igitur ei fres sui. Pat uō
rem tacitus cōsiderabat. Cūq; fres illius in pascē
dis gregib; patris morarent in siche. dixit ad eū
israel. Fres tui pascūt oues in sichymis. Veni mit
tā te ad eos. Quo respondente. prōpto sum. ait. Vade
inquit. si recta p̄spice sint cuncta fres tuos. et pecora.
et renūtia mihi quid agatur. Missus ō valle ebron.
uenit in sichem. Inuentumq; eū ut errantē in agro.
et interrogauit quid quereret. At ille. Fres meos quero.
Indica mihi ubi pascant greges. Dixitq; ei ut. Pro
cesserāt ō locū isto. Audiuit aūt eos dicentes. Eamus

in dothaim. Pergit ergo ioseph post fres suos. et
inuenit eos in dothaim. Qui cum uidisset eum. p
cul ante q̄ accederet ad eos. cogitauerūt in illū oc
cidere. mutuo loquebant. Ecce sōniator uenit.
Venite occidam eū. et mittam in cisternā uete
rem. dicēmq; fera pessima deuorauit eū. et nūc
apparebit qđ illi prosint sōnia sua. Audiēs hō
ruben. nitebat liberare eum ō manib; eoꝝ. dice
bat. Nō interficiam aiām ei. nec effundam sangui
nē. sed proice eū in cisternā hanc. q̄ ē in solitudine.
manūq; uīas seruare innocuas. Hoc aūt dicebat.
volens eripe eū ō manib; eoꝝ. et reddere pri suo.
Confestim igitur ut peruenit ad frēs. lxvij.
nudauerūt eū tunica talari. et polimita. miserūq;
in cisternā que nō habebat aquā. Et sedentes ut
comederēt panē. uiderūt ismaelitas ue
nire ō galaad. et cameles eoꝝ portare aromata.
et resinā. et stacten in egyptū. Dixit ergo iudas fri
bus suis. Qđ nob; prōderit si occidamus fratrē nr̄m. et
celauerimus sanguinē ei us? Melius ē ut uendam⁹
ismaelitis. et manus nr̄e nō polluant. Frr̄ ē. et caro nr̄a
ē. Adquieuerūt fres sermonib; ei. et preteruntib; ma
dianeis negotiatorib; extrahentes eū ō cisterna
uendiderūt ismaelitis. xx. argenteis. Qui duxerūt
eū in egyptū. Reuersusq; ruben ad cisternā nō inue
nit puerū. et scissis uestib; pergens ad frēs suos. ait.
Puer nō cōparet. et ego quo ibo? Tulerūt aūt tuni
cam ei. et in sanguine edi quē occiderāt tinxerūt.
mittentes q̄ ferrēt ad patrē. et dicerēt. Hoc inue
nimus. unde utrū tunica filij tui sit an nō. Quā ai
cognouit. pr̄. ait. Tunica filij mei ē. Fera pes
sima cōmedit eū. bestia deuorauit ioseph. Scis
sis uestib; induitus ē cilicio. lugens filiū multo
tpr̄. Congregatis aūt ait cūctis libris eius. ut leni
ret dolorem patris. noluit cōsolationē recipere. dixit.
Descendā ad filiū meū lugēs in infernū. Et ille
perseuerauit in fletu. Madianite uenditerūt ioseph
in egypto simphan eunucho pharaonis magistr̄
militie. lxviij.
Factū est in illo tpr̄ ut iudas descenderet a
fratrib; suis. diuertit ad uirū odollamitā. nōie hy
rā. Viditq; ibi filiā hōis chananei uocabulo
sue. et accepta uxore. ingressus ē ad eā. Que cōce
pit. et peperit filiū. uocauitq; nomen ei her. Pepe
rit rursū. et concepto fetu. nati filiū noiauit onā. Terti
um q̄ peperit. quē appellauit sela. Cui nato. parere
ultra cessauit. Dixit aūt iudas uxori sue. Introge
nue tuo her. nōie thamar. Fuitq; her primoge
nitus iude in cōspectu dñi. et ideo occisus ē.
Dixit ergo iudas ad onā filiū suū. Ingredere ad
uxorē fratris tui. et sociare illi. ut suscites semē fra
tui tuo. Ille aūt sciens nō sibi nasci filios. introiēs

ad uxorem frīs sui · semen fundebat in terrā · ne liberi frī nomine nascerent. Et ideo pauſit eū dñs. qđ rem detestabilem faceret. Quā ob rem dixit thamar nuru sue: Esto uidua in domo patris tui · donec crescat sela filius meus. Timebat ē ne · ipſe moreretur sicut frēs eius. Que abiit: habitauit in domo patris sui. Euolutis aūt multis diebus · mortua ē filia sue uxor. Quā post luctum cōsolatione suscepta · ascendebat ad tonsores ouiū suarū · ipse · thyras opilio gregis odollami ta unthamnas · ad · imanuq; ē thamar qđ socer illius ascenderet in thamnas · ad tondendas oues. Que depositis uiduitatis uestibus · assumpsit theristrū · et mutato hītu sedit in bibulo timens qđ due thamā eo qđ crescisset sela · nō ei acceptus mari tū. Quā cū uidisset iudas · suspicat ē · ee meretrī cē. Opuerat enī uultū suū ne cognosceret. Ingre diensq; ad eam · ait. Dimitte me · ut coeam tecū. Nesciebat enī · qđ nurus sua eet. Cui respondente qđ nō dabis ut fruaris cōcubitu meo · dixit. Quid tam · dabo tibi hedum đ gregibus. Et cū illa dicente pi gnus qđ uis si dederis · nī arrabonem donec mit tas qđ polliceris · ait iudas. Qđ uis · dabo pro arrabone dari. Et · ait · anulū tuū · armillā · et baculū quem manu tenes. Ad unū igit̄ coitū concepit mulier · et surgens abiit. Depositoq; hītu quē assumserat: induta ē uiduitatis uestibus. Misit aūt iudas hedum p pastorē suū · odollamitā · ut reciperet pignus qđ dederat mulieri. Qui cū nō inuenisset eā · interrogauit hoīes loci illius. Ubi ē mulier q̄ sedebat in bibulo? Respondentq; oēs nō fuit hic loco isto meretrix. Reuersus ē ad iudā · et dixit ei. Nō i uenio eā · et hoīes loci illius dicunt in nullo ibi sedisse scortū. Ait iudas. Habeat sibi. Certe mendacij nos arguere nō potent. Ego misi hedū quē promisi · et tu nō inuenisti eā. Ecce aūt post tres mēses · nūciatū ē iude · dicentes. Fornicata ē thamar nurus tua · et ecce uentre ex illius uitio mescet. Dixit aūt iudas. Educite eā ut cōbura t̄. Que cū educeret̄ ad penam · misit ad socerū su um dicēs. De uiro cui hec sūt cōcepi. Cognosce cui sint anulus · armilla · baculus. Cui agnitis muneribus · ait. Iustior me ē · qa nō tradidi eā se la filio meo. Ex tūc ultra nō cognouit eā. Instante aūt partu · apparuere gemini in utero. Atq; in tpe effusionis infantū · unus protulit manum: in qua obstetrix ligauit coccinū dicēs. Iste egre dietur prior. Illo uō retrahente manū · egressus ē alt̄. Dixitq; mulier. Quare diuisa ē · tpe · te ma cerā? Et ob hāc cām uocatus nom ē phares. Po stea egressus ē frī eius · i cui manu erat coccinum quem appellauit zara. lxviij

Ductus ioseph ducit ē in egyptum. emitq; eū phutifar eunuchus pharaonis princeps cocorum uir egyptius · de manu ismaelitar · a quib; ductus erat. Fuitq; dns cū eo · et erat uir in cunctis prosperans. habitabatq; in domo dñi sui. Qui optime nouerat ee dñm cum eo · et oīa que gerebat ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioseph grām coram dño suo · et ministrabat ei. Cui ille oīm bus · gubernator erebat sibi domū · et omnia q̄ ei tradita fuant. Benedixitq; dns domui egypti pter ioseph · et multiplicauit tā in edibus q̄ in agris. quā eius substan. nec q̄q̄ aliud nouit · nisi panē quo uescebatur. Erat aūt ioseph pulcher facie · et decorus aspectu. Post multos itaq; dies iniecit dna oculos suos in ioseph · et ait. Dormi mecum. Qui nequaq̄ ad q̄scens opi nefario. dixit ad eam. Ecce dns ms omnibus michi traditis ignorat qđ habeat in domo sua · nec quicquā ē qđ non in mea sit potestate · ut nō tradiderit mihi · preter te q̄ uxor es eius. Quō ergo possum malū hoc facere · et peccare in dm meū? Cui cotidie ubis p singlos dies · et mulier molesta erat adolescenti · ille renitebat stupri. Accidit aūt ut quadā die intraret ioseph domū · et opis q̄dā absq; arbitris faceret. At ille apprehensa lacinia uestimenti ei · dixit. Dormi mecū. Qui relicto in manu illius pallio fugit · et egressus ē foras. Cūq; uidisset mulier uestem in manibus suis · se ee contēptā · uocauit hoīes dom sue. et ait ad eos. En introduxit uir hebreū · ut illuderet nob. Ingressus ē ad me · ut coiret mecū. Cūq; ego uociferatus essem · audiens uocē meā · reliquit pallium qđ tenebā · et fugit foras. In argumētū ergo fi dei retentū pallium ostendit mihi · et abiit. Ingressus ē ad me · et ego hebreus quē adduxisti · ut illuderet mihi. Cūq; audisset me clamare · reliquit pallium · et fugit foras. His auditis dns · et nimiū credulus uerbis cōiugis sue · et ualde tra ditus · ioseph i carcerē · ubi uinti regis custodie bant · et erat ibi clausus. Fuit aūt dns cū ioseph · et misertus illius dedit ei grām in conspectu principis carceris. Qui tradidit in manu ipius uniuersos uin ctos q̄ in custodia tenebant · itaq; fiebat sub ipo erat · nec noūrat aliqđ eorum · q̄ dns eius · et cuncta dirigebat. lxx

Ira gethis. Accidit ut peccarent duo eunuchi pi cerna regis egypti · et pistor dño suo. Irato q̄ pharaoni contra eos · nā alter pincernis pecarat · alter pistori · mittit eos in carcerē · principis militū · iquo erat uinctus ioseph. Et custos carceris tradit eos ioseph. q̄ ministrabat eis. Aliquanto tpis fluxerat · et illi in

stracha tenebantur. Videruntq; ambo sõpnũ nocte una. uterq; interpretatione congruã sibi. Ad quos cũ introisset ioseph mane. tristes. salutat ẽ dicens. Cur tristior ẽ hodie solito faties tua. Qui respondẽt. Sõpnũ uidimus. nec ẽ qui interpretetur nob. Dixitq; ad eos ioseph. Nunqd nõ dei ẽ interpretatio. Referte mihi quod uidistis. Narrauit pr̃. principibus primogenit sõpnũ suũ. Videbã coram me uitẽ in cẽrã tribus palmites. crescẽ paulatim gẽmas. et post flores uuas maturescẽ. calicẽq; pharaonis in manu mea. Tuli ergo uuas et expressi in calicẽ quẽ tenebã. et dedi pocula pharaoni. dixitq; ioseph. Hec ẽ interpretatio sõpnij. Tres palmites tres adhuc dies sunt. post quos recordabit pharao ministerij tui. et restituet te in gradũ pristinũ. dabisq; ei calicẽ iuxta officij tui. sicut antea facẽ cõsueueras. Tantũ memẽto mei cũ bñ ẽ fueris. et fac mecũ misericordiã. ut suggeras pharaoni. ut educat me de isto carcere. qa furto sublatus sũ de terra hebreorũ. hic innocens in lacũ missus sũ. Videns pistorũ magister qd prudenter sõpnium dissoluisset. ait. Et ego uidi in sõpnio quod tres canistra cinerẽ caput meũ. et in uno canistro qd erat excelsius portare me cibos qui fiũt arte pistoria. auesq; cõmedere ex eo. Respondit ioseph. Hec ẽ interpretatio sõpnij. Tria canistri tres adhuc dies sunt. post quos auferet pharao caput tuũ. et suspendet te in cruce. et lacerabũt uolucres carnes tuas. Exinde dies tertius natalicius pharaonis erat. Qui faciens grande cõuiuiũ pueris suis. recordatus ẽ inter epulas magistri pincernarũ. et pristorũ principis. restituit q; altum in locũ suũ. ut porrigeret regi poculũ. alium suspendit in patibulo. ut cõiectoris uerias planet. Et tñ succedentis. prisce. spõnius pincernarũ oblitus ẽ interpretis sui. lxxi

Post duos aũt ãnos. uidit pharao sõpnium. Putabat se stare iuxta fluuiũ. de quo ascendebãt vij. boues pulchre. et crasse nimis. et pascebãtur in locis palustribus. Alie quoq; vij. egrediebãt de flumine fede cõfectq; macie. et pascebãtur in ripa. amnis ripe in locis uiridibus. deuorauerũt q; eas quasi mira species et horridum corpus earũ. Expergefactus pharao rursũ dormiuit. rursũ alterum sõpnium. Septẽ spice pullulabãt in culmo uno. plene atq; formose. Alie quoq; tenues spice tenues et pauste uredine oriebãtur. Deuorantes eẽ pulcritudinẽ. Euigilãs aũt pharao post quietẽ. et facto mane pauore p̃territus. misit ad cõiectores egypti cũctosq; sapientes. et accersitis narrauit sõpnũ. nec erat q; interpretaret. Tũc demũ reminiscẽs pincerna rũ magist. ait. Cõfiteor peccatũ meũ. Iratus mihi et seruis suis. me et magistrũ pistorum retrudi iussit incarcerẽ principis militũ. ubi una nocte uterq; uidimus somnium. plagũ futurorũ. Erat ibidẽ puer hebreus eiusdem ducis militũ famulus. cui narrãtes sõpnia. audiuimus quecq; postea res probauit euentus. Ego ẽ redditus sũ officio meo. ille suspensus ẽ in cruce. Nimirũ ad regis nutũ eductus ẽ carcere. et rasa barba. et uestibus mutatis obtulit ei. Cui ille ait. Vidi sõpnia nec ẽ q; edisserat. que audisse prudentissimum conuenit. dicit ioseph. Absq; me dabit deus responsum prospera pharaoni. Narrauit ergo ille qd uiderat. Putabã me stare supra ripã fluminis. et vij. boues de amne cõscendere. pulchras nimis et opimis carnibus. q; in pastu paludis uiridis carpebãt. Et ecce alias sequebãtur. alie. vij. boues. in tñ deformes et macilẽte. ut nullis talibus in tota egypto uiderim. Que de uoratis et cõsumptis primis. nullum satietatis dedere uestigiũ. sed similis macie et fetore torquebant. Euigilãs rursũ sopore depulsus uidi sõpnium. Septem spice pullulabant in culmo uno plene atq; pulcherrime. Alie quoq; vij. tenues et pauste uredine oriebãtur. Et spica pulcritudinẽ deuorauerãt. Narratu cõfectoribus sõpnium. nemo ẽ qui edisserat. dicit ioseph. Sõpnium regis unum est. Que facturus ẽ dꝰ. ostendit pharoni. Septẽ boues pulchre. et vij. spice pleni. vij. ubertatis ãnos sunt. eandẽq; uim sõpnij cõprehendũt. Septẽ quoq; boues tenues atq; macilente que ascenderẽt post eas. et vij. spice tenues et uredine uitiate. pauste. vij. ãnos sunt uenture famis. q; hoc ordine cõplebunt. Ecce. vij. ãni uenient fertilitatis magne. in omni terra egypti. qe sequentur vij. ãni alij tante sterilitatis. ut obliuioni tradat ãnona terra abundãtia. Cõsurget ẽ fames omnẽ terã. nimietatis magnitudinẽ p̃ditura. Copie magnitudo. Quod aũt uidisti secundo ad eandẽ rẽ pertinet sõpnium. firmitatis indicium ẽ. eo qd fiat sermo dei. festinatus impleat. Nunc ergo ineat prudentem uirum sapientemq; et constituat eum pr̃fectum ei in egypto. q; constituat principes. per singulas regiones. et quinta pars fructuum per vij. annos fertilitatis quam in ea fuit. sibi cõgreget in area. et cõ frumentum sub pharaonis potestate cõdatur. in urbibus. et ibidem seruet. vij. annos famis. q; pestem ẽ egypto. et nõ consumetur

ra inopia. Placuit pharaoni consiliu & cunctis
ministris eius. locutusq; e ad eos. Num inuenire
potuimus talem uirum. q spu dei plenus sit. Tu
ergo ad ioseph. Qa ostendit tibi oia que lo
cutus es. nu qp sapientie & similem tui inuenire
potero. Tu eris sup domu meam. & tuo ore cu
ctus populus meus obediet. Uno tm regni solio
te precedam. Dicitq; quoq; rursu pharao ad iose
ph. ecce constitui te sup uniuersam terram egypti.
tulit annulu de manu sua. & dedit in manu eius ue
stimentaq; ei stolam byssinam. & collo torquem auream
circumposuit. fecitq; ascendere sup currum suum secun
dum. clamante preone ut omes coram eo genu flecterent.
& positum esset. uniuse terre egypti. Dixit q
que ad ioseph. Ego sum pharao. Absq; tuo impe
rio non mouebit quisquam manum aut pedem in oi terra
egypti. Vertitq; nomen illi. & uocauit eum lingua
egyptiaca salutis mundi. Dedit quoq; illi u
xorem aseneth filiam phutifare sacerdotis heliopo
leos. Egressus itaq; ioseph ad terram egypti. xxx. a
tatis anos erat. qn stetit in conspectu regis pharaonis. & circuiit
omes regiones egypti. Veniteq; fertilitas. vij. annos. & in manipulos redacte segetes
congregate sut in horrea egypti. Omnis etiam fru
gum abundantia. i singulis urbibus condita est.
tanta q; fuit multitudo tritici. ut arene maris
coequarent. ita ut copia numerum excederet. Nati sut a
ioseph filij duo ante q uenirent fames. quos ei pe
perit aseneth filia phutifare sacerdotis heliopoleos.
Vocauitq; nomen primogeniti manasses. dicens.
Oblitus me fecit deus omnium laborum meorum. & dom
patris mei. Nomen q secdi appellauit ephraym.
dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis me
e. Igit expletis. vij. annis ubertatis q fuerat in
egypto. cepit uenire. vij. annis inopie quos predixe
rat ioseph. & in uniuerso orbe fames pualuit. In
cuncta aut tra egypti non erat panis. Qui esuriens
te. clamauit ad pharaonem. & petita precu
rio. Ille respondit ad ioseph. Quecq; uob dixerit
facite. Crescebat aut cottidie fames in oi tra.
Aperuit q ioseph uniuersa horrea. & uendebat egyp
tiis. Nec ullis ob hoc fames. Omnesq; pene
ne uenerant in egyptu. ut emerent escas. ma
lum inopie temperent. lxxij xlu.
Videns aut iacob q alimenta uenderent in egyp
to. dixit filiis suis. Quare negligitis. Audi
ui q tritici nen[illegible] detur in egypto. Deliben
dum nobis ne ta[illegible] necessaria. ut possi
mus uiuere. & non [illegible] inopia. Descende
tes igit fres ioseph. ut emerent frumenta in e
gypto. beniamin domi retento. ab iacob q di
xerat frib; eius. ne forte inueniret quicq; pa
ratum malu. ingressi sut terram egypti cu aliis q
pgebant ad emendu. Erat aut fames in terra
chanaan. & ioseph princeps egypti. atq; ad illu
strium frumenta pplis uendebant. Cuncq; adorassent
eu fres sui. agnouitq; eos. qui ad alienos
dubius loquebat. minabatq; eos. Unde uenistis.
Qui respondent. De tra chanaan. ut emam uictui
necessaria. Et tu fres ipe cognoscis. nil e agni
tu ab eis. Recordatusq; sompniorum q aliquando uiderat.
ait ad eos. Exploratores estis. ut uideatis infirmiora tre nostre. Qui dixerut. Non e ita d.
ne. sed tui uenerut ut escas emerent. Os filij u
nius uiri sumus. pacifica uenimus. nec quicq; famu
li tui machinati sut mali. Quib; ille respondit. Aliter est.
Immunita tre hui considerare uenistis. Et
illi. xij. unquit sut tui fres sui. filij uni u
ri uniti chanaan. Quorum qui parui mecu e
si nil e sup. Hoc e aut qd locuti sui. ga exploratores
estis. In hoc experimentu uri capiar. Per salu
tem pharaonis nil egredietur hinc. donec ueniat fr
ater munimus. Mittite e uos unus qui adducat
eu. uos aut eritis inuincti donec pbent q dicta
uestra falsa an uera sint. Alioqn per salutem pha
onis exploratores estis. Tradidit ergo eos cu
stodie tribus diebus. Die aut tertio eductis de car
cere ait. Facite q dico. uiuetis. Deus e timen
do. Si pacifica estis fres uri unus ligetur in carcere.
uos aut abite. & ferte frumenta q emistis domo
rubis. & fratrem uestrum minimu adducite ad me.
ut possim uros pbare sermones. nec moriamini. Fe
cerut ut dixerat. Locuti sut fres ad inuicem. Merito
hec patimur q peccauimus in fratrem nram. uidentes a
gustia ei ille[illegible] nos. nec audiuimus
eum. ideo uenit sup nos ista tribulatio. Cui respondens unus
ruben. ait. Nunq nonne dixi uob nolite peccare in
puerum. & non audistis me. Sanguis eius exqui
ritur. Nesciebat aut q intelligeret ioseph. eo q
per interpretem loquebatur ad eos. Auertitq; se paulisper.
& fleuit. Et reuersus locutus est ad eos. Tollens
ergo symeon. & ligatis in presentia eius. iussit
ministris ut impleret sacros eorum. & repo
nerent pecunias singulorum. & cibos sub
ditis suis. Qui fecerut ita. At illi portantes frumenta asinis. profecti sut. Aperto unus
sacco ut daret iumento pabulu in diuersorio. uidet
pretium pecunie sue in ore sacculi. dixit frib; suis.
Reddita e mihi pecunia. En hetur in sacco. Et
obstupefacti turbatiq; dixerut mutuo. Quid
nam hoc e q fecit nob deus. Venerutq; ad iacob
patre suu. in tra chanaan. narrauerut ei oia

que audissent sibi dicentes. Lecutus ē nob
dñs ire dure: rpiuauit nos exploratores pui
ae. Cui ỹndimus. Pacifica sum. nec ullas n
molimur insidias. Duodeci frēs uno patre ge
nti sum. uñ ñ ē sup. minimꝰ ūlat cū patre i
tra chanaan. Qd aut nob. Sic phabo si pacifi
a estis. Frem unū unū dimittite apud me. r
alia domib; uris necessaria sumite. r abite.
freīq; urm minimū adducite ad me. ut sciā
qđ ñ sitis exploratores. nsm q reddā ūmail re
atq; possitis. ac deinceps q uultis emendi hab
atis licentiā. His dictis. aī fundā effunderēt
singli reppert unore sacc; ligatas pecunias.
Exterruitq; simꝫ oīmq; dicit pr iacob. Abst;
libis me ec̄ feristis. Joseph ñ ē sup. symeon te
netur ūmail. beniamin auferetis. Imme h
mala oīa uadet. Cui ỹ. ruben. Duos filios n
meos uccide. si ñ reduxero ulli t. Trade eum i
manu mea. r ego ei t reddā. Ait ille. ñ dsc
det iqt filī meus uobīc. frēs eius mortuus ē. ipe
solus remānsit. Siqđ ei adūsi. acciderit i ūa adq
pgnis. deducetis canos meos aī dolore ad inferos.

xliii. ¶ Cūm fames ōm ūi ucheīt lxxiij
pmedet. cōsūptaq; absq; quos ex egypto detule
rāt. dixit iacob ad filios suos. Reuertimini. et
emite pusillū escar. ỹ. udas. Denūciauit
nob uir ille sub rebificatiōe uandi. dicēs. Nō
uidebitis faciē meā. ñ frem urm minimū. ad
duxeritis uobcum. Si ergo uis ei mittē nobē.
pgem. punt. r emem t necessaria. sin aūt ñ uis.
nō ibimus. Vir ē ut sepe dixim. dnūciauit no
b. dicens. ¶ Nō uidebimus faciē meā. absq; frē
uō minimo. Dic. as ist. Imme. ixe fecistis
malam. ut indicaretis ei. r aliū uos hīe fratrē.
At illi ỹndert. Interrogauit nos hō ordīm. pgeni
em. p ordinē. si pat uiuit. si hīmus frem. r nos
ỹndim ei cōsequēt. uerba. id qđ fuerat. scīscitat.
Nūqđ scire potuimꝰ qđ dicturus ēt. adducite
uobcum frem urm. Judas q. dixit pari suo.
Mitte pu eri mecū ut. pficiscam. r possim
uiuere. ne h moriam. r nos. r parvuli urī. E
go suscipiā puerū. d manu mea. require illum.
Nisi reduxero. r tradidero ei t. ero peccati inte
reus oī tpr. Si ñ intercessiss. dilatio. iā uice alt
uenissem. Igit ist pat eor. dixit ad eos. Si sic
necesse ē. facite qđ uultis. Sumite d optimis t
re fructib; uris. r deferte uiro munā. mo
dicū resine. r mell. storacem. r stacten. nucem
r amygdalas. pecuniāq; duplicē ferte uobcū.
r illā quā uniebtis in sacc. reportate. ne forte
error factū sit. surge. r frem urm tollite. r ite adu

rum. Dūs aūt ms omps faciat uob cum placabi
lem. r remittat uobcum frem urm quē tenet. r
hūc beniamin. Ego aūt sicut orbatus absq; libis
ero. Tulerūt ergo uiri munā. r pecuniā dupli
cē. r beniamin. descenderūtq; in egyptum. r steterūt
cor ioseph. Qđ cū ille uidisset. r beniamin simul.
precepit dispensatori dom sue. dicēs. Introduce uiros
in domū. r occide uictimas. r instrue cōuiuiū. quia
mecū sunt cōmessuri meridie. Feci ille sicut iussit
uirosq; introduxit uiros in domū. Timuerūt di
centes. propter pecuniā q. reportatam est
in sacculis nris introducti sum. ut deuoluat in nos et
ipsos. r ui oblē uiros. Qui ante
nros. Qui obtē uiros soluti. accedentes. ad dispē
satorem loquti sūt. Obsecrāmus dne ut audias. Jam ante
descendim. ut emerem cibos. Qui cum emis
sem. aduenientes. apuim in saculos nros. r inue
nim pecuniā in ore sacc. Quā nē eādē pondere
reportauim. r aliud argtūm ut emam
q necessaria sunt. Nō ē in mā cōscientia. q eam
posuit unusquisq; in sacculis nris. Ait ille ỹ. Pax uobē.
nolite timē. Dūs ur. r dūs patris uri. dedit uobis
thesauros in sacculis uris. r iā pecuniā quā dedi
stis m. probatum. ego hō. Eduxitq; ad eos sme
on. r introduxit dom. r attulit aquā. r lauerūt pe
des suos. deditq; pabula asinis eor. Illi uō paraūt
munā. donec ingrederet ioseph. Audierāt enī q
ibi cōmessuri essent pmē. Igr ingressus ē ioseph do
mū suā. obtulerūtq; ei munā tenētes in manib; r
adorauerūt pnī terrā. Ait ille clemēr resalutatis
eis. interrogauit dicens. Salvus ne ē pater urī senex.
d quo dixeratis m. Adhuc uivit. Qui ỹndert.
Sospes ē famulus tuus pat nr. adhuc uivit. Et i
ncolatu fruit. r adorauerūt eū. Attollēs aūt oculos
ioseph. uidit beniamin frem suū uterinū. et ait.
Iste ē frāter uester. d quo dixeratis mihi. Et rursū.
Dūs misereatur tui fili mi. Festinauitq; qa
cōmota fuerant uiscera eius sup frē suo. r erūpere
lacrimē. intrauit cubiculū. flauit. Rursumq;
lota facie egressus. cōtinuit se. r ait. Ponite pa
nes. Quib; appositis seorsū ioseph. r seorsū frībus.
egyptiis quoq; qui uescebant simul seorsū. illis
nī ē enī egyptiis cōmedere cū hebreis. r panū pu
tāt hui scemoi cōuiuiū. sedēr coram eo primogeni
t. iuxta primogenita sua. r mirabant unus quisq; sūpsit partes. qđ h. abeo antep
ār. maiorq; pars uenit. ad beniamī. na ut qnq;
partib; crederet. Bibi q bereq; r inebriati sūt
cū eo. xliii. Precep aūt ioseph dispensatori dom sue
dicēs. Imple saccos eor frumento q̄tū possē capr.
r pone pecuniā singlor. in sūmitate sacci. cyphū

uīr meū argūteū ⁊ pcum qđ dcitur ⁊ cras pone in
ore sacci iuuenis · factūq; ē ita · mane dimi
si sūr cū asinis suis · Jamq; urbē egressi · ⁊ pcul
sūr ptulerū · Tūm ioseph accersito dispensatore
domus · ingr ⁊ psequere uros · ⁊ apprehensis dic
to · Quare reddidistis malū p bonū · Cyphus quē
furati estis · ipe ē inq; bibit dns meus · ⁊ inq; augu
rari solet · Pessimā rē fecistis · Fecit ille ut ius
serat · ⁊ apprehensis p gradē locatus ē · Qui rndерunt ·
Quare sic loqtur dns nr · ut fiat tm tm flagitij cō
mīsum · Pecuniā q̄ inuenim̄ in sūmitate sacco⁹ ℣ xlv
reportauim̄ ad te de tra chanaan · ⁊ qm cōsequēs ē
ut furati simꝰ de domo dni tui aurū ut argentum ·
Apud quēcūq; fuerit inuentū seruoꝝ tuoꝝ · q̄ queno
mīat · mors sit eius · nos serui dni mei · Qui dixit · Fiat nr
ta unūm sententiā · Apud quē fuerit inuentū ipse
sit famulus mē · vos aūt eritis innoxij · Itaq; festinato
deponētes uterū sacc⁹ · aperuēr singli · Qs scrutat⁹
sapiens a maiore usq; ad minimū · inuenit cyphū
in sacco beniamin · At illi scissis uestib; onerantiq;
rursū asinos · reuersi sūr in ciuitatē · Primusq; iudas cū
frib; ingressus ē ad ioseph · nondū enī de loco abierat ·
omesq; ante eū in terrā pariter corruerē · Qui ille ait ·
Cur sic agere uoluistis · An ignoratis q̄ de similitudine
mei iaugurandi sciam · Cui iudas · Quid respon
demus dño meo · aut q̄ loquemur · aut unde possi
mus obtendere · Deus inuenit iniqtatē seruoꝝ tuoꝝ ·
en omes sumus dni mei · nos · ⁊ apud quē inuen
tus ē cyphus · Ille · Absit a me · ut sic agam ·
Qui furatus ē cyphum ipe sit famulus mē · vos aūt abite
libere ad patrē uīm · Accedēs aūt ppius iudas · Obsecro
f mi · loquat⁹ famulus tuus ubūi in aurib⁹ tu
is · ne irascat⁹ famulo tuo · Tu es enim post phraonē
dns mē · Interrogasti puulos nros dicēs · Habetis
ut matrē · aut fratrē · Nos respondimus · Habem⁹ patrē
senē · ⁊ puer parvulus q̄ senectute illi natus ē ·
cui⁹ frr ē mortuus · ⁊ ipse solus hr matrē sua ·
quā ob causā nimis diligit eū · Dixitq; famulus tuus · Ad
ducite eū ad me · ⁊ ponā oculos meos sup illum ·
Suggessimꝰ dño meo · Non pōt puer relinquere
patrem suū · Si enim illū dimiserit · morietur · Et dixit fa
mulus tuus · Nisi uenerit frr uīr minimus uobīcū · non uide
bitis faciē meā amplius · Cū ergo ascendissem⁹ ad fa
mulū tuū patrē nrm · narrauimꝰ ei oīa que locut⁹
ē dns mē · Et dixit pater nr · Reuertimini · emite no
bis paruū tritī · Cui dixim⁹ · Ire non possum⁹ · Si frr uīr mi
nim⁹ descenderit nobīcū · proficiscem⁹ simul · Quoniā ul
lo absente · nr audeā⁹ uidē faciē uīm · Atq; ille · ait ·
Vos scitis q̄ duos genuit mea uxor · Egressus ē
unus · ⁊ dixistis · bestia deuorauit eū · ⁊ hucusq; nō co
paret · Si tulerit⁹ ⁊ istū · atq; ei iuia cōtigerit · de
ducetis canos meos cū merore ad inferos · Igitur
si intrauō ad famū tuū patrē nrm · ⁊ puer defuerit ·
cū aīa illius cernit⁹ aīa pendeat · uidentiq; eū nō es
se secum · morietur · ⁊ deducēt famuli tui canos eius cū
dolore ad inferos · Ego ipse famulus tuus sim q̄ pme
ā te recepi fidē · ⁊ spopondi dicēs · Si non reduxero eū ·
peccati reus ero oī tpe ītegrē meū · Manebo ita
q; famulus tuus p puero in seruitiū dni mei · ⁊ puer
ascendat cū fratrib⁹ suis · Non ē possū redire ad patrē
absente puero · ne calamitatē q̄ oppressura ē patrē
meū tedeā assistere · ℣ Ille se potāt ulr cohibere io
seph · multis coram astantib⁹ · Vn fecit ut egredi
rent̄ omnes foras · ⁊ nullū interesse alienū agnitionis
mutue · Eleuauitq; uocē cū fletu q̄ audierūt egyp
tij oēsq; domꝰ phraonis · ⁊ duxit fratrib⁹ suis · Ego sū
ioseph · Adhuc pater mꝰ uiuit · Nec potuere fratres
respondere · tanto terrore perciti · Ad quos ille dixit ·
accedite ut q̄ me · Et cū accessissent · ipse · ego sū
inquit ioseph frr uīr · quē uendidistis in egyptū · Non
nolite ē timere · nec uobīcū sit grave · quia me
dis ut prouiderem uris · Biennio iam fames in
terra · et adhuc v. anni reli
qui sunt · quib; nec arari potest nec meti · Premisitq; me
ds ut reseruemini super terrā · et escas administret uīre pos
sitis · Non uro cōsilio · sed dei huc uoluntate missus sū ·
qui fecit me qsi patrē pharaonis · et dnum uniuse domꝰ
eius · ac principē in omi egypti · Festinate · ascendi
te ad patrē meū · et dicetis ei · Hec mādat filius tuus
ioseph · Deus me fecit dnum uniuse terre egyptī · Dele
de ad me ne morens · habita in terra gessen · eritq; ut
ta me tu · et filij tui · et filij filiorū tuoꝝ · oues tue et
armenta tua · et uniuersa q̄ possides · ibiq; te pascam ·
Adhuc enim quinq; anni reliqui sunt famis · ne tu pereas · et
domus tua · et oīa que possides · En oculi uri · et oculi
beniamin fratris mei uident · qđ os meum loquat̄ ad uos ·
Nunciate patri meo universā gloriam meā · et cuncta que
uidistis in egypto · Festinate · et adducite eū ad me ·
Cumq; amplexatus recubuisset in collum beniamin fratris sui
fleuit · illo q̄ flente simul⁹ super collū ei⁹ · Osculat⁹
q; est ioseph omnes fratres suos · et plorauit super singulos ·
Post que · ausi sunt loqui ad eū · Audituq; est rei
ordo · famosa fama · et uulgatum in aula regis · uenere fra
tres ioseph · Et gauisus est pharao atq; oīs familia ei⁹ ·
dixit ad ioseph · ut iuberet fratribus suis dicēs · Onerate
iumenta · et uniuersā · et reuertimini in terrā
chanaan · et tollite inde patrem uestrum
et cognationem · et uenite ad me · ego dabo uobis oīa bona
egypti · ut comedatis medullā terre · Precepi etiā · ut
tollatis plaustra de terra egypti · ad subuectionem paruu
lorum uestrorum et uxorum · ac diuitis · Tulerunt patrem uestrum
et uenerunt quocunq; uocantes · Hec dimittens ceteris
de supplemento · ita · ut de opere egypti uiue et fecerit
filijs · fecit ut eis mādatum fuerat · Qui dixit ioseph
plaustra sue pharaonis · et dedit eis uictum in itinere ·

Singul' quoq; pferri uestis binas stolas. bema
nun uero dedit. ccc. argenteos ei. v. stolas optimę.
tantūdē pecunie. q uelut mittēs patri suo. addē
ei asinos. x. q subueherēt ea oīb; diuitijs egypti.
trondē asinas totidē ūtrinē panes q portarent.
Dimittit ergo frēs suos. q discedentib; ait. Ne
rascamini uia. Qui ascendētes egypto. uenerē
ītam chanaā. ad patrē suū iacob. nūtiauerūt ei
dicentes. Joseph uiuit. ipe dñatur toi tre egyp
ti. Qđ audito qi ē graui somno eugilās. tm nō cre
debat eis. Illi contra referebāt cūcta ordinē re. Cū
q; uidisset. plaustra. q misisset. reuixit spūs
eius. ait. Sufficit mi. si adhuc joseph filius meus
uiuit. vadam. et uidebo illū. ante q̄ moriar. lxxviij.

xlvi. Profectus ergo israēl. cū omib; q̄ habebat. uenit ad pute
um iuramēti. et mactans ibi uictimas dō patris sui
ysaac. audiuit eū p uisionē nocte dicētē sibi. Jacob. iacob. Qui r. Ecce ad sū. Ait illi dē
Ego sum fortissimi dō patris tui. Noli timere. d
scende i egyptū. quia i gentē magnā faciam te i.
Ego descendam tecū illuc. et ego inde adducam te
reuertentē. Joseph quoq; ponet manum suam
sup oculos tuos. lxxv.

Habet lac i. Surrexit iacob a puteo iuramēti. tulerūq; eum filij
sui cū paruulis. et uxoribus suis in plaustris que mi
serat pharao ad portandū senē. et oīa que possederat
in terra chanaan. Venitq; i egyptū cum oī semine
suo. filij ei. et nepotes. filie. et cuncta simul. pgenies.
Hec sūt aūt nomia filioꝝ israēl. q ingressi sūt in egy
ptū. ipe. et libros suos. Primogenitus ruben. Filij ru
ben. enoch. et phallu. et esron. et charmi. Filij symeō.
gemuel. et iamin. et ahod. et iachin. et soar. et saul fi
lius chananitidis. Filij leui. gerson. caath. et mera
ri. Filij iuda. her. et onā. et sela. et phares. et zaram.
Mortui sūt aūt her. et onā. in terra chanaā. Nati q;
sūt filij phares. esrom. et hamul. Filij ysachar. tho
la. et phua. et iob. et semron. Filij zabulon. sareth.
et helon. et iahel. el. Hij filij lie. quos genuit ime
sopotamia syrie. cū dina filia sua. Omēs aīe filio
rū eius. et filiarum. xxxiij. Filij gad. sephion. et
aggi. et suni. et esebon. et heri. et arodi. et areli. Filij aser.
iamne. et iesua. et iesui. et beria. et sara quoq; sorores eoꝝ
Filij beria. heber. et melchiel. Hij filij zelphe q̄m
dedit laban lie filie sue. et hos genuit iacob. xvj.
aīās. Filij rachel uxoris iacob. joseph. et beniamī.
Nati q; sūt joseph filij in terra egypti. quos genu
it aseneth filia phuntfare sacerdotis heliopolis.
manasses. et effraym. Filij beniamī. bela. et hecher.
et hasbel. et gera. et naaman. et echi. et ros. et mophim. et
hym. et ared. Hij filij rachel quos genuit iacob. oēs
aīe. xiiij. Filij dan. usim. Filij neptalim. iasihel.
et guni. et iecer. et sallē. Hij filij bale quā dedit la
ban rachel filie sue. et hos genuit iacob. omēs aīe. vij.
Cūcte aīe que ingresse sūt cum iacob in egyptū. et
egresse de femore illius absq; uxoribus filioꝝ. lxvj.
Filij aūt joseph q nati sunt ei in terra egypti. aīe due.
Omēs animе domus iacob. q ingresse sunt egyptum
fuere septuaginta. lxxvj.

Jnit aūt iudā ad se ad joseph ut nunciaret ei. et
ille occurreret i gessen. Qui cum peruenisset. iunxit
joseph currū suo. ascēdit obuiā patri. adorauitq; lacri
mis eū. et ultra q̄ supra collū eius. rursus amplexꝰ fle
uit. Dixitq; pat ad joseph. Jam letus moriar. qa
uidi faciē tuā. et superstitem te relinquo. Et ille
locut' ē ad frēs. et ad omnē domū patris sui. Ascē
dam. et nūciabo pharaoni. dicāq; ei. frēs mei. et do
mus patris mei q erāt in terra chanaan uenerūt ad
me. et sunt uiri pastores ouiū. curāq; habent alendo
rū gregum. Secum sua. et armenta. et oīa que hre
bant adduxere secū. Cūq; uocauerit uos et dixerit.
q̄ē opus uram. et quę debitis. Viri pastores sumus
tui. sicut et patres nri. in possessione hac habitabitis. Nam
et omne abominatio pastoribus egyptus. Ideo dicetis ut habitare possitis in terra gessen.
qa detestantur egyptij oēs pastores ouiū. lxxvij.

Ingressus ergo joseph nūciauit pharaoni. dicēs. Pater mi et xlvii.
frēs mei. oues eoꝝ. armenta. et cuncta que possidet
uenerūt de terra chanaā. et ecce consistunt in terra gessen.
Et tres de fratribus suis. et uultum statuit coram re
ge. Qui ille interrogauit. Qđ habetis opus. respon
derunt. Pastores ouiū sumus. tam nos. q patres nri.
Ad peregrinandū in terra tua uenimus. quia non erat
herba gregibus seruis tuis. ingrauescente fame in regio
ne chanaan. petimusq; ut et nos habeas seruos tuos
in terra gessen. lxxviij.

Dixit itaq; rex ad joseph. Pater tuus et frēs tui uene
runt ad te. Terra egypti in conspectu tuo est. in optimo
loco fac habitare eos. et trade eis ītam gessen. Qui si
nosti ē in eis uiros industrios. constitue illos ma
gistros pecoꝝ meoꝝ. Post hec introduxit joseph
patrē suū ad regē. et statuit eū coram eo. Qui benedixit
ei. interrogatusq; quot sūt dies annoꝝ uite tue.
ait. Dies peregrinationis mee. centum. et triginta annoꝝ sunt
parui. et mali. nec puenerūt usq; ad dies patrum me
oꝝ quos peregrinati sūt. Et benedicto rege. egressus
est foras. Joseph uero patrem et fratres suos dedit posses
sionem in egypto. optimum ītis solo. ramesse ut p
cepat pharao. et aluit eos omnemq; domū patris su
am. prebens alimenta singulis. Interra aūt ē penitus deerat
panis. oppressa fame utraq; regio. egypti. et chanaā.
Et ipe cōm pecuniā congregauit. q̄ in frumē
to. et tributo ei a singulis regis. Cūq; defecisset ar
gentum. uenit tota egyptus ad joseph. dicēs.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

Du nob pones. Quare mozuʒ coram te defice
te pecunia? Ille ꝛ. Adducte pecora uꝛa
ꝛdabo uob p eis abos. si pcuʒ nõ habetis. Que
cũ adduxissent. dedit eis alimẽta p equis ꝛ oui
ꝛbuꝫ ꝛ asinis. sustentauitq eos illo ãno p cõ
mutacõe pecuꝫ. Veneꝝ quoq anno sequẽ. ꝛ dixe
ꝛũt ei. Nõ celamus dñm nrm q̃ deficiente pecu
nia ꝛ pecoꝛa sunt defecta. nõ clam te ẽ qđ absq
corpiby et tra nr̃ habeam. Cur ergo moꝛiʒ te
uidente. Et nos ꝛ tra nr̃a tu emis. Eme nõ
in frumẽ regu ꝛ pbe semã. ne pemte culture re
diganꝫ tra in solitudinẽ. Emit ig̃ ioseph oẽm ter
ram egypti. uendẽtib singul possessiones suas p
magnitudiẽ famis. subiecitq ei pharo ꝛ cũ
ctos pples eius a nouissimis finibus egypti. usq
ad extremos fines eius. pꝛeter terr̃ sacerdotũ que a re
ge tradita fuerat eis. qbꝫ ꝛ statura alimẽta erat
ꝛis publicis pbebãt. hanc nõ fuit compulsi uẽ
dere possessiões suas. Duxit ergo ioseph ad pharo.
En ut cernis. tuos ꝛ tram uram pharo possid.
Accipite semã ꝛ serite agros. ut fruges hꝝ
possitis. Quinta pte regi dabitis. quatꝛ reliq
pmitto uob in sementẽ ꝛ in cibos familie ꝛ libis
uꝛis. Q̃ laudem. Salus nr̃a in manu tua est.
pplaceat nos tm dño nr̃o. ꝛ erimꝰ seruiẽ regi. Et
eo tpe usq impsentẽ diem. in omnia tra egypti
regib quinta pte solui. ꝛ frumẽ ẽ qđ in lege. absq
tra sacerdotali q̃ ulli ab hac cõditõe fuit.
Habitauit ergo israꝫ in egypto lxxviij
ꝛ ẽ uꝛa ieseꝛ. ꝛ possedit eam. auctq ẽ ꝛ multi
plicatus nimis. ꝛ uixit annis centum. xlvij. ãnis. Factiq
sũt oẽs dies uite illius. cxlvij. ãnoꝝ. Cũq ap
propinquãt ꝛ mortis diẽ. uocauit filiũ suũ
ioseph. ꝛ dixit ad eũ. Si inueni gꝛãm in cõspectu tu
o. pone manũ tuã sub femoꝛe meo. ꝛ facies in
miam ꝛ ũritatẽ ut nõ sepelias me in egypto. si dꝛ
mã cũ patꝛibus meis. ꝛ auferes me d hac tra. cũq
q̃ uisepulchꝛo maioꝝ. Cui ꝛ ioseph. Ego faciã
qđ iussisti. Et ille. iura mihi inq. Cui iurãte. adoꝛauit israꝫ deũ. conuꝛsus ad lectuli caput.
Is tra translatus. nũciatũ ẽ ioseph lxxx
qđ egꝛotaret patꝛ ei. Qui assũptis duobꝰ filiis
manasse ꝛ ephraym. ire pꝛesti. Dictũq est sene.
Ecce fili tuus ioseph uenit ad te. Qui cõfortat
sedit in lectulo. ingꝛesso ad se ait. Deus omnipo
tens apparuit mihi in luza q̃ ẽ in tra chanaã. benedixitq mi
hi ait. Ego te augebo ꝛ multiplicabo ꝛ faciã ex te
bus pplos. daboq tibi tram hanc ꝛ semini tuo pꝛ
te in possessionẽ sempitnã. Duo ig̃ filii tui q na
ti sunt ante ad te in egypto. antequã huc uenirem ad te.
mei erunt. ephraym ꝛ manasses. sicut ruben ꝛ syme
on reputabunt mihi. Reliqui aũt quos genueris
post eos. tui erunt. ꝛ nomine fꝛm suoꝝ uocabunt
in possessionibꝫ suis. Adhuc enim q̃ uenienti de
mesopotamia mortua ẽ rachel in tra chanaan
in itinere. eratq ad huc tpus ingrediebar ephra
tã. ꝛ sepelini eã iuxta uiã ephrate. q̃ alio nomine ap
pellatur bethleẽ. Videns aũt filios eius. dixit ad eũ.
Qui sunt isti. Filii mei sunt. qꝭ dedit mihi deus in
loco. Adduc inquit eos ad me. ut benedicam illis.
Oculi enim israel caligabant p senectute. nec cla
re uidere ualebat. Applicuitq ad se. deosculatus
eos. ꝛ circũplexus. dixit ad filiũ. Non fruꝫ
dabar aspectu tuo. insuper ostendit mihi deus semen tuum.
Cũq tulisset eos ioseph de gremio patris. adoꝛauit
pꝛone in tram ꝛ posuit ephraym ad dexteram suã.
id ẽ ad sinistꝝ israel. manasseen uo in sinistꝝ sua.
ad dexteram salubꝛiter patris. applicuitq ambos ad
eum. Qui extendens manum dexteram. posuit sup caput
ephraym iunioꝛis. sinistꝝ ã sup caput manasse.
q maioꝝ natu erat. cõmutans manus. benedixit
q ioseph. filiis suis. ꝛ ait. Deus in cui cõspectu ambu
lauerunt patres mei. abrahã. ꝛ isaac. deus q̃ pascit
me. ab adolescentia mea. usq in pꝛsentem diem. an
gelus q̃ eruit me de cunctis malis. benedicat pueris
istis. ꝛ inuocetur super eos nomen meum. ꝛ nomina quoq
patrum meoꝝ. abrahã. ꝛ isaac. ꝛ crescant in multitu
dinem super tram. Videns aũt ioseph q̃ posuisset
pater suus dexteram manum super caput ephraym. grã
uiter accepit. Et apprehensa manu patris. leuare
conat ẽ de capite ephraym. ꝛ transferre super caput ma
nasse. Dixitq ad patrem. Non sic conuenit pater.
qa hic ẽ primogenitus. Pone dexteram tuam super caput
eius. Qui renuens. ait. Scio fili mi scio. ꝛ hic q
dem erit in populos. ꝛ multiplicabitur. si ꝛ ei⁹ mino
ꝛ maioꝝ illo erit. ꝛ semen eius crescet in gentes. Benedi
xitq eis in illo tpe. dicens. In te benedicet israel at
q dicet. Faciat te deus sicut ephraym ꝛ sicut ma
nasse. Constituitq ephraym ante manasse. ꝛ ait
ad ioseph filium suum. En ego moꝛiꝛ. ꝛ erit deus uo
biscum. reducetq uos ad terꝛam patrum uꝛoꝝ. Do
ꝛ patri tuo unam partem super fꝛes tuos. quam tuli de manu
amoꝛrei in gladio ꝛ arcu meo. lxxxi
Qocauit aũt iacob filios suos. ꝛ ait eis. Congre xlix. iij
gamini ut annunciem quecunq uentura sunt uobis diebꝫ
nouissimis. Congregamini. audite filii iacob.
audite israel patrem uestrum. Ruben primogenitus meus.
tu fortitudo mea. ꝛ principium doloris mei. prior
donis maioꝝ. impetu effusus es sicut aqua. Non
crescas. quia ascendisti cubile patris tui. maculasti
lectum stratumq eius. Symeon. ꝛ leui fratres. uasa in
iquitatis bellantia. In consilium eoꝝ non ueniat anima

mea ⁊ incetu illoꝝ ñ sit glã mea. quia in furore suo occiderẽ virum ⁊ in uoluntate sua suffoderẽ murũ. Maledictus furor eoꝝ quia ptinax ⁊ indignũ illoꝝ quia dura. Dividã eos in iacob ⁊ dispgam eos in isr̃. Judа te laudabũ frẽs tui. Manus tua in cervicibꝫ inimicoꝝ tuoꝝ. adorabũ te filij patris tui. Catulus leonis iuda. ad ꝓdam fili mi ascendisti. Requiescens accubuisti ut leo. ⁊ qĩ leena. Cuius suscitabit eũ. Nõ auferet sceptrũ d̃ iuda ⁊ dux de femoribꝫ ei donec veniat q mittend̃ e. ipe erit expectatio gentiũ. ligans ad vineã pullũ suũ ⁊ adinte o fili mi asinã tuã. Lavabit in uno stolã suã ⁊ in sanguine uue pallium suum. Pulchriores sũt oculi ei uino. ⁊ dentes lacte candidiores. Zabulon in littore maris habitabit. ⁊ in stationẽ navium. pvingẽs usq; ad sidonẽ. Yssachar asinus fortis. accubans inter terminos. vidit requiem qđ esset bona ⁊ terra q optima ⁊ supposuit humerum suum. ad portandum. factusq; est tributis seruiens. Dan iudicabit ꝑplm suum sicut ⁊ alia tribꝫ in isr̃. Fiat dan coluber cerastes in semita. mordens ungulas equi ut cadat ascensor ei retro. Salutare tuum expectabo dñe. Gad accinctus pliabitur ad eum. ⁊ ipe accinget retrorsum. Aser pinguis panis ei. ⁊ prebebit delicias regibꝫ. Neptalim cervus emissus. ⁊ dans eloquia pulchritudinis. Filius accrescens ioseph. filius accrescens ⁊ decorus aspectu. Filie discurrerunt super murum. quas exasperauerũt ⁊ impugnauerũ sag. Sedit in fortitudine arcus eius. ⁊ dissoluta sunt vincula brachioꝝ ⁊ manus illius ꝑ manus potentis iacob. Inde pastor egressus e lapis isr̃. Dñs patris tui erit adiutor tuus. ⁊ ops benedicet ei. benedictionibꝫ celi d̃ sup. benedictionibꝫ abissi iacentis deorsum. benedictionibꝫ uberum ⁊ vulue. Benedictiones patris tui confortate sũt benedictionibꝫ patrum eius. donec veniret desiderium collis etnoꝝ. Fiant in capite ioseph. ⁊ in vertice nazarei inter frẽs suos. Beniamin lupus rapax. mane comedet ꝓdam. ⁊ vespe dividet spolia. Omnes isti tribꝫ isr̃. xij. Hec locutus e eis pat̃ suus. benedixitq; singulis benedictionibꝫ ꝓpriis. ⁊ precepit eis dicẽs. Ego congregor ad ꝑplm meum sepelite me ad patres meos in spelunca duplici. q̃ e in agro ephron ethei. contra mambre in terra chanaã. q̃ emit abraha cũ agro ab ephron ethei in possessionẽ sepulc̃. Ibi sepelierũt eũ. ⁊ sarã uxorẽ eius. Ibi sepultus e ysaac cũ rebecca cõiuge. ibi lya cõdita iacet. Finitisq; mãdatis qbꝫ filios instruebat. collegit pedes suos sup lectulũ. ⁊ obijt. appositusq; e ad ꝑplm suum. Qđ cernẽs ioseph. ruit sup faciẽ patris. flens ⁊ deosculãs eũ. Precepitq; suis seruis medicis. ut aromatibꝫ cõirẽt patrẽ. Qbꝫ ꝛpletis. implerũt. xl. dies. Et expleto planctu ꝑgr. locutus e ioseph ad familiã pharaonis. Si inveni gr̃am in conspectu vestro. loquimini in aurib̃ pharaonis. eo qđ pat̃ meus adiuravit me dicẽs. En morior in sepulchro meo q̃ fodi mihi in terra chanaã. sepelies me. Ascendã igit̃ ⁊ sepeliã patrem meum. ac revertar. Dixitq; ei pharao. Ascende ⁊ sepeli patrem tuum. sicut adjuratus es. Qui ascendit ergo cum eo cũ senioꝝ domꝰ pharaonis. cunctiq; maiores natu terre egypti. domꝰ ioseph cũ fribꝫ suis. absq; parvulis ⁊ gregibꝫ atq; armentis q̃ dereliquerũt in gessen. Habuitq; ibi comitatu curr̃ ⁊ regtes. ⁊ facta est turba nõ modica. Veneruntq; ad areã atha q̃ sita est trans iordanẽ. ubi celebratis exequiis planctu magno atq; ueheméti. ipleverũt vij. dies. Qđ cũ vidissent habitatores terre chanaã. dixerũt. Planctus magnus e iste egyptijs. Et ideo vocauerũ nom̃ loci illi. planctus egypti. fecerũt ergo filij iacob sicut fecerat eis. ⁊ portantes eũ in terra chanaan. sepelierũt in spelunca duplici q̃ emerat abraha cũ agro in possessionẽ sepulc̃ ab ephron ethei. contra faciẽ mambre. Reversiq; e ioseph in egyptũ cũ fribꝫ suis. ⁊ oi comitatu sepulto patre. Qđ mortuo. timentes frẽs ei. ⁊ mutuo colloquentes. ne forte memor sit iniurie q̃ passus e. ⁊ reddat nob malũ oe qđ ei fecim̃ mãdaverat ei. Pat̃ tuus precepit nob añ q̃ moreret. ut hec tibi ꝑ nos illius diceremus. Obsecro ut obliviscaris sceleris frm tui. ⁊ peccati atq; malitie q̃ exercuerũt in te. Nos q̃q; serui dei patris tui dimittas iniquitatẽ hanc. Qbꝫ audit. fleuit ioseph. Veneruntq; ad eũ frẽs sui. ⁊ provolutis in terra adorauerũ atq; dixerũ. Serui tui sum̃. Qbꝫ ille respondit. Nolite timere. Num dei possumus resistere voluntati. Vos cogitastis de me malũ. sed deus vertit illud in bonũ. ut exaltaret me sicut ipe videtis. ⁊ salvos faceret multos ꝓpos. Nolite timere. ego pascã vos. ⁊ parvulos vestros. Consolatusq; e eos. ⁊ blande ac leniter e locutus. ⁊ habitavit in egypto cũ oi domo patris sui. lxxxij.

Vixitq; c.x. ãnis. ⁊ vidit ex ephraym filios usq; ad tertiam generationẽ. Filij q̃q; machyr. filij manasse nati sunt in genibꝫ ioseph. Qbꝫ finitis. locutus e fribꝫ suis. Post mortẽ meã dñs visitabit vos. ⁊ ascendere faciet d̃ ra ista. ad terram q̃ juravit abrahã. ysaac. ⁊ iacob. Cũq; adjurasset eos atq; dixisset. dñs visitabit vos. asportate vobcum ossa mea de loco isto. mortuus e expletis. c.x. anis. unde sepultus. ⁊ condituꝰ aromatibꝫ. repositus e in loculo in egypto. Explicit liber geneseos. ⁊ incipit exodus.

Incipiunt capitula in Exodum.

i Oe infantib⁹ hebreor⁹ quos ꝓcepit pharao n.
u De puero quē nutrierit filia pharaonis tuo.
iii De egypto quē occidit moyses ⁊ fugit in madian.
iiii Oortuo pharaone erudiuit dñs filios isrl.
v Apparuit dñs moysi in rubo.
vi De signo gō dedit dñs in manu moysi in mirga.
vii De signo sedō. viii De signo trio.
viii Obi dicit moyses adsocerū ꝙ dicit ei uadam ad
ix Oarmo pharaonis dixit dñs ad moysen uade in
x Ote dñs ad aaron. xi Obi moyses ⁊ aaron di
xii Obi dixit dñs moysi ut loq. xiii De ꝓnapijs isrl.
xiiii Och te dē dñs dm. xv Pmice aaron uirgā
xvi Obi aq̄ fluius fra sanḡs. xvii Paussit ꝝm aarō.
xviii Paussit aarō i limo tre. xix Fmutuit dñs ḡno.
xx Oonē mutuit dñs. xxi De famula q̄ spirit⁹
xxii Greuert moyses ma. xxiii Venit locusta.
xxiiii Farie sē tenebre. xxv Ou dñs moysi adhuc p.
xxvi Legē dñs moysi ⁊ aaron. xxvii De decima pla.
xxviii Iabuauerē filij isrl. xxix Begē paste aut do.
xxx Ote dñs ut sufficeā oē p. xxxi Ointa ꝓgenie aloē
xxxii Consumpt⁹ē pluo filioꝝ isrl. xxxiii Canticum.
xxxiiii Cantauit maria. xxxv Qui murmurauit ꝑplo.
xxxvi Murmurauit ꝓ cari. xxxvii Odixit dñs ꝓ cont.
xxxviii Mandauerūt māna. xl De aq̄ de petra.
xli Oe pugna amalech. xlii Venit iethro ad.
xliii Ofilijs dedit ei. xliiii Testat⁹ dñs p moy.
xliv Odixit dñs ioseph. xlvi Precep⁹ dñs moy.
xlvi Oēs ista legis. xlviii Non facies deos alienos.
xlix Nō facies ydolum. l Nō sumes nomē dī.
li Fmūnit habe dñe salthoꝝ. lii Homāi parē.
liii Nō occides. lv Nō mechab. lvi Nō furā.
lvii Nō dices falsum testi. lviii Nō cōcupisces uxo.
lviii Gunuꝝ ꝓ redimēt. lx De dīs alienis.
lxi De pueru ebreo ēpto. lxii De filia distincta.
lxiii De pusso ⁊ maculo. lxiiii Sigs occidit alīq.
lxv Oui percusserit patrē. lxvi Qui furto ceptū.
lxvi Oui maledixerit pat. lxviii Sj inter se pug.
lxviii De suo ⁊ ancilla. lxx De muliere pussa.
lxxi De octo fuo. lxxii Si cornu aliquē pussit
lxxiii Si foueā qs foderit. lxxiiii Si tam pussit.
lxxv Sigs bouē aut ouē. lxxvi De fure pusso.
lxxvi De agro alieno ō pasto. lxxviii Camꝫ incensa.
lxxix De cōmodato ⁊ furti. lxxx De uulnio t aliq.
lxxxi Si pcussit qs aial. lxxxii De ugie ñ dñi spō.
lxxxiii De maleficio. lxxxiiii Qui dormierit cū pcuss.
lxxxv Aduene ñ nocebit. lxxxvi Vidue ne ꝓhimo.
lxxxvii De fenore ⁊ pignore. lxxxviii De ñ blasphemā.
lxxxix De ꝓmicijs offerēdis. lxxxx De oī ꝓmitto.
xci Carnē abelha ñ ferecam. xcii Nō cōcubi fau
xciii Nō cē cū mbis malū. xciiii Nō spnedū pau.
xciv Cmis inimici mutuū. xcv Inimica iumē.
xcvi De mdano fugiē. xcvii De mdano fugiē.
xcviii Innocētē ⁊ iu. xcix De ñ accipiēdis munꝫ.
c Pegno molest⁹ ñ. ci De ano remis. cii De ēquindo.
ciii Oā que ꝓcepit ds. civ Trib⁹ tpib⁹ anni.
cv Iē festū azimoꝝ. cvi Vouū cōspectu.
cvii Trib⁹ tpib⁹ oē masculin. cviii Primicias ne.
cix Anglm ꝓmittit dñs. cx Oui dñi audit.
cxi Ores alienigenaꝝ. cxii Oiat dñi mittit.
cxiii Oer dñi moysi. cxiv Odificaut moy. al.
cxv Ascēdit moy. cū maio. cxvi Ascēdit moy. t.
cxvi Ascēdit moy. dñe. cxviii Oie dixit offerri p.
cxviii De fabrica arce. cxix De fabra altaris.
cxx De oleo luceme. cxxi De aaron ⁊ filijs el.
cxxi De stola sancta. cxxii
cxxii De ueste sacerdotali. cxxiii
cxxiii De cudmandis sacerdotib⁹. cxxiv
cxxiv De incenso altaris. cxxv
cxxv De oblatōe ordinatōnis. cxxvi
cxxvi Sacerdotes uebuntur lauare man. cxxvii
cxxvii De oleo unctionis seō ⁊ unguēto icensi. cxxviii
cxxviii De beseleel quē repleuit dñs spū sapie. cxxix
cxxix De sabbato obseuando. cxxx.
cxxx Vbi dat dñs moysi tabulas testamī. cxxxi
cxxxi Fecit aaron uitulū conflatilē. cxxxii
cxxxii Uixit dñs moysi descende uelociꝰ. cxxxiii
cxxxiii Oixit moyses ꝓ ꝓplo. cxxxiv
cxxxiv Videt moyses uitulū ⁊ confregit tabulas. cxxxv
cxxxv Uixit moyses ad aaron. cxxxvi
cxxxvi Ipsius moyses ꝓplo ut occideret se inuicē. cxxxvii
cxxxvii Rogat moyses ꝓ ꝓplo. cxxxviii
cxxxviii Oixit dñs moysi ascendite uīam. cxxxix
cxxxix Preparat dñs ꝓplm. cxl
cxl Loquit dñs ad moysen q̄m adamauit suū.
cxli Petit moyses uidere dñm. cxlii
cxlii Ascendit moyses in montē. cxliii
cxliii Omē ꝓmitiuū uidet sibi offerri dñi. cxliiii
cxliiii Nō manducauit moyses. xl. diebꝫ. cxlv
cxlv De fame moysi glorioꝛ. cxlvi
cxlvi De die sabbatoꝝ. cxlvii
cxlvii Mitia uidet offerri dño. cxlviii
cxlviii Fecit beseleel ꝛc ohab. cxlix
cxlix Fecit beseleel. anim testamī ⁊ mīsā. cl
cl In die primo mēsis ꝓmi ꝓcepit dñs moysi. cli
cli In ꝓmo mēse scō anno ꝓfectionis de egypto. clii
clii Consumato tabnaculo nubes texit eum. cliii

Explicunt capitula.

Incipit liber Sclemoth .i. Exodus.

Dō ij lō i

HEC SVNT NOMINA

i Filiorum isrl: q ingressi sunt in egyptum cum iacob singuli cū domibus suis intrauerūt. Ruben. symeō. leui. iuda. yssachar. zabulon. & beniamī. dan. & neptalim. gad. & aser. Erāt q̄ omēs aīe eorū q̄ egressi sūt de femore iacob. lxxv. Ioseph aūt in egypto erat. Qui mortuo. & omnibus frībus eius. oīq; cognationi illi. filij isrl creuerūt. & quasi germinātes multiplicati sūt. ac roborati nimis ī pleuerūt terram. Surrexit interea rex nouus sup egyptū q̄ ignorabat ioseph. & ait ad pplm suū. Ecce pplūs filioꝝ isrl maior. & fortior nob ē. uenite sapienter opprimamus eū. ne forte multiplicet. & si ingruerint contra nos bellū. addat inimicis nr̄is. expugnatisq; nob egrediat de terra. Preposuerunt itaq; eis magistros operū. ut affligerēt eos oneribus. Edificauerūtq; urbes tabernacularū pharaoī. Phithon. & ramesses. Quanto-q; opprimebāt eos. tanto magis multiplicabāt. & crescebant. Oderātq; filios isrl egyptij. & affligebant illudentes eis. atq; amaritudine plenā parabāt uitā eorū. opibus duris. luti. & lateres. oīq; famulatus q̄ in eis operibus p̄mebant. Dauit. & rex egypti obstetricibus hebreis quaꝝ una uocabat sephora. alia phua. precipiēs eis. Cū obstetricabimini hebreas. & partus tps aduenerit. si masculus fuerit interficite illū. si femina reseruate. Timuerūt aūt obstetrices dīm. nō fecerūt iuxta preceptū regis egypti. & cōseruabāt mares. Quib; ad se accersitis. rex ait. Cur nō ē hoc. qđ facere uoluistis. ut pueros seruaretis. Que respondēt. Nō sūt hebree sicut egyptie mulieres. Ipe ē hīt obstetricandi sciam. & priusq; ueniam ad eas parit. Bñ ergo fecit dīs obstetricib; & creuit pplūs. cōfortatusq; ē nimis. Et quia timuerūt obstetrices dīm. edificauit illis domos. Precepit & pharao oī pplō suo. dicēs. Quicq; masculinus seruus fuerit. & nāt. in flumē proiicite. quicq femina

ij Egressus ē post hec uir de domo iij reseruate leui. accepta uxore stirpis sue. Que concepit. & peperit filiū. & uidens eū elegantē. abscondit eū tribus mēsib. Cūq; iam celare nō posset. sumpsit fiscellam scirpeā. & linit eā bitumine ac pice. posuitq; ui infantulū. & exposuit eū in carecto ripe fluuij. stāte procul sorore eius. & cōsiderante euentū rei. Ecce. & descendebat filia pharaonis. ut lauaret ī flumē. & puelle eius gradiebant per ripā. Que cū uidisset fiscellā in carecto. misit unā e famulabus suis. & alla

tam aperiens. cernēsq; in ea paruulū uagientē. miserta ei. ait. De infantib; ebreoꝝ ē iste. Cui soror puer. uus ingt uadit. & mulierē hebreā. q̄ nutrire possit infantulū. ipa. Vade. Perrexit puella. & uocauit matrē ei. Ad quā locuta filia pharaonis. accipe ait puerp istū. & nutri mi. ego dabo tibi mercedē tuā. Suscepit mulier. & nutriuit puerū. adultūq; tradidit filie pharaonis. Que ille adoptauit sibi in filij. uocauitq; nomē ei moysen. dicēs. Quia de aqua iij Cumq; dies ille posteq; creuerat iiij Cecidit eū. moyses. egressus ad frēs suos. uidit afflictionē eorū. & uirū egyptiū percutientē quēdā de hebreis frībus suis. Cūq; circumspexisset huc atq; illuc. & nullū adesse uidisset. percussū egyptiū. abscondit arenis. Et egressus die alio. cōspexit duos hebreos rixantes. dixitq; ei q̄ faciebat iniuriā. Quare percutis proximū tuū. Ille ptinacit. Quis te cōstituit principē. & iudicē sup nos. Nūq; occidere me tu uis. sicut occidisti hesternū egyptium. Timuit moyses. & ait. Quō palā factū ē ubi istud. Audiuitq; pharao hec. & mouēt. q̄rebat occidere moysen. Ille fugiēs de cōspectu ei. morat ē in terra madian. & sedit iuxta puteū. Erat aūt sacerdos madian. vij. filie. que uenerāt ad haurīdū aquā. & ipletis canalib; ad aquare cupiebāt gregē patris sui. Supuenere pastores. & abegerūt eas. Surrexitq; moyses. & defensis puellis. adaquauit oues earū. Que cū reuertisset ad raguel patrē suū. dixit ad eas. Cur uelocius uenistis solito. Respondēt. Vir egyptius liberauit nos de manu pastoꝝ. & insuper & hausit aquā nobīscū. potumq; dedit ouib;. Ait ille. ubi est. inquit. Quare dimisistis hoiem. Vocate eū ut cōmedat panē. Iurauit ergo moyses. ut habitaret cū eo. ac copulauit ei sephoram filiā ei. Que peperit ei filiū. q̄ uocauit gersam dicens. Aduena fui in terra aliena. Alterum uō peperit. quē uocauit eliezer dicēs. Dīs ē patris mei adiutor meus. eripuit me de manu pharaonis.

Post mltū uō tps mortuus ē rex egypti. iiij ingemiscētes filij isrl. & pre opi. ascenderat fletus eorum ad dīm. de operibus. & audiuit gemitus eoꝝ. ac recordatus ē fedens qđ pepigerat cū abrahā. ysaac. & iacob. Et respexit filios isrl. & cognouit Moyses aūt pascebat oues iethro cog v eos. iij nati sui sacerdotis madian. Cūq; minasset gregē ad interiora deserti. uenit ad montē dei oreb. Apparuitq; ei dīs in flāma ignis de medio rubi. & uidebat qđ rubus arderet. & nō cōburerē. Dixit ergo moyses. Vadā & uidebo uisionē hāc magnā. quare nō cōburatur rubus. Cernens aūt dīs qđ pgeret ad uidendū. uocauit eū de medio rubi. & ait. O moyses. moyses. Ille ait. Ad sum. At ille. Ne appropies inquit huc. Solue calciamentū de pedib; tuis. locus ē in q

viij stas. ita locuta ē. Et ait. Ego sum dñs patris tui. deus abrahaam. & dñs ysaac. & dñs iacob. Abscondit moyses faciem suā. nō enī audebat respicere contra dñm. Cui ait dñs. Vidi afflictionē ppli mei i egypto. & clamorē eius audiui. propter duritiā eorū q̄ pssunt operibus. sciens dolorē eius. descendi ut liberem eū de manu egyptioꝝ. & reducerē de terra illa. in terrā bonā & spaciosā. in terrā que fluit lacte & melle. ad locū chananei. & cethei. & amorrei. & pherezei. & euei. & iebusei. Clamor ergo filioꝝ isrl uenit ad me. uidiq; afflictionē eoꝝ qua ab egyptiis opprimūt. Et uenite mittā te ad pharaonē. ut educas pplm meū filios isrl de egypto. Dixit moyses ad dñm. Quis ego sū. ut uadā ad pharaonē. & educā filios isrl de egypto. Cui dixit ei. Ego ero tecū. & hoc habebis signū. q̄ misi te. Cū eduxeris pplm meū de egypto. immolabis dño sup montē istū. Dixit moyses ad deum. Ecce ego uadā ad filios isrl. & dicam eis. Dñs patrū uestroꝝ misit me ad uos. Si dixerint mihi q̄ sit nomē eius. q̄d dicam eis. Dixit dñs ad moysen. Ego sum q̄ sū. Ait. Sic dices filiis isrl. Qui est. misit me ad uos. Dixit iterū dñs ad moysen. Hec dices filiis isrl. Dñs dñs patrū uestroꝝ. dñs abrahā. & dñs ysaac. & dñs iacob. misit me ad uos. Hoc nomen mihi est in eternū. & hoc memoriale meū in generatiōne & generatione. Vade. congrega seniores isrl. & dices ad eos. Dñs dñs patrū uestroꝝ apparuit mihi. Dñs abrahā. & dñs ysaac. & dñs iacob. misit me ad uos. dicēs. Visitans uisitaui uos. & uidi oīa q̄ acciderint uobis in egypto. ut educā uos de afflictionē egypti. in terrā chananei. & cethei. & amorrei. & pherezei. & euei. & iebusei. ad terrā fluentē lacte & melle. audiet uocē tuā. Ingredieris tu. & seniores isrl ad regē egypti. & dices ad eū. Dñs dñs hebreoꝝ uocauit nos. Ibimus uiā trium dierū in solitudinē. ut immolemus dño deo nr̄o. Et ego scio q̄ nō dimittet uos rex egypti. ut eatis. nisi in manu ualida. Extendā enī manū meā. & percutiā egyptū in cūctis mirabilibus meis. q̄ faciam in medio eoꝝ. Post hec dimittet uos. Daboq; gratiā populo huic coram egyptiis. vij

Cū egredieris itaq; nō exibis uacuus. Postulabit mulier a uicina sua. & ab hospita sua uasa argentea & aurea. ac uestes. ponetisq; ea super filios & filias uestros. & spoliabitis egyptios. Respondens moyses ait. Nō credent mihi. neq; audient uocē meā. sed dicēt. Nō apparuit tibi dñs. Dixit ergo ad eū. Quid est hoc quod tenes in manu tua. Respondit. Virga. Dixitq; dñs. Proice illam in terrā. Proiecit. & uersa est in colubrū. ita ut fugeret moyses. Dixitq; dñs. Extende manū tuā. & apprehende caudā eius. Extendit. & tenuit. uersaq; est in uirgā. Vt credant inquit quod apparuerit tibi dñs deus patrum tuoꝝ. deus abrahā. deus ysaac. deus iacob. Dixit q̄ dñs rursum. Mitte manū tuā in sinū tuum. Quā cū misisset in sinū. protulit leprosam instar niuis. Retrahe ait manū in sinū tuū. Retraxit. & protulit iterū. erat similis carni reliquē. Si nō crediderint mihi. neq; audierint uocē signi pris. credent uerbo signi sequētis. viij

Quod si nec duobus quidē his signis crediderint. nec audierint uocem tuā. sume aquā fluminis. & fūde eam super aridā. quicq; hauseris de fluuio. uertetur in sanguinē. Ait moyses. Obsecro dñe. nō sū eloquēs ab heri. & nudius tertius. neq; ex quo locutus es ad seruū tuū. impedimenti oris & tardioris linguē sū. Dixit dñs ad eū. Quis fecit os hois. Aut qs fabricatus est mutū & surdū. & uidētē. & cecū. Nōne ego. Pge igitur. ego ero in ore tuo. docebo q̄ te quid loquaris. At ille. Obsecro mi dñe. mitte q̄ missurus es. Iratus dñs in moysen. ait. Aaron fr̄ tuus leuites. scio q̄ eloquēs sit. Ecce ipse egredietur in occursū tuū. uidēsq; te letabitur corde. loquēq; ad eū. ponet uerba mea in ore eius. & ego ero in ore tuo. & illius. docebōq; uos quid agere debeatis. Ipse loquetur pro te ad pplm. erit os tuū. tu autē eris ei in his que ad deū pertinent. Virgā aut hanc sumes in manu tua. in qua facturus es signa. ix

Iit moyses. & reuersus est ad iethro cognatū suū. Et dixit ei. Vadā. & reuertar ad frēs meos in egyptū. ut uideā. si adhuc uiuūt. Cui ait iethro. Vade in pace. x

Dixit ergo dñs ad moysen in madiam. Vade. & reuertere in egyptum. mortui sūt enī oēs q̄ querebāt animā tuā. Tulit moyses uxorē & filios suos. & imposuit eos super asinū. reuersusq; est in egyptū. portans uirgā dei in manu sua. Dixitq; ei dñs. reuertenti in egyptū. Vide ut oīa ostenta q̄ posui in manu tua. facias coram phāone. Ego indurabo cor eius. & nō dimittet pplm. dicesq; ad eum. Hec dicit dñs. Filius primogenitus meus isrl. Dixi tibi. Dimitte filium meum ut seruiat mihi. & noluisti dimittere eum. Ecce ego interficiam filium tuum primogenitum. Cūq; esset in itinere in diuersorio. occurrit ei dñs. & uoluerat occidere eum. Tulit illico sephora accutissimam petram. & circūcidit preputium filij sui. tetigitq; pedes eius. & ait. Sponsus sanguinum tu mihi es. Et dimisit eum postq̄ dixerat. Sponsus sanguinum tu mihi es. ob circūcisionem. xj

Dixit autem dñs ad aaron. Vade in occursum moysi in desertum. Qui pergens obuiauit ei in monte dei. & osculatus est eum. Narrauitq; moyses ei uerba dñi. qui miserat eum. & signa que mandauerat. Venerūtq; simul. & congregauerūt cūctos seniores filiorum isrl. Locutusq; est aaron oīa uerba q̄ dixerat dñs ad moysen. & fecit signa coram populo. Credidit populus. Audieruntq; quod uisitasset dñs filios isrl. & quod respexisset

afflictionē eor. ⁊ pnu inīam adorauerunt. Post
hec ingressi sūt moyses ⁊ aaron ⁊ dixerē pharaoni.
Hec dicit dñs dš isrl. Dimitte pplm meū ut sa-
crificet mihi indeserto. At ille rē. Quis ē dñs ut audiam
uocē eius ⁊ dimittā isrl. Nescio dñm ⁊ isrl nō di-
mittā. Dixerūt. Dš hebreoꝝ uocauit nos. ut eam⁹
uiā trium dierū i solitudinē ⁊ sacrificem⁹ dño dō nr̄o.
ne forte accidat nob pstis aut gladi. Ait ad eos rex
egypti. Quare moyses ⁊ aaron solliciatis pplm ab
opib⁹ suis. Ite ad onera urā. Dixitq; pharao. Ecce
tus ē pplš terre. Videtis qđ turba creuerit. quanto
magis si dederitis eis requiē ab opib⁹. Precepit ergo
i die illo pfectis opm ⁊ exactorib⁹ pp. Nequaquā
ultra dabitis paleas pplo. adcōficiendos lateres sicut
prius. Si ipi uadant ⁊ colligāt stipulā. ⁊ mēsura la-
terū quas prius faciebāt. ponetis sup eos. ñ minue-
tis qđquā. Vacant ē. necnō uociferant. dicētes. ea-
mꝰ ⁊ sacrificem⁹ dō nr̄o. Opprimant opib⁹ ꝛ repleant
ea. ut ñ adquiescant ūb̄ mendacijs. Igit egressi pfec-
opum ⁊ exactores ad pplm dixerūt. Sic dicit pha-
ō dō do uob paleas. Ite ⁊ colligite sicubi inueniē
poteritis. ñ minuetur qđq; d opꝰ uř. Dispersusq;
ē pplš p omnē trā egypti. ad colligendas paleas.
Instabāt quoq; opm instabāt dicentes. Cōplete o
pus uřm cottidie. ut prius facere solebatis. qñ dabā
tur uob paleę. Flagellabantq; sūt q p̄ erant opib⁹ fi
liꝝ isrl. ab exactorib⁹ pharaonis dicentes. Quare
ñ impletis mēsurā laterum sicut prius ñ heri ñ hesterno.
Venerūtq; pncipes filiorꝝ isrl. ⁊ uociferati sūt ad pha
onē dicentes. Cur ita agis cont̄ seruos tuos. Paleę
ñ dant̄ nob ⁊ lateres similř imperant̄. Ecce famuli
tui flagellis cedunt̄ ⁊ iniuste agit cont̄ populos tuos.
Qui ait. Vacans otio ⁊ nequam estis. eam⁹ ⁊ sacrificem⁹
dño. Ite ergo ⁊ operamini. paleę ñ dabūt uob ⁊ red-
detis cōsuetū nūm laterꝝ. Videbantq; se pessimi filio-
rū isrl in malo. eo qđ dicerent eis. ñ minuet̄ quicq;
de lateribꝰ p singulos dies. Occurrentesq; moysi ⁊ aaron.
q stabant ex aduersō. egredientes a pharaone. ⁊ dixerūt
ad eos. Videat dñs ⁊ iudicet. qm̄ fetere fecistis odore
suū coram pharaone ⁊ seruis eius ⁊ pbuistis ei gladiū
ut occideret nos. Reuersusq; moyses ad dñm. ait. Do-
mine. cur afflixisti pplm istū. Quare me misisti.
Ex eo enī quo ingressus sū ad pharaonē. ut loqrer
i nomine tuo. afflixit pplm tuū. ⁊ ñ liberasti eos. Dixit
q; dñs ad moysen. Nūc videbis que facturus sū pharaoni.
Per manū enī fortem dimittet eos. ⁊ manu robusta
ejiciet eos de tra sua. XVI

Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Ego dñs q; apparui
abraham. ysaac. ⁊ iacob. in deo omnipotente. ⁊ nomine
meo adonay. ñ indicauī eis. Pepigiq; cum eis fedus
ut darē illis tram chanaā. tra pegrinationis eor. in qua
fuerūt aduene. Ego audiui gemitū filiorꝝ isrl. quē
egyptij opprimunt eos. ⁊ recordatus sū pacti mei. Ideo
dic filijs isrl. Ego dñs qui educā uos de angariis
egyptiorꝝ. ⁊ liberabo uos de seruitutibus. ac redimā in brachio
excelso. ⁊ iudicijs magnis. assumāq; uos mihi in pplm.
ero uř dš. Scietisq; qđ ego sū dñs dš uř. qui eduxe-
ri uos de angariis egyptiorꝝ. ⁊ introduxeri in tram sup
quā leuaui manū meā. ut darē eam abrahā. ysaac.
⁊ iacob. dans eā uob possidendā. ego dñs. Nar-
rauit g̃ moyses omnia filijs isrl. qui nō adquieuerūt ei. pre
angustia spūs ⁊ opus durissimū. Locutus ē dñs ad
moysen. dicens. Ingredere ⁊ loquere ad pharaonē regē
egypti. ut dimittat filios isrl de tra sua. Rndit moyses
coram dño. Ecce filij isrl nō me audierūt. ⁊ qm̄ audiet
me pharao. pserim cū sim incircūcisus labijs. XVII

Dixit ē dñs ad moysen. ⁊ aaron. ⁊ dedit mādatum
ad filios isrl. ⁊ ad pharaonē regē egypti. ut educerēt
filios isrl de tra egypti. Isti sūt principes domꝰ p fa-
milias suas. Filij ruben primogeniti isrl. enoch. ⁊
phallu. ezrom. ⁊ charmi. Hec cognationes ruben. filij
symeon. iamuel. ⁊ iamin. ⁊ aod. ⁊ achym. ⁊ soer. ⁊ saul.
filij chananitidis. Hę principes symeō. Et hę nōia
filioꝝ leui. p cognationes suas. Gerson. caath. ⁊ me-
rari. Anni ā uite leui. fuerūt. c. xxxvij. Filij gerso-
leleni. ⁊ semei. p cognationes suas. Filij caath. am-
rā. ⁊ ysuar. ⁊ hebron. ⁊ oziel. Anniq; uite caath. c. xxxiij.
Filij merari. mooli. ⁊ musi. Hę cognationes leui p
familias suas. Accepit ā. ām uxorē iochabeth pa-
truelis suī. q peperit ei aaron. ⁊ moysen. ⁊ mariā. Fu-
erūtq; ānī uite. amrā. c. xxxvij. Filij quoq; ysuar.
chore. ⁊ naphegri. ⁊ zechri. Filij quoq; oziel. misael.
⁊ elisaphan. ⁊ sechri. Accepit ā. aaron uxorē elisabe
filiā aminadab. sororē naason. Que peperit ei na-
dab. ⁊ abiu. ⁊ eleazar. ⁊ ithamar. Filij q; chore. aser.
helchana. ⁊ abisaph. Hę sūt cognationes coritarū.
At uō eleazar filius aaron. accepit uxorē de filiabꝰ
phuthiel. Que peperit ei finees. Hij sūt principes fa-
miliarū leuitarū p cognationes suas. Iste ē aaron.
⁊ moyses. quibꝰ precepit dñs ut educerēt filios isrl de
tra egypti p turmas suas. Hi sūt qui locuti sūt ad pha-
onē regē egypti. ut educāt filios isrl de egypto. Iste
moyses ⁊ aaron. in die qua locutꝰ ē dñs ad moysen
Locutus ē dñs ad moysen. XVIII Qui tra egypti.
dicens. Ego dñs. Loquere ad pharaonē regē egyp-
ti. omnia que ego loquor tibi. Et ait moyses coram
dño. Ecce incircūcisus labijs ego sum. ⁊ qm̄ audiet
me pharao. Dixitq; dñs ad moysen. Ecce cōstitui
te dm pharaonis. ⁊ aaron frater tuus erit pphēta tuus.
Tu loquens oīa que mādo tibi. ille loquet̄ ad pha-
onē ut dimittat filios isrl de tra sua. Sed ego indu-
rabo cor eius. ⁊ multiplicabo signa ⁊ ostenta mea

nra egypti ⁊ ñ audiet uos. Jmmittaq; manū me
am sup egyptum reducā exercitū ⁊ pplm meū filios
isrl de tra egypti pducta maxima. Et scient egyp
tij q; ego sum dñs qui extendam manū meā supe
gyptum ⁊ educā filios isrl de medio eop; Fecit ita
q; moyses ⁊ aaron sicut pcepit dñs ita egerūt. XVI
Et ait moyses ad aaron. Tolle uirgā ⁊ extende
qñ locum siccū. ad pluriones. Extenditq; dñs ad moysen ⁊
aaron. Cū dixit uob pharao ostendite signa. dices ad
aaron. Tolle uirgam tuā ⁊ proice eam coram pharaone.
ac uertetur in colubrum. Jngressi itaq; moyses ⁊ aaron ad
pharaonē fecerūt sicut pcepit dñs. Tulitq; aaron ui
gam coram pharaone ⁊ seruis eius. que uersa ē in colubrū.
Vocauit aūt pharao sapientes ⁊ maleficos. ⁊ fecerūt
etiā ipi ydincantationes egyptias. arthana quā silir.
Proiecerūt singli uigas suas. q̄ uise sunt draconis.
Et deuorauit uirga aaron. uirgas eop; Jndurauitq;
ē cor pharaonis. ñ audiuit eos sicut pcepit dñs. XVII
Dixit aūt dñs ad moysen. Jngrauatū ē cor pharaonis.
ñ uult dimittere pplm. Vade ad eum mane. ecce egre
dietur ad aquas. ⁊ stabis in occursū ei sup ripā fluūs.
⁊ uigam q̄ uisa ē in draconē tolles in manu tua. dices
q; ad eum. Dñs dñs hebreop; misit me ad te dicens. Di
mitte pplm meū ut michi sacrificet in deserto. ⁊ usq;
ad pntem audire noluisti. Hec igit dicit dñs. Jn hoc sa
ces q; dñs sim. Ecce percutiā uiga que in manu mea ē aq̄
fluminis. ⁊ uertent in sanguinē. pisces q; q; sunt in flu
uio morient. ⁊ putrescet. aque. ⁊ affligentur egyptij
bibentes aq̄ fluminis. Dixit quoq; dñs ad moysen. Die
ad aaron. Tolle uirgā tuā ⁊ extende manū tuā sup aq̄s
egypti. ⁊ sup fluuios eop; ⁊ rigos ac paludes eop; ⁊ oēs lacus
aquaq; ut uertant in sanguinē. ⁊ sit cruor in oī tra
egypti. tā in uigineis uasis q̄ in saxeis. Fecerūt itaq; mo
yses ⁊ aaron sicut pcepit dñs. ⁊ eleuans uirgā percussit a
q̄ fluūs coram pharaone ⁊ seruis eius. Que uersa ē in sangui
nē. ⁊ pisces q; erant in fluūe mortui sūt. Cōputruitq; flu
uius. ⁊ ñ poterant egyptij bibere aquā fluūs. ⁊ fuit sanguis
in tra egypti. Fecerūq; similr ⁊ maleficis egyptior in
cantationibus suis. Et indurauit ē cor pharaonis nec audiū
eos sicut pcepit dñs. Auertitq; se ⁊ ingressus ē domū suā.
nec apposuit cor suū etiā hac uice. Foderūt aūt oēs egy
pti paratas fluūs aq̄ ut biberēt. ñ enī poterant bibere
de aqua fluūs. Impletiq; sunt. vij. dies. postq̄ percussit dñs
fluuium. XVIII
Et ait dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonē. ⁊ dices ad Sti
eum. Hec dicit dñs. Dimitte pplm meū ut sacrificet mi
hi. Si aūt noluis dimittere. ecce ego percutiā oēs tines tuos
ranis. ⁊ rebullient rane. fluuij ranas. que ascendēt. ⁊ ingrediē
tur domū tuā. ⁊ cubiculū lecti tui. ⁊ sup stratū tuum.
⁊ in domos seruop; tuop; ⁊ in populos tuos. ⁊ in reliquas a
dop; tuop; ⁊ de. ⁊ ad pplm tuū. ⁊ ad oēs fucos tuos in
trabunt rane. Dixitq; dñs ad moysen. Die ad aaron.
Extende manū tuā sup fluuios. ⁊ sup riuos ac palu
des. ⁊ educ ranas sup tram egypti. Et extendit aaron
manū sup aquas egypti. et ascenderunt rane. operuitq; tra
egypti. fecerunt q; maleficia p incantationes similr. edu
xerūq; ranas sup tram egypti. Vocauit aūt pharao moysen
⁊ aaron ⁊ dixit. Orate dñm ut auferat ranas a me ⁊ a p
meo. ⁊ dimittā pplm ut sacrificet dño. Dixitq; moyses pha
oni. Constitue mihi quā deprecer pro te ⁊ pro seruis tuis ⁊ pro pplo
tuo. ut abigant rane a te. ⁊ a domo tua. ⁊ a p. ⁊ manū in
fluūe remaneant. Cui ait. Cras. Atq; ille. Juxta uerbū tuū
ut scias quia non ē sicut dñs dñs nr. Et recedent
rane a te. ⁊ a domo tua. ⁊ a seruis tuis. ⁊ a p tuo. tm in fluūe
remanebunt. Egressiq; sunt moyses ⁊ aaron a pharaone.
⁊ clamauit moyses ad dñm. p sponsione ranaꝝ. q̄ dederat
pharaoni. Fecitq; dñs iuxta uerbū moysi. ⁊ mortue sūt
rane de domibus. de uillis. ⁊ agris. Congregauerūq; eas in
mūtes aggeres. putruitq; tra. Videns aūt pharao q̄ data
cēset requies. ingrauauit cor suū. ⁊ ñ audiuit eos sicut pcepit
Dixitq; dñs ad moysen. Loquere XVIIII
ad aaron. Extende uirgā tuā ⁊ pcute puluerē tre. ⁊ sit
in scynifes in uniuersa tra egypti. Fecerūq; ita. Et extendit
aaron manū. uirgā tenens. pcussitq; puluerē tre. et
facte sunt scynifes in hoīb; ⁊ in uniuersis. oīsq; puluis tre
uersus ē in scynifes p tota tram egypti. Fecerūq; simili
maleficia incantationibus suis ut educerēt scynifes. ñ p
ualuerūt. Eratq; scynifes tā in hoīb; quā in uniuersis. Et
dixerūt malefici ad pharaonē. Digitus dei ē hic. Indu
ratusq; ē cor pharaonis. ⁊ ñ audiuit eos sicut pcepit dñs.
Dixit quoq; dñs ad moysen. Consurge diluculo. XX
⁊ sta coram pharaone. egredietur enī ad aquas. ⁊ dices ad
eum. Hec dicit dñs. Dimitte pplm meū. ut sacrificet mi
hi. Si ñ dimiseris eū. ecce ego immittā universo ⁊ seruis tuis.
⁊ pplo tuo. ⁊ in domos tuas cōe genus muscaꝝ. ⁊ ipleb
untur domus egyptior. musca diuersi generis. ⁊ uniuersa tra
uidebit. in qua fuerint. Faciamq; mirabile in die illa tram
gessen. in qua pplus meus ē. ut ñ sint ibi musce. ut scias qa
ego dñs in medio tre. Ponamq; diuisionē inter pplm meū
⁊ pplm tuū. Cras erit signū istud. Fecitq; dñs ita. ⁊ uenit
musca grauissima in domos pharaonis. ⁊ seruop; eius. ⁊ in oem
tram egypti. corruptaq; ē tra ab huiusce modi musca. Vo
auit aūt pharao moysen ⁊ aaron. ⁊ ait eis. Ite. sacrificate de
mino deo uro in tra hac. Et ait moyses. Non potest ita fieri.
Abominationes ē egyptior. immolabimus deo dō nro. Si
enī mactauimus ea q̄ colūt egyptij coram eis. lapidibus nos ob
ruent. Viā tribus diebus pgemus in solitudinē. ⁊ sacrificabimus
deo dō nro. sicut pcepit nob. Dixitq; pharao. Ego dimit
tā uos. ut sacrificetis deo uro in deserto. uerūm longe ne
abeatis. Rogate pro me. Et ait moyses. Egressus a te o
rabo dñm. ⁊ recedet musca a pharone. ⁊ a seruis eius. ⁊ a p ei.
cras. Verūm uide noli fallere. ut ñ dimittas pplm sacrificare
deo. Egressus aūt moyses a pharaone. orauit dñm. Et fe
cit iuxta uerbum illius. ⁊ abstulit muscas a pharone. ⁊ a seruis ⁊
a p eius. ñ superfuit ne una quidē. Et ingrauatū ē cor pha

CVIII

onis ꝛta. ut nec huc quidē usce dimittere ꝓp. XXI.
Jrit aūt dñs ad moysen. Ingrēdē ad phaonē. ꝛloquīe
ad eum. Hec dicit dñs dē hebreoꝝ. Dimitte ꝓp meū.
ut sacrificet mi. Ꝯ si adhuc renuis ꝛretines eos. ecce
manꝰ mea erit sup agros tuos. ꝛsup equos. ꝛasinos. ꝛ
camelos. ꝛboues. ꝛoues. pestis grauis ualde. Et faciet
dñs mirabile uī possessiones israel. ꝛ possessiones egyp
tioꝝ. ut nichil omīno pereat eorū que pinent ad fili
os israel. Cōstituitq; dñs tps. dicens. Cras faciet dñs ūb
dum istud. uīta. Fecit ergo dñs ūbum hoc alta die mo
tuaq; sūt oīa animalia egyptioꝝ. de animalibꝫ uō filioꝝ
israel. nichil omīno periit. Et misit phaō ad uidendū. n
erat pereq̄ mortuū de his que possidebat israel. Ingrauā
q; ē cor phaonis. ꝛ nō dimisit ꝓplm. XXII.
T dixit dñs ad moysen. ꝛ aaron. Tollite plenas manꝰ
cinis de camino. ꝛ spargat illū moyses in celū coram pha
one. fiatq; pulus sup omnē terrā egypti. Et fiunt ergo
de inhoīb. ꝛ iumētis. ulnera. ꝛ ulcera turgentes. ꝛ in iu
sa ꝛta egypti. Tulerūq; cinerē de camino. ꝛ steterūt coram
phaone. ꝛ sparsit illum moyses in celū. Fāq; sūt ul
cera uesicaꝝ turgentiū inhoīb. ꝛ iumētis. ꝛ non potāt
malefici stare coram moyse ꝓpter ulnera. q̄ in illis erant.
ꝛ in oī ꝛta egypti. Indurauitq; dñs cor phaonis. ꝛ nō
audiuit eos sicut locutus ē dñs ad moysen. XXIII.
Jxit q; dñs ad moysen. Mane surge. ꝛ sta coram pha
one. ꝛ dices ad eum. Hec dicit dñs dē hebreoꝝ. Di
mitte ꝓplm meū ut sacrificet mi. quia tu hac uice mit
tā oēs plagas meas sup cor tuū. ꝛ sup seruos tuos. et
sup ꝓplm tuū. ut scias q̄ nō sit simil mei in oī ꝛta. Nē
ni extendens manū meā percutiā te. ꝛ ꝓplm tuū pesti
lentia. et disperdaris de ꝛta. Iccirco ad hoc posui te. ut ostendā in te
fortitudinē meā. ꝛ narretur nomē meū in oī ꝛta. Adhuc
tu retines ꝓplm meū. ꝛ nō uis eos dimittere. Ecce pluā hac
hora cras grandinē multā nimis. qualis nō fuit in
egypto a die qua fundata ē usq; in ꝓsens tps. Mit
te ergo iā nūc. ꝛ congrega uniuersa ꝛta tua. ꝛ oīa que habes i
agro. Homines enī. ꝛ iumenta. ꝛ uniuersa q̄ inuenta fuerint
foris. nec congregata de agris. cadet super ea grando.
morientur. Qui timuit uerbū dñi de seruis phaonis. fecit
fugere seruos suos. ꝛ iumenta in domos. Qui aūt neglexit sino
nē dñi. dimisit seruos suos. ꝛ iumenta in agris. Et dixit
dñs ad moysen. Extende manū tuā in celū. ut fiat grā
do in uniuersa ꝛta egypti. super homines. ꝛ super iumenta. ꝛ super
oēm herbā agri in ꝛta egypti. Extenditq; moyses uir
gā in celū. ꝛ dedit dñs uoces. ꝛ grandinē. ac discur
rentia fulgura super ꝛtā. Pluitq; dñs grandinē super
ꝛtā egypti. ꝛ grando. ignis micans inter se. erat ualde
tanta. qualis nō fuerat in uniuersa ꝛta egypti ex quo
gens illa condita ē. Et percussit grando
in oīi ꝛta egypti cuncta q̄ fuerāt in agris. ab homine usq;
ad iumentū. Cuncta herbam agri percussit grando. ꝛ cō
fregit regiones singulas. Tantū in ꝛta gessen ubi erāt fi
lii israel. grando nō cecidit. Misitq; pharao ꝛ uocauit mo
ysen ꝛ aaron. dicens ad eos. Peccaui etiā nūc. Dñs iu
stus. ego ꝛ ꝓplūs mei impij. Orate dñm ut desinā tonitrua
dei. ꝛ grando. ꝛ dimittā uos. ꝛ nequaq̄ hic ultra maneatis.
Exiit moyses. cū egressus fuero de urbe. extendā palmas
meas ad dñm. ꝛ cessabūt tonitrua. ꝛ grando. nec erit ul
tra. ut scias quia dñi ē ꝛta. Tu uero ⁊ q̄ ⁊ tui famuli tui. nec dū
timetis dñm dñm. Linū ergo ꝛ hordeum lesum ē. eo q̄
hordeū eēt ureus. ꝛ linū iā folliculos germinaret. tri
ticū aūt. ꝛ far nō sunt lesa. quia serotina erāt. Egressꝰ
q; moyses a pharaone de urbe. extendit manū ad dñm. ꝛ
cessauerūt tonitrua. ꝛ grando. nec ultra stillauit plu
uia super ꝛtam. Videns aūt pharao q̄ cessasset pluuia
ꝛ grando. ꝛ tonitrua. auxit peccatū. ꝛ ingrauatus ē cor
eius. ꝛ seruoꝝ illi. ꝛ induratum mimis. nec dimisit filios
israel. sicut precatus dñs ꝓ manū moysi. XXIIII.
T dixit dñs ad moysen. Ingrēdē ad pharaonē. ego
enim induraui cor eius. ꝛ seruoꝝ illius. ut faciā signa mea
hec inter illos. ꝛ narres in aures filij tui. ꝛ nepotū tuoꝝ quo
tiēs illusi egyptios. ꝛ signa mea fecerim in eis. ꝛ scia
tis qa ego dñs dē. Introiit ergo moyses. ꝛ aaron ad
pharonē. ꝛ dixerūt ad eum. Hec dicit dñs dē hebreoꝝ.
Usq; quo nō uis subiacere mi. Dimitte ꝓplm meū. ut
sacrificet mi. Sin aūt resistis. ꝛ nō uis dimittere eū. ec
ce ego inducā ecras locustā in fines tuos. q̄ operiat super
faciē terre. nec quisq̄ ei apparere. ualeat. Comedet q̄ reliquū
fuerit grandini. Carpet ē omne lignum q̄ germinat in
agris. ꝛ ipse domos tuas. ꝛ seruoꝝ tuoꝝ. ꝛ oīum egyp
tioꝝ. quātā nō uiderunt patres tui. ꝛ auī. ex quo orti sūt super
ꝛtā usq; in ꝓsentē diem. Auertitq; se. egressus ē a pha
one. Dixerūt aūt serui pharaonis ad eū. Usq; q̄ iste nobis
scandalū. Dimitte homines. ut sacrificent dño dō suo.
Nōne uides q̄ perit egypt. Reuocauerūq; moysē
ꝛ aaron ad pharonē. Et dixit eis. Ite. ⁊ sacrificate dño
dō uestro. Quinā sūt qui uadūt. Ait moyses. Cum
paruulis nris ꝛ senibus ibimus. cū filiis ꝛ filiabꝰ. cū o
uibꝰ ꝛ armentis. Est enim sollēnitas dñi dei nri. Et ꝙ
pharao. Sic dñs sit uobiscum. quō ego dimittā uos
ꝛ paruulos uros. Uidete q̄ pessime agitis.
Nō fiet ita. ꝛ ite uīi uiri ⁊ sacrificate dño. Hoc enim
petistis. Statimq; eiecti sūt de ospitio pharonis.
Dixit aūt dñs ad moysen. Extende manū tuā sup ter
ram egypti. ad locustā. ut ascendat super eā. ꝛ deuoret
omnē herbam q̄ residua fuerit grandini. Et extendit mo
yses uirgā sup ꝛtā egypti. ꝛ dñs induxit uentū uren
tē tota die illa ac nocte. Et mane facto uenit uren
tes locustas. Q̄ ascenderūt sup uniuersā ꝛtā egyp
ti. ꝛ sederūt in cunctis finibꝰ egypti. ꝛ inuiabiles. qua
les aī illud tps nō fuerunt. nec postea fuerē sūt. Op
ueritq; uniuersā superficiem terre. uastantes oīa. Deus

rata ē igitur verba tua ⁊ quicq̄ pmoz̄ marturij fuit
q̄ grauio dum fat: nūq̄ omino uim relicū ē ulligni
⁊ uerb̄ tue: inaucta egypto. Qua obr̄ fcīm pharao
uocauit moysen ⁊ aaron ⁊ dixit eis. Peccaui iudicū
dñō uīm ⁊ mihi. ipse ꝛ filij mei. ꝛ dñe ꝛ
rogate dñm dñm uīm. ut auferat a me mortē istam.
Egressus q̄ ē moyses ā pharaone. ꝛ oauit dñō.
Cum fuerit tonitruū ab occidente uehemētissimū. et
grandō tāta ꝛ ignis micās inter hec. qualis nō fuit
in tota egypto ex quo gēs illa cōdita ē. ꝛ nūc usq̄
ad hoc tp̄s. Ita ut cōtremiscerent homines. ꝛ
pecora. ꝛ uastarentur omnia que reperta sunt in
agris. ꝛ percussis olerib⁹ cūctis. ꝛ cōminutis
oīb⁹ lignis. Ita ut nō remāserit herba
una in tota regione egypti. nisi in terra gessen
ubi erant filij isr. Et ait dñs ad moysen. Ecce
ego extendam manū meā. ꝛ percutiam egyptū
grandine. ꝛ ignis discurrat in medio terre. ꝛ
grandinem ualidissimā. ita ut nō fuerit
similis ei ex quo homines habitare cōperūt
in egypto usq̄ ad tp̄s illud. Nūc ergo mitte
ꝛ congrega omne animal tuū. ꝛ quicq̄d
habes in agro. Omnes homines. ꝛ
pecora. ꝛ cuncta que inuenta fuerint in
agris. nec ad tecta domorū cōfugerint.
grando descendet sup eos. ꝛ mortui
fuerint. Qui timuit sermonē dñi de
seruis pharaonis. fugauit seruos suos. ꝛ
pecora in domos. Qui aūt neglexit
uerbum dñi. dimisit seruos suos. ꝛ
pecora in agris. Dixit aūt dñs ad moysen.
Extende manū tuā in celū. ut fiat
grando in uniuersa terra egypti. sup
homines. ꝛ sup pecora. ꝛ sup omnia
fenum agri per terram egypti. Cui
extendisset moyses uirgā in celū. dedit
dñs tonitrua. ꝛ grandinem. ꝛ discurrit
ignis in terram. Pluitq̄ dñs grandinem
sup terram egypti. Fuitq̄ grando
mixta igni. ꝛ grandō ita ualida. ut
nō similis ei fuerit in uniuersa terra
egypti ex quo gens facta ē. Percussitq̄
grando in omni terra egypti cuncta
que fuerunt in agris. ab homine usq̄
ad pecus. ꝛ omnes herbas agri
cōtriuit. ꝛ omne lignum regionis
cōminuit. Excepta terra gessen
ubi erant filij isr. ubi nō fuit grando.
Misit ergo pharao. ꝛ uocauit moysen
⁊ aaron. ꝛ dixit eis. Peccaui etiam
nunc. dñs iustus. ego aūt ⁊ populus
meus impij. Orate dñm ut cessent
tonitrua dei. ⁊ grando. ꝛ dimittam
uos. nec ultra moremini. Egressus
aūt moyses de ciuitate. extendit
manus ad dñm. ⁊ cessauerunt tonitrua
⁊ grando. ꝛ imber nō effudit sup terrā.
Quod cū uidisset pharao. cessasse
imbrem. ⁊ grandinem. ⁊ tonitrua.
auxit ultra peccare. ⁊ obduratum
est cor eius. ⁊ seruorum illius. ꝛ
confortatum ualde. nec dimisit filios isr.
sicut locutus fuerat dñs in manu moysi.

XXV. Dixit aūt dñs ad moysen. Intra ad pharaonem.
Ego enim obstupefeci cor eius. ⁊ cor
seruorum illius. ut faciam signa mea hec
in medio eorum. ꝛ ut enarres in auribus
filij tui. ⁊ nepotis tui. quecūq̄ feci in
egypto. ⁊ signa mea que posui in eis.
⁊ sciatis quia ego sum dñs. Ingressus
est ergo moyses. ⁊ aaron ad pharaonem.
⁊ dixerunt ei. Hec dicit dñs deus
hebreorum. Usquequo nō uis subire
cōspectum meum. dimitte populum meum
ut sacrificet mihi. Alioquin si
resistis ⁊ nolueris dimittere populum
meum. ecce ego introducam hodie
locustas in terminos tuos. ꝛ operient
superficiem terre. ita ut nequeat
quisq̄ uideri subter. ꝛ comedent
residuum eorum quod fuit salui
factum. ꝛ quod remanere potuit
grandini. Comedent omne lignum
quod germinare solet in agris tuis.
⁊ implebunt domos tuas. ꝛ domos
seruorum tuorum. ⁊ omnium egyptiorum.
quantas nec patres tui. nec auī
uiderunt. ex quo orti sunt super
terram usq̄ in presentem diem.
Auertensq̄ se abiit foras. Dixerunt
ei serui sui. Usquequo hic nobis
patietur esse scandalum. dimitte
homines ut sacrificent dño deo suo.
Nescis adhuc quia perdita est
egyptus. Reductus est ergo moyses
⁊ aaron ad pharaonem. ⁊ dixit ad eos.
Ite. ⁊ sacrificate dño deo uestro.
Quinam sunt qui ituri sunt. Iuuenes
⁊ senes. cum filiis ⁊ filiabus. cum
ouibus ⁊ bobus. ite cum agmine
uestro. quia sollemnitas dñi nobis
est. Dixitq̄ eis. Sit dñs uobiscum
cum ego dimittam uos ⁊ paruulos
uestros. Uidete quia malum
contra faciem uestram est. Non
ita fiat. sed ite uos uiri. ⁊ sacrificate
dño. hoc enim petistis. Eiectiq̄
sunt ab eius conspectu. Extendit
aūt moyses uirgam suam super
terram egypti. ⁊ dñs adduxit
uentum urentem totā illam diem
⁊ totam noctem. Mane facto uentus
urens leuauit locustas. Quas
portauit auster. ⁊ requieuerunt
in omnibus finibus egypti. nimis
graues. ante eas locuste tales
non fuerunt. nec post eas erunt
huiusmodi. operuerunt enim
uniuersam terram. ⁊ obtenebrata
est omnis regio. ⁊ comedit omnem
herbam terre. ⁊ quicquid fructuum
in arboribus inuentum est. grando
dimisit. nec quicquam uirens
remansit in lignis. ⁊ in herbis
agri per totam egyptum. Festinus
ergo pharao uocauit moysen ⁊ aaron.
⁊ dixit eis. Peccaui in dñm deum
uestrum. ⁊ uos. ꝛ dimittite peccatum
meum. ⁊ rogate dñm deum uestrum.
ut auferat a me mortem istam.
Egressus q̄ ē moyses a pharaone.
rogauit dñm. Conuersusq̄ est dñs
ad uentum uehementissimum.
⁊ tollens locustam. proiecit eam
in mare rubrum. Non remansit
una quidem locusta in omnibus
finibus egypti. Et induratum dñs cor
pharaonis. nec dimisit filios isr.

XXVI. Dixit aūt dñs ad moysen. Extende manum tuam
in celum. ⁊ fiant tenebre super terram egypti tam dense ut palpari
queant. Extendit moyses manum in celum. ⁊ facte sunt tenebre horribiles
in uniuersa terra egypti. Tribus diebus nemo uidit
fratrem suum. nec mouit se de loco in quo erat. Omnibus aūt
filijs isr. lux erat habitationum suarum. Uocauit ergo pharao moysen
⁊ aaron. ⁊ dixit eis. Ite. sacrificate dño. oues uestre
tantum ⁊ armenta remaneant. paruuli uestri eant uobiscum.
Dixit moyses. Hostias quoq; ⁊ holocausta dabis nobis. q̄
offeramus dño deo nostro. Cuncti greges nostri ibunt nobiscum. nec
remanebit ex eis ungula q̄ necessaria fuerit dño deo nostro.
Ipse enim scire nos fecit quid deceat immolari. donec adueniamus
quo tendimus. Indurauit aūt dñs cor pharaonis. ⁊ noluit
dimittere eos. Dixitq̄ pharao ad moysen. Recede a me.
caue ne ultra uideas faciem meam. In quacūq̄ die apparuerimus
mihi. morieris. Ait moyses. Iuxta uerbum tuum
non uidebo ultra faciem tuam.

XXVII. Dixit aūt dñs ad moysen. Adhuc unam plagam trahā pharaonem XI
⁊ egyptum. ⁊ post hec dimittet uos. nec ire
solet. Dices ergo omni plebi. ut postulet uir ab amico suo ⁊
mulier a uicina sua uasa argentea ⁊ aurea. Dedit enim
dñs gratiam populo suo. coram egyptijs. Fuitq̄ moyses uir
magnus ualde in terra egypti. coram seruis pharaonis
⁊ populo. Et ait. Hec dicit dñs. Media nocte ingrediar
in egyptum. ⁊ morietur omne primogenitum in terra egyptiorum.
a primogenito pharaonis q̄ sedet in solio eius. usq̄ ad primogenitum
ancille que ē ad molam. ⁊ omne primogenitum
iumentorum. Et erit clamor magnus in uniuersa terra egypti. qualis
nec ante fuit nec postea futurus ē. Apud omnes autem filios
isr. nō mutiet canis ab homine usq̄ ad pecus. ut sciatis quanto
miraculo diuidat dñs egyptios et isr. Descendent
omnes serui tui isti ad me. ⁊ adorabunt me dicentes. Egredere
tu. ⁊ omnes populi qui subiacent tibi. Et post hec egrediemur. Et exiit
a pharaone cum ira nimia. Dixit aūt dñs ad moysen. Non
audiet uos pharao. ut multa signa fiant in terra egypti.
Moyses ⁊ aaron fecerunt omnia signa ⁊ ostenta q̄ scripta sunt
coram pharaone. ⁊ induratum dñs cor pharaonis. nec dimisit
filios isr de terra sua.

XXVII. Dixit q̄ dñs ad moysen. ⁊ aaron in terra egypti. Mensis XII
iste. uobis principium mensium. primus erit in mensibus anni. Loq

mini ad uniuersum cetum filioꝝ isr. ⁊ dices ad eos. Decima die mensis huius. tollat unusquisq; agnum per familias ⁊ domos suas. Si minor numerus ē nimis ut sufficiat possit ad uescendum agnum. assumet uicinum suum q̄ iunctus ē domui
sue. iuxta numerum animarum que sufficere possint ad esum agni.
Erit ē agnus absq; macula. masculus anniculus. Juxta quem ritum tollens ⁊ hedum. ⁊ seruabitis eum usq; ad
quartamdecimam diem huius. immolabitq; eum uniuersa multitudo filioꝝ isr aduesperum. Et sumet de sanguine eius ⁊ ponet sup utrumq; postem. ⁊ superliminare domorum in quibus edent eum. Et edent carnes nocte illa assas igni. ⁊ azimos panes cum lactucis agrestibus. Nō comedetis ex eo crudum
quid nec coctum aqua. sed assum tm igni. Caput cum pedibus eius
⁊ intestinis uorabitis. nec eius ullum ex fringetis. si remanebit ex eo quicquam usq; mane. Quod residuum fuerit igni
buretis. Sic autem comedetis illum. Renes uestros accinget
tis. calciamenta habebitis in pedibus. tenentes baculos in
manibus. ⁊ comedetis festinanter. Est enim phase. id ē tran
situs dñi. Et transibo p terram egypti nocte illa. percutiamq;
omne primogenitum in terra egypti. ab homine usq; ad pecus. ⁊
cunctis diis egypti faciam iudicia. Ego dñs. Erit ē sanguis uobis in signum in edibus in quibus eritis. ⁊ uidebo sanguinem. ac transibo uos. nec erit in uobis plaga disperdens. cum
percusso terram egypti. Habebitis aūt hunc diē in memoriam. ⁊ celebrabitis eum sollempnem dño in generationibus uestris.
cultu sempiterno. Septem diebus azima comedetis. Jndie p
ma ui erit fermentum in domibus uestris. Quicūq; comederit fermentatum. peribit anima illa de israel. a die prima usq; ad diem septimam.
Dies prima erit sancta. atq; sollempnis. ⁊ dies septima eadem
festiuitate uenerabit. Opus in eis non facietis. excepta his
que a desiderio cuiusq; animę tantum modo fieri possunt. hec
tantum operabimini. Custodite azima. In eadem enim
die eduxi exercitus uestros de terra egypti. ⁊ custodietis diem
istum in generationes uestras. ritu sempiterno. Primo mense quarta
decima die mensis aduesperum. comedetis azima usq; ad diem
uicesimam primam eiusdem mensis aduesperum. Septem diebus fermentum non inueniatur in domibus uestris. Quicūq; comederit fermentatum. peribit anima eius de cetu israel. tam de aduenis q̄ de in
digenis terre. Omne fermentatum non comedetis. in cunctis habitaculis uestris edetis azima. Vocauit aūt moyses omnes seniores
filioꝝ isr. ⁊ dixit ad eos. Ite tollentes animal per familias
uestras. immolate phase. fasciculumq; hysopi tinguite san
guine qui est in lumine. ⁊ aspergite ex eo superliminare ⁊ utrumq;
postem. Nullus uestrum egrediatur ostium domus sue usq;
mane. Transibit enim dñs. plagam egyptios. Cumq; uide
rit sanguinem in superliminari ⁊ in utroq; poste. transiens
det ostium. ne sinat percussorem ingredi domos uestras ⁊ lede
re. Custodite ubique istud legitimum tibi ⁊ filijs tuis usq; in eternum.
Cumq; introieritis terram quam dñs daturus ē uobis ut pollicitus ē. obseruabitis cerimonias istas. Et cum dixerint uobis filij uestri quę est ista religio. dicetis eis. Victima est
transitus dñi. ē. qui transiuit sup domos filioꝝ isr in e

gypto primeni egyptios ⁊ domos mas habitans. Inaurauitq; ppls abigaum. Et egressi filij isrl. fecer sic
prepar dominus moysi ⁊ aaron. XXVIII.
Actum e autr in nocte medio. percussit dns omne pmogenitu in tra egypti. a pmogenito phaonis q sedet i
solio eius. usq; ad pmogenitu captiue que erat i carcere. ⁊ oe pmogenitu iumentoꝝ. Surrexe pharao nocte
⁊ oes serui eius. auditaq; egypti. ramus e clamor magnus in egypto. Neq; enim erat dom. in qua non iacer mortuus.
Vocatusq; moyses ⁊ aaron nocte. air. Surgite. ⁊ egredimini de pp meo vos ⁊ filij isrl. Ite. immolate dño sicut dicti
estis. oues vras ⁊ armenta assumite ut petistis. ⁊ abeuntes benedicite mihi. Instigebantq; egyptij pp de tra eicere
velociꝰ. dicentes. Omes morie. Tulit ig pp ipsam farinam ai qua fermentari. ligans impallijs posi
te sup humeros suos. Fecerq; filij isrl sicut prepat
dns moysi. petierr ab egyptijs vasa argentea ⁊ aurea
vestesq; plurima. Dedit autr dns gram pplo. coram egy
ptijs ut ꝑmodarent eis. ⁊ spoliauer egyptios. XXVIII.
Profectiq; sunt filij isrl de ramesse in soccoth. sexcenta
fere milia pedituꝝ virorꝝ. absq; parvulis ⁊ mulieribꝰ. Si
quidꝫ promiscuu inumerabile. ascendit cu eis. oues et
armenta. animalia multa. dirisq; gnis. multa nimis. Coxerunq; fa
rinā quā duxerant de egypto tortas azimos. Nec e potuit fermen
tari. cogentibꝰ eos egyptijs ⁊ nulla facē fiducie moran
tes. nec pulmēta quicq; occurrerāt parare. XXX.
Habitatio autr filioꝝ isrl qua manserant i egypto. fuit
quadringentoꝝ. xxx. annoꝝ. Qui expleti. eadem die
egressus e omis exercitus dni de tra egypti. Nox e vigi
labilis dni. qui eduxit eos de tra egypti. Hanc observare debent omes filij isrl in generationibꝰ suis. XXXI.
Dixit quoq; dns ad moysen ⁊ aaron. Hec e religio pha
se. Omis alienigena non comedet ex eo. Omis autē servus
emptus circūcidetur. ⁊ sic comedet. Adventa ⁊ mercen
narius non edent ex eo. In una domo comedet. nec efferē
tis de carnibꝰ eius foras. nec os illi confringetis. Omes filij isrl. facient illud. Cū habitauerit apud te
advena ⁊ voluerit facere phasē dño. circūcidatur pri
mū masculinū eius. ⁊ tūc ad celebrandū. erit quasi in
digena terre. Sigs autē incircūcisus non fuerit. non comedet ex eo. Eadem lex erit indigene ⁊ colono. qui peregrinat apud vos.
Fecerūt omes filij isrl sicut preparat dns moysi ⁊ aaron.
⁊ in ea die eduxit dns filios isrl de tra egypti per tur
mas suas.
XIII
Dixitq; dns ad moysen. XXXII.
dices. Sanctifica mihi omne primogenitu. quod aperit vulvā i fi
liis isrl. tam de hoīb; quā de iumentis. mea sunt. e omia.
Et ait moyses ad pplm. Memento diei huius in qua
egressi estis de egypto. de domo seruitutis. quia in manu
forti eduxit vos dns de loco isto. ut non comedatis fermentatū panē. Hodie egredimini. mense novoꝝ frugū.
Cūq; introduxerit te dns in tram chananei. ethei
morrei. hevei. et hebusei. quam iurauit patribꝰ tuis ut da
ret tibi tram fluentē lacte ⁊ melle. celebrabis hunc
morē sacrū istud mense isto. Septē diebꝰ vescēs azimis.
⁊ in die septimo erit sollempnitas dni. Azima
comedetis septem diebꝰ. Nō apparebit apud te aliud
fermentū. nec in cunctis finibꝰ tuis. Narrabisq; fi
lio tuo in die illo. dicens. Hoc e q fecit dns mihi. qui
egressus de egypto. Erit enim tibi signū in manu tua. ⁊
qi monimētu ante oculos tuos. ut lex dni semp sit i
ore tuo. In manu enim forti eduxit te dns de egypto. Ser
vabis hanc cerimoniā tempoꝝ statutis. de diebꝰ in dies.
Cūq; introduxerit te in tram chananei sicut iuravit
tibi ⁊ patribꝰ tuis. dederitq; eā tibi. servabis cerimoniā hanc
dño. ⁊ pmutatis temporibꝰ tuis. Septē diebus vesceris azimis. et die festo dño. Azyma comedentur
septem diebus. nec apparebit quicq; fermentati apud te. nec in cunctis finibꝰ tuis. Narrabisq; fi
lio tuo in die illo. dicens. Hoc facit dns mihi. qui
egressus de egypto. Et erit tibi signū in manu tua. ⁊
qi monimētu ante oculos tuos. ut lex dni semp sit i
ore tuo. In manu enim forti eduxit te dns de egypto. Ser
vabis hanc cerimoniā statutis temporibꝰ de diebꝰ in dies.
Cūq; introduxerit te in tram chananei sicut iuravit
tibi ⁊ patribꝰ tuis. dederitq; eā tibi. separabis omne vulvā
dño. ⁊ pmutatis temporibꝰ tuis. de equo habuens
masculinu sexus. sacrabis dño. Primogenitū asini
mutabis ove. Si nō nōmens. interficies. Omē ā pmo
genitū hoīs de filijs tuis. pio redimes. Cūq; interro
gāt te filius tuus cras. dicens. qd e hoc. ꝙ respondebis ei.
In manu forti eduxit nos dns de tra egypti. de domo
seruitutis. Ha cū indurasset cor pharao ⁊ nollet nos
dimittere. occidit dns omne primogenitū in tra egypti. a
primogenito hoīs usq; ad primogenitū iumentoꝝ. Je eo
immolo dño omne q aperit vulvā masculinu sexus. redimo pmo
genita filioꝝ meoꝝ. redimo. Erit igit qi signū in ma
nu tua. ⁊ qi appensū qd ob recordationē ante oculos tuos.
eo q in manu forti eduxit nos dns de egypto. XXXIII.
Factū ē autē emisso pharaone. ut dimitteret eos. duxit dns pri
mū iter philistiim q vicina e. reputans ne forte penite
ret eum si vidisset se bella. ⁊ surgens. reverteretur in egyptum. Circūduxit q populū p viā deser
ti. que e iuxta mare rubrū. Armati ascenderāt filij isrl de tra egypti.
Tulit quoq; moyses ossa ioseph secum. eo q adiurā
sset filios isrl dicens. Visitabit vos dns. referte ossa
mea hinc vobiscum. Profecti de soccoth castrametati
sunt in ethan. in extremis finibꝰ solitudinis. Dns ā
precedebat eos ad ostendendā viā. per diē in columna nubis.
⁊ per noctē in columna ignis. ut dux esset utrisq; tpe.
Nec defuit columna nubis per diē. nec columna ignis per
noctē. coram populo. XXXIIII.
Dixit ē ā dns ad moysen. dicens. Loquere filijs isrl. XIIII.
et reli castrametentur ex regione phiaroth. que e inter mag
dalum ⁊ mare. ex aduersa belsephon. In aspectu eoꝝ castra ponē
te. sup mare. Dicturus e pharao filijs isrl. Co
arctati sunt terra. inclusit eos desertum. Et indurabo
cor eius. ac persequet vos. et glificabor in pharaone et
in oi exercitu eius. scientq; egyptij quia ego sū dns.
Fecerūtq; ita. Et nūciatum e regi egyptioꝝ. q fu
gisset pplus. Immutatusq; e cor pharaonis ⁊ omiū
eoꝝ sup pplo. ⁊ dixerūt. Quid voluimus facere. ut dimitte
mus isrl ne serviat nob. Junxit q currū. ⁊ cepit pp suū

assumpsit secum. Tulitq; sexcentos curr electos & quicq; in egypto curruum fuit: duces cuncti exercitus. Indurauitq; dñs cor pharaonis regis egypti: & persecutus est filios isrl. At illi egressi erant in manu excelsa. Cumq; persequerentur egyptij uestigia preceduntur: reperte eos in castris sup mare. Omnis equitatus & currus pharaonis & uniuersus exercitus erat in fiauoth: & contra sephon. Cumq; appropinquassent phro: leuantes filij isrl oculos: uiderunt egyptios post se: & timuerunt uald. Clamauerunq; ad dñm: & dixerunt ad moysen. Forsitan non erant sepulcra in egypto: ideo tulisti nos ut moreremur in solitudine. Quid hoc facere uoluisti: ut educeres nos de egypto. Hoc est uerbum quod loquebamur ad te in egypto dicentes: recede a nobis ut seruiamus egyptijs. Melius enim erat seruire eis: quam mori in solitudine. Et ait moyses ad populum. Nolite timere. State: & uidete magnalia dñi: quę facturus est hodie. Egyptios enim quos nunc uidetis: non uidebitis ultra in sempiternum. Dñs pugnabit pro uobis: & uos tacebitis. Dixitq; dñs ad moysen. Quid clamas ad me. Loquere filijs isrl: ut proficiscantur. Tu autem eleua uirgam tuam: & extende manum tuam sup mare: & diuide illud: ut gradiantur filij isrl in medio maris per siccum. Ego autem indurabo cor egyptiorum: ut persequantur eos: & glorificabor in pharaone & in omni exercitu eius: in curribus & in equitibus illius. Scient egyptij quia ego sum dñs. cum glorificatus fuero in pharaone & in curribus atq; in equitibus eius. Tollensq; se angelus dei qui precedebat castra isrl abiit post eos. Nec non & columna nubis: quę antea stetit ante faciem eorum: recessit & stetit post eos. Venitq; inter castra egyptiorum & castra isrl. Et erat nubes tenebrosa illuminans nocte: ita ut ab se inuicem toto noctis spatio accedere non valerent. Cumq; extendisset moyses manum sup mare: abstulit illud dns flante uento uehementi & urente tota nocte: & siccum fecit. Diuisaq; est aqua. Egressi sunt filij isrl per medium maris siccum. Erat enim aqua quasi murus a dextera eorum & a leua. Persequentesq; egyptij ingressi sunt post eos: omnis equitatus pharaonis currus eius & equites per medium maris. Iamq; aduenerat uigilia matutina. & ecce respiciens dns super castra egyptiorum per columnam ignis & nubis: interfecit exercitum eorum. & subuertit rotas curruum: ferebanturq; in profundum. Dixerunt ergo egyptij: fugiamus isrlem. dns enim pugnat pro eis contra nos. Et ait dns ad moysen. Extende manum tuam sup mare: ut reuertantur aque ad egyptios super currus & equites eorum. Cumq; extendisset moyses manum suam mari: reuersum est primo diluculo ad pristinum locum. Fugientibusq; egyptijs occurrerunt aque: & involuit eos dns in medijs fluctibus. Reuersę sunt ergo aque. & operuerunt currus & equites cuncti exercitus pharaonis. qui secuti eos ingressi fuerant mare. ne unus quidem superfuit ex eis. Filij autem isrl perierunt per medium siccum maris. & aque eis erant per murum a dextris & a sinistris. Liberauitq; dns in die illo isrl de manu egyptiorum. & uiderunt egyptios mortuos sup ripas maris. & manum magnam quam exercuerat dns contra eos. Timuitq; populus dnm. & crediderunt dno. & moysi famulo eius. XXV.

Tunc cecinit moyses & filij isrl carmen hoc dño & dixerunt. Cantemus dño gloriose enim magnificatus est. equum & ascensorem dejecit in mare. Fortitudo mea & laus mea dñs. & factus est mihi in salutem. Iste ds meus & glorificabo eum. ds patris mei & exaltabo eum. Dns conquassator belli. omnipotens nomen eius. Currus pharaonis & exercitum eius proiecit in mare. Electi principes eius submersi sunt in mari rubro. abyssi operuerunt eos. descenderunt in profundum sicut lapis. Dextera tua dne magnificata est in fortitudine. dextera tua dne percussit inimicum. & in multitudine glorię tuę deposuisti aduersarios meos. Misisti iram tuam quę deuorauit eos sicut stipulam. & in spiritu furoris tui congregate sunt aque. Stetit unda fluens. congregate sunt abyssi in medio mari. Dixit inimicus persequar & comprehendam. diuidam spolia. implebitur anima mea. Euaginabo gladium meum. interficiet eos manus mea. Flauit spiritus tuus & operuit eos mare. submersi sunt quasi plumbum in aquis uehementibus. Ecce simile tui in fortibus dne. ecce simile tui. Magnifice in sanctitate. horribilis atque laudabilis. & faciens mirabilia. Extendisti manum tuam. & deuorauit eos terra. Dux fuisti in misericordia tua populo quem redemisti. Et portasti eum in fortitudine tua. ad habitaculum sanctum tuum. Ascenderunt populi & irati sunt dolores obtinuerunt habitatores philisthim. Tunc conturbati sunt principes edom. robustos moab obtinuit tremor. obriguerunt omnes habitatores chanaan. Fruar super eos formido & pauor. in magnitudine brachij tui. fiant immobiles quasi lapis donec pertranseat populus tuus dne. donec pertranseat populus tuus iste quem possedisti. Introduces eos & plantabis in monte hereditatis tuę. firmissimo habitaculo tuo quod operatus es dne. Sanctuarium tuum dne quod firmauerunt manus tuę. dns regnabit in eternum & ultra. Ingressus est enim equus pharaonis cum curribus & equitibus eius in mare. & reduxit super eos dominus aquas maris. Filij autem isrl ambulauerunt per siccum in medio eius. XXVI.

Sumpsit & maria prophetissa soror aaron tympanum in manu. egressęq; sunt omnes mulieres post eam cum tympanis & choris. quibus precinebat dicens. Cantemus dño. gloriose enim magnificatus est. equum & ascensorem dejecit in mare.

Inde autem moyses isrl de mari rubro. egressi sunt in desertum sur. ambulauerunt q; tribus diebus per solitudinem. nec inuenerunt aquam. uenerunt in marath. nec poterant bibere aquas de marath eo quod essent amare. Unde & nomen impositum est loco. uocatus est ille mara. id est amaritudine. Et murmurauit populus contra moysen. dicens. Quid bibemus. At ille clamauit ad dnm. qui ostendit ei lignum. Quod cum misisset in aquas. in dulcedinem uerse sunt. Ibi constituit ei precepta atque iudicia. & tentauit eum dicens. Si audiens audieris dnm deum tuum. & quod rectum est coram eo feceris. & obedieris mandatis

datus eius. custodiens q̄ oīa p̄cepta illius. omnēm
languorē quē posui in egypto. nō inducā sup te.
Ego enī sum dñs sanator tuus. xxxvij.
Venerūt aūt in helim. ubi erant ductilēs fontes a
quarū. lxx. palme. et castrametati sunt iuxta aquā.
Profectiq; sunt de helym. tocūq; ois multitudo filioꝝ isrl
in desertum sin q̄ ē inter helym et synai. quintodecimo die mē
sis secūdi. postquā egressi sunt de tra egypti. Et murmu
rauit ois congregatio filioꝝ isrl. ꝙ moysen et aaron in solitu
dine. Dixerūtq; ad eos filij isrl. Vtinā mortui essēm
p manū dñi in tra egypti. qñ sedebam sup ollas cārnī
um. et comedebam panes in saturitate. Cur induxistis
nos in desertum istud. ut occidēs omē multitudinē fa
me. Dixit aūt dñs ad moysen. Ecce ego pluā uob panes
de celo. Egrediat̄ pplūs. colligat que sufficiāt p singlos
dies. ut tēptē eū utrū ambuler in lege mea an nō. Die
aūt sexta parent q̄ inferant. et sit duplū q̄ colligē solebant
p singlos dies. Dixerūtq; moyses et aaron. ad oēs
filios isrl. Vespe scietis q̄ dñs eduxerit uos de tra egyp
ti. et mane uidebitis gl̄iam dñi. Audiuit ē murmur
ratiōm ꝙ dñm. Nos aūt quid sumꝰ. qa murmurastis ꝙ nos et
ait moyses. Dabit uob dñs uespe carnes ede. et mane
panes in saturitate. eo q̄ audierit murmurationes tuas
quib murmurati estis ꝙ eum. Nos ē qd sumꝰ. Nec ꝙ
nos ē murmur tuꝰ ꝙ dñm. Dixitq; moyses ad aaron. Die
universe congregationi filioꝝ isrl. Accedite coram dño.
audiuit ē murmur tuū. Cūq; loquerēt aaron ad oēm
cetū filioꝝ isrl. respexerūt ad solitudinē. Et ecce gl̄ia
domini apparuit in nube. xxxviij.
Dixit aūt dñs ad moysen dicens. Audiui murmu
rationes filioꝝ isrl. loquē ad eos. Vespe edent carnes.
et mane saturabimini panib. scietisq; q̄ ego sū dñs
deus ur. Factū ē ḡ uespe. ascendens coturnix operuit cast.
Mane q̄ ros iacuit p circuitū castroꝝ. Cūq; operuisset
superficiē terre. apparuit in solitudine minutū et q̄si pilo
tundū. similitudine pruine super terrā. Qd cū uidissēt filij
isrl. dixerūt ad inuicē. Manhu. Qd sigē qd ē hoc. Ig
norabant ē qd esset. Dixit aūt moyses. Iste ē panis q̄ dedit
dñs uob ad uescendū. Hic ē sermo quē precepit dñs. Col
ligat ex eo unusq; quātū sufficiat ad uescendū. gomor
p singla capita. iuxta numꝰ animaꝝ uraꝝ. q̄ habitant
in tabernaculo. sic tollet. Fecerūtq; ita filij isrl. et college
rē alius plus alius min. Et mēsi sunt gomor.
Nec q̄ plus collegerat habuit amplius. nec q̄ min paruit
repperit min. sed singli iuxta uim. q̄ edere potant congregarūt.
Dixitq; moyses ad eos. Nullus relinquat ex eo in mane.
Et nō audierūt eū. sed dimiserūt quidā ex eis usq; mane. et
scatere cepit uermib. atq; putruit. Iratus ē moyses
ꝙ eos. Colligebant aūt mane singli quātū sufficere potant
ad uescendum. Cūq; incaluisset sol. liquefiebat. Die
sexto secta collegerunt cibos duplices. id ē duo gomor

p singlos homines. Venerūt aūt oēs principes multitudi
nis. et narrauerūt moysi. Ille aūt eis. Hoc ē q̄ locutus ē
dñs. Requies sabbati sanctificata erit dño. Quas q̄q;
optabilia ē facere. tā q̄ coquenda sunt coquite. Quicq;
aūt reliquū fuerit. reponite usq; mane. Fecerūtq; sicut
precepat moyses. nec computruit. nec uermis inuentus ē
in eo. Dixitq; moyses. Comedite illud hodie. qa sabbatū
ē dñi. nō inuenietur hodie in agro. Sex diebꝰ colligetis.
in die aūt septimo sabbatū ē dñi. ut eo nō inueniatur. Fe
cerunt septima dies. egressi ex populo ut colligerēt. nec in
uenerūt. Dixit aūt dñs ad moysen. Vsq; q̄ nō uultis custo
dire mādata mea et legē meā. Videte q̄ dñs dederit
uob sabbatum. et propt hoc tribuit uob die sexto cibos
duplices. Manear unusq; apud semetipm. nullus
egrediat̄ de loco suo die septimo. et sabbatizabit pplūs
septimo die. Appellauitq; domus isrl nomē eius man.
Id erat quasi semen coriandri albū. gustusq; ei q̄si simile
cū melle. Dixit aūt moyses. Iste ē sermo quē precepit dñs.
Implete gomor ex eo. custodiatur in futuras retro generatiōes.
ut noverint panē quo alui uos in solitudine. qñ eduxi
eos de tra egypti. Dixitq; moyses ad aaron. Sume
uas unū. et mitte in eū manna quātū pōt capere gomor. et re
pone coram dño ad seruandū in generatiōes uras. sicut
precepit dñs moysi. Posuitq; illud aaron in tabernaculo
testimonij. Filij aūt isrl comederūt man xxxviij. annis donec
uenerūt in terrā habitabilē. Hoc cibo alti
sunt. usq; q̄ tangerēt fines terre chanaā. Gomor ā decima
parte ē ephy.

xl.

Igitur profecta omis multitudo filioꝝ isrl de deserto sin p mā xvij.
siones suas. iuxta sermonē dñi. castrametata ē in raphidi.
ubi nō erat aqua ad bibendū pplō. Et iurgat ꝙ moysen a
it. Da nob aquā. ut bibam. Cui ille. quid iurgamini ꝙ me. aut
cur tēptatis dñm. Sitiuit ḡ ibi
p aque penuria. et murmurauit ꝙ moysen dicēs. Cur
nos educere uoluisti de egypto. ut occideres nos et filios
nros ac iumenta nra. Clamauit ā moyses ad dñm. di
cēs. Qd faciā pplō huic. Adhuc paululū et lapidā
bit me. Cui dñs ad moysen. Antecede pplm. et sume te
cū de seniorib isrl. et uirgā qua percussisti fluuiū tol
le in manu tua. et ade. Ecce ego stabo ibi coram te in supiori petrā
oreb. percutiesq; petrā. et exibit ex ea aqua ut bibat pplūs.
Fecit moyses ita coram seniorib isrl. et uocauit nomē
loci illi. tēptatio. propt iurgiū filioꝝ isrl. et qa tēptauerūt
dñm dicentes. Est ne dñs in nob an nō. xlj.
Venit ā amalech. et pugnabat ꝙ isrl in raphidi. Dixitq; Fra ij la
moyses ad iosue. Elige uiros. egressus pugna ꝙ ama
lech cras. ego stabo in uertice collis. hns uirgā dei in ma
nu mea. Fecit iosue ut locut̄ ei erat moyses. et pugnauit
ꝙ amalech. Moyses ā. aaron. et hur. ascenderūt sup ui
ticē collis. Cumq; leuaret moyses manū uincebat isrl.
Sin ā paululū remisisset. uincebat amalech. Man

aūr moysi erant graues. Sumēs igitur lapidē posu
cr̄ subr̄ eum. unquo sedit. Aaron aūr ⁊ hur sustēn
tabant manus eius. cruntq; pariter. Et fm̄ ē ut man
serent⁹ usq; ad occasum sol. Fugauitq; io
sue amalech ⁊ pplm eius. in ore gladij. Dixit aūr dñs
ad moysen. Scribe hoc ob monimētū in libro. ⁊ trade au
ribus iosue. Delebo enī memoriā amalech sub celo. Ed
ificauitq; moyses altare. ⁊ uocauit nom̄ ei dñs exalta
tio mea. dicēs. quia manū soli dñi. ⁊ bellū dei erit ⁊ amalec
a generatione in generationē. xlij.

VIII Cumq; audisset iethro sacerdos madian. cognat⁹ moysi. oīa
que fecerat dñs moysi ⁊ isrl̄ pp̄ suo. eo q̄ eduxisset dñs isrl̄ d
egypto. tulit sepphoram uxorē moysi q̄ remisérat. ⁊ duos filios
eius. Quor uñ uocabat gerſam. dicente patre. aduena
fui in tra aliena. alt uō eliezer. dñs enī aut⁹ patris mei ad
iutor. mē. eruit me d gladio pharaonis. Venit g iethro
cognat⁹ moysi. ⁊ filij eius. ⁊ uxor eius ad moysen in dsrtū u
bi castrametat⁹ erat mōtē dei. in quē mādauerat moysi dicēs.
Ego cognat⁹ tuus iethro uenio ad te. ⁊ uxor tua. ⁊ duo
filij tui cū ea. Cui egressus in occursū cognati sui. adorauit
osculat⁹ ē eū. salutarūtq; se mutuo. ut̄ pacifias. Cūq;
intrassent tabernaculū. narrauit moyses cognato suo. cūcta
q̄ fecerat dñs pharaoni ⁊ egyptijs. pp̄ isrl̄. omnē labore
q̄ sustulerat in uia. ⁊ quo liberati eos dñs. Letatusq; ē ie
thro sup omnibus bonis q̄ fecerat dñs isrl̄. eo q̄ eruisset eos
de manu egyptior. ⁊ de manu pharaonis. q̄ eruit pp̄ulum
de manu egyptior. Nūc cognoui q̄ magnus dñs sup oēs
deos. eo q̄ superbe egerint⁹ illos. Obtulit g iethro cognat⁹
moysi. holocaustū ⁊ hostias dō. Veneruntq; aaron ⁊ omēs
seniores isrl̄. ut comederēt panē cū eo coram dño. xlij.

Altera aūr die sedit moyses ut iudicaret pplm. q̄ assistē
bat moysi d mane usq; ad uesperā. Quod cū uidisset cognat⁹
eius quia cuncta q̄ agebat in pp̄lo aut. Quid ē hoc q̄ facis in plebe.
Cur solus sedes. ⁊ omis pp̄lus adstat d mane usq; ad uesperā.
Cui ait moyses. Venit ad me pp̄s. quērens sententiā dei. Cūq;
accidērit eis aliq̄ disceptatio. uēiunt ad me. ut iudicē
inter eos. ostendāq; pp̄ceptā dei. ⁊ leges eius. Ait ille. Non
bona ingeris rē. Stulto labore. ⁊ consumeris. ⁊ tu. ⁊ pp̄s
iste q̄ tecū ē. Vires tuas ē negotiū. solus ille nō po
tēs sustinē. Sed audi uocē meā atq; cōsilia. ⁊ dñs erit tec.
Esto tu pp̄ eis in his que ad dñm pertinēt. ut referas que di
cenda sunt ad eū. ostendasq; pp̄ceptōnes. ⁊ uiā in qua ingredi
uiāq; p quā ingredi debeant. opꝰ q̄ facere. Vnde ⁊ de
oī plebe uiros potentes. ⁊ timentes dm̄. in quib; sit ueri
tas. ⁊ q̄ oderint auaritiā. constitue eos tribunos. centurio
nes. quinq̄genarios. ac decanos. q̄ iudicēt pplm oī tpe.
Quicq̄d aūt maius fuerit referāt ad te. ⁊ ipi minora tm̄ in
dicēt. leuiusq; sit partitio. ⁊ alios onē. Si hoc feceris.
implebit impiū dñi. ⁊ p̄cepta ei⁹ poterūt sustentare. Ioīs
hec pplo relatis. remisit eū in patriā suā. Qui audiens
moyses fecit omnia que ille suggesserat. ⁊ electis uiris
strenuis de cūcto isrl̄ constituit eos principes pp̄li. tribunos
⁊ centuriones. quinquagenarios. ⁊ decanos. q̄ iudicarēt ple
bē oī tpe. Quicq̄d ārduū erat referebāt ad eū. faciliora
tm̄ ipi iudicantes. Dimisitq; cognatū suū. q̄ reuersus a

Mense ā exitu egyptior. xlviij. dixit ītrā suā. xix.
isrl̄ de tra egypti. in die hac uenerūt in solitudinē synai.
Nam profecti de raphidim ⁊ puenientes usq; in desertū
synai castrametati sunt in eodē loco. Ibiq; isrl̄ fixit tentoria. e
regione mōtis. Moyses aūt ascendit ad dm̄. uocauitq;
eū dñs de mōte. ⁊ ait. Hec dices domui iacob. ⁊ annūtia
bis filijs isrl̄. Vos ipi uidistis q̄ fecerim egyptijs. q̄m
portauim uos sup alas aquilarum. ⁊ assumpserim. m. Si g
audieritis uocē meā. ⁊ custodieritis pactū meū. eritis mi
hi peculiū de cūctis pp̄lis. Mea ē oīs tra. ⁊ uos eritis mihi
in regnū sacerdotale. ⁊ gens sca. Hec sunt uba q̄ loq̄
ris ad filios isrl̄. Venit moyses. ⁊ uocatis maioribus
natu pp̄li. exposuit cūctis quos mādauerat dñs. Rspōq;
uniuersus pp̄ls simul. Cūcta que locutus ē dñs faciem⁹.
Cūq; retulisset moyses uba pp̄li ad dm̄. ait ei dñs. Jam
nūc uenā ad te in caligine nubis. ut audiat me pp̄ls
loquēte ad te. ⁊ credat tibi in pp̄etuū. Nūtiauit g moy
ses uba pp̄li ad dm̄. Quē dixit ei. Vade ad pp̄lum. ⁊ sanctifica il
los hodie ⁊ cras. lauentq; uestimēta sua. ⁊ sint parati in di
ē tertiū. Die ē tertio descendet dñs coram oī plebe sup
mōtē synai. Constituesq; terminos pp̄lo circūquaq; ⁊ dices.
Cauete ne ascendatis in mōtē. nec tangatis fines eius. Oīs qui tetigerit
mōtē. morte morietur. Manꝰ nō
tanget eū. sed lapidibus opprimet⁹ aut sagitta confodet. iaculo.
Siue iumētū fuerit. siue hō. nō uiuet. Cū ceperit clan
gere buccina. tūc ascendāt in montē. Descenditq; mo
yses de monte ad pp̄lum. sanctificauitq; eos. Quiq; lauissent
uestimēta sua. ait ad eos. Estote parati in die tertio.
ne appropinquetis uxoribus uris. Jam aduenāt dies
tertius. ⁊ mane inclaruerat. Et ecce cepere audiri to
nitrua. micare fulgura. ⁊ nubes densissima. e
mere mōtē. clangorq; buccine uehemēti⁹ perstrepebat.
Et timuit pp̄ls q̄ erat in castris. Cūq; eduxisset eos
moyses in occursū dei de loco castrorū. steterunt ad radi
ces mōtis. Totus aūt mons synai fumabat eo q̄ descē
disset dñs in igne sup eū. ⁊ ascendēret fumꝰ sicut de fur
nace. Ertq; mons oīs terribilis. ⁊ sonitus buccine paula
tim crescebat in maius. ⁊ pp̄lus tendebat. Moyses loq̄
batur. ⁊ dominus respondebat ei. xlv.

Descenditq; dñs sup montē synai. in cacumen montis. ⁊
uocauit moysen in cacumen ei⁹. Cui ascendisset. dixit
ad eū. Descende. ⁊ contestare pp̄lum. ne forte uelint irrum
pere ad uidendū dñm. ⁊ pereat ex eis plūma mul
titudo. Sacerdotes q̄q; accedāt. ad dm̄. sanctificent. ne p
cutiat eos. Dixitq; moyses ad dñm. Nō potest uulgus
ascendere in montē synai. Tu es testificatus es. ⁊ iussisti

dicens. ponę tĩmnos circa montẽ. ꝛ sãctifica illũ. xlvj
Dixit aũt dñs. Vade descende. ascendesq; tu ꝛ aaron tecum. Sacerdotes aũt ꝛ ppłs ne tĩmeant tĩmnos. nec ascendãt ad dñm. ne forte irrũpat in illos. Descendit itaq; moyses ad ppłm. ꝛ oĩa narrauit eis. xlvij
Locutq; ẽ dñs ad eũ. Vade. descende. simonesq; hos. Ego sũ dñs deus tuus q eduxi te de tra egypti. de domo seruitutis. xlviij
Non habebis dẽos alienos coã me. xlviij Non facies tibi sculptile. neq; eĩm similitudinẽ q ẽ in celo desup. ꝛ que in tra deorsum. nec eoꝝ q sunt in aqs sub tra. Nõ adorabis ea. nec coles. Ego enĩ sum dñs dẽus tuus fortis zelotes. visitãs iniquitatẽ patrũ in filios in tertiã ꝛ quartã gnãtionẽ eoꝝ. qui oderũt me. ꝛ faciens miã in multa hijs q diligũt me. ꝛ custodiũt pcepta mea. xlviij Non assumes nomẽ dñi dei tui in uanũ. Nec enĩ habebit insontẽ dñs eũ. qui assumpserit nomẽ dñi dei sui frustra. l
Memento ut diem sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis ꝛ facies omnia opa tua. Septimo aũt die sabbatum dñi dei tui. nõ facies ullum opus. tu. ꝛ filius tuus ꝛ filia tua. ꝛ seruus tuus ꝛ ancilla tua. iumenta tua. ꝛ aduena q ẽ intra portas tuas. Sex enĩ diebus fecit dñs celũ ꝛ tra. mare. ꝛ oĩa que in eis sunt. ꝛ requieuit in die septimo. Propterea benedixit dñs diei sabbati. ꝛ sanctificauit eum. li
Honora patrẽ tuũ. ꝛ matrẽ tuã. ut sis longeuus sup tra. quã dñs dẽus tuus dabit tibi. lij Non occides. liij Non mechaberis. liiij Nõ furtũ facies. lv Non loquẽs falsũ testimoniũ. lvj Non concupisces domũ proximi tui. nec desiderabis uxorem eius. nõ seruũ. nõ ancillam. nõ bouem. nõ asinũ. nõ oĩa q illius sunt. Cunctus aũt ppłs uidebat uoces ꝛ lampades. lvij ꝛ sonitũ montis fumantẽ. Et pauore ac tremore perculsi. steterũt procul. dicentes moysi. Loquere tu nob ꝛ audiemus. nõ loquatur nob dñs. ne forte moriamur. Et ait moyses ad ppłm. Nolite timere. Sed ẽ probaret uos ueni dẽus. ut terror eius esset in uobis. ne peccaretis. Stetitq; ppłs de longe. moyses aũt accessit ad caliginem. in qua erat dẽus. lviij
Dixitq; preterea dñs ad moysen. Hec dices filijs isrl. Vos uidistis q de celo loquutus sim uobis. Nõ facietis dẽos argẽteos. nec dẽos aureos faciens uob. Altare de tra facietis mihi. offeretisq; sup eo holocausta ꝛ pacifica uestra. oues uestras ꝛ boues. in omni loco in quo fuerit memoria nois mei. Veniam ad te. ꝛ benedicam tibi. Quod si altare lapideum feceris mihi. non edificabis illud de sectis lapidibus. Si enĩ cultrum tuum leueueris sup eo. polluesti illud. Nõ ascendes per gradus ad altare meum. ne reuelet nuditatem tuam. Hec sunt iudicia q ppo[illegible]nes eis. Si emeris famulum hebreum. sex annis seruiet tibi. In septimo egredietur liber gratis;

cũ qualibet uestem suam. cũ tali erat. Si habens uxorem. uxor egrediatur simul. Sin a dñs dederit illi uxorem. ꝛ peperit filios ꝛ filias. mulier ꝛ libi ei erũt dñi eius. ipse uo exibit cũ uestitu suo. Quod si dixerit famulus diligo dñm meum. uxorem. ac liberos. nolo egrediar liber. offeret eum dñs dijs. ꝛ applicabit ad ostium. ꝛ ad postes. perforabitq; aurem eius subula. ꝛ erit ei famulus sempiternus. lx
Si quis uenditerit filiam suam in famulam. non egredietur sicut ancille exire soleũt. Si displicuerit oculis dñi sui cui tradita fuerit. decipietur ea. ꝛ aliene uendendi nõ habebit potestatem. si spreuerit ea. Sin a filio suo desponderit ea uxorem. faciet illi. Quod si aliam ei acceperit. prioris puelle nuptias. uestitum ꝛ debitam pudicitiam non negabit. Si tria ista nõ fecerit. egredietur gratis absq; pecunia. lxj
Qui percusserit hominem uolens occidere. morte moriatur. Qui aũt nõ ex insidiis. sed dẽs illum tradiderit in manus ei. constituã tibi locum quo fugere debeat. lxij
Si quis de industria occiderit. proximum suum. ꝛ per insidias. ab altari meo euelles eum ut moriatur. lxiij Qui percusserit patrem suum aut matrem. morte moriatur. lxiiij Qui furatus fuerit hominem. ꝛ uenditerit eum. nec ipse inuentus fuerit. morte moriatur. lxv Qui maledixerit patri suo. ꝛ matri. morte moriatur. lxvj
Si rixati fuerint uiri. ꝛ percusserit alter proximum suum lapide. uel pugno. ꝛ ille mortuus nõ fuerit. sed uulnere lectulo. si surrexerit. ꝛ ambulauerit foras sup baculũ suum. innocens erit qui percussit. tm operã eius. ꝛ impensas in medicos restituet. Si percusserit famulum suum. uel famulam. lxvj
uirgã. ꝛ mortuus fuerit in manibus eius. criminis reus erit. Si aũt uno die sup uixerit. uel duobus. nõ subiacebit pene. quia pecunia illius est. lxvij
Si rixati fuerint uiri. ꝛ percusserit quis mulierem pregnantem. ꝛ abortiuum quidem fecerit. sed ipsa uixerit. subiacebit damno quod ei pependerit maritus mulieris. ꝛ arbitri iudicauerint.
Si quis autem fuerit subsecutus. reddat animam pro anima. oculum pro oculo. dentem pro dente. manum pro manu. pedem pro pede. adustionem pro adustione. uulnus pro uulnere. liuorem pro liuore. lxviij
Si percusserit quispiam oculum serui sui aut ancille. ꝛ luscos eos fecerit. dimittet liberos pro oculo quem eruit. Dentem quoq; si excusserit seruo suo aut ancille. similiter dimittet eos liberos. lxviij
Si bos cornu petierit uirum aut mulierem. ꝛ mortuus fuerit. lapidibus obruetur. nec ex eo edendi carnes ei. dñs quoq; bouis innocens erit. Quod si bos cornupeta fuerit ab heri. ꝛ nudius tertius. ꝛ protestati sint dñm ei. nec recluserit eum. occidetq; uirum aut mulierem. ꝛ bos lapidibus obruetur. ꝛ dñm illius occidet. Quod si pecuniam ei fuerit impositum. dabit pro anima sua quicquid fuerit postulatum. filium q. ꝛ filiam si cornu petierit. simili sententia subiacebit. Si seruum. ancillamq; iuuerit. xxx. siclos

angñm dabit dñō. bos uō lapidibꝫ oppmetur. lxx
Sqs apuerit cisternā. aut fuderit. nō operuerit eam. ceciderit
q bos ut asinus ieam. dñs asine reddet pcium
rō. q aūt mortuū ē ipi erit. lxxi Si bos
alienus bouē alīus uulnauerit. ille mortuus fuerit.
uenderāt bouē unū. rdiuidēt pariter. cadauer ā mortu
uī se dispnent. Sin ā sciebat q bos cornupeta eēt ab
hac rnudū. nō custodiuit eū. dñs suus reddet
bouē p boue. cadauer integrū accipiet. lxxii
Sqs furatus fuerit bouē aut ouē. occiderit ut uendidit.
qnq bues p uno boue restituet. rq̄uor oues p una
oue. lxxiii Si effringens fur domū siue
suffodiens fuerit inuentus. accepto uulnere mortuus fu
erit. nō est reus sanguis. Si ortō sole hoc fe
cerit. homicidiū ptrauit. rīpe morietur. Sin habuerit qđ
p furto reddat. si nō habuerit. Si inuentū fuerit apud eū q
furatus ē. uiuēs. siue bos siue asin. siue ouis. duplū re
stituet. lxxiiii Si lesurꝰ agrum ul uine
am. rdimiserit iumentū suū ut depascat aliena. qcqd op
timū habuerit in agro suo ul uinea. p estimatiōe
restituet. lxxv Si egressus ignis inuenerit
spinas. rcōprehenderit aceruos frugum. siue stantes se
getes. agros. reddet dāpnū qui ignē succendit. lxxvi
Sqs cōmendauerit amico pecuniā. aut uas. ī custodiā. ab
eo qui suscepit furto ablata fuerint. si inuenit fur duplū
reddet. Si latet. dñs dom̄ applicabit ad dōs. riurabit q
nō extendit manū in rem. proximi sui. ad utendum. ā frau
dē. ei inbouet. q̄ in asino. roue. ac uestimēto. Et qcqd
dāpni inferre pōt. ad dōs unūqđ ei pculeret. rsi illi inde
cauerint. duplū restituet. primo suo. lxxvii
Sqs cōmendauerit amico suo asinū. bouē. ouē. rcēt uniuersa
animalia. rmortuū fuerit. aut debilitatū. ul captum
ab hostib; nullusq hoc uiderit. iusiurandū erit inter
eos. q nō extenderit manū in rem. proximi sui. suscipietq dñs
iurantis. rille reddere nō cogetur. Dās si furto ablatū
fuerit. restituet dāpnū dño. Si cōmestum abeilha. dñm
ad eum q occisum ē. rnō restituet. lxxviii
Si aprimo suo qđpiā hoc mutuo postulauerit. reddi
tumq aut mortuū fuerit. dño nō presente. reddē. opellet.
Dās si mercēnarius fuerit dñs. nō restituet. maxīe si. cū
tum uenerit. p mercede opus fuit. lxxviiii
Si seduxerit qs uirginē nec dū desponsatā. rdormierit
cum ea. dotabit eam. rhabebit uxorem. Si pater uginis
dare noluerit. reddat pecuniā iuxta modum dotis. q̄
ūgines accipe. solent. lxxx Maleficos
nō patieris uiuere. lxxxi Qui cōcubuerit cū
iumento. morte moriet̄. Qui immolat dīs occidet̄ p
ter dño soli. lxxxii Aduenā nō contristabis.
Un; affliges eū. Aduene enī rtpi fuistis īra egypti.
Idue. rpupillo nō nocebitis. Si lesionis eos.
uociferabunt. adme. ego audiā clamorē eor. rīdig
nabitur furor. meus. rpcinā q̄ uos gladio. rerūt uxores uē
re. rfilij uē pupilli. lxxxiii
Si pecuniā mutuā dederis pp meo pupilo q habitat tecū.
nō urgeb eum qi exactor. nec usuras opprimes. Si pig
nus. aproximo tuo acceperis ueste. ante solis occasum
reddes ei. upn enī ē solum q operit. idumentū. cāpus
eius. nec hē. aliud ī quo dormiat. Si clamauerit adme
exaudiā eū. quia misericors sum. lxxxv
Dijs nō detrahes. rprincipi pp nō maledices. Occi
amas tuas. rprimitias tuas. nō tardabō offerre.
Primogenitū filioꝝ tuoꝝ dabis mihi. De bubꝫ q. rouibꝫ.
similiter facies. Septē diebꝫ sit cū matre sua. die
octauo reddes illū mihi. Viri sci eritis mihi.
Carnē que a bestijs fuerit p̄fossa nō comedetis. sed pijcietis
eā canibꝫ. lxxxvi Non suscipies uocē frāuulenti. nec
unges manū tuā. ut pimpio dicas falsū testimō
nium. lxxxvii Nō sequeris turbam ad faciendū malū.
nec in iudicio plurimoꝝ. adquiescis sententie ut a uero declines.
Iuxta q̄ nō misereberis inopis. lxxxix Si occū
reris bouī inimici tui. aut asino errantē. reduc ad eū.
Si uideris asinū odientis te iacere subone.
nō pertransib. sed subleuabis cum eo. lxxxx Nō declina
bis in iudicio paupis. lxxxxi Mendacij fugiē
mentē. iustū nō occides. quia abhorret impio. Nec lxlii
accipies munera. q̄ excecant etiā prudentes. rsubuertūt
uba iustoꝝ. lxliii Peregrino molestus nō eris.
Scitis enim animas. quia rtpi peregrini fuistis īra
egypti. lxliiii Sex annis seminabis terrā tuā. rcōgregabis fruges eius. Anno aūt. vij. dimittes eā. rrequiescere facies. ut comedāt pauperes pp tui. rquicquid reliqui
fuerit. edant bestie agri. Ita facies uineā. rolueto tuo.
Sex diebꝫ operaberis. septima die cessabis. ut requiescat lxlv
bos. rasinus tuus. refrigeretq filij ancille tue. raduena.
xcvi Oīa q̄ dixi uobis custodite. rpnōm
extraneoꝝ deoꝝ nō memorabitis. nec audiet exore uro. xcvii
Tribꝫ uicibꝫ p singulos annos. celebrabitis mihi festa.
Observabis azimoꝝ. custodies. Septē diebꝫ comedes azi
ma sicut precepi tibi. tpe mensis nouoꝝ. in egressu tuo de egy
pto. xcviii Nō apparebis in conspectu meo uacuus.
rsolēnitatē messis primitiuoꝝ operis tui. q̄ seminaueris
in agro. Solēnitatē quoq; mensis. cū congregabis
omnes fruges tuas de agro. xcviiii
Ter in anno apparebit oē masculinū tuū. coram dño deo.
Non immolabis super fermentū sanguinē uictime mee. nec
remanebit adeps solēnitatis mee usq mane. c.
Primitias frugū terre tue deferes in domū dñi dei tui.
Non coques edū in lacte matris sue. ci
Ecce
ego mittā angelū meū. precedat te. custodiatq in uia.
ducat ad locū q̄ parauī. Obserua eū. raudi uocē eius.
Nō exacerbes eum. quia non dimittet cū peccatis. rest
nomen meū in illo. cii
Quod si audieris uocē

fria iij lectio i

xxiij.

eus ⁊ frens omīa que loquor. ummodo ego ero mmicus
tuus ⁊ affligam affligentes te. ꝓcedetq; te angls mē-
⁊ introducet ad amorreū. rethenm ⁊ ferezeū. chananeū
q; eueū. ⁊ iebuseū. q̄s ego extraam. c iij

Non adorab deos eoꝝ. nec coles eos. Nō facies opa eoꝝ
sed destrues eos ⁊ confinges statuas eoꝝ. seruietq; dño
deo uō. ut bñdicā panib; tuis ⁊ aquis. auferā infir
mitatē de medio tui. Nō erit ⁊ fecunda. nō sterilis in tra tu-
Nūm dieꝝ tuoꝝ impleb. c iiij Terrorem
meū mittā in ꝓcursu tuo. ⁊ occidā oēm ꝓplm ad q̄ ingr
diens. Cūctosq; inimicos tuos. ꝯuertā te ega ut am. e
mittā crabones ꝓ⁹ q fugabūt eueū. ⁊ chananeū. ⁊ the
ū. ⁊ q̄ inimicas. Nō eiā eos a facie tua āno uno. ne ter
ra solitudinē redigatur. ⁊ crescant cōtra te bestie. Paulatim
expellam eos ꝺ conspectu tuo. donec augearis ⁊ possideas ter
ram. Ponā ā finibus tuis aman rubro usq; ad mare
palestinoꝝ. ⁊ deserto usq; ad flumen. Tradā manib; uīs
habitatores terre. ⁊ eiā eos ꝺ conspectu uō. Nō inib cū eis fe
dus. nec cū dijs eoꝝ. Nō habitent in terra tua. ne forte pec
care te faciāt mihi. si fuerint dijs eoꝝ. q erit tibi in scā

xxiiij. Dixit q̄ dixit. Ascende ad dñm c v Cumq;
tu ⁊ aaron. nadab ⁊ abiu. ⁊ lxx. seniores ex isrl. ⁊ adorab
tis ꝓcul. solusq; moyses ascendet ad dñm. ⁊ illi nō appro
pinquabūt. nec ꝓplus ascendet cū eo. Venit g moyses. et
narravit plebi oīa uba dñi. atq; iudicia. Respondit cūct
ꝓplus una uoce. Oīa uba dñi que locutus e faciem.
Scripsit ā moyses uniuscuiusq; sermones dñi. mane c vi
surgens. edificavit altare ad radices mōtis. xij. titulos
p xij. tribus isrl. Misitq; iuvenes ꝺ filijs isrl. ⁊ obtulerūt
holocausta. ⁊ immolaverūq; victimas pacificas dño. vitu
los. xij. Tulit itaq; moyses dimidiā partē sanguis ⁊
misit in crateras. partē aūt residuā fudit sup altare.
Assumēs q; uolumē fedens. legit audiente ꝓplo. Illi dixer.
Oīa que locutus e dñs faciemus. ⁊ erimꝰ obedientes.
Ille uō fusum sanguinē respsit in ꝓplm. ait. Hic e sā
guis fedens q pepigit dñs uobcum. sup cūctos sermō
nes hos. c vij Ascenderūq; moyses ⁊ aaron. na
dab ⁊ abiu. ⁊ lxx. seniores ex isrl. ⁊ uiderūt dñm isrl. Sub pe
dib; eius q̄si opus lapidis saphyrini. ⁊ q̄si celū cū sere
nū e. Nec sup eos q ꝓcul recessarunt ꝺ filijs isrl. misit
manū suā. Viderūq; dñm. ⁊ comederūt ac biberūt. c viij
Dixit ā dñs ad moysen. Ascende ad me in mōtē. ⁊ esto i.
ibiq; t duas tabulas lapideas. ⁊ legē ac mādata q̄
scripsi. ut doceas eos. Surrexerūt moyses ⁊ iosue minu
ster eī. Ascendens q; moyses in mōtē dei. seniorib; ait.
Expectate hic. donec reuertam ad uos. Habens aaron
⁊ hur. uobcum. Siqd natū fuerit q̄stionis. referens ad eos.
Unq; ascendisset moyses. operuit nubes mōtē. c viij
⁊ habitauit gla dñi sup synay. regens illū nube sex diebꝰ.
Septimo ā die. uocauit eū ꝺ medio caliginis. Erat ā
spēs gle dñi. q̄si ignis ardens sup uerticē mōtis. ⁊ ospm

filijq; isrl. Ingressusq; moyses medium nebule. ascen
dit in montē. ⁊ fuit ibi. xl. diebꝰ. ⁊ xl. noctib. c x ij
Locutusq; est dñs ad moysen. dicēs. Loque filijs isrl. ut tol
lant mihi primitias. Ab oī uoie qui offert uluntarie. acci
pietis eas. Hec sunt aūt que accipe debetis. Aurū. ⁊ argē
tū. ⁊ es. hyacinctū. ⁊ purpurā. coccumq; bis tinctū. ⁊ bissū.
pilos caprarū. ⁊ pelles arietū rubricatas. pelles hyacinc
thinas. ⁊ ligna sethim. oleū ad luminaria. gemmās. aroma
ta in unguentū. ⁊ thimiamata boni odoris. lapides onich
nos. ⁊ gēmas ad ornādū ephod. ac rationale. faciesq; mi
scīaorum. habitabo in medio eoꝝ. uxta oēm similitudinē
tabernaculi q̄ ostendā tibi. ⁊ omnium uasoꝝ. ei⁹ q̄. Sicq;
facietis illud. c xi

Arcā ꝺ lignis sethim. ꝓtegite. auri longitudo habeat
duos semis cubitos. latitudo cubiti. ⁊ dimidiū. altī
tudo cubiti similit. ac semissis. ⁊ auro mū
dissimo intrinsecus. faciesq; sup coronā aureā p circuī.
⁊ quatuor circulos aureos. q̄s pones p quatuor ange
los. Duo circuli sint in latere uno. ⁊ duo in altō. faciesq; de uectes
ꝺ lignis sethim. ⁊ operies eos auro. inducesq; p circulos q si
milarenbi arce. ut portent in eis. Et sep erūt inserti. nec q̄
extrahent ex eis. Ponesq; in arcam. testificationē q̄ dabo
tibi. faciesq; propitiatoriū. ꝺ auro mundissimo. Duos cubi
tos ⁊ dimidiū tenebit longitudo eī. semissis ⁊ cubitū la
titudo. Duos q̄ cherubin aureos. ⁊ ductiles facies ex
utraq; parte propiciatorii. Cherub un ex latere uno. ⁊ alter
ex altō. Ex utrāq; latere propiciatorij tegāt. expandēte alas
⁊ operientes propiciatoriū. Respicientq; se mutuo. in hoc uultu
bꝰ in propiciatoriū quo operienda est arca. in qua pones testimo
nium q̄ dabo tibi. Inde propiciabo ⁊ loquar tibi. supra propiciatoriū
inter duos cherubin q erūt sup arcā testimonij.
cūcta que mandabo p te filijs isrl. Facies mensam ꝺ lignis
sethim. bine duos cubitos longitudinis. ⁊ in latitudine
cubitū. tm altitudine cubitī. ac semissē. ⁊ auro pu
rissimo. faciesq; illi labiū aureū p circuitū. ⁊ labio
coronā interulem altā. q̄ quatuor digitos. sup illā altam co
ronā aureolā. Quatuor q̄ circulos aureos. ꝙb. ⁊ pones eos
in quatuor angulos eiꝺ mense p singulos pedes. Subt coronā
erūt circuli aurei. ut mittātur uectes p eos. ⁊ possit mēsa por
tari. Ipsos q uectes facies ꝺ lignis sethim. ⁊ cōtegēs auro.
ad subuehendā mēsā. Iumenta. ⁊ acetabula. ac fialas. thu
bula. ⁊ cyathos in quibꝰ offerenda sunt libamina. ex auro
purissimo. ⁊ pones sup mēsā panes ꝓpositionis in conspectu
meo sep. Facies ⁊ candelabrum ductile ꝺ auro mundissimo.
hastile eius. ⁊ calamos. scyphos. ⁊ spenulas. ac lilia ex ipso p
cedentia. Ser calami egredient ꝺ latere. tres ex uno latere
⁊ tres ex altō. Tres scyphi q̄si in nucis modū p calamos
singulos. spenulaq; simul. ⁊ lilium. ⁊ tres similit scyphi in star
nucis in calamo altō. spenulaq; ⁊ lilium. Hoc erit opus se ca
lamoꝝ. q̄ producendi sunt ꝺ hastili. In ipso aūt candelabro
erūt quatuor scyphi in nucis modū. spenulaq; p singulos ⁊ lilia.

Scarlet vela sub duobus calamis per loca. quæ simul ser fiunt
pendentes ab hastili uno. Et scarlet ignur. talam. et ipso
erit unusa ducatia. auro purissimo. facies. lucernas
septem. et pones eas sup candelabrū. ut luceat. ex adverso. Et
mundoria quæ cum fuerint emunctæ. figat auro
purissimo. Omne opus candelabri cū unguibus suis. habebit
talentū auri mundissimi. Inspice. et fac sm exemplar quod
tibi in monte monstratū est. Tabernaculū uero ita fiet. Decem cortina
ex bysso retorta. et iacineto et purpura. cocco bis tincto. et
auro opere plumario facies. Longitudo cortinæ unius habebit
xxviii. cubitos. latitudo. iiii. cubitorū erit. Sed unius mensuræ
fient omnes cortinæ. Quinque cortinæ sibi inuicem iungent. et mutuo
alter alteri nexu simili cohærebūt. Ansulas iacinthinas in la
teribus ac summitatibus facies cortinarū. ut possint inuicem copu
lari. Quinquagenas ansulas cortina habebit in utraque parte
ita ut contra se ansa ansæ ueniat. et alia possit aptari.
Facies et. l. fibulas æneas. quibus cortinæ iuncta tegmenta
ut unum tabernaculum fiat. Facies et saga cilicina. xi. ad operi
endum tecto tabernaculi. Longitudo sagi unius habebit. xxx.
cubitos. et latitudo. iiii. Æqua erit mensura sagorum omni
um. Et quibus quinque iuges seorsum et ser sibi mutuo copulabū. tra
ctus sexti sagum in fronte tecti duplices. Facies et. l. ansas
mox sagi unius. ut iungi cū alio queat. et. l. ansas in ora
sagi alterius. ut cū alio copulet. Facies et. l. fibulas æneas
quibus iungantur ansæ. et unum corpus operimenti fiat. Quæ cum sup
fuerint in sagis q̄ pars tecti. id est unum sagum quod amplius est. re
mediabitur ante ostium tabernaculi. ut ambiens ex una
parte pendebit. latus et alia. qui plus est in sagorum longitu
dine. utrique latus tabernaculi protegens. Facies et operimentū
aliud tecto de pellibus arietum rubricatis. et sup hoc rursum
aliud operimentum de iacinthinis pellibus. Facies et tabulas sta
tes tabernaculo de lignis setthim. quæ singulæ denos cubitos lō
gitudo habeāt. et unum et semis latitudo singulos ac semissē. In latere
ergo tabulæ duæ insertantur inuicem. quibus tabulæ aliæ ta
bulæ connectant. atque hoc modo omnia latera tabulæ habeāt. et
ex utraque parte. xx. et in latere meridiano. quod ad austrum. ex
tabulæ argenteas fundes. ut binæ bases singulis tabulis sub
os angulos subiacant. In latere uero secundo tabernaculi. quod ad
aquilonem respicit. fient tabulæ. xx. cum basibus argenteis.
iiii Binæ bases singulis tabulis supponentur. Ad occidentalem uero
plagam tabernaculi. facies. vi. tabulas. et rursus alias duas
quæ in angulis compactæ post tergum tabernaculi. erunt q
iungantur a deorsum usque sursum. et una cō pago retinebit. Duæ
quæ tabulis quæ in angulis ponēdæ sunt. simul iunctura
fabricantur. et erunt simul tabulæ. viii. bases earum argenteæ. xvi.
duabus basibus per unam quamque tabulam supponendis. Facies et
uectes de lignis setthim. v. ad continendas tabulas in una
te tabernaculi. et alios in alio. tectique huius. ad occidentalem
plagam. quorum per medias tabulas a summo usque ad
summum. Ipsæque tabulas deaurabis. et fundes in eas anulos a
uectes. per quos uectes tabulata ducantur. quos opies lam
minis aureis. Et erges tabernaculum iuxta exemplum quod in
monte monstratum est. Facies et uelum de iacintho et purpura.
cocco que bis tincto. et bysso retorta opere plumario. et pulchra
varietate contexto. quod appendes ante quatuor columnas de lignis
setthim. quæ ipse quidem deaurabis erunt. habebūt capita aurea
et bases argenteas. Inseretur autem uelum. per circulos. intra quos
ante testimonium. quo sanctum a sancto sancta dividentur.
Pones propitiatorium super arcam testimonii in sancta sanctorum. Mē
sam extra uelum. et ex aduerso in latere tabernaculi meridiano. Mensa erit statim in parte aquilonis. facies et ten
torium ianuæ tabernaculi. de iacintho et purpura. cocco que
bis tincto. et bysso retorta. opere plumarii. Et quinque columnas
deaurabis lignea sethim. ante quas duæ tentorium. quæ erunt
capita aurea et bases ænea.

c xij

xxvij. Altare de lignis sethim. quadrabit. v. cubitos in
longitudine. et totidem in latitudine. id est quadratum et tres cubi
tos in altitudine. Cornua in per quatuor angulos erunt. ex ipso ex
tantia. et opies illud ære. Fiantque in usus eius lebetes ad suscipien
dos cineres. et forcipes atque fuscinulas. et ignium receptacula.
Omnia uasa ex ere fabricabis. camealique in modum retis ænea
per cuius quatuor angulos erunt quatuor anuli enei. quo ponēs
subter. anulum altaris. Erunt que retia usque ad dimidium altaris. Et
uectes altaris de lignis sethim duos. quos
opies laminis eneis et induces per anulos. erunt que uectores
latere altaris ad portandum. Nō soliditum. sed cauum. et tabu
latis inclusum facies illud. sicut tibi in monte monstratum est.
Facies atrium tabernaculi. cui plaga australis ad me
ridiem. erit tentoria de bysso retorta. Centum cubitos unum
latus tenebit in longitudine. et columnas. xx. cū basibus to
tidem eneis. quarum capita cum celaturis suis habebūt argentea.
Similiter in latere aquilonis plaga longum erit tentoria. c. cubi
torum columnæ. xx. et bases eneæ totidem. et uncinuli columnarum
et capitella earum argentea. In latitudine uero atrii quæ respicit
occidentem. erit tentoria per. l. cubitos. et columnæ. x. et bases
totidem. In ea quæ atrii latitudine que respicit orientem
l. cubiti erunt in quibus. xv. cubitorum tentoria latus unus habe
bunt. columnæ que tres et bases totidem. Et in latere altero
erit tentoria cubitorum octodenarium. xv. columnæ tres et bases
totidem. In introitu uero atrii. fient tentoria cubitorum. xx. ex
iacintho et purpura cocco que bis tincto et bysso retorta. o
pere plumarii et columnas habebunt. iiii. cū basibus totidem.
Omnes columnæ atrii per circuitum ueluti ære argenteis laminis.
capitibus argenteis et basibus eneis. In longitudine occupa
bit atrium cubitos. c. in latitudine. l. Altitudo. v. cubitorum
erit. facta de bysso retorta. et habebit bases eneas. Cuncta uasa
tabernaculi in omnes usus eorum in omnibus. tam pusillo
rum quam amicorum. ex ere erunt. facies.

c xiij

Præcipe filiis israel. ut afferant tibi oleum de arboribus olivarum
purissimum. piloque contusum. ut ardeat lucerna semper in taberna
culo testimonii extra uelum quod extenditur ante testimonium. Et col
locabūt eā aaron et filii eius. a uespere usque mane lucerna coram

dñō. Primus erit cultus ꝑ successiones eor. a filijs ist.
Plica quoq; adte aaron frem tuū. cū filijs suis ꝺ
medio filioꝝ ist. ut sacerdotio fungant̄ mi. aaron.
nadab ⁊ abiu. eleazar. ⁊ ythamar. CXIIII
Faciesq; uestem scām fri tuo in gloām ⁊ decorē. loqñ
aīūs sapientiq; corde quos replaui spū ꝺeīme. ut
faciāt uestes aaron in quib; sanctificet̄ mīstret mi. CXV
Et hec sūt autē uestimēta que facient. Rationale ⁊ sup
humerale. tunicā lineā strictā. cidarim ⁊ balteum.
faciētq; uestimēta sca aaron fri tuo ⁊ filijs eius. ut
sacerdotio fungant̄ mi. Accipientq; aurū. iacinctū ⁊
purpurā. coccumq; bis tinctū ⁊ byssum. facient. aūt
sup humerale ꝺ auro. ⁊ iacincto. ac purpura. coccoq;
bis tincto ⁊ bysso retorta. opꝰ polimito. Duas eas ui
cas habebit. utrūq; late sūmitatū. ut i unū redeāt.
Ipseq; textura cuncta opis uarietas. erit ex auro ⁊ ia
cincto ⁊ purpura. coccoq; bis tincto ⁊ bysso retorta. Su
mesq; duos lapides onichinos ⁊ sculpes i eis noīa fi
liorꝝ ist. Sex noīa in lapide uno ⁊ sex reliq; in alio iu
xta ordinē natiuitatis eor. opꝰ sculptoris ⁊ celatura
gēmarij. Sculpes eos nōib; filioꝝ ist. inclusos aur
atq; circūdatos. Et pones i utrūq; late sup humeral.
memoriale filijs ist. Portabitq; aaron noīa eor. co
rā dño. sup utrūq; humerū. ob recordationē. Fa
cies ⁊ uncinos ex auro ⁊ duas catenulas aur purissim.
sibi iuicē cohērentes. qs inseres uncinis. Rationāle
q; iudicij facies opꝰ polimito. ⁊ retorta textura sup hu
merale. ex auro. iacincto ⁊ purpura. coccoq; bis tincto
⁊ bysso retorta. Quadrangulū erit ⁊ duplex. ꝺ den
sura palmi habebit. ta i longitudine q; i latitudine.
Ponesq; i eo. iiij. ordines lapidū. Primo ordo erit lapi
sardius. topazius. ⁊ smaragꝺ. Secūꝺ carbunculꝰ. Li
phius. ⁊ saphis. Tertio. ligurius. achates. ⁊ amethyst.
Quarto. chrisolitus. onichinꝰ. ⁊ berillus. Inclusi au
ro erūt p ordines suos. habebūtq; noīa filioꝝ ist. Du
odecim nōib; celabunt̄ singuli lapides. nōib; single
rum ꝑ rij. tribꝰ. Facies in rationali catenas sibi iui
cē cohērentes ex auro purissimo. ⁊ duos anulos aureos
quos pones i utrūq; rationāle sūmitate. Catenasq; au
reas unges amul q fiūt i margenib; ei. ꝛpūz. catena
ꝝ extrema duob; copulab̄ uncinis i utrūq; late sup hu
merale q rationāle respiat. Facies ⁊ duos anulos aure
os qs pones i sūmitatib; rationāle ri eius que ergio fi
sup humerale. ⁊ posteriora ei aspiciāt. Ne i talios du
os anulos aureos q ponēꝺi fiūt i utrūq; late sup hume
rale decussū. q respiat ꝺ facie uncte i femora. ut ap
tari possit cū sup humerali. ⁊ stringat̄ rationāle. mut
fius. cū amul sup humerale unita iacinctina. ut ma
neat uicina fabrefacta. ⁊ ase iuicē rationāle. ⁊ sup hu
merale neqant̄ separi. Portabitq; aaron noīa filioꝝ
ist i rationali iudicij sup pectus suū. qñ igdiet̄ sacra
riū memoriale coā dño mēmum. Pones ā in ratio
nali iudicij doctrinā ⁊ ueritatē. q erūt in pectore aaron.
qñ ingredietur coā dño. ⁊ gestabit iudicium filioꝝ ist.
in pectore suo i cōspectu dñi semp. Facies ⁊ tunicā su
phumeral totam iacinctinā. manū medio sup erit
captuī. ⁊ ora p girum eius textus sicut fieri solet i
extremis uestium purpur. ne facile rumpat. Deorsū
uō ad pedes eius ꝺe tunice pcurtū. qi mala punica
facies ex iacincto ⁊ purpura. ⁊ coccobis tincto. mixti
i medio tintinnabul. ta ut tintinnabulū sit aure
um ⁊ malū punicū. Et uestietur ea aron. i officio
ministij. ut audiat̄ sonꝰ qñ ingredietur ⁊ egrediet̄
sanctū i cōspectu dñi. ⁊ nō moriatur. Facies ⁊ laminā
ex auro purissimo i qua sculpes opꝰ celatoris scīm dño.
ligabisq; eam uitta iacinctina. erit sup thiaram im
mens fronti ponēꝺa. Portabitq; aaron iniquates e
or. q obtulerint ⁊ sanctificauerīt filij ist in cunctis mu
neribꝰ ꝺonarijs suis. Erit ā lamina semp i fronte ei. ut
placatus ei sit dñs. Stringesq; tunicā bysso. ⁊ thiaram
byssinā facies ⁊ balteum. opꝰ plumarij. Porro filij
aaron tunicas lineas ꝓbis. ⁊ balteos ac thiaras. in gla
ciem. ⁊ decorem. uestes q omnib; aaron fremtuī. ⁊ filios eius
cū eo. unctoq; q sanctificabis manū. sacrabisq; illos ut sacer
dotio fungantur mihi. CXVI
Facies ⁊ feminalia linea ut operiant carnē turpitu
dinis sue. a renib; usq; ad femora. ⁊ utentur eis aaron. ⁊
filij eius. qñ ingredient tabnaculū testimonij. ut qñ
appinquāt ad altare. ut ministrēt i sanctuario. ne iniqua
tis rei moriant̄. Legitimū sempiternū erit aaron. ⁊ semi
ni ei post eū. Hec facies. ut mundi sacerdotio fungerent.
Tolles uitulū ꝺ armento. ⁊ arietes duos immaculatos. pa
nes q azymos. ⁊ crustula ex q sine fermento q sparsa sint oleo.
Lagana quoq; azyma oleo lita. De similā triticea. cūcta
facies. ⁊ posita in canistro offeres. Vitulū aūt. ꝺuos
arietes. ⁊ aaron ac filios eius applicabis ad ostiū tabna
culi testimonij. Lucq; lauabis aquā. ⁊ indues
aaron uestimētis suis. idē lineā. ⁊ tunicā. ⁊ superhume
rale. ⁊ rationali. q accinges balteo. ⁊ pones thiarā ca
piti ei. ⁊ lāminā sanctū sup thiarā. ⁊ oleū unctionis fundes
sup caput eius. atq; hoc ritu consecrabis. Filios q illi appli
cabis. ⁊ indues tunicis lineis. accingesq; balteo. aaron. ⁊
lucet. ⁊ thos eius. ⁊ ponet eis mitras. erit q sacerdos
mei in religione perpetua. Postq; immolabis manū eor. appli
cabis. ⁊ uitulū coā tabnaculo testimonij. ponētq; aaron
⁊ filij eius manū sup caput illi. ⁊ mactabis eū in cospe
ctu dñi. iuxta ostiū tabnaculi testimonij. Suptūq; sā
guine uituli pones sup cornua altaris digito tuo. re
liquū ā sanguine fundes iuxta basem ei. Sumes ⁊ adi
pē totū q operit uiscera. ⁊ reticulū iecoris ac duos re
nes. ⁊ adipem q sup eos. ⁊ offeres incensum sup alta
re. Carnes uō uituli. ⁊ coriū. ⁊ fimū cōbures foris ex-

castra. eo q; ꝑ peccato sit. vnū q; ante sumes. sup caput
eius ponēt aaron & filij eius manꝰ. q; cū macauerit. tol
les d sanguine eius & fundes ante altare. Ipm aūt a
riete secabis in frusta. lotaq; interiora eius ac pedes.
pones sup ҫta. las carnes & sup caput illi. & offeres to
tū ante cem in incensū sup altare. Oblatio ē dño. odor
suauissimus. ui ctima dei. c.xvij.

Olles quq; ante rem aliū. sup aiē caput. aaron & filij
eius ponent manꝰ. Cuē aūt immolauis. sumes d sangne
ꝑ ius. & pones sup extremū nasi ante auricule aaron & filio
rū eius. & sup pollices manꝰ eoꝝ & pedis dext. fundesq;
sanguē sup altare ꝑ circuitū. Cūq; tulens d sangne q
ē sup altare. & d oleo unctionis. aspges aaron & uestes ei⁹
filios & uestimēta eoꝝ. Cōsecrans q; & ipsis & uestib; eoꝝ.
tolles adipē de ariete. & caudā. & arimā q opit intestina
ac reticulū iecoris. & duos renes atq; adipē q sup eos ē.
armūq; dexterū. eo q; sit aries ꝛ sacrificioꝝ. & panis
unꝰ. crustula. & ꝛ lipsam oleo. & laganiū d canistro azimoꝝ
q ponit ante dñm. & ꝛ ipsa ꝓcu dñi. Ponesq; omia sup manus
aaron & filioꝝ eius. & sacrificab eos eleuans coā dño. Su
scipiesq; unusq; d manib; eoꝝ. & incendes sup altare
holocaustū. odore suauissimū in ꝓspectu dñi. qa obla
tio ei ē. Sumes q; pectuscula d ariete q; imolatus ē a
aron. sacrificabq; illud eleuans coā dño. & cedet in partē
tuā. Sanctificab & pectuscula & armū q; d ariete
sepulti. q; imolatus ē aaron & filij eius. cedetq; in partē
aaron & filioꝝ ei. unc ꝓpetuo. a filijs isr. qa primicia
sūt. primicia d uictimis eoꝝ pacificis. q; offerūt dño. Ve
stis aūt sca. q; induetur aaron. habebūt filij ei ꝓ ei.
ut unganꝰ in ea. & consecrentur manib eoꝝ. Septē diebꝰ ue
tur illa q; pro eis fuit pontifex. & induet eos filius ei. & q in
gdietur tabnaculū testimonij. ut ministret in sancto.
Arietē aūt consecrationis tolles. & coques carnes ei⁹ in loco
scō. quib; uescet aaron & filij eius. Panes q; q; sunt
in canistro. in uestibulo tabnaculi testimonij. & medet. ut
sit placabile sacrificiū. & sacrificiū offerentiū manue.
Quicquid ex eis. qa sca sunt. cōd si remā
serit d carnib; & carnib; consecratis siue d panib; usq; ma
ne. & burnes reliq; igni. Nō imolabit. qa sanctificata sūt.
Oia que ꝓcepi tibi facies. sup aaron & filios ei. Sep
tē diebꝰ consecrab manꝰ eoꝝ. & uitulū. ꝓ peccō offeres p
singlos dies ad expiandū. & mūdabis altare cū imo
latus expiatois hostiā. & unges illud in sanctificationē
Septē diebꝰ expiab altare. & sanctificab. erit scm sanctū.
Quicquid tetigerit illud. sanctificabit. Hoc ē q; facies ad
tare. Agnos anniculos duos p singlos dies iugiter u
nū agnū mane. & altērum uespe. Decimā partē simi
le ostiæ. & lipsam oleo tunso. q; habeat mensurā quarta pars
hin. & uinū ad libandū. ꝙ mensure. in agno uno. Al
terum uō agnū offeres ad uesperū. iuxta ritū matu
tine oblationis. & iuxta ea q; dictum. in odorē suauitatis.

Sacrificiū ē dño oblatione ꝓpetua in generationes uras. ad
ostiū tabnaculi testimonij coā dño. ubi ostituam
ut loquar ad te. ibiq; ꝓpter filios isr. Et sanctificabit
altare in gla mea. Sanctificabo tabnaculū testimo
nij cū altare. & aaron cū filijs ei. ut sacerdotio fungant
mihi. habitabo in medio filioꝝ isr. eroq; eis dūs. Et scient
qa ego sū dñs dūs eoꝝ. q; eduxi eos d tra egypti. ut
manerem inter illos. ego dñs dūs eoꝝ. c.xviij

Altare adolendi. thimiama d ligno
sethim. hns cubitū unū longitudinis. & cubitum lati
tudinis. ad ē quadrangulū. & duos cubitos i altitudine.
Cornua ex ipō procedēt. texesq; illud auro purissi
mo. tā camerā ei⁹ q; puncta ꝓ circuitū & cornua sua
cas q; ei coronā aureolā per gyrum. & duos anulos au
reos subcorona ꝓ singla latera. ut mittāt in eos uectes
& altare portet. Ipsis q; uectes facies d ligno sethim.
& operabis. ponesq; altare ante uelū. q; est arcā tendet
testimonij. coā propitiatorio q; tegit testimoniū. ubi lo
quar tibi. & adolebit incensū super eo aaron. suaue fragā
tiæ mane. qñ ponet lucernas incendet illud. & qñ collo
cat eas ad uesperū. unc thimiama sempiternū coā
dño in generationes uras. Nō offeretis super eo thimia
ma ꝙtoinois alienus. nec oblationē & uictimā. nec libā
dabitis. Et deprecabitur aaron super cornua ei. semel
in anno. de sanguine ꝓ oblatis ꝓ peccō. & placabit
super eo in generationib; uris. Sanctum erit dño. c.x

Locutus ē aūt dñs ad moysen. dicēs. Cū assumis
summā filioꝝ isr. iuxta nūm dabit singli pretiū animæ
suæ dño. & nō erit plaga in eis cū fuerint recensiti.
Hoc dabit omis q; transit ad nomen. dimidiū sicli
iuxta mensurā templi. Siclus. xx. hē obolos. Medie
pars sicli offeretur dño. Qui habetur in nūo a xx. an
nis & supra. dabit primi. Diues nō addet. & pauper nō
minuet. Sicq; pretiū animæ q; collata
ē a filijs isr. trades in usus tabnaculi testimonij. ut sit
monimentū eoꝝ coā dño. & propitiet animabus eoꝝ. c.xx

Locutus ē dñs ad moysen dicens. Facies & labrū enei
cū basi sua ad lauandū. ponesq; illud inter tabnaculum
testimonij & altare. & mittes aquā lauabūt in eo aaron
& filij eius manꝰ suas ac pedes. quū ingredient fuerint tab
naculū testimonij. & quū accesserint ad altare ut of
ferāt incensum thimiama dño. ne forte moriant. Legitimū
sempiternū erit ipsi & semini ei. p successiones.
Locutusq; ē dñs ad moysen. dicens. Sume t. c.xxj.
aromata ꝑ me myrre & electe quingentos siclos. & cy
namomi medium. id ē. cc. l. siclos. calami fistularis. cc. l.
casiæ. quingentos siclos in pondere sanctuarij. Olei d oli
ueti. mensuram hin. Facies q; unctionis oleū. sanctum unguē
tū. ꝙpositū opere unguentarij. & unges q; eo tabnaculū
testimonij. & arcā testamēti. mensamq; cū uasis suis. & cā
delabrū & turibulū ei. altare thimiamatis. & holocau

ustu. tumulu suppellectilem que adcultū eop̄ pertinet. sanctificabisq; omnia & erūt sca scōrum. Et tetigerit ea. sanctificabitur. Aaron & filios eius unges. sanctificabisq; eos. ut sacerdotio fungant mihi. filijs q; ei dicet. Hoc oleum unctionis sacrū erit mihi in generationes uras. Caro hois nō ungetur ex eo. nec iuxta cōpōnēm eius nō facietis aliud q̄ sanctificatum est & sanctum erit uob. Homo quicq; tale compouerit. & dederit de eo alieno. exterminabit de pplo suo. Dixitq; dns ad moysen. Sume tibi aromata. stacten. onichu. galbanum. hoc odores. & thus lucidissimū. Equalia pondera erunt omnia. faciesq; thymiama. opus unguentarij. purum & sanctificatione dignissimū. Cuiq; tenuissimū pulverē. & subtilissimū. & de eo quam tabernaculo testimonij. in quo loco apparebo tibi. Sanctū sanctoꝝ erit uob thymiama. Tale compositionē nō facietis usus uros. quasi sanctificatum dño. Homo quicq; fecerit simile. ut odore illius perfruatur. peribit de pplis suis. CXXII.

XXXI Locutusq; est dns ad moysen dicens. Ecce uocaui nomine beseleel filium uri. filij hur de tribu iuda. & implebi eū spū dei sapiā. & intelligētia. & scīa in omi opere. ad excogitandū fabre quicq; fieri pōt ex auro. & argento. & ere. & marmore. & gemmis. & dolatura ligni. Dedique ei socium oholiab filiū achisamech de tribu dan. & cordi omnis erudito posui sapiam. ut faciāt cuncta q̄ precepi tibi. tabernaculū fœderis. & arcā testimonij. propitiatoriū q̄ super eā est. & cuncta uasa tabernaculi. mensāq; & vasa eius. candelabrū purissimū cū uasis suis. & altare thymiamatis. & holocausti. & omnia uasa eorū. labrū cū base sua. uestes sacras in ministerio aaron sacerdotis. & filijs eius. ut fungant officio suo in sacris. oleū unctionis. & thymiama aromatū in sanctuario. omia q̄ precepi tibi facient. Et locutus est dns ad moysen dicens. Loquere CXXIII. filijs israel. & dices ad eos. Videte ut sabbatum meū custodiatis. qa signū est inter me & uos in generationibus uris. ut sciatis qa ego dns q̄ sanctifico uos. Custodite sabbatū meū. sanctū est enī uob. Qui polluerit illud. morte morietur. Qui fecerit in eo opus. peribit anima illa de medio populi sui. Sex diebus facietis opus. In die septima sabbatū est. requies scā dño. Omis q̄ fecerit opus in hac die. morte morietur. Custodiant filij israel sabbatū. celebrentq; illud in generationibus suis. Pactū est sempiternū inter me & filios israel. signumq; perpetuū. Sex enī diebus fecit dns celū & terrā. & septimo abscedens requieuit. CXXIIII. Et dedit ei postquā destitit loqui cū eo in monte sinai. duas tabulas testimonij. lapideas. scriptas digito dei. CXXV

XXXIJ. Videns aut plūs q̄ moram faceret descendendi de monte moyses. congregatā aduersus aaron. aiūt. Surge. fac nobis deos q̄ nos precedant. Moysi enī huic uiro q̄ nos eduxit de terra egypti. ignoramus quid acciderit. Dixitq; ad eos aaron. Tollite inaures aureas de auribus filiorumq; & filiabus uestris. & afferte ad me. Fecit plūs quod ei imperarat. detulitq; inaures ad aaron. Quas cū ille accepisset. formauit opere fusorio. & fecit ex eis uitulū conflatilē. Dixeruntq; hij sunt dij tui israel. qui te eduxerūt de terra egypti. Quod cū audisset aaron. edificauit altare coram eo. & præmisit uocem clamauit dicēs. Cras sollemnitas dñi est. Surgentesq; omne obtulerūt holocausta. hostias pacificas. Et sedit plūs manducare & bibere. & surrexerūt ludere. CXXVI.

Dixit autem dns ad moysen. dices. Vade. descende. peccauit plūs tuus q̄ eduxisti de terra egypti. Recesserunt cito a via q̄ ostendisti eis. fecerūtq; sibi uitulū conflatilē. & adorauerūt. atq; immolantes ei hostias. dixerūt. Isti sunt dij tui israel. q̄ te eduxerūt de terra egypti. Rursusq; ait dns ad moysen. Cerno q̄ plūs iste dure cervicis sit. Dimitte me ut irascat furor meus in eos. & deleā eos. faciamq; te in gentē magnā. CXXVII. Moyses autem orabat dñm deum suum. dicens. Cur dne irascitur furor tuus. in plūm tuum. q̄ eduxisti de terra egypti in fortitudine magna. & in manu robusta. Ne quo dicāt egyptij. callide eduxit eos ut interficeret in montibus. & deleret de terra. Cesset ira tua. & esto placabilis super nequitia plūi tui. Recordare abrahā. ysaac. & israel seruoꝝ tuoꝝ. quibus iurasti per temetipm dicēs. multiplicabo semen uestrū sicut stellas cœli. & universā terrā hanc de qua locutus sum dabo seminibus uris. & possidebitis eā semp. Placatusq; est dns. ne faceret malum q̄ locutus fuerat aduersus plūm suum. CXXVIII.

Reuersus moyses de monte portans duas tabulas testimonij in manu. scriptas ex utraq; parte. & factas opere dei. Scriptura q̄ erat sculpta in tabulis. Audiēs aut iosue tumultū plūs ut conferentis dixit ad moysen. Ululatus pugnæ audit in castris. Et ille. Non est clamor adhortantium ad pugnā. nec uociferantium ad fugam. sed uocē cantantium ego audio. Cumq; appropinquasset ad castra. uidit uitulū & choros. Iratusq; ualde. precipitauit tabulas de manibus. & fregit eas ad radicem montis. Arreptoq; uitulo quē fecerāt. combussit. & contrivit usq; ad puluerem. Quem sparsit in aquā. & potum dedit filijs israel. Dixitq; ad aaron. Quid tibi fecit CXXVIII. populus iste. ut inferres super eum peccatum maximum. Cui ille ait. Ne indigneris dne mi. Tu enim nosti plūm istum. q̄ prone sit ad malum. Dixerūt enim. fac nobis deos. q̄ precedāt nos. Huic enim moysi q̄ nos eduxit de terra egypti. nescimus quid acciderit. Dixi ego diui. Quis uult aurum. Tulerūt & dederūt mihi. proiecique illud in ignem. egressusq; est hic uitulus. CXXX.

Videns aut moyses plūm q̄ esset nudatus. spoliauerat eum aaron. ppter ignominiam sordis. stans in porta castrorum ait. Si quis est dñi. iungatur mihi. Congregatiq; sunt ad eum oēs filij leui. Quibus ait. Hec dicit dns deus israel. Ponat unusquisq; gladium super femur suum. Ite. redite de porta usq; ad portam per medium castrorum. occidat unusquisq; fratrem. amicum. & proximum suum. Fecerūt filij leui iuxta sermonem moysi. cecideruntq; in die illo ex eis. xxiij. milia hominū. Et ait moyses. Consecrastis manus uras hodie dño. unusquisq; in filio & in fratre suo. ut detur uob benedictio. CXXXI.

Altero autem die ait ad plūm. Peccatis peccatum maximum. Ascendā ad dnm. si quo modo queam

eum d̄ p̄am p̄ scelere uīo. Reuſus q̄ ad dñm. ait: Obſecro dñe peccauit p̄p̄ls iſte peccatū magnū. fecerūq; ſ dēos aureos. Aut dimitte eis hāc noxā. aut ſi nō facis dele me d̄ libro tuo q̄ ſcripſiſti. Cui ꝝ dñs. Qui peccauīt mihi delebo eum d̄ libro meo. Tu aūt uade educ p̄p̄lm iſtum. quo locuī ſum tibi. Angl⁹ meus p̄cedet te. Ego aūt die ultionis. uſtabo & hoc peccatū eor̄. Percuſſit q̄ dñs p̄p̄lm. p̄ reatu unius quē fecerat aaron. C AX ij.

xxxij. Dixitq; ē dñs ad moyſen. Exue. uade. aſcende d̄ loco iſto tu. & p̄p̄ls tuus q̄ eduxiſti d̄ tra egypti. ī tram q̄ iurauī abrahām. yſaac. & iacob dicēs. Semini tuo dabo eā. Et mittā p̄cursorē tuū angelū. ut eiciā chananeū. amorreū. ethēum. & pherezeum. euheū. & iebuſeum. & īduc tram fluentē lacte & melle. Nō ē aſcendā ī medio tui. & delebo te. Jam nē depone ornatū tuū. ut ſciā q̄d faciā t̄. Depoſuerūt q̄ filij iſrl ornatū ſuū. a monte oreb. Moyſes quoq; tollens tabnaculū. tetendit ſibi extra p̄ caſtra. proculq; nomē ei tabnaculū federis. Et quicūq; p̄p̄lo habebat aliquā q̄ſtionē. egrediebat ad tabnaculū federis extra caſtra. Cūq; egrederet moyſes ad tabnaculū. ſurgebat uniuſq; plebs. & ſtabat unuſq; ī oſtio tabnaculi ſui. aſpiciēsq; tergum moyſi donec ingrederet tentoriū. Ingreſſo aūt illo tabnaculū federis. deſcendebat columna nubis. & ſtabat ad oſtium. locabaturq; cū moyſe. & nēbis unuſquiſq; columna nubis ſtaret ad oſtiū tabnaculi. Stabantq; ipſi. & adorabant p̄ foribus tabnaculoꝝ ſuoꝝ. C AX iij. Loquebatur ā dñs ad moyſen facie ad faciē. ſicut loq ſolet hō ad amicū ſuū. Cūq; ille reuerteret ad caſtra. miniſter ei⁹ iheſue filius nun puer. nō recedebat d̄ tabnaculo. C AX v. Dixit ī moyſes ad dñm. Precepiſti ut educā p̄p̄lm iſtū. & nō indicaſti mihi q̄ miſſurus es mecū. p̄ſertim cū dicas mihi noīe meo. & inuenīſti gratiā coram me. Si ergo inuēi gratiā ī ſpectu tuo. oſtende mihi faciē tuā ut ſciā te. & inueniā gratiā ante oculos tuos. Reſpice p̄p̄lm tuū gentē hanc. Dixitq; dñs. Facies mea p̄cedet te. & requiē dabo t̄. Et ait moyſes. Si nō tu ipſe p̄cedis. ne educas nos d̄ loco iſto. Jnde ſcire poſſim ego & p̄p̄lus tuus. ſi inuenīſſe nos gratiā ī ſpectu tuo. nī ambulaueris nobiſcum. ut glorificēmur ab oībus p̄plis q̄ habitant ſup̄ tram. Dixit ā dñs ad moyſen. Et ūbum iſtud q̄ locutus es faciā. Inuenīſti ē gratiā coram me. & te ipſum noui ex noīe. Dixit ei. Oſtende mihi gloriā tuā. Rx. Ego oſtendā oē bonū t̄. & uocabo in noīe dñi coram te. & miſerebor cui uoluero. & clemens ero ī quē mihi placuerit. Rurſusq; ait. Nō poteris uidere faciem meā. Nō ē uidebit me hō & uiuet. Et rursū. Ecce inquit ē locus apud me. & ſtabis ſup petram. Cūq; tranſibit gloria mea. ponā te ī foramine petre. & protegā dextera mea donec tranſeam. Tollamq; manū meā. & uidebis poſteriora mea. faciē aūt meā. uidere nō poteris. C AX vj.

Dixitq; dñs ad moyſen. Dolea tibi duas tabulas lapideas ad inſtar priorum. & ſcribā ſup eas uba que habuerāt tabule quas fregiſti. Eſto paratus mane ut aſcendas ſtatī ī montē ſynai. ſtabisq; mecū ſup uerticē montis. Nullus aſcendat tecū. nec uideatur q̄ſquam p̄ totū montē. Oues q̄ & boues nō paſcant ante montē illū. Dolauit q̄ duas tabulas lapideas ſicut ante fuerāt. & nocte ſurgens aſcendit in montē ſynai ſicut p̄ceperat ei dñs. portans ſecū tabulas. Cūq; deſcenderet dñs p̄ nubē. ſteterit moyſes ſecū ibi. & inuocauit nomen dñi. Et tranſeunte dño ante eum. ait: Dñator dñe deus miſericors & clemēs. patiēs & multe miſericordie & uerax. qui cuſtodis miām ī milia. q̄ auferas iniquitates & ſcelera & peccāta. nullusq; apud te per ſe innocens ē. q̄ reddis iniquitatem patrū ī filios ac nepotes. in tertiā & quartā gēnationem. feſtinuſq; moyſes curuatus ē ꝑ terrā. & adorans ait. Si ergo inuenī gratiā ī ſpectu tuo dñe. obſecro ut gradiaris nobiſcum. p̄p̄lus enī dure ceruicis eſt. & auferas iniquitates nr̄as atq; peccata. noſq; poſſideas. Rx. dixit dñs. Ego inibo pactum. Videbitis cūctus ſigna facta. q̄ nūquā ſunt uiſa ſup tram. nec in ulla gente. ut cernat p̄p̄lus in quo es medio. op⁹ dei horribile. q̄ faciam ego. Obſerua omnia q̄ hodie mando tibi. Ego ipe eiciā ante faciē tuā amorreū. & chananeū. & hetheum. ferezeū. & heueū. & iebuſeum. Caue ne umq; cū hīabitatoribus terre illi ungas amicitias q̄ t̄ ſint ī ruinā. ſed aras eor̄ delebis. ſimulacra cōfringes. lucoſq; ſuccide. Non adorabis deum alienum. Dñs zelotes nomen ei. dō ē emulator. Ne ineas pactū cū habitatoribus regionis illius. ne cū fornicati fuerint cū diis ſuis. & adorauerint simulacra eor̄. uocet te quīpiā ut comedas d̄ immolato. Nec uxorē d̄ filiabus eor̄ accipies filijs tuis. ne poſt illę cū fuerint fornicate. fornicari faciant & filios tuos in deos ſuos. Deos conflatiles nō facies t̄. Sollēnitatē azimorū cuſtodies. Septē diebus ueſceris azimis. ſicut p̄cepi tibi ī tpe mēſis nouoꝝ. Mense ē enim tunc egreſſus es de egypto. C AX vij.

Omne q̄ aperit uuluā gentis maſculinū meū erit. d̄ omnibus animātibus. tā d̄ bubus quā d̄ ouibus meū erit. Primogenitū aſini redimes oue. Si ā nec faciēs. p̄ eo dederis occidēs. Primogenitū filioꝝ tuoꝝ redimes. nō apparebis in ſpectu meo uacuus. Sex diebus operabis. die aūt ſeptimo ceſſabis. arare & meſſere. Sollēnitatē ebdomadaꝝ facies t̄ primitiis frugum meſſis tue triticee. & ſollēnitatē cū redeunte anni tpe cūcta ꝑdunt. Tribus tpibus anni. apparebit oē maſculinū tuū ī ſpectu omnipotentis dñi dei iſrl. Cū ē tulero gentes a facie tua & dilatauero terminos tuos. nullus inuidebit terre tue aſcendēti te ut apparente ī ſpectu dñi dei tui ter in anno. Nō immolabis ſup fermentū ſanguinē hoſtie mee. nec reſidebit mane de uictima ſollempnitatis phase. Primitias

xxxij.

frugum ñre tue: offeres in domo dñi dei tui. Nō coques hedum in lacte matris sue. c xxx vij.

Dixitq; dñs ad moysen. Scribe t̄ uba hec: q̄bꝫ tecum ꝥ cū isrl ꝥpigi fedus. fiunt ḡ ibi cum dño. xl. dies. ꝥ xl. nocte. panē nō comedit. ꝥ aq̄ nō bibit. Et scripsit in tabul' ubi fedus decem. c xxx viij. Cumq; moyses descenderet de mōte synai. tenebat duas tabulas testimonij. ignorabat q̄ cornuta esset facies sua ꝓ sermone sermonis dī. Videres ē aaron ꝥ filij isrl cornutā moysi faciē. timueruntq; accedere. Vocauitq; ab eo reuisi sunt. tā aaron q̄ ꝓncipes synagoge. Et postq; locutus ē. uenerūt ad eū oēs etiā filij isrl. Quibꝫ ꝓcepit cuncta q̄ audierat a dño. in mōte synai. Impleuitq; sermonibꝫ posuit uelamē sup faciē suā. Qñ ingressus ad dñm. loquēs cū eo. auferebat donec egrederet. ꝥ loq̄batur ad filios isrl omīa q̄ sibi fuerāt ꝓcepta. Q̄ uidebant faciē egredientis moysi ee cornutā. si operiebat rursus ille faciē suam si quō loqueretur ad eos. c xxx viij.

xxxv Congregata omī turba filioꝝ isrl. dicit ad eos. Hec sunt q̄ iussit dñs fieri. Sex diebꝫ facietis opus. septimꝰ dies erit uob' sc̄s sabbatū. ꝥ requies dñi. Quicūq; fecerit opus in eo. occidetur. Nō succendetis ignē in omnibꝫ habitaculis uris. p die sabbati. c xl. Locutus moyses ad cōem cet uā filioꝝ isrl. Iste ē sermo quē ꝓcepit dñs dicēs. Separate apud uos ꝓmicias dño. Oīs uolūtarius ꝙpto animo offerat eas dño. Aurū. argentū. es. laneū ꝥ purpurā. coccūq; bis tinctū. ꝥ byssum. pilos caprarū. ꝥ pelles arietū rubricatas. ꝥ lanā tinctas. lignū sethym. ꝥ oleū ad luminaria ignādū. ꝥ ut fiant unguentū. ꝥ thymiama suauissimū. lapides onichinos. ꝥ gēmas ad ornatū sup humerale ꝥ rationale. Et quicūq; uīm ē sapiēs ueniat. ꝥ faciat q̄ dñs imperauit. tabernaculū scilicet. ꝥ tectū ei. atq; operimētū. anulos. ꝥ tabulata eius uectes. ꝥ bases. ante ꝥ uectes. ꝓpitiatoriū. ꝥ uelū q̄ ante illud opponit. mēsā cū uectibꝫ. ꝥ uasis. ꝙpositionis panibꝫ. candelabrū ad luminaria suspendenda. uasa illius. ꝥ lucernas. ꝥ oleū ad nutrīenda ignīa. altare thymiamatis. ꝥ uectes. oleū unctionis. thymiama aromatū. tentoriū ad ostiū tabernaculi. altare holocausti. ꝥ craticulā eius eneā cū uectibꝫ. ꝥ uasis suis. labrū ꝥ basim ei. cortinas atriī cū columnis. ꝥ basibꝫ. tentoriū in foribꝫ uestibuli. funiculos tabernaculi. ꝥ atriī cū funiculis suis. uestimēta quoq; usus ē ministerio sanctī. uestes aaron pontificis. ac filioꝝ ei. ut sacerdotio fungant̄ in. Egressaq; oīs multitudo filioꝝ isrl a conspectu moysi. obtulit mēte ꝓmptissima atq; uouta ꝓmicias dño ad faciendū opus tabernaculi. testimōij. quicq; ad cultū. ꝥ ad uestes sc̄as necessariū erat. uiri cū mulieribꝫ sibule. armillas. ꝥ aures. anulos. ꝥ dextralia. Oē uas aureū. i donaria dñi sequntī ē. Sigs hyacinct̄. ꝥ purpurā. coccūq; bis tinctū. bissum. ꝥ pilos caprarū. ꝥ pelles arietū rubricatas. ꝥ lanā tinctas. argentū. ꝥ es. metalla obtulerūt dño. lignaq; sethym ad usus. Et mulieres doctē dederūt q̄ neue-

rant. lanā tinctū. purpurā. ꝥ cocc̄ū. ac byssum. ꝥ pilos caprarū. sponte ꝓpria cuncta ministrantes. Principes uō obtulerūt lapides onichinos. ꝥ gēmas. ad superhumerale ꝥ rationale. aromataq; ꝥ oleum ad luminaria. gemmādi. ꝥ ad ungūentū. ac thymiama odoris suauissimi. ꝓmptissimū. Oēs uiri ꝥ mulieres mēte deuota obtulere donaria. ut fieret opus q̄ iusserat dñs ꝓ manū moysi. Cūctis filijs isrl uoluntaria dño dedicantibꝰ. c xlj.

Dixitq; moyses ad filios isrl. Ecce uocauit dñs nōīe beselehel filiū uri filij hur. de tribu iuda. ꝥplenit eū spū dei. sapia. ꝥ intelligētia. ꝥ scīa. omīq; doctrina. ad excogitandū. ꝥ faciendū op' auro. ⁊ argēto. ere. sculpendiq; lapidibꝫ. ꝥ opē carpentario. quicq; fabre adinuenīr pōt. ꝥ de tribu dan. Adiunxit ei. ooliab. q̄ filiū achisamech. de tribu dan. Amboꝝ eruditi sapia. ut faciant opa abietaria. polimitaria. ac plumaria. de iacinct̄o. ꝥ purpura. coccoq; bis tinctō. de byssō. texantes ac noua quēq; reperiant. Fecerūt q̄ beselehel. ⁊ ooliab. ⁊ oīs uir sapiens. quē dedit dñs sapiām. ꝥ intellectū. ut scīrent fabre operari q̄ iussus sanctuarij necessaria sunt. ꝥ q̄ ꝓcepit dñs. Cūq; uocasset eos moyses. ⁊ eōm eruditū animū. ad dicta. os sapiā. ꝥ q̄ sponte sua obtulerāt se ad faciēdū opus. ꝥ uidit eos uniuersa donaria filioꝝ isrl. Et cū istarēt opi condie. mane ꝓmissa uota offerebant. Vñ artifices uenīr. ꝥ pulsi. dixerūt moysi. Plus offert ꝓpl's. q̄ necessariū ē. Iussit q̄ moyses p cūctis uoce cantari. Nec uir ꝥ mulier quicq; ultr offerat in opē sanctuarij. Sicq; cessatū ē ab munib' offerendis. eo q̄ oblata sufficerēt. ꝥ superhabundarēt. Fecerūq; oēs corde sapientes. ad explendū opus tabernaculi cortinas. x. de byssō retorta. ⁊ iacinct̄o. ⁊ purpura. coccoq; bis tinctō. opere uario. ⁊ arte polimita. Q̄rū una habebat i longitudīe. xxviij. cubitos. ⁊ i latitudīe. iiij. una mēsura erat oīū cortinaꝝ. Cōiunxitq; cortinas. v. alteram alteri. ⁊ alias. v. sibi iūcte copulauit. Fecit ansas iacinctinas i ora cortine unius. ꝥ utrinq; late. ⁊ i ora cortine alterius similr. ut ꝓ se iūcte ueherent ansa. ⁊ mutuo uingerēt. Vñ. xl. fudit cōtinus aureos q̄ necterēt cortinaꝝ ansas. ⁊ fierent unū tabernaculū. Fecit ⁊ saga. xi. de pilis caprarū. ad opiendū tectū tabernaculi. Vnū sagū habebat i longitudīe cubitos. xxx. ⁊ latitudīe cubitos. iiij. Vnī mēsure erāt oīa saga. Cōiunxit. v. unā sectā. ⁊ vi. alia sepatī. Fecitq; ansas. l. i ora sagi unius. ⁊ l. i ora sagi alterius ut sibi iūcte iungerēt. Fibulas eneas. l. q̄bꝫ necterent tectū. ut unū pulsū ex oīb' sagis fieret. Fecit ⁊ operimētū tabernaculi de pellibꝫ arietū rubricatis. aliudq; de supiori uelamīe. de pellibꝫ iacinctinis. Fecit ⁊ tabulas tabernaculi de lignis sethym stantes. Decē cubitoꝝ erat longitudo tabule unius. ⁊ unius ac semis cubitus. latitudo retinebat. Bine i capitura erāt p singulas tabulas. ut alia alii iungerēt. Sic fecit in oībꝫ tabulis tabernaculi. e quꝫ. xx. ad plagā meridianā erāt. q̄ austrū. cui. xl. basibꝫ argēteis. Due bases subiuncta tabula ponebant̄. et rursus anguloꝝ parte ubi tabernaculi latera in angulū terminant. Ad plagā q̄. tabernaculi q̄ respi-

spirit ad aquilonē. fient .xx. tabule cū .xl. argenteis ba
sibꝰ. duas bases ꝑ singlas tabulas. Cōtra occidentē uō id
ē ad eam partē tabernaculi que mare respicit. fec̄ sex tabu
las. & duas alias ꝑ singlos angulos tabernaculi retro. q̄ uide
re erāt a dextrum usq; sinistrum. & unū. & pariter partē fe
rebant. Jta fient omnia q; parte ꝑ angulos. ut ex eo cōstent
simul. tabule. & habeāt bases. xvj. binas scilicet ba
ses sub singulis tabul. fient & uectes de lignis sethym. v. ad
omnēdas tabulas unius lateris tabernaculi. & v. alios ad alterius
lateris tabulas earundē. & eos .v. alios uectes ad occi
dentalem plagam tabernaculi q̄ mare. fient q; uectes alium
q ꝑ medias tabulas ab angulo usq; ad angulū pertendat.
Jpsi aūt tabulas deaurabunt. & circulos eoꝝ. fient aureos ꝑ
quos uectes ducti possint. quos & ipsos auro laminis o
perient. fec̄ & uelum de hyacintho purpura. & cocco. & by
sso retorta. opere polymitario. & auro. atq; distinctū. & quat
tuor columnas de lignis sethym. quas cū capitibus deaurabit. fusi
libus earū argenteis. fient & tentorium introitui taber
naculi. de hyacintho. & purpura. & cocco. bysso q; retorta. opere
plumario & columnas .v. cū capitibus suis. quas operta
uro. basesq; earum fudit eneas. CAPVT XXXVI.
Fecit aūt beseleel. & arcam de lignis sethym. & intra duos
cubitos semis altos. & longitudine. & cubitū. ac semissē latitudi
ne. Altitudine q; uni cubiti fuit. & deauravit eam auro purissimo. intus ac foris. & fecit illi coronā auream
per gyrum. & flans quatuor anulos aureos ꝑ. iiij. angulos ar
cē. duos anulos ad latus unum. & duos ad latus alterum. ut ueles q; ferant
de lignis sethym quos uestiuit auro. & quos miserit in anulos q
erant in latere arce. ad portandū eā. fient & propitiatorium de
auro purissimo. duos cubitos & dimidij
in longitudine. & cubitum ac semis in latitudine. duos & cherubin
aureos ductili. quos posuit ex utraq; parte propitiatorij. ex
uno latere unum. & ex alio. cherubin alterum in summa
te parte. alterum. duos & cherubim in singul summitatibus
propitiatorij. extendentes alas & tegentes propitiatorium. respi
cientes mutuo se. fient & mensā de lignis sethym in longi
tudine duos cubitos. & in latitudine unius cubiti. q̄ habebat
in altitudine cubitum ac semissē. Circūdedit q; eā auro pu
rissimo & fecit illi labium aureū per gyrum. & ipsi labio coro
nā auream. fusilem. iiij. digitos & super eandē alteram coro
nā auream. fudit & quatuor circulos aureos. quos posuit in
quatuor angulis singulos ꝑ singulos pedes iuxta coronā. ut
mittat per eos uectes ut possit mensa portari. Ipsos quoq; ue
ctes fecit de lignis sethym & circumdedit eos auro. & fecit ad
huius usus iuste. acetabula. fialas. cyathos. & thymbula
de auro purissimo. Fecit & de eodem altare holocausti. de lignis sethym. quinq; cubitos
in quadrum. & tres in altitudine. cui cornua de angulis procedūt.
Operuitq; illud ere nis laminis. & usus eius fuit. ut recipe
rent fusa. lebetes. fusapes. fuscinulas. unancos. & ig
nium receptacula. Cratesq; de ī machinā teres fecit ereas.
& subter eam in altaris medio. mittā. fusiles quatuor anulos ꝑ
totidē retinacula sumitates. admittēdos uectes ad por
tandū. Ductos & ipsos fecit de lignis sethym & operuit lam
minis ereis. iduxitq; in anulos q̄ in altaris lateribus emi
nebāt. Jpm ā altare nō erat solidū sed cauū & tabulatū.
& intus uacuū. fecit & labrū ereū cum basi sua de spe
cul mulierū. q̄ excubabant ostiū tabernaculi. & tunc
in cauū australi plagā erāt tentoria byssina retorta. cubito
rum. c. columne eorum. xx. cū basibꝰ suis. capita columnarū & to
ta species celatura angustea. Eque ad septēmonis pla
gā. tentoria. columne. basesq; & capita columnarū eidem &
mensure & operis ac metalli erant. Jnea uō plaga que occi
dentē respicit. fuere tentoria cubitorum. l. columne. x. cum
basibꝰ suis ereis. & capita columnarū & celata argentea. Ju
xta q̄ orientē. l. cubitorum parauit tentoria. Eq̄lib; .xv. cu
bitos columnarū & tum. cū basibꝰ suis unū tenebat latus.
& in parte alia. qa utraq; introitū tabernaculi fuit. xv. eque
cubitorum erāt tentoria. columne tres & bases totidē. Cuncta
autē tentoria. byssina retorta tenuerit. Bases columnarū
fuere ereę. capita & earum celatura sunt argentea. Et
ipse columne omnes uestiunt argento. Et in introitu ea
opere plumario fecit tentoriū. ex iacinto. purpura. & cocco
& bysso retorta. q̄ habebat .xx. cubitos in longitudine.
Altitudo uō .v. cubitorum erat. operta similiq; & antea
my habebant tentoria. Columne ā introitu fuere. iiij.
cū basibꝰ ereis. capitaq; earū & celature argentee. Omni
bus quoq; tabernaculi & atrij ꝑ gyrum. fecit ereos. Hec sū
strumenta tabernaculi testimonij. q̄ numerata sunt iuxta ꝑ
ceptū moysi. in ceremonias leuitarū ꝑ manū ythamar fi

xxxvij.

lij aaron sacerdotes · que beseleel filius hur filij hur
de tribu iudæ. dño ꝑ moysen iubente ꝙpleuit · unctio ei
socio eoliab filio achisamech de tribu dan · qui ꝛpe artifex
lignoꝝ egregius fuit · ꝛpolimitarius · atq; plumarius · et ia
cto · ꝛpurpura · ũmiculo · byssoCe ãuꝝ q̃ expensũ ẽ in
ope scãi · q̃ oblatũ ut donarys · xx · ij · talẽtoꝝ fuit
· septingẽtoꝝ · xxx · siclorꝝ · ad mẽsurã scãi · Nũs q̃
argẽti de donarys ꝑ · c · talẽtoꝝ · & mille septingẽtoꝝ · lxxv ·
siclorꝝ · ad mẽsurã scãi · Medius siclus ꝑ capita singlo
rum · Oblatũ ẽ abhis q̃ mẽserant · ad nũm · xxx · ãnis &
sup · de sexcentis · iij · & mille · & quingẽtis · l · amatoꝝ · fuer
ꝓtrea · c · talẽta · argẽti · ex q̃bꝰ conflate fuũt bases scãi
& introitus ubi uelũ pendet · Centũ bases fuũ fuũt de ta
lẽtis · c · singul · talẽtũ ꝑ singulas bases fusptarũ · De
mille ã septingẽtis · & lxxv · fecit capita colũnarꝝ · q̃s ꝛpi
ẽctum · auro · Ets q̃ oblata fuũt talẽta · lxij · mlia · & cccc ·
sup sicli · ex q̃bꝰ fuse sunt ĩ introitu tabnaculi testimõij ·
& altare · & eũ ãi ereula sua · oĩaq; uasa que ad usũ ei
pertinẽt · & bases atrij · tam in circuitu quã in ingressu eius · &
pxilli tabnaculi · atq; atrij ꝑ gyrum · De iacincto · & pur
pura · & ũmiculo · ac bysso · fecer uestes quibꝰ induerẽt · aaron
qui ministraturꝰ ĩ sctis · sicut ꝓcepit dñs moysi · Fecer igr
ephũ aurũ · iacinctũ · & purpura · coccũ · bis tinctũ · & byssũ · retorta ·
ope polimitario · Inserta q; bracteas au
reas · & secuerunt ĩ fila · ut possent texi cũ ꝑdictis colo
ribus · & subtemine · Duasq; oras sibi inuicẽ copulatas · ĩ utrq;
latꝰ suũ · in capitibus · & habuit ex eis decolorib⁹ · sicut ꝓcepit dñs
moysi · Onychinos · & duos lapides onichinos · astrictos · & in
clusos auro · & sculptos arte gẽmaria · nõibꝰ filioꝝ · isr ·
sicut ꝓcepit dñs moysi · Fecit & rationale · opꝰ polimiti
ci · ex ephi · opus · & ipsũ · duplex · mẽsure
palmi · & posuit ĩ eo gẽmas · ordines quatuor · Sardij · topazius · & smaragd · Insedo carbunculꝰ · sa
phyrus · & iaspis · Ligurius · agathas · & amethystus · In
quo · chrysolitus · onichinus · & beryllus · circũdati · & inclusi
auro · & ordines suos · Ipsiq; lapides · xij · sculpti erãt · nõibꝰ · xij ·
tribuũ · isr · singli · ꝑ nõia · singulos · Fecer · & rationali
& cæreulas sibi inuicẽ cohærentes de auro purissimo · &
duos anulos · & totidẽ anulos aureos · Posuq; anulos · ꝑ su
erunt · & utrinq; latꝰ rationalis · equis · penderẽt · due catenæ
aureæ · quas inseruerũt · oĩbus · q̃ ĩ sup humerali · angulus
eminet · Hæc · & ĩ · & retro · & q̃ nectebãt sibi · ut sup humẽ
rale · & rationale · mutuo necterent · ĩtacta · ad dalthei · & ita
nullo fortius copulata · q̃s ingredi · utra · & cincta · ne
laxe fluerẽt · & se inuicẽ mouerent · sicut ꝓcepit dñs moysi ·
Fecer · & q̃ · & humerale · totã · & cæruleã · & caputiũ
in superiori parte · & medium · oĩaq; ꝑ gyrum · caputij · & circulꝰ ·
decorum · aurũ · & pedes · mala punica · ex cæruleo · purpura · &
ũmiculo · ac bysso · retorta · & tintinnabula · de auro · mundis
simo · q̃ posuerũt · inter mala granata · ĩ extrema parte · tintinnabulũ · aureũ · & malũ · punicũ · q̃s ex
ce ꝑgyrum · tintinnabulũ · aureũ · & malũ · punicũ · q̃s ex
natus · & ministrabat · pontifex · qñ · ministrio fungebatur · sicut ꝓ
pit dñs moysi · Fecer · & tunicas byssinas · opere textili · aaron
& filijs eius · & mitras · & cidaris · & ornatus · suos · de bysso · & femora
lia · q̃ · de · linea byssina · angulũ · uõ · de bysso · retorta · & iacincto · & pur
pura · ac ũmiculo · distinctũ · arte plumaria · sicut ꝓcepit dñs
moysi · Fecer · & laminã · sacræ · uenãtionis · de auro · purissimo ·
& scripserũt · in ea · opere · gẽmario · sctũ · dñi · & struxerũt · ea · cũ · mi
tra · uitta · iacincta · sicut ꝓcepit dñs moysi · Perfectũ · ẽ · igitur
omne · opus · tabnaculi · & · recti · testimõij · Fecerũt · filij · isr · cuncta
que ꝓcepit dñs moysi · & obtulerũt · tabnaculũ · & · & · & · & · tectũ · & omne
sũ · & supellectilẽ · & · & · & · &

tabulo testimonij. offerens meo holocaustū ⁊ sacrifi
a ur dñs umpleat. Labrū quoq; stanum unc tabnacu
li testimonij ⁊ altare. implens illud aqua. Lauerīq; mo
yses ⁊ aaron ac filij eius manꝰ suas ⁊ pedes. cū ingdere
tur tecū sedens ⁊ accederēt ad altare. sic ꝓcepit dñs.
Erexit ⁊ atrū ꝓ gyrū tabnaculi ⁊ altare. duxitq; uim
troniu eius tenturio. explum

rlu Ostquā cuncta ꝓfecta sunt. opuit nubes tabnaculū
testimonij. ⁊ gla dñi umpleuit illud. Nec potuit moyses
ingredi tecum sedens. nube opiente oīa. ⁊ maiestate
dñi choruscante. qa cūcta nubes operuerat. Si qñ nubes
tabnaculū deserebat. ꝓficiscebant filij isrl ꝓ turmas su
as. Si pendebat desup. manebant ī eodē loco. Nubes qp
te dñi umbrabat ꝓdiē tabnaculo. ⁊ ignis ī nocte. ui
dentib; ꝑsis isrl ꝓ cunctas mansiones suas.

Explicit esclemoth .i. exodus.

Locutꝰ ē dñs ad moysen dicens. tabnaculo testimonij.
ui Quid offerant ꝓ delicto ignorantie a sacerdote.
uii Quid pro negligentia.
iii Cū ornatu ⁊ inuento si mactatur. v De holocau-
vi e sacerdote unto ⁊ quid offerat.
vii e hostia ꝓ delicto.
viii e adipe ⁊ sanguine a ferat ⁊ mesto ī manducatio.
viiii e sacrificio salutari.
x Iussit moyses aaron ⁊ filios ei⁹ ⁊ induit eū uestē.
xi Iussit aaron ⁊ filios eius uelint ⁊ obtulerē holocausta
⁊ sacrificia ⁊ descendat ignis ⁊ ꝑsumpsit ndub ⁊ abiu.
xii Iuber sacerdotes cū accedē ad altare unū ī bilē.
xiii De sacrificio quod remanserat
xiiii e pecudib; manducandis.
xv e pisib; qui manducentur.
xvi e uolatilib; nō manducandis.
xvii De pecudib; ī manducē. xviii De reptilib; ī mūd.
xix e mulliere que masculū pepit.
xx De tactu lepre. xxi Mūdū alep ostendi.
xxii De macula lep indomo. xxiii De uno an fuit fluxꝰ.
xxiiii De mulliere que fuit ī fluxu sanguinis.
xxv Q̄ debent aaron ingredi assidue intrē insā.
xxvi Septimo mēse decimo die mēsis celebrādū.
xxvii De uictima ꝓ de sacerdos offerendi.
xxviii Sanguine ⁊ ꝑ se mactuū ī manducandū.
xxviiii De uictimis ⁊ fetu capti nō cōmedendū.
xxx Cum oī domestica grīs ī dormiēd. xxxi De adulēd.
xxxii Cōs ee debē qui ad dñm ꝓmeāt.
xxxiii De iquinas messis pauperib; dimittēdis.
xxxiiii De furādo. ī mentiendo. nec pmurmurādo.
xxxv De primū ī ledendo. xxxvi De credē mēnar. ī dein.
xxxvii Non maledices surdo. ī ante cecū pones offend.
xxxviii Nō iudicab iuste. xxxix. Personas ī accipies.
xl De non ambulabis dolose.
xli Non infundes msanguine ꝓximi tui.

Non odens fratrē tuū ī mendicab te ipm. xlii
Diliges ꝓximū tuū tanq̄ te. xliii
Iumenta tua nō sines coire diuso grū. xliiii
Este que exduso ornatu ī induens. xlv
Iqs dormierit cū ancilla desponsata uiro. xlvi
Nō augurandū ut auspicandū. xlvii
Nō ꝓfanab filiā tuā ut mechiam. xlviii
Detractoes ⁊ incantatores ī audiendos. xlviiii
Senices ⁊ ꝓbos honorādos. l. Aduenā diligē.
Pondera ⁊ mēsuras equa habendas. li
Qui de semē suo dederit moloch. lii
Quiq; se ue fuerit uentriloquꝰ. liii
Qui maledixerit pri aut matri. liiii
Adulteri puniendi. lv
Cum uxore patris qui dormierit. lvi
Iqs mansuri cū nuru sua. lvii
Qui coierit cū masculo cotu femineo. lviii
Qui acceperit mulierē ⁊ matrē ei⁹. lviiii
Qui coierit cū quadrupede morian. lx
Quecūq; mulier cauda cōtra ꝓpecus accesserit. lxi
Quiq; acceperit sororē suā. lxii
Iqs cū mēstruata ut cū uxore patris. lxiii
De uentriloquo ⁊ incantatore. lxiiii
Sacerdotes immullo ingnan si ee scos. lxv
Filia sacerdotis si ꝓstituat ad fornicandū. lxvi
Homo inquo fuerit macula. lxvii
Sacerdos immūdus si accesserit ad sca ꝑ mittat. lxviii
Sanctificata ⁊ uitiosa nō offerenda. lxix
De sacrificio oblationis. lxx De salsio obfuādo. lxxi
De pascha ⁊ azimis. lxxii De ꝓmicijs mēsis offer. lxxiii
De lumīe luceme oleū inferendum. lxxiiii
Ū q blasphemauerit lapidandū. lxxv
De iubileo. lxxvi De fructu pumpe. lxxvii
De fructu uenundato ⁊ compato. lxxviii
De ydolis nō faciendis. lxxix
De bono assumuo si manduca custodiant. lxxx.
Tribulationib; ⁊ plagis malis afligendis. lxxxi
Oīū masculi ut femine ꝓpio offerendū. lxxxii.

Incipit ingressio .i. leuiticus.

Liii

moysen. ⁊locutꝰ ē ea dñs de tabnaculo testimōij. dicens.
Loquē filijs isr. ⁊dices ad eos. Homo qui obtulerit ex
uob hostiam dño de pecoribꝫ. id ē de bubꝫ ⁊ouibꝫ offerēs
victimas. si holocaustum fuerit eius oblatio. ac de armē
to. masculū imaculatū offeret ad ostiū tabnaculi testi
monij. ut placandus sibi dñm. Ponetq; manū sup caput
hostie. ⁊acceptabilis erit. atq; in expiationē ei. p̄fficiens.
Immolabitq; uitulū coram dño. offerent filij aaron
sacerdos sanguinē ei. fundentes p altare circuitū. q̄ ē añ
ostiū tabnaculi. Detractaq; pelle hostie. artus infrustā
dent. ⁊subponēt in altare ignē. struent ligna. añ ops
ita. ⁊membra que cesa sunt. desup adponātes. caput. uidu
et. ⁊axungia. q̄ adherent iecori. ⁊renibus. ⁊pectoris lone. aq.
adolebitq; ea sacerdos sup altare. in holocaustū. ⁊suauē
odorē dño. Qd si de pecoribꝫ oblatio ē. de ouibꝫ siue de caꝑ
holocaustū. āmaculū. ⁊absq; macula offeret. Immolabit
q; ad latus altaris. q respicit. ad aquilonē coram dño. Sā
guinē uō illius fundēt sup altare filij aaron p circuitū.
diuidētq; membra. caput. ⁊oīa que adherent iecori. ⁊ponēt
sup ligna quibꝫ subiacēbit ignis. Interiora uō ⁊pedes
lauabūt aqua. ⁊oblata oīa adolebit sacerdos sup altare
in holocaustū. ⁊odorē suauissimū dño. Si aut de armen
tis holocausti oblatio fuerit dño. de taurinis. ⁊pullis colūbā
rū. offeret eam sacerdos ad altare. ⁊retorto adorsū capite.
ac rupto uulneris loco. detrahē sanguinē sup extremū
altaris. uelicula uō gutture ⁊plumis. proiecta p
altare ad orientalē plagā in loco in quo cineres effundi
solent. offringetq; alas eius. ⁊ūs scindet nō ferro diui
det eam. ⁊adolebit sup altare lignis igne suppōto. Ho
locaustū ē. ⁊oblatio suauissimi odoris dño. Anima cū obtu
lerit oblationē sacrificij dño. similа erit eius oblatio. fun
detq; sup eam oleum. ⁊ponet thus. ac deferet ad filios
aaron sacerdotes. Quoꝝ unus tollet pugillū plenū si
mile. ⁊oleo. ac totū thus. ⁊ponet memoriale sup alta
re in odorē suauissimū dño. Quod aut reliquum fuerit de sa
crificio. erit aaron ⁊filioꝝ eius. sanctificatꝰ de oblationib⁹
dñi. Cū aut obtulerit sacrificiū coctū in clibano de si
mila. panes absq; fermento. oleo spargi. ⁊lagana
absq; fermento oleo lita. Si oblatio tua fuerit de sartagine si
mile. oleo. absq; fermento. dumdes ea minutatim.
⁊fundes sup oleū. Si in craticula sacrificiū. eque si
mila oleo conspergetur. quā offerens dño. trades in manꝰ
sacerdotis. Et cum obtulerit eam. tollet memoriale de
sacrificio. ⁊adolebit sup altare in odorē suauitatis dño.
Quicquid aut reliquum est. erit aaron ⁊filioꝝ eius. sanctificatꝰ
de oblationib⁹ dñi. Omnis oblatio que offeretur dño absq;
fermento fiet. nec quicq; fermenti ac mellis adolebit
in sacrificio dñi. Primitias uestras offerētes munera
sup altare uō in ponent in odorē suauitatis. Et quicquid ob
tuleris in sacrificijs. sale condies. nec auferes sal fœde
ris dei tui de sacrificio tuo. In omni oblatione tua offeres sal.

Si aut obtulerit munus primitiarum. frugum tuarum dño. de spi
gis adhuc uiridibus. torrebis eas igni. ⁊franges immodi
farris. ⁊sic offeres primitias tuas dño. fundes sup oleum
⁊thus imponēs. quia oblatio dñi ē. De qua adolebit sa
cerdos memoriale. manipulū farris ⁊olei. ⁊totū thus. ℣ si
si hostia pacifico. fuerit eius oblatio. si de bubꝫ uoluerit of
ferre masculū siue feminā. immaculata offeret coram dño. po
netq; manū sup caput uictime sue. q̄ immolabit in introitu
tabnaculi. fundētq; filij aaron sacerdotes sanguinē p circui
tū altaris. ⁊offerent de hostia pacifico. in oblationē dño. a
dipē q operit uentrem. omnia. ⁊eqd pinguedinis intrinsece ē. duo
renes cū adipe quo tegunt ilia. ⁊reticulū iecoris cū re
nunculis. adolebuntq; ea sup altare in holocaustū. ignis
igne suppōto. in oblationē suauissimi odoris dño. Si ui
de ouibꝫ fuerit eius oblatio. ⁊pacifico. hostia. siue masculū
siue feminā obtulerit. immaculata erit. Si agnū obtulerit o
blā dño. ponet manū sup caput uictime sue. q̄ immolabit
in uestibulo tabnaculi testimonij. fundētq; filij aaron san
guinē eius p altare circuitū. ⁊offerent de pacifico. hosti
a sacrificiū dño. adipē. ⁊caudā totā cū renibꝫ. ⁊pinguedi
que operit uentrē. atq; uniuersa intrinseca. ⁊utrūq; renū cum
eis. adipe qui est circa ilia. reticulūq; iecoris cū renunculis.
⁊adolebit ea sacerdos sup altare in pabulū ignis. ⁊obla
tionis dñi. Si capra fuerit eius oblatio. ⁊obtulerit eā dño.
ponet manū suā sup caput eius. ⁊immolabitq; eā in in
troitu tabnaculi testimonij. ⁊fundet filij aaron san
guinē eius. p altare circuitū. Tollentq; ex ea in pabulū ig
nis dño. adipē qui operit uentrē. ⁊q̄ tegit uniuersa intrinseca.
duos renunculos cū reticulo q̄ ē sup eos iuxta ilia. ⁊
uuinā iecoris cū renunculis. adolebitq; ea sacerdos sup
altare. in alimoniā ignis. ⁊suauissimi odoris. Omis ad
eps dñi erit iure perpetuo in generationibus. ⁊habitac
nibus. nec adipē nec sanguinē omnino comedens. ℣ ℣
Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Loquere filijs isr. Gal. 1.
Anima cū peccauerit p ignorantiā. de omnibus mandatis
dñi que fieri uetant. ut si faciendo quippiā fecerit. si sacerdos
qui ē unctus peccauerit delictoq; faciens populum offerat
p peccato suo uitulū immaculatū dño. ⁊adducet ulū
ad ostium tabnaculi testimonij coram dño. ponetq; ma
nū sup caput eius. ⁊immolabit eum dño. Intinget q̄
de sanguine uituli. inferens illud intra tabnaculū testi
monij. Tingetq; unus digitus in sanguine aspergetq;
um septies coram dño. ꝙ uelum sanctuarij. ponetq; de eode
sanguine sup cornua altaris thymiamatis gratissimi
dño. q̄ ē in tabnaculo testimonij. Omne aut reliquum
sanguinē fundet ad basem altaris holocausti. in introi
tu tabnaculi. Et adipē uitulo offeret. p peccō ei. eiq;
operit intrinseca. quia oīa que intrinsecus sunt. duos reni
culos. ⁊reticulū q̄ ē sup eos iuxta ilia. ⁊adipē iecoris
cū renunculis. sicut auferetur de uitulo hostie pacifico.
⁊adolebit ea sup altare holocausti. pellem uō ⁊omnis

carnes cum capite ⁊ pedibꝫ ⁊ intestinis ⁊ fimo ⁊ reliquo
corpe efferet extra castra in locū mundū ubi cineres effundi
solent. incendetq; ea sup lignoꝫ struem. quę i loco effusi
num cremabunt cinerē. Quod si omīs turba israhel igno
rauerit ⁊ p ignorātiā fecerit quod cōtra mandatū dñi ē ⁊
postea intellexerit peccatum suū. offeret vitulū p peccō.
adducetq; eum ad ostiū tabernaculi ⁊ ponet semotes sp li
manus sup caput eius coram dño. Jmmolatoq; vitulo
in conspectu dñi. tollet sacerdos q unctus ē de sanguine ei
in tabernaculū testimonij. tincto digito aspergens septies ex
uelum. ponetq; de eode sanguine in cornibꝫ altaris qđ ē
coram dño in tabernaculo testimonij. reliquū ā sanguinē
fundet iuxta basem altaris holocausti. q ē in ostio tab
naculi testimonij. Omēq; eius adipē tollet ⁊ adolebit eum
sup altare. sic faciens ⁊ hoc vitulo quō fecerat ⁊ pōtifex pro
grege. p eis sacerdote. ⁊ propitius erit dñs. Jpm aūt vitu
lū efferet extra castra. ⁊ cōburet sic ⁊ primū vitulū. ga
p peccō ē multitudinis. Si peccauerit princeps ⁊ fecerit unū
e plurib; p ignorantiā q dñs lege. p hibetur. ⁊ postea in
tellexerit peccatū suū. offeret hostiam dño hyrcum de capri
mandrū. ponetq; manū suā sup caput eius. Cūq; immola
tus fuerit eum i loco ubi solet macta holocaustū coram dño. q. p
peccō ē. tinget sacerdos digitū in sanguine hostie. p peccō.
tangens cornua altaris holocausti. ⁊ reliquū fundet ad
basem ei. Adipē uō adolebit sup. sic i victimis pacifi
cis fieri solet. rogabitq; p eo. ⁊ p peccō eius. ⁊ dimittet
ei. Si peccauerit aūt p ignorantiā de his ꝙ fieri solet
erbis que dñs lege. p hibentur. atq; delinquerit. ⁊ agnouerit
peccatū suū. offeret capram immaculatā. ponetq; manum
sup caput hostie. q. p peccō ē. ⁊ immolabit eam i loco holo
causti. Tolletq; sacerdos de sanguine ei digito suo. ⁊ tanget
cornua altaris holocausti. reliquū fundet ad basem eius.
Omē aūt adipē auferet sicut auferri solet de victimis
pacifice. ⁊ adolebit sup altare in odorē suauitatis dño. ro
gabitq; p eo. ⁊ dimittet ei. Si aūt de pecudibꝫ obtulerit
hostiam. p peccō ouē siliceā immaculatā. ponet manū si
cut eius. ⁊ immolabit eam i loco ubi solent holocaustoꝝ
cedi hostie. Sumetq; sacerdos de sanguine ei digito suo. et
tanget cornua altaris holocausti. reliquū fundet ad basē
ei. Omnē q; auferet adipē sicut auferri solet de victimis
pacifice. ⁊ adolebit sup altare in odorē suauitatis dño. ro
gabitq; p eo. ⁊ p peccō eius. ⁊ dimittet illi. iiii.

Jf peccauerit aīa. ⁊ audierit vocē iurantis. testisq; fuerit q aut
ipe viderit aut ꝑsciuerit. si non indicauerit portabit iniquitatē suā.
Aīa que tetigerit aliquid immundū. siue q corpus animalis
immundi siue pecus siue reptile. ⁊ oblita fuerit immū
dicie sue. rea erit ⁊ delinquet. Et si tetigerit quicq; de immūdicia
hois iuxta oēm impuritatē qua polluit solet. oblitaq; cog
nouerit postea. subiacebit delicto. Aīa q iurauerit ⁊ pnūtiā
bijs suis. ut vel male quid faciat vel bene. ⁊ diuīm iuramē
to ⁊ sermone firmauerit. oblitaq; postea intellexerit delictū su
um. agat penitentiā. p peccō. ⁊ offerat agnā de gregibꝫ fi
ue capram. Orabitq; p eo sacerdos. ⁊ p peccō eius. Si aūt
non poterit offerre pecus. offeret duos turtures aut duos
pullos columbarū. dño. unū. p peccō. ⁊ alterū in holocau
stum. dabitq; eos sacerdoti. Et primū offerēs. p peccato.
mactabit caput eius ad pennulas ita ut collo hereat et
non penitus abrumpat. ⁊ aspget de sanguine eius parietē al
taris. Et eqđ aūt reliquū fuerit. fiet distillare ad fundā
mentū eius. qa. p peccō ē. Adipem uō adolebit in holocau
stū. ut fieri solet. Rogabitq; p eo sacerdos. ⁊ p peccō
eius. ⁊ dimittet ei. Si uō ad oblet in holocau
stū. ut fieri solet. Rogabitq; p eo sacerdos. ⁊ p peccō
eius. ⁊ dimittet ei. Si uō non habuerit manus eius offerre
duos turtures. ut duos pullos columbe. offeret. p peccō
simile partē ephi decimā. Nō mittet i ea oleū. nec thus
aliqd apponet. qa. p peccō ē. tradetq; eam sacerdoti. Et pleni
ore ei pugillū humeris. arripiet sup altare in monimentū
eius q obtulit. rogans. ⁊ illo et cętera. Reliquā aūt pars
tē ipse habebit in munē. Locut ē dñs ad moysen dicens.
Aīa si fuerit ꝙ ꝑuaricans commonitus ꝑcepta dñi. non
audierit. ⁊ sibi conscia fuerit dño peccauit. offeret. p delicto suo arietē immaculatū.
de gregibꝫ qui emi pōt duobꝫ siclis iuxta pondꝰ sanctuarij. p
sicq; q. immolat dāpnum restituet. ⁊ quintā partē ponet sup.
radens sacerdoti. Et rogabit. p eo offerent arietē. ⁊ dimit
tetur ei. Aīa si peccauerit. ⁊ ignorantiā. fecerit unū q dñs
lege. p hibentur. ⁊ peccī rea intellexerit iniquitatē suā. offe
ret arietē immaculatū. de gregibꝫ sacerdoti. iuxta estimationē
estimationēq; pecun. qui orabit. p illo qđ nesciens fecit.
⁊ dimittet ei. qa. p peccō est delinquit in dño. iiii.

Locutq; ē dñs ad moysen dicens. Aīa que peccauerit. ⁊
negligēs dño negauit depositū. proximo suo q fidei ei credi
tū fuerit. aut ui aliqđ extorserit. aut calūniā fecerit. siue re
perta inuenerit. ⁊ infitiatꝰ insup peierauerit. ⁊ q libet aliū
explendi facere. in quibꝰ peccare solent homines. iuxta dic
ti. reddet oīa que p fraudē uoluit obtinere integra. ⁊ qn
ta insup parte dño. cui dāpnū intulerat. P peccō aūt
suo offeret arietē immaculatū de grege. ⁊ dabit ei sacer
doti. iuxta estimationē ꝑtis q delicti. Et rogabit. p eo
coram dño. ⁊ dimittet illi. p singul q faciendo peccauit.
Locut ē dñs ad moysen dicēs. Precipe aaron ⁊ v.
filijs eius. Hec ē lex holocausti. Cremabit in altari to
ta nocte. usq; mane. Ignis eius eode altari erit. Vestietq;
sacerdos tunica ⁊ feminalibꝫ lineis. tolletq; cineres
quos uorans ignis exusserit. ⁊ ponēs iuxta altare. spoli
abitur pueris uestimentis. Indueturq; alijs efferet eos extra
castra. in locū mundissimū. usq; ad fauillā. ignem facet.
Ignis aūt in altari semp ardebit. quē nutriet sacerdos
subiunctis ligna mane p singulos dies. Et impōet ho
locausto desup. adolebitq; adipes pacificoꝝ. Ignis ē iste
perpetuus. q usquā deficet in altari. Hec ē lex sacrifi
cij. ⁊ libamentoꝝ. que offerent filij aaron coram dño. ⁊ coram
altari. Tollet sacerdos pugillum simile quę ex sipla ē
oleo. ⁊ totū thus q sup simila positū ē. ⁊ adolebit ille

malitan in monumentū eorum suarumsim dñō. Peliq; ē
partē simile cōmedet aaron cū filijs suis absq; fermēto.
& cōmedet i loco sancto tabernaculi. Idcō autē nō fermentabitur
qua pars eī in dōm offertur incensū. Sanctū sanctoꝝ erit sicut
& pro peccō atq; delicto. Omnes mās stirpis aaron comedēt illd.
Legitimū ac sempiternū ē imolatōr̄ eius in generationibus suis de sacrificijs do
mini. Oīs q tetigēr illa sanctificabitur. VI
Locutꝰ ē dñs ad moysen dicens. Hec ē oblatio aaron
& filioꝝ eius. q̄ offerre debent dño in die unctionis sue. de
ama partē ephi offerent simile i sacrificiū sempiternū. me
diū eius mane. & dimidiū uespe. que i sartagine oleo &
ipsa frigetur. Offerēt autē eam calidā in odorē suauissi
mū dño. sacerdos q pat̄ eius successit. & tota cōburetur
i altari. Oē ē sacrificiū sacerdotū igne consumēt̄. nō qsq; eō
Locutꝰ ē dñs ad moysen dicens. VII medet cero.
Loquē aaron & filijs eius. Jsta ē lex hostie p̄ peccō. In lo
co ubi offertur holocaustum. imolabitur coram dño.
sanctꝰ ē. Sacerdos qui offert. cōmedet eam i loco sc̄o.
uario tabernaculi. Quicqd tetigēr carnes ei sanctificabitur.
Si & sanguis eius uestē fuer aspsa. lauabitur i loco sc̄o.
Vas aut̄ fictile in quo cocta ē confringetur. Si ri uas ene
um fuer. defricabitur & lauabitur aqua. Oīs masculꝰ
de gñe sacerdotali. uescetur carnib; ei. quia sanctꝰ sanctoꝝ ē. Ho
stia enī que offertur p peccō. cui sanguis inferetur i tab
naculū testimonij ad expiandū i sancto nō comedet. sed cō
buret igni. Hec quoq; ē lex hostie p̄ delicto. Sanctꝰ sanctoꝝ ē.
Jcirco ubi immolabitur holocaustū. mactabit̄ & victima
p̄ delicto. Sanguis eius p gyrū fundet̄ altare. Offeret̄
ex ea caudā & adipē q̄ operit uentrē. & pinguedinē que inuenta iux ē. renunculōr̄ duos cū renunculis
& adolebit ea sacerdos sup altare. Incensū ē dñi. p̄ delicto.
Oīs masculus de sacerdotali gñe. uescetur
his carnib; qua sanctꝰ sanctoꝝ ē. Sicut p peccō offert hostia
ita & p delicto. Utriusq; hostie lex una erit. ad sacerdotē
qui ea obtulerit. pertinebit. Sacerdos qui offert holocaustū
victimā. habebit pellem eius. Et oē sacrificiū simile q
coquet̄ i clibano. & quicqd i craticula uel i sartagine
parat̄. eī erit sacerdotis a quo offertur. siue oleo aspa
sum. siue arida fuerit. Cuncti filij aaron equa inter se
& singulos diuidēt. Hec ē lex hostie pacificoꝝ q̄ offert
dño. Si p gratiarum actiōe fuerit oblatio. offerēt panes
absq; fermēto aspsos oleo. & lagana azyma unctа oleo.
coctamq; similā. & colludas. olei admixtione aspersas.
panes quoq; fermentatos cū hostia gratiarū q̄ imolat̄ p
pacificis. Et ex his unū p primitijs offeretur dño. & erit
sacerdotis q fuderit hostie sanguinē. Cui carnes eade
cōmedent die. nec remanebit ex eis quic usq; mane.
Si uotū uel sponte q̄q obtulerit hostiam. eadem lex
edetur die. Si & quid ex eis tertia remanserit. igne cremabit̄.
Et ergo aut̄ tertio inuenit̄ die. ignis absumet. Si qs
& carnib; uictime pacificoꝝ die tertio cōmedit. irrita
erit oblatio nec p̄derit offerenti. qm potius quicūq; aīa
talis sedulo gramina ut̄ pro manducatione rea erit. Caro q
aliquo tetigēr immūdū. nō cōmedet. sed aburet igni. Ad̄ fuer
mundo. uescetur ea. Aīa polluta q edit de carnib; hostie
pacificoꝝ q̄ oblata ē dño. piet de ꝑplis suis. Et q tetigēr
immūdum. hoīs ut̄ iumētu. siue oīs res que polluere potest.
& comedēt de huiscemodi carnib; interibit de ꝑplis suis.
Locutꝰ ē dñs ad moysen dicens. Loquē filijs isr̄. VIII
Adupē bouis & ouis & capre. nō cōmedetis. Adupē animal
morticinū. & eius ferāe q̄ abrupta captū ē. habebitis in
usus. Siqs adupē qui offerre debet incensū dño. comede
rit. piet de ꝑplo suo. Sanguinē quoq; oīs animalis
nō sumetis in cibos. tā de auib; q̄ de pecoribus. Omnis an
ima que ederit sanguinē. piet de ꝑplis suis. VIIII
Locutꝰ ē dñs ad moysen dicens. Loquē filijs isr̄. Qui
offert victimā pacificoꝝ dño. offerat simul & sacrificiū
de libamine eius. tenebitq; manib; adupē hostie que
tulerit. Cumq; ambo oblata dño fuerint. tradet sa
cerdoti. qui adolebit adupē super altare. Pectusculū autē
erit aaron & filioꝝ eius. Armus q̄q dexter de pacificoꝝ
hostijs. cedet in primitijs sacerdotis. Qui obtulerit sanguinē
& adipem filioꝝ aaron. ipse habebit armū dexterū in por
tione sua. Pectusculū enī elevationis. & armū sepmoīs
tulit a filijs isr̄ de hostijs eoꝝ pacificis. & dedit aaron sa
cerdoti. ac filijs eius lege ꝑpetua. ab oī ꝑplo isr̄. Hec ē
unctio aaron & filioꝝ eius in cerimonijs dñi. die qua ob
tulit eos moyses ut sacerdotio fungerent. & que ꝑcepit dñs
eis dñs a filijs isr̄ religione ꝑpetua. in gñationib; suis.
Jsta ē lex holocausti & sacrificij. p peccto atq; delicto. & p
secratione & pacificoꝝ victimis. qē obtulit dñs moy
si in monte syna. qñ mandauit filijs isr̄ ut offerrent
oblationes suas dño. in deserto syna. X VIII
Locutꝰ ē dñs ad moysen dicens. Tolle aaron cū filijs suis.
uestes eoꝝ. unctionis oleū. uitulū ꝑ peccō. duos arietes.
canistrū cū azymis. & congregabo omnē cetū filioꝝ isr̄ ad
ostū tabernaculi. fecit moyses sicut dñs imperat. Cōgre
gataq; omni turba ad fores. ait. Jste ē sermo quē iussit
dñs fieri. Statimq; obtulit aaron & filios eius. Lotis q
uisq; eos. uestiuit poderibus subucula linea. accingens eū
balteo & induens tunica hyacinthina. & desup humerale &
posuit. q astringēs angulo aptauit rationali. & q erat de
trina & uaria. Lydan q̄q erat caput. & super eā sermē p
sum lamina aurea. sanctificationis. sicut ꝑcepit
Cylus unctionis oleū. quo XI a dño.
linuit tabernaculū cum oī supellectili sua. Lotis q sacrifi
cijs aspersit altare. vii. uicibus. unxitq; illud & oīa uasa eius. Labrū
quoq; cū base sua sanctificauit oleo. q fundens sup caput aaron
unxit eū & sanctificauit. filios q eius. obtutus uestibus sacer
dotalibus. & unctionis oleo. cum hostijs ꝑ peccō. & holocausto. & duobus arietibus. & canistro azymorum.
Obtulit & tertium. ꝑ peccō. Lotis q super caput eius posuissent
aaron & filij eius manus suas. immolauit eū. humerōs sangui

rtinato digito tenget cornua altaris pgnum. Quo expiato
rsēficato. fudet reliquū sanguinē ad fundamēta ei. Adipē
aūt qui erat sup uiscera reticulūq iecoris duosq renūcu
los cū arculis suis. adolebit sup altare. uitulū aūt pel
le rcarnibq rfimo. cremāt extra castra sīc pcepit dñs. Ob
tulit rursus sacerdos in holocaustū sup aūt exp cū impositissent
mās suas aaron rfilij eius īmolauit eū rfudit sangu
nē eius sup altare p circuitū. tpīnq arietē in frusta. ac
capitis eius rartus radipē adolebit igni. lotis pius ter
minis rpedib. totūq simul arietē incendit sup altare.
eo q holocaustū suauissimi odoris dño. sīc pcepit ei.
Obtulit rursus arietē sm. i ordinē sacerdotū. posuerūq sup
exp eius aaron rfilij eius mās suas. Cuiq cū īmolassi mo
yses. sumēs d sanguiē tetigit extremū auricule dext
aaron rpollicē mās eius dextre. simulq rpedis. Obtu
lit rursus filios aaron. cuiq d sanguiē aretis īmolau tetigit
extremū auricule singlor dextre. rpollices mās ac pe
dis dexti. reliquū fudit sup altare p circuitū. Adipē ū
rcaudā. omnēq pinguedinē q operit intestina. reticulūq
iecoris. rduos renes cū adipib suis. rarmo dextro. sequit.
Tollens aūt d cumulo azimoq q erat coā dño. panē absq
fermēto. rcollirida. ripsam oleo. laganūq. posuit sup
adipes rarmū dextrū. radens simul oīa aaron rfilijs ei.
Et postq leuauerūt ea coā dño. rursū suscepta d manib
eor adolebit sup altare holocaustū. eo q oblatio sit
odoris. incēdī suauissimi sacrificij dñi. Tulit et pectus
culū eleuans illud coā dño d arietē oblationis. ipartē
sua. sicut pcepit ei dñs. Assumēsq unguentū rsangu
nē qui erat in altari. aspsit sup aaron rueste eius.
rsup filios illius ac ueles eor. Cuiq sanctificasset eos iue
stiuit suis. pcepit eis dicens. Coquite carnes ante fores tab
naculi. ibi comedite eas. Panes q consecrationis edite q
pōn sunt i canistro. sicut pcepit mi dñs dicens. Aaron
rfilij eius comedēt eos. Quicqd aūt reliquū fuerit d car
ne rpanibus ignis ablumet. De hostia quoq tabernacli
ū cribus. vij. diebus usq ad diem q opplebunt tpora
nis sue. Septē enī diebus erit consecratio sīc inspīn
tup sacrū. ē. ut ritus sacerdotij cōpleatur. Die ac nocte
manebitis in tabernaculo. obseruātes custodias dñi. ne mo
riamini. Sic ei mi pcepit. Fecitq aaron rfilij eius cūc
ta que locut ē dñs p manū moysi. Factū ē octauo die
& uocauit moyses aaron rfilios ei. ac maiores natu
rsit. Dixitq ad aaron. Tolle d armento uitulū. p pcō.
rarietē in holocaustū. utrūq īmaculatū roffer illos
coram dño. Et ad filios isrl. loquēris. Tollite hyrcū
p pcō. uitulū. atq agnū. īmaculos rsine macula
in holocaustū. bouē rarietē. p pacificis. rimolate eos
coā dño in sacrificio singlor. simulā oleo. ipsam of
ferentes. Hodie ei dñs apparebit uob. Tulerūt ergo oē
ta que iusserat moyses. ad ostiū tabernaculi. ubi cum
oīs stetisset multitudo. ait moyses. Iste ē sermo q pcepit
dñs. facite. rapparebit uob gla eius. Dixit rursus aaron.
Accede ad altare. rimola p pcato tuo. offerq holocau
stū tuū. rdepcare p te. rp pp tuo. Cuiq macta hostiā pp. ea
p eo. sicut pcepit dñs. Stansq aaron accedens ad alta
re. īmolauit uitulū. p pcato suo. Cui sanguinē ob
tulerūt ei filij sui. in quo tingēs digitum tetigit cornua
altaris. rfudit reliquū ad basem eius. Adipēq. rrenū
culos. ac reticulū iecoris. q sūt p pcō. adoleuit sup al
tare sīc pcepit dñs moysi. Carnes uō rpellem eius ext
castra. obussit igni. Immolauit holocaustū. uictima
obtulerūtq ei filij sui sanguinē ei. q fudit p altaris
circuitū. Ipām etiā hostiam i frusta. rcaput. eā assa
rūnibus singul obtulerūt. que oīa sup altare cremauit
ignis. lotis prius aqua intestinis rpedib. Et p pcō
pli offerens. mactauit hyrcū. expiatoq altari fecit
holocaustū. addens i sacrificio libamēta q pnt offerunt.
radolens ea sup altare. absq cremonijs holocausti ma
tutini. Immolauit rbouē atq arietē pacificis hostiā
pp. Obtulerūtq ei filij sui sanguinē. quē fudit sup al
tare i circuitu. Adipes aūt bouis rcaudā arietis. renū
culosq eū adipib suis. reticulū iecoris. posuerūt super
pectora. Cuiq cremati eēnt adipes i altari. pectora eor
rarmos dextros sequit aaron eleuās coā dño sīc pe
pit moyses. rerectēs manū ad pplm. būdixit eis. Sitq
ppleus hostijs p pcō. holocaustus rpacificis. descēdit.
Ingressi aūt moyses. aaron tabernaculū testimonij.
rd uncti egressi būdixerūt pplo. Apparuitq gla dñi.
oi multitudini. Et ecce ignis egressus a dño deuorauit
holocaustū. radipes q erant sup altare. Quē ui uidissēt
turbe. Laudauerūt dñm. ruentes i facies suas. Arepti
q nadab. rabiu filij aaron. thuribul sumūt. posuerūt
ignē. rincensū desup offerentes coā dño ignē alienū.
q eis pceptum n erat. Egressusq ignis a dño deuo
rauit eos. rmortui sūt coā dño. Dixitq moyses ad a
aron. Hoc ē q locut ē dñs. Sanctificabor i his q appro
pinquāt mi. rin ospectu oīs pli glificabor. Quo audi
ens tacuit aaron. Vocauit aūt moyses. misahel. rel
saphan. filios oziel patrui aaron. ait ad eos. Ite rtol
lite fres uros d ospectu sanctuarij. rasportate extra castra.
Confestim. accītes. tulerūt eos sīc iacebant uelatos
lineis tunicis. rexierūt foras. ut sibi fuerat iperatum.
Locut ē moyses ad aaron. rad eleazar. atq ithamar fi
los eius. Capita ura nolite nudare. rueste ura
nolite scindere. ne forte moriamini. rsup omnē cetū
oriat indignatio. fres uri. rois domus isrl. plangāt incen
dium. q dñs suscitauit. Vos aūt n egredimini fores tab
naculi. Alioqn pibitis. Oleū qppe sce unctionis ē in
uos. Et fecerūt oīa uerba pceptum moysi.

Locutusq ē dñs ad aaron. Vinū rsicerā quod inebriare pōt
n bibetis tu rfilij tui. cū intratis tabernaculū te
stimonij. ne moriamini. ga pceptū ē sempiternū in

gnationes uras. ut habeas scientiã discernẽdi inter
sem & ydhumum. unꝰ pollutꝰ & mundꝰ. deceptisq; filios
sit omꝰ legitima mea. q̃ locutus ẽ dñs ad eos p manũ
vij Locutus ẽ moyses ad aaron. xiij. moysi.
& ad eleazar atq; ithamar filios eius. q̃ relidui erant.
Tollite sacrificium q̃ remansit d oblatione dñi. & comedite
illud azyma iuxta altare absq; fermẽto. quia sanctũ sanctorũ ẽ. Co
medetis aũt in loco scõ. q̃ datum ẽ tibi & filijs tuis d obla
tionibꝫ dñi. sicut præceptum ẽ mihi. Perfusaliũ quoq; qd
oblatũ ẽ. & ammũ q̃ sequitur ẽ. edetis in loco mundissimo
tu & filij ac filie tue tecum. Data enĩ ac lubis tuis sepositi
sunt d hostijs salutarib; filijsq; sit. eo q̃ ammũ & pectꝰ
& armos q̃ separata & ablata deleuerit coram dño. & ip
se tibi & de & ad filios tuos lege perpetua. sicut præcepit dñs.
Inter hec hyrcum q oblatus fuerat. p peccato aũ quesiuit
moyses. & crematum reperit. Iratusq; ꝯ eleazar & ithamar filios
aaron qui remanserant ait. Cur nõ comedistis hostiam
p peccato in loco scõ. que sca scõꝝ ẽ. & data uob ut portet
iniquitatem dmus in gratiã & rogetis p ea in conspectu dñi. pre
sertim cũ d sanguine illi nõ sit illata intra sca. & comedere
eã debuerimus sicut præcepit ẽ mihi. Rñdit aaron. Ob
lata ẽ hodie uictima p peccõ & holocaustũ coram dño. & mi
chi aũt accidit q uides. Quo potui comedere eã. aut pla
cere dño in cerimonijs tante lugubꝝ. Ad quã audiss
moyses recepit sanctã rationẽ. xiiij.
ri Locutꝰ ẽ dñs ad moysen & aaron dicens. Dicite filijs isrl.
viij Hec sunt aialia que comedere debeatis. d cunctis aiãn
tibus tre. Oẽ q̃ hñt dungulã ungulã & ruminat & percudit
comedetis. d uitulo aũt ruminat qdẽ hñt ungulã. sꝫ
nõ dungit eã. sicut camelus & cetera. nõ comedetis illud. &
inter immunda reputabitis. Lungrillus q ruminat ungu
lãq; nõ dungit immũd ẽ. lepus q̃ nã & ipe ruminat sꝫ
ungulã nõ dungit. & sus q̃ cũ ungulã dungat. nõ ruminat. Horꝝ carnibꝫ nõ uescemini. nec cadauer tangetis. quia immunda sunt uob.
xv
Hec sunt q̃ gignũt in aquis. & uescã habẽt ẽ. Oẽ q̃ hñt
pennulas & squamas eas in mari q̃ in fluminibꝫ & sta
gnis. comedetis. Que aũt pennulas nõ hñt & squamas
eorꝝ q̃ in aquis morant & mouent. abominabile uobis
& execrabile erit. Carnes eorꝝ nõ comedetis. & mortua
uitabitis. Cuncta q̃ nõ hñt pennulas & squamas in aq;
pollutꝰ erunt.
xvj
Hec sunt q̃ d auibꝰ comedẽ nõ debent. & uitanda sunt uob. Aq
uilã & gryphem & alietẽ & milui. & uultur nigrũ iuxta ge
nus suũ. & ce cornicẽ genꝰ in similitudinẽ suã. struthiõ
nẽ & mortuã & laridẽ & accipitrẽ iuxta genus suũ. bubo
nẽ & mergulũ & ibin. cygnũ & onocrotalũ & porphyrionẽ.
ercthionẽ & cataractã. iuxta genus suũ. upupã quoq; et
uespertilionẽ. Oẽ d uolucribꝫ q̃ graditur sup quatuor
pedes. abominabile erit uob. Que aũt ambulat qdẽ
sup quatuor pedes. q̃ hñt longiora retro crura. p q̃ sali
sup terram. comedere debetis. ut ẽ bruchus in genere suo & ahue
atq; ophiomachus. & locusta singla iuxta genus suum.
Que aũt reuoluuntur q̃ncz. nõ hñt pedes. execrabile uo
bis erit. Et quicũq; morticina eorꝝ tetigerit pollutꝰ erit
immũd usq; ad uesperum. Et si necẽ fuerit ut portet q̃pia
horꝝ mortuũ. lauabit uestimenta sua & immũd erit usq; ad
solis occasũ.
xvij
One aial q̃ hñt quidẽ ungulã. sꝫ nõ diuidit eam in nu
mum immũd erit. q̃q; tetigerit illud & contaminabitur.
Quod ãbulat sup man & cetera aiãntia q̃ incedũt quatuor
dia. immũda erit. Que tetigerit morticina eorꝝ pollutꝰ usq;
ad uesperum. Et q portauerit horum aliquid lauabit ue
stimenta sua & immundus erit usq; ad uesperum. Qui ergo
mundi sunt uob. Hec q̃ inter immunda reputabuntur. d bis q̃
mouentur in terra. Mustela & mus & crocodillus. singla iux
ta genus suum. migale. & melo & stellio. & lacerta. et
talpa. omnia hec immunda erunt. Que tetigerit morticina eorꝝ im
mundꝰ erit usq; ad uesperum. Et sup quod cecidit quicq; d mor
tuis eorꝝ pollues tam uas ligneum. & uestimentum q̃ pelles
& cilicia & quecũq; fuerint opus tangens aqua & pollutꝰ erit
usq; ad uesperum. & sic postea mundabitur. Vas aũt fictile in
horꝝ quorũ intus ceciderit pollues. & ipse cum frangẽdum ẽ.
Omnis cibus quẽ comedimus. si fuerit super eũ aq̃ immundꝰ
erit. Et oẽ liquor q bibit d uniuso uase immundꝰ erit. Et
quicquid d mortuis rigidi cecidit super illud. immundum
erit siue clibanus sive cinerarium destruentur. immundi erit.
Fontes uõ & cisterne & omnis congregatio aquarum mundi erunt.
Et morticinum eorꝝ tetigerit pollues. Si cecderint super sem
ne. nõ polluent eam. Sin aũt aqua seminẽ perfundit.
& postea morticina tacta fuerint. huic polluet. Si mortuum
fuerit aial q̃ licet uob comedere. q cadauer ei tetigerit immũdꝰ
erit usq; ad uesperum. Et q comederit de eo quippiam siue pꝰ
tauerit. lauabit uestimenta sua & immundus erit usq; ad uesp
rum.
xviij
One q̃ reptat sup terram
abominabile erit uob. nec assumetur in cibum. Quicquid sup
pectus quadrupes gradiens & multos habet pedes. siue pluri
bus tribuitur. nõ comedetis. qz abominabile ẽ. Nolite con
taminare animas uras. nec tangatis quicq; eorum ne immundi si
tis. Ego enim dñs deus ur. Sanctificamini & estote. quia ego sanctus sum.
Ne polluatis animas uras. in omni reptili q̃ mouetur sup ter
ram. Ego enim sum dñs qui eduxi uos de terra egypti. ut essem uo
bis in deum. Sancti eritis. quia et ego sanctus sum. Ista ẽ lex
animantium & uolucrum. omnis animantis q̃ mouetur in aq̃
& reptat in terra. ut differentias noueris mundi & immundi
& animantis quod comedere & quod refugere debeatis.
xviiij
Locutꝰ ẽ dñs ad moysen dicens. Loquere filijs isrl. & dices
ad eos. Mulier si suscepto semine pepererit masculum
immunda erit. vij. diebꝰ. iuxta dies separationis menstruæ
& die octauo circumcidet infantulo. Ipsa uero. xxxiij. mo
dijs manebit in sanguine purificationis sue. Oẽ sanctum
non tanget. nec in ecclesiam ueniet. donec impleant dies

purgationis eius. Si in aũr femina pepererit ĩmũda erit duabꝰ ebdomadibꝰ. ut̃a rerum fluxũ sũstinuerit. xl. vi. diebꝰ manebit ĩ sanguine purificationis sue. Cũq; explẽ fuerint dies purgationis eius. p filio siue. p filia. deferet agnũ anniculũ in holocaustũ. ⁊ pullũ columbe siue turturẽ. p peccato. ad ostiũ tabernaculi testimonij. ⁊ tradet sacerdoti. Qui offeret illa coram dño. ⁊ orabit. pro ea. ⁊ sic mũdabit̃ a profluuio sanguinis sui. Ista ẽ lex puerperę masculi ac femine. Qd si nõ inuenerit manus eius. ĩ potestate offerre agnũ. sumet duos turtures aut duos pullos columbe. unũ ĩ holocaustũ. ⁊ alterũ. p peccato. orabitq; p ea sacerdos. ⁊ sic mũdabitur. Locutusq; ẽ dns ad moysen ⁊ aaron. dicens. Homo xx. in cuiꝰ carne ⁊ cute eius fuerit durities colꝰ siue pustula. aut q̃si lucens quippiam. id ẽ plaga lepre. adducet̃ ad aaron sacerdotẽ. ut ad unũ quilibet filiorũ eius. Qui cũ uiderit lepra in carne. ⁊ pilos mutatos colorẽ. ipsaq; plaga lepre humilioꝛ cute ⁊ carne reliq̃. plaga lepre ẽ. ⁊ adiudicabit eũ sacerdos. Si in ã lucẽs candor fuerit in cute. nec humilioꝛ carne reliq̃. ⁊ pilus colorꝰ pristini. recludet eũ sacerdos. vij. diebꝰ. ⁊ si crescẽte die septimo. Et si quidem lepra ulterius nõ creuerit. nec in alium locum carnis ⁊ cutis spacia ĩmutauerit. dabit̃ ei sententia. ⁊ rursus recludet eũ septẽ diebꝰ alijs. ⁊ die septimo q̃ rursus mundabit̃. Si obscuratus fuerit lepra. nec creuerit in carne. mundabit eum. quia scabies ẽ. Lauabitq; ho uestimenta sua et mũdus erit. Qd si postquã a sacerdote uisus ẽ. ⁊ adhuc mũditie. nec lepra creuit. adducet̃ ad eum ĩ mũdine. q̃dẽpnabitur. Plaga lepre si fuerit in cute. adducet̃ ad sacerdotẽ. ⁊ ostendit eum. Cũq; colꝰ albus in carne fuerit. ⁊ capillꝰ mutauerit aspectũ. ipsi quoq; caro uiua apparuerit. leprosissima iudicabit. atq; multa cito. Contaminabit eũ sacerdos. ⁊ nõ recludet. q̃ ꝓpinqua ĩmũdine ẽ. Sin aũr effloruerit dissurgo lepra in carne. ⁊ operuerit omnẽ carnẽ a capite usq; ad pedes. quo sub aspectu cadit. q̃ uidens sacerdos. ⁊ uidet lepra mundissima iudicabit eo q̃ oĩs ei⁹ caro in albũ uersa sit. ⁊ ideo mundus erit. Cũ uo caro uiua in eo apparuerit. ĩmundus erit sacerdos. uidens polluet̃. ⁊ inter ĩmũdos reputabit̃. Caro ẽ uiua si lepra aspergatur. ĩmũda ẽ. Qd si rursus fuerit uersa in albedinẽ. totũ hominẽ operiens. mundabit eum sacerdos. ⁊ mũdus ẽ decernet. Caro et cutis inquã ulcus natũ fuerit. ⁊ sanatũ. ⁊ loco ulceris cicatrix apparuerit. alba siue subrufa. adducet̃ ho ad sacerdotẽ. Qui cũ uiderit locũ lepre humilioꝛ carne reliq̃. ⁊ pilos albos mutatos. graminabit eũ. Plaga ẽ lepre. orta ẽ in ulcere. Qd si pilus ẽ colorꝰ pristinus. ⁊ cicatrix subsederit. ⁊ uicina carne nõ ẽ humilioꝛ. recludet eũ sacerdos. et si quidẽ crescit. adiudicabit eũ lepre. Sin ã starent in loco suo. ulcus ẽ cicatr. nõ mũdus erit. Caro. ⁊ cutis quã ignis exussit. ⁊ sanata alba siue rufam habuerit aciem. ꝓsidebit eam sacerdos. ⁊ ecce ista ẽ in albũrem. ⁊ locus eius reliqua carne humilioꝛ. graminabit eũ. quia plaga lepre macrescit orta ẽ. Qd si plaga colorẽ nõ fuerit mutauit. nec humilioꝛ plaga carne reliqua. ⁊ ipsa lepre species fuerit subobscura. recludet eũ. vij. diebꝰ. ⁊ die septimo q̃ rursus mundabit̃. Si autem macrescit lepra graminabit eũ. sin ã candor in loco suo steterit. nõ sane clarus. plaga q̃ busti hoĩs ẽ. ⁊ ideo mũdabit̃ q̃a cutis ẽ q̃ busture. Vir siue mulier in quoꝝ capite ut barba germinauerit lepra. uidebit eos sacerdos. Et si gdem humilioꝛ fuerit locus carne reliqua. ⁊ capillus flauus. solutusq; subrufus. graminabit eos. quia lepra capitis aut barbe ẽ. Sin aũr uiderit loci macule equalẽ uicine carni. ⁊ capillũ nigrũ. recludet eũ septẽ diebꝰ. ⁊ die septimo ĩtuebit̃. Si nõ creuerit macula. ⁊ capillus sui coloris ẽ. ⁊ locus plage carni reliquę equalis. radent̃ quidẽ absq; loco macule. ⁊ recludet̃. vij. diebꝰ alijs. Et die septimo uisa fuerit stetisse plaga in loco suo. nec humilioꝛ carne reliq̃. mũdabit eũ. lotisq; uestimẽtis mũdus erit. Sin aũr post emũdationẽ rursus creuerit macula ĩ cute. nõ querat amplius utrũ capillus ĩ flauũ colorẽ sit. q̃ mutatꝰ. q̃a ꝓpre ĩmũdus ẽ. Porro si steterit macula. ⁊ capillꝰ niger fuerit. nouit hoĩem esse sanatum. ⁊ fidenter eũ. p̃nũciet mũdũ. Vir. ⁊ mulier in cuiꝰ cute apparuerit candor. ut̃ebit eos sacerdos. Si ꝓpendent subobscurũ albedẽ lucẽ ĩ cute. scar nõ est lepram q̃ macula colorꝰ candidꝰ. ⁊ hoĩem mũdũ. Vir. cuiꝰ capite capillus fluxerit. calluus ac mũdus ẽ. ⁊ si a fronte ceciderint pilus. recalluster. ⁊ mũdus ẽ. Sin ã incalluerit sue ĩ recalluerit albus ut rufus colorꝰ fuerit. gemmus. uidet sacerdos. Et si gdem lepra ulterius nõ creuit. odẽpnabit eũ huius dubie lepre. q̃ orta ẽ ĩ calluno. Cuiꝰq; g̃ maculat̃ fuerit lepra. ⁊ separatus ad sacerdotẽ. sacerdos. habebit uestimenta dissuta. caput nudũ. os uelet. ⁊ rectum. gemmans. ac sordidũ se clamabit. Qđ tẽp quo leprosus ẽ. ĩmũd. solus habitabit. extra castra. Vestis lanea. siue linea que lepram habuerit ĩ stamine aut subtemine. aut certe pelles. ut quoq; expelle. ⁊ textũ ẽ. si alba ut rufa macula fuerit infecta. lepra reputabit̃. ostendetq; sacerdoti. Et si deratã. recludet. vij. diebꝰ. die septimo rursus aspiciẽs. si creuisse ꝓpendit lepra. ⁊ uestes ẽ. ⁊ pollutũ iudicabit. uestimẽtũ. ideo quoniã fuit inuetum. hoc caro. ⁊ burẽ flãma. Qd si ea uiderit nõ creuisse. ꝓpter. ⁊ lauabunt id ĩ quo lepra ẽ. recludetq; illud. vij. diebꝰ alijs. Et cũ uiderit facie quidem ꝓpria nõ uersam. nec nõ creuisse lepra. immũdũ iudicabit. igni. ⁊ burẽt. eo q̃ infusa sit. ⁊ superficiaria uestimẽti. ut̃ q̃ totum lepra. Sin aũr obscurior fuerit locus lepre postquã uestis ẽ lota. abrumpet eã. ⁊ a solido diuidet. Qd si ulterius apparuerit in his locis que ꝓpius ĩmaculata erat. lepra uolatilis. ⁊ uaga. debet igni. ⁊ burẽ. Si cessauit. lauabunt ea q̃ pura. iterũ sabbo. ⁊ mundi erit. Ista ẽ lex lepre uestimẽti lanei. ⁊ linei. staminis. atq; subtemini. omnisq; supellectilis pellicee. quo mũdari debeat. ut grauiter. Locutusq; ẽ dns ad moysen dicens. Hic ẽ xxi. rituꝰ lepre. Qui mundandus ẽ. adducet̃ ad sacerdotem. Et egressus de castris. cũ uiderit lepram ee mundatam.

ꝑpter ei qui purificatur ut offerat ꝓ se duos passeres
uiuos quos uesa lanum ē. lignū cedrinū. ūmiculūq;
ꝟ ysopum ꝟ unū e passeribꝫ ūmolan ubebit iuale fic
tili sup aquas uiuētes. aluū aūt uiuū cū ligno cedri
no ꝟ cocco ꝟ ysopo. tinget i sanguīe passeris ūmolati.
Et aspget illum q mūdand ē septies ut iure purget.
ꝟ dimittet passerē uiuū ut magnū auolet. Lūq; lauit
hō uestīta sua. rades oīa pilos corpis ꝟ lauabit aqua. pu
rificatusq; ingredi castra. ita dum tarat ut maneat
extra tabnaculū suū septē diebꝫ. die septimo radet ea
pilos capit. barbāq; ꝟ supcilia. ac reliqua corpis pilos.
Et lotis rursum uestibꝫ ꝟ corpe die octauo assumet
duos agnos ūmaculatos. ꝟ oue ānicula absq; macu
la. ꝟ tres decimas simile i sacrificiū q̄ ysycia sit oleo. ꝟ seu
sum olei sextariū. Lūq; sacerdos purificās hoīem sta
uerit eū. ꝟ hec oīa coram dño ostio tabnaculi testimōij.
offeret agnū ꝟ offeret eum ꝑ delicto. oleiq; sextarium.
Et oblata ante dñm omnibꝫ. ūmolabit agnū ubi ūmo
lari solet hostia ꝓ peccō. ꝟ holocaustū. ubē in loco sancto.
Sicut enī ꝓ peccō. ita ꝟ ꝑ delicto. ad sacerdotē ptinet hostia.
Sca sanctorum ē. Assumēsq; sacerdos ꝺ sanguine hosti
e que ūmolata ē ꝓ delicto. ponet sup extremū auricule
dextere el q mūdatur. ꝟ sup pollicē man dextē ꝟ pedis
ꝺ ole sextario mittet i manū suā sinistrā. tingetq;
digitū dextrū i eo. ꝟ aspget septies ꝺ dñm. Ꝺ aūt re
liquū ē olei infeua manu. fundet sup extremū auri
cule dextere el q mūdatur ꝟ sup pollicē man ac pedis dex
tri. ꝟ sup sanguē q fusus ē ꝓ delicto. ꝟ sup caput eius.
Et rogabit ꝓ eo coram dño ꝟ sacrificium faciet ꝓ pec
cato. Tunc ūmolabit holocaustū ꝟ ponet illud i alta
ri cū libamīnis suis. ꝟ homo ista mūdabit. Ꝺ si pau
per ē. ñ pōt man eius iuenire q̄ dicta sūt. sumet agnū
ꝓ delicto ad oblationē ut roget ꝓ eo sacerdos. decimā
q; partē simile. ysiple oleo i sacrificiū. ꝟ olei sextariū.
duosq; turtures siue duos pullos colūbe. quoꝝ sit un
us ꝓ peccō. ꝟ alter in holocaustū. offerētq; ea die octauo pu
rificationis sue sacerdoti. ad ostiū tabnaculi testimōij.
coram dño. Et sumēs agnū ꝓ delicto. ꝟ sextariū olei.
leuabit simul. Immolatoq; agno. ꝺ sanguīe el ponet
sup extremū auricule dextere illi q mūdatur. ꝟ sup
pollicē man eius ac pedis dextri. Olei uō partē mit
tet in manū suā sinistrā. unq; ungēs digitū dextre
man. aspget septies ꝺ dñm. tingetq; extremū auricu
le dextre illius q mūdat ꝟ pollicē man ac pedis dextri
i loco sanguinis q effusus ē ꝓ delicto. Reliquā aūt
partē olei q̄ ē in sinistra manu. mittet sup caput
purificati. ut placet ꝓ eo dñm. ꝟ turturē siue pul
lū colūbe offeret unū ꝓ delicto. atq̄ i holocaustū
cū libamīnis suis. Hoc ē sacrificiū lepsi. q habere nō
potest omnia in emundationē sui. XXIIII

Locutusq; ē dñs ad moysen. ꝟ aaron dicēs. Cum i ter
ram chanaan q̄ ego dabo uob in possessionē. si im
miserit plaga lepre parietibꝫ domus terre possessionis ue
stre. ueniet cui ē domus nūtiās sacerdoti. ꝟ dicet. Quasi plaga lepre uidetur mihi esse in domo mea. Iubet
ille portari ut efferant omnia que sunt in domo. priusq;
ingrediatur ea. ne uideat uniuersa lepra sint ne immūda. fiantq; omnia
que in domo sunt. Introibitq; postea. ut uideat domum le
pram. Et cū uiderit in parietibꝫ illius. cauernulas.
pallore siue rubore horribiles. ꝟ humiliores superficie reli
quo egredietur ostiū domus. ꝟ statim claudet ea septē diebꝫ. Reuer
tensq; die septimo. ꝟ uidebit eam. Si fuerit creuisse
lepram. iubebit eruī lapides in quibꝫ lepra ē. ꝟ proici extra
ciuitatē i loco immūdo. domū aūt ipsam raui intrinsecus
per circuitū. ꝟ spargi puluerē ceptum extra ciuitatē in loco im
mundo. lapidesq; alios reponi ꝓ his qui ablati fuerint. ꝟ luto
alio liniri domū. Si in aūt postquā eruti sunt lapides ꝟ
pulnis elatus. ꝟ alia fuerit lita. ingressus sacerdos uiderit
reuisam lepram ꝟ puncta aspersa maculis. lepra ē pseue
rans ꝟ immūda domus. Quā statim destruet. ꝟ lapides ꝟ
ligna atq; uniuersum puluerē proiicet extra oppidū i loco
immundo. Qui intrauerit domū qm clausa ē. immūdus erit usq;
ad uesperum. Et q dormierit in ea ꝟ comederit quicquā. lauabit
uestimenta sua. Ꝺ si uiderit sacerdos uenire lepram ei
usse i domo postq; denuo lota ē. purificabit eā uidelicet
sanitate. Et inpurificatione eius sumet duos passeres. ligni
q; cedrinū ꝟ uimaculū atq; ysopū. immolato uno pas
sere in uase fictili sup aquas uiuas. tollet lignū cedri
nū. ꝟ ysopū. ꝟ coccū. ꝟ passerē unū. immergetq; oīa in sangui
ne passeris immolati. atq; inspargi domui
septies. purificabitq; eam tam in sanguīe passeris. quā
in aquis uiuentibꝫ. ꝟ in passere uiuo ligno. cedrino. ysso
po atq; ūmiculo. Lūq; dimisit passerē auolare in agrū
libe. orabit ꝓ domo. ꝟ iure mundabit. Ista ē lex oīs lepre
ꝟ passure. lepre uestīū ꝟ domoꝝ. ꝟ cicatricis. ꝟ eruptionis
pupularū. luce clarā. maculē. ꝟ uarias species colouiū im
mutatis. ut possit sanari quo tpe mūdū q̄ ꝟ immūdū sit.
Locutusq; ē dñs ad moysen ꝟ aaron dicēs. Lex XXIIII XV
mundi fluxū seminis. ꝟ ceteris eius. Vir q̄ patitur fluxum se
minis. immūdus erit. ꝟ ut iudicabit hunc uitio subiacē.
siue ꝓfluat fingla ad horam carnis illius. atq; carne
ut fetus humeat. Ois stratum in quo dormierit immū
dum erit. ꝟ uidicāq; sedem. Siquis horum tetigit lectū eius.
lauabit uestīta sua. ꝟ lotus aqua immundus erit usq;
ad uesperum. Si sederit ubi ille sederat. ꝟ ipse lauabit uesti
menta sua. ꝟ lotus aqua immundus erit usq; ad uesperum.
Qui tetigit carnē eius. lauabit uestīta sua. ꝟ ipse lotus
aqua immundus erit usq; ad uesperum. Si saliua huius
modi ceciderit sup eū q mūdus ē. lauabit uestē suā ꝟ
lotus aqua immundus erit usq; ad uesperum. Sagma sup
q; sederit immundi erit. ꝟ quicquid sub eo fuerit q fluxum se
minis patitur polluti erit usq; ad uesperum. Qui tetigerit
horū aliquo. lauabit uestīta sua. ipse lotus aqua. i

mūdus erit usq; aduesp̄m. Oīs quē tetigīt qui talis
ē ī lotis ante manibꝫ. lauabit uestīmēta sua. ⁊ ipse
lotus aqua ī mūdꝰ erit usq; aduesp̄m. Vas fictile q̄
tetigīt & fragēt. vas aūt ligneū. lauabit aqua. Si
sanat fuerit q̄ huiꝰ cēmōi sustinet passionē. numerabit
septē dies post emūdationē suā. ⁊ lotis uestibꝫ ac to
to corpe ī aquis uiuētibꝫ. erit mūd⁹. Die aūt octauo
sumet duos turtures. aut duos pullos columbe. ⁊ ue
et in conspectu dñi ad ostiū tabernaculi testimōij. dabitq;
eos sacerdoti. Qui faciet unū p̄ peccō ⁊ alterū ī holocau
stū. rogabitq; p̄ eo coram dño. ut emūdet̄ a fluxu se
minis sui. Vir ꝺ quo egꝺit semē coit⁹. lauabit aq̄ oē
corp̄ suū. ⁊ īmūdus erit usq; aduesp̄m. Vestē ⁊ pellē
quā habuit lauabit aqua. ⁊ īmūda erit usq; aduesp̄m.
Mulier cū qua coierit lauabit aqua. ⁊ īmūda erit usq;
Mulier que reddunt̄ mēse XXIIII aduesp̄.
pmēt fluxū sanguinis. septē diebꝰ sep̄abunt. Oīs qui
tetigīt eam. īmūdus erit usq; aduesp̄m. Et stratū in
quo dormierit ut sedēt diebꝰ septimōis suis polluetur.
Oē tetigīt lectū ei⁹ lauabit uestīmēta sua. ⁊ ipse lot⁹ aq̄.
īmūdus erit usq; aduesp̄m. Si ꝺormierit cū ea ut tpe sangu
nis mēstrualis. īmūdus erit septē diebꝰ. ⁊ oē stratū ī
quo dormierit polluet̄. Mulier q̄ pmēt mltos diebꝰ
fluxū sanguinis nō tpe mēstruali. ut q̄ post mēstruū
sanguinē fluere nō cessat. quā diu huiꝰ fubiacet pas
sioī. īmūda erit q̄si tpe mēstruo. Oē stratū ī quo ꝺ
mierit. ⁊ uas unquo sedēt pallium erit. Qcūq; tetige
rit eam. lauabit uestīmēta sua. ⁊ ipse lotus aqua. īmū
dus erit usq; aduesp̄m. Si steterit sanguis ⁊ fluē cel
sauerit. numerabit septē dies purgatiōis sue. ⁊ octauo die
offeret p̄ se sacerdoti duos turtures. ut duos pullos
colūbe ad ostium tabernaculi testimōij. Qui unū fac
et p̄ peccō. alterū ī holocaustū. rogabitq; p̄ ea coram
dño. ⁊ fluxu īmūditie eius. Docebitis ꝯ filios isr̄l.
ut caueant īmūditiā. ⁊ nō moriant ī sordibꝰ suis. cū
polluerint tabernaculū meū. q̄ ē inter eos. Ista ē lex ei
q̄ pmēt fluxū seminis. ⁊ q̄ polluit coitu. ⁊ q̄ mēstruꝰ
patit. separatur. ut q̄ uigi fluit sanguis. ⁊ hoīs q̄ dor
mierit cū ea. Locutusq; ē dñs ad moysen XV. mīe cū ea.
post mortē duoꝝ filioꝝ aaron q̄n offerentes ignē a
lienū obtulerūt. & precepit ei dicens. Loq̄re ad aaron
fratrē tuū ne oī tpe ingrediat̄ sanctuariū q̄ ē inter uelū
et arcā. ppiatorio quo tegit̄ arca. ut nō moriat̄. qa in
nube apparebo sup oraculū. nō h̄ aūt faciet. Vitulū of
feret p̄ peccō. ⁊ arietē in holocaustū. Tunica linea ue
stiet̄. femoralibꝰ lineis uestiendꝰ celabit. Accingēt̄
zona linea. ⁊ ydonea lineā imponet capiti. Hec enī
uestīmēta sunt sanctā. q̄bꝰ cū lotꝰ fuerit ꝺuet̄. Su
sceptetq; ab ūnitate filioꝝ isr̄l. duos hyr
cos p̄ peccato. ⁊ unū arietē in holocaustū. Cūq; obtulerit
aaron vitulū rogauit p̄ se. ⁊ ꝺomo sua. ducis hircos stare fa
cet coram dño ī ostio tabernaculi testimonij. mittēs sup u
trosq; sortē. unā dño. ⁊ alterā capro emissario. Cui sors
cesserit dño. offeret illū p̄ peccato. Cui aūt ī capitē emi
serit. statuet eū uiuū coram dño. ut fimāt preces sup
eo. ⁊ emittat eū in solitudinē. His rite celebratis. offe
ret vitulū. ⁊ rogans p̄ se. ⁊ ꝺomo sua. īmolabit eū. Ac
sumptoq; thuribulo q̄ ꝺ pumice altaris ipleuit. ⁊ thy
mā de manu ꝓpīi thymiama īcensū. ultra velū introi
ibit. ut ponens sup ignē aromatibꝰ. nebula eop̄ te
gat. oper. oraculū. q̄ ē sup testimōiū. ut nō moriatur.
Tollet quoq; ꝺ sanguīe vituli. aspergēs digito septies.
ꝺ propiatoriū ad orientē. Cūq; macta⁹ hyrcus p̄ pec
cato pp̄ii fuerit sanguinē ei⁹ inferet velū. faciēs de sā
guīe vituli. ut aspergat e regione oraculi. & coram pro
pitiatorio. eor. ⁊ cūctis q̄ peccāt. Iuxta hec ritū faciet tabernaculo testimōij. q̄ h
nū ē inter eos ī medio sordiū hūanōis eor. ⁊ pullis ho
minū sic ī tabernaculo q̄n ponitur ingrediatur sacerdos.
ut roget p̄ se. ⁊ ꝺomo sua. ⁊ p̄ uniuerso cetu isr̄l. donec
egrediatur. Cūq; egressꝰ ad altare q̄ coram dño ē. oret
p̄ se. ⁊ sūpto sanguīe vituli. atq; hyri. fundat sup
cornua ei⁹ p̄ gyrum. Aspergensq; digito septies. a pec
catis sanctificet illud ab īmūditiis filioꝝ isr̄l. Postq̄ emun
dauerit sanctuariū. ⁊ tabernaculū. altare. tunc offeret hyr
cum uiuētē. ⁊ posita utrq; manu sup caput ei⁹. confite
atur sup eū iniquitates filioꝝ isr̄l. ⁊ universa delicta atq; pec
cata eoꝝ. q̄ impingens capiti ei⁹. emittet illū p̄ hominem pa
ratū in deserto. Cūq; portauerit hyrcus sup se iniquitates eop̄
in terrā solitudinis. ⁊ dimissus fuerit in deserto. reuertet aaron
in tabernaculū testimōij. ⁊ deposita uestibꝰ quibꝰ indutus
erat. postq̄ intrauerit sanctuariū. relictisq; ibi lauabit ca
rnē suā. ī loco scō. indueturq; uestīmētis suis. Et postq̄n
egressus obtulerit holocaustū suū. ac plebis. rogabit
tā p̄ se quā p̄ plō. & adipē qui oblatus ē p̄ peccatis.
adolebit sup altare. Ille uō q̄ dimissus caprū emissū
nū. lauabit uestīmēta sua. ⁊ corpus aqua. & sic ingredi
etur castra. Vitulū aūt & hyrcum q̄ p̄ peccō fuerāt ī
molati. ⁊ quoꝝ sanguis illatus ē ut in sanctuario expia
rent. efferentur. & comburēt igni. tā pelles quā carnes eop̄. & stimū. Et qui
ex bussent ea. lauabit uestīmēta sua. ⁊ carnē aqua. ⁊ sic
ingrediet̄ castra. erunt hec uob̄ legitima sempiterna.
Mense septimo. decima die mēsis. affligetis XXVI.
animas uras. nullū q̄ facietis opus siue indigena.
siue aduena q̄ peregrinat̄ ap̄d uos. In hac die expiabit
eni ap̄d uos. ut mundet. ab omnibꝰ peccatis uris. mun
dabimini coram dño. Sabbatū enī requietiōis ē. & af
fligetis aīas uras religiōe perpetua. Expiabit aūt sa
cerdos q̄ unct⁹ fuerit. & cui impleri sunt manꝰ. ut sacer

tio fungatur p̄ patre suo. Induetq; stola lineā ꝛ uestib; scīs ꝛ cōpiabit sāctuariū ꝛ tabnaculū testimonij ꝛ altare. sacerdotes quoq; ꝛ populū tpl̄m. Cunq; hec uob legimū sempiternū. ut cuens p filios isrl. ꝛ p cūctos pecoris eox̄ semel in anno. fecit igit̄ sic̄ p̄cepit dn̄s moysi.

XVII

Locut̄ ē dn̄s ad moysen dicēs. Loq̄re aaron XXVII ꝛ filijs eius ꝛ cūctis filijs isrl. ꝛ dices ad eos. Iste ē sermo. quē mādauit dn̄s dicēs. Ho quilibz d̄ domo isrl. si ocdderit bouē aut ouē. siue capram in castris ul̄ extra castra. ꝛ nō obtulerit ad ostiū tabnaculi oblationē dn̄o. sanguis reus erit. Q̄ sanguinē fuderit. sic̄ pibit d̄ medio pp̄li sui. Ho offerre debent sacdoti filij isrl hostias suas q̄s occidunt in agro. ut sācificent dn̄o. ante ostiū tabnaculi testimonij. ꝛ immolent eas hostias pacificas dn̄o. fundetq; sacerdos sanguinē sup altare dn̄i ad ostiū tabnaculi testimonij. ꝛ adolebit adipē in odorē suauitatis dn̄o. Et ne quaq̄ ulr̄ immolabunt hostias suas dēmonijs. cū q̄bz fornicati sunt. Legitimū sempiternū erit ut. ꝛ posteris eox̄. Et ad ppōs dices. Ho d̄ domo isrl. ꝛ d̄ aduenis q̄ peregrinant apud uos. q̄ obtulerit holocaustū siue uictimā. ꝛ ad ostiū tabnaculi testimonij nō adduxerit eam. ut offerat eā dn̄o. interibit d̄ pplo suo. XXVIII

Omo quilibz d̄ domo isrl. ꝛ d̄ aduenis q̄ peregrinat inter eos. si comederit sanguinē. obfirmabo faciē meā sup̄ anī illī. ꝛ disperdā illū d̄ pplo suo. qa anīa carnis in sanguine ē. ꝛ ego dedi illū uob. ut sup altare meū meo expietis p̄ aīabz uīs. ꝛ sanguis p aiē piaculo sit. Ideo dixi filijs isrl. Oīs anīa ex uob nō comedet sanguinē. nec ex aduenis q̄ peregrinant inter uos. Si uenatione arripuerit aucupio ex pte ferar. ul̄ auē. q̄bz uesci licuit. ē. funder sanguinē ꝛ operiet illū terra. Quia anīa oīs carnis in sanguine ē. unde dixi filijs isrl. Sanguinē uniuse carnis nō comedetis. qa anīa carnis in sanguine ē. ꝛ q̄cūq; comederit illū interibit. Uterq; q̄ comederit morticinū. ul̄ expū a bestia. ꝛ d̄ indigenis. q̄ d̄ aduenis. lauabit uestimēta sua ꝛ semetipm aqua. ꝛ polluet̄ erit usq; ad uesp̄ā. ꝛ hoc ordine mūd fiet. Q̄d si nō lauerit uestimēta sua nec̄ corp̄ lauerit iniquitatē suam. XXVIIII

Locut̄q; ē dn̄s ad moysen dicēs. Loq̄re filijs isrl. ꝛ dices ad eos. Ego dn̄s d̄s uē. Iuxta opa terre egypti in qua habitastis nō facietis. ꝛ iuxta mores gentis chanaā adq̄ ego introducā uos nō agetis. nec legitimis eox̄ ambulabitis. Facietis iudicia mea. ꝛ p̄cepta seruabitis. ꝛ ambulabitis in eis. Ego dn̄s d̄s uē. Custodite leges meas atq; iudicia. q̄ faciēs hō uiuet in eis. Ego dn̄s. Omis hō ad p̄ximā sanguinis sui nō accedet. ut reuelet turpitudinē ei. Ego dn̄s. Turpitudinē patris tui ꝛ turpitudinē matris tue nō discoopies. Mr̄ tua ē. nō reuelab turpitudinē ei. Turpitudinē uxoris patris tui nō discoopies. turpitudo ē patris tui ē. Turpitudinē sororis tue ex patre siue ex matre q̄ domi ul̄ foris genita ē. nō reuelabis. Turpitudinē filie filij tui. ꝛ neptis ex filia nō reuelab. qa turpitudo tua ē. Turpitudinē filie uxoris patris tui. q̄ pater tuus ꝛ ē soror tua. nō reuelab. Turpitudinē sororis patris tui. nō discoopies. qa caro ē patris tui. Turpitudinē sororis matris tue nō reuelab. eo q̄ caro ē matris tue. Turpitudinē patrui tui nō reuelab. nec accedes ad uxorē ei. q̄ ꝛ affinitate tibi iungit. Turpitudinē nurus tue nō reuelab. qa uxor filij tui ē. nec discoopies ignominiā ei. Turpitudinē uxoris fris tui nō reuelabis. qa turpitudo fris tui ē. Turpitudinē uxoris tue ꝛ filie eius. nō reuelab. filiā filij eius. ꝛ filiā filie illi nō sumes ut reueles ignominiā ei. qa caro illius sūt. ꝛ talis coitus incestus ē. Sororē uxoris tue ī pelicatū illi nō accipies. nō reuelab turpitudinē ei. adhuc illa uiuēte. Ad mulierē que patit̄ mēstrua. nō accedes. nō reuelab feditatem eius. XXX

Uxore proximi tui nō coibis. nō semines comixtionē maculabis. De semine tuo ut seruiat idolo moloch nō dabis. nō pollues nomē dei tui. Ego dn̄s. Cū masculo nō commiscebis coitu femineo. qa abominatio ē. Cū oī pecore nō coibis nec maculabis aī ea. Mulier nō subiacebit iumēto. nō misceb̄ ei. qa scelus ē. Ne polluamini ī oīb; istis. q̄bz ꝛ aminate sūt omnes gētes quas ego eiciam aī uos. Polluta ē tra. aī ego scelera ultabo. ut euomat habitatores suos. Custodite legitima mea atq; iudicia. ut nō faciatis eox̄ oīb; abominationib; istis. tā indigena q̄ colonus q̄ peregrinat apud uos. Oēs ē abominationes istas fecerūt accole tre. q̄ fuerūt ante uos. ꝛ polluta ē. Caue ne ꝛ uos similit̄ euomat eā polluta fecerit. sic euomuit gētes q̄ fuit aī uos. Qe aīa q̄ fecerit d̄ abominationib; his q̄piā pibit d̄ medio pp̄li sui. Custodite mādata mea. Nolite facē que fecerūt hi qui fuerūt ante uos. ꝛ ne polluamini in eis. Ego dn̄s

Locut̄ ē dn̄s ad moysen dicens. XXXI dō ūr.

Loq̄re ad oēm cetū filioꝝ isrl. ꝛ dices ad eos. Sc̄i estote qa ego sc̄s sum. dn̄s d̄s uē. Unusq;q; patrē ꝛ matrē suā timeat. Sabbata mea custodite. Ego dn̄s d̄s uē. Nolite ꝛ uertite ad ydola. nec d̄os flatiles facietis uob. Ego d̄s uē. Si immolauerit hostiā pacificoꝝ dn̄o. ut sit placabilis. eo die quo fuit immolata comedetis ea. ꝛ die alio. Q̄cq; aut̄ residuū fuit usq; die tertio. igni adurēs. Si q̄s post biduū comederit ea. ea p̄fanus erit. ꝛ impietatis reus portabit iniquitatē suā. qa sanctū dn̄i polluit. ꝛ peribit anima illa de pplo suo. XXXII

Q̄ messueris segetes tre tue. nō tondebis usq; ad solū. supfluā tre. nec remanentes spicas colliges. nec in uinea tua racemos. ꝛ grana decidentia congregabis. sed pauperib; ꝛ pegrinis carpenda dimittes. Ego dn̄s d̄s uē. Non facietis furtū. nō mentiemini. nō decipiet unusq; p̄imū suū. Nō pmittes ī nōie meo. nec pollues nomen dei tui. Ego dominus. XXXIII

Non facies calūmā ꝓximo tuo. nec ui oppimes eū.
Nō morabitur op̄ mercennarij tui apd̄ te usq; mane.
Non maledices surdo. nec coā ceco pones offen xxxv
diculū. & timebis dñm dñm tuū. quia ego sū dñs. xxxvi
Non facies q̄ iniquū ē. nec iniuste iudicabis. xxxvii
Non cōsideres ꝑsonā pauperis. nec honores uultū
potentis. Juste iudicabis ꝓximo tuo. xxxviii
Non eris criminator. nec susurro inꝑplis. xxxviii
Nō stabis cont̄ sanguinē ꝓximi tui. Ego dñs. xl
Non odies fratrē tuū in corde tuo. & publice argue eū.
ne habeas sup illo peccatū. Nō quæres ultionē. nec
memor eris iniurie ciuium tuorum. xlj.
Diliges amicū tuū sicut te ipm. Ego dñs. Legē meā custo
dite. xlij Jumenta tua nō facies coire cū alterius
generis animalibꝫ. Agrum nō seres duplici semine. xliij.
Uestē que ex duobꝫ texta ē. nō induēris. xliv. Hō
si dormierit cū muliere coitu seminis. que sit ancilla
alterius nobilis et tamen ꝓprio nō redempta. nec libertate dona
ta. uapulabunt ambo. nō morientur. qa nō fuit libera. ꝓ
delicto suo offeret dñō ad ostiū tabernaculi testimo
nij arietē. orabitq; ꝓ eo sacerdos ꝓ delicto eius coā dño.
& remittetur ei. dimittetq; peccatū. Cū ingressi fuerit
terrā & plantauerit omne lignum pomiferum. auferetis ꝑpu
tium eoꝝ. poma q̄ germinant immunda erunt uob. nō edetis ex eis.
Quarto autē anno omnes fructus eoꝝ sanctificabūt laudabilꝫ dñō.
Quinto autē anno comedetis fructus. & gaudebitis poma q̄
ꝓtulerint. Ego dñs dē uē. Nō comedetis cū sanguine. xlvi
Non augurabimini. nec obseruabitis somnia. nec tondebitis
caput. nec radetis barbam. nec super mortuo
nō incidetis carnē uestrā. nec figuras aliquas aut stigma
ta facietis uob. Ego dominus. xlvii
Ne ꝓstituas filiā tuam & contamines eā. & impleat̄ pa
ries. Saluabo meā custodite. & sabbatum meū metue
te. Ego dñs. xlviii Ne declines ad magos
nec ariolos aliquid sciscitando. ne polluaminī ꝑ eos.
Ego dñs dē uē. xlviii Coram cano capite cōsurge. & honora ꝑsonā senis. & time dēm tuū. Ego dñs.
Si habitauerit apud uos aduena in terra uestra. nō affligetis eum.
uos. ne opprobrium eius. & sit uester qui indigena. & diliges eum sicut
teipm. qui uos metipsos. fuistis & estis aduene in terra
Egypti. Ego dñs dē uē. liij. Nolite facere
aliquid iniquū in iudicio. in regula. in pondere. in mensura.
Stateram iustam. & equa sint pondera. iustus modius. equus
& iustus. Ego dñs dē uē qui eduxi uos de terra egypti.
Custodite omia ꝑcepta mea. & iudicia. & facite ea.
ego dominus deus. liv.
Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs
israel. Hō de filijs israel. & de aduenis qui habitant in israel. si quis
dederit de semine suo ydolo molech. morte morietur. Populus
terræ lapidibit eum. & ego ponam faciem meam sup illum. & succi
dam eum de medio ꝓpli sui. eo q̄ dederit de semine suo ydo
lo molech. & contaminauerit sanctuariū meū. & polluerit nomen sanctum
meū. Si negligentes ꝓpli terræ. & non interfecerint eum. ego ꝓpo
nam faciem meā sup hominem illum & cognationē eius. succidamq; ipm. & omnes qui consentiunt ei ut fornicentur
cū molech de medio ꝓpli sui. liij.
Anima que declinauerit ad magos. aut ariolos. & fornica
ta fuerit cū eis. ponam faciem meā contra animā illā & interficiam illā de
medio ꝓpli sui. Sanctificamini & estote sancti. qa ego dñs dē uē.
Custodite ꝑcepta mea. & facite ea. Ego dñs dē qui sanctifico
uos. lvij Qui maledixerit patri suo aut matri. morte
moriatur. Pater matrē q maledixit. sanguis eius sit sup eū.
Si mechatur cū uxore alterius. & adulterium
perpetrauerit cū coniuge proximi sui. morte morientur mechus
& adultera. lvi Qui dormierit cū nouerca sua. &
reuelauerit ignominiā patris sui. morte moriantur ambo.
sanguis eoꝝ sit sup eos. lvii Si quis dormierit cū
nuru sua. utq; morientur. qa scelus operati sunt. Sanguis eoꝝ sit
sup eos. lviii Qui dormierit cū masculo coitu femi
neo. utq; operati sunt nefas. morte moriantur. sit sanguis eoꝝ sup eos.
Qui sup uxorē filiam duxerit matrē eius. scelus operati
sunt. Comburentur ipi & ipse. non manebit tam nefas in medio uestrū. lviii
Qui cū iumento & pecore coierit. morte morietur. pecus
quoq; occidite. lxi Mulier q̄ succubuerit alicui
iumento. simul interficietur cum eo. sanguis eoꝝ sit sup eos.
Qui acceperit sororē suā filiā patris sui. aut filiā matris sue.
& uiderit turpitudinē eius. illaq; uiderit ignominiā fratris. nefariū
rē operati sunt. occidentur in ꝓspectu ꝓpli sui. eo q̄ turpitudinē
suā nuda reuelauerint. portabunt iniquitatē suā. lxii
Qui coierit cū muliere fluxu ꝑmixto. & reuelauerit turpitu
dinē eius. ipaq; aperuerit fontē sanguinis sui. ipsaq; similiter ambo
de medio ꝓpli sui. Turpitudinē matris & amitæ tue. nō discoopies. Qui hoc fecerint. ignominiā carnis suæ nudauerunt. portabūt ambo iniquitatē suā. Qui coierit cū uxore patrui ut
auunculi sui. & reuelauerit ignominiā cognitionis sue. portabūt
ambo iniquitatē suā. absq; liberis morientur. Qui duxerit uxorē
fratris sui. rē facit illicitam. turpitudinē fratris sui reuelauit.
absq; filijs erunt. Custodite legitima mea atq; iudicia. & fac
te ea. ne & uos euomat terra. q̄ uestrum ejus habitatores. No
lite ambulare in legitimis nationū. quas ego expellturus
sum ante uos. Omia enim hec fecerunt. & abominatus sum eos. Vo
bis autē locutus. Possidete terram eoꝝ q̄ dabo uob in hereditatē.
terram fluentem lacte & melle. Ego dñs dē uē. q̄ separaui uos
a ceteris ꝓplis. Separate ergo & uos inter mundū & immundū
animal. & inter uolucrem mundā & immundā. ne polluatis animas uestras in
pecore & in aui. & in cuncto quod mouetur in terra. quod ostendi
uobis esse pollutum. eritis sanctus michi. qa sanctus ego sum dñs. & sepa
rauī uos a ceteris ꝓplis ut essetis mei. lxiij.
Jr siue mulier in qua phytonicus uel diuinationis spūs
fuerit. morte moriantur. Lapidibꝫ obruent eos. sanguis
eoꝝ sit sup eos. lxiiij. Locutusq; est dñs ad moy xxj.

sen. Loquẽ ad sacerdotes filios aaron 7 dices ad eos. Ne
q[uis] c[on]taminet sacerdos i mortuis ciuũ suor[um] n rõ in
sim[ilem] gumeris 7 principio id ẽ sup mane: pmo filio.
7 filia. frẽ quoq; 7 sorore. ũgine q nõ ẽ nupta uiro. Sz
n i principe pp suu[m] gaminabit. Nõ radent caput nec
barbam. neq; incisuris carnis faciẽt i corpore suo. Sc̃i erũt
dõ suo. 7 n polluent nom̃ eius. Incensu ẽ dñi 7 panes dei
sui offerunt: 7 idõ sc̃i erũt. Scortũ 7 uulg[atam] pstibulũ n ducẽt
uxorẽ. nec eã que repudiata ẽ a uiro suo. qa sc̃erat ẽ deo
suo. 7 panes pp̃ositionis offert. Sit q sc̃s. quia ego sc̃s
sum dñs. qui sanctifico uos. lxv

Sacerdotis filia si deprehensa fuĩt in stupro. 7 uolauĩt
nom̃ patris sui. flãmis cremetur. Vomer id ẽ sacerdos
maritũ int̃ frẽs suos. sup quo caput fusũ ẽ unctionis
olei. 7 qui manũ i sacerdotio gestare suũt uestim̃ ẽ suis
uestib[us]. caput suũ n discooperiet: uestimẽta n sindet. 7 ad
omne[m] mortuũ n ingredietur omino. Sup patre q̃ suo.
7 matre n gaminabit. n egrediet de sc̃o ne polluat sc̃a
oleũ dñi. qa oleo sc̃e unctionis dei sui ẽ sup eũ. Ego dñs.
Virginẽ ducet uxorẽ. uiduã 7 repudiatã 7 sordidã. atq;
meretricẽ. n accipiet: sz puellã de pp̃lo suo. Nec cõmisce
at stirpi gẽis sue uulgo gẽtis sue. qa ego dñs q sanc
tifico eum. lxvi

Locutusq; ẽ dñs ad moysen. Loquẽ ad aaron. Hõ de semine tuo p familias
q huĩt maculã n offerat panes dei sui. n accedet ad mi
nistrũm ei. Si cecus fuĩt. si claudus. si uel paruo. uel
grandi. uel torto naso. si fracto pede. si manu. si gibbus.
si lippus. si albuginẽ habens in oculo. si iugẽ scabiẽ.
si impetiginẽ in corpore. uel testiculos. Omis q huĩt ma
culam de semine aaron sacerdotis. n accedet offerre hostias
dñi. nec panes dei sui. delectetur tm̃ panibus q offerũ
tur in sanctis. ita dũ taxat. ut int̃ uelũ n ingrediatur
n accedat ad altare. qa maculã hĩt. 7 gaminare n dehone
stabit sanctũ meũ. Ego dñs qui sanctifico eos. Locutusq; ẽ ergo
moyses ad aaron 7 filios eius. 7 ad oẽm turbã isr[ahel]. audita q̃ s
fuãt: impleta. lxvii

xvij Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron 7 ad
filios eius. ut caueãt ab his que offerunt filii
isr[ahel]. n 7 gaminẽt nom̃ sanctificationis mei in q̃ ipsi offerunt.
Ego dñs. Dic ad eos. 7 ad posteros eorũ. Omis hõ qui accesserit de stirpe uestra ad ea que offerunt filii
isr[ahel] dño. in quo ẽ immundicia. peribit anima illa coram dño. Ego
sũ dñs. Hõ de semine aaron q fuĩt leprosus. aut patiens
fluxũ seminis. n uescet de his que sanctificata sunt mihi.
donec sanet. Et tetigerit immundũ sup mortuo. 7 eque
ditatur semine q̃ coitus. 7 q tetigerit reptile. 7 q habuerit immun
dũ. aut hominem ex quacunq; immunditia eius fuerit. Anima
7 n uelcetur de his que sanctificata sunt. Si aũ lauerit carnem
suam aqua. 7 occubuerit sol. tunc mundus erit. uescetur de sanctifica
tis. qa cibus illius ẽ. Morticinũ 7 captũ a bestia n comedet. nec polluetur in eis. Ego sum dñs. Custodiant ergo
ea mea. ut n subiaceant peccato. 7 moriantur in eo
cum polluerint illud. Ego dñs qui sanctifico eos. Omis alie
nigena n comedet de sanctis. Inquilinus sacerdotis et
mercennarius. n uescentur eis. Que aũt sacerdos eme
rit 7 q̃ natus domi eius fuĩt: hi comedent de eis. Si fi
lia sacerdotis uiri: exposita nupta fuĩt de his q̃ sanctifica
ta sunt. 7 de primitiis n uescetur. Si aũt uidua uel repudia
ta. absq; liberis. reuersa fuĩt ad domũ patris sui. sicut pu
della consuescerat. aletur de panibus patris sui. Omis alienigena
n de pr̃sentibus comedet de eis. Qui comederit de sanctifi
catis per ignorantiam. addet quintã partem ei. et q comedit
7 dabit sacerdoti sanctificata. nec pollutus sanctificata filio
rum isr[ahel] que offerunt dño. ne forte sustineant ingra
tum delicti sui. cũ sanctificata comederint. Ego dñs q sanctifico
eos. Locutus ẽ dñs ad moysen dicens. lxviii

Loquere ad aaron 7 filios eius. 7 ad oẽs filios isr[ahel]. dicesq;
ad eos. Hõ de domo isr[ahel] 7 de aduenis q habitant apud
uos. q obtulerit oblationẽ suã. ut uota solueẽs. ut sponte offerens. quodcunq; illud obtulerit i holocaustũ dñi. ut ac
ceptũ p uos. masculus immaculatus eit. ex bubus 7 ex ouibus
7 ex caprис. Si maculã habuerit n offeretis. nec eit accepta
bile. Hõ q obtulerit victimã pacificorũ dño. ut uota sol
uẽs. ut sponte offerẽs. tã de bubus q̃ de ouibus immaculatũ
offeret. ut acceptabile sit. Omis macula n erit in eo. Si
cecum fuerit. si fractum. si debilitatum. si papulã. aut scabiẽ. ut impetiginẽ. n offeretis ea dño. nec ad altaria ex
eis super altare dñi. Boue[m] 7 oue[m]. aurem 7 caudam amputa
tas. uoluntarie offerre poteris. uotũ aũt ex his solui n
pot̃. De aliis q̃ ut genitus ut truncis. ut sectis ablatisq;
testiculis. n offeretis dño. 7 in terra uestra hoc omino n fa
cietis. De manu alienigene n offeretis panes dei uestri
7 quodlibet aliud dare uoluerit. qa corrupta 7 maculata sunt
omnia. n suscipietis ea. lxviii

Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicens. Bos. ouis. 7 capra. ni
gentia fuerint. septem diebus erit sub ubere matris sue. die
aũt octauo 7 deinceps offerri poterit dño. Siue illa bos
siue ouis. n immolabunt uno die cũ fetu suo. Si immo
latis hostiam pacifica dño. ut possit ei placa
bilis esse die comedetis ea. Nõ remanebit quicquã in
mane alterius diei. Ego dñs. Custodite mandata mea. 7 fa
cite ea. Ego dñs. Ne polluatis nom̃ meum sanctum. ut sanctifi
cer in medio filiorum isr[ahel]. Ego dñs q sanctifico uos. reduxi de ter
ra egypti ut essem uobis in deum. Ego dñs.

Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isr[ahel]. 7 dices
ad eos. Hec sunt festa dñi. quas uocabitis sanctas. Sex
diebus facietis opus. die septimo sabbatum requies ẽ.
uocabitis sanctũ. Omne opus n facietis in eo. Sabbatum dñi
ẽ in cunctis habitationibus uris. lxx xviii

Hec sunt ergo festa dñi sancta. quas celebrare debetis tpi
bus suis. Mense primo quarta decima die mensis aduesperũ.
phase dñi ẽ. Et in quinta decima die mensis huius sollẽnitas

azimoz dñi ē. Septē diebz azima comedent. Dies p
mus erit uob celeberrimus sēq. Dē opus fuile ñ fa
cietis meo. ꝙ offerens sacrificiū ī igne dño septē diebz.
Dies ā septim erit uob celebrior ⁊ sanctior. nullūq ser
uile fiet in eo opus. lxxj.
Qunq ē dñs ad moysen dicēs. Loqre filijs isrl. ⁊ dices
ad eos. Cū ingressi fuīs trā quā ego dabo uob. ⁊ metu
eritis segetē. feretis manipulos spicaz. primas mes
sis ure ad sacerdotē. Qi eleuabit fasciculū coram dño ut
acceptabilis sit. p uob. altō die sabbati ⁊ sūmicabit illū.
atq; in die quo manipulus eleuat. cedet agnus
imaculat annicul ⁊ holocaustū dñi. ⁊ libamina offe
rent cū eo. duę decime simile ofyle oleo ī incensū dñi.
odorēq; suauissimū. libū q; uini. quīta pars hin. Panē
⁊ polentā ⁊ pulres ñ comedetis. et segetes usq; addiem q
offeratis deo ea dō uīo. Precepti ē sempiternū. ingnām
nibz cunctisq; habitaculis uris. Numerabitis q; ab alta die
sabbati ī qua obtulistis manipulū primitiaz. septē eb
domadas plenas. usq; ad altam diē cpletionis ebdoma
de septime. id ē quīquagesima dies. ⁊ tūc offeretis sacrificiū
dño nouū. de oilz habitaculis uris. panes primitiaz du
os d duabz decimis similē fermentate. quos coquetis ī pri
mitiis dñi. Offeretisq; cū panibz septē agnos imma
culos anniculos. ⁊ uitulū d armento unū. ⁊ arietes duos.
erūt ī holocaustū cū libamentis suis in odorē suauissi
mū dño. ⁊ sacietis ⁊ hyrcū p peccō. duosq; agnos annicu
los in hostiā pacifica. Cūq; eleuauit ea sacerdos cum pani
bz primitiaz coram dño. cedent in usū eius. Et uocabitis
hūc diē celeberrimū. atq; sānctissimū. Dē opus fuile ñ fa
cietis meo. Legitimū sempiternū erit habitaculis uris
ī generationibz uris. Cūq; autē messueritis segetē terre ure
ñ secabitis eā usq; ad solum. nec remanentes spicas colligе
tis. si pauperib; ⁊ peregrinis dimittetis eas. Ego dñs dē ur.
Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Loquē filijs isrl. lxxij
Mense septimo. prima die mēsis erit uob sabbatum memo
riale clangentiū tubaz. ⁊ uocabit sanctū. Dē opus fuile ñ
facietis meo. ⁊ offerens holocaustū dño. Locutusq; ē dñs
ad moysen dicēs. Decima die mēsis hui⁹ septimi. dies ex
piationis erit celeberrimū. ⁊ uocabit sanctū. Affligetisq; ani
mas uras in eo. ⁊ offerens holocaustū dño. Dē opus ñ
faciet⁹ in ipa die hui⁹. q; dies ꝓpitiationis ē. ut ꝓpitiet
uob dñs dē ur. Oīs aīa que affligetur ñ fuerit die hac. pi
bit d populis suis. Et que opus quodlibet fecerit. delebo eā d
populo suo. Nichil g opis faciens in eo. Legitimū sē
piternū erit uob. in cūctis generationibz ⁊ habitaculis uris.
Sabbatū requietionis ē. affligetis animas uras. Die nono
mensis a uespere usq; ad uesperum. celebrabitis sabbata tua.
Locutus ē dñs ad moysen dicēs. Loqre lxxiij
filijs isrl. A quinto decimo die mēsis hui⁹ septimi. erit fe
ne tabernaculoz. septē diebz dño. Dies p̄m uocabit ce
leberrim. atq; sānctissimus. Dē opus fuile ñ faciet⁹ ī
eo. ⁊ septē diebz offeretis holocaustū dño. Dies octa
uus erit celeberrimus atq; sānctissim. ⁊ offeretis holoca
ustū dño. Est ē cetus atq; collecte. Dē opus fuile ñ
facietis ī eo. Hec sūt festa dñi quas uocabitis cele
berrimas ⁊ sānctissimas. offeretisq; muneis oblationes dño.
holocausta ⁊ libamina. uictia uni⁹ cuiusq; diei. exce
ptis sabbatis dñi. donisq; uris. ⁊ q̄cquid eligitis uouere. ut ꝙ
spontē tribuitis dño. A quinto decimo ḡ die mēsis septi
mi. qñ congregatis oēs fructꝰ terre ure. celebrabitis feri
as dñi septē diebz. lxxiiij.
Die p̄mo ⁊ octauo erit sabbatum. id ē requies. Su
meritisq; uob die p̄mo fructꝰ arboris pulcherrime. spatu
las palmaz. ⁊ ramos ligni densi. frondiū. ⁊ salices d
torrente. ⁊ letabimini coram dño dō. Celebrabitisq; sol
lēpnitatē ei⁹ septē diebz. p annū. Legitimū sempiternū
erit uob. ī generationibz uris. Mense septimo festa celeb
bimis. habitabitis ī umbraculis septē diebz. Oīs qui ḡ
nere ē isrl. manebit ī tabernaculis. ut discant posteri uri
q; umbraculis habitare fecerim filios isrl. cū educerē
eos d tra egypti. Ego dñs dē ur. Locutusq; ē moyses sup
sollēpnitatibz dñi ad filios isrl. lxxv. xviij
Et locutꝰ ē dñs ad moysen dicēs. Precipe filijs isrl. ut Fiā ij leō i
afferant tibi oleū d olivis punctissimū. ac lucidissimū. ad
alendā lucernas. ut ardeat uidelicet lucerna. extra uelū testimonij. ī tabe
naculo federis. ponetq; eas aaron a uespere usq; ī mane
coram dño. cultus perpetuus ī generationibz uris. Sup
candelabrū mundissimū ponet semp ī conspectu domini.
Accipies q̄ similā. ⁊ coques ex ea duodecim panes. q̄si
guli habebūt duas decimas. Quoz senos altrinsecꝰ sup
mensam purissimā coram dño. ⁊ pones sup eos thus lucidissimū. ut sint panes ī monimentū oblationis
dñi. Per singla sabbata mutabūt coram dño. suscepti a
filijs isrl federe sempiterno. Erūtq; aaron ⁊ filij⁹ eius.
ut comedāt eos ī loco scō. qa sanctū sanctoz. ē d sacrificijs dñi.
iure perpetuo. lxxvj.
Ecce autē egressus filius mulieris isrlitis q̄ pepererat
d uiro egyptio inter filios isrl. unxerat ē in castris cū
uiro isrlita. Cūq; blasphemasset nomen dñi. ⁊ maledix
set ei. adductus ē ad moysen. Vocabat autē mr eius
salumith filia dabri. d tribu dan. Posuntq; eū in
carcere. donec nossent qd iuberet dñs. Qi locutꝰ ē ad
moysen dicens. Educ blasphemū extra castra. ⁊ ponant
oēs q audierūt manus suas sup caput eius. ⁊ lapidet eū pp
ulus. Et ad filios isrl loquens. Hō q maledixerit
dō suo. portabit peccatū suū. Et q blasphemauerit no
mē dñi. morte moriat. Lapidibz oppimet eū oīs mlti
tudo. Siue ille ciuis. seu peregrinus fuerit. q blasphema
uerit nomē dñi. morte moriat. Qui percusserit quēcūq; hoiem. morte moriat. Qui percusserit aīal. reddat uicē
um. id ē aīam p aīa. Qui irrogauerit maculā ciuilibet
ciuiū suoz. sic fecerit sic fiet illi. Fracturā p fracturā.

oculū p oculo dentē p dente restituet. Qualē ille fregerit
maculā talē sustinē cogetur. Qui pecus iumētū reddet
aliud. Qui percussit hominē puniet. Equū iudicium sit
inter uos siue peregrinus siue ciuis. peccauit. qa ego sum
dñs dē uē. locutq; ē moyses ad filios isrl. reduxerūt eum
q blasphemauerat extra castra. et lapidibus obruerunt. fe
cerunt q filij isrl. sicut precepit dñs moysi. lxxvij
Dixitq; ē dñs ad moysen in monte synai dicens. Loc̄re fi
lijs isrl. et dices ad eos. Cū ingressi fuerīs terrā q ego dabo
uob. sabbatizet sabbatū dñi. Sex annis seres agrū tuū.
et sex annis putabis vineā tuā. colligesq; fructus eius. septi
mo aūt anno sabbatū erit ē requiei dñi. Agrū ñ se
res. et vineā ñ putabis. q sponte gignit humꝰ ñ metes. tu
as primitias tuas. ñ colliges qī uindemiā. Annꝰ ē requi
ei ē. Sz et ea quę uob ipsis nascent. et fruc tuo. et alle. et mer
cenarius tuus. et aduena qui peregrinatur apud te. ut ñ tui
us et pecudes. oīa que nascunt ꝑ ebunt ad usū. Septē
bdomadas annoꝝ. id ē septies septenos q̄ simul
faciūt annos. xlviij. et clanges buccina mēse septimo. decima
die mēsis. ipsa ē expiatiois tpe. in tuis cūctis. Sanctificabis q̄
annū quinquagesimū. et uocabis remissionē cūctis habitato
ribꝰ tē tue. ipse ē enī iubeleus. Reuertet hō ad possessio
nē suā. et unusquisq; redibit ad familiā pristinā. qa iubeleꝰ ē.
et quinquagesimus annus. Nō seretis nec metetis spōte
nascentia. nec primitias uindemie ñ colligetis. ob
sanctificationē iubelei. Si statim oblata comedetis. Anno
iubeleo. redient hoēs ad possessiones suas. Cū uendes quic
quam ciui tuo. aut emes abeo. ne contristes fratrē tuū. Secundū
numꝰ annoꝝ. iubelei emes abeo. iuxta supputationē
frugū uendet tibi. Quanto plus anni remanserint. pro iubele
o. tanto carius. et quanto minꝰ ipsius numerus.
tanto minoris. et compto ostendet tibi. Ipse ē frugū uendet tibi.
Nolite affligere unusquisq; fratrē suū. sed timeat unusquisq; dñm
suū. qa ego dñs dē uē. Facite precepta mea. et iudicia mea
custodite. et implete ea. ut habitare possitis in terra absq;
ullo pauore. et gignat uob humꝰ fructus suos. quos uescā
mini usq; ad saturitatē. nulli penū formidantes. Quod
si dixeritis qd comedem anno septimo. si ñ seuerimꝰ nec
collegerimus fruges nr̄os. dabo benedictionē meā uob
anno sexto. et faciet fructꝰ tum annoꝝ. Seretisq; anno octa
uo. et comedetis uetera fruges usq; ad nonū annū. donec
noua nascant. edetis uetera. Terra q̄q; ñ uenier in perpetuū
quia mea ē. et uos aduene et coloni mei estis. Vbicunq;
regio possessionis uē. sub redemptiōe redimē uendetur.
Si attenuat fr̄ tuus uendiderit possessiunculā lxxviij
suā. et uoluerit propinquus eī. ꝑ redimē q̄ ille uendi
dit. Si ā ñ habuit. primū. et ipse pauꝑ ad redimēdū pote
rit inuenire. supputabunt fructꝰ ex eo tpe quo uendidit.
et q reliquū ē reddet emptori. sicq; recipiet possessionē
suā. Qd si ñ inuenit manꝰ eius ut reddat pretium. ha
debit emptor q emerat usq; ad annū iubeleum. In
ipso enī omnis uendito redibit ad dñm. et ad possessionē pri
stinā. Qui uendiderit domū urbis. urb̄ muros habebit li
centia redimendi donec unus impleat annus. Si ñ redeme
rit. et anni circulus fuerit euolutus. emptor possidebit eā. et p
steri eius. nec poterit eā iubileo. Sin ā
in ulla fuerit domus que muros ñ hr̄. agror iure uendetur.
Si ann redempta nō fuerit. iubileo restituetur. ad dñm. Ędes
leuitarū que in urbibus sunt. semp possunt redimi. Si re
dempte ñ fuerint in iubileo. restituentur. ad dños. qa domus
urbium leuitarum. pro possessionibus sunt inter filios isrl. Sub
urbana. aut ea. ñ uenient. qa possessio sempiterna ē. Si
attenuatus fr̄ tuus fuerit. et infirmus manu. et suscepis eum
quasi aduenā et peregrinū. et uiuet tecū. ne accipias usuras
abeo. nec amplius q̄ dederis. Time dm̄ tuū. ut uiuat frater
tuus apud te. Pecuniā tuā ñ dabis ei ad usurā. nec fruges
super. abundantiā ñ exiges. Ego dñs dē uē q eduxi uos
de terra egypti. ut darē uob terrā chanaā. et essem uē dē. lxxix
Si paupertate depressus uenierit frater tuus. et tibi ven vij
fuerit famulus. et qui mercennarius et colonus esse. usq; ad
annum iubeleum operabitur apud te. et postea egredietur cū
libis suis. et reuertetur ad cognationē suā. et ad possessionē pa
trum suorum. Mei ē enī fuerūt. et ego eduxi eos de terra egypti. non
uenient conditionē seruor. Ne affligas eum potenter.
si metuit dm̄ dm̄ tuū. Seruus et ancilla sint uob de na
tionibus q̄ circumcirca uos sunt. de aduenis q̄ peregrinantur ap
uos. ut q ex his nati fuerint in terra tua. Hos habebitis fa
mulos et hereditario iure possidebitis ad posteros. ac pos
sidebitis eos famulos. Fratres aūt filios isrl. ne opprimant
quisquam potentia. Si ualuerit apud uos manꝰ aduene atq; pere
grini. et attenuatus fr̄ tuus uendiderit se ei. aut cuiq; de stirpe
ei. post uenditionē poterit redimi. Qui uoluerit ex fratribus suis
redimet eū. patruus et patrueles. et sanguine propinqui. et affini.
Sin ā ipse potuerit. redimet se. supputans dū quibus ui
uis. ante uendentis siue usq; ad annū iubeleū. et pretium
a quo uenditus fuerat. iuxta annoꝝ numerum. et rationē mercē
narii supputati. Si plures fuerint. tm̄ q remanet usq;
ad iubeleū. supputabit hos reddet. et pretiū. Si parua. ponet mer
cēdē eū eo iuxta annoꝝ numerum. et reddet emptori q reliquū
est annoꝝ. quibus ante fuerat mercenarius. Nō af
fliget eū uiolenter in conspectu tuo. Quod si ipse redimi nō
potuerit. anno iubileo egredietur cū libis suis. Mei ē enim
fratres mei filij isrl. quos eduxi de terra egypti. Ego dñs dē uē. lxxx xxvi
Non facietis uob ydolum nec sculptile. nec titulos lxxx
erigetis. nec insignē lapidē ponetis in terra uestra. ut ad
oretis eū. ego enī sum dñs dē uē. Custodite sabbata
mea. et timete sanctuariū meū. Ego dñs. lxxxj
Si in preceptis meis ambulauerimus. et mandata mea custo
dieritis et feceritis ea. dabo uob pluuias tpibus suis.
et terra germinet germen suum. et pomis arbores replebunt.
Apprehendet messium tritura uindemiā. uindemia se
mentem. et comedetis panē uestrū in saturitate.

7 absq; timore habitabitis in tra ua. Dabo pacē in fini
bꝰ uris. Dormietis 7 nō erit qui exterreat. Auferā malas
bestias 7 gladius nō transibit fines uros. Psequē
mini inimicos uros 7 corruent coā uob. Psequent
quinq; d uris. c. alienos 7 centū. eruob. x. multa. Cadēt
inimici uri in ospectu uro gladio. Respiciā uos 7 cre
scere faciā. multiplicabimini. 7 firmabo pactū meū uo
biscum. Comedetis uetustissima ueterū 7 uetꝰa nouis ꝓ
uenientibꝰ piacerit. Ponā tabnaculū meū in medio uri
7 nō abiciet uos aīa mea. Ambulabo inf uos 7 ero ur dꝰ.
uos q; eritis ꝓpls mꝰ. Ego dns dꝰ uꝰ q educi uos d tra e
gypti ne fruerētis eis 7 fregi catenas ceruicū uri
rum. ut incederetis erecti. lxxxij.

Sed si nō audieritis me. nec feceritis oīa mandata mā.
si spreueritis leges meas 7 iudicia mei. ꝛ displicerint. ut nō
faciatis ea. quę me ꝛfringere sunt. 7 ad irritū pducatis pa
ctū meū. ego quoq; hoc faciam uob. Visitabo uos uelociter
in egestate 7 ardore. q ꝛficiat oculos uros 7 ꝛsumat aīas
uras. Frustra seretis semen. quę abhostibꝰ deuorabit.
Ponam faciem meā ꝛ uos 7 corruetis coram inimicis
uris. 7 subiciemini his q oderunt uos. Fugietis nemīe
psequente. Si aūt nec sic obedieritis mihi. addam corre
ptiones uras septuplū ꝓpter peccata urā. 7 superbā dura
superbię uræ. dabo q celum uob d sup sicut ferū. 7 ram enea
am. Cōsumet inanissim labor ur. Nec ꝓferet tra genī
nec arbores poma ꝑdebunt. Si ambulaueritis ex aduso
mihi. nec uoluerint audire me. addā plagas uras usq; in
septuplū ꝓpter peccā urā. Emittāq; in uos bestias agri q
ꝛsumant uos 7 pecora urā. 7 adpauperabūt uos. Et ignorabit
desertę fiant uie urę. Quod si nec sic uolueritis recipere
disciplinā. sed ambulaueritis ex aduso mihi. ego q; ꝛ uos
aduersus incedam. 7 percutiā uos septies ꝓpter peccata urā. 7 du
cam q; sup uos gladiū ultorē fedens mei. Cuq; ꝛfugeritis
in urbes mittā pestilentiā in medio uri. 7 trademini ho
stium manibꝰ. postq; confregero baculū panis uri. ita ut
decē mulieres coquāt panes i uno clibano. 7 reddant pa
nes ad pondꝰ. comedetis 7 nō satiabimini. Sin aūt nec p
hoc audieritis me. sed ambulaueritis ex aduso mihi. ego ꝛ
aduersum uos. i furore exacto 7 corripiā uos septē plagis
ꝓpter peccā urā. ita ut comedatis carnes filiorꝰ 7 filiarꝰ
uarꝰ. Delebo excelsa urā. 7 simulacra urā ꝛfringam.
Cadent ruinę idolorꝰ urorꝰ. 7 abominabitur uos aīa
mea. uerū ut urbes uras redigam. i solitudinē. 7 desta
tabo sanctuaria urā. nec recipiā ultr odorē suauissimū. Di
pdamq; tra uram. 7 stupebūt sup ea inimici uri. qui ha
bitatores illius fuerint. Vos aūt dispergam i gēs. 7 euagina
bo post uos gladiū. eritq; tra urā deserta. 7 ciuitates di
rute. Tunc placebūt tre sabbata sua. cūctis diebꝰ
solitudinis sue. Cū fuerit in tra hostili. sabbatiza
bit et requiescet i sabbatis solitudinis sue. eo q; nō re
ceperit sabbata uris. q; habitabatis mecū. Et q; ꝰ uo
bis remanserit. dabo pauorē in cordibꝰ eorꝰ. i regionibꝰ ho
stium. Terrebit eos sonitus folij uolantis. 7 ita fugi
ent qꝗ gladium. Cadent nullo ꝑsequēte. 7 corruent sin
guli sup fres suos. qꝗ bella fugientes. Nemo uri in inimi
cos audebit resistere. Pibis uꝰ gētes 7 hostibus uos ter
ꝛminet. Cd si nd his aliqui remanserint. tabescent in inimi
cis suis i tra inimicoꝰ suoꝰ. 7 ꝓpter peccata patrū suo
ꝝ. 7 sua affligent donec ꝛfiteant iniquitates suas. 7 malo
ꝝ suoꝝ recordent. qbꝰ peccauerūt sibi in me. 7 abulauerūt
cradūso in. Ambulabo igit 7 ego ꝰ eos. 7 inducā illos i
tra hostilē. donec erubescat incircūcisa mēs eoꝝ. Cūq; erubu
ꝝ ꝓ impietatibꝰ suis recordabor fœdꝰ mei. q; pepigi cū
abrahā ysaac 7 iacob. Terre q; memor ero. Que aūt relic
ta fuīt ab eis. ꝛplacebit sibi in sabbatis suis. patiēs sole
nitudinē ꝓpter illos. Ipi uō rogabunt ꝓ peccatis suis. eo
q; abiecerint iudicia mea. 7 leges meas despexerūt. Et tū
cū aū essent in tra hostili nō penitt. abiecit eos. nq; sic despe
ret. ꝛsumere. 7 irritum facere pactū meū cū eis. Ego enī
sū dns dꝰ eoꝝ. 7 recordabor fœdꝰ mei ꝓtinus. qui eduxi
eos d tra egypti. i ospectu gentiū ut eēm dꝰ eoꝝ. Ego dns
dꝰ. Hec sunt ꝓcepta atq; iudicia. 7 leges quas dedit dns
inf se 7 inf filios isrl in monte synai. p manū moysi.

Locutusq; ē dns ad moysen dicēs. Loqre filijs lxxxvij. xxvij
isrl. 7 dices ad eos. Homo q uotum fecerit. 7 ꝓpondit dō
aīam suam. sub estimatiōe dabit ꝓtium. Si fuīt masculꝰ
a uicesimo āno usq; ad sexagesimū āmū. dabit. l. siclos ar
gēti. ad mēsurā sanctuarij. Si mulier. xxx. A quino aūt anno
usq; ad uicesimū. masculus dabit. xx. siclos. femina. xē.
Ab uno mēse usq; ad āmū quinū. ꝓ masculo dabunt. v. si
cli. ꝓ femina. nres. Sexagenarius 7 ultra. masculus dabit
xv. siclos. femina. x. Si pauꝑ fuīt. 7 estimatione redim
ī ualuīt. stabit coram sacerdote. 7 quātū ille estimauīt. 7
uidetur eū posse redimere. tātū dabit. Aūt aūr q; immolan
pōt dño. siquis uouerit. sctm erit. 7 mutari nō poterit.
Cd ē nec melius malo. nec pēs bono. Cd si mutauīt. 7
ꝓpīm q; mutatū ē. 7 illud ꝓ quo mutatū ē. ꝛsecratū erit
dño. Aūt īmūdū quod immolari dño nō pōt. siquis uo
uīt. adducet ante sacerdotē. Cd diudicans utrū bonū
an malū sit. statuet ꝓtiū. Cd si dare uoluīt is q offert.
addet sup estimatois quīta partē. Nd si uoūt domū
suā 7 sāctificauīt dño. ꝛsiderabit eam sacerdos utrū bā
an mala sit. 7 iuxta ꝓtiū q; abeo fuīt. ꝛstituū uenūda
bit. Sin aūt ille q uoūit uoluīt redimē. ei dabit qn
ti partē estimatois supra. 7 habebit domū. Cd si agrū
possessionis sue uoūit ꝛsecrare dño. iuxta mēsurā
seminis estimabit ꝓtiū. Si. xxx. modiis arei seminꝝ
tra. l. siclis uendēt argēti. Si statim ab āno iubilei
uoluerit agrū. quāto ualere pōt. tanto estimabit.
Sin aūt post aliquātū tpis. supputabit sacerdos pecu
niā iuxta ānos q reliqui sunt usq; ad iubileum.
7 detrahetur ex ꝓtio. Cd si uoluīt redimē agrum ille q uo

uerat. addat qnta parte estimate pecunie. t possidebit
eum. Si in aut noluerit redimere. si alii cuilibet fuerit ue
nundari. ut ei eum q uolurit redimere. i potest. qa ei uide
lt ueniet dies sanctificatus erit dño. t possessio sanctificata ad
ius pontificum sacerdotum. Si ager empt' e. t n de possessi
one maiorū sanctificat fuerit dño. sicut puratur sacerdos usq
ad annū iubileū. t dabit ille quotiana
ei dño. In iubileo aut reuertetur ad patrem dñm. q uen
dederat ei. t habuerat in sorte possessionis sue. Omis estima
tio sicli sanctuarij ponderabit. Siclus. xx. obolos habe
t. Primogenita q ad dñm pertinet. nemo sanctificare pote
t uouere. Siue bos. siue ouis fuerit. dñi sunt. Qd si un
mundū e animal. redimet. qbuitur iuxta estimationē
suā. t addet quinta parte pretij. Si redimere noluerit. ue
detur alii. quicquid q fuerit estimatū. Oē q dño consecrat
siue hoīe fuerit siue animal. siue ager. n ueniet in uendi. n
tercibit. Omne semel consecratū fuerit. sanctū sanctoꝝ erit dño. Et
omis consecratio q offertur ab homine. n redimet. sed morte
morietur. Omis decime terre siue de frugibus. siue de pomis
arboꝝ dñi sunt. t illi sanctificate. Siqs autē redimere uo
luerit decimas suas. addet quinta parte eaꝝ. Omīu decima
rum boum. t ouium. t capre que sub pastoris uirga tran
seunt. quito decimo uenerit. sanctificabitur dño. Non dige
tur de bono nec malo. nec alio permutabit. Siqs mu
tauerit. q immutatio erit. tpe quo mutatus e. sanctificabit
dño. t n redimet. Hec sunt precepta que mandauit dñs
moysi ad filios isrl. in monte synai. Explicit
geneſis. Incipiunt capitula.

i Primo. rij. tbuū facta a moyse. aaron. t rij. pn.
ii Uber dñs in bum leui. n uiarū. ut ipi tabnacl.
iii Uber dñs ordinate. pedere. p domos patrias.
iiii Expgene moysi. aaron. t filioꝝ. eius q sacdo.
v Et leuitaꝝ. iunctione ei aaron. q. p pmoge.
vi Et enumone leuitaꝝ. a mse uno. t sup. xx.
vii Et enumone omīs pmogenī filioꝝ isrl. a mse.
viii Filios caath uber portare arcā. t msā. t altare.
viiii Filios gerson uber portare tabnaculū. t opa.
x Filios merari capita tabnacli. t seras. t columnas.
xi Uber dñs etq de castris omne immundū.
xii Et mulier que lauerit fuerit adultera.
xiii Et hys q uotum uouerit. dño sanctificatione nazarei.
xiiii Quo benedicant pplm sacerdotes.
xv Et unctione tabnaculi a moyse facta.
xvi Et xij. principib p singlos dies munera sua. ob.
xvii Et candelabro. t lucernis.
xviii Et leuitis purificatis. ad ministeriū tab.
xviiii Aetatem uiginti quinq annis. leuitas ad ministeriū accedere.
xx Anno secundo egressionis isrl. de egypto. in mse pmo.
xxi Et erecto est tabnaculo. t nubes texit illud die.
xxii Recedente nube. et precepto dñi. pmouebant.
xxiii Et tuba ænea fecit. ad pmouenda castra.

In secundo anno. xxdo mense. pmouent se filij isrl de castris. xxiiii
Hobab cognato suo hortatur moyses ut eat secum. xxv
Promouent se de monte dñi. tercia parte precedente eos. xxvi
Murmurant pplo tribus. t consumpsit quosdā ignis. xxvii
Fastidiunt pplo carnes petere. q solus se nō posse ferre. xxviii
Precipit dñs congregare lxx. seniores. t dare moysi spūm. xxix
Locutus dñs de spū moysi. dantq lxx. unus. pphetauerūt. xxx
Isrl murmurat de castris. t percutit dñs pplm. xx. ta multa. xxxi
Maria cū aaron male loquēs de moyse lepra percutit. xxxii
Et speculatores. xij. a moyse missi. terre repromissionis. xxxiii
Et murmurationē pplm uolentis in egyptū reuerti. xxxiiii
Manus dñi supplm pcutē uolens. q moyses rogat. xxxv
Quare dñs n introducit eos in terram promissionis. xxxvi
Et holocaustis. t sacrificio. xxxvii
De primitias panis de uber offerendis dñs. xxxviii
Quo q colligit ligna in sabbato uastat dñi lapidib. xxxviii
Et fimbrijs faciendis. xl
Et chore. dathan. t abiron. t ccc. l. principib. xli
Quare dñs delere omnē synagogā. rogante moyse. xlii
Egressa ira a facie dñi interfecit de pplo. xiiij. milia. dcc. xliii
Et uirga aaron que floruit. xliiii
Ubi leui uber fuerit tabnaculo. xlv
Quitas uber accipe decimas xlvi
Et uacca cremata in cineres xlvii
Et de morte marie. t de fonte. xlviii
Petit moyses ad regē edom ut trānsiret p fines. xlviii
Mortuo aaron. eleazar filius suus sedit pro eo in pontificatu. l
Et rege arad pugnante aduersus isrl. li
Et murmurationē pplī. t immissione serpentū. lii
Ambulās pplī p deserta. mutat moyses ad seua. liii
Et ag rege basan exeunte ī isrl ad pugnā. liiii
Et balach rege moab. t balaam ariolo. lv
Quare dñs ad moysen ut pereant madianitas. lvi
Recepto dñs moysi auctoritate. filio. t sup pñe pplī. lvii
Quare sint filij leui abiuncti mse. t sup. lviii
Et impositione manū moysi sup iosue filiū naue. lviiii
Quare dñs moysi ut faciat pplo de sanctitate lx
Que in die pasche offerre debeant ostenditur. lxi
Que in pentecosten. lxii Que in mse septimo.
Et uoto n pretermittendo. lxiii
Uber dñs moysi ut ulciscat filios isrl lxiiii
Et filijs ruben. t gad a moyse terra cis iordanē lxv
Et mansionibus filioꝝ isrl p deserti. lxvi
Quare dñs ut deleant oēs habitatores terre chanaā. lxvii
Et diuisione terre nouē tribubus. t dimidie lxviii
Omnia hoīm q diuisum fuit lxviiii
Et auctoribus leuitaꝝ. lxx
Et auctoribus fugitiuoꝝ. lxxi
Et filiabus salphaath. Explicunt capla. lxii.

Incipit liber numeri qui appellat̄ vagedaber.

fia iij lectio i

LOCVTVSQ: ē

Dīxit ad moysen in deserto synai in tabernaculo federis prima die mensis secundi anno altero egressionis eorum de egypto dicēs. Tollite summā uniuersę congregationis filiorum israel per cognationes et domos suas et nomina singulorum qđ quod sexus ē masculini. a uicesimo ānō et supra omnium uirorum fortium de israel. et numerabis eos per turmas suas tu et aaron. Erunt quoque cum principibus tribuum ac domorum cognationibus suis. qui ista sunt nomina. De tribu ruben. elisur filius sedeur. De tribu symeon. salamihel filius surisadai. De tribu iuda. naason filius aminadab. De ysachar. nathanael filius suar. De zabulon. heliab filius elon. Filiorum autem ioseph. de ephraim. elisama filius ammiud. De manasse. gamaliel filius phadassur. De beniamin. abidan filius gedeonis. De dan. ahiezer. filius ammisadai. De aser. phegiel filius ochran. De gad. eliasaph filius duel. De nepthalim. ahira filius henan. Hi nobilissimi principes multitudinis per tribus et cognationes suas. capita exercituum israel. qđ tulerunt moyses et aaron cum omni multitudine. et egregauerunt primo die mensis secundi. recensentes eos per cognationes et domos ac familias et capita et nomina singulorum. a uicesimo ānō et supra. sicut precepit dñs moysi. Numerati sunt inde serui synai. De ruben primogenito israhel per generationes et familias ac domos suas et nomina capitum singulorum. oē qđ sexus ē masculini. a uicesimo ānō et supra. procedentium ad bellum. nomina. Hi sunt numerati. xlvj. milia quingenti. De filiis symeon per generationes et familias ac domos cognationum suarum. recensiti sunt per nomina et capita singulorum. oē qđ sexus ē masculini. a uicesimo ānō et supra procedentium ad bellum. Fuit numerus eorum. lix. milia. ccc. De filiis gad per generationes et familias ac domos cognationum suarum. recensiti sunt per nomina singulorum. a xx. ānis et supra. oēs qui ad bella procedere. xlv. milia. cl. De filiis iuda per generationes et familias ac domos cognationum suarum per nomina singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. recensiti sunt. lxxiiij. milia. dc. De filiis ysachar per generationes et familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. lxiij. milia. cccc. De filiis zabulon per generationes et familias ac domos cognationum suarum. recensiti sunt per nomina singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. lvij. milia. cccc. De filiis ioseph filiorum ephraim per generationes et familias ac domos cognationum suarum. recensiti sunt per nomina singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. xl. milia. dc. Porro filiorum manasse per generationes et familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt per nomina singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. xxxij. milia. cc. De filiis beniamin per generationes et familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt nominibus singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. xxxv. milia. ccc. De filiis dan per generationes et familias ac domos cognationum suarum recensiti sunt nominibus singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. lxij. milia. dcc. De filiis aser per generationes et familias ac domos cognationum suarum. recensiti sunt per nomina singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. xl. milia. dc. De filiis nepthalim per generationes et familias ac domos cognationum suarum. recensiti sunt nominibus singulorum. a uicesimo ānō et supra. oēs qui pertinent ad bella procedere. lvij. milia. cccc. Hi sunt quos numerauerunt moyses et aaron et xij. principes israel. singuli per domos cognationum suarum. Fuitque oēs filij israel per domos et familias suas a uicesimo ānō et supra qui poterant ad bella procedere. secenta tria milia. quingenti. xl. Leuite autem in tribubus familiarum suarum. non sunt numerati

Cumque ē dñs ad moysen dicens. ij cū eis.

Tribum leui noli numerare nec ponas summā eorum cū filiis israel. sed constitues eos super tabernaculum testimonii. cuncta uasa eius et quęcunque ad cerimonias pertinent ipsi portabunt. tabernaculum et omnia utensilia. et erunt ministrio ac per gyrum tabernaculi metabuntur. Cum proficiscendum fuerit deponent tabernaculum. Leuite cum castra metanda erunt. Quicunque accesserit. occidetur. Metabuntur autem castra filij israel. uniquique per turmas et agmina sua. Porro leuite per gyrum tabernaculi figent tentoria. ne fiat indignatio super multitudinem filiorum israel. et custodient tabernaculi testimonii. fecerunt ergo filij israel iuxta ea quę preceperat dñs moysi. iij

Cumque ē dñs ad moysen et aaron dicens. Singuli per turmas. signa. atque uexilla domorum cognationum suarum castrametabuntur filiorum israel per gyros tabernaculi federis. Ad orientalem plagam figent tentoria qui turmas agminis sui. eorum princeps filiorum eius naason filius aminadab. Et ordo de stirpe eius summa pugnantium. lxxiiij. milia sexcenti. Juxta eum castrametati sunt de tribu ysachar. cuius princeps fuit nathanael filius suar. Et ordo tribus pugnatorum eius. liiij. milia. cccc. In tribu zabulon princeps fuit heliab filius helon. et ordo de stirpe eius eorum pugnatorum. lvij. milia. cccc. Omnium qui recensiti sunt de castris iuda. centum octoginta sex milia. cccc. per turmas suas primi egredientur. In castris filiorum ruben ad meridianam plagam erit princeps eorum filius sedeur. cuius exercitus pugnatorum et qui nunc sunt. xlvj. milia. dc. Juxta eum castrametati sunt de tribu symeon. cuius princeps fuit salamiel filius surisadai. cuius exercitus pugnatorum et qui nunc sunt. lix. milia. ccc. In tribu gad princeps fuit eliasaph filius duel. cuius exercitus pugnatorum eius et qui nunc sunt. xlv. milia. dcl. Omnes qui recen

sim sunt measus ruben. c.l. milia. 7 mille. cccc. l. p
turmas suas mſedo loco, pficiscentur. Leuabunt aũt
tabnaculũ testimonij p ossima leuitaꝝ. 7 turmas eoꝝ.
Quo ergetur. ta et deponetur. Singli p loca rõdinẽ
suos, pficiscentur. Ad occidentalẽ plagam erũt castra
filioꝝ effraym. quoꝝ pnceps sunt elisama filius am
miud. Cumẽ exercitus pugnatoꝝ. eius q nũati sũt. xl.
milia. qngẽtũ. Et cũ eis tribꝰ filioꝝ manasse. quoꝝ pn
ceps sunt gamaliel filius phadassur. Castrorũ exercitus pug
natoꝝ. eius q nũan sunt. xxxij. milia. cẽ. In tribu filio
ꝝ beniamin. pnceps fuit abidan filius gedeonis. Et
cumẽ exercitus pugnatoꝝ. ei q nũan sunt. xxxv. milia.
cccc. Os q nũan sũt in castris effraym. c. viij. milia. cẽtũ
p turmas suas ẽtij pficiscentẽ. Ad aquilonis partẽ castra
metan sũt filij dan. quoꝝ pnceps fuit ahiezer filius a
misadai. Cuiꝰ exercitus pugnatoꝝ. ei q nũan sunt. lxij.
milia septingẽtũ. Iuxta eum fixere tentoria de tribu aser.
quoꝝ pnceps fuit phegiel filius ochran. Cuiꝰ exercitus
pugnatoꝝ. q nũan sunt. xl. milia. 7 mille qngẽtũ. De
tribu filioꝝ neptalim. pnceps fuit hira. filius hena.
Cuiꝰ exercitus pugnatoꝝ. eius. lij. milia. cccc. Os qu
nũan sũt in castris dan. fuerũt. c. lvij. milia. sexcenti. et
nouissimi. pficiscentẽ. Hic nũs filioꝝ isrl. p domos cog
nationũ suaꝝ. 7 turmas domus exercitus. sexcenta 7a milia
qngẽtũ. l. Leuite aũt nõ sũt nũati inter filios isrl. sicut
enim preceperat dñs moysi. fecerũtq; filij isrl. iuxta oĩa que
mandauerat dñs. Castrametati sunt p turmas suas. et
p sem p familias. ac domos patrum suoꝝ. iiij

Hec sunt generationes aaron 7 moysi. in die qua locutꝰ ẽ dñs
ad moysen in monte synai. hec nõia filioꝝ aaron. Primo
genitꝰ ei nadab. Deinde abiu. eleazar 7 ithamar. Hec
nõia filioꝝ aaron sacerdotũ q uncti sũt. 7 qꝝ repleto
7 sanctificare manus ut sacerdotio fungerẽt. Mortuus sũt
nadab 7 abiu cũ offerent ignẽ alienũ in conspectu dñi in
deserto synai absq; liberis. functiq; sũt sacerdotio eleazar
7 ithamar coram aaron patre suo.

Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicens. Applica tribum le
ui 7 fac stare in conspectu aaron sacerdotis ut ministrẽ
ei. 7 custodiant que ad illum pertinent ministe
rium dominj. coram tabernaculo testimonij. 7 custodiant uasa ta
bernaculi. fungentes in ministerio eius. Dabisq; dono leuitas a
aron 7 filijs ei. qui tradti sũt a filijs isrl. Aaron aũt et
filios ei. constitues sup cultũ sacerdotij. Extraneus q ad
ministrandũ accesserit. morietur. Locutusq; ẽ dñs ad mo
ysen dicens. Ego tuli leuitas a filijs isrl. p omi primoge
nito q aperit uuluã in filijs isrl. erũtq; leuite mei. Mei
um ẽ ẽ omne primogenitũ. Exquo percussi primogenitos in
terra egypti. sanctificaui mihi quicquid nascitur primũ in isrl. Ab
homine usq; ad pecus mei sũt. ego dominꝰ.

Locutusq; ẽ dñs ad moysen in deserto synai. dicens. Numera fi
os leui p domos patrũ suoꝝ. 7 familias. omnẽ mascu
lum ab uno mẽse 7 supra. Numerauit moyses ut preceperat do
minus. 7 inuenti sunt filij leui p nõa sua. gerson. 7
caath. 7 merari. Filij gerson. lebni. 7 semei. Filij caath.
amram. 7 iesaar. 7 ebron. 7 oziel. Filij merari. mooli. 7
musi. De gerson fuere familie due. lebnitica. 7 seme
itica. Cuiꝰ nũati ẽ ppls sexus masculini ab uno mẽse
7 supra. vij. milia qngẽti. Hij post tabernaculũ metabũ
tur. ad occidentẽ. sub pncipe eliasaph filio dahel. 7 habe
bunt ex cubitu tabernaculo fedens. ipm tabernaculũ
7 operimẽtũ eius. tentoriũ q tribitur ante fores tem fe
dens. 7 cortinas atrij. tentoriũ q ꝑ q. appendit in introi
tu atrij tabernaculi. 7 qcqd ad altaris pinet. fu
nes tabernaculi 7 oĩa utensilia eius. Cognatio caath ha
bebit pplos amrantas. 7 ebronitas. 7 gessiaritas. 7 oziel
itas. Hee sũt familie caathitaꝝ. recensite p nõa
sua. os gñis masculini ab uno mẽse 7 supra. viij. mila
sexcenti. Habebũtq; excubias sanctuarij. 7 castra metabũ
tur ad meridianã plagã. pncepsq; eoꝝ erit elisaphã
filius oziel. Et custodient arcam. mensã. candela
brũ. altaria. 7 uasa sanctuarij in quibꝰ ministrant. 7 velum
cũctaq; huiscemõi suppellectile. Princeps ꝑncipũ
leuitaꝝ eleazar filius aaron sacerdotis erit sup ex
cubitores custodie sanctuarij. Ad hũc ꝑtinet ex ꝑ mo
olire. 7 musite recensiti p nõa sua. os gñis masculini
ab uno mẽse 7 supra. septem milia. cc. Principes eoꝝ sunt
hel filius abiahel. In plaga septentrionali castrame
tabunt. erũtq; sub custodia eoꝝ tabule tabernaculi. 7 uec
tes. 7 columne. ac bases eaꝝ. 7 oĩa que ad cultũ huiscemo
di pinent. columnæq; atrij p circuitũ cũ basibꝰ suis. 7 pu
xillis cũ funibꝰ. Castrametabunt aũt tabernaculi fedem
ad orientalẽ plagam moyses. 7 aaron cũ filijs suis.
habentes custodiã sanctuarij in medio filioꝝ isrl. Alie
nus accedens. morietur. Os leuite quos numauerũt mo
yses 7 aaron iuxta ꝓceptum dñi p familias suas. in
gnẽ masculino. ab uno mẽse 7 supra. fuerũt. xxij. milia.

Ait dñs ad moysen. Numera ꝓmogenitos vij
sexus masculini. 7 filios isrl. ab uno mẽse 7 supra. 7 habe
bis summã eoꝝ. tollesq; leuitas mihi p oi ꝓmogenito fili
oꝝ isrl. ego sum dñs. 7 pecora eoꝝ. p primogenitis ꝓmoge
nitis pecoꝝ filioꝝ isrl. Percensuit moyses sicut ꝓcepe
rat dñs ꝓmogenitos filioꝝ isrl. 7 fuerũt masculi p no
mina sua a mẽse uno 7 supra. xxij. milia. cc. lxxiij. Lo
cutusq; ẽ dñs ad moysen dicens. Tolle leuitas. p primoge
nitis filioꝝ isrl. 7 pecora leuitaꝝ. p pecoribꝰ eoꝝ. erũtq;
leuite mei. Ego sum dñs. Insper aũt ducẽtaꝝ. lxx.
milia. q excedunt numꝝ leuitaꝝ. de ꝓmogenitis filioꝝ
isrl. accipies. v. siclos p singlis capitibꝰ. ad mẽsurã sanc
tuarij. Siclus xx. obolos hr. Dabisq; pecuniã aaron 7
filijs eius. pecuniã eoꝝ. q supra sunt. Tulit ig moyse
pecuniã eoꝝ. q fuãt amplius. 7 qs redemerũt a leui
tis. p primogenitis filioꝝ isrl. mille. trecentoꝝ. lxv.

sicloꝝ uxta pond̄ sanctuarij. ꝛdedit eam aaron ⁊ filijs eius
uxta uerbum qđ preceperat sibi dominus. VIII
iij Locutusq; ē dñs ad moysen ⁊ aaron dicens. Tollite summā filioꝝ caath de medio leuitaꝝ ꝑ domos ⁊ familias suas. a tricesimo āno ⁊sup̄ usq; ad quinquagesimū annū. omnes qui ingrediuntur ut seruiant ⁊ ministrent in tabernaculo federis. Hec ē aut̄ ministeria filioꝝ caath. Tabernaculū federis ⁊ sanctuariū eoꝝ. ingredientur aaron ⁊ filij eius cū mouenda fuerint castra ⁊ deponēt uelū q pendet ante fores. inuoluentq; eo arcā testimonij. ꝛ operient nrsū uelamine uacuinū ⁊ pellium. extendentq; sup̄ pallū totū uacuinū. ⁊ inducēt uectes. Mensā q; ꝓpositionis inuoluēt uacuino pallio. ⁊ ponent cū ea thuribula ⁊ mattarolas. cyathos ⁊ ciatheas. ad libandū fundendaq; pones semp in ea erūt. Et super hec sup̄ pallū coccineū. q; rursū operient uelamento uacuino. ⁊ pelliū. ⁊ inducent uectes. Sumēt ⁊ pallū uacuinū. quo operient candelabrū cū lucernis ⁊ forcipibus suis. ⁊ emūctoriis. ⁊ cunctis uasis olei. quæ ad ministeriū illius necessaria sunt. Et sup̄ oīa ponēt operimentū uacuinum. ⁊ pelliū. ⁊ inducēt uectes. Nec ñ et aurū inuolucre uacuino uelāmīne. ⁊ extendēt desup operimentū uacuinum. ⁊ pelliū. ⁊ inducēt q; uectes. Oīa uasa quibꝫ ministrant̄ in sanctuario inuolucre uacuino pallio. ⁊ extendēt desup operimentū uacuinum. ⁊ pelliū. inducēq; uectes. Et altare mūdabūt cinere. ⁊ inuolucre illo purpureo uelāmīne. Ponentq; sup̄ eo omnia uasa quibꝫ in ministerio circumdant. id ē ignium. receptacula. fuscinulas. ascindētes. uncinos. ⁊ batilla. Cuncta uasa altaris operient simul uelamine uacuino. ⁊ pelliū. ⁊ inducēt uectes. Cumq; inuoluerint aaron ⁊ filij ea sanctuariū. et oīa uasa eius tēpore castrorū. tūc intrabūt filij caath ut portent inuoluta. ⁊ si tetigerint uasa sanctuarij ne moriant. Hec sunt onera filioꝝ caath in tabernaculo federis. Sup̄ quos erit electus filius aaron sacerdotis. adeps primet aurei olei. et adoramentū. et oleum unctionis. ⁊ quicquid ad cultū tabernaculi pertinet. omniumq; uasoꝝ que in sanctuario sunt. VIIII
Locutusq; ē dñs ad moysen ⁊ aaron dicens. Nolite perdere ꝑfidiam caath de medio leuitaꝝ. si hoc facere eos ut uiuāt et non moriant. Si tetigerint sca sanctoꝝ. aaron ⁊ filij eius intrabūt. ⁊ ꝑsingulos disponent onera singulorum. ⁊ dicent quid portare quis debeat. Alij nulla ad inspiciendū uidendumque sunt ingressi. ne pereant. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. X Tolle etiam summā filioꝝ gerson. ꝑ domos ⁊ familias ⁊ cognationes suas. a xxx. annis ⁊ sup̄. usq; ad annos. l. oēs qui ingrediuntur. ⁊ ministrāt in tabernaculo federis. Hec ē officia familie gersonitaꝝ. ut portent cortinas tabernaculi ⁊ tectū federis. operimentū. aliud. ⁊ sup̄ oīa uelamen uacuinū. ianuam tabernaculi cortinas atrij ⁊ uelū q ē in introitu. aī tabernaculum. Omnia que ad altare pertinent funiculos. ⁊ uasa ministerij. uelabunt aaron ⁊ filij eius. portabuntq; filij gerson. ⁊ sciant singuli aut debeant onera manapin. Hec ē cultus familie gersonitaꝝ. in tabernaculo federis. erūtq; sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. XI
Hus quoq; metan ꝑ familias ⁊ domos patrū suoꝝ. recensebis a xxx. annis ⁊ sup̄. usq; ad annos. l. oēs qui ingrediuntur. ad officium ministerij sui. ⁊ cultū federis testimonij. Hec sunt onera eoꝝ. portabunt tabulas tabernaculi. ⁊ uectes eius. columnas ⁊ bases earū. columnas q; atrij ꝑ circuitū. cū basibus ⁊ paxillis ⁊ funibus suis. Oīa uasa ⁊ suppellectilē. ad nūm accipient. sicq; portabūt. Hec ē officium familie meraritaꝝ. ⁊ ministerij in tabernaculo federis. erūtq; sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. Recensuerūt igitur moyses ⁊ aaron ⁊ ꝓncipes synagoge. filios caath ꝑ cognationes ⁊ domos patrū suoꝝ. a xxx. annis ⁊ sup̄. usq; ad annū quinquagesimū. oēs q ingrediuntur ad ministeriū tabernaculi federis. ⁊ fuerunt simul duo milia septingenti. l. Hic ē numerus ꝑ cognationes familiarum caath. q; uniuersi tabernaculū federis. Hos numerauit moyses ⁊ aaron. uxta sermonē dñi. ꝑ manū moysi. Numerati sunt ⁊ filij gersonitaꝝ ꝑ cognationes ⁊ domos patrū suoꝝ. a xxx. annis ⁊ sup̄. usq; ad annū quinquagesimū. oēs qui ingrediuntur ut ministrent in tabernaculo federis. ⁊ inuenti duo milia ⁊ sexcenti. xxx. Hi ē ꝑ gersonitaꝝ. quos numerauit moyses ⁊ aaron uxta ubū dñi. Numerati sunt ⁊ filij merari ꝑ cognationes ⁊ domos patrū suoꝝ. a xxx. annis ⁊ sup̄. usq; ad annū quinquagesimū. oēs q ingrediuntur ad explendos ministerij tabernaculi federis. ⁊ inuenti sunt. milia. cc. Hic ē numerus filioꝝ merari. quos recensuerūt moyses ⁊ aaron uxta imperium dñi. ꝑ manū moysi. Omnes qui recensiti sunt de leuitis. quos fecit ad nomen moyses ⁊ aaron. ⁊ ꝓncipes israel ꝑ cognationes ⁊ domos patrū suoꝝ. a xxx. annis ⁊ sup̄. usq; ad annū quinquagesimū. omnes ingredientes ad ministeriū tabernaculi. ⁊ onera portanda. fuere simul. viij. milia. quingenti. lxxx. Iuxta ubū dñi recensiti sunt eo moyses unusquisq; uxta officiū ⁊ onera sua. sicut preceperat ei dñs.
Locutusq; ē dñs ad moysen. dicens. XII Precipe filijs israel ut eiciant de castris omnē leprosum. ⁊ qui semine fluit. pollutusq; ē super mortuo. tā masculū q; femininum. eiicite de castris. ne polluāt ea. cū habitauerit uobiscum. Fecerūtq; ita filij israel. et eiecerūt eos extra castra. sicut locutus erat dñs moysi. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israel. Vir siue mulier cū fecerint ex oībus peccatis que solent hominibus accidere. ⁊ ꝑ negligentiā ꝓuenerit. offenderint mandatum dñi. atq; deliquerit. confitebūtur peccatū suum. ⁊ reddent ipsum caput quinto parti desup. et cui quē peccauerint. Si aut̄ non fuerit qui recipiat. dabitur dño ⁊ erit sacerdotis. exceptо ariete q offertur ꝑ eo pro illo. ut sit placabilis hostia. Oīs quoq; primitie quas offerēt filij israel. ad sacerdotē pertinēt. ⁊ quicquid in sanctuarium offertur. a singulis. ⁊ tradetur manibus sacerdotis. ipsius erit.

V
Sia mijleano i

Ocutq; ē dñs ad moysen dicens. Loquē ad filios isrl. z dices ad eos. Vir cui uxor errauerit. mariusq; grēdi concubitū eā altero uiro. z hoc manifestus ē. nec deprehendere nequeat. q; latet adulteriū. nec testibus arguī pōt quia nō ē inuenta i stupro. si spūs zeli pie corripuit uirum ō uxorē suā. que uel polluta ē. uel falsa suspitiōe appetitur. adducet eā ad sacerdotē. z offeret oblationē p illa. decimā partē sati farine ordei. Nō fundet sup eam oleum nec ponet thus. quia sacrificium zelotipie ē. z oblatio inuestigandi. ultiū. Offeret igitur eā sacerdos. z stabit coram dño. assumetq; aquā scām in uase fictili. z pulueris quē in pauimēto tabernaculi mittet i eā. Cumq; steterit mulier i conspectu dñi. discooperiet caput eius. z ponet sup manus illius sacrificiū recordationis. z oblationē zelotipie. Ipe aūt habebit aquas amarissimas. in quibus cū execratiōe maledicta q gessit. adiurabitq; eā. z dicet. Si nō dormiuit uir alienus tecū. z si nō polluta es. de sto manu thuo. si re nocebunt aque iste amarissime in quas maledicta q gessisti. Sin ā declinasti animo tuo. atq; polluta es. z cubuisti cum alio uiro. his maledictionibus subiacebis. Det te dñs in maledictionē. et plumq; cunctis i pp̄lo suo. Putrescere faciat femur tuū. z tumes uterus tuus diruimpat. Ingrediantur aq; maledicte in uentre tuo. z uterus tumescens putrescat femur. Respondebit mulier. amen. amen. Scribetq; sacerdos in libello ista maledicta. z delebit ea aquis amarissimis in quas maledicta q gessit. z dabit ei bibere. Quas cū exhauserit. tollet sacerdos de manu eius sacrificiū zelotipie. z eleuabit illud coram dño. ipponetq; sup altare. Ita dum tangit ut pius pugillū sacrificij. tollat deo q offertur. z incendat sup altare. z sic ponū det mulieri aquas amarissimas. Quas cū biberit. si polluta ē. z cō tempto uiro adulterij rea. p tūfibūt eam aque maledictionis. z inflato uentre putrescet femur. eritq; mulier i maledictionē. z in exemplū oī pp̄lo. Cū si polluta nō fuit. erit innocua. z fauet libēs. Ista ē lex zelotipie. Si declinauit mulier animo suo. z si polluta fuit. maritusq; zelotipie spūs operatus. adduxerit eā in conspectu dñi. z fecerit ei sacerdos iuxta oīa que supra sunt. mane. abstq; ullo pcul erit. z illa reatum iniquitatis suē. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Loquere filijs isrl. z dices ad eos. Vir siue mulier cū fecerit uotū ut sanctificentur. z se uoluerit dño obligare. uino z omni q inebriare pōt. abstinebit. Acetū eiusdem uini. et cetera. Omnē tpus separationis sue. nouacula non ascendet caput eius. Donec impleantur dies quos dño consecrauit. sanctus erit. crescentes crines capitis eius nutrit. Omni tpe consecrationis sue. super mortuū non introibit. nec super patrem quidē et matrem et fratres suos. cum obierint. contaminabitur. quia consecratio dei sui super caput eius ē. Omnes dies separationis sue. sancti erunt dño. Si quis mortuus fuerit subito coram eo. polluetq; caput consecrationis sue. radet illico. et in eadem die purgationis sue. et rursus septima. Octauo autē die offerent duos turtures. aut duos pullos columbe sacerdoti in introitu fœderis testimonij. faciet q sacerdos unū pro peccato. et alterum in holocaustū. et deprecabitur pro eo quia peccauit super mortuo. sanctificabitq; caput eius in die illo. et consecrabit dño dies separationis illius. offerens agnū anniculū pro peccato. ea tñ ut dies priores irriti fiāt. quia polluta ē sanctificatio eius. Ista ē lex consecrationis. Cū dies quos ex uoto decreuerat. expleuerint. adducet eum ad ostium tabernaculi fœderis. et offeret oblationē ei dño. agnū anniculū immaculatū in holocaustū. et ouem anniculā immaculatā pro peccato. et arietē immaculatū hostiam pacifica. canistrū quoq; panis azimi. et q sup si fuerint oleo. et lagana absq; fermento uncta oleo. ac libamina singula. que offerent sacerdos coram dño. et faciet ea pro peccato quoq; et holocaustū. Arietē uō immolabit hostiam pacifica dño. offerens simul canistrū azimorū. libamina que earnem esse debent. Tūc radet nazareus ante hostiū tabernaculi fœderis. radetq; consecrationis sue. Tollet capillos eius. et ponet sup ignē qui est suppositus sacrificio pacificorū. et arietū coctum antea. tortamq; absq; fermento unā de canistro. et laganū azimū unū. tradet i manibus nazarei. postq; rasum fuerit caput eius. Suscepta q; rursus ab eo. elevabit in aspectu dñi. et sanctificata sacerdotis erit. sicut pectusculū q separatum fuit et femur. Post hec potet bibere nazareus uinū. Ista ē lex nazarei cū uouerit oblationē suā dño. et cetera consecrationis sue. exceptis his que inuenerit manus ei. Iuxta q uouerat. ita faciet. ad perfectionē sanctificationis suē.

Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Loquere aaron et filijs eius. Sic benedicetis filijs isrl. et dicetis eis. Benedicat tibi dñs et custodiat te. ostendat dñs faciē suam tibi. et misereatur tui. Convertat dñs vultū suū ad te. et det tibi pacem. Invocabūt nomen meū sup filios isrl. et ego benedicam eis.

Actū ē aūt in die qua complenit moyses tabernaculū et erexit illud. unxitq; et sanctificauit ea. omniaq; vasa eius. altare simul et cuncta eius. obtulerūt principes isrl. et capita familiarū. q erant p singulas tribus. prefecti eorū qui numerū fuerāt munera coram dño. sex plaustra tecta. et xij. bubi. Vnū plaustrū obtulere duo duces. unumq; bouē singuli. obtuleruntq; ea in conspectu tabernaculi. Dixit aūt dñs ad moysen. Suscipe ab eis ut fruant inministerio tabernaculi. et trades ea leuitis unicuiq; iuxta ordinē ministerij sui. Itaq; cū suscepisset moyses plaustra et boues

mandat eos leuitis. Duo plaustra ꝙ quatuor boues de
dit filijs gerson. iuxta id quod habebant necessarium.
Quatuor aut plaustra ꝙ octo boues dedit filijs merari
ſm officia ꝙ cultum suū. sub manu thamar filij aaron
sacerdotis. Filijs aūt iudath nō dedit plaustra ꝙ boues.
qua ꝛ sanctuario fuerūt. ꝙ onera ꝓprijs humeris portant.
Igitur obtulerūt duces in dedicatione altaris. XVII
altaris. die qua unctū ē oblationē suam ante altare.
Dixitq; dñs ad moysen. Singuli duces p singulos dies
offerant munā. in dedicatione altaris. Primo die ob
tulit oblationē suā naason filius aminadab de tribu
iuda. fuerūtq; uncie acetabuli argentei. pondo centū
triginta sicloꝝ. fiala argentea hīs lxx. sicles iuxta pō
dus sanctuarij. utrūq; plenū simila oleo ꝛspsa in sacrificiū.
mortariolū ex decem siclis auree plenū incenso. bo
uē de armento. ꝙ arietē. ꝙ agnū āniculū in holocaustū. hyrcū q; p
peccato. ꝙ in sacrificio pacificoꝝ boues duos. arietes
quinq;. hyrcos quinq;. agnos āniculos. v. Hec ē obla
tio naason filij aminadab. Secō die obtulit nathana
el filius suar. de tribu yssachar acetabulū argen
tum appendens centū. xxx. siclos. fialam argenteam
habentē lxx. siclos iuxta pondus sanctuarij utrūq; ple
nū simila oleo ꝛspsa in sacrificiū. mortariolū aure
um habens. x. siclos plenū incenso. bouē de armento. ꝙ
arietē. ꝙ agnū āniculū in holocaustū. hyrcū q; p pecc̄o.
in sacrificio pacificoꝝ boues duos. arietes. v. hyrcos
v. agnos āniculos. v. Hec fuit oblatio nathanael
filij suar. Tertio die ꝓnceps filioꝝ zabulon heliab
filius helon. obtulit acetabulū argenteū appendens
centū. xxx. siclos. fialam argenteā habentē lxx. siclos
ad pondus sanctuarij. utrūq; plenū simila ꝛspsa oleo
in sacrificium. mortariolū aureū appendens siclos
decē. plenū incenso. bouē de armento. ꝙ arietē. ꝙ agnū anniculum
in holocaustū. hyrcumq; p peccō. in sacrificio pacifi
coꝝ boues duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos
v. Hec ē oblatio heliab filij helon. Die quarto ꝓnceps
filioꝝ nepthalim. helisur filius sedeur. obtulit acetabulum
argenteū. appendēs. c. xxx. siclos. fialam argenteā habē
tē lxx. siclos ad pondus sanctuarij. utrūq; plenū simila ꝛ
spsa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appendēs. x.
siclos plenū incenso. bouē de armento. ꝙ arietē. ꝙ agnū ā
niculū in holocaustū. hyrcū q; p peccō. in hostias pa
ficoꝝ boues duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos āniculos
v. Hec fuit oblatio helisur filij sedeur. Die quinto ꝓn
ceps filioꝝ symeon salamiel filius surisaddai. obtu
lit acetabulū argenteū. appendēs. c. xxx. siclos. fialam
argenteā. habentē lxx. siclos ad pondus sanctuarij. utrūq;
plenū simila ꝛspsa oleo in sacrificiū. mortariolū au
reū appendēs. x. siclos plenū incenso. bouē de armento. ꝙ
arietē. ꝙ agnū āniculū in holocaustū. hyrcū q; p pec
cato. in hostias pacificoꝝ boues duos. arietes. v. hyrcos
v. agnos anniculos. v. Hec fuit oblatio salamiel filij
surisaddai. Die sexto ꝓnceps filioꝝ gad. eliasaphat filij
duel. obtulit acetabulū argenteū. appendēs. c. xxx. sicloꝝ.
fialam argenteā habentē lxx. siclos ad pondus sanctuarij
utrūq; plenū simila ꝛspsa oleo in sacrificiū. mortariolū
aureū. appendēs siclos decem. plenū incenso. bouē de ar
mento. ꝙ arietē. ꝙ agnū āniculū in holocaustū. hyrcū q; p
peccō. in hostias pacificoꝝ boues duos. arietes. v. hyrcos
v. agnos āniculos. v. Hec fuit oblatio eliasaphat filij
duel. Die septimo ꝓnceps filioꝝ ephraym. elisama filij
ammiud. obtulit acetabulū argenteū appendēs. c. xxx.
siclos. fialam argenteā hīntē. lxx. siclos. ad pondus sanc
tuarij. utrūq; plenū simila ꝛspsa oleo in sacrificiū. mor
tariolū aureū appendēs siclos. x. plenū incenso. bouē
de armento. ꝙ arietē. ꝙ agnū āniculū in holocaustū. hyrcū
q; p peccō. in hostias pacificoꝝ boues duos. arietes
v. hyrcos. v. agnos āniculos. v. Hec fuit oblatio elisa
ma. filij ammiud. Die octauo ꝓnceps filioꝝ manasse iiij
gamaliel filij phadassur. obtulit acetabulū argenteū ap
pendēs. c. xxx. siclos. fialam argenteā habentē lxx. siclos
ad pondus sanctuarij. utrūq; plenū simila ꝛspsa oleo in sac
rificiū. mortariolū aureū appendēs siclos. x. plenū in
censo. bouē de armento. ꝙ arietē. ꝙ agnū āniculū in holocau
stū. hyrcū q; p peccō. et in hostias pacificoꝝ boues
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos āniculos. v. Hec fuit
oblatio gamaliel filij phadassur. Die nono ꝓnceps filio
rum beniamin abidan filius gedeonis. obtulit acetabu
lum argenteū appendēs. c. xxx. siclos. fialam argenteā.
habentē lxx. siclos ad pondus sanctuarij. utrūq; plenū si
mila ꝛspsa oleo in sacrificium. mortariolū aureū ap
pendēs siclos. x. plenū incenso. bouē de armento. ꝙ arietē.
ꝙ agnū āniculū in holocaustū. hyrcumq; p peccō. ꝙ
in hostias pacificoꝝ boues duos. arietes. v. hyrcos. v.
agnos āniculos. v. Hec fuit oblatio abidan filij gede
onis. Die decimo ꝓnceps filioꝝ dan. ahiezer filius
ammisaddai. obtulit acetabulū argenteū appendēs. c.
xxx. siclos. fialam argenteā habentē lxx. siclos ad pondus
sanctuarij. utrūq; plenum simila ꝛspsa oleo in sacrificiū.
mortariolū aureū appendēs siclos. x. plenū incenso.
bouē de armento. ꝙ arietē. ꝙ agnū āniculū in holocaustū.
hyrcum q; p peccō. et in hostias pacificoꝝ boues duos
arietes. v. hyrcos. v. agnos āniculos. v. Hec fuit obla
tio ahiezer filij ammisaddai. Die undecimo ꝓnceps fili
oꝝ aser phegiel filius ochran. obtulit acetabulum
argenteū appendēs. c. xxx. siclos. fialam argenteam
habentē lxx. siclos ad pondus sanctuarij. utrūq; plenū
simila ꝛspsa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appē
dēs. x. siclos. plenū incenso. bouē de armento. ꝙ arietē. ꝙ
agnū āniculū in holocaustū. hyrcū q; p peccō. et in
hostias pacificoꝝ boues duos. arietes. v. hyrcos. v. ag
nos āniculos. v. Hec fuit oblatio phegiel filij ochran.

Die duodecimo ꝓnceps filioꝝ neptalim ahira filij henā
obtulit acetabulū argēteū .appendēs. c.xxx. siclos. fialā
argēteā habentē .lxx. siclos ad pondus sanctuarij .utrūq; ple
num similā oleo misticatū .mactandū .anniculū ag
pendēs siclos .x. plenū incenso .bouē .d. arietē .i. agnū
anniculū in holocaustū .hyrcū .q. ꝓ peccō. Et in hos
tias pacificoꝝ .boues duos .arietes .v. hyrcos .v. agnos
anniculos .v. Hec fuit oblatio ahira filij henā. Hec die
dictionē habens oblata fuit a ꝓncipe .vi. die qua
secretus ē. Acetabula argētea .xij. fiale argētee .xij. mor
tariola aurea duodecim .ita ut .c.xxx. siclos haberet unū
acetabulū .i. lxx. siclos una fiala .id ē icommune oīū ua
sorū .er argēto .ii. cli duo milia .cccc. pondē sanctuarij .a
tariola aurea .xij. plena incenso .denos siclos appenden
na pondē sanctuarij .id ē simul aurī sicli .c.xx. Boues .d. ar
ietes in holocaustū .xij. arietes .xij. agni anniculi .xij.
cū libamīa eoꝝ hyrci .xij. ꝓ peccō. Hostie pacificoꝝ boues
xxiiij. arietes .lx. hyrci .lx. agni anniculi .lx. Hec oblata fuꝝ
in dedicationē altaris .qñ unctū ē. Cūq; ingrederēr
moyses tabernaculū federis ut consuleret oraculū .audie
bat uocē loquentis ad se .d. ꝓpitiatorio q erat sup arcā
testimonij inter duos cherubin unde loquebat ei. xviii
Locut ē dñs ad moysen dicens. Loquē aaron .i. filios .o
eum .cū posueris lucernas .candelabrū contra faciē
ei parte anteriori. Hec ig sup ut luceret ex aduerso
parte engadi. Hec ig sup ut luceret ex aduerso eam er
gione relucerēt .ad principalem partē .candelabri. Ex ea parte
quā candelabrū respicere debebant. Fecitq; aaron .sic
posuit lucernas sup candelabrū .ut dñs ꝓcepit moysi.
Hec aūt erat factura candelabri. Ex auro ductili .ti
mebat .i. stipes quā cetera que erant circa calamoꝝ late
ra sebant. Juxta exemplū q ostensū fuit dñs moysi .ita
operatus ē candelabrum. xviii
Locut ē dñs ad moysen dicens. Tolle leuitas d me
dio filioꝝ .i. et .i. purificabis eos iuxta hec .i. rum. Aspēr
gatur aqua lustrationis .i. radant os pilos carnis suę. Lūq;
lauerint uestimenta sua .i. mundi fuerint .tollant bouē
d. anniculi .i. libamīa eius .i. similā oleo misticatā. Bouē .i.
alterum .d. anniculi .i. accipies ꝓ peccō .i. applicabis leuitas co
ram tabernaculo federis .congregata oī multitudine filioꝝ
israel. Cūq; leuite fuerint coram dño .ponēt filij israel ma
nus suas .i. offerent aaron leuitas munere .i. in spe
cie dñi .a filijs israel .ut fungant ministerio .d. Leuite q
ponēt manus suas sup capita bouum .equabis unū ho
caustū ꝓ peccato .i. altum in holocaustū dño .ut deleas ꝓ
eis. Statuesq; leuitas in conspectu aaron .i. filioꝝ eius .i.
separabis oblatos dño a cęlibus .d. medio filioꝝ israel.
ut sint mea .i. postea ingrediantur tabernaculū federis ut
fungant .i. .officio .i. purificabis .i. separabis eos in oblationem
dñi .qm dono dabunt mihi a filijs israel .ꝓ primogenitis
que aperit omnē uuluā .i. israel .accepi eos .i. mea sunt
enim ꝓmogenita oīa filioꝝ israel .i. ex hoīe .i. quā ex iumē
tis. Ex die qua percussi omnē ꝓmogenitū in terra egypti .sanc
tificaui eos mihi .i. tuli leuitas ꝓ cunctis ꝓmogenitis filioꝝ
israel .i. tradidiq; eos dono aaron .i. filijs eius .d. medio ꝓ
fundi .i. ut fungant ꝓ filijs suis in tabernaculo federis .i. orent ꝓ eis .ne
sit inter eos plaga si auferre fuerint accedē ad sanctuariū. Fecer
unt q moyses .i. aaron .i. filij israel .i. leuitas
que precepit dñs moysi. Purificatiq; sunt .i. lauerunt uesti
menta sua. Et leuauit eos aaron .i. in conspectu dñi .i. obla
uit ꝓ eis .ut purificati ingrederentur .ad officia sua in ta
bernaculi federis coram aaron .i. filijs eius. Sic precepit d
moysi .d. leuitis .ita factum ē. xx
Locutus ē dñs ad moysen dicens. Hec ē lex leuitaꝝ.
A uiginti .v. annis .i. supra ingrediens .ut ministret in
tabernaculo federis. Cūq; quinquagesimū .annū etatis im
pleuerint .fiunt cessabunt .nec ministrent ultra suoꝝ in
tabernaculo federis .ut custodiat .q sibi fuerit ꝓmissa.
opus autē qui .i. facient. Sic dispones leuitas .i. custodi
es suos. xxi
Locut ē dñs ad moysen in
deserto synai .anno .ii. postquā egressi sunt .d. ira egy
pti .i. mense .i. mo. dicēs. Faciant filij israel phase in tpe suo.
quarta decima die mensis huius .ad uesperum .iuxta oēs ce
remonias .i. iustificationes eius. Precepitq; moyses filij
israel .ut facerent phase. Qui fecerunt in tpe suo. quarta de
cima die mensis ad uesperum .in deserto synai. Juxta oīa que
mandauerat dñs moysi .fecerunt filij israel. Ecce autē qdā
immundi sup aīa hominis .q .i. poterant facere phase .i. die
illo .accedentes ad moysen .i. aaron .i. dixerunt eis. Immundi su
mus sup aīa hominis .q .i. fraudamur .i. non ualemus offerre
oblationē dño in tpe suo .i. filios israel. Quib; ait moyse.
State .i. ut audiam qd ꝓcipiat dñs .d. nob. Locutusq; ē dñs
ad moysen dicens. Loquē filijs israel. Hō q fuerit immūd
sup aīa .i. sue in uia ꝓcul in gente sua .i. faciat phase do
mino .i. mense secūdo .quarta decima die mensis ad uesperum .i. cū
azimis .i. lactucis .i. aggredient illud. Nō relinq
ent ex eo quicquā usq; mane .i. os eius non confringent. Omnē
ritū phase obseruabunt. Siqs autē immūd ex hiis non
fuerit .i. non fecerit phase .exterminabit .i. aīa illa .d. ꝓplie
suis .qa sacrificium dño non obtulit .i. tpe suo .peccati suū
ipse portabit. Peregrinus q .i. aduena si fuerit .i. apud
uos .faciet phase .i. iuxta ceremonias .i. iustificationes
ei .i. precepti .i. ritē erit .i. apud uos .i. aduene .i. quā .i. indi
genarum die qua erectum ē tabernaculum .i. xxii
nebula operuit tabernaculū .operuit illud nubes .a uespere autē .i. supra remouit
erat .i. species ignis .usq; mane. Sic fiebat iugiter .i. die
operiebat illud nubes .i. nocte .i. qui species ignis. xxiii
Unq; ablata fuisset nubes que tabernaculū .i. pregedie
tunc .i. proficiscebantur filij israel .i. in loco ubi steterit nubes.
ibi castrametabantur .Ad imperium dñi .i. proficiscebantur .ad
imperium illius figebant tabernaculū .Cunctis diebus .i.
stabat nubes sup tabernaculū .manebant in eodē loco .Et
si euenisset .ut nubes .i. manet sup illud .erant filij israel

in cerubijs

ingressibus dominicis pfiasecum quotiēs dieb⁹ fuisset
nubes sup tabnaculū. Ad imperū dñi egrediebant tentoria
et ad imperū illius deponebant. Si fuisset nubes ab esper
usq; mane et statim diluculo tabnaculū reliquisset: pficis
cebant. Et si post diem et noctē recessisset: discutiebant
tentoria. Si biduo aut uno mēse aut longiore tpe fuisset
sup tabnaculū manebant filij isrl et nequaq; loco pficis
cebant. Statim aut ut recessisset: movebant castra.
P ūbum dñi figebant tentoria et p ūbū illius pficisce
bant. Et custodiebant excubijs dñi iuxta imperū ei⁹ per manū
Mosi. Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. XXIII.
Fac tibi duas tubas argenteas ductiles: quibus quocare pos
sis multitudinē qñ movenda sunt castra. Cūq; increpuerit
pueris tubis: congregabitur ad te omnis turba ad ostium
tabnaculi fœderis. Si semel clangetis: venient ad te prin
cipes et capita milliū israel. Sin aut plures: atq;
salus clangor increpuerit: movebunt castra quæ
sunt ad orientalem plagam. In secūdo aut sonitu tubæ
ululatu tube lenabunt tentoria quæ habitant ad meri
diem: iuxta hoc modum reliqui facient ululantibus tu
bis in profectionē. Cū aut congregandus est populus: simplex
tubarum clangor erit: nec quæsse ululabunt. Filij aut
sacerdotū clangent tubis. Eritq; hoc legitimū sempi
ternum in generationibus vris. Si egressi ad bellum de tra
ctu qui hostes qui dimicāt adversum vos: clangetis ul
lulantibus tubis. Erit recordatio vri coram dño deo vro
ut eruamini de manibus inimicorum vrorum. Si qñ habueri
tis epulum et dies festos et kalendas: canetis tubis super ho
locaustis et victimis pacificis ut sint vobis in recordatio
nē dei vri. Ego dominus deus vr. XXVIII.
Anno secundo mense secundo: vicesima die mensis: elevata est nu
bes de tabnaculo fœderis. Profectiq; sunt filij isrl per turmas su
as de deserto Syna habitabit nubes in solitudine pharan.
Movitq; castra primum iuxta imperū dñi in manu moysi
filij iuda per turmas suas: quæ præerat nahasson filius
aminadab. Juxtaq; filios ysachar fuit princeps nathana
el filius suar. Juxta tribu zabulon erat princeps heliab filius
helon. Deposituriq; erat tabnaculū: portantes egressi sunt
filij gerson et merari. Profectiq; sunt et filij ruben per turmas
exercitus sui: quæ præerat princeps helisur filij sedeur. Juxta
tribu aut filios symeon princeps fuit salamiel filius su
riadai. Porro in tribu gad erat princeps eliasaph filius
duel. Profectiq; sunt et caathite portantes sanctuariū. Tam
diu tabnaculū portabatur: donec ingrederēt ad erectionis
locum. Movitq; castra et filij ephraym per turmas suas.
Quæ erat princeps helisama filius ammiud. Juxta
tribu aut filios manasse princeps fuit gamahiel filius pha
dassur. Et in tribu benjamin princeps erat abidan filius gedeonis.
Novissime castrorū omnium profectis sunt filij dan per turmas
suas. In quæ erat princeps fuit ahiezer filius ammisa
dai. Juxta tribu aut filios aser erat princeps phegiel filii

ochran. Et in tribu filioꝝ nepthalim erat princeps ahira fi
lius henan. Hæ sunt castra israhel profectis eorū: et sic per
rexerunt. XXV.
Dixitq; moyses ad hobab filium raguel madianitæ cognato su
o. Proficiscimur ad locū qui dicturus est dñs dabit nobis. Veni no
biscum ut bene faciamus tibi: quia dixit dñs bona promittit isrl. Cui
ille ait. Non vadam tecum. Si recesserit unusquisq; de cognatione mea
natus fuerit. Et ille. Noli inquit nos relinquere. Tu enim
nosti in quibus locis castra ponere debeamus: eris dux
noster. Cūq; nobiscum veneris quæcūq; opulentiora fuerint ex
his quas dñs tribuet nobis: tradimus tibi. XXVI.
Profecta sunt ab monte dñi iter trium dierum: arcaq; fœ
deris dñi præcedebat per dies tres: perquirens castrorum locum.
Nubes quoq; dñi super eos erat per diem: cū incederēt. Cūq;
elevaretur arca: dicebat moyses. Surge dñe et dissipentur
inimici tui: et fugiant qui oderūt te a facie tua. Cū aut de
ponerēt: aiebat. Revertere dñe ad multitudinē exercitus isrl.
Interea cepit murmur populus displicere dño. Quod cū audisset: iratus est: et accensus in eos ignē dñi: devorā
vit extremā castrorum partē. Cūq; clamasset populus ad mo
ysen: oravit moyses dñm: et absorptus est ignis. Vocavit
nomen loci illius incensio: eo q; conflagrassent ei ignis dominus. XXVII.
Vulgus quippe promiscuū qui aderat cum eis: flagrauit
desiderio sedens et flens: juncti sibi pariter filijs isrl: et ait.
Quis dabit nobis ad vescendum carnes? Recordamur pisca
rum quos comedebamus in egypto gratis: in mentem nobis ve
nerunt cucumeres et pepones: porri et cepe: et allia. Arida
nostra est: nihil aliud respicimus oculis nostris nisi manna. Erat aut
manna quasi semen coriandri: colore bdellij. Circuibant populus
et colligens illud frangebat mola aut tundebat in mortario: coquēs in olla et faciens inde tortulas saporis quasi pi
nis oleum. Cumq; descenderet nocte super castra: descen
debat pariter manna. Audiensq; moyses flentem populum per fa
milias singulos per ostia tentorii sui: iratusq; est furor dñi
valde. Et moysi intolerandi res visa est: ait ad dñm.
Cur afflixisti servum tuum: aut quam ob causam non re
perit gratiam coram te: ut onus omnis populi hujus poneres super me. Numquid ego
concepi omnem multitudinem hanc: aut genui eam: ut dicas mi
hi: porta eos sicut portare solet nutrix infantulum suum
usque ad terram quam polliceris patribus eorum? Unde mihi carnes
ut dem cuncte multitudini. Flent coram me dicentes. Da
nobis carnes ut comedamus. Non possum solus sustinere
omnem hujus populi: quia gravis mihi est. Sin aut et aliter
obsecro ut interficias me: et inveniam gratiam in oculis tuis ne
cunctis afflicar malis. XXVIII.
Dixit dñs ad moysen. Congrega mihi septuaginta viros
de senioribus isrl: quos tu nosti quod seniores populi sint: et magi
stri: et duces eos ad ostium tabnaculi fœderis. Faciesq; ibi
stare tecum. Ut descendam et loquar tibi: et auferam de spiri
tu tuo et tradam eis: ut sustentent tecum onus populi: ne tu

solus grauens. Ppls quoq; dices. Sufficiamus cras comedens carnes. Ego enim audiui uos dicere. qs dabit nob esum carnis. bene nob erat in egypto. ut det uob dns carnes z comedatis. ñ uno die ul duob. ul .v. aut .x. nec .xx. qdem si usq; ad mensem diez donec egrear p narres uras. z uratur in nauseã. eo q reppulerit dñm. qui in medio uñ ẽ. z fleuerint coram dõ dicentes. Cur egressi sumus de egypto. Et aut moyses ad dominũ. Sexcenta milia peditum hr ppe sũt. z tu dicis dabo eis esum carnis ut edant integros. Nũqd ouiũ z boũ mactando cedetur. ut possit sufficere ad eorum. ut cõ pisces maris congregabuntur. ut eos satient. Cui rñ dns. Nunqd manus dñi imbecillis ẽ. Jam nũc videbis utrum meus sermo opere ꝓpleatur. XXVIII

uij Exiit g moyses. z narrauit pp ubi dñs. congregans .lxx. uiros de senioribus isrl. quos stare fecit circa tabernaculum. Descendit dns p nubẽ. locutus ẽ ad eum. auferens de spũ qui erat in moyse. z dedit .lxx. uiris. Cũq requieuisset in eis spẽ. prophetarent nec ultra cessarent. Remanserũt aũt in castris duo uiri. quoꝝ unus uocabat eldad. alter medad. sup quos requieuit spẽ. Hi nñ descripti fuerant. z ñ exierãt ad tabernaculũ. Cũq ꝓphetarent in castris. cucurrit puer. z nũciauit moysi dicẽs. Eldad. z medad ꝓphetant in castris. Stans iosue filius nun minist moysi. electus e plurib. air. Dñe mi moyses. prohibe eos. Ar ille. qd ingr emularis p me. Quis mbuat ut omis ppls prophetet. det eis dominus spm suum. XXX

B Reuersusq ẽ moyses. cũ maioribus natu isrl. in castra. Venti aũt egrediens a dño. arreptas turbinate coturnices. detulit. z dimisit in castra. trinẽ q̃nũ uno die. q̃a pcepit eis pars castrop p circuitu. Volabantq; in aere duobꝰ cubitis. altitudine sup terã. Surgens a ppls tota die illa z nocte. ac sequẽ die. congregauit q̃nq; cor. q̃ pcepit. z siccauerũt eas p gmum. Adhuc carnes erãt inter dentes eoꝝ. nec defecerat buiscemõi cibꝝ. z ecce furor dñi. grauatus ẽ in ppl̃m. z percussit eum plaga magnam nimis. Vocatusq; ẽ locus ille. sepulcra concupiscentie. Ibi ẽ sepelierũt ppl̃m. qui desiderauerat carnes. Egressi aũ de sepulcris concupiscentie uenerũt in aseroth. z mansere.

castrum

ry L Quotaq; ẽ maria z aaron ꝰ moysen. XXXI

moyses

ꝓpter uxorẽ ethyopissam. q duxerat. Num p solũ moysen locutus ẽ dñs. Nõne z nob similr ẽ locutus. Qd cũ audisset dns. iratus ẽ. Et abiit cũ eis mittissim sup eos hoies qui detrahebant mihi. Stantesq; locuti ẽ ad eos. ad aaron. z ad mariã. E g dixit eis. uos tres. ad tabernaculũ fœderis. Cũq; fuissent egressi. descendit de columna nubis. z stetit in introitu tabernaculi. uocans aaron z mariã. Qui cũ iissent. duxit ad eos. Audite sermones meos. Si q̃s fuerit uester ꝓphẽ dñi. in uisione apparebo ei. ul ꝓ somnium loquar ad illum.

Non talis famulus meus moyses. qui in oi domo mea fidelissimus ẽ. Ore ad os loquor ei. z palam. ñ p enigmata z figuras dñm uidet. Cur ergo ñ timuistis detrahere famulo meo moysi. Iratusq; grauit eos abijt. Nubes q recessit q erat sup tabernaculum. Et ecce maria appar ut candida lepra. qui nix. Cũq; respexisset eam aaron. z uidisset. pfusã lepram. air ad moysen. Obsecro dñe mi. ne imponas nob hoc peccatũ q stulte gessimus. ne fiat hec q̃ mortua. z ut abortiuũ q̃ putatur de utero matris sue. Ecce iam medium carnes eius. deuorauit ẽ lepra. Clamauitq; moyses ad dñm. dicẽs. Dꝰ obsecro sana eam. Cui rñ dns. Si pr eius spuisset in faciẽ eius. ñ ne debuerat saltẽ septẽ diebꝰ rubore suffundi. Separet septẽ diebꝰ extra castra. z postea reuocabitur. Exclusa ẽ ergo maria extra castra. z ppls ñ ẽ motus de loco. illo. donec reuocata ẽ maria. XXXII

P Rofectus ẽ g ppls de aseroth. fixitq; tentoria in deserto pharan. Dixitq; dns ad moysen dicens. Mitte uiros q̃ considerent terram chanaã. quã dabo filiis isrl. singulos de singulis tribubꝰ eorũ principibꝰ. Fecit moyses q̃ dns imperauit. de deserto pharan misit. principes uiroꝝ. quoꝝ hec sunt nomina. De tribu ruben samua. filium zechur. de tribu symeon. saphat filiũ hori. De tribu iuda. caleph filium iephone. De tribu yssachar igal filiũ ioseph. De tribu effraym. osee filium nũ. De tribu beniamin. phalti filiũ raphu. De tribu zabulon. gaddiel filiũ sodi. De tribu ioseph. scilicet manasse. gaddi filiũ susi. De tribu dan. ammihel filiũ gemalli. De tribu aser. sthur filiũ michael. De tribu neptalim. nabi filiũ naphsi. De tribu gad. guhel filiũ machi. Hi sunt nomina uiroꝝ. quos misit moyses ad explorandã terã. Vocauitq; osee filiũ nun. iosue. Misit g eos moyses ad explorandã terram chanaã. dixitq; ad eos. Ascendite p meridianã plagã. Cũq; ueneritis montẽ. explorate terã. qualis sit. z pplm qui habitator ei. ualidus. an infirmus. paucus an plurimus. qualis sit terra. bona an mala. urbes quales habitent. an absq; muris. humus pinguis an sterilis. nemorosa. an absq; arboribꝰ. Confortamini. z afferte nob de fructibꝰ terre. Erat aũt tps quando uue primi maturescere solent. Cũq; ascendissent explorare terã. a deserto sin usq; roob. introeuntibꝰ emath. Ascenderũtq; ad meridiẽ. z uenerũt usq; hebron. ubi erant hahiman. sisai. z tholmai. filij enach. Nã hebron septem annis ante thamnim urbe egypti edificata ẽ. Peruenerũtq; usq; ad torrentẽ botri. Absciderũt palmitem cũ una sua. quã portauerũt duo uiri. De malis q̃q; granatis. z de ficubus loci illius tulerũt. q appellatus ẽ nocelechol. id ẽ torrens botri. eo q botrum inde portassent filij isrl. Et cũq; explorassent terã post .xl. dies omnẽ regionẽ reuerterunt. ad moysen. z aaron. z ad cõuentum filioꝝ isrl in desertum pharan. q ẽ in cades. locu-

fia vi

melle

rupt eas rom̃ mīnudinem ostenderē fructus ire mana
uerē dicentes Venim̃ mīā ad quā misisti nos que
uera fluit lacte ⁊ melle ⁊ hos fructus ex ea ꝓtulim̃.
Sed fortissimos hīe et urbes grandes atq; munitas. Stir
pem enach uidim̃ ibi. Amalech habitat in meridie. et
hetheus. ⁊ iebuseus. ⁊ amorreus i montanis. Chananeꝰ
uō moratur iuxta mare. ⁊ iuxta fluenta iordanis. Iter
rex caleph coꝑescens murmur ꝑ q̃ querebat ꝺ̄o moysen ait.
Ascendam ⁊ possideam tra. q̃m ꝓmiꝰ obtinē eam. Q
ui uō qui fuerāt cum eo dixerūt. Ne quaq̃ adhuc ꝑ
ualemus ascendē. quia fortior nobis ē. Detrahebantq;
re quā inꝓperā apud filios isrl dicentes. Terra
quā lustrauim̃ deuorat habitatores suos. ꝑplē quic
unq; in ea uidimus gentis eius. Ibi uidim̃ monstra que
dā filios enach de gnē gigantū. qbꝫ cōparati quasi lo
custe uidebamur. XXXIIII.

XVIIJ

Itur uociferans omis turba fleuit nocte illa. ⁊ mur
murauerē ꝺ̄o moysi ⁊ aaron omes filii isrl dicētes.
Vtinā mortui essemꝰ in tra egypti. ⁊ in hac uasta so
litudine. Vtinā perimꝰ ⁊ non inducat nos ds̄ in tram
istā. ne cadam gladio. uxores ac ubi nī ducamꝰ captiuꝰ.
Nōne melius ē nobis reuerti in egyptū. Dixerūq; ad alte
rutrum. Constituam⁹ nobis ducē. ⁊ reuertamur in egyptū.
Quo audito moyses ⁊ aaron corruerūt ꝓni in tra.
omi multitudine filioꝝ isrl. At uō iosue filius nū.
⁊ caleph filius iephone. qui erāt explorātes tram.
scidērūt uestimēta sua. ⁊ ad omnē multitudinē filioꝝ
isrl locuti sūt. Terra quā lustrauim̃ ualde bona ē.
Si ꝓpitius fuerit ds̄. inducet nos in eā. ⁊ tradet nob
bām lacte ⁊ melle manātē. Nolite rebellare ꝰ cōtr
dn̄m. neq; timueritis ꝓplm̃ tre huius. quia sicut pane
ms eos possumus deuorare. Recessit ab illis omne ꝓtēc
tum. Ds̄ nobiscum ē. nolite timere. XXXIIII.

Itaq; clamare omis multitudo. ⁊ lapidibus eos uellē
opprimere. apparuit gla dn̄i sup tectū tabernaculi
ad omnē filios isrl. Et dixit ds̄ ad moysen. Vsq; q̃
detrahet mihi ꝓplꝰ iste. Quo usq; nō credent mihi in
omibus signis que feci coram eis. Percutiam igitur eos
pestilentia atq; consumā. te aūt faciā ꝓnipē sup gētē
magnā ⁊ fortiorē quā hec ē. Et ait moyses ad dn̄m.
Audiuerunt egyptii ꝺ̄o quoꝝ merito eduxisti
ꝓplm̃ istum. ⁊ habitatoribus tre huius qui audierūt q̄ tu
dn̄e in ꝓplo isto sis. ⁊ facie ꝛ̄ facie uideāris. ac tua nu
bes tegat eos. ⁊ columna nubis ꝓcedas eos ꝓ diem. ⁊
columna ignis p noctē. q̄ cadente tanta multitudine
q̄ unus homo de cētū ꝓbare nō ualeat introductā in
tram ꝺ̄o ꝓmissā. q̄ ꝓpterea interfecerit eos in
deserto. Magnificet̄ q̄so fortitudo dn̄i. sicut locutus di
cens. Ds̄ patiens. ⁊ multe misericordie. auferēs iniquitatē ac
lera. nullusq; innocēs relinquēs. q̄ uisitas peccā patrū
in filios in tertiā ⁊ quartā gnām. Dimitte obsecro pec

catum ꝓpli tui. ꝛ̄m magnitudinē misericordie tue. sicut ꝓ
pitius fuisti egrtionib; ꝺ egypto. usq; ad locum istū.
Dimisit mgr dn̄s iuxta uerbum tuū. ⁊ uno ego. ⁊ ꝓple
bitur gla dn̄i uniuersa tra. At tamē omes homines q
uiderē maiestatē mea. ⁊ signa que feci in egypto. ⁊ i
solitudine. nāptauerē me iam ꝑ. x. uices. nec obe
dierē uocī mee. si uidebūt tram ꝑ qua iuraui patri
bus eoꝝ. nec quisquā eoꝝ qui detraxerit mihi uidebit
eā. ꝰ famulus meus caleph q plenus alio spū secut⁹ ē me.
introducā in hanc ꝗ ingressus ē. ⁊ semē eius possidebit
eā. Cūq; amalechites ⁊ chananeꝰ habitent in uallibus.
crastina mouete castra. ⁊ reuertimini i solitudinē ꝙ
mare rubrū. XXXIIII.

Locutusq; ē dn̄s ad moysen ⁊ aaron. dicens. Vsq; q̄ mul
titudo hec pessima murmurat ꝺ̄o me. Querelas filioꝝ
isrl audiui. Die ergo eis. Viuo ego. ait dn̄s. sicut locu
ti estis audiente me. ita faciam uob. In solitudine
hac iacebunt cadauera uīa. Os q̄ numerati estis a xx.
annis ⁊ sup. ⁊ murmurastis ꝺ̄o me. si uos introibitis i tram
sup qua iuraui manū mea. ut habitare uos faceret.
ꝓter caleph filiū iephone. ⁊ iosue filiū nun. ꝓpter
uos aūt uxores ꝺ quibus dixistis q ꝓdē uobis. ducet
introducā. ut uideant tram quā uos dispexistis. Vīa ca
dauera uestra in solitudine. filij uri erūt uagi i deser
tis. xl. annis. ⁊ portabūt fornicationē uram. donec ꝯsumā
tur cadauera patrū in deserto. iuxta numerū. xl. dierū. qbꝫ
explorastis tram. Annꝰ ꝑ die unusquisq; reputabit. ⁊ xl. annis re
portabitis iniquitates uras. ⁊ scietis ultionē mea. qm
locutus sū. ita tractabo omē multitudinem hanc pes
simā. que cōspiravit aduersū me. In solitudine hac ꝺ
ficiet. ⁊ morietur. Igitur oēs uiri quos misit mo
yses ad explorandā tram. ⁊ qui reuersi murmurare faceret
ꝺ eū omem multitudinē detrahentes tre q̄ mala ⁊
mortua sit. atq; pauli ꝓ tempore dn̄o. Iosue aūt filius
nun. ⁊ caleph filius iephone. uixerūt ex omib; q ꝓfec
ti ad explorandā tram. Locutusq; ē moyses uniuersis fi
lijs hec ad omnē filios isrl. ⁊ luxit ꝓplꝰ nimis. Et exce
tes mane ꝓmo ascenderūt in cacumen montis. at
q; dixerunt. Iuram⁹ nos ascendē ad locū ꝙ ꝺ̄o
dixit ē. quia peccauim⁹. Cui moyses. Cur ingre
dimini uba dn̄i. q̄ uob nō erit in ꝓspm. Nolite ascendē. nō ē dn̄s ē uobis. ne corruatis coram
inimicis uris. Amalechites ⁊ chananeꝰ ante uos sunt.
quoꝝ gladio cōmissi eo ꝙ noluerint⁹ adquiescē
dn̄o. nec erit dn̄s uobiscum. At illi ꝓtumebant ascen
dere in cacumen montis. Arca aūt testamēti dn̄i ⁊ moyses
nō recessere de castris. Descendēsq; amalechites ⁊ cha
naneus q habitabant in montibus. ⁊ ꝓteriens eos atq;
uastans. ꝓstratus ē usq; horma. XXXV.

Locutusq; ē dn̄s ad moysen dicens. Loquēre filijs isrl.
⁊ dices ad eos. Cum ingressi fuīs tram habitatiois

XV

uīr quā ego dabo uob. ꝛ facietis oblationē dño in holocaustum aut victimā pacifica. uota soluentes uł sponte offerentes munā. aut ī sollemp̄nitatibꝫ uīs ad olentē odorem suauitatis dño ɔ bubꝫ siue ɔ ouibꝫ. offeret qui cūq; ī nolaūr victimā sacrifi ū simile. ɔcimā partē ephi ɡ ipsam oleo. q̄ nīsirum habebit quartā partē hin. ī uinū ad libā fundendā. eiusdē mīsure dabit ī holocaustum. siue ī victimā. p̄ agnos singulos ꝛ aueres erit sacrificiū simile. ɔ quarū de amax. que ɡ ipsa sit oleo. siue parris hin. ɛt uinū ad libāmentum tuā partē eiusdē mīsure offeret. ꝛ odorē suauitatis dño. Q̄ cūq; aūt de bubꝫ feceris holocaustū aut hostiā. ut impleas uotū uł pacificas victimas. dabis p singulos boues simile tres ɔcimas ɡ ipse oleo. q̄ hu ear mediū mīsure hin. ī uinū. adibā fundēda eiusdē mīsure. ī oblationē suauissimū odoris dño. Sic fiet uł p singlos boues ꝛ aueres. ꝛ agnos ꝛ hedos. Tām ī di gene quā pegrini. eodē ritu offerent sacrificia. ī nū ꝑcep tū ē. atq; iudiciū. tā uob quā aduenis sit. xxxvj.

Locut ē dñs ad moysen dicens. Loquē filijs isrł. ꝛ di ces ad eos. Cum ueneritis mīrā quā ego dabo uob. ꝛ com mederitis ɔ panibꝫ regionis illius. separabit ꝑmicias d mino ɔ abis uīr. Sicut ɔ aream ꝑmicias separabis. ita ɔ pulmīr dabitis ꝑmicias. Q̄ si pigneraīa ꝑtem eritis quicq; horū. q̄ locut ē dñs ad moysen. ꝛ mādauit p ē ad uos adie qua cepit ubere. ꝛ ultra. obliti q; fuīr facē mīrudo. offeret uitulū ɔ armo. holocaustū in odorē suauissimū dño. ꝛ sacrificiū eius ac libā. ut cerimo nie postulant. hyrciq; p pecō. Et ogabit sacerdos p omī mīrudine filioꝝ isrł. ꝛ dimittē eis qm̄ ī spon te peccauerūt. michelomū offerēs ieiunū dño. p se ꝛ p pecō atq; p errore suo. ɔ dimittē. unusle plebi fili oꝝ isrł. ꝛ aduenis q̄ pegrinaīr uīr uos. qm̄ cūcti ē ois pp̄ ignoraīa. Q̄ si aīa una nesciens peccauit. offer capra īmaculā p pecō suo. ꝛ deprecabit. p ea sacerdos q̄ ī ea peccauit ignoā dño. ɡ expiabit q; ⁊ dimittē ei. Tām ɔgenus quā aduenis. una ēr lex omībꝫ q; pecca uīnt ignoranter. Filijs aūt hoīb q; p superbiā aliq; ɡ mīrum si ne cibꝫ fuīr ille. siue pegrin. qm̄ aduersus dñm rebellis fuit. pibit ɔ ꝑpō suo. Verbum ē dñi ɡ despexit. ꝛ ꝓceptū illi frēt irritū. ꝛ carne delebit. ꝛ portabit iniqtatē suā. xxxvij.

Factū ē aūr cū ēent filij isrł in solitudine. ɡ nueīssent hoiem colligētē ligna die sabbati. obtulerūt eū moy si. ꝛ aaron. ꝛ uniuse mīrudini. Q̄ reclusit eū ɡ erat rē nesciens qd̄ sup eo facē deberēt. Dixitq; dñs ad moy sen. Morte moriatur hō iste. obruat eū lapidibꝫ ois ītu erna castra. Eūq; eduxissent eū foras. obruēr lapidibꝫ. ɡ mortuus ē sicut ꝓcepit dominus. xxxviij.

Locut quoq; dñs ad moysen. Loquē filijs isrł. ꝛ dices ad eos ut faciant sibi fimbrias ɡ angulos pallioꝝ. ponēres q̄ meis uittas iacinctinas. Q̄ cū uiderīt recordent omīu mandatoꝝ dñi. ne sequant̄ cogitatiōs suas. ꝛ oculos ɡ res uarias fornicantes. ut magis memores ꝓcepto rū faciant ea. sintq; sc̄i deo suo. Ego dñs dē uīr qui e duxi uos ɔ tra egypti. ut ēem uīr deus. xxxviij.

Locut aūr chore filius ysuar filij caath filij leui. ɔ dā than atq; abiron filij heliab. hon ɡ filius phaleth ɔ filijs ruben. fecerūt ɡ moysen. alijq; filioꝝ isrł. cc. l. uiros principes synagoge. ɡ uocati. ɡ alij ꝑ nomina uoca tiq̄. Cūq; stetissent aduersum moysen. ꝛ aaron. dixe rūt. Sufficiat uob quia ois mītudo sc̄oꝝ ē. ɡ inter ē dñs. Cur eleuamini sup ꝓplm dñi. Q̄d cū audisset moyses cecidit ꝑnus ī faciem. ꝛ locut ē ad chore. ꝛ ad omnē mītudinē. Mane ɡ nobīs notū facet dñs ɡ ad se pertineant. electos applicabit sibi. ɡ quos elegit approprīabit. ei. Hoc igit facite. Tollat unusq̄sq; thuribulū suū. ɔ chore. ɔ omīe ɡ eius. ɡ ubi ignē. ponite ɔ sup thymiama. crās dño. ɡ quē cūq; elegerit. ipe ēr sc̄ō. Dixitq; ad filios leui. Audite filij leui. Nū pusillū ē uob. ɡ separauit uos deus dōs isrł ab omī ꝑ. ꝛ iunxit sibi. ut funcres ea. incultui tabernaculi. ꝛ staretis coram fraī na. ꝑ. ꝛ ministraretis ei. Iccirco ad se fecit accedere re ros fris tuos filios leui. ut uob etiā sacerdotiū uendice tis. globus tuus sit ɔ dñm. Q̄d ē aaron. ut murmuretis ɡ eum. Qđ isrł ɡ moysē. ut uocarēt dathan abiron. filios heliab. Qui respondēr. Nō uenim. Nūq̄ paruū ē. ɡ qđ eduxisti nos de tra egypti. que lacte ꝛ mel le manabat. ut occideres nos in deserto. nisi ɔdominās fiāe nīs. Præterea inducis nos in tra que fluit lacte ꝛ mell. ɔ dedisti nob possessiones agroꝝ ɔ uineaꝝ. An oculos mīos eruere. Nō uenimus. Surrexit moy ses uehe. ad dñm. Ne respicias sacrificia eoꝝ. Tu sas ɡ ne asellum ɡ unū accepi. abeas. nec afflixi ɡ pia eoꝝ. Dixitq; ad chore. Tu ois congregatio tua sta te coram dño. ꝛ aaron die crastino sequimini. Tollā te singli thuribula sua. ꝛ ponite sup ea incensū. offe rentes dño. cc. l. thuribula. ꝛ aaron quoq; teneat thu ribulū suū. Q̄d cū fecissent stantes moyse. ꝛ aaron. ꝛ operuissent aduersū eos omnē mītudinē ad ostiū tabernaculi. apparuit gloria dei. xl.

Dixitq; dñs ad moysen. ꝛ aaron. Separamini ɔ me dio congregatiōis hui. ut eos repente disperdam. Qui cecidēr ꝑ ni in faciē. atq; dixerūt. fortissime dōs spiū um uniuse carnis. nū uno peccante. ɡ ōi ira tua de sauiet. Et ait dñs ad moysen. Præcipe uniuso pplo. ut separentur a tabernaculi chore. ꝛ dathan. ꝛ abiron. Surre xitq; moyses. ꝛ abiit ad dathan. ꝛ abiron. ꝛ sequēti bus eū seniores isrł. dixit ad turbam. Recedite a tabernā culis hominū ipioꝝ. ꝛ nolite tāgere que ad eos ꝑtinēt. ne ī uoluamini ī ꝛ peccatis eoꝝ. Cūq; recessissent undiq; de habitaculis eoꝝ. ꝑ. ꝛ dathan. ꝛ abiron egressi. stabāt in

mentu pitilionū suoꝝ. cum uenerit ad eos. omīq;
frequēta. Et ait moyses. In hoc scietis quod dñs misit
me. ut faceē uniūsa que cernitis. nō ex pprio ea cor
de pmulsi. Si g̃ solita hominū morte morientur. uisi
tauerit eos plaga. qua cēteri uisitari solent. nō misit
me dñs. Si uero rem nouā fecerit dñs. ut aperiens
terra os suū deglutiat eos. et oīa que ad eos pertinēt. descē
derint q; in infernū uiuentes. scietis q; blasphemaue
runt dñm. Confestim g̃ ut cessauit loqui. rupta est
terra sub pedibꝫ eoꝝ. aperiens os suū deuorauit illos. cū ta
bernaculis suis. et uniūsa substātia eoꝝ. descenderūq; uiuē
tes in infernū. operuitq; eos humꝰ. et perierūt de medio multitudinis.
At uō oēs isrl qui stabāt p gyrum. fugiebāt clamore
penitus dicentes. ne forte et nos terra deglutiat. Egressus
ēt ignis a dño. et interfecit ducentos. viginti. qui offerebāt in
censū. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Precipe eleaza
ro filio aaron sacerdotis ut tollat thuribula que iacēt
in incendio. et ignē huc illuc disperget. quia sanctificata sūt
in mortis periculo. et cudant ea in laminas. affigarq; al
tari. eo q̃ oblata sint ex eis in cōspectu dñi. et sanctificata sint.
ut cernāt ea. et signo et monimēto filij isrl. Tulit ergo
eleazar sacerdos thuribula enea. in quꝫ obtulerāt hi
qui combusti fuerāt. et dedit ea in laminas affi
gens altari. ut hortēt posteri filij isrl. quibꝫ prohibitū est
ne quis accedat alienigena. et qui ē de semine aaron ad
offerendū incensū dño. ne patiat sicut passus ē chore. et
omnis congregatio eius. locutus dño ad moysen. Murmurā
runt autē omnes multitudinis filioꝝ isrl. sequēti die. et moysen et
aaron dicentes. vos interfecistis populum dñi. Cumq; orta sedi
tio tumultus maioꝝ esset. moyses et aaron fugerūt ad tabernaculū
federis. Quo posito. ingressi sunt. operuit nubes ta
bernaculū. et apparuit gla dñi. xlj.

Dixitq; dñs ad moysen. Recedite de medio hui⁹ multitu
dinis. etā modo delebo eos. Cadentesq; moyses et aaron p
ni mīā. Cumq; faceret mīa. dixit moyses ad aaron. Tol
le thuribulū. et mittens ignē de altari. mitte incensū desu
per. et vade ad populū. ut roges pro eis. Iam enī egressa est ira
a dño. et plaga desecat. Quo cū fecisset. et cucurrisset ad me
dium multitudinis domꝰ. quā iam vastabat incendiū. obtulit thy
miama. stans inter mortuos et uiuentes. et precibus depre
catꝰ est. et plaga cessauit. fuerūt autē quattuordecim milia
hoīm. et septingenti. absq; his qui perierāt in seditione cho
re. Reuersusq; ē aaron ad moysen ad ostiū tabernaculi federis.
postquam quieuit mortuus. xlij.

Locutꝰ est dñs ad moysen dicens. Loquēre filijs isrl. et ac
pe ab eis singulas per cognationes suas. aaronq; pri
apibus tribuū singulas. virgas. xij. et omnū quoq; nomina superscribes
singulis. Nomē autē aaron erit in tribu leui. et una vi
ga omnes seorsum familias continebit. Ponesq; eas in ta
bernaculo federis coram testimonio. ubi loquar adte. et quem ego
elegero germinabit virga ei. et cohibebo ame gemonij
as filioꝝ isrl quibꝫ ego murmurāt. Locutusq; ē
moyses ad filios isrl. et dederūt ei oēs principes singulas per
singulas tribꝰ. virgas. xij. absq; virga aaron. Cū
aūt posuisset moyses coram dño in tabernaculo testimonij.
sequēti die egressus. inuenit germinasse virgā aaron in do
mo leui. et turgentibꝫ gemmis emisisse flores. et folijs dilata
tis. in amygdalas dulcedinem fructꝰ. Videns ergo moyses oēs
virgas de conspectu dñi. ad omnes filios isrl. Intuleritq; et
acceperunt singuli virgas suas. Dixitq; dñs ad moysen.
Refer virgam aaron in tabernaculū testimonij. ut fuerit
ibi insigne rebellū filioꝝ isrl. quesint querele eoꝝ a
me ne moriantur. Fecitq; moyses. sicut preceperat dñs. Di
xerūt autē filij isrl ad moysen. Ecce consumpti sumꝰ. oēs
perimꝰ. Qui quis accesserit ad tabernaculū dñi. morietur. Nū
quid ad internecionē omēs delendi sumꝰ. xliij.

Dixitq; dñs ad aaron. Tu et filij tui et domꝰ patris tui recū por
tabitis iniquitatē sanctorum. Et tu et filij tui sustinebitis
peccā sacerdotij uestri. Et fratres tuos de tribu leui et sceptrū
patris tui sume recū. presteq; sint. et ministrent tibi. Tu aūt
et filij tui ministrabitis in tabernaculo federis. Excubabūt
leuite ad custodias tuas. et dilecta opi tabernaculi. ita dum
taxat ut ad uasa sanctuarij et altaris nō accedant. ne et illi mo
riantur. et uos pariter simul. Sint ad recū. et custodiāt custodi
as tabernaculi. et omnibꝫ cerimonijs ei. Alienigena nō
misceatur uobis. Excubate custodiis sanctuarij et altaris mini
sterio altaris. ne quando indignatio sup filios isrl. Ego ec
ce tuli fratres uestros leuitas de medio filioꝝ isrl. et tradi
dit eos dñs. ut seruiāt ministerijs tabernaculi ei. Tu aūt
et filij tui custodite sacerdotiū uestrū. quod. et altari
bus pmittē. et intꝰ uelū sunt. p sacerdotes administrabūtur. Si quis extraneus accesserit. occidetur. xliiij.

Dixitq; dñs ad aaron. Ecce dedi tibi custodiā primitiarum
meaꝝ. Oīa que sanctificant a filijs isrl. et tradidi tibi et filijs tu
is. p officio sacerdotali. legitima sempiterna. Hec pars accepti
es de hys que sanctificant. oblata eorū. oīs oblatio
et sanctificatio eoꝝ quecūq; p peccō. aut pro delicto reddēt mihi. et
insuper sacra. tibi erūt et filijs tuis in iure
perpetuo. In sanctuario comedes
illud. Masculi tui edent ex eo. quia sanctificatū est dño. Pri
mitias aūt quas uouerūt et offerūt filij isrl. dedi
filijs ac filiabꝰ tuis iure perpetuo. Et mundus et in domo
tua. uescetur eis. Omnē medullā olei et uini ac fru
mēti. quecūq; offerunt primitias dño. dedi tibi. Vnusquisq; mū
gū in tua quę gignitur humi et dño deportauerit. cedet in
usus tuos. Et mundus et domo tua. uescetur eis. Omnē
quod uoto reddiderint filij isrl. tuū erit. Quicquid primi
pari eorum aperit uuluam carnis quę offeruntur dño. sive ex
hominibꝰ sive de pecudibꝰ fuerit. tui iuris erit. tui uidelicet et
iumenti. quod primogenito suo acceptos. nomine
dabit. quia immundum est. non redimetur. Cuius redemptio fiet
post unum mensem. sicli argenti. v. pondere sanctuarij. Siclus
xx. obolos habet. Primogenita animalium. que

facies rectum. quia sanctificata sunt dño. Sanguinē ēm
eoꝝ fundes sup altare: ⁊adipē adolebis modicē sua
ussumū dño. Carnes uō munū tuū edent: sic per
culū ofectatū ⁊artimus dexē. nec erit: Omīs primas
cūiusq; quas offerēt filij isrl dño. t dedi ⁊filijs ac fi
liabꝫ tuis. iure ꝑpetuo. Pactū salis ē sempiternū co
rā dño. tibi ac filijs tuis. Dixitq; dñs ad aaron. In
tra eoꝝ nichil possidebis. nec habebis partē inē
eos. Ego pars ⁊hereditas tua. in medio filioꝝ isrl. Fi
lijs autē leui dedi omēs decimas isrl in possessionē ꝓ
ministio quo fungūt in tabernaculo federis. ut ñ accē
dant filij isrl ultr ad tabernaculū. ne cōmittāt peccatū
mortiferū. solis filijs leui in tabernaculo fungentib⁹
⁊portabūt pecā ꝑpl̄i. Legitimū sempiternū erit
ingrationib⁹ uris. ⁊ nē aliud possidebūt decimaꝝ
oblationē contemi. qē iussus eoꝝ ⁊nefaria sequūt.
Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Loq̄re xlv
pe leuitis atq; denuncia. Cū acceperis a filijs isrl decī
as quas dedi uob. primitias eoꝝ offerte dño. de decīa
parte decime: ut reputet uob in oblationē ꝑmitiuoꝝ.
Tam de areis quā de torcularibꝫ. ⁊ munus quodq; acce
ptis primitias offarte dño. ⁊ date aaron sacerdoti. Oīa
que offertis ex decimis. ⁊ donarijs dñi sepnis. optī
ma ⁊electa erūt. Dicesq; adeos. Si ꝑclara quēq; ⁊me
liora uoluerint ex eis reputabit uob qī de area
⁊torcular decerpta primitias. ⁊comedentes eas in
omīb⁹ locis uris tā uos quā familie urē qa ꝓmiū ē
ꝑ ministio quo fungimur in tabernaculo federis. ⁊ nō
peccabitis sup hoc. egregia uob reputantes. ne pollu
atis oblationes filioꝝ isrl. ⁊ moriamini. xlvj
Locutusq; ē dñs ad moysen ⁊aaron dicens. Jsta ē religio xlvj
uitatis. quā ꝓcepit dñs. Precipe filijs isrl ut ad
ducant ad te uaccā rufam. etatis integre. in qua nō
la sit macula. nec portauerit iugū. tradatisq; eā elea
zaro sacerdoti. Qī educta extra castra īmolabit ī
spectu eius. ⁊ tinges digitū in sanguine ē. aspget
ꝫ septies tabernaculi. vij. uadis. ⁊buret q; eā cunctis uidē
tib⁹. tam pelle ⁊carnib⁹ eius. quā fimo ⁊sanguine
flāme tradens. Lignū quoq; cedrinū ⁊ysopum. ⁊ co
cūq; bisso tinctū sacerdos mittet ī flāmā que uaccam
uorat. ⁊ tūc demū lotis uestib⁹ ⁊corpe suo ingredietur
in castra. cōmaculatq; erit usq; aduespm. Si ⁊ ille
qui ꝫbusserit eam. lauabit uestimēta sua ⁊aquis suis.
⁊ īmundus erit usq; aduespm. Colliget autē cur
mūdus cinerē uacce. ⁊effundet eos extra castra īloco
puriſſimo. ut sint multitudini filioꝝ isrl custodiā.
⁊ in aquā aspsionis. quia ꝓ peccō uacca ꝫbusta ē. Lū
q; lauerit q uacce portauerit cinerē uestimēta sua. im
mūdus erit usq; aduespm. Habebūt hoc filij isrl ⁊
aduene q hūerint inter eos sēm. iure ꝑpetuo. Qī tetigerit
cadauer hoīs. ⁊ꝓpē hoc septē diebꝫ fuerit īmundus.

aspgetur tertio aqua die tertio ⁊septimo. ⁊sic mundabit
Si die tertio aspsus nō fuerit. septimo nō poterit emūdari. Oīs
qui tetigerit humane aīe mortuū. ⁊aspsus tertio
⁊ septimo die nō fuerit. polluet tabernaculū dñi. ⁊ pibit q
isrl. Qa aqua expiationis nō ē aspsus īmundꝰ erit.
⁊manebit spurcicia eius sup eum. Jsta ē lex hoīs ij
qui morit in tabernaculo. Oīs qui ingredient
tentoriū illū. ⁊ omnia ua la que ibi sunt. erit pol
luta septē diebꝫ. Vas q; nō hūerit operculum nec ligatu
ra desup. īmundum erit. Si quis in agro tetigerit
cadauer occisi hominis. aut ꝑ se mortui. siue os illius
ut sepulchrū. īmundus erit septē diebꝫ. Tolletur
de cinere ybusti atq; percan. ⁊ mittet aquas
uiuas sup eos in uas. Intinget ysopū homo mūdus ⁊ aspget
eas sup tentoriū. sup omne uasculū. ⁊ sup uentes animas
que fuerint ibi. ⁊ hominē huic cinere ybusti. ⁊ aspsum pollutum. atq;
hoc modo mūdus lustrabit īmundū. die tertio ⁊ septimo
die. Expiatusq; die septimo. lauabit se. ⁊ uestimē
ta sua. ⁊ īmundus erit usq; aduespm. Si qs hoc
nm fecerit expiatus. pibit aīa illius de medio ecclē
sie. quia sanctuariū dñi polluit. ⁊ nō ē aqua lustrati
onis aspsus. Erit hoc ꝑpetuū legitimū sempiternū.
Jpse quoq; qui aspserit aquas. lauabit uestimēta sua.
Oīs qui tetigerit aquas expiationis. īmundus erit
usq; aduespm. Quicquid tetigerit īmundꝰ. īmundū
faciet. ⁊aīa que hauserit ꝗpiam tetigerit. immūda erit usq; aduespm. xlvij
Egressiq; filij isrl ⁊omnis multitudo undecimo mense
ꝑmo. ⁊mansit ꝑpls in cades. Mortuaq; ē ibi maria.
⁊sepulta in eodem loco. Cūq; indigeret aqua ꝑpls.
coierūt aduersus moysen ⁊aaron. ⁊ sedi in seditionē
dixerūt. Vtinā ꝑissemus inter fres nros coram dño. Cur
eduxistis ecclām dñi in solitudinē. ut nos ⁊ nostra
tā tā moriamur. Cur nos fecistis ascendere de egypto.
⁊adduxistis in locū istum pessimū. q sem ñ pōt. q
nec ficus nec uinea. granatum. nec mala granata. ⁊
sup ⁊aquā ñ hēt addibendi. Ingressusq; moyses
⁊aaron tabernaculū federis. cum turba in fronte ea
ruerūt ꝑ in faciem. clamantesq; ad dñm atq; dicūt.
Dñe deus audi clamorē hui⁹ tui pōli. ⁊ api eis thesaurum
tuū fontē aque uiue. ut sanari cesset murmura
tio eoꝝ. Et apparuit gl̄a dñi sup eos. Locutusq; ē
dñs ad moysen dicens. Tolle uirgam ⁊ congrega ꝑ
tu ⁊aaron fr̄es tuus. ⁊ loquimini ad petrā coram eis. ⁊
illa dabit aquas. Cūq; eduxeris aquā de petra. bibet
omnis ꝑpls ⁊ iumenta eius. Tulit igitur moyses uir
gam que erat in conspectu dñi sicut preceperat ei. congregata
omni multitudine ante petrā. Dixitq; eis. Audite
rebelles ⁊ incredduli. Num de petra hac uob aquā
possumus educere. Cūq; eleuasset moyses manum.
percussit uirga bis silicē. egressē sunt aque largis

et pingua xlv

simeonita ut ꝛ ppls biberent ꝛ iumenta. Dixitq; dñs ad moysen ꝛ aaron. Quia nō credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filiis isrl. nō introducetis vos ppls istū in terrā quā dabo eis. Hec est aqua contradictionis. ubi iurgati sunt filii isrl contra dñm. ꝛ sanctificatus est in eis.

xlviii Misit autem nuntios moyses de cades ad regē edom. qui dicerent. Hec mandat frāter tuus isrl. Nosti oēm laborem qui apprehendit nos. quō descenderint patres nri in egyptum ꝛ habitauimus ibi nimis tpe. afflixerūtq; nos egyptii ꝛ patres nros. ꝛ quō clamauimus ad dñm ꝛ audierit nos. misitq; angelum suum qui eduxerit nos de egypto. Ecce iurte cades que est in extremis finibus tuis posita. obsecramus ut nobis transire liceat per terram tuā. Nō per agros aut per vineas. Nō bibemus aquas de puteis tuis. sed gradiemur via publica. nec ad dextram nec ad sinistram declinabimus donec transeamus fines tuos. Cui ille edom. Nō intrabis per me. Alioqn armat occurrā tibi. Dixitq; filii isrl. per itam gradiemur tuā. Et si bibemus aquas tuas nos ꝛ pecora mea. dabimus quātū ē. Nulla est ꝛ pro difficultas. tm pedibus meis transibo. Ait ille ut. Nō intrabis. Statimq; egressus est obuiā ei in infinita multitudine ꝛ manu forti. nec voluit adquiescere deprecanti ut transiret per fines suos. Quā ob rem declinauit ab eo.

xlviiii Profectique de cades venerūt in montē hor. qui ē in finibus terre edom. ubi locut ē dñs ad moysen. ppter ingressum adpropinquat filiis. Nō enim intrat terrā quā dō filiis isrl eo q̄ incredulus fuerit ori meo ad aquas contradictionis. Tolle aaron ꝛ filiū eius ascende cū eis in montē hor. Cumq; nudasset patrē vestē sua. induens ea eleazarū filium eius. Aaron colligetur ꝛ morietur ibi. Fecit moyses sicut preceperat dñs. Et ascenderūt in montē hor in oculis omnis multitudinis. Spoliatoq; aaron vestibus suis. induit eis eleazarū filiū eius. ipse mortuus ē in montis cacumine. Descenditq; moyses ꝛ eleazar de monte. Videns autem omnis congregatio occubuisse aaron. fleuit eum per triginta dies p̄ uniuersas familias suas.

l Audi cum audisset chananeus rex arad qui habitabat contra meridiem. venisse scilicet isrl p̄ exploratorū viā. pugnauitq; contra illum. ceperūtq; ex eo quosdā. Ille votum vouit dño dicens. Si tradideris tu hunc populum in manu mea. delebo urbes eius. Exaudiuitq; dñs isrl. ꝛ tradidit chananeū. Quē ille penitus cū ciuitatibus eius. vocauit nomen loci illius horma. id ē anathema.

li Profecti autem de monte hor. p̄uia que ducit mare rubrū. ut circumirent terram edom. tedet̄ ppls itineris et laboris. Locutusq; est deus contra moysen atq; dixit. Quousq; populus iste detrahit mihi. quousq; non credit mihi in cunctis signis que feci in medio eius. Percutiam eum pestilentia. ꝛ delebo eum. faciamq; te in gentem magnam atq; robustiorem multo ac maiorem istius.

lii Misitq; dñs in populum ignitos serpentes. adquos plagas mortifer plumbi ueniret ad moysen atq; oraret. Peccauimus qa locuti sumus contra dñm ꝛ te. ora ut tollat a nobis serpentes. Oratusq; moyses p ppło. dixitq; dñs ad eum. Fac serpentē eneum ꝛ pone eum p signo. Si percussus aspexerit eum. viuet. Fecit ḡ moyses serpentē eneū. ꝛ p signo posuit eum. Quē cum aspicerent percussi. sanabant.

liii Profectiq; filii isrl. castrametati sunt in oboth. Unde egressi fixerunt tentoria in abarim in finibus moab. q̄ respicit in ab. ad orientalē plagā. Exinde mouentes uenerūt ad torrentē zared. Quē rursus castrametati sunt. ad arnon. que ē in deserto ꝛ egrediens de finibus amorrei. Siḡ arnō finis ē moab. diuidēs moabitas ꝛ amorreos. Vñ dicit in libro bellorum dñi. Sicut fecit in mari rubro. sic faciet in torrentibus arnon. Scopuli torrentū inclinati sunt. ut requiescerent in arnon ꝛ recumberet in finibus moabitis. Exeo loco ap paruit puteus. sup quo locut ē dñs ad moysen. Congrega ppłm. dabo ei aquā. Tūc cecinit isrl carmen istud. Ascendat puteus. cantate ei. puteus quē fode rūt principes. ꝛ fecerūt duces mitrarum. in decreto legislatoris sui. De solitudine matthana. De matthana in naaliel. De naaliel in bamoth. De bamoth valles ē in regione moab. in cacumine phasga. q̄ respicit ad desertum. Misitq; aūt nūcios isrl ad seon regem amorreorum dicens. Obsecro. ut transire in terram tuā. Nō declinabimus in agros ꝛ in vineas. nō bibemus aquas de puteis. via regia gradiemur. donec transeamus fines tuos. Et nolens ille transire per finium suorum. congregato exercitu. egressus obuiā isrl in desertum. ꝛ iuxta pugnauitq; cum eo. Atque percussit eum in ore gladii. ꝛ possedit terram eius ab arnon usq; ad gebboch. ꝛ filios ammon. qa fortes tenebant ppłoꝝ terminos ammonitarum. Cuius ḡ iuris omnes ciuitates eius. expugnauit in urbibus amorrei. in esebon. silicet ꝛ in uillis eius. Urbs esebon fuit regis seon amorrei. qui pugnauit cōtra regē moab. tulitq; omnē terrā que de manu illius fuerat usq; arnō. Propterea dicit in prouerbio. Venite in esebon. edificetur ꝛ instituatur ciuitas seon. Ignis egressus est de esebon. flamma de oppido seon. ꝛ devorauit har moabitarum. ꝛ habitatores excelsi arnō. Ve tibi moab. peristi ppłe chamos. Dedit filios eius in fugam. filias in captiuitatem regi amorreo seon. Ingressi eos dispersit. ab esebon usq; dibon. Lassi pueri sunt. uinceplē. usq; medaba.

liiii Habitauit ergo isrl in terra amorrei. Misitq; moyses qui explorarent iazer. ui ceperunt uicinos. ꝛ eos secuti habitatores. Versiq; se ascenderunt p uiā basan. Et egressus est eis og rex basan cū omni ppło suo.

pugnatur in eo. Dixitq; dñs ad moysen. Ne time
as eum. qa in manu tua tradidi illū. omnē ꝓceꝝ
tū eius. faciesq; illi sicut fecisti seon regi amorreo
habitanti esebon. Profectiq; igitur filii israel
sunt. uniuersiq; ꝓcerum eius usq; ad finem nonē. xxv
sederunt secus illum. Luj.

Profectiq; castra metati sunt mesphetbi maab. ubi
fixis adamē ierco sita ē. Videns aūt balach filius se
phor omnia que fecerat israel amorreo. q; primus ꝑ
cussit maabite. timuitq; ne forte ꝑ posset dñr admā
dato natu maduin. Ita delebit hic ꝓs omēs q; in
circuitu finiū cōmorant. quō solet bos herbas usq; ad
radices carpere. Ipse erat eo tpe rex in maab. Misit q;
nūcios ad balaam filiū beor. ad eum. q; habitabat supꝝ
fluuiū terre filioꝝ ammon. ut uocarēt eū. dicentes. Ecce pe
pus ē ꝓs egypto. q; operuit superficiē terre. sedens ō
me. Veni igit. et maledic ꝓpō huic. q; fortior me ē. si q;
mō possim percutere eum. et fugare de terra mea. Noui enī
q; bñ dicentes sit. et bñ dicetur. et maledicēs maledicet
tur. Egressus ergo nuncius. Precesserūt seniores moab. et maiores
natu madian. habentes diuinationē scelestā in manibus
suis. Cūq; uenissent ad balaam. et narrassent ei oīa ubi
balach. ille ait. Manete hic nocte. ut quod
cūq; mihi dixerit dñs. Manserūt principes moab apud balaā. uenit aūt
ad eum. Quid sibi uolūt isti homines apud te. Et
balach filius sephor rex moabitaꝝ. misit ad me. dicens.
Ecce ꝓpls qui egressus ē de egypto. operuit superficiē ter
re. Veni. maledic ei. si quo modo possim pugnās abigere
eū. Dixitq; dñs ad balaam. Non ibis cum eis. nec ma
ledicas ꝓpō. quia benedictus ē. Et mane surgens. dixit
ad principes. Ite in terrā tuā. quia prohibuit me dñs.
ne uenirē uobiscum. Recusi principes. dixerūt ad balach.
Noluit balaam uenire nobiscum. Rursū ille mittit
plures et nobiliores quā ante miserat. misit. Et cum
uenissent ad balām. dixerūt. Sic dicit balach filius
sephor. Ne quaeso uenire abeme. paratus honorare te
quicq; uolueris dabo. Veni. maledic ꝓpō huic.
Respondit balaam. Si dederit mihi balach plenā domū suam
argēti et auri. non potero immutare uerbum dei. ut faciam
plus aut minus loquar. Obsecro. ut hic maneatis
et uos hac nocte. ut sciam quidnam ꝓcurus dñs
respondeat. Venit q; dñs ad balaam nocte. dixitq; ei. Si uo
cauerit te uenirē homo iste. surge et uade cum eis. ea dū
taxat ut quod ꝑcepero facias. Surrexit balaā mane. et stra
to asine ꝓfectus ē cum eis. Et iratus ē dñs. Stetit
q; angls dei uia in balaam. Et insidebat asine
et duos pueros habebat secum. Cernēs asina angl
stantē uia euaginato gladio. aūtq; se ō mineret
et uiam ꝑ agrum. Quā cum uideret balaam. et uel
le ad semitā reducere. percutit angls manu stiꝫ et
macerauit. quę uinee angebant. Quę uidēs asina
iunxit se parieti. et premens pedē. ꝑcussit eā. Ille rep
tiberabat eam. et melius nūc angls ad locum angus
tū transiens. ubi nec declinari nec ad sinistram
potest deuiari. obuius fuit. Quē uidēs asina
stantē angl. cecidit sub pedibꝫ sedentis. Et ual
uehemēter cedebat fuste lacera eius. Aperuitq; dñs os
asine. et locuta ē. Quid feci tibi. Cur percutis me. ecce iā
tertio. Et balaam. Quia ludificata es mihi. Vtinā
haberē gladiū. ut te ꝑforarē. Cui illa ait. Nonne asi
na tua sum. cui sēper insedisti usq; in ꝓsentē diē.
Dic q; simile unq; fecerim tibi. Et ille ait. Numquā.
Primus aperuit dñs oculos balaā. et uidit angl stan
tē uia euaginato gladio. Adorauitq; eum balaā
pronus in terrā. Cui angls. Cur iniqe tuo uocasti asi
nā tuā. Ego uenio ut aduersarer tibi. quia ꝓcax
tua michi. et ꝓrupta. Et n asina declinasset de
uia. dans locū resistenti. te occidissem. illa uiuēt.
Dixit balaam. Peccaui. nesciens q; tu stares ō me.
Et nē si displicet. reuertar. Dixit angls. Ba
de cū illis. sed cauē ne aliud quā ꝓcepero tibi loquaris.
Iuit igit cum ꝓcerib. Qui cū audissi balach. egr
sus ē in occursum ei. Iordanū mobitaꝝ. q; finis ei
mo extremus finib. amō. Dixitq; ad balaam. Misi
nūcios ut uocarē te. Cur nō uenisti ad me.
An quia merēde aduentui tuo reddere nō queo. Cui
ille ait. Ecce adsū. Nūqd potero loqui aliud. nisi q;
posuerit in os meum. ꝓcedere ergo simul. et uenit
in urbē que in extremis regni ei finib erat. Cumq;
audissi balach boues ouesq; mittit ad balaam ꝓ munera
qui cū eo erant munā. Cumq; aūt fō. duxit eū ad
ecclīa baal. et inde ē extrema ꝑs ꝓ. Dixitq;
balaam ad balach. Edifica in hac septem aras. ꝓ
ra tondē mihi tauros. et totidē. numera arietes. Cūq; fe
cisset ut ꝓmonē balaam. imposuerūt simul. tauū
et arietē super aram. Dixitq; balaam ad balach. Sta
paululū iuxta holocaustū tuū. donec uadā si forte oc
curat mihi dñs. et quicq; imperauerit loquar tibi. Cūq; abiis
set ocurrit ei dñs. et posuit ē ad eū balaam. Qui
tē inquit ades. et sumpsit unusquisq; tauū et arietē sibi
Dixitq; dñs. aūt posuit ubū in ore eius. et ait. Reuer
tere ad
lach. hec loqueris ei. Reuersus uenit balach. et stan
tē iuxta holocaustū suū. cū ꝓcib moabitaꝝ.
Assūptaq; ꝓuerbia sua. dixit. De aram adduxit me
balach rex moabitaꝝ ō montib orientis. Veni ꝛ
maledic iacob. ꝓpera detestare israel. Quō maledi
cam. cui nō maledixit dñs. Quia tm̄ē detestor. qui
dñs nō detestatur. De summis silicib uidebo eū. et ꝛ
libus considerabo illū. ꝓpls solus habitabit. et inꝛ
gētes nō reputabitur. Quis dinumerare possit pul
uerē iacob. mosse nūm̄ semps israel. Moriat aīa
mea morte iustoꝝ. et fiant nouissima mea hoꝝ

Dñs nij locus ē

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

vi

similia. Dixitq; balach ad balaam. Ad hec quid egisti
Vt maledicerem inimicis meis uocaui te. tu e contra
no benedicis eis. Cui ille re. Num aliud possum loqui
nisi quod iussit dñs. Dixit ergo balach ad balaam. Veni
mecum in alium locum. unde parte tantum
videre possis. tota videbis. maledicto eo. Cuiq; ducto eum
in locum sublimem sup; cacumen montis phasga. edificauit
balaam septem aras. et impositis sup; singulis aripendijs
dixit ad balach. Sta hic iuxta holocaustum tuum. donec ego
pergam obuius. Cui ei dñs occurrisset. posuitq; verbum
in ore eius. ait. Perge ad balach. et hec loqueris ei. Per-
gens uenit ad eum. stantem iuxta holocaustum suum. et prin
cipes moabitarum cum eo. Ad quem balach. quid inquit locutus
est dñs. At ille assumpta parabola sua. ait. Surge balach.
et audita. auribus filii sephor. Non est deus sicut homo ut mentia
tur. nec ut filius hominis ut mutetur. Dixit ne et non faciet.
locutus est et non implebit. Ad benedicendum adductus sum. be
nedictionem prohibere non valeo. Non est idolum in iacob. nec
videtur simulacrum in israhel. Dominus deus eius cum eo est. et
gaudium regis in illo. Deus eduxit eos de egypto. et
fortitudo similis est ei in cornibus. Non est augurium in
iacob. nec divinatio in israhel. Tempore suo dicetur iacob et
israhel. quid operatus sit deus. Ecce populus ut leena consurget
et sicut leo erigetur. Non accubabit donec deuoret
predam et occiso sanguinem bibat. Dixitq; ba
lach ad balaam. Nec maledicas ei. nec benedicas. At il
le ait. Nonne dudum tibi locutus quicquid mihi dominus inspirare
rit. Et ait balach ad eum. Veni et ducam te ad alium
locum. si forte placeat deo. ut inde maledicas ei. Cui
ductus eum in arcem montis phogor. que respicit soli
tudinem. dixit ei balaam. Edifica mihi hic septem
aras. et para totidem uitulos. totidemq; arietes. Fecit
balach ut balaam iussit. impositisq; uitulis et arie
tibus per singulas aras. Cui uidisset balaam quod placeret
deo ut benediceret israhel. nequaquam abiit ut ante preceperat
augurium quereret. sed dirigens in desertum uultum
suum. et oculos circumferens israhel in tentoria sua
commanentem per tribus suas. Et factus est spiritus dei. assumpta
parabola. ait. Dixit balaam filius beor. dixit homo cui obtura
tus est oculus. dixit audiens eloquia dei. quod uisionem
omnipotentis intuetur. et cadens et sic apertis oculis ei. Quam
pulchra tabernacula tua iacob. et tentoria tua israhel. ut uallles
nemorose. ut horti iuxta fluuium. ut tabernacula
que fixit dominus. ut cedri prope aquas. fluet aqua de situ
la eius. et semen illius erit in aquis multis. Tolletur per
agag rex eius. et auferetur regnum illius. Deus edu
xit illum de egypto. et fortitudo similis est ei in cornibus.
Devorabit gentes hostes illius. ossaq; earum confringet.
et perforabunt sagittis. Accubans dormiuit ut leo. et
ut leena quam suscitare nullus audebit. Qui benedixerit
tibi erit ipse benedictus. et qui maledixerit in maledictione

vii

viii

xxiij

imputabitur. Iratusq; balach in balaam. complosis manibus ait. Ad maledicendum inimicas tuas uocaui te. et
ecce tertio hoc benedixisti. Perge ad locum tuum. De
creueram quem magnifice honorare te. sed dominus priuauit
te honore desiderato. Et balaam ad balach. Nonne nun
cios tuos quos misisti ad me. dicens. Si dederit mihi balach
plenam domum suam argenti et auri. non potero preterire sermo
nem domini dei mei. ut bonum quod ille malum. et econtra
meo. Si quidquid dominus dixerit hoc loquar. Venienti ergens ad
populum meum. dabo consilium. quod populus tuus hoc populo fa
ciat extremo tempore. Sumpta igitur iterum parabola. ait. Di
xit balaam filius beor. dixit homo cui obturatus est oculus.
dixit audiens eloquia dei. et nouit doctrinam altissimi.
et uisiones omnipotentis uidet. cadens apertos habens oculos. Vi
deo eum sed non modo. intueor illum sed non prope. Orietur
stella ex iacob. et surget uirga de israhel. et percutiet duces moab.
uastabitque omnes filios seth. et erit idumea possessio eius.
Hereditas seyr cedet inimicis suis. israhel autem fortiter agit.
De iacob exiet qui dominabitur. et perdet reliquias ciuitatis.
Cuiq; uidisset amalech. assumens parabolam ait. Primus
apium gentium amalech. cui extrema perditur. Videt cai
neum. et assumpta parabola ait. Robustum est quidem habi
taculum tuum. et si in petra ponens nidum tuum. et fortis
dectus desuper opum. quia diu ponis permanes. Attamen
capiet te. Assumptaque parabola iterum locuta est. Heu
quis uiuet ex his quando faciet deus. Venient in trieribus
de italia. superabunt assyrios. uastabuntque hebreos. et
ad extremum ipsa peribunt. Surrexitq; balaam et
reuersus est in locum suum. balach quoque uia qua uenerat re
Orabatur autem eo tempore israhel in silua. Et
fornicari est populus cum filiabus moab. que uocatas
ad sacrificia sua. At illi comederunt et adorauerunt deos
eorum. iunctus est israhel beelphegor. Et iratus dominus ait ad
moysen. Tolle cunctos principes populi et suspende eos
in solem in conspectu domini. ut auertatur furor meus ab israhel. Di
xitq; moyses ad iudices israhel. Occidat unusquisque pro
ximos suos. qui iuncti sunt beelphegor. Et ecce unus
de filiis israhel introiuit ante fratres suos ad tabernacu
lum fedus. intuentibus moyse et omni turba filiorum israhel. qui fle
bant ante fores tabernaculi. Quod cum uidisset finees filius
eleazari. filii aaron sacerdotis. egressus de medio mul
titudinis. arrepto pugione. ingressus est post uirum
israhelitem in interiora penetrans. et perfodit ambos simul uiri scili
cet et mulieris in loco genitalium. Cessauitq; plaga
a filiis israhel. fuerunt qui ceciderant. uiginti quatuor milia hominum. Dixitq; dominus
ad moysen. finees filius eleazari filii aaron sacerdo
tis. auertit iram meam a filiis israhel. quia zelo meo commotus
est zelo eorum. ut non ipse delerem filios israhel in zelo meo. Et idcir
co loquere ad eum. Ecce do ei pacem fedus meum. et erit
tam ipsi quam semini illius pactum sacerdotii sempiternum.
quia zelatus est deum suum. et expiauit scelus filiorum israhel.

xxv

erat aūr nom̄ uni⁹ tribus qui ceciderūt de aīa madian
nide zambri filius salu duc de cognatiōe 7 tribu sy
meonis. Porro mulier madianitis q̄ percussa
ē uocabatur cozbi filia sur principis nobilissimi ma
dianitarum. lvi.

Cuiq; ē dīs ad moysen dicens. Hostes uos semāt
madianite 7 percute eos. quia tripi hostiliē egerunt
cū uob 7 decepere in fraudib⁹ p̄ idolum phogor 7 cozbi
filiam duas madian sororem suā que percussa ē un
die plage p sacrilegio phogor. lvii

xxvi Postquā nouissimi sanguis effusus ē. locutus ē dīs ad
moysen 7 eleazarū filiū aaron sacerdotem. Uolite
omnē summā filiorū israel a xx. annis 7 sup̄ p domos
7 cognatiōes suas. omnes qui possunt ad bella pre
dari. Locutiq; sunt ad eos moyses 7 eleazar sacerdos
in campestribus moab sup̄ iordanē cōtra iericho. dece
q̄ erant a xx. ānis 7 sup̄ sicut dīs imperauit. quoz
iste ē nūs. Ruben primogenit⁹ israēl. aūr filius eius
a quo familia enochitarum 7 fallu a quo familia fal
luitarum 7 esron a quo familia esronitarum 7 charmi.
a quo familia charmitarum. Hec sunt familie d
stirpe ruben. quaz nūs inuent⁹ ē. xliij. milia. et
septingēti. xxx. filius fallu heliab. Hui filij na
muel 7 dathan 7 abiron. Isti sunt dathan 7 abiron.
principes pp. qui fuerunt cū moysen 7 aaron inse
diosi chore. cū aduersus dīm rebellauerunt. 7 apiēs
ira os suū deuorauit chore mortuis plurimis.
cū deuorasset ignis cc. l. uiros 7 factū ē in grande
miraculū. ut chore peirent filij illius n̄ perirent.
Filij symeon p cognatiōes suas. namuhel. a quo
familia namuheliteorum. Jamin. a quo familia
iaminitarum. Jachin. a quo familia iachinita
rum. Zare. a quo familia zaraitarum. Saul. a quo
familia saulitarum. Hec sunt familie d stirpe sy
meon. q̄z omnes nūs fuere. xxij. milia. cc. filij
gad p cognatiōes suas. sephon. a quo familia se
phonitarum. Aggi. a quo familia aggitarum. Sum.
a quo familia sunitarum. Ofni. a quo familia
ofnitarum. Heri. a quo familia heritarum. Arod. a
quo familia arodites. Arihel. a quo familia ari
helitarum. Iste sunt familie gad. quaz omnes nūs
fuere. xl. milia quingēti. Filij iudi. her. 7 onan.
q̄ ambo mortui sunt in chanaan. Fuerūq; filij
iudi p cognatiōes suas. sela. a quo familia selani
tarum. Phares a quo familia pharesites. Zare. a quo
familia zaraitarum. Porro filij phares. esron. aq̄
familia esronites. Thamul. a quo familia ha
mulites. Iste sunt familie iude. q̄z omnes nūs
fuere. lxxvi. milia quingēti. Filij ysachar p cogna
tiōes suas. thola. a quo familia tholaites. Fua. a
quo familia fuanites. Jasub. a quo familia iasubi
tarum. Semran. a quo familia semranites. Hec
sunt cognatiōes ysachar quaz fuere nūs. lxiij.
milia. cc. filij zabulon p cognatiōes suas. sared.
a quo familia sareditarum. Helon a quo fa
milia helonites. Jahel. a quo familia iahelitarum.
Hec sunt gentiones zabulon. q̄z nūs fuere. lx.
milia. quingēti. Filij ioseph p cognatiōes suas.
manasse 7 ephraym. De manasse natus ē machir.
a quo familia machuitarum. Machir genuit ga
laad. a quo familia galaaditarum. Galaad hūt fi
lios iezer. a quo familia iezeritarum. 7 elech. a quo fa
milia elechitarum. 7 asriel. a quo familia asrielita
rum. 7 sechem. a quo familia sechemitarum. 7 semeda. aq̄
familia semeditarum. 7 epher. a quo familia epher
tarum. fuit aūt epher. filius salphaad. q̄ filios n̄ habe
bat. sed tm̄ filias. quaz ista sunt nom̄a. Mahala
noa 7 egla. melcha. 7 thersa. Hec sunt familie
manasse. 7 nūs eaz. lij. milia septingēti autem
filij aūr ephraym p cognatiōes suas. fuere hij.
Suthala. a quo familia suthalaites. Becher. aq̄
familia bechenitarum. Theben. a quo familia the
benitarum. Porro filius suthala fuit heran. a quo fa
milia heranites. Hec sunt cognatiōes filioz ephra
ym. quaz nūs. xxxij. milia quingēti. Isti sunt
filij ioseph p familias suas. Filij beniamin in
cognationibz suis. bale. a quo familia balaritarum.
Asbel. a quo familia asbelites. Achiram. a quo fa
milia achiramites. Suphim. a quo familia suphi
mitarum. Hupham. a quo familia huphamitarum. Filij
bale. hered 7 noeman. De hered familia hēditarum.
De noeman familia noemitarum. Hij sunt filij benia
min p cognatiōes suas. quoz nūs. xlv. milia sexcē
ti. Filij dan p cognatiōes suas. suham. a quo fa
milia suhamitarum. Hec cognatiōes dan. p familias
suas. Omnes fuere suhamite. q̄z nūs erant. lxiij.
milia quadringēti. Filij aser p cognatiōes suas
iemna. a quo familia iemnaitarum. Iessui. a quo fa
milia iessuitarum. Brie. a quo familia brietarum. filij
brie. haber. a quo familia haberitarum. 7 melchiel. aq̄
familia melchielitarum. Nom̄ aūr filie aser. fuit sa
ra. Hec cognatiōes filioz aser. 7 nūs eaz. liij. mi
lia quadringēti. Filij nepthalim p cognatiōes su
as. iesseel. a quo familia iesseelitarum. Guni. aq̄ fa
milia gunitarum. Jeser. a quo familia iezeritarum. Sel
lem. a quo familia sellemitarum. Hec sunt cogna
tiōes filioz nepthalim p familias suas. quoz nūs
fuere. xlv. milia quadringēti. Ista ē summa filio
rum israēl qui recensiti sunt. sexcenta milia. 7 mille.
septingēti. xxx. Locutiq; ē dīs ad moysen dicēs.
Istis diuidetur tra ut heta nūm uocabuloz. 7 pos
sessiones suas. Pluribz maiorē partē dabis. 7 mi

agnis nouorem. Singul' siquar nūe recensiū sunt tradetur possessio. ita dum taxat ut sors ītram tribus diuidat' familijs. Quecūq; sors ostenderit hoc ut plures accipiant ut pauciores. lvii.

Hec quoq; ē nūs filiorū leui. p familias suas. Gerson a quo familia gersonitarū. Caath. a quo familia caathitarū. Merari. a quo familia meraritarū. Hec sūt familie leui. familia lobni. familia helbronitarum familia mooli. familia musi. familia chorei. Ar ū caath genī. amram. q habuit uxorē iochabed filiam leui. que nata ē ei in egypto. Hec genuit uiro suo amrā filios. aaron. t moysen. t mariam sorores eorū. De aaron orti sunt nadab. t abiu. eleazar. t ythamā. quoq; nadab. t abiu. mortui sūt. cū obtulissent ignē alienum coram dño. finitq; omīs qui nūari sunt xpūj. mlta. gnīs masculini abuno mse. t sup. qui nō sūt recensiti. int' filios isrl. nec eis aīe cēteris data ē possessio. Hic ē nūs filiorū isrl. qui dimicarūt cū moyse. t eleazaro sacerdote. in campestribus moab sup' iordanē cont' iericho. int' quos nullus fuit eorum q ante nūati sūt a moyse. t aaron in deserto sy nai. Predixerat ē dō q omīs morerent' in solitudine. nullusq; remanser' eorū n caleb filius iephone. t iosue filius nun. Accesserē aūt filie salphaad. filij epher. filij galaad. filij machir filij manasse. qui fuit filij ioseph. quaz sūt nōia mahala. t noa. t egla. t melcha. t tersa. stetitq; coram moyse. t eleazaro sacerdote. t cūctis pncipibus ad ostium tabernaculi fedens. atq; dixerūt. Pat' nr' noster ē in deserto. nec fuit i cetu eōr' qui cōiurati ē ad dñm sub chore. sed in pcō suo mortuus ē. Hic ū habuit manes filios. Cur nomē istī tollitur d familia sua. q nō hē filiū. Date nob possessionē int' cognatos patris nri. Referēte moyse cām earū ad dñm. Ait dñs. Iuste rem postulant filie salphaad. Da eis possessionē int' cognatos patris sui. t ei in hereditate succedant. Ad filios aut' sic loquere hec. Si cui mortuus fuer' absq; filio. ad filiam eius trāsibit hereditas. Si filiam nō habuer. habebit fratres suos. Quod si t hoc nō habuer. dabitur hereditas fratribus patris ei. Sin aūt nec patrem habuer. dabitur hereditas his q ei primi sūt. Erit q; hec filijs isrl sm̄ lege perpetua. sicut pcepit dñs moysi. lix.

Dixit quoq; dñs ad moysen. Ascende in montē istū abarim. t contemplare inde terrā. quā datur' sum filijs isrl. Quā ut aspexeris. adpones t tu populis tuis sicut frr tuus aaron. quia offendistis me in deserto syn. i contradictōe mlitudinis. nec sāctificare me voluistis coram eis. sup aquas. Hec sūt aque contradictōis cades deserti syn. Cui dixit moyses. Prouideat dñs ds spūum omīs carnis. hominē q sit sup mlitudinē hanc. t possit umbrare. t egredi ante eos. t reducē illos ut introducē. ne sit pplus dñi sicut oues sine pastore. Dixitq; dñs ad eum. Tolle iosue filiū nun. uirū in quo ē spūs dei. t pone manū tuā sup eum. Qui stabit coram eleazaro sacerdote. t omī mlitudine. et dabis ei pcepta coram eis. ut audiāt eum. filijq; isrl. t pure gte tue. ut inueniat eum cōis synagoga filioq; isrl. Ipse siquid agendum erit. eleazar sacerdos consulet dominū. Ad ūbū eius egredient. t ingredient. ipse t oēs filij isrl cum eo. t cetera mlitudo. Fecit moyses sicut pcepit dñs. Cuiq; tulisset iosue. statuit eū coram eleazaro sacerdote. t omī mlitudine. t impositis ei manib. omnia replicauit que mandauerat d. lx.

Dixit quoq; dñs ad moysen. Precipe filijs isrl. t dices ad eos. Oblationē meā. t panes. t incensum odoris suauissimi. offerte p tpa sua. Hec sunt sācta que offerre debetis. Agnos anniculos īmaculatos duos cotidie. in sempiternū holocaustū. Vnū offeres mane. t alterum aduesp̄m. Deamā purē ephi similā. que aspersa sit oleo puri simo. t habeat quartā partē hyn. Holocaustū iugē q obtulistis in mōte synai. in odorē suauissimū incensi dñi. Et libamina eorum. quartā partē hyn. p agnos singlos. in sācto ad dñm. Ariētum q; agnum similē offerens. aduesp̄m. urtā omnē mēnsuram sac fiaj mannīn. libamenta eius. oblationē suauitatis odoris dño. Vitulū de armēto duos. t arietē unū. t agnos anniculos īmaculatos. septē. t tres decimas simile oleo aspersi. in sācrificio p singlos vitulos. t duas decimas simile oleo. aspersi. p singlos arietes. t decimā decime simile oleo aspersi in sācrificio. p agnos singlos. Holocaustū suauissimi odoris atq; incensi ē dño. Libamēta aūt eorū q p singlas fundendā sūt. uine mensas. sicera erit. Media pars hyn p vitulo. singlos. tertia p. arietem. quarta p agnū. Hoc erit holocaustū p singlos mēses. qui sibi āno iungent sacrificū. Hyrcus quoq; offerent' dño p peccatis in holocaustum sempiternū. cū libamīe suis. lxj.

Et mense aūt primo. quarta decima die mēsis. phase domini erit. t quintadecima die sollemnitas. septimo diebus. Septē diebus uescentur azimis. qr dies prima uenerabilis. t sācta erit. Omne opus seruile n facietis in ea. offerentq; in incensum holocaustū dño. vitulos de armēto duos. arietē unū. agnos anniculos. īmaculatos. vij. t sācrificia singlor. cū simila q aspersa fuerit oleo. tres decimas p singlos vitulos. t duas

dmas p̄ arietem ⁊ dām̄ dume p̄ agnos singlos. dē p̄ septem agnos ⁊ hyrcum p̄ peccō unū. ⁊ expietur p̄ uob. p̄ter holocaustū matutinū q̄ semp̄ offerent.
Ita facietis p̄ singlos dies vij. die p̄ hostiē igne. ⁊ odorē suauissimū dño. q̄ surget d̄ holocausto ⁊ de libationib; singlor̄. Dies quoq; septim̄ celeberrim̄ ⁊ sc̄s erit uob. Omē opus seruile n̄ facietis in eo. lxvj.
Jec etā ymnus op̄ q̄n offerent nouas fruges dño. expletis ebdomadib; uenerabilis ⁊ sc̄a erit. Omē op̄ seruile n̄ facietis in ea. Offerentq; holocaustū in odorem suauissimū dño. uitulos d̄ armento duos. arietē unū. agnos āniculos īmaculatos septē. atq; mundicijs eor̄ simile oleo. ⁊ ipse tres dumas p̄ singlos uitulos. p̄ arietes duas. p̄ agnos singlos dām̄ dume. q̄ simt̄ simul agni septē. Hyrcum ⁊ q̄ macter̄ p̄ expiatiōe. p̄ter holocaustū sempit̄nū ⁊ libamina eius. Jmmaculata offerent̄ omīa. cum libamib; suis. lxvij
Ensis ā septimo p̄ma dies. uenerabilis ⁊ sc̄a erit uob. Omē opus seruile n̄ facietis in ea. qua dies clangones ē. ⁊ tubarum. Offerentq; holocaustū in odorem suauissimū dño. uitulū d̄ armento unū. arietē unū. agnos āniculos īmaculatos. vij. ⁊ mundicijs eor̄ simile oleo. ⁊ ipse. tres dumas p̄ singlos uitulos. duas dumas p̄ arietē. dām̄ dume p̄ agnū. q̄ simt̄ sūt agni. vij. ⁊ hyrcū. p̄ peccō qui offertur in expiatiōe p̄pti. p̄ter holocaustū. ⁊ indaz. n̄ sanctificabis suus. ⁊ holocaustū sempit̄nū cum libamib; eor̄. secūm. ritē cerimonijs offerent in odorē suauissimū uniuersū dño. Decima q̄ dies mēsis hui⁹ septimi erit uob. sc̄a atq; uenerabil⁹. ⁊ affligetis animas uestr̄. Omē op̄ seruile n̄ facietis in ea. offerentq; holocaustū in odorē suauissimū dño. uitulū d̄ armento unū. arietē unū. agnos āniculos īmaculatos. vij. ⁊ mundicijs eor̄ simile oleo. ⁊ ipse. tres dumas p̄ singlos uitulos. duas dumas p̄ arietē. dām̄ dume p̄ agnos singlos. qui sūt simul. vij. agni. ⁊ hyrcum p̄ peccō. absq; his que offeruntur p̄ deuotō soleant in expiatiōe. ⁊ in holocaustū sempit̄nū. in sanctificatiōe. ⁊ libaminib; eor̄. Quinta decima uō die mēsis septimi. que uob erit sc̄a. atq; uenerabil⁹. omē opus seruile n̄ facietis in ea. ⁊ celebrabit̄ sollempnitatē. vij. diebus dño. offerentq; holocaustū in odorē suauissimū dño. uitulos d̄ armento xiij. arietes duos. agnos āniculos. xiiij. īmaculatos. ⁊ libamina eor̄. simile oleo. ⁊ ipse. tres dumas p̄ uitulos singlos. q̄ sūt simul uituli. xiij. ⁊ duas dumas arietes uno. idē simul arietes duobus. ⁊ dām̄ dume agnus singul⁹ q̄ sunt simul agni. xiiij. ⁊ hyrcū p̄ peccō. absq; holocausto sempit̄no. ⁊ sanctificatiōe ⁊ libamine eius. In die altero offerent̄ uitulos d̄ armento. xij. arietes duos. agnos āniculos īmaculatos. xiiij. sanctificatq; ⁊ libamina singlor̄ p̄ uitulos ⁊ arietes. ⁊ agnos
nos ritē celebrabunt̄. ⁊ hyrcum p̄ peccō. absq; holocausto sempit̄no. sanctificatq; eius ⁊ libamine. Die tertio offerent̄ uitulos. xi. arietes duos. agnos āniculos īmaculatos. xiiij. sanctificatq; ⁊ libamina singlor̄ p̄ uitulos ⁊ arietes. ⁊ agnos ritē celebrabunt̄. ⁊ hyrcū p̄ peccō. absq; holocausto sempit̄no. sanctificatq; eius ⁊ libamine. Die quarto offerent̄ uitulos decē. arietes duos. agnos āniculos īmaculatos. xiiij. sanctificatq; ⁊ libamina singlor̄ p̄ uitulos ⁊ arietes. ⁊ agnos ritē celebrabunt̄. ⁊ hyrcum p̄ peccō. absq; holocausto sempit̄no. sanctificatq; eius ⁊ libamine. Die quinto offerent̄ uitulos. ix. arietes duos. agnos āniculos īmaculatos. xiiij. sanctificatq; ⁊ libamina singlor̄ p̄ uitulos ⁊ arietes. ⁊ agnos ritē celebrabunt̄. ⁊ hyrcū p̄ peccō. absq; holocausto sempit̄no. sanctificatq; eius ⁊ libamine. Die sexto offerent̄ uitulos. viij. arietes duos. agnos āniculos īmaculatos. xiiij. sanctificatq; ⁊ libamina singlor̄ p̄ uitulos ⁊ arietes. ⁊ agnos ritē celebrabunt̄. ⁊ hyrcū p̄ peccō. absq; holocausto sempit̄no. sanctificatq; eius ⁊ libamine. Die septimo offerent̄ uitulos. vij. arietes duos. agnos āniculos īmaculatos. xiiij. sanctificatq; ⁊ libamina singlor̄ p̄ uitulos ⁊ arietes. ⁊ agnos ritē celebrabunt̄. ⁊ hyrcū p̄ peccō. absq; holocausto sempit̄no. sanctificatq; eius ⁊ libamine. Die octauo qui ē celeberrim̄. cē opus seruile n̄ facietis. offerentes holocaustū in odorē suauissimū dño. uitulū unū. arietē unū. agnos āniculos īmaculatos. vij. sanctificatq; ⁊ libamina singlor̄ p̄ uitulos ⁊ arietes. ⁊ agnos ritē celebrabunt̄. ⁊ hyrcū p̄ peccō. absq; holocausto sempit̄no. sanctificatq; eius ⁊ libamine. Hec offerent̄ dño ut̄ sollempnitatib; uris. p̄ter uota ⁊ oblationes spontaneas. ⁊ holocausto ⁊ libamine ⁊ hostijs pacificis.
Narrauitq; moyses filijs isr̄ omīa que ei dñs lxviij.
imperauerat. locutus ē ad p̄ncipes tribuū filios isr̄. Jste ē sermo quē p̄cepit dñs. Si quis uirū uouerit dño. aut se obstrinxerit iuramēto. n̄ faciet irritum uerbum suū. sed omē q̄ promisit implebit. Mulier si quā uouerit. ⁊ se obstrinxerit iuramēto que ē in domo patris sui. ⁊ in etate adhuc puellari. si cognouerit uotum suū. q̄ pollicita ē. ⁊ iuramēti quo obligauit aīam suam. ⁊ tacuerit. uota erunt. Ligo pollicita ē. ⁊ iurauit. opē reddet. Si in ipsa statim hora audierit. ⁊ distulerit pater. uota ⁊ iuramēta eius irrita erunt. nec obnoxia tenebit sponsioē. eo q̄ distulit pater. Si mariti⁹ audierit. ⁊ quicquid uouit. ⁊ semel ubi d̄ ore eius egredient. aīam illius obligauit iuramēto. quo die audierit uir. ⁊ n̄ dixerit uota erunt. nichil q̄ uouit. reddet. Si uir audiens statim dissentiat. irrita faciet. polluta erunt. ⁊ ipse portabit iniquitatē. Ego sum dñs. q̄ locutus sum ad moysen. ut faceret patri. ⁊ filijs. ⁊ familie. ⁊ omnib; que in potestate eius sunt. ⁊ ipse ascendit de madian. et

Vidua ꝛ repudiata quicqd uouerit reddet. Vxor
i domo uiri sui uouerit ꝙ strinxerit ꝛ iurauerit. si a
udierit uir ꝛ tacuerit nec ꝺicerit sponsioi. reddet
qꝺcumqꝫ promiserit. Sin aũt contradixerit ei re
debunt promissiones ei. quia maritꝰ ꝺixerit. ꝛ dns
ꝙ ipsius erit. Si uouerit ꝛ iurauerit se ꝙstrinxerit
ut ꝙ ieiunii ul̃ certeꝛ rei. abstinẽtiã affligat
aiam suã. maritꝰ uim erit. ut faciat ul̃ nõ fa
ciat. Quo si mediꝰ uir tacuit ꝛ tacendo
dixerit. ꝛ ꝺicendo
ꝛ ꝺicendo
ꝛ ꝺicendo

num grām cētā ne ur des nob famulis tuis eā ipe
ssionē nec facias nos īnsire iordanē. Qui ꝑ mo
yses. Quīq; frēs uī ibūt ad pugnā tuos hic sedebis.
Cur subuertis animas filiorum israel ne īnsire a
udeant locum quē as dabit ē dñs. Nōne ita ege
runt patres uī qñ misi de cades barne. ad explora
ndam terrā. Cumq; uenissent usq; ad uallem bot.
lustrata oī regione. subuerterūt corda filiorum israel ut
ī nequaq; fines quos as dñs dederat. Q̄ iratus ui
ndicās. Si uidere homines uirū qui ascendere de
egypto a xx annis ꝛ sup. nō quā sub iuramēto pol
licitus sum abrahā ysaac ꝛ iacob nolueri sequi
me. Excepto caleph filio iephone cenezeo ꝛ iosue fi
lio nun. Isti implebunt uoluntatē meā. Ira
tus dñs cōtra israel. circūduxit eos p desertum. et cōsū
mpsit omnē generatiōē uirilis. que fecerat ma
li in cōspectu ei. Et ecce uos surgitis pro patribus
uris incrementa uirorum peccatōrū. ut augeatis
adhuc furorē dñi cōtra israel. Qui si noluerit sequi eū ipse
iterū derelinquet eos. et cūcta populo pereūti
bus. Ipsi aūt ascendentes ædificate ciuitates paruu
las ouiū. ꝛ stabula pecorū uestrorū. Et munite
uos urbibus. Nos armati ibimus ante filios israel. donec
introducamus eos ad loca sua. ꝛ habitēt ciuitates
munitas habitātibus. ne forte ꝙ nos abesse
mus. ipsi uastent terrā nr̄am. Respōdit moyses
filiis gad. ꝛ ruben. Sicut locuti estis seruo tuo ita
faciemus. Nos armati ꝓgredimur coram dño in ter
ram chanaan. Ita ut possessionē nr̄ę hereditatis
trans iordanē habeamus. Cū ergo subiugauerit
nos dñs nr̄i hostes. ꝛ nos possederimus terrā
eorum. Dabis nobis ꝓprietatē in ea. Si hoc
feceritis. ꝛ ꝙ dixistis impleueritis. Ite armati
ante dñm ad bellandū. ꝛ omnes uiri pugnatores
transeant iordanē. donec subiugato ab eo inimico
suo subiugetur ꝛ omnis terra. Cūq; exploratā
et omnia uestra fuerint. Erit uobis apud dñm ꝛ
apud israel iohabitatio hēreditatis quā possi
dēbitis coram dño. Sin aūt ꝙ dixistis nō feceritis. nulli dubi
um ē qn peccetis in dñm ꝛ scitote ꝙ peccatū uestrū
apprehendet uos. Ædificate ergo urbes paruulis
uestris. ꝛ ouilia ac stabula ouibus uestris. ꝛ ꝙ pol
licitum estis ꝑficite. Dixerūq; filii gad ꝛ ruben ad
moysen. Serui tui sumus. Facient ꝙ iubet dñs nr̄
paruulos nr̄os ꝛ mulieres. pecora ac cūcta ꝛ
iumenta nr̄a manebūt ibi in ciuitatibus galaad. nos aūt famuli tui omnes
armati ꝓgredimur ad bellum. sicut nr̄ dñs loquitur. Pre
cepit g moyses eleazaro sacerdoti. ꝛ iosue filio nu.
ꝛ principibus familiarū ꝑgnōis filiorum israel. ꝛ dixit ad eos.
Si ierint filii gad ꝛ filii ruben uobiscum ad bellā
dum coram dño. ꝛ subiugata fuerit
terra subiecta erit eis galaad in possessionē. Sin
aūt nolierint tecum ire armati. habebunt inter uos
possessiones in terra chanaan. inter uos
possidendi accipiunt loca. Respōdēruntq; filii gad ꝛ filii
ruben. Sicut locuti ē dñs seruis suis. ita faciemus.
Ipsi armati ꝓgredimur coram dño in terrā chanaan.
possessionē tam suscepisse nos gestiat nos iorda
nis. Dedit ergo moyses filiis gad ꝛ filiis ruben.
ꝛ dimidie tribui manasse filii ioseph. regnū se
on regis amorrei. ꝛ regnū og regis basan. terram
cū suis urbibus finibus p circuitū. Igitur ædificauerūt
filii gad. dibon. ataroth. aroer. nemphsophan
atroth. sophan. iazer. iegbaa. bethnemra. betharam. urbes mu
nitas. ꝛ caulas pecudū. Filii aūt ruben ædifica
uerūt esebon. ꝛ dalea. ꝛ cariathaim. ꝛ nabau. baalme
on. mutatis nominibus. Sabama quoq; nomina ue
cabula urbibus quas ædificauerūt. Porro filii machir
filii manasse pergētes galaad. ceperūt eam in
terfectis amorreis habitantibus ei. Dedit g moyses ter
galaad machir filio manasse. q habitauit in ea.
Iahyr aūt filius manasse abiit. ꝛ occupauit uicos
eā. quos appellauit auoth iahyr. id ē tentoria iahyr. Do
be quoq; phanat. ꝛ appellauit eam ex nomine suo nobe. lxvij vrrrr
Hæc sūt māsiones filiorum israel qui egressi sūt de egy
pto p turmas suas in manu moysi ꝛ aaron. quas
descripsit moyses iuxta eorum loca. qui dñi iussi
one mutauerūt. Profecti igit de ramesse. mēse pri
mo. q ē nisan. die xv mēsis. in crastinū phase. filii isra
hel in manu excelsa. uidentibus cūctis egyptiis. et
cerbis primogenitos quos percusserat dñs. ꝛ in dis
eos ultionē. Castrametati sūt filii israel
in soccoth. Profecti de soccoth. castrametati sūt in
solitudine. quę est ante etham. q ē in finib. egy
pti. Egressi inde. transierūt per medium mare
in solitudinē. ꝛ ambulauerūt tribus diebus p desertū.
castrametati sūt in mara. Profecti de mara. ue
nerūt helym. ubi. xij. fontes aquarū. ꝛ palme
lxx. ibi. castrametati sūt. Et. profecti de helym. castra
metati sūt iuxta mare rubrū. Profecti de mari rubro. castrametati sūt in
deserto sin. unde egressi uenerūt iuxta dophca.
castrametati sūt. Inde egressi. castrametati sūt in alus. Egressi de alus. castra
metati sūt in raphidin. Inde egressi. castrametati sūt in
serra. Egressi de serra. castrametati sūt in deser
to sy
nai. Egressi de solitudine synai. castrametati sūt in
sepulcris concupiscentiæ. Profecti de sepulcris concu
piscentiæ. castrametati sūt in haseroth. Egressi de haseroth. ue
nerūt in ramma. Profecti de ramma. castrametati sūt
in remphonphares. Inde egressi uenerūt in lebna.
Et de lebna castrametati sūt in ressa. Egressi de ressa. ue
nerūt in celatha. Inde egressi. castrametati sūt in mō
te sapher. Egressi de monte sapher. uenerūt in aradā.
Inde profecti castrametati sūt in maceloth.

profecti de maxeloth uenerunt in thaad.

uerē mihael. De rhuad castrametan sūt urbem. Vii egressi fuerunt remota īmerbi. ō methca castrametan sūt i elmona. P fectiq; ō elmona uenerūt i meleroth. ō meleroth castrametan sūt in beneiachan. Egressiq; ō beneiachā uenerūt īmontē gadgad. uñ pfecti castrametan sūt i gerebathā. Et de gerebathā uenerūt in chona. Egressiq; ō chona castrametan sūt i asiongaber. Inde pfecti uenerūt in desertum syn. hoc ē cades. Egressiq; ō cades. castrametan sūt īmonte hor. in extremis finib; terē edom. Ascendit q; aaron sacerdos īmontē hor iubente dño. ibiq; mortuus ē. ānō. xl. egressionis filiorū isrl. ex egypto mēse quinto prima die mēsis. cū esset annorū. cxxiij. audiuitq; chanane rex arath q habitabat ad meridiē in terra chanaan uenisse filios isrl. Et pfecti ō monte hor castrametati sūt i salmona. uñ egressi uenerūt in phinon. P fectiq; ō phinon. castrametati sūt i oboth. ō oboth uenerūt i ieabarim. q ē in finib; moabitar. P fectiq; ō ieabarim. fixerunt tentoria i dibongad. Vñ egressi. castrametati sūt i elmondeblathaim. Egressi ō elmondeblathaim. uenerūt in montes abarim ō nabo.

lxvii.

Profectiq; ō montib; abarim. uenerūt ad campestria moab iuxta iordanē ō iericho. Ubiq; castrametati sūt ō bethsimon. usq; ad belsathim. in planicie locis moabitar. Dixit locut ē dñs ad moysen. Precipe filiis isrl. ac dic eis. Cū trāsieritis iordanē in terrā chanaā. disperdite cunctos habitatores regionis illius. ō fingite titulos. ac statuas. ō munite. imp oīa excelsa uastate. in possessionē trāi. ac habitate in ea. Ego enī dedi uob illam ut possessionē quā dividetis uob sorte. Plurib; dabitis latiorē. et paucis angustiorē. Singut' ut sors cecderit. ita tribuetur hereditas. P tribus ac familias possessio dividetur. Sin aūt nolueritis māere habitatores terē. q remanserint erūt uob quasi clauus in oculis. ac lancea latentib; ac dimicabunt uob in terra habitationis vre. ac quecq; illos facere cogitauerā uob faciam.

lxix.

Locut ē dñs ad moysen. Precipe filiis isrl. ac dic eis. Cū ingressi fueritis terrā chanaan. et possessionē uob sorte cecderit. his finib; finietis. Plagā meridiana capiet a solitudine sin que ē iuxta edō. et habebit termin; ō oriētē. mare salsissimū. q ceū dē. australē plagam. p ascensum scorpionis. ita ut trāseant i semma. et pueniāt ad montē achē usq; ad cedebarne. Vñ egredient ō finis ad villā noīe adar. et tendent usq; ad asemona. Inde p gremū torrēs ad asemona. usq; ad torrentē egypti. et maris magni litus finiet. Plaga aūt occidentalis. mare magnū terminus erit. Hic ō finis ad villā noīe adar. et tendent usq; ad asemona. usq; ad torrentē egypti. et maris magni litus finiet. Plaga aūt occidentalis. mare magnū terminus erit. Hic ō finis ad montē hor. et tendent usq; ad introitū emath usq; ad finēs sedada. ibiq; finis usq; zephrona. et villam enan. Hic erit finis in parte aquilonis.

Inde metabunt fines ō orientali plagā. ā villa enan usq; sepharma. Et ā sepharma descendet finis in rebla. ō fontē daphnim. inde p ueniet ō ueniet ad mare cinereth. et tendet usq; ad iordanē. et ad ultimū salsissimo claudent' finis. Hanc habebitis terram p fines suos in circuitu. Precepitq; moyses filiis isrl. dicens. Hec est terra quā possidebitis sorte. et quā ussit dari dñs nouē tribub; et dimidie tribui. Trib; enī filiorū ruben p familias suas. et trib; filiorū gad. iuxta cognationis nūmerū quoq; et tribui manasse. id ē due semis tribus acceperunt partē suā. trāsiordanē ō iericho. ad orientalē plagam.

lxx

Tunc dixit ad moysen. Hec sunt nomina uirorū q trādent uob diuidere. Eleazar sacerdos. et iosue filius nun. et singuli principes ā tribub; singul'. quorū nomina sunt ut subiecta. De tribu iuda caleph filius iephone. De tribu symeon. samuhel. filius amiud. De tribu beniamin. heliadad. filius caselon. De tribu filiorū dan. bocchi filius iogli. Filiorū ioseph. ā tribu manasse. anniel filius ephod. De tribu effraym. camuel filius ephtan. De tribu zabulon. elisaphan filius pharnach. De tribu yssachar. duxi faltihel filius ozan. De tribu aser. ahiud filius salomi. De tribu neptalim. phediel. filius amiud. Hii sunt quibus precepit dñs ut dividerēt filiis isrl. terrā chanaan.

lxxi.

Et quoq; locut ē dñs ad moysen in campestribus moab iuxta iordanē. ō iericho. Precipe filiis isrl. ut det leuitis ē possessionib; suis urbes ad habitandū. et suburbana earū p circuitū. ut ipi inopidis maneant. et suburbana sint pecorib; ac uniuersis. q a muris ciuitatū foris sec p circuitū mille passuū spacio tendent. Contra orientē duo milia erit cubitorū. ō meridiē similit duo milia. Ad mare q; respicit occidentē eadē mēsura erit. et septentrionalis plaga equali finitio finiet. Singule urbes in medio. et foris suburbana. De ipis aūt opidis que leuitis dabuntur erūt refugiorū. quibus fugiat. ad eq; nolens fudisse sanguinē. Et excepta his alia duo opida. id ē simul xlviij. cū suburbanis suis. Hec urbes que dabunt ē possessionib; filiorū isrl. ab his q plus hūt. plures auferent. et q min⁹ habuerint. Singli iuxta mēsurā hereditatis sue dabunt opida leuitis.

lxxii.

Et dixit ad moysen. Loquere filiis isrl. et dices ad eos. Cū trānsieritis fluuius iordanē in terrā chanaan. dēmite que urbes ē debeant ipsidia fugitiuorū. q nolentes sanguinē fudere. Inglu; aūt fuit. p fugie-

xxxv.

cognatus occisi eum ñ pōit occidē: dū ſtet ira eius
ſpem mīmicis & causa illius uindicet. De ꝯis
aūt urbib; que adfugium uob ſubiicha ſequēt: tres
ex ēis in ſua chanaan. tam filijs iſrl
quā aduenis. atq; pegrinis. ut fugiat ad eas qui no
lens fudere ſanguinē. Si quis ferro puſſit & mo
tuus fuit qui puſſus ē: reus erit homicidij. ꝯſtē mo
rietur. Si lapidem iecerit. & ictus occubuit. ſimiliter
puniet. Si ligno puſſus inierit. puſſorius ſang
ne uindicabit. ꝯ quis occiſi homicidā uīſtiet.
Stans ut eum apphendere. puniet. Si p odium q
uolens impulerit. ut iaceat ei cum ꝯcipiam. p inſidi
as. aut ei ex inimico manu puſſit. & ille manui
fuit puſſa: homicidij reus erit: cognat occiſi ſtans
ut iugulet eum ugulabit. Si ſi fortuito & abſq;
odio. & nulla ex ꝯ hoc fecerit. & hoc audiente p
fuit & ignarum. atq; inimicus puſſoē. & ꝯ quib; ſang
nis. queſto ueritata. liberabunt innocens. de ultore
manu & reducet ē ꝯ ſenīā in urbē. ad quā fugat.
manebitq; ibi donec ſacerdos magnus q oleo ſco un
tus ē moriat. Si uſcetur ex finib urbium q refu
gi. & p ſuate ſuis. fuit mutet. & puſſus abeo q ultor
ē ſanguinis. abſq; noxa erit qui eū occidit. Debue
rat ē p fug. uſq; ad mortē pontifis. i urbe reſidere.
Poſtquā aūt ille obierit. homicida reuerē in ſua.
Hec ſempīna erit & legitima i ōnib hitatoꝝ
uris. Homicida ſub teſtib; punietur. ad uīs teſtimo
nium nullus ꝺēpnabit. Nō accipietis abeo pecū
qui reus ē ſanguinis. ſtatim & ipe morietur. Exu
les & p fugi ante mortē pontifis nullo m i urbe
ſua reuertent: ne polluant ſua hitatores
uras. que ſi omīo cruore maculat. nec aliter expi
ari pōt n p eius ſanguinē. q alius ſanguine fude
rit. atq; ita emundabit hec poſſeſſio. me cōtra
te uobeum. Ego ē ſum dns qui habito in filijs iſrl.

Acceſſerunt aūt & principes familiaꝝ. LXXVI.
galaad. filij machir. filij manaſſe ꝺ ſtirpe filioꝝ io
ſeph. locuti ſunt moyſi coram principib iſrl. atq; dixer
Tibi dño mo p̄cepit dns ut tua ſorte daret filijs
iſrl. & ut filiabꝫ ſalphaad fris nr dares poſſeſſionem
ꝺ hereditē patris. Quas ſi alterius tribꝰ uiros acceperint.
ſequet poſſeſſio ſua & inſlata ad aliam tribum ꝺ mā
hereditatē migret. atq; ita fiet. ut cui tribui ꝺ ē qu
quagesimus annus remiſſionis aduenit. & confundat ſor
tis diſtributio. & alioꝝ poſſeſſio ad alios tranſeat. Ꝛ dit
moyſes filijs iſrl & dño ex p̄cepto eius. Recte tribꝰ fi
lioꝝ ioſeph locuta ē. Hec lex ſup filiabꝫ ſalphaad a
dño p mulgata ē. Nubant cui uolūt. dūmodo ut ſue tri
bui cognoſcāt. ne p miſceat poſſeſſio filioꝝ iſrl ꝺ tribu
in tribum. Oēs enim due ſortes ꝺ tribu & cognatiōe
ſua. & uxores femine mariti ꝺ eiꝺē tribu accipient.
ut hereditas p maneat in familijs. nec ſibi miſce
antur tribꝰ. ſi ita maneant ut a dño ſequat ſunt ſor
tes filie ſalphaad ut fuerit in p̄positis. & impleuerunt
Mahala. & thersa. & egla. & melchu. & noe. filijs patruꝰ ſuꝝ.
ꝺ familia manaſſe. q fuit filius ioſeph. & poſſeſſio
que illis fuerat. cum tribu. manſit in tribu & familia
patris earum. Hec ſunt mandata atq; iudicia q ꝑ
pit dns p manū moyſi ad filios iſrl. in campeſtribꝰ
moab ſup iordanē ꝟ iericho. Explicit liber uige
ſimus. Incipiunt capitula in deuteronomiū.

Hec uerba que locutus ē moyſes omī iſrl. trans. mo. I
Duxit moyſes ad plm impe illo ñ poſſum ſol. II
& tollentes ſe ꝺ ceb ambulauerūt p eum heremū. III
& noluiſtis aſcendē neq; audiſtis uocē dñi. IIII
& dixiſtis. dns ꝺ ſpernit nos. ñ credidiſtis. V
murmuraſtis. & acerbum ē dns. VI
& in tabernaculis uestris ī cā uīi. VII
& ꝟ mandatū aſcendiſtis in montē. VIII
ceperunt aduersum ꝺ ſingula. & munitā urbium ſua magnā. VIIII
& deſpexit ſum dñm in ipe illo. & deſpexit me. X
ne eum aſtringat ne diſcedam a mandatis. XI
dere ne ſalpnis ut aliarū ītis ſimilitudines. XII
uis uram ē in ipe uos. & ñ murabo uobum. XIII
mingam ſi cerquo ꝺ cepit ē ſit gens aut ꝺ celo. lo. XIIII
& diſpoſitē animarū ad uſuguī hominū. XV
& lege qua locuta ē dns ad eos in ſtit. moyſes. XVI
ec ibi locuta ē dns ad omnē ſinagogā iſrl. XVII
udi iſrl dns ꝺ nr ꝺ unus ē. XVIII
um dño nrm. nulli ſoli fues. XVIIII
ō ibus poſt deos alienos ne eradicemini. XX
ō ꝺceptabis dñm tuū. ſi facies que ſcptū t. XXI
ñ introducit te dns in tram quā poſſeſſur es. diligens. XXII
obſeruabis ſcepta & iuſtitias illas XXIII
ō pures gīnib quas dns ſubmouet t. XXIIII
ia mandata que hodie uob ſuadeo ut obſeruetis. XXV
tinde & ne obliuiſcamini pactiōis dñi dei nr. XXVI
e dicas in corde. ipe iuſtus ad meus introduxit me. XXVII
ut iſrl tu timſies iordanē & ſcies q dns ꝺ ſpedet te. XXVIII
e dicas in corde. ipe uirtus ad meus introduxit me. XXVIIII
nunc habere quo exacerbaſtis dñm ī deſto. XXX
& in oreb exacerbaſtis dñm qui ſtimſtus & ſtatim. XXXI
& dixit dns ad me. Sine ut deleam eos. XXXII
& deſcendi ꝺ monte. ardēsq; uos peccaſſe ꝑ ſpexi. ta. XXXIII
& deſpexit ſum dñm ſic ꝑ pus. xl. diebꝰ & noctib. XXXIIII
& in aaron uehemēter iratus ē ꝺ q ſtatim orauī. XXXV
& aſſumens illud ingnē ꝑ ſpexi. XXXVI
& in ſtantiōe exacerbaſtis dñm. XXXVII
& qui miſit uos ꝺ ades barne. XXXVIII
& pauſi ſum dñm iacens coram eo. xl. diebꝰ & noc. XXXVIIII
urſusq; ſcepit ꝟ dns ſtantē rabulas. XL
& feci aram & aſcendi in montē. XLI

xlij Et descendi in fluuiū de monte.
xliij Quo tū sequunt dñs in bū lau ut ponatur arā.
xliiij Et nē sit quid dñs petit aliud q̄ ut timeas.
xlv Nūs dñs tm̄ & ulla soli sunes.
xlvj Et ammalech. & descenderē in egyptū patres tui.
xlvij Ma dñs sacrificij quō te de egypto eduxit.
xlviij Quod si audieris ꝓcepta illius. & dixit plumā fir.
xlviiij Et custodiamus q̄ ꝓcepit & fecit dñs oīb gēs.
l Ece do uob̄ būdictiones & maledictiones.
lj Sta fuit ꝓcepta & iudicia que obseruabitis.
lij Non facietis ibi uoluntatē uram.
liij Nlocū quē elegerit dñs ofrent oīa q̄ mādo uob̄.
liiij Nis ꝓmunas tuas in loco quē elegit dñs tuꝰ in.
lv Anere ne sanguinē comedatis.
lvj Ustodi & fac oīa ubi que mādo t.
lvij Nē q mādo t iustū & pulchū ꝓ illum ne audias.
lviij Ost dnm tuum & ꝓpn tuū nō ebrie.
lviiij Et aūt fr tuus aut aliqs dnūr t suum dijs.
lx Ī una urbiū tuaꝝ dois audiens q̄ rectē
lxj Ō faciens caluciū sup mortuos.
lxij Ec fuit alia que comedē debuit.
lxiij Ec comedent ō ꝓs qui fuit magꝰ.
lxiiij Mūd aues mundas comedite.
lxv Camas ag nu loco quē elegerit dñs oīs.
lxvj Ū longe fuit uendes ea & illic ndum ce.
lxvij Ost vij. anos facies remissionē.
lxviij Et audiens uocē dei tui ꝓcepta eius q̄ ego.
lxviij Et fuit fuit inter egenꝰ & fratr tuus.
lxx Et genens puerū hebreum. vij. ānos fuiet t.
lxxj Nē ꝓmittū sacrificab dño.
lxxij Ustodi mēsem nouoꝝ & faces phase dño dō tuo.
lxxiij Et celebrab chem & dmadaz & sollempnitatē
lxxiiij Et dices & scribis oīnes ut uiste audiēt.
lxxv On plantab lucum.
lxxvj Et fuit unte funens dijs lapidem.
lxxvij Et lauent te ubum uade ad sacerdotē.
lxxviij Et ni audient sacerdotem monā
lxxix Euangenā ī faces ꝓnatem sup te.
lxxx E iudicio sacerdotum.
lxxxj Ō inuenier unte lustrans filiū aut filiā.
lxxxij Ꝓcum sustatabo eis & fily eoꝝ.
lxxxiij Ꝓcū arrogantia & ꝓtumacis uolūt loq̄ nobis.
lxxxiiij & ꝓcepto homicide.
lxxxv Ō transferes finiꝰ ꝓximi tui.
lxxxvj Ō accipies ullum omiū uni.
lxxxvij Et exiens ad bellum nolī timē.
lxxxviij Et accessens expugnare ciuitatē.
lxxxix Et obsidens ciuitatē.
xc Et inuent fuit ulla ī illa.
xcj Et tradidit dñs dñus tuꝰ ī manu tua.
xcij Et fuit homini due uxores.

Et fuit aliqui filius inobedies. lxl
Et fuit aliquo peccatum q̄ plectendū ē. lxl.
Et uidens animal frīs tui erranꝫ ut cadens. lxlj
Ō induet mulier uestē uiri. lxlij
Et inuenis nidū auium. lxliij
Et domū nouā edificabis. lxliiij
Ō arab mboue z asino. xcv
Qs accepit uxorē z oderit eam. xcvj
Et mueri fuit adulter cū adultā. xcvij
Et dormier aliqs cū puella desponsata. xcviij
Et campo inuenit qs puellā desponsatā. xcviiij
Et inuenit qs puellā uirginē & dormier cū ea. c
Ō accipiet hō uxorem patris sui. c.j.
Ō uidebit absalon uerecundā ecclām dñi. c.ij
Ō uirbit mulier nec sinonites. c.iij
Ō abominabis ydumeū neq̄ egypciū. c.iiij
Et fuit hō immūd occurrit ei castra. c.v.
Ō nudes fundū dño suo. c.vj
Ō ens ifirmites seminā. c.vij
Ō eriges a frē ulutā. c.viij
Et uouis uotū dño ꝑ nr̄ides reddere illud. c.viiij
Et messis umeā ut segetē ꝓximi tui. c.x.
Qs accepit uxorē & inuenit ī ea rem turpē. c.xj
Qs nup accepit uxorē ꝑ exerat ad bellum. c.xij
Ō pignerab molam. c.xiij
E fure & plaga lepre. c.xiiij
Et uite habe qd̄ fecerit dñs mane. c.xv
Ebreū ꝑ pignerabis ꝓnum. c.xvj
Ercedem laborem ne tardes. c.xvij
Ō ꝓuerunt patres ꝓ filijs. c.xviij
Ō ꝓtes uicinū aduene & orphanū. c.xix.
Ō pignerab uiduam. c.xx—
Et secuis segetē. cxxj Et fruges colliges oli.
Et mundmanus umeā. cxxij
Et iudicatus impium. cxxiij
Ō unctionab bouem triturantē. cxxiiij
Et mortuus fuit qui absq̄ libie. cxxv
Et noluit hō accipe uxorē ꝑ fīō. cxxvj
Et mauint duo homines. cxxvij
O habebis in saculo duplā ponderā. cxxviij
Et uite habe que fecerit t amalech. cxxviij
Ū intrus ī uam quā dñs dō dabit t. cxxviij
Et dixit moyses ꝓpl̄o. tace & audi. cxxix.
Si stabit ad būdictiōē & ihj admaled. cxxxj
Maledictus omis qui fecerit hec. cxxxij
Et custodierus ꝓcepta dñi uenient sup uos. cxxxiij
Et si audieris uocem tuos maledictiōes istas. cxxxiiij
Ocauit moyses filios isrl & ait eis dicens cxxxv
Ue fuit ablata dō. Prope ē ubi mone. cxxxvj
Ece dedi ante oculos tuos bonum & malū. cxxxvij
Et assumam uit moyses omia ubi sta. cxxxviij.

Qui uocauit iosue ⁊ mandauit ei in uia ſ agē. cxxxiv
urr dñs ad moysen. dormiet cum patrib. cxl
cepſit moyses cantauit. cxlj
xit dñs moyſi. aſcende in montē ⁊ mane. cxlij
ne dixit moyses filius iſrl. cxliij
anus ē moyses in moab. cxliiij
t ñ ſurrexit ꝓphā in iſrl. ſicut moyses. cxlv.

Incipit lib̄ ihc̄ ꝙ dicit̄ deuteronomium.

HEC SVNT VERBA

Que locut̄ ē moyſes ad omnē iſrl trans iordanē in ſolitudine campestri. ē mare rubrum inter pharan ⁊ thophel ⁊ laban ⁊ haſeroth. ubi aur ē plurimū. und̄ die xi. ab oreb p uiā montis ſeyr uſq; cades barne. Quadragesimo āno in undecimo mē ſe prima die mēſis. locutus ē moyses ad filios iſrl omnia que p̄cepit illi dñs ut diceret eis. poſtquā p cuſſit ſeon regem amorreor. q habitauit in eſebon. ⁊ og regē baſan q manſit in aſtaroth. ⁊ in edrai. trans iordanē in terra moab. cepitq; moyses explanare legē hanc dicēs. Dñs dē nr locutus eſt ad nos in horeb dicēs. Sufficiat uob q in hoc monte manſiſtis. Reuertimini ⁊ uenite ad montē amorreor. ⁊ ad cēta que circa ſunt. in campestri. in montana. in humilia. loca. in meridiem. ⁊ in ora maris. terrā chananeor. ⁊ libani uſq; ad flumē magnū euphraten. Ecce inquit tradidi uob. ingredimini ⁊ poſſidete eam. ſup qua iurauit dñs patrib; uris. abraham. yſaac. ⁊ iacob. ut daret illam eis. ⁊ ſemini eor̄ poſt eos. ij

Dixiq; uob illo tēpe. Non poſſum ſolus ſuſtinē uos. quia dñs dē nr multiplicauit uos. ⁊ eccē hodie ſtatis ſtellis cēli plurimi. Dñs dē patrum uror addat ad hūc numerū milia multa. ⁊ benedicat uob ſic locutus ē. Non ualeo ſolus uā negotia ſuſtinē ⁊ pondus ac iurgia. Date ex uob uiros ſapientes ⁊ gnaros. ⁊ quor̄ uita ſit probata. ut ibi p̄ponā uob eos p̄ncipes. Tuc̄ r̄ndiſtis mihi. Bona res ē quā uis facē. Tuliq; de tribub; uris uiros ſapientes ⁊ nobiles. ⁊ ſtatui eos p̄ncipes. tribunos. centuriones. quinquagenarios. ac decanos. q docerēt unūquēq; ſingla. p̄cepiq; eis dicēs. Audite illos. ⁊ q uſtū ē iudicate. Siue ciuis ſit ille. ſiue peregrinus. nulla erit diſtantia p̄ſonar̄. Non timebitis hominē. quia iudicium dei exercet. Si quid autē difficile uob. uidḡ uſtum fuerit. referte ad me. ⁊ ego audiam. Precepiq; omnia. q̄ facē debebant.

Poſtea aūt dixit. Tribuum ꝑ hieremi iii
tubilem ⁊ maximā ſolitudinē quā uidiſtis. p uiam montis amorreor. ſic ꝑcepit dñs dē nr nob. ut q; uenissem̄ in cades barne. dixit uob. Ueniſtis ad montē amorreor. quē dñs dē nr dauit ē nobis. Vide terram quā dns dē tuus dabit t. Aſcende ⁊ poſſide eam. ſicut locut̄ ē dñs dē patrū tuor̄. Noli timere. nec quicq; paueas. iiii

Tu accessisti ad me omēs. atq; dixiſti. Mittamus uiros qui conſiderēt terram. ⁊ renūtient p q̄ uiam debeamus aſcendē. ⁊ ad quas ꝓgnet̄ habitare. Placuit quippe in cōſpectu meo. ſi et uob uiros. elegi ſingulos de tribubus uris. Et cū ꝓfecſſent. ⁊ aſcendiſſent in montana. uenerūt uſq; ad uallē botri. ⁊ conſiderata terra. ſumptis de fructib; eius. ut oſtenderēt ubi trā. retulerūt ad nos. atq; dixerūt. Bona ē terra q̄ dñs dē nr dabit ē nob. Et noluiſtis aſcendē. ſed incredulus iiii v nob. ad ſermonē dñi dei nr murmurastis in tabernaculis uris. atq; dixiſtis. Odit nos dñs. ⁊ eduxit nos de terra egypti. ut tradat in manus amorreor. atq; deleat. Quo aſcendem̄. Nunciis fratres nr terrebunt corda nra. dicentes. Gens maior et procerior. et nob̄ ſtatura. ⁊ urbes magne. ⁊ ad celum uſq; munite. Filios quoq; enacim uidimus ibi. vi

Et dixi uob. Nolite metuere. nec timeatis eos. Dñs dē q ducit uos ipſe pugnabit. ſicut fecit in egypto uidentib; uobis. ⁊ in ſolitudine ipſi uidiſti. Portauit te dñs dē tuus ut ſolet homo gestare paruulū filiū ſuū. uno uia p quā ambulaſtis. donec uenirent ad locum iſtū. ⁊ nec ſic quidē credidiſtis dño dō uro qui p̄cessit uos in uia. ⁊ metatus ē locū in quo tentoria figē deberetis. nocte oſtendēs uob in igne. ⁊ die p columnā nubis. vii

Cumq; audiſſet dñs uocē ſermonū uror. iratus iurauit. ⁊ ait. Non uidebit quisquā de hoīb; generis mali istius terram bonā quā ſub iuramento pollicitus ſum patribus uris. ꝑter caleph filium iephone. Ipſe enī uidebit eam. ⁊ ipſi dabo terram quā calcauit. ⁊ filiis eius. qa ſecutus ē dñm. viii

Nec mirandū indignatus in ꝓximo. tū in quoq; nr̄ filia iiii
nus dñs ꝙ nos. ducem. Nec tu ingrediens illuc. ſed iosue filius nun minister tuus ipſe intrabit ꝓ te. Hūc exhortare. roborā. ipſe enim terram ſortē dividet iſrl. Paruulū uror. de quib; dixiſtis q̄ capiūi ducent uxores. ⁊ filios q hodie bonū ac malū ignorāt diſtantiā ipſi ingredient̄. ⁊ ipſis dabo terram. ⁊ poſſidebūt eam. Vos aūt reuertimini. ⁊ abite in ſolitudinē p uiam maris rubri. Et respondiſtis mihi. Peccauimus dño. ascendem̄. atq; pugnabim̄. ſicut p̄cepit dñs dē nr. ſumpto unuſquiſq; armis ꝓperatis admodū. in aur dñs. ⁊ c

Incipit liber hellodabarr. ⁊ deuteronomii. h ē ihc

ad eos. Nolite ascendere neq; pugnetis. ñ enī sum
nobiscum. ne cadatis coram inimicis vñis. Locut sum
ad illos. Dixi; multi dñs. Surgite et transite vo
rentem arnon. Ecce tradidi tibi amu tua scon re
gem esebon amorreum. et ram eius. Incipe possidē
et commisce adūersus eum pliū. Hodie incipiam
mittere terrorem atq; formidinē tuam in pplīs
qui sūt sub toto omnio celo. ut audito nomine
tuo pmeant et timorem patiuntatis commotiat.
et doleat teneantur. Misi ergo nūcios de solitudie
cedemoth ad scon regem esebon. ūb pacifica dicēs.
Transibimus p̄ ram tuam. publica gradiemur
via ñ declinabimus neq; ad dextram neq; ad sinis
stram. Alimenta pro uenale nob ut uendas. a
quam pecunia tribue. et sic bibemus. Tantumē
ut nob concedas transitum sicut fecer filii esau q
habitant in seyr. et moabite qui habitant
in ar. donec
uenerimus ad iordanē. et transeamus terram quam
dñs dr nr dabit nob. Noluitq; scon re esebō
dare nob transitum. qa indurauerat dñs dr tuus
spīm eius. et obfirmauerat cor illius ut traderetur
manibus tuis sicut nunc vides. Dixitq; dñs ad
me. Ecce cepi tradere et scon et ram eius. incipe po
sidere eam. egressusq; ē scon obuiam nob cū omī
pplo suo in pelium mesa. et nadiam. cumq; dñs dr nr
nob. protinusq; eam cum filiis et cūcto pplo suo.
Cunctasq; urbes illo tpe cepimus. interfectis hō
tantib; earū uiris ac mulierib; et paruul. Non
reliquimus ex eis quicquā absq; iumentis et spoliis urbium quas cepimus. Ab
aroer q̄ ē sup torrē arnon et ciuitate q̄ in ualle sūt. usq; galaad. nō fuit murus et arx
q̄ nos effugeret omnia. Omnes tradidit dñs dr
nr nob. absq; ra filioz āmō ad quam nō accessi
mus. et cuncta q̄ adiacent torrenti ieboc et urbibus
montanis uniuersaq; loca. a quibus phibuit nos
dñs dr nr. Itaq; conuersi ascendimus p̄ viā basan. Et
egressus ē og rex basan occurrit nob cū pplo suo.
ad bellandum in edrai. Dixitq; dñs ad me. Ne
timeas eum. quia in manu tua tradidi ē. cū oī
pplo suo ac ra sua faciesq; ei sicut fecisti scon regi
amorreo. qui habitat in esebon. Tradidit ergo
dñs dr nr in manibus nris etiam og regē basan
et uniuersum pplm ei. pcussimusq; eos usq; ad in
tecticem nullum
relinquentes. ciuitates cuncta illius tpe. Non fuit oppidum quod nos effugerit sexa
ginta urbes omnem regionem argob. regni og in
basan. Cuncte urbes erant munite muris altis
simis. portisq; et vectib; absq; oppidis innumeris
q̄ non habebant muros et deleuimus eos sicut fe
cimus scon regi esebon. disperdentes oēs ciuitates.
uiros ac mulieres et paruulos. Iumenta aūt et spolia

qui egressi de ciuitatib; deleuerunt eos et habitauer
pro illis. Dixitq; dñs ad me. Ecce tradi in manu tua scon re
gem esebon amorreum. et ram eius. Incipe possidē
et commisce aduersus eum pliū. Hodie incipiam
mittere terrorem atq; formidinē tuam in pplīs
qui sūt sub toto omnio celo. ut audito nomine
tuo pmeant et timorem patiuntatis commotiat.
et doleat teneantur. Misi ergo nūcios de solitudie
cedemoth ad scon regem esebon. ūb pacifica dicēs. ij
Transibimus p̄ ram tuam. publica gradiemur
via ñ declinabimus neq; ad dextram neq; ad sinis
stram. Alimenta pro uenale nob ut uendas. a
quam pecunia tribue. et sic bibemus. Tantumē
ut nob concedas transitum sicut fecer filii esau q
habitant in seyr. et moabite qui habitant in ar. donec
uenerimus ad iordanē. et transeamus terram quam
dñs dr nr dabit nob. Noluitq; scon rex esebō
dare nob transitum. qa indurauerat dñs dr tuus
spīm eius. et obfirmauerat cor illius ut traderetur
manibus tuis sicut nunc vides. Dixitq; dñs ad
me. Ecce cepi tradere et scon et ram eius. incipe po
sidere eam. egressusq; ē scon obuiam nob cū omī
pplo suo in pelium mesa. et nadiam. cumq; dñs dr nr
nob. protinusq; eam cum filiis et cūcto pplo suo.
Cunctasq; urbes illo tpe cepimus. interfectis hō
tantib; earū uiris ac mulierib; et paruul. Non
reliquimus ex eis quicquā absq; iumentis et spoliis urbium quas cepimus. Ab
aroer q̄ ē sup torrē arnon et ciuitate q̄ in ualle sūt. usq; galaad. nō fuit murus et arx
q̄ nos effugerit nostros. Omnes tradidit dñs dr
nr nob. absq; ra filioz āmō ad quam nō accessi
mus. et cuncta q̄ adiacent torrenti ieboc et urbibus
montanis uniuersaq; loca. a quibus phibuit nos
dñs dr nr. Itaq; conuersi ascendimus p̄ viā basan. Et iij
egressus ē og rex basan occurrit nob cū pplo suo.
ad bellandum in edrai. Dixitq; dñs ad me. Ne
timeas eum. quia in manu tua tradidi ē. cū oī
pplo suo ac ra sua faciesq; ei sicut fecisti scon regi
amorreo. qui habitat in esebon. Tradidit ergo
dñs dr nr in manibus nris etiam og regē basan
et uniuersum pplm ei. pcussimusq; eos usq; ad in
tecticem nullum
relinquentes. ciuitates cuncta illius tpe. Non fuit oppidum quod nos effugerit sexa
ginta urbes omnem regionem argob. regni og in basan. Cuncte urbes erant munite muris altis
simis. portisq; et vectib; absq; oppidis innumeris
q̄ non habebant muros et deleuimus eos sicut fe
cimus scon regi esebon. disperdentes oēs ciuitates.
uiros ac mulieres et paruulos. Iumenta aūt et spolia

urbium duputauimus. Tulimusq; nullo tp̃e tertiam de manu duop̃ regum amorreop̃ qui erant trans iordanem, a torrente arnõ usq; ad montẽ hermon, quẽ hydonii simon uocant & amorrei sanyr, omnes ciuitates quæ sunt in planitie & uniuersam terram galaad, & basan, usq; selcha & edrai, ciuitates regni og in basan. Solus quippe og de basan residuerat de stirpe gigantum. Monstratur lectus eius ferreus qui ẽ in rabbath filiop̃ ammõ. Nouem cubitos habẽs longitudinis. & quattuor latitudinis ad mensuram cubiti uiri manus. Terramq; possedimus illo tẽpore de manu duop̃ regum amorreop̃ trans iordanem a torrente arnõ usq; ad mediã partem montis galaad & ciuitates illius dedi rubẽ & gad. Reliquã autem partẽ galaad & omnẽ basan regni og tradidi mediæ tribui manasse. omnẽ regionẽ argob. Omnia basan uocatur terra gigantum. Jayr filius manasse possedit omnem regionẽ argob usq; ad finiũ gessim & machathi, uocauitq; de nõie suo basan auoth jayr. i. uillas jayr. usq; in præsentẽ diem. Machyr aũt dedi galaad & rubẽ & gad de terra galaad usq; ad torrẽtẽ arnon, medium torrentis, & finium usq; ad torrentẽ jabboch, qui finis est filiop̃ ammon, & plana circa solitudinis usq; ad iordanẽ & finitimos a mari cenereth usq; ad mare deserti quod ẽ salsissimum, ad radices montis phasgi contra orientẽ. Præceptiq; uobis in illo die dicẽs. Dñs deus ui dat uob̃ terram hãc in hæreditatem. Expedit procedere cũctos filios israel omnes uirtutis aptos bellare & parvulos ac mulieres. Scio enim quod plura habetis pecora & uxores remanere debebunt. quas tradidi uob̃, donec requiẽ tribuat dñs fratribus uris. sicut uobis tribuit, & possideant & ipi terram quam dabit eis trans iordanem. Tunc reuertetur unus quisq; in possessionem suam, quam dedi uob̃. Josue quoq; in illo tẽpore præcepi dicens, Oculi tui uiderunt quæcunq; fecit dñs deus ui duobus his regibus sic faciet omnibus regnis ad quæ transitur es. Ne timeas eos, dñs enim deus ui pugnabit p uob̃.

V. Rogauiq; eum dñm in illo die dicẽs. Dñe deus tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinẽ tuã, manumq; fortissimam. Neq; enim est alius deus in cœlo neq; in terra qui possit facere opera tua, & cõparari fortitudini tuæ. Transibo igitur & uidebo terram hanc optimam trans iordanem montemq; illum egregium & libanum. Iratusq; est dñs mihi propter uos nec exaudiuit me, sed dixit mihi. Sufficiat tibi ne quaquã ultra de hac re loquaris ad me. Ascende cacumen phasgæ & oculos tuos circumfer ad occidentem & aquilonem & austrum & orientem & uide. nec enim transibis iordanem istum. Præcipe josue & corrobora eum atq; conforta, quia ipe præcedet populum istum & dividet eis terram quam uisurus es. Manebimusq; in valle contra

phanum phogor. XJ.

Tunc israel audi præcepta atq; iudicia quæ ego docere te, ut facias ea uiuas & ingressus possideas terram quã dñs deus patrum uop̃ daturus ẽ uobis. Non addetis ad uerbum quod uob̃ loquor, neq; auferetis ex eo. Custodite mandata dñi dei uri. q̃ ego præcipio uobis. Oculi tui uiderunt omnia quæ fecit dñs contra beelphegor, quomodo contriuerit omnes auctores eius de medio tui. uos autem qui adhæretis dño deo uro uiuitis universi usq; in præsentẽ diem. Scitis quod docuerim uos præcepta atq; iustitias, sicut mandauit mihi dominus deus meus sic facietis intra terram quam possessuri estis. & obseruabitis & implebitis opere. Hæc enim ẽ sapia & intellectus coram populis. ut audientes uniuersa præcepta hæc dicant. En populus sapiens & intelligẽs gens magna. nec ẽ alia natio tam grandis q̃ habeat deum appropinquantẽ sibi, sicut deus nr. adẽ cunctis ob secretiores nros. Quæ ẽ enim alia gens. sic nobilis ut habeat cerimonias iustasq; iudicia & universam legem quam ego proponam hodie ante oculos uros. Custodi igitur temetipm & animã tuã sollicite, ne obliuiscaris uerbop̃ q̃ uiderunt oculi tui. & ne excidant de corde tuo cunctis diebus uitæ tuæ. Docebis ea filios ac nepotes tuos. diem quo stetisti coram dño deo tuo. horeb quando dñs locutus ẽ mihi dicens. Congrega ad me populum ut audiant sermones meos, & discant timere me. omni tpe quo uiuunt in terra docerique filios suos. Et accessistis ad radicem montis qui ardebat usq; ad cœlum. cumq; meo circuibat nubes & caligo. locutusq; ẽ dñs ad uos de medio ignis. Vocem uerborum eius audistis, & formam penitus non uidistis. Et dixit uob̃ pactũ suum quod præcepit ut faceretis, & decem uerba quæ scripsit in duabus tabulis lapideis mihiq; mandauit in illo tpe. ut docerem uos cerimonias & iudicia quæ facere deberetis in terra quam possessuri estis. Custodite igitur sollicite animas uras.

XVJ. Ne quando decipiamini & faciatis uobis sculptam similitudinẽ inclite qualitatis ẽ dñs uob̃ mereb de medio ignis. ne forte decepti faciatis uobis sculptam similitudinẽ. aut ymaginem masculi uel fœminæ. ut similitudinẽ omnium animantium. quæ sunt sup̃ terram uel auium sub cœlo uolantium. atq; reptilium quæ mouentur in terra, siue piscium qui sub terra morantur. maquis. ne forte oculos eleuans ad cœlum. videas solem & lunã & omnia astra cœli. & errore deceptus adores ea & colas. quæ creauit dñs deus tuus in ministerium cunctis gentibus quæ sub cœlo sunt. Vos aũt tulit dñs & eduxit de fornace ferrea egypti. ut hæres populus hereditarius sis ẽ usq; in præsentem diem.

XVIJ. Iratusq; ẽ dñs contra me propter sermones uros & iurauit ut non transirem iordanem. nec ingrederer terram

optimã

optimam quam dominus ē nobis. Ecce moriō
mihi hunc. non transibo iordanem. Nos transi
bis & possidebimus terram egregiā. Cauē ne quādo
obliuiscaris pacti dñi dei tui quod pepigit tecum.
& facias tibi sculptam similitudinē eorū quē dñs fieri
prohibuit qua dñs dē tuus iguis consumens ē. dē
emulator. Si genueris filios ac nepotes. & mora
ta fueris in terra dereliq; fuerint nos aliquam simi
litudinem pmittentes malum coram dño dō tuo ut eū
ad iracundiā p̄uocetis. testes mihi hodie celum &
terram. cito pereuntes uos ēe de terra. quam transito Ior
dane possessuri estis. Non habitabitis mecū lōgo
tpr: si delebit uos dñs atq; dissipet omnes gēs.
& remanebitis pauci in nationib; ad quas uos ducet
us ē dominus. Ibiq; seruietis dīs qui hominum
manu fabricati sūt. ligno & lapidi. qui non uident
non audiunt, nō comedunt. nō odorantur. Cūq;
quēritis dñm dñm tuum. ibi inuenietis eū. si tan
tum toto corde quesieritis. & tota tribulatiōe āie
tue. Postquam te inuenerint omnia q̄ predicta
sunt. nouissimo tpr reuertēs ad dñm dm tuum. &
audies uocem eius, quia dūs miserator dñs dūs tuus
ē. Non dimittet te, nec omnino delebit. neq; obliui
scetur pactū iuramenti patrib; tuis. XXmo
Interroga de diebus antiquis qui fuerunt ante te. ex die
quo creauit dñs hominē sup̄ terram. a summo celi
usq; ad summū eius. si facta ē aliquando huiscemo
di res. aut si unquā audiū ē ut audiret pp̄ls uocē
dei loquentis de medio ignis sicut tu audisti etiā
tu. Si forte dñs ut migraret. & tolleret sibi gentē
de medio nationum p̄ temptationes. signa atq;
portenta. & pugnam. & robustam manū. & extentū
brachium. & horribiles uisiones uxta omnia que fecit
dñs dē tuus p̄ uobis in egypto in oculis tuis. ut
scires quia dñs ipse ē dē. & non ē alius p̄ter eum.
De celo te fecit audire uocem suam ut doceret te,
& super terram ostendit tibi ignē suum maximum. & audisti
bis uerba illius de medio ignis. quia dilexit patres tuos.
& elegit semen eorū post eos. Eduxitq; te fortis in
fortia sua magna ab egypto in conspectu oculis tuis. ut
deleret nationes maiores. & fortiores te introitu tuo
& introduceret te. daretq; tibi terram eorū in possessi
onem sicut et nunc inspicis die. Scito ergo hodie
& cogita corde tuo quia dñs ipse sit dē. in celo sur
sum & in terra deorsum. & non sit alius. Custodi p̄cep
ta eius atq; mandata q̄ ego precipio ē. ut bene sit tibi
& filiis tuis p̄ te. & p̄ maneas multo tpr sup̄ terram
quam dñs dē tuus dabit tibi ē. XV
Tunc separauit moyses tres ciuitates trans iorda
nem ad orientalē plagā ut cōfugiat ad eas qui oc
cidit nolēs proximū suum, nec fuerit inimicus ei an
tea
num & altercatus die. & ad hanc aliquā urbium pos
sit euadere reos. insolitudine quesita ē mihi
campestri de tribu ruben. & ramoth galaad de tri
bu manasse. XVI
Ista ē lex quam proposuit moyses coram filiis israel.
& hec testimonia & ceremonie atq; iudicia que lo
cutus ē ad filios israel quando egressi sūt de egypto.
trans iordanem in valle contra phogor. in
terra seon regis amorrei qui habitauit in esebon.
quem percussit moyses. filiq; israel egressi de
egypto possederūt terram eius & terram og regis basā
duorū regum amorreorū. qui erant trans iordanē
ad solis ortum. abierunt quesita ē sup̄ eum re
terens arūo. usq; ad montem seon qui ē hermon.
Omnem planitiē trans iordanē orientalē plagā
usq; ad mare solitudinis. & usq; ad radices montis
phasga. Vocauitq; moyses omnē israelem. & dixit
ad eum, audi israel ceremonias atq; iudicia. que
ego loquor in auribus tuis hodie. Discite ea. & opere cō
plete. dñs dē nr pepigit nobiscum fedus in o
reb. Non cum patribus tuis iniit pactū. sī nobīs
qui hic sumus. & uiuimus. hodie ad uni
uersos ē locutus ē nob̄ in monte de medio ignis. Ego
sequester & medius fui inter dñm & uos in tp̄e illo
ut annūciarē uobis uba eius. Timuistis enim
ignem & non ascendistis montē. XVII
Dixit ego dñs dē tuus qui eduxit te de terra egypti. de
mo seruitutis. Non habebis dōs alienos coram
facie mea. XVIII
Non facies tibi sculptile,
nec similitudinē omnū q̄ in celo sunt desup̄ & q̄
in terra deorsum, & que ūsantur in aquis sub terra. Non
adorabis ea. & non coles. Ego enim sum dñs dē tuus
deus emulator. reddens iniquitatē patrum sup̄
filios in tertiā & quartam generationē his qui oderunt
me. & faciens misericordiam in multa milia diligentibus
me. & custodientibus p̄cepta mea. XIX
Non
assumpsi nomen dñi dei tui frustra. quia nō erit impu
nitus qui sup̄ re nomē eius assumpserit. XX
Obserua diem sabbati ut sanctifices eum, sicut p̄cepit t
dñs dē tuus. Sex diebus operabis & facies omnia
opera tua. Septimus dies sabbatum est. dō tuo dei tui. Non
facies in eo quicquā operis tu. & filius
tuus. & filia tua, seruus & ancilla. & bos & asinus
& omne iumentum tuum. & peregrinus quē intra por
tas tuas. ut requiescat seruus & ancilla tua sicut
& tu. Memento quod & ipse seruieris in egypto. & eduxe
rit te inde dñs dē tuus in manu forti & brachio exten
to. ideo p̄cepit tibi ut obseruares diē sabbati. XXI
Honora patrem tuum & matrem tuam sicut p̄cepit t
dñs deus tuus. ut longo tpr & bene sit tibi
in terra quam dñs dē tuus dabit tibi ē. XXII.

ij v.

q̄ ē mihi gra

Non occides non mechaberis. furtum neq; facies.
nec laqueū comitū proximum tuum falsum
testimonium. xviii Non concupisces uxorem proximi tui. non domum. nō agrum. nō
seruum. nō ancillam. nō bouem. nō asinum. nec
ūlā q̄ illius sunt. xviiii
Hec ūba locutus ē dominus ad omnem multitudinem montem de medio ignis. nubis et
caligines. uoce magna nichil addens amplius.
et scripsit ea in duabus tabulis lapideis quas tradidit mihi. Vos aūt postquam audistis uocē
de medio tenebraꝝ. et montē ardere uidistis
accessistis ad me omnes principes tribuum. et maiores natu atq; dixistis. Ecce ostendit nob dñs dē
nr. magestatem et magnitudinē sua. uocē eius
audiuimus de medio ignis. et probauimus hodie
quod loquente deo cum homine uiuat hō. Cur ergo
moriemur et deuorabit nos ignis hic maximus.
Si enim audierimus ultra uocem dñi dei nri
morimur. Quid ē omnis caro ut audiat uocem dei
uiuentis. qm de medio ignis loquitur sicut nos
audiuimus. et possit uiuere. Tu magis accede. et
audi omnia q̄ dixerit dñs deus nr tibi. loquerisq;
ad nos. et nos audientes faciemus ea. Quod cū audisset dominus. ait ad me. Audiui uocē uerbi hui
usq; locutus sunt tibi. Bene omnia sunt locuti. Quis
det talem eos hēre mentem ut timeant me et custodiant
uniuersa mandata mea in omni tpe. ut bene sit
eis et filiis eoꝝ in sempiternum. Vade dic eis. Reuertimini in tentoria ura. Tu aūt hic sta mecum et
loquar omnia mandata mea. et cerimonias atq; iudicia quae docebis eos. ut faciant ea in terra quam dabo
illis in possessionem. Custodite igitur et facite quae
pcepit dñs dē nob. Non declinabitis neq; ad dexteram neq; ad sinistram. sed p uiam quam pcepit
dñs dē ur ambulabitis ut uiuatis et bene sit nob
et prelongetur dies in terra possessionis uē. Hec sunt
pcepta et cerimonie atq; iudicia que mandauit
dñs dē nr ut docerem uos. et faciatis ea in terra ad quā
trans gdanum possidendam. ut timeas dñm dñm
tuum. et custodias omnia mandata tua et pcepta eius
que ego pcipio nob et filiis ac nepotibus tuis cūctis
diebus uite tue. ut prolongentur dies tui. Audi isrl
et obserua ut facias. et bene sit tibi et multiplicemini
amplius. sicut pollicitus ē dns deus patrum tuoꝝ
tibi. terram lacte et melle manantē. xx
Audi isrl dñs dē nr dē unus est. Diliges dñm
dñm tuū ex toto corde tuo. et ex tota anima tua. et ex
tota mente tua. et ex tota fortitudine tua. Eruntq;
uerba hec que ego pcipio tibi hodie in corde tuo et enarrabis ea filiis tuis. et meditabis sedens in domo
tua. et ambulans in itinere dormiens atq; consurgens. et ligabis ea quasi signum in manu tua. eruntq;
et mouebuntur inter oculos tuos. et scribes ea in limine
postis domus tue. Cumq; introduxerit te dñs dē
tuus in terram p qua iurauit patribus tuis. Abraham. Ysaac. et Iacob. dabitq; tibi ciuitates magnas et
optimas quas non edificasti. domos plenas omnibus opibus
quas non congregasti. cisternas quas non fodisti. uineas et
oliueta que non plantasti. et comederis et saturatus fueris. cauē diligenter. ne obliuiscaris dñm qui eduxit
te de terra egypti de domo seruitutis. xxi
Dñm dñm tuum timebis et ipm solum seruies ac p
nomen illius iurabis. xxii Non ibitis post
deos alienos omnes gentium q̄ in circuitu uob sunt.
quoniam deus emulator dñs dē tuus in medio tui.
nequando irascatur furor dñi dei tui contra te. et
auferat te de superficie terre. xxiii
Non tentabis dñm dñm tuum. sicut tentasti in loco
temptationis. Custodiens pcepta dñi dei tui. ac testimonia et cerimonias quas pcepit tibi. et fac quod placitum et bonum in conspectu dñi. ut bene sit tibi.
et ingressus possideas terram optimam de qua iurauit dñs patribus tuis. ut deleret omnes inimicos tuos
coram te sicut locutus est. Cum interrogauerit te filius
tuus cras dicens. quid sibi uolunt testimonia hec.
cerimonie atq; iudicia que pcepit dñs dē nr nob.
dices ei. Serui eramus pharaonis in egypto. et eduxit nos dñs de egypto in manu forti. fecitq; sig
na et prodigia magna et pessima in egypto. contra pharaonem. et omnē domū illius in conspectu nr. et
eduxit nos inde. ut introducens daret terram super
qua iurauit patribus nris. Pceptique nob dñs ut
faciamus omnia legitimitatis. et timeamus dñm
dñm nrm. et bene sit nob omnibus diebus uite nre. sic
et hodie. cuius in mandatis si custodierimus et fecerimus omnia pcepta ei. coram dño dō nro. sicut
mandauit nobis. xxiiii
Cum introduxerit te deus dē tuus in terram quam
possessurus ingredieris. et deleuerit gentes multas coram te. etheum. et gergeseum. et amorreum. et chananeum.
et pherezeum. et eueum. et iebuseum. septem gentes. multo maiores numero quam tues. et robustiores te tradiderit eas dñs dē tuus tibi. percuties eos usq; ad interneciōem. Non inibis cum eis fedus nec misereberis
eorū. neq; sociabis cum eis connubia. filiam tuam ne
dabis filio eius. nec filiam eius accipies filio tuo. quia
seducet filium tuum ne sequatur me. et ut magis seruiat dus alienis. irascetur furor dñi. et delebit te
cito. Quin potius hec facietis eis. Aras eorum subuertite. confringite statuas. lucosq; succidite. et sculptilia
comburite. quia populus sanctus es dño dō tuo. Te elegit dñs

dō tuus, ut sis ei populus peculiaris de cunctis pplis
qui sunt sup̄ terram. Non quia cunctas gentes nu
mero uincebatis uobis unitus ē dñs, et elegit uos
cum omnibus sitis pplis paucissimi. Sed quia dilexit
uos dñs et custodiret iurame̅tum quod iurauit pa
tribus uris, eduxitq; uos manu forti, et redemit de do
mo fuisti⁹ tis. de manu pha
raonis regis egypti. Et scies quia dñs dō tuus, ipse ē
deus fortis et fidelis, custodiens pactum et mi̅am
diligentibus se, et his qui custodiunt precepta eius in
mille ge̅ne̅ra̅ciones, et reddens odientibus se statim, ita
ut dissipet eos et ultra non differat, protinus eis red
dens, quod meruerunt. ·xv·

Custodi ergo precepta cerimonias atq; iudicia, quę ego
mando ē hodie ut facias. Si pro quam audieris hec iu
dicia, custodieris ea et feceris, custodiet dñs dō tuus ē
pactum et mi̅am quā iurauit patribus tuis, et diliget
te ac multiplicabit, benedicetq; fructui ventris tui,
et fructui terre tue, frumento tuo, atq; uindemie, olei
et armentorum, gregibus ouium tuarum sup̄ terram, pro qua iura
uit patribus tuis, ut det eam tibi. Benedictus eris
inter omnes pplos, non erit apud te sterilis utriusq;
sexus, tam in hominibus quam in gregibus tuis. Auferet
dñs ate omnem languorem et infirmitates egypti
pessimas quas nouisti non inferet ē si odientis hoc
bus tuis. ·xvi·

Devorabis omnes pplos, quos dñs dē tuus dabit ē
tibi. Non parcet eis oculus tuus nec seruies dīs eo
rum sint enim in ruinam tui. Si dixeris forsitan in corde tuo plures
sunt gentes hec quam ego quomodo possim delere eas,
noli metuere, sed recordare que fecerit dñs dō tuus pha
raoni et cunctis egyptiis, plagis maximis quas ui
derunt oculi tui et signa atq; portenta manusq; ro
bustam et extentum brachium, eduxit te dñs dō
tuus. Sic faciet cunctis pplis quos metuis. insuper
et uespas mittet dñs dō tuus in eos, donec deleat
omnes atq; consumat. Qui te fugerint et latere po
tuerint, non timeas eos, quia dñs dō tuus in medio
tui ē, dō magno et tremendo. Ipse cōsumet nationes has
in conspectu tuo, paulatim atq; per partes, non pōs
sis delere eas penitus, ne forte multiplicentur contra te
bestie terre. Tradetq; eas dñs dō tuus in conspectu tuo
et mittet illos, donec penitus deleantur. Tradet
reges eorum in manus tuas, et disperdes nomina eorum
sub celo. Nullus poterit resistere tibi, donec conteras
eos. Sculptilia eorum combures igne. Non concupisces
argentum et aurum de quibus facta sunt, neq; assumes
ex eis quicquam tibi, ne offendas per ea, quia abomi
natio ē dñi dei tui. nec inferes quippiam execrabile in
domum tuam, ne fias anathema sicut et illud ē. Quasi
spurcissimum detestabis ac uelut inquinamentum
ac sordes abhominationem habebis quia anathema ē.
Cunctum mundatum quod ego precipio ē ·xvii· ·viij·
hodie cure diligenter ut facias, ut possis uincere,
et multiplicatum ingressa possidens terram, pro qua
iurauit dominus patribus tuis, et introduxerit eam
in eis per quam ad ducet te dñs dō tuus quadragin
ti annis per desertum, ut affligeret te atq; temptaret,
et nota fierent que in animo tuo latebant, utrum
custodires mandata illius an non. Affligere te penuria
et dedit ē cybum manna quem ignorabas tu et patres
tui ut ostenderet ē quod non in solo pane uiuat ho̅, sed
omni uerbo quod egreditur ore dei. Vestimentum quo
operiebaris ne quaquā uetustate defecit et pes tuus ne ē
subtritus. En quadragesimus annus ē ut recogi
noscat tua quia sicut erudit ho̅ filium suum, sic dñs
deus tuus erudiuit te ut custodias mandata dñi dei
tui, et ambules in uiis eius et timeas eū. Dominus
enim dō tuus introducet te in̅ terram bo̅nam, terram tor
rentum aquarum et fontium in campis et mon
tibus erumpentium fluminum et abyssi. terram frumenti et hor
dei et uineas in qua ficus et mala granata et oliueta na
scuntur. terram olei et mellis, ubi absq; ulla penuria
comedes panem tuum habundantia per singula, cuius et rep. oium
lapides ferrum sunt et de montibus eius eres metalla
fodiuntur, ut cum comederis et saturatus fueris benedi
cas dño dō tuo. pro optima quam dedit ē. ·xviii· p ma
Custa ne quando obliuiscaris dñi dei tui, et neglegas
mandata eius atq; iudicia et cerimonias quas ego
precipio ē hodie, ne forte cum comederis et saturus fueris,
domos pulchras edificaueris, et habitaueris in eis, habueris
armenta et ouium greges argenti et auri cumulatq; tibi
copiam, elatum cor tuum, et non reminiscaris dñi dei
tui qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis, et duc
tor tuus fuit solitudine magna atq; horribili in qua
serpens flammeus habitat et scorpio ac cerastes, et
mille omnino aq̄ qui eduxit tibi fontes de petra durissima,
et cybum te manna in solitudine quod nescierunt
patres tui. ·xix· ij
Et forte quam afflixerit ac pha
uerit, adorerisque inuentus ē tui. ne dicas mecum
fortitudo mea et robur manus hec michi con
pluerunt. Sed memor dñi dei tui quod ipse tibi in
ere prebuerit, ut impleret pactum suum sicut iurauit patribus tuis sicut presentis indicat dies. Si
autem oblitus dñi dei tui secutus fueris deos alienos
coluerisq; eos et adoraueris, ecce nunc predico tibi quod
omnino disperas. Sicut gentes quas delebit dñs in
aduentu tuo. ita et uos perbitis. si non obedieritis uoci
bus uestri dñi dei tui ·xx· viij
Audi israel. Tu transis hodie iordanē. ut possi
as nationes maximas et fortiores te, ciuitates in
gentes et ad celum usq; munitas populum magnum

atq; sublimen. filios enachim quos ipe uidisti
z audisti. quib; nullus potest ex aduso resistere. Sa
es ergo quia dominus ds tuus. ipe transibit añ te
ignis deuorans atq; consumens. qui conterit eos z de
let atq; disperdet ante faciem tuam uelociter sicut
locutus ē t. Ne dicas in corde tuo. cum deleuit eos
dominus ds tuus in conspectu tuo pp iustitiam mea
introduxit me dominus ut terram hanc possiderem cū
pe impietates suas iste delete sunt gentes. Neq; enī
pp iustitias tuas z equitatē cordis tui ingredis ut pos
sideas terram eorum. Sed quia ille egerunt impie te intro
ante delete sunt. et ut compleret ūbum suū dns q
iurauerat patribus tuis. abraham ysaac
z iacob. Scito igitur quia non pp iustitias tuas dns de
tuus dedit t terram hanc optimam in possessionē cū
durissime cervicis sis pls. AMI

Mēto z ne obliuiscens quomodo ad iracundiā puocaueris
dominū dm tuum in solitudine. ecce die quo ex egres
sus egypto usq; ad locum istum. semp adversum dnm con
tendisti. AMII Nam z in horeb puocasti eū,
z iratus delere te uoluit. quando ascendi in montem
ut accipiam duas tabulas lapideas tabulas pacti quod
pepigit uobiscum dominus. z pansi in monte
quadraginta dies ac noctes. panem non comedens z aq
non bibens. Deditq; mihi dns duas tabulas lapideas
scptas digito dei. z continentes omnia uba que uob; mīo
te locutus ē de medio ignis. quando congregatus est.
AMIII

Cumq; transissent quadraginta dies z totidē noctes
dedit mihi dns duas tabulas lapideas. tabulas fe
deris. dixitq; mihi. Surge z descende hinc cito quia pls
tuus quem eduxisti de egypto deseruerunt uelociter
uiam quam demonstrasti eis. fecerunt sibi conflatile.
Rursumq; ait dns ad me. Cerno quod pls iste
dure cervicis sit. dimitte me ut conterам eum z deleā
nomen eius sub celo. z constituam te sup gentem que
hac maior z fortior sit. AMIIII

Cumq; de monte ardente descenderem. z duas tabulas
federis uterq; teneret manu. inuidissemq; uos peccasse
dno deo uro. z fecisse uob; uitulum conflatilē ac de
uiasse uelociter uiam ei quam uob ostenderat. proiec ta
bulas de manibus meis confregiq; eas in conspectu uro.
AMV

Et cum adhuc dns sicut prius
quadraginta diebus ac noctibus. panem non comedens.
z aquā non bibens. pp omnia peccata tua q̄ gessisti co
tra dnm. z eum ad iracundiā puocasses. timui enim
indignationem z iram illius. qū adversum uos concitat
delere uos uoluit. et exaudiuit me dns. etiā hac vice.
AMVI

Verūm aaron & ne hominem quidē
uoluit eum coniterere. z pp illo simulat deprecatus fui.
AMVII Peccatum autē uestrum quod fe
cistis. id est uitulum arripiens igne combussi z in
frustra comminuens. omnemq; impulueri religens. p
ieci in torrentem qui de monte descendit. AMVIII

In mecho quoq; z in temptatione. z in sepulchris con
cupiscentie pocastis dnm. AMIX.

Et quando misit uos de cades bne ducens. ascendite z pos
sidete terram quam dedit uob; conceptistis impium dm de
us z non credidistis ei. neq; uocem eius audire uolu
istis. sed semp iustis rebelles adhuc qua nosse uos cepi.
AMX

Et iam eram dno quadraginta diebus ac noctibus
quibus eum supplicat deprecabar ne deleret uos ut fuerat
comminatus. z exaudiuit dns. Dne ds ne disperdas pls tu
um. z hereditatē tuam quam redemisti in magnitudi
ne tua. quos eduxisti de egypto in manu forti. Recorda
re seruoz tuoz abraham ysaac. z iacob. Ne aspicias
duritiam pli huius z impietatē atq; peccatum. ne forte dicant habitatores terre de qua eduxisti nos. non po
tuit dns introducere eos in terram quā pollicitus est
eis. z odit eos. ideo eduxit ut interficeret eos in soli
tudine qui sunt pls tuus z hereditas tua quos edu
xisti in fortitudine tua magna. z in brachio tuo extento.
AMXI Et ipe illo tpe dixit dns ad me. Dolā
dias tabulas lapideas. sicut pores fuerunt. z ascende
ad me in montē. fabricaq; arcam ligneam. z scribam in
tabulis uba que fuerunt in his quas antea cōfregi
sti. ponesq; eas in archam. AMXII

Et fabricauit arcam de lignis setthym. Cumq; dolassem
duas tabulas lapideas instar priorū. ascendi in montē
bōs eas in manibus. Scripsitq; in tabulis iuxta id quod
primo scripserat. uba decē que locutus ē dns ad nos in mon
te de medio ignis quando pls congregatus ē. z dedit
eas mihi. Reuersusq; de monte. AMXIII

descendi. z posui tabulas in arca quam fecerам que hic
usq; ibi sunt. sicut mihi preceperat dns. filii aut israel
profecti monerunt de puteis filioz iaacan. in mosera ubi
aaron mortuus ē ac sepultus. in quo sacerdotio fun
ctus ē filius eius eleazar. Inde uenerunt in gradgad. De
quo loco profecti. castra metati sunt in gethabatha. in
terra aquarum atq; torrentium. AMXIII

Ut ptr separaret tribum leui. ut portaret arcam fe
deris dñi. z staret coram eo in ministerio ac benedice
ret in nomine illius usq; in presentem diem. Quā obre
non habuit leui partem neq; possessionem cū fratribus suis. q
ipe dominus possessio eius est. sicut promisit ei dns
ds tuus. Ego autem steti in monte sicut prius qua
draginta diebus ac noctibus. exaudiuitq; me dns etiā
hac vice. z te perire noluit. Dixitq; mihi. Vade et p
cede populo ut ingrediantur. z possideat terram quam iura
ui patribus eoz. ut traderem eis. AMXIV

Et nunc israel quid dns ds tuus petit a te. nisi ut ti
meas dominum dm tuū. z ambules in uiis eius et di

ligas eum ac filios domui dō tuo. in toto corde tuo
& in tota anima tua, custodiasq; mandata dñi & cere
monias eius quas ego hodie præcipio ut bene sit tibi
& filiis tuis & habeas longissimum tempus in terra
quam dñs deus tuus dabit tibi cunctis diebus. Terram
in qua habitabitis transibitis ad possidendam non
sicut terra Aegypti de qua existis in qua seminabis se
men tuum & rigabis pedibus tuis quasi hortum olerum.
Terra autem montuosa & campestris de imbre cœli
potabit aquas. Quam dominus deus tuus visitat
oculi eius semper a principio anni usque ad finem.

XLVIII

Si ergo obedientes mandatis meis quæ ego hodie præcipio
vobis ut diligatis dominum deum vestrum & serviatis
illi in toto corde vestro & in tota anima vestra, dabit
imbrem terræ vestræ temporaneum & serotinum, ut colligatis frumentum
vinum & oleum & fenum agris ad pascendum
tam & ut ipse comedatis & saturemini. Cavete ne for
te decipiatur cor vestrum & recedatis a domino & serviatis
dis alienis & adoretis eos. iratusq; dominus clau
dat cœlum & pluvie non descendant. nec terra det ger
minum suum pomiferumq; velociter de terra optima quam dominus
dabit vobis. Ponite ergo hæc verba mea in cordibus
vestris & in animis vestris & suspendite ea pro signo in ma
nibus & inter oculos vestros collocate. Docete filios vestros
ut illa meditentur. Quando sedes in domo tua et
ambulans in via, & dormiens & consurgens, scribes ea
super postes & portas domus tuæ & ut multiplicentur
dies tui & filiorum tuorum super terra quam iuravit dominus pa
tribus tuis, ut dabit eis quam diu cœlum imminet
terræ.

L

Si cum custodieris mandata quæ ego præcipio tibi
& feceris ea. ut diligatis dominum deum vestrum & ser
vatis ei in toto corde tuo & in tota anima tua, dabit
pluviam terræ tuæ tempore suo & serotinam & semitam & ambulet
tis semitis eius adhærentes ei delebit dominus omnes
gentes has ante faciem vestram, & possidebitis eas quæ
maiores & fortiores vobis sunt. Omnis locus quem
calcaverit pes vester vester erit. A deserto & Libano, & flumine
magno, Eufrate, usque ad mare occidentale erunt ter
minus vester. Nullus stabit contra vos. Terrorem vestrum
& formidinem dabit dominus deus vester super omnem terram quam
calcaturus estis sicut locutus est vobis.

LI

Ecce ego proponam coram vobis hodie benedictionem & ma
ledictionem. Benedictionem si obedieritis mandatis
domini dei vestri quæ ego hodie præcipio vobis. Maledictionem si
non audieritis mandata domini dei vestri, si recesseritis de
via quam ego nunc ostendo vobis, & ambulaveritis post
deos alienos, quos ignoratis. Cum introduxerit te
dominus deus tuus terram ad quam pergis habitandam, po
nes benedictionem super montem garizim maledictionem
super montem ebal quæ sunt trans iordanem post viam qua vergit ad
solis occubitum in terra chananei quæ habitat in campestribus contra galgali
quæ est juxta vallem tendentem. Transibitis enim iordanem ut possidentis terram quam
dominus deus vester tradit vobis, & habebitis & possidebitis illam,
habete ergo ut impleatis cerimonias atque iudicia,
quæ ego hodie proponam coram vobis.

LII XII

Hæc sunt præcepta atque iudicia quæ facere debetis in terra
quam dominus deus patrum tuorum tradet tibi. ut
possideas eam cunctis diebus quibus super humum gradieris.
Subvertite omnia loca in quibus coluerunt gentes
quas possessuri estis deos suos. super montes excel
sos & colles & subter omnem lignum frondosum. Dissi
pate aras eorum & confringite aras eorum & statuas lu
cos igne comburite & sculptilia deorum conterite. Disper
dite omnia nomina eorum de locis illis. Non facietis
ita domino deo vestro. Sed ad locum quem elegerit dominus deus ves
ter de cunctis tribubus vestris, ut ponat nomen suum ibi,
& habitet in eo venietis & offeretis in illo loco holocau

usta ⁊ uuarum uuas decimas ⁊ primicias manuum
uarum ⁊ uota atq; donaria primogenita bou
um ⁊ ouium ⁊ comedetis ibi in conspectu dñi dei uri ac le
tabimini in cunctis ad q̄ intendetis manum uos et
domus uras in quibus benedixerit uob dñs ds ur. lvi
Non facietis ibi quae nos hic facimus hodie singuli q̄d
rectum uidetur. nec enim usq; in presens tempus
uenistis ad requiem ac possessionem quam dominus
ds dabit uobis ⁊ habitabitis habitantes hostibus
circumquaq; ⁊ habebit illo tempore habitantes. lvii
In loco quem elegerit dñs ds ur ut sit nomen eius ibi,
illuc omnia que ego precipio conferetis. holocausta ⁊ hostias
ac decimas ⁊ primitias manuum uarum. et quicquid
preclarum ē in muneribus q̄ uoueritis dño. Ibi epulabimini
coram dño deo uro uos ⁊ filii ac filie ure. famuli et
famule. atq; leuites qui in portis urbis commorantur.
Neq; enim aliam partem ⁊ possessionem habent uobiscum.
Cauete ne offeratis holocausta tua omni loco quem uideritis. sed in eo
quem elegerit dñs una tribuum tuarum offeretis hostias.
⁊ facietis quicquid precipio ⁊. lviii
Sed carnem comedere uolueritis ⁊ ex eius carnium delecta
uerit. edet ⁊ comede ut cetera uenationem dorcadis ⁊ cerui. q̄
dabit tibi in urbibus tuis. Qui ue immundus fuerit hec ē
macilentum ⁊ debile. siue mundus hec ē integrum ⁊ sine
macula q̄ offerri queat. sicut capream ⁊ cervum comedes
absq; ulla dubitatione. tantummodo sanguinem quem sine ullam q̄
aquam effundetis. Non primo comedetur in primo tuis
decimam frumenti ⁊ uini ⁊ olei tui. primogenita armentorum
⁊ pecorum ⁊ omnia que uouisti ⁊ sponte offerre
uoluisti. ⁊ primitias manuum tuarum. Et coram dño
deo tuo comedes ea. in loco quem elegerit dñs ds tuus
tu ⁊ filius tuus. ac filia ⁊ seruus ⁊ famula atq; le
uites qui manet intra portas tuas ⁊ letabis ⁊ refica
coram dño deo tuo in cunctis ad q̄ extenderis manum
tuam. Caue ne derelinquas leuitem omni tpe quo
uixeris in terra. lix
Quando dilatauit dominus ds tuus terminos tuos sic
locutus est ⁊. ⁊ uolueris uesci carnibus quas desiderat
anima tua. ⁊ com s autem quem elegerit dñs ds tuus ut
sit nomen eius ibi si procul fuerit. occides de armentis ⁊
pecoribus q̄ habueris sicut precepi tibi ⁊ comedes in portis tuis
ut tibi placet. Sicut comeditur caprea ⁊ cervus,
ita uescens eis. et mundus ⁊ immundus simul
mane uescentur. Hoc solum caue ne sanguinem
comedas. Sanguis enim eorum pro anima est. ⁊ ideo
non debes comedere animam cum carnibus. sed sine ulla
dubitatione quasi aquam ut fiat tibi bene ⁊ filiis tuis p̄te
cum feceris quod placitum est in conspectu dñi. Que au
tem sanctificaueris ⁊ uoueris dño tolles ⁊ uenies ad locum q̄
elegerit dñs. ⁊ offeres oblationes tuas carnes ⁊ sangui
nem super altare dñi dei tui. Sanguinem hostiarum
fundes multum. carnibus autem tpe uescens. lx
Obserua ⁊ audi omnia q̄ ego precipio ti ut bene sit tibi
⁊ filiis tuis p̄ te usq; in sempiternum. cum feceris quod
bonum est ⁊ placitum in conspectu dñi dei tui. Quando
disperdiderit dominus ds tuus ante faciem tuam gentes
ad quas ingrederis possidendas ⁊ possederis eas. atq; in
habitaueris in terra earum. caue ne imiteris eas. post te fuerit
ne requiras ceremonias earum dicens.
Sicut coluerunt gentes istae deos suos. ita ⁊ ego colam.
Non facies similiter dño deo tuo. Omnes enim abhominationes
quas aduersatur dñs fecerunt diis suis. offerentes
filios ⁊ filias ⁊ comburentes igni. lxii xvi
Quod precipio ti. hoc tantum facito dño. nec addas quic
quam nec minuas ex. Si surrexerit in medio tui prophe. aut
somnium indicat se dicat. ⁊ dederit signum atq; por
tentum. ⁊ euenerit quod locutus est ⁊ dixerit tibi eamus
⁊ sequamur deos alienos quos ignoras ⁊ seruiamus eis,
non audias uba prophe illius aut somniatoris. quia
temptat uos. dominus ds tuus. ut palam fiat utrum
diligatis eum an non in toto corde ⁊ in tota ani tua.
Dñm dm tuum sequimini. ⁊ ipm timete. lxiii
Mandata illius custodite ⁊ audite uocem eius. ipm
colite ⁊ ipi adhereb[i]tis. prophta autem ille aut fic
tor somniorum interficietur. quia locutus est ut uos
auerteret a dño deo uro qui eduxit uos de tra egypti
⁊ redemit de domo seruitutis ut errare te faceret de
uia quam tibi precepit dñs ds tuus. ⁊ auferes malum
de medio tui. lxiv
Si tibi uoluerit persuadere frater tuus filius matris tue. aut
filius tuus ⁊ filia. siue uxor. q̄ est in sinu tuo aut amicus
qui diligit. ut anima tua clam dicat. eamus ⁊ seruiamus
diis alienis q̄s ignoras tu ⁊ patres tui. ex cunc
tis gentibus. q̄ iuxta te uel procul sunt ab omnibus usq; ad fines
terre. non adquiescas ei nec audias. neq; parcat ei oculus
tuus. ut miserearis ⁊ occultes eum. Si statim interfices.
Sit prima manus tua super eum ⁊ post omnis populus
mittat manum. Lapidibus obruetis necabitis. quia
uoluit te abstrahere a dño deo tuo. qui eduxit te de
tra egypti de domo seruitutis. ut omnis israhel audiens
timeat. ⁊ nequaquam ultra faciat quippiam huiusce rei si
mile. lxv
Si audieris in una urbium tuarum quas dominus ds tu
us dabit ti ad habitandum dicentes quosdam. egressi sunt filii
belial de medio tui. ⁊ auerterunt habitatores urbis tue
atq; dixerit. eamus ⁊ seruiamus diis alienis q̄s ignora
tis. que scilicet ⁊ diligenter rei veritate ꝑ specta si
inuenies eum ce quod dicitur ⁊ abhominationem hec
ope perpetratum statim percuties habitatores urbis illius.
taze gladii. ⁊ delebis eam omniaq; que in ea sunt usq;
ad pecora. Omnemq; etiam supellectilem eius congre
gabis in medio platee eius. ⁊ cum ipa cuncta co

burres. tra ut immūda cōsumas dñō dō tuo. 7 sit
tumultus sempiternus. Non edificabitur amplius
7 non adhærebit de illo anathemate quicquam in
manu tua. ut auertatur dñs abira furoris sui. 7 mise-
reatur tui. multiplicetq; te sicut iurauit patri-
bus tuis. quatenus audiens uocem dñi dei tui custodiens
omnia præcepta eius que ego præcipio tibi hodie ut fa-
cias quod placitum sit coram conspectu dñi dei tui. lxij

xiiij. Non seres dñi dei uri. Non uos incidetis calumniā
archiens super mortuo. quoniam populus sēc es domino dō tuo
5 ij 7 te elegit ut sis ei in populū peculiarē de cunctis gē-
tibus que sunt super terram. lxiij Non comedetis
quæ immunda sunt. Hæc sūt quæ comedere
debetis. Bouem. 7 ouem. 7 capram. 7 bubalum. tra-
gelaphum. pygargum. orygem. camelo pardalon.
Omnē animal quod ungulas pedes ungulam findit. 7
ruminat comedetis. De his autē que ruminant. 7 di-
gulam non findunt. hæ comedere non debetis. Camelum
leporem. 7 hyracem. Quia ruminant. 7 non dimidiāt
ungulam. immunda erunt uobis. Sus quoq; quia di-
uidit ungulam. 7 non ruminat immunda erit. Car-
nibus eorū non uescemini. 7 cadauera non tangetis. Hæc co-
medere de omnibus quæ morantur aquis. Quæ habent
pennulas 7 squamas comedite. quæ autem pennulas
7 squamas non habent non comedetis quia immunda sunt. lxiiij
Omnes aues mundas comedite. immundas ne come-
datis. Aquilam gallicet 7 gryphē. 7 alietum. 7 accipi-
trem 7 miluum iuxta genus suum. 7 omnē
corui speciē. Struthionem. 7 nycticoracem. 7 laridum. atq; ac-
cipitrem iuxta genus suū. bubonē. 7 cygnum. 7 ibim. 7
ungulam. porphyrionē. 7 onocrotalum.
7 caradrium singula iuxta genus suū. upupam quoq; 7 uespi-
lionem. 7 omne quod reptat. 7 pennulas habē immun-
dum erit. nec comedetur. Omnē quod mundū est comede-
tur. Caueat mandatum ecce præsto
qui intra portas meas est. da ut comedat aut uende ei.
quia tu populus sanctus dñi dei tui es. lxv
Non coques edum in lacte matris suæ. Decimā par-
tem separabis de cunctis fructibus tuis qui nascun-
tur in agris. p annos singulos. 7 comedes in conspectu dei
tui in loco quē elegerit. ut inuocetur nomen illius in
eo. decimam frumenti tui. 7 uini. 7 olei. 7 primo-
genita de armentis. 7 ouibus tuis. ut discas timere
dñm deum tuum omni tpe. lxvi
Cum autem longior fuerit uia. 7 locus quem elegerit
dñs dō tuus ubi nomen suum habitare uoluerit. nec prævalens ad hæc
cuncta portare. uenerit omnia 7 imperfecta recolligens por-
tabis manu tua. 7 proficiscēs ad locum quē elegerit
dñs dō tuus. 7 comes eadem pecunia quicquid tibi
placuerit siue armentis. siue ouibus uini quoq; 7
siceram. 7 omne quod desiderat anima tua. 7 comedes
coram dño deo tuo. 7 epulabis tu 7 domus tua. et
leuita qui intra portas tuas est. Cauē ne relinquas
eum. quia non habet aliam partem nec possessionē tecū.
Anno tertio separabis aliam decimam eorum que nascun-
tur eo tpe. 7 repones intra portas tuas. ueniantq;
leuites qui aliam non habent partem nec possessionē tecū.
7 peregrinus 7 pupillus ac uidua qui intra portas
tuas sunt. 7 comedent et saturabuntur ut benedi-
cat tibi dominus dō tuus in cunctis operibus ma-
nuum tuarum que feceris. lxvij
Septimo anno facies remissionem que hæc ordine cele-
brabitur. Cum debitum aliquod alumnio ut primo ac
fide suo repetere non potuit. quia annus remissionis est
dñi. lxviij Apposito 7 alienigena exiges quidquid et
proximum repetendi non habeo potestatem. Et omnino
nullo egens 7 mendicus non erit inter nos. ut bene
dicat nos dñs in terra quam traditurus est tibi in possessi-
onem. lxviiij
Si tamen audieris uocem dñi dei tui. 7 custodieris om-
nia que iussit et quæ ego hodie præcipio tibi. benedicet
tibi ut pollicitus est. fœnerabis gentibus multis. 7 ipse
nullo accipies mutuum. Dominabis nationibus plu-
rimis. 7 tui nemo dominabitur. lxx.
Si unus de fratribus tuis qui morantur intra portas ci-
uitatis tuæ. in terra quam dñs dō tuus datur est tibi ad pau-
pertatem uenerit. non obdurabis cor tuum. nec contrahes
manum. sed aperies eam pauperi. 7 dabis mutuum quo
eum indigere perspexeris. Caue ne forte subrepat
tibi impia cogitatio. 7 dicas mapde tuo appropinquat
septimus annus remissionis. 7 auertas oculos tuos a
paupere fratre tuo nolens ei quod postulat mutuū cō
modare. nec clamet contra te ad dñm 7 fiat tibi in pecca-
tum si dabis ei nec agas quippiā callide. ineuis necessi-
tatibus fratris tui. ut benedicat tibi dñs dō tuus
in omnibus operibus tuis. 7 in cunctis ad quæ manum miseris. Non
deerunt pauperes. in terra habitationis tuæ. Iccirco præ-
cipio tibi ut aperias manum fratri tuo egeno 7 inopi. qui
tecum habitat in terra tua. lxxi
Cum tibi uenditus fuerit frater tuus hebræus aut he-
bræa. 7 sex annis seruierit tibi. in septimo anno dimit-
tes eum liberum. Et quem liberum dimiseris nequaq;
uacuum abire patieris. Sed dabis ei uiaticum de gre-
gibus et de area 7 de torculari tuo quibus dñs dō tuus
benedixerit tibi. Memento quod et ipse seruieris in terra
Ægypti. et liberauerit te dñs dō tuus. Et ideo ego nunc præ-
cipio tibi. Sed si autem dixerit nolo egredi eo quod diligat
te 7 domum tuam. 7 bene sibi apud te esse senserit. As-
sumens subulam 7 perforabis auri eius auricula
ostii tui. 7 erit tibi seruus sempiternus. Ancillæ quoq; si
militer facies. Non amaris oculos tuos quando
dimittis eos liberos. quia mercedem mercenarii

ni p̄ser. annos seruiat tibi. ut benedicat tibi
dñs dñs tuus in cunctis op̄ib; que agis. lxxii
E primo genitus que nascuntur in armentis & in
ouib; tuis. quicquid sexus ē masculinum sanctificabis
dño deo tuo. Non operabis in primo genito bouis. &
non tondebis primo genita ouium. In conspectu dñi
dei comedes ea p. annos singlos. in loco quē elegerit
dominus tu⁹ & domus tua. Si autem habuerit macu-
lā. uel claudum fuerit aut aliquam partē deformē uel debile. non immolabis dño deo tuo. si uel
portas urbis tue comedes illud. Tam immundus quā
& immundus. similiter uescemur eis. quasi capreā
& cervo. Hoc solum observabis ut sanguinem eorū
nō comedas. si effuderis ut aquam. lxxiii
Observa mensem nouarum fructuum & celebra phase
dño deo tuo. quoniam mense isto eduxit te dñs de egypto nocte. Immolabisq; phase
dño deo tuo de ouib; & de bobus in loco quem elegerit
dñs dñs tuus. ut habitet nomen eius ibi. Non comedes
in eo panem fermentatum. Septem diebus comedes
absq; fermento afflictionis panem. in qua recessisti
egressus es de egypto. ut memineris diei egressionis tue
de egypto omnib; diebus uite tue. Non apparebit
fermentum in omnib; finibus tuis septem diebus. & nō
remanebit de carnib; eius quas immolauerit ē uespere
prime diei in mane. Non poteris immolare phase
in qualibet urbium tuarum quas dñs dñs tuus dederit
tibi. si in loco quem elegerit dominus dñs tuus ut habitet nomen eius ibi. Immolabis phase uespere ad
occasum quando egressus es de egypto. & coques et
comedes in loco quem elegerit dñs dñs tuus. Mane
autem conuerteris tentoria tua. Sex diebus comedes
azima & die septimo quia collecta ē dñi dei tui
non facies opus. lxxiiii
Septem ebdomades numerabis tibi ab eo die qua fal-
cem in segetem miseris. & celebrabis diem festum eb-
domadarum dño deo tuo. oblationem spontaneam manus
tue. quam offeres iuxta benedictionem dñi dei tui.
& epulabis coram dño deo tuo. tu & filius tuus &
filia tua. famulus tuus & famula tua. & leuites qui intra portas tuas
& aduena ac pupillus & uidua qui morantur uobiscū
in loco quem elegerit dñs dñs tuus ut habitet
nomen eius ibi. & recordabis quōd seruus fueris in
egypto. custodiesq; ac facies que precepta sunt. Sol-
lemnitatem quoq; tabernaculorum celebrabis septem
diebus. quando collegeris de area & torculari fru-
ges tuas. & epulaberis in festiuitate tua tu & filius
tuus & filia. seruus tuus & famula tua. leuites qui
& aduena & pupillus ac uidua qui intra portas tuas
sunt. Septem diebus domino deo tuo offeres & festa
celebrabis in loco quem elegerit dñs. Benedicet ei

dominus deus tuus in cunctis frugib; tuis & in om-
ni opere manuum tuarum eris in lētitia. Tribus uicibus per
annum. apparebit omne masculinum tuum in con-
spectu dñi dei tui in loco quem elegerit. in sollemnita-
te azimorum. & in sollemnitate ebdomadarum. & in sollem-
nitate tabernaculorum. Non apparebit ante dominum
uacuus. sed offeret unusquisq; iuxta quod habuerit. iuxta
benedictionem dñi dei sui quam dederit ei. lxxv
Iudices & magistros constitues in omnib; portis tuis que
dñs deus tuus dederit tibi. per singulas tribus tuas. ut iudi-
cent populum iusto iudicio. nec in alteram partem
declinent. Non accipies munus nec munera. quia
munera excecant oculos sapientum & mutant ver-
ba iustorum. Iuste quod iustum est persequens & uiuas
& possideas terram quam dominus deus dederit tibi. lxxvi
Non plantabis lucum & omne arboris genus iuxta altare
dñi dei tui. nec facies tibi nec constitues statuam
que odit dñs deus tuus. Non immolabis dño deo tuo bo- xvii
uem & ouem in quo macula aut quippiam mali sit. quia
abhominatio est dño deo tuo. lxxvii
Cum reperti fuerint apud te intra unam portarum tua-
rum quas dominus deus tuus dabit tibi. uir aut mulier
qui faciant malum in conspectu dñi dei tui. & trans gre-
diantur pactum illius ut uadant & seruiant dīs alienis
& adorent eos. solem & lunam & omnem militiam celi
quam ego non precepi. & hoc tibi fuerit nuntiatum. audies
& inquisieris diligenter & uere ea repperis. et abhomina-
tio facta est in israel. educes uirum ac mulierem qui
rem sceleratissimam perpetrarint. ad portas ciuitatis
tue et lapidibus obruentur. In uoce duorum aut trium te-
stium peribit qui interficietur. Nemo occidatur uno
contra se dicente testimonium. Manus testium p̄
ma mittetur eum. & manus reliqui populi extrema me-
mittetur. ut auferas malum de medio tui. lxxviii
Iudiciale & ambiguum apud te iudicium ē. p̄ spexe-
rit sanguinem & sanguinem. causam & causam. le-
prām & non leprām. & iudicium intra portas tuas ui-
deris uim nanciri. surge & ascende ad locum quem e-
legerit dominus deus tuus. uenies ergo ad sacerdotes
leuitici generis. & ad iudicem qui fuerit illo tp̄e. quesieris
abeis qui iudicabunt & iudicii ueritatem. & facies q
cunq; dixerint qui p̄sunt loco quem elegerit dñs.
& docuerit te iuxta legem ei. Sequeris sententiā
eorū. nec declinabis ad dexteram uel ad sinistram.
Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis imperio.
qui eo tp̄e ministrabit dño deo tuo. & decreto iudicis
morietur homo ille. & auferes malum de medio
israel. Cunctus quoq; populus audiens timebit. ut nullo
deinceps tumescat superbia. lxxviii
Cum ingressus fueris terram quam dominus deus tuus
dabit tibi. & possederis eam. habitaueris q; in illa. & dixe-

constituam sup me regem sicut hūt omnes circūmanentes nationes. eum constituēs quem dñs dē tuus elegerit de numero fr̄m tuor. Non potēs alienū gentis hominē regem facere. qui nō sit fr̄ tuus. Cumq; fuerit constitutus. nō multiplicabit sibi equos. nec reducet pplm in egyptū. equitatus numero sublevatus. p̄sertim cum dominus dixerit vob. ut ne quaquam amplius p eadem via revertamini. Non habebit uxores plurimas que illam aut animū eius. nec aur̄ argentū immensa pondera. Postquam sedit in solio regni sui describet sibi deuteronomium legis huius in volumine. accipiēs exemplar a sacerdotibus leuitice tribus. & habebit secum legetq; illud omnibus diebus vite sue. ut discat timere dominum deum suum. & custodire verba & cerimonias eius q̄ lege scripta sunt. ne elevetur insuperbia cor eius sup fr̄es suos. neq; declinet mandatum p̄tem ad' sinistram. ut regno ip̄e ut regnet ip̄e. & filii eius sup israel. Sacerdotes leuite & omnes qui de eadem tribu sunt partem & hereditatem cum reliquo israel. quia sacrificia dñi & oblationes eius comedent. & nichil aliud accipiet de possessione fr̄m suor. Vt̄ enimp̄ est hereditas eorum sicut locutus est illi. xviij

Hoc erit iudicium sacerdotum a pp̄. & abbis qui offerunt victimas. Sive bouem sive ouem immolauerint. dabit sacerdoti armum ac uentriculum. primitias frumenti vini olei. & lanarum ouium tonsure. Ipm enim elegit dñs dē tuus ex omnibus tribubus tuis. ut stet & ministret nomini dñi ip̄e & filii eius in sempiternum. Si exierit levites de una urbium tuar̄ omnis tribu israel in qua habitat. & voluerit venire desiderans locum quem elegerit dñs ministrabit in nomine domini dei sui sicut omnes fr̄es eius leuite qui stabunt ibi ip̄i coram dño. Partem similem accipiet quam exceptis exceptis comedunt de sua ecclesia & successione defunct. lxxxj

Quando ingressus fueris terram quam dñs dē tuus dabit. caue ne imiteris ritus abominationes illar̄ gentium. nec inueniatur inter quemlibet filium suum aut filiam suam ducens p ignem. aut qui ariolos sustineat. et observet somnia atq; auguria. ne sit maleficus. neq; incantator. ne phytones consulat. ne diuinos & querat a mortuis veritatē. Omnia hec enim abominatur dñs. & p̄ istius modi scelā delebit eos dominus deus tuus. P fectus eris & sine macula cū dño deo tuo. Gentes quar̄ possidebis audiunt augures & diuinos audiunt. Tibi autē aliter dño deo tuo datum est. lxxxij

Prophetā de gente tua & de fr̄ibus tuis sicut me. suscitabit tibi dominus deus tuus. Ipm audies ut petisti a dño deo tuo oreb die quando congregata ē. atq; dicentis. Vltra non audiam vocem dñi dei mei. & ignem hanc maximā amplius non videbo. ne moriar. Et ait dñs mihi. Bene omnia sunt locuti. Prophetam suscitabo eis de medio fr̄um suorum similem tui. & ponam verba mea in ore eius. loquetur ad eos omnia q̄ precepero illi. Qui autem verba eius q̄ loquetur in nomine meo audire noluerit. ego ultor existam. lxxxiij

Prophēta autem qui arrogantia depravatus voluerit loqui in nomine meo que ego non precepi illi ut diceret. aut qui in nomine alienor̄ deor̄ mentietur. Quod signum erit ut gnāliter cognoscam. quomodo possim intelligere verbum q̄d ip̄e locutus dñs. hoc habebis signum. Quod in nomine dñi prophēta illo predixerit. & non euenerit. Hoc dñs ip̄e locutus. si p superbiam animi sui. prophēta illo confinxerit. & ideo non timebis eum. lxxxiij. xiv

Cum disperdiderit dñs dē tuus gentes quar̄ tibi traditurus ē terram. & possederis eam habitaueris in urbibus eius & in domibus. tres aucturas separabis tibi in medio terre quam dñs dē tuus dabit tibi. in possessionem ipse diligenter via. & tres equaliter partes terre tue. que tibi cedet diuides. ut habeat confugium qui p̄ homicidio profugus ē. quo possit euadere. Hec ē lex homicide fugientis. cuius vita saluata ē. Qui percusserit proximū suum nesciens. et qui heri & nudius tertius nullum contra eum habuisse odium comprobatur: si habuisse cum eo simpliciter visus ad ligna cedenda. & in silua succisis lignor̄ securis fugerit manum. ferrumq; lapsum de manubrio arma eius percusserit & occiderit. hic ad unam supradictar̄ urbium confugiet & vivet. ne forte sanguis proximi ei qui occisus ē odium prosequens habuisse monstretur. Iccirco p̄cipio tibi ut tres civitates equales tibi separes diuidas. Cum ampliare dilatarit dominus dē tuus terminos tuos sicut iurauit patribus tuis & dederit tibi terram quam eis pollicitus ē. si tamen custodieris mandata eius & feceris que hodie p̄cipio tibi. ut diligas dñm dñm tuū & ambules in viis eius omni tp̄e. addes tibi alias tres civitates. & supradictar̄ urbium numer̄ duplicabis. ut non effundatur sanguis innocuus in medio terre. quā dñs dē tuus dabit tibi possidendam. nec sis sanguinis reus. Si quis autē odio habens proximū suum. insidiatus fuerit ei. surgensq; percusserit illum. & mortuus fuerit. fugerit ad unam de supradictis urbibus. mittent seniores civitatis illius & accipient eū de loco effugii. tradentq; in manū proximi sanguis effusus ut moriatur. nec misereberis eius. & auferes innocuum sanguinem de israel. ut bene sit tibi. lxxxv

Non adsumes & transferes terminos proximi tui quos fixerunt priores in possessione tua quam dñs dē tuus dabit tibi in terra quam accepis possidendam. lxxxvj

Non stabit testis unus contra aliquem. quicquid ille peccati & facinoris fuerit. si unus duoq; aut plures testimonium dixerint omne iudicium. Si steterit testis iniqu

contra hominem accusans eum p̄iuricamonis. stabūt
ambo quorum causā ē añ dominū in conspectu sacerdotū
& iudicum qui fuerint in diebus illis. Cumq; diligentissime p̄scrutatores ī
uenerint falsum testem dixisse contra fratrem suum
falsum. reddent ei sicut fratri suo facere cogitauit. & au-
feres malum de medio tui. ut audientes cæteri timo-
rem habeant. & nequaquam talia audeant facere.
Non miserebis eius. sed animam p̄ anima. oculum
p̄ oculo. dentem p̄ dente. manum p̄ manu. pedem
p̄ pede exiges. lxxxvij

Si egressus ad bellum contra hostes tuos. & videris equitū
& curruū. & maiorem quam tu habes aduersarij exercitū
multitudinem. ñ timebis eos. qua dñs dē tuus tecū ē
qui eduxit te de terra egypti. Appropinquante autē
ārā p̄lio. stabit sacerdos añ aciem. & sic loquetur
ad p̄plm: Audi israēl. Vos hodie cōgredimini ad
pugnam cōtra inimicos uros. non p̄timescat cor uīm. Nolite
metuere. nolite cedere. nec formidetis eos. quia dñs
deus uīr in medio uī ē. & pro uobis contra aduersa
rios dimicabit. ut eruat uos de periculo. Duces quoq;
p singulas turmas. audiente exercitu proclamabūt.
Quis est homo qui ędificauit domum nouam. & nō
dedicauit eam. vadat & reuertatur in domū suam. ne
forte moriatur in bello. & alius dedicet illam. Quis ē
homo qui plantauit uineam. & nec dum ei fructus ē
communis. & dequa uelit omnib; libere. vadat & reuer-
tatur in domum suam. ne forte moriatur in bello. & alius
hō eius fungatur officio. Quis ē hō qui desponsauit u
xorem. & nō accepit eam. Vadat & reuertatur in domū
suam. ne forte moriatur in bello. & alius accipiat
eam. His dictis addent reliqua. & loquentur ad pp̄.
Quis ē hō formidolosus & corde pauido. vadat &
reuertatur in domū suā. ne pauere faciat corda fra-
trum suorum. sicut ipse timore p̄ditus ē. Cumq; siluerint
cūcti duces & finem loquēdi fecerint. omnis quisq;
filios ad bellandum cunctos ꝓuocabit. lxxxviij

Si quando accesseris ad expugnandā ciuitatem. offeres ei
primum pacem. Si receperit & ꝓtexerit
ametus p̄plm qui tibi ē tributarius & seruiet tibi
subiugatus. Si uero fœdus inire noluerit. & cœ-
perit contra te bellum. obpugnabis eam. Cumq; tra-
diderit dñs dē tuus illam in manu tua. percuties omnē
quod mari sexus masculinus ē in ore gladij. absq;
mulieribus & infantibus & iumentis. et cæteris q̄ inuenta
re fueris. Omnem predam exercitui diuides. & come-
des de spoliis hostium tuorum. que dominus dē tuus
dederit tibi. Sic facies cūctis ciuitatibus q̄ ualde p̄ procul
de sunt. & non sunt de his urbibus quas in possessionē
accepturus es. De his autem ciuitatibus que dabūtur
tibi. nullum omnino p̄mittes uiuere. Sed interfices in o

re gladij. ethęum & uelliter. & amorreum. & chananeum. &
ferezeum. & eueum & iebuzeum. sicut p̄cepit tibi dñs dē
tuus. ne forte doceant uos facere cunctas abhomina
tiones. quas ipsi operati sunt dijs suis. & peccetis in dñm
deum uīm. lxxxviij

Quando obsidēs ciuitatem multo tp̄e. & munitionib;
circumdes. & expugnare eam non fueris ausus. arbores.
quibus uesci potest. nec succidēs p̄cipies delere ut fuga
te ingrediens. qm̄ lignum ē & non hō. nec possit bellā
tium contra te agere. inimicus. Si qua autem ligna
non sunt pomifera. si et aggressus. incęperis sepa
tus fuisse succide et extrue machinas. donec capias ciu
tatem que contra te dimicat. lxxxix

Quando inuentum fuerit in terra quam dñs dē tuus
daturus ē tibi. hominis occisi cuius. ignoratur
occisor. egredientur maiores natu et iudices tui
& mensurabunt ad ciuitates singulas. per circuitū iacētia
cadauera. & quam uicinior ē ceteris ꝑspicietur. Se-
nes ciuitatis eius tollent uitulam de armento. que ī
traxerit iugum. nec arari solerit uomere. & ducent eā
ad uallem asperam atq; saxosam. que nunquam
arata ē. nec sementem susceperit. & cedent ibi cervices
uitulę. Accedēt sacerdotes filij leui. quos elegit
dominus deus tuus. ut ministrent ei & benedicant
in nomine eius. & ad iudicium eorū omne negotium. et
quicquid mundum aut immundū ē iudicetur. & ma
iores natu ciuitatis illius. ad interfectū lauabūt
manus suas. super uitulam que in valle ē cęsa. et
dicent. Manus nre non fuderunt hanc sanguinem. nec
oculi uiderunt. ꝓpitius esto ꝓplo tuo israēl quem redē
misti dñe. & ne reputes sanguinē innocentē in me
dio ꝓpli tui israēl. & auferetur ab eis reatus
sanguinis. Tu autem alienus eris ab innocentis cruore qui
effusus ē. cum feceris quod ꝓcepit dñs. lxc

Si egressus fueris ad pugnam contra inimicos tuos.
& tradiderit eos dñs deus tuus in manu tua captosq;
duxeris. & uideris in numero captiuorū. mulierem
pulchram & adamaueris eam. uolueris habere uxo
rem. introduces eā domū tuam. Que radet capillum
& cōtondet ungues & deponet uestem in qua capta ē
sedensq; in domo tua. flebit patrem & matrem suā
uno mense. & postea intrabis ad eam. dormiesq; cū ea
& erit uxor tua. Si autem postea non placuerit animo
tuo dimittes eam liberam nec uendere poteris pe
cunia. nec opprimere p potentiam. quia humiliasti
eam. lxcj

Si habuerit homo uxores duas unam dilectam. & alte
ram odiosam. genuerintq; ei filios. & illos liberos. et filium
odiosę primo genitum uoluerit substantia inter
filios suos diuidere. non potest filium q; dilecte pri
mo genitum facere & p̄ferre filio odiosę. si filium

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

cluse cognoscet primogenitum adimpleri de his q̄ habuerit amicta duplicia. Iste ē enim principium li-
bor eius. & huic debentur primogenita. ICIII

Ingemuit dō filium communacem. & p̄uum qui nō
audiat patris & matris imperium & obedientiam obedi
re contempserit. apprehendent eum et eruent & fau-
ces corvi torrentis illius. & parti iudicij discerpant eum
filius ut̄ iste p̄uus & communis est. monita ē mīa
audire contempnit cōmessationibus vacat. et luxu
rie atq; commissis. lapidibus eum obruet ppls ciuita
tis & morietur. ut amplius malum in medio tui. &
uniuersus isr̄l audiens pauescat. ICIIII

Quando precauent homo quod morte plectendum
est. & adhuc animus meus appensus fuerit impudico.
non p̄manebit cadauer eius imundo. si mea dem
die sepelietur. quia maledictus adam est qui pendet
ligno. & nequaquam contaminabis terram tuam q̄
dominus dō tuus dedit tibi in possessionē. ICV.

XVIJ

Non indebis fratrem tuū aut bouem errantem. et
p̄cib. si. reduces fr̄i tuo. etiam si non ē. propinquus
tuus fr̄ nec nosti eum. duces in domum tuam. et
erunt apud te quam diu quaerat eū fr̄ tuus et tunc
p̄ut. Similiter facies de asino & de uestimento. & de o
re fratris tui. aut bouem accidisse tibi am. ū despicies.
si subleuabis eum eo. ICVI

Non induetur mulier uestē uirili. nec uir utetur ue-
ste femineā. Abhominabilis enim apud dm̄ est qui
facit hec. ICVII

Iambus p̄uam matrem ut̄ nidū nullum antes
inuenīt. & matrem pullis ut ouis desup manabunt.
non retinebis eam cum filiis. sed abire patieris cap̄os
tuos filios ut bene sit tibi. & longo tempe. ICVIII

Qui edificauis domum nouam facies murum tec
ti p̄cinctum. ne effundatur sanguis in domo
tua & sis reus labente alio ex ipsecis ruente. Non
seres unicum tuum alterō semine. ne et seminis q̄
semisti. & quae nascuntur crescere patiet. satisfacient.
Non arabis in boue simul & asino. ICVIIII

Non induetis uestimento. quod ex lana linoq; con
textum ē. funiculos insimul facies p̄ quatuor
angulos pallij tui quo opties. C

Si duxerit uir uxorem & p̄stea cum habito huius. ēsti
erit occasiōs quib; dimittat eā. obiecens ei nomi
p̄simum & dixerit. uxorem hanc accepi & ingressus
adeam nō inuenio virginē. tollent eum pater et ma
ter eius. & ferent seniorib; ciuitatis eius ad
seniores urbis qui in porta sunt. & dicet p̄. filiā
meam dedi huic uxorem. quam quia odit imponit
ei nomen p̄simum. ut dicat filiam tuam non in
uenī virginē. & ecce hec sunt signa virginitatis fi
lie mee. & expandent uestimentū coram seniorib; ciui
tatis. Apprehendentq; seniores urbis illius uirum
verberabunt illum condemptionis insup centum
siclis argenti. quos dabit patri puelle. quia dissa
mauit nomen p̄simum sup virginē isr̄l. Habe-
bitq; eam uxorē. & non poterit dimittere eam oī
p̄te uite sue. Quod si uerum ē quod obiecit. & nō
inuenta uirginitas. eicient eam extra fo
res domus. patris sui. & lapidibus obruent uiri a
ciuitis eius. et morietur. quīa fecit nefas insisti
ut fornicaretur in domo patris sui. & auferes
malū de medio tui. CI.

Si dormierit uir cum uxore alterius utriusq; morietur.
id̄ adulter & adultera. & auferes malum de isr̄l.

Si puellam uirginem desponsatā uir
in uenerit eam aliquis in ciuitate & concubuerit
cum illa. educes utrumq; ad portam ciuitatis illi
& lapidibus obruent. puella quia nō clamauit cū
esset in ciuitate. uir quia humiliauit uxorem proxi
mi sui. & auferes malum de medio tui. CII

Si autem in agro reperit uir puellā que desponsata ē.
& apprehendens concubuerit cum illa. ipse morietur
solus. puella nichil patietur nec morietur. sol⁹
ē rea mortis. quia simile consurgit contra fratrem
suum & occidit animam eius. ita et puella p̄ p̄sa
est. Solacium in agro clamauit & nullus affuit
qui liberaret eam. CIII

Si inuenit uir puellam uirginem que nō hēt
sponsum. & apprehendens cū adduerit ad se. & ei
adulterium uenīt. dabit qui dormiuit cum ea
patri puelle quinquaginta siclos argenti. & habe-
bit eam uxorem quia humiliauit eam. & non p̄tit
dimittere eam. omnis dies huic uite sue. CIIII

Non accipiet hō uxorem patris sui nec reuelabit
opimentum eius. CV Non intrabit eunuchus
attritus ut amputatis testiculis. & abscisso uirgi
culum dni. CVI Non egredietur māger.
hoc ē deformis natus in ecclam dni. usq; ad decimā
generationem. Ammonites & moabites. etiam p̄ de
cimam generationem non intrabunt in ecclam dni
in etnum. quia noluerunt occurrere uobis cum pane
& aqua in uia. quando egressi estis de egyp
to. & quia conduxerunt contra te. balaam filium
beor. de mesopotamia. syne ut malediceret tibi.
& noluit dōs dō tuus audire balaam. uertitq; ma
ledictionem eius in benedictionem tuam. eo quod di
ligeret te. Non facies amicis pacem. nec quietem
eis bona omnes dies uite tue in sempiternū. CVII.

Non abhominabis ydumeum quia frater tuus est.
nec egyptium. quia aduena fuisti in terra eius. qui
nati fuerint ex eis. tertia generatione intrabunt in
ecclam dni. Quando egressus fueris aduersus ho

stes tuos impugnam. castabieo te abominare mala.
si fuerit inter uos homo cvii
qui nocturno pollutus sit somno egrediet ur
extra castra. & non reuertetur prius quam adue
spm lauetur aqua & post solis occasum ingredietur
castra. Habebis locum extra castra. ad quem e
gredieris. ad requisita naturę. gerens pcellum
in balteo. Cumq; sedens fuderis pcacuin. ege
sta humo opies quo relcuatus es. Dns enim ds
tuus ambulat in medio castroy. ut eruat te. et
tradat tibi inimicos tuos. ut sint castra tua sca. &
inde nichil meis. appareat feditatis. nec derelinqt te.
Non nudes fugum domino suo, cix
qui ad te confugerit. habitabit tecum in loco qui ei
placuerit. & in una tribuū tuaꝝ. requiescet. nec co
stues eum. cx Non erit meretrix de filiab
israel. neq; scortator de filiis israel. Non offeres mercē
dem. pstibuli. nec pretium canis in domum dñi dei tui.
quecunq; illud ē quod uouerint. quia abhominatio
nis ē utrumq; apud dñm dñm tuum. cxi
Non fenerabis fri tuo. adustionem pecuniam. nec
fruges nec quamlibet aliam rem sed alieno. fri
autem tuo. absq; usura id quod mutuo dabis.
ut benedicat tibi dns ds tuus in omni ope tuo. in
terra. ad quam ingrederis possidendā. cxii
Cum uoueris uotum dño deo tuo non tardabis red
dere. quia requiret illud dns ds tuus. & si moratus
fueris reputabit tibi in peccatum. Si nolueris. nullum
ti. absq; peccato eris. Quod autem semel egressum
ē de labiis tuis obseruabis & facies. sicut pmisisti
dño deo tuo. ecpria uoluntate. quę tuo ore locutus es.
Ingressus uineam proximi tui. cxiii
comedes uuas quantum tibi placuerit. satura ani
me tue extra. nec aliquid auferes tecum. Si intraueris segetem amici tui.
frange spicas & manu conteres. falce autē non
metes. cxiiii
Si acceperit ho uxorem & habuerit eam. & non inuenerit
gratiam ante oculos eius. pp aliquam foeditatem.
scripserit libellum repudii. & dederit in manu illius.
et dimiserit eam de domo sua. Cumq; egressa alterius
uiri fuerit. & ille quoq; oderit eam. deditq;
ei libellum repudii & dimiserit de domo sua. uel certe
mortuus fuerit. non potest prior maritus repe
tere eam in uxorem. qua polluta ē. & abhominabilis
coram domino. ne peccare facias terram tuā quā
dns ds tuus tradidit possidendam. cxv Cum
acceperit ho nup uxorē ne pergat ad bellum. nec ei quippiā
necessitatis iniungetur publice. sed uacabit absq; culpa
domui sue. ut annō uno letetur cū uxore sua. cxvi
Non accipies loco pignoris inferioris & superioris molā. quia
animā suā apposuit. cxvii Si deprehensus fu
erit ho sollicitans fratrem suum de filiis israel. & uendi
derit eum. aut ipse uenierit. et autoritate malum de medio
tui. Obserua diligenter. & caue ne incurras plagā
lepre. ut facias quecunq; docuerint te sacerdotes leuitici gene
ris. sicut mandaui eis. et impleueris uoluntatem. cxviii
Memento quod fecerit dns ds tuus marie. in itinere egredientibus
uobis de egypto. cum repente a primo tuo re cxix de egypto.
aliquid quod debet. & non ingrediens domum eius ut pignus
auferas. sed stabis foris. et ille. & proferet quod habuerit. Si au
pauper est. non pernoctabit apud te pignus. sed statim reddes ei
ante solis occasum. ut dormiens in uestimento suo benedicat
tibi. et habeas iustitiam coram dño deo tuo. cxx
Non negabis mercedem indigenti & pauperi fratri tuo siue
aduene qui tecum morat in terra. & intra portas tuas est. sed
in eadem die reddes ei pretium laboris tui. ante solis occasum.
quia pauper est. & ex eo sustentat animā suam. ne clamet
contra te ad dñm. & imputetur tibi in peccatum. cxxi
Non occidentur patres pro filiis. nec filii pro patribus. sed unusquisq;
pro suo peccato morietur. cxxii Non pones iudicium
aduene & pupilli. nec auferes pignus loco uidue. uestimen
ti. Memento quod seruieris in egypto. & eruerit te dominus
deus tuus inde. propterea precipio tibi ut facias hanc rem. c
Quando messuerit segetem in agro tuo. et oblitus
manipulum reliqueris. non reuerteris ut tollas eum. sed
aduenam & pupillum & uiduam auferre patieris. ut
benedicat tibi dns deus tuus in omni opere manuum
tuarum. cxxiii Si fuges colliges oliuarum
quicquid remanserit in arboribus. non reuertetur ut colli
gas. sed relinques aduene pupillo & uidue. cxxv
Si uindemiaueris uineam tuam non colliges remanentes ra
cemos. sed erunt in usus aduene pupilli & uidue. Memen
to quod & tu seruieris in egypto. & propterea precipio tibi ut
facias hanc rem. cxxvi Si fuerit causa inter ali
quos. & ad iudicium uenerint. quem iustum esse perspe
xerint illi iustitie palmam dabunt. quem impium conue
nabunt impietatis. Si uero eum qui peccauit dig
num iudicauerint plagis. prosternent & coram se facient ue
beram pmensura culpe peccati & plagarum modo. ita
dumtaxat ut quadragenarium numerum non excedant.
ne fede lacerari fratre tuo. ante oculos tuos. habeat finem. cxxvii
Non ligabis os bouis terentis in area fruges tuas. cxxviii
Quando habitauerint fratres simul. et unus ex eis absq;
liberis mortuus fuerit. uxor defuncti non habebit alteri. sed accipiet
eam frater eius. et suscitabit semen fratris sui. & primo
genitum ex ea filium nomine illius. appellabit. ut non
deleatur nomen eius ex isr. cxxix In autem noluerit acci
pere uxorem fratris sui. que ei lege debetur. perget mulier ad por
tam ciuitatis. & inquisitus. dicet. Non uult
frater uir mei suscitare nomen fratris sui in isr. nec me in co
gnium sumere. Statimq; accersiti eum senatores. & interrogabi
tur. Si respondit nolo eam uxorem accipere. accedet mulier
ad eum coram senioribus. & tollet calciamentum de pede eius. & spuet in
faciem eius. et dicet. Sic fiet homini qui non edificat domum fratris sui. et uo
cabitur nomen eius in israhel domus discalciati. cxxxiii
Si habuerint inter se iurgium uiri. & unus contra alterum ni
mium ceperint uociferari. uel uxor alicuius eruere uirum suum
de manu ferientis miserit manum et apprehenderit ue
renda eius abscondat manum illius. nec flectens super eā
misericordiam. cxxxi Non habebis in sacculo diuersa pondera. maius et minus. nec erit
in domo tua modius maior et minor. Pondus ha
bebis iustum et uerum. et modius equalis et ver

xxviii fra

equalis ⁊ uerus eſt ẽ. ut multo uilias tẽ ſup
ſtitum quam dominus deus tuus dedit. ⁊ lbhoẽt
eum dñs eum qui facit hec. ⁊ abũſumatur omnem ĩ
uſtitiam.

XXXIIII

Memento que fecit tibi amalech in uia. quando eg
diebatis egypto. quomodo occurrit tibi. ⁊ extre
mos agminis eius qui laſſi reſidebant occidit. quã
do tu eras fame ⁊ labore confectus. ⁊ non timuit
dñm. Cum ergo dñs dẽ tuus dederit requiem tibi. et
ſubiecerit omnes circũitum nationes inimicas quam ĩ
pollicitus ẽ. deles nomen eius ſub celo. Cave ne
obliuiſcaris.

XXXIIII

Cumq; introieris terram quam dñs dẽ tuus tibi da
turus ẽ poſſidendam. ⁊ obtinueris eam. atq; habitaueris
in illa. tolles de cunctis frugibus tuis primicias et
pones in cartallo. ⁊ ibis ad locum quem dominus
dẽ tuus elegerit. ut ibi inuocetur nomen eius. Acce
detq; ad ſacerdotem qui fuerit in diebus illis ⁊ dices
ad eum. profiteor hodie coram dño dẽ tuo. quod ĩ
greſſus ſim terram pro qua iurauit patribus nr̃is ut
daret eam nobis. Suſcipiensq; ſacerdos cartallum
de manu eius. ponet altare altare domini dei ſui. ⁊
loquens in conſpectu dñi dei tui. Syrus perſequeba
tur patrem meum qui deſcendit in egyptum. et
ibi peregrinatus ẽ in paucissimo numero. creuitq;
in gentem magnam ⁊ robuſtam et infinite mul
titudinis. Affligentesq; nos egyptii et preſſam fame
impoſuerunt hoſtia grauiſſima. Et clamauimus ad
dominum dñm patrum nr̃orum. qua exaudiuit nos.
et reſpexit humilitatem nr̃am et labores et angu
ſtias. et eduxit nos de egypto in manu forti et
brachio extento. et in igne in ſigne et in
portentis. ⁊ introduxit ad locum iſtum. ⁊ tradidit nobis
terram lacte et melle manantem. Et nunc ecce offe
ro primicias frugum terre. quam dominus dedit mi.
Et dimittes eas in conſpectu domini dei tui. ⁊ adorato
dño deo tuo. epulabis in omnibus bonis q̃ dñs dẽ tu
us dedit tibi ⁊ domui tue. tu et leuites ⁊ aduena
qui tecum ẽ. Quando cõpleueris decimam cũctarũ
frugum tuarũ. anno decimo. cõo. dabis leuite et ad
uene. pupillo ⁊ uidue. ut comedant intra portas
tuas. ⁊ ſaturentur. loquerisq; in conſpectu dñi dei
tui. abſtuli q̃ ſanctum ẽ de domo mea. et dedi
illud leuite ⁊ aduene ac pupillo. et uidue ſicut
iuſſiſti mihi. ⁊ nõ preui mandata tua. nec ſum oblitus
imperii. nõ comedi ex eis in luctu meo. nec ſeparaui
ea in quibuslibet immundicijs. nec expendi ex eis quic
quam funebri. Obediui uoci dñi dei mei. ⁊ feci omnia
ſicut preceperas mihi. Reſpice de ſanctuario tuo. et de
excelſo celi. benedic populo tuo iſrl. ⁊
terre quam dediſti nobis ſicut iuraſti patribus nris

terre lacte ⁊ melle manantẽ. Hodie dominus dẽs
tuus precepit tibi. ut facias mandata hec atq; iu
dicia. ⁊ cuſtodias et impleas ea toto corde tuo et
toto anima tua. Dominum elegiſti hodie. ut ſit
tibi deus. ⁊ ambules in uiis eius. ⁊ cuſtodias cere
monias illius. ⁊ mandata atq; iudicia et obedias
eius imperio. Et dominus elegerit te hodie ut ſis ei
populus peculiaris. ſicut locutus ẽ tibi. ⁊ cuſtodias omnia
precepta eius. ⁊ faciat te excelliorẽ cunctis gẽtibus
quas creauit in laudem ⁊ nomen et gloriam ſuam.
ut ſis populus ſanctus dño deo tuo ſicut locutus ẽ. precepit autem moyſes et ſeniores iſrl populo dicentes.

XXVII.

Cuſtodite omne mandatum quod precipio uobis
hodie. Cumq; tranſieris iordanem in terram
dominus dẽs tuus dabit tibi eruges in gentes la
pides. ⁊ calce lenigabis eos ut poſſis inde ſcribere
omnia uerba legis huius iordane tranſmiſſo. ut introducas in terram quam dominus deus tuus
dabit tibi. terram lacte ⁊ melle manantẽ. ſicut ui
rum patribus tuis. Quando q̃ tranſieris iordanem. erigite lapides quos ego hodie precipio uobis
in monte hebal. ⁊ lenigabis eos calce. ⁊ edificabis
ibi altare domino deo tuo de lapidibus quos ferrum
non tetigit et de ſarcis infringes. et impoſitis ſup
er offeres ſup eos holocauſta domino deo tuo. et im
molabis hoſtias pacificas comedesq; ⁊ epulabis coram
dño dẽ tuo ⁊ ſcribes ſup lapides oĩa uerba legis hui plane ⁊ lucide.

Precepitq; moyſes ⁊ ſacerdotes leuitici generis

XXVIII

omni populo iſrl. Attende ⁊ audi iſrl. Hodie factus
es populus dño deo tuo. Audies uocem eius. ⁊ facies mã
data atq; iuſtitias quas ego precipio tibi.

XXV

Precepitq; moyſes populo in die illo dicens. Hi
ſtabunt ad benedicendum populum ſup monte
garizim iordane tranſmiſſo. ſymeon leui iudas.
yſachar. ioſeph. ⁊ beniamin. Et ergone iſti ſta
bunt ad maledicendum in monte ebal. ruben.
gad. ⁊ aſer. zabulon. dan. ⁊ nepthalim.

XXVIII

Et pronunciabunt leuite dicentq; ad omnes uire
iſrl. excelſa uoce. Maledictus hõ qui facit ſculpti
le ⁊ conflatile abhominationem dñi. opus ma
nuum artificum. ponetq; illud in abſcondito. ⁊
reſpondebit omnis populus. ⁊ dicet. Amen. Maledictus
homo qui non honorat patrem ſuum ⁊ matrem.
⁊ dicet omnis populus. Amen. Maledictus hõ qui
transfert terminos proximi ſui. ⁊ dicet omnis po
pulus. Amen. Maledictus hõ qui errare facit cecum in
uia. ⁊ dicet omnis populus amen. Maledictus qui
pervertit iudicium aduene ⁊ pupilli ⁊ uidue. ⁊ di
cet omnis populus. Amen. Maledictus qui dormit
cum uxore patris ſui. ⁊ reuelat operimentum lectuli
ei. ⁊ dicet omnis populus. Amen. Maledictus qui
dormit cum omni iumento. ⁊ dicet omnis populus. A.
Maledictus qui dormit cum ſorore ſua filia patris ſui ſiue matris
ſue. ⁊ dicet omnis populus amen. Maledictus qui dormit cum ſocru ſua.
⁊ dicet omnis populus amen.

Maledictus qui dormit cum uxore proximi sui. et
dicet omnis ppls. Amen. Maledictus omnis
qui accipit munera. ut percuciat animam san
guinis innocentis. et dicet omnis ppls. Amen.
Maledictus qui clam percussit proximum suum. et dicet
omnis ppls. Amen. Maledictus qui non permanet
in sermonibus legis huius. nec eos opere perficit. et dicet
omnis ppls. Amen. xxvii

xxviii

Si autem audieris uocem domini dei tui. ut facias
atque custodias omnia mandata eius que ego precipio
tibi hodie. faciet te dominus deus tuus excelsiorem
cunctis gentibus que uersantur in terra. uenientque super te
uniuerse benedictiones iste. et apprehendent te si tamen pre
cepta eius audieris. Benedictus tu in ciuitate. et
benedictus in agro. Benedictus fructus uentris tui.
et fructus terre tue. et fructus iumentorum tuorum. greges
armentorum tuorum. et caule ouium tuarum. Benedicta or
rea tua. et benedicte reliquie tue. Benedictus eris.
ingrediens et egrediens. Dabit dominus inimicos
tuos qui consurgunt aduersum te. corruentes in con
spectu tuo. Per unam uiam uenient contra te. et
per septem fugient a facie tua. Emittet dominus
benedictionem super cellaria tua. et super omnia opera ma
nuum tuarum. benedicetque tibi in terra quam acceperis
Suscitabit te dominus sibi in ppl'm sanctum. sicut iu
rauit tibi. si custodieris mandata domini dei tui.
et ambulaueris uiuis eius. Videbuntque omnes
terrarum ppli quod nomen domini inuocatum sit
super te. et timebunt te. Habundare te faciet dns
omnibus bonis fructu uteri tui. et fructu iumentorum
tuorum fructu terre tue quam iurauit dominus pa
tribus tuis ut daret tibi. Aperiet dns thesaurum suum
optimum celum. ut tribuat pluuiam terre tue in
tempore suo. Benedicet cunctis operibus manuum tu
arum. et fenerabis gentibus multis. et ipse a nullo
fenus accipies. Constituet te dominus in caput.
et non in caudam. et eris semper supra et non subter. Si au
dieris mandata domini dei tui que ego precipio tibi
hodie et custodieris et feceris. ac non declinaueris ab
eis nec ad dexteram. nec ad sinistram. nec secutus
fueris dns alienos. neque coluieris eos. xxvi

Fia ii lco i

Quod si audire nolueris uocem domini dei tui. ut
custodias et facias omnia mandata eius. et ceri
monias quas ego precipio tibi hodie. uenient super te
omnes maledictiones iste. et apprehendent te. Maledic
tus eris in ciuitate. maledictus in terra. Maledic
tum orreum tuum. et maledicte reliquie tue. male
dictus fructus uentris tui. et fructus terre tue.
armenta boum tuorum. et greges ouium tuarum. Ma
ledictus eris ingrediens. et maledictus egrediens. Mittet
dominus super te famem et esuriem et increpationem
in omnia opera tua que facies donec conterat te et
perdat uelociter. propter adinuentiones tuas pessi
mas. in quibus reliquisti me. Adiungat tibi do
minus pestilentiam. donec consumat te de terra
ad quam ingrediens possidendam. Percuciat te dns
egestate. febri et frigore. ardore et estu. et aere
corrupto. ac rubigine. et persequatur donec pereas. Sit
celum quod supra te est eneum. et terra quam calcas fer
rea. Det dominus ymbrem terre tue puluerem et
de celo descendat super te cinis donec conteraris. Tra
dat te dominus corruentem ante hostes tuos. Per
unam uiam egrediaris contra eos. et per septem fu
gias. et dispergaris per omnia regna terre. Sitque cadau
ter tuum in escam cunctis uolatilibus celi et bestiis terre.
et non sit qui abigat. Percuciat te dominus ulcere
egypti. et parte corporis per quam stercora egeruntur.
scabie quoque et prurigine. ita ut curari nequeas. Per
cuciat te dominus amentia. et cecitate ac furore men
tis. et palpes in meridie sicut palpare solet cecus in
tenebris. et non dirigas uias tuas. omnique tempore calum
niam sustineas. et opprimaris uiolentia nec habeas qui
liberet te. Uxorem accipias et alius dormiat cum ea.
Domum edifices et non habites in ea. Plantes uine
am et non uindemies eam. Bos tuus immolet coram
te. et non comedas ex eo. Asinus tuus rapiatur in
conspectu tuo. et non reddatur tibi. Oues tue dentur
inimicis tuis. et non sit qui te adiuuet. Filii tui et
filie tue tradantur alteri ppl'o uidentibus oculis tuis.
et deficientibus a conspectu eorum tota die. et non sit forti
tudo in manu tua. Fructus terre tue et omnes la
bores tuos comedat ppls quem ignoras. et sis sem
per calumpniam sustinens. et oppressus cunctis diebus. et stu
pens ad terrorem eorum que uidebunt oculi tui. Percu
ciat te dns ulcere pessimo in genibus et in suris. Sana
rique non possis. a planta pedis usque ad uerticem tuum.
Ducet dominus te. et regem tuum quem constitu
eris super te in gentem quam ignoras tu et patres tui
et seruies ibi dns alienis. ligno et lapidi. et eris perdi
tus in puerbium. ac fabulam omnibus ppl'is. ad
quos te introduxerit dominus. Sementem mul
tam iacies in terram. et modicum congregabis. qua
locuste omnia deuorabunt. Uineam plantabis et fo
dies. et uinum non bibes. nec coliges ex eam quip
piam. quoniam uastabitur uermibus. Oliuas ha
bebis in omnibus terminis tuis. et non ungeris oleo.
quia defluent et peribunt. Filios generabis et filias. et non
frueris eis. quoniam ducentur in captiuitatem.
Omnes arbores tuas et fruges terre tue rubigo con
sumet aduena qui tecum uersatur in terra. ascendet
super te. eritque sublimior. tu autem descendes et eris
inferior. Ipse fenerabit tibi. et tu non fenerabis ei.

ipse eum metuat et tu meuiam. ⁊ uenient sup te omnes maledictiones iste. ⁊ psequentes apprehendent te donec intereas. quia non audisti uocem domini dei tui nec custodisti mandata eius ⁊ ceremonias quas precepit tibi. Et erunt inter signa atq; prodigia. ⁊ insemine tuo usq; in sempiternum. eo quod non seruieris domino deo tuo. in gaudio cordis et letitia. pp multitudinem omnium habundantia. Seruies inimico tuo quem immittet dominus tibi. in fame ⁊ sitt et in nuditate ⁊ omnium penuria. ⁊ ponet iugum ferreum sup ceruicem tuam donec te conterat.

ij Adducet dominus sup te gentem de longinquo ⁊ de extremis finibus tue. sicut impetu aquile uolat cuius linguam intelligere non possis. gentem procacissimam que non deferat senectuti nec misereatur parulo. ⁊ deuoret fructum iumentorum tuorum ac fruges terre tue donec intereas. ⁊ non relinquat tibi triticum. ⁊ uinum. ⁊ oleum armenta boum. ⁊ greges ouium. donec te disperdat et conterat inimicus in urbibus tuis. ⁊ destruantur muri tui firmi atq; sublimes. in quibus habebas fiduciam omnis terre tue. dabit ⁊ dominus deus tuus. in angustia ⁊ in uastitate. Obsidebis intra portas tuas in omni terra quam dabit ⁊ dominus deus tuus ⁊ comedes fructum uentris tui. ⁊ carnes filiorum ⁊ filiarum tuarum. quas dedit tibi dominus deus tuus in angustia ⁊ in uastitate. qua opprimet te hostis tuus ho delicatus inter ⁊ luxuriosus. ualde. uitabit illi suoq; de cibis quos comedet. eo quod nichil habeat aliud in obsidione ⁊ penuria. qua nastringent te intrinsecus intra omnes portas tuas. Tenera mulier et delicata q sup terram ingredi non ualebat. nec pedis uestigium figere. pre mollicie ⁊ teneritudine. inuidum intuebitur uiro suo qui habitat in sinu eius. sup filio ⁊ filie carnibus. ⁊ ubine secundis. q egredientur de medio femorum eius. ⁊ sup liberis qui ea hora nati fuerint. Comedent eum eos clam pp penuriam. in obsidione ⁊ angustia qua opprimet te inimicus tuus intra portas tuas. Si custodieris ⁊ feceris omnia uerba legis huius q scripta sunt in hoc uoluminе. ⁊ timueris nomen eius gloriosum ⁊ horribile hoc est dominum deum tuum. augebit dominus deus plagas tuas. ⁊ plagas seminis tui. plagas magnas ⁊ perseuerantes infirmitates pessimas ⁊ pristinis. ⁊ odibiles inducet super te omnes afflictiones egypti quas timuisti. ⁊ adherebunt tibi. Insuper ⁊ uniuersos languores ⁊ plagas q non sunt scripte in uolumine legis huius inducet dominus sup te donec tecum deleat. ⁊ remanebitis pauci numero. qui prius eratis sicut astra celi pre multitudine. quia non audisti uocem domini dei tui. Et sicut antea letatus est sup uos bene uobis faciens atq; multiplicans. sic q letabitur disperdens uos atq; subuertens. ut auferamini de terra. ad quam ingrederis possidendam. Disperget te dominus omnes pplos. a summitate terre usq; ad terminos eius. ⁊ seruies illic dis alienis q tu ignoras ⁊ patres tui. lignis et lapidibus. Inter gentes quoq; illas non quiesces. neq; erit requies uestigio pedis tui. Dabit enim tibi dominus ibi cor pauidum ⁊ deficientes oculos ⁊ animam merore consumptam. et erit uita tua quasi pendens ante te. Timebis nocte et die ⁊ nulli credes uite tue. Mane dices quis mihi det uesperum. ⁊ uespere quis michi det mane. pp cordis tui formidinem qua terreberis. ⁊ pp ea que oculis tuis cernes. Reducet te dominus classibus in egyptum. p uiam de qua dixerat tibi ut eam amplius non uideres. Ibi uendere inimicis tuis seruos ⁊ ancillas. ⁊ non erit qui emat. Hec sunt uerba foederis quod precepit dominus moysi. ut ferret cum filiis israhel in terra moab preter illud fedus quod pepigerat in oreb. xxix xxvij

Vocauit moyses omnem israhel ⁊ dixit ad eos. Vos uidistis uniuersa que fecit dominus coram uobis in terra egypti pharaoni omnibus seruis eius. uniuerse terre illius. temptationes magnas quas uiderunt oculi tui. signa illa et prodigia ingentia. ⁊ non dedit dominus uobis cor intelligens. ⁊ oculos ut uideretis. ⁊ aures q possint audire usq in presentem diem. Adduxit uos quadraginta annis per desertum. ⁊ non sunt attrita uestimenta uestra. nec calciamenta pedum uestrorum uetustate consumpta sunt. Panem non comedistis. uinum ⁊ siceram non bibistis. ut sciretis quia ego dominus deus uester. ⁊ uenistis ad locum hunc. egressusq; est seon rex esebon. ⁊ og rex basan. occurrens uobis ad pugnam. ⁊ percussimus eos. et tulimus terram eorum. ac tradidimus possidendam tribui gad. ⁊ dimidie tribui manasse. Custodite ergo uerba pacti huius ⁊ implete ea. ut intelligatis omnia q facitis. Vos statis hodie cuncti coram deo deo uestro. principes uestri ac tribus. ⁊ maiores natu atq; doctores omnisq; populus israhel. liberi uestri. et uxores uestre. et aduena qui tecum morantur castris exceptis lignorum cesoribus. ⁊ his qui comportant aquas. ut transeas in fedus domini dei tui. ⁊ iuramento quod hodie dominus deus tuus ferit tecum. ut suscitet te sibi in populum. et ipse sit deus deus tuus sicut locutus est tibi. ⁊ sicut iuravit patribus tuis. abraam ysaac. ⁊ iacob. Nec uobis solis ego hoc fedus ferio. ⁊ hec execrationi confirmo. sed cunctis qui presentes sunt. ⁊ absentibus. Vos enim nostis quomodo habitauimus in terra egypti. et quomodo transierimus iij

p̄ medium nationum quas transeuntes vidi
stis abhominacões & sordes. i. ydola eor. lignū
& lapidem. argentum & aurum que colebant. ne
forte sit inter uos. uir aut mulier familia. aut
tribꝰ. cuius cor. a dñō deo nr̄o. ut vadat & seruat
ritus illarū gentium. & sit inter
uos radix germinans fel & amaritudinem. & qui
audierit uerba maledicti huius benedicat sibi
in corde suo dicēs. pax erit mihi. & ambulabo in
ptate cordis mei. vt assumat ebria sitientē et
dominus nō ignoscat ei. sed tunc quoniā furor
eius & zelus contra hominē illū
& sedebunt sup eum omnia maledicta que scripta
sunt in hoc uolumine. & delebit nomen eius sub
celo. & seperabit eum in perditionē. secundū ui
bum pactū. omnia maledictiones que libro legis hui
ꝰ scripte sunt. & dicet generatio altera filii
uestri qui nascentur de uobis. & peregrinus qui de longe
uenerit uidebunt plagas illius terre & infirmi
tates quibꝰ eam afflixerit dominus sulphure
& sale ardore combustam. ita ut ultra non seratur
nec virens quippiam germinet nec ascendat herba
subuersionis sodome & gomorre. adame & seboym.
quas subuertit dominus dō mīa & furore suo
& dicent omnes gentes. Quare sic fecit dñs terre
huic. Que est hec ira furoris eius immensa. & respō
debunt. Quia dereliquerunt pactū dñi dei sui quod
pepigit cum patribꝰ eor. quando eduxit eos de
terra egypti. & seruierunt deis alienis. & adorauerūt
eos quos nescierant & quibꝰ nō fuerant attributi
ira dei ita est furor domini contra terram istam. ut
induceret super eā omnia maledicta que in hoc
uolumine scripta sunt. et eiecit eos de terra sua in
ira & indignatione & in maxima vindicta
in alteram terram sicut hodie comprobatur. xxviii

Hfiat nij leō i

xxx

fiue maledictio

Hec occulta domino dō nr̄o. q manifesta sunt nobis. &
filiis nr̄is usq; in sempiternum. ut faciamus uniuersa legis
huius. Cum ḡ uenerint sup te omnes sermones isti.
benedictio quam proposui coram uobis. & ducas
pernicie cordis tui. inmutaueris gentibꝰ in
quas dispserit te dominus dō tuus tuerisq; fue
ris adeum. & obedieris eius imperio sicut ego hodie
precipio tibi cum filiis tuis. in toto corde tuo et in
tota anima tua. reducet dominus dō tuus captiui
tatem tuam. ac miserebitur tui. & rursum con
gregabit te de cunctis populis in quos te antea dispersit. Si
ad cardines celi fueris dissipatus. inde te reuocabit
dñs dō tuus. & assumet atq; inducet in terram
quam possedere patres tui. & obtinebis eam. & bene
dicens tibi. & multos numero te facet quam
fuerunt patres tui. Circumcidet dñs dō tuus

cor tuum et cor seminis tui ut diligas dominū
deum tuum in tota corde tuo. & in tota anima
tua. ut possis uiuere. Omnes autem maledicti
ones has conuertet sup inimicos tuos. & eos qui
oderunt te et persequuntur. Tu autem reuertēs & au
dies uocem domini dei tui facies q; mandata
eius que ego hodie tibi precipio. & inhabundare te faci
et dominus deus tuus in omnibꝰ operibꝰ manꝰ
tue manuum. & in fructu uentris tui. & in fructu iumen
torꝰ. & in uberate terre tue. in bonum omnium lā
guitate. Reuertetur enim dominus ut gaudeat sup
te in omnibꝰ bonis. sicut gauisus est in patribꝰ
tuis. Si tamen audieris uocem domini dei tui et ea
custodieris precepta eius & cerimonias q̄ in hoc lege
conscripte sunt. & reuertaris ad dominū deum tuum
in toto corde tuo. & in tota anima tua. Mandatū
hoc quod ego hodie tibi precipio non supra te est. neq;
procul positum. nec in celo situm ut possis dicere.
Quis nr̄m ad celum ualet conscendere. ut deferat
illud ad nos ut audiamus. atq; opere cōpleam.
Nec trans mare positum ut causeris & dicas. Quis e
nobis trans fretum potest mare. et illud ad nos
usq; deferre. ut possimus audire & facere quod
preceptum est. Sed iuxta te est sermo valde in xxxi
ore tuo. & in corde tuo ut facias illum. xl.

Ecce considera quod hodie proposuerim in conspectu tuo
uitam & bonum. & e contrario mortem & malum.
ut diligas dominū deū tuum & ambules in uiis
eius. & custodias mandata illius & cerimonias atq;
iudicia. & uiuas ac multiplicet te. benedicatq;
tibi in terra ad quam ingrederis possidendam. Si uero
auersum fuerit cor tuum & audire noluerīs atq; er
rore deceptus adoraueris deos alienos & seruieris eis.
dico tibi hodie. perdes q. & parum in eis morabe
ris in terra ad quam ingredere trans mare possidendā.
Testes inuoco hodie celum & terram q. proposuerim ti
bi uitam & bonum benedictionem & maledictionem. Elī
ge ḡ uitam. ut et tu uiuas & semen tuum. & diligas do
minum deum tuum atq; obedias uoci eius. & illi
adhereas. Ipse est enim uita tua & longeuitas diez
tuor. ut habites in terra pro qua iurauit dominus patri
bus tuis. Abraham. Ysaac. & Iacob. ut daret eam illis. xli
Vocauit itaq; moyses. xlii xxxi
et locutus est omnia uerba hec ad uniuersum israel. dixit
ad eos. Centum uiginti annorum sum hodie non
possum ultra ingredi. & dominus dixit mihi non transibis iordanem istum. Dominus
ipse deus tuus transibit ante te. ipse delebit omnes
gentes has coram uobis et possidebis eas. & iosue
ipse transibit ante te sicut locutus est dominus. faciesq;
illis sicut fecit seon. & og regibꝰ amorreorum

ꝛ ūr eoꝝ delebitis eos. Cum ergo ꝛ hos tradiderit
nobis. humiliter facietis eis sicut ꝑcepi vob. Nullū
agite ꝛ consortium. nolite timere nec paueatis
aduersus eos. quia dominus dꝰ tuus ipe ē ductor
tuus ꝛ non dimittet te. nec derelinquet te. xlu
Vocauit moyses iosue ꝛ dixit ei coram omni isrl.
Confortare ꝛ esto robustus. tu enim introduces ꝑpl
hum in terrā quam iurauit se patribus eoꝝ una
uit dominus. ꝛ tu eam sorte diuides. ꝛ dominus qui
ductor ūr ē ipe erit tecum. Non dimittet nec dere
linquet te. noli timere nec paueas. Scripsit itaq;
moyses legem hanc. ꝛ tradidit eam sacerdotibus
filiis leui qui portabant archam fedꝰ domini. et
cunctis seniorib; isrl. ꝓcepitq; eis dicens. Post sep
tem annos anno remissionis in solemnitate tab
naculoꝝ conuenientib; cūctis ex isrl. ut appareāt
in cōspectu domini dei tui. in loco quem elegerit dns.
leges uerba legis huius coram omni isrl audientib;
eis ꝛ turmam omnium plō congregato tam uiris quā
mulieribus. parui. ꝛ aduenis qui sunt intra portas tuas.
ut audientes discant. et timeant dominū dm̄ uīm
ꝛ custodiant. impleantq; omnes ſmōes legis huius.
filii quoꝝ eoꝝ qui nunc ignorant audire possint. ꝛ
timeant dominum dm̄ suum cunctis diebꝰ quib; uīsuri
mīa. Ad quam uos transito iordane ꝑgitis obtinēdā.
Dixit dominus ad moysen. Ecce ꝑpe sunt xlui
dies mortis tue. uoca iosue. ꝛ state in tabernaculo testi
monii ut ꝓcipiam tibi. Abierunt g̃ moyses ꝛ iosue. ꝛ
steterunt in tabernaculo testimonii. ut ꝑceperat eis. Appa
ruitq; dominus ibi in columpna nubis. que stetit
ostio tabernaculi. xlviii
Dixitq; dominus ad moysen. Ecce tu dormies cum pa
tribus tuis. ꝛ ipse iste consurgens fornicabitur ꝑ deos
alienos. terrā ad quam ingredietur ut habitet in ea.
Ibi derelinquet me ꝛ irritum faciet fedus quod pepi
gi cum eo. et irascetur furor meus contra eum in die illo.
et derelinquam eum et abscondam faciem meam ab eo.
ꝛ erit in deuorationē. Inuenient eum omnia mala
et afflictiones. ita ut dicat in illo die. Vere q̃ nō ē deus
mecum inuenerunt me hec mala et afflictiones. ita
ut dicat in illo die. Ego autem abscondam et celabo faciē
meam in die illo ꝓ omnia mala q̃ fecit. quia secu
tus ē deos alienos. Nunc itaq; scribite uobis carmen
istud. ꝛ docete filios isrl. ut memoriā teneant.
Vere decantent. ꝛ sit mihi carmen istud ꝓ testimonio inter
filios isrl. Introducā enī eum in terram ꝓ q̃ iurauī pa
tribus eius lacte et melle manante. Cumq; comederint
ꝛ saturati crassiq; fuerint. auertent ad deos alienos. ꝛ
seruient eis. ꝛ detrahent mihi. ꝛ irritum facient pac
tum meū. Postquā inuenient eū mala multa. ꝛ afflic
tiones. respondebit ei canticum istud ꝓ testimonio.
qd̄ nulla delebit oblīo ex ore seminis tui. Scio ē cogita
tiones eius que facturus sit hodie. ant̄quam intro
ducam eum in terram quam ei pollicitus sum. xlv
Cūq; ergo moyses cantum recitasset filiis isrl. iii
ꝓceptitq; dominus iosue filio nun. ꝛ ait. Confor
tare ꝛ esto robustus. Tu enim introduces filios isrl
in terram quam pollicitus sum. ꝛ ego ero tecum. Post
quam ergo scripsit moyses uerba legis huius in uo
lumine atq; cōpleuit. ꝓcepit leuitis qui portabant
archam fedꝰ domini dicēs. Tollite librum istum et
ponite eum in latere arce fedꝰ domini dei uī. ut
sit ibi cōtra te in testimonium. Ego enim scio cōten
tionem tuam ꝛ cervicem tuam durissimā. Adhuc enī
uiuente me ꝛ ingrediente uobiscum semp conten
tiose egistis contra dominum quanto magis cum
mortuus fuero. Congregate ad me omnes maiores
natu ꝑ tribus uīas atq; doctores. ꝛ loquar audientib;
eis ſmones istos ꝛ inuocabo contra eos celum et ter
ram. Noui enim q̃ post uoc mortem meam inīq̃ agetis. ꝛ
declinabitis cito de uia quam ꝑcepi uobis. ꝛ occurret
uobis mala in nouissimo tpe. quando feceritis malū
in conspectu domini ut irritetis eum ꝑ opa manuū
uarū. Locutus ē g̃ moyses audiente uniuerso cetu
isrl. uba carminis huius. ꝛ ad finem usq; complenit.
Audite celi que loquor. audiat terra uba oris mei. Con xxxii
crescat ut pluuia doctrina mea. fluat ut ros eloqū
meum. Quasi ymbr sup herbam. ꝛ quasi stille sup
gramina. quia nomen dñi inuocabo. Date magnifi
centiam deo nro. dei ꝑfecta sunt opa. ꝛ omnes uie eius
iudicia. Dūs fidelis ꝛ absq; ulla iniquitate iustus
ꝛ rectus. peccauerunt ei non filii eius macularibus.
Generatio ꝓua atq; ꝑuersa. hec ne reddis domino ꝑ
stulte ꝛ insipiens. Num quid non ipe ē pater tuus
qui possedit te. ꝛ fecit ꝛ creauit te. Memento dierꝰ
antiquoꝝ. cogita generationes singulas. Interroga patrē
tuum ꝛ annūciabit ti. maiores tuos et dicent tibi.
Quando diuidebat altissimus gentes. quando sepa
rabat filios adam. constituit terminos ꝑpli iuxta nu
merū filioꝝ isrl. Pars autem domini ꝑpls iacob
funiculus hereditatis eius. Inuenit eum in
terra deserta in loco horroris et uaste solitudinis. Circū
duxit. ꝛ docuit. ꝛ custodiuit ꝑ pupillam oculi sui. Si
cut aq̃la prouocans ad uolandum pullos suos et sup
eos uolitans. expandit alas suas. ꝛ assūpsit eum.
atq; portauit in humeris suis. Dominus eius solus
dux fuit. ꝛ non erat cum eo deus alienus. Constituit
eum sup excelsam terram. ut comederet fructus a
griꝝ. Vt suggeret mel de petra. oleūq; de saxo durissi
mo. butyrū de armento. ꝛ lac de ouibus cum adipe agnoꝝ
ꝛ aietum filioꝝ basan. ꝛ hyrcos cum medulla tritī
ci. ꝛ sanguinem uue bibistī meracissimū. Incrassa
tus ē dilectus ꝛ recalcitrauit. incrassatus impinguat⁹

ffa viij lco i

dilamus. Derelinquo dñm factorem suum & recessit
ade salutari suo. Prouocauerunt eum in diis alie-
nis & in abhominationibz adiracundiam concita-
uerunt. Immolauerunt demonijs & non deo, dijs
quos ignorabant. Noui recentes & venerunt. quos
non coluerunt patres eorz. Deum qui te genuit de-
reliquisti, & oblitus es dñm creatoris tui. Vidit dñs &
ad iracundiam concitatus e quia prouocauerunt eum fi-
lijs suis & filiabz. Et ait. Abscondam faciem meam ab eis et
considerabo novissima eorz. Generatio enim prauissima est
& infidelis filijs. Ipsi me prouocauerunt in eo qui non
erat dr. & irritauerunt in vanitatibz suis. Et ego pro-
uocabo eos in eo qui nr e populo. & in gente stulta irritabo
illos. Ignis succensus e in furore meo. & ardebit
usq ad inferni nouissima. Devorabitq terram cum ger-
mine suo & montium fundamenta comburet.
Congregabo sup eos mala & sagittas meas complebo
in eis. Consumentur fame & devorabunt eos a
ues morsu amarissimo. Dentes bestiarum immittam
in eos. cum furore trahentium sup terram atq; serpen-
tium. foris vastabit eos gladius & intus pauor
iuuenem simul ac virginem lactentem cum homine
sene. Et dixi ubinam sunt. Cessare faciam ex hominib;
memoriam eorz. Si propter iram inimicorz distuli ne
forte superbirent hostes eorz & dicerent. manus nra
excelsa & non dominus fecit hec omnia. Gens absq;
consilio est & sine prudentia. Utinam saperent
& intelligerent ac novissima prouiderent. Quomodo
persequabitur unus mille et duo fugarent decem
milia. Nonne ideo quia dns suus vendidit eos. et dr
conclusit illos. Non enim e dns nr ut dr eorz & in-
imici nri sint iudices. De vinea sodomorz vinea eorz
& de suburbanis gomorre. Vua eorz vua fellis. et
botri amarissimi. Fel draconum vinum eorz & venenum
aspidum insanabile. Nonne hec condita sunt apd
me & signata in thesauris meis. Mea e ultio et ego
retribuam eis in tpe. ut labatur pes eorz. Juxta est
dies perditionis & adsunt festinanter tpa. Judicabit
dominus plm suum & in servis suis miserebitur. Vi-
debit quod infirmata sit manus et clausi quiq; dese-
cerint & fidelibz cosumpti sint & dicet. Ubi sunt
dii eorz in quibz habebant fiduciam. De quorz
victimis comedebant adipes & bibebant vinum
libaminum. Surgant & opitulentur nobis & in
necessitate nos protegant. Videte quod ego sim solus
& non sit alius deus preter me. Ego occidam & ego vivere
faciam. percutiam & ego sanabo. & nemo est qui de manu
mea possit eruere. Levabo ad celum manum meam
& dicam vivo ego in eternum. Si acuero ut fulgur gla-
dium meum. & arripuerit iudicium manus mea.
Reddam ultionem hostibz meis & his qui oderunt
me retribuam. Inebriabo sagittas meas in san-
guine & gladius meus devorabit carnes. de cru-
ore occisorz & de captiuitate nudati inimicorz capi-
tis. Laudate gentes plm eius quia sanguinem
seruorz suorz ulciscetur. Et vindictam retribuet
in hostes eorum & propitius erit tre plbi sui. Venit & ij
moyses & locutus e omnia verba cantici huius in au-
ribus plbi. ipse & iosue filius nun. Completisq; om-
nib; monet istos loquens. Advertite vos ipsi hodie
ad eos. Ponite corda vra in omnia verba que ego te-
stificor vobis hodie. ut mandetis ea filijs vris custo-
dire & facere & implere universa que scripta sunt
in hoc volumine legis hujus. qua non temere pre-
cepta sunt vobis. sed ut singuli vestrum intelligerent que
faciendo legem perficerent & per eam ad quamcunq; de
transmissione ingredientium possidendam. Locutus
e dominus ad moysen meridie dicens. Ascende
montem istum abarim. & transitum in montem
nebo. qui e in terra moab contra iericho & vide terram
chanaan quam ego tradam filijs israel obtinendam,
& morere in monte. quem conscendens iungeris
plbi tuo. sicut mortuus e aaron frater tuus in
monte hor & appositus plbis suis qua peccauerunt
eius contra me in medio filiorz israel. & aquas co-
tradictionis meades deserti sin. & non sanctificastis me
in filios israel. E contra videbis terram et non ingr
dieris eam. quam ego dabo filijs israel. xlvj.
Hec e benedictio qua benedixit moyses homo dei filijs e
israel ante mortem suam. & ait. Dominus de syna
venit & de seyr ortus e nobis. Apparuit de monte
pharan & cum eo sanctorz milia. In dextera eius ignea
lex. Diligens plbos. Omnes sci in manu illius sunt.
Et qui approximant pedib; eius. accipient de
doctrina illius. Legem precepit nob moyses. hereditas
multitudinis iacob. Erit apud rectissimum rex.
congregatis principibz plbi cum tribubz israel. Vivat
ruben & non moriatur. & sit parvus in numero
Hec e vide benedictio. Audi dne vocem iude & ad plm
suum introduc eum. que manus eius pugnabunt
pro eo & adiutor illius contra aduersarios eius eris.
Leui quoq; ait. Perfectio tua & doctrina tua viro sco tuo
quem probasti in temptatione & iudicasti ad aquas con-
tradictionis. Qui dixit patri suo & matri. Nescio
vos & fratres suos ignoro & nescierunt filios suos.
hi custodierunt eloquium tuum & pactum tuum
servaverunt. Judicia tua o iacob & legem tuam o israel.
Ponent thymiama in furore tuo & holocaustum
sup altare tuum. Benedic domine fortitudini eius
& opera manuum illius suscipe. Percute dorsum in-
imicorz eius & qui oderunt eum non consurgant.
Beniamin ait. Amantissimus dei habitabit confi

denter meo quasi thalamo tota die morabitur
7 inter humeros illius requiescet. Ioseph ꝙ
aut. De benedictione domini terra eius de pomis
celi 7 roze, atq; habysso subiacente. De pomis
fructuum solis 7 lune 7 de vertice antiquorum montium.
De pomis collium eternorum 7 de frugibus terre 7 plenitu-
dine eius. Benedictio illius qui apparuit in rubo
veniat super caput ioseph. et super verticem nazi-
rei inter fratres suos. Quasi primo genite tauri
pulchritudo eius. cornua rinoceros cornua illius.
In ipsis ventilabit gentes usq; ad terminos terre.
Hec multitudines effraym 7 hec milia manasse
Et zabulon aut. Letare zabulon in egressu tuo. et y
sachar in tabernaculis tuis. Populos ad montem vo-
cabunt. ibi immolabunt victimas iustitie. Et
quod absconditur de mari, quasi lac suggent. et de
thesauris absconditis harenarum. Et gad ait. Bene-
dictus qui latificat gad. Quasi leo requiescit
et capit brachium 7 verticem. Et vidit principa-
tum suum quod in parte sua data et recepta est.
Cum fortibus populi et iustitias dei
7 iudicium suum cum israel. Dan ꝙ ait. Dan ca-
tulus leonis. fluet largiter de basan. Et nepha-
thalim ait. Nephthali habundantia perfruetur. 7 plenus
erit benedictionis dei. Mare 7 meridiem possi-
debit. Aser quoq; ait. Benedictus in filiis aser.
sit placens fratribus suis. Tinguat in oleo pedem
suum. ferrum 7 calciamentum eius. Sicut
dies iuventutis tue. ita 7 senectus tua. Non est
deus alius ut deus rectissimi. ascensor celi auxi-
lium tuum. Magnificentia eius discurrunt nu-
bes. Habitaculum eius sursum. 7 subter brachia
sempiterna. Ejecit a facie tua inimicum. dixitq; ei
fere. Habitabit israel confidenter 7 solus. Oculus
iacob in terra frumenti et vini. celiq; caligabit
imbre. Beatus tu israel. Quis similis tui populo
qui salvaris in domino. Scutum auxilii tui et
gladius gle tue. Negabunt te inimici tui. et tu
eorum excelsa calcabis. Ascendit ergo moyses de cam-
pestribus moab. super montem nabo in vertice phasga.
contra iericho. Ostenditq; ei dominus omnem terram
galaad usq; dan. 7 universum nepthalim. terramq;
effraym 7 manasse. et omnem terram usq; ad mare
novissimum 7 australem partem. et latitudinem
campi iericho civitatis palmarum usq; segor. Dixitq;
dominus ad eum. Hec est terra pro qua iuravi abraham. ysaac
7 iacob dicens. Semini tuo dabo eam. Vidisti eam
oculis tuis. 7 non transibis ad illam. XLVII

Mortuusq; est ibi moyses famulus domini iuxta
imperium domini. et sepelivit eum in valle ter-
re moab contra phogor. et non cognovit homo
sepulchrum eius usq; in presentem diem. Moy-
ses centum et viginti annorum erat quando mo-
tuus est. Non caligavit oculus eius. nec dentes
illius moti sunt. Fleverunt eum filii israel in
campestribus moab triginta diebus 7 completi sunt di-
es planctus lugentium moysen. Josue vero filius
nun repletus est spiritu sapientie. quia moyses posuit
super eum manus suas. 7 obedierunt ei filii israel. fe-
cerunt sicut precepit dominus moysi. XLVIII

Non surrexit prophetes ultra in israel sicut moyses
quem novit dominus facie ad faciem. in omnibus
signis atq; portentis que misit per eum ut faceret
in terra egypti. pharaoni et omnibus servis eius. in
universa terra illius et cunctam manum robustam
magnasq; virtutes que fecit moyses. coram uni-
verso populo israel. Explicit hellecadarum 7 deutero-

Incipit prefatio sancti Jeronimi in librum Josue.

ANDE fria v leo r

HMI

TO·

PEN

TATHV

CO·

moysi uelut

uelut grandi senore libri. ad hunc filium nave
mittimus. quem habet iosue bennun. 7
iosue filium tum uocant. 7 ad iudicum librum
quem octavum appellant. ad ruth quoq; 7 hester
quos idem nonnulli efferunt. Monemusq; lec
torem ut filium hebraeorum nominum 7 distinc
tiones per singula diligens semper consuetu
dine 7 usu labyrinthi 7 illius studium petat. et ut impe
rite quod sepe detestatus sum. fiat me non imper
itissimo uetera nova cudere sicut anima mea ei
minantur. si paulum pertulerint lingue mee. nolo
quos tamen mihi delectant ut peregrinos et explo
sos et sumptu et labore magno nitigent edi
tionemque habent. 7 si alibi manuscripti uolu
minum lectione dubitarint. hebraei conferentes in

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

uerunt quod requirunt maxime cum apd latinos not sint exemplaria quot codices. et unusquisq; p arbitrio suo. ut' addidit ut' subtraxit quod existimat. et magis ut possit uerum esse quod dissonat. Unde cessit audacia multorum contra nos ui fingere scripturas et sensum operis uenerata carpere lingua delirat uel insipiens si placet. uel contemptus si displicet. Omnium tamen horum iudicium. Os tuum habundauit malicia. et lingua tua concinnabat dolos. Sedens aduersus fratrem tuum laqueabas. et aduersus filium matris tue ponebas scandalum. Hec fecisti et tacui. existimasti inique quod ero tui similis. arguam te et statuam contra faciem tuam. Que cum audientes aut legentes uitulos de nos labiorum reddere. et alios detrahendo laborare dolere. nescios quod calumpniandi eis et arrodendi xpianos. sit ablata occasio. et eccle homines ad despicere ut' uano laborare. unde adulescentes roborantur. Quod si nemo eis tantum impertitus placet. quod et mihi displicet. et nichil certe recipiendi putant. aut ea que. ut' Rufinus et origenis uel adulta sunt ut' amputata legunt. et neglegunt. Quare damnabilem utrasq; deuotionem. et translationem eccle susceperunt. Cur origenem ut' tumultuat. et eusebium. pamphyli. et multas editiones similiter disserentes. aut que sint scientia. p'qua uera discernat. p'ferre que falsa sint. Unde autem in nouo testamento plura protulerunt. assumpta testimonia que nullius auctoritatis non habent. Hec dicimus ne omnino calumpniandi uel tacere iudeamur. Legerum p' se. paule dominicam. aut una ut' tres exemplum est. hos libros quos custodio unguis et negute. si potuit. decreuimus dum spo hos negut' arcus. plurimum explanationum mandare. et omissum iam diu opus quodam post limina reparare. prestitum est. et admirabilis senex ut' pamachius hec ita lectus flagitet. et nos ad priscam festinantes. mortui serui sine nomine cannis fundamenta deiecimus aut certe fuit.

Explicit prefatio. Incipiunt capitula in librum Iosue bennun.

I Pro mortuo deus iosue dicit q fuerat cum moyse ita eo regi
II Reparat ei fiducia ut letetur ut timeat. ut deum.
III Estimantur exploratores a iosue. mercede.
IIII Pro mortuo domino iosue dicens. habe imperia exercitus re.
V Vbere de siccatus est. alueus iordanis transeunte filii.
VI Et duodecim lapidibus ab alueo sublatis.
VII Pro mortuo filii israel circumcisi sunt. et celebrant phe.
VIII Et cetera ecclesiastica. et ceteris.
VIIII Ut usq; comederunt manna.
X Et uidit se angelus iosue dicens se principem exercitus dei.
XI Et de obsidione ut' subuertit ierichu.
XII Et de quinque regibus. XIII Et de expugnatione ipsi.

XIIII Et de terra domini iosue ad filium.
XV Et de turribus nguam. XVI Et de similato gabaonitis.
XVII Et de iosue. et de sole. et de luna. et de lapidibus grandinis. et de
XVIII Et de quinque regibus. et de fuga eorum. et de morte. et de
XIX Et de duobus regibus terre. et de tribus.
XX Et de regibus ut' quos peremit iosue. et filii israel.
XXI Et de diuisione terre. et de tribus.
XXII Et de altari quod edificauerunt filii ruben. et gad. et
XXIII Et de senectute iosue. XXIIII Et de sepultura filiorum ioseph.
XXV Et de filiis ioseph a iosue petit. et augeri finiculi quibus
XXVI Et de congregatione filiorum israel in silo. et de tribu. et de
XXVII Et de ephraim. et de manasse. et de cunctis.
XXVIII Et de ultimis quibus deleberant. et de missis regis sepulti sunt iosue.
XXIX Et de quinque regibus. et de sepultura eorum. et de
XXX Et de tribus. et de
XXXI Et de sepultura eleazar.
XXXII Et de filiis israel. et de tribu. et de
XXXIII Et de ephraim. et de
XXXIIII Et de ossibus ioseph. et de
XXXV Et de nauli filii abraham ut' a principatus iudicum. et de
XXXVI Et de congregatis omnibus. et de pacto obtestationis allegatum.
eos iosue. Incipit liber iosue.

INCIPIT LIBER IOSVE BENNVN

THAC

TVM

est ut post mortem moysi fun dere. loquere tur dns ad iosue filium nun ministrum moysi. et dixerat ei. Mo yses seruus meus mortuus est. surge. et transi iordanem filii tu et omnis populus tecum. in terram quam ego dabo filiis israel. Omnem locum quem calcauerit uestigium pedis uri uobis tradam. sicut locutus sum moysi. a deserto et libu

no usq; ad fluuium magnum euphratẽ. Omnis
tra cetheoꝝ usq; ad mare magnum contra solis occa
sum. erit finis uꝝ. Nullus uobis poterit resistẽ
cunctis diebꝫ uite tue. Sicut fui cum moyse ero
& tecum. nõ dimittã nec derelinquam te. confortare
et esto robustus. Tu enim sorte diuides pplõ huic
terram. p qua iurauj patribꝫ eius. ut traderem eam
illis. Confortare igitur & esto robustus uale. ut cu
stodias & facias omnem legem quam preceptt tibi
moyses famulus meus. nec declines ad dexteram ut
ad sinistram. ut intelligas omnia q̃ agis. Non re
cedat uolumẽ legis huius de ore tuo. sed meditabis
meo diebꝫ ac noctibꝫ ut custodias & facias omnia
que scripta sunt in eo. Tunc diriges uiam tuam. &
intelliges ea. Ecce precepi tibi confortare et esto ro
bustus. noli metuere & nolite timere. q̃m tecũ ẽ dñs
deus tuus in omnibꝫ ad quecunq; perrexeris. ii
Precepit quoq; iosue principibꝫ pp̃. dicens. Transite p
medium castroꝝ & imperate pplõ ac dicite. Prepa
rate uobis cybaria. q̃m post diem tertium transibitis
iordanem et intrabitis ad possidendam terram quã
dñs dẽus uꝝ dabit uobis. Rubenitis q; & gad
dites & dimidie tribui manasse ait. Memores
mones quem precepit uobis moyses famulus dñi
dicens. Dominus dẽus uꝝ dedit uobis requiem et
omnem terram. Uxores uãe & filii ac iumenta manebũt
in ea quã tradidit uobis moyses trans iordanem.
Vos autem transite armati ante fres uros omnes
fortes manu. & pugnate. pedes donec requiem det
dominus fribus uris sicut et uobis dedit. & possideant
ipi q; terram quam dñs dẽus uꝝ dabit eis. et sic
reuertimini in terram possessionis uãe. & habitabitis in
ea. quam dedit uobis moyses famulus dñi trans
iordanem. contra solis ortum. Respondentq; ad iosue
atq; dixerunt. Omnia q̃ precepisti nobis faciemus.
& quecunq; miseris ibimus. Sicut obediuimus in cũc
tis moysi. ita obediemus & tibi. tantum sit dñs te
cum sicut fuit cum moyse. Qui contradixerit ore
tuo. & non obedierit cunctis sermonibꝫ quos preceperis
ei. morietur. Tu tantum confortare et uiriliter age.
Misit q; moyses iosue filius nun. iii
de ramoth duos uiros exploratores abscondito et dixit
eis. Ite et considerate terram urbemq; iericho. Qui p
gressi intrauerunt domum mulieris meretricis. nomi
ne rahab. & requieuerunt apud eam. Nunciatũq; ẽ regi
iericho et dictum. Ecce uiri ingressi sunt huc. p noctẽ
de filiis israel. ut explorent terram. Misitq; rex iericho
ad rahab dicens. Educ uiros qui uenerũt ad te. et ingressi
sunt domum tuam. exploratores quippe sunt et
omnẽ terram considerare. Tollensq; mulier uiros
absconditq; ait. fateor uenerunt ad me. & nescio
unde uenerint. Cumq; porta claudereturꝫ tenebris et
illi putarent exierunt nescio quo abierint. p sequimi
ni eos. & comprehendetis eos. Ipsa autem fecit ascendere
uiros. in solarium domus sue opturq; eos lini stipi
bus que ibi erant. Illi autem qui missi fuerant secuti sũt
eos. p uiam que ducit ad iordanem. usq; ad uada. Illisq; e
gressis. statim porta clausa ẽ. Nec dum obdormierat
qui latebant. & ecce mulier ascendit ad eos. et ait.
Noui quod tradiderit nobis dñs terram. et enim trauit
nos timor ur. et elanguerunt omnes habitatores ter
re. Audiuimus quod siccauerit dñs aquas maris rub̃
ad uram uestrum quando egressi estis egypto. & que
fecerit duobꝫ amorreorꝫ regibꝫ qui erant trans ior
danem. seon & og quos interfecistis. Et hec audientes p
timuimus. & elanguit cor uram. nec remansit in quo
ipius aduentum timeam. Dominus enim dẽus uꝝ ipse
ẽ in celo desursum & in terra deorsum. Nunc g̃ iurate
michi p dñm ut quomodo ego feci uobiscum mi
ram & uos faciatis cum domo patris mei. detisq; mihi
signum uerum. & saluetis patrem meum et matrem
fres ac sorores meas et omnia q̃ eorum sunt et eruatis
animas uras de morte. Qui respondentes ei. Anima n̄
sit p uobis in mortem si tam nõ reuelaueritis nos. Cumq;
tradiderit nob dñs terram. faciemus tibi misericordiam et
ueritatem. Demisit g̃ eos p funem de fenestra. do
mus enim eius hebebat muro. Dixitq; adeos. Ad
montana conscendite ne forte occurrant uobis reue
rentes. ibiq; latitate diebꝫ tribꝫ donec redeant et si
bimet p uiam uram. Quo facto ibitis in uiam. Dixerunt ad eam. Innoxij
erimus a iuramento hoc quo adiurasti nos. Si ingredi
entibꝫ nobis terram. signum nõ fuerit funiculus
iste coccineus & ligabis eum in fenestra p quam nos
demisisti. & patrem tuum & matrem. fresq; et omẽs
cognationem tuam congregabis in domum tuam.
Qui ostium domus tue egressus fuerit sanguis ipius
erit in caput eius. & nos erimus alieni. Cuncterꝫ au
sanguis qui rerum fuerint in domo redundabit in
caput nrum. si eos aliquis tetigerit. Quod si nos pro
dere uoluerisꝫ & sermonem istum proferre nunciauerit
ermus muti. ab hac iuramento quo adiurasti nos. Et
illa respondit. Sicut locuti estis ita fiat. Dimittensq;
eos ut pgerent appendit funiculũ coccineum in fene
stra. Illi uero ambulantes p uenerunt ad montana
& manserunt ibi tres dies. donec reuerterentur qui fue
rant pssecuti. Querentes enim p omnem uiam. nõ
reppererunt eos. Quibꝫ iam regressis. reuersi sunt.
& descendentes exploratores de monte. & iordane trã
misso. uenerunt ad iosue filium nun. narrauerũtq;
omnia ei q̃ acciderant sibi atq; dixerunt. Tradidit

dominus immanus mãs omnem ſeram hinc & inde
more ꝓſtrati ſunt amen habitatores eius. Igitur
ioſue de nocte conſurgens. mouit caſtra. egreſſi
teſq; de ſarbim. uenerunt ad iordanem ipſe et oēs
filii iſrl'. & morati ſunt ibi ꝑ tres dies. Quib; e
lapſis. tranſierunt ꝓcones ꝑ caſtroꝝ medium. et
clamare ceperunt. Quando uideritis archam fedis
dñi dei uñi. & ſacerdotes ſimplis leuitice portantes eā
uos quoq; conſurgite et ſequimini ꝓcedentes. ſitq;
inter uos et archam ſpatium cubitoꝝ duum milia
ut ꝓcul uidere poſſitis & noſſe ꝑ quam uiam ingre
diamini. quia prius nō ambulatis ꝑ eam. & cauete
ne appropinquetis ad eam archam. Dixitq; io
ſue ad ꝓplm. Sanctificamini. Cras enim faciet dñs
inter uos mirabilia. Et ait ad ſacerdotes. Tollite
archam fedis. & ꝓcedite ꝓplm. Qui impſa compleꝝ
tes tulerunt & ambulauerunt ante eos.

Dixitq; dominus ad ioſue. Hodie magnificam exalta
re coram omni iſrl'. ut ſciant quod ſicut cum mo
yſe fui. ita et tecum ſim. Tu autem ꝓcepe ſacer
dotib; qui portant archam fedis. & dic eis. Cum
ingreſſi fueritis partem aque iordanis ſtate inter
Dixitq; ioſue ad filios iſrl'. Accedite huc. & audi
te uerba dñi dei uñi. Et rurſum. In hoc ſcietis
quod dñs ds uiuens in medio uñi ē. & diſpdat ꝑ
ſpectu uro chananeum. et ethеum et euеum. & ferezeum.
gergeſeum quoq; & amorreum et iebuſeum. Ecce
archa fedis domini omnis tre. antecedet uos ꝑ
iordanem. Parate duodecim uros de tribubus
iſrl'. ſingulos ꝑ ſingulas tribs. Et cum poſuerint
ueſtigia ꝓtinus ſacerdotes qui portant ar
cham fedis dñi dei uñi immorſe tre in aquis ior
danis. aque que inferiores ſunt. deorſum
que deſcendunt atq; deficient. Que aut deſurſum ueniūt immo
mole conſiſtāt.

Egitur egreſſus ē ꝑplus de tabernaculis ſuis. ut
tranſirent iordanē. & ſacerdotes qui portabant
archam fedis ꝓgrediebant ante eum. Ingreſſiſq;
eis iordanē. et pedib; eoꝝ tactis in parte aq
ea iordanis ꝙ pas aluei fuit ipe meſſis impleꝝ
ſtetereunt aque deſcendentes in uno loco. et
inſtar montis immenſeres que uocatur a
dom. uſq; ad locum ſarthā. Que aut inferio
res erant in mare ſolitudinis quod nūc
uocatur mortuū deſcendēt. uſq; quo oīno
no deficerent. ꝑplus autem tranſibat contra
iordanem et ſacerdotes qui portabāt archā
fedis dñi. ſtabant ſup ſiccum humū in
medio iordanis accincti omnisq; ꝑplus ꝑ tranſiit
ad uerſum tranſiebat. Quib; tranſgreſſis dixit do
minus ad ioſue. Eligite duodecim uros ſingulos ꝑ ſingulas
tribus et ꝓcepe eis ut tollant de medio iordanis alueo u
ſtantes ſa
cerdotum pedes ducentum duriſſimos lapides
quos ꝓnent in loco caſtroꝝ ubi fixeritis ta
bernacula.

Vocauitq; ioſue duodecim uros quos elege
rat de filiis iſrl'. ſingulos de tribubus ſingulis.
& ait ad eos. Ite añ archā dñi dei uñi ad iorda
nis medium. & portate in ſinguli ſingulos lapi
des humeris uris. iuxta numeꝝ filioꝝ
iſrl'. ut ſit ſignū inter uos. Et quādo interro
gauerint uos filii uri & dicent. quo ſibi uolū
tas lapides reſpondebitis eis. Deſecerūt aque
iordanis añ archam fedis dñi cum tranſi
ret eum. idcirco ꝓpterea ſunt lapides iſti in monu
mentū filioꝝ iſrl'. uſq; ſempiternum. Fecerunt ergo
filii iſrl' ſicut eis ꝓcepit ioſue. portantes
medio iordanis aluco duodecim lapides. ut ei
dñs imperauit iuxta numeꝝ filioꝝ iſrl'. uſq;
ad locum in quo caſtra metati ſunt ibiq; poſu
erūt eos. Alios quoq; duodecim lapides poſuit
ioſue. in medio iordanis aluco ū ſteterunt ſa
cerdotes qui portabant archā fedis. et ſunt ibi
uſq; in preſentē diem. Sacerdotes aut qui por
tabant archam fedis dñi. in medio iordanis medio
ſtetерunt. donec omnia complerentur q̄ ioſue
ut loqueretur ad ꝓplm ꝓcepit dñs. & dixerat
ei moyſes. feſtinauitq; ꝓplus & tranſiit.
Cumq; tranſiſſet archa dñi. & ſacerdotes
ꝓgrediebant ante ꝓplm. filii queq;
ruben. et gad. & dimidie tribus manaſſe. ar
mati ꝓcedebant filios iſrl'. ſicut eis ꝓcepe
moyſes. Et quadraginta pugnatoꝝ milia
ꝑ turmas & acies incedebant. ſup plana
atq; campeſtria urbis iericho. Illo die mag
nificauit dñs ioſue coram omni iſrl'. ut timerent
eum. ſicut timuerant moyſen dum adhuc
uiueret. dixitq; ad eum. Precipe ſacerdotib; qui
portant archam fedis ut aſcendant de ior
dane. Cumq; aſcendiſſet portantes archam fe
dis dñi et ſicca humū calcare cepiſſent pedi
bus. & reuerſa eſſet aq̄ in alueū ſuū. & fluebant ſicut añ
conſueuerant. ꝓplus aut aſcendit de ior
dane decimo die primi meſis et caſtra meta
ti ſunt in galgalis contra orientalē plagam
urbis iericho. Duodecim quoq; lapides quos de
iordanis aluco ſimpſerat poſuit ioſue in
galgalis. & dixit ad filios iſrl'. Quando in
terrogauerint filii uri cras patres ſuos et dix
erint eis quid ſibi uolunt iſti lapides. docebi
tis eos atq; dicetis. Per arentē alueū tranſierunt

rsit' iordanē ifluū sicq; duo dō mō aquas
eius inconspectu mō donec trānsirem. sicut fe
cerat prius in mari rubro. quod siccauit dñs
donec trānsiremus. ut discant omnes trāq; p
fortissimā dñi manum. & ut uos timeatis dñm
deū uestrū omni tpe. VII

V P ostquam g audierunt omnes reges amor eoꝝ
qui habitabant trans iordanē ad occidentalē pla
gam & cuncti reges chanaan. qui p̄pinqua posti
debant. magno mari loca q siccasset dñs fonte
iordanis coram filiis isrl. donec trānsirent. diffi
duum & cor eoꝝ. & non remansit in eis spūs ti
morem introitus filioꝝ isrl. VIII

IIJ E t dixit autē dñs ad iosue. fac tibi cultros lapideos
& circūcide secūdo filios isrl. sicut quod ante fecerat
dñs & circūcidit filios isrl in colle p̄puciorū. hec
autem causa est sacre circūcisionis. Omnis pplūs
qui egressus est de egypto grauis mansuetus. immun
dus bellatoresq; uiri mortui sunt in deserto. p longi
simos uie circuitus. qui omnes circūcisi erant.
pplūs autē qui natus est in deserto p quadragin
ta annos nimis latissime sollicitudinis mādatis
eius fuit. donec consumerentur qui nō audie
rant uocem dñi. & quibz ānuntiarat ut ostēderet
eis terram lacte & melle manantē. Horum
filii in locum successerunt patrū. & circūcisi sunt
a iosue. quia preputiati nati fuerant in p̄gressu e
orum. nec eos quisq; aliquis circūciderat. postq;
autē omēs circūcisi sūt manserunt in castrorū
loco donec sanarentur. Dixitq; dñs ad iosue.
Hodie abstuli opprobriū egypti a uobis. Vocatūq;
est nomen loci illius galgala. usq; in p̄sentē diē.
Castrametati sunt filii isrl in galgalis et fecerūt
p
phasē quarta decima die mensis ad uesp̄m in
campestribus iericho. & comederunt de frugibz
terre die azimoꝝ & polenta eiusdē
anni. VIIII

E t cessauit manna postq; comederūt de frugib;
terre. nec ultra fuit filiis isrl. sed
comederunt de frugibz p̄sentis anni terre chā
C Vm autē esset iosue in
nagan.
magno in urbe iericho leuauit oculos & uidit uirū
stantē contra se euaginatū tenentēq; gladiū
cui p̄gressus adeum ait. Nr es. an aduersarioꝝ. Ille
respondit nequaq; sed princeps exercitus
dñi. & nūc uenio. Cecidit iosue pronus in terrā
& adorans ait. Quid dñs meus loquitur ad
seruū suum. Solue inquit calciamentū tuū de
pedibz tuis. Locus enim in quo stas sanctū est.
Fecit q; iosue ut sibi fuerat imperatū. XII

Iericho autem clausa erat atq; munita ad VI
more filioꝝ isrl. & nullus egressū audebat aut
ingressū. Dixitq; dñs ad iosue. Ecce dedi in manus
tuas iericho & regē eius. omnes fortes uiros.
Circuite urbē omnes bellatores semel p diem.
Sic facietis sex diebz. Septimo autē die sa
cerdotes tollant septē buccinas quarū usus
est in tabernaculo. & precedant archam fœderis. Septi
mi q; cū buccinis cantabūt. & sacerdotes clangent
buccinis. Cumq; insonuerit nouissime tube. Iosue
atq; omnis filioꝝ manuū eius incipient
conclamabit omnis pplūs uoce ferocissima in
ruina. & murus ciuitatis corruent cantans
singuli p locum contra quē
steterint. Vocauit igitur iosue filius nun, Gabl. Ieos. i
sacerdotes. & dixit adeos. Tollite archam fœdis
& septē alii sacerdotes tollant septē tubas
ante arcam dñi. Ad pplūm quoq; ait. Vadite & circuite cum
armati precedentes archam dñi. Quibz
iosue ubi finiuit. & septē sacerdotes septē
buccinis clangentes ante arcam dñi,
omnisq; precederet armatus exercitus. reliquus
multitudo arcam sequebatur ac buccinis omnia
concrepabant. & p̄ceperat autē iosue pplō.
dicens. Non clamabitis. nec audietur
uox uestra neq; ullus sermo exeat uob ex ore uestro
donec ueniat dies in quo dicam uob. cla
mate & uociferamini. Circuiit g archa
dñi cuncta semel p diem & reuersa mansit
ibi. Igitur iosue de nocte consur
gens tulerunt sacerdotes arcā dñi. & septē
ex eis septē buccinas quarū inuisibilis u
sus est. precedebantq; archam dñi ambulā
tes atq; clangentes. & armatus pplūs ibat
ante eos. multus autē reliquum sequebā
tur arcam. & buccinis p̄strepebat. Circuieruntq;
cuncta semel die sequenti. & reuersi sunt in ca
stra. Sic fecerunt sex diebz. Die autem
septimo diluculo consurgentes circuierūt
urbem iuxta ritum p̄dictum erat septies. Cumq;
septimo tamen clangerent buccinis sacer
dotes. dixit iosue ad omnē plūm. Vociferā
mini. tradidit enim uob dñs ciuitatem
istā. cuncta q; in ea sunt anathema. & omnia q in
ea sunt dño. Sola rahab meretrix uiuat cum
omnibus qui cum ea sunt in domo. absq;
dubio enim abscondit nuntios quos direximus. Vos aūt
cauete ne de his quę p̄cepta sunt quippiam
contingatis. & simus p̄maricatores ne. & ita

castra ist' sub pcō sint, atq; uincantur. Quoḡ autem aur et argēti fuerit et uasoꝝ eneoꝝ et ferri dño consecretur. reponitur in thesauris eius. Igitur omni uocis seruato ppō. et clangentib; tubis postquam omnes multitudines uoce sonitusq; mouerunt. muri illico corruerunt. Et ascēdit unusquisq; p locum qui contra se erat. ceperuntq; ciuitatem. et interfecerunt omnia quecunq; ei. a uiro usq; ad mulierē. ab infante usq; ad senē. Boues quoq; oues. et asinos. more gladii trucidarunt Duobus aūt uiris qui exploratores missi fuerant dixit iosue. Ingredimini domum mulieris meretricis. et producite eam omiāq; illius sicut illi iurastis. Igressi p. inuenerunt eductam tabernaculo. et parentes eius. fr̄es quoq; et omnia pellectile. ac cognationem illius. et extra castra ist' manere fecerunt. Urbem aūt et omnia q̄ intra erant succenderunt absq; argēto et auro et uasis eneis ac ferro que in thesaurum dñi cōdiderunt. Raab ū meretricē et domū patris ei et omnia que habebat. sicut iosue iuerat. et habitauerunt in medio ist' usq; in presentē diem. eo quod abscondiderit nūcios quos miserat ut explorarent iericho

Anno

Et tpe illo iurauerat iosue dicens. Maledict' uir coram dño. qui instituerit et edificauerit ciuitatem iericho. In primogenito suo fundamenta illius iacat. et in nouissimo filio portas eius figat. Fuit q; dñs cum iosue et nomen eius uolauit p tota regionem.

Anno

Filii aūt ist' preuaricati sunt mandatū. et usurpauerunt de anathemate. Nam achar filius carmi. filii zabdi. filii zare. de tribu iuda. tulit aliquid de anathemate. Iratusq; e dñs contra filios ist'. Cumq; mitteret iosue de iericho uiros contra hai que e iuxta bethauen ad orientalē plagā urbis bethel. dixit eis. Ascēdite et explorate terram. Qui cū ascendissent et explorassent hai. reuersi dixerunt ei. non ascendat omnis pplūs. sed duo aut tria milia uiroꝝ pugnent et deleant ciuitatē. Quare omnis pplūs frustra mittetur contra hostes paucissimos. Ascenderunt q; tria milia pugnatoꝝ. qui statim fugā uertentes pauidi sunt a uiris hai. et conuertentes cecidis triginta et sex uiri. persequentesq; fugerunt eos ad ruinā montis usq; ad lapidicinas. et percutientes p pronā fugientes. Pauentq; cor pp. et mollit' aq; liquefactum est. Iosue uero scidit uestimenta sua. et cecidit pronus in terram coram arca dñi usq; ad uesperū. et ipse quā omnes seniores ist'. miseruntq; puluerē sup capita sua. Et dixit iosue. Heu dñe deus.

quare uoluisti traducere pp̄lum istum iordanem fluuium. ut traderes nos in manus amorrei et perderes. Vtinā ut cepimus manssissemus trans iordanē. Mi dñe dō quid dicam. uidens israh hostibus suis terga uertentē. Audient chananei oēs habitatores terre ac pariter circumdabunt nos. atq; delebunt nomen nr̄m de terra. et quid facies magno nomini tuo. Dixit dñs ad iosue. Surge. cur iacens p̄ris mitra. peccauit ist' et preuaricatus e pactum meū. Tulerunt de anathemate. et furati sunt atq; occulti. et abscondentes inter uasa sua. nec potuit ist' stare ad hostes sed cesis fugiet quia pollutus e anathemate. Nō ero ultra uobiscum. donec conteratis eū. qui hunc scelus rens e. Surge. sanctifica pplm. et dic eis. Sanctificamini crastinum. Dñs enim dixit dñs dō ist'. Anathema in medio tui e ist'. nō poteris stare coram hostibus tuis. donec deleatur qui hoc contaminatus e scelere. Accedetisq; mane singuli p tribus tuas. et quamcunq; tribum sors inuerit accedet. p cognationes suas. cognatio p domos. domusq; p uiros. et quicunq; ille inuentus fuerit deprehensus comburetur igni cū omnib; suis. quoniam preuaricatus e pactum dñi. et fecit uesanā in ist'. Surgens itaq; iosue mane applicauit ist' p tribus suas. et inuenta e tribus iuda. Que cū uicta familias suas fecit oblata. inuēta e familia zare. Illam quoque p uiros offerens reperit zabdi. Cumq; domum eius singulos diuisim uiros. inuenit achar filium charmi. filii zabdi. filii zare de tribu iuda. Et ait ad achar. filii mi da glām dño dō ist'. et confitere atq; indica mihi quid feceris. Ne abscōdas. Respōdit achar iosue. et dixit ei. Vere ego peccaui dño deo ist'. et sic et sic feci. Vidi enim inter spolia pallium coccineum. talentum auri. et ducentos siclos argenti. regulam quoq; auream quinquaginta siclorum. et concupiscens abstuli. et abscōdi intra cortinā tabernaculi mei. argentū quoq; fossa humo operui. Misit g iosue nunctios qui current ad tabernaculū illius. reperierunt cuncta abscondita mediē loci. et argentū simul. auferentesq; de tentorio detulerunt ea ad iosue et ad oēs filios ist'. proiecerunt; ante dñm. Tollēs itaq; iosue achar filium zare argentūq; et pallium et auream regulam. filios quoq; eius et filias. boues et asinos et oues supra. tabernaculum et cuncta supellectile. et omnis ist' cum eo duxerunt ad uallem achor. Vbi dixit iosue. quia conturbasti nos exturbet te dñs in die hac. lapidauitq; eū omnis ist'. et cuncta que illius erant igne

con sumpta sunt. congregauer quoq; sup eum
acervum magnum lapidum. qui p manet usq;
hodie. Et auersus furor dñi abeat.
Vocatumq; ē nomen loci illius vallis achor usq; hodie.
vij Dixit autē dñs ad iosue. Ne timeas neq; formi
des. Tolle tecum omnē multitudinē
pugnatorū. et consurgēs ascende mōtē hai.
Ecce tradidi in manu tua regē eius. 7 pōpulū ur
bemq; 7 terrā. facies q; urbi hai et regi eius sic
ut fecisti iericho 7 regi illius. Præda uero 7 omnia
ānālia diripietis uob. Pone insidias urbi p
tergum. Surrexerūq; iosue et omnes ꝑcussores bella
tores cum eo. ut ascenderent contra
ciuitatē. 7 electa uiginti milia uirorum fortium misit nocte. præcepitq; eis
dicens. Ponite insidias p tergum urbis. nec longe
recedatis 7 cūctis omnib; parati. Ego autē et reli
qua multitudo que mecū ē. accedemus ex aduer
so contra urbē. Cumq; exierint contra nos
sicut antea fecimus fugiemus et ꝑgā uenimus
donec ꝑsequentes auertē longius protrahāt.
putabunt enim fugere nos sicut prius. Nob
ꝭ fugientib; 7 illi sequentib; cum fugerimus d
insidiis 7 nastabimus ciuitatē. tradetq; ea dñs
dē ut in manus nras. Cumq; ceperitis succēdite
eam. sic omnia facietis ut iussi. Dimisit itaq;
eos 7 profecti sunt ad insidiandū locum sedentesq;
inter bethel 7 hai ad occidentalē plagam urbis hai.
Iosue aūt mansit illa nocte in medio populi sui.
Surgensq; diluculo. recensuit populos. 7 ascendit cū
senioribus israēl contra eos. uallatus aper
tis ꝑgnatorū. cumq; uenissent 7 ascendissent
ex aduerso ciuitatis. steterunt ad septentrionalem
plagā urbis. inter quā 7 eos uallis media erat.
Quinq; ā milia uiros elegerat. 7 posuerat i
insidiis inter bethel 7 hai ex occidentali
parte ciuitatis. Omnis uero reliquus exer
citus ad aquilonem aciem dirigebat. ita ut no
uissimi multitudinis occidentalē plagā urbis ad
spectent. Abiit ꝙ iosue nocte illa 7 stetit in
vallis medio. Quod cum uidissent rex hai festina
uit mane. 7 egressus ē cum omni exercitu ciuita
tis. Venitq; acies contra deserti. ignorans quod
ꝑfidum lateret insidie. Iosue uero 7 omnis
israēl cessit loco. fingentes metum. 7 fugien
tes ꝑ uiam solitudinis. At illi uociferantes pu
gnatores. 7 se mutuo cohortantes. ꝑsecuti sunt eos.
Cumq; recessisset a ciuitate. 7 nec unus quidē
maneret hai 7 bethel remansisset. qui non ꝑsequ
eretur israēl. sicut erupant aperta oppida relinquē
tes. dixit dñs ad iosue. Tende clipeum q ī ma
nu tua ē contra urbē hai. quia tibi tradā eam
Cumq; tetendisset clipeum contra urbem. ut
ij fecit que latebant surrexerunt consestim
7 ꝑgentes ascendere cepunt 7 succenderunt
eam. Viri autem ciuitatis qui ꝑsequebantur
iosue. respicientes et uidentes fumum urbis
ad celum usq; conscendere non potuerunt ul
tra huc illucq; diffugere. preserti ambi qui
fugam simulauerant fugam et tendebant ad solitu
dinem. contra ꝑsequentes fortissime resti
terunt. Vidensq; iosue et omnis israēl quod capta
esset ciuitas 7 fumus urbis ascenderet. reuersus ꝑ
cussit uiros hai. Siquidē 7 illi qui ceperant et
succenderant ciuitatē egressi erant urbe contra suos.
medium hostium ferme cepere. Cum ꝙ circu
dare parte undiq; cederentur. ita ut nullus de
tanta multitudine saluaretur. regē quoq; urbis
hai apprehenderunt uiuicē. 7 obtulerunt iosue.
Igitur omnibus interfectis qui israēl adeptā tenē
iij tem fuerunt ꝑsecuti et mucrone loco gladio ceci
derūt. reuersi filii israēl percusserunt ciuitatē. Erant
autē qui meo die corruerunt. uiri usq; ad
mulierē duodecim milia hominū omnes urbis
hai. Iosue ū non contraxit manum quam extul
erat ꝓtinus ꝓtendens clipeū donec interficerentur
omnes habitatores hai. Iumenta autē 7 pecora ciuita
tis diripuerunt sibi filii israēl. sicut ꝓcepit dñs io
sue. Cum succēdisset urbem. 7 fecit eam tumulū
sempiternū. Regē quoq; eius suspendit usq;
iij vesperum. 7 solis occasum. Præceptoq; et
depositum cadauer eius decrerunt proicere in
ipso introitu ciuitatis. congesto sup eum
magno acervo lapidum qui p manet usq; ī
ꝑsentē diē. Tunc edificauit iosue altare dño
iiij deo israēl in monte hebal. sicut ꝓcepit moyses
famulus dñi filiis israēl. 7 scripsit ibi deuteronomii
legis moysi. altare de lapidib; impolitis
quos ferrum non tetigit. 7 obtulit sup ea ho
locausta dño. immolauitq; pacifica victimas
7 scripsit sup lapides deuteronomii legis
moysi. quod ille digessit coram filiis israēl.
Omnis aūt ꝑ 7 omnes maiores natu ducesq;
et iudices. stabant ex utraq; parte arce ex aduer
so sacerdotum. qui portabant archam fœdis
dñi. ut ad uetus aduena 7 indigena media ex parte
uerba montis garizim. 7 media ex parte
hebal. sicut ꝓcepit moyses famulus dñi. Et
v ꝓmū quidē benedixerūt ꝑ israēl. Postq; legit omnia
uerba benedictionis 7 maledictionis. 7 cūcta
que scripta erant in libro legis uolumine. Nichil
ex his que moyses iussit reliquit pretermis
sum. Et omnia replicauit coram omni multitudine

ISRL. mulieribꝰ ac parvulis ⁊ aduenis qui mꝰ eos morabantur. XVI

VIIII Vbi audiꝰ eam reges trans iordanē qui habitabant in montanis ⁊ campestribꝰ in omnibꝰ litoribꝰ magni. hi quoq; qui habitabant iuxta libanum. ethеus. ⁊ amorreus. chananeus ⁊ ferezeus. eueus ⁊ iebuseus. congregati sunt pariter ut pugnarent contra iosue ⁊ ISRL. uno animo ac uoluntate. XVII

VII Hi qui habitabant in gabaon audientes cuncta que fecerat iosue. iericho. ⁊ hai. ⁊ callide egerunt. fecerunt sibi ꝙ dam. saccos ueteres asinis imponentes. et utres uinarios scissos atq; consutos. calceamentaq; pannosa. que ad indicium uetustatis pictacijs consuta erant. induerunt. uestimentis. panes quoq; quos portabant ob uiaticū diem erant. ⁊ mucidi a comminuti. peruenerunt ad iosue qui tunc morabatur in castris galgale. ⁊ dixerūt ei atq; omni simul ISRL. De terra longinqua uenimus. pacē uobiscū facere cupientes. ⁊ respondentes. dixit ISRL ad eos. ⁊ dixerūt. Ne forsitan in finibꝰ que nob sorte debentur habitetis. ⁊ non possimus fedus inire uobiscū. At illi ad iosue. fm quidam tm fuimus. Quibꝰ iosue. Quinam aut estis uos. et unde uenistis. ⁊ respōderunt de terra longinqua ualde uenerunt fm nomē dñi dei tui. Audiuimus enim famam potentie eius. cuncta que fecit in egypto. ⁊ duobꝰ amorreorū regibꝰ trans iordanē sehon regi esebon. ⁊ og regi basan. qui erat in astaroth. Dixerunt quoq; nob seniores. ⁊ omnes habitatores tre mee. Tollite in manibꝰ cibaria ob longissimā uiam. ⁊ occurrite eis ac dicite. Serui uri sumus. fedus inite nobcum. Hi pmes qui egressi sumus de domibꝰ nris in uiaticū diem. ut ueniremus ad uos. calidos fm pfm sumpsimus. nunc ecce sic aruit ⁊ uetustate mucida comminuta est. Vtres uini noui implemimus. nunc rupti sunt ⁊ soluti. Vestes ⁊ calceamenta quibꝰ induim̄ ⁊ que bene nitebant. ob longitudinē itineris nre uetustate fr. ⁊ pene cōsumpta. Qui suscepērunt igitur de cibariis eoꝝ. ⁊ os dñi non interrogauerunt. fedus iosue cum eis pacē. ⁊ nutu federe pollicitus est quod non occiderentur. principes quoq; multitudinis iurauerunt eis. post dies aut quā nouerunt fedus. audierunt quod in uicino habitarent. ⁊ inter eos futuri essent. mouerunt castra filii ISRL. ⁊ uenerunt ciuitates eoꝝ die tertio. Quarū hec nomina sunt. Gabaon. ⁊ caphyra. ⁊ beroth. ⁊ cariathiarim. Et non percusserunt eos. eo quod iurassent eis principes multitudinis in nomine dñi dei ISRL. ⁊ ideo nō possent eos occidere. Murmurauit itaq; omne uulgus contra principes. Cui respōderunt eis. Iuramus Iuꝝ
illis in nomine dñi dei ISRL. ⁊ ideo non possimus eos occidere. Hoc facientes eis. Relinquātur quidē ut uiuant. ne contra nos ira dei ueniat. Si pmiserimus. Sic fiat inquiunt. ut uiuāt. ut multis uiuāt multitudo ligna cedant. aquasq; comportent. Quibꝰ hoc loquentibus uocauit gabaonitas iosue. ⁊ dixit eis. Cur nos uoluistis. cum longe habitetis a nob. dicentes. pax uobiscū habitamus apud nos. cum medio nr sitis. Itaq; sub maledictione eritis. ⁊ non deficiet de stirpe ura ligna cedens. aquasq; comportans. in domum dei mei. Cui respondentes. Nunciatum est nob fmo tuus quod pmiserit. deus dñs tuus moysi famulo suo. ut traderet nob omnem terram. ⁊ disperderet cunctos habitatores eius. Timuimus igitur ualde. ⁊ pauimus animis nris. unde tempore cōpulsi ⁊ hoc consilium iniimus. Nunc autē in manibus tuis sumus. quod tibi bonū ⁊ rectū uidetur fac nobis. sicut ꝙ iosue ut dixit. ⁊ liberauit eos de manibꝰ filioꝝ ISRL. ut non occiderentur. Tertio itaq; mense die ex eo in quo fedus cum ipsis et altaris dñi cedentes ligna et aquā comportantes usq; impleto tpe. inuenerunt quem deus elegisset. Qui cum audisset. adonisedech rex XVIII X
Q Ierim. quod fecisset iosue hai. et sub interitu eam. sicut enim fecerat iericho et regi eius. sic fecit hai regi eius. ⁊ quod transfugissent gabaonite ad ISRL. ⁊ cum eo fœdera pacis inissent. Vrbs enim magna erat gabaon. ⁊ una regalium ciuitatum. ⁊ maior opere hai. omnesq; bellatores eius fortissimi. Misit ꝙ adonisedech rex ierim ad oam. regem hebron. ⁊ ad phuram regem ierimoth. ad japhie quoq; regē lachis. ⁊ ad dabir regē eglon dicēs. Ascendite ad me. ⁊ ferte pōsidium ne expugnem gabaon. quare transfugerit ad iosue ⁊ filios ISRL. Congregati igitur ascenderunt quinq; reges amorreoꝝ. rex ierim. rex hebron. rex ierimoth. rex lachis. rex eglon simul cum cunctis suis ⁊ castra metati sunt ad gabaon oppugnantes eam. Illi uero gabaonite nūcios miserunt ad iosue qui tūc morabatur in castris apud galgalam. ⁊ dixerunt ei. Ne remittas manus tuas a subditis seruis tuis. Ascende cito ⁊ libera nos. ⁊ pōsidium. Conuenerunt enim aduersus nos omnes reges amorreoꝝ. qui habitant in montibus. Ascenditq; iosue de galgalis et omnis exercitus bellatorū cum eo. uir fortissimi. XIX
Dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas eos. in manus

enim tuas tradidi illos. nullus tibi erit resi
stere potñ. Jerunt itaq; iosue sup eos repente
tota nocte de galgalis. et contriti sunt
ab dño africe usq; ad gazam. Cumq; plaga magna
in gabaon. ac persequens p viam ascensus be
thoron. percussit usq; ad azecha. et maceda. Cumq;
fugerent filii isrl. et essent in descensu bethoron.
dñs misit sup eos lapides magnos de celo usq;
adazecha. et mortui sunt multo plures lapidib;
quos occidunt filii isrl quam gladio percussant filii isrl.
Tunc locutus est iosue dño. die qua tradidit a
morreum in manibus filiorum isrl. Dixitq; coram
eis. Sol contra gabaon ne moueris. et luna con
tra vallem ahalon. Steteruntq; sol et luna. donec
ultiscerentur se gens de inimicis suis. Nonne
scriptum est hec in libro iasor. Stetit itaq; sol
in medio celi. et non festinauit occumbere. spatio
unius diei. Non fuit ante eum neq; post tam longi dies. obe
diente dño voci hominis. et pugnante pro isrl.
Reuersusq; est iosue cum omni isrl in castra galga
le. fugerunt enim quinq; reges et se absconde
runt in spelunca urbis maceda. Nunciatumq; est iosue
quod inuenti essent quinq; reges latentes in spelun
ca urbis maceda. Cui precepit iosue et ait. Volume
na ingentia ad hos speluncę. et ponite uiros in
custodiam qui claudos custodiant. Vos autem noli
te stare. sed sequimini hostes. et cedentes eos
fugientium cedite. nec dimittatis eos urbium
suarum intrare portas. quas tradidit dñs deus in
manus uras. Cesso igitur a cede plaga
magna. et usq; ad internecionem pene consump
ti. hi qui intrare potuerunt. munitas
ciuitates intrauerunt. Reuersusq; est omnis exercitus
iosue in macedam ad eum erant castra. Cum eo et
tegro numero. nullusq; contra filios isrl mu
tire ausus est. Precepitq; iosue dicens. Aperite
ostium speluncę et producite ad me quinq; reges q
me latitant. fecerunt imperium. et eduxerunt ad eum quinq; re
ges de spelunca. regem ierlim. regem ebron.
regem ierimoth. regem lachis. regem eglon.
Cumq; educti essent ad eum. dixerunt omnes ui
ri isrl. et ait ad principes exercitus qui secum e
rant. Ite et ponite pedes super colla regum istorum.
Qui cum perrexissent. et subiecissent pedibus colla eo
rum. rursum ait ad eos. Nolite timere. nec
paueatis. confortamini et estote robusti. Sic enim
faciet dñs cunctis hostibus meis. aduersum quos
dimicatis. Percussitq; iosue et interfecit eos. atq;
suspendit super quinq; stipites. fueruntq; suspe
si usq; ad uesperum. Cumq; occumberet sol precepit io
sue. ut deponerent eos de patibulis. Quos de
positos proiecerunt in speluncam in qua latu
erant et posuerunt super os eius saxa ingentia
que perdurant usq; in presentem diem. Eodem die ma
cedam quoq; cepit iosue et percussit more gladii
Regem quoq; illius interfecit et omnes habitato
res eius. non dimisit ibi reliquias saluum primas
reliquias. sicut fecerat regi macede. sicut fecerat re
gi iericho. Transiit cum omni isrl de macede in lebna. et pugnabat contra eam. quam tra
didit dñs cum rege suo in manu isrl. Percussitq;
urbem more gladii. et omnes animas eius non
dimisit ibi reliquias. sed fecerunt
regi lebna. sicut fecerunt regi iericho. De lebna
transiit cum omni isrl in lachis. et castra
metata circa eam pugnabat contra eam. Tradidit
dñs lachis in manu isrl. et cepit eam die alte
raq; percussit eam more gladii. omnesq; animam q
fuerat in ea. sicut fecerat lebna. Eo tpe ascendit
horam rex gazer ut auxiliaretur lachis. quę
percussit iosue cum omni populo eius usq; ad in
ternecionem. Transiitq; de lachis in eglon. et cir
dedit atq; expugnauit eam eadem die. Percussitq;
more gladii omnes animas que erant in ea
cuncta omnia que fecerat lachis. Ascendit quoq; et
omnis isrl de eglon in hebron. et pugnauit contra eam.
cepitq; et percussit more gladii regem quoq; eius
et omnia oppida regionis illius interfectis ab
animas que in ea fuerant. quemadmodum fecerat eglon. Non reliquit
in ea animam ullam. reliquias. sicut fecerat eglon. sic
fecit et debron. cuncta q in ea reperit. consumęs
gladio. Inde reuersus uenerunt. cepit eam atq; ca
pitam. Regem quoq; eius et omnia pertinen
tia oppida percussit more gladii. Non dimisit in ea
animam ullam reliquias. sicut fecerat ebron et lebna et
regibus earum. sic fecit dabyr et regi illius. Percussit
itaq; iosue omnem terram montanam et me
ridianam. atq; campestrem. et asedoth cum regibus
suis. Non dimisit in ea animam ullam reliquias sed
omne quod spirare potuit interfecit. sicut precepit
dñs deus isrl. A cades barne usq; gazam. omnem
terram gosen usq; gabaon. universos reges et
regiones eorum uno cepit impetu atq; uastauit.
Dñs enim deus isrl pugnabat pro eo. Reuersusq;
est cum omni isrl ad castra galgalam.
Que cum audisset iabin rex asor misit ad iobab
regem madon. et ad regem semeron. atq; ad regem
achsaph. ad reges quoq; aquilonis qui habitant
in montanis et in planicie contra meridiem
cenereth. in campestribus quoq; et in regionibus
dor ex parte maris. chananeum ex oriente et occi

ceuite. ⁊ amorreum atq; cheum. ac ferezeum. ⁊ iebuseum in montanis. euceum quoq; qui habitat ad radices hermon. in terra masphe. egressiq; sunt omnes cum turmis suis ꝓ͡s multus nimis. sicut harena que ē in littore maris. equi quoq; ⁊ currus in mensē multitudīs. cōmenerūt q; omnes reges isti in unum ad aquas meron. ut pugnarent contra isr̄l. Dixitq; dominus ad iosue. Ne timeas eos. Cras enim hac eadē hora. ego tradam omnes istos interfectos in conspectu isr̄l. equos eorū subneruabis. et currus igne combures. Venitq; iosue omnisq; exercitus cum eo ad uersus illos ad aquas meron subito. ⁊ irruerūt super eos. Tradidit q; illos dñs in manus isr̄l. q; percusserunt eos ⁊ ꝑsecuti sunt usq; ad sidonem magnam ⁊ ad aquas masserephoth. campūq; masphe. qui ē ad orientalem illius partē. Percussitq; eos sicut ipse. omnes. ut nullas cuinerent ex eis reliquias. fecitq; sicut locutus dñs. equos eorū subnerauit. currusq; combussit. Reuersusq; statim cepit asor. ⁊ regem eius percussit gladio. Asor enim antiquitus erat omnia regna hec principatū tenebat. Percussitq; omnes animas que ibidem inuenerant. non derelicta ex eis ulla reliquias si usq; ad interneciōem interfecta sunt. Ipsamq; urbem exussit incendio. ⁊ omnes ciuitates regis eius cepit. percussit atq; deleuit. sicut precepit dñs moysi famulus dñi. ita q; urbibus que erant insolide. ⁊ non tumulos suos. Cepitq; israhel unam tantum asor nunquissimam flamma consumpsit. Omnes quoq; ciuitates urbium ac uniuersa diuisarum sibi filii isr̄l. cuncta hostibz̄ mactatis. sicut precepit dñs moyses iosue. et ille uniuersa cōplenit. Non ꝑtit de omnibus mandatis. ne unum quidē uerbum quod iusserat dñs moysi. Cepit itaq; iosue omnem terram. montanā ⁊ meridianam. terramq; gosen ⁊ planiciem. occidentalē plagā montis isr̄l ⁊ campestria eius. ⁊ partem montis que ascendit seyr. usq; baalgad. p planiciē libani subter montē hermō. Omnes reges eorū cepit. percussit. occidit. Multo tpe pugnauit iosue contra reges istos. Non fuit ciuitas que se tradere filiis isr̄l. ꝑter euceum qui habitabat gabaō. omnes bellando ceperūt. Dñi enim sententia fuerat ut induraretur corda eorū et pugnarent cōtra isr̄l. ⁊ caderent ⁊ non misererentur ullam clementiā. ac pereunt sicut ꝑcepit dñs moysi. Ingressus ille ne tur iosue ⁊ interfecit enachim de montanis ebron. ⁊ dabir. ⁊ anab. ⁊ de omni monte iuda ⁊ isr̄l. urbesq; eorū deleuit. Non reliquit ullū de stirpe enachim nisi filios usq; abisq; cinctatis gaza ⁊ geth. ⁊ azoto in quibus solus relicti sunt.

solus reliqui sunt. Cepit q; iosue omnem terram illam tribuens eam israhel. sicut locutus ē dñs ad moysen. et tradidit eam possessionem filiis isr̄l. secundū ꝑtes ⁊ tribus suas. quietumq; terra a ꝑlio. XX XIJ

Hi sunt reges quos percusserunt filii isr̄l. et possederunt terram eorū trans iordanem ad solis ortum. a torrente arnon usq; ad montem hermon. ⁊ omnē orientalem plagam que respicit solitudinē. Seorsum amorreorum qui habitauit meselon dūtaxat ⁊ abaurer. quecita ē super riuum torrentis arnon. et medie partis uallis dimidiū galaad usq; ad torrentē iaboch. qui ē finis filiorū amon. ⁊ aseloth deserte usq; ad mare cenereth contra orientalem plagam. ⁊ usq; ad mare deserti quod ē salsissimū ad orientalem plagam. ꝑ uiam que ducit bethsemoth. ⁊ abasithali ꝑ que sub iacet absedoth. phasga. finibus eg regis. brisan de reliquiis titanum. qui habitauit in astaroth et in edrahi. et dñatus ē in monte hermon. ⁊ in salachu. atq; in omnibus basan. usq; ad finem gessuri et machati. ⁊ dimidie partis galaad. finium seon regis esebon. XXIJ.

Moyses famulus dñi. ⁊ filii isr̄l percusserunt eos. tradidit q; eam eis moyses ꝑpetuam hereditatem rubenitis ⁊ gadditis et dimidie tribui manasse.

Hi sunt reges terre quos percussit iosue et filii isr̄l trans iordanem occidentalem plagā. ab algad q; cāpi libani. usq; ad montē eruis qui ascendit. ⁊ seyr. Tradiditq; eam iosue ꝑpetualiter tribubus isr̄l singulis ꝑtes suas. tam in montanis quam in planis atq; campestribz̄. in asedoth ⁊ bethsimothe ac meridie. hethei sunt ⁊ amorreus. chananeus ⁊ ferezeus. euceus. ⁊ iebuseus. Rex iericho. unus. Rex hai. que ē ex latere bethel. unus. Rex ierimoth. unus. Rex ebron. unus. Rex ierimoth. unus. Rex lachis. unus. Rex eglon. unus. Rex gazer. unus. Rex debir. unus. Rex gader. unus. Rex herma. unus. Rex hered. unus. Rex lebna. unus. Rex odollam. unus. Rex maceda. unus. Rex bethel. unus. Rex taphua. unus. Rex afer. unus. Rex asoch. unus. Rex saron. unus. Rex madon. unus. Rex asor. unus. Rex semeron. unus. Rex achsaph. unus. Rex thanach. unus. Rex mageddo. unus. Rex cedes. unus. Rex iachanā. unus. carmeli. unus. Rex dor ⁊ plumose dor. unus. Rex gentium galgal. unus. Rex thersa. unus. Omnes reges triginta et unus. XXVII

Iosue senex ꝑ uetatis erans erat. ⁊ dixit dñs ad eum. Senuisti et ingressus es. et multa ualdē terra ē. que nec dum ē sorte diuisa. omnis videlicet galilea philistim. ⁊ universa gessuri a fin

uo turbio qui irrigat egyptum usq; ad finem
aquilonis contra aquilonem. tra chanaan que
tenuerunt reguli & phylistiim diuidentur. ga
zeo. azotes. ascalonites. geteos. & accharo
tas. ad meridiem finit' cuncta uero. omnis ter
ra chanaam & maara sydonios usq; ad fecca. et
finines amorrei cuncta confina. libanq; quic
regio contra orientem ab aalgad. sub monte
hermon. donec ingrediaris emath. omnium qui
habitant in monte. a libano usq; aquas. mas
rephoth. omnisq; sydonij. ego sum qui delebo eos
a facie filiorum israel. uenias ergo in partem hereditatis
tue. sicut precepi tibi. et nunc diuide eam in
possessionem. nouem tribubus. & dimidie tribui
manasse. cum qua ruben. et gad possederunt
eam. quam tradidit eis moyses famulus dei
trans iordanem orientalem plagam. sicut
dedit eis dominus adorientalem plagam.
alumer que est in ripa torrentis arnon. et
ciuitas que est in medio torrentis. & omnis campestris regio usq;
dibon. & omnes ciuitates seon regis amorrei q
regnauit in esebon. usq; ad fines filiorum am
mon. & galaad. ac finium gessim. & maa
thi. omnemq; montem hermon. et uniuersam
basan. usq; salecha. omne regnum og in basan.
qui regnauit in astaroth. & edrai que fuit de
reliquiis raphaym. percussitq; eos moyses atq;
delecuit. Noluerunt autem dispicere filii israel gessim
& machati. & habitauerunt in medio israel. usq; in
presentem diem. tribui autem leui non dedit pos
sessionem. sicut locutus est ei dominus deus israel. ipse
quoque diuidat eos sicut locutus est illi. Dedit
igitur moyses possessionem tribui filiorum ruben. iux
ta cognationes suas. fuitq; finis eorum ab
aroer que est in ripa torrentis arnon. & ci
uitate que est in medio torrentis media uniuersam pla
nitiem. que dicit medaba. & esebon. ameoru
meos eius. qui fuit in campestribus. dibon
quoque & iamoth. baal. & domum baalmon.
iessa. & cedimoth. & mephaeth. cariathaym
& sebama. & sarethasar. in monte ex uallis
beth phegor. & asedoth phasga. et bethsimoth.
omnes urbes campestres. omniaq; regna
seon. regis amorrei. qui regnauit in esebon.
que percussit moyses cum principibus ma
dian. eui. & recem. & sur. & ur. & thare.
duces seon habitatores eius. et balaam filium
beor ariolum occiderunt filii israel. gladio.
cum ceteris interfectis. factusq; est finis filio
rum ruben. iordanis finitimus. hec possessio ru
benitarum. per cognationes suas urbium et u
illarum. Deditq; moyses tribui gad & filiis

eius. per cognationes suas. possessionem cuius hec
est finibus iazer. & omnes ciuitates
galaad. dimidiumq; partem terre filiorum am
mon usq; aroer. que est contra rabath. et
abelsetim usq; ramoth. maspha. et bethanim
& manaim. usq; ad finem debir. & malle
quoq; bethuram. et bethnemra & socchoth. et
saphon. reliquam partem regni seon regis
esebon. Jordanis quoq; terminus finis est. usq; ad
extremam partem maris cenereth. trans ior
danem orientalem plagam. hec est possessio fi
liorum gad per familias suas. ciuitates et ville
earum. Decima & dimidia tribui manasse fi
liis eius per cognationes suas possessionem
accepit hec principium est. Amanaym omnia
basan. & omnia regna og regis basan. omnes
uicos iayr qui sunt in basan sexaginta opida.
& dimidia partem galaad. astaroth. & edrai
urbes regni og. in basan. filiis machyr. filii
manasse. dimidie parti filiorum machyr iux
ta cognationes suas. Hanc possessionem dimisit
moyses in campestribus moab. trans iordanem
contra iericho. orientalem plagam. tribui
autem leui non dedit possessionem. quoniam
ipse est possessio eius. ut locutus est
illi. Hec est quod possederunt filii israel in terra xliij.
chanaan. quam dederunt eis eleazar sacerdos
& iosue filius nun. & principes familiarum p
tribus israel. sorte omnia diuidentes sicut pre
cepit dominus in manu moysi. nouem tribubus et di
midie tribui. Duabus enim tribubus & dimi
die dederat moyses trans iordanem possessionem.
absq; leuitis qui nichil inter accepere inter
ipsos. sed ciuitates habitandas. & suburbana earum
filiis ioseph. in duas diuisi tribus manasse & ephraym.
Hec accepere leuite aliam inter partem ci
uitates ad habitandum. & suburbana earum ad ale
nda animalia & pecora sua. Sicut precepit dominus
moysi. ita fecerunt filii israel. & diuiserunt ui
cos sue xxxiij.
ad iosue in galgala. locutusque est ad eum caleph
filius iephone cenezeus. Nosti quod locutus
sit dominus ad moysen hominem dei de me
& de te. in cades barne. Quadragesimo anno
eram. quando me misit moyses famulus
dei de cades barne ut considerarem terram.
renunciauique ei quod michi uerum uidebatur.
fratres autem mei qui ascenderant mecum dissol
uerunt cor populi. & michilominus ego secutus
sum dominum deum meum. Iuravitq; moyses in
illo die dicens. Terram quam calcauit pes tuus erit

possessio tua. & filiæ tuæ insempiternum. quia secutus es omnia ꝯ me. Concessit ei dñs ut
michi fieret pollicitus est usq; in præsentem diem.
Quadraginta & quinq; anni fuerunt ex quo locutus est dñs verbum istud ad moysen. quando am
bulabat israhel p solitudinem. hodie octoginta
quinq; annorum sum. sic valens ut eo tempore
fui quando ad explorandum missus sum. Illius
tunc fortitudo tecum usq; hodie p̃seuerat. tam
ad bellandum quam ad gradiendum. Da ergo mihi
montem istum quem pollicitus est dñs te quoq;
audiente. in quo enachym fuere et urbes ma
gne atq; munite. si forte sit dñs mecum et p
meum delere eos sicut promisit michi. benedixit
ei iosue et tradidit ebron in possessionem. atq;
ex eo fuit ebron caleph filio iephone cenezeo usq;
in præsentem diem. quia secutus est dñm deum israhel.
Nomen ebron antea vocabatur cariatharbe. A
dam magnus ibi inter enachym situs est. Et
cessauit bellum a terra. XXum.
Sortes autem filiorum iuda per cognationes suas. ter
minus. A finibus edom desertum sin contra meridiem.
& usq; ad extremam partem australis plagie. Ter
minus eius a summitate maris salsissimi. & a
lingua ejus que respicit meridiem. egrediens contra
ascensum scorpionis & p transit in syna. ascendit
meridie usq; ad cades barne & p venit in esron. ascendens ad
adar. & circuens clamaa. atq; inde p transiit
in asemona. & p veniens ad torrentem egypti. et
finit finis eius mare magnum. hic erit
finis meridiane plagie. Ab aquilone vero erit
terminus mare salsissimum usq; ad extremam
jordanis & ea que respicit aquilonem. ab
qua mare usq; ad extremum jordanis fluminis. Ascen
dit quoq; finis in terchugla. & transit ab aquilone
ad bethetala. ascendens ad lapidem. brem filii ruben.
& tendens usq; ad finitimos debera de valle achor
contra aquilonem respiciens galgala que est
ex adverso ascensionis adommin. australis parte
torrentis. transitq; aquas que vocantur fons sol.
& exeunt extra eius ad fontem rogel. ascendit p
convallem filii ennon ex latere iebusei ad meri
diem. hec est sors. & ingressus angelus ad imagi nationis,
que est contra ge ennon ad occidentem in summi
tate montis raphaym contra aquilonem. p vallis
filii ennon montis usq; ad fontem aque nepto
ha. & p venit usq; ad montes montis ephron.
vocatumq; tribala que & cariathiarim. id
est urbes silvarum. & circuit de tribala contra occi
dentem. usq; ad montem seyr. transitq; latera
montis thaam. & p venit contra aquilonem in
chesalon. & descendit in bethsames. transitq; thamnatha.
& p venit contra aquilonem partem accaron exterio
rem. & respiciens sechrona et transit montem baala. & p
veniens in iabnehel. et maris magni contra ex
tremum fines conclusionis. Hii sunt termini filio
rum iuda per cognationes suas. Caleph & filio iephone dedit partem in medio filio
rum iuda sicut præcepit ei dñs. cariatharbe patris anach
ipsa est ebron. de qua exierunt caleph atque filios enach.
sisai. & thaman. et tholmai. de stirpe enach. Atq;
inde conscendens venit ad habitatores dabir. q pri
us vocabatur cariath sepher id est civitas litte
rarum. Dixitq; caleph. Qui percusserit cariath sepher. et
ceperit eam. dabo illi achsam filiam meam uxorem.
Cepitq; eam othoniel filius cenez frater caleph in
uxorem. deditq; ei achsam filiam suam uxorem. Que
cum præcederet simul. suasit ut peteret a pa
tre suo agrum. Suspiravit ut sederet in asino. Cui
caleph. Quo habes inquit. At illa respondit. Da
mihi benedictionem. Terram australem dedisti mihi. Junge & irriguam. Dedit
itaq; ei caleph irriguum superius & inferius. Hec est
possessio tribus filiorum iuda per cognationes suas.
Erunt autem civitates ab extremis partibus filio
rum iuda. juxta fines edom. australes cabsahel. &
eder. & iagur. & cina. et dimona. & arada. et cedes.
et asor. & ithan. ziph. et thelem. baloth. et
asorsual. et sarioth. et hom hec est asor. ammi
sadae & molada. & asargadda. & asmon. bethphelech. & asersual. & bersabee. et hasiothia. ba
la et hum. et sem. & ithnolad. & cesil. et arma
sicelag. et madamena. & sensenna. et lebaoth. &
selim. & en remmon. omnes civitates. & villa
nouem. & ville earum. In campestribus vero esthaol.
& sarea. et asena. & zanoe. & engannim
taffua. et enaim. et iethmoth. adullam. soc
cho. & azeca. & saaraim. adithaim. & gedera. et
gederothaim. et gedera. & gederotha. urbes
quindecim & ville earum. Sanan & adasa. et
magdalgad. & dilean. & maspha. & iocthel. Lachis.
& bascath. & eglon. & chebbon. et leemas. et
chethlis. & gaderoth. bethdagon. & naema. et
macceda. civitates sedecim & ville earum. Lab
bana et ether. & asan. iphta. & esna. & nesib.
cella. & achzib. & maresa. civitates nouem &
ville earum. Accharon. cum vicis & villulis eius.
ab accharon usq; ad mare. omnia que sunt
adasdod & vicibus eius. Azotus cum vicis & vil
lulis suis. gaza cum vicis & villulis suis usq;
ad torrentem egypti. & mare magnum finisq;
eius. & in monte samyr. & iether. & socho.

ɔ edema. ɔ iaah semma. hec ē dabir anab. ɔ est
hemo. ɔ amm gosen. ɔ olon. ɔ gilo. ciuitates un
decim et ville eay. Arab ɔ duma. et esem ciuī.
et beth tappua. ɔ afeca. ammatha. et cariatharbe
hec ē ebron. ɔ sion. ciuitates decem. et ville eay.
gaon et ebermel. ɔ cæ. ɔ iobe. ɔ iezrahel. ɔ inca
dam. ɔ ganoch. ad hayim. gebua. ɔ thamna. ciui
tates decē. ɔ ville eay. Aiul. ɔ hebbur. et gedor. ma
reth. ɔ beth thanoth. et elthechen. ciuitates ser
ɔ ville eay. Cariathbaal. hec ē cariathiarim.
urb filiay. ɔ arebba. ciuitates due et ville
earum. Iudes ro. bethsamam. et mecdm. et sca
ca. anepsam. et ciuitates salis. et engaddi. ciui
tates ser ɔ ville eay. Iebuseum aut hitauorē
ierlin ño preuerūt filii iuda delere. habitauit
Tuerlin q iebuseus cum filiis iesr. ɔ iuda. usq; in psen
XVI dem diem. Cecidit quoq; sors filioz ioseph. ab
iordane contra iericho. ɔ aquas eius ab oriente
solitudo. q ascēdit de iericho ad montana bethel.
et egreditur de bethel luzam. transitq; finiū
archiatarooth. ɔ descēdit adcoccarotē. inde ta finī
num. ɔ fleti. usq; ad finios bethoron. inferioꝛ
et gazer. finiuntq; regiōes eius mari magno.
possederunq; filii ioseph manasse ɔ effraym. et
facta ē finīus filioz effraym p cognationes
suas. ɔ possessio eoz contra orientē. atharoth. ad
dar. usq; bethoron. superiorē. egrediturq; confi
nia maris. Que metiūt hc. uero aquilonem re
spiunt. et exeunt finios contra orientē michana
athsilo. ɔ p transit aborientē iance. descēditq;
de iance maratharoth. ɔ noarath. ɔ p uenit ad
iericho. ɔ egreditur ad iordanē de taffua. p tra
sitq; contra mare. meridie aruonenti. fruntq;
egressus eius in mare salsissimū. Hec ē possessio
filioz effraym p familias suas. urbes q̄ se pa
rate sunt filiis effraym in medio possessiois
filioz. ihsē. manasse. et ville eay. Et non eiē
fecerunt filii effraym chananeum qui ha
bitat in gazer. habitauitq; chananeus in medio
XVII effraym. usq; in diem hanc tributarius. Cecidit
autē sors tribui manasse. ipse ē enim primo
genitus ioseph. machyr. primo genito manas
se patri galaad qui fuit uir pugnator. habuitq;
possessiōem galaad ɔ basan. et ceteris filioz
manasse iuxta familias suas. filiis abiezer.
et filiis elech. ɔ filiis hesriel. ɔ filiis sechē.
filiis epher. et filiis semida. Isti sunt filii
manasse. filii ioseph. mares p cognationes suas.
Salphaat uero filio epher filii galaad. filii
machyr. filii manasse. non erant filii ꝛ sole
filie. quaꝝ ista sunt nomina. Maala. ɔ noa.
ɔ egla. ɔ melcha. ɔ thersa. Venerunq; in con
spectu eleazar sacerdotis. ɔ iosue filii nun. et
principum dicentes. Dño iussit p manum mo
ysi. ut daretur nob possessio in medio fratꝝ
Deditq; eis iuxta imperium dñi possessiōem ī
medio fratꝝ patris eay. Et ceciderunt funiculi
manasse decem absq; ter galaad. ɔ basan trans
iordanē filie enim manasse possederunt heredi
tatem in medio filioz eius. Terra aut galaad
cessit reliquis filiis manasse. qui reliqui erāt.
fuitq; finius manasse. a bassēr. usq; in methsut
que respicit siechē. et egreditur ad dexteram. iux
ta habitatores fontis taffue. Ter enim possessiō
manasse cessit ter taffue que ē iuxta finios
manasse filioz effraym. Descenditq; finius
nalus aquilonem in meridiē torrentē cui
turum effraym que in medio sunt urbium
manasse. Terminus manasse ab aquilone
torrentis. et exitus eius pgit ad mare. ter ter
absq; hac parte possessio effraym. ɔ ab aquilone
manasse. et in ipso claudat mare. et coniun
gantur sibi in tribu aser ab aquilone. et in tribu
isachar ab oriente. fuitq; hereditas manasse
in tribu aser ɔ manasse ɔ in aser. bethsan et in
colis eius. et iebla cum in colis suis ɔ habitato
res dor cum oppidis suis. habitatores quoq; endo
ri cum in colis suis. similiq; habitatores thanach
cum in colis suis. ɔ habitatores mageddo cum
in colis suis. ter tria pars urbis nophet. Nec po
tuerunt filii manasse has subuertere ciuitates.
sed cepit chananeus habitare in terra ista. Postquā
aut conualuerunt filii isr. subiecerunt eis cha
naneos ɔ fecerunt ē tributarios. nec interfecer
eos. XX IIII.

Cessitq; sors filii ioseph ad iosue atq; duxerūt.
Quare dedisti michi possessiōem sortis ɔ fun
culi unius. cum sim tante multitudinis. et
benedixit michi dñs. Ad quos iosue ait. Si
pls multus es. ascende in siluam. ɔ succide ī
spacia terre ferezei ɔ raphaym. quia angusta ē
ī possessio montis effraym. Et ui respuerunt
filii ioseph. Non sufficimus ad montana conscē
dere. cum ferreis curribus utantur chananei
qui habitant in terra campestri. maxia sue sunt
bethsan cum uicinis suis. ɔ iezrahel media
possidens uallem. Dixitq; iosue ad domum
ioseph. effraym ɔ manasse. pls multus es.
ɔ magne fortitudinis. non habebis sortē unā.
sed transibis ad montē ɔ succides tibi atq; purga
bis ad libitum spacia ɔ pōes ultra. pellere eni
subiugis chananeum qui duas ferreas habet aut

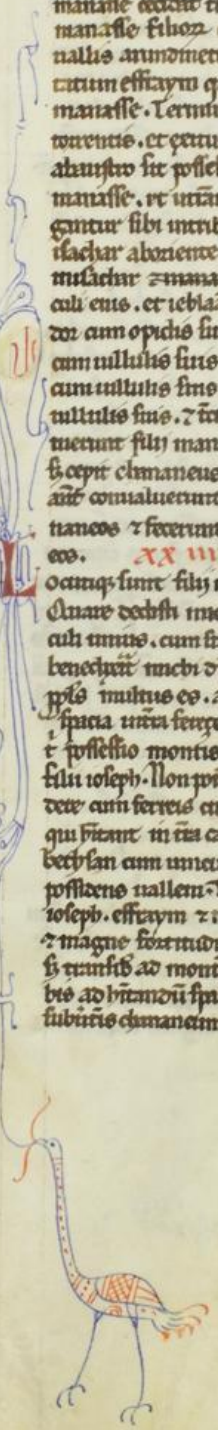

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

xviij

rēe fortissimum. XXV

Congregatiq; sunt omnes filii israhel in silo. ibiq; fixerunt tabernaculum testimonij. et sunt eis tm subiecta. Remanserant autem filiorum israhel septem tribus que necdum acceperunt possessiones suas. Ad quos ioshue ait. Usq; quo manetis i quauia et non intratis ad possidendam eam quam dominus deus patrum uestrorum dedit uobis. Eligite de singulis tribubus tres uiros. ut mittam eos et perlustrent ac describant eam. et describant eam iuxta numerum unus quisq; uicinitatibus. referantq; ad me quod descripserint. Dividue uobis eam in septem partes. Juda stet in finibus suis ab australi plaga. et domus ioseph ab aquilone. Vos autem inter hos eam in septem partes describite. et huc uenietis ad me. ut coram deo deo uestro mittam uobis hic sortem. qua non est inter uos leuita. sacerdotium enim dñi est eorum hereditas. Gad autem et ruben et dimidia tribus manasse iam acceperat possessiones suas. eam iordanis adorientalem plagam. quas dedit eis moyses famulus dñi Cumq; surrexissent uiri. XXVI ut perarent ad describendam eam. precepit eis ioshue dicens. Commute eam ac describite eam et reuertimini ad me. hic coram deo deo nostro mittam uobis sortes. itaq; pereuntes eam in septem partes dividunt stilo uel uno uolumine. Positisq; sunt ad ioshue in castra silo. Qui iniit sortes coram deo deo nostro dividitq; eam filiis israhel in septem partes. Et assedit sors prima filiorum beniamin per familias suas. ut possiderent eam inter filios iuda et filios ioseph. fuitq; terminus eorum contra aquilonem. ab oriente autem pergens ut in latus iericho ad septentrionalem plagam et in montana contendit ad occidentem. finisq; eius uersus desertum bethauen. inde pertransiens uersus luzam ad meridiem. ipsa est bethel descendit; ataroth addar. in monte qui est ad meridiem bethoron inferioris. et inclinatur contra mare ad montes qui respiciunt bethoron contra africum finisq; eius terminus est cariathbaal que uocatur cariathiarim. urbs filiorum iuda. Hec est plaga contra mare occidentem. Ad meridiem autem ex parte cariathiarim. egreditur finis ad mare et pertransit usq; ad fontem aquarum nephtoa. descendit; in partem montis qui respicit uallem filiorum ennom et est contra septentrionalem plagam in extrema parte uallis raphaym. descendit; gehennom ad latus iebusei ad austrum. et pergit ad bethsames. transiens ad aquilonem et egreditur ad enselmon. ibi fontes solis. et pertransit usq; ad tumulos qui sunt ex regione ascensus adommin. descendit; adabenboen ibi lapidem boen. filii ruben. et pertransit ex latere aquilonis ad campestria. descendit; in planitiem et perget contra aquilonem bethagla. finisq; eius est contra lingua maris salsissimi ab aquilone in fine iordanis ad australem plagam que est in fine iordanis adonemeto. Hec est possessio filiorum beniamin per finis suos et cognationes suas. fuitq; terminus eius ab iericho et bethagla. et uallis casis. betharaba et samaraim. et bethel et auim. et aspharu. et ophni. et gaba. ciuitates duodecim et ville earum. Gabaon. et rama. et beroth. et mespha. et capharna. et amosa. et recem. iarapel. et tharala. et sela. et eleph. et iebus que est iherusalem. et gabaath. et cariath. ciuitates quatuordecim et ville earum. Hec est hereditas filiorum beniamin iuxta familias suas. Et egressa est sors secunda filiorum symeon per cognationes suas. fuitq; hereditas earum in medio possessionis filiorum iuda bersabee. et molada et asersuabala. et asem. et tholath. et bethul et arma. et siceleg. et beth. et marchaboth. et asersusim. et bethlebaoth. et saruen. ciuitates quindecim et ville earum. Ain et remon. et ether. et asan. ciuitates quatuor et ville earum. Omnis ambitus per circuitum urbium istarum. usq; ad balath. beramoth contra australem plagam. Hec est hereditas filiorum symeon iuxta cognationes suas in medio funiculo. et possessio filiorum iuda. quia maior erat. iuxta possessionem filii symeon in medio hereditatis eorum. Cecidit sors quarta filiorum zabulon per cognationes suas. Et fuerunt finis possessionis eorum usq; sarith. Ascenditq; de mari et medula et pertingit ad debbaseth. usq; ad torrentem qui est contra iecoma et reuertit de sarith contra orientem in finem ceseleth thabor et egreditur adabarech ascendit; contra iafie. et inde pertransit ad orientalem plagam gethefer et thacasin. et egreditur in remmon amphar et noa. et curuatur ad aquilonem et nathon Sunt; egressus eius uallis iephthael et ebedet. et nehelal. et semron. et idala. et bethlehem. ciuitates duodecim et ville earum. Hec est hereditas filiorum zabulon per cognationes suas. urbes et uiculi earum. Vsquequo egressa est sors quarta per cognationes suas. fuitq; eius hereditas issachar. et casaloth. et sunem. et aphara ym. seon et naarath. et rabbith. et ophon.

abel. et rameth. et engannu. et enadda. et bethfales. et puenit terminus eius usq; thabor. et sesima. et bethsemes. Et rumpit exitus eius iordanis. ciuitates sedecim et ville earu. Hec est possessio filioru aser pognationes suas. urbes et uiculi earu. Cecidit sors quinta tribu filiorum aser pognationes suas. Fuitq; terminus earu alechat. et acli. et bethen. et axab. et elmelech. et amaad. et messal. et puenit usq; carmelum maris. et ficelabunath. ac reuertitur orientem bethdagon. et pertransit usq; zabulon et uallem iephthael. contra aquilonem in bethemech. et neibel. egreditumq; ad leuam chabul. et achram. et hoob et ammon et thana ne usq; ad sydonem magnam. reuertitur; in rama usq; ad ciuitate munitissima tyrum. et usq; osa. Eruntq; exitus eius in mare de finiculo aczibu. et amma. et afec. et hoob. ciuitates uiginti due et ville earu. Hec est possessio filioru aser pognationes suas. urbes et uiculi earu. filioru neptalim sexta pars cecidit primatus suas. et cepit terminus de helef. et elon. et sananym. et adami que est necheb. et iebnahel. usq; lecum. et egressus eius usq; ad iordanem. Reuertitur; terminus contra occidentem in azmoth thabor. atq; inde egreditur in uecca. et pertransit in zabulon. contra meridiem. et in aser contra occidentem et in iuda. ad iordanem contra orientem solis. ciuitates munitissime asedim. serech. ammath. et neath. genereth. et edama. et arama. safed. et cedes. et hedrai. nafec. et iebon. et magdalel. horem. et bethanath. et bethsames. ciuitates decem et nouem et ville earu. Hec est possessio tribus filioru neptalim pognationes suas. urbes et uiculi earu. Tribui filioru dan per familias suas. egressa est sors septima. et fuit terminus possessionis eius sarea. et esthaol. et ahursemes. id est ciuitas solis. salebin. et ahialon. et iethula. et helon. et themna. et accaron. helteeen. et ebron. et baalath. iud. et nebaath. et gerimon. atq; ierehon. et aree chon. cum torrente qui respicit ioppen. et ipso fine circuitur. Ascenderuntq; filii dan. et pugnauerunt contra lesem. et cepiunt eam. et percusserunt in ore gladii ac possederunt et habitauerunt in ea. uocantes nomen eius lesemdan. ex nomine patris sui. Hec est possessio tribus filioru dan. pognationes suas. urbes et uiculi earu. Cumq; complesset iam sortem diuidere singulis pribus suas. dederunt filiis israhel possessionem iosue filio nun in medio sui. iuxta preceptu dni. urbem quia postulauit thamnath sara. in monte ephraym. et edificauit ciuitate habitauitq; in ea. Hec sunt possessiones quas sortiti diuiserunt eleazar sacerdos. et iosue filius nun. et principes familiaru ac tribuum filii israhel. in silo coram dno. ad hostium tabernaculi testimonii. perfecitq; sunt terram. XXVII.

XV.

Et locutus est dns ad iosue dicens. Loquere filiis israhel. et dic eis. Separate urbes fugitiuoru de quibus locutus sum ad uos. per manu moysi. ut confugiat ad eas quicumq; animam percusserit nesciens. et possit euadere iram proximi eius qui ultor est sanguinis. cum aduenerit cum confugerit ciuitatum. Stabitq; ante portam ciuitatis et loquetur seniorib; urbis illius ea que se compleat innocentem. sicq; suscipient eum. et dabunt ei locum ad habitandum. Cumq; ultor sanguinis eum fuerit persecutus non tradent in manus eius. quia ignoranter percussit proximum eius. nec ante biduum triduumue eius patitur inimicus. Et habitabit in ciuitate illa donec stet ante iudicium. causam reddens sui. et moriatur sacerdos magnus qui fuerit in illo tempore. Tunc reuertetur homicida. et ingredietur ciuitatem et domum suam de qua fugerat. Decreuerunt; ergo sedes in galilea montis neptalim. et sychem in monte ephraym. et cariatharbe. id est ebron in monte iuda. Et trans iordanem contra orientalem plagam iericho. statuerunt bosor que sita est in campestri solitudine de tribu ruben et ramoth in galaad de tribu gad. et gaulon in basan de tribu manasse. Hec ciuitates constitute sunt cunctis filiis israhel. et aduenis qui habitant inter eos. ut fugerent ad eas qui animam nescius percussisset. et no moreretur in manu proximi effusum sanguinem uindicare uolentis. donec staret ante plurimos exponens causam suam. Accesserunt; principes familiaru

XVI

leui. ad eleazar sacerdotem et iosue filium nun. et ad duces cognationum per singulas tribus filioru israhel. Locutiq; sunt ad eos in silo terre chanaan. atq; dixerunt. Dns precepit per manu moysi. ut darent nobis ad habitandum urbes. et suburbana earu ad alenda iumenta. Dederunt; filii israhel leuitis de possessionib; suis iuxta imperium dni. ciuitates et suburbana earu. Egressa quoq; est sors in familia caath. filioru aaron sacerdotis. de tribubus iuda. et symeon. et beniamin. ciuitates tredecim. et reliquis filioru caath. id est leuitis qui supfuerant. de tribubus ephraym. et dan. et dimidia tribu manasse. ciuitates decem. Porro filiis gerson egressa est sors ut acciperent de tribubus ysachar. et aser et neptalim. dimidiaq; tribu manasse. in basan ciuitates numero tre-

cum. Et filiꝰ merari p cognationes suas. de tribubus ru
ben et gad et zabulon urbes duodecim. Dederuntq; fi
lii israh leuitis ciuitates et suburbana eoꝝ sicut p̃ce
pit dñs p manum moysi singulis sorte tribuentes.
e tribubus filioꝝ iuda et symeon dedit iosue ciuita
tes quaꝝ uocata ꝫ nomina. filiis aaron p familias exor
leuitici generis. prima enim sors illis cessit et ciu
itate patris enach que uocatur ebron. in monte iu
da et suburbana eius p circuitum. Agros uõ et uillas
eius dederat caleph filio iephone ad possidendum. De
dit ꝯ filiis aaron sacerdotis hebron confugii ciuitatẽ
ac suburbana eius. et lebnam cum suburbanis suis.
et gether. et iethmon. et helon. dabir et ain. et gethan
et bethsemes cum suburbanis suis. ciuitates nouem.
de tribubus ut dicẽm est duab. De tribu autem filioꝝ
beniamin. gabaon. et gebee. et anathot. et almon cũ
suburbanis suis ciuitates quatuor. Omnes simul ciui
tates filioꝝ aaron sacerdotis. tredecim cum subur
banis suis. Reliquis uõ p familias filioꝝ caath leui
tici generis. hec est data possessio. De tribu effraim
urbs confugii sychem cum suburbanis suis in mon
te effraym. et gazer. et cebsam. et bethoron cum
suburbanis suis. quatuor ciuitates. De tribu quoq;
dan. elthece. et iebethon. et hubalon. et gethremmon
cum suburbanis suis. ciuitates quatuor. Porro de di
midia tribu manasse. thanach. et gethremmon cum
suburbanis suis. ciuitates duæ. Omnes ciuitates de
cem et suburbana eoꝝ date sunt filiis caath. reli
quis gradus. filiis quoq; gerson leuitici generis. de
dimidia tribu manasse confugii ciuitatẽ gau
lon in basan. et bosram cum suburbanis suis. ciuita
tes duas. Porro de tribu yssachar. chesyon. et dabereth.
et iaramoth. et enganim cũ suburbanis suis. ciui
tates quatuor. De tribu autem aser. masalaacom. et
abdon. et lacheo. et rob. cum suburbanis suis. ciui
tates quatuor. De tribu quoq; neptalim ciuitatẽ
confugii cedes in galilea. et ammothdor. et chartan
cum suburbanis suis. ciuitates tres. Omnes urbes
familiaꝝ gerson. tredecim cũ suburbanis suis. filiis
autem merari in familias suas data ẽ
de tribu zabulon iecnam. et charta et dammi. et na
lol. ciuitates quatuor cum suburbanis suis. Et de tri
bu ruben ultra iordanem contra iericho. ciuitatem
confugii bosor in solitudine. misor. et iasa. et bala
et masfa. ciuitates quinq; cum suburbanis suis. De
tribu gad ciuitatem confugii ramoth in galaad.
et manaim. et esebon. et iazer. ciuitates quatuor cũ
suburbanis suis. Omnes urbes illoꝝ merari p famili
as et agnationes suas. tredecim. Itaq; uniuse ciui
tates leuitaꝝ in medio possessionis filioꝝ israhel. fue
runt quadraginta et nouem. cũ suburbanis suis.

singule p familias distribuite. Dedituq; dñs israhel om
nem terram. quam iuratum se patribꝰ eoꝝ unuse
rat. et possederunt illam. atq; habitauerunt in
ea. Dataq; est ab eo pax in omnes p circuitum nationes. nullusq; hostium eis resistere
ausus est. sed cunctis in eoꝝ dicione redactis. Ne u
num quidem uerbum quod illis p̃nuntiarum se ꝫ̃ ꝑmi
serat. irritum fuit. sed impleta sunt omnia. Recor
tempe uocauit iosue rubenitas. et gaditas. et di
midiam tribum manasse. Dixitq; ad eos. fecistis
hec omnia que uobis p̃cepit moyses famulus do
mini. michi quoq; in omnibꝰ obedistis. nec reli
quistis fratres uestros longo tempore usq; in p̃sentem diẽ.
custodientes mandatum dñi dei uestri. Quia ꝯ dedit do
minus deus uester fratribꝰ uestris quemadmodum pol
licitus est. reuertimini et ite in tabernacula uestra et in
terram possessionis uestre quam tradidit uobis moyses famu
lus domini trans iordanem. ita dumtaxat ut ea
stodiatis attente. et ope compleatis mandatum
et legem quã p̃cepit uobis moyses famulus dñi. ut
diligatis deum dñm uestrum. et ambuletis in omnibꝰ
uiis eius. et obseruetis mandata illius. adhereatisq;
ei. ac seruatis in omni corde. et in omni anima uestra.
Benedixitq; iosue eis. ac dimisit eos. Qui reuersi sunt
in tabernacula sua. Tribui autem manasse medie pos
sessionem dedit moyses in basan. et ideirco medie
que supfuit dedit iosue sortem inter ceteros fra
tres suos transiordanem ad occidentalem plagã. Cumq;
dimitteret eos in tabernacula sua. et benedixit illis.
dixit ad eos. In multa substantia atq; diuitiis re
uertimini ad tabernacula uestra cum argento et auro. ere et
ferro. et uestis multa. Diuidite p̃dam hostium
cum fratribꝰ uestris. Reuersi sunt et abierunt filii ruben.
et filii gad. et dimidia tribus manasse a filiis israh
de silo que sita est in chanaan. ut irent ad
terram possessionis sue. quam obtinuerant iuxta
imperium dñi in manu moysi. Cumq; uenissent
ad tumulos iordanis in terra chanaan. edificauit
iuxta iordanem altare infinite magnitudinis.
Quod cum audissent filii israh. et ad eos cerci rumo
re uenissent edificasse filios ruben et gad. et dimi
diã tribum manasse altare in terra chanaan sup ior
danis tumulos contra filios israh. conuenerunt
in silo ut ascenderent et dimicarent contra eos.
Et interim miserunt ad eos in terram galaad fines
filium eleazar sacerdotem. et decem principes cũ
eo. singulos de tribubus singulis. Qui uenerunt ad
filios ruben. et gad. et dimidie tribus manasse in
terram galaath. dixerunt; ad eos. Hec mandat uni
uersus p̃ls dñi. Que est ista transgressio. Cur reliquistis
deum dñm israh. edificantes altare sacrilegum. et

et a cultu illius recedentes. An parum uobis est
quod peccastis in beelphegor. et usq; in presentem
diem macula huius sceleris in nobis permanet. mi
tiq; de pplo cecidistis. Et uos hodie reliquistis
dñm. et eras in uniuersum irasc̄tur uobis. eo quod deseruer
Quod si putatis in mundam esse terram possessionis
uestre. transite ad terram in qua tabernaculū dñi
est. et habitate inter nos. tantum ut a dño et a
nro consortio non recedatis. edificato altare p̄ter
altare dñi dei nri. Nonne achar filius zare p̄ce
pto mandatum dñi. et sup uniuersum pplm israhel
ira eius incubuit. Et ille erat unus homo. atq;
utinā solus perisset in scelere suo. Responderunt q;
filii ruben et gad. et dimidie tribus manasse pri
cipibus legationis israhel. fortissimus deus dñs ip
se nouit. et israh simul intelligat. si p̄uaricatio
nis animo hoc altare construximus. ñ custodiat nos
hodie. puniat in presenti. et si ea mente fecimus ut ho
locausta et sacrificium et pacifica uictimas su
p eo imponeremus ipse queratur et ulciscat. et nō
ea magis cogitatōe atq; metu tectam ut dicere mus. cras
dicent filii uri filiis nris. Quid nobis et dño deo is
rahel. Terminum posuit dñs inter nos et uos. o
filii ruben et filii gad. iordanem fluuium. et ideo
co ñ habetis partem in dño. Et p hanc occasionē
auertent filii uri filios nros a timore dñi. Putau
mus itaq; melius. et diximus. Extruamus altare
nob non in holocausta. neq; uictimas offerendas. sed
in testimoniū inter nos et uos et sobolem nram
uramq; posteritatem. ut seruemus dño ho. et uris
ñris sine offerre holocausta et uictimas et pacifica
hostias. Et nequaq̄m dicent cras filii ñri filiis no
stris. Non est uobis pars in domino. Quod si uolu
erint dicere. respondebimus eis. Ecce altare dñi q̄d
fecerunt patres ñri. ñ in holocausta neq; in sacrifi
cium. sed in testimonium ñre ac ñrm. Absit a nob
hoc scelus ut recedamus a dño. et eius uestigia relin
quamus. extruendo altare ad holocausta. et sacrifi
cia et uictimas offerenda. p̄ter altare dñi dei ñri
quod extructum est ante tabernaculum eius.
Quibus auditis fines sacerdos. et principes legatio
nis israh qui erant cum eo placati sunt. et
uerbis filiorum ruben et gad et dimidie tribus ma
nasse benignissime susceperunt. Vtiq; finees filius
eleazar princes sacerdos. ad eos. Nunc scimus
quod nobiscum sit dñs. q̄m aliena estis a prauan
tibus hic. et liberastis filios israh de manu dñi.
Recepitq; est cum principibus a filiis ruben et
gad. de terra galaad finium chanaan. ad filios
israh et retulit eis. Placuitq; sermo cunctis au
dientibus. et laudauerunt dñm filii israh. et nequa

quā ultra dixerunt ut ascendēt contra eos. atq; pug
narent et delerent terram possessionis eorū. Vocaue
runtq; filii ruben et filii gad altare quod extru
xerant testimonium inter se. quod dñs ipse sit de
Volutis autem multo tempore postquā xxviii. xxiii ii
pacem dñs dederat israhel. subiectis undiq; gen
tibus inimicis. et iosue iam longeuo et prouectis eta
tis. uocauit iosue omnem israhelem. maiores natu
tu. et principes ac duces. et magistros. Dixitq; ad
eos. Ego senui. et progressionis excessi terminos. uos q; cer
nitis omnia que fecerit dñs deus uri cunctis gen
tibus. quorum propter uos ipse pugnauerit.
Et nunc quia uobis sors diuisit omnem terram ab
orientali parte iordanis usq; ad mare magnum.
multeq; adhuc supersunt nationes. dñs deus uri dis
perdet eas. et auferet a facie uestra. et possidebitis terram
sicut uobis pollicitus est. Tantum confortamini et estote
solliciti ut custodiatis cuncta que scripta sunt in li
bro legis moysi. et non declinetis abeis nec ad
dextram nec ad sinistram. ne postquā intraueritis
ad gentes que inter uos habitant. earumq; deos non
nomina eorum. et iuretis per eos. et adoretis illos.
sed adhereatis domino dō uō. quod fecistis usq; in di
em hanc. Et tunc auferet dñs de conspectu uō gentes
magnas et robustissimas. et nullus uobis resistere pote
Unus e uobis persequetur hostium mille uiros. quia
dñs deus uri pugnabit uobis ipse. sicut pollicitus
est. Hoc tantum diligentissime precauete. ut diligā
tis dñm dñm uñm. Quod si uolueritis gentium hu
que inter uos habitant cultoribus adherere. et cum
eis misceri connubia. atq; amicicias copulare. scia
nunc certe quod dñs de uri non eas deleat ante fa
ciem uestram. sed sint uobis in foueam. ac laqueum
et in offendiculum ex latere uō. et stimulos in oculis
uestris. donec uos auferat atq; disperdat de terra hac optima
quam tradidit uobis. Ecce ego hodie ingrediar uiam
uniuse terre. et toto animo cognoscetis quod de om
nibus ubis que se dñs promisit nobis. et pollicitus est.
unum non preterierit in eorum. Sicut ergo impleue
runt opus quod promisit. et ipsa cuncta uenerunt.
sic adducet super uos quecunq; mala. comminatus est.
donec uos auferat atq; disperdat de terra hac opti
ma quam tradidit uobis. eo quod preterierint pac
tum dñi dei uri. quod pepigit uobiscum. et seruie
ritis diis alienis. et adoraueritis eos. Tunc atq; uelociter
consurget in uos furor dñi. et auferemini de terra hac
optima quam tradidit uobis. xxx xxiiii.
Congregauitq; iosue omnes tribus israh in sychem
et uocauit maiores natu. ac principes et iudices.
et magistros. steteruntq; in conspectu dñi. et ad po
pulum sic locutus est. Hec dicit dñs deus israhel.

Trans fluuium habitauerunt patres nri abrahā & nachor: seruieruntq; dīs alienis. Tulitq; patrem uīm abraham de mesopotamie finib; & adduxit eum in tram chanaan. multi plicauitq; semen eius. & dedi ei ysaac. illiq; rursū dedi iacob & esau. & quibus esau dedi montem seyr ad possidendum. iacob uero & filii eius descenderunt in egiptum. Misiq; moysen & aaron. & percussi egiptum multis signis atq; portentis. eduxiq; uos & patres uros de egipto & uenistis ad mare. Persecutiq; sunt egipti patres uros cum curribus & equitatu usq; admare rubrum. Clamauerunt autē ad dīm & posuit tenebras inter uos & egiptios. & adduxit sup eos mare & operuit eos. Viderunt oculi uri cuncta que in egipto fecerim. & habitastis in solitudine multo tempore. & intro duxi uos ad tram amorrei qui habitabat trans iordanem. Cumq; pugnarent contra uos. tradidi eos in manus uras. & possedistis tram eorū atq; interfecistis illos. Surrexit autem balach filius sephor rex moab. & pugnauit contra israhelem. Misitq; & uocauit balaam filium beor ut malediceret uobis. & ego nolui audire eum. sed contra rio pullum benedicere uobis. & liberaui uos de manu eius. Transistisq; iordanem & uenistis ad iericho. Pugnauitq; contra uos uir ciuitatis eius amorreus & ferezeus. & chananeus. & hetheus. & gergeseus. & euheus. & iebuseus. & tradidi illos in manus uras. Misiq; ante uos crabrones. & eieci eos de locis suis duos reges amorreos. non in gladio & in arcu tuo. Dediq; uobis tram in qua non laborastis & urbes quas non edificastis ut habitaretis in eis. uineas & oliueta que nō plantastis. Nunc ergo timete dīm. & seruite pfecto corde atq; uerissimo. & auferte deos quibus seruierunt patres uri in mesopotamia. & in egipto. ac seruite domino. Si autem malū uobis uidetur ut dño seruatis. optio uobis datur. Eligite hodie quod placet uobis. cui seruire potissimum debeatis. utrum deos quib; seruierunt patres uri in mesopotamia. an deos amorreos in quor habitatis tra. Ego autem & domus mea seruiemus dño. Respondit; pls. & ait. Absit a nobis ut relinquamus dīm. & seruiamus deis alienis. Dns deus nr ipe eduxit nos & patres nros de tra egipti de domo seruitutis. fecitq; uidentib; nob signa magna & custodiuit nos in omni uia p quam ambulauimus. & in medio cuius populorum quos transiuimus. & eiecit omnes gentes amorreor habitatorē tre. quāobrē & nos seruiemus dño. Dixitq; iosue ad pplm. Non poteritis seruire dño. Deus enim scs & fortis emulator est. nec ignoscet scelerib; uris atq; peccatis. Si dimiserit dīm & seruieritis deis alienis. conuertet se & affliget uos atq; subuertet. postquam uob pstitit bona. Dixitq; pls ad iosue. Nequaquā ita ut loqueris erit. sed dño seruiemus. Et iosue ad pplm. Testes uobis estis. quia ipsi uos elegistis dīm uobis. ut seruiatis illi. Responderunt. Testes. Nunc ergo auferte dos alienos de medio urū. & inclinate corda uīa ad dīm dm israh. Dixitq; pls ad iosue. Dño do nro seruiemus. & obedientes erimus pceptis eius. Pepigit ergo iosue in die illo fedus. & posuit pl̄o p̄ cepta atq; iudicia in sychem. scripsitq; omnia uba hec in uolumine legis dī. & tulit lapidem grandem posuitq; eum subter quercum que erat in scīario domini. & dixit ad omnem pplm. Ecce lapis iste erit uob in testimonium. quod audiens omnia uerba dīi que locutus est uobis. ne forte postea negare uelitis. & mentiri dño do nro. Dimisitq; pplm. singulos in possessionem suam. Et post hec mortuus est iosue filius nun. famulus dī. centum decem annor. & sepelierunt eum in finib; possessionis sue in thamnathsare que sita est in monte ephraym. a septentrionali parte montis gaas. Seruitq; israh domino cunctis diebus iosue. & senior. qui longo tempore uixerunt post iosue. & qui nouerāt omnia que dīi. que fecerat in israh. Ossa quoq; ioseph que tulerant filii israh de egipto. sepelierunt in sychem in parte agri quem emerat iacob a filiis emor patris sychem. centum nouellis ouib. & facta sunt in possessionem filior ioseph. Eleazer quoq; filius aaron mortuus est. & sepelierunt eū in gabaath. fines filii eius. que data est in monte ephraym. Explicit liber bennun. Incipiunt capitula in libro

I Quis dicitur dux belli. Sorbum .i. iudicium. j
P Quis recepit populum dominus. p excessu ydolorum. ij
O Quis obtinuit iosue. facte sunt filii ysrah. malum quasi fecerint dīs mmicis. iij
P Quis recitantur a dño iudices quos ipi spernentes. repulerunt gentes ut ex. iiij
O Quis sunt gentes quas dominus dereliquit. v
P Quis excessit ydolatrie. tradens eas immanus chusan regi mesopotamie. vj
O Quis tem p malis tradentis eas regi moab. quo ab aoth mediante liberate. vij
O Quis sangar qui occidit seiscentos uiros. uiij
O Quis constantia mulieris iabel q̄ mediante fixure sequit cantes hamech. ix
O Quis gedeone ab angelo confortato cum trecentis uiris pugnat adpugnā. x
O Quis regno abymelech qui fugiens mole a muliere interfecit. xi
O Quis regno iabyr. O Quis septe. a quo xxx filia maritantur. xij
O Quis abellan. ahialon. & abdon iudicabant. xiij
O Quis manue. & filio eius sampson. O Quis micha. & eius ydolo. xv
O Quis leuita micha. a tribu dan ablato. & in silone ydolo reuocato. xvj
O Quis leuita eiusq; uxor. ablis beniamin. p incredibile luxuria & occisa. xvij

fia ñ lab ꝑmd IVDICVM

INCIPIT LIBER SOTHIM IDEST IVDICVM.

OS

T.

mgetem iosue · consuluerunt filii isrl dñm dicentes. Quis ascender contra chananeum ante nos · et dux erit belli · Dixitq; dñs. Iudas ascender · ecce tradidi ram in manus ei. Et ait iudas symeoni frī suo · Ascende mecum in sorte mea · et pugna contra chananeum · ut et ego ꝑgam tecum in sortem tuam · Et abiit cū eo symeon · Ascenditq; iudas · et tradidit dominus chananeum ac ferezeum in manus eorū et percusserunt in bezec decem milia uirorū · Inueneruntq; adonibezech in bezec · et pugnauerunt contra eum · ac percusserunt chananeum et ferezeum · fugit autem adonibezec · quem secuti comprehenderunt · cesis summitatib; manuum eius ac pedum · Dixitq; adonibezec · Septuaginta reges amputatis manibus ac pedum summitatib; colligebant sub mensa mea cibos · sicut feci ita reddidit mihi dñs · Adduxerunt eum in ierusalem · et ibi mortuus est. Oppugnantes aūt filii iuda ierusalem ceperunt eā et percusserunt in ore gladii · tradentes cunctam urbem accendio ciuitatem · Et postea descendentes pugnauerunt contra chananeum qui habitabat in montanis et ad meridiem et in campestribus · Perrexit iudas contra chananeum qui habitabat in hebron · cuius nomen fuit antiquitus cariatharbe · percussit sisay · et hayman · et tholmai · Atq; inde ꝑfectus abiit ad habitatores dabyr · cuius nomen uetus erat cariathsepher · id est ciuitas litterarum · Dixitq; caleb · Qui percusserit cariathsepher · et ceperit eam dabo ei axam filiam meā uxorem · Cumq; cepisset eam otthoniel filius cenez · frater caleb · uxorē · dedit ei filiam suā coniugem · Quam ꝑgentem in tuē monuit ut petat a patre suo agrum · Que cū suspirasset sedens asino · dixit ei caleb · Quid habes · At illa respondit · Da mihi benedictionem · Quia terram arentem dedisti mihi · da et irriguam aquis · Dedit ei caleb irriguum superius · et irriguum inferius · Filii autem cynei cognati moysi ascenderunt de ciuitate palmarū cum filiis iuda in desertum sortis eius · quod est ad meridiem arad · et habitauerunt cū eo · Abiit autem iudas cum symeone frī suo · et percusserunt simul chananeum qui habitabat in saphat · et interfecerunt eum · Vocatumq; est nomen urbis eius · id est anathema · Cepitq; iudas gazam cum finib; suis · et ascalonem · atq; acharon cum finib; suis · fuitq; dñs cum iuda · et montana possedit · nec potuit habitatores uallis · quia falcatos curribus habundabant · Dederuntq; caleb hebron sicut dixerat moyses · qui deleuit inde tres filios enach · Iebuseum autem habitatorem ierusalem nō deleuerunt filii beniamin · habitauitq; iebuseus cum filiis beniamin in ierusalem usq; in ꝑsentem diem · Domus quoq; ioseph ascendit in bethel · fuitq; dñs cū eis · Nam cū obsiderent urbem que prius luza uocabatur · uiderunt hominē egredientem de ciuitate · dixeruntq; ad eum · Ostende nob introitum ciuitatis · et faciemus tecum miam · Qui cum ostendisset eis · percusserunt urbem in ore gladii · hominē autē illū et omnem cognationem eius dimiserunt · Qui digressus abiit in terram ethim · et edificauit ibi ciuitatē · uocauitq; eam luzam · que usq; in ꝑsentem diem · Manasses quoq; nō deleuit bethsan et thanach cum uicinis suis · et habitatores dor · et ieblaā · et mageddo cū uicinis suis · Cepitq; chananeus habitare cū eis · Postq̄m autem confortatus est israhel · fecit eos tributarios · et delere noluit · Et iam etiā non misetur chananeum qui habitabat in gazer · sed habitauit cum eo · Zabulon non deleuit habitatores cetron et naalol · sed habitauit chananeus in medio eius · fēs q; est ei tributarius · Aser quoq; non deleuit achon et sydonis · alab · et achazib · et alba · et afech · et rob · habitauitq; in medio chananei habitatoris illius terre · nec interfecit eum · Neptalim non deleuit habitatores bethsemes · et bethanach · et habitauit inter chananeum habitatorem terre · fuerunt q; ei bethsemites · et bethanithe tributarii · Arauitq; amorreus filios dan in monte · nec dedit eis locum ut planicia descenderent · habitauitq; in monte heres · quod interpretatur vastatio · in ahilon et salabim · Et aggrauata est manus domus ioseph · fēs q; ei tributarius · fuit autem finimus amorreo ab ascensu scorpionis · petra et superiora loca · Ascenditq;

angelus dñi de galgala. ad locum flentium. et ait.
Eduxi uos de egipto et introduxi in terram pro qua
iuraui patribus uestris. et pollicitus sum. ut non fa
cerem irritum pactum meum uobiscum in sempiternum
ita dum taxat ut non feneretis fedus cum habitatoribus
terre huius. et aras eorum subuerteretis. et noluistis au
dire uocem meam. Cur hoc fecistis. Quam obrem
nolui delere eos a facie uestra. ut habeatis hostes. et
dii eorum sint uobis in ruinam. Cumque loqueretur an
gelus dñi uerba hec ad omnes filios israhel. eleuaue
runt uocem suam et fleuerunt. Et uocatum
est nomen loci illius. flentium siue lacrimarum.
Immolauerunt ibi hostias dño. Dimisit ergo iosue
populum. et abierunt israhel unusquisque in possessio
nem suam. ut obtinerent eam. Seruieruntque dño cunc
tis diebus eius. et seniorum qui longo post eum uixerunt
tempore. et nouerant omnia opera dñi que fecerat cum
Mortuus est autem iosue filius iii israhel.
nun. famulus dñi centum et decem annorum. et sepeli
erunt eum in finibus possessionis sue in thamnathsare
in monte effraym. a septentrionali plaga montis
gaas. Omnisque illa generatio congregata est ad patres
suos. et surrexerunt alii qui non nouerant dñm. et
opera que fecerat cum israhel. Fecerunt israhel malum
in conspectu dñi. et seruierunt baalym. ac dimise
runt dñm dñm patrum suorum qui eduxerat eos de
terra egipti. et secuti sunt deos alienos. deosque populorum
qui habitabant in circuitu eorum et adorauerunt eos.
et ad iracundiam concitauerunt dñm dimittentes
eum. et seruientes baal. et astaroth. Iratusque dñs contra
israhel. tradidit eos in manus diripientium. Qui
ceperunt eos et uendiderunt hostibus qui habitabant
in girum. nec potuerunt resistere aduersariis suis.
sed quoscumque pergere uoluissent manus dñi erat
super eos sicut locutus est et iurauit eis. et uehemen
ter afflicti sunt. iiii
iij Suscitauitque dñs iudices qui liberarent eos de uasta
tium manibus. sed nec illos audire uoluerunt.
fornicantes cum diis alienis. et adorauerunt eos. Cito
deseruerunt uiam per quam ingressi fuerant patres eorum
et audientes mandata dñi. omnia fecere contraria.
Cumque dñs iudices suscitaret in diebus eorum. flec
tebatur misericordia. et audiebat afflictorum gemitus. et
liberabat eos de cede uastantium. Postquam autem
mortuus est iudex. reuertebantur. et multo maiora
faciebant quam fecerant patres eorum. sequentes deos
alienos et seruierunt eis. et adorantes eos. Non di
miserunt adinuentiones suas. et uiam durissimam
per quam ambulare consueuerant. Iratusque est furor
dñi super israhel. et ait. Quia irritum fecit gens ista
pactum meum quod pepigeram cum patribus eorum. et

uocem meam audire contempsit. et ego non
delebo gentes quas dimisit iosue et mortuus
est. ut in ipsis experiar israhel utrum custodiant
uiam dñi. et ambulent in ea. sicut custodierunt
patres eorum an non. v
Dimisit ergo dñs omnes has nationes. et cito sub
uertere noluit. nec tradidit in manus iosue. Hec gentes
sunt quas dñs deliquid ut erudiret in eis israhe
lem. et omnes qui non nouerant bella chanane
orum. et postea discerent filii eorum certare cum hostibus
et habere consuetudinem preliandi. Quinque satra
pas philistinorum. omnemque chananeum. et sydo
nium. atque eueum. qui habitabant in monte
lybano. de monte baal. hermon. usque ad intro
itum emath. Dimisitque eos ut in ipsis experiretur
israhelem. utrum audirent mandata dñi que pre
ceperat patribus eorum per manum moysi an non.
Itaque filii israhel habitauerunt in medio chananei. et
ethei. et amorrei. et ferezei. et euei. et iebusei. et
duxerunt uxores filias eorum. ipsique filias suas eorum fi
lius tradiderunt. et seruierunt diis eorum. Fecerunt que
malum in conspectu dñi. et obliti sunt dei sui. ser
uientes balaym et astaroth. Iratusque dñs contra
israhel tradidit eos in manus chusan rasathaim
regis mesopotamie. seruieruntque ei octo annis.
Et clamauerunt ad dñm. qui suscitauit eis salua
torem. et liberauit eos. othoniel uidelicet filium
cenez. fratrem caleph minorem. Fuitque in eo spiritus do
mini. et iudicauit israhel. Egressusque est ad pug
nam. et tradidit dñs in manus eius chusan rasa
thaim. regem syrie. et oppressit eum. Quieuitque
terra quadraginta annis. et mortuus est othoniel
filius cenez. vi iiij
Addiderunt autem filii israhel facere malum in conspec
tu dñi. qui confortauit aduersum eos eglon re
gem moab. quia fecerunt malum in conspectu eius
et copulauit eis filios ammon. et amalech. Abi
itque et percussit israhel atque possedit urbem palma
rum. Seruieruntque filii israhel eglon regi moab
decem et octo annis. Et postea clamauerunt ad dñm
qui suscitauit eis saluatorem aoth filium gera. filii
iemini. qui utraque manu utebatur pro dextera. Miseruntque filii
israhel per illum munera eglon regi moab. Qui
fecit sibi gladium ancipitem habentem in medio
capulum longitudinis palme manus. et accinc
tus est subter sagum in dextro femore. Obtulitque
munera eglon regi moab. Erat autem eglon cras
sus nimis. Cumque obtulisset ei munera. prosecutus
est socios qui cum eo uenerant. Et reuersus de gal
galis ubi erant ydola. dixit ad regem. Verbum
secretum habeo ad te orex. Et ille imperauit si

lentum. Egressisq; omnib; qui cura eum erant
ingressus est aoth. ad eum. Sedebat autem in
estuo cenaculo solus. Dixitq; verbum dñi ad
te. Qui stans sinistra de throno. Extenditq;
aoth manū sinistram. et tulit sicham de dext
femore suo. infixitq; eam inguine. tam ua
lide. ut capulus ferri sequeretur in vulnere. ac pin
guissimo atque stingeretur. Nec eduxit gladiū
sed ita ut pateret. ut reliquū in corpe. Stercu
q; egressa natura alui foramina pupugit. Aoth
autem clausis diligentissime hostium cenaculi. et
obstructis seris. p posticam egressus est. Seruiq;
regis ingressi uiderunt clausas fores cenaculi.
atq; dixerunt. fortasse purgat aluum in estuo
cubiculo. Expectantesq; diu donec erubescēt.
et uidentes quod nullus aperiret. tulerunt clauem.
et aperientes inuenerunt dñm suum iacentē mor
tuum. Aoth autē dum illi turbarentur. effug
et pertransiit locū ydolor unde reuulsis fuerat
ueniq; in seirath. et flatum insonuit bucina. in
monte ephraym. Descenderuntq; cū eo filii isrl
ipō in montē gradientē. Qui dixit ad eos. Sequi
mini me. tradidit enim dñs inimicos nros
moabitas in manus nras. Descenderuntq; post
eū. et occupauerūt uada iordanis que transmit
tunt in moab. et nō dimiserunt transire quēquā
sed percusserunt moabitas in tempe illo. circit decē
milia. omnes robustos et fortes uiros. Nullus eo
euadere potuit. Humiliatusq; est moab die illo sub
manu isrl. et quieuit terra annis octoginta
Hunc fuit sangar filius VII
anath. qui percussit de philistheum sexcentos uiros
uomere. et ipse quoq; defendit isrl. VIII
Addiderūntq; filii isrl facere malum in conspectu
dñi. post mortem aoth. et tradidit illos dñs
in manus iabin regis chanaan. qui regnauit in
asor. habuitq; ducem exercitus sui. nomine sy
sarā. Ipse autē habitabat in aruseth gentium.
Clamauitq; filii isrl ad dñm. Nongentos enī
habebat falcatos curruſ. et p uiginti annos ue
hementer oppressit eos. Erat autē debbora pphetis
uxor lapidoth que iudicabat pplm in illo tpre.
et sedebat sub palma. que nomine illius uoca
batur. inter rama et bethel in monte ephraym.
ascendebantq; ad eam isrl in omne iudicium.
Que misit et uocauit barach filium abinoem
de cedes neptalim. Dixitq; ad eum. Precepit t
dñs ds isrl. Vade et duc exercitum in monte
thabor. tollesq; tecum decē milia pugnatoꝝ. de
filiis neptalim. et de filiis zabulon. Ego autē
adducam ad te in loco torrentis cyson. sysaram
principem exercitus iabin et curruſ eius. atq; om
nem multitudinem. et tradā eos in manus tuas.
Dixitq; ad eum barach. Si uenis mecū uadam. si
nolueris uenire nō pgam. Quę dixit ad eum. Ibo
quidē tecum. sed in hac uice tibi uictoria non re
putabitur. quia in manu mulieris sysara. Surre
xit itaq; debbora. et perrexit cum barach in ce
des. Qui accitis zabulon et neptalim. cum decē
ascendit milib; pugnatoꝝ. habens debboram in
comitatu suo. Haber autē cyneus. recesserat quondā
a ceteris cyneis fratribus suis. filius obab cognati mo
ysi. et tetenderat tabernacula ad uallem que noca
tur sennym. et erat iuxta cedes. Nuntiatūq;
est sysare quod ascendisset barach filius abinoem
in montem thabor. et congregauit nongentos
falcatos curruſ. omnēq; exercitum de aruseth gen aroseth
tium ad torrentē cyson. Dixitq; debbora ad barach.
Surge hec est enim dies in qua tradidit dñs sy
saram in manus tuas. En ipse est ductor tuus.
Descenditq; itaq; barach de monte thabor. et
decē milia pugnatoꝝ cum eo. Perterruitq; do
minus sysaram. et omnes curruſ eius. unū
samq; multitudinē in ore gladii ad conspec
tum barach. in tantum ut sysara de curru de
siliens. pedib; fugeret. et barach psequeretur fu
gientes curruſ et exercitum usq; ad aruseth
gentium. et omnis hostiū multitudo usq; ad
interitionē caderet. Sysara autē fugiens peruenit
ad tentorium iahel uxoris aber cynei. Egressa
q; iahel in occursum sysare dixit ad eum. Intra
ad me dñe mi. intra ne timeas. Qui ingressus
tabernaculū eius. et opertus a ea pallio. dixit ad
eam. Da mihi obsecro paululum aque. quia ualde
sitio. Que aperuit utrem lactis. et dedit ei bibē.
et operuit illum. Dixitq; sysara ad eam. Sta ān
ostium tabernaculi. et cum uenit aliquis inter
rogans te. et dicens numquid hic aliquis. respō
debis. Nullus est. Tulit itaq; iahel uxor aber cla
uum tabernaculi. assumensq; pariter malleū. et in
gressa abscondite et cum silentio supra tempus poſuit
capitis eius clauum. percussitq; malleo defixit
in cerebrum usq; in terram. Qui soporē mortis so
ciatus. defecit. et mortuus est. Et ecce barach se
quens sysaram. uenientem. Egressaq; iahel in oc
cursū eius. dixit ei. Vade. et ostendam tibi uirū quē
quens. Qui cum intrasset ad eā. uidit sysaram
iacentē mortuum. et clauū infixū in tempore
eius. Humiliauit ḡ deus in die illo iabin regem
chanaan coram filiis isrl. Qui crescebant cot
idie. et fortiori manu opprimebant iabin regē
chanaan. donec delerent eum. Cecinitq; debbo V

ui et barach filius abinoem in die illo dicentes Qui
sponte obtulistis se israh animas uras ad periculū
benedicite dño Audite reges auribus percipite prin
cipes Ego sum ego sum que dño canam psallā
dño deo israhel Dñe cum exires de seyr et tran
sires p regiones edom tra mota est celiq ac nu
bes stillauerunt aquis Montes fluxerunt a facie dñi
et synai a facie dñi dei israh In diebus sangar
filii anath in diebꝫ iahel quieuerunt semite et
qui mādebantur per eas ambulauerūt p calles de
uios Cessauerūt fortes in israh et quieuit donec
surgeret debbora surgeret mater in israh Noua bel
la elegit dñs et portas hostium ipe subuertit Cly
peus et hasta si apparuīt in quadraginta milib⁹
israh Cor meū diligit principes israh Qui pro
uoluntate obtulistis uos dilectum benedicite dño
Qui ascenditis sup mitentes asinos et sedetis in
iudicio et ambulatis in uia loquimini Vbi col
lisi sunt aurige et hostium suffocatus est exercitus
ibi narrentur iustitie dñi et clemētia imperii
israh Tunc descendit pl̄s dñi ad portas et ob
tinuit principatum Surge surge debbora surge
surge loquere canticum Surge barach et
apprehende captiuos tuos fili abinoem Saluus
sunt reliquie pli dñs in fortib⁹ dimicauit Ex
ephraim deleuit eos in amalech et post eum exer
citum in plōs tuos o amalech De machir p
cipes descenderunt et de zabulon qui exercitum du
cūt ad bellandum Duces yssachar fuerūt cum de
bora et barach uestigia sunt secuti Qui quasi in
precipe ac latronum se discrimini dedit Diuisi sūt
se ruben magnanimoꝝ recta contentio est Cur
habitasti inter duos terminos ut audiasi sibilos gre
gium Galaad trans iordanem quiescebat et dan
quacabat nauib⁹ aser habitabat in littore maris
et in portub⁹ morabatur Zabulon uō et neptalim
obtulerunt animas suas morti in regione ro
me Venerunt reges et pugnauerunt pugnauerunt reges cha
naan in thanach iuxta aquas mageddo et tamē
nichil tulerunt pecunie De celo dimicatum est cōt
eos Stelle manentes ordine et in cursu suo
aduersus sysaram pugnauerunt Torrens cyson traxit
eos torrens eorum torrens cadumim torrens cyson Conculca
bit anima mea robustos Ungule equoꝝ ceciderūt
fugientiū impetu et precipites ruerūt fortissimi
hostium Maledicite terre meroz dixit angelus do
mini maledicite habitatoribus eius quia nō ue
nerunt ad auxilium dñi in adiutorium fortissi
morū eius Benedicta inter mulieres iahel uxor
aber cyneei benedicatur in tabernaculo suo Aquā
petenti lac dedit et in fiala principū obtulit bu
tyrum Sinistram manum misit ad clauum et
dexteram ad fabrorū malleos Percussitq sysaram
quatiens in capite uulnus locum et tempus ualide
perforans Inter pedes eius ruit dedecus et mortu
us est Inter pedes illius uoluebatur et iacebat
exanimis et miserabilis Per fenestram prospiciens u
lulabat mater eius et de cenaculo loquebatur
Cur morantur rotharum ungule eius quare tardauit
pedes quadrigarū illius Una sapientiores ceteris ur
bis eius hec secum ultra respondit forsitan nunc
diuidit spolia et pulcherrima eligitur ex vestes
diuersorū colorū sysare traduntur in predam et sup
pellex una aut duo ornanda colla contentur Sic pe
reant omnes inimici tui dñe qui autem diligunt
te sicut sol oritur in suo splendore tra quadraginta
annos IX
Fecerunt autem filii israh malum in conspectu do
mini qui tradidit eos in manu madian septem
annis et oppressi uarie abierūt fecerunt sibi antra
et speluncas in montib⁹ et munitissima ad re
pugnandum loca Cumq seminasset israh ascen
debat madian et amalech et ceteri orientalium
nationū et quo eos sequentes tempora siquid
in herbis cuncta uastabant usq ad introitum
gazę nichq omnino aduitam permanet relinq
bant israh nō oues non boues nō asinos Ipi
enim et uniuersi reges eorum uenerabant cum taber
naculis et instar locustarum innūera complebant
omnem regionem multitudo hominū et camelorū qui
terrebant deuastantes Humiliatusq est ualde
israh in conspectu madian et clamauit ad dñm
postulans auxilium contra madianitas Qui
misit ad eos uirum prophetam et locutus est eis Hec
dicit dñs ds israh Ego uos feci conscendere de
egypto et eduxi de domo seruitutis et liberaui de
manu egyptiorum et omnium inimicorum qui affli
gebant uos eiecique eos ad introitum uestrum et
tradidi uobis terram eorum et dixi Ego dñs ds ue
ster timeatis deos amorreorum in quorum terra habita
tis et noluistis audire uocem meam Venit aut
angelus dñi et sedit sub querceto que erat in
ephra et pertinebat ad ioas patrem familie ezri
Cumq gedeon filius eius excuteret atq purgaret
frumenta in torcular ut fugeret madian appa
ruit ei et ait Dñs tecum uir fortissime Dixit
q ei gedeon Obsecro dñe mi si dns nobiscum
est cur apprehenderunt nos hec omnia Vbi sūt
mirabilia eius que patres nri atq dixerunt de
egypto nos eduxit dñs Nunc autem derelinq
nos et tradidit in manus madian Respexitq
dñs ad eum et ait Vade in hac fortitudine

narrauerunt

tua: et liberabis israh de manu madian. Scio quod
miserim te. Qui respondens ait. Obsecro dñe mi. in
quo liberabo israh. Ecce familia mea infima est in
manasse: et ego minimus in domo patris mei. Di
xitq; ei dñs. Ego ero tecum: et percutes madian
quasi unū virum. Et ille. Si inveni inquid gra
tiā coram te: da mihi signum qđ tu sis qui loqua
ris ad me. Ne recedas hinc donec revertar ad te: por
tans sacrificium et offeram tibi. Qui respondit. Ego
ptolabo adventum tuū. Ingressus est itaq; ge
deon et coxit hedum et de farine modio azimos
panes: carnesq; ponens in canistro: et ius car
nium mittens in ollam: tulit omnia subque
cu et obtulit ei. Cui dixit angelus dñi. Tolle
carnes et panes azimos: et pone sup petram il
lam: et ius desup funde. Cumq; fecisset ita: ex
tendit angelus dñi summitatē virge quā tene
bat in manu: et tetigit carnes et azimos panes.
Ascendit q; ignis de petra: et carnes azimosq; panes
consumpsit. Angelus autē dñi evanuit ocu
lis eius. Vidensq; gedeon quod esset angelus do
mini: ait. Heu mihi dñe deus: quia vidi ange
lum dñi. facie ad faciem. Dixitq; ei dñs. Pax tē
Ne timeas: non morieris. Edificauit g; ibi gedeon
altare dño: vocauitq; illud dñi pax usq; in pñsen
tem diem. Cum autem adhuc esset in ephra: que
e familie exi: nocte illa dixit dñs ad eum. Tol
le taurum patris tui: et alterum taurū annos: sep
tem: destruesq; aram baal: que e patris tui: et
nemus quod circa aram e: succide: et edificabis al
tare dño deo tuo in summitate petre huius: sup
qm sacrificium ante posuisti. Tolleq; taurum
secūm: et offes holocaustum sup ligna: que de nemore succidens. Assumpsit g; gedeon
decem viros de seruis suis: feci sicut precepit dñs. Ti
mens autē domū patris sui: et homines illius eum
tanta: p diem facere noluit: sed omnia nocte complevit.
Cumq; surrexissent viri op̄ida: ecce subversa
destructam aram baal: lucumq; succisū: et taurū
alterum impositum sup altare: quod tunc edificatū
erat. Dixitq; ad invicem. Cuis hoc factū est. Cūq;
perquirerent auctorem rei: dicū e. Gedeon filius ioas
fecit hec omnia. Et dixerunt ad ioas. Produc filiū
tuū ut moriatur: quia destruxit aram baal: et
succidit nemus. Quib; ille respondit. Numquid
ultores estis baal: ut pugnetis pro eo. Qui adhuc
cras e moriatur ante qm lux crastina veniat. Si
ds est: vindicet se de eo qui subvertit aram eius.
Et illo die vocauit e gedeon ierobaal. eo quod dix
isset ioas ulciscatur se baal de eo qui subvertit al
tare eius. Igitur omnis madian et amalech: et
orientales populi congregati sunt simul: et trans
euntes iordanem: castra metati s in valle iezra
hel. Spūs autē dñi induit gedeon. Qui clangēs
bucina: convocauit domum abiezer: ut se sequ
retur. Misitq; nuntios in universum manasse:
qui et ipe secutus est eum. Et alios nuntios in aser
et zabulon et nepthalim: qui occurrerē ei. Dixitq;
gedeon ad dñm. Si salvū facis p manū meā isra
hel sicut locutus es: ponam vellus hoc lane in a
rea. Si ros in solo vellere fuerit. et in omni terra sic
citas: sciam quod p manum meā sicut locutus es
liberabis israh. Factumq; est ita. Et de nocte consur
gens expresso: uelle oncam rore compleuit. Dixitq; rur
sus ad dñm. Ne irascatur furor tuus contra me: si
adhuc semel temptavero. signum quesens: vel
lere. Oro ut vellus siccum sit: et omnis terra madens
rore. Fecitq; dñs nocte ita ut postulaverat: et fuit
siccitas in solo vellere. et ros in omni terra. Igitur
ierobaal qui et gedeon de nocte consurgens. et om
nis populus cum eo venit ad fontem qui vocat
arad. Erant autē castra madian in valle ad
septentrionalem plagam collis excelsi. Dixitq;
dñs ad gedeon. Multus est populus tecum. nec tra
detur madian in manus eius. ne glorietur contra
me israh et dicat. meis viribus liberatus sum. Loque
ad plm: et cunctis audientibus pdica. Qui formi
dolosus et timidus est: revertatur. Recesseruntq; de
monte galaad: et reversa sunt ex populo viginti et
duo milia virorū. et tantum decem milia remanse
runt. Dixitq; dñs ad gedeon. Adhuc plus multus
est: duc eos ad aquas. et ibi probabo illos. et de quo
dixero tibi ut vadat: ipse pgat. quem ne prohibuero
revertatur. Cumq; descendisset plus ad aquas: dixit
dñs ad gedeon. Qui lingua lambuerint aquas.
sicut solent canes lambere: separabis eos seorsum.
Qui autem curvati genibus bibent. in altera par
te erunt. Fuitq; itaq; numerus eorū qui in manu
ad os precipiente aquas lambuerant. trecenti viri.
Omnis autē reliqua multitudo flexo poplite bi
berat. Et ait dñs ad gedeon. In trecentis virīs q
lambuerunt aquas liberabo vos. et tradam ma
dian in manu tua. Omnis autem reliqua multi
tudo revertatur in locum suum. Sumptis itaq;
pvisionibus canibus et tubis. omnē reliquā multi
tudinem abire fecit ad tabernacula sua. et ipe
cum trecentis viris se certaturum decrevit. Castra aut
madian erant subter in valle. Eadem nocte dixit
dñs ad eum. Surge et descende in castra. quia
tradidi eos in manu tua. Si tu autem solus ve
fremuisti: descendat tecum phara puer tuus. et
cum audieris quid loquantur. fac confortabuntur

manus tue. et securior hostium castra descen
des. Descendit ergo ipse et phara puer eius in partem
castrorum. ubi erant armatorum uigilie. Madian
autem et amalech et omnes orientales populi
fusi iacebant in ualle ut locustarum multitudo.
Cameli quoque innumerabiles erant. sicut ha
rena que iacet in littore maris. Cumque uenis
set gedeon. narrabat aliquis sompnium proximo
suo. et in hunc modum referebat quod uiderat.
Vidi sompnium et uidebatur michi quasi subci
neritius panis ex ordeo uolui et in madian ca
stra descendere. Cumque peruenisset ad tabernaculum
percussit illud atque subuertit. et terre funditus co
equauit. Respondit is cui loquebatur. Non est
hoc aliud. nisi gladius gedeonis filii ioas uiri isra
helite. Tradidit enim deus in manu eius madian.
et omnia castra eius. Cumque audisset gedeon
sompnium et interpretationem eius adorauit dominum.
et reuersus ad castra israhel ait. Surgite. tradidit enim
dominus in manus nostras castra madian. Diuisitque
trecentos uiros in tres partes. et dedit tubas
in manibus eorum. lagenasque uacuas. ac lampades
in medio lagenarum. et dixit ad eos. Quod me fa
cere uidentis. hoc facite. Ingrediar partem castro
rum. et quod fecero sectamini. Quando personauerit tu
ba in manu mea. uos quoque per castrorum circuitum
clangite. et conclamate domino et gedeon. Ingressus
que est gedeon et trecenti uiri qui erant cum eo
in partem castrorum. incipientibus uigiliis noctis
medie. et custodibus suscitatis. ceperunt buccinis
clangere. et complodere inter se lagenas. Cumque
per gyrum castrorum in tribus personarent locis. et y
drias confregissent. tenuerunt sinistris manibus
lampades. et dextris sonantes tubas. clamaue
runtque gladius domini et gedeonis. stantes singu
li in loco suo. per circuitum castrorum hostilium. Om
nia itaque castra turbata sunt. et uociferantes
ululantesque fugerunt. et nichilominus insistebant
trecenti uiri buccinis personantes. Inmisitque
dominus gladium in omnibus castris et mutua se ce
de truncabant. fugientes usque bethsera. et cre
pidinem ab elincula in thebat. Conclamantes
autem uiri israhel de neptalim et aser. et omni
manasse. persequebantur madian. Misitque gedeon
nuntios in omnem montem effraym dicens.
Descendite in occursum madian. et occupate
aquas usque bethbera atque iordanem. Clamauit
que omnis effraym et preoccupauit aquas atque ior
danem usque bethbera. Apprehensosque duos uiros
madian oreb et zeb. interfecit. Oreb in petra
oreb. zeb uero in torculari zeb. et persecuti sunt

madian. capita oreb et zeb portantes ad gedeon
transfluenta iordanis. Dixerunt que ad eum uiri effraym.
Quid est hoc quod facere uoluisti. ut nos non uo
cares cum ad pugnam pergeres contra madian.
Iurgantes fortiter. et prope uim inferentes. Quibus
ille respondit. Quid enim tale facere potui. quale
uos fecistis. Nonne melior est racemus effraym.
uindemiis abiezer. In manus uestras tradidit dominus prin
cipes madian. oreb et zeb. Quid tale facere potui.
quale uos fecistis. Quod cum locutus esset. requie
uit spiritus eorum quo tumebant contra eum. Cumque
uenisset gedeon ad iordanem transiuit eum cum tre
centis uiris qui secum erant. et pre lassitudine fu
gientes persequi non poterant. Dixitque ad uiros so
chot. Date obsecro panes populo qui mecum est. quia
ualde defecerunt. ut possimus persequi zebee et sal
mana. reges madian. Responderunt principes so
coth. Forsitan palme manuum zebee et salmana
in manu tua sunt. et idcirco postulas ut demus
exercitui tuo panes. Quibus ille ait. Cum ergo tra
didit zebee et salmana dominus in manus meas. con
tram carnes uestras cum spinis tribulisque deserti. Et
inde conscendens. uenit in phanuel. Locutusque est
ad uiros loci illius similia. Cui et illi responderunt
sicut responderunt uiri socoth. Dixit itaque et eis. Cum
reuersus fuero uictor in pace destruam turrem hanc.
Zebee autem et salmana requiescebant cum omni
exercitu suo. Quindecim enim milia uiri remanse
rant ex omnibus turmis orientalium populorum. cesis
centum uiginti milibus bellatorum et educentium
gladium. Ascendensque gedeon per uiam eorum qui in taber
naculis morabantur. ad orientalem partem nobe.
et iechaa. percussit castra hostium qui securi erant
et nichil aduersi suspicabantur. Fugeruntque zebee et
salmana. Quos persequens gedeon comprehendit.
turbato omni exercitu eorum. Reuertensque de bello
ante solis ortum. apprehendit puerum de uiris socoth
interrogauitque eum. nomina principum et seni
orum socoth. et descripsit septuaginta septem uiros.
Venitque ad socoth. et dixit eis. En zebee et salma
na. super quibus exprobrastis michi dicentes. Forsitan
manus zebee et salmana in manibus tuis sunt.
et idcirco postulas ut demus uiris qui lassi sunt et
defecerunt panes. Tulit ergo seniores ciuitatis. et spi
nas deserti ac tribulos. et contriuit cum eis atque
comminuit uiros socoth. Turrem quoque phanuel
subuertit. occisis habitatoribus ciuitatis. Dixitque ad
zebee et salmana. Quales fuerunt uiri quos oc
cidistis in thabor. Qui responderunt. Similes tui.
et unus quidem ex eis quasi filius regis. Quibus il
le ait. fratres mei fuerunt. filii matris mee.

Fid vj lcō i

vnus dñs. si serualsem eos non uos occidem. Dixit
iether primogenito suo. Surge. et interfice eos.
Qui non eduxit gladium timebat enim quia
adhuc puer erat. Dixerunt zebee et salmana.
Tu surge et irrue in nos. quia uirta etatē robur
est hominis. Surrexit gedeon. et interfecit zebee
et salmana. et tulit ornamenta ac bullas. quib:
regalium camelor colla decorari solent. Dixerunt
q: omnes uni israh. ad gedeon. Dñare nr tu et filius
tuus. et filius filii tui. quia liberasti nos de manu
madian. Quib: ille air. Non dñabor uri nec do
minabitur in uos filius meus. sed dñabitur do
minus. Dixitq: ad eos. Vnam petitionem postulo
a uob. Date mihi inaures exprede ure. Inaures
enim aurear ysmaelite habere consueuerant. Qui
respondent. Libentissime dabimus. Expanden
tesq: sup terram pallium in eo mauers de prede. et
fuit pondus postulatar. mi aurium. mille septin
genti aurei sicli. absq: ornamentis et monilib: et
uestre purpuree quib: madian reges uti solet
erant. et preter torques aureas camelor. fecitq:
ex eo gedeon ephod. et posuit illud in ciuitate su
a ephra. fornicatusq: est omnis israh in eo. et fac
tum gedeoni et omni domui eius in ruinam.
Humiliatus est madian coram filiis israhel. nec
potuerunt ultra cervices. sed quieuit terra qua
draginta annis. quib: prfuit gedeon. xi
Abiit itaq: ieroboal filius ioas. et habitauit in do
mo sua. habuitq: septuaginta filios qui egressi
sunt de femore eius. eo quod plures habuerit uxo
res. Concubina autem illius q̄m habebat in
sychem. genuit ei filium nomine abymelech
Mortuus est autē gedeon filius ioas in senectu
te bona. et sepultus in sepulcro ioas patris sui
in ephra de familia ezri. Postq̄m autem mortu
us est gedeon. aūsi sunt filii israh. et fornica
ti cum baalim. Pactiq: cū baal fecerūt ut es
set eis in deum. nec recordati s dñi dei sui. qui
eruit eos de manib: inimicor suor omnium
circumquaq: nec fecerunt miam cū domui ierobo
al gedeon. iuxta omnia bona que fecerat israhe
li. Abiit autem abymelech filius ieroboal in sy
chem. ad fres matris sue. et locutus est ad eos
et ad omnē cognationē domus patris matris
sue dicens. Loquimini ad omnes uiros sychē
Quid uobis est melius. ut dominent uri septua
ginta uiri omnes filii ieroboal. an dñetur uobis
unus uir. Simulq: considerate. quia os uīm et ca
ro uīa sum. Locutiq: sunt fres matris eius de
eo ad omnes uiros sychem. uniuersos sermones
istos. et inclinauit cor eor post abymelech.
dicentes. frater nr est. Dederuntq: illi septuagin
ta pondo argenti de fano baalberith. Quo conduc
tis exeo uiros inopes et uagos secutiq: sunt eū.
Et introiens patris sui ephra. et occidit fres suos
filios ieroboal septuginta uiros sup lapidem unū.
Remansitq: ioathan filius ieroboal minimus. et
absconditus est. Congregate sunt autē omnes ui
ri sychem. et universe familie urbis mello. Abieruntq:
et constituunt regem abymelech iuxta querc̄m que
stabat in sychem. Quod nuntiatū est ioathan
uni et stetit in uertice montis garizim. Eleua
taq: uoce. clamauit et dixit. Audite me uiri sy
chem. ita ut audiat uos dñs. Ierunt ligna ut
ungerent sup se regem. Dixerunt oliue. Impera nob.
Que respondit. Numquid possim deserere pingue
dinem meā qua dii utuntur et homines. et uenire
ut inter ligna promouear. Dixerunt ligna ad arbo
rem ficum. Veni et sup nos regnum accipe. Que
respondit. Numquid possim deserere dulcedinē
meā fructusq: suauissimos et nr inter cetera
ligna commouear. Locuta sunt quoq: ligna
ad uitem. Veni et impera nob. Que respondit. Nū
quid possim deserere uinū meum. quod letificat
deum et homines. et inter ligna ceta cōmoueri.
Dixerunt omnia ligna ad rampnum. Veni et im
pera sup nos. Qui respondit eis. Si uere me regem
constituitis. uenite et sub umbra mea requiescite.
Si autem non uultis. egrediatur ignis de ramp
no et deuoret cedros libani. Nunc g̃ si recte et ab
sq: peccato constituistis sup uos abymelech regem.
et bene egistis cum ieroboal. et cum domo eius et
retribuistis uicem beneficii eius qui pugnauit pro
bis. et animā suam dedit periculis ut eriueret uos
de manu madian. qui nunc surrexistis contra do
mum patris mei. et interfecistis filios eius septua
ginta uiros sup unū lapidem. et constituistis regē
abymelech filium ancille eius sup habitatores sy
chem. eo quod frater sit uīr. si ergo recte et absq:
uitio egistis cum ieroboal et domo eius. hodie le
tamini in abymelech. et ille letetur in uob. Si
autem pūse egrediatur ignis exeo et cōsumat
habitatores sychem. et opidum mello. egrediatur
q: ignis de uiris sychem. et de opido mello. et deuo
ret abymelech. Que cum audisset fugit et abiit.
in beta. habitauitq: ibi metu abymelech fris sui.
Regnauit itaq: abymelech sup israh. tribus an
nis. Misitq: dñs spīm pessimum inter abymelech
et habitatores sychem. Qui egerunt cum derelin
et sceleris interfectionis septuaginta filior ierobo
al. et effusionem sanguinis eor. confere in aby
melech fratrem suum. et inter eos sychimor pn

Sabbato. lō i

apes qui eum aduenerant. Posuerunt; insidias
aduſũ eum in montium summitate. Et dum
illuſ pterabantur aduentum exercitus latro
cinia agentes pdas de pterentibꝫ. Nunciatũq;
ẽ abymelech. Uenit autẽ gaal filius obed cũ
fratribus suis et transiuit in sychimã. Ad cuius ad
uentum erect habitatores sychem. egressi sũt
in agros uastantes uineas. uuasq; calcantes.
Et fãs cantantium choris ingressi sunt fanũ
dei sui. et inter epulas et pocula maledicebãt
abymelech. clamante gaal filio obed. Quis ẽ
abymelech. et que est sychem. ut seruiamus ei.
Numquid nõ est filius ierobaal. et constituit pn
cipem zebul filium suũ sup uiros emmor patris
sychem. Cur g seruiemus ei. Utinam dent aliq
pplm istũ sb manu mea. ut auferẽ de medio aby
meleh. Dixitq; ẽ ad abimelech. Cõgrega exercitũ tu
tudinẽ tuam. Zebul enim princeps ciuitatis audi
ens sermonibꝫ gaal filii obed uehemens fuit valde. et
misit clam ad abymelech. nuncios dicens. Ecce
gaal filius obed uenit in sychimam cũ fratribꝫ suis.
et oppugnat aduersum te ciuitatem. Surge itaq;
nocte cum pplo qui tecum est. et latita in agro.
Et primo mane oriente sole. irrue sup ciuita
tem. Illo autem egrediente aduersum te cũ pplo
suo. fac ei quod potueris. Surrexit itaq; aby
melech cum omni exercitu suo nocte. et retento
insidias iuxta sychimam in quatuor locis. Egres
sus est itaq; gaal filius obed. et stetit in introitu
portę ciuitatis. Surrexit autem abymelech et
omnis exercitus cum eo de insidiarum loco. Cumq;
uidisset pplm gaal dixit ad zebul. Ecce de mõ
tibꝫ multitudo descendit. Cui ille respondit. Umbras montiũ uides quasi hominũ capita. et hoc
errore decepit. Rursusq; gaal dixit. Ecce pplus de
umbilico terre descendit. et unus cuneus uenit
p uiam que respicit queretum. Cui dixit zebul.
Ubi est g nunc os tuum quo loquebaris quis ẽ
abymelech ut seruiamus ei. Nonne iste pplus
quẽ despiciebas. Egredere et pugna contra eũ.
Dixit g gaal expectante sychimorũ pplo. et pug
nauit contra abymelech. Qui pstratus est eum
fugientem. et compulit in urbem. Ceciderunt
ex parte eius plurimi. usq; ad portam ciuitatis.
Et abymelech sedit in ruma. Zebul autẽ gaal
et socios eius expulit de urbe. nec passus ẽ mei
ãmorari. Sequenti g die. egressus est pplus in
campum. Quod nuntiatum ẽt abymelech tulit
exercitum suũ. et diuisit in tres turmas. tendes
insidias in agris. Uidensq; quod egrederetur po
pulus de ciuitate. surrexit et irruit in eos. cũ
cuneo suo. oppugnans et obsidens ciuitatem. Due
autem turme irruentes p campum. aduersarios p
sequebantur. Porro abymelech omni die illo op
pugnabat urbem. Quam cepit. interfectis habi
tatoribꝫ eius. Ipsaq; destructa. ita ut sal in ea di
spergeret. Quod cum audissent qui habitabant in
turre sychimorũ. ingressi sunt fanum dei sui
berith. ubi fedus cum eis pepigerant. et ex eo locus
nomen accepit. quia erat valde munitus. Ab
ymelech quoq; audiens uiros sychimorũ pariter
conglobatos. Ascendit in montem selmon. cũ
omni pplo suo. et arrepta secum pecudis arboris
ramum. imposuitq; super humerum. dixit ad
socios. Quod me uidistis facere. cito facite. Igitur
certatim ramos de arboribꝫ precidentes. sequebant
ducem. Quos circumdantes. pfidum succende
runt. atq; ita fẽm est ut fumo et igne mille ho
minũ necarentur. uiri pariter ac mulieres habita
tores turris sychem. Abymelech autem inde
profectus. uenit ad opidum thebes. Quod cir
cumdans. obsidebat exercitus. Erat autem
turris excelsa in media ciuitate. ad quã confu
gerant uiri simul ac mulieres. et omnes prin
cipes ciuitatis. clausa firmissime ianua. et sup
turris tectum stantes p propugnacula. Accedensq;
abymelech iuxta turrim. pugnabat fortiter.
Et appropians ostio. ignem supponere nitebat.
Et ecce una mulier fragmen mole desup iactum
illisit capiti abymelech. et confregit cerebrum ei.
Qui uocauit cito armigerum suum. et ait. Educ
me. Et uagina gladium tuum. et pcute me. ne fo
rte dicatur. quod a femina interfectus sim. Qui
iussa pficiens. interfecit eum. Illo quoq; mortuo
omnes qui cum eo erant. de locis suis reuersi sunt ad
sedes suas. Et reddidit ds malũ qd fecerat abymelech
contra patrem suũ. interfectis septuaginta fratri
bus suis. Sichimitis quoq; qd opera erant retribuit
ẽ. et uenit sup eos maledictio ionatham filii iero
baal. Post abymelech surrexit dux in israhel thola
filius phua patruus abymelech. uir de ysachar
qui habitauit in samir montis ephraym. et iudi
cauit israhel. uiginti et tribus annis. Moriensq; ẽ
ac sepultus in samir.

Hvic successit iair galaadites. Qui iudicauit israhel
uiginti et duobus annis. habens triginta filios
sedentes sup triginta pullos asinarum. et triginta
ciuitatum. que eponimie eius appellantur ẽ
hauoth iair. usq; in presentem diem
in terra galaad. Moriensq; est iair ac sepultus
in loco cui ẽ uocabulum chamon. Filii autem israhel
peccauit uehemẽter. in gentes noua fecerunt malũ

in conspectu dñi. et fuerunt ydolis baalim. et astaroth. et diis syrie. ac sydonis. et moab. et filiorum ammon. et philistim. Dimisitq; dñm. et ñ coluerũt eum. Contra quos iratus tradidit eos in manus philistim. et filiorum ammon. Afflictiq; sunt. et uehemẽter oppressi. annos decem et octo. omnes qui habitabant transiordanem in terra amorrei que est in galaad. in tantum ut filii ammon ultra ne transirent. habitarent quidem. et beniamin et ephraim. Afflictusq; est israhel nimis. et clamantes ad dñm dixerunt. Peccauimus tibi. quia dereliquimus deum nrm. et seruimus baalim. Quibus locutus est dñs. Numquid nõ egipti et amorrei. filii quoq; ammon. et philistim. sydonii quoq; et amalech et chanaan oppresserunt uos. Et clamastis ad me. et erui uos de manu eorũ. Et tamen reliquistis me. et coluistis deos alienos. Idcirco ñ adiam ut ultra uos liberẽm. Ite et inuocate deos quos elegistis. ipsi uos liberent in tempore angustie. Dixerũq; filii israh ad dñm. Peccauimus. fac tu nobis quicquid tibi placet. tantum nunc liberã nos. Que dicentes. omnia de finibus suis ydola alienorũ deorũ. precisa sunt. et seruierunt dño. qui doluit super miseriis eorũ. Itaq; filii ammon conclamantes. in galaad ad pugnã. tentoria. Contra quos congregati filii israh. in maspha castra metati sunt. Dixeruntq; principes galaad singuli ad proximos suos. Quis primus de nobis contra filios ammon ceperit dimicare. erit dux ipsi galaad.

XIII.

Erat illo tempore iepte galadites uir fortissimus atq; pugnator. filius meretricis mulieris qui natus ẽ de galaad. habuit autem galaad uxorem. de q̃ suscepit filios. Qui postq̃m creuerunt. eiecerunt iepthe dicentes. Heres in domo patris nri ẽ. nõ poterãs. quia de adultera matre generatus es. Quos ille ueritus. atq; fugiens. habitauit in terra tob. Congregatiq; sunt ad eum uiri inopes et latrones. et quasi principem sequebant. In illis diebus pugnabant filii ammon contra israh. Quibus acriter instantibus. processerunt maiores natu de galaad. ut tollerent in auxilium. iepthe de terra tob. Dixeruntq; ad eum. Veni et esto princeps nr. et pugna ad. filios ammon. Qb ille respondit. Nonne uos estis q odistis me. et eiecistis me de domo patris mei. et nũc uenistis ad me necessitate compulsi. Dixeruntq; principes galaad ad iepthe. Obhanc igit causam nunc ad te uenimus ut profectus nobiscum. et pugnes contra filios ammon. sisq; dux omniũ qui habitant in galaad. Iepthe quoq; dixit ad eos. Si uere uenistis ad me ut pugnem pro uobis contra filios ammon. tradiderintq; eos dñs in manus meas. ego eis princeps ero. Qui respondunt ei. Dñs qui hec audit. ipse mediator ac testis est. quod nõ. prius facturi sumus. Abiit itaq; iepthe cum principibus galaad. fecitq; eum dux omnis populus princeps sibi. Locutusq; est iepthe omnes sermones suos coram dño in maspha. Et misit nuntios ad regem filiorum ammon. qui ex persona sua dicent. Quid tibi et tibi est quia uenisti contra me ut uastares terram meam. Quibus ille respondit. Quia tulit israhel terram meam quando ascendit de egipto. a finibus arnon usq; iaboc atq; iordanem. Nunc igit cum pace redde michi eam. Quos rursum mandauit iepthe. et imperauit eis ut dicerent regi ammon. Hec dicit iepthe. Non tulit israhel terram moab. nec terram filiorum ammon. sed quando de egipto conscendebant. ambulauit per solitudinem usq; ad mare rubrum. et uenit in cades. Misitq; nuntios ad regem edom. dicens. Dimitte ut trãseam per terram tuam. Qui noluit acquiescere precibus eius. Misit quoq; ad regem moab. Qui et ipse transitum prebere contempsit. Mansit itaq; in cades. et circuiit ex latere terram edom. et terram moab. Veniq; contra orientalem plagam terre moab. et castra metatus est trans arnon. nec uoluit intrare finibus moab. Arnon quippe confinium est terre moab. Misit itaq; israh nuntios ad seon regem amorreorum qui habitabat in esebon. et dixerunt ei. Dimitte ut transeam per terram tuam usq; ad fluuium. Qui et ipse ubi despiciens. nõ dimisit eum transire per terminos suos. sed infinita multitudine congregata. egressus est contra eum in lasa. et fortiter resistebat. Tradidit itaq; eũ dñs in manu israh. cum omni exercitu suo. Qui percussit eũ. et possedit omnem terram amorrei. habitatoris regionis illius. et unũsquosq; fines eius. de arnon usq; iaboch. et de solitudine usq; ad iordanem. Dñs ḡ deus israh subiunxit amorreum pugnante contra eum populo suo israh. et tu nunc uis possidere terram eius. Nonne ea que possidet chamos deus tuus. tibi iure debetur. Que autem dñs deus nr uictor obtinuit. in nram cedent possessionem. nisi forte melior es balach filio sephor rege moab. aut decere potes quod unquam fuerit contra israh. et pugnauerit contra eum quando habitauit in esebon. et in cunctis eius. et in aroer et in uniuersis illius. ul in cunctis ciuitatibus. iuxta iordanem. trecentis annis. Quare tanto tempore michi. siluistis. hac repetitione temptastis. Igitur non ego peccaui in te. sed tu contra me male agis. inferens michi bella nõ iusta. Judicet dñs arbiter huius diei inter israh

et inter filios ammon. Noluitq; acquiescere rex filiis ammon ubis ieptbe que pmittios mandauerat. Factus est g sup ieptbe spe dñi. Et circuiens galaad et manasse. maspha quoq; galaad. et inde transiens ad filios ammon uorum uocauit dño dicens. Si tradens tradis filios ammon in manus meas. quicumq; primus fuerit egressus de foribus domus mee michi occurrent reuertenti cum pace a filiis ammon. cum holocaustū offeram dño. Transiitq; ieptbe ad filios ammon ut pugnaret contra eos. Quos tradidit dñs in manus eius. Percussitq; ab aroer usq; dum uenias in minneuith. uiginti ciuitates. et usq; ad abel que est ymeis consita. plaga magna nimis. Humiliatiq; sunt filii ammon a filiis israhel. Reuertenti autem ieptbe in maspha domum suam occurrit ei unigenita filia cum tympanis et choris. Non enim habebat alios liberos. Quia uisa duxit uerbum contra sua. et ait filia mu. Decepisti me. et ipa decepta es. Aperui enim os meū ad dñm. et aliud facere non potero. Cui illa respondit. Pater mi si aperuisti os tuum ad dñm. fac michi quodcq; policitus es. concessa tibi ultione ab hostib; tuis. Dixitq; ad patrem. Hoc solum in pticulo quod deprecor. Dimitte me ut duos menses. circueam montes. et plangam uirginitatē meā. cū sodalib; meis. Cui ille respondit. Vade. Et dimisit eam duos. ñsib;. Cumq; abisset cum sodalib; suis. fleret uirginitatem suam in montib;. Expletis duob; mensib; reuersa est ad patrem suum. et fecit ei sicuouerat. Que ignorabat uirum. Et inde mos inualuit in israh. et consuetudo firmata est. ut post annu circulum conueniant mulieres filie israh et plangant filiam ieptbe galaadite diebus quatuor. Ecce autem in effraym orta seditio. Nam transeuntes contra aquilonem. dixerunt ad ieptbe. Quare uadens ad pugnā contra filios ammon uocare nos noluisti ut pgeniem tecū. Igne medem domū tuā. Quib; ille respondit. Discepramus erat inter me et populū meum contra filios ammon uehemens. Vocauiq; uos ut michi opitulemini auxilium. et facere noluistis. Quod cernens posui animā meam. transiiq; ad filios ammon. et tradidit eos dñs in manus meas. Quid commeruistis ut aduersum me consurgatis populū. Vocansq; uiros galaad pugnabat contra effraym. Percussitq; uiros galaad effraym q dixerat. fugitiui de galaad de effraym. habitat in medio effraym et manasse. Occupauitq; galaadite uada iordanis p q effraym reuersuri erant. Cumq; uenissent ad ea de effraym numero fugientium atq; dixissent obsecro ut me trāsire permittas dicebat ei galaadite. Numquid eufra

ratheus es. Quo dicente non sibi cōgruebat eum. Ille ergo sebboleth. Quod interpretatur spica. Qui respondebat tebboleth. eadem littera spicam exprimere non ualens. Statimq; apprehensum iugulabant. in ipo iordanis transitu. Et ceciderunt in illo tempore de effraym. quadraginta duo milia. Iudicauitq; ieptbe galaadites israh sex annis. ac sepultus est in ciuitate sua galaad.

Post hunc iudicauit israh abesan. xiiii
de bethlehem. qui habuit triginta filios. et totidem filias. Quas emittens foras manus dedit. et extraneum numen filias accepit uxores. introduxit in domum suam. Qui septē annis iudicauit israh. Moritusq; est ac sepultus in bethlehem. Cui successit ahialon zabulonites. et iudicauit israh decem annis. Moritusq; ac sepultus in zabulon. Post hunc iudicauit israh abdon filius hellel pharathonites. qui habuit quadraginta filios. et triginta ex eis nepotes. ascendentes sup septuaginta pullos asinaꝝ. Et iudicauit israh octo annis. Moritusq; est ac sepultus in pharathon ire effraym in monte amalech. Rursumq; filii israh fecerunt malum in conspectu dñi. qui tradidit eos in manus philistinoꝝ quadraginta annis. xv.

Erat autem uir quidam de saraa. et de stirpe dan nomine manue. habens uxorē sterilem. Cui apparuit angelus dñi. et dixit ad eam. Sterilis es et absq; liberis. Si concipies et paries filium. Caue q ne umū bibas. ac siceram nec immundū quicq; comedas. quia concipies et paries filium. cuius nō tanget caput nouacula. Erit enim nazareus dei ab infantia sua. et ex matris utero. Ipe incipiet liberare israh de manu philistinoꝝ. Que cum uenisset ad uirum suū dixit ei. Vir dei uenit ad me habens uultum angelicū. terribilis nimis. Quem cū interrogassem quis esset. et unde uenisset. et quo nomine uocaretur. noluit mihi dicere. sed hoc respondit. Ecce concipies et paries filium. Caue ne umū bibas nec siceram. et ne aliquo uescaris immundo. Erit puer nazareus dei ab infantia sua. et ex utero matris usq; ad diem mortis sue. Orauit uiq; manue dñm. et ait. Obsecro dñe ut uir dei quem misisti ueniat iterū. et doceat nos quid debeamus facere de puero qui nascetur. Et exaudiuitq; dñs precantem manue. et apparuit rursus angelus dei uxori eius sedenti in agro. Manue autem marito non erat cum ea. Que cū uidisset angelū. festinauit et cucurrit ad uirum suū. nuntiauitq; ei dicens. Ecce apparuit mihi uir ille antea uenit. Qui surrexit. et secutus est uxorem suam. Veniensq; ad uirū dixit ei. Tues qui locu

tus es mulier. Et ille respondit. Ego sum. Cui
manue. Quando inquid sermo tuus fuit explet?
quid usus fuerat puer aut aquo se obseruare
debebit. Dixitq angelus dñi ad manue. Ab o-
bus que locutus sum uxori tue abstineat se. et
quicq ex uinea nascitur non comedat. Vinū
et siceram non bibat. nullo uescatur immundo
et quod ei p̄cepi impleat atq custodiat. Dixitq
manue ad angl̄m dñi. Obsecro te ut acchesdat pab
mea. i. faciam tibi edum de caprs. Cui respond angls.
Si me cogis non comedam panes tuos. sin aut
uis holocaustum facere offer illud dño. Et ne
sciebat manue qs angelus dei ēet. Dixitq ad eū.
Quod est nomen tuum. ut si sermo tuus fuit explet?
honoremus te. Cui ille respondit. Cur quer nom
meum quod est mirabile. Tulit itaq manue he
dum de caprs et libamina. et posuit supra petrā
offens dño qui facit mirabilia. Ipse autem et uxor
eius intuebantur. Cumq ascenderet flamma altā
ris in celum. angelus dñi in flamma pariter asce
dit. Quod cum uidisset manue et uxor eius
pn̄ceciderunt in faciem. et ultra n̄ eis apparuit an
gelus dñi. Statimq intellexit manue angl̄m
dñi ēe. et dixit ad uxorem suam. Morte moriem
quia uidimus dñm. Cui respondit mulier. Si
dñs nos uellet occidē. de manib; nr̄is holocaustū
et libamina n̄ suscepisset. nec ostendisset nob hec
omnia. neq; ea que sunt uenturi dixisset. Peperit
itaq filium. et uocauit eius nom̄ samson. Creuit
q puer. et benedixit ei dñs. Cepitq spūs dñi ēe cū
eo. in castris dan. inter saream. et estaol. Descend
it q samson in thamnatha. uidensq ibi mulierē de
filiabs philistiim. ascendit et nuntiauit patri
suo et matri dicens. Vidi mulierem in thamna
tha. de filiabs philistinoꝝ. qm̄ queso ut m̄ accipi
atis uxorem. Cui dixerunt pater et mater sua. Nū
quid n̄ est mulier in filiabs fratrū tuoꝝ. et in omn̄
pp̄lo tuo. quia uis uxorem de philistiim. qui in-
circumcisi sunt. Dixitq samson ad patrem suum.
hanc m̄ accipe. quia placuit oculis meis. Paren
tes autem nesciebant quod res actus ēet. et que
ret occasionem contra philistiim. Eo enim tempe
philistiim dominabant israhel. Descendit itaq
samson cum patre suo et matre. in thamnatha.
Cumq uenissent ad uineas opidi. apparuit ei
catulus leonis fremens rugiens. et occurrit ei. Irruit
autem spūs dñi in samson. et dilacerauit leonē
quasi hedum inermem. nichilq omnino
habens in manu. et hoc patri et matri noluit in
dicere. Descenditq et locutus ē mulieri. que pla
cuerat oculis eius. Et post dies aliquot reuertens

ut acciperet eam. declinauit ut uideret cadauer
leonis. et ecce examen apum in ore leonis erat
ac fauus mellis. Quem cum sumpsisset in manu
bus comedebat in uia. ueniensq ad patrem suū
et matrem dedit eis partem. Qui et ipsi come
derunt. Nec tam̄ eis uoluit indicare. quod mel de
ore leonis assumpserat. Descendit itaq pater
eius ad mulierem. et fecit filio suo samson convi
uium. sicut enim iuuenes facere consueuerant.
Cum q̄ cuesset loci illius uidissent eum. dederunt ei
sodales triginta qui ēent cum eo. Quib; locutus
est samson. Ponam uob̄ pblema. Quod si solu
eris mihi intra septem dies conuiuii. dabo uob
triginta sindones. et totidem tunicas. Si aut
ñ poteris solue. uos dabitis mihi triginta sydo
nes et eisdem numū tunicas. Qui respondint
ei. Pone pblema ut audiamus. Dixitq eis. De
comedente exiuit cibus. et de forti egressa est dul
cedo. Nec potuerunt p tres dies pposition̄ em
solue. Cumq adesset dies septimus. dixerunt ad ux
orem samson. Blandire uiro tuo. et suade ei ut
indicet tibi quid significet pblema. Quod si fa
cere noluerit. incendemus te et domum patris tui.
An uocauo uocastis nos ad nuptias ut spoliaretis
Que fundebat apud samson lacrimas. et querebat. dicēs.
Odisti me. et non diligis. Idcō pblema quod p
posuisti filius populi mei. non uis exponere mihi.
At ille respondit. Patri meo et matri mee nolui di
cere. et tibi indicare potero. Septem q̄ dies convi
uii. flebat apud eum. Tandemq die septimo. cū
ei molesta ēet. et posset. Que tamen indicauit ei
uib; suis. Et ille dixerunt ei die septimo. antē
solis occubitum. Quid dulcius melle. et quid fo
rte fortius. Cui ait ad eos. Si non arassetis in
uitula mea. non inuenissetis pposition̄ em meā
Irruitq in eo spūs dñi. et descendit ascalonem et
peruasit ibi triginta uiros. quos ablatos uestes
dedit his qui pblema soluerant. Iratusq nimis. as
cendit in domum patris sui. Uxor autem eius acce
pit maritum. unū de amicis suis et pronubis. Post
aliquantū autem tempis cum dies tritici messis
instarent. uenit samson inuisere uolens uxorē
suam. et attulit ei hedum de caprs. Cumq cubi
culū eius solito uellet intrare. prohibuit eū pater
illius dicens. Putaui quod odisses eam. et dedero
nuptiis eam amico tuo. Sed habet sororē que iuue
ne et pulcrior illa ē. sit ei pro uxore. Cui respondit
samson. Ab hac die nō ero culpa mihi contra phi
listeos. faciam enim mala. Perrexit itaq et cepit
trecentas uulpes. caudasq; earū iunxit ad caudas. et
faces ligauit in medio. quas igne succendens. di

misit ut huc illucq; discurrent. Que flamm̃ pr̃emunt
insegetes philisthiim. Quib; succensis et compe
tauit iam fruges et ad huc stantes in stipula cō
cremate sunt: imimō ut uineas quoq; et oliue
ta flamma consumeret. Dixēruntq; philisthim.
Quis fecit hanc rem? Quib; dēm est. Samson ge
ner thamnathei. quia tulit uxorem eius et alri
tradidit. hec ergo est. Ascendūntq; philisthim.
et combusserunt tam mulierem quam patrē eī.
Quib; ait samson. Licet hoc feceritis. tam ad
huc ero uob̄ et petam ultionem: et tunc quiescā.
Percussitq; eos ingenti plaga: ita ut stupentes su
ram femori imponerent. Et descendens habitauī
in spelunca petre etham. Igitur ascendentes phi
listhim in iudā. castra metati sunt in loco q̄
postea uocatus est lehi quod est maxilla: ubi eor
effusus est exercitus. Dixēruntq; ad eos de tribu iu da
Cur ascendistis aduersum nos? Qui respondērunt. Vt
ligemus samson ueniemus: et reddamus ei que
in nos egerit. Descenditq; tria milia uiro
de iuda. ad speluncam silicis etham. dixēruntq; ad
samson. Nescis quod philisthim imperent nobis?
Quare ergo hoc fecisti uolumus? Quib; ille ait: Sicut
fecerunt mihi. ita eis. Ligate mquiunt te ueni
et trademus in manus philisthinoꝝ. Quib; respond.
Iurate et spondete mihi: quod non me occidatis.
Dixēruntq; non te occidemus: sed uinctum tradem
ligabimus eum duob̄ nouis funib; et tollent eum
de petra etham. Qui cum uenisset ad locum maxil
le. et philisthim uociferantes occurrissent ei: irruit
spūs dñi in eum. et sicut solent ad odorem ig
nis ligna consumi. ita et uincula quib; ligatus
erat dissipata sunt et soluta. Inuenitq; maxil
lam. asini que arebat ampliꝰ
interfecit in ea mille uiros. et ait. In maxilla asi
ni. et in mandibula pulli asinaꝝ deleui eos. et p
cussi mille uiros. Cumq; hec caneret ubi complet
ser. piecit mandibulam de manu sua. et uocauit
nom̄ loci illius ramathlei. quod interpretatur elcua
tio maxille. Sitiensq; uehemēter clamauit ad dñm et
ait. Tu dedisti in manu serui tui salutem hanc maxi
llam atq; victoriam. et en sitio morior. incidamq;
in manus incircumcisoꝝ. Aperuit itaq; dñs molarē
dentē in maxilla asini. et egressi sūt ex eo aque. Et
haustis refocillatus spūs. et uires recepit. Idcō ap
pellatum est nom̄ loci illius fons inuocantis de max
illa: usq; in presentem diem. Judicauitq; israh in di
ebus philisthim. uigintī annis. Abiit quoq; in gazā.
et uidit ibi meretricē mulierem: ingressusq; est ad
eam. Quod cum audissent philistiim. et perbru
issent. apud eos intrasse urbem samson. circumde
derunt eum: posuerūt insidias tota nocte. custodiis. et ibi
tota nocte cū silentio pstolantes: ut cō mane exei
rem occidērent. Dormiuit autē usq; ad noctis samson
medium: et inde consurgens. apprehendit ambas
portas ceres cum postibus suis et seris: impositasq;
humeris. portauit aduersum montis qui respicit he
bron. Post hec amauit mulierem que habitabat in
ualle sorech: et uocabatur dalila. Veneruntq; ad eā
principes philisthinoꝝ. atq; dixerunt. Decipe eum:
et disce abillo in quo tanta habeat fortitudinem.
et quom̄ eum superare ualeamus. et uinctum affli
gere. Quod si feceris. dabimus tē singuli mille cen
tum argenteos. Locuta est ergo dalila. ad samson.
Die mihi obsecro in quo sit tua maxima fortitudo.
et quis sit in quo ligatus eruinpe nequeas. Cui re
spondit samson. Si septem neruis glireis funib; ligatus
fuero. infirmus ero ut ceteri homines. Adtulerunt ei
eam principes philisthinoꝝ septem funes ut dixit.
quib; uinxit eum latentib; apud se insidiis. et
in cubiculo finem rei expectantib;. Clamauitq;
ad eum. Philisthim sup te samson. Qui rupit un
cula quom̄ si quis rumpit filum stupe tortum
spiramine. cum odorem ignis acceperit. et non ē
cognitum in quo sit fortitudo eius. Dixitq; ad eum
dalila. Ecce illusisti mihi. et falsum loquutus es.
Verum nunc indica mihi. quo ligari debeas. Cui ille
respondit. Si ligatus fuero nouis funib; qui nū
quam fuerint nexi. infirmus ero. et alter homini
similis. Quib; rursum dalila. unxit eum. et cla
mauit philisthim sup te samson. incubilo insidiis
latentis. Qui ita rupit uincula. quasi fila tela.
Dixitq; dalila rursum ad eum. Vsq; quo deceptes
me. et falsum loqueris? Ostende quo uinciri debeas.
Si inquid septem crines capitis mei cum tela plec
teris. et clauum his circumligatū tibi fixeris. infirm
ero. Quod cum fecisset dalila. dixit ad eum. Philisthim
sup te samson. Qui consurgens de somno: extraxit
clauum cū crinib; et telis. Dixitq; ad eum dalila.
Quomodo dicis quod ames me. cū animus tuus nō
sit mecum. Ecce tribus iocatus es mihi. et nolusti
dicere in quo sit tua maxima fortitudo. Cumq; mo
lesta ei esset. et p multos dies ingrueret. adhereret. spi
ritum ad quietem nō tribuens. defecit anima eius
et ad mortem usq; lassata est. Tunc aperiens uniuersam
rei: dixit ad eam. Ferrum numq̄m ascendit sup
caput meum. quia nazareus dei sum de utero matris mee. Si ruerim fuerit capud
meū recedet ame fortitudo mea et deficiam. et
ut ceteri homines. Videns illa quod confessus ei esset
omnem animū suū: misit ad principes philisthinoꝝ
atq; mandauit. Ascendite adhuc semel. quia nec

mich apuit ee ciuum. Qui ascenderunt assump
ta pecunia quam pmiserant. Ac illa dormire eum
fecit sup genua sua. et insinu suo reclinare cap.
Vocauitq; tonsorem. et rasit septē crines eius. et cepit
abiecit eum et repellē ase. Stantiq; enim ab eo fugi
tiuo recessit. Dixitq; Philistiim sup te samson. Qui
e somno consurgens. dixit animo suo. Egre
diar sicut ante feci. et me excutiam. nesciens quod
ab eo. dūs recessisset. Quem cum apprehendissent philistiim
tinam eruerunt oculos eius. et duxerunt eū gazā
unchi cathenis. et clausum in carcere molē fecerunt.
Iamq; capilli eius renasci cepant. et principes phi
listinoꝝ conuenerunt in unum. ut immolarent
hostias pcticas dagon dō suo. et epularentē dicē
tes. Tradidit dē nr in manus nras. Quod cum populus uidens. laudabat
deum suum. eademq; dicebat. Tradidit dē nr in
manus nras. aduersarium nrm. qui deleuit terram
nrām. et occidit plurimos. Letantesq; pcuntis
simpnis iam epulis. pcepunt ut uocaretur sā
son. et ante eos luderet. Qui eductus de carcere lude
bat ante eos. stēsq; cum stare inter duas colum
nas. Qui dixit puero regenti gressus suos. Dimit
te me ut tangā columnas quib; omnis immi
net domus. ut recliner sup eas et paululum requi
escam. Domus autē plena erat uiroꝝ ac mulieꝝ.
et erant ibi omnes principes philistinoꝝ. ac de
tecto et solario circiter ma milia uiroꝝ sexus ex
pectabant ludentem samson. Ar ille inuocato dño
ait. Dñe dē meūto mei. et redde mihi nunc pri
stinam fortitudinem dē nr. ut ulciscar me de ho
stib; meis. et p amissione duoꝝ luminū unā ultri
onem accipiam. Et apprehensis ambabus columnis
quib; innitebatur domus. altāq; ea dextā. et
altām leua tenens. ait. Moriatur anima mea cum
philistiim. Conclusiq; sunt columnis. occidit
domus sup omnes principes et ceteram multitudinē
que ibi erat. Multoq; interfecit plures morien
dum. quā antē unus occidat. Descendentes autē fres
eius et uniuersa cognatio. tulerunt corpus eius. et se
pelierunt inter saram et esthaol in sepulchro pris
sui manue. iudicauitq; israh uiginti annis.

XVII Vir eo tempore uir quidam de monte
ephraym nomine michas qui dixit matri sue. Mil
le centum argenteos quos sepositos tibi. et sup
quib; me audiente iurabas. ecce ego habeo. et
apud me sunt. Cui illa respondit. Benedictus fi
lius mis dño. Reddidit q̄ eos matri sue. quę di
xerat ei. Consecrauit et uouit argentum hoc dño
ut de manu mea susciperet filius mis et faceret
sculptile atq; conflatile. et nunc trado illud t.

Reddidit q̄ matri sue. Que tulit ducentos argen
teos et dedit eis argentario. ut faceret ex eis sculp
tile atq; conflatile quos erant in domo michę.
Qui edificatam quoq; dūs in ea separauit. et fecit
ephod. ac terāphim. idest uestem sacerdotalem. et
idola. Implenitq; manum unius filioꝝ suoꝝ. manum.
et fēs est ei sacerdos. In diebus illis non erat rex
in israh. sed unusquisq; quod sibi rectum uidebat
hoc faciebat.

XVI Vir quoq; alter adolescens de bethlehem iuda.
ex cognatione eius. erat q̄ ipse leuites. et habi
tabat ibi. Egressus de ciuitate bethlehem pegri
nari uoluit ubicumq; sibi commodum reperis
set. Cumq; uenisset in montē ephraym usq; ad do
mum eius. et declinasset paulisper in domum michę. in
terrogatus est ab eo. Unde uenis. Qui respondit.
Leuita sum de bethlehem iuda. et uado ut habi
tem ubi potuero. et unde mihi ꝺ̄s ꝑspexerit. Dixit ei
quid apud me. et esto mihi pater et sacerdos. dabo
q; tibi panes singulos decem argenteos ac ue
stem dupplicem. et que ad uictum necessaria sūt.
Acquieuit. et mansit apud hominem. fuitq;
ille quasi unus de filiis. Implenitq; michas ma
num eius. et habuit apud se puerum sacerdotē
nunc suo ducens. quod bene placuit michę dō haben
ti leuitici generis sacerdotem. In diebus illis non erat XVIII
rex in israh. et tribus dan querebat possessionē
sibi ut habitaret in ea. Usq; ad illam enim diem
inter cētas tribus sortem non acceperat. Misserunt q̄
filii dan fortes et fortitudinis de familia sua quinq; uiros fortis
simos de ſrama et esthaol. ut explorarent eam et
et diligenter inspicerent. Dixeruntq; eis. Ite et consi
derate terram. Qui cum peruenissent in mon
tem ephraym. et intrassent domum michę. requie
uerunt ibi. Et agnoscentes uocē adolescentis leuite
ritesq; illius diuerso. diuerunt ad eum. Quis te
adduxit. Quid hic agis. Quam ob causā
huc uenire uoluisti. Qui respondit ei. hoc et hoc
fecerit michas. et me mercede conduxit
ut sim ei sacerdos. Rogauerunt eum ut consu
lēret deum. et scire possent an prospere iter
et res haberet effectum. Qui respondit eis. Ite cū
pace. dūs respiciat uiam uestram. et iter quo pergi
tis. Euntes itaq; quinq; uiri. uenerunt Lais. uiderunt
q; ipsum habitantem in ea absq; ullo timore uicta
siconioꝝ consuetudinem. securum et quietū. nul
lo ei penitus resistente. magnaq; opum et pau
pertatis. atq; a cunctis hominib; separatum. Re
uersiq; ad fres suos in ſrama et esthaol. et quid
egissent interrogati. responderunt. Surgite. et ascē
damus ad eos. Uidimus enim terram ualde opulen

tam et uberem. Nolite negligere nolite cessare ea
mus et possideamus eam. Nullus erit labor inrabi
mus ad securum regionem latissimam tradetq;
nob̄ dñs locū in quo nullius rei est penuria eo
que gignunt terra. Hæc & sunt de cognatōe dan
idest de tribu et cognatiōe secum uiri accincti armis
bellicis. ascendentesq; manserunt in cariathiarim
iudæ. Qui locus eo tempore castrum dan nomen
accepit et est post regionem cariathiarim. Inde mi
serunt in montem ephraym. Cumq; uenissent
ad domum michæ. dixerunt quinq; uiri qui prius
missi fuerant ad considerandam terram lais cete fratres
suos. Nostis quod in domib; istis sit ephod et the
raphim. et sculptile atq; conflatile. uidete q̄d
nobis placeat. Et cum paululū declinassent in
gressi sunt domum adolescentis leuite qui erat
in domo michæ. salutauerunt eum ubis pacatis
Secum autem uiri tam ut erant armati stabant
ante ostium. At illi qui ingressi fuerant domum
unienis sculptile et ephod. et theraphim. atq;
conflatile tollere nitebantur et sacerdos stabat
ante ostium. sed cum fortissimis armis p
cul expectantib;. Tulerunt & qui intrauerant scalp
tile et ephod. et ydola. atq; conflatile. Quib; di
xit sacerdos. Quid facitis. Cui respondit. Tace.
et pone digitum sup os tuum. uenite; nobiscū
ut habeamus te patrem et sacerdotem. Quid
melius est ut sis sacerdos in domo unius uiri.
an in una tribu et familia israhel. Quod cum
audisset. acquieuit sermonib; eor. et tulit ephod
et ydola. et sculptile. et cum eis profectus est. Qui
cum præmisset et ante se fecisset paruulos et ui
tulta. et omne quod erat pretiosum. iamq; a domo
michæ essent procul. uiri qui habitabant in ciuit;
michæ conclamantes secum. et post tergum
clamare cœpunt. Qui cum respexissent. dixerunt
ad michæam. Quid tibi uis. Cur clamas. Qui respon
dit. Deos meos quos mihi feci tulistis. et sacerdotē
et omnia que habeo. et dicitis quid tibi est.
Dixitq; ei filii dan. Cauе ne ultra loquaris ad
nos. et ueniant adhuc uiri animo conturbati. et
ipse cum omni domo tua pereas. Et sic cepto in
tinere pergunt. Videns autē michæas quod fortio
res essent. reuersus est in domum suā. Secum autē
uiri tulerant sacerdotem. et quæ sup̄ diximus.
uenientq; in lais ad populum quietissimum. atq; secu
rum. et percusserunt eos more gladii. urbemq;
incendio tradiderunt. nullo fuente penitus qui li
berum. eo quod procul habitarent a sydone. et cum
nullo hominum haberent quicquam societatis ac
negotij. Erat autem ciuitas sita in regione roob.

Quam rursus exstruentes habitauerunt in ea. uoca
to nomine ciuitatis dan. iuxta uocabulum patris
sui. quem genuerat israhel. quæ prius lais dicebat.
Posuerunt sibi sculptile. et ionathan filium ger
son. filii moysi. ac filios eius sacerdotes in tribu
dan usq; ad diem captiuitatis suæ. Mansitq; apud
eos ydolum michæ omni tempore quo fuit domus
dei in silo. In diebus illis non erat rex in israhel.

Vir quidam ex leuites habitans in late xviiii.
montis ephraym. qui accepit uxorem de bethleem
iuda. Quæ relicto eum et recessit ei in domum patris
sui bethleem. mansitq; apud eum quatuor men
sibus. Secutusq; est eam uir suus. uolens ei reco
ciliari et blandiri. atq; secum reducere. habens
in comitatu puerum. et duos asinos. Quæ fuscep
it eum et duxit in domum patris sui. Quod cū
audisset socer eius. eumq; uidisset occurrit ei lætus
et amplexatus est hominem. Mansitq; gener in
domo soceri tribus diebus. comedens cum eo et bibēs
familiariter. Die autem quarto consurgens. p
fectus uoluit. Quem tenuit socer. et ait. Confor
tare prius pusillulū panis. et confecta stomachum
et sic proficiscens. Sederunt simul. et comederunt
ac biberunt. Dixitq; pater puellæ. ad generum
suum. Quæso te ut hic maneas. patiereq; lætem
At ille consurgens cœpit uelle proficisci. et rur
sum socer eum tenuit. et apud se fecit ma
nere. dans filiæ præceptum leuites iterū. Cum rur
sus socer. Ego te inquit ut paululū cibi accipias
et assumptis uiribus. donec inclinetur dies. postea pro
ficiscaris. Comederunt & simul. Surrexitq; adolescēs
ut pergeret cum uxore sua et puero. Cui rursum lo
catus est socer. Considera quod dies ad occasum
declinare sit. et propinquet aduesperum. Mane apud
me etiam hodie. et due lætum animum. et cras pro
ficiscens. ut uadas in domū tuam. Noluit gener
acquiescere sermonibus eius. sed; statim profec. et uenit
contra ebusæum. quæ altero nomine uocatur hierusalē
ducēs secum duos asinos onustos et concubinam.
Jamq; adessent iuxta ebusæum. et dies mutabat in
noctem. Dixitq; puer ad dominum suum. Veni obse
cro declinemus ad urbem ebusæam. et maneamus
in ea. Cui respondit dñs. Non ingrediar oppidum
gentis alienæ quæ non est de filiis israhel. sed; transibo
usq; gabaa. et cum illuc peruenero manebimus
in ea. aut certe in urbe rama. Transierunt & ebu
et cœperunt properare iter. Occubuitq; sol iuxta
gabaa. quæ est in tribu beniamin. diuertentes
ad eam. ut manerent ibi. Quo cum introissent. se
debant in platea ciuitatis. et nullus eos recipe
re uolebat hospitio. Et ecce apparuit ei homo se

nec reuersus de agro et ope suo uespe. Qui et ipe erat de monte effraim et peginus habitabat in gabaa. homines autem regionis illius filii erant iemini. Eleuatisq; oculis uidit senem sedentem hominem cum sarcinulis suis in platea ciuitatis et dixit ad eum. Vnde uenis aut quo uadis. Cui respondit et. Profecti sumus de bethleem iudee et pgimus ad locum nrm qui est in montib; effraim unde erauimus bethlehem et nunc uadimus ad domum dei. Nullusq; nos subtectum suum uult recipere. habentes paleas et fenum in asinor; pabulum et panem ac unū in meos et ancille tue usus et pui qui mecum est nulla re indigemus mst hospitio. Cui respondit senex. Pax tecum sit. Ego pebo omnia que necessaria sunt tantum quesdo ne in platea maneris. Introduxitq; eum in domū suam et pabulum asinis pbuit ac postq̄m lauit pedes suos recepit eos in conuiuium. Filis quia

fia vl' .vi.

tib; et post laborem mineris cibo ac pom refecti tib; cepti; ceperunt uiri ciuitatis illius filii belial. circūdare domum senis fores pulsare cpiunt. clamantes ad dñm domus. atq; dicentes. Educ uirum qui ingressus ē domum tuam ut abutamur eo. Egressusq; est ad eos senex et ait. Nolite fres. nolite facere malum hoc. quia ingressus est homo hospitium meum. et cessate ab hac stultitia. Habeo filiam uirgine. et hic homo habet concubinam. educam eas ad uos ut humilietis eas et uram libidinem compleatis. Tantum obsecro ne scelus hoc contra natura operemini in uirum. Nolebant acquiescere sermonib; ei. Quod cernens homo. eduxit ad eos concubinam suam et eis traduxit illudendam. Quacum tota nocte abusi sunt. dimiserunt eam mane. At mulier reuertebat. tenebris uenit ad ostium domus ubi manebat dñs suus. et ibi cecidit. Mane aut surgens homo et aperuit ostiū ut cepta implere uiam. et ecce concubina eius iacebat ante ostium. manusq; in limine manib;. Cui ille putans eam quiescē loquebatur. Surge ut ambulemus. Qua nichil respondente. intelligens quod esset mortua. tulit eam et imposuit asino. reuersusq; est in domum suam. Quam cum esset ingressus. arripuit gladium. et cadauer uxoris sue cum ossibus suis in duodecim partes ac membra concidens. misit in omnes fines tribus israhel. Qđ cum audissent singuli conclamabant. Numqm̄ res talis facta est nec inuenta ex die qua ascendunt patres nri de egipto usq; in presens tempus. Ferte sen tentiam et in commune decernite quid fieri opus sit. Egressi sunt itaq; omnes filii israhel. et quasi uir unus de tribu dan usq; ber

xx

sabee. et ira galaad ad dñm in maspha. omnesq; anguli pplor; et cuncte tribus israhel in ecclām pli dei conuenerunt quadringenta milia peditum pugnatorum. Nec latuit filios beniamin quod ascendissent filii israhel in maspha. Interrogatusq; le uita mantus mulieris interfecte quoniam tantum scelus ppetratum esset. respondit. Venit ingabaa beniamin cum uxore mea. illucq; diuertimus et ecce homines ciuitatis illius circumdederunt nocte domum mquā manebam. uolentes me occidere. et uxorē meā

iij

meretricio libidinis furore uexantes. denique mortua est. Quam arreptam in furia conscidi. misitq; in omnes fines possessionis uire. quia numqm̄ tantum nefas et tam grande piaculum factum est in israhel. Adeste omnes filii israhel. decernite quid facere debeatis. Statimq; omnis plebs quasi uni hominis simone respondit. Non recedemus in tabernacula nra. nec ullam quisquam intrabit domum. sed hoc contra gabaa in commune faciemus. Decem uiri eligantur e centum ex omnib; tribubus israhel et centum de mille. et mille de decem milib; ut comparent exercitui necessaria. et possimus pugnantes contra gabaa beniamin reddere ei pfidie quod meretur. Conuentuq; uniuersus israhel ad ciuitatem quasi unus homo. facti sunt unoq; consilio. Et miserunt nuntios ad omnem tribum beniamin qui dicerent. Cur tantum nefas in uob; repertum est. Tradite homines de gabaa qui hoc flagitium ppetrauerunt. ut moriantur. et auferatur malum de israhel. Qui nolunt sermonib; suis fratrib; israhel auscultare mandatum. sed ereptis urbib; que sibi sedes erant conuenerunt in gabaa ut illis ferrent auxilium. et contra uniuersum populum israhel dimicarent. Inuentiq; sunt inter omnes tribus beniamin septingenti electi uiri fortissimi. ita sinistra ut dextra pugnantes. et sic funda ad crinem lapides. ut capillum quoq; pilo citra posset. et nequaquam in alterum partem ictus lapidis deferretur. Vnus quoq; israhel absq; filiis beniamin inuenta sunt quadringenta milia electorum gladios. et pugnax. Ad pugnā. Qui surgentes. uenerunt in commune dei. hoc est in silo: consuluerunt eum atq; dixerunt. Quid sentis in exercitu tuo princeps ceramus. contra filios beniamin. Quib; respondit dñs. Iudas sit dux ur. Statimq; filii israhel surgentes mane castra metati sunt iuxta gabaa. Et inde procedentes ad pugnam contra beniamin. urbem oppugnare cpiunt. Egressiq; filii beniamin de gabaa. occiderunt de filiis

ūiaḥ die illo uiginti duo milia uirōs. Rur
sum filii ūiaḥ et fiducia nimia et numero con
fidentes in eodem loco in quo prius certa
uerant aciem direxerunt ita tamen ut prius ascē
dent et flerent coram dño usq; ad noctem.
Consuluerunt; eum et dixerunt. Debeo ultra
procedere ad dimicandum contra filios beniamīn
et fratres meos an non? Quib; ille respondit. As
cendite ad eos et inite certamen. Cumq; filii
ūiaḥ altero die contra beniamin ad prelium pro
cessissent erupuerunt filii beniamin de portis ga
baa et occurrentes eis tanta in eos cede fecerunt
sunt ut decem octo milia uirōz educentium
gladiū prosternerent. Quam ob rem omnes filii
ūiaḥ uenerunt in domum dei et sedentes fle
bant coram dño. Ieiunauerunq; illo die usq; ad
uesperum et obtulerunt holocausta et pacifica
uictimas et super altare dñi holocausta. Eo tpe
ibi erat archa fœdis dei et finees filius eleazari
filii aaron prepositus domus. Consuluerunt q̄
dñm atq; dixerunt. Egredi ultra debemus ad
pugnam contra filios beniamin fratres nros an
quiescere? Quib; ait dñs. Ascendite. Crastina
tradam eos in manus uras. Posuerunt; filii
ūiaḥ insidias per circuitum urbis gabaa et tru
cidare sicut semel ut bis contra beniamin exerci
tum prouerunt. Sed et filii beniamin audacter
eruperunt de ciuitate et fugientes aliquamdiu
longius protensi sunt ita ut uulnerarent ex eis
sicut primo et secundo die et cederent putaret semitas
tantum uertentes. quarum una ducebat in bethel alia in
gabaa atq; prosternerent triginta circiter uiros.
Putauerunt enim soluto more eos cedere. Qui fu
gam arte simulantes inierit consilium ut
abstraherent eos de ciuitate et quasi fugientes
ad suprādictas semitas perducerent. Omnes itaq;
filii ūiaḥ surgentes de sedibus suis terendum
aciem in loco qui uocatur baalthamar. Insi
die quoq; que circa urbem erant pulsatum
se apud cepunt et ab occidentali urbis parte
procedere. Sed et alia decem milia uirōz de uni
uerso ūiaḥ habitatores urbis ad certamina
prouocabant. Ingrauatum est bellum contra
filios beniamin et non intellexerunt quod
eorum parte ultio instaret interitus. percussit
q; eos dñs in conspectu filiorum ūiaḥ et interfe
cerunt eos illo die uiginti duo milia et centum
uiros omnes bellatores et educentes gladiū.
Filii autem beniamin cum se inferiores esse vi
dissent cepunt fugere. Quod cernentes filii
ūiaḥ dederunt eis ad fugiendum locum ut ad
insidias quas ultra urbe posue
rant. Qui cum repente de latibulis surrexissent
et beniamin terga cedentibus dare ingressi ci
uitatem et percusserunt eam more gladii. Sig
num autem dederant filii ūiaḥ his quos in insidi
is collocauerant ut postquam urbem cepissent ig
nem accenderent et ascendente fumo in altum
capta urbem demonstrarent. Quod cum cer
nerent filii ūiaḥ in ipso certamine posita pu
tarunt enim filii beniamin eos fugere et instanter
sequebantur. cesis de exercitu eorum triginta vi
ros et uiderunt quasi columpnam fumi de ciui
tate consurgere beniamin quoq; retro aspiciens
capta cernens ciuitatem et flammas in sublī
me ferri qui prius simulauerant fugam uer
sa facie fortius resistebant. Quod cū uidissent fi
lii beniamin in fugam uersi sunt et aduersa desti
cepunt illuc quoq; adustanis sequentibus. Et hi
qui urbem succendebant occurrerunt eis. Atq;
ita fere est ut exercitus parte ab hostib; cede
rent nec esset ulla morientium requies. Ce
ciderunt atq; prostrati sunt ad orientalem plagā
urbis gabaa. fuerunt autem qui in eodem loco
mortui sunt decem et octo milia uirōz omnes robu
stissimi pugnatores. Quos cum uidissent qui
remanserant de beniamin fugierunt in solitu
dinem et pergebant ad petram ciuis uocabuli
est remmon. In illa quoq; fuga palantes et
deuia tendentes occiderunt quinq; milia uiros.
Et cum ultra tenderent persecuti sunt eos et inter
fecerunt etiam alia duo milia. Et sic fere est ut
omnes qui ceciderunt de beniamin in diuersis locis
cecidit uiginti quinq; milia pugnatores ad bel
la promptissimi. Remanserunt itaq; de omni tri
bu beniamin qui euadere potuerunt et fugere
in solitudinem secum sederuntq; in petra
remmon mensib; quatuor. Regressi autem filii
ūiaḥ omnes reliquas ciuitates ciuium usq; ad
animalia gladio percusserunt cunctasq; urbes ex ci
uibus beniamin uorax flamma consumpsit.

Iuraūt quoq; filii ūiaḥ in maspha et dixerunt.
Nullus nrm dabit filiis beniamin de filiabus suis
uxorem. Veniuntq; omnes ad domum dei in silo
et in conspectu eius sedentes usq; ad uesperam ele
uauerunt uocem et magno ululatu cepunt flere
dicentes. Quare dñe deus ūiaḥ fieri e in populo tuo hoc
malum ut hodie una tribus auferretur a nob. Alia
autem die diluculo consurgentes exstruxerunt alta
re. obtulerunt; ibi holocausta et pacifica uictimas
et dixerunt. Quis ex ascendit in exercitu dñi de
omnibus tribubus ūiaḥ? Grandi enim iuramento se

constituunt cū cēnt in maspha: uīctia eos qui de
fugerant. Ductiq; penitentia filii israh fugē fr̄e suo
beniamin cepunt dicere. Ablata est una tribus de
israh. Vnde uxores accipient. Omnes enim in com
mune iurauimus: non dabimus nos b̄is filias nr̄as
Iterato dix̄unt. Quis est de unūsqsq; tribus israh. q̄
n̄ ascendit ad dn̄m in maspha. Et ecce inuenti s̄
habitatores iabes galaad. in illo eventu non fuis
set. Eo quoq; tempe cum cēnt in silo. nullus ex eis
ibi repertus est. Misit ergo thraq; decem milia uiro
rū fortissimos. et p̄cepunt eis. Ite et percutite habita
tores iabes galaad in ore gladii. tam uxores q̄m
paruulos eor̄. et hoc erit quod obseruare debebitis.
Omnes genus masculinū et mulieres que cognoue
runt uiros. interficite. Inuenerūq; s̄ de iabes gala
ad. quadringente uirgines que nescierunt uiri
thorū. et adduxerunt eas ad castra in silo. in terra ch
naan. Misitq; nuntios ad filios beniamin qui
erant in petra remmon. et p̄cepunt eis ut eas
in pace susciperent. Venerūtq; filii beniamin in illo
tempe. et date s̄ uxores de filiab. iabes galaad.
Quas quia n̄ reppererunt. quasi simili modo tracta
rent. Vnūsquisq; israh ualde doluit. et egit penitu
dinem sup interfectōe unius tribus ex israh. Dixerūtq;
maiores natu. Quo faciemus reliquis. qui n̄ acce
perint uxores. Omnes in beniamin femine enim
dirute sunt. et magna nob̄ cura ingeniq; studio pui
dendum est. ne una tribus deleatur ex israh. filias
nr̄as eis dare non possimus. constricti enim
iuramēto et maledictione qua diximus. Male
dictus qui dederit de filiab. suis uxorem
beniamin. Cepitq; consilium. atq; dixerunt. Ecce
sollempnitas dn̄i est in silo annuisana. que si
ta est ad septentrionem urbis bethel. et ad ortum
tālem plagam uie que de bethel rendit ad si
chimam. et ad meridiem oppidi lebona. Precepunt
q; filiis beniamin. atq; dixerunt. Ite et latitate in
uineis. Cumq; uideritis filias silo ad ducendas cho
tos ex more properare. exite repente de uineis et
rapite eas singuli uxores singulas. et pgite in ter
ram beniamin. Cumq; uenerint patres earū ac fr̄es
eor̄ ad iudicium nos quem cepunt atq; iurgari. dicem
us. Miserimini eor̄. non enim rapuerunt eas
uiue bellantium atq; uictor̄. si rogantib. ut acci
pere n̄ dedistis. et a uob̄ patre peccatum est. Fece
runtq; filii beniamin ut sibi fierat imperatum. et
uxores numero suum rapuerūt. de his que duce
bant choreas. uxores singulas. Abieruntq; in pos
sessionem suam. edificantes urbes et habitan
tes in eis. filii quoq; israh reuisi s̄ p tribus et fami
lias suas. in tabernacula sua. In diebus illis n̄ erat
rex in israh. sed unusquisq; quod s̄ rectum uide
batur hoc faciebat. Explicit liber sechym. i. Judic̄.

Incipit liber Ruth.

IN DIEBVS iudicū cū iudicarent p̄ciant fēa est fames
in terra. Abiitq; homo de bethlehem iuda.
ut peregrinaretur in regione moabitide
cum uxore sua ac duobus filiis. Ipse uo
cabatur elimelech. et uxor eius noemi. Et
duo filii alter maalon. et alt̄ chelion.
efflorati de bethlehem iuda. Ingressiq; regi
onem moabitidem. morabantur ibi. Et
mortuus est elimelech maritus noemi. re
mansitq; ipa cum filiis. Qui acceptis
uxoribus moabitidis. quar una uocabatur
orpha et altera ruth. Habitabantq; ibi decē
annis. et ambo mortui sunt. Maalon
iudeus et chelion. remansitq; mulier de
orpta duobus libris ac marito. ut supra
ut imperium p̄cepit cum uenerit nuntius de re
gione moabitide. Audierat enim q̄d respexis
set dn̄s plebem suam. et dedisset ei escas. Egres
sa est itaq; de loco peregrinationis sue. cum utr̄q;
nuru. et iam in uia posita reuertendi in terram iu
dee. dixit ad eas. Ite in domū matris uestre. et faciat
dn̄s uobiscum misericordiam. sicut fecistis cum mortuis
et mecum. Det uob̄ inuenire requiem in domib.
uestris quas sortiture estis. et osculata est eas.
Que elevata uoce flere cepunt. et dixer. Tecū
pergemus ad plebem tuum. Cui illa respondit.
Reuertimini filie mi. Cur uenitis mecum. Nū
quid habebo filios in utero meo. ut uiros ex
me sperare possitis. Reuertimini filie mi. abite.
Iam enim senectute confecta sum. nec apta
uiro coniugio. Etiam si potissimum hac nocte
coniugi et pepererit filios. si eos expectare uelit
usq; dum crescant et annos impleant pubertatis. ante erunt uetule ante q̄m nubatis. Noli
te queso filie mi. quia uita angustia me ma
gis premit. et egressa est manus dni contra me.
Elevata ḡ uoce. rursum flere cepunt. Orpha
osculata est socrum suam. ac reuisa est. Ruth ad
hesit socrui sue. Cui dixit noemi. Ecce reuisa est
cognata tua ad plebem suum et ad deos suos. reuer
tere cum ea. Que respondit. Ne aduersere mihi. ut
relinqam te et reuertam. Quocūq; perrexeris pergam.
ubi manseris manebo. Populus

tuus populus meus. et deus tuus deus meus. Que te
morientem tecta suscepit in ea moriar. Ubiq; lo
cum acceperis sepulture. Hec illi faciat deus et
hec addat. si non sola mors me et te separauit. Videns
g noemi q̃d obstinato ruth animo decreuisset
secum pgere. adiũlam noluit. nec ultra rebellã
ad suos suadẽ. Profecte sunt simul. et uenerunt in
bethlehem. Quibus urbem ingressis. uelox apud eãdem
tos fama peruolauit. Discurrebantq; mulieres. hec ẽ
illa noemi. Quib; illa ait. Ne uocetis me noemi
sed pulchram. & uocatã me mara. hec amarã
quia ualde me repleuit amaritudine omnipo
tens. Egressa sum plena. & uacuã reduxit me dns.
Cur g me uocatis noemi. cũ humiliauit dns. et
afflixit omnipotens. Venit g noemi cum ruth moabi
te nuru sua. de terra peregrinationis sue. ac reuersa
est in bethlehem. quando primum ordea metebantur. Erat autem ur cognatus elimelech consanguineus. ho
mo potens et magnarum opum nomine booz. Di
xitq; ruth moabites ad socrum suam. Si uides
uadam in agrum et colligam spicas que metẽtium fugerint manus. ubicumq; clemens inue
nerit familias reperto gratiam. Cui illa respondit.
Vade filia mi. Abiit itaq; et colligebat spicas p̃
terga metentium. Accidit autem ut ager ille
haberet dñm nomine booz. qui erat de cognatione elimelech. Et ecce ipse uenerat de bethle
hem. dixitq; messoribus. Dns uobecum. Qui respõ
derunt ei. Benedicat t̃ dns. Dixitq; booz puerum
qui messoribus p̃erat. Cuius ẽ hec puella. Cui re
spondit. hec ẽ moabites que uenit cũ noemi. de re
gione moabitide. et rogauit ut spicas colligere
remanentes. sequens messores uestigia. et de ma
ne usq; nunc stat in agro. et ne ad momentum
quidem requieuit ẽ. Et ait booz ad ruth. Audi filia
Sabb. 1cõ. i.
ne uadas ad colligendum in alterũ agrum. nec
recedas ab hoc loco. sed iungere puellis meis. et
ubi messuerint sequere. oculi enim mei sunt
ut nemo t̃ molestus sit. Si etiam sitieris va
de ad uasa nostra. et bibe aquas de quibus et pue
ri bibunt. Que cadens in faciem suam. et ado
rans terram. dixit adeum. Unde mihi ut
inuenirem gratiam ante oculos tuos. et noscẽ
me dignareris peregrinam mulierem. Cui ille
respondit. Nuntiata sunt michi omnia que fecisti
socrui tue post mortem uiri tui. et derelictis
parentibus tuis. et terra in qua nata es. et ue
nisti ad populum quem ante nesciebas. Reddat tibi
dns opus tuum. et plenam mercedẽ accipias a
dño deo israhel. ad quem uenisti. et sub cuius cõfugi
sti alas. Que ad booz ait. Inueni gratiam ante
oculos tuos dne mi. quia consolatus es me. et lo
cutus ad cor ancille tue que non sum similis uni
puellarum tuarum. Dixitq; ad eam booz. Quando lo
tus uescendi fuit. ueni huc et comede panem.
intinge buccellam tuam in aceto. Sedit itaq;
ad messores latus. et porrexit polentam ei. Come
ditq; et saturata est. et sulit reliquias. atq; inde
sumpsit ut spicas ex more colligeret. Booz autem
precepit pueris suis. dicens. Etiam si uoluerit me
uolere. nec prohibeatis eam. et de uasis quoq; ma
nipulis deiudicta pariter et remanere permittite
ut absq; rubore colligat. et colligentem nemo
arguat. Collegit g in agro usq; ad uesperam. et
que collegerat uirga cedens et excutiens. inuenit
ordei quasi ephi mensuram. idest tres modios. quos
portans reuersa est ad urbem et ostendit socrui
sue. Insuper protulit et dedit ei de reliquis cibi su
quos saturata fuerat. Dixitq; ei socrus sua. Ubi hodie
collegisti. et opus ubi fecisti. Sit benedictus qui
miserunt est tui. Indicauitq; ei apud quem ei
opera. et nomen dixit uiri quod booz uocabatur.
Cui respondit noemi. Benedictus sit a dño. qui
eandem gratiam q̃m prebuerit uiuis. seruare et mor
tuis. Rursumq; propinquus ait mihi ẽ homo. Et
ruth hec quoq; inquit precepit michi. ut tamdiu
messoribus meis iungerer. donec omnes segetes me
tentur. Cui dixit socrus. Melius est filia mi.
ut cum puellis eius exeas ad metendum. ne in
alieno agro quispiam reluctetur t̃. Iuncta est
itaq; puellis booz. et tam diu cum eis mes
suit. donec et ordei et triticum in horreis
condẽtur. Postquã autem reuersa ẽ ad socrum
suam. audiuit ab ea. filia mi. quietem t̃ rem
et prouidebo ut bene sit t̃. Booz iste cuius pu
ellis in agro iuncta es. propinquus est nr. et hac
nocte aream ordei uentilat. Lauare g et ungere
et induere cultioribus uestimentis. ac descende in
aream. Non te uideat homo. donec esum potũq;
sumerit. Quando autem uenit ad dormiendum.
nota locum in quo dormiat. ueniesq; et discoo
pertis pulsum quo operit. aperi pedum. et pri
ces te et ubi iacebis. Ipse autem dicet tibi quid
agere debeas. Que respondit. Quecunq; preceptis
facam. Descenditq; in aream. et fecit omnia
que sibi imperauerat socrus. Cumq; comedisset
booz et bibisset. et fes cor hylaresceret. ascen
dit. ad dormiendum. iuxta aceruum manipulo. uenit
absconditus et discooperto a pedibus eius pallio si
luit. Et ecce nocte iam media expauit homo.
et conturbatus ẽ. uidit q; mulierem iacentẽ
ad pedes suos et ait illi. Que es. Illaq; respõ

dit. Ego sum ancilla tua. Extende pallium tuum sup famulam tuam: quia ppinquus es. Et ille benedicta mquit es dño filia: et pcem miam postenore supiori: quia nō es secuta iuue nes pupes siue diuites. Noli ergo metuere: ē quicqd dixeris mihi faciam tē. Scit enim omis ppls qui habitat intra portas urbis mee: mulierem te ē utrutis. Nec abnuo me ppinquum: ē est alius me ppinquior. Quiesce hac nocte: et ma ne sō si te uoluerit ppinquitatis iure retinere bene res acta est. S in autem ille nolūt: ego te absq; ulla dubitatione suscipiam. iuuit dñs: dormi usq; mane. Dormiuit itaq; ad pedes eius usq; ad noctis absconsum. S surrexit ante quam homines se agnoscerent. mulier et dixit booz. Caue ne quispiam nouerit quod huc uenis. Et rursum: extende inquit pallium tuum quo ppius et tene utraq; manu. Qua extendente et tenente: mensus ē ser modios ordei: et posuit sup eam. Que portans: ingressa est ciuitatem: et uenit ad socrum suam. Que dixit ei. Quis quis filia. Narrauitq; ei omnia que sibi fecerat homo: et ait. Ecce ser modios ordei dedit mihi: et ait. Nolo uacuam te reuerti ad socrum tuam. Dixitq; noemi. Expecta filia: donec uideamus quē res exitum habeat. Neq; enim cessabit homo: nisi impleuerit que locutus est. Ascendit ḡ booz ad portam: et sedit ibi. Cumq; audisset ppinquū ppinquū pretere de quo prius sermo habitus ē. dixit ad eum. Declina paululum et sede hic: uocat eum nomine suo. Qui diuertit et sedit. Tollēs autem booz decem uiros de senioribus ciuitatis dixit ad eos. Sedete hic. Quib; residentib; locu tus est ad ppinquum. Partem agri fratris nri elimelech uendit noemi: que reuersa est de regi one moabitide. Quod audire te uolui: ut si habes coram conscis sedentib; et maioribus populi mei. Si uis possidē iure ppinquitatis eme et posside. S in autem ē displicet hoc ipm mihi dic mihi: ut sciam quid facē debeam. Nul lus enim ppinquus excepto te qui prior es. et me qui secundus sum. At ille respondit. Ego agrum emam. Cui dixit booz. Quando agrum de manu mulieris: ruth quoq; moabitidem que uxor defuncti fuit debes accipe: ut suscites nomen ppinq; tui hereditate sua. Quo audito. Ceco iure ppinquitatis meq; enim posteritatem familie mee delere de beo. Tu meo utere priuilegio: quo me libenter carere possum. Hic autem erat mos antiquit antiquis: inter ppinquos. Si quando alter al teri suo iure cederet ut ēet firma concessio. soluebat homo calciamentum suum: et dabat proximo suo. Hoc erat testimonium ceteris in israhel. Dixē ḡ ppinquo booz. Tolle calciamentum. qō statim soluit de pede suo. At ille maioribus natu et uniuer so ppło. testes inquit uos estis hodie quod pos sedim omnia que fuerunt elimelech. et chelion et maalon tradente noemi. et ruth moabitidē uxorem maalon in coniugium sumpsim. ut su scitem nomen defuncti in hereditate sua. ne uoca bulum eius de familia sua ac fratribus. et ppło dele atur. Vos inquā huius rei testes estis. Respon dit omnis ppls qui erat in porta. et maiores na tu. Nos testes sumus. faciat dñs hanc mulierē que ingreditur domum tuā sicut rachelē et ly am. que edificauerūt domum israhel. ut sis eremplum uirtutis in effrathi. et habeat celebre no men in bethlehem. fiatq; domus tua sicut com phares. quē thamar peperit iude. de semine q̄ dedit dñs tibi de hac puella. Tulit itaq; booz ruth et accepit uxorem. ingressusq; est ad eam et dedit illi dñs ut conciperet et pareret filiū. Dixerunt q; mulieres ad noemi. Benedictus dñs qui non est passus ut deficeret successor fami lie tue et uocaretur nomen eius in israhel. ut ha beas qui consolatur animam tuā. et enutriat senectutem tuam. De nuru enim tua natus ē qui te diligit. et multo ē melior q̄m vii septē haberes filios. S adsumptum q; noemi puerū posuit in sinu suo. et nutricis ac gerule officio fulci bitur. Vicine autem mulieres congratulantes ei et dicentes. natus est filius noemi. uocauerūt nomen eius obed. hic est pater yesse patris da uid. hec sūt generationes phares. Phares genuit esrom. Esrom genuit aram. Aram ge nuit amminadab. Amminadab genuit naasson. Naasson genuit salmon. Salmon genuit booz. Booz genuit obed. Obed genuit yesse. Yesse genui it dauid. Ex plicit liber Ruth. Incipit prefatio sci Ieronymi in libru Regum.

GINTI

TI et ciuitas ē latinas apud he breos. sermo ē. lingua et chal dea restatur. que hebree in ig nia expirre con sumi est. Nam et

emus

ipſi uiginti duo elemẽta ſunt. eodem ſono ſ̃ duũ
ſis caractenb. Samaritanꝰ etiam pentateuchũ
moyſi totidem literis ſcripturant figuris tamẽ
apicib; diſcrepantes. Certumq; eſt eſdram ſcri
bam legiſq; doctorem poſt captam iheroſolymã
et inſtaurationẽ templi ſub zorobabel aliaſq; li
teras repaſſe. quib; nunc utimur. eãq; uſus
temporis eodem ſamaritanor et hebreor caꝛac
teres fuiſſe. In libro quoq; numeroꝝ hoc eadẽ
ſupputatio ſub leuitaꝝ ac ſacerdotum cenſu. in
hiſce oſtenditur. et nom̃ dñi tetragrammatõ
in quib; greci uoluminib; uſq; hodie antiq;
exẽplaꝛia literis inuenimus. Sz et pſalmi tre
ſimus ſextus. et centeſimus decimus. et cente
ſimus undecimus. et centeſimus octauus deci
mus. et centeſimus quadrageſimus quartus
q̃mq; ſin duũs ſcribantur metro. tam eundem
numeꝝ reperiuntur alphabeto. et ieremie lam̃
tationes. et oẽs eccl̃ſ. Salomonis quoq; in fine
pũbia ab eo loco in quo aut mulierem fortẽ
quis inuenit eaſdem alphabeti uicibus
by ſupputantur. Porro quinq; littere duplices
apud hebreos ſunt. caph. mem. nun. phe.
ſade. harũ enim phas ſcribunt principia. medi
etates q; ũbꝝ. ultimi fines. Vnde et quinq;
apleriſq; libri duplices eſtimant. Samuhel. ma
lachim. dabreiamin. eldras. ieremias. cũ cinoth
id eſt lamentationib; ſuis. Quamobꝝ g̃ uiginti duo
elemẽta ſunt p quę ſcribimus ebraice omne q̃
loquimur. et eoꝝ uarius uoꝛ humana cõpleꝛe
dicitur. Ita uiginti duo uoluminа ſupputantur
quib; quaſi litꝝ et exceſſus mi dei doctrina te
nera adhuc et lactens iuxta ſtudia eruditur in
fantia. Primus apud eos liber uocatur breſich
ſin nos geneſim dicimus. Sedes bereſemoth.
qui exodus appellatur. Tertius uaiecra. id eſt le
uiticus. Quartus uaiedaber. quem numeꝝ no
camus. Quintus addabarim. qui deuteronomiũ
pnotatur. Hi ſunt quinq; libri moyſi. quos ipſe
torath. id eſt legem appellauit. Sedes pphaꝝ ordi
nem fecerunt. et incipiunt ab ihu filio naue.
qui apud eos ioſue benun dicit. Deinde ſubtrex
erunt ſophtim. id eſt iudicum librum. et ruth
eundem compinxerunt. ruth quia in diebꝰ iudicum
fertur narrari hyſtoria. Tertius ſequitur ſamu
hel quę nos regnoꝝ primũ et ſecũm dicimus. Quar
tus malachim. id eſt regum. q̃ deo. i quarto reg
noꝝ uolumine continetur. Octauus; multo eſt
malachim id eſt regum. quam malachot. id eſt
regnoꝝ dicẽ. Non enim multaꝝ gentiũ regna
deſcribit. ſi; unius tantummodo ipſi qui tribubus
duodecim constitit. Quintus eſt ysaias. Sextus
ieremias. Septimus iezechiel. octauus liber duodeci
pphaꝝ. qui apud illos uocatur thaneſia. Tertius
decimo agiographa poſſidet. Et primus liber incipit
a iob. Secdus a dauid. quem quinq; uoluminib; et
uno pſalmoꝝ uolumine cõprehendit. Tertius eſt
ſalomon tres libros habens. pũbia quę illi paroe
mias id eſt maſloth appellant. et eccleſiaſten id eſt coeleth
et canticum canticoꝝ quem tanto ſyntaſſim pu
tarunt. Sextus eſt danihel. Septimus dabreiamin
id eſt uerba dieꝝ. quod ſignificantius canonem tot
hiſtoꝝ dicere poſſimus appellare. qui liber. ap̃
nos paralipomenon primus et ſecũs inſcribitur. Oc
tauus eſdras. qui et ſimiliter ipſe ap̃ grecos et la
tinos mãdos libros duoſus e. Nonus eſter.
Atq; ita ſunt per uetus legis libri uiginti
duo. id eſt moyſi quinq;. pphaꝝ octo. agiogra
phoꝝ nouem. Quamquam non nulli ruth et
cynoth inter agiographa ſcripturent. et libros
hos in ſuo putent numeꝝ ſupputandos. ac
hoc et priſce legis libros ee uiginti quatuoꝝ
quos ſub numeꝝ uiginti quatuoꝝ ſenioꝝ apoca
lipſis iohannis induxit. adorantes agnum et
coronas ſuas primis uultib; offerentes. ſtantib;
coram quatuoꝝ animalib; oculatis retro et ante
id eſt in preteritum et in futurum reſpicientib; et in
deſeſſa uoce clamantib; ſce. ſce. ſce. dñs deꝰ oi
potens qui erat et qui eſt et qui uenturus eſt.
Hic plagis ſcripturaꝝ quaſi grileatum primaq;
um omnib; libris quos de ebreo uertimus in la
tinum conuenire poteſt. ut ſcire ualeamus hoc
certa hos eſſe inter apochrifa ſeponendum. Iam
ſapientia que uulgo ſalomonis inſcribitur. et
ihu filii ſyrach liber. et iudith. et tobias. et paſ
tor. non ſunt in canone. Machabeoꝝ primũ
librum hebraicum reperi. Secdus greciſcus eſt. ap̃
et ipſa ſtilum phari poteſt. Que cum ita ſe habe
ant obſecro te lector ne laborem meum reſpi
ciendum eſtimes antiquoꝝ. In tabernaculo dei of
fert unuſquiſq; qd̃ poteſt. Alii aurum et argẽ
tum et lapides preciosos. alii byſſum et purpuꝝ
et coccũ offerunt et iacinctum. Nobeum bene
agitur. ſi obtulimus pelles. et caprarũ pilos.
Et tam apls contemptibilia nra magis necꝰ
ſaria iudicat. Vñ et tota illa tabernaculi pulcꝰ
critudo. et pſingulas ſpes eccl̃e pſentis ſtructuraꝝ di
ſtinctio pellib; tegitur et cilicii arceremq; ſolis
et imbriũ ymbrium. ea que iniuria ſunt p
hibent. Lege g̃ primũ ſamuhel et malachim
meum. meũ inquam meũ. Quicqd enim erꝝ
ius uertendo. et emendo ſolicitus. et dicimus

et teneamus. Verum est. Et cum intellexerit quod
ante nesciebat. ut intelligeret me estimato si
gratus es. uel prauitatem si ingratus. quicquid
michi omnino consciis ñ sim mutasse quippiã
me de hebraica ueritate. Certe si mireculus es.
lege greços codices et latinos et confer cum his
opusculis. Et ubicumq; inter se uidens discre
pare. integra q̃ liber hebreus cui magis accomo
dare debeas fidem. Et si ña firmauit. puto qd
eum non estimes conjectorem. ut meo loco me
cum similit̃ diuinare. Si et nos famulas xp̃i
rogo que dñi discumbentis p̃aciosissimo fidei mi
ro ungitis capiti. que nequaq̃m quemis sal
uatorem insepulcro quib; iam ad patrẽ xp̃e as
cendit. ut omnia latrantes canes qui adusum
me rabido ore deseuiunt. et circueunt cuuitã
tem. atq; meo se detractos arbitrantur si alius de
trahant. omnium uiuax clypeos opponatis. Ego
scienter humilitatẽ meã. illius semp sentiendo re
cordabor. Dixi custodiam uias meas. ut ñ delin
q̃m in lingua mea. Posui ori meo custodiam
cum consisterẽ peccatore aduersum me. Obmutui et
humiliatus sum. et silui a bonis. Explicit p̃fa
tio. Incipiunt capitula

I. Helcana et uxores eius. et de nato samuhele.
II. e anna anne. et de muieribus filiorũ hely.
III. e samuele et de imputatione dei ad hely. ubi de xp̃o p̃nunciat
IIII. e samuele ubi eum quarit deus uocat manifu.
V. e philistinos bello et archa capta. et de morte hely sacerdotis.
VI. e ydolo dagon ante archam confracto. et de plagis philistiim illatis
VII. e arche reditu in bethsamis. et de plaga illic ingenita.
VIII. e archa translata in domũ aminadab. et de bello in quo philistiim
VIIII. e filiis samuel. et ũ ipse regem postulat. de saule et aliis.
X. e saule in regem unctio. et ipsius. et quando in maspha firmat̃ est.
XI. e naas rege ammon dimicãte. et de uictoria de eo saul
XII. e samuelis sermone ad populum. et de signis de celo ostensis.
XIII. e ionatha et saule qm philistheos percutiunt. et de saule ma. ob
XIIII. e ionatha philistheos pauente. et de saule qui cum uolunt occ
XV. e saule qm omis humiliauit. in eorum uanones. et quos ipse ha
buit principes ut filios. et de interitu amaleth. et ultione ipsi illati
XVI. e samuele saule defente. unc̃ dauid. et de spũ no. saule uexãte
XVII. e bello philistinos oriẽ saulem. ũ dauid goliã interfecit. et audie
XVIII. e ionatha q̃d amore. et de odio saul in dd. et ũ inuentũ ipsum
accep. michol q̃ patris dolum ppter saluũ fecit dauid.
XIX. e fuga dauid ad samuele. et de nuntiis ppterea. et de pue
XX. ter de fuga dd. et q̃ de achimelech sacerdote retinet. et qm dd m
utuatur multũ soliti ortũ achis regis. et sui sibi timuit ad re
XXI. gressũ ipsius ũ ymeuit dd fugẽ in terram israhel. et doech idume
orũ et achimelech et alios lxx. dd peruenit philistiim sabaoth orta
XXII. e saule uidente dd in certa capi. q̃ fugit inde ad ygh ũ iona
than ad eum uenit. et de saule clamide ortũ aiit dd peruenit.

e samuel mortẽ. et sepultum ei in aramatha. dd nabal carmelo. et
dd ũ abigail et achinoe uxores accep. et ũ cyphi et alia rubr.
e transfugio dd in geth ad achis. et q̃ illic gessit. et de saule et ph.
e philistei. ad bellũ saul aggregant. et de dauid ũ penitto amaleth
et omiũ captiuitate et uxores suas reducit. inuenit.
e bello philistinos. ubi saul cũ tribus filiis occumbit. et qm dd plan
xit saul et ionathan. Incipit liber regum primus.

INCIPIT LIBER REGVM PRIMVS.

VIT VIR VNVS

unus de ruma thaym sophim de monte effra ym et nom ei helchana. filius ieroam. filii eliu. filii thau. filii suph eufrateus. Et habuit duas uxores. nom un anna. et nomen secunde fenenna. fuerunt; fenenne filii. anne autem ñ erant liberi. Et ascendebat uir ille de ciuitate sua statutis diebus. ut adoraret et sacrificaret dño exercituum in silo. Erant autẽ ibi duo filii heli. ofni et finees sacerdotes dñi. Venit q̃ dies et immolauit helcana. deditq; fenẽ. ac ne uxori sue. et cunctis filiis eius et filiabus eius partes. Anne autẽ dedit partem unã tristis. quia annam diligebat. Dñs autẽ conclusit uulua eius. affligebat quoq; eam emula eius et uehemẽter angebat. in tantũ ut exprobraret qđ dñs conclusisset uulua eius. Sicq; faciebat singulos annos. cum ascenderent templum dñi. et sic prouocabat eam. porro illa flebat. et non capiebat cibum. Dixit ei helcana uir suus. Anna cur fles. et quare ñ comedis. et q̃m obrem affligitur cor tuum. Numquid ñ ego melior sum tibi. q̃m decem filii. Surrexit autẽ postq̃m co mederat in silo et bibit. et heli sacerdote sedente super sellam ante postes templi dñi. cum esset. in amaritudine anime orauit dñm flens lacrimis. et uotum uouit dicens. Dñe exercituum si respiciens uideris afflictionẽ famule tue et recordata

mei fuis. nec oblitus ancille tue. dederisq; serue
tue sexum uirilem. dabo eum dño omnes dies
uite eius. et nouacula non ascendet sup cap
s d eius. Factum est autem cum illa multiplicaret
pces coram dño. ut heli obseruaret os eius. Porro
anna loquebatur in corde suo. tantumq; labi
a illius mouebantur. et uox penitus ñ audie
batur. Estimauit ergo eam heli temulentam.
dixitq; ei. usq; quo ebria eris. Digere paulisp ui
num quo mades. Respondens anna. neq; quam in
quit dñe mi. Nam mulier infelix nimis ego
sum. uinumq; et omne quod inebriare potest
ñ bibi. sed effudi animam meã in conspectu
dñi. Ne reputes ancillam tuã quasi unã de
filiabus belial. que ex multitudine doloris et me
roris mei locuta sum usq; in pñsens. Tunc heli
ait ei. Vade in pace. et deus israh det t peticionẽ
quam rogasti eum. Et illa dixit. Vtinam inue
niat ancilla tua grãm in oculis tuis. Et abi
it mulier in uiam suã et comedit. uultusq;
e illius nõ sunt amplius in diuersa mutati. Et
surrexerunt mane. et adorauerunt coram dño. Re
uersiq; s et uenerunt in domum suã ramatha.
Cognouit autẽ helcana annam uxorẽ suã. et re
cordatus est eius dñs. Et factum est post circulũ
dierũ. concepit anna et pepit filium. uocauitq;
nomẽ eius samuhel. eo quod a dño postulasset eũ.
Ascendit autem helcana et omnis domus eius.
ut immolaret dño hostiam sollempnẽ et uotũ
suũ. et anna ñ ascendit. Dixit enim uiro suo.
Non uadam donec ablactetur infans. et ducã eũ
ut appareat ante conspectum dñi. et maneat
ibi uigiter. Et ait helcana ei uir suus. Fac quod
bonum t uidetur. et mane donec ab lactes
eum. pcorq; ut impleat dñs uerbum tu
t f um. Mansit g mulier et lactauit filiũ
suum. donec amouer eum a lacte. Et ad
duxit eũ secũ postquam ablactauerat in uitulis tri
bus et tribus modus farine. et amphora uini.
et adduxit eum ad domum dñi in sylo. Puer
autem erat adhuc infantulus. Et immolaue
runt uitulum. et obtulerunt puerũ heli. Et ait
anna. Obsecro mi dñe uiuit anima tua ego sũ
illa mulier que steti corã te hic. orans dñm p
puero isto. Orauit. et dedit mi dñs peticionẽ
meam. quam postulaui eum. Idcirco et ego con
modaui eũ dño. cunctis diebus quibus fuit accõ
modatus dño. Et adorauerunt ibi dñm. ii
y g Et orauit anna et ait. Exultauit cor meũ in
dño. et exaltatum ẽ cornu meũ in dño meo. Di
latatum ẽ os meũ sup inimicos meos. quia

letata sum in salutari suo. Non est scs ut est do
minus. neq; enim ẽ alius extra te. et ñ est for
tis sicut ds nr. Nolite multiplicare loqui subli
mia. glãtes. Recedant uetera de ore nro. quia
ds scientiarũ dñs est et ipi ppãntur cogitationes.
Arcus fortium supatus est. et infirmi accincti s
robore. Saturati prius p panibus se locauerunt. et fa
melici saturati s. donec sterilis pepit plurimos.
et que multos habebat filios infirmata est. Do
minus mortificat et uiuificat. deducit ad in
fernum et reducit. Dñs pauperem facit et ditat.
h humiliat et subleuat. Suscitat de puluere ege
num. et de stercore eleuat pauperem. ut sedeat
cum principibus et solium glie teneat. Dñi enim
s cardines terre. et posuit sup eos orbem. Pedes
scorũ suorũ seruabit. et impii in tenebris conticescẽt.
quia ñ in fortitudine sua roborabitur uir. Dñm
formidabunt aduersarii eius. et sup ipos in celis
tonabit. Dñs iudicabit fines terre. et dabit im
perium regi suo. et sublimabit cornu xpi sui.
Et abiit helcana in ramatha in domũ suam.
Puer autẽ erat minister in conspectu dñi. ante
faciem heli sacerdotis. Porro filii heli filii belial
nescientes dñm. neq; officium sacerdotum ad
pplm. Sz quicumq; immolasset uictimã. uenie
bat puer sacerdotis dum coquerentur carnes et
habebat fuscinulam tridentem in manu sua.
et mittebat eam in lebetem. uel in caudariam.
aut in ollam siue in cacabũ. Et omne quod le
uabat fuscinula. tollebat sacerdos sibi. Sic fa
ciebant uniuerso israheli. uenientium in sylo.
Etiam ante quam adolerent adipem. ueniebat
puer sacerdotis. et dicebat immolanti. Da mi
carnem. ut coquam sacerdoti. Non enim accipiã
ate carnẽ coctam. sz crudam. Dicebatq; illi im
molans. Incendatur primũ iuxta morem hodie
adeps. et tolle t quantumcumq; desiderat anima tu
a. Qui respondens aiebat. Nequaquam. Nunc
enim dabis. alioquin tollam ui. Erat autẽ b
peccatum puerorũ grande nimis corã dño. quia
detrahebant homines sacrificio dñi. Samuhel
autẽ ministrabat ante faciem dñi puer. accin
ctus ephod lineo. Et tunicam paruã faciebat
ei mater sua. quam afferebat statutis diebus. ascẽ
dens cũ uiro suo ut immolaret hostiã sollemp
nem. Et benedixit heli helcane et uxori eius.
dixitq; Reddat dñs t semen de muliere hac.
pfenore qd cõmodasti dño. Et abierunt in lo
cum suum. Visitauit g dñs annã et concepit
et pepit tres filios. et duas filias. Et mag
nificatus ẽ puer samuhel. apud dñm. heli c

autē erat senex ualde. et audiebat omnia que fa
que faciebant filii sui uniuerso israheli. et quomodo
dormiebant cum mulieribus que obseruabant ad
ostium tabernaculi. et dixit eis. Quare facitis res
huiuscemodi quas ego audio. res pessimas ab
omni populo. Nolite filii mei. non est enim bona fama
quam ego audio. ut transgredi faciatis populum domini.
Si peccauerit uir in uirum. placare ei potest deus.
Si autem in domino peccauerit uir. quis orabit pro eo.
Et non audierunt uocem patris sui. quia uoluit
dominus occidere eos. Puer autem samuhel proficiebat
atque crescebat. et placebat tam domino quam hominibus.
S d Venit autem uir dei ad heli. et ait ad eum. Hec
dicit dominus. Numquid non aperte reuelatus sum do
mui patris tui. cum essent in egipto in domo pha
raonis. Et elegi eum ex omnibus tribubus israhel mihi
in sacerdotem. ut ascenderet ad altare meum. et ado
leret mihi incensum. et portaret ephod coram me.
et dedi domui patris tui omnia de sacrificiis
filiorum israhel. Quare calce abicitis uictimam meam
et munera mea que precepi ut offerrentur in tem
plo. Et magis honorasti filios tuos quam me.
Ut comederetis primitias omnis sacrificii israhel
populi mei. Propterea ait dominus deus israhel. Loquens lo
cutus sum. ut domus mea et domus patris tui
ministraret in conspectu meo usque in sempiternum.
Nunc autem dicit dominus. Absit hoc a me. sed quicum
que honorificauerit me. glorificabo eum. Qui autem
c contempnunt me. erunt ignobiles. Ecce dies
dies ueniunt. et precidam brachium tuum. et bra
chium domus patris tui. ut non sit senex in domo
tua. Et uidebis emulum tuum in templo in
uniuersis prosperis israhel. et non erit senex in domo
tua omnibus diebus. Veruntamen non auferam uirum
penitus ex te. ab altari meo. Sed ut deficiant o
culi tui et tabescat anima tua. Et pars mag
na domus tue morietur. cum ad uirilem etatem
uenerit. Hoc autem erit tibi signum. quod uen
turum est duobus filiis tuis ofni et finees. In
die uno morientur ambo. Et suscitabo michi
sacerdotem meum fidelem. qui iuxta cor meum et
animam meam faciat. Et edificabo ei domum fide
lem. et ambulabit coram xpo meo. cunctis diebus.
Futurum est autem ut quicumque remanserit in do
mo tua. ueniat ut oretur pro eo. et offerat numum
argenteum. et tortam panis. dicatque. Dimitte
me obsecro ad unam partem sacerdotalem. ut co
medam buccellam panis. iii
f Puer autem samuhel ministrabat domino coram heli.
et sermo domini erat preciosus. In diebus illis non erat uisio
manifesta. Factum est autem in die quadam. heli

iacebat in loco suo. et oculi eius caligauerant.
nec poterat uidere lucernam dei ante quam
extingueretur. Samuhel dormiebat autem in
templo domini. ubi erat archa dei. Et uocauit
dominus samuhel. Qui respondens ait. Ecce ego.
Et cucurrit ad heli. et dixit. Ecce ego. Voca
sti enim me. Qui dixit. Non uocaui. reuertere
dormi. Abiit et dormiuit. Et adiecit dominus uo
re rursum samuhel. Consurgensque samuhel abi
it ad heli. et dixit. Ecce ego quia uocasti me.
Qui respondit. Non uocaui te filii mi. reuertere
et dormi. Porro samuhel nec dum sciebat do
minum. neque reuelatus fuerat ei sermo domini. Et
adiecit dominus et uocauit adhuc samuhel tertio. g
Qui consurgens abiit ad heli et dixit. Ecce
ego. quia uocasti me. Intellexit ergo heli quia do
minus uocaret puerum. et ait ad samuhel. Uade
et dormi. et si deinceps uocauerit te dices. Loquere
domine. quia audit seruus tuus. Abiit ergo samuhel
et dormiuit in loco suo. Et uenit dominus et ste
tit. et uocauit sicut uocauerat secundo. Samuhel
samuhel. Et ait samuhel. Loquere domine. quia
audit seruus tuus. Et dixit dominus ad samuhel. h
Ecce ego faciam uerbum in israhel. quod quicumque
audierint tinnient aures eius. In die illo su
scitabo aduersum heli omnia que locutus sum
super domum eius. incipiam et complebo. Predixi
enim ei quod iudicaturus essem domum eius in
eternum. propter iniquitatem eo quod nouerit indigne
agere filios suos. et non corripuit eos. Idcirco
iurauit domui heli. quod non expietur iniquitas
domus eius uictimis et muneribus usque in eternum.
Dormiuit autem samuhel usque mane. aperuitque a p
ostia domus domini. Et samuhel timebat indicare
uisionem heli. Vocauit ergo heli samuhelem et dixit.
Samuhel fili mi. Qui respondens ait. Presto sum.
Et interrogauit eum quis est sermo quem locutus
est dominus ad te. Oro te ne celaueris me. Hec faciat
tibi deus et hec addat. si absconderis a me sermonem
ex omnibus uerbis que dicta sunt tibi. Indicauit itaque
ei samuhel uniuersos sermones. et non abscondit
ab eo. At ille respondit. Dominus est. quod bonum
est in oculis suis faciat. Creuit autem samuhel b
et dominus erat cum eo. et non cecidit ex omnibus uerbis
eius in terram. Et cognouit uniuersus israhel a
dan usque bersabee. quod fidelis samuhel propheta
esset domini. Et addidit dominus ut appareret in sylo.
quam reuelatus fuerat dominus samuheli in sylo iuxta
uerbum domini. Et euenit sermo samuhelis uniuerso
Et factum est in diebus illis con iiii. israheli.
uenerunt philistum in pugnam. Egressus est

namq; ysrahel obuiam philisthim in ꝓlium. et
castra metatus est iuxta lapidem aduiutorii. Por
ro philisthim uenerunt in affech. et instruxerunt
aciem contra ysrahel. Inito autem certamine ter
ga uerterunt ysrahel philistheis. et cesa sunt in illo certa
mine passim p agros quasi quatuor milia uiro
rum. Et reuersus est ꝓlis ad castra. Dixeruntq; maio
res natu de ysrahel. Quare percussit nos hodie dns co
ram philisthim. Afferamus ad nos de silo archam
fedis dñi. et ueniat in medium nri. ut saluet
nos de manu inimicor nror. Misit g ꝓlis
in silo. et tulerunt inde archam fedris dñi exer
cituum sedentis sup cherubin. Erantq; duo filii
heli cum archa fedris dñi. ofin et fines. Cumq; ue
nisset archa dñi in castra. uociferatus est
omnis ysrahel clamore grandi. et personuit ter
ra. Et audierunt philisthim uocem clamoris. dice
runtq;. Que nam est uox hec clamoris magni
in castris hebreor. Et cognouerunt qđ archa do
mini uenisset in castra. Timuerunt philisthim
dicentes. Venit ds in castra. Et ingemuerunt
dicentes. Ve nob. Non enim fuit tanta exulta
tio heri et nudius tertius. Ve nob. Quis nos ser
uabit de manu dei sublimium istor. hi sunt
dii qui percusserunt omnem plagam egyptum in de
serto. Confortamini et estote uiri philisthim. ne
seruiatis hebreis sicut illi seruierunt nob. Confor
tamini et bellate. Pugnauerunt g philisthim. et
cesus est ysrahel. et fugit unusquisq; in tabernacu
lum suum. Et facta est plaga magna nimis.
et ceciderunt de ysrahel triginta milia peditum.
Archa dei capta e. Duo quoq; filii heli mortui
sunt. ofin et fines. Cursus autem unius de be
niamin egressus uenit in silo in die illo scissa ue
ste. et conspersus puluere capud. Cumq; ille ueni
sset. heli sedebat sup sellam contra uiam speculans
Erat enim cor eius pauens p archa dñi. Vr. ut
ille postquam ingressus est urbi nunciauit. et
ululauit omnis ciuitas. Et audiuit heli sonitū
clamoris. dixitq; Quis est sonitus tumultus hui
us. Ille festinauit et uenit. et annunciauit he
li. Heli autem erat nonagintā et octo annor.
et oculi eius caligauerant. et uidere non potera. et
dixit ad heli. Ego sum qui ueni de prelio. et ego
qui de acie fugi hodie. Cui ille ait. Quod actū
est fili. Respondens qui nunciabat fugit
inquit ysrahel coram philisthim. et ruina magna
facta e in ꝓlo. et insuper duo filii tui ofin et fine
es mortui sunt. et archa dei capta est. Cumq;
ille nominasset archam dei. cecidit de sella retro
sum iuxta ostium. et fractis cervicib; mortuus
est. Senex enim erat nimis et grandeuus. et ꝓpe
iudicauit ysrahel quadraginta annis. Nurus aut
eius uxor finees pregnans erat uicinaq; partui.
Et audito nuncio quod capta esset archa dei. et
mortuus esset socer suus et uir suus nichil aut se
et peperit. Inuerunt enim in eam dolores subiti.
Inuolo autem momento mortis eius dixerunt ei qui
astabant circa eam. Ne timeas. quia filium pe
peristi. Que non respondit eis. neq; animadui
tit. Et uocauit puerū ichabod. dicens. Trans
lata est gla de ysrahel. quia capta e archa dei. Et
pro socero suo et uiro suo. et ait. Translata est glo
ria de ysrahel. eo quod capta sit archa dei.
Philisthim autem tulerunt archam dei
et asportauerunt eam alapide aduiutorii in azotum.
Tulerunt aut philisthim archam dei. et intulerē
eam in templum dagon. et statuerunt ei iuxta
dagon. Cumq; surrexissent diluculo azotii alte
die. ecce dagon iacebat pnus in terram ante ar
cam dñi. Et tulerunt dagon. et restituerunt eū
in locum suum. Rursumq; mane die alio consur
gentes. inueniunt dagon iacentem sup faciem
suam in terra coram archa dñi. caputq; autem da
gon. et due palme manuum eius abscise erant
sup limen. Porro dagon truncus solus remansit
in loco suo. Propter hanc causam non calcant sacer
dotes dagon. et omnes qui ingrediuntur templū
eius sup limen dagon in azoto. usq; in hodiernum
diem. Aggrauata est autem manus dñi sup azo
tios. et demolitus est eos. et percussit in secretis
parte natium azotum et fines eius. Videntes
autē uiri azotii huiusmodi plagam dixerunt
Non maneat archa dei ysrahel apud nos. quo du
ra est manus eius sup nos. et sup dagon deū no
strum. Et mittentes congregauerunt omnes sa
trapas philistinoꝝ ad se. et dixerunt. Quid faci
mus de archa dei ysrahel. Responderuntq; gethei.
Circumducatur archa dei ysrahel. et circumduxe
runt archam dei ysrahel. Illis autem circumducentib;
eam. fiebat manus dñi sup singulas ciuitates
interfectionis magne nimis. et percutiebat uiros
uniuscuiusq; urbis a paruo usq; ad maiorem. et
computrescebant pruinentes pr tales eor. Mit
tunt g gethei consilium. et fecerunt sibi sedes pelli
ceas. misitq; archam dei in acharon. Cumq;
uenisset archa dei in acharon. exclamauerunt achi
ronite dicentes. Adduxerunt ad nos archam dei ysra
hel. ut interficiat nos et ꝓlem nrm. Misitq;
itaq; et congregauit omnes satrapas philisthi
noꝝ. Qui dixerunt. Dimittite archam dei ysrahel. et
reuertatur in locum suum. et non interficiat nos

cum ꝑplō mō. flebat enim pauc mœns in singu
lis urbibus. et grauissima ualde manus dñi. Vni
quaq; qui mœrui non fliant. paruulis in sede
ribꝰ pirit natium. Et ascendebat ululatus uni
cuiusq; cantantis usq; medium. fuit ꝙ archa dñi
in regione philistinoꝝ septem mensib. VI
Et uocauit philistiim sacerdotes et diuinos. dicen
tes. Quid faciemus de archa dei. Judicate nob.
quom remittamus eam in locum suum. Qui dix
erunt. Si remittitis aram dei israh. nolite dimit
tere eā uacuam. sed quod debetis reddere ei ꝓ peccato
et tunc curabimini. et scietis quare nō recedat ma
nus eius a uob. Qui dixerunt. Quod est qd̄ ꝓdicto
reddē debeamus ei. Respondentq; illi. Iuxta nu
mer̄ filiorꝝ. philistiim quinq; anos au
reos facietis. et quinq; mures aureos. quia pla
ga una fuit omnib; uob et satrapis uris. facies
q; similitudinē anor̄ uror̄ et similitudinē mu
rium. qui demolim sunt terrā. et dabitis dō israh
glām. si forte releuet manum suā a uob et a dī
is uris. et a terra ura. Quare aggrauatis corda
ura. sicut aggrauit ægyptus et pharao cor suum.
Nonne postq̄m percussus est tunc dimisit eos. et
abierunt. Nunc ergo tollite et facite plaustrum
nouū unum. et duas uaccas fetas quib; nō est im
positum iugum iungite plaustro. et reducti
te uitulas earū domū. tollensq; archam dñi et po
netis in plaustrum. et uasa aurea que exsoluistis
ei ꝓdicto ponetis in capsellam ad latus eius et
dimittetis eam ut uadat. et aspicietis. Et si quidē
p uiam finium suor̄ ascenderit contra bethsames
ipse fecit nob malum hoc grande. Sin autē mi
nime. sciemus quia nequā manus eius tetigit
nos. sed casu accidit. fecerunt ergo illi hoc modo.
Et tollentes duas uaccas que lactabant uitulos
iunxerunt ad plaustrum. uitulosq; earū cōclusē
domi. et posuerunt archam dei sup plaustrum.
et capsellam que habebat mures aureos et simi
litudinem anor̄. Iuxta autē ꝓtectū uaccē p
uiam que ducit bethsames. et tenebāt uno gradi
entur ꝓgentes et mugientes. et non declina
bant neq; ad sinistram neq; ad dexterā. sed et sa
trape philistinoꝝ sequebantur. usq; ad finimos
bethsames. Porro bethsamite metebant triticū
in ualle. et elevantes oculos uiderunt archam
dei. et gauisi sunt cum uidissent. Et uenit ꝓ
plaustrum iosue in agrum bethsamite. et stetit
ibi. Erat autē ibi lapis magnus. et cōciderunt
ligna plaustri. uaccasq; imposuerē sup ea holo
caustum dño. Leuite autē deposuerunt archā dei
et capsellam que erat iuxta eam. in qua erant
uasa aurea. et posuerunt sup lapidem grandem
Viri autem bethsamite obtulerunt holocausta.
et immolauerunt uictimas in die illa dño. Et q̄nq;
satrape philistiim uiderunt. et reuersi sunt ad acharon
in die illa. Hi sunt autem anni aurei. quos reddi
derunt philistiim ꝓ delicto dño. Azotus unum.
gaza unum. ascalon unū. geth unum. accaron
unum. Et mures aureos sedm numer̄ urbiū
philistiim quinq; principū. ab urbe munita
usq; ad villam que erat absq; muro. et usq; ad
abel magnum sup q̄m posuerunt arcā dñi. que
erat usq; in illa die in agro iosue. bethsamitis.
Percussit autem de uiris bethsamitis. eo qd̄ uidis
sent archā dñi. et percussit de ꝓplō septuaginta
uiros et quinq̄ginta milia plebis. Luxitq; ꝓplēs
qd̄ percussisset dñs plebem ꝓlixa magna. Et dix
erunt uiri bethsamite. Quis poterit stare in conspec
tu dñi dei sci huius. et ad quem ascendet a nobis.
Misitq; nuntios ad habitatores cariathiarim.
dicentes. Reduxerunt philistiim archam dñi. de
scendite et reducite eam ad uos. Venerunt ergo ui
ri cariathiarim et reduxerunt arcam dñi. et intule
runt eam in domum aminadab in galaa. Eleaza
rum autē filiū eius sanctificauerunt. ut custodirent arcā
dñi. Et factū est ex qua die mansit arca in cariathia
rim. multiplicate sunt dies. Erant quippe iam anni
uiginti. Et requeuit omnis domꝰ israh post dñm. Lo
cutus autē samuhel ad uniuersam domū israh. dicens. Si
in toto corde uestro reuertimini ad dñm. auferte deos
alienos de medio uestrī. et astaroth. Et ꝓparate cor
dra uestra dño. et seruite ei soli. et eruet uos de manu
philistiim. Abstulerunt ergo filii israh baalim et asta
roth. et seruierunt dño soli. Dixit autē samuhel.
Congregate uniuersum israh in maspha. ut orem
ꝓ uob dñm. et conuenerunt in maspha. haurien
tes q̄si aquā et fuderunt in conspectu dñi. et ieiuna
uerunt in die illa. et dixerunt. Tibi peccauimus do
mine. Judicauitq; samuhel filios israh in maspha.
Et audierunt philistiim qd̄ congregati essent filii
israh in maspha. et ascenderunt satrape philistinoꝝ
ad israh. Quod cum audissent filii israh. timuerūt
a facie philistinoꝝ. Dixeruntq; samuhel. Ne ces
ses ꝓ nobis clamare ad dñm deum nrm. ut saluet
nos de manu philistinoꝝ. Tulit autem samu
hel agnum lactentem unū. et obtulit illum
holocaustum integrum dño. Et clamauit sa
muel ad dñm. pro israh. et exaudiuit eum dñs.
Factū est autē cum samuhel offeret holocaustū.
philistheos iniit prelium contra israhel. Intonuit
autē dñs fragore magno in die illa sup philis
tiim. et exterruit eos. et cesserunt a facie israh.

Egressiq; filii isrl' de masphat. psecuti sunt phi
listeos. et pcusserunt eos usq; ad locum qui erat
subter betachar. Tulit autem samuhel lapidem
unū. et posuit eum inter masphat et inter sen.
et uocauit nom̄ loci illius lapis adiutorii. Dixq;
Huc usq; auxiliatus ē nob' dn̄s. Et humiliati
s̄ philistiim. nec apposuerunt ultra ut uenirent
in t̄minos isrl'. Facta est itaq; manus dn̄i sup
philisteos cunctis diebus samuhel. et reddite s̄
urbes quas tulerant philistim. ab isrl'. ab acha
ron usq; gech et t̄minos suos. liberauitq; israh' de
manu philistinorum. Eratq; pax inter isrl' et a
morreum. Iudicabat quoq; samuhel isrl' cunctis
diebus uite sue. et ibat psingulos annos circui
ens bethel. et galgal. et masphat. et iudicabat
israhelem in supradictis locis. reuertebaturq; in ra
matha. Ibi enim erat domus eius. et ibi iudicabat
israhelem. Edificauit etiā ibi altare dn̄o. viij
Cm̄ est autem cum senuisset samuhel posuit filios
suos iudices isrl'. Fuitq; nom̄ filii eius p̄mogeni
ti iohel. et nom̄ secdi abia. iudicium in bersabee.
Et n̄ ambulauerunt filii illius in uiis eius. sed de
clinauerunt post auaritiam. acceperuntq; munera. et
p̄uerterunt iudicium. Congregati g̃ uniuersi maio
res natu isrl'. ueniunt ad samuhel in ramatha di
xeruntq; ei. Ecce tu senuisti et filii tui n̄ ambu
labunt in uiis tuis. Constitue nob' regem ut iu
dicet nos. sicut et uniuerse h̄nt nationes. Displi
cuit s̄mo in oculis samuelis. eo quod dixissent
da nob' regem ut iudicet nos. Et orauit samuh'
ad dn̄m. Dixit autem dn̄s ad samuhelem. Audi
uocem ppli. in omnibus que loquuntur t̄. Non enim
te abiecerunt sicut me. ne regnem sup eos. Iux
ta omnia opa sua que fecerunt a die qua eduxi
eos de egipto usq; ad diem hanc. sicut dereliquer̄
me. et seruierunt diis alienis. sic faciunt etiam
tibi. Nunc g̃ audi uocem eorum. Veruntam̄ cōtesta
re eos. et predic eis uis regis qui regnaturus est
sup eos. Dixit itaq; samuhel omnia uerba dn̄i ad
ppl'm qui petierat a se regem. et ait. Hoc erit
uis regis. qui imperaturus est uob'. filios uestros tol
let. et ponet in curribus suis. faciet q; sibi equites
et p̄cursores quadrigarum suarum. et constituet sibi
tribunos et centuriones. et aratores agrorum suorum
et messores segetum. et fabros armorum et curru
um suorum. filias uestras quoq; faciet sibi unguen
tarias. et focarias. et panificas. Agros quoq; ue
stros et uineas. et oliueta optima tollet. et da
bit seruis suis. Sed et segetes uestras et uinearum red
ditus ad decimabit ut det enuchis et famulis
suis. seruos etiam uestros et ancillas. et iuuenes
optimos et asinos auferet. et ponet in opere suo.
Greges quoq; uestros ad decimabit. uos eritis ei ser
ui. et clamabitis in die illa a facie regis uestri quem
elegistis uobis. et non exaudiet uos dn̄s in die
illa. Noluit autem ppl's audire uocē samuhel.
s̄ dixerunt. Nequaq̄m. Rex enim erit sup nos. et
erimus nos quoq; sicut omnes gentes. et iudica
bit nos rex nr̄. et egredietur ante nos. et pugna
bit bella p nob'. Et audiuit samuhel omnia uerba
ppli. et locutus est ea in auribus dn̄i. Dixit autē dn̄s
ad samuhelem. Audi uocem eorum. et constitue sup
eos regem. Et ait samuhel ad uiros israh'. Ua
dat unusquisq; in ciuitatem suam. Et erat uir
de beniamin nomine eis. filius abihel. filii seor.
filii beor. filia afia. filii uiri ieminii fortis robore.
et erat eis filius uocabulo saul electus et bonus.
et non erat de filiis israh' melior illo. Ab humero
et sursum eminebat sup omnem ppl'm. Perierant
autē asine cis patris saul. et dixit cis ad saul filium
suum. Tolle tecum unum de pueris. et consurgens
quere asinas. Qui cum transissent p montem
effraym. et p terram salisa. et non inuenissent. terra
sierunt etiam p terram salim et n̄ erant s̄. et p ter
ram ieminii. et minime repperierunt. Cum autē ue
nissent in terram suph. et non inuenissent. dixit
saul ad puerum suum. qui erat cū eo. Veni et reuer
tamur. ne forte dimiserit pater m̄s asinas et solli
citus sit p nob'. Qui ait ei. Ecce est uir dei in ciuita
te hac. uir nobilis. Omne qd̄ loquitur. absq; ambi
guitate uenit. Nunc g̃ eamus illuc. si forte in
dicet nob' de uia nr̄a ppter qm̄ uenimus. Dixitq;
saul ad puerum suum. Ecce ibimus. quid feremus
ad uirum. Panis defecit in sitarcis nr̄is. et sportu
lam n̄ habemus ut demus homini dei. nec quicq̄m
aliud. Rursum puer respondit saul et ait. Ecce
inuenta ē in manu mea quarta pars stateris ar
genti. demus homini dei ut indicet nob' uiam no
stram. Olim in isrl' sic loquebatur unusquisq; ua
dens consulere dn̄m. Venite. et eamus ad uidentē.
Qui enim ppha dicit' hodie. uocabatur olim uides.
Et dixit saul ad puerum suum. Optimus sermo tu
us. ueni eamus. Et ierunt in ciuitatem. in qua
erat uir dei. Cumq; ascenderent cliuium ciuitatis in
ueniunt puellas egredientes ad hauriendam aq̄m.
et dixerunt eis. Num hic ē uidens. Que respondentes
dixerunt illis. Hic ē. Ecce ante te. festina nunc. Ho
die enim uenit in ciuitatem. quia sacrificiū ē hodie
ppli in excelso. Ingredientes urbem statim inueni
etis eum. antequam ascendat excelsum ad uescendū.
Neq; enim commessurus est ppl's. donec ille ueniat.
quia ipse benedicit hostie. et deinceps comedunt

qui uocati sunt. Nunc g̃ ꝯscendite: quia hodie rep
G D pietis eum. Et ascenderunt in auditorem. Cumq; il
li ambularent in medio urbis: appuit samuh
egrediens obuiam eis: ut ascenderet in excelsum. Do
min autē reuelauerat auriculam samuhel ante u
nam diem q̃m ueniret saul: dicens. Hac ip̃a q̃ e
nunc hora: mittam ad te uirum de terra ben
amin: et unges eum ducē sup pplm meū isrl. et sal
uabit pplm meū de manu philistinoꝝ: quia respexi
pplm meum. Venit enim clamor eoꝝ ad me. Cum
q; respexisset samuhel saulem: dixit ei. Ecce uir
quem dixi t̃: iste dominabitur pplo meo. Accessit
autem saul ad samuhelem in medio porte: et ait
Indica oso mihi: ubi est domus uidentis. Et re
spondit samuhel saulo: dicens. Ego sum uidens.
Ascende ante me in excelsum ut comedas mecū ho
die: et dimittam te mane: et omnia que s̃t in corde
tuo indicabo t̃: et de asinis quas perdidisti nequa
quam ne solliciti sis quia inuente s̃t. Et cuius est
optima quq; israh? Nonne t̃ et domui patris tui
Respondens autem saul: ait. Numquid nō filius Ie
mini ego sum: de minima tribu isrl: et cognatio
mea nouissima inter omnes familias de tribu ben
amin? Quare g̃ locutus es mihi sermonē hunc
Assumens itaq; samuhel saulem et puerū eius: intro
duxit eos in triclinium et dedit eis locū in capite
eoꝝ qui fuerant inuitati: erant enim quasi triginta
uiri. Dixitq; samuhel coquo. Da portionem q̃m dedi t̃
et p̃cepi t̃ ut reponeres seorsum apud te. Leuauit aūt
coquus armū. et posuit ante saul. Dixitq; samuhel.
Ecce quod remansit pone ante et comede: quia de
industria seruatum s̃t tibi: q̃nto pplm uocaui. Et co
medit saul cum samuhele in die illa. Et descende
runt de excelso in oppidum: et locutus s̃t cū saule in
solario. Cumq; mane surrexissent: et iam diluxisset
uocauit samuhel saul in solarium dicens. Surge:
ut dimittam te. Et surrexit saul: egressiq; sunt
ambo ip̃e uidelicet et samuhel. Cumq; descenderent
in extrema parte ciuitatis: samuhel dixit ad saul.
Dic puero ut antedeat nos: et transiit. Tu autem
substitue paululp: ut indicem t̃ uerbum dei. VIII

Vltur autem samuhel lenticulā et effudit sup caput ei
et deosculatus eum ait. Ecce unxit te dñs sup hereditatē
suam in principem. Cum abieris ame hodie
inuenies duos uiros iuxta sepulchrum rachel in
finibus benamin in monte: dicentq; t̃. Inuenti s̃t a
sine ad quas ierat pquirendas: et intermissis pater
tuus asinis: sollicitus s̃t pro uob et dicit. Quid faciam
de filio meo. Cumq; abieris inde et ultra transieris.
et ueneris ad quercum thabor. inuenient te ibi tres
uiri ascendentes ad dñm in bethel. unus portans tres
hedos. et alius tres tortas panis. et alius portans lage
nam uini. Cumq; te salutauerint. dabunt t̃ duos
panes. et accipies de manu eoꝝ. Post hec uenies in
collem dei. ubi est statio philistinoꝝ. et cum ingres
sus fueris ibi urbem. obuium habebis gregem pphꝝ
descendentium de excelso. et ante eos psalterium et
tympanum. et tybiam. et cytharam. ipsosq; pphñ
tes. Et irruet in te sp̃s dñi. et pphabis cum eis.
et mutaberis in uirum alium. Quando g̃ euene
rint signa hec omnia t̃. fac quecumq; inuenit
manus tua. quia dñs tecum t̃. Et descendes ān
me in galgalam. Ego quippe descendam ad te. ut
offeras holocaustum. et immoles uictimas pacifi
cas. Septem diebus expectabis. donec ueniam ad
te. et ostendam t̃ quid facias. Itaq; cum auertisset
humerum suum ut abiret a samuhele. immutauit
ei ds cor aliud. et euenerunt omnia signa hec in die
illa. Venerunt; ad collem. et ecce cuneus
pphꝝ obuius ei. et insiluit sup eum sp̃s dei. et p
phauit in medio eoꝝ. Videntes autem omnes qui
noscebant eum heri et nudiustertius. q̃ esset cum pphis
et ppharet. dixerunt ad inuicem. Quidnam res accid
filio cis. Num et saul in pphis? Respondit; alt
ad alios dicens. Et quis pater eoꝝ? Propterea uer
sum in prouerbium. Num et saul in pphis. Cessauit
autem pphare. et uenit ad excelsum. Dixit; patru
us saul ad eum. et ad puerum eius. Quo abistis?
Qui responderunt. Querere asinas. Quas cum nō rep
perissemus. uenimus ad samuhelē. Et dixit ei pa
truus tuus. Indica mihi. quid dixerit t̃ samuhel. Et
ait saul ad patruum suum. Indicauit nob. quia
inuenta s̃nt asine. De regno autē regni. nō in
dicauit ei. que locutus fuerat ei samuhel. Et cō
uocauit samuhel pplm ad dñm in maspha. et ait
ad filios isrl. Hec dicit dñs ds isrl. Ego eduxi isrl
de egypto. et eripui uos de manu egyptioꝝ. et de ma
nu omnium regum qui affligebant uos. Vos aūt
hodie proiecistis dm uestrum. qui solus saluauit uos de
omnibus malis. et tribulationibus uestris. et dixistis.
Nequaquam. sed regem constitue sup nos. Nunc g̃
state coram dño. per tribus uestras et per familias. Et
applicuit samuhel omnes tribus israhel. et cecidit sors
sup benamin. Et applicuit tribum benamin. et
cognationes eius. et cognatio metri. et peruenit usq;
ad saul filium cis. Quesierunt g̃ eum. et nō est in
ueniens. Et consuluerūt post hec dñm. utrūnam
ueniturus s̃t illuc. Respondit; dñs. Ecce absco
ditus est domi. Cucurrerunt itaq; et tulerunt eū
inde. Stetitq; in medio pli. et altior fuit omnibus
pplo ab humero et sursum. Et ait samuhel. ad om
nem pplm. Certe uidetis quē elegit dñs. q̃m nō

sit simulq illi omnis ppls. Et clamauit cunctus
ppls et ait. Viuat rex. Locutus est autem samu
hel ad ppm legem regni. et scripsit in libro. et repo
suit coram dño. Et dimisit samuhel omnem ppm
singulos in domum suã. Sed et saul abiit in domũ
suam in galaa. et abiit cum eo pars exercitus quor
tetigerat deus cordã. filii uero belial dixerunt. Num
saluare nos potest iste. Et despexerunt eum. et nõ
attulerunt ei munera. Ille uõ dissimulabat se audire.
Et fẽm erat post mensem ascendit naas Viij
ammonites et pugnare cepit aduersus habes galaad.
Dixeruntq omnes uiri habes. ad naas. habeto nos fe
deratos. et seruiemus tibi. Et respondit ad eos naas
ammonites. In hoc feriam uobcum fedus. ut eruã
omnũ uiri oculos dextros. ponamq; uos obpbri
um uniuso israhel. Et dixerunt ad eum seniores ia
bes. Concede nob septem dies. ut mittamus nuntios
ad uniuersos fines isrl. et si non fuerit qui defen
dat nos. egrediemur ad te. Venerunt g nuntii in
gabaa saulis. et locuti sunt iuxta audientes ppli.
et leuauit omnis ppls uocem suam et fleuit. Et
ecce saul ueniebat sequens boues de agro et ait.
Quid habet ppls. quod ploret. Et narrauerunt ei uer
ba uiroz habes. Et insiluit spũs dñi in saul. cum
audisset uerba hec. Et iratus est furore eius nimis. et
assumens utrumq; bouem. concidit minutatim. misitq;
in omnes fines isrl. pmanus nuntioz dicens.
Quicumq; nõ exierit secutusq; fuerit saul et samuelẽ
sic bubus eius. Inuasit g timor dñi ppli et egressi
sunt quasi uir unus. et recensuit eos in bezech. fueruntq;
filioz isrl trecenta milia. Et dixerunt nuntiis qui
uenerant. Sic dicetis uiris qui sunt in habes galaad. Cras
erit uob salus. cum incalduerit sol. Venerunt g nun
tii. et annunciauerunt uiris habes. Qui letati sunt et dixe
runt. Ome exibimus aduos. et facietis nob omne
qd placuit uob. Et fẽm est cum uenisset dies equi
nus. constituit saul ppli in tres partes. Et ingressus
est media castra in uigilia matutina. et percussit amale
kite usq; dum incalesceret dies. Reliqui autem dispersi
sunt ut nõ remanerent in eis duo pariter. et ait ppls ad
samuhelem. Quis est iste qui dixit saul nõ regnabit
super nos. Date uiros. et interficiemus eos. Et ait saul.
Non occidetur quisquam in die hac. quia hodie fecit
dñs salutem in israhel. O Dixit autem samuhel. Xij
ad ppm. Venite et eamus in galgala. et renouemus ibi regnum. Et perrexit omnis ppls in galga
la. et fecerunt ibi regem saul coram dño in galga
la. Et immolauerunt ibi uictimas pacifica coram
dño. et letatus est ibi saul. et cuncti uiri israhel nimis.
Dixit autem samuhel ad uniuersum israhel. Ecce audi
ui uocem uestram iuxta omnia que locuti estis ad me.
et constitui super uos regem. et nunc rex graditur
ante uos. Ego autem senui et canui. Porro
filii mei uobcum sunt. Iteraq; conuersatus coram uob
ab adolescentia mea usq; ad diem hanc. ecce presto sum.
Loquimini de me coram dño. et coram xpo eius.
utrum bouem cuiusquam tulerim an asinum. si
quempiam calumpniatus sum. si oppressi aliquem.
si de manu cuiusquam munus accepi et contempsi
illud hodie. restituamq; uob. Et dixerunt. Non es
calumpniatus nos. neq; oppressisti. neq; quicquam de ma
nu alicuius quippiam. Dixitq; ad eos. Testis dñs ad
uersus uos. et testis xpc eius hodie hac. quia nõ inuene
runt in manu mea quippiam. Et dixerunt. Testis. Et
ait samuhel ad ppm. Dns qui fecit moysen et a
aron. et eduxit patres nros de terra egypti. Nunc g
state et iudicio contendam aduersum uos coram dño.
de omnib; iustitiis dñi. quas fecit uobiscum et cum
patribus uris. quom ingressus est iacob egiptum. et
clamauerunt patres uri ad dñm. et misit dns moysen
et aaron. et eduxit patres uros e egypto. et collo
cauit eos in loco hoc. Qui obliti sunt dñi dei sui. et
tradidit eos in manu sisare. magistri militie asor.
et in manus philistinoz. et in manus regis moab.
et pugnauerunt aduersum eos. Postea autem clama
uerunt ad dñm. et dixerunt. Peccauimus quia dere
liquimus dñm. et seruiuimus baalim et astaroth.
Nunc g eripe nos de manu inimicoz nroz. et ser
uiemus tibi. Et misit dns ierobaal. et abessan. et ie
the. et samuhel. et eripuit uos de manu inimico
rum uestrorum per circuitum. et habitastis confidenter. Videntes
autem quod naas rex filioz ammon uenisset aduersum
uos. dixistis mihi. Nequaquam sed rex imperabit nobis.
cum dns deus uester regnaret in nob. Nunc g ecce
rex uester. quem elegistis et petistis. Ecce dedit uobis
dns regem. Si timueritis dñm et seruieritis ei. et
audieritis uocem eius. et nõ exasperauerit os dñi ue
stri. et uos et rex qui imperat uob sequimini dñm dm
uestrum. Si autem nõ audieritis uocem dñi. si exas
perauerit sermonem dñi. erit manus dñi super uos.
et super patres uros. Sed et nunc state. et uidete
rem istam grandem. quã facturus est dns in conspe
ctu uro. Numquid nõ messis tritici e hodie. Inuo
cabo dñm. et dabit uoces et pluuias. et scietis
et uidebitis quia grande malum fecistis uob in
conspectu dñi. petentes uob regem. Et clamauit
samuhel ad dñm. et dedit dns uoces et pluuias
in die illa. et timuit omnis ppls nimis dñm. et
samuhelem. Dixitq; uniuersus ppls ad samuhel. Ora
pro famulis tuis ad dñm dm tuum. ut nõ moriamur. Ad
didimus enim uniuersis peccatis nris malum. ut
peteremus regem. Dixit autẽ samuhel ad ppm.

Nolite timere. Vos fecistis uniuersum malum hoc:
uerumtamen nolite recedere a tergo dni. et seruite do
mino in omni corde uro. et nolite declinare post
uana que non proderint uobis. neque eruent uos quia
uana sunt. et non derelinquet dns ppl'm suum
propter nomen suum magnum. quia iurauit dns
facere uos sibi ppl'm. Absit autem a me hoc peccatum
in dno. ut cessem orare pro uobis. et docebo uos om
nem uiam bonam. Igitur timete dnm. et serui
te ei in ueritate. et ex toto corde uro. Vidistis enim
magnifica que in uobis gesserit. Quod si perseuerauerit
c xiii in malitia. et uos et rex uer pariter peribitis. Filius
unius anni erat saul cum regnare cepisset. duobus
annis autem regnauit sup israh. Et elegit sibi
saul tria milia de isrl. et erant cum saule duo
milia in machinas. et in monte bethel. mille aut
cum ionatha in gabaa beniamin. Porro ceterum po
pulum remisit unumquemque in tabernacula sua. XI
Et percussit ionathas stationem philistinorum que
erat in gabaa. Quod cum audisset saul. cecinit
buccina in omni terra. dicens. Audiant hebrei. Et
f uniuersus isrl audiuit huiusce modi famam. Percus
sit autem saul stationem philistinorum. et erexit se isrl
aduersus philistum. Clamauit autem ppls post saul
in galgala. Et philistum congregati sunt ad prelian
dum. contra israh triginta milia curruum. et sex
milia equitum. et reliquum uulgus. sicut harena
que est in littore maris plurima. et ascendentes
castra metati sunt in machinas ad orientem bethauen.
Quod cum audissent uiri israhel se in arto positos.
afflictus est enim ppls. Absconderunt in speluncis
et in abditis. in petris quoque et in antris. et in
cysternis. Hebrei autem transierunt iordanem.
in terra gad et galaad. Cumque adhuc esset saul in
galgala. uniuersus ppls perterritus est qui sequeba
tur eum. Et expectauit septem diebus iuxta pla
citum samuhel. et non uenit samuhel in galgala.
Dilapsusque est ppls ab eo. Ait ergo saul. Afferte mihi
holocaustum. et pacifica. Et obtulit holocaustum.
Cumque complesset offerens holocaustum. ecce samu
hel ueniebat. Et egressus est saul obuiam ei. ut
salutaret eum. Locutusque est ad eum samuhel. Quid
fecisti. Respondit saul. Quia uidi quod ppls dilabe
retur a me. et tu uenisses iuxta placitos dies.
porro philistum congregati fuerant in machi
nas. dixi. Nunc descendent philistum ad me in
galgala. et faciem dni non placaui. Necessitate
compulsus. optuli holocaustum. Dixitque samu
hel ad saul. Stulte egisti. nec custodisti manda
ta dni dei tui que precepit tibi. Quod si non fecisses.
nunc preparasset dns regnum tuum sup israhel

in sempiternum. Sed nequaquam regnum tuum ultra con
surget. Quesiuit sibi dns uirum iuxta cor suum.
et precepit ei dns ut esset dux sup ppl'm suum. eo quod
non seruaueris que precepit tibi dns. Surrexit autem sa
muhel et ascendit de galgalis in gabaa beniamin. a p
Et recensuit saul ppl'm qui inuenti fuerant cum eo
quasi secentos uiros. et saul et ionathan filius eius.
Ppls qui inuentus fuerat cum eis in gabaa beniamin.
porro philistum consederant in machinas. Et egres
si sunt ad preliandum de castris philistum tres cu
nei. Vnus cuneus pergebat contra uiam effraym. ad
terram saul. Porro alius ingrediebatur per uiam bethoron.
Tertius autem uertebat se ad iter termini imminentis
uallis seboim. contra desertum. Porro faber ferrarius
non inueniebatur in omni terra israh. Cauerant enim b
philistum. ne forte facerent hebrei gladium an lace
am. Descendebat ergo omnis israh ad philistum. ut
exacueret unusquisque uomerem suum. et ligonem
et securem. et sarculum. Retunse itaque erant
acies uomerum. et ligonum. et tridentium. et se
curium. usque ad stimulum coerigendum. Cumque
uenisset dies prelii. non est inuentus ensis et lan
cea in manu totius ppli. qui erat cum saul et
ionatha. excepto saul et ionathan filio eius.
Egressa est autem statio philistum. ut transcen
derent in machinas. XIIII. c g
Et accidit quadam die. ut diceret ionathan filius
saul. ad adolescentem armigerum suum. Veni et tran
seamus ad stationem philistum. que est trans
locum illum. Patri autem suo hoc ipsum non indica
uit. Porro saul morabatur in extrema parte ga
baa. sub malo granato que erat in agro. et erat
ppls cum eo quasi sexcentorum uirorum. et achimaas
filius achitob. fratris ichabod filii finees. qui ortus fu
erat ex heli sacerdote dni in sylo. portabat ephod.
Sed et ppls ignorabat quo isset ionathan. Erant autem d
inter ascensus per quos nitebatur ionathan transire
ad stationem philistinorum eminentes petre ex utra
que parte. et quasi in modum dentium scopuli
hinc inde prerupti. Nomen uni boses. et nomen alteri
sene. Vnus scopulus prominens ad aquilonem ex
aduerso machinas. et alter ad meridiem contra ga
baa. Dixit autem ionathan ad adolescentem armige
rum suum. Veni transeamus ad stationem incircum
cisorum horum. si forte faciat dns pro nobis. quia non
est dno difficile saluare uel in multitudine uel in
paucis. Dixitque armiger suus. Fac omnia que
placent animo tuo. Perge quo cupis. ero tecum
quocumque uolueris. Et ait ionathan. Ecce nos e
transibimus ad uiros istos. Cumque apparuerimus
eis. si taliter fuerint locuti ad nos. manete donec

uenimus aduos ſtemus in loco nõ nec aſcendam
ad eos. Si autem dixerint ad nos aſcendite aſcende
mus. quia tradidit eos dñs in manib⁹ nr̃is. hoc
erit nob̃ ſignum. Apparuit g̃ uterq; ſtationi phili
ſthiim. Dixerunt; philiſthim. Ecce hebrei egrediũ
tur de cauernis in quib⁹ abſconditi fuerant. Et locu
ti ſunt uiri de ſtatione ad ionathan. et ad armige-
rum eius. dixerunt; Aſcendite ad nos. et oſtendemus
uob̃ rem. Et ait ionathan ad armigerum ſuum
Aſcendamus. ſequere me. Tradidit enim eos dñs
in manus iſrahel. Aſcendit autem ionathan reptãs
manib⁹ et pedib⁹. et armiger eius p̃ eum. Itaq;
alii cadebant ante ionathan. alios armiger eius
interficiebat ſequens eum. Et fuit eã eſt plaga pri
ma. qua percuſſit ionathan et armiger eius. q̃
uiginti uiros in media parte iugeri. ſm̃ par bo
uis in die arare conſueuit. Et factũ eſt miraculũ
in caſtris pagos. & et omnis pl̃s ſtationis eor̃ q̃
erant ad p̃liandum. obſtupuit. et conturbata ſunt
caſtra. Et accidit quaſi miraculum ad̃. Et re
ſpexerunt ſpeculatores ſaul qui erant in gabaa be
niamin. et ecce multitudo p̃ſtrata. et huc illuc;
diffugiens. Et ait ſaul pl̃o qui erat cum eo. Re
quirite. et uidete quis abierit ex nob̃. Cumq; re
quiſiſſent. reperum ẽ ii aſſẽ ionathan. et armige
rum eius. Et ait ſaul. ad achimaam. Applica ar
cam dñi. Erat enim ibi archa dñi in die illa. ẽ
filius iſrahel. Cumq; loqueretur ſaul ad ſacerdotem
dñi. tumultus magnus exortus ẽ in caſtris philiſ
thiim. creſcebatq; paulatim. et clamus ualebat.
Et ait ſaul ad ſacerdotem. Contrahe manũ tuam.
Clamauit g̃ ſaul et omnis pl̃s qui erat cum eo.
et uenerunt uſq; ad locum certaminis. Et ecce
uerſus fuerat gladius unuſquiſq; ad proximũ
ſuum. et cedes magna nimis. & et hebrei qui fu
erant cum philiſthim heri et nudiuſtertius.
aſcendẽtq; cum eis in caſtris. reuerſi ſunt ut eẽnt
cum iſrahel. qui erant cum ſaul et ionathan. Et
omnes quoq; iſrahelite qui ſe abſconderant in mon
te effraim. audientes q̃ fugerent philiſthim.
ſecuti ſunt ſe cum ſuis in p̃lio. Et ſaluauit do
minus in die illa iſrahel. Pugna autẽ peruenit uſq;
bethauen. et uir iſrahelita eſt fatigatus eſt ſibi. in die illa.
Adiurauit autẽ ſaul pl̃m. dicens. Maledictus
qui comederit panem uſq; ad ueſpe. donec ul
ciſcar de inimicis meis. Et nõ manducauit om
nis pl̃s panem. Omne quoq; terre nemus
ueniens in ſaltum. in quo erat mel ſup faciem
agri. Ingreſſus eſt itaq; pl̃s ſaltum. et apparuit
fluens mel. nullusq; applicuit manum ad os ſu
um. Timebat enim pl̃s iuramentum. Porro iona
than nõ audierat. cum adiuraret pat̃ ſuus pl̃m.
Et extendit; ſummitatem uirge q̃m habebat
in manu. et intinxit in fauum mellis. et conuer-
tit manum ſuam ad os ſuum. et illuminati ſũt
oculi eius. Reſpondensq; unus de pl̃o. ait. Iure
iurando conſtrinxit pater tuus pl̃m. dicens. Male
dictus qui comederit panem hodie. Defecerat autem
pl̃s. Dixitq; ionathan. Turbauit pat̃ meus rem.
Vidiſtis ipſi quia illuminati ſũt oculi mei. eo q̃d gu
ſtauerim paululũ de melle isto. quanto magis ſi come
diſſet pl̃s de preda inimicorum ſuorum q̃m repperit. nonne
maior facta eſſet plaga in philiſthim. Percuſſerunt g̃ in
die illa philiſthim. a machmas uſq; in ahyalon. De
fatigatus eſt autem pl̃s nimis. et uolans ad præ
dam tulit oues et boues et uitulos. et macta[illegible]
tra comedit; pl̃s cum ſanguine. Nunciauit;
ſaul. dicentes q̃d pl̃s peccaſſet in dño comedens cum
ſanguine. Qui ait. Preuaricati eſtis. Volute ad me
lapidem grandem hodie. Et dixit ſaul. Diſper-
gimini in populis et dicite eis ut adducat ad me un
quiq; bouem ſuum. et arietem. et occidite ſup
illud et ueſcemini. et non peccabitis in dño comeden
tes cum ſanguine. Adduxit itaq; omnis pl̃s
unuſquiſq; bouem in manu ſua uſq; ad nocte.
et occiderunt ibi. Edificauit autem ſaul altare
dño. Tunc p̃mum cepit edificare altare dño.
Et dixit ſaul. Irruamus ſup philiſthim nocte.
et uaſtemus eos uſq; dum illuceſcat mane. nec
relinquamus de eis uirum. Dixitq; pl̃s. Omne
q̃d bonum uidetur in oculis tuis fac. Et ait
ſacerdos. Accedamus huc ad dñm. Et conſuluit
ſaul dñm. dicens. Num ſequar philiſthim. Si ra
des eos in manus iſrahel. Et non reſpondit ei in
die illa. Dixitq; ſaul. Applicate huc uniuſ
angulos pl̃i. et ſcitote et uidete p quem acce
rit peccatum hoc hodie. Viuit dñs ſaluator iſrl̃
quia ſi ionathan filium meum factũ ẽ. abſq; re
tractatione moriatur. Ad quod nullus contradixit
ei de omni pl̃o. Et ait ad uniuſum iſrl̃. Sepa
ramini uos in partem unam. et ego cum ionatha
filio meo in parte una. Reſponditq; pl̃s ad
ſaul. Quod bonum uidetur in oculis tuis hoc
fac. Et dixit ſaul ad dñm. Dñe ds iſrahel
da indicium. Et deprehenſus ẽ ionathan et
ſaul. Pl̃s autẽ exiit. Et ait ſaul. Mittite
ſortem inter me et filium meũ ionathan. Et
captus ẽ ionathan. Dixit autẽ ſaul ad ionathan.
Indica mihi quid feceris. Et indicauit ei io
nathan et ait. Guſtans guſtaui in ſummitate
uirge que erat in manu mea paululũ mellis.
et ecce ego morior. Et ait ſaul. hec faciat ñ

ds et hec addat. quia moꝛte moꝛiens ionathu-
Dixitq; ꝑs ad saul. Ergone ionathan moꝛiatur
qui fecit salutem hanc magnam in isꝛl? hoc nequa ē
viuit dns. si ceciderit capillus de capite eius in ꝛam
quia cum deo operatus est hodie. Liberauit g ꝑs iona
than: ut non moꝛeꝛetur. Recessitq; saul. nec ꝓsecutus
est philistheum. Ipsi uero philistiim abierunt in loca sua.

Et saul confirmato regno sup isꝛl? pugnabat in
circuitu. aduersum omnes inimicos eius. contra mo
ab et filios ammon. et edom et ꝛges sobal. et ph
listheos. et quocunq; se uerterat superabat. Congregato
q; exercitu percussit amalech. et eruit isꝛl de manu
vastatoꝛu eius. fuerunt autem filii saul. ionathan.
et iesui. et melchisua. Nomina duaꝝ filiaꝝ eius. no
men primogenite merob. et nom̄ minoꝛis michol.
et nom̄ uxoꝛis saul. ahinoem filia achimaas. Et nomi
na principum eius militie. abner filius ner patruel'
saul. Ipse aut filius patris saul. et ner pater abner
filius abiel. Erat autem bellum potens aduersum ph
listheos. omnibꝫ diebꝰ saul. Nam q̄micunq; uidebat
saul uirum fortem et aptum adꝛ̄hebat eū
sibi. Et dixit samuhel ad saul. Me misit dns. ut un
gerem te sup ꝑplm eius isꝛl? Nunc g audi uocem do
mini. hec dicit dns deus exercituum. Recensui quecq;
fecit amalech isꝛl? quom̄ restitit ei in uia. cum as
cenderet de egypto. Nunc g uade et percute amalech.
et demolire uniuersa eius. Non parcas ei. sed interfice
a uiro usq; ad mulieres. et paruulum atq; lactantē.
ouem. et bouem. camelum. et asinum. Precepit ita
q; saul ꝑplo. et recensuit eos quasi agnos ducenta
milia peditū. et decem milia uiroꝝ iudꝰ. Cumq; uenis
set saul usq; ad ciuitatem amalech. tetendit insidi
as in torrente. Dixitq; saul cineo. Ibite. recedite
atq; discedite ab amalech. ne forte inuoluam te cū
eo. Tu enim fecisti miam cū omnib filiis isꝛl? cum
ascenderent de egypto. Et recessit cineus de medio
amalech. Pausitq; saul amalech ab aquila donec ue
nias assur. que est ex regione egypti. Et apprehendit
agag ꝛegem amalech uiuū. Omne autem uulgus
interfecit in ore gladii. Et peperc saul et ꝑplo agag
et optimis gregibꝫ ouium. et armentoꝝ. et uestib et
animalib et uniuersis que pulcra erant. nec uolue
runt disperdere ea. Quicquid uero uile fuit et reprobū
hoc demolti sunt. Factus est autem sermo dni ad
samuhelem. dicens. Penitet me quod constituerim sa
ul regem. quia dereliquit me. et uerba mea opꝰ non
implenit. Contristatusq; est samuhel. et clamauit
ad dnm̄ tota nocte. Cumq; de nocte surrexisset
samuhel ut ueniret ad saul mane. nuntiatum est sa
muhel eo quod uenisset saul in carmelum. et erexisset
ibi triumphalem. et reuersus transisset
circumiens. et descendisset in galgala. Venit g samuhel ad
saul. et dixit ei saul. Benedictus tu dño. impleui
verbum dni. Dixitq; samuhel. Et quid est ergo hoc
gregis. quod resonat in auribꝰ meis. et armentoꝝ quod
ego audio. Et ait saul. De amalech adduxerunt ea.
Pepercit enim ꝑplus meliorib ouib et armentis. ut immola
rentur dño deo tuo. reliqua uero occidimus. Ait autē
samuhel ad saul. Sine me. et indicabo tibi. que locutus
est dns ad me nocte. Dixitq; ei. Loquere. Et ait sa
muhel. Nonne cum paruulus eres in oculis tuis. caput
in tribubus isꝛl? ꝛes es. Unxitq; te dns in regem
sup isꝛl? Et misit te dns in uia. et ait. Uade et in
fer amalech. et pugnabis cum eo usq; ad internicio
nem eoꝝ. Quare g non audisti uocem dni. sed
uersus es ad ꝓdam. et fecisti malum in oculis dni.
Et ait saul ad samuhelem. Immo audiui uocem
dni. et ambulaui in via ꝓpria misit me dns. et ad
duxi agag ꝛegem amalech. et amalech interfeci. Tu
lit autem ꝑplus de ꝓdа oues et boues. primitias eoꝝ
que cesa sunt. ut immolet dño deo suo in galgalis.
Et ait samuhel. Numquid uult dns holocaustis
et uictimis. et non potius obediatur uoci dni. Ne
hoc est enim obedientia q̄m uictime. et auscultare
magis q̄m offerre adipem arietum. q̄m quasi pec
catum hemandi est repugnare. et quasi scelus ydo
latrie nolle acquiescere. Pro eo g quod abiecisti ser
monem dni. abiecit te dns ne sis ꝛex. Dixitq; saul
ad samuhelem. Peccaui. quia ꝓuaricatus sum ser
monem dni. et uba tua timens ꝑplm. et obediens
uoci eoꝝ. Sed nunc porta quesso peccatum meū.
et reuertere mecum ut adorem dnm. Et ait samu
hel ad saul. Non reuertar tecum quia proiecisti sermo
nem dni. et proiecit te dns ne sis ꝛex sup isꝛl? Et
conuersus est samuhel ut abiret. Ille autem apprehen
dit summitatē pallii eius. Que et scissa est. Et
ait samuhel. Scidit dns regnum isꝛl? a te hodie.
et tradidit illud proximo tuo melioꝛi te. Fortis
triumphator isꝛl? non parcet. et penitudine non flectet.
Neq; enim homo est ut agat penitentiam. At ille ait.
Peccaui. sed nunc honoꝛa me coram senib ꝑplі mei.
et coram isꝛl? et reuertere mecū ut adorem dnm
deum tuum. Reuersus est g samuhel. et secutus est sau
lem. et adorauit saul dnm. Dixitq; samuhel. Ad
ducite ad me agag ꝛegem amalech. Et oblatus est
ei agag pinguissimus. Et dixit agag. Siccine
separat amara mors. Et ait samuhel. Sicut fe
cit gladius tuus mulieres absq; liberis. sic absq;
liberis erit inter mulieres mat tua. Et incisit
coram samuhel coram dño. in galgalis.
Ibit autem samuhel in armatha
saul uo ascendit in domū suā in gabaa. et non

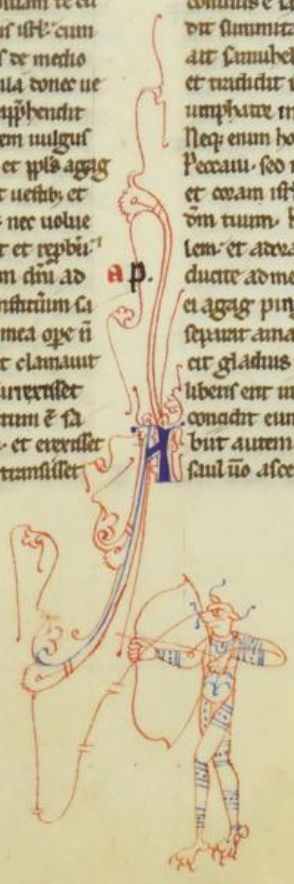

uidit samuhel ultra saul usq; ad diem mortis sue
Verumtamen lugebat samuhel saul· qm̃ pnitebat do
minū qđ constituisset regem saul sup israh· Dixitq; do
min̄· ad samuhelem· Usq; quo tu luges saul· cum ego
proiecim eum· ne regnet sup israh· Imple cornu tu
um oleo· et uenī ut mittam te ad yssai bethlehemi
tem· Uidi enim in filiis eius michi regem· Et ait
samuhel quomodo uadam· Audiet enim saul· et
interficiet me· Et ait dñs· Vitulum de armento tol
les in manu tua· et dices· Ad immolandū dño
uenī· Et uocabis yssai ad hostiam· et ego ostendā
tibi quid facias· et unges quem dixero tibi·
Fecit ḡ samuhel· sicut locutus est ei dñs· Venitq;
in bethleem· et admirati sunt seniores ciuitatis
occurrentes ei· Dixitq;· Pacatusne ingressus tu
us· Et ait· Pacatus· Ad immolandum dño uenī
Sanctificamini· et uenite mecum ut immolem· Sanc
tificauit ḡ et yssai filios eius· et uocauit eos ad sacri
ficium· Cumq; ingressi essent· uidit heliab· et ait·
Num coram dño est xp̃s eius· Et dixit dñs ad sa
muelem· Ne respicias uultum eius neq; altitudinē
staturę eius· quā abiecī eum· nec ut ego intuitum
homīs uidet· homo enim uidet ea que patent·
dñs autem intuetur cor· Et uocauit yssai abina
dap· et adduxit eū coram samuel· Nec hunc elegit
dñs· Adduxit autē yssai semma· De quo ait· Etiā
hunc non elegit dñs· Adduxit itaq; yssai septem filios
suos coram samuhel· Et ait samuhel ad yssai· Non ele
git dñs ex istis· Dixitq; samuhel ad yssai· Numquid
iam complenī sunt filii· Qui respondit· Adhuc re
liquus est paruulus· et pascit oues· Et ait samu
hel ad yssai· Mitte et adduc eum· nec enim discū
bemus priusquā ille huc ueniat· Misit ḡ et adduxit
eum· Erat autem rufus· et pulcher aspectu· decorusq;
facie· Et ait dñs· Surge unge eum· ipse est enim·
Tulit ḡ samuhel cornu olei· et unxit eum in me
dio fratrum· Et directus est spūs dñi in dauid· a die illa
in reliquum· Surgensq; samuhel abiit in ramā
tha· Spūs autem dñi recessit a saul· et exagitabat
eum spūs nequam a dño· Dixitq; serui saul ad eum·
Ecce spūs dei malus exagitat te· Iubeat dñs nr̄
seruus tuus qui coram te sunt querere hominem
scientem psallere cythara· ut quando arripuerit te
spūs dei malus psallat manu sua et leuius sentias·
Et ait saul ad seruos suos· Prouidete michi ali
quem bene psallentem· et adducite eum ad me· Et
respondens unus de pueris ait· Ecce uidi filium
yssai bethlemitem scientem psallere· et fortissimū
robore· et uirum bellicosum· et prudentē in uer
bis· et uirum pulchrum· et dñs est cum eo· Misit
ḡ saul nuntios dicens· Mitte ad me dauid filiū
tuum· qui est in pascuis· Tulit itaq; yssai asinum
plenum panib· et lagenam uini· et hedum de ca
pris unum· et misit manu dauid filio suo saul·
Et uenit dauid ad saul· et stetit coram eo· Ille
dilexit eum nimis· Et factus est eius armiger· Misitq;
saul ad yssai dicens· Stet dauid in conspectu meo·
inuenit enim gratiam in oculis meis· Igitur quando
cumq; spūs dei malus arripiebat saul· tollebat
dauid cytharam et percutiebat manu sua· et re
focillabatur· et leuius habebat· Recedebat enim
ab eo spūs malus·

XVII.

Congregantes uō philistiim agmina sua in prelium·
conuenerunt in socoth iuxte· et castra metati sunt
inter socoth· et azeca in finib· domin· Pheu saul
et uir israh congregati· uenerunt in uallem terebi
thi· et direxerunt aciem ad pugnandum contra phi
listeum· Et philistiim stabant sup montē ex parte
hac· et isrl stabat sup montem exaltā parte ex
alia· et uallis erat inter eos· Et egressus est uir spurius
de castris philistinoꝝ nomine goliath de geth·
altitudinis sex cubitoꝝ et palmo· et galea
erea sup caput eius· et lorica hamata induebatur· Pon
dus uero loricę eius· quinq; milia siclorum eris· et
ocreas ereas habebat in cruribus suis· et clipeus ereus
tegebat humeros eius· hastile autem hastę eius erat
quasi liciatorium texentium· Spūs autem ferrum
hastę eius sescentos siclos habebat ferri· et armiger
eius antecedebat eum· Stansq; clamabat ad aduersus
phalanges israh· et dicebat eis· Quare uenistis pa
rati ad prelium· Numquid ñ ego sum philistheus·
et uos serui saul· Eligite ex uob̄ uirum· et descē
dat singulare certamen· Si quidem pugnare
mecum· et potuerint me· erimus uob̄ serui·
Si autem ego preualuero et occidero eum· uos ser
ui eritis· et seruietis nobis· Et ait philistheus·
Ego exprobraui agminib· israhelis hodie· Date
michi uirum· et ineat mecum singulare certa
men· Audiens autem saul· et omnes uiri isra
helite sermones philistei huiuscemodi· timebant
et metuebant nimis· Dauid autem erat
filius effrathei· de quo supra dictum est· de bethlehem
iuda· cui erat nomen yssai· qui habebat octo fili
os· Et erat uir in diebus saul· senex et grandeuus
inter uiros· Abierunt autem tres filii eius ma
iores post saul in prelium· Et nomina trium filio
rum eius· qui perrexerunt ad bellum· heliab primogenit·
et secundus abinadab· tertius samma· Dauid autē
erat minimus· Tribus ḡ maioribus secutus saule
abiit dauid et reuersus e a saul· ut pasceret gregem
patris sui in bethlem· Accedebat uō philistheus ma
ne et uespere· et stetit· quadraginta diebus· Dixit

REGVM I

autem ysai ad dauid filium suum. Accipe fr
tres tuos ephiphotentam et decem panes istos. et cur
re in castra ad fres tuos. Et decem formellas case
i has deferes ad tribunum. et fres tuos usitabis si
recte agant. et cum quib⁹ ordinati sunt discet. Saul
aut̄ et omnes filii israh et illi in valle therebunt
pugnabant adūsum philistim. Surrexit itaq; da
uid mane. et cōmendauit gregem custodi. et onust⁹
abut sicut preceperat ei ysai. Et uenit ad locum in
galgala. et ad exercitum qui egressus ad pugnā
ululabat erat enim certamine. Durabat enim acies
israhel. seo et philistim exadūso erant sparatim.
Derelinquens g dauid vasa que ferebāt sub
manu custodi. ad stationes cucurrit ad locum
certaminis. et interrogauit si omnia recte age
rentur erga fres suos. Cumq; adhuc ille loque
retur cis. apparuit ur ille spurius ascendens go
liath nomine philistheus de geth. de castris phi
listinoz. Et locutus est hec eadem uerba audiuit
dauid. Omnes autem uiri israhelite cum vidis
sent virum fugerunt a facie eius. timentes eū
valde. et dixit unusquisq; de israh. Num vidi
sti virum hunc qui ascendit. Ad exprobrandum
enim israh ascendit. Virum g qui percussent eum
ditabit rex diuitiis magnis. et filiam suam dabit
ei. et domum patris eius faciet absq; tributo in
israhel. Et ait dauid ad uiros qui secum stabant
dicens. Quid dabitur uiro qui percusserit philist
heum hunc. et tulit opprobrium de israhel. Quis e
nim hic philistheus incircumcisus. qui exprobrauit
acies dei viuentis. Referebat autem ei plebs eiu
dem sermonem dicens. Hec dabunt uiro. qui per
cusserit eum. Quo cum audisset heliab frater eius maio
rissimus cum eo alios. locutus e contra dauid. et ait.
Quare uenisti. et quare dereliquisti pauculas oues
in deserto. Ego noui superbiam tuam. et nequi
am cordis tui. quia ut videas pugnam descendisti.
Et dixit dauid. Quid feci. Numquid n verbum
est. Et declinauit paululum ab eo ad alium.
dixitq; eundem sermonem. Et respondit ei plebs
verbum. sicut et prius. Audita s autem verba que
locutus e dauid. et annuntiata in conspectu sa
ul. Ad quem dum fuisset adductus. locutus e ei.
Non concidat cor cuiusquam abeo. Ego seruus tuus
vadam. et pugnabo adūsum philistheum. Et ait
saul ad dauid. Non vales resistere philistheo ith.
nec pugnare adūsum eum. quia puer es. hic aut
em bellator ab adolescentia sua. Dixitq; dauid ad
saul. Pascebat seruus tuus patris sui gregem. tolle
batq; arietem de medio gregis. et sequebar eos
et percutiebam. eruebamq; de ore eoz. et illi on
surgebant adūsum me. et apprehendebam mentū
eoz et suffocabam. interfectumq; eos. Nam et
leonem et ursum interfeci. ego seruus tuus. Erit
g et philistheus hic incircumcisus. quasi unus ex
eis. Dixit quoq; dauid. et ait. Dūs qui eruit me de manu leonis et de
manu ursi. ipe liberabit me de manu philistei hui⁹.
Dixit autem saul ad dauid. Vade. et dūs tecum
sit. Et induit saul dauid. vestimentis suis. et im
posuit galeam eneam sup caput eius. et vestiuit
eum lorica. Accinctus g dauid gladio eius sup ue
stem suam. cepit temptare si armatus posset in
cedere. Non enim habebat consuetudinem. Dixitq;
dauid ad saul. Non possum sic incedere. quia nec
usum habeo. Et deposuit ea et tulit baculum su
um quem semp habebat in manib⁹. et elegit sibi
quinq; limpidissimos lapides de torrente. et mi
sit eos in peram pastoralem q̄m habebat secum.
et fundam manu tulit. et perrexit adūsum philiste
um. Ibat autem philistheus incedens. et adpropiq̄bat
adūsum dauid. et armiger eius ante eum. Cumq;
inspexisset philistheus. et vidisset dauid. despexit
eum. Erat enim rufus. adolescens. et pulcher aspec
tu. Et dixit philistheus ad dauid. Numquid ego
canis sum. quod tu venis ad me cum baculo. Et
maledixit philistheus dauid. in dis suis. Dixitq; ad
dauid. Veni ad me. et dabo carnes tuas volatilib⁹
celi. et bestiis terre. Dixit autem dauid ad philiste
um. Tu venis ad me cum gladio et hasta. et clypeo.
ego aut̄ venio ad te in nomine dūi exercituum
dei agminū isti. quibus exprobrasti hodie. Et dabit
te dūs in manu mea. et percutiam te. et auferam
caput tuum ate. et dabo cadauera castroz philistim
hodie volatilib⁹ celi. et bestiis terre. ut sciat om
nis terra quia est de⁹ in israh. et noūt uniuersa ec
clesia hec. quia n in gladio. nec in hasta saluat
dūs. Ipsius enim e bellum. et tradet vos in ma
nus nras. Cum g surrexisset philistheus. et venisset
et approperasset contra dauid. festinauit dauid
et cucurrit ad pugnam ex adūso philistei. et mi
sit manum suam in peram. tulitq; unum lapi
dem. et fundae intorsit. et percussit philistheum in fro
te. et infixus est lapis in fronte eius. et cecidit
in faciem suam sup terram. Prevaluitq; dauid ad
versus philistheum in funda et lapide. percussitq;
philistheum interfecit. Cumq; gladium n haberet
in manu dauid cucurrit et stetit sup philis
theum. et tulit gladium eius. et eduxit de va
gina sua. et interfecit eum. percidit caput eius

F T Videntes autem philisthiim qđ mortuus ēet saul
fugerunt. Et consurgentes uiri is
rahel et uidi uociferati sunt. et plecti sunt
philistei usq; dum uenirent in uallem. et usq;
ad portas acharon. Cecideruntq; uulnerati de phili
stiim in uia sarim. et usq; ad geth. et usq; ad achi
ron. Et reuertentes filii israh̄ post̄q̄ pcussi fu
erant philisteos. inuaserunt castra eor. Assu
mens autem dauid caput philistei. attulit
ierlm. arma uo eius posuit in tabernaculo suo.
Eo autem tempe quo iubat saul dauid egre
dientem contra philisteum. aut ad abner prin
cipem milite. De qua stirpe descendat hic adole
scens abner. Dixitq; abner. Viuit anima tua
rex. si nouit. Et ait rex. Interroga tu. cuius fi
lius sit iste puer. Cumq; regressus ēet dauid p
cusso philistheo. tulit eum abner et introduxit
eum saul. caput philistei habentem in manu
Et ait ad eum saul. De qua pgenie es o adole
scens. Dixitq; dauid. filius serui tui ysai bethle
hemites. ego sum. Et postq̄ ē cum complesset
loqui ad saul. anima ionathan colligata ē anime
dauid. et dilexit eum ionathan quasi animā
suam. Tulitq; eum saul in die illa. et non con
cessit ei ut reuerteretur in domo patris sui. XV
Icerunt autem ionathan et dauid fedus. Diligebat
enim eum quasi animā suam. Nam expoli
auit se ionathan tunica qua erat uestitus. et de
dit eam dauid. et reliqua uestimenta usq; ad gladiū
et arcum suū. et usq; ad balteum. Egrediebat̄q̄
dauid ad omnia quecumq; miserat eum saul. et
prudēt se agebat. Posuitq; eum saul sup uiros bel
li. et acceptus erat in oculis uniūsi pli. maxime
q; in conspectu famulor saul. Porro cum reuerteretur
pcusso philisteo dauid. egresse sunt mulieres
de uniūsis urbib; isrl. cantantes chorosq; ducen
tes in occursum regis saul. in tympanis letitie et
sistris. Et pcanebant mulieres ludentes atq; di
centes. Pcussit saul mille. et dauid decē milia.
Iratus ē saul nimis. et displicuit in oculis eius ver
bum. Dederunt dauid decem milia. et mihi dederūt
mille. Quid ei sup est nisi solum regnū. Non re
flexit oculus saul aspiciebat dauid de cetero. Post di
em autem alteram inuasit spūs dei malus saul. et p
phitauit in medio domus sue. Dauid aut̄ psallebat
manu sua. sicut p singulos dies. Tenebatq; saul
lanceam. et misit eam putans qđ figere posset
dauid cum pariete. Et declinauit dauid a facie
eius bis. et timuit saul dauid eo qđ dns ēet cum
eo. et a se recessisset. Amouit g̃ eum saul a se. et fecit
eū tribunum sup mille uiros. et egrediebat̄ et intra

b bat in conspectu pli. In omnib; quoq; uiis suis da
uid prudenter agebat. et dns erat cum eo. Videns
itaq; saul qđ prudēt ēet dauid nimis. et cepit
timere eum. Omnis autem israh̄ et iuda diligebat
dauid. Ipe enim ingrediebat̄ et egrediebat̄
ante eos. Dixit autem saul ad dauid. Ecce filia
mea maior michol ipam dabo t uxorem. tantū
modo esto mr fortis. et pliare bella dni. Saul
autem reputabat dicens. Non sit manus mea
in eo. sed sit sup eum manus philistheor. Aitq;
dauid ad saul. Quis ego sum aut que ē uita mea
aut cognatio patris mei in israh̄. ut fiam gener re
gis. Fēm est autem tempus cum deberet dari merob
filia saul dauid. data ē adriel molathite uxor.
c Dilexit autem michol filiam saul alterā dauid. et
nuntiatum ē saul. et placuit ei. Dixitq; saul. Da
bo eam illi. ut fiat ei in scandalum. et sit eum
sit manus philistheor. Dixit ḡ saul ad dauid. In
duabus rebus gener meus eris hodie. et mecum
saul seruus suus. Loquimini ad dauid clam. dicen
tes. Ecce places regi. et omnes serui regis dili
gunt te. Nunc ḡ gener regis esto. Et locuti s
serui saul in aures dauid. omnia uba hec. Et ait
dauid. Num parū uobis uidetur gener ēe regis.
S Ego aut̄ sum uir pauper et tenuis. Et renun
tiauerunt serui saul. dicentes. Huiusmodi uba
locutus est dauid. Dixit aut̄ saul. Sic loquimini
ad dauid. Non habet necesse rex sponsalia. nisi
tantum centum ppucia philistheor. ut fiat ul
tio de inimicis regis. Porro saul cogitabat tra
d dere dauid. in manib; philistheor. Cumq; venis
sent. diu erat dauid ubi que dicebat. placuit
sermo in oculis dauid. ut fieret gener regis. Et
post dies paucos surgens dauid abiit cum uiris
qui sub eo erant. et pcussit philistheos. viginti
ui uiros. et attulit ppucia eor. et annumerauit
ea regi ut ēet gener sine. Dedit itaq; ei saul mi
chol filiā suam uxorem. Et vidit saul et intel
lexit qm dns ēet cum dauid. Michol autem fi
lia saul diligebat eum. et saul magis cepit timere
dauid. fēsq; est saul inimicus dauid. cunctis die
bus. Et ingressi sunt principes philistheor. A
principio autem egressionis eor. prudentius se
agebat dauid qm̄ omnes serui saul. et celebre
c fēm est nom̄ eius nimis. Locutus ē aut̄ saul XVIII
ad ionathan filium suum. et ad omnes seruos su
os. ut occidēt dauid. Porro ionathan filius
saul diligebat eum valde. Et nuciauit io
nathan dauid. dicens. Querit saul pr̄ mis occi
dere te. Quapr̄ observa te. queso mane. et ma
nebis clam. et absconderis. Ego aut̄ egrediēs

F

stulo uerta patrem meum in agro ubicumq; fu
erit. et ego loquar de te ad patrem meum. et qđ
cumq; uidero nunciabo tibi. Locutus est autem iona
than de dauid bona. ad saul patrem suū. Dixitq;
ad eum. Ne peccet rex in seruum tuum dauid. qa
non peccauit tibi. et opa eius bona sunt ualde tibi.
posuit aiam suā in manu tua. et percussit philis
theum. et fecit dns salutem magnam uniuso is
rahel. Vidisti. et letatus es. Quare ḡ peccas in sāg
gune innocentio. interficiens dauid qui ē absq;
culpa. Quod cum audisset saul placatus uoce iona
thē. iurauit. Viuit dns qua nō occidetur. Vocauit T
itaq; ionathan dauid. et indicauit ei omnia ūba
hec. Et introduxit ionathan dauid ad saul. et
fuit ante eum sicut fuit heri et nudius tertius.

G Motum est autem rursum bellū. et egressus dauid
pugnauit aduersum philistheum. percussitq; eos plaga
magna. et fugerunt a facie eius. Et fēs ē spūs do
mini malus in saul. Sedebat autem in domo sua
et tenebat lanceam. Porro dauid psallebat in ma
nu sua. Insurrexitq; est saul configere lancea dauid
in parietem. et declinauit dauid a facie saul. Lancea
autē casso uulnere plaga est in pariete. dauid
h fugit. et saluatus est nocte illa. Misit ḡ saul sa
tellites suos in domum dauid ut custodirent eū
et interficerent mane. Quod cum annunciasset
dauid michol uxor sua dicens. nisi saluaueris te
nocte hac. cras morieris. demisit eum per fenestram
Porro ille abiit et aufugit. atq; saluatus ē. Tu
lit autem michol statuam. et posuit eam sup lec
tum. et pellem pilosam capitis eius posuit ad caput
eius. et operuit eam uestimēto. Misit autē saul ap
paritores qui raperent dauid. et respondit ē
quod egrotaret. Rursumq; misit saul nuntios
ut uiderent dauid. dicens. Afferte eum ad me
in lecto ut occidatur. Cumq; uenissent nuntii
inuenerunt ē simulachrum sup lectum. et pellē
caprinā ad caput eius. Dixitq; saul ad michol.
Quare sic illusisti mihi. et dimisisti inimicum me
um. ut fugeret. Et respondit michol ad saul.
Quia ipse locutus ē mihi. Dimitte me. alioquin
interficiam te.

A VI

Dauid autem fugiens saluatus ē. et uenit ad sa
muhel in ramatha. et nunciauit ei omnia que
fecerat sibi saul. Et abierunt ipse. et samuhel. et
morati ē in nahioth in rama. Nunciatū ē autē
a p saul. a dicentib. Ecce dauid in nahioth in rama.
Misit ḡ saul lictores. ut raperent dauid. Qui cū
uidissent cameam prophetarū uaticinantiū. et sa
muhel stantem sup eos. fēs ē etiā illis spūs
dei. et prophetare ceperunt etiam ipsi. Quod nunti
cū

aūt ēēt saulī. misit alios nuntios. Ipsi uero et illi
Et rursum saul misit tertio nuntios. qui et ipsi
prophetauerunt. Iratus autē et ipse abiit rama. et uenit
usq; ad cisternam magnam q̄ est in sochoth. et inter
rogauit et dixit. Ubi loco nō sunt samuhel et dauid.
Dictumq; est ei. Ecce in naioth in rama. Et abiit
in naioth in rama. Et fēs est etiam sup eum spūs dei.
et ambulabat ingrediens et prophetans. usq; dum ue
niret in naioth in rama. Et expoliauit se etiam
uestimentis suis. et prophetauit coram samu
hel. et cecidit nudus tota die illa. et nocte. Unde
exierunt prouerbium. Num et saul inter prophetas. fugit
autē dauid de naioth que est in rama. uenitq; XX. c
locutus est coram ionatha. Quid feci. Que est in
iquitas mea. et quod peccatum meum in patrem
tuum. quia querit animam meā. Qui dixit ei.
Absit a te. non morieris. Nequaquam enim pater mis quicquā
grande uel paruum. nisi prius michi indicauit. mihi
hunc ḡ celauit me pater mis sermonē tantummō.
Nequaquam erit istud. Et iurauit rursum dauid
Et ille ait. Scit profecto pater tuus. quia inueni
gratiam in oculis tuis. et dixit. Nesciat hoc ionathan
ne forte tristetur. Quin immo iurat dns et iurat
anima tua. quia uno tantū ut ita dicam gradu.
ego morsq; diuidimur. Dixit ionathan ad dauid.
Quodcumq; dixerit michi anima tua. faciā tibi.
Dixit autē dauid ad ionathan. Ecce kalende ē D S
crastino. et ex more sedere soleo uxta regem. ad
uescendum. Dimitte ḡ me ut abscondar in agro.
usq; ad uesperam diei tertii. Si requisierit me pater
tuus. respondebis ei. Rogauit me dauid ut iret
celeriter in bethleem ciuitatem suam. quia uotū
me sollempne ibi sunt uniuersis contribulibus ei.
Si dixerit bene. pax erit seruo tuo. Si in autē fu
erit furiosus. quia certo completa ē malitia eius
fac ḡ mihi tuam in seruum tuū. quia fedus dñi
me famulū tuū tecum iunxisti. Si autē est
in me aliqua iniquitas tu me interfice. et ad
patrem tuum ne introducas me. Et ait iona
than. Absit hoc a me. Nec enim fieri pōt ut si cer
to cognouero completam ē patris mei malitiam
contra te. non annunciem c
tibi. Respondit dauid
ad ionatham. Quis renunciabit mihi si quid forte re
sponderit tibi pater tuus dure. Et ait ionathan ad
dauid. Veni egrediamur in agrum. Cumq; exis
sent ambo in agrum. dixit ionathan ad da
uid. Dne ds israhel si inuestigauero sententiā
patris mei cras hac ui pendie. et aliquid bo
ni fuerit super dauid. et non statim misero ad
te. et notum tibi fecero. hec faciat ds ionathan
et hec augeat. Si autē placuerit patri mei

malitia aduersum te: reuelabo autē tuā: et dimit
tam te ut uadas in pace. Et sit dñs tecum
sicut fuit cum patre meo. Et si uiuo fac̄s mi
chi misericordiā dei. Si uō mortuus fuero: non aufe
res misericordiam tuam a domo mea usq; in sempiternum.
quādo eradicabit dñs inimicos dauid unumquēm
q; de terra. Pepigit g̃ ionathan fedus cum domo
dauid et requisiuit dñs de manu inimicor da
uid. Et addidit ionathan deierare dauid eo qđ
diligeret eum. Sicut animā suam diligebat eum. Dixitq; ad eum ionathan. Crastina Ka
lende sunt. et requiesces. Requirē enim sessio tua
usq; pridie. Descendens g̃ festinabis et uenies
in locum ubi celabaris es in die qua operari licet.
et sedebis iuxta lapidem cui nom̄ est ezel. et ego
tres sagittas mittam iuxta eum et iaculabor quā
si exercens me ad signum. Mittam quoq; et puerum dicens ei. Vade. et affer mihi sagittas. Si
dixero puero ecce sagitte tue intra te sunt tolle
eas. tu ueni ad me quia pax tibi est et nichil t̄
mali. uiuit dñs. Si autem sic locutus fuero
puero. ecce sagitte ultra te sunt. quia iam
dimisit te dñs. De uerbo autem quod locuti su
mus ego et tu. sit dñs inter me et te usq; in
sempiternum. Absconditus est ergo dauid in
agro. et uenerunt kalende. et sedit rex ad come
dendum panem. Cumq; sedisset rex sup̄ katha
dram suam sōm consuetudinē que erat iuxta
parietem. surrexit ionathan et sedit abner ex la
tere saul. uacauitq; apparuit locus dauid. Et nō
est locutus saul quicquam in die illa. Cogitabat enim
qđ factū euenisset ei. ut non esset mundus nec
purificatus. Cumq; illuxisset dies sequēti post ka
lendas. rursum uacuus apparuit locus dauid.
Dixitq; saul ad ionathan filium suum. Cur nō
uenit filius ysai nec heri nec hodie ad uescendū.
Et respondit ionathan sauli. Rogauit me ob
nixe ut irē in bethleem et ait. Dimitte me eā
sacrificium sollempne est in ciuitate. unus de
fratribus meis accersiuit me. Nunc g̃ si inueni gratiā
in oculis tuis. uadam quo et uidere fratres meos.
Ob hanc causam nō uenit ad mensam regis. Iratus
autē saul ad uersus ionathan dixit ei. fili mulie
ris. uirum uitio rapientis. Numquid ignoro qđ
diligis filium ysai in confusionem tuam. et in
confusionem ignominiose matris tue. Omnibus
enim diebus quibus filius ysai uixerit sup̄ terram. non
stabilieris tu neq; regnum tuum. Itaq; iā nunc
mitte et adduc eum ad me. quia filius mortis
est. Respondens autē ionathan sauli patri suo ait.
Quare moriatur. Quid fecit. Et iratus pater saul
lanceam ut percuteret eum. Et intellexit ionathan
q; definitum esset a patre suo ut interficeret dauid. Surre
xit ionathan a mensa ira furens. et nō comedit in die
kalendarum secūdo panem. Contristatus est enim sup̄ da
uid eo qđ confusus esset eum pater suus. Cumq; illuxis
set mane. uenit ionathan in agrum iuxta placitum
dauid. et puer paruulus cum eo. Et ait ad puer
um suum. Vade. affer mihi sagittas. quas ego iacio. Cumq;
puer cucurrisset. iecit aliam sagittam transpuer
rauit. Venit itaq; puer ad locum iaculi qđ miserat ionā
thas. et clamauit ionathan post tergum pueri et ait.
Ecce ibi est sagitta. porro ultra te. Clamauitq; io
nathan pr̄ tergum pueri dicens. festina uelociter ne
stetens. Collegit autem puer ionathe sagittas
et attulit dñō suo. et quid ageret penitus
ignorabat. Tantūmodo enim ionathas et dauid rem
nouerant. Dedit g̃ ionathan arma sua puero. et dixit
ei. Vade. et defer in ciuitatē. Cumq; abisset puer. surre
xit dauid de loco qui uergebat ad austrum. et
cadens pronus in faciem adorauit ter. et osculantes
alterutrum flerunt pariter. Dauid autē amplius. Ionathe
g̃ ionathan ad dauid. Vade in pace. Quecumq; iu
rauimus ambo in nomine dñi dicentes. dñs sit
inter me et te. et inter semen meū et semen tuū usq;
in sempiternum. Et surrexit et abiit. Et ionathas
ingressus est ciuitatem. XVII XII
Venit autem dauid in nobe ad Achimelech sacerdotē
et obstupuit Achimelech eo qđ uenisset dauid et
dixit ei. Quare tu solus. et nullus tecum. Et
ait dauid ad achimelech sacerdotē. Rex pecpit
mihi sermonem et dixit. Nemo sciat rem pro qua
me misisti es. et cuiusmodi precepta tibi dederim.
Pueros quos cognoui nouit et in illū locum.
Nunc g̃ si quid habes ad manum. ut quinq; panes
da in manus meas. aut quicquid inueniri manus tua. Et respō
dens sacerdos dauid. ait ei. Non habeo panes lai
cos ad manus. sed tantum panis sanctificatus. Si mundi sunt
pueri. maxime a mulieribus. Et respondit dauid
sacerdoti. et dixit ei. Et quidē si de mulieribus. aga
tur continuum. heri nos et nudiustertius quando egredie
bamur. et uasa pueror fuerunt sancta. Porro uia hec
polluta est. sed et hodie sanctificabitur in uasis mas.
Dedit g̃ ei sacerdos sanctificatum panem. Neq; enim
erat ibi panis. nisi tantum panis propositionis. qui
sublatus fuerat a facie dñi. ut ponerentur panes ca
lidi. Erat autē ibi uir quidā de seruis saul nomine
illa. intus in tabernaculo dñi. et nom̄ eius cohor
sydumeus potentissimus pastor saul. Dixit autē
dauid ad achimelech. Si habes hic ad manū hastā
aut gladium. quia gladium meū et arma mea nō
tuli mecum. sermo enim regis ingrediebatur. Et dixit

sacerdos. Gladius goliath philistei quem percussisti in valle terebinti est ecce involutus pallio post ephod si vis illum tollere tolle. Neque enim est alius hic. Absque eo. Et ait dauid. Non est ait huic similis da mihi eum. Surrexit itaque dauid et fugit in die illa a facie saul et venit ad achis regem geth. Dixerunt ei servi achis. Numquid non iste est dauid rex terre. Nonne hunc canebant per choros dicentes saul percussit mille et dauid decem milia. Posuit autem dauid sermones istos in corde suo et timuit valde a facie achis regis geth. Et immutavit os suum coram eis et colla batebatur inter eorum manus et impingebat in ostia porte. defluebantque salive eius in barbam. Et achis ait ad servos suos. Ecce videtis hominem insanum quare adduxistis eum ad me. An deficiunt nobis furiosi quod introduxistis eum ut furiret me presente hic ne ingrediatur domum meam. Abiit ergo inde dauid et fugit in speluncam odollam. Quo cum audissent fratres eius et omnis domus patris eius descenderunt ad eum illuc. et convenerunt ad eum omnes qui erant in angustia constituti et oppressiere alieno et amaro animo. Et factus est eorum princeps. fuerunt quoque cum eo quasi quadringenti viri. Et profectus est dauid inde in maspha moab et dixit ad regem moab. Obsecro ut maneat pater meus et mater mea vobiscum donec sciam quid faciat mihi deus. Et reliquit eos ante faciem regis moab. Manseruntque apud eum cunctis diebus quibus dauid fuit in presidio. XVIII

Dixitque gath ad dauid. Noli manere in presidio. profiscere et vade in terram iuda. Et profectus dauid venit in saltum areth. Et audivit saul quod apparuisset dauid et viri qui erant cum eo. Saul autem cum maneret in gabaa. et ceteri in nemore quod est in rama. hastam in manu tenens. cunctique servi eius circumstarent eum. ait ad suos satellites qui astabant ei. Audite me filii iemini. Numquid omnibus vobis dabit filius yesu agros et vineas. et universos vos faciet tribunos et centuriones. quia conspiratis omnes adversum me. et non est qui revelet. magisque cum pactus fuerit filius meus cum filio yesu. Non est qui moveat ex vobis. nec qui ad miserit mihi. eo quod suscitaverit filius meus servum meum adversum me. insidiantem mihi usque hodie. Respondens autem doech idumeus qui astitebat et erat primus inter pastores saul. vidi inquit filium yesu in nobe apud achimelech filium achitob. qui consuluit pro eo dominum. et cibaria dedit ei. sed et gladium goliath philistei dedit illi. Misit ergo rex ad accersendum achimelech filium achitob sacerdotem. et omnem domum patris eius sacerdotum qui erant in nobe. Qui venerunt universi ad regem. Et ait saul. Audi fili achitob. Qui respondit. Presto sum domine. Et ait saul. Quare conspirastis adversum me tu et filius yesai. et dedisti ei panes et gladium. et consuluisti pro eo deum ut consurgeret adversum me insidiatus usque hodie prout cernis. Respondens ei achimelech regi ait. Et quis in omnibus servis tuis sicut dauid fidelis. et gener regis. et pergens ad imperium tuum. et gloriosus in domo tua. Num hodie cepi pro eo consulere deum. Absit hoc a me. ne suspicetur rex ad servum suum suum rem huiuscemodi. in universa domo patris mei. Non enim scivit servus tuus quicquam super hoc negotio vel modicum vel grande. Dixitque rex. Morte morieris achimelech tu et omnis domus patris tui. Et ait rex emissariis. qui circumstabant eum. Convertimini. et interfacite sacerdotes domini. Nam manus eorum cum dauid et. scientes quod fugisset. et non indicaverunt michi. Noluerunt autem servi regis extendere manum suam in sacerdotes domini. Et ait rex ad doech Convertere tu. et irrue in sacerdotes domini. Conversusque doech idumeus irruit in sacerdotes. et trucidavit in die illa octoginta quinque viros vestitos ephod lineo. Nobe autem civitatem sacerdotum percussit in ore gladii. viros et mulieres. parvulos. et lactentes. bovem. et asinum. et ovem. in ore gladii. Evasit autem unus filius achimelech filii achitob. cui nomen erat abiathar. fugit ad dauid. et annuntiavit ei. quod occidisset saul sacerdotes domini. Et ait dauid ad abiathar. Sciebam in die illa quod cum ibi esset doech idumeus. procul dubio annuntiaret saulo. Ego sum reus. omnium animarum patris tui. Mane mecum ne timeas. Si quis quesierit animam meam. quasi et animam tuam. mecumque servabere. Et nuntiabant dauid. dicentes. Ecce philistiim expugnant ceilam. et diripiunt areas. Consuluit ergo dauid dominum. dicens. Num vadam et percutiam philistheos istos. Et ait dns ad dauid. Vade et percuties philistheos. et salvabis ceilam. Et dixerunt viri qui erant cum dauid. ad eum. Ecce nos in iudea consistentes timemus. Quanto magis si venerimus in ceilam ad aciem philisthinorum. Rursum ergo dauid consuluit dominum. Qui respondens ait ei. Surge. vade in ceilam. Ego enim tradam philistheos in manu tua. Abiit dauid et viri eius in ceilam. et pugnavit adversum philistheos et abegit iumenta eorum. et percussit eos plaga magna. et salvavit dauid habitatores ceile. XVIIII

Porro eo tempore quo fugiebat abiathar filius achimelech ad dauid in ceilam. ephod secum habens descendebat. Nuntiatum est autem saulo. quod venisset dauid in ceilam. Et ait saul. Tradidit eum deus in manus meas. Conclususque est ingressus urbe

in qua pcte et sex sunt. Et ꝓcepit saul omni po
pulo ut adpugnam descenderẽ in ceila. et obsiderent
dauid et uiros eius. Qđ cum resciisset dauid quia ꝑpa
rauit ei saul clam malum dixit ad abiathar sacer
dotem. Aphiei ephod. Et ait dauid. Dñe đs israhel
audiuit famam fuus tuus. qđ disponat saul uenī
re in ceila ut eũtat urbem ꝓpter me. Si tradent
me uiri ceile in manus eius. et si descendet saul
sicut audiuit fuus tuus. Dñe đs israh. indica ser
uo tuo. Et ait dñs. Descendet. Dixitq; dauid. Si
tradent uiri ceile me et uiros qui mecum ẽ in ma
nu sauli. Et dixit dñs. Tradent. Surrexit g̃ da
uid et uiri eius quasi sexcenti. et egressi de ceila huc
atq; illuc uagabantur incerti. Nunciatumq; est
sauli qđ fugiss dauid de ceila. Quamobrem dissi
mulauit exire. Occultatur autẽ dauid in deserto
in locis ferentissimis. Moratusq; in monte solitudinis
ziph. Querebat tamen eum saul cunctis diebus. et
non tradidit eum đs in manibus eius. Et uidit
dauid qđ egressus esset saul. ut quereret animã
eius. Porro dauid erat in deserto ziph. in silua. Et
surrexit ionathas filius saul. et abiit ad dauid in
siluam. et confortauit manus eius in đo. Dixitq;
ei. Ne timeas. Neq; enim inueniet te manus sa
ul patris mei. et tu regnabis sup israh. et ego ero
ẽ secꝰ. Si et saul pat̃ meus scit hoc. Percussit g̃ uterq;
fœdus coram dño. Mansitq; dauid in silua. ionath
autẽ reuersus ẽ in domum suã. Ascenderunt autem
ziphei ad saul in gabaa. dicentes. Nonne ecce da
uid latitat apud nos in locis tutissimis silue. in
colle achile. que est ad dexterã deserti. Nunc g̃ si
cut desiderauit anima tua ut descendas. descende.
Nr̃m autem erit ut tradamus eũ in manus regis.
Dixitq; saul. Benedicti uos a dño. quia doluistis mi
ecum meã. Ite g̃ et diligentius ꝓuidete et curiosi
us agite. et considerate locum ubi sit pes eius. uel qs
uiderit eum ibi. Recogitat enim de me qđ callide
insidiet ei. Considerate. et uidete omnia latibula
eius. in quib; absconditur. et reuertimini ad me
ad rem certam ut uadam uobiscum. Quod si etiã
in̄tiam sit abscondit. perscrutabor eum in cunctis mi
lib; iuda. Et illi surgentes abierunt in ziph. ãn
saul. Dauid aũ et uiri eius ẽ in deserto maon. in
campestribus ad dexterã iesimuth. Iuit g̃ saul et
socii eius ad querendum eũ. et nunciatũ ẽ dauid.
Et ille descendit ad petram. et ũsidauit in deser
to maon. Quod cum audisset saul persecutus ẽ da
uid in deserto maon. Et iuit saul ad latus mon
tis ex parte una. dauid autẽ et uiri eius. erant
in latere montis ex parte alterã. Porro dauid festi
nabat se posse euadere a facie saul. Iuxta quod et uiri
eius in modũ corone cingebant dauid et uiros
eius. ut caperent eos. Et nuntius uenit ad saul.
dicens. festina et uenī. quoniã inruerunt se philis
thiim sup terram. Reuersus ẽ g̃ saul de persequen
dauid. et perrexit in occursum philistinoꝝ. Propter
hoc uocauerunt petram illã diuidentem. Vocan
dir g̃ dauid inde. et habitauit in locis munitissimis
engaddi. Cumq; reuersus esset saul postquam perse
est philistheos. nunciauerunt ei dicentes. Ecce dauid
in deserto ẽ engaddi. Assumens g̃ saul tria milia
electoꝝ uirorum ex omni israh. perrexit ad inuestigandũ
dauid et uiros eius. etiã sup abruptissimas petras
que solis hibicib; pate sunt. et uenit ad caulas ouī
um. que se offerebant uiantibus. Et intrauit ubi spelunca
quã ingressus est saul. ut purgaret uentrem. Pa
ro dauid et uiri eius. in interiore parte spelunce
latitabant. Et dixerunt serui dauid ad eum. Ecce
dies de qua locutus ẽ dñs ad te. Ego tradam ibi
inimicum tuum. ut facias ei sicut placuit in o
culis tuis. Surrexit ergo dauid. et pcidit oram cla
midis saul silenter. Post hoc pcussit cor suum dauid
eo qđ abscidisset oram clamidis saul. Dixitq; ad fra
tres suos. Propitius mihi sit dñs. ne faciam hanc
rem. dño meo xp̃o dñi. ut mittam manũ meã
in̄ xp̃m dñi ẽ. Viuit dñs. nisi quia dñs percus
rit eum. aut dies eius uenit ut moriatur. aut
descendens in pliũ pugnet. ꝓpitius esse dñs. ut ne
mittam manũ dñi mei in xp̃m dñi. Et constrigit
dauid uiros suos sermonib; et nõ permisit eos ut cõ
surgerent in saul. Porro saul exsurgens de spelunca
pergebat cepto itinere. Surrexit autem et dauid pos
eum. et egressus de spelunca clamauit post tergum
saul dicens. Dñe mi rex. Et respexit saul post se.
Et inclinans se dauid pronus in terram adorauit.
Dixitq; ad saul. Quare audis uerba hominum lo
quentium. dauid querit malum aduersum te. Ec
ce hodie uiderunt oculi tui. qđ tradidisset te dñs
in manu mea in spelunca. et cogitaui ut occi
derem te. si pepercit tibi oculus meus. Dixi enim. Non
extendam manũ meã in dñm meum. quia xp̃s do
mini ẽ. Quin potius pater mi. uide et agnosce oram
clamidis tue in manu mea. Qm̃ cũ precidem ora
mitarẽ clamidis tue. nolui extendere manũ mee.
Immadure et uide qm̃ nõ ẽ in manu mea malũ
neq; iniquitas. neq; peccaui in te. Tu autẽ insi
dians animæ mee ut auferas eam. Iudicet dñs
inter me et te. et ulciscatur me dñs ex te. man
autẽ mea nõ sit in te. Sicut et in prouerbio antiq;
dicit. Ab impiis egredietur impietas. manus g̃
mea non sit in te. Quem persequens rex israhel
qm̃ persequeris. Canem mortuum aut pulicem

unum. Et dñs uidet inter me et te. et iudicet
et diuindicet causã meã. et eruat me de manu tua.
Cum autẽ complesset dauid loquens huiusce modi ser
mones ad saul. dixit saul. Numqd uox hec tua tẽ.
filimi dauid. Et leuauit saul uocem suã. et fleuit
Dixitq; ad dauid. Justior tu es qm̃ ego. Tu enim
retribuisti m̃i bona. ego autẽ reddidi tibi mala. Et
tu indicasti hodie que fecerim m̃i bona. quom̃ tradi
derat me dñs in manu tua. et nõ occidisti me. Quis
enim cum inuenit inimicũ suum. dimittet eũ
in uia bona. Et dñs reddet t̃ mercedem hanc.
pro eo quod operatus es hodie mihi. Et nunc qua
sio qđ certissime regnaturus sis pr̃ me. et habitu
rus in manu tua regnũ isr̃l. uerra m̃i in dñm ne de
leas semẽ meũ pr̃ me. neq; auferas nom̃ meũ de do
mo patris mei. Et iurauit dauid saulí. Abiit q̃
saul in domũ suã. et dauid et uiri eius ascenderẽt
ad munita loca. XX

Defunctus est autẽ samuhel. et congregatus ẽ omnis
israhel et planxerunt eum. et sepelierunt eũ in
domo sua in armatha. Consurgensq; dauid descẽ
dit in desertum pharan. Erat autẽ uir quidã in
solitudine maon. et possessio eius in carmelo. et
homo ille magnus nimis. Et habebat oues tria
milia. et mille capre. Et accidit ut tonderetur
grex eius in carmelo. Nom̃ autẽ uiri illius erat
nabal. et nom̃ uxoris eius abigail. Erat q; mulier
illa prudentissima. et speciosa. Porro uir eius du
rus et pessimus. et malitiosus. Erat autẽ de ge
nere caleph. Cum q̃ audisset dauid quod tonde
ret nabal gregem suum. misit decẽ iuuenes.
et dixit eis. Ascendite in carmelũ. et uenientes
ad nabal. et salutabitis eum ex nomine meo pa
cifice. et dicetis. Et sit filij mas et t̃ pax. et domui
tue. et omnibus quecumq; habes sit pax. Audi
ui qđ tondent greges pastores tui. qui erant no
biscum in deserto. Numqm̃ eis molesti fuimus. nec
aliqñ defuit eis quicqm̃ de grege omnino tem
pore quo fuimus nobiscum in carmelo. Interroga
pueros tuos et indicabunt t̃. Inuenient q̃ iuuenes
amor pũi tui gratiã oculis tuis. In die enim
bona uenimus. Quodcumq; inuenit manus tua
da filiis tuis et filio tuo dauid. Cumq; uenissent
pueri dauid. locuti ẽ omnia uerba hec ex nomine
dauid. et siluerunt. Respondens autẽ nabal
pueris dauid ait. Quis ẽ dauid. et quis ẽ filius yse
hodie multiplicantur serui. qui fugiunt dños suos.
Tollam q̃ panes meos et aquas meas. et carnes
pecorum que occidi tondentibus mihi. et dabo uiris
quos nescio unde sint. Regressi sunt uiq; pueri
dauid. uenerunt et nunciauerunt ei omnia uerba que dixerat. Tunc dauid ait uiris suis. Accingatur unusquisq; gladio suo. Et ac
cinctus sunt singuli gladio suo. Accinctusq; est et da
uid ense suo. et secum ẽ dauid quasi quadringenti
uiri. Porro ducenti remanserunt ad impedimenta. Abigail
autẽ uxori nabal nunciauit unus de pueris dicens.
Ecce misit dauid nuncios de deserto. ut benedicerent
dño nro. et acciuatus est eos. Homines illi boni
fuerunt nobis et nõ molesti. nec quicquam aliquando perdi
dimus omni tempore quo fuimus conuersati cum eis in deserto.
Murus erant nobis tam in nocte qm̃ in die. omnibus
diebus quibus pauimus apud ipsos greges. Quam obrem
considera et recognosce quid facias. qm̃ completa ẽ
malitia aduersus uirum tuum. et ipse est filius belial
ita ut nemo possit ei loqui. festinauit q̃ abigail.
et tulit ducentos panes. et duos utres uini. et
quinq; arietes coctos. et quinq; sata polente. et
centum ligaturas uuarum passarum. et ducentas massas
caricarum. et imposuit super asinos. dixitq; pueris suis
Precedite me. Ecce ego post tergum sequar uos. Vi
ro autẽ suo nabal nõ indicauit. Cum q̃ ascendisset
asinam. et descenderet ad radices montis. dauid et
uiri eius descendebant in occursum eius. Quibus et
illa occurrit. Et air dauid. Vere frustra fuaui om
nia que huius erant in deserto. et non perijt quicquam
de cunctis que ad eum pertinebant. et reddidit mi
hi malum pro bono. hec faciat dñs inimicis dauid.
hec addat. et reliquos de omnibus que ad eũ per
tinent usq; mane mingentẽ adparietem. Cum
autẽ uidisset abigail dauid. festinauit et descen
dit de asino. et pauit coram dauid in facie suã
et adorauit super terram. et cecidit ad pedes eius
et dixit. In me sit dñe mi hec iniquitas. Lo
quatur obsecro ancilla tua auribus tuis. et audi
uerbum famule tue. Ne ponat obsecro dñs mis rec
tor suum super uirum istum iniquum nabal. quia
secundum nomen suum stultus ẽ. et est stultitia cum eo.
Ego autẽ ancilla tua non uidi pueros tuos do
mine mi. quos misisti. Nunc q̃ dñe mi. uiuit
dñs et uiuit anima tua. qui prohibuit te ne ue
nires in sanguinem. et saluauit animã tuã t̃
Et nunc fiant sicut nabal inimici tui. et qui
querunt dño meo malum. Quapr̃opter suscipe be
nedictionẽ hanc q̃m attulit ancilla tua t̃ dño
meo. et da pueris qui sequuntur te dñm meum. ut
fer iniquitatẽ famule tue. facies enim fa
cier dñs t̃ dño meo domui fidelem. quia pugnas do
mini dñe mi tu pugnas. Malitia q̃ non inue
natur in te omnibus diebus uite tue. Si enim
surrexerit aliquando homo persequens te. et que
rens animã tuã. erit anima dñi mei custodita

quasi infasciculo uiuentium. apud dñm dm tuū.
F Secundum animā inimicoꝝ tuoꝝ uocabitur. quasi in im
peti et circulo fundē. Cum g̃ fecerit ī dñs dño meo
omnia que locutus est bona de te. et constituit te
ducem sup̃ israh. non erit hoc ī singultum. et in
scrupulū cordis dño meo. qđ effudisti sanguinē in
nocuum. aut ipse te ultus fuus. Et cum benefecerit
dñs dño meo. recordabis ancille tue. Et ait dauid
ad abigail. Benedictus dns ds israh qui misit te
hodie in occursum meum. et benedictum eloqui
um tuū. et benedicta tu que p̃hibuisti me hodie
ne rem ad sanguinem. et ulciscer in manu me
mea. Aliquin uiuit dns ds israhel. qui p̃hibuit
me ne malum faciem tibi. nisi uenisses in occur
sum mi. ñ remansisset de nabal usq; ad lucem ma
tutinam mingens ad parietem. Suscepit g̃ dauid
de manu eius. omnia que attulerat ei. Dixitq; ei. Va
de pacifice in domum tuam. Ecce audiui uocē tuā
et honorauī faciē tuā. Venit autem abigail ad na
bal. et ecce erat ei convīuiū in domo eius quasi
cōuiuiū regis. et cor nabal iocundum. Erat em̃
ebrius nimis. et non indicauit ei ūbum pusillum
aut grande usq; mane. Diluculo autē cum diges
sus fuisset uinū nabal. indicauit ei uxor sua ūba hec
et emortuum est cor eius intrinsecus. et ipse est
quasi lapis. Cumq; pertransissent decē dies. percus
sit dns nabal. et mortuus est. Quod cum audiss
dauid mortuum nabal. ait. Benedictus dns qui
iudicauit causam opprobrii mei de manu nabal.
et suum seruū custodiuit a malo. et malitiam na
bal reddidit dns in caput eius. XXI
Misit g̃ dauid et locutus ē ad abigail. ut sumeret
eam sibi in uxorem. Et uenerunt pui dauid ad a
bigail in carmelum. et locuti sunt ad eam dicentes.
Dauid misit nos ad te. ut accipiat te sibi in ux
orem. Que consurgens adorauit pnā in terram. et ait. Ecce famula tua sit in ancillam. ut lauet
pedes dñi mei. Festinauit et surrexit
abigail. et ascendit sup̃ asinum. et quinq; pu
elle eā ex pedisseque eius. et secuta ē nuntios
dauid. et fcā est illi uxor. Sed et achinoem accepit
dauid de iezrahel. et fuit utraq; uxor eius. Saul
autem dederat filiā suam michol uxorem dauid.
falthi filio las. qui erat de gallim. Et uenerunt
ziphei ad saul in gabaa dicentes. Ecce dauid
abscondit se. in colle achila. que est exadūsa
solitudinis. Et surrexit saul et descendit in
desertum ziph. et cum eo tria milia uirorum de elec
tis isrl. ut quereret dauid in deserto ziph. Et ca
stra metatus est saul in gabaa achila. que erat
exadūsa solitudinis in uia. Dauid autē habita
bat in deserto. Videns autē quod uenisset saul post se
in desertum. misit explceatores. et didicit quo ue
nisset certissime. Et surrexit dauid. et uenit ad
b locum ubi erat saul. Cumq; uidisset locū in quo
dormiebat saul. et abner filius ner. princeps mi
litie eius. saul dormiente in trentorio. et reliquum
uulgus eius per circuitum. ait dauid ad achimelech
getheum. et abisai filium saruie. fratrem ioab dicēs.
Quis descendet mecū ad saul in castra. Dixitq; abi
sai. Ego adendam tecum. Veniunt g̃ dauid et
abisai ad pplm nocte. et inueniunt saul uolentē
et dormientem in trentorio. et hastam fixam in
terra ad caput eius. abner autē et pplm dormien
tes in circuitu eius. Dixitq; abisai ad dauid. Con
clusit dns hodie inimicum tuum in manus tuas.
Nunc g̃ p̃fodiam eum lancea mea semel. et secō
c dus opus non erit. Et dixit dauid ad abisai. Ne interfi
cias eum. Quis enim extendet manum suā in xp̃m
dñi. et innocens erit. Et dixit dauid. Vivit dns
quia nisi dns p̃cusserit eum. aut dies eius uenie
nt ut moriatur. aut in p̃lio merens perit. p
pitius mihi sit dns. ne extendam manum meam
S in xp̃m dñi. Nunc g̃ tolle hastam que ē ad ca
put eius. et scaphum aque. et abeamus. Tulit g̃
dauid hastam et scaphum aque. qui erat ad caꝑ
saul. et abierunt. et ñ erat quisq̃m qui uideret. ul
intelligeret. et euigilaret. Sed omnes dormiebant. quia
d sopor dñi inuerat sup̃ eos. Cumq; transisset da
uid exadūsa. et stetisset mōtis de longe.
et ē grande interuallum inter eos. clamauit
dauid ad pplm. et ad abner filium ner dicens.
Et respondens abner ait. Quis es tu qui clamas
et inquietas regem. Et ait dauid ad abner. Nō
quid ñ uir tues. et quis alius similis tui in isrl.
Quare g̃ non custodisti dñm tuum regem. In
gressus ē enim unus de turba. ut interficeret
dñm tuum. Non ē bonum hoc quod fecisti. Viuit
dns qm̃ filii mortis estis uos. qui ñ custodistis do
minū uīm xp̃m dñi. Nunc g̃ [illegible]ide ubi sit
hasta regis. et scaphus aque. qui erat ad caput
e eius. Cognouit autem saul uocem dauid. et dix
it. Numquid uox tua hec est fili mi dauid. Et dauid
dixit. Vox mea dñe mi rex. Et ait. Quam ob causam
dns ms psequitur seruum suum. Quid feci. aut
qđ est in manu mea malum. Nunc g̃ audi eo
dñe mi rex ūba serui tui. Si dns mouet ad ūsum
me. odoretur sacrificium. Si autē filii hominū
maledicti sunt in conspectu domini. qui eiecerūt
me hodie ut ñ habitem in hereditate dñi.
dicentes. uade. cole deos alienos. Et nunc non
effundatur sanguis ms in terra coram dño. quia

4

egressus est rex israh ut quereret pulicem unū sicut
perdix in montib: Et ait saul. Peccau: reuertere
fili mi dauid. Nequaq̄ enim ultra t̄ mala fac
am: eo quod p̄ciosa fuit anima mea in oculis tu
is hodie. Ecce stulte egerim: et ignorauim
multa nimis. Et respondens dauid ait. Ecce ha
sta regis transeat unus de p̄uis regis: et tollat eā.
Dñs autē tribuat unicuq; sc̄dm iustitiā suā et
et fidem. Tradidit enim te dñs hodie in manu
mea: et nolui leuare manū meā in x̄pm dñi. et
sicut magnificata ē anima tua hodie in oculis
meis: sic magnificet̄ anima mea in oculis dñi. et
liber me de omni angustia. Ait ḡ saul ad dauid.
Benedicis tu fili mi dauid. Et quidē faciens facies
et potens poteris. Abiit autē dauid in uiam suam:
et saul reuersus est in locum suum. XXIIII. XXVIJ

t Ait autē dauid mente sua. aliquando cadam in manu
saul: in uno die. Nonne melius ut fugiam in ter
ram philisthinoꝝ et saluer: ut desistat saul. cesset
q; me quærere in cunctis finib; israh. Fugam
ḡ manus eius. Et surrexit dauid. et abiit ip̄e
et sexcenti uiri cum eo ad achis ingreth. ip̄e et uiri
eius: uir et domus eius. dauid et duæ uxores ei⁹
achinoem iezrahelites. et abigail uxor nabal car
meli. Et nunciatum ē saul qđ dauid fugisset
in greth: et n̄ adiecit ut ultra quereret eum. Viuit
autē dauid ad achis. Et inuenit gratiam oculis
eius: detur ei in locis in una urbium regionis hui⁹
ut habitet ibi. Cur enim maneat famul tuus in
ciuitate regis tecum. Dedit itaq; ei achis in
die illa siceleg. Propt̄e quā causam facta ē sice
leg regum iuda: usq; in diem hanc. fuit autē
numerus dierū quib; habitauit dauid in regio
ne philisthinoꝝ quatuor mensium. Et ascendit da
uid et uiri eius: et agebant p̄das de gessim et de
gerzi: et de amalechitis. hi enim uagi habita
bant in terra antiquitus: euntib; sur: usq; ad ter
ram egypti. Et percutiebat dauid omnē terram
nec relinquebat uiuentem uirū ul' mulierē:
tollensq; oues et boues: et asinos: et camelos:
et uestes: reuertebatur et ueniebat: ad achis. Di
cebat autem achis. In quē impetum hodie? Respō
debatq; dauid. Contra meridiē iudæ: et contra
meridiem iermel: et contra meridiem cēi. Vi
rum et mulierē n̄ uiuificabat dauid. nec ad
ducebat geth: dicens. Ne forte loquantur adūsū
nos. hec fecit dauid. et hoc erat decretum illi
omnib; diebus quib; habitauit in regione philisth
im. Credidit ḡ achis dauid. dicens. Odio
habet odium suum in israh. Et erit ḡ mihi
famul sempiternus. Factū est autē in diebus illis: con XXVIJ

congregauerunt philistiim agmina sua ut p̄pararēt
se ad bellum contra israhel. Dixitq; achis ad da
uid. Scias nunc certo q̄m mecum egredieris in
castris tu et uiri tui. Dixitq; dauid ad achis.
Nunc scies quæ facturus sit famul tuus. Et ait
achis ad dauid. Et ego custodem capitis mei po
nam te cunctis diebus. Samuhel autē mortuus
est et planxit eum omnis p̄ls israh: et sepelierunt
eū in ramatha. urbe sua. Et saul abstulit ma
gos et ariolos de terra. Congregatiq; sunt phili
stiim et uenerunt. et castra metati sunt in sunam.
Congregauit autem et saul uniuersum israh: et
uenit in gelboe. Et uidit saul castra philistiim
et timuit: et expauit cor eius nimis. Consuluit
itaq; dñm: et n̄ respondit ei neq; p somnia. neq;
p sacerdotes. neq; p prophetas. Dixitq; saul seruis
suis. Quærite mihi mulierem habentem pythonē
et uadam ad eam et requiram ab illa. Et dixerunt
famuli eius ad eum. Est mulier habens pythonem in
endor. Vertitq; se habitum suum. uestimentisq;
est alijs uestitus: et abiit ip̄e et duo uiri cum
eo. uenerunt: ad mulierem nocte. et ait. Diuina
mihi in pythone. et suscita mihi quē dixero t̄. Et
ait mulier ad eum. Ecce tu nosti quanta fecerit
saul: et quomodo exterminauerit magos et hariolos de ter
ra. Quare ḡ insidiaris animæ meæ ut occidas.
Et iurauit ei saul in dño dicens. Viuit dñs da
n̄ eueniet t̄ quicquam mali p̄pter hanc rem. Dixitq;
ei mulier. Quem suscitabo t̄. Qui ait. Samuhe
lem suscita mihi. Cum autem uidisset mulier samu
helem: exclamauit uoce magna dixitq; ad saul.
Quare imposuisti mihi. Tu es enim saul. Dixitq;
rex ei. Noli timere. Quid uidisti? Et ait mulier
ad saul. Deos uidi ascendentes de terra. Dixitq; ei.
Qualis est forma eius? Quæ ait. Vir senex ascen
dit: et ip̄e amictus est pallio. Intellexit saul qđ
samuhel esset: et inclinauit se super faciē suā in
terram et adorauit. Dixit autē samuhel ad saul.
Quare inquietasti me ut suscitarer? Et ait
saul. Coarctor nimis. Siquidem et philistiim pug
nant contra me: et dē recessit a me. et exaudi
re me noluit: neq; in manu p̄phārum. neq; p somp
nia. Vocaui ḡ te: ut ostendas mihi quid faciam.
Et ait samuhel. Quid interrogas me cum dñs re
cesserit a te. et transierit ad emulum tuum?
Faciet dñs t̄ sicut locutus ē in manu mea: et
scindet regnum de manu tua. et dabit illud p
ximo tuo dauid. quia n̄ obedisti uocī dñi. neq;
furorem irę eius fecisti amalech. Idcirco quod
pretens fecit t̄ dñs dñs hodie. et dabit dñs etiam
israhel tecum in manus philistiim. Cras autē tu

et filiu tu mecum eris: si et castra israh̄ tradet do
minus in manus philistiim. Stransq; saul ecadit
pone rectus in terram. Et remuerat enim ubi samuhe
lis: et robur ñ erat in eo: quia non comedit pa
nem tota die illa. Ingressa est mulier ad
saul: et ait: Conturbatus enim erat valde. Venitq;
ad eum. Ecce obediuit ancilla tua uoci tue: et
posui animā meā in manu tua: et audiui ser
mones tuos quos locutus es ad me. Nunc ꝙ et
tu audi uocē ancille tue: et ponam coram te bu
cellam panis: ut comedens conualescas: et possis
iter agere. Qui renuit: et ait. Non comedam.
Coegerunt autē eum famuli sui et mulier: et tan
dem audita uoce eor surrexit de terra: et sedit
sup lectum. Mulier autē illa habebat uitulum pi
scalem in domo: et festinauit et occidit eum.
Tollensq; farinam misceur eam: et coxit azimā
et posuit ante saul: et ante famulos eius. Qui come
dissent: surrexerunt et ambulauerunt p noctē
Congregata sūt philistiim xxiii illā.
unuiq; agmina in affec: si: et israh̄ castrametā
tus est sup fontem qui erat in iezrahel. Et sata
pe quidem philistiim mandebant incentores et
milites. Dauid autē et uiri eius erant in montis
mo agmine cum achis. Videruntq; principes phi
listiim. Quid sibi uolunt hebrei isti? Et ait achis
ad principes philistiim. Num ignoratis dauid q
fuit famul saul regis israhel: et est apud me mul
tis diebus aut annis? Et non inueni in eo quicq̄m
ex die qua transfugit ad me usq; ad diem hanc.
Iratus ē autē adhuc contra eum principes philistiim: et di
xerunt ei. Reuertatur uir: et sedeat in loco suo in
quo constituisti eū: et ñ descendat nobiscum in p
lium: ne fiat nobis aduersarius cum plium ceperimus.
Quomodo enim aliter poterit placare dñm suum nisi in
capitibus nris? Nonne iste est dauid cui cantabāt
mulieres dicentes? percussit saul milia sua: et da
uid in decē milia sua? Vocauit ergo achis dauid
et ait ei. Viuit dñs quia rectus es tu et bonus
in conspectu meo: et egressus tuus et introitus tu
us mecū ē in castris: et ñ inueni in te quicq̄m
mali ex die qua uenisti ad me usq; ad diem hanc
si tamen principes ñ places. Reuertere ꝙ et uade in pace:
et non offendes oculos satrapum philistiim. Dixit
q; dauid ad achis. Quid enim feci: aut quid in
ueniſti in me famulo tuo: a die qua fui in conspec
tu tuo usq; in diem hanc: ut ñ ueniam et pug
nem contra inimicos dñi mei regis? Respondēs
autē achis: locutus est ad dauid. Scio quia bo
nus es tu in oculis meis sicut angelus dei: sed
principes philistiim dixerunt: Non ascendet nobiscū

in plium. Igitur consurge mane tu et serui do
mini tui qui uenerunt tecum: et cum de nocte
surrexeritis: et egerit diluculum: pgite. Surre
xit ergo dauid de nocte: ipse et uiri eius ut pficis
cerentur mane et reuerterentur ad terram philistiim.
Philistiim autem ascenderunt in iezrahel. Cum
q; uenisset dauid et uiri eius siceleg: die tertia
amalechite impetum fecerant ex parte australi
in siceleg et pcusserant siceleg et succenderant eā
igni: et captiuas duxerant mulieres ex ea: et a mini
mo usq; ad magnum ñ interfecerant: sed abs
xxx. duxerant: et pgebant itinere suo. Cum ꝙ uenisset
dauid et uiri eius ad ciuitatē: et inuenissent eā
succensam igni: et uxores suas et filios suos et
filias suas ductas ee captiuas: leuauerunt dauid et
pplūs qui cum eo erat uoces suas: et plangere
nec defecerunt in eis lacrime. Siquidē et due uxores
dauid ducte fuerant: achinoem iezrahelites: et abi
gail uxor nabal carmeli. Et contristatus ē dauid
nimis. Volebat enim eum pplūs lapidare: quia
amara erat anima uniuersi: uir super filios
suos et filiabus. Confortatus est autem dauid in dño
deo suo: et ait ad abiathar sacerdotem filium achi
melech. Applica ad me ephod. Et applicauit abia
thar ephod ad dauid: et consuluit dauid dñm
dicens. Persequar ne latrunculos hos: et cō
prehendam eos. Persequere. Absq; dubio enim com
prehendes eos: et eripies pdam. Abiit ꝙ dauid
ipse et sexcenti uiri qui erant cum eo: et uenerunt usq;
ad torrentem besor: et illi quidam substiterunt.
Persecutus est autē dauid ipse et quadringenti ui
ri: substiterunt enim ducenti qui lassi transire ñ
potuerant torrentem besor. Et inueniunt uirum
egyptium magis: et adduxerunt eum ad dauid.
Dederunt q; ei panem ut comederet: et ut biberet
aquā. Et dederunt ei massē caricar: et duas ligu
ras uue passe. Que cum comedisset: reuixit et
spes eius: et refocillatus est. Nec comederat panē: nec
biberat aquā: tribus diebus et tribus noctibus. Dixit itaq;
ei dauid. Cuius es tu: uel unde: uel quo pgis. Cui ait
a. Puer egyptius ego sum: famulus uiri amalechite
Dereliquit autem me dñs meus quia egrotare ce
pi nudius tertius. Siquidē nos irruimus nos ad
australem partem cerethi: et contra iudam: et ad
meridiem caleph: et siceleg succendimus igni.
Dixitq; ei dauid. Potes me ducere ad istum exerci
tum? Qui ait. Iura mihi per dñm qs ñ occidas me: et nō
tradas me in manus dñi mei: et ducam te ad exer
citum istum. Qui cum duxisset eum: ecce illi di
stumbebant super faciem uniuerse terre comedentes
et bibentes: et quasi diem festum celebrantes

pauerta pedi et spoliis que ceperant de terra philistim
et de ciu uida. Et pcussit eos dauid a uespere usq;
ad uesperam alterius diei. et non euasit eorum quisquam
nisi quadringenti uiri adolescentes. qui ascendentes
e camelos et fugerunt. Et cepit dauid omnia que tu
lerant amalechite. et duas uxores suas eripuit. Nec de
fuit quisquam a paruo usq; ad magnum tam de filiis
quam de filiabus et de spoliis. Et quecumq; rapuerat
omnia reduxit dauid. et tulit universos gre
ges et armenta. et minabant ante faciem suam
cetum illorum. hec est pda dauid. Venit autem da
uid ad ducentos uiros qui lassi subsistere nec sequi
potuerant. et reliqui eos in torrente besor. Qui
egressi sunt obuiam dauid. et populo qui erat cum eo.
Accedens autem dauid ad populum. et salutauit eos
pacifice. Respondensq; omnis uir pessimus et in
quit de uiris qui erant cum dauid. dicit. Quia non
uenerunt nobiscum. non dabimus eis quicquam de pda
quam eripuimus. si tamen abeat unusquisq; uxorem suam et
filios. Quos cum acceperint recedant. Dixit autem
dauid. Non sic facietis fratres mei de his que tradi
dit dns nobis. et custodiuit nos. et dedit latro
nes qui erupuerant aduersum nos in manu mea.
nec auditer uos quisquam super sermone hoc. Eq
enim pars erit descendentis ad prelium. et tra
hens sarcinas. et similiter diuident. Et fac
tum e hoc ex die illa deinceps constitutu et pre
scriptum. et quasi lex in israhel usq; ad diem hanc.
Venit g dauid in siceleg et misit dona de pda ex
hostibus uidit primis suis. ducens. Accepit be
nedictionem. de pda hostium dni. his qui erant
in bethel. et qui in ramoth ad meridiem. et qui
in iether. et qui in aroer. et qui in sephamoth.
et qui in esthamo. et qui in rachal. et qui in ur
bibus iermeth. et qui in urbibus chori. et qui in ur
ma. et qui in lacu asan. et qui in athach. et qui
in ebron. et reliquis qui erant in his locis in q̄b
comorauit ipse dauid et uiri eius.
Philistim autem pugnabant aduersum israh. et
fugerunt uiri israh ante faciem philistim. et ce
ciderunt interfecti in monte gelboe. Inuenerunt
philistim in saul et filios eius. et percusserunt io
nathan. et abinadab. et melchisue filios saul.
Totumq; pondus pugne inualuit in saul. et sagit
tarii inuenerunt eum uulneratum. et uulneratus e ne
mo fuit a sagittariis. Dixitq; saul ad armigerum
suum. Euagina gladium tuum et confode me
ne forte uenientes incircumcisi insultent mihi et confo
dant me illudentes mihi. Et noluit armiger eius.
timebat enim nimis timore permotus. Arripuit
itaq; saul gladium. et irruit super eum. Quod
cum uidisset armiger eius. quia defecit qd̄ mortuus
est saul. irruit etiam ipse super gladium suum.
et mortuus est cum eo. Occisi sunt g saul et tres
filii eius. et armiger illius. et uniuersi uiri eius
in die illa pariter. Videntes autem filii israh qui
erant transiallen et trans iordanem quod fu
gissent uiri israhel et quod mortui essent
saul et filii eius. reliquerunt ciuitates suas
et fugerunt. Venerunt philistim et habita
uerunt ibi. Facta autem die altera uenerunt
philistim ut spoliarent occisos. et inuenerunt
saul et tres filios eius iacentes in monte gelboe.
et precederunt saul caput et spoliauerunt eum armis.
et miserunt in terram philisthinorum circuitum. ut an
nuntiarent in templo idolor. et in populis. Et posu
erunt arma eius in templo astaroth. corpus uero ei
suspenderunt in muro bethsan. Quod cum audisset
habitatores iabesgalaad. quecumq; fecerant phi
listim saul. surrexerunt omnes uiri fortissimi. et
ambulauerunt tota nocte. et tulerunt cadauer saul
et cadauera filiorum eius de muro bethsan. Vene
runtq; iabes et combusserunt ea ibi. et tulerunt
ossa eorum. et sepelierunt in nemore iabes. et ie
iunauerunt septem diebus. Explicit lib samuelis.

Incipiunt capitula

i planctus dauid super saul et ionathan.
ii reditus dauid in ebron. et de abner. et hisboseth. et lusione
puerorum. et asahel mortui.
iii filius dauid in hebron nati. et quorum recepit michol. et de
morte abner. et ysboseth filii saul.
iiii e eunuchi tribubus dauid secutus et quorum ingressus e sion et
de domo artificis. et lignis. et de uxoribus et filiis qui nati sunt ei.
v e pliis quib; dauid pcussit philistheos. et de archa adducta in ciu.
vi e nathan phibente dauid ne faceret templum. et de ppo ipsius.
vii e miphiboseth. et de anon rege ammon. quodo illusit pliis dauid.
viii e bethsabee. a dauid rapta. et de morte pii. et de natiuite salomonis.
ix e urbe rabbath capta. et de amon. et thamar. et iniquitate ammon.
x e fuga absalon in gessur. et de mulieris pthecui. ad pos reuocta.
xi e pulcritudine absalon. et quot filios. et filias pariter accepit. et
xii e consilio achitofel. et chusai. contra absalon. et de admiratione.
xiii e bello inter absalon pariter et quosdam dauid ei infesti.
xiiii e reditu dauid in ierusalem. et recuperatione regni.
xv e filio adhisamar dauid. et de amasa. et iaab interfectis. et de
fame pcedente sub. et pro sepe euentibus de stirpe saul ablata.
xvi e pliis philisthinorum et reliquis bellis. et de cantico. et ppheta de ei.
xvii e uiris fortissimis in pliis eius dauid. et de eoꝝ nominib;
xviii e indignatione domini contra dauid inflammata. et de numeratione
populi. et de optione et gradu ei⁹ modis ablata. et de mutatione ipsi
us. et de area. et de hostiis a dauid oblatis. quas a ui
na cessauit. Explicunt capitula

Incipit liber samuel secundus.

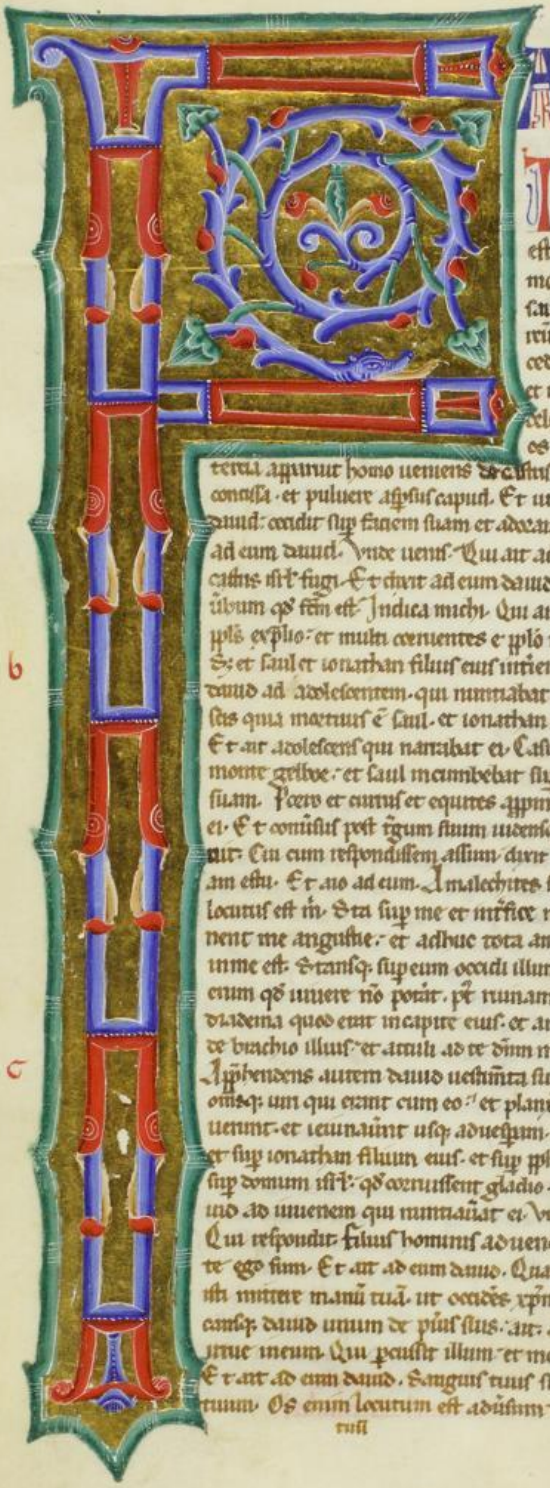

Factum est autem post
mortuum est
saul. ut david
reuerteretur a
cede amalech
et maneret in si
celeg dies du
os. Die aũ
tertia apparuit homo ueniens de castris saul uestr
conscissa. et puluere aspersus caput. Et ut uenit ad
david: cecidit sup faciem suam et adorauit. Dixitq;
ad eum david. Vnde uenis. Qui aut ad eum. De
castris isr̃l fugi. Et dixit ad eum david. Qđ est
ũbum qđ fact̃m est. Indica mihi. Qui aut. fugit
plũs exĩtio. et multi corruerunt e plo mortui sũt
et saul et ionathan filius eius interierunt. Dixitq;
david ad adolescentem. qui nuntiabat ei. Vnde
scis quia mortuus ẽ saul. et ionathan filius ei.
Et ait adolescens qui nuntiabat ei. Casu uenI in
montem gelboe. et saul incumbebat sup hastam
suam. Porro currus et equites appropinquabant
ei. Et conuersus post tergum suum uidensq; me uoca
uit me. Cui cum respondissem. assum dixit mi. Quis
am etu. Et ait ad eum. Amalechites sum. Et
locutus est mi. Sta sup me et interfice me. qm te
nent me anguste. et adhuc tota anima mea
in me est. Stansq; sup eum occidi illum. sciebam
enim qđ uiuere nõ posset. post ruinam. Et tuli
diadema quod erat in capite eius. et armillam
de brachio illius. et attuli ad te dñm meũ huc.
Apprehendens autem david uestimenta sua scidit
omesq; uiri qui erant cum eo. et planxerunt et fle
uerunt. et ieiunauerunt usq; ad uesperum. sup saul
et sup ionathan filium eius. et sup populum dñi. et
sup domum isr̃l. qđ cecidissent gladio. Dixitq; da
uid ad iuuenem qui nuntiabat ei. Vnde es tu.
Cui respondit filius hominis aduenę amalechi
te ego sum. Et ait ad eum david. Quare nõ timu
isti mittere manũ tuã. ut occideres xp̃m dñi. Vo
cansq; david unum de pueris suis. ait. Accedens
irrue in eum. Qui percussit illum. et mortuus ẽ.
Et ait ad eum david. Sanguis tuus sup caput
tuum. Os enim locutum est aduersum te. dicens.
tuũ

Ego occidi xp̃m dñi. Planxit aũt david planctũ
huiusmodi sup saul et ionathan filium eius. et
precepit ut docerent filios iuda arcum. sicut scriptũ
est in libro iustorum. Incliti israh sup montes tuos
interfecti sunt. Quomodo ceciderunt fortes. Nolite an
nuntiare in geth. neq; annuntietis in compositis asca
lonis. ne forte lętentur filie philistiim. ne exul
tent filie incircumcisorum. Montes gelboe. nec ros
nec pluuia ueniant sup uos. neq; sint agri
primitiarum. quia ibi abiectus ẽ clipeus fortium.
clypeus saul quasi nõ esset unctus
oleo a sanguine occisorum. ab adipe fortium.
Sagitta ionathan numquam abiit retrorsum. et
gladius saul nõ est reuersus in manu. Saul et ionathas
amabiles et decori in uita sua. in morte quoq;
non sunt diuisi. Aquilis uelociores. leonib fortio
ores. filie israhel sup saul flete. qui uestiebat uos
in coccino in deliciis. qui prębebat ornamenta aurea
cultui uro. Quomodo ceciderunt fortes in prĩlio. Ionathas
in excelsis tuis occisus est. Doleo sup te frater mi
ionathan. decore nimis. et amabilis sup amorem
mulierum. Sicut mater unicum amat filium.
sic ego te diligebam. Quomodo ceciderunt robusti
et perierunt arma bellica.

Factum est post hec consuluit david dñm dicens.
Ascendam in una de ciuitatibus iuda. Et ait
dñs ad eum. Ascende. Dixitq; david. Quo ascen
dam. Et respondit ei. In hebron. Ascendit ergo
david et due uxores eius. achinoem iezrahelitis
et abigail uxor nabal carmeli. Et uiros qui
erant cum eo. duxit david singulos cũ domo sua
et manserunt in oppidis hebron. Venerunt; uiri
iuda. et unxerunt ibi david. ut regnaret sup
domum iuda. Et nuntiatum ẽ david. qđ uiri
iabesgalaad sepeliissent saul. Misit ergo david nun
tios ad uiros iabesgalaad. dixitq; ad eos. Benedic
ti uos dño qui fecistis misericordiam hanc cum dño uro
saul. et sepultis eum. Et nunc retribuet uobis
quidem dns misericordiam et ueritatem. sed et ego reddam
gratiam eo quod fecistis rem hanc. Confortemini
manus uestre. et estote filii fortitudinis. Mortuus enim
est dns ur saul. tamen me unxit domus
iuda regem sibi. Abner filius ner princeps exercitus
saul. tulit isboseth filium saul et circumduxit
eum castra. regemq; constituit sup galaad. et
sup gessuri. et sup iezrahel. et sup ephraym. et sup
beniamin. et sup israh uniuersum. Quadraginta
annorum erat isboseth filius saul cũ regnare cepis
set sup israh. et duobus annis regnauit. Solam aũ
domum iuda sequebantur david. Et fuit numerus
dierum. quos omnes annos fuit david in hebron

Fuit domum iuda septem annoꝝ et sex mẽsium
a p Egressusq; ē abner filius ner et pũi isboseth filii
saul de castris in galaon. Porro ioab filius sarue
et pũi dauid egressi sunt. et occurrerunt eis iuxta
piscinam galaon. Et cum mutuum conuenissẽt
e regione sederunt hi ex una parte piscinę. et ex
altera illi. Dixitq; abner ad ioab. Surgant pueri
et ludant coram nob. Et respondit ioab. Surgãt.
Surrexerunt g̃ et transierunt numero duodecim
de beniamin ex parte isboseth filii saul. et duo
decim de pũis dauid. Apprehensoq; unus capite
contra sui. defixit gladium in latus contrarij
et ceciderunt simul. Vocatumq; ē nom̃ loci illius
ager robustoꝝ in galaon. Et certum est bellum
durum satis nimis illa fugatusq; est abner et u
ri israhel. a pũis dauid. Erant autem ibi tres filii
sarue. ioab. et abisai. et asahel. Porro asahel cur
sor uelocissimus fuit. quasi unus de capreis q̃ mo
rantur in siluis. Persequebatur autẽ asahel abner
et non declinauit ad dextram neq; ad sinistram.
b omnibus persequẽtibus abner. Respexit itaq; abner
post tergum suum. et ait. Tune es asahel. Qui
respondit. Ego sum. Dixitq; ei abner. Vade ad
dextram siue ad sinistram. et apprehende unum de
adolescentibus et tolle tibi spolia eius. Noluit autẽ
asahel omittere quẽ urgueret eum. Rursumq; lo
c cutus est abner ad asahel. Recede noli me sequi
ne compellar te interficere. et leuare ñ potero
faciem meam ad ioab fratrem tuũ. Qui audire cõ
tempsit. et noluit declinare. Percussit g̃ eum ab
ner cuspide hasta in inguine. et transfodit. et mo
tuus ē in eodem loco. Omnes qui transibant p
locum in quo ceciderat asahel. et mortuus erat.
stabant. Persequentibus autẽ ioab et abisai
g fugientem abner. sol occubuit. Et uenerunt usq;
ad collem aqueductus. qui est aduersus uallis et in
d ui desti in gabaon. Congregatiq; sunt filii be
niamin ad abner. et conglobati in unum cu
neum steterunt in summitate tumuli unius.
et exclamauit abner ad ioab. et ait. Num usq;
ad interitionem tuus mucro deseuet. An ignoras
quod periculosa sit desperatio. Vsquequo ñ dicis po
pulo. ut omittat persequi fratres suos. Et ait ioab.
Viuit dñs. si locutus fuisses mane. recessisset po
pulus persequens fratres suos. Iuramauit g̃ ioab huc
cina. et statim omnis exercitus. nec persecuti sunt
ultra israhel. neq; miscere certamen. Abner autem
et uiri eius abierunt per campestria tota nocte
e illa. et transierunt iordanem. Et lustrata omni
bethoron. uenerunt adeastra. Porro ioab reuersus omni
bus abner congregauit omnem populum. et defuerẽ
de pueris dauid decem et octo uiri excepto asahel.
Filii autem dauid percusserunt de beniamin et de
uiris qui erant cum abner. trecentos sexaginta.
qui et mortui sunt. Tulitq; asahel. et sepelierũ
eum in sepulcro patris sui in bethlehem. Et cam
bulauit tota nocte ioab et uiri eius qui erant cũ
eo. et inter crepusculo pugnauerunt in hebron fili
i f t
i g longa concertatio inter domum saul. et
inter domum dauid. Dauid proficiens et semp
er ipse robustior. domus autem saul decrescens cotti
dianis. Sunt filii dauid iii die
in hebron. Fuitq; primogenitus eius amnon de a
chinoem iezrahelitre. et post eum chelaab de abi
gail uxore nabal carmeli. Porro tertius ablalon
filius maacha filie tholmai regis gessur. quart
us autem adonias filius aggith. et quintus saphathia
filius abithal. Sextus quoq; gethraam de egla uxo
re dauid. Hii nati sunt dauid in hebron. Tum g̃
g̃ fuit pugna inter domum saul et domũ dauid. Ab
ner filius ner regebat domum saul. Fuerat aũ
saul concubina nomine respha filia aia. Ingres
sus q; est ad eam abner. Dixitq; isboseth ad abner.
Quare ingressus es ad concubinam patris mei.
Qui uehemẽter iratus. pro uerbis isboseth. ait. Nũq;
caput canis ego sum. aduersum iudam hodie. qui
feci tibi misericordiam super domum saul patris tui. et super
fratres et proximos eius. et ñ tradidi te in manu
dauid. et tu requisisti in me q̃ arguens peccati
h cerit hodie. hec faciat dñs abner et hec addat ei.
nisi quemadmodum iurauit dñs dauid. sic faciam cum
eo. ut transferatur regnum de domo saul. et ele
uetur thronus dauid super israhel. et super iudã. a dan
usq; berlabee. Et ñ potuit ei respondere quicquam
quia metuebat eum. Misit g̃ nuncios abner
ad dauid pro se dicentes. Cuius ē terra. Et ut loq̃
rentur. fac mecum amicitias. et ecce manus
mea tecũ. et reducam ad te uniuersum israhel.
Qui ait. Optime ego tecum faciam amicitias.
Si unam tm̃ peto a te dicens. Non uidebis faciem
meã ante q̃m adduxeris michol filiam saul. et
sic uenies et uidebis me. Misit autẽ dauid nun
cios ad isboseth filium saul dicẽs. Redde uxorẽ
meam michol. quã desponsi mihi centum preputis
philistim. Misit g̃ isboseth et tulit eam uiro suo
phaltihel filio las. Sequebatur eã uir suus plo
rans usq; bahurim. Et dixit ad eum abner.
Vade reuertere. Qui reuersus est. Sermonem quoq;
a p mutuit abner ad seniores israhel dicens. Tam
heri q̃m nudiustertius querebamini dauid. ut re
gnaret super uos. Nunc g̃ facite. quia dñs locutus
est dauid dicens. In manu serui mei dauid saluabo

bo pplm meū ysrahel de manu philistim et omnū inimicor eius. Locutus autē abner etiam ad beniamin. Et abiit ut loqueretur ad dauid in hebron omnia que placuerunt ysrahel et universo beniamin. Venitq; ad dauid in hebron cū uiginti uiris et fecit dauid abner et uiris eius qui uenerāt cum eo cōuiuium. Et dixit abner ad dauid. Surgam ut congregem ad te dñm meū regem omnem isr: et ineam tecum fedus et impes oīb; siqut desiderat anima tua. Cum ḡ deduxisset dauid abner et ille isset in pace. ecce pueri dauid et ioab uenerunt cesis latronib; cum ꝓda magna nimis. Abner autē n erat cum dauid in hebron. quia cū dimisisset eum et pfectus esset in pace. Et ioab et omnis exercitus qui erat cum eo postea uenerunt. Nuntiatum est itaq; ioab a nantibus. Venit abner filius ner ad regem et dimisit eum et abiit in pace. Et ingressus ē ioab ad regem et ait. Quid fecisti. Ecce uenit abner ad te. Quare dimisisti eum et abiit et recessit. Ignoras abner filium ner: qm ad hoc uenit ut decipet te et sciret exitum tuum et introitū tuum. et noss; omnia que agis. Egressus itaq; ioab a dauid. misit nuntios post abner. et reduxit eum a cysterna syra ignorante dauid. Cumq; reuertisset abner in hebron. seorsum adduxit eum ioab ad medium portę ut loqueretur ei in dolo. Et percussit illum ibi in inguine: et mortuus ē in ultionē sanguinis asahel fris eius. Quod cum audisset dauid rem iam gestam ait. Mundus ego sum et regnum meū apud dñm usq; in sempiternum a sanguine abner filii ner. et ueniat sup caput ioab. et sup domū patris eius. Nec deficiat de domo ioab fluxum seminis sustinēs. et leprosus teneāt fusum. et cadens gladio. et indigens pane. Igit ioab et abisai frat eius interfecerunt abner eo qd occidisset asahel frem eor in gabaon in pelo. Dixit autem dauid ad ioab. et ad omnem pplm qui erat cum eo. Scindite uestimenta ura. et accingimini saccis. et plangite ante exequias abner. Porro rex dauid sequebatur feretrum. Cumq; sepelissent abner in hebron. leuauit rex uocem suam. et fleuit sup tumulum abner. fleuit autē et omnis pplus. Planxitq; rex abner. ait. Nequaqm ut mori solent ignavi mortuus ē abner. Manus tue n sunt ligate. et pedes tui nō in compedibus aggrauati. sed sicut solent ei cadere coram filiis iniquitatis. corruisti. Congemuitq; omnis pplus fleuit sup eū. Cumq; uenisset: universi multitudo cibum capere cū dixisset dauid clam adhuc die. iurauit dauid dicens. Hec faciat mihi deus et hec adiciat. si ante occasum solis gustauero panem. uel aliud quicqm. Omnisq; pplus audiuit et placuerunt eis cuncta que fecit rex in conspectu totius pli. Et cognouit omne uulgus et universus isr in die illa qm n actum fuisset a rege ut occideretur abner filius ner. Dixit quoq; rex ad seruos suos. Num ignoratis qm princeps et maximus cecidit hodie in isr. Ego autem adhuc delicatus. et unctus rex. porro uiri isti filii sarue duri m sunt. Retribuat dns facienti malum. iuxta malitiā suā. Audiuit autē saul quod occisus abner in hebron. et dissolute sunt manus eius. omnisq; isr perturbatus est. Duo autem uiri principes latronum. erāt filio saul. nom unus baana. et nom alter rechab filii remmon berothite. de filiis beniamin. Siquidē et beroth reputata est in beniamin. Et fugerunt berothite in geththaim. fuerunt; ibi aduene usq in tempus illud. Erat autē ionathe filio saul filius debilis pedib. Quinquennis enim fuit qñ uenit nuntius de saul et ionathan ex iezrahel. Tollensq; eum nutrix sua fugit. Cumq festinaret ut fugeret. cecidit et claudus effectus est. Habuitq; uocabulum mifiboseth. Venientes ḡ filii remmon berothite rechab et baana. ingressi sunt feruente die domum isboseth. Qui demum erat sup stratum suum meridie. et ostiaria domus purgans triticum obdormiuit. Illi meantesq; spicas tuc latenter ingressi s. et percusserunt eū in inguine rechab et baana frat ei. et fugerunt. Cum autē ingressi fuissent domū ille dormiebat sup lectum suum in cenaculo. Et percutientes interfecerunt eum. sublatoq; capite eius. abierunt uiam deserti tota nocte. et attulerunt caput isboseth ad dauid in hebron. Dixeruntq; ad regem. Ecce caput isboseth filii saul inimici tui. qui querebat animā tuā. Et dedit dns dño mo regi ultiones hodie de saul et semine eius. Respondens autē dauid rechab et fratri eius baana. filiis remmon berothite. dixit ad eos. Vivit dns qui eruit animā meā de omni angustia. qm eum qui annuntiauerat mi. et dixerat mortuus ē saul. qui putabat se ppe nuntiare munera et occidi eum in sicelech. cui oportebat me mercedē dare pnuntio. Quanto magis nunc cū homines impi interfecerit uirū in domo sua. sup lectum suū non queram sanguinē eius de manu uestra. et auferam uos de terra. Precepit itaq; dauid pueris. et interfecerunt eos. Precidentesq; manus et pedes eor. suspenderunt eos sup piscinam in hebron. Caput autem

isboseth tulerunt. et sepelierunt in sepulchro ab
ner. in hebron. iiii

a Et uenerunt uniuerse tribus israel ad dauid in
hebron dicentes. Ecce nos os tuum et caro
tua sumus. Sed et heri et nudius tertius cum esset
saul super nos. tu eras educens et reducens israhel.
Dixit autem dominus ad te. Tu pasce populum meum israel.
et tu eris dux super israhel. Venerunt quoque et se
nes israel ad regem in hebron. et percussit cum eis
rex dauid fedus in hebron coram domino. Unxerunt
que dauid in regem super israhel. filius triginta an
norum erat dauid cum regnare cepisset. et quadra
ginta annis regnauit. In hebron autem regna
uit super iudam. septem annis et sex mensibus. In ieru
b salem autem regnauit triginta et tribus annis. super
omnem israel et iudam. Et abiit rex et omnes uiri qui
erant cum eo in ierusalem. ad iebuseum habitatorem terre.
Dictumque est ab eis dauid. Non ingredieris huc nisi
abstuleris claudos et cecos dicentes. Non ingredi
etur dauid huc. Cepit autem dauid arcem syon. hec
est ciuitas dauid. Proposuerat enim dauid in die
illa premium. qui percussisset iebuseum. et tetigis
set domatum fistulas. et abstulisset claudos et
cecos. odientes animam dauid. Idcirco dicitur in
proverbio. Cecus et claudus non intrabunt in tem
plum. habitauit autem dauid in arce. et uocauit
eam ciuitatem dauid. Et edificauit per gyrum
a mello et intrinsecus. et ingrediebatur proficiens
atque succrescens. et dominus deus exercituum erat cum
c eo. Misit quoque yram rex tyri nuntios ad da
uid. et ligna cedrina. et artifices lignorum artifi
cesque lapidum ad parietes. et edificauerunt do
mum dauid. Et cognouit dauid quoniam confir
masset eum dominus regem super israel. et quoniam exaltas
set regnum eius super populum suum israel. Accepit ergo
dauid concubinas et uxores de ierusalem. post
quam uenerat de hebron. Natique sunt dauid et alii filii
et filie. et hec nomina eorum qui nati sunt in ierusalem. Sa
maa. et sobab. et nathan. et salomon. et hibaar
et helisua. et nepheg. et iaphia. et helisama. et
helida. et eliseleth. v

d Audierunt ergo philistium quod unxissent dauid regem
super israel. et ascenderunt uniuersi ut quererent dauid.
Quod cum audisset dauid. descendit in presidium.
Philistium autem uenientes. diffusi sunt in ualle s
raphaim. Et consuluit dauid. dominum dicens. Si
ascendam ad philistium. et si dabis eos in manu
mea. Et dixit dominus ad dauid. Ascende. quia tra
dens tradam philistium in manu tua. Venit ergo da
uid in baalpharasim. et percussit eos ibi. Et dixit.
Diuisit dominus inimicos meos coram me. sicut di
uiduntur aque. Propterea uocatum est nomen loci illius.
baalpharasim. Et reliquerunt ibi sculptilia
sua. que tulit dauid et uiri eius. Et addiderunt c
adhuc philistium ut ascenderent. et diffusi sunt
in ualle raphaim. Consuluit autem dauid dominum
Qui respondit. Non ascendas in obuiam eorum sed
gyra post terga illorum. et uenies ad eos ex aduerso
pirorum. Et cum audieris sonitum gradientis
in cacumine pirorum. tunc imbis prelium. quia tunc
egredietur dominus ante faciem tuam. ut percutiat
castra philistium. Fecit itaque dauid sicut preceperat ei
dominus. et percussit philistium de gabaa usque dum
uenias gezer. Congregauit autem rursum dauid vi f
omnes electos ex israel triginta milia. surrexitque
et abiit et uniuersus populus qui erat cum eo de uiris
iuda. ut adducerent archam dei super quam inuo
catum est nomen dei exercituum sedentis in che
rubin super eam. et imposuerunt archam domini super
plaustrum nouum. Tulerunt que archam de domo
aminadap. qui erat in gabaa. Oza autem et ha
io filii aminadap. minabant plaustrum nouum.
Cumque tulissent eam de domo aminadap qui
erat in gabaa custodiens archam dei. haio prece
debat archam. Dauid autem et omnis israel ludebat
coram domino. in omnibus lignis fabrefactis. et cytha
ris. et liris. et tympanis. et sistris. et cymbalis.
Postquam autem uenerunt ad aream nachor. extendit g t
manum suam oza ad archam dei. et tenuit eam. quoniam
calcitrabant eam boues. et declinauerant eam. Irat
que est indignatione dominus contra eum. et percussit
eum super temeritatem. qui mortuus est ibi iuxta
archam dei. Contristatus est autem dauid eo quod
percussisset dominus ozam. et uocatum nomen loci illius
percussio oza. usque in diem hanc. Et extimuit da
uid dominum in die illa. dicens. Quomodo ingredietur
ad me archa domini. Et noluit diuertere ad se archam
domini in ciuitatem dauid. sed diuertit eam in domo obed
edom. Et benedixit dominus obed edom. et omnem
domum eius. Nuntiatumque est regi dauid. quia
benedixisset dominus obed edom. et omnia eius propter
archam dei. Abiit ergo dauid. et adduxit ar h
cam dei de domo obed edom. in ciuitatem dauid
cum gaudio. Cumque transcendissent qui portabant
archam domini sex passus. immolabant bouem et ari
etem. et dauid saltabat totis uiribus ante dominum.
Porro dauid accinctus erat ephod lineo. Et dauid
et omnis domus israhel ducebant archam testamenti
domini in iubilo et in clangore buccine. Cumque in
trasset archa domini in ciuitatem dauid. michol filia
saul prospiciens per fenestram uidit regem dauid
subsilientem atque saltantem coram domino et despexit

cum in corde suo. Et introduxerunt archam dei
et posuerunt eam in loco suo. in medio tabernaculi
quod tetenderat ei dauid. Et optulit dauid holo
causta coram domino. et pacifica. Cumque complesset
offerens holocaustum. et pacifica. benedixit po
pulum in nomine domini exercituum. Et partitus est
uniuerse multitudini israel tam uiro quam mulieri
singulis collindam panis unam. et assaturam bu
bule carnis unam. et similam frixam oleo. Et ta
p a bit omnis populus. unusquisque in domum suam. Re
uersusque est dauid. ut benediceret domui sue. Et egres
sa michol filia saul in occursum dauid. ait. Quam
gloriosus fuit hodie rex israhel. discooperiens se ante
ancillas seruorum suorum. et nudatus est quasi si nude
tur unus de scurris. Dixitque dauid ad michol. An
te dominum qui elegit me potius quam patrem tuum.
et quam omnem domum eius. et precepit mihi ut essem dux
super populum domini israel. ludam. et uilior fiam plus quam
factus sum. et ero humilis in oculis meis. et cum an
cillis de quibus locuta es gloriosior apparebo. Igitur
michol filie saul non est natus filius. usque ad diem
mortis sue. VI
vij b Factum est autem cum sedisset rex in domo sua. et dominus
dedisset ei requiem undique ab uniuersis inimicis suis.
dixit ad nathan prophetam. Videsne quod ego habitem
in domo cedrina. et arca dei sit posita in medio
pellium. Dixitque nathan ad regem. Omne quod
est in corde tuo uade et fac. quia dominus tecum est.
Factum est autem in nocte illa. et ecce sermo domini ad
nathan dicens. Vade et loquere ad seruum meum
dauid. Hec dicit dominus. Numquid tu edificabis
mihi domum ad habitandum. Neque enim habitaui
in domo. ex die qua eduxi filios israel de terra egip
ti usque in diem hanc. sed ambulabam in taberna
culo et intentorio. per cuncta loca que transiui
c cum omnibus filiis israel. Numquid loquens locutus
sum ad unam de tribubus israhel. cui precepi ut pas
ceret populum meum israel. dicens. quare non edificasti mihi
domum cedrinam. Et nunc hec dices seruo meo dauid.
s Hec dicit dominus deus exercituum. Ego tuli te de
pascuis sequentem greges. ut esses dux super populum
meum israel. et fui tecum in omnibus ubicumque
ambulasti. et interfeci uniuersos inimicos tuos
a facie tua. Feciqui tibi nomen grande. iuxta nomen
magnorum qui sunt in terra. Et ponam locum populo
meo israel. et plantabo eum. et habitabo cum eo. et
non turbabitur amplius. nec addent filii iniquitatis
ut affligant eum sicut prius. ex die qua consti
tui iudices super populum meum israhel. Et requiem da
bo tibi ab omnibus inimicis tuis. Predicetque tibi dominus
d quod domum faciat tibi dominus. Cumque completi fuerint

dies tui et dormiens cum patribus tuis. suscitabo
semen tuum post te quod egredietur de utero tuo.
et firmabo regnum eius. Ipse edificabit domum
nomini meo. et stabiliam thronum eius regni
usque in sempiternum. Ego ero ei in patrem. et ipse
erit mihi in filium. Qui si inique aliquid gesserit
arguam eum in uirga uirorum. et in plagis filiorum ho
minum. Misericordiam autem meam non auferam ab eo. sicut
abstuli a saul quem amoui a facie mea. Et fide
lis erit domus tua. et regnum tuum usque in eternum
ante faciem meam. et thronus tuus erit firmus
iugiter. Secundum omnia uerba hec. et iuxta uniuer
sam uisionem istam. sicut locutus est nathan
e ad dauid. Ingressus est autem rex dauid. et sedit
coram domino. et dixit. Quis ego sum domine deus.
et que domus mea. quia adduxisti me huc usque
Sed et hoc parum uisum est in conspectu tuo domine deus.
nisi loquerens etiam de domo serui tui in lon
ginquum. Ista est enim lex adam. domine deus. Quid
ergo addere poterit adhuc dauid ut loquatur ad te.
Tu enim scis seruum tuum domine deus. propter uerbum
tuum. et secundum cor tuum fecisti omnia magnalia
hec. ita ut notum faceres seruo tuo. Idcirco mag
nificatus es domine deus. quia non est similis tui. neque
enim est deus extra te. in omnibus que audiuimus
t auribus nostris. Que est autem ut populus tuus israel gens
in terra propter quam uiuit deus ut redimeret sibi eam in po
pulum. et poneret sibi nomen. faceretque eis magnalia
et horribilia super terram. a facie populi tui quem re
demisti tibi ex egipto. gentem et deum eius. Et
firmasti tibi populum tuum israhel. in populum sempiternum.
g et tu domine factus es mihi in deum. Nunc ergo domine deus.
uerbum quod locutus es super seruum tuum. et super
domum eius suscita in sempiternum. et fac sicut
locutus es. et magnificetur nomen tuum usque in
sempiternum. atque dicatur. Dominus exercituum. deus super
israel. Et domus serui tui dauid. erit stabilita co
ram domino. quia tu domine deus exercituum deus israel.
reuelasti auriculam seruo tuo. dicens. Domum edi
ficabo tibi. Propterea inuenit seruus tuus cor suum.
ut oraret te oratione hac. Nunc ergo domine deus. tu
es deus. et uerba tua erunt uera. Locutus es enim
ad seruum tuum bona hec. Incipe ergo et benedic
domui serui tui. ut sit in sempiternum coram te.
quia tu domine deus locutus es. et benedictione tua
benedicetur domus serui tui. in sempiternum.
h Factum est autem post hec. percussit dauid philistum viij
et humiliauit eos. Et tulit dauid frenum
tributi de manu philistum. Et percussit moab.
et mensus est funiculo coequans terre. Mensus est
autem duos funiculos. unum ad occidendum. et

unum ad unuficandum fœdq; eſt maab dauid ſer
uiens ſubtributo. Et peuſſit dauid adadezer fi
lium roob regem ſobu: quãdo pfectus ẽ ut dilataret
ſup fluiũ euphraten. Et cepit dauid et pute eius
mille ſeptingentos equites. et uiginti milia pe
ditum. ſubneruauit oẽs uigales currium. De
reliquit aũt ex eis centum currus. Venit quoq; ſyria
damaſci ut pſidium ferret adadezer regi ſobe
Et peuſſit de ſyria uiginti duo milia uirũ. Et
poſuit dauid pſidium in ſyria damaſci. fcãq;
eſt ſyria dauid ſeruiens ſubtributo. Seruauitq;
dñs dauid. in omnib; adquecunq; pfectus es. Et
tulit dauid arma aurea que habebant ſerui ada
dezer. et detulit ea in ierlin. Et de betha et de
berothai ciuitatib; adadezer. tulit rex dauid es mlt
tum nimis. Audiuit autẽ thou rex emath. qđ p
cuſſit dauid omne robur adadezer. Et miſit thou
ioram filium ſuũ ad regem dauid. ut ſalutaret
eum congratulans. et gñs ageret eo qđ expug
naſſet adadezer. et peuſſiſſet eum. hoſtis quippe
erat thou. adadezer. Et in manu eius erant
uaſa argentea. et uaſa aurea. et uaſa erea. q̃
et iſte ſanctificauit rex dauid dño. cum argento 7
auro que ſanctificauerat de uniuſis gentib; quas ſub
egerat. de ſyria et moab. et philiſthim. et amа
lech. et de manib; adadezer. filii roob regis ſobа
Fecit quoq; ſibi dauid nomen cum reuerteret cap
ta ſyria in ualle ſalinaꝝ. cedis duodecim milib;
et poſuit in idumea cuſtodes. ſtatuitq; pſidiũ.
Et fta ẽ uniuſa idumea ſeruiens dauid. Et
ſeruauit dñs dauid. in omnib; ad quecunq; p
fectus eſt. Et regnauit dauid ſup omnẽ iſrl.
faciebat quoq; dauid iudiciũ et iuſticiã om
ni pli. Ioab aũt filius ſarue erat ſup exerci
tum. Porro ioſaphat filius ahilud. erat acõm
modis. Et ſadoch filius ahitob. et achimelech
filius abiathar ſacerdotes. et ſarias ſcriba. Ba
naias aũt filius ioiada. ſup cerethi. et phereth
hi. filii aũt dauid. ſacerdotes erant. VII W.
Et dixit dauid. Putaſne eſt aliquis q̃ remanſerit
de domo ſaul. ut faciam mĩam cũ eo pp ionathã.
Erat aũt de domo ſaul puer. nomine ſiba.
Quem cũ uocaſſent. adiit rex. dixitq; ei. Tune es ſi
ba. Et ille reſpondit. Ego ſum ſeruus tuus.
Et ait rex. Num ſup ẽ aliquis de domo ſaul. ut
faciam cũ eo mĩam dei. Dixitq; ſiba regi. Supẽ
eſt filius ionathan debilis pedib; ubi inquit ẽ. Et
ſiba ad regem. Ecce ait in domo ẽ machir filii
ammihel. in lodabar. Mittit g̃ rex dauid. et tulit
eum de domo machir filii ammihel de lodabar. Cũ
aũt ueniſſet miſibofeth filius ionathan. filii ſaul
ad dauid. corruit in faciem ſuam. et adorauit. Dixitq;
dauid. Miphibeth. Qui reſpondit. Aſſum ſeruus
Et ait dauid. Ne timeas quia faciens faciam mi
ſericordiã pp ionathan patrẽ tuum. et reſtituam t
omnes agros ſaul patris tui. et tu comedes panem
ſup menſam meã ſemp. Qui adorans eum dixit. Quis
ego ſum ſeruus tuus. quia reſperiſti ſup canem mor
tuum ſimilem mei. Vocauit itaq; rex ſibam puе
rum ſaul et dixit ei. Omnia q̃cunq; fuerũt ſaul
et uniuſam domum eius. dedi filio dñi tui. Ope
rare g̃ ea terram. et filii tui. et ſerui tui. et inferes fi
lio dñi tui cibos. ut alatur. Miſibofeth aũt filius
dñi tui comedet panem ſup menſam meã. Erant
autem ſibe quindecim filii. et uiginti ſerui. Dixitq;
ſiba ad regem. Sicut iuſſit dñs mi rex ſuo ſuo
ſic faciet ſeruus tuus. Et miſibofeth comedet ſu
p menſam tuam. quaſi unus de filiis regis. Habebat
autẽ miſibofeth filium paruulum. nomine mi
cha. Omnis aũt cognatus domus ſibe. ſeruebat miſi
bofeth. Porro miſibofeth habitabat in ierlin. quia
de menſa regis uiuere uidebatur. et erat claudus
uterq; pedibus. Mortuo aũt rege filiorum am
mon. et regnante hanon filio eius pro eo. Dixitq;
dauid. faciam mĩam cũ hanon filio naas. ſicut
fecit pater eius mecum mĩam. Misit g̃ dauid con
ſolans eum p ſeruos ſuos. ſup patris interitum.
Cum autem ueniſſent ſerui dauid in terram filiorum am
mon. dixerunt principes filiorum ammon. ad hanon
dñm ſuum. Putas qđ propter honorẽ patris tui dauid
miſerit ad te conſolatores. et nõ ideo ut inueſtiga
ret et explorare ciuitatem et euertere eã. miſit da
uid ſeruos ſuos ad te. Tulit itaq; hanon ſeruos
dauid. raſitq; dimidiã partem barbe eorũ. et præ
cidit ueſtes eorũ mediatas uſq; ad nates. et dimiſit
eos. Quod cum nunciatũ eſſet dauid. miſit in occur
ſum eorũ. Erant enim uiri confuſi. nimis. nimis.
Et mandauit eis dauid. Manete iericho donec creſcat
uob barba. et tũc reuertimini. Videntes autem filii am
mon qđ inuiſam feciſſent dauid. miſerunt et cõ
duxerunt mercede ſyrũ roob. et ſyrum ſoba uiginti
milia peditum. et a rege maacha mille uiros. et
ab iſtob duodecim milia uirorũ. Quod cũ audiſſet
dauid. miſit ioab et omnẽ exercitum bellatorũ.
Egreſſi ſunt filii ammon. et direxerunt aciem ante
portam ciuitatis. Syrus autem ſoba. et roob
et iſtob. et maacha. ſeorſum erant in campo. Vi
dens g̃ ioab qđ ꝑpetuum eſſet aduerſum ſe ꝑlium. et
ex aduerſo et poſt tergum. elegit ex omnib; electis iſrl
et iniunxit aciem contra ſyrum. reliquã autem pur
tẽ pli tradidit abiſai fratri ſui. Qui diuerſit aciẽ
aduerſum filios ammon. Et ait ioab. Si preualu

erunt adūsum me sym eis multi in admixteū.
Si autē filu ammon pualiūt adūsum te au
xiliabor tibi. Esto ur fortis et pugnemus p
populo mo. et ciuitate dei nr. Dns autē faciet
qđ bonum est in conspectu suo. Iniit itaq; Io
ab et ppls eius qui erant cum eo certamen cont
syros. qui statim fugerunt a facie eius. filu aū
ammon uidentes qđ fugissent syri. fugiunt et
ipsi a facie abiāu. et ingressi sunt in ciuitatem.
Reuersus est Ioab a filiis ammon. et uenit ieru
salem. Videntes ḡ syri qm ceciderant coram i
srahel congregati sunt pariter. Misit itaq; ada
dezer et eduxit syros qui erant trans flumiū. et
adduxit exercitum eoz. Sobach autē magister
militie adarezer. erat princeps eoz. Quod cum
nuntiatum ēet dauid. congregauit omnē israhelē
et transiuit iordanem. uenitq; in helema. Et
direxerunt aciem syri ex aduso dauid. et pugna
uerunt contra eum. fugerunt q; syri a facie i
srahel. et occidit dauid de syris septingentos cur
rus et quadraginta milia equitum. et sobach
principem militie percussit. qui statim mortuus
est. Videntes autē uniuersi reges qui erant in
psidio adiuuer. uictos se abiūt. fecerunt pacē
cum israhel. et seruierunt eis. Timuerunt q; syri ne
xiliare filiis ammon. Fēm est autem ue
rente anno. eo tempe quo solent reges ad bella
procedere. misit dauid Ioab et seruos suos cum eo.
et uniuersum israhel. et uastauerunt filios ammon
et obsederunt rabbath. Dauid autem remansit
in ierlm

VII

Vm hec agerentur. Accidit ut dauid surgeret de stra
tu suo pt meridiem. et deambularet in solario
domus regie. Vidensq; mulierem se lauantē. erat au
tem mulier pulchra ualde. Misit ergo ire. et requisiuit q̄ ēet mu
lier. Nuntiatumq; est ei. qđ ipa ēet bersabee filia
heliam. uxor urie ethei. Misitq; dauid nuntios. tulit eam. Que cum ingressa ēet ad illum.
dormiuit cū ea. Sanctificata ē ab immundicia sua. et reuersa ē domum suam. Concepit. Mi
sit autē dauid ad Ioab. dicēs. Mitte ad me uriam
ethеum. Misitq; Ioab uriam ad dauid. Et ue
nit urias ad dauid. Quesiuitq; dauid qm recte ageret
Ioab et ppls. et quom ammunitaret bellum.
Dixit dauid ad uriam. Vade in domū tuam.
et laua pedes tuos. Egressus ē urias de domo
regis. secutusq; est eum cibus regius. Dormiuit
autē urias ante portam domus regie. cū aliis ser
uis dñi sui. et ñ descendit in domū suā. Nunti

annitq; est dauid adicentibs. Non uir urias ad do
mum suam. Et ait dauid ad uriam. Numquid ñ
de uia uenisti. Quare ñ descendisti ad domum tuā.
Et ait urias ad dauid. Archa dei et israhel et iuda
habitant in papilionib. et dñs mis Ioab et seruu
dñi mei. sup faciem tre manent. et ego ingrediar
domum meā ut comedā et bibam. et dormiam cū
uxore mea. Pacē tuam. et pacē anime tue
quod ñ faciam rem hanc. Ait ḡ dauid ad uriam.
Mane hic etiam hodie. et cras dimittam te. Man
sit urias in ierusalem die illa et altera. et uocauit
eum dauid ut comederet coram se et biberet et me
briaret eum. Qui egressus uespe. dormiuit in stra
tu suo cum seruis dñi sui. et in domum suam ñ
descendit. Factum ē ḡ mane. et scripsit dauid epi
stolā ad Ioab. misitq; p manum urie. scribens in
epla. Ponite uriam ex aduso belli. ubi fortissimū
pelum est. et derelinquite eum. ut percussus mo
riatur. Igitur cum Ioab obsideret urbem. posuit uri
am in loco in quo sciebat uiros ē fortissimos.
Egressiq; uiri de ciuitate bellabant aduersum
Ioab. et ceciderunt de ppl̄o seruoz dauid. et mor
tuus est etiam urias. Misit itaq; Ioab. et nuntia
uit dauid omnia uerba pelii. Precepitq; nuntio
dicens. Cum complebis uniuersos sermones belli ad
regem si eum uideris indignari. et dixerit. quare acce
sistis ad murum. ut pugnaretis. an ignorabatis qđ
multa desup ex muro tela mittantur. quis per
cussit abimelech filium ierobbal. nōne mulier misit
sup eum fragm̄ mole de muro. et percussit eum
in thebes. quare muro accessistis. dices. Etiam ser
uus tuus urias ethеus occubuit. Abiit ḡ nuntius
et uenit et narrauit dauid. omnia q̄ ei preceperat
Ioab. Et dixit nuntio ad dauid. Prevaluerūt aduer
sum nos uiri. et egressi sunt aduersum nos in agro.
Nos autem fortiter impetu pcussimus eos usq; ad
portam curritis. Et direxerunt iacula sagittarii de
super seruos tuos et mortui sunt de seruis re
gis. quin etiā seruus tuus urias ethеus mortuus ē.
Et dixit dauid ad nuntiū. Hec dices Ioab. Non te
frangat ista res. Varius enim euentus ē pli. et nūc hoc
nunc illud ocumbimus gladio. Confortа bellatores tuos
aduersum urbem ut destruas eam. et exhortare eos.
Audiuit autē uxor urie qđ mortuus ēet urias uir
suus. et planxit eum. Transactoq; luctu. misit
dauid et introduxit eam domum suam. et facta ē
ei uxor. peperitq; filium. Et displicuit uerbum hoc
qđ fecerat dauid. coram dño. Misit ḡ dñs nathan
ad dauid. Qui cum uenisset ad eum. dixit ei. Duo
homines erant in ciuitate una. unus diues et alter
pauper. Oues habebat oues et boues plurimos.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

ualde. Paup autem mchi habebat omnino ꝑter ouem
unam parvulam. qm̃ enutrierat et nutrierat. et ꝙ
creuit cum filiis eius apud eum. simul. de pane il
lius comedens. et de calice eius bibens. et in sinu
illius dormiens. eratq; illi ut filia. Cum aut̃ ꝓge
nisset quidam uenisti ad diuitem. parcens ille sume
re de ouib; et de bubus suis. ut exhiberet conuiuiũ
pegrino illi qui uenerat ad se. tulit ouem uiri pau
peris. et ꝓparauit cibos homini qui uenerat ad se.
b Iratus aut̃ indignatione dauid ad̃uersum hominẽ
illum nimis. dixit ad nathan. Vuit dñs. qm̃ filius
mortis est uir qui fecit hoc. Ouem reddet in quadru
plum. eo quod fecerit ũbum istud. et ñ pepercerit.
Dixit autem nathan ad dauid. Tu es ille uir. hec
dicit dñs deus isrl. Ego unxi te in regem sup̃ isrl. &
ego eripui te de manu saul. et dedi domũ dñi tui. et
uxores dñi tui in sinu tuo. dediq; ꝫ domũ isrl & et
iudam. Et si parua simul ista. adiciam multo ma
iora. Quare ꝙ contempsisti ũbum dñi. ut faceres ma
c lum in conspectu meo. Vriam etheum percussisti gla
dio filios ammon. Quamobrẽ ñ recedet gladius
de domo tua usq; in sempiternum. eo qđ despexeris
me. et tuleris uxorẽ urie etthei ut ẽt uxor tua.
Iterq; hec dicit dñs. Ecce ego suscitabo sup̃ te ma
lum de domo tua. et tollam uxores tuas in oculis
tuis. et dabo ꝓximo tuo. et dormiet cum uxoribus
tuis in oculis solis huius. Tu enim fecisti abscon
d d dite. ego uero faciam ꝛbum istud in conspectu omnis isrl
et in conspectu solis. Et dixit dauid ad nathan.
Peccaui dño. Dixitq; nathan ad dauid. Dñs &
transtulit peccatum tuum. Non morieris. Ve
runtam̃ blasphemare fecisti inimicos dñi. ꝓp
ter ũbum hoc. filius qui natus ẽ ꝫ morte mo
rietur. Et reuersus ẽ nathan domum suam. Per
cussitq; dñs paruulum. quẽ peperat uxor urie
dauid. et defecit ẽ. Deprecatus ẽ dauid dñm
ꝓ paruulo. et ieiunauit dauid ieiunio. et ings
sus secretum. iacuit sup̃ terram. Venerunt aut̃
seniores domus eius. cogentes eũ ut surgeret
de ht̃. Qui noluit. neq; comedit cum eis abũ.
e Factum aut̃ die septima. ut moreretur infans.
Timuerunt̃q; serui dauid nuntiare ei. qđ mor
tuus ẽt paruulus. Dixerunt enim. Ecce cum
paruulus adhuc uiueret. loquebamur ad eum.
et ñ audiebat uocẽ nr̃am. quomodo si dixe
rimus mortuus ẽ puer. se affliget. Cum ꝙ
audisset dauid seruos suos mussitantes. intellexit
qđ mortuus ẽt puer. Dixitq; ad seruos suos.
Num mortuus ẽ puer. Qui responderunt ei. Mor
tuus ẽ. Surrexit ꝙ dauid de terra. et lotus unc
tusq; ẽ. Cumq; mutasset uestem. ingressus ẽ
domũ dñi. et adorauit. Et uenit in domũ suã F
petiitq; ut ponerent ei panem. et comedit. Dixe
runt aut̃ ei serui sui. Quid ẽ rmo qm̃ fecisti
ꝓpter infantem cum adhuc uiueret ieiunasti et
flebas. mortuo autem puero surrexisti. et come
disti panem. Cui ait. Propter infantem cũ adhuc u
iueret ieiunau et flebam. Dicebam enim. Quis scit
si forte donet eum mihi dñs. et uiuet infans.
Nunc autem quia mortuus est quare ieiuno.
Numquid potero reuocare eum amplius. Ego
uadam magis ad eum. ille uero ñ reuertetur ad me.
Et consolatus est dauid bersabee uxorẽ suam.
Ingressusq; ad eam. dormiuit cum ea. Que ge
nuit filium et uocauit nom̃ eius salomon. et
dñs dilexit eum. Misitq; in manu nathan ꝓphe
tę et uocauit nom̃ eius amabilis dño eo quod dile
xerit eum dñs.
VIII
Igitur pugnabat ioab contra rabbath filios am
mon. et expugnabat urbem regiam. Misitq;
ioab nuntios ad dauid dicens. Dimicaui ad
uersum rabbath. et capiendæ urbis aquas. Nũ
ꝙ congrega reliquam partem ꝓpli. et obside
ciuitatẽ et cape eam. ne cum ame uastata fuerit
urbs nomen meum asscribatur uictoriæ. Congre
gauit itaq; omnem ꝓplm. et ꝑfectus ẽ aduer
sum rabbath. Cumq; dimicasset cepit eam. et
tulit diadema regis eius de capite eius pondo au
ri talentum hns. et gemmas pciosissimas. et
impositum ẽ sup̃ dauid capiti. & ; et ꝓdam au
ri ꝛ asperatur multam ualde. Populum ꝙ ei
adducens. serauit et circumegit sup̃ eos serrata
carpenta. Ferrisq; cultris. et trahentur in
ꝛpo latere. & sic fecit uniuersis ciuitatib; filio
rum ammon. Et reuersus ẽ dauid et omnis exercit
in hierlm. Factum ẽ autem postea. ut absalon xvj h
filius dauid sororem speciosissimam uocabulo
thamar. adamaret amon filius dauid. et depu
taret in concubitum ualde. ita ut egrotaret ꝓpter amicã
eius. quia cum ẽt uirgo difficile ei uidebatur.
ut quippiam inhoneste ageret cum ea. Erat
autem ammon amicus nomine ionadap filius sem
maa fratris dauid. uir prudens ualde. Qui dixit
ad eum. Quare sic attenuaris mane fili regis
ꝑsingulos dies. Cur ñ indicas mihi. Dixitq; ei
amon. Thamar sororem fratris mei absalon amo.
Cui respondit ionadap. Cubа sup̃ lectulum
tuum. et languorem simula. Cumq; uenerit
pater tuus ut uisitet te. dic ei. Veniat oro tho
mas soror mea. ut det mihi cibum. et faciat
pulmentum. ut comedam te manu eius. Acci A p
piunt itaq; amon. et quasi egrotare cepit.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

Cumq; uemisset rex adusitandum eū aut amon
ad regem. Venat obsecro thamar soror mea ut
faciat in oculis meis duas sorbūnculas. et cibū
capiam de manu eius. Visit g dauid ad thamar
domum dicens. Vent in domum amon frīs tui
et fac ei pulmentum. Venitq; thamar in domum
amon frīs sui. Ille aut dormiebat. Que tollens fa
rinam commiscuit. et liquefaciens in oculis eius
coxit sorbūnculas. Tollensq; quod coxerat. effu
dit et posuit coram eo. et noluit comedere.
Dixitq; amon. Ejcite uniuersos a me. Cumq; ejec
cissent omnes. dixit amon ad thamar. Infer ci
bum in conclaue. ut uescar de manu tua. Tu
lit g thamar sorbitunculas quas fecerat. et
intulit ad amon frēm suum in conclaue. Cumq;
obtulisset ei cibum apprehendit eam. et ait. Ve
ni cubi mecum. soror mea. Que respondit ei. Noli fi
mi. noli opprimere me. neq; enim hoc fas ē
in israhel. Noli facere stulticiam hanc. Et ego eō
ferre non potero opprobrium meum. et tu eris
quasi unus de insipientibus israhel. Quin pot⁹
loquere ad regem. et nō negabit me tibi. Noluit
autem acquiescere prāb⁹ eius. s. prualens uirb⁹ opp̄s
sit eam. et cubuit cum illa. Et exosam eam
habuit amon magno odio nimis. ita ut ēet ma
ius odium quo odit eam. amore quo ante di
lexerat. Dixitq; ei amon. Surge. et uade. Que re
spondit ei. Quia ē hoc malum qđ nunc agis
adūsum me. qm̄ quod ante feci. expellens me.
Et noluit audire eam. s. uocato puero. qui
ministrabat ei. dixit. Ejce hanc a me foras. et
claude ostium post eam. Que induta erat ta
lari tunica. huiusmodi enim filie regis uir
gines uestib⁹ utebantur. Ejecit itaq; eam min
ister illius foras. clausitq; fores post eam. Que
aspergens cinerem capiti suo. scissa talari tunica
imposuitq; manib⁹ sup capud suum. ibat in
gradiens et clamans. Dixit autem ei absalon
frr suus. Num amon frater tuus concubuit tecū
Si nunc soror tace. frater tuus ē. neq; affligas cor
tuum pro hac. Mansit itaq; thamar contabescēs
in domo absalon frīs sui. Cum audisset rex dauid
uniuersa hec. commotus ē ualde. et noluit contri
stare spm filii sui qm̄ diligebat eum. quia pri
mogenitus erat ei. Porro non ē locutus absalon
ad amon nec malum. nec bonum. Oderat enī
absalon amon. eo quod uiolasset thamar sororē
suam. frēm ē autem post tempus biennii. ut
tondentur oues frui tui ueniat ow rex cū fris sus
ad fundum suum. Dixitq; rex ad absalon. Noli fili
mi. noli rogare ut ueniamus omnes. et grauem'
te. Cum aut̄ coegisset eum. et noluisset. ne bene
dixit ei. Et ait absalon. Si non uis uenire. ue
niat obsecro nobiscum saltem amon frat̄ mis. Dix⁹
ad eum rex. Non est necesse. ut uadat tecum.
Coegit itaq; eum absalon. et dimisit cū eo amon
et uniuersos filios regis. fecitq; absalon con
uiuium. quasi conuiuium regis. Precepit aū
absalon pueris suis dicens. Obseruate cum tem
perat⁹ fuerit amon uino. et dixero uob⁹ percutite
eum. et mactate. nolite timere. ego enim sū
qui pcepio uob⁹. Roboramini. et estote uiri fo
tes. fecerunt g pueri absalon adūsum amon sicut
preceperat illis absalon. Surgentesq; omnes filii regis
ascenderunt singuli mulas suas. et fugerunt. Cūq;
adhuc pgerent uniuersi. fama pruenit ad dauid
dicens. Percussit absalon omnes filios regis. et nō
remansit saltem ex eis unus. Surrexit itaq; rex
et scidit uestimenta sua. et cecidit sup tram. et
omnes famuli ejus qui assistebant ei. scissis ue
stimentis suis. Respondens autem ionadap filius
semmaa frīs dauid. dixit. Ne estimet dns mūs
rex quod omnes pueri sui filii regis occisi sint.
Amon solus mortuus est. qm̄ in odio absalon
erat positus. ex die qua oppressit thamar sororē
eius. Nunc g ne ponat dns mūs rex sup cor suum
rem istud. dicens omnes filii regis occisi sunt. qm̄
amon solus mortuus est. fugit autem absalon.
Et leuauit puer speculator oculos suos et aspe
xit. et ecce pplē multus ueniebat pcul. cum ex
latere montis. Dixit aut̄ ionadap ad regem.
Ecce filii regis aduenerunt. iuxta uerbum famuli tui. sic
factum est. Cumq; cessasset loqui. apparuerunt et
filii regis. Et intrantes leuauerunt uocē suam
et fleuerunt. Sed et rex et omnes serui eius fleue
runt. plorauit magno nimis.
Porro absalon fugiens abiit ad tholmai filium
amiud regis assur. Luxit g filium suum danid
cunctis diebus. Absalon autem cū fugisset et ue
nisset in gessur. fuit ibi tribus annis. Cessauitq;
dauid rex prosequi absalon eo quod consolatus
esset super amon mortuum. Intelligens autē io
ab filius sarue. qđ ecce regis ipsum esset. ad ab
salon misit thecuam et tulit inde mulierem sa
pientem. dixitq; ad eam. Lugere te simula. et
induere uestes lugubres. et ne ungaris oleo
ut sis quasi mulier plurimo iam tempe luges
mortuum. Et ingrediens ad regem. et loque
ns ad eum sermones huiusmodi. posuit aut

ioab uerba in ore eius. Itaque cum ingressa fuisset mulier
thecuites ad regem. cecidit coram eo super terram et
adorauit. et dixit. Serua me. Et ait ad eam rex. b
Quid cause habes? Que respondit. heu mulier
uidua ego sum. Mortuus enim uir meus. et an
cille tue erant duo filii. qui rixati sunt secum
in agro. nullusque erat qui eos prohibere posset. et
percussit alter alterum. et interfecit eum. Et ecce con
surgens cognatio uniuersa aduersum ancillam tuam
dicit. Trade eum qui percussit fratrem suum. ut occi
damus eum pro anima fratris sui quem interfecit. et de
leamus heredem. Et querunt extinguere scintillam
meam que relicta est. ut non supersit uiro meo nomen. et
reliquie super terram. Et ait rex ad mulierem. Uade in
domum tuam. et ego uideo pro te. Dixitque mulier the c
cuites ad regem. Inme domine mi rex iniquitas. et in
domum patris mei. Rex autem et thronus eius sit in
nocens. Et ait rex. Qui contradixerit tibi adduc
eum ad me. et ultra non addet ut tangat te. Que
ait. Recordetur rex domini dei sui. et non multiplicentur
proximi sanguinis ad ulciscendum. et nequaquam inter
ficient filium meum. Qui ait. uiuit dominus. quia non
cadet de capillis filii tui super terram. Dixit ergo muli S
er. Loquatur ancilla tua ad dominum meum regem uerbum.
Et ait. Loquere. Dixitque mulier. Quare cogitasti
istiusmodi rem contra populum dei. et locutus est rex
uerbum istud. ut peccet et non reducat eiectum su
um. Omnes morimur et quasi aque dilabimur
in terram que non reuertentur. nec uult deus perire ani
mam. sed retracta cogitans ne penitus pereat qui
abiectus est. Nunc ergo ueni ut loquar ad regem dominum
meum uerbum hoc presente populo. et dixit ancilla tua.
Loquar ad regem. si quo modo faciat rex uerbum
ancille sue. Et audiuit rex uerba ut liberaret ancillam
suam omnium qui uolebant de hereditate domini de
lere me. et filium meum simul. Dicat ergo ancilla e
tua. ut fiat uerbum domini mei regis. sicut sacrificium.
Sicut enim angelus domini. sic est dominus meus rex. ut nec
benedictione. nec maledictione moueatur. Unde et do
minus deus tuus est tecum. Et respondens rex. dixit
ad mulierem. Ne abscondas a me uerbum. quod te in
terrogo. Dixitque mulier. Loquere domine mi rex. Et
ait rex. Numquid manus ioab tecum est in omnibus
istis? Respondit mulier et ait. Per salutem anime
tue domine mi rex. nec ad dexteram nec ad sinistram est.
ex omnibus his que locutus est dominus meus rex. Seruus enim
tuus ioab ipse precepit mihi. et ipse posuit in os ancil
le tue omnia uerba hec. ut uertere figuram sermo
nis huius. Seruus tuus ioab. ipse precepit istud. Tu
autem domine mi sapiens es. sicut habet sapientiam
angelus dei. ut intelligas omnia super terram. Et f

ait rex ad ioab. Ecce placatus feci uerbum tuum
Uade ergo. et reuoca puerum absalon. Cadensque
ioab super faciem suam in terram adorauit. et bene
dixit regi. Et dixit ioab. Hodie intellexit seruus
tuus. quia inueni gratiam in oculis tuis domine mi
rex. fecisti enim sermonem serui tui. Surrexit ergo io T
ab et abiit. ingessit. et adduxit absalon in ieru
salem. Dixit autem rex. Reuertatur in domum suam.
et faciem meam non uideat. Reuersus est itaque absalon
in domum suam. et faciem regis non uidit. Porro g
sicut absalon uir non erat pulcher in omni israhel.
et decorus nimis. A uestigio pedis usque ad uerti
cem. non erat in eo ulla macula. Et quando tondebat
capillos. semel autem in anno tondebatur quia
grauabat eum cesaries. ponderabat capillos capi
tis sui ducentis siclis pondere publico. Nati sunt
autem absalon filii tres. et filia una nomine
thamar elegantis forme. Mansitque absalon in
ierusalem duobus annis. et faciem regis non uidit.
Misit itaque ad ioab. ut mitteret eum ad regem.
Qui noluit uenire ad eum. Cumque secundo misisset h
et ille noluisset uenire. dixit seruis suis. Scitis
agrum ioab iuxta agrum meum. habentem mes
sem ordei. Ite ergo. et succendite eum igni. Succende
runt ergo serui absalon segetem igni. Surrexit itaque
ioab et uenit ad absalon in domum eius. et dixit.
Quare succenderunt serui tui segetem meam igni?
Et respondit absalon ad ioab. Misi ad te obsecrans
ut uenires ad me. et mitterem te ad regem et
diceres ei. Quare ueni de gessur? Melius mihi erat
ibi esse. Obsecro ergo. ut uideam faciem regis. Quod
si memor est iniquitatis mee. interficiat me. In
gressus ioab ad regem. nuntiauit ei. Uocatusque
absalon misit ad regem. et adorauit super faciem
terre coram eo. Osculatusque est rex absalon. Igitur xv A p
post hec fecit sibi absalon currum et equites. et
quinquaginta uiros qui precederent eum. Et mane
consurgens absalon. stabat iuxta introitum
porte. Et omnem uirum qui habebat negotium
ut ueniret ad regis iuditium. uocabat ad se
absalon. et dicebat. De qua ciuitate estu. Qui
respondens aiebat. Ex una tribu israhel ego sum
seruus tuus. Respondebatque absalon. Uidentur mihi
sermones tui boni et iusti. sed non est qui audiat te
constitutus a rege. Dicebatque absalon. Quis me b
constituat iudicem super terram. ut ad me ueniant
omnes qui habent negotium. et iuste iudicem. Sed et
cum accederet ad eum homo ut salutaret illum. ex
tendebat manum suam. et apprehendens osculabatur
eum. Faciebatque hoc omni israhel qui ueniebat ad
iuditium. ut audiret a rege. et sollicitabat

ceedi filios suabel. Post quartū autē annos. dixit ab
salon ad regem dauid. Vadam et reddam uota mea
que uouī dño in hebron. Vouens enim uouit seruus
tuus cum eēm in gessur syrie dicens. Si reduxerit
me dñs in ierlm. sacrificabo dño. Dixitq; ei rex. Vade
in pace. Et surrexit. et abiit in hebron. Misit autē
absalon exploratores in uniūsas tribus israh dicēs.
Statim ut audieritis clangorem buccine. dicite.
Regnauit absalon in hebron. Pcessi cum absalon
ierunt ducenti uiri. de ierlm uocati. euntes sim
plicitate. et causam penitus ignorantes. Accer
situs quoq; absalon achitofel gilonitem cōsiliarium
dauid de ciuitate sua gilon. cum immolaret victi
mas. Et facta ē coniuratio ualida. populusq; concur
rens augebat cum absalon. Venit q; nuntius ad
dauid. dicens. Toto corde uniūsus israh sequit ab
salon. Et ait dauid suis. qui erant cum eo
in ierlm. Surgite et fugiamus. neq; enim erit
nobis effugium a facie absalon. festinate egredi
ne forte ueniens occupet nos. et impellat in
pos ruinam. et percutiat ciuitatem in ore
gladii. Dixerunt; serui regis ad eum. Omnia que
cumq; elegerit dñs nr rex. libenter exequemur
seruitium tuum. Egressus ē q; rex et uniūsa
domus eius
pedibus suis. Et reliquit rex decem mulieres
concubinas. ad custodiendam domum. Egressus
q; rex et omnis israh pedibus suis. stetit pcul a do
mo. et uniūsi eius cum ambulabant iuxta eū.
Et legiones cerethi. et pheredi. et omnes geth
ei pugnatores ualidi secuti sunt qui secum eū
fuerant de geth. precedebant regem. Dixit autē
rex ad ethai getheum. Cur uenis nobiscum.
Reuertere et habita cum rege. quia peregrinus
es. et egressus de loco tuo. Heri uenisti. et ho
die compellens nobiscum egredi. Ego autē va
dam quo uocatus sum. reuertere et reduc tecum
fratres tuos. ostendat tibi gratiam et fidem. Et respon
dit ethai regi dicens. Viuit dñs. et uiuit dñs
tus rex. quōcunq; loco fuerit dñe mi
rex. siue mortuus siue uiuus. ibi erit seruus
tuus. Et dauid ait ethai. Veni et trānsi. Et
transiuit ethai getheus. et rex. et omnes uiri
qui cum eo erant. et reliqua multitudo. Omnis
q; flebant uoce magna. et uniūsus pplūs tran
siebat. Rex uero transgrediebatur torrentē ce
dron. et cunctus pplūs incedebat contra uiam
que respicit ad desertum. Venit autē et sadoch
et uniuersi leuite cum eo portantes archam
federis dei. et deposuerunt archam dei. Et ascē
dit abiathar. donec expleuit ē omnis pplūs qui
egressus fuerat de ciuitate. Et dixit rex ad sadoch.
Reporta archam dei in urbem. Si inuenero gratiam
in oculis dñi. reducet me. et ostendet mihi eam et
tabernaculum suum. Si autē dixerit mihi placeo
tibi. faciat quod bonum ē coram se. Et dixit
rex ad sadoch sacerdotem. Videns reuertere in ciu
tatem in pace. et achimaas filius tuus. et ionathas
filius abiathar. Duo filii uri sunt uobiscum. Ecce
ego absondar in campestribus deserti. donec uen
iat sermo uester michi nūcians mihi. Reportauerunt q; sadoch
et abiathar archam dei in ierlm. et manserunt ibi.
Porro dauid ascendebat cliuum oliueti. scandens et
flens. operto capite et nudis pedibus incedens. Vniuer
sus autem populus qui erat cum eo. cooperuerat caput
suum. et ascendebat flens. Nunciatum est dauid. quod et achitofel esset coniuratus
cum absalone. Dixitq; dauid. Infatua quesso do
mine consilium achitofel. Cumq; adorasset dauid
summitatem montis in quo adorare solent deum.
ecce occurrit ei chusai arachites scissa ueste. et cum ple
no capite. Et dixit ei dauid. Si uenis mecum. eris
mihi onerosus. Si autem in urbem reuertaris et dicens
absalon fuisse tuus rex petere me uidere.
sicut fui patris tui. sic ero filius tuus. dis
sipabis consilium achitofel. Habes autem tecum
sadoch et abiathar sacerdotes. et omne quod
quōcunq; audieris de domo regis indicabis sadoch
et abiathar sacerdotibus. Sunt autē cum eis duo
filii eorum. achimaas filius sadoch. et ionathas fi
lius abiathar. et mittens per eos ad me omne quod
quōcunq; audierimus. Vehementer q; chusai amico dauid
meruerat. absalon quoq; ingressus ē ierusalē.
Cumq; dauid transisset paululum montis iuxta
apparuit sibi puer mifibosech occurrens eius
cum duobus asinis. qui onerati erant ducentis
panibus et centum ligaturis uuarum passarum. et centum
massis palatarum. et urnis uini. Et dixit rex sibe.
Quid sibi uolunt hec. Respondit; siba. Asini do
mestici regis ut sedeant. et panes et palatæ ad
uescendum pueris eius. Vinum autē ut bibant
si quis defecerit in deserto. Et ait rex. Vbi est filius
dñi tui. Respondit; siba regi. Remansit in hie
rusalem dicens. hodie restituet mihi domus israh
regnum patris mei. Et ait rex sibe. Tua sint
omnia que fuerunt mifibosech. Dixitq; siba.
Oro inueniam gratiam coram te dñe mi rex. Venit
q; rex dauid usq; bahurim. et ecce egrediebatur
inde uir de cognatione domus saul. nomine se
mei filius gera. Procedebatq; egrediens et maledi
cebat. mittebatq; lapides contra dauid. et omnes
uniūsos seruos regis dauid. Omnis autē pplūs et
uniūsi bellatores a dextro et a sinistro latere regis
incedebant. Ita autē loquebatur semei cum maledi
ceret regi. Egredere egredere uir sanguinum.

er ur belial. Reddat ℓ dñs unusquisq; sanguinē eo
rus saul. qm̄ ruasisti regnum pro. et dedit dñs
regnum in manu absalon filii tui. Et ecce p̄mūr
te mala tua: qm̄ ur sanguinum tues. Vixit
S autē abisai filius sarue regi. Quare maledicet ca
nis hic morturus dño meo regi. Vadam et am
putabo caput eius. Et ait rex. Quid m̄i et vobis
filii sarue. Dimittite eum: ut maledicat. Dñs
enim p̄cepit ei. ut maledicēt dauid. Et quis ē
qui audeat dicere quare sic fecerit. Et ait rex a
bisai. et omnibus seruis suis. Ecce filius meus qui e
gressus ē de utero meo querit animam meā: qñ
to magis hic filius iemini. Dimittite eum ut
maledicat iuxta p̄ceptum dñi. si forte respiciat
dñs afflictionem meam. et reddat m̄i bonum p
maledictionem hac hodierna. Ambulabat autē
d dauid et socii eius p uiam cum eo. Semei autem
per uirgulta montis p̄grediebat contra illū gradiebat
maledicens et mittens lapides adūersum eum
terramq; spargens. Venit rex: et uniuer
sus p̄ps cum eo lassus. et refocillati ibi. Ab
salon autem et omnis p̄ps israh ingressi sunt hie
rusalem. sicut achitofel cum eo. Cum autē uenisset
chusai archites amicus dauid ad absalon: locutus
est ad eum. Salue rex: salue rex. Ad quē absalon.
hec est ingratitudo tua. ad amicum tuum. Qua
re nō ibi cum amico tuo. Respondit q; chusai ad
absalon. Nequaq̄m quia illius ego quē elegit dñs
et omnis hic p̄ps. et uniuersus israh. et cum eo
manebo. Sed ut et hoc inferam: cui ego seruiu
rus sum. Nonne filio regis. Sicut patri tuo
e sic parebo et tibi. Vtere autē absalon ad achitofel
iuuet consilium quid agere debeamus. Et ait ach
itofel ad absalon. Ingredere ad concubinas patris tui
quas dimisit ad custodiendam domum: ut cū audi
erit omnis israh q̄d fetidus patrem tuū: roborent
manus eorum tecum. Terenderunt g̃ absalon taber
naculum in solario. Ingressusq; est ad concubinas
patris sui: coram uniuerso israh. Consilium autē
achitofel q̄d dabat in diebus illis. quasi si quis cō
suleret dm. sic erat omne consilium achitofel. et
cū esset cum dauid. tā cū esset cum absalon. Dixit g̃
achitofel ad absalon. Eligam m̄i duodecim milia XVIJ
uirorū. et consurgens p̄sequar dauid hac nocte.
et ueniens sup eum. quippe qui lassus ē. et solutis
manibus perram eum. Cunctoq; fugient omnis po
pulus qui cū eo ē. percutiam regem desolatum. et
reducā uniuersum p̄plm. quomodo annus reuer so
let: uirū enim unum tu quens. et omnis p̄ps erit
in pace. Placuit q; sermo eius absalon. et cunctis se
nioribus israh. Ait autē absalon. Vocate et chusai
architem. et audiamus quid etiam ipse dicat. Cumq;
uenisset chusai ad absalon. ait absalon ad eum. Hu
iuscemodi sermonem locutus ē achitofel. facere de
bemus an non. Quod si consilium. Et dixit chu
sai ad absalon. Non bonum cōsilium q̄d dedit a
chitofel hac uice. Et rursum inquit chusai. Tu
nosti patrem tuum et uiros qui cū eo sunt. Et fo
rtissimos. et amaro animo. uelut si ursa raptis
catulis in agro seuiat. Si et pater tuus uir bel
lator est. nec morabitur cū p̄plo. Forsitan nunc
latitat in foueis. aut in uno quo uoluit loco. Et
cum ceciderit unusquisq; in principio. audiet q̄
cumq; audierit. et dicet. Facta ē plaga in p̄plo
qui sequebatur absalon. Et formidet quisq; cuius
ce ē quasi leonis. animo. soluetur. Scit enim
omnis israh fortem ē patrem tuum: et robu
stos omnes qui cum eo ē. Si hoc m̄i rectum uidet
h cōsilium ē. Congregetur ad te uniuersus israh. a
dan usq; bersabee. quasi harena maris in nume
rabilis. et tu eius in medio eor. Et ueniemus
sup eum in quocumq; loco fuerit inuenietur. et
operiemus eū sicut cadere solet ros sup terram. et ñ
relinquemus de uiris qui cum eo sunt. nec unū
quidem. Quod si urbem aliquā fugerit ingressus.
circumdabit omnis israh ciuitatem illi. funes. et tra
hemus eam in torrentem. ut ñ reperiatur nec cal
culus quidē exea. Placuit absalon. et omnes uiri
israh: Melius consilium chusai archite. consilio a
chitofel. Dñs autem nutu diuinitus ē consilium
achitofel utile. ut induceret dñs sup absalon ma
lum. Et ait chusai. Sadoch et abiathar sacerdotib⁹ a p
hoc et hoc m̄i consilium dedit achitofel absalon
et senioribus israh: et ego tale tale dedi cōsilium.
Nunc g̃ mittite cito. et nuntiate dauid dicentes.
Ne hac nocte maneas in campestribus deserti
i. absq; dilatione transgredere. ne forte absorbeat
rex. et omnis p̄ps qui cum eo ē. Jonathan autē
et achimaas stabant iuxta fontem rogel. Abut
antilla et nuntiauit eis. et illi p̄fecti sunt. ut
referrent ad regem dauid nuntium. Non enim p̄ote
rant uideri. aut intrare ciuitatē. Videt autē eos
quidam puer. et indicauit absalon. Illi ū cōcito b
gradu ingressi ē domū cuiusdam uiri habentis
qui habebat puteum in uestibulo suo. et descen
derunt in eum. Tulit autē mulier. et expandit
uelamen sup os putei. quasi siccans triticum. et
sic latuit res. Cumq; uenissent serui absalon ad mu
lierem in domum. dixerunt. Vbi ē achimaas et io
nathan. Respondit eis mulier. Transierunt riuulum
paululū aquæ. Et hi qui quesierunt. eū ñ reperissent
reuersi sunt in hierusalem. Cumq; abissent. ascenderūt

illi de pueris et pgentes nuntiauerunt regi dauid atq; dixerunt. Surgite transite cito fluuium qm̃ hui cemodi dedit consilium contra uos achitofel. XVI
Surrexit g̃ dauid et omnis pplis qui erat cũ eo et transierunt iordanem donec dilucesceret et ne un quidem residuus fuit qui non transisset fluuium Porro achitofel uidens qđ nõ fuisset sẽm cõsilium su um strauit asinum suum et surrexit et abiit in domum suã et in ciuitatẽ suam. Et dispositis do mo sua suspendio interiit et sepultus ẽ in sepulc̃ patris sui. Dauid autẽ uenit in castra Et absalon transiuit iordanem ipe et omnes uiri israh cũ eo. Amasan ũ constituit absalon p̃ioab sup ex ercitum. Amasa autẽ erat filius uiri qui uocabatur iethra de iesrahel qui ingressus ẽ ad abigail filiam naas sororem sarue que fuit mater ioab. Et castra metatus ẽ israhel cum absalon in terra galaad. Cumq; uenisset dauid in castra sobi filius naas de rabbath filioꝝ ammon et machir filius Ammihel de lodabar et berzellai galaadites de ro gelim obtulerunt ei stramenta et tapetia et uasa fictilia. frumentum et ordeum et farinam. polentã et fabam et lentem et fisicum cicer et mel et bu tirum. oues et pingues uitulos. Dederunt q; da uid et pplo qui cum eo erat ad uesendum. suspi cati enim s pplm fame et siti fatigari in deserto. Igit̃ constituit dauid pplo suo constituit sup eum tribunos et centuriones. Et dedit pplo tertiam partem sub manu ioab et tertiam in manu abisai filii sarue filii ioab. et tertiam sub manu ethai q̃ erat de geth. Dixitq; rex ad pplm. Egrediar et ego uobiscum. Et respondit pplus. Non exibis. Siue enim fugerimus nõ magnopere ad eos de nob̃ pertine bit. siue media pars ceciderit e nobis. nõ satis cu rabunt. quia tu unus decem milib; computa ris. Melius ẽ g̃. ut sis nobis in urbe in p̃sidio. Ad quos rex ait. Quod uobis rectum uidet hoc faciam. Stetit g̃ rex iuxta portam. egrediebatq; pplus p turmas suas centeni et milleni. Et p̃ce pit rex ioab et abisai et ethai dicens. Seruate mihi puerum absalon. Et omnis pplus audiebat p̃cipientem regem cunctis principib; p absalon. Itaq; egressus ẽ pplus in campum contra israh. et fac tum ẽ prium in saltu effraym. Et ceciderunt ibi pplus isrl̃ ab exercitu dauid. factaq; ẽ plaga magna in die illa uiginti milium. fuit autẽ ibi prium dispersum sup faciem omnis terre. et multo plures erant quos saltus consumpserat de pplo. qm̃ hi quos uorauerat gladius in die illo. Occidit autẽ ut occur reret absalon. suis dauid. sedens mulo. Cumq; ingressus fuisset mulus subter condensam quer cum magnam. adhesit capud eius querco. Et ille sus pensus inter ceelum et terram. mulus cui sedebat pran sus fuit. Vidit autem hoc quispiam. et nuntiauit ioab. dicens. Vidi absalon pendere quercu. Et ait ioab uno qui nuntiabat ei. Si uidisti quare nõ confodisti eum cum terra et ego decussem t decem argenteos sicos. et unũ balteum. Qui dixit ad ioab. Si appenderes in manib; meis mille argenteos. nequaq̃m mittem manum meam in filium regis. Audientib; enĩ nob̃ p̃cepit rex t et abisai et ethai dicens. Custo dite michi puerum absalon. Si ergo fecissem con tra animã meã. audiacter. nequaq̃m hoc regem la tere potuisset. et tu stares eradixo. Et ait ioab nõ sicut tu uis. si aggrediar eum coram te. Tulit g̃ ioab tres lanceas in manu sua. et infixit eas in corde absalon. Cumq; adhuc palpitaret ipse in quercu. circumierunt decem iuuenes armigeri ioab. et percutientes interfecerunt eum. Cecinit aũ ioab buccina. et retinuit pplm ne p̃sequerẽt fugi entem isrl̃. uolens parcere multitudini. Et tule runt absalon. et proiecerunt eum in saltu in fouea am grandem. et oꝑuerunt sup eum acerbum lapidum magnum nimis. Omnis autẽ israh fugi it in tabernacula sua. Porro absalon erexerat sibi cum ad huc uiueret titulum. qui ẽ in ualle regis. Dice bat enim. Non habeo filium. et hoc erit monimẽtũ nominis mei. Vocauitq; titulum nomine suo. et appellatur manus absalon. usq; ad hanc diem. Achimaas autẽ filius sadoch ait. Curram et nun tiabo regi. quia iudicũ fecerit ei dns de manu in imicoꝝ eius. Ad qm̃ ioab dixit. Non eris nuntius in hac die. sed nuntiabis in alia. hodie nõ te nun tiare. filius enim regis est mortuus. Et ait ioab chusi. Vade et nuntia regi que uidisti. Adorauit chusi ioab et cucurrit. Rursus autẽ achimaas fi lius sadoch dixit ad ioab. Quid imperat si etiam ego curram post chusi. Dixitq; ei ioab. Quo uis currere fili mi. Non eris boni nuncii tibulus. Qui respondit. Quid enim si cucurrero. Et ait ei. Cume. Cucurrit g̃ achimaas p uiam compendii. nã fuit chusi. Quod autẽ sedebat inter duas portas. Speculator ũ qui erat in fastigio porte sup mu rum. eleuans oculos. uidit hominẽ currentem so lum. Et exclamans nunciauit regi. Dixitq; rex. Si solus ẽ. bonus ẽ nuntius in ore eius. Festinanter autẽ ille et accedebat propius. Vidit speculator ho minem alium currentem. et uocitabat in culmine ait. Appareat in homo curret solus. Dixitq; rex. Et iste bonus ẽ nuntius. Speculator autẽ contem plat ait cursum primi. quasi cursum achimaas filii sadoch. Et ait rex. Vir bonus ẽ. et nuntiũ

portans bonum uenit. Clamans autē achimaas dixit d e
ad regem. Salue rex. Et adorans regem coram eo, pro
stravit faciem suam. Benedictus dñs deus tuus qui conclusit
homines qui leuauerunt manus suas contra dñm me
um regem. Et ait rex. Est ne pax puero absalon.
Dixitq; achimaas. Vidi tumultum magnū cū mit
teret ioab seruū tuum et me seruum tuum. nescio
aliud. Ad quē rex. Transi aut. et sta hic. Cumq; ille
transisset et staret. apparuit chusi. et uenit ait. Bo
num annuncio tibi dñe mi rex. Judicauit enim
te deus hodie de manu omnium qui surrexerunt cō
tra te. Dixit autē rex ad chusi. Est ne pax puero ab c
salon. Cui respondens chusi. fiant inquit sicut pu
er meus dñi mei regis. et omnes qui consurgūt
ad nocendum ei in malum. Commotus itaq; rex
ascendit cenaculum portæ. et flauit. Et sic loque
batur uadens. filium absalon. absalon fili mi. quis
mihi tribuat ut ego moriar pro te. absalon fili mi.
filium absalon. Nunciatum est autē ioab quod xvr
rex fleret. et lugeret filium suum. Et uersa est victo
ria in luctum in die illa omni populo. Audiunt
enim populi in die illa dicentem. Dolet rex super filio suo.
Et declinauit populus in die illa ingredi ciuitatē
quomodo declinare solet populus fugiens et fugiens de
prelio. Porro rex operuit caput suum. et clamabat
uoce magna. fili mi absalon. absalon fili mi. In
gressus autē ioab ad regem in domum. dixit. Confu
disti hodie uultus omnium seruorum tuorum qui saluā
uerunt animam tuam. et animā filiorum tuorum. et
filiarum tuarum. et animā uxorum tuarum. et animā
concubinarum tuarum. Diligis odientes te. et odio habes
diligentes te. Et ostendisti hodie quia nō curas de
ducibus tuis. et de seruis tuis. Et uere cognoui nūc
quia si absalon uiueret. et nos omnes occubu
issemus. tunc placeret tibi. Nunc ergo surge. et pode
ri alloquens seruos tuos. Juro enim tibi per dñm
quod si nō exieris ne unus quidem remanserit tecum
nocte hac. et peius erit hoc tibi quam omnia
mala que uenerunt super te ab adolescentia tua us
que in presens. xvii
Surrexit ergo rex. et sedit in porta. Et omni populo nūn g
tiatum est. quod rex sederet in porta. Venitq; omnis
multitudo coram rege. Israel autē fugerat in ta
bernacula sua. Omnis quoq; populus certabat in cune
tis tribubus israel dicens. Rex liberauit nos de manu
inimicorum nostrorum. ipse saluauit nos de manu phi
listinorum. et nunc fugit de terra propter absalon. Abso
lon autem quē unximus super nos. mortuus est
in bello. Vsquequo siletis. et nō reducitis regem.
Rex autē dauid misit ad sadoch. et ad abiathar sa
cerdotes dicens. Loquimini ad maiores natu
tuos dicentes. Cur uenitis nouissimi ad reducendū
regem in domum suam. Sermo autem omnis israel
peruenerat ad regem in domo eius. fratres mei uos. os
meum et caro mea uos. Quare reducentes nouissi
mi regem. Et amasae dicite. Nonne os meum es
et caro mea. hec faciat mihi deus et hec addat. si non
magister militie eris coram me omni tempore
pro ioab. Et inclinauit cor omnium uirorum iuda
quasi unius uiri unius. Miseruntq; ad regem dicentes.
Reuertere tu et omnes serui tui. Et reuersus est rex
et uenit usq; ad iordanem. Et iuda uenit in gal
gala ut occurreret regi. et traduceret eum ior
danem. festinauit autem semei filius gera filius
iemini de bahurim. et descendit cum uiris iuda
in occursum regis dauid cum mille uiris de beni
amin. et siba puer de domo saul. et quindecim
filii eius. ac uiginti serui eius cum eo. Et uirum
pentes iordanem ante regem transierunt uada
ut traducerent domum regis. et facerent quod
uisum esset regi. Semei autem filius gera pro
stratus coram rege cum iam transisset iordanē
dixit ad eum. Ne reputes mihi dñe mi iniquitatē
neq; memineris mali quam fecit seruus tuus in die qua e
gressus fuit dñe mi rex de hierlm. neq; ponat rex
in corde suo. Agnoscit enim seruus tuus peccatū
meū. et ideo primus ueni de omni domo ioseph
descendique in occursum dñi mei regis. Respondēs
autē abisai filius sarue. dixit. Numquid propterea
hoc non occidetur semei. qui maledixit xpō dñi.
Et ait dauid. Quid mihi et uobis filii sarue. Cur esti
mium mihi hodie in satha. Ergone hodie interfi
cietur uir in israhel. An ignoro hodie me fēm re
gem super israhel. Et ait rex semei. Non morieris.
Juravitq; ei. Mifiboseth quoq; filius saul. descen
dit in occursum regis. ulcus pedibus. et barbam non
tonsa barbam. uestesq; suas non lauat a die qua egressus
rex. usq; in diem reditionis eius in pace. Cumq; re c
versus hierusalem occurrisset regi. dixit ei rex. Quare non
uenisti mecum mifiboseth. Qui respondens ait.
Dñe mi rex. serui mei contempsit me. Dixique ei.
go famulus tuus ut sternam mihi asinum. et ascē
dens abiam cū rege. Claudus enim sum. seruus tu
us. Insuper et accusauit me seruum tuum ad te dñm
meum regem. Tu autē dñe mi rex. sicut angelus dei. fac quod placitum est tibi. Neq; enim fuit do
mus patris mei nisi mortis obnoxia dño meo regi. Tu autē posuisti me seruum tuum inter conuiuas
mense tue. Quid ergo habeo iuste querele. aut quo
possim ultra uociferari ad regem. Ait autē ei
rex. Quid ultra loqueris. Verum est quod locutus
sum. Tu et siba diuidite possessiones. Respon

dixq; mulieri sch regi. Et nam cuncta accipiat pr
quam reuisus est dns ms rex pacifice in domum
suam. Berzellai quoq; galaadites de rogelim fils
duxit regem ieradamem. pmansit eniam ultra flu
uium. plequi eum. Erat autem berzellai gala
adites senex valde. octogenarius. et pe
buit alimta regi cum moraretur in castris. fu
it quippe uir diues nimis. Dixitq; rex ad ber
zellai. Veni mecum. ut requiescas secure mecu
in ierusalem. Et ait berzellai ad regem. Qot
s dies annor uite mee. ut ascendam cu rege
in ierlin. octogenarius sum hodie. Numquid u
geat sensus mei. ad discernendu suaue aut ama
rum. aut delectare poterit fauum tuum cib: aut
potus. ul' audire ultra possim uocem cantor. aut
cantatricum. Quare fauus tuus sit onen dño meo
regi. Paululu pedem famulus tuus abiciam te
am. Nec mdigeo hac uicissitudine. & obsecro ut
reuertar fauus tuus. et moriar in ciuitate mea. et
sepeliar iuxta sepulcrum pris mei. et mris mee
Est aut fauus tuus chamaam. ipe uadat tecum
dne mi rex. et fac ei quod t bonu uidetur. Dixq;
rex mecum transeat chamam. et ego faciã a
quocd placuit. et omne quod petens ame m
petribis. Cumq; transisset uniuersus pplus. et rex
ieradamem osculatus est. rex berzellai. et benedixit
ei. et ille reuersus in locum suum. Transiuit & rex
mgalgalam. et chamaam cu eo. Omnis aut
pplus iuda transiuerat regem. et media tantum
pars affuerat de pplo ysrahl. Itaq; omnes uiri
conuarrentes ad regem. dixerunt ei. Quare te
fuerunt fres nri. uiri iuda. et transduxerunt
regem 7 domu eius ieradamem. omnesq; uiros
dauid cu eo. Et respondit omnis uir iuda. ad u
ros ysrl: Quia ppe e m rex. Cur irascens irp
hac re. Numquid comedimus aliquid ex rege. 7
aut munera nob data sunt. Et respondit uir
ysrahl ad uiros iuda. et ait. Decem partes mihi
ego sum apud regem. magisq; pertinet ad me da
uid q̃m ad te. Cur m fecisti minorem. et n m
nuntiatum t prius. ut reducem regem meum.
Durus aut respondens uir iuda. uiris ysrahel
erdit quoq; ut ibi esset uir xm
belial nomine sba filius bochri. uir iemineus.
et cecinit buccina. et ait. Non t pars nob in
dauid. neq; hereditas in filio yse. Reuertere in
tabernacula tua ysrahel. Et secessit e omnis ysrahel
a dauid. secutusq; e sbam filium bochri. Viri
aut iuda adheserunt regi suo. a iordane usq;
ad ierlin. Cumq; uenisset rex in domu suam
in ierlin. tulit decem mulieres concubinas suas
quas dereliquerat ad custodiendam domu. et tra
didit eas in custodia. alimta eis pbens. Et non
est ingressus ad eas. usq; ad diem mortis sue. in
uiduitate uiuentes. Dixit aut rex amasa. Con
uoca mi omnes uiros iuda in diem tertium. et tu
adesto pseus. Abiit & amasa. ut conuocaret iu
dam. et moratus e extra placitum qd ei cons
tituerat rex. Ait aut dauid ad abisai. Nunc ait
magis afflicturus e nos sbe filius bochri. quam
absalon. Tolle & fratres dni tui et psequere eum.
ne forte inueniat ciuitates munitas et effugiat
nos. Egressi s & cum eo uiri ioab. cerethi quoq;
et phelethi. et omnis robustus exierunt de ierlin.
ad psequendum sbam filium bochri. Cumq; illi
essent iuxta lapidem grandem. qui e in gabaon
amasa ueniens occurrit eis. Porro ioab uestitus
erat tunica stricta ad mensuram habitus sui. et
desup accinctus gladio dependente. usq; ad ilia in
uagina. qui fabrefactus ceu motu egredi potuit
et pugnare. Dixit itaq; ioab ad amasam. Salue
mi frater. Et tenuit manu dextera mentu ama
se. quasi osculans eum. Porro amasa n obseruauit
gladium quem habebat ioab. Qui percussit eum
in latere. et effudit intestina eius in terra. nec
secundum uulnus apposuit. Ioab autem et abisai frater
eius persecuti sunt sbam filium bochri. Interea
quidam uir cum stetisset iuxta cadauer amasa
de sociis ioab. dixerunt. Ecce qui ce uoluit p
ioab. comes dauid. Amasa aut conspersus san
guine. iacebat in media uia. Vidit hoc quidam
uir. qd subsisteret omnis pplus ad uidendu eum.
et amouit amasam de uia in agrum. Operi
tq; eum in uestimento. ne subsisterent transe
untes pter eum. Amoto illo & de uia. transi
erat omnis uir sequens ioab. ad psequendum sbam
filium bochri. Porro ille transierat omnes tribus
ysrahel. et in abellam. et in bethmachu. Omnesq;
electi congregati fuerant ad eum. Veniens aut
et oppugnabant eum in abella. et in bethma
chu. et circumdederunt munitionib: ciuitatem.
et obsessa e urbs. Omnis aut turba que erat
cum ioab molebatur destruere muros. Et ec
clamauit mulier sapiens de ciuitate. Audite.
audite. Dicite ioab. Appropinqua huc. et loqr
tecum. Qui cum accessisset ad eam. ait illi. Tues
ioab. Et ille respondit. Ego. Adqe sic locuta
est. Audi sermones ancille tue. Qui respondit.
Audio. Rursumq; illa. Dicens inquit dicebat
in ueteri prbio. Qui interrogant interrogent in
abella. et sic perficiebant. Nonne ego que re
spondeo ueritatem ysrahel. et tu quens euertere

subdiderat et cinxit matrem meribaal. Quam peperat
beredutarem dñi. Respondensq; ioab ait. Absit.
Absit hoc ame. Non peperit neq; demolior. Non
sit sic habes res. S: homo de monte efflaym se
bri filius bochri cognomine leuauit manū cont
regem dauid. Tantū illum solum. et recedemus
a ciuitate. Et ait mulier ad ioab. Ecce caput
eius mittetur ad te p murum. Ingressa ē g ad
omnem plin. et locuta est sapienter. Qui ab
scisum capud sebe filio bochri. precerunt ad ioab.
Et ille cecinit tuba. et recesserunt ab urbe. un
quisq; in tabernacula sua. Joab aut reuersus ē ie
rusalem ad regem. fuit g ioab sup omnem exer
citum isrl. Banaias autem filius ioiade sup cere
thos. et phelethos. Aduram uero sup tributa
rios ioiaphat filius ahilud. a commentariis. Sibi
autē sadoch uero et abiathar. sacerdotes.
Fames autem tribus annis. cum sacerdos dauid
est quoq; fames indicta. dauid tribus annis. ingruit.
Et consulunt dauid faciem dñi. Dixitq; dñs. Pro
ter saul 7 domum eius et sanguinem. quia occi
dit gabaonitas. Vocatis g gabaonitis. rex dixit ad
eos. Porro gabaonite ñ sunt de filiis isrl. sed reliq
amorreor. filii quippe isrl. iurauerant eis. et volu
it saul pertere eos. zelo quasi p filios iudā et iudā.
Dixit g dauid ad gabaonitas. Quid faciam uob
et quo cum ñr placatum. ut benedicatis hereditat
ti dñi. Dixeruntq; ei gabaonite. Non ē nob sup ar
gento et auro questio. g contra saul et contra do
mum eius. neq; uolumus ut interficiat homo de
isrl. Ait quos rex. Quid g uultis ut faciā uob.
Qui dixerunt regi. Virum qui attriuit nos et op
pressit inique. ita delere debemus. ut ne unus q̄de
reliquus sit de stirpe eius. Dentur nob septem ui
ri de filiis eius ut crucifigamus eos in gabaath sa
ul q̄dam electi dñi. Et ait rex. Ego dabo. Pepercit
rex mifiboseth filio ionathan filii saul. p̄ter iusiurā
dum dñi. qđ fuerat inter dauid et inter ionathā
filium saul. Tulit itaq; rex duos filios respha filie
aia. quos peperit saul armoni. et mifiboseth. et
quinq; filios merob filie saul. quos genuerat adri
hel filio berzellai qui fuit de molathi. et dedit
eos in manu gabaonitarū. Qui crucifixerunt eos
in monte coram dño. Et ceciderunt hi septē
simul occisi in diebus messis primis. incipiente mes
sione ordei. Tollens aut respha filia aia cilicium
um substrauit sibi sup petram. ab initio messis
donec stillaret aqua sup eos de celo. et ñ dimi
sit aues celi ut starent p diem. neq; bestias noctem.
Et nuntiata ē dauid que fecerat respha filia
aia concubina saul. Et abiit dauid et tulit
ossa saul. et ossa ionathan filii eius a uiris iabes
galaad qui furati erant ea furtim de platea bethsā
un qua suspenderant eos philistiim cum interfe
cissent saul in gelboe. et asportauit inde ossa
saul et ionathan filium eius. Et colligentes
ossa eorū qui affixi fuerant sepelierunt ea cum
ossibus saul. et ionathan filii eius. in terra beniamī
in latere. in sepulchro patris eius. fecerunt q;
omnia que preceperat rex. et propitius est dñs ter
rae. Cum autem rursum Xmi pbrec. c
ctum ē bellum philistinoꝝ aduersum israh. et descendit
dauid et serui eius cum eo et pugnabant con
tra philistiim. Defecitq; autē dauid. lassusq;
qui fuit de genere arapha. cuius ferrum hastē pe
sabat uncias. appendebat. et accinctus erat ense no
uo. nitebat ē perdere dauid. Presidioq; ei fuit abisai
filius sarue. et percussit philistheum interfecit. Tunc
iurauerunt uiri dauid dicentes. Non egredieris nobis
in bellum. ne extinguas lucernam israh. Sedit g:
fuit bellum in gob contra philistheos. Tunc percus
sit sobochai de asatha. sephi de stirpe arapha. Ter
cium quoq; fuit bellum in gob contra philistheos.
in quo percussit adeodatus filius saltus. palmitem
bethlemites. goliath ethneum. cuius hastile hastē
erat quasi licia texentium. Quartū belli
fuit in geth. in quo uir excelsus qui senos in ma
nibus pedibusq; habebat digitos. idest uiginti et
quatuor. et erat de stirpe arapha. et placebat
manu israh. Percussit autem eum ionathan filius
samaa fratris dauid. Hi quatuor nati sunt de arapha
in geth. et ceciderunt in manu dauid et seruoꝝ ei.
Locutus ē autem dauid dño uerba cantici huius. xxii c
in die qua liberauit eum dñs de manu omniū in
imicoꝝ suoꝝ. et de manu saul. et ait. Dñs petra
mea et robur meum. et saluator mihi. Deus fortitu
dinis mee. sperabo in eum. Scutum meum. et cornu
salutis mee. elevator mihi et refugium meum. Sal
uator meus. de iniquitate liberabis me. Laudabilē
inuocabo dñm. et ab inimicis meis saluus ero.
Quia circumdederunt me contritiones maris. et tor
rentes belial terruerunt me. funes inferni circum
dederunt me. preoccupauerunt me laquei mortis. Et in
tribulatione mea inuocabo dñm. et ad deum meum
clamabo. Et exaudiet de templo suo uocē meā.
et clamor meus ueniet in aures eius. Commota ē
et contremuit terra. et fundamenta montium cō
cussa sunt. et cōquassata. quoniam iratus est mihi. Ascen
dit fumus de naribus eius. et ignis de ore
eius uorabit. Carbones incensi sunt ab eo. Et
inclinauit celos et descendit. et caligo sub
pedibus eius. Et ascendit sup cherubin et uo

g

laut. et lapsus est sup pennas uenti. Posuit tene
bras in circuitu suo latibulum cribans aquas de
nubibus celorum. Prefulgore in conspectu eius accensi
s̄ carbones ignis. Tonabit de celo dn̄s. et excelsus
dabit uocem suam. Misit sagittas et dissipauit
eos. fulgura et cōsumpsit eos. Et apparuerunt
effusiones maris. et reuelata sunt fundamēta or
bis. Ab increpatione dn̄i. ab inspiratione spc̄ fu
roris eius. Misit de celo et assumpsit me. et traxit
de aquis multis. Liberauit me ab inimico meo po
tentissimo. ab his qui odēant me. q̄m robustiores
me erant. Preuenit me in die afflictionis mee. et
h fēs ē dn̄s firmamētum meū. Et eduxit me in lati
tudinē. liberauit me quia placuit ei. Retribuet m̄
dn̄s scd̄m iusticiam meam. et scd̄m munditiam
manuum mearum reddet m̄. Quia custodiui uias do
mini. et n̄ egi impie a deo meo. Omnia enī iudicia
eius in conspectu meo. et p̄cepta eius n̄ amoui a
me. Et ero p̄fectus cum eo. et custodiam me ab in
iquitate mea. Et restituet m̄ dn̄s scd̄m iusticiā
meā. et scd̄m puritatē manuum mearum. in con
a p spectu oculorum eius. Cum scō scs̄ eris. et cum robu
sto p̄fectus. Et cum electo electus eris. et cum per
uerso p̄uerteris. Et ppl̄m pauperem saluum facies.
oculisq; tuis excelsos humiliabis. Quia tu lucer
na mea dn̄e. et dn̄e illuminabis tenebras meas.
Inte enim curram accinctus. et in deo meo transi
liam murum. Ds̄ immaculata uia eius. eloqui
um dn̄i igne examinatum. scutū ē omniū speran
tium in se. Quis ē ds̄ p̄ter dn̄m. et quis ē fortis
p̄t dn̄m nr̄m. Ds̄ qui accingit me fortitudine.
et complanauit p̄fectam uiam meā. Coequans
pedes meos ceruis. et sup excelsa mea statuens me.
Docens manus meas ad p̄lium. et componens q̄si
b arcum eneum brachia mea. Dedisti m̄ clipeum sa
lutis tue. et mansuetudo multiplicauit me. Di
latabis gressus meos subter me. et n̄ defitient tali
mei. Persequar inimicos meos. et cōtram. et n̄ reuertar
donec consumam eos. Consumā eos et cōfringam
ut n̄ cōsingant. cadent sub pedibus meis. Accinxi
sti me fortitudinem ad p̄lium. incuruasti resistē
tes michi sub me. Inimicos meos dedisti m̄ dorsū.
et odientes me et disp̄dam eos. Clamabunt et
n̄ erit qui saluet. ad dn̄m. nec exaudiet eos. De
lebo eos ut puluerem terre. quasi lutū platearum
cōminuā eos. atq; conpingam. Saluabis me a
contradictionibus ppl̄i mei. constitues in caput gē
c tium. Populus quē ignoro seruiet m̄. filii alie
ni [illegible] resistent michi. auditu auris obedient
m̄. filii alieni defluxerunt et contrahentur in an
gustiis suis. Viuit dn̄s et benedictus ds̄ m̄s.

et exaltabitur ds̄ fortis salutis mee. Ds̄ qui das um
dictas michi. et deicis ppl̄os sub me. Qui educis
me ab inimicis meis. et a resistentibus m̄ eleuas
me. a uiro iniquo liberabis me. Ppterea confitebor
t̄ dn̄e in gentibus. et nomini tuo cantabo. Mag
nificanti salutes regis sui. et facienti mīam xp̄o
d suo dauid. et semini eius in sempiternum. Hec aūt
sunt uerba dauid. nouissima. Dixit autē filius isai
dauid. Dixit uir cui constitutum ē de xp̄o dei ia
cob. egregius psaltes israh̄. Spc̄ dn̄i locutus ē p
me. et sermo eius p linguam meam. Dixit ds̄ israh̄
michi locutus est. fortis israh̄. dominator hom
num iustus. Dn̄ator in timore dei. Sicut lux
aurore oriente sole. mane absq; nubibus rutilat
et sicut pluuius germinet herba de terra. Nec
tanta ē domus mea ap̄ dm̄. ut pactum eternum in
iret mecum. firmū in omnibus atq; munitum.
Cuncta enim salus mea et omnis uoluntas. n̄
ē quicq̄m ex ea qd̄ germinet. Preuaricatores aūt
quasi spine euellentur uniuersi. que n̄ tollunt
manibus. Et si quis eas tangere uoluerit. arma
bitur ferro. et ligno lanceato. Igneq; succense
comburentur usq; ad nichilum. XV. XVIII
e Hec nomina fortium dauid. Dauid sedens in ka
thedra sapientissimus princeps inter tres. ipse
quasi tenerrimus ligni uermiculus qui octin
gentos interfecit impetu uno. Post hunc eleazar
filius patrui eius ahoi. inter tres fortes qui erant
cum dauid quando exprobrauerunt philistum. et con
gregati sunt illuc in p̄lium. Cumq; ascendis
sent uiri israh̄. ipse stetit et percussit philisteos.
donec deficeret manus eius. et obrigesceret cum gla
dio. fecitq; ds̄ salutem magnam in die illa.
Et ppl̄s qui effugerat reuersus ē ad eorum spolia
f detrahenda. Et post hunc seminā filius age
de arari. Et congregati sunt philistum in stati
one. Erat quippe ibi ager plenus lente. Cumq;
fugisset ppl̄s a facie philistum. stetit ille in me
dio agri. et tuitus est eum percussitq; philisteos.
et fecit dn̄s salutem magnam. Nec non ante
descenderant tres qui erant principes inter
triginta. et ueniunt tempore messis ad dauid
in speluncam odollam. Castra philistum autē erant
posita in ualle gigantum. et dauid erat in
p̄sidio. Porro statio philistinorum tunc erat in
g bethlehem. Desideauit g̃ dauid. et ait. Si quis
m̄ daret potum aque de cisterna q̄ ē in bethle
em iuxta portam. Irruperunt ergo fortes tres
castra philistinorum. et hauserunt aquā de cisterna
bethleem q̄ erat iuxta portā. et adtulerunt ad
dauid. At ille noluit bibere. s̄ libauit illā dn̄o

dicens, Ignouis in sit ds · ne faciam hoc · illum
sanguinem hominum istoz qui pfecti sunt
et animas pculum bibam · Voluit g̃ bibẽ ·
hoc fecerunt mei robustissimi · Abisai quoq; fi
ioab · filius saruie · princeps erat de tribꝰ · Ipse ē
qui leuauit hastam suam contra trecentos quos
mactauit · nominatus inter · et inter tres no
bilior · Et extra eos princeps · f. usq; ad tres p̃mos
ñ puenit · Et banaias filius ioiade · uir strenuꝰ
in magnis opibꝰ de capsel · Ipse percussit duos
leones moab · et ipse descendit et percussit leonem
in media cisterna in die niuis · Ipse quoq; in
terfecit uirum egyptium · uirum digniorem specta
culo · habentem in manu hastam · Ipseq; cum descen
disset ad eū inuasit · ui extorsit hastam de manu
egyptij · et interfecit eum hasta sua · hec fecit banaias
filius ioiade · Et ipse nominatus inter tres robustos
qui erant inter triginta nobiliores · Verumtamen
usq; ad tres ñ puenerat · fecitq; eum sibi dauid au
rialanum a consilio · Asahel frat̃ ioab unꝰ triginta a p
Elchanan filius patruꝰ eius de bethleem · Semma
de arari · Elicha de arodi · Elez de pelon · hyrai fili
ales de nahalai · Abiezer de anathoth · Mobon
nai de husathi · Selmon ahohites · Maharai netho
phathites · Heled filius baana · et ipse nethofathites
Ithai filius ribai de gabaath · filioꝝ beniamin · Ba
naias pharathonites · Hiddai de torrente gaas · Al
biabon arabathites · Azmaueth de bauron · Elia
ba de saalbon · filii iasen Ionathan · Semma de ha
rodi · Ahiam filius sacar araraites · Eliphelech fili
assai filii machathi · Heliam filius achitophel gilo
nites · Hesrai de carmelo · Phaarai de arbi · Igaal
filius nathan de soba · Bonni de gaddi · Selech
de ammoni · Naharai berothites · armiger ioab
filii saruie · hyrai ethrites · Carab · et ipse ethri
tes · Urias etheus · Omnes triginta septem · xxxvij
et addidit furie dñi iratꝰ contra israh · cōmouitq;
dauid eos dicentem · Vade numera israh et iudam ·
Dixitq; rex ad ioab principem exercitus sui · Pam
bula omnes tribꝰ israh a dan usq; berlabee et nu
merate populum ut sciam numerum eius · Dixitq; Io
ab regi · Adaugeat dñs ds tuus ad populum quanti
nunc ē · centuplo cumpleatur · in conspectu dñi mei
regis · Si quid tibi dñs meus rex multiplicet in re humile
modi · Obtinuit autē sermo regis · ubi ioab et
principum exercitus sui · Egressusq; ē ioab et prin d B
cipes militum a facie regis · ut numerarent
populum israh · Cumq; peruasissent iordanem · uene
runt in aroer ad dextram urbis que ē in valle
gaad · et plagam transierunt in galaad · et in
terram inferiorē hodsi · et uenerunt in dan sil
uestria · Circuieruntq; inde sydonem · transierūt
inde munitam tyri · et omnem ciuitatem euei et chana
nei · Venerunt ad meridiem iude in berlabee · Et
lustrata uniuersa terra · aduenerunt post nouem mē
ses · et uiginti dies · in ierlm · Dedit g̃ ioab numeru
num descriptionis populi regi · Et inuenta ē de isrl
octingenta milia uirorū fortiū · qui educebant gla
dium · et de iuda quinquaginta milia pugnatorū ·
Pausit autē cor dauid eum · postq̃m numerauit
populum · Et dixit dauid ad dñm · Peccaui nimis
in hoc facto · Sed obsecro dñe ut transferas iniquita
tem serui tui · quia stulte egi nimis · Surrexit
itaq; dauid mane · et sermo dñi factus ē ad gad prophe
tem · et uidentem dauid dicens · Vade et loque
re ad dauid · hec dicit dñs · Trium tibi optio
do · elige unum quod uolueris ex his ut faciam tibi ·
Cumq; uenisset gad ad dauid nuntiauit ei dicens · f
Aut septem annis ueniet tibi fames in terra tua ·
aut tribus mensibus adiuuantibus tuos fugies · et illi te
persequentur · aut certe tribus diebus erit pestilentia
in terra tua · Nunc g̃ delibera et uide · quem respō
deam ei qui me misit sermonem · Dixit autē da
uid ad gad · Angustie nimis · Sed melius ē ut ca
dam in manus dñi · multe enim misericordie eius sunt ·
quā in manus hominis · Immisitq; dñs pestilentiā
in israh · de mane usq; ad tempus constitutum ·
et mortui sunt ex populo a dan usq; berlabee septua
ginta milia uirorū · Cumq; extendisset manum suā
angelus dñi sup ierlm · ut disperderet eam · misertus
est dñs super afflictione · et ait angelo percutienti
populum · Sufficiat nunc · contine manū tuam · Erat
autē angelus dñi iuxta aream areuna iebusei ·
Dixitq; dauid ad dñm · cum uidisset angelum cedē
tem populum · Ego sum qui peccaui · ego inique
egi · tibi qui oues sunt quid fecerunt · Vertat
obsecro manus tua contra me · et contra domum
patris mei · Venit autē gad ad dauid in die illa ·
et dixit ei · Ascende · constitue dño altare in
area areuna iebusei · Et ascendit dauid iuxta
sermonem gad · sicut præcepit ei dñs · Conspiciens
q; areuna annuauit regem et suos seruos ue
nire ad se · Et egressus adorauit regem · pro
strauit uultum suum · et ait · Quid causē est ut ueni
at dñs meus rex ad seruum suum · Cui dauid
ait · Vt emam ate aream · et edificem altare
dño · et cesset interfectio que cōtristat populum ·
Et ait areuna ad dauid · Accipiat et offerat
dñs meus rex · sicut placet ei · habes boues in
holocaustum · et plaustrum et uiga boum
in usum ligni · Omnia dedit areuna regi ·
Dixitq; areuna ad regem · Dñs ds tuus

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

susapiat uotum tuū. Cui respondit rex. aīt. Ne
quaqm ut uis. si etiam ꝑcio aīe. et nō offām. dō
meo holocausta grunuta. Et mit ꝙ dauid aream
et bues agenti siclis quinq̄ginta. et edificauit ibi
dauid altare dño. et obtulit holocausta et pacifi
ca. et repciatus est dominus ꝛie. et cohibita est
plaga ab istaḥ. Explicit lib samuel. ij.

i Q e senecture dauid. ꝛ abisag sunamite. ꝛ de adonia q̄
post patē regnare uolut. ꝛ de salomone unctō in regem.
ii Q e ꝑcepa dauid quib mandauit salomonē. ꝛ de morte dd.
iii Q e interfectione adonie. ꝛ expulsione abiathar.
iiii Q e morte ioab Q e morte semei.
v Q e filia phanonis. uxore salomonis.
vi A petiuit dns salomon in gabaon. ubi sapiam postulauit.
vii Q e uidēo salomonis. induab. mercēb. ꝙ infame:
viii Q e ꝑncipib. salomonis. et expensa eius diuina. de equis
ꝛ curribꝫ. ꝛ de sapia ꝛ parabolis eius.
viiii Q e hyram rege. ꝛ lignis cedrinis. et expensa opm.
x Q e constructione templi.
xi Q e dauna contestatione ad salomonē. ꝛ de altari. ꝛ rel.
xii Q e domib quas edificauit salomon. ꝛ uxori egptie. ꝛ
de hyram artifice eramo. ꝛ de man. ꝛ bubus. ꝛ leonib eneis.
xiii Q e lebetib. ꝛ reliquis utensilib templi.
xiiii Q e archa intemplum locata a salamone. ꝛ a maioꝝ nu
xv Q e gla que apparuit in nebula. ꝛ ꝑcē salomonis. ad
xvi dōm Q e benedictōe. ad ipm. ꝛ sollempnitate celebra
ti. ꝛ de pcessū numero in sacrificio oblatoꝝ.
xvii Q uoīm dns salomoni sēs apparuit. ꝛ ubi phanō gazer
urbē aptā filie sue uxori dedit. ꝛ de reliquis quas
salomon edificauit. ꝛ ꝑncipib quingentis q̄ginta q̄q.
xviii Q e filia phanonis que ascendit in domū suā. ꝛ de eclisse
xix Q e regina saba et muneribꝫ ei. et de auro salomonis.
abyram rege de tyro. ꝛ de lignis thyinis.
xx Q e auri pondere qd afferebatur salomoni. ꝛ scutis aureis
cc. ꝛ de throno salomonis. ꝛ de curribꝫ et equitib.
xxi Q e uasculis. ꝛ cēteris huius salomonis ꝙ quasi pocula ē
xxii Q e marpmē dumna. ad eum fuā.
xxiii Q e dadd. ꝛ ieroboam oduc adūsus eum.
xxiiii Q e achia ꝙphā. ad ieroboam missō.
xxiiii Q e uestib quas scidit ieroboam. ꝛ de ꝙphā. ad eum missō
ꝛ de manu eius que aruit.
xxv Q e uno dei q̄ inobediēs ori eius a leone occisus ē.
xxvi Q e sepultura eiusdē uri.
xxvii Q e ꝙphāte abie uxori ieroboam. ꝛ de morte filii eius
ꝛ morte ieroboam. ꝛ de regno nadab filii eius.
xxviii Q e uniquitatib inde. ꝛ baasa rege q̄ occidit ieroboā. ꝛ me
xxviiii Q e abia filio roboam. ꝛ morte ei. te roboam.
xxx Q e asa filio abie. cui iosaphat filius eius successit.
xxxi Q e morte nadab. et baasa rege istaḥ. ꝛ de iehu ꝙphā
xxxii Q e bela filio eius. ℣ xxxiiii missō ad eū.
xxxiii Q e zambri. ꝛ amri Q e diuisione ꝙphi induas par
tes. ꝛ de morte thebni Q e amri. ꝛ morte eius. xxxv
Q e regno achab. et iezabel. xxxvi
Q e bella et adib eius et eorū pithone mererente. xxxvii
Q e mulieꝛ sareptana au ꝙcepta dñs ut pasceꝛ heliam xxxviii
Q e filio eiusdem mulieꝛis quē heliaꝰ suscitauit. xxxix
Q e obuiatione helie ad achab. ꝛ de abdia q̄ absconditi. xl.
ꝙphas. ꝛ de ꝙphis ydolor. quadringentis ḡnquaginta. xli
Q e fuga helie a facie iezabel. xxxi
Q e unctione eius in monte oreb. ꝛ ubi ulter ungere azahel
regem sup syriam. ꝛ iehu sup isꝛl. ꝛ helyseum ꝙphām. xxxii
Q uando misit heliaꝰ pallium suum sup helyseum. xxxiii
Q e benadab rege sine xl viii Q e ꝙphā qui locutus ē xl v
ad achab. Pliensi et aduentum regis sine. xl vi
Q e bello inque de syris centum milia occiderunt. xl vii
Q e ꝙphā qui ad achab dixit pone me. xl viii
Q e eodem ꝙphā qui asphone pluries immutauit os
et oculos suos. ꝛ de parabola eius ad regem. xl viiii
Q e naboth et uinea eius. Q e inceptōe helie ꝛ achab. l
Q e cōuentu iosaphat ꝛ achab regum. ꝛ de quadringentis li
ꝙphis. et michea ꝙphā. xliii
Q e bello in quo achab pit. xliiii
Q e morte iosaphat. ꝛ de regno ioram filii eius. xlv
Q e ochozia filio achab. Explicunt capitula.

INCIPIT MALACHI IDEST LIBER REGVM TERCIVS

T REX

a p

uanus senectute habebatq̄ etiā plurimos dies. Cumq̄ operiret uestibus. nō calefiebat. Dixerunt ei serui sui. Que remur dño nro regi adolescentulam uirginem. et stet coram rege et foueat eum. dormiatq̄ in sinu suo. et calefaciat dñm nrm regem. Quesierunt ḡ adolescentulam speciosam in omnib finib isꝛl. et inuenerunt abisag sunamitem. et adduxerunt eam ad regem. Erat autem puella pulcra nimis. Dormiebatq̄ cum rege. et ministrabat ei. Rex uero nō cognouit

cum. Adonias autem filius aggith eleuabatur di
cens. Ego regnabo. fecitq; sibi currum et equites
et quinquaginta uiros qui ante eum current.
nec corripuit eū pr̄e suis aliquando dicens. Qua
re hoc fecisti. Erat autem et ipse pulcher ualde
sc̄s natus post absalon. Et sermo eius cum ioab filio
sarue et cum abiathar sacerdote. qui adiuuabant pa
tres adonie. Sadoch uero sacerdos. et banaias filius
ioiade. et nathan pphā. et celethi et phelethi. et u
bur exercitus dauid. nō erat cum adonia. Immolans
g adonias arietes. et uitulos. et uniuersis pinguib;
iuxta lapidem zoeleth qui erat iuxta fontem rogel.
uocauit unūsos frēs suos filios regis. et omnes ui
ros iudę filios suos. Nathan autem pphām. et bana
iam. et robustos quosq; et salomonem frēm suum.
nō uocauit. Dixit itaq; nathan ad bethsabee. matrē
salomonis. Num audisti quod regnauit adonias fi
lius aggith. Et dns nr̄ dauid hoc ignorat. Nunc
g ueni. accipe consilium ame. et salua animā tuā.
filiiq; tui salomonis. Vade et ingredere ad regem da
uid. et dic ei. Nonne tu dne mi rex iurasti michi
ancille tue dicens. quod salomon filius tuus regi
nabit post me. et ipse sedebit in solio meo. Quare
g regnat adonias. Et adhuc te ibi loquente. ego
ueniam post te. et complebo sermones tuos. In
gressa itaq; bethsabee ad regem in cubiculo. Rex
autem senuerat nimis. et abisag sunamites mi
nistrabat ei. Inclinauit se bethsabee. et adorauit
regem. Ad quam rex. Quid t inquit uis. Que
respondens ait. Dne mi tu iurasti p dñm dm tu
um ancille tue. salomon filius ms regnabit post
me. et ipse sedebit in solio meo. et nunc adonias
regnat te dne mi rex ignorante. Occidit boues
et pinguia quoq; et arietes plurimos. et uocauit
omnes filios regis. Abiathar quoq; sacerdotem. et
ioab principem militie. Salomonē autem seruum
tuum non uocauit. Verumtamen dne mi rex inte
oculis respiciunt omnes israhel. ut indices eis qui se
dere debeat in solio tuo dne mi rex post te. Et cū
cum dormient dns ms rex cum patribus suis. erimus
ego et filius ms salomō peccatores. Adhuc illa
loquente cum rege. ecce nathan pphēs uenit. Et
nuntiauerunt regi dicentes. Adest nathan pphā.
Cumq; introisset et stetisset ante conspectum regis.
et adorasset pronus in terram. dixit nathan. Dne mi
rex. tu dixisti adonias regnet post me. et ipse se
dear super thronum meum. Quia descendit hodie. et
immolauit boues et pinguia. et arietes plurimos.
et uocauit omnes filios regis. et principes exercitus.
abiathar quoq; sacerdotem. Illisq; uescentib; et
bibentib; coram eo. et dicentib; uiuat rex adonias.
me seruum tuum. et sadoch sacerdotem. et banaiā
filium ioiade. et salomonem famulum tuum. nō
uocauit. Numquid a dño meo rege exiuit hoc
uerbum. et nō indicasti seruo tuo. qui sederet
super thronum dñi mei regis post eum. Et
respondit rex dauid. dicens. Vocate ad me bethsa
bee. Que cum fuisset ingressa coram rege. et ste
tisset ante eum. iurauit rex et ait. Viuit dns q
eruit animam meam de omni angustia. quia
sicut iurauī tibi p dñm dm isrl. dicens. Salomō
filius tuus regnabit post me. et ipse sedebit super
solium meum pro me. sic faciam hodie. Subinc
sq; bethsabee in terram uultu. adorauit regem
dicens. Viuat dns ms rex dauid in eternum. Dixit
quoq; rex dauid. Vocate mi sadoch sacerdotem et
nathan pphām. et banaiam filium ioiade. Qui
cum ingressi fuissent coram rege. dixit ad eos
rex. Tollite uobiscum seruos dñi ui. et ponite
salomonem filium meum super mulam meam.
et ducite in gyon eum. et ungat eū ibi sadoch
sacerdos et nathan pphā in regem super israhel. et
iudam. et canetis buccina atq; dicetis. Viuat
rex salomon. Et ascendetis post eum et uenietis.
et sedebit super solium meum. et ipse regnabit pro
me. illum enim precepi ut sit dux super israhel et
iudam. Et respondit banaias filius ioiade regi.
dicens. Amē. Sic loquatur dns ds dñi mei regis.
Quomodo fuit dns cum dño meo rege. sic sit cum
salomone. et sublimius faciat solium eius. a solio
dñi mei regis dauid. Descendit g sadoch sacer
dos. et nathan pphā. et banaias filius ioiade. et ce
rethi et phelethi. et imposuerunt salomonem super
mulam regis dauid. et adduxerunt eum in gion.
Sumpsitq; sadoch sacerdos cornu olei de tabernacu
lo. et unxit salomonem. Et cecinerunt buccina.
et dixit omnis pplūs. Viuat rex salomon. Et as
cendit uniuersa multitudo post eum. pplūs canentiū
tibus. et letantium gaudio magno. et insonuit
terra a clamore eorum. Audiuit autē adonias. et oēs
qui inuitati fuerant ab eo. iamq; conuiuium pcussū
finitum erat. Ioab. et audita uoce tube. ait.
Quid sibi uult clamor ciuitatis tumultuamur.
Adhuc illo loquente. ionathan filius abiathar sacer
dotis uenit. Cui dixit adonias. Ingredere quia
uir fortis es. et bona nuntians. Respondit io
nathan adonie. Neqquā. Dns enim rex dauid re
gem constituit salomonem. misitq; cū eo sadoch
sacerdotem et nathan pphām. et banaiam filiū
ioiade. et cerethi. et phelethi. et imposuerunt
eum super mulam regis. unxerunt eum sadoch
sacerdos et nathan pphā regem in gion. Et

ascenderunt inde lætantes et insonuit cuncta hæc
est vox quam audistis. Et sedet salomon super
solium regni. Et ingressi sunt servi regis benedixerunt
domino nostro regi dauid dicentes. Amplificet deus nomen
salomonis super nomen tuum et magnificet thronum
eius super thronum tuum. Et adorauit rex
in lectulo suo. insuper et hæc locutus est. Benedictus
dominus deus israhel qui dedit hodie sedentem in solio
meo videntibus oculis meis. Impleti sunt igitur omnes
et surrexerunt qui muneri erant adonia et
unus unusquisque in viam suam. Adonias autem
timens salomonem surrexit et abiit in tabernacu
lum domini tenuitque cornu altaris. Et nuntiauerunt
salomoni dicentes. Ecce adonias timens regem
salomonem tenet cornu altaris dicens. Iuret mihi
hodie rex salomon quod non interficiat seruum suum
gladio. Dixitque salomon. Si fuerit uir bonus non
cadet ne unus quidem capillus eius in terram.
Si inuentum fuerit malum in eo morietur. Misit igitur rex salomon et eduxit eum ab ara
ri. Et ingressus adorauit regem salomonem.
Dixit ei salomon vade in domum tuam. ¶
Appropinquauerunt autem dies dauid ut moreretur.
Præcepitque salomoni filio suo dicens. Ego ingre
dior uiam uniuersæ terræ. Confortare et esto uir et
obserua custodias domini dei tui. ut ambules in uiis
eius. et custodias cerimonias eius. et præcepta
eius. et iudicia et testimonia sicut scriptum est
in lege moysi. ut intelligas uniuersa quæ fa
cis. et quocumque te uerteris. ut confirmet do
minus sermones suos quos locutus est de me dicens
Si custodierint filii tui uias meas. et ambula
uerint coram me in veritate in omni corde suo et
in omni anima sua. non auferetur tibi uir de solio
israhel. Tu quoque nosti quæ fecerit mihi ioab filius sar
uiæ. et quæ fecerit duobus principibus exercituum israhel
abner filio ner. et amasæ filio iether. quos occi
dit et effudit sanguinem belli in pace. et po
suit cruorem prælii in baltheo suo qui erat cir
ca lumbos eius. et in calciamento suo quod erat
in pedibus eius. facies igitur iuxta sapientiam tuam.
et non deduces canitiem eius pacifice ad in
feros. Et filios berzellai galaaditidis reddes
gratiam. eruntque comedentes in mensa tua. Occur
rerunt enim mihi quando fugiebam a facie ab
salon fratris tui. habes quoque apud te semei fili
um gera filium iemini de bahurim. qui male
dixit mihi maledictione pessima qua die ibam ca
stra. Et quia descendit michi in occursum cum
transirem iordanem et iuraui ei per dominum dicens
non te interficiam gladio. tu noli eum pati in no

xium. Vir autem sapiens es et scies quæ facias
ei. Deduces canos eius cum sanguine ad infer
num. Quiescit igitur dauid cum patribus suis et se
pultus est in ciuitate dauid. Dies autem quibus
regnauit super israhel quadraginta annis fuerunt. In
hebron regnauit septem annis et in hierusalem triginta
tribus. Et
thronum dauid patris sui. et firmatum est regnum
eius nimis. Et ingressus adonias filius aggith
ad bethsabee matrem salomonis. Quæ dixit ei.
Pacatusne est ingressus tuus. Qui respondit. Pa
catus. Addiditque sermonem et ait. Cupio loqui
quæ. Et ille. Tu inquit nosti quia meum erat
regnum. et me proposuerat omnis israhel in regem sibi
si translatum est regnum. et factum est a fratre meo. a domino
enim constitutum est ei. Nunc igitur petitionem unam
deprecor a te. ne confundas faciem meam. Quæ di
xit ei mater. Loquere. Et ille ait. Precor ut dicas
salomoni regi. neque enim negare quicquam potest
ut det mihi abisag sunamitem uxorem. Et ait
bethsabee. bene ego loquar regi pro te. Venit igitur
bethsabee ad regem salomonem. ut loqueretur
ei pro nabon. Et surrexit rex in occursum eius
adorauitque eam. Et sedit super thronum suum.
Positus quoque est thronus matri regis. Quæ sedit a
dextris eius. Dixitque ei. Petitionem unam parua
lam ego deprecor a te. non confundas faciem me
am. Dixitque ei rex. Pete mater mi. Nec enim
fas est ut auertam faciem tuam. Quæ ait. Detur abisag
sunamites adonie fratri tuo uxor. Respondit rex
salomon. et dixit mihi frater. Quare postulas
abisag sunamitem adonie. Postula ei et regnum. Ipse enim est frater meus maior me. et habet
abiathar sacerdotem. et ioab filium sarue. Ju
rauit itaque rex salomon per dominum dicens. Hæc fa
ciat mihi deus et hæc adiciat. quia contra animam
suam locutus est adonias hoc uerbum. Et nunc
uiuit dominus qui firmauit me. et collocauit super
solium dauid patris mei. et qui fecit mihi domum
sicut locutus est. quia hodie occidetur adonias. Im
sit rex salomon per manum banaie filii ioiade
qui interfecit eum et mortuus est. Abiathar au
sacerdoti dixit rex. Vade in anathot ad agrum
tuum. Es quidem vir mortis. sed hodie te non
interficiam quia portasti arcam domini dei coram dauid
patre meo. et sustinuisti labores in omnibus
in quibus laborauit pater meus. Et iecit salomon
abiathar. ut non esset sacerdos domini. ut impleret
sermonem domini quem locutus est super domum heli in
silo. IIII.
Venit autem nuntius ad salomon. quia ioab recu

nasset post adoniam. et post salomonem non decli
nasset. fugit ergo ioab in tabernaculum domini. et appre
hendit cornu altaris. Nuntiatumque est regi salomo
ni quod fugisset ioab in tabernaculum domini. et esset iuxta
altare. Misitque salomon banaiam filium ioia
de dicens. Vade interfice eum. Venit banaias ad ta
bernaculum domini. et dixit ei. Hec dicit rex. Egredere.
d Qui ait. Non egrediar. sed hic moriar. Renunti
auit banaias regi salomoni dicens. Hec locutus
est ioab. et hec respondit mihi. Dixitque ei rex. Fac sicut
locutus est. et interfice eum. et sepeli. Et amo
uebis sanguinem innocentem. qui effusus est
a ioab a me. et a domo patris mei. Et reddat dominus
sanguinem eius super caput eius. quia interfecit
duos uiros iustos meliores que se. et occidit eos
gladio patre meo dauid ignorante. abner fili
um ner. principem militie israel. et amasam fi
c lium iecher. principem exercitus iuda. Et reuer
tetur sanguis illorum in caput ioab. et in caput
seminis eius. in sempiternum. Dauid autem et se
mini eius et domui et throno illius sit pax usque
in eternum a domino. Ascendit itaque banaias filius
ioiade. et aggressus eum interfecit. sepultusque est
in domo sua in deserto. Et constituit rex banai
am filium ioiade pro eo super exercitum. Et sadoch
sacerdotem posuit pro abiathar. v
f Misit quoque rex et uocauit semei. Dixitque ei. Edifi
ca tibi domum in ierusalem. et habita ibi. et non egredi
ens inde huc atque illuc. Quacumque autem die
egressus fuerit et transierit torrentem cedron.
scito te esse interficiendum. Sanguis tuus erit
super caput tuum. Dixitque semei regi. Bonus
sermo. Sicut locutus est dominus meus rex. sic faciet
seruus tuus. Habitauit itaque semei in ierusalem
diebus multis. Factum est autem post annos tres
ut fugerent serui semei. ad achis filium macha
regem geth. Et surrexit semei et strauit asi
num suum. uiuitque in geth. ad achis. ad requirendos
seruos suos. Et adduxit eos de geth. Nunti
atum est autem salomoni. quod isset semei in geth
de ierusalem. et redisset. Et mittens uocauit eum.
dixitque illi. Nonne testificatus sum tibi per dominum.
et predixi tibi quacumque die egressus fuerit huc et
illuc scito te moriturum. Et respondisti mihi.
Bonus sermo. Audiui. Quare ergo non custodi
sti iusiurandum domini. et preceptum quod preceperam
h tibi. Dixitque rex ad semei. Tu nosti omne malum
cuius tibi conscium cor tuum. quod fecisti dauid patri
meo. Reddidit dominus malitiam tuam in caput
tuum. Et rex salomon benedictus. et thronus
dauid erit stabilis coram domino usque in sempiternum.

Iussit itaque rex banaie filio ioiade. Qui aggressus
percussit eum. et mortuus est. vi iii a p
Confirmatum est ergo regnum in manu salomonis.
et affinitate coniunctus est pharaoni regi egipti.
Accepit namque filiam eius. et adduxit in ciuitatem
dauid. donec compleret edificans domum suam. et do
mum domini. et murum ierusalem percutiuum. At tamen
populus immolabat in excelsis. Non enim edificatum
erat templum nomini domini. usque in diem illum. Di
lexit autem salomon dominum ambulans in preceptis da
uid patris sui. excepto quod in excelsis immolabat
et accendebat thimiama. vii
Abiit itaque in gabaon. ut immolaret ibi. Illud quippe
erat excelsum maximum. Mille hostias in b
holocaustum. obtulit salomon super altare illud.
in gabaon. Apparuit autem dominus salomoni per som
nium dicens nocte. Postula quod uis ut dem tibi.
Et ait salomon. Tu fecisti cum seruo tuo dauid pa
tre meo misericordiam magnam. Sicut ambulauit in
conspectu tuo in ueritate et iusticia. et recto cor
de tecum. custodisti ei misericordiam tuam grandem.
et dedisti ei filium sedentem super thronum eius.
sicut est hodie. Et nunc domine deus tu regnare fe c
cisti seruum tuum pro patre meo dauid. Ego autem
sum puer paruulus. et ignorans egressum. et
introitum meum. Et seruus tuus in medio populi
tui est quem elegisti populi infiniti. qui numerari
et supputari non potest pre multitudine. Dabis ergo
seruo tuo cor docile. ut iudicare possit populum tuum.
et discernere inter malum et bonum. Quis enim potest
iudicare populum istum. populum tuum hec multum.
Placuit ergo sermo coram domino. quod salomon huius
cemodi rem postulasset. Et dixit deus salomoni.
Quia postulasti uerbum hoc. et non petisti tibi dies s d
multos. nec diuitias. aut animam inimicorum
tuorum sed postulasti tibi sapientiam ad discernen
dum iudicium. ecce feci tibi secundum sermones tuos.
et dedi tibi cor sapiens et intelligens. in tantum
ut nullus ante te similis tui fuerit. nec post te
surrecturus sit. Sed et hec que non postulasti tibi di
uitias scilicet et gloriam. ut nemo fuerit similis
tui in regibus cunctis retro diebus. Si autem am
bulaueris in uiis meis. et custodiens precepta mea.
sicut ambulauit pater tuus. longos faciam
dies tuos. Igitur euigilauit salomon. et in e
tellexit quod esset somnium. Cumque uenisset ieru
salem. stetit coram archa federis domini. et obtulit
holocausta. et fecit uictimas pacificas. et gran
de conuiuium uniuersis familiis suis. viii
Tunc uenerunt due mulieres meretrices ad regem
steteruntque coram eo. Quarum una ait. Obsecro

mi dñe. ego et mulier hec habitabamus in domo
una. et pepi apud eam in cubiculo. Tertia uō
die postq̃m ego pepi. peperit et hec. Et eramus
simul nullusq; alius nobcum. exceptis nob duo
bus. Mortuus ē autem filius mulieris huius nocte
dormiens quippe oppressit eum. Et consurgens in
tempestate noctis furtim. tulit filium meum de
latere meo ancille tue dormientis. et collocā
uit in sinu suo. filium autē suum qui erat
mortuus. posuit in sinu meo. Cumq; surrexis
sem mane ut darem lac filio meo. apparuit mor
tuus. Quem diligentius intuens etiam luce de
prehendi non ee meum quem genueram. Respon
dit q; altera mulier. Non est ita. s filius tuus mor
tuus ē. mis autem uuit. E contrario illa di
cebat. Mentiris. filius quippe mis uuit. et
filius tuus mortuus ē. Atq; in hunc modum
contendebant coram rege. Tunc rex ait. hec
dicit filius mis uuit. et filius tuus mortuus ē.
7 ista respondit non. s filius tuus mortuus ē.
et mis uuit. Dixit g̃ rex. Afferte mi gladium.
Cumq; attulissent gladium coram rege. diuidi
te inquit infantem uuū in duas partes. et da
te dimidiā partem uni. et dimidiam partē
alteri. Dixit autem mulier cuius filius erat u
uus. ad regem. Commota sunt quippe uiscera
eius. sup filio suo. Obsecro dñe. date illi infantē
uuum. et nolite interficere eum. E contra il
la dicebat. Nec mihi nec tibi. s dividatur. Re spo
dens rex ait. Date huic infantem uuum. et
nō occidatur. hec est enim mater eius. Audiuit
itaq; omnis israh iudicium qđ iudicasset rex.
7 timuerunt regem uidentes sapiam dei ee in
eo. ad faciendum iudicium.

VIIII

Rex autē rex salomon regnans sup omnē israh.
et hu principes quos habebat. Azarias filius
sadoch sacerdos. helioreph. et ahia. filii sisa scribe.
Josaphat filius ahilud a commentariis. Banaias
filius ioiade sup exercitum. Sadoch autē et
abiathar sacerdotes. Azarias filius nathan su
p̃ eos qui assistebant regi. Zabud filius nathan
sacerdos amicus regis. Et ahisar p̃positus dom⁹.
Et adoniam filius abda sup tributa. Habebat
autē salomon duodecim p̃fectos sup omnem
israh. qui p̃bebant annonam regi. et domui
eius. P singulos enim ñses in anno. singuli
necessaria ministrabant. Et hec nomina eor.
Benhur in monte ephraym. Bendecar in ma
ces. et in salebbim. 7 in bethsemes. et belobe
thanı. Benesech in azaron. Ipsius erat socco
et omnis tra epher. Benedad in nafdor. cuius
omnis regio dor. et taphet filiam salomonis uxo
rem habebat. Baana filius ahilud. regebat thanac.
7 maggedo. et universam bethsam. que ē iuxta sar
thana sub iezrahel. ab bethsam usq; abelmeula
e regione zecmaam. Bengaber in ramoth gala
ad. habebat auothar filii manasse in galaad. ipse
p̃erat in omni regione argob. que est in basan
sexaginta civitatibus magnis atq; muratis. que
habebant seras eneas. Ahinadap filius addo. p̃
erat in manaam. Achimaas in neptalim. Is et
ipse habebat basmath filiam salomonis in con
iugio. Baana filius husi. in aser et in baloth. Jo
saphat filius pharue. in yssachar. Semei filius
hela in beniamin. Gaber filius uri in tra gala
ad. et in tra seon regis amorrei. et og regis ba
san. sup omnia q̃ erant in illa tra. Juda et
israh innumerabiles sicut harena maris in
multitudine comedentes et bibentes. atq; le
tantes. Salomon autē erat in ditione sua ha
bens omnia regna. sicut a flumine tre phili
stiim. usq; ad terminum egypti. offerentium s
munera. et seruientium ei cunctis diebus uite ei.
Erant autē cibus salomonis p̃ dies singulos. tri
ginta chori simile. et sexaginta chori farine.
decē boues pingues. et viginti oues pastitales.
7 centum arietes. exceptis venatione cervo
rum. et capreaꝝ. atq; bubalorum. et avium altilium. Ip
se enim optinebat omnē regionē q̃ erat trans
flumen a thapsa usq; gazam. et cunctos reges
illaꝝ regionum. et habebat pacem ex omni
parte in circuitu. habitabantq; uidit et israh abs
q; timore ullo. unusquisq; sibi ubertate sua. et sub
ficu sua. a dan usq; bersabee cunctis diebus salo
monis. Et habebat salomon quadraginta
milia p̃sepia equoꝝ curruum. et duodecim mi
lia equitum. nutriebantq; eos stipendiis reges
p̃fecti. Et necessaria regis mense salomonis. cū
ingenti cura p̃bebant in tempore suo. Ordeum
quoq; et paleas equoꝝ et iumentoꝝ deferebant
in locum ubi erat rex iuxta constitutum s.
Dñs ds quoq; sapiam salomoni. et prudentiam
multam nimis. et latitudinem cordis. quasi
harenam que est in littore maris. Et precellebat
sapia salomonis sapiam omnium orientaliū.
et egyptiorum. et erat sapientior cunctis hominib.
Sapientior etiam ezrahelite. et theman. et
chalchal. et dorda filius maol. et erat nominat⁹
in universis gentib. circumquaq;. Locutus ē quoq;
salomon tria milia parabolas. et fuerunt carmi
na eius quinq; milia. Et disputauit sup
lignis a cedro que est in libano usq; ad hysopū

que egrediuntur de pnete. Et dixerunt de uolu
cribus de unctis. et reptilibus et pisib. Et ue
nebant de cunctis gentib. ad audiendam sa
piam salomonis. et ab unusis regib. rte qui
audiebant. sapiam eius.

V.

Misit quoq; hyram rex tyri suos seruos ad salomonē.
audiuit enim qđ ipm unxissent regem p pnte
suo. quia amicus fuerat hyram omni tempe
dauid. Misit aut̄ et salomon ad hyram dicēs.
Tu scis uoluntatem dauid pris mei. et quia n̄
potuit edificare domū nomini dni dei sui. ppt̄
bella imminentia p circuitum. donec daret do
minus eos subiectos uestigiis pedum eius. Nunc
aut̄ requiem dedit dns mis mihi per circuitum. et
n̄ est satan neq; occursus malus. Quamobr̄e
ego edificare templum nomini dni mei. sicut
locutus ē dns dauid patri meo dicens. Filius tuus
quē dabo p te sup solium tuum. ipe edificabit
domum nomini meo. Precipe g̃ ut precidant mihi
cedros de libano. et serui mei sint cum seruis
tuis. Mercedem aut̄ seruor tuor dabo tibi quēcūq;
petieris. Scis enim quia n̄ est in pplo meo vir
qui noverit ligna cedere. sicut sidonii. Cum g̃
audisset hyram verba salomonis. letatus est valde
et ait. Benedictus dns qui dedit hodie dauid
filium sapientissimum. sup pplm hunc plurimum. Et misit hyram ad salomonem dicens.
Audivi quecumq; mandasti mihi. ego faciam om
nem voluntatem tuā in lignis cedrinis et abi
egnis. Servi mei deponent ea de libano ad mare.
et ego componam ea in ratis. maris usq; ad locū
quem significaveris mihi. et applicabo ea ibi. Et tu
tolles ea. ut plebibusq; necessaria mihi. ut det
domui meę. Igitur hyram dabat salomoni ligna
cedrina et ligna abiegna. juxta omnem voluntatem eius. Salomon aut̄ dabat hyram virgi
nti milia cororum tritici in cibum domui eius. et vi
ginti choros purissimi olei. Hec tribuebat sal
mon huram annuis singulos. Dedit quoq;
dns sapiam salomoni. sicut locutus est ei. Et
erat pax inter hyram et salomonē. Et pepigerunt fedus ambo. Legitq; rex salomon op
nos de omni israhel. Et erat in dicto viginta
milia virorum. et mittebat eos in libanum decē
milia p menses singulos vicissim. ita ut duo
bus mensibus essent in domib; suis. Et adoniram
erat sup huiuscemodi ministerione. Fuerunt ita
q; salomoni septuaginta milia eorum qui onera
portabant. et octoginta milia latomorum in
monte. absq; principibus qui preerant singulis ope
ribus numero trium milium. et trecentorum pre
positorum pplo. et his qui faciebant opus. Precep
rex ut tollerent lapides grandes. lapides p
ciosos in fundamentum templi. et quadrarent eos
quos dolabant cementarii salomonis. et cementum
hyram. Porro biblii preparaverunt ligna. et lapides
ad edificandam domum.

VI.

Factum est g̃ quadringentesimo octogesimo anno
egressionis filiorum israh de terra egypti. in anno quarto
mense regni. ipe mensis sclis regis salomonis sup israh.
edificare cepit domum dño. Domus aut̄ quam
edificabat rex salomon dño habebat sexaginta
cubitos in longitudine. et viginti cubitos in la
titudine. et triginta cubitos in altitudine. Et por
ticus erat ante templum viginti cubitorum longi
tudinis. juxta mensuram latitudinis templi. et ha
bebat decem cubitos latitudinis ante faciem tem
pli. fenestrasq; in templo fenestras obliquas. Et edifi
cavit sup parietem templi tabulata per gyrum in
parietib. domus parietum templi. et cenaculis
et per latera meatuum. Tabulatum quod sub
ter erat quinq; cubitos habebat latitudinis. et
medium tabulatum sex cubitorum latitudinis. et ter
tium tabulatum septem habens cubitos latitu
dinis. Trabes autem posuit in domo per circuitū.
foramina. ut non hererent muris templi. Domus
autem cum edificaretur. lapidib. de dolatis atq;
perfecte edificata est. et malleus et securis. et omne
ferramentum non sunt audita in domo cum edifi
carentur. Ostium lateris medii in parte erat
domus dextere. et per cochleam ascendebant in
medium cenaculum. et a medio in tertium.
Et edificavit domum. et consummavit eam.
texit quoq; domum laqueatis cedrinis. Et
edificavit tabulatum sup omnem domum.
quinq; altitudinis. Et oper domus lignis
et tes est dmo dni ad salomonē. XII. cedrinis
dicens. Domus hec quam edificas si ambulave
ris in preceptis meis. et judicia mea feceris et cu
stodieris omnia mandata mea. gradiens per
firmabo sermonem meum tecum quē locutus sum ad
dauid patrem tuum. et habitabo in medio filio
et non derelinquam populum meum israh. Igitur
edificavit salomon domum. et consummavit
eam. Et edificavit parietes domus in transeus.
tabulatis cedrinis. a pavimento domus usq; ad
summitatem parietum et usq; ad laquearia.
operuit lignis intrinsecus. et texit pavimentum
domus tabulis abiegnis. Edificavitq; viginti
cubitos ad posteriorem partem templi. tabu
lata cedrina a pavimento usq; ad superiora. et fe
cit intrinsecus domum oraculi in sanctum sanctorum.

Cedro quadraginta cubitorū erat ꝙm templū
p fores oracli. Et cedro omnis domus intrin
secus uestiebatur habens retinacula et iun
turas suas fabrefactas et celaturas eminen
tes. Omnia cedrinis tabulis uestiebatur nec
omnino lapis apparere poterat unparete. Ora
culum autem in medio domus in interiore par
te fecerat ut poneret ibi archam fedus dñi.
Porro oraculum habebat uiginti cubitos lon
gitudinis et uiginti cubitos latitudinis et
uiginti cubitos altitudinis. Et operuit illud
auro purissimo et altare uestiuit cedro. Domui quoq; ante oraculum
operuit auro purissimo et affixit laminas cla
uis aureis. nichilq; erat in templo qđ nō au
ro tegeretur. Et totum altare oraculi tex
auro. Et fecit in oraculo duos cherubin de lig
nis oliuarū decem cubitorū altitudinis. Quin
q; cubitorū alacherub una et quinq; cubitorū
alacherub altera. idest decem cubitos haben
tes a summitate ale usq; ad ale alterius su
mitatem. Decem quoq; cubitorū erat che
rub sedes. mensura par. Et opus unum e
rat in duobus cherubin. idest altitudinem ha
bebat unus cherub decē cubitorū et simili
cherub sedes. Posuitq; cherubin in medio tē
pli interioris. Et extendebant enim alas suas
cherubim. et tangebat ala una parietem et
ala cherub secundi tangebat parietē alterī.
Ale autē alterę in media parte templi se
mutuo contingebant. Vexit quoq; cheru
bin auro. Et omnes parietes templi per
circuitum sculpsit uarijs celaturis et ueno.
Et fecit cherubin et palmas et picturas ua
rias. quasi prominentes de pariete. et egredi
entes. Sed et pauimentum domus texit auro
intrinsecus et extrinsecus. Et in ingressu
oraculi fecit ostiola de lignis oliuarū. postes
anguli quinq; et duo ostia de lignis oliuarū
et sculpsit in eis picturas cherubin et palma
rum species. et anaglypha ualde prominentia et
texit ea auro. fecitq; in introitu templi postes
de lignis oliuarū quadrangulatos. et duo ostia
de lignis abiegnis alterius et utrumq; osti
um dupler erat et se mutuo tenens aperiebat.
Et sculpsit cherubin et palmas et celaturas
ualde eminentes. et operuit omnia lamminis
aureis. ope quadrato ad regulā. Et edifica
uit atrium interius tribus ordinibus lapidum po
litorum et uno ordine lignorum cedri. xiii
Anno quarto fundata est domus dñi. in mense
zyo. Et anno undecimo mense bul. ipse mensis
octauus. perfecta est domus in omni ope suo. et in
omnibus utensilibus. Edificauit eam annis septem
Domum aūr suam edificauit Salomon tredecim vii
annis. et adplectum usq; perduxit. Edificauit q;
domum saltus libani centum cubitorū longitudi 3
nis. et quinquaginta cubitorū latitudinis. et tri
ginta cubitorū altitudinis. et quatuor deambula
cra inter columpnas cedrinas. Ligna quippe cedri
na exadcrat in columpnis. et tabulatus cedrinus
uestiuit totam camerā. q; q̄draginta quinq;
columpnis sustentabatur. Domus autem ordo habe
bat columpnas q̄ndecim. contra se mutuo posi
tas. et ex regione se respicientes equali spatio inter
columpnas et sup columpnas quadrangulata
ligna in cameris equalia. Et porticum fecit co
lumpnarū quinq̄ginta cubitorū longitudinis.
et triginta cubitorū latitudinis. et altam por
ticum in facie maioris porticus. et columpnas.
et epistilia sup columpnas. Porticum quoq; fe
cit in qua tribunal erat. et texit lignis ce
drinis a pauimento usq; ad summitatem. Et do
munculas in qua sederet ad iudicandum. erat
in medio porticu simili ope. Domum quoq; fe
cit filie pharaonis quam uxorē duxerat Salomon
tali ope quali et hanc porticum. Omnia lapi
dibus pretiosis qui ad normam quadratam atq; limatā
tam interius q̄m exterius serrati erant
a pauimento usq; ad summitatem parietū. et in
terius usq; ad atrium maius. Fundamenta
autē de lapidibus pretiosis. lapidibus magnis. decē
siue octo cubitorū. et desup lapides pretiosi. equa
bs mensure secti erant similiter de cedro. Et a
trium maius rotundum tribus cedrinis de lapidibus
sectis. et unius cedrinis dolatis cedro. Nec nō et
in atrio domus dñi interiori. et in porticu dom?
Misit quoq; Salomon rex et tulit hyram de tyro
filium mulieris uidue de tribu neptalim patre
tyrio. artificem erarium. et plenum sapiā et
intelligentia. et doctrina. ad faciendum omne
opus exercere. Qui cum uenisset ad regem Salomonē
fecit omne opus eius. Et finxit duas colump
nas eneas decē et octo cubitorū altitudinis colump
na una. Et linea duodecim cubitorū ambiebat
columpnā utramq. Duo quoq; capitella fecit
que ponerentur sup capita columpnarū fusilia
ex ere. Quinq; cubitorū altitudinis capitellū
unum. et quinq; cubitorū altitudinis capitel
lum alterū. Et quasi in modū retis et catenarū
sibi inuicem mira ope contexta. Utrumq; ca
pitel lum columpnarū fusile erat. Septena

usium retacula in capitello uno · et septena reti
acula in capitello altero · Et p̃fecit columpnas et
duos ordines parietum retaculo singulos · ut
tegerent capitella que erant sup̃ summitatẽ ma
logranator̃ · Eodem modo fecit et capitello secũdo.
Capitella autem que erant sup̃ capita colump
nar̃ quasi opꝰ lilii fabricata · erant in porticu
quatuor cubitor̃ · Et rursum alia capitella in
summitate columpnar̃ desup̃ · iuxta mensuram eo
lumpne comma retacula · Malogranator̃ autẽ
ducenti ordines erant in circuitu capitelli secũdi · Et
statuit duas columpnas in porticu templi · Cumq;
statuisset columpnam dexteram · uocauit eam no
mine iachin firmitas · Simulq; erexit colump
nam sceam · et uocauit nomen eius booz · in robore ·
Et sup̃ capita columpnar̃ · opus in modũ lilii po
situm · Perfectumq; est opus columpnar̃ · Fecit ãq;
mare fusile decem cubitor̃ · a labio usq; ad labiũ
rotundum in circuitu · Quinq; cubitor̃ altitu
do eius · Et restacula triginta cubitor̃ cingebat
illud per circuitum · et scalptura subtẽ labium
cingebat illud · decẽ cubitis ambiens mare · Duo
ordines scalpturar̃ hystoriatar̃ erant fusiles ·
Et stabant sup̃ duodecim boues · Equor̃ tres re
spiciebant ad aquilonem · et tres ad occidentẽ ·
et tres ad meridiem · et tres ad orientem · et
mare sup̃ eos desup̃ erat · quor̃ posteriora om
nia intrinsecus latitabant · Grossitudo autem
lateris · unum unciar̃ erat · Labiumq; eius q̃
labium calicis · et folium rosarũ lilii · Duo mi
lia batos capiebat · Et fecit decem labra · et posuit
et bases decẽ · ex eis · quatuor cubitor̃ longitu
dinis bases singulas · et quatuor cubitor̃ la
titudinis · et unum cubitum altitudinis · Et
opus basium huiusmodi erat · et scalpture
inter iunctur̃as eor̃ · et inter coronulas · et plec
tas · et leones · et boues · et cherubin · Et
in iuncturis eor̃ quasi in basibus desup̃ · Et subtẽ
leones et boues · et p̃ces eor̃ quasi opus pendens
Et rotæ decem · quarum rotarum p bases sin
gulas · et axes ærei · Et quatuor pedes quasi
humeruli subter luterem fusiles · contra se in
uicem respectantes · Os quoq; luteris in intrin
secus erat in capitulo summitatẽ · Et quod foris
secus apparebat unius cubiti · erat totum rotun
dum · pariterq; habebat unum cubitum · et dimi
dium · In angulis columpnar̃ autẽ · quæ de
latæ erant · Et media intercolumpnia · qua
drata non rotunda · Quatuor quoq; rotæ quæ p
quatuor angulos basis erant · cohærebant sub
ter basim · Una rota habebat altitudinis cubi
tum ac semissem · Tales autem rotæ erant · quales
solent in curru fieri · Et axes earũ et modioli · omnia fusilia · Nam et humeruli
illi quatuor p singulos annos basis unius · ex ipsi
basi fusiles et conuncti erant · In summitate aũ
basis erat quedam rotunditas unius et dimidii
cubiti · ita fabrefacta ut luter posset desup̃ poni · In
bens celaturas suas et scalpturas earũ · ex semet
ipsi · Sculpsit quoq; in tabulis ipsis que erant
ex ere · et in angulis cherubin · et leones · et palmas ·
quasi in similitudine stantis hominis · ut non
celata sed apposita per circuitum uiderentur · In hc
modum fecit decem bases fusiles una · et una fusi
scalpturaq; consimili · Fecit quoq; decẽ luteres
æreos · Quadraginta lutres capiebat luter unus ·
erantq; quatuor cubitor̃ · Singulosq; luteres p
singulas · erat decem bases posuit · Et constituit
decem bases · quinq; ad dexteram partem templi ·
et quinq; ad sinistram · Mare autẽ posuit ad dex
teram partem templi · contra orientẽ ad meridiẽ ·
Fecit q̃ hyram lebetes et scutras · et
et amulas · et perfecit omne opus regi salomonis
in templo dñi · Columpnas duas · et funiculos ca
pitellor̃ sup̃ capita columpnar̃ duos · et retia
cula duo · ut operirent duos funiculos qui erant su
per capita columpnar̃ · et malogranata quadrin
genta in duobus retaculis · duos ordines malograna
tor̃ in retaculis singulis · ad operiendos funicu
los capitellor̃ qui erant sup̃ capita columpnar̃ ·
et bases decem et luteres decem sup̃ bases · et
mare unum · et boues duodecim subter mare · et
lebetes · et scutras · et amulas · Omnia uasa q̃
fecit hyram regi salomoni in domo dñi · de
auricalco erant · In campestri regione iordanis
fudit ea rex in argillosa terra inter soccoth · et
sarthan · et posuit salomon omnia uasa · propter
multitudinem aurum · nimiam · ita ut esset pondus
eius · Fecit quoq; salomon omnia uasa in domo dñi ·
Altare aureum · et mensam sup̃ quam ponerentur
panes propositionis aureum · et candelabra aurea
quinq; ad dexteram · et quinq; ad sinistram contra
oraculum ex auro purissimo · et quasi lilia flores · et lu
cernas desup̃ aureas · et forcipes aureos · et phialas
et fuscinulas · et fialas · et mortariola · et thuribula
de auro purissimo · Et cardines ostiorum domus
interioris sanctor̃ · et hostiorum domus templi · ex
auro erant · Et perfecit omne opus quod facie
bat salomon in domo dñi · Et intulit que sanc
tificauerat dauid pater suus · argentum · et aurum
et uasa · reposuitq; in thesauris domus dñi ·
Tunc congregati sunt omnes

maiores natu israh cum principib; tribuum. et
duces familiar filior israh ad regem salomonē
in ierusalem. ut afferrent archam federis dn̄i de
ciuitate dauid. idest de syon. Conuenitq; ad regē
salomonem uniuersus israh in mense hetha
min. in sollempni die. ipe est mensis septimus
Veniuntq; cuncti senes ex israel. Et tulerunt
sacerdotes archam. et portauerunt archam dn̄i
et tabernaculum federis. et omnia uasa scuarij
que erant in tabernaculo. et ferebant ea sacer
dotes et leuite. Rex autē salomon et omnis
multitudo israh que conuenerat ad eum. gra
diebatur cum illo ante arcam. Et immolabant
oues et boues absq; estimatione et numero.
f Et intulerunt sacerdotes archam federis dn̄i in lo
cum suum in oraculum templi in scm̄ scor
subter alas cherubin. Siquidē cherubin expan
debat alas sup locum arce et protegebant archa
et uectes eius desup. Cumq; eminerent uectes
et apparerent summitates eor foris scuarium
ante oraculum. non apparebant ultra extrin p
secus. Qui et fuerunt ibi. usq; in presentem diē.
In arca autē n̄ est aliud nisi due tabule lapi
dee quas posuerat in ea moyses in oreb quando pe
pigit fedus dn̄s cum filiis israh. cum egrede
rentur de terra egipti. XVI
f Factum ē autē cum exissent sacerdotes de scua
rio. nebula impleuit domū dn̄i. Et nō pote
rant sacerdotes stare. et ministrare propter ne
bulam. Impleuerat enim gla dn̄i. domum dn̄i.
Tunc ait salomon. Dn̄s dixit ut habitaret in
nebula. Edificans edificaui domum in habi
taculum tuum. firmissimū solium tuū in sem
t g piternum. Conuertitq; rex faciem suā. et benedi
xit omni eccle israh. Omnis enim eccla israel sta
bat. Et ait. Benedictus dn̄s ds israel. qui locut
est ore suo ad dauid patrem meum. et in ma
nibus eius perfecit dicens. A die qua eduxi pplm
meum israh de egipto. n̄ elegi ciuitatem de
uniuersis tribub; israel. ut edificaretur domus. et
eēt nom̄ meum ibi. Sed elegi dauid ut eēt sup
pplm meum israh. Voluitq; dauid pater mis
edificare domū dn̄i dei israel. Et ait dn̄s ad da
uid patrem meum. Quod cogitasti in corde tuo
edificare domum nomini meo. bene fecisti hoc
ipm mente tractans. Veruntamē tu n̄ edificabis
m domum. sed filius tuus qui egredietur de re
nib; tuis. ipe edificabit domum nomini meo
Confirmauit dn̄s sermonem suum quē locut
ē. Stetiq; pro dauid patre meo. et sedi sup thro
nū israel. sicut locutus ē dn̄s. Et edifi[illegible]am caui

domū nomini dn̄i dei israel. et constitui ibi locum arce
in qua fedus dn̄i ē quod percussit cum patrib; nr̄is.
h quando egressi sunt de terra egipti. Stetit autē salo
mon ante altare dn̄i in conspectu eccle dei israel. et
expandit manus suas in celum et ait. Dn̄e ds israel
n̄ est similis tui ds in celo desup. et sup terram deor
sum. qui custodis pactum et miam seruis tuis qui
ambulant coram te in toto corde suo. qui custodi
sti seruo tuo dauid patri meo que locutus es ei. Ore
locutus es. et manib; perfecisti. ut hec dies probat. Nc
g dn̄e ds israel conserua famulo tuo dauid patri
meo. que locutus es ei dicens. Non auferetur de te
uir coram me qui sedeat sup thronum israel. ita
tamē si custodierint filii tui uiam suam ut am
bulent coram me sicut tu ambulasti in conspec
tu meo. Et nunc ds israh firmentur uerba tua.
que locutus es seruo tuo dauid patri meo. Ergo
ne putandum ē quod uere ds habitet sup terram. Si
enim celum et celi celor te capere non possunt. quanto
magis domus hec quam edificaui. Sed respice ad
p a orationem serui tui. et ad preces eius dn̄e. Vt
mis audi ymnum et orationem quā seruus tuus
orat coram te hodie. ut sint oculi tui aperti sup
domum hanc nocte et die. sup domum de qua
dixisti erit nom̄ meum ibi. ut exaudias orationē
qua orat te seruus tuus in loco isto. et exaudias
deprecationem serui tui et pplī tui israh. quodcūq;
orauerit in loco isto. et exaudies in loco habita
culi tui in celo. et cum exaudieris propitius eris.
Si peccauerit homo in proximum suum. et habuerit
aliquod iuramentum quo teneat astrictus. et ue
nerit propter iuramentum coram altari tuo in domū
tuam. tu exaudies in celo. et facies et iudica
bis seruos tuos condempnans impiū. et reddes
uiam suam sup caput eius. iustificansq; iustū.
et retribuens ei secundum iu[illegible]stitiam suam.
b Si fugerit ppls tuus is[illegible]rah inimicos
suos quia peccaturus [illegible] ē tibi. et agēs
pniam et cōfitens no[illegible]mini tuo
uenerint et orauerint et de[illegible]precati te fue
rint in domo hac exaudi in [illegible] celo. et dimit
te peccata ppli tui israh. et reduces eos inter
ram quam dedisti patrib; eor. Si clausum fu
erit celum. et n̄ pluerit propter peccata eor. et oran
tes in loco isto penitentiam egerint nomini
tuo et a peccatis suis conuersi fuerint propter
afflictionem suam. exaudi eos in celo. et dimit
te peccata seruor tuor et ppli tui israel. et osten
de eis uiam bonam per quam ambulent. et da
pluuiam sup terram tuam. quam dedisti pplo tuo
C b in possessionem. Fames si obcerta fuerit in terra

aut pestilentia. aut corruptus aer. aut erugo. lo
custa. rubigo. et afflixerit eum inimicus eius pre
tas obsidens. omnis plaga. uniuersa infirmitas.
cuncta deuotatio et imprecatio que accident omni
homini de populo tuo israhel. si quis cognouerit plagam
cordis sui. et expanderit manus suas in domo hac.
tu exaudies in celo in loco habitationis tue. et re
propitiaberis et faties. ut des unicuique secundum omnes
uias suas. sicut uideris cor eius. quia tu nosti so
lus cor omnium filiorum hominum. ut timeant
te cunctis diebus quibus uiuunt super faciem terre quam
dedisti patribus nostris. Insuper et alienigena qui non
est de populo tuo israhel cum uenerit de terra longinqua
propter nomen tuum. audietur enim nomen tuum mag
num et manus tua fortis. et brachium tuum exten
tum ubique. cum uenerit ergo et orauerit in loco hoc tu
exaudies in celo in firmamento habitaculi tui. et
faties omnia pro quibus inuocauerit te alienigena.
ut discant uniuersi populi terrarum nomen tuum timere.
sicut populus tuus israhel. et probent quia nomen tuum
inuocatum est super domum hanc quam edificaui.
Si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra in
imicos suos per uiam quamcumque miseris eos. orabunt
te contra uiam ciuitatis quam elegisti. et contra
domum edificaui nomini tuo. et exaudies in celo
orationem eorum et preces eorum. et faties iuditium eorum.
Quod si peccauerit tibi. non est enim homo qui non
peccet et iratus eos inimicis suis tradideris. et
captiui ducti fuerint in terram inimicorum longe
uel prope. et egerint penitentiam in corde suo in loco cap
tiuitatis. et conuersi deprecati te fuerint in captiuita
te sua dicentes. peccauimus. inique egimus.
impie gessimus. et reuersi fuerint ad te in uniuer
so corde suo. et in tota anima sua. in terra inimico
suorum ad quam captiui ducti fuerint. et orauerint te
contra uiam terre sue quam dedisti patribus eorum.
et ciuitatis quam elegisti. et templum quod edificaui
nomini tuo. exaudies in celo in firmamento solii
tui. orationem eorum et preces. et faties iuditium eorum
et propitiaberis populo tuo qui peccauit tibi. et om
nibus iniquitatibus eorum quibus preuaricati sunt
in te. et dabis misericordiam coram eis qui eos captiuos
habuerint ut misereantur eis. Populus enim tuus
est et hereditas tua. quos eduxisti de terra egipti. de me
dio fornacis ferree. ut sint oculi tui aperti ad de
precationem serui tui et populi tui israhel. et exaudies
eos in uniuersis pro quibus inuocauerint te. Tu enim
separasti eos in hereditatem de uniuersis populis terre
sicut locutus es per moysen seruum tuum. quando edu
xisti patres nostros de egipto domine deus noster. XVII
Factum est autem cum complesset salomon orans

dominum omnem orationem et deprecationem hanc. surrexit
de conspectu altaris domini. utrumque enim genu in
terra fixerat. et expanderat manus in celum. Ste
tit ergo et benedixit omni ecclesie israhel uoce magna.
dicens. Benedictus dominus qui dedit requiem populo
suo israhel. iuxta omnia que locutus est. Non ceci
dit ne unus quidem sermo ex omnibus bonis que
locutus est per moysen seruum suum. Sit dominus deus
noster nobiscum. sicut fuit cum patribus nostris. non dere
linquens nos neque proiciens nos. sed inclinet cor
da nostra ad se ut ambulemus in uniuersis uiis eius.
et custodiamus mandata eius et cerimonias et
iuditia quecumque mandauit patribus nostris. et sint
sermones mei isti quibus deprecatus sum coram domino deo
nostro die ac nocte. ut faciat iuditium seruo suo
et populo suo israhel per singulos dies ut sciant omnes
populi terre quia dominus ipse est deus. et non est ultra abs
que eo. Sit quoque cor nostrum perfectum cum domino deo nostro
ut ambulemus in decretis eius. et custodiamus
mandata eius sicut et hodie. Igitur rex et om
nis populus cum eo. immolabant uictimas coram
domino. Mactauitque salomon hostias pacificas quas
immolauit domino. boum uiginti duo milia. ouium
centum uiginti milia. et dedicauerunt templum
domini rex et filii israhel. In die illa sanctificauit rex me
dium atrii quod erat ante domum domini. fecit quippe
ibi holocaustum. et sacrifitium et adipem pa
cificorum. quia altare eneum quod erat coram domino mi
nus erat. et capere non poterat holocausta et sacrifiti
um. adipemque pacificorum. Fecit ergo salomon in tem
pore illo festiuitatem celebrem. et omnis israhel
cum eo. multitudo magna ab introitu emath usque
ad riuum egipti coram domino deo nostro septem diebus
et septem diebus. idest quatuordecim diebus. Et in
die octaua dimisit populos. Qui benedicentes regi
profecti sunt in tabernacula sua. letantes et alacri
corde super omnibus bonis que fecerat deus dauid
seruo suo. et israhel populo suo. XVIII IX
Factum est autem cum perfecisset salomon edifitium
domus domini. et edifitium regis. et omne quod opta
uerat et uoluerat facere. apparuit dominus ei secundo. sicut
apparuerat ei in gabaon. Dixitque dominus ad eum. Ex
audiui orationem tuam et deprecationem tuam quam de
precatus es coram me. Sanctificaui domum hanc quam edi
ficasti ut ponerem nomen meum ibi cunctis diebus.
Tu quoque si ambulaueris coram me sicut am
bulauit pater tuus in simplicitate cordis et
inequitate et feceris omnia que precepi tibi. et
legitima mea et iuditia mea seruaueris. ponam
thronum regni tui super israhel in sempiternum. sicut
locutus sum dauid patri tuo. dicens. Non aufe

c

rent de genere tuo.ut de solio ysaiæ. Si autē aū
sione aūsi fuerit uos et filii uīi ñ sequentes me.
nec custodientes mandata mea et cerimonias qs
proposui uob.ꝯ.s.abieritis et colueritis deos alienos et
adoraueritis eos. auferam ysaiæ de superficie tre qm
dedi eis. et templum qd sanctificaui nomini meo. pi
ciam a conspectu meo.ꝯ erit. ysrl in prouerbium et
in fabulam cunctis pplis. et domus hec erit in
exemplum. Omnis qui transibit per eam stupe
bit et sibilabit. et dicet. Quare fecit dñs sic ter
re huic et domui huic. Et respondebunt. Qa
dereliquerunt dnm deū suum. qui eduxit patres
eoꝝ de tra egipti. et secuti sūt deos alienos et ado
rauerunt eos. et coluerunt. idcirco induxit dñs
sup eos omne malum hoc. Expletis autē annis
uiginti post qm edificauerat salomon duas do
mos. idest domum dñi et domum regis hyram
rege tyri pbente salomoni regi ligna cedrina et
abiegna. et aurum iuxta omne qd opus habu
erat. tunc dedit salomon hyram uiginti opi
da in terra galilee. Egressusq; ē hyram de tyro
ut uideret opida que dederat ei salomon. Et
ñ placuerunt ei. Et ait. Hæccine sunt ciuitates
quas dedisti mi frater. Et appellauit eas tra
chabul usq; in diem hanc. Obtulit quoq; hyram
ad regem salomonem. centum uiginti talenta
auri. hec est summa qm obtulit rex expensa
salomon ad edificandam domum dñi.ꝯ domū
suam. et mello. et murum ierlm. et asor.ꝯ maged
do.ꝯ gazer. Pharao rex egipti ascendit et cepit
gazer. succendit.ꝙ eam igni. et chananeum q
habitabat in ciuitate interfecit. et dedit eam
in dotem filie sue uxori salomonis. Edificauit
q; salomon gazer. et bethoron inferiorem. et baa
lath. et palmyram in tra solitudinis.ꝯ omnes ur
bes qui ad se pertinebant. et erant absq; muro mu
nitæ. et ciuitates curruum. et ciuitates equi
tum. et quodcumq; ei placuit ut edificaret in
ierlm. et in libano. et in omni tra potestatis
sue. Vniuersum pplm qui remanserat de amo
reo. et ethæo.ꝯ ferezeo. et eueo. et iebuseo. q
ñ sunt de filiis ysrl horum filios qui reman
serant intra. quos scilicet ñ potuerunt filii ysrl
exterminare. fecit salomon tributarios usq; ad
diem hanc. De filiis autē ysrl non constituit
salomon seruire quicqm. si erant uiri bellatores
et ministri eius. et principes et duces. et pfecti
curruum et equoꝝ. Erant autē principes sup
omnia opa salomonis ppositi quingenti quin
quaginta qui habebant subiectum pplm. et fabri
cis operibus impabant. XVIII

f

Filia autē pharaonis ascendit de ciuitate dauid d
in domum suam. qm edificauerat ei salomon. Te
edificauit mello. Offerebat quoq; salomon tribus
uicibus p annos holocausta singulos et pacifica su
per altare qd edificauerat dño. et adolebat
thymiama coram dño. Perfectumq; ē templum. Fe
cit quoq; rex salomon in classem longe. que ē
iuxta abilam in littore maris rubri. in tra
moabitarum. Misitq; hyram in classe illa seruos suos uiros
nauticos et gnaros maris. cum seruis salomonis.
Qui cum uenissent in ophir sumpserunt inde auri
quadringentos uiginti talenta. deduxerunt ad re
gem salomonem. XX X.

g

Audiens autē regina saba. auditam famam salomonis in nomi
ne dñi. uenit temptare eum in enigmatibus. Et
ingressa ierlm. cum multo comitatu et diuitis.
camelis portantibus aromata. et aurum infinitū
nimis. et gemmas pciosas. uenit ad regem salo
monem. et locuta ē ei omnia que habebat in cor
de suo. Et docuit eam salomon omnia ubi que
proposuerat. Non fuit sermo qui regem posset late
re. et ñ responderet ei. Videns autem regina saba
omnem sapiam salomonis. et domum q̄m edifi
cauerat. et cibos mense eius. habitacula seruoꝝ ei.
et ordinem ministrantium. uestesq; eoꝝ. et pincer
nas.ꝯ holocausta que offerebat in templo dñi. ñ ha
bebat ultra spm. Dixitq; ad regem. Verus est sermo
quem audiui in terra mea. super sermonibus tuis
et super sapientia tua. et ñ credebam narrantib;
michi donec ipse uenerim. et uiderim oculis meis. et pro
bauerim qd media pars m nuntiata ñ fuit. Maior ē
sapia tua et opus tuum. q̄m rumor quem audiui.
Beati uiri tui et beati serui tui hi qui stant coram
te semp. et audiunt sapiam tuam. Sit dñs de
tuus benedictus cui placuisti. et posuit sup thro
num ysrl. eo qd diligeret dñs ysrl in sempiternū.
et constituit te regem ut faceres iudicium et

h

p a iusticiam. Dedit q̄ regi centum uiginti talenta
auri. et aromata multa nimis. et gemmas pcio
sas. Non sunt ultra ablata aromata tam mul
ta. q̄m ea que dedit regina saba regi salomō.
Si et classis hyram que portabat aurum de ophir
attulit ex ophir ligna thyina multa nimis. et
gemmas pciosas. Fecitq; rex de lignis thyinis ful
cra domui dñi.ꝯ domui regie. et cithharas lyrasq;
cantoribus. Non sunt ablata huiusmodi li
gna thyina. neq; uisa usq; in presentem diem.
Rex autē salomon dedit regine saba omnia
quecumq; uoluit et petiuit abeo.ꝯ exceptis his que
ultro obtulerat ei munere regio. Que reuersa ē
et abiit in terram suam cum seruis suis. XXI

Erat autē pondus auri qd̄ afferebatur salomoni
p annos singulos · sexcentorum sexaginta talen
tor auri · excepto eo quod afferebant uiri qui sup
uectigalia erant · et negotiatores uniuersiq; scu
tamina uendentes · et omnes reges arabie · duces
q; terre · fecit quoq; rex salomon ducenta scuta
de auro puro · Secentos auri sydos dedit in
lamminis scuti unius · et trecentas peltas ex
auro probato · Trecente mine auri unam peltā
uestiebant · Posuitq; ea rex in domo saltus libani ·
fecit etiam rex salomon thronum de ebore gran
dem · et uestiuit eum auro fuluo nimis · Qui
habebat sex gradus · Et summitas throni rotun
da erat in parte posteriori · Sz due manus hinc
atq; inde tenentes sedile · et duo leones stabāt
iuxta manus singulas · et duodecim leunculi stā
tes sup sex gradus hinc atq; inde · Non est fcm̄
tale opus in uniuersis regnis · Sz et omnia uasa de
quibz potabat rex salomon erant aurea · et uni
uersa suppellex domus saltus libani de auro pu
rissimo · Non erat argentum nec alicuius p̄cii
putabatur in diebz salomonis · quia classis re
gis p mare cum classi hyram semel p tres annos
ibat in tharsis · deferens inde aurum et argen
tum · et dentes elephantor · et symias et pauos ·
Magnificatus ē g̃ salomon sup omnes reges ter
re · diuitiis et sapientia · Et uniuersa terra desidā
bat uultum salomonis · ut audiret sapiam ei
qm̄ dederat d̄s in corde eius · Et singuli deferebāt
ei munera · uasa argentea et aurea · uestes et
arma bellica · aromata quoq; et equos et mu
los · p annos singulos · Congregauitq; salomō
currus et equites · et fcti sunt ei mille quadri
genti currus · et duodecim milia equitum · et
disposuit eos p ciuitates munitas · et cum
rege in ierlm̄ · fecitq; ut tanta eēt habundan
tia argenti in ierlm̄ · qnta et lapidum · Et ce
dror p̄buit multitudinem · quasi siccomor q̄
nascuntur in campestribz · Et adducebantur
equi salomoni de egipto et choa · Negotiatores
enim regis emebant de choa · et statuto p̄cio p
ducebant · Egrediebatur autē quadriga ex eg
ypto secentis siclis argenti · et equus centum
quinquaginta · atq; in hunc modum · cuncti
reges etheorum et syrie equos uenundabant ·
Ex autem salomon amauit mulieres xxii xi f
alienigenas multas · filiam quoq; pharaonis ·
et moabitidas · et ammonitidas · ydumeas · et
sydonias · et etheas · de gentibz sup quibz dixit
dn̄s filiis israhel n̄ ingredimini ad eas · neq;
de illis ingredient ad uras · Certissime enim

b auertent corda ura · ut sequamini deos earū · his
itaq; copulatus est salomon ardentissimo amo
re · fuerunt ei uxores quasi regine septingente ·
et concubine trecente · Et auerterunt mulieres
cor eius · Cumq; iam eēt senex deprauatum ē
p mulieres cor eius ut sequeretur deos alienos
nec erat cor eius p̄fectum coram dn̄o d̄o suo · sicut
cor dauid patris eius · sz colebat salomon astarchen
deam sydonicorum · et chamos d̄m moabitar ·
et moloch ydolum ammonitar · fecitq; salo
c mon quod n̄ placuerat coram dn̄o · et n̄ adim
pleuit ut sequeretur d̄m sicut dauid pater ei
Tunc edificauit salomon fanum chamos ydo
lo moab in monte qui est contra ierlm̄ · et mo
loch ydolo filior ammon · Atq; in hunc modū
fecit uniuersis uxoribz alienigenis que adolebāt
thura · et immolabant dis suis · xxiii ·
Igitur iratus est dn̄s salomoni · qd̄ auersa eēt mēs
eius a dn̄o deo israh qui apparuerat ei sodō et p̄
ceperat de uerbo hoc ne sequeretur d̄os alienos · et
n̄ custodiuit que mandauit ei dn̄s · Dixit
itaq; dn̄s salomon · Quia habuisti hoc ap̄ te
et non custodisti pactum meum · et p̄cepta mea
que mandaui t̄ · dirumpens scindam regnum
tuum · et dabo illud seruo tuo · Veruntamen in
diebz tuis n̄ faciam p̄pter dauid patrem tuum ·
De manu filii tui scindam illud · Nec totum reg
num auferam · sz tribum unā dabo filio tuo · p̄p
ter dauid seruum meum · et ierlm̄ qm̄ elegi · xxiiii
Suscitauit autē dn̄s aduersarium salomoni adad
ydumeum de semine regio · qui erat in edom ·
c Cum enim eēt dauid in ydumea · et ascendisset
ioab princeps militie ad sepeliendos eos qui
fuerant intersecti · et occidisset omne masculinū
in ydumeam · sex enim mensibz ibi moratus ē ioab
et omnis israel donec interimerent omne masculinū
in ydumea · fugit adad ipse et uiri ydumei de
seruis patris eius cum eo · ut ingrederet egyptū
Erat autē adad puer paruulus · Cumq; surrex
issent de madian · uenerunt in pharan · Tule
runtq; secum uiros de pharan et introierunt
egyptum · ad pharaonem regem egipti · Qui
dedit ei domum et cibos constituit · et terram de
legauit · Et inuenit adad gratiam coram phara
one ualde · in tantum ut daret uxorē sororis
sue germanam thanes regine · Genuitq; ei soror
thanes genebath filium · et nutriuit eum thanes
in domo pharaonis · Eratq; genebath habitans
apud pharaonem · cum filiis eius · Cumq; audis
set adad in egipto dormisse dauid cū patribz suis
et mortuum eē ioab principem militie · dixit

pharaonis. Dimitte me: ut uadam in terram meã.
Dixitq; pharao. Quã enim re apud me indiges
ut queras ire ad terram tuam? At ille respondit:
Nulla. Sed obsecro ut dimittas me. Subleuauit
quoq; ei dñs adũsarium raxon filium heliada
qui fugerat adadezer regem soba dñm suum:
et congregauit contra eum uiros et fẽs est pn
ceps latronum: cum interficẽt eos dauid. Abi
erantq; damascum et habitauẽrunt ibi: et consti
tuerunt eum regem in damasco. Erat q; ad
ũsanus israh cunctis diebꝫ salomonis. Et hoc ẽ
malum aduꝫ et odium contra israh: Regnauitq;
in syria. Jeroboam quoq; filius nabath effrateus
de sarera cuius mater erat nomine sarua mu
lier uidua: surrexit manũ contra
regem. Et hec causa rebellionis aduersus eum: quia
salomon edificauit mello: et occluauit uoraginẽ
ciuitatis dauid patris sui. Erat autẽ ieroboam
uir fortis et potens. Vidensq; salomon adolescentẽ
bone indolis et industrium: constituerat eum p
fectum super tributa universe domus ioseph. XXV
actum ẽ g; intempe illo ut ieroboam egrederet de
hierusalem: et inuenirent eum achias silonites pphẽta
in uia: opertus pallio nouo. Erant autẽ duo tantũ
in agro. Apprehendensq; achias pallium suum no
uum quo opertus erat: scidit in duodecim partes.
Et ait ad ieroboam. Tolle tibi decem scissuras. hec
enim dicit dñs deus israh. Ecce ego scindam regnũ
de manu salomonis: et dabo tibi decem tribus. Tribꝰ
una tibi remanebit ei. propter seruum meum dauid
et hierusalem ciuitatẽ quam elegi ex omnibꝰ tribꝰ israh
eo qꝫ dereliquerit me et adorauerit astarthen deã
sidoniorum: et chamos deum moab: et moloch deum
filiorꝫ ammon et nõ ambulauerit uiis meis ut
faceret iustum coram me et precepta mea et iudi
cia mea sicut dauid pater eius. Nec auferam
omne regnum de manu eius: sed ducẽ ponam
eum cunctis diebꝰ uite sue propter dauid seruum
meum quẽm elegi qui custodiuit mandata mea
et precepta mea. Auferam autem regnum de ma
nu filii eius: et dabo ẽ decem tribꝰ. filio autẽ eius
dabo tribum unam: ut remaneat lucerna da
uid seruo meo cunctis diebꝰ coram me. in hierusa
lem ciuitate quã elegi ut sit nomen meum ibi. Te
autẽ assumam: et regnabis super omnia que de
siderat anima tua: eritq; super israh. Si g; audieris
omnia que precepero tibi: et ambulaueris in uiis
meis. et feceris qd rectum est coram me: et cu
stodieris mandata mea et precepta mea sicut fecit
dauid seruus meus. ero tecum et edificabo ẽ domũ
fidelem. quam edificaui domum dauid: et tra
dam ẽ israh. et affligam semen dauid super hoc. Ve
runtamen non cunctis diebꝰ. Voluit g; salomon
interficere ieroboam. Qui surrexit. et aufugit
in egyptum. ad susach regem egypti. et fuit
in egypto usq; ad mortem. Salomonis. Reliquũ
autem uerbi salomonis et omnia que fecit et sa
pientia eius: et uniuersa scripta sunt in libro uerbi
salomonis. Dies autẽ quos regnauit salomon
in hierusalem super omnem israh quadraginta annis.
Dormiuitq; salomon cũ patribꝰ suis et sepultus ẽ
in ciuitate dauid patris sui. Regnauitq; roboam
filius eius p eo. XXVI VII
Ivit autem roboam in sychem. Illuc enim congre
gatus est omnis israh: ad constituendum eum
regem. At ubi ieroboam filius nabath cum ad
huc esset in egypto profugus a fame regis salomonis
audita morte eius reuersus est de egypto. Obstruxitq;
et uocauit eum. Venit g; ieroboam et omnis multi
tudo israh et locuti sunt ad roboam dicentes.
Pater tuus durissimum iugum imposuit nobis.
Tu ergo nũc imminue paululũ de impio patris tui.
et de iugo grauissimo qd imposuit nob. et seruie
mus ẽ. Qui ait eis. Ire usq; in diem dic. et reuer
timini ad me. Cumq; abiissent populus: iniit consilium re
roboam. cum senibꝰ qui assistebant coram salomone
patre eius dum adhuc uiueret: Et ait. Quod mihi
datis consilium ut respondeam populo? Qui dixerũt
ei. Si hodie obediens populo huic et seruiens. et
petitioni eorum cesseris. locutusq; fueris ad eos uer
ba lenia. erunt tibi serui cunctis diebꝰ. Qui dereli
quit consilium senum qd dederant ei: et adhibuit
adolescentes qui nutriti fuerant cum eo et assi
stebant illi. Dixitq; ad eos. Quod mihi datis con
silium ut respondeam populo huic qui dixerunt mihi le
uius hec iugum qd imposuit pater tuus super nos
Et dixerunt ei iuuenes qui nutriti fuerant cum eo
Sic loquere populo huic qui locutus est ad te dicentes
Pater tuus aggrauauit iugum nrm. tu releua
nos. Sic loquens ad eos. Minimus digitus mꝰ
grossior ẽ dorso patris mei. Et nunc pater mꝰ po
suit super uos iugum graue. ego addam super iugũ
uestrum. Pater mꝰ cecidit uos flagellis. ego autẽ cedã
uos scorpionibꝰ. Venit g; ieroboam et omnis populus
ad roboam die tertio. sicut locutus fuerat rex di
cens. Reuertimini ad me die tertia. Responditq; rex
populo dura derelicto consilio senum qd ei dederant.
et locutus ẽ eis iuxta consilium iuuenum dicẽs.
Pater mꝰ aggrauauit iugũ uestrum. ego addam
iugo uestro. Pater mꝰ cecidit uos flagellis. ego
cedam uos scorpionibꝰ. Et non acquieuit rex
populo. quia aduersum eum fuit ut sustentaret uerbũ

suum qd locutus fuerat in manu achie silonitis. ad
ieroboam filium nabath. videns itaq; ppls quod no
luisset eos audire rex. respondit ei dicens. Que nob
pars in dauid. uel que hereditas in filio ysai. Ua
de in tabernacula tua israh. Nunc uide domum tu
am dauid. Et abiit isrl in tabernacula sua. Sup
filios autem isrl. quicumq; habitabant in ciuita
tib; iuda. regnauit roboam. Misit g rex roboam
ad huram qui erat sup tributum. et lapidauit
eum omnis isrl et mortuus est. Porro rex roboam
festinus ascendit currum. et fugit in ierlm. Reces
sitq; isrl a domo dauid. usq; in presentem diem.
Fcm est autem cum audisset isrl qd reuersus eet XXVII a p
ieroboam. miserunt et uocauerunt eum congregato
cetu. et constituerunt regem sup omnem isrl. Nec secu
tus est quisquam domum dauid preter tribum iuda so
lam. Venit autem roboam ierlm. et congregauit uni
uersam domum iuda. et tribum beniamin. centum
octoginta milia electorum uirorum et bellatorum ut pug
narent contra domum isrl. et reducerent regnum
roboam filio salomonis. XXVIII
Fcs est g sermo dni ad semei uirum dei dicens. Lo b
quere ad roboam filium salomonis regem iuda. et
ad omnem domum iuda et beniamin et reliquos
de ppls dicens. Hec dicit dns. Non ascendetis. ne
q; bellabitis contra fres uros filios isrl. Reuertatur
uir in domum suam. A me enim fcm est uerbum
hoc. Audierunt sermonem dni et reuersi sunt de itinere
sicut eis preceperat dns. XXVIIII
Edificauit autem ieroboam sychem in monte effra
ym. et habitabat ibi. Egressus inde. edificauit
phanuel. Dixitq; ieroboam in corde suo. Nunc c
reuertetur regnum ad domum dauid. si ascenderit
ppls iste. ut faciat sacrificia in domo dni in ieru
salem. et conuertetur cor ppli huius ad dnm suum
roboam. regem iuda. interficientq; me. et reuer
tentur ad eum. Et excogitato consilio. fecit du
os uitulos aureos. et dixit eis. Nolite ultra as
cendere in ierlm. Ecce dii tui israh. qui eduxerunt
te de terra egipti. Posuitq; unum in bethel. et al
terum in dan. Et fcm est uerbum hoc in peccatum.
Ibat enim ppls ad adorandum uitulum usq; in
dan. Et fecit fana in excelsis. et sacerdotes de
extremis ppli. qui non erant de filiis leui. Consti
tuitq; diem sollempnem in mense octauo quinta
decima die mensis in similitudinem sollempnitatis
que celebratur in iuda. Et ascendens altare
similiter fecit in bethel. ut immolaret uitulis
quos fabricatus erat. Constituitq; in bethel sa
cerdotes excelsorum que fecerat. Et ascendit sup
altare qd extruxerat in bethel quintodecimo die

mensis octaui quem finxerat de corde suo. et fecit sol
lempnitatem filiis israh. Et ascendit sup al
tare ut adoleret incensum. Et ecce uir uenit xiiij
de iuda in sermone dni in bethel. ieroboam stan
te sup altare. et thus iaciente. Et exclamauit
contra altare in sermone dni. et ait. Altare altare.
hec dicit dns. Ecce filius nascetur domui dauid
iosias nomine. et immolabit sup te sacerdotes
excelsorum qui nunc in te thura succendunt. et
ossa hominum incendent sup te. Ueditq; in die
illa signum dicens. Hoc erit signum qd locutus
est dns. Ecce altare scindetur. et effundetur cinis
qui in eo est. Cumq; audisset rex sermonem hominis c
dei quem clamauerat contra altare in bethel. ex
tendit manum suam de altari dicens. Apprehen
dite eum. Et exaruit manus eius quam exten
derat contra eum. nec ualuit eam retrahere ad
se. Altare quoq; scissum est. et effusus cinis de
altari iuxta signum qd predixerat uir dei in ser
mone dni. Et ait rex ad uirum dei. Deprecare
faciem dni dei tui. et ora pro me ut restituatur
manus mea michi. Oraruit uir dei faciem do
mini et reuersa est manus regis ad eum et facta
est sicut prius fuerat. Locutus est autem rex ad
uirum dei. Veni mecum domum ut prandeas.
et dabo tibi munera. Responditq; uir dei ad re
gem. Si dedens mediam partem domus tue non
ueniam tecum. nec comedam panem. neq; bi
bam aquam in loco isto. Sic enim mandatum est
mihi in sermone dni precipientis. Non comedes pa
nem. neq; aquam. nec reuertens per uiam qua uenisti.
Abiit g per aliam uiam. et non est reuersus per iter quo
uenerat in bethel. XXX. f T
Propheta autem quidam senex habitabat in bethel. Ad
quem uenerunt filii sui. et narrauerunt omnia ei
opera que fecerat uir dei illo die in bethel. Et uerba
que locutus fuerat ad regem. narrauerunt patri
suo. Et dixit eis pater eorum. Per quam uiam abiit.
Ostenderunt ei filii sui uiam. per quam abierat uir
dei qui uenerat de iuda. Et ait filiis suis. Ster
nite mihi asinum. Qui cum strauissent. ascendit
et abiit post uirum dei. et inuenit eum seden
tem subtus therebintum. et ait illi. Tune es
uir dei. qui uenisti de iuda. Respondit ille. Ego
sum. Veni mecum domum ut comedas panem. Qui
ait. Non possum reuerti. neq; uenire tecum.
Nec comedam panem. neq; bibam aquam in loco
isto. quia locutus est ad me dns in sermone
dni dicens. Non comedes panem et non bibes
ibi aquam. nec reuerteris per uiam qua ieris. Qui
ait illi. Et ego sum propheta similis tui. Et angls

locutus est mihi in sermone domini dicens. Reduc eum
in domum tuam ut comedat panem et bibat
g aquam. Fefellit eum et reduxit secum. Come
dit ergo panem in domo eius et bibit aquam. Cumque
sedent ad mensam factus est sermo domini ad prophetam qui
reduxerat eum. Et exclamauit ad uirum dei
qui uenerat de iuda dicens. Hec dicit dominus. Quia
inobediens fuisti ori domini et custodisti mandatum
quod precepit tibi dominus deus tuus et reuersus es et come
disti panem et bibisti aquam in loco in quo precepi
tibi ne comederes panem neque aquam biberes. Non
inferetur cadauer tuum in sepulchrum patrum
h tuorum. Cumque comedissent et bibissent strauit
asinum suum propheta quem reduxerat. Qui cum
abisset inuenit eum leo in uia et occidit et
erat cadauer eius proiectum in itinere. Asinus
autem stabat iuxta illum et leo stabat iuxta
cadauer. Et ecce uiri transeuntes uiderunt ca
dauer proiectum in uia et leonem stantem iuxta
cadauer. Et uenerunt et diuulgauerunt in ciui
tate in qua prophetes ille senex habitabat. Quod
cum audisset propheta ille qui reduxerat eum de
uia ait. Vir dei est qui inobediens fuit ori domini
et tradidit eum dominus leoni et confregit eum et
occidit iuxta uerbum domini quod locutus est ei. Dixitque
ad filios suos. Sternite michi asinum. Qui cum
strauissent et ille abisset inuenit cadauer eius
proiectum in uia et asinum et leonem stantes
iuxta cadauer. Non comedit leo de cadauere
nec lesit asinum. XXXI
a p Tulit ergo prophetes cadauer uiri dei et posuit illud su
per asinum. Et reuersus intulit in ciuitatem propheta
senex ut plangeret eum et posuit cadauer eius
in sepulcro suo et planxerunt eum. heu heu heu
mi frater. Cumque planxissent eum dixit ad fi
lios suos. Cum mortuus fuero sepelite me in
sepulcro in quo uir dei sepultus est. Iuxta ossa
eius ponite ossa mea. Profecto enim ueniet ser
mo domini quem predixit in sermone domini contra al
tare quod est in bethel et contra omnia fana excelso
rum que sunt in urbibus samarie. XXXII
b Post uerba hec non est reuersus ieroboam de uia sua pes
sima sed econtrario fecit de nouissimis populi sacer
dotes excelsorum. Quicumque uolebat implebat
manum suam et fiebat sacerdos excelsorum. Et
propter hanc causam peccauit domus ieroboam et
xiiii euersa est et deleta est de superficie terre. In tempore
illo egrotauit abia filius ieroboam. Dixitque ie
roboam uxori sue. Surge et commuta habitum
ne cognoscaris ut sis uxor ieroboam et uade
in silo ubi est abia propheta qui locutus est michi quod

c regnaturus essem super populum hunc. Tolle quoque in
manu tua decem panes et crustulam et uas mel
lis et uade ad illum. Ipse tibi iudicabit quid e
uenturum sit huic puero. Fecit ut dixerat ierobo
am uxor. Et consurgens abiit in silo et uenit
in domum abia. At ille non poterat uidere quia
caligauerant oculi eius pre senectute. Dixit autem
dominus ad abiam. Ecce uxor ieroboam ingreditur
ut consulat te super filio suo quia egro
tat. Hec et hec loqueris ei. Cum ergo illa intraret
et dissimularet se esse que erat audiuit abias
sonitum pedum eius introeuntis postium et
ait. Ingredere uxor ieroboam. Quare aliam te
te esse simulas. Ego autem missus sum ad te
d s durus nuntius. Uade et dic ieroboam. Hec dicit
dominus deus israel. Quia exaltaui te de medio populi et
dedi te ducem super populum meum israhel et scidi reg
num domus dauid et dedi illud tibi et non fuisti
sicut seruus meus dauid qui custodiuit mandata
mea et secutus est me in toto corde suo faciens
quod placitum est in conspectu meo sed operatus es
malum super omnes qui fuerunt ante te et
fecisti tibi deos alienos et conflatiles ut me ad ira
cundiam prouocares me autem proiecisti post corpus
tuum idcirco ecce ego inducam mala super do
mum ieroboam et percutiam de ieroboam min
gentem ad parietem et clausum et nouissimum
in israhel et mundabo reliquias domus ieroboam
sicut mundari solet fimus usque ad purum. Qui
mortui fuerint de ieroboam in ciuitate comederet
eos canes. Qui autem mortui fuerint in agro uo
e rabunt eos aues celi quia dominus locutus est. Tu
ergo surge et uade in domum tuam. Et in ipso
introitu pedum tuorum in urbe morietur puer
et planget eum omnis israel et sepeliet. Iste enim
solus feretur in sepulcrum de ieroboam quia inuen
tus super eo sermo bonus a domino deo israel in domum ie
roboam. Constituet autem sibi dominus regem super is
rahel qui percutiet domum ieroboam in hac die
et in hoc tempore. Et percutiet dominus deus israel sicut
mouet solet arundo in aqua et euellet israel
de terra bona hac quam dedit patribus eorum et uen
tilabit eos transflumen quia fecerunt sibi
lucos ut irritarent dominum et tradet dominus israel
propter peccata ieroboam qui peccauit et pec
f t care fecit israel. Surrexit itaque uxor ieroboam et
abiit et uenit in thersa. Cumque illa ingrede
retur limen domus puer mortuus est et sepe
lierunt eum. Et planxit eum omnis israhel iu
xta sermonem domini quem locutus in manu ser
ui sui abie prophete. Reliqua autem uerborum ieroboam

quomodo pugnauit et quom̃ regnauit ecce scripta
sunt in libro ũborũ dierũ regum iudã. Dies autem
quib⁹ regnauit ieroboam · uiginti duo anni sũt.
Et dormiuit cum patrib⁹ suis · regnauitq; nadab fi
lius eius pro eo · XXXIIJ
ero roboam filius salomonis regnauit in iuda.
Quadraginta et unius anni erat roboam cum re
gnare cepisset et decem et septem annis regnauit
in hierlm ciuitate q̃m elegit dñs ut ponẽt nom̃
suum ibi · ex omnib⁹ tribub⁹ isrl: Nomen matris
eius naama ammanites · Et fecit iudas malum
coram dño · et inuitauit eum super omnib⁹ que fe
cerunt patres eorũ · in peccatis suis que peccaue
runt · Edificauerunt enim et ipsi sibi aras · et sta
tuas · et lucos · super omnem collem excelsum · et sub
ter omnem arborem frondosam · & effeminati
fuerunt mũdi · fecerunt⁹ omnes abhominatio
nes gentium · quas extriuit dñs ante faciem fi
liorũ isrl · In quinto autẽ anno regni roboam · as
cendit sesach rex egipti in hierlm · et tulit thesau
ros domus dñi · et thesauros regios · et uniuersa di
ripuit · scuta quoq; aurea que fecerat salomon ·
pro quib⁹ fecit rex roboam scuta erea · et tradidit ea
in manu ducum scutiferorũ · et eorũ qui excubabant
ante ostium domus regis · Cumq; ingrederet rex
in domum dñi · portabant ea qui pedibus habe
bant officium · et postea reportabant ea ad armi
gerorum scutiferorũ · Reliqua autẽ sermonum
roboam et omnium que fecit · ecce scripta sunt in
libro ũborũ dierũ regum iuda · Fuit⁹ bellum ro
boam et roboam cunctis diebus · Dormiuit autẽ ro
boam cum patrib⁹ suis · et sepultus ẽ cum eis in
ciuitate dauid · Nom̃ autẽ matris eius naama
ammanites · Et regnauit abia filius eius pro eo ·
gnauit octauo decimo anno regni ieroboam · XXX V
filii nabath · regnauit abia sup iudam · Tribus an
nis regnauit in hierlm · Nom̃ matris eius maacha ·
filia uriahel · Ambulauitq; in omnib⁹ peccatis pa
tris sui · que fecerat ante eum · Non erat cor eius
perfectum cum dño deo suo · sicut cor dauid patris
eius · sed propter dauid dedit ei dñs deus suus lucernã
in hierlm · ut suscitaret filium eius post eum · et
staret in hierlm · eo q̃d fecisset dauid rectum in o
culis dñi · et nõ declinasset ab omnib⁹ que pecpit
ei cunctis diebus uite sue · excepto sermone urie
thei · Attamen bellum fuit inter roboam et ie
roboam · omni tempore uite eius · Reliqua autẽ
sermonum abia · et omnia que fecit · nonne hec
scripta ẽ in libro ũborũ dierũ regum iudã · Fuit⁹
pugnam inter abiam et ieroboam · Et dormiuit abi
a cum patrib⁹ suis · et sepelierunt eum in ciui
tate dauid · Regnauitq; asa filius eius pro eo · XXXV
anno uicesimo ieroboam regis israhel · regna
uit asa rex iude · et quadraginta uno regnauit
anno in hierlm · Nom̃ matris eius maacha filia ab
salom · Et fecit asa rectum ante conspectum dñi
sicut dauid pater eius · et abstulit effeminatos de
terra · purgauitq; uniuersos sordes ydolorũ que fe
cerant patres eius · insuper et maacham matrem
eius ammouit ne esset phãcepsis in lucis pupi et
in luco eius quem consecrauerat · subuertit specu
eius · et confregit simulachrum eius turpissimũ
et combussit in torrente cedron · Excelsa autẽ
non abstulit · Veruntamen cor asa perfectum erat cũ
dño deo suo cunctis diebus uite sue · Et intulit
ea que sanctificauerat pater suus · et uouerat in
domum dñi · argentum et aurum et uasa · Bel
lum autem erat inter asa et baasa regem israh
cunctis diebus eorũ · Ascendit quoq; baasa rex isrl ·
in iudam · Et edificauit rama · ut nõ posset ẽe
pram egredi uel ingredi de parte asa regis iude ·
Tollens itaq; asa omne argentum et aurum
qd remanserat in thesauris domus regie · de
dit illud in manus seruorũ suorũ · et misit ad be
nedab filium tabrimmon filium ezion regis
syrie · qui habitabat in damasco · dicens · fedus
est inter me et te · et inter patrem meum et
patrem tuum · Ecce misi tibi munera argentum
et aurum · et pro ut uenias et irritum facias
fedus quod habes cum baasa rege isrl · et recedat a
me · Acquiescens benedab regi asa misit prin
cipes exercitus sui · in ciuitates israhel · et per
cusserunt ahion · et dan · et abel · et domum maa
chaa · et uniuersam cheneroth · omnem terram
nepthalim · Quod cum audisset baasa · mi
sit edificare rama · et cessauit intermit
tere · Rex autẽ asa · nuntium misit in omnem iudã ·
Nemo sit exceptus · Et tulerunt lapides de ra
ma · et ligna quib⁹ edificabat baasa · et extru
xit rex de eis asa gabaa beniamin et maspha ·
Reliqua autẽ omnium sermonum asa · et uni
uersa fortitudinis eius · et cuncta que fecit et
ciuitates quas extruxit · nonne hec scripta sunt
in libro ũborũ dierũ regum iudã · Veruntamen
in tempore senectutis sue uolut pedes · et dormi
uit cum patrib⁹ suis · et sepultus ẽ cum eis in
ciuitate patris sui · regnauitq; iosaphat filius eius
pro eo · XXXVI
abab filius ieroboam · regnauit super israhel anno secundo asa regis iudã ·
Regnauitq; super israhel duob⁹ annis · Et fecit
quod malum ẽ in conspectu dñi · et ambulauit
in uiis patris sui · et in peccatis eius · quib⁹ pec

carē fecat ifiahel. Insidiatus ē autē ei baasa filꝰ
abia de domo yssachar. et percussit eum in gebbethō
que est urbs philistinoꝝ. Siquidem nadab et oēs
israēl obsidebāt gebbethon. In tertio ānō ꝙ illum baa
sa in anno tercio asa regis iuda. et regnauit pro.
Cumq; regnasset percussit omnem domum ieroboa
am. Non dimisit ne unam quidem animā de
semine eius donec deleret uxta ūbum dñi.
qd̄ locutus fuerat in manu serui sui abie silo
nitis. ꝓpē peccata ieroboam que peccauerat. et
quib; peccare fecerat israēl: et ꝓter delictum q̄
irritauerat dñm dm israēl. Reliqua autē sermo
num nadab et omnia que operatus ē. nonne
hec scripta sunt in libro ūborū dierū regum
israēl. Fuit; bellum inter asa et baasa regē
israēl. cunctis diebus eorū. Anno tertio asa regis
iuda regnauit baasa filius abia sup omnem
israēl in thersa. uiginti quatuor annis. et fecit
malum coram dño. Ambulauitq; in uia ie
roboam et in peccatis eius quib; peccare fecit
israēl. Hōs est aūt sermo dñi ad hieu filium ha
nani contra baasa dicens. Pro qd̄ exaltaui te
de puluere. et posui ducem sup ꝓplm meum israēl
tu autē ambulasti in uia ieroboam. et peccare
fecisti ꝓplm meum israēl. ut me irritares in pec
catis eorū. ecce ego demetam posteritatem baasa
et posteritatem domus eius. et dabo domum tu
am sicut domum ieroboam filii nabath. qui
morientis filiū ei baasa in ciuitate. comedent eū
canes. Et qui mortuus fuerit eius in regione. co
medent eum uolucres cēli. Reliqua autē sermo
num baasa et quecumq; fecit et ꝓlia eius.
nonne hec scripta sunt in libro ūborū dierū
regum israēl. Dormiuit q̄ baasa cum pa
tribus suis. et sepultus est in thersa. Et regnauit
hela filius eius ꝓo. Cum autem in manu hieu
filii hanani ꝓphē ūbum dñi super baasa
et contra domum eius. et cōtra omne malū
qd̄ fecerat coram dño ad irritandum eum in ope
ribus manuum suarū ut fieret sicut domus ieroboam.
ob hanc causam occidit eum. hoc ē hieu filium
hanani ꝓphām. xxvii

Anno uicesimo septimo asa regis iuda. regnauit hela
filius baasa sup israēl in thersa duobus annis. Et re
bellauit contra eum seruus suus zambri dux me
die partis equitum. Erat hela in thersa bibens
et temulentus. in domo arsa ꝓfecti thersa. Ingres
q̄ zambri percussit et occidit eum. anno uicesimo
septimo asa regis iuda. et regnauit ꝓo. Cumq;
regnasset et sedisset ꝓo sup solium eius. percussit
omnem domum baasa. et reliquis exea mingen
tem ad parietem. et ꝓpinquos et amicos eius.
Deleuitq; zambri omnem domū baasa. iuxta ūbum
dñi qd̄ locutus fuerat ad baasa in manu hieu ꝓphē
ꝓter uniuersa peccata baasan et peccata hela filii
eius qui peccauerūt et peccare fecerunt israēl in ira
cundiis suis. Reliqua autē sermonum hela et
omnia que fecit. nonne hec scripta sunt in libro
ūborū dierū regum iuda. iisdē. xxvii

Anno uicesimo et septimo asa regis iuda regna
uit zambri septem diebus in thersa. Porro exercit⁹
obsidebat gebbethon urbem philistinoꝝ. Cumq;
audisset rebellasse zambri et occidisse regem.
fecit sibi regem omnis israēl amri qui erat prin
ceps militie in die illa sup israēl in castris.
Ascendit ergo amri et omnis israēl cum eo de
gebbethon. et obsidebant thersa. Videns autem
zambri qd̄ expugnandi esset ciuitas. ingressus
est palatium. et succendit secum domū regiam.
et mortuus est in peccatis suis que peccauerat
faciens malum coram dño. et ambulauit in
uia ieroboam. et in peccato eius quo fecit pec
care israēl. Reliqua autē sermonum zambri et
insidiarū eius et coniurationis. nonne hec scripta
sunt in libro ūborū dierū regum israēl. xxviii

Tunc diuisus ē ꝓps israēl in duas partes. Media
pars sequebatur thebni filium gnath. ut con
stitueret eum regem. et media pars amri. Pre
ualuit aūt ꝓps qui erat cum amri ꝓpter qui
sequebatur thebni filium gnath. Mortuusq;
autē thebni. et regnauit amri. xl. D S

Anno tricesimo primo asa regis iuda. regnauit am
ri sup israēl duodecim annis. In thersa regnauit
sex annis. Emitq; montem samarie a semer
duobus talentis argenti. et edificauit eum. Et
uocauit nomen ciuitatis quā extruxerat nomi
ne semer. dñi montis samarie. fecit autē am
ri malum coram dño. et operatus ē nequi
us super omnes qui fuerunt ante eum. Ambula
uitq; in omni uia ieroboam filii nabath. et
in peccatis eius quib; peccare fecerat israēl. ut
irritaret dñm dm israēl in uanitatib; suis. Re
liqua autē sermonum amri. et ꝓlia eius que
gessit. nonne hec scripta sunt in libro ūborū regū
israēl. Et dormiuit amri cum patribus suis. et
sepultus ē in samaria. Regnauitq; achab filꝰ
amri ꝓ eo. Et achab filius amri regnauit xl
super israēl. anno tricesimo octauo asa regis iuda.
Et regnauit achab filius amri super israēl in samā
ria. uiginti et duobus annis. Et fecit achab filius
amri malum in conspectu dñi. super omnes qui
fuerunt ante eum. Nec sufficiebat ei ut ambu

laret in peccatis ieroboam filii nabath · insuper dixit
uxorem filiam iezabel methbaal regis sydoniorum
et abiit et seruiuit baal · et adorauit eum · Et posu
it aram baal in templo baal quod edificauerat in sa
maria · et plantauit lucum · Et addidit ahab in
opere suo irritans dominum deum israhel super omnes re
ges qui fuerant ante eum · In diebus suis edifica
uit ahiel iencho · In abiram primitiuo suo fun
dauit eam · et in segub nouissimo suo posuit por
tas eius · iuxta uerbum domini quod locutus fuerat in
manu iosue filii nun · xvii

Et dixit helias thesbites de habitationibus galaad
ad ahab · Viuit dominus deus israhel in cuius conspectu sto
si erit annis his ros et pluuia · nisi iuxta oris
mei uerba · Et factum est uerbum domini ad eum dicens ·
Recede hinc et uade contra orientem · et abscondere
in torrente carith · qui est contra iordanem · et ibi
de torrente bibes · coruisque precepi ut pascant te
ibi · Abiit ergo et fecit iuxta uerbum domini · Cumque
abisset sedit in torrente carith contra qui est ior
danem · Coruiquoque deferebant ei panem · et
carnes mane · similiter panem et carnes uespere · et
bibebat de torrente · Post dies autem siccatus
est torrens · Non enim pluerat super terram · xvii

Factus est igitur sermo domini ad eum dicens · Surge
et uade in sareptha sydoniorum · et manebis
ibi · Precepi enim ibi mulieri uidue ut pascat
te · Surrexit · et abiit sareptham · Cumque ue
nisset ad portam ciuitatis · apparuit ei mulier ui
dua · colligens ligna · Et uocauit eam · dixitque
ei · Da mihi paululum aque in uase ut bibam ·
Cumque illa pergeret ut afferret · clamauit post
tergum eius dicens · Affer mihi obsecro et buccellam
panis in manu tua · Que respondit · Viuit dominus
deus tuus quia non habeo panem nisi quantum pu
gillus potest capere farine in hydria · et paulu
lum olei in lechito · En colligo duo ligna ut
ingrediar et faciam illud mihi et filio meo · ut
comedamus et moriamur · Ad quam helias ait ·
Noli timere · si uade et fac sicut dixisti · Verunta
men primum fac mihi de ipsa farinula subcinericium
panem paruulum · et affer ad me · Tibi autem et
filio tuo · facies postea · Hec autem dicit dominus
deus israhel hydria farine non deficiet · nec lechitus
olei minuetur · usque ad diem in qua dominus daturus
est pluuiam super faciem terre · Que abiit et fecit iuxta
uerbum helie · Et comedit ipse et illa et domus
eius tota · Et ex illa die hydria farine non defecit
et lechitus olei non est minutus · iuxta uerbum domini
quod locutus fuerat in manu helie · xviii

Factum est autem post uerba hec · egrotauit filius
mulieris matris familias · et erat languor fortis
simus · ita ut non remaneret in eo alitus · Dixit
ergo ad helyam · Quid mihi et tibi uir dei · Ingressus es
ad me ut rememorarentur iniquitates mee · et in
terficeres filium meum · Et ait ad eam · Da mihi fi
lium tuum · Tulitque eum de sinu illius · et portauit
in cenaculum ubi ipse manebat · et posuit super
lectum suum · Et clamauit ad dominum et dixit · Domine
deus meus · etiamne uiduam apud quam ego ut cumque
sustentor afflixisti · ut interficeres filium eius · Et
expandit se atque mensus est super puerum tribus uicibus ·
Clamauitque ad dominum · et ait · Domine deus meus reuer
tatur oro anima pueri huius in uiscera eius ·
Exaudiuit dominus uocem helie · et reuersa est anima
pueri intra eum · et reuixit · Tulitque helias pue
rum · et deposuit eum de cenaculo in inferiorem
domum · et tradidit matri sue · et ait illi · En
uiuit filius tuus · Dixitque mulier ad helyam · Nunc
misto cognoui quoniam uir dei es tu · et uerbum dei in
ore tuo uerbum est · xviii

Post dies multos uerbum domini factum est ad heliam in
anno tertio dicens · Uade et ostende te ahab · ut
dem pluuiam super faciem terre · Iuit ergo helias ut
ostenderet se ahab · Erat autem fames uehemens
in samaria · Vocauitque ahab abdiam dispensa
torem domus sue · Abdias autem timebat dominum
ualde · Nam cum interficeret iezabel prophetas domini ·
tulit ille centum prophetas et abscondit eos quinqua
genos · et quinquagenos in speluncis · et pauit eos
pane et aqua · Dixit ergo ahab ad abdiam · Uade
in terram ad uniuersos fontes aquarum et in cunctas
ualles · si forte inuenire possimus herbam · et
saluare equos et mulos · et non penitus iumenta
intereant · Diuiseruntque sibi regiones · ut circu
irent eas · Ahab ibat per uiam unam · et abdias
per uiam alteram seorsum · Cumque abisset abdias
in uia occurrit helias ei · Qui cum cognouis
set eum · cecidit super faciem suam · et ait · Num
tu es domine mi helias · Tui ille respondit · Ego ·
Uade · dic domino tuo · Adest helias · Et ille · Quid
peccaui inquit · quam trades me seruum tuum
in manu ahab · ut interficiat me · Viuit dominus deus
tuus · non est gens aut regnum quo non miserit
dominus meus te requirens · et respondentibus cunctis
non est hic · adiurauit regna singula et gentes
quod minime repperirent · et nunc dicis mihi · uade
et dic domino tuo · adest helias · Cumque recessero
a te · spiritus domini asportabit te in locum quem ego ig
noro · Ingressus nuntiabo ahab · et non inueniens
te · interficiet me · Seruus autem tuus timet do
minum ab infantia sua · Numquid non indicatum

est ibi dño meo quid fecerit ihu iezabel interfi
cerit pphas dñi. qđ abscondidi de pphis dñi cen
tum uiros quinq̃genos i spelu
cis. et panem eos pane et aqua. et nunc tu dicis
uade et die dño tuo adest helias ut interficiat me.
c Dixit helias. Viuit dñs exercituum ante cuius uul
tum sto. quia hodie apparebo ei. Abiit g̃ abdias
in occursum ahab. et indicauit ei. Venitq; ahab
in occursum helie. Et cum uidisset eum. ait. Tune
es ille qui conturbas isr̃l. Et ille ait. Ego n̄ tur
baui isr̃l. sed tu et domus patris tui qui dereliqui
stis mandata dñi. et secuti estis baalim. Verumtam
nunc mitte et congrega ad me uniuersum isr̃l in
monte carmeli. et pphas baal. quadringentos q̃
quinquaginta. pphas q; lucoꝝ quadringentos qui come
dunt de mensa iezabel. Misit ahab ad omnes filios
isr̃l. et congregauit pphas in monte carmeli. Ac
cedens autem helias ad omnem plm. ait. Vsq; quo
claudicatis in duas partes. Si dñs est ds. sequi
mini eum. Si autem baal. sequimini illū. Et n̄
respondit plis ei ubium. Et ait rursum helias ad
plm. Ego remansi pphа dñi solus. Pphe autē ba
al. quadringenti et quinquaginta uiri sunt. Dent
nobis duos boues. Et eligant sibi bouem unum et
in frusta cedentes ponant sup ligna. ignem aut
em n̄ supponant. Et ego faciam bouem alterum. et im
ponam sup ligna. ignemq; n̄ supponam. Inuocate
nomina deorum uestrorum. et ego inuocabo nomen dñi mei.
et ds qui exaudierit per ignem ipse sit ds. Respondens
omnis plis ait. Optima propositio. et bonum qđ lo
g cutus es helias. Dixit g̃ helias pphis baal. Eligite
uos bouem unum et facite primi. quia uos plures
estis. et inuocate nomina deorum uestrorum. ignemq; n̄
supponatis. Qui cum sumpsissent bouem quem dede
rat eis et fecerunt. et inuocabant nomen baal de ma
ne usq; ad meridiem. dicentes. Baal exaudi nos.
Et n̄ erat uox. nec qui responderet. Transiliebant
altare qđ fecerunt. Cumq; esset iam meridies. illu
debat eis helias. dicens. Clamate uoce maiore.
Ds enim est et forsitan loquitur. aut inuersa
tus est. aut in itinere. aut certe dormit. ut exci
tetur. Clamabant g̃ uoce magna. et incidebant
se iuxta ritum suum cultris et lancetis. donec
h perfunderentur sanguine. Postquam autē transiit me
ridies. et illis pphantib; ueniret tempus quo sa
crificium fieri solet. nec audiebatur uox. nec
aliquis respondebat. nec adtendebat orantes.
dixit helias omni plo. Venite ad me. Et acce
dente ad se plo. curauit altare dño qđ destruc
tum fuerat. Et tulit duodecim lapides iuxta
numerum tribuum filiorum isr̃l. ad quos sermo est

sermo dñi dicens. isr̃l erit nomen tuum. et edificauit
ex lapidibus altare in nomine dñi. fecitq; aque
ductum quasi per duas mattunculas in circuitu
altaris. et composuit ligna. Diuisitq; membra
bouis et posuit sup ligna et ait. Implete qua
tuor hydrias aqua. et effundite sup holocaustum
et sup ligna. Rursumq; dixit. Etiam secundo hoc
facite. Qui cum fecissent et secundo ait. Etiam tertio
idem facite. fecerunt; et tertio. Et currebant
aque circa altare. et fossa aqueductus repleta e
ap Cumq; iam tempus esset ut offeretur holocau
stum. accessit helias pphа ait. Dñe ds abrahe
et ysaac. et isr̃l. hodie ostende quia tues ds
isr̃l. et ego famulus tuus. et iuxta preceptum tuum
feci omnia uerba hec. Exaudi me dñe exaudi me.
ut discat plis iste quia tues dñs ds. et conuer
tisti cor eorum retrorsum. Cecidit autem ignis dñi. et de
uorauit holocaustum et ligna. lapides. pulueres
quoq; et aquam que erat in aqueductu lambens.
Quod cum uidisset omnis plis cecidit in facies
suas. et ait. Dñs ipse est ds. dñs ipse est ds.
Dixitq; helias ad eos. Apprehendite pphas baal.
et ne unus quidem fugiat exeat. Quos cum
comprehendissent. duxit eos helias ad torrentem
b cyson. et interfecit eos ibi. Et ait helias ad a
hab. Ascende comede et bibe. quia sonus multe
pluuie est. Ascendit ahab. ut comederet et bi
beret. helias autem ascendit in uerticem carmeli.
Et prostratus posuit faciem inter genua sua.
et dixit ad puerum suum. Ascende et prospice
contra mare. Qui cum ascendisset et contempla
tus fuisset. ait. Non est quicquam. Et rursum ait
illi. Reuertere septem uicibus. In septima autem
uice. ecce nubecula parua. quasi uestigium ho
minis. ascendebat de mari. Qui ait. Ascende
et dic ahab. Junge currum tuum et descende
ne occupet te pluuia. Cumq; se uerterit huc at
illuc. ecce celum contenebratum et nubes et uen
tus et facta est pluuia grandis. Ascendens itaq; ahab
abiit in iezrahel. Et manus dñi facta est super heliā
accinctusq; lumbos suos curabat ante ahab. to
nec uenit in iezrahel. Nuntiauit autē ihezabel ab xiii
iezabel que fecerat helias. et quomodo occidisset
omnes pphas gladio. Misitq; iezabel nuntium
ad heliam. dicens. Hec mihi faciant dii et hec ad
dant. nisi hac hora cras posuero animam tuam
sicut unius exercitus. xlv
Timuit g̃ helias. et surgens quocumq; abiit
eum ferebat uoluntas. Veniensq; in bersabee iuda
et dimisit ibi puerum suum. et profectus in de
serto uiam unius diei. Cumq; uenisset et se

dissi subē unam umpm · petuit anime sue ut
moreretur · et ait · Sufficiat m̄ dñe tolle animā
meam · Neq; enim melior sum ſm̄ patres mei ·
Pieitq; se · et obdormiuit sub umbra umpi · Et
ecce angelꝰ dñi tetigit eum · et dixit illi · Surge
comede · Respexit · et ecce ad caput suum primꝰ
subcinericius et vas aque · Comedit ℊ et bibit
et rursum obdormiuit · Reuersusq; angls dñi se
cundo · et tetigit eum · dixitq; illi · Surge · come
de · Grandis enim ẽ restat uia · Qui cum surre
xiſſ comedit et bibit · Et ambulauit in fortitu
dine cibi illius · quadraginta diebꝰ et quadra
ginta noctibꝰ usq; ad montem dei oreb · xlvi
Vbiq; uenit ibi manſit in spelunca · Et ecce
ſmo dñi ad eum · dixitq; illi · Quid hic agis he
lia · At ille respondit · Zelo zelatus sum pro dño de
exercituum · quia dereliquerūt pactum tuum filii ſ
rahel · Altaria tua destruxerunt · et pphās tuos
occiderunt gladio · et derelictus sum ego solus ·
et querunt animā meā ut auferant eam · Et
ait ei · Egredere et sta in monte coram dño · Et
ecce dñs transit · et spūs grandis et fortis subuertēs
montes · et conterens petras ante dñm · Non in
spū dñs · Et post spm commotio · Non in cōmo
tione dñs · Et post cōmotionem ignis · Non
in igne dñs · Et post ignem sibilus aure tenu
is · Quod cum audisset helias · operuit vultum su
um pallio · Et egressus stetit in ostium spelun
ce · Et ecce vox ad eum · dicens · Quid hic agis
helia · Et ille respondit · Zelo zelatus sum pro de
mino de exercituum · quia dereliquerūt pactum
tuum filii israh · Altaria tua destruxerunt · et p
phās tuos occiderunt gladio · et relictus sum
ego solus · et querunt animā meā ut auferant eā ·
Et ait dñs ad eum · Vade et reuertere in viam
tuam pectrum in damascum · Cumq; perueneris
illuc · unges azahel regem sup syriam · et hieu
filiū namsi unges regem sup israh · heliseum aūt
filiū saphat qui ē de abelmahula · unges pphām
pro · Et erit quicumq; fugerit gladium azahel
occidet eum hieu · Et qui fugerit gladium hieu
occidet eū heliseus · Et derelinqm̄ in israh sep
tem milia virorꝫ quorꝫ genua nō fluxerunt incurva
ta baal · et omne os qđ nō adorauit eū osculans
eum · Et abiit inde · et reperit xlvii manū · T
heliseum filium saphat · arantem duodecim iu
gis boum · et ipe in duodecim arantibꝰ unus erat ·
Cumq; uenisset helias ad eum · misit pallium
suum sup illum · Qui statim relictis bubus cu
currit post heliam · et ait · Oro te osculer patrē
meū et matrē meam · et sic sequar te ·

Vtq; ei · Vade et reuertere · Qđ enim meum erat
fecī tibi · Reuersusq; autem abiit a eo · tulit par boum · et
macauit illud · et in aratro boum coxit carnes
et dedit plō et comederunt · Consurgens abiit
et secutus ē heliam · et ministrabat ei · xlviii xx g
Oro benedad rex syrie congregauit omnē exerci
tum suū · et triginta duos reges secum et equos
et currus · et ascendens pugnabat contra samā
riam · et obsidebat eam · Misitq; nuntios ad
achāb regem israh in ciuitatem · et ait · Hec dicit be
nedad · Argentum tuum et aurum tuū · meū
ē · Vxores tue et filii tui optimi · mei sunt · Respō
dit q; rex israh · Juxta verbum tuum dñe mi rex · tu
us sum ego · et omnia mea · Reuertentesq; nuntij ·
dixerunt · Hec dicit benedad · qui misit nos ad te ·
Argentum tuū et auru tuū · et uxores tuas et fi
lios tuos dabis mihi · Cras g̃ hac eadem hora mittā
seruos meos ad te · et scrutabuntur domum
tuam · domū fugę tuę · et omne qđ placu
erit ponent in manibꝰ suis · et auferēt · Vocāt h
autem rex israh omnes seniores terre · et ait · Am
madūtte et videte · qm̄ insidiatur nob̄ · Misit
enim ad me p uxoribꝰ meis et filiis · et p argen
to · et auro · et nō obstiti · Dixerunt omnes ma
iores natu · et uniuersus pplꝰ ad eum · Non au
dias nec acquiescas illi · Respondit nuntius
benedad · Dicite dño meo regi · Omnia pmā que mi
sisti ad me fiunt · tuum in mittio · faciam · hanc
autē rem facere nō possum · Reuersiq; nuntij retu
lerunt ei · Qui remisit · et ait · Hec faciant mihi
et hec addant · si sufficerit pulvis samarie · pu
gillis omnis pplī qui sequitur me · Et respon
dens rex israh ait · Dicite ei · Ne glietur accinc
tus sicut accinctus · frēm ē autē · ut audisset
benedad ubum istud · bibebat cū eo reges
in umbraculis · Et ait ad suos · Circumdate
ciuitatem · Et circumdederunt eam · Et ecce pphā
unus accedens ad achāb regem israh · ait · Hec
dicit dñs · Certe vidisti omnem multitudinē
hanc ingentem · ecce ego tradam eā in manu
tua hodie · ut scias quia ego sum dñs · Et ait
achāb · Quem · Dixitq; ei · Hec dicit dñs · P pueros
quos principum provinciarum · Et ait · Quis incipiet
prelium · Et ille dixit · Tu · Recensuit g̃ pueros
provinciarum principum et reperit numerū duo
rum triginta duorum · Et post eos recensuit xlviii
oēm populum · omnes filios israh · septem milia · Et egres
sus ē meridie · Benedad aūt bibebat temulen
tus in umbraculo suo · et reges triginta duo
cum eo · qui ad auxilium ei uenerant · Egressi
ſ autē pūi principū prouinciarum · in prima vigi

re. Qui ait q̄ benedad. Qui nuntiauīt ei dicen
tes. Vm egressi sunt de samaria. Et ille. Siue
aut p pace uenerunt. apphendite eos uiuos. siue
ut fugerunt uiuos eos capite. Egressi sunt g̃ pu
er principum p̃ nuntiare. ac reliquis exercitus se
quebatur. et percussit unusquisq; unum q̄ contra
se uenīat. fugerunt q̄. sin. et p̃cussit eos usq;
fugiq; benedad rex syrie in equo cum equitib;
Necnon egressus rex ist. percussit equos et curr.
et percussit syriam plaga magna. xlviii
Accedens aut̃ pphēta ad regem israh dixit ei. Vade et
confortare. et scito et vide quid facias. Sequēti enī
anno. rex syrie ascendit contra te. Serui q̄ re
gis syrie dixerunt ei. Du montium deus eorū
ideo superauīt nos. Si melius cū pugnemus
contra eos in campestribus. et optinebimus eos.
Tu g̃ uerbum hoc fac. Amoue reges singulos ab
exercitu suo. et pone principes pro eis. et institu
ta numero militum qui ceciderunt de tuis. et
equos sicut equos p̃fectos. et currus sicut cur
rus quos ante habuisti. et pugnabimus contra
eos in campestribus. et videbis q̄s obtinebimus
eos. Credidit consilio eorū et fecit ita. I
Transiit post q̄n annus transierunt recensuit bene
dad syros. et ascendit in aphech ut pugnaret
contra israh. Porro filii israh recensiti sūt. et accepto
cibatu profecti exierūt obuiā. castrisq; metati sūt con
tra eos. quasi duo parui greges capre. Syri
autem repleuerant terram. Et accedens unus uir dei
dixit ad regem israh. hec dicit dns. Quia dixerūt
syri. dns montium est dns. et nō est dns uallium. da
bo omnē multitudinē grandē hanc in ma
nu tua. et scies quia ego sum. Dimicatumq;
septē diebus. et die octauo. hinc atq; illinc acies. Septi
ma autem die. commissum est bellum. Percussitq;
q̄ filii israh de syris centum milia peditum in
die una. fugerunt autē qui remanserant in
aphech in ciuitatē. et cecidit murus sup uigin
ti septem milia hominū qui remanserant.
Porro benedad fugiens ingressus est ciuitatē
in cubiculum q̄d erat intus cubiculum. Dixe
runtq; ei serui sui. Ecce audiuimus q̄d reges is
rahel clementes sint. Ponamus q̄so saccos in lū
bis nris. et funiculos in capitib; nris. et egre
diamur ad regē israh. forsitan saluabit am
mas nras. Accinxerunt saccis lumbos suos.
et posuerunt funiculos in capitib; suis. uene
runtq; ad regem et dixerunt. Seruus tuus
benedad dicit. Viuat obsecro anima mea. Et
ille ait. Si adhuc uiuit frr meus est. Qs accepe
runt uerbum p̃ omne. Et festinantes rapuerūt
uerbum exore eius. atq; dixerunt. Viuit frater tuus
benedad. Et dixit eis. Ite et adducite eum. Egr
essus est g̃ ad eum benedad. et leuauit eum cur
rum suum. Qui dixit ei. Ciuitates quas tu
lit pater meus aptare meo tuo reddam. et pla
teas face tibi in damasco. sicut fecit pater meus in
samaria. et ego federatus recedam a te. Pepi
git g̃ fedus. et dimisit eum. II
Vnc unus quidā de filiis pphārum dixit ad socium
suum. in sermone dñi. Pcute me. At ille nolu
it percutere. Cui ait. Quia noluisti audire uocē
dñi. ecce recedes a me. et percutiet te leo. Cumq;
paululum recessisset ab eo. inuenit eū leo mulca
atq; percussit. Si et alium conueniens unum.
dixit ad eum. Pcute me. Qui percussit eū et vul
nauit. III
bit g̃ pphēta. et occurrit regi in uia. et muta
uit aspectione pulueris os et oculos suos. Cumq;
rex transiret. clamauit ad regem et ait. Ser
uus tuus egressus est ad pugnandum comminus.
Cumq; fugisset. unus. adduxit quidā ad me
illū. et ait. Custodi uirum istum. Qui si lap
sus fuerit erit anima tua p anima illius. aut ta
lentum argenti appendes. Dum autē ego cur
rerem huc illuc me circumeuntem subito ille compa
ruit. Hoc est iudicium tuum qđ ipse decreuisti.
At ille tergum abstersit pulueri de facie sua. et
cognouit eum rex israh. qđ esset de pphētis. Qui
ait ad eum. Quia humiliasti uirum digni me
te de manu tua. erit anima tua p anima
eius. et pplis tuus p pplo eius. Reuersus est g̃ rex
israh in domum suam. maduit contemptibilis
et iracundus uenit in samariam. Imp xvi
Nabot uero autē hec uinea erat naboth iezrahelī
te que erat in iezrahel. iuxta palatium achab
regis samarie. Locutus est g̃ achab ad naboth di
cens. Da mihi uineam tuā. ut faciam ex eam in
hortum. quia uicina est. et proxima domui meę. daboq;
tibi pro ea uineam meliorem. aut si tibi cōmodius pu
tas. argenti pecuniam quantum digna est. Cui respon
dit naboth. Propitius mihi sit dns. ne tradam hereditā
tem patrum meorum tibi. Venit g̃ achab in domū
suam indignans et fremens sup uerbo qđ locu
tus fuerat ad eū naboth iezrahelites dicens.
Non dabo tibi hereditatē patrum meorum. Et pro
iciens se in lectulum suum auertit faciem suam
ad parietem. et nō comedit panem. Ingressa
est autē ad eum iezabel uxor sua. dixitq; ei. Qđ
est hoc unde anima tua contristata est. et qua
re nō comedis panem. Qui respondit ei. Locutus
sum naboth iezrahelite. et dixi ei. Da mihi ui

neam tuā accepta pecunia. aut si placet dabo t̄
uineam p̄ea. Et ille ait. Non dabo t̄ uineā meā.
Dixit g̃ iezabel uxor eius. Grandis auctoritatis
es. et bene regis regnum uis. Surge. et comede
panem. et equo animo esto. Ego dabo t̄ uineā
naboth iezrahelite. Scripsit itaq; litras ex nomi
ne ahab. et signauit eas anulo suo. et misit
ad maiores natu. et ad optimates qui erant in
ciuitate eius. et habitabant cum naboth. Litte
rarū aut̄ erat ista sententia. Predicate ieiunii. et
sedere facite naboth inter p̄mos ꝓpli. Et sub
mittite duos uiros filios belial contra eum. et
falsum testimonium dicant. Benedixit d̄m et
regem. Et educite eum et lapidate. sicq; morie
tur. Fecerunt g̃ uires eius maiores natu. et optimates
qui habitabant cū eo in urbe. et sicut scriptum
erat in litt̄is quas miserat ad eos. Predicauīt
ieiunium. et sedere fecerunt naboth inter p̄mos
ꝓpli. Et adductis duobus uiris filiis diaboli. fece
runt eos sedere contra eum. Et dixerunt uir
diabolica. dixerunt cōtra eum testimoniū coram
multitudine. Benedixit naboth d̄m. et regem.
Quam ob rem eduxerunt eum extra ciuitatē. et
lapidibus interfecerunt. Miseruntq; ad iezabel. dice
tes lapidatus est naboth. et mortuus est. Cūq; t̄
autē audisset iezabel lapidatum naboth et
mortuum. locuta ē ad ahab. Surge. et possi
ne uineam naboth iezrahelite. qui noluit t̄ acqui
escere. et dare eam accepta pecunia. Non enim
uiuit naboth. sed mortuus t̄. Quod cū audisset
ahab mortuum naboth. uidelicet. surrexit. et de
scendebat in uineam naboth iezrahelite. ut
possideret eam. lxiii

Factus ē g̃ sermo d̄ni. ad heliam thesbiten dicens.
Surge. et descende in occursum ahab regis isr̄.
qui est in samaria. Ecce ad uineam naboth de
scendit. ut possideat eam. et loquens ad eum
dicens. hec dicit d̄ns. Occidisti. insuper et posse
disti. Et post hec addes. hec dicit d̄ns. In loco
hoc in quo lanxerunt canes sanguinē naboth.
lambent quoq; et tuū sanguinem. Et ait ahab
ad heliam. Ilum inuenisti me inimice mi. Qui
dixit. Inueni. eo q̄d uenundatus sis ut facias
malum in conspectu d̄ni. hec g̃ dicit d̄ns. Ecce
ego inducam sup̄ te malū. et demetā posteriora
tua. et mictam de ahab mingentē ad pari
etem. et clausum et ultimum in isr̄. Et da
bo domū tuā sicut domū ieroboam filii nabat.
et sicut domū baasa filii ahia. quia egisti ir
me ad uindictam ꝓuocans. et peccare feci
sti israh. Sed et de iezabel locutus ē d̄ns dices.
Canes comedent iezabel in agro iezrahel. Si mor
tuus fuerit in ciuitate ahab comedent eum canes.
Si autem mortuus fuerit in agro. comedent eū
aues uolucres celi. Igitur n̄ fuit alter talis ut
ahab qui uenundatus ē ut faceret malum in co
spectu d̄ni. Coniurauit enim eum iezabel uxor
sua. et abhominabilis factus est intantū ut seq̄
retur ydola que fecerant amorei. quos cōsump
sit d̄ns a facie filiorū israh. Iraq; cum audisset
ahab sermones istos. scidit uestimenta sua. et ape
ruit ciliciū imbuta sua. Ieiunauitq; et dormiuit
in sacco. et ambulauit demissis capite. factus est
g̃ sermo d̄ni ad heliam thesbiten dicēs. Nonne
uidisti ahab humiliatum coram me. Quia g̃
humiliatus ē mei causa. n̄ inducā malū in
diebus eius. sed in diebus filii sui inferam malum do
mui eius lv xxij.

Sederunt g̃ tres mui eius
anni absq; bello. inter syriam et israh. Ian
no aut̄ tertio descendit iosaphat rex iuda ad
regem israh. Dixitq; rex israh ad seruos suos. Ig
noratis q̄d nr̄a sit ramoth galaad. Et negli
gimus tollere eam. de manu regis syrie. Et
ait ad iosaphat. Veniesne mecum ad p̄landū
in ramoth galaad. Dixitq; iosaphat ad regē
israh. Sicut ego sum ita et tu. Populus mi
et ꝓpls tuus unum sunt. et equites mei. et
equites tui. Dixitq; iosaphat ad regem israh.
Queso ergo te hodie sermonē d̄ni. Congrega
uit g̃ rex israh ꝓphas quadringentos circiter
uiros. et ait ad eos. Ire debeo in ramoth gala
ad ad bellandum. an quiescere. Qui respondē.t.
Ascende. et dabit eam d̄ns in manu regis. Dixit
autē iosaphat. Non est hic ꝓpha d̄ni quisquam
ut interrogemus p eum. Et ait rex israh ad
iosaphat. Remansit uir unus p q̄m possemus
interrogare d̄nm. s. ego odi eum quia ꝓphat n̄
in bonum. s. malum michee filius iemla.
Cui iosaphat ait. Ne loquaris ita rex. Vocauit
g̃ rex israh eunuchum q̄ndam. et dixit ei. festi
na adducere micheam filium iemla. Rex autē
israh. et iosaphat rex iuda sedebat unusquisq;
in solio suo uestitu cultu regio. in area uxta
ostium porte samarie. et uniuersi ꝓphe ꝓphe
bant in conspectu eorū. Fecit quoq; sedechias
filius chanaan cornua ferrea. et ait. Hec dicit
d̄ns. His uentilabis syriam. donec deleas eam.
Omnesq; ꝓphe similit̄ ꝓphet̄abant. dicentes. Ascē
de in ramoth galaad. et uade ꝓsperē. et da
bit d̄ns inimicos eius in manu regis. Nuntius
q̄ uocauit micheam. locutus ē
ad eum dicens. Ecce sermones ꝓphar. uno

ce regi bona ꝑdicant. Sit ergo sno tuus simi
lis eoꝝ. et loquere bona. Cui micheas ait. Viu
dñs. quia qcumq; dixerit michi dñs hoc loquar.
Venit itaq; ad regem. Et ait illi rex. Micheа ne
vadamus in ramoth galaad ad ꝓliandum. an ces
sare. Cui ille respondit. Ascende. et vade ꝓspere.
et tradet dñs in manu regis. Dixit autem rex
ad eum. Iterum atq; iterum adjuro te. ut n̄
loquaris nisi qđ verum t̄ in nomine dñi. Et
ille ait. Vidi cunctum isr̄l dispsum in montib;
quasi oues n̄ habentes pastorem. Et ait dñs.
Non habent dñm isti. Reuertatur unusquisq; in
domum suam. in pace. Dixit q̄ rex isrāh ad io
saphat. Numquid n̄ dixi t̄. quia n̄ ꝓphat mi
bonum s; semp malum. Ille v̄ addens ait.
Ꝓterea audi sermonem dñi. Vidi dñm sedentē
sup solium suum. et omnē exercitum cli assi
stentem ei. a dextris et a sinistris. Et ait dñs. Qs
decipiet ahab regem isrāh ut ascendat et cadat
in ramoth galaad. Et dixit unus ita huius
modi. et alius aliter. Egressus est autē spūs. et
stetit coram dño. et ait. Ego decipiam illum.
Cui locutus t̄ dñs. In quo. Et ille ait. Egre
diar. et ero spūs mendax in ore omnium ꝓphārum ei.
Et dixit dñs. Decipies et ꝓualebis. Egredere
et fac ita. Nunc q̄ ecce dñs dedit spūm mendā
cii in ore omnium ꝓphārum tuarū. qui hic sunt. Et
dñs locutus est contra te malum. Accessit aūt
sedechias filius chanaan. et percussit micheam
in maxillam. et dixit. Quene q̄ discessit spūs dñi
a me. ut loqueret tibi. Et ait micheas. Videbis es in
die illa cū ingrediens cubiculum intres cu
biculum. ut abscondaris. Et ait rex isrāh. Tol
lite micheam et manete apud amon principē
civitatis. et apud ioas filium amalech. et dicite
eis. Hec dixit rex. Mittite istum in
carcerem et sustentate eum pane tribulationis
et aqua angustie. donec revertar in pace. Dixq;
micheas. Si revertendo revertaris in pace. n̄ t̄ locutus
dñs in me. Et ait. audite ꝓpli omnes.
Ascendit itaq; rex isrāh. et iosaphat rex iuda in
ramoth galaad. Dixitq; rex isr̄l ad iosaphat.
Sume arma. et ingredere ꝑlium. et indue
te vestib; tuis. Porro rex israhel mutauit ha
bitum. et ingressus t̄ bellum. Rex aūt syrie
ꝑcepit principib; curruū triginta duob; di
cens. Non pugnabitis contra minorem et ma
iorē quempiā. nisi contra regem isr̄l solum.
Cum aūt vidissent principes curruum io sa
phat suspicati sunt qđ ipse ēet rex isr̄l. et im
petu suo pugnabant contra eum. Et exclama
uit iosaphat. Intellexerunt q; principes curruum qđ
n̄ ēet rex isrāh. et cessauit abeo. Vnus aūt quidam
tetendit arcum in incertum sagittam dirigens. et
casu percussit regem isr̄l inter pulmonē et stomachū.
Et ille dixit auriga suo. Verte manū tuam. et educ
me de exercitu. quia grauit̄ vulneratus sum. Con
missum ē ḡ ꝑlium in die illa. Et rex isr̄l stabat
in curru suo contra syros. et mœstus ē vespe. flu
ebat aūt sanguis plage. in sinum curruis. Et ꝓ
ꝑsonuit in universo exercitu ante q̄m sol occumberet.
dicens. Vnusquisq; revertatur in civitatē et in ter
ram suā. Mortuus ē aūt rex. et ductus ē samariā.
Sepelierunt q; regem in samaria. Et lauāt cur
rum in piscina samarie. et lauerunt canes sang̃
nem eius. Et habenas lauerunt iuxta ubum
dñi. qđ locutus fuerat. Reliqua v̄ sermonum ahab
et universa que fecit. et domus eburnea q̄m edifi
cauit. cunctaq; urbium quas extruxit. nonne
hec scripta sunt in libro sermonum regū isr̄l.
Dormiuit ḡ ahab cum patrib; suis. et regnauit ocho
zias filius eius ꝓo. lvi
iosaphat filius asa regnare cepit sup iudam. anno
quarto ahab regis isr̄l. Triginta quinq; annoꝝ
erat cum regnare cepisset. et viginti quinq; annis
regnauit in ierlm. Nomen matris eius azuba filia
silai. Et ambulauit in omni via asa patris sui.
et n̄ declinauit ex ea. faciēs qđ rectum ē in con
spectu dñi. Veruntamen excelsa n̄ abstulit. Adhuc
enim ꝑpls sacrificabat et adolebat in excelsis. in
excelsis. Pacem q; habuit iosaphat cum rege isr̄l.
Reliqua aūt verboꝝ iosaphat. et opa eius q̄
gessit et ꝓlia. nonne hec scripta sunt in libro
verboꝝ dierum regum iuda. Sed et reliquias
effeminatoꝝ qui rem inseruant in diebus asa patris
eius. abstulit de terra. Nec erat tunc rex constitutus
in edom. Rex v̄ iosaphat fecerat classes in mari
que navigarent in ophir ꝓpter aurum. et ire n̄ ꝑ
tuerunt quia confracte sunt in asiongaber. Dixit
autem ochozias filius ahab ad iosaphat. Vadant ser
vi mei cū servis tuis. in navib;. Et noluit io
saphat. Dormiitq; cum patrib; suis et sepultus
ē cum eis in civitate david patris sui. regnavitq;
ioram filius eius ꝓo. lvii
chozias aūt filius ahab regnare cepit sup isr̄l
in samaria. anno septimo decimo iosaphat regis
iuda. Regnauitq; sup isr̄l duob; annis. Et fecit
malum in conspectu dñi. et ambulauit in via
patris sui. et matris sue. et in via ieroboam filii na
bath. qui peccare fecit isrāh. Seruitq; ba
al. et adorauit eum. et irritauit dñm dñm isr̄l
iuxta omnia que fecerat pater eius.

Explicit malachim. i. lib. Regum. iii.

INCIP. LIBER REG. IIII.

Rebellauit autem moab in israhel post quam mortuus est ahab. Ceciditque ochozias per cancellos cenaculi sui quod habebat in samariam et egrotauit. Misitque nuntios dicens ad eos. Ite et consulite beelzebub deum accharon utrum uiuere queam de infirmitate mea hac. Angelus autem domini locutus est ad heliam thespiten. Surge ascende in occursum nuntiorum regis samarie et dices ad eos. Numquid non est deus in israhel ut eatis ad consulendum beelzebub deum accharon. Quam obrem hec dicit dominus. De lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte moriens. Et abiit helias. Reuersique sunt nuntii ad ochoziam. Qui dixit eis. Quare reuersi estis. At illi responderunt ei. Vir occurrit nobis et dixit ad nos. Ite et reuertimini ad regem qui misit uos et dicetis ei. Hec dicit dominus. Numquid quia non erat deus in israhel mittis ut consulatur beelzebub deus accharon. Idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte moriens. Qui dixit. Cuius figure et habitus est uir qui occurrit uobis et locutus est uobis uerba hec. At illi dixerunt. Vir pilosus et zona pellicia accinctus renibus. Qui ait helias thesbites est. Misitque ad eum quinquagenarium principem et quinquaginta qui erant sub eo. Qui ascendit ad eum sedentique in uertice montis ait. Homo dei rex precipit ut uir descendas. Respondensque helias dixit quinquagenario. Si homo dei sum descendat ignis de celo et deuoret te et ~~deuoret~~ quinquaginta tuos. Descenditque ignis de celo et deuorauit eum et quinquaginta qui erant cum eo. Rursum misit ad eum principem quinquagenarium alterum et quinquaginta cum eo. Qui locutus est ei. Homo dei hec dicit rex festina descende. Respondens helias. Si homo dei ego sum descendat ignis de celo et deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit igitur ignis de celo et deuorauit illum et quinquaginta eius. Iterum misit principem quinquagenarium tercium et quinquaginta qui erant cum eo. Qui cum uenisset curuauit genua contra heliam et precatus est ei et ait. Homo dei noli despicere animam meam et animam seruorum tuorum qui mecum sunt. Ecce descendit ignis de celo et deuorauit duos principes quinquagenarios primos et quinquagenos qui erant cum eis. Sed nunc obsecro ut miserearis anime mee. Locutus est autem angelus domini ad heliam dicens. Descende cum eo ne timeas. Surrexit igitur et descendit cum eo ad regem et locutus est ei. Hec dicit dominus. Quia misisti nuntios ad consulendum beelzebub deum accharon quasi non esset deus in israhel a quo possis interrogare sermonem ideo in lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte moriens. Mortuus est autem iuxta sermonem domini quem locutus est helias. Et regnauit ioram frater eius pro eo anno secundo ioram filii iosaphat regis iude. Non enim habebat filium. Reliqua autem uerborum ochozie que operatus est nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Factum est autem cum leuare uellet dominus heliam per turbinem in celum ibant helias et heliseus de galgalis. Dixitque helias ad heliseum. Sede hic quia dominus misit me in bethel. Cui ait heliseus. Viuit dominus et uiuit anima tua quia non derelinquam te. Cumque descendissent bethel egressi sunt filii prophetarum qui erant bethel ad heliseum et dixerunt ei. Numquid nosti quia hodie dominus tollet dominum tuum a te. Qui respondit. Et ego noui. Silete. Dixit autem helias ad heliseum. Sede hic quia dominus misit me in iericho. Et ille ait. Viuit dominus et uiuit anima tua quia non derelinquam te. Cumque uenissent iericho accesserunt filii prophetarum qui erant in iericho ad heliseum et dixerunt ei. Numquid nosti quia hodie dominus tollet dominum tuum a te. Et ait. Et ego noui. Silete. Dixit autem ei helias. Sede hic quia dominus misit me ad iordanem. Qui ait. Viuit dominus et uiuit anima tua quia non derelinquam te. Ierunt igitur ambo pariter et quinquaginta uiri de filiis prophetarum secuti sunt. Qui steterunt econtra longe. Illi autem ambo stabant super iordanem. Tulitque helias pallium suum et inuoluit illud et percussit aquas. Que diuise sunt in utramque partem. Et transierunt

ambo p̄ficiam. Cumq; transissent helias dixit
ad heliseum. Postula quod uis ut faciam t̄. an
te q̄m tollar a te. Dixitq; heliseus. Obsecro
ut fiat duplex sp̄s tuus in me. Qui respondit
Rem difficilem postulasti. Attamen si uidens
me q̄n̄ tollar a te. erit quod petisti. Si au
t̄ non uidens. non erit. Cumq; pgerent et more
tes sermocinarentur. ecce currus igneus et
equi ignei diuiserunt utrumq;. Et ascendit
helias p turbinem in celum. Heliseus aut̄ ui
debat et clamabat. Pater mi pater mi. currus
israel et auriga eius. Et non uidit eum amplius.
Apprehendit q; uestimenta sua. scidit illa in duas
partes. Et leuauit pallium helie q̄ ceciderat
ei. Reuersusq; stetit sup ripam iordanis. et pal
lio helie q̄ ceciderat. percussit aquas. Que nō
diuise sunt. Et dixit. Vbi est ds helie tuus etiā
Percussit aquas. Et diuise huc atq; illuc. et
transiit heliseus. Videntes autem filii p̄phārum
qui erant in iericho e contra. dixerunt. Re
quiescit sp̄s helie sup heliseum. Et uenien
tes in occursum eius. adorauerunt eum p̄ra in
tram. Dixerunt ei. Ecce cum seruis tuis. e. quin
quaginta fortes qui possint ire et quere
rint dominum tuum. ne forte tulerit eum sp̄s dn̄i. et pro
jecerit in unum montium aut in unā val
lium. Qui ait. Nolite mittere. Cōgentesq; ei
ut obsecraret. et cessaret. Dixitq;. Et miserūt
quinquaginta uiros. Qui cum quesissent tribus
diebus. nō inuenerunt. Et reuersi sunt ad eū.
Ipse habitabat in iericho. Dixitq; eis. Nūquid
non dixi uobis nolite ire. iii
Exeuntes quoq; uiri ciuitatis. ad heliseum.
Ecce habitatio ciuitatis huius optima. t. si
cut tu ipse dñe ps̄picis. sed aque pessime sunt
et terra sterilis. At ille ait. Afferte mihi uas no
uum. et mittite in illud sal. et ait. hec dicit
dns. Sanaui aquas has. et non erit ultra in
eis mors. neq; sterilitas. Sanate sunt ergo aque
usq; ad diem hanc. iuxta sermonem heliseī q̄ locu
tus erat. Ascendit autem inde bethel. iii. Et
Cumq; ascenderet p uiam. pueri parui egressi sunt
de ciuitate. et illudebant ei dicentes. Ascende
calue. ascende calue. Qui cum respexisset. uidit
eos. et maledixit eis in nomine dñi. Egressiq;
due ursi de saltu. et lacerauerunt ex eis quadra
ginta et duos pueros. Abiit ergo in montem car
meli. et inde reuersus est samariam. Ioram
filius achab regnauit sup israhel in samaria. an
no octauo decimo iosaphat regis iude. Regna
uit duodecim annis. et fecit malum coram
dño. non tamen sicut pater eius et mater. Tulit enim
statuas baal. quas fecerat pater eius. Veruntamen
peccatis ieroboam filii nabath qui peccare fecit
israhel. adhesit nec recessit ab eis.
Erat autem mesa rex moab nutriebat pecora multa.
et reddebat regi israhel centum milia agnorum. et cen
tum milia arietum cum uellere suo. Cumq;
mortuus fuisset achab. prauaricatus est moab
contra regem israhel. Egressus est igitur in die
illa rex ioram de samaria. et recensuit uniuersum israhel. misitq;
ad iosaphat regem iude. dicens. Rex moab
recessit a me. Veni mecum contra moab ad pugnam.
Qui respondit. Ascendam. Quia mihi tuus est. po
pulus meus. populus tuus. Equi mei. equi tui. Dixitq;
Per quam uiam ascendemus. At ille respondit. per
desertum idumee. Perrexerunt ergo rex israhel et rex
iuda. et rex edom. et circuierunt per uiam septem
dierum. nec erat aqua exercitui nec iumentis. que se
quebantur eos. Dixitq; rex israhel. Heu heu. heu congre
gauit nos dns tres reges. ut tradat in manu
moab. Et ait iosaphat. Est hic p̄pha dn̄i. ut de
precemur dnm̄ per eum. Et respondit unus de ser
uis regis israhel. Est hic heliseus filius saphat. qui
fundebat aquam super manus helie. Et ait iosaphat.
Est apud eum dns. Descenditq; ad eum rex israhel
et iosaphat. et rex edom. Dixit autem heliseus ad
regem israhel. Quid mihi et tibi est. Vade ad p̄phas pa
tris tui et matris tue. Et ait illi rex israhel. Quare
congregauit dns tres reges hos. ut tradat
eos in manu moab. Dixit autem heliseus. Viuit
dns exercituum in cuius conspectu sto. quod si non
uultum iosaphat regis iude erubescerem. ne ad
tenderem quidem te. nec respicerem. Nunc autem
adducatur mihi psaltes. Cumq; caneret psaltes. fa
ctus est super eum manus dni. Et ait. hec dicit dns.
Fiant alueum torrentis huius fossas et fossas.
hec enim dicit dns. Non uidebitis uentum nec
pluuiam. et alueus iste replebitur aquis. et bi
betis uos et familie uestre. et iumenta uestra. Parumq;
hoc est in conspectu dni. Insuper et tradet moab in
manus uestras. et percutietis omnem ciuitatem munitam
et omnem urbem electam. et uniuersum fructiferum
lignum succidetis. cunctosq; fontes aquarum obtu
rabitis. et omnem agrum egregium opplebitis lapi
dibus. factum est igitur mane quando. cum. sacrificium offerri
solet. et ecce aque uenerunt de uia. inundabant planam
edom. et repleta est terra aqua. Cumq; Vniuersi autem mo
abite audientes q̄ ascendissent reges ut pug
narent aduersum eos. conuocauerunt eos qui accincti
erant balteo desuper. et steterunt in terminis. Cum
que mane surgentes. et orto iam sole. et aduersa

aquas uidenunt moabite e contra aquas rubras
quasi sanguinem. Dixeruntq; sanguis e gladii
pugnauerunt reges contra se et cesi sunt mutuo.
Nunc ergo ad predam moab. Perrexerunt ad istr.
Porro omnigenis istr percussit moab. At illi fugere g
coram eis. Veniunt g qui uicerant et percusserunt
moab. et ciuitates destruxerunt et omne agru
optimu mittentes singuli lapides repleuerunt et
omnes fontes aquaru obturauerunt. et omnia
ligna fructifera succiderunt. usq ut murus tan
tum fictilis remanerit. Et circumdederunt e funde
fundibularii et magna ex parte percusserunt. Qd
cum audisset rex moab. prualuisse scilicet hostes
tulit filium suum primogenitum qui
regnaturus erat pro eo obtulit holocaustu sup mu
rum. et facta e indignatio magna in israh. Statim
recesserunt abeo et reuersi sunt in terram suam.
Mulier autem quedam de uxoribus prophar VI uij h
clamabat ad heliseum dicens. Seruus tuus uir
meus mortuus e. et tu nosti quia seruus tuus fuit
timens dnm. Et ecce creditor uenit ut tollat
duos filios meos ad seruiendum ei. Cui dixit heli
seus. Quid uis ut faciam tibi. Die mihi quid habes
in domo tua. At illa respondit. Non habeo ancil
la tua quicquam in domo mea nisi parum olei q
ungar. Cui ait. Vade pete mutuo ab omnib.
uicinis tuis uasa uacua non pauca. et ingredere
et claude ostium cum introieris filiis tu et filii
tui. et munera in omnia uasa hec. Et cum
plena fuerint tolles. Iuit ergo mulier. et clausit
ostium sup se et sup filios suos. Illi offerebant
uasa. et illa infundebat. Cumq; plena fuissent
uasa. dixit ad filium suum. Affer mihi adhuc uas.
Et ille respondit. Non habeo. Stetitq; oleum. Ve
nit autem illa. et indicauit homini dei. Et ille.
Vade inquit uende oleum. et redde creditori tuo.
Tu autem et filii tui uiuite de reliquo. VII A p
Acta e autem quedam dies. et transiit eliseus
p sunam. Erat autem ibi mulier magna.
Que tenuit eum. ut comederet panem. Cumq;
frequenter inde transiret. diuertebat ad eam. ut
comederet panem. Que dixit ad uirum suum.
Animaduerto qd uir dei sctus e iste. qui transit
p nos frequenter. faciamus ei cenaculum par
uum. et ponamus ei in eo lectulum. et mensam
et sellam. et candelabrum. et cum uenerit ad
nos manebit ibi. Facta e ei dies quedam. et ue
niens diuertit in cenaculum. et requieuit ibi.
Dixitq; ad giezi puerum suum. Voca sunamitem b
istam. Qui cum uocasset eam. et illa stetisset
coram eo. dixit ad puerum. Loquere ad eam. Ecce
sedule in omnib; ministrasti nob. Quid uis ut
faciam tibi. Numquid n habes negotium. et
uis ut loquar regi. siue principi militie. Que re
spondit. In medio ppli mei habito. Et ait. Quid
g uult ut faciam ei. Dixitq; giezi. Ne quaeras.
filium enim n habet. et uir eius senex e. Precep
it itaq; ut uocaret eam. Que cum uocata fu
isset. et stetisset ad ostium. dixit ad eam. In tempe
re isto et in hac eadem hora uiuta comes filium ha
bebis in utero. Et illa respondit. Noli qso
dne mi uir dei. noli mentiri ancille tue. Et cō
cepit mulier et peperit filium in tempe et in ho
ra eadem. qua dixerat heliseus. Creuit autem c d g
puer. Et cum esset quedam dies et egressus isset
ad patrem suum ad messores. ait patri suo. Ca
put meum doleo. caput meum doleo. Et ille dix
puero. Tolle et duc eum ad matrem suam. Qui
cum tulisset. et adduxisset eum ad matrem suam
posuit eum illa sup genua sua. usq; ad meridi
em. et mortuus e. Ascendit autem et collocauit
eum sup lectum hominis dei. et clausit hosti
um. Et egressa uocauit uirum suum. et ait. Mit
te mecum obsecro unum de pueris et asinam.
ut excaram usq; ad hominem dei. et reuertar. Qui
ait illi. Quam ob causam uadis ad eum hodie
n sunt kalende neq; sabbatum. Que respondit.
Vale. Strauitq; asinam. et cepit pueru. Gyra
et precedere. ne michi moram facias in eundo. et
hoc age quod precipio t. Profecta e g. et uenit ad d g
montem dei in montem carmeli. Cumq; uidisset
eam uir dei procul. ait ad giezi puerum suum
Ecce sunamites illa. Vade ergo in occursum ei
et dic ei. Rectene agitur circa te et circa uirum
tuum. et circa filium tuum. Que respondit.
Recte. Cumq; uenisset ad montem dei in monte.
apprehendit pedes eius. Et accessit giezi ut am
moneret eam. Et ait homo dei. Dimitte illam.
Anima eius in amaritudine e. et dns celauit
me. et n indicauit mihi. Que dixit illi. Numquid
petiui filium a dno meo. Numquid n dixi tibi
ne illuderis me. Et ille ait ad giezi. Accinge
lumbos tuos. et tolle baculum meum in ma
nu tua. et uade. Si occurrerit tibi homo. n salu
tes eum. Et si salutauerit te quispiam. n re
spondeas illi. Et pones baculum meum sup fa
ciem pueri. Porro mater pueri ait. Viuit dns. e
et uiuit anima tua. n dimittam te. Surrexit
g et secutus e eam. Giezi autem precesserat eos et
posuerat baculum sup faciem pueri. et n erat

neq; uox neq; sensus. Reuersusq; ē in occursum ei⁹
et nuntiauit ei dicens. Non surrexit puer. Ingres
sus est g̃ heliseus domum et ecce puer mortuus
iacebat in lectulo eius. Ingressusq; clausit ostiū
sup se et sup puerum et orauit ad dn̄m et ascen
dit et incubuit sup puerum. Posuitq; os suum
sup os eius et oculos eius sup oculos eius et ma
nus suas sup manus ei⁹ et incuruauit se sup
eum et calefcā est caro pueri. Et ille reuersus
deambulauit in domo semel huc atq; illuc. Et
ascendit et incubuit sup eum. Et oscitauit pu
er septies aperuitq; oculos. Et ille uocauit giezi
et dixit ei. Voca sunamitem hanc. Que uocata
ingressa ē ad eum. Qui ait tolle filium tuū.
Venit illa et corruit ad pedes eius et adorauit
sup terram. Tulitq; filium suum et egressa est.
Et heliseus reuersus ē in galgala. viii v.

Erat autem fames in terra et filii pphar habitabant
coram eo. Dixitq; uni de pueris suis. Pone ollā
grandem et coque filus pphar pulmentum.
Et egressus est unus in agrum ut colligeret
herbas agrestes. Inuenitq; quasi uitem siluestrē.
et collegit ex ea colloquintidas agri et impleuit
pallium suum et reuersus concidit in ollam
pulmenti. Nesciebat enim quid eēt. Infuderunt g̃
socius ut comederent. Cumq; gustassent de coctione
exclamauerunt dicentes. Mors in olla uir dei. Et
n̄ potuerunt comedere. At ille. Afferte inquid fa
rinam. Cumq; adtulissent misit in ollam et ait.
Infunde turbe ut comedat. Et nō fuit amplius
quicqm̄ amaritudinis in olla. viiii

Vir autem quidam uenit de balsalisa deferens uiro
dei panes primitiarum et uiginti panes ordiaceos
et frumentum nouum in pera sua. At ille dixit. Da
pplo ut comedat. Responditq; ei minister. Quant̄
est hoc ut apponam coram centum uiris. Rursū
ille. Da ait pplo ut comedat. Hec enim dicit dn̄s.
Comedent et superent. Posuit itaq; coram eis. Qui
comederunt et superfuit iuxta uerbum dn̄i. x

Naaman princeps militie regis syrie erat uir mag
nus ap̄ dn̄m suum et honoratus. Per eum illū dn̄s
dedit salutem syrie. Erat autē uir et diues sed
leprosus. Porro de syria egressi fuerant latrunculi
et captiuam dixerant de terra israel puellam paruulā
que erat in obsequio uxoris naaman. Que ait
ad dn̄am suam. Vtinam fuisset dn̄s m̄s ad pphā
qui ē in samaria. pfecto curasset eum a lepra
quam h̄t. Ingressus est itaq; naaman ad
dn̄m suum et nuntiauit ei dicens. Sic et sic
locuta ē puella de terra israh. Dixitq; ei rex syrie
uade et mittam litteras ad regem israel. Qui cum
pfectus eēt et tulisset secum decem talenta argē
ti et sex milia aureos et decē mutatoria ue
stimentorum detulit litteras ad regem israel in hec
uerba. Cum accepis epl̄am hanc scito qd̄ miserim ad
te naaman seruum meum ut cures eum a lepra
sua. Cumq; legisset rex israel litteras scidit uestimenta
sua et ait. Numquid ds̄ sum ut occidere possim
et uiuificare quia iste misit me ut curem ho
minem a lepra sua. Animaduertite et uidete
qd̄ occasiones querat aduersum me. Quod cum
autem heliseus uir dei scidisse uidelicet regem
israh uestimenta sua misit ad eum dicens. Quare
scidisti uestimenta tua. Veniat ad me ut sciat eē
pphām in israel. Venit g̃ naaman cum equis et
curribus et stetit ad ostium domus helisei. Misit
q; ad eum heliseus nuntium dicens. Vade et la
uare septies in iordane et recipiet sanitatem ca
ro tua atq; mundaberis. Iratus naaman rece
debat dicens. Putabam qd̄ egrederetur ad me.
et stans inuocaret nom̄ dn̄i dei sui et tangeret
manu sua locum lepre et curaret me. Numqd̄
meliores s̄ abana et pharphar fluuii damasci
omnibus aquis israel ut lauer in eis et munder.
Cum g̃ uertisset se et abiret indignans accesserūt
ad eum serui sui et locuti sunt ei. Pater et si rem
grandem dixisset t̄ pphā certe facere debueras.
Quanto magis quia nunc dixit t̄ lauare et mū
daberis. Descendit et lauit in iordane septies iux
ta sermonem uiri dei et restituta ē caro eius sicut
caro pueri paruuli et mundatus ē. Reuersusq;
ad uirum dei cū uniuerso comitatu suo uenit et
stetit coram eo et ait. Vere scio qd̄ n̄ sit ds̄ in uni
uersa terra nisi tantum in israel. Obsecro itaq; ut ac
cipias benedictionem a seruo tuo. At ille respondit
Viuit dn̄s ante quem sto quia n̄ accipiam. Cumq;
uim faceret penitus n̄ acquieuit. Dixitq; naamā.
Vt uis. Sz obsecro concede michi seruo tuo ut tol
lam onus duorum burdonum de terra. Non enim fa
ciet seruus tuus ultra holocaustum aut uictimā
diis alienis nisi dn̄o. Hoc autem solum est
de quo deprecens dn̄m pro seruo tuo. Quando ing̃
dietur dn̄s m̄s templum remmon ut adoret
et illo innitente sup manū meā si adorauero
in templo remmon adorante eo in eodem loco
ut ignoscat m̄ dn̄s seruo tuo pro hac re. Qui dixit
ei. Vade in pace. Abiit g̃ ab eo electo terre tpe.
Dixitq; giezi puer uiri dei. Pepercit dn̄s m̄s naa
man syro isti ut n̄ acciperet ab eo que adtulit. Vi
uit dn̄s quia curram post eum et accipiā ab eo
aliquid. Et secutus est giezi post tergum naamā.
Quem cum uidisset ille currentem ad se desiliuit

de cuius in occursum eius· et ait· Recte ne stultū
Et ille ait· Recte· Dñs me misit me dicens· Ecce
venerunt ad me duo adolescentes de monte ephraym· de filiis prophar· Da eis talentum argenti
et uestes mutatorias duplices· Dixitq; naamā
celerius· ut accipias duo talenta· Et coegit eū·
Ligauitq; duo talenta argenti· in duobus sacculis· et
duplicia uestimenta· et imposuit duobus pueris suis·
Qui et portauerunt coram eo· Cumq; uenisset ad
ipsum· tulit de manu eorū· et reposuit in domo·
Dimisitq; uiros· et abierunt· Ipse autē ingressus
stetit coram dño suo· Et dixit heliseus· Vnde uenis giezi· Qui respondit· Non ivit seruus tuus quo
quā· Ait ille ait· Nonne cor meum mecum fuit·
quando reuersus est homo de curru suo in occursum tui· Nunc ergo accepisti argentum et accepisti uestes
ut emas oliueta et uineta· et oues et boues· et
seruos et ancillas· Sed et lepra naaman adhe
rebit tibi et semini tuo usq; in sempiternum· Egressus
Ivterunt autē filii prophe ad heliseum· Ecce locus
in quo habitamus coram te angustus est nobis·
mus usq; ad iordanem· et tollant singuli de silua
matherias singulas· ut edificemus nobis ibi lo
cum ad habitandum· Qui dixit ite· Et ait unus
ecclis· Veni ergo et tu· cum seruis tuis· Respondit·
Ego veniam· Et abiit cum eis· Cumq; uenisset
ad iordanem· cedebant ligna· Accidit autē ut cū
unus matheriem succideret· caderet ferrū in aquis
magnis· Exclamauitq; ille· et ait· Heu heu heu
dñe mi· et hoc ipm mutuo acceptum· Dixit autē
homo dei· Vbi cecidit· Et ille monstrauit ei locū·
Precidit ergo lignum· et misit illuc· natauitq; ferrum· et ait· Tolle· Qui extendit manū suam
et tulit illud·
Erat autē syrie pugnabat contra israhel· Consiliumq;
iniit cum seruis suis· dicēs· In loco illo et illo· po
namus insidias· Misit ergo uir dei ad regem israhel·
dicens· Cave ne transeas in locum illum· quia
ibi syri in insidiis sunt· Misit rex israhel ad locū
quē dixerat ei uir dei· et precauit eum· et obser
uauit se ibi non semel neq; bis· Conturbatumq; est
cor regis syrie· pro hac re· Et conuocans seruos suos
ait· Quare non indicatis mihi quis prodit nos ad
regem israhel· Dixitq; unus seruorum eius· Nequaquam
dñe mi rex· sed heliseus propheta qui est in israhel· indicat
regi israhel omnia uba quecumq; locutus fuis in
conclaui tuo· Dixitq; ei· Ite et uidete ubi sit· ut
mittam et capiam eum· Nunciauitq; ei dicen
tes· Ecce in dothaym· Misit ergo illuc equos et cur
rus· et robur exercitus· Qui cum uenissent nocte
circumdederunt ciuitatem· Consurgens autē di
luculo minister uiri dei· egressus est· Vidit q; exer
citus circuitum ciuitatis· et equos et currus·
Dixitq; ei domin· heu heu heu dñe mi· Quid
faciemus· At ille respondit· Noli timere· Plures
enim nobis sunt· quam cum illis· Cum orasset· heliseus ait· Dñe· aperi oculos huius· ut videat· Et
aperuit dñs oculos pueri· et uidit· Et ecce mons ple
nus equis· et curribus ignis· in circuitu heli
sei· hostes autē descenderunt ad eum· Precatus heliseus dñm dicens· Percute obsecro gentem
hanc cecitate· Percussitq; eos dñs ne uiderent· iux
ta uerbum heliseī· Dixit autē ad eos heliseus· Non
est hec uia· nec ista est ciuitas· Sequimini me·
et ostendam uobis uirum quē queritis· Duxit
autem eos in samariam· Cumq; ingressi fuissent
in samariam· dixit heliseus· Dñe aperi oculos
istis· ut videant· Aperuitq; dñs oculos eorū· et
uiderunt se esse in medio samarie· Dixitq; rex is
raehel ad heliseum· cum uidisset eos· Numquid
percutiam eos pater mi· At ille ait· Non percutes·
Neq; enim cepisti eos gladio tuo aut arcu tuo· ut p
cutias· Pone panem et aquam coram eis· ut come
dant et bibant· et uadant ad dñm suum· Et ap
posita est eis cibor magna nimium· Et comederunt et
biberunt et dimisit eos· Abieruntq; ad dñm suū·
et ultra non uenerunt latrones syrie in terram israhel·
Factum est post hec congregauit
benadad rex syrie universum exercitum suum· et
ascendit et obsidebat samariam· factaq; est fames
magna in samaria· Et tamdiu obsessa est donec
ueneretur caput asini octoginta argenteis· et
quarta pars stabi stercoris columbarum quinq;
argenteis· Cumq; rex israhel transiret per murū
mulier clamauit ad eum dicens· Salua
me dñe mi rex· Qui ait· Non te saluet dñs· Vnde
te saluare possim· De area an de torcular· Dixitq;
ei rex· Quid tibi vis· Que respondit· Mulier
ista dixit mihi· Da filium tuum ut comedamus eū
hodie· et filium meum comedemus cras· Coximus
ergo filium meum et comedimus· Dixiq; ei die altera·
Da filium tuum ut comedamus eum· Que abscondit filium suum· Quod cum audisset rex israhel ue
stimenta sua· et transiebat per murum· Vidit q;
omnis plebs cilicium quo uestitus erat ad carnem
intrinsecus· Et ait· Hec mihi faciat deus· et hec addat·
si steterit caput heliseī filii saphat· super eum
hodie· heliseus autem sedebat in domo sua· et
seniores sedebant cum eo· Premisit itaq; uirum·
Et antequam ueniret nuntius· ille dixit ad se
nes· Numquid scitis quod miserit filius homicide
huc· ut precidat caput meum· Videte ergo cū uenerit

nuntius claudite ostium · et ñ sinant eum intro
re. Ecce enim somnus pectum din eius · post eñ
est. Ad hec ille loqnte est · apparuit nuntius qui
uenerat ad eum. Et ait · Tantum malum a
dño t. Quid amplius expectabo adño · Dixit
autē heliseus · Audite ūbum dñi. Hec dicit dñs.
In tempe hoc eras modius simile uno ert sta
tere · et duo modii ordei · stabunt uno · in porta
samarie. Respondens unius de ducib⁹ sup cui⁹
manum rex nitebatur hominem dei · ait. Si
dñs fecerit etiam cataractas in celo · numquid
potit ē quod loquens · Cui ait · Videbis oculis
tuis · et inde non comedes. XIIII

Erant q̄ uir erant leprosi · iuxta introitum
porte. Qui dixerunt ad inuicem. Quid hic ēe
uolumus · donec moriamur · Si uie ingressi ur
bem · fame morietur · siue mā
serimus hic · moriendum ē nob. Venite g̃ et cas
fugiamus ad castra syre · Si pepercerint nob uiue
mus · Si autē occiderint uolūt · nō hominis mo
riemur. Surrexerunt g̃ ut uenirent ad ca
stra syre. Cumq; uenissent ad principium castro
rum syre · nullum ibidem reperierunt. Siquidē
dñs audiri sonitum fecerat in castris syre cur
rum et equor · et exercitus plurim. Dixerunq;
ad inuicē. Ecce mercede conduxit adūsum nos
rex isr reges hetheor et egyptior · et ueniunt su
p nos · Surrexerunt g̃ et fugerunt in tenebris.
et dereliquerunt tentoria sua · et equos et asinos
in castris · fugerunt · animas tantum suas sal
uare cupientes · Igitur cum uenissent lepsi ille
ad principium castror · ingressi sunt unū taber
naculum · Et comederunt et biberunt. Tulerūt
q̄ inde argentum et aurum · et uestes · et abie
runt et absconderunt. Et rursum reūsi sunt ad
aliud tabernaculum · Et inde similr auferentes
absconderunt. Dixerunq; ad inuicem. Non recte
facimus. Hec enim dies boni nunti est. Si ta
cuerimus et nolūmus nuntiare usq; mane
scelus arguemur. Venite eamus · et nuntiem⁹
in aula regis · Cumq; uenissent ad portam ciu
tatis · narrauerunt eis dicentes. Iuimus ad castra sy
rie et nullum ibi reperimus hominē · nisi equos
et asinos alligatos · et tentoria · Ierunt g̃ por
tarij · et nuntiauerunt in palatio regis intrinsecus.
Qui surrexit nocte · et ait ad seruos suos · Dico
uob quid fecerint nob syri · Scitis quia fame
laboramus · et ideo egressi sunt de castris · et
latitant magis dicentes · Cum egressi fuerit
de ciuitate · capiemus eos uiuentes · et in ci
tatē ingressi potimur · Respondit autē un⁹
seruor eius · ait · Tollamus quinq; equos qui rema
nserunt in urbe · quia ipsi tantum sic in unūdi mul
titudine israh · alii enim consumpti s̄ · et mittem
tes explorare possimus · Adduxerunt g̃ duos equos ·
misitq; rex ad castra syrie dicens · Ite et uidete ·
Abierunt post eos · usq; ad iordanem · Ecce autē
omnis uia plena erat uestib⁹ et uasis · que proie
cerant syri cum turbarentur. Reuersi nuntiauerunt regi · Et egressus plebs · diripuit
castra syrie · factusq; est modius unius simile
stabile uno · et duo modii ordei stabile uno ·
iuxta ūbum dñi. Porro rex duce illum in cuius
manus incubuerat · constituerat ad portā. Qm
conculcauerunt turba⁹ introitu · et mortuus ē iuxta
qd locutus fuerat uir dei · quando descenderat
rex ad eum · feritq; ē sicut p̄dixerat uir dei qm
dixerat regi · quando aut duo modii ordei stabile
uno erunt · et modius simile stabile uno · hoc
eodem tempe eras in porta samarie · quando re
spondit dux ille uiro dei · et dixerat etiam si dñs
fecerit cataractas in celo · numquid fieri po
terit qd loquens · et dixit ei uidebis oculis tuis
et inde ñ comedes. Euenit g̃ sicut p̄dixerat uir
dei · conculcauerunt eum plebs in porta · et mor
tuus est. XV

Heliseus autem locutus ē ad mulierem cuius uiuere fecerat filiū · dicēs. Surge
et uade tu et domus tua · et peregrinare ubicūq;
repereris. Vocabit enim dñs famem · et uenie
sup terram septem annis. Que surrexit · et fecit
iuxta ūbum hominis dei. Et uadens cū domo
sua · peregrinata ē in terra philistiim diebus mul
tis. Cumq; finiti essent anni septem · reuersa
ē mulier de terra philistiim. Et egressa ē ut in
terpellaret regem p domo sua · et pagus suus.
Rex autem loquebatur cum giezi puero uiri
dei · dicens. Narra mihi omnia magnalia · que
fecit heliseus · Cumq; ille narraret regi quo
modo suscitasset mortuum · apparuit mulier
cuius uiuificauerat filium · clamans ad regē
p domo sua · et p agros suos. Dixitq; giezi. Dñe
mi rex · hec ē mulier · et hic filius eius quē uiuifica
uit heliseus. Et interrogauit rex mulierem ·
Que narrauit ei. Vocitq; ei rex eunuchum unū
dicens · Restitue ei omnia que sua sunt · et
uniuersos reditus agroꝝ a die qua reliquit
terram usq; ad p̄sens. XVI

Erat quoq; heliseus damascum · et egrotabat
Nuntiauitq; ei dicentes · Venit uir
dei huc. Et ait rex ad asahel · Tolle tecum mu
nera · et uade in occursum uiri dei · et cōsule
dñm per eum dicens · si euadere potero de infir

mutare mea hec. Iuit g̃ azahel in occursum ei
habens secum munera. et omnia bona damasci
honera quadraginta camelor. Cumq; steuisset
coram eo ait filius tuus benadad rex syrie misit
me ad te dicens si sanari potero de infirmitate
mea hac. Dixitq; ei heliseus. Vade dic ei. Sana
beris. Porro ostendit mihi dñs. quia morte morietur.
Steteruntq; cum eo. et conturbatus ē usq; ad sti
fusionem animi. fleuitq; uir dei. Cui azahel
ait. Quare dñs mꝰ flet. At ille respondit. Quia
scio que facturus sis mala filiis israhel. Munita
tes eoꝝ munitas succendes. et iuuenes eoꝝ in
terficies gladio. et paruulos eoꝝ elides. et preg
nantes diuides. Dixitq; azahel. Quid enim
sum seruus tuus canis. ut faciam rem istam
magnã. Et ait heliseus. Ostendit mihi dñs te re
gem syrie fore. Qui cum recessisset ab heliseo. ue
nit ad dñm suum. Quid ait ei. Quid t̃ dixit he
liseus. At ille respondit. Dixit mihi. Recipies sa
nitatem. Cumq; uenisset dies altera. tulit stra
gulum et infudit aqua. et expandit sup fa
ciem eius. Quo mortuo regnauit azahel pro
anno quinto ioram filii ahab regis israhel. reg
nauit ioram filius iosaphat rex iuda. Triginta
duoꝝ erat annoꝝ cũ regnare cepisset. et octo
annis regnauit in hierusalem. Ambulauitq; in uia
regum israhel. sicut ambulauerat domus ahab.
filia enim ahab erat uxor eius. Et fecit q̃ ma
lum erat coram dño. Voluit autẽ disperdere
iudam propter dauid seruum suũ. sicut promisit
ei. ut daret ei lucernã. et filiis eius cunctis di
ebus. Indiebus eius recessit edom ne ẽet sub iuda
et constituit sibi regem. Venitq; ioram syria
et omnis exercitus cum eo. Et surgens nocte. p
cussitq; idumeos qui eum circumdederant. et
principes curruum. Populus autẽ fugit in ta
bernacula sua. Recessit g̃ edom ne ẽet sub iuda
usq; ad diem hanc. Tunc recessit et lobna in ẽ
dem tẽpore. Reliqua autẽ sermonũ ioram et om
nia que fecit. nonne hec scripta sunt in li
bro uerboꝝ dierum regum iuda. Et dormiuit
ioram cum patribus suis. sepultusq; est cum eis
in ciuitate dauid. Et regnauit ahazias pro
filius eius. anno duodecimo ioram filii ahab
regis israhel. regnauit ahazias filius ioram regis
iude. Viginti duoꝝ annoꝝ erat ahazias cum
regnare cepisset. et uno anno regnauit in hie
rusalem. Nomen matris eius athalia filia amri
regis israhel. Et ambulauit in uia domus a
hab. et fecit q̃ malum ē coram dño sicut do
mus ahab. Gener enim domus ahab fuit. Abi
it quoq; cum ioram filio ahab ad pugnandũ cont
azahel regem syrie in ramoth galaad. Et uul
nerauerunt syri ioram. Qui reuersus ē ut curaretur
in iezrahel. quia uulnerauerant eum syri in rama
pugnans contra azahel regem syrie. Porro aha
zias filius ioram rex iuda. descendit inuisere
ioram filium ahab in iezrahel. quia egrotabat.
Heliseus autẽ prophetes uocauit unũ de filiis prophetarum. et ait illi. Accinge lumbos tuos
et tolle lenticulã olei hanc in manu tua. et uade
in ramoth galaad. Cumq; uenis illuc. uidebis
iehu filium iosaphat filii namsi. Et ingressus su
scitabis de medio fratrum suoꝝ et introduces in
terius cubiculum. tenensq; lenticulam olei fun
des sup caput eius. et dices. hec dicit dñs. Un
xi te regem sup israhel. Aperiesq; ostium. fuges
et non ibi subsistes. Abiit g̃ adolescens puer prophe
te in ramoth galaad. et ingressus ē. Ecce autem
principes exercitus sedebant. et ait. Verbum mihi
ad te puer. Dixitq; iehu. Ad quem ex omnibus nob.
At ille dixit. Ad te o princeps. Et surrexit. et
ingressus ē cubiculum. At ille fudit oleum sup
caput eius. et ait. hec dicit dñs deus israhel. Unxi
te regem sup populum dñi israhel. Et percuties domũ
ahab dñi tui. Vt ulciscar sanguinem seruoꝝ me
oꝝ prophetarum. et sanguinem omnium seruoꝝ dñi de
manu iezrahel. persequarq; omnem domũ ahab. et in
terficiam de ahab mingentem ad parietem. et clau
sum et nouissimum in israhel. Et dabo domũ ahab
sicut domum ieroboam filii nabath. et sicut do
mum baasa filii ahia. Iezrahel quoq; comedet
comedent canes in agro iezrahelitide. nec erit qui
sepeliat eam. Aperuitq; ostium. et fugit. Iehu
autem egressus ē. ad seruos dñi sui. Qui dixe
runt ei. Recte ne sunt omnia. Quid uenit ille in
sanus ad te. Qui ait eis. Nostis hominem et q̃d
locutus sit. Falsum ē. Si magis narra nob. Qui
ait eis. hec et hec locutus mihi. Et ait hec dicit
dñs. Unxi te regem sup israhel. festinauitq; unusq;
et unusquisq; tollens pallium suum posuerunt
sub pedibus eius in similitudinem tribunalis. et ce
ciderunt tuba atq; dixerunt. Regnauit iehu. Con
iurauit g̃ iehu filius iosaphat filii namsi contra
ioram. Porro ioram obsederat ramoth galaad ipse
et omnis israhel contra hazahel regem syrie. et reuer
sus fuerat ut curaretur in iezrahel. propter uulne
ra quia percusserunt eum syri pugnantem contra
azahel regem syrie. Dixitq; iehu. Si placet uob
nemo egrediatur profugus de ciuitate. ne ua
dat et nuntiet in iezrahel. Ioram enim egro
tabat ibi. et ahazias rex iuda descenderat aduisi

tandum ioram. Igitur speculator qui stabat su
p turrem iezrahel. uidit globum iehu uenien
tis et ait. Video g̃ globum. Dixitq; ioram. Tol
le currum. et mitte in occursum eorum. et dicat
uadens. Recte ne nunc sunt omnia. Abiit g̃ q̃
ascenderat currum in occursum eius. et ait.
Hec dicit rex. Pacata ne sunt omnia. Dixitq;
ei iehu. Quid t̃ et paci. Transi et sequere me.
b Nuntiauit quoq; speculator dicens. Venit
nuntius ad eos. et n̄ reuertitur. Misit etiam currū
equorum secūdū. Venit ad eos et ait. Hec dicit rex.
Num pax est. Et ait iehu. Quid t̃ et paci. Trā
si. et sequere me. Nuntiauit autē speculator
dicens. Venit usq; ad eos. et n̄ reuertitur. Est aūt
incessus. quasi incessus iehu filii namsi. Pre
ceps enim graditur. Et ait ioram. Junge cur
rum. Junxeruntq; currum eius. Et egressus
est ioram rex israh. et ahaia rex iuda. singuli
in curribus suis. Egressiq; sunt in occursum
iehu. et inuenerunt eum in agro naboth iez
rahelite. Cumq; uidisset ioram iehu. ait. Pax
est iehu. At ille respondit. Que pax. Adhuc for
nicationes iezahel matris tue. et ueneficia ui
gent. Conuertit autem ioram manū suam. et
a p fugiens ait ad ahaziam. Insidie ahazia. Por
ro iehu tetendit arcum manu. et percussit iorā
inter scapulas. et egressa ē sagitta per cor eius.
Statimq; corruit in curru suo. Dixitq; iehu ad
ahazer ducem. Tolle et proice eum in agro na
both iezrahelite. Memini enim ego quando et
tu sedentes in curru sequebamur ahab patrē
huius. quod dn̄s onus hoc leuauit sup eum di
cens. Si n̄ p sanguine naboth et p sanguine
filiorum eius quem uidi heri ait dn̄s. reddam
t̃ in agro isto. dicit dn̄s. Nunc g̃ tolle. et pro
b ice eum in agro iuxta uerbum dn̄i. Ahazias
autē rex iuda uidens hoc. fugit per uiam do
mus ceti. Persecutusq; ē eum iehu. et ait. Eti
am hunc percutite. Et percusserunt eum in
curru suo. in ascensu gaber qui ē iuxta ge
blaam. Qui fugit in mageddo. et mortuus
ē ibi. Et imposuerunt eum serui eius sup
currum suum. et tulerunt ierlm̄. Sepelier
q; eum in sepulcro cum patribus suis in ciuita
te dauid.

XVIII

c a Anno undecimo ioram filii ahab regnante
ahazia sup iudam. uenit iehu in iezrahel.
Porro iezabel introitu eius audito. depinxit
oculos stibio. et ornauit caput suum. Et
despexit p fenestram ingredientem iehu p
portam et ait. Numquid pax potest esse
zamri. qui interfecit dn̄m suum. Leuauitq; iehu
faciem suam ad fenestram. et ait. Que est ista.
Et inclinauerunt se ad eum duo uel tres eunuchi.
At ille dicit eis. Precipitate eam deorsum. Et
precipitauerunt eam. Aspersusq; ē sanguine paries. et
S d equorum ungule conculcauerunt eam. Cumq; ingres
sus esset ut comederet biberetq; ait. Ite et uide
te maledictam illam et sepelite eam. quia fi
lia regis ē. Cumq; issent ut sepelirent eam.
n̄ inuenerunt nisi caluariem et pedes et sum
mas manus. Reuersiq; nuntiauerunt ei. Et ait
iehu. Sermo dn̄i ē quem locutus ē p seruum
suum heliam tesbiten dicens. In agro iezrahel
comedent canes carnes iezabel. Et erunt car
nes iezabel sicut stercus sup faciem terre in ag
iezrahel. ita ut pretereuntes dicant. Heccine est
ista iezabel.

XVIIII

e Erant autem ahab septuaginta filii in samaria.
Scripsit g̃ iehu litteras. et misit in samariam.
ad optimates ciuitates et ad maiores natu.
et ad nutricios ahab dicens. Statim ut acce
peritis litteras has qui habetis filios uestros dn̄i uestri
et currus et equos et ciuitates firmas et arma
digite meliorem. et eum qui uobis placuerit de
filiis dn̄i uestri. et ponite eum sup solium patris
sui. et pugnate p domo dn̄i uestri. Timuerunt
illi uehementer. et dixerunt. Ecce duo reges n̄
potuerunt stare coram eo. et quomodo nos pote
rimus resistere. Miserunt g̃ prepositus domus
et prefectus ciuitatis et maiores natu. et nutricii ad
iehu. dicentes. Serui tui sumus. quecumq;
iussens faciemus. nec constituemus regem.
Quodcumq; t̃ placet. fac. Rescripsit autem eis
secūdo litteras secūdo. dicens. Si mei estis et obedi
tis michi. tollite capita filiorum dn̄i uestri. et ueni
C f te ad me hac eadem hora cras in iezrahel. Por
ro filii regis septuaginta uiri apud optimates
ciuitatis nutriebantur. Cumq; uenissent lit
tere ad eos tulerunt filios regis et occiderunt
septuaginta uiros. et posuerunt capita eorum
in cophinis. et miserunt ad eum in iezrahel.
Venit autem nuntius. et indicauit ei dicens.
Attulerunt capita filiorum regis. Qui respondit.
Ponite ea ad duos aceruos iuxta introitum
porte. usq; mane. Cumq; diluxisset egressus
est. et stans dixit ad omnem ppl̄m. Iusti estis.
Si ego conuiraui contra dn̄m meum et in
terfeci eum. quis percussit omnes hos. Videte
g̃ nunc quia n̄ cecidit de sermonibus dn̄i inter
ram. quos locutus sup domum ahab. Et
dn̄s fecit quod locutus est in manu serui sui

hēlie. Fecitq; ihu omnes qui reliqui erant
de domo achab in iezrahel. et uniūsos optimates
eius et notos et sacerdotes donec nō remanēret
ex eo reliquie. Et surrexit et uenit in sama
riam. Cumq; uenisset ad camaram pastor
um ina inuenit frēs ochozie regis iude. Dixitq; ad
eos. Quinam estis uos? At illi responderunt. frēs
ochozie sumus. et descendimus ad salutandos fi
lios regis et filios regine. Qui ait. Comprehen
dite eos uiuos. Quos cum comprehendissent
uiuos. iugulauerunt eos mo xlta uirta ca
maram quadraginta duos uiros. et nō reliq
uit quemq;m. Cumq; abisset inde. inuenit io
nadab filium rechab occursum sibi. et benedixit
ei. et ait ad eum. Numquid est cor tuum recti
ficatum cor meum cum corde tuo. Et ait ionadab
Est. Si est inquit. da manum tuam. Qui ded
manum suam. At ille leuauit eum ad se in
currum. Dixitq; ad eum Veni mecum. et uide
zelum meū pro me. Et impositum curru suo
duxit in samariam. Et percussit omnes qui rel
qui fuerant de achab in samaria usq; ad unū
iuxta uerbum dñi. q̄ locutus est pheliam. Con
gregauit q̄ ihu omnem pplm. et dixit ad eos.
Achab colui baal parum. ego autē colam eum
amplius. Nunc q̄ omnes pphas baal. et uni
uersos seruos eius. et cunctos sacerdotes eius.
uocate ad me. Nullus sit qui nō ueniat. Sacri
ficium enim grande est michi baal. Quicumq;
defuerit nō uiuet. Porro ihu fallebat hoc insidi
ose. ut disperderet cultores baal. Dixitq; Sanctifi
cate diem sollempnem baal. Vocauit et misit in
universos finnos israel. et uenerunt cuncti seru
baal. Non fuit residuus nec unus quidem. q̄
nō uenerit. Et ingressi sunt templum baal. a
summo usq; ad summum. Dixitq; his qui erant
super uestes. Ferte uestimenta universis seruis ba
al. Et protulerunt eis uestes. Ingressusq; ihu et
ionadab filius rechab templum baal. ait cul
toribus baal. Perquirite et uidete. ne quis forte de
seruis dñi sit uobiscum. sed ut sint soli serui ba
al. Ingressi sunt q̄. ut facerent uictimas et ho
locausta. Ihu autem preparauit sibi foris octo
ginta uiros. et dixerat eis. Quicumq; fuge
rit de hominibus his quos ego adduxero in
manus uras. anima eius erit pro anima illi⁹
rei. Postq̄m autem cōpleuerat holocaustū
precepit ihu militibus et ducibus suis. Ingredi
mini. et percute eos. Nullus euadat. Percusse
runtq; eos in ore gladii. Et proiecerunt milites
et duces et issuerunt in cuniculum templi baal

et protulerunt statuam de fano baal. et combusserūt
i cōmuenerunt eam. Destruxerunt quoq; edē
baal. et fecerunt p ea latrinas usq; ad diē
hanc. Deleuit itaq; ihu baal de israh. Verum
tamē a peccatis ieroboam filii nabath qui pec
care fecit israh nō recessit. nec dereliquit uitulos
aureos qui erant in bethel et in dan. xx

Dixit autem dñs ad ihu. Quia studiose fecisti
quod rectum erat. et placebat in oculis meis. et
omnia que erant in corde meo fecisti cō
tra domum achab. filii tui usq; ad quartam
generationem sedebunt sup thronum israh.
Porro ihu nō custodiuit ut ambularet in le
ge dñi dei israh in toto corde suo. Non enim
recessit a peccatis ieroboam qui peccare fecit
israh. In diebus illis cepit dñs tedere sup israh.
Percussitq; eos azahel in universis finib⁹
israh a regione contra orientalem plagam. omnē
terram galaad et gad et ruben et manasse
ab aroer que est sup torrentem arnon et ga
laad et basan. Reliqua autē uerba ihu et
universa que fecit et fortitudo eius. nonne hec
scripta sunt in libro uerbo⁹ dierū regum israh.
Et dormiuit ihu cum patribus suis. sepelieruntq;
eum in samaria. et regnauit ioaz filius
eius pro eo. Dies autē quos regnauit ihu sup
israh. uiginti et octo anni sunt in samaria.
Athalia uero mater ochozie uidens xxvi xi
mortuum filium suum. surrexit et interfecit
omne semen regium. Tollens autē iosabee filia
regis ioram sororem ochozie ioas filium
ochozie furata est eum de medio filiorum regis
qui interficiebantur. et nutricem eius de t
clinio. et abscondit eum a facie athalie. ut
nō interficeretur. Eratq; cum ea in domo dñi.
clam sex annis. Porro athalia regnauit sup
terram. Anno autem septimo misit iosabee. et
assumens centuriones et milites. et introdu
xit ad se in templo dñi. pepigitq; cum eis fed⁹.
Et adurans eos in domo dñi. ostendit filium
regis. et precepit eis dicens. Iste est sermo quē
facere debetis. Tertia pars uestrum introeat sab
bato. et obseruet excubitum regis domus.
Tertia autē pars sit ad portam seir. et tertia
pars ad portam que est post habitaculum scu
tatorū. Et custodientes excubitum domus
mee. Due autē partes ex uobis egredientes sab
bato. custodiant excubias domus dñi circa
regem. et uallabitis eum habentes arma in
manibus uestris. Siquis autē ingressus fuerit
septa templi interficiatur. Eritisq; cum rege

introeunte et egrediente. Et fecerunt centurio
nes iuxta omnia que p̄dixerat eis ioiada sacer
dos. Et assumentes singuli uiros suos qui ingre
diebantur sabbatum. cum his qui egrediebant
e sabbato. uenerunt ad ioiadam sacerdotem. Qui
dedit eis hastas et arma regis dauid. que erant
in domo dn̄i. Et steterunt singuli habentes ar
ma in manu sua a parte templi dextera usq;
ad partem sinistram altaris et edis. circum re
gem. Pdixitq; filium regis. et posuit sup eum
diadema et testimonium. Fecerunt q; eum regem
et unxerunt. et plaudentes manu dixerunt. Viuat
h A uiuit autem athalia uocē XXII rex.
currentis ppli. et ingressa ad turbas in tem
plum dn̄i. uidit regem stantem sup tribunal
iuxta morem. et cantores et tubas ppt̄ eum.
omnēq; ppl̄m terre letantem et canentem tubis
et scidit uestimenta sua. clamauitq;. Coniura
tio. coniuratio. Precepit autē ioiada centurioni
bus qui erant sup exercitum. et ait eis. Educite
eam extra consepta templi. Et quicumq; eam
secutus fuerit. feriatur gladio. Dixerat enim sa
cerdos. Non occidatur in templo dn̄i. Imposuerūt
q; ei manus. et impegerunt eā p uiam intro
itus equorum iuxta palatium. et interfecta ē ibi.
Pepigit g̃ ioiada fedus int̄ dn̄m et regem. et int̄
ppl̄m. ut ēēt ppl̄s dn̄i. et inter regem et ppl̄m.
Ingressusq; est omnis ppl̄s terre templum baal et
destruxerunt aras eius. et imagines contriue
runt ualide. Mathan quoq; sacerdotem baal oc
p a ciderunt coram altari. Et posuit sacerdos custodi
as in domo dn̄i. Tulitq; centuriones. et cerethi et
phelethi legiones. et omnem ppl̄m terre. deduxe
runtq; regem de domo dn̄i. Et uenerunt p uiā
porte scutariorum in palatium. et sedit sup thro
num regum. Letatusq; ē omnis ppl̄s terre. et ci
uitas conquieuit. Athalia u̅ occisa ē gladio.
in domo regis. Septemq; annorum erat ioas cū
b xii regnare cepisset. Anno septimo iehu regnauit.
Quadraginta annis regnauit in ierl̄m. Nomē
matris eius sebia. de bersabee. Fecitq; ioas rectum
coram dn̄o. cunctis diebus quibus docuit eum io
iada sacerdos. Veruntamē excelsa n̄ abstulit.
Adhuc enim ppl̄s immolabat et adolebat in
celsis incensum. Dixitq; ioas. ad sacerdotes. Om
nem pecuniam scr̄orum que illata fuerit in tem
plum dn̄i. a p̄tereuntibus que offertur p̄precio
anime. et q̄m sponte et arbitrio cordis sui
inferunt in templum dn̄i. accipiant illam sa
cerdotes iuxta ordinem suum. et instaurent
sartatecta domus. si quid necessarium uiderit

c instauratione. Igitur usq; ad uicesimū tertium
annum regis ioas. n̄ instauraūt sacerdotes sar
tatecta templi. Vocauitq; rex ioas ioiadam ponti
ficem. et sacerdotes. dicens eis. Quare sartatecta
n̄ instauratis templi. Nolite g̃ amplius accipe
pecuniam iuxta cedinem uirorum. s̄ ad instaurati
onē templi reddite illam. Prohibitiq; sunt sacer
dotes ultra accipe pecuniam a ppl̄o. et instau
rare sartatecta domus. Et tulit ioiada ponti
fex gazophilatium unum. apuitq; foramen de
sup et posuit illud iuxta altare. ad dexteram in
gredientium domum dn̄i. Mittebantq; in eo sa
cerdotes qui custodiebant ostia. omnem pecuniā
g d que deferebatur ad templū dn̄i. Cumq; uide
rent nimiam pecuniam ēē in gazophilatio.
ascendebat scriba regis et pontifex. effundebantq;
et numerabant pecuniam. que inueniebat
in domo dn̄i. et dabant eam iuxta numerū atq;
mensurā in manu eorum qui p̄erant cementariis do
mus dn̄i. Qui impendebant eam in fabris lig
norum. et incementariis. his qui operabantur in do
mo dn̄i. et sartatecta faciebant. et his qui ce
debant saxa. et ut emerent ligna et lapides q̄
excidebantur. ita ut impleretur instauratio do
mus dn̄i. in uniuersis que indigebant expensa
e ad muniendam domum. Veruntamē n̄ fiebant
ex eadem pecunia hidrie templi dn̄i. et fuscinule
et thuribula et tube. omne uas aureum et ar
gentum. de pecunia que inferebat in templū
dn̄i. His enim qui faciebant opus. dabatur ut
instauraret templum dn̄i. Et n̄ fiebat ratio
his hominibus qui accipiebant pecuniam ut di
stribuerent eam artificibus. s̄ in fide tractabant
eam. Pecuniam u̅ p delicto et pecuniam p peccatis
n̄ inferebant in templum dn̄i. quia sacerdotū
f Vnc ascendit azahel rex XXIII erat.
syrie et pugnabat contra geth. cepitq; eam. et
direxit faciem suam. ut ascenderet in ierl̄m. Nūmob
rem tulit ioas rex iuda omnia que sanctificata cō
secrauerant iosaphat et ioram et ahazia patres
eius reges iuda. et que ipse optulerat. et uniuer
sum argentum qd̄ inueniri potuit in thesauris
templi dn̄i. et in palatio regis. misitq; azahe
li regi syrie. et recessit ab ierusalem. Reliqua
autē sermonum ioas. et uniuersa que fecit. nonne
hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum iuda.
Surrexerunt autem serui eius. et coniuraue
runt int̄ se. percusseruntq; ioas in domo mello
in descensu sela. Iosazachar namq; filius semath
et iozabad filius somer serui eius percusserunt
eum. et mortuus ē. et sepelierūt eum cū patribus

xiiij.

sius in cunctate dnō · regnauitq; amasias filius
eius p̄o · anno mesimo tēo ioas filii achazie re
gis iude · regnauit ioahaz filius iehu sup ist̄ in
samaria decem et septem annis · Et fecit malum
coram dn̄o · recessitq; ē peccatis ieroboam filii na
bath · qui peccare fecit ist̄h · Non declinauit ab
eis · Irruitq; ei ira dn̄i contra ist̄ · et tradidit
eos in manus azahelis regis syrie · et in manu
benadad filii azahel · cunctis diebus · Deprecatus ē
autem ioahaz faciem dn̄i · et audiuit eum dn̄s ·
vidit enim angustiam ist̄ qua arctabat eos
rex syrie · Et dedit dn̄s ist̄h̄ saluatorem · et li
beratus ē de manu regis syrie · Habitauitq; filii
ist̄h in tabernaculis suis · sicut heri et nudius
tertius · Veruntamen n̄ recesserunt a peccatis do
mus ieroboam · qui peccare fecit ist̄h · In ipsis
ambulauit · Siquidem et lucus p̄mansit in sa
maria · Et n̄ sunt derelicti ioahaz de pl̄o n̄
quinquaginta equites · et decem currus · et dec̄
milia peditum · Interfecerat enim eos rex syrie ·
et redegerat quasi puluerem in trituram aree · Re
liqua autē sermonum ioahaz et uniuersa que fecit
et fortitudo eius · nonne hec scripta sunt in
libro uerborum regum ist̄ · Dormiuitq; ioahaz cū
patribus suis · et sepelierunt eum in samaria · Reg
nauitq; ioas filius eius p̄o · anno trecesimo septimo
ioas regis iude · regnauit ioas filius ioahaz sup
ist̄h in samaria sedecim annis · Et fecit q̄ malū
c in conspectu dn̄i · n̄ declinauit ab omnib; peccā
tis ieroboam filii nabath · qui peccare fecit ist̄h ·
In ipsis ambulauit · Reliqua autē sermonum
ioas et uniuersa que fecit · et fortitudo eius q̄
modo pugnauit contra amasiam regē iude ·
nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum
regum ist̄ · Et dormiuit ioas cū patribus suis ·
Ieroboam autē sedit sup solium eius · Porro ioas
sepultus ē cū in samaria cū regib; ist̄h · xxmj
Eliseus autē egrotabat infirmitate qua et
mortuus est · Descenditq; ad eum ioas rex ist̄ ·
et flebat coram eo · Dicebatq; · Pater mi · pater
mi · currus ist̄ et auriga eius · Et ait illi he
liseus · Affer arcum et sagittas · Cumq; adtulisset
ad eum arcum et sagittas · dixit ad regem ist̄ ·
Pone manum tuā sup arcum · Et cū posuisset
ille manum suā sup · posuit heliseus manus su
as manib; regis · et ait · Aperi fenestram orientalē ·
Cumq; aperuisset · dixit heliseus · Jace sagittam · Et
iecit · Et ait heliseus · Sagitta salutis dn̄i · et
sagitta salutis contra syriam · Pugnes syriam in afech
donec consumes eam · Et rursum ait · Tolle sagittas ·
Qui cum tulisset · rursum dixit ei · Pange ter
ram · Et cum percussisset ter · mansit · et stetit
ser · iratus est contra eum ur dei et ait · Si per
cussisses quinquies aut sexies siue septies · percus
sisses syriam usq; ad consummationē · Nunc aut̄
ter uices percuties eam · Mortuusq; ē heliseus · et
sepelierunt eum · Latrunculi de moab ḡq; · uene
runt terram ingr̄o anno · Quidam autē sepe
lientes hominē uiderunt latrunculos · et pro
tecerunt cadauer in sepulchrum helisei · Quod
ut tetigit ossa helisei reuixit homo · et stetit
sup pedes suos · Igitur azahel rex syrie · afflixit
ist̄ cunctis diebus ioahaz · Et misertus est dn̄s
eor̄ · et respexit eos · propter pactum suum qđ
habebat cum abraham · ysaac et iacob · Et
noluit disperdere eos · neq; proiecit penitus · usq; in
p̄sens tempus · Mortuus est azahel rex syrie ·
et regnauit benadad filius eius p̄o · Porro ioas
filius ioahaz tulit urbes de manu benadad filii
azahel · quas tulerat de manu ioahaz patris su
i · ingr̄e p̄lio · Tribus uicibus percussit eum ioas · et red
didit ciuitates israhel · Anno secūdo ioas filii ioa xviij
haz regis ist̄ · regnauit amasias filius ioas re
gis iude · Viginti quinq; annor̄ erat cum reg
nare cepisset · uiginti autē et nouē annis reg
nauit in hierl̄m · Nomen matris eius ioaden de hie
rusalem · Et fecit rectum coram dn̄o · uerumtamen
n̄ ut dauid pater eius · Juxta omnia que fecerat
ioas pater suus fecit · n̄ hoc tantum qđ excelsa
n̄ abstulit · Adhuc enim pl̄s immolabat · et ado
lebat incensum in excelsis · Cumq; obtinuisset reg
num · percussit seruos suos qui interfecerant regem
patrem suum · filios autē eor̄ qui occiderant non
occidit · iuxta qđ scriptum ē in lege moysi · sicut
precepit dn̄s dicens · Non morientur patres p filiis ·
neq; filii morientur p patribus · s̄ unusquisq; in pec
cato suo morietur · Ipse percussit edom in ualle
salinar · decem milia · Et adprehendit petram in
p̄lio · et uocauit nom̄ eius iectel · usq; in p̄sentē
diem · Tunc misit amasias nuntios ad ioas fili
um ioahaz filii iehu regis ist̄h dicens · Veni et
uideamur nos · Remisitq; ioas rex ist̄ · ad ama
siam regem iude dicens · Carduus libani misit
ad cedrum q̄ ē in libano dicens · Da filiam tuā
filio meo uxorem · Transieruntq; bestie saltus que
est in libano · et conculcauerunt carduum · Paries
inualuit sup edom · et sublenauit te cor tuum ·
Contentus esto gl̄ia · et sede in domo tua · Quare
procaces malum · ut cadas tu et iudas tecum ·
Et n̄ acquieuit amasias · Adtenditq; ioas rex
ist̄h · et uiderunt se ipse et amasias rex iude ·
in bethsames quod iude · Percussusq; ē iudas coā

isrl. et fugierunt unusquisq; in tabernacula
sua. Amasiam u̅ regem iuda filium ioas filii
ahazie. cepit ioas rex isrl in bethsames. et ad
duxit eum in ierlm. Et interrupit murum
ierlm a porta effraym. usq; ad portam angu
li. quadringentis cubitis. Tulitq; omne aurū
et argentum. et uniu̅sa uasa que inuenta
sunt in domo dn̄i. et in thesauris regis. et
F obsides. et reu̅sus ē samariam. Reliqua aut̄
u̅boꝝ ioas que fecit et fortitudo eius qua pug
nauit contra amasiam regem iuda. nonne
hec scripta sunt in libro s̄monum dieꝝ regū
isrl. Dormiuitq; ioas cum patrib; suis. et se
pultus est in samaria cum regib; israh. Et reg
nauit ieroboam filius eius p̄eo. Vixit autē
amasias filius ioas rex iuda. postq̄m mortuus
est ioas filius ioahaz regis israh. uiginti q̄nq;
annis. Reliqua autē s̄monum amasie. non
ne hec scripta sunt in libro s̄monum dieꝝ re
gum iuda. Factaq; est contra eum coniuratio
in ierlm. At ille fugit in lachis. Miseruntq;
post eum in lachis. et interfecerunt eum ibi.
Et asportauerunt in equis. sepultusq; est in ie
G T rusalem cū patrib; suis. in ciuitate dauid. Tu
lit autē uniuersus ppl̄s iude azariam annos
natum sedecim. et constituerunt eum regē
p̄ patre eius amasia. Ipse edificauit ahilam. et
restituit eā iude. postq̄m dormiuit rex cū pat
ribus suis. Anno quinto decimo amasie filii io
as regis iuda. regnauit ieroboam filius ioas
regis isrl in samaria. quadraginta et uno
anno. Et fecit quod malum ē corā dn̄o.
Non recessit ab omnib; peccatis ieroboam filii
nabath. qui peccare fecit israh. Ipse restitu
it t̄minos isrl ab introitu emath. usq; ad
mare solitudinis. iuxta s̄monē dei dn̄i isrl
q̄ue locutus ē p̄ seruum suum ionam filiū ama
thi p̄phām. qui erat de geth que ē inopher. Vi
dit enim dn̄s afflictionem isrl amaram nimis
et q̄d consumpti ēent usq; ad clausos carcere
et extremos. et n̄ ēēt qui auxiliaretur isrl
nec locutus ē dn̄s ut deleret isrl sub celo. s̄
saluauit eos in manu ieroboam. et uniu̅sa
que fecit. et fortitudo eius qua p̄liat' est. et
quom̄ restituit damascum. et emath iude in
isrl. nonne hec scripta sunt in libro sermonum
dieꝝ regum isrl. Dormiuitq; ieroboam cū
h xv patrib; suis regib; isrl. et regnauit zacha
rias filius eius p̄eo. Anno uicesimo septimo
ieroboam regis israh. regnauit azarias filius
amasie regis iude. Sedecim annoꝝ erat cum

regnare cepisset. et quinquaginta duob; annis
regnauit in ierusalem. Nom̄ autē matris eius
ieclia de ierlm. Fecitq; q̄d erat placitum coram
dn̄o. iuxta omnia que fecit amasias pater
eius. Veruntamen excelsa n̄ est demolitus.
Adhuc ppl̄s sacrificabat et adolebat incensum
in excelsis. Percussit autē dn̄s regem. et fuit le
prosus usq; in diem mortis sue. et habitabat
in domo libā seorsum. Joathan u̅ filius regis
gubernabat palatium. et iudicabat ppl̄m
terre. Reliqua autem s̄monum azarie. et
uniuersa que fecit. nonne hec scripta sunt
in libro u̅boꝝ dieꝝ regum iuda. Et dormiuit
azarias cum patrib; suis. sepelieruntq; eū
cū maiorib; suis in ciuitate dauid. Et reg
A P nauit ioathan filius eius p̄eo. Anno tricesimo
octauo azarie regis iuda. regnauit zachari
as filius ieroboam sup̄ israh in samaria sex m̄sib;
Et fecit q̄d malum ē coram dn̄o. sicut fecerāt
patres eius. Non recessit a peccatis ieroboam fi
lii nabath. qui peccare fecit isrl. Coniurauit
autem contra eum sellum filius iabes. Percus
sitq; eum palam et interfecit. regnauitq; p̄eo. Re
liqua autē u̅boꝝ zacharie. nonne hec scripta
sunt in libro s̄monum dieꝝ regum isrl. Ipse
est sermo dn̄i q̄ue locutus ē ad iehu. dicens.
filii tui usq; ad quartam generationē sedebūt
de te sup̄ thronum israhel. Factūq; ē ita. Sel
lum filius iabes regnauit tricesimo nono an
no azarie regis iude. Regnauit autē uno
b mense in samaria. Et ascendit manahem fi
lius gaddi. de thersa. uenitq; samariam. et
percussit sellum filium iabes in samaria. et in A
terfecit eum. regnauit p̄eo. Reliqua autē
u̅boꝝ sellum. et coniuratio eius p̄ q̄m teten
dit insidias. nonne hec scripta sunt in libro
s̄monum dieꝝ regum isrl. Tunc percussit ma
nahem tapsam et omnes qui erant in ea.
et t̄minos eius de thersa. Noluerunt enim ape
rire ei. et interfecit omnes eius p̄gnantes et scidit
c eas. Anno tricesimo nono azarie regis iuda
regnauit manahem filius gaddi. sup̄ israh decē
annis in samaria. Fecitq; q̄d erat malum
coram dn̄o. Non recessit a peccatis ieroboam
filii nabath qui peccare fecit isrl. Cunctis
dieb; eius ueniebat phul rex assyrioꝝ in thersa.
Et dabat manahem phul mille talenta ar
genti. ut ēēt in auxilio. et firmaret regnū eius.
Indixitq; manahem argentum sup̄ israh. cunc
tis potentib; et diuitib; ut daret regi assyrioꝝ
quinquaginta sydos argenti p̄ singulos. Re

uersusq; est rex assyriorum et non est mortuus inter
ra. Reliqua autem sermonum manahem. et uni
uersa que fecit nonne hec scripta sunt in libro
sermonum dierum regum israel. Et dormiuit mana
hem cum patribus suis. regnauitq; phaceia filius
d eius pro eo. Anno quinquagesimo azarie regis iude
regnauit phaceia filius manahem super israel in sa
maria biennio. Et fecit quod erat malum coram
domino. et non recessit a peccatis ieroboam filii nabath
qui peccare fecit israel. Coniurauit autem ad
uersus eum facee filius romelie dux eius. et percus
sit eum in samaria in turre domus regie. iuxta
argop. et iuxta arib. et cum eo quinquaginta
uiros de filiis galaaditarum. et interfecit eum.
regnauitq; pro eo. Reliqua autem sermonum pha
ceia. et uniuersa que fecit nonne hec scripta sunt
c in libro sermonum dierum regum israel. Anno quin
quagesimo secundo azarie regis iude. regnauit fa
cee filius romelie super israel in samaria. uiginti
annis. Et fecit quod malum erat coram domino.
Non recessit a peccatis ieroboam filii nabath.
qui peccare fecit israel. In diebus facee regis israel
uenit teglathfalasar rex assur. et cepit aiom.
et abel domum maacha. et ianoe. et cedes. et
asor. et galaad et galileam. et uniuersam terram
neptalim. et transtulit eos in assyrios. Con
iurauit autem et tetendit insidias osee filius
hela contra facee filium romelie. et percussit
eum et interfecit. regnauitq; pro eo uicesimo an
no ioathan filii ozie. Reliqua autem sermonum
facee. et uniuersa que fecit. nonne hec scripta
sunt in libro sermonum dierum regum israel.
f Anno secundo facee filii romelie regis israel. reg
nauit ioathan filius ozie regis iuda. Viginti
quinque annorum erat cum regnare cepisset. et
sedecim annis regnauit in ierusalem. Nomen
matris eius ierusa filia sadoch. fecitq; quod erat
placitum coram domino. Iuxta omnia que fe
cerat ozias pater eius operatus est. Veruntamen
excelsa non abstulit. Adhuc populus immolabat.
et adolebat incensum in excelsis. Ipse autem
edificauit portam domus domini sublimissimam.
Reliqua autem sermonum ioathan. et uni
uersa que fecit. nonne hec scripta sunt in
libro sermonum dierum regum iuda. In diebus
illis cepit dominus mittere in iudam rasim regem
syrie. et facee filium romelie. Et dormiuit
ioathan cum patribus suis. sepultusque est cum eis in
ciuitate dauid patris sui. et regnauit achaz filius
g Anno septimo decimo facee ~~xxv~~ eius pro eo. xvi
filii romelie. regnauit achaz filius ioathan

regis iuda. Viginti annorum erat achaz cum reg
nare cepisset. et sedecim annis regnauit in ierusalem.
Non fecit quod erat placitum in conspectu domini
dei sui sicut dauid pater eius. sed ambulauit in
uia regum israel. Insuper et filium suum con
secrauit transferens per ignem secundum ydola gen
tium. que dissipauit dominus coram filiis israel.
Immolabat quoque uictimas. et adolebat incen
sum in excelsis. et in collibus et sub omni ligno
frondoso. Tunc ascendit rasim rex syrie. et fa
cee filius romelie rex israel in ierusalem. ad pre
liandum. Cumque obsiderent achaz. non ualuerunt
superare eum. Intempore illo restituit rasim rex h
syrie ailam syrie. et eiecit iudeos de aila. Et
ydumei et syri ueniunt in ailam. et habita
uerunt ibi usque in diem hanc. Misit autem achaz
nuntios ad teglathfalasar regem assyriorum.
dicens. Seruus tuus et filius tuus ego sum.
Ascende et saluum me fac de manu regis syrie.
et de manu regis israel. qui consurrexerunt ad
uersum me. Et cum collegisset argentum et
aurum quod inuenire potuit in domo domini. et in
thesauris regis misit regi assyriorum munera.
qui et acquieuit uoluntati eius. Ascendit enim
rex assyriorum in damascum et uastauit eam.
Et transtulit habitatores eius cyrenen. rasim
autem interfecit. Prexitque rex achaz in occur a p
sum teglathfalasar regi assyriorum. in damas
cum. Cumque uidisset altare damasci. misit
rex achaz ad uriam sacerdotem exemplar eius
et similitudinem iuxta omne eius extruxerat
urias sacerdos altare. Iuxta omnia que pre
ceperat rex achaz de damasco. ita fecit urias
sacerdos. donec ueniret rex achaz de damasco.
Cumque uenisset rex de damasco. uidit alta
re. et ueneratus est illud. Ascenditque et im
molauit holocausta et sacrificium suum. et
libauit libamina. et fudit sanguinem paci
ficorum que obtulerat super altare. Porro alta
re ereum quod erat coram domino. transtulit
de facie templi et de loco altaris. et de loco
templi domini. posuitque illud ex latere altaris b
ad aquilonem. Precepit quoque rex achaz
urie sacerdoti dicens. Super altare maius
offer holocaustum matutinum. et sacrificium
uespertinum. et holocaustum regis et sacrifi
cium eius. et holocaustum uniuersi populi ter
re. et sacrificia eorum et libamina eorum. Et
omnem sanguinem holocausti. et uniuersum san
guinem uictime. super illud effundes. Altare
uero ereum. erit paratum ad uoluntatem

meam. fecit q̄ inas sacerdos uerta omnia q̄
ꝑcepit rex achaz. Tulit autem rex achaz cela
tas bases et luterem qui erat desup. et mare
deposuit de bub eneis qui sustinebant illud. et
posuit sup pauimentum lapideum. Ya
ach quoq; sabbatum qđ edificauerat in templo.
et ingressum regis exterius conuertit in templū
dñi ꝓpter regem assyrioꝝ. Reliqua autem
ubaꝝ achaz que fecit. nonne hec scripta sūt
in libro sermonum dierum regum iuda. Dormi
uitq; achaz cum patrib; suis. et sepultus est
cum eis in ciuitate dauid. et regnauit ezechi
as filius eius ꝓo. Anno duodecimo achaz re
gis iuda regnauit osee filius hela. in samaria
super israhel nouem annis. fecitq; malum coram
dño. sed non sicut reges israhel qui ante eum fuerūt.
Contra hunc ascendit salmanasar rex assyrio
rum. Et tributo est ei osee. fuitq; reddebatq; illi tribu
ta. Cumq; deprehendisset rex assyrioꝝ osee. quod re
bellare uoluisset. misitq; nuntios ad sua regem eg
ypti. ne ꝓstaret tributa regi assyrioꝝ sicut sin
gulis annis solebat. circūdedit eum et uinc
tum misit in carcerem. Peruagatusq; est omnē
terram. Et ascendens samariam. obsedit eam
tribus annis. Anno autem nono osee cepit rex
assyrioꝝ samariam. et transtulit israhel in assi
rios. posuitq; eos in alam et in habor iuxta flu
uium gozam. in ciuitatibus medoꝝ. XXVI
Hactum est enim cum peccassent filii israhel dño deo suo
qui eduxerat eos de terra egypti de manu pha
raonis regis egypti. coluerunt deos alienos.
et ambulauerunt iuxta ritum gentium quas
consumpserat dñs in conspectu filioꝝ israhel. et
regum israhel quia similiter fecerant. Et ut
tauerūt filii israhel uerbis non rectis dñm deum su
um. et edificauerunt sibi excelsa in cunctis ur
bibus suis. a turre custodum usq; ad ciuitatem
munitam. fecerunt sibi statuas. et lucos in
omni colle sublimi. et subter omne lignum
nemorosum. et adolebant ibi incensum
sup aras. in more gentium. quas transtule
rat dñs a facie eoꝝ. fecerunt quoq; uba pessima
irritantes dñm. et coluerunt immundicias
de quibus ꝓcepit eis dñs ne facerent uerbum hoc.
Et testificatus est dñs in israhel. et in iuda. ꝑ
manū omnium ꝓphaꝝ et uidentium. dicens.
Reuertimini a uiis uestris pessimis. et custodite
ꝓcepta mea. et cerimonias iuxta omnem le
gem quam ꝓcepi patribus uestris. et sicut misi ad
uos in manu seruoꝝ meoꝝ ꝓphaꝝ. Qui non
audierunt sed induraūt ceruicē suam iuxta
ceruicē patrum suoꝝ. q̄ nolūt obedire dño deo
suo. et abiecerunt legitima eius. et pactum qđ
pepigit cum patribus eoꝝ. et testificationes quas
contestatus est eos. secuti sunt uanitates. et ua
ne egerunt. et secuti sunt gentes q̄ erant per
circuitum eoꝝ. super quas ꝓcepit dñs eis. ut nō
facerent sicut et illi fecerant. Et dereliquerunt
omnia ꝓcepta dei sui dñi. fecerunt sibi con
flatiles uitulos et lucos. et adorauerunt uniuer
sam militiam celi. seruierunt baal. et conse
crabant filios suos et filias suas igni. et
diuinationibus inseruiebant et auguriis. et ua
dicerunt se ut facerent malum coram dño. et
irritarent eum. Irratusq; est dñs uehementer isra
heli. et abstulit eos de conspectu suo. et non
remansit nisi tribus iuda tantummodo. Sed nec
ipse custodiuit mandata dñi dei sui. Verumtam
ambulauit in erroribus israhel. quos operatus fuerat
Proiecitq; dñs omne semen israhel. et afflixit eos.
et tradidit in manu diripientium. donec ꝓ
iecit a facie sua. ex eo tam tempore quo scissis
est israhel a domo dauid. et constituerunt sibi re
gem ieroboam filium nabath. Seduxitq; eos
ieroboam israhel a dño. et peccare eos fecit pec
catum magnum. Et ambulauerunt filii israhel
in uniuersis peccatis ieroboam que fecerat.
Non recesserunt ab eis usq; quo auferret dñs
israhel a facie sua. sicut locutus fuerat in manu
omnium seruoꝝ suoꝝ ꝓphaꝝ. XXVII
Translatusq; est israhel de terra sua in assyrios usq;
in diem hanc. Adduxit autem rex assyrioꝝ de
babilone et de chuza. et de heleath. et de se
pharuaim. et de emath. et collocauit eos in
ciuitatibus samarie ꝓ filiis israhel. Qui possederūt
samariam. et habitauerunt in urbibus eius. Cūq
ibi habitare cepissent. timebant dñm. Et
immisit in eos dñs leones. qui interficiebant
eos. Nuntiatumq; est regi assyrioꝝ. et dicū.
Gentes quas transtulisti et habitare fecisti in
ciuitatibus samarie. ignorant legitima terre
dei. et immisit in eos dñs leones. et ecce mo
riuntur eos. eo qđ ignorent ritum dei terre. Pre
cepit autem rex assyrioꝝ dicens. Ducite illuc
unum de sacerdotibus. quos inde captiuos ad
duxistis. et uadat et habitet cum eis. et doceat
eos legitima dei terre. Igitur cū uenisset unus
de sacerdotibus his qui captiui ducti fuerant de
samaria. habitauit in bethel. Et docebat eos
quomodo timerent dñm. Et unaquaeq; gens fa
bricata est dñm suum. Posuerunt eos in fanis
excelsis que fecerant samaritę. et gens et gēs

urbib⁹ suis in quib⁹ habitabant. Nā enim babi
lonii fecerunt sochoth benoth. Nā autem cuthē
fecerunt nergel. Et nāi de emath fecērunt asi
maa. Porro heui fecerunt nebaz et tharthac.
Hii autem qui erant de sepharuaim combure
bant filios suos ignī adrammelech. et anamelech
dīs sepharuaim. et nichomnus colebant dñm.
fecerunt autem sibi de nouissimis sacerdotes ex
celsis. et ponebant eos in templis sublimib⁹. Et
cum dñm colēt. dīs quoq; suis seruiebant. iuxta
consuetudinem gentium de quib⁹ translati fu
erant samariam. Vsq; in psentem diem more
seruiunt antiquum. Non timent dñm. neq;
custodiunt cerimonias eius. et iudicia et legē
et mandatum quod pcepit dñs filiis iacob
quem cognominauit israhel. et pcussit eum
eis pactum. et mandauit eis dicens. Nolite ti
mere deos alienos. et nō adoretis eos neq; colatis
eos. et nō immoletis eis. sed dñm dm uīm qui
eduxit uos de tra egipti in fortitudine magna
et in brachio extento ipm timete. illum ado
rate. et ipsi immolate. Cerimonias quoq; et
iudicia et legem et mandatum. qđ scripsit uobis
custodite. ut faciatis semp dies. et nō timeatis
deos alienos. et pactum qđ pcussit uobiscum nolī
te oblīsci. Nec colatis deos alienos. sed dñm dm
uīm timete. et ipse eruet uos de manu omniū
inimicoꝝ uōꝝ. Illi aūt nō audierunt. sed iuxta
consuetudinē suā pristinā ppetrabant. fuerunt q
gentes istę timētes dñm quidē. sed nichominus et
idolis seruientes. Nam et filii eoꝝ. et nepotes. sic
fecerunt parentes suī. ita faciunt usq; in psentē
diē. Anno tertio osee filii hela regis xxviii. dic. xviii
uit. regnauit ezechias filius achaz regis iuda. a p
Viginti quinq; annoꝝ erat cū regnare cepisset
et in hierl nouem annis regnauit in ierlin. No
mē matris eius abia filia zachane. fecitq; qđ e
rat bonum coram dño iuxta omnia q fecerat
dauid pater eius. Ipe distruxit excelsa. et con
truit statuas. et succidit lucos. Confregitq; ser
pentem eneum. quē fecerat moyses. Siquidē
usq; ad illud tempus filii isrl adolebant ei mor
bum. vocabantq; eum naastan. In dño dō isrl spe
rauit. Itaq; post eum nō fuit similis ei de cunctis
regib⁹ iuda. sed neq; in his qui ante fuerunt eū.
Et adhesit dño. et nō recessit a uestigiis eius. sed
custodiuit mandata eius q pcepit dñs moysi. Erat
et erat dñs cum eo. et in cunctis ad que pce
debat sapienter se agebat. Rebellauit quoq;
contra regem assyriorum. et nō seruiuit ei. Ipse p
cussit philistheos usq; gazam. et omnes terminos eoꝝ a turre custodum usq; ad turrim munitam. Anno quarto regis ezechie qui erat annus septimus osee filii hela regis isrl. ascendit sal manasar rex assyriorum samariam. et oppugnauit eam et cepit. Nam post annos tres anno sexto ezechie. id est nono anno osee regis isrl. capta est samaria. Et transtulit rex assyriorum isrl in assy b
rios. collocauitq; in hala et in habor fluuiis gozā
in montibus medoꝝ. quia nō audierunt uocē
dñi dei sui. sed pterierunt pactum eius. Om
nia que pcepit moyses seruus dñi nō audierūt
neq; fecerunt. Anno quartodecimo regis ezechie
ascendit sennacherip rex assyriorum ad munitas
ciuitates iuda munitas. et cepit eas. Tunc
misit ezechias rex iuda nuncios ad regem assy c
riorum lachis. dicens. Peccaui. Recede ame. et om
ne qđ imposueris mihi feram. Indixit itaq; rex as
syriorum ezechie regi iude trecenta talenta argen
ti. et triginta talenta auri. Deditq; ezechias
omne argentum qđ reptum fuerat in domo dñi.
et in thesauris regis. In tempore illo confregit
ezechias ualuas templi dñi. et laminas auri quas
ipse affixerat. et dedit eas regi assyriorum. Misit aūt
rex assyriorum thartan. et rapsaris. et rapsaces de
lachis ad ezechiam regem cū manu grauem ierlin.
Qui cum ascendissent. uenerunt ierlin. et steterūt
iuxta aqueductum piscine superioris. que est in via
agri fullonis. Vocauitq; regem. Egressus est aūt
eliachim ad eos filius helchie prepositus domus. et som
nas scriba. et ioahe filius asaph a cōmentariis. Dixit d s
q; ad eos rapsaces. Loquimini ezechie hec dicit
rex assyriorum rex magnus. Que est fiducia qua
niteris. fortitan inisti consilium. ut pugnares
te ad prelium. In quo fidis. ut audeas rebellare
dn̄o in hostilo armatoꝝ atq; conflicto egipto
sup quem si incubuerit homo. cōminuit ingredi
tur manum eius et pforabit eam. Sic est pha
rao rex egipti. omnib⁹ qui confidunt in se. Qđ
si dixeris mihi. in dño dō isrl habemus fiduciam
nonne ipse est cuius abstulit ezechias excelsa et
altaria. et pcepit iude et ierlin. ante altare hoc
adorabitis ierlin. Nunc g tamen ade ad dñm c
meum regem assyriorum. et dabo tibi duo milia
equoꝝ. et uidere an habere ualeas ascensores
eoꝝ. Et quom̄odo potestis resistere ante unū
satrapam de seruis dñi mei minimis. An
fiduciam habes in egipto. pter currus et equi
tes. Numquid sine dñi uoluntate ascendi
ad locum istum ut demolirem eum. Dñs dixit
mihi. Ascende ad terram hanc. et demolire eam. Di f
xerunt aūt eliachim filius helchie. et sobna

et lobe rapsan. Precamur ut loquans nob̃ seruꝰ
tuꝰ syriace. siquidē audiemuꝰ hanc linḡm
et ñ loquans nob̃ iudeice audiente ꝓpl̃o qui est
sup murum. Respondrūq; eis rapsaces. Numq̃d
ad dñm tuum et ad te misit me dñs m̃s. ut
loquerer sermones hos. et ñ potiuꝰ ad uiros q̃
sedent sup murum. ut comedant stercora sua
et bibant urinam suã uobcum. Steteꝝ itaq;
rapsaces. et clamauit uoce magna iudaice. et
ait. Audite ũbum regis magni regis assyrioꝝ. Hec
dicit rex. Non uos seducat ezechias. Non enim
ꝑterit uos eruere de manu mea. neq; fiduciam
uob̃ tribuat sup dño dicens. Eruens lib̃abit
nos dñs. et ñ tradetur ciuitas hec in manu
regis assyrioꝝ. Nolite audire ezechiã. Hec di
cit rex assyrioꝝ. Facite mecum qđ uob̃ est ut
le. Egrediamini ad me. et comedat unusquisq;
de uinea sua. et de ficu sua. et bibat aquas de
cysternis uris. donec ueniam et transferam
uos in terram que similis terre uestre est. in terram
frumenti et torrentem uini. terram panis et
uineaꝝ. terram olиaꝝ. et olei et mellis et ui
uetis. et ñ moriemini. Nolite audire ezechiã
qui uos decipit dicens. Dñs liberabit nos. Num
quid liberauerunt dii gentium terram suam. de ma
nu regis assyrioꝝ. Vbi est ds emath et arphat.
Vbi est ds sepharuaim. et ana et aua. Numq̃d
liberauerunt samariam de manu mea. Quinam
illi sunt in uniuersis dis terraꝝ qui eruerint
regionem suam de manu mea. ut possit dns
uester eruere de manu mea. Tacuit itaq; ꝑplus
et ñ respondit ei quicq̃m. Siquidem ꝑceptū
regis acceperat. ut ñ responderet ei. Veniꝝq;
eliachim filius helchie ꝑpositus domus. et somna scri
ba. et ioahe filius asaph a cõmentarius. ad ezechiã
scissis uestibus. et nuntiauerunt ei ubi rapsaces. Et
cum audisset rex ezechias scidit uestimenta sua
et operuit se sacco. Ingressusq; e domum dñi.
Et misit eliachim ꝑpositum domus et somnã
scribam. et senes de sacerdotibus opertos saccis
ad ysaiam ꝑphetam filium amos. Qui dixerunt.
Hec dicit ezechias. Dies tribulationis et angu
stiæ. et blasphemie. dies iste. Venerunt filii
usq; ad partum. et uires ñ habet parturiens.
si forte audiat dns ds tuus uniuersa ubi rap
sacas. quem misit rex assyrioꝝ dns suus. ut ex
probret dm uiuentem. et arguerit ubis q̃
audiuit dns ds tuus. et fac orationē pro reli
quiis que repte sunt. Venerunt g̃ serui regis
ezechie ad ysaiam. Dixitq; eis ysaias. Hec di
cetis dño uro. Hec dicit dns. Ne timeas a fa
cie sermonum quos audisti. quib. blasphemauerunt
pueri regis assyrioꝝ me. Ecce ego immittam ei spm
et audiet nuntium. et reuertetur in terram suam.
et dabam eum gladio in terra sua. Reuersus g̃ rap
saces. et inuenit regem assyrioꝝ expugnantē
lobnam. Audierat enim qđ recessisset de lachis.
Cumq; audisset de tharaca rege ægi ethiopie dicen
tes. ecce egressus est ut pugnet aduersum te. et
iterum misit nuntios ad ezechiam
dicens. Hec dicite ezechie regi iude. Ne te de
ducat ds tuus in quo habes fiduciam. neq; dicas.
Non tradetur ierlm in manu regis assyrioꝝ.
Tu enim ipse audisti que fecerunt reges assy
rioꝝ uniuersis terris. quomodo uastauerint eas.
Num g̃ solus poteris liberari. Aut possit dns eruere
ierlm de manu mea. Numq̃d liberauerunt dii gen
tium singulos. quos uastauerunt patres mei.
Gozam uidelicet. et aran. et reseph. et filios eden
qui erant in thelassar. Vbi est g̃ rex emath. et
rex arphat. et rex ciuitatis sepharuaim ana et
aua. Itaq; cum accepisset ezechias litteras de
manu nuntioꝝ et legisset eas. ascendit in do
mum dñi. et expandit eas coram dño. et orauit
in conspectu eius dicens. Dne ds israhel qui sedes
sup cherubin. tu es solus ds regum omnium ter
re. tu fecisti celum et terram. Inclina aurem tuam
dne. et audi. aperi dne oculos tuos et uide. et audi omnia uba
sennacherib. qui misit ut exprobraret nob̃ dm
uiuentem. Vere dne dissipauerunt reges assy
rioꝝ gentes et terras omnium. et miserunt ds
eoꝝ in ignem. Non erant dii. sed opa manuũ ho
minũ ligna et lapides. et ꝑdiderunt eos. Nunc
g̃ dne ds n̄r. saluos nos fac de manu eius. ut
sciant omnia regna terre. quia tu es ds solus. Ob
stitit autem filius amasias amos ad ezechiam. dicẽs
Hec dicit dns ds israhel que deꝑcatus es me sup
sennacherib rege assyrioꝝ audiui. Iste sermo
quē locutus est dns de eo. Spernit te et sub
sannauit te. uirgo filia sion. Post tergum tuũ
capud mouit filia ierlm. Cui exprobrasti. et quē
blasphemasti. Contra quem exaltasti uocem tuã.
et leuasti in excelsum oculos tuos. Contra sanctũ
israhel. Per manum seruoꝝ tuoꝝ exprobrasti dño. et
dixisti. In multitudine curruum meoꝝ ascendi
excelsa montium. in summitate libani. et succi
di sublimes cedros eius. electas abietes eius.
et ingressus sum usq; ad limites eius. Saltũ
carmeli eius ego succidi. et bibi aquas alienas
et siccaui uestigiis pedum meoꝝ omnes aq̃s
clausas. Numquid ñ audisti quid abinitio
fecerim. Exdieb. antiquis plasmaui illud.

et nunc addixi. Eruntq; in ruinam collium
pugnantium ciuitates munite. et qui sedent
in eis humiles manu. contremuerunt et confu
si sunt quasi fenum agri. et uirens herba tec
torum que arefacta est ante quam uenisset ad matu
ritatem. Habitaculum tuum et egressum et in
troitum. et iuam tuam ego prescivi. et furorem tuum
contra me. Insanisti in me. et superbia tua ascen
dit in aures meas. Ponam itaq; circulum in na
ribus tuis. et chamum in labiis tuis. et reducam
te per uiam qua uenisti. Tibi autem ezechia hoc
g erit signum. Comede hoc anno quod repperieris.
in secundo autem anno que sponte nascuntur.
Porro in anno tertio seminate et metite. plan
tate uineas. et comedite fructum earum. Et quod
cumq; reliquum fuerit de domo iuda. mittet radicem
decesum. et faciet fructum sursum. De ierusalem
quippe egredientur reliquie. et quod saluetur de
monte syon. Zelus domini exercituum faciet hoc.
h Quam obrem. Hec dicit dominus de rege assyriorum.
Non ingredietur urbem hanc. nec mittet in eam
sagittam. nec occupabit eam clipeus. nec circum
dabit eam munitio. Per uiam qua uenit reuertetur.
et ciuitatem hanc non ingredietur. dicit dominus.
Protegamq; urbem hanc. et saluabo eam. propter me
et propter dauid seruum meum. Factum est igitur in
nocte illa. uenit angelus domini et percussit castra as
siriorum. centum octoginta quinq; milia. Cumq;
diluculo surrexisset. [illegible] uidit omnia corpora
mortuorum. et recedens omnium abiit. Et reuersus est
sennacherip rex assiriorum et syriorum. et mansit in
ninive. Cumq; a[illegible] doraret in templo nesrath
deum suum. adramelech et sarasar filii eius percus
serunt eum gladio. fugeruntq; in terram arme
niorum. Et regnauit eseraddon filius eius pro eo.
a In diebus illis. egrotauit ezechias usq; ad XX p
mortem. Et uenit ad eum ysaias filius amos
prophetes. dixitq; ei. Hec dicit dominus deus. Precipe domui
tue. Morieris enim et non uiues. Qui conuertit fa
tiem suam ad parietem. et orauit dominum dicens.
Obsecro domine memento quomodo ambulauerim coram te
in ueritate et in corde perfecto. et quod placitum est
b coram te fecerim. Fleuit itaq; ezechias fletu mag
no. et antequam egrederetur ysaias mediam par
tem atrii. factus est sermo domini ad eum dicens. Re
uertere. et dic ezechie duci populi mei. Hec dicit
dominus deus dauid patris tui. Audiui orationem tuam.
uidi lacrimam tuam. et ecce sanaui te. Die
tertio ascendes templum domini. et addam diebus
tuis quindecim annos. Sed et de manu regis
assyriorum liberabo te et ciuitatem hanc. et protegam

urbem istam. propter me. et propter dauid seruum me
um. Dixitq; ysaias. Afferte massam ficorum. Quam
cum adtulissent et posuissent super ulcus eius. c
curatus est. Dixerat autem ezechias ad ysaiam
Quod erit signum quia dominus me sanabit. et
quia ascensurus sum die tertio templum domini.
Cui ait ysaias. Hoc erit signum a domino. quod fac
turus sit dominus sermonem quem locutus est. Vis
ut ascendat umbra decem lineis. an ut reuertatur
totidem gradibus. Et ait ezechias. facile est
umbram crescere decem lineis. Nec hoc uolo
ut fiat. sed ut reuertatur retrorsum decem gra
dibus. Inuocauit itaq; ysaias propheta dominum. et re
duxit umbram per lineas decem. quibus iam desden
derat in orologio achaz retrorsum decem gradibus.
In tempore illo misit berodach baladan XXX s d
filius baladan rex babiloniorum litteras et munera
ad ezechiam. Audierat enim quod egrotasset eze
chias. Letatus est autem in aduentu eorum eze
chias. et ostendit eis domum aromatum. et
aurum. et argentum. et pigmenta uaria. Vngen
ta quoq; et domum uasorum suorum. et omnia que
habere poterat in thesauris suis. Non fuit uerbum
quod non monstraret eis ezechias in domo sua. et in
omni potestate sua. Venit autem ysaias propheta
ad regem ezechiam. dixitq; ei. Quid dixerunt
uiri isti. aut unde uenerunt ad te. Cui ait eze
chias. De terra longinqua uenerunt ad me de ba
bilone. At ille respondit. Quid uiderunt in do
mo tua. Ait ezechias. Omnia que sunt in do
mo mea uiderunt. Nichil est quod non monstra
uerim eis. in thesauris meis. Dixit itaq; ysaias
ezechie. Audi sermonem domini. Ecce dies uenient. F
et auferentur omnia que sunt in domo tua.
et que condiderunt patres tui usq; in diem hac
in babilonem. Non remanebit quicquam. ait do
minus. Sed et de filiis tuis qui egredientur ex te.
quos generabis. tollent et erunt eunuchi in
palatio regis babilonis. Dixitq; ezechias ad
ysaiam. Bonus sermo domini quem locutus est. Sit pax
et ueritas in diebus meis. Reliqua autem sermonum
ezechie. et omnis fortitudo eius. et quomodo fecerit
piscinam et aqueductum. et introduxerit aquas
in ciuitatem. nonne hec scripta sunt in libro
sermonum regum dierum iuda. Dormiuitq; eze XXI T g
chias cum patribus suis. regnauitq; manasses filius
eius pro eo. Duodecim annorum erat manasses cum
regnare cepisset. et quinquaginta quinq;
annis regnauit in ierusalem. Nomen matris eius
ashsiba. Fecitq; malum in conspectu domini iuxta
ydola gentium. quas deleuit dominus a facie filiorum

isrl. Conuersusq; est et edificauit ecclesia que dis
sipauerat pater eius ezechias. et erexit aras baal
et fecit lucos sicut fecerat ahab rex israh. Et
adorauit omnem malitiam celi. et coluit eam
h Extruxitq; aras in domo dni. de qua dixit do
minus in ierlm ponam nom meum. Et trans
duxit filium suum per ignem. et aniolatus e. et
et obseruauit auguria. Et fecit phitones et au
ruspices. Multiplicauit ut faceret malum co
ram dno. et irritaret eum. Posuit quoq; ydolu
luci. que fecerat in templo dni. sup quo locutus
est dns ad dauid. et ad salomonem filium eius.
In templo hoc et in ierlm quam elegi de cunctis
tribubus isrl. ponam nom meum in sempiter
num. et ultra non fatiam commoueri pedem isrl
de terra quam dedi patribus eorum. sic tamen si custo
dierint ope. omnia que precepi eis. et uniuersam
legem quam mandauit eis seruus meus moyses. Illi
uero non audierunt. sed deducti sunt a manasse ut
facerent malum sup gentes quas contriuit dns
a P a facie filiorum isrl. Locutusq; e dns in manu
seruorum suorum prophetarum. dicens. Quia fecit manasses
rex iuda abhominationes istas pessimas sup
omnia que fecerunt amorrei ante eum. et pec
care fecit etiam iudam in immunditiis suis.
propterea hec dicit dns ds israh. Ecce ego inducam
mala sup ierlm et iudam. et quicumq; audi
erit tinniant ambe aures eius. Et extendit
sup ierlm funiculum samarie. et pondus
domus ahab. Et delebo ierlm sicut deleri solent
tabule. Delens uertam. et ducam crebruis stilum
b sup faciem eius. Dimittam uero reliquias heredi
taris mee. et tradam eos in manus inimicorum
eius. erunt q; in uastitatem et rapinam cunctis
aduersariis suis. eo quod fecerunt malum coram
me. et perseuerauerunt irritantes me ex die qua
egressi sunt patres eorum. ex egipto usq; in diem
hanc. Insup et sanguinem innoxium fudit ma
nasses multum nimis. donec impleret ierlm
usq; ad os. absq; peccatis suis quibus peccare fecit
iudam. ut faceret malum coram dno. Reliqua
autem sermonum manasse et uniuersa que fecit.
et peccatum quod peccauit. nonne hec scripta
sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Dor
miuitq; manasses cum patribus suis. et sepultus
est in orto aza. Et regnauit amon filius eius
c pro eo. Viginti et duorum annorum erat amon cum
regnare cepisset. duobus quoq; annis regnauit
in ierlm. Nomen matris eius melsallemeth filia
arius de iethba. Fecitq; malum in conspectu do
mini. sicut fecerat manasses pater eius.

Et ambulauit in omni uia per quam ambulauit pa
ter eius. Seruiuitq; immunditiis quibus serui
erat pater suus. et adorauit eas. et dereliquit
dnm dm patrum suorum. et non ambulauit in uia
dni. Tetenderuntq; ei insidias serui sui. et in
terfecerunt regem in domo sua. Percussit autem
populus terre omnes qui conuirauerant contra regem
amon. et constituerunt sibi regem iosiam fili
um eius pro eo. Reliqua autem sermonum amon
que fecit. nonne hec scripta sunt in libro ser
monum dierum regum iuda. Sepelieruntq; eum
d S in sepulcro suo in orto aza. et regnauit iosias
xxij iosias filius eius pro eo. Octo annorum erat iosias
cum regnare cepisset. et triginta et uno an
no regnauit in ierlm. Nomen matris eius ididia
filia phadaia de bethsecath. Fecitq; quod erat plac
tum coram dno. Et ambulauit per omnes uias
dauid patris sui. non declinauit ad dexteram siue
ad sinistram. Anno autem octauo decimo regis
iosie. misit rex saphan filium aslia. filii mes
sullam scribam templi dni. dicens ei. Vade ad
elchiam sacerdotem magnum. ut confletur
pecunia que illata e in templum dni. quam col
legerunt ianitores a populo. deturq; fabris per prepo
sitos domus dni. qui et distribuant eam. his
qui operantur in templo dni. ad instauranda sar
tatecta templi. tignariis uidelicet et cementa
riis. et his qui interrupta componunt. et eman
tur ligna et lapides de lapidicinis. ad in
stauraudum templum dni. Veruntamen
non supputetur eius ar gentum quod accipiunt
c sed in potestate habeant et in fide. Dixit
autem elchias pontifex ad saphan scribam.
Librum legis reperi in domo dni. Deditq; elchi
as uolumen saphan. Qui et legit illud. Venit quoq;
saphan scriba ad regem. et renuntiauit ei quod prece
perat. et ait. Conflauerunt serui tui pecuniam que re
perta e in domo dni. et dederunt ut distribueret fa
bris a prefectis operum templi dni. Narrauitq; saphan
scriba regi dicens. librum dedit mihi elchias sacerdos.
Quem legisset saphan coram rege. et audisset rex
uerba libri legis dni. scidit uestimenta sua. et pre
cepit elchie sacerdoti. et achiam filio saphan. et
achobor filio micha. et saphan scribe. et asaie
seruo regis. dicens. Ite et consulite dnm sup
me. et sup populo. et sup omni iuda. de uerbis uo
luminis istius. quod inuentum e. Magna enim
ira dei. succensa e contra nos. quia non audierunt
patres nostri uerba libri huius. ut facerent omne quod
T F scriptum e nobis. Ierunt itaq; elchias sacerdos. et
achiam et achobor. et saphan. et asaia ad oldam

phen uxorem sellum filii thecue filii araas eu
frons uestium que habitabat in ierlm in secũ
locuq; sunt ad eam. Et illa respondit eis. Hec
dicit dns ds isr. Dicite uiro qui misit uos ad
me. Hec dicit dns. Ecce ego adducam mala
sup locum hunc et sup habitatores eius omnia
uba legis que legit rex iuda. quia dereliquer
me et sacrificauerunt deis alienis irritantes
me in cunctis opib; manuum suar. Et succe
uit indignatio mea in loco hoc et n extinguet
tur. Regi aut iuda qui misit uos ad me ut cõ
sulerem dnm. sic dicetis. Hec dicit dns ds isr.
Eo qd audisti uba uoluminis huius et pterri
tu est cor tuum et humiliatus es coram dño au
dms sermonib; contra locum istũ et habitatores
eius qd uiolenter fierent in stupore et in ma
ledictum. et scidisti uestimenta tua et fleuisti coram
me. et ego audiui dicit dns. Ideo colligam te
ad patres tuos. ut colligens ad sepulcrum tuũ
in pace. et n uideant oculi tui omnia mala q
inducturus sum sup locum istum. Et renuntiauerunt regi que dixat. Qui misit et cõgregan
s ad eum omnes senes iuda et ierlm. Ascendit
q rex templum dñi. et omnes uir iuda. uniuss
q; qui habitabant in ierlm. cum eo sacerdotes
et pphe et omnis pplus a puero usq; ad maiũ.
Legitq; cunctis audientib; omnia uba libri fe
deris. qui inuentus e in domo dñi. Stetit rex
sup gradum et pcussit fedus coram dño ut
ambularent post dñm. et custodirent pcepta
eius et testimonia et cerimonias in omni corde
et in tota anima. et suscitarent uba fedris
huius que scripta erant in libro illo. Acquieuit
pplus pacto. Et pcepit rex elchie pontifici. et
sacerdotib; secdi ordinis et ianitorib; ut proicerent
de templo dñi. omnia uasa que fta fuerunt ba
al. et in luco et uniuss militie celi. et combussit
ea foris ierlm in conualle cedron. et tulit pulue
rem eor in bethel. Et deleuit aumsphices quos
posuerat reges iuda ad sacrificandum in excelsis
p ciuitates iuda et in circuitu ierlm. et eos qui
adolebant incensum baal. i soli et lune. et du
odecim signis. et omni militie celi. Et effer
ferat lucam de domo fedris ierlm in conualle ce
dron. et combussit eum ibi et redegit in pul
uerẽ. et proiecit sup sepulcra uulgi. De
struxit q; edificia. et effeminatorum qui
erant in domo dñi. p quib; mulieres texebant
quasi domunculas luci. Congregauitq; oĩs sa
cerdotes de ciuitatib; iuda. et cõtaminauit ex
celsa ubi sacrificabant sacerdotes. de gabaa usq;
berlabee. et destruxit aras portarum in introitu
ostii iosue principis ciuitatis qd erat ad sinistra
portã ciuitatis. Verumtamen n ascendebant sacer
dotes excelsi ad altare dñi in ierlm. sed tantum
comedebant azima in medio fratrũ suor. Contra
maiauit quoq; tophseth qd e in conualle filiorum
ut nemo consecraret filium suum aut filiã p
ignem moloch. Abstulit quoq; equos quos dede
rant reges iuda soli in introitu templi dñi iuxta
exedram nathanmelech eunuchi qui erat in fi
nibus. Currus aut solis combussit igni. Altaria
quoq; que erant sup tecta cenaculi achaz
que fecerant reges iuda. et altaria que fecerat
manasses in duob; atriis templi dñi. destruxit
rex. Et cucurrit inde. et asportauit cineres eor
in torrentem cedron. Excelsa quoq; que erant
in ierlm ad dexterã partem montis offensionis. que edificauerat salomon rex israhel astaroth
deae sidoniorũ. et chamos offensioni moab. et
melcom offensioni filiorũ ammon. polluit rex.
Et contriuit statuas et succidit lucos. reple
uitq; loca eor ossib; mortuor. Insup et altare
qd erat in bethel. et excelsum qd fecerat ieroboam filius nabath. qui peccare fecit israhel. Et alta
re illud excelsum destruxit atq; combussit. et cõ
minuit in puluerem. succenditq; etiam lucũ. Et
conuersus iosias. uidit ibi sepulcra que erant in
monte. Ossaq; et tulit ossa de sepulcris. et cõ
busssit ea sup altare. et polluit illud iuxta uer
bum dñi. qd locutus fuerat ur dei. qui pdixerat
uba hec. Et ait. Cuius est titulus ille quem uideo?
Responderunt ei uiri urbis illius. Sepulcrum e
hominis dei qui uenit de iuda. et pdixit uba
hec que fecisti sup altare bethel. Et ait. Dimit
te eum. nemo cõmoueat ossa eius. Et intacta manserunt ossa illius. cum ossib; pphe qui
uenerat de samaria. Insup et omnia fana excel
sar que erant in ciuitatib; samarie. q fecerunt
reges isr ad irritandum dñm. abstulit iosias.
et fecit ei sicut omnia opa que fecerat in bethel.
Et occidit uniuss sacerdotes excelsor qui erant
ibi sup altaria. et combussit ossa humana
sup ea. Reuersusq e ierlm. Et pcepit omni pplo
dicens. Facite phase dño dño uro. sicut scriptum e in libro fedris huius. Nec enim fctum e
phase tale a diebus iudicum qui iudicauerunt isr.
et omniũ dierum regum isr et regum iuda. sicut
mctauo decimo anno regis iosie. fctum est pha
se istud dño in ierlm. Sed et pythones et ariolos
et figuras idolor. et immunditias abhomi
nationesq; que fuerant in terra iuda et in ierlm

abstulit iosias ut statueret uerba legis que scripta sunt in libro quem inuenit elchias sacerdos in templo domini. Similis illi non fuit ante eum rex qui reuerteretur ad dominum in omni corde suo et in tota anima sua et in uniuersa uirtute sua. uixta omnem legem moysi neque surrexit post eum similis illi. Veruntamen non est auersus dominus ab ira furoris sui magni quo iratus est furore eius contra iudam propter irritationes quibus prouocauerat eum manasses. Dixit itaque dominus. Etiam iudam auferam a facie mea sicut abstuli israel et proiciam ciuitatem hanc quam elegi ierusalem et domum de qua dixi erit nomen meum ibi. Reliqua autem uerborum iosie et uniuersa que fecit nonne hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum iuda. In diebus eius pharao nechao rex egipti contra regem assyriorum ad flumen eufrathen. Et abiit iosias rex in occursum eius et occisus est in mageddo cum uidisset eum. Et portauerunt eum serui sui mortuum de mageddo et portulerunt in ierusalem et sepelierunt eum in sepulcro suo. Tulitque populus terre ioahaz filium iosie et unxerunt eum et constituerunt eum regem pro patre suo. Viginti trium annorum erat ioahaz cum regnare cepisset et tribus mensibus regnauit in ierusalem. Nomen matris eius amultal filia ieremie de lobna. Et fecit malum coram domino uixta omnia que fecerant patres eius. Vinxitque pharao nechao in reblata que est in terra emath ne regnaret in ierusalem. Et imposuit multam terre centum talentis argenti et talento auri. Regemque constituit pharao nechao elyachim filium iosie pro iosia patre eius uertitque nomen eius ioachim. Porro ioahaz tulit et dixit in egiptum. Argentum autem et aurum dedit ioachim pharaoni. Cumque indixisset terre per singulos ut conferretur uixta preceptum pharaonis et unumquemque secundum uires suas exegit tam argentum quam aurum de populo terre ut daret pharaoni nechao. Viginti quinque annorum erat ioachim cum regnare cepisset et undecim annis regnauit in ierusalem. Nomen matris eius zebida filia fadaia de ruma. Et fecit malum coram domino uixta omnia que fecerant patres eius. In diebus eius ascendit nabuchodonosor rex babilonis et factus est ei ioachim tribus annis seruus. Et rursum rebellauit contra eum. Inmisitque ei dominus latrunculos chaldeorum et latrunculos syrie latrunculos moab et latrunculos filiorum ammon et inmisit eos in iudam ut disperderet eum uixta uerbum domini quod locutus erat per seruos suos prophetas. Factum est autem hoc per uerbum domini contra iudam ut auferret eum coram se propter peccata manasse uniuersa que fecit et propter sanguinem innoxium quem effudit et repleuit ierusalem cruore innocentum et ob hanc rem noluit dominus propitiari. Reliqua autem sermonum ioachim et uniuersa que fecit nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Et dormiuit ioachim cum patribus suis regnauitque ioachim filius eius pro eo. Et ultra non addidit rex egipti ut egrederetur de terra sua. Tulerat enim rex babilonis a riuo egipti usque ad flumen eufrathe omnia que fuerant regis egipti. XXXI

Decem et octo annorum erat ioachim cum regnare cepisset et tribus mensibus regnauit in ierusalem. Nomen matris eius naestha filia elnatham de ierusalem. Et fecit malum coram domino uixta omnia que fecerat pater suus. In tempore illo ascenderunt serui nabuchodonosor regis babilonis in ierusalem et circumdata est urbs munitionibus. Venitque nabuchodonosor rex babilonis ad ciuitatem cum seruis suis ut oppugnaret eam. Egressusque est ioachim rex iuda ad regem babilonis ipse et mater eius et serui eius et princeps eius et enuchi eius et suscepit eum rex babilonis anno octauo regni sui. Et protulit inde omnes thesauros domus domini et thesauros domus regie et concidit uniuersa uasa aurea que fecerat salomon rex israel in templo domini uixta uerbum domini. Et transtulit omnem ierusalem et uniuersos principes et omnes fortes exercitus decem milia in captiuitatem et omnem artificem et clusorem. Nichilque relictum est exceptis pauperibus populi terre. Transtulit ioachim in babilonem et matrem regis et uxores regis et enuchos eius et iudices terre duxit in captiuitatem de ierusalem in babilonem et omnes uiros robustos septem milia et artifices et clusores mille et omnes uiros fortes et bellatores duxitque eos rex babilonis captiuos in babilonem. Et constituit mathaniam patruum eius pro eo imposuitque nomen ei sedechiam. Vicesimum et primum annum etatis habebat sedechias cum regnare cepisset et undecim annis regnauit in ierusalem. Nomen matris eius erat amital filia ieremie de lobna. Et fecit malum coram domino uixta omnia que fecerat ioachim. Irascebatur enim dominus contra ierusalem et iudam donec proiceret eos a facie sua. Recessitque sedechias a rege babilonis. S

Factum est autem anno nono regni eius XXXII. XXV. mense decimo decima die mensis uenit nabucho

donosor rex babilonis ipse et omnis exercitus eius in
ierlm. ⁊ circumdederunt eā. ⁊ extruxerunt in circu
itu eius munitiones. Et clausa ē ciuitas atq; uallata
usq; ad undecimū annū regis sedechie. nona die
mensis. Preualuitq; fames in ciuitate. nec erat pa
nis pplo tre. Et interrupta ē ciuitas. ⁊ omnes uiri
bellatores nocte fugerunt p uiam porte que ē inter
duplicem murū. ad ortum regis. Porro chaldei obsi
debant in circuitu ciuitatem. Fugit itaq; sedechias
p uiam que ducit ad campestria solitudinis. Et p se
cutus ē exercitus chaldeorum regem comprehenditq; eum
in planitie iericho. Et omnes bellatores qui erant cū
eo dispersi sunt. ⁊ reliquerunt eum. Apprehensum g regē
duxerunt ad regem babilonis in reblatha. qui locutus
ē cū eo iuditium. Filios autē sedechie occidit co
ram eo. et oculos eius effodit. uinxitq; eum cathe
nis. ⁊ abduxit in babilonē. xxxii.

c

Mense quinto septima die mensis ipse annus non
decimus regis babilonis. uenit nabuzardan prin
ceps exercitus regis babilonis ierlm. ⁊ succendit do
mū dni. ⁊ domū regis. ⁊ domū ierlm. Omneq; do
mum cōbussit igni. ⁊ muros ierlm in circuitu de
struxit omnis exercitus chaldeorum qui erat cū prin
cipe militum. Reliquū autē partē ppli qui re
manserant in ciuitate. ⁊ pfugas qui transfugerāt
ad regem babilonis. ⁊ reliquū uulgus transtulit
nabuzardan princeps militie. Et de pauperib; tre
reliquit uinitores. et agricolas. Columnas autē
ereas que erant in templo dni et bases et mare e
neum qd erat in domo dni confregerunt chaldei.
et transtulerunt ēs omniū in babilonē. Ollas q;
ereas. ⁊ trullas et tridentes. ⁊ cyphos ⁊ mortario
la. et omnia uasa erea. in quib; ministrabant tu
lerunt. Necnon thuribula ⁊ fyalas que aurea
aurea. ⁊ que argentea argentea. tulit princeps
militie. idest columnas duas. mare unum. et ba
ses quas fecerat salomon in templo dni. Non erat
pondus eris omnium uasorum. Decē et octo cubitos
altitudinis habebat columna una. et capitellū
ereū sup se altitudinis trium cubitorum. Et recia
culum et malogranata sup capitellū columne.
omnia erea. Simile et columna secda habebat or
natum. Tulit quoq; princeps militie saraiam
sacerdotem primum. et sophoniam sacerdotem secdm
et tres ianitores. ⁊ de ciuitate eunuchum unū
qui erat pfectus sup uiros bellatores. ⁊ quinq;
uiros de hiis qui steterant coram rege. quos repe
rit in ciuitate. ⁊ sopher principem exercitus qui p
babat tyrones de pplo tre. et sex uiros e uulgo qui
inuenti fuerāt in ciuitate. Quos tollens nabuzar
dan princeps militū. duxit ad regem babilonis

in reblatha in tra emath. Et translatus ē iuda de
tra sua. Populo autē qui relictus erat in tra iu
da quē dimiserat nabuchodonosor rex babilonis
pfecit godoliam filium aiham. filij saphan. Qd
cū audissent omnes duces militū ipsi ⁊ uiri qui
erant cū eis. uidelicet qd constituisset rex babilonis
godoliam. uenerūt ad godoliam in maspha. ysmahel
filius nathanie. ⁊ iohannan filius caree. ⁊ saraia filius
tenameth nethofathites. ⁊ iezonias filius macathi
ipsi et socij eorum. Iurauitq; eis godolias ⁊ socios eorum
dicens. Nolite timere seruire chaldeis. Manete in
tra. ⁊ seruite regi babilonis. ⁊ bene erit uobis. Factū
est autē in mense septimo uenit ysmahel filius nathanie
filij elisama de semine regio. ⁊ decē uiri cū eo et
percusserunt godoliam. Qui ⁊ mortuus ē. Sed
et iudeos ⁊ chaldeos qui erant cū eo in maspha oc
cidit ysmahel. Consurgens omnis ppls a paruo
usq; ad magnum. ⁊ princeps principes militum
uenerunt in egiptum. timentes chaldeos. xxxiii

h

Factum ē uero anno tricesimo septimo ioachim
transmigrationis regis iude mense duodecimo. ui
cesima septima die mensis subleuauit euilmerodach
rex babilonis anno quo regnare cepit caput ioachi
regis iuda de carcere. et locutus ē ei benigne. Et po
suit thronū ei sup thronū regum qui erant cū eo
in babilone. ⁊ mutauit uestes eius quas habuerat
in carcere. et comedebat panē semp in conspectu eius
cunctis diebus uite sue. Annonā quoq; constituit ei
absq; intermissione. que et dabatur ei a rege p sin
gulos dies omnib; diebus uite sue.

Jncipit septuaginta

Jn̄ principiū pua-
rabeas ingeniū ūla
ret ecclīe ꝓmaneret. supfluē mḡoma ꝙdā
sanctissime atq; doctissime impellere. ut hebrea uo
lumina latino sermone ēnarrarē. Qđ ē semel aure
hoīum occupauāt. ⁊ nascentis ecclē roborauāt fidē.
ursū erat etiā nō silentio cōprim. ⁊ dūe uō eā
p uarietate regionū dūsa ferarē ceplana. ⁊ ger
mana illa antiq; īnsano corrupta sit. atq; uiola
ta. nī arbitri; putas aurē plumbi; iudicare qđ ue
rū sit. aut nouū opus lucri ocē condere. illudentu
byq; iudeis cōmicā ut dr̄ oculos cōfigere. Alexan
dria ⁊ egyptus. un. palestina. sibi laudāt. antiochia. Constantinopol. usq; antiochiā. lucia. martyris e
xemplaria. plur. Medie inf̄ has. puinte. pule
stimos codices legūt. quos ab origene elaboratos.
eusebius ⁊ pamphilus uulgauerē. Totusq; orbis
hac inf̄ se trifaria uarietate cōpugnat. Et certe
origenes nō solū et aplos cōposuit. uīj. editionū
exḡiē singula ūbi declarans. ut unus dissentiē
ē testimū inf̄ se cēris consentientiby arguat. si; qđ
malicius audacie ē. in editione. lx. theodotionis edi
one musauit. asterīcas ꝙ minus fuīt. designās.
⁊ uirgul' que creberrimus uideant. appōta. Si igit
aliqs haut nō teneat qđ semel suscepit. ⁊ post lx.
celulas q̄ uulgo sine auctore iactant singulas a
pue. hexa. in ecclīs legitur. qđ lx. nesaciū. cur
me nō suscipiat latini mei. q̄ insimulata editioē
ueti tra nouam condidi ut laborē meū hebreis. ⁊
qđ his maius ē aplis auctoribz. plenū. Scripsi nu
p librum d̄ optimo gne intptandi. ostendēs illa de
euangelio. ec egypto uocauī filiū meū. ⁊ qm̄ nazā
reus uocabitur. ⁊ undebī in quē cōpunctē. ⁊ illd
apli. que oculus nō uidit. nec auris audiuit. nec in cor
hoīs ascendit. que sp̄us dī diligentibz se. cete
raq; his similia. i hebreor̄ libris inuenim. Certe
apli. i euangliste. lx. intptes nouerāt. Et cū eis
h dicere. q̄ in lx. nō habitat. Xp̄s dī nr̄ utrusq; te
stamēti conditor. ⁊ euāglio sm uolūm. q̄ credit in
qt in me sic dicit scriptura. fluā de uen. e. f. a. r.
Utiq; sptum ē. qđ saluatore sptum ee testatur.
Vbi sptum ē. lx. nō hnt. apocā nesciā ecclā. Ad
hebreos igitur reuertendū ē. un̄ ⁊ dns loquit. ⁊ dis
pulu exempla ꝓsumūt. Hec puce uereū loquē.
robtrectatoribz meis nō ꝓdeo. q annis decre
me rodunt. i publico detrahentes. legentes i angu
lis. Jē. ⁊ accusatores. ⁊ dēfensores. cum i aliis. pbēt
qđ ime reprehant. qī unus. ⁊ unus nō intelligit sit. si eī
auctore mutet. Cereū memini editionē. lxx. īnt
latoz olim d̄ greco exēplatā. ꝓbuisse me nr̄os. ⁊ un
mai debere existimari. eoz. qs inconuenit frm̄ semp
obtuso. Et q̄ nē dubreamin. id ē. ubi dicit. intpta
t sū. iccirco fecit ut ī eternū abiles moras. ⁊ siluā no
minū que sptoz cōfusa suīt uitio. sensuiq; bar
barie. aptius ⁊ puersui colā digererē. nūmer ipī ⁊
meis uerba hysmenui cames. si aures suscipiāt cete
ra. az. Explicat prologus. Jncip̄ pentateuchū lib. pm.

Adam

Seth. enos.
chainā. ma
lalehel. iare
th. matusa
le. lamech.
noe. sem. cha.
et iapheth.

Filij iapheth. gomer. magog. madai. ⁊ iauan. tubal.
mosoch. ⁊ tyras. Porro filij gomer. ascenez. ⁊ riphath.
⁊ thogorma. Filij autē iauan. elisa. ⁊ tharsis. cethim.
⁊ dodanim. II

Filij cham. chus. ⁊ mesraym. ⁊ phut. ⁊ chanaā. Filij ā
chus. saba. ⁊ euila. ⁊ sabatha. ⁊ regma. ⁊ sabatheca.
Porro filij regmā. saba. ⁊ dadan. Chus autē genuit
nemroth. Jste cepit ee potens i tra. Mesraim uō genu
it ludim. ⁊ anamim. ⁊ labahim. ⁊ nephthoi. phetrusim q̄
⁊ casluim. De qb; egressi sunt philisthim. ⁊ caphthorim.
Chanaā uō genuit sydonē p̄mogenitū. ⁊ cheteū. et ieb use
ū quoq; ⁊ amorreū. ⁊ gergeseum. et euēq; ⁊ aradeū.
⁊ asinaeū. aradiū quoq; ⁊ samareū. ⁊ hemattheū. Fi
lij sem. helam. ⁊ assur. ⁊ arphaxat. ⁊ lud. ⁊ aram. et
hus. ⁊ hul. ⁊ gether. ⁊ mosoch. Arphaxath autē genu
it sale. q. ⁊ ipe genuit heber. Porro heber nati sūt duo
filij. ⁊ nom̄ uni phaleg. q̄ in diebz eius diuisa ē ter
ra. ⁊ nom̄ frīs eius iectha. Iectan autē genuit elmodad. ⁊ sa
leph. ⁊ asermoth. ⁊ iare. adoram q̄ ⁊ uzal. ⁊ decla. et
bal etiā ⁊ abimael. ⁊ saba. ⁊ ophyr. ⁊ euila. ⁊ io
bab. Omēs isti filij iectan. Sem. arphaxath. sale.
heber. phaleg. ragau. seruch. nachor. thare. abrā.
Jste est abraham. III

Filij autē abrahā. ysaac. ⁊ ysmael. Et hec gñationes

eorꝫ. Primogenit⁹ ysmael nabaioth. cedar. et adbeel. et mapsam. masma. duma. massa. adad. et thema. iathur. naphis. cedma. Hij sūt filij ysmael. Filij aūt ceture cōcubine abrahā. qs genūt zamrā. iecsan. madan. madian. iesboc. suhe. Porro filij iecsan. saba. dadan. Filij ā madian. epha. apher. henoch. abida. eldaa. Oēs hi filij ceture. Genuit ā abrahā ysaac. cui fuerūt filij esau. israel. Filij esau. eliphat. rahuel. ieyr. iaus. ielum. coreb. Filij eliphat. theman. omer. sephi. gerhem. cenez. thamna. amalech. Filij rahuel. naath. zara. samma. maza. Filij seyr. lothi. sobal. sebeon. ana. dison. eser. disan. Filij lothan. hori. homa. Soror ā lotan. fuit thamā. Filij sobal. alian. manaath. hebal. sephi. onam. Filij sebeon. aia. ana. Filij ana. dison. Filij dison. amaran. iesebam. iethran. charan. Filij eser. iulaan. zaban. zauan. iacham. Filij disan. hus. aram. Hi sunt reges q imperarūt ī tra edom. IIII

Ante q̄ eēt rex sup filios isrl. Bale filij beor. nom ciuitatis ei denaba. Mortuus ē ā bale. regnauit pro iobab filij zare de bosra. Cūq; iobab fuisset mortuus. regnauit pro husam de tra themanorꝫ. Obiit q̄; husam. regnauit pro adad filij badad. q̄ percussit madian ī tra moab. nom ciuitatis ei auith. Cūq; adad fuisset mortuus. regnauit pro semla de marecha. Et semla mortuus ē. regnauit pro saul de roboth. q̄ iuxta amnē sita ē. Mortuo aūt saul. regnauit pro balaana filij achobor. Et hō mortuus ē. regnauit pro adad. cui urb fuit nom phou. appellata ē uxor ei metabel filia matred. filie mezab. Adad ā mortuo. duces p regiby ēe ep̄us. Dux thamna. dux alua. dux iether. dux ooli bama. dux ela. dux phinon. dux cenez. dux themā. dux mabsar. dux madiel. dux yrā. Hij duces īedō. Filij ā isrl. rubē. symeō. leui. iuda. yssachar. V zabulon. dan. ioseph. beniamī. neptali. gad. et aser. VI

Filij iuda. her. onan. sela. Hij tres nati sūt ei de filia sue chananitidis. Fuit aūt her primogenit⁹ iude malꝰ coram dño. occidit eū. Thamar aūt nurus ei. peperit ei phares. et zaram. Oēs q̄ filij iuda. v. Filij ā phares. esrom. et hamul. Filij q̄; zare. zambri. et ethan. et eman. et chalcal. q̄; et dardan. simul. v. Filij charmi. achar q̄ thurbauit isrl. et peccauit ī furto anathematis. Filij ethan. azarias. Filij ā esrom q̄ nati sūt ei. ierameel. et aram. et chalubi. Porro aram genuit aminadab. Aminadab ā genuit naason. ipse p̄nceps filioꝝ iuda. Naason q̄; genuit salmō. ō quo natꝰ est booz. Booz ā genuit obed. q̄ ipse genuit yse. Yse aūt genuit primogenitū suū heliab. secundū aminadab. tertiū samaa. quartū nathanael. quintū

ruddai. sextū asom. septimū dauid. Quarum sorores fuerūt. saruia. et abigail. Filij sarue. abysai. et ioab. et asahel. tres. Abigail aūt genuit amasa. cui pater fuit iether ysmaelites. VII

Caleb uō filius esrom. accepit uxorē nomine azuba. ex qua genuit ieroth. Fuerūtq; filij ei. iesar. sobab. et aron. Cūq; mortua fuisset azuba. accepit uxorē caleb ephrata. Que peperit ei hur. Porro hur genuit ury. et ury genuit beseleel. Post hec ingressus est esrom ad filiā machir patris galaad. duxitq; eā cui etiam annosa. lx. Que peperit ei segub. Segub aūt genuit iair. et possedit. xxiij. ciuitates in tra galaad. Ceperūt ussur. et aram opida iair. et canath. et uiculos eius. lx. ciuitates. Omnes isti filij machir. patris galaad. Cui ā mortuus esset esrom. ingressus est caleb ad ephrata. Habuitq; quam uxorē abia. q̄ peperit ei assur. patrē thecue. Nati sūt ā filij ieramehel primogeniti esrom. ram primogenit⁹ eius. et buna. et aram. et asom. et abia. Duxitq; uxorē aliam ierameel nomine athara. q̄ fuit mat̄ onam. Sed et filij nam primogeniti ierameel. fuere moos. et iamin. et achar. Qui ā huius filios semei. et nada. Filij ā semei. nadab. et abisur. Nomen uō uxoris abisur. abiail. q̄ peperit ei oholam. et molid. Filij ā nadab. fuere saled. et aspharaim. Mortuus ē ā saled absq; liberis. Filij uero aspharaim. iesi. Qui iesi genuit selam. Porro selam genuit oholi. filij ā iada fratris semei. iether. et ionathā. Et iether mortuus ē absq; liberis. Porro ionathā genuit phaleth. et zaza. Isti fuere filij ieramehel. Selā ā uxore huius filios. et filias. et fuit egyptia nomine rapha. Octauus ei filiꝰ suā uxorē. q̄ peperit ei ethei. et ethei ā genuit nathai. et nathai genuit zabad. et zabad q̄; ophal. et ophal genuit obed. Obed genuit iehu. et iehu genuit azariā. Azarias genuit helles. et helles genuit elasa. Elasa genuit sisamoi. et sisamoi genuit sellum. Sellum genuit hycamiam. et hycamia genuit elisama. Filij ā caleb fratris ieramehel. mosa primogenit⁹ eius. qui fuit pater ziph. et filij marese patris hebron. Porro filij hebron. core. et taphua. et recem. et sema. Sama ā genuit abi patrē iorchaā. et recem genuit semei. Filiꝰ semei. mahon. et mahon pater bethsur. Hepha ā concubina caleb. peperit aram. et musa. et gegeth. Porro aram genuit gezez. Filij iadai. regem. et iothā. et iesiā. et apheleth. et epha. et saaph. Concubina caleb maacha. peperit saber. et tharana. Genuit ā saaph pater madmenā. sue patrē machena. et patrē gabaa. Filia uō caleb fuit aza. Hij erāt filij caleb filij hur. primogeniti ephrata. Sobal pater cariathiarim. Salma pater bethlee. ariph pater bethgader. Fuere ā filij sobal patris cariathiarim. q uidebat dimidiū

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

Genon. i.

ngenonū. Et de cognatiōe caratheiaī. iechrei. ra
phuei. semathei. maserei. Et ibs egressi sūt sara
me. restaholite. Filij salma. bethleem. netophati
corone dom iacob. dimidiū ngenoīs sarai. cogna
tiōs quoq; scribarū hitantiū i iabes. cantātes at
q; ululātes. habitabnacul cōmorātes. Hij sūt q
nei. qui uenerūt de caloze patris dom rechab. viij

Aud uō hos huīus filios. q; nati sūt i ebron. ỹ
mogenitū amon. er achinoen iezraelitide. Secū
dum iel. d abigail carmelitide. Tertiū absalon. fi
liū maachu filie tholmai regis iessur. Quartū
adoniam filiū aggith. Quintū saphatiā. eabit
al. Sextū iethraā. de egla uxore sua. Ser ego na
ti sūt et in ebron. ubi regnauit vij. āīs. vj. mēsib.
Triginta ā. et ibi. āīs regnauit i ierlm. Porro i ie
rlm nati sūt a filij samaa. sobab. nathan. sa
lomō. quatuor de bethsabee filia ammiel. Jebaar. q; et
elisama. eliphalec. noge. naphec. iaphie. nec
nō elisama. eliada. eliphaleī nouē. Oēs hij filij
dauid absq; filijs cōcubinaꝝ. habuerūq; sororē

Jli aūt salomonis roboam. viij thamā.
cui abia filij genuit asa. De hoc quoq; nati sūt iosa
phat. pro ioram. Qui ioram genuit ochoziam. et quo o
zias genuit ioatas. Et huic amasias filium. genuit azariam.
Porro azarie filij iarthan. paraurnachaz. patrē
ezechie. de quo nati sūt manasses. Sed manasses
genuit amon. patrē iosie. filij aūt iosie. fuerūt primo
genitus ioaman. secūdus iaachim. tertius sedechias. quartus sel
lum. De iaachim natus est iechonias et sedechias. filij
iechonie. fuerūt asir. salathiel. melchirā. phadai
a. sennasar. iecemia. samaa. nadabia. De pha
daia. orti sūt zorobabel. semei. zorobabel genuit
mosollam. ananiā. et salomith sororē eoꝝ. Asa
huīq; ochol. et barachiā. et asadiā. iosabeseed. qnq;
filios. ananie. phalnias patrē iecelē. cui filij fu
erūt. Huic q; filius. semā. de q; natus est abdia.
cui filius fuit sechenia. filij sechenie semeia.
cui filij. arnus. et gegal. et iuma. et naaria. et saphat.
et sesa. nouē. Filij naarie. eliocenai. et ezechias.
et ezrichā. tres. Filij eliocenai. ochuia. eliasib. ipheia
ia. et acub. et iohanā. et dalaia. et anani. vij. Filij iu
da. phares. esrom. et arum. et ahur. et sabul. Et ea uero
filius sabul. genuit iereth. de q; nati sūt achumai. et led.
Hec cognatiōes caratheī. x

Sta q; est stirps ethā. Jezrael. et esema. et edetes. no
uīq; fratres eoꝝ. asaelphuni. Phuniel. a patre ie
dō. et ezer patre osam. Istis sūt filij hur. primogeni
ti ephrata patris bethleē. Asur uō patris thecue
ex duabus uxoribus. helaa. et naara. Peperit aūt ei naara
oozam. et epher. et themani. et asthāni. Istis sūt filij
naara. Porro filij helaa. sereth. yzaar. et ethnā.

Chus aūt genuit anob. et sobabu. et cognationē arael
Hur aūt iabes ictus p filiꝝ. xj filij arun.
sius. et mater el uocauit nomē ulli iabes dicēs. qua
propter eū in dolore. Invocauit uō iabes dīm israel. dicēs.
Si benedicēs benedixeris mihi. dilatatūs fīnes meos.
et fuit manus tua mecū. et feceris me a malitia ut opp
mi. Et petiuit deus q; petiuit. Caleph aūt frater iuahā. ge
nuit machir. q; fuit pater esthon. Porro esthon genuit
bethraphā. et phesse. et thehena patrē urbis nahas. Hij
sūt uiri recha. Filij aūt cenez. othoniel. athar. Et ma
ionathi genuit ophra. Sarāias aūt genuit ioab patrē ual
lis artificū. Jbi quippe artifices erāt. Filij uō caleph
filij iephone. hur. et hela. et nahē. Filius hela. cenezi.
Filij aūt iallelel. ziph. et phua. et thiria. et asriel. Et fi
lij egra. iether. et mered. et epher. et ialon. Genuitq;
marian. et samai. et iesbā. patrē esthamo. Ubi et
ait iudaia. peperit ared patrē gedor. et heber. patrē so
cho. et iathiel patrē zano. Hij aūt filij bethie filie
pharaonis. q; acceperit mered. Et filij uxoris odaie
sororis naam patris ceilā. garmi. et esthamo q; fuit
de machati. Filij q; symō. amō. et rena. Filij anan.
ethilon. Et filij iesi. zoheth. et benzoeth. Filij sela.
filij iuda. her patrē lecham. et laada. patrē maresa.
Hec cognationes domus operantiū byssū. i domo u
xōris. et q; stare fecerūt solem. uni q; mōdanij. et seni
ri incedentes. q; principes fuerūt in moab. et reuer
si sūt i lehem. Hec aūt uba ueta. Hij sūt figuli ha
bitantes i plantationib; et i ple pilis. apud regē in
opib; eius. cōmorantiq; sūt ibi. xij

Filij symeon. namuel. et amin. iarib. zara. saul.
Sellū filius ei. q; Mapsā filij eius. Oasma filij ei.
filij masma. amuel filij ei. Zacur filij ei. Semei
filij eius. filij semei. xvi. et filie. vi. fres aūt eius nō
habuerūt filios multos. Et ut unusquisq; cognatio nō pos
set ad equare sūmā filioꝝ iuda. Habitauerūt aūt in
bersabee. et molada. et asarsual. et bala. et asom. et
ithola. et bathuel. et horma. et siceleg. et in beth
marchaboth. et asarsusim. et bethleraphi. et sarā.
Hec ciuitates eoꝝ. usq; ad dauid regē. Ville q;
eoꝝ. et hamam. et ether. et ain. remmō. et thocen. et asan. ciui
tates. v. et omnes uici eoꝝ per circuitū ciuitatū
istaꝝ. usq; ad baal. Hec est habitatio eoꝝ. et sepu
distributio. Maslobab quoq; et iemuel. et iosa filij
amasie. et ioel. et iehu filij iosabie. filij saraie. filij
asiel. et eliohenai. et iacobi. et iesuaia. et asaia. et adiel.
et isimiel. et banaia. et ziza q; filij sephei. filij allon.
filij adaia. filij semri. filij samaia. Istis sūt nomi
na principū cognationū suarū. et domus affluen
tia ualde suaꝝ multiplicata sūt uehemēter. Et prefecti
sūt ingrederentur in gador. usq; ad orientē uallis. et
ut quererent pascua gregibus suis. Inuenerūq; pas

er samaa. Porro filij othoniel.

cuas uberes ualde bonas ⁊ tam latissimã ⁊ opulẽ-
tã fertilem in qua añ hũc habitauerant ꝺ stirpe cham.
Hij ergo uenerunt qs supꝰ descripsim̃ nois in-
dicꝫ ezechie regis iuda ⁊ percusserũt tabernacula eoꝝ ⁊ hĩ
tantes qui inuenti fuerãt ibi ⁊ delenerũt eos usq; in
psentem diẽ. Habitauerũtq; pcs qm̃ ubi habe-
bãt pascuas reperiẽ. De filijs quoq; symeõ abierũt ũno-
rũ seyr. uiri quingenti hũrel pncipes pulchã ⁊ amanã
⁊ raphaã ⁊ oziel filios iessi ⁊ percusserũt reliquas que
euadẽ potuerãt amalechitaꝝ ⁊ habitauerunt ibi
p eos usq; ad diem hanc. xiii

Hij q; ruben primogenti isrl. Ipe quippe fuit pmogẽ-
tus ei. Sꝫ cũ polluisset thorũ patris sui data sũt pri-
mogenita ei filijs ioseph filij isrl ⁊ nõ ẽ reputat' in
primogenitũ. Nouo uidas quidẽ fortissim̃ inter fres su-
os de stirpe eius pncipes germinauit sed primogenita
tã reputata sũt ioseph filij tã ruben primogẽit isrl e-
noch ⁊ phallu. esrom ⁊ carmi. Filij iohel. Samaia fi-
lius ei. Gog filius ei. Semei filij ei. Micha filius
ei. Raia filius ei. Baal filij eius. Beera filius eius.
Quẽ captiuũ duxit teglathphalasar rex assyriorum
⁊ fuit pncips in tribu ruben. Fres tã eius ⁊ cognatio
quo in diuisa ac
gnatione qñ inibant p familias suas. hucusq; pnci-
pes iehel ⁊ zacharia. Nouo bala filij azaz. filij sama-
rie. iohel. usq; habitauit Aroer usq; ad nebo ⁊ beelmeon.
Contra orientalẽ quoq; plagam habitauit usq; ad
introitũ deserti a fluminẽ euphraten. Nam quippe ui-
gerũ numꝰ possidebat terrã galaad. In diebꝰ aũt saul
pliauit bellũ contra agarenos ⁊ interfecit illos. habitauer-
untq; p eos in tabernaculis eoꝝ in omni plaga que respicit
ad orientẽ galaad. xiiii

Filij ueꝝ gad. exigẽte eoꝝ habitauerũ in terra basan usq;
salcha. Joel in capite ⁊ saphan secũ. Janaia aũt
⁊ saphat in basan. Fres uõ eoꝝ sm domos cogna-
tionũ suarũ michael ⁊ mosollã ⁊ sebe ⁊ rai ⁊ iachã
⁊ zie ⁊ heber. vii. Hij filij abiail. filij huri. filij
iaro. filij galaad. filij michael. filij iesisi. filij iah-
do. filij buz. Fres quoq; filij abdiel filij guni. pn-
cipes domus i familijs suis habitauerũ in galaad.
⁊ in basan ⁊ in uniuersis suburbanis saron
usq; ad terminos. Os ioathã in diebꝰ ioathan re-
gis iuda ⁊ in diebꝰ hieroboam regis isrl. Filij ruben
⁊ gad ⁊ dimidia tribꝰ manasse. uiri bellatores scuta portã-
tes ⁊ gladios ⁊ sagittas arcũ. eruditiq; ad pliã. r. milia
milia ⁊ septingenti. lx. pedites adpugnũ. dimicare
ꝑ cohortes agarenos. Iturei ũ ⁊ naphei ⁊ nodab. pbu-
erũt eis auxiliũ. Tradidit q; sẽ in manibꝰ eoꝝ agare-
ni ⁊ uniuersi q fuerãt cum eis. qa deũ inuocauerũt
cũ pliarentur ⁊ exaudiuit eos eo qꝺ credidissẽt in eũ.
Ceperuntq; opia que possederant. camelorꝝ. l. milia
⁊ ouiũ. cc. l. milia. asinoꝝ. ij. milia ⁊ aias hoĩ-
-c. milia. Vulnerati aũt multi corruerũt. Fuit e
bellum deũ. Habitauerũtq; pcs usq; ad transmigrõe.

Filij q; dimidie tribꝰ manasse possederũ xv
tram a finibꝰ basan usq; baal. hermon ⁊ sanir ⁊ mõ
tẽ hermon. Ingens quippe nuꝰ erat. Et hi fuerunt
pncipes domꝰ cognationis eoꝝ. Epher. ⁊ iesia ⁊ heliel. e
zriel ⁊ hieremia ⁊ hodoia ⁊ michel. uiri fortissimi ⁊ po
tentes ⁊ nois duces in familijs suis. Et dixerunt
ad dñm patrũ suoꝝ. ⁊ fornicati sũt post deos pplorũ
terre quos abstulit dñs coram eis. Et suscitauit ds isrl
spm phul regis assyriorum ⁊ spm teglathphalasar
regis assur. ⁊ transtulit ruben ⁊ gad ⁊ dimidiã tribũ
manasse. ⁊ adduxit eos in hale ⁊ habor ⁊ ara ⁊ fluui-
um gozam. usq; ad diem hanc. xvi

Hij leui. gerson. caath ⁊ merari. Filij caath. ãm.
ysuar. hebron ⁊ oziel. Filij ã amrã. aaron. moyse.
⁊ maria. Filij aaron nadab ⁊ abiu. eleazar ⁊ ithu
mar. Eleazar genuit phinees ⁊ phinees genuit abisue.
Abisue uõ genuit bocchi ⁊ bocchi genuit ozi. Ozi genuit
zarahiã ⁊ zarahias genuit meraioth. Nouo meraioth
genuit amariã ⁊ amarias genuit achitob. Achitob genuit
sadoch ⁊ sadoch genuit achimaas. Achimaas genuit
azariã ⁊ azarias genuit iohanan. Johanã genuit azari-
am. Azarias ipe ẽ. q sacerdotio functꝰ ẽ. in domo
q edificauit salomõ in hierlm. Genuit aũ azarias amari-
ã. Et amarias genuit achitob. Achitob genuit sa-
doch. Et sadoch genuit sellum. Sellũ genuit elchiam.
Et elchias genuit azariã. Azarias genuit sariã. Sara-
ias genuit iosedech. Nouo iosedech egressus ẽ qñ in-
stituit dñs iudã ⁊ hierlm. p manũ nabuchodonosor.

Hij ergo leui. gerson. caath. ⁊ merari. xvii
Et hec nois filioꝝ. gerson. lobeni ⁊ semei. Filij ca
ath. amrã. ysuar. ⁊ hebron. ⁊ oziel. Filij merari. mo
holi ⁊ musi. Hec ã cognationes leui. sm familias eoꝝ.
Gerson. lobni filij eius. Jeath filij eius. zima filij
ei. Joaa filius ei. Addo filij eius. Zara filij ei. Jeth
rai filij eius. Filij caath. aminadab filij ei. Core
filij eius. Assir filij eius. Helchana filij ei. Abi
saph filius ei. Assir filius ei. Thaath filius ei. Vri
el filij eius. Ozias filij eius. Saul filij ei. Filij el
chana. amasai. ⁊ achimoth. ⁊ elchana. Filij elchana.
sophai filij eius. Naath filij eius. Heliab filius ei.
Jeroam filij eius. Helchana filij ei. Filij Samuel p
mogenit' uasni. ⁊ abia. Filij ã merari. moholi. lobe-
ni filij eius. Semei filij eius. Oza filius ei. Samaa
filius ei. Aggia filius ei. Asaia filius ei. xviii
Hi sũt qs constituit dauid sup cantores domus
dñi. ex quo collocata ẽ arca. ⁊ ministrabãt coram
tabernaculo testimonij cantores. donec ędificarent salo
mõ domũ dñi in hierlm. Stabãt ã uerba ordinẽ su-
ũ in ministrio. Hij uõ sũt. q assistebãt cũ filijs

sius. De filijs caath heman cantor filius iohel. fi
lij samuel. filij elchana. filij ieroam. filij eliel. fili
j thou. filij suph. filij elchana. filij amaath. filij a
masai. filij elchana. filij ioel. filij azarie. filij sopho
nie. filij thaath. filij assir. filij abiasaph. filij core.
filij thuar. filij caath. filij leui. filij isrl. Et frēs eiꝰ
asaph q stabat a dextris eius. asaph filij barachie. filij
samaa. filij michael. filij baasie. filij melchie. filij at
hanai. filij zara. filij adaia. filij ethan. filij zama. filij
semei. filij ieth. filij gerson. filij leui. filij ā merari
frēs eorū a sinistris. ethan filij cusi. filij abdi. filij
maloch. filij asabie. filij amasie. filij elchie. filij ama
sai. filij bonni. filij somer. filij mooli. filij musi. filij
merari. filij leui. Frēs q eorū leuite q ordinati sē in
cūctū ministrium tabernaculi dom̄ dei. XVIII

Aaron uō & filij eius adolebāt incensū sup altare ho
locausti & sup altare thimiamatis. in cē opus sācta
rum ut precarent p isrl. iuxta oīa q̄ p̄ceperat moyses famꝰ
dei. Hij sūt ā filijs aaron. Eleazar filij ei. Finees.
filij eius. Abisue filij eius. Boccchi filij eius. Ozi fi
lij eius. Zarai filij eius. Meraioth filij eius. Ama
ria filius ei. Achitob filij eius. Sadoch filij eius.
Achimaas filij eius. Et h̄ habitacula eorū p̄ vicos.
atq; cōfinia filioꝰ leuitar aaron. iuxta cognationes
earū. Ipīs e sorte contigerāt. Dederāt igit eis
ebron in terra iuda & suburbana ei p circuitū. Agros ā
autem & villas caleph filio iephone. Porro filijs
aaron dederāt ciuitates adefugiendū. ebron & lob
na & suburbana ei. iether q̄ festinio. cū suburbanis
suis. Et helon & dabir. cū suburbanis suis. Asan q̄
& bethsemes & suburbana eaꝝ. De tribu ā beniamī.
gabee & suburbana ei. & almath. cū suburbanis suis.
anathot q̄ cū suburbanis suis. Oēs ciuitates. xiij.
p cognationes suas. Filijs ā caath residuis d cognati
one sua dederāt de dimidia tribu manasse p possessio
nē urbes. x. Porro filijs gerson p cognationes suas
d tribu yssachar. & de tribu aser. & de tribu neptalim. de
tribu manasse. tholan urbes. xiij. Filijs ā merari
p cognationes suas d tribu ruben. & de tribu gad. & de tribu
zabulon. dederāt sortem ciuitates. xij. Dederūt q̄
filij isrl leuitis ciuitates & suburbana eaꝝ. Dede
rūtq; p sortē de tribu filioꝰ iuda. de tribu filioꝰ symeō
on. & de tribu filioꝰ beniamī urbes has q̄s uocauer
nōibus suis. Porro q̄ de cognatione filioꝰ caath.
fuerūt ciuitates i finibus eoꝝ. d tribu ephraym. De
derāt ergo eis urbes ad efugiendū. sichē cū suburbā
nis suis i monte ephraym. & gazer cū suburbanis suis.
bethsaā q̄ cū suburbanis suis. & bethsaon similit.
Jecmā & helon cū suburbanis suis. & gethremō in
eund modum. Porro de dimidia tribu manasse aner.
& suburbana ei. baalā & suburbana illi. hoc inde

ficer q̄d cognatiōi filioꝰ caath reliq erant. Filijs
aūt gerson d cognatiōe dimidie tribus manasse. ga
ulon in basan & suburbana ei. & astaroth cū subur
banis suis. De tribu ysachar. cedes & suburbana eius
& dabereth cū suburbanis suis. Dramoth q̄ & sub
urbana illi. & anoen cū suburbanis suis. De tribu
aser. masal cū suburbanis suis. & abdon similiter.
Achuc q̄ & suburbana ei. & mood cū suburbanis ſſ.
Porro d tribu neptalim cedes in galilea & suburbia eius.
& amon cū suburbanis suis. & nathaam & suburbā
na ei. Filijs ā merari residuis d tribu zabulon remō
& suburbana ei. & thabor cū suburbanis suis. Trā
seuntē q̄ eos de loco iericho contra orientē iordanis d
tribu ruben. bosor in solitudine cū suburbanis suis. &
iasa cū suburbanis suis. Cedemoth q̄ & suburbana
ei. & mephaat cū suburbanis suis. Nec n de tribu gad
& ramoth in galaad cū suburbanis ei. & manaim cū
suburbanis suis. Et & eselon cū suburbanis ei. et
iezer cum suburbanis suis. XX

Porro filij yssachar thola & phua. iasub. & samarō
q̄tuor. Filij thola. ozi. & raphaia. & iericl. & enai. & rip
sem. & samuel. p̄ncipes p dom̄ cognationū suaꝝ. De stir
pe thola uiri fortissimi numero in diebꝰ david. xxij.
milia ternarii. Filij ozi. ezraia. d q̄ nati sūt michael.
& obadia. & ioel. & iesia. iiij. oēs p̄ncipes. Cūq; eis p
familias & pplōs suos arcmen ad pluū. unū fortissi
mi. xxxvj. milia. Q̄ ultra e uxores & filias.
Fuitq; eoꝝ p̄cēm cognationē yssachar robustissimi ad
pugnādū. octoginta sex milia numero sunt. XXI

Beniamin bale. & bochor. & iadiel. & ires. Filij bale. & bon.
& ozi. & oziel. & ierimoth. & iri q̄tuor p̄ncipes famili
arū. ad pugnādū robustissimi. Hūs ā eoꝝ. xxij.
milia. & xxxuij. Porro filij bochor. zamira. & ioas. &
eliezer. & elioenai. & amri. & ieremoth. & abia. & anaroth.
& almathan. Oēs hij filij bochor. Numer sūt ā p fa
milias suas p̄ncipes cognationū ad bella fortissimi.
xx. milia. & ducēti. Porro filij iechel. bulan. Filij aū
bulan. iehus. & beniamī. & aoth. & rehan. & chanana.
& thothan. & tharsis. & achisaar. Oēs hij filij iechel. p̄n
cipes cognationū suaꝝ. uiri fortissimi. & robusti. mi
lia. & ce. ad pluū. pdentes. Sephī q̄ & phum filij
hir. & asim filij aser. XXIV

Hij ā neptalim. a
siel. & guni. & asar. & sellū. Filij bale. armia. XXIV

Porro filij manasse & nel. Cōcubina q̄ ei sara peperit
machir. patrē galaad. Machir ā accepit uxores fi
lijs suis. aphun. & sephum. & thirā uxorē noīe maa
cha. Nomē ā secūdi. salphaad. Nati q̄ sūt salphaad
filie. Et peperit maacha uxor machir filiū. uocauit
q̄ nomē phares. Porro nomē frīs eius sares. & filij
eius ulā & recem. Filius ā ulā. badan. Hij sūt filij
galaad filij machir. filij manasse. Soror ā ei re-

ma ppter unũ deorum ⁊ abiger ⁊ moola. Et nati
aũt filii semida. ahin ⁊ sichem ⁊ lechi ⁊ hamam.

Hii aũ effraym suthala. Bared filius eius. XXVIII
Thaath filius eius. Ada filius ei. Thaath filius ei.
Et hũ filius zabad. Et hũ filius suthala. Et hũ
filius ezer ⁊ elad. Occiderũt aũt eos uiri geth idi
gene. quia ascenderãt ut uiuaderent possessiões
eoꝝ. Luxit igitur effraym pr eoꝝ mltis diebꝫ
Et uenerũt frẽs eius. ut cõsolarent eũ. Ingressusq
ẽ ad uxorem suam. Que cõcepit ⁊ ptt filiũ ⁊ uo
cauit nom eius beria. eo qõ inmal dom ei ort ẽ.
Filia aũ eius fuit sara. que edificauit bethoron in
feriorẽ ⁊ superiorem. ⁊ gen sara. Porro filius ei rapha.
⁊ reseph. ⁊ thale de quo natus ẽ thaan. q gen laadi.
Hũ quoq filius ammud gen elisama. ꝺ q ortus ẽ
nun. q hũit filiũ iosue. Possessio aũt eoꝝ ⁊ hita
uo bethel. cum filiabꝫ suis. ⁊ cont orientẽ noran.
Ad occidentalẽ plagã gazer. ⁊ filie ei. Sichem q.
ẽ filiabꝫ suis usq; aza et filiae eius. Iuxta q; filios ma
nasse uersan ⁊ filiae eius. Tanach ⁊ filiae eius. ⁊ gedo
⁊ filiae eius. Dor ⁊ filiae eius. In his habitauerũt
filii ioseph filii ⁊ israhel. XXV
Hii aser. iomna. ⁊ iesua. ⁊ isui. ⁊ baria. ⁊ sara soror
eoꝝ. Filii ã baria. heber. ⁊ melchiel. Ipe ẽ pr ba
zaith. Heber ã gen iephleth. ⁊ somer. ⁊ hotham. ⁊ the
len. ⁊ sua soror eoꝝ. Filii iephlat. phosech. ⁊ ibi
maal. ⁊ asoth. Hii filii iephlat. Porro filii somer.
ahi. ⁊ roga. ⁊ aba. ⁊ aram. Filii aũt helem frẽs ei.
supha. ⁊ iemna. ⁊ seles. ⁊ amal. Filii supha. sue. ar
napher. ⁊ sual. ⁊ beri. ⁊ iamra. ⁊ bosor. ⁊ od. ⁊ sama. ⁊
salusa. ⁊ iethran. ⁊ bera. Filii iether. iephone. ⁊ phas
pha. ⁊ ara. Filii ã ara. are. ⁊ anuel. ⁊ resia. Omĩs hii
filii aser. pncipes cognationũ. electi atq; fortissi
mi duces ducũ. Nũs ã eoꝝ. etatis que apta erat ad
bellũ. uiginti ser milia. XXVI
Et nami ã gen hale pmogenitũ suũ. asiul. sm
chora tertiũ. roachu qrtũ. rapha qntũ. fuerũtq; fi
lii hale. addaer. ⁊ gera. ⁊ abiud. abisue q. ⁊ neemã.
⁊ ahoe. sed. ⁊ gera. ⁊ sefuphan. ⁊ huram. Hii sunt filii
aod. pncipes cognationũ hitantũ. ⁊ gabaa. q mĩs
lan sunt ⁊ manath. ⁊ loomã. ã zachia. ⁊ gera. qui
instituit eos. ⁊ gen aza. ⁊ abiud. Porro saarim gen
⁊ regioe moab. postquã dimisit usum. ⁊ uxa uxo
res suas. Gen ã de eis uxore sua odab. ⁊ sebia. et
mosa. ⁊ moleon. ⁊ chus. q. ⁊ sechia. ⁊ marma. Hii
sunt filii ei. pncipes ⁊ familiis suis. Mersim ũ
gen abitob. ⁊ elphaal. Porro filii elphaal. heber
⁊ misaam. ⁊ samad. Hic edificauit ono. ⁊ lod.
⁊ filias ei. Bara ã. ⁊ sama. pncipes cognationum
hitantũ ⁊ ahilon. Hii fugauerũ hitantes geth.
⁊ aio. ⁊ selach. ⁊ ieremoth. ⁊ zabaiã. ⁊ aro. ⁊ edet.
Michahel quoq. ⁊ espha. ⁊ oacha. filii baria. zaba
dia. ⁊ mosollam. ⁊ exechi. ⁊ heber. ⁊ iesemari. ⁊ iez
Cha. ⁊ iobab. filii helpha
al. accim. ⁊ echri. ⁊ zabdi. heliocenai. ⁊ selethai. ⁊ eliel.
⁊ adaia. ⁊ baria. ⁊ samarath. Filii semei. ⁊ esphan.
⁊ eber. ⁊ eliel. ⁊ abdon. ⁊ zechri. ⁊ hanan. ⁊ anania.
⁊ alam. ⁊ anathothia. ⁊ ephdaia. ⁊ phanuel. filii
sesach. samsari. ⁊ soria. ⁊ otholia. ⁊ iersia. ⁊ helia. ⁊
zechri. Filii ieroam. hii principes ⁊ cognationũ pn
cipes. q habitauerũt ierlm. Jugabaon ã habitauerũt
abigabaon. ⁊ nomĩ uxoris eius maacha. filiaq; ei
pmogenit abdon. ⁊ sur. ⁊ cis. ⁊ baal. ⁊ nadab. gedur
q; ⁊ ahio. ⁊ zacher. Et macelloth genuit samaa.
Habitauerũq; eradũsolo frm suoꝝ ⁊ ierlm cũ frib; ss.
Et ã gen as. Et as genuit saul. XXVII
Porro saul gen ionathan. ⁊ melchisue. ⁊ abinadab.
⁊ esbaal. Filius ã ionathan. meribbaal. Et merib
baal gen micha. Filii micha phithon. ⁊ melech. ⁊
thara. ⁊ ahaz. Ahaz gen iaada. ⁊ iaada gen almoth.
⁊ azimoth. ⁊ zamri. Porro zamri gen mosa. et
mosa gen banaa. cuius filii fuit raphu. ꝺ q ort
ẽ elesa q genuit asel. Porro asel. vi. filii fuerunt.
his nõib; Ezricham. bochru. ysmael. sarua. abu
dia. anam. Omĩs hii filii asel. Filii ã esech frĩs ei.
ulam pmogenit. ⁊ hus secũs. ⁊ eliphaleth tertius.
Fuerũtq; filii ulam uiri robustissimi. ⁊ magno
robore tendentes arcũ. ⁊ mltos hãtes filios ac ne
potes. usq; ad. cl. milia. Omĩs hii filii beniamin.
Huius ergo iussu dinumerati ẽ. XXVIII VIII
⁊ summa eoꝝ scripta ẽ in libro regũ israel. ⁊ iuda. Trãs
latiq; fuit in babilonẽ. pr delictũ suũ. Qui ã hita
uerũt pmi in possessionib; ⁊ in urbib; suis. isrl. ⁊ sa
cerdotes. ⁊ leuite. ⁊ nathinnei. cõmorati fuĩt ierl.
ꝺ filiis iuda. ⁊ ꝺ filiis beniamin. De filiis q; effray.
⁊ manasse. ethei filii ammiud. filii semri. filii om
ri. filii bonni. De filiis phares filii iuda. ⁊ ꝺ filo
mi asaia pmogenit. ⁊ filii ei. De filiis ã zara ie
huel. ⁊ frĩs eoꝝ sexcenti. xc. Porro ꝺ filiis benia
min. Sallo filii mosollã. filii oduia filii asana. ⁊ io
hanã filii icriã. ⁊ hela filii ozi. filii mechori. ⁊ mo
sollã filii saphatie. filii rahuel. filii iobonie. ⁊ frĩs
eoꝝ. p familias suas. ñgenti. lvi. Omĩs hii pnci
pes cognationũ suarũ. ꝺ domos patrũ suarũ. XXVIIII
De sacerdotib; ã iadaia. ⁊ ioiarib. ⁊ iachin. Azarias
q; filius elchie. filii mosollã filii sadoch. filii mara
ioth. filii achitob. pontifex domus dei. Porro ada
ias filius ieroã. filii phasur. filii melchie. ⁊ masa
ia filius adihel. filii iezra. filii mosolla. filii mo
sollamoth. filii emer. frĩs q; eoꝝ. pncipes p fami
lias suas. ⁊ septingenti. lx. fortissimi robore. ad
opꝰ ministerii ꝺ domo dei. De leuitis
ã semeia filius assuph. ⁊ filii ezricham. filii asebia
ꝺ filiis merari. Bacbacar q; carpentum. ⁊ galal. ⁊
mathania filii micha. filii zechri filii asaph. iob

dia filius semeie filij galgal. filij ydithum. thamach
a filius asa. filij elchana. q̄ fuerunt in atrijs netho
phati. Jam vero a sellum. sadoc. achitob. principes sacer
dotum. fr̄es eor̄ sellum p̄ncipe. usq; ad illud tp̄s in
porta regis. ad orientē obseruabāt p̄ ordines suas. Fi
lijs iesu. Sellū uō filius chose. filij abiasaph filij
chore eī fr̄ibz suis. ad opus p̄ris sui. Hij sūt custo
re sup opa ministerij custodes uestibuloz tabernaculi. familie eor̄ p̄ castris eor̄ dñi custodien
tes introitū. Finees a filio eleazar. erat dux eor̄
ea dño. Porro zacharias filius mosollamia. ian
tat parte tabernaculi testimonij. Omnes hij electi i
ostiarios p portas. cc. xij. descripti in villis ꝑprijs.
q̄s cōstituerē dauid. et samuel uidēs in fide sua.
tā ipos quā filios eor̄ p ostijs dom̄ dñi. et tabernaculo. uicibz suis. Q̄ quatuoz uentos erāt ostiarij.
id ē ad orientē. ad occidentē. ad aquilonē. ad austrū.
Fres a eor̄ fuerāt morabant. et uenebāt i salutis suis d̄ tp̄e usq; ad tp̄s. His quatuoz leuitis cre
ditus erat oīs thus. et sup cetera et
thesauros dom̄ dñi. Q̄ nocte. circa templū dñi mora
buntur i custodijs suis. ut cū tp̄s fuerit. ꝑi ma
ne aperiant fores. De hoz grege. erāt. et sup uasa
ministerij. Ad numerū enī. introferebant uasa. et efferebant. De ipis q̄ credita habebāt utensilia. p̄ erāt
similē. uino. oleo. thure. et aromatibz. Filij aut
sacerdotū unguēta et aromatū cōficiebāt. Mata
thias leuites p̄mogenit̄ sellū chorite. p̄fect̄ erat
eor̄ q̄ in sartagine frigebant. Porro de filijs caath.
fratrū eor̄ sup panes erat ꝑpositus. ut semp no
uos p singla sabbata ꝑparent. Hij sūt p̄ncipes cā
tor̄ p familias leuitaz. qui in cellis morabantur.
nocte ac die. nocte ingr̄ suo ministerio d̄functi. Capi
ta leuitaz p familias suas. p̄ncipes mansere in ier.
Jngabaon aut̄ cōmorati sūt. Fuit̄ gabaon iahiel.
et nomē uxoris ei maacha. Filius p̄mogenit̄ ei ab
don. et sur. et cis. et baal. et ner. et nadab. et gedo. et ahio.
et zacharias. et macelloth. Porro macelloth. genuit
samaa. Ipi habitauerē e regione fr̄m suoz i ierusalē
cū fratribz suis. Ner aut genuit cis. et cis genuit saul. et saul
genuit ionathan. et melchisue. et abinadab. et asbaal.
Filius aut ionathan. meribbaal. Et meribbaal genuit
micha. Porro filij micha. phithon. et malech. et thare
a. Ahaz. aut genuit iara. et iara genuit alamath. et
azmoth. et zamri. Et zamri genuit mosa. Mosa au
tem genuit banaa. cui filius raphaia genuit elasa. de quo ortus
est esel. Porro esel sex filios habuit. his nōibz. Ezri
cham. bochru. ysmael. saria. obdia. anan. hij filij
Hiesthim a pugnabāt con xxx esel.
tra isr̄l. fugerūtq; um isr̄l philistheos. et ceciderūt
uulnerati in monte gelboe. Cūq; appropinquasset

philistei p̄sequentes saul et filios eius. percusserūt ionathan. et abinadab. et melchisue filios saul. et aggra
uatū est p̄lium cont̄ saul. Inuenerūtq; eū uiri sagit
tarij. et uulnerauerūt eū uiri. Et dixit saul ad ar
migerū suū. Euagina gladiū tuū. et trafige me.
ne forte ueniant incircūcisi iste. et illudāt mihi. No
luit autē armiger eius hoc facere. timore p̄territus. Ar
ripuit igit̄ saul ensem. et cecidit in eū. Qd̄ cū uidisset
armiger eius. uidelicet mortuū esse saul. irruit etiā
ipe in gladiū suū. et mortuus est. Interiit ergo saul
et tres filij eius. et oīs dom̄ eius pariter cōcidit. Qd̄
cū uidissent uiri isr̄l q̄ fugissent. et
fugerūt. et saul ac filijs eius mortuis. dereliq̄runt
urbes suas. et huc illucq; diffugi sūt. Veneruntq; phi
listhim et habitauerē in eis. Die igit̄ alio deferentes
philisthim spolia occisoz. inuenerūt saul et filios eius
iacentes in monte gelboe. Cūq; spoliassent eū et
amputassent caput. armaq; nudassent. miserūt in
terram suā. ut circūferrent et ostenderent in ydolis tem
plis et plis. Arma q̄ eius cōsecrauerūt in fano dei
sui. et caput affixerūt in templo dagon. Hoc cū audis
sent uiri iabes galaad oīa scilicet q̄ philisthim fe
cerāt sup saul. cōsurrexerūt fortes uiri. et tulerūt cadauera saul et filioz ei. attulerūtq; ea i
iabes. et sepelierūt ossa eoz sub quercu que erat in
iabes. et ieiunauerūt. vij. diebz. Mortuus est ergo sa
ul. pp̄ter iniq̄tates suas. eo q̄ p̄uaricat̄ sit mādatū dñi q̄ non custodierit. illud. insuper etiā
pythonissam cōsuluerit. nec requisierit in dño. Pp̄ter q̄
et interfecit eū. et intulit regnū eius ad dauid filiū
Jesse. Congregat̄ est igitur oīs isr̄l xxx Ylan. xi
ad dauid in hebron. dicens. Os tuum sumus. et caro tua.
Heri q̄q; et nudius tertius cū adhuc regnaret saul. tu
eras qui educebas et reducebas isr̄l. Tibi dixit
dñs deus tuus. Tu pasces ꝑplm meum isr̄l. tu eris
p̄nceps sup eū. Venerūt ergo oēs maiores natu isr̄l ad
regē in hebron. Et iniit dauid cū eis fedus coram
dño. unxerūtq; eū regē sup isr̄l. iuxta sermonē dñi
quē locutus est in manu samuel. xxxi
Iuit quoq; dauid cū oīs isr̄l in iebus.
ubi erāt iebusei habitatores terre. Dixerūtq; habitato
res iebusei ad dauid. Nō ingredieris huc. Porro dauid
cepit arcē syon. que est ciuitas dauid. Dixitq; Oīs
q̄ percusserit iebuseū primus erit princeps et dux. Ascē
dit ergo primus ioab filius saruie. et factus est princeps.
Habitauit aut dauid in arce. et ideo appellata est ciui
tas dauid. Edificauitq; urbē in circuitu. a mello
usq; ad gyrū. Joab aut reliq̄ urbis extruxit. Pro
ficiebatq; dauid uadens et crescens. dñus exercituū erat
Hij principes uiroz fortiū dauid. xxxii cū eo.
q̄ adiuuauerūt eū ut rex fieret super oēm isr̄l. iuxta

ubum dñi qđ locutus ē ad ſrēm. iſte nūs robuſtor
dauid. Jeſbaam filius achamoni. pncps unꝰ. xxx.
Jſte leuauit haſtam ſuā ſup trecentos uulneratos
una uice. Et poſt eū eleazar filius patrui ei. aho
teſ. q erat unꝰ trium potentum. Jſte fuit cū dauid ma
phes domum. qñ phyliſthim congregati ſunt ad loca
illū in pluui. Et erat ager segetis lentis. pleni eode.
Fugerantq; pp̄s a facie philiſthim. Hic ſtetit in
medio agri. defendit eū. cūcq; peuſſiſſet philiſthe.
dedit dñs ſalutē magnā pp̄ ſuo. Deſcenderūt ā tres
d. xxx. pncipib; ad petrā in qua erat dauid ad ſpelū
cam odollam. qñ philiſthim fuerāt caſtrametati
in uallē raphaim. Porro dauid erat in p̄ſidio. caſtra
uo philiſthinoꝝ bethleem. Deſiderauit aq dauid.
dixit. O ſiq; daret mihi aquā de ciſterna bethleē que
ē in porta. Tres q; ipi media caſtra philiſthinoꝝ
peruerſi. haueſſent aquā de ciſterna bethleem que erat
i porta. tulerūt. ad dauid ut biberet. Ille noluit.
ſi magis libauit illā dño. dicēs. Abſit mihi ut ita coſpe
tu dñi faciā. ſanguinē uiroꝝ iſtoꝝ bibā. qa in pi
culo animaꝝ ſuaꝝ attulerūt mihi aquā. Et obhanc cau
ſam noluit bibere. Hec fecerūt tres robuſtiſſimi.
Abiſai q; frāt ioab ipe erat pncps tm. Et ipe le
uauit haſtam ſuā cōtra trecentos uulneratos. ipe
erat unꝰ tribus nobiliſſimus. unꝰ tres ſecūdus inde
tus. pncps eoꝝ. Verumtā uſq; ad tres pmos nō peruene
rat. Banaias filius ioiade uir robuſtiſſimus q multa
opa p̄petrauerat. de capſeel. ipe percuſſit duos ariel
moab. ipe deſcendit. et fecit leonē in medio ciſter
ne in tp̄e niuis. Et ipe percuſſit uirū egyptiū. cui ſta
tura erat. v. cubitoꝝ. habebat lanceā ut licium
texentiū. Deſcendit q; ad eū armatus. rapuit
haſtam q; tenebat manu. interfecit eū haſta ſua.
Hec fecit banaias filius ioiade. q erat unꝰ trium robuſto
noiatiſſimi unꝰ. xxx. pmos. Verumtā uſq; ad tres
nō peruenerat. Poſuit ā eū dauid ad auriculā ſuā.
Porro uiri fortiſſimi in exercitu. abiſai frāt ioab. hele
nā filius patrui ei de bethleē. Semmoth arurites. Hel
les phallonites. Jras filius acces. thecuites. Abiezer
anathothites. Sobochai uſathites. Jlai ahothites.
Maran netophatites. Heled filius baana. netopha
tites. Et ai filius ribai de gabaath filioꝝ beniamin.
Banaia pharathonites. Hurai de torrente gaas. Abi
al. arabathites. Azmoth bauramites. Eliaba sa
labonites. Filii iaſom gezonites. ionathā. filii se
ga araritheus. achiam. filii ſachar araritheus. eli
phal. filii hur. apher mecherathites. Achia phel
lonites. Hezrai carmelites. Naarai filius ezbi. Joel
frāt nathan. Mibar filius agarai. Selec ammonites.
Noozai berothites. armiger ioab filii ſaruie. Jras
iethereus. Gareb iethereus. Vrias ethheus. Zabad filius
oolu. Adina filius ſepha rubenites. pncps rubenita
nōꝝ cum eo. xxx. Anan filii maacha. Et ioſaphat ma
thanites. Ozias aſtarothites. Sēma et iahiel. filii othā
aroerites. Jediel filii ſamri et ioha frāt eius thoſaites. Eli
el mauumites. Et ieribai et ioſaia filii elnaam. Et ieth
ma moabites. Eliel et obed et iaſiel de maſobia. Hii q; xi
uenerāt ad dauid in ſiceleg. cū adhuc fugeret ſaul filii
as. q erāt fortiſſimi et egregii pugnatores. tedentes
arcū utraq; manu fundis ſaxa iacientes. et in grēs
ſagittas. De fribus ſaul et beniamin pncps abiezer. Et
ioas filii ſamaa. gabathites. Et iahiel et phaleth. filii
azmoth. Et bachia et heu. anathothites. Samaias q;
gabaonites fortiſſimus inter. xxx. et ſup. xxx. Jeremias et
ezechiel et oaiā et iezihu gaderothites. Et iezrai et iere
muth et baalia et ſamaria et ſaphatia. ataphites. Elcana
nias et iſſiahel et obeder et iaſibā de carſam. Joel q; et zabu
dia. filii ieroam de gedor. Et de gaadi tranſfugerūt ad
dauid. cū latuiſſet i deſerto uiri robuſtiſſimi et pugna
tores optimi. tenētes clipeū et haſtā. facies eoꝝ. qi
facies leonis et ueluti ceruleus qi capree in montib;. Et er pncp
obdias ſecūd. eliab tertius et maſmana qrt. ieremias v.
hethi. vi. eliehel. vii. oaiā. viii. elzebad. ix. ieremias
x. machbanai undecim. Hii de filiis gad. pncipes exer
citꝰ. Nouiſſimus. e. militū p̄ centū maximus mille. Iſti
ſunt q tranſierūt iordanē. menſe primo qn inundare conſueu
erat. et fugauerūt omnes qui habitabant in uallib;
ad orientalem plagam et occidentalē. xxxm

Venerūt ā de beniamin et de iuda. ad p̄ſidiū in quo mo
rabatur dauid. Egreſſusq; ē dauid obuiā eis. et ait ſi
pacifice uenitis ad me ut auxiliemini mihi. cor meū
ungatur uob. Si ā ſiſidiandi mihi. p aduerſarios meos.
cū ego iniquitatē in manib; meis nō habeā. uideat de
patrū nr̄oꝝ et iudicet. Spe uō induit abiſai pn
pē unꝰ. xxx. et ait. Tui ſumꝰ o dauid. et tecū filius
iſai. Sit pax tibi. et pax adiutoribus tuis. Te ē adiuuat
de tuus. Suſcepit q; eos dauid. et cōſtituit pncipes
Orro de manaſſe tranſfugerūt xxxmi time.
ad dauid. qñ uenerat cū philiſthim ut pugnarent
aduſū ſaul. Et nō dimicauerūt cū eis. qa inito cōſi
lio remiſerūt eū pncipes philiſthinoꝝ. dicētes. Pro
capite nr̄o reuertetur ad dñm ſuū ſaul. Cū igitur
reuerſus ē in ſiceleg. tranſfugerūt ad eū de manaſſe.
adnas et iozabad et iediahel. et bolebat et michael et zabad
et eliu et ſalathi. pncipes milituꝫ in manaſſe. Hii p
buerūt auxiliū dauid. aduſus latrūculos. Os ē erat
enim fortiſſimi. et fuerūt pncipes in exercitu. Et p ſin
gulos dies ueniebāt ad dauid ad auxiliandū ei. ut
fieret grandis nūs qi exercitus dei. xxxv

Iſte q; nūs ē pncipū exercitus. quem erāt ad dauid
cū ierūt in ebron. ut transferrent regnū ſaul ad eum
iuxta uerbū dñi. filii iudā portantes clipeū et haſtā.

sce milia octingenti · et pedit ad plium. De filiis sy
meon uiri fortissimi ac pugnãdi · septẽ milia. c.
De filiis leui. iiij. milia sexcenti. Ionadab q̃ princeps d̃
stirpe aaron · cũ eo tria milia septingẽti. Sadoch etiã
puer egregie indolis · dom̃ patris ei⁹ principes. xxiij.
De filiis ã tertiam frũ saul. tria milia. Magna e
pus eor̃ adhuc sequebat̃ domũ saul. Porro d̃ filiis
ephraym. xx. milia octingenti fortissimi robore uiri
noiãti i cognationib⁹ suis. Et ex dimidia parte tribꝰ
manasse. xx. viij. milia. singli p noia sua uenerũt
ut cõstituerẽt regẽ dauid. De filiis q̃ issachar. vi
ri eruditi q nouerãt singla tẽpa ad prepiendũ q̃d
facere deberet isrl. principes. cc. Omis ã reliqua tri
bꝰ eor̃ cõsiliũ sequebatur. Porro d̃ zabulon q egredie
bant̃ ad plium · stabãt in acie instructi armis bel
licis. l. milia uenerũt i auxiliũ ñ incerto duplici. Et
d̃ neptali principes mille · cũ eis istinctis clipeo · hã
sta. xxx. viij. milia. De dan etiã ptes ad plium. xx.
viij. milia fortes. Et d̃ aser egredientes ad pugnã.
dum ac preparantes. xl. milia. Trãs iordanẽ ã d̃ filꝫ
is ruben · d̃ gad · et dimidia parte tribꝰ manasse. istri
ta armis bellicis. c. xx. milia. Oĩs isti uiri bellatores.
expediti q̃ ad pugnãdũ. corde p̃fecto uenerũt i ebrõ.
ut cõstituerẽt regẽ dauid sup unũsquẽ isrl. Et cõs
reliq̃ erant isrl uno corde eiãdẽ. ut rex fieret dauid. fu
erũt ibi apud dauid tribꝰ diebꝰ cõmedentes · bibentes.
Preparauerat ã eis fratres sui. Et q̃ uicini eos etiãdẽ us
q̃ ad issachar · et zabulon · et neptali. afferebãt i asinis
· et camelis · et mulis · et bubus · ad escendũ. farinã · pala
tas · massas caricarũ · uuã passã · unũ · oleũ · boues · ar
menta · ad omnẽ copiã. Gaudiũ q̃q̃e erat in isrl.
Iit ã cõsiliũ dauid cũ tribunis · et cen xxxvi
turionibꝰ · unusquisq̃ principibꝰ suis · ad omnẽ cetũ isrl.
Si placet uob⁹ · et a dño dõ nr̃o egrediat̃ · famo q̃q̃e mit
tam̃ ad frãtes nr̃os reliquos i unusquisq̃ regionibus isrl.
· ad sacerdotes · et leuitas · q habitant̃ i suburbanis ur
bium ut cõgregent̃ ad nos · et reducam̃ arcã dei nr̃i ad no.
Dõ e neglexim⁹ eã in diebꝰ saul. Et ait unusquisq̃
mundo ut ita fieret. Placuerat e⁹ fermo omi p̃. Con
gregauit q̃ dauid cũctũ isrl. a sior egypti usq; dum
ingrediant̃ emath · ut adducerent arcã dei d̃ cariathia
rim. Et ascendit dauid · et oĩs isrl ad collem cari
thiarim que e i iuda · ut afferẽt inde arcã dñi dei
sedentis sup cherubin · ubi inuocatũ e nom̃ ei⁹. Imp
suerũtq̃ arcã dei sup plaustrũ nouũ. d̃ domo abina
dab. Oza ã et frãtes eius · minabãt plaustrũ. Porro
dauid · et unusquisq̃ isrl ludebãt coram dño oi⁹ uiribꝰ
· in canticis · et citharis · et psalteriis · et tympanis · et cym
balis · et tubis. xxxvii
Et ã puenissent ad arcã chidon · tetẽdit oza ma
nũ suã · ut sustentaret arcã. Bos enim lasciuiens

pupulũ inclinauerat eã. Iratꝰ e itaq; dñs contra oza
et percussit eũ eo q̃d temerasset arcã · et mortuus e i cõs
pectu dñi. Cõtristatusq; e dauid eo q̃d diuisset dñs oza.
uocauitq; locũ illũ diuisio oza usq; in p̃sentẽ diem.
Et timuit dauid dñm tẽ tp̃e dicens. Quo⁹ possim
ad me introducẽ arcã dei. Et obstipauit cãm ñ ei⁹ dꝰ
ad se. hoc e in cauernã dauid. Et auertit i domo obed e
dom gethei. Mansit q̃ arca dñi i domo obed edom tri
mẽsibꝰ · et benedixit dñs domui eius et omnibus que habebat.
Misit quoq; hyram rex tyri nũcios ad dauid. xxxviii. xlviij
et ligna cedrina · et artifices parietũ · et tignorũ · ut edifi
carent ei domũ. Cognouitq; dauid eo q̃d cõfirmasset
eũ dñs in regẽ sup isrl · et sublimasset regnũ suũ
sup pplm eius isrl. Accepit q̃ dauid alias uxores
i ierlm · genuitq; filios et filias. Et hec noia eor̃ q̃ na
ti sũt ei in ierlm. Samaa · et sobab · nathan · et salomõ.
iebaar · et elisua · et elpheleth · et noga · et napheg · et iaphie.
et elisama · et baliada · et eliphaleth. xxxix
Audientes ã philisthiim eo q̃d unct⁹ esset dauid in regẽ
sup unũsquẽ isrl · ascenderũt oĩs ut quererẽt eũ. Qd ai
audiit dauid · egressus e obuiã eis. Porro philisthiim
uenientes · diffusi sũt in valle raphaim. Cõsuluitq;
dauid dñm · dicẽs. Si ascendã ad philistheos · et tra
des eos i manũ meã? Et dixit ei dñs. Ascende. tra
dã eos i manu tua. Cũq; illi ascendissent in baalpha
rasim · percussit eos i dauid. Et dixit. Diuisit dõs inimi
cos meos p manũ mea · sicut diuidũt aque. Et pro
eo uocatũ e nom̃ loci illius baalpharasim. Dereli
querũtq; ibi deos suos · quos dauid iussit cremari. xl
Rursũ etiã uice philisthiim inuerterũt · et diffusi sũt in valle.
Cõsuluitq; rursũ dauid dñm · et dixit ei dõs. Nõ ascendas
post eos · sed recede ab eis · et uenies contra illos. ex aduerso
pirorũ. Cũq; audieris sonitũ gradiẽtis i cacumine
pirorũ · tũc egredieris ad bellũ. Egressus e i dõs ante te.
ut percutiat castra philisthiim. Fecit q̃ dauid sicut p̃ce
pit ei dõs. Et percussit castra philisthiim a gabaon
usq; gazera. Dimicauitq; e nom̃ dauid · i unusquis
regionibꝰ · et dñs dedit pauorẽ ei⁹ sup oĩs gẽs. xlj xv
Fecit q̃ sibi domos i ciuitate dauid · et edificauit lo
cũ arce dei · et tetẽdit ei tabernaculũ. Tũc dixit dauid.
Iuniores e ut a quocũq; portet̃ arca dei. nisi a leuitis q̃s
elegit dñs ad portãdum eã · et ad ministriũ sibi usq;
in ẽternum. Cõgregauitq; unusquisq; isrl. i ierlm · ut af
ferret arcã dei in locũ suũ q̃ p̃parauerat ei. Dec ñ · et filꝫ
os aaron · et leuitas. De filiis caath · urihel princeps
fuit · et frãs eius · cc xx. De filiis merari · asaia p̃n
ceps · et frãs eius · cc · xx. De filiis gerson · iohel princeps
et fratres ei⁹ · cxxx. De filiis elisaphan · semeias
princeps · et frãs eius · cc. De filiis hebron · eliel p̃n
ceps · et frãs eius octogintã. De filiis oziel · amina
dap princeps · et frãs eius centum · xii. xlii
Vocauitq; dauid sadoch et abiathar sacerdotes · et leui

tas uriehel. asaiam. iobel semeiam. eliehel. raminadab.
7 dixit ad eos. Vos q̃ estis p̃napes familiar leuitaꝝ
ni. sanctificamini ꝯ fris vris. 7 asserte arcam dñi dī
isr. ad locum q̃ ei ꝑparaui. ne ut a p̃napio qa ñ
eratis ꝑsentes percussit nos dñs. sic 7 nr̃ fiat. illata
ñ qp agentib; nob. Sanctificati sūt g̃ sacerdotes et
leuite. ut portarēt arcā dñi dī isr. Et tulerūt filij le
ui arcā dei sicut ꝑcepat moyses. iuxta ūbū dñi hu
meris suis inuectis. xlm

Jxit quoq; dauid ꝑncipib; leuitaꝝ. ut cōstituerēt
ō fris suis cantores in organis musicoꝝ. nablis.
undeliceet 7 lyris. 7 cymbal. ut resonarent i excelsis so
ni et leuite. Cōstituerūq; leuitas. hemā filiū iohel. 7
ō fris; eius asaph filiū barachie. De filijs uō me
rari fris; eoꝝ. ethan filiū cusaie. 7 ois fres eoꝝ.
Jn sedō cū eis zacharia. 7 ben 7 aziel. semiramot.
7 iahiel. 7 ani. eliab. 7 banaia. 7 maasia. 7 mathania.
7 elipha lu. 7 macenia. 7 obededom. 7 iehiel. ianitores.
Porro cantores heman. asaph. ethan. in cymbal. æ
neis cōcrepantes. Zacharias. 7 oziel. 7 semiramoth
7 iahiel. 7 ani. eliab. 7 masias. 7 banaias. in nablis
archana cantabant. Porro mathathias. 7 elipha lu
7 macenias. 7 obededom. 7 iehiel. 7 ozazu. in cythe
ris ꝓ octava canebant ꝓcinion. Conenias aūt ꝑn
ceps leuitaꝝ ꝑphie ꝓerat. 7 ad ꝑficiendā melodiā. erat
qppe ualde ꝑcipiens. Et barachias. 7 helchana ianitores
arche. Porro sebenias. 7 iosaphat. 7 nathanahel. 7 amasi.
7 zacharias. 7 benaias. 7 eliezer sacerdotes clangebant tu
bis ante arcā dei. Et obededom. 7 haias eius ianitores arche.
Jtur dauid. 7 maiores natu isr. 7 tribuni. ierūt ad xlm
deportandā arcā fœderis dñi ō domo obededom cū
letitia. Cūq; adiuuissēt dñs leuitas q portabāt arcā
fœderis dñi. immolabantq; vij. taur. 7 vij. arietes.
Porro dauid erat indut̃ stola byssina. 7 unūsq; le
uitaꝝ q portabāt arcā cantoresq; 7 conenias. ꝑn
ceps ꝑphie inter cantores. Dauid ā indut̃ erat ē
ephod lineo. unūsquisq; isr. deducebat arcā fœde
dñi i iubilo. 7 in sonitu buccine. 7 tubis. 7 cymbal.
7 nablis. 7 cythara cōcrepantes. Cūq; ꝑuenissēt arca
fœderis dñi ad tentorē dauid. michol filia saul. ꝓspi
ciens ꝑ fenestrā. uidit regē dauid saltantē atq; ludē
tē. 7 despexit eū in corde suo. Jnferuntq; igit̃ arcam xlvi
dei. 7 cōstituerūt eam in medio tabnaculi qō tetēderat
ei dauid. 7 obtulerūt holocausta. 7 pacifica coram deo.
Cūq; cōplesset dauid offerens xlv
holocausta. 7 pacifica. benedixit ꝑ in noīe dñi. Et
diuisit unūsq; ꝑ singulos auro usq; ad mulie
rē torta panis. 7 unā assē carnis bubule. 7 sextā
oleo simila. Cōstituitq; coram arca dñi ō leuitas q
ministrarēt ei. 7 recordarentur opū ei. 7 glificarent
atq; laudarēt dñm dñm isr. asaph ꝑncipē. 7 secūm
ei zachariā. Porro iahiel. 7 semiramoth. 7 iehiel. et
mathania. 7 eliab. 7 banaia. 7 obededom. 7 iehiel. ſr
organa psalterij. 7 lyras. asaph. ā ut cymbal. ꝓso
nare. Banaiā uō. 7 aziel sacerdotes. canere tuba
iugit̃ coram arca fœderis dñi. xlvi

Jllo die fecit dauid ꝑncipē ad cōfitendū dño.
asaph. 7 fres eius. Cōfitemini dño. inuocate nom
ē. notas facite i ꝑplis adinuentiones ei. Cantate
ei. 7 psallite. 7 narrate oīa mirabilia ei. Laudate
nom sanctū eius. Letet cor querentiū dñm. Quæ
te dñm. 7 uirtutē ei. querite faciē ei semp. Recor
damini mirabiliū ei que fecit. signoꝝ illi. 7 iudi
ciorū oris ei. Semen abraham seruꝰ eius. filij iacob
electi eius. Jpse dñs dūs nr̃. in uniuersa tra iudicia eius.
Recordamini in sempiternū pacti ei. sermonis quē
præcepit i mille generationes. quē pepigit cū abrahā.
7 iuramēti illi. cum ysaac. Et cōstituit illud iacob
in præceptū. 7 isr. in pactū sempiternū. dicēs. Tibi da
bo terram chanaā. funiculū hereditatis uræ. cū es
sent pauci numō. parui. 7 coloni ei. Et pertransierūt de
gente in gentē. 7 de regno ad ꝑplm alterū. Nō dimi
sit quēquā calūniari eos. sed increpauit ꝑ eis reges.
Nolite tangere xpōs meos. 7 in ꝓphis meis nolite
malignari. Cantate dño oīs terra. annūtiate ex die
in diē salutare ei. Narrate in gentib; glām ei.
in cunctis ꝑplis mirabilia ei. Quia magnus dñs
laudabilis nimis. 7 terribilis sup oēs dōs. Omēs
dij ꝑplōꝝ ydola. dñs aūt cælos fecit. Confessio
7 magnificentia coram eo. fortitudo. 7 gaudiū in loco
ei. Afferte dño familie ꝑplōꝝ. afferte dño glām
7 impiū. date dño glām nōi eius. Leuate sacrifi
cia. 7 uenite i cōspectu eius. adorate dñm in atrio
re scō. Cōmoueatur a facie illi omnis terra. ipse e
fundauit eā ne īmobilem. Letent cæli. 7 exultet ter
ra. dicant inter gentes. dns regnauit. tonet ma
re. 7 plenitudo ei. exultent agri. 7 oīa que in eis sūt.
Tūc laudabūt ligna silue coram dño. qa uenit iu
dicare terrā. Cōfitemini dño qm̃ bonꝰ. qm̃ in eternū
mia ei. Et dicite. Salua nos dēs salutaris nr̃.
7 congrega nos. 7 erue ō gentib; ut cōfiteamur nōi sco
tuo. 7 exultemus i carminib; tuis. Benedictus dñs de
isr. ab eterno usq; in eternum. 7 dicat oīs ꝑplus. amē.
7 hymnum domino. xlvii

Et reliquit ibi coram arca fœderis dñi. asaph. 7 fres
eius. ut ministrarēt i cōspectu arce iugit̃ p sin
gulos dies. 7 uices suas. Porro obededom. 7 fres a
lxviij. 7 obededom filiū ydithun. 7 hosa. cōstituit
ianitores. Sadoch ā sacerdote. 7 fres illi sacerdotes
coram tabnaculo dñi i excelso qō erat i gabaon.
ut offerrēt holocausta dño sup altare holocausti
matutino iugit̃ mane. 7 uespe. iuxta oīa q̃ scripta sūt
i lege dñi quā præcepit isr. Et post eū heman. 7
ydithun. 7 reliquos electos. unūq̃q; nominatos uocabulo suo ad

confitẽdũ dño. qm̃ in ęternum mia ei. Hemã q̃ ry
dithun cantãtes tubis. ꝙ cymbalis. ꝙ oĩa mu
sicor. cãtica. ad canẽdũ deo. filios ã ydithun. ferat
ẽ portarios. Placuitq; ẽ omĩs ꝑplis in domũ suã. ꝙ
dauid ut bñdiceret etiã domui suę. xlviii xlvii
Q Vã hitaret dauid ĩ domo sua. dixẽ ad nathã. ꝑphã.
Ecce ego habito ĩ domo cedrina. arca ã federis dñi
sub pellibꝫ ẽ. Et ait nathan ad dauid. Oĩa que ĩ
corde tuo sũt fac. dñs enĩ tecum ẽ. Igit̃ nocte illa
factus ẽ sm̃o dñi ad nathan. dicẽs. Vade. ꝙ loquere
dauid famulo meo. Hec dicit dñs. Nõ edificabis tu
mi domũ ad habitandũ. Neq; ẽ mãsi in domo ex
eo tpe quo eduxi isrl de egypto usq; ad hanc diẽ. sed
fui semp mutãs loca tabnaculi. ꝙ in tẽplo. ꝙ in mane
cũ oi isrl. Nũqd locutꝰ sũ cum uno iudicũ isrl.
qui pascerẽt ꝑplm meũ. ꝙ dixi. qr̃e n edi
ficasti mi domũ cedrinã. Hẽ itaq; sic loqueris ad
famũ meũ dauid. Hec dicit dñs exercituũ. Ego tuli te
cũ inpasuus sequẽs gregẽ. ut eẽs dux ꝑplo meo
isrl. ꝙ fui tecũ q̃cũq; peregisti. interfeci oĩs inimicos
tuos coram te. feciq; tibi nom̃ qsi unĩ magnoꝝ q̃ ce
lebrant̃ in tra. ꝙ dedi locũ ꝑplo meo isrl. Plantabi
tur. ꝙ habitabit in eo. nec ulꝰ ñ cõmouebit̃. nec filij ĩ
quitatis atterent eos sicã a principio. ex die qua dedi
iudices ꝑplo meo isrl. Et humiliaui unũsq; in
micos tuos. Annũno ergo t̃ q̃ ędificabit̃ tibi do
mũ t̃ dñs. Cũq; impleũs dies tuos ut uadas adpa
tres tuos. suscitabo semẽ tuũ post te q̃ erit ꝺ filijs
tuis. ꝙ stabiliã regnũ eiꝰ. Ipe ędificabit mi domũ. et
firmabo solũ eius usq; in ęternum. Ego ero ei in patrẽ.
ipe erit mi in filiũ. miam meã ñ auferã ab eo. quẽ
adhuc te fecĩ. Et stabo eum in domo mea. ꝙ in regno meo
usq; in sempiternũ. ꝙ thronꝰ eius erit firmissimꝰ in ppetuũ.
Juxta oĩa uba hec. ꝙ juxta omnẽ uisionẽ istam.
sic locutus ẽ nathan ad dauid. xlviii
Q Vo ueniss. rex dauid. ꝙ sedisset coram dño. dixit.
Qs ego sum dñe ds. ꝙ q̃ domus mea. ut ꝑduxisti me
tua. Sed hoc paruũ visũ ẽ in conspectu tuo. deus. locu
tus es sup domũ serui tui etiã ĩ futurũ. ꝙ respexisti me
secundum ordinem hoĩs dñe deus meus. Qd ultra
addere ꝑt dauid. cui ultra glificauis famulũ tuũ. ꝙ cog
nouisti eum. Dñe ꝓpter famulũ tuũ. ꝙ secundum cor tuũ fe
cisti omnẽ magnificentiã hanc. ꝙ nota ee uoluisti
omnia magnalia. Dñe ñ ẽ similis tui. ꝙ ñ ẽ alius
ds absq; te. ex omnibꝫ quos audiuimꝰ auribꝫ nris.
Qs unus ẽ alius ut ꝑplus tuus isrl. gens una in ter
ra. quã ꝑrexit ds ut ubaret. ꝙ faceret ꝑplm sibi. ꝙ
magnificũ nomẽ suum atq; terribile. eiceret nationes a fa
cie eius. q̃s de egypto liberauerat. Et posuisti ꝑplm
tuũ isrl tibi in ꝑplm usq; in ęternũ. ꝙ tu dñe factus
es ds eius. Nũ igitur dñe sermo q̃ locutꝰ es famu
lo tuo. ꝙ super domũ eius cõfirmet̃ in ppetuũ. ꝙ fac sicut
locutus es. ꝙ maneat. ꝙ magnificet̃ nomen tuum usq;
in sempiternũ. dicẽtes. Dñs exercituũ ds isrl. ꝙ domus
dauid fuꝰ eius ꝓmanes coram eo. Tu enim ds dñe ds mꝰ
revelasti aurem̃ famulo tuo. ut edificares ei domũ.
ꝙ ideo inuenit seruus tuus fiducia ut oret coram te.
Nunc ergo dñe tu es ds. ꝙ locutꝰ es ad famũ tuũ bona
hec. ꝙ cepisti bñdicere domui serui tui. ut sit semp
coram te. Te enim dñe bñdicente. bñdicta erit ꝓpetuũ.
Factũ ẽ ã post hec ut percuteret dauid
H philistym. ꝙ humiliaret eos. ꝙ tulit geth. ꝙ filias
ei de manu philisthim. ꝓ cepitq; moab. ꝙ fierent
mauite serui dauid. offe
rentes ei munera. Eo tpe
percussit dauid etiã adadezer regem sobe. regionis e
math. cum pergeret ut dilataret impiũ suum usq; ad
flumen eufraten. Cepit q̃ dauid mille q̃dringẽtos eq.
ꝙ vii. milia equites. ac. xx. milia uirorꝫ pedituꝫ. Sub
nervauitq; os equos aurigis. excepto. c. q̃drigis.
q̃s reliquit sibi. Supuenit ãt syrus damascen.
ut auxiliũ ꝓberet adadezer regi sobe. Sed ꝙ hui ꝓ
cussit dauid. xx. duo milia uirorꝫ. ꝙ posuit mili
tes in damasco. ut syria q̃ fuerit sibi ꝙ offerret mu
nera. Adiuuitq; eũ dns. in cunctis adque preuexit.
Tulit q̃ dauid phareras aureas q̃s habuerũt ser
ui adadezer. ꝙ tulit eas in ierm. Nec ñ de tebath.
ꝙ chun urbibꝫ adadezer. eras pluĩmũ. ꝺ quo fecit
salomõ mare eneũ. ꝙ columnas. ꝙ uasa enea. li
Qd cũ audisset. thou rex emath. percussisse uide
dauid omnẽ exercitũ adadezer regis sobe. misit ad
uram filiũ suũ adregẽ dauid. ut postularet ab
eo pacẽ. ꝙ gratularet ei eo q̃ expugnasset. ꝙ pug
sisset adadezer. Adhuc habuit quippe thou erat adadezer.
Sed ꝙ omnia uasa aurea. ꝙ argentea. ꝙ enea cõsecrauit
rex dauid dño. cũ argento. ꝙ auro q̃ tulerat de u
niuersis gentibꝫ. tã ꝺ edumea. ꝙ moab. ꝙ filijs ãmon.
quã ꝺ philisthim. ꝙ amalech. Abisay uõ filius sa
uie percussit edom in valle salinarꝫ. xviii. milia. ꝙ
cõstituit medõs presidiũ ut esset edumea. dauid.
Saluauitq; dns dauid. ubicunq; adque preuexit.
Cognouit ergo dauid sup unumquẽ isrl. li
ꝙ faciebat iudicium. iustitiam. cuncto suo ꝓplo. Joab
ab filius saruie erat sup exercitum. ꝙ iosaphat filius
ahilud a cõmentariis. Sadoch ã filius achitob. ꝙ achi
melech filius abiathar sacerdotes. ꝙ susa scriba. Da
naias uõ filius ioiade. sup legionẽs cerethi. ꝙ phelethi.
Porro filij dauid primi ad manum regis. lii xix
Cadit ã ut moreret naas rex filioꝝ ãmon. ꝙ regna
ret hanon filius eius ꝓ eo. Dixitq; dauid. Faciã mia
cũ hanon filio naas. Presitit enim pater eius mihi gra.
Misitq; dauid nũcios adconsolandũ eũ. sup morte
patris sui. Qui cũ uenissent in terra filioꝝ ãmon. ut

cōsolarentur hymon. dixerē ꝓncipes filioꝝ ām̄on.
ad hanon. Tu forsitan putas qđ dauid honoris causa
inpunē tuū miserit q cōsolarentē te. nec aliā ob rē
qđ ut explorent. et inuestigēt. et scruent̄ ciuitatē tuam. ueneruntq; ad te serui eius. Igit̄ hanon pueros dauid
deformauit. et rasit caput. et barbam. et precidit tunicas
eoꝝ. a natibꝰ usq; ad pedes. et dimisit eos. Qui cū abissent
hoc mandauerunt dauid. misit in occursū eoꝝ. grande
est enim dedecus sustinuerāt. et ꝓcepit ut manerent̄ in
Hiericho. donec crescere barba eorum. et reuerterent̄.

Videntes aut filij amon qđ inimicā fecissent dauid. et hanon quā reliquus ꝓpl̄s. miserunt mille talenta argēti ut conducerent sibi de mesopotamia
et de syria maacha. et de sobal currus et equites. et conduxerunt
sibi. xxx. duo milia curruū. regē maacha cū ꝓp suo.
Qui cū uenissent. castrametati sunt e regione medabā.
Filij q; amon congregati de urbibus suis. uenerūt ad bellū. Quod cū audisset dauid. misit ioab. et omnē exercitū
uiroꝝ fortiū. Egressiq; filij amon. direxerūt aciem
contra portā ciuitatis. Reges aut qui ad auxiliū uenerāt. seorsum in agro steterūt. Igit̄ ioab intelligēs bellum ex aduerso. et post tergum conflictū fieri. elegit uiros
fortissimos de uniuerso israel. et perrexit contra syrum. Pe
queq; a parte ꝓpria dedit fratri suo abisay ut ipse
rexerit contra filios amon. Dixitq; Si uicerit me hy
rus. auxilio mihi eris. Sin aut superauerit te filij amon.
eo et ego subsidio. Cōfortare. et agamus uiriliter ꝓ ꝓpl̄o nostro. et urbibus dei nri. Dñs aut qđ bonū in conspectu suo bonū est
faciet. Perrexit ergo ioab. et ꝓpl̄s qui cum eo erat contra syrum. ad pugnā. et fugauerunt eos. Porro filij amon uidentes qđ fugisset syrus. ipi q; fugerunt abysai fratrē eius. et
ingressi sunt ciuitatē. Reuersusq; est ioab in hierusalē.

Videns aut syrus qđ corruisset coram israel.
misit nuntios. et adduxit syrum qui erat trans fluuium.
Sophach aut princeps militie adadezer. erat dux exercitus.
Qui cū nunciatū esset dauid. congregauit uniuersum israel.
et transiuit iordanē. Irruitq; in eos. et uicit eos. et aduersus eos
in ordinē pugnantes. fugit a facie israel. Et interfecit dauid de syris septē milia curruū. et xl. milia peditū. et sophach ducem exercitus ꝓcepit. Videns aut fugatos
se ab israel. et sustinere non fugere. ad dauid. et fuerunt
ei. Noluitq; ultra syrus auxiliū ꝓbere filijs amon.

Factum est aut post annum tempus quo
quo solent reges ad bella procedere. congregauit ioab
exercitum. et uastauit terrā filioꝝ amō.
et ꝓgressus obsedit rabbath. Porro dauid manebat
in hierusalē. quē ioab pugnās rabbath. destruxit et cepit. Tulit
aut dauid coronā melchō de capite eius. et inuenit in ea au
ri pondo talentū. et pretiosissimas gēmas. fuitq; si
bi inde diadema. Manubias q; urbis plurimas tu
lit. Populū aut qui erat in ea eduxit. et fecit sup eos tribulas.
et trahas. et ferrata carpenta transire. ita ut discinderentur et conterentur. Sic fecit dauid cūctis urbibus filioꝝ ām̄on. et reuersus est cū omni ꝓpl̄o suo in hierusalē.

Post hoc factum est bellum in gazer aduersus philistheos.
in quo percussit sobochai ursathites saphai de genere raphaim.
et humiliauit eos. Aliud q; bellū gestum est aduersus
philistheos. in quo percussit adeodatus filius saltus bethlemites fratrem goliath gethei. cui haste ligni erat qui
lua texentiū similis. Factum est aliud bellum apud geth. ubi fuit
homo longissimus. habens senos digitos. id est simul. xxiiij.
qui et ipse de raphaim fuerat stirpe genitus. Hic blasphemauit israel. percussit eum ionathan filius samaa fratris dauid.
Hi sunt filij raphaim in geth. qui ceciderunt in manu dauid et manu serui eius.

Cum surrexit satan contra israel. et incitauit
dauid ut numeraret israel. Dixitq; dauid ad ioab. et ad principes ꝓpli. Ite. numerate israel a bersabee usq; dan. et afferte mihi numerum eorum. ut sciam. Dixitq; ioab. Augeat dñs ꝓpl̄m
suum centuplū q̄ est. Nonne domine mi tue hi sunt famuli. Quare hoc quārit dñs meus. qđ in peccatum reputet israel.
Sed sermo regis ꝓualuit. Egressusq; est ioab. et circuit uniuersum israel. reuersus est hierusalē. Deditq; dauid numerum
eorum qui scripti erant. Et inuenti sunt de israel mille milia
et. c. milia uirorum educentium gladium. De iuda. cccc.
lxx. milia bellatorum. Dā leui. et beniamin non numerauit
eos qđ imperium regis abhominaretur. Displicuit autem
deo qđ iussum erat. percussit israel. Dixitq; dauid ad deum. Peccauimus nimis ut hoc faceret. Obsecro auferat iniquitatem serui tui. qa insipienter egi.

Locutus est dñs ad gad uidentem dauid. dicēs. Vade
et loquere ad dauid. et dices ei. Hec dicit dñs. Trium tibi optionem do. unū qđ uolueris eligas. et faciam tibi. Cumq; uenisset gad ad dauid. dixit ei. Hec dicit dñs. Eligas
qđ uolueris. Aut uel. iii. annos pestilentia. aut tres mēses fugere te hostes tuos. et gladium eorum non posse euadere. aut tres dies gladium dñi. et mortem ꝰlan in
terra. et angelum dñi interficere in universis finibus israel. Nunc igit̄ uide qđ respondeam ei q misit me. Et dixit dauid ad
gad. Excomunicor parte me angustior. ꝓmittit. Sed melius est
mihi ut incidam in manu dñi. qa miserator est misericordiarum. quam in manus hominum.

Misit g; dñs pestilentiam in israel. et cecidit in israel. lxx. milia
uirorum. Misit q; angelum in hierusalē. ut perderet eam.
Cūq; perueret. uidit dñs. Et misertus super magnitudine mali. ꝓcepit angelo q perimebat. Sufficiat iam.
esto manum tuam. Porro angelus dñi stabat iuxta aream
ornā iebusei. Leuatisq; dauid oculos suos. uidit an
gelum dñi stantem inter terram et celum. et euaginatum gladium in manu ei. et extensum contra hierusalem. Et ceciderunt tam
ipse quā maiores natu uestiti cilicijs. pni uultum.
Dixitq; dauid ad dñm. Nonne ego sum qui iussi ut nu
merarent ꝓpl̄s. Ego q peccaui. ego q malum fe-

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

Iste grer qđ cõmcuit. Dñe ds mꝰ ut̃atur obsecro ma
nus tua imme ꝛ i domũ ꝓfis mei. ꝑplś ã tuus ñ pa
Agis aũr dñi ꝑcepit gad. lxj uat̃.
ur diceret dauid ut ascenderet. erigeretq; altare
dño dõ in area arnã iebusei. Ascendit g̃ dauid ut
ta ſmonẽ gad. quẽ locutus ei fuerat ex ſmone do
mini. Porro arnã ai ſuſpexiſſ; q uidiſſ; anglm. q̃
tuorq; filij eius cum eo. absconderũt se. Nã eo tpe
terebat triticũ in area. Igr̃ aũ ut uenit dauid ad a
rnã. cõſpexit eũ arnã. egreſſus ei obuiã de area. ado
rauit ũltꝰ ꝓnus in t̃rã. Dixitq; ei dauid. Da mi locũ
aree tue ut edificẽ in ea altare dñi. ita ut q̃nti ua
let argenti accipias. ceſſet plaga a ꝑplo. Dixit arnã
arnã ad dauid. Tolle ꝛ faciat dñs mꝰ re qđ̃q; ei
placet. Ecce boues do i holocaustũ. ꝛ tribulas i ligna.
ꝛ triticũ in ſacrificiũ. Omĩa libens ꝓbeo. Dixitq; e re
dauid. Nequaq̃ ita fiet. ſed argentũ dabo q̃nti ualet.
Lege ẽ tibi auferre deo. ꝛ ſic offerre dño holocauſ
ta gratuita. Dedit g̃ dauid arnã ꝓ loco ſiclos auri
uſtiſſimi pondens ſexcentos. Et edificauit i altare
dño. obtuitq; holocauſta ꝛ pacifica. Et inuocauit
dñm. ꝛ exaudiuit eũ i igne de celo ſup altare holoca
uſti. Precepitq; dñs angło. ꝛ conuertit gladiũ ſuũ i ua
ginã. Dauid g̃ dauid uidẽs qđ exaudiſſet eum dñs.
in area arnã iebusei. immolauit i uictimas. ceſſauit
plaga a populo. lxvj

Abnegauit ã dñi qđ fecerat moyſes in deſerto. altare
holocauſtoꝝ. ea ꝛpetebat erat in excelſo gabaon. Et
ñ ꝓualuit dauid ut adiret altare. ut i obſecraret dñm.
Timuit ẽ timore fuerat ꝑcutus. uidẽs gladiũ an
geli dñi. dñi. lxvij

Dixitq; dauid. Hĩc ẽ domꝰ
dei. ꝛ hoc altare in holocauſtũ iſrl. Et ꝓcepit ut cõgre
garent̃ cõ ꝓſelytas de tra iſrl. Et cõſtituit cæſes lapidũ
ad cedendos lapides. ꝛ poliendos. ut edificaret̃ domꝰ dei.
Ferrũ q̃q; plũmũ ad clauos ianuaꝝ. ad cõmiſſuꝛ
atq; uncturas ꝓbauit dauid. tam ponderis inæſtimabile.
Ligna q̃q; cedrina ñ poterant eſtimari. que ſydonij et
tyrij deportauerãt ad dauid. Et dixit dauid. Salomon
filius mꝰ puer paruul ẽ. ꝛ delicat. domꝰ ã q̃ edifica
ri uolo dño talis eſſe debet. ut in cũctis regnis noiet̃.
Præparo ergo ei neceſſaria. Et obiit cãm aũ mor
tem ſuam. omĩa ꝓbauit impenſas. lxvij

Vocauitq; ſalomonẽ filiũ ſuũ. ꝛ ꝓcepit ei ut edifi
caret domũ dño deo iſrl. Dixitq; dauid ad ſalomo
nẽ. Fili mi. uoluntatis mee fuit ut edificarem do
mũ nõi dñi dei mei. Sꝰ factus ẽ ad me ſmo dñi dicẽ.
Multũ ſanguinẽ effudiſti. ꝛ plũma bella bellaſti. ñ
poteris edificare domũ nõi mei. tanto effuſo ſangui
ne coram me. Filiꝰ q̃ naſcetur. t erit uir quietiſſimus.
faciã eũ cum requieſcẽ ab omnibꝰ inimicis ſuis p̃
cuncꝰ nobiũ cãm pacificus uocabit̃. ꝛ quiẽ tranq̃
dabo in ſit cunctis diebꝰ ei. Ipſe edificabit domũ no
mini meo. ꝛ ipſe erit mi ihi filiꝰ. ꝛ ego ero ei in patrem.
firmabo q; ſolũ regni ei. ſup iſrl in ęternum. Nẽ g̃
fili mi ſit dñs tecũ. ꝛ ꝓſpere age. ꝛ edifica domũ dño
dõ tuo ſic locut̃ ẽ ꝛ te. Det quoq; t dñs prudentiã
ꝛ ſenſũ ut regere poſſis iſrl. ꝛ cuſtodire legẽ dñi dei
tui. Tũc ẽ ꝓficere poteris. ſi cuſtodiens mãdata et
iudicia. que ꝓcepit dñs moyſi ut doceret iſrl. cõfor
tare. roborꝰ age. ne timeas neq; paueas. Ecce ego
in paupertula mea ꝓparaui impenſas domꝰ dñi. auri
talenta. c. milia. ⁊ argenti mille milia talentoꝝ. Et
ris uõ ꝛ fermenti ẽ ꝓpõ. Virtutũ eni nũs magnitudine.
Ligna ꝛ lapides ꝓparauimus. ad unũſq; ꝑpendia. Habes q̃
pluũmos artifices. latomos ꝛ cementarios. artifices q;
lignoꝝ ꝛ oĩum artiũ. ad faciẽdũ opus prudẽtiſſi
mum auro ⁊ argento ⁊ ere ⁊ ferro. cui ñ ẽ miꝰ. Surge
igitur ⁊ fac. ⁊ erit dominꝰ tecum. lxv

Precepit q̃q; dauid cũctis ꝓcipibꝰ iſrl. ut adiuua
rẽt ſalomonẽ filiũ ſuũ. cernens iqens qđ dñs dꝰ
ſit uobiũ ſit. ꝛ dederit uob̃ requiẽ ꝓ circũ. ꝛ tradi
derit oĩ inimicos i manu uã. ⁊ ſubiecta ſit tra cõi dño
⁊ cõi ꝑplo ei. Prebete ũ corda uã ⁊ aias uãs. ut
quæratis dñm dm uꝝ. cõſurgite. ⁊ edificate ſanctuarium
dño dõ. ut inducat̃ arca fœderis dñi. ⁊ uaſa dño cõſe
crata. i domũ que edificat̃ nõi dñi. lxvj xxvij

Igitur dauid ſenex ⁊ plenus diebꝰ regẽ cõſtituit ſa
lomonẽ filiũ ſuũ. ſup iſrl. Et cõgregauit oĩs ꝓnci
pes iſrl. ⁊ ſacerdotes atq; leuitas. Numerauitq; ſũt leui
tas a. xx. annis ⁊ ſup. inuenta ſũt. xxxviij. milia uiro
rum. Et his electis ſũt. xxiiij. iudices ꝑ uniuſquiq; dom̃ dñi.
xxiiij. milia. Prepoſitos ã iudicũ ſex. Portas. iiij. mi
lia ianitores. ⁊ totidẽ plalte canẽtes dño i organis q̃
fecerat dauid ad canendũ. Et diſtribuit eos ꝑ turmas
filioꝝ leui. gerſon. cadeth. ⁊ merari. Filij
gerſon. leedan. ⁊ ſemei. Filij leedan ꝓcipꝰ iehiel. ⁊
zethum. ⁊ ioel. tres. Filij ſemei. Salomith. ⁊ oziel. tres.
Iſti ſũt ꝓncipes familiaꝝ leedan. Porro filij
ſemei. leeth. ⁊ ziza. ⁊ iaus. ⁊ iuma. Iſti filij ſemei. iiij.
Erat ã leeth ꝓcipꝰ. ⁊ ziza ſecũs. Porro iaus. ⁊ iuma ñ ha
buerũt pluũmos filios. ⁊ ideo una familia una
domo cõputan ſũt. Filij cath. amram. ⁊ ſuar. ebron.
⁊ oziel. iiij. Filij amram. aaron. ⁊ moyſes. Segregatusq; e
aaron ut miniſtraret i ſcã ſcoꝝ. ipe. ⁊ filij ei. ⁊ ado
lerent incenſũ dño ſecũm ritũ ſuũ. ac benedicerent nõi
eius imꝑpetuũ. Moyſi q̃q; hoĩs dei filij. adnũerati ſũt
in tribu leui. Filij moyſi. gerſon. ⁊ eliezer. Filij gerſã.
sabuhel ꝓmus. Fuerunt ã filij eliezer. roobia ꝓm.
Et ñ erant eliezer filij alij. Porro filij roobia. multi
plicati ſũt numis. Filij ysuar. salumith ꝓmus.
Filij ebron. iehan ꝓmꝰ. amanas ſecũs. oziel tranſ.
iecmaan q̃rtus. Filij oziel michu ꝓmꝰ. iesia ſecũs.

Filij merari. mooli. & musi. Filij mooli. eleazar. & cis. Mortuus ē. ā eleazar. nō habuit filios. sī filias. Acceperunt eas filij cis. fres earū. Filij musi. mooli. eder. ieremuth. tres. Hij filij leui. ī cognationibus. & familijs suis principes. principes. & numerus capitum singlārū. q̄ fanebant opi ministerij domus dñi. a viginti annis & supra. lxvii

Iter. ā dauid. & principem decrevit dñs. ut ibi. pro suo habitatione. ierlm. usq; in tēpus. n̄. esset officij leuitarū. ut ulr̄ portent tabernaculū. & oīa uasa ei ad ministrādū. Iuxta scripta q̄. dauid nouissima. supputabit. nūs filioz leui. a xx. annis & sup. & erat sub manu filioz. aaron ī atriis domus dñi. ī cubiculis. & in gazophilacijs. & loco purificationis. & sanctuario. & uniuersis operibus ministerij templi dñi. Sacerdotes aūt sup panes propitiationis. ad similē sacrificiū. & lagana. & lixima. & sartagine. & ad feruentē similā. & supponē pondus atq; mensurā. Leuite uō. ut starent mane ad confitendū. & canendū dño. similiter. & aduesp̄. & in oblatione holocaustoz dñi. q̄. sabbatis. & kalendis. & sollēnitatibus. reliq̄s iuxta numerū. & cerimonias uni cuiq; rei ingerī coram dño. & custodiāt obseruationes tabernaculi federis dñi. & templi. & obseruationē filioz aaron fratrū suoz. ut ministrēt ī domo dñi. lx

xviii Porro filijs aaron hec partitio erat. Filij aaron. viii nadab. & abiu. & eleazar. & ythamar. Mortui sūt ā nadab. & abiu. añ patre suo. absq; liberis. Sacerdotio q̄ funct̄ ē. eleazar. & ythamar. Et diuisit eos dauid dē sadoch. d̄ filijs eleazar. & achimelec d̄ filijs ythamā. secm uices suas. & ministriū. Inuenitq; sī. maiores plures filij eleazar. ī principibus. uns. q̄. filij ythamar. Diuisit aūt eos hoc ē. filijs eleazar. principes. xvi. p familias. Et filijs ythamā p familias. & domos suas. viii. Porro diuisit utrasq; unā se familias sorte. Erant enī principes sanctoz. & principes dei. tā d̄ filijs eleazar quā d̄ filijs ythamā. Descripsitq; eos scriba. leuites coram rege. & principibus. & sadoch sacerdote. & achimelec filio abiathar. principibus quoq; familiaz. sacerdotaliū. & leuitaz. Vna domus q̄. certe. p erat eleazar. & alia domus que sub se habebat. ythamar. Exiuit aūt sors prima. Iamb. Secūda. ierdeie. Tertia harim. Quarta seorim. Quinta melchia. Sexta maiman. Septima accos. Octaua abia. Nona iesu. Decima sechenia. Undecima eliasib. Duodecima iacī. Tertiadecima. ophua. Quartadecima. sibaal. Quintadecima. belga. Sextadecima. emer. Septimadecima. ezir. Octaua decima. hupses. Nonadecima. phetheia. Vicesima. iezechel. Vicesima prima. iachim. Vicesima ij. gamul. Vicesima tertia. dalaiau. Vicesima quarta. maziau. Hec uices eaz. p ministria sua. ut ingrediant̄ domū dī. iuxta ritū sui

um sub manu aaron patris eoz. sicut preceperat dñs ds Porro filioz leui q̄ reliq. lxviii fuerant. d̄ filijs amram. erat subahel. iedeia. de filijs quoq; roobie. princeps erat iesias. ysaias uero salemoth. filius q̄ salemoth. naad. filius q̄ ei. ierau. Amanias seds. aziel. tertius. iecmoam q̄rtus. filius oziel michu. filius michu samur. frē michu. iesia. filius q̄ iesie. zacharias. filij merari. mooli. & musi. filius ozian. benno. Filij q̄ merari. ozian. & sochem. & zacchur. & ebri. Porro mooli filius eleazar. q̄ habebat liberos. filius uō eis. iecmahemel. filij musi. mooli. eder. & ieremoth. Isti filij leui. secm domos familiaz suaz. Misitq; sup eis sortes cōfrēs suos filios aaron. coram dauid rege. & sadoch. & achimelec. & principibus familiaz sacerdotaliū. & leuitaz. Tam maiores q̄ minores. eōs eq̄liter sors duxit. Cui dauid. & magistratui lxx debuit. xxv. cernuus. segregauerit ī ministriū filios asaph. & heman. & idithun. q̄ prophetarēt ī cythara. & psalterijs. & cymbalis. secm numerū suū. dedicato sibi officio suo. tres. De filijs asaph. zaccur. & ioseph. & nathania. & asarela. filij asaph sub manu asaph. q̄ prophetauit iuxta regē. Porro idithun filij. idithun. godolias. seri. iesias. sabuas. & mathathias. sex sub manu patris sui idithun. q̄ cythara prophetabat super confitentes. & laudantes dñm. Heman quoq; filij. heman. boccias. mathania. oziel. subuahel. & ieremoth. ananias. anani. eliathu. geddelthi. & romemthi. ezer. & iesbacasa. mallothi. othir. & mazioth. Omnes isti filij heman uidentes regis ī sermonibus dei. ut exaltaret cornu. Deditq; heman filios. xiiij. & filias tres. Vniuersi sub manu patris sui. ad cantādū in templo dñi. ī cymbalis. & psalterijs. & cythara. ī ministerijs domus dñi. iuxta regē. asaph. iduthun. & heman. Erat aūt nūs eoz. cum fratribus suis lxxi ano

q̄ erudiebant canticū dñi. omnes doctores. cc. lxxxviii. Misitq; sortes p uices suas. ex equo. tā maior. q̄m minor. doctor. & discipulus. Egressaq; ē. sors prima iosaph. q̄ erat d̄ asaph. Secūda godolie. ipse. & filij eius. & fratres eius. xii. Tertia zaccharias. filius. & fratres ei. xii. Quarta ysaias. filius. & fratres eius. xii. Quinta nathanie. filius. & fratres eius. xii. Sexta bocciau. filius. & fratres eius. xii. Septima isrehela. filius. & fratres eius. xii. Octaua ysaie. filius. & fratres eius. xii. Nona mathanie. filius. & fratres ei. xii. Decima semeie. filius. & fratres eius. xii. Undecima ezrael. filius. & fratres eius. xii. Duodecima asabie. filius. & fratres eius. xii. Tertiadecima subahel. filius. & fratres eius. xii. Quartadecima mathanie. filius. & fratres eius. xii. Quintadecima ieremoth. filius. & fratres ei. xii. Sextadecima ananie. filius. & fratres ei. xii. Septima decima iesbocasse filius. & fratres ei. xii. Octaua decima anani filius. & fratres ei. xii. Nona decima

melloth. filijs ꝙ filijs eius. xij. Decima duodecima filijs ꝙ filijs eius. xij. Decima decima ꝓma ochur. filijs ꝙ filijs eius. xij. Decima secunda eliathaba. filijs ꝙ filijs eius. xij. Decima tertia maziuth. filijs ꝙ filijs eius. xij. Decima quarta romathiezer. filijs ꝙ filijs eius. xij. lxxii

Isti sunt qui ministrauerunt de cognatis suis leui. Asaph filij melchie. zacharias filius eius. De filijs asaph filij melchie. zacharias ꝓmogenitus. iahiel secundus. zabadias tertius. iathanahel quartus. asabiahu quintus. iamaath sextus. helicenai. vij. filij asaph. Filij obededom semeias ꝓmogenitus. iozabad secundus. ioahe tertius. sachar quartus. nathanahel quintus. ammihel sextus. issachar septimus. pollathi octauus. quia benedixit illi deus. Semeie autem filio eius. nati sunt filij ꝓfecti familiæ suæ. Erant enim uiri fortissimi. filij ergo semeie othni. raphahel. obededel. zabad ꝙ fratres eius uiri fortissimi. helihu quoque et samachias. Omnes isti de filijs obededom. ipsi ꝙ filij ꝙ fratres eorum. fortissimi ad ministrandum. lxii. duo. de obededom. Porro meselemie filij ꝙ fratres robustissimi. xviij. De hosa autem de filijs merari. semri principis. Non enim habuerat ꝓmogenitum. sed ideo posuerat eum pater eius in principatu. Helchias secundus. tabelias tertius. zacharias quartus. Omnes isti filij ꝙ fratres hosa. tredecim. Isti diuisi sunt in ianitores. ut seruirent ꝓ manus custodiarum sicut ꝙ fratres eorum ministrarent in domo dni. Missi sunt autem sortes ex equo ꝙ parius lxxiii et magnus ꝓ familias suas. iuxta quasque portas. Ceciderunt igitur sortes orientali selemie. Porro zacharie filio eius prudentissimo et erudito. sortito cognita plaga septentrionali. Obededom uero ꝙ filijs eius. ad australem inque parte domus erat seniorum cœtus. Sephim autem et hosa. ad occidentalem uiam iuxta portam. q ducit ad uiam ascensionis. custodia contra custodiam. Ad orientem uero leuite sex. et ad aquilonem quinque per diem. Ad meridiem similiter in die quatuor. Et ubi erat cœtus. bini et bini. In cellulis quoque ianitorum. ad occidentem quatuor. Ad septentrionem uero et meridiem per singulas domos binos. binos. et ad horreum iuxta alios iuxta binos cellulas. Hæc sunt diuisiones ianitorum filiorum coreh et merari. Porro achias erat super thesaurum domus dni. ac uasa sanctorum. Filij ledam. filij gersoni. De ledam principes familiarum ledam. gersoni. gerseli. Filij iehieli. zethan ꝙ ioel fratres eius. super thesauros domus dni. Amramites. yzaaritis. hebronites. ozielites. Subahel autem filius gersam filij moysi. præpositus thesaurorum. Fratres quoque eius eliezer. cui filius raabia. huius filij. ysaias. huius filij. ioram. Huius quoque filij. zechri. et huius filius selemith. Ipse selemith et fratres eius super thesauros sanctorum quæ sanctificauerunt dauid rex et principes familiarum. et tribuni et centuriones. et duces exercitus. de bellis et manubijs pugnarum quæ consecrauerant ad instaurationem et supellectilem templi dni. Hec autem unusquisque sanctificauerat samuel uidens et saul filius cis. et abner filius ner. et noab filius saruie. omnes quicquid sanctificauerat ex manu salamith et fratrum eius. ysaaritis uidelicet et hebronitis et fratribus eius. ad opus fortissimorum super israhel. ad docendum et iudicandum eos. Porro de hebronitis asabias et fratres eius uiri fortissimi mille septingenti. præerant israhelitis trans iordanem contra occidentem in omnes operis dni. et in ministerium regis. Hebronites autem principes fuerunt generationum. Scitum familias et cognationes eorum. quadragesimo anno regni dauid recensitæ sunt. et inuenti uiri fortissimi. in iazer galaad. fratres quoque eius robustissimi erant duo milia septingenti principes familiarum. Præposuit autem eos dauid per singulas tribus israhel. in omne ministerium dei et regis.

Isti autem filij israhel. secundum numerum suum principes familiarum. lxxiiii xxvij tribunique centurionum. et præfecti qui ministrabant regi per uarias turmas suas ingredientes et egredientes per singulos menses in anno. xxiiij. milia singuli per turmas. Prime turme in primo mense israam erat filius zabdiel. et sub eo xxiiij. milia. De filijs phares principe omnium principium. in primo. Scitum mensis habebat turma duodecim. Post se alium nomine macelloth. qui regebat partem eius. xxiiij. milia. Dux quoque turme tertie mense tertio erat banaias filius ioiade sacerdos. et in duodecim sua. xxiiij. milia. Ipse est banaias fortissimus inter xxx. et super xxx. Pretrat autem turme quinte. amizabad filius eius. Quarto mense quarto. asahel frater ioab et zabadias filius eius post eum. in turma eius. xxiiij. milia. In mense quinto princeps samaoth iezrites. in turma eius. xxiiij. milia. In sexto mense sexto. hira filius accos thecuites. in turma eius. xxiiij. milia. Septimo mense septimo. helles phalonites de filijs effraym. in turma eius. xxiiij. milia. Octauus mense octauo. sobechai asothites de stirpe zarai. in turma eius. xxiiij. milia. Nono mense nono. abiezer anathothites de filijs iemini. in turma eius. xxiiij. milia. Decimo mense decimo. marai syre netophathites. de stirpe zarai. in turma eius. xxiiij. milia. Undecimo mense undecimo. banaias phirathonites de filijs effraym. in turma eius. xxiiij. milia. Duodecimo mense duodecimo. holdai netophathites de stirpe gothoniel. in turma eius uiginti quatuor milia. lxxv

Porro tribubus præerant isti. rubenitis dux eliezer filius zechri. Symeonitis. dux saphanias filius macha. Leuitis asabias filius camuel. Aaronitis sadoch. Judæ. helihu frater dauid. Yssachar. amri filius michael. Zabulonitis. ielimaias filius abdie. Nepthalitibus. ieremoth filius oziel. Filijs effraym. osee filius ozazu. Dimidiæ tribui manasse. ioel filius fadaie. Et dimidiæ tribui manasse in galaad. iaddo filius zacharie. Beniamin. iaziel filius abner. Dan uero ezriel filius ieroam.

Hȳ ꝓncipes filioꝝ ysrl. ⁊ Iolam ā dauid nūare eos
a xp̃o ānis inferus. qa dixerat dñs ut multiplicaret ſ
ſicut qſ stellas celi. Joab filius Sarue cepit nūare nec
cōpleuit. qa super hoc ira irruerat sup ysrl. Et ideo
nūs eoꝝ q fuerāt recensiti. ñ ē relatꝰ in fastos regi dꝰ.
Upꝫ eleazarus ā regis fuit azmoth. lxxvi
filius adihel. His ā eleazarus q erāt in urbibꝫ ⁊ villa
⁊ in finibꝫ. ꝓfectus ionathan filius ozie. Opi ā rusticoꝝ
⁊ agricolis q cerebāt ītam. Erat enī filius eleub.
Super cellas olearum. semeias ramathites. Cellis aūt
uinarijs. zabdias saphonites. Ītā sup oliueta ⁊ fice
ta que erāt ī campestribꝫ. balanan gaderithes. Sup
apothecas ī olei. ioas. Porro armēta que pascebant
ī Saron. ꝓpītus fuit sitrai saronites. Et sup boues
in uallibꝫ. saphat filius adli. Sup camelos uō ubil
ismaelites. Et sup asinos. udias meronathites. Sup
oues qꝫ iasis agarenus. Oēs hi ꝓncipes subste regi
dauid. Jonathan ā patruus dauid cōsiliar⁹ erat pru
dēs ⁊ litteratus. Jpē ⁊ iahiel filiꝰ achamoni. erāt cum
filijs regis. Achitofel enā cōsiliar⁹ dauid. Et chu
si archites. amicꝰ regis. Post achitofel fuit ioiada
filiꝰ banaie. ⁊ abiathar. Princeps ā exercitꝰ regi erat ioab.
Onuocauit igr dauid oēs ꝓncipes ysrl lxxvii
duces tribuū ⁊ ꝓpītos tribuū q ministrabāt regi.
tribunos qꝫ ⁊ centuriones. ⁊q erant sup̃ possessi
onibꝫ regis. filiosqꝫ suos cū eunuchis. ⁊ potentes ⁊
robustissimos qꝫ in exercitu ierūm. Cuncq surrexisset rex
⁊ stetisset. air. Audite me frēs mei ⁊ ꝓplus mꝰ. Cogita
ui ut edificarē domū in qꝫ requiesceret arca federis dñi.
⁊ scabellū pedum dei nr̄i. ⁊ adificandū oīa ꝓparaui.
Dixit ā deus mihi. Nō edificabis domū nōi meo. eo qꝫ vir
bellator ⁊ sāguinē fuderis. Sed elegit dñs deus ysrl
me de uniuersa domo patris mei. ut sim in rege sup ysrl ī
sempiternū. De iuda ē elegit ꝓncipes. Porro de domo
iuda. domū patris mei. Et de filijs patris mei. placuit
ei ut me eligeret regē sup omē ysrl. Et de filijs
meis. filios enī mihi dedit in deus. elegit salomo
nē filiū meū. ut sederet ī throno regni dñi. sup ysrl.
Dixitq mihi. Salomō filius tuus. edificabit domū
meā. Ipm ē elegi mihi in filiū. ego ero ei in patrē. ⁊ fir
mabo regnū eius. usqꝫ in eternū. si perseuerauerit facere
precepta mea. ⁊ iudicia sicut hodie. Nūc igr coram uni
uerso cetu ysrl. audiēte deo nr̄o. custodite. ⁊ ꝙrite oīa
mādata dñi dei nr̄i. ut possideatis terram bonam.
⁊ relinqatis eam filijs uris posteris usqꝫ in sempiternū.
Tu ā salomō fili mi serua dm̄ patris tui. ⁊ fac ei cor
ꝓfecto. ⁊ aīo uoluntario. Omia ē corda scrutatꝰ dñs.
⁊ universas mentiū cogitationes intelligit. Si qꝫrens eū
inuenies. Si ā derelinqris eū. ꝓiciet te in eternum. Vide
igr qa elegit te dñs ut edificares domū sanctuarij. conforta
re. et fac. lxxviii

Dedit ā dauid salomoni filio suo descriptionē porti
⁊ templi. ⁊ cellarioꝝ. ⁊ cenaculi. ⁊ cubiculoꝝ. in abdito
⁊ domꝰ ꝓpitiatoris. nec nō omnium que cogitauerat ani
mo. et erectarū p circuitū in thesauris domus dñi. ⁊ in the
sauris sanctorū diuisionibꝫq sacerdotaliū. ⁊ leuiticoꝝ. in
oīa opa domꝰ dñi. ⁊ in uniuersa uasa ministerij templi dñi.
aurū ipondere p singula uasa ministerij. argentū quoq pō
dus. p uasa. atq; opum diuersitate. Sz ⁊ candelabra
aurea. ⁊ lucernas eoꝝ. aurū. p mensura. uni cuiq;
candelabri ⁊ lucernis eoꝝ. Similiter ⁊ candelabra argentea
⁊ lucernis eoꝝ. p diuersitate mensure ponderis argenti
tribuit. Aurū q; dedit in mensas ꝓpositionis. p diuersitate
mensaꝝ. Similiter ⁊ argentū. in alias mensas argenteas.
Ad fuscinulas qꝫ ⁊ fialas. ⁊ thuribula ex auro purissi
mo. ⁊ leuiculos aureos. p qualitate mensure ponderis
distribuit. ⁊ leuiculi. ⁊ leuiculi. Similiter ⁊ lecti
argenteos. diuisit argētū pondere sequenti. Altare in qꝫ
adoleret incensū. aurū purissimū dedit. ⁊ ut exemplo
fieret simulacrū quoniq; cherubin extendentes alas.
⁊ velantes arcā federis dñi. Omia igr uenerit sc̄p
ta manu dñi. admonuit ut intelligere uniuersa opa exemplaris. Dixit q; dauid salomoni filio suo. Viriliter age.
⁊ confortare. ⁊ fac. Ne timeas. nec paueas. Deus enī
deus meus erit. ⁊ nō dimittet te. nec derelinqt. donec ꝓficias
omne opus ministerij domus dñi. Ecce diuisiones sa
cerdotū ⁊ leuitaꝝ. ad omne ministerium domus dñi. assistunt tibi.
⁊ apti sunt. Et nouerunt tam ꝓncipes quam ꝑplus
facere omnia precepta tua. lxxviii

Locutusq; est dauid rex ad omnem ecclām. Salomonem filium
meum elegit deus. adhuc puerum ⁊ tenellum. Opus ā grande
est. Neq; enī homini ꝑparatur habitaculum. sed deo. Ego ā totis uiri
bus meis ꝓparaui domui dei mei. aurum ad statuas
aureas. ⁊ argentū in argenteas. es in eneas. ferrum in ferreas.
ligna ad lignea. lapides onychinos. ⁊ qui subtus sedent
ad ꝓsopa. colorū omnem pretiosum lapidem. ⁊ marmoris par
um. abundantissime. Et super hec que obtuli ī domū dei mei.
de peculio meo aurum. ⁊ argentum. do in templum dei mei. ex
cepta his q; ꝓmisi medem scām. ⁊ tria milia talenta auri.
de auro ophyr. ⁊ septem milia talentoꝝ argenti. p
rissimi. ad deaurandos parietes templi. ut ubiq; opus
sit aurum de auro. ⁊ ubiq; opus argentū argenti. quic
quid per manus artificum. Et siqs sponte offert. impleat
manum suam hodie. ⁊ offerat qđ uoluerit dño. lxxx
Obtulerūt itaq; ꝓncipes familiarum. ꝓceres tribuū
ysrl. tribuni qꝫ ⁊ centuriones. ⁊ ꝓncipes possessionū re
gis. Dederūq; in opa domus dei. auri talenta. v. milia
⁊ decem milia solidos. argenti talenta. v. milia. ⁊ decem ta
lenta. v. ⁊ viii. milia. ferri qꝫ. c. milia talentoꝝ. Et a
pud quoscunq; inuenti sunt lapides. dederūt in thesauris
domus dñi. p manum iehiel gersonitis. Letatusq; est ꝑplus ē
uota sponte ꝓmittentes. qa toto corde offerebāt ea
dño.

Ed̄ rex lętat̄ ē gaudio magno. lxxxj·
7 benedixit dn̄o coram universa multitudine. 7 ait. Benedictus es dn̄e ds̄ israel patr noster ab eterno usq; in eternum.
Tua ē dn̄e magnificentia 7 potentia 7 gl̄a. atq; victoria 7 t̄ laus. Cuncta ē q̄ in celo sunt 7 in terra. tua sunt.
Tuum dn̄e regnum. tu es sup omes principes. Tue divitie. 7 tua ē gl̄a. Tu dn̄ans omnium. In manu tua virt̄ 7 potentia. In manu tua magnitudo. 7 omnium ipse. Nunc igit̄ ds̄ noster confitemur t̄. 7 laudam̄ nom̄ tuum illustre.
Quis ego 7 quis populus meus. ut possimus t̄. h̄ universa promittere. Tua sunt omnia. 7 quod manu tua accepim̄ dedim̄ t̄. Peregrini ē sum̄ coram te 7 aduene. sicut omnes patres nostri. Dies nostri q̄si umbra sup terram. nulla ē mora. Dne ds̄ noster. omnis hec copia q̄ paravim̄ ut edificet domum sancto tuo. de manu tua ē. 7 tua sunt omnia. Scio ds̄ meus q̄ probes corda. 7 simplicitate diligas. vñ et ego in simplicitate cordis mei letus obtuli universa hec. 7 populum tuum q̄ hic repertus ē. vidi cum ingenti gaudio t̄ offerre donaria. Dne ds̄ abrahe. ysaac. et israel. servor tuor. 7 patrum nostrorum. custodi in eternum hanc voluntatem cogitationis eor. 7 semper in generationem tuam mentes ista permaneat. Salomoni q̄q; filio meo da cor perfectum. ut custodiat mandata tua. testimonia tua. 7 cerimonias tuas. 7 faciat universa. 7 edificet eidem cui impensas pau. lxxxij

Precep̄ d̄ david. 7 universe ecclesie benedicere dn̄o ds̄ suo. Et benedixit cunctis ecclia dn̄o ds̄ patrum suorum. Et inclinaverūt se. 7 adoraverūt dn̄m. deinde regem. Immolaverūt victimas dn̄o. Et obtulerūt holocausta die sequenti. mille tauros mille. arietes mille. agnos mille cū libaminibus suis. 7 universo ritu. abundantissime. Comedēr̄ et bibēr̄ coram dn̄o in die illo. cū grandi lętitia. Et unxerūt secundo salomonem filium david. 7 me rem̄ aur̄ dn̄o. in principem. 7 sadoch in sacerdotem. Sedit q̄ salomon sup solium dn̄i in regem. p david patre suo. 7 cuncta placuit. 7 parent illi omnes isr̄l. Sed 7 universi principes 7 potentes. 7 cuncti filii regis david. dederūt manum. 7 subiecti fuerūt salomoni regi. Magnificavit q̄ dn̄s salomonem sup omnem isr̄l. dedit illi gl̄am regiam. q̄lem nulli huius ante eum rex isr̄l. lxxxiij

Igitur david filius yse regnavit sup universum isr̄l. Dies q̄ regnavit sup isr̄l fuer̄. xl. anni. In hebron regnavit annis septem. et in ierlm annis. xxxiij. Et mortuus ē in senectute bona. plenus diebus. divitiis 7 gl̄a. Regnavit q̄ salomon filius eius. pro eo. Gesta ā david regis prora 7 novissima. scripta sunt in libro samuel videntis. 7 in libro nathan prophete. atq; in volumine gad videntis. universique regni eius. 7 fortitudine. 7 tpor. q̄ in ei̇ fuer̄ sub eo. sive in isr̄l. sive in cunctis regnis earum.

Explicit liber primus.

Incipit paralipomenon secundus

OMEN ORTATIVS.

QUAESTIO.

Ergo salomon filius david. in regno suo. et dns erat cum eo. 7 magnificavit eum in excelsum. Precepitq; salomon universo isr̄li. tribunis. 7 centurionibus. 7 ducibus. 7 iudicibus. omni isr̄l. principibus familiarum. Et abiit cum universa multitudine in excelsum gabaon. ubi erat tabernaculum federis dei. quod fecerat moyses famul̄ dei in solitudine. Arcam autem dei adduxerat david de cariathiarim. in loco q̄ paraverat ei. ubi fixerat illi tabernaculum. hoc est in ierlm. Altare quoq; eneum quod fabricat̄ fuerat. beselehel filius huri. filii hur. i erat coram tabernaculo dn̄i. Quod requisivit salomon 7 omnis ecclia. Ascenditq; salomon ad altare eneum. coram tabernaculo federis dn̄i. 7 obtulit ibi mille hostias. Eccē in illa nocte. apparuit ei ds̄ dicēs. Postula quod vis. ut dem t̄. Dixitq; salomon ds̄. Tu fecisti cum david patre meo magnam misericordiam. constituisti me regem pro eo. Nunc igitur dne ds̄ impletur sermo tuus. q̄ pollicitus es david patri meo. Tu enim fecisti me regem sup populum tuum multum. q̄ tam innumerabilis est q̄ pulvis terre. Da mihi sapiam 7 intelligentiam. ut egrediar coram populo tuo 7 ingrediar. Quis enim potest hunc populum tuum dignae q̄ judicare. Dixit autem ds̄ ad salomonem. Quia hoc magis placuit cordi tuo. nec postulasti divitias. substantiam 7 gl̄am. neq; animas eorum q̄ te oderunt. nec multos dies vite plurimos. petisti autem sapiam 7 scientiam. ut valeas judicare populum meum. super quem constitui te regem. sapia 7 scientia data sunt t̄. Divitias autem 7 substantiam 7 gl̄am dabo t̄. ita ut nullus fuerit regum in anteriore te. nec post te futurus sit similis tui. Venit q̄ salomon ab excelso gabaon in ierlm coram tabernaculo federis. 7 regnavit super isr̄l. Congregavitq; sibi currus 7 equites. Erant quidem ei mille. cc. cc. currus. 7 xij. milia equorum. 7 erant eos in urbibus quadrigarum. tam rege in ierlm. Precepitque rex argentum in ierlm quasi lapides. 7 cedros quasi sycomoros que nascuntur in campestribus. in multitudine magna. Adducebantur autem et equi de egypto. de choa a negotiatoribus regis. quibus 7 emebant pro quingentis aureis sexcentos argenteos. et equum centum. et quinquaginta. sic omnibus regibus hettheorum. 7 aramitis sine emptione celebrabant. Decrevit autem salomon edificare domum nomini dn̄i. 7 palatium sibi. Et mutuavit. lxx. milia virorum portantium humeros. 7 lxxx. milia qui ederent lapides in montibus. 7 prepositos eorum tria milia trecentos. ij

Misit quoq; adyram regem tyri dicēs. Sicut egisti cum dauid patre meo. & misisti ei ligna cedrina ut ędificaret sibi domū in q̄ habitaret: sic fac & mecū ut ędificē domū nōi dñi dei mei. & cōsecrē eam ad adolendū in cōspectu eius aromata. & fumigāda aromata. & ad ppositionū panes i sempiternū. & holocausta mane & uespere sabbatis & neomeniis & solēnitatibus dñi dei nr̄i in sempiternū q̄ mādata sunt israhel. Domus ā quā ędificare uolo magna ē. Magnus ē dūs nr̄. sup oēs dōs. Quis ergo poterit ualere. ut ędificet ei dignā domū. Si celū & celi celorū capere eū nō possunt: quis ego sim. ut possim ędificare domū. Sed ad hoc tm̄ ut adoleatur incēsum coram illo. Mitte igit̄ mihi uirū eruditū. q̄ nouit opari in auro. argento. ere. & ferro. purpura. cocco. & iacinto. q̄ sciat scalpere celata. cum his artifibus. quos mecū habeo in iudea & hierusalem. quos ppauit dauid pat̄ mē. Et ligna cedrina mitte mihi de libano. Noui ē q̄ti fui tui nouerint cedere ligna de libano. Et ecce serui mei cū seruis tuis. ut parent̄ mihi ligna plurima. Domus ē q̄ uolo ędificare magna ē nimis & celebris. Preterea dabo ceso. q̄ cumq; uolueris seruis tuis dabo in cibaria tritici charos. xx. milia. & totidem charos hordei. & olei quoq; lata uiginti milia.

Iit ā hyrā rex tyri. & plitas quas misit salomoni. Quia dilexit dñs ppl̄m suū. ideo te regnare fecit sup eū. Et addidit dicēs. Benedict̄ dūs dñs israhel q̄ fecit celum & terrā. q̄ dedit dauid regi filiū sapientē. & eruditū. & intellectū. atq; prudentē. ut ędificet templū dño. & palatiū sibi. Ego q̄q; habeo uirum prudentē & scientissimū. hyram patrē meū filiū mulieris de filiabus dan. cui pr̄ pater fuit. q̄ nouit operari auro. & argento. & ere. & ferro. & marmore. & lignis purpura q̄q; iacinto. & bysso. & cocco. q̄ sciat celare omnē scalpturā. & adinuenire prudenter q̄cūq; ei opē necessariū ē. cū artifibus tuis. & cū artifibus dñi mei dauid patris tui. Triticū q̄q; & hordeū. & oleū. & uinū q̄ polliceris es dñe mittere seruis tuis. Nos ā cedemus ligna de libano q̄ necessaria huius rei fuerint. & applicabim̄ ea ratibus p mare in ioppe. Tuū erit inferre ea hierusalem. Nūquid igit̄ salomō cōuocauit ppl̄m q̄ erat in terra israhel. post dinumerationē q̄ nūerauit dauid pat̄ eius. Inuentū est. c. l. milia. & ta milia seruorum. Fecitq; ex eis. lxx. milia. q̄ humeris onera portarent. & lxxx. milia q̄ lapides in montibus ędderent. & ta milia ā seruentes ppositos operum populi.

Cepit ędificare salomō domū dñi hierusalem. in monte ubi ā q̄ demōstratus fuerat dauid pat̄ eius. in loco quē preparauerat dauid in area ornā iebusei. Cepit ā ędificare mēse scdo. anno quarto regni sui.

Et h̄ sunt fundamenta que iecit salomō ut ędificaret domū dei. longitudinis cubitos in mensura p ma. xx. latitudinis cubitos. xx. Porticū uō ante frontē que ędificabatur in longitudine mensure latitudinis domus. cubitos. xx. Porro altitudo. xxx. cubitos erat. Et deauratit eam intrinsecus auro mundissimo. Domū q̄q; maiorē texit tabulis abiegnis. & laminas auri obrizi affixit p totū. Scalpsitq; mira palmas. q̄ catenulas se inuicē cōplectentes. Strauit q̄q; pauimentū templi. pretiosissimo marmore. decore nimio. Porro auri erat probatissimū. Sed & laminis texit domū & trabes eius. & postes. & parietes. & ostia. & celauit cherubin in parietibus.

Erat q̄q; domus sc̄a sc̄or̄. longitudine uigenta cubitorum domus cubitos. xx. & latitudine sua. xx. cubitos. & laminis aureis texit eam. q̄ talentis pensilibus. Sed & clauos fecit aureos. ita ut singuli claui sicli q̄ngentos appenderent. Cenacula q̄q; texit aurea. Fecit ā in domo sc̄a sc̄or̄. cherubin duos operis statuarii. & texit eos auro. Ale cherubin. xx. cubitos habebant. Nam ala una habens cubitos. v. tangebat parietem domus. & alia. v. cubitos habens. alā tangebat alterius cherub. Similiter cherub altius ala. v. habebat cubitos & tangebat parietem. & alia ei alta. v. cubitos. alā cherub altius cōtingebat. Igit̄ ale utriusq; cherubim expanse erant. & extendebant̄ p cubitos. xx. Ipsi autē stabant erecti pedibus. & facies eor̄ aspiciebat domum. Fecit q̄q; uelū ex iacinto. purpura. cocco. bysso. & intexuit ei cherubin. Ante fores ędis texit columpnas. q̄. xxx. & v. cubitos habentes altitudinis. Porro capita eor̄. v. cubitorum. Fecit q̄q; catenulas in oraculo. & suppositi eas capitibus columpnarum. Mala punica ędificauit. c. & circumdedit uniuersis. Istas q̄q; columpnas posuit in uestibulo templi. unam a dextris. & alteram a sinistris. Eam q̄ a dextris erat uocauit iachin. Et que a leuis. booz. Fecit q̄q; altare ęreum. xx. cubitorum longitudinis. & xx. cubitorum latitudinis. & x. cubitorum altitudinis. Mare q̄q; fusile. x. cubitis alabio usq; ad labiū rotundū p circuitum. v. cubitos habebat altitudinis. & funiculi. xxx. cubitos ambiebat gyri ei. Similitudo q̄q; boum erat subter illud. Et. x. cubitis quadratis circumcirca erant. qui duobus ordinibus fusiles. & ipsum mare supra. Boues autē erant fusiles. & ipsum mare supra. Tres respiciebant aquilonem. alii tres occidentem. Rursus tres alii meridiem. & tres q̄ reliqui erant orientem. mare hinc̄ supra. Posteriora autem boum erant intrinsecus subtus. Porro uastitas eius habebat in spissitudine palmi. & labium ipsi erat. qui labium calicis. ut repandi lilii. capiebatq; mensuram. iij. milia metretas.

Fecit q̄ chonas .x. ⁊ posuit q̄nq; ad dr̄is ⁊ q̄nq; a sinistris · ut lauarent in eis oīa que īmolabant ex eis. Porro in mari sacerdotes lauabant ē. Fecit ⁊ candelabra aurea .x. fm spēm q̄ ussa erāt fieri. ⁊ posuit ea in templo .v. ad dr̄is ⁊ .v. a sinistris. Mensas quoq; fecit .x. ⁊ posuit eas in templo .v. ad dr̄is ⁊ .v. a sinistris. Filias q̄q; aureas .c. Fecit etiā atriū sacerdotū ⁊ basilicam grandē ⁊ ostia in basilica que texit ere. Porro mare posuit in late dextro contra orientē ad meridiē. Fecit ⁊ hyrā lebetes q̄q; ⁊ creagras ⁊ fialas. Et cōpleuit oīe opus regis in domo dei. Hec ē columnas duas ⁊ epistilia ⁊ capita ⁊ q̄ retia tegula. q̄ capita tegentia sup epistilia. Mala ḡnata q̄q; .xl. ⁊ retia cula duo. ita ut bini ordines malogranatorum singul' retia cut tungerent. q̄ tegerent epistilia capitia colūpnarū. Bases etiā fecit ⁊ chonas q̄s suppositi basibus. Mare unū. bouesq; .xii. sub mari. ⁊ lebetes ⁊ creagras ⁊ fialas. Oīa uasa fecit salomō hyrā pr̄ eius in domo dñi. ere nimidū simo. In regiōe iordanis fudit ea rex in argillosa ⁊ ita inter socchot ⁊ sarthan. Erat ā multitudo uasorū inestimabilis. ita ut ignoraret pondus eorū. Fecit q; salomō oīa uasa domus dei. ⁊ altare aureū ⁊ mensas. ⁊ sup eas panes propositionis. candelabra q̄q; cū lucernis suis. ut lucerēt ante oraculū iuxta ritū ex auro purissimo. ⁊ flores ⁊ lucernas ⁊ forceps aureos. Oīa ex auro mundissimo fecit suis. Thymiateria q̄q; ⁊ thuribula ⁊ filias ⁊ mortariola. ex auro purissimo. Et ostia eius aperta templi. interiora. id ē in sco scōrū. ⁊ ostia templi fori exteriora aurea. Sicq; completū ē oīe opus q̄d fecit salomō in domo dñi.

Tulit igit salomō oīa que uouerat dauid pr̄ suus. argentū. aurū. ⁊ uniuersa uasa posuit in thesauris domus dñi. Post hec congregauit salomō maiores natu. ⁊ cūctos principes tribuū. ⁊ capita familiarū. de filiis isr̄l. in ciuitatē. ut adducerēt arcam fedus dñi de ciuitate dauid. que ē syon. Veneruntq; ad regē omnes uri isr̄l. in die sollēpni mensis septimi. Cūq; uenissent cūcti seniores isr̄l. portauerūt leuite arcam. ⁊ tulerūt eam. ⁊ omne apparatū tabernaculi. Porro uasa sanctuarij que erāt in tabernaculo. portauerūt sacerdotes cum leuitis. Rex aūt salomō ⁊ uniuersus cetus isr̄l. coram eo q̄ fuerant congregati. ante arcā immolabant arietes. ⁊ boues absq; ullo nūero. Tanta ē erat multitudo uictimarū. Et intulerūt sacerdotes arcā fedus dñi in locum suū. in debir ad oraculū templi in sca scōrū subter alas cherubin. ita ut cherubin expanderēt alas suas sup locū arce. ⁊ protegerent arcā ⁊ uectes eius. Vectes aūt ā q̄b; portabat arca. erant admodū longiores. ita ut capita parebāt ante oraculum. Si uō foris parumper fuissent. extrinsecus. eos inde nō potest.

Fuit in arca ante ubi posuit in p̄senti die. Nichil q; erat in arca. aliud. nisi due tabule quas posuerat moyses in oreb. cū pepigit dñs filijs isr̄l. egredientibus de egypto. ⁊ urna aurea manna. ⁊ uirga aaron q̄ fronduerat. Egressis aūt sacerdotibus de sco. nubes implēuit domū dñi. ita ut nō possent sacerdotes stare. ⁊ ministrare. p̄ caliginē. Cōpleuerat ē gla dñi. domum dei.

VIII VI.

Tunc salomō ait. Dñs pollicit ē ut habitaret in caligine. Ego aūt edificauī domū nobilē. ut habitare in ea. firmissimū. Et cōuertit rex faciē suā. ⁊ benedixit uniuerse ecclē isr̄l. Et omnis turba stabat intenta. ait. Benedictus dñs deus isr̄l. q̄ locutus ē dauid patri meo. et opē cōpleuit. dicens. A die qua eduxi populum meū de terra egypti. nō elegi ciuitatē de cūctis tribubus isr̄l. ut ędificaretur in ea domus in qua esset nomen meum. nec elegi quēq; alium ut esset dux in populo meo isr̄l. et elegi hierlm ut sit nomen meum in ea. ⁊ elegi dauid ut cōstitueret eum sup populum meum isr̄l. Cūq; fuisset uoluntas dauid patris mei. ut edificaret domum nomini dei isr̄l. dixit dñs ad eum. Quia bonum fuit in uoluntate tua ut edificares domum nomini meo. bñ quidem fecisti hoc. uerumtamen uoluntatem tuam non tu edificabis domum. uerum filius tuus qui egredietur de lumbis tuis. ipse edificabit domum nomini meo. Cōpleuit g̃ dñs sermonem suum quē locutus fuerat. ego surrexi pro dauid patre meo. ⁊ sedi sup thronum isr̄l. sicut locutus ē dñs. ⁊ edificaui domum nomini dñi dei isr̄l. ⁊ posui in ea arcā in qua pactum dñi ē quod pepigit cum filijs isr̄l. Stetit ergo coram altari dñi in cōspectu ecclē isr̄l. ⁊ extendit manus suas. Siquidem fecerat salomō basim eneā. ⁊ posuerat eam in medio basilice. habentē .v. cubitos latitudinis. ⁊ .v. cubitos longitudinis. ⁊ tres cubitos in altū. Stetitq; super eā. Et cū cepisset flexis genibus cōtra uniuersā multitudinē isr̄l. ⁊ palmis in celū leuatis. ait. Dñe deus isr̄l. nō est similis tui deus in celo. ⁊ in terra. q̄ custodis pactū ⁊ misericordiam cū seruis tuis q̄ ambulant coram te in toto corde suo. q̄ perfecisti seruo tuo dauid patri meo quecūq; locutus fueras ei. ⁊ q̄ ore pronūciasti. ope completi. sicut ⁊ hodie tpe p̄bat.

Nūc ergo dñe ds isrł. mple fuo tuo patrī meo da
uid quecūq; locutus ẽ dicens. Nō deficiet ẽre ur e
tum me. q̄ sedeat sup thronū isrł. tm̄ si custodiūt
filij tui uias meas. ambulauerint ī lege mea. sic̄ tu
ambulasti coram me. Et nūc dñe ds isrł firmet̄ ſmo
tuus quē locutus es fuo tuo dauid. Ergone credibi
le ẽ. ut habitet ds cum hoīb; sup tram. Si cēlū. celi
rum nō te capiūt. q̄nomagis dom̄ ista q̄ edificaui. Sed
ad hoc tm̄ facta ẽ ut respicias adorationē fui tui.
obsecrationē eius dñe ds mꝰ audias. ꝓces quas fū
dit famulus tuus coꝝ te. ut aperias oculos tuos sup
domū istā die; ac nocte; sup locū in quo posuisti
es. ut inuocaretur nom̄ tuū. exaudires orōnē quā
fuus tuus orauerit loco. Exaudi ꝓces famuli tui. ꝑpli
tui isrł. quas q̄cūq; inuocauerint te ī loco isto. exaudi dꝰ
habitaculo tuo de celis. ꝓpitiare. Si peccauerit quis
am ī ꝓximū suū. et iurare cōpulerit eū. ꝓueniatq; nocentꝫ
seq; maledicto cōstringerit coram altari tuo in domo ista.
tu audies de celo. et facies iudiciū fuoꝝ. tuoꝝ. reddes impio
uiā suā in caput ꝓpium. iustificans iustū. retribuēs ei ſm iustitiā suā. Si fugerit populus
tuus isrł. ab inimicis. peccabit ẽ tibi. et cōuersi egerint
pen̄iam. confessiq; inuocauerint nom̄ tuū. et fuerint deprecan
tes in loco isto. tu exaudi de celo. et ꝓpitiare peccato ꝑpli
tui isrł. reduc eos in tram q̄ dedisti eis. et pluuiā tuā coꝝ.
Si clausum celum pluuia nō fluxerit. ꝓpter peccā ꝑpli. et
deprecati te fuerint in loco isto. et confessi nom̄ tuo. et a
peccatis suis cū eos afflixeris. exaudi de celo dñe. et
dimitte. seruis tuis peccā. ꝑpli tui isrł. et doce eos
uiā bonā ꝑ quā ingrediant. et da pluuiā tuā quā de
disti populo tuo ad possidendū. Fames si orta fuerit
in tra. pestilentia. ergo. aurugo. locusta. et brucꝰ.
hostes uastans regionis portas obsederit. quod
cūq; omisq; plaga. et infirmitas ꝓsserit. siquis de ꝓ
tuo isrł. fuerit deprecatus. cognouerit plagam. et infirmi
tatē suam. et expanderit manꝰ suas in domo hac. tu ex
audi de celo. de sublimi habitaculo tuo. ꝓpitia
re. et redde unicuiq; ſm uias suas. q̄s nosti cor eius. quo
ī corde suo. tu ẽ solus nosti corda filioꝝ hoīum. ut
timeant te. et ambulent in uiis tuis cūctis diebꝰ quib;
uixerit sup faciē tre. quā dedisti patribꝰ nr̄is. Etenim
ꝰ. qui nō ẽ de ꝓpło tuo isrł. si uenerit de tra longi
qua. ꝓpter nom̄ tuū magnū. ꝓpter manū tuā robus
tā. et brachiū tuū extentū. et adorauerit in loco isto. tu
exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo. et facies cū
cta. ꝓ quibus inuocauerit te ille peregrinus. ut discāt omēs
ꝓpli tre nomen tuū. et timeant te sic̄ ꝓpłs tuus isrł. et
cognoscāt q̄a nomen tuū inuocatū ẽ sup domū hanc q̄
edificaui. Si egressus fuerit ꝓpłs tuus ad bellum cōtra
hostes suos. p uiam in qua miseris eos. adorauerint te
conuersi in tram quam elegisti. et domum

quā edificaui nomini tuo. ut exaudias de celo preces eoꝝ.
et obsecrationē eoꝝ. et ulciscaris. Si peccauerint tibi. nec
est hō qui nō peccet. iratusq; tuis eis. et tradens hostibꝰ
ceperint eos. duxerint in tram longe q̄ ut certe q̄
uerta ẽ. et cōsilii corde suo in tra ad quā captiui duc
ti fuerint. egerint pen̄iam. et deprecati te fuerint in tra
captiuitatis sue dicētes. peccauimꝰ. iniq̄ fecimꝰ. iniuste
egimꝰ. et reuisi fuerint ad te in toto corde suo. et tota ala
sua. in tra captiuitatis sue ad q̄ ducti fuerint. adorabīt
te cōuersi uia tre sue q̄ dedisti patribꝰ eoꝝ. et urbē q̄ ele
gisti. et domū q̄ edificaui nom̄ tuo. ut exaudias de ce
lo hec ẽ de firmo hītaculo tuo preces eoꝝ. et facias iu
dicium. et dimittas ꝓpło tuo q̄ tibi peccauit. Tu es enī
ds mꝰ. Aperiant̄ queso oculi tui. et aures tue intente
sint ad orōnē que fit in loco isto. Nūc igitur cōsurge
dñe ds in requiē tuā. tu et arca fortitudinis tue. Sa
cerdotes tui dñe ds induant̄ salutē. et sci tui letent̄
in bonis. Dñe ds ne auertas faciem xpi tui. Memento
miārum dauid fui tui. viii

Cumq; cōplesset salomon funden̄s preces. ignis descen
dit de celo. et deuorauit holocausta. et uictimas. et mate
rias dñi. impleuit domū. Nec potuerunt sacerdotes ingre
di templū dñi. eo q̄d implesset maiestas dñi templū
dñi. Sed et oēs filij isrł uidebāt descendentē ignē. et gloriā
dñi sup domū. Et curuātes ꝑ in tram sup pauimē
tum stratū lapide adorauerūt. et laudauerūt dñm qm
bonꝰ. q̄m in eternū miā eius. Rex aūt et oēs ꝓpłs imo
labant victimas coram dño. Immolauit igit̄ rex sa
lomō hostias. boum. xxii. duo milia. ouiū. cxx. mi
lia. Et dedicauit domū dei rex. et uniuersus ꝓpłs. Sacer
dotes aūt stabant in officijs suis. et leuite in organis car
minū dñi q̄ fecit dauid rex ad laudādū dñm. q̄m in eternū miā ei. hymnos dauid cantantes ꝑ manū suā.
Porro sacerdotes canebāt tubis ante eos. cunctꝰ isrł sta
bat. Sanctificauit q̄q; salomō medium atrij ante templū
dñi. Obtulerat enim ibi holocausta. et adipes pacifico
rū. q̄a altare eneū q̄d fecerat. non potuit sustinere holo
causta. et sacrificia. et adipes. x

Fecit igit̄ salomō sollempnitatē in tpe illo. vij. diebꝰ
et omnis isrł cum eo. ecclā magna ualde. ab introitu
in emath. usq; ad torrentē egypti. Fecitq; die octauo
collectā eo q̄d dedicassent altare. vij. diebꝰ. et sollēpni
tatē celebrassent diebꝰ. vij. Igit̄ in die uicesimo tri
mestris septimi dimisit ꝓpłm ad tabernacula sua. lētes
atq; gaudentes sup bono q̄d fecerat dñs dauid
et salomoni et isrł ꝓpło suo. Cōpleuitq; salomon domū
dñi. et domum regis. omnia que disposuerat in corde suo
ut faceret in domo dñi. et in domo sua. ꝓsperatus ẽ. Ap
paruit aūt ei dñs nocte. et ait. Audiui orōnē tuam.
et elegi locum istum mihi in domū sacrificij. Si clauserō ce
lum. et pluuia nō fluxerit. et mandauero locuste ut

deu qui cer tram: ↄ mise ro pestilentiã in ꝑplm meum.
comisus autꝫ ꝑplis meus sup quē inuocatū ē nomē
meū. ō pcatus me fuīt: ↄ neglexerit fanē meā: rege
ret penitētiã animis suis pessimis. ego exaudiã de
lo. ꝑplm eo pcatis eoꝝ: ↄ sanabo tram eorum.
Oculi q̄ mei erīt apti: ↄ aures mee erecte ad aduonē
ēi qui in loco isto oraūrit. Elegi ē ↄ sanctificaui locū istū.
ut sit nomē meū ibi usq; in pmtū: ↄ pmanebūt oculi
mei ibi: ↄ cor meū cūctis diebꝰ. Tu q̄ si ambulauis
coram me sicut ābulauit dauid pat̄ tuus: ↄ feceris in
cta oīa q̄ ꝓcepi t̄: iustificas meas ↄ iudicia tua custodieris
uis. sustabo thronū regni tui. sic ꝓmisi patri tuo dicēs. Nō auferet̄ de stirpe tua uir
q̄ sit ꝓceps in isr. Si ā aūsi fuīs ↄ declinaueris me
tuas meas ↄ ꝓcepta mea que ꝓposui uob: ↄ abieūtes
seruieritis dijs alienis: ↄ adoraūrit eos. euellã uos d̄
tra mea quã dedi uob: ↄ domū hãc quã edificaui nõi
meo. ꝓiciã a facie mea: ↄ erit̄ in ꝓuerbiũ: ↄ in fabulam: omnib̄
plis. aūt ꝑplis ↄ dom̄ ista erit: ↄ omnis puerbiũ aūtis in
seruntur: ↄ dicent stupēs. Quare sic fecit dñs tre huic
huic: ↄ domui. Respondebit̄q; Qꝛa dereliquerūt dñm dm̄ patrum
suoꝝ: q̄ eduxit eos de tra egypti: ↄ apprehenderūt deos alie
nos. et adorauerūt eos atq; coluerunt. ie cuncta uenerūt
sup eos unūsa hec mala. XI VIII

Expletis aūt. xx. annis postq̄ edificauit salomon
domū dñi: ↄ domū suã. ciuitates quas dederat hyrã
salomõi edificauit: ↄ habitare ibi fecit filios isr. Abi
it q̄ in emath suba: ↄ obtinuit eã: ↄ edificauit palmy
ram i deserto. ↄ alias ciuitates munitissimas edificauit
i emath. Et ruinãq; bethoron superiorẽ: ↄ bethoron infe
riorẽ: ciuitates munitas: hãbes. ↄ portas: ↄ uectes: ↄ
secris. ↄ balath: etã ↄ oēs urbes fortissimas q̄ fue
runt salomõis. ciuitates q̄q; urbes equi
tũ: ↄ que uoluit salomõ: atq; disposuit: i ierlm: ↄ in
libano: edificauit: ↄ unūsa tra potestatis sue. Oēm
ꝑplm q̄ derelict̄ fuerat ā cthes: ↄ amorreis: ↄ ferezeis.
ↄ eueis: ↄ iebuseis. q̄ nõ erant de stirpe isr. ō filios eoꝝ
ↄ de posteris quos nõ interfecerãt filij isr: subiugauit
salomõ in tributarios usq; in diẽ hãc. Verũ ō filios isr
nõ posuit ut seruirẽt operibꝰ regis. Ipi enĩ erãt uiri bel
latores. ↄ duces ꝑmi: ↄ ꝓnapes quadrigarũ: ↄ equi ei.
Omnes ā ꝓnapes ciuitatis regis salomõis. fuerũt ducẽ
ti. l. q̄ erudiebant ꝑplm. filiã uõ pharaõis trãstulit
ō ciuitate dauid i domũ quã edificauerat ei. Dixit ē.
Nõ habitabit uxor mea i domo dauid regis isrl
eo q̄ sanctificata sit: quia ingressa ē eam arca dei. XLI

Tunc obtulit salomõ holocausta dño. sup altare do
mini q̄ edificauerat ãte porticũ: ut p̄singulos dies
offerrentur ieo ut̄a ꝓceptum moysi: i sabbatis: in
kłdis: ↄ in festis diebꝰ. ter p anni: id ē in sollẽpni
tate azimoꝝ: ↄ in sollẽpnitate ebdomadaꝝ: ↄ in solle
nitate tabernaculoꝝ. Et constituit uias dispõsio
nẽ dauid patris sui officia sacerdotũ in ministeriis eo
ↄ leuitas i ordine suo. ut laudarẽt: ↄ ministrarẽt co
ram sacerdotibꝰ. ut ita ritũ unicuiq; diei. ianitores in
diuisionibꝰ suis ꝑ portam ↄ portã. Sic ē ꝓceptũ dei
hõis dei. Nec ꝓtergressi sũt dimandum regis tã sa
cerdotes quã leuite. ex omnibꝰ que ꝓceperat. Et mansit
omnis thesaurus oīs ut̄plas ꝑtus huius templi.
ex eo die qua fundauit domũ dñi. usq; in diem quo
ꝑficeret eam. XLII

Tunc abiit salomõ in asion gaber: ↄ in aular: adeã
mans rubri. que ē in tra edom. Misit ā hyram ꝑmanẽ
fluctibꝰ suis naues: ↄ nautas gnaros maris: ↄ abierũt
cũ suis salomonis in ophyr. Tulerũt inde ad dominũ. l.
talenta auri: ↄ attulerũt ad regẽ salomonẽ. VIIII

Regina q̄q; saba cũ audisset famã salomõis. uenit ut
tẽptaret eũ in enigmatibꝰ in ierlm. cũ magnis opibꝰ
camelis. q portabãt aromata: ↄ auri plurimũ. gem
masq; ꝑciosas. Cũq; uenisset ad salomonẽ. locuta ē ei
quecũq; erat in corde suo. Et exposuit ei salomõ oīa
que ꝓposuerat. nõ quicq̄ fuit q̄d ei nõ ꝑspicuũ fecerit.
Vidit postquã uidit sapiãm saluet salomõis. ↄ domũ
quã edificauerat: nec nõ cibaria mense eius. ↄ habita acula
seruoꝝ. ↄ officia ministrorꝝ ei. ↄ uestimenta eoꝝ. pincer
nas quoq; ↄ uestes eoꝝ. ↄ ascensus q̄s immolabat in do
mo dñi. nõ erat ꝑ stupore ulli in ea ssp. Dixitq; ad re
gem. Verus sermo quē audiui in tra mea. ō ſtuntiis
ↄ sapientia tua. Nõ credidi narrãtibꝰ donec ipse ue
nissem. ↄ uidissent oculi mei. ↄ plusset̄ uix me de
tatẽ sapiẽtie tue nisi fuisse narrata. Victis famã uirtu
tibꝰ tuis. Beati uiri tui ↄ beati serui tui. hij q̄ assistũt
coram te omni tpe. ↄ audiũt sapiãm tuã. Sit dñs dẽ
tuus bñdict̄. q uoluit te ordinare sup thronũ suũ
regẽ dñi dei tui. Qꝛa diligit dñs isr: ↄ uult suare eis
in eternum. ut eũ posuit te sup eis regem. ut faceres iu
dicia atq; iustiã. Dedit ā regi. c. xx. talenta auri.
ↄ aromata multa nimis: ↄ gẽmas ꝑciosissimas. Non
fuerũt aromata talia ut hec. q̄ dedit regina saba re
gi salomõi. Sed ↄ fabri hyram cũ suis salomõis attu
lerũt aurũ de ophyr. ↄ ligna thyina: ↄ gẽmas ꝑciosis
simas. ō quibꝰ fecit rex ō lignis saluet thymis gra
dus i domo dñi: ↄ domo regia. ↄ cytharas q̄: ↄ psalt̄ia
cantoribꝰ. Nũq̄ usq; uenit̄ sunt i tra iuda. ligna talia. Per
ā salomõ dedit regine saba. cũcta que uoluit. ↄ que
postulauit. multo plura q̄ attulerat ad eũ. Que rꝛ
sa. abiit in tram suã cum seruis suis. XLIII

Erat ā pond̄ auri q̄d afferebat salomõi ānis sin
gulis. sexcenta. lxvj. talenta auri. exceptis ea sum
ma q̄ ꝛegarii diuersarum gentiũ. ↄ negociatores affer
re cõsueuerãt. cõq; reges arabie. ↄ satrape terꝛ. qui
cõportabãt aurũ ↄ argentũ salomoni. XV.

Erat igitur rex salomō ducentas hastas aureas. de
quibus trecentos aureos. quinhastis singuli expende
bant. Trecenta q̄ scuta aurea trecentosq; aureos. quos
regebant scuta singula. Posuitq; ea rex i armamenta
no. qđ erat consitum nemore. xvi
Erat q̄ rex soliū eburneū grande. et uestiuit illud
auro mundissimo. Sex q̄ gradus quib; ascendebatur
ad soliū. et scabellū aureum. et brachiola duo utrinse
cus. et duos leones stantes iuxta brachiola. Sz et alios
xij. leunculos. stantes supra sex grad. ex utraq; parte
Nō fuit tale soliū in uniuersis regnis. Oīa q̄ uasa
cōuiuij regis. erāt aurea. et uasa domꝰ saltus libani
ex auro purissimo. Argentū ē inchoatū ut p nichilo
reputaret. Siqđē naues regis thar i thersis cū suis
hyram semel i anno ibāt. et deferebant unde auri. et argē
tum. ebur. et symias. et pauos. xvii
Magnificat ē igit salomō sup oēs reges ire. diuiq;
et glā. Oēsq; reges ire deliderabant uidē faciē salo
monis. ut audirēt sapiam quā dederat dꝰ i corde ei.
Et deferebāt ei munā uasa argētea. et aurea. et uestē.
et aromata. equos. et mulos. p singlos annos. Hui⁹ q̄
salomō. xl. milia eq̄rū. et stabulos. et aurigas. et habuit eq̄tes
xij. milia. Cōstituitq; eos i urbib; quadraginta. et u
bi erat rex in ierlm. Et erant ei potestatē sup oēs
reges a flumine euphrathe. usq; ad terram philistinoꝝ
et usq; ad fines egypti. Tantāq; copiā posuit ar
genti i ierlm. qđ lapidum. et cedroꝝ tanta multitu
dinē uelut sichomoꝝ q̄ gignūt in campestribus. Ad
ducebant ei et equos de egypto. et undiq; negotiab. Re
liqua uō operū salomonis primum et nouissimoꝝ scri
pta sunt in libro nathan prophete. et in libris achie silonitis.
et in uisionē quoq; addo uidentis contra ieroboā filiū na
bath. Regnauit ā salomō in ierlm sup omnē israhel.
xl. annis. Dormiuitq; cū patrib; suis. et sepelierūt eū in
ciuitate dauid. Regnauitq; roboā filius ei p eo. xviii
Profectus ē ā roboā filius ei in sichem. Illuc ē enim
isrl cōuenerat. ut cōstituerēt eū regē. Ad qđ audiuit
ieroboā filius nabath q̄ erat i egypto. fugerat q̄pe
illuc ab salomone. statim reuersus ē. Vocauerūtq;
eū. et uenit cū uniuerso isrl. Et locuti sunt ad roboam
dicentes. Pater tuus durissimo iugo nos pressit. tu
leuiora impera patre tuo. q nobis grauē imposuit su
per. et subleua. ut seruiam ei. Qui ait.
Post tres dies reuertimini ad me. Cūq; abisset ppls. in
it cōsiliū cum senib; q̄ steterāt coram patre eius salo
mone. dū adhuc uiueret. dicēs. Qđ dare cōsiliū ut rescribam pp
le huic. Qui dixerūt ei. Si placuerit ppło huic. et lenien es ei
bis eloquiis. fuerit ei omni tpe. At ille reliquit cōsi
lium senū. qđ una cum eis tractare cepit q̄ cū eo nutri
fuerāt. et erāt in cōmitatu illi. Dixitq; ad eos. Qđ uo
bis uidet. ut respondere qđ debeo ppło huic. q dixit mi
subleua iugū q̄ imposuit nobis pater meus. At illi re
spondere ut iuuenes. et nutriti cū eo infantes. atq; dixe
runt. Sic loqueris ppło q dixit tibi. Pater tuus aggrauā
uit iugū nrm. tu subleua. et sic rescribes eis. Minimꝰ
digitus mꝰ. grossior ē lumbis patris mei. Pater mꝰ
imposuit uobis iugū graue. ego uos magis ponderi appo
nam. Pater mꝰ cecidit uos flagellis. ego uos cedā uos
scorpionibus. xviii
Erat q̄ ieroboam. et uniuersus ppls ad roboam die tertio.
sicut preceperat eis. Respondit; dura derelinquo cōsiliū se
nū. et locutus ē iuxta iuuenū uoluntatē. Pater mꝰ
graue uobis imposuit iugū. qđ ego grauē faciam. Pa
ter mꝰ cecidit uos flagellis. ego uero cedā scorpio
nib. Et nō acquieuit ppls fieri. Erat enim uoluntas dꝰ
ut complerēt sermo eius quē locutus fuerat p manū
achie silonitis. ad ieroboam filiū nabath. Ppls ā
uniuersus rege dimota dicente. sic locutus ē ad eum.
Nō ē nobis pars in dauid. neq; hereditas in filio ysai. Recurre in tabernacula tua isrl. nu ā pasce domū
tuā dauid. Et abiit isrl in tabernacula sua. Super filios ā isrl qui habitabant in ciuitatib; iudā. regnauit
roboam. Misitq; rex roboam ad uniuersum q̄ erat in
bus. et lapidauerūt eū filij isrl. et mortuus ē. Porro
rex roboam cursū festinauit ascendere. et fugit in
ierlm. Recessitq; isrl a domo dauid. usq; ad diem hui⁹.
Audiū ē aūr cū audissent omnes isrl. qđ reuersus esset ie
roboam. miserūt et uocauerūt eū congregato cetu. et
cōstituerūt regē super omnē isrl. Non secutus ē q̄
quā domū dauid. preter tribum iudā solū. xx
Venit ā roboam i ierlm. et conuocauit unūsq; domū
iudā. et beniamin. centū. lxxx. milib; electoꝝ. at
q; bellatoꝝ. ut dimicarent contra isrl. et reuerteret ad
se regnū suū. Factuq; ē uerbum dñi ad semeiā uirū
dei. dicens. Loquere ad roboam filiū salomonis regem
iudā. et ad uniuersū isrl q̄ i iuda et beniamin. Hec dicit
dñs. Nō ascendetis neq; pugnabitis contra fres uros.
Reuertat unusquisq; in domū suā. qa mea hec ē gestū
uoluntate. Qui audissent sermonē dñi reuersi sunt.
nec prouerunt contra ieroboam. xxii
Habitauit ā roboam i ierlm. et edificauit ciuitates
munitas in iuda. Et extruxit bethleē. et etham. et the
cue. bethsur q̄. et socho. et odollam. nec. et ceth. et ma
rela. et ziph. et adhuram. et lachis. et azeca. Saraa q̄
et aialon. et hebron que erāt in iuda et beniamin ciuita
tes munitissimas. Cūq; clausisset eas munitionib. posu
it ductes principes in eis. et cibaria. hec ē olei et uini. Sed
et singulis urbib; scutū armaturā scutorū et hasta
rū. firmauitq; eas ualida diligentia. et imperauit super
iudā et beniamin. Sacerdotes ā et leuite q̄ erāt in uniuer
so isrl. uenerūt ad eum de cunctis locis suis. relictis pas
suburbana et possessionibus suis. et uenerunt ad iudā

ierlm. eo qđ abiecisset eos ieroboā ⁊ posteri eius ne
sacerdotio dñō fungerentur. Et cōstituunt sacerdotes ex
excelsorū ⁊ dēmonū. simulacrorū. qđ fecerat. Si quis
tribuū. quicūq; dederat cor suū ut quereret dñm dm
isrl. uenerit ierlm ad immolandas uictimas dño dō
patrū suorū. roborauerit regnū iuda ⁊ confirmauerit
roboā filiū salomonis. p tres ānos. Ambulauerūt
enim uiis dauid ⁊ salomōis. ānis tantū tribꝰ. xxxij
Duxit aūt roboā uxorē maalath. filiā ierimuth filij
dauid. Abiail q; filiā heliab. filij ysai. Que peperit
filios. ieus. ⁊ someriā. ⁊ zoom. Post hanc q; accepit
maacham filiā absalon. q̄ peperit ei abiam. ⁊ asa. ⁊ zyza
⁊ salumith. Amauit aūt roboam maacham filiā absalon
sup oēs uxores suas ⁊ concubinas. Nam uxores. xviij. du
xerat. concubinas. lx. Et genuit. xxviij. filios ac lx. fi
las. Constituit ū in capite abiam filiū maacha. ducē su
per fratres suos. Ipsum enī regem facere cogitabat
quia sapientior erat et potentior super omnes filios
eius et omnes fines iuda et beniamin. et
mā. munitissimis urbibus muratis. Prebuitq; eis
escas plurimas. ⁊ multas petierūt uxores. Cūq; roboa xv
nī fuisset regnū roboā cōfortatū. dereliqt legē dñi
⁊ omnis isrl cum eo. xxxiij.
Anno q̄rto regni roboā. ascendit sesach rex egypti
ierlm quia peccauerāt dño. cū mille ducētis curri
bꝰ. ⁊ sexaginta milibꝰ equū. Nec erat nūs uulgi qđ
uenerat cū eo ex egypto. libies. troglodite. et
ethiopes. Ceperūtq; ciuitates munitissimas iuda. que
erāt usq; ierlm. Semeas aūt ppha ingressus ē ad roboā
⁊ principes iuda. q cōgregati fuerāt ierlm. fugientes
sesach. Dixitq; ad eos. Hec dicit dñs. Vos reliquistis
me. ego reliqui uos in manu sesach. Cōstitueruntq; pn
apes isrl. et rex. dixerūt. Justus ē dñs. Cūq; uidisset
dñs qđ humiliati essent. factus ē sermo dei ad semeā di
cēs. Quia humiliati sunt. nō disperdam eos. Dabo q; eis pu
sillū auxiliū. nec stillabit furor mꝰ super ierlm p ma
nū sesach. Veruntamen fiuent ei. ut sciant distantiā se
ruitutis mee. ⁊ seruitutis regni terrē. Ascendit itaq;
sesach rex egypti ab ierlm. sublatis thesauris dom
dñi. ⁊ dom regis. Omiaq; secū tulit. ⁊ clipeos aureos
qđ fecerat salomon. Pro quibꝰ fecit rex eneos. ⁊ tradi
dit illos pncipibꝰ satellitū. q custodiebāt uestibu
lū palatij. Cūq; introisset rex domū dñi. uenerūt sa
tellites ⁊ tollentes eos. rexq; reportabāt ad armamen
ta sua. Verūtamen quia humiliatus fuit. auersa ē ab eis ira dñi.
nec deleti sunt penitꝰ. Siquidē ⁊ in iuda inuenta sunt opa bōa.
Confortatus ē igitur rex roboam in ierlm. xxv.
atq; regnauit. Et triginta ā tum anni erat cū rex
re cepisset. ⁊ xvij. annis regnauit ierlm. urbe q
elegit dñs ut cōfirmaret nomen suum ex. ō cūctis tribꝰ
isrl. Nomen matris eius naama. ammanitis. Fecit aūt ro
boā malū. nec apposuit cor suū ut quereret dñm. Opa uō roboā
prima ⁊ nouissima. scripta sunt in libꝰ semeie ppte. ⁊ ad
do uidentis. ⁊ diligenter exposita. Pugnauerūtq; adu
sum se roboam. ⁊ eroboā. cunctis diebꝰ. Et dormi
uit roboā cū patribꝰ suis. sepultusq; ē in ciuitate dauid. Et
regnauit abia filius eius p eo. xxvj. xvij
Anno octauo decimo regis ieroboā. regnauit abia sup
iudā. Tribꝰ annis regnauit in ierlm. Nomen matris ei
maacha. filia urihel de gabaa. Erat aūt bellū inter abiā
⁊ eroboā. Cūq; iniisset abia certamen. habuit bellatores
mos uiros electos. xl. milia. eroboā instruxit contra
eū. lxxx. milia uiros. qui pariter electi erāt. ad bella for
tissimi. Stetit igitur abia sup montē semeron. q erat in
effraym. ait. Audite eroboam. omisq; isrl. Nūquid igno
ratis qđ dns deus isrl dederit regnū dauid sup isrl in
sempiternū. ipsi. ⁊ filij eius in pactū solis. Et surrexit
eroboā filius nabath seruus salomōis filij dauid.
⁊ rebellauit contra dñm suū. Congregatique sunt ad eum
uiri inanissimi. ⁊ filij belial. ⁊ prualuerūt contra roboā
filiū salomōis. Puer roboā erat rudis. ⁊ cord pauido
nec potuit resistere eis. Nec ergo uos dicatis qđ resi
stere possitis regno dei. qđ possidet p filios dauid.
Habentisq; grandē pplm multitudinē. atq; uitulos aure
os quos fecit uob eroboā in deos. Et eiecistis sacerdo
tes dñi filios aaron. atq; leuitas. ⁊ fecistis uobis sa
cerdotes sicut oēs pplī terrē. Quicūq; uenit. uim manuū
nū suā in tauro. ⁊ aribus. ⁊ arietibꝰ. vij. fit sacerdos eoꝝ
qui nō sunt dij. Nos aūt dns deus ē. quē nō reliquimus.
Sacerdotes q; ministrāt dño de filijs aaron. ⁊ leuite in
ordine suo. Holocausta q; offerunt dño p singulos
dies mane. ⁊ uespe. ⁊ thymiāma iuxta legis pcepta oī
ferūt. Et ppositi panes in mēsa mundissima. Lucer
na apud nos candelabrū aureū. ⁊ uicerne ei. ut accendāt
sepe aduespe. Nos qđē custodim mādata dñi dei
nī. quē uos reliquistis. Ergo in exercitu nō duc deus est
⁊ sacerdotes ei qui clangūt tubis. ⁊ personāt contra uos.
Filij isrl nolite pugnare contra dñm deum patrum
uestrorꝰ. qa nō uob expedit. Hec illo loquente. eroboā
retro molliebatur insidias. Cūq; ex aduerso hostium
staret. ignorante iuda suo ambiebat exercitu. Re
spiciēsq; iudas uidit stare bellum. ex aduerso. ⁊ post
tergum. Et clamauit ad dñm. ac sacerdotes tubis cane
bant. Omnisq; uir iuda uociferatus est. Et cum ille
clamaret. percussit deus eroboā. ⁊ omē isrl. qui stabat ex
aduerso abia. ⁊ iuda. Fugerūtq; filij isrl. ⁊ tradi
dit eos dns in manū eorꝰ. Pauitq; ergo eos abia. et
pplm eius plaga magna. ⁊ ceciderūt uulnerati ex isrl.
l. milia uirorꝰ fortiū. Humiliatique sunt filij isrl in
tpe illo. ⁊ crescentes inuisime cōfortati filij iuda. eo qđ
fidissent in dño deo patrū suorꝰ. Persecutusq; ē abia fu
gientē eroboā. ⁊ cepit ciuitates eius. bethel. ⁊ filias
eius. ⁊ iesena cū filiabꝰ suis. ephron q; ⁊ filias eius.
Nec ualuit ultra resistere eroboā in diebꝰ abia. q

percussit dñs et mortuus est. XXVII
Cui abia confortato impio suo. accepit uxores
xiiij. Pcreauitq; xx. duos filios. et xvi. filias. Re
liqua ā fmonū abia. uiaq; et opa eius. scpta
sūt diligentissime i libro ppe adeo. Dormiuit
ā abia cū patrib; suis. et sepelierē eum i ciuitate dauid.
Pregnauitq; asa filius eius p eo. i cui diebus quieuit ter
ra annis decem. XXVIII
Fecit ā asa qđ bonum et placitū erat i conspectu dei
sui. et subiit altaria pegrina et excelsa. cōfre
git statuas. lucosq; succidit. ac pcepit iude ut q
reret dñm deum patrū suoꝝ. et faceret legē et mandā
sa manantia. Et abstulit de cūctis urbib; iude aras
et fana. et regnauit i pace. Edificauit q; urbes mu
nitas i iuda. qa quieuerat. et nulla tpis eius bella
incesserant. pace dño largiente. Dixit aūt iude. Edi
ficem⁹ ciuitates istas. et circumdem⁹ muris et turribus
portis. et seris. dum adhuc patet terra coram
eo. qđ quesierim⁹ dñm deum patrū nrōꝝ. et requie
nobis pace p gyrum. Edificauerūt igit. et nullū in
structo impedimentū fuit. Habuit aūt asa exercitū
portantiū scuta et hastas de iuda. ccc. milia. De be
niamin autē scutatoꝝ et sagittantiū. cc. lxxx. milia.
Omnes isti fuerūt fortissimi. XXVIII
Egressus est ad eos zara ethyops cū exercitu suo. de
ccies centena milia. et currib; trecentis. uenitq; usq; ma
resa. Porro asa prouocauit eum. et instruxit aciē ad
bellum i valle sephata. q est iuxta maresa. Et inuo
cauit dñm deum. et ait. Dñe nō est apud te ulla distā
tia. utrū i paucis auxilieris an in plurib;. Adiuua
nos dñe deus nr. Inne et in tuo nomine huius fiducia.
uenim⁹ contra hanc multitudinē. Dñe deus nr tu es.
nō prualeat contra te homo. Exterruit itaq; dñs ethyo
pes coram asa et iuda. Fugerūtq; ethyopes. et persecu
tus eos asa et populus qui cū eo erat. usq; gazera. Et
ruerūt ethyopes usq; ad internitionē. qa dño cedē
te contriti sūt. nec exercitui illi pparent. Cūq; ergo
spolia multa retulissent omēs ciuitates p circuitū ge
rare. Granchs qppe timor cunctos inuaserat. Et diri
puerē urbes. multam pdam asportauerūt. Sed et ci
vitates omnes destruentes. ruerē pecoribus et tentoriis mul
titudinē camelorū. Reuersiq; sūt ierlm. XXX
Zamias ā filius obed facto ifē spū dei. egressus ē
in occursum asa. et dixit ei. Audite me asa. et omis
iuda et beniamin. Dñs uobiscum. qa fuistis cum eo.
Si quesieritis eū. inuenietis. Si ā derelinquetis. dere
linquet uos. Trānibunt ā multis dies i israhel. absq; dō
uero. et absq; sacerdote doctore. et absq; lege. Cūq;
reuersi fuerint i angustia sua. clamauerintq; ad dñm
deum israhel. quesierintq; eū. reperient. In tpe illo nō
erit pax egredienti. nec ingredienti. sed rumores undiq;
in cunctis habitatoribus terraꝝ. Pugnabit ē gens
contra gentē. et ciuitas contra ciuitatē. qa dñs conturba
bit eos in omni angustia. Vos ergo cōfortamini. nec
dissoluant manus uestre. erit enim merces operi uro.
Sed cū audisset asa. uba. et prophetiam
azarie filij obed. prophete. cōfortatus ē. et abstulit ydo
la de omni terra iuda et beniamin. et de urbib; quas cepe
rat de monte ephraim. et dedicauit altare dñi qđ erat ante
portā domus dñi. Cōgregauitq; uniuersū iudā et be
niamin. et aduenas cū eis de ephraim. et de manasse. et de
symeō. plures ē ad eum cōfugerāt ex israhel. uidēs
qđ dñs deus eius esset cum eo. Cūq; uenissent ierlm
mense tercio. anno quintodecimo regni asa. immolauerē dño
in die illa de manubijs et de pcda quā adduxerāt bo
ues septingenti. et arietes. vij. milia. Et iniere
more ad querendum dñm deum patrū suoꝝ. in toto corde et in tota aīa sua. Siquis
autē noluerit querere dñm deum israhel. moriatur. a minimo
usq; ad maximū. a uiro usq; ad mulierē. Jurauerūt
itaq; dño uoce magna i iubilo. et clangore tube.
et sonitu buccinaꝝ. omēs qđ erāt i iuda cū gaudio.
Jn toto enim corde suo iurauerāt. et in tota uoluntate
quesierunt eum. et inuenerūt. Prestitit q; eis dñs re
gem p circuitū. Sed et maacha mater asa regis. ei
augusto deposuit ipso. eo qđ fecisset in luco simu
lacrum priapi. Cōcisoq; omni cōmuni
ens. cōbussit in torrente cedron. Excelsa aūt de iuda
fuerūt in israhel. Cor tm eius asa erat perfectum. cūctis
diebus eius. Ea que uouerat pater suus. retulit in
domum dei. argentū et aurū. et uasa. atq; diuersi ge
neris pellectilem. Bellū uero nō fuit usq; ad tricesimū quin
tum regni asa. XXXIV
Anno autē tricesimo. vi. regni eius. ascendit basa
rex israhel in iudā. et muros extruebat rama. ut nul
lus exire posset egredi. nec ingredi ad regno asa. Pro
tulit ergo asa argentū et aurū de thesauris domus
dei. et de thesauris regis. misitq; ad benadab regē
syrie qui habitabat in damasco. dicēs. Fedus sit in
me et te. Pater quoq; meus et pater tuus habuere
concordiā. Ecce obtuli tibi argentū et aurū. ut ru
pto federe qđ habes cū baasa regē israhel. fugiat ab
me recedere. Quo cōperto benadab misit principes
exercituū suoꝝ. aduersus israhel. Et pcusserūt aijon.
et dan. et abelmaim. et omnes urbes munitas nep
thalim. Qđ ubi audisse baasa. destruit edificare ra
ma. et intermisit opus suum. Porro asa rex assumpsit omē
nem iudā. et tulerūt lapides rame et ligna q edifica
uerat baasa. edificauitq; ex eis gabaa
Nipse illo uenit ad eum XXXIII Hanani
propheta. ad asa regē iude. et dixit ei. Qđ habuisti fidu
ciam i rege syrie. et non in dño deo tuo. ecce exercitus

hinc regis exercitus ō manu tua. Nōne ethyopes et
libies. multo plures erāt quadrigis ⁊ equitib ⁊ mlt
tudine nimia. Qs cū dño deuidisses. tradidit ī
manus tuas. Oculi ē eī cōtemplant̄ unusquīq; frā
⁊ pter formidinē hys q corde pfecto credūt in eū.
S tulit igit̄ egressū ppē hoc eā pſenti tpe aduersū te
bella cōsurgēt. Iratusq; ala aduersum uidentē. ussit
eū mittī mercuū. Vulde quę sup hoc fuerat ī dignā
nus ⁊ unffrent ō pplō mſū illo pluīmos. Opa ā ala
pma ⁊ nouissima. scpta sūt ī libro regū iuda ⁊ isrl.
Egrotauit eā ala āno tricesimo. ir. regni sui. dolōe
pedum ueheñissimo. nec ī infirmitate sua qsiuit
dñm. S; magis ī medicop; arte cōfisus ē. Dormiuit
q; cū patrib; suis ⁊ mortuus ē āno. xl. primo regnī sui.
⁊ sepelierūt eū in sepulc̄ suo qđ foderat sibi ī ciuitate
dauid. Posuerūq; eū sup lectulū suū. plenū aroma
tib; ⁊ unguentis mercenarijs. q erāt pigmentarioꝝ ar
te cōfecta. ⁊ combusserūt sup eū ambitiōe nimia. xxvi
Regnauit ā iosaphat filius ej. pro ⁊ ualuit xliii
contr̄ isrl. Cōstruxitq; multū nūos ī cunctis urbib;
iude. q erāt uallate muris. plurimisq; dispositis ī tra
uda ⁊ ciuitatib; ephraym quas ceperat asa pr̄ eius.
Erat aut dñs cū iosaphat. qa ābulauit ī uijs dauid
patris sui. primis ⁊ nō sperauit in baalim. S; in deo pa
tris sui. Et preriit in pceptis illi ⁊ nō iuxta pcta isrl.
Confirmauitq; dñs regnum ī manu ej. Et dedit omnis
iuda munera iosaphat. fueruntq; simul ei diuitie di
uine ⁊ multa glā. Cuiusq; sūpsisset cor eius audacia p
uias dñi. etiā excelsa et lucos ō iuda abstulit. Tertio
q; ā āno regni sui misit ō principib; suis. benail. et
obdiam. ⁊ zachariā. ⁊ nathanael. ⁊ micheā. ut docerēt
ī ciuitatib; iuda. ⁊ cū eis leuitas semeiā. ⁊ nathaniā
⁊ zabadiā. ⁊ asahel. quoq; ⁊ semiramoth. ⁊ ionathan.
adoniā. ⁊ tobiā. ⁊ tobadoniā. leuitas. ⁊ cū eis elisamā
⁊ ioram. sacerdotes. Docuēruntq; ī iuda. hītes librū
legis dñi. ⁊ circuierūt cūctas urbes iuda. atq; erudi
ebant pplm. Iraq; factus ē timor dñi sup oīa regna
terraꝝ que erāt p gyrum iuda. nō audebāt bellare
contr̄ iosaphat. Sed ⁊ philistiim iosaphat munera de
ferebant. ⁊ uectigal argēti. Arabes q; ad ducebāt
pecora. arietū. vij. milia septingēti. ⁊ hyrcos to
tidē. Creuit g iosaphat. ⁊ magnificat̄ ē usq; īsub
lime. atq; edificauit ī iuda domos. ad instar tur
riū. urbesq; munitas. ⁊ multa opa pauit ī urbib;
In q; bellatores ⁊ robusti xxxv milia
iuda.
erāt uiri. Hūc ē nūs p domos atq; fami
lias singlās. In iuda pncipes exercitus ednas dux.
⁊ cū eo robustissimoꝝ. ccc. milia. Post hūc iohanā
pncipē ⁊ cū eo. cc. lxxx. milia. Post hūc quoq; ama
sias filius zechri. consecrat̄ dño. ⁊ cū eo. cc. milia
uiroꝝ fortiū. Hūc sequebat̄ robustus ad pelia he
liada. ⁊ cū eo tenētiū arcum. ⁊ clypeū. cc. milia.

Post istū etiam iozabad. ⁊ cum eo. c. lxxx. milia ex
pectatoꝝ armatoꝝ. Hij omēs erāt ad manū regis. ex
cepīs aliis quos posuerat ī urbib; munitis. ⁊ iuni
uersa iuda. Fuit g iosaphat diues ⁊ clarus multū. xvij
⁊ affinitate cōiunct̄ ē ahab. Descenditq; post an
nos ad eū samariā. Adad aduenit macta[illegible]
ahab. arietes. et boues plurimos ⁊ pp q uenāt cū eo.
pſuasitq; illi. ut ascenderet ī ramoth galaad.
Dixitq; ahab rex isrl. ad iosaphat regē iude. xxxvi
Veni mecū in ramoth galaad. Cui ille. ex. Vrego.
er tu. Sicut pplс tuus. sic et pplс mс. Cenitq; cū
mus ī bello. Dixitq; iosaphat ad regem isrl. Cōsu
le ergo obsecro in pſentia. ſmonē dei. Cōgregatq;
igitur rex isrl. pphārum. q̄ quingēti uiri. ⁊ dixē
ad eos. Ibimus ramoth galaad ad bellandū. an debemus
an quiescere. At illi ascende. inquīt. ⁊ tradet dñs in
manus regis. Dixitq; iosaphat. Nunq̄d nō ē hic p
pheta dñi. ut ab illo etiā rogrāmus. Et ait rex isrl
ad iosaphat. Est uir unus a quo possumus quere uolū
tatē dñi. S; ego odi eum. qa nō pphat mi bonū. S; ma
lū omne tpe. Est aut micheas filius iemla. Dixit ei
iosaphat. Ne loquaris rex hoc mō. Vocauit ergo
rex isrl unū de eunuchis. ⁊ dixit ei. Voca cito mi
cheā filiū iemla. Porro rex isrl. ⁊ iosaphat rex iu
da. usq; sedebant in solio suo. uestiti cultu regio.
Sedebant ā area. iuxta portā samarie. Omēsq;
pphe uaticinabant cōā eis. Sedechias uō filius
chanana fecit sibi cornua ferrea. ⁊ ait. Hec dicit
dñs. His uentilabis syriam. donec cōsumas eā. Oēsq;
pphe similit̄ pphabant. atq; dicebāt. Ascende ī ra
moth galaad. ⁊ prosperabis. ⁊ tradet eos dñs ī manu re
gis. Nūntius ā quierat. ad uocauit micheā. et illi.
Ecce ubi oīum pphārum uno ore bona regi ānūnāt.
Q̄ueso ergo te ut sermo tuus ab eis nō dissentiat.
loquarisq; pspa. Cui ait micheas. Viuit dñs. qa
q̄cūq; dixerit dñs meus hoc loquar. Venit g ad re
gem. Cui rex ait. Micheа. ire debemus ī ramoth
galaad. ad bellandum. an q̄scere. Cui ille ait. A
scende. Cuncta ē pspa eueniēt. ⁊ tradet hostē
in manus uras. Dixitq; rex. Iterū atq; iterū te ad
uro. ut nō mi loquaris nisi q̄ uerū ē in noīe dñi. At
ille ait. Vidi uniuersū isrl dispersum ī mōtib; sic
ones absq; pastore. Et dixit dñs. Nō habēt isti dñm.
Reuertatur unusquisq; in domū suā in pace. Et ait rex
isrl ad iosaphat. Nōne dixi tibi q̄ nō pphetet ille
mi quicq̄ boni. S; ea que mala sunt. At ille. Ideo
ait. audite uerbū dñi. Vidi dñm sedentē sup solio
suo. et omnē exercitū celi assistentē ei. a dextris. ⁊ a sinistris.
Et dixit dñs. Qs decipiet ahab regē isrl. ut ascēdat
⁊ corruat ī ramoth galaad. Cūq; diceret unus hoc
modo. ⁊ alter aliter. processit spūs. ⁊ stetit coram dño. ⁊ ait.

Ego decipiam eum. Cui dñs. Inquo inqt decipies.
Ar ille rr. Egrediar. et ero sps mdax oium pphaꝝ
eius. Dixitq dñs. Decipies ⁊ prualebis. Egredere et
fac ita. Nūc igitur ecce dñs spm mdacij indedit ore oīm
pphaꝝ tuoꝝ ⁊ dñs locutus ē de te mala. Accessit
aūt sedechias filius chanane. ⁊ percussit michee ma
xillam. ⁊ ait. Per quā uiā trānsiuit spūs dñi a me ut
loqueret̄ t̄. Dixitq micheas. Tu ipse uidēb in die
illo. qñ ingressus fuis cubiculū d cubiculo ut abscō
dans. Precepit aūt rex isrl. ducib. Tollite micheā ⁊
ducite eum ad amon pnatē aurtatis ⁊ ad ioas filj
um amalech ⁊ dicetis. Hec dicit rex. Mittite eū
i carcere ⁊ date ei panis modicū ⁊ aque pusillū.
donec reuertar i pace. Dixitq micheas. Si reuertis fuis
i pace. nō ē locutus dñs in me. Et ait. Audite pp̄e.
Igitur ascendit rex isrl. et iosaphat XXXVII
rex iuda in ramoth galaad. Dixitq rex isrl ad iosa
phat. Mutabo hītum ⁊ sic ad pugnādum uadā.
Tu aūt induere uestib⁹ tuis. Mutauitq rex isrl ha
bitu. uenit ad bellum. Per aūt syne precepit duabus
equitatus sui. dicens. Ne pugnetis cont̄ minimū
aut cont̄ maximū. nisi cont̄ solū regē isrl. Itaq;
cum uidissēt pnates equitatus iosaphat. dixerūt.
Per isrl iste ē. Et circūdederūt eum dimicātes. At
ille clamauit ad dñm ⁊ auxiliatus ē ei. atq; auertit
eos ab illo. Cū enī uidissent duces equitatus qđ nō
esset rex isrl. reliquerūt eū. Arcuit aūt unus e pp
sagittam i incertū iaculat. ⁊ percussit regē isrl inter
uerucē ⁊ scapulas. At ille dixit suo auri. Conuer
tens manū tuā reduc me de acie. qa grauit uulnerat⁹
sū. Et finita ē pugna ī die illo. Porro rex isrl sta
bat in curru suo. contra syros. usq; ad uesperam. et
mortuus ē occidente sole. Reuersus ē iosaphat rex
iuda domū suā pacifice i ierlm. Cui occurrit ieu
filius anani uidēs ⁊ ait ad eū. Impio ꝓbes auxi
liū. ⁊ his q̄ oderunt dñm amicitia iungeris. Je car
co irā quidem dñi meretur. sed bona opa inuenta
sūt in te. eo qđ abstuleris lucos d terra iuda. ⁊ pa
rasti cor tuū ut requireres dñm. Hītauit aūt iosa
phat in ierlm. XXXVIII
Reuersusq; egressus ē ad pplm d bersabee usq; ad
mōtē ephraym. ⁊ reuocauit eos ad dñm dñm patrū
suoꝝ. Cōstituitq; iudices tre p ciuitat⁹ singlas iuda
munitas. p singla loca. Et precepit iudicib⁹. uidete
aut qđ faciatis. Nō enī hoīs exercetis iu
diciū sed dñi. ⁊ qcūq; iudicaueritis. in uos redūda
bit. Sit timor dñi uobiscum. ⁊ cū diligētia cūcta
facite. Nō ē apud dñm dñm nr̄m iniquitas. nec
personaꝝ acceptio. nec auidus munerū. Instituit q;
et in ierlm. cōstituit iosaphat sacerdotes ⁊ leuitas. ⁊ principes
familiarū. ut iudicarent̄ iudicium dñi. ⁊ causam habitatoribus eius. Precepitq; eis dicēs. Sic agetis in timore dei fideliter. ⁊ corde perfecto. Omnē causam que uenerit ad uos fr̄m uestrōꝝ. q habitant in urbib⁹ suis. inter cognationē ⁊ cognationē. ubicūq; questio ē de lege. de mandato. de cerimonijs. de iustificationib⁹. ostendite eis ut non peccent in dñm. ⁊ ne ueniat ira super uos ⁊ super fres uros. Sic ergo agentes. non pecca bitis. Amarias aūt sacerdos ⁊ pontifex ur. in his que ad dñm pertinent p̄sidebit. Porro zabadias filius
ysmael. qui dux in domo iuda. super ea opa erit que ad regis officiū. Habetis q; magistros leuitas coram uob. Cōfortamini. ⁊ agite diligēter. et dñs sit cū bono. Ost hec congregati sūt filij moab. XXXVIII
⁊ filij amon ad iosaphat. ut pugnarent cont̄ eum. Veneruntq; nūtij. ⁊ indicauerūt iosaphat. dicentes. Ve
nit cont̄ te multitudo magna. de his locis que trāsmare sunt. de syria. Et ecce consistūt in asasonthamar. que ē engaddi. Iosaphat aūt timore p̄territus. ver
tit se ad rogandū dñm. Et pdicauit ieiunium uniuersis iudeis. Congregatiq; ē iuda. ad rogandum dñm. Sed ⁊ de urbib⁹ suis. uenerūt ad obsecrādum eū. Cūq; stetisset iosaphat in medio ecclie iude ierlm. in domo dñi ante atrium nouum. ait. Dne deus patrū nr̄oꝝ. tu es deus in celo. ⁊ dnāris uniuersis regnis gentiū. In manu tua ē fortitudo ⁊ potestas. nec qsquā tibi
pōt resistere. Nōne tu deus nr̄ interfecisti oēs habitatores terre huius coram pplo tuo israel. ⁊ dedisti eam semini abraham amici tui in sempiternū. Habitauerūtq; in ea. ⁊ edificauerūt in illa sanctuariū nōi tuo dicentes. Si uenerit super nos mala. gladius iudicij. pestilentia. fames. stabimus coram domo hac. ⁊ cōspectu tuo. in cōspectu tuo. in qua inuocatū ē nomen tuum. et clamabimus ad te in tribulationib⁹ nr̄is. ⁊ exaudies salues q; facies. Nē igitur ecce filij amon ⁊ moab. ⁊ mons seyr. p quos n̄ concessisti isrl ut trānsiret. cū egredi
erent de egypto. sed declinauerit ab eis. ⁊ non interfecerit illos. et contra agūt. ⁊ nituntur eicere nos de possessi
one qua tradidisti nob⁹ dns nr̄. Ergo n̄ iudicabis eos. In nob⁹ quidē nō tanta ē fortitudo. ut possimus huic multitudini resistere q; urunt sup nos. Sed cū ignoremus qđ agere debeamus. hoc solū habemus residui ut oculos nr̄os dirigamus ad te. XL
Dixitq uniuersus iudas stabat coram dño. cū paruulis suis
uxoribus ⁊ filiis suis. Erat aūt ibi. Iezuel filius zachariē filij banaie. filij ieiel. filij mathanie leuite de filijs asaph. super quē facta ē spūs dñi in medio turbe. ⁊ ait. Attendite omnis iuda. ⁊ q habitatis ierlm. ⁊ tu rex iosaphat. Hec dicit dñs uob. Nolite timere. nec pauceatis hac multitudine. Nō ē enim ura pugna. sed dei. Cras descendetis cont̄ eos. Ascen
sura et ecce ascendit p clivum oriē sis. ⁊ inuenietis illos in

sūm tutare torrentis q̄ cōm̄ solitudinē ierubel. ⁊ nō
erimus nos q̄ dimicabimus. ⁊ tm̄ nr̄ cōsidēr̄ stare. ⁊ vi
debim⁹ auxiliū dn̄i sup nos. Q̄uda ⁊ ierlm nolite
timē. nec paueatis. Cras egrediemini cōm̄ eos. ⁊ dn̄s
Olaphat ḡ. ⁊ uda. xlij eīt uob̄c.
⁊ oēs hītatores ierlm corderē. ꝓni inūā coā dn̄o. ⁊
adorarēt eum. Porro leuite ⁊ filij caath. ⁊ filij
chore laudabāt dn̄m dn̄i isr̄l uoce magna i excelsū.
Cūq; mane surrexissent. egressi sūt p̄ desertum thecue. ꝓ
fectusq; est stans iosaphat i medio eor. ⁊ dix. Audite
me uda. ⁊ hītatores ierlm. Credite i dn̄o d̄o uř. ⁊
securi eritis. Credite ꝓphis. ⁊ ꝑfecta eueniet. ꝓspe
dedūq; cōsiliū ꝓplō. Et statuit cātores dn̄i ut lau
darēt eū in turmis suis. ⁊ ait cedentes exercitui. ac uoce
cōsona dicerēt. Cōfitemini dn̄o. q̄m in ēternū mia ei.
Cūq; cepissēt laudes canē. imīt dn̄s insidias eor. ⁊ inse
mi cēs. filioꝝ. salueet āmon. ⁊ moab. ⁊ mōtis seyr. q̄
egressi fuerāt ut pugnarēt cont̄ uda. ⁊ ꝑcussi sunt.
Nam q̄ filij āmon. ⁊ moab. cōsurrexerē aduersū hīta
tores mōtis seyr. ut interficerēt. ⁊ delerēt eos. Cūq; hoc
opꝰ p̄fecissent. etiā insemetipsos ūsi. mutuus cēdi
dere uulnerib⁹. Porro uidas cū uenissēt ad speculā que
respicit solitudinē. uidit paul omnē late regionem
plenā cadaueribus. nec sup eā quēq; qui nec̄ potuisset
euadere. Venit ḡ iosaphat. ⁊ oēs ꝓplō cum eo. ad de
nudanda spolia mortuoꝝ. Inuenerūq; inter cadueta
uariā supellectilē. uestes quoq; ⁊ uasa p̄ciosissima.
⁊ diu puerē rapta ut oīa portare nō possent. nec p̄ tres
dies spolia auferre. p̄ ꝑe magnitudīe. Die ā q̄rto
cōgregati sūt i ualle bñdictionis. Et ē q̄m ibi bñ
dixerūt dn̄m. uocauerē loc̄ illū ualle bñdictionis.
usq; in p̄sentē die. Reuersusq; ē omis uir uda. ⁊ hīta
tores ierlm. iosaphat ante eos in ierlm cū lętitia
magna. eo q̄ dedisset eis dn̄s gaudiū de inimicis su.
Ingressiq; sūt ierlm cum psalteriis. ⁊ cythar. ⁊ tub.
in domū dn̄i. Irruit ā timor dei sup uniuersa regna
terraꝝ. cū audissent q̄ pugnasset dn̄s cont̄ inimicos
isr̄l. Et cuiusq; regnū iosaphat. ⁊ pburata ē. d̄o p̄cor p̄ ei
circuitū. Regnauit ḡ iosaphat sup uda. Etatis. xxv.
q̄nq; ānoꝝ cum regnare cepisset. xx. aut. ⁊ v. annis
regnauit i ierlm. Nomen matris eius. azuba. filia sela
hi. Et ambulauit in uia patris sui asa. nec declinauit
ab ea. faciēs que placita erāt coram dn̄o. Verūtamen excel
sa nō abstulit. nec adhuc ꝑfectum cor suum ad deum
patrum suoꝝ. Reliqua ā gestoꝝ iosaphat priorū
nouissimoꝝ. scripta sūt i ūbis iehu filij anani. que
digessit in libro regum isr̄l. xlij

Post hec iniit amicitias iosaphat rex uda cū ochozia
rege isr̄l. qui opa fuerē impiissima. ⁊ p̄cepit
fieri ut facerēt naues que irent i tharsis. Fecerūq;
classem i asiongaber. ꝓphauit ā eliezer filio dodo.
ō maresa ad iosaphat. dicens. Q̄a inīsti fedus cum
ochozia. p̄cussit dn̄s opa tua. Contriteq; sūt naues. xvi
nec ꝑtenuerūt ire in tharsis. Dormiuit ā iosaphat cū
patribus suis. ⁊ sepult̄ ē cum eis i ciuitate dauid.
Regnauitq; ioram filius eius ꝑ eo. Et huīt frēs xlvij
filios iosaphat. azariam. ⁊ iahiel. ⁊ zachariā. ⁊ azariā.
⁊ michael. ⁊ saphatiā. Oēs hīj filij iosaphat regis iu
da. Deditq; eis pr̄ suus multa munera argenti. ⁊ aur.
⁊ pretiosa cētera cū ciuitatibus munitissimis i uda. Re
gnū ā tradidit ioram. eo q̄ ip̄e primogenitus esset. Surrexit ergo
ioram sup regnū patris sui. Cūq; se cōfirmasset. occi
dit oēs frēs suos gladio. ⁊ quosdam de principibus isr̄l.
Triginta duoꝝ annoꝝ erat ioram cum regnare cepis
set. ⁊ viij. ānis regnauit i ierlm. Ambulauitq; iuxta
regū isr̄l. sicut egerat dom̄ achab. filia q̄pe achab
erat uxor ei. Et fecit malū i cōspectu dn̄i. Noluit
tm̄ dn̄s disperdere domū dauid. ꝓr pactū q̄ inierat
cū eo. ⁊ q̄. promisit ut daret illi lucernā. ⁊ filiis ei⁹ oī tp̄e.
In diebus illius rebellauit edom ne eēt subditus inde.
⁊ cōstituit regē sibi. Cūq; trānisset ioram cū principib⁹
suis. ⁊ cūcto equitatu q̄ erat secū. fregit nocte. ⁊ p̄cus
sit edom. q̄ se circūdederat. ⁊ cōs duces equitat⁹ ei⁹. Et
tm̄ rebellauit etiā. ne eēt subditus cōi uidelicet. ut ad hāc
horā. ⁊ lobna recessit. xlviij die.
ne eēt sub manu illius. Derelīquit ē dn̄m d̄s patrū
suoꝝ. Insuper et excelsa fabricatus ē in urbib⁹ uda.
Et fornicari fecit hītatores ierlm. ⁊ p̄uaricari udam.
Ad hanc sūt autē ei litt̄e abdie ꝓphē. in q̄bus scriptum
erat. Hec dicit dn̄s d̄s dauid patris tui. Quia nō ābulasti i
uiis iosaphat patris tui. ⁊ in uiis asa regis uide. ⁊ ingressus
es ꝑ regū isr̄l. ⁊ fornicari fecisti uda. ⁊ habitatores ierlm. imitat⁹
fornicationē domus achab. ⁊ fratres tuos domū patris tui.
meliores te occidisti. ecce dn̄s plagā magnā
cū ꝓplo tuo. ⁊ filiis. ⁊ uxoribus tuis. ⁊ uniuersis que tua
sunt. Tu ā egrotab pessimo languore uteri. donec egredia
tur uiscera tua p̄ dies singulos. xlv
Insurrexerunt ḡ dn̄s cont̄ ioram spīm philistinoꝝ. ⁊ ara
bū q̄ confines sūt ethyopie. ⁊ ascenderūt in terrā uda.
⁊ uastauerūt eam. Direptaq; omni substantia q̄ inuē
ta ē in domo regis. insuper ⁊ filios eius. ⁊ uxores. nec re
manserit ei filius ñ ioachaz. q̄ minimus natu erat. Et post
hec omia percussit eum dn̄s. infirmo languore i ꝑanabili.
Cūq; dies succederet dies. ⁊ tp̄s. spacia uoluerentur
duoꝝ ānoꝝ. ip̄leti ē circulus. Et sic longa cōsumpt̄
tabe. ita ut egereret etiā uiscera sua. languore pes
simo. ⁊ mortua carnifex. Mortuusq; ē infirmitate pessi
ma. Et nō fecit ei ꝓplō sm morē cōbustionis exequias.
sicut fecerāt maioribus eius. Triginta duoꝝ ānoꝝ
fuit cū regnare cepisset. ⁊ viij. ānis regnauit i ierlm.
absq; ullo desiderio. Et sepelierūt eum in ciuitate dauid.
uerumtm̄ nō in sepulchris regum. xlvj

xxij

Constituerẽ aũt hĩtatores ierlm ochoziam filiũ eius minimũ regẽ p eo. Omis enim maiores natu qui ante eũ fuerãt. interfecerãt latrones arabũ qui uenerãt in castra. Regnauitq; ochozias filius ioram regis iuda. Viginti duobus ãnis erat ochozias cũ regnare cepisset. Tribus ãnis regnauit ierlm. Nomen matris eius athalia filia amri. Et ipse ingressus est uias domus achab. Mater enim eius impulit eum ut impie ageret. Fecit igitur malũ in cõspectu dñi. sicut domus achab. Ipsi enim fuerũt ei consiliarii post mortem patris sui. in interitum eius. Ambulauitq; in cõsiliis eorũ. Et perrexit cum ioram filio achab rege israhel. in bellum contra hazahel regem syrie. in ramoth galaad. Vulneraueruntq; syri ioram. Et reuersus est ut curaret in iezrahel. Multis enim plagis acceperat. in supradictis ramane. Igitur ochozias filius ioram rex iuda. descendit ut uisitaret ioram filiũ achab. in iezrahel egrotantẽ. Volũtatis quippe fuit dei aduersus ochoziam. ut ueniret ad ioram. Et cum uenisset et egrederetur cum eo aduersus iehu filiũ namsi. quẽ unxit dñs ut deleret domũ achab. cũ ꝯ subuerteret iehu domũ achab. iuuenit principes iuda. et filios fratrũ ochozie q ministrabãt ei. et interfecit illos. Ipse quoq; quesiuit ochoziam. cõprehendit latentẽ in samaria. adductumq; ad se occidit. Et sepelierũt eum eo quod esset filius iosaphat. qui quesierat dñm in toto corde suo. Nec erat ultus spes aliqua. ut domus achab. regnare posset ochozie. Sigillo aũt athalia mater eius iudicis qd mortuus esset filius suus. surrexit et interfecit oẽm stirpem regiã

xxiij

Ipsa uero iosabeth filia regis. dom ioram. tulit ioas filiũ ochozie. et furata est eum de medio filiorum regis cum nutrice sua in cubiculo lectulorum. Iosabeth aũt absconderat eum. erat filia regis ioram. uxor iojade pontificis. soror ochozie. Et uerum athalia non interfecit eum. Fuit ꝯ annos in domo dei absconditus sex ãnis. quibus regnauit athalia super terram. Anno aũt septimo cõfortatus iojada. assumpsit centuriones azariã ismahelis. et obed. et maasiã filiũ adaiae. et elisaphat filiũ zechri. iniit cum eis fedus. Qui circuibant iudã. congregauerũt leuitas de cunctis urbibus iuda. principes familiarum israhel. uenerũtq; ierlm. Iniit ꝯ omnis multitudo pactum in domo dei. cum rege. Dixitq; ad eos iojada. Ecce filius regis regnabit sicut locutus est dñs super filios dauid. Iste est ergo sermo quẽ facietis. Tertia pars uestrum quę uenit ad sabbatum sacerdotum et leuitarum. et ianitores. erit in portis. Tertia uero ad domum regis. et porta quę appellatur fundamenti. Omnis uero reliquus uulgus. sit in atriis domus dei. Non quisquam alius ingrediatur domum dei. nisi sacerdotes et qui ministrant de leuitis. Ipsi tantummodo ingrediantur quia sanctificati sunt. cętera reliquum uulgus. obseruet custodias

xxiij

domus dei. Leuitę circumdent regem. habentes singuli arma sua. Et si quis alius ingressus fuerit templum. interficiatur. sintq; cum rege intrante et egrediente. Fecerũt igitur leuite et uniuersus iuda. iuxta ea quę preparauerat iojada pontifex. Et assumpserũt singuli uiros qui sub se erant. et uenerãt per ordinem sabbati. cum his quam impleuerat sabbatum. regressum erat. Siquidem iojada pontifex non dimisit abire turmas. que sibi per singulas ebdomadas. succedebãt cõsueuerãt. Deditq; iojada sacerdos centuriõibus lanceas clipeosq; et peltas regis dauid. quas cõsecrauerat in domo dei. Constituitq; eos per ordinem tenentes pugiones a parte templi dextera. usq; ad partem templi sinistram. circa altare et templum. per circuitum regis. Et eduxerit filium regis. et posuerit ei diadema. et dederit in manu ei testimonium legis. Et constituerũt eum regem. Unxit ꝯ illum iojada pontifex. et filii ei. Inuocauitq; eum. atq; dixerũt. Viuat rex. Quo audito athalia uocem saluantium currentium. atq; laudantium regem. ingressa est ad populum in templum dei. Cumq; audisset regem stantem super gradum in introitu. et principes turmasq; circa eum. omnemq; populum terre gaudentem. atq; clangentem tubis. et cuncta cymbalis et organis canentem. uestesq; laudantium. sacrum uelamina sua. et ait. Insidiæ. insidiæ. Egressus autem iojada pontifex ad centuriones. et principes exercitus. dixit eis. Educite illam extra septa templi. et interficiatur gladio. Dixerat enim sacerdos. ne occiderent eam in domo dei. Et imposuerunt ei manus. Cumq; introisset porta equorum regis. interfecerunt eam ibi.

xxiiij

Pepigit aũt iojada fedus inter se et uniuersum populum. et regem ut esset populus dei. Intrauit ingressus est omnis populus domum baal. et destruxerunt eam. et altaria. ac simulacra contriuerunt. Mathan quoq; sacerdotem baal. interfecerũt ante aras. Constituit aũt iojada principes in domo dei. super manus sacerdotum. ac leuitarum. quos distribuit dauid in domo dei. ut offerrent holocausta dño sicut scriptum est in lege moysi. in gaudio. et canticis. iuxta dispositionem dauid. Constituit quoq; ianitores per portas domus dei. ut non ingrederetur ea immundus in omni re. Assumptisq; centurionibus. et fortissimis uiris. ac principibus populi. et cuncto uulgo terre. deduxerũt de domo dei. et intrauerunt medium portę superioris in domum regis. et collocauerũt eum in solio regni. Letatusq; est omnis populus terre. tubis quoque

xxv

Athalia interfecta est gladio. Septem ãnis erat cum ioas cũ regnare cepisset. xxxi. ãnis regnauit ierlm. Nomen matris eius sebia. de berlabee. Fecitq; quod bonum est coram dño. cunctis diebus iojade sacerdotis. Accepit aũt ei iojada uxores duas. genuitq; filios et filias. Igitur placuit ioas. ut instauraret domum dei. Congregauitq; sacerdotes et leuitas. et dixit eis. Egredimini ad ciuitates iuda. et colligite de uniuerso israhel pecuniã ad instaurationem templi dei uestri. per singulos ãnos. festi

natoq; hoc fuerit. Porro leuite egere negligẽtiã. Vocauitq; rex Ioiadã principẽ ꝛdixit ei. Quare nõ requisisti a leuitis ut adferre de iudea ꝛ hierlim pecuniam quã constituta est a moyse famulo dñi. ut inferret ea omnis multitudo israhel in tabernaculũ testimonij? Athalia enim impiissima ꝛ filij eius destruxerãt domũ dñi. ꝛ omnia quæ sanctificata fuerãt domo dñi. ornauerãt fanũ baali. Precepit ergo rex. ꝛ fecerũt arcã. posueruntq; eã iuxta portã dñi foris infra. Et precanũ est in iuda ꝛ hierlim. ut deferrẽt singuli pecuniã dño. quã constituit moyses famulus dei super omnem israhel in deserto. Leuitæq; fuerãt ante pontifices ꝛ omnis populus. Et ingressi contulerũt in arcã donec. impleta est. Quodq; tempus erat ut inferretur. Cumq; tps esset ut deferrẽt arcã coram rege p manus leuitarũ. videbant. q multã pecuniã. ingrediebãtur scribe regis ꝛ qui p manũ sacerdotis constituerat: effundebãtq; pecuniã q̃ erat in arca. Porro arcã reportabãt ad locũ suũ. Sic q; faciebant p singulos dies. Et congregata est infinita pecunia. q̃ dederũt rex ioiada his qui perant operibus domus dñi. At illi conducebãt ex ea cæsores lapidum ꝛ artifices opum singlorũ ut instaurarẽt domũ dñi. fabros q̃ ferri ꝛ eris. ut q̃ dedecere ceperat fulciretur. Egregiiq; hij qui opabant in ductile robducebãt panem. et curam p manus eorũ. ac sic instauraverẽ domũ dñi in statum pristinũ ꝛ firmarẽ eã stare fecerunt. Cumq; cõplessent omnia opa. detulerũt coram rege ioiada. reliquã partẽ pecuniæ. de qua fiunt uasa templi in ministeriũ ꝛ ad holocausta. fiale q̃q; ꝛ cætera uasa aurea ꝛ argẽtea. offerebantur holocausta in domo dñi usq; ad ea tempora ioiade. Senuit ioiada plenus diebus ꝛ mortuus est cũ. c. xxx. esset annorũ. Sepelierũtq; eũ in ciuitate dauid cũ regibus. eo q̃ fecisset bonum cum israhel ꝛ cum domo eius.

Postq; autẽ obiit ioiada. ingressi sunt principes iuda ꝛ adorauerũt regẽ. Qui delinitus obsequiis eorũ. acquieuit eis. Et dereliquerũt templũ dñi dei patrũ suorũ. seruieruntq; lucis ꝛ sculptilibus. Et facta est ira dei contra iudã ꝛ hierl. pro hac peccatõ. Quibus testes erant. ut reuerterẽtur ad dñm. Quos prestantes. illi audire nolebãt. Spũs itaq; dñi induit zachariã filiũ ioiade sacerdotis. Et stetit in populo. ꝛ dixit eis. Hec dicit dñs. Quare trãsgredimini mandata dñi. q̃ uobis nõ prodest. ꝛ dereliquistis dñm ut dereliquat uos. Et cõgregati. aduersus eũ miserũt lapides iuxta regis ipsum. in atrio domus dñi. Et nõ recordatus ioas rex misericordiã quã fecerat ioiada pater illius secũ. sed interfecit filiũ eius. Qui cũ moreret ait. Videat dñs. ꝛ requirat.

Cumq; euolutus esset annus. ascendit contra eum exercitus syrie. Venitq; in iudã ꝛ hierlim. ꝛ interfecit cunctos principes populi. atq; universũ predam miserũt regi damasci. Et certe cũ pauci uenissent nõ tradidit dñs manum eorum infinitæ multitudini. eo q̃ reliquisset dñm deum patrum suorum. In ipsis quoq; ignominiosa exercuere iudicia. ꝛ abeuntes dimiserũt eum in languoribus magnis. Surrexerũt autem contra eum serui sui in ultionem sanguinis filij ioiade sacerdotis. ꝛ occiderũt eum in lectulo suo. ꝛ mortuus est. Sepelierũtq; illum in ciuitate dauid. sed non in sepulchris regum. Insidiatus est ei zabad filius semaad ammanitis. ꝛ iozabad filius semarith moabitis. Porro filij eius. ac summa pecuniæ q̃ adunata fuerat sub eo. restauratus domus dei. cepta sunt diligenter in libro regum. Regnauitq; amasias filius eius pro eo. xxv.

Igitur quinq; annorum erat amasias cum regnare cepisset. ꝛ xxix. annis regnauit in hierlim. Nomen matris eius ioaden de hierlim. Feceratq; domum in conspectu dei. Verumtamen non in corde perfecto. Cumq; roborata sibi uideret unipotentiã. iugulauit seruos qui occiderant regem patrem suum. Filios eorum non interfecit. sicut scriptum est in libro legis moysi. ubi precepit dñs dicens. non morientur patres pro filijs. neq; filij pro patribus. sed unusquisq; in suo peccato morietur.

Congregauit igitur amasias iudam. ꝛ constituit eos per familias centuriones. ac tribunos in uniuerso iuda ꝛ beniamin. ꝛ recensuit a xx. annis ꝛ supra. Inuenitq; ccc. mila uirorum electorum egredientes ad pugnam. tenentes hastam ꝛ clypeum. Mercede quoq; conduxit de israhel. c. milia robustorum. c. talentis argenti. Venit autem ad eum homo dei. ad illum. ꝛ ait. O rex. ne egrediatur tecum exercitus israhel. non est enim dñs cum israhel. filijs ephraim. Quod si putas in uirtute esse belli consistere. fugabit te faciet deus aduersus hostes. Deus quippe est. ad iuuandum. ꝛ fugare inimicos. Dixitq; amasias ad uirum dei. Quid igitur fiet de. c. talentis. q̃s dedi militibus israhel. Et ait homo dei. Habet dñs unde tibi dare possit multo his plura. Separauit itaq; amasias exercitum qui uenerat ad eum ex ephraim. ut reuerteretur in locum suum. At illi furore nimio accensi contra iudam. reuersi sunt in regionem suam. Porro amasias confidenter eduxit populum suum. ꝛ abiit in uallem salinarum. Percussitq; filios seyr. x. milia ꝛ alia. x. milia ceperunt filij iuda. ꝛ adduxerunt ad precipitium cautium. precipitauerunt eos de summo in preceps. Qui uniuersi crepuerunt. At ille exercitus quem remisit amasias ne secum iret ad prelium. diffusus est in ciuitatibus iuda. a samaria usq; bethoron. ꝛ interfecit tribus milia. diripuit predam magnam. Amasias uero post cedem edomitarum. ꝛ allatos deos filiorum seyr. stantes illos in deos sibi. ꝛ adorabat eos. ꝛ adolebat illis incensum. Quam ob rem iratus dñs contra amasiam. misit ad illum prophetam qui diceret ei. Cur adorasti deos qui non liberauerunt populum suum de manu tua? Cumq; hoc ille loqueretur. dixit ei. Numquid consiliarius regis es? Desiste. ne interficiam te. Desistensq; prophetа. locutus est. quia deus statuit malum hoc. ꝛ iuxta non acquiescis consilio meo.

Igitur amasias rex iuda inito pessimo cōsilio mi
sit ad ioas filiū ioachaz filij iehu regē israēl dicēs.
Veni videamur nos mutuo. At ille remisit nūciū
dicēs. Carduus qui est in libano misit ad cedrū libani
dicēs. Da filiā tuā filio meo uxorē. Et ecce bestie
que erāt in silua libani trīsierūt et conculcauerūt cardu
um. Quare. Percussi edō. Ecce ego iactor cor tuū in su
perbiam. Sede in domo tua. Cur malū adquiris re pro
cas. ut cadas tu et iuda tecū. Nolluit ā audire
amasias. eo qō dñi erāt uoluntas. ut traderet in ma
nus hostiū. propter deos edom. Ascēdit igit ioas rex
israēl. et uiderūt se inuicē. ipse et amasias rex iuda in
ierim. Destructusq; murus eius a porta effrym usq; ad por
tā anguli. cōtra centum cubitis. Omne q; aurū et argē
tū. et uniuersa uasa que reperta erant in domo dei. apud obe
dedom. et thesauros regie domus. et nō et filios obsi
dū reduxit in samariam. lv

Iuit autē amasias filius ioas rex iuda postq; mortu
us est ioas filius ioachaz. rex israēl. xv. annis. Reliqua
uō sermonū amasie prior et nouissimorū scripta sunt
in libro regū iuda et israēl. Et postquā recessit a dño.
tetenderūt ei insidias in ierim. Cūq; fugisset lachis. mi
serūt et interfecerūt eum. Reportantesq; super equos sepe
lierūt eū cum patribus suis in ciuitate dauid. lvi

xxvi Omis autē pplus iuda filiū eius ozian annorum. xvi. cōsti
tuerunt regē pro patre suo amasia. Ipse edificauit aelath. et restituit ei dnoī iude. postq; dormiuit rex cū
patribus suis. Sedecim annorum erat ozias cum regnare ce
pisset. et. l. duobus annis regnauit in ierim. Nomen matris
eius iechelia de ierim. Fecitq; qd erat rectū in oculis
dñi. iuxta oīa que fecerat amasias pater eius. Requisi
uit dñm in diebus zacharie intelligentis in uisionibus
dñi. Cūq; requireret dñm. direxit eū in omnibus. Denicq;
egressus est et pugnauit contra philisthim. et destruxit mu
rum geth. et murum iamnie murumq; azoti. Edificauitq; ciuitates
in azoto. et in philisthim. Et adiuuit eū
deus contra philisthim. et contra arabas q habitabant in gur
baal. et contra mamanitas. Dederūtq; mamanite
munera ozie. Et diuulgatum est nomen eius usq; ad
introitum egypti. quia per modum uictorie. Edificauit
q; ozias turres in ierim. super portam anguli. et super por
tam uallis. et reliquas in eodem muro. et firmauit
eas. Edificauit etiam turres in solitudine. et fodie
runt cisternas plurimas. eo qd habuerit multa pecora. tam in
campestribus q; in terra. similiter et uineas et ha
buit cultores. in montibus et in carmelo. Erat enim
homo agriculture deditus. Fuit autem exercitus bellatorum ei
q; pugnabāt ad plus. sub manu iehiel scribe et maasi
ne
ee
ee
ee

Dormiuitq; iaruhū cū pribz suis ⁊ sepelier eū in
ciuitate dauid. Et regnauit achaz filiꝰ eius pro eo.
Ligint ānoꝝ erat achaz cū regnare cepisset ⁊ xvj. ānis regnauit ī ierlm. Non
fecit rectū ī conspectu dñi sicut dauid patr eius.
sed ābulauit ī uijs regū isrl. insup ⁊ statuas fu
dit bualim. Ipse ē q̄ adoleuit ī censu suo valle ben
nō. ⁊ lustrauit filios suos ī igne. iuxta ritū
gentiū quas ubiserat dñs ī aduentu filioꝝ
isrl. Sacrificabat q̄. ⁊ thimiamata succedebat ī
excelsis ⁊ in collib. ⁊ sub oī ligno frondoso. Tra
diditq; eum dñs dr eius. ī manu regis syrie. Qui
percussit eū. magnāq; plāgā dedit ei. Cepitq; ꝑplos
⁊ adduxit damascū. Manibz q̄ regis isrl tra
ditus ē. ⁊ percussus plaga grandi. Occidit q̄ facie
filius romelie d iudā. cc. xx. milia ī die uno. oēs
uiros bellatores. eo q̄ reliquisset dñm dñs pa
trum suoꝝ. Lviij

Eodē tpe occidit zechri uir potens ex ephraym maasi
am filiū regis. ⁊ ezricā ducē domus ei. helchanā
q̄ sm a rege. Ceperuntq; filij isrl d fribz suis. cc. mi
lia mulierū. puerorū. ⁊ puellarū. ⁊ infinitā ꝑdam.
ptulerūq; eam ī samariā. Erat tē ibi
ꝓphēta dñi. nomine obed. Qui egressus obuiā exercitui
uenienti ī samariā. dixit eis. Ecce uarus dñs
dr patrū uroꝝ. contra iudā. tradidit eos manibz ue
stris. ⁊ occidistis eos arrecti. ira ut ad celū ꝑtingeret
uīa crudelitas. Insup filios iuda ⁊ ierlm uultis
uob subiugare ī uros. ⁊ ancillas. q̄ nequaq̄ ꝛō
opus ē. Peccatis ē sup hoc dño dō uro. Sed audite
cōsiliū meū. ⁊ reducite captiuos q̄s adduxistis de
fribz uris. qa magnus furor dñi ī minet uobis.
Steterūt itaq; uiri d ꝑncipibz filioꝝ ephraym. azaria
s filius iohanā. barachias filius mosollamoth.
ezechias filius sellū. ⁊ amasias filius adai contra
eos q̄ ueniebant d ꝓlio. ⁊ dixerūt eis. Nō introducetis
huc captiuos. ne peccem ī dño. Ait multis ad
ducere sup peccata nra. ⁊ nra. cumulare delicta.
Grande q̄pe peccatū ē. nra. furorq; dñi ī minet
sup isrl. Turbatiq; uiri bellatores spoliam. ⁊ cun
cta que ceperāt. coram ꝑncipibz ⁊ oi multitudine.
Steterūq; uiri quos supra memorauim. ⁊ apphen
dentes captiuos. ⁊ q̄ qui nudi erāt uestierūt de
spoliis. Cūq; uestissent eos. ⁊ calciassent. refecis
sent. cibo ac potu unxissent. q̄. q̄ lassos erant. reno
buissent eos asinis. quicq; ambulare ñ poterāt
erāt imbecilli. cepe. imposuerūt eos. iumentis. ⁊ adduxerūt eos. ierichum ciuitatē palmaꝝ. ad frēs corp.
tiq; reuisi sunt in samariā. Lx

Eo tpore misit rex achaz ad regē assyriorum.
auxiliū postulās. Veneruntq; ydumei. ⁊ percusserūt in
tos ex iuda. ⁊ ceperūt ꝑdam magnā. Philistiim
q̄ diffusi sunt p urbes campestres. ⁊ ad meridiē iuda.
ceperuntq; bethsames. ⁊ ahialon. ⁊ gaderoth. socho q̄.
⁊ thamnā. ⁊ gamzo cū uicinis suis. ⁊ habitauerūt ibi.
Humiliauit ē dñs iudā. ꝓpr achaz regē iuda. eo q̄
nudasset eum auxilio. ⁊ cōtēptui habuisset dñm.
Adduxitq; contra eū reglathphalasar regē assyrio
rum. Qui et afflixit eum. nullo resistente uastauit.
Gith. achaz spoliata domo dñi. Lxi
⁊ domo regum ac ꝑncipū. dedit regi assyriorum mu
nera. ⁊ nīl nichil ei ꝓfuit. Insup ⁊ in tpe angustie
auxit contēptū in dñm. Ipse ꝑ se ire achaz immola
uit dīs damasci uictimas ꝓcussoribz suis. ⁊ dixit.
Dij regū syrie auxiliant eis. quos ego placabo ho
stijs ⁊ adorabunt me. cū e contra ipi fuerunt ruina
ei. ⁊ cunctis isrl. Dirupto itaq; achaz omnibz uasis
domus dei atq; cōfractis. clausit ianuas templi dei. ⁊
fecit sibi altaria ī unoquoq; angulo ierlm. In oībz
q̄ urbibz iuda extruxit aras ad accendēdū thus. ar
q̄ ad iracundiam ꝓuocauit dñm deum patrū suoꝝ.
Reliq̄ uero sermonū eius. ⁊ omnium operū eius ꝑmo
⁊ nouissimoꝝ. scripta sunt in libro regū iuda. ⁊ isrl.
Dormiuitq; achaz cū patribz suis. ⁊ sepelier eum
in ciuitate ierlm. nec enī uoluerunt eū ī sepulcris
regū iuda. Pro quo regnauit ezechias filius eius. ꝓ eo.
Ipse fecit rectū in conspectu dñi. iuxta oīa que fece
rat dauid pr eius. Ipso ānо ⁊ mēse ꝑmo regni sui.
aperuit ualuas domus dei. ⁊ instaurauit eas. Adduxitq; sacerdotes atq; leuitas. ⁊ congregauit eos in
plateam orientalē. Dixitq; ad eos. Audite me
leuite. ⁊ sanctificamini. Mundate domū dñi dei pa
trum uroꝝ. Auferte omne immundum d sanctuario.
Peccauerūt patres nri. ⁊ fecerūt malū in conspectu
dñi dei nri. derelinquentes eū. Auerterūt facies suas
a tabernaculo dñi. ⁊ ꝑbuerūt dorsū. Clauserūt hostia
que erant ꝑtica. ⁊ extinxerūt lucernas. incensum
q̄ non adoleuerūt. ⁊ holocausta non obtulerūt in sancto
deo isrl. Congratulatus ē itaq; furor dñi. ī iudā. ⁊ ierlm.
tradidit eos in commotionē. ⁊ in sibilū.
sicut ipi cernitis oculis uris. En corruerūt patres
nri gladijs. filij nri. ⁊ filie nre. ⁊ coniuges. captiue ducte sunt. ꝓpr hoc scelus. Nunc ig placet in ue
niamus fedus cū dño dō isrl. ⁊ auertet a nobis furorē ire sue. Filij mi. nolite negligere. vos elegit
dñs. ut stetis coram eo. ⁊ ministretis illi. colatis e
um. ⁊ arcanis meis. Surrexerūt g leuite. mahat filius amasie. ⁊ ioel filius azarie. d filijs caath.
Porro d filijs merari. cis filius abdi. ⁊ azarias filius

uallchel. De filijs gerſon. iohu filij zemma. zedena
filius iaachu. Ar uō de filijs elisaphan. samri. ria
hiel. De filijs ꝙ. asaph. zacharias. mathumias. Nec
ñ de filijs heman. iahiel. ſemei. Sꝫ. ꝛ̄ filijs ydithū.
semeias. oziel. Cōgregauerūꝙ frēs suos. ſāfican
ſuī. Et ingressi sunt uxta mandatū regis. ſpūs
dñi. ut expiarent domū dñi. Sacerdotes quoq; ingres
si sūt ſplum dñi ut sāficarēt illud. extulerunt
omnē īmūdiciā. quā untus repererāt. ī uestibulo
dom̄ dñi. Quā tulerūt leuite. ꝛ asportauerūt ad to
rrentē cedron foras. Lepr̄ ā ꝓma die mēsis ꝓmi
mūdare. ꝛ ī die octa eiusdē mēsis. ingressi sūt por
ticū templi dñi. Expiauerūꝙ ſplū diebꝫ octo. ꝛ
in die sexta decima mēsis eiusdē. qō cepant imple
uerē. Ingressi ꝙ sūt ad ezechiam regē. ꝛ dixerē ei.
Sāficauim̄ omnē domū dñi. ꝛ altare holocausti.
uasaq; eius. ñ ñ ꝛ mēsā ꝓpōnois cū oñib; uasis
suis. aurtāq; ſplu suppellentile quā polluerat re
achaz ī regno suo postquā ꝑuaricat̄ ē. ecce ꝓpō
ta sūt omīa coā altari dñi. Cōsurgēsq; diluculo
ezechias rex. ad unanim̄ oēs ꝓnapes ciuitatis. ꝛ ascē
dit domū dñi. Obtulerūꝙ simul tauros. vij. aríe
tes. vij. agnos. vij. hyrcos. vij. ꝓ peccō. ꝓ regno. ꝓ
sāctuario. ꝓ iuda. Dixit ꝙ sacerdotib; filijs aaron.
ut offerrent sup altare dñi. Mactauerūt igitur ta
uros. ꝛ suscepunt sacerdotes sanguīē. ꝛ fuderūt illū
sup altare. Mactauerūt etiā arietes. ꝛ illoꝝ sangui
nē sup altare fuderūt. Immolauerūt agnos. ꝛ fud
rē sup altare sanguīē. Applicuerūt hyrcos ꝓ peccō
coā rege. ꝛ iuniuſa multitudiē. ipposuerūꝙ manus
suas sup eos. ꝛ īmolauerūt illos sacerdotes. ꝛ aspsert
sanguīē eoꝝ coā altari. ꝓ piaculo uniuſi isrl̄is.
ꝓmīt qppe isrl̄ fieri rex ut holocaustū fieret.
Onstituit ꝙ leuitas [illegible] ꝛ peccō.
īdomo dñi cī ymbal ꝛ psalteriis. ꝛ cythara. scdm
dispōnē dauid. ꝛ gad uidentis regis. ꝛ nathan ꝓ
phē. Siqdē dñi ꝑceptum fuit ꝓ manū ꝓphārū ei.
Steterūtq; leuite. tenētes organa dauid. ꝛ sacerdo
tes tubas. Et iussit ezechias. ut offerrent holoca
usta sup altare. Cūq; offerrent holocausta. cepūt
laudes canē dño. ꝛ clangere tub. atq; idūsis orga
nis ꝙ dauid rex isrl̄ reperat. cōcrepuē. Omīs autē
turba adorabat. cantorēs. ꝛ hymnū q̄ decebant tubis
erāt officio suo. donec cōpleretur holocaustū. Cūq;
finita eēt oblatio. iocundat̄ ē rex. ꝛ oēs q erāt cum eo.
ꝛ adorauerūt. Preceptitq; ezechias. ꝛ ꝓnapes leuitis.
ut laudarēt dñm̄ ſmonib; dauid. ꝛ asaph uidētis.
Et laudauerūt eū magna letitia. ꝛ incurato genu ad
orauerūt. Ezechias ī coā hec addidit. Implestis manꝰ
uras dño. Accedite. ꝛ offerte uictimas. ꝛ laudes in
domo dñi. Obtulit ꝙ uniuſa multitudo hostias ꝛ
laudes. ꝛ holocausta mēte deuota. Porro mūs holoca
ustoꝝ que obtulit multitudo. hic fuit. Tauros. lxx.
arietes. c. agnos. cc. Sāficauerūꝙ dño boues sex
centos. ꝛ oues tria milia. Sacerdotes uero pauci erāt.
nec poterāt sufficere ut pelles holocaustoꝝ. dētre
rēt. Vñ ꝛ leuite frēs eoꝝ. ad uuerē eos. donec īplē
tur opus. ꝛ sāficarent̄ animalia. Leuite qppe ri
ctuoe mentis sāficant̄ quā sacerdotes. Fuerē igit̄ ho
locausta pluīma. adipes pacificoꝝ. libamina ho
locaustoꝝ. Et cōpletus ē cult̄ domī dñi. Letatusq;
ē ezechias. ꝛ oīs ꝑplus. eo qō mīsterū dñi eēt cepte
tū. De repente qppe hoc fieri placuerat. hexam xxx
Misit ꝙ ezechias ad omnē isrl̄. ꝛ iudā. Sēpsitq; epi
stolas ad effraym. ꝛ manasse. ut uenirēt ad domū
dñi ī ierlm. ꝛ facerēt phase dño dō isrl̄. Iniit ꝙ
cōsiliū regis. ꝛ ꝓcerum. ꝛ uniuſi cetus ierlm. de
uerē ut facerēt phase mēse secdo. Nō ē occurrerat
facere uncta suo. qa sacerdotes qui possent sufficere
sāficari ñ fuāt. ꝛ ꝑplus nec dum cōgregat̄ fuerat
ierlm. Placuitq; cūcto regi. ꝛ omī multitudini. Et
decreuerē ut mitterēt nūcios iuniuſū isrl̄. de ber
sabee usq; dam. ut uenirēt. ꝛ facerēt phase dño deo
isrl̄ ierlm. Multi ē ñ fecerāt. sic inlege scriptū ē.
Properauq; cursores cū epistis ex regis imperio. ꝛ ꝓ
cū eius. iuniuſū isrl̄. ꝛ iudā. iuxta qō rex mandarat
ꝑducentes. Filij isrl̄ reuertimini ad dñm̄ deū abrahā
ꝛ ysaac. ꝛ isrl̄. ꝛ reuertetur ad reliquas q effugerāt ma
nū regis assyriorꝝ. Nolite fieri sic patres uīi et
frēs. q recesserē a deo dō patrū suorꝝ. ꝛ tradit eos
interū ut ipi cernitis. Nolite īdurare cervices ue
stras. sicut patres uri. Tradite manū dño. ꝛ venite
ad sctuariū eius. qō sāficauit ī eternū. Seruite deo
dō patrū urōꝝ. ꝛ auertet ira furoris ab uob. Si enī
uos aūsi fuīs ad dñm. frēs uri. ꝛ filij habebit miā
coā dñs suos q illos duxerē captiuos. ꝛ reuerti
tā hanc. Pius ē ꝛ clemens ē dñs dō ur. nō auer
tet faciē suā a uob. si reūsi fuīs ad eū. Igit̄ cur
sores ꝑgebant uelociter ꝛ cautanter. ꝓ tā
effraym. ꝛ manasse usq; zabulon. illis irridentibus
ꝛ subsannantibꝫ eos. Ar tñ qdā uiri ex aser. ꝛ ma
nasse. ꝛ zabulon. acqiescentes cōsiliō. uenerūt ierl̄.
Iniuda uō facta ē manus dñi ut daret eis cor u
nū. ꝛ facerēt iuxta ꝑceptū regis. ꝛ ꝓcerū. iuxta
dñi. Cōgregatiq; sunt ierlm. ꝑ mēsē. ut facerēt
sollēpnitatē azimoꝝ. mēse secdo. Et surgentes dstru
xerūt altaria q erāt in ierl̄. atq; uniuſa igne
ad olebatur. ꝛ ceruſū subuertentes. ꝓiecerūt in torre
tē cedron. Immolauerūt aūt phase. quarta decima
die mēsis secdi. Sacerdotes ꝙ atq; leuite. tandē sanctifica
ti. obtulerūt holocausta īdomo dñi. steterūq; in ordi
ne suo iuxta dispōnē ꝛ legē moysi hominis dei.

Sacerdotes uō susapiebant effundēdū sanguinē
ō manib; leuitaꝝ. eo qō mlta turbu sāctificata nō
erāt. nec ēo leuite īmolarēt phase his q nō occurre
rāt sāctificati dnō. Magna etiā pars pplī ō effraym
7 manasse. 7 ysachar. 7 zabulon. que sāctificata nō
fuerat. cōmedit phase. nō uxta quod scptum ē.
Et orauit p eis ezechias. dicens. Dns bonus ppti
abitur cūctis q intoto corde regrē dnm dm patrū
suoꝝ. 7 nō imputabit eis qō minus sāctificati sunt.
Quē exaudiuit dns. 7 placatus ē pplo. lxv

Fecerūq filij isrl qui inuenti sūt īierlm sollēnita
tē azimoꝝ septē dieb; in lenna magna. laudātes
dnm p singlos dies. Leuite q; 7 sacerdotes. p or
gana que suo officio cōgruebant. Et locut ē ezechi
as ad cor omnū leuitaꝝ. q habebant intelligētiā
bonā sup dno. 7 cōmederūt. vij. dieb; sollemnita
tis īmolantes victimas pacificoꝝ. 7 laudātes do
minū deū patrū suoꝝ. Placuitq; cōsi
lium tudini. ut celebrarēt etiam alios dies. septē.
Qđ 7 fecerūt cum īgenti gaudio. Ezechias ē re
gia pbuerat multitudini mille tauros. 7 vij. mi
lia ouiū. Principes uō dederāt pplo tauros mille.
7 oues. x. milia. Sāctificata ergo ē lacrimōi plu
ma multitudo. 7 plantate p tribu. omnisq; turbu in
da. tam sacerdotum 7 leuitaꝝ. q; unūsq; frequē
q uenāt ex isrl. p̄selytiq; quoq; de tra isrl. habitā
tes in iuda. Factaq; ē grandis celebritas in ierlm. q
lis a dieb; salomonis filij dauid regis isrl in ea urbe
n fuerat. Surrexerūt aūt sacerdotes atq; leuite. bñ
dicentes pplo. 7 audita ē uox eoꝝ. puenitq; oratio
ī habitaculū sanctū celi. Cūq; hec fuissēt rite celebrata.
egressus ē omnis isrl. q inuenti fuerat in urbib; iu
da. 7 fregerūt simulacra. succiderūq; lucos. ō molin sū
pcrsa. 7 altaria destruxerūt. nō solū ō tribu iuda. 7
beniamin. sz ō effraym q; 7 manasse. donec penit⁹
cōsumerēt. Reuersiq; sūt oēs filij isrl in possessiones 7
ciuitates suas. lxvi

Ezechias uō cōstituit ordinas sacerdotales. 7 leuiticas
p diuisiōes suas. unūquēq; i officio ppio tā sacer
dotum q leuitaꝝ. ad holocausta. 7 pacifica.
ut ministrarēt. 7 cōfiterent. 7 canerēt in portis ca
strop dni. Hec ā regis erat ut ō ppria ei substā offer
ret holocaustū mane. sēp. 7 uesp. sabbatis q; 7 kl̄n
dis. 7 sollēnitatib; cēteris. sic scptum ē in lege mo
si. Precepit etiā pplo habitanti ierlm. ut darēt pri
tes sacerdotib; 7 leuitis. ut possent uacare legi do
mini. Qđ ut patebat. ī cunctis tribubus. plu
rimas obtulere primitias filij isrl. frumēti uini. olei.
Mellis q; 7 oium que gignit humus. decimas obtu
lerūt. Sz 7 filij iuda 7 isrl qui habitabāt in urbib; iu
da. obtulerūt decimas boum 7 ouiū. decimas q; sanc

suo
que uouerāt dnō deo. atq; unūsq; portantes fece
rūt aceruos plurimos. Mense tio cepunt acerui
tacere fundamēta. 7 īse septimo cōpleuerūt eos. Cū
q; ingressi fuissent ezechias 7 principes ei. uiderūt a
ceruos. benedixerūt dnō ac pplō isrl. Interrogauitq;
ezechias sacerdotes 7 leuitas. cur ita iacerēt acer
ui. Reddituq; illi azarias sacerdos primus ō stirpe sa
doch. dixit. Ex quo cepunt offerri primitie in domo
dni. comedimus 7 saturati sumus. remānserūt plūima.
eo qō benedixerit dns pplo suo. Et eliqanū aūt ista
copia ē. quam cernis. lxvii

Precepit igitur ezechias. ut ꝑparārent cerea in domo
dni. Qđ cum fecissent. intulerūt tam primitias quā
decimas. 7 quecūq; uouāt fideli. Fuit ā ptectus
eaꝝ chonenias leuita. 7 semei frr eius sēds. Post quē
iehiel. 7 azarias. 7 naath. 7 asahel. 7 iermuth. Joza
bath quoq; 7 eliel. 7 ismachias. 7 naath. 7 maiath.
ꝓposin sub manib; chonenie. 7 semei frīs eius. ex i
pio ezechie regis. 7 azarie principis dom dni. adḋs
omnia pertinēt. Chore uō filius iemna leuites.
ianitor oriental⁹ parte. ꝓpositus erat his q sponte
offerebāt dnō. primitijsq; cōsecratis īsō sācōrum.
Et sub eum ei eden. 7 beniamin. 7 iesuhe. 7 semeias.
amarias q; 7 sechenias. i ciuitatib; sacerdotū. ut fi
deliter distribuerent frīb; suis. partes minoribus atq;
maioribus. exceptis maribus ab. iiis tribus. 7 sup. cūcte
q ingrediebant̄ templū dni. 7 qeqd p dies singlos ofdu
cebāt i ministerio. atq; obsequiorib; eaꝝ diuisi
ones suas. Sacdotib; p familias leuitis autē sim⁹
ano. 7 sup. ordines 7 turmas suas. unūsq; mi
nistrādi tā uiroꝝ q; libens eoꝝ ufusq; sexus. fideli
ter ad ea q sanctificata fuerāt ꝓtebant. Sz 7 filij
aaron pagos 7 suburbana urbiū singlaꝝ dis
positi erāt. ut q partes distribuerēt unūsq sexu
masculino. ō sacerdotib; 7 leuitis. fieret q ezechias
unūsq q diximus ī oī iuda. Operatusq; ē bonū 7 re
ctū 7 uerū coram dno dō suo ī unūsq cultura mini
sterij domus dni. in lege 7 cerimonias uolēs requi
rere deū suū in toto corde suo. Feceratq; ꝓsper ē.
Post que 7 hec fideliter gesta lxviii xlviii
uenit sennacherib rex assyrioꝝ. 7 ingressus iudā obse
dit ciuitates munitas. uolēs eas capere. Qđ ei ui
disse ezechias. uidisse scilicet sennacherib. 7 bellū
bellum imperium ūm contra ierlm. intuto cōsilio cū pn
cipib; uiris q fortissimis. ut obturarent capita fō
tiū que erāt extra urbē. hoc oīno decernēte turba
cōgregata plūma multitudine. obturauerūt aquā
fontes. 7 riuū q fluebat i medio terre. dicētes ne ue
nīāt reges assyrioꝝ. 7 inueniāt aquaꝝ abundātiā.
Et dicebant̄ q; agens īdustrie omnē murū q fu
erat dissipatus. 7 erexerit turres ō sup. 7 foris ꝑ

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

altum mirū. Instauraūtq; mello ī auritare dñi. ꝛ fecit unūsq; gñis armaturā ꝛ clupeos. Cōstituitq; pncipes bellatoꝝ ī cērnu. cōuocauit unūsquēsq; ī plateā portę aurtatis. ac locut̄ ē adac eos dicēs. Virili agite ꝛ cōfortamini. Nolite timē. nec pauecatis regē assyꝝ. ꝛ unūsq; mltitudinē que ē cū eo. Mlto ē plures nobiū sūt q̄ cum illo. Cū illo ē brachiū carneū. nobiū ē dñs dūs nr̄. q; auxiliat̄ur ē nr̄. pugnatq; p nob. Cōfortatusq; ē pl̄s. huiusc̄ sermōi. ubis ezechie regis iude. lxviii

Ye postq̄ gesta sunt. misit sennacherib rex assyꝝ. seruos suos ierlm. ipe ē cū uniūso exercitu obsidere urbes. ad ezechiā regem iudā. ꝛ ad omnē pplm q̄ erat in urbe. dicēs. Hec dicit sennacherib rex assyꝝ. In quo hītes fiduciā. sedetis obsessi in ierl̄. Ut dē ezechias decipiat uos. ut tradat mortī. ī fame ꝛ sitī. affirmās q̄ dñs dūs uř. liberet uos ḋ manu regis assyꝝ. Nūq; ñ iste ē ezechias. q; destruxit excelsa illi. ꝛ altaria. ꝛ precepit iude. ꝛ ierlm. dicens. coā altari uno adorabitis. ī ipo comburetis incensū. An ignoratis quę ego fecerim. ꝛ patres mei. aliis terꝝ pplis. Nūquid pualuerūt dij gñiū. oiūq; terꝝ. liberare regiōnē suā ḋ manu mea. Quis ē ḋ omnibus dijs gñiū quas uastauerūt patres mei. q; potuerit eruere pplm suū ḋ manu mea. ut possit etiā dūs uř eruere uos de hac manu. Ḋō uos q̄ decipiat ezechias. nec uana p suasiōē deludat. neq; credatis ei. Si ē nullus populi dūs uspiam terꝝ gñiū. atq; regnoꝝ liberare pplm suū ḋ manu mea. ꝛ ḋ manu patrū meoꝝ. cōsequēs ñ dūs uř. poterit eruere uos ḋ hac manu. Sed talia multa locutus fuit seruus eius contra dñm dñm. ꝛ contra ezechiā seruū eius. Epłas q; scripsit plenas blasphemie ī dñm dñm isrl. ꝛ locutus ē aduersum eū. Sicut dij gñium terꝝ nō potuerūt liberare pplos suos ḋ manu mea. sic ḋs ezechie eruere nō poterit pplm suū ḋ manu mea. Insup ꝛ clamore magno lingua iudaica contra pplm q; sedebat ī muris ierlm. psonabat. ut terreret eos ꝛ caperet ciuitatē. Locutiq; ē contra dñm dñm ierlm. sicut aduersum dūs pplorū terre. opus manuū hominū. Oravitq; ezechias rex. ysaias filius amoꝝ pphetes. aduersum hūc blasphemiā. ac uociferati sunt usq; in celū. Et misit dñs angl̄m q; percussit omnem uirū robustū. bellatorē. ꝛ pncipē exercitus regis assyꝝ. ꝛ reuersus q; ē cum ignominia ad terrā suā. Cūq; ingressus esset domū dei sui. filij q; egressi fuerant ḋ utero eius. interfecerūt eum gladio. Saluauitq; dūs ezechiā. ꝛ habitatores ierlm ḋ manu sennacherib. regis assyꝝ. ꝛ ḋ manu oīū. ꝛ protexit eos undiq;. Multi deferebāt hostias. ꝛ sacrificia dño ierlm. ꝛ munera ezechie regi iude. Et exaltatus ē pr h. coram cunctis gñib. lxx

In diebus illis egrotauit ezechias usq; ad mortē. ꝛ oravit ad dñm. exaudiuitq; eū. ꝛ dedit ei signū. Sed ñ uicta ḃnficia que acceperat retribuit. q; elevata ē cor eius. Et facta ē contra eū ira. ꝛ contra iudā ꝛ ierlm. Humiliatusq; ē postea eo q̄ exaltatum fuisset cor eius. tā ipe quā habitatores ierlm. ꝛ ideo ñ uenit sup eos ira dñi in diebus ezechie. Fuit aūt ezechias diues nimis ualde. ꝛ thesauros sibi plurimos cōgregauit argti. ꝛ auri. ꝛ lapidis pciosi. aromatū ꝛ armoꝝ. unūsq; gñis. nec non ꝛ magni pcij. apothecā q̄ frumti. uini. ꝛ olei. ꝛ ppsepia oīum iumentoꝝ. caulasq; pecudū. urbes edificauit. Habebat quoq; greges ouiū. ꝛ armentoꝝ ī mūabiles. eo q̄ dedisset ei dūs substantiā multā nimis. Ipe ē ezechias q; obturauit superiorē fontē aquę gyon. ꝛ auxit eas subter ad occidentē urbis dauid. In cūctis operibus suis fecit. pspere que uoluit. Ad ea ī legatos pncipū babilonis q; missi fuerant ad eum. ut interrogarēt ḋ portento q̄ acciderat super terrā. dereliquit eū dūs ut tēptaretur. ꝛ nota fierēt ei ea q̄ erant ī corde eius. Peliq; aūt sermonū ezechie. ꝛ miseracionū eius scripta sunt in uisione ysaie pphe. ī libro regū iude. ꝛ isrl. Dormiuitq; ezechias cum patribus suis. ꝛ sepelierūt eū in sepulchris filioꝝ dauid. ꝛ celebrauit eū exequiis uniūsus iuda. ꝛ cōs habitatores ierlm. Pro eo regnauit manasses filius eius pro eo. lxxi

Vicesimus annoꝝ erat manasses cū regnare cepisset. ꝛ lv. annis regnauit ī ierlm. Fecit aūt malū coram dño. iuxta cōs abhominationes gentiū. quas subuertit dūs ab filijs isrl. Et conuersus ędificauit excelsa q̄ ḋmolitus fuerat ezechias pater eius. cōstituitq; aras baalim. fecit lucos. ꝛ adorauit omnem militiā celi. ꝛ coluit ea. Edificauitq; altaria in domo dñi. ḋ qua dixerat dūs ī ierlm erit nomen meū ī eternū. Edificauitq; ea cūcto exercitu celi ī duobus atrijs domus dñi. tradiditq; filios suos pigneꝝ in valle ben ennon. Observabat somnia. sectabatur auguria. maleficias artes. instituebat. Habebat secum magos. ꝛ incantatores. Multoq; mala operatus ē coram dño. ut irritaret eū. Sculptile q̄ fecerat tulit signū posuit ī domo dei. ḋ qua locutus ē dūs ad dauid. ꝛ ad salomonē filiū eius. dicēs. In domo hac ꝛ in ierlm quā elegi ḋ cunctis tribubus isrl. ponā nomen meū in sempiternū. Et mouebo ñ ultra pedem isrl. ḋ terra quā dedi patribus eoꝝ. ita dūmodo custodiant facere que precepi eis. cunctāq; legem. ceremonias atq; iudicia. que mādauit p manū moysi. Igit̄ manasses seduxit iudā. ꝛ habitatores ierlm. ut faceret malū super cōs gentes quas subuerterat dūs a facie filioꝝ isrl. Locutiq; ē dūs ad eum. ad pplm illius. ꝛ ad eos. nolueruntq; Ideo induxit eis pncipes regis assyꝝ. Ceperuntq; manassen. ꝛ uinctum catenis. atq; compedibus. duxerūt babilonē. Et postq; coangustatus ē o

rauit dñm suū ꝛ egit penitenā ualde coā dō patrū
suoꝝ. delictaq; ē cum obsecrauit unente. Et ex
audiuit oīonē eius. reduxitq; eū ierlm ī regnū suū.
Et cognouit manasses. qm dñs ipe ēet dś. lxxu
Q Ost hec edificauit murū extra ciuitatē dauid. ad
occidentē gyon ī conualle. ab introitu porte pis
cium p circuitū usq; ad ophel. ꝛ extulerunt illū ualde
mīt. cōstituitq; principes exercitus ī cūctis ciuitatib;
uda munitis. Et abstulit deos alienos. ꝛ simulacrū
dñi ɔ domo dñi. aras quoq; qs fecerat ī mōte do
mus dñi ꝛ ierlm. ꝛ proiecit omīa extra urbē. Porro
instauravit altare dñi. ꝛ immolauit sup illud victi
mas ꝛ pacifica ꝛ laudē. Precepitq; uniuerso. ut seruaret
dño deo suo. Reliqua ā gestoꝝ manasse. ꝛ obserua
tio eius ad dñm dñi sui. ūba q̄ locuti
tur ad eū in noīe dñi dei isrl. cōtinent ī sermonib;
regū isrl. Oīo quoq; ei. ꝛ exaudito. ꝛ cūcta peccata
atq; cōtemptus loci ex quib; edificauit excelsa.
ꝛ fecit lucos ꝛ statuas. ān quā ageret penitētiam.
scripta sūt ī sermonib; ozai. Dormiuit ergo manas
ses cū patrib; suis. ꝛ sepelierūt eum ī domo sua. Regnauitq; pro eo filius eius amon. lxxui
I Gnitu duoꝝ. āno. erat amon cū regnare cepisset.
ꝛ duob; ānis regnauit ī ierlm. Fecitq; malū ī con
spectu dñi. sicut fecerat manasses pat ei. ꝛ cūctis
ydolis que manasses fabricatus immolauit
atq; seruiuit. nec ē reuerit faciē dñi. sic reuerit ē
manasses pat eius. ꝛ multo maiora deliqt. Cumq;
cōuocassent aduersū eū serui sui. interfecerūt eum ī domo
sua. Porro reliqua pplm ciuitatis. excepto his q amon
peccauerant. cōstituit regē iosiā filiū eius pro eo.
C Ro āno. erat iosias cum regnare lxxuiii
cepisset. xxx. anno regni sui ierlm. Fecitq; qđ
erat rectum ī cōspectu dñi. ābulauit ī uijs dauid
patris sui. Nec declinauit neq; ad dexteram. neq; ad
sinistrā. Octāuo. anno regni sui cū adhuc ēet pu
er. cepit querere dm patris sui dauid. ꝛ duodecimo. āno
postquā cepit. mūdare urbē dā. ierlm. ab excelsis
lucis. simulacrisq; ꝛ sculptilib;. Destruxeruntq; coā
eo aras baalim. ꝛ simulacra que sup potra fuerant
dolauit. Lucos quoq; ꝛ sculptilia succidit atq;
comminuit. ꝛ sup tumulos eoꝝ. qbus immolare cōsue
uerāt. fregit. Ossa preterea sacerdotū cō
bussit. ī altaribus ydoloꝝ. mūdauitq; urbē. ierl.
Sc. ꝛ turbis manasse. ꝛ effraym. ꝛ symeō. usq; nep
talim. cūcta subuertit. Cūq; altaria dissipasset. lu
cos ꝛ sculptilia contriuisset. ī frustra. cūctaq; ydolorū
dolubra dolauit. ēet. ɔ omnib; sua isrl. reuersus ē ierlm.
Igitur āno octauo decimo regni sui mūdata iā lxxv
ra ꝛ templo dñi. misit saphan filiū helcie. ꝛ maa
sia pncipē ciuitatis. ꝛ ioha filiū ioachaz. a cōmenta
rios. ut instauraret domū dñi ɔ se. Qui uenit ad hel
chiā sacerdotē magnū. acceptāq; ab eo pecuniā que
illata fuerat ɔ domū dñi. q̄ congregauerāt leuite
ꝛ ianitores ɔ manasse. ꝛ effraym. ꝛ omnibus reliquis
isrl. ab oī cuncta iuda ꝛ beniamī. ꝛ habitatoribus ierlm
tradiderūt. manib; eoꝝ. q̄ p̄erāt operib; ī domo dñi. ut
instauraret templū. ꝛ firma quoq; sarcirēt. Artifi
dederūt ea. artifcib; ꝛ cementarijs. ut emerēt lapides
ɔ lapidicinis. ꝛ ligna ad cōmissuras edificij. ꝛ ad cō
gnationē domoꝝ. qs destruxerāt reges iuda. Cum
fideliter cūcta facerent. erāt. q̄ p̄erāt operantib; iuxta
ꝛ abdias ɔ filijs merari. zacharias ꝛ mosollā ɔ filij
caath. q urgebāt opus. cū leuite cuncti ī organis
cantē. Super eos nō. q aduenas usus onera portabāt.
erāt scribe. ꝛ magistri ɔ leuitis ianitores. Cūq; ef
ferrēt pecuniā. q illata fuerat ī templū dñi. repperit
helchias sacerdos librū legis dñi. p manū moysi.
Et ait ad saphan. Librū legis inuenī ī domo dñi.
Et tradidit ei. Qui ille inuitū uoluit ad regē. et
nūtiauit ei dicēs. Oīa que dedisti ī manū seruoꝝ tu
oꝝ. ecce cōplentur. Argentū qđ repertū ē ī domo dñi
cōflauerūt. datūq; ē p̄fectis artificū. ꝛ dūsa ope fa
bricātū. Preterea tradit ī helchias sacerdos hunc
librū. Cūq; eū rege p̄sente recitasset. audissetq; il
le ūba legis. scidit uestimēta sua. Et p̄cepit helchie
ꝛ achā. filio saphan. ꝛ abdon filio micha. saphan
q̄ scribe. ꝛ asaie seruo regis. dicēs. Ite. ꝛ orate dñm. p
me. ꝛ p reliquijs isrl. ꝛ iuda. sup uerbis libri hui
us. iuxta q scriptus ē. Magnus enī furor dñi stillaū
sup nos. eo qđ nō custodierūt patres nri ūba dñi. ut
facerēt oīa que scripta sūt ī libro uolumine. lxxvi
H Uit ergo helchias. ꝛ hi qui simul. ⁊ ange missi fue
rāt. ad holdam pphetā uxorē sellū filiū thecuath.
filij asra custodis uestiū. q habitabat ierlm in secū
do. ꝛ locuti sūt ei ūba que sup narrauimus. At illa re
spondit. Hec dicit dñs dś isrl. Dicite uiro q misit
uos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego inducā mala
sup locū istū. ꝛ sup habitatores eius. cūctaq; male
dicta que scripta sunt ī libro hec. quē legerūt coā
rege iuda. Qa dereliquerūt me. ꝛ sacrificauerūt dijs alij
eius. ut me ad iracūdiā prouocarēt. in cunctis ope
rib; manuū suaꝝ. ꝛ effundet furor meus sup
locum istū. ꝛ nō extinguet. Ad regē aūt iuda q
misit uos p dño ɔsulendo. sic loquimini. Hec dicit
dñs dś isrl. Quia audisti ūba uoluminis. atq;
emollitū ē cor tuū. ꝛ humiliat es ī cōspectu dñi.
super his que dicta sūt contra locū hūc. ꝛ habitatores
ierlm. reuerituq; faciē meā. scidisti uestimēta tua
ꝛ fleuisti coā me. ego quoq; exaudiui te dicit
dñs. Jam cōligā te ad patres tuos. ꝛ ferens

insepulchrū tuū mpare. nec uidebī oculi tui oīe
malū qđ inducur sū sup locū istū ⁊ sup habita
tores eius. lxxvii tores el.
aucta que dixerat. Ar ille cōuocans unūsis
maiorib; natu uda ⁊ ierlm. ascendit domū dñi.
unaq; ōs uiri uda ⁊ habitatores ierlm. sacerdotes ⁊
leuite. ⁊ cūcte ppl̄e a minimo usq; ad maximū. Cū
q; audissent ad domo dñi. legit in eor oīa uba uolu
minis. Et stans i tribunali suo. pcussit fedus co
ram dño. ut post eū ambularet. ⁊ custodirent pcepta ⁊ testimonia
⁊ iustificationes ei in toto corde suo. ⁊ tota aīa sua.
facerentq; que scpta sūt in uolumine illo qđ legerat.
Adiurauit q; sup hoc. oēs q reperti sunt in ierlm ⁊
beniamī. Et fecerūt habitatores ierlm. iuxta pac
tū dñi dī patrum suoz. Abstulit ergo iosias cunc
tas abhoīationes de uniūsis regionib; filioz isrl.
⁊ fecit oēs qui reperti sunt i isrl. seruire dño dō suo.
Cūctis diebus eius. nō recesserūt a dño dō patrū suoz.
xxxv Fecit aūt iosias in ierlm phase dño. lxxviii.
qđ immolatū e quarta decima die mēsis pmi. ⁊ con
stituit sacerdotes i officiis suis. hortatusq; e eos ut
ministrarēt in domo dñi. Leuitis q; ad quoz eru
dimonē oīs isrl sanctificabatur dño. locutus e. Po
nite aūt arcā in sācto templo qđ edificauit salomon
filius dauid. rex isrl. neq; erit ultra portā
bitis. ⁊ nūc aūt ministrate dño deo uro. ⁊ pplo eius isrl.
⁊ parate uos p domos ⁊ cognationes uras i diuisio
nib; singuloz. sicut scripsit dauid rex isrl. ⁊ descripsit
salomō filius eius. Ministrate i sācto p familias
turmasq; leuitas. ⁊ sanctificate immolate phase. frib;
uris aūt uos ut possint uxta uba q locut e dñs in
manu moysi facere. ipsum. Dedit pterea iosias
oi pplo qui ibi fuerat inuenti. i sollēpnitate pha
se. agnos. ⁊ hedos. de gregib; uniq pecoris. xxx. mi
lia. uitulosq; tria milia. Hec de regis unūsa substā
tia. Duces q; eius sponte qđ uoluerūt obtulerūt. tā pplo
quā sacerdotib; ⁊ leuitis. Porro helchias. ⁊ zacharias
⁊ iehiel principes domus dñi. dederūt sacerdotib; ad
faciendū phase. pecora cōparum duo milia sexcē
ta. ⁊ boues trecētos. Chonenias aūt ⁊ semeias. ⁊ na
thanael frēs eius. ⁊ n̄ nabias. ⁊ iahiel. ⁊ iosabad.
principes leuitaz. dederūt ceīis leuitis ad celebrandū
phase. v. milia pecoraz. ⁊ boues quīgētos. Perpatū
q; e ministriū. Et steterūt sacerdotes i officio suo.
Leuite q; uxta ritum regis ipsum. ⁊ immolatū
e phase. Aspersitq; sacerdotes manu sua sāg
ne. ⁊ leuite detraxerūt pelles holocaustoz. ⁊ separa
uerūt ea ut darēt p domos ⁊ familias singlos. offer
rentq; dño. sicut scptum e i lege moysi. De bubꝫ q;
fecerūt simiīt. Et assauerūt phase sup ignē. uxta
qđ lege pceptum e. ⁊ sanctas uō hostias coquerūt
in lebetis. ⁊ cacabis. ⁊ ollis. ⁊ festinato distribuerūt
uniūsis plebi. Sibi aūt et sacerdotib; postea para
uerūt. Dā in oblatione holocaustoz. ⁊ adipem. usq;
ad noctē sacerdotes fuerant occupati. Vñ leuite
⁊ sibi ⁊ sacerdotib; filiis aaron. paraūerē nouissi
mis. Porro cantores filii asaph stabāt i ordine suo.
uxta pceptū dauid. asaph. ⁊ heman. ⁊ ydithun pphe
rum regis. Ianitores uō p portas singlas obseruabāt.
ita ut ne puncto qdem discedere a ministerio. Cui
obrē et frēs eoz leuite parauerūt eis cibos. Omīs
igit cultura dñi usq; cōpleta e in die illa. ut face
rēt phase. ⁊ offerrēt holocausta sup altare dñi. iux
ta pceptum regis iosie. Fecerūq; filii isrl qui repti
fuerāt ibi phase. dño in tpe illo. ⁊ sollēpnitatē azy
morū. vij. diebꝫ. Dō fuit phase simile huic i isrl
a diebꝫ samuelis pphe. nec quisq; de cūctis regib;
isrl fecit phase sicut iosias. sacerdotib; ⁊ leuitis.
⁊ omī uide isrl qui reperti fuerāt habitantib; in
ierlm. Octōdecimo āno regni iosie regis. hoc phase
celebratum est. lxxviii
Postq; instauratus iosias templū. ascendit nechao
rex egypti ad pugnādum i carcharamis. uxta eufra
ten. Et processit i occursum el iosias. Ar ille misit
ad eum nūcios. aīt. Qđ mihi et tibi est rex uda. Non ad te
sum te hodie uenio. sed contra aliam pugno domū.
ad quā dō me festinare precepit. Desine adiuuare
dñm facere qui mecū e. ne interficiat te. Noluit au
tem iosias reuti. sed ptexit contra eū bellum. nec acquie
scens monitis nechao ex ore dei. uenit pugnare in cam
pestri i campo mageddo. ibiq; uulneratus a sagitta
rijs. dixit pueris suis. Educite me de pelio. quia grauiter
uulneratus sum. Et intulerūt eum de curru
alterū currū. q sequebat eum more regio. aspe
xerūt eum i ierlm. Mortuusq; e. sepelīt eum in
sepulchris patrū suoz. Tunc iudas uniūsus uda ⁊ ierlm luxit
eū. Jeremias maxime. cui omēs cantores atq; cantri
ces. usq; in presentem diē lamentatiōes super iosiā re
plicant. ⁊ qđ lex obtinuit in isrl. Ecce scptum est
in lamentationib; Pelequa a primo iosie. et
mirabilia eius q lege pcepta sunt dñi. opa quoq; il
lius prima ⁊ nouissima. scpta sūt i libro regū isrl.
Sancta. xxviii Vlt ergo ioachaz lxxx filiū iosie. ⁊ constituunt regem. p patre suo in ierlm.
Vigesimo tertio āno erat ioachaz cum regnare cepis
set. ⁊ tribus mēsibꝫ regnauit i ierlm. Amouit aūt eū
rex egypti cū uenisset ierlm. ⁊ codemnauit eum
centū talentis argēti. ⁊ talento aurī. Constituitq;
regē p eo eliachim frem eius super uda ⁊ ierlm. mu
tato nomine eius in ioachim. Ipse uō ioachaz tulit secum
⁊ adduxit in egyptum. lxxxi
Igitur quīq; annoz erat ioachim cū regnare ce

pisset: ꝙ nondum anus regnauit ierlm. Fecitq; ma
lũ coram dño dõ suo. Cont̃ hunc ascendit nabucho
donosor rex babilonis: ꝙ uinctũ cathenis duxit in ba
bilonẽ. ad quã ꝙ nuda dñi tulit: ꝙ posuit ea in tẽ
plo suo. Reliqua aũt uerbor̃ ioachim: ꝙ abominati
onũ eius quas operatus ẽ. ꝙ que inuenta sũt in eo. cõ
scripta sũt in libro regũ israel ꝙ iuda. Regnauit ꝙ ioachim
filius eius ꝓ eo. lxxxii

Cto aũo ꝙ erat ioachim cũ regnare cepisset: ꝙ mẽ
sibus ac. x. diebus regnauit ierlm. Fecitq; malũ
in conspectu dñi. Cũq; ãsc̃ cerulus uolueret: misit
nabuchodonosor rex. ꝙ et adduxerẽt eũ in babilonẽ.
cũ sanctis sanctis uasis dñi. Regẽ
uero constituit sedechiã patruũ eius sup iudã ꝙ
Jgnti ꝙ uim ãsc̃ erat lxxxiii Fecitq; ierlm.
sedechias cum regnare cepisset ꝙ xi. ãnis regnauit
ierlm. Fecitq; malũ in oculis dñi dei sui. nec ere
buit faciẽ ieremie ꝓphe loquẽtis ex ore dñi.
Rege quoq; nabuchodonosor recessit. qd iura
uerat eum ꝑ dñm. Et induratum est cor suũ ꝙ cor
ur ñ reuerteret ad dñm dñm israel. Sed ꝙ omnis ꝓceres
sacerdotum ꝙ plebs ꝑuaricati sũt in dieb̃ uarijs
ab omnibus abhominationib̃ gentiũ ꝙ polluerẽt domũ dñi. quã
sanctificauit sibi in ierlm. Misitq; ad illos dñs dõ patrũ
suor̃ ad illos ꝑ manũ nũciorũ suor̃ de nocte cõsur
gens ꝙ mittens cõmonẽs. eo qõd parceret ꝓpõ habita
culo suo. At illi subsannabãt nũcios dei ꝙ parui pẽ
debãt sermones eius. illudebãtq; ꝓphis. donec ascẽ
deret furor dñi in ꝓpm eius: nec esset ulla curatio. Ad
duxit ẽ sup eos regẽ chaldeor̃ ꝙ interfecit iuuenes
eor̃ gladio. in domo sanctuarij sui. Nõ ẽ miserus ado
lescentibus ꝙ uirginibus: senibus. ne decrepito quidem. Et cõ
tradidit omnia in manus eius. Vniuersa quoq; uasa domus dñi ꝑ
magna ꝙ parua. et thesauros templi. regis ꝙ principũ
eius. omnia tulit in babilonẽ. Incenderũt hostes domũ
dei. et destruxerũt murum ierlm. omnes turres cõbus
serũt. Et quecunq; pretiosa fuerant ad molendum sunt. Siqs e
uasit gladiũ. duxit in babilonẽ seruum ꝙ filios
eius. donec ꝑficeret regnũ persarum. ꝓpter impleret
uerbum dñi in ore ieremie. donec placeret terra sabbata sua. Cunctis
enim dieb̃ desolationis egit sabbatũ. usq; dum cõpleret
lxx. annos. Anno aũt primo regis persarum. ad explen
dum sermonẽ dñi qui locutus fuerat per os ieremie.
suscitauit dñs spm̃ cyri regis persarum. quo fecit pra
ceptum in uniuerso regno suo etiã ꝑ scripturam dicens.
Hec dicit cyrus rex persarum. Omnia regna terre dedit
mihi dñs deus celi. ipse precepit mihi ut edificarem ei domũ
in ierlm. que est in iudea. Quis ergo uobis ẽ ex ꝓpõ ei.
Sit dñs dõ suus cum eo. ꝙ ascendat.

Explicit paralipomenon lib scdꝰ.

Incipit prologus scī Jeronimi ꝓphe in salomonẽ.

HROMATIO. a

er heliodoro epiſc. ſeruus
nimus. Jungat epla
quos ungit ſalvatoꝛ
imo carta ñ diuidat
quos ipſius nouit amoꝛ. Comentarios oſee. amoꝛ
zachariam. malachiãq; poſtulatis. Sꝙ iſſem ſi liuo
ſſet ꝓpalmidme. Quibus ſolata ſũptuũ. nota
tos nos librarios ſuſtentatis. ut uob̃ potiſſimũ
mim̃ deſudet ingenium. Et ecce ꝑlatere frequẽs tibi
diuſa poſcentiũ. qui aut equũ ſit me uob̃ eſſe
tibi alijs laborare. aut tanto dñm accepto cuiq;
ꝓpter uob̃ obnoxiũ ſim. Itaq; longa egritudinis
moleſtia frangimus. ne poſſit hoc ãno retractare. rap
uos uos mur ecim. tibi hoc opus uiꝺ noi cõſe
craui. interpretationẽ indulcet. tum ſalomois uo
lumiñ maſloth qs hebri ꝓpolas. uulgata edi
tio ꝓuerbia uocat. Codeth quẽ greci ecclaſten.
Latine cõcionatoꝛẽ poſſum dicere. ſyraſium qd in
ſua lingua dicit cantuũ cãticoꝛ. Sed ꝙ panare
thos ihũ filij ſyrach liber. alij ꝓſeudographus q
ſapia ſalomonis inſcribitur. Quoꝛ ꝓmoꝛẽ hebra
icum reperi. ñ eccleſiaſtẽ uel apud latinos. ſ. pub
las ſpiritũ. Cum unus ſit eccleſiaſtes ꝙ cantuũ
cantico. ut ſimilitudinẽ ſalois ñ ſolum libroꝝ
mũ. ſ. ꝙ matheuꝝ quẽ coequaret. Satis apud
hebreos mireq; ẽ. qꝺ ipſe ſilus greca eloquẽtia re
dolet. ñ nulli ſcriptoꝝ uetꝝ hẽ uidet phyloꝛ
affirmãt. Siue ergo iudith ꝙ tobi. ꝙ machabeoꝝ
libros legit qdem eccla. ſ. uñ canonicas ſcripturas
ñ recipit. ſic. hec duo uoluia legat ad edificatio
nẽ plebis. ñ ad auctoritatẽ eccleſiaſticoꝝ dogmatũ
affirmandã. Siue ſane. lxx. interpretũ magis edi
tio placet. hẽ eam anob olim emendatã. Neq; enim
ſic noua uidum. ut uetꝰ deſtruam. Et ñ ũ dili
gentiſſime legerit. ſuat magis mã intelligi que ñ
intrium uas infuſa conuenerit. ſ. ſtatim ꝺ plo
puriſſime cõmutata teſte. ſuũ ſapoꝛẽ ſuauerint.

Explicit prologus. Incipiunt capitula.

E parabolis ſalomonis. i

Affectu puer allegatur filiũ blandicijs peccãꝝ. ii
apia ꝺ ẽ xpẽ loquitur facis ꝺ ẽ uniuerſe ꝑſalutem. iii
apia hortatur cõtra ad dñm. ꝙ ſperet ſpm. iiii
apia comminat̃ contẽptoribus ſuis. v
apia hortat̃ ſuisq; ſmones ſuos. ſapiam ꝙ ſcia. vi
apia docet ñ cẽ obliuiſcendã legẽ ſuã. vii
Abendam cẽ fiduciam ad dñm. viii
apia hortat̃ ne eloqa dñi negligant. viiii

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

x Sapia dcrt ñ ee hoīnē malū īmitādū ñ uias ei
xi Sapiā hortatur disciplinā pueris amplecti.
xii Sapiā monet fugere uba sua.
xiii Sapiā loquit auscultandos monēs suos.
xiiii Sapiā monet īcmandā aurē prudētie.
xv Sapia monet sponsores amicoz ñ ee negligendos.
xvi Sapia pundit que odit dns. qđ detestatur.
xvii Sapia affectu pūs loquit fructa recōdi.
xviii Sapiā hortat mulierē erraticā custodiēdū.
xviii Blandit pietas sapie ne acquiescam prauē doctīe.
xx Sapiā hortat magis disciplinā diligēdā q̄ aurū.
xxi Sapiā loquit ducēs p se omia frā suā.
xxii De parabolis salomonis.
xxiii Ono dolosum. fraudulentū abolīano ē. apd dm.
xxiiii De usibus q̄ppa diuidēdo diuites fiūt.
xxv Ppt peccata labioz ruina. p̄imet malo.
xxvi Ui custodit os suū custodit aiā suā.
xxvii Sapiens mulier edificat domū suā.
xxviii Est ua que undē hoīb; usta.
xxix Iustina eleuat gētes.
xxx Eli de uocat adoleta cū cantate. q̄ ad uinū.
xxxi Bommano dū cogitatiōes male.
xxxii Amo pūs suscitat lites.
xxxiii Odiū tpe diligit qui amicus ē.
xxxiiii Impi cū impfundū uenīt pcōz contēpnit.
xxxv Ui inuenit mulierē bonā fugit bonū.
xxxvi De fenebrantib; miē. fenātur dño q̄ miserē paupi.
xxxvii Od nullus gl̄abitur casū sue. rue.
xxxviii Abommano apd dm pond. rpond.
xxxviii Quām magis placere dō quā uicimas.
xl De pigris. rsupb. De fugiēdo hoīe iracē.
xli Gaudere patrē sup filio sapiēte prudentē.
xlii De emendis eis q̄ ducunt ad mortē.
xliii De usto cadente sepes. rnegligente.
xliiii De agro hois pigri inculto.
xliv Arb inferendū pdem adamātos.
xlvi Respondēdū stulto usta stulticiā suā.
xlvii Ex labiis suis intelligitur unusquis.
xlviii Dicit ē manifesta correptio q̄ amor absc.
xlix Apud prauos insatiabilis.
l De deceptore ustoz.
li De stulto totū spm̄ pferente.
lii De usibus rimpijs iuuenē se abhoīantib;.
liii Misi fmo dū ignitus.
liv De ua difficili. aqle. nauis. colub. relīq.
lvi Scandalū dō mulierē fortē.

Explicunt capitula.

Incipiunt parabole salomonis.

PARABOLE

Salomonis filij dauid regis isrl. ad sciendā sapientiā. rdisciplinā. ad intelligenda uerba prudentie. rdisciplinā sapiendi et documentē doctrine. rustitiā. rudicium. et equitatē. ut detur puerīl astutia. adolescentī scientia. rintellectus. Audiēs sapiens sapientior erit. rintelligens gubernacula possidebit. Ad intelligendū parabolam. rinterpretationē. uba sapientiū. renigmata eoz. Timor dñi. pncipiū sapie. Sapiam atq; doctrinā stulti despiciūt. Audi fili mi disciplinā patris tui. rne dimittas legē matris tue. ut addatur grā capiti tuo. rtorques collo tuo.

Fili mi si te lactauerint peccatores. ne acquiescas eis. Si dixerint uenī nobcum. insidiemur sanguini. abscondamus tendiculas contra insontem frustra. deglutiamus eū sicut infernus uiuentē. rintegrū qui descendentē in lacum. cōem substantiam possidemus. replebimus domos nras spoliis. sortē mitte nobcū. marsupium unus sit omnium nrm. fili mi ne ambules cū eis. Prohibe pedē tuū a semitis eoz. Pedes enī eoz ad malū currūt. festinant ut effundāt sanguinē. Frustra autē iaculatur rete ante oculos pennatoz. Ipsi quippe contra sanguinē suū insidiantur. rmoliuntur fraudes contra animas suas. Sic semitę oīs auarī animas possidentī sum rapiunt.

Sapiā foris predicat. in plateis dat uocē suam. In capite turbarum clamitat. in foribus portarum urbis. proferat uba sua. dicēs. Usq; quo paruuli diligitis infantiā. rstulti ea que sibi sunt noxia sapient. ripudentes scientiā. Convertimini ad correptionē meā. Ecce proferam uobis spm meū. rostendā uba mea. Eo quod uocauerim. renuistis. extendi manum meam. rnō fuit qui aspiceret. Despexistis omne cōsiliū meū. rincrepationes meas neglexistis.

Ego quoq; in interitu uro ridebo. rsubsannabo cum uob qđ timebatis aduenerit. Cū uobis eruperit repentina calamitas. rquassatus q̄si tempestas ingruerit. q̄n uenerit super uos tribulatio. rangustia. te inuocabūt me. rnō exaudiā. Mane consurgent. rnō inuenient me. eo qđ exosam habuerint disciplinā. ru

more dñi ñ suscep̃ unt: nec acquieuit consilio meo. ꝙ detrahñt unusquisq; cogitationi mee. Comedet igit̃ fructū uie sue: sinsq; cōsilijs satiabunt̃. Occisio pīor interficiet eos: ꝙ prosperitas stultor̃ perdet illos. Qui aūt me audierit absq; timore requiescet: habundantia perfruet̃ malor̃ timore sublato. vj

Fili mi si susceperis sermones meos: ꝙ mandata mea absondens penes te: ut audiat sapiā auris tua: inclina cor tuū ad agnoscendā prudētiā. Si eā sapiām inuocaueris: ꝙ inclinaueris cor tuū prudētie: si quesieris eā q̄si pecuniā: ꝙ sicut thesauros effoderis illā: tūc intelliges timorē dñi: ꝙ sciām dei inuenies. qa dñs dat sapiām: ex ore eius sapiā ꝙ prudētia. Custodiet recti rū salutē: ꝙ protget gradientes simpliciter: semitas iustitie custodiens. Tūc intelliges iustitiā ꝙ iudiciū: ꝙ equitatē: omnē semitā bonā. Si intrauerit sapiā cor tuum: ꝙ scīa aie tue placuerit: cōsiliū custodiet te: ꝙ prudētia suadebit tibi: ut eruaris a uia mala: ꝙ ab homine q̄ peruersa loquit̃. Qui derelinquūt iter rectū: ꝙ ambulant per uias tenebrosas: q̄ letant̃ cū male fecerint: ꝙ exultant in rebus pessimis. quor̃ uie peruerse: ꝙ infames gressus eor̃. ut eruaris a muliere aliena: ꝙ ab extranea q̄ mollit sermones suos: ꝙ relinquit ducē pubertatis sue: ꝙ pactū dei sui oblita est. Inclinata est enim ad mortē domus eius: ꝙ ad inferos semite ipsius. Oēs q̄ ingrediuntur ad eā ñ reuertent̃: nec apprehendent semitas uite. ut ambules in uia bona: ꝙ calles iustor̃ custodias. Qui enim recti habitabunt in terra: ꝙ simplices permanebūt in ea. Impij uero de terra perdentur: ꝙ qui inique agūt auferent̃ ex ea. vij

Fili mi ne obliuiscaris legis mee: ꝙ precepta mea custodiat cor tuū. Longitudinē enim dierū ꝙ annos uite: ꝙ pacē apponent tibi. Misericordia ꝙ ueritas: ñ te deserant. Circūda eas gutturi tuo: ꝙ describe illas in tabulis cordis tui: ꝙ inuenies gratiā ꝙ disciplinā bonā coram deo ꝙ hominibus. viij

Habe fiduciā in dño ex toto corde tuo: ꝙ ne innitaris prudētie tue. In omnibus uijs tuis cogita illū: ꝙ ipse dirriget gressus tuos. Ne sis sapiens apud temetipsum. Time dñm: ꝙ recede a malo. Sanitas quippe erit umbilico tuo: ꝙ irrigatio ossibus tuis. Honora dñm de tua substātia: ꝙ de primitijs frugū tuar̃: ꝙ implebunt̃ horrea tua saturitate: ꝙ uino torcularia redundabūt. Disciplinā fili mi ne abiicias: nec deficias cū ab eo corripis. Quē diligit dñs corripit: quasi pater in filio cōplacet sibi. Beatus hō q̄ inuenit sapiām: ꝙ affluit prudētia. Melior est acquisitio eius: negociatione argēti: ꝙ auri primi ꝙ purissimi fructus eius. Pretiosior est cunctis opibus: ꝙ oīa que desiderant: huic ñ valent cōparari. Longitudo dierum in dextra eius: in sinistra illius diuitie ꝙ gloria. Uie eius uie pulchre: ꝙ oēs semite illius pacifice. Lignum uite est his q̄ apprehenderint eā: ꝙ tenentes eā beatus.

Dñs sapiā fundauit terrā: stabiliuit celos prudentia. Sapiā illius eruperūt abyssi: ꝙ nubes rore cōcrescunt. ix

Fili mi ne effluāt hec ab oculis tuis. viij c
Custodi legē atq; cōsiliū: ꝙ erit uita aie tue: ꝙ gratia faucibus tuis. Tunc ābulabis fiducialiter̃ uia tua: ꝙ pes tuus ñ impinget. Si dormieris: ñ timebis. Quiesces: ꝙ suauis erit somnus tuus. Ne paueas repentino terrore: ꝙ irruentes ut plurimas ipios. Dñs est enim latus tuus: ꝙ custodiet pedē tuū ne capiaris. Noli prohibere bñ facere eū q̄ pōt: si uales: ipse bñ fac. Ne dicas amico tuo uade: ꝙ reuertere: ꝙ cras dabo: cū statim possis dare. Ne moliaris amico tuo malū: cū ille in te habeat fiduciā. Ne cōtendas aduersus hoīem frustra: cū ipse tibi nichil mali fecerit. x

Ne emulēris hoīem in rebus: ñ imiteris uias eius: qa abhominatio dñi est oīs illusor: ꝙ cum simplicib; sermocinatio eius. Egestas a domo impij: habitacula aūt iustor̃ benedicent̃. Illusores ipse deludet: ꝙ mansuetis dabit grām. Gloriam sapientes possidebūt: stultor̃ exaltatio ignominia. xj

Audite filij disciplinā patris: ꝙ intendite ut sciatis prudentiā. Donū bonū tribuā uob: legē meā ne derelinquatis. Nam ꝙ ego filius fui patris mei: tenellus: ꝙ unigenit̃ coram matre mea. Et docebat me atq; dicebat. Suscipiat uba mea cor tuū. Custodi precepta mea: ꝙ uiues. Posside sapiām: posside prudentiā. Ne obliuiscaris neq; declines ab ubis oris mei. Ne dimittas eā: ꝙ custodiet te. Dilige eā: ꝙ seruabit te. Principiū sapie: posside sapiām: ꝙ in tota possessione tua adquire prudentiā. Arripe illā: ꝙ exaltabit te. Glorificabit̃ abea: cum eā fueris amplexat̃. Dabit capiti tuo augmēta grātiarum: ꝙ coronā inclita protget te. Audi fili mi: ꝙ suscipe uba mea. xij

ut multiplicent̃ tibi anni uite. Uia sapie monstrabo tibi: ducā te per semitas equitatis. Quas cū ingressus fueris: ñ arctabunt̃ gressus tui: ꝙ current̃: ñ habebis offendiculū. Tene disciplinā: ne dimittas eam. Custodi illā: qa ipsa est uita tua. Ne delectēris semitis impioꝝ: nec te placeat malorum uia. Fuge ab ea: nec trānseas per illā. Declina: ꝙ desere eam. Nō enim dormiūt: ñ male fecerint: ꝙ rapit̃ somnus oculis eorum: nisi supplantauerint. Comedūt panē impietatis: ꝙ uinum iniquitatis bibūt. Justorum ꝙ semita quasi lux splendens procedit: ꝙ crescit usq; ad perfectum diē. Uia impiorum tenebrosa: nesciūt ubi corruāt. xiij

Fili mi ausculta sermones meos: ꝙ ad eloquia mea inclina aurē tuā. Ne recedāt ab oculis tuis. Custodi ea in medio cordis tui. Uita enim sunt inuenientibus ea: ꝙ uniuerse carni sanitas. Omni custodia serua cor tuum. qa ex ipso uita procedit. Remoue ate os prauum: ꝙ detractoria labia sint procul ate. Oculi tui recta ui

dent. ꝙ palpebre tue precedant gressus tuos. Dirige
semitā pedib⁹ tuis ꝙ oīs ui e tue stabilient. ⁊ Ne
declines ad dexteram neq; ad sinistram. Auerte pedem
tuū a malo. Vias enī que a dextris sunt nouit dñs.
Peruerse uō sunt que a sinistris sunt. Ipe aūt rectos
faciet cursus tuos. ⁊ itinera aūt tua i pace p̄ducet.
Fili mi attende sapiām meam. XIIII
⁊ prudentie mee i clina aurē tuā. ut custodias cogi
tatōes ⁊ disciplinā labia tua cōsuent. Fauus enī
stillans labia meretrīs. ⁊ nitidus oleo guttur eī.
Nouissima aī illi⁹ amara. qī absinthiū ⁊ acuta qī
gladius bipes. Pedes eī descendūt in mortē. ⁊ ad inferos gressus illius penetrāt. Ꝑ semitā uite nō ambulant. Vagi sunt gressus eī ⁊ inestigabiles. Nūc ergo
fili audi me. ⁊ ne recedas a uerbis oris mei. Longe fac
ab ea uiā tuā ⁊ ne appropinques foribus domus eius.
Ne des alienis honorē tuū ⁊ annos tuos crudeli. ne
forte impleant extranei uiribus tuis ⁊ labores tui sint
i domo aliena ⁊ gemas in nouissimis qñ cōsūpseris
carnes tuas ⁊ dicas. Cur detestat⁹ sū disciplinā
⁊ arguentib⁹ nō acquieuit cor meū. nec audiui uocē do
centiū me. ⁊ magistris nō i clinaui aurē meā. Pene
fui i oī malo. i medio ecclē ⁊ synagoge. Bibe aq̄
de cisterna tua. ⁊ fluenta putei tui. Diuuent fontes
tui foras. ⁊ i plateis aquas tuas diuide. Habeto eas
solus. nec sint alienī participes tui. Sit uena tua bñ
dicta. ⁊ letare cū muliere adolescentie tue. Cerua ca
rissima ⁊ gratissim⁹ hinnul⁹. Vbera eī inebriēt te oī
tpe. ⁊ i amore illi⁹ delectare iugit. Cur seducaris fili
mi ab aliena. ⁊ foueris i sinu alterius. Respicit dñs
uias hoīs. ⁊ oēs gressus illius cōsiderat. Iniquitates
sue capiūt impium. ⁊ funib⁹ peccatoꝝ suoꝝ cōstringit.
Ipe morietur qa nō habuit disciplinā. ⁊ in multitudine stultitie sue decipietur. XV
Fili mi si spoponderis p amico tuo. defixisti apud extraneū manus tuas. Illaqueat⁹ es uerbis oris tui. ⁊ capt⁹
propriis sermonib⁹. Fac ergo qđ dico fili mi. ⁊ temetipm
libera. quia incidisti in manū proximi tui. Discurre festina. suscita amicū tuū. Ne dederis somnū oculis tuis
nec dormitet palpebre tue. Eruere sicut dāmula de manu. ⁊ sicut auis de insidijs aucupis. Vade ad formicā o
piger. cōsidera uias eius. ⁊ disce sapiām. Que cū nō habeat ducē nec p̄ceptorē nec p̄positū. parat estate
cibū sibi. ⁊ cōgregat in messe qđ cōmedat. Vsq; quo piger dormis. Quā cōsurges e somno tuo. Paululū
dormies. paululū dormitabis. paululū cōseres manus ut dormias. Veniet tibi qī quasi egestas. ⁊ pauperies qī
tur armat. Si uō impiger fuis. uenīet ut fons messis tua. ⁊ egestas longe fugiet a te. Hō apostata. uir
inutilis. graditur ore peruerso. annuit oculis. terit pedibus. digito loquit. prauo corde machinat malū. ⁊ oī tpe
iurgia seminat. Hunc exemplo uenient p̄tinus
sua. ⁊ subito conterit. nec habebit ultī medicinam.
Ex sūt que odit dñs. ⁊ septimū XVI
detestatur aīa eius. Oculos sublimes. linguā mendacē.
manꝰ effundentes innocuū sanguinē. cor machinās cogitationes pessimas. pedes ueloces ad currendū in malū.
proferentē mendacia testē fallacē. ⁊ eum q̄ seminat inter fratres discordias. Custodi fili mi precepta patris tui. ⁊ ne
dimittas legē matris tue. Liga ea in corde tuo iugiter.
⁊ circumda gutturi tuo. Cū ambulauerit gradiant tecū.
Cū dormierit custodiat te. cū euigilauerit loquē tecum eo.
qa mandatū lucerna ē. ⁊ lex lux. ⁊ uia uite increpatio
discipline. ut custodiat te a muliere mala. a blandi
tijs lingua extranee. Nō concupiscat pulchritudinē eius
cor tuū. ne capiaris nutibus illius. Precium enī scorti
uix unius ē panis. Mulier aūt uirū pretiosā aīā capit.
Nec quisquā absondere pōt hō ignē in sinu suo. ut uestimenta illius nō ardeant. aut ambulare super prunas. ut
nō comburant plante eius. Sic qui ingreditur ad mulierem p
ximi sui nō erit mundus nec tanget eā. Nō grandis culpe. cū quis furatus fuerit. Furatus enī ut esurientē
implear aīam. Deprehensus quoq; reddet septuplū.
⁊ omnia substantiam domus sue tradet. Qui aūt adulter ē. p
cordis inopiam perdet aīam suā. Turpitudinē ⁊ ignominiā congregat sibi. nec obprobrium illius nō delebitur.
qa zelus ⁊ furor uiri nō parcet in die uindicte. nec ac
quiescet cuiquā precib⁹. nec suscipiet p redemptionē dona
plurima. XVII
Fili mi custodi sermones meos. ⁊ precepta mea recondas
tibi. Fili honora dñm. ⁊ ualeb. Preter eum uerū ne
minem agnoscas alterū. Serua mandata mea. ⁊ uiues. ⁊ legē
meā qī pupillā oculi tui. Liga ea in digitis tuis.
scribe illam in tabulis cordis tui. XVIII
Dic sapiē soror mea es. ⁊ prudentē uocā amicā tuam.
ut custodiat te a muliere extranea. ⁊ ab aliena que
uba sua dulcia facit. De fenestra enī dom⁹ mee per cancellos prospexi. ⁊ uidi parulos. cōsidero uecordē iuuenē.
q̄ trāsit p plateā iuxta angulū. ⁊ p uiā domui illius
graditur. i obscuro. ad uesperascente die. i noctis tenebris ⁊ caligine. Et ecce mulier occurrit illi. ornatu
meretricio. ꝓparata ad capiendas aīas. Garrula. ⁊ agi
tens impatiēs. nō ualens i domo cōsistere pedib⁹ suis.
nūc foris. nūc in plateis. nūc iuxta angulos insidians.
Apprehensumq; deosculatur iuuenē. ꝙcācia uultu blā
ditur dicēs. Victimas p salute mea debui. hodie
reddidi uota mea. Ideo egressa sum i occursū tuū
desiderās te uidere. ⁊ reperi. Intexui funib⁹ lectū meum. stratum tapetib⁹ pictis ex egypto. Aspersi cubile
meū myrrha. aloe. ⁊ cynamomo. Veni. inebriemur
ubib⁹. ⁊ fruamur cupitis amplexib⁹. donec illuxerit
dies. ⁊ Nō ē enī uir i domo sua. Abiit uia longis

simā. Sacculū pecunie socium tulit. In die plene lune reuisurus ē domū suā. Irruerunt eū mlīs simōi bꝰ ꝛ blandicijs labioꝝ. puellā illū. Et tu ne eam seqū qī bos ductus ad victimā ꝛ qī agnus lasciuiēs. Et nesciꝛ qđ ad uincula stult̄ trahatur. donec transfigat sagitta cor eius. uelut si auis festinet ad laqū. ꝛ nesciꝛ quia d̄ periculo aīe illī agitur. XVIII

Nunc ergo fili audi me. ꝛ attēde ūbis oris mei. ne abstrahatur i cuiꝰ illius mēs tua. neq; decipiaris semitis ei. Multos enī uulneratos deiecit. ꝛ fortissimi quiq; interfecti sunt ab ea. Uie inferi domꝰ ei penetrantes interiora mortis. Numq̄ nō sapia clamitat. ꝛ prudentia dat uocē suā. In summis excelsisq; uiarū. sup uiā. i medijs semitis stans. iuxta portam ciuitatis. In ꝓpugnaculis foꝝ loquit̄ dicēs. O uiri ad uos clamito. ꝛ uox mea ad filios hoīum. Intelligite pauculi astutiā. ꝛ insipientes animaduertite. Audite qm̄ de rebꝰ magnus loquitur. sū. ꝛ aperiet̄ labia mea ut recte sapiam. Ueritatē meditabit̄ guttur meum. ꝛ labia mea detestabunt̄ impiū. Justi sunt oēs sermōes mei. nō ē in eis prauū qđ. neq; peruersum. Recti sunt intelligentibꝰ. ꝛ equi inuenientibꝰ sciām. XX

Capite disciplinā meā. nō pecuniā. doctrinā magis quā aurū eligite. Melior ē enī sapia cunctis opibꝰ pretiosissimis. ꝛ omne desiderabile ei nō poterit compari. Ego sapia habito in cōsilio. ꝛ eruditis intersum cogitationibꝰ. Timor dñi. odit malū. Arrogantiā. ꝛ superbiam. ꝛ uiā prauā. ꝛ os bilingue detestor. Meum ē cōsiliū. et equitas. mea ē prudētia. mea ē fortitudo. Per me reges regnāt. ꝛ legū conditores iusta decernunt. Per me principes imperant. ꝛ potētes decernūt iustitiam. Ego diligentes me diligo. ꝛ qui mane uigilāt ad me inuenient me. Mecū sunt diuitie et glōria. opes superbe ꝛ iustitia. Melior ē fructꝰ meus auro. ꝛ lapide pretioso. ꝛ genimina mea argēto electo. Inuijs iustitie ambulo. i medio semitaꝝ iudicij. ut ditē diligētes me. ꝛ thesauros eoꝝ repleam. XXI

Dominus possedit me initio uiaꝝ suaꝝ. ante q̄ quicq̄ faceret a principio. Abeterno ordinata sū. ex antiquis. aī quā terra fieret. ꝛ nec dū eraī abyssi. nec dū cōcepta eram. Nec dū fontes aquaꝝ eruperant. nec dū montes grauī mole constiterāt. Ante colles ego parturiebar. Adhuc terā nō fecerat. ꝛ fluuia. ꝛ cardines orbis terre. Cū ꝑparabat celos aderam. cū certa lege. ꝛ gyro uallabat abyssos. cū aethera firmabat sursū. ꝛ librabat fontes aquaꝝ. cū circūdabat mari terminū suū. ꝛ legē ponebat aquis ne trāsirēt fines suos. cū appendebat fundamēta terre. cū eo erā cuncta cōponēs. Et delectabar p singulos dies. ludēs coram eo omī tpe. Ludēs in orbe terraꝝ. ꝛ deliciē meas cū filijs hoīum. Nūc ergo filij audite me. Beati qui

custodiunt uias meas. Audite disciplinā. ꝛ estote sapientes. ꝛ nolite abicere eam. Beatus hō qui audit me. qui uigilat ad fores meas cotidie. ꝛ obseruat postes ostij mei. Qui me inuenerit inueniet uitā. ꝛ hauriet salutē a dño. Qui aūt me peccauerit. ledet aīam suā. Omnes qui me oderunt. diligūt mortē. XXII

Sapia edificauit sibi domū. excidit columpnas septē. Immolauit uictimas suas. Miscuit uinū. ꝛ apposuit mēsā suā. Misit ancillas suas. ut uocarēt ad arcē. ꝛ ad menia ciuitatis. Si qs ē paruul̄. ueniat ad me. Et insipientibꝰ locuta ē. Venite. cōmedite panē meū. ꝛ bibite uinū qđ miscui uobis. Relinquite infantiā. ꝛ uiuite. ꝛ ambulate uiis prudentie. Qui erudit derisorē ipe sibi facit iniuriā. ꝛ qui arguit impiū. generat maculā sibi. Noli arguere derisorē. ne oderit te. Argue sapientē. ꝛ diliget te. Da sapiēti occasionē. ꝛ addetur ei sapia. Doce iustū. ꝛ festinabit accipere. In labijs sapientis inuenit sapia. XXIII

Timor dñi. ꝛ sciā scōꝝ prudētia. Per me enī multiplicabunt dies tui. ꝛ addentur tibi anni uite. Si sapiēs fueris. tibimet eris. Si illusor. solus portabis malū. Mulier stulta. ꝛ clamosa plenaq; illecebris. ꝛ nichil oīno sciens. sedet in foribꝰ domus sue sup sellā. in excelso urbis loco ut uocaret trānseuntes. ꝗ uiā. ꝛ pgentes itinere suo. Qui ē paruulus. declinet ad me. Et uecordi locuta ē. Aque furtiue dulciores sunt. ꝛ panis absconditꝰ suauior. Et ignorauit qđ gigantes ibi sint. ꝛ in profundis inferni cōuiue eius. Et applicabit illi descendet ad inferos. nā. q. abscessit abeā. siluabitur. XXIIII

Filius sapiēs letificat patrē. filius uō stultus mestitia ē matris sue. Nō ꝓderunt thesauri impietatis. iustitia uō liberabit a morte. Nō affliget dñs fame aīam iusti. ꝛ iustitias impioꝝ subuertet. Egestatē operata ē manꝰ remissa. manus aūt fortiū diuitias parat. Qui parat̄ māibꝰ hic pascit uentos. idē aut̄ ipe sequit̄ aues uolantes. Qui cōgregat i messe. filius sapiēs ē. q. aūt dormit erubescit. filius cōfusionis. Benedictio sup caput iusti. os aūt impioꝝ operit iniquitas. Memoria iusti cū laudibꝰ. ꝛ nomen impioꝝ putrescet. Sapiēs corde precepta suscipiet. stult̄ cecidit labijs. Qui ambulat simpliciter ambulat cōfidenter. qui aūt deprauat uias suas manifestus erit. Qui annuit oculo dabit dolorē. stult̄ labijs ūbabitur. Uena uite os iusti. ꝛ os impioꝝ operit iniquitatē. Oculi sustinent cuncta. ꝛ iusta delecta operit caritas. In labijs sapientis inuenit sapia. ꝛ uirga i corde eius q indiget corde. Sapientes abscondūt sciām. os aūt stulti cōfusioni proximū ē. Substātia diuitis urbs fortitudinis eius. paupertas egentis egestas eoꝝ. Opus iusti ad uitā. fructꝰ aūt impij ad peccatū. Uia uite custodit disciplina

nā. qui aūt inq̄ptiones relinq̄t errat. Abscon
dunt odium labia mēdatia. q̄ proferūt cōtumeliā.
insipiens ē. In mltā loquio peccatū nō deest. qui ā
moderatur labia sua prudētissim ē. Argentū dec
tū lingua iusti. cor impioꝝ p̄michilo. Labia iusti
eruditunt plūimos. q̄ aūt indocti sūt in cordis egestā
te morient. Būdictio dñi diuites facit. nec socia
bitur eis afflictio. Quasi p̄ risum stult̄ operatur scе
lus. sapiā aūt ē uiro prudēti. Qd timet impi ueniet
sup eum. desideriū suū iustis dabitur. Quasi tēpe
stas trāsiens nō erit impius. iust̄ ā q̄ fundamētū
sempiternū. Sicut acetū dentibꝰ. t fumus oculis. sic
piger his qui miserūt eū. Timor dñi apponet dies.
t anni impioꝝ abbreuiabūtur. Expectatio iustoꝝ lēti
cia. spes aūt impioꝝ pibit. Fortitudo simplicis uia
dñi. pauor his q̄ operantur malū. Justus in eternū
nō cōmouebitur. impij ā nō habitabūt terrā. Os iu
sti parturiet sapiām. lingua prauoꝝ pibit. Labia
iusti cōsiderāt placita. ora impioꝝ peuersa. XXV
Tatera dolosa abominatio ē apud dñm. t pondꝰ equꝰ
uoluntas ei. Vbi fuerit superbia. ibi erit t cōtumelia.
ubi ā hūilitas. ibi t sapiā. Simplicitas iustoꝝ di
riget eos. t supplantatio pūsoꝝ uastabit illos. Nō
p̄derūt diuitie in die ultionis. iustitia ā liberabit a
morte. Justicia simplicis dirigit uiā ei. t impietа
te sua corruet impi. Justicia rectoꝝ liberabit eos. t
insidijs suis capient iniq. Mortuo hoīe impio
nulla erit ultra spes. nec expectatio solliciti pibit. Ju
stus ē angustia liberatus ē. t tradet ip̄ius ꝑ eo. Si
mulator ore decipit amicū suū. iust ā liberabunt
scā. In bonis iustoꝝ exultabit ciuitas. t p̄dictoꝝ
ip̄oꝝ erit laudatio. In būdictiōe iustoꝝ exaltabi
tur ciuitas. t ore impioꝝ subuertet. Qui despicit amicē
suū. indigens corde ē. uir ā prudēs tacebit. Qui ā
bulat fraudulēt revelat archana. q̄ ā fidel ē celat
amici cōmissū. Vbi nō ē gubnator pp̄lus corruet. sa
lus ā ubi multa cōsilia. Affligetur malo q̄ fidem
facit ꝑ extraneo. q̄ cauet laqueos securꝰ erit. Mu
lier gratiosa inueniet gl̄am. t robusti habebūt diui
as. Būfacit aīe sue uir misericors. q̄ crudel ē. ꝑturbā
quos abiicit. Impi facit opus instabile. seminanti ā
ustitiā merces fidelis. Clementia ꝑducit uitā. sectа
tor malop mortē. Abominabile dño cor prauū. t uolūtas eius his qui simpliciter ambulant.
Manus in manu. nō erit innocens malus. semē aūt
iustoꝝ saluabit. Circulus aureus in naribꝰ ei. mu
lier pulcra. t fatua. Desiderium iustoꝝ cū bonum ē
ꝑstolatio impioꝝ furor. XXVI
Liij diuidūt ꝑpria. t ditiores fiūt. alij rapiūt nō
sua. t semp in egestate sūt. Alia que būdicat impin
guabitur. t q̄ inebriat. ipe quoq; inebriabitur. Qui

abscondit frumēta maledicetur in ꝑplis. būdictio aūt
sup caput uendentiū. Bñ cōsurgit diluculo q̄ quе
rit bona. q̄ aūt inuestigator malop ē. opprimet̄ a bes.
Qui cōfidit in diuitijs suis corruet. iustus ā q̄si uiridi
folio germinabit. Qui conturbat domū suā possidebit
uentos. t q̄ stultus ē seruiet sapienti. Fructꝰ iusti
gnū uite. t q̄ suscipit aīas sapiens ē. Si iustus in
terra recipit. quanto magis impius et peccator. Qui dilig
disciplinā diligit scīam. q̄ aūt odit increpationes
insipiens ē. Qui bonus ē hauriet a dño grām. q̄
aūt cōfidit in cogitationibꝰ suis. ip̄e agit. Nō ro
borabitur hō ex impietate. t radix iustoꝝ nō cōmo
uebitur. Mulier diligēs corona ē uiro suo. t pu
tredo in ossibꝰ eius que cōfusioē res dignas gerit.
Cogitationes iustoꝝ iudicia. t cōsilia impioꝝ frau
dulenta. Verba impioꝝ insidiant sanguini. os iu
stoꝝ liberabit eos. Verte impios. t nō erunt. domꝰ ā iu
stoꝝ permanebit. Doctrina sua nobilit uirū. q̄ ā uanus
et reprobus ē. patebit contemptui. Melior ē pauper t suf
ficiens sibi. quā gloriosus t indigēs pane. Nouit iu
stus aīas iumentoꝝ suoꝝ. uiscera aūt impioꝝ cru
delia. Qui operatur terram suā saturabit̄ pane. q̄ aūt
sectat otium stultissim ē. Qui custodit mandatū cus
tos animē suē. Qui spernit uias suas mortificabit eum.
Desiderium ip̄ij mortiferū. pessimoꝝ radix. ā iustoꝝ
Popt̄ peccata labioꝝ XXVII ꝓficiet
ruina premet malo. effugiet ā iustus d angustia.
De fructu oris sui uiri q̄si replebitur bonis. t mer
ces operū manuū suarū retribuet ei. Via stulti recta
in oculis eius. q̄ ā sapiēs ē audit cōsilia. Fraudulen
tum ichiat anima sua. q̄ ā dissimulat iniurias. ā fidelis
est. Qui q̄ nouit loquit̄ iudicia. ē iustitie. q̄ aūt
mendax. testis ē fraudulenti. Est q̄ pungit̄ sermo
dio pungit̄ cōsilia. lingua ā sapientiū sanitas ē.
Labiū veritatis firmū erit in ꝑpetuum. q̄ ā testis ē
repentin. cōmutat lingua mendacij. Dolus in corde
cogitātiū mala. q̄ aūt ineūt pacis cōsilia. sequit̄
eos gaudiū. Nō contristabit iustū quic ei accidеrit.
ip̄ij ā replebunt malo. Abominatio ē dño la
bia mendacia. q̄ aūt fideliter agunt placent ei. Nō ue
ritus celat scīam. t cor insipientiū. puocabit stul
titiā. Manus fortiū dominabitur. q̄ ā remissa tri
butis seruiet. Meror in corde uiri humiliabit eū.
q̄ sermone bono letificabit. Qui negligit damnū p
amicū iustus ē. te aūt impioꝝ decipiet eos. Nō
lucrifaciet fraudulenter lucrū. t substantia hois erit ama
ta. In semita iustitie uita. iter ā deuii declinat
ad mortē. Filius sapiēs doctrina patris. q̄ illuse ē.
ñ audit cū arguit̄. De fructu oris sui saturabit̄
bonis. aīa ā prauorum iniqua. XXVIII
Vi custodit os suū custodit aīam suā. qui aūt

mō fuerant ē ad loquendū semper mala. Vultr
ñ uult piger aīa. aūr opantū ī pinguabit. Ver
bū mdax ultus derelabitur. ī pius ā confūdit
cōfundit. Justicia custodit īnocentis uiā. impi
etas uō peccōrem supplantat. Est qī dues cū nī
habeat. ē qī pup cū īmēsis duuis sit. Redēp
tio aīe uiri duuie sue. q aūr pup ē. mēpam nō
ñ sustinet. Lux ustoz letificat. lucerna ā impio
rū extinguet. Inī supbos semp iurgia sūt. q aūr
cūcta agit cōsilio. regunt sapiā. Subita festinata
cito minuet. que ā paulati colligit manu. mlta
plicabit. Spes que differtur affligit aīam. lignū
uite desiderū uenies. Ad dēbit aliqu rei. ipe se ī
futurū obligat. q ā timet precepti. ipse ūsabitur.
Filio doloso nō erit boni. fuo ā sapiens. ppi ei
atus. ādungetur nia el. Lex sapientis fons uite.
ut declinet a ruina mortis. Doctia bona dabit g
tiā. īuenere cōtemptoz uiaz. Astut omīa ag
cū consilio. q ā sanus ē apier stulticiā. Nūtius
ipij cadet ī malū. legatus fidelis sanitas. Ē gesti
ignominia ei q defert disciplinā. q ā acquiescat
arguēti. mltiplicabit. Desiderū si cōpleatur dele
ctat aīam. detestant stulti eos q fugiūt mala. Ad
cū sapientib gradit. sapiens erit. amicus stulto
rū efficiet similis. Peccatores psequit malū. ī ius
tis retribuent bona. Bonus relinquet heredes fili
os ī neptes. ī absconit iusto suba peccatoris. Mt
ti ubi īnouabit pauī. ī alijs cōgregant. absq; uidi
cio. Ad pauit unge sue odit filiū suū. q ā diligit
illū. instant erudit. Justus cōedit ī replet aīa
suā. uent aūr ipioz in sacabilis. XXIX XVIJ
Sapiēs mulier edificabit domū suā. ī insipiens ista
ā quoq; destruet manib. Ambulās recto timē
ī tumēs dm. despicit abeo q in eius gradit uia. In
ore stulti uirga. in supbie. labia sapientū custodiūt
eos. Ubi ñ sūt boues p̄sepe uacuū ē. ubi ā plūime
segetes. ubi manifesta fortitudo bou. Testis fidelis
ñ mentit. pfert mdacia dolosus testis. Querit de
risor sapiam. ī ñ inuenit. doctia p̄denū facilis.
Vade contra uiū stultū. ī nosti ubi prudēie. Sa
pientia callidi ē intelligē uiā suā. ī prudēia stul
toz errās. Stultus illudit peccatū. inter iustos mo
rabit gra. Cor qđ nouit amaritudinē aīe sue.
īgaudio el ñ miscebit extraneus. Dom impio
delebit tabernacula iustoz germinabit. XXX
Est uia q̄ uidet hoib. iusta. nouissima ā el duct
ad mortē. Risus dolore miscebit. extrema gaudij
luct occupat. Vijs suis replebit stult. ī sup eū eī
ur bonus. Innocēs credit oi uerbo. astut cōsiderat gr
sus suos. Sapiēs timet. ī declinat a malo. stultus
trāsilit. ī confidit. Impiorū ędificabit stulticiā. ī iur
ius ocliosus erit. Possidebit paruuli stulticiā
am. ī astutum circūdabit scīa. Jacebit mali añ bo
nos. ī impij añ portas iustoz. Et uā. primo suo pi
us ocliosus erit. anima uō diuitū mlti. Ad despi
primū suū peccat. q ā miserē paupi. beatus erit.
Ad credit ī dnō miām diligit. erāt q opant ma
lū. Mia ī ūitas ppter bona. In oī ope bono erit
abūdantia. ubi ā ubi sūt pluūma. i frequēt ope
stas. Corona sapientū diuitie eoz. fatuitas stul
toz īprudēia. Liberat aīas testis fidel. ī pferet īdi
na ūltpellus. In timore dñi fiducia fortitudīs. ī
filijs eius erit spes. Timor dñi fons uite. ut decli
net a ruina mortis. In multitudine pp dignitas re
gis. ī pauitate plebis ignominia pncipis. Ad
pacēs ē multa gubnāt. prudentia. q ā impacēs. re
altat stulticiā suā. Vita carnū sanitas cordis. pu
tredo ossiū inuidia. Ad calūpniat egenū exprobrat
factore eius. honorat ā eum q miseretur paupis. In
malicia sua expellet impius. spat ā iustus in mor
te sua. In corde prudēis requiescit sapiā. ī in docto
quoq; erudiet. XXX
Ysaia elevat gentes. mysos facit pplos peccatū.
Acceptus ē regi minister intelligens. iracundiā
ei inutilis sustinebit. Responsio mollis frangit
iram. sermo durus suscitat furorē. Lingua sapiē
tū ornat scīam. os fatuoz ebullit stulticiā. In oī
loco oculi dñi contemplant bonos. ī malos. Lingua
placabilis lignū uite. q aūr immoderata ē contret
spīm. Stultus irridet disciplinā patris sui. q ā custo
dit mēquitēs astutior fiet. In domo iusti pluūma
fortitudo. ī in fructibus impij mlta conturbatio. Labia
sapientū disseminabit scīam. cor stultoz dissi
mile erit. Victime impioz abominabiles dño. uota
iustoz placabilia. Abominatio ē dño uia impij.
q sequit iustitiā. diligit ab eo. Doctia mala deseri
enti uie. q increpatiōes odit. morietur. Infernus ī
perditio coram dño. quanto magis corda filioz hominū.
Dño amat pestilens eū q se corrupit. nec ad sapi
entes gradiet. Cor gaudēs exhylarat faciē. in ero
re animi deiect spūs. Cor sapientis querit doctri
os stultoz pascitur imprudētia. Omēs dies paupis ma
li. secura mēs q̄si iugiter cōuiuiū. Melius ē parū
cū timore dñi. quā thesauri magni. ī insacabilis.
Melius ē uocare ad oleri cū caritate. XXXI
quā adipatū saginatū cū odio. Vir iracūd. puo
cat rixas. q pacēs ē mitigat suscitatas. Iter pigro
rum sepes spinaz. uia iustoz absq; offendiculo.
Filius sapiēs letificat patrē. ī stultus hō despicit
matrē suā. Stultitia gaudiū stulto. uir prudēs
dirigit gressus suos. Dissipant cogitatiōes ubi ñ
est cōsiliū. ubi uō plures sūt cōsiliarij. confirmant.

Letatur homo in sententia oris sui. et stimo operum tuus ē optimus. Semita iustē sup eruditum. ut ōdinet ō infēno nouissimo. Domos superbō rū demolit dñs. et firmos facit tūmulos uidue. Abominatio dñō cogitationes male. XXXII Purus sermo pulcherrim firmabit abeo. Conturbat domū suā q sectatur auaritiā. q aūt odit munera uiuet. Per misam et fidē purgant peccā. per timorē aūt dñi declinat omis malo. Mens iusti meditatur obedientiā. os impiorū redundat malis. Longe ē dñs ab impijs et orationes iustorū exaudiet. Lux oculorū letificat aiām. fama bona impinguat ossa. Auris q audit increpationes uite in medio sapientiū cōmorabitur. Qui abiat disciplinā. despicit aiām suā. q aūt acquirit intellectū possessor ē cordis. Timor dñi disciplina sapiē. et gla precedit humilitas. Hominis ē animū gubernare. et dñi gubernare linguā. Omis uie hominum pārent oculis ei. spūum ponderator ē dñs. Peruela dño opa tua. et dirigent cogitationes tue. Vniuersa propter semetipm operatus ē dñs. impiū quoq; ad diē malū. Abominatio dñi ē omis arrogans. eti am si manu admanū fuerit. nō erit innocēs. Mia et ueritate redimit iniquitas. et timore dñi declinatur omis malo. Cū placuerint dño uie hoīs. inimicos quoq; eius cōuertet ad pacē. Melius ē parū cū iustitia. quā multi fructus cū iniquitate. Cor hominis disponit uiā suā. sed dñs ē dirigē gressus ei. Diuinatio in labijs regis. iudicio nō errabit os eius. Pondus et statera iudicia dñi sunt. et opa eius oēs lapides sacculi. Abominabiles regi q agūt impie. quoniā iustitia firmat solium. Voluntas regū labia iusta. et recta loquentē diligūt. Indignatio regis nūtij mortis. et uir sapiēs placabit eam. In hylaritate uultus regis uita. et clemētia ei qui ymber serotinus. Possidē sapiām qui auro melior ē. acquirē prudētiā. quā pecunia ē eligē dā. Semita iustorū declinat mala. custos aīe sue seruat uiā suā. Contritionē precedit superbia. et ante ruinā exaltatur spūs. Melius ē humiliari cum mitibus. quā diuidere spolia cū superbis. Erudit iubis reppiet bona. et q sperat in dño beatus ē. Qui sapiēs corde ē. appellabitur prudēs. et q dulcis eloquio maiora capiet. Fons uite eruditio possidentis. doctrina stultorū fatuitas. Cor sapiēs eruditos ei. et labijs illius addet grām. Favus mellis iuba compōsita. dulcedo aīe ē sanitas ossiū. Est uia q uidetur hoī recta. et nouissima ei ducit ad mortē. Aīa laborātis laborat sibi. qa cōpulit eū Vir impius fodit malum. XXXIII et super labijs eius ardet ignis. Homo pūsus suscitat lites. et obloquus separat principes. Vir iniquus lacerat amicū suū. et ducit eū p uiā nō bonam. Cum astutis oculis cogitat prauia. mouens labia sua perficit malū. Corona dignitatis senectus. que in uijs iustitie reperietur. Melior ē pauper in sua fortitudine. et q dñatur aīo suo expugnatore urbium. Sortes mittunt in sinū. sed a dño tempant. Melior ē buccella sicca cū gaudio. q domus plena uictimis cū iurgio. Seruus sapiens dñabitur filijs stultis. et inter fres hereditatē diuidet. Sicut igne probatur argentū. et aurū camino. ita corda probat dñs. Malus obedit lingue iniq. et fallax obtemperat labijs mendacij. Qui despicit pauperē exprobrat factori eius. et q in ruina letatur alienus. nō erit impunis. Corona senū filij filioꝝ. et gla filiorū patres eorū. Nō decēt stultū uba cōposita. nec principē labia mentiens. Gēma gratissima expectatio possidentis. quocūq se uerterit prudēter intelliget. Qui celat delictū q̄rit amicitias. q alio sermone repetit. separat federatos. Plus proficit correptio apud prudētē. q centū plage apud stultū. Semp iurgia querit malus. angelus aūt crudel mittetur contra eū. Expedit magis urse occurrere raptis fetibꝰ. q fatuo cōfidenti sibi in stultitia sua. Qui reddit mala p bonis. nō recedet malū d domo ei. Qui diminuit aquā. capit ē initiū iurgij. priusq; misceatur iudicium cessa. Iudicia dēsit. Et q iustificat impium. et q cōdēnat iustū. abominabile ē utrūq; apd dñm. Quid pd ē in manu stulti. cū sapiām emere nō possit. Qui aliam facit domū suā. querit ruinā. et q cuitat discere. labit in malis. XXXIIII Omni tpr diligit q amicus ē. et fr in angustijs cōparatur. Homo stultus plaudet manibꝰ. cui spondent pauca sua. Qui meditat discordias diligit rixas. et q exaltat ostium suū. querit ruinā. Qui pius coram deo ē. nō inueniet domū. et q inuit linguā in malū. Mater ē stulti in ignominiā sua. Si nec pusillus in fatuo letabitur. Animi gaudēs etatē floridā facit. spūs mestus exsiccat ossa. Munera de sinu impii accipit. ut pueruat semitas iudicij. Infacie prudentis lucet sapia. oculi stulti in finibus terre. Ira pueri filius stultus. et dolor matris que genuit eū. Nō ē bonū dāpnum inferre iusto. nec percutere principē. q recta iudicat. Qui moderat sermones suos doctus et prudēs ē. et pauci sperni sine eruditi. Stulti q̄si tacuerint sapiens reputabit. et si cōpresserit labia sua intelligens. Occasiones querit q uult recedē ab amico. oī tpr erit exprobrabilis. Nō recipit stultus uba prudentie. nisi ea dixerit que uerlatur in corde eius. Impius cū in profundū uenerit XXXV peccator cōtemnit. Si segnitia et ignauia robo

um. Aqua profunda ubi eructuauerint rami reclinatorii fons sapientie. Accepte persone impij ne bonum ut declines aduertat iudicij. Labia stulti inuoluent se rixis et os eius iurgia prouocat. Os stulti contritio eius et labia ipsius ruina anime eius. Spes bilinguis qui simplicia et ipsa peruenit usque ad uentris interiora uentris. Pigmentum deuorat tinea. anime autem effeminati exterminet. Qui mollis et dissolutus est in opere suo frater est sua opera dissipantis. Turris fortissima nomen domini. ad ipsum current iustus et exaltabitur. Substantia diuitis urbs roboris eius et sicut murus altissimus circumdans eum. Ante quam conteratur exaltatur cor uiri et antequam glorificetur humiliatur. Qui prius respondet quam audiat stulti se esse demonstrat et confusione dignum. Spiritum sustentat in calamitate sua. spiritum uero afflictum quis sustinere. Cor prudentis possidebit scientiam. et auris sapientium quesiuit doctrinam. Donum hominis dilatat uiam eius et ante principes ducit eum. Justus prior est accusator sui. uenit amicus eius et conuincet eum. Contradictiones compescit sors et inter potentes decernit. Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas firma et iudicia quasi uectes urbium. De fructu oris uniuscuiusque replebitur uenter eius et genimina labiorum ipsius saturabitur eum. Mors et uita in manu linguae. qui diligit eam comedet fructus eius.

XXXVI

Qui inuenit mulierem bonam inuenit bonum et hauriet gratiam a domino. Qui expellit mulierem bonam expellit bonum. et qui tenet adulteram stultus est et impius. Cum obsecrationibus loquitur pauper et diues effabitur rigide. Vir amabilis ad societatem magis amicus erit quam frater. Melior est pauper qui ambulat in simplicitate sua. quam diues torquens labia sua et insipiens. Ubi non est scientia anime non est bonum et qui festinus est pedibus offendit. Stultitia hominis supplantat gressus eius et contra dominum feruet animus eius. Diuitie apponunt amicos plurimos. a paupere autem et hij quos habuit separantur. Testis falsus non erit impunitus et qui mendacia loquitur non effugiet. Multi colunt personam potentis et amicus existit donis uiri. fratres hominis pauperis oderunt eum. insuper et amici procul recesserunt ab eo. Quod tamen ubi sectatus non fuerit non habebit quia possessor est mentis. diligit animam suam custos prudentie inueniet bona. Testis falsus non erit impunitus et qui loquitur mendacia peribit. Non decent stultum deliciae nec seruum dominari principibus. Doctrina uiri per patientiam noscitur et gloria eius est inique pretergredi. Sicut fremitus leonis ita et regis ira et sicut ros super herbam ita et hilaritas eius. Dolor patris filius stultus et rixa uxor litigiosa mulier. domus et diuitie dantur a parentibus a domino autem proprie uxor prudens. Pigredo immittit soporem anima dissoluta esuriet. Qui custodit mandatum custodit animam suam. qui negligit uias suas mo

mortificabitur.

XXXVII

Fenerat domino qui miseretur pauperis et uicissitudinem suam reddet ei. Erudi filium tuum ne desperes. ad increpationem autem eius ne ponas animam tuam. Qui impatiens est sustinebit detrimentum. nam si rapuerit aliud apponet. Audi consilium et suscipe disciplinam. ut sis sapiens in nouissimis tuis. Multe cogitationes in corde uiri. uoluntas autem domini permanebit. Homo indigens mendax est melior pauper quam uir magnus. Timor domini ad est aduitam et in plenitudine commorabitur. absque ullo tangetur malo. Abscondit piger manum suam sub ascella. nec ad os suum applicabit eam. Percutiente flagellato stultus sapientior erit. si autem compueris sapientem intelliget disciplinam. Qui affligit patrem et fugat matrem ignominiosus et infelix. Non cesses fili audire doctrinam. nec ignores eloquia scientie. Testis iniquus deridet iudicium et os impiorum deuorat iniquitatem. Parata sunt derisoribus iudicia et malleus paretes stultorum corpori. Luxuriosa res uinum. et tumultuosa ebrietas. quicumque his delectatur non erit sapiens. Sicut rugitus leonis ita et terror regis. qui peccat contra animam suam. Honor est homini qui separat se a contentionibus. omnis autem stultus miscetur conuiuiis. Piger propter frigus arare noluit. mendicabit ergo estate. et non dabitur ei. Sicut aque profunda sic consilium in corde uiri. homo autem sapiens exhauriet illud. Multi homines misericordes uocantur uirum autem fidelem quis inueniet. Justus ambulat in simplicitate sua. beatus post se filios derelinquet. Rex qui sedet in solio iudicij dissipat omne malum intuitu suo.

XXXVIII

Pondus et pondus mensura et mensura utrumque abominabile est apud dominum. Ex studijs suis intelligitur puer. si munda et recta sint opera eius. Aurem audientem et oculum uidentem. dominus fecit utrumque. Noli diligere somnum. ne te egestas oppimat. aperi oculos tuos et saturare panibus. Malum est malum est dicet omnis emptor. et cum recesserit gloriabitur. Gemma auri et multitudo margaritarum preciosum labia scientie. Tolle uestimentum eius qui fidem iussit extraneo. et pro alienis peregrinis aufer pignus ab eo. Panis mendacij dulcis homini. et postea implebitur os eius calculo. Cogitationes consiliis roborantur. et gubernacula tractandi sunt belli. Et qui reuelat mysteria fabulatur fraudulenter. et dilatat labia sua. ne commiscearis. cum maledicente pariter. ne forte extinguatur lucerna eius in medijs tenebris. Hereditas ad quam festinatur in principio. in nouissimo benedicetur. Ne dicas reddam malum. per malo. expecta dominum et liberabit te.

XXXVIIII

Abominatio est apud dominum pondus et pondus. statera dolosa non est bona. Domino dirigunt gressus uiri. qui

aūr hominū intelligere pōt uiā suā. Ruina ē hō
minis uoluare sēōs. ⁊ post uota tractare. Dissipat
impios nr sapiens. ⁊ inanuat sup eos formīē. Lucē
na dñi spiraculū hoīs. que inuestigat oīa secreta
uentr. Mīā ⁊ ueras custodit rgē. ⁊ roborat cle
mta thronus ei. Exultatio iuuenū fortitudo eor.
⁊ dignitas senū canities. Linee uulneris abster
gūt mala. ⁊ plage in secretioribz uentr. Sicut diui
siōs aquar. ita cor regis in manu dñi. quōcq; uo
luīt īclinabit illud. Omīs uia uir recta sibi u
detur. appendit aūr corda dñs. xl

Acere mām ⁊ iudiciū. magis placet dño q̄ uicti
me. Exaltatio oculoz. ⁊ dilatatio cordis. lucerna
impioz peccatū. Cogitatiōes robusti sēp inabū
dāna. oīs aūr piger. sēp in egestate ē. Qui congre
gat thesauros lingua mendax. uan ⁊ ercors ē. ⁊ īpin
gētur ad laqos mors. Rapine ipioz detrahēt
eos. quia noluerūt facere iudiciū. Pūsa uia uira
liena ē. q. aūr mūdus ē. recti opus ē. Melī ē sedē
īangulo domatis. q̄ cū muliere litigiosa. ⁊ īdomo
cōmuni. Aīa impij desiderat malū. nō misebitur
proximo suo. Mulcato pbibente sapientior fit pu
uul. ⁊ si secretur sapiām. sumet sciām. Exercitat
ustr domo ipij. ut detrahat impios a malo. Qui
obturat aurē suā ad clamorē pauperis. ⁊ ipe clama
bit. ⁊ nō exaudiet. Munus absconditū extinguit ire.
⁊ donū in sinu īdignatiōnē maximā. Gaudium
iusto ē facere iudiciū. ⁊ pauor operantib; iniquitatem.
Vir q errauit a uia doctne. ⁊ cetu gigantū com
morabit. Qui diligit epulas in egestate erit. qui a
mat uinū. ⁊ pinguia. nō ditabit. Pcussio dabit
impio. ⁊ pro rs iniquus. Melī ē habitare in ra de
serta. quā cū muliere rixosa. ⁊ iracūda. Thesaur desi
derabilis. ⁊ oleū in habitaculo iusti. ⁊ iprudēs hō dis
sipabit illud. Qui segr iustitiā. ⁊ mīā. inuenīet uitā
⁊ glām. Ciuitatē fortiū ascendit sapiēs. ⁊ destruit
robur fiducie ei. Qui custodit os suū. ⁊ linguā suā.
custodit ab angustijs aīam suā. xlı

Sypus ⁊ arrogans uocat indoctr. q in ira operat sup
biam. Desideria occidūt pigrū. noluerūt eē q̄cq̄ ma
nus ei operī. Tota die cōcupiscat. ⁊ desiderat impi.
q aūr iustus ē tribuet. ⁊ nō cessabit. Hostie ipioz
abominabiles. q̄ offerunt scelerate. Testis mēda
x pibit. uir obediēs loquet victoriā. Vir iniq
pcaūr obfirmat uultū suū. q. ā rect ē corriget uia
am suā. Nō ē sapientia nō ē prudētia. nō ē cōsiliū
contr dñm. Equus paratr ad diē belli. dñs aūt
salutē ribuit. Melī ē nom bonū q̄ diuitie mlte.
sup aurū ⁊ argētū. grā bona. Diues ⁊ paup obui
averūt sibi. utriusq; operator ē dñs. Callidus uidet
malū. ⁊ absconditr se. īnocēs pīnsijt. ⁊ affluentes ē
damno. Finis modestie timor dñi. diuitie. ⁊ glā. ⁊
uita. Arma ⁊ gladij in uia pūsi. custos ā aīme
sue longe recedit abeas. Pūbū ē adolescēs iux
ta uiā suā. etiā cū senuīt. nō recedet abea. Diues
pauperib; ipat. ⁊ q accipit mutuū. seruus ē fenera
ntis. Qui seminat iniqtatē metet mala. ⁊ uirga ire
sue cōsumabit. Qui pmptr ē ad mām benedicet
ipi panis ē suis dabit pauper. Eice derisorē. ⁊ exibit
cū eo iurgiū. cessabūt q causē ⁊ contumelie. Cuj
diligit cordis mūdiciā. pr grām labioz suoz
habebit amicū rgē. Oculi dñi custodiūt sciām
⁊ supplātant uba iniq. Dicit piger leo foris ē. ī
medio platear occidend sū. Fouea pfunda os
alienē. cui irat ē dñs incidet ei. Stultitia colliga
ta ē in corde pueri. ⁊ uirga discipline fugabit eā.
Qui calūpniat pauperi ut augeat diuitias suas.
dabit ipe diuitē. ⁊ egebit. Inclina aurē tuā. ⁊ au
di uba sapiāū. appone ā cor tuū ad doctrinam
meā. q̄ pulc erit. ⁊ cū fuaūs eā in corde tuo. ⁊ re
dūdabit ī labijs tuis. ut sit ī dño fiducia tua. ū
de ostendi tibi eam hodie. Ecce descripsi eā tibi
atr. ī cogitatiōibz ⁊ scīā. ut ostenderē tibi firmita
tē. ⁊ eloquia ueritatis. respondē ei bis ullis q mise
rit te. Nō facias uiolentiā pauperi. qa pauper ē. nec
terās egenū in porta. qa dñs iudicabit causā
ei. ⁊ cōfliget eos q cōfluerūt aīam eius. xlıı

Oli cū animē hominū maūdo. neq; ābules cū ui
ro furioso. ne forte discas semitas ei. ⁊ sumas
scandalū aīe tue. Noli cē cū bis q defigunt
manus suas. ⁊ q uades se offerūt pro debitis. Si
nō habes unde reddas. quare cūlet operi
mentū tuū de capite tuo. Ne trāsgrediaris fines an
tiquos. q̄s posuerūt patres tui. Vidisti uirū uelox
in opē suo. coram regibz stabit. nec erit cū ignobi
lib. Si cū sederis ut cōmedas cū pncipe. diligenter
attende q̄ posita sūt ante faciē tuam. ⁊ statue cul
tū īgutture tuo. si tn habes potestatē aīam
tuā. ⁊ ne desideres delicias eius. in quo est panis fal
sus. Noli laborare ut diues. sed prudentie tue
pone modū. Ne erigas oculos tuos ad opes q̄s
nec tenere ualebis. q̄ facte sibi pennas q̄si aq̄le. quo
labūr medio. ⁊ ne cōmedas cū hoīe liuido. nec
desideres cibos eius. qm̄ sicut umbra sic ānoiat
cogitatus. estimat q̄ ignorat. Comede ⁊ bibe di
cit tibi. ⁊ mēs eius nō tecū. Cibos quos comedisti e
uomes. ⁊ perdes pulchros sermones tuos. Ne audi
at insipiens tui. ne loquat. ⁊ despiciat doctrinā elo
quii tui. ⁊ ne amputes in antiquos pupillos. ⁊ agrū
pupillar. ne intrexeas. Propinquus ē enim fo
rtis ē. ⁊ ipe iudicabit ceā tecū. causā illoz. Ingre
diatur ad doctrinā cor tuū. ⁊ aures tue ad uba sciē.

Noli subtrahē a puero disciplinā. si ē pcussers eū
virga. ñ morietur. Tu virga pcutes eū. r aiā ei
de inferno liberabis. xlm

Fili mi si sapiens fuīt animꝰ tuus. gaudebit cor
meū. r exultabūt renes mei. cū loquta fuīt re
cta labia tua. Nō emuleꝝ cor tuū pctorēs. sī
in timore dñi esto tota die. q habebis spem īmor
talē. r pphetalis tua ñ auferet. Audi fili mi. r esto
sapiens. r dirige īuia animi tui. Noli ē iconui
uis potatorꝫ. nec īcōmessatoribꝰ eorꝫ. q carnes ad
uescendi cōferūt. qa uacātes potib⁹ r dantes sim
bola cōsumēt. r uelliēt pānis dominꝰ. Audi pa
trē tuū q genuit te. r ne cōtēnas cū senuīt mr
tua. Veritatē eme. r noli uendere sapiām. r doctrinā.
r intelligētiā. Exultat gaudio pat iusti. q sapie
tē genuit. letabitur īeo. Gaudāt pat tuus. r ma
tr tua. r exultet que genuit te. Prebe fili mi cor
tuū m̄. r oculi tui uias meas custodiāt. Fouea ē
pfūda. r ē mereīx. r puteus angust⁹ aliena. Insi
dia e. sic r latro. q̄s ītuitos uidit īsi
ari. Cui ue. cui pat ue. cui rixe. cui fouee. cui
sine causa uulnā. cui suffusio oculoꝝ. Hone hoc
q̄rant īuino. r studet calicib⁹ epotandis. Ne
intuear uinū q̄n flaueſcat. cū splenduerit colo
uinum et. Ingredit blande. si fuerit mordebit ut co
luber. r sicut regulus uenena diffundet. Oculi tui
uidebūt extranea. r cor tuū loquet prāsa. eris sicut
dormiēs īmedio mar. r q̄si sopitus gubnator amī
so clauo. r duces. Verberauerūt me. si ñ dolui. r afflic
me. r ego ñ sensi. Q̄n euigilabo. r rursus uina re
piam. Ne emuleris uiros malos. ñ desideres eē
cū eis. q̄ rapinas meditant mētes eorꝫ. r fraudes
labia eorꝫ loquunt. Sapiā edificabit dom̄. r pru
dētia roborabitur. Iudoctrina repleb⁹ celaria u
nūsa. subsi pciosa r pulcherrima. Vir sapiēs fo
tis ē. r uir doctus robustus r ualid⁹. qa cū dispōn
e uitur bellū. r ubi sunt salus ubi multa cōsilia sūt.
Erudita stultoꝝ sapiā. īporta ei aperies suū. Q̄
cogitant mala facere. stultus uocabūtur. Cogitati
o stulti peccatū ē. r abominatio hoīum detrac
tor. Si dspauīs lassus īdie angustie. minuet ei
fortitudo tua. xlm

Due eos q duci unt ad mortē. r q̄ trahunt ad interfi
ciendū. liberare ne cesses. Si dixeris ignorabā hoc.
nonne q̄ ispicit corda ipe intelligit. r custodiēs aiē tue. ipe nouit
fallit. r reddet homi iuxta opa sua. Cōmede fili
mi mel. qa bonū ē. r fauū dulcissimū gutturi tuo
sic r doctrina sapiē aiē tue. q̄ cū inueneris. habebi
nouissimus spem. r spes tua ñ peribit. Ne insidiare
r quieras impietatē i domo iusti. neq; uastes requi
em eius.

Septies ē cadet iustus. r resurget. impij aūt corruet
in malum. Cū ceciderit inimicus tuus ne gaudeas. et
in ruina ei ne exultet cor tuū. ne forte uideat dñs
r displiceat ei. auferatq; ab eo iram suā. Ne cōtendas
cū pessimis. ñ emuleris impios. q̄m nō habet futurꝫ
spem mali. r lucerna impiorꝫ extinguet. Time dñm fi
li mi. r rege honorifica. r cū detractorib⁹ ne cōmisce
aris. q̄m repente cōsurget ptimo eorꝫ. r ruinā utriq;
q̄s nouit. Hec q̄q sapientib⁹ sūt ignorata. Cognos
cere pson̄ in iudicio ñ ē bonū. Q̄ dicat impio iust⁹
es. maledicet ei pplī. r detestabunt eū tribꝰ. Q̄ argu
unt laudabūt. r sup ipos uenet bñdictio. Labia de
osculabit. q̄ recta ūba respondet. Prepa foris opus tuū.
r diligēter excole agrū tuū. ut postea edifices domū
tuā. Ne sis testis frustra cont̄ proximū tuū. nec lacere
quēpiā labijs tuis. Ne dicas. quō fecit m̄ sic faciā
ei. reddā unicuiq; sm opus suū. xlm

Per agrū hoīs pigri īsuū. r pvineā uim stulti. ecce
totū repleuerāt urtice. opuerāt sup faciē eius spine
r macena lapidū destructa erat. Q̄d cū uidissē posui
i corde meo. r exemplo didici disciplinā. Usq; quo pi
ger dormis. usq; quo de sōpno ñ surges. Paulū inq;
dormies. modicū dormitabꝫ. paupertas tua r̄mdiabit
qi uir armatus. Hec quoq; parabole salomonis q̄s
trāstulerunt uiri ezechie regis iude. xlv

Incipit laus sapientie. xlv

Ita dñs celare ūbum. r gla regū mirabile. et
celū sursum. r ira deorsum. r cor regū inscrutabile. A
ufer rubiginē de argento. egredietur uas purissimū.
Auferte impietatē de uultu regis. r firmabit iustitia t
nus eius. Ne glosus appareas cora rege. r loco ma
gnoꝝ ne steteris. Melius ē ut dicat tibi ascende
huc. q̄ ut humiliet coram principe. Que uiderūt oculi
tui ne proferas iurgio nimio ne forte eiusdē ut pos
sis ei honestissimus amicus tuus. Causā tuā tracta cū
amico tuo. r secretū alterius ne reuelas. ne forte in
sultet tibi audito. r exprobare ñ cesset. Mala aurea
in lectis argēteis. q̄ loquit ūbū imp̄t suis. Inauris
aurea r margarita fulgēs. q̄ arguit sapiēs auri
ri obedientē. Sic frigus nimis die messis. ita le
gatus fidel ei q̄ misit eū. aiā ipius refrigerat.
Nubes r uent⁹ et pluuie ñ sequētes. uir gloſus et
promissa ñ cōplens. Patientia leniet princeps. et lingua
mollis cōfringet dūritiā. Mel inuenisti. cōmede q̄d
sufficit tibi. ne forte satiat⁹ euomas illud. xlvi

Ubi pedē tuū ne frequēs sis. ne q̄n satiat⁹
oderit te. Jaculū. r gladius. r sagitta acuta hō q̄
loquit cont̄ proximū suū. falsū testimoniū falsū. Dens pu
tridus. r pes lassus. q̄ sperat sup infidē. inde angu
stie. r amittit pallium die frigoris. Acetū in nitro.

7qui cantat carmina cordi pessimo. Sicut tinea ue
stimento. 7 ulnus ligno. ita tristitia uiri nocet cordi.
Si esurierit inimicus tuus ciba illū. Si sitierit:
da ei aquā bibere. Prunas enī congregabis sup caput
eius. 7 dns reddet tibi. Ventus aquilo dissipat plu
uias. 7 facies ystus lingua detrahentē. Melius est ha
bitare in angulo domatis. q cū muliere lingiosa 7 in domo
cōmuni. Aqua frigida ale sitienti. 7 nūs bonus de
terra longinq. Fons turbat pede. 7 uena corrupta:
iustus cadēs coram impio. Sicut q mel cōmedit multum.
non est ei bonū. sic q scrutator est maiestatis. opprimet
a gla. Sicut urbs patens 7 absq muris. uir. 7 abitu. ita 7
uir q non potest in loquēdo cohibere spm suū. Cuō
nix in estate. 7 pluuia in messe. sic indecēs est stulto
gla. Nā sicut auis ad atra cōuolans. 7 passer q
libet uadēs. sic maledictū frustra. planū q nō pcedit
supuenit. Flagellū equo. 7 camus asino. 7 uirga in
dorso imprudentū. Ne respondeas stulto iuxta stul
tiā suā. ne efficiaris ei similis. xlvii
E sponde stulto iuxta stultiā suā. ne sibi sapiēs
esse uideatur. Claudit pedibus qui ingratē bibēs. q mit
tit uba p nūtiū stulti. Cuō pulchras frustra hz
claud tibias. sic indecens est in ore stultoz parabola.
Sicut q mittit lapidē in acerui mercurij. ita q tribu
it in stultum honorē. Cuō si spina nascat in manu
temulenti. sic parabola in ore stultoz. Judicium dete
minat causas. 7 q ponit stulto silentiū uas mu
gnat. Sic canis q reuertitur ad uomitū suū. sic ip
dens q iterat stultitiā suā. Vidisti hoiem sapiētē
sibi uidentē. magis illo spem habebit stult. Dicit
piger. leo est in uia. leena in semitis. Sicut ostiū ui
tur in cardine suo. ita piger in lecto suo. Abscon
dit piger manū suas sub ascella sua. 7 laborat si
ad os suū eas cōuertere. Sapientior sibi piger ui
detur. vii. uiris loquētibus sententias. Sicut q aphen
dit auribus canē. sic q iūsit. 7 ipacēs cōmiscetur
rixe alterius. Sicut nocius est q mittit lanceas 7 sa
gittas ad mortē. sic uir q fraudulenter nocet amī
co suo. 7 cū fuit deprehensus. dicit ludēs feci. Cū dēfe
cerit lignā extinguet ignis. 7 susurrone subtracto.
uingia cōsilescunt. Sicut carbones ad prunas. 7 lig
ad ignē. sic hō iracūdus suscitat rixas. Verba susur
ronis qi simplicia. 7 ipi pueniūt ad intima uentr.
Cuō si argento sordido ornare uelis uas fictile.
sic labia tumēta cū pessimo corde socians. xlviii
Odio suus intelligitur iniquus. cū i mente suo ir
tauit dolos. Cū submisit uocē suā. ne credideris
ei. qm septē nequitie sūt in corde illi. Et operit odiū
fraudulenter. revelabit malitia ei in cōcilio. Qui fo
dit foueā incidet in eā. 7 qui uolut lapidē reūtetur
ad eū. Lingua fallax nō amat ueritatē. 7 os lubricū
operatur ruinas. Ne gliens in exterminū. ignorans
qđ supueniēte pariat dies. Laudet te alienus et
nō os tuū. extraneus nō labia tua. Graue est saxū
7 onerosa arena. sed ira stulti utroq grauior. Ira
nō hz mīam nec erūpēs furore. 7 impetum cōtra
ferre quis poterit. xlviii
Quod ē manifesta correptio. q amor absconditus.
Melioza sūt uulnera diligentis. q fraudulenta o
dientis oscula. Anima saturata calcabit fauū. ai
eiunes 7 amarū. p dulci sumet. Sicut auis inmi
grans de nido suo. sic uir q relinqt locū suū. Vn
guento 7 suauis odoribus delectatur cor. 7 bonus ami
ci cōsiliis aīa dulcoratur. Amicū tuū 7 amicū pa
tris tui ne dimittas. 7 domū frīs tui ne ingrediaris
in die afflictionis tue. Melior est vicin vigila
prudēs. Crude sapiē fili mi. 7 lenifica cor meū. ut pos
sis exprobrātī respondē sermonē. Astut uidēs malū.
abscondit se. pueruli inseuntes sustinuē dispē
dia. Tolle uestimētū ei q spopondit p extra. neo.
7 pro alienis auferto pignus abeo. Qui mane ti
dicit. primo suo uoce grandi de nocte. maledi
cōsu
ges. 7 maledictū similis ē. Tecta pstillantia in die
frigoris. 7 lingiosa mulier cōparē. Qui retinet ea
qui q uentū teneat. 7 oleū dextere sue euocauit. Ser
mō fedo accutit. hō grauet sane amici sui. Qui
fuat ficū cōmedet fructū eius. 7 q custos ē domus
sue glificabit. Cuō in aquis resplendet uultus. pī
pientiū sic corda hoīū manifesta sūt prudēb.
Inferni 7 perditio nō impledit. similit 7 oculi hoīū
insatiabiles. Cuō phanus in sufflatorio argentū.
7 iniquator auri. sic phanus hō ore laudāt. Sic
tudens stultū ipsa qui ipsimas. feriente desup
pilo. nō auferet abeo stultitia ei. Diligenter agno
sce uultum pecoris tui. tuosq greges considera.
Nō enī habebis virgī potestatem. si corona tri
buet ingnationē 7 gnationem. l
Pta sūt prata 7 apparuerūt herbe uirētes. 7 colle
cta sūt fena de mōtibus. Agni ad uestimētū tuū.
7 hedi ad agri pretium. Sufficiant tibi lac caprar in
dies tuus. 7 ad necessaria domus tue. 7 ad uictū an
cillis tuis. Fugit impius nemine psequente. us
tus leo confidens. absq timore erit. Ppt peccā
tre multa pncipes ei. 7 ppt hominis sapiām. hoc
scīam q diuturna uita dulcis longior erit. Vir pu
p calūpnias paupes. similis ē imbri uehemēti in q
patur fames. Qui declinat quīt legē laudāt impi.
q custodiunt. succēdunt contra eū. Vir malus nō co
gnoscit iudicū. q 7 negligēt dimittit. at iudicātes omia.
Melior est pauper ambulans in simplicitate sua. q di
ues in prauis itineribus. Qui custodit legē filius sa
piēs est. q autē pascit cōmessatores. cōfundit patrē

suū. Qui coarctat diuitias usuras ⁊ fenore libat. ī
pauperes cōgregat eas. Qui declinat aurē suā ne audi
at legē. oratio eius erit execrabilis. li
Impedit ursos iuuā mala. ī finitu suo corruet
⁊ simplices possidebūt bona ei. Sapiēs sibi uide
tur duces. pauper ā prudēs saluabit eū. In exaltan
ce ursoꝝ multa gla ē. regnātibꝫ impijs nume ho
minū. Qui abscondit scelera sua ñ dirigentur. q. ā cō
fessus fuīt. ⁊ reliquit ea. mīam cōsequtur. Beatus
hō q semp ē pauid. q uō mītis ē dabit. corruet ī ma
lū. Leo rugiēs ursus ⁊ ursus famelicus. princeps impi sup pu
pulū. Dux indigēs prudētia. multos opprimit. p calu
niā. q auit odit auaritiā. longi fiet dies ei. Hō q
calūniat aiē sanguē. si usq ad laqueū uenīt. nemo
sustinet. Qui ābulat simpliciter saluus erit. q pius
irrigātur uijs. cōcidet semel. Qui oppimit egenā suam
saluabit pauibꝫ. q sectat ocios replebitur egestate.
Vir fidel multū laudabit. q ā festinat diuites. ñ erit
innocens. Qui cognoscit iudicia faciē. ñ faciē. ñ fac
bene. iste ꝙ pucella panis defit ut ita. Vir q fe
stinat diuites. ⁊ alijs inuidet. ignorat qō egestas
supueniat ei. Vir q corripit hoiem. grām postea i
uenīet. apud eū. magis quā ille qui plingue blandi
menta decipit. Qui subtrahit aliq̄d a patre suo ⁊ dicit
non ē. ⁊ dicit hoc nō ē peccatū. particeps homicide ē. Qui
se iactat ⁊ dilatat. rixa cōcitat. q uō spat ī dnō
sanabitur. Qui cōfidit in corde suo stult ē. q ā gradi
tur sapienter iste saluabitur. Qui dat paupi nō in
gebit. q despicit deprecātē sustinebit penuriā. Cum
crescunt impij abscondent hoiēs. cū uli pierint
multiplicabunt ursi. Vir q corripiente dura ceruī
ce cōtemnit. repentinus ei supueniet insanus. et
eū sanitas ñ sequet. In multiplicatōe ursoꝝ lea
bitur uniꝫ. cū impij sūpserint principatū. gemet
plis. Vir q amat sapiām letificat patrē suū. q ā
nutrit scorta. perdet substantiam. Per ursus erigit ē
ram. uir quarus destruet eam. Hō q blandis fic
usq ſ monibꝫ loquitur amico suo. rete expandit gs
sibi eius. Peccatrē uirū uniquiq uoluet laqueus.
ursus laudabit atq; gaudebit. Nouit ursus ca
usam pauperū. impi ignorat sciām. Hoiēs pestilē
tes dissipant ciuitatē. sapientes uō auertūt furo
rē. Vir sapiēs si cū stulto contēderit. siue iracat
siue rideat. ñ inueniet requm. Viri sanguinū odēt
simplicē. ursus ā querēt aiām eius. lii
Otū spīm suū. pferet stult. sapiens differt. reser
uat in posterum. Princeps q libenter audit ūba
mendaci. omnes ministros hī impios. Pauper ⁊ cre
ditor obuiauerūt sibi. utriq; illuminat
ē dns. Per q udicat ī ueritate pauper. f
nus eius ī ete nū firmabit. Virga atq;
arrogo rubuent sapiām. puer aut q dimittit uo
luntatē suē. cōfundit matrē suā. In multiplicatōe
impioꝝ multiplicabunt scelera. ⁊ iustī ruinas eoꝝ
uidebunt. Erudi filiū tuū. ⁊ refrigerabit te. ⁊ da
bit delicias aiē tue. Cū ppīa defecerit. dissipabi
tur pp. q uō custodit legem. beatus ē. Seruus
ubis aut ñ pōt erudiri. qa q̄d dicas intelligit. ⁊ re
spondere cōtēnit. Vidisti hoiēm uelociē ad lo
quēdū. stulticiā magis sperandā ē. quā illius cor
rectio. Qui delicate a puericia nutrit seruū suū. postea
ille sentiet cōtumaciē. Vir iracūd prouocat rixas.
⁊ ad indignatiōnē fact ē. erit ad peccā pclitor.
Superbū sequetur humilitas. ⁊ humilē spū suscipiet
gla. Qui cū fure participat odit aiām suā. audiet
tē audit. ⁊ ñ indicat. Qui timet hoiē cito corruet. q
sperat ī dnō sublevabit. Multi requirē faciē pncipis
⁊ a dno egreditur iudicium singlor. liii
Bominant iustis uirū impiū. ⁊ abominant impij
eos q in recta sūt uia. Viru cōgregantis. filij uoīm
tus. Labio q locut ē uir cū quo ē dō. ⁊ q dō secū com
morame ꝑfortat. aut. Stultissimū sū uirū. ⁊ sa
pientia hoīū ñ ē meū. Nō didici sapiām. ⁊ ñ noui
scīp sanctoꝝ. Quis ascendit ī celū. atq; descendit. Quis
continuit spīm ī manibꝫ suis. Quis colligauit aqs
q̄si in uestimēto. Quis suscitauit oēs fines tre. Quod
nomē ei. ⁊ q̄d nomē filij eius si nosti. liiii
Omnis sermo dei ignitus. clipeus ē sperantibꝫ in se.
Ne addas quicq̄ ubis ne arguant. ⁊ inueniaris
mendax. Duo rogaui te ne deneges mihi ant q̄ morī
ar. Vanitatē ⁊ uba mendacij longe fac a me. Me
diocritatē ⁊ diuitias ne dederis michi. tribue tan
tū victui meo necessaria. ne forte satiat illicitar ad ne
gandū. ⁊ dicam quis ē dns. Aut egestate cōpulsus
furer. ⁊ pierē nomē dei. Ne accuses seruū suū ad dnm
suū. ne forte maledicat tibi. ⁊ corruas. Generatio que
pat suo maledicat. ⁊ q ñ benedicat matri sue. Gnatio
que sibi munda uidet. ⁊ tñ ñ ē lota a sordibꝫ suis.
Generatio cui excelsi sūt oculi. ⁊ palpebre eius in altū
erecte. Generatio q pdentibꝫ gladios dentes. ⁊ comandu
molarib suis. ut cōmedat inopes de terra. ⁊ pauperes ex
hoībꝫ. Sanguisuge due sūt filie. dicentes affer affer.
Tres sūt insaciabiles. ⁊ quartū q̄ nūq̄ dicat
sufficit. Infernus ⁊ os uulue. ⁊ terra que ñ satiat
aqua. Ignis uō nūq̄ dicit sufficit. Oculū q subsan
nat et irridet patrē. ⁊ despicit partū matris
sue. effodiant eū. Odit fo
rat eum corui ⁊ comedant eū filij aquile. lv
Tria sūt difficilia nimis. ⁊ ia m ⁊ quartū penit ignō.
Viā aquile in celo. uiā colubri sup petrā. uiā nauis
in medio mari. ⁊ uiā uiri in adolescentia sua. Talis ē
uia mulieris adulteree. q cōmedit ⁊ tergit os suū

ɼdiat· ñ sum opata malũ· ꝑ tna mouet̃ ira· ɼ qñ
qđ nõ potest sustinere· ꝑ fuũ aĩ regnauit· ꝑ stultũ
cum sanatus fuit abo· ꝑ choiam mulierẽ cũ ima
ĩmonuĩ fuit assũpta· ɼ ꝑ anallã cũ hero fuit dñe
sue· Quantũ sũt minima fre· ɼ qñ sũt sapientio
ra sapientib· Formice ꝑ ls infirm· q ꝑ· ut in
messe abũ sibi· Lepusculus plebs tuali· ɼ de da· q
collocat in petra habile suũ· Regẽ locu' ꝑ sta nõ
hẽ· ɼ egredit̃ unusa ꝑ turmas· Stellio manib·
nititur· ɼ morat̃ ĩ edib· regis· Tna sũt que bñ gra
diunt̃· ɼ qñ qđ incedit̃ feliat̃· Leo fortissim̃ bestia
nĩ· ad nulli pueb̃t occursũ· Gallus succinct̃ lum
bos· ɼ ales· nec ẽ q resistat a· ɼ q stulc̃ appanũ· post
q̃ eleuat̃ ẽ in sublime· Si ẽ intelleẽsset· ea ꝑ posui
set manũ· Qt ã fortũ ꝑmit ubera ad diacõhi· lac· ex
pn· mit butyrũ· ɼ q uehemẽt emulget· elicit sanguiẽ·
ɼ q pucat ira· ꝑducit discordias· Vtu iam uhel re
gis· Vtilio q̃ eruditur eũ mat̃ sua· Oõ dilecte mi·
Qđ dilecte uĩ mei· Qđ dilecte uoꝝ· ɼ meaꝝ· Ne
dederis mulieb· substãtiã tuã· ɼ diuitias tuas ad dẽ
dos reges· Noli regib· olamuel· noli regib· dare u
nũ· quia nullũ secretũ ẽ ubi regnat ebrietas· ne fo
rte bibant· ɼ obliuiscãt̃ iudicioꝝ· ɼ mutẽt eas filioꝝ
puptis· Date siceꝝ merentib· ɼ uinũ his q amaro
sũt aĩo· Bibãt· ɼ obliuiscant̃ egestatis sue· ɼ dolo
ris ñ recordent̃ ampli· Ap̃i os tuũ muto· ɼ causis oĩum
filioꝝ· q pertranseũt· Ap̃i os tuũ· diserne qđ iustũ ẽ·
ɼ iudica inopem ɼ pauperẽ· lvi

Mulierẽ fortẽ quis inueniet· Pauꝑ· ɼ ultimus finib·
ꝑcul eius· Beth Cõfidit in ea cor uiri sui· ɼ spoliis
ñ indigebit· Gimel Reddet ei bonũ· ɼ ñ malũ· omnib·
diebꝫ uite sue· Deleth Quesiuit lanã· ɼ linũ· ɼ operata ẽ
cõsilio manuũ suaꝝ· He Facta ẽ qĩ naus ĩstructus·
que de longe portat panẽ suũ· Vau De nocte surrex·
dedit̃q· escã domestic̃s suis· ɼ tabãa ancillis suis·
Zai Considerauit agrũ· ɼ emit eũ· de fructu manuũ
ũ suaꝝ· plantauit uineã· Heth Accinxit fortitudi
ne lũbos suos· ɼ roborauit brachiũ suũ· Teth Gusta
uit· ɼ uidit q bona ẽ negotiatio ei· ñ extinguet̃ ĩ
nocte lucerna illius· Jod Manũ suã misit ad fo
rtia· ɼ digiti ei apphenderũt fusum· Caph Manũ suã
aperuit inopi· ɼ palmas suas extendit ad pauperẽ· Lamec·
Nõ timebit domui sue a frigorib· niuis· Omnis
e domestica ei uestiti sũt duplicib· Nun Stragula
tã uestẽ fecit sibi· byssus· ɼ pur[illegible]
nũ ei· Nun [illegible]obilis ĩ por[illegible]
qñ sedent cũ senatorib· tre[illegible] Syndonẽ fec̃ Sa
ɼ uendidit· ɼ cingulũ tradi[illegible]dit chananeo· mer
Syn· Fortitudo ɼ decor ĩduim̃tu eius· ɼ ridebit ĩ die
nouissimo· Phe Os suũ aperuit sapie· ɼ lex clemẽ
ĩ lingua ei· Sade Considerauit semitas domus sue·

ɼ panẽ ocosa ñ comedit· Coph Surrexer̃ filii ei· ɼ be
atissimã ꝑdicauer̃· uir eius· ɼ laudauit eã· Res· Mul
te filie cõgregauer̃ diuitias· tu supergressa es uni
sas· Syn· Fallax grã· ɼ uana ẽ pulcritudo· mulier ti
mens dñm ipa laudabit̃· Date ei de fructu manuum
suaꝝ· ɼ laudet eam in portis opa ei· Explicat masloth·
quas hebrei appellant parabolas· uulgata editõ· pbũ.

Q Vod uanitas uanitatũ sit omne qđ transit· i
Q uod oritur sol· ɼ occidit· ɼ ad locũ suũ reuertit̃· ii
O ĩ multa sapia multa sit indignatio· iii
qr glatuũ de diuitijs· ɼ mũdi copia· iiii
O de oĩa ipse hẽt· ɼ sinis spacijs sibi met umbra· v
O ũ unus sit hoium· ɼ unitor· vi
O de ipse filioꝝ adam ascendit sursũ· ɼ ipse unitor· vii
S ub sanctio hominis pura· ɼ uana· viii
O de meli ẽ duos ee simul q̃ unũ· viiii
N e temẽ qđ loqñdũ ad dñm· x
O luendũ ẽ uotũ qđ dẽ· ꝑmittit̃· xi
S anus nõ implebit̃ pecunia· xii
A ure uro hẽte diuitias ñ eas unꝰ ꝑmissio adẽ· xiii
O ẽ opus bonũ· manca se querẽ· xiiii
N e uelge sis admirabilis· xv
S apia hoĩs lucet ĩ uultu eius· xvi
O de ñ ꝑfertur acto cito· malos sententia· ido ꝑpetrat· xvii
ut· ustu· atq· sapiẽtes· corda eoꝝ· ĩmanu dei· xviii
O de nescit hõ finẽ suum· xviiii
S icce mortẽtes ꝑdunt· suauitatẽ unguẽti· xx
V u fodit foueam· in ea cadet· ut eam· xxi
E t tractatib· nõ ee parcum· malũ· xxii
L audat̃ ira ꝑ rege sapiente· xxiii
E t dilectioẽ ꝑgrinoꝝ· ɼ aduenaꝝ· xxiiii
M ane semina semen tuũ· xxv
E t auferenda ira· ɼ malitia· a corde· xxvi
V estio amigdali· ɼ locuste pinguis· ɼ dissipatio capui· xxvii
O ẽ ee amplius· reprendi· ꝑ dñm· timdũ· xxviii

Iuxta ecclesten quẽ greca dicit· ecclesiẽ· lat· oronamẽ· ꝑ

VERBA·EC
CLESTES

filij dauid· regis· ier·
Sanctas uanitatũ·
dicit· ecclastes· uani
tas uanitatum· omnia uanitas· Qđ hẽ· amplius
hõ de uniuso labore suo· q̃ laborat sub sole· Gñatiõ
ꝑterit· ɼ gñatio aduenit· t[illegible]
ra uõ ĩ eternũ stat·
O r[illegible]tur sol· ɼ occidit· ɼ ad loc[illegible] ii
suũ reuertit̃· ibiq· renasc[illegible]ns girat· ꝑ mer

diem ⁊ flectitur ad aquilonē. Lustrās uniuersa ī circu
tu pgit sps ⁊ in circulos suos regreditur. Oīa flumīa
intrant in mare ⁊ mare nō redundat. Ad locū unde exeūt
flumīa reuertunt ut iterū fluant. Cūcte res difficiles. nō
pōt eas homo explicare sermone. Nō saturat oculus
uisu. nec auris impletur auditu. Quid est quod fuit. Ipm
qđ futurum est. Quid est qđ factū est. Ipm qđ fiendū est. Nī
chil sub sole nouū. nec valet qsquā dicē. ecce hoc
recens est. Jam ēt precessit in seculis. que fuerūt ante nos.
Nō est priorum memoria. sed nec eorū qdē que postea
futura sunt. erit recordatio apud eos q futurum sunt in
nouissimo. Ego ecclastes fui rex fuit in israēl. ⁊ posui
in animo meo quērere ⁊ inuestigare sapienter de omnib; q fiunt
sub sole. Hanc occupationē pessimā dedit ds filijs
hoīum ut occuparent in ea. Vidi q sūt cūcta sub
sole. ⁊ ecce uniuersa uanitas ⁊ affluctio spūs. Pusil
lum claudicat ⁊ stultorū infinitus est numerus.

III

Locutus sum in corde meo dicens. Ecce magnus effe
ctus sum ⁊ precessi sapiā omnes qui fuerūt ante me in hierlm.
Et mens mea contemplata est multa sapienter. ⁊ didicit.
decusq; cor meū ut sanē prudentiā atq; doctrinā. erro
rem ⁊ stultitiā ⁊ agnoui qđ hic labor sit afflictio spūs. eo qđ in multa sapia multa sit indignatio. ⁊ q
addit scām addit ⁊ laborē. Et dixi ego in corde meo.
Vadā ⁊ affluā deliciis ⁊ fruar bonis. ⁊ uidi qđ hoc
quoq; esset uanitas. Risui reputaui errorē. ⁊ gaudio dixi.
Quid frustra decipis. Cogitaui in corde meo abstrahere
animo carnē meā. ut animū meū transferrē ad sapi
entiā. donec uiderē quid utile esset
filijs hoīum. q facto opus est sub sole nūo die. nume
rum operū mea. IIII fue.
edificaui mihi domos. plātaui uineas. feci ortos ⁊ po
maria ⁊ consiti ea arboribus cūctis germinib; ⁊ in pi
scinas aquarū. ut irrigarē silua lignoq; germina
tūra. Possedi seruos ⁊ ancillas. multāq; familiā hēui.
Armenta quoq; ⁊ magnos ouiū greges. ultra omnes qui fu
erant ante me hierlm. Congregaui mihi argentū ⁊ aurū.
⁊ substantias regū ac prouinciarū. Feci mihi cantores et
cantatrices. ⁊ delicias filiorū hoīum. scyphos ⁊ urceos in mi
nisterio addita fundendi ⁊ supellectilis sū opib; cōplu
rib; q fuerat ante me in hierlm. Sapia quoq; perdurauit mecum.
⁊ oīa q̄ desiderauerē oculi mei nō negaui eis. nec phi
bui cor quin oī uoluptate frueret. ⁊ oblectaret se in hi
s quā parabā ⁊ hāc ratus sū partē meā si frueret labōi
meo. Cūq; me conuertissē ad uniuersa opa q̄ fecerat man
us mee. ⁊ ad labores in quib; frustra sudauerā. uidi in oīb;
uanitatē ⁊ affluctionē animi. nec permanē sub sole.
Transiui ad contemplandā sapiam. erroresq; ⁊ stulti
tiā. Quid est homo. ut sequi possit regē factorē suū.
Et uidi qđ tantū præderet sapia stultitiā. quātū dif
fert lux tenebris. Sapientis oculi in capite ei⁹. ⁊ stult⁹

in tenebris ambulat. ⁊ didici qđ unus utriusq; sortis sit. ⁊
Et dixi in corde meo. Si unus ⁊ stulti ⁊ meus occasus e
rit. qđ mihi prodest qđ maiorē sapiē dedi opē. Locutusq; cū
mente mea. animaduerti qđ hoc q̄q; esset uanitas. Nō enim
erit memoria sapientis simul⁊ ut stulti in perpetuum.
⁊ futura tpa obliuione cuncta pariter operiet. Quomodo doc
et simul⁊ ut indocti. Ne ego eodem reducar me uite mee. ui
deā mala esse uniuersa. sub sole. ⁊ cūcta uanitatē atq;
afflictionē spūs. Pertesi ergo sum omnē industri
am meā. q̄ sub sole studiosissime laborauī. hērēq;
herede post me quē ignoro utrū sapiēs an stult⁹ futu
rus sit. ⁊ dñabitur in laboribus meis q̄b; desudaui ⁊ sol
licitus fui. Et est quoq; tam iniquū. Vidi cessauit rem
uanitatis ergo mei ut laborare sub sole. Nam cū ali
laboret in sapia ⁊ doctrina ⁊ solertia die hōi otioso q̄ri
ta dimittit. Et hoc ergo uanitas ⁊ magnū malū.
Quid est expe homini de uniuerso labore suo. ⁊ afflictione
spūs qua sub sole cruciatus est. Cuncti dies ei doloribus et
curis pleni sunt. nec per noctes mente requiescit. Et hoc q̄
nec uanitas est. Nō bonum est meliusq; est comedere ⁊ bibere. ⁊ os
tendere animę sue bona de laboribus suis. Et hoc donū
dei est. Quis nō uidit ⁊ didicit affluunt ut ego. Hōi
bono in conspectu suo dedit ds sapiam ⁊ scīam ⁊ lētia
am. Peccato aut dedit afflictionē ⁊ curā superfluā. ut
addat et congreget. ⁊ tradat ei q placuit ds. Sed ⁊ hoc
uanitas ⁊ cassa sollicitudo mentis.

V

Omnia tps habēt ⁊ suis spacijs trānseunt uniuersa sub
celo. Tps nascendi ⁊ tps moriendi. Tps plantādi et
tps euellendi qđ plantatū est. Tps occidendi ⁊ tps sanā
di. Tps edificandi ⁊ tps destruendi. Tps flendi ⁊ tps
ridendi. Tps plangendi ⁊ tps saltandi. Tps spargen
di lapides ⁊ tps colligendi. Tps amplexandi ⁊ tps lōge fugere amplexus. Tps adquirendi ⁊ tps perdendi. Tps
custodiendi ⁊ tps abiciendi. Tps scindendi ⁊ tps cōsu
endi. Tps tacendi ⁊ tps loquendi. Tps dilectionis et
tps odij. Tps belli ⁊ tps pacis. Quid hūt amplius hō de
labore suo. Vidi afflictionē quā dedit ds filijs ho
minū. ut distendant in ea. Cūcta fecit bona in tps
suo. ⁊ mundū tradidit disputationi eorū. ut nō inueniat
hō qđ operatus est deus. ab initio usq; in finē. Et cogno
ui qđ nō esset melius nisi lētari ⁊ facere bona in uita sua.
Omis enim hō q cōmedit ⁊ bibit. ⁊ uidet bonū de labore
suo. hoc donum dei est.

VI

Didici qđ omnia opa que fecit ds. perseuerent in perpetuū.
Nō possumus his quicq̄ addere ut auferre que fecit
ds. ut timeat. Quod factum est. ipm permanet. Que futura
sunt iam fuerūt. ds instaurat qđ abiit. Vidi sub sole
in loco iudicij. impietatem. ⁊ in loco iustitie iniquitatem. Et
dixi in corde meo. Justū ⁊ impiū iudicabit. ds. ⁊ tps oīs
rei tunc erit.

VII

Dixi in corde meo de filijs hoīum ut probet eos deus

ꝛostendẽt similes eẽ vestijs eẽ vestijs. Jccirco un
unitus ẽ hoīs ꝛumitoꝝ ꝛequa utrusq; condꝫo.
Sicut moꝛit hō sic illa moꝛiunt. simulꝫ spnãt
oīa. nec hẽ hō unito amplius. Cuꝯa subiacent u
nitati ꝛoīa ꝓgunt ad unū locū. De ꝫra facta sũt.
ꝛin ꝫram puꝛ reuertentur. VIII

Quis nouit si spẽ filioꝝ adã ascendat sursũ ꝛsi spẽ
unitoꝝ dscendat deorsum. Et cõphendi nũq; eẽ me
lius quã letari hoīem ī ope suo. ꝛhmẽ eẽ ꝑtẽ
illius. Qs ẽ adducet eũ. ut post se fuꝛa cognoscat.
Ertu me ad alia ꝛuidi caluꝑnias q̃ sub sole geñ
tur. ꝛlacrimas ĩnocentũ ꝛcõsolatore neminẽ. nec
posse ꝛesistere eoꝝ uiolentie. cũctoꝝ auxilio dsti
tutos. ꝛlaudaui magis mortuos q̃ uiuẽtes ꝛfeli
ciꝰ utroq; iudicaui. q̃ ñ dũ natus ẽ. ñ uidit ma
la que sub sole fiunt. Rursũ cõtẽplatus oꝰ labo
res hoīum ꝛiduſtrias. aũdũ puꝛere iuidie. ꝓxĩ.
Et in hoc ergo uanitas ꝛuana supflua ẽ. Stultus
cõplicat manus suas ꝛcõmedit cãnes suas dicẽs.
Melior ẽ pugillus cũ requie. q̃ plena utraq; maꝰ
cũ labore ꝛafflictõe animi. Cõsideraꝫ. ꝛeꝑi uaĩ
tatẽ aliã sub sole. Vnus ẽ. ꝛsedm ñ hẽ. Nec filiũ
ñ fratẽm. ꝛtñ laborare ñ cessat. nec saciarꝫ oculꝰ eoꝝ
diuitijs. nec recogitat dicẽs. Cui laboro. ꝛfraudo
aĩam meã bonis. Jn hoc q̃ uanitas ẽ. ꝛafflictio
pessima. VIIII

Melius ergo ẽ duos eẽ simꝫ. q̃ unũ. Hñt ẽ emolu
mẽtũ societatis sue. Si unꝰ ceciderit. ab altero fulci
tur. Ve soli qui cũ ceciderit. ñ hẽ subleuantẽ. Et
si dormierĩt duo. fouebuntꝫ mutuo. Vñ quom
calefiet. Et si quispiam ꝓualuerit contꝝ unũ. duo re
sistent ei. Funiculꝰ triplex. difficile rumpit. Me
lius ẽ puer pauper ꝛsapiens. rege senẽ ꝛstulto q̃ ne
scit ꝓuidere ī posterum. qđ nõ carcere cathenisq; ī
ĩdum q̃s egrediatur ad regnũ. ꝛcali nat̃ in regno.
in opia cõsumatur. Vidi cũctos uiuentes q̃ ambu
lãt sub sole. cũ adolescẽte secũdo. q̃ cõsurget ꝓ eo. ꝛ
fuerũt. Ne nũs oĩũ q̃ fuerũt ante eũ. ꝛq; postea fu
turi sũt ñ letabuntꝫ in eo. Sed ꝛhoc uanitas ꝛafflictio
ꝓsũpsio spẽ. Custodi pedẽ tuũ ingrediens domũ dei. ꝛap
ꝓpinqua ut audias. Melior ẽ melior ẽ obedien
tia q̃ stultoꝝ uictime. q̃ nescierũt q̃d faciãt mali.
Et temẽ q̃d loquaris. neq; cor tuum
sit uelox ad ꝓferendũ ſmonẽ coã deo. Deus ẽ ī
celo. ꝛtu sup ꝛram. ꝛecce sunt pauci ſmoĩs tui. Mi
tas curas sequit̃ sõpnia. ꝛin multis ſmõibꝰ inue
nietur stultitia. XI

Quod uouisti deo. ne moꝛeris reddere. displicet enĩ
ei. ĩfidelis ꝛstulta promissio. Sed q̃cũq; uoueris reꝺ.
Melius q̃ ne uoueãs. q̃ post uotum ꝓmissa
ñ reddere. Ne dederis os tuum. ut peccare faciat
carnẽ tuã. Ne dicas coram angelo ñ ẽ ꝓuidẽtia. ne
forte iratus deus sup ſmones tuos. dissipet cuncta
opa manuũ tuaꝝ. Vbi multa sũt sõpnia. pluĩmeq;
uanitates. ꝛſmones ĩnaĩ. Tu uõ dm̃ time. Si ui
deris caluꝑnias egenoꝝ. iniquam iudicia. ꝛsubiun
ctam iustitiã ĩ prouincia. nõ mireris sup hoc negotio. qa excel
so alius excelsior ẽ. ꝛsup hos q̃ eminentiores sũt alij.
ꝛsup uniuse terre rex imperat seruienti. XII

Auarus ñ ꝛpletur pecunia. ꝛq; amat diuitias fruc
ñ capiet ex eis. Et hoc ergo uanitas. Vbi multe
sũt opes. multi ꝛq; cõmedẽt eas. Et qđ ꝓ ẽ possessori.
ñ qđ cernit diuitias oculis suis. Dulcis ẽ sõpnus opi
ris siue parũ siue multũ cõmedat. saturitas ãt diuiti
ñ sinit dormire eũ. Est ꝛalia infirmitas pessima q̃
uidi sub sole. Diuitie seruate ī malũ dñi sui.
Pereunt ẽ afflictõe pessima. ꝛ gignit filiũ q̃
nichil in egestate erit. Sicut egressus ẽ nud̃ uẽtre
matris sue. sic reuertet. ꝛnichil auferet secũ ꝛ labore suo.
Quod infelix. prius infirmitas. Cui uenit sic reuert
Qđ ergo ꝓd ẽ ei qđ laborauit ĩuentũ. cũctis diebꝰ
uite sue. Cõmedit ī tenebris ꝛin curis multis. ꝛin ero
na atq; ĩnedia. Hoc ꝛtaq; ñ uisũ ẽ bonũ. ut cõme
dat qs ꝛbibat. ꝛfruat letitia ex labore suo q̃ labora
uit ipe sub sole. nũo dieꝝ uite sue quos dedit ꝛ
Et hec ẽ pars illi ꝛ hoi cui dedit ds diuitias atq;
substantiã. porrectaq; ei tribuit ut cõmedat ex eis. ꝛfru
atur parte sua ꝛletetur ꝛ labore suo. Hoc ẽ donũ
dei. Nõ enĩ satis recordabit diuꝝ uite sue. eo qꝛ
occupet ds deliciis cor eius. XIII

Est ꝛaliud malũ qđ uidi sub sole. ꝛqdẽ frequens
apud hoies. Vir cui dedit ds diuitias ꝛsubstantiã ho
noꝝ. ꝛnichil deest aĩe eius ex oibꝰ que desiderat. nec
tribuit ei potestatẽ ds ut cõmedat ex eo. ſi hō extra
neus uocabit illud. Hoc uanitas ꝛmagna mi
seria ẽ. Si genuerit quispiã centũ filios. ꝛuixerit mꝭ
tos ãnos. ꝛplures dies etatis hũi. ꝛaĩa illi ñ satu
rata bonis fuĩe siue. sepulturaq; careat. ꝺ hoc ego ꝓ
nũno qđ melior illo sit abortiuus. Frustra enim
uenit. ꝛpgit ad tenebras. nobliuioẽ delebit nom̃
ei. ꝛ hō uidit solẽ. neq; cognouit distantiã bono
ꝛmalo. Etiã si duobꝰ milibꝰ ãnis uixerit. ñ fruet
ꝓfruet̃ bonis. ñne ad unũ locũ. ꝓpert omnia. Qs
labor̃ omnis ī ore ei. ꝛ aĩa illi ñ implebitur.
Quid hẽt amplius sapiens abstulto. ꝛq; pauper. ñ ut ꝓ
gat ulluc ubi ẽ uita. Melius ẽ uidere qđ anhelare
quã delectare qđ nescias. Sed ꝛhoc uanitas ẽ. et
ꝓsumptio spẽ. Qđ futurũ ẽ iam uocatũ ẽ. nom̃ ei.
ꝛscitur qđ hō sit. ꝛ ñ possit cum fortiore se in
iudicio contendere. XIIII

Ertu sup plũima multiq; ĩdisputãdo hñta ua
nitatẽ. Qđ necesse ẽ hoĩni magna se quere

cum ignorer qō conducat sibi iunta sua. mūdi herū
pegrinacois sue. ꝛ pr qō uelut umbra pterit. Aut
qs ei poterit mdicare. qō pōt eū futurū sit sub sole.
Melius ē nom bonū quā unguēta pciosa. ꝛ dies
mortis dies natiuitatis. Melius ē ire ad domū
luctꝰ. q ad domū cōuiuij. In illa ē finis cūctoꝝ. ad
monetur hoīa ꝛ uiuēs cogitet qd futur sit. Melius
ē ira risu. qa p tristiā uultꝰ corrigit animꝰ delī
quētis. Cor sapientiū ubi ē luctus. ē cor stultoꝝ u
bi letitia. Melius ē a sapiente corripi. q stultoꝝ
ad ulatōē decipi. qa sicut sonitꝰ spinaꝝ ardentiū
sub olla. sic risus i ore stulti. Sꝫ ꝛ hoc uanitas. XV
Alūpnia cōturbat sapientē. ꝛ pdit robur cordis
ullius. Melior ē finis orōnis. q̄ principiū. Melior
ē patiēs arrogāte. Ne uelis esse iracundus. qua
ira sinu stulti requiescit. Ne dicas. qd putas cause
ē qd priora tpa meliora fuere. q̄ nunc sūt. Stulta
ē huius sermōis inquisitio. Vanitas ē sapiā ubi di
uitijs. ꝛ magis ꝑ ē uidēti solē. Sicut ē pregr
sapiā. sic pregredit peccatū. Hoc ā plus hr eruditi
o. ꝛ sapiā. qō unā ꝛ uiuunt possessor suo. Cōsidera
opa dei. qō nemo possit corrigē. q̄ ille despexerit. In
die bona fruere bonis. ꝛ malā die precaue. Sicut ē
hec. sic ꝛ illā fecit dō. ut nō inueniat hō contra eū iusti
tias querimonias. Hec q̄ uidi i diebꝰ uanitatis me
e. Justus pit in iustitia sua. ꝛ impius mlto uiuit tpe
imalicia sua. Noli ē iustus mlt. nec plus sapi
as quā necesse ē. ne obstupescas. Ne impie agas mlt
nolī ē stult. ne moriaris in tpe nō tuo. Bonū ē
te sustentare iustū. sꝫ ab illo ne subtrahas manū
tuā. qui q dō timet nichil negligit. Sapia cōfortā
uit sapientem. sup decē principes ciuitatis. Nō ē hō
iustus in tra. q faciat bonū ⁊ nō peccet. Sꝫ ad cūctas
sermōes q dicunt ne accomodes cor tuū. ne forte a
udias seruū tuū. maledicentē tibi. Scit ē tua cōscia tu
a. q ꝛ tu crebro maledixisti alijs. Cuncta tēptaui in
sapiā. Dixi. sapiēs efficiar. ꝛ ipse longe recessit a me.
multo magis q̄ erat. Et alta ꝓfunditas. Quis inueniet
eā. Lustraui uniūsa aīo meo. ut sapiā cōsidera
rē. ꝛ quererē sapiam ꝛ rationē. ac cognoscerē ipi
etatē stulti. errorē ipudentiē. ꝛ inuenī amariorē mo
rte mulierē. que laqueus uenatoꝝ. ē. ⁊ sagena cor
d. uincla sūt manus illi. Qui placet dō effugiet eā.
q̄ ā peccatore ē capietur abilla. Ecce hoc inueni dī
ecclastes unū ⁊ alterum. ut inuenirē rationē. quā ad
huc querit aīa mea. ꝛ nō inuenī. Unū ō mille unū re
peri. mulierē ex omib; nō inuenī. Solūm hoc inueni q̄
fecerit dō hoīem rectū. ipe se infinitis miscuerit q̄
stionib;. XV
Quis talis ut sapiens. ꝛ q̄s cognouit solutionē ubi.
Sapia hoīs lucet in uultu eius. ꝛ potentissimus faciē
ullius cōmutabit. Ego os regis obserua. ꝛ precepta ura
mēti dei. ne festines recedere a facie eius. neq; p
maneas in opere malo. qa omne qd uoluit faciet. et
sermo illi potestate plenus ē. nec dicet ei. q̄squā. qr
qr ita facis. Qui custodit preceptū. nō experietur quic
quā mali. Tps ꝛ responsionē cor sapientis intelligit. Oī
negotio tps ē ꝛ opportunitas. ꝛ multa hoīs afflictio.
qa ignorat preterita. ꝛ futura nullo scire pōt nuntio.
Nō ē in hoīs dnoē. phibere spīm. nec hr potestatē
in die mortis. nec sinit qescere ingruente bel
lo. neq; saluabit impietas impium. Oia hec cōsidera
ui. ⁊ dedi cor meū in cunctis operib; q̄ fiunt sub sole.
Interdū dnātꝰ hō hominī imalū suū. Vidi impios
sepultos. q̄ etiā cū aduiuerēt in loco scō erāt. ⁊ lau
dabant in ciuitate q̄ ita fecissent. Et hoc uanitas ē.
Et ē qua nō profertur cito contra malos XVI
sententia. absq; ullo timore ꝓpenātur mala. Ar tñ
ex eo qd peccātes centies faciat malū. ⁊ p patientiā su
stentat. ego cognoui qō erit bonū timētib; dm. q
uerentur faciē eius. Nō sit bonū impio. nec prolonge
tur dies eius. sꝫ q̄si umbra transeat q nō timet faciē
dñi. Est ⁊ alia uanitas q̄ fit sup terram. Sūt iusti
q̄bus mala puenīūt. q̄si opa egerint impioꝝ. ⁊ sūt i
pij q̄bus cessant. q̄si iustoꝝ facta habeant. Sed
et hoc uanissimū iudico. Laudaui igit lenitatem.
qō nō esset hōi bonū sub sole nisi qō comederet. ⁊ biberet.
atq; gaudēret. ⁊ hoc secū auferret ꝛ labore suo i die
bus uite. qō dedit ei dō sub sole. Et apposui cor meū
ut scirē prudentiā. ⁊ intelligerē distentionē. q̄ ūsq;
in tra. Est hō q die ac nocte nō somnū oculis capit.
⁊ intelligat qō oīum opum dī. nullā possit hō inuenire
rationē. eoꝝ que fiunt sub sole. ⁊ quanto plus labora
uerit ad querēdū. tanto minus inueniet. Etiā si dixerit sa
piēs se nosse. nō poterit reperire. Oia hec tractaui in cō
de meo. ut curiose intelligerem. XVII VIIJ
Unus iustus atq; sapiēs. ⁊ opa eoꝝ in manu dei. et
ñ nescit hō utrū amore an odio dignus sit. sed oīa ita
tuta sunt in futuro. quam in incerto. eo qō uniūsa eque eueniāt iusto
⁊ impio. bono ⁊ malo. mūdo ⁊ immūdo. immolanti uic
timas ⁊ sacrificia cōtemnēti. Sicut bonus sic ⁊ peccato.
Ve piur. tra ille qui uerū deierat. Hoc ē pessimū
inter oīa que sub sole fiunt. qa eadē cūctis euenīūt.
Vnī ⁊ cordi filioꝝ hoīum implent malicia. ⁊ cōtēptus
in corde suo. ⁊ post hec ad inferos deducūtur. Nemo ē q
sēp uiuat. ⁊ q̄ hui⁹ rei habeat fiduciā. Melius canis
uiuus. leone mortuo. Uiuentes sciunt se esse mo
rituros. mortui uō nichil nouerūt. amplius. nec habebunt
ultra mercedē. qa obliuioni tradita ē memoria eoꝝ.
Amor eoꝝ. odiū. ⁊ inuidia. iā dudū simul perierunt.
nec hūt partē in hoc seculo. nec opabūt q̄ sub sole geritur.
Vade ergo. ⁊ comede in letitia panē tuū. ⁊ bibe cum

gaudio unū tuū qa cō placēt opa tua. Omn tpe sint uestīta tua candida. 7 oleū de capite tuo ñ defi ciat. Pfruere uita cū uxore qm̄ dilexisti cunctis diebꝫ uite instabilitatis tue q dant ē sub sole oī tpe uanitatī tue. hec ē ps tua in uita 7 in labore tuo q laboras sb sole. Quīqꝫ pōt manus tua facē. istantē opare. qa nec opus nec ratio. nec scīa. ñ sapīa erit apud īferos. q tu ppes. Vidi me ad aliud uertī quīqꝫ sub sole XVIII nec uelociū ē cursū. nec fortiū bellū. nec sapientiū panē. ñ docꝫ diuitias. ñ artifici gram. sz tpe casuqꝫ in omnib. Nescit hō finē suū. sz sicut pisces capiunt hamo 7 sicut aues cōprehendūt laqo. sic capiunt hoiēs tpr malo. cū eis extemplo supuenerit. Hanc q̄ uidi sub sole sapiam 7 pbauī magnam. Ciuitas parua 7 pauci in ea uiri. uenit cōr ea rex magn 7 uallauit eā. extruxitqꝫ munitiōes pgyri 7 perfecta ē obsidio. Inuentꝫ ibi uir pauper 7 sapiēs. liberauit urbē p sapiam suā. 7 null' deinceps recordat' ē hois illi pauper. Et dixi ego. Melior ē sapīa fortitudine. Quō g̃ sapīa pauperis cōtēpta ē. 7 uba eius ñ sunt audita. Uba sapientiū audiūt in silentio. plusq̄ clamor principis inter stultos. Melior ē sapīa quā arma bellica. 7 q unus peccator perdit multa bona. XVIIII Vsque morientes pdūt suauitatē unguēti. Pretiosior ē sapīa 7 gla. parua ad tpm stultitia. Cor sapiēs dextra eius. 7 cor stulti in sinistra illi. sz 7 uia stulti ambulās. cū ipe insipiens sit. oēs stultos estimat. Si spūs potestatē hūs ascenderit sup te. locū tuū ne dimittas. qa curando cessare faciet peccā maxīa. Est malū qđ uidi sub sole. qī p errorē egredies a facie pncipis. Ponit stultos in dignitate sublimi. 7 diuites sedē deorsū. Vidi seruos in eqs. 7 pncipes ambulātes qī serui sup terrā. XX Vt fodit foueā 7 inciderit in eā. 7 dissipauerit sepē. mordebit eū coluber. Et ītrīsserit lapides affliget eos. 7 qssanderit ligna. uulnerabit' abeis. Si retusū fuit ferrū. 7 hoc ñ ut prius. sz efficacius erit. multo labore exacuetur. 7 post ī dustriā sequet' Inmordeat serpens ī silentio. XXI sapīa, nichil eo min hī q occulte dēbitur. Uba oris sapientis gratia. 7 labia insipientis supplantabit eū. Initium uerbor ei stultitia. 7 nouissimum oris illi error pessimus. Stultꝰ uba multiplicat. Ignorat hō qđ actū sit ante se. 7 qđ post se futurum ē. qs illi poterit indicare. Labor stultorꝫ affliget eos. q nescierunt urbē pgere. Ve t̄ra cui rex ē puer. 7 qui pncipes mane cōmedūt. XXII Beata tra cui rex ē nobilis. 7 qui pncipes uescantur in tpe suo. ad reficiendū 7 ñ ad luxuriā. In pigritiis humiliabit' cōtignatio. 7 ī infirmitate manuū pstillabit domus. In risu factū panis ac uinū. ut epulet' uiuētes. Et pecunie obediunt oīa. In cogitatiōe tua regi ne detrahas. 7 in secreto cubilis tui ne maledixeris diuiti. qa aues celi portabūt uocē tuā. 7 q hīt pennas

annūciabit sermōnē tuū. XXIII XI
Mitte panē tuū sup ītr̄seuntes aquas. qa post mltā tpa inuenies illū. Da partē septē. nec ñ octo. qa ignoras qđ futurū sit malū sup tra. Si repleta fuerint nubes. imbres sup tra effundēt. Si ceciderit lignū ad austrū. aut ad aq lonē. ī quocūqꝫ loco ceciderit. ibi erit. Qui obseruat uentū ñ seminat. 7 q cōsiderat nubes nūqꝫ metet. Quō ignoras q̄ sit uia spūs. aut qua ratiōe cōpinguāt ossa uentre prgnāntis. sic nescis opa dei. q fabricator ē oīū. XXIIII
Mane semina sem tuū. 7 uespe ne cesset manus tua. qa nescis qđ magis oriatur. hoc aut illud. Et si utrūqꝫ simul melius erit. Dulce lumen. 7 delectabile oculis uidere solē. Si ānis multis uixerit hō. 7 his oībus letus fuerit. meminisse debet tenebrosi tpis. 7 dierꝫ multorꝫ. q cū uenerint. uanitatis arguēt p̄terita. Letare g̃ iuuenis ī adolescentia tua. 7 ī bonis sit cor tuū. ī diebꝰ iuuentutis tue. 7 ābula iuxta corꝺis tui. 7 intuitū oculorꝫ tuorꝫ. 7 scito q̄ p oīa his adducet te dē in iudiciū.
Vfer ira a cord tuo. 7 amoue XXV
malitiā a carne tua. Adolescētia ē 7 uoluptas uana sunt. Memēto creatoris tui ī diebꝰ iuuentutis tue. añ q̄ ueniat tps afflictionis. 7 appropinquēt ānī dq bus dicas. ñ mihi placent. añ q̄ tenebrescat sol. 7 lumen. luna 7 stelle. 7 reuertant nubes post pluuiā. qui cō mouebāt custodes domꝰ. 7 nutabūt uiri fortissimi. 7 otiose erūt molentes ī minuto numero. 7 tenebrescūt uidentes p foramina. 7 claudēt ostia ī platea. ī humilitate uocis molentis. 7 surget ad uocē uolucris. 7 obsurdescēt oēs filie cāminis. Excelsa quoqꝫ timebit. 7 formidabūt in uia. XXVI
Florebit amigdalus. 7 ipinguabit' locusta. 7 dissipabitur capparis. qm̄ ibit hō ī domū ēternitatis sue. 7 circūibūt ī platea plangētes. añ q̄ rumpatur funis argenteus. 7 recurrat uitta aurea. 7 confringat' hydria sup fontē. 7 ofringat rota sup cysternā. 7 reuertat' puluis ī tram suā. unde erat. 7 spūs redeat ad dm̄ q dedit illū. Vanitas uanitatū dixit eccl̄stes. 7 oīa uanitas. Cūqꝫ sapientissim̄ esset eccl̄stes. docuit pplm̄. 7 narrauit que audierat. 7 fecerat. 7 inuestigans cōposuit parabolas multas. Quesiuit uba utilia. 7 scripsit sermones rectissimos. ac ueritate plenos. Uba sapientiū sicut stimuli. 7 qsi claui ī altū defixi. que p magistrorꝫ consilium data sunt a pastore uno. XXVII
Hec amplius fili mi ne requiras. Fiendi quidē plurium librorū. ē finis. frequēsq̄ meditatio. carnis afflictio ē. Finē loquendi omnes pariter audiamus. Deum time. 7 mandata eius obserua. Hoc ē enī omnis homo. Et cūcta q̄ fiunt. adducet dē in iudiciū. p oī errato. sive bonū sive malum sit. Explicit liber eccl̄stes. Incipiunt cantica canticorum.

OSCVLE
TVR

Me osculo oris
sui. quia meliꝰ
sunt ubera tua uino
fragrantia unguentis optimis. Oleum effusum no
men tuum. ideo adolescentule dilexerunt te. Trahe me post
te. curremus in odorem unguentorum tuorum. Introduxit
me rex in cellaria sua. Exultabimus et letabimur in te.
Memores uberum tuorum super uinum. recti diligunt te.
Nigra sum sed formosa filie ierusalem. sicut tabernacula
cedar. sicut pelles salomonis. Nolite considerare quod fusca
sim. quia decolorauit me sol. filii matris mee pugnauerunt contra me. Posuerunt me custodem
in uineis. uineam meam non custodiui. Vox ecclesie
Indica mihi quem diligit anima mea. ubi pascas ubi cubes in meridie. ne uagari incipiam post greges sodalium tuorum. Vox xpi.
Si ignoras te o pulchra inter mulieres. egredere et abi
post uestigia gregum et pasce edos tuos iuxta tabernacula pastorum. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilauit te amica mea. Pulchre sunt gene tue sicut turtur.
is. collum tuum sicut monilia. Murenulas aureas
faciemus tibi. inmaculatas argento. Vox ecclesie
Dum esset rex in accubitu suo. nardus mea dedit odorem
suum. Fasciculus myrre dilectus meus mihi. inter ubera mea
commorabitur. Botrus cypri dilectus meus mihi. in uineis engaddi Vox xpi. Ecce tu pulchra
es amica mea ecce tu pulchra. oculi tui columbarum.
Ecce tu pulcher es dilecte mi. decorus. Vox ecclesie
Lectulus noster floridus. Tigna domorum nostrarum cedrina. laquearia nostra cypressina. Vox xpi.
Ego flos campi. et lilium conuallium. Sicut lilium inter spinas. sic amica mea inter filias. Vox ecclesie
Sicut malus inter ligna siluarum. sic dilectus meus inter
filios. Sub umbra illius quam desideraueram sedi. et
fructus eius dulcis gutturi meo. Introduxit me rex in cellam
uinariam. ordinauit in me caritatem. Fulcite me flo
ribus. stipate me malis. quia amore langueo. Leua
eius sub capite meo. et dextera illius amplexabitur me.
Adiuro uos filie ierusalem. per capreas Vox xpi.
ceruosque campestres. ne suscitetis neque euigilare faciatis
dilectam. quoadusque ipsa uelit. Vox ecclesie
Ecce dilecti mei. Ecce iste uenit saliens in montibus.
transiliens colles. Simile est dilectus meus capree
hinuloque ceruorum. Ecce ipse stat post parietem nostrum.
respiciens per fenestras. prospiciens per cancellos. dilectus
meus loquitur mihi. Vox xpi.
Surge propera amica mea columba mea. formosa mea. et ueni. Iam enim
hyems transiit. imber abiit et recessit. Flores apparuerunt in terra
nostra. Tempus putationis aduenit. Vox turturis audita est
in terra nostra. ficus protulit grossos suos. uinee florentes
dederunt odorem suum. Surge amica mea. speciosa mea. specio
sa mea. et ueni. Columba mea. in foraminibus petre. in cauernis macerie. Ostende mihi faciem tuam. sonet uox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis. et facies tua decora. Capite
nobis uulpes paruulas. que demolimur uineas. Nam
uinea nostra floruit. Vox ecclesie.
Dilectus mihi et ego illi. qui pascitur inter lilia. donec aspiret
dies et inclinentur umbre. Reuertere similis esto dilecte
mi. capree hinuloque ceruorum. super montes bether. In lec
tulo meo per noctes. quesiui quem diligit anima mea. Quesiui
illum et non inueni. Surgam et circuibo ciuitatem. per uicos et plateas
quam quem diligit anima mea. Quesiui illum et non inueni. Inuenerunt me
uigiles qui custodiunt ciuitatem. Num quem dilexit anima mea. uidistis.
Paululum cum pertransissem eos. inueni quem dilexit anima mea. Te
nui eum nec dimittam donec introducam illum in domum ma
tris mee. et cubiculum genitricis mee. Vox xpi.
Adiuro uos filie ierusalem. per capreas ceruosque campestres
ne suscitetis neque euigilare faciatis dilectam. donec
ipsa uelit. Vox sodalium.
Que est ista que ascendit per desertum sicut uirgula fumi
ex aromatibus myrre et thuris. et uniuersi pulueris pigmentarii. En lectulum salomonis sexaginta fortes ambiunt
ex fortissimis israel. omnes tenentes gladios et doctissimi
mi. Unusquisque ensem suum super femur suum. propter timores
nocturnos. Ferculum fecit sibi rex salomon de lignis libani.
Columnas eius fecit argenteas. reclinatorium aureum. ascen
sum purpureum. Medium caritate constravit. propter filias
ierusalem. Egredimini et videte filie syon regem salo
monem. in diademate quo coronauit eum mater sua. in die desponsionis illius. et die letitie cordis ejus. Vox sponsi.
Quam pulcre es amica mea. quam pulcre es. Oculi tui colum
bini. absque eo quod intrinsecus latet. Capillus tuus sicut
greges caprarum. qui ascenderunt de galaad. Dentes tui
sicut tonsarum. que ascenderunt de lauacro. Omnes gemelli
fetibus. et sterilis non est in eis. Sicut uitta coccinea la
bia tua. et eloquium tuum dulce. Sicut fragmen mali pu
nica gene tue. absque eo quod intrinsecus latet. Sicut
turris dauid collum tuum. que edificata est cum propugna
culis. Mille clipei pendent ex ea. omnis armatura fortium.
Duo ubera tua sicut duo hinuli. capree gemelli. qui pascuntur in liliis donec aspiret dies et inclinentur umbre.
Vadam ad montem myrre. et ad collem thuris. Tota pul
chra es amica mea. et macula non est in te. Veni de libano
sponsa mea. veni de libano veni. Coronaberis de capi
te amana. de uertice sanir et hermon. de cubilibus leonum.
de montibus pardorum. Vulnerasti cor meum soror mea

sponsa. uulnāsti cor meū ī uno oculor tuor. ī uno crine colli tui. Quā pulchre sūt māme tue soror mea sponsa. Pulchriora sūt ubera tua uino. ⁊ odor unguētor tuor sup oīa aromata. Fauus distillans labia tua sponsa. mel ⁊ lac sub lingua tua. ⁊ odor uestimētor tuor sicut odor thuris. Hort' clusus soror mea sponsa. ortus conclusus fōs signatus. Emissiones tue paradisus malor punicor. cū pomor fructus. Cypr cū nardo. Nardus ⁊ crocꝰ. fistula ⁊ cynamomū. cū uniuersis lignis libani. Myrra ⁊ aloe cū oīb⁹ ꝓcipuis unguētis. Fons ortor. puteus aquar uiuēt. q̄ fluūt impetu de libano. Surge aquilo. ⁊ ueni auster. pfla ortū meū. ⁊ fluēt aromata illi. Vox sponse.

sponsa

Et ueniat dilectus mꝰ ī ortū suū. ⁊ comedat fructū pomor suor. Vox sponsi. Ueni ī ortū meū soror mea. Messui myrrā meā cū aromatib⁹ meis. Comedi fauū meū cū melle meo. bibi uinū meū cū lacte meo. Comedite amici. ⁊ bibite. ⁊ inebriamini karissimi. Vox ecclē

Ego dormio. ⁊ cor meū uigilat. Vox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi soror mea amica mea. colūba mea immaculata mea. qꝛ caput meū plenū ē rore. ⁊ cincinni mei guttis noctium. Vox ecclē

Expoliauī me tunica mea. quō induar illa. Lauī pedes meos. quō īquinabo illos. Dilectus mꝰ misit manū suā p foramē. ⁊ uenter mꝰ intremuit ad tactū eius. Surrexi ut aperirē dilecto meo. Manꝰ mee stillauerūt myrrā. digiti mei pleni myrra. pbatissima. Pessulū ostij mei aperui dilecto meo. At ille declinauerat. atq; trānierat. Aīa mea liq̄facta ē. ut dilect' locutus ē. Quesiui. ⁊ nō inuēi illū. Vocaui. ⁊ nō rñdit mihi. Inuenerūt me custodes q̄ circueūt ciuitatē. percusserūt me. ⁊ uulnerauerūt me. Tulerūt mihi pallium meū. custodes murorꝰ. Adiuro uos filie ierlm. si inueneritis dilectū meū. ut nūcietis ei q̄ amore langueo. Vox synagoge.

Qualis ē dilect' tuus ex dilecto. o pulcherrima mulierꝰ. Qualis ē dilectus tuus ex dilecto. qꝛ sic adiurasti nos. Vox ecclē Dilectus mihi candidus ⁊ rubicundus. electus ex milibus. Caput eius aurum optimum. Come eius sicut elate palmarum. nigre q̄si corui. Oculi eius sicut columbe sup riuulos aquarum. que lacte sunt lote. ⁊ resident iuxta fluenta plenissima. Bene ulli sicut arole aromatū. consite a pigmentarijs. Labia eius. lilia distillantia myrrā primā. Manꝰ illius tornatiles auree. plene iacinctis. Uenter eius eburneus distinct' saphyris. Crura illius columne marmoree. q̄ fundate sūt sup bases aureas. Species eius ut libani. electus ut cedri. Guttur illius suauissimum. ⁊ totus desiderabilis. Talis ē dilect' mihi. ⁊ iste ē amic' mihi.

filie ierl'

Vo abiit dilectus tuus. Vox ecclē ad ecclām. VI
o pulcherrima mulierꝰ. Quo declinauit dilect' tuus. ⁊ queremus eū tecum. Vox ecclē

Dilectus mihi descendit ī ortū suū. ad areolā aromatis. ut pascatur ī ortis. ⁊ lilia colligat. Ego dilecto meo. ⁊ dilect' mihi. q̄ pascitur inter lilia. Vox xpi ad ecclā.

Pulchra es amica mea. suauis. ⁊ decora sicut ierlm. tribulis ut castroꝝ acies ordinata. Auerte oculos tuos ame. qꝛ ipi me auolare fecerūt. Capilli tui sicut greges caprar. que ascenderūt de galaad. Dentes tui sicut greges ouiū. q̄ ascenderūt de lauacꝝ. Oēs gemellis fetibus. ⁊ sterilis nō ē inter eos. Sicut cortex mali punice. sic gene tue. absq; occultu tuo. Sexaginta sūt regine. ⁊ lxxx. cōcubine. ⁊ adolescentularū ñ ē nūs. Una ē colūba mea. perfecta mea. una ē matris sue. electa genitrici sue. Viderūt illā filie. ⁊ beatissimā pdicauerūt. regine. ⁊ concubine. ⁊ laudauerūt eā. Vox synagoge.

Que ē ista q̄ pgredit̄ q̄si aurora surgens. pulcr ut luna. electa ut sol. terribilis ut castroꝝ acies ordinata. Vox ecclē Descendi ad ortū nucum ut uiderē poma conuallium. ⁊ inspicerē si floruisset uinea. ⁊ germinasset mala punica. Vox synagoge ad Ecclām. Aīa mea conturbauit me. ppt̄ quadrigas ad se. mnadab. Vox ecclē Reuertere reuertere sulamitis. reuertere reuertere. ut intueamur te. Vox sponsi.

Quid uidebis in sulamite ñ chorus castrorum. VII
Quā pulchri sūt gressus tui in Vox xpi ad ecclām.
calciamentis filia principis. Iuncture femorū tuor sicut monilia. q̄ fabricata sūt manu artificis. Umbilicus tuus sicut crater tornatilis. nūq̄ indigēs poculi. Venter tuus sicut acerus tritici. uallatus lilijs. Duo ubera tua sicut duo hinuli gemelli capree. Collum tuū sicut turris eburnea. Oculi tui sicut piscine in esebon. q̄ sūt in porta filie multitudinis. Nasus tuus sicut turris libani. q̄ prospicit contra damascū. Caput tuū ut carmelus. ⁊ come tue sicut purpura regis uincta canalibus. Quā pulcra es. ⁊ q̄ decora. karissima in deliciis. Statura tua assimilata ē palme. ⁊ ubera tua botris. Dixi. ascendā in palmā. ⁊ apprehendā fructū eius. ⁊ erūt ubera tua sicut botri uineꝝ. ⁊ odor oris tui sicut malorum. Guttur tuū sicut uinum optimum.

Dignum dilecto meo ad potandū. labijs q̄ Vox ecclē dentibus illius ruminandū. Ego dilecto meo. ⁊ ad me conuersio eius. Veni dilecte mi. egrediamur in agrum. commoremur in uillis. mane surgamus ad uineas. uideamus si floruit uinea. si flores fructus parturiūt. si floruerūt mala punica. Ibi dabo tibi ubera mea. Mandragore dederūt odorē in portis nris. Poma noua. ⁊ uetera dilecte mi seruaui tibi. O si mihi det te frem meū suggentē ubera matris mee. ut inueniam te foris. ⁊ osculer te. ⁊ iam me nemo despiciat. Apprehendā te. ⁊ ducā me

mū matris mee. ī cubiculum genitricis mee. Ibi
me eccebis. Et dabo t̄ poculū ex uino condito 7
mustū malog granator meog. Leua ei sub capi
te meo. 7 dextera illius amplexabit me. vox xp̄i.
Adiuro uos filie ierlm. ne suscitetis neq; euigilare
faciatis dilectam. donec ipa uelit. vox synagoge.
Que ē ista que ascendit d̄ deserto diuitijs affluēs.
innixa sup dilectū suum. vox xp̄i.
Sub arbore malo suscitaui te. Ibi corrup
ta ē mat̄ tua. ibi uiolata ē genitr tua. Pone me
ut signaculū sup cor tuū. ut signaculū sup bra
chiū tuū. qa fortis ē ut mors dilectio. dura sicut
infernus emulatio. Lampades ei lāpades ignis atq; flā
mar. Aque multe nō potuerūt extinguere caritatē.
nec fluīa obruent illā. Si dederit h̄o omnē substā
domus sue pro dilectione. q̄si despiciet eā. Soror nr̄a
parua ē. 7 ubera nō h̄t. Q̄d faciem̄ sorori nr̄e. in die
q̄ alloquenda ē. Si murus ē. edificem̄ sup eū ppu
gnacula argentea. Si ostium ē. cōpingam̄ illud tabu
lis cedrinis. vox eccle.
Go murus. 7 ubera mea sicut turres. ex quo facta sū
coram eo q̄si pacē reperiens. Vinea fuit pacifico. locā
que hēbat ppl̄os. Tradidit eam custodibus. vir affert
pro fructu eius mille argenteos. vox xp̄i.
Vinea mea coram me ē. q̄ mille tui pacifica. 7 ducenti
his q̄ custodiūt fructū eius. Que habitas in orto. ami
ci auscultant. fac me audire uocē tuā. fuge
dilecte mi. assimilare capree hynuloq; cerui
sup montes aromatū. Explicit cātica canticor.
Incipit capitula uel liber sapientie.
De diligenda iustitia. i
Sapiam nō introibit in malignā aiām diuer. ii
iustificandū a murmuratione et detractione. iii
De cogitationibus impior. iiii De esaias mirabi. v
De filio uidue adūsus x̄. vi De esaias mirabi.
De impij fm que gessunt recipient. vii
De illis ad ultertor. ī estimatis erūt. viii
De damnandis in xp̄o nō lugendis. viiii
De ultione adūsus pseudores suos iusta estimatio. x
rē de mirabi. qd iperuū uidet. xi De iudicatis
de sapientibus fmones sapie. xii
De ī cauptionē primam ad dñm. xiii
De eppio cum salomone. xiv
De salomone accepisse spm sapie dicit. xv
Sapiam ubiq; attingit pp suā mundiā dicit. xvi
Sapia attingit a fine usq; ad finē fortit. xvii
De nemo pōt ee ginātes nisi ds det. xviii
De salon orat accepit sapiam. xix
De sapiam sanatos omīs q placuerūt ds dicit. xx
De sanctis martiribus. xxi
De dimissis pp ultiones bestie immisse sunt. xxii
De ante dm̄ sunt oia tanq̄ gutta roris ant lucam. xxiii
De spe seō suauis sit in omnibus. xxiv
Paciētia dei date locū penitētie peccātibus dicit. xxv
Bonitatē dei cognitā dā. 7 spmdā ei mīa narrat. xxvi
De querētibus dm̄ ī optibus eius. xxvii
De cauendis ydolatrie erroribus. xxviii
De ī mīa ds disponat omia. xxix
De abiectibus ydolatris. 7 ultoribus eor. xxx
De ydolatrie causa nefanda oia sūt inuoluta. xxxi
De ī mīa dei sanantur ustos. xxxii
De manus 7 unte solus dns habeat potestatē. xxxiii
De substantia iuentores ydolatrie. xxxiv
De cibus dm̄ escam desiderantibus pp nimietatē se dicit. xxxv
De carnem dō factori suo displicat. xxxvi
De simo dm̄ pascat edentes ī se. xxxvii
Magna ee dei iudicia. 7 remarabilia dicit. xl
De regno seua gentibus ostenditur. xli
De sanctis ī tenebras egypti luce nō dissentibus. xlii
De nocte qua percussi ds primogenita egypti. xliii
De moyses nō uirtute corporis. fidē. xliiii
De ualde transacto mari ppls dicitur canere. xlv
De magnificatur dns ppl̄m q̄ eduxit de terra egypti. xlvi
Explicunt capitula. Incipit liber sapientie.

DILIGITE.
IVSTICIAM

Diligite iustitiam. qui iudicatis terrā.
Sentite de dño in bo
nitate. 7 in simplicitate cordis querite illū. qm̄ inue
nit ab his q̄ non temptant illū. apparet autē eis q̄ fidem
habent illi. Peruse ē cogitationes separant a deo. probata autē
uirtus coarguit pcm insipientes. ii
Q. d. in malignā aiām non introibit sapia. nec habitabit
in corpe subdito peccatis. Spūs ē spe discipline effu
giet fictū. 7 auferet se a cogitationib⁹ q̄ sūt sine intel
lectu. corripiet aūt supueniente iniquitate. Benignū
ē ē spe sapie. 7 nō liberabit maledictū a labijs suis.
qm̄ renū illi testis ē de. 7 scrutator ē uere.
7 lingue illi auditor. Cū spe dm̄ repleuit orbē
terrar. 7 hoc q̄ continet oia scientiā habet uocis. Ppt hoc
q̄ loquit̄ iniq̄ nō pōt latere. nec preterit illū cum ꝑcies
iudicātis. Inquisitionib⁹ ē ipius interrogat. et erit. sermo
nū illius auditus dm̄. ad correptionē aūt iniqta
tū illi. qm̄ auris zeli audit oia. 7 tumultus murmura
nonum nō abscondetur. iii
Custodite ergo uos a murmuratione q̄ nichil pdest. et a de
tractione parcite lingue. qm̄ sermo obscurus in uacuū nō i

Diligite iustitiam

bit. Os ā qō mentitur occidit aiam. Nolite gelare
morte meruere uite uīe. neq; adgrans pditionem
i opibz manuū uāz. qm̄ dš morē ñ fecit. ñ letat
ipōnē uiuoz. Creauit ē ut ēent oīa. ⁊ sanabiles fe
cit nationes. aīb; tuis. ⁊ nō ē in illis medicamētū exter
minij. nec ifernū regnū in tra. Justitia ē pretua est.
⁊ imortal. iustitia ā mortis ē. adqsino. Impij aūt
manibz ⁊ ūbis accersierūt illā. Et estimātes illam
amicā defluxerūt. ⁊ fdōnē posuerūt. ad illā. qm̄ dignī
sūt qui sunt exparte illius. iii

S d y Jrreprē ē apud se cogitāns ñ recte. Exiguū ⁊ tāi tedi
o ē. tps uite mee. ⁊ ñ ē refrigerū i fine hoīs. ⁊ ñ est q
agnitus sit. reūsus ab inferno. qz ex nichilo facti su
mus. ⁊ post hec erim tanq; ñ fuerim. qm̄ fumꝰ afflat
ē in naribz nīs. ⁊ sermo scintille ad cōmouendū cor ñ.
qua extincto cinis erit corp; nr̄m. ⁊ spūs diffundet tā
q; mollis aer. ⁊ trāsiet uita nr̄a tanq; uestigia nubis.
⁊ sic nebula dissolue. que fugata ē a radijs solis. ⁊
calore illius aggrauata. ⁊ nom̄ nr̄m obliuionē accu
piet p tps. ⁊ nemo memoriā habebit operū nr̄oz. Um
bre ē transitꝰ ē tps nr̄m. ⁊ ñ ē reūsio finis nr̄i. qm̄ 9
signata ē. ⁊ nemo reūrtet. Venite g̃ fruam̄ bonis
que sūt. utam̄ creatura tanq; iuuenēture celeriter. Vi
no pciosō. ⁊ unguētis nos ipleam̄. ⁊ ñ pteriat nos flos
tps. Coronemus nos rosis. aīt quā marcescāt. Nul
li pratū sit. quo ñ psēserit luxuria nr̄a. Nemo uīr
sit exsors luxurie nr̄e. Vbiq; reliquam̄ signa letitie.
qm̄ hec ē pars nr̄a. hec ē sors nr̄a. ⁊ hereditas nr̄a. Opp
mam̄ pauperē iustū. ñ puream̄ uiduā. ñ uetam̄ reue
rām̄ canos multi tpis. Sit ā fortitudo nr̄a lex iustitie.
Quod ē infirmū ē. inutile inuenit.

F v Circūueniam̄ g̃ iustū. qm̄ iutilis ē nob;. ⁊ contrarius
ē opibz nr̄is. Et ūpat nob; peccā legis. ⁊ diffamat
in nos peccā discipline nr̄e. Promittit se sciām dī hꝫ
⁊ filiū dī se nōāt. Factus ē nob; in inductionē cogi
tationū nr̄az. Grauis ē nob; etiā ad uidēdū. qm̄
dissimilis ē aliis uita illius. ⁊ immutate sūt uie eius.
Tanq; nugaces estimati sum̄. ab illo. tanq; ab immūdis
abstinet se. a uijs nr̄is. ⁊ tanq; ab immūdicijs. ⁊ pfert nouissima iu
stoz. ⁊ gloriatur patrē se hꝫ dñm. Videam̄ g̃ si sermōes
illi uere sint. ⁊ tēptem̄ que uenta sūt illi. ⁊ sciemus
q̃ erit nouissima illi. Si ē ē uē filius dī. suscipiet il
lū. ⁊ liberabit eū de manu cōtrariorū. Cōtumelijs ⁊ tor
mēto interrogem̄ illū. ut sciam̄ reuerentiā illi. ⁊ pbem̄
patientiā ei. Morte turpissima codemnem̄ illū. Erit e
nim respectꝰ eius sermōibz illi. Hec cogitauerūt. ⁊ erauerūt. Exce
cauit ē illos malitia ipōz. ⁊ nescierūt sacramēta dī. nec
mercedē speraūt iustitie. ñ iudicauerūt honorē aīaz
scīz. qm̄ deus creauit hoiem ī exterminabilē. ⁊ ad imagi
nē sue similitudis fecit illū. Inuidia ā diaboli. mors
introiuit in orbē trāz. Imitant̄ ā illū. q sūt ex parte
illi.

iii

Vi Vsioz aūt aie unamq; dī sunt.
⁊ ñ tanget illos tormētū mortis. Visi sūt oculis in
sipiētū mori. ⁊ estimata ē afflictio exitus illoz.
Et abitus nr̄e usto abiect in exterminiū. Et qđ ano
bis ē uer exterminij. illi aūt sūt in pace. Et si coā
hoīb; tormēta passi sūt. spes illoz imortalitate
plena ē. In paucis uexati. ī multis bene disponent.
qm̄ dš tēptauit illos. ⁊ inuenit illos dignos se. Tanq;
aurū ī fornace. probauit illos. ⁊ qi holocausti hostiā
accepit eos. ⁊ ī tpe erit respectus illoz. ⁊ fulgebūt.
⁊ tanq; scintille ī harundineto discurrēt. Judica
būt nationes. ⁊ dnābunt pples. ⁊ regnabit dñs illoz in
petuū. Qui fidūt in illo intelligent ueritatē. ⁊ fideles
i dilectione adqscent illi. qm̄ donū ⁊ pax ē electis dī.
Impij aūt secm̄ q̃ cogitauerūt Vii
correptionē habebūt. q negligerūt iustā. ⁊ a dño
recesserūt. Sapiam̄ ē. ⁊ disciplinā q abiecit infelix
ē. Et uana ē spes illoz. ⁊ labores sine fructu. ⁊ ī
habitabilia opa illoz sunt. Mulieres eoz insensa
te sūt. ⁊ nequissimi filij eoz. Maledicta terra il
loz. qm̄ felix ē sterilis. ⁊ incoinquata q̃ ñ nouit tho
rū indelecto. habebit fructū in respectione aīaz scīz.
Et spado q̃ ñ operatus ē p manū suas iniquitatē. nec co
gitauit aduersus dñm nequissima. Dabitur ē fides do
nū electū. ⁊ sors ī templo dñi acceptissima. Bonoz
ē labor gloriosus ē fructus. ⁊ q̃ ñ quārit trahit sapie.

Jlij aūt adulteroz cōsūmabunt ē. Vm
ab iniquo thoro semē exterminabit. Et si diu longe
uite erit. ī nichilū computabit. ⁊ sine honorē erit ne
uissima senectꝰ illoz. Et si celeriter defuncti fuerint.
ñ habebunt spem. ñ ī die agnitionis allocutionem.
⁊ in finē iniq; dure sūt narratiōes. Quā pul iii
chra ē casta generatio cū claritate. Immortalitas ē ī
memoria illi. qm̄ apud dñm nota ē. ⁊ apud hoīes.
Cū presens ē imitantē illā. desiderāt eā aīe sedūt.
⁊ triumphat. ī eternū coinquinatoz. etiam
nū p multū uincēs. Origena aūt impioz. multitudo
ñ erit utilis. ⁊ spuria uitulamina ñ dabūt radices al
tas. ñ stabile firmamentū collocabūt. Et si ī ramis in
tra gemina fuerint. infirme posita. auēto 9 mouebūt
ⁱ instabilitate uētoz. eradicabūt. Cōfringent̄ eni
mi ī sūam. ⁊ fruct eoz. inutiles. ⁊ acerbi ad mā
ducādū. ⁊ ad nichilū apti. Et uniqq ē dš filij q̃ nal
cunt̄. celeres sūt negtie aduersus parentes uniuersa
tionē sua.

Viii Vitus aūt si morte occupat fuerit. in refrigerio erit.
Senectꝰ ē uenabilis ē ñ diuturna. neq; nūo ānop
putata. Cani sūt aūt sensus hoīs. ⁊ etas senectutis
uita imaculata. Placēs dō factus dilectus. ⁊ uiuēs
inter peccatores trānslatus ē. Raptus ē ne malitia mu
taret intellectū ei. aut fictio deciperet aiam illius. fa

sumatio ē nugantans obscurat bona ⁊ iſtantia gra
ptrcunt ⁊ inſuerint ſenſum ſuū malūa. Cōſumat
ibrem ⁊ expleunt tpa mlta. Placita ē erat dō aīa eius
ppt hoc ⁊ppunt educē illū ō medio iniquitatū. Vi
ā udentes ⁊ nō intelligentes ⁊ nō ponēs īcordijs ta
lia. quīa gra dei ⁊ miā ē in ſcōs illi⁹ ⁊ respectus ī electos
ei. Festīnat ā iustus mortuus ⁊ uiuos īpios ⁊ iniuē
tus celerus ⁊ sumata. lōgi uita ī iusti. Videbt enī
finē sapiēs. nō intelligent qd cogitauit dñs de illo. ⁊ q
re munierit eū dñs. Videbt ē et cōtemnēt. Illos aūt
dñs irridebit. Et erit post hec deadēs sine honore. ⁊
īgnomia ī ter mortuos ī ppetuū. qm diruper illos
ſflabo sine uoce. ⁊ mouebit illos a fūdamtis. ⁊ usq
ad ſuppimū delolabunt. ⁊ erit gemitus ⁊ memoria illo
rū pibit. Veient ī cogitatiōe peccō⁹ suoꝝ. timidi. ⁊
īducēt illos ex aduſo iniquitates ſpōz.

Vē stabūt iusti ī magna ſtantia aduſus eos q se ā
gustiauerūt. ⁊ q abstulerūt labores illoꝝ. Videntes tur
babunt timore horribili. ⁊ mirabūt ī subitanea in
speratē salutis. dicēs intra se penitētā agētes. ⁊ ingē
gustia spū gemētes. Hi sūt quos habuim aliq̄n in derisū.
⁊ ī similitudine īpij. Nos insensati uitā illoꝝ. estimabam
ūsaniā. ⁊ finē illoꝝ sine honore. Quō ergo
computati sūt inter filios dei. ⁊ inter scōs sors illoꝝ ē. Er
go erraui a uia ueritatis. ⁊ iustitie lum nō luxit nob.
⁊ sol intelligentie nō ē ortus nob. Lassati sumus in uia
iniquitatis ⁊ pditionis. ⁊ ambulauim uias difficiles. uiā
aūt dñi ignoraui. Quid nob. ꝓfuit superbia. aut quid di
uitiaꝝ iactātia. contulit nob. Transierūt oīa illa tanq̄
umbra. ⁊ tanq̄ nūtius pauidus. ⁊ tanq̄ nauis q̄ pertransit fluc
tuātē aquā. cui⁹ ei⁹ pterierit nō ē ueſtigiū reperire. ne
q semita carine illi⁹ in fluctib⁹. aut sicut cum uolat
aer nullū indicē argumēti inuenies illi⁹. sic et nos
nati. ⁊ continuo desiim
mō ee. ⁊ uirtutis qđē nullū signū ualuim ostendē. ī
malignitate aīa mea defluxim sum. Talia dixerūt in fer
no hij q peccauerūt. quīa spes ipi⁹ tanq̄ lanugo ē que
a uento rollit. ⁊ tanq̄ spuma gracilis q̄ a procella dis
pgitur. ⁊ tanq̄ fumꝰ q̄ a uento diffusus ē. ⁊ tanq̄ me
moria hospitis uni⁹ diei ptereuntis.

Vsti aūt in ppetuū uiuēt. ⁊ apud dñm ē merces eoꝝ.
⁊ cogitatio eoꝝ apud altissimū. Ideo accipiēt regnū
decoris. ⁊ diadema speciei de manu dñi. quīa dextera sua te
get eos. ⁊ brachio scō suo defendet illos. Accipiet armā
turā zelus illius. ⁊ armabit creaturā ad ultionē inimi
coꝝ. Induet pro thorace iustitiā. ⁊ accipiet ꝓ galea iu
diciū certū. Sumet scutū inexpugnabile equitatē. Acu
et ā dura ira ī lanceā. ⁊ ppugnabit ꝓ eo orb⁹ terrā
cont insensatos. Ibūt directe emissiōes fulgiū. ⁊
tanq̄ bene curuato arcu nubiū ferimi abūt. ⁊
ad certū locū insilient. Et a petrosa ira plene mittē
t grandines. ⁊ candescet ī illos aquas mare. ⁊ fluia
durrent durē. Contra illos stabit spū uentus. ⁊ tanq̄
turbedo uehemēs dissipabit illos. ⁊ adhuc ira mū dabit oīe
terrā. iniquitatis illoꝝ. ⁊ malignitas euertet sedes potentiū.

Audite ē sapia quā uires. ⁊ uir prudēs magis quā
fortis.

Sedete g̃ reges. ⁊ intelligite. Discite iudices finiū terre.
Prebete aures uos q̄ continetis multitudines. ⁊ placetis
uob⁹ in turbis nationū. quīa data ē a dñō potestas uo
b⁹. ⁊ uirtus ab altissimo q̄ interrogabit opa uestra. ⁊ cogitatio
ēs scrutabit. quīa cū essetis ministri regni illi⁹. nō recte
iudicastis. neq̄ custodistis legē iustitie. nec secm uo
luntatē dei ambulastis. Horrende ⁊ cito apparebit uo
bis. quīa iudicii durissimi ī his q̄ pōtur fiet. Exigui
o ē concedit miā. Potentes aūt potenter tormenta pate
nt. Nō ē subtrahet pson cuiq̄ dōs. nec uerebit magni
tudinē cuiq̄. quīa pusillū ⁊ magnū ipe fecit. ⁊ equalis
cura ē illi de omnib⁹. Fortioribus aūt fortior instat cruci
natio. Aduos g̃ reges sūt hij sermōes mei. ut discatis
sapiam. ⁊ nō peccetis. Qui enī custodierint iustitias. iuste
iustificabunt. ⁊ q̄ didicerint iusta. intelligent qđ ꝓdeāt.

Concupiscite g̃ sermones meos.

Diligite illos. ⁊ habebitis disciplinā. Clara ē. ⁊ que
nūq̄ marcescet sapia. ⁊ facile uidet ab his q̄ diliguit
eā. ⁊ inuenit ab his q̄ querit illā. Preoccupat eos q̄
se cupiūt. ut illi se prius ostendat. Qui de luce ui
gilauerit ad illā. nō laborabit. Assidentē enim illā foris
ianuis suis inuenīet. Cogitare g̃ de illa. sensus ē consumat.
Et q̄ uigilauerit ꝓpter illā. cito erit securus. quīa dignos
se circuit queres. ⁊ in uijs suis ostendit se ille hy
laris. ⁊ in oī prudētia occurrit illis. Initium ē illius.
ueracissima ē discipline. concupiscētia. Cura g̃ disciplīe
dilectio ē. ⁊ dilectio custodia legū illius. Custo
dia aūt legum. solubilitas ⁊ immanitatis cōruptionis ē.
Et corruptio facit ee prope dō.

Concupiscētia itaq̄ sapie deducit ad regnū ppetuū.
Si ergo delectamini sedibus ⁊ sceptris. ⁊ thema
tibus reges gentium. diligite sapiam. ut ꝑueniatis regnum.
Diligite lumen sapie. omnes q̄ preſtis populis. Ecce sic autē
sapia. ⁊ quēadmodū sit facta referā. ⁊ nō abscondā
uobis sacramenta dei. sed ab initio nativitatis eius
ſtigabo. Et ponā in lucē scām illi⁹. ⁊ nō preteribo ueritatē
ne. aut inuidā tabescente re habebo. quīa talis hō nō
erit particeps sapie. Multitudo aūt sapientiū sanitas
est orbis terrarum. ⁊ rex sapiens. gr stabilimentū est. Ergo ac
cipite disciplinā ꝑ sermones meos. ⁊ proderit uob.

Vir qđē ergo mortalis homo

simul omnibz. rer gnē ītrno illius q̄ pōr factus ē. ⁊ inuenīe matris figurat sum eam. Dece mīsiū tpi coagular sū i sanguīe et semīe hōis ⁊ dlectam to somnij gueniēs. Et ego natus accepi ḡmunē aerē. ⁊ i simulr frām dedi ītram. ⁊ pmā uocē simi lē omnibz emisi plorans. ⁊ inuolutīs nutrius sū ⁊ cunis magis. Deinde ē et regibz. aliud huīr nati uitatis initiū. Vn ē univrsis ē oibz ad urtā. et similis exitus. XVI

Propt hoc optaui. ⁊ datus ē mī sensus. ⁊ inuocau. ⁊ uenit īme sps sapie. Et pposui illā regnis ⁊ sedi bz. ⁊ diuitias nichē ēe duxi. i ḡparōē illius. n̄ ḡpauu illi lapidē pciosum. qm̄ oē aurū i ḡparōē illius. ha rena ē exigua. ⁊ tanq̄ lutū estimabit argentū in spectu illius. Sup salutē ⁊ speciē dilexi illam. ⁊ ppo sui. pluce hre illam. qm̄ īextinguibile ē lumen illi. Venerūt ā mī omīa bona pariter cū illa. ⁊ innūabilis ho nestas p manus illi. Et letatus sū in oibz. qm̄ ātre cedebat me ista sapia. ⁊ ignorabā qm̄ oīum bonor mat ē. Quā ficte didici. ⁊ sine īuidia ḡmunico. ⁊ honestate illius n̄ abscondo. Infinit ē thesaur ē. hōibz. quo qui sūt. participes frī sūt amīcī dei. ⁊ pr̄ disapline dona cōmēdati. Michi aūt det dś dicere. et sentētia. ⁊ psumē digna hor. q̄ datr. qm̄ ipe sapientie dux ē. ⁊ sapientium emēdator. Inma nu ē illius. ⁊ nos. ⁊ sermones nr̄i. ⁊ omīs sapia. ⁊ opum sarū disaplina. Jpe ē dedit mī hor. que sūt. scām uerā. ut scam dispōnē orbis terr. ⁊ uirtutes ele mētor. mutuum. ⁊ ḡsumationē. ⁊ medietatē tpr. Vicissitudinū p̄mutationes. ⁊ ḡsumationes tpr. et mediationes oīum mor. mutationes. ⁊ diuisiones tpr. ānu cursus. ⁊ stellar dispōnes. naturas aīaliu. ⁊ uias bestiar. uim uentor. ⁊ cogitationes hōium. differentias arbor. ⁊ uirtutes radicum. ⁊ quic quid sunt absconsa. ⁊ puisa dicit. Oīum ē artifex docuit me sapia. Est ē i illa spūs intelligēte scō. unicū. mul tiplex. subtilis. disertus. incoinquinatus. certus. suauis. amās bonū. acutus. q̄ nichil nō inhibet. benignus. stabilis. certus. securus. oēm hīs uirtutē. oīa pspiciēs. q̄ capit oēs spūs intelligi biles. mundos. subtiles. XVII

Omnib ē mobilib mobilior ē sapia. Attingit aūt ubiq̄ pr̄ suā mūdiciā. Vapor ē ē uirtus dei. ⁊ emana tio quedā ē clarissimi omnipotentis dei sinceri. ⁊ ideo nichil ingnatū ī eam īcurrit. Can dor ē enī lucis eīne. ⁊ speculū sine macula dei ma iestatis. ⁊ ymago bonitatis illi. Et cū sit una. oīa pōt. ⁊ ymanēs ī se oīa innouat. ⁊ p nationes ī aīas scās se transfert. Amicos dī. ⁊ pphas ḡstituit. Ne nē hominē ē diligit dś. n̄ eū q̄ cum sapia inhabitat. ⁊ inuen. Est ē hec spēciosior sole. ⁊ sup omnē stellar dispōnē lucis ḡpata inuenitur por. Illi ē succedit nox. XVIII

Sapiam aūt n̄ uincit malicia. Attingit q̄ a fine usq̄ ad finē fortiter. ⁊ disp̄t omīa suauit. Hāc amaui. ⁊ exquisiui a iuuētute mea. ⁊ quisiui īm eam sponsā assumere. ⁊ amator fact sū formē illi. Gīo sitatē illius glificat. quibnū hīs dī. sr̄ cōuī dūs dilexit illā. Docte ē enī disapline dī. ⁊ electr opū illius. Et si diuitie appetunt iusta. qd sapiā locu pletius q̄ omīa optāt. Si ā sensus optat. qs hor. q̄ sūt magis quā illa ē artifex. Et si iustitiam qs di ligit. labores huī magnas hītr uirtutes. Sobrietatē ē. ⁊ prudētiā docet. ⁊ iustitiā. ⁊ uirtutē. qbz utilius nichil ē i uita hōibz. Et si multitudinē sāe quis desiderat. sapr ptenta. ⁊ futuris estimat. Scit uer sutias sermonū. ⁊ solutiones. ⁊ dispōnes argumēto rū. Signa. ⁊ mōstra sapr ante q̄ fiāt. ⁊ euent tpr. ⁊ sēlo rū. Ppposui ergo hāc assumere. ī adiutoriū. scīs qm̄ ḡmunicabit mecū. ⁊ bonis. ⁊ erit allocutio cog tationis ⁊ tedij mei. Habebo. ppr hanc claritatē ad turbas. ⁊ honorē apud seniores iuuenes. Acutus iuuenis ī iudicio. ⁊ ī spectu potentū admirabilis erit. ⁊ facies pnapū mirabūr me. Tacentē me sustinebūt. ⁊ loquēte me respicēt. ⁊ si multa loquar me pla na manu ponet. Ppter habebo. p hanc īmo talitatē. ⁊ memoriā eīnam hīs q̄ post me futur sūt relinq̄. Dispōnā pplos. ⁊ nationes sibi erūt subiecte. Timebūt me audientes reges horribiles. Inuenti in ecclia habebor bonus. ⁊ in bello fortis. Imitatis in domū meam. cōquiescam cū illa. ⁊ nō ē hr amaritudinē cōuiuium illius. nec tediū. sed iucūditatē tpius. si letitiā. ⁊ gaudium. Hec cogitans apud me. ⁊ memorans ī corde meo. q̄ īmortalitas ē ī cognatiōe sapie. ⁊ amicitia illius. ī delectatione bona. ⁊ in operibz manuū illius honestas sū. ⁊ in locutionē. ⁊ certamīe sermonū illi. pucenna. ⁊ pclaritas ī communicatiōe sermonū tpius. circuibā quens. ut mī illam assumerē. Puer ā eram ingeniosus. ⁊ sortit sū animā bonam. XVIII

Et cū magis cēm bon. uenī ad corp̄ incoinquinatū. Et ut sciui qa aliter nō possim cē. nisi nō dś det. hoc ipe erat sapie scire cui cēt hoc donū. adij dnm. ⁊ rogaui illū. ⁊ dixi ex toto corde meo. XX.

Suscipe me pr̄ et mie miē q̄ fecisti. oīa. ubo tuo. ⁊ sapiā tua ḡstruisti hoīem. ut dñetur creature tue q̄ me fecī ē. ⁊ disponat orbē terr. in equitate. ⁊ iustitia. ⁊ iudicio cōdis iudicauī iudicet. da mī sedū tuar assistricē sapiām. ⁊ noli me reprobare a puīs tuis. qm̄ ego sū tuus sū. ⁊ filius ancille tue. Hō infirmus. ⁊ exigui ⁊ pusillus. ⁊ minor ad intellectum iudicij. ⁊ legū. ⁊ quis cēt ḡsumat inter filios hoīum. si abstiterit ab illo sapiā tua. in nichilū reputabit. Tu aūt me elegisti rex

ꝑ tuo ⁊ uidue filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiaꝝ ⁊ domus edifica re templū in monte scō tuo ⁊ iauitate hūanois tue atare similitudinē tabnaculi tui sā qđ ꝑpasti ab initio ⁊ ecclīam sapiā que nouit opa tua. q̄ affuit tē. aī orbē terꝝ facere ⁊ audit quid placuī eēt oculis tuis ⁊ qđ directa in ꝓceptis tuis. mitte illā de celis sāc tuis. ⁊ a sede magtudinis tue ut mecū sit ⁊ mecū laboret. ⁊ sciam qđ acceptū sit apud te. scit ē illa omīa ⁊ intelligit. ⁊ diriget me in opib⁹ meis sobrie. ⁊ custodiet me i sua potētia. ⁊ erūt accepta opa mea ⁊ dispona ꝑ meū iuste. ⁊ ero dignus sedere ꝑ tis mei. Quis ē hoīm poss scire consiliū dei. aut qs poterit cogitare qđ uelit dūs. Cogitationes ē mortaliū timide. ⁊ incerte pro uidētie nīe. Corp̄ ā qđ corrūpit aggrauat aīam. ⁊ de pmit terena inhitatio sensū multa cogitantē. ⁊ difficile estimam que in terra sunt. ⁊ q̄ inuestigat sunt inuenim aī labore. Que in cel sunt aut quis inuestigabit. Sensū aut tuū qs sciet. nisi tu dederis sapiām. ⁊ misis spīm scm tuū de altissimis. Et sic correcte sunt semite eoꝝ q̄ uiuūt in terris. ⁊ que placēt didicerūt hoīes. XXI

Tuū

Vam ꝑ sapiām tuā sanati sunt quicq̄ placuerūt dīe a principio. Hec illū q̄ primus factꝰ ē patre orbis terꝝ. cū solus eēt creatus custodiuit. ⁊ eduxit illū a delicto suo. ⁊ dedit illi uirtutē godnādi oīa. Ab hac cū recessit iu stus in ira sua. ꝑiit homicidij furoꝝ deprit. Propter quē cū aqua deleret terram. rursꝰ sanauit sapiā p̄ gubnāle ligni. uilis gubnās. Hec ⁊ cōsensu nequitie cū se nanās grauissent. saluata uilis ⁊ suauit sīm q̄rela rōnibus matrīs. custodiuit. Hec uilis apentibus impijs libauit fugientē. ⁊ descendēte igne ꝑ quīq̄ pol. q̄bꝰ ⁊ testimoniū nequie. sunt gabūda. stat desta terra. ⁊ cerno ꝑ fructꝰ hōnes arbores. ⁊ credibilis aīe memoria stans figmēta sal. Sapiām ē ꝓterientes. ñ sīm uidē dilapsi sūt ut ignorarēt bona. ⁊ insipiē sue reliq̄s hoīb⁹ memoriā. ut in his que peccauerē nec latere potuisset. Sapiā aut eos q̄ se obseruant. adolentes uilis bit. Hec ā ꝓfugiū ire frōs. uilis deducꝰ p uias rectas. ⁊ ostendit illi regnū dei. ⁊ dedit illi scīam scōꝝ. Honestauit illū in laboribꝰ. ⁊ opleuit labores illi. In fraude circumuenientiū illū astitit. ⁊ honestū fecit illū. Custodiuit illū ab inimicis. ⁊ a seductoribꝰ tutauit illū. Et certamē forte dedit illi ut uincēt. ⁊ sciret q̄m omnium potentior ē sapia. Hec uēdituī uilis ñ derelicta apentibus libauit illū. descendit q̄ cū illo in fouea. ⁊ in uinculis ñ dereliq̄t illū. donec afferret illi sceptrū regni. ⁊ potestatē aduersus eos q̄ eum oppremebāt. Et mendaces ostendit q̄ maculauerūt ipm. ⁊ dedit illi claritatē. Et populū uilis ⁊ semē XXII ciuitatē. Custodiuit illū a gente que pressit. q̄ eū oppremebāt. Intrauit in aīam serui dñi. ⁊ stetit contra reges horribilibus portentis ⁊ signis. ⁊ reddidit uilis mercedē laborū suoꝝ. ⁊ deduxit eos in uia mirabili. Et fuit illis in umbaculo die. ⁊ in luce stellaꝝ nocte. Trāstulit illos p mare rubrū. ⁊ trāsiuit illos p aquā nimā. Inimicos aut illoꝝ demersit in mare. ⁊ ab altitudine ifernī eduxit illos. Ideo uilis tulerūt spolia impioꝝ. ⁊ decantauerūt dīne nomē scīm tuū. Et uictricē manū tuā laudauerūt pariter. quīa sapiā aperuit os mutoꝝ. ⁊ linguas infantiū fecit disertas. Direxit opa illoꝝ in manu ꝓphē sū. In deserto p̄ deserta que nō habitabant. ⁊ in locis secretis fixerūt tabernacula. Steterūt contra hostes ⁊ ultos inimicos se uindicauerūt. Sitierūt. inuocauerūt. ⁊ data ē illis aq̄ de petra altissima. ⁊ ligna sitis de lapide duro. Per que ē penas passi sūt in quib⁹ illoꝝ adflictionē patrus fuit. in eo aī abundanter filij irati. leti sūt. Per hec cū illis de eēntib⁹ bñ cum illis actū ē. Nā. ꝑfluente qđē semp̄ni fluuio. humanū sāguinē. decisis nascitis. Et cū minuerēt ītra ductiōē infantiū occisoꝝ. decisis ultra abundāter aquā i spuma. ostendēs p sitim q̄ tē fuit. quēadmodū tuos exaltares. ⁊ adūlanos illoꝝ necares. Cū ē ꝓbatꝰ sūt. ⁊ qđē cū mia disciplina accipiētes. sanctī quēadmodū cū ira uindicant ipi tyrānos puniēdo. Nos qđē tanq̄ pue mones. ꝓbasti. illos ā tanq̄ dur rex mīrogās. ꝺ depnasti. Absentes ē ⁊ ꝑsentes. simulr turbabant. Duplex ē illos accepit dolor. ⁊ gemit cū memoria ꝓteritoꝝ. Cū ē audierēt ꝑ sua tormēta bene sciā agi. gemuerūt. memoria sūt dñi. admirātes ifine exitus. Que ē i cepōne ꝓtua. pietati ordinē. ifine enēt mirati sunt. ⁊ dō simulr usus ferāꝝ. ꝑ egritudinē ā insensatis. unguentes ullos. XXIII

Vos quidam errātes colebant mutos spentes. ⁊ bestiā supuacuas. imitisti ut multitudinē mutoꝝ aīalū irrationabilū. ut sanctī q̄ ꝑ que peccat qs. ꝑ hec ⁊ torq̄t. ⁊ dō ē impossibile erat oīs manus tua. q̄ creauit orbē terꝝ. ermatia turba immittere ut multitudinē ursoꝝ. aut audaces leones. aut nouos gñis ira plenas. ⁊ ignotas bestias. aut uaporē igneū spirātes. aut odorē fumi. ꝑferētes. aut horrēdas aboculis scintillas emittentes. q̄ ñ solum lesiua illos potar exterminare. ⁊ aspectus ꝑ timorē occidē. Et ⁊ sine his uno spū occidi potērāt. ꝑsecutionē passi ab ꝑis facti sui. et dispsi ꝑ spīm uirtutis tue. Sed ⁊ oīa in mēsura ⁊ numero ⁊ pondē disposuisti. Potū ē nalere ē soli. superant sēp. Et unum brachij tui qs resistet. XXIIII

Nonā tanq̄ mōtui stanere. sic aī re ē orbis terꝝ. ⁊ tanq̄ gutta roris aī lucam q̄ descendit sitī. Sed misereris oīum q̄m oīa potes. ⁊ dissimulas peccā hominū ꝓpter penitētiā. Diligis ē oīa que sūt. ⁊ michil odisti horū que fecisti. Nec ē odiēs aliqd fabricasti. Quō ē poss aliqd p manē ñ tu uolusses aut qđ ate uocatū ñ ē conseruaretur. Parcis ā oībus q̄m tua sūt dñe. qui amas.

Quã bonus ⁊ suauis spũs tuus ẽ in omnib⁹. Idcoq⁹ hos q̃ corripis ⁊ admones ⁊ alloquens ut relicta malicia credãt in te dñe. Et illos ẽ antiq̃s habitatores sce tue re quos exhorruisti. qm̃ odibilia opa ẽ fecerũt. p medicamĩa ⁊ sanguĩa ĩuisa ⁊ filiox⁹ suox⁹ ne catores suũ mãi ⁊ cõmestores ut sacerd⁹ hoĩũ ⁊ duca tores sanguĩs a medio sacrãto tuo ⁊ auctores pareẽs alãx⁹ ĩ anĩa tax⁹ uoluisti. qdẽ p manũ parẽtũ mox⁹. ut digna patrent pegrinatiõe pu erox⁹ di. que ẽ omnĩ cultoi ẽ ira. Si ⁊ his tanq̃ ho minib⁹ pepercisti ⁊ misisti aĩ ẽssores exercitus un uespis. ut illos paulatĩ exterminarẽ. Nõ qua ĩpo tẽs eras ĩ bello subdẽ ĩpios iustis aut bestijs seui. aut ũbo duro simĺ exterminare. sẽ. paruis iudicijs dabas locũ penitẽtie. ñ ignoras qm̃ neq̃ ẽ natio illox⁹ ⁊ natural malicia ipox⁹. Et qm̃ ñ potar mu tari cogitatio cordis illox⁹ ĩ posteru. semĩ enĩ erat ꝑ maledictũ ab initio. ñ tumes aliq̃ ueĩam dabas peccatis eox⁹. Quis ẽ dicet ẽ qd fecisti. Aut qs sta bit coñ iudicio tuo. Aut qs ẽ ĩpcutabit. si natio nes pereant quas tu fecisti. ¶ Nec ẽ enĩ alius dõ q̃ tu. cui cura ẽ d oĩb⁹. ut ostendas qm̃ ñ iniuste iudicas. Neq⁹ rex neq⁹ tyrannus ĩ⁹ spectu tuo inquiẽt. d̃ his quos puduisti. Cum sis g̃ iustus. iuste oĩa dispo nis. Ipm̃ q̃ q̃ ñ debet punirĩ. ꝯdẽpnas. ⁊ extraneũ estĩ mas a tua ĩmunẽ. Virtus ẽ tua. iusticie mitũ ẽ. Et ob hoc qd̃ oĩum dõs es. omnib⁹ te parcẽ facis. Ostẽ dis enĩ ostendis tu. q ñ credenti ee ĩmunere. ꝯsumat. ⁊ hos q̃ te nescirũt. q sanctũ audacã tradicas. xxvi

Vã dnãte imperas ĩ mgnlitate iudicas ĩ cũ mag reuerentia disponis nos. Sub ẽ ẽ ⁊ cũ uoles posse. Docuisti ã ꝑplm tuũ. p talia opa. qm̃ oportet iustũ ẽe. humanũ. bone spes fecisti filios tuos. qm̃ iu dicas dans locũ ĩ peccatis penitẽtie. Si ẽ inimicos fili⁹ tuox⁹ ⁊ dignos morte. cũ tanta cautela. ante ẽe. ⁊ iudicasti dns tps ⁊ locũ. p que posset mutari a malicia. cũ qnta diligẽtia iudicasti filios tuos. q̃ parentib⁹ iuramenta. ⁊ pactiões donasti bonaĩ promissionum. xxvii

Vm ergo nos d̃ disciplinã das. inimicos nros mltu plicas flagellas. ut bonitatẽ tuã cogitem⁹ iudici tes. ⁊ cũ d̃ nob⁹ iudicat. spemus miam tuã. xxviii

¶ Ide ⁊ illos q̃ iniqua sua insensate ⁊ iniuste ulcisci. ꝑhec que colueri dedisti. sũma tẽpa. Et ẽ ĩ cõ ris una diurnus errauerũ. dõs estimates d̃ que una animalib⁹ fuit supplicia. ĩ fantũ insensatox⁹ mee uiueres. ꝑhẽ hoc tanq̃ pueros ĩsensatos. iudicium ĩ derisũ dedisti. Et ã iudicijs ⁊ increpatoĩb⁹ ñ cessi fuit. dignũ di iudicatũ. expti fuit. In his enĩ que placebant molestẽ ferebãt. malis patientes ĩdigẽ dant. ꝑ hec quos putabãt dõs. in ꝑpis cũ exterminã tur. uidetes illũ quẽ olim negabant se nosse. dñm uerũ agnouerẽ. ꝑ quod ⁊ finis odẽpnationis illox⁹. uenit sup illos. xxviii

Anfuit autẽ oĩbus hoĩes quib⁹ ñ subdẽ scã dei. nõ his que uidebãt bona. ñ potuerũt eum intelligẽ qui ẽ. neq⁹ opib⁹ attẽdentes agnouerũt q̃s eẽt artifex. sed aut ignẽ aut spm. aut aerẽ. aut gyrũ stella rũ. aut nimiã aquã. aut solẽ aut lumã. rectores or bis terr⁹ dõs putauerũ. Quox⁹ si spẽ delectati. deos putauerũ. sciant quanto his dnator. eox⁹ speciosior ẽ. Speciei ẽ gnator. hõ oĩa ꝯstituit. Aut si inuisibilia eox⁹ miratu fuit. intelligãt ab ꝑpis. qm̃ q̃ hec ꝯstitu it. fortior ẽ illis. A magnitudine ẽ speciei creatie. cognoscibiliter potest hox⁹ creator uideri. Sz ñ adhuc his minor ẽ querela. Et hij ẽ fortassis erãt dm̃ q̃rentes ⁊ uolentes inuenire. Et ẽ cũ inopib⁹ uersari. ꝯuersant. inquirẽ ⁊ ꝑsuasũ habẽt. qm̃ dõa sunt q̃ uidẽt. Iterũ ã nec his debet ignosci. Si ẽ tm̃ potuerũ scire. ut possent estimare seculũ. quo huĩ dnm̃ ñ facilius inuenerũ. xxix

Infelices autẽ sunt. ⁊ inter mortuos spes illox⁹ ẽ. q̃ ap pellauerũ deos opa manuũ hoĩũ. aurũ. ⁊ argentũ. artis inuentionẽ. simulitudines animaliũ. aut lapidẽ inutilẽ. opus manus antiq̃. Aut siqs artifex faber d̃ silua lignũ rectũ secauit. ⁊ d̃ docte erasit omnẽ corticẽ. ⁊ arte sua usus. diligenter fabricauit uas utile ĩ ministrationẽ uite. reliqs ã eius operis ad ꝯmodationem esce abutit̃. ⁊ reliquũ hox⁹ q̃ ad nullos usus fuit lignũ curuũ. ⁊ nodis plenũ. sculpsit diligenter ꝑ uacuitatẽ suã. ⁊ ꝑ scientiã artis sue figurauit illud. ⁊ assimilauit ymagini hoĩs. aut alicui animali. ꝯlitũ. sp̃ ret. ꝑ minimis rubricis. ⁊ rubricãdũ fuscis. fusco colore illinit. omnẽ maculã q̃ in illo ẽ. picturis. ⁊ fuscare ei dignã hĩtationẽ. ꝯparauit. ponẽs illud. ꝯ firmãs illud ferro. ne forte caderet. ꝑspiciẽs illi. scies q̃ ñ pot̃ se adiuuare. Imago ẽ ẽ. opus ẽ illi adinuẽ tor. Et d̃ sua ⁊ d̃ filijs suis. ⁊ d̃ nuptijs uotũ faciẽs. inquirit. abeo. Nõ erubescat loq cũ illo. q̃ sine anĩa ẽ. Et ꝑ sanitate q̃ẽ infirmũ d̃precat. ꝑ uita mortuũ rogat. ⁊ ad auxiliũ inutilẽ inuocat. ꝑ itinẽ petit ab eo q̃ ambulare ñ pot̃. ⁊ de q̃rendo. ⁊ de quirendo. ⁊ de oi um rei euentu. petit abeo q̃ inopib⁹ ẽ inutilis. Ite rũ ali⁹ nauigare cogitãs. ⁊ ꝑ fera fluctu⁹ maries ire facẽ. ligno portante se. fragili⁹ lignũ inuocat. Illis ẽ cupiditas adq̃rendi excogitauit. ⁊ artifex sapiã fabricauit sua. Tu ã pat̃ gubnas sapiã. qm̃ dedi sti. ⁊ manu tuã. ⁊ ĩfluctib⁹ semiã firmissimã. ostẽ dis qm̃ potes ꝯ omnib⁹ simare. cui si sin⁹ rare adeat. aliqs mare. Sz ut ñ cẽat uacua sapiẽ tue opa. ꝑ

hoc etiã exiguo ligno credũt homines aiãs suas. ꝙ transeuntes mare ꝓ ratem. libẽ suã. Abiuimo è cũ ꝓcerit supbi gigantes. spes orbis fra. ad tarẽ ꝙ fugiẽs. remisit sclo semẽ naturatus. q̃ manu tua erat gubnata. Vñdicũ ẽ ligniũ ꝓ qđ fert iustia a. ꝙ manus ã qđ fit ydolum. malachiẽ ẽ et ipm q̃ fecit illud. quia ille qđ̃ opus ẽ. illd ã cũ ẽt fragile. dr cognominat ẽ. Similit ã echo suũ dr ꝙ ipius ꝙ ipi cas eius. Et è qđ fm ẽ. cũ illo q̃ fecit tremta placẽ. ꝙ hoc ydolu nationũ ñ erit respectus. qm̃ creatr dei iodum fr̃ suũ. ꝙ tẽptationes aĩe hoĩũ. nimis sapu tas pdit. isipientiũ. Initiũ è fornicationis ẽ exsti o ydoloꝝ. adinuẽto illoꝝ. corrupto urbe ẽ. Neq; è erit abitio. neq; erit ꝓpetuũ. Supuacuitas è hoĩũ ad iuenit hoc i orbẽ fra. ꝙ nõ breuis illoꝝ fines iuẽt ẽ. A verbo è luctu dolens pr̃ acto sibi rapi filij fecit ymaginẽ. Illũ q̃ tunc qi hõ mortuus fuerat. nẽ tãq̃ dm̃ colere cepit. ꝙ instituit inf̃ suos sacra ꝙ sacrificia. Deĩ in crescente tpe. qualescente mq̃ ꝙ inueti dine. hic error tanq̃ lex custodit ẽ. ꝙ tyrannoꝝ impio colebant figmta. Hos quos ipalam honorare ñ po terant hoĩes. ꝓpt̃ quod longe eẽnt. elongiq̃ figura illoꝝ allata. eundem ymaginẽ regis. q̃ honorare uolebant fecerũ. ut illũ q̃ abesent tanq̃ psentẽ colerent. sua solliciudine. Pugnat aũt ad hoc cultura. hos q̃ ignorabant. armis crima diligẽtia. Jlle è uolens placẽ illi q̃ se assũpsit. elaborauit arte sua. ut similitudinẽ imeli figuraret. Mltitudo ã hoĩũ adducta ꝙ spẽm opis. eĩ q̃ añ tps tanq̃ hõ honorat fuerat. nec dm̃ estimauerũ. Et hoc fuit ante humãe ceptio. qm̃ aut affectu aut regũ ꝺ̃ fluentes hoĩe. ĩcomunicabile nom̃ lapidib; ꝙ lignis imposuerũt. Et ñ sufferebat errasse eos circa dr saãm. si. ꝙ imag no uiderẽs ĩ suũ bello. ros ꝙ ã magna mala pace appellant. Aut è filios suos sanctificantes. aut obscu ra sacrificia facientes. aut ĩ same plenas nigilias hũtes. nec uxa nec nuptias mũdas tam custodiũt. si alĩ alui ꝙ fundã occidit. aut ad ulteras ꝛ̃ migrat. Et oĩa ꝛ̃mixta sr̃. Sanguis. homicidiũ. furtũ. ficto. corruptio. infidelitas. turbatio. ꝙiurũ. tumultus do noꝝ. dei ĩmemoratio. aiaꝝ ĩquinatio. naturaꝝ ĩmutatio. nuptiaꝝ ĩcostantia. mechatio. ꝙ repudian a. Infandoꝝ enĩ ydoloꝝ cultura. oĩs malitie cã ẽ. ꝙ initiũ ꝙ finis. Aut è dũ letant̃ exsultant. aut certe uaticinant̃ falsa. aut uiuunt ĩiuste. aut peierant acto. Dũ è gaudent ĩ ydolis q̃ sũt sin̄ anima. male uiuentes nocen se ñ sciunt. Vnaq; ergo illa euẽ iunt digne. qm̃ male senserũ dõ. attendentes y dolis ꝙ iuste uiuere ĩ dolo. ꝛ̃pnẽtes iustitiam. Dõ enĩ uiuentiũ ẽ uita. si peccantiũ pena pam bulat. semp; ĩminutoꝝ ꝙuincatione. XXVI

Vl aũt dõs nr̃ suauis et uerus es. patiens. ꝙ misiã di XV p a
ponens omĩa. Et enĩ si peccauim̃ tu sum̃. scientes magnitudinẽ tuã. Et si ñ peccauim̃. sciũ qm̃ ap te sum̃ ꝛ̃putati. Nosse è te. ꝛ̃sumata iustitia est. Et scire iustitiã ꝙ radix ĩmortalitatis ẽ. On è in errorẽ iducit nos hoĩum XXVII
male artis exogitatio. nec umbra picture labo sine fructu. effigies sculpta ꝙ uarios colores. Cui aspectus ĩsensato dat concupiscentiã. ꝺ dilig̃ mortu e imaginis effigiem sin̄ aĩa. Maloꝝ amatores. digna q̃ spem habeãt talib; hũt. ꝙ q̃ facit illos. ꝙ diu gũt. ꝙ colũt. Et figulus molle ẽ tram ꝓmẽs labo nose. fingit. ad usus nros unũ q̃q; uas. Et ꝺ eode uro fingit q̃ mũda sũt ĩusu uasa. similit ꝙ que his sũt contraria. Noꝝ ã uasoꝝ q̃ sit usus. iudex ẽ figulus. Et cũ labore uano dm̃ de eode fingit uro. ille q̃ paulo añ de tra factus fuerat. ꝙ post pusillũ se ducat uñ ꝙ accepit ẽ. repetit debitũ aĩe quã habe bat. Et ẽ illi cura ñ qua laboratur ẽ. nec qm̃ uita breuis illi ẽ. si ꝛ̃certatur aurifab; ꝙ argentarijs. Et et eraios imitat̃ ꝙ glam ꝓfert. qm̃ rel supuacuas fingit. Cinis ẽ cor eius. ꝙ ita supuacua spes illius. ꝙ uilior uilior illius. qm̃ ignorauit q̃ se finxit. ꝙ ĩspirauit illi aiãm q̃ opatur. ꝙ ĩsufflauit ei spm̃ uitalẽ. Et estimauerũ ludũ ee uitã nãm. ꝙ ũsationẽ uite ꝓpositam ad lucrũ. ꝙ operãe undeq; euã ex malo adqrere. Hic è sup oĩs sur se derelinq̃re. q̃ ferre mania fragilia uasa. ꝙ sculptilia fingit. Omnes è isipientes ꝙ infelices. sup̃ modũ XXVIII
aĩe supbi. sũt omnia ꝓpter tu. ꝙ ĩpios illi. qm̃ oĩa ydola nationũ estimauerũ deos. q̃b; ñ oculoꝝ usus ẽ. ad uidendũ. neq; nares ad capiendũ spm̃. neq; a ures ad audiendũ. neq; digiti manuũ ad tractãdũ. Et pedes eoꝝ pigri ad ambulãdũ. Hõ è fec illos. ꝙ q̃ spm̃ mutuatus ẽ. finxit illos. ꝙ ipse è sibi simi le hõ potit dm̃ fingẽ. Cũ sit è mortal. mortuũ fi git manib; iniq;. Melioꝝ ẽ enĩ ipe his quos colit. quia ipe quidem uixit. cũ eẽt mortal. illi aũt nũq̃. Et animalia nefanda colũt. Insensata è ꝓ his. aliis sũt deteriora. Et nec aspectu aliqđ optis aĩa lib; bona pot̃ ꝛ̃spicere. Effugerũt ã dei laudẽ. bene dictionẽ eius. Propt̃ hoc ꝓ hec similia passi sunt XVI
digne tormenta. ꝛ̃ multitudinẽ bestiaꝝ. exterminati sũt. ꝙ quib; tormentis dñs dispositis ꝓpriũ tuũ. q̃b; dedisti sagittarũ. delectamẽta siu nouũ saporem. esui parans eis congeriem. ut illi qđ̃ concupiscẽtes escam. propt̃ ea que illi ostensa ꝙ missa sũt. etiã a necessaria concupiscẽtia auteremt̃. Hij aũt ibreui in opes facti. nouã gustauerũ escã. Oportebat è illis quidem sine exulatione supuenire itinũ. et remi bi tyrannidẽ. his ã tm̃ ostendẽ q̃ admodũ immi

a illos cōmunauit. Et é cū supuenit ill' seua tristitia nra. mœstis pūlos colubros cōmunabit. & ñ ipetuū pmāsit ira tua. sī adcorrectionē inbreuiatum fuit signū hūtes salutis. adcōmemorationē mādati legis tue. Qui é iustus ē. ñ phoc qđ uidetur saltuarie. sī pte oīum saluatorē. Et hoc aūt ostendit sūmitas nrīs. qui es qđbis abomīi malo. Illos é locustaꝝ. & muscaꝝ. occidit mœstus. & ñ fuerunt sanctas aīe illoꝝ. qi digni erāt abeusmoi cōmunari.

Illos ā tuos. ñ draconū uenenatoꝝ. XXXIIII uicerūt dentes. Mā é tua adueniens. sanabat illos. In memoria é fmonū tuoꝝ. eramināuit. & uelocit salūauit. ne iā iam īcideres obliuionē. ñ possent uti tuo aduentuo. Et é nr verbū. nr malagma sanauit illos. sī tuus dnē fmo q sanat oīa. XXXV

Ui é uite & mortis habes potestatē. & ducis ad portā mortis & reducis. Hō ā occidit qđē pmaliciā aiām suā. & qui exierit sps ñ reūtetur. nec reuocabit aiām que recepta é. XXXVI

Ed tuā manū effugē impossibile é. Negātes é nos se te impij. p fortitudinē brachij tui flagellati sūt nouis aqs & grandinib & pluuijs ptinuis. & pestē ignē & sulphur. Qđ é mirabile erat. in aqua q̄ oīa extinguit. plus ignis ualebat. Vinde ē é cōb ustoꝝ Quodā tpe manuescebat ignis. ne deburet ē que ad impios missa erāt. aīalia. sī ut tpi uidēres sanct. qm dī uindicio puniūt ptinuis. Et q̄dam tpe in aq̄ sup ūtur. ignis exardebat undiq ut uniq; ire nationē extinguaret. p quib angloꝝ esca nutrit. pp tuū. Tpiū pnē ecclo pstitit illis XXXVII

sūm labore. ē dilectionē ile hūtē. roīs fructus sue uitatis. Subi é tua dulcedinē tuā q̄ filios habes ostendebat. & fuēs uni cuiq; uolūtatis. ad qđ qui uolebat. p̄uenit. Ignis in et glacies sustinebāt ium ignis. ñ tabescebant. ut sarēt qm fruct' immicoꝝ extinguebat ignis ardens. in grandine & pluuia choruscā. Nec ā utes. ut nutrient' unsit. ignis etiā sue ūtus.

Peatus é & factus XXXVIII Obtutus ē. dfuēs. exanimat' in tremōi adūsus iustos & lenit ut fit ad bñ faciendū. phis q ante fidum. XXXIX

Propē hoc & tē in oīa transfigurata. oīum nutritiū grē tue dfuebant. aduolūtatē hoīs. q ate dīdrant sūt. ut sarēt filij tui qs dilexit dnē. qm ñ natiuitatis fructꝰ pascunt hoīes. sī fmo tuus hos q ite creauerunt. p̄uat. Qđ é. ab igne ñ potat exterminari. stati ab exiguo radio solis calefactū tabescebat. ut notū oībus erat. qm oportet p̄uenire solē ad bñdictionē tuā. ad orientē solis adorare. Ingratꝰ enī fides tanq̄ hybernalis glacies tabescat. & dispiciat q̄ aqua sup uasa. XL

Agna é sūt iudicia tua dnē. & ineffabilia ū

ba tua. Propt hoc īdisciplinate aīe errauer. Dū enī psuasum hūt unq posse dnāri natiōi sē. unicuius tenebras & longe noctis operti. īclusi subtecti. & fugitiui ppetue. prouidē iacuer. Et dū putāt se latere in obscuris peccatis. tenebroso obliuionis uelamīe dispsi sūt. paucentes horrende. & admiratione nimia p̄turbati. Neq; é que protegebat illos spelunca sūm timore custodiebat. qm sonit' descendēt. p̄turbat illos. & sone tristes apparentes. paucē pstabant. Et ignis qdem nulla uis poterat illis lucm p̄bere. ñ sydera lumpide flāme. illuīare poterāt illā noctē horrendā. Apparebat ā illis subitane ignis. timore plenus. Et timore pulsi. illuis que ñ uidebatur fauere estimabāt deteriora ee que uidebant. Et magice ārs appōit erāt derisus. & sapiē glā. correptio cū grumelua. Illi é q̄ p̄mutebāt timores & turbationes expellē se ab aīa languēte. huj cū derisu pleni timore langue bant. Nā & si nichil illis formidosus p̄turbat. trāsitus aīaliū. & spentū sibilancē. & moti tremebūdi p̄bāt. & acrē quē nulla ratiōe qs effugē posset. negātes se

Sūt é tumida negtia. XLI Audierūt testimōiū. & deprauata. Sēp é p̄sumut seua. & ferina. & scīa. Nichil é e timore ñ p̄ūptuois aduentuū. & primo cogitationis auxiliū. Et dū aduentu minat é expectatio. maiorē putat suām eius cause. & equa tamen p̄stat. Illi ā q̄ impotenē uere natē. & abissimus et abalissimus infers supuenientē eundē somnū dormientes. aliq̄n mōstroꝝ exagitabāt timoē. aliq̄n ai repente deficiebāt traductionē. Subitane é illis & ipsius timō supuenāt. Deinde siqsquā erat ill' deadstans. custodiebat incarcē sine ferro reclusus. Si é rusticus qs erat aut pastor. aut agricola labore. & opum occupatus erat. īeffugibilē sustinebat necessitatē. Vna é cautela tenebraꝝ omīs erat colligata. Siue sps sibilans. aut uentus spissos ramos auiū sonus suauis. aut uisus aque decurrentis nimiū. aut soni ualidi impetuosi petraꝝ. aut ludentiū aīaliū cursus iunctus. aut murmurū uallis bestiaꝝ. uoces. aut resonās altissimus mōtis echo. dficientes faciebāt eos p timore. XLII

Mis é cōb tenuis lucis. ñ imperat' opib; grauebat. Sol' aūt illis supra posita erat grauis nox. imago tenebraꝝ q̄ supuenit illis erat. Ipi q̄ sibi erat grauiores tenebris. Scis ā tuis. maxīa erat lux. Et hoc qđē uocē audiebāt. sī figurā ñ uidebāt. Et q̄ ñ et ipi peadem passi erāt. magnificabāt. & q̄ ñ leui erāt. qm ñ ledebant. grās agebāt. Aut eēt differētia donū perebāt. Ppt qđ ignis ardentē columna ducem habuerit ignote uie. & solē sine lesura boni hospitij p̄stitit. Digni qđē illi carere luce. & pati carcere tenebraꝝ. q̄ iclusos custodiebāt filios tuos. p quos in corruptū legis lumē sclō dan. cū cogitarēt

ustos occidere infantes. Et uno corpito filio tuo. in introductione illos mirtitudine filios. abstulisti. pariter illos pdidisti una aqua ualida. Illa enī nox ante cognita ē. a patribus nris. ut uidentes quibus iuramentis ēdiderāt. aīequanimes essent. xliii

Vscepta ē aūt a pplo tuo sanitas qđē iustos. inimicos aūt crīminato. Sicē lesisti aduersarios. sic nos. puocasti mgnificasti. Absolse enī sacrificabant iusti puēri bonor. iustique legē mo concordi dispositi. Similiter bona et mala pariter iustos. pariter lacerescantates. Personabat aūt igneus inimicor. uox. flebilis audiebaf planctus ploratos infantium. Similis ā pena. seruus aī dño afflictus. pplans hō regi simula passus. Similiter ergo omīs uno nōie mortis. mortuos habebant inuiabiles. Nec enī ad sepeliendū unū sufficiebāt. qm uno momēto q̄ erat pclarus nato illor. exīminata ē. De omīb; ē nō credentes ppē bnficia. rē aī pmū sunt exīminum pmogenitur. spopoderē. pplm dei se eē. Cū ē quē silētiū tenēt. oīa. nox i suo cursu medū iter haberet. omīp; pmo tuus dne ō celo aregalib; sedib; exiliens. durus debellator in medā exīminij tra. pcipitat. gladū acutū isimulatū ipū tuū portās. et stans replebat oīa morte. tangebat. stans tra. Tunc grauior usus sōpnor. malor. turbauerē illos. et mortes supuenerē insptā. alī alibi. piecus seminuus. ppē quā mouebat ēm ō monstrabat. Vtiq; enī que illos turbauerunt. h pmonebāt. ne ursq; qr mala patiebant puēri. Teugr. ā rē ustos tptatio mortis. nō modo ī hac facta ē multitudine. xliiii

Ed nō diu pmānsit ira tua. ppans ē hō sine qrela ōpeam. p pplis. pferens futuris siue sanctis oīnē. et incensū ōpationē allegans. restitit ire. et finē ipsius necessitati. ostendēs qm tuus ē famulus. Vitat. ā turbus nō untur cepis. nec armata potēte. si ubiq; ip̄a q̄ uastabat subiecta. iumēta pariter. et testamēta gmentorans. xlv

Vt ē iam catūatim cecidissent sup alterutrū mōtui. insistut. et amputant ipsi. et ōsumit illā que ad unos ducebat uia. Inuelte enī poteris quā habebat. totus erat orbis fratū. parentū magnalia in quatuor. exīmis lapidū erat sculptura. mgficētia tua i dia de mare. et pratis illius erat septa. Nec cessit q exīminabat. h exterminat. Erat ē sola tptatio. ire sufficiens. Impios ā. usq; in nouissimū sine mia ira supuenit. Pstabat enī. et fusa illor. qm ipi aī pmisserunt. ut seducerēt. et aī mag. solicitudine pmisserunt illos. sequebat illos penitēte actus. Ad hoc ē int manus habentes luctū. et plorantes admonumēta mortuor. alia sibi assūpser.

cogitationē sue. et quos rogantes. pierāt. hos tā. q̄ fugientes psequebant. Ducebat enī illos adhuc finē digna necessitas. et hoc que acciderant memoā tionē amittebāt. ut ea que deerāt tormēta repleret penitus. Et pls quidē tuus mirabilit mānsuet. illi. i nouā morte ūuenirēt. Omīs ē creatura ad suū genus abinitio figurabat. ōsuetūdo nus ppria. ut puer tui custodirent illesi. Nā nubes castra eor. obumbrabat. et ex aqua q̄ ante erat. ta arida apparuit. et iman rubro uia sine impedimēto. et campus gemināns ō profundo nimio. p quē oēs nato ūsuit. q̄ tegebatur tua manu. Videntes ē mirabilia et monstra. tā. q̄ equi ō pauerē. et tanq̄ agni exultauerūt. magnificantes te dne q liberasti illos. Memores ē erāt adhuc eor. q̄ in colatu illor. fā fuerant. q̄ admodū. p natoē aīalū eductu. ira muscas. et p pisces eructuauit fluuī. multitudinē ranar. Do uisse aūt uidere nouā cāturā auuī. aī abducti cupiscētia postulauerē escas epulanoās. xlvi

Vallocatoē ē desiderij. ascendit illis ō mari. ex ingenia. et uetanoēs peccatoř supuenerē. nō sīm illis que añ facta fuerāt. arguentis. p uim fluuiū. Juste ē patiebant. sm suas negnas. Et ē ō testabi liter inhospitalitatē istruerē. Alij qdē ignotos nō recipiebāt aduenas. alij aūt bonos hospites. si eorum tē accipiebāt. nō solū hoc si. alius q̄ reperet illor. qm unum recipiebāt extraneos. Oī ā aī lenta re cepunt. hisq; eis dē usi erāt inuste. seuissimus affligerē dolorib; pcussi suī. aūt cecidit simul illi. si subitaneis coopti cēnt tenebris. unūq̄sq; ostij sui limē querebat. Juste ē elemēta dū. ō uterē. sic inorgano qualitatis soni imutatū. et oīa suū sonū custodiūt. Vñ et hūman ex ipo ēto usu pōt. Aggelica ē magnanq̄ circūfert. et q̄cūq; erāt naturāna in tra transibant. Ignis i aqua ualebat sup suā ūtutē. et aqua extinguētis nature oblita est. Flāme ē cōtrario corruptibilia aīa lia. nō uexauerē carnes cambulātia. nec dissolue bāt illā que facile dissoluebāt. sicut glacies bona

Omnib; ē dne xlvii esca. magnificasti pplm tuū. et honorasti nō despexisti. in omī tpe. et in omī loco assistens es. Explicit liber sapiē. Incipiunt capitula in ecclā.

Omnis sapia a dño deo ē. i

Fructuū sapientie timor dñi. ii

De ḡa sapientia sapiē. et quando mandato. iii

Accedentes ad furtū dei iniustitia. et in oē. iiii

Metuentes dñm sustinebunt iram ei. v

De pdentib; sustinentiam. vi

De honore parentū. vii

Bona opa cū manifestudine facienda. viii

ix De elemosina ꝛ pupillis ꝛ ab mope ñ aĩtĕdis oculꝫ
x De pupillis et uidue.
xi De studio sapiẽie.
xii Pr tribulatiõis fide ac ustica standũ.
xiii De ñ gfidendo in diuitijs.
xiiii De gũsicẽ. xv De gra amica.
xvi De amico ñ pmanẽte. xvii De docina sapiẽ.
xviii De accipiẽdo gsilio ꝛ inuestigãda sapiã.
xix De ñ faciendis malis.
xx Peminẽ se ante dñm ustificandũ.
xxi De ñ dãno utendo. xxii De suo bono.
xxiii De filijs erudiendis.
xxiv De parentibꝫ honorãdis.
xxv De timore dei ꝛ honore sacerdotũ.
xxvi De ỹmunis. xxviii De nõ insultando.
xxviii De mortuo inimico ñ gaudẽdũ.
xxix De uitandis malis.
xxxi De ñ danda potestate i se aquoq; muliei.
xxxii De amico amiq ñ relinq̃ndũ.
xxxiii De iuuenis ustis. xxxiiii De iudicijs.
xxxv De auaricia. xxxvi De superbia.
xxxvii Humilẽ exaltat sapia.
xxxviii In bonis ñ obliuiscendũ malop.
xxxix De elemosinis q̃s faciendo sint.
xl De amicis. xli De secretate diuitũ supbop.
xlii Qui ñ labitur in uerbo hominis ẽ.
xliii De bene faciendo qa mors ñ tardat.
xliiii De humana gsilij sui dõ reliquerit hoiẽm.
xliv De filijs impijs. xlvi Michi absit ado.
xlvi De discenda disciplina.
xlvii De dõ de fra creauit hoiẽm.
xlviii De iusticẽ ad dñm ꝛ ñ dmorandũ cũ impijs.
xlix De semp orando deo. l De ỹmunitate aĩe.
li Quod ebriosus ñ diabitur.
lii Amico ꝛ inimico ñ pdenda secreta.
liii Inte ỹminationẽ comprehendũ prximũ.
liiii Bonũ ẽ arguẽ qua nasa.
lv Qui ẽ gsiliose pmittit ẽ amico facit inimicũ.
lvi Verbum parabolaꝫ.
lvii Dõ adiciendũ peccatũ sup peccatũ.
lviii Ruina collecta synagoga peccantiũ.
lviiii Risus fatuꝰ malta uoce.
lx Pigrũ lapidi luteo lapidem.
lxi Qui narrat ñ intendit dormiẽ sumit ẽ.
lxii Cõuicia dissoluit amicã. lxiii De iuuenis.
lxiiii De docina oris. lxv Iniustũ suũ peccõ ñ.
lxvi De spõso ũxth peccare uolentis. lxviii Mali lapẽ.
lxvii Que ita sapiẽ placeãt ꝛ que displiceant.
lxx De negna mulieris. lxxi De muliẽ bona.
lxxii Propt inopiã multos derelinquere.
lxxiii De pdente arcana. lxxiiii De remissiõe peccõ.
De malo lingue. lxxv De fenore. lxxvi
De dato in primo. lxxvii De mã pumpum. lxxviii
De frugalitate honesta ꝛ hospitalitate. lxxviiii
De disciplina filiop. lxxix De bono sanitatis. lxxx
Iguia honestans tabefacit carnes. lxxxi
De ỹmunitate. lxxxiii De ebrietate. lxxxiiii
De mercibꝫ. lxxxv De ũ gsilio oĩa facienda.
Ultra dñm ñ occurrunt mala. lxxxvi
De disciplina custodiende legis. lxxxvii
De somnijs ꝛ augurijs ꝛ diuinatiõibꝫ. lxxxviii
De timentibꝫ dñm. lxxxix De obliatiõe iniuqua. xc
De disciplina custodiende legis. xcj
Tanto humil nubes penetrat. xcii
Tanto sapiẽ. xciii De eo q̃ ñ nõe amicẽ.
De singul qualiẽ sit tractandũ. xciiii
Inop scõp querenda societas. xciiii
Iam uita sũ uexationẽ cõ. xcv
De uersuta ꝛ sophysticã locutiõe. xcvi
De medico honorando. xcvii
De orando dõ pp infirmitatẽ. xcviii De eccl. xcviii
De singlis artificibꝫ. c De sapiente. cj
Tanta dari spm intelligentie. cij
Ira hoĩs subita. ciii De iugo gnis sr filius. ciiii
De indulgentia musica. civ De memoia mo.
De omnibꝫ uitijs declinandũ. cvi
In reuelatõe secreti geminãdũ ñ cõ fidẽ. cvii
De disciplina ꝛ sensata ꝛ fatua. cviii
Cũ fecisse ur mirabilia q̃ sũ narrẽt. cviii
Laus cantus. cx Laus patrum. cxi
Laus dauid. cxii Laus salomonis. cxiii
Laus helie. cxiiii Laus heliseꝰ. cxv
Laus ezechie. cxvi Laus iosie regis. cxvii
Reꝰ dauid ꝛ ezechias. mirabilia. os reges peccauer. cxviii
Laus zorobabel. cxviii Laus symonis. cxx
Tanto tibi filij syrac. cxxi Oratio salomonis. cxxii

Explicunt capitula. Incipit liber ecclesiasticus.

OMNIS SAPIENCIA

A dño deo ẽ. nam ullo fuit sen. p. ẽ ante eum. Arenã maris ꝛ pluuie guttas ꝛ dies scli quis dinumerauit. Altitudinẽ celi ꝛ latitudinẽ terre ꝛ profundũ abyssi quis mensus ẽ. Sapiam dñi precedẽ

omīa · quis inuestigauit · Ante oīm ēata ē sapīa · ⁊ intellectus prudēte ab eūo · fons sapīe ūbum dī in excelsis · ⁊ ingressus illius mandata ēna · Radix sapīe cui reuelata ē · ⁊ astutias illius quis agnouit · Disciplina sapīe cui reuelata ē · ⁊ manifestata · ⁊ multiplicationē ingressus illius qs intellexit · Vn ē altissim̄ creator omīps · ⁊ pot̄ens · ⁊ metuendus nimis · sedens sup thronū illī · ⁊ dnāns · Dns ipe fauit illā spū scō · Et uidit · ⁊ dinūauit · ⁊ in suis ē · Et effudit illam sup oīa opa sua · ⁊ sup omnē cārnē scm̄ datū suū · ⁊ p̄buit illā diligentib⁹ se · Timor dn̄ glā et glātio · ⁊ lētia · ⁊ corona exultatiōis · Timor dn̄ delectabit cor · ⁊ dabit lētiā ⁊ gaudiū ⁊ longitudinē dier̄ · Timēti dn̄ bn̄ erit in extremis · ⁊ die definatiōis sue bn̄dicet̄ · Dilectio dī honorabilis sapīa · Qui ā apparuerit in sensu · diligē eā · ⁊ in uisiōe · ⁊ magnitudinē magnalia suor̄ ·

Initiū sapīe timere dn̄m · ⁊ cū fidelib⁹ in utero formatus ē · ⁊ cū electis feminus ēditur · ⁊ cū iustis ⁊ fidelib⁹ agnoscitur · Timor dn̄i scē religiositas · Religiositas custodiet · ⁊ iustificabit cor · ⁊ oīa dabit · ⁊ gaudiū · Timēti dn̄m bn̄ erit in die glorificatiōis sue bn̄dicetur · Plenitudo sapīe timere dn̄m · ⁊ plenitudo a fructib⁹ illī · Domū illius ip̄lebit a generatiōib⁹ · ⁊ receptacula a thesauris illī · Corona sapīe timor dn̄i · replens pacē · ⁊ salutis fructū · ⁊ uidit · ⁊ dinūauit eā · Vtq; aut̄ sūt dona dī · Scām · ⁊ intellectū prudēte sapīa · ⁊ narrabit · ⁊ gla̅m retinēti se exaltat · Radix sapīe timere dn̄m · rami ei illī longeui · In thesauris sapīe intellectus · ⁊ scē religiositas · Exercitatio a peccatis sapīa · Timor dn̄i expellit peccatū · Nā q sine timore ē · nō potest iustificari · Impatiēs enī animositatis illī · subuersio illī ē · Vsq; ip̄s sustinebit patiens · ⁊ postea retribuet illī · Usq; ip̄s absconder uba illius · ⁊ labia multor̄ enarrabit sensum illī · In sapīe thesauros significatio discipline · Exercitatio a peccatis · cultura dei ·

III

Hi qui sciens sapiam · ⁊ iustitiā · ⁊ ds plebit illā · ⁊ · Sapīa ē · ⁊ disciplina · timor dn̄i · Et q̄ bn̄ placuit ei illi fides · ⁊ mansuetudo · ⁊ adip̄lebit thesauros illī · Nō sis uerecundus timere dn̄m · nec accesseris ad illū · duplici corde · Ne fueris ypocrita in ore hoīm · ⁊ nō scandalizeris labijs tuis · Ante rē in illis ne forte cadas · ⁊ adducas aīe tue in honorationē · ⁊ reuelet ds abscondita tua · ⁊ in medio synagoge eliciat te · quia accessisti maligne ad dn̄m · ⁊ cor tuū plenū ē dolo · ⁊ fallacia ·

IV

Hi accedis ad seruitutē dei · sta in iustitia · ⁊ timore · ⁊ pua aīam tuā ad tēptationē · Nō pme cor tuum · ⁊ sustine · Inclina aurē tuā · ⁊ excipe ubā intellectus · ne festines in tp̄r obductionis · Sustine sustentatiōes dī · Cōiungē dō · ⁊ sustine · ut crescat in nouissimo uita tua · Omē qđ t applicatū fuit accipe · ⁊ in dolore sustine · ⁊ in humilitate habe patientiā · quia in igne probatur aurū · ⁊ argentū · homines aūt receptibiles in camino humiliationis · Crede dō · ⁊ recipiet te · dirige uiā tuā · ⁊ spera in eo · Serua timorē illius · ⁊ in illo inueterare · Timē dn̄m · ⁊ sustinete mītā ei · ⁊ ne accedas ad eum · ne forte cadas · ⁊ confundat cor tuū · Time dn̄m · ⁊ credite illi · ⁊ non euacuabit merces uias · Time dn̄m · ⁊ spare in illo · ⁊ in oblectatiōe uenet uob⁹ mia · Time dn̄m in dulcedine illum · ⁊ illuminabit corda uā · Respice filios hoīm · ⁊ sororē qa nullus sapiens inuenit in dño · ⁊ infusus ē · p mālitiā imāditis ei · ⁊ derelict̄ ē · Aut quis inuocauit illū · ⁊ despexit eū · Quia pius ⁊ misericors est dns · ⁊ remittet in tp̄e tribulatiōis peccā · ⁊ protector ē oīb⁹ exercentib⁹ se in ueritate · Ve duplici corde · ⁊ labijs scelestis · ⁊ manib⁹ maleficientib⁹ · ⁊ peccatori trā ingredienti duab⁹ uijs ·

V

Et dissoluens corde · q nō credit dō · ideo nō protegent̄ ab eo · Ve his q perdiderūt sustinentiā · q dereliquerūt uias rectas · ⁊ deuiauerūt in uias prauas · Et q̄d facient̄ cū ip̄se cepit dns · Qui timent dn̄m nō erit incredibilis ūbo illius · ⁊ qui diligūt illū · replebunt legē illius · Qui timent dn̄m parabunt cor suū · ⁊ in conspectu illius sanctificabit ānas suas · Qui timent dn̄m custodiet mandata illī · ⁊ patientiā habebit usq; ad inspectū illī · dicentes · Si penuriam nō egerim · ⁊ idem in mandatis dī · ⁊ nō in mandatis hoīm · Secūdū est magnitudinē illī · sic · ⁊ misericordia ip̄sius cū ip̄o ·

VI

Filij sapīe cet̄ iustor̄ · ⁊ natio illor̄ obediētia · ⁊ dilectio · Iudicium patris audite filij dilecti · ⁊ sic facite ut salui sitis · Dns est honorauit patrē · in filijs · ⁊ iudicium matris exquirit in filios · Qui diligit dn̄m exorabit · pro peccatis · ⁊ prohibebit se ab illis · ⁊ in oratione die · exaudietur · ⁊ sicut q thesaurizat · ita · q honorificat matrē · Qui honorat patrē · et in senectute dabitur illi filijs · ⁊ die oīonis sue exaudietur · Qui honorat patrē suū uita uiuet longeue · ⁊ q obedit patri · refrigerabit matrē · Qui timet dn̄m honorat parentes · ⁊ qui dño seruiet his q se genuerūt · tanquā operi · ⁊ ministerio · ⁊ oboedientia · Honorā patrē tuū · ut superueniat ei benedictio a dō · ⁊ benedictio illi in nouissimo maneat · Benedictio patris firmat domos filioꝝ · maledictio aūt matris eradicat fundamenta · Ne gliens in grumella patris tui · quia nō ē eni ei glā · sed confusio · Glā enī hois ex honore patris sui · ⁊ dedecus filij sine honore · Fili suscipe senectā patris tui · ne contristes eū · in uita illius · ⁊ si defecerit sensu ueniā da · ne spna

eū ut tua utitur. Elemosina ē pars. ñ erit mobi
uicē. ⁊ lā er pl̄ uno facto mais reſtituet ē bonum.
⁊ uſtica echficabit ē. ⁊ iche tbulatois ḡmemora
bitur tu. Sic̄ inſereno glacies ſoluent̄ tua pecata.
Qui male fame ē q relinqt patrē. ⁊ē maledictus
adeo qui erasp̄it matrē. Vii

Fi mā ſuetudine opa tua pfice. ⁊ ſup hoīē gl̄am
diligens. Quāto magn̄ es hūilia te in omnib; ⁊ coā
dō inuenies grām. qm̄ magna potentia dī ſolus. et
ab hūilib; ⁊ ḡnoat̄. Atrocia te ne q̄riens. ⁊ fortia
te ne ſcrutat̄ fuis. ſi q̄ ꝓcepit ē dō illa cogita ſep.
⁊ in plūib; opib; eius ne fuis curioſus. Nō ē enī ē
neceſſariū. ea q̄ abſcōdita ſūt uidē oculis tuis. In
ſup̄uacuis rebꝫ noli ſcrutari. ⁊ in plūib; opib;
eius. ñ eris curioſus. Plurima ē ſup̄ ſenſum
hoīm. oſtenſa ſūt ē. Multos ē ſupplantauit ſuſpitio
illoꝝ. ⁊ inuanitate detinuit ſenſus illoꝝ. Cor duri
male habebit in nouiſſimo. q̄ amat periculū in illo peribit.
Cor ingētes duas uias ñ habebit neq̄ ē ꝑſpi cordis
in illi ſcandalizabit̄. Cor neq̄ grauabit̄ in dolorib;
⁊ peccū addet ad peccandū. Sinagoge ſuperboꝝ. ñ
eſt ſanitas. ſiuit̄ ē pecī radicabit in illi. ⁊ñ intel
ligetur. Cor ſapiēs intelligit̄ ī ſapiā. ⁊ auris bona
audiet̄ eū omī gaudio. ſapiēs cor et
intelligibile abſtinebit ſe a peccīs. ⁊ in opib; uſti
ne ſucceſſus habebit. Ignē ardentē extinguit aq̄.
⁊ elemoſina reſiſtit peccatis. dō ḡſpectū eius q̄ red
det grām. ⁊ meminit ī poſterꝫ. ⁊ in ꝑpt̄ caſus ſui in
uenient firmamentum. Viii

Fi elemoſinā pauperis ne defraudes. ⁊ oculos tuos ne
auertas a paupe. Aiam enī ē ne deſperes. ⁊ ne
craſpes pauperē in ſopia ſua. Cor ī opis ne affligeris.
ñ. p̄ualebis dñō angustiān. Pegationē ḡmbula
tionē abiicias. ñ aiam ſanctā tuā abegeno. Ab ī
pe ne auertas oculos tuos. ꝓpt̄ uri. ñ relinqs q̄rentꝫ
ꝫ ē rem malediē. Maledicēs ē ē. ⁊ amātudiē
aiē. exaudiet̄ ſcamo ullius. Exaudiet̄ ā eū q̄ fecit ul
lū. Congregationi pauperū affabilē te facito. ⁊ pibens
hūilia aiam tuā. magnans hūilia cap̄ tuū. Inclī
na pauperi ſine tristitia aurē tuā. ⁊ redde dbitū tuū.
⁊ rñdē pacifica imānſuetudiē. Liberā eū q̄ iniuriā patit
ō manu ſuperbi. ñ ſit grae tibi ira tua. Viii

Iudicando eſto pupillis mitis. cor pat. ꝑ uiro ma
tri illoꝝ. ⁊ eris uelut filius altiſſimi. obediēs. ⁊ miſe
bitur tui magis q̄ mat̄. X

Sapiā filius ſuus instruet̄ ⁊ ſuſcipit exercitus
ſe. ⁊ pibit in uia iuſtitie. Et q̄ illā diligit. diligit uitā.
⁊ q̄ mane ſurgunt ad illā. ꝓficient placentē ei. Qui teneb
untur illā. uitā hēditabit. ⁊ quo introierit benedicet
dō. Et ſeruiēt ei obſequētes. et ſcō. ⁊ eos q̄ diligunt
illā. diligit dō. Qui audit illā iudicabit gētes. ⁊ in tu
etur illā. ꝓmanebit ḡ fidens. Si credidit ei hēdita
bit illā. ⁊ eius firmationē hereditabit illi. qm̄ itinera
tiōē ambulat cū eo. ⁊ tēptis elapsi eū. Timorē ⁊ me
tū. ⁊ ꝓbationē inducet sup eū. ⁊ cruciabit illū in tribu
latiōē doctrine sue. donec tēptet illū ī cogitationib; illi.
⁊ credat aīe illius. Et firmabit illū. ⁊ rectā adducet
directū ad illū. ⁊ letificabit eū. ⁊ denudabit illi abſcō
ſa ſua. ⁊ thesaurizat sup illū ſciam. ⁊ intellectū. ītra
e. Si ā obtemperauerit. deliqt eū. ⁊ tradet eū īmanib; ſuis.

Iudā ḡ ſua tēpe ſi duita amalo. ꝑ Xi
aīā tua nō ḡfundans dicere uerū. Est ē ḡfusio ad
ducēs peccatū. ⁊ē ḡfusio adducēs glām. ⁊ grām. Nō
accipias faciē aduſus faciē tuā. ⁊ ne aduersus aīā
tuā mēdatū. Nō reuerēans ꝓximū tuū ī caſu ſuo.
ñ retineas ubū ut ꝑſalues. Nō abſcōdas ſapiā
tuā in decore eī. In lingua ē agnoſcit̄ ſapiā. ⁊ ſcīa.
⁊ ſcīa. ⁊ doctrina in ubo ueritatis. ⁊ firmamentū ī opib; iu
ſtitie. Nō gradiceris ueritati ullo m. nō mēdatio ſeru
doīs tue ḡfundē. Nō ḡfundans ḡfiō peccī tui.
⁊ ne ſubiugas te hoī ꝓ peccō. Noli reſiſtere ḡ faciē
potētis. ñ coneris ḡ uersū fluuij. Iniuria agonizā
re ꝓ aīā tua. ⁊ uſq; ad mortē certa. ꝓ iuſtitia dō expu
gnabit ꝓ te inimicos tuos. Noli arrogans eē in lingua
tua. ⁊ ignauus. ⁊ remissus ī opib; tuis. Noli eē ſic
leo ī domo tua. et inīcos domesticos tuos. ⁊ oppimens
subiectos t. Nō ſis porrecta manꝰ tua ad accipiēdi.
⁊ ad dandū collecta. Xii

Oli arctē ad possessiones imp̄s. ⁊ ne dixis. Est mi
ſufficiens uita. Dies ē ꝑditi. et ꝑ ſe uidebit tibi
ipſis. Nō ſeqris cupiscētia cordis tui. ⁊ ne dicas.
Quis ꝓtuit. aut q̄s me ſubiicet. ꝓpt̄ pecū mea.
Deus ē uindicās uidicabit. Ne dicens peccā
uī. q̄d accidit mi triste. Altissimus ē ē paciēs. ⁊ mēdi
tus. De ꝓpitiato peccō noli eē sine metu. ne adiicias
peccatū sup peccatū. ⁊ dicas. Miserationes dī magna
ē. multitudinis peccōꝝ miſebit. Mia ē enim.
ab illo ad to. ꝓmittat. ⁊ in peccātes respicit ira illius.

On tardes ḡuti ad dñm. ne differas Xiii
ḋ die ī die. Subito ē ueniet ira illi. ⁊ in tpe ultionis
disperdet te. Noli attentus eē in uanitatib; iustis. Ni
chil ē. ꝑdest ī. iniq̄tatib; thesaurizare. Nō uā
tules te ī omnē uentū. ñ eas in omnē uiā. Sic
ē peccātor. q̄ intrat duplici lingua. Esto firmus in tua
dī. ⁊ in ūnitate sensus tui. ⁊ in scīa tua. ⁊ ꝑsequat̄ te ubi
paas. ⁊ ſtrue. Esto māsuet̄ ad audiendū ubum di
ui. ut intelligas. ⁊ ueraciter sapiā. ꝑfer responsū uer. Si ē
ſt intellectus. rñdē. primo. Sin aut. sit manꝰ tua
sup os tuū. ne capiaris ubo īdiſciplinato. ⁊ ſubuer
tas. Honora ⁊ gla ſimone ſenis. lingua uō ī
prudētis submitte ē ipse. Nō appellens ſuſurro.
⁊ lingua tua capiaris. ⁊ ſubuertas. Sup finē ē ē.

filio ꝑ penitẽtia denotatio pessima. sẽ bilinguem. Susurratori ā. actuī ꝙ inimicia ꝙ mendacia. Justificatio pusillū ꝙ magnū sumulat. XVIII VI

Oli fieri pamico in imicū primo. Impiꝰ ē ꝙ mendacū malus ꝑdestabit ꝙ ois peccatoꝝ inuidꝰ ꝙ bilinguis. Nō te extollas ī cogitatiõe aīe tue ne uelut taurus. ne forte eradatur uirtꝰ tua. ꝑ stultitiā ꝙ folia tua cõmedet. ꝙ fructꝰ tuos ꝑdet. ꝙ relinq̃ris uelut lignū arduū in deserto. Aīa ē nequā displicẽs eī q se. hẽ. ꝙ ingauduī in imica dat illū ꝙ deducet in sortem imprioꝝ. XV

Verbū dulce mltiplicat amicos ꝙ mitigat inimicos. ꝙ lingua eruditus in bono hoīe abūdabit. Multi pacifici sint ꝝ. ꝙ siluanus sit ꝝ unꝰ ō mille. XVI

Si possides amicū in tẽptatiõe posside eū ꝙ facile credas illi re ipm. Est ē amicꝰ sm ps suū. ꝙ nō pmanebit ī die tribulatiois. Et ē amicꝰ q̃ cõuertit ad inimicū. Et ē amicꝰ q actū ꝙ inimicā ꝙ inimicā ꝺnudabit. Est ā amicꝰ socius mēse. ꝙ nō pmanet ī die necessitatis. Amicus si pmanserit fiet⁹ erit ē qī coequat. ꝙ domesticus tuus fiducialiꝰ ager. Si humiliauerit se et habitauerit cū te. ꝙ a facie tua abscesserit. se. unanimẽ habeb amicū bonā. Ab inimicis tuis separe. ꝙ ab imicis tuis attende. Amicꝰ fidel. precio carus. qā inuenit illū. inuenit thesaurꝰ. Amico fideli nulla ē ꝓportio. ꝙ nō ē digna pondꝰ eius. ꝙ aurū. ꝙ argentū. ꝙ bonitatẽ fidei illius. Amicꝰ fidelis medicamentū uite. ꝙ timentes dm. eque habebit amicā bonā. qm̃ sm illū erit. amicꝰ illi. XVII

Ili iuuentute tua excipe doctrinā. usq̃ adcanos inuenies sapiam. Quasi vis q̃ arat. ꝙ semināt accede ad illā. ꝙ sustine bonos fructus illi. In ope ē ipius exiguū laborabis. ꝙ cito edes ꝺ genimoīa⁹ tuos. Quā aspera est nimis sapia stolcis hoībꝰ. nō pmanebit illa cecus. Quasi lapidis unus. pbatio erit multꝰ. ꝙ nō ꝺ mediabit picere illā. Sapia ē doctrina sm nomẽ ē. et ī nō ml⁹ ē manifestata. Oīb⁹ ā agnita ē. ꝙ manet usq̃ ad ospectū fili. ꝙ accipe ꝙ filiū XVIII ſ tū dñe. ī tellectus. ꝙ me abnues ꝙ filiū meū. Jmice pedē tuū ī ꝙpedes illi. ꝙ in humeꝝ ques illi collū tuū. Subice humerū tuū. ꝙ porta illā. ne accidiēs ī animalis eius. In oī aīa tua accede ad illam. ꝙ nō ī ūtute tua fuga uias eī. Jmuestiga illā. ꝙ manifestabit ī. ꝙ cū nēs facī ne derelinq̃ris ea. In nouissimis ē ī uies requiē inea. ꝙ ūtutē ī ī oblectatiõe. nerī ē ꝙpedes eius ī pricipiõe fortitudinis. habis ūtutis. ꝙ in humeꝝ ques illi mistola glē. Decus ē utte ē. ī illa. ꝙ in cula illi nequa ī turans. Stolā glē indues eā. ꝙ coronā gratulatiõis sup ponet ī. Fili si attendens ā discet. ꝙ si acõmodaueris aīam tuā sapiens eris. ꝙ si ī clinaueris aurē tuā excipies doctrinā. ꝙ si dilexeris audire. sapiēs eris. In multitudine ꝓsbiteroꝝ. prudētiū sta. ꝙ sapiē illoꝝ exercede congregatiõe omnē narationē dei. possis audire. ꝙ p̃uba laudis ñ effugiant te. Et si uideris sensatū euigila ad illū. ꝙ gradus ostioū illi exteret ꝑ tuus. Cogitatum habe in ꝓceptis dei. ꝙ i mãdatis illius assiduus esto. ꝙ ipe dabit ꝝ cor. ꝙ sapiẽtia sapiẽ dabitur tibi. Oli facere mala. ꝙ nō te apprehendent. XVIIII VII

Discede ab iniquo. ꝙ deficiēt mala abste. ꝙ lō semines mala ī iustitiae. ꝙ nō metes ea ī septuplū. Noli q̃ rē ab hoīe ducatū. nec ange cathedrā honoris. Nō te iustificas añ dm. qm̃ agnitor cordis ipe ē. ꝙ penes regē noli uelle uideri sapiēs. ꝙ lō. q̃ere fieri iudex. nō si uales uirtute irrupe iniquitates. ne forte erumpescas facē poteris. ꝙ ponas scandalū ī agilitate tua. Nō peccēs ī multitudinē iniquitatis. nō te ītricas ī ꝙpm. neq alliges duplicia pecā. Nec ē unus eis īmunis. Nō li cē pusillanimis ī aīā tua. Exorare. ꝙ facē elemosinā. ne despicias. Ne choas ī mltitudie munerꝺ. neq̃ respicias dñs. ꝙ offerētē me. nō alitsiō. suscipiet munera mea. Nō irridens hoīem ī amaritudie aīe. Est ē q̃ hūiliat et exaltat. cautꝰ spector dñs. XX

Oli amare mãdatū aduersus frem tuū. nec ī amicū simulē facias. ꝙ lō. noli uelle mtm cē mãdatū. Assiduitas ē illi nō ē bona. Noli ūbosus cē ī mltitudie ꝓsbiteroꝝ. ꝙ nō ureris ūbū ustua oīone. Ne odens laboriosa opa. ꝙ rusticationē ab altissimo creatā. Nō te reputes ī mltitudie ēdisciplinatoꝝ. Memento ire. qm̃ nō tardabit. Humilia valde spm tuū. qm̃ ultio carnis ipius. ignis ꝙ ūmis. Noli ꝓuocari ī amicū peccatis differentē. nec fiem ransimū aut spreueris. ꝙ lō. discede. a mulie sensata ꝙ bona. quā sanctus ego ī timoē dei. Gra ē uecundie ulluis sup aurū. XXI

Seruus fidꝰ operimẽ ī ūtute. neq̃ mercenariꝰ dñē mogi. aīam suā. Seruus sensatus sit ē dilect⁹ qī aīa tua. Ne frendes illū ubrate. nec inopē derelinq̃s illā. Peccata ē sūt attende ulli. ꝙ si sūt utilia ꝓsequerēt apud te. Fili ē sūt. erudi illos. ꝙ mitia illos a puentia illoꝝ. Filie ē sūt. fua corpus illaꝝ. nō ostendas ylare faciē tuā ad illas. Trade filiā tuā. ꝙ grande opꝰ feceris. ꝙ hoī sensato dā illā. Mulier si ē ubi sedm aīam tuā. nō pnias illā. ꝙ odibili nō credas te. ī toto corde. Honora patrē tuū. ꝙ gemitꝰ matris tue ne obliuiscaris. Memto qm̃ nō pullos nō fuisses. ꝙ retribue illis quoīm. ꝙ illi ē. XXII

Hora aīa tua time dñm. ꝙ sacerdotes illius sāctifica. In oī ūtute dilige eū q̃ te fecit. ꝙ ministros eī nō deliq̃s. Honā dm ex toto aīa tua. ꝙ honorifica sacerdotes. ꝙ munda te cū brachijs. Da illis partē sicut mãdatū ē tibi primitiaꝝ. ꝙ purgatois. tō negligentia pūgi te cū paucis. Dmi brachia tua. ꝙ sacrificiū sanctificatois offeres duo in mia seōꝝ. ꝙ pinguedine pinge ma

mū tuā. ut pficiatur ppīatio ⁊ bñdictio tua.
Grā datus in spectu oīm uiuēt̄. XXIIII
Et mortuo ne phibeas grām. Ne delis plorantib⁹ in solatione ⁊ cū lugēt̄ib⁹ ambula. ⁊ Lō te pigeat uisitare infirmū. exhis ē indilecti oē simabe ris. In oīb⁹ opib⁹ tuis memorare nouissima tua ⁊ in eternum nō peccabis. XXV
Non tinges cū homine potēte. ne forte incidas in manū illius. Nō grendas cū hoīe loquelose. ne forte ei⁹ gstruat litem t. Mites ē pcipit aurū at q argentū ⁊ usq ad ceu regū extendit ⁊ ditat. Nō tinges cū hoīe linguato. ⁊ nō strues ligna ignē illius ligna. Nō ⁊ munies hoī indocto. ne male ō pgrei e tua lāquantur. Ne despicias hoīem auertēt̄ se a peccato. neq; inuppes ei. Memēto qm̄ oēs increpatione sum̄. Nō spnas hoīem uitua senecta. ⁊ ē ex nob⁹ se Ou ō mortuo mumeo XXVI ⁊ nelaū: tuo gaudē. sciens qm̄ oēs morūr. ⁊ gaudiū nullum uenire. Ne despicias narratione pbitoz⁹ sapien tū. ⁊ inpuerbijs illoz⁹ cōuiare. Ab ipis enī addisce doctrinā intellect⁹ ⁊ iuxte magnatus sine querela.
Lō te pereat narratio seniox. Et ipi ē edocti ex ipis a patrib⁹ suis. qm̄ ab ipis disces intellectū. in tpe necessitatis dabis responsū. Nō increpes carbones peccox. arguēs eos. ne icēdat ns flāma. igis peccō & cōtra faciem stes XXVII ⁊ illoz. stomachosi. ne sedeat qī insidiat⁹ ore tuo. Nolu fenerare hoī fortiori te. qō si fenāueris. qī pditū habe.
Lō sponderis supuires tuā. Qō si spoponderis. qī ⁊ stituēs cogita. Nō iudices si iudicē. qm̄ fm qō iudicū ē iudicat⁹. Cū audace ne eas in uia. ne forte grauet mala sua ante. Ipe ē fm uoluntatē suā uadit. et simil⁹ pibis cū stultitia illius. Cū tacitō ñ facias rixam. ⁊ audace ñ eas in desertū. qm̄ qī nuc ē ante illū sanguis tibi ñ ē aduiuentū eripiet te. Cū famus ne gsiliū habeas. ñ ē potēt⁹ diligē. ñ que tpis placēt. Coā extraneo ne facias gsiliū. ne las ē qd pariat. Lō omī hoī ore tuo manifestes. ne forte inferat t grām. ⁊ ignoret t. XXVIII
Ex zeles mulierē sinū tui. ne ostendat sup te malitiā doctine neq;. Ne des mulieri potestatē aie tue. ne ingrediatur in uirtutē tuā. ⁊ supplantans. Ne respicias mulierē maliuolā. ne forte incidas in laqueos illi. Cū saltatrice ne assiduus sis. nec audias illā. ne forte pereas in efficacia illi. Virginē ne gspicias. ne forte scandalizens in dote illi. Lē des fornicarijs animā tuā. i nullo. ne pdas te ⁊ hereditatē tuā. Noli circūspicere in uicis quritans. ⁊ ne oberraueris in platee illi. Aūte facie tuā amulieris gpulchā. ne circūspicias speciē alienā. Propter speciē mulieris multi pierūt. ⁊ ex hac putrescentia ⁊ ignis exardescit. Ois mulier q est fornicaria. qī sterc⁹ in uia gradietur. Spēm mulieris alienē. ne admiratus. repbi facti sis. Collegū ē illius. qī ignis exardescat. Cū aliena muliere ne sedeas omino. nec accumbes cum ea sup aduinū. ⁊ nō alterceris cū ea. ne forte deliner cor tuū in illā. ⁊ sanguine tuo labaris impetuose. XXVIIII
Non deliquō amici. antiquū. nouus ē. ñ erit simi lis illi. Vinū nouū. amic⁹ nouus. Veterascat. ⁊ cū suauitate bibes illud. Nō zeles gliam. ropes peccā tis. Nō ē sacs. q futura sit. in illius subuersio. Nō pla ceat tibi iniuria iustoz. scies qm̄ usq; ad inferos ñ placebit impi. Lōge abesto ab hoīe potestatē occidendi. ⁊ nō suspicabis timore mortis. Et si ac cesseris ad illū. noli aliqd gmittere. ne forte auferat uita tua. Cōmunionē mortis sacro. qm̄ in medio laqueoz⁹ ingrediens. ⁊ sup dolentū arma ābulab.
Secm̄ utilitatē tuā caue te. appimo. ⁊ cū sapientib⁹ ⁊ prudentib⁹ tracta. XXX
In uultu sit t gnine. ⁊ timore dī sit gloria tua. ⁊ in sensu sit t cogitat⁹ dī. noīs narratio tua in sapiē tia altissimi. In manū artificū op⁹ laudabit⁹ ⁊ princeps pp in cathedra seniox sui. in sensu uō seniox. ubi⁹ cer nibilis in culpa sua hō linguos. ⁊ temerar⁹ in uerbo suo odibilis ē. XXXI
Vbi sapiens iudicabit pp suū. ⁊ pnatur sensat⁹ stabilis erit. Secm̄ iudicē pp sic. ⁊ ministr⁹ ei. ⁊ qua les rectores ciuitatis. tales. ⁊ habitatōres eam. Par tis piens pdet pplm suū. ⁊ ciuitates habitabunt⁹ in sensu prudentū. In manu dī potestas terre. ⁊ in tempore suo imittet super illam. In manu dī potestas hois. ⁊ super scribe ipōnet honorē suū. Ois iniurie proxi mi ne memineris. ⁊ nichil agas in operib⁹ iniurie. Odium regnū. ⁊ nō hoīb⁹ superbia. ⁊ execrabilis ois iniqtas gentū. Propter regnū. a gente in gentē trasferē. ppter iniu rias ⁊ iniurias. ⁊ contumelias. ⁊ dolos. XXXII
Vanū ⁊ nichil ē. ecclesiastes. Oō superbire ita. ⁊ tamis. Nichil ē iniquius q̄ amare pecuniā. Hoc ē. ⁊ animā suam uenalē hīre. qm̄ inuenta sua. proiecit in ima sua. Oīs potestat⁹ breuis uita. Languor. plurimos curat medi cū. breuē languorē sedabit medicus. Sic ⁊ qui hodie ē. ⁊ cras moriet⁹. Cū ē mortuus hō. hereditabit⁹ pe tes. ⁊ bestias et uermes. XXXIII
Initiū superbie hois apostatare a dō. qm̄ ab eo q fe cit illū recessit cor eius. qm̄ initiū oīs peccī ē superbia. Et tenuit illā ad implendū maledictis. ⁊ subuertit eos in finē. Propterea euertit dns in quem⁹ malox. ⁊ destruxit eos usq; in finē. Sedes ducū superboz⁹ destruxit dns. ⁊ sedere fecit mites pro eis. Radices gentiū superbaū arefecit dns. ⁊ plantauit humiles ex ipis gentib⁹. Terras gentiū euertit dns. ⁊ exhausit eas usq; ad fundamenta

mium. Arrecat eripis ꝛ dispdidit illos ꝛ cessauit se
cor memoriã eop aũa. Pdidit ros memoriã supbop ꝛ
neglt memoriã humiliũ sensu. Nõ ẽ creata hõib
supbia neq; macincha natoi mulieriũ. Sem hõũ
honorabitur hoc qõ timet dnm. Sem aũt hoc erho
norabit hoium. qõ ptemt mãdatũ dñi. In medio
frm recto illop honorat ꝛ timẽt dnm erit mouit
illi. Gta diuitũ honorator ꝛ pauper tumor dñi ẽ. ñ des
pic hominẽ iustũ pauperẽ. nñ magnificat uirũ pecto
rẽ diuitẽ. Magñ ẽ iudex ꝛ potens ẽ inhonore. nñ ẽ
maior illo q timet dñm. Seruo sensato ubi fuerit
uit prudẽs ꝛ dissipatur ñ murmurabit contpt
tus suus ñ honorabitur. Noli te extollere in faciendo
opꝰ tuo ꝛ noli aiam tuã pturbare in angustia. Melior ẽ q
operatur abundãt in omib; quã q glãtur ꝛ egent pane.
Fili. in mansuetudine sua aiam tuã ꝛ da illi honorẽ
sm meritũ suũ. Peccãtẽ maiam suã qs iustificabit.
Et qs honorificabit exhonorãtẽ aiam suã. Iniuste
glãtur pdissipatã ꝛ tumẽtẽ suũ. nẽ hõ qui honora
tur ppt substãtiã suã. Et aũt glãtur i pauperie qñ
to magis in subã. Et q glãtur i subã pauperatẽ

Apiã hũiliari xxxiiii. ſ uicatur
exaltabit caput illius ꝛ in medio magnatoꝝ ꝛ sidẽ
illũ faciet. Nõ laudes uirũ i spẽ sua. neq; ignas
hoiem in uisu suo. Breuis ẽ in uolatilibꝫ apis ꝛ initi
um dulcedo hẽ fructꝰ eius. In uestitu ne gloriẽ ũ
quã. nec in die honoris tui extollas. qm mirabilia
opa altissimi soli⁹ ꝛ gloriosa et absconsa ꝛ inuisa op
illius. Multi tyranni sederũt in throno. ꝛ insuspicabi
lis portauit diadema. Multi potentes oppressi sũt ua
lde. ꝛ gloriosi traditi sũt in manus alioꝝ. Pri quã in
roges ñ utiliteꝫ quẽq; ꝛ cui increpatiõis cumpe ire.
Prudẽs audias. ne uendeas ubi. ꝛ in medio sermo
ne aduias loqui. De ea re que te ñ molestat ne
certes. ꝛ in die peccatoꝝ ne gloriatꝰ. Fili. ne in
minis fiat actus tuꝰ. ꝛ si diues fueris ñ eris immunis
a delicto. Si ẽ secus fueris ñ applendes. ꝛ ñ effugies
si persequeris. Est hõ laborans ꝛ festinãs. ꝛ doleõs
impi. ꝛ tãto magis ñ abundat. nẽ hõ manibꝰ egẽs
reluctãtẽ. plus delicias inuenit ꝛ abundãs pauper
te. oculus dñi respexit eum in bono. et erexit illũ abhu
militate pristina. et exaltauit caput eius. Et mirati
sunt in illo multi. ꝛ honorauerũt dñm. Bona ꝛ mala. uita et
mors. paupertas ꝛ honestas a dño sunt. Dono dñi pma
net ustus. ꝛ prospectus illi successus habebũt in eter
nũ. Est q locupletatꝰ pauce agẽdo. ꝛ hec pars merce
dis illius. in eo qõ dicit. quiescam et ponam me
mãducabo ꝺ bona mea. Et nescit qõ tps pretereat. et
relinqꝫ oĩa alijs. Sta in testamẽto tuo. ꝛ in illo collo
quẽ. ꝛ in ope mãdatoꝝ tuoꝝ inueterasce. Ne mireris
in operibꝫ peccatoꝝ. sed fide ã in dño. ꝛ mane in loco tuo.

Facile ẽ enim in oculis dei. subito honestare pauperem.
Benedictio dei in merede ustis festinat. ꝛ in horã ue
loci. prosperus illi fructificat. Ne dicas qõ ẽ in opus.
tuũ. et in ere hoc bona. ſ Ne dicas sufficiẽs sum.
ꝛ qõ ex hoc pessimabor. xxxv
Die bonoꝝ ne immemor sis malorꝝ. ꝛ die ma
lorꝝ ne immemor sis bonorꝝ. qm facile ẽ coram dõ
in die obitus remunerare unicuiq; sm uias suas.
Malicia horã oblionẽ facit luxurie magne. ꝛ
in fine hoĩs denudatio operũ illi. Ante mortẽ ne
laudes hoiem quẽq. qm in filijs suis agnoscetur
uir. Nõ oẽm hoiem inducas in domũ tuã. multe ẽ
in fide fiũ dolosi. Sic enim eructuãt pauones feran
tũ. ꝛ sic pdre inducit in cauea. ꝛ caprea in laqueũ. sic
ꝛ oculi supbop. ꝛ sic prospectus unde⁹ casũ. prumit sui.
Bona enim in mala nunq; iudicatur. ꝛ electos ipo
net maculã. Absq; nulla una angerẽ igne. ꝛ abu
no doloso angerẽ sanguis. hõ uõ peccãs sanguini iudi
catur. Arrede g̃ ꝛ apostifero. fabricat ẽ mala. ne
forte inducat sup te substantionẽ ipperuũ. Ad
mitte ad te alienigenã. ꝛ subuertet te in turbare. ꝛ ab
alienabit te a suis xpnis. xxxvi vij
Jn fecens. sine cu bñ fecens. rem grã bonis
tuis mixta. Bñfac iusto. ꝛ iuenies remunerationẽ
magnã. Et si ñ ab ipo. certe a dõ. Nõ ẽ ei bene q
assiduus ẽ in mat. ꝛ elimosinã ñ dãti. qñ ꝛ ait
simus ocho hẽ peccantes. ꝛ mise ẽ penitẽtiã. Da
misericordiã ne suscipias peccatẽ. Et ipis ꝛ peccãti
bꝰ redder uindictã. custodiẽs eos in die uindicte. Da
bono in receptis peccatoꝝ. Bñ fac hũili. ñ dederis
impio. Prohibe pmes illi dari. ne in ipis potentiare
ris. nam duplicia mala inuenies in omib; bonis
quam q; illi feceris. qm ꝛ altissimꝰ odio hẽ pecca
tores. ꝛ impijs reddet uindictã. xxxvii
Non agnoscatur in bonis amicꝰ. ñ absconditur in ma
lis inimicꝰ. In bonis uita inimici illi. In tribulatione
in malicia illius. amicꝰ agnitꝰ ẽ. ſ Ne credas inimi
co tuo in etnum. Sic ẽ eramẽtũ eruginat negtia il
lius. Et si humiliatꝰ uadat curuus. obserua ani
mũ tuũ. ꝛ custodi te a illo. Nõ statuas illũ pone
re. nec sedeat ad dexteram tuã. ne forte sedeat in loco
tuo. ne forte ꝛ tu eam tuũ. ingrat cathedrã
tuã. ꝛ in nouissimo agnoscas uba mea. ꝛ in fronti
bus meis stimulem. Quis misebit meam tutori pur
so a spene. ꝛ omnibus q approprit bellis. Sic q
mutat aũ uiro in quo. robuolut ẽ impetus
a. Una hora tecũ pmanebit. Si a declinauis. nõ
supportabit. In labijs suis iudicat inimicꝰ. ꝛ ico
de fuo iudicatur ut subintret te in fouea. In oculis
suis lacrimat inimicꝰ. ꝛ si inuenit tps ñ satiabitur
sanguine. Si iacuerit ꝛ mala. iuenies eũ ille fore.

7 qī aduuans suffocher plantas tuas. Caput suū
mouebit: 7 plaudet manu: 7 mlta susurrās cōmu
tabit ultū suum. XXXVIII
Si retigent pcō unquabit: abea: 7q gmunica
uerit superbo: inducetur superbia. Pond sup se tollit:
q honestior se gmunicat. Et dmoer te ne secus fu
ens. Cō gmunicabit cacabz ad ollā. Cū è se colli
serit: gstinguet. Dues iuste ager 7 fremet: pupp
lesus tacebit. Si largit fuis assumet te: 7 si ñ habu
ens derelinq te. Si habes gmuet tecū: 7 euacuabit
te: 7 ipe ñ dolebit sup te. Si necessar ulli fuis supplā
tabit te: 7 subnidens spem dabit: narrās t bona 7 diar.
Qd ē opus t. Et gfunder te ī labis suis: donec te ex
humiar bis et ter: 7 ī nouissimo derelinquet te. Post
ea uidēs derelinq te: recip suū mouebit gr tē. Du
miliare dō: 7 cepercta man eius. Attēde ne seduct
ī stulticiā: hūiliens. Noli eē hūilis insapiā tua: ne
hūiliar ī stulticiā seducens. Adducar aptūmoe d
sede: et hoc è magr te aduocabit. Ne impj sis: nec ī
pungans: ne longe sis abeo: ne eas in obliuionem.
Ne reuneas ex eq loq cū illo: 7 ne ētas mlus ūb illū.
Et mlta è loqla reprobabit te: 7 subnidēs unūgabit te
v absdms tuis. Jn mitis animi illi gfuabit ubi
tua: 7 ñ pauper d malicia 7 d umcat. Caue t: 7 attēde
diligent audtu meo. qm cū subūsione tua ambuli.
Audiēs uō illa qī insons uide: 7 ingilab. Jn oī uita
tua dilige dñm: 7 inuoca eū in salute tua. Oē aīal dil
gat simile sibi: sic 7 oīs hō proximū sibi. Oīs caro ad
simile sibi gungr: 7 oīs hō simili sibi sociabit. Sic cō
municabit lupus agno: aliqn: sic pecār uo. Que cō
municatio sō hō ad eme. Aut q pax bona diuti
ad pauper. Venatio leonis: onager īhēmo. Sic pasu
a diuti pauper. Et sic abhoīato ē superbo hūilitas.
sic execrato diuis pauper. Dues gnor: gfirmabit
abamias. hūil ā cī cadent expelletur 7 amons. Di
uin deprio mlti requiescet: locut ē superbe: 7 usti
ficauerī eū. Hūil deprius ē: ī sup 7 angunt: locut ē
sensate: 7 ñ ē dat ei locus. Dues locut ē: 7 os tenebr
7 ubū illi usq: ad nubes ptucēt. Jnpp locut ē: 7 dilet.
Qs ē hic. Et si offenderit subuertet illū. Bona ē su
bstā cui ñ ē peccatū ī gsciā: 7 neqssima pauptas
ī ore impj. Cor hoīs īmutat faciē illi: siue ī bona
siue ī mala: qa facies 7 color īmutat: diluade d mon
strat: aut gaudiū animi aut dolorē. Vestigiū cordi
dom 7 faciē bonā: diffciale inuēies cui labore. XXXIX
Et tus uir q ñ ē lapsus ubo ore suo: 7 ñ ē stimu
lat: in sua delicta. Felix q nō buīt anīa sua: ī sua
cia: 7 ñ erubuit ab spe sua. Vnio cupido 7 tenax sui
rapacē ē: subi. Et homini lundo ad quid aurū. Qr
accerauit ex animo suo iniuste: aliis congregat: in to
nis ullus alius luxuriabitur. Qr sibi nequā ē: an
alij bonus erit. Et ñ iocūdabitur in bonis suis. Qui
sibi inuidet: nie ē illo nequi: 7 b reddito ē malue
illi. Et si bñ fecerit: ignorant: 7 ñ uolens faciet: 7 in
nouissimo manifestat malitiā suā. Neq ē oculus h
uidi: 7 aiates facē: 7 despicās aīam suam. Jn sagabit
oculus cupidi: in parte migrans: 7 ñ satiabitur do
nec gsumat: arefaciens aīam suā. Oculus malus
ad mala: 7 ñ satiabitur pane ēdigens: 7 inuidica ēt
sup mensam suam. XL
Hu si habes bene fac tecū: 7 dō dignas oblationes offer:
q Deme: esto quia mors ñ tardat: 7 testamētū inferio
rum qa ōmonstrum t. Testamētū è huī mūdi: mo
re morier. Ante mortē bene fac amico tuo: 7 fim u
nus tuas expungēs di pauper. Nō defraudens a die bo
na: 7 portiuncula boni dom ñ te pretereat. Nōne ab
is relinques labores 7 dolores tuos. Jn diuisiōe sem
di: 7 accipe: 7 iustifica aīam tuā. Ante obitū tuū ope
re iustificā: qm ñ ē apud īferos inuenire cibū. Omis
caro sic fenū uetrascet: 7 sic folia siue ficis arbo
re uiridi. alia gignunt: 7 alia decidunt. sic gnatio carnī
7 sāguis. alia finit: 7 alia nascit. Oē opus corrup
tibile ī fine deficiet: 7 q illud operabit cū ipo. Et oē
opus electū iustificabit: 7 q operat illud. bonedicetur
ī illo. Beat uir q ī sapia morabit: 7 q iniustica me
ditabit: ī sensu cogitabit: cum spectione dī. Qui et
cogitat uias ejus in suo cord: 7 ī absconsis illius in
telligens. uadēs post illū qī uestigia: 7 inuijs illi
sistens. Qui respicit p fenestras ei: 7 in ianuis illi audi
ens. Qui requiescit iuxta domū illi: in parietib illi figet
palū. Statuet casulā suā ad man illius: requiescet
ī aula illius bona pecū. Statuet filios suos sub teg
mine illi: 7 sub ramis illi morabit. Proteget sub tegmi
ne illi: a feruore: 7 iglā eius requiescet. Qui timet dñm fa
cet illud: 7 q ītinēs ē iusticiae apprehendet illā: 7 obuia
bit illi qī mr honorificata: 7 qī mulier a iuuentate
sua suscipiet illā. Cibabit illū pane uite 7 intellectus: 7 aq
sapie salutaris potabit illū. Et firmabit ī illo 7 nō
flectet: 7 protegit illū: 7 ñ confundet: exaltabit illū ap
primos suos. Et ī medio ecclie aperiet os illius: 7 im
plebit illū spu sapie: 7 intellectus: 7 stola glie uestiet eū.
Jocūditatē et exultationē thesaurizabit sup eū: no
mine eterno hereditabit illū. Hoīes stulti ñ apprehen
dēt illam: 7 hoīes sensati obuiabunt illi. Hoīes stulti
ñ inuidebūt illā. Longe è abē a superbia: 7 dolo. Viri m
daces ñ erūt illius memores. 7 iuri ueraces ineient
ī illā: 7 successū habebūt usq: ad ispectionē dei. Nō ē
speciosa laus īore peccātis: qm ab dō: psecta ē sapiēa.
Sapie è dī astabit: laus: 7 in ore fideli abundabit: et
dnāte dabit eam illi. Nō dicens p dñm abē: q eam è
ne: ecens. Nō dicas ille me īplanauit: Nō ē necessū
ni: sūr illi hoīes impj. Oē execramētū erroris odiū dō.

7nō ent amabile nūtuḃ illum. xli

a Deus ab initio constituit hoiem 7 reliqr illū in manu cōsilij sui. Adiecit mandata 7 p̄cepta sua. Si uoluīs mā
data ḡuare: ḡuabūt te. 7 ꝑpetuū fidē placitā facē. Apposuit ē aquā ignē. ad quod uoluīt ponge ma
nū tuā. Añ hoiem uita et mors. bonū 7 malū. Qd̄ placuīt ei dabitur illi. qm̄ multa sapīa dī. 7 fortis imp
ertia. unde ōm̄s sim̄ unctissioē. Oculi dñi ad om̄
tes eū. 7 pē agnoscet oēm opam hois. Nemini mādā
uit impie agere. 7 nemini dedit spūm̄ peccādi. Nō
ē cupiscet multitudinē filioꝝ infideluꝝ 7 inutilium.
E contrā cōs in filijs impijs. xlii xvi
si multiplicent. ⸗ Nō oblectet̄ sup ipōs. si nō ē timor
dei eā ipis. Nō credas uitę illoꝝ. nec respexis in labo
res illoꝝ. Melior ē unꝰ tm̄ quā dm̄. q̄ mille filij impij.
7 utile ē mori sine filijs. q̄ relinq̄re filios impios. Ab
uno sensato habitabit̄ ptā. 7 a multis ipijs deserta
Multa alia uidit oculus meus. 7 forcior his auditū
aures meę. In sinagoga peccātū exardescet ignis. 7
īgnē incredibili exardescet ira. ⸗ Nō ereuauit̄ ꝑ pec
catis suis antiq gigantes. q̄ destruxerat̄ ḡ fidētes sue
rum. 7 ꝑper peregrinatiōi illoꝝ. 7 ereuat̄ ē illos pre
sumptia ubi illoꝝ. Nō misertus ē eoꝝ. gētē totā p
dōs. 7 euolle mē se in peccis suis. Et sicut sexcenta
milia peditū. q̄ congregati sūt in duricia cordis sui.
Et si unus fuerit cervicat̄. mirū si fuerit īmunis.
Misā ē ira aī illo. Portās ereuatio. 7 effundēs iram.
& cām mām suā. sic correpto illi hoiem fm opa su
a iudicat. ⸗ Nō effugiet in rapinā peccātū. nō retarda
bit sufferentia mīam factis. Ois mīa fecit laū
unusquisq; fm merita opum suoꝝ. 7 sēm intellectū pere
grinationis ipius. xliii
On dicas a dō abscondar. 7 sūmo qs mei memorabit̄.
In ꝑ magno nō agnoscar. Quę ē aīa mea. in tam
īmēsa creatura. Ecce celū 7 celoꝝ. abyssus. 7 omnia
sa terra. 7 que in eis sūt. īspectu illi ḡmouebūt. mōtes
simul et colles. 7 fundamenta terre. 7 aī ḡspexit illa dō. in
more gementē. Et in omnibus his insensatū cor. 7 oē cor
intelligē ab illo. Et in abs illi qs intelligē. in ꝓcella
quā nec oculus uidit hois. Nā plūima opa illius.
sūt in absconsis. Sz opa iustitiae eī. qs ēnūiabit. aut
qs sustinebit. Longe enī ē testamētū a quibusdā. 7 inue
stigatio ōium ī ḡsumatoē ē. Et in minorat cord cogitat
i. mia. 7 uir ī prudēs. 7 errās. cogitat stulta. xliii
Vdi me filij disce disciplinā sensus. 7 iūb meis ut
rend mando tuo. 7 dicā in cogitare disciplinā. 7 scrutā
bo enarrare sapiām. Et iūbis meis attendo in cord
tuo. 7 dico meditare ipse ututes qs posuit dō in opa
sua ab initio. 7 iūrare enūtio scām eī. 7 iudicio opu
ipius. Ab initio. 7 ab ortu mundi ꝓpositū distinxit partes
illoꝝ. 7 in uita ꝓpria ī gentibus suis. Omnium terrenum
opa illoꝝ. Nō est mirū neq; laborauerūt. nō destiterūt
ab operibus suis. Unus qsq; primū sibi ñ augustiauit
usq; ad mortē. Nō sis mirabil' uox illi. Post hec deū
in tēa respexit. 7 ipleuit ea bonis suis. Aīa oīs imitat
dominatur. añ faciē ipius. 7 pēa tūm reuisio illoꝝ.
Deus cauit de tra hoiem. 7 fm ymaginē xlv xvij
suā fecit illū. 7 tūm ḡuit eū ī ipius. 7 fm se uestiuit
illū uirtute. Num dies. 7 ps dedit illi. 7 potestatē
eoꝝ. q̄ sūt sup tra. Posuit timorē illi sup oēm car
nē. 7 dñāt as ē bestiaꝝ. 7 uolatilū. Creauit ex ipo
adiutoriū simile sibi. Cōsiliū. 7 linguā. 7 oculos. 7
aures. 7 cor dedit illis ad cogitādi. 7 disciplina intellect
repleuit illos. Creauit illis scām spūs. sensu ipleuit
cor illoꝝ. bona. 7 mala ostendit illis. Posuit oculū ipo
r sup corda illoꝝ. ostendē illis magnalia operū suoꝝ.
ut nomina sāficatiōis collaudēt. 7 glām inmirabilibus
illi. ut magnalia enarrēt opum ei. Addidit illis disciplī
nā. 7 lege uitę hēditauit illos. Testamētū ēternū. ꝑsti
tuit cū illis. 7 iustificā. 7 iudicia sua ostendit illis. 7 ma
gnā honōis ei. uidit oculus illoꝝ. 7 honestē uocis
audierūt aures illoꝝ. 7 dixit illis. Attendite ab oī iniq.
Et mandauit illis unicuiq; ꝺ ꝓximo. Vie illoꝝ coram
ipo sūt semp. nō sūt absconse ab oculis ipi. In unaq; gēte
ꝓposuit rectorē. 7 pars dī. sit ꝓpria ē hāreditas. Omnia
opa illoꝝ uelut sol in ꝓspectu dī. 7 oculi ei sūt sup
omnes uias eoꝝ. Nō sūt absconse iniustitię eoꝝ. Nō sūt
mundate ab eo. 7 ꝓ multe eoꝝ in ꝓspectu dī. Ele
mosina uiri qi sacculus eius ipo. 7 gratiam hois qi pu
pillā ḡuabit. Et postea surget. 7 rebuet illi. retri
buet illi. 7 retribuet illi retri
butionē. unicuiq; ī cap illoꝝ. 7 inter ī infirmos pe
nes se. Penitentiā dedit uię iustis. 7 firmauit de
ficientes sustinentē. 7 substantiā sorte tradens. xlvi
Omitte ad dñm. 7 relinq̄ peccā tua. 7 precare añ faciē ei. 7 minue offendicula. Reuire ad dñm. 7 auerte ab in
iquitatibus tuis. 7 odio execrationē. 7 cognosce iustitias 7 iudi
cia dī. 7 sta in sorte ꝓximoꝝ 7 sacerdotis altissimi. In
pastore uade sēl. sī. eī unus. 7 dominus ḡfessionē
deo. ⸗ Nō deficiens ī errore ipiorum. Añ mortē ḡfi
tere. A mortuo qi nichil ꝓficit. Cōfitebis uiuēs. Di
uēs. 7 sāns ḡfitebis. 7 laudabis dm. 7 glabis in iustitia
tua. Quā mag mīa dī. ꝓpitiatio illi. ḡtēdite ad
se. Nec ē oīa possibilia cē in hoibus. qm̄ nō ē immortalis filius
hois. 7 iuxta tē malum placuit. Qd̄ lucidi sole.
Et hic deficiet. Aut qd̄ nequs ercgitauit cauo. 7 sāge.
Et hoc anguet. Nubes cōtinuo altitudinis celi ipe. 7 spicē nos
hoies ita et cinis. Qm uiuit tēnū. cauit oīa sunt. xlvij
Dō solus iustificabit. 7 mag iuuet rex tēnū. Cui sufficiet enarrare opa illi. Cis ē inuestigatio magnalia ei.
Virtutē. 7 magnitudinē ei qs ēnūiabit. 7 qs admet
enarrare mīam ei. Nō ē minuēnus. nec adiuuet. nec ē i
uenit magnalia dī. Cū ḡsumauerit hō. tūc incipiet. tūc ge

h

ur: opabitur. Q; ē hō. aut que grā illius. Et qō bonū aut qō nequā illius. Ds̄ dicenū hoium. ut mīrū. c. ām. Quasi gutte aque mans oppurat ē. ſic calcu lus harene. sic exiguu ām idie eu. Propt hoc pau ens ē inullis dō. ⁊ effundit sup illos mām suā. videt ꝑsumptionē cordis illo; qm̄ mala ē. ⁊ cognit subuſionē cordis illo; qm̄ neq; ē. Dō adimpleant ꝓpi tationē suā inill. ostendit illi suā equitatis. Mi ſtno hoīs circa primū suū. mīa. ā dī sup omnē cī nē. Q; mām hr̄. docte erudit. qi pastor gregē suū. mſertur exemplis doctrinā mſarionis. ⁊ q seruat iuu

p a H Ju. ibonis ne des q̄rela. xlvii dnajs ei. ⁊ omī dato ne des ſtinā ubi malu. ⁊ lōne ardoē relingetabit ros. Sic ⁊ ubū meli q̄ datū. Dōne ecce ubū sup datū bonū. Et uiq; cū hoīe iustificato. Sr ultus auter ipudit. ⁊ datū idſciplinatu rabefacē o culos. Añ iudicū pura mea t. ⁊ añ quā loquaris dnse. Añ languoē adhibe medicinā. ⁊ añ iudicū mīrga te ipm ⁊ iſpectu dī mucies ꝓpitationē. Añ languoē hūlia te. ⁊ itr̄ iſirmitatis ostende ꝑ iſationē tuā. Dō ipedians orare sēp. nō uereris usq; admonē iustificari. qm̄ mēres dī manet iēr num. Añ oionē ſpi añam tuā. ⁊ noli eē qi hō qui tēptat dnm. Memito me idie ꝑ iumanois. ⁊ ipe rem bumois i ꝑ iſione faces. Memito pauptatis itr̄ abundāe. ⁊ necessitatē pauptatis idie diuinarū. Amane usq; aduesp̄ imutabit tps. ⁊ dō oia curata i cult dei. Dō sapiēs i oib; metuet. ⁊ idiebz delictoz arrēdet ab mertia. Oīs assur agnoscat sapiam. ⁊ uēcem eā dabit cofessionē. Sensum iubis. rīi sapi enr egerit. ⁊ intellexerit. unusq; ⁊ iuia. ⁊ ipoluerit. p ubia. ⁊ iudicia examinata. xlviii

S d P Ost sarpiscentias tuas ñ eas. ⁊ uoluptate tua aū tere. Si ꝑstes aīe tue sarpiscētias ei. sanet te i gaudiū mumis. Noli uocidan imīta epulatiōe. ne egeas collatiōe ei. ne fias paup collationē fan es ꝑmutuo. Ne obloquerens iturbis. ñ imochas dle ctens. Arduu ē ē ꝑmissio illo;. ⁊ De fuis medi ocens i ꝓtēnoē ꝓfecerit. ⁊ñ ē t. nuq̄ i sāculo. Ens ē iudicus nre aīe opanus. xlviii

e xiv S Dnosus ñ loquletabit. ⁊q sp̄nit modica. paula tim deficit. Dnū. ⁊ mulieres apostatare faciunt sapiētes. ⁊ arguit sensatos. ⁊q se uxi fornicans ecit neq;. Putredo ⁊ ūmes hereditabit illū. ⁊ ꝓtrol letur i ꝓtemplū mal. ⁊ tollet ō nuō aīa ei. Q; credit uto leuis cord mīnorabit. ⁊q ōlinqt i aīam suā. ⁊ sup habebit. Q; gaudet iniquitate ꝺnorabit. ⁊q ōdit correptionē minuet. uita. ⁊q odit loquacitatē. ex tinguet malitiā. Q; peccat i aīam suā penitebit. ⁊q iocūdatur i malitia. ꝺnorabit. Dse ueteres ubum dux. ⁊ nequā. ⁊ñ mīnorabit.

A Dico ⁊ inimico noli narrare sensū tuū. ⁊ si ē t dicū. noli ꝺmudare. Audiet ē. confodiet te. ⁊q ꝺfendes peccatū odiet te. ⁊ sic adhuc t. sentz. Au dish ubum adūsus ꝓximū. ꝑmoriat ire. fidens qñ ñ te dmūper. Ifacue ubi parturit fatuus. ⁊ā gemit ꝑtus ifantis. Sagitta ihra ifemore car nis. sic ubū i corde stulti. Corripe amicū. ne forte cū fecerit iuriā. ñ intellexerit. dicat. Non feci. Aut si fecerit. ne itm addat facē. Corripe ꝓximū. ne forte ñ dixerit. Et si dixit. ne forte iterū. Cor rpe amicū. sepe ē fit. ꝑmissio. rñ oi ubo crās. Est q labitur ligua sua. ⁊ ñ ex aīo. Quis ē ē qui nō deliquerit in lingua sua. li

h Orripe ꝓximū. añ q ꝑminens. ⁊ dicat tibi malū. ⁊ ne sim. qa oīs sapiā timet dī. ⁊ illa timē dñm. ⁊ in oī sapiā dispōito legis. Dō ē sapiā. neque disciplinā. ⁊ñ ē cogitatus bonus i illa. Pecc̄ ꝓuidētia ē ne qua. ⁊ i ipa ceritudo. Est iſipies q minuit sapiā. p n Q deluc ē hō q deſert sensu i timore dī. q q abūdat sollertia. ⁊ insgredit legē altissimi. Est sollertia mestra. ⁊ ipa mīq; ⁊ē q emittit ubū certū. exurat; unatē. Est q negē habet se. ⁊ itermoza ei plena sūt dolo. ⁊ē iustus q se nimiū submittit. ⁊ mīta hūiliatē. Et ē iustus q ideinat facē. ⁊ fingit ñ uidē se qō ignoratū ē. ⁊ ubi ñ ē agnit. ammirabit te. Et si abūbecillitate unū uetetur peccare. si inuenit ips malefactendi malefacē. Et rursu coḡ sar. ut. ab occursu faciei coḡnoscitur sensatus. Am mus corpis. ⁊ ultus dentū. ⁊ ingressus hois. enūnt ō illo. Est correctio mōdax. ⁊ ira. ⁊ multi noīs. ⁊ē iudi cū qō ñ. ꝓbatur ē bonū. ⁊ē tacēs. ⁊ ꝑe ē prudens. Vā bonū ē anguē. q̄ mala. li

h ⁊ sūtē monitionē ñ. phibere. Cōcupiscentia spādo nis deunginaū uuēcilā. sic q faut ꝓximū iudi cū uniquū. Quā bonū ē correptū manifestare penitētiā. Sic ē effugies uolūtarū peccatū. Est tacēs q inuenit sapiens. ⁊ē odibilis q deest ē ad loquēdū. Est aūt tacēs ñ hns sensum loquele. ⁊ ē tacens sciens tps apti ꝑtus. Dō sapiēs tacebit usq; ad tps. lasciuus ā. ⁊ imprudēs ñ suabit tps. S d Q; mītus utitur ubis. ledet aīam suā. ⁊ qui pon stat sibi assumit iuste. odietur. Est ꝓsūptio in malis uiri indisciplinati. ⁊ē inuentio i detimū. Est datū qō ñ ē imle. ⁊ē datū aū retributō duplex. Est post gl̄iam mīnoratō. ⁊ē q abhūiliatare sua leuabit caput. Est q mītā redimat modico ꝓpio. ⁊ē restituēs ea ipi ꝓpriū. Sapiēs i ubis se ipm amabilē facit. grē ā fatuoz effūdet. Diuus ſi pientis ñ est uti. t. oculi ē illius. sep̄ plures sr. Erigua dibit. ⁊ mīta ꝺpabit. ⁊ aptio oris ullus iflāmatio ē. Hodie fenerat qs. ⁊ cras ꝓpetat. a

echubus homo huiꝰmodi. Fatuo nō erit amicꝰ nō erit grā domꝰ illius. Qui enī edit panē illi. falsę lingue suīt. Quociēs erqīnt rndebī eī. Dicq enī qđ habendū erat directo sensu distinbunt: simulq đ nō erat habendū. Lapsus falsę lingue qī q a puuimo cavēs. sic casus malop̄ sentiant uenit. Hō acharis qī fabula uana. ioue īdustplinatoꝝ assidua erit. Exeque fatui rpbabit pabola. nō ē dicer illā in pū suo. Est q̄ erat peccare ab inopi a. nī requę sua simulabit. Est q̄ pdit aām suā p̄ fusioē. rab imprudēti psona pdet eā. Psone ā acceptione pdet se. lvi

Est q̄ p̄ fusioē p̄mittit amico aluꝰ ē eum in inimicī grans. Opprobriū neq; in hoīe nō datum. ioue idustplinatoꝝ assidue erit. Jouc fur est q̄ assiduitas inꝰ nō dacs. Admonē ā ambo hereditabit. Mores hoīs nō dans sine honore. q fusi vultus eī ipo suū in remissioē. lvii

Sapiēs inūbis p̄uidē se ip̄m. abo prudēs placebit magnatis. Qui opat̄ tam suā. i altabit acerum frugū. q opanti in eā ipe exaltabit. Qui nō placet magnatis. effugiet iniqtatē. Xenia. dona excecāt oculos iudicū. iqī sieni in ore habet corepciones eoꝝ. Sapiā absq; a. rbesam. iurisp. q iniquitas iurisq. Qui celat ē q celat īsipiētiā suā. q hō q absq; dit sapiām suā. lvii

Fu peccatū. nō adiras tm. Sed p̄sistus dēpeccet. i remittat. Quasi a facie colubri fuge peccā. si accesseris ad illa suscipient te. Dentes leonis dentes ei. iniquos. qui exterminant de terra viuentes. Plaga illius nō ē sanitas. Cataplasma tumore. annullabit subitum. Sic suba sup bi eradicabit. Et dom̄ q̄ nimis locupletē. annullabit sup bia. Depcano pauper ero re usq; ad ultimū halitū. Judicū frūinato aduenier illi. Qui odit correptionē uestigiū ē peccātis. nā q timet dñm. convertit ad cor suū. Dolor alongę potens lingua audax. i sensata. sat labi se abillo. Qui edificat domū suā de ligno alienū. qī q congregat lapides vndos in hyemē. lvi

Turpi collecta fimo gręa peccatū. q̄ sumatō illo nō flāma ignis. Via peccatū. q̄ plātata lapidibꝰ. q̄ fine illis. infernū tenebre. q̄ pene. Qui custodit uultū. q̄ custodiet sensū ei. q̄ sumatio timoris dī. Sapiā et sensus. q̄ dō eruditꝰ q nō ē sapiēs in hoīe. Est ā īsipientia q abūdat. i malo. q nō ē sensi ubi abūdat amāitudo. Scīa sapiēs tanq; iundato abūdabit. q̄ sibi illi sic fons ut̄e p̄ueniet. Cor fatui qi uas q̄ fragile. q̄ cōm sapiām nō retinebit. Ubi sapiēs q̄dūq; audierit. i sanis laudabit. et adiciet. Audiet ignorans. q̄ ihūs placebit illi. q̄ placet illud post cursum suū. Narrato fatuo qi sa ana iuua. q̄ lā mlabijs sensata. iuenietē grā. Os p̄ dēns quenē in ecc. rūba illi cognabit. i conclijs suis. Tanq; dom̄ ecclīm mata. sic fatuo sapia. Et scā is sensata. i ennātabilia ūba. Cōpedes ip̄ediūt stulto doctrina. q̄ī uincla manuū sup manū dextam. lvii

Anuus ī rsu iaiar uocē suā. uir ā sapiēs uir tacere nouit. Ornamēti aurei prudēs doctrina. q̄ī b̄ chiale i brachio dextro. Pes fatui facil̄ i domo pximi. q̄ hō p̄ius q fundet̄ ap̄sona potēs. Stult̄ a fenestra respicit i domū. uir ā erudit̄ foris stabit. Stulta hoīs auscultare postū. q prudens g̃ audituꝰ q̄ mundia. Labia ip̄rudētiū stulta narrabūt. ūba ā prudētiū statera pōdrabūt. Jnore fatuoꝝ cor illoꝝ. q̄ i ore sapiētiū os illoꝝ. Dū maledicit ip̄i diabolo. maledicit ip̄e aām suā. Susurro coinq nabit ip̄e aām suā. i oīb; odietur. q nō mansuetꝰ erit. Tacitus i sensat̄ honorabitur. lviii

Al lapide ponderoso lapidat̄ ē piger. ad loquentē sup ip̄m iniq̄ illi. De stercore bouum lapidatus ē piger. ad hoīs q̄ tenent eū exosum et man. Cōfusio patris ē. d filio idustplinato. Filia ā fatua. idisciplinata none fiet. Filia prudēs. hereditas uiro suo. Nā que confundit. i q tumeliā sit genitus. Patrem q uirū confundit audax. rab impijs nō minorabit. Abundāq; ā inhonorabit. Musica i luctu ip̄ortuna narrano. flagella ad corpa in oī ip̄e. Sapiām q docet fatuū. qī q ogluinat testā. lviii

Vi narrat ūbū nō attendēti. qī q̄ narrat dormienti ē grauis sōpno. Qui emūnit stulto. i fine chart. qđ ē hoc. qđ p̄mū dixeras. Sup̄ mortuū plaua dēcat ē lux ei. Et sup fatuū plaua. dēsent ē sensus. Oculi pluia sup mortuū. qm̄ reqeuit. Negssimi ē negssima ultra. sup mortē fatui. Luit mortuus septē dieb; fatuꝰ ā et impij dies vite illoꝝ. Cū stulto nō miti loquiaris. q̄ī insensato ne abieris. Serua te abillo ut nō molestiā habeas. q nō coinquinabēris i peccō illius. Declare abillo. i inueies requiem. q nō aridiaris i stultitia illi. Sup plūbū grauabit. q đ illi aliud nom̄ q̄ fatuus. Arenā. i sal. i massam ferri facilius ē portare. q̄ hoīe ip̄rudēte. i fatuū. i pcū. Lignū ędificatū i fundamēto edificij nō dissoluet̄. sic et cor firmatū. i cogitatiōe q̄ stabilis. Cogitat̄ sensatus in oī tp̄e ut metu. nō op̄ietur. Sic palee i edificio. i certa fine. i pensa porta. q̄ fauēs nemi nō p̄mouet̄. Sic et timidū cogitatiōe stultus q̄ impatiēs nimis nō resistit. Sic et ore repletū i cogitatiōe fatui. In oī tp̄e nō mentiet. q̄ i pcepto dī p̄manet sep. Pungēs oculū educit lacrimas. q pūgit cor. p̄ter sensum. Mittens lapidē in multitudinē. dicet illa. lx.

sic et q̃ comunicat̃ amico. dissoluit amicicã. Ad a
micũ ꝛ si pdyerens gladiũ. ne desp̃es. ẽ ẽ regressus
ad amicũ. Si apuerit os iste. ñ tuneas. Est ẽ q̃ cor
dano. excepto gutto. tumptio. ꝛ superbia. ꝛ mistery
reuelatõe. ꝛ plaga dolosa. In his oñib; effugiet ami
cus. fidẽ possidẽ cũ amico i paupte. illi. ut ꝛ di
uis illi letet̃. In tpõ tribulatois illi pmane illi fi
delis. ut ꝛ hereditate illi cohered sis. Aũ ignẽ ca
mini ita pot ꝛ fumi ũs malt̃. sic ita sanguẽ ma
leficta ꝛ homicidia ꝛ mine. Amicũ saluare ñ gsili
at. ꝛ fac ei illi ñ me abscondam. ꝛ si mala in eu ẽnit̃
p illũ fustinebo. Ois q audiet. cauebit se ab eo. Ꝗ
dabit ori meo custochã. ꝛ sup labia mea signaculũ cẽũ.
utinne cadã ab his. ꝛ lingua mea pdat me. lxi
Ne pat̃ ihiatur uie mee. ne deriliq̃s me i gsilu
o illoꝝ. nec sinas me cadẽ i illud. Ꝗs supponet ios
gutturi meo flagella. ꝛ cordi meo doctina sapiẽ. ut ꝑ
cnoscãt ignoãtie mee. ꝛ in delicto multiplicent̃ delic
ta mea. ꝛ peccã mea abũdẽt. ꝛ ad iracundiã gsperu adu
sanoꝝ. ꝛ gaudeat in me inimicꝰ. Dñe pat̃ ꝛ dñs uite
mee. ne derilinq̃s me i cogitatu illoꝝ. Et tollen
tia oculoꝝ meoꝝ. ne dederis in. ꝛ cõe desiderii pra
uũ aufer a me. Auferte a me uentꝰ gastrimargias. ꝛ cõ
cubitꝰ gaptisc̃tue ne apphendat̃ me. ꝛ aie irreuerẽ
ti. ꝛ infrunite ne tradas me. lxii
Audite filij disciplinã oculꝰ. qui custodiet illã ñ pibit
labijs suis. nec scandalizabit̃ in operibꝫ negligentijs.
Iniquitate sua apphendet̃ peccatoꝝ. ꝛ supbꝫ ꝛ maledi
cus scandalizabit̃ in illo. Iuramẽtũ ñ assuescat os tu
ũ. Multi ẽ casus in illa. Noiano uõ di ñ sit assidu
a i ore tuo. ꝛ noñibꝫ scõꝝ ñ admiscean. qm̃ ñ eris
immunis ab eis. lxiii
Iurẽ fuus itrogat̃ assidue. aliuocẽ ñ minuet̃.
sic ois uiãs ꝛ noiãs. i toto apecõ nõ purgabit̃. V
miũ uiãs ipleb̃itur ingtate. ñ discedet a domo
illi plaga. Et si frustrauit. dimittit̃ ipius sup ipm ẽit.
ꝛ si dissimulauit. dim q duplicat̃. ꝛ si iuauit una
ũt ñ iustificabit̃. P eplebitur ẽ retributõe domꝰ
illi. Est et alia loquela gẽna i morte. Nõ hereditet̃
ihereditate iacob. Et ẽ omnia hec alienabꝫ oia hauferẽ
tur. ꝛ ñ delectis ñ uolutabit̃. In disciplinate ñ assue
scas os tuũ. Est ẽ i illo uerbum peccti. Mentio pat̃
ꝛ matris tue. Immedio ẽ magnatoꝝ gsistas. ne fia
re oblitꝰ scat̃ te dñs in gspectu illoꝝ. assidue in tua
ꝛ stauat̃ in tpõ pauis. ꝛ malus esse ñ nasca. et
die natiuitatis tue maledicas. hõ assuet̃ in uerbꝫ
multis. i oñibꝫ diebꝫ suis ñ eruditꝰ. Duo gnã abũ
dãt in peccatis. ꝛ ferũ adducit ira. ꝛ pdigalitatẽ. Aia ca
lida q̃ i gnis antẽs ñ extinguet̃. donec aliqd glutiat.
Et hõ negligẽs in ore carnis sue ñ desinet. donec i cendat
ignẽ. Hõi fornicatio. ois panis dulcis. Nõ cessa
bit i fornicatiõe. donec moriat̃ alectꝰ suus. lxiiii
Vis hõ q transgredit̃ lectũ suũ. ꝛ dicens q̃s me uidet. tenebre circũdant me. ꝛ pa
rietes cooperiunt me. ꝛ neminẽ circũspiat me. q̃ uerebor.
altissimꝰ peccatoꝝ meoꝝ. ñ memorabit̃ altissimi. ꝛ ñ intelliget
q̃m oia in uidet oculus illi. q̃m expellat̃ a se timorem
di. huius hois timebat oculi hoiũ. timores illius. ꝛ ñ
cognouit q̃m oculi dñi multo lucidiores sole. respi
cientes oẽs uias hoiũ. ꝛ p fundũ abyssi. ꝛ hoiũ corda
intuentes i abscondita partes. Duo re dñs ante q̃
crearent̃ oia sunt a principio. sic ꝛ post pfectũ respicit oia.
Hic ipletꝰ annis uenerabit̃. Hũ pullus egr̃
fugabit̃. ꝛ ubi ñ spabit apphendet̃. Et cũ dedecore ci
bꝫ. eo q̃ nõ intellexit timorẽ dñi. Sic ꝛ mulier ois
ninq̃s uirũ suũ. ꝛ stantes hereditatẽ extraneo ma
rito. Primo ẽ i lege altissimi increbuit. ꝛ sec̃do uirũ suũ delinq̃t. Tuno i adultio fornicata est.
ꝛ ex alio uiro filios statuit. s. Hec i ecc̃ia adducet̃ in
filios ei respicet̃. Nõ iident filij ei. ramos. ꝛ tam
el ñ dabunt fructũ. ꝛ delinq̃s i maledictũ memo
ria illi. ꝛ dedecus illi ñ delebitur. Et agnoscet̃ q̃s
cum sit. q̃m nichil melius q̃ timor dñi. nichil dulcius
q̃ respicere in mãdata dñi. Est magna ẽ sequi dñm.
longanimis ẽ diuersa assumet̃ ab eo. lxv
A pũ laudabit̃ aiam suã. ꝛ in deo honorabit̃. ꝛ in me
dio pp̃m sua glabitur. Et i ecclis altissimi aperiet
suũ. ꝛ in spectu uirtutis illi glabitur. ꝛ in medio pli
exaltabit̃. ꝛ plenitudine sci admirabit̃. In multa
dine electoꝝ habebit laudẽ. ꝛ inter benedictos benedi
cet̃ dicẽs. Ego ex ore altissimi pdiui. primogenita
ante oẽm creaturã. Ego fecꝰ in cel ut oriret lumen indefi
cies. ꝛ sicut nebula tegens oẽm terram. Ego i altissimis
habitaui. ꝛ thron meus in colũna nubis. Gyrum celi circu
ui sola. ꝛ p fundũ abyssi penetraui. ꝛ fluctibꝫ ma
ris ambulaui. ꝛ in oi terra steti. ꝛ in oi pplo. ꝛ in oi gente
primatũ hũi. ꝛ oũ excellentiũ. ꝛ sublimiũ colla ui
tute calcaui. Et i omibꝫ his requẽ quesiui. ꝛ hereditate
et morabor. Tunc precepit ꝛ dixit mihi creator oium.
ꝛ q̃ creauit me requeuit in tabernaculo meo. Et dixit mihi.
In iacob inhabita. ꝛ in israhel hereditate. ꝛ in electis meis
mitte radices. Ab initio ante secla creata sum. ꝛ usq;
ad futurum seculum ñ deficiam. ꝛ in habitatione sci coram
ipso ministraui. Et sic i syon firmata sũt. ꝛ in ciuitate sanc
ta similiter requeui. ꝛ in hierusalem potestas mea. Et ra
dicaui in pplo honorificato. ꝛ in parte dei mei hereditas illi. ꝛ in plenitudine scorũ detinemor mea. Cedrus exaltata sum in libano. ꝛ qui cypressus in monte syon.
Et qui palma exaltata sum in cades. ꝛ qui platanus rosa in iericho. Qui oliua speciosa in campis. ꝛ qui platanus exalta
sum iuxta aquã in platea. Sicut cinamomum. ꝛ balsamũ

aromatizans odorem dedi. Q̄ myrra electa dedi suauitatē odoris. q̄i thus galbanus vngla et gutta. q̄i libamus ñ ī ritus. uapor eau hīationem meā. q̄i tulsamū ñ myrrū odor mis. Ego q̄i terebī tus extendi ramos meos. rami mei honoris. gre. Ego q̄i uitis fructificau suauitatē odoris. flores mei fructus honoris. honestatis. Ego mr pulchre dilectiois. timoris. agnitiois. scē spei. Inme gra oīs uie. ueritatis. ime oīs spes uite. ueritatis. Transite ad me oēs q̄ cupiscitis me. a geniminibz meis ipleminī. Spūs enī meus sup mel dulas. hēditas mea sup mel. et fauū. memoria mea ī generatiōe seculoz. Q̄ edūt me adhuc esuriēt. q̄ bibūt me adhuc sitiēt. Q̄ audit me ñ confundet. q̄ operant ī me ñ peccabūt. Q̄ eluadūt me uitā eternā habebūt. Hec oīa lib̄ uite. testamēti altissimi. agnitio ueritatis. Lege mādauit moyses ī precepta iustificatiōe. hēditate domui iacob. iusti missiōis. Posuit dauid puero suo. ecclesiaste regē et pō fortissimū. ī throno seleuci. in septimum. Q̄ ipler q̄i physon sapiam. et sicut tygris ī diebz nouoni. Q̄ ad impler q̄i euphrates sensū. q̄ mīplicat q̄i iordanis ī tpe messis. Q̄ mittit disciplinā sicut luce. et assistens q̄i gyon ī die uindemie. Q̄ ppiat ꝓximo suo ipm et firmior. ñ iudeis gaudet eā. Aman e abundauit exultatio eius. et siluū illi. ababysso mag. Ego sapientia effudi fluuia. ego q̄i torrens aq̄ de paradiso. Ego q̄i fluuius doctrine sicut aq̄ductus ecclesiastici. Dum rigabo meū ortū plantationū. ī ebriabo partē meā fructuū. Et ecce factus e ī torrentes abūdātis fluuius mis. qui dicit ad mare. qm doctrinā q̄i ab illuminabo oīb̄ enarrabo illā usq̄ ī longum quiq̄. Speculabo ī finibus terre. et ī piabo oīs dormientes. et illuminabo oēs sperantes ī dño. Adhuc doctrinā q̄i ꝓphetā effundā. et usq̄ ī generationes illoz usq̄ ī eternū scīm. Videte qm ñ solū m laboraui. et oīb̄ exquirentib̄ inuenī. lxvi xiv

Nūq̄ plantū e spūs meo. q̄ sit pulcra coram deo et hoīb̄. Cōcordia frm. ramos primoz. et mulier s̄ semētes. Tres spes odiuit aīa mea. aggauat ualde aīe illoz. Nequā superbū. et diuite mendicū. et senē fatuū. et insensatum. Iuuenculam tua ñ congregasti. qm iuuenes ī senectute tua. Q̄ pulchra sapientia iudicū. et prudentia egregiis intellectus. Q̄ speciosa misericordia. et siluum. Corona senū multa prudentia. et gla illoz timor dñi. Nouē sunt q̄ cogitauerunt in corde suo. et dicta sua ī lingua hoīb̄. Beat q̄ habitat cū muliere sensata. et lingua sua ñ egit laplus. q̄ ñ fuerunt ī diebz suis. Beat q̄ iuenit amicū uerū. et enarrat iustitiā auri auditori. Quā magnus q̄ inuenit sapiam. et scientiam. et ñ e sup timentē dñm. Timor dei sup oīa sup posuit. Beatus cui donatū e habere timorē dei. Q̄ tenebit illū cui assimilabit. Timor dñi principiū dilectiois eius. fides. et principiū adglutinādi illi e. lxvii

Mis plaga ira cordis e. nois malitia negotia multiplicia. Et oēm plagā. et plagam uidebit cordis. et oēm nequitiā. et nequitiam mulieris. et oēm obductiōnē. et obductiōnē ultionis. et oēm uindictā. et ultionē inimici. Nō e capitī nequis sup capitī colubri. et ira sup iram mulieris. Cōmorari leoni. et draconi placebit. q̄ habitare cū muliere nequā. Nequitia mulieris immutat faciē eius. et obscurat uultū suū tāq̄ ursus. et q̄si saccū ostendit ī medio. primoz. et. iudicis suspirabit machaī. Breuis oīs malitia. super malitiā mulieris. Sors peccatoz. cadet super illā. Ascensus harenosus ī pedibz senis. sic mulier linguata hoī quieto. Ne respicias mulierem speciosam. et ne circumspicias mulierē ī platea. Mulieris ira furor et contumelia. et confusio magna. Mulier si iustificet. et matū habeat. grauia uino suo. Cor mulieris. et laquei. et manicle brachia eius. Mulier bona. portio cedit timentibus deum. Pro peccatore capietur mulier. et plaga mortis. mulier nequā. Manus debiles. et genua dissoluta. mulier q̄ ñ beatificat uirū suū. et manus eius remissiores. Ab omni malitia. mulieris. et ab ira filii. Amulierē inimicū factū e peccatū. et illā os mortuū. Nō des aq̄ tue exitū ul̄ meatui. ñ mulieri nequā potestatē. Si nō abulauerit ad manū tuā. confunder. et ī conspectu inimici tui. Ab carnibz tuis absside illā. ne sepiat te. et abutat. Sapiens bone beatus uir. Nimis enī amaroz dulcedo. illoz Mulier fortis oblectat uirū suū. et annos suos implebit. Vir bona. mulier bona. In parte bona timentiū deū. dabit̄ uiro. ꝓfectis bonis. Omnis ā tpus eis bonū. ī omni tpe uultus illoz hylaris. Amabz uxorē meā. et quarto fames mea expulit. Delatura autem. et collectionē pp. et alienā mendicē. Super mortē oīa grauia. Dolor cordis et luctus. mulier. zelotypa. et inimicitia. et zelotypa flagellū lingue. oīb̄ et multis. Sicut ligū bouī qui mouet. ita et mulier nequā. Et tener illi. qui capit hendat scorpionē. Mulier ebriosa ira magna. et furor multus. et turpitudo illi. ñ erubescit. Fornicatio mulieris. in erectiōe oculoz. et palpebris illi agnoscit. In filia ñ audiente se. firma custodia. ne incauta occasionē capiat. Ab oī intemperante caue. et ne mireris si te neglexerit. Sicut viatori sitienti ad fontē os aperiet. et ab oī aqua prauia bibet. et ante oēm paludē sedebit. et ante oēm sagittā aperiet pharetra. dom̄ deficiet. Grā mulieris sedule. delectabit uirū suū. et ossa illi ipinguabit. Disciplina illi datus dei. Mulier sensata et tacita. ñ e immutatio etudite aīe. Grā sup grām. et mulier sca et pudorata. Oīb̄ ā ponderatio. ñ e digna ponderis aīe. Sicut sol oriens mundo in altissimis dei. sic mulieris bone species ornamentū domus ei. Lucerna splendens sup candelabrū scm. et species faciei sup eminentē stabilē. Columne auree sup bases argenteas. et pedes filii sup plantas stabiles mulieris. Fundamenta eterna

sup̄ petrā solidam. mandata dei mecū manentes sē.
Indubij gr̄iatum ē cor meū. ītuo magdia m̄ aduenit. Ur bellator defiās p̄ inopiā. qui sensat gr̄ē. q̄ tñ gredit̄ audacia ad peccatū. Dō pauit eū ad nūpheam. Due spēs difficiles. ī pialose. m̄ apparuerē. Difficile erunt negocias amādaq; ānime. ī nō iustificabitur coram a peccatis labior. lxviii

Propr̄ iopiā mīn deliquium. q; q̄ntr̄ locupletat. aut er oculū suū. Si ī medio cōpagines lapidū pulsu figantur. sic ī nr̄ medio uendnois. ī emptnois angustiabit peccatū. Cōteretur cū deliquēte peccatū. Si ī nō ītumore dñi teneūs te ī stant̄. caro subtrēt domi tua. Si imptusura cribri remanebit pulus. sic apana hoīs ī cogitatu illi. Sala figuli. phat fornax. ī hoīes iustos t̄ptatio ībulatois. Sic̄ iusticatio d ligno ostendit fructū illi. sic ubū ī cogitatu cordis hoīs. Aū fmonē nō laudes uirū. Hec ē t̄pta tio ē hoīs. Si queliens iustica appendes illā. ī dues q̄ polerē honeas. Et habitab cū ea. ī pegrete ī sempitnū. ī die agnois iuēies fiman̄tū. Volatilia ad sibi similia gr̄egant. ī ūtas ad eos q̄ opunt illā reūtur. Leo uenanoi ī sidiatur sēp. sic pecā oīm ī gratē. hō ses ustapia manet sicut sol. Nā stult̄ sicut luna mutat. In medio ī sensatoꝝ. fua ubum tpi. ī medio ā cogitāuum assiduus esto. Narrato peccatū echola. ī risus illoꝝ ī deluctus peccati. Laquela mtū uiās. ī emplationē capiū sternūt. ī ureūenna tpi obturato auriū. Effusio sanguis ī ira sup̄boꝝ. ī malechia o illoꝝ auditus grauis. lxviii

Qui denudat archana amica p̄dit fidē. ī nō iueniet amicū ad animū suū. Diligе. primū. ī iungē fide eū illo. Cū si denudaūs absosa illi. nō p̄sequens post eū. Sic̄ ē hō q̄ p̄dit amicū suū. sic q̄ p̄dit amicā. primi sui. Et sic̄ q dimittit auē d manu sua. sic derliqsti. primū tuū. ī nō eū capies. Nō illū sequaris. q̄m longe ab ē. Effugit ē q̄ capit a dlaqo. q̄m uulnāta ē aīa eius. Sit̄ ē nō pōt colligare. Et malechias ē p̄cursario. Denudauit a mica misteria. despmo ē. aīe ifelias. Annues oculo fabricat̄ iniqua. ī nēo eū abuacr. In spectu oculoꝝ uoꝝ. gdulcabit os suū. ī sup̄ fmoēs nos admirabit. Dourssit̄ ā pitret os suū. ī ūb tuis dabit̄ semadalū. Olta auditu. ī nō aequauit eū. et dns odiet illū. Qui altū mittit lapidē sup̄ caput̄ cadet. ī plaga dolosa dolosi dnuder uulnā. Et q fodit foueā ī illam decidet. ī q statuit lapidē. p̄mo offendet. ī eo. ī q laqueū alij ponit. pibit ī illo. Fiacem negssimum. p̄silū. sup̄ ipm deuoluetur. ī nō agnoscet unde aduenit illi. Illusio. ī mp̄ium sup̄boꝝ. ī unicta sic̄ leo insidiabitur illi. Laqueo pibit̄. qoblectant̄ eas. ī uisto. Dolor ā p̄sumet eos. aure q̄ mouant̄. Ira et furor. utraq; execrabilia. et ur peccator. ītunes erit illoꝝ. lxx xxviii

Qui uindicam ultra dō. ipsemet uindicta. ī peccā illi fuans fuabit. Dimitte p̄p tuo nocentē. te. ī nō ōpiam ī peccā soluent̄. Hō hoi. fuat tua. ī dō que rit medelā. In hoiem similē sibi nō hēt mām. ī de peccatis suis depcatur altissimū. Ipē dū caro sit. reliquat uā. ī p̄pitationē petit. dō. Cuis execrabit. p̄dictus illius. Qdēnto nouissimoꝝ. ī dine unumiam. Ca ditudo ē. ī mors. ī munēr ī mādatis. Memorare timoris dei. ī nō malcans. primo. Memorare testamētu altissimi. ī despice ignoātiā. p̄rimi. Abstine te a lite. ī minues peccā. Hō ē iracūd̄ mouet̄ litem. ī qui pcōr. turbabit amicos. ī medio pacē hātū. ī mittet inimicā. Scdm ē ligna silue. sic ignis ardescet. ī p̄m ūnt̄ hois. sic magdia illi erit. ī scdm substam suā exaltabit. uā suā. Certam festinauit ire dit ignē. tus festinās effundit sanguē. ī lingua te stificās adducet mortē. Si sufflauīs qi ignis exard bit. ī si exspuens sup̄ illā exunguetur. Utraq; ex eūt p̄fiscuntur. lxxi

Murmr̄ bilinguis. maledict. Mltos ē turbauit pacē hātes. Lingua tua mltos. p̄mouit. ī dispsit illos agēte igentē. Ciuitates muratas duxit. ī destruxit. ī domos magtoꝝ effodit. Uirtutes ip̄e gadit. ī gētes fortes dissoluit. Lingua tua multeres uiratas eiecit. ī p̄uauit illas ī labouriꝝ suos. Qui respicit illā nō habebit requiē. nec habebit amicū quo requiescat. Flagellū plaga liuoꝝ facit. plaga aūt lingue. p̄minuet ossa. Mlti ceciderunt ore gladij. ꝫ nō sic q̄ q uulnerāt plinguā suā. Beatus q tectus ē a lingua nequā. q; nō iugū eius. ī uinculis illi nō ē ligatus. Jugū ē illius iugū ferreū ē. ī uinculū illi uinculū ereū ē. Mors illi mors negssima. ī uulnus pōnus iferus quā illa. Pseūanima illi nō p̄manebit. Gobrnebit uias iustoꝝ. ī flāma sua nō p̄buret ustos. Qui relinq̄t dñm. in nō ī illā. ī cendet. ī illi. nō extinguet. Et ītittet ī illos q̄ leo. ī q̄ pardus lacer illos. Sepi aures tuas spinis. ī noli audire linguā nequā. Et cū tuo facto osta. ī seras aurib tuis. Aurē tuū. ī angīnū tuū ostia. ī ūb tuis facto stateri. ī frenos cū tuo ponito. Ar rēde ne forte labans ī lingua. ī cadas ī ospectu inimicoꝝ. ī insidiantiū. t. ī casus tuus sit ī sanabil. m lxxii

Qui facit mām senāt mortē. p̄mo suo. q; p̄ualet manu. mādata fuat. Fe nera. p̄mo ip̄e necessitatis illi. ī cū reddet. p̄rio ī t̄pe suo. Cōfirma ubū. ī fidē age cum illo. ī oi t̄pe ūenies qō ē necessariū ē. Mlti q̄ inuētionē

estimauerē fenus ⁊ pſtuerē molestiā his q̄ se ad
uuauerē. Donec accipiāt osculante manū amicis.
⁊ p̄missioibꝫ būiliat uocē suā. Et intēpū reddito
nis postulabit tps ⁊ loquet̄ ubi accidie ⁊ murmu
rationū ⁊ tps causabit̄. Si ā potuerit reddē. aūt
solide uix reddet dimidiū ⁊ reputabit illud q̄si inue
tionē. Sin ā fraudabit illū pecunia sua ⁊ possidebit
bit illū inimicꝰ gratis ⁊ iniuria ⁊ maledicta reddet
illi ⁊ pro honore ⁊ benefitio reddet illi iniuriā. Si
ti ñ caula neq̄ ñ fenūauerē. ꝑ fraudem gratis ni
mueri. Pauperē sup humilē animo fortior esto. ⁊
p elemosina ñ trahas illum. lxxiij

Pupē mādatū assume paupē. ⁊ pē inopiā ei ne
dimittas eū uacuū. Perde pecuniā p frēm ⁊ amicū.
⁊ ñ abscondas illā sub lapide in ptiosū. Pone thesa
urū tuū in p̄ceptis altissimi. ⁊ ipse ti magis q̄ aur.
Conclude elemosinā in corde pauperis. lxxiiij
⁊ hec te ereabit a oī malo. Elemosina uir q̄ si
culū cū tpe. ⁊ gratiā hoīs q̄si pupillā seruabit. ⁊ post
ea resistet ⁊ remburset illi remburtionē unicuiq; in
capite illoꝝ. Super scutū potētis ⁊ super lanceā. aduſ
inimicū tuū pugnabit. Super boñ fidē stabit pro
suo. q̄ ꝓhibēt. ꝑ sustionē decertabit. Gratiā fideiuſ
soris ne obliuiscaris. dedit enī p te aīam suā. Pe pro
missionē fugit peccā. ⁊ inuidā bona repmissoris
sibi ascribit. Peccō ingratꝰ sensu delinquit ibā
tē se. Vir repmittit ꝓximo suo. nū ꝓhibent re
uerētiā. relinquit ab eo. Pepmissio negligētia mul
tos ꝓhibuit dignētes. ⁊ mouit illos q̄si fluct̄ ma
ris. Viros potentes gratis migrare fecit. ⁊ uagan
tes ī gētibꝫ alienos. Peccō intrigredies māsuetā
dinē. tacet ipmissionē neq̄. Et q̄ conat̄ mitta a
gē. incidet in iudiciū. Peccatū primū fili ne
tuam. ⁊ attende ⁊ ne inducas. lxxv

Potū uite hoīū. aqua ⁊ panis ⁊ uestimētū ⁊ domꝰ
pregens turpitudinē. Melior ē uitꝰ pauperis sub
regmīe asserum. q̄ epule splendide ī pegre sine
domicilio. Minimū p magno placeat tibi. ⁊ ipp
ium pegrinationis ñ audies. Vita negligētis hospitādi de
domo ī domū. Et ubi hospitabit ñ fiducialiter age
nec aperies os. Hospitabit ⁊ pascet ⁊ potabit ingratꝰ.
⁊ adhec amara audiet. Transi hospes. nonne mēsa
⁊ q̄ in manu habes alia ceteris. Ejiciat hoīem ab
amicoꝝ meoꝝ. Necessitudine domꝰ mea. Hospi
tio m̄ factus ē frē. Grauia h. hoī hūm sensū. Cor
recto domꝰ ī ppium fenerator. lxxvi

Qui diligit filiū suū. assiduat illi flagella. ut le
tetur ī nouissimo suo. ñ tulpet. primoꝝ ostia.
Qui docet filiū suū laudabit ī illo. ⁊ in medio dome
sticoꝝ ī illo glabitur. Qui docet filiū suū ī zelū
mittet inimicū. ⁊ in medio amicoꝝ glabitur ī illo.
Mortuus ē pat illius. ⁊ qui ñ ē mortuus. Similē
ē reliqt sibi post se. Iuita sua uidit ⁊ letatus ē in
illo. ⁊ in obitu suo ñ ē ītristatus. nec ꝯfusus coram
inimicis. Reliqt ē defensorē domui ꝯ inimicos ⁊ a
micos reddentē gratiā. Pauabit filioꝝ colligabit.
uulnera sua. ⁊ sup oēm uocē turbabunt̄ uiscera ei.
Equus indomit̄ euadit dur. ⁊ filii remissus euadit
ferox. Lacta filiū ⁊ paūerē te faciet. I. ude cū eo.
⁊ tristabit te. Nō cornūs illi ne doleas. ⁊ inouꝝ
simo obstupescant dēes tui. Nō des illi potestatē ī
iuuentute. ⁊ nō despicias cogitat̄ illi. Curua ceruicē
ei iuuentute. ⁊ tund latera eius dū infans ē. ne
forte induret. ⁊ ñ credat t. ⁊ sent t dolore aīe. Doce fi
liū tuū ⁊ opare in illo. ne iturpitudiē illi offūdaꝰ.
Melior ē pauper sanꝰ ⁊ fortis uiribꝰ. lxxvij
q̄ diues ī uentil. ⁊ flagellatus malitia. Salus aīe
ī sanitate uisitat. ⁊ melior ē oī auro ⁊ argento.
corp ualidū quā census ī mensus. Nō ē census sup
census salutis corpis. ⁊ nō ē oblectatio sup corpis gau
diū. Melior ē mors q̄ uita amara. ⁊ requies helitu
quā langor pseueras. Bona absconsita in ore clau
so. q̄si appitiones epulaꝝ. ēcūponte sepulē. Quid
prodest libatio ydolo. Hec ē manducat. ⁊ nec odo
rabitur. Sic q̄ effugatur a dño. ⁊ portās inuidiam
in q̄tans. unde oculis ⁊ gemiscēs. sicut spado ample
ctens uirginē. ⁊ suspiras. Tristitiā ñ des aīe tue. ⁊
ñ affligas temetipm ī cosilio tuo. Jocūditas cordis
hoīs ē uita hoīs. ⁊ thesaurus sine defectiōe sanctas. Et
exultatio uiri. ē longeuitas. Miserere aīe tue pla
cēs dō. ⁊ tune. ⁊ congrega cor tuū ī scitate ei. ⁊ tristitiā
longe expelle a te. Multos ē occidit tristitia. ñ ē uti
litas ī illa. Zelus ⁊ iracundia minuūt dies. ⁊ anxi
tās senectā adducit cogitat. Splēdidū cor donū in
epulis. Epule ē illi diligētes suos. lxxviij xxvi. h

Jgilia honestans tabefacit carnes. ⁊ cogitat̄ illius
auferr sopnū. Cogitat̄ pisāe autē sensū. ⁊ timi
tas grauis sobriā faciet aīam. Laborauit diues ī
congregatiōe substātie. ⁊ requiescet in sua replebit̄ bonis ꝯ.
Laborauit pauper ī diminutiōe uictus. ⁊ ñ fine iopie
fuit. Qui aurū dilig ñ iustificabit̄. ⁊ q̄ sequit̄ ꝯsu
matiōnē replebit̄ ex ea. Multi dant sua ī aurū
casus. ⁊ facta ē ī ipē ruina ꝓpter ꝓximo illoꝝ. Lignū offe
rentis ē aurū sanctificantis. Ve illis q̄ sectant illud.
⁊ nō ī prudens despicit ī illo. Beatus diues q̄ inuent̄
ē sine macula. ⁊ q̄ post aurū ñ abiit. nec sperauit in
pecunie thesaurus. Quis ē hic et laudabim eū. fe
cit enī mirabilia ī uita sua. Quis probat̄ ē in illo. ⁊ perfec
tus inuent̄ ē. erit illi ī gla eīna. Qui potuit trāsgre
di. ⁊ nō ē trāsgressus. facere mala. ⁊ nō fecit. Idō stabi
lita sunt bona illius in domino. ⁊ elemosinas illi
enarrabit omnis eccla sc̄oꝝ. lxxviij

Ypra ñlam magnã sedñi. ñ aptas sup illam fau
cem tuã. por. Hõ dicas. si multa sũt que sup illã sũt.
Oemno. qm malus oculus negt. Legus oculo q
tum ẽ. Jhõ ab oĩ fame lamabũ cũ audĩt. Ne er
tendas manũ tuã por. tuidia gtaminat erubes
cas. Ne cõpmans ĩnuuo. Jntelige q sũt prum
tui et te ipo. Vtere qĩ hõ frugi. his que t apponũ.
Et ñ cũ manducas. mltũ ocio habeas. Cessa por
disapline causa. noli minus ẽ. ne forte offendas.
Et si immedio mltoz sedñi. por illus ne ertendas
manũ tuã. nec por poscas bibere. Quã suffiens ẽ
hõi erudito. unũ et guũ. Et ĩdormiẽdo ñ laborab
ab illo. ñ sentes dolorẽ. Vigilia. cogleta. tremina
uno ĩfirmito. somñ ã suauitans ĩ hoie puro. Do
mier usq; mane. tarã illĩ cum tõ delectabitur. Et
si coactus fuĩs in edendo mltũ. surge emedio cõo
me. refugerabit te. ñ adducet corpi tuo ĩfirmi
tatẽ. Audi me fili. ne spnas me. inouissimo in
uenies úbi mea. Jn oĩbz opibz tuis esto uelox. ois
ĩfirmitas ñ occumet t. Splendidũ ĩpmibz bñdicõ
labia mltoz. et mltorũ úitatis illĩ fidele. Jnne
qssimo pane mmurabit cunctas. et mltoũ negli
e illĩ uerũ ẽ. Diligites ĩuino noli puocare. Qui
é erimmaur unũ. Jgnis pbat ferũ dumũ. sic umẽ
cordi superbos arguet ĩebrietate potatũ. Equa uita
hõibz. unũ ĩ sobrietate. Si bibis illud moderate.
ens sobrius. Que ẽ uita q minuit uino. Qđ de
fraudat uitã. Mors. lxxi

Jnũ ĩocãditate tantum ẽ ñ inebriete. abinimo.
Exultatio aĩe et cordis. unũ moderate potatũ. Si
nitas ẽ et corpi. et aĩe. sobrius por. Vinũ mltũ pota
tũ. irritationẽ. et iram. et ruinas mltas facẽ. Amãti
do aĩe. unũ mltũ potatũ. Ebrietas animositatis.
ĩprudẽs offensio. minoratio úitutũ. et facies uulnã.
Jn conuiuio uini ñ arguas. primũ. ñ despnas eũ ĩ
iocunditate illĩ. Verbi ĩpij ñ dicas illi. et ñ premas
illum ĩ repetendo. lxxii

Et cetẽ te posuerũ. noli extolli. sicsto inter qĩ unus
ertis. Curã illorũ habe. et sic ẽsto. omnĩ cura tua
erplenta recũbe. ut letetis ppter illos. et omnium gre
atpias coronã. et dignationẽ. et sequaris exemplã
oĩs. Loqre maior natu. Decet ẽ te. Primũ uerbũ
dilgẽs scãm. Et ñ impedias musicã. Vbi audi
tus nõ ẽ. ñ effundas sermonẽ ĩportune. et noli extol
li ĩ sapiã tua. Gemmula carbunculi ĩ ornamẽto auri.
et sonus musicoz ĩ conuiuio uini. Sic mfabre aur. et
signũ ẽ manugdi. sic nũs musicoz ĩ iocundo. et
moderato uino. Audi tacẽs. et reuenta accidet t
bona gra. Adolescens loquẽ in tua ei uix. Si bis
ĩrogatus fuĩs. habeat caput responsũ tuũ. In
ltis esto qĩ sanus. et audi tacens simul et quietus.

Jnmedio magnoz. ñ plumas. et ubi sũt senes. ñ mt
ũ loquans. Añ grandinẽ pibit chorusemo. et añ
uectũã pibit gtã. et pueritia accidet t bona gtã.
Et hora sgendi ñ te tricet. Precurre ã por undo
mũ. et illuc. uocare. et illuc ludẽ. age precptoẽs tuã.
et ñ ĩ delicijs. et ubo supbo. Et unbis omñbz bñdici
to dñi. et fecut te. et ebrianẽ te monũbz bonis suis.
Qui timet dñm. excipiet doctrinã. et q uigilauerint ad
illum. in uemẽt bñdictionẽ. Qui querit legẽ. replebit
ab ea. Et q insidiose agit. scandalizabit in ea. Qui ti
met dñm. uidebunt iudicia. iusta. et iustificabit q ilumi
nabit. Peccor hõ deuitabit correptionẽ. et sm uolũ
tatẽ suam inuenier. et pronẽ. Vir sapiẽs. non dispicer ĩel
ligentiã. Animus et supbus. non timebit timorẽ. et
postq fecerit ea. eo. sine. filio. et sus ĩsecurabit eũ. et
postq fecerit ea. eo. sine. filio. et sus ĩsecurabit eũ. Qui
ñ peccat. Jnuia tumne. ñ eas. ñ offendas. et lapidẽ.
Ne credas te uie labiose. ne ponas aĩe tue scan
dalũ. Et a filijs tuis caue. et a domestics tuis attende.
Jn oĩ tua crede et fide aĩe tue. Hẽ enim et sano mãda
tum. Qui credit dõ. attendit mãdatis. et q confidit in illo.
nõ nocebitur. lxxiii

Jnũ dñm ñ occurrit mala. si ĩcidat nec dẽ illum.
fuabit. et liberabit a malis. Sapiens ñ odit mãdata
et iustificabit. ñ illudetur qĩ ipsella mans. Hõ sensa
tus credit legi dei. et lex illi fidel. Qui interrogatus ne
nifestat. et dabit ubũ. et sic deprecans exaudiet. et sensa
bit disapliná. et reflebit. Sacrificia fatui qĩ iusta
carnes. et qĩ aras ĩstatus egritatis illĩ. Equus emissa
rius sic. et amicus sub sanitate. sub oĩ sup sedente hõi
nem. Qui dies die superat. Et um lux lucet. tamen an
nus a sole. Jn dñi scia superat sũt. facto sole. et sapiẽ
custodiẽte. Et ĩmutauit tpa. et dies festos tpoz. Et
ĩ illis dies festos celebrauit. ad hoc. Et tpis exalta
uit. et magnificauit dõ. et tpis posuit unusquisq diem.
Et hoies oĩs de solo. et ex tra unde. et actus ẽ. ad. ĩmũ
tudine disapline dñi sequunt eos. et ĩmutauit uia
eoz. et tpis bñdixit. et exaltauit. et tpis sanificauit. et
ad se applicuit. Et tpis maledixit. et humiliauit. et cõ
uertit illos a semẽ. tpoz. Qui lutũ figulo. ĩmanu tpi.
plasmare illud. et disponẽ. Os uie ei. sm disposi
nẽ tpius. Sic hõ ĩmanu tpius. q se fecit. Et ad ipsum
sm iudicia suũ. Contra malũ bonũ ẽ. et contra mortẽ
uita. Sic et peccator ad iustũ peccatorẽ. Et sic intuere mul
ta opa altissimi. Duo duo. unũ contra unũ. Et ego no
uissimus ingulauit. et qĩ q colligit a nos. et unde
mutatores. Jn bñdictione dei. et tpe. spuũ. et qĩ quin
dimiat. repleuit torrentes. Et ecce qa ñ solum
ĩ laboraui. sed oĩbz exercentibz disciplinã. Audite
me magnati. et qui. et rectores ecclie. audite populi
te. filio. et mulieri. frẽ. et amico. ñ des potestatẽ tuã

te ut uita tua. ⁊ nō dedens alio possessionē tuam.
ne forte pentear te. ⁊ deficiens p illis. Dū adhuc sic
es. ⁊ spiras. ñ ūmutabit te oīs caro. Q Deū ē enī ut
filij tui te rogent. q̄ te respicē unusquisq; filiorū tuorū.
Inōibꝫ opibꝫ tuis precellens esto. ⁊ dedens má
ulā inglam tuā. Indie ꝯsumationis dies uite tue
⁊ in tpe exitus tui. distribue hēditatē tuam.

Jumenta ⁊ iunga ⁊ onus asino. lxxviii
Q pueris ⁊ disciplina ⁊ opus tuo. Q Datur uxor sapiā-
⁊ quent requiē. Laxa manū illi ⁊ querit libertatem.
Jugū ⁊ lorū curuāt collum duri. ⁊ fili⁹ inclinant o
pinosis assidue. Seruo malinolo tortura ⁊ pedes.
Q Mitte illū in operationē. ne uacet. Q Otiā enī malitiam docuit oriositas. Jnopē ꝯstitue illi. Sic ē ydeo
illū. Q Si nō obedient. grauia illū ꝯpedibꝫ. ⁊ nō am
plificas sup oēm carnē. Verū sine iudicio. nihil facias
graue. Si ē tibi. suus fidel. sit ē qui anima tua. Q Si
frēm sic eū tracta. quē in sanguine aīe tue ꝯquisisti eū.
Si lesens illū iuste. in fugam ꝯuertē. ⁊ si extollens
discesserit quē quens. ⁊ qua uia queras illū nescis.

Jumenta spes inānia uanū ⁊ insensato. lxxxv xxviii
⁊ sōpnia extollūt ipruden̄es. Q Q appendit ubiā.
⁊ sequitur uentū. sic q̄ attendit ad uisa mendacia. Sēd
hoc uisio sōpnioꝝ. Aīn facē hoīs. sim ipsius hois.
Ab imūdo quis mūdabit. Et a mendace quis uerū dicet.
Diuinatio erroris ⁊ auguria uana ⁊ somnia ma
lesana cordis. uanitas ē. Et sic per uana cordis cor tuum
fantasias patit. ñ abaltissimo fuit emissa uisio. ne
dederis mentē tuā. Q Nisi ē errare secerit sōpnia. ⁊ pderuerint spemes in illis. Sine mendacio ꝯsumabit
ubum. ⁊ sapiā in ore fidel. ꝯplanabit. Q Qui ñ ē tēptatus
qd sit. Vir imēlis expitus cognoscit mīta. q̄ mīta di
dicit. enarrabit intellectū. Et q̄ ñ ē expitus. pauca re
cognoscit. Q Ā immēlis factus ē. multiplicabit ma
litiā. Q Mita uidi enarrādo. ⁊ plūmas ubiq; ꝯsecutus
dimes. Aliquotiēs usq; ad mortē periclitat⁹ sum hoc
causa. ⁊ liberatus sum grā dei. lxxvi
Jos timentiū dñm q̄ntus. ⁊ ꝯspectu illi⁹ benedicent. Spes
enī illoꝝ. ⁊ saluātē illos. oculi dī. ⁊ diligentes se. Q Qui
timet dñm nec trepidabit. ⁊ nō pauebit. qm ipse ē spes.
Timētis dñm beata ē aīa. ad quē respicit. q̄ ē fortitudo
ei. Oculi dñi sup timentes eū. Protector potentie fir
mamentū uirtutis. tegmē ardoris ⁊ umbraculū meridiei.
Deprecatio offendentis. ⁊ ad ruentiū casus. Exaltās ani
mā. ⁊ illuminans oculos. dans sanitatē. uitā. ⁊ benedictiōē.
Q Immolātis erroꝝ oblatio ē maculata. lxxvii
⁊ nō sunt bēplacite sublamationes iustoꝝ. Dñs sol
sustinentibꝫ se. iuxta uirtutes. ⁊ iuste. Dona iniquoꝝ
nō placat altissim⁹. nec respicit in oblationibꝫ iniquoꝝ.
nec in multitudine sacrificioꝝ eoꝝ ppitiabit peccata.
Q Qui offert sacrificiū ex substantia pauperum. qui q̄ immo

filiū in ꝯspectu patris sui. Jumis egentiū. uita pauperis ē. Q Defraudat illū homo sanguinis ē. Q Qui aufert
substantiā proximi. quasi q̄ occidit filiū suū. Q Effundit
sanguinē. ⁊ q̄ fraudē facit mercenario. frēs sunt. Unus
edificās. ⁊ unus destruēs. quid prodē illis nisi labor. Vir
orans ⁊ uir maledicēs. cuius uocē exaudiet dē. Q Qui lup
tuatur a mortuo. ⁊ iterum tangit illū. quid proficit lauacro
ipius. Sic hō q̄ ieunat in peccatis suis. ⁊ iterū eadem fa
ciēs. quid proficit humiliando se. Orationē eius quis exaudiet.
Vel quid agit legem. qui nē multiplicat. lxxviii xxxvi.
Sacrificiū salutare ē. attendere mādatis. ⁊ discedere
ab oī iniquitate. Et propitiatio intare sacrificiū sup iniqui
tas. ⁊ deprecatio p peccatis recedē ab iniquitate. Plenitudo
gratie q̄ offert similagine. ⁊ q̄ facit mām. offert sa
crificiū. Bēplacitū ē dño recedē ab iniquitate. Nō ap
pareb⁹ inconspectu dñi uacuus. Hec ē oīa. propē mānda
ta dñi fuit. Oblatio iusti ipinguat altare. ⁊ odor suauitatis ē in conspectu altissimi. Sacrificiū iusti acceptū ē.
⁊ memoriale eius nō obliuiscet dñs. Bono animo glōrifica dñm. ⁊ nō minues primitias manuū tuarū. Jn oī dato hylare fac uultū tuū. ⁊ in exultatione sanctifica decimas tuas.
Da altissimo sicut datū est. ⁊ iuxta bonū oculos ad inuentionē
facito manuū tuarū. quia dñs retribuēs est. ⁊ septies tanti
redder tibi. Noli offerre munera praua. quia nō est acceptor illa.
Et noli respicē sacrificiū iniquum. quia dñs iudex est. ⁊ nō
est apud illū gratia personarū. Nō accipiet dñs personā in
upem. ⁊ petitionē lesi exaudiet. Nō despicit preces pu
pilli. nec uiduā. si effudat loquelam gemitus. Descendē lacrime uidue ad maxillā descendit. ⁊ exclamatio eius sup
deducentē eas. Ā maxilla ē ascendit usq; ad celū. ⁊ dñs
exaudiet ea. ñ delectabit multū. Q Adorat dñm in obla
tione suscipiet. ⁊ fauo illi⁹ usq; ad nubes penetrabit. Q
Patiens humilians se. nubes penetrabit. lxxviii
⁊ donec appropinquet. nō consolabitur. ⁊ nō discedet donec aspiciat altissim⁹. Et dñs nō elongabit. ⁊ iudicabit iustū
⁊ faciet iudicium. ⁊ fortissim⁹ nō habebit in illis patientiā.
ut contribules dorsum eoꝝ. ⁊ gentibꝫ reddet uindictā do
nec tollat pletitudinē superboꝝ. ⁊ sceptra iniquoꝝ con
buler. donec reddat hoībꝫ sm actus suos. ⁊ sm opera
de. ⁊ sm ꝯsumptionē illius. donec iudicet iudicium
plebis sue. ⁊ oblectabit iustos mīa sua. lxxx
Precosa mia dī in tpe tribulationis. qui nubes pluuie
in tpe siccitatis. Q Miserere nri dñs oium. ⁊ respice nos. ⁊ xxxvi d
ostende nob lucē miserationū tuaꝝ. Et immitte timo
rē tuū sup gentes q̄ ñ exquisierūt te. ut cognoscāt quia nō est
dūs ñ tu. ut enarrēt magnalia tua. Alleua manū tuā
sup gentes alienas. ut uideāt potentiā tuā. Sicut es
in ꝯspectu eoꝝ sanctificatus es in nob. sic in conspectu nro magnificabis in illis. ut cognoscāt te. sicut cognouim⁹ et
nos. qm ñ est dūs preter te dñe. Innoua signa. ⁊ immuta mirabilia. Clarifica manū. ⁊ brachiū dexterā. Et

ata fuerē ⁊ effunde nā. Excolle adūsariū ⁊ affluge
ummeū. ſ ſulnua tps ⁊ meminto finis. ut enarrent
mirabilia tua. Ira flāme. deuocet q̄ ſaluat ⁊ q
peſſimāt plebē tuā. tueant ꝓtionē. Comē cap
principū inimicoꝝ. dicentiū ñ ē alī ꝓtē nos. Cōgrega oēs tribꝰ iacob ⁊ cognoſcāt q ñ ē dūs mſi tu.
ut enarrēt magnalia tua ⁊ hēditabis eos ſicut ab
initio. Miſere plebi tue ſup quā inuocatū ē nomē tuū ⁊ iſtī q̄ē coequaſti ꝑmogenito tuo. Miſere
etiam ſāctificatois tue ierlm. etiam reple
tue. Peple ſyon enarrabilibꝰ uirtutibꝰ tuis ⁊
da glām tuā ꝑplō tuo. Da teſtimoiū ḡa ab initio
creature tue ſūt. ⁊ ſuſtata ſcatoēs quas loquti ſt
in noīe tuo ꝑphe pacies. Da mercedē ſuſtinentibꝰ
te. ut ꝑphe tui fideles inueniāt. ⁊ exaudies oīonē
ſeruoꝝ tuoꝝ. Scām bñdictionē aaron da ꝑplō tuo.
⁊ dirige nos iuxta uſtiaē. Sciāt oēs qui habitāt
terrā. quia tu es dūs ſpectoꝝ ſeculoꝝ. Oēm eſcam manducabit uentr. tē alr. alio melius. ſauces ſpargēt
abundāter. ⁊ ore inſenſatū ubi mādaca. Cor ꝓuū
dabit inſtructā. ⁊ lō priuſ reſiſtet illi. Omne malū accipiet mulier. tē filia malor filia. Spes
mulieris ecſtylarat faciē uiri ſui. ⁊ ſup oēm gaudiū amicoꝝ ſuoꝝ ſedebit. Sic ē lingua mulieris
amatois. ⁊ mitigatois. ⁊ mie. Nō ē ur illi cum
filios hoīū. Qui poſſidet mulierē bonā. incipiat
poſſeſſionē. Adiutoriū ſm illū ē. ⁊ columna ur requies. Vbi ñ ē ſepes diripiet poſſeſſio. Et ubi ñ ē mulier. gemiſcat egēs. Cui credit q̄ ñ habet. ⁊ ſidum. ⁊ lō
fletibus ubiq̄ obſcurāt. qui ſuſtinet latroc
riuiens ⁊ quietē inuitatē.

Lxxxi

Mis amicē dicit. Et ego amicā copulatus. Sz ē
amicē ſolo noīe amicus. Nōne iſtima i ē uſq̄ ad
mortē. Sodalis ā ⁊ amicē. ad inimicā ḡuitent.
O ꝑſumptio neqſſima. unde cepta es. Cooperire arcā
malignā. ⁊ doloſitatē ullius. Sodalis amico ꝑioē
dat in oblectatiōē. ⁊ i tpe tribulatois adūſarius erit.
Sodalis amico ꝑdolet cauſa uentis. ⁊ ꝓ hoſtem accipiet ſcūm. Nō obliuiſcaris amici tui i aīo tuo.
⁊ ñ immemor ſis illi i opibꝰ tuis. Noli ꝑiuari cū
ſocero tuo. ⁊ zelantibꝰ te absde ꝑiurō. Oīs ꝑiurans ꝑdet ꝑiuriū. ⁊ ē ꝑiuari ursemento. Ꝑiuano fua aīam ruinā. Pn ſero q̄ ſit ullius necessitas. Et ipe ē aīo ſuo cognabit. ne forte mittat
ſudē i tram. ⁊ dicat t. Bona ē uita tua. ⁊ ſter ego
no uidē qd tibi eueniat.

Lxxxii

V uiro irreligioſo. tracta d ſcīate. tui in uito de
ſancta. ⁊ cū muliere. d his que emulat. Cū timido.
d bello. Cū negociatore. d tractatōē. Cū emptore.
d uēditōē. Cū uiro iuſto. d gratis agēdis. Cū
impio. d pietate. Cū ī honeſto. d honeſtate. Cum

opario agricola. d oīb opē. Cum opario annuali.
d ſumatōē āni. Cū ſuo pigro. d mīa oratione.
Nō attendas his in oīb ꝑſilio.

Lxxxiii

Ēd cū uiro ſcō aſſiduus eſto. quēcūq; cognoūs
obſuantē timorē dī. cui aīa ē ſm aīam tuā. Quoſcūq; timuerūt ūtutes ñ ꝑdolebit. ⁊ timor boni ꝑ
ſilij ſtatuet teū. ñ ē ē ⁊ aliud. plus illo.

Lxxxiii

Juxta uiū ſū ementur aliqñ ua. q̄ ſeptē circūſpectes ſedētes ad ſpeculādū. Et ihs oīb; deſcate
altiſſimū. ut dirigat iūitate uia tua. Ān oīa
opa uerbi ubi ꝓdat te. ⁊ ān oēm actū ſilū ſtabile. Verbum neq; imutabit cor. Quatuor partes ea
unt. Bonū ⁊ malū. uita ⁊ mors. ⁊ dñans eoꝝ ē
aſſidua lingua. Vir prius mītos erudit. ⁊ aie ſue
ſuauis eſt.

Lxxxv

Vi ſophiſtice loquit odibilis ē. Oīm re ꝓfanda
bit. Nō enī ē illi data a dño gra. Omū ē ſapiēa
ꝓfanabit ē. Et ſapiens aīe ſue ſapiēs ⁊ fructus
ſenſus illi laudabilis. Vir ſapiens plebē ſuam
erudit. ⁊ fructꝰ ſenſus illius fideles ſūt. Vir ſapiēs
implebitur bñdictiōē. ⁊ ludentes illū laudabūt.
Vita uiri in numo dierū. Dies ā ſūt. numerabiles ſt.
Sapiens inter ꝑegrinabit honorē. ⁊ nom illius e
ritur in uitēs memū. Fili. iuuta tua rēpta. aīam tuā.
⁊ ſi fuit neq; ne des illi poteſtatem. Nō enī omīb;
omīa expedium. ⁊ ñ omī aie omē genus placet.
Noli auidus eē in oī epulatiōē. ⁊ ñ te effundas ſr
omnē eſcam. In multis enī eſcis erit infirmitas. ⁊
a popleria ꝑpinq̄bit uſq; ad colerā. Ꝑſ crapulam multi obierūt. Qui ā abſtinens ē. adiicet uitā.

Lxxxvi

Onora medicū. ꝑpter neceſſitatē. Et enī illū creauit altiſſim. Adō ē enī oīs mercēdē. ⁊ accipiet datiōē. Diſciplina medici exaltabit caput ipius. ⁊ in ſpectu magnatoꝝ collaudabit. Altiſſim creauit d tra medicinā. ⁊ uir prudēs
ñ abhorrebit illā. Nōne aligno dulcata ē aq
amara. Ad agnitionē hoīū unde illoꝝ. Et dedit hoīb; ſciām altiſſim. honorari in mirabilibꝰ ſuis. In
his curās mitigabit dolorē. ⁊ unguētari faciet
pigmēta ſuauitatis. ⁊ in tuōes ꝓficet ſanitatis.
⁊ ñ ꝑſumabūt opa eius. Ꝑax ē dī ſup faciē tre.

Lxxxvii

Ju ī tua ifirmitate ñ deſpicias te
ipm. ⁊ ora dñm. ipe curabit te. Auerte a delicto
⁊ dirige manus. ⁊ ab oī delicto mūda cor tuū. Da ſuauitatē. ⁊ memoriā ſimilagines. ⁊ ꝑpinguia obla
tionē. ⁊ da locū medico. Et enī illū dñs creauit.
Et ñ diſcedat a te. q̄m opa eius ſūt neceſſaria.
Eſt enī tps. q̄ in manib illoꝝ ſuccurras. Ipi uō d
minū d ſcabinē ut dirigat regē eoꝝ. ⁊ ſanitatē.
ꝑ ꝓfeſſionē eoꝝ. Qui delingit in ſpectu ei qui
fecit eū. in dies inmanis media.

Lxxxviii

Fili in mortuū ꝑdue lacrimas. ⁊ qui dura passus ini
pe plorare. Et sm iudiciū grege corp illius ⁊ in de
spicias sepulturā eius. Propter dilectum ā ama
re fer luctū illius una die. ⁊ solare ꝑp ustionā.
⁊ fac luctū sm mentū eius. uno die ut duob; ꝑp
ter tractionē. Ab ustiona é festinat mors. ⁊ coopiet
unutem. ⁊ ustiona cordis flectit cruce. In abduc
tione ꝑmanet ustionā iopis sm cor eius. Ne dederis
in ustione cor tuū. ⁊ repelle eam a te. ⁊ memento no
uissimoꝝ. Oblivisca. neq; ē iusto. Et huic
ne ꝓdeas. ⁊ te ipm pessimab. Memor esto iudicij
mei. Sic ē enī tuū. Michi hier ⁊ tibi hodie. In
regione mortui regescē fac memoriā eius. ⁊ solare
eum mentu spūus sui. lxxx viii

Pientiam scribe in tpe uacuitatis. ⁊ qui minoratur
actu sapiam ꝑficiet. qa sapia replebit. Qui tenet
aratrū. ⁊ q glorat in iaculo. stimulo boues agitat.
Cōsolatur mopib; eoꝝ. ⁊ narratio ei in filijs tan
toꝝ. Cor suū dabit ad sulcos. ⁊ vigilia ei
in lagina uaccarū. Sic omis faber ⁊ architect qui
nocte tanq; die ⁊ insigit. q scalpit sculptilia. ⁊ as
siduitas eius uarat picturas. cor suū dabit ad imi
tandē picture. ⁊ vigilia sua ꝑficiet opus. Sic fab
ferrarius sedens iuxta incudem. ⁊ considerans opus
ferri. Vapor ignis urit carnes eius. ⁊ in calore fur
nacis ꝙrtatur. Vox malleū inouat aures ei. ⁊ ad
similitudinē uasis oculi ei. Cor suū dabit ad ꝑfec
tionē operis. ⁊ vigilia sua ornabit ut ꝑfectionē. Sic
figulus sedens ad opus suū. ⁊ rotans pedib; suis in
tam. Qui sollicitudine ꝑpetua ē. semp ꝑp opus
suū. ⁊ omnia ē omis operis ei. In brachio suo formā
bit lutum. ⁊ ante pedes suos curabit unite suam.
Cor suū dabit ut ꝑficiet luti nitē. ⁊ vigilia sua
mūdabit fornacē. Omia hec in manib; suis ꝑparā
runt. ⁊ unusqsq; in arte sua sapiens ē. Sine his
omib; n edificabitur ciuitas. ⁊ n habitabit nec
ambulabit. ⁊ in ecclā n trāsilient. Sup sellam
iudicis n sedebūt. ⁊ testamentum iudicij nō intelli
gent. nec palam facient disciplinā. ⁊ iudi cū.
⁊ parabolis n inuenient. Sz creaturā eu ꝑfirmabit
⁊ ꝙ precatio illoꝝ in operatione artis. accōmodātes
animā suā. ⁊ inquirentes in lege altissimi. xc

Sapiam omium antiquoꝝ exquiret sapiēs. ⁊ in ꝓphe
tis uacabit. Narrationē uiroꝝ nominatoꝝ ꝑseuerabit.
⁊ in subtilitates parabolaꝝ similitudines intrabit. Occulta
pbioꝝ exquiret. ⁊ in absconditis parabolaꝝ ꝑsola
bitur. In medio magnatoꝝ ministrabit. ⁊ in spū
tu ꝓphie apparebit. ⁊ in tra alienaꝝ gentiū mā
sit. Bona enī ⁊ mala in hominib; ꝛpbabit. xci

Cor suū dabit ad vigilandū diluculo. ad dm q
fecit illum. ⁊ in ꝓspectu altissimi deprecabit. Aperiet
os suū in oratione. ⁊ pro delictis suis deprecabitur. Si enī
dns magnus voluerit. spū intelligētie replebit
illū. Et ipe tanq; ymbres mittet eloquia sapiētie
sue. ⁊ in oratione confitebitur dño. Et ipe dirget cōsi
lium eius ⁊ disciplinā. ⁊ in absconditis suis meditabi
tur. Ipe palam faciet disciplinā doctrine sue. ⁊ in
lege testam dñi gloriabitur. Collaudabūt multi sapi
entiā eius. ⁊ usq; in seculū n delebitur. Nō recedet
memoria ei. ⁊ nomen eius requiretur. ⁊ generatiōe in ge
nerationē. Sapiētiā eius enarrabūt gentes. ⁊ la
udē eius nūciabit ecclā. Si ꝑmanserit nomen de re
linquet plusq; mille. ⁊ si requieuerit ꝑdent illu. Ad
huc ꝓficiendo ut enarrem. Ut fluvius enī repletus
sum. Imbre dicam. Obaudite me diuini fruct.
⁊ qi ros plantata sup riuū aquaꝝ fructificate.
Quasi libanus. odorē suauitatis habete. Florete
flores qi lilium. Date odorē ⁊ frondete in gratiam.
⁊ collaudate canticū. ⁊ benedicite dñm in operib; suis.
Date magnificentiā nōi eius. ⁊ confitemini illi in
uoce labioꝝ uoꝝ. In canticis labioꝝ. ⁊ in cythara.
⁊ sic dicetis in confessione. opa dñi uniuersa bona valde.

Imbo et sicut aqua sicut gentes. ⁊ sicut monte ere
ctus aquaꝝ. Cum ingressus ipi
placuerit. ⁊ in ē minoratio in salute illius. Opa
omis carnis coram illo. ⁊ in ē quicq; absconditum
ab oculis eius. A seculo ⁊ usq; in seculū respiat. et
nichil ē mirabile in ꝓspectu eius. ⁊ in ē dicere. quid ē hoc
aut quid ē illud. Oia enī in tpe suo quesierūt. Bonū dic
tio illius qi fluuiū mūdauit. Et quō carebysmi
andi inebriauit. sic ita ipi gentes que n exquisi
erit eū hereditabit. Quō guttæ aquas ⁊ siccata ē
terra. ita et illi in uias illoꝝ diuitie sūt. sic peccatib;
offensiones in ita eius. Bonis bona creata sūt
hominib. sic nequissimis bona ⁊ mala. xcv

Rincipiū necessarie rei uite hoīū. aqua. ignis. ⁊
ferrū. lac. ⁊ panis similagineꝰ. ⁊ mel. ⁊ botrus u
ue. ⁊ oleū. ⁊ uestimentū. Hec oia sūt in bona. sic
⁊ impijs ⁊ peccatib; in mala ꝙrtent. Sunt spūs q
ad uindictā creati sūt. ⁊ furore suo ꝓfirmauer
tormēta sua. Et in tpe ꝓsumatois effundēt in nitē.
⁊ furorē eius q fecit illos cōfundēt. Ignis grando.
fames. ⁊ mors. oia hec ad uindictā creata sunt.
Bestiaꝝ dentes. ⁊ scorpij. ⁊ serpentes. ⁊ in ultionea un
dicans in perditionē ipios. Immādabūt eius epula
buntur. ⁊ sup tra in necessitate ꝓsabunt. in tpib;
suis n ꝓterient ubi. Propterea abundo ꝓfirma
tus sū. ⁊ ꝓsibat sum. ⁊ cogitauī. ⁊ septa dimisi.
Oia opa dñi bona. ⁊ oē opus in tra sua subministra
bit. Nō ē dicere. hoc illo nequius ē. Omia
in tpe suo ꝓbabunt. Et nē in oī corde. ⁊ ore
collaudate ⁊ benedicite nomen dñi. xcvi

p a rl Caupmo magna creata ē oīb; hoīb; ⁊ graue iu
gum sup filios adam. a die exitus de uentre matris
eor. usq; in die sepulture in matrē oīū. Cogitatiōes
eor. ⁊ timores cordis. ad inuentionē exspectationis. ⁊ dies
finitionis. a residente sup sedem gloriam. usq; ad hu
miliatū in terram ⁊ cinerē. Ab eo q uitupatur iracundia
⁊ portat coronā. usq; ad eum q opinatur lino crudo.
Furor. zelus. tumultus. fluctuatio. ⁊ timor mortis.
iracundia p seuerans. ⁊ extremo. ⁊ in tpe refectionis ī
abile. Somn̄ noctis imutat suam. ei mediū. tāq;
nic in rege. ⁊ ab eo insomnis q̄ in die respexit. Con
turbat ē imutu cordis sui. tanq; q egressus in die bel
li. In tpe salutis sue exsurrexit. ⁊ admirat ab nullo
timore. cū oīa carne ab hoīe usq; ad pecus. ⁊ sup
pcōes septuplū. Ad hec mors. sanguis. ⁊ contio.
⁊ tūpt̄a. oppressiones. sup ventus. fames. ⁊ rumo.
⁊ uber. Sup iniquos creata sūt hec oīa. ⁊ pp̄ illos
factus ē cataclismus. Oīa ē que de terra sūt. in terram
reuertent. ⁊ aque oēs in mare reuertent. Oē munꝰ ⁊ ois
iniquitas delebit. ⁊ fides in sempiternū stabit. Sube iniusto
rum sicut fluuius siccabunt. ⁊ sicut tonitruū magnū in
pluuia exsonabunt. In aperiendo manū suas letabuntur.
S c Sic peccatores insumantur. tabescent. Impetus ipi
orum multiplicabit ramos. ⁊ radices immunde sup cacumē
petre sonāt. inundatus uō sup oēm aquā. Et ad oīa
flumina. oē fenū euelletur. Gra sicut paradisus ī
benedictionib; ⁊ mūa in seculo permanet. Vita sibi sufficien
tis operis dulcabit. ⁊ in ea inuenies thesaurū
filii. Et fiducia cuncta firmabit. nomē ⁊ sup hāc
mulier immaculata reputabit. Syrenū ⁊ musica le
uificāt cor. ⁊ sup utraq; dulcedo sapie. Tibie ⁊ psal
terii suauē facit melodiā. ⁊ sup utraq; lingua
suauis. Gram ⁊ spēm desiderant oculi tui. ⁊ sup
hoc unctes sanctos. Amicus ⁊ sodalis in tpe. que
nientes. ⁊ sup utroq; mulier cū uiro. sed nō in ad
uersitatib; in tpe tribulationis. ⁊ sup eos mālibabit.
Aurū ⁊ argentū. stabit pedē. ⁊ sup utrūq; stabit
bn̄placitū. Facultates ⁊ uite exaltant cor. ⁊ sup ho
nore dn̄i. Deꝰ ē in honore dn̄i in exaltatione. ⁊ nō ē
in eo quere aduersarii. Timor dn̄i sicut paradisus bn̄
dictionis. ⁊ sup omnē gloriam operuit illū. ic iii
e H Ju in tpe tue ne īdigeas. Melius ē te mori
quā indigere. Vir respicies in mensa aliena. nō ē
uita illi reputatione uite. Aut ē animā suā abs a
liens. Vir ā disciplinat. ⁊ erudit. custodiat se.
Inter prudentes sapiabit. in operibus iuuentutis eius
ignis ardebit. ic v
t rlu Mors. q̄ amara ē memoria tua. hoī pacē habēti
f in substantijs suis. uiro quieto. ⁊ cui uie directe sūt ī
oīb; ⁊ adhuc ualēti accipere cibū. Omors bonū ē
iudicium hoī indigēti. ⁊ minorat uires. de fe
cto etate. ⁊ cui d oīb; aura ē. ⁊ inuerecundo. q̄ tpe
sapiam. Nolite mirari iudicia mortis. Memento q̄ ita
te fuere. ⁊ que supuenta sūt ei. Hec iudicia a dn̄o
oī carni. Et q despicit potentias altissimi. sicut
decē. sive centū. sive mille anī. Deꝰ ē enī unius
modi accidentia iuste. Filij abhominationis sūt filij 6
peccatorū. q̄ habitant secus domos impioꝝ. Filios pe
catorū. ybit hereditas. cui semine illoꝝ assiduitas ob
probrij. De patre impio queruntur filij. quia pp̄ illū
sūt in opprobriū. Ve uobis impij. q̄ derelinquistis legē
dn̄i altissimi. Et si nati fuistis. in maledictione na
scemini. ⁊ si mortui fuitis. in maledictione erit pars
uestra. Oīa que de terra sūt. in terram reuertent. Sic impij ama
ledictione in perditionē. Luctus hoīs in corpe ipsoꝝ no
mina autē ipsoꝝ delebuntur. Curā habe de bono nomine. hoc
e magis permanebit. q̄ mille thesauri magni ⁊ pre h
tiosi. Bone uite uite dies. bonū ā nomē permane
bit in eternū. Disciplina iuuentutis gloriare filij. Sapia
ā abscondita. ⁊ thesauro occulto. que utilitas in utrisq;
Melior ē homo q̄ abscondit stulticiā suā. q̄ homo
q̄ abscondit sapiam suā. Verūtamen reuerimini in
bis que precepi de ore meo. Nō ē ē bonū cēm ire
uentiā obseruare. ⁊ oīa oīb; displacere inside.
P Rubesce amare ⁊ aperte. ic vi p ii
de fornicatione. Et a presidente. ⁊ potente de mendacio. A
principe. ⁊ iudice de delicto. A synagoga ⁊ plebe de
iniquitate. A socio ⁊ amico. de iniquitate. A loco mansionis. de
furto. de ueritate dei ⁊ testamento. de subarratione panis.
⁊ ab offensione dati ⁊ accepti. A salutatione de silentio.
A respectu mulieris fornicarie. ⁊ ab aspectu inique ut ne
cognoscas. Ne auertas faciem tuam. ⁊ auferas
de parte tua restituendo. ne respicias mulierem alie
nam. ne scruteris ea alla eius. ne sectaris ad lectum ei.
Ab amicis de sermonibus impij. Et cū deficis. ne ipse.
Nō duplices sermonē audias de reuelatione sermonis rlu b
abscondita. ⁊ eris ue sine simplicitate. ⁊ iuuenes etiam i
spectu oīū hoīū. Ne pbis omnibus assidans. nec ac
cipias psonā ut delinquas. De lege altissimi. ⁊ te
sta mento. et de iudicio iustificari impiū. De iudicio ami
corū. ⁊ quorum. ⁊ de dandis hereditatis amicorum. ⁊ de equalita
te stateræ ponderis. ⁊ de acquisitione multorum. ⁊ pauco
rum. De corruptione ephoris. ⁊ negociatore. ⁊ de multa disciplina
filiorum. Seruo pessimo laxus sanguinare. Super
mulierem nequā. bonū ē signū. Sub mitte sunt manus.
claude. Et quodcumq; iudicium munera suspende. Datum nō
acceptum. omne delicte. ic vii
S c & disciplina ilemsan. ⁊ factum. De sermonibus q̄ audiēt
ab adolescentibus. Et eris erudit in omnibus. ⁊ probabilis in
spectu oīū uirorum. Filia patris abscondita ē. vigilia
⁊ sollicitudo ei. auferet somnum. ne forte in adole
scentia sua adulta efficiatur. ⁊ maritata cū uiro o

ecibilis fiat. Neqñ polluantur ī unginatare sua ītus ītus sius grauda imenat ne fonte eī uno suo gmo rata ūsgrediat. aut certe sterilis efficat. Sup filā lu runosam firma custodiā. neqñ sanat te mobybriū uenire inimicis. adtractōe ī auitate. abiectōe pleb. ꝛ gfundat te ī mītudine ꝑp. Oī hō nolu intendē ī spectac. ꝛ īmedio mulier noli gmoran. De uestūtus ē predur ūnea. ramuliē migras unt. Melior ē iniqas unt. q būfanēs mulier. Et mulier gfundēs mobybū. Memoa eo igr opm drī. ꝛ que uch ānūnabo. Insmo nibz drī opa eius. Sol illuminās poīa respexit. ꝛ gla drī plenū ē opus eius. ic viii

Omne drīs fecit scōs enarare oīa mirabilia sua. que gfirmauit drīs omps stabilit ī gla sua. Abyssum et cce hōis inteligauit. ꝛ astuta illoꝝ peragrauit. Cognouit ē drīs eēm saām. ꝛ ispexit ī signū eu. ānūnians q ꝓtenerē. ꝛ que supuenta sūt. mutans uestigia occultoꝝ. Nō ꝓtexit illum oīs cognatus. nō absconder se ab eo ullus frno. Magnalia sapiē sue dcauit. q ē ante selm. ꝛ usq; īselm. neq; abiectū ē. nz diminuet. nō egere aliqū gsilio. Quā desiderabilia oīa opa ei. ꝛ manq; scintilla quā ē gsiderare. Oīa hec unuūt. ꝛ manēt ī selm. ꝛī oī necessitate oīa obauduīt ei. Quā duplicia. Vnū cōt unū. Et nō fecit quicq; desē. Vnusq; cuiq; gfirmatur bona. Et qs satiabit videns glām ei. ic viii

Luminis firmamēti pulcitudo ei. Spēs celi iuisione glē. Sol ī aspectu āntias ī exitu. uas admirabile opꝰ excelsi. In meridiano ecurrit tui. In ispectu ardoris eu qs potit sustinē. Fornacē custodiēs in operib; ardoris ī pluit. Sol ecurrens mōtes. radios igneos eructans. et refulgēs. radius suis obcecat oculos. Magn drīs q fecit illū. In suis mōdis eius festinabit ire. Et luna ī omib; ī tpr suo. ostensio tpis. ꝛ signū eu. Aluna signū diei festi. Luminare qđ minuit ī solitudinē. Menis secdm nom ei ē. Crescēs admirabilit ī gsummatōe. Vas castroꝝ in excelsis. In firmamēto celi resplendēs. Glosa spēs celi. Glā stellaꝝ. mūdū illuians in excelsis drīs. Et ī ūbis suis stabit. ad ducū a nō deficiēt in uigilijs suis. Vide arcū. ꝛ bndic q fecit illū. Valde speciosus ē ī splēdore suo. Circuit celū ī circuitu glē sue. Manꝰ excelsi apuert illū. Impio suo accelerauit nubē. Iaccelerat cherubsicos emittē. iudicij sui. Propea apti sūt thesauri. euolauerūt nebule sicut aues. In magnitudie sua posuit nubes. ꝛ frācti sūt lapides grandinis. In spectu ei gmouebūt mōtes. ꝛ uoluntate ei aspirabit notus. Vox tonitrui ei ūbabit terra. Tempestas aquilonis. ꝛ gregano spū. Et sicut auis ꝓponēs ad sedendum aliqđ nidē. ꝛ sic locutus dimergēs dissensus ei. Pulcritudinē celoꝝ ei. admirabit oculus. ꝛ sup imbrē eu expuelser cor. Gelu sicut cinē effunder sup terrā. ꝛ dū gelauerit fierit cacumina tribuli. Frigidus uent aq

lo flauit. ꝛ gelauit crustallus ab aqua. Sup oēm congregationē aquaꝝ requiescit. ꝛ sicut loricā iduit se aquis. Deuorabit mōtes. ꝛ ecurit ofrum. ꝛ extinguet uirtute sicut ignē. Medicina oīū ifestinanciē nebule. Pos obuiās abarticre uenīēs. hūilē efficit eū. Insmoib; ei silui uenti. cogitatōe sua placauit abyssum. ꝛ plātauit illū drīs ihc. Qui nauigat mare. enarrat pricula ei. Et audiētes auribz ñ admirabūt. Iuxta pcepta et mirabilia opa. Vana quā desiderabilia oīū pecoꝝ. ꝛ catuū belluaꝝ. Propt illū gsumat ē ultimus finis. ꝛ frmo ne ei gposita sūt oīa. Multa dicim. ꝛ deficiem. ubis. Cōsummatio ā frmonū. ipse ē in oib;. Glorificantes ad qđ ualebimus. Ipse enī omps sup oīa opa sua. Terribil drīs. magnus ualdeñ. ꝛ mirabil potētia tpi. Glorificantes drīm quātūcūq; potuerim. sup ualebit. adhuc. admirabil. magnificentia ei. Benedicentes drīm. exaltate illū quātū potestis. Melior ē ei omī laude. exaltatōes eū replemini. ututre ne laboretis. Nō ē pucīi. Qs uidit eū. ꝛ enarrauit. Et qs magnificauit eū sicut ē ab initio. Multa absconsa sūt. maiora his. Pauca ē uidim opm ei. Oīa ā drīs facta. ipse agnitis dedit

Laudem uiros c sapiā. rlvij s c glosos. ꝛ patres mōs in generōe sua. Multā glām fecit drīs. Magnificētia sua a seclo. Duantes ī potestatib; suis hoīes magē. ī uirte. ꝛ prudētia sua pdit. Nūtes ī ppīs dignitatē. ppīaꝝ. ꝛ ipsimet in psenti pclo. ruī tute prudēte. tpis sublima ūba. In pcepta sua negrātes modos musicos. narrātes cātuna scripturaꝝ. Hoīes diuites ī uirte pulcitudīs studiū hūes. pacificātes ī domib; suis. Oēs istī ī generōib; gētis sue glām adepti sūt. ꝛ diebz suis hūt laudē. Et ō illi nati sūt. reliquerūt nomē narrandi laudes eoꝝ. ꝛ sūt quoꝝ ñ ē memoa. Qui nati sūt qui ñ nati. ꝛ filij tpoꝝ eoꝝ ipis. Et illi uiri mīe sūt. quoꝝ pietates ñ defuerūt. ꝛ cū semine tpoꝝ pseuerat bona hēditas. ꝛ nepotū illoꝝ sem intestamēto stetit. ꝛ filios. ꝛ ꝓpter illos. Vsq; īeternū manet sem eoꝝ. ꝛ gla eoꝝ ñ delinqt. Corpa tpoꝝ ī pace sepulta sūt. ꝛ nomē eoꝝ uiuet ī generōes. ꝛ generōes. Sapiam tpoꝝ narrāt ꝑp. ꝛ laudem eoꝝ nūtiat

Ecclesia placuit dō. ꝛ iustat ē. c i Vecc. ī paradisū. ut det gentib; penitētiā. c ii

Qe uniuit ē pfect uite. ꝛ tpa uasa ei facta ē reno aliano. Jdō dimisit ē reliquū ire. cū sem ē diluuiū. Testamēta scli ponta sūt apud illū. ne delen posset diluuio omīs caro. c iii

Abrahā magn pat multitudinis gentiū. Et nō ē inuent simit illi ī gla. Qui custodiuit legē excelsi. ꝛ fuit in testamēto cū illo. In carne ei stare testamētū. ꝛ ī septuagīta ei inuent ē fidel. Idō unde undo dedit illi glām in gente sua. crescere illū qi ire cumulū. ut stellas exaltare semē eius. ꝛ hereditare illos a mari usq; ad mare. ꝛ

flumine usq; ad mare. c iiii

Et mysiae eadem fecit malo. ppē abraham puerō
ipius. Benedictionē omiū gentiū dedit illi. et testamētū
suū firmauit super capud iacob. Agnouit eū in benedictiōibus
suis. et dedit illi hereditatē. et diuisit ei partē in tribubus
duodecim. et seruauit illi populos mitē. iuētes grām in
oculis oīs carnis. c v

Dilectū dō hominibus moysen. cui memoria in benedictione
ē. Similē illū fecit in gl̄a scōrū. et magnificauit eū inimicis
suis. et in uerbis suis mōstra placauit. Glorificauit illū in
conspectu regū. et tribuit illi coram pp̄lo suo. et ostendit illi gl̄am suā. In fide et lenitate ipi sanctificauit illū. et
elegit eū ex omī carne. Audiuit enī eū uocē ipius. et introduxit illū in nubē. et dedit illi coram adspectu. et legē uitę
et disciplinę. docere iacob testamētū. et iudicia sua israēl. c vi

Exaltauit fecit aaron fratrem eius. et similē
sibi ex tribu leui. Statutum testamētū eternū. et dedit illi
sacerdotiū gentis. et beatificauit illū in gl̄a. Et circūdedit illū zona gl̄ę. et induit illū stola gl̄ę. et coronauit illū in operibus uirtutis. Circūpedes et femoralia. humerum
le posuit ei. et ante illū luminabul' aureis pluimis in
circuitu. dare sonitū in accessu suo. audiriq; facere sonitū in
templo. in memoriā filijs gentis suę. Stolā sanctam auro
et iacincto. et purpura. opus textile uiri sapientis. uerbo
et uirtute ꝓbati. Torto cocco opus artificis. gemmis pretiosis figuratis in ligatura auri. opere lapidarij
sculptis. in memoria sententiarum in numerū tribuū israēl. Coronā auream super mitrā eius. expressam signo sanctitatis. gl̄ā honoris
et opus uirtutis. Desiderata oculis ornata. Sic pulcra antea
non fuerūt talia usq; ad ostentū. nō unquā ē ulla alienigena aliqs. si nō filij ipius soli. et nepotes eius pcē ipius.
Sanctificauit ipi. spūpta sunt. agni concepti. Cōpleuit moyses manus eius. et unxit illū oleo sanctō. factū ē illi testamētū eternū. et semini eius sicut dies celi. fungi sacerdotio
et hymnū laudē. glificare pp̄lm suum in nomine suo. Ipse
legit ab oī iniquitate. offerre sacrificia dō. incensum odoris
suauitatis. memoriā placabilē pp̄lo suo. Dedit illi in
ceptus suos potestatē. in testamētis iudiciorū docere
iacob testimonia. et lege sua lucē dare israēl. Alienigenas
illū fecerūt aliena. et pp̄e iracundiā ceū dederūt illū in desperatiōnibus. uiros q erāt cū dathan et aburon. et chore
in congregatiōne iracundiam. Vidit dns et nō placuit illi. et in furore
furoris in impetu iracundię. fecit illis mōstra. et consumpsit eos in flāma ignis. Et adduxit aaron gl̄am. et dedit illi
hereditatē. et primitias fructuū terre diuisit illi. Panē ipius in primis paratum in sanctitate. Ea sacrificia dni
edent. que dedit ipi. et semini eius. Ceterū in terra gentis non
hereditabit. et pars in populo illius. Ipse enim est pars illius et hereditas
et fines filius eleazar c vii tas.
Tuus in gl̄a. in mitando ipm in timore dni. et stare in fide
rectitudinis gentis. In bonitate et lenitate eius fecit placari
deo israēl. Ideo statuit ad illū testamētū pacis principē sanctorū populi sui. ut sit illi et semini eius sacerdotij dignitatis
in eternū. et testamētū regni david filio iesse. de tribu iuda.
hereditas ipius et semini eius. ut det illis sapiam in cordibus nrīs.
iudicare populū suū in iustitia. ne abolerentur bona ipsorum
et gl̄a eorum in gentibus ipsorum eternā fecit. c viii xlvi

Omnis in bello uirtus fuit in naue. successit moysi in prophetis.
quę fuit magna secundum nomen suum. magnum in salute electorum
dei. expugnare inimicos hostes ut obtineret hereditatē
israēl. Quia gl̄am adeptus est in obediendo mandatis suis et
sacrificio pro communitate. in supplicationibus. Obstitit enim illi sic resistit. Nā hostes ipse dns pduxit. Aut nō in maledictis eius ipse
dominus est sol. et unus dies factus est qui duo. Invocauit altissimum potentem in oppugnando inimicos undiq; Tonuit
fortiter illi magni et sic dō. In flammis grandinis. ultionis
valde fortis in populo facta gentis hostilis. in descensu
pdidit gentes. ut cognoscat gentes potentiam eius. quia nō
dimicare pugnare in conspectu facile. Et secutus est aggressor potentię.
Et in diebus moysi miram fecit ipse et caleph filius iephone. stare in hostem. prohibere gentem a peccatis. et
pungere murmur malignum. Et ipsi duo superstites. a pressuris
liberati sunt. a numero sexcentorum milium pedestrium. ducere illos
in hereditatē. terram quę manat lac et mel. Et dns dedit ipsi
caleph fortitudinem. usq; ad senectutem permansit illi ut
ascenderet in excelsum templi. et locum sanctificationis obtinuit hereditate. ut uiderent filij israēl. quod bonum est obsequi dō.
Et iudices singuli suo nomine. quorum quorum non est contactum
quod non auditi sunt. ad nō. ut sit memoria illorum in benedictionibus
et ossa eorum pullulent de loco suo. et nomen eorum permanent
in filiis. permanere ad filios eorum illorum uirorum gl̄a. c viii

Dilectus dō suo samuel. prophetę dni. renouauit
populum. et unxit principes in gente sua. In lege dni iudicauit
congregationem. et iudicatus dns iacob. Et in fide sua probatus
est prophetia. cognitus est in uerbis sanctis fidelis. qui iudicat dm iustum.
Et inuocauit dnm omnipotentem. in oppugnando hostes eius
stantes undiq; in oblatione agni immaculati. Et intonuit de dō celo dns. et insonuit magno auditu fecit uocem suam.
et contriuit principes tyriorum. et omnes duces philistiim. Et
ante tempus finis uitę fecit testimonium pro filiis in
spectu dni. et unctionis. et testamenti. ab oī
carne non accepit. nō accusauit illum hō. Et post hoc
dormiuit. et notum fecit regi. et ostendit illi finem uitę suę.
et exaltauit uocem de terra. in prophetia delere impietatem gentis. c ix

Post hoc fecit nathan prophetā in diebus
david. et requieuit eos separatus est a carne. Sicut david ab filijs
suis dicit. Cui leonibus iusit quasi agnis. et ursis si
militer fecit. sicut oibus agnis ouium. In iuuentute sua nunquid non occidit gigantem. et tulit obprobrium de gente. In tollendo manum in uno fundę. et exaltationem cornu gentis suę.
Nā inuocauit dnm omnipotentem. et dedit in dextera eius uirtutem hominem fortem in bello. et exaltare cornu gentis suę. xlvii

Sue mōrē mulīy glīficaūr eū ⁊laudaūr ībūdie
uōīby dñi. ⁊offerendo illi coronā glē. Contur eñi
numeos undiq; ⁊terrupauit physistym gīnos usq;
Thochemū diē. Contur cornu tpōr usq; ī cēm ū.
Jn ōpe dedit confessionē sō excelso. ⁊ūdo glē. De oī
corde suo laudaūr dñm ⁊dulcē dñm q fecit illū. Et
dedit illi ō inimicos potīnā ⁊stare fec cantare eos
ō altare ⁊ī sonos eop dulces fecit modos. Et dēm
ī celebratiōīby dei ⁊ornauit tpīa usq; ad sūma
tionē utē. ut laudaret sēm nom dñi. ⁊āplificarē
mare dei fūtarē. Jpē purgauit peccā tpūs. ⁊exal
tauī ī cēm ū cornu ei. ⁊dedit illi testamū regū. et
sedē glē tenuit.

c xi

Ost tpīm fuit filī samuēl. ⁊ppē illū dederat oēm
potestā inimicor. Salom ī pauī diebz pacis. cui
subierat oēs hostes. ut ędificaret domū ī noīe suo ⁊
paret sāctē ī sempīnū. Qui edmodū erudit ē
ī iuuētute sua. Et ipletus ē qi flumē sapīe. ⁊tā
quā aīa sua. Et repleuit ī pūbīby enigmata
ad insulas longe diuulgatū ē nom tuū. ⁊dilexē
es ī pace tua. Jn cantibus ⁊pūbīs ⁊ppūbīby
⁊interpretatiōīby in tuāte sūt fuit. ⁊ī noīe dñi dei. cui
ē cognom di israēl. Collegisti qi aur talētū aurū ⁊
ut plūbū ⁊plesti argētū ⁊ī lumbis tuis femora tua
mulieribz. Jnferre carē hūsti ī tuo corpe. ⁊dedisti
maculā ī gīā tua. ⁊pfanasti semē tuū. ⁊ducē ira
cūdiā ad filios tuos. ⁊ī cerebris stultitiā tuā. ut fa
ceres ī pūm bipartītū. rex efferāt ī pace tpū duri.
Dñs ā ñ derelīqt miām suā. ⁊ñ corrupit neq; de
leuit opa sua. ⁊ī pdes a stirpe nepotes electi sui. et
semē eī q diligit dñm ñ corrūpet. Dedit ā reliquū
iacob. ⁊dauid d tpa stirpe. Et fuit hūit salom ū
pmīby suis. ⁊relīqt post se d semīe suo stultitiam
gīm. ⁊minuit aprudētia roboī. q nūm gītē ⁊sily
o suo. ⁊roboā filiū nabath q peccare fecit israēl. et
dedit ephraym uiā peccādi. ⁊pluīma reduāuerūt
peccā tpōr ualde. ⁊ulciscēt illos ūtra sua. Et q̄sūū
os neq; uas. usq; dū puenīret ad illos defensio. et
ab oīby peccatis liberauit eos.

ylvm.

T fecit helias ppha qi ignis ⁊ūbuī tpūs qi fue
rat deus. Qui ēdcat multos fām ⁊emulātes illū
fundia sua. puū facu fuit. Nō potuit ē sustinē
sequi dñm. Vbi dñs ꝑmittit celū ⁊dcat ase ig
nē ire. Sic āplificat ē helias ī mirabilīby suis. Et
q̄s pōt similē glām t. Qui sustulit mortuū ab
fera. ⁊ forte mortis ī ūbo dñi. Qui detenst nubes
ad pmīa. ⁊ī regula facule potīnā tpōr. ⁊gloīe
discīpto suo. Qui audis ī syna uindictā. ⁊ī horeb unctiā
ad defensiones. q ungis reges ad penitīnā. ⁊pphā
facis successorē p te. Qui receptus es ī turbine ig
nis. ⁊curru equoꝝ ignear. Qui ī signis es ī iudi
cīs tpōr lenire iracundiā dñi. ne pateret ad filiū ⁊reconcilie
tur iacob. Beatus fuit q te uiderūt. ⁊ī amicitia tua dor
mierūt. Nā nos uita uiuimꝰ mīa. Post mortē autē
nō erit tale nom nrm. helias q turbine rectus est.
Jheliseo autē spletus ē spūs eius.

c xiii

Jn diebz eius nō pauuit pncipē. ⁊potīna nō uicit illū.
nec superauit illū ūbū aliqd. ⁊mortuū ꝑphauit corp
eius. Jnuita sua fecit mōstra. ⁊īmonte mirabilia opa
spūs. Jn oīby ūtus nō pauuit ꝑphēm. nō reconciliauit a
peccatis suis. usq; dū ecce fuit a facie sua. ⁊dispsi fuit
ī cēm tuī. Et relicta ē gens p pauca. ⁊pncipe ī domo
dauid. Qui dā tpōr fecerūt qd placeret dō. alij autē
mīta grauiter peccata.

c xiiii

Ezechias muniuit ciuitatē suā. ⁊īduxit ī medīū eius
aquā. ⁊fodit ferro rupē. ⁊edificauit ad aquā puteū.
Jn diebz ipius ascendit senacherib. ⁊misit rapsacen.
⁊sustulit manū suā ō illos. ⁊extulit manū suā in
syon. ⁊superbus factus ē potīnā sua. Tūc mota sūt
corda. ⁊manꝰ tpōr. ⁊doluerūt qi parturiēbat mulieres.
Et inuocauerūt dñm misericordē. ⁊pandētes manꝰ eius
ad celū. ⁊ces dñs di audiuit cito uocē tpōr. ⁊nō
ē memorat pcōr illoꝝ. neq; dedit illos in mīnu
as suas. ⁊ purgauit eos ī manu ysaie ꝑphē sū. Sub
uenit castra assyriorū. ⁊ciuit illos angls dī. Nā fēt
ezechias qđ placuit dō. ⁊fortē uiā ī qua dauid pa
ter suus. q mādauit illi ysaias ꝑphā magn. ⁊fidel
ī spū dī. Jn diebz ipius retro reduxit sol. ⁊adoī
dur regi uitā. Et pū magno uidit ultima. ⁊ysaias
ē lugentes syon usq; in sēpīnū. ⁊ostendit futa
⁊absconditā añ q̄ueniret.

c xv

ylvr.

Ecce mota uoluit īpōtiōē oculos facta. opus pigmē
tarij. Jnoī ore qi mel īdulcabit. ē memoria. ⁊ut
musica ī conuiuio uini. Jpē ē direxit dñm. inte
nuerūt ā gītis. ⁊ulti ab omnatiōēs ipietatis. Et
gubnauit ad dñm cor ipī. ⁊ī diebz peccōr. coro
borauit pietatē.

c xvi

Per dauid. ⁊ezechiā. ⁊iosiam. ōs peccatū gemuer.
Nā reliquerē legē potentes reges uide. ⁊ipietā
tum cē dī. Dederūt ceū regnū suū. alijs. ⁊glām
suā alienę gīti. Jn diēbz electā sūctatis aurata
tē gītes. ⁊delectas fecerē uias ē. ī manu terrīne.

Am male tractauerē illū q auertit
c xvii
mais. ⁊lectatus ē. ꝑphā. ⁊ūtere. ⁊renouē. ⁊pdere. tur
rū edificare. ⁊renouare.

c xviii

Ezechiel q uidit. ⁊spūū gle. ē. ostendit illi īau
ru cherubin. ⁊lā. ⁊memorat. qđ unicuiq; ī ymb.
būtatē ulas q ostendēt ternas uias.

c xix

T ducdēt ꝑphā. ossa pullulēt. ō loco suo. Nā cor
roborauerūt iacob. ⁊redemerūt se ī fide ūtutis.

c xx.

Vomodo āplificabit ⁊zorobabel. Nā ut ꝑe qi signū
in dextera manu ipsīt.

c xxi

Tihm iosedech filiũ. Qui ĩdiebꝫ suis edificauer̃ domũ ⁊ exaltauer̃ tẽplum scm̃ dn̄o. ⁊unum ĩ ẽcl̃a sẽpne na. Et in ceemia ĩ memoria mlt̃ tps. Qui erexit nobis muros cisos. ⁊ stare fecit portas ⁊ seras. q erexit domus mãs. Nemo natus ẽ ĩ tra qualis enoch. ⁊ ĩ ã tẽ receptus ẽ aĩa. Et ioseph qui natus ẽ ĩ dõ ꝓ nqs fm̃. firmamẽtũ gẽs. recti fm̃. stabilimẽtũ ꝑpli. Et ossa ipius uisitata sũt. ⁊ post mortẽ ꝑphauer̃. Seth et sem apud hoies glam adepti sũt. ⁊ sup omnẽ aĩam in origine adam.

CXXII

Ymon onie filius sacerdos magnus. q ĩ uita sua suffulsit domũ. ⁊ ĩdiebꝫ suis corroborauit. Templi etiã altitudo abĩo fundata ẽ. duplex edificatio ⁊ excelsa ꝓtectio templi. In diebꝫ ipius remanauer̃ putei aquaꝝ. ⁊ qi mare adimplere sũt sup modum. Et curauit gẽti suã. ⁊ liberauit eam a pculo. Qui pua luit amplificare curauit. q adept̃ ẽ glam ĩ gẽte sancte gẽs. ⁊ ĩgressu dom̃. ⁊ ornatu amplificatu. Qui stella matutina ĩ medio nebule. ⁊ qi luna plena ĩ diebꝫ suis lucet. ⁊ qi sol refulgens. sic ille refulsit ĩ templo dei. Et quasi arcus effulgẽs inter nebulas glie. ⁊ qi flos rosarũ in diebꝫ ũnis. Qui lilia que sũt ũnsi tu aque. ⁊ qi thus redolens ĩ diebꝫ estatis. Qui ignis effulgens. ⁊ thus ardens igni. Qui uas aum solidũ ornatum oi lapide ꝓcioso. Q uasi oliua pullulans. ⁊ cedrus in altitudine se rotãs. In accipiendo ipm stolam glie. ⁊ uestiri eum gloriatiõe ũnctis. In ascensu altaris sũ. glam dedit sanctis amictũ. In accipiendo uũr partes d manu sacerdotũ. Et ipe stans ut rota a rã. Circa illũ corona frm̃. Qui plãtato cedri ĩ mõte libano. Sic circa illũ steterũ qi ramꝰ palme. ⁊ oes filij aaron ĩ gla sua. Oblatio ã dn̄i ĩ manibꝰ tpꝰ. coram oi sinagoga isrl. ⁊ glorificatiõe fulgẽs ĩ arca. A plificans oblatione excelsi regis. ponent manum suã ĩ oblatione. ⁊ libabit d sanguine uue. Et fudit ĩ fundam̃to altaris odorẽ diuinũ excelso pncipi. Tũc exclamauer̃ filij aaron. In tubis ꝓtuc tilis sonuer̃. ⁊ audita fecer̃ uocẽ magnã. In memoria coram dõ. Tũc oĩs ꝑs simul ꝓperer̃. ⁊ cadent in faciẽ sup tã ad orare dn̄m suũ. ⁊ dare ꝓces dõ oipotenti. excelso. Et amplificauer̃ psallentes in uocibꝰ suis. ĩ magna domo audit̃ ẽ sonus suauitatis plenus. Et rogauit ꝑs dn̄m excelsũ in prece usq; dum pficeret ordinẽ dn̄i. ⁊ munꝰ suũ pficeret. Tunc descendens extulit manꝰ suas ĩ eẽm. congregatiõe filiorꝫ isrl. dare glam dõ alabijs suis. ⁊ in nomine ei glam. Et iocundum acceptũ ẽ sacrificium suũ. uotum dei. Et plus crauit dn̄s oĩum. q magna fecit in oĩ tra. ⁊ auxit dies mẽs auerne mãs mẽ. ⁊ fecit nob cũ fm̃ suã miam. Det nob iocũditatẽ cordis. ⁊ fiãt pacẽ ĩdiebꝰ nr̃is ĩ isrl. ꝓ dies sẽpnos. credere isrl nobiscũ ẽ miam dn̄i. ut liber eos in diebꝫ suis. Duo gẽtes odit aĩa mea. tria ã nõ ẽ gens quã odit. Qui sedet ĩ mõte seir. et philistiim. ⁊ stultus ꝑplus q habitat ĩ sychimis. Doctrinã sapiẽ. ⁊ disciplinã scripsit ĩ corde isto ihc filius syrach iero solymita. q renouauit sapiẽtiã d corde suo. Beatus q iusto usꝰ fuit bonis. Qui pdit illã in corde suo. sapiẽs erit semp. Si ẽ h̃ fecit. ad omia ualebit. qa uia dn̄i uiuificũ ei ẽ. Amẽ.

Explicit liꝫ ihu filij syrac. Incipit eiusdẽ oratio.

Confitebor tibi dne rex. ⁊ collaudabo te dn̄m saluatorẽ meũ. Cõfitebor nõi tuo. qm̃ adiutor. ⁊ protector fcs es mihi. ⁊ liberasti corpa meũ a pditiõe. A lãgue lingue ĩique. ⁊ a labijs operantiũ mendaciũ. Et ĩ ospectu astantiũ fcs es mihi adiutor. ⁊ liberasti me fm̃ multitudinẽ miserationũ tuarũ. ⁊ nois tui. a rugitibꝰ ꝑparatis ad esca. d manibꝰ quẽtiũ aĩam meã. ⁊ d portis tribulationũ q circũdederũt me. A ꝑssura flãme que circũdat me. ⁊ medio ignis nõ eũ estuaui. De altitudine uentris inferi. ⁊ lingua coinquinata. ⁊ uerbo mendacij. A rege iniquo. ⁊ lingua ĩiusta. Laudabit usq; ad mortẽ aĩa mea dn̄m. ⁊ uita mea appropiquabit inferno deorsũ. Circũspexi enim ⁊ adiutoriũ hoiũ. ⁊ nõ erat. Memorat̃ sũ miserationũ tuarũ dne. ⁊ operationis q a seculo ẽ. quã eruis sustinẽtes te. ⁊ liberasti eos d manu gentiũ. Et exaltasti hĩtationẽ meã sup tram. ⁊ p mortẽ fluenti d captatus sũ. Inuocauit dn̄m patrẽ dni mei. ut nõ derelinq̃t me ĩ die tribulationis mee. ⁊ ĩ tpe superbox sine adiutorio. Laudabo nom̃ tuũ assidue. ⁊ collaudabo illd in confessione. ⁊ exaudita ẽ oro mea. liberasti me d perditiõe. ⁊ eripuisti me d tpe iniquo. Propea confitebor ⁊ laudẽ dicã t. ⁊ benedicã nom̃ dn̄i. cũ adhuc iuuenis sũ. priusq; obdormiã. Que sui sapiam palã ĩ oratione mea. Ante templũ postulabi pro illa. usq; ĩ nouissimũ ĩqrã. et florebit tanq̃ p acqua uua. Letatus ẽ cor meũ ĩ ea. Ambulauit pes meus recte. Auestigauit mea uestigabũ ea. Inclinauit modice aurẽ meã. ⁊ cepi illã. Oblatã inuenit ĩ me sapiam. ⁊ multũ profect ĩ ea. Dabit m sapiam dabo glam. Cõsiliat̃ sũ eni facere illã. Zelatus sũ bonũ. ⁊ nõ confundar. Collectata ẽ aĩa mea ĩ illa. ⁊ in fanẽdo eam firmat̃ sũ. Manꝰ meas extendi ad altiora. ⁊ ĩ sapiã ei lumen. Aiam meã direxi ad illã. ⁊ mundicie inuenĩ ea. Possedi cũ ipis cor a principio. Propt̃ hoc non derelinq̃r. Venter meus conturbat̃ ẽ q̃rendo illã. Propt̃ possessionẽ bonã possedit me. Dedit ẽ m dns linguã mercedem meã. ⁊ in ea laudabo eũ. Appropriate adme ĩdocti. ⁊ congregate uos ĩ domũ disciplinæ. Quid adhuc retardatis. ⁊ quid dicitis ihs. Anime mee sitit uestra mẽ. Aperui os meũ. ⁊ locuta sũ. Comparate uobis sine argento sapiam. ⁊ collũ uestrũ subiicite iugo ei. ⁊ suscipiat aĩa uestra disciplinã. In promptu ẽ e inuenire eã. Videte oculis uestris. quia modice laboraui. ⁊ inueni requiem mihi.

Assumite disciplinā īmitro nūo. angūtu. ꝛ cupiosū au
ū possidere ꝛea. Leuē aūa uūa īmia eius. ꝛ ñ ḡfūdemur
ī laude xpi. Quamuis oēs urm. añ tps. ꝛ dabit uob mce
dē utm intū suo. Explicat oratio. Hucusq; hētur
Inclinauit sālon genua sua īspectu rōi ingreos.
eccle dicit. ꝛ aput manus suas ad celū. ꝛ dixit. Dne dē isrl
ñ ē ubi simlit dēs icelo sursū. nq; ī tra deorsum. Qui custodi
testamūtū tuū. ꝛ miā nā pueris tuis. euntibꝫ īspectu
tuo ī toto corde. fuās puero tuo dauid q̄ locut es illi.
Et locut es ī ore tuo. ꝛ manu tua suppleth qđ dies ut
re. Et nē dne dē isrl. custodi dauid puer meo q̄ locut
es illi. dicens. Nō deerit t uir a facie mea. sedēs ī thro
no isrl. Verū si custodierīt filij tui legē meā. ut ī cept
us meus ābulēt sic ambulauerīt īspectu meo fideles.
Et nē dne dē israhel ē ubū qđ locut es puero tuo da
uid. qm si uē dēs hītaūr cū hoibꝫ ī tra. si celū celi ñ suf
ficiūt. uē dom hec quā edificauī. respice ad oōnē pu
eri tui. ꝛ ad oōnē dne. ut exaudias placatione oīs
q̄ puer tuus orat coā te. ut sīt oculi tui sup domū
hanc die ac nocte. locū q̄ dixisti. Et exaudi oōnē quā
puer tuus orat in hoc locū. ꝛ exaudias placationē pueri
tui. ꝛ pōli tui isrl. si oauerīt in loco isto hītatois de celo.
ꝛ exaudias ꝛ ppiꝫ fis. si peccauīt ur uerā te. Explicit
liber ecclesiastes. Incipit prologus sancti hieronimi pbri in
librum Job.

OGOR.
Ī singlos sēptuaginta dum
taxat libros. aduersarium
respondē maledicus. q
unctionē meā rep
hensionē. hec. unctum
criminantur. quasi ñ ꝛ apud grecos aquila. symach.
ꝛ theodotion ut ubū e ubo. ut sensū e sensu. ut cenū
gmetū. ꝛ medie tepatū. genꝰ tūs latinis ecclesiis. et
oīa uetus īstrumēt uolumīa. exagenes obelus auste
risq; distinxerunt. qs ut addutos ut ō theodotionē sū
pras trāslatiōi antiquē iserunt. plus ō fuisse qđ ad
dunt. Discāt igit obtrectatores mei. nrāe uoro q.
ī partibꝫ susceperunt. aut ī pretatione meā. cū auste
ritas sua tacere. Neq; ē fiem pot. ut qs plura unius
fisse gsperet. ñ eosdē etiā ingrādi errasse fateant
papue mod. Cui si ea que sub austeritas addita sūt
subtrahens. pars maxima uoluīs ōnūcabit. Et hoc
dū tacet apud grecos. Ceterū apud latinos añ ei ūsl
lationē q̄ sub austeritas. obelus nup editum. septu
gentis ferme. aut octingtis ūsus ō fuit. qbꝫ dubitans
ꝛ lacerat. omissus q; liber fidutare sin publice legī
tur ecclesijs pbeat. Hec ā trāslatio nullū ō uetibꝫ sequitur
ī ipōrem. si certo hebraico arabicoq; sermone ꝛ nīdū
syro. nē ubi. nē sensum. nē simt utrūq; resonabit.
Obliquus ē etiā apud hebreos tor. lūb ferur. ꝛ lube.
ꝛ qđ grece rethorice uocant. examinēmos dūq; alī
ud legitur. aliud agit. ut si uelis anguillā aut mu
renā strictis tenere manibꝫ. qmo fortius pssens. tā
to citius elabitur. Quamuis me obtrectatiōi hoīs
uoluīs ludeum quēdā. frequēter. q. apud hebreos p
mus hīt putabatur. ñ paucis redemisse nūmis. Cu
ius doctrina an aliqđ ꝓficerī. nescio. Hoc unū scio. ñ
potuisse me uincī. n qđ antea intellexerā. Aliqn
pio tuq; uoluīs usq; adulterā iob. apud hebreos pfi
ciēs ē. Quamuis aūbis iob inquit. aut. quot dies unquā na
tus sum. ꝛ nox unq̄ dicit. ē conceptus ē hō. usq; ad eū
locū ubi ante finē uoluīs scripsit ē. ecce ipse me
reprehendo. ꝛ ago penitētiā i fauilla ꝛ cinere. examen
ipse fuit baculo spondeo. q; curretes. ipse lingue y
dioma crebro recipietes. ꝛ alios pedes ñ eaꝫdē silabaꝝ
si eaꝫdē tpiꝫ. Inuidum q; rithmus ipse dulcis fertur
ꝛ tinnul. nūc lege solūt. qđ metrica magis q̄ simpler
lectio intelligī. Aliquādo ā usu usq; ad finē ubi
patuit. cōma qđ remanet. pfi oīs ē. mittitur. Qđ si
au uitet incredulū. metro saluet cē. aīe hebreos ꝛ
ī moē nīl flacci greciq; pindari. alcheī. sapho. ut
psalterii ut lamentatiōes ieremie. t oīa ferme sēptua
ginta. ꝓbendi. legar phylonē iosephū. eugenē et
eusebii. alexandrie. ꝛ origenis testimoīo me uel dne cō
probabit. Audiāt q̄ ꝓpe canes me. ut ego me ī hoc uolu
mine laborasse. ñ ut unctionē antiq; reprehendere.
si ubi ea q̄ in illa aut obscura fuit aut omissa. aut ce
te sēptuaginta. uno ō prauata. manifestiōā mā unctā
noē fierēt. q. hebreū. simonē. cephe. dicit. cū ī illa
tuno pene adhuc cū abud. unc grāmaticos. rethores
ꝛ philosophos deinde sum. Qđ si apud grecos pter ex
editionē iam ꝛ euāglio choruscāte. unde aqla. ꝛ si
mach. ac theodotion uidigamus hebraica fuisse. recepta.
q multa mysteria saluatoris subdola unctiōe cela
rē. ꝛ tū ī ecclesijs hīnur. apud ecclās. ꝛ explanāt. ab ec
clesiastes uiros. quāto magis ego iam ō pueritia mihi nra
t. ruerulū cruda ī mea fronte portās. cui studium
fuit omissa repetere. ō prauata corrigere. ꝛ lacunosa
ecclesiastice. ac fideli. apud sinodē. t afastidiosis lectori
bꝫ ñ debeo reprehendi. Nāmq; quotīe uetes libros. ut ī
membranis purpureis auro argentoq; ō sēptuaginta. t unciali
bꝫ ut uulgo aiūt. litteris onerā magis q̄ exarata q̄ codi
ces. dū medio ī meosq; pruritāt. pauper hīe sed u
las. ꝛ ñ tā pulchros codices q̄ emendatos. Verāq; sane
editionē. hoc. uetera greci. ꝛ mea uetera hebreos ī latinū
meo labore trāslata ē. Eligat unusq; qđ uult. ꝛ stu
diosū me magis quā maliuolum ꝓbet.

Explicat prologus. ——

Incipit liber. Job. ——

ul' amalignus

b

ERAT
Jnra hus noīe iob.
Et erat ur ille simplex ⁊ rectus. ac tumēs dñm ⁊ recedens amalo. Natiq; sūt ei septē filij ⁊ tres filie. Et fuit possessio eius. vij. milia ouiū. ⁊ tria milia camelop. quingenta quoq; iuga boū. ⁊ quingentæ asine. ac familia multa nimis. Et erat ur ille magn inter oēs orientales. Et ibāt filij eius ⁊ faciēbāt convivium p domos uniuscuiusq; in die suo. Et mittēs vocabāt tres sorores suas ut cōmederēt ⁊ biberēt cū eis. Cūq; in orbem transissēt dies convivior. mittebat ad eos iob ⁊ sanctificabat illos. & gregiq; singulos offerebat hostias p singulis. Dicebat enī. ⁊ Forte peccaverūt filij mei ⁊ benedixerūt dō in cordibus suis. Sic faciebat iob cunctis diebus.

II
Quadam ā die cum venissent filij dei ⁊ assisterent coram dño. affuit inter eos etiā sathan. Cui dixit dñs. Vnde venis. Qui respondens ait. Circuivi terram ⁊ pambulavi eā. Dixitq; dñs ad eum. Nūqd considerasti servū meū iob. q̄ non sit simil ei in terra. homo simplex ⁊ rectus ac timēs dm ⁊ recedens a malo. Cui respondens sathan ait. ⁊ Nūqd frustra timet iob deū. Nonne tu undasti eū ac domū eius. universāq; substantiā eius p circuitū. Opib; manuū eius benedixisti ⁊ possessio illius crevit in terra. Sed extende manū tuā ⁊ tange cuncta q̄ possidet. nisi in faciē benedixerit tibi. Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce universa que habet in manu tua sunt. tantū in eum ne extendas manū tuā. & egressus est sathan a facie dñi. Cū ergo quadā die filij ⁊ filie eius comederēt ⁊ biberēt vinū in domo fratris sui primogenit. nūtius venit ad iob q̄ diceret. Boves arabant ⁊ asine pascebantur iuxta eos. irruerūt sabei. tulerūtq; omia ⁊ pueros percusserūt gladio. evasi ego solus ut nūtiarē tibi. Cūq; adhuc ille loqueret. venit alius ⁊ dixit. Ignis dei descendit de celo ⁊ tactas oves pueros q̄ consumpsit. ⁊ effugi ego solus ut nūtiarē tibi. & Hic adhuc loqnte. venit alius ⁊ dixit. Chaldei fecerūt tres turmas. ⁊ invasērunt camelos ⁊ tulerūt eos. nec nisi pueros percusserūt gladio. ⁊ effugi ego solus ut nūtiarē tibi. Adhuc loquebat ille. ⁊ ecce alius intravit ⁊ dixit. Filios tuos ⁊ filias uescebantur ⁊ bibebant vinū in domo fratris sui primogenit. repente venit vehemens irruit a regione deserti. ⁊ concussit quatuor angulos domus. q̄ corruens oppressit libros tuos. ⁊ mortui sunt. ⁊ effugi ego solus ut nūtiarē tibi. Tūc surrexit iob. ⁊ scidit vestimēta sua. ⁊ totonso capite corruens in terram adorauit ⁊ dixit.

III
Nudus egressus sum de utero matris mee. ⁊ nudus revertar illuc. Dns dedit dns abstulit. sicut domino placuit ita factum est. sit nomen dñi benedictum. In oib; his non peccavit iob labiis suis. neq; stultum q̄d de dño locutus est.
Actum est autem cū quadā die venissent filij dei ⁊ starent coram dño. venit inter eos sathan ut staret in spectu eius. ut diceret dns ad sathan. Unde venis. Qui respondens ait. Circuivi terram ⁊ pambulavi eā. Et dixit dns ad sathan. ⁊ Nūqd considerasti servū meū iob. q̄d non sit ei similis in terra. homo simplex ⁊ rectus ⁊ timēs dm. ac recedēs a malo. adhuc tenmēs innocentiā. Tu autem commovisti me adversus eum. ut affligerem illum frustra. Cui respondens sathan ait. Pellem p pelle. ⁊ cuncta q̄ habet homo dabit p anima sua. Verumtamen mitte manum tuam. ⁊ tange os eius ⁊ carnem eius. ⁊ tunc videbis q̄d non benedicat tibi. Dixit ergo dns ad sathan. Ecce in manu tua est. verumtamen animam illius serva. & egressus est sathan a facie domini. percussit iob ulcere pessimo. a planta pedis usq; ad verticem eius. Qui tersa sanie sedebat stercori. Dixit autem illi uxor sua. Adhuc permanes in simplicitate tua. Benedic deo. ⁊ morere. Qui ait ad illam. Quasi una de stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus de manu dei. quare mala non sustinebimus. In omnib; his non peccavit iob labiis suis.

IIII
Audiebant autem tres amici iob omnia malorum quæ advenerant ei. venerunt singuli de loco suo. duplex themanites. ⁊ baldad suhites. ⁊ sophar naamathites. Conspirāverant enim ut venientes visitarent eum. ⁊ consolarent. Cumq; elevassent procul oculos suos. non cognoverunt eum. ⁊ exclamantes plorabant. Scissisq; vestibus. sparserunt pulverem super capita sua in celum. & sedebant cum eo in terra. vij. diebus. ⁊ septem noctibus. ⁊ nemo loquebatur ei verbum. videbant enim dolorem eius valentem.

V
Post hec aperuit iob os suum. ⁊ maledixit diei suo. ⁊ dixit. Pereat dies in qua natus sum. ⁊ nox in qua dictum est. Conceptus est homo. Dies ille vertatur in tenebras. Non requirat eum deus desuper. nec illustretur luce. Obscurent eum tenebre ⁊ umbra mortis. Occupet eum caligo. ⁊ involvatur amaritudine. Nox illa tenebrosus turbo possideat. Non computetur in diebus anni. nec numeretur in mensibus. Sit nox illa solitudo. non laude digna. Maledicant ei qui maledicunt diei. q̄ parati sunt suscitare leviathan. Obtenebrentur stelle caligine sua. Expectet lucem. ⁊ non videat. nec ortum surgentis aurore. quia non occlusit ostia ventris q̄ portabat me. nec abstulit mala ab oculis meis. Quare non in vulva mortuus sum. egressus ex utero non statim perii. Quare exceptus genibus. aut lactatus uberibus. Nunc enim dormiens silerem. ⁊ somno meo requiescerem cum regibus ⁊ consulibus terre. qui edificant sibi solitudines. aut cum principibus q̄ possident aurum. ⁊ replent domos suas

gñto. aut sicut abortiuū absconditum ñ subsistē
rem. ut q̄ concepti ñ uiderūt lucē. Ibi impij cessauē
rūt a tumultu. Ibi requieuerūt fessi robore. Quondam
uincti pariter sine molestia. ñ audierūt uocē exactoris
Paruus et magnus ibi sūt. Et seruus liber a dñō suo. Cur
data ē misero lux. Et uita his q̄ in amaritudine aīe sūt.
Q̄ expectant mortē. Et ñ uenit. Qui effodientes thesau
rum gaudēq; uehemēt cū inuenerint sepulchrū. Uiro cui
abscondita ē uia. Et circūdedit eū ds tenebris. Ante q̄
medi suspiro. Et q̄si inundantes aque sic rugitus meus.
Quia timor q̄ timebā euenit mi. Et q̄d uerebar accidit
mi. Nōne dissimulaui. Et nōne silui. Et nōne quieui. Et
uenit sup me indignatio. VI

Respondēs aūt Eliphaz themanites. dixit. Si cepe
rit q̄s tecū fortasse moleste accipies. Sz q̄ceptū sermonem
tenere quis pōt. Ecce docuisti multos. Et manus lassas
roborasti. Uacillantes firmauerūt sermones tui. Genua
q̄ tremebāt fortitudine. Nunc ad uenit sup te plaga. Et defe
cisti. tangeris et turbaris es. Timor tuus fortitudo
tua. patientia tua. Et perfecti uiaꝝ tuaꝝ. Recordare
obsecro te. quis ūq̄ innocēs periit. aut q̄n recti dele
ti sūt. Sicut ego uidi eos q̄ arāt iniquitatē. Et semi
nāt dolores. Et metūt eos. flante dō perisse. Et spū ire ei
ē consūpti. Fugit leonis. Et uox leene. Et dentes ca
tulorū leonū. confracti sūt. Tigris periit. eo q̄d nō habue
rit p̄dam. Et catuli leonis dissipati sunt. Verbum autem
ad me dixit. Et furtiue suscepit auris
mea uenas susurri eius. In horrore uisionis nocturne.
cū solet sopor occupare homines. Pauor tenuit me. Et
tremor. Et ossa mea perterrita sūt. Et cū spūs me pre
sente cōtulisset. horruerūt pili carnis mee. Stetit q̄dā
cui ñ agnoscebā uultus. imago coram oculis meis. Et au
diui q̄ aure lenis susurrū. Quasi horā diei. Quia
ficabitur. aut factore suo pura erit ur. Ecce q̄ fir
mis ei ñ fuit stabiles. Et in angelis suis reperit prauitatē
Quanto magis hi q̄ habitant domos luteas. q̄ terrenū ha
bent fundamentū. Et quasi tinea. Et de mane usq;
ad uesperam succident. Et q̄a nullus intelligit. Et ānū p
ibūt. Et q̄a aūt reliq fuerint. auferent. Et eos. Morientur.
Et ñ in sapiā. Voca ergo si ē q̄ tibi respondeat. Et ad aliq̄
sanctoꝝ conuertere. Uirū stultū interficit tristitia. Et parui
lū occidit inuidia. Ego uidi stultū firma radice. Et
maledixi pulchritudini eius statim. Longe fient filij eius
a salute. Et conterent in porta. Et non erit q̄ eripiat. Cuius messē
fames edet. Et spinis rapietur armatus. Et bibet sitiens
diuitias eius. Nec infra sine eā sitis. Et humo ñ exibit
dolor. Homo ad laborē nascitur. Et auis ad uolatū. Quia
obrē ego deprecabor dñm. Et ad dñm ponā eloquium meū.
Et faciet magna et inuestigabilia. Et mirabilia absq; nūo.
Et dabit pluuiā sup faciē terre. Et rigabit aquis uniuersa.
Et ponet humiles in sublimi. Et merentes erigit sospi

tate. Et dissipat cogitationes malignoꝝ. ne possint
implere manus eoꝝ quod cepant. Et apprehendit sapientes
in astutia eoꝝ. Et consilium prauoꝝ dissipat. Per diem incur
rent tenebras. Et quasi in nocte. sic palpabūt in meridie. Sal
uo saluū faciet a gladio oris eoꝝ. Et de manu violenti
pauperē. Et erit egeno spes. iniquitas cōstringet os suum.
Beatus hō q̄ increpit a dō. Increpationē q̄ dñi ne
reprobes. Qui ipse uulnerat. Et medetur. pungit. Et manus
eius sanabūt. In sex tribulationibus liberabit te. Et in sep
tima ñ tanget te malum. In fame eruet te de morte.
Et de bello de manu gladij. A flagello lingue abscondē
ris. Et ñ timebis calamitatē cū uenerit. In uastitate et fa
me ridebis. Et bestias terre ñ formidabis. Et cū lapidibus re
gionis pactum tuum. Et bestie terre pacifice erunt tibi. Et scies
quod pacem habeat tabernaculum tuum. Et uisitans speciē
tuā ñ peccabis. Et scies q̄m multiplex erit semen tuum.
Et progenies tua q̄si herba terre. Ingrediens tabernā
a sepulchrum. sicut infertur acerbus in tempore suo. Ecce
hoc ut inuestigauimus ita ē. quod audiui tu scito pertracta.

Respondēs aūt Iob dixit. Utinā appendi VII VI
rentur peccā mea quibus ira meum. Et calamitas q̄ patior
in statera. Cui harena maris hoc grauior apparēbit.
Unde uerba mea dolore sunt plena. Et sagitte dñi in
me sunt. quarum indignationem ebibit spūs meus. Et ter
rores dei militant contra me. Numquid rugiet onager cū
herbam. aut mugiet bos cū ante pleue plenum
fuerit. Aut potest comedi insulsum quod non est sale. Et
si. Aut potest aliquis gustare. quod gustatum afferat mor
tem. Que prius tangere nolebat. illa mea. nec patiun
tur cibi mei sunt. Quis det ut ueniat petitio mea. Et quod ex
pecto tribuat mihi deus. Et q̄ cepit ipse me conterat. Sol
uat manum suam. Et succidat me. Et hoc mihi sit consolatio.
ut affligens me dolore. ne parcat. nec contradicam
sermonibus sanctī. Que est enim fortitudo mea ut sustineam.
aut quis finis meus ut patienter agam. Nec fortitudo la
pidum fortitudo mea. nec caro mea ēnea. Ecce non est au
xilium mihi ume. Et necessarium q̄ mei recesserunt ame.
Qui tollit amicum suum manifeste. timorem dei relinquet.
Filii mei pretenerē me. sicut torrens q̄ transit. Et sicut
libri. Qui timent pruinā. irruet super eos nix. Tempus quo
fluunt dissipabuntur. aruerunt. soluent de loco
suo. Inuoluti sunt semite gressuum eoꝝ. ambulabunt
in uacuum. Et peribunt. Considerate semitas theman. uiatores
saba. exspectate paululum. Confusi sunt qa speruistis. Uene
runt quoque usq; ad me. Et pudore coopti sunt. Nec uidistis.
Et plagam meam uidentes timuistis. Et dixistis. Quid dare af
ferte mihi. Et de substantia uestra donate mihi. aut liberate me de ma
nu hostis. Et de manu robustorum eruite me. Docete me
et ego tacebo. Et quid forte ignorauerim ostendite me. Quare
detestatus es sermones iustos. cū quos nullus sit q̄ possit arguere me. Ad increpandum tu me cogitas. Et

inuentū ubi pferus. Sup pupillū irruetis 7 subuertere nummm amicū uīm. Verumtū qō cepistis ex plere. Ymbere aūt 7 ubte an mtar. Respondete obsecro absq; gremoē. 7 loquīmī. id qō ustū ē uidicare. 7 ñ inuenies ilmgua mea inqtatē. nec ifa uabz meus fluitica psonabit. Q Dilina ē uita hoīs sup tram. 7 sicut dies mercenarij dies ei. Sicut seruus desiderat umbrā. 7 sicut mercenarius pstolatur finem opis sui. sic ego hīt mses uacuos. 7 noctes labonosas enūerauit m. Si dormiero dicā qñ surgam. 7 rursus expectabo uesperum. 7 replebor doloribz usq; ad tenebras. Induta ē caro mea putredine 7 sordibz pulueris. Cutis mea aruit. 7 gnata ē. Dies mei uelocius ñsierūt. quā arxente tela sucūdūtur. 7 sine spe sūt absq; ulla re. Q Mēnto qa uentus ē uita mea. 7 ñ reūertetur oculus mūs ut uideat bona. nec aspiet me ursus hominis. Oculi tui īme. 7 ñ subsistā. Sicut assumpta nubes 7 pteriit. sic q descendit ad inferos ñ ascendet. nec reūertetur ultr indomū suā. neq; agnoscet eū amplius locus ei. Qua ppt et ego ñ parcam ori meo. loquar ī tribulacōe spūs mei. 7 fabulabor cū amaritudine aīe mee. Nūqd mare sū ego. aut cetus. qa circūdedisti me carcere. Si dixero. 7 solabitur me lectus meus. 7 relevabor loquens mecū ustratu meo. 7 terrebis me p somnia. 7 p uisiones horroze 7 horribz. Q Unā obrem elegit suspendiū aīa mea. 7 mea tē ossa mea. Desperau. nequaq; ultra iam uiuam. Parce m. nichil enī sūt dies mei. Q Dō ē homo qua magnificas eū. aut qō ponis erga eum cor tuū. Visitas eū diluculo. 7 subito probas illū. Usq; quo ñ parcis m. nec dimittis me ut glutiā salituā meā. Peccaui. Q Dō faciā tibi o custos hoīum. Cur posuisti me ptrariū tī. 7 sō m sū mei pi grauis. Cur ñ tollis peccatū meū. 7 q ñ auferis iniqtatē meam. Ecce nē urpuluē dormiā. 7 si mane me q̄sieris ñ subsistam.

VIII

Respondēs aūt baldad suhites dixit. Usq; quo loq̄ris talia. 7 spūs multiplex sermonis eius tui. Numqd ds supplantat udicū. aut ops subuītor qō ustum ē. Etiā si filij tui peccauerūt ei. 7 dimisit eos ī manu iniqtatis sue. tu mane si diluculo ad deū. 7 deprecans sis deū. si mundus 7 rectus incedis. statim euigilabit ad te. 7 pacatū reddet hītaculū iustitie tue. in tm ut pora tua fuerint parua. 7 nouissima tua multiplicent nimis. Interroga enī gnationē pristinā. 7 diligēter inuestiga patrū meōrum. Hesterni q̄re sumus. 7 ignorabim. qm sic umbra dies nī sūt sup tram. 7 ipi decebūt te. 7 loquentur tibi. 7 de corde suo proferent eloquia. Nūqd uidere pōt scirpus absq; humore. aut crescet carectū sine aqua. Cū adhuc sit in flore nec carpte manu. 7 ce omīs herbis arescet. Sic uie oīū q obliuiscuntur dm. 7 spes ypocrite pibit. Nō ei placebit uecordia sua. 7 sicut tela aranee fiducia ei. Innitet sup domū suā. 7 ñ stabit. fulciet eā. 7 ñ surget. Humectus uidetur aīe q̄ueniat sol. 7 in ortu suo germen eius egredit. Sup aceruū petre radices ei densabunt. 7 inter lapides ḡmorabitur. Si absorbuerit eū de loco suo. negabit eū. 7 dicet. ñ noui te. Hec ē lecticia uie ei. ut rursū de tra alij germinēt. Ds ñ proiciet simplicē. ñ tenebit manū malignis. donec ipleatur risu os tuum. 7 labia tua iubilo. Q Qui oderūt te induent confusione. 7 tabernaculū ipiop ñ subsistet.

VIIII

Respondēs iob. ait. Uere scio qō ita sit. 7 qō ñ iustificetur hō ḡ deum. Si uoluerit ḡtendere cum eo. nō potuit ei respondere unū p mille. Sapiēs corde ē. 7 fortis robore. Q Qs restitit ei. 7 pace habuit. Q Qui trāstulit montes. 7 nescierūt hoīs quos subuertit īfurore suo. Q Qui mouet terrā de loco suo. 7 columne eius ḡmunt. Q Qui precipit soli. 7 ñ oritur. 7 stellas claudit qui sub signaculo. Q Qui extendit celos solus. 7 graditur sup fluctus maris. Q Qui facit arcturū. 7 oriona. 7 hyadas. 7 interiora austri. Q Qui facit magna. 7 inscrutabilia. 7 mirabilia quoq; ñ est numerus. Si uenerit ad me. ñ uidebo. si abierit. ñ intelligā eum. Si repente interroget. qs respondebit ei. ut qd dicere ei pōt cur ita facis. Ds cui resistere ire nemo pōt. et sub quo curuantur qui portant orbē. Cum tuus ergo sum ego ut respondeā ei. 7 loquar ubis meis cum eo. Et etiā si habuero qppiam iustum. ñ respondebo. sed meum iudicē deprecabor. Et cū īuocanti me exaudierit me. ñ credo qd audierit uocē meā. Imurbine e contriuit me. 7 multiplicabit uulnā mea etiā sine causa. Non dedit requiescere spūm meum. 7 ipler me amaritudinib. Si fortitudo q̄runtur robustissimus ē. Si equitis iudicij. nēo. p me audebit ei tumoni dicē. Si iustificare me uoluero. os meum condēnabit me. Si innocentē ostendero. prauū me ppbabit. Etiā si simplex fuero. hoc ipm ignorabit aīa mea. 7 tedebit me uite mee. Unū ē qd locut sum. innocentē 7 impiū ipe ḡsumit. Si flagellat occidat semel. 7 nō de penis innocentū ridebit. Terra data ē in manus impij. uultū iudicū eius operit. Q Dō si ñ ille ē qs ego ergo sum. Dies mei uelociores fuerūt cursore. fugerūt. 7 ñ uiderūt bonū. Pertransierūt qi naues poma portantes. sicut aqla uolans ad escā. Cū dixero nequaq̄ ita loquar. gemuit facie mea. 7 dolore torquebor. Verebar oīa opa mea. sciens qd ñ parceres delinquenti. Si aūt sic impius sum. qr frustra laborauī. Si lotus fuero qi aquis niuis. 7 fulserint uelut mundissime manus mee. tū sordibz intinges me. 7 abominabūt me uestimenta mea. Nec ē uir qui similis mei ē respondeo. ñ q mecū ī iudicio ex aq possit audire. Nō ē qui utrūq; ualeat arguere. 7 ponere manū suā ī ambobz. Auferat a me ūgā suā. 7 pa

eus ñ me ſtrat. Loquar 7ñ timebo eū. neq; poſſum
v metuēs reſpondē. Tedet aiam meā uite mee. dimittā
aduſū me loquū meū. Loquā ī amaritudine aīe
mee. dicā dō. Nolī me ꝺēnare. Indica mī. cur me
ita iudices. ¶ Nūqd bonū tibi uidetur ſi calūpnieris. 7
oppꝛmas me opus manuū tuaꝝ. 7 conſiliū impioꝝ adiuue.
¶ Nūqd oculi carnei ſ. ſūt. aut ſicut uident hō. ita uidēb.
Nūqd ſicut dies hoīs dies tui. aīe tui ſic humana ſūt
tpa. ut quas iniquitates meas 7 peccata meū ſcrutens.
7 ſcias q; nichil impiū fecerī. cū ſit neq; qui de manu tua poſ
ſit eruere. Manꝰ tue plaſmauerūt me. 7 fecerūt me to
tū īcircuitu. 7 ſic repente ꝓcipitas me. Memento qſo qꝺ
ſicut lutū feceris me. 7 in pulueꝝ reduces me. Nōne ſicut
lac mulſiſti me. 7 ſicut caſeū me coagulaſti. Pelle 7 ca
rne veſtiſti me. oſſibꝰ 7 neruis ꝓtexiſti me. Vitā 7
miām tribuiſti mī. 7 viſitatio tua cuſtodiuit ſpīm meū.
Licet hec celes īcorꝺ tuo. tū ſcio q; omniū memīniſ.
Si peccauī. 7 abhinc parcis mī. cur abiniquitate mea
mūdū me ee ñ patiens. Et ſi impī fuerō. ue michi ē.
Et ſi iuſt. ñ leuabo caput. ſaturat afflictōe 7 miſe
Et ꝙſi ſuperbiā qī leenā capies me. reuſusq; mirabi
lē me efficias. Inſtauras teſtes tuos ꝙ me. 7 multipli
cas iram tuā. ad uſū me. 7 pene militāt ſine. Cur de
uulua eduxiſti me. Oī. utinā ꝙſumptus eē. ne oc
ulus me uideꝝ. fuiſſē qī ñ eē. ꝺ utero ſtinctꝰ ad tu
mulū. Nūqd ñ pauctas dierꝝ meoꝝ finiet breui.
Dimitte ergo me ut plagā paululū dolaē meū. añ
quā uadam 7 nō reuertar. ad tram tenebroſā 7 opta
mortis caligine. Terrā miſie 7 tenebraꝝ. ubi umbra
mortis 7 nullus ordo. ſꝫ ſempiternus horꝝ ihabitās.
x Respondēs ā ſophar naamathites. dixit. Nūqd q multa
loquit. ñ iudicet. aut uir ꝺocuſus iuſtificabitur.
Tibi ſoli tacebūt hoīes. 7 tū ceteros increpas. a nullo q
ſtabis. Quoniā ē. Vir ē ſino mā. 7 mūdus ſū ī cō
ſpectu tuo. Atq; utinā ds loqret tecū. 7 aperet labi
a ſua ſ. ut oſtenderet ſ. ſecreta ſapīe. 7 qꝺ multiplex ſit
lex eius. 7 intelligeres qꝺ minꝰ minora exigat. adeo
q; meret iniqtas tua. Fortiū uestigia dī ꝙphendes.
7 uſq; ad perfectū omnipotētē reperies. Excelſior celo ē. 7
qꝺ facies. ꝓfundior inferno ē. 7 unꝺ cognoſces. Lon
gior tra mēſura ei. 7 latior mari. Si ſubuerterit oīa. 7 un
uſq; contradīcit. qs ꝓhibere ei. Ipſe ē nouit hoīū uā
tatē. 7 uidēs iniquitatē. ñne ꝙſiderat. Vir uanꝰ īſipi
ā erigitur. 7 tāq; pullꝰ onagri ſe liberum natū putat.
Tu ā firmaſti cor tuū. 7 expandiſti adeū manꝰ tuas.
Si iniquitatē que ē in manu tua abſtuleris. atq; 7 in
fra tabernaculo tuo iniqtatē leuare poſis facie tuā
abſq; macula. 7 eris ſtabilis. 7 ñ timebis. Oblite quoq;
oblīuiſcens. 7 q; aquaꝝ ꝓterierūt ñ recordabēris.
7 q; meridianus fulgor ꝙgere ſ. adueſpū. Et cū te
ꝙſpexerit puratꝰ. oriens ut lucifer. habebis fiduciā
ꝓpter ſpē. 7 ꝺefoſſus ſecure dormies. Pegeles 7 ſi
ent q exterreat. 7 deprabūt facie tuā plūimi. Oculi
impioꝝ deficient. 7 effugiū pibit ab eis. 7 ſpes eoꝝ
abominatio animē.
xi Respondēs autē iob. dixit. Ergo uos eſtis ſoli hoīes.
7 uobīcū morit ſapīa. Et m ē cor ſicut 7 uob. nec in
ferior uī ſū. Q; eni ñ que noſtis ignorat. Qui den
deretur ab amico ſuo ſic ego. īuocabit dm. 7 exaudiret
eū. Dendetur ē in ſimplicitas. Diuitū lāpas ꝙtēp
ta apud cogitatiōes. pura ad tps ſtatuī. Abundāt
tabernacla ꝓdonū. 7 audacē ꝓuocāt dm. cū tpe dedit
manu eoꝝ oīa. Numqd ī roga uīta. 7 docebī te.
7 oloratilia cēli. 7 indicabī ſ. Loquēe ſic. 7 respondebit ſ.
7 narrabē piſces mans. Q; ignorat qꝺ hec oīa ma
nus dī fecerit. Inanī manu uīa ē oīs uiuētis. 7 ſpe
uniuſcūiꝰ hoīs. Nōne auris ūba diiudicat. 7
fauces cōmedēs ſapiē. Inantiq; ē ſapīa. 7 in mī
to tpe prudētia. Apꝺ ipm ē ſapīa. 7 fortitudo. ipe hī
conſiliū 7 intelligētiā. Si deſtruerit. nemo ē qui edi
ficet. si incluſerit hoīem. nemo ē q aperat. Si prohibuerit
aquas. oīa ſiccabunt. si emiſerit eas ſubuertēt tra. Apꝺ
ipm ē fortitudo. 7 ſapīa. ipe nouit 7 decipiente. 7 eū
q decipit. Adducat conſiliantes īſtultū finē. 7 iudices
inſipiēs. Cathenam regū diſſoluit. 7 ſuccingit lumbos
eoꝝ. Ducit ſacerdotes īglonos. 7 optimates
ſupplantat. 7 multās labiū ueracū. 7 doctrinā ſenū
auferens. effundēs deſpectionē ſup principes. 7 eos q
oppſſi fuerant releuās. Qui reuelat ꝓfunda ē tenebꝝ.
7 ꝓducit lucē umbā mortis. Qui multiplicat gētes
7 ꝑdit eas. 7 ſubuſtas intregū reſtituit. Qui immutat
cor principū terē. 7 ꝺcipit eos ut fruſtra incedāt ꝑ in
uiū. Palpabūt qſi tenebꝝ. ñ lucē. 7 errare eos fa
cit qſi ebrios. Ecce oīa uidit oculus mꝰ. audiuit
auris mea. 7 intellexit ſinglā. Secm ſciam uram. 7 ego
noui. nec inferior uī ſum. Sꝫ tū ad oīpotētē loquā.
7 cū dō diſceptare cupio. Vos uos oſtendēs fabricatores
mdaciꝝ. 7 cultores puerſaꝝ dogmatū. Atq; utinā ta
ceretis. ut putaremini ee ſapientes. Audite ergo
correptiōes meas. 7 iudicia labioꝝ meoꝝ attendite.
Nūqd ds indiget uro mdacio. ut ꝑ illo loquamini
dolos. Nūqd faciē eius accipitis. 7 ꝑ dō iudicare
mini. Aut placebit ei. q celare nichil pōt. aut deci
et ut hō uīs fraudulēter. Ipe uos arguet. qm in
abſcōdito faciē el accipitis. Itaq; ut ſe ꝙmouit ꝑ
debit uos. 7 timor eius irruet ſup uos. Memoria uīl
ꝙparabit anim. 7 redigent in lutū ceruices ure. Ta
cete paulꝰ. ut loqr qdam. 7 q mī mēs ſuggeſſerit. Qui
lacero carnes meas dentib; meis. 7 aiam meā ponā
in manib; meis. Etiā si occiderit me. in ipo ſperabo.
Verūtamen uias meas in ſpectu el arguā. ipe erit ſalua
tor mꝰ. Nō ē ueniet in ſpectu eius oīs ypocrita. Au

dere ſmonē meū ⁊ enigmata pupite aurib; nr̄is.
Si fuero iudicat⁹ ſao qđ uſq; inuenar. Dis ē q iu
dicetur meū? Veniat. Quare tacēs ꝙſumo? Duo
tm̄ ne facias m̄ ⁊ tūc a facie tua nō abſcondar: Ma
nū tuā longe fac a me. ⁊ formido tua nō me terat.
Voca me ⁊ reſpondebo tibi. aut certe loquar. ⁊ tu re
ſponde m̄. Quātas habeo iniqtates ⁊ peccā? ſcelera
mea atq; delicta oſtende m̄. Cur facē tuā abſcondis.
⁊ arbitraris me inimicū tuū? Cont̄ foliū qđ uēto
rapitur oſtendis potēntiā tuā. ⁊ ſtipulā ſicc̄ perſeqū.
Scribis enī ꝙ̄ me amaritudines. ⁊ ſumē me uis
peccatis adoleſcentie mee. Poſuiſti in neruo pedē
meū. & obſeruaſti oēs ſemitas meas. ⁊ ueſtigia pedū
meor̄ ꝙſideraſti. q qī putredo ꝙſumēd ſū. ⁊ qī ueſti
mēntū qđ ꝑmedit̄ annea. Hō nat⁹ de mulīe breui
uiuēs tp̄e. repletur multis miſ̄ijs. Et qī flos egred̄
⁊ cōteritur. ⁊ fugit uelut ūbra. nūq; in eōde ſtatu
p̄manet. Et dignū duxiſti ſup huiſmodi aperire oc
los tuos. ⁊ adducē eū tecū i iudiciū? Quis pōt facē mū
dū de imūdo ꝯceptum ſemīe. Nōne tu q ſolus es?
Breues dies hoīs ſūt. nūs mēſiū eius apud te eſt.
Cōſtituiſti fines eī. q p̄terire nō poterit. Recede pa
ululū ab eo. ut q̄eſcat donec optata ueniat ſicut
mercenarij dies eius. Lignū hr̄ ſpem. Si p̄ſum
fuerit. rurſum uirēſcet. ⁊ rami eius pullulabūt. Si se
nuerit in terra radix eius. ⁊ in puluere mortuus fuer-
rit cinis illi. ad odorem aque germinabit. ⁊ faciet comā
q̄ ē p̄mū plantatum ē. Hō uero cū mortuus fu
erit. ⁊ nudatus atq; ꝙſumpt⁹ ubi quelo ē? Quom
ſi recedāt aque de mari. ⁊ fluuiꝰ uacuefact⁹ arefcat.
ſic hō cū dormierit nō reſurget. Donec atterant celū
nō euigilabit. nec ſurget de ſomno ſuo. Quis m̄
tbuat ut in inferno protegas me. ⁊ abſcōdas me do
nec p̄tranſeat furor tuus. ⁊ ſtituas m̄ tp̄s in quo re
cordēris mei. Putaſne mortuus hō rurſū uiuet?
Cunctis diebus q̄bus nūc milito. expecto donec uenīat
immutatio mea. Vocabis me ego tibi reſpondebo t. Opus
manuū tuar̄ ponges deſiderabis. Tu q̄dē greſſus meos
dinumerāſti. ſi parcis peccatis meis. Signaſti q̄ i ſac
culo delicta mea. ſi nanſti iniqtatē meā. Mons ca
dēs defluit. ⁊ ſaxū tranſfert̄ de loco ſuo. Lapides ter
am̄ aque. ⁊ alluuiōe pulueris terra ꝙſumit̄. Et hōi
es ergo ſimiliter ꝓdes? Prēualuiſti eū paululū. ut i
ꝑpetuū p̄tereat. Immutabis faciē eius. & remittes
eū. Siue nobiles fuēr̄ filij eī. ſiue ignobiles. nō
intelliget. Ac tm̄ caro eius dū uiuet dolebit. & aīa eī
ſup ſemetipſa lugebit.

Xij

Reſpondēs aūt eliphaz themanites. dixit. Numq̄
ſapiens reſpondebit qī inuētū loquēs. & implebit
ardore ſtomachū ſuū? Arguis uerbis eū q nō ē
equale. & loqueris q̄ t nō expedit. Cūctū inter eſt

eua nuditatē tuā cognōuiſti. tu ne primus hō natus es?
& ante colles formatus? Audiuiſti cōſilia dei. & attraxiſti
eius ſapiā? Quid nosti q̄ ignoramus? Quid intelligis
q̄ nescimus? Et ſenes & ſenio q̄ ſūt in nob. multo uetu
ſtiores q̄ patres tui. Numq̄ grandia ſūt oſtenta
tua? Sed iuba tua prauā hoc prohibet. Quid te eleuat
cor tuū? & q̄ magna cogitās. attonitos habes ocu
los? Quid tumet ſpūs tuus. ut p̄feras de corde tu
o huiuſcemodi ſermones? Quid ē hō ut immaculat⁹ ſit?
aut ut iuſt⁹ appareat natus de mulīe? Ecce inter ſanctos ei
nō immutabit. & celi nō ſūt mūdi in ſpectu eī. Quanto
magis abominabit. & putrid⁹ hō. q bibit quaſi aquas
iniquitatē? Oſtendā tibi. audi me. quod uidi narrabo t.
Sapientes ꝙſitent. & abſcōdūt patres ſuos. q̄bus ſol
data ē tra. & nō ſunt inſiſtent alienus p eos. Cuncti diebus ſu
is impij ſuperbit. & anni numerus ē tyrannidi
eius. Sonitus timoris ſēp in auribus illius. & cū pax ſit
ille inſidias ſuſpicatur. Nō credit qđ reuertat de
tenebris. circūſpectāt undiq; gladius. Cū ſe mouit
ad querendū panē. nouit qđ paratꝰ ſit in manu eius te
nebrarū dies. Terrebit eū tribulatio. & angustia ual
labit eum ſicut regē q̄ ꝓparat̄ ad ꝓlīū. Teneb̄t ē
aduſus dñm manū ſuā. & ſ̄m oīpotentē roborat̄ ē.
Cucurrit aduſum eū erecto collo. & pinguia armo
rum armat̄ ē. Operuit facē ſuā craſſitudo. & lūbos
arcuit pinguedo. Habitabit ciuitatibus deſertis. & in
domibus deſertis. q̄ in tumulos ſūt redacte. Nō diu
bitat. neq; ꝓlongabit fuga ei. nec murer i tra
duce ſua. & nō recedet de tenebris. Ramos eius
arefaciet flāma. & auferet ſpūs oris ſui. Nō credat
frustra errore deceptꝰ. qđ aliquo ꝓmio reciturus ſit.
Antq; dies eius impleant̄ p̄bit. & manꝰ eius are
ſcet. Vindemiet q̄ quaſi in p̄mo flore botrus ei. & q̄
oliua p̄icit flore ſuo. Congregatio ypocrite ſte
rilis. & ignis deuorabit tabernacula eorū q munera
libent̄ accipiūt. Concepit dolore & peperit iniquitatē.
& uterus eius ꝓparat dolos. Xiij Xv

Reſpondēs aūt Iob. dixit. Audiui frequēter talia.
Cōſolatores onerosi oēs uos estis. Numq̄ habebit
finē uerba uentosa. aut quid te molestum ē si
loquaris? Loquam ego ſimilia uri log. Atq; ut
ſit aīa ulla. p aīa mea. Cōſolarer & ego uos ſer
monibus & mouerē caput meū ſuper uos. Roborarem
uos ore meo. & mouerē labia quaſi parcēs uob.
Sed qđ agam? Si loquar. nō q̄eſcit dolor meus. & ſi
tacuero. nī recedet a me. Nunc autē oppreſſit me dolor meus.
& q̄ nichil reputati ſūt oēs artus mei. Fuge mea cō
ſumptiōi dicī. pera me. & ſulcatā falſiloquio aduſus

facie meā cōfidens in. Collegit sup me dentes suos. hostis mꝰ
ītribulat oculꝰ me intuit ē. Aperuerūt sup me ora sua
exprobrantes: pulsauerūt maxillā meā. satiatus sūt pe
nis meis. Cōclusit me dꝰ apud iniquū: et manibꝰ ī
piorū me tradidit. Ego ille quondā opulentꝰ: repē
te cōtritus sum. Tenuit cervicē meā: et fregit me: et
posuit sibi quasi signū. Circūdedit me lanceis suis:
et vulnerauit lumbos meos. nec pepercit: effudit ī terra
viscera mea. Cōcidit me vulnere sup vulnus: irruit in
me quasi gigas. Sacū operui super cutē meā: et corpus meū
cinerē. Facies mea tumuit a fletu: et palpebre me
e caligauerūt. Nec pro pressus sum absq; iniquitate ma
nus mee: cū haberem mūdas ad dñm preces. Terra ne
operias sanguinē meū: et non inueniat locum ī te latendi
clamor meus. Ecce ē in celo testis meus: et qui novit
me excelsis. Verbosi amici mei: ad dñm stillat oculus
meus. Atq; utinā sic iudicaret hic cū deo: quomō iu
dicatur filius hois ad collega suū. Ecce ē breues a
ni trānseunt: et semitā p quā nō reuertar ambulo. Spi
ritus attenuabit: dies mei orbabunt: et solū mihi sup
ē sepulchrū. Nō peccaui: et tamen tristitia habi
tat oculus meus. Libera me: et pone me iuxta te: et cui
vis manus pugnet cōtra me. Cor eorū longe fecisti a
disciplina: propterea nō exaltabuntur. Predā pollicet so
cijs: et oculi filiorū ei deficient. Posuit me qui ī prouer
bium populi: et exemplū sui coram eis. Caligauit ab
indignatione oculus meus: et membra mea quasi umbre
ducta sūt. Stupebūt recti super hoc: et innocēs de hypo
crita suscitabitur: et tenebit iustus viā suā: et mundi
manibꝰ addet fortitudinē. Igitur vos omnes reuertimi
ni: et venite nō inueniā inter vos vllū sapientē. Dies mei
transierūt: cogitationes meę dissipate sūt: torquentes cor
meū. Nocte intercū mihi: et rursum post tenebras
spero lucē. Si sustinuero infernus domus mea ē: in tene
bris stravi lectulū meū. Putredini dixi. Pater meus
es: mater mea: et soror mea vermibus. Vbi ē ergo nē ppe
tas mea: et patientia mea quis considerat. Descendent
simul in terrā: et ibi cōpositione requiescent omnia. Putasne sal
tem ibi erit requies mihi. xiiii xvii

Respondēs autē baldad suhites dixit. Vsq; ad quē finē
vana verba? Intellige prius: et sic loquere. Cur reputa
ti sumus ut iumenta: et sordimus coram te. Quę pdis ānā
tua in furore tuo. Numquid pp̄ te derelinquetur terra:
aut transferentur rupes de loco suo. Nōne lux ipsi extin
guet. nec splendebit flāma ignis ei. Lux obtene
brescet in tabernaculo eius: et lucerna q̄ sup eū ē extin
guetur. Arctabunt gressus virtutis eius: et supplanta
bit eū consilium suum. Immittit ē in rete pedes suos: et in
maculis eius ambulat. Tenebit planta illius laqꝰ.
et aprehendet comꝰ eū sitis. Abscondita ē in terra pedica
eius: et decapula illi sup semitā. Vndiq; terrebunt eū
formidines: et circumvolabunt pedes ei. Attenuet fames vi
rus ei: et mendica imminet costis illius. Deuoret pulch
ritudinē carnis ei: consumet brachia illius primogenita
mors. Auellantur de tabernaculo suo fiducia ei: et cal
cet sup eū qi rex horribus. Habitent in tabernaculo il
lius socij eius q nō ē. Aspergatur in tabernaculo ei sulphur.
Deorsū radices eius siccentur: sursū autē arescat
messis ei. Memoria illius pereat de terra: nō celebret
nomen eius in plateis. Expellet eū de luce in tenebras:
et de orbe trānsferet eum. Nō erit semen eius nec progenies
in populo suo. nec ulle reliquie in regionibꝰ eius.
Iuxta eius stupebūt nouissimi: et primos invadet ho
rror. Hec sūt tabernacula iniqui: iste locus ei qui ignorat
Respondēs autē iob. dixit. xv tur dñm. xviii d
Vsq; quo affligis animā meā: et atteritis me ser
monibus? En decies confundis me: et erubescis op
primens me. Nempe si ignoraui: mecū erit ignoran
tia mea. Aut nos gloriamini: et arguitis me
obprobrijs meis. Saltem nō intelligite: quia dꝰ in equo
iudicio affligere me: et flagella sua me circūdare
ce clamabo: nec patiēs: nec audiet. nec si clamabo
nō ē qui audiat. Semitā meā circūsepsit: nec transire nō
possū: et in caligine meo tenebras posuit. Spoliauit me
gla mea: et abstulit coronā de capite meo. Destruit
me undiq; et pereo: et quasi auulsę arboris abstulit spē
meā. Iratus ē contra me furor ei: et sic me hostem suū
estimat. Simul venerunt latrones ei: et fecerūt sibi via
per me: et obsederūt ingressū tabernaculi mei. Fratres
meos longe fecit a me: et notos meos qi alienos fecerat
a me. Derelicti sūt me propinqui mei: et quos nouerāt ob
liti sūt me. Inquilini domꝰ mee: et ancille mee: sicut alie
nū habuerūt me. et qi peregrinū fui intuentibus eas. Seruū
meū vocaui: et nō respondit mihi. ore propio deprecabꝰ il
lū. Halitū meū exhorruit uxor mea: et orabā filios
vteri mei. Stulti q; despiciebāt me: nunc abeis recen
situs sum derisibꝰ mihi. Abominati sūt me quondā
consiliarij mei: et q̄ maxime diligebā aduersarius ē mihi.
Pelli mee consumpte carnibꝰ adhesit os meū: et derela
ta sūt tantū labia circa dentes meos. Miserimini
mei: miserimini mei saltē vos amici mei: quia
manus dei tetigit me. Cur persequimini me sicut dꝰ: et car
nibus meis saturamini. Quis mihi tribuat ut scribantur
sermones mei: quis mihi det ut exarentur in libro stilo ferreo
et plumbi lamina: aut certe sculpantur in silice. Scio
enim qꝰ redemptor meus vivit: et in nouissimo die de terra
surrecturus sim. Et rursum circūdabor pelle mea: et in
carne mea videbo deum. Quem visurus sum ego ipse: et oculi
mei conspecturi sūt: et non alius. Reposita ē hec spes mea
in sinu meo. Cur ego nunc dicam persequamur eum: et ra
dicem inueniamus in eo. Fugite ergo a facie gla

dij. qm̃ ultra unq̃tanum gladius ē. ⁊ sarcote eē
Respondens ā sophar XVI Iudiciū.
naamathites dixit: Ieiuno cogitatiōs mee uane
succedūt fibi ⁊ mens ī duisa rapitur. Doctrinā qua
me arguis audiā ⁊ sp̄ intelligentie mee respondebit
mihi. Nōne hoc a principio ex quo positus ē hō sup̄ t̄rā. qđ
lauis ip̄ius breuis sit. ⁊ gaudiū ypocrite ad instar punc
ti. Si ascenderit usq; ī celum superbia eius. ⁊ caput eius
nubes tetigerit. qđ stercoliniū ī finē p̄ibit. ⁊ q eum uide
rāt dicēt. Vbi ē. Velut sōpniū auolabit ⁊ nō inuenietur.
Et sicut uisio nocturna. Oculus q eū uiderat nō
uidebit. nec ultra intuebit eū locus suus. Filij ei⁹ atteren
tur egestate. ⁊ manus illius reddet illi dolorem suū. Os
sa eius ip̄lebunt̄ uitijs adolescentie ei⁹. ⁊ cū eo ī puluere
dormient. Cū ē dulce fuerit ī ore eius malū. absconder illud
sublingua sua. Parcet illi ⁊ nō derelinq̃t illud. ⁊ celabit
ī gutture suo. Panis eius intrō illius conuertetur in fel a
pidum intra uiscera. Diuitias q̄s deuorauit euomet. ⁊ de
ore ei⁹ extrahet eas dē. Caput aspidum suget. ⁊ occidet
eū lingua uipere. Nō uidebit riuulos fluis. torrentes m
melle ⁊ butyro. Luet que fecit nec nō ḡsumet.
Iuxta mltitudinē adinuentōnū suaꝝ sic ⁊ sustinebit.
qm̃ ḡfregēs nudauit pauper domū. Rapuit ⁊ nō ed
ificauit eā. nec ē satiatus uentr ei⁹. Et cū habuerit que
scripserat. p̄sidē nō poterit. ḡ nō remanebit d abo eius. sp
tereta nec remanebit d bonis ei⁹. Cū sagax fuerit arcabi
tur. eluabet. ⁊ ois dolor ruet ī eum. Ventā implebit
uentr ei⁹. ut emittat ī eū iram furoris sui. ⁊ pluat sup
illū bellum suū. Fugiet arma ferrea. ⁊ irruet in arcū e
reū. Extraet. ⁊ egrediēs d uagina sua. ⁊ fulgur ās ī ama
ritudine sua. Vadet. ⁊ uenient sup eū horribiles. Omēs
tenebre abscondite sunt ī occultis ei⁹. Deuorabit eū ig
nis q nō succendet. affligetur reliq̃ in tabernaculo suo.
Reuelabūt celi iniq̃tatē eius. ⁊ tra ḡsurget aduersus eū.
Raptum erit germē domꝰ illi. detrahetur ī die furoris
dei. Hec ē pars hois impij a dō. ⁊ hereditas uerboꝝ ei⁹ a dnō.
Respondēs autē Iob dixit. Audite quelo XVII
sermones meos. ⁊ agite penitētiā. Sustinete me ut
ego loquar. ⁊ post mea si uidebit tibi irridete. Vnq̃
nūm hoīem disputans mecū. ut mirū nō debeam ḡ
stan. Attendite me. ⁊ obstupescite. ⁊ sup ponite digi
tū ori uō. Et ego cū recordar fugio pauore. ⁊ car
nē meā tremor. Quā ergo ip̄i inuiti sublima
ti sūt. ḡ fortiti q diuitijs. Semē eoꝝ p̄manet cōā eis.
⁊ p̄pinquoꝝ turba. ⁊ nepotū i ḡspectu eoꝝ. Domꝰ eoꝝ
secure sūt. ⁊ quiete. nec ē uirga dī sup eos. Bos eoꝝ
concepit. ⁊ nō abortiuit. uacca eoꝝ peperit. nec ē priua
tus fetu suo. Egredit̄ q̄si greges paruulos eoꝝ. ⁊ filij eoꝝ
exultant lusibus. Cenāt tympanū. ⁊ cythare. et
gaudent ad sonitū organi. Ducūt in bonis dies suos.
⁊ in puncto ad īferna descendūt. Qui dixerāt dō recede a
nob. ⁊ scām uiaꝝ tuaꝝ nolum. Quis ē ops ut ser
uiamus ei. ⁊ qđ nob p̄dest si oraūm illū. Verūtamen q nō
sunt ī manu eoꝝ bona sua. ḡsilium eoꝝ longe sit a me.
Quotiens lucerna impioꝝ extinguet. ⁊ supueniet eis
inundatio. ⁊ dolores diuidet furoris sui. Erūt sicut pule
ris ante faciē uenti. ⁊ sicut fauilla q turbo diss̄pgit. Dōs seruā
filijs illius dolorē patris. ⁊ cū reddiderit. nō sentiet. Vi
dunt oculi ei⁹ interfectionē suā. ⁊ de furore omnipotētis
bibet. Quis ē ad eum prudēs d domo sua p̄ se. ⁊ si nūe
rus mensis eius dimidiet. Numqd dīn q̄spiam docebit sa
pientiā. q excelsos iudicat. Iste moritur robustꝰ. ⁊ san.
dues. ⁊ felix. Viscera eius plena sūt adipe. ⁊ medul
lis ossa illius irrigant. Alius uō mortē amaritu
dine aīe absq; ullis opibꝰ. ⁊ nō simil ī pulue dormi
et. ⁊ uermes operient eos. Certe noui cogitatiōes uāas. ⁊
sententias ingta me iniquas. Ubi ē. vbi ē domus
principis. ⁊ ubi tabernacula impioꝝ. Interrogate quēlibet
de uiatoribus. ⁊ eadē illum intelligere cognoscens. qa
ī die p̄ditionis seruant malus. ⁊ ad die furoris ducet.
Quis arguet faciē eius. ⁊ que fecit q̄s reddet illi.
Ipse ad sepulcra ducet. ⁊ in gregē mortuoꝝ migrabit.
Dulces fuerūt glareis cocyti. ⁊ post se omnē hoīem tra
het. ⁊ ante se innūerabiles. Quid igitur ḡsolamini me
frustra. cū responsa uestra repugnare ostensa sint ueri
Respondēs ā eliphaz themanites dixit: Numq. XVIII
do spūs pōr homo. etiā ai p̄sentē suū sapientie. Ad
p̄dē dō si iustus fuis. aut q̄ ei confert si īmaculatꝰ
fuerit uita tua. ⁊ dirigis q̄ mēs anguet te. ⁊ uenie te
ai in iudiciū. ⁊ nō ip̄e malitia tua. ⁊ plurima. ⁊ infinitas
iniq̃tates tuas. Abstulisti ē pignus frīs tui. ⁊ cū
dis nudos spoliasti uestib. Aquā lasso nō dedisti. te
sureū subtraxisti panē. Infirmum die brachij tui. ⁊
fortibus tram. ⁊ potentissim obtinebas eā. Viduas di
misisti uacuas. ⁊ lacertos pupillorꝰ comminuisti. Ppt
ea circumdāt te laqueis. ⁊ turbat te formido subita.
Et putabas te tenebras nō uidere. ⁊ impetu aquaꝝ inū
dantiū nō oppīmendum. An cognitas q̄s dō excelsior celo
sit. ⁊ sup stellarum ūicē sublimet. Et dixisti. Quid eī
nouit dō. ⁊ qđ p caliginē iudicet. nubes tenebrose ei
nec uidet. ⁊ circa cardines celi p̄ambulat. Nūq
semitā seculoꝝ custodire uoluit. q̄ calcauerūt uiri mqꝝ.
Qui subtracti sūt ante tpora suis. ⁊ fluuio subuersi fundamē
toꝝ. Qui dicebāt dō recede a nob. ⁊ q̄si nec posset facere
opa eorum habēt. cui ipe impleuit domos eoꝝ bonis.
Quoꝝ sententia procul sit a me. videbūt iusti. ⁊ letabunt.
⁊ innocens subsannabit eos. Nōne succisa ē erecto e
oꝝ. ⁊ reliquias eoꝝ deuorabit ignis. Acquiesce igitur
ei. ⁊ habebis inde fructus optimos. Su
sape eroue ultro legē. ⁊ pone sermones ei⁹ in corde tuo.
Si reuersus fueris ad omipotētē edificabis. ⁊ longe fac
es iniquitatē a tabernaculo tuo. Dabit p tra silicē. ⁊ li

luce tenebre aurore. Cumq; omnes pri hostes nros
angustū cauerua bit t. Tuc sup omnipotē deliis
afflues. & eleua ad dñm faciē tuā. Rogab eum & exa
udiet te. & uota tua reddes. Decernes tē & uenient t.
& in uijs tuis splendebit lumē. Qui ē humiliat fuit. erit
ingla. & q inclinauit oculos suos. ipe saluabit. Salua
bunt innocens. saluabit in munditia manuū suarū.
Respondēs ā iob dixit. Nunc quoq; i amaritudie xlix
ē sermo mē. & manus plage mee aggrauata ē sup
gemitū meū. Quis m tribuat ut cognoscā & inueniā
illū. & ueniā usq; ad solutū eius. Forsā cōā eo iudi
cū. & eo meū replebo in pcussionib; ut sciam uba que
in me dicat. & intelligam qd loquat. m. Nolo mltā fo
rtitudine ostendat mecū. nec magnitudinis sue mol
le me pmat. Ponat equitatē sr me. & pueniat aduer
sū iudicū meū. Si adueniē uero ñ appareā. si ad
eundē. ñ intelligā eū. Si ad sinistra qd agam.
& nō apprehendā eū. Si me uram adeā. ñ uidebo
illū. Spē uō sar uiā meā. & phauit me qi aurū qō
p ignē iuste. Vestigia ei secute ē mea pes. uiā ei custo
diui. & ñ declinaui ea. A mādatis labioq; ei ñ
recessi. & in sinu meo abscōdi uba eius ei. Spē enī solus
ē. & nemo auertē pōt cogitationē ei. & aiā ei q̄cūq;
uoluit hoc fecit. Cū expleuit ime uoluntatē suā. &
alia mlta similia ipsis sūt ei. Et uero a facie ei tur
bat sū. & si tetigero eū timore solluar. Dns molliū
cor meū. & omipotens turbauit me. Nō enī puli ppter im
minentes tenebras. nec facie meā operuit caligo. Abscō
potente ñ sūt abscondita tua. Qui nouerunt eum
ignorant dies illius. Alii termios trāstulerē. & pa
scētes grages. & pauerē eos. Asinū pupillor. abegerunt.
& abstulerūt p pignore boue uidue. Subuertē pau
perum uiā. & oppressorū pariē masueto ire. Alii qui o
mnia inde fero. egidunt. & opus suū. uigilātes q̄ad
modū. & panē labis. Agrū ñ suū demetūt. &
uineā quē iniq; oppresserunt uindemiāt. Nudos dimit
tūt hoīes i dumēta tollentes. qbus ñ ē opimitū uim
gentē. Quos ymbres montiū rigant. & ñ habitacula
amplexant lapides. Vim fecerūt orfanis pupillos.
& uiduā pignerā spoliauerē. Iudex in eccl
absq; uestimēto. & sine cibis tulerē spicas. Inter ac
cos eor mendicātiū fecerūt uinos gemē. & aiā uidue
clamauit. & dns in ultiōē abire ñ patit. Ipi fuerē rebel
les lumini. & ignorauerē uias eius. nec reuisi sūt p se
mitas illi. Mane pmo assurgit homicida. interfice
genū & pauperē. & nocte uero erit qsi fur. Oculus ad
ulti obseruat caliginē. dicens ñ me uidebit oculus.
& operiet uultū suū. Perfodit in tenebris domos. sicē
in die sibi & ignorauerē lucē. Si subito
apparuerit aurora. arbitrant umbra mortis. & sic
in tenebris qsi in luce ambulant. Leuis ē sup facies a
que. Maledicta sit pars eius in tra. nec ambulet p
uiam uineaꝝ. Ad nimiū calorē ad aquis
niuiū. & usq; ad inferos peccatū illius. Obliuiscat
eius mia. Dulcedo illi uermis. Nō sit in recordatiōe.
& sicut arbor qi lignū infructuosū. Pauit & sterilē. & q̄
nō parit. & uidue bene nō fecit. Deuorauit fortes infir
mitudine sua. & cū starent nō credet uite sue. Dedit
ei dns locum penitētie. & ille abutit eo in superbia. Oculi
aūt eius sūt sup uias illius. Exalta sūt ad modicū
& nō subsistent. & humiliabunt sicut oēs. & auferentur.
& sicē sūmitates spicaꝝ tangent. Quōd si nō ē ita. quis
me pōt arguere cē mendacē. & ponere ad nichilū uba mea.
Respondēs aūt baldad suhites. dixit. xxv. xxv. p a
Potestas & timor apud eum ē. q facit concordiā in sub
limib; suis. Numq̄d ē numeꝝ militū eius. & sup q̄
nō surgit lumen illius. Numq̄d iustificabit homo cū
deo. aut apparebit mundus natus de muliere. Ecce
etiā luna nō splendet. & stelle nō sunt munde in conspectu
eius. Quanto magis homo putredo. & filius hois uermis.
Respondēs iob dixit. Cui adiutor es. Nunq̄d in xxvi
brachiū sustentas brachiū eius q nō ē fortis. Cui
dedisti consiliū. Forsitan illi q nō hr sapiām. & prudē
tiā tuā ostendisti plurimā. Cui docere uoluisti.
Numquid eum q sciat spiritū. Ecce gigantes gemūt b
sub aquis. & q habitant cū eis. Nudus ē infernus
coram illo. & nullū ē operimētū perditioni. Qui extendit a
quilonē sup uacuū. & appendit terram sup nichilum.
Qui ligat aquas in nubib; suis. ut nō erumpāt pariter
deorsum. Qui tenet uultū soliis sui. & expandit sup il
lū nebulā suā. Terminū circūdedit aquis. usq;
dū finiant lux & tenebre. Colūne cēli contremiscūt.
& pauēt ad nutū ei. In fortitudine illius repente ma
ria congregata sūt. & prudentia eius percussit superbū. Spūs
eius ornauit celos. & obstetricante manu eius. edu
cta ē coluber tortuosus. Ecce hec exigua pte dicta sūt
uiarū eius. Et cū uix parua stillā sermonis ei audi
erimus. qs potest tonitruū magnitudinis illius intuen.
Videt quoq; iob assumens parabolā suam. xxvii xxvii s c
& dixit. Viuit dns qui abstulit iudiciū meū. & omipo
tes qui adamauit animā meā. qa donec sup
ē halitus in me. & spūs dei in narib; meis. nō loquēt labia
mea iniquitatē. nec lingua mea meditabitur fallā
ciā. Absit a me ut iustos ē uos iudicē. Donec deficiā
nō recedam ab innocētia mea. Iustificationē meā
am q̄ cepi tenē. nō derelinquā. Nec ē reprehendit me cor
meū. in omi uita mea. Sit ut impius inimicus mē. & q
adūsar mē qsi iniq̄. Que ē ē spes ypocrite. si auare
tur. & nō liberet dns aiām ei. Numq̄d clamorē ei a
udiet dns. cū uenit sup illū angustia. Aut potest in
omipotēte delectari. & inuocare dñm in oī tpe. Forte uo d

ꝑ rianū dei. qđ omīps habeat. nec abscondā. Ecce
ues omēs nostis. q̄ sine causa uana loquim. H
ē parū hōis umꝑ apud dñm. hereditas uiolentoꝝ
q̄ ab omīpote suscipient. Si mūltiplicent fuīnt fi
lij eius. ī gladio erunt. 7 nepotes eius ñ satiabū
tur pane. Q̄ reliqui fuīnt ꝯ eos. sepelient mūtu
tū. 7 uidue illi ñ plorabūt. Si ꝯparauīt qī ſram
argentū. 7 sicut lutū ꝑparāt uestimēta. ꝑparāt q̄
dē. sī ursus uestietur ullis. 7 argēntū innocens
diuidet. Extrahetur sicut tinea domus sua. 7 sicut cus
tos fecit umbraculū. Diues cū dormierit. nihil
secum asseret. Aperiet oculos suos. 7 nihil inuenet.
Apprehendet eū qī aqua inopia. nocte opprimet eū
tempestas. Tollet eum uentus urēs. 7 auferet. 7
uelut turbo rapiet eū de loco suo. Emittet sup
eū flagellum. 7 ñ parcet. ꝺ manu ei fugiēs fugiet.
Stringet sup eū manus suas. 7 sibilabit sup illū
uniuersus locus ei. Nē argēntū uenarū suarū ꝑ
parabit. 7 aurū locul⁹ ei⁹ inquo ꝑflabunt. Fabrum ꝺ fugat
tollitur. 7 lapis soluit calcatus. mes untur. Tēs po
sunt tenebre. 7 nunq̄d sine tē ꝑsideret. Lapi
dē quoq; caligines. 7 ūbra mortis diuidet torrēs.
a pplo peregrinante. Eos quos oblitus ē pes hōis
egentes. 7 inopes. Terra ꝺ qua oriebat panis. 7 lo
co suo igni subusta ē. Locus saphyri lapides ei⁹.
7 glebe illius aurū. Semitā ignorauit auis. nec in
uasit ē oculus uulturis. Nō calcauerūt eā filij ſsul
tor. nec ꝑtransiuit p ea leena. Ad silicē extendit
manū suā. subuertit a radicibus montes. Inperitus n
uos erudit. 7 ē ꝓspū uidit oculus eius. Prohi
bit q̄ fluuios scrutari. 7 absconditā ꝓducit in lucē.
Sapiā uō ubi inuenit. 7 qs ē locus intelligētie.
Nescit hō pretiū eius. nec inuenit uitā suauit⁹ ui
uentiū. Abyssus dicit. nō ē in me. 7 mare loquit
ur nō ē mecū. Nō dabit aurū obryzum ꝓ ea. nec
appendent argēntū in mutatiōe eius. Nō ꝑferē
tur tinctis in die colorib⁹. nec lapidi sardonico
ꝓciosissimo. ut saphyro. Nō adequabit ei au
rū ut uitrū. nec inmutabit ꝓ ea uasa aurea. ecclē
sia 7 emanētia. nec inmemorabit in quietē eius.
Trahitur ē sapiā ꝺ occultis. Nō adequabit ei to
pazion ꝺ ethyopia. nō tinctura mūdissimē ꝓponet.
Vnꝺ ē sapiā uenit. 7 qs ē locus intelligētie. Ab
scondita ē ab oculis oīm uiuentiū. uolucres q̄q; celi la
tent. Pditio 7 mors dixerūt. Auribus nīs audiui
famā eius. Ds intelligit uiā eius. ipse nouit lo
cū illius. Ipse enī fines mūdi intuet. 7 oīa q̄ sub
celo sūt respicit. Q̄ fecit uētis ponderā. 7 aquas ap
pendit in mēsura. Q̄n ponebat pluuijs legē. 7 uiā ꝓ
cellis sonantibus. tē uidit illā 7 enarrauit. 7 ꝑpa
rauit. 7 inuestigauit. Et dixit hōi. Ecce timor dñi ipsa
ē sapiā. 7 recedere a malo intelligentia.

XXVIII XXVIIII

Addidit quoq; iob assumpta parabola sua. dicens. Q̄
m̄ i diebus ut fuī. uirga nīses ꝑstinos. fui cui gla
ds custodiebat me. q̄n splendebat lucerna ei⁹ sup
caput meū. 7 ad lumē eius ābulabā. utenebr. sic
fuit i diebꝫ adolescentie mee. q̄n secreto ds erat
i tabernaculo meo. q̄n erat ops meū. 7 circumu
meo pueri mei. q̄n lauabā pedes meos butyro. 7
petra fundebat mihi riuos olei. Q̄n prediū ad porta
ascendebā. 7 i platea ꝑabā cathedrā m. Videbant
me iuuenes. 7 abscondebant. 7 senes assurgētes
stabāt. Principes cessabāt loqui. 7 digitū sup p
nebant ori suo. Vocē suā cohibebant duces. 7 lin
gua eorū gutturi suo adherebat. Auris audiēs
beatificabat me. 7 oculus uidēs testimoniū reddeb
bat mi. qđ liberassem pauperē uociferātē. 7 pupillū
cui nō erat adiutor. Benedictio perditi sup me uenie
bat. 7 cor uidue ꝺsolari fecī. Iustitia indutus sū.
7 uestiui me sicut uestimēto. iudicio mate iudicio mō.
Oculus fui cecis. 7 pes claudis. Pater eram pauperū. 7 ca
usā q̄ nesciebā diligentissime inuestigabā. Contrie
bā molas iniq. 7 de dentib⁹ illi⁹ auferebā ꝓdam.
Dicebā q̄. In nidulo meo moriar. 7 sicut palma mul
tiplicabo dies. Radix mea aperta ē secus aquas. 7 ros
morabitur in messione mea. Gla mea sēp innouabit.
7 arcus mꝰ in manu mea instaurabit. Q̄ mihi audie
bāt expectabāt silentiū. 7 iuxta tacebāt ad consiliū
meū. Verbis meis addere nō audebāt. 7 super il
los stillabat eloqū meū. Expectabāt me sicut plu
uiā. 7 os suū aperiebāt q̄si ad ymbrē serotinū. Si
q̄ nidebā ad eos. ñ credebāt. 7 lux uultū meū ñ ca
debat infirmā. Si uoluissē ire ad eos. sedebā primus.
Cūq; sederē q̄si rex circūstante exercitu. eram tū mer
nū consolante. Nunc aūt derident me iuniores ꝑ
quoꝝ ñ dignabar patres ponē q̄s canib⁹ gregis
mei. Quoꝝ virtus manuū erat. m̄. p nichilo. 7
uita ꝑ paupertatē indigna. Egestate 7 fame ste
riles. q̄ rodebāt i solitudine squalētes calami
tate 7 mestia. 7 mādebāt herbas. 7 arbor⁹ cortices.
7 radices iuniperoꝝ erat cibꝰ eor⁹. Q̄ ꝺ quibus ista
rapientes. cū singuli reppissent. ad ea cū clamore
current. In ꝺstis habitabāt torrentū. 7 cauernis ter.
ut sup glareā. Q̄ inter hec sēmōes loquebant. Nec
subtrahēdis delicias ꝓpinabāt. Filij stultoꝝ. 7 ig
nobiliū. 7 infra terrā ñ quirites. De hac erā cō
tēti⁹ ululans sū. 7 fos sū eis ꝓbriū. Abominat⁹ me
7 longe fugiūt a me. 7 facie mea ꝺspuere ñ ue
rebant. Pharetrā enī suā aperuit. 7 afflixit me. 7 frē
nū ꝓiecit i os meū. Ad dextram orientis calami
tates mee illico surrexerūt. Pedes meos subuerterūt.
7 ꝓpsserunt sup q̄ fluctibus semitas suas. Dissipaue

rē tunica mea. insidiati sūt m̄ ꝙ ualuerē. ꝙ ñ fu
ir q ferēt auxiliū. Cū rupto muro capta ciuia ir
ruerē sup me. ad meas miserias uolutꝰ sūt. Pe-
ccatis sū ī medijs. Absistite qī uenī deliderū me
ū. ꝙ uidit nubes p̄cussit salus mā. Nē ā ui meꝫ
ipō marcessēt aīa mea. ꝙ possidēt me dies afflictionis.
Volate os meū p̄fecerunt dolentes. ꝙ me cōmedī nō
dubitāt. In multitudine corp̄is mei uestiti uestimētū me
ū. ꝙ qī capitio tunice circūdedit me. Cōparē sū luto.
ꝙ assimilat sū fauille ⁊ cinerī. Clamo ad te ⁊ nō exau
dis me. sto. ⁊ nō respicis me. Mutat⁹ es m̄ in crudelē.
ꝙ in dura manu tue aduersāris m̄. Eleuasti me. ꝙ qī
sup uentū ponēs. elisisti me ualide. Scio qa mortu
rum des me. ubi ꝑstituta ē dom̄ oī uiuēti. Verūtā nō
ad ꝑsūptionē eoꝝ emittis manū tuā. ⁊ si consumēt
ipē saluab. Flebam quidē sup eo q afflict⁹ erat. ⁊ p
pauperē aīa mea pauper. Expectabā bona ⁊ uenerūt
m̄ mala. ꝑstolabar lucē. ⁊ erupērūt tenebre. Intima
mea efferbuerūt absq; ulla requie. p̄uenerūt me dies af
flictionis. Merōr incedebā sine furore ꝙrgens. ⁊ sur
gens clamauī. frē fui draconū. ⁊ socius struthionū. Cu
tis mea denigrata ē sup me. ossa mā aruerūt p̄ ca
more. Vsq ē illuceū cithara mea. ⁊ organū meū in uo
cē flentiū. Repigri fedus cū oculis meis. ut ne cogita
rē quidē de uirgine. Quā ē pars dei desup. ⁊
hereditas ē omnipotēs de excelso. Nūqd ñ perditio ē iniq.
⁊ alienatio operantibus iniquitatē. Nōne ipe ꝙsiderat uias
meas. ⁊ cūctos gressus meos dinumerat. Si ābulauī
cum uanitate. ⁊ festinauit dolo pes meus. appendat me ī
statera iusta. ⁊ sciat dūs simplicitatē meā. Si declinauī
gressus meos de uia. ⁊ si secutꝰ ē oculus meus cor meū.
⁊ in manibus meis adhesit macula. seram ⁊ alius comedat.
⁊ progenies mea eradicet. Si decepta ē cor meū sup mu
lierē. ⁊ si ad ostiū amici mei illusi. sint socrus mea
alius uxor mea. ⁊ sup illā incuruēt alius. Hoc ē nefas ē.
⁊ iniquitas maxīa. Ignis ē usq; ad perditionē deuorās.
⁊ oīa eradicans genimina. Si despexi subire iudiciū
cū seruo meo. ⁊ ancilla mea. cū discepta rēt ad uisū me.
Qđ ē enī cū surrexerit ad iudiciū dūs. ⁊ cū quesierit.
qđ respondebo illi. ⁊ cogitans ñ intus fecit me. q̄ illū o
pifex ē. ⁊ formauit me in ulua un⁹. Si negauī qđ
uolebāt pauperes. ⁊ oculos uidue expectare feci. Si
comedi buccellā meā solus. ⁊ nō comedit pupillus ex
ea. qa ab infācia mea creuit mecū miseratio. ⁊ de uēre
matris mee egressa ē mecū. Si despexi prętereuntē eo
q̄ nūq̄d ierit de nudo. ⁊ absq; operimēto pauperē. Si ñ be
dixerūt m̄ lumbi ei⁹. ⁊ de uellere ouiū meaꝝ calefa
ctꝰ ē. Si leuauī sup pupillū manū meā. etiā cū ui
derē me ī porta superiorē. humer⁹ m̄s auulsa sua
cedat. ⁊ brachiū meū cū suis ossibꝰ confringat. Sēp
e ē qī timōres sup me fluctū timui dīn. ⁊ pondꝰ eius
ñ potui. Si putauī aurū robur meū. ⁊ obrizo di
xi fiducia mea. Si letat⁹ sū sup multis diuitijs me
is. ⁊ quia plurima reperit manus mā. Si uidi solē
cū fulgeret. ⁊ lunā incedētē clare. ⁊ letatꝰ ē in ab
scondito cor meū. ⁊ osculat⁹ sū manū meā ore meo.
q̄ ē iniquitas maxima. ⁊ negans deū desup altissimum.
Si gauisus sū ad ruinā eius q me oderat. ⁊ exulta
ui qđ inuenisset eū malū. Nō ē dedi ad peccandū gut
tē meū. ut expeterē maledictōnē aīam ei⁹. Si ñ dixe
runt tabernacli mei. quis det de carnibꝰ eius ut saturem.
Foris ñ mansit peregrin⁹. ostiū meū uiatori patuit.
Si abscondi qī hō peccatū meū. ⁊ celauī iniq̄tatē meā. Si expauit
timui enim multitudinē plurimā. ⁊
despectio ꝑpinquitatis terruit me. ⁊ nō magis tacui. nec egre
sus sū ostiū. Quis m̄ det audītōrē ut desiderū
meū ops. audiat. ⁊ libellū scribat qui iudicat.
ut ī humero meo portē illū. ⁊ circūdē illū qī coro
nā m̄. ꝑ singulos gradꝰ meos ꝑnūciabo illū. ⁊ qī
p̄incipi offeram eū. Si aduersū me terra mea clamat.
⁊ cū ipā sulci eius deflent. si fructꝰ eius comedi absq;
pecunia. ⁊ aīam agricolarū afflixi. p fruges
orzi. ñ tribulus. ⁊ pro dolo spina. Finiti sūt lob.

Cessauerūt amici tres uiri ulti respondere lob. xxxiij xxxij
eo qđ iust⁹ sibi uideret. Et iratꝰ indignatꝰ ē helu
filius barachiel buzites. de cognatiōe ram. Iratꝰ
ē ei⁹ aduersus lob. eo qđ iustū se ēe diceret coram dō.
Porro aduersus tres amicos eius indignatꝰ ē. eo q ñ
inuenissent responsionē rationabilē. si tm̄ iustificā
sēt lob. Igitur helu expectauit lob loquentē. eo qđ
seniores erant q loquebant. Cū aut uidisset qđ tres re
spondere ñ potuissent. iratꝰ ē uehemēter. xxv
Et respondēsq; helu filius barachiel buzites. dixit. Juni
or sū ętate. uos aūt antiquiores. Ideo timui
et ueritus sū indicare uobis meā sententiā. Spabā
enī qđ etas plurima loquerētur. ⁊ anni multitudo do
cērent sapiām. Sz ut video spūs ē in hoīb. ⁊ inspiratio
omnipotentis dat intelligentiā. Nō sūt longeui sapiē
tes. nec seniores intelligūt iudiciū. Ideo dicam. Audite
me. ostendā uob⁹ etiā ego meā sciām. Expectaui
ē sermones uros. Auscultauī prudentiā uram donec di
sceptaremini sermonibꝰ. ⁊ donec pertemptarē uos aliquid di
cē. Considerabā. Sz ut uideo ñ ē q arguē possit lob. ⁊
respōdē ex uob⁹ sermonibꝰ ei⁹. Ne forte dicatis. inuēi
mus sapiām. deus prosternit eū. ⁊ nō hō. Michil locutꝰ ē
m̄. ⁊ ego ñ secundū uras sermones respondebo illi. Exti
muerūt nec respondere ultra. abstulerūtq; a se eloqua.
Cū igit̄ expectauī. ⁊ nō sūt locuti. steterūt nec ꝛ dare
ultra. respondebo ⁊ ego partē meā. ostendā sciām me
ā. Plenus sū ē sermonibꝰ. ⁊ coartat me spūs uēris ma.
Ecce uenter meus sicut mustum absq; spiraculo. qđ lagū
culas nouas disrumpit. Loquar. ⁊ respirabo paululū.

pa. Apiam labia mea. ⁊ respondebo. Nō accipiā psonā
uir. ⁊ dm̄ hoī nō equabo. Nescio enī quā diu subsi
xxxiii stam. ⁊ si post modicū tollat me factor meus. Audi
gr̄ iob eloquia mea. ⁊ oīm̄ sermones meos ausculta.
Ecce aperui os meū. loquet̄ lingua mea infaucibꝫ me
is. Simplicē corde meo sermones mei. ⁊ scientiā labia
mea puram loquent̄. Spūs dei fecit me. ⁊ spiraculū oī
potentis uiuificauit me. Si potes. respnde mihi. aduersū
faciē meā gradere. Ecce. ⁊ me sicut te fecit ds̄. ⁊ de eodem
luto ego quoq; format̄ sum. Verūtamen miraculū meū
non te terreat. neq; eloquium meum grauet te. Dixisti g̃
auribꝫ meis. ⁊ uocē uerboꝝ tuoꝝ audiui. Mundus
sum ego. ⁊ absq; delicto. immaculat̄. nec est iniquitas in me.
l. Querelas in me reperit. ideo arbitrat̄ est me inimicum
sibi. Posuit in neruo pedes meos. custodiuit omnes semi
tas meas. Hoc est ergo in quo non es iustificat̄. respondeo tibi
c. quia maior est ds̄ homine. Adversus eum contendis. quod non ad
omnia uerba respondeat ei. Semel loquitur ds̄. ⁊ secundo idipsum
non repetit. Per somnium in uisione nocturna. quando irruit sopor
super homines. ⁊ dormiunt in lectulo. tunc aperit aures uiro
rum. ⁊ erudiendo eos instruit disciplina. ut auertat hominem ab hoc
quod facit. ⁊ liberet eum a superbia. eruendo animam eius a corru
ptione. ⁊ uitam illius ut non transeat in gladium. Increpatur
autem & pdolore in lectulo. ⁊ omnia ossa eius marcescent. Fastidiet
panem in abominatione anima eius. ⁊ in tedium cibus illi abus
que deliderabilis. Tabescet caro eius. ⁊ ossa ei⁹ quę retecta
fuerant nudabunt̄. Appropinquabit corruptioni anima
ei⁹. ⁊ uita illius mortiferis. Si fuerit pro angelo loquens
unus de similibꝫ. ut annuntiet homini equitatem. misertus eius
d. ⁊ dicet. Libera eum. ⁊ non descendat in corruptionem. Inueni.
inquit, propitiationem. Consumpta est caro eius a suppliciis. reddat
autem adolescentie sue. Deprecabitur dm̄. ⁊ placabilis erit. ⁊ uidebit
faciem eius in iubilo. ⁊ reddet homini
iustitiam suam. Respiciet homines. ⁊ dicet. Peccaui. ⁊ uere
deliqui. ⁊ ut eram dignus non recepi. Liberauit animam suam.
ne pgeret in interitum. & uita eius lucem uideret. Ecce hoc
operatur ds̄. tribꝰ uicibꝰ per singulos. ut reuocet animas eorum
a corruptione. & illuminet luce uiuentium. Attende
iob. ⁊ audi me. ⁊ tace dum ego loquar. Si habes quod
loquaris. respnde mihi. Loquere. Volo enim te iustum apparere.
Si uero non habes. audi me. Tace. ⁊ docebo te sapiam.
e. xxxviii Ponimus quoq; heliu. eadem hec locutum. xxxvi
Audite sapientes uerba mea. ⁊ eruditi auscultate me.
Auris uerba probat. ⁊ guttur escas gustu diiudicat.
Judicium eligamus nobis. ⁊ inter nos uideamus quod sit melius.
Quia dixit iob. iustus sum. ⁊ ds̄ subuertit iudicium meum.
f. In iudicando est mendacium meum. uulnerauit sagitta in
mea. absq; ullo peccato. Quis est uir ut est iob. q bibit sub
sannationem sicut aquam. q graditur cum operantibꝫ ini
quitate. ⁊ ambulat cum uiris impijs. Dixit enim. Non
placebit uiro deo. etiam si cucurrerit cum eo. Sed uide
cordati audite me. Absit a deo impietas. ⁊ ab omni
potente iniquitas. Opus enim hominis reddet ei. ⁊ iuxta uias
g. singulorum restituet. Vere enim deus non condemnauit frustra:
nec omnipotens subuertit iudicium. Quis constituit alium
super terram. aut quis posuit super orbem quem fabricatus est.
Si direxerit ad eum cor suum. spiritum illius & flatum ad se traxerit.
h. deficiet omnis caro simul. & homo in cinerem reuertet. Si habes
ergo intellectum. audi quod dicam. & ausculta uocem
mee. Numquid qui non amat iudicium sanari potest. Et quo
modo tu eum qui iustus est in tanta superbis. Qui dicit regi. apo
stata. qui uocat duces impios. Qui non accipit personas prin
cipum. nec cognouit tyrannum cum discrete. Opus enim manuum eius sumus.
Subito morientur. & media nocte conturbabunt populi. & pertransibit. & auferet
violentum absq; manu. Oculi enim eius super uias ho
minum. & omnes gressus eorum considerat. Non sunt tenebre. &
i. non est umbra mortis. ut abscondant ibi operantes iniquitatem.
Nec est ultra in homine potestas eius. ut ueniat ad deum in
iudicium. Conteret multos. & innumerabiles. & stare faciet
alios pro eis. Nouit enim opera eorum. & necesse habuerit nocte
k. & terrebit eos. Qui impios percussit eos in loco uidentium. quia
de industria recesserit abeo. & omnes uias eius intelligere nolu
erit. ut pueire faceret ante eum clamorem egeni. & audi
re uocem pauperum. Ipse enim est quietem pace. quis est qui condemnet.
Et cum absconderit uultum. quis est qui intueatur eum. Et si
gentem. & super omnes homines. Qui regnare facit hominem pro
pter peccata populi. Quia ergo ego locutus sum ad deum.
te quoq; non prohibeo. Si erraui. tu doce me. Si iniqua
te locutus sum. ultra non addam. Numquid apud deum expetit eum.
quia displicuit tibi. Tu enim cepisti loqui. & non ego. Quod si quid
nosti melius. loquere. Viri intelligentes loquantur mihi.
& uir sapiens audiat me. Job autem stulte locutus est. & uerba illius non sonant disciplinam. Utinam. probetur iob
usque ad finem. Ne desinas ab homine iniquitatis. quia addidit
super peccata sua blasphemiam. Inter nos unum stringa
tur. & de manibus nostris euadere sermonibus suis dicat. xxvii
Igitur heliu hoc rursum locutus est. Numquid equum putasti xxxv.
tuam cogitationem. ut diceres iustum deum tuum. Dixisti enim.
Non placet quod bonum est tibi. quod prodest si ego peccauero. Quid
ergo nocebis sermonibus tuis. & amicus tuus tecum. Sus
pice celum. & intuere. & contemplare aethera. quod altior te
sit. Si peccauis. quid ei nocebis. Et si multiplicate fu
erint iniquitates tue. quid facies contra eum. Porro si iuste
egeris. quid donabis ei. aut quid de manu tua accipiet.
Homini quem simile tui est nocebit impietas tua. & filium
hominis adiuuabit iustitia tua. Prę multitudine calu
mniantium clamabit. & ululabit. prę uim brachii tyran
norum. Et non dicit ubi est deus qui fecit me. qui dedit canticum
in nocte. Qui docet nos super iumenta terre. & super uolucres
celi erudit nos. Ibi clamabit. & non exaudiet. prę su
perbia malorum. Non ego frustra audiet ds̄. nec ipse si

gulor caulas inuebitur. Cui ai dicens ñ consi
rat. iudicare cũ eo. ꝛ experta eum. Nẽ é ñ inferi
furuẽ suũ. nec ulasanur scelus ualde. Ego iob stu
sta. aptr os suũ. absq; sãa ubi multiplicat. xxviii
Ddens quoq; helu. cui hec locutus é. Sustine me
pululũ. ꝛ indicabo t. adhuc é hẽ qđ pdo loquã. Pe
rtã sãm meã a pnapio. ꝛ opturẽ meũ. pludo itũ.
Vere é absq; mdacio sm̃ones mei. ꝛ pfecta sciemia
plabitur tibi. Ds potentes ñ abiciet cũ nẽ sit potẽs.
ñ saluar impios. ꝛ iudicũ pupilo ribuet. Nõ au
feret a iusto oculos suos. ꝛ reges i solio collocat i pe
tuum. ꝛ illic exgumẽ. Et si fuerit i cathenis. ꝛ inicãt
funibꝫ paupertat. ꝛ dicabit eis opa exꝝ. ꝛ scelera exꝝ.
qa uoluẽ fuerit. Reuelabit q̃ aurẽ eoꝝ. ut exurpi
at. ꝛ loquẽ ut reitanẽ. ab iniquitate. Si audierit iob
fuauerit. ꝛ pplebunt dies suos in bono. ꝛ anos suos in
gla. Si a ñ audierit. in fibr pgladu. ꝛ sumẽ i stulti
cia. Simulacres ꝛ callidi. puocauit ira dñi. ꝛ clamabit
ai unci fuiꝫ. Mouet ẽ repelare aia exꝝ. iuuta e
exꝝ inr effeminatos. Eripiet pupẽ d angustia sua.
ꝛ reuelabit i tribulacõe aurẽ eius. Igr saluabit te
d ore agusto latissime. ñ hñe fundamtũ subr se.
Requies a mse nre. erit plena pinguedĩ. Cã tua qi
ipij iudicata é. cãm iudicabit impios. Nõ te ergo
super ira. ut aliq̃ opmas. nec mltitudo donoꝝ ide
net te. Depone magnitudinẽ tuã absq; tribulacõe.
ꝛ oes robustos fortitudie. Ne ptrahas noctẽ. ut ascẽ
dant pp̃les eas. Caue ne declines ad iniquitatẽ. hãc enĩ
cepisti sequi post miseriam. Ecce ds excelsus i fortitudi
ne sua. ꝛ nullus ei similis. ꝛ legis latorib. Qis potis
scrutari uias eius. aut qs ei dicẽ. operatus es iniquitatẽ.
Memento qđ ignores opus el. đquo canunt uiri. Oes
hoies uidẽ eũ. unusqsq; intuebitur procul. Ecce ds ma
gnus uincẽs sciam nrãm. nũs anoꝝ eius inestimabi
lis. Qui auferet stillas pluuie. ꝛ effundit ymbres ad
star guttarũ. q̃ đ nubib fluũt. q̃ pterũt aiita d sup.
Si uoluit extendẽ nubes qi tentoriũ suũ. ꝛ fulgura
re luẽ suo d sup. cardines q̃ maris operit. Ppter eũ
uidebit ppls. ꝛ dabit escã multis mortalibꝫ. Manibꝫ
absondit lucẽ. ꝛ precipit ei ut rursus aduenias. An
nũiat d ea amico suo. q̃ possessio eius sit. ꝛ ad eam
possit ascendẽ. Sup hec exprimit cor meũ. ꝛ mouẽ ẽ
d loco suo. Audite audiõnẽ uocẽ uocis eius. ꝛ sonũ
d ore illi. predamẽ. Subẽ os celos tpe consideratur. ꝛ lum
illi sup terminos tre. Post eũ rugiet sonus. tonabit
uoce magnitudis sue. ꝛ ñ inuestigabitur cũ audi
ta fuerit uox ei. Tonabit ds in uoce sua mirabiliter qui
facit magna. ꝛ inscrutabilia. Qui precipit niui ut descẽdat
in terram. ꝛ hyemis pluuiis. ꝛ ymbri fortitudinis sue. Qui
in manu omiũ hoiũ signat. ut nouerint singli opa sua.
Ingredit bestia lambulũ suũ. ꝛ in antro suo morabit.

Ab interioribꝫ egrediet tẽpestas. ꝛ ab arcturo frigꝰ. Flatu
dĩ dabit gelu. ꝛ rursus latissime funditur aque. Fru
mẽtũ deliberat nubes. ꝛ nubes spargit lumẽ suũ. que
circũagit cuncta pernutũ. quecũq; eis uolũtas gubnã
tis duxerit. adcẽ qđ precepit illis sup faciẽ orbis terrarum.
sive i una tribu. sive in terra sua. sive i quocũq; loco
miẽ sue. eas uisitet inueniri. Auscultans h iob sta. ꝛ
sidera miracula dĩ. Nũqd scis qn̄ precepit ds pluuijs.
ut ostenderet lucẽ nubiũ el. ꝛ Nũqd nosti semitas
nubiũ magnas. ꝛ perfectas scias. Nõne uestimenta tu
a calida sunt. cũ perflata fuerit terra austro. Tu forsitan
cũ eo fabricatus es celos. q̃ solidissimi qsi ere fusi sũt.
Ostende mihi quid dicamus illi. Nos quippe inuolumur
tenebris. Quis narrabit ei que loquor. Etiã si locutus
fuerit hõ. deuorabitur. Ar nẽ ñ uidẽ lucẽ. Subito a
er coget̃ur i nubes. ꝛ uentꝰ trãsiens fugabit eas. Ab
aq̃lone aurũ uenit. ꝛ ad deum formidolosa laudatio. Di
gne eũ inuenire ñ possumꝰ. Magn̄ fortitudĩe. ꝛ iudi
cio. ꝛ iustitia enarrari ñ pot. Ideo timebit eũ uir. ꝛ nõ
audebũt. ꝛ replan omes q̃ sibi uidẽt esse sapientes.
Respondens autẽ dñs iob. de turbine. dixit. Quis e
iste inuoluẽs sententias. sermonibꝫ imperitis. Accinge
sicut uir lumbos tuos. interrogabo te. et respnde mihi. Vbi eras
q̃n ponebam fundamenta terre. Indica mihi si habes intel
ligentiã. q̃s posuit mensuras eius si nosti. aut q̃s extendit
super ea lineã. Super quo bases illius solidate sunt. aut q̃s
demisit lapidẽ angularẽ eius. cũ me laudarent simul astra
matutina. ꝛ iubilarent omes filij dei. Quis conclusit hostiis
mare q̃n erumpebat qi de uulua procedebat. cũ ponerẽ nu
bem uestimentũ eius. ꝛ caliginem illud q̃si pannis infantie ob
uoluerẽ. Circũdedi illud terminis meis. ꝛ posui uectem
et ostia. ꝛ dixi. Usq; huc uenies. nõ procedes amplius. ꝛ hic co
fringes tumentes fluctus tuos. Nũqd post ortũ tuũ
precepisti diluculo. ꝛ ostendisti auroræ locũ suũ. ꝛ tenu
isti extremas terre. ꝛ excussisti impios ex ea. Restitu
uetur ut lutum signaculum. ꝛ stabit sicut uestimentum.
Auferet ab impijs lux sua. ꝛ brachium excelsum confringet.
Nũqd ingressus es profunda maris. ꝛ in nouissimis
abyssi deambulasti. Nũqd aperte sunt tibi portæ mortis.
et ostia tenebrosa uidisti. Nũqd consideasti latitudi
nem terre. Indica mihi si nosti omnia. in qua una harum lux. et
tenebrarum qs locus sit. ut ducas unumquemq; ad terminos suos.
et intelligas semitas domus eius. Sciebas tũ q̃d nasciturus
es. et numerum dierum tuorum noueras. Nũqd ingressus es the
sauros nius. aut thesauros grandinis aspexisti. q̃
paraui in tps hostis. in diem pugne et belli. Per quam uiam
spargitur lux. diuiditur estus super terram. Quis dedit uehe
mentissimo ymbri cursum. et uiam sonanti tonitruo. ut plu
eret super terram absq; homine in deserto. ubi nullus mortaliũ
moratur. ut inpleret inviam et desolatam. et produceret her
bas uirentes. Quis est pluuie pater. aut qs genuit stillas

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

rus. De aui utero egressa ē glanes. ꝛgelu ḃ celo qs
genuit. Jn simulitudinē lapidꝫ aque durāt. ꝛsup
fines abyssi. ꝛstringit̄. Nūqd ꝛiungē ualeb̄ mica
tes stellas pliades. aut gurum ārum potis dissipare.
Jūqd pduces luciferū intpe suo. ꝛuelpū sup fi
xxxix uos ire. ꝛsurgere faces. Nūqd nosti ordinē celi. ꝛ
pones rationē ei in terra. Jūqd eleuab̄ in nebula uo
cē tuā. ꝛimpet aquaꝝ opiet te. Nūqd mittes ful
gura. ꝛibūt. ꝛtrinenta ducēt. ꝛad sumus. Qs po
suit in ruscenbꝫ hoīs sapiām. ꝛqs dedit gallo intelli
gentiā. Qs enarrabit celoꝝ rationē. ꝛgemū celi qs
dormire faciet. Qñ fundunt pulus i terā. ꝛglebe
ꝛpinguedinē. Jūqd capies leenē ꝓdam. ꝛaiam ca
tulop. ei impleb. qñ cubant i antris. ꝛi speculo insi
diantur. Qs ꝓparat coruo escā suā. qñ pulli el adem
clamāt. uagantes eo qꝺ ñ habeant cibos. Nūqd no
sti partus ipe hibiam ꝛpetra. uel partum cerue ꝛeua
obseruasti. Dinumerasti mses ceptus eaꝝ. ꝛscis tps
partus eaꝝ. Jncuruāt̄ ad fetū ꝛparit. ꝛrugit̄ em
tuit. Separant filij eaꝝ. ꝛpgunt ad pastū. egrediunt̄
ꝛñ reuertunt̄ ad eas. Qs dimisit onagrū libum. ꝛui
culis eius qs solutū. Cui dedi i solitudinē domū. ꝛta
bernacula eius in terra salsuginis. Cōtēnit multitudinē
ciuitatis. clamorē exactoris ñ audit. Circūspicit
montes pascue sue. ꝛuirētia quoq; ꝓquirit. Nūqd
uolet rinoceros seruire tibi. aut morabit ad presepe tuū.
Jūqd alligabis rinocerota ad arandū loro tuo. aut
ꝛfringet glebas uallis post te. Nūqd fiduciā habe
bis in magna fortitudine eius. ꝛderelinquis ei labores
tuos. Numqd credes ei qꝺ reddat semē tuū. ꝛaream
tuā congreget. Penna struthionis similis ē pennis herodij
ꝛaccipitris. Que derelinquit in terra oua sua. ꝛin fauilla
tu in puluere calefacis ea. Obliuiscit q pes conculet
ea. aut bestia agri conterat. Indurat̄ ad filios suos
qsi non sint sui. frustra laborauit nullo tumore cogente.
Priuauit eā dns sapia. nec dedit illi intelligentiam.
Cū tps fuerit elatum alas erigit. deridet equum
ꝛascensorē eius. Nūqd ꝓbebis equo fortitudinē. aut
circūdabis collo eius hynnitū. Nūqd suscitabis eū
qsi locustas. Gla narū eius terribilis. Terrā ungla fodit.
exultat audacter. in occursū pergit armatis. Contēnit pa
uore. nec credit gladio. Sup ipm sonabit pharetra.
fulgebit hasta ꝛclipeus. Feruēs ꝛfremēs ferbet ter
rā. nec reputat tube sonare clangore. Vbi audierit
buccinā. dicit vah. ꝓcul odorabitur bellū. exhorta
tionē ducū. ꝛululatū exercitus. Jūqd ꝓ sapiam
tuā plumescit accipiter. expādit alas suas ad austrū.
Aut ad preceptū tuū eleuabit aquila. ꝛarduus ponit
nidū suū. Jn petris manet. ꝛ inuptus silicibꝫ ꝛmo
ratur. atq; in arcessis rupibꝫ. Jnde ꝛcōplanat̄ eſcam.
ꝛ dilongē oculi eius ꝓspiciūt. Pulli eius lambēt sang
nē. ꝛubi cūq; cadauer fuerit. statim adest. Et adiecit do
min̄. ꝛlocutus ē ad iob. Nūqd q ꝛtendit cū dō tā
ale congressū. Vnde qui arguit dm. debet. ꝛrespō
Espondes ā iob dño. dicit. Qui loquit̄ xxx
locutus sum. ꝛrespōdē qꝺ possum. Manū meā ponam
sup os meū. Vnū locutus sum. qꝺ utinā ñ durassem.
alterum qꝺ ultra nō addam. xxxi
Espondes ā dñs iob de turbine. dixit. Accinge sicut pa
ut lumbos tuos. i virogabo te. ꝛindica m. Numqd ir
ritū facies iudiciū meū. ꝛdēnabis me ut iustifice
ris. Et si habes brachiū sicut ds. ꝛsi uoce simili to
nas. circūda ornatū decorē. ꝛ sublime erige. ꝛelto glorius.
ꝛspecioso induere uestib. Dispge superbos furo
re tuo. ꝛrespicies oēm arrogantē. humilia. Respice cū
ctos superbos. ꝛconfunde eos. ꝛtere eos i loco suo. Abscō impus
de eos in puluere simul. ꝛfacies eoꝝ demergi in foueā.
ꝛego confitebor qꝺ saluare te possit dextera tua. Ecce be b
hemoth qꝫ feci tecum. fenū qsi bos comedet. Fortitu lumbus ei
do eius. ꝛuirtus illi in umbilico uentris ei. Stringit cau
dā suā qsi cedrum. nerui testiculoꝝ ei ꝓplexi. Ossa
illius uelut fistule ens. cartillago illi qsi lamine fer
ree. Ipe principiū ē uiaꝝ dei. Qui fecit eū applicabit
gladiū eius. Hunc montes herbas ferūt. oēs bestie a
gri ludent ibi. Sub umbra dormit. in secreto calami. in
locis humidis. Protegūt umbre umbra eius. circūdabūt
eū salices torrentis. Ecce absorbebit fluuiū ñ mi
rabit̄. Habet fiduciā qꝺ influat iordanis in os eius. Jnue
nies ei qsi hamo capiet eū. ꝛin sudibus perforabit nares eius. c
Aut nectabere potes leuiathā hamo. ꝛfune ligabis
linguā eius. Numqd pones circulū in naribus eius. ꝛamu
la perforabis maxillā eius. Nūqd multiplicabit ad te
preces. aut loquet tibi mollia. Jūqd feriet tecū
pactū. accipies eū seruū sempiternū. Jūqd illudes ei
qsi aui. aut ligabis eū ancillis tuis. Cōcident eū ami
ci. diuidēt illū negociatores. Nūqd in plebis ligenas pelle eius. ꝛgungustū piscū capiet illi. Pones
forsitan eū manū tuā. Memento belli. nec ultra adias lo
qui. Ecce spes eius frustrabit̄. eū intuentib. cunctis
prouabit̄. Jō qui crudelis fuerit arabo eū. Qs ē resistet
pot̄ ultui meo. Qs añ debet mihi. ut reddā ei. Oīa d
que sub celo sūt. mea sūt. Nō parcā ei ubis pacti
bꝫ. ꝛad depcandū eloquentis. Qs reuelabit faciē indu d
mēti eius. ꝛin medium oris eius qs intrabit. Portas uultꝰ
eius qs aperiet. Per girū dentiū eius formido. Corꝑ
illi quasi scuta fusilia. ꝛspissis squamis se premūt
bꝫ. Una uni iungit̄. ꝛ ne spiraculū qdē incedat
per eas. Una alteri adherebit. ꝛtenētes se nequaq; sepa
rabūt̄. Sternutatio eius splendor ignis. oculi ei ut
palpebre diluculi. De ore eius lampades procedūt. sicut
ignis accense. De naribus eius procedit fumꝰ. sicut olle
succense atq; fornacis. Halitus eius prunas accē

fiant·7 flãma de ore eius egrediatur. In collo eius mo
rabitur fortitudo·7 faciẽ eius præcedet egestas. Cõ
carnũ eius cohærẽtia sibi. q̃ mittet contrã eũ fulmã.
7 adhæsit aluũ ñ ferent. Cor eius indurabit q̃si lapis·7
stringetur q̃si malleatoris incus. Cũ sublatus fuĩ
rint ẽi angeli. timẽt purgabunt. Cũ apprehenderit eũ
gladius. subsistere ñ pot. neq; hasta nec thorax. Re
putabit ẽ q̃si paleas ferrũ. 7 q̃si lignũ putridũ ẽs. Nõ
fugabit eum vir sagittarũ. i stipulã uersi sunt ei la
pides fundæ. Cũ stipulã æstimabit malleũ. 7 ridebit
vibrantẽ hastam. Sub ipo erit radius solis. sterne
sibi aurũ q̃si lutũ. Feruescere facit q̃si ollã profundũ
mare. ponet q̃si unguẽta bullient. Post eũ lucebit
semita. æstimabit abyssũ q̃si senescentẽ. Nõ ẽ sup
terram potestas q̃ assimuletur ei. q̃ factus ẽ ut nullũ
timẽt. Oẽ sublime videt. Ipe ẽ rex super uniũsos
filios superbiæ. XXXII

Et respondẽs autẽ iob dixit. Scio quia omnia potes.
7 nulla te lateat cogitatio. Quis ẽ iste qui celat cõsi
lium absq; scientia. Ideo insipienter locutus sũ. 7 que
ultra modũ excederent scientiã meã. Audi. 7 ego loqr.
interrogabo te. 7 ostende mihi. Auditu auris audiui te.
nunc aũt oculus meus uidet te. Ideo ipse me reprehendo.
7 ago pœnitentiã i fauillã et cinere. XXXIII

Postquã autẽ locutus ẽ dñs uerba hec ad iob. dixit
ad eliphaz themanitẽ. Iratus ẽ furor meus in te
7 duos amicos tuos. quia non estis locuti coram me
rectum sicut seruus meus iob. Sumite igit uobis septem
tauros. 7 vii. arietes. 7 ite ad seruũ meum iob. 7 offeretis
holocaustũ pro uobis. Iob aũt seruus meus orabit pro uobis.
faciẽ eius suscipiam. ut non uobis imputetur stultitia.
Neq; enim estis aduersum me recta. sicut seruus meus iob.
Abierũt ergo eliphaz themanites. 7 baldad suhi
tes. 7 sophar naamathites. 7 fecerũt sicut locutus fu
erat ad eos dñs. Et suscepit dñs faciẽ iob. Dñs ꝙ
q̃ussus ẽ ad pœnitentiã iob. cũ oraret ille pro amicis
suis. Et addidit dñs oĩa quecũq; fuerant iob. du
pliciter. Venerũt aũt ad eum omnes fratres sui. 7 uniuersæ sorores sue. 7 omnes q̃ nouerãt eum prius. 7 comederũt cum
eo panẽ in domo ei. 7 mouerũt super eo caput. 7 consolati
sunt eum super omni malo. quod intulerat dñs super eum. Et de
derũt ei unus quisq; ouem unã. 7 inaurem auream unã.
Dñs aũt benedixit nouissimis iob. magis q̃ principio ei. Et facta sunt ei. xiiii. milia ouium. 7 vi. mi
lia camelorum. 7 mille iuga boum. 7 mille asine. Et
fuerũt ei. vii. filii. 7 filie. iii. Et uocauit nomen unius
die. 7 nomen sacre auisam. 7 nomen tertie cornustibij. Nõ
est aũt in uniuersa mulieres speciose. sicut filie iob. Iunxitq; eas pater suus hereditatẽ inter fratres eorum. Vixit aũt iob
post hec. cxl. annis. 7 uidit filios suos. 7 filios filiorum suorum
usq; ad quartã generationem. 7 mortuus ẽ senex. 7 plen dierum.

Explicit liber Job.

Incipit prephatio sancti Jeronimi presbiteri in libro tobie.

CHROMATIS
et heliodoro episcopis. Je
ronimus presbiter. in domino salutem.
Quam ñ desino. ecclesiasticos uiros ista
grigitus et ut librum.
chaldeo sermone scriptum ad latinum filium trahamus.
libri unusquisq; tobie. quem hebrei de archalogo diuinarum
scripturarum. secãtes. his que agiographa memo
rant manaquirum. feci tamen desiderio uestro. ñ tñ meo
studio. Arguunt enim nos hebreorum studia. 7 iniquitatem
nobis q̃ suum canonem latinus ausus sit ista tñsferre.
Sed mihi ecclesiarum principes. displicere minime debuerunt.
quippe ut sermonis. ut epistolarum defuerunt. illum ut potui. Et qa ui
dena est chaldeorum lingua sermoni hebraico. utrique
lingue peritissimum loquacem reperies. unusquisq; cum
ne arripuerit. quod ille in hebraicis ubis expressit.
hoc ego accurate notando sermonibus latinis exposui.
Omnibus uobis merito debui operis impensius. cum gra
tum uobis dixero. me quibuscunq; dignanter impleuisse.

Incipit liber tobie. Explicit prephatio.

TOBIA.
Ex tribu nephtalim. q̃ est
in superioribus galilee
superior naason.
prope uiam que ducit
ad occidentem. inse
quentibus horis habitauit sephet. cum captus esset in diebus
salmanasar regis assyriorum. Captiuitate tri
plici. una ultra non defecit. ut omnia que hierusalem po
terat. cotidie montanus fruges. quatuor ceteris gentibus
ipse. Cumq; esset unus ex tribu nephtali. nec
tñ puerile gessit in opere. Denique cum meteos adulescentulos
aureos quos ieroboam fecerat rex israhel. hos sole
fugiebat. 7 omnia ex eis. 7 pergebat ad templum
dñi. tribus oraturus dñm dñi israhel. omnia primitiua sua. 7
decimas suas fideliter offerens. ita ut tertio anno. pse
litus. 7 aduenis ministret cibum decimationem. hec. 7
his similia puerulo obseruabat sm legem dñi.

Vxorem sortitus uxorem accepit uxorem anna ex tribu sua. ge
nuitq; ex ea filium. nomen suum imponens ei. Quem ab
infantia timere dñm docuit. 7 abstinere ab omni peccato.

Gitur cū pcaptiuitatē deuenissē cū uxore iii
sua ⁊ filio incauitatē nimiae cū omī tbu sua ⁊ nō
celarēt exulbis gītilīū. iste custodiebat aiam suā.
⁊ nūq̄ ptimuit ē inclas eoꝝ. Et qm̄ memor fuit
dnī i toto corde suo. dedit illi dñs grām in ospectu sal
manasar regis. Et dedit ei potestatē quecūq̄ uel
let ire. hīs ubitatē quecūq̄ facē uoluissē. Pgebat
ē p omīa q erāt in captiuitate. ⁊ monita salutis da
bat eis. Cū ā uenissē i rages cuitatē medoꝝ. re
bus q̄s honorat fuāt a rege. hūissē. x. talenta argī
ti. ⁊ cū multa turba gītis suu. gabelum egītē uidēt
q erat exulbus ei. sub q̄nq̄graphio debit illi memo
tū pondus argenti. iiii

Ost multū uō tpis mortuo salmanasar rege. cum
regnaret sēnacherib filī eius pe eo. ⁊ filios ifit ex eo
sos hīet ⁊ ospectu suo. tobias pgebat poēm cognatio
nē suā. ⁊ solabatur eos. ⁊ dum debat unicuiq; p ui
potiat ꝺ facultatibus suis. Et iuenēs alebat. nudisq;
uestīta pbebat. ⁊ mortuos atq; exanīs sepulturā
solliciti exhibebat. Deniq; cū reuisus eēt ne sēnache
rib fugiēs a iudea plagā q̄ dura eū dō fecerat pp
blasphemiā suā. iussit multos occidī ex filiis isrl.
tobias sepelichat. corpa eoꝝ. Ar ubi nūciatū ē regi
uissē eū occisū. ⁊ iuter oēs subitū ēl. Tobias ū cū
filio suo. ⁊ cū uxore fugiēs nuꝺ latuit. qa mīa di
ligebāt eū. Post dies uero. xl. ⁊ v. occidit rex fi
lij ipius. Et reuisus ē tobias addomū suā. ⁊ oīs fa
cultas ei restituta ē ei. Post hec uero cū eēt dies fes
tus dnī. ⁊ factū eēt prādiū bonū i domo tbi. dixit
filio suo. Vade. ⁊ adduc aliquos ꝺ tbu nrā tribus
dñm. ⁊ epulent nobcum. Cūq; abisset. reuisus nūtia
uit unū ex filiis isrl. iugulatū iacē i platea. Statīq;
exiliēs ꝺ accubitu suo. relinquēs pndiū. ieun puerit
ad corpus. Et tollens illud portauit i domū suā occul
te. ut dū sol occubuisset. cautē sepelret eū. Cūq; occulta
ret corpus. mādauerat punē cū uxore ⁊ memore me
morās illius monē quē dixit dns p amos pphām. Di
es festi uī. uertent in lamentationē ⁊ luctū. Cū uō sol
occubuisset. abiit ⁊ sepelit eum. Arguebāt ā illum
oēs. prium sui. dicētes. Jam huī rei cā tradita iussus es.
⁊ uix effugit mortis impūī. ⁊ nūm sepelis mortuos.
Si tobias plus timēs dīm q̄ regem. rapiebat corpa
occisoꝝ. occultabat i domo sua. ⁊ medijs noctibus sepe
liebat ea. v

Ontigit ā ut quadā die fatigatus a sepultura ueiēs
domū suā. iactatisq; se iuxta parietē. obdormisset. ⁊ ca
lido hirundinū cecidissēt illis cauda stercora i sideret
sup oculos ei. ⁊ fecerit cecus. Hoc ā tēptatione ꝺo p
mittit dns ut euenire illi. ut posteris daretur exēplū
patiētie ei. sicē ⁊ sē iob. Nā cū adhuc fama sua semp
dīm timuit. ⁊ mādata ei custodiēt. nō ē mirat ꝺ dm.
q̄ plaga cecitatis euenīt ei. Si imobilē undiq; timore p
māsit. agens grās ꝺo omibus diebus uite sue. Nā sicut b
beato iob insultabāt reges. ita ille pueros ⁊ cognati
ei. ⁊ irridebāt uitā eius dicentes. Vbi ē spes tua. p q̄
dimosinas. ⁊ sepulturas fabebas. Tobias uō increpabat eos dicēs. ⁊ Nolite ita loq. qm̄ filij sc̄oꝝ sum.
⁊ uitā illā expectamꝰ. q̄ ꝺo daturus ē his. q fidē suā
nūq̄ mutāt ab eo. Anna uō uxor ei dabat adhuc c
opus conficiēs. ⁊ labore manuū suaꝝ uictū q̄ sequ
poterāt. deseruit. Vñ factū ē. ut edū caprar. acce
ens deuisset dominū. Cui ei uocē balantis uir ei. audi
ri. dixit. Videte ne furtiū sit. Reddite ei dñs suę.
qa ñ licet nob. aut edē ex furto aliqd. aut tingere.
Adhec uxor ei irata ait. q Manifeste uana tua ē spes
tua. ⁊ elimosine tue m̄ apparent. Atq; his ⁊ aliis
hmōi ubis exprobrabat ei. vi iii

Sync tobias ingemuit. ⁊ cepit orare cū lacrimis dicēs. ꝺ
Justus es dñe. ⁊ oīa iudicia tua ita sūt. ⁊ oēs uie tue mi
sericordie. ⁊ ueritas ⁊ iudiciū. Et nē dñe memor esto mī.
⁊ ne uindictā sumas ꝺ peccatis meis. nec reminiscaris ꝺ
luctu meo. ⁊ puritū meoꝝ. qm̄ ñ obediuim preceptis
tuis. ⁊ ideo tuli ī captiuitatē ⁊ captiuitatē ⁊ mortē.
⁊ fabulā ⁊ inppriū oīb; nationibus ī q̄bus dispsisti nos.
Et nē dñe magna uindicta tua. qa ñ egim sm̄ pce
pta tua. ⁊ ñ ambulauim sincerit coā te. Et nē dñe f
uolūtatē tuā fac mecū. ⁊ precipe ī pace recipi spīm me
ū. Expedit ei m̄ mori magis quā uiuē. vii

Adē uaq; die ingrit ur sara filia raguel ī ciuita
te medoꝝ. ⁊ pū audiret ipsum abuna ex ancillis e
patris sui. qm̄ nupta fuāt. vij. uiris. ⁊ dēmoniū nōe
asmodeus occidebat eos. mox ut ingressi fuissēt ad
eā. Ergo cū pcussa sua ī cubitu puella. ꝑ ea dicēs.
Ampli ne ꝑcutere ñ uideam filiū aut filiā sup tē. ne forte
ire uiros tuos. Hūqd ⁊ me occidē uis. sicut occidi
sti. vij. uiros. Adhuc ucē preter ī supius audiui
lī dom̄ sue. ⁊ uirb; diebꝫ ac tribꝫ noctibꝫ ñ māducā
uit. nec bibit. si ī cōione pdistens. cū laudes ꝺ scabat
dīm. ut ab isto impio habaret eā. viii

Acū ē autē ita die dū ꝑplerent cōiones. bñdicēs dīm
dixit. Bñdictū ē nomē tuū ꝺs patrū nrōꝝ. q cū ira
fluis mīam facies. ⁊ ī tpe tribulationis peccā dimit
tis. his q̄ inuocāt te. Adte dñe fuiē meā. ⁊ uto ad
te oculos meos ego. Pero dñe ut bunclo ipsi h
absoluas me. aut certe ꝺ sup tra eripias me. Cu
scis dñe qua nūq̄ carpuī uirū. ⁊ mūdā seruauī
aīmā meā ab oī carnalitate. ⁊ Nūq̄ cū ludentibꝫ
miscui me. nec cū his q̄ ī leuitate ābulāt. paululū
me pbui. Vinū ā cum timore tuo ñ cū libidine ꝑ
sensi suscepe. Caue ego ī digna fui tē. aut illi m di
gē nō fuerunt. qa forsitan uiro alio ꝑiuncta me. ⁊ nō
ē enī ī hōis potestate ꝑsiliū tuū. Hoc ā. p certo hꝫ

omnis q colut te. quia uxta eius si uphanoē fuit
ccionabit. si aut in tribulatoē fuit ubabitur. ris in
conpitoē fuit. ad miam tuā pueire lucebit. Nō è
delectans in phnoiis nīs. qa post tēpestatē trangl
lū facas. ⁊ post lacmationē ⁊ fletū. exultationē in fu
dis. Sit nomē tuū dō isrl. benedictū in scla. VIII
Nullo tpe exaudite sūt pces ambox in conspectu glē
siæ dī. ⁊ missus ē angls dñi scs raphael ut curā
ret eos ambos. quox uno tpe fuit oīones in conspec
tu domini recitare. X
Cœpit ergo tobias putare oīonē suā exaudiri. ut mo
ri poniret. uocauit ad se tobiā filiū suū. dicitq; ei.
Audi fili mi uba oris mei. ⁊ ea in corde tuo qī fundā
mta. ⁊ struc. Cū acceperit dñs aiam meā. corpus meū
sepeli. honorē habebis matri tuæ oībus diebus uitæ ei.
Memor è eē debes. q̄ q̄ta pcula pssa fuit pp te
in utero suo. Cū ā qua ꝙleuit tps uitæ tuæ. sepelies
eam cum me. Oībus diebus uitæ tuæ in mente habeto do
minū deuc ne qū̄ ꝙsentias peccato. ⁊ pīmittas p
cepta dī mei. Et iustā tua fac elimosinā. ⁊ noli auerte
re faciē tuā ab ullo pupe. Ita è fiet. ut nec a te
auertat facies dñi. Cuio potuerīs. ita esto misericors.
Si mltū t fuerit. abunanter tribue. si exiguū fuerit
etiā exiguū libenter impare stude. Premiū è boni
t thesaurizas tibi necessitatis. qm̄ elimosina abol
peccō. ⁊ morte libat. ⁊ nō patitur aiam ire in tenebras.
Fiducia magna erit coā sūmo dō elimosina. oībus fa
cientibus eam. Attende t fili. abol fornicatoē. ⁊ pf
uxē tuā nūq; patiaris ēmeri fare. Superbiā nūq
i tuo sensu. aut i tuo uba dnāri permitas. In ipa
è initiū sumptū oīs pdito. Cuiq; aliqō t opus
fuerit. fraudē ei mercedē retinere. nōas mercenarij
tui. apō te omino nō manebit. Ds abalio oculs fieri
t. unde ne alī tu aliqm facias. Panē tuū ei esuri
enti. ⁊ egenis cōmede. ⁊ de uestimtis tuis nudos te
ge. Panē tuū. ⁊ uinū tuū sup sepulturā iustoꝝ. struc.
⁊ noli ex eo māducare. ⁊ bibere cū peccatoribꝫ. Cōsiliū
sēp a sapiēte pquire. Oī tpe bñdic dñm. ⁊ pete abeo
ut uias tuas dirigat. ⁊ oīa ssilia tua i ipo permaneāt.
Indica etiā tibi fili mi. decisse me decē talenta ā
gabelo filio gabahel apud mediā gabelitidis. ⁊ cyrographū
eī apud me hēo. Et dū pquiro q
mō ad eū pueniam. recipias abeo sup mercedē
pond argīti. ⁊ restituas ei cyrographū suū. Noli ti
mere fili mi. Paupē qdē uitā gerimus. si multa bona
habebimus si timuerimus dñm. ⁊ recesserimus abol pecca
⁊ fecerimus bene. Tūc tobias ꝛc patri suo. ⁊ dixit. Oīa
quecūq; fecerit mihi socia mea pater. quia ā hac peregrina
tione ignoro. Ille me nesciat. ego illū ignoro. Ds
tigni dabo illi. Si uiā p quā pgatur illuc. aliquā
tenus nouī. Tē pater suus ꝛc illi. ⁊ dixit. Cyrographū

qdē illius penes me habeo. q dū illū ostenderis. stati
nus restituet. Si pgre mīc. ⁊ inquiet. aliq fidelē uirū qui
eat tecū salua mercede sua. dū adhuc uiuo. ut re
Exiit egressus tobias XI capitā ei. T f
uenit iuuenē splendidū. stantē paratū. ⁊ qī pa
tri adambulandū. ignorās qō angls dei esset. salu
tauit eū. ⁊ dixit. Vir te habens bone iuuenis. Ait ille
ꝛc. Ex filiis isrl. Et tobias dixit ei. Nosti uiā que du
cit in regionē medoꝝ. Cui ꝛc. Noui. ⁊ oīa itinera ei
frequēter ambulaui. ⁊ māsi apud gabelū fratrē nrm. q
manet in agris auitate medoꝝ. q̄ posita ē i monte
echbathanis. Cui tobias ait. Sustine me obsecro do
nec hī patri nūtiē pri meo. Tūc ingressus tobias. ido
neum uirum sibi h patri suo. Sup q̄ admirat puer. rogat
ut inuenire ad eū. Ingressus itaq; salutauit eū. ⁊ dixit.
Gaudiū sēp t sit. Et tobias ait. Quale mihi gaudiū
erit. q untenebr sedeo. ⁊ lumē celi nō uideo. Cui ait iu
uenis. Forti aīo esto. i proximo ē ut adō curetur. Dixit
itaq; illi tobias. Aliqō potis pduci filiū meū ad
gabelū. i ragis auitate medoꝝ. Et ei rechens. re
stituā t mercedē tuā. Et dixit ei angls. Ego ducā. et
reducā eū ad te. Cui tobias ꝛc. Ergo te indica mihi
d qua domo. aut d qua tribu es tu. Cui raphael an
gel dixit. Genus quens inquisitionis. an pmii mercen
narii q̄ filio tuo erit. Si ne forte solluendū te red
dim. ego sum ananie magni fili. Et tobias ꝛc.
Ex magno gnē es tu. Si pro ne timeans. q uolu
erim cognoscē geni tuū. Dixit ei ille angls. Ego du
cā ducā. ⁊ iterū t reducā filiū tuū. Respondēs ei tobi
as dixit. Bñ ābulens. ⁊ sit dñs in itinere uro. ⁊ angls ei
comitet uobcū. Cūq; panis omnibus q erāt in uasa
tis. fecit tobias uale pri suo. ⁊ mansit apud eū. Et
duxerūt ambo simul. XII
Cumq; pfecti essent. cepit flere mat ei. ⁊ dicere. Baculū
senectutis mee tulisti. ⁊ tu simplicitate tua nob. Pecuniā T a
erat tibi pecunia. pqua misisti eū. Sufficiebat enī
nob paupras mea. ut dimitteres hoc gaudiū
debitū filiū nrm. Dixitq; tobias. Noli flere. Sal
uus pueniet filius nr. ⁊ saluus reuertet ad nos. ⁊ oculi
tui uidebūt eū. Credo è qm angls dī bonus. comite
tur eum. ⁊ bñ disponat oīa q̄ erunt ipm genitorē. ita ut
cū gaudio reuertat ad nos. Adhāc uicē cessauit ma
ter eius flere. ⁊ tacuit. XIII
Proficiscē ē tobias. ⁊ canis secut ē eū. Et māsit T b
prima māsione iuxta fluuiū tygris. Tetigit ut la
uaret pedes suos. Et ecce piscis ī manus eius ad
deuocandū eū. Quē exanimatū tobias. clamauit uo
ce magna dicēs. Dñe. iuuabit me. Et dixit ei angls.
Apprehende branchiā ei. ⁊ trahe eū ad te. Ds cū fecis
set. arripuit eū. ⁊ piscē. ⁊ pulmonare cepit ante pedes ei.
Tūc dixit ei angls. Exenterā hoc piscē. ⁊ cor ei. ⁊ fel.

ꝛ uecur repone ꝛ. ſuꝰ eũ hec neceſſaria admedica
mẽta utilit. Qđ cũ feciſſ. aſſauit carnes el. ꝛ ſeci
ſuſtulerẽ unua ꝛ ꝛeꝛa ſalluerẽ que ſufficerẽ eis.
quo uſq; puenirẽ mages quatrẽ medoꝝ. Tẽ
unꝛogauit tobias anglm ꝛdixit ei. Obſecro te ꝛa
nas fraꝛ. ut dicas m̃ qđ remediũ habebunt iſta. q
đ piſce ſuare uſſiſtis. Hmõi q; dixit ei. Coꝛdis a
ſi particula ſup carbones ponas. fumus eius ẽm
cat omne đmoniũ. ſiue aumo ſiue amuliẽ. nra ut
ultra ñ accedat adeos. Et fel adungẽdos oculos
unquiq; fuꝰ albugo ꝛ ſanabunt. XIII

Cdixit tobi. Ubi uis maneamus. Et dixit ei angls.
Eſt hic raguel noĩe. ꝓpinquus uꝛ đ tribu tua. ꝛ h
hẽ filiã noĩe ſaram. ẽ nꝛ maſculũ nꝛ feminã ullũ
hẽ aliũ ꝓter eam. Tibi debent ois ſubꝛ eius ꝛ opta
ter eam te. accipe ꝛ iugem. Pete ergo eã a pare
el. ꝛ dabit ꝛ eam uxoꝛem. Cũne ꝛ tobias ꝛ dixit.
Audiui quia tradita ẽ uiꝛis. vij. ꝛ mortui ſunt.
Sꝛ ꝛ hoc audiui. q đmonũ illos occidit. Timeo
g ne forte ꝛm hoc eueĩat. ꝛ cũ ſim uir ẽ parẽtib
meis. đponã ſenectutẽ illoꝝ. cũ triſtitia admiſe
ros. Cui angls raphael dixit ei. Audi me. noſtẽ
dam ꝛ qui ſuꝰ quib ꝓualere pot đmoniũ. Hi
nãq; qui iugũ nra ſuſcꝑuit. ut dñm aſe ſua m̃
re excludant. ꝛ ſue libidini ꝛa uacẽt. ſicut equꝰ
ꝛ mulus inq; ñ ẽ intellectus. hẽ potẽtatẽ de
moniũ ſup eos. Tu ã cum accepẽ eam. ingreſſus
cubiculũ ꝓ tres dies ꝛ mens eius abea ꝛ michil a
liud ñ oĩbꝰ ua. cabis cũ ea. Ipſa ã nocte incenſo
ꝛe pſas. fugabitur đmoniũ. Sedi uõ nocte. in
copulacõe ſcõꝝ ꝓtarchaꝝ admiteris. Terna ã
nocte. bñdictionẽ ꝙſequeris. ut filij ex uob in co
iunctes ꝓcreẽt. Tranſacta ã tria nocte. accipies
ũgunẽ cũ timore dñi. amore filioꝝ magꝝ quã lib
dinis ducẽ. ut ĩ ſemine abrahe bñdictionẽ ĩ filijs
ꝙſequans. Ingreſſi ſuꝰ ã ad raguelẽ. ꝛ ſuſcepit e
os raguel cũ gaudio. Intuẽſq; tobiã raguel. di
xit. ãne uxoꝛi ſue. Cuã ſimil ẽ iuuenis iſte ꝙſo
brino meo. Et cũ hec dixiſſ. ait. Vñ eſtis iuuenes
fres nri. At illi dixerũt. Ex tribu neptali ſumus.
ex captiuitate uenim. Dixitq; illis raguel. ꝛ noſ
tus tobiã frem meũ. Cui dixerũt. Nouimus. Cũq;
multa bona loqueret de eo. dixit angls ad raguel.
Tobias đ quo interrogas. pꝛe huius ẽ. Et mulier re
raguel. ꝛ cum lacrimis oſculatus ẽ eũ. ꝛ plorans su
ꝑ collum eius. dixit. Bñdictus ſis ꝛ fili mi. qa
bon. ꝛ optimum uirũ filiũ es. Et ãna uxoꝛ ei. ꝛ ſara
filia ꝛ. lacrimate ſunt. Poſtquã ã lacrimati ſunt
ꝓcepit raguel occidi arietẽ. ꝛ parari epulũ. Cũ
q; hortaꝛetur eos diſcũbe ad prandiũ. tobias dixẽ
Hic ego hodie ñ manducabo nꝛ bibam. ñ prius
petitionẽ meã ꝙfirmes. ꝛ promittas m̃ dare ſaꝛã filiã
am tuã. Cuo audito ũbo raguel repperit: ſuꝰ qđ
cuenit illi. vij. uiris. ꝛ timẽ cepit ne forte huic
ſimiliter acciderẽ. Et cũ nutaret ñ dare illi ullũ pe
tenti ꝙſiũ. dixit ei angls. Noli timẽ dare illam
iſti. qm̃ huic timẽti deũ debebant iuxꝛ filia tua. ꝓ
ꝓria alius ñ potuit hẽre illam. Tuc dixit raguel.
Nõ dubito q đs ꝓces ꝛ laꝛimas meas ĩ ꝙſpectu ſu
o admiſit. Et credo qm̃ nõ uos fecit adme uẽire.
ut ſola ꝙiungerẽ cognatioĩ ſue ſm legẽ moyſi.
Et nẽ noli dubiũ gerere. q ꝛ eam tradã. Et ap
hendẽs dexteꝛã filie ſue. dedit tobie tradidit.
dicẽs. Đs abraham. ꝛ đs yſaac. ꝛ đs iacob. ſit uob
cum. ipe ꝙiungat uos. ipleatq; bñdictionẽ ſu
am ĩ uob. Et accepta carta. fecerũ ꝙ ſcriptionẽ ꝙ
iugij. ꝛ poſt hec epulati ſũt bñdicentes dñm. Vo
cauitq; ad ſe raguel ãã uxoꝛẽ ſuã. ꝛ ꝓcepit e
ut ꝑaret alterum cubiculũ. Et introduxit ĩ eo
ſaram filiã ſuã. ꝛ lacrimata ẽ. Dixitq; ei. Fora
nimo eſto. filia mi. Đs celi det ꝛ gaudiũ. pꝛe
ſio quod ꝓpoſſa es. XV VIII.

Oſtquã uero egreſſi. introduxerũ iuuenẽ ad
ꝓcedẽs tragi. ſmonẽ anglũ. ꝓtulit đcapſidiũ tobias
ſuo partẽ iecoris. poſuitq; ea ſup carbones iuuis.
Tuc raphael. angls apphendit demoniũ. ꝛ eligauit eũ in deſerto ſuperioris egypti. Tuc hortat ẽ ut
ginẽ tobias. dixitq; ei. Sara ꝙiunge. depecẽ dñi ho
die. ꝛ eras. ꝛ ſm eas. quia iſtius uxoꝛis nocte dño iun
gitũ. Terna aũt ſanctificata nocte. inibo eruꝫ ꝙiugio.
Filij qppe ſcõꝝ ſumꝫ. ñ poſſumꝫ ꝛa ꝙiungi. ſicut gẽ
tes que ignoꝛant dñm. Surgentes ã paꝛẽ. inſtanter
orabãt ambo ſimil. ut ſanitas daꝛẽ eis. Dixitq; to
bias. Dne đs paꝛũ nꝛoꝝ. bñdicat te celi ꝛra. ma
re. ꝛ fontes. ꝛ flumĩa. ꝛ cões creature tue que ĩ eis ſũt.
Tu feciſti adam ỏ limo tre. dediſtiq; ei adiutoꝛiũ
euam. Et nẽ dne tu ſcis qa ñ luxurie cãm accipi
o ſororẽ meã. ſꝛ ſola poſteritatis dilectionẽ. in qua
bñdicat nom tuũ in ſcla ſclõꝝ. Dixit itaq; tobias.
Miſere nob dne miſere nob. ꝛ ſenescamꝫ ambo
paꝛẽ ſam. XVI

Et ſtim ẽ ancta pullop cantũ. accerſiti uſſiꝛ ragu
el ſuos ſuos. ꝛ abierũ cum eo ut foderẽt ſepulchꝛũ.
Dicebat ẽ. ne ſimili m̃ euenꝛet illi. q ꝛ cẽs illis.
vij. q ſuꝰ ingreſſi adeam. Cũq; paſſim foſſam. ꝛ
ũſus aduenẽ ſuã raguel. dixit ei. Mitte unã e
ancill tuas. ꝛ uideat ſi mortuus ẽ. ut ſepeliã illũ
añ q̃ lucreſcat. Et miſit unã eꝛancill ſuas. Qui
ingreſſa cubiculũ. repꝛit eos ſaluos. ꝛ columes. ſe
am paꝛẽ dormiẽtes. Et reũſa nũciauit bonũ
nũciũ. XVII

Cbñdixerũ dñm raguel. undelicet. ãna uxoꝛ ei. ꝛ

dueret. Benedicam te dñe deus isrl. qa ñ corrupt
nob quę admodū putabam. Fecisti enī nobis
miām tuā. Et exclusisti nos inimicoꝝ ꝓsequentē
nos. misertus es ā duobꝰ unicis. Fac eos dñe in
plenus benedicē te. Et laudis tue. et
sue sanctas offerre. ut cognoscat unusquisq;
gentiū. quia tues deus solus. Et unusa ira. Stans
q; ꝓcepit suus suus raguel. ut repleret fossam
quā fecerat. Et pulꝝ ulucescebat. Vxor ā sue durat
ut ĩstrueret. Et uidit. et ecce camelus. et
erāt uer agentibꝰ necessaria. Duas quoq; uaccas
pingues. Et uinū. et panes. et cibi. et ꝓtinus epu
las omnibꝰ uicinis suis. Et ait. Et amicis. Et adu
rauit raguel tobiā. ut duas ebdomadas moraret
ur apud eū. De omnibꝰ aut q; possidebat raguel di
midiā partē dedit tobie. Et fecit huc scripturā.
ut pars dimidia q; superat. post obitū eoꝝ. to
bis dominus deueniret. XVIII

Tunc uocauit ad se tobias angelū. q; qđ hoiem e
stimabat. Et dixit ei. Azaria frī. Peto ut audiatur
ubi mea. Si me ꝓmeruī tibi. Et fuū. Et ego digni
ꝓmissionē tue. Tamen obsecro te. ut assumas tē
numaltā fuū. Et puera. Et duas adgabelū. Et rages
ut eant medoꝝ. Et redeas. Et cyrographū suum.
Et recipias abeo pecuniā. Et roges eū. Et eat. Et adu
cat. Et as. meas. Scis et ipse. qm̄ patr̄ mꝰ.
Et si tardauō una die. plus. afflatur aīa eius.
Et certe rides quō raguel iuraūit me. Et adu
cam̄ sine. Et possū. Tunc raphael assumēs q
tuor ex suis raguel. Et duos camelos. Et rages ean
tē medoꝝ. Et ierunt. Et uenerūt gabelū. Et dedit ei
cyrographū suū. Et recepit omnē pecuniā. Et indica
uit q; ei de tobia filio tobie. Et q; gesta sūt. Et adduxit
eū secū. Et uenit ad uptias. Et cū ingressus esset do
mū raguelis. Et uenit tobias discumbentē. Et cum
q; osculatus fuit se alternatim. Et fleuit gabelus.
benedixitq; dñm. Et dixit. Benedicat te dñs deus isrl. qa
filius es uir optimus. Et iustus. Et timens dñm. Et elimo
synas faciens. Et dicat benedictio sup uxorē tuā.
Et sup parentes tuos. Et uideatis filios uros. Et filios
filioꝝ uroꝝ. usq; in nonā. Et quartā generationē. Et sit se
men uru benedictū a deo isrl. q; regnat in seculis seculoꝝ. Cū
q; is audisset. Et accessit ad iucundū. Et cū
more dñi. Et uptiaꝝ. Et iucundus exhibuit. XVIII

Et uidens tobias. Et uptiaꝝ. Et sollicitus
erat. Et dixit ei tobias. Dicens. Putas q; moriat. Et fili mi
aut q; deterrent te. Et. Putasne gabelus mortuus est.
Et nemo illi reddit pecuniā. Cepit ā. Et flere amis.
Et. Et ait uxori ei. Et ait. Et. Et. Et

hendens tobias tristit ab oculis eius. statimq; ustū re
cepit. Et glorificabant dñm. qđ uidebant. et uxor eius.
et omnes qui sedebant eū. Dicebatq; tobias. Benedico
te deū deus isrl. quia tu castigasti me. et tu saluasti me.
ecce uideo tobiam filiū meū. XXIII
Ingressa ē anna post. vij. dies sanā uxor eius. ros fa
mule. et pecora sana. et agnedi. et peccuma mlta uxori
ti. et alia peccunia q̄ receperat agabelo. Et narrauit pa
rentibus suis oīa bñficia dī. que fecisset circa eū. et ho
minē q eū duxerat. Venerūq; achior et nadab. gñi
tobie gaudēres ad tobiā. et gratulantes ei ō oībus to
nis que circa illū ostendat dūs. et vij. dies epulantes
cū gaudio magno. gauisi sunt. XXV
Vnc uocauit adse tobias filiū suū. dixitq; ei. Oportet
sum dare unus ustis sēo. quē recū. Vnades tobis di
rer pr̄ suo. stat. qđ merēde dabimus ei. aut qđ di
gnū potit ēe bñficijs eius. Meduē et reduē sanū. pe
cuniā agabelo. tē susceperit. uxorē tē me feat
ire. et omnū ei gaudiū parentib; ei feat. me tē in aduocatoē positus emputit. te q̄
fecit uidē lumē celi. et bonis oīb; q eū repleti sumus.
Quid illi adhec dignū potim dare. Si peto te pr̄. ut
roges eū. si forte dignabit mediatē ōnib; que
allata sūt sibi assumē. Et uocantes eū pr̄ et filiū.
tulerūt eū unguentē. ungare cepunt. ut dignarent
dumdiā putē oīū que attulerāt acceptā hre. Tūc
dixit eis occulte. Benedicite dñm celi. et coram oīb; uiuē
tibus. et fitemini illi. qđ fecit uobiū miam. Et ē sacē
mentū regis abscondē bonū ē. opa ā dī revelare. et ho
norificā ē. Bona ē oō cū ieunio. et elemosina
magis q̄ thesaurus aur. recondē. qđ elemosina ame
re liberat. et ipa ē que purgat peccā. et facē inuenire uitā
etnā. Qui ā facūt peccatū et iniquitatē. hostes sūt aie
sue. Manifesto ergo uob uritatē. et nō abscondam ab
ō sermonē occultū. Cū orabas cū lacrimis. et sepelichā
mortuos. et relictis prandiū. et mortuos absconde
bas p diē in domo tua. et more sepelichas eos. ego ob
tuli oronē tuā dño. Et quia accept eras dō. necesse
fuit ut tēptarēr. placuit te. Et nūc misit me dūs ut
curarē te. et sarā uxorē filij tui. admonio libarem.
Ego ē sum raphael angls. unus ex septē qui astam
us dñm. Cūq; hec audissent turbatus sūt. et timētes
ceciderūt sup facē suā. Dixitq; eis angls. Pax uo
bis. nolite timē. Et ē cū eēm uobcum p uoluntatē
dī. ipm benedicite. et decantate illi. uidebar quidē mā
ducare uobcū et bibē. sed ego cibo et potu inuisibili. q
ab hoīb; uideri nō potest. Tps ē ergo ut reuertar
ad eū q me misit. uos ā benedicite dñm. et narrate
oīa mirabilia ei. Et cū hec dixisset. abiit. et non
ablatus ē. et nullus eum uidē potuerūt. Tūc prostrati
p horas tres in facē benedicebant dñm. Et exurgentes.
narrauerunt omnia mirabilia eius. XXVI
Senex autē tobias senio os suū benedixit dñm. et dē.
Magnus es dñe in eternum. et uniuersa sclā regnū tuū.
qm tu flagellas et saluas. deducis ad inferos et reduci.
nec ē qui effugiat manū tuā. Confitemini dō filij isrl.
et spū gnū laudate ei. qm ideo dispsit uos inter
gēs que ignorat dñm. ut uos narretis mirabilia ei.
et facatis scire eos. qa nō ē alius dō omnps preter eum.
Ipse castigauit nos. et ipse unigratos mās. et ipse salua
bit nos. et ipse mīa suā. Aspicite q̄ que fecit nobcum.
et cū timore et tremore. et fitemini illi. rege sclōrū
exaltate in operib; uris. Ego ā uctra exprimentans me
et fitebor illi. qm ostendit maiestatē suā ingnte
peccatē. Confitemini itaq; peccatores. et facite iusti
am dō. credētes q̄ faciat uobcū mīa suā. Ego ā et
mea letabūr in eo. Benedicite dñm oēs electi ei. agite
dies letitie. et fitemini illi. Ierlm ciuitas dī. castiga
uit te dūs in operib; manuū tuarū. Confitere dño in bo
nis. et benedic dñm sclōrū. ut reedificet tabnaculum
suū. et reuocet ad te oēs captiuos. et gaudeas in oīa sclā
sclōrū. Lucē splendida fulgebit. et oēs fines tre adora
būt te. Gentes ō longinquo uenient ad te. et munera
deferentes ad oratū dñm in te. et tra tua in sanctificatoē
habebit. et nomen magnū uocabit in te. Maledicti erūt
q̄ oppresserunt te. et damnati erūt q̄ blasphemauerunt te.
benedicte erūt q̄ edificauerunt te. Tu ā letabis in filijs
tuis. qm oēs benedicent et glorificabunt ad dñm. Beati
q̄ diligūt te. et q̄ gaudēt sup pace tua. Anima mea bñdic
dñm. qm illuminat ierlm ciuitatē suā. Beat ero. si
fuerint reliqe seminis mei ad uidendā claritatē ierl.
Portē ierlm ex saphyro et margdo edificabūt. et la
pide pciosi oīs muri eius. Ex lapide candido
et mundo oēs plateē eius sternent. et uicos eius alla
luiabunt. Benedicte dñs qui exaltauit eā. ut sit regnū ei in
sclā sclōrū. super eā. Amen. Et ysaias sūt sermones to
bie. Et postea quā illuminat ē. uixit annos. xl. duob.
et uidit filios nepotū suorū. Complens itaq; annos. c.
duob. sepult ē honorifice in ninue. Octingentarius
nāq. vj. annos occupauit. amisit senectutem in me
pe. Reliquū uo uite sue in gaudio fuit. et bono p
fectu timoris dī preest in pace. XXVII
Ioas ā mortis sue uocauit adse tobiā filiū suū.
et vij. uuenes filios eius et nepotes suos. dixitq; eis. Ire
et exite de ninue. nō ē credibile uba dī isrl nisi qui
dispsi sūt. extra isrl. exibunt adeū. Opa ā dēsta tra
et replebit. dom dī que in ea inuenta ē. tūm reedifica
bit. illucq; reuertūt oēs timētes dñm. Et reliquet gēs
idola sua. et uenient ierlm. et habitabunt ea. in gaude
bit in ea omnis regio tre. adorātes regē isrl. Audite g̃
filij mei patrē uestrū. Seruite deo in ueritate. et que
ut facatis q̄ sūt placita illi. et filijs uris mandate

ut faciant ẽ uias ꝛ elimosinas. ut sit memores dñi. ꝛ benedicant dñm uoi tpi ẽ ueritate. ꝛ tota ẽ mente sua. ꝛ ille ḡ filij audite me. ꝛ molite manẽ hic. si qua cũq; die sepuentis manẽ uerã ea me ẽ uno sept chio. et eo dumgte gressus uos ut exeatis hic. Vt deo ẽ qa unigtas eius finẽ dabit ei. xxviii

Actũ ẽ aũt post obitũ mais sue. tobias abscessit gmunue cũ uxore sua ꝛ filijs ꝛ filijs filijs ꝛ reuꝛ ẽ ad socios suos. iuenitq; eos ẽ solumes ẽ senectute bona ꝛ auctã eay gressu. ipe clausit oculos eay. ꝛ cẽm hereditate ẽ domus raguel ipe prepit. Videtq; quartã gnationẽ filios filiay suay. ꝛ pleuit ãnas. xcix. ẽ unoe dñi. cũ gaudio sepeliẽt eũ ois cognatio ei. et ois gnatio ei ẽ bona uita. ꝛ scã. ꝛ usantiõe pmã sit. ita ut accepit cẽm tã dõ q̃ hoibꝫ. ꝛ cũctis hitãtꝫ ire. Explicit lib tobie. Incipit ꝑphe sã iesu filij sirach. qui uocat in latinum iudith.

IVDITH HEBREOS

Liber uocat ẽ hebꝛ agrographa legit. cuius auctoritas ad roborãda illa q̃ ẽ ytimonẽ ueniũt. minus ydonea iudicat. Quidã tñ ẽ simone osceptus unt hystorias ꝛ putat. Sz qa hẽ ubiq; ẽ synodus mee ẽ uulo scay scriptuay legit ꝛ putasse. accepi ꝑ nulanoi uit. imo exactioi. ꝛ sepius occupatõibꝫq; uehemẽt arctabar. huic una uacuacionicula dedi. magis sensũ ẽ sensu. q̃ ẽ uerbo ubi ẽ differens. Mtoq; cathoi uaneratẽ unanimissimã. ipetraui. sola ea q̃ ẽ hebꝛ ẽ ytellegẽtia ẽ integra ẽ ubis chaldeis uuenit ẽ nu. lanus exposui. Accipite iudith iudua castitatis exẽ plũ. ꝛ ẽ ruphin laude ꝓpetis ea ẽ sponsio declarate. hec ẽ ẽ solũ femine. si ẽ uiris imitabile dedit. q castitatis ei remunatio. ẽ uerbo talẽ ẽbuit. ut ẽ uictũ oib; hoibꝫ uinceꝛ. ꝛ ẽ imitabile fuisset. iudith

Explicit ꝓphe Incipit liber

BRAXM

Itaq; rex medoꝝ. subiugauit mtas gẽtes impio suo. ipe edificauit auitatẽ potentissimã quã. appellauit ecbbathanis. Et lapidibꝫ quadratis ꝛ fortis fecit muros ei. l. altitudinẽ cubitoꝝ. ter. ẽ latitudine cubitoꝝ. xxx. Turres uo ei posuit ẽ altitudine cubitoꝝ. c. ꝑ quadrũ uo eay latus unusq; uicenoꝝ pedũ spacio tenduꝛ. posuitq; portas eius ẽ altitudinẽ turriũ. Et gloriatur qi potes unponita fecerit suu. ꝛ ẽ gla quadrigarũ suay. Anno igitur duodecimo regni sui. nabuchodonosoꝛ rex assyoꝝ. q regnauit ẽ niniue ciuitate mag. pugnauit ẽ arfaxat. ꝛ obtinuit eũ ẽ capo magno. q appellat ragau. circa euphratẽ. ẽ tygri. ẽ thyadisan. ubi campo ẽ nech regis helicoum.

Vnc exaltauit ẽ regnũ nabuchodonosoꝛ. ꝛ ei ẽ eleuatum ẽ. ꝛ misit ad oes q habitabant ẽ iudea. ꝛ adumas ẽ libano. ꝛ adges que iuxta carmelo. ꝛ edar. ꝛ ẽ habitantes galileam. ẽ capo magno hebrelon. ꝛ ad oes qui erant ẽ samaria. ꝛ trans flumẽ iordanẽ usq; ierlm. ꝛ cẽm tram usse. quousq; pueniant ad mores ethiopie. Ad hos oes misit nũcios nabuchodonosoꝛ rex assyoꝝ. ꝛ omes uno aio ꝛ uoluntate. ꝛ remisit eos uacuos. ꝛ sine honoe abiecit. Tunc indignat ẽ nabuchodonosoꝛ rex adomnẽ ira illa. ꝛ iurauit ꝑ regnũ. ꝛ throni sui. quod defenderet se. ꝛ ulciscer ex omibꝫ.

Anno duodecimo nabuchodonosoꝛ regis uicesima ꝛ secda die mẽsis primi. factũ ẽ ubi. in domo nabuchodonosoꝛ regis assyoꝝ. ut defenderet se. Vocauit q̃ os maiores natu. os q̃ duces ꝛ bellatores suos. et habuit cũ eis misticum ꝛ filij sui. Duxitq; cogitationẽ suã in eo ẽ. ut cẽm tram suo subiugaret imperio. Ad dictũ aũ placuit omibꝫ. uocauit nabuchodonosoꝛ holofernẽ ꝓmapẽ militie sue. ꝛ dixit ei. Egredere ad oẽ regnũ occidentis. ꝛ eos ꝑpue q̃ obtẽperãt ire mei. ꝛ ne parcet oculꝰ tuus ulli regno. cẽmq; urbẽ munitã subiugabis mi.

Vocat holofernes uocaui duces ꝛ magistratꝰ uniuersay. ꝛ dinumerauit uiros ẽ expeditionẽ sicut precepit ei dns. c. xx. milia pedituꝫ pugnatoꝝ. ꝛ equites sagittarios xij. milia. cẽmq; expeditionẽ sua fecit ꝑ ẽ multitudine. ẽ camelay. ei bis que erant ubi sufficere copiose. Bouꝫ q̃ armenta. gregesq; ouiũ quoꝝ nõ erat nus numerꝰ ex oi syria ẽ suis. ꝛ ẽ suo pabulum. ꝛ ẽ struxit. Annis aũ tertiodecimo de domo regis assumptus est multo numero. ꝛ profectus ẽ ire. ꝛ omis exercitus ei q̃ ẽ dextris ꝛ equitibꝫ. ꝛ sagittarijs. q cooperuerũt faciẽ ire. sic locuste. cũq; peruenisset fines assyrioꝝ. uenit ad montes angustos. q sunt ad sinistrum cilicie. Ascendit q; omnia castella eorum. ꝛ obtinuit cẽm munitionẽ. Et fregit aũt auitatẽ opinatissimã melothi. ꝑdauitq; omnes filios tharsis. ꝛ filios ismaꝛ q̃ erant ẽ ore deserti. ad austrũ ire celeon. Et unsit eu. ꝛ fratres. ꝛ uenit ẽ mesopotamiã. ꝛ fregit os auita

ab hebreos Arfaxat

tes ꝓcellas que erant ī. arouerene mābre usq; q̄
ꝓueniatur admare. ꝛoccupauit īmnos eī a alua
usq; ad fines iapher. qui sūt ad austrū. Pdiuit
q; oēs filios madian. ac ꝑdauit oēm locupletatu
one eoꝝ. oēsq; resistentes sibi īore gladij. Et ꝑ
hec descendit ī campo damasci. ī diebꝫ messis. ꝛsuc
crebit omia sata. oēs q; arbores ac uineas fecit īci
di. Et creuit timor illius sup oēs inhitantes ꝛram.
Tūc misserunt legatos suos uniuersaꝝ urbiū. ꝛpuin
tiaꝝ reges ac principes. syne. scilicet. melopotami
e. ꝛsyne sobal. ꝛlibie atq; aliae. Et uenientes ad
holofernē. Delinat īdignatio tua ꝛra nos. Me
li ē eni ut uiuētes seruiam nabuchodonosoꝛ regi
magno. ꝛsubdi simꝰ. quā morientes aī uestru
uīo. ipi seruitus mē deꝑna putabit. Oīs cuntā
trā. oīsq; possessio. oēs colles. ꝛmōtes. ꝛcāpi. arbo
ta boū. greges ouiū. caprarūq; equoꝝ. camelorūq;
ꝛuniuse facultates mē. atq; familie. ī ꝓspectu tu
o sūt. sīt oīa subdita tua. Nos etā. ꝛfilij mi. ser
tui sumꝰ. uel nob placuit. dns. ꝛutere seruio nīo
sic placuit ī. Tūc descendit ō mōtib aī equitib
ī uirtute mag. ꝛobtinuit oēm cuitatē. ꝛoēm ī
hitatē trā. De uniuersis ā urbib assūpsit sibi a
uxiliarios uiros. fortes ꝛelectos ad bellū. Tantusq;
mer. puluis ilt. ī aubant. ut uniuersaꝝ urbiū hi
tatores. ꝓnapes ꝛhonerant simꝰ cū ꝓpe. erierūt
ī obuiā uesteti. ꝛcapietes eī cū coronis ꝛlāpa
dib. ductēres choros ī tybijs. ꝛtympanis. Nec ista
tū fauentes. ferocitatē eī ꝓtexerūt. mitigare po
tuer. q; ā. ꝛauitates eoꝝ destruxit. ꝛlucos eoꝝ
ecidit. ꝓcepit ē illi nabuchodonosoꝛ rex. ut
oēs dōs trē ꝛcīminaret. ut deuicto ut ipe solus dice
tur dē. abbis nationib que ꝓtulisset holofernus
potīa subiugan. ꝓtinies ā synā sobal. ꝛomē
apamiā. cēnq; melopotamiā. uenit ad ydumeos
ī trā gabaā. acceptisq; auitates eoꝝ. ꝛsedit ī. xxx.
dies. Inq; diebꝫ adunare ꝓcepit unūsū ecītū
uirtutis sue.

Vnc audientes h filij isrl q̄ hitabāt trā iude. ti
muer ualde a facie ei. Timor ē ꝛdoloꝛa tua sup
sensus eoꝝ. ne hoc faceret ierim ꝛcōplo dñi. q; se
cerat ceūs auitatib ꝛcōplis eoꝝ. Et misit nūcios
samariā ꝓ cīuitī usq; ierucho. ꝛoccupauer os ū
ces mōtiū. ꝛmuros circūdederūt uicos suos. ꝛgg
gauerē frumēta ī ꝓuisionē pugne. Sacerdos etā
eliachim sūpsit ad unūsos q erāt ō esdrelon. q̄ ē ꝓ
facie campi mag. iuxta dothayim. ꝛunūsos ꝑgs
mīsit ee ꝓtat. ut obtinerēt ascensꝰ mōtiū ꝑ qs
uia ee ꝓtat ad ierl. ut illic custodiret ubi ang
tū uer ee ꝓtat ire mōtes. Et ferebāt filij isrl. ꝑ
q; ꝓuincias eis sacerdos dñi eliachi. Et clamau
oīs ꝑplis ad dñm ustanta mag. ꝛhūiliauer aīas
suas ieunijs. ipi ꝛmulieres illoꝝ. Et iduerūt se
sacerdotes aliqs ī fantes ꝓstrauerūt ꝙ sanē rēpli
dñi. ꝛaltare dñi operuerūt aliqs ꝛclamauer ad dñm
dñi isrl unanimit. ne darent ī ꝓdam ī fantes eoꝝ.
ꝛuxores eoꝝ. ī duncios. ꝛauitates eoꝝ. ī cīmuniō.
ꝛsancta eoꝝ. ī pollutionē.

VI

Vnc eliachim sacerdos dñi magni circuiit oēm
isrl. alocutusq; ē eos dicens. Satote qm̄ exaudiuit
dns ꝓces uras. si manetis ꝓmixtus ī ieunijs ꝛo
nib ī ꝓspectu dñi. Memores estote moysi fui do
mini. q; amalech ꝙfidentē ī uirtute sua. ī ꝓpria
sua. ī ceteris suo. ī cupes suis. ī curribꝫ suis. ꝛ
ī equis suis. ñ ī ferro pugnādo. sī ꝓbi sās orādo
deierit. Sic erit unūsi hostes isrl. si ꝓsciauerūt ī
hoc ope q̄ cepistis. Adhuc igitur exhortatiōē eius.
dicentes dñm ꝓmanebāt ī ꝓspectu dñi. ita ut exā
bij q holocausta dño offerebāt. ꝑsancti eius offe
rent sacrificia dño. ꝛerat cinis sup capita eoꝝ. ier
toto corde suo. oēs orabāt dñm. ut uisitaret ꝓp suū isrl.

VII

Syntatūq; ē holofernū ꝓnapi militie
assyroꝝ. q̄ filij isrl ꝓparassent se ad resistēdū. acmō
tuū munera. ꝛclusissent. ꝛiuxte montē exarsit ī
rasidha mag. Vocauitq; oēs ꝓnapes moab. ꝛduces
ammon. ꝛduces eos. Dicite in qs sit ꝓpls iste. q̄ monta
na obsidet. aut q̄ ꝛquales. ꝛquot sint ciuitates e
oꝝ. q̄ etā sit ītus eoꝝ. aut q̄ sit multitudo eoꝝ. Et
qs rex militie illoꝝ. ꝛqr ꝓ omīb q̄ hitāt ī occiden
talib ꝓtexerūt. ñ crederē obuiā nob. ut susapet nos
Vnc achior dux oīū

VIII

filioꝝ ammon. ꝛadēs art. Si dignetis audire dñe
mē. dicā ueritatē in ore tuo. ꝙ ꝓp populo q̄ habitat
montē. ñ egrediet ūbū falsū ex ore meo. Ppls iste
est ꝓgenies chaldeoꝝ. Nunc primū mesopotamia
hitauit. qm̄ noluerūt sequi dōs patrū suoꝝ. q̄ erāt
ī tra chaldeoꝝ. Deserentes uiaq; cerimonias patrū
suoꝝ. que in multitudine dīoꝝ erant. unū dñm celi
colueret. q̄ ꝛpcpit eis ut exirēt inde. ꝛhitarēt ī chur
ram. Cūq; opulti oēm trā fames. descendēt ī egyp
tū. illicq; ꝑquadringētos ānos sic multiplicati sūt
ut dinūari eoꝝ nō ꝓssit ceūtus. Cūq; grauasset
eos rex egypti. atq; uarijs afflictionib urbiū suaꝝ
ī huio ꝛlatere subiugassit eos. clamauerūt ad dñm
suū. ꝛpcussit tota trā egypti plagis uarijs. Cūq;
exissent eos a se egyptij. ꝛcessauit plaga a eis.
ꝛ uoluerūt eos capere. ꝛad suū fruitū reuocare fu
gientes. his dōs celi maris. apuit ita ut hīe unde aq̄
q̄ mutuo solidaret. ꝛsiccū pede sicco fundū maris ꝑ
ambulādo tenuissent. Inq̄ loco dū unūsabil ceatus
egyptioꝝ eos ꝓsequeretur. ita aq̄s cooptus ē. ut nō
remanēt ul unꝰ. q; seīm posteris nūciaret. Egressis

etiã mare rubrũ. defra syriã mõtis occurrerẽ. nqz
nũq̃ homo hitare potuit. t filii hominis nqeunt
Illuc fontes aman obdulcati sũt. eis addibendum.
tp ãnos. rl. ãnonã de celo ꝯ secum sũt. vbiũq; igressi
sũt. sin armis tlagitia. tabsq; sarto. tgladio. dõs eoꝝ
p eis pugnauit tuicit. Et ñ fuit qui ĩsultaret pp
ish. ñ qñ recessit a cultura dñi dei sui. Cteris autẽ
ã preter ipm dñm suũ altereũ colueret. dam sũt in pdã
tingladiũ. tmobpbriũ. quoscũq; ã p̃ntuerẽt se
recessisse. a cultura dei sui. dedit eos dõs ad ũnuẽ resi
stendũ. Denq; chananeũ hetẽ. hebuseum. tamorreũ.
tpheresẽ. tgergeseũ. tamoneũ. nõs potũtes ineschon. pstra
uerũt. tras eoꝝ. tauitates eoꝝ. ipi possederũt. tusq;
dũ ñ peccassent ĩ spectu dei sui. erãt cum illt tona.
dõs enĩ illoꝝ odit unigtanẽ. Nam tñ hos ãnos cũ
recessissent auia q̃ dederat dõs illis ut ambularẽt ĩ
ea. erãminan sũt plus amlis nationibz. tpluĩmi eoꝝ
p captiuu abduxerũt. untrã ñ suã. tpugnã reuisi
ad dñm dñm suũ. excelsplicẽ qua dispsi fuerãt adu
nati sũt. tascenderẽt mõtana hec oĩa. tnecp possidẽ
terrim ubi sũt scã eoꝝ. Nẽ ergo die mis. ꝑquire si
ẽ aliqua imqtas eoꝝ ĩ spectu dei eoꝝ. ascendam ad
illos. qm̃ tradens tradet illos dõs eoꝝ nobis. tsubiuga
ti erũt subiugo potiũtie tue. Si ã nõ ẽ offensio pplꝰ
huĩ coã dõ suo. ñ potim̃ resistere illis. qm̃ dõs eoꝝ de
fendet illos. tcrum nobpbum ununse tre. VIII
Tfin ẽ ei cessasti loqui achior hec ubi. iam sũt oĩ
magnates holofernis. tcogitabãt irruere eũ. dicẽtes
ad alĩnicũ. Ecce iste ẽ q filios isrl possidebat. resistere
regi nabuchodonosor. tcundis eius. hostes inermes
tsũ ũnuẽ. tsine pnia arcis pugnẽ. Vt g̃ cognosc
at achior qm̃ fallut nos ascendamus ĩ mõtana. tiam
capti fiũt potiũtes eoꝝ. tẽ ei ensẽ gladio ĩsultabit
bunt. ut sciat oĩs gens qm̃ nabuchodonosor dõs tre
ẽ. tpreter ipm alius ñ ẽ. X
Actũ ẽ ã cum cessassent loqui. ĩdignat holofernes
uehemẽter. dixit ad achior. dm̃ pphath nob duõs. q
gens isrl defendatur adõ suo. ut ostendã t qa ñ ẽ dõs
ñ nabuchodonosor. cũ occiderim eos oĩs sicut hoĩẽ unũ
tẽ. tnõ cum illt assyriorꝝ gladio interib. ut oĩs isrl
teũ pdicẽ dispeat. tphabis qm̃ nabuchodonosor
dñs sit ununse tre. Tuncp gladius mihi mee tra
sibit plaga tua. tofficis cades tẽ inimicos isrl. ñ re
spirab ulle don̄ eruminens eũ illt. Porro ã si. pphana
tuã uera cerissimas. ñ cadat multi tuus. tpullor q
tuã obnubit. absorbit. ate si ũba mea h̃ putas
ĩplen ñ posse. Vt ã nouis qa simt eũ illt hec expleri.
ecce ecce hora illoꝝ pplo sociabens. ut dũ dignas
mei gladij penas exerpiãt. tpe sunt ultroi subiacẽ.
Vnc holofernes iussit suis suis XI
ut ꝯphũderẽt achior. tducerẽt eũ in bethuliã. tra
derẽt eum ĩ manũ filioꝝ isrl. Et accipientes eũ fu ho
lofernis. pfecti sũt p campestria. Si cũ appropinq̃s
sent ad mõtana. quierũt ꝯ eos fundibulanꝰ. Jud. aũt
duũcẽtos alatꝰ mõtis. ugauerũt achior ad arborẽ
manibz. tpedibz. tsic uinctũ d̃ reliqz dimisit eum.
t reuisi sũt ad dñm suũ. Porro filij isrl descendẽ
tes d̃ bethulia. uenerũt ad eũ. Quẽ soluentes dixerũ
ad bethuliã. atq; ĩmedio pp illũ statuentes. pacta
ti sũt qd reuĩ erãt q̃ illũ uincũ assyrij reliqssent.
Jn diebz illis erãt ibi pncipes ozias filius michu
d̃ tribu symeõ. tcharmi q̃ gothoniel. Jn medio tra
ctuoꝝ. tiõspectu oĩũ achior dixit oĩa que locutus
pe fuerat ad holofernẽ. tnũgat. tqualit pplꝰ ho
lofernis uoluisset. pp hoc ubi uinciẽ eũ. tadmo
dũ ipe holofernes tractus ussit eũ. isrlitis hac d̃ cã
tradi. ut dũ uincẽt filios isrl. tẽ enĩ ipm achior di
uisis ubeat supplicijs uinire. pp hoc q̃ dixisti. dõs
celi defensor eoꝝ ẽ. XII
Vmq; unusq; achior exposuisset. oĩs pp cecidit untꝰ
eiẽ ad cruentes. tomnium lamentatẽ. tfletu. unaiẽs
pces suas diu effuderũt. dicẽtes. Dne dõs celi. tre
tuere supbiã illoꝝ. trespice ad mãm humiliatem.
tfaciẽ tuoꝝ sanctificate. tostende qa ñ derelinq̃s p
sumẽtes de te. tp̃sumẽtes d̃ te. dõ sua inuite glames
humilias. Finito itaq; fletu. tp totũ die pplꝰ oroẽ
explera. tsolam̃ sũt achior dicentes. Dõs patrũ nrõz
aũ tu inuiẽ. tpcauth. tpe. t hiẽ dabit uastitudiẽ
ut eoꝝ magnitudinẽ uideas. Cũ uõ dõs dõ nr̃ de
rit hiẽ libratem suis suis. sit. tteũ dõ in medio nr̃i.
siẽ placuit. t. ita ut cũ tuis oĩbz. gaudeas. Cuncta ozias si
mul. gaudio suscep eũ in domũ suã. tfecit cenã mag
nã. tuocatis oĩbz. pbitoribz. simt explero tenuio
refecerũ. Postea uõ. iussit oĩs pplꝰ p totã noctẽ ĩ
tra ecclãm excubiarẽt. prestites armatũ adõ isrl. XIII
Olofernes aũt altera die fecit exercitui suis. ut
asscenderẽt. ptra bethuliã. Erãt ã pedites bellatoꝛ.
c. xx. milia. tequites. xcij. milia. preter ipsoꝝ ilico
rũ illoꝝ. quos ocupauerat captiuitas. tadduxerũ
erãt d̃ puinnijs. turbibz. innumerabiles. Ost
pitũ pparauit se ad pugnã. ꝯ filios isrl. ruenẽs p
crepidinẽ mõtis usq; ad apicẽ q respicit orthoyn.
alon. q dicit belma. usq; ad chelmõ q ẽ ꝯ heliadeloi.
filij. ã isrl. ut uidit multitudinẽ illoꝝ. pstrauerũt
se sup terrã. mittentes arenẽ sup capita sua. una
nimes ozãtes ut dõ isrl miam suã ostenderet sup
pplm suũ. Et assumẽtes arma sua bellica. sederũt p
loca q̃ angusta inimicis ĩminẽt. dingẽt. inẽ mõnulã. te
rrã custodientes ea tota die. tnocte. XIIII
Ozias holofernes dũ amat p gyrũ. reppit q̃ fons
q̃ ifluebat aque ducti illoꝝ. a parte australi erã
aquarẽ dingẽt. tinde iussit aqductũ eoꝝ. erãt

nñ ñ longe a muris fontes. ex quib; fumꝰ ascẽdẽt
haurire aquã. ad refocilandũ potus quã. ad potã
dũ. Si filij ãmon ꝛ moab accesserit ad holofernẽ di
centes. filij isrl nõ ĩ lancea ñ ĩ sagitta ꝙ fidẽt. sꝫ mõ
tes defendẽt illos. ꝛ munierũt eos colles ĩ perpetuo. ꝙ
stum. Vt ḡ sine ḡressione pugne possis supare eos. po
ne custodes fontiũ ut ñ hauriãt exeãs. ꝛ sine gladio
interfices eos. ꝛ certe sanguis ĩdẽt cuncta tẽ tua. q̃
putãt ĩmõtib; pñã supare ñ posse. Et placuerũt
ubis oĩa holoferne. ꝛ oĩm satellitũ ej. ꝛ
statuũt p gyrũ centenarios p singlos fontes. Cũq;
ista custodia p dies xx. fuisset expleta. defecerũt ascẽ
ne ꝛ collectiões aquaꝝ oĩb; hitãtib; in berhulia. ꝛ
ta ut ñ eẽt unꝰ cuncte tẽ sagarẽt. Et una die. qñ
admĩsura dabatur pplis aqua cotidie. XV

Vnc ad eã ḡregati oẽs uir. femineq; iuuenes ꝛ pu
uli. simꝰ oẽs una uoce dixerũ. Iudicet dẽs inter nos ꝛ
te. qñ fecisti nos mala nolẽtes loq; pacifice cũ assy
rijs. Et pp hoc uidebãtur nos dẽ. ĩ manibꝫ eoꝝ. nõ
ñ ẽ q̃ aduuer. cũ. pstrauit añ oculos eoꝝ. ĩ sin. ꝛ p
dnoẽ mag. Et nẽ ḡregate unuisos q̃ citius ate
sint. ut sponte nos tradamus oẽs pp holoferni. Deꝰ
ẽ ẽ ut capiuũ bñdicam dñm uiuẽtes. q̃ morian
ꝛ sint obpbriũ oĩ carni. cũ uideã ipetus mis. ꝛ
flantes nõs mecu. añ oculos meos. Coelestem hoc
e celũ. ꝛ tra. ꝛ dñm patrũ nrõꝝ. q ulasat nos sm pe
cata nã. ut tã tradamus cuncte ĩ manu multe
holoferni. ꝛ sit finis nr breuis ĩ ore gladij. q lon
gios effiuẽt ĩ andrate suos. Et cũ hoc dixisset. fẽs
ẽ fletus ꝛ ululat magñ. ĩ eccl magna oĩb; ip mi
tas horas una uoce clamauer ad dñm dicẽtes. Iecca
um cũ patrib; nris. iuste egim. in qrate fecam.
Tu q̃ pius es miserñ. aut ĩ uno flagello undica
mi gates nris. noli ẽdere. sꝫ uteres re. pplo q̃ ḡ
rat te. ut ñ ducant ĩter gis ubi ẽ dẽs eoꝝ. XVI

Cũ sangan hys clamoribꝫ. hys fletibꝫ lassan silu
isset. ex urgẽs ozias ifusus lacrimis. duxit equo aio
storẽ fẽs. ꝛ hys qui ẽs exierũ ad ĩo miam. so
sitan ẽ indignatiõnẽ suã. abscidet. ꝛ dabit glam
nõi suo. Si autẽ cũctas qui q̃ dieb; ñ uenerit adu
tuũ. facem hec ubi que locuti es his. XVII

Et sm ẽ cũ audisset hec ubi uidit; uidua. q̃ erat filia
meran. filij idre. filij ioseph. filij ozie. filij helai. filij
thamnai. filij gedeon. filij rafoim. filij achitob. filij
melchie. filij enã. filij nathanie. filij salathiel. filij sy
meõ. filij ruben. iuxta ea fuit manasses. q̃ mortuus ẽ ĩ
dieb; messis ordei ne. istabat ẽ sup allegãtes manu
pulos ĩ capo. ruẽrũt ei sup caput eius. ꝛ mortuus ẽ ibi
thulie ciuitate sua. ꝛ sepult ẽ ille cũ patrib; suis. Erat
a uidit reliqua ei uidua. iã annos itib; ꝛ mensib; ser. in
suptialib; dom sue fecit sibi secretũ cubiculũ. ĩ q̃ cũ
puella sua clausa morabat. Et hõs sup lumbos suos
cilicio. cingebat oĩb; diebus uite sue. præter sabbꝫ. ꝛ
omẽ uigiliã. ꝛ festa dom isrl. Erat aũt elegans aspectu ni
mis. Liberi uiri sui reliquerat diuitias multas. ꝛ fami
liã copiosã. ac possessiões. ancillas boũ. ꝛ gregib; ouiũ
plenas. Et erat hec unoquoq; famosissima. qñ time
bat dñm ualde. nec erat q̃ loquerẽt de illa ubi malũ.

Hec mag; cũ audisset. qñ ozias promisisset. q̃ in sacco. v.
die ẽdem aperiret. misit ad pbres chabri. ꝛ charmi.
ꝛ uenerũt ad illã. Et dixit illis. Odi ẽ hoc ubi ꝙ possit
ozias ut ẽdat cuncte affinitas. si uir. v. dies ñ uenit
nob ad uerũ. Et q̃ cũs uos q̃ tẽptatus dñm. ego
ẽ iste fmo q̃ mã. puocet. sꝫ poñ q̃ uã ecclẽ. ꝛ sim
tẽ accedat. Iosuitus uos tps mi famosis dñi. ꝛ arbi
trũ uim die. statuistis ei. Si; qa pmõs ẽ dñs. inbre
uio penitẽtiã. ꝛ idulgẽtiã ei laicus postulẽ. ego
ẽ qi hõ os sic. gmmabit. ut sic filij hois adurabũ ĩ
flãmabit. Et ido humiliẽ illa. aias mas. ꝛ tpũ. ꝙ
sum humiliato. fuerĩt illi dicam flentes dño. ut fm
uolũtatẽ suã. sic faciat nobis mia sua. ut sic gnrabi
tur ẽ eoꝝ nõm ĩ sup bia eoꝝ. ita etiã ẽ nra humiliate
glem. qñ ñ sum secum pecca patrũ nrõꝝ. q derelq;
rẽ dñm suũ. ad orauerũt dẽs alienos. ꝙ quo facile da
ri fuit in gladiũ. ꝛ rapinã. ꝛ ꝙfusionẽ inimicis suis.
Dos ã alienũ dñm nesciam. præter ipm. Expectemꝰ hũ
les ꝙsolationẽ eius. ꝛ ecquis sanguis nrõm ẽ affligan
tib; inimicos nrõꝝ. ꝛ humiliabit oẽs gẽtes quicq; iꝫ
gnis ꝙ nos. ꝛ facies illas sin honoẽ dñs ẽ nr. Et nẽ
fis qñ uos q̃ cũs pbñ ĩ pp dñ. ceu obis pender. aũ
ullo. ad eloqui uim corda eoꝝ erigant. ut memores
sint qua tẽptati sunt patres nri. ut pbarẽt si ue cole
rẽ dñm suũ. Memores ee debẽt quo pat nr. abrahã
tẽptatus ẽ. ꝛ p multas tribulatiões. pharus. dñi amicꝰ esse
ẽ. Sic ysaac. sic iacob. sic moyses. oẽs q̃ placuer dẽ.
p multas tribulatiões trãsierũ fideles. Illi ã q̃ tẽpta
tiões ñ susceperũt cũ timoẽ dñi. ꝛ parcẽtia. ꝛ ꝙpui m
murationis sue ꝙ dñm. putarẽ. exemplũ sint. aberi
mũ aue. ꝛ aspernib; pieri. Et nos ḡ ñ ulasse nos
pbis q̃ pauim. sꝫ reputãtes peccis nris hec tpi ẽ mi
nora supplicia. flagella dñi. q̃ sunt q̃ corripim. ade
mũ admonẽ. ñ ad pdmonẽ mam cuiẽsse credamus.

Dixerũt illi ozias. ꝛ pbũ. Quã que
locuta es uera sũt. nec ẽ unꝰ mois tuus ulla rẽpren
sio. Dñe ergo ora. p nob qm mulier seã es. ꝛ mes

Et dixit ill uidit. Sicut q̃ dñi.
loq potuit dñs ee cõgruens. ita q̃ fac dispositum. plene
si ꝙdõ ẽ. ꝛ ora te ut firmũ faciat. ꝙ filiũ meũ dñs. Ita
britis uos ad portã nocte ista. ego ergo exeam cũ ancilla mã.
ꝛ ora te ut sic dñs ĩ diebꝫ q̃ respiciat. ꝙ plm suũ
isrl. Vos ã nolo ut scrutemini actũ meũ. nec q̃ dñi re
mẽ uobis. nec aliud fiat. ñ oẽs. p me. ad dñm dñm ñ.

Et dixit ad eum ancilla ...

...

...

tamel̄ uuastr eos. rabandtrare aque iam nr̄ mor
tuos. ꝙ putam⁹. Uemꝝ hec cedmant ut mr̄ficant
pecora sua. rsanguē eor̄ bibant. rsicā dn̄ dī sui
que ꝓcpit dō. ñ ꝙiungi. ī frumēto uino. roleo hec
cogitauer̄ ītendere. rsolūr ꝙsumē. q̄ nec manu
ly deberent ꝙtingē. Ergo qm̄ hec fanuīt. certū ē
q̄ ī ꝑtin onē dubuīt. Dō ego analla tua cogno
scens. fugi ab illa. rmisit me dn̄s hec tp̄ nūtia
re t. Ego ē analla tua dn̄ī colo. etiā nūc apō te.
Et erūt analla tua. rorabo dn̄m. rdicet m̄ qui eis
redat peccatū suū. rueniēs nūtabo t. tu ut adu
cam ego te ꝑ medīā ierlm. rhabebis omnē ꝓpīm
tirl. sic oues quib⁹ ñ ē ꝓstor. nī latrabit ul̄ unus
canis ō re. hec m dicta suīr ꝑ puidūtiā dī. Et qm̄
erat ē illi ōs. hec tp̄ missa sum nūtiare t. XXIII
Lauerūt ā omia uerba hec coā holoferne. rcam
puens eius. rmirabāt ad sapiām ei. rdicebant alt
ad alterū. Nō ē talis mulier sup trā. unaspectu. ipl
cudine. rsensu ubor. Et dixer̄ ad illā holofernes.
Dñ fecit dō q̄ misit te ante ꝓplm. ut des illū tu in
manib⁹ mis. Et qm̄ bona ē ꝓmissio tua. si fecerit
m̄ hec dō tuus. erit. rmis dō. Et tu ī domo nabucho
donosor magna eris. rnom̄ tuū noiabitur ī omi sla
tra. Tunc iussit eā introire ubi repōi erāt thesau
ri ei. iussit illic manē eā. rostiuit qd daret ei de
uino suo. Cui ꝙ iudith. rdixit. Nō nō poto mādu
care erbis que m̄ fact⁹ mbui. nē ueniat sup me
offensio. Ex bis ā que m̄ dedit māducabo. Cui ho
lofernes air. Si defecer̄ t ista que tecū detulisti. q̄
fanem̄ t. Et dixit iudith. Viuit aīa tua dn̄e mis.
qm̄ ñ expendet ancilla tua. donec faciat dō
ī manu mea hec que cogitaui. Et īduxit illam
sui ei⁹ in tabnaculū quo ꝓcpat. Et perrexit dum in
troiret. ut daret ei copia nocte. rām lucē egrediēdi
foras adorōnē. rdecanādi dn̄m. Et ꝓcpit ancilla
rijs suis. ut sicut placeret illi exiret. rintroiret
ad adorandū dn̄m suū ꝑ medīū. Et exiebat noctib⁹
ī uallem bethulie. rlabebatur se ī fontē aque.
Et ut ascendebat. audiebat dn̄m dn̄m isrl. ut diligēt
uiā ei. ad libationē ꝓp suū. Et introiens mūdi ma
nebat ītabnaculo usq̄ dū accipet escā suā uespū.
Tfm̄ ē quarto die. holofernes fecit XXV
cenā suis suis. rdixit ad uagao eunuchū. Vade r
suade hebreā illā. ut sponte ꝙsentiat habitare mecū.
Ecce ē enī apō asſyros. si femīa irridet uirū.
agendo. ut īmittis tūsear abeo. Cui ītroiuit ua
gao ad iudith. rdixit. Nō uereat bona puella īt
re ad dn̄m meū. ut honorificetur añ facie ei⁹. rmā
duret cū eo. rbibat uinū ī iocū dilatare. Cui iudith
ait. Quis ego sum ut ꝙdicam dn̄o meo. Cē qd ē
ut añ oculos eius bonū ꝙptimū. faciā. Ecce ā

illi placuīt. hec ī erit ꝙtinē. et bibit uinū
mec. Et fruet. rletabit se [redacted]
ꝙssa sient añ faciē eius. Cor ā ho[redacted]
sū ē. erat ē anlgus ī cupiscētia [redacted] ad
eā holofernes. bibe nē. rlacūle [redacted]
qm̄ grām iuenisti coram me. Et dixit iudith. Bi
bam dn̄e. qm̄ magnificata ē aīa mea dn̄e. ꝑ omnib⁹ hodie
diebꝫ meis. Et accepit. rmāducauit. rbibit coā
ip̄o. ea q̄ ꝑparauerat illi ancilla ei. Et iocund⁹ fīt eī
holofernes ad illam. bibitq̄ uinū mltū nimis. XIII
qntū una die nūq̄ biberat ī uita sua. Et ā sero fa
ctū ē. festinauer̄ sui illi ad hospitia sua. Et clu
sit uagao ostia cubiculi. rabiit. Exiīt ā oīs fa
gan. auino. Erantq̄ in diuth sola ī cubiculo. Porro
holofernes iacebat ī lecto. nimia ebrietate sopitus.
Dixerat iudith puelle sue ut staret foris añ cubi
culū. rob seruare. Stetitq̄ iudith añ lectū orans ī
lacrimis. rlabijs motu ī silētio dicēs. Cōfirma me dn̄e
dō isrl. rrespice in hac hora ad opꝰ manuū mearū ut
fiat. ꝓmissis ierlm ciuitatē tuā erigas. hoc q̄ edō
ꝑ te posse fieri cogitaui. ꝓficiā. Et hec cū dixisset.
accessit ad columnā que erat ad caput lecti ei⁹. et
pugionē eius q̄ inde ligatus pendebat exsolui. Cui
euaginato illū. apphēdit comā capitis ei⁹. rait. Con
firma me dn̄e dō isrl. in hac hora. Et percussit bis in
cernicē ei⁹. rabscidit caput ei⁹. rabstulit corpꝰ ei⁹
acolūnis. rauolui corpus ei⁹ trucī. Et post pusil
lū exiens. rtulit caput holofernis. ancille sue. tradi
dit ut mitter̄ illud ī pera sua. Et exierūt due sm̄. ꝙcu
dnē suā qui adorōnē. et intrier̄ castra. rgirates ual
le. uenerūt ad portam montis. Et dixit iudith a
longe custodib⁹ murorū. Aperite portas. qm̄ nobē
ē deus qui fecit uirtutē in isrl. XXVI
Tfm̄ ē cū audisset uir ucē eius. uocauit ꝓtin
us portas. rcurrit ad eam ōs ciuitatis usq̄ ad ma
rimū. qui ꝙuenit eā iam ñ ē uenturā. Et aperē
tes luminaria. ꝙgregauer̄ omes eā unusq̄sq̄. Illa ā
ascendens ī eminentiori loco. iussit fieri silentiū. cū
q̄ oēs tacuisset. dixit iudith. Laudate dn̄m dn̄m nr̄.
q̄ ñ deseruit sperantes ī se. rīme ancillā suā. adiple
uit misericordiam suā. q̄ ꝓmisit domui isrl. rinterfecit ini
micu mea hostē ꝓpli sui ī hac nocte. Et ꝓtinus ō ꝑ
ra caput holofernis. ostendit illi dicens. Ecce ca
put holofernis ꝓnapis militie assyriop. recce co
opertū illi in quo recubebat ī ebrietate sua. ubi
ꝑcussit femīe ꝑcussit illū dn̄s ōs nr̄. Viuit ā ipse
dn̄s qui custodiuit me angls ei⁹ hinc et inde. rubi
ꝙmoratē. rinde huc reuertētē. ñ ꝓmisit me. anulla
suā dn̄s cōfundat. si sine pollutōe peccati reuo
cauit me uob. gaudētē uictoria sua. ī equalitate mi.
ī ultionē uri. Cōfestim⁹ illi os qm̄ bon. q̄ ī sclm.

mũa eius. Vnúsi ã adorantes dñm. dixerẽ adeam. Bñdicat te dñs in uirtute sua. qa p te adnichilũ re degit inimicos mos. XXVII

Orro gras pceps pp isrl. dixit adeam. bñdicta es tu filia adño dõ excelso. p omñibꝫ mulieribꝫ sup tã. benedict dñs qui creauit celũ ⁊ tram. q te direxit in uultũ capitis inimicoꝝ nrõꝝ. qa hodie nom tuũ ita magnificauit. ut ñ recedat laus tua de ore hoũ. q memores fuerint uirtutis dñi in ternũ. p quibꝫ ñ pepercisti aie tue. ppter angustias ⁊ tribulationes gñis nri. sed subuenisti ruine ãnꝫ aspectu dei nri. Et dixerunt omes pple fiat fiat. XXVIII

Orro achior uocatus uenit. Et dixit ei uidith. dñe isrl cui tu testimoniũ dedisti q ulciscẽ se de inimicis suis. que cepit oẽs incredulos. iacebit in hac nocte in manu mã. Et ut pbes quia ita ẽ. ecce capit holofernus q in temptu superbie sue dñm isrl despexit. ⁊ in ferinũ immittit. dies. Cũ capte fuit pple isrl. gladio p forare faciã lata tua. Videns ã achior capitꝫ holofernis. angustiat p timore cecidit in faciẽ suã sup tram. ⁊ stupuerunt ala. Postea uo quã relapsus spũ recreatus ẽ. pedit ad pedes ei. ⁊ adorauit eã ⁊ dixit. Bñdicta tu dõ tuo i oi tabnaculo iacob. qm̃ i oi gẽte que audierit nom tuũ. magnificabitur deus isrl sup te. XXVIII

Jxit. i uidith ad omnẽ pplm. Audite me frs. Suspendite capitꝫ hoc sup muros nros. ⁊ cũ exierit sol. accipiat unusq arma sua. ⁊ exite cũ impetu ut ñ descendatis deorsũ. sed qi impetũ facietis. huic exploratores necesse erit. ut fugiat ad principẽ suũ. eruntq dñi ad pugnam. Cũq duces eoꝝ ascenderit ad tabnaculũ holofernis. ⁊ inuenerint eũ truncũ i sue sanguine uoluntatis deiecit sup eos timoꝝ. Cũq ergo unus fugẽ illos. ite post illos securi. qm̃ dñs grem eos sub pedibꝫ uris. XXX

Vnc achior uidens uirtutẽ q fecit dñs isrl. relicto gẽtilitatis ritu. credidit dõ. ⁊ circũcisa carne ppũ sui. ⁊ applitus ẽ ad pplm isrl. ⁊ ois successio eius usq; in hodiernum diem. XXXI

Or ã ut exierẽ dies. suspenderũt sup muros capt holofernis. Acceptisq unusq ut arma sua. ⁊ egressi sũt cũ grandi strepitu. ululatu. Ad uidentes exploratores. adtabnaculũ cucurrerũ. Venerũ hij q i tabnaculo erãt uentes. ⁊ ñ ingressum cubiculi. p strepentes. cecidit gra i genu. dñe ante mollitudinẽ. ut ñ aperirẽtur. si alonarũt holofernes cuius gladiet. Nullus ẽ audebat. cubiculũ ingredi. assyrios pulsando aut ianuã aperire. Et cũ uẽissent duces eorũ. ⁊ ibum. ⁊ omnes maiores exercitus assyriorũ. dixerũt cubicularijs. Intrate. ⁊ excitate illũ. qm̃ egressi muros dormiũt. suos. auli fẽ pugnare nos ad pluũ.

Tũc ingressus ingrio cubiculũ eius stetit ante cortinã. ⁊ plausũ fecit manibꝫ suis. Suspicabat ẽ illũ. cũ uidith dormire. Et cũ nullũ motũ iacẽtis sẽsu amisisset. accessit. primãs adorationẽ. ⁊ eleuans eã. uidẽsq; cadauer absq; capite holofernis i suo sanguine tabefactũ iacẽ sup tram. exclamauit uoce magna cũ fletu. ⁊ scidit uestimẽta sua. Et ingressus tabnaculũ uidith ñ inuenit eam. exiluit foras ad pplm. ⁊ dixit. Vna mulier hebrea fecit confusionẽ i domo regis nabuchodonosor. Ecce ẽ holofernes iacet i terra. ⁊ caput ei⁹ ñ ẽ illo. Ad hec audissent principes utriusq assyriorꝝ. scidere oẽs uestimenta sua. ⁊ turbabilis timoꝝ ⁊ tremoꝝ cecidit sup eos. ⁊ tanta fuit amaritudo eoꝝ ualde. ⁊ fẽs ẽ clamoꝝ in populo in media castroꝝ eoꝝ. Cũq omnis exercitus audisset hoc. holofernẽ audisse. fugit mẽs. ⁊ silua abeas. ⁊ solo tremore ⁊ metu agitati. fugẽ pfidũ sumũt. ita ut nullus loqrẽ cũ proximo suo. sed declinato capite relictis oibꝫ euadẽ hebreos qs armatos uidere sperauerãt. cupiebãt. fugientes p uias cãpoꝝ. ⁊ se Joẽtes ita q filij isrl XXXII mutuã colluctantes. fugientes illos. descendẽtes clangentesq; tubis. ululantes p ptes. ⁊ qm̃ assyrij ñ aduertẽrũt ifugã dare principes. filij ã isrl uno agmine psequẽtes. debilitabãt omes quos iuuẽire potuisset. Ozias q gias mittens p os ciuitates. ⁊ regiones isrl. Omnis itaq regio. oesq urbes. electi uirtutẽ miserũt. ima tã post eos. ⁊ psecuti sũt eos i ore gladij. quousq; peuenirẽt ad extremitatẽ finiũ suoꝝ. Et eliq autẽ q erãt in bethulia. ingressi sũt castra assyriorꝝ. ⁊ pdã quã fugientes assyrij reliquerãt abstulerũt. ⁊ multam sibi fecerũt ualde. Hij uo q uictores redierũ sibi adbethuliã oĩa q erãt illoꝝ abstulerũt secũ. ita ut ñ esset nũs i pcessu. i innumis. ⁊ innumis mobilibꝫ. ut animo ualidi. ad magnũ os diuites fierẽt. Ydamoibꝫ eoꝝ. Eliachim ã sũmus pontifex dñi isrl. XXXIII uenit i bethuliã cũ uniuersis pbis suis. ut uideret iudith. Que cũ esset. ad illã. bñdixerũ illã oĩe una uoce dicẽtes. Tu gla ierlm. tu letitia isrl. tu honorificentia pp nr. qa fecisti uirtutẽ ⁊ fortitudinẽ ẽ cor tuũ. eo q castitatẽ amauisti. ⁊ pr uirũ tuũ alium nescisti. Jdo ⁊ man dñi confortauit te. ⁊ ppt hoc eris bñdicta i ternũ. Et dixẽ oĩs pple. fiat. fiat. p dies auẽ. xxx. usq collecta sũt spolia assyriorum a pplo isrl. XXXIIII

Orro ã uniuersa q holofernis peculiaria fuisse pbata sũt dederũt iudith. i auro ⁊ argẽto. ⁊ uestibꝫ ⁊ gẽmis. ⁊ oi supellectili. data sũt illi oĩa a pple. Et omes pp gauddant cũ mulieribꝫ ⁊ iuuenibus. in organis ⁊ cythara. XXXV

Vnc cãrauit cãticũ hoc dño iudith. dixit. Incipi

re dñō in tympanis · cantate dō in cymbalis. modulami
ni illi psalmū nouū · exultate · et inuocate nomē eius.
Dñs · conterens bella · dñs nomē ē illi. Qui posuit castra
sua in medio pp̄ sui · ut erueret nos de manu oīū inimi
corū · venit assur et mons[tr]a · ab aquilone in multi
tudine fortitudinis sue · cui⁹ multitudo obtruxit tor
rētes · et aquas eorū operuerit valles · Putat se in consurgum
fines meos · et iuuenes meos ense[m] · gladio · et fames
meos dare in p̄dam · et rugines in captiuitatē · Dñs · et ego
nocui eū · et vidit eū in manū femine · et fudit eū · Nō
ē creatus puer⁹ eorū · et iuuenib⁹ · nec filij nutriui p̄ces
serē eū · nō excelsi gigantes · et posuerē se illi · et iudith fi
lia merari · et cepit · fabricā sue dissoluit eū · et cruit ē se ue
stimēta viduitatis · et induit se uestimēta letitie · in exta
tione filior⁹ isrl · Vnxit faciē suā unguēto · et colligauit
annonas suas mitra · accepit stolam nouā · ad decepi
endū eū · Sandalia ei⁹ rapuerē oculos ei⁹ · pulcritudo eius
captiuā fecit aīam ei⁹ · et impertauit pugionē gutturi eius ·
Hanc erāt pse · et stamina ei⁹ · et mach audacia ei⁹ · Et ecce
uenerē castra assyrior⁹ · et apparuerē hostes · et arma
sores isrl · filij puellar⁹ · et pupugerē eos · et sic pueris fu
gientes occiderē eos · et ceciderūt in prelio · et fame dñi mei · hyp
nū cantem⁹ dño · hymnū nouū cantem⁹ dō nr̄o. Ad
onay dñe magne es tu · et pclarus in virtute · et q̄ superare
nemo pōt. Tibi seruiat oīs creatura tua · quia dixisti · et
facta sunt · misisti spīm tuū · et creata sunt · nec ē q̄ resistat vo
ci tue. Montes · et fundamenta maris mouebunt cū aquis · per
sicut cera liquescēt · ad faciē tuā. Et nunc timēt te · ma
gni et pauperes apud te · et omnib⁹ · Ve genti isrl · que surgūt
meū. Dñs · ē omnipotens · et ideo ultionē in eis · Ide iudicij in
stabit illos. Dabit · ignē · et vermes in carnes eor⁹ · ut
uranē · et sentiāt usq; in sempiternū. XXXVI
Et factū ē post hec · omnes pncipes · et post uniuersā ciuitatē · ad
uentū ad templū dñi · Et mox ut purificati sunt · ob
tulerē holocausta · vota · et repromissiones suas · Porro
iudith unūquodq; utensilia bellica holofernis · que dederāt illi pp̄
· et omnipotēti · q̄ tā sublimauerat · posuit in anathema oblu
uionis · Erat · ā pncipes · coniuratio · sm̄ · et sacerdotes · et pp̄ tres mē
ses gauduē huic victorie celebratū ē cū iudith.
Ost dies · ā illos · unūquisq; rediit · in sua · iudith mag
nata ē · in bethulia · et pelamon erat unusquisq; in rure suo.
Erat cuncta · timore cessantia · nec ut cognoscere
ret unus · oīs · diebus multis · et si quis ē mentis
sus ut ei. Erat · ā diebus festus · prodens cū gla magna.
Visit · ā · in domo sua · annos · c · v. · Adimplesq; abram
suā · et · ā · et sepulta ē ac sepulta cū viro suo · in bethu
lia · et · ā · et · ā · et · ā

colūnis marmoreis fulciebantē. lectulq; aureꝰ rargēteꝰ. sup pauimētū margaritino ꝛ pauo stratū lapidi. dispōtū erāt. q̄ mira uarietate picturā decorabat. bibebāt ā q̄ iumenti erāt aureis poculis ꝛ aliis atq; aliis uasis ibi ferebantē. Vnū q̄ ut magnificētia regia dignū erat. abūdāte ꝛ propriū ponebatur. nō erat q̄ nolentes cogēt. ad bibendū. sic enī rex statuerat. ꝓpōnēs mīs singlos ꝑ pincipiꝫ suos. ut iuxtā q̄ uellet. Vasthi q̄q; regina fecit conuiuiū femināꝝ. ipsa no ubi rex assuetus manē. siccabāt. Itaq; die septimo ꝙ rex erat hylarior. ꝛ ꝑ uinū ꝓ amone ꝛ caluisset meru. ꝓcepit mauman. ꝛ bazatha. ꝛ harbona. ꝛ bagathā. ꝛ abgatha. ꝛ zethar. ꝛ carchas. vij. eunuchis q̄ in spectu ei ministrabāt. ut introducēt reginā uasthi coā rege posito sup capt̄ ei diademate. ostenderēt ciuibꝰ ꝛ pincipibꝫ illi pulchritudinē. Erat enī pulcꝛ ualdē. Que renuit. ꝛ ad regis ipsius q̄ per eunuchos mādauāt uenē Vnde iratꝰ rex ꝛ furno nimio fur rē sucrelsus. interrogauit sapientes q̄ ex more regio sēp ei adhibēt. ꝛ illoꝝ facerēt ciuita ꝙ filio. suentū legē ac iura maioꝝ erāt. ꝛ ꝓximi ꝛ primi carsena. ꝛ sethar. admatha. ꝛ tharsis. ꝛ mares. ꝛ marsana. ꝛ manuchu. vij. duces ꝙsay atq; medoꝝ. quib⁹ data facē regis. ꝛ primi ꝑ ei residē solum erāt. ait. sm̄ reginā uasthi regina subiacēt. que assuescere regis ipsius q̄ per eunuchos mādauāt facere noluisti. iii

Et ꝓtinus manucha audiēte rege atq; pincipibꝫ. nō solū regē lesit regina uasthi. sed oēs ꝓceres ꝛ ꝓuincias regis assuerꝰ. Egrediet ꝓmo regine ad oēs mulieres. ut despiciāt uiros suos. ꝛ dicāt. Rex assuerus iussit ut regina uasthi introiret ad eū illa nolunt. atq; hec exemplo oēs ꝓcerū ꝙuinciarū regis atq; medoꝝ. parum pēdet. ipsa manuꝝ. Vñ regie iusta ē indignatio. Si ꝛ placet egrediat edictū ab eo ac uariabitur uerba legē ꝙsay atq; medoꝝ q̄ ꝓhibere ulciscī. ut nequaq̄ ultra uasthi ingrediat ad regē. ꝛ regnū illi alia q̄ melior illa ē. accipiat. hoc i oīm q̄ latissimē ꝓuinciis regis audito. ꝛ diuulgēt ipsius facta. ꝛ mores tā maioꝝ q̄ minoꝝ. honorē. ꝛ mariti sui honōē. Placuit sermo regi. ꝛ ꝓcerib⁹. ꝛ fecit iii

Misit q̄ epistolas ad omnes ꝓuincias regni sui. ut quēq; gens audiret. ꝛ legē ꝓpriis. diuisis linguis. ꝛ uiris. ē uiros ꝓceres ac maiores in domib⁹ suis. ꝛ hoc ꝓcipere ꝙsq; diuulgū. iiii

Postea ira regis. postq̄ regis assuerꝰ deferbuerat. in dignū recordat ē uasthi. q̄ fecerit. ut q̄ passa ē. Dixerūq; pueri regis. ac ministri ei. Querātur regi pulchre ūgines ac speciose. ꝛ mittāt q̄ sideret ꝓ uniuersā ꝙuinciā puellas speciosas ūgines. ꝛ adducēt eas ad aurtaē susan. ꝛ tradant eas idoneū feminaꝝ. subman. egei eunuchi. q̄ ē ꝓpositus ꝛ ornatoꝝ mulieꝝ. regiaꝝ. ꝛ accipiāt mundū muliebrē. ꝛ cēta adiuncta necessaria. ꝛ quecūq; inde oculis regis placuerit. ꝙ regnet. pro uasthi. Placuit sermo regi. ꝛ ita ut suggesserant iussit fieri.

Erat uir iudeꝰ in ciuitate uocabulo v
mardoche filius iair. filij semei. filij cis de stirpe gemini. q̄ trāslatus fuerat de ierm eo tpe quo iechonias rex iude. nabuchodonosor rex babilonis trāstulerat. Et fuit nutritius filie frīs sui. et esse. q̄ alio nōe hester uocabatur. tumq; puella amabilis. pulcꝛ nimis ꝛ decora facie. Mortuisq; patre et matre. mardoche sibi ea ad optauit in filiā. Cūq; ꝓ cresceret iussis regis ipsius. ꝛ iuxta mādata illi milite ūgines pulchre adducerent in ciuitate susa. ꝛ regeo ēt custodiret eunucho. hester q̄q; inter cetas puellas ei tuta ē. ut suauē in uultu feminaꝝ. Que placuit ei. ꝛ inuenit gratiā in spectu illi. ut acceleraret mundū munera. ꝛ septē ei partes suas. ꝛ vij. puellas speciosissimas de domo regis. ꝛ ea optimā q̄ pedissequas ei ornaret. atq; exoleret. Que nolunt ei indicare ipsius. ꝛ patriam suā. Mardoche enī precepit. ut de hac re omino reticēt. Quotidie ambulabat coram aula uestibuli domꝰ in q̄ erat ut ūgines fuabus. ꝛ quid agēs salutis hester. ꝛ scire uolens q̄d ei acciderit. vi

Cū uenissent ad singlas puellas ut irent ad regē. expletis omnib⁹ q̄ adiuncta muliebre ptinebāt. mēsis duodecim ūrebāt. ita dies tangebat. ut vj. mēsib⁹ oleo unguentis myrrino. ꝛ aliis ceteris q̄b⁹ dā pigmentis. ꝛ aromatib⁹ utebant. Ingredieres q̄ ad regē quicq̄ postulasset ad ornatū ꝓmerēs. accipiebat. ut eis placuerat. ꝙ ire de medio feminaꝝ ad regis cubiculū ingrediēt. Et q̄n ingressa erat uespe. egrediebat mane. atq; in secūdas edes deducebat. q̄ sub manu saasagazi eunuchi erāt. q̄ paulus regis ꝓsidebat. Nec habebat potestatē ad regē ultra redeundi. nisi uoluisset rex. ꝛ ea uocasset. nōie. Cuoluto ā tpe ꝓcedente. ut stadar dies quo hester filia abiahel frīs mardochei. q̄ sibi adoptauerat in filiā. ingredi rex deberet ad regē. Que ñ quesiuit muliebre cultū. si. q̄q; uolut ageus eunuch⁹ custos ūginū hec ei ad ornatū dedit. Erat enī formosa ualde. ꝛ decibilis pulcꝛ nudie oīū oculi gratiosa. ꝛ amabilis uidebat. vii

Lecta ē itaq; ad domicilū regis assuerꝰ. mēse decimo quo erat tebeth. septimo āno regni ei. Et amauit eā rex ꝓ omnes mulieres. ꝛ posuit diadema regni in capite ei. fecitq; eam regnare loco uasthi. Et iussit conuiuiū ipsius ꝓ magnificētias cūctis ꝓncipibꝫ ꝛ suis suis. ꝙ nūciauit. ꝛ nuptias hesther dedit regem iunioꝝ. ꝓuinciis. ac dona largitus est iuxta magnificētiā ꝓncipalē. Cūq; ꝛ secūdo ꝙrerent ūgines. ꝛ congregarēt. mardoche manebat ad regis ianuam. Nec dum q̄q; ꝓdierat hester patriā ꝛ ꝓpinquos suos. iuxta mādatū eius. Ceterū ē ꝙpiebat ille obseruabat hester. ꝛ ita cūcta faciebat ut eo tpe soluta erat. q̄ ei ꝙmūnia nutriebat.

Tf

Eo igr̄ tp̄e quo mardoche ad regis
VIII
ianuā meabatur. uan sūr bagathan ⁊ thares duo eunuchi regis q ianitores erāt. ⁊ primo palatij limine p̄sidebāt. uoluerūq; insidere in regē. noc
cdē eū. Cū mardocheū ñ lateret. Statūq; nūtiau
regine hester. illa regi exposuit mardocheū. q ad se rem detulerat. Quesitūq; ē. inuentūq; ⁊ appensus utrq; eor ē i patibulo mādatūq; ē hystoriis
⁊ annalib; tradiū eam rege.
VIIII
Ost hec rex assuer exaltauit aman filiū amada
thi. q erat de stirpe agag. ⁊ posuit solū ei sup oēs
p̄nāpes quos habebat. Cūctiq; fuū regis q i porta palatij ut̄abāt. flectebant genua ⁊ adorabant
aman. Sic ē eis p̄ceptū. impiū. Solus mardocheus ñ flectebat genu. nec adorabat eū. Cui dixerē fui regis. q ad fores palatij p̄sidebant. Cur p̄ceteros nō obseruas mandata regis. Cūq; hoc crebrius dicerēt. ille nollet audire. nūciauerūt aman. ut sciret an p̄seueraret i sūmā. dixerat ē eis se eē iudeū. Cd cū audisset aman. ⁊ expauisset. ꝓ nullo dubio ulcisci se de mardocheo. ñ sibi flectenti genu. nec se adorāti. uan ē ualde. ⁊ p nichilo duxit in unū mardocheū mittere man suas. Audierat ē q eēt gentis iudee. magisq; uolut omnē iudeū q erant i regno assueri. pdē nationē. de se primo cui uocabulū ē nisan. anno duodecimo regni assueri missa ē sors i urnā. que hebraice dicit phur. exā. aman. quo die ⁊ quo mēse gens iudeoꝝ deberet unīsa. Et ceciderūt mēsis duodecimus qui uocatur adar.
X
Dixitq; aman regi assuero. Est ꝑplis p oēs p̄uincias regni tui dispersus. ⁊ ase mutuo segregatus. nouis utens legib; ⁊ cerimoniis. iniq; regis statuta p̄tēnens. Et optime nosti. q ñ expediat regno tuo ut sōlescat pacientia. Si t placet. decerne ut
pereat. ⁊ ego mille talēta argenti. appendā arcariis gazē tue. Tulit g̃ rex anulū q̄ utebat de manu sua. ⁊ dedit eū. aman filio amadathi agagite hosti iudeoꝝ. Dixitq; ad eū. Argentū q pollicens es
tū sit. de p̄ce age q. ubi placet. Vocatiq; sūt scribe regis mēse primo nisan. ⁊ ea decima die eiusdē mēsis. ⁊ scriptū ē ut iussat aman ad oēs satrapas regis. ⁊ iudices. p̄uinaq; duūsq; gentiū. ut q̄ gens legē poterat. ⁊ audire. p uarietate linguaꝝ. eorūdē regis assueri. literis signate. tpius anulo missē sūt. p̄fectos regis ad uniūsas p̄uincias. ut eo
adorent. atq; deleret. oēs iudeos a puero usq; ad senē. parulos ⁊ mulieres. uno die. hoc ē tredecimo die mēsis duodecimi q uocat adar. ⁊ bona eor
direpta. Sūma ā eplaꝝ ꝺ fuit. ut oēs parati
forent. ⁊ puerē se ad ultionē diē festinabāt cursores q missi erāt. explere regis imp̄ium. Statutumq; i susis pependit edictū. rege ⁊ aman celebrante
conuiuiū. ciuitas iudeis q in urbe erat fleuit.
Vbi cū audisset mardocheus sacci
XI
uestimēta sua. ⁊ indutus ē sacco. spargens cinere
capitī. ⁊ platea medie ciuitatis uoce mag̃ ela
mabat. ostentans amarū dmē aīe sue. ⁊ hoc eu
q̄ usq; ad fores palatij gradiēs. Nō ē erat inuī
tū sacco aulā regis intrare. In oib; q̄ppe
is. oppidis. ac locis adque crudele regis dogma p
ueniebat. planct̄ igens erat apud iudeos. ieiuniū ululat̄ ⁊ fletus. sacco ⁊ cinere multos p̄strato u
tentib;. Ingresse sūt autē puelle hester ⁊ eunuchi. nūciauerūq; ei. Cd audiēs obstupuit ē. ⁊ misit ue
ste ut ablato sacco indueret eā. q̄ accipe nolut.
Accitoq; athach eunucho q̄ rē ministrū ei dederat. iussit ut iret ad mardocheū. ⁊ disceret abeo cur
hoc faceret. Egressusq; athach. iuit ad mardocheū platē
ē platea curtis añ ostiū palatij. Cui dicta
ei oīa que acciderāt. quō aman p̄miserit ut the
sauros regis p̄pendat. nece ulterre angūtū. Et rem
plane edicti q pendebat i susis dedit ei. ut regine
ostenderet. ⁊ moneret eā ut ueniret ad regē. ⁊ deprecaret eū p pp̄lo suo. Regressus athach. nūciauit hester
oīa que mardocheus dixerat. Que ⁊ ei. ⁊ iussit ut
diceret mardocheo. Os tuū regis. ⁊ nōīa q̄ subditōē
ei sūt. nosti. p̄uīne. q̄ siue mulier siue uir ī uocat
ī atriū regis ītrauit. absq; ulla cūctatione
statī iugulat. ñ facte rex aurea uirgā. ad eū tendit. ꝑ signo clemēne. atq; ita possit uiuere. Ego ig
quō ad regē ueniare potero. q̄ xxx. iā dieb; ñ sum
uocata ad eū. Cd cū audisset mardocheus. rursū mā
dauit hester. dicēs. Ne putes q aīam tuā tū liber
ris ī domo regis eo. ꝑ cūctos iudeos. Si ē nē siluerie
ris. aliā occasionē libertatis iudei. ⁊ tu ⁊ domus patris tui pibis. Et qs nouit utrū ad tēpus ad regnū uenisti. ut talis tpe. pacaris.
XII
Vertitq; hester hec mardocheo. ubi mādauit. Iude
G
⁊ congrega oēs iudeos quos ī susis reperis. ⁊ orate p me.
Nō comedatis. ñ bibatis tribꝰ diebꝰ ac noctib; ego
cū ancillis meis simili ieunabo. ⁊ tē ingrediar
ad regē. cōtra legē faciens ī uocata. ītrans q̄ me mo
rī ꝓpalo. Iuit itaq; mardocheus. ⁊ fecit oīa q̄ ei
hester preceperat.
XIII
V
Die ā tuo idutā ē hester regalib; uestimētis. ⁊ ste
tit ī atrio domꝰ regie q̄ erat interius. ꝺ basilicā regi. At ille sedebat sup solū suū ī solio regni. ꝺ
ostiū domꝰ. Cūq; uidisset hester reginā stare. pla
cuit oculis ei. ⁊ extendit ꝺ ei uirgā auream q̄ tenebat
manu. Que accessit. ⁊ calata ē sūmitate uirge ei.
Dixitq; ad eā rex. Cd uis hester regina. q̄ ē petitio

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

tua. Etiã si dimidiã regni parte petierit dabit. Ait illa. Si rex placet. obsecro ut uenias ad me hodie. ⁊ aman tecũ. ad quod quippiã Statim rex. Venite inquit cito aman. ut hester obediat uoluntati. Venerũt itaq; rex ⁊ aman ad quod quippiã. q eis regina paurat. Dixitq; ei rex postquã uinũ biberat abundanter. Quid petis ut detur tibi. ⁊ quid quid postulas. Etiã si dimidiã partẽ regni mei petieris. impetrabis. Cui hester. Deus meus ⁊ pces iste sũt. Si inuenio gratiã in oculis regis. ⁊si regi placet ut det mihi q postulo. ⁊ mea ꝓpetitione. ueniat rex ⁊ aman ad quippiã. quod paraui. ⁊ cras regi apiam uoluntatẽ meã. Egressus est itaq; illo die aman letus ⁊ alacer. Cũq; uidisset mardocheũ sedentẽ ad fores palatij. nõ solũ nõ assurrexisse sibi. sz nec motũ quidẽ de loco sessionis fuisse. indignatus ẽ ualde. ⁊ dissimulata ira reuersus in domũ suam. misitq; ad se amicos ⁊ zares uxorẽ suã. ⁊ exposuit illis magnitudinẽ diuitiarũ suarũ. filiorũq; turbã. ⁊ quãta eis gloria super oẽs ꝓcures ⁊ famulos suos rex eleuasset. Et ꝓ hec ait. Regina quoq; hester nullũ aliũ uocauit ad regem ad quippiã. ꝑter me. Apud quã etiã cras cum rege ꝓmisi. Et cũ hec omnia habeam. nichil me hodie putem q diu uidero mardocheũ uidelicet sedentẽ ante fores regias. Respondensq; ei zares uxor ei. ⁊ cões amici. Iube parari excelsam trabẽ altitudinis. l. cubitos. ⁊ dic mane regi ut appendatur super ea mardochee. ⁊ sic ibis cũ rege letus ad quippiã. Placuit ei. ⁊ iussit excelsam parari crucẽ.

XIIII

Nocte illa rex diuisit insomnes. Iussitq; afferri sibi historias. ⁊ annales priorũ ꝓtinus. Quibus ꝓlectis legerẽtur. uentũ ẽ ad eũ locũ ubi scriptum erat. quõd nũtiasset mardochee ut insidias bagathan ⁊ thares eunuchis regẽ affuerũt iugulare cupientibus. Quod cũ audisset rex. ait. Quid ꝓhuc fide honoris ac ꝓmij mardocheus ꝑcepit ẽ. Dixerũtq; ei famuli illius. Nichil omnino mercedis accepit. Statimq; rex. Quis ẽ in atrio. Aman quippe ingressus atriũ domus regie. ut uocaret ut suggereret regi ut uideret mardocheũ affigi patibulo. q ei fuerat ꝓparatũ. Respondensq; puer. Aman stat in atrio. Dixitq; rex. Ingrediatur. Cũq; ingressus. ait illi. Quid debet fieri uiro. q̃ rex honorare desiderat. Cogitans aliquid in corde suo. ⁊ putãs q nullũ alium rex nisi se uelit honorare. ait. Homo q̃ rex honorare cupit. debet indui uestibus regis. ⁊ poni super equũ q̃ sella regis ẽ. ⁊ accipe regiũ diadema super caput suum. Et ꝓmat de regibus ꝓceribus ac tyrannis teneat equũ ei. ⁊ p plateã ciuitatis clamet ac dicat. Sic honorabitur. q̃cũq; rex uoluerit honorare. Dixitq; ei rex. Festina. ⁊ sumpta stola ⁊ equo. fac ut locutus es. mardocheo iudeo. q̃ sedet ad fores palatij. Caue ne ꝙq̃ de his que locutus es ꝓmittas. Tulit itaq; aman stolam ⁊ equũ. indutũq; mardocheũ in platea ciuitatis ꝓcessit equo precedens atq; clamabat. Hoc honore dignũ ẽ quicunq; rex uoluerit honorare. Reuersusq; ẽ mardochee ad ianuã palatij. ⁊ aman festinauit ire in domũ suã. lugẽs ⁊ operto capite. Narrauitq; zares uxori sue. ⁊ amicis oĩa que euenissent sibi. Cui respondere sapientes quos habebat in consilio. ⁊ uxor eius. Si de semine iudeo ẽ mardochee. ante q̃ cadere cepisti. nõ poteris ei resistere. sz cades in conspectu eius. Adhuc illis loquentibus. uenerũt eunuchi regis. ⁊ eũ ad quippiã q̃ regina paratum fecerat ꝓgere compulerunt.

XV

Ingressus itaq; rex ⁊ aman. ut biberẽt cũ regina. Dixitq; ei rex etiã in octaua die. postq̃ uinum inebriauerat. Que ẽ petitio tua hester ut detur tibi. ⁊ quid quid uis fiet. Etiã si dimidiã regni mei partẽ petieris. impetrabis. Ad quẽ illa ait. Si inueni gratiã in oculis tuis domine. ⁊ si tibi placet dona mihi aiam meã ꝓ qua rogo. ⁊ ꝓpopulo meo. ꝓ quo obsecro. Tradita ẽ enim ego ⁊ ꝓpls mea. ut deleamur. iugulemur. ⁊ peream. Atq; utinã in seruos ⁊ famulas uenderemur. Esset tolerabile malum. ⁊ gemens tacerem. Nec aduersus nos ẽ. cui crudelitas redundet in regẽ. Hec audita rex assuerus. ait. Quis ẽ iste ⁊ cuius potestatis. ut hec audeat facere. Dixitq; hester. Hostis ⁊ inimicus noster pessimus iste ẽ aman. Quod ille audiens. illico obstupuit. nullũ regis ac regine ferre ausus conspectus. Per ira ꝙq̃ furens. ⁊ de loco suo uix ꝓsiliens. in ortum arborum ꝙ situm. Aman q̃ ꝙq̃ uidit ira uigere. ut rogaret hester reginã ꝓ aia sua. Intelligens e a rege sibi ꝓparatum malum. Quod cũ reuersus esset de arto nemoris. ꝙ sito. ⁊ intrasset locum. quippe. reppulit aman ꝙ super lectulum cecidisse in quo iacebat hester. ⁊ ait. Etiã reginã uult opprimere me ꝓsente. in domo mea. Hec dum ibi de ore regis exierat. ⁊ ait. operuerunt facies eius. Dixitq; arbona unus de eunuchis qui stabant in ministerio regis. En lignum quod ꝓparauit mardocheo. q̃ locutus ẽ ꝓ rege. stat in domo aman. habens altitudinis. l. cubitos. Cui dixit rex. Appendite eum in eo. Suspensus ẽ itaq; aman in patibulo q̃ ꝓparauit mardocheo. ⁊ regis ira quieuit.

VIII

Die illo dedit rex assuerus hester regine domui aman aduersarij iudeorum. ⁊ mardochee ingressus ẽ ante faciem regis. Confessa ẽ enim ei hester. q̃ esset patruus suus. Tulitq; rex anulum q̃ abstulerat aman ꝓpter ultionem. ⁊ dedit mardocheo. Hester autem constituit mardocheum super domum suam.

XVI

Ecce hostis grauis. quidem ad pedes regis. Fleuitq; et oratione ad eum. quaerit ut malitiam amani aggressionis. ⁊ machinationes eius pessimas. quas excogitauerat contra iudeos. uelociter irritas faciat. Et ille exemplo sceptrum aureum porrexit manu. q̃ signum clemẽtie monstrabat. Illaq; surgens. stetit ante eum. ⁊ ait. Si placet regi. ⁊

uenu grām ceam coꝝ eius ⁊ dō petro mea ñ ei ui
detur ee ꝓtama. obsecro ut nouis eplis uereres a
man litte ꝑfidiatoris ⁊ hostis iudeoꝝ. qlr eos in
aūtus regis ꝓmuis ꝓne ꝓcipit ocngant. Quō
enī poto sustinē nece ⁊ ꝑfectionē ꝓp mei. Audit
q rex assuer hester regine ⁊ mardocheo iudeo. Domꝫ
aman gessi hester. ⁊ pn̄ uisi affigi cruci. q autus
ē in iudeos manū mittē. Scribite ergo iudeis sic uob
placet. ex regis noīe signātes litras anulo meo. H
enī ꝯsuetudo erat. ut eplis que ex regis noīe mitte
bant. ⁊ illi anulo signate erāt. nemo audebet ꝓdicē.
Accinsq; scrīb ⁊ libarijs regis. erat aūt ꝑs iij mēsis
q appellatur sibam. uicesima ⁊ tīa die illi. scpte sum
eple ut mardocheꝰ uoluāt. ad iudeos. ⁊ ad ꝓnapes pa
tronesq; ⁊ iudeos. q. c. xxvij. ꝓuinaꝫ ab india usq;
ethyopiā ꝑ idebant. ꝓuincie atq; ꝓuīcie. ꝓp ⁊ ꝓlo.
quita linguas ⁊ litras suas. ⁊ iudeis. ut lege potent
⁊ audire. Ꝑcp; eple que ex regis noīe mittebant. a
nulo ulius figte fuit. ⁊ misse ꝓuerabant. q ꝑ os ꝓ
uincias dispārtes ucies litras nouis nūtijs ꝓuehī
rēt. Qbz ītuit ter ut ꝙcūq; iudeos ꝑ singlas ciu
tates ⁊ ī unū ꝓpent ⁊ gregari. ut starēt ꝓ aīab; suis.
⁊ os inimicos suos aū ꝙgib; ac ubis ⁊ nūtijs do
mib; īferet. atq; deleret. Et ostituta ē ꝑ os ꝓuin
as una ulnois dies. id ē tīa decima mēsis. q. adar.
Sūmaq; eple fuit. ut ī oīb; ēnis ac ꝓplis. q regis ā su
en imꝑio subiacebāt nouū fieret ꝓtus ee iudeos ad
capiēdā uindictā de hostib; suis. Egressiq; fuit uemā
tj celeres nūtios ꝓferētes. celeriq; regis ꝓpendit ī
Antioche aūr d̄ palatio ⁊ d̄o XVIII sus.
spectu regis eḡdiens. fulgebat uestib; regijs ac ne
nis uidet. ⁊ aenis. coronā aūeā portās capit.
⁊ amict pallio serico atq; purpureo. Oīsq; aūtas
exultauit atq; letata ē. Iudeis ā nouā lux eum usla
ē. gaudiū. honor. ⁊ ripudiū. Apud os ꝓplos. urbes
atq; ꝓuincias quocūq; regis ussa uenichāt. mu
exultatio. epule atq; iunia. ⁊ festus dies. ut ūn ut
plures alīus gētis. ⁊ secte. eoꝝ religioī. ⁊ cerimoni
js iungerent. Grandis ē aūctos iudeis noīs ītus in
Gītur. xij. mēsis q̄ adar uocan XVIII usat.
aū unū diem. ⁊ ta decima die. qū cunctis iudeis ītfe
cto pugnatur. ⁊ hostes eoꝝ ī sidiabant sanguī. usla uice
udei ꝓpriores ee cepunt. ⁊ se d̄ adusarijs uidicare. lō
gregatiq; fuit ꝑ singlas ciuitates. oppida ⁊ loca. ut ex
terendet manū ī inimicos ⁊ ꝑsecutores suos. Nullq; aut̄s ē resistere eo q os ꝓplos magnidinis ecūi
formido ꝑcellerat. ⁊ lā. ⁊ ꝓuinaꝫ iudices. duces ⁊
ꝓnatores. oīsq; dignitas q̄ singlis locis ⁊ opib; ꝑe
rat exollebant iudeos. timore mardochei. q̄ ꝓnapē
ee palatij. ⁊ plūmū posse cognouiant. fama q̄ noī
ei crescebat cotidie. ⁊ ꝑ cūctoꝝ ora uolitabat. Itaq;

ꝓssunt udei inimicos suos plaga magē. ⁊ occidet
eos. redentes eis q̄ sibi ꝓuiant facē. inīn ut ena ī
sus q̄ gētes unus mīficerēt. ex. x. filios aman agag
te hostis iudeoꝝ. q̄ ista sūt noīa. pharsandatha. del
phon. ⁊ sphata. ⁊ phoratha. ⁊ adalia. ⁊ aridatha. ⁊ epherme
sta. ⁊ arisai. ⁊ aridai. ⁊ uaizatha. Qbs cū occidissent. ꝑ
d̄ substantijs eoꝝ agere noluerē. Statiq; nūs eoꝝ q
occisi erāt ī susis. ad regē relatus ē. Ql dixit regine. ſ
urbe susis mīfecere udei q̄ gētes unes. ⁊ alios. x. filios
os amā. Qnta putas eos exercere cedē ī unūsis. pū
nijs. Ql ulī postulas. ⁊ q̄d uis ut fieī iubeam. XX
Vt illa ꝛ. Si regi placet. detur ꝓtestas iudeis. ut sic
hodie facere ī susis. sic ⁊ cras faciāt. ⁊ x. filij amā ī pti
bul suspendant. Ꝑcepitq; rex ut ita fieret. Statiq;
ī susis pependit echeū. ⁊ x. amā filij suspēsi sūt. Cōgrega
tis iudeis q̄ erant in urbe. ī sidiis die. xiiij. sūt ī susis ne
cem uim. nec eoꝝ abstīt direpta substā. ē. Sz ⁊ os ꝓpin
quos q̄ d̄mōī regis subiacebāt. ꝑ aāb; suis fieret iudei.
missens hostilr ac ꝑsecutorib; suis. ī tīn ut. lxxv. mila
occisoꝝ ī plerent. ⁊ mult̄ ō substantijs eoꝝ q̄q; ꝛ ingēt.
Jes aūr regis d̄cm mīsis adar. un apud oēs XXI
mīfectoīs fuit. et q̄rto decimo die cedere destit. Quē
statuerē ee sollemnē. ut ēo d̄ie ceps oī ꝑs uacarent
epule. gaudio atq; ꝙuiuijs. Ut hij q̄ in urbe susis ced
exercuerāt. tuo decimo. ⁊ q̄rto decimo eid̄ mēsis die. ſ
ūsam sūt. quo ā decimo die pause destit. Et ne ēo eid
die ꝙstituere sollemnē epulas atq; letas. Hij ū u
dei q̄ in oppidis ñ muris. ac uillis morabant. q̄rtā
decimū diē mēsis adar ꝙuiuijs ⁊ gaudijs decreuerāt ma
ut epulent ī eo. ⁊ mittāt sibi mutuo partes epulaī
⁊ laboꝝ. Scribit itaq; mardocheꝰ oīa hec. litās. ꝓhibi
mēsis. ad iudeos q̄ in oīb; regis ꝓuincijs morabantur.
tā ī uicino pōtes q̄. paul. ut q̄rtā decimā. ⁊ q̄mā decimā
die mēsis adar. ꝑ festos fusceperit. ⁊ memorē sep. anno so
lemni honore celebrarēt. qa in ꝑis diebus se ulti sūt
udei d̄ inimicas suos. ⁊ luctē atq; ilitia in hylaritatē
gaudiūq; ꝙuersa sūt. ēēntq; dies istu epulaī atq; le
ae. ⁊ mittere sibi ī uicē ciboꝝ partes. ⁊ pauperib; mu
nuscla largirent. Susceptiq; udei ī sollēnē ritū.
aūcta q̄ eo ꝑ facē cepunt. ⁊ q̄ mardocheꝰ litās fieri
mādauāt. Amā ē filius amadathi sythis agag ho
stis. ⁊ aduersarius udeoꝝ. cognitum. ⁊ eos malū. ut occi
derent illos atq; delerent. ⁊ misit phur q̄ ⁊ ipā lingua un
sūt ī sorē. Et postea ingressa ē hester ad regē obtēns
ut conat eius litās regis irritas fieri. ⁊ malū q̄ ī ud
os cogitauāt. reuterent in caput ei. Denīq; ⁊ ipm ⁊ fil
os ei affixerunt cruci. Atq; ex illo ꝑa dies ista appella
ta sūt phurim. id ē sortiū. eo q̄ phur. id ē sors ī una
missa fuit. Et aūta q̄ gesta sūt. replē id ē libri hui.
uoluīe. ⁊ inēt. quoq; sustinuīt. ⁊ q̄ ceps ītmuta
ta sint. susceptē udei sup se. ⁊ sup semī suū. ⁊ sup aūcos

qui religiom eor uoluerant copulari. ut nulli liceat
duos tres dies absq; sollemnitate transigere. qs̄ scptu
ra testatur. certa expectant tpa. ānis sibi ugiē succe
dentib;. Ista sūt dies quos nulla unq; delebit oblivi
o. tp singlas gnationes cunctę totius orbe. peragi
celebrabunt. Per ē ulla ciuitas inq; dies pbarum id ē
festū ñ obseruetur aūbis. habeor. pgeme q̄ his ce
rimonijs obligata ē. Scpsumq; hester regina filia
abiahel. mardoche iudeus. etā scdām epl̄am. ut oī
studio dies ista sollemnis sanctę in posteū. Et im
sunt. ad oēs iudeos qui i. c. xxvij. regis assuer. quinq
ps ūlabant. ut hērent pacē. et sine pauore obseruā
res dies sortiū. suo tp̄e cū gaudio celebrarē. sicut 9
statuerāt mardocheus. et hester. illi obseruanda susce
perunt. ase. et a semine suo. ieuuna atq; clamores. sor
tiū dies. et ea que libri huius q̄ uocatur hester hysto
ria. tenent. Per uō assuerus. oēm terram. et cunctas
maris ī sulas fecit tributarias. Cui fortitudo. et po
tū. et dignitas atq; sublimitas qua exaltauit mar
docheum. scripta sunt libris medoꝝ. atq; persarum. et
m mardoche iudeo. gēs scās a rege assuero fuit. et
magnus apud iudeos. et acceptabilis plebi frīs suoꝝ.
quens bona ppli sui. et loquens ea que ad pacem sui
seminis pertinerent. Que hebraice in hebreo plena fi
de expressa. Hec aūt que sequuntur. scripta reperi in me
dicinone uulgata. que greacum linguā. et latinos con
tinet. et finem post finem libri hoc capitulum ferēdū
sunt. et ita. et fluctuationem māi. obelo id ē ueru. pno
tauimus. ~ ~ xviij. ~

Dixitq; mardocheus. Facta sunt ista. Recordā
mus siue somnij q̄ uidim. nec eadem significantis. ñ
eor. qequā irritū fuit. Fons q̄ creuit. fluuiū.
et lucē solēq; seqūtus ē. et aquis pluuiis redūdauit. he
ster ē. q̄ rex accepit uxorē. et uoluit eē regina. Duo ā dra
cones. ego sū. et amā. Gentes q̄ uenerāt. hi sūt q̄ dele
re nom̄ conati sūt iudeoꝝ. Gens ā mea. israel ē. q̄ clamauit
ad dm̄m. et saluus fact̄ ē dns ppl̄m suū. saluauitq; nos d̄ oī
bus malis. et fecit signa atq; portenta magna inter gentes. et duas sor
tes eē fecit. una pp dm̄ portionem. et alteram aliarū gentiū. Venit
q; utraq; sors in tempus et in horam. et in diem iudicii coram dō. ut uisi
gentibus. ut recordet dns pp̄lm suū. ac miserus ē hereditatis su
ę. Et obseruabunt dies istos in mense adar. qrta decima. et qn
ta decima die eiusdē mensis. cū oī studio. et gaudio. et unā
cum pp̄lo congregato. et ecclesia dñice gentiū pp̄li israel.
Anno quo regnante ptolomeo. et cleopatra. attulerē
dositheus qui se sacerdotē. et leuitā gentis ferebat. et pto
lomē filius ei. hāc epl̄am phurim. quā dixerē ut
pretiū eē lysimachū ptolomei filium in hierlm.
Hec quoq; pretium erat. medicinone uulgata.
quod nec in hebreo. nec apud ullū ferat inuentum. xviij.
Anno secō regnante artaxerxe maximo. prima die m
sis nisan. audit somniū mardoche filius iahyr. filij
semei. filij cis. de tribu beniamin. hō iudeꝰ. q̄ habitabat in
urbe susis. uir magnus. seruit primus aule regie. Erat
ā de eo miō captiuoꝝ. quos trāstulerat nabuchodono
sor rex babylonis de ierlm. cū iechonia rege iudee. Et
hoc eius somniū fuit. Apparuerē uoces. et tumultus.
et tonitrua. et terre motus. et turbatio super terā. Et ecce
duo dracones magni. prodierūt gressū se in pugnam. Ad quoꝝ
clamorē uterq; parauit se gentes. ut pugnarēt
gentē iustoꝝ. Fuitq; dies illa tenebraꝝ. et caliginis.
tribulationis. et angustie. et magnus formido super terā. Cō
turbataq; ē gens iustoꝝ. timuit mala sua. et preparata
admodū. Clamauerūq; ad dm̄. Et ex illis uocibus. tanq̄
fonte paruus creuit in fluuiū maximū. et in aquas plu
mas redundauit. Lux et sol ortus ē. et humiles exaltati sūt.
et deuorauerē inclitos. Cū aūt uidisset mardocheus. et
rexisset de stratu. cogitabat qd̄ de facere uellet. et quem
habebat in animo. sane cupiens qd̄ significaret somn
ū. Morabatur ā eo tpe in aula regis. cū eunuchis regis. et in
ter eunuchos regis. et familiares erat palati. Cuiq; in tel
ligentiā cognationis eoꝝ. et ratas diligēt pensabat. dici
tur q̄ conarent̄ in regē artaxerxen manus mittere. et
nūciauit super eos regi. Et de utroq; habita q̄stione. confes
sos duxit admodū. Per ā quod gestum erat scripsit in commentarijs. et mardocheus rei memoriā instituit.
Dixitq; ei rex. ut maneret palatij. mirabatur. da
tus ei. p̄ donatione muneribus. Aman uō filius amadathi
bugeus. erat gloriosissimus coram rege. et uolebat nocere
mardocheo. et populo eius. p̄ duobus regis eunuchis. q̄ fue
rant interfecti. Hucusq; premium. Que sequuntur in m
eo loco posita erant. ubi scriptū ē in uolumine. et inuenie
runt bona ut scribas eoꝝ. Que insola ecclesie uulgata
reperimus. Explet aūt hoc exemplar. xv. ~ ~

Et magnus artaxerxes. abundans ut ethyopiā. et xvij.
prouincias. principibus et ducibus. q̄ ei imperio subiecti sūt. si
luere. Cū plurimis gentibus imperauit. et unusquisq; orbē
mee domui subiugasse. uolui nequaq̄ abutī potestate
magnitudine. sed clemēta et lenitate gubernare subiectos.
ut absq; ullo timore uitā silentio tranquillitatis optata cū
eis merentibus pace fruerent. Quotiens aūt me a pro
positis meis quo hoc posset impleri. un̄ q̄ sapientia et fide cete
ros excellebat. et erat post regē secūs. aman noīe indica
uit mihi. in toto orbe terrarū pessimum eē diffusum. q̄ nouis ute
tur legibus. et omnium gentium faciens aduersitudinē. regū
ussa. et repugnet. et unusquisq; secundā naturā suā diuer
sis uiuendi. et colendi. Cū aūt animaduerterem. uideres unā gentē
rebellē aduersum eē bonum genus. pristinis utens legibus. mis
q; ussionibus sine. et turbare subiectaq; nobis pacem
eē atq; secundā. ussum ut quotidie. amā q̄ optimus pa
ter noster. et fidelis. et rege. et quē primus loco colimus
mostrauit. cū uxore. ac liberis. deleam. abominemus si

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

is · nullusq; eor̄ mſeatur · q̄ra decima die duodecimi mſis anni p̄sentis · ut nefarij homines uno die ad inferos descenderes · redeant impio nō puer̄ q̄ turbauerant. Hucusq; exemplar eplē. Que sequūtur post eum locū scripta reperi · ubi legitur p̄ḡ̄ q; mardocheus fecerat omnia que ei mandauerat hester · nec tñ habetur in hebraico · apud nullū penitus ferebantur in p̄ceptum. xxvj.

Mardocheus aūt descendens ē dñm · memor oīū operum eius · ait. Dñe dñe rex omn̄ps · in ditione ē tua cūcta sūt posita · nec ē qui possit tue resistere uoluntati · si decreueris saluare tsrl. Tu fecisti celū · et tā · et quecq; celi ambitu · et ne. Dñs oīum es · nec ē q̄ resistat maiestati tue. Iusta nostra · et cuncta que ūp superbia · et tumelia · aliqua gle arguebantur fecerī hec · q; nō ad cauendā maiestatem superbissimi · sed ut libenter ē · pro salute tsrl · etiā uelim a pedib⁹ ei⁹ osculari parat̄ essem · si timui ne honorē dei mei trāsferē ad hominem · nequaq; adorare excepto dō meo. Et nūc dñe rex dūs abrahā · miserere pp̄tus · qa uolūt nos minima nr̄ā p̄dere · et hereditare tuā delere · ne despicias partē tuā · q; redemisti de egypto. Exaudi deprecationē meā · et propitius esto sorti · et funiculo tuo · et conuerte luctū nr̄m in gaudiū · ut uiuentes laudem nomē tuū dē · et nō claudas ora te canentiū. Ois q; tsrl pari ter · ad deū fortiter clamauit · ad dñm · eo q; esset certa mors ip̄is. Hester q; regina · refugit ad dñm. xxvij. Deiecit quoq; pannos preciosos · quib⁹ ornebatur · et q; p̄ superbiā · et gloriā · ornamenta regia · fletibus · et luctu aptā · idumenta suscepit · pro unguentis uarijs · ane · et stercore ipleuit caput · et corp⁹ suū humiliauit · cum ijs · ois q; loca ubi letari · aī · et gloriari · erant · crinibus lacerati · ipleuit · et deprecata est dñm dñm · et. Dñe mi q; rex nr̄ es solus · adiuua me solitariā · et p̄ter te nullū auxiliator̄ · et ali · periculū meū in manibus meis · ē. Audiui a patre meo · q; tu dñe tulisses tsrl · de cūctis gentib⁹ · et patres nr̄os · et oīa retro maiorib⁹ suis · ut possideres hereditatē sempiternā · feciste q; as sicut locut̄ es. Peccauim⁹ in conspectu tuo · et ideo tradidisti nos in manū inimicor̄ nr̄or̄ · colum · et dīs eor̄. Iuste es · et. Et nūc nō eis sufficit · q; duriss̄ima nos oppimūt seruitute · si robur manuū suar̄ · idolor̄ · potestate · deputātes · uolūt tua mutare p̄missa · et delere hereditatē tuā · et claudere ora te laudantiū · atq; extinguere gla · templi · et altaris tui · ut aperiant ora gentiū · et laudent idola · et carnalē regē in sempiternū. Ne tradas dñe sceptrū tuū his · q; nō sunt · ne rideant aduersarij nr̄i · et hoc · in p̄silium eor̄ sit · et q; in nos cepit · fiat · dispice. Memento dñe · et ostende te nob⁹ in tpe tribulationis nr̄e · et da fiducia mihi · deor̄ · et inuisibilis dñe potestas. Tu dirige sermonē · et oratiū in ore meo · in conspectu leonis · et conuerte cor · illi⁹ in odiū hostis nr̄i · ut · et ipse pereat · et cet̄ q; ei⁹ fuerint. Nos aūt libera manu tua · et adiuua me · nullū aliud hēntē auxiliū · nisi te dñe. Habes oīa scientia · nosti q; odiem gla · mihi q; · et detestor · tubile · et cubile · et cuncta sor̄ · nr̄is alienigene · tu scis necessitatē meā · q; abomineꝛ signū superbie · et gle mee · q; ē sup caput meū · in diebus ostentationis mee · et detestor illud quasi pannū menstruate · et nō ē in diebus silentij mei · et q; nō gesserī in mensa aman · nec mihi placuit · potauī regis · nec bibeī uinū libamin⁹ · et nūq; lecta sit ancilla tua · ex q; huc translata sū usq; in p̄sentē diem · nisi in te · dē · dūs abrahā · dē forte · et cūctor̄ · et audi uocē eor̄ · q; nullā aliā spem habent · nisi in te · et libera nos de manu tua · et me · ab omni timore meo.

Et mandauit ei. xxviij. Factum est autem · in tertio die · quo finita sunt · et deposuit uestimenta · quib⁹ indutus erat · et circūdata ē gla sua · Cūq; regio fulgeret habitu · inuocato oīū rectore · et saluatore dō · assūpsit duas famulas · et sup unā q̄ē innitebat · q̄ p̄cedebat · quasi ex deliciis · et alia famula · q̄ sequebatur dnām · delicate · incumbebat · et sustinebat · altera · q; famula · q; sequebatur dnām · deliciose · et humi · et idumenta fusile · tās · Ipsa · q; rosco uultu · et colore p̄fecto · gratissimo · et nimis hilari · erat · sed cor · illi⁹ erat · ualde · timebat · et cum · et cum · et cum

derē molumē urſidias. Hec contemu ſūt grās ñ agē
benefitijs ⁊humanitatis ī ſe iura uiolare. ſi dei qq
amicā. ⁊enemis arbitrant̄ ſe fugē poſſe ſūtūtam.
Et mīm uelamie, pruperē. ut eos q̄ credita ſibi officia.
c diligēter obſeruant. ⁊ita ciuica agūt. ut oīū laudē ſit
digna. m̄ dampnet amicitie cōtēnt ſubūte. dū aures
p̄napū ſimplices. ⁊ſua nata alios eſtimātes. callidi fraude deprim̄. Que res ⁊ſcriptis. plurimi hyſto
rijs. ⁊rebus que gerunt̄ cottidie. quō mal̄ q̄dā ſug
geſtionibz regū ſtudia ōſpuent̄. Vñ. prudendū ē pa
tres oīū. pumuat. ⁊ nec putare debem̄ ſi cūſa uidea
mus ee animi nīl uenire leuitate. ſi p̄qualitate et
neceſſitate tp̄is. ut rei publice poſſit utilitas ſeruire
ſūtūtā. Et ut manifeſtū q̄ dicim̄ ⁊intelligam̄. amā
t f fili amadathi. ⁊aio ⁊gēte macedo. alienuſq; a plan
ſanguine. ⁊ pietate nām ſua trubulitate cōmaculās.
pegrin̄. a nob ſuſceptus ē. ⁊tātā unſe erptus hūanā
tatē. ut pat̄ nī uocaretur. ⁊adoraret̄ ab omīb; poſt
regē ſcōs. Cū in tm arrogantie tumorē ſublatus ē.
ut regno nos p̄uare niteret̄. ⁊ſpū ſācū manifeſtū
nīt̄ ſolutū. ⁊regnū p̄lay. ūſſerret̄ ī macedonas.
6 Hos ā apoſtimo mortaliū uideos neci ōſtinatos. in
nulla penit̄ culpa reperim̄. ſi ecōtrario uſus uſtēti
legib; ⁊ filios alūſſent. ⁊maxim̄ ſēq; nutrīs dī. ai
ī būſſino. ⁊ patib; nīs. ⁊nob regnū ē mādū. nullo lo
die auſtodiunt. Vñ eas lītas q̄s ſub noīe mō ille di
reīt̄. ſacrē ē ūtas. ⁊quo ſcelere. aī portas hui
urb ide ē ſuſus. ⁊p̄ē q machinat̄ ē. ⁊oīs cognō eue
pender ī pnbut. nō nob ſed dō ei reddeme q̄ me
rit̄. Hoc ā ecteū q̄d nē mīm̄. ſcūtis urbib; p
ponatur. ut lucar iudex un legib; ſuis. q̄b; debem̄
ee adminiculo. ut eos q ſe ad nec eoꝝ puniant. po
ſint ītficere. ⁊tradima die mīs duodecim. q uo
cat̄ adar. Hāc enī die omīs dō mercuris ⁊luc eis
ītrt ī gaudiū. Vñ ⁊uos ītrt ceīy. feſtos dies hanc
huberore die. ⁊celebrate eā cū oīū lenea. ut ⁊ipſe
rerū cognoſcāt omnes. qui fideī p̄lis obediūt. dig
nā. p̄fide recip̄ mercedem. qui aūt unſidiant̄ regno
eoꝝ pire. p ſcelere. Omnis aūt. pumna ⁊cruciatus q̄
noluerit ſollēpnitatē huī ee puniceps. gladio et
igne p̄at. ⁊ſic delectur ut nō ſolum hominib; ſi
tiam beſtijs inuia ſit in ſēpīnum. p exemplo
contemptus ⁊inobedientie. Explicit liber heſt.

Incipit prephatio ſci Jeronimi p̄bi in librum
eſdre.

ATRVM

Difficilī ſit facē q̄ poſca
as an negare. ñ dū ſta
un. Nā neq; uob aliqd
impatib; abnuere ſē
rēne ē. ⁊magnitudo oīs
impōit ma cernices p
mit̄. ut añ ſub faſce nu
endum ſit quā laudandū. Accedūt ad hec inuidoꝝ
ſtudia. q. ē q̄ ſcribm̄ reprehendēdū putāt. ⁊mīdū
ḡ ſe ꝑſuetia repugnāte publice lacerāt̄. que occul
te legūt. ut mīm ut clamare ꝑpellar ⁊chaē. Dne libe
rām meā a labijs iniqs. ⁊a lingua dolosa. Tertius
ānus ē q̄ ſemp ſcribens atq; reſcribens. ut eſdre li
brū uob de hebreo trāſferam. qī ñ habeatis greca. ⁊la
tina uolumina. aut qcqd illud ē q̄ a nob ūtur. ñ
ſtatī ab omīb; ꝑſpuendū ſit. Fruſtrā aūt ut arb q̄dā
nīu. m. aliud fingendo ñ ecdū queī. extreme dem
ne ē. Itaq; obſecro uos mi domnion. ⁊rogatione ka
riſſimi. ut p̄uata lectōe. ⁊tenu. libū ñ efferam ī pu
blicū. nec faſtidioſis ingeram oculis. utrumq; eoꝝ fi
cūū q uidente tm̄ d aliis. ⁊ p̄ī facē nichil noueri.
ſiqui ā frīm ſūt. qb; nīa ñ diſplicēt. his ꝑuasus q̄
plar. admonēres ut hebrea nōa q̄. grandis ī hoc uo
lumine copia ē. diſtincte. ⁊ punctualia ūſcribāt̄. Ni
chil ē. pdeūt eñ daſſe librū. ñ eñ damo librarioꝝ
diligēna ꝑfuetur. Nec quēq; moueat q̄ un̄ a nob
editus lib ē. nec apocrof. ūij ⁊ q̄ſtu ſomnijs ōlectet.
q̄ apud hebreos eſdre ne eccl̄ieq; ſimones ī unum
uolum̄ coartant̄. ⁊que ñ hīm̄ apud illos. ñ d̄ ꝑuīj
ſenib; ſūt. ꝓut ab initio dī. Siqs ā hec. uob obpoſuīt.
mīpres. quoꝝ exemplaria uarietas tp̄a lacerata. ⁊
uſa d mōſtrat. ñ p̄ōt utiq; uerū aſſeri. q̄ d ūſū ē. mit
tere eū ad euāgelia unde mīta ponūt̄ d ueū teſtam
to q̄. apud hec. mīpres ñ hīm̄. uelut ille q̄m nazare
uocabetur. ⁊ex egypto uocauī filiū meū. ⁊ uidēt. unde
ꝑuenerē. m. ⁊aq; alia q̄ latiora opi. reſuam̄. ⁊ q̄re
ab eo ubi ſēpta ſunt. Cūq; ꝓferre ñ potūt̄. uos legere
d his exemplarib; q̄ nup a nob edita. malechorū
cornche linguis. ⁊ truculent̄. Sz ut adpendū ueā.
cere q̄ uitiatur. ſū eq̄ſimū ē. Scidi aliqd q̄ ñ hec
in greco. ut alī hēt̄ q̄. ame uſū ē. Od impreſſe
lamāt̄. Jnfroget hebreos. ⁊ipis auctorib; ūſlatoi
mee. ut arrogem. ut derogēt̄ fidē. Porro aliud ē ñ
clauſis q̄ctā oculi m uoluīt̄ maledicē. ⁊ ñ un ītat
greco. ſtudiū ⁊ beniuolīnā. q. poſt hec. ūſlatores.
tā ē euāgelio chorruſcāte nubes ⁊ hebionitas legis
ueſt̄ ſ impetes. aglam ut dicer ſymachū. ⁊ theodo
onē. ⁊ quoſe legūt. ⁊p congenis labore ī ecclīs

dechcarum. Cuntomagis tanu gram ee debeerent. q̃ et tantē cernerē greciam ase aligd mutuan. Primū ē magnoꝝ sūptuum ē. ⁊ infinite difficultatis exempla na posse brē omīa. Deinde etiā q̃ huīus hebrei fmo nis ignaī sunt: magis errabunt ignorantes qs eoꝝ nis uerus diceret. Cū ēt sapientissimo cuidā nup apd̄ grecos accidit: ut mēdū sanguine sensū relinquēs unius cuīlibet impīus sequeret errorē. Nos ā qui et hebree lingue latī parū habem̄ scīam. ⁊ tanus no bis ut cūq; fmo ñ de ē. ⁊ d̄ alijs magis possum̄ iudi care. ⁊ ea que ipi intelligūt unīa lingua exprimere. Itaq; licet erchenra sibiller. uticiq; synon ieendia ta cet: nūq̃ meū iuuante ꝛ silebit eloqū. Etiā psa lingua balbuiet: legant q uolunt. q nolē abiciāt: Euentulent apres linfas calūmiē. q̃q; uīa kīta re puocabit ad studiū. q̃ illoꝝ d̄tractoē. ⁊ dolo d̄trebu.

Explicat plogus. Incipit liber esdre.

CAPITULUM PRIMUM

Cyn regis plaꝝ. ut impleret̄ ūbū dñi er oze ieremie. suscitauit dñs spm cyn re gis plarum. ⁊ ūnsdux uoce munīto re gno suo. etiā p scīptuā dicens. Hec dr̄ cyrus rex plarū. Oīa regna tre dedit mi dñs dē celi. ⁊ ipe precepit mihi ut edifica rē ei domū in ierlm que ē iudee. Si qui ergo est ex uob de uniuersa gente ei. sit deus eius cū eo. ⁊ ascendat in ierlm. Et omīs reliq̃ maēns loc̄s ubi cūq; hītant. adiuuet eū ur d̄ loco suo. argēto. ⁊ auro. ⁊ substā. ⁊ pecorib; excepto q uolūtarie offerūt tēplo dei. q̃ ē in ierl. Et surrexer̄ pncipes patrū d̄ iuda ⁊ ben iamin. ⁊ sacerdotes. ⁊ leuite. oīs cui⁹ suscitauit dñs spm. ut ascenderet. ad edificand̄ tēplū dñi q̃ erat in ierlm. ⁊ mūsiq; q erāt circa eum adiuuer̄ manib; eoꝝ in auīs argē teis. ⁊ auris. ⁊ substā. ⁊ in supellectili. exceptis q̃ sponte obtulerāt. Et rex cyrus p tulit uasa tēpli dñi. que tulerat nabucho donosor d̄ ierlm. ⁊ posuerat ea in tēplo dei sui. Protulit ea cyrus rex plar̄ p manū mithri datis filij gazabar. ⁊ adnūauit ea sasabasar pn cipi iude. Et hec ē nūs eoꝝ. Fiale auree. xxx. fiale argētee. mille. sulm. xxix. Syphy aurei xxx. Syphy argētei sedi. cccc. x. Vasa alia. mil le. Oīa uasa aurea ⁊ argētea. v. milia. cccc. Om nia tulit sasabasar. cū his q ascendebāt d̄ trāsmi gratiē babilonis in ierlm.

Hi sunt aut filij prouincie q ascenderē d̄ captiuitate. q̃ trāstulit nabuchodonosor rex babilonis in babilonem ⁊ reuisi sūt in ierlm ⁊ iudā unusq; in ciuitatē suā. qui uenerē cū zorobabel. Jesua. neemia. saraia. rabelaia. mardochai. belsan. mesphar. beguai. reum. baana. Nūs uiroꝝ pp̄ isrl. Filij phares. ij. mlia. c. lxxii. duo. Filij sephetia. cccc. lxxij. Filij area. septingti. lxxv. Filij phaethmoab. filioꝝ iesue ioab. duo milia ce ntingti. xij. Filij helam. mille. cc. lūj. Filij zethua. ñgīti. xlv. Filij zachu. septingēti. lx. Filij bani. sex centi. xlij. Filij bebai. sexcēti. xxiij. Filij azchad. mil le. cc. xxij. Filij adonicā. sexcēti. lxvi. Filij beguai. duo milia. lvj. Filij adin. cccc. lūj. Filij ater q̃ erāt ezechie. xcviij. Filij helai. ccc. xxiij. Filij iorā. c. xij. Filij asom. cc. xcij. Filij gelbar. xcv. Filij bethleem. c. xxiij. Vm nepthuphi. lvj. Vm anathoth. c. xxviij. Filij azmaueth. xlij. Filij cariathiarī cephyra. ⁊ beroth. septingēti. xlij. Filij rama. ⁊ gaba. sexcenti. xxi. Vm magmas. c. xxij. Vm bethel. ⁊ hai. cc. xxiij. Filij nebo. lij. Filij megbis. c. lvi. Filij helam alīus. mil le. cc. lūj. Filij arem. ccc. xx. Filij lodadid. ⁊ ono. septingēti. xxv. Filij iericho. ccc. xlv. Filii senaa. iij. mi lia sexcenti. xxx. Sacerdotes filij idaia. in domo iesue. ñgīti. lxxij. Filij emmer. mille. lij. Filij fassur mil le. cc. xlvij. Filij arim. mille. v. ⁊ vij. Leuite filij iesue. ⁊ chermuel. filioꝝ odeuae. lxxiiij. Cantores filij asaph. c. xxviij. Filij ianitoꝝ. Filij sellum. filij ather. filij telmon. filij accub. filij atrita. filij sobai. uniūsi. c. xxxix. Nathinnei filij sia. filij asupha. filij thebaoth. filij ceros. filij siaa. filij phadon. filij lebana. filij aga ba. filij accub filij agab. filij selmai. filij anā. filij ga del. filij gaer. filij rahaia. filij rasim. filij nechoda. filij gazem. filij aza. filij phasea. filij besee. filij asennaa. filij minim. filij nephusi. filij bacbuc. filij acupha. fi lij arur. filij besluth. filij maida. filij arsa. filij bemos. filij sisara. filij thema. filij nasia. filij atupha. filij fuoꝝ salomonis. filij sothai. filij sophereth. filij pha ruda. filij iachala. filij dercon. filij gedel. filij saphatia. filij athil. filij focereth. q erant d̄ asebai filio ammi. Oēs nathinnei. ⁊ filij fuoꝝ salomonis. ccc. xcij. Et hi q ascenderē d̄ thelmela. thelarsa. cherub. ⁊ addon. ⁊ emmer. Et ñ potuer̄ indicare domū patrū suoꝝ. ⁊ semē suū utrū ex isrl eēnt. Filij delaia. filij thobia. filij nechoda. sexcenti. lij. Et d̄ filijs sacerdotū. filij o bia. filij accos. filij berzellai q accep̄ d̄ filiabꝰ berzellai galaaditis uxorē. uocat̄ ē noīe eoꝝ. Hi q̃sierunt scripturā genealogie sue. ⁊ ñ inuenerē. Et eiecti sūt d̄ sacerdotio. Et dixit athersatha eis. ut ñ cōmederēt d̄ sctis sctoꝝ. donec surgeret sacerdos doctus atq; pfect. Oīs multitudo qi unus. xlij. milia. ccc. xl. ⁊ exceptis seruis eoꝝ. ⁊ ancillis. q erāt. vij. milia. ccc. xxxvij. Et ī ipis cantores atq; cantatrices. cc. Equi eoꝝ. sexcēti.

xxxvi. q̄ nulu eop ccce xlv. Camelu eop cccc. xxxv. Asi
nu eop sex milia septingenti. xx. iii
Et ꝑncipib; patrū eī ingrederet replū dñi q̄ ē in ꝛt.
sponte obtulerē in domū dñi. adornandā eā in loco
suo. Scām unes suas dederūt impensas opis. aur so
lidos. xl. milia. ꝛ mille. argēti minas. v. milia. ꝛ uestes
sacerdotales. c. Habitauerē ergo sacerdotes ꝛ leuite d ip
ꝛ cantores ꝛ ianitores ꝛ nathynnei i urbib; suis. unū
quisq; in ꝛt. i aurantib; suis. Jamq; uenāt mēsis septim⁹
erāt filij isrl in aurantib; suis. iiii vi
Congregat⁹ ē ergo q̄si ur unū in ierlm. ꝛ surrexē iosue fi
li iosedech. ꝛ frēs eius sacerdotes. ꝛ zorobabel filij salathi
el. ꝛ frēs eius. ꝛ edificauerūt altare dei isrl. ut offerrent
in eo holocaustomata. sic scptū ē in lege moysi uir dī.
Collocauerūt aūt altare sup bases suas. ꝓuentib; eos p
cunctos ꝑplis finit. ꝛ obtulerūt sup illud holocaustum
dño. mane ꝛ uesp. Fecerūq; sollempnitatē tabnaculo
rū sicut scptum ē. ꝛ holocaustū die sing. p ordinē sm ꝓ
ceptum. opus diei. in die suo. Et post hec holocaustū
uige. tā in kl̄ndis q̄ uniuersis sollēpnitatib; dñi
q̄ erant. ꝛ sctarū. ꝛ uniuersi uolūtarie offerebāt munꝰ
dño. A primo die mēsis septim. cepūt offere holocau
stū dño. Templo aūt replū dei fundatū nec dū erat. Dederūt ā
pecunias. latomis. ꝛ cemētarijs. cibū q̄. ꝛ potū. ꝛ oleū sy
donijs. ꝛ tyrijs. q̄. ut deferēt ligna cedrina d libano ad
mare ioppes. iuxta q̄ ꝓcepit cyrus rex ꝑsar. Anno
ā scō aduent eop. ad templū dei in ierlm. mēse scdo. ce
pūt. zorobabel filius salathiel. ꝛ iosue filij iosedech.
ꝛ reliqui d frib; eop. sacerdotes. ꝛ leuite. ꝛ oēs q̄ uenāt
de captiuitate in ierlm. ꝛ stituerē lautas a xx. ānis ꝛ
sup. ut urgerēt opus dñi. Stetitq; iosue. ꝛ filij eius. ꝛ
frēs eius. cethmiel. ꝛ filij eius. ꝛ filij iuda qi un. ut in
starēt sup eos q̄ faciebāt opus in templo dei. filij ena
dab. filij eop. ꝛ frēs eop leuite. fundato ig. edifican
tis templo dñi. steterūt sacerdotes in ornatu suo cū tubis.
ꝛ leuite filij asaph in cymbal. ut laudarēt dñm ꝓ manꝰ
dauid regis isrl. ꝛ cecinēt in hymnis. ꝛ confessione dño.
quī bonus. quī in eternū misa ei. sup isrl. Omīs q̄q; ꝑplis uo
ciferabatur clamore magno. in laudādo dñm. eo q̄ fu
data ēt replū dñi. Plurimi etiā d sacerdotib; ꝛ leui
tis. ꝛ ꝓncipes patrū. seniores q̄ uiderāt templū pus qm
fundatū ēt. ꝛ hoc templū in oculis eop. flebant uoce ma
gna. ꝛ multi uociferantes i letitia eleuabāt uocē. Nec ꝓ
terat. q̄squā agnoscē uocē clamoris letantiū. ꝛ uocē fle
tus ꝑ. Cōmixta ē ꝑ uociferabat. ꝛ uox audiebat. ꝓ. clamore magꝰ
Audiert aūt hostes iude. ꝛ beniamin. v
q̄ filij captiuitatis edificarent templū dño d isrl. ꝛ ac
cedentes ad zorobabel. ꝛ ꝓncipes patrū. dixerē eis. Et
edificem⁹ uobiscū. q̄ ita ut uos q̄rimus dñm uīm. Et
ce nos immolauimꝰ uictimas ex diebus asaradan regis
assur. q̄ adduxit nos huc. Et dixit eis zorobabel ꝛ iosue.
ꝛ reliqui ꝓncipes patrū filioꝝ isrl. Nō ē nob⁹ et uob⁹
ut edificem⁹ domū dō nīo. sed nos ipi soli edificabim⁹
dño dō nīo. sicut ꝓcepit nob⁹ cyrus rex ꝑsar. vi
Ad quē ē ingressur ut ipsis ire impediret manꝰ ip̄ius de. ꝛ
turbaret eos in edificando. Cōduxerē ā adūsū eos cō
siliarios. ut destruerēt ꝓsilia eop. omīb; diebus cyri re
gis ꝑsar. usq; ad regnū darij regis ꝑsar. In regno vii.
ā assuer ꝓncipio regni eī. scripserūt accusationē adu
sus habitatores iude. ꝛ ierlm. Et in diebus artarexeris
scripsit belsallam mithridates. ꝛ tabel. ꝛ reliqui q̄ erāt in
silio eop. ad artarexerxen regē ꝑsar. Epla ā accusan
onis scripta erat syriace. ꝛ legebatur syrmone syro. Reū
beelthem. ꝛ samsai scriba. scripserē epl̄am unā d ierlm.
artarexerxi regi huiscemodi. Reū beelthem. ꝛ samsa
scriba. ꝛ reliq; ꝓsiliarios eop. dinei. ꝛ aphursathei. cherpha
lei. apharsei. archyei. babilonij. susannachei. deatei. e
lamite. ꝛ cēteri de gentib; quas trānstulit asenaphar mag
nus. ꝛ gloriosus. ꝛ habitare eos fecit in ciuitatib; samarie. ꝛ
in reliqs regionib; trāns fluviū in pace. Hoc ē exemplar
epl̄e. q̄ misserunt ad eū. Artarexerxi regi. Fiat tui um q̄
sit trāns fluviū. salutē dicūt. ꝛ nunc sit regi qa uidelicet
q. ascenderūt ad nos. uenerūt i ierlm ciuitatē rebellē.
ꝛ pessimā. q̄ edificāt platiuentes muros eī. ꝛ plateas
ꝓponentes. Nūc igit notū sit regi. qa si ciuitas illa
edificata fuerit. ꝛ mun eī instaurati. tributū ꝛ uectigal.
ꝛ ānos redditus nō dabunt. ꝛ usq; ad reges hec nocūa ꝓ
uenient. Nos ergo memores salis q̄ in palatio cōmedim⁹
q̄ iniciones regis inde nefas ducim⁹ ire contra misim⁹ nūc
tiantes regi ut recenseas in libris hystoriarū patrū tuoꝝ.
ꝛ inuenies scripta in cōmentarijs. ꝛ scias q̄m urbs illa inde
rebellis ē. ꝛ nocens regib; ꝛ prouincijs. ꝛ bella gerant in ea
de diebus antiquis. qua obrē ꝛ ciuitas ipa destructa est.
Iccirco iam nos regi. qa si ciuitas illa edificata fuerit ꝛ
mun ip̄ius instaurati. possessionē trāsfluviū nō habe
bis. Ybi mandat rex ad eum beelthem. ꝛ samsai scribam.
ꝛ ad reliquos q̄ erāt in silio eop. habitatores samarie. ꝛ
ceteris trāsfluviū. salutē dicēs ꝛ pace. Accusatio q̄m
sistis ad nos. manifeste lecta ē coram me. Et ame ꝓ
cepi. ē. ꝛ cecerscuerē. iuenerūq; q̄m ciuitas illa a diebus
antiquis adūsū reges rebellet. ꝛ seditiones ꝛ plia gerant
in ea. Nā ꝛ reges fortissimi fuerē in ierlm. q. ꝛ dñatu fir
mi regnoī que trānsfluviū ē. habuerūt. q̄. ꝛ uectigal ꝛ red
dit⁹ accipiebāt. Nē ergo audire sinentia ut phibe
ant uiros illos. ꝛ urbs illa nō edificetur dōn si fuerit a
me ussū fuerit. Videre ne negligāt hoc impleant. ꝛ pu
lauī crescat malū. ō reges. Itaq; exemplū eduxit artar
exerxis regis. lectū ē coī reum beelthem. ꝛ samsai scri
bā. ꝛ silianis eop. ꝛ abierūt festini in ierlm. ad iudeos.
ꝛ phibuerūt eos i brachio robore. Tunc intermissū
ē opus domus dei. ierlm. ꝛ nō fiebat usq; ad annū sm.
regni darij regis ꝑsar. Pharuerē ā aggeus ꝓpha et v

zacharias filius addo ꝓphãtes adductos q erant ī
babilonia ī ierlm. inuocãe dñi. tũc surrexerũt zorobabel
filiꝰ salathiel. & iosue filius iosedech. & ceperunt edificare
templũ dei in ierlm. & cũ eis ꝓphetæ dei adiuuãtes eos.
Ipso ã tpe uenit ad eos tathannai. q erat dux trãsflu
mĩ. & starbuzannai. & sociorũ eorũ. sicq; dixerũt eis.
Quis dedit uob̃ domũ istã ut domũ hanc ædificaretis. et
muros hos ī staurarentis. Ad qđ̃ ynduꝫ eis. q̃ essent
nomina hominũ auctorũ illius edificationis. Oculus ã
dei eorũ factus ẽ sup̃ seniores iudeorũ. & nõ potuerũt inhi
bere eos. Placuitq; ut rescriberetur ad darium. & rescripta
sibi darent. aduersus accusationẽ illam. VII

Exemplar epistolæ quã misit tathannai dux regionis trãs
flumĩ. & starbuzannai. & sociatores ei. archasei q erãt
trãsflumĩ. ad darium regem. Sermo q̃ miserant ei. sic scri
ptus erat. Dario regi pace omnis. Notũ sit regi esse nos
ad iudeam puincã. ad domũ dei magni. q̃ ædificatur
lapide unpolito. & ligna ponũt in parietibꝰ. Opusq; il
lud diligẽter ædificatur. & crescit ī manibꝰ eorũ. & honora
tum̃ ergo seniores illos. & ita dirimẽ eis. Quis dedit uob̃ po
testatem ut domũ hanc ædificaretis. & muros istos ꝑfi
ceretis. Et nomina eorũ q̃sciendum. ab eis. ut nũciarem̃ tibi.
Quæ scripsimus. nomina eorũ q̃ sũt principes ī eis. Hi uicerunt
a finem̃ & dixerũt nob̃ dicentes. Nos sumus serui dei cæli
& terræ. & ædificamus templũ q̃ erat ædificatũ ante hos annos mul
tos. qđ̃q; rex isr̃l magnus ædificauit. & perfecit. Postq̃
ad iracundiã patres nr̃i. dñm cæli. tradide
runt eos ī manus nabuchodonosor regis babilonis chal
dei. domũ q̃ hanc destruẽs. & plebem eius trãstulit babilo
nẽ. Anno ã primo quo regis babilonis. cyrus rex. ꝓpo
suit ædificandũ. ut domus dei ædificaretur. Nã & uasa templi
dei aurea & argẽtea. q̃ nabuchodonosor tulerat de templo.
q̃ erat ierlm. & asportauit ea in templũ babilonis. protu
lit cyrus rex de templo babilonis. data sunt sasabasar duci
babilonis. quẽ & præpositum̃ fecit. dixitq; ei. Hæc uasa tol
le & uade. & pone ea in templo q̃ est in ierlm. & domus dei ædi
ficetur ī loco suo. Tunc hic sasabasar ille uenit. & po
suit fundamenta templi dei ī ierlm. & ex eo tpe usq; nũc ædifi
catur. nec dũ perfectũ ẽ. Nũc ergo si bonũ uidetur regi. re
quiratur ī bibliotheca regis quæ ẽ in babilone. utrũ ita sit
ex rege iussũ sit. ut ædificaretur domus dei in ierlm. et
uoluntatẽ regis super hac re mittat ad nos. VIII

Tunc darius rex præcepit. & recensuerũt in bibliotheca li
brorũ q̃ erant repositi in babilone. & inuentũ ẽ in ecbatha
nis q̃ ẽ castrũ in media prouincia. uolumẽ unũ. & ita
scriptus erat in eo commentarius. Anno primo cyri re
gis. cyrus rex decretum. ut domus dei quæ ẽ in ierlm. ædi
ficaretur in loco ubi immolẽt hostias. & ut ponãt fundamẽ
ta substructionis altitudinẽ cubitorũ. lx. & latitudi
nẽ cubitorũ. lx. ordines d lapidibus ꝓlixis. tres. & sic or
dines d lignis nouis. supinis ã d domo regis dabuntur.
Sed & uasa templi dei aurea & argẽtea. quæ nabucho
donosor tulerat de templo ierlm. & asportauerat ea in babilo
nẽ. restituantur. & referant in templum ierlm in locũ suũ.
quæ & posita sunt in templo dei. Hæc g̃ thatannai. dux
regionis quæ ẽ trãsflumĩ. & starbuzannai. & sociatis uñ a
pharsachei. qui erãt trãsflumĩ. præcedite ab illo.
& discedite procul. sinite templũ dei illud aduc̃ re ꝓcedere
eorũ. Domũ dei illam ædificet in loco suo. Et hoc
præceptum ẽ ego operatur fieri a ꝓsbyteris iudeorũ illi.
ut ædificet domũ dei. saluetur ut de arca regis. ad ẽ ut
de tributis q̃ dantur de regiõe trãsflumĩ studiose sup̃
deant uiris illis. ne ꝓcedatur op̃. Quod si necesse fuer
rit uitulos & agnos & hædos in holocaustum dñi cæli. fru
mentũ. sal. uinũ & oleũ. sm̃ uerbum sacerdotũ qui sunt
in ierlm. detur eis p dies singulos. ne sit ullatenus q̃
mmoniã. & offerant oblationes deo cæli. & oretur p uita
regis & filiorũ eius. Hæc g̃ posita ẽ & decretũ. ut oĩs hõ
q̃ hanc mutauerit iussionẽ. tollatur lignũ de domo ipsi
& cõfigatur & affligatur in eo. domus ei⁹ publicet. de q̃
qui hũiare fecerit nomen suũ ibi. dissipet omnia regna & ꝑ
sonã q̃ extenderit manũ suã ut repugnet & dissipet domũ
dei illã quæ ẽ in ierlm. Ego darius statui decretũ. qđ̃
studiose impleatur. VIIII

Tunc thatannai dux regionis trãsflumĩ. & starbuzan
nai. & sociatis ei. sm̃ q̃ præcepit darius rex. sic diligẽ
ter secum fecerũt. Seniores iudeorũ ædificabant. & ꝓsperabãt
ex ꝓphetia aggei ꝓphetæ. & zacharie filii addo. & ædifi
caueri & consummarent iussione dei isr̃l. & iubente cyro & da
rio. & artaxerse. regibꝰ ꝑsarum. & impleuerũt domũ dei istam.
usq; ad diẽ tertiũ mensis adar. q ẽ annus sextus regni darii regis.
Fecerũt autẽ filii isr̃l sacerdotes & leuitæ. & reliqui filiorũ
transmigrationis dedicationẽ domus dei. ī gaudio. Et obtule
rũt in dedicatione domus dei tauros. c. arietes. cc. agnos
cccc. hyrcos capreos. p peccato totius isr̃l. xij. iuxta nu
merum tribuũ isr̃l. Et statuerũt sacerdotes in ordinibꝰ
suis. & leuitas ī turmis suis. sup̃ opus dei in ierlm. sicut
scriptũ ẽ in lege moysi. Fecerũt ã filii trãsmigrationis
pascha. q̃rta decima mensis primi. Purificati enim fuerant
sacerdotes & leuitæ q̃si unus. oĩs mundi ad immolandũ pa
scha. uniuersis filiis trãsmigrationis & fratribꝰ suis sacerdo
tibꝰ & sibi. Et cõmederũt filii isr̃l q̃ reuersi fuerãt de cap
tiuitate ad eos. ut quærerent dñm deum isr̃l. & fecerũt sollem
nitatẽ azimorũ. vij. diebꝰ in lætitia. quia lætificauit eos
dñs. & conuertit cor regis assur ad eos. ut adiuuaret ma
nus eorũ in opere domus dei dei isr̃l. VIIII

Post hæc. in ũbi ī regno artaxerxis regis ꝑsarũ. ezdras
filius saraiæ filij azarie. filij elchie. filij sellum. filij
sadoch filij achitob. filij amarie. filij azarie. filij ma
raioth. filij azarie. filij oziæ. filij boccki. filij abisue. fi
lij finees. filij eleazar. filij aaron sacerdotis abuntio.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

ipē ēdras ascendit ō babilone / ipē scribā uelox in lege moysi. quā dedit dñs dō isrl. Et dedit ei rex sm manū dñi dei eius sup eū. oēm petitionē ei. Et ascenderūt de filijs isrl. & de filijs sacerdotū. & de filijs leuitaꝝ. & cantorū & ianitorū. & nathineis in ierlm. anno septimo artarxersis regis. & uenerūt in ierlm mēse quinto ipē ē. annus septimꝰ regis. Q̄a in primo die mēsis primi cepit ascendere de babilone. & in primo mēsis quinti uenit in ierlm. iuxta manū dei sui bonā sup se. Esdras ē paratus cor suū. ut inueſtigaret legē dñi. & faceret. & doceret in israēl. ius & iudicium. X

Hoc ē. exemplar epīe edicti. q̄ dedit rex artarxerxes esdre sacerdoti. scribe erudito in mandatis. & preceptis dñi. & cerimonijs eius in isrl. Artarxerxes rex regū. eldre sacerdoti scribe legis dei celi doctissimo salutē. Ad me deuenit. ut cuncta. quicquid placuit in regno meo. ō pp isrl. & de sacerdotib⁹ eius. & leuitis ire in ierlm. tecū uadat. A facie ē regis. & vii. consiliatorū. ei missus es. ut uisites iudeā. & ierlm in lege dei tui que ē in manu tua. & ut feras argentū. & aurū. q̄ rex. & consiliatores ei. sponte obtulerūt deo isrl. cui⁹ habitaculū ē. Et omne argentū. & aurū. quodcunq; inueneris in uniuersa prouincia babylonis. & pl̄s offerre uoluērit. & de sacerdotib⁹ q̄ sponte obtulerūt domui dei sui. que ē in ierlm. libe accipe. & studiose eme ex hac pecunia uitulos. arietes. agnos. & sacrificia. & libamina eorū. & offer ea sup altare templi dei uē. q̄ ē in ierlm. Et et quicquid tibi & fratribus tuis placuit de reliquo argento & auro. ut faciatis iuxta uoluntatē dei uē. facite. Vasa quoq; q̄ dant tibi in ministerium domꝰ dei tui. trade in conspectu dei ierlm. Et cetera quicq; fuerit opꝰ in domo dei tui. quā tibi necesse ē ut expendas. de uenis de thesauro regis & fisco regis. Ego artarxerxes rex statui atq; decreui omnibus custodib⁹ arce publice qui trans flumē. ut quicquid petierit a uobis esdras sacerdos scriba legis dei celi absq; mora desup usq; ad argenti talenta. c. & usq; ad uiti batos. c. & usq; ad frumenti choros. c. & usq; ad batos olei. c. sal uero absq; mensura. Omne q̄ ad mandatū dei celi pertinet. imbuatur diligēter in domo dei celi. ne forte uadat ira regnū regis & filioꝝ ei⁹. Vobisq; notū facimꝰ de uniuersis sacerdotib⁹ & leuitis. cantoribus & ianitoribus. nathineis & ministris domꝰ dei huius. ut uectigal & tributū. & annonas nō habeatis potestatē imponēdi super eos. Tu aūt esdra sm sapiām dei tui. q̄ ē in manu tua. constitue iudices & pīdes. ut iudicent oēm pplm q̄ trans flumē. his uidelicet q̄ nouerūt legē dei tui. & eum docere libere. Et oīs qui nō fecerit legē dei tui & legē regis diligenter. iudicij erit de eo siue in mortē. siue in exilium. siue in damnationē substātie eius. ut certe in carcerē inducat. Benedictus dñs deus patrū nr̄oꝝ. q̄ dedit hoc in corde regis. ut glificaret domū dñi que ē in ierlm. & in me inclinauit misericordiam suā coram rege. & consiliatoribus eius. & uniuersis principib⁹ regis potentib⁹. Et ego confortatus manu dñi dei mei q̄

Hi sunt principes familiaꝝ. & genealogia eoꝝ. q̄ ascenderūt mecum in regno artarxersis regis. de babilone. De filijs finees. gersom. De filijs ythamar. daniel. De filijs dauid. attus. De filijs sechenie. & filijs phoros. zacharias. & cū eo mīa. sunt. cl. De filijs phaethmoab. helioenai filius zarie. & cū eo. cc. uiri. De filijs sechenie. filius ieziel. & cū eo. ccc. uiri. De filijs adan. abeth. filij ionathan. & cū eo. l. uiri. De filijs helam. ysaias filij athalie. & cū eo. lxx. uiri. De filijs saphathie. zebedia filij michael. & cū eo. lxxx. uiri. De filijs ioab. abedia filij iehiel. & cū eo. cc. xviii. uiri. De filijs selomith filij iosphie. & cū eo. clx. uiri. De filijs bebay. zacharias filius bebay. & cum eo. xxviii. uiri. De filijs ezrad. iohanā filij ecetan. & cū eo. cx. uiri. De filijs adonicā q̄ erant nouissimi. & hoc ē eoꝝ. eliphelet. & iehiel. & samaias. & cū eis. lx. uiri. De filijs begui. uthai. & zacchū. & cū eis. lxx. uiri. Cōgregaui ā eos ad fluuiū q̄ decurrit ad haauia. & mānsimus ibi diebus tribus. Cumq; ī pp̄m sacerdotes de filijs leui. & nō inuenissem ibi. Misi ergo. Eliezer. & ariel. & semeā. & helnathan. & iarib. & alnam. & elnathan. & nathan. & zacharīā. & mesollā principes. & iarib. & ethel. & nathan sapientes. & misi eos ad iddeo. q̄ ē principus in casphie loco. & posui in ore eoꝝ. uerba. q̄ loquerentur ad fratres suos nathineos in loco casphie. ut adducerēt nobis ministros domui dei nr̄i. Et adduxerūt nobis per manū dei nr̄i bonā super nos. uirū prudentissimū de filijs mooli. filij leui. filij isrl. Sarabiā. & filios eius. & fratres eius. xviii. Asabiā. & cū eo ysaiā de filijs merari. fratres eius. & filios eius. xx. Et de nathineis quos dederat dauid. & principes ad ministeria leuitaꝝ. nathineos. cc. xx. Omnes hi nominibus uocabant. Et ibidem in flumine uxta fluuium haauia. ut affligeremur coram deo dō nr̄o. & peteremus ab eo uiā rectā nobis & filijs nr̄is. uniuerso substātie nr̄e. Erubui enim petere regē auxiliū. & equites q̄ defenderent nos ab inimico in uia. quia dixeramus regi. Manus dei nr̄i ē. super oēs q̄ querunt eū in bonitate. & fortitudo eius. & furor eius super oēs q̄ derelinquūt eū. Ieiunauimus itaq; & rogauimus deum nr̄m. & placauit nobis. Separaui ergo duodecim de principibus sacerdotum. xii. Sarabiam. & asabiam. & cum eis de fratribus eoꝝ. x. Appendi eis argentum. & aurum. & uasa. & sacrificia domus dei nr̄i. que obtulerat rex. & consiliatores eius. & principes eius. & uniuersus isrl. eoꝝ. q̄ inuenti fuerāt. Et appendi in manibus eoꝝ. argentū talenta. sexcenta. l. & uasa argentea. c. aurum. c. talenta. & uasa aurea. xx. quasi mille dariconi. & uasa optima fulgentia auro. pulchra ut aurum. Et dixi eis. Vos sancti dñi. & uasa sancta. & argentum & aurum. q̄ sponte oblatum ē dño deo patrum nr̄oꝝ. uigilate & custodite. donec appendatis coram principibus sacerdotum. & leuitarum. & ducibus familiaꝝ isrl in ierlm. in thesauris domus dñi.

Suscepunt aũr sacerdotes ⁊leuite pondus argenti ⁊auri ⁊uasoꝝ ut deferrent ierlm in domũ dei nr̃i. XIII

Pomouit ḡ aflumine huiuia duodecimo die mẽsis p̃mi ut ꝓgrederẽ ierlm ⁊manꝰ dei nr̃i fuit sup nos. ⁊liberauit nos de manu inimici ⁊ insidiatoris ⁊ uenimꝰ ierlm ⁊ mãsimꝰ ibi diebꝰ tribꝰ. Die aũr quarta appensum ẽ argẽtũ ⁊auꝝ ⁊uasa ī domo dei nr̃i. per manũ uriob filij une sacerdotis. ⁊ cũ eo eleazar filius finees. ⁊ cũ eis iozaded filius iosue ⁊ noadia filius bennoi leuite. uxta numꝰ ⁊ pondus oĩũ. Descriptumq; ẽ omne pondus ī tpe illo. S; ⁊ q uenerant de captiuitate filij trãsmigrationis. obtulerũt holocaustomata deo israhel. uitulos. xij. p omnẽ israhel. arietes. xcvj. agnos. lxxvij. hyrcos p peccõ. xij. omnia in holocaustũ dñi. Dederũt aũr edicta regis satrapis q erant de ulteriori regis ⁊ ducibꝰ trãsfluminis ⁊ decauerũt pp̃lm domum dei. XIIII

Postq̃ aũr hec cõpleta sunt. accesserunt ad me principes dicentes. ⁊ Nõ ẽ separatus pp̃ls israhel ⁊ sacerdotes ⁊ leuite a pplis terꝝ ⁊ de abominationibꝰ eoꝝ. chananei uidelicet ⁊ cetheus ⁊ pherezeus ⁊ iebuseus ⁊ ammanitꝰ ⁊ moabitꝰ. ⁊ egyptius ⁊ amorreus. Tulerũt ẽ de filiabꝰ eoꝝ sibi ⁊ filijs suis uxores ⁊ commiscuerũt semen sanctum cũ pplis terꝝ manusq; principũ ⁊ magistratuũ fuit. in trãsgressione hac prima. Cũq; audissem sermonẽ istũ. scidi pallium meum ⁊ tunicã. euellique capillos capitis mei ⁊ barbe. et sedi merens. Cõuenerũt aũr ad me oĩes q̃ mouebãt ubium dei israhel. p trãsgressionẽ eoꝝ q̃ ð captiuitate uenerãt. et ego sedebam mestus usq; ad sacrificiũ uespertinũ. Et ī sacrificio uespertino surrexi de afflictione mea ⁊ scisso pallio ⁊ tunica. curuauiq; genua mea ⁊ expandi manus meas ad dominũ deũ meũ ⁊ dixi. Dñe nõ sum uerecundus neq; erubesco leuare faciẽ meã ad te. deꝰ. quia iniquitates nr̃e multiplicate sunt sup caput. ⁊ delicta nr̃a creuerũt usq; ī celũ a diebꝰ patrũ nr̃oꝝ. S; ⁊ nos ipi peccauimꝰ grauiter usq; addie hanc. ⁊ in iniquitatibꝰ nr̃is ipi ⁊ reges nr̃i ⁊ sacerdotes nr̃i. tradita sunt in manu regũ terꝝ ī gladiũ. ī captiuitatẽ ⁊ in rapinã ⁊ in confusionẽ uultꝰ sicut ⁊ die hac. Et nũc q̃si punctum ⁊ ad momentũ facta ẽ deprecatio nr̃a apud dñm deum nr̃m. ut dimitteret nob reliqe ⁊ daret pxẽ illi ī loco scõ eius. ⁊ illuminaret oculos nr̃os deꝰ nr̃ⁱ. ⁊ daret uitã nobis modicã ī seruitute nr̃a. qa seruiuimus. Et ī seruitute nr̃a nõ dereliquit nos deꝰ nr̃ⁱ. ⁊ clinauit sup nos miam coram regibꝰ persarũ. ut daret nob uitã ⁊ sublimaret domũ dei nr̃i. ⁊ instaurarent solitudines eius. ⁊ daret nob sepem ī iudea ⁊ in ierlm. Et nũc q̃d dicam deus nr̃ⁱ post hec. Ua deliquimus mandata tua. q̃ p̃cepisti ī manu fuoꝝ tuoꝝ. pphꝝ dicens. Terra ad q̃m uos ingredimini ut possideatis eam. terra immũda ẽ uxta immũdiciã pplorũ ceterarũq; earum. abominationibꝰ eoꝝ q̃ repleuerũt eam ab ore usq; ad os. ī coinquinatione sua. Nunc ḡ filias uras ne detis filijs eoꝝ ⁊ filias eoꝝ ne accipiatis filijs uris. ⁊ non querat pacẽ eoꝝ ⁊ prosperitatem eoꝝ usq; ī finem. ut confortemini ⁊ comedatis. quę bona sunt terre. ⁊ hereditate habeatis filios uros usq; in sempiternũ. Et post oĩa que uenerũt sup nos. in operibꝰ nr̃is pessimis. ⁊ delicto nr̃o magno. quia tu deꝰ nr̃ⁱ libasti nos de iniquitatibꝰ nr̃is. ⁊ dedisti nob salutẽ sicut ẽ hodie. ut nr̃ⁱ reuertamur ⁊ irritã facerem̃ mãdata tua. ut matrimonio iungeremur cũ pplis abominationũ istarũ. nũqd iratus es nob usq; ad consummationẽ. ne dimitteres nob reliquias ⁊ salutẽ. Dñe deus israhel iustus es. quia derelicti sumus q̃si saluari fiat die hac. Ecce coram te sumus ī delictis nr̃is. nõ ẽ stare pot̃ coram te sup hoc.

Sicq; ḡ orante esdra ⁊ cõfitente eũ ⁊ flente XV

⁊ iacente ãte templũ dei. collectus ẽ ad eũ de israhel cetus grandis nimis. uirorꝝ ac mulierꝝ puerorumq; ⁊ flebat pplus multo fletu. Et respondens sechenias filius iehiel. de filijs helam. ⁊ dixit esdre. Nos preuaricati sumus ī deum nr̃m. ⁊ duximus uxores alienigenas de pplis terre. Et nũc si ẽ penitentia ī israhel sup hoc. pactum faciamus fedus cũ deo nr̃o. ⁊ ejiciamus uniuersas uxores. ⁊ eos q̃ d̃ his nati sunt. Juxta uoluntatẽ dñi. ⁊ eoꝝ q̃ timent p̃ceptum dei nr̃i. fiat lex tua. Surge tuũ ẽ discernere. nos q; erimus tecũ. confortare et fac.

Surrexit ḡ esdras ⁊ adiurauit principes sacerdotũ ⁊ leuitarꝝ omnemq; israhel ut facerẽt sm ubũ hoc. Et iurauerunt. Et exurgens esdras ãte domũ dei. abijt ad cubiculũ iohannis filij eliasib. ⁊ ingressus ẽ illuc. panẽ nõ comedit ⁊ aquã nõ bibit. Lugebat ẽ trãsgressionẽ eoꝝ q̃ deportati uenerant. Et missa ẽ uoce in iudea ⁊ in ierlm omnibꝰ filijs trãsmigrationis. ut congregarentur ī ierlm. omnes q̃ nõ uenirent intra diebꝰ uxta consilium principũ ⁊ seniorũ. auferetur unusquisq; substantia eius. ipe abiciatur de cetu transmigrationis. Cõuenerunt igit̃ oĩes uiri iudee ⁊ beniamin ī ierlm intra diebꝰ tribꝰ. ipe ẽ mensis nonꝰ. undecimo die mẽsis. Et sedit oĩs pplus in platea domus dei. tremens p peccõ ⁊ pluuias. Et surgens esdras sacerdos. dixit ad eos. Uos trãsgressi estis. ⁊ duxistis uxores alienigenas. ut adderetis sup delictũ israhel. Et nũc confitemini deo deo patrũ uroꝝ. ⁊ facite placitum eius. ⁊ segregamini a pplis terre. ⁊ ab uxoribꝰ alienigenis. Et respondit uniuersa multitudo. dixitq; uoce magna. Juxta ubũ tuũ ad nos. sic fiat. Uerũtamen qa pplus multus ẽ. ipe pluuie. ⁊ nõ sustinemus stare foris. neq; opus nr̃m ẽ die unius aut duorum. quoniam peccauimus in sermone isto. ipsumq; imponamus ī uniuersa multitudine. ⁊ cõs ciuitatis nr̃e q̃ duxerũt uxores alienigenas. ueniãt ī tpibꝰ statutis. ⁊ cum eis seniores p ciuitatẽ ⁊ iudices eius. donec auertatur ira dei nr̃i a nobis sup hoc peccõ. Jgit̃ ionathan filius asahel ⁊ iazzia filius thecue. steterunt sup hec. ⁊ mesolla ⁊ sebethai leuites adiuuerũt eos. fecerũtq; sic filijs trãsmigrationis. Et abiecit esdras sacerdos. uiros principes familiarꝝ ī domos patrũ suoꝝ. ⁊ cos p nois suis. Et sederunt die primo mensis decimi. ut quererent rem. XVI

Et ḡsumatu sūt ōs uir q duxerāt uxores alienigenas
usq; ad diem ꝑmū mēsis ꝑmi. Et inuēti sūt ō filijs sa
cerdotū. qui duxerāt uxores alienigenas. De filijs Io
sue filij iosedech. et frēs eius. maasia. eliezer. iarib. et
gedolia. Et dederūt manꝰ suas. ut eicerent uxores su
as. ꝙ deli co suo ante ō double offerrēt. Et ō filijs e
mer. anam. zebedia. Et de filijs eram. masia. helia. et
semeia. iahiel. ozias. Et ō filijs fessur. helioenai. ma
asia. ysmael. nathanael. iozabeth. et elesa. Et de filijs le
uitaꝝ. iozabeth. et semei. et elaia. ipse ē calita. phathia
hia. iudas. eliezer. Et de cantoribꝫ eliasib. Et de ianitoribꝫ
sellū. et helem. et hur. Et erāt de filijs pharos. remia.
zecha. et melchia. et mianin. eliezer. et melchia. et hanea.
Et de filijs helam. mathania. zacharias. iehiel. et abdi.
et ymoth. et helia. Et ō filijs zethua. helioenai. eliasib.
mathania. et ieremoth. et zabed. et aziza. Et ō filijs bebai
iohanā. ananias. zabbai. athalia. Et ō filijs bani. mo
ollam. et melluth. et adaia. iasub. et saāl. et ramoth. Et de
filijs phahathmoab. edna. et chalal. banaias. maasias.
mathanias. beselehel. et benuj. et manasse. Et ō filijs
ezram. eliezer. iesue. melchias. semeias. symeon. benia
min. maloth. samarias. De filijs asom. mathanai.
mathathei. zabed. elipheleth. ieremai. manasse. semei.
De filijs bani. maadai. amram. et uel. banaias. badai
as. celuhau. iasubia. marimoth. et eliasib. mathani
as. mathanai. et asi. et bani. et benui. semei. et salimus.
et nathan. et adaias. mechnedebai. sisai. et sarai. ezrel.
et selimā. semeria. sellum. amaria. ioseph. De filijs
nebui. iahiel. mathathias. zabed. zabina. iedau. io
hel. banaia. Oēs hij acceperāt uxores alienigenas. et fu
erūt ex eis mulieres q̄ ꝑpererant filios. XVII

Et factū ē in mēse casleu. anno uicesimo. et ego eram in su
sis castro. et uenit anani un̄ ō fratrib meis. ipse. et uiri ex
domo. et interrogaui eos ō iudeis q remāserant. et superāt ō cap
tiuitate. ō ierlm. Et dixerunt m̄i. Qui remāserunt. et de
luti sūt ō captiuitate ibi in prouincia. in afflictione mag̃
na. et in obprobrio. Et muri ierlm dissipati sunt. et portę
ei⁹ combuste sunt igni. Cūq; audissem uba hec sedi
sedi. et fleui. et luxi diebꝰ mltis. et ieiunabā. et orabam
ante faciē dei celi. Et dixi. Queso dne ō celi fortis. ma
gne. atq; inbut. qui custodis pactū. et miam āi bis q
te diligūt. et custodiūt mādata tua. fiat auris tua at
tendens. et oculi tui aperti. ut audias orōnē serui tui.
qua ego oro coram te hodie nocte. et die. pro filijs isrl serui
tui. et confiteor. pro peccatis filioꝝ isrl. q̄bꝰ peccauerūt tibi.
Et ego et domꝰ patris mei peccauimꝰ. uaitate seduxi
mus. nō custodiuimꝰ mādatū tuū. et cerimonias. et iu
dicia q̄ ꝑcepisti moysi famulo tuo. Memento ubi q̄ mā
dasti moysi famulo tuo. dicēs. Uōbis mēsgressi fuerim.
ego dispgam uos in ꝓpłos. Et si reuertamini ad me. et
custodiatis mādata mea. et faciatis ea. etiā si adducti
fuerint ad extrema celi. inde congregabo eos. et inducā
in locū quē elegi ut habitaret nom meū ibi. Et ipsi sunt
serui tui. et ꝓpłs tuus. quos redemisti in fortitudine tua mag̃
na. et in manu tua ualida. Obsecro dne ut auris tua attē
dens ad orōnē serui tui. et ad orōnē seruoꝝ tuoꝝ. qui uolūt
timē nomē tuū. et dirige seruū tuū hodie. et da ei miam
āi uirū huic. Ego enim pincerna regis. XVIII

Factū ē autē in mēse nisan. anno uicesimo artaxerxis
regis. et uinū erat ante eum. Et leuaui uinū. et dedi re
gi. Eram autē q̄si languidus ante faciem ei⁹. Dixitq; mihi rex. Quā
uultꝰ tuus. cū sis egrotus nō uideā. Nō ē hoc aliud
nisi malū in corde tuo ē. Et timui ualde.
ac nimis. Et dixi regi. In eternum uiue. Quā nō mē
ret uultꝰ meus. quia ciuitas domꝰ sepulchroꝝ patrū meoꝝ
deserta ē. et porte eius ꝙbuste sūt igni. Et ait mihi rex. Pro
qua re postulas. Et oraui dm celi. et dixi ad regē. Si ui
detur regi. et bonū si placet famulo tuo. ut mittas me in iudeā. ad ciuitatē sepulchroꝝ patrū meoꝝ. et ree
dificabo eam. Dixitq; mihi rex. et regina que sedebat iuxta
eū. Usq; ad q̄s erit iter tuū. et quā reuertens. Et placu
it ante uultū regis. et misit me. et statui ei tps. XIX

Dixi regi. Si regi uidet bonū. epistas det mihi ad duces
regionis trans flumē. ut traducāt me donec ueniam in
iudeā. Et epistam ad asaph custodē saltus regis. ut det
mihi ligna. et tegē possim portas turris domus. et muros
ciuitatis. et domū q̄ ingressus fuero. Et dedit mihi rex iux
ta manū dei mei bonā meā. et uenerūt adducentes regios ad
flumē. deditq; eis epistas regis. Misit aut mecū rex pin
cipes militū. et equites. XX

Audierāt sanaballath oronithes. et tobias famulus āma
nites. et displicuit eis afflictione magna. q̄ uenisset hō
qui quereret prosperitatē filioꝝ isrl. XXI

Fueram ierlm. et eram ibi diebꝰ mltis. Et surrexi nocte ego.
et uiri pauci mecū. Et nō indicaui aui q̄ quod deussit dūs meus
de meo. ut facerē in ierlm. Et iumentū nō erat mecū. nisi
illud cui sedebā. Et egressus sū p portā uallis nocte. et
ad fontē draconis. et ad portā sterquilinij. et considerabā mu
rū ierlm dissipatū. et portas eius consumptas igni. Et trānsiui
ad portā fontis. et ad aquæductū regis. et non erat locus
iumento cui sedebā ut trānsiret. Et ascendi per torrentem
nocte. et considerabā murū. Et reuersus uēi ad portā uall.
et redij. Magistratus nō nouerant quo abissem. aut
quid ego facerē. Scribis et sacerdotibꝰ et optimatibꝰ.
et magistratibꝰ. et reliquis q̄ faciebant opus. usq; ad
id locoꝝ nūc indicauerā. XXII

Dixi eis. Uos nostis afflictionē in qua sumꝰ. qa ierl
desta ē. et porte eius combuste sūt igni. Uenite. et edifice
mus muros ierlm. nō simus ultra obprobrio. Et indicaui eis
manū dei mei. q̄ esset bona mecū. et uba regis q̄ locutus
ē mihi. et ait. Surgamus. et edificemus. Et confortate sūt
manus eoꝝ in bonū. XXIII

Sychenunt aũr sanaballath cronites · tobias suꝰ
ãmanites · 7 gosem arabs · 7 subsannauerũ nos · 7 despexerũt · dixerũq; · Quæ ẽ hæc res quã facitis · Nunqd
ꝯ regẽ uos rebellatis · Et rescripsi eis sinonẽ · dixiq;
ad eos · Dñs celi ipse nos uniuersos · 7 nos serui ei sumꝰ · Surgam⁹ · 7 edificemus · Vos aũr nõ ẽ pars · nec iustitia · 7 memoria in iherusalem. XXIIII

Et surrexit eliasib sacerdos magnus · 7 frẽs eius sacerdotes · 7 edificauerũ portam gregis · Ipsi sanctificauerũ eam ·
7 statuerũt ualuas eius · 7 usq; ad turrẽ · c · cubitoꝝ sanctificauerũt
eã usq; ad turrẽ ananehel · Et iuxta eũ edificauerũt uiri iericho ·
Et iuxta eũ edificauit zachur filꝰ aẽr · Porrã aũr portã piscium edificauerũt filij asanaa · ipsi texerũt eã · 7 statuerũt ualuas eius ·
7 seras · 7 uectes · Et iuxta eos edificauit manum urie
filꝰ unie · filij accus · Et iuxta eos edificauit mesollam filꝰ barachie · filij mesezebel · Et iuxta eos edifica
uit sadoc filꝰ baana · Et iuxta eos edificauerũt thecuitæ · Optimates aũt eoꝝ nõ supposuerũt colla sua in opꝰ
dñi sui · Et portã ueterẽ edificauerũt ioiada filꝰ phaseai · 7 mesollam filꝰ besodia · Ipsi texerũt eam · 7 statuerũt ualuas ei · 7 seras · 7 uectes · Et iuxta eos edificauit
melecias gabaonites · 7 iadon meronathites · uiri de
gabaon · 7 maspha · pduc⁹ q; erat in regione trans fluniũ ·
Et iuxta eũ edificauit ezechiel filꝰ asaraia aurifex · Et
iuxta eũ edificauit ananias filꝰ pigmentarij · Et di
miserunt ierusalem · usq; ad murũ platee · latioris · Et iuxta eũ edificauit raphaia filꝰ abiur · princeps media ierusalem · Et iuxta eũ edificauit iedaia filꝰ aramath ꝯ domum
suã · Et iuxta eũ edificauerunt anthus filꝰ asebonie · Ex
dimidia parte · una edificauit melchias filꝰ rechab · 7 turrẽ furnoꝝ · Iuxta eũ edificauit sellum filius aloes princeps medietatis partis unius ierusalem.
osee · 7 filie eius · Et portam uallis edificauit anun · 7 habitatores zanoe · Ipsi edificauerũt eã · 7 statuerũt ualuas ei ·
7 seras · 7 uectes · 7 mille cubitos in muro usq; ad portam
stercoris · Et portã stercoris edificauit melchias fi
lius rechab · princeps unius dimidiæ partis bethacarẽ · Ipse edificauit eã ·
7 statuit ualuas ei · 7 seras · 7 uectes · Et portã fontis e
dificauit sellũ filꝰ cholozai · princeps partis maspha · Ipse
edificauit eã · 7 texit · 7 statuit ualuas eius · seras · uectes ·
7 murus piscine siloe iuxta hortũ regis · 7 usq; ad gradus
q; descendũt de ciuitate dauid · Post eũ edificauit nee
mias filꝰ azboch · princeps dimidiæ partis unius bethsur · usq;
ad sepulchra dauid · 7 usq; ad piscinã q; facta est · 7 usq;
ad domũ fortiũ · Post eũ edificauerũt leui
te · reum filꝰ benni · Post eum edificauit asebias · princeps dimidiæ partis unius ceilæ · in suo loco · Post eũ edificauerũt frẽs eoꝝ · bebai filꝰ enadad · princeps dimidiæ partis ceilæ · Et edificauit iuxta eũ azer filius iosue ·
princeps maspha · mensuram secundam · 7 ascensum armamenti
anguli · Post eũ in mõre edificauit baruch filꝰ zachai ·
mensuram secundam · ab angulo usq; ad portam domus eliasib sacerdotis magni · Post eũ edificauit meremath filius
uriæ filij accus · mensuram secundam · a porta domus eliasib · usq;
nec extenderet domus eliasib · Et post eũ edificauerũt
sacerdotes · uiri de campestribus iordanis · Post eũ edifi
cauit beniamin · 7 asub · ꝯ domũ suã · Et post eũ edifi
cauit azarias filꝰ maasie filij ananie · ꝯ domũ suam ·
Post eũ edificauit bennui filꝰ enadad mensuram secundam · a domo azarie usq; ad flexuram · 7 usq; ad angulum · Phua
el filꝰ ebai · ꝯ flexuram · 7 turrẽ · q; eminet · de domo regis
excelsa · id est in atrio carceris · Post eũ phadaia filius
pharos · Nathinnei · habitabant in ophel · usq; ad portam aquarum · ad orientem · 7 turrem · que prominebat · Post hos
edificauerũt thecuitæ · mensuram secundam · e regione · a turre
magna · prominenti · usq; ad murum ophli · Sursum · a
porta equorum · edificauerũt sacerdotes · unusquisq; ex
aduerso domui suæ · Post eos edificauit sadoc filius emmer · ex aduerso
domui suæ · Et post eum edificauit semeia filius shechenie custos
portæ orientalis · Post eũ edificauerunt anania filius selemie
7 anon filius selom sextus · mensuram secundam · Post eum
edificauerunt mesollam filius barachie contra
gazophylacium suum · Post eũ edificauit melchias fi
lius aurificis · usq; ad domum nathinneorum · 7 negotiatorum contra
aduersum portæ iudicialis · 7 usq; ad cenaculum an
guli · Et inter cenaculum anguli · 7 portam gregis · edifi
cauerunt aurifices · 7 negotiatores. XXV

Factum ẽ aũt cũ audisset sanaballath q; edificaremus
murum · iratus ẽ ualde · Et motus nimis subsanna
uit iudeos · 7 dixit coram fratribus suis · 7 exercitui samarie
tanoꝝ · Q̃d uidelicet facerent · Nũ dimittẽt eos
gentes · Nũ sacrificabunt · 7 epulabuntur in una die ·
Numqd edificare poterũt lapides de aceruis puluis,
q; builh sunt · Et tobias · amanites · primus eius
aut · Edificent · Si ascenderit uulpes · instillet murum
eoꝝ lapideum · Audi dñe nos · quia facti sumus despectio
cõme · obpbriũ super caput eoꝝ · da eos in despectionem
in terra captiuitatis · Ne operias iniquitatem eoꝝ · 7 peccatum eoꝝ · ne deleatur coram facie tua · qa irritauerunt edifi
cantes · Itaq; edificauimus murum · 7 iunximus totum
usq; ad partem dimidiam · Et placuit ẽ cor pp ad opus. XXVI

Factum ẽ aũt cũ audisset sanaballath · tobias · arabes · 7 amanites · 7 hiones · q; ascenderat cicatrix
muri ierusalem · q; cepissent rumpi · q; clausi · na
ti fuerant mimis · 7 congregati omnes pariter uenerunt · 7 pugnare · ꝯ ierusalem · 7 molirent insidias · Et orauimus deum nostrum ·
7 posuimus custodes super murum die · 7 nocte · ꝯ eos · Dixit
autem iudas · Debilitata ẽ fortitudo portantis · rudus nimia ẽ · 7 nos non possumus edificare murum · Et dixerunt
hostes nostri · Nesciant · neq; uideant · donec ueniam⁹ in medium eoꝝ · 7 interficiam⁹ eos · 7 cessare faciamus opus · Factum ẽ aũt ut uenirent iudei · q; habitabant XXVII
iuxta eos · 7 dicerent nobis · p decem uices · ex omnibus locis

qbz uenerant ad nos · stamus ī loco post murū par
curtū pplm in ordine cū gladijs suis · lanceis ·
arcubz · Vsperauit autē furere · rao ad optimates · ad
magistratus · ad reliquā partē uulgi · Nolite ti
mere a facie eoz · Dñi magni · terribilis memorē
· pugnate · p fribz uēs · filijs uēs · filiabz uēs · uxo
ribz uēs · domibus · XXVIII
Factum ē autē cū audissent inimici nri nūciatū ē
nob · dissipatum dō consilium eoz · reuersi sum oēs ad
muros · unusquisq; ad opus suū · Et fm ē die illa
media pars iuuenū eoz faciebat opus · media pars
tenebat ad bellum · Et lancee · scuta · arcus · lorice ·
principes post eos · i oīm domo iuda · Edificantiū ī
muro · portantiū onera · sustinentiū · una manu sua
faciebat opus · alia tenebat gladiū · Edificantiū
enī unusquisq; gladio erat accinctē lumbos · sic edificabāt
· clangebant bucina uicta me · Et dixi ad optima
tes · ad magistratus · ad reliq; partē uulgi · Opus
grande ē · latum · nos septi sumꝰ unusquisq; procul
ab altē ab alio · In loco q̄cūq; audieritis clangorē tube ·
illuc congregamini ad nos · Dꝰ nr pugnabit p nob · nos
ergo faciem opus · Et media pars mīm tenebat lanceas · ab ascensu aurore donec egrediant astra · XXIX
In tpe quoq; illo dixi pplo · Vnusquisq; cū puero suo
maneat in medio · ut sint nob noctes p custodiam
· diem ad opus · Ego autē · fres mei · famuli mei · qui
erant post me · ī opere nostro · nullus nr nō · Vnus
quisq; tantum ut ibat ad aquā sinū · XXX
Et factus ē clamor pplī · uxorum eius magnus ad
uersus fres suos iudeos · Et erat q̄ dicerent · filij nr̄i
· filiē nr̄e multi sumus · accipiamus p pane eo
rum · manducemus · et uiuamus · Et erant q̄ dice
rent · agros nr̄os · uineas · domos nr̄as oppona
mus · accipiam frumentū in fame · Et alij dicebant · Mu
tuo sumam pecunias ī tributa regis · demq; agros
nr̄os · uineas · Et nūc sicut carnes fratrū nr̄oꝝ · sic carnes
nr̄e sunt · Et ecce filij eoz · sicut filij nr̄i · Ecce nos
subigimus filios nr̄os · filias nr̄as ī seruitutē · de
filiabz nr̄is sunt famule · nec est unde possint redi
mi · agros nr̄os · uineas alij possideant · XXXI
Et iratus sum nimis · cū audissem clamorē eoz · sm
uba hec · Cogitauit cor meum ī me · Et increpaui optima
tes · et magistratus · dixi eis · Usuras ne singulus a fribz
nr̄is exigatis · Et congregaui aduersus eos · grauem
magnā · Et dixi eis · Nos ut scimus redemimus
fres nr̄os iudeos · q̄ uendita fuerant gentibz · sm po
sibilitatē nr̄am · Et uos q̄ uenditis fres nr̄os · et
erunt eis · Et siluerūt nec inuenerunt q̄ responderēt · Di
xiq; ad eos · Nō ē bona res q̄ facitis · Quare nō ambu
latis in timore dei nr̄i · ne exprobretur nob a gen
tibz inimicis nr̄is · Et ego · fres mei · famuli mei ·

q plin nr̄i

v.

grauauimꝰ plurimos pecunia · et frumento · Nō repe
tam hodie de manu eoz · Ecce ego · et fres mei · et
famuli mei · fenerauimus eis argentū · et frumentū · Nō repe
tamus hodie · Reddite eis hodie agros suos · uineas suas ·
oliueta sua · et domos suas · Centesimā pecunie frumenti · uini · olei · q̄ exigere soletis ab
eis · date · p illis · Et dixerūt · Reddemus · ab eis ni
chil q̄rimus · sicq; faciemus ut loqris · Et aduoca
ui sacerdotes · et iurauit eos ut facerēt uerbum hoc ·
Excussi quoq; sinū meū · et dixi · Sic excutiat dꝰ oēm uirū q̄ nō impleuerit uerbum hoc de domo sua
· de laboribz suis · Sic excutiatur · et uacuus fiat · Et dixit
omnis multitudo · amen · et laudauerūt dñm · Fecit q̄ pplꝰ
sicut dictum erat · XXXII
Die autē illa qua precepit mihi ut essem dux terre iu
da · ab anno uicesimo usq; ad annū tricesimū · sm artaxer
sis regis · panes · xij · ego · et fres mei · annonas q̄ due
bz debebamur · nō requisiui · Duces · qui fuerūt
ante me grauauerūt · et acceperūt ab eis in pane · uino · plm
· et pecunia · cotidie siclos · et · xl · Sz et ministri eoz · depo
sitē pplm · Ego aut nō feci · timore dei · quoniam
opere murum edificaui · et agrū nō emi · nos quoq; pueri mei
congregati ad opꝰ erant · Judei quoq; et magistratus · c · l · uiri
· q̄ uenerāt ad nos de gentibz q̄ circa nos sūt · nō fuit
ī mensa mea · erāt · Stomachus · unius quiq; dies singulos bos
unus · arietes · ser electi · et aues · Et post uinū · cotidie · x · uarie · et
ciphi · x · uini · Non quisiui panem ducatus mei · quia seruitus
grauis pplō · Memento mei deus meus ī bonū · sm omnia
que feci · XXXIII
Factum ē autē cū audisset Sanaballath · Vi. xv.
Horonites · et Tobias · et Gosem Arabs · et reliqui inimi
ci nri · q̄ edificassem murū · et non esset ī eo
relicta ruina · usq; ad dimidium · altitudinis eius · nondum
uero posuissem portas · in portis · misit Sanabal
lath · et Gosem ad me dicentes · Veni · et con
stituamus foedus pacis · in unum uillarum · ī campo uno ·
Ipsi autē cogitabant ut facerēt mihi malum · Misi ergo
ad eos nuncios dicens · Opus grande ego facio · nec
possum descendere · ne forte negligatur · cū uenero et
descendero ad uos · Et misit ad me sm uerbum hoc · per
quatuor uices · Et respondi eis uerbum sm omne · similiter
· Et misit ad me Sanaballath uerbum · sm uerbum hoc · per
nouem · Sed in manu sua epistola hoc
modo · In gentibz auditum ē · et Gosem dixit · q̄ tu · et iu
dei cogitetis rebellare · propterea edifices murum · et sis
rex eis · sicut uis super eos regē · Et prophetas posu
isti · q̄ predicent de te in hierusalem dicentes · Rex iudea
ē · Auditus ē rex uerbum hoc · et nunc ut ineam
consilium · pariter · Et misi ad eos dicēs · Nō ē factum sm
uerbum hoc · quod tu loqris · De corde tuo tu · ego mihi ·
Omnes enī hij terrebant nos · cogitantes · q̄ cessarent ma

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

nus nr̃e ab op̃e. ꝙ quieſcerem. Cui cauſã magis
ꝓfuerau manus meas. XXXIII
In gſſus ſum domũ ſamaie filij dalaie filij methu
behel ſecreto. Et aut. Tractem nobcũ in domũ dei ĩme
dio templi. ⁊ claudam portas edis. ꝙ uenturi ſũt ut
interficiant te. ⁊ nocte uenturi ſunt ad occidendum
te. Et dixi. Num qſq̃ ſimilis mei fugiet. Et qſ ut ego
ingrediatur templũ ⁊ uiuet. Nõ ingrediar. Et intel
lexi q̃ dñs nõ miſiſſet eum. ſi qñ uaticinãs locut̃ eſt ad
me. ⁊ tobias ⁊ ſanaballath ꝺuxiſſent eũ. Accepit
enim pãnum. ut iniquus faceret. ⁊ peccaret. ⁊ hĩerent mali
q̃ exprobraret ĩ. Memẽto mei dñe. ꝓ tobia ⁊ ſanabal
lath uxta opa eor̃ talia. ſi ⁊ noadie ꝓphe. ⁊ ceteror̃
pphar̃. q̃ terrebant me. Cõpletus ẽ murus uicesimo
quinto die mẽſis elul. l. duob̃ diebꝫ. XXXV
Actũ ẽ ergo cũ audiſſent oẽs inimici nr̃i. ut time
ret uniuſe gẽtes q̃ erãt ĩ circuitu nr̃o. ⁊ caderẽt in
t̃ ſemetipſos. ⁊ ſentẽt q̃ a deo factũ eſt opus hoc. Sed et
in diebꝫ illis multe optimatũ iudeor̃ epiſtole mittebã
tur ad tobiã. ⁊ tobia uenichant ad eos. Multi enim e
rant in iudea iurati ei. eo q̃ gener erat ſe
chenie filij iezechie. ⁊ iohanan filius eius accepit filiã me
ſollã filij barachie. Et ⁊ laudabãt eũ coram me. ⁊ uba
mei nunciabãt ei. Et tobias mittebat epiſtolas. ut ter
Oſtiũ ã exhibeamus ẽ munus. XXXVI
rẽ me
a. ⁊ poſſim ualuas. ⁊ serrũ. ⁊ muros. ⁊ camaras. ⁊ le
uitas. ꝓcepi animo meo. ⁊ ĩnie ꝓnapi dom̃ dei mei.
ipe ẽ qui uir uerax. ⁊ timẽs dñm plus aliis ꝛ debui. Et
dixi eis. Nõ aperiant portę ierlim uſq; ad calorẽ ſolis.
Cũq; adhuc aſſiſterent. clauſe porte ſũt. ⁊ oplate. Et
poſui cuſtodes de habitatorib; ierl. ſingulos pro cubi
ſuis. ⁊ unuſquiſq; ꝙ domũ ſuã. Ciuitas ã erat la
ta minus. ⁊ grandis. ⁊ ipſi pauci in medio ei.
Et nõ erant domus edificate. Dedit aũt dñs
in corde meo. ⁊ congregaui optimates. ⁊ ma
giſtratꝰ. ⁊ uulgũ. ut recenſerẽ eos. Et inueni
libꝝ cenſus eor̃ q̃ aſcenderat ꝓmũ. ⁊ inuentũ ẽ ſcr̃p
tum ĩ eo. XXXVII
Iſti filij ꝓuincie q̃ aſcenderẽ de captiuitate migrationũ
quos tranſtulerat nabuchodonoſor rex babilonis. ⁊ re
ũſi ſũt in ierlim. ⁊ in iudeã. unuſquiſq; ĩ ciuitatẽ ſuã. q̃
uenerãt cũ zorobabel. Jeſue. neemias. azarias. raamias.
naamin. mardoche. belſar. maſphuath. beggai. nahũ.
baana. Hĩus uiror̃ ꝓ ſcr̃t. filij phares. ij. milia. cl. xij.
filij ſaphatie. ccc. lxxij. filij area. ſeptingenti. l. duo.
filij phaeth moab. filior̃ ieſue. et ioab. duo milia. octin
genti. xviij. filij belam. mille octingẽti. lv. filij
zetua. octingẽti. xlv. filij zachu. ſeptingẽti. lx. filij
bannui. ſeptingenti. xlviij. filij bebai. ſeptingenti. xxviij. fi
lij azgad. ij. milia. ccc. xxij. filij adonicã. ſeptingenti. lx
vij. filij adin. ſeptingenti. lv. filij ater. filij ezechie. xcviij.
filij baggai. duo milia ſexaginta ſeptem.
filij aſem. ccc. xxviij. filij beſai. ccc. xxiij. filij areph.
c. xij. filij gabaon. xcv. viri bethleem. ⁊ netupha. c.
lxxxviij. viri anatoth. c. xxviij. viri bethamoth. xlij.
viri cariathiarim cephira. ⁊ beroth. ſeptingenti. xliij.
viri rama. ⁊ gaba. ſexcenti. xxi. viri magmas. centũ
xxij. viri bethel. ⁊ hai. c. xxiij. viri nebo alterius. l. duo.
viri helam alterius. mille. ccc. lv. filij arem. ccc. xx.
filij iericho. ccc. xlv. filij lodadid. ⁊ ono. ſeptingenti
xxj. filij ſenaa. iij. milia. ix̃ingenti. xxx. Sacerdotes fi
lij idaia. in domo ieſua. ix̃ingenti. lxxij. filij emmer.
mille. lij. filij phaſſur. mille. cc. xlvij. filij arem.
mille. x. ⁊ vij. Leuite filij ieſue. ⁊ cedmihel filiorũ oda
uia. lxxiiij. Cantores filij aſaph. c. xlviij. Janitores
filij ſellum filij ather. filij telmon. filij accub. filij
atita. filij ſobai. c. xxxviij. Nathinnei filij ſua. filij
aſipha. filij tebaoth. filij ceros. filij ſua. filij phado.
filij lebana. filij agaba. filij ſelmon. filij anan. filij
geddel. filij gaer. filij raaia. filij raſim. filij necoda. fi
lij gezem. filij azza. filij phaſea. filij beſai. filij mu
nim. filij nephuſim. filij bacbuc. filij acupha. filij aſur. filij
beſloth. filij meida. filij arſa. filij barcos. filij ſiſara.
filij thema. filij naſia. filij atiphа. Filij ſeruor̃ ſalomo
nis filij ſothai. filij ſophereth. filij phaida. filij iehala.
filij dercon. filij geddel. filij ſaphatia. filij athil. filij pho
cereth. q̃ erant ex adaim filio ãmi. Oẽs nathinnei
filij ſeruor̃ ſalomonis. ccc. xcij. Hi ſũt ã q̃ aſcende
rũt de thelmelaa. thelarſa. cherub. addon. et emer. Et nõ
erãt indicare domũ patrũ ſuor̃ et ſemen ſuũ. utrũ ex iſ
raẽl eſſent: filij dalaia filij tobia. filij necoda. ſexcenti. lij.
Et de ſacerdotibꝰ filij abia. filij accos. filij berzellai. q̃
accepit de filiabꝰ berzellai galaaditis uxorẽ. ⁊ uocat̃ ẽ
nomine eor̃. Hi quieruerũt ſcripturã ſuã in cenſu. nec in
uenerũt. et eiecti ſũt de ſacerdotio. Dixitq; atherſatha
tes. ut non manducarent de ſanctis ſanctorũ. donec ſtaret ſacerdos
doctus et erudit̃. Omis multitudo q̃si unus. xlij. milia ſe
centi. lx. abſq; ſeruis. et ancillis eor̃. q̃ erãt. vij. milia. ccc.
xxxvij. Et inter eos cantores et cantatrices. cc. xlv. ca
meli. ccccxxxv. Aſini ſexmilia. ſeptingenti. xx.
hucuſq; refertur quod in cõmentario ſcriptum
ſũt. Exhinc negocia hyſtoria texitur.
On nulli ã de principibꝰ familiarũ dederũt in op̃. Atter
ſatha dedit in theſauro aurum dragmas mille. fialas.
l. tunicas ſacerdotales. cingentas. xxx. Et de principi
bꝰ familiarũ dederũt in thelauro operis aurum dragmas
xx. milia. et argenti minas. ij. milia ducentas. Et q̃s
dedit reliquis ꝓ. aurum dragmas. xx. milia. argẽ
ti minas. ij. milia. et tunicas ſacerdotales. lxvij. Hi
habitauerũ ã ſacerdotes et leuite. et cantores. et oſtiarij
et reliquũ uulgus. et nathinnei. et oẽs iſrl ĩ ciuitatibꝰ ſuis.
Et uenerat mẽſis ſeptimus. filij ã iſrl erãt VIII XXXIX
ciuitatibꝰ ſuis. Congregatiq; oẽs ꝓ̃s q̃ uir unus.

ad plateam que ē ante portā aquay. Et ducēr̄ ē
dre scribe ut afferret librū legis moysi. q̄ p̄cepit dñs
isrl. Attulit ā edras sacerdos legē coā mlitudine
uiroy. mulieroy. oēmq; q̄ poterāt intelligē. i die pmo
mīsis septimi. legit in eo apte in platea que erat
añ portā aquay. ō mane usq; ad medīā diē. in cspe
tu uiroy. mulieroy. sapiētiū. Et aures oīs pp̄li erāt e
recte ad librū. Stetit ā edras scriba sup gradū ligneū.
quē fecerat ad loquendū. Et steterūt iuxta eū mathathia.
semma. anania. urias. helchias. maasias ad dexterā
eius. ad sinistrā phadaia. misael. melchias. hasibadus.
zacharias. mosollā. Et apuit edras librū
coā oī pplo. sup umbilicū quippe pplm eminebat. Et cū
apuisset eū. stetit oīs pplus. Et bndixit edras dño deo uo
ce magna. et oīs pplus añ. eleuantes manus suas. Et i
cubitu suū. adorauerūt dñm. pni ultrā. Jesus. et
hanam. et serebia. iamin. accub. septhai. odia. maasia. ce
lita. azarias. iozabed. anan. phalaia. leuite. sublatū sa
cebant ut pp̄li. ad audiendā legē. pplus ā stabat i gradu
suo. Et legerūt in libro legis dei distincte. et apte. ad in
telligendum. Et intellexerūt cū legeret. xl

Ait autē nehemias ipse ē athersatha. nehemias sacerdos. scri
ba. et leuite interpretantes universo pplo. Dies sanctificatus ē
dño deo nr̄o. nolite lugere. nolite flere. Flebat ā oēs pp̄li
cū audirent verba legis. Et dixit eis. Ite comedite pin
guia. bibite mulsum. mittite partes eis. q̄ nō parauit
sibi. quia sanctus dies dñi ē. et nolite contristari. Gaudium enim dñi ē
fortitudo nra. Leuite ā filiabus faciebant silentiū oī pp̄lo dice
tes. Tacete quia dies sanctus ē. et nolite dolere. Abiit itaq;
omis pplus ut comederet. et biberet. et mitteret partes. et face
ret letitiā magnā. quia intellexerāt verba q̄ docebantur eos.
Et in die octavo congregati sunt principes famil. xli
liay universi pp̄li. sacerdotes et leuite ad esdrā scribam. ut
interpretarēt eis verba legis. Et invenerūt scriptū in lege. q̄
precepisset dñs in manu moysi. ut habitarent filii isrl in
tabernaculis in die sollempni mense septimo. et ut predicarēt et di
mulgarēt voce in universis urbibus suis. et in hierusalem dicētes.
Egredimini in montē. et afferte frondes olive. et frondes
lignum pulcherrimi. frondes myrti. et ramos palmay.
et frondes ligni nemorosi. ut fiant tabernacula sicut scriptū ē. Sic
Egressus ē pplus. et attulerūt. fecerūq; sibi xlii
tabernacula. unusquisq; in domate suo. et in atriis suis.
et in atriis domus dei. et in platea porte aquay. et in platea
porte ephraim. sicut g̃ universa cetus eoy. q̄ fecerant
de captiuitate tabernacula habitaverūt in tabernaculis. Non
enim fecerat a dierū iosue filii nun talia filii isrl. usq; ad
diē illū. Et fuit letitia magna nimis. Legit ā in
libro legis dei p dies singulos. a die primo usq; ad diē
nouissimū. Et fecerūt sollempnitatē. vii. diebus. et in
die octavo collectam iuxta ritum. xliii
Ac die ā undecimo gyro mīsis huius. inuenerūt filii isrl
in eundis et insacris. rubrus sup eos. Et segregati ē semē
filioy isrl ab oī filio alienigena. et steterūt. et confitebant
peccā sua. et iniquitates patrū suoy. Et exurgentes ad sta
dium. legerūt in volumine legis dñi dei sui. quarta die.
et quarta confitebant. et adorabant dñm deum suū. Surre
xit ā sup gradū leuitay. iesue. et bani. cethmiel. sebnia.
abani. serebias. hani. canani. et clamauerūt voce mag
na ad dñm deum suū. Et dixerūt leuite iesue. et cethmiel. bon
ni. asebia. serebias. odoia. sebnia. fathaia. Surgite. benedicite
domino deo uestro ab eterno usq; in eternū. Et benedicāt no
mini glē tue excelso. i omni benedictione et laude. Tu ipse
dñe solus. Tu fecisti celū. celū celoy. et omnem exerci
tum eoy. terram et universa que in ea sunt. maria. et oīa que in eis sūt.
et tu vivificas oīa. et exercitus celi te adorat. Tu ipse
dñe deus. qui elegisti abrā. et eduxisti eum de igne chaldeoy.
et posuisti nomen eius abraham. et invenisti cor eius fidele co
ram te. et pepigisti cū eo fedus. ut dares terrā chananei.
ethei. eurei. et amorrei. et ferezei. et iebusei. et gergesei. ut da
res semini eius. Et implesti verba tua. quia iustus es. Et vidi
sti afflictionē patrū nrōy. in egypto. et clamorem eoy
audisti sup mare rubrum. et dedisti signa. et portenta in
pharaone. et in universis servis eius. et in oī pplo terre illius. Cognō
visti enim quia superbe egerant contra eos. et fecisti tibi nomen sicut
et hac die. Et mare divisisti ante eos. et intrauerūt per medi
um maris in siccum. Persecutores autem eoy. precipisti in profundum qui
lapidi in aquas ualidas. et columna nubis ducebat eos
interdiu. et columna ignis per noctem. ut appareret eis via
per quā ingrederentur. Ad montem quoq; sinai descendisti.
et locutus es cum eis de celo. et dedisti eis iudicia recta. et legem
veritatis. et mandata et precepta bona. et sabbatum tuum sanctū
et ostendisti eis. Et mandata et cerimonias et legem per
cepisti eis. in manu moysi servi tui. Panem de celo dedisti eis
in fame eoy. et aquam de petra eduxisti eis in sitientibus.
Et dixisti eis ut ingrederentur et possiderent terram. super quam le
vasti manum tuam. ut traderes eis. Ipsi autem patres nri sup
bi egerūt. et induraverūt cervices suas. et non audierūt tua
mandata. et noluerūt audire. nec fuit recordati mirabilium tuoy
que fecisti eis. et induraverūt cervices suas. et
dederūt caput ut reverterentur ad seruitutem suam. qui pro fini
one. Tu autem propitius deus. clemens et misericors longanimis
et multe misericordie. non dereliquisti eos. Et quidem cum fecis
sent sibi vitulum flatilem. et dixissent iste est deus tuus qui
duxit te de egypto. fecerūtq; blasphemias magnas.
Tu autem in miseris tuis misericors. non dimisisti eos in deserto.
Columna nubis non recessit ab eis per diem ut duceret eos in
via. et columna ignis per noctem. ut ostenderet eis viam per quam ingre
derentur. Et spiritum tuum bonum dedisti qui doceret eos. et man
na tuum non prohibuisti ab ore eoy. et aquam dedisti eis in
situ. Quadraginta annis pavisti eos in deserto. nichil eis
defuit. Vestimenta eoy non inveterauerunt. et pedes eoy non tu
muerunt. Et dedisti eis regna et populos. et partitus es eis

sortes. ꝛ possederunt ſuã ſeon. ꝛ ſuam regis eſebon. ꝛ ſuam
og regis baſan. Et filios eoꝝ multiplicaſti ſicut ſtellas
celi. ꝛ adduxiſti eos ad ſuã ꝺqua dixeras patribꝰ eoꝝ ut
ingꝺerent. ꝛ poſſiderẽt. Et ueneꝝ filij ꝛ poſſederũt ter
ram. Et ꝓſtraſti coã eis habitatores ſue chananeos. de
diſti eos in manu eoꝝ ꝛ reges eoꝝ. ꝛ populos ſue. ut facerẽt
eis ſic placebat eis. Ceperũt itaq; urbes munitas ꝛ hu
mũ pinguẽ. ꝛ poſſederũt domos plenas cũctis bonis. ci
ſternas ab alijs fabricatas. uineas ꝛ oliueta. ꝛ ligna
pomifera multa. ꝛ comederũt. ꝛ ſaturati ſũt. ꝛ ipinguati
ſũt. ꝛ abundauerũt deliciis in bonitate tua magna.
Sed recauerũt aũt te ad iracundiã. ꝛ receſſerũt a te. ꝛ proie
cerũt legẽ tuã ꝓ tergo ſua. Et ꝓphetas tuos occiderũt q̃ q
teſtabant eos ut reuerterent ad te. feceruntq; blaſphe
mias grandes. Et dediſti eos in manu hoſtiũ ſuoꝝ.
afflixerũt eos. Et in tpe tribulationis ſue clamauerũt
ad te. ꝛ tu de celo audiſti. ꝛ ſm miſerationes tuas multas
dediſti eis ſaluatores q̃ ſaluarent eos ꝺ manu hoſtiũ
ſuoꝝ. Cumq; requieuiſſent. reuerſi ſũt ut facerẽt malũ
in ſpectu tuo. ꝛ dereliqſti eos in manu inimicoꝝ ſuoꝝ
ꝛ poſſederũt eos. Cõuerſiq; ſũt. ꝛ clamauerũt ad te. Tu aũt
ꝺ celo exaudiſti. ꝛ multas eos in miſis tuis. miſiſti ſpũs tuos
ꝛ teſtatus es eos ut reuerterent ad legẽ tuã. Ipſi uõ ſuꝑ
be egerũt. ꝛ in auribꝰ mãdata tua. ꝛ iudicijs tuis pec
cauerũt. que faciet hõ ꝙ uiuet in eis. Et dederũt humeꝝ
recedentẽ. ꝛ cerui cẽruicẽ ſuã indurauerũt. nec audierũt. Et
ꝓtraxiſti ſup eos ãnos multos. ꝛ testatꝰ es eos in ſpũ
tuo ꝑ manũ ꝓphaꝝ tuoꝝ. ꝛ in auribꝰ. Et ecce hodie
eos in manu ꝓtaꝝ. In miſis aũt tuis pluribus in
finitis eos in ſemptionẽ. nec deſeruiſti eos. quia deus miſeri
cors ⁊ clemens tu es. ⁊ lõge patiẽs. ⁊ multe miſericordie.
Ne feceris eis ſicut ſumus. ⁊ nunc deus noſter magne.
fortis ⁊ horribilis. cuſtodiens pactũ ⁊ miſericordiã. ne ardeat a
te ira tua. coram te laborẽ q̃ inuenit nos. reges nostros. ꝓpha
tas nostros. ⁊ ſacerdotes nostros. ꝓphetas nostros. patres nostros. ⁊ om
ne ꝓplm tuũ. a diebꝰ regis aſſiriorũ uſq; in hodiernũ diem. Et tu
iuſtus in omnibꝰ que uenerũt ſup nos. quia uere feciſti
nos aũt impie egimus. ⁊ reges nostri. ꝓphete nostri. ſacer
dotes nostri. ⁊ patres nostri non fecerũt legẽ tuã. nec attenderũt man
data tua. ⁊ teſtimonia tua q̃ teſtificatus es in eis. Et ipſi
in regnis ſuis bonis. ⁊ in bonitate tua multa quã dede
ras eis. ⁊ in terra latissima. ⁊ pingui. q̃ tradideras in ſpectu
eoꝝ. non ſeruierũt tibi. nec reuerſi ſũt ab ſtudijs ſuis peſſi
mis. Ecce nos ipſi hodie ſumus. ⁊ terra quã dediſti
patribꝰ nostris. ut comederent fructꝰ eius. ⁊ bona eius. ecce
nos ipſi ſumus hic. Et fruges eius multiplicant reg
bꝰ quos poſuiſti ſup nos. ꝓpter peccata nostra. ⁊ corpibꝰ nostris
dominantur. ⁊ in pecoribus nostris ſm uoluntatem ſuã. ⁊ in tribulatione
magna ſumus. Super oĩbus ergo his nos ipſi pangimus fedus. ⁊
ſcribimus. ⁊ ſignant principes nostri. leuite nostri. ⁊ ſacerdotes
Signatores autem fuerunt nomina. xlm nostri.
Athersatha filij achilud. ⁊ ſedechias. ſaraias. azarias. ie
remias. phesur. amaria. melchia. hatus. ſebenia. mal
luch. harem. meremoth. obdias. daniel. genthon. baruc.
moſollam. abia. miamin. maazia. belga. ſemeia. Hij
ſacerdotes. Porro leuite ioſue filius azanie. den
nui de filijs enadadan. cethmiel. ⁊ fratres eoꝝ. ſechenia.
odouia. celita. phalaia. anan. michæ. roob. aſebia.
zacchur. ſarabias. abanna. odia. bani. baanu. Sa
pua principes. pharos. phaethmoab. ſelam. zethu. bani.
bonni. bebai. azgad. adonaia. beggoai. adin. ater.
ezechia. azur. odouia. aſum. beſaia. ares. anathoth.
nabai. mechphia. moſollam. azur. mezabel. sadoch.
iaddua. phaltia. anan. ania. oſee. ananias. aſub. a
loes. phaleam. ſobech. reu. arebna. maſeia. ahaia.
hanani. anan. melluc. harem. baana. Et reliqui de populo
ſacerdotes. leuite. ianitores. ⁊ cantores. nathinei
ꝛ omnes qui ſeiecerũt de populis terꝝ ad legẽ dei.
uxores eoꝝ. filij eoꝝ. ⁊ filie eoꝝ. omnes q̃ poterant ſa
pere ſpondentes principibus ſuis. optimates eoꝝ. ⁊ que
merunt ad pollicendum. ⁊ iurandum. ut ambularent
in lege dei quã dederat in manu moyſi ſerui dei. ut fa
cerẽt. ⁊ cuſtodirẽt omnia mãdata dñi dei nri. ⁊ iudi
cia eius. ⁊ cerimonias eius. ⁊ ut non darent filias nras po
pulis terre. ⁊ filias eoꝝ non accipiemus filijs nris. Populi quoq;
que important uenalia. ⁊ omnia uenalia die ſabbati ut
uendant. non accipiemus ab eis in ſabbato. ⁊ die ſolemni.
⁊ dimittemus annum ſeptimum. ⁊ exactionem omnis ma
nus. ⁊ ſtatuimus ſup nos precepta. ut demus tertiã partem ſicli
annis ad opus domus dei nri. ad panes propoſitionis. ⁊ ad
oblationem ſemp annis in ſabbatis. in kalendis. in ſolleꝛ
nitatibus. ⁊ in ſanctificatis. ⁊ pro peccatis ut rogent pro iſrael. ⁊ in omne
uſu domus dei nri. Sortes quoq; miſimus ſup oblationem lig
norum. nos ſacerdotes. leuitas. ⁊ populum. ut inferrent
in domum dei nri. per domos patrum nrorum. per tempora. anni
uſq; ad annum. ut arderet ſup altare dñi dei nri ſicut
ſcriptum e in lege moyſi. ⁊ ut afferremus primogenita ter
re nre. ⁊ primitiua uniuſcuiuſq; omnis ligni. ad annum in
annum. in domum dñi. ⁊ primitiua filiorum nrorum. ⁊ pecorum nro
rum. ſicut ſcriptum e in lege. ⁊ primitiua boum nrorum. ⁊ ouium
nrarum. ut offerrentur in domo dei nri ſacerdotibus q̃ mi
niſtrant in domo dei nri. ⁊ primitias aluorum nrarum. et
uinorum nrorum. ⁊ poma omnis ligni. Vindemie q̃q; tolle affe
rem ſacerdotibus ad gazophilacium dei nri. ⁊ decimas ter
re nre leuitis. Ipſi leuite decimas accipiẽt eorum
in cunctis opibus nrorum. Erit aũt ſacerdos filius aaron
cum leuitis. in decimis leuitarum. Et leuite offerent
decimã partem decime ſue in domo dei nri. ad gazophila
cium in domo thelaun. Ad gazophilacia enim deportabũt
filij iſrael. ⁊ filij leui primitias frumenti. uini. olei. ubi
erant uaſa ſanctificata. ⁊ ſacerdotes. ⁊ cantores. ⁊ ianito
res. ⁊ non deſeremus domum dei nri. xlv
Habitauerũt aũt principes populi in hierlm. Optimates

absq; soore in medio pp̄ habitauit. Reliqua aũ plebs misit sortẽ ut tollerent unã partẽ de decem. q habitaret cũ ierlm in ciuitate sctã. Decima pars pp̄ sortẽ eligit ur hãret in ierlm ga urbs uacua erat. nouẽ uõ partes i ciuitatib. Benedict aũt pp̄ oĩb; uris. q se sponte obtulerãt ut habitarent in ierlm. xlvi

Hij sũt aũt principes prouinc̃ q habitauerũt in ierlm. i ciuitatib; iuda. Habitauit aũ unusq; in possessione sua in urbib; suis. isti sacerdotes. leuite. nathinnei. filij seruop̄ salomonis. Et in ierlm habitauerũ de filijs iuda. & de filijs beniamin. De filijs iuda athanas filij azaã. filij zacharie. filij amarie. filij saphatia. filij mallelel. De filijs phares. maasia filij baruch. filij oolaza. filius azaia. filij adaia. filij iozarib. filius zacharia. filius selonites. Oĩs filij phares qui habitauerũ in ierlm. cccc. lxxx. uiri fortes. Hij sũt aũt filij beniamin Sellum filij mosollã. ioed filij phadaia. filius oolaa. filius maasia. filius ethel. filius asia. & post eũ gabbai. sellai. ũgũm. xxviii. iuel filij zechri. principes eop̄. Et iudas filius senuua. super ciuitatẽ secũdã. Et de sacerdotib; idaia filius ioarib. iachim. sarua. filij elchia. filij meso lam. filij sadoc. filij meraioth. filius ahitub. princeps domus dei. & fres eop̄ facientes opa templi. octingẽti. xxii. Et adaia filius ieroam. filius phaseth. filius amsi. filij zacharie. filij pessur. filij melchie. & fres eius principes patrũ. ducenti. xlij. Et amasai filij ezriel. filius azai. filij mosollamoth. filij semmer. & fres eop̄ potentes in uiris. c. xxc. & viij. & principis eop̄ zabdiel. filius potentũ. Et de leuitis sebemia. filius asob. filius azricam. filij asabia. filij hom. & sabar. anthai. nozabed sup opa que erãt foris seruientia i domo dei. a principib; leuitar̄. mathania filius micha filij zeddai. filij saphat. principes ad laudandũ. & confitendũ in oratione. & bechechias secundus de fratrib; eius. & abda filij galal. filij ydithum. Oĩs leuite i ciuitate sctã. cc. lxxxiiij. Et ianitores acub. ielmon. & fres eop̄ custodientes ostia. c. lxxij. Et reliqui erãt sacerdotes. & leuite i unoquisq; ciuitatib; iuda. unusq;q; i possessione sua. Et nathinnei habitabant in ophel. & siaha. & gaspha de nathinneis. & qui leuitar̄ in ierlm. azi filij baam. filij asabie. filij nathanie. filij miche. De filijs asaph. cantores in ministerio domus dei. Preceptũ quippe regis super eos erat. certa in cantoribus p dies singulos. & phatana filij melezebel. de filijs zara filij iuda. i manu regis in re ta oẽ ubi pp̄. & in domibus p eos regiones eop̄. De filijs iuda habitauerũt in cariatharbe. & filiabus eius. Et in dibon. & in filiabus eius. & in capsehel. & in curiat. & in iesue. & in molada. & in berphaleth. & in asersuala. & in bersabee. & in filiabus el. & in siceleg. & in mochona. & in filiabus eius. & in remmon. & in sara. & in enemmuth. & in zanua. & odollam. & in uillis eop̄. & in lachis. & in regionibus eius. & in azeca. & in filiabus eius. & manserũt in bersabee usq; uallem ennon. filij aũt beniamin. a gebi. magmas. & aiia. & bethel. & filiabus eius. & in anathoth. & nob. & anania. & asor. & rama. & gethaim. & adid. & seboim. & nebellath. & nona. & in valle artificum. & de leuitis portionibus iude. & beniamin. xlvii

Hij aũt sacerdotes. & leuite q̄ ascenderũt cum zorobabel filio salathiel. & iesue. & saraia. & ieremia. & esdra. & amaria. & melluch. & atthus. & sechenie. & reum. & meremuth. & addo. & gethon. & maamin. & abia. & maadia. & belga. & semaia. & ioarib. & idaia. Isti principes sacerdotũ. & fres eop̄. in diebus iesue. Porro leuite iesua. & emui. & cedmiel. & sarabia. & iuda. & mathanias sup hymnos. ipse. & fres eop̄. & berbechia. & anne. & ethanni. & fres eop̄. unusq;q; in officio suo. Iesue aũt genuit ioachim. & ioachim genuit eliasib. & eliasib genuit ioiada. Et ioiada genuit ionathã. & ionathan genuit iaddua. xlviii

Et in diebus aũt ioachim erãt sacerdotes. & principes familiarum. saraie. & amaria. & ieremie. & ananie. & ezre. & mosollã. & amarie. & melichum. & melico. & ionathan. & sebenie. & ioseph. & amedna. & maruoth. & elech. & adaie. & zacharie. & gerthon. & mosollam. & abie. & zechri. & miamin. & maadie. & belgai. & semua. & semaie. & ionathan. & ioanb. & matthania. & iadue. & azi. & sellaie. & celaia. & moccheu. & elchie. & asebia. & idaie. & nathanahel. Leuite in diebus eliasib. & ioiada. & ionan. & iebdua. & ceteri principes familiarum. & sacerdotes in regno darij pse. Filij aũt leui principes familiarum. scripti in libro uerborum dierum. & usq; ad dies ionathan filij eliasib. & principes leuitarum. & asebia. & serebia. & iesue filius zedmiel. & fres eop̄ per uices suas. ut laudarent & confiterentur. iuxta preceptũ dauid uiri dei. ordinarentq; eque per ordinem matthania. & bechechia. & obedia. & mosollã. & helmo. & accub. & custodes portarum. & excubiarum. & aĩ portas. Hij in diebus ioachim filij iesue. filij iosedech. & in diebus nemie ducis. & esdre sacerdotis scribe. xlviii

Et dedicatione aũt murorum ierlm. requisierũt leuitas de oĩb; locis suis. ut adducerẽt eos i ierlm. & facerẽt dedicationẽ. & letitiã in actione gratiarum. & in cantico. in cymbalis. & psalteriis. & in citharis. Congregati sũt aũt filij cantorũ. de campestribus circa ierlm. & de uillis netophati. & de domo galgal. & de regionibus gabaa. & azmaueth. quia uillas edificauerũt sibi cantores in circuitu ierlm. Et mundati sũt sacerdotes. & leuite. & mundauerũt populum. & portas. & murum. Ascendere aũt fecit principes iuda super murum. & statuit duos choros laudantium magnos. & ierũt ad dexteram super murum ad portã stercoreum. Et iuxta post eos osaias. & media pars principum iuda. & azarias. & esdras. & mosollã. iuda. & beniamin. & semeia. & ieremia. Et de filijs sacerdotum in tubis. zacharias filij ionathan filius semeie. filij matthanie. filij michaie. filij zechur. filij asaph. & fres eius semeia. & azarel. & malalai. & galalai. & maai. nathanael. & iuda. & anani. in uasis cantici dauid uiri dei. & esdras scriba ante

eos in porta fortis. ⁊ eos assidere ingradibus aurati
dumd. in ascensu mun sup domū dumd. ⁊ usq; ad
portā aquar. ad orientē. Et chorus scōs grās referen
tiū iuxt eū. adūso. rego post eum. ⁊ media pars pp si
munū. ⁊ sup turrē furnor. ⁊ usq; ad murū latissimū.
⁊ sup portam effraym. ⁊ sup portā antiq. ⁊ sup portam
pisau. ⁊ turrē ananehel. ⁊ turrē ema. ⁊ usq; ad portam
gregis. ⁊ steterūt in porta custodie. Steterūq; duo chori
laudātiū in domo dei. ego. ⁊ dimidia pars magistratu
um. mecū. ⁊ sacerdotes. eliachim. maasia. miamin. mi
chee. elioenai. zachana. anania. ⁊ tube. ⁊ maasia. ⁊ se
mea. ⁊ eleazar. ⁊ azi. ⁊ iohanā. ⁊ melchia. ⁊ elam. ⁊ eze. Et
clare cecinerūt cantores. ⁊ iezrana pp̄ositus. Et in illo die
immolauerūt hostias magnas. ⁊ letati sūt. Dō ē lēti
ficauit eos letitia magna. Et mulieres eor. ⁊ libi ga
uisi sūt. ⁊ audita ē letitia ierlm. pul. l

Et congregati sunt in die illa viri sup gazofilacia thesau
ris. ad ea. de regionibus agrorū ciuitatū. congregabāt
eis p̄cipes ut darent. ⁊ sacerdotes. ⁊ leuitas. ga letat ē iuda in sacerdotib. ⁊ leuitis. astantib.
⁊ ministrantib. ob seruationē dei sui. ⁊ obseruationē expiati
onis. ⁊ cantores. ⁊ ianitores. iuxta p̄ceptū dauid. ⁊ salo
monis filij ei. quia in diebus dauid. ⁊ asaph ab exordio e
rāt p̄cipes. ⁊ hymni canticū. ⁊ carmine. laudātiū. ⁊ confi
tentiū dō. Et omis israhel in diebus zorobabel. ⁊ in diebus neemie
dabant partes cantorib. ⁊ ianitorib. p dies singulos. ⁊ sanc
tificabant leuitas. ⁊ leuite sanctificabant filios aaron. li

In die illa lecti ē in volumine moysi audiente pplo.
⁊ inuentū ē scriptum in eo. q̄ non debeant intrare ammanites.
⁊ moabites in ecclām dei usq; in eternū. eo q̄ non occurre
rint filijs israhel. cum pane. ⁊ aqua. ⁊ conduxerint adūsus eos
balaam ad maledicendū eis. ⁊ conuertit dō maledictionē
in benedictionem. lii

Audito aūt eo audierūt legē. separauerūt eos
ab israhel. Et sup hoc erat eliasib sacerdos. q̄ fuerat p̄positus
in gazofilacio domus dei nr̄i. ⁊ propinquus tobie. ⁊ erat q̄ sibi
gazofilacium grande. ubi erant ante ea reponentes munera.
thus. ⁊ decimas frumenti. vini. ⁊ olei. partes leuitar. ⁊ ea
rum. ⁊ cantorum. ⁊ ianitorum. ⁊ primitias sacerdotales. In omib. aūt his non
fui in ierlm. q. anno trecesimo secundo artaxerxis regis babi
lonis uenit ad regem. liii

Et post dies rogauit regē. ⁊ uenit in ierlm. Et intellexi
malū q̄ fecerat eliasib tobie. ut faceret ei thesaurū in
atriis domus dei. malū magnū ualde. Et displi
cuit nobis tobie. ⁊ eiecimus omnem supellectilem domus tobie foras de gazofilacio. ⁊ precepimus. ⁊ mundauerūt
gazofilacia. Et reduximus ibi vasa domus dei. ⁊ sacrificia. ⁊ thu
ra. Et cognouimus quia partes leuitar. non fuissent date. liiii

Et fugerūt uniuscuiusq; in regionē suā de leuitis. ⁊ cantores
qui ministrabāt. Et ego increpaui magistratus. ⁊ dixi. Quare derelictum est domus dei. Et congregauimus eos
⁊ feci stare in stationibus suis. Et omnis iuda apportabat decimā frumenti. ⁊ uini. ⁊ olei. in area. Et constituimus sup eam
a selemia sacerdote. ⁊ sadoch scriba. ⁊ sadania de leuitis.
⁊ iuxta eos anna filius zachur. filius mathanie. quia fideles reputati sunt. ⁊ pijs credite sunt partes fratrum suorum.
Memento mei dō meus. p hoc. ⁊ ne deleas misericordias meas.
quas fecit in domo dei mei. ⁊ in cerimonijs ei. lv

In diebus illis uidi in iuda calcantes torcularia in sabbato
portantes acervos. ⁊ onerantes super asinos uinum. ⁊ uuas
⁊ ficus. ⁊ onme onus. ⁊ inferebāt ierlm in die sabbati. Et
protestatus sum ut in die q̄ uenderē licēt uenderēt. Et
tyrij habitauerūt in ea. inferebāt pisces. ⁊ omnia. ⁊
uendebant in sabbatis filijs iuda. ⁊ ierlm. Et robustio
ri optimates iuda. ⁊ dixi eis. Quę ē res hec mala q̄ uos
facitis. ⁊ polluitis diē sabbati? Nonne hec fecerūt patres
mei. ⁊ adduxit dō nr̄ super nos et super malū hoc. ⁊ super urbem
hanc. Et uos additis iram super israhel violando sab
batum. Factum ē aūt cū coepissent portę ierlm die sabbati.
dixi. ⁊ clausi sunt ianuę. ⁊ precepi ut non aperirent eas usq; post
sabbatum. Et de pueris meis statui super portas. ut non
inferret onus in die sabbati. lvi

Et manserunt negotiatores. ⁊ uendentes omnia uenalia
foris ierlm. semel. ⁊ bis. Et protestatus sum eos. dicen
es. Quare manetis ex aduerso mur? Si secundo hoc feceritis.
manum mittam in uos. Ex tunc exierūt illo non uenerunt in sabbato.
Dixi q̄ leuitis ut mundarent. ⁊ uenirent. ad custodien
das portas. ⁊ sanctificandum diē sabbati. Et propter hoc memento
mei dō meus. ⁊ parce mihi secundum magnitudinem misericordię
tuę. ⁊ in die illa uidi in iuda lvii
duentes uuas. ⁊ torcularia. ⁊ onerantes asinos. ⁊ mulieres. ⁊ uina. ⁊ ficos. ⁊ omne pondus. portantes in hierusalem
in die sabbati. Et contestatus sum in die illa. ne uenderent
q̄ uidauce. ⁊ loquebantur iuxta linguam iudaicam. ⁊ pugnabant
pro eis. Et increpaui optimates iuda. ⁊ dixi eis. Quę ē res hec mala q̄ uos facitis. ⁊ polluitis diē sabbati. Nonne hoc fecerunt
patres uestri. ⁊ adduxit deus noster omne malum hoc super nos. ⁊ super ciuitatem hanc. Et uos additis iram
super iram israhel. polluendo sabbatum. Et factum est cum
cepissent umbre obscurare portas ierlm ante sabbatum. dixi. ut claudantur ianuę. ⁊ precepi ne aperirentur eis usq; post
sabbatum. Et de pueris meis statui super portas. ut non
inferretur onus in die sabbati. lvi

Et manserunt negotiatores. ⁊ uendentes omnia uenalia
foris ierlm semel. ⁊ bis. Et protestatus sum eos. dicen
es. Quare manetis ex aduerso mur? Si secundo hoc feceritis.
manum mittam in uos. Ex tunc exierūt illo non uenerunt in sabbato.
Dixi q̄ leuitis ut mundarent. ⁊ uenirent. ad custodien
das portas. ⁊ sanctificandum diē sabbati. Et propter hoc memento
mei dō meus. ⁊ parce mihi secundum magnitudinem misericordię
tuę. lvii

Et in diebus illis uidi iudeos
duentes uxores azotias. amanitidas. ⁊ moabitidas. ⁊ alie
nigenas. Et filij eorum dimidia pars loquebantur azotice. ⁊ nesciebant
loqui iudaice. ⁊ iuxta linguam populi. ⁊ populi. Et obiurga
ui eos. Et execrati eripuimus uiros. ⁊ maledixi. ⁊ percussi eis. Et adiura
ui eos dō. ut non darent filias suas filijs eorum. ⁊ non acciperent de
filiabus eorum filiis suis. ⁊ sibi metipsis. dicens. Numquid non
inbuit eos pater uester. peccauit salomon rex israhel. Et certe in gen
tibus multis non erat ei rex similis. ⁊ dilectus deo suo erat. ⁊ posu
it eum deus rex super omnem israhel. ⁊ tamen in hoc peccauit
mulieres alienigenę. Quis ergo nos obediemus facere
malum grande hoc. ut prauaricemur in deum nostrum. ⁊ habitemus
uxores peregrinas. De filijs autem ioiada filij eliasib sacer
dotis magni. generi erant sanaballath cornutis. q̄ fugauit eum. Recordare deus meus dō meus. abusus eos. q̄ polluerunt
sacerdotium. ⁊ sacerdotale. ⁊ leuitas. Igitur mundauimus
eos ab omnibus alienigenis. Et constituimus ordines sacerdotum
⁊ leuitarum. unumquemque in ministerio suo. ⁊ oblationes lignorum
in tempore. ⁊ primitias. Memento mei deus meus
in bonum. Amen. Explicit liber hesdre. Incipiunt
capitula in libium machabeorum primum.

De alexandro qui mortuus regnauit. ⁊ regnum eius. di. i
Ubi quidam impugnauerunt aduersum nos. ⁊ ii
Ubi exiit ierlm. ⁊ pugnauit iudas aduersus regis sirie. iii

Vbi lex dei erusta ē ussu regis antiochi. iii
Oe mathuba 7 filijs eius lam̄ annũ; pp̃ uert. v
Vbi minist regis eũ egerēt. laĩcare noluit vi
Vbi uitei nolētes laĩcari; li; indefro fugiētes. vii
Vbi mathuhias cũ filijs occidit psecutores. viii
Vbi mortẽ mathuhias admoner filios. viiii
Vbi sym̄on uadis p̃ mortẽ mathuhie. x
Vbi uadis occidit apollonũ 7 seron. p̃ma pẽ. xi
Vbi antioch ꝯgregat exercitũ ꝯ iudã. xii
Vbi uenies lybias amic̃ antiochi cũ exercitu. xiii
Vbi purificat templũ ab īmũdicijs gentiũ. xiiii
Vbi iudas debellauit gentes uolentes pẽ esse. xv
Vbi symõ expugnauit gẽs missus a iuda fr̃. xvi
Vbi iudas 7 frẽs eius expugnauit cassi 7 timoth. xvii
Vbi iosephus 7 zacharias gẽs expugnãt 7 uincẽt. xviii
Oe morte antiochi 7 successione filij ipius. xviiii
Vbi antioch mittit exercitũ p̃ iudã; 7 uicẽ pacẽ dat. xx
Vbi ōmen̄ occisõ antiocho 7 lysia obtinuit regn̄. xxi
Vbi sedõ misit demetrĩ meancẽ debellare iudã. xxii
Vbi exaurit iudas adchim̄. 7 uicto meancte ce. xxiii
Oe romanor̄ fama q̃ essẽ regna ꝯ subiecerint. xxiiii
Vbi iudas romã misit legatos ꝯ uncios gẽs. xxv
Escripta romanor̄ ad iudeos 7 addemetrĩ ne uad. xxvi
Vbi ōmen̄ mittit exercitũ addebellandos iudeos. xxvii
Vbi iudas mortuus ē i bello p̃ q̃ ꝯminuit pr. xxviii
Oe nimis impijs īmalina tachydis. p̃ obi. cui. xxix
Oe p̃na parte ionathe q̃ expugnãt filios iambri. xxx
Vbi alchim̄ uolens templum dẽstruere obmutuit. xxxi
Oeuero tachide ad ionatha. redeũt ei captiuitatẽ. xxxii
Vbi alexander regnũ suscep cũ q̃ demetrĩ pugn. uo. xxxiii
Vbi ionathas tenuit ierlm̄ 7 munit eã. xxxiiii
Vbi rex alexander percussit aurelĩ ionathe ꝯ deme. xxxv
Vbi demetrĩ patr. aurelĩ ionathe ꝯ alexandrũ. xxxvi
Vbi alexander occidit demetrium 7 accep filiã pto. xxxvii
Vbi demetrĩ demetrij filĩ accep regnũ. xxxviii
Vbi ionathas uenit ascalonã cũ gla. xxxix
Vbi ptolomeus frenit ꝯ alexandrũ 7 ablatã abeo. fi. xl
Vbi occidit alexander ab abichel arabu. xli
Vbi demetrius regnãs ꝯ firmat fed̃ cũ ionatha. xlii
Vbi tfon erigit regẽ antiochũ alexandr̃ filiũ 7 deme. xliii
Vbi deuict̃ demetrius a tfone 7 antiocho. xliiii
Oe amicicijs antiochi cũ ionatha 7 symone. xlv
Vbi ionathas expugnauit cũ alienigenis 7 reatu. xlvi
Vbi ionathas legatos mittit romanis 7 spartanis. xlvii
Vbi p̃na pes demetrij cũ exercitu fugat ionathas. xlviii
Vbi tfon assumẽ uolens regnũ antiochi 7 dolo agẽs. xlix
Vbi symonẽ loco frĩs ei exercitus ducẽ constituit. l
Vbi tfon occidit antiochũ 7 regnauit p̃ eo. li
Vbi demetrius constituit pacẽ cum symone. lii
Vbi symon expugnãs gazã reganis datr̃ dẽtr. liii
Vbi rex demetrius ꝯgregauit exercitũ suũ. liiii
Oe pace symonis 7 ꝯ sublimitate 7 potẽtia ei. lv
Escripta pacis ad symonẽ a romanis 7 aspartano. lvi
Vbi pplus iudeor̄ titulos glie symonis statuit. lvii
Vbi antioch demetrij filĩ accepit regnũ patrũ. lviii
Escripta romanor̄ ꝯ pace cũ symone. lviiii
Vbi antioch rupta pace misit exercitũ ut expugn̄. in. lx
Vbi simon duos filios suos ad exercitũ expugn̄. lxi
Vbi filij symonis uincunt exercitum. lxii
Vbi ptolomeus filĩ abobi occidit symonẽ cũ filijs ꝯ. lxiii

a

THAC TVM EST.

Postq̃ peruenit alexander philippi macedo. qui p̃mus regnauit in grecia. egressus ō ẽa cethym. deuicit regẽ p̃sarum atq; medor̄. sternit plura bella. obtinuit ocium munitionibus. 7 timuerunt reges tre. Et p̃ualuit usq; ad fines tre. 7 accepit spolia multitudinis gentiũ. 7 silent̃ ẽa in conspectu ei. Et congregauit virtutẽ exercituũ fortẽ nimis. Et exaltatu ẽ 7 eleuatu est cor eius. Et obtinuit regiones gentiũ. 7 tyrannos. 7 facti sunt illi tributarii. Et post hec decidit in lectũ. 7 cognouit q̃ moreret̃. 7 uocauit pueros suos nobiles. q̃ secum fuerãt nutriti a iuuentute sua. 7 diuisit illi regnũ suũ cũ adhuc uiueret. Et regnauit alexander anis. xij. 7 mortuus ē. Et obtinuerũt pueri ei regnũ unusq; in loco suo. 7 imposuerũt sibi oes diademata p̃ mortẽ eius. 7 filij eor̃ post eos anis multis. 7 multiplicata sunt mala in tra. Et exiit ex eis radix peccatrix. antiochꝰ illustris filius antiochi regis q̃ fuerat rome obses. 7 regnauit i ano centesimo tricesimo septimo regni grec̃.

b

c

Illis diebus exierunt ex israhel filij iniq. 7 suaserunt multis dicentes. Eamꝰ 7 disponamꝰ testamentũ cũ gentibus q̃ circa nos sunt. qa ex quo recessimꝰ ab eis. inuenerunt nos multa mala. Et bonus uisus ē sermo in oculis eor̃. Et dilegauerũt aliqui de pplo. 7 abierũt ad regẽ. 7 dedit illis potestatẽ ut facerẽt iustitias gentiũ. Et edificauerũt gymnasiũ iuxta ierlm̄ sm̄ leges nationũ. 7 fecerũt sibi p̃putia. 7 recesserunt a testamento sco. 7 uniti sunt nationibus. 7 uenũdati sunt ut facerẽt malũ. Et parauit ẽ regnũ in conspectu antiochi. 7 cepit regnare i tra egypti. ut regnet sup duos reges. Et intrauit in egyptũ in multitudine graui. i curribus. 7 elephantis. 7 equitibus. 7 in classibus nauiũ multis. Et disponit bellum aduersus ptolomeũ regẽ egypti. Et uentus ē ptolomeus a

d

faciē eius et fugit. et cecidit uulnerā mlti. Et spoliauit autantes munitas nr̄as egypti. et accepit spolia ēre egypti. Et postquā pcussit egyptum in centesimo et primo āno. ascendit ad iherl. Et ascendit in ierosolymā in mlti multitudie grauī. et intrauit in sanctificationē cū superbia. Et accepit altare aureū. et candelabrum luminis. et uasa eī. et mēsam ppōnionis. et fialas. et turibula. et mortariola aurea. et uelū. et coronas. et ornamēta aurea q̄ in facie templi erant. et comminuit oīa. Et accepit argentū et aurū. et uasa sculptilia. et accepit thesauros occultos quos inuenit. et sublatis omnibus abiit in terrā suā. Et fecit cedē hominū. et locutus est superbā. Et facta est plāctus magn̄ in israhel. et in oī loco eorū. Et ingemuerūt principes et seniores. iuuenes et uirgines infirmati sunt. et speciositas mulierū immutata est. Omis mariē sumit lamentū. que sedebant in thoro maritali lugebāt. et mota est terra super inhabitantes eā. et uniuersa domus iacob induit confusionē. Et post duos ānos diei. misit rex principē tributorū. et cuntates iudee uenerūt ierlm cū turba magna. et locuti sunt ad eos uba pacifica in dolo. et credidērunt eis. Et uenit super cuntatē repente. et percussit eā plaga. et perdidit plūm mltū ex israhel. Et accepit spolia eius et tradidit ea igni. et destruxit domos eius. et muros eius in circuitu. et captiuas duxerūt mulieres et natos. et pecora possederunt. Et edificauerūt cuntatē dauid muro magno et firmo. et turribus firmis. et facta est illi in arcē. Et posuerūt illuc gentē peccatrices. uiros impios. et munierūt eā. Et posuerūt arma et escas. et congregauerūt spolia ierlm. et reposuerūt illic. et facti sunt in laqueum magnū. et in scandalū ē hoc ad insidias sanctificationi. et in diabolū malū in israhel. Et effuderūt sanguinē innocentē p circuitū sanctificationis. et polluerūt sanctificationē. Et fugerūt habitatores ierlm propter eos. et facta est habitatio extranea. Et semē est extra semen eius. et nati eī reliquerunt eā. Sanctificatio eius desolata est sicut solitudo. Dies festi eī uersi sunt in luctū. sabbata eius in opprobriū. honores eī in nichilum. Secundum gloriā eī multiplicata est ignominia eī. et sublimitas eī uersa est in luctum. III

Scripsit rex antiochus omni regno suo. ut essent omnes populus unus. Et reliquerunt unusquisque legē suam. et consenserunt omnes gentes. secundum uerbum regis antiochi. Et multi consentientes ei. et sacrificauerunt idolis. et polluerunt sabbatum. Et misit rex antiochus libros per manum nunciorum in ierlm. et in omnes ciuitates iude. ut sequerentur legem gentium terre. et prohiberet holocausta. et sacrificia. et placationes fieri in templo dñi. et prohiberent celebrari sabbatum et dies sollempnes. et coinquinari sanctuariū et sanctos. Et ut edificent aras. et templa. et idola. et immolent carnes suillas. et pecora communia. et relinquant filios suos incircumcisos. et coinquinent animas eorum in omni immundicia et abominatione

mandata ut obliuiscerentur legē. et immutarent omnes iustificationes dei. Et quicumque non fecissent secundum uerbum regis antiochi. morerentur. Secundum omnia uba hec scripsit omni regno suo. et preposuit principes pplo. qui hec facerent. Et universi ciuitates iude sacrificare. Et congregati sunt multi de populo ad eos quicumque derelinquerent legē dñi. et fecerunt mala super terrā. et refugauerunt populum in loco. ubi latibula. et absconderunt se fugitiui eorum locis. IIII

Die quinta decima mensis casleu. anno centesimo quadragesimo quinto. et edificauit rex antiochus abominationis desolationis super altare dei. et per omnes ciuitates iude in circuitu aras edificauerunt. et ante ianuas domorum et plateas incendebant thura. et sacrificabant. Et libros legis dei combusserunt igni. scindentes eos. apud quemcumque inuenirent libru testamenti dñi. et quicumque obseruabant legē dñi. secundum edictum regis trucidabant eum. Iuxta uirtutem suam faciebat hec populo israhel. quicumque inuenti sunt mensis. et die quinta decima die mensis. sacrificabant super aram que erat super altare. Et mulieres que circumdabant filios suos. trucidabant secundum ussum regis antiochi. suspendebant pueros ad collum ipsarum domos earum. et eos qui circumciderant eos trucidabant. multi de populo israhel confirmauerunt apud se. ut non manducarent immundum. et elegerunt magis mori quam cibis coinquinari immundis. et noluerunt infringere legē dei sancti. et trucidati sunt. et facta est ira magna super populum ualde. V

Iudeus autem nomine matathias filius iohannis filius symeonis sacerdos. de filiis ioarim habitauit in mōre modin. Et huic erant filii. v. iohannes qui cognominatus est gaddis. et symeon qui cognominabatur thassi. et iudas qui uocabatur machabeus. et eleazarus qui cognominatus est abauron. et ionathas qui cognominabatur apphus. Hi uidebant mala que fiebant in populo iuda. et in ierlm. Et dixit matathias. Ue mihi. ut quid natus sum uidere contritionem populi mei. et contritionem ciuitatis sancte. et sedere illic cum dantur in manibus inimicorum. Sancta in manu extraneorum facta sunt templum eius sicut homo ignobilis. uasa glorie eius captiua abducta sunt. Trucidati sunt senes eius in plateis. iuuenes eius ceciderunt in gladio inimicorum. Que gens non hereditauit regnum eius. et non obtinuit spolia eius. Omnis compositio eius ablata est. que erat libera facta est. ancilla. Et ecce sanctificatio nr̄a et pulcritudo nr̄a. et claritas nr̄a desolata est. et inquinauerunt eam gentes. Ut quid ergo nobis adhuc uiuere. Et scidit matathias. et filii eius uestimenta sua. et operuerunt se cilicis. et planxerunt ualde. VI

Audierunt illuc quidam missi regis antiochi. ut cogerent eos qui fugerant ciuitatem in modin immolare. et accendere thura. et legem dei deserere. Et multi de populo israhel consentientes. accesserunt ad eos. Sed matathias et filii eius stetērunt. Et respondentes quidam missi regis antiochi dixerunt matathie. Princeps et clarissimus et magn

es in hac cantate. et ait filijs & fribz. Ergo accede pa
& fac uirtutem regis. sic fecerit omnes gentes quam uidu & qz
manserit in celum. tens tu & filij tui in fide amice regis.
& amplificet angulo & auro & munibz mlts. Et ecce fra
thribus & dixit magna uobis. Et si os gentis regi anno
do obedierit. ut discedat unusquisq; a primate legis pa
tris sui & posuerit mandata eius. ego & filij mei et
fres mei obediem legi patrii nobis. ppius sit nobis
deus. & deo & nobis unite relinqte legem & iustitias dei.
Nolo enim ubi regis animadu. nec sacrificabimus tris
gredientes legis nre mandata. ut eam alia via. Et
ut cessauit loq ubi hec. accessit quidam iudeus in oculis
sacificare ydolis. super aram in ciuitate modin. sm ussu
regis. Et uidit mathathias & doluit. & fremuerit re
nes eius & accensus e furore eius sm iudicia legis. & in
siliens trucidauit eu super aram. Simul & uirum q miserat rex a
thochus qui cogebat immolare. occidit in ipo tpe. & ara
ram destruxit. Et zelator e legis sic fecit finees pa ben
filio saloma. & exclamauit mathathias uoce magna
dicens. Omis q zelum hre legis. statuens testamtum. exe
at post me. Et fugit ipe & filij eius in montes & reliqt
quecuq; habebant in ciuitate.

Vii

Tunc descenderit multi quirentes iudicia & iustitia & desce
rum. ut sederet ibi ipi & filij eoz & mulieres eoz & pecora
ra eoz. quia inciderat sup eos mala. Et renuntiatu e
regis & exercitui q erat in merin ciuitate dauid. q
discessissent uiri quidam q dissipauerit mandata regis & lo
ca occulta inierint & abissent post illos multi. Et statim
properauerit ad eos & instruxerit aduersus eos pliu. & die sabbz
Et dixerunt adeos. Pesistite & cedite hactenus & facite
sm uerbum regis & uiuetis. Et dixerit. Non ecabimus. nec
faciem uerbi regis. ut polluam die sabbati. Et cepta
uerit aduersus eos pliu. nec uoluerit eis. & obpilauerunt
loca occulta dicentes. Moriam os in simplicitate nra.
& testes erit sup nos celi & terra q iniuste patimur nos. Et
intulerit eis bellum sabbatis & mortui sunt ipi & uxores
eoz & filij eoz & pecora eoz usq; ad mille aiaz hoium.
Et cognouit mathathias & amici eius & luxerit sup
Et dixit ut primo suo. Si os Viii eos ualde
fecerim sicut fres mei fecerit & non pugnauerim aduer
gentes p animabz nras & iustificationibz nras. citius di
pdet nos de terra. Et cogitauerit die illa dicentes. Omis ho
quisq; uenit ad nos in bello die sabbati & pugnem ad
uersus eum & non moriem os sic mortui sunt fres mei in
occultis. Tunc congregata e ad eos synagoga iudeoz fur
tis unibz ex isr omis uoluntarius legis. eos q fugi
dant malis adem sunt ad eos & filij sunt illis adiu
mentu. Et collegerit exercitum & percussit pecco
nes in ira sua & uires in iquis & in indignatione sua & reliqs
fugerit ad nationes ut euaderet. Et circuiit mathu
thias & amici eius & destruerit aras & circumdederit pueros

manu circa os quot qs inuenerit. infantes
dne & pfecum sunt filios & pbia. & spm e opus in
manu eoz & obtinuerit legem de manibz gentiu & de ma
nibz regu & non dederunt cornu peccori.

Viii

Et appropinquauerit dies mathathie moriendi & ait fi
lijs suis. Nunc fortitudo e superbia & tribulatio & pes cu
sionis & ira indignationis. Nunc ergo o filij emulatores
estote legis & date animas uras pro testamto patrum & me
mores operu patrum que fecerit in generationibz suis & ac
cipietis gloriam magnam & nomen eternum. Abraham nonne
tam in uno inuentus e fidelis & reputatum e ei ad iustitiam. Joseph
in tpe anguste sue custodiuit mandatum & factus e dns
egypti. finees pater nr zelando zelum dei accepit testa
mentum sacerdotij eterni. Jesus dum impleret uerbum factus
e dux isr. Caleph dum testificatur in ecclesia accepit hereditatem. Dauid in sua misericordia & secuta e sedes regni in secla. He
lyas dum zelat zelum legis. receptus e in celum. Ana
nias. azarias. misael credentes liberati sunt de flamma.
Danihel in sua simplicitate liberatus e de ore leonum.
Et ita cogitate per generationes & generationes. quia omnis
q sperat in eum non infirmabit. Et uerbum uiri peccatoris non
timueritis. quia gloria eius stercus & uermis e. Hodie
extollitur. & cras non inueniet. quia conuersus e in terra sua.
& cogitatio eius periit. Vos ergo filij & fortamini & uiriliter
agite in lege. quia in ipa gloriosi eritis. Et ecce symon
frater uester. scio quia uir consilij e. ipm audite semper. & ipse uo
bis erit pater. Et iudas machabeus fortis uiribz a iuuentu
te sua sit uobis princeps militie & ipse ager bellum pro
Et adducens aduersus omnes factiones legis & uindicate
uindictam pplm uestrum. Reddite retributionem gentibz & intue
dite in preceptum legis. Et benedixit eos & appositus e ad
patres suos. Et defunctus e centesimo & xl. vi. anno. et
sepultus e a filijs suis in sepulchris patrum suoz in modin &
planxerunt eum omes isr planctu magno.

X

Et fecerit iudas & fratres machabeus filij eius pro
& adunabit omes fres eius & iunxit se iunxerunt
patri eius & pugnauerit pugnam isr cum lenitate. Et dilata
uit gloriam pplo suo & induit se loricam sicut gigas & ac
cinxit se arma bellica sua in prelijs & pugnabat castra
gladio suo. Similis factus e leoni in operibz suis & sic
catulus leonis rugiens & uenatione. Et persecutus e i
niquos perscrutans eos & q turbabant pplm suum eos
succendit flamis. Et repulsi sunt timore pre eo
& omes operatores iniquitatis conturbati sunt. Et directa e salus
in manu eius & recreauerit reges multos & letificabat ia
cob in operibz suis & in memoria eius in benedictione.
Et perambulauit ciuitates iude & perdidit impios ab eis.
& auertit ira a bisrl. & noiata e usq ad nouissimum terre.
& congregauit pauentes.

XI.

Congregauit apollonius gentes & a samaria exercitum multum & magnum ad bellandum cum isr. Et cog

uit udas ⁊ cecidit obuiam illi ⁊ percussit ⁊ occidit illum.
Et ceciderũt uulnerãti multi ⁊ reliqui fugerũt. ⁊ accepit
spolia eoꝝ Et gladium apollonij abstulit udas ⁊
erat pugnans in eo omnib⁹ diebꝫ. Et audiuit seron
princeps exercitus syrie q̃ congregauit udas ꝯgregationẽ.
⁊ ecclim fideliũ secum ⁊ait. faciã mi nomẽ ⁊ glificabo
in regno ⁊ debellabo udã ⁊ eos qui cũ ipo sũt. q̃ spne
bant ubum regis. Et ꝓparauit se ⁊ ascendit cum eo
castra impioꝝ fortes auxiliũ. ut faceret ultionẽ
in filios isrl. ⁊ app̃inquauit usq; bethoron. Et uidit
aũt exercitũ uenientẽ sibi obuiam. dixerunt udæ. Quo
pacto pauca pugnare ad multitudinẽ tantã nos forte
Et nos fatigati sum⁹ ieiunio hodie. Et ait udas. fa
cile ẽ occludi multos in manu paucoꝝ. nõ ẽ differentia
in ꝓspectu dei celi. liberare in multis ⁊ in paucis. qa nõ in
multitudine exercitus ẽ victoria belli. sed de celo fortitu
do ẽ. Ipi uenerũt ad nos in multitudine ⁊ superbia. ut disperdant nos ⁊ uxores nras. ⁊ filios nros. ut
spolient nos. Nos uo pugnabim⁹ p animabꝫ nris ⁊ legi
bꝫ nris. ipe dabit eos ante faciẽ nram. Vos aũt
ne timueritis eos. Et cessauit a loquẽdo. subsilui in eos
subito. ⁊ ecce exercitus eius in ꝓspectu ipius. ipse
quebat eum in defensu bethoron usq; in campũ. Et occi
derunt ex eis octingẽti uiri. reliq; aũt fugerunt in terrã
philistiim. Et cepit timor udæ ac filiorũ eius ⁊ formido
super omnes gentes in circuitu eoꝝ. ⁊ peruenit ad regẽ no
men eius. ⁊ de pliis uide narrabant ei gentes. XII
Et audiuit aũt antiochus rex finibus istis. erat ẽ
animo. ⁊ misit ⁊ congregauit exercitũ uniuersi regni sui.
castra fortia ualde. rapuit erarium suum. ⁊ dedit stipẽ
dia exercitui in annũ. ⁊ mandauit illi. ut essent parati ad oĩa.
Et uidit q̃ defecit pecunia de thesauris. ⁊ tributa regi
onis modica. ꝓpter dissensionẽ ⁊ plagã quã fecit in terra.
ut tolleret legitima q̃ erant a primis diebꝫ. ⁊ timuit
ne ũ uice ⁊ semel ⁊ bis sumptꝰ. ⁊ donatiua q̃ dederat
ante larga manu. ⁊ abundauerat super reges q̃ ante eum
fuerãt. superauerat erat. ⁊ ualde. Et cogitauit ire in
sidem. ut acciperet tributa regionũ. ⁊ congregaret argẽtũ
multũ. Et reliquit lysiam hominem nobilem de gñe regali
super negotia regia. a fluuio euphraten usq; ad fluminẽ
egypti. ut nutriret annochũ filiũ suum donec rediret.
Et tradidit ei medietatem exercitus ⁊ elephantos. ⁊ mandauit
ei de omnib⁹ que uolebat. de habitantib⁹ iudeã ⁊ ierl.
ut mitteret ad eos exercitũ. ad conterendã ⁊ exterminandã
uirtutem isrl. ⁊ reliquias ierl. ⁊ auferendam memoriã eo
rum de loco. ut constitueret ibi alienigenas.
in omnib⁹ finib⁹ eoꝝ. ⁊ sortiri distribuere terrã eoꝝ. Et
rex assumpsit partem exercitus reliqui. ⁊ cessit ab antio
chia ciuitate regni sui. anno centesimo quadragesimo
octauo. Et traiecerunt euphratem fluminẽ. ⁊ ambulabat super
montes regiones. Et elegit lysias ptolomeum filium dorymi-
nis. ⁊ nicanorẽ. ⁊ gorgiam uiros potentes ex amicis regis. ⁊
misit cũ eis. xl. milia uiroꝝ. ⁊ vij. milia equitum. ut ue
nientes in terrã iudæ. deuastarent eã sicut ubũ regis. Et pos
sunt ut uenit cũ uniuersa uirtute sua. ⁊ uenerũt. ⁊ applica
uerũt ad montem emaum in campestribus. Et audierũt incolæ re
gionis nomen eoꝝ. ⁊ acceperunt argentũ ⁊ auroꝝ multum ual
de. ⁊ uenerũt in castra. ut acciperent filios isrl in
seruos. Et adiuncti sunt ad eos exercitus syrie. ⁊ ut alienige
narum. Et uidit iudas ⁊ fratres eius q̃ multiplicata sunt ma
la in finibus. ⁊ exercitus applicatus ad fines eoꝝ. Et agno
uerũt uba regis. que mandauit. ꝓpter facere interitum ⁊
exterminationẽ. Et dixerũt unusquisq; ad proximum suum. Et
quam dissipationẽ ꝓpter nos. ⁊ pugnemus ꝓpter deum nostrum. ⁊ sal
uabit nos. Et congregatus ẽ inuentus ut irent pugnare. et
ecce uenerunt. ⁊ perierunt castra eorum. ⁊ fugerunt. Et ier
sim non habitabat. sed erat sicut desertum. Nõ erat qui egredie
retur ⁊ ingrederetur. de castris ei⁹. ⁊ sanctificabatur. ⁊ filij
alienigenarum habitabant in arce. Ibi erat habitatio gentium.
Et ablata ẽ uoluptas a iacob. ⁊ defecerat ibi tibia ⁊ ci
thara. Et congregati sunt quemadmodum ierunt. in
qua locus ꝺonis erat. in maspha. ante ierusalem. Et re
uixerunt illa die. ⁊ induerũt se cilicijs ⁊ cinere in capite
suo. ⁊ dissiderunt uestimenta sua. ⁊ compunctus est lacrymis
deprecabãtur gentes similitudinem simulacrorum su
arum. ⁊ tulerunt ornamenta sacerdotalia. ⁊ primitias ⁊ decimas.
Et suscitauerunt nazareos q̃ impleuerant dies. ⁊ clamauit
ad uocem magnam in celum. dicentes. Quid faciem⁹ istis. ⁊
eos ducem⁹. Et scã tua polluerunt. sunt. ⁊ contaminati sa
cerdotes tui facti sunt in luctu. ⁊ humilitate. Et ecce
nationes congregate aduersum nos. ut nos disperdant. Tu
scis que cogitant in nos. Quo pacto possimus subsistere ante fa
ciem illoꝝ. nisi tu adiuues nos. Et tubis exclamauerunt
uoce magna. Et post hoc constituit udas duces ꝑ. tri
bus ⁊ centuriones. ⁊ pentecontarcos. ⁊ decanos. Et dixit his
q̃ edificabãt domos. ⁊ sponsabãt uxores. ⁊ plantabant
uineas. ⁊ formidolosis. ut reuerteret unusquisq; in domum suã.
sm legẽ. Et mouit castra. ⁊ collocauerunt ad austrũ. am
maũ. Et ait udas. Accingimini. ⁊ estote filij potentes. ⁊
estote parati in mane. ut pugnetis aduersus nationes has.
q̃ congregate sunt aduersum nos. ⁊ disperdere nos. ⁊ sca nrã. qm melius ẽ nos mo
ri in bello. q̃ uidere mala gentis mee. ⁊ sanctorum. Sicut aũt fuit
uoluntas in celo. sic fiat. Et assumpsit gorgias quin
milia uiroꝝ. ⁊ mille equites electos. ⁊ mouerũt castra
nocte. ut applicarent ad castra iudeoꝝ. ⁊ percuterent eos su
bito. Et filij qui erant ex arce. erant illis duces. Et audi
uit udas. ⁊ ierunt ipe ⁊ potentes pugnæ ut percuterent exercitum
regis q̃ erat in emaum. Adhuc enim dispersus erat ꝑ
a castris. Et uenit gorgias ad castra iude nocte. ⁊ ne
minem inuenit. ⁊ quærebat eos in montib⁹. quia dicebat. fugi
unt hij a nobis. Et cum dies factus esset. apparuit udas
in campo cum tribus milibus uiroꝝ tantum. qui protectum ⁊ gla

dos ñ habebant. Et uidet castra grñ ualida. z lon
gos. z equitatus in circuitu eor. z hȳ docti in plīo.
Et aut udas uns qui scīt eam. Ne timuerint ml
titudinē eor. z timpetū eor. ne formident. Mem
tote quīe salui fam fuīt pmo nīi in man tubno. eī
sequent eos pharao cū exercitu mltō. Et nē clament
in celū. aut abstrahat ñ dñs. z memor erit nr testamīt pa
trū. z uincet exercitū illū ñ in multitudine. z fa
ciet oēs gītes quas ē q rectum. z iubet fuīt. Et leuauit
ē altius oculos suos. z uidet eos uenientes ad
uso. z ait ad duc. Nō sufficiunt nobis q
tuor. eī undi. z egressi sumus. Et nunc super gīes. z fuge
rē in campū. nouissimi aūt occident in gladio. z ple
ni fuīt eos usq; gazeron. usq; in campos idumee.
z azoti. z iamnie. Et ceciderūt ex illis ad ma milia uno
rū. Et reliqui ē udas. z exercitus eius sequēs eum. Et
dixit ad pplm. Nō concupiscatis spolia qua bellum
uos ē. z gargaras. z exercitus ei. in nocte. ppe nos. si stare
ñ minuces nīos. z expugnate eos. z post hoc sumetis
spolia. Et adhuc loquente udā. ecce apparuit pars q
dam. z prospiciens ad montē. Et uidit gargaras q infugam
essent. sunt sui. z succensa sūt castra. fumi enī q uidebā
declarabat q factū ē. Quibus uidit. z perspexit. timuerūt ual
de. aspicientes simt. z udā. z exercitū in campo. parati ad p
lium. Et fugerūt omēs in campū alienigenaz. z udas reli
ē ad spolia castroz. Et accepit aur. z argtū
z uestimēta. z purpurā maritimā. z opes magnas. z gīli hȳ
nū eorum. z pergebant hymnū. z benedicebant
sēm suū cl. Et facta ē salus magna israēl in die illa.
Quicq; aūt alienigenaz euasert. uenert. z nūciaue
rē lysie omnia que acciderant. Ubi audiit ille. z stupa
ē. z mens ad se uenit. q ñ qualia uoluit. talia z gessit i
israēl. z qualia mandauit rex. XIII

In sequenti āno congregauit electos uiros. lx. mlta.
z equitū. v. milia. ut debellaret eos. Et uenert in idu
mēā. z castra posuert in bethsuron. Et occurrit illis udas ē
decē milibz uirī. z uidit exercitū fortē. z ait. z dixit. Be
dictus es saluator israēl. q contristasti impetū potentis. in
manu famuli tui dauid. z tradidisti castra alienigenaz
in manū ionathe filij saul. z armigeri ei. Conclude exer
citū istū in manu pplī tui israēl. z confundant in exercitu suo
z equitibz. Da illis formidinē. z tabescāt audacia animo
eor. z moueant in strictione sua. Deice eos gladio diligē
tū te. z collaudent te omnes q nouert nomen tuū. dñe hymni
Et omnes. z ceciderūt de exercitu hȳlie. v. milia uiroz. Vi
dens aūt lysias fugam z uidens audaciā q; pmi si
aur uinc aur mors fortūs. abijt adamorrhēā. z elegit
milites. ut multiplicaret iterum exercitū in idum. Dum
aūt udas z fres eius. Ecce gītes cum fuīt unanimes. Asce
dam ñc mūdare sca. z renouare. Et congregat ē ois exer
citus. z ascendert in montē syon. Et ut uidert sanctuariū
desertum. z altare pphanatū. z portas exustas. z in ambi
tu urgulta nata sicut in saltu ut montibz. z cubicula diru
ta. uidert. z scissa sua. z planxert planctu magno. z
imposuert cinerē sup caput suū. z corruert. in faciē sup
stratū. z exclamauert tuba signoz. z clamauert in celū.
Tunc ordinauit udas uiros ut pugnarēt aduſ XIIII
eos q exirēt in arce. donec emundaret sca. Et elegit sacer
dotes sine macula. uolūtatē habentes in lege dñi. Et mū
dauert sca. z tulert lapides. z contaminatos in loco immū
dū. Et cogitauit de altari holocaustoz. q. pphanatū erat.
quid de eo facerent. Et inuenit illi bonū. z salubre ut destrueret
illud. ne foret eis in obprbium. q. contaminauert
illud gentes. z demolitus sunt illud. Et reposuert lapides
in monte domus in loco apto. quousq; ueniret. pphe. z
responderet de eis. Et acceperunt lapides integros. sm legē
z edificauert altare nouū sm illud q fuit prius. Et de
fecerunt sca. z que erant domui intrinsecus. z edem. z atria
sanctificauert. z fecert uasa sca nouā. z intulert candela
brū. z altare incensi. z mēsam in templū. z incensū po
suert sup altare. z accenderūt luceras q sup candelabrū
erāt. z lucebant in templo. Et posuert sup mensam panes.
z appenderūt uela. z summauert omnia opa que fecerāt. Et
ante matutinū surrexerūt. quia ruinosissima die mēsis no
ni. hoc ē mēsis casleu. centesimo. et. octauo. anno. z obtu
lert sacrificiū. sm legē sup altare holocaustoz nouum.
q fecert. sm tps. z sm diē inquā gentes maculauert illud gīes.
in pace renouauit ē ut eam pes. z ethnus. z reges. z reg
nalis. z crederūt omnes pplē. et facta ē. z adoratio
nē in celū. eū q prosperauit eos. Et fecert dedicationē al
taris diebz. viij. z obtulert holocausta cum lenitia. z
sacrificium laudis. z operuert faciē templi. z ornauert coronis. aureis
z scutul. z dedicauert portas. z pastophoria. z posuert eis
ianuas. z facta ē letitia in pplō magna nimis. z auersa ē ob
prbium gentiū. Et statuit udas. z frēs eius. z uniuersa ec
clia. ut agant dies dedicationis altaris in tpibz suis. ab
anno in annū. p dies viij. a die xxv. mensis casleu.
cū letitia. z gaudio magno. Et edificauert in tpe illo
montē syon. z per circuitū muros altos. z turres firmas.
ne qñ uenirēt gītes. z conculcarēt eū sicut antea fecert. Et
collocauit illic exercitū ut tuarēt eū. z munirent eū ad
custodiendā bethsuram. ut hēret pplus munitionē contra
Et fecit ē ut audirēt gītes in circuitu. XV Sydumee.
qua edificatū ē altare. z sanctificatū sicut prius. uenit ad
de. z nuntiabant. tollē genus iacob q erant iuxta eos. z cepe
runt occidere de pplo. z persequi. Et debellabat udas filios ela
u. in idumea. z eos qui erāt in acrabathene. q. circūsede
bant israēlitas. z percussit eos plaga magna. Et recedens
ē malitia filioz bean. q erant pplo in laqueū. z scandu
lū. in idumea. et in amnia. Et postquā fuit ab eis. z murum. z
applicuit ad eos. z inhabitauit eos. z circondedit mu
ros eorum. usq; in ciuitatem qui dicitur. Et insurgit. ad filios

ammon. ꝛ inuenit manū fortē. ꝛ ꝑcussit eā. ꝛ mo
theum ducē ipōz. Et ꝓmisit eī eis ꝓda mīa. ꝓm
ti sūt ī ꝓspectu eoꝝ. Et ꝓcussit eos ꝛ cepit urbē cū
tatē ꝛ filias eius. ꝛ iuisus ē iuuidam. Et ꝓgregate
sūt gēs que sūt ī galaad ad ūsus ut ritas q erat
infinita eoꝝ. ut tollerent eos ꝛ fugerē ī darbeman
munitionē. Et miserunt ītias ad udā ꝛ ſtes ē di
centes. Congregate sūt ad ūsū nos gēs ꝑ eaꝝ
ut auferāt nos. ꝛ ꝓnāt uenire ꝛ occupare munitio
onē. ī qua ē fugiū. ꝛ thymotheus ē dux ēar eoꝝ.
Nūc g uem erue nos ē manib eoꝝ. qa ecce multi
tudo de nob. ꝛ oīs ſtes nr q erant ī loc ubiq inter
fecti sūt. ꝛ ꝓpter hoc adducent eos ꝛ mactent ꝛ spo
lia. ꝛ ꝓmet illuc ferme mille uiros. Et adhuc epla
legebant. ecce alij nūcij uenerūt ad galilea. ꝛ scissis
tunicis. nūciantes sm ūba h. dicentes. q uenisse ad
ūsum se aptolomaida. ꝛ tyro. ꝛ sidone. ꝛ repleta ē oīs
galilea alienigenis ut nos ꝛ sumāt. Vt ā audiunt
udas ꝛ ppl̄s ſmones istoy. q uenit ecc mag̃ cogita
re qd facerē filiis suis q uī tribulanē erāt. ꝛ ꝓpug̃
nant ab eis.

XVI

Dixit udas symoni fri suo. Et lige t uiros. ꝛ uade
libera fres tuos ī galilea. ego ā ꝛ ionathas fr meus.
ibunt ī galaaditim. Et reliquit ioseph filiū
zacharie. ꝛ azaā duces ꝑ cū reliquo exercitu iudee
ad custodiam. ꝛ ꝓcepit illis dicens. Preeligite ꝑpl̄o
hunc. ꝛ nolite bellū ꝛmittere aduſus gēs donec reuer
tam. Et dati sūt symoni uiri ītia milia. ut uenit
galileā. ꝛ ꝓmisit ꝑcussa mīa eī gīb. ꝛ ꝓmisit fr
gīb. ſcissi a facie eius. ꝛ ꝑcussit ē usq ad portā ꝓlo
maidē. Et ceciderūt de gīb fere ītia milia uiroꝝ.
ꝛ accepit spolia eoꝝ. Et assumpsit eos q erāt ī ga
lilea. ꝛ in arbatis. cū uxoib. ꝛ natis. ꝛ omib. que e
rāt illis. ꝛ adduxit iudeā cū letitia magna.

XVII

Iudas machabeus. ꝛ ionathas fr eius trāsiert iordanē. ꝛ abierūt
itia dieꝝ ꝑ desertū. Et occurrerūt eis
nabuthei. ꝛ suscepit eos pacifice. ꝛ narrauerūt eis oīa
que acciderāt fribz eoꝝ in galaaditide. ꝛ q multi ex
eis ꝛphensi sūt. ī balam. ꝛ bosor. ꝛ ualamis. ꝛ i cast
fua. ꝛ macrib. ꝛ carnaim. Hec cō clausas. munite
ꝛ magne. Et ī ceteris ciuitatib galaaditidis. tenē
tur ꝛphensi. ī crastinū ꝓmisert. admouē eorū
ciuitatib. ut ꝛphendāt. ꝛ tollē eos uno die. Et ꝓ
perat iudas ꝛ exercit eius uiā ī deserto bosor. repente.
ꝛ occupauit ciuitatē. ꝛ occidit omnē masculū ī o
re gladij. ꝛ accepit oīa spolia eoꝝ. ꝛ succendit eā igne.
Et surrexit inde nocte. ꝛ ibāt usq ad munitionē. Et
fenestrā ē diluculo. ut eleuasset oculos suos. ꝛ ecce ꝑ
multi. ut ī erat nūs. paratis scalis. ꝛ machinis
ut ꝓphenderēt munitionē. ꝛ ꝓpugnē eos. Et ui
dit iudas quia cepit bellū. ꝛ clamor belli. ascendit
ad celum sicut tuba. ꝛ clamor magnus de ciuitate. dixit
exercitui suo. Pugnate hodie ꝓ fribz uris. Et uenit u
bi. ad unus post eos. ꝛ ecce apparuit eis. ꝛ ad uersus
nos bellare. Et cognouerūt castra. ut morderi. quia machi
beus ē. ꝛ fugerē a facie eius. Et percussit eos plaga
magna. ꝛ ceciderūt ex eis ī illa die fere octo milia uiro
rum. Et diuisit iudas ī mansiones. ad pugnandum
eam. ꝛ occidit omnē masculū eoꝝ. ꝛ sumpsit spolia eius.
ꝛ succendit eā igni. Inde ꝓfect ꝛcepit carnaim. ꝛ ma
get. ꝛ bosor. reliquas ciuitates galaaditidis. Post
hec autē iuba aggregauit thymotheus exercitū alium. ꝛ ascē
dit ꝓ castra. ut expugnaret eā. Et misit iudas speculā
tores. ꝛ renūciauerūt ei dicentes. q congregati sūt
gēs que ī circuitu nob sūt exercitus multus nimis. ꝛ
arabes. q uenerūt ad eos. ꝛ habent sibi. ꝛ castra posuerūt
ī torrente. ꝓ ut uenire ad te ꝓpugnē. Et abijt iudas
obuiā illis. Et cū thymotheus ꝓ ceteris exercitū suū.
cū appropiaret iudas ꝛ exercitus ei. adtorrentē aque. Si
timuerit aduersus populū. ꝓ nō ꝓ ualebit. sustinē eū. qa ꝓ
pior. ad ūsum nos. Si uō timuerit timere. ꝛ ꝓfugerit
castra. ultra flumē. ꝛ ibimus ad eos. ꝛ ꝓ nō ad ūsus
illum. Vt autē appropinquauit iudas ad torrentē aq.
statuit scribas ꝓpli. dicens. Omnē timidū. ꝛ cordis
mollis reuertat. ꝛ abeat in domū suā. Et ꝓfectus
est ad illos ꝓ primus. ꝛ omnes
tribus israel. omnes gēs circuierāt. nomen eius. ꝛ fu
gerūt ad phanū q ē in carnaim. Et occupauit ꝓ
ciuitatē. ꝛ phanū. succendit igni. cū omnib q erāt in
eo. ꝛ ꝑcussa ē carnaim. nec ꝑ potuit sustinē ꝓ facie
iude. Et congregauit iudas (iudee) israelitas. ut erāt galaaditis
de. a minimo usq ad maximū. ꝛ uxores eoꝝ. ꝛ natos
eorū. magnū ualde. ut uenirēt ī terrā iuda. Et uene
rūt usq ad effron. Et hec erat magna. ut grecia ꝓ
pria nomina ualde. ꝛ ī erat declinare ab ea dextra ut
nullus. si ꝓ medio iter erat. Et reuersi sūt se q erāt ī
carnaim. ꝛ obstruxerūt portas lapidibz. Et misit ad
eos iudas libros quasi ex. bias. Et rogauit ꝓ fres ut
eant ad eos. ut eruant eos. Et ipse ante primus cū
fortissimis. ut appareret. ꝛ ipsi. ꝛ quo ordine ꝛ loco.
Et apparuerūt se uiri ī nomine. ꝛ ꝓpugnauerūt contra
illā tota die. ꝛ tota nocte. ꝛ tradita ē ciuitas ī manu
ꝛ interfecit omnē masculū more gladij. ꝛ diripuit
eā. ꝛ accepit spolia. ꝛ ī ipsum ꝓ transiuit ciuitatē. ꝛ
interfecit. Et ingressi sūt in domū idoli. templū magnū. ꝛ
fanū destruxerūt. Et erat iudas aggregans exercitus. ꝛ
portabatur ꝛphim ꝓ tota uiā. donec uenirent ī terrā iuda.
Et ascenderūt ī montē sion cū letitia ꝛ gaudio. obtu
lerūt holocaustū. q uemo ex eis cecidit. donec reuerterē
Tu dicebat quidā erat iudas

XVIII

imperator
ionathas. ꝛ simon fr eius. ī galilea.

uite aūt octo milia ī ga
laaditim. Et rabūt symeō
ī galileā

ñ fanē prolomaidē. audiuit ioseph⁹ zacharie filiū.
z ayan ascīpē⁹ utorē. ns bene gestas ꝙ ꝓlia que fēa
sunt. z dixit. fanam. nōn nob nomīa reaī pugnare
aduersus gētē que uicinaī nō sūt. Et ꝓcepit his
qui erāt in exercitu suo. z abierūt iamnīā. Et ceciderūt
gnaī ē eozū. z fugauerūt eos. Et ꝑcussit
fugas ē ciuitate ruīa ē obuiā ilt inpugnā. Et
fugati sūt ioseph⁹ z azarias usq; infines ude. z ce
ciderūt illa die d̄ ꝓlo ilt ad duo milia uiri. z facta est
plaga magna in ꝓlo. quia ñ audierūt udā z fr̄es ē.
existimauerūt se fortit̄ facturos. Jpe. ā ñ erāt de semīe
uiroz ad quos salus data ē in isr̄. Et erat udas
magnificus in oculis oīm gentiū. oīum
ubi audiebat nomē eoz. ꝙuenerāt ad eos laudes dicē
tes. Et ceciderūt udas z fr̄es ē. z expugnabat filios eoz
in ꝑcussione que adducebat ē. Et prosper⁹ erat ioseph⁹ z filius eius
z mulier ē. z fratres ei⁹ cecidēt. z circuitu. z mouit castra
ut ueī ultra alienigenaī. z ambulabat samariā.
In illa die cecidēt sacerdotes ilello. dū uult fortit̄
facē. dū sine ꝓsilio erat in plui. Et ꝑcussit udas
z fratres ei⁹ in israēl. z ecce gentes circuierūt
eos. z ꝙsierūt delere nomē eoz. ꝓ ꝓlia autē
ꝙ ꝓcidebat eis. z ꝓcepta uastabant eos. XXVIII

Et ascendit antiochus ꝑ ambulauit supiores regiones. z au
diuit ē nanee elymaidē in ꝓside nobilissimā. z ꝓcepit
obtinere. z ingressus ē. z uoluit ꝓdere eā. z expugnare. Et
illuc ualuerūt. quia ciues eius q̄ erāt in ea. ꝓcesserūt ale
xandro ꝓsilippi regi macedo. q̄ regnauit ꝓmus in grecia.
Et uenit. z percussit eum. Et cepit eā. z cōmouit
q̄si ūmouere. fugit ergo inde. z abijt ad ptolomaidē
in plui. z fugit inde. z abijt ad antiochiā magna. z ecce
ē babilonā. Et uenit q̄ munauit. z in ꝓside. qa fuga
ta sūt castra q̄ erāt circa inde. z q̄ abijt lysias cū ui
rtute fortit̄ ꝓcepit fugare. z afane iudeos. Et ualuit
armis. z uicit. z ꝓdidit ciuitates. z ꝓcessit. z percussit
ꝙ ꝙ
ꝙ
ꝙ

adeam audiēr inultectio legionis inficiens adeamus
ꝛ assumsimus rodebant ab eo hinc illuc. Et iuit sub pe-
des elephanti ꝛ suppositus se ei ꝛ cecidit eū ꝛ cecidit ibi
ibi sup ipm ꝛ mortuus ē illic. Et uidēs ihūs regis.
ꝛ ipsi ēquū ei dūxerūt ad eū. Castra aūt regis adie-
derūt ꝛ eos uicerūt. Et applicuit castra ꝛ ad iudeam
ꝛ more syon ꝛ fecit pacem cū his q̄ erāt in herbis suis. Et
ecce dauitare. q̄ ibi erāt ēsi ibi alienigena exclusis. qa fub
dita erāt fre. Et ꝓhendit rex herbes suas ꝛ struxit illic
castella suae ēt ꝛ iuit castra ad locū sabaam ouis die-
bus ꝛ stauit illic tabulas ꝛ machinas ꝛ ignes uacula
ꝛ omnia ad lapides iaciendos ꝛ spicula ꝛ scorpios admit-
tendos sagittas ꝛ fundibula. fecerūt aūt ipi machinā
ad ipsius machinas eoꝝ ꝛ pugnauerūt dies multos. Et ce-
ciderūt ī ea ī tantare eos q̄ septuā annū erāt ꝛ q̄ remanēt
fugā ceperūt. ipsi ꝑsumpserūt reliquias eoꝝ. q̄ repōere fuāt.
Et remanēt unsās una pauca. quā obtinuerāt eos sa
meos ad ipsi suā unaq̄q; ꝑsonā suā. Et audiuit lysi
as q̄ philippus quē ꝑstituit rex antioch ad huc ui
uere. ut mitteret antiochū filiū suū ut regnaret. reū
sus erat apud ꝛ media rebat qui abierat eū ipō. ꝛ qui
qui aūt sibi ꝑsuasit regni negotia festinauit ire ꝛ duce ad
regē ꝛ duces ēxercitus. Dicit aūt eodē die. relicta nob mochi
ea ē. locus q̄ obsidem ē munit. ꝛ cū hoc nob ordinare
d regno. Nē magē dem detrahat hōibz tibi. ꝛ tanam eū
ut pacē. ꝛ cū oī gente eoꝝ. ꝛ stituam ut ut ambulē
legitimis suis sic ꝑius. Ipse legitima ē ipōr. que
delperauī nam sūt. ꝛ fecerūt omia hec. Et placuit ihūs
ōlpectu regis. ꝛ pmisit ꝑ ea. ꝛ dedit eis ꝓcē facē re
ceperunt illa. ꝛ iurauit ut rex ꝓ ipōr gentes. ꝛ scripsit
munimēa. Et misit rex ꝓ ipōr mōte syon. ut dir
munirent loca. ꝛ ꝓpter ad munitiōē q̄ iussit. ꝛ
mādauit dūcē mīm igur. Et dū cessat festinat.
ꝛ ēsus ē antiochā. ꝛ fugerunt philippū dūcē eius
tam. ꝛ pugnauit ad ipsius eū. ꝛ ceperunt ciuitatē.

Anno centesimo quadragesimo ꝛ primo. exiit XXI
demetrius seleuci filius. ab urbe roma. ꝛ ascendit cū
paucis uiris ī ciuitatē mariticā. ꝛ regnauit illic. Et
factū ē ut ingressus ē domū regni patrū suoꝝ. ꝛ ꝓhen-
dit exercitus antiochi. ꝛ hyliā. ut adiuuarent eos adeū-
tes ei ī montē. Et nam. Nolite ostendē mihi faciem eoꝝ.
Et occidite eos ētanus. Et sedit demetri sup sedē regni
sui. ꝛ uenerūt ad eū uniuersi uiri exercitus. ꝛ alchimus
duxerūt quos dam ex eis sacerdos. ꝛ accusauerūt ꝑ ipm
apud regē dicentes. Audiuit iudas. ꝛ ipse. ꝛ omnes fra-
tres eius. ⁊ occidit omnes inimicos tuos. ⁊ nos dispersit de ter-
ra nra. Nē aūt mitte uirū
ut ueniat. ⁊ uideat. ⁊ ipse uidet
omnē malitiā quā fecit nob ꝛ
regi ꝛ ꝓpter eos. ⁊ occidit omnes
amicos nos. ⁊ nos dispersit de terra nra. Et elegit rex amicus suus iudicē q̄ dabat ī israhel
magnū ī regno. ꝛ dedit regi. ⁊ misit eū. ꝛ alchimū ipi
um ꝛ iussit. ꝛ ait ei. ꝛ mādauit ei ut uindicē faceret

in filios ꝛ fecerūt. ꝛ uenerūt eū exercitu magno ī ter-
ram iuda. Et misit nūcios ꝛ locuti sūt ad iudā. ꝛ fres ei
ubis pacifice ī dolo. ꝛ nō intenderūt. ꝛ mouit eoꝝ. ꝛ uidit
ē quia uenerāt eū exercitu magno. Et uenerūt ad alchi
mū ꝛ iudicē ꝛ gregatio simul ꝛ unita sunt. ꝛ pmi assidet ciuitati
ꝛ quiescebāt ab eis pacē. Dixerunt ē. Nō sacerdos de semi-
aaron uenit ī hoc nos. Et locut ē eū eis ubi pa-
cifice. ꝛ iurauit illi dicēs. Nō inferem uob malū. ꝛ am-
as uīs. Et credidērunt ei. Et ꝓhendit exercitus. ꝛ uiros. xc
ex eis una die. ꝛ sīm ubū q̄ scriptū ē. Carnes sanctoꝝ tuoꝝ
ꝛ sanguinē ipōr effuderūt circuitu ierlm. ꝛ nō erat q̄ sepe-
liret. Et timuit timor ꝛ tremor. ī omnē ꝓuīm. qa dixer.
Nō ē mes uīras ꝛ iudicū. Et amicitiā fuit ē ysrahel. ꝛ uehementi ualde. ꝛ congregauit se ad alchimū ꝛ
ꝛ uisitauit ī q̄ uastauerē. Et mouit alchimus castra ad
ierlm. ꝛ applicuit ibi exercitū. Et misit. ꝛ ꝓhendit uiros
ceres. q. ex refugerūt. ꝛ quosdā. ex ꝓp macta. ꝛ ꝓiecit
magnū. ꝓiecit. Et remisit regionē alchimo. ꝛ reliquit ei
eo auxiliū. ꝛ aduersarii tpi. Et abiit alchimus ad regē. ꝛ
ceperat agebat alchimus. ꝑ ꝓpatu sacerdotij sui. Et omne
uerāt ad eū omēs q̄ ꝓturbabāt ꝓpm suū. ꝛ obtinuerūt ter-
ram iuda. ꝛ fecerūt plagam magnā ī israhel. Et uidit iudas oīa
mala que fecerat alchimus. ꝛ q̄ cū eo erāt filius israhel. plus multo
quā gentes. ꝛ ascendit in omēs fines iudee. ꝛ fecerunt uindictā
super uiros desertores. ꝛ cepit uastare eos. ꝛ fugerūt
uidit ergo alchimus q̄ ꝓualuit iudas. ꝛ q̄ cū eo sunt. ꝛ cognouit
quia ꝓ possibile eos. Et ingressus ē ad regē. ꝛ accusauit eum
multis. ꝛ uisus est rex uicissim. ut ei expugnaret
sinus nobilissimos. ꝛ quos inimicissimos ex omnibus ysrahel. ꝛ man-
dauit ei cicere ꝓpm. XXII

Et uenit uicissim ad eum magno ī terram. ꝛ misit ad
iudā. ꝛ fres eius ut ueniret ad eum ī dolo. dicēs. Nō sit pu-
gna inter me. ꝛ uos. ueniā cū uiris paucis. ꝛ uidē tanq̄
uisi ut pacē. Et uenit ad iudā. ꝛ salutauit se. ꝛ uiri ꝓ
fice. ꝛ hostes. ꝓpter erant ad iudā. Et insecuti sunt ho-
des. q̄ cū dolo uenerat ad eū. ꝛ ceperūt ē ab eo. ꝛ occiderūt uiros
ut uidē tanē uisi. Et cognouit uicissim q̄ ꝛ dauerit
ꝛ ē ī filiū ei. ꝛ iurauit obuiā ei. ꝛ ꝓpugnā. ꝛ uenit ad
ad ꝛ ꝛ ꝛ

applauserūt madarsa. cū mlto multis unis. XXVIII
Audiuit iudas ꝛdixit. Ecce missi sunt ad nos ange semachrib
regis quia blasphemauerūt te ꝛ exiit angelꝰ ꝛ percussit ex eis
centū octoginta .v. milia. Sic ergo cū illū respexerit mō lo
quet sanctis eius quia male locutꝰ es sup ea tua ꝛ audita
sunt aurib⁹ illius. Et ecce ipse mittit epistolā tuā ꝛ audiat
ille sua machabeis illis. Et cū misisset ecce ꝛ ipse in crastinū die
nūtiis adūtis. Et ecce castra micabeus. ꝛ ecce ibi principes
principū. Et iudas ait ad eos. Quid ergo nūc agemus. ꝛ quidē ipse primꝰ
ꝛ iudas. Et iudas ait ad eos. Quid

S cimꝰ q̃ pm certamus oīm potiꝰ mꝝ. Iacobides aũt
erat in dextro cornu q̃ premant legio exclualy panib;
7 clamabãt tub. Exclamauer aũt q̃ erat e pugne
inde ena ip̃i ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
e pluũ a mane usq; ad uesp̃m. Et uidit iudas q̃ fir
mata e pars eorꝰ iacobides i cornu q̃ erat cum
ip̃o oīm̃ stabant recte. ꝛ ꝛ ꝛ
scꝰ e usq; admodũ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
erat uidere q̃ omnia e derelicta ceu ꝛ ꝛ
uda ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
ret. Et ionathas ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
bere. ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ

abijt unã suã ⁊ nõ apposuit amplius uenire ad fines ej.
⁊ cessauit gladius et quieuit. Et habitauit ionathas in machmas. ⁊ cepit ibi iudicare pp. ⁊ cõfirmauit ipios et fortes. XXXVIII

Anno centesimo sexagesimo octauo exorsus est alexander antiochi filius. q. cũ munisset ptolomaidã ⁊ recepisset eã a nobis. occupauit ptolomaidã ⁊ regnauit ibi. Et audiuit demetrius rex. et congregauit exercitum ualde copiosum. et uenit obuiã illi in phinicen. Et misit demetrius ad ionathan epistulã uerbis pacificis. ut magnificaret eum. Dixit enim. Anticipemus facere cũ eo. pius quia uocauit nos prius. Credidimus ergo. ab illo nos. Reuertatur ergo hodie ad matrem suam. et restituat eis hostes suos. et ad antiochum. et ad cognatos suos. Postquam locutus est hec. misit ad eum ionathas. Si placet tibi. ut maneant uiri de iudea cum eis. Et si placet tibi. ut ponant sibi ciuitatem unam. Et dixit ei. Quomodo facies hec. Ecce ego sum in medio gentis meæ. et omnes qui conuenerunt ad me. tenent arma contra me. Et uolunt me occidere. Et uos non timetis inimicos meos. Et hostes gentis meæ. Et ecce ego hodie non habeo aliquem. Et nunc dimittam eos. et recedent a me. Et ingressi sunt ierusalem. Et audiuit hec rex. et amici regis. Et annunciata sunt ei. Et iratus est. Et misit nuncios. et uocauit ionathan. Et dixit ei. Quare fecisti hec. Et dimisisti uiros. et recesserunt a te. Et non habent qui bellum gerat contra eos. Et nunc ecce ego hodie habeo eos. Et non habeo

obz regiby ꝛdedit illi argentū multū ꝛaurū ꝛdona ꝛ inuenit
gram in ospectu eoz. Et egressi sunt ad eum omnes pesti
lentes de terra. uenit unusquisq; pellanes ad eum ꝛ ipse
dixit ad eos pacem. Et nullus exp̃obrauit ionathan uestimenta sua.
neq; eum purpura ut ante fecerat. Et collocauit eum rex se
dere secū. dixitq; principibz suis ut iret cū eo in medio ciuitatis.
ꝛ precepit ut nemo impediret ad eum de ullo negocio.
si quis q̃ eum molestus fuit de ulla causa. Et sicut ē ut uidet
q̃ impellebant eum q̃ precabant eum. ꝛ optulit eum pur
pura. fugerūt omnes. Et magnificauit eum rex. ꝛ scripsit eum inter primos
amicos. ꝛ posuit eum ducem ꝛ participē principatus ꝛ reuersus ē
ionathas in hierm cū pace ꝛ leticia. XXXVIII

In anno centesimo. lx. v. uenit demetrius filius demetrij a
creta in terrā patrū suoz. Et audiuit alexander rex. ꝛ contristatus ē valde. ꝛ reuersus ē in antiochiā. Et dedit dominus
apollonio q̃ erat celesyre. Et congregauit exercitū ma
gnū ꝛ accessit ad iamniā ꝛ misit ad ionathan summū sa
cerdotē. dicens. Tu solus rebellas nobis. ego. auctus
sū inde. ꝛ irrideor propt̃ eum. ꝛ improperia quia tu potestatē exer
ces adūsū nos in montibz. Nūc ergo si confidis in uiribz tuis. descende
ad nos in campū. ꝛ pariemus ibi inuicē. quia mecū ē fortitudo
belloz. Interroga ꝛ disce qs sum ego. ꝛ ceteri q̃ auxilio sunt mihi.
ꝛ dicunt ita ut non possint stare pedes uestri ante faciem nostrā. quia bis
uel ter fugati estis in terra tua. Et nunc quo pedes
sustinere equitū ꝛ terrā in campo ubi non est lapis. nec sunt
nec locus fugiendi. Et audiuit ionathas sermones illius
mot̃ est animo. ꝛ elegit. x. milia uirorū. ꝛ exiit. ꝛ abierunt in occur
sum eius. ꝛ simon frater eius in adiutorium applicuit castris ioppe
ꝛ percussit eā. quia custodia apollonij ioppe erat. ꝛ oppugnabant eā. Et dixerunt q̃ exirent ciuitatē. quia
ceciderat sors apollonij ioppe erat. ꝛ oppugnabant eā. Et aperta
est ꝛ obtinuit ionathas ioppen. audiuit apollonius
ꝛ admouit ex milia equitū electorū multū. ꝛ abiit azotū ꝛ ibi
quā inter castra. Et stabat exercitus in campo. eo q̃ habet multitudinē equitū. confidebat in eis. Et insecutus est eū ionathas in azo
tū. ꝛ pugnauerunt. ꝛ ceciderunt apollonij de exercitu mille equites
post eos. occulte. Et cognouit ionathas quia sunt insidie
post se. ꝛ circuierunt castra eius. a mane usq; ad uesperum. pp
abat stabant sicut preceperat ionathas. ꝛ lassabantur equi eoz
Et exiuit simon ꝛ omnis exercitus ꝛ percussit legiones. Equites
defecerunt. Et conuersi sunt ab eo ꝛ fugerunt. ꝛ dispersi sunt
in campū. fugerunt in azotū. ꝛ ingressi sunt in dagon templū suum.
ut se liberarent. Et succendit ionathas azotū. ꝛ ciuitates
q̃ erant in circuitu eius. ꝛ accepit spolia eoz. templū dagon. ꝛ
q̃ fugerant illuc succendit igni. Et fuerūt q̃ cecidere gladio.
cū his q̃ succensi sunt fere octo milia uirorū. XL

Et mouit inde ionathas castra. ꝛ applicuit ea ascalona.
Et exierūt ciuitate obuiā illi in magna gloria. ꝛ reuersus ē io
nathas in hierm cū suis habens spolia multa. Et factum ē ut
audiunt alexander rex sermones istos. addidit adhuc
glorificare ionathan. ꝛ misit ei fibulā auream sicut ē consuetudo dari cognatis regū. dedit ei. accluvin. ꝛ omnes
fines eius in possessionē. XLI

Et congregauerunt exercitū fortissimū quasi harenā que ē ad oram maris. ꝛ naues multas. ꝛ quærebat dimicare regnū alexandro dolo. ꝛ addere illud regno suo. Et exiit in syriam ubi pacifice
sidebant ciuitates. occurrebant ei. quia mandauerat alexander rex eorum ei obuiare eo q̃ socer suus est. Cum
uenisset autem ciuitatē ptolomeū. ponebat custodias in
singulis ciuitatibz. Et ut appropinquauit azoto. ostenderunt ei templū dagon succensum. azotum. ꝛ cetera ꝛ demolita. ꝛ cadauera
proiecta. eoz. q̃s ciuitate in bello tumultus quos fecerant
eis. ut manuaret regi qualiter fecerit ionathas. ut ipse
uideret ei. Et tacuit rex. Et occurrit ionathas re
gi magnifice sicut mos est regibz. suscepit eum. ꝛ dormiuit illic.
Et abiit ionathas cū rege usq; ad flumen q̃ dicitur eleu
therus. ꝛ reuersus ē ierm. Per ea ptolomeus dominatus
est ciuitatū usq; seleuciā maritimā. cogitabat cogitationes
malas in regnū. misit legatos. ad demetrium regem. Veni. opto
nam ut nos pacificemus. dabo tibi filiā meā quā habet alexander.
ꝛ regnabis in regno patris mei. Penitet me q̃ dedim illi
filiā meā. quia timuit me. occidere. Et commendauit eum gloria
q̃ cupiebat regnū eius. Et abstulit filiā suā a dare eam
demetrio. ꝛ alienauit se ab alexandro. ꝛ manifeste facere
inimicitias eius. Et intrauit ptolomeus antiochiā. ꝛ imposuit
diadema tripl̃ capiti suo. egypti. ꝛ asie. XLII

Alexander autem rex erat in cilicia illis temporibz. quia rebellabant
qui erant in locis illis. Et audiuit alexander. ꝛ uenit ad
bellū. Et produxit ptolomeus rex exercitū fortissimū. occurrit ei. ꝛ
superauit eum. ꝛ uicit eum. ꝛ fugit alexander. in arabiam
ut protegeret se. Rex autem ptolomeus exaltatus est. Et abscidit
Zabdiel arabs caput alexandri. ꝛ misit ptolomeo. Et rex
ptolomeus mortuus est die tertia. Et q̃ erant in munitionibz
interfecerunt alius qui erant in castris. Et regnauit demetrius anno
centesimo. sexagesimo septimo. XLIII

In diebus illis congregauit ionathas eos q̃ erant in iudea. ut
expugnarent arcem que est hierm. fecerunt machinas multas. Et abierunt quidam q̃ dicebant gentes suas. unusquisq; ad regem.
renuntiauerunt ei q̃ ionathas obsidet arcem. Et ut audiuit
rex est. ꝛ stupuit uehementer. postquam ionathas ne obsi
deret. ꝛ occurrit sibi ad colloquium festinato. Et audiuit
ionathas misit obsidentes. elegit de seniorib; sacerdo
tū. ꝛ dedit se periculo. Et accepit aurum ꝛ argentum. ꝛ uestimenta. ꝛ alia
munera multa. ꝛ abiit ad regem ptolomaidē. Et inuenit gratiam
in ospectu eius. quicumq; adierunt aduersus eum q̃s unusquisq; regum
sua. Et fecit ei rex sicut fecerant ei. quia ipse fuerat. reor
tuum eum ante ospectum omnium amicoz. eius. ꝛ stabunt ei principatus
magnos. ꝛ quæcumq; alia habuit priusquam fieret ei principatus a
micoz. Et postulauit ionathas a rege. ut immunem faceret
iudeā. ut ē mos ionathas. ꝛ samariā. ꝛ promisit ei galilæam
ccc. Et consensit rex. ꝛ scripsit ionathe epistolas de his omnibz hoc mo
dum continens. Rex demetrius ionathe fratri. salutem. ꝛ genti iudeo
rum. Exemplum epistole quam fecimus ad eos de uobis. ut sciens

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

bis missū ꝙ adnos ut faceꝛ. Per demetꝛius lasthenē pa
trem. salē. Gentes uidꝛ amicꝭ nūs ꝛ fuamitꝫ que u
sla sunt apud nos ꝛ ꝛtrum ꝫ ūn facere ꝓ ꝑmanere tp̄or
quā ega nos hūr. Et tamen ꝙ ill oīs fines uidel ꝛ uos
auitates lydiam ꝛ ramathe que adiure suīt uidel ex
simata ꝛ oīs ꝙ fines eaꝝ sequestraū oīnib; sacrificā
tib; ꝛ ceu solumis ꝙ phis que adeis rex accipiebat ꝓ singu
los ānos ꝛ ꝙ fructib; ūr ꝛ pomoꝝ. Et alia que adnos ꝑ
tinebant dimaꝝ ꝛ tributa, et ice tp̄e remittim ēis. ꝛ ā
salinas ꝛ ceronas ꝙ nob̄ debebant. oīa tp̄is ꝛcedim ꝛ mit
tat inīū ex hoc tm oīe tp̄s. Nūc ꝙ curate facere
hoc exemplū ꝙ detur ionathe ꝛ ponatur ī monte scō in
loco celebi. Et uidit demetꝛius rex ꝙ silent ꝛa in ꝙspectu
suo ꝛ mīe ei resistit ꝛ dimisit tocū ex suū unūq̄ꝫ
ꝙ il ocū suū. excepto pegino exaꝛ quē tenebat abimsu
us gīnū. Et in imicq̄ exīt ea oīs exꝛcit ꝙmū ei. xlvii
P ersēn ā exaꝛ quam ꝙmū alexandꝛ ꝙs. audit qm̄
oīs exꝛcus murmuraꝛ ꝙ demetꝛū ꝛ iuit. adeū aquel. ma
bū q nutebat annū obū filiū alexandꝛ ꝛ assidebat ei ut
tradet eū tp̄i. ut regnet loco pat̄is sui. Et renūciaut ei q̄n
ta fecat demetꝛius ꝛ inimicias exꝛcuū ei. ad ipsū illū ama
sit illic diebꝫ mltis. Et misit ionathas ad demetꝛiū regē
ut ei ceret eos q ī arce exāt ī ierlim. q uīsidijs exāt q
impugnāt sūt. Et misit demetꝛius ad ionathan dicēs. Nō
hoc tm faciam t exꝛ gnīm tuā. si glā illustrabo te exꝛ gnīē tuā
cū fuerit opꝛtunū. Nūc ꝙ uere feceris si misis uiros ī au
xiliū. qa discessit oīs exꝛcus mīs. Et misit ei ionathas tri
mlia uiroꝝ fortiū armatoꝝ. ꝛ uenerūt ad regē. ꝛdit eis rex
ē ꝛ ī aduentu eoꝝ. Et ꝛcuerūt q exīt d auitate exꝛ
mlia uiroꝝ ꝛ uolebāt interficē regē. Et fugit rex ī aulā.
ꝛ occupauerūt q exīt d auitate ꝛtā auitatis. ꝛ cepunt
pugnā. Et uocauit rex iudeos ī auxiliū. ꝛ uenerūt cōs simt
ad eū. ꝛ dispsi sūt ēs p auitatē. Et occidit ī illa die c. mi
lia hoīū. ꝛ succendit auitatē. ꝛcepit spolia mlta ī illa di
e. ꝛ liauit regē. Et uidit q exīt d auitate q obtinuissent
iudei auitatē sic uolebāt. ꝛ firmauit sūt mīe sua. ꝛ cla
mauit ad regē aī ēius. dicēs. Da nob̄ dexteꝛas. ꝛ disp
iudei oppugnātes nos ꝛ auitatē. Et proiecit arma ꝛ fecit
pacē. Et glificati sūt iudei ēs ꝙspectu regis. ꝛ ēs ꝙspectu oīū
q exīt ī regno ei. ꝛ timeāt sūt ī regno. ꝛ regressi sūt ī ie
rlim. hītes spolia mlta. Et sedit demetꝛius rex in sede regni
sui. ꝛ siluit tra ī ꝙspectu ei. Et mīt ē oīa quecūq̄ꝫ dixe
rat alienauit se a bonis ꝛ ꝛcessit ēs. ꝛ ebuit a firmitas que
sibi tribuerat. ꝛ ꝙcabat eum nimis. xlv

P ost hec ī reuēt tryfon. ꝛ antiochus aī eo puer ad
olescens. ꝛ regnāt. ꝛ uenit. ꝛ sedit sup thronū suū. ꝛ dixit
ad ēos oīs exꝛcui. quos dispsexat demetꝛius. ꝛ pugnauer
ꝙ eū. Et fugit. ꝛ fuga ūnt. ꝛ cepit tryfon bestias. ꝛ obtī
nuit. antiochiam. xlvi

T sedit. antiochus adolescens. ionathe. dicēs. Confirmo
t sacerdotiū. ꝛ stituo te sup quatuoꝛ auitates. ut sis d

amicus regis. Et misit illi uasa aurea. ꝛ ministriū. ꝛ dedit
ei potestatē in aurō bibendi. ꝛ uestiri purpura. ꝛ fibulam
aureā. Et symonē fratrē eius. ꝛstituit ducē. ā montibus tyri. usq;
ad fines egypti. Et exiit ionathas. ꝛ ambulabat trans flu
uiū. ꝛ auitates. ꝛ congregatus ē ad eum oīs exꝛcus syre. ꝛ ma
nitimi. ꝛ uenerūt ascalonā. ꝛ occurrerūt ei d auitate honorifice
ꝛ abiit inde gazā. Et ꝛcluserūt se q exīt gaze. ꝛ obsedit
eā. ꝛ succendit q in circuitu exāt auitates. ꝛ ꝙdatus ē eis.
Et ingressus gazenses ionathan. ꝛdedit illi dexteꝛam. ꝛ ac
cepit filios eoꝝ obsides. ꝛ misit illos ierlim. ꝛ ambula
uit regionem usq̄ damascum. xlvii

T audiuit ionathas quia ꝓncipes dom
ni ꝙ mandes que ē in galilea. aī exꝛcum mltū. uolentes eū
remouē a negocio regni. ꝛ occurrit illis. frēm ā suū symo
nē. reliquit unū. ꝓ urbē. ā. Et applicuit symon ad urb
suā. ꝛ expugnabat eā diebꝫ mltis. ꝛ ꝛclusit eos. Et pe
tiuerūt ab eo dexteꝛas accipe. ꝛ dedit illi. Et ejecit eos in
ꝛcepit auitatē. ꝛ posuit in ea ꝓsidiū. Et ionathas ꝛsti
tit castra aī mare in montib; ꝓpe ā occurrit
ex aduerso. Insidiabāt enim exꝛcui ēi locis suis. ꝛ mīsit
ꝓpe. Et fugit q exīt exꝛcus ionathe oēs. et nemo rema
sit ē ex eis nisi mathathias filius absalomi. ꝛ audiit filius
eius filius. ꝓnceps militie exꝛcus. Et fugit ionathas ut hūi
ta sua. ꝛ posuit tra ī incepit suo. ꝛ iuit. Et reuersus ē ad eos
inimicos. ꝛ uidit illos ꝛ pugnauerūt. Et uidit q fugiebāt par
tes illi. ꝛ reuersi sūt ad eū. ꝛ insequebant aī eo usq; ades.
ad castra sua. ꝛ peuenerūt usq; illuc. Et ceciderūt d alienigenis
in die illa ē mlia uiroꝝ. ꝛ reuersus ē ionathas ierlim.
T uidit ionathas qa tp̄s aī ūnat. ꝛ elegit xlviii
uiros ꝛ misit romā stabilire ꝛ renouare ei eis amicitiā.
Et ad samaritas ꝛ ad alia loca misit epistolas sm eandē sm
mā. Et abierūt romā. ꝛ intrauerūt ī curiā. ꝛ dixerūt. Jonathas
sacerdos ꝛ gens iudeoꝝ misit nos ut renouetur a
micitia ꝛ societas ēs. sm ꝓsimū. Et dederūt illis epistolas ad
tp̄s ꝓ loca. ut deducerēt eos in ꝑacē iudee aī patē. Et hoc
exemplū epistolaꝝ quas scripsit ionathas spartanis. Jona
thas summus sacerdos. ꝛ seniores gentis. ꝛ sacerdotes. ꝛ re
liquus ꝓpls iudeoꝝ. spartanis fratꝛi salē. Jam ꝓdē misse
erāt epistole ad onīā summū sacerdotē. ad uos q regnabat ap
uos. qui eos ꝛs tres nīa sic receperunt. ꝛ inuenerūt q scripta erāt
ē. Et suscepit onias uirū q fuerat missus aī honorifi
ce. ꝛ accepit epistolas in quibus significabatur. d societate ꝛ ami
citia. Nos aī nullo hoꝝ indigemus. hītes solamo sacꝝ
libros q sūt ī manibus nīis. malumus mittere ad uos renoua
re societatē ꝛ amicitiā. ne forte alienemur a uo
bis. Multa ē tp̄o ēmplieꝝ equo mittistis ad nos. Nos g
ī omī tp̄e sine intermissione ī diebꝫ sollēpnibꝫ. ꝛ alīs qbꝫ
opꝑune. memores sumꝰ uri ꝛsticiaꝝ que offerūt ꝛ ob
fuationibꝫ. sic fas ē ꝛ decet memnisse fratꝛm. Letatꝰ magꝰ.

ꝺ gla uīā. Nos aūt cmūrederē mīre tribulacões. rmī
ta ꝑlia. rumpugnet nos regeo q̄ sūt uecinu nō. Vo
luūm g uob molesti ee. rceīs socijs ꝛamicis nīs in
hys ꝑlijs. Nabnūn è ꝺ celo auxiliū. rlūbm sumꝰ. rhūiu
an sūt munita mū. Et ꝑgūn magꝝ numen nū ad̄ḃit
ad̄ putū usons filiū. rmlm. ad romanos. rcnoma
re eī eos. amicā. rsocietatē ꝑstnā. Mandauit ꝰ magi
stis ut ueīnt eū aduos. rsaluēt uos. rmdāt uob epi
stolas mās. ꝺ inouandō fīdus nr. Et nē būlaneī
respondēs nob. adhec. Et hoc recepīt epla. q̄ mīsar o
mas rex ꝑsaraꝝ. Onias ionathe sacdōt magno. sāt.
Jnuētū è in scptura ꝺ ꝑsonatis. rudeis. quī sūt fīes. r
q̄ sūt ꝺ grīe abrahām. Et nē ecquo hec cognouī. bñ fa
ctū sībemus nob ꝺ puce urā. sī nos relcrsim uob. Jeo
ra mā. rpossessiões nrē. uīē sūt. rurē mē. q̄ xādauit no
q̄ hec nuntiari uobis.

Audiuit ionathas quī egressi sūt ꝑnates demetij aī
exercitū mlīo. sup quā ꝑpus. ꝑgnāre adūsus eos. Et cepit
abiectīna occurrit eis ī amthone regiõe. Nō è declarat es
ꝑcauī. ut īgrederēt regionē eius. Et misit speculatores
ne ascēt eos. rreliq̄ remanuerē. q̄ ꝑstruxit supueīre ī
nocte. Cū occidiss aūt sol. ꝑcepīt ionathas suos ungla
re. rē marchas gressos ꝺpugnā tota nocte. rꝑposuit ar
sures ꝑ circuitū castroꝝ. Et audiēt adūsarij. q̄ ꝑpinq
è ionathas aī suos ī bello. rmuniēt. rsumptauerē corde
suo. rarēderē focos in castris suis. rfugerē. Jonathas ī
q̄ aī eo erāt. ñ cognouerē usq̄ mane. Videbāt ē lūiaīa
ardentia. Et secutus ē ionathas. rīs ꝑsequebat eos. ūsi
erāt ē fluī eleutherū. Et dixit ionathas ad ambas q
uocauit. rahude. rꝑcussit eos. rcepit spolia eoꝝ. Et ūsī
rsistunt damasceī. rꝑambulauī tota regione illā. Symō
aūt exijt. rueuit ascalonā. rad̄ꝑsima ꝑsidia. rdeclina
uit ī ioppen. rocupauit eā. Audiuit è q̄ uoleī ꝑsidiū
tradē partib; demetij. rꝑposuit ibi custodes ut custodi
rēt eā. Et reūsus è ionathas. rꝰ uocauit seniores ꝑ. rco
gnouit aī eos edificare ꝑsidia īiudea. rexcidere mu
ros ī circuitu. rexaltare altitudinē magnā mīē mechū ar
as. rmunitis. ut sequuntur eī acuitate. ut eēt ipī singlī
mīē. rnec; emāt neq̄ uendāt. Et quenerūt ut edificarēt
auxiliatē. rcecidit murū q̄ erat sup torrēte abcru solos.
rrepunt eū. q̄ uocat caphera. Et symō edificauit ada
dā in sephelā. rmunijuit eā ꝑportis. rseris.

Cū cognouisset tryphon. regnare asye.
rassumē diadema. rextendē manū ī ām rebū regē. u
mēē ne faceret ñ ꝑmittēt. aūt ionathas. si ꝑsequer adūs
eū. q̄ erat ꝓsidē eū. rpugnē. Et exiens abijt ī berha
san. Et occurrit ionathas obuiā cū. xl. milib; electoꝝ
uiroꝝ in ꝑlīū. rueuit berhsan. Et uidit tryphon q̄
uenit ionathas cū exercitu mlīo. ut aggrēderēt ī eū manus.
rtumultuat. rexcepit eū aī bonōē. rmīdauit eū ꝺbz. amīcis
suis. rꝺdit ei munera. rpcēp exercitui suo ut obedirēt ei si
cut sibi. Et dixit ionathe. Et quo uenisti multitudinē hanc
cū bellū nob ñ sit. Et nē remane eos ī domos suas. Elige
aūt t uiros paucos q̄ tecū sint. rueni mecū ꝓlomaidē
ciuitatē illā. t reliqua ꝑsidia. rexercitū. rumīsos ꝑtine
gocijs. rꝺsus abibo. ꝓpterea è uenī. Et credens ei fecē
sicut dixit. rdimisit exercitū. rabiit in ciuitatē suā. Petens
traxit secū tria milia uiroꝝ. rex eis; remisit galileā
duo milia. mille aūt cū eo uenerūt. Vt intrauit ciuitatē
ptolomaidē. clauserūt portas ptolomēses. rꝑhendert
eū. ros q̄ cū eo ūnuerūt. gladio interfecerē. Et misit ꝑson
exercitū. requites galileā. rexercitū magnū. ut ꝺstruerēt os
ionathe. Et illi cū cognouissent. q̄ ꝑhensus è. ꝑ
ut. ros qui cū eo erāt. hortati sūt semetipos. rexcitauit
ti ī ꝑliū. Et ordinēs hȳ q̄ sarum suārūt. qa ꝑ aīa res ē.
reūsi sūt. Jlli aūt uenerūt os aī ꝑce ī tra. ut ascēderēt
xerūt ionathan. rcos q̄ cū eo erāt. valde. rtimuit. rcō
tu mag. Et q̄ sterēt omīs gēs que erāt ī circuitu eoꝝ.
terēt eos. Dixerūt è. Nō misit ꝑncipē. rad̄uersū nōs
q̄ expugnem illos. rcollauit ꝺ bōdy memoriā eoꝝ.

Audiuit symon q̄ congregauit tryphon exercitū
copiosū. ut uenīret in iudeā. rdemolīret eā. aspexit q̄ ī
trepidē ꝑplexū è. rtimuē. afflictat. iterū congregauit ꝑ
ad bonās dicēs. Vos scitis q̄ ego. rfrēs mei. rdomꝰ pa
tris mei fecim. pugnauim. rꝑlia. rangustias quales
uidim. Ideo pugnāt frēs mei ꝓ. q̄ ꝺfecit. rcecidit sū
ego solus. Et nē ñ ꝛongregar parcē animē mee. nec mei
ꝑ tribulationis. Nō enī melior sū frībus meis. Vindica
to itaq; gentē meā. rsanctuariū. uxores. rfīos eoꝝ. q̄ aggre
gate sūt omnes gēs. rodire nos. inimicitia gratis. Et acce
sus è ꝑs ꝑ. sīmlt. ut audiuit frēmitus viroꝝ. rꝑpondē
uoce magna dicentes. Tu es dux noster pro iudā. rionathe
frīs tui. Pugna ꝑlium nrm. rotū quecūq; dixerūt nob fe
cim. Et congregans oēs uiros bellatores. accelerauit. rsumma
re muros ierlm. rmunijuit eā igne. Et misit ionathā
filiū absalomi. rcū eo exercitū nouū ī ioppen. rei eccis hys
q̄ erāt ī ea. mādāt illue ꝑ. Et mouit tryphon a ptoloma
ida cū exercitu mlīo. ut uenīret in iudā. rionathā cū eo
ī custodia. Symō aūt applicuit ī addās. ꝺ planē campi.
Et ut cognouit tryphon q̄ frēr symō loco ionathe frīs sui. r
q̄ nouissime erat cū eo ꝑliū. misit ad eū legatos. dicēs. ꝑ
argento q̄ debetur ꝓ nullo ionathas ī custodia regis. ꝺtinu
imus eū. Et nē mitte argēti talēta. c. r duos filios ei
obsides. ut ñ cum illius fugam. a nob. rremanerem eū. Et
cognouit symō. q̄ cū dolo loqrēt secū. Jussit mitti dām. ar
gentū. rpueros. ne inimicitia magna. ī ꝑsequē. ad ꝓ
isti ducē. q̄ ñ misit argētū. rpueros. ꝓpter ꝓpt. Et
misit pueros. rc. talēta. Et mīsit. ē. ñ dimisit ionathan.
Et post hec uenit tryphon. ut ꝺstrueret eā. aggre
uerē ꝑ uiā que ducē ad. a. Et symō castra ei ambula
bāt in omnē locū quecūq; ibāt. Qui aūt uenerāt
misit. ad tryphonē legatos. ut festinaret uenire ꝑ desū.

ꝛ mittēr ill' alimonias. Et ꝓuint in fon omnē equitatū
ut uenirēt illa nocte. Et cū è nūt mīra ualde. ꝛ ñ uenit
ingala adhibi. Et cū appropasset, tuschama occidit Io
nathan ꝛ filios eius ille. Et ꝙūt in fon ꝛ abijt in ciuitatē suā.
Et misit symon ꝛ accepit ossa Ionathe fratris sui ꝛ sepe
liuit ea in modū cuitatis patrū eius. Et planxerūt eū
oēs Israēl planctu magno ꝛ luxerūt eū dies multos. Et ę
dificauit symon sup sepulchrū patris sui ꝛ fratrū suoꝝ
edificauit altū in spectu lapide polito retro ꝛ ante. Et statuit
vij. pyramidas una ē una. patri ꝛ matri ꝛ quatuor filijs
Et his arte posuit columnas magnas ꝛ sup columnas arma
da memoriā ētā. Et ꝙcta arma naues sculptas. q̄ uide
rent. a bomnibꝫ nauigantibꝫ mare. Hoc ē sepulchrū q̄
fecit in modū. usq; hodie chem. lu

Et fon. audiit q̄ mortuꝰ fuerat antiochꝰ rex adolescens
dolo occidit eū. Et regnauit loco ei⁹. ꝙ imposuit sibi diadema
ablate. ꝛ fecit plagam magnā in terra. Et edificauit sy
mon ꝑticula in bethe. munitiones ea turribꝫ excelsis. ꝛ murum
magnis. ꝛ portis. ꝛ seris. ꝛ posuit alimenta in munitionibꝫ.

Et elegit symon uiros. ꝛ misit ad demetrium regē. lu
ut faceret remissionē regioni. q̄a oēs intentiones ꝑtis
pationē fuerāt gentis. Et demetrius rex adhuc ista re
scripsit ei per talē. Per demetrium symoni sūmo sacer
dotī. amico regū. ꝛ senioribꝰ. ꝛ gentī iudeoꝝ salutē. Coronā
auream. ꝛ thuribulū quā misistis suscepimꝰ. ꝛ parati sumꝰ facere
uobiscum pacē magnā. ꝛ scribere ꝑtibus regi. ut remittat
uobis quę in cultū sumus. Et quicquid contra nos statuimus uobis. Mu
nitiones quas edificastis sint uob. Remittimus q̄ ignora
mus. ꝛ parcimus. usq; hodie. Et coronā q̄ debetis. ꝛ siqd aliud erat tributarium ierusalē. nō sit tri
butū. Et siqui erunt ex uob aptꝰ sint scribi ut nos. ꝛ sit
dam. ꝛ sit ut nos pax. Anno centesimo. lxx. ablatū est
iugū gentis. ab israēl. Et cepit ꝑs esse scribē in tabu
lis. ꝛ gestis publicis. anno primo sub symone sūmo sacerdote
magno duce. ꝛ principe iudeorum. lu

In illis diebꝫ symon applicuit ad gazā. ꝛ circumdedit eā ca
strīs. ꝛ fecit machinas. Et applicuit ad unā turrē. ꝛ pepul
sit eā. ꝛ cecidit una machinā cecidit. ꝛ insiluit in ꝑtē. Et aperti
sunt oēs machinę. ꝛ fugit ille. Et resedit
q̄ erat in turri. de medio. ꝛ filijs sup murū. stantibus ut
erant sibi. ꝛ clamauerūt uoce magna postulantes a symone
dextras sibi dari. ꝛ fecerūt. Nō nos reddas secundū malitias nr̄as.
tibi. sed misericordias tuas. Et flexit symon. ꝛ dereliquit eos. Et ceci
dit eos de turri. ꝛ comminuit edes in ciuitate. Et ingressi
sunt cum laudibꝫ. ꝛ confessione. ꝛ benedictionibus. Et nec
tamen ex omnibus istis. remansit homo unus. q̄ leuaret
manum suam. ꝛ malediceret ei. ꝛ staret ad aduersandum ei. Et
expulit israēl omnes inimicos suos. ꝛ fecit ut essent in pace
terra. ꝛ dabat frumenta. ꝛ germinabat agrum suum. Senes in
platea sedebant omnes. ꝛ de bonis tractabant inuicem. Et iuuenes induebant
se gloriam. ꝛ habitus belli. Ciuitates. ꝛ munierunt alimentis. ꝛ
instruebat eas ut essent in pace. Et glorificatus est symon in
conspectu omnium gentium. quo adusq; non
uenit finis nominis gloriæ eius. usq; ad consummationem. Et fecit pacem in ter
ra. Et lętata est terra magnis. ꝛ dabat unusquisq; sub uinea sua.
ꝛ sub ficulnea. non erat q̄ eos terreret. Defecerat impugnās eos
de terra. reges contriti sunt in diebꝰ illis. Et confirmauit omnes
humiles ꝓ se. ꝛ legem exquisiuit. ꝛ abstulit omnem iniquum. ꝛ
malum. Sanctificauit sanctificauit uasa templi. lu

Audiuit autem romę q̄ defunctus esset ionathas. usq; in hispa
nias. ꝛ illam. sunt gaudia. Et audierunt q̄ symon frater eius esset sum
mus sacerdos loco ei. ꝛ ipse obtinuit regionem. ꝛ urbes eius.
scripserunt ad eum tabulas. ut renouarent amicitias. ꝛ societa
tem quā fecerant cum iuda. ꝛ ionatha fratribꝰ eius. Et lecte sunt
in conspectu ecclesię in ierusalem. Et hoc exemplum epistolę. quę miserūt
spartani. Spartanorum principes. ꝛ ciuitas. symoni sacerdoti
magno. ꝛ senioribꝰ. ꝛ sacerdotibꝰ. ꝛ reliquo ꝓpli iudeorum. fratri
bus. Legati q̄ missi sunt ad ꝓpm nr̄m nuntiauerūt nobis de tua
gloria. ꝛ honore. et libenter. ꝛ gauisi sumus in aduentu eorum. ꝛ scripsi
mus q̄ ab ꝓpis erant dicta in consilio ꝓpli. sic. Numenius filius
antiochi. ꝛ antipater filius iasonis filii. legati iudeorum uenerunt ad nos. ꝛ no
uarunt nobis. amicitiam ꝑstitutam. Et placuit ꝓpo scribere re
gibus. ꝛ principibus earum nationum eorum. ꝛ legare ꝓpli
bus. ut sint. ad memoriam ꝓpi spartanorum. Exemplum autem horum
scripsit symon magno sacerdoti. lvii

Post hęc ad mittit symon numenium romā. hērē clipeū
aureū magnū. pondo mille. ad statuendū cū eis
societatē. Cū audissent ꝓpm romanum. fecerūt ei. ꝛ dederūt
ei gratias. de ipsa re. Ipse autem symon ꝛ filijs ei. ꝛ statuit

ē ipē frēs fines .7 expugnauit inimicos eius. Et stetit
eā et libauit. Et dedicauit tabernaculū. Et holocaustū in
unū immōlauit hostias. Acta deinde cū filiis suis. Et hoc ē
plū scriptum. Anno centesimo. lxv. secūdo. iuxta ritū
ne sacerdotē magnū. Iasaramel. in quietu magno Salomō
.7 p. annū gentis. 7 senectutis. regnōis. nonū. Hāc suā hēc
dinē frequēter fecerat. Erat enim vir pius. in regiōe mā. Symō. ā matha
thie filius. et filijs ionathē frēs eius dilexit se plurimū. Hēbat
enim ad uīsa mīs gentis suę. ut stauit scā ihē. 7 lex. Et gla
mauit glificare gentē suā. Et congregauit ionathas gen
tē suam. 7 frēs ē illi. sacerdos magn. Et appositus ē ad pl
suū. Et voluit eē inimicus eorū ad cuius. 7 interfecit regionem
ipōrū. 7 extendit manus in hostia eorū. Cū ergo. Et reliquit symō. 7 pu
gnauit. p gentē suā. 7 expugnauit inimicas gentes a manibus
eorū. unum quemq; gentis suę. 7 dedit eis stipendia. 7 munivit
ciuitates. iudee. 7 verbi sua. Et quicquid fuit. in finibus iudee. ubi erāt
arma hostiū. antea. 7 posuit illuc. plicū unū. iudee. Et
ingressus mutū. Et erat admirans. 7 gaudens. quę ē in finibus
eius. quia postea antea hīabat. 7 claudebat. illuc iudeus. 7
quicquid apta erāt ad edificationē eius. posuit ibi. Et iudeus
plus amīs symonis. 7 glam. Et cognatus. facē gentis suę. 7 p
suet. eū duce suū. 7 principē sacerdotū. eo. q; ipse fecerat
omia. 7 iustitiā. 7 fidē. Et. q; suadebat gentē suę. 7 exaltāt
ip suū. Et in diebus eius. p. stauit ē in manibus eius.
ut tollerent. gentes de regiōe ipōrum. Et. q; in urbe dauid erāt
in hierusalē. ante. de qua. prodierāt. 7 inquinabāt. omia. Et. q; iter
ra sanctū. fuit. 7 fecerāt. plagam magnā. nimis. Et col
locauit. ibi. gentes. ut custodirent. 7 munirent. 7 re
ædificaret. murus. in hierusalē. Et rex demetrius. statuit illi. simō
sacerdotū. Sedente hec. fece eum amicū suū. 7 glificauit eū
glā magnā. Audierat. Et. q; appellant. Romani. Et iudea. Romanus. amī
ci. 7 soci. 7 frēs. 7 qui suscepit legatos symonis. gloriose. 7 ju
dei. 7 sacerdotes eorum. placebat. eis. Et. q; dux. suus. 7 princeps sac
dotē. in eis. Et. ipsi. fungat. ipsi fidē. ut sit. super eos. duc. 7
cura. Et. illi. p. suis. ut. 7 faciat. Et. posuerunt. super eos. 7 super
regionē. 7 super arma. 7 super plicha. 7 cura. sit. illi. Et. suis. 7 au
diatur. ab omnibus. 7 scribant. in nomine. eius. omes principes. in regiōe.
Et. ut operiat. purpura. 7 aurum. et bibat. aurū. Et. p. sacer
dotio. nullū. Et. supra. hec. videbat. illa. ponē. in tabernaculo. 7 ponē
eas in tribulo. suo. Hoc celebru. Et. complū. Et. misit. rex antiochus. 7 pone
re. in nomine. ut habeat. symon. 7 filij eius. lvii

Et misit rex antiochus. filii demetrij. epistolā. abundavit. mandi. Sy
monis. sacerdotis. 7 principis. gentis. iudeorum. 7 amicis. 7 senio
res. hūc modū. Rex antiochus. symoni. sacerdoti magno.
7 gentis. iudeorum. salutē. Quia gentē. pestilentes. obtinuer. re
gnū. patrū. meorū. volo. Et. vindicare regnū. restituē illi
sicut erat. antea. electa. ea multitudine. eorum. 7 fecit naues bel
licas. volo. Et. prodē. p. regiōes. ut vastare. eos. quicumque
regionē. meam. 7 desolauerūt ciuitates. multas. in regno meo.
Nūc. g. stauio. tibi omnes oblationes quas remisit. Et. eis. me regi. 8
7 quicūq; alia dona remisit. ti. Et. permitto. ti. facē. possessi
onē. quę. nūc. tenes. in regiōe. tua. Jerusalē. sanctam. Et. ciuitatem.
7 omia. arma. q; fabricata. sunt. p. plicha. que extructa. 7 re
nes maneāt. ti. Et. cū. debitū. regni. q; usque. debebūt. regi.
celebre. et. in. nomine. tuo. renuntiet. ti. Cū. Et. obtinuerim. re
gnū. meū. glificabo. te. regnē. tuā. replū. gla magnā. ita
ut manifestet. gla. tua. in universa. tua. Anno. centesimo. 9
quinquagesimo. exiit. antiochus. in. patrū. suos. Et. congregati. ad eū. 8 c
exercitus. ita. ut. pene. relicti. essent. cū. illo. Et. fugit. ē. cū
antiochus. rex. Et. venit. domū. fugiēs. p. mare. Scribit. ē
congregata. sunt. in. eum. mala. Et. reliquit. eū. exercitū. Et. appli 8
cuit. antiochus. super. dorā. cū. cxx. milibus. virorū. belli. centum.
7 octo. milibus. equitū. Et. circuivit. civitatē. Et. naues. ama
ri. accesserunt. ruebantur. civitatē. a. mari. 7 homines. sine
bant. egredi. neq; ingredi. lviii
Erat. autē. numerus. 7 q. ei. 8 erant. aburde. roma. bine 8 e
epistolas. regibus. 7 regionibus. scriptas. ingibus. 7 in eis. hec. Lucius
consul. romanorum. ptolomeo. regi. salutē. Legati. iudeorum. venerunt
ad nos. amici. nri. renovantes. amicitiā. petentes. 7 scientes
te. missi. a. symone. principe. sacerdotū. 7 populo. iudeorum. Attulerunt
autē. clipeū. aureū. minas. mille. Placuit. nobis. scribere. regibus. 7 regionibus. ut. ne. faciat. illi. mala. neq; impugnet. eos
7 ciuitates. eorum. 7 regiones. eorum. aut. ne. faciat. auxilium. pugnā
tibus. aduersus. eos. Visum. est. autē. nobis. accipere. abeos. clipeū. Si q.
autē. pestilentes. refugerint. de regiōe. suorum. aduersus. tradere. eos
symoni. principi. sacerdotū. ut. vindicet. eos. secundū. legē. suam.
Hec. eadē. scripta. fuerunt. demetrio. regi. 7 attalo. 7 aridate. 7 arsa. 8 t
ni. omnibus. regionibus. 7 sampsame. 7 spartanis. 7 delo. mindo. 7 sy
one. 7 cane. 7 samis. 7 pamphylię. 7 lycię. 7 halicarnassi. 7 rho
di. 7 phaselidi. 7 coo. 7 sydeti. 7 arado. 7 gortinę. 7 gnidi. 7 cy
prii. 7 cyrenę. Et replū. autē. eorū. scripserunt. symoni. principi
sacerdotum. 7 populo. iudeorum. lx
Ptolomeus. autē. rex. applicuit. azotum. in. domū. sedū. ad. munes. et 9
semp. manū. armatas. hastas. Et. excutiebat. eos. ne. pre
terirent. Et. misit. et. symon. duo milia. virorum. electorum. ei. auxili
um. argentū. 7 aurū. multa. copiosa. Et. noluit. ea. accipere. Si in
pter. omia. que. facta. ē. ei. eo. amore. 7 alienatus. se. abeo. Et. mi
sit. ad eū. athenobium. unū. de. amicis. suis. ut. videret. eum
et. ipōrum. dicens. Vos. tenetis. hierusalem. 7 civitatē. 7 omnē. q. ē. in. cir
cuitu. regni. mei. fines. eorum. desolatos. 7 fecistis. plagā
magnā. in. terra. 7 multa. Et. nunc. si. vultis. p. loca. mihi. in. regno. meo. Nūc. g.
tradite. civitates. quas. occupastis. tributa. locorum. qui. sunt
in. finibus. eorum. fines. iudee. Sin. ā. dare. p. illis. quingenta. talen
ta. argenti. Et. reliquum. q. peccastis. 7 tributa. civitatum
tuarum. alia. quingenta. talenta. Sin. ā. venerit. et. pugnabitis
me. Et. venit. athenobius. amicus. regis. in. hierusalem. Et. vidit. gla 9a

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

symonis ꝛ clamauerũ in auru ꝛ argẽto ꝛ appãrũ copiosũ. et obstupuit. Et rediit in ira regis Et ꝛe a symõ ꝛ dixit. Vos alienã terã possidẽtes ꝛ alienã diuinã. ꝛ habitatis pacifice no stros. quos abominacões nras iuste aliquo tpe possessa est. Nos aũ ipsi hĩes. ꝛ desertum habitatis pacifice mor. Ait ꝛ ioppe ꝛ gazaram q̃ occupabatis ipi faciebãt ĩ pp. plagã magnã ĩ regione ura. Vos dñi talina. et Et ꝛ ille ubi ꝛ ceperunt eius ã eis ira ad regẽ renuntiauerũt ei ubi ꝛ ita ꝛ gesta symonis. ꝛ misit q̃ uideret Et uidit ꝛ ait fugiẽtes nauibꝰ thorotholiadu. Et obstruxit rex cendebeũ de ce manuũ ꝛ ceruũ equũ ꝛ pedũ dedit illi. ꝛ mãdauit illi mouẽ castra ꝛ facẽ uidere ꝛ mãdauit ei edificare ce dyne ꝛ obstruere portas ciuitatis. ꝛ debellare pp. Ipe ã persequebat̃ ꝛ ionẽ. Et ꝛ cum cendebeus iam ĩ ꝛ ad ciuitate ꝛ pit ciuitate plebẽ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ fugere ꝛ edificare ꝛ dyonẽ. Et collocauit ille equit. ꝛ ꝛ ꝛ ut egressi ꝛ ambulare una uidere. sic ꝛ ꝛ ꝛ. Ascendit iohs d gazara ꝛ nũciauit symõi lxi
patri suo. que fecẽ cendebeus ĩ pp ipꝰ. Et uocauit symon duos filios suos seniores. iudã iohn ꝛ ait. Ego ꝛ fres mea ꝛ domꝰ patris mei. ꝛ pugnauim ꝛ ꝛ ab adolescentia usq; in hũc diẽ. ꝛ ipsi nos ẽ manibꝰ nros ꝛ ꝛ ꝛ aliquotiẽs. Nec aũt senui. ꝛ ꝛ loco meo ꝛ fris mei. ꝛ egressi ꝛ pugnate ꝛ gẽte nã. Auxiliũ ũ de celo uobis sit. Et elegit d regiõibꝰ ꝛ ꝛ multa uirtꝰ belli gerentes ꝛ quites ꝛ ꝛ ꝛ ad cendebeũ. Et dormierũ immediate. Et surrexerũ mane. ꝛ abierũ ĩ campũ. Et ecce equitatꝰ copiosus obuiã illi. ꝛ pedũ ꝛ equitũ. ꝛ fluuiũ torrẽs erat ĩ medium ipsorum. lxii
Et admouit castra ꝛ facẽ eoꝝ. ipe ꝛ ipsi ceciderunt eius. Et uidit ꝛ ꝛ ꝛ pugnare. ꝛ timuerũt ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ

De cantantib; quas fuerendit iudas. xxxvii
Bi ranotheus iudas expugnat ẽ ruuu dumil. xxxviii
De plys iude machabei ad ephron. xxix
Bi cũ gorgia pugnt iudas. ripõ euadente. xl
Bi manifestum ẽ quos dã iudæ ideo inmisse. xli
De refectione spe. roblato sacrifitio p defũcto. xlii
Bi antioch cũ exercitu uenit in iudam. rmenelaũ &c. xliii
Bi ĩ castris antiochi nocte iudas cũ suis occidit. xv mil. xliiii
Bi uict antioch ingrãm cũ iudeis rẽfus ẽ. xlv
Bi demetrius reuniit regnũ. xlvi
Bi dimittit militer nicanorẽ adiuuandũ iudã. xlvii
Bi nicanor puẽ iungit cũ iuda. xlviii
Bi nrsũ accusante alchimo iudæ rex puẽ solui. xlviiii
Bi machabẽ fugit manũ nicanoris. l
Bi ommat nicanor sacerdotib; ut iudã ideret. li
Bi nicanor superbia elatꝰ blasphemat. lii
Bi nicanor cogitauit die sabbi cũ iuda pugnare. liii
Bi capit. rmanũ nicanoris. precepit iudas abscidi. liiii

Explicunt capitula. Incipit lib machabeoꝝ .ii.

PATRIBVS.

Qui sũt pegypti iudæi. salutẽ dicũt fris qui sũt ierosolimis iudeis. qui ĩ regione iudee rquiẽ bonã. Benefaciat uob ds. rmemineri. rtestamẽti sui q ad abrahã. ysaac. riacob locuꝫ ẽ fueꝝ sui. fideliũ. rdet uob cor. oĩũ. ut colatis eum. rfaciatis ei uolũtatem. corde magno. ranimo uolũtario. Aperiat cor uestrũ ĩ lege sua. rpreceptis suis. rfaciat pacẽ. Exaudiat orationes uras. rreconciliet uob. nec uos deserat in tpe malo. Et nũc hic sumꝰ orantes pro uob. Regnante demetrio ãno centesimo. lx. nono. nos iudei scripsimꝰ uob. ĩ tribulatiõe. rtpore q supuenit nob. ĩ illis ãnis. ex quo recessit iason. rcã tẽplũ. rregnũ sanctũ fugerẽt. reffuderũt sanguinẽ innocentẽ. Et orauimꝰ ad dñm. rexauditi sumꝰ. Et obtulimꝰ hostiã. rsimilagiñẽ. raccẽdimꝰ lucernas. rapposuimꝰ panes. Et nũc fieri tis dies scenophegie mẽsis

Casleu. ii

Anno centesimo octogesimo octauo. sub quo rege seleucus dictꝰ est. rsolutus rũdea. senatꝰ rudis. antiochꝰ magnus rex proloma regis q ẽ dignꝰ rpõr sacerdoũ. rhis q in egypto sũt iudæi. salutẽ. rfelicitatẽ. De magnis periculis deo liberati. magnifice gratias tibi agimꝰ. ut pote q adiuuante rege dimicauimꝰ. Ipse ẽ ebullire fecit dẽ pside eos q pugnauerũt ĩ nos. Nã cũ impside esset dux rpe. rai sub ĩmpetũ nostrum. occidit ĩ templo nanee. fallo deceptus sacerdotes nanee. Et ẽ cũ ea britannũ uenit antiochꝰ ad locũ. rmira ei. ut accepto pecuniã mltã dotis nomie. cũq; posuissent eas sacerdotes nanee. ipse cũ paucis ingressus est ũ. ambitũ templi. clausis repẽte cũ missi. antiochꝰ. ingressi occlusa aditu templi. mittentes lapides. trusserũt ducẽ. rq cũ eo erãt. rdiuiserũt membratim. rcæsis eius capitib; amputatis. fugerũt. Pomita benedicat dñs qui iudicat impios. iii

Actum igit quinta. rvicesima mẽsis casleu. purificauimꝰ nẽ templi. necessariũ duximꝰ significare uob. ut. rvos q agatis dies scenophegie. rdẽ ignis q datus ẽ. qñ nehemias edificato templo. altaria. obtulit sacrificia. Nã cũ ĩ pside ducerẽtur patres nri. sacerdotes q tũ dei cultores erãt. acceptũ ignẽ d altari occlte absconderunt ĩ valle. ubi erat puteus ãtus. rsiccus. rita eum fuerunt cũ. ut nullus ignotus esset locus. Cũ ꝓpterissent aũt nrã ãm. rplacuit dñs ut mitteret nehemias ange pside. nepotes sacerdotũ illoꝝ q absconderãt. misit ad requirendũ ignẽ. Et sicut narrauerũt nobis. nõ inuenerũt ignẽ. sed aquã crassam. Et iussit eos haurire. rafferre sibi. Et sacrificia q imponẽda erãt iussit sacerdotes nehemias aspergi. aq ipa. rligna. rq erãt sup posita. Vtq hoc fieret cũ ẽ ripe affluit quo sol refulsit q prius erat ĩnubilo. ac celsus ẽ ignis magnꝰ ita ut oes mirarẽt. Orationẽ aũ facere dabant oes sacerdotes dum sumaret sacrificiũ. ionathas ĩcohante. ceteris aũ respondẽtibꝫ. Et nehemias erat oio. Deꝫ hoc modo. Dñe ds oĩũ creatꝫ. inbuil. rfortis. iuste. rmisericors q solus es bonus rex. solus piꝰ. iustꝰ. rom. potens. rinsipiens. q solus es iustꝰ. rsempiternus. q liberas. rsuscipis. d omni malo. q fecisti patres electos. rsanctificasti eos. accipe sacrificiũ. p populo tuo israel. rconserua eos. rsanctifica nos. congrega dispersiones nras. Libera eos q seruiũt gentibꝫ. o respice. rabominatos respice. ut sciãt gentes quia tu es ds noster. Afflige opprimentes. rinsultãtes superbia. Edifica templum tuum. rmonumẽta sacrificiorum. Et da timentes te. ambulare in uiis tuis. rlocum sanctũ tuum. fiat dñe moyses. Audientes aũt psallebãt hymnos. usq; q sacrificium cõsumptũ est. sacrificauit. Cũ aũt sacrificium. et reliqua. aq ussit nehemias lapides maiores ponderi. Qd ut factũ ẽ flamma ex eis accensa ẽ. Et exiuit q remanserat. rsplenduit. Et cum ẽ flamma exisset. rlumen q remanserat ẽ ignis. renuntiauit ẽ regi persarum. q in loco in quo ignẽ absconderãt hoc q sustulerãt sacerdotes. aqua apparuit. d qua nehemias. rq cũ eo erãt purificauerẽt sacrificia. Considerans aũt rex. rtẽ diligẽter examinasset. fecit eos templũ. rsignis donauit rex. multa bona accepit. rexinde. rinbuebat. Appellauerũt aũt nehemias hoc. locũ nephthar. q interpretat purificatio. uocauerũt aũt. apud plures nephi. iiii

Inuenit aũt in descriptionibꝫ. ieremie ꝓphe. q iussit accipere ignẽ eos q translatiõẽ ut significatũ ẽ. rut mandauit translationis. rdedit illis legẽ. ne obliuiscerẽtur. precepta dñi. rne. erraret. mentes. uidens simulacra. aurea. rargentea. et ornamenta eoꝝ. ralia huiusmodi dicens. hortabatur ne legẽ amoueret. a corde suo. Erat aũt in ipa scriptura quo tabernaculũ. rarcã iussit. pplum duimo. rpulo ad se facto. ymitari sacrificium. aut quo exiit. imoꝛẽ. iquo moyses ascendit. rvidit dñi hereditatẽ. Et cum ies ubi ieremias iuenit locũ speluncæ. rtabernaculum. rarcã. rthymiamatis altare. rsic ingressus est. Nec scire potuit locũ nisi ꝓphe. nec cognouit. nec inuenire potuit. Dicebat aũt ieremias. q locus ignotus esset donec congregatio populorum. rmisericordia dei. rsuscipiat eos. tunc dñs hec ostendet. rgloria dñi. rnubes. apparebit. sicut ostendebat. rsicut petebat salomon. ut locus sanctificaretur maxime. Sapiens. rmagnificus. rsacrificium. octauarum. rdedicationis templi. rsicut. rmoyses. rorauit dñm. rsicut. rsalomon. rsanctificauit. rsic. rexaudiuit. rsic. rmoyses. rorauit. rsic

nacul ū zaraz ꝛ altare uicensi unulus illuc ꝛ ostiū obstruẽ.
Et a ceteris q̄ sunt q̄ sequebat ut notarẽt sibi locū.
ꝛ ū potuer̄ inuenire. Et ā cognouit iereminas. ait̄ illo-
rum q ignor̄ esset locus donec congreget dñs congregationẽ pp.
ꝛ pinus fiat. Et rẽ dñs ostendet hec. Et apparebit mae-
stas dñi ꝛ nubes erit. sicut moysi manifestabat. sic ū salo
mon peruenit ut locus sanctificaretur magno dñ manifestabat
hec. ut sapiam hñs obtulit sacrificiū dedicationis ꝛ sum
mus sacerdos templi. Sic ꝛ moyses orabat ad dñm ꝛ descendit
ignis ḋ celo. ꝛ cōsumpsit holocaustū. Et dixit moyses eo q̄ ñ
fuer̄ māducatū q̄ erat p peccō. ꝛ cōsumptū ē. Similit ꝛ salon
otto diebꝫ celebrauit dedicationẽ. Insuper et ī indefino
mbꝫ ꝛ innumeris necnō. hec ēadem. Et ut ostendes bibli
otheca congregauit ḋ regnoꝝ [illegible] bus. ꝛ ppham ꝛ dauid.
ꝛ psas regum. ḋ donarijs. Si [illegible] milit ā ruinas ea q̄
deadeāt p bellum q̄ nob. acci [illegible] derat. congregauit oīa ꝛ
sūt apud nos. Si ergo desideratis hec. mittere q̄ferant uo
bis. Iamus itaq; purificationẽ. celebrare uob. Vñ igitur
faciens si egeritis hos dies. Vō aūt q̄dāmodo pp suā. ꝛ mō
dicte hereditatē omnibꝫ. regnū. ꝛ sacerdotiū. ꝛ sanctificationẽ.
sicut promisit in lege. spm̄ q̄ ad nō ueniebat. ꝛ congregabat
ḋ sub celo in locū sanctū. Et puto ē nos ḋ magnus pauit. ꝛ lo
cū purgauit. De iuda uō machabeo ꝛ fratribꝫ eius. ḋ templi
magni purificatiōe. ꝛ ḋ altare dedicationis. Si ḋ plus q̄ puto
ad annos ducentos nobilē. ꝛ filiū ē aquilā. ḋ illuminatione omnibꝫ
q̄ ḋ celo facte sunt. ideo q̄ putides facere. facere. ita ut u
nusquisq; legentiū ea promptius erumpendi. barbarie mi
nus tardē fugiens. ꝛ famosissimū toto orbe templū recu
perēt. ꝛ unitatē ecclesiē. ut leges que abolende erāt ref
ormidē. dño ū oī ingratitudine pristino facto ill. ꝛ ab
ratione ymnos quib; ꝓbensa. ꝛ pauperū nos uno
uolumine breuiare. Cōsiderantes ē multitudinē librorū. ꝛ
difficultatē uolentibꝫ aggredi narrationes hystoriarum pp
multitudinē rerū. earum uolentibꝫ quoq; legere. ut ēet ei
mi oblectatio. studiosis uō ut facile possint memoria
mandare. omnibꝫ aūt legentibꝫ utilitas ostenat. Et nob q̄
dē ipis q opus hoc breuiādo ei suscepim. ñ facilē labo
rē. imo uō nō grauē plenū ingluuie. ꝛ uigiliaꝝ affluentiā
sic hij q̄ ipsum omnino. ꝛ ut aliud uolentiam ponere. pp
multorū grauis labor. ē sudantiū. ut ante q̄dē ḋ sin
gul aut certe pauc. ꝛ ut ait sapiēs ḋ infinita. breui
tam studentes. Hic ē nouus dominus ardentes ḋ omnibꝫ
simulata mundi. ē. ea uō q̄ pingit ornat. q̄ apta sūt ad
omnia exercitia sunt. ꝛ ita ornatus mundi ē. ꝛ nob. Et ē mul
lectū colligē rudimenta sermonis. ꝛ uarietatis pares sin
gulas ḋ singulis historiis. ꝛ ut ait apostolus. ḋ breui
tate uō dicentis sacra. ꝛ ecclesiē regulatur. breuia
re ordinandi ē. Hic igitur narrationẽ ingressi. ḋ ppha
toē nō duxisse sufficiat. Secundū ē ē ē hystoriam
effluere. unde ā hystoria sumenda.

Quur ei sit unitas libroꝝ nos patet. legenti ergo ad

huc optime ostendit. q̄ promissas promissas pacē. nos
otio habemus mala. sicut ut ipi reges ꝛ principes locī sui
mo bonore digni ducer̄. nisi nō maximus munidi illu
strauer̄. ita ut sit locus afflictor. ḋ redemptis suis pāret oī
supplus. ad munditiā sacrificior. ꝛ munerū. Symon. ā ḋ tri
bu benjamin ꝓpinquus regi. ostendebat ei ḋ illo certe
sibi ꝓpe sacerdote. multū. aliquo siquo tale malū. Si
ū unde omnā n possit. uenire. ad ꝓpositū thurse filiū.
q̄ illo tpe erat dux celesyne. ꝛ fenices. Et nūciauit ei pecu
nias inestimabiles. plenū ee eas ū ministrorū. communes
copias mensas ee. que n pertinet. ad rationē sacrificior.
ee. aūt possibile sub potestate regis eas. nūsa. Cui ꝛ
retulit. apollonio. ad regē ḋ pecuniis que delate erāt. ille
accitum beliodorū q̄ erat sup negotia. ei. mittit eū mādā
tis ut ꝑficeret pecuniam inspicer̄. Sumpsit beliodo.
rus aggressus. spere qđ ei ꝓ celestia. ꝛ fenice auctate
ēet ꝓgerent. re ā uera regis ꝓuentus. Se cū ue
nisse. non solum. ꝛ tenuisse. ab imo sacerdote. sanctate ēet
exceptus. narrauit ḋ uno deo. pecuniaꝝ. cuius ea grā
ad ēet apud. Interrogabat ā si ue hec ita ēet. Cui sum
sacerdos ostendit ḋ pecunia ee ḃ. ꝛ uidua. ut duaꝝ. ac pupil
laꝝ. quā uō ee. ꝛ tam tobie uim. valde eam timer̄. mitte
que deludat. impi simon. unius ā argenti talenta. cccc.
ee. ꝛ aurū. ee. dapi uō eos q̄ certo deferant loco. triplo q̄ ꝓ
unusquisq; mūdi bonaret. ꝓ suo ut ita ee ꝛ sanctate impos
sibile omnino ee.

VI

Tille. ꝓ his que videbat imādauit. angelo. dicebat omn
gnie regi ea deferenda. Cōstituta ā die. uidebat ḋ his uelu
dens ordinatus. Nō multis uō p unusquisq; animate erat
impedimento. Sacerdotes ā ante altare ei sacerdotalibꝫ stolis
ornatos. ꝛ ipsum orabat ḋ celo ei. q̄ ḋ depositis legē posset
urbis q̄ depositū ei salua custodiret. Ad uō q̄ uidēt sū
mum sacerdotem unius. sine uestibus. ꝛ faces ē. ꝛ colos ī
mutat. declarabat ānū animi dolorē. Conturbata ē eius
uirg mestitia. ꝛ ꝛ oris. ꝛ quā manifestē aspia
erat ḋ dolor cordis eius efficiebat. Alij ei ā agregati ḋ do
mibꝫ ofluebat publica supplicatiōe. obsecrantes. ꝓ eo
q̄ ꝛ ꝛepetum locī ēet ne. Mulieres ei
cuius pectus. ꝓ plateas ofluebat. Se uirgines q̄ clause erāt
parentibꝫ ad omnā. Alie ā ad muros. q̄ uō ꝓsilire
aspiciebat. Omnes ꝓ omnib; manū sursū ḋ precantes.
Et erat ē mista omnia misericordia. ruinaq; sacerdotū. agone
ostium expectantiū. Et hij q̄ē sacerdotes. agone
ut credimus sibi hys q credebant. oī magnus ofuasio.
Et ludere ausi ā q̄ deorsum. ꝓ habebat. ecce loco

VII

ipe ei sanctimbꝫ extra eraui plenus. Et spe omnipotens
magnā fuit sue ostensionis. ei. dēnā. ita ut oēs q̄ aut fu
erāt paruer. et. nuncios dei. unus. Cōsolationē. ꝛ omni
dinē. nisi ēet. Appuit ē ei. qđ equus fortissimē hñs
sessorem. optimis opimis. adornat. Isq; ei impetu he
luodoro pedes calcis ēbat. Ol. ā a sedebat uidebantur. ānu

hē aurea. Alij eā apparuē duo iuuenes iuxta decu. gtā optimi. speciosi. gr amictu. q cū sterē eū. rerū mag parte flagellabāt. sine ūmisericoē. mīs plagis uberā tes. Subito ā heliodorus gaudē ī suam. cuīq; milia caligi ne cantū fusū rapuerē. arq; ī sella gestatoria pōtū eiecer. Et is q eū mīus ausibz. z satellitibz ꝑcutiū ingressus ē eramū. portabāt. nullo sibi auxiliū ferente. manifesta agnita dei iuxte. Et ille qdē ꝑ diuina iuxtē iacebat mutē. atq; oī spe z salute priuat. Hij ā dīm būdicebāt. qa magnificauit locū suū. Et templū q paulo añ tumultu erat plenū. apparuit omīpotēte dño. gaudio rebz impletum ē. VIII

p a Vnc uō exanimas heliodorū qdā rogabāt. z festinā oniā re iuberet. altissimū. rursū donare ei q ī supmo spū erat. gstum. Cōsiderāt ā sūm sacerdos. ne fraude rpe suspi caret malicā aliquā erudelis circa heliodorū. gsumata. obtulit. p salute eius hostiā saluatrē. Cūq; sūm sacdos orasset. idē iuuenes eisdē uestibz. armis. adstātes heli odoro dixēt. Omne sacdos gratias age. nā ꝑ eū t diuīa ita donatus. Tu ā ab eo flagellatus. nūtia oībz magnalia dei rpetrabē. Et his dictis. ñ apparuēr. heliodorus ā hostia dō oblata. z uotis magnis promissis eo q uiuē illi cō seruasset. z omie gratias agens. recepto exercitu repedabat ad regē. Cōtemplabāt ā oēs eā q sub oculis suis uiderat opus magnū dei. Cū ā rex ipē gratias heliodoro. qs ē apud. adhuc se mel ierosolimā mittat. aut. Si quē habet hostē aut regnū insidiatorē. mittat illuc. z flagellatū eū recipiet. si ui euasit. eo q ibi locū dō sit dī qdā unus. Nā ipe q hīt habitaculū hīt. ut iratus. z adhuc ē loci illi. z uenientes ad malefaciendū potuit. z pdat. Igitur heliodorus re gressus. obtulit. ita se rpe hīt. VIIII

uij g Simon ā pcharē peccatū. ac pie delatū. male loquēbat dō. tanq; ipe heliodorū instigasset. ad hoc. rpe fuisset. ī causa malor. Intelligēs q contrarius ac defensor gētis suē. z emulator legis dī. audebat. illiciatorē regni dicē. Et cū in unū conuenissent. ut etiā pquos dā symonis necessarios hortando fieret. fideles omnes pcliū. gratios. z appollonium ī Samare. rpre duce celestyne. z frustrā. ad arguendā malitiā symonis. ad rege se mittit. ñ ut ciuē accusaret. Et omnē utilitatē apud semetipm unusquisq; māturabat. sideles. Videbat ē sine regali. pu denter ipossibile ee pace rege dare. ñ symonē posse cessare a sua malitia. X

b Ed post. biēnia uere recessit. cū suscepisset. regnū. Anno chus q nobilis appellabat. ambiebat iason frē sum. mū sacdotū. adhuc rege. p mittēs ea. argēti. ccc. tal. z re redditibz alijs talēta. lxxx. Sup hīs promittebat. z alia. cl. si potestatē ei recedere gymnasiū. z ephebā sibi. gstituere. z eos q ī ierosolimis essēt antiochenos scribere. Ad cū re annuisset. robustus. z principū. stans ad gñale mūi. or bulos suos. tollere. cepit. Et amouit hos. q iniuriant. causa uidel a regibz fuisse. gstituta. p hoc. pte cupiens. q apud romanos dominatus z societate sumeret. ē legatōe legitima. quib; una. gstitutōes. prauas. gstituta sanctis. Et ē. ausus ē sub arce ipa gymasiū. gstituere. z optimos q; q ephebos. ī turpitudine ponere. Erat ā hoc ī uitiū. t ī crimē. qdā. z pfectus grāt. z alienē. gsuetos. ipe t pij. z ī sacerdotū. risionis. nefarij. z laudibz. seclus. ita ut sacdos. iā ñ circa altaris officia. deditus. esset. q. despe rans templo. z sacrificijs neglectis. festinaret. partic. pes fieri pale stre. z ꝑhibitos eius. iuuenes. ī certaminis disci. Et priori qdē honores. michi. bātes. greca. gloria optimas. arbitrabāt. quar. grā. prudentia. eos. primo habebat. z cetera. gstituta e mulabāt. Ac p oīa hic. gsimiles. ee cupiebat. quos hos tes. z emptores. hu[illegible]buerat. Inlegres. e diuinas ipie agere. impune nō [illegible]cedat. si. hec ipe sequēs declarat. XI

Vm ā quinquenal agon[illegible]tyro celebraret. Xi rex ꝑsens. esset. misit iason sacneos. ab iero solymis uiros. peccatos. portantes argēti. didragmas. ccc. ad sacrificia hercu lis. Quas etiā postulauerē. hij q apportabant. ne sacrificijs se rogarēt. qa ñ oportebat. si. ī alios supflue eas. dispensari. Sed hec oblata sunt. qdē. ad eo q. ipsa. ī sacrificia. hercul. ipi. ꝑtinē. sunt. ī fabricā nauiū triremiū. Missus autē ī egyp tū. apollonius mestharei filius. ipi. ꝑnat. ptolomei filiomē toris regis. cū cognouisset. antiochū alienū se a negocijs regni esse. timens. ipse ultroneus. z solus. ꝑsect. unde uenit. ioppen. z inde ierosolimā. Et magnifice ab iasone. z ciuitate. suscep t. cū facultatibz. lumbis. z laudibz. ingressus ē. unde. z ipse. ē. ad eum. cōuent. XII

T post triennij tpo. mittit iason menelaū. supradict. z symo nis frem. portātē pecunias regi. ad negocijs necessarijs re sponsa. placuit. Et ille cū dat regi. cū magnificētia. sua ꝑtinentia. ēt. ī semetipm reuertit. suorū sacdotū. suppo nēs iasoni talēta argēti. ccc. Acceptisq; a rege mādatis. uenit nichil quē dignū hīs sacerdotio. Alio uō animo. z ty rannidē ferre. belue. q. genus. Et iason quē. q. ꝑ pium fratrē expulerat. ipe deceptus. ꝑfugus. ī amanitē expulsus ē regionē. Menelaus ā ꝑ inquisitū quē obtinuit. dō pe nijs uō regi. promissis. nō agebat. cū exactione fuerē sol tus. q erat ausus ꝑ tinere. Nā adhuc exactis uectigaliū. p tinebat. Quā obrem. ad regē uocatus. menelā. amo nus ē sacdotio. succedēte lysimacho. sue. sceleratē. ā. ipo. T cū hec agerentur. regit. tharsensis. XIII [illegible]ē cypio. z mallotas. sedmouisse. mouere. eos q. antiochū. scribere re gis. dono. cēsum. dari. festinare. magis. re uerti. sedere illos. reliquo. sufferre. uno ceremoniarū. suis. andronico. Rat. ā mendā. accepisse. ipo. opem. mū. aurea. ipsa. uasa. repositu rū. donauit. andronico. talia. uēdere. et. ꝑ. ꝑ. manus. a uitatē. Ad cū certissime cognouisset. omnes. angebatur. eū ipē. ī loco. tuto. se. omnes. antiochie. seruos. duplicari. ad. menelā. accedēs. ad. andronicū. rogabat. ut. oniā. unifice. Ad cū uenisset. adomā. rapuit. dextra. cū. una. iuuenc. quis. erat

a suspensus suauissi. d. silio. prodē. statim eū pemit. ñ uent
ursuna. Obqua cām ñ solum iudee. ſ. zalie quoq; nacōes
indigna iuer. molestie fentum d nocentium iniusta.
Ed regressum regē d aliae locis. adierē iudei XVIII
apud antiochiā simt zgrea. ꝙ quenes d inq; nece one. lō
tristar magq animo antiochꝰ zflectus ad māsuetudinē. iamas fu
dit. recedat d finiens sōcitatē. zmodestiā. Accensusq animi
indignatiōe. purpura ecutū cūdua p totā auritatē uber. z
cedē loco quo ionā impietatē ꝙ mistar. sacdegū ultra pe
nam. dño illi digna penā tribuente. XV
Ytisq; aūr sacdegus ureplo. alysimacho. ꝙ missis. menela
o filio diuulgata fama. ꝙ congregata ē multitudo adūsus lysi
machū. milia iā anno expectato. durb. aūr ira gentibꝰ zaī
mus ira repletus. lysimachꝰ. annauit fere milibꝰ. uniq;
manibꝰ uti cepit. duce qui tyranno etate puner. z deum
a puero. Sz ut intellexit cōatū lysimachi. alij lapides.
alij fustes ualidos. utrq; qui uō ancē inlysimachū iacē.
Et mīa qdē uulnāa qui aūr. pstrau. cōs uō in fugā iſi ō.
Ipm etiā sacdegū seus eiusq; interemit. De hys ꝙ cepit in
diaī adūsus menelaū. agitau. Et cū uestis. rex ynū. adp
sū negociū deuleū. missi. uiri tres. a semoth. Et cū supa
uenē menelā. promisit ptolomeo milia pecunias dare. adsu
adendū regē. Itaq; ptolomē. i quodā. anno potū qi refu
gerādi gā regē adiit. zasumpta dextē. Et menelaū qdē
unuse malitie rei ēmunib. absoluit. muros. ā q etiā si a
pud hyras cām dixisset. in cōes iudicātē. morte dāpnauī.
Luo ḡ iustā penā dederē. q. p aurtate z pecunias uasis
cām. p eam sūt. Quā obiē ynj. quoq; indignati. erga se
pulturā eoz. ubilissimi erant. Menelaus ā. pē. q. i potē eccā
tā erat. animā. p manebat. i portestate. celestes. inalienā
z adinfidas animas. XVI
Qdē tpe. antiochꝰ sūm. p fectionē. pmit. i egyptū. sōingit. aū
p unusa. ierosolimoz. auritatē. iudei. diebꝰ. xl. p. ueta. equē
disaurātes. auratas stolas. habentes. z astas. qi. cohortes. ar
matas. rursus equoz. pcessiones. digestas. z. egressiones. fiā
comunā. sanctoz. mot. z galeatoz. milia. mudinē. gladios. dis
mictos. milioz. iacē. z auroz. armoz. splendoē. oīsq; gnīo
lauiaz. Quia. pē. eis negabāt. i bonū. gitis. mōstra. Sz. cū
falsus rumoz. crisi. tā. q. ura. ecclesi. antiochꝰ. affligens
iason. ñ. mīa. mille. uiros. repēe. agressus ē. auritatē. Et
auibꝰ. admiz. quolamibꝰ. adultatū. appensa. auritate.
menelā. fugit. z. nē. Iason uō. ñ. pcebat. i. eode. auibꝰ. ſſ.
ſi. cogitabat. p. patriā. adūsus cognatos. malū. ē. maximū.
arbitris hostiū. rū. auiū. se. nophea. capiuz. Et. p. patri
ū. qdē. ñ. obtinuit. finē. uō. fixit. z. fugā. z. fusiē. cepit.
q. p. fugā. mz. abiit. i. ammanitē. Adultimū. i. cretū. su
gelusus. ab. aretha. aradū. tyranno. fugiēs. d. auritate. i
auritanē. oīb. odiosus. ut. refuga. legi. reprehensibil. ut. pa
tre. z. auū. hostis. i. egyptū. ecclusus. ē. Et. q. mīos. d. pa
tria. expulerat. pegre. pati. lacedemonas. p. fectus. qi. p. cognē
cē. ibi. refugū. inuit. Et. q. insepultꝰ. abiecerat. mīos.
upē. mlamitar. z. i. sepulc. abiciat. sepulta. ni. pēna. usus.
neq; patrio sepulchro. patiaris. XVII
Js ita gestis. suspicat. ē. rex. iocratē. defectus. iudeoz. Et. ob
hoc. p fectus. e. egypto. efferatus. animis. auritatē. qdē. ānis
cepit. Jussit. ā militibꝰ. uisibē. ñ. punē. occurrentibꝰ. z. qdo
mos. ascendētes. trucidare. Fiebat. ḡ. cedes. uiuenū. ac. semi
oz. mulier. z. natoz. cōmunia. ūgiusq; z. pululoz. ne
ces. Et. ā. toto. mense. duo. agmina. milia. iffem. et. milia. uii
ti. ñ. minꝰ. ā. uenūdati. Sz. nec. ulla. suffitiū. Jusus. ē. in
trare. replū. unuse. tire. sanctū. menelao. ducente. q. legū
z. patrie. fuit. p. denoz. z. scelestus. manibꝰ. sumēs. scā. uasa. q
ab. aliis. regibꝰ. z. auritatibꝰ. erāt. pōita. ad. ornatū. loci. z. glā.
z. rectabat. indigne. z. tamināt. Jta. aliena. nīre. ani
ochꝰ. ñ. gliderabat. q. pp̄. pter. cā. bitanū. auritatē. antiochi
dis. uat. fuerat. pp̄. q. z. amdiu. ira. locū. despexo. Quoq;
ñ. ingressū. eos. mīus. petens. ē. ī. uolumos. sic. heliodorus
q. missus. ē. a. seleuco. rege. ad. expoliandū. eraiū. eiā. hic
sitaū. aduenēs. flagellatus. z. repulsus. uniq; fuisse. abs
udaia. Verū. ñ. pp̄. locū. gitē. ſ. pp̄. locum. gitē. dño. de
gre. Jdeoq; z. pē. locus. pricipe. factus. ē. p. malos. postea
aūr. fier. socius. z. bonoz. Et. q. dereliq. ē. ira. dei. omipo.
tentis. in. magna. dñi. reuelatiōe. cū. suma. glā. exaltabatur.
Gitur. antiochꝰ. mille. octingentus. ablatis XVIII
d. triplo. talentis. uelocit. antiochiā. regressus. ē. existimās
se. p. superbia. rei. ad. naugādū. plagas. uō. aduersi. agendi
dedisse. uū. pp̄. nimis. clamonē. Peligr. ā. pitorius. adiuti
gendā. gitē. Jerosolimis. ā. phylippū. gitē. fugē. mouit
crudelitatē. eo. tpe. a quo. stimul. ē. Jugantes. ā. antiochū
z. menelaū. q. grauit. q. eis. ūm. inuehāt. audi. Cūq; appoī
tus. eet. d. iudeos. misit. ecdicū. p. nape. apollonium. cū. ci
tatu. xx. milibꝰ. uiroz. Et. cū. pcepisset. eis. ut. nullo. modo
mulieres. ac. liberos. uenē. Ut. cū. uenissi. ierosolimā
pcē. simulāo. genus. usq; ad. sāū. diē. sabbi. Et. re. festi
uitatis. ludeos. anna. cupe. sius. pcepit. osq; ad. pectaculū. pces
sant. rediū. z. auritatē. cū. armis. dulcēs. ignē. mīmudinē
Vdas. ā. machabē. q. z. ui. fuar. XIX Cpemit.
secessit. i. desrū. locū. Jbiq; uī. feras. urā. i. montibꝰ. cū. suis
agebat. z. fen. abo. usitantes. d. me. adiāt. ne. puenire. eēt
coinquinatos. XX Ed. ñ. post. mīū. tpis. mi
sit. rex. senē. quēdā. antiochenū. q. pelleret. iudeos. ut. se
diuerterēt. a. patriis. z. dei. legibꝰ. gramnare. eiā. q. i. ierosolimis
erat. replū. cognomināre. iouis. olimpij. z. i. garizi. p
ut. erat. hij. q. locī. i. habitabāt. iouis. hospitalis. Pessima. ā. z
unuse. grauis. malos. erat. i. aurtio. Nā. replū. luxuria
z. mesatiōibꝰ. erat. plenū. z. scortanti. cū. meretrib. Se
ratisq; edibꝰ. mulieres. se. uī. ingerebāt. introferētes. ea. q
ñ. licebat. Altare. eiā. plenū. erat. illicitis. q. legibꝰ. phi
bebant. Neq; ā. sabbi. aut. diebus. ñ. dies. sollēnes. pri
stabant. ñ. simpliter. se. gsqua. iudeum. ee. fatebat. Du
cebant. ā. cū. amari. necessitate. in. die. natal. regis. ad. sa
cifica. Et. cū. ubi. sacra. celebrarē. cogebant. edere. corona

ri libo circumire. Decreui aiũ ecce mpremas gẽtiliũ
ciuitates suggerentibꝫ ptolomeis. ut pius modo rpi
apud se iudeos agerent ut sanctificarẽ. eos aũt q nolle
ẽtsire ad institutra gẽtiliũ mifi cerẽt. Erat aũt illic
urde mlria. Due è mulieres delate sũt natos suos ar
cũ adisse. Quaꝫ flammis adubra suspensis. cũ publi
ce ꝑ ciuitatẽ circũduciss. ꝑ muros papiauerẽ. Aly
ũo ad pmas accurres spelũcas. latenẽ die sabbati ce
lebrantes. cũ indicta eẽt ptholippo flãmis succensi
sũt. eo q uetebant. ppẽ religionẽ robꝛuanã. manu si
di mer aurilio ferre. Obsecro aũt eos q hẽ libũ lectiõ
sũt ne abhorreãt. ppẽ adiss os casus. Et reputẽt ea ꝙ ac
cidẽt. ñ ad mnũ sꝫ ad correctionẽ gẽis eẽ nr̃i. Et è mt
to tpe. ñ sine pcaroly ersenrũa agẽ. sꝫ stati ultoꝝ
adhibere. magni bñficij è indiciũ. Nõ è siqat malis
nationib⁹ dñs pacienr̃ expectat. ut eas cũ iudicij dies adue
nerit. ꝛ plenitudie peccatoꝝ. puniat. tra rnob statuit ut
peccans nrs infinẽ dnolums. tra dnũ ihesum induceret.
ppẽ q nũq gẽe anob mãm suã amouet. Scripturis uõ
in. adiis. pplm suũ ñ derelinqt. Sz hec nob admonu
nonẽ legimꝰ. dicta sunt pauca. Jã ã uenirẽ è admira
Gitur eleazarus unꝰ d principib⁹ Axi Cnonẽ.
scribaꝝ. iur erat puer. ꝛ multu decorus. aspo aie by
mis. pellebatur animẽ potanã mãducare. Ar ille gloſã
mouẽ magis q̃ odibilẽ umã amplectẽs. uolũtarie pi
dit. adsupplicij. Jmues ã quẽ admodũ oporteret accedẽ.
ꝛ pugnẽ sustinẽs. dimittat. ñ admittẽ illicita. ppẽ ui
te amorẽ. Hyj aũt q adstabãt unꝰ mfationẽ. mouꝫ. ppẽ
antiquã um animã. tollentes eũ secreto rogabãt. ut
fieri carnes q̃s uelit ei liceat. ꝛ simularet mãducasse
sic re impunit⁹ d laboriꝫ carnib⁹ ut hoc facto amore li
bẽtiꝰ. ppẽ uereret. animã hic meo faceret humanitatẽ.
Ar ille repit cogitare etatis ac senectutis sue eminẽ
am dignã. ꝛ genere nobilitatis eminẽ. atq; a puero
optime ẽstitutois. ꝛ fm sẽ. ꝛ do edite legis ẽstituta. ꝛ
cetera dicẽs. ꝑmitte se uelle ire infernũ. Nõ é erate nr̃i
dignũ è ungt fingẽ. ut multi adolescentiũ arbitrati
de. ꝛ anũ. nonagenta ãnoꝝ. ẽmisse aduntã alienge
nas. ꝛ rpi. ppẽ mei simulatione. ppẽ machaĩ cetu
pnbit. utre tpe depiant. ꝛ hoc maculã. atq; execrato
nẽ mee senectutis. q̃rã. Nã ꝛsi mpsũ tpe. supplicijs
hoĩũ erpiar. ẽ manũ omnipotis nr uiuens nr defunct effu
giã. Cuã obre fortẽ unã ꝛ credendo senectute q̃dẽ
digñ. apparebo. adolescentib⁹ ã exẽplũ fortẽ relinquã.
si pompa aio ac fortẽ. p gravissimũ ꝛ claſſimũ legis
honesta mortẽ pfungar. Hec dicẽs. p stelli. ad supplicia
ũ trahebãt. Hyj ã q eũ ducebãt. ꝛ paulo ante fiebãt
mitiores. ꝛ mũ ũsi fuit. ppẽ fmones. adeo dicto. q̃s illi
p arrogantiã. plato⁹ arbitrabãt. Sz cũ plagis primõ
mur. ꝛ gemuit. ꝛ dixit. Dñe q habes scãm scãm. mãi
feste. tu qꝫ cũ. amorte possim libãm. duros corpis su
stineo dolores. tu aiãm ũ. ppẽ timorẽ tuũ libẽter hec
patior. Et iste gẽ hoc modo uita discessit. ñ solũ iuuẽ
tutis ꝛ fortitudinis derelinquẽs. Contigit ã septẽ fres Vij S
cũ matre apphensos. ꝑ pelli. a rege. ꝙ eas ad carnes por
cinas. flagris ꝛ tauris cruciatos. unũ ã ceteris q erat ꝑmꝰ
sic ait. Quid quens. rgo uis discẽ a nob. Jam tuũ moi
magis. quã patrias dei leges ꝑ antecaĩ. Jterus magr ire. i
sit sartagines rollas meas fugiẽch. Cui stati sucessit.
ussit ei q̃ pot fuãt loqui. ampitan linguã. ante ea
pnũ. abstracta. ẽtimas q̃ man ei ꝛpedes prodi. ceteris el
fris. ꝛ matre ẽspectantibꝫ. Et cũ ã poiã i unũ factus
cẽt. ussit ignẽ admodũ. ꝛ adhuc spirãtẽ tormẽta ꝛ tur
tagine. Jnq cũ diu cruciaret. ceteri una cũ mat suã se
hortabant̃ mori fortr̃. dicẽtes. Dñs dẽ aspiret ũra
tẽ. ꝛ consolabit̃ in nob. quẽ admodũ ꝑ moysen cã
tu declarauit moyses. ꝛ in fine suis ꝛsolabit̃. Mortuo f
tra. ꝑmo illo hoc in. sequẽte deducebãt. ad illudendum.
Et cute capitis ei cũ capillo detracta. ẽrogabãt si mãdu
caret. ꝑ membra singla puniret. Ar ille
tendẽs patria uoce. dixit. Nõ faciã. ppẽ q̃ ꝛ ille sequin
tes. ꝑmi tormẽta susceperit. ꝛ ultimo spũ ẽstituit. sic ait.
Tu qẽ scelestissime ẽ ptẽm uita nos ꝑdis. sꝫ rex mũdi
defũctos nos ꝑ suas legib⁹ ẽ eẽne uite reformabit̃ suscita
bit. Post hũc. tuus illudebit̃. Et liguã ꝑrectã. ꝙ
tulit. ꝛ manũ. ẽstantẽ extendit. ꝛ cũ fiducia ait. Ex celo istã
possideo. sꝫ ppter dei leges nẽ hec ꝑ despicio. quã. ab quo
me ea recepturus spero. ita ut nec ꝛg cũ ipo eãt mutatẽ.
adolescentes. animũ q̃. mg̃ nichilũ ducẽ cruciat. Et
hoc ita defuncto. qrtũ simulat̃ uexabãt torquẽte. Et cũ
tã cẽt admonẽ. sic ait. Noli ẽ abhorire. meam dare. sic
expectare. dõ. nec. ab ipo refusandos. Tibi è infernio
adunta ñ erit. Et cũ admoussẽt. quitũ. uexabãt eũ. Ar h
ille respiciẽs in ceũ dixit. Proclarũ aut hoies hoc. cũ sit
corrupibile facis q̃ uis. Volũtate ꝛ pacare gentis nr̃e. a
dõ ẽ derelictũ. Patiẽs sustine. tuidẽ magna potestã
ipi qualit̃ ne. ꝛ seruũ tuũ torquẽs. Post hũc ducebãt. ꝛ
seruũ. ꝛ is mea inexpiẽ. sic ait. Noli frustra errare. Nos
è. ppẽ nos metipos hec patimꝰ. peccãtes ꝛ dñm nr̃m. a
dõ admiratoẽ facta sunt in nob. Tu ã ne elatus ꝛ impu
ne fueris. q̃ ꝙ dñm pugnãre ꝛpaueris. Sup modũ ã mar p a
mirabil. ꝛ bonoꝝ memoria dign. q̃ patientes. vij. filios
sub uno die tpe. ꝙspiciens. bono aio ferebat. ppẽ spem
q̃ in deo habebãt. singlos eoꝝ hortabat̃ patia uoce fortr̃
repleta sapiã. Et feminee cogitationi masculinũ animũ
ĩserẽs. dixit ad eos. Nescio q̃lit ĩ utro meo apparuerit. nec ego
spũ. ꝛ aiãm donaui uob. ꝛ nichil. ꝛ singlor. membrorũ ego ipa
ꝛpegi. Sz è mũdi creator. q̃ formauit hoĩs natiuitatẽ. qꝫ
hoĩũ inuẽit origine. ꝛ spũ uob rursꝫ cũ misericordia. red
ditꝰ. sicut nẽ nos metipos despicimꝰ. ppẽ legis eius. Antioch ã ceteris b
ni se arbitrat̃. simꝰ. ꝛ exacuens uoce dixit. cũ adhuc

adolescentia sup cet. ñ solū ūb portabat. sz tm animo affirmabat diuinē se ad hec facturū. zmultarū aparuis legib; amicū bñuolū tres necessarias pbauit. Et ad illa cū adolescens nequaq̄ mouaret. uocauit rex matrē. zsuadbat ut adolescentē fier ī salutē. Cū aut ñ ullus ubis eam cet hortar. p misit suasuā se filius suo. Itaq; ī celsa ad illū. zdes crudelē tyrannū. aut pia uocē filii mis mea. que te ī utō dec nūs portau. zlac mea mo dech. zalui. nī etate illā pduxi. Sed nare ut aspicias ī celū zterrā. zad omnia q̄ ī eis sūt. ut intelligas q̄ ex nichilo fecit illa dūs. zhoīum genꝰ. Ita fit ut ñ timeas carnificē illū. sz digñ filiꝰ tuus effici. Suscipe mortē. ut ī illa misericē cū fribꝰ tuis te recipiā. Cū h illa adhuc diceret. ait adolescens. Quē sustinetis. Nō obedio p̄cepto regis. sz p̄cepto legis q̄ data ē nob p moysen. Tu uō q̄ iuenta oīs malitie factus es ī hebreos. ñ effugies manū dei. Nos ē. p peccatis nris hec patimur. Et si nos d. xp̄s ī tpatione ē correptionē. dūs nr modicū tract ē. sz rex recōciliabit suis suis. Tu ā scelestissime oīum hoīum flagitiosissime. noli frustra ceruos uanos spebz. zsuos eos illudere. Nōdū ē omipotis dei. zoīum ipiorum. iudiciū effugisti. Nā filios meos modico nē dolore sustinentes. sub testamento eterne uite effecisti. Tu ū iudicio dei ultas superbie penas solues. Ego ā sicē filios mea animā. corp meū. zbona patrie legib; ī uocabo dñm matuū. gñm nrē. xp̄ianū fidē. rege ī omnibz. zubiq; gentiū q̄ pe ē dō solus. Inme uō. zī fribꝰ meis. dūs omipotens. q̄ sup oēs genus nrm iuste sup dixit ē. Cuō rex ac cusatus. zhec sup oēs crudelis. desim. ī digne ferēs. dixit se. Et hic magꝰ mīs obijt. p oīa ī dño confidēs. Nouissime ā. zmat. sumpta ē. Jg̃ d sacrificijs. zdōmijs tribulationib; sanctis dictum ē.

XXII

Judas uō machabē. zq̄ cū illo erāt. unūdūt latenter manibz la. Et quoscūq; cēgros. zeos q̄ pmanebant ī iudaismo assumpserāt. adduxerāt. ad ser milia uiroꝝ. Et uocabāt dominū ut respiceret ī ip̄m. q. ab oībz calumpniabat. misereꝝ ip̄e plo q̄ nāmabat. ab ip̄is. misereꝝ etiā ecclīe nre. ut cū uenerit ad uindictā q̄ cet illuc. p planāda. zuocē suā gnis. ad declamātis audiuit. memorat̄ etiā inuictissimā manꝰ ei nostre. ut cū ceū p̄uidentiā. zblasphemiaꝝ nōi suo illatas. zdixerāt sup hos. At machabē. congregata milicia die. ītrollabit. gentib; effugabit. Ita ē dūs ī nīā iusta ē. Et supuenies castella. zmunitis. q̄ prius suscepēbant. capotuma loca occupās. ñ paucis hostiū strages dabat. q̄ xp̄e ā noctib; adhuc eī uersus fercbat. zfama ei ubiq; diffundebat. Videns ā philip pulam unū ad pferendū uenire. ac frequēti rege. p̄pe ce dē ad prolongandū ducē celestynē. zfemine sepīt. ut aliū ferret regi negocijs. At ille audiens misit mandatū. p̄mendi. d̄ p̄mendis amicū. dans ei p̄mia gentib; amasi. ñ mīa. xx. milib; ut unusquisq; iudeoꝝ gentium deleret. aduersus eū gorgia uiro militari. zbellicus rebz experientissimo. Cōstituit ā mandato regi. ut ibidē romāe q̄ erat dandū duo milia talenta. d capiuitate milium supplerent. Et tūc q̄ admanimas cuitates misit. quoēs ad compositionē iudaicoꝝ mādatoꝝ. p̄mittēs se nonagīta mādata talīno distractuꝝ. ñ respiciēs aduersarioꝝ. q̄ eī ab omipotē cet salutē. Judas ā ubi spūs. idicauit hoīes q̄ secū erāt iudeos meliores aduocauit. Et quibz qđā fiducialiter. zū credentes dei iustitie. fugā arripuerūt. Aliq uō siquos d his superauit uāebāt. similiq; diuinū d̄precabant. ut super eos ab impio mandato. q eos p̄ius q̄ hominū ueniret uendicaret. zli ñ xp̄e eos. sz xp̄e inimicū q̄ erat ad pugnā eoꝝ. xp̄e inuocationē sā magnā noīs. ē. sup hos.

X

On uocatis ā machabē. vij. milib; unus q̄ū ipō erat. XIII
regalis. ne hostib; reualuisset. nr meminisset. unique uetiti
tui adiutum se hostiū manui dedisset. sz fortē gñderet. ān
oculos hostes. zmultā q̄ inlocū sān. ab his iuste cet ul
tra. nēq; zludibrio hostes habitans iuuā. adhē ī uetere
stimenta. nulla. Nā illi gdē armis. sed ī aur sunt. zaudā
cia. nos ā in omipotē dūs q. pōt. zuentes aduersū nos.
zunūsquisq; mīdū uno nutu deleret. sidū. Admonuit
ā eos. zauxilijs dī que sibi sūt cōgrua. pariter. zsub sen
tentia. c. lxxx. v. milia pariter. zd pluo q̄ eis aduersa gen
tibus fuit tribulatio. ut os ubi adhē uentū ē macedo
nibz socijs helimantibz. ipi sex milia soli pemēt. c. xx.
milia. p auxilio illi dato e celo. zdūs ina. phus plūima
gloria sua. Dns ūb stantes effecti sūt. zplegibz. zpria
mox pugnā. Cōstituit magꝰ fiducias suos ducēs unicuiq; ad
monitione. zioseph. zionathan. subditos unicuiq; mi
lenis. zquīgentis. Adhuc. zabegra lectio sācē ubio. zda
to signo ad inuocato dei. ī pma acie ipe duxit. misit cū
ctos. Et sic subditos aduersus omipotē. ītrepuit. sup
ter milia hoīū. Mutatē ā parte ceteros mīcos. uul
nerib; debilitatā fugē. spuler. Secutis ū eos qui
ad emptionē ipōz uenerāt. sublatis. ipōz usq; ple
cum sūt. Et reuisi sūt ora. zcluſi. Nā erat. ii. sabbm. Cui
obcām ñ pseuerauer ī sequētes. Arma ā ipōz. zspol
a congregantes. sabbatū agebāt. benedicentes dūm q̄ li
berauit eos ī illo die. misericordiā stillās ī eos. Post sab
bm uō debilib. zorfanis. zuiduis diuisere spolia. zresi
dua ipi cū suis habuere.

XXIIII

Js ita gestis. zmunitis ab oīb; facta obsecratione. mise
dūm postulabāt. ut ī finē suis suis reconciliatꝰ. Et er
bis q̄ cū timotheo. zbachride erāt. p̄ se gñtibus. sup
ter. xx. milia militū. Et munitiones celsas obtinuerūt.
zplures p̄das diuisere. equā portionē debilib. pupil
lis. zuiduis. sz. zsenioribz tribuēs. Et cū arma. congre
gassēt. diligenter oīa. apposuerūt. ī loco opportuno. Hel
dua uō spolia. ierosolymā duxerūt. Et phylarchen q̄ cū
timotheo erat. iniquū. sceleratū. q̄ multos iudeoꝝ af
flixerat. Et cū epistolas agentē ī ierusalē. cognouis

ramus ꝛcendeꝛãt. ide cautelam. cũ ungd̃ domi aluũ re
fugiſſi uideꝛ. digna ei mercede pumpreamby; ſuis red
dita. ſãctoſſimi ã manꝰ q̃ mille negocãtes ad iu
dæoꝛ uendendos ãdueꝛãt. uulgaꝛ auxilio diu abhis q̃
nullos ꝛiſtimabãt. d̃ poſſa uelle gle. p̃ mediterranea fugi
ens ſolus uenit ad mochũ ſuã ãſilentiã d̃ mꝛtu ſi
ꝛanus ſciꝛet. Et q̃ p̃mittaꝛ romanos ſe ꝛebellũ ſtruẽ
d̃ captiuitate ꝛeuſolimoꝛ. ſcheuabat nẽ p̃tꝛectoꝛẽ duũ
biꝛ uideꝛ. rob ꝓpũ ĩuulnãbiles eẽ. eo q̃ ſeq̃ꝛemur leges
ab ipõ conſtitutas. XXVI

Odõ q̃ ãtiochꝰ inhoneſte ꝛeiectaꝛ d̃ p̃ſide. Jnuãꝛ è eã
q̃ d̃ p̃ſipol. ꝛ ꝛeptaꝛ ſipluare ꝛepla. ꝛ auitatẽ oppꝛmere.
ſi mltitudiẽ adamaſcenẽ. i fugã uſi ſũt. Et ita gnã.
ut antiochꝰ poſt fugã tuꝑ ꝛeditꝛ. Et cũ uenſſet ãtã
hecbratanã. ꝛecognouit q̃ ega nicanoꝛ ꝛ mocheũ gella
ſũt. Et aꝛ ã unã arbꝛabat ſe ĩimã illoꝛ. q̃ ſe fugaue
ꝛãt poſſe ĩuãoꝛ ꝛeq̃ꝛe. Jdeoq; uſſit agꝛam ãtꝛũ ſuũ
mꝛmiſſiõ agens ꝛeꝛ. celeſti eũ iudaico pugnãte. q̃ ꝛa
ſupbe locuꝛ ẽ. uenꝛuũ ſe ꝛeſolumã. ꝛ gnẽ ſepulchꝛ
uideoꝛ eam factuꝛum. XXVII

Ed̃ q̃ unꝛſa ꝛſpicꝛ d̃ñs. d̃ ſlrl. pauſſit eũ inſanabili
ꝛ iuſtibili plaga. Vt è finiuꝛ hẽ ꝓpũ ſimonẽ. ap̃hen
dꝛ eũ dolꝛ dꝛus urſeꝛ. ꝛamata ĩtuoꝛ ꝛeuiꝛa. Et p̃de
ſans uſtꝛe. Cũpe q̃ mltis ꝛmodis cruciatꝛ. alioꝛ. tole
ꝛaꝛ. uſceꝛa. duꝛt ille nullo mõ. a ſua malicia ceſſaꝛet. Dꝛ
b. aũt ſuꝑbia ꝛepleꝛ. ignẽ ſpiꝛãs. ãõ uiuꝛes. ꝛ ꝓpiens
acceleꝛan negocãũ. ꝛ ingꝛ illũ impetu curꝛꝰ d̃ curꝛu cadẽ.
ꝛ grauꝛ coꝛpus collusione mꝛbꝛa ueꝛare. Jeq; q̃ ſibi uide
baꝛ. ecã fluctibꝰ maꝛis ĩpure. ſuꝑ hũanũ modũ ſuꝑbi
a ꝛepleꝛus. ꝛmonũ. ãmunditꝛes iſtoꝛea. ꝛpendẽ. nẽ hũ
uaꝛ. ad ſtãꝛ ingeſtaꝛeꝛo. paꝛabaꝛ. manifeſtã d̃ ĩtuitꝰ
ĩ ſemet ꝓpũ ꝛ ſtans. ꝛ ita d̃ coꝛpe ĩpij ũmes ſcaꝛum.
ac uiuẽtes ĩ dolꝛbꝰ eames ẽ effluentꝛ. odoꝛe ꝛ ullus q
ferꝛe ꝛ ecꝛus gꝛauaꝛet. Et q̃ paulo aũ ſydera celi ꝛtin
gẽ ſe. arbꝛabaꝛ. eũ nõ poꝛaꝛ ꝑ ꝛ ꝛoleꝛanniã ferꝛis ꝓ
Jnc ig̃ cepꝛ ee gꝛau ſuꝑbia ꝛduꝛ. XXVIII ¶ Tꝛare
ad agnitionẽ ſui ueꝛe. diuina admonuꝛ plaga. p̃mo
ꝛita ſingla dolꝛbꝰ ſuis. augmta capiẽtibꝰ. Et cũ n ꝛpe
ꝛam ferꝛe ſuũ ferꝛe poſſi. ꝛta aut. Juſtũ ẽ ſubditũ ee
dõ. ꝛ mortalẽ n̄ puta dõ ſentꝛe. Odiabaꝛ ã ỹ ſiceleſtus d̃ñs.
aquo ñ eeꝛ mltã gſcꝛutꝰ. Et cauitatẽ ad q̃ fellunãs ueꝛe
baꝛ. ut eã ad ſolũ d̃ducꝛ. ac ſepulchꝛũ ggeloꝛ facꝛ. nẽ
oꝑaꝛ liam reddẽ. Et uideoꝛ quiꝛ ĩ ſepulta gẽ ee dugꝛ
bmũ. ſi. aubꝛ ac ferꝛs duꝛpiedes ĩtuꝛ. ꝛ ũ p̃uul ee
ĩmundꝛ. dixit. eẽlos nẽ athenienſibꝰ factuꝛ polluꝛ.
ꝛplũ. ꝛ ſim q̃ ꝑus expluãꝛ optimus doms amatoꝛ
ꝛſcã uaſa mltiplicauꝛ. ꝛpanẽtes ad lãcta ſupe d̃ mo
dꝛbꝰ ſuis ꝑſtanꝛ. ſup hec ꝛ iudam ſuꝛꝛ. ꝛ ocm locũ
ĩꝛe ꝓambulanꝛ. ꝛ ꝑhibꝛ dꝛ poteſtaꝛẽ. Sꝛ ñ ceſſaba
bꝰ dolꝛbꝰ ſupueꝛt. è ĩ eũ uſtũ iudicũ dꝛ. deſpans
ſcꝑtꝛ. ad iudeoꝰ ĩ mochũ d̃ ſpanoĩs eꝑlam. hec gnnentꝛ.

Optꝛmꝰ cauꝰ iudꝛ pluꝛimã ſalꝰ. rbñ ualeꝛ. ꝛ ẽ feluce.
ꝛe ꝛ p̃ceps antiochꝰ. Si bñ ualens ꝛ filij uñ. ꝛ ceſſiõna
uob cuncta ſꝛ maxime. agnũ grãs. Et ego ĩ unſtmutate
ſtruẽ. uñ aũr denigne memoꝛ. ꝛeuſus d̃ ꝑdictis locis ꝛi
unſtmutate ꝛ gũ. atꝑhõlus. neceſſaꝛiũ duꝛ. p̃munꝛ un
ltate. cuꝛã biꝛ ñ deſpans memoꝛiã. ſi ſpẽ mltã habeo
effugiẽdi ĩſtmutatẽ. Pelpiens ã q̃ ꝛpaꝛ ms qby tꝛibꝰ
unloꝛ ſuꝑioꝛibꝰ ducebat. ꝛ ꝛanꝛ. oſtendeꝛ q̃ poſt ſe ſuſa
ꝑ ỹ nacpaꝛ. ut ſiq̃ ỹ ñ. accideꝛ. aut difficile nũnaꝛ
ntꝛ. ſacentes by q̃ ỹ gꝛoĩbꝰ eaꝛ. an eeꝛ ꝛeꝛ. ſiãna d̃ebꝛa.
ñ turbaꝛẽ. addꝛe q̃ ſtideꝛans d̃ p̃mo potꝛnes q̃ſq; ꝛu
ancos tꝛibꝰ ſtideꝛantes. ꝛeuenꝛ. ꝛ ꝑecãtes. d̃ ſignaꝛ fili
um meũ. antiochũ ꝛgẽ. quẽ ſepe ꝛeuꝛtes unſupioꝛa ꝛg
mlbꝰ uñ. ỹ ndabã. ꝛ ſipſi. adeũ que ſubuꝛta ſũt. Oꝛo
taq; uos ꝛ ꝛpeꝛo. memoꝛes biꝛtatꝛ. publꝛe. ꝛ ꝓuatꝛ. uꝛ
unq̃q; ỹ fuet fidẽ ad me. ad filiũ meũ. Cõfido è eũ mo
delbe. ꝛ humane. acnꝛ. ꝛ ſeq̃nẽ. ꝓpiꝛũ meũ. ỹ munẽ uob
Gꝛaꝛ hominũ. ꝛ blaſphem. XXVIIII Fuꝛe
peſſime. ꝛ uſſus ꝛ uꝛ ipẽ alios tꝛactauꝛ. pegꝛe ĩ moꝛ
bꝰ inſabili obitu uꝛta fuꝛꝛ. ẽ. Tꝛãſferebat. ã cepꝛ. ꝑbꝰ
ltpus collactaneꝰ ei. Et meteoꝛs filiũ. antiochi. ad prolo
meũ filometoꝛẽ in egyptũ abiit. XXX

Achabẽ aũr. ꝛ q̃ eũ illo eaꝛt. dño ſe. ꝓpgñe. ꝛplũ. gẽ. ꝛ
cuitatẽ recꝑt. ãtas ã quas alienigene ꝑ plateas ſtu
ãnt. uõp d̃lubꝛa d̃molꝛ ẽ. Et purgato ꝛplo. aliud al
taꝛ fecꝛt. Et d̃ ignꝛbꝰ lapidibꝰ igne ꝛcepto. opuleꝛ. ti
arbica ꝑ biennũ. ꝛ ceꝛtũ. ꝛ lucernas. ꝛ unes ꝓpoſi
nes poſuꝛt. Cũbꝛ geſtis. ꝛgabaꝛ. dñm. ꝑſtaꝛ. ĩ ſtã. ne
ampli. mal. talibꝰ inadeꝛt. Si. ꝛ ſi q̃ñ peꝛcaſſem. ab ip̃
mã. compaꝛ. ꝛ ñ barbaꝛus ac blaſphemus ỹby tꝛadẽ.
Qua die ã ꝛplũ alienigenis pollutũ fuaꝛ. ỹ gnꝛ eade
die purificationẽ ſien uicelima ꝛ q̃nta ñſis q̃ fuꝛ caſlau.
Et cũ lenaa diebꝰ cero egeꝛt ĩ mochũ tabnaculoꝛ. ꝛemdi
tes q̃ ad̃ mochaĩ ꝓpꝛe. die ſollẽpnẽ tabnaculoꝛ ĩmonꝛ
moꝛe beſtiaꝛ. egeꝛat. ỹ ꝑ q̃ tyꝛios ꝛ amoꝛ uindes. ꝛ pulmẽ
ꝑfeꝛdunt. et q̃ ꝓpꝛuꝛ mũdaꝛe locũ ſuũ. Et deꝛueꝛt com
munꝛ ꝓcepto ꝛ decꝛeto unũſe gñꝛ udꝛoꝛ. oꝛbꝛ ãꝛe agere
Tantiochꝰ q̃de q̃ appellaꝛ ẽ XXXI dies iſtoꝛ.
nobil. ute ecceſſus. ꝛta ſe huꝛ. Nec ã d̃ euparoꝛe. antiochi
filio impij. q̃ geſta ſũt narꝛabũ. breuiteꝛ mala q̃ unde
lus geſta ſũt. Ne ſuſcepto ꝛegno. ſtruꝛ ſup negocia ꝛg
lyſiam quẽdã. ferocias. ꝛ ỹe mũꝛe ỹnaq̃. ꝛ ã prolome
ũ q̃ dicebaꝛ. macer. uſtꝛ tenaꝛ. ega uideo ee ĩimicꝛ. ꝛ ꝑ
aque ꝓpꝛ inigtatẽ q̃ fuã eaꝛt ĩeos. ꝛ pacifice agẽ cum eo.
Sꝛ obhoc accuſaꝛ. abamicꝰ apũ eupatoꝛẽ. cũ ſtequꝛ. ꝑdi
taꝛ. audꝛeꝛ. eo q̃ ꝛpaũ credꝛã ſibi. a filometoꝛe d̃ſuſſet.
ꝛ ad antiochũ nobile ſtulaꝛ. etiã abeo recſſiſ. uenꝛo
uꝛam ſinuuꝛ. XXXII

Orgiaſ. ã cũ eeꝛ dyꝛ locoꝛ. aſſupſ. aduenꝛ. ſtequꝛ uideꝛ
d̃bellabaꝛ. Judei ã q̃ remebaꝛ opꝛtunꝰ munitioꝛs. fuga
toꝛ. ab eo ſolumꝛ ſuſupiebaꝛ. ꝛ bellaꝛe ꝛpꝛtalaꝛ. Hy uõq

erunt cū machabeo p omnes dñm rogantes ut eēt sibi ad
uersus. impetū ferent inimicos ydumeos. Vbique ui
ui sistentes. locis obtinuer. occurrentes uniuersi. 7 eos simul n
mū. xxv. milib; truncauer. Vdī. ā cū fugissent idoneas
turres ualde munitas. ceīm. apparatū. ad repugnādū hīnt.
machabe. adhoc. expugnatione. rel. to symōe. 7 ioseph. q. ipe
adeas que ampli pugnabūt pugnas. ibi sus ē. Hij uō qui
symōe erant. cupiditate ducti. agbidam q. turribz erāt. su
asi sūt pecunia. Et ex. milib; dictagmis acceptis. dimise
rē quidā effugē. Cui aūt machabeo nūciatū eēt. q. fm ē.
egregiam. principib; pp. accusatur. q. pecunia fides uendidi
sent. ad usus eox dimissis. Deos ig patrios eos. misec.
7 festum duas ires. ocupunt. Armis. ac manib; oīa. p. ipe
agendo. i duab; munitionib; plurisq. xx. milia misser.

C Timothe. q. pius fuer. audes fuput. quecat eorū. XXXIII
pegrine multitudinis. 7 congregato exercitu. ad iam. aduenit
qui. arma indum capiunt. Machabe. i. 7 q. cū ipo erāt. ipi
ante illo. deprecabunt dñm. cap. sua. ad. ipgentes. lumbos. q. ad
eis pones. ad aras. capidine. pugnē. ut sibi. ipias. in
mias. i. eox. eēt unus. 7 ad. usus. ad. usq. ē. sic. diar. ler.
Et ita post oīone sumpta. arma. longe. dimicare. parates.
7 prium hostib; effect. resedere. Primo. ā. sol. exu. utriq. p
misc. Jsti. qde. uictoie. q. pstantes. sponsore. cū. unice. dñm
hītes. Illi. ā. duce. belli. animū. habebant. Ad. cū. uehemens
pugē. eēt. appunct. ad. usus. p. celo. uiri. q. p. equis. fremi
tuos. 7 ceu. ducē. iudes. pstamos. Ex. q. duo. machabeī
machabē. hītes. armis. sus. cū. septē. iolune. p. suadunt. ad
usus. aūt. tela. 7 fulmina. iacer. equo. 7 certare. p. fusi.
7 replen. p. turbune. caligant. Interfect. sūt. ā. xx. milia. q.
gīm. 7 equites. sexcenti. Timothe. i. p. fugit. ig. 7 ara. p. fidū
munitū. cui. pesar. cereal. Machabe. aūt. 7 q. cū. eo. erāt. lea
tes. obsedere. p. fidū. diebz. v. Ar. hij. qui. int. erāt. loci. fi
mitare. p. fisi. sup. modum. maledicebāt. 7 impios. nefando
Sed. cū. dies. q. ma. illuxisset.

S Equebant. XXXIII
ye. iuuenes. et. his. q. cū. machabeo. erāt. ascēdi. animos. p. ter
blasphemiā. uulnē. accepisse. dominū. 7 fecisse. dō. absentē
tes. cum. eis. portasse. sucede. aggressi. atq. ipis. malechey. u
uos. exercitare. Postquā. ā. biduū. p. fidio. usitato. Timothe
ū. certamē. se. imōdā. repū. loco. posuer. 7 fm. ē. exercitū. 7
apollofanē. occider. Quib; gestis. unhymnis. 7 confessionib;
uniuersi. dñm. q. magē. fecer. cui. sit. misericordia. illi. decre.

S Ed. primo. p. ipi. lysias. parentē. regis. 7 p. XXXV
pinquus. ac negotior. p. potius. grauit. feros. de. his. q. acci
derāt. congregans. ferē. milib; 7 equitū. uniuso. uēiebat. ad
usus. iudeos. existimans. se. facilitate. qde. capta. ciuitate
gīmq; hīa
ailū. factum. repū. uō. in pecunie. q. plus. sic. ocia. delubra
gīmū. hīantū. 7 p. singlos. annos. uectale. sacrificū. misq. re
cognant. dei. p. prestare. 7 mite. efficiant. Imisericordie. pectū
7 imilib; equitū. 7 i. lxx. elephantis. 7 sedebat. Ingressus. ā
iudeā. 7 appinq. berbluit. q. erat. i. angusto. loco. abiecto
luna. int. uallo. q. q. stadioz. illud. p. fidū. expugnabat. Ve

ā machabeus. 7 q. cū eo erant. cognouer. expugnari. p. fidia.
cū fletu. 7 laēmis. rogabant. dñm. 7 ois. nutu. simul. ut. bonū
angelū. mitteret. ad. saluē. isr. Et. ipe. p. mus. machabeus
sumpto. armis. ceteros. adhortat. ē. simul. secū. periculū. subi
re. 7 pro. fratrib; fidē. suis. Cuiq. parti. p. pto. aio. pcedē
tib; circa. solumo. apparuit. pedes. eos. equester. uirtus. ca
dida. armis. auris. astā. uibrans. Tē. omnes. simul. benedicēt
misericordem dñm. suū. 7 qualiter. animos. nō. solū. hoīes. sed. et
bellua. ferocissimas. 7 muros. ferreos. pti. penetrare. Ibant
igit. parati. de celo. hīes. aduocatē. 7 misericordē. eos. dñm. Le
onū. ā. more. impetu. ruentes. hostib; p. straueri. ceteros. n.
milia. pedituū. 7 equites. mille. sexcentos. Omnes. ā. fugā
uertē. plures uō. ex eis. uulnati. nudi. euasere. Et. ylias. turpi
ter. fugiens. euasit. Et qa. ñ. insensat. erat. secum. ipe. repu
tans. fidē. erga. se. dimutionē. 7 intelligēs. iudeos. ee. he
breos. dei. omptīnt. auxilio. munitos. misit. ad. eos. p. misit
q. sciscitar. se. omnib; q. ulta. sūt. 7 regē. expulsur. amicū

A Ntiochū. ā. machabē. fabulose. XXXVI
uoīb; uulnari. simulēs. Et. quecūq. machabē. simpliter. ly
sie. dixer. ea. ret. confessit. Nā. erat. sapiēs. iudeis. epla. aly
sia. q. de. huic. motu. 7 nouitēs. Lysias. p. iudeox. salt. Johs. 7
abesalon. q. missi. sūt. a. uob. tradita. scripta. postulabāt
ut. ea. que. p. illos. significabant. impleret. Quecūq. igitur
regi. ponend. pferri. expetiu. 7 q. rex. p. mutebat. sensi. Si
quidē. in negociis. fidē. 7 suauitas. 7 diligens. bonox. uob.
causa. ee. tentabo. De ceīs. ā. p. singla. ubo. mādabo. 7 i
his. 7 his. q. a me. missi. sūt. colloqui. uobiscum. Bñ. ualete.
Anno. centesimo. 7 xl. viij. dioscoi. die. mēsis. xanthicus. q. ui
ta. Regis. ā. epla. ista. gnebat. Per. annoch. lysie. fili. salutē.
Iuste. nō. unt. deo. mālato. nos. uolūtes. eos. qui. sūt. i. regi
mō. sūi. tumultu. agere. uelle. sinos. adhibere. diligētiā. audi
uim. iudeos. ñ. 7 sūsisse. pam. ut. sufferrent. ad. mā. grecox.
7 tenere. uelle. suū. ritum. ac. ppēa. postulare. eos. ch. sibi
legitima. sua. Volūtes. igit. hanc. quoq. gētē. quieti. ee. sta
tuentes. uidetur. templū. restitui. ut. ut. agerēt. sim. mato
p. suox. 7 sue. dinē. Bñ. igit. feceris. simitis. ad. eos. 7 dederis
dextras. ut. cogita. mā. uolūtate. bono. aio. sint. 7 unusquisq. p
priis. 7 fruant. Ad. iudeos. ā. regis. epla. talis. erat. Per. annos
ch. senatus. iudeox. 7 ceīs. iudeis. salutē. Si. ualetis. sic. ē. ut
uolum. 7 ipi. bene. ualem. Adijr. nos. menelaus. dilecte. uos. de
siderare. ad. uōs. qui. sūt. apud. nos. Hic. igit. qui. com
meant. usq. ad. diē. maximū. mēsis. xandici. dimittus. de. tuos
securitatē. ut. iudei. utant. eis. legib; suis. sic. 7 prius.
7 nemo. eox. illo. ñ. molestia. fiat. 7 de. his. q. pignora
tam. gesta. sunt. Ordinabo. 7 mandabo. quos. alloquat. Va
lete. Anno. c. 7 xl. viij. mēsis. xandici. quintadecima. miser. aūt
romanus. epla. ita. se. hīnt. Quintus. memmius. 7 titus. manlius
legati. romanox. pp. iudeox. salutē. De. his. que. ylias. cogn
regis. scripsit. uob. 7 nos. scribim. De. q. 7 aūt. adhuc. ordinatiū
referendū. ostendo. aliquē. mittere. diligēter. inf. uos. ostenturus
tes. ut. deceram. sic. gerunt. uob. Vos. ā. innocha. accedēs.

Ieop festinare nsmdē. ut nos quoq; siam̄ cui⁹ ctus uolun
tans. B ñ ualete. Anno centesimo. xl. viij. qntadecima die
mēsis xandici. hys facta sunt monōbz. hysias pgebat ad rngē.
Judei ā agnaltare opum dabāt. Et hy q resedebāt cmo
theus zapollonius genneī filī. Et zeuxim. zdmosthn. sī
mos z nicanor cyprihes. ñ sinebāt eos msilīno agē. zpre.
Oppte uō tale quedaī flagiuī ppetrāt. XXXVII
Pegauerāt uros cum qbz hitabant. ascendē scaphas qs
pauāt cū uxoribz z filijs. qī nullī inimicis unī eos sub
iacentibz. Sedm cōmune tracē decretū ciuitatis z ripis ac
queductibz. pcisq cū nīl suspectū hīnbz. cū in altū
pcessissent: submersēr ñ min. cc. Quā crudelitatē udaī
in suos gīnis hoīes facta ut cognouit. suscepit uniu⁹ q eor⁹
cū tpō. z uocato uno uidue dō. uenit ad suos mīsecto
res frm. Et primū qdē nocte succendit scaphas ex quib⁹
eos aūt q ab igne refugerāt gladio pemit. Et cū hīa
egissī. discessit qī rex. reuisuros. z munitos. oppidis eos di
cauit. Et cognouissī. reos q eār. tantne uelle pan m
facē hītantibz secū udeis. tantis. q nocte supuenit.
Et primū cū nauibz succēdit. ita ut lum̄ ignis parer re
uisolutis. abstadijs diceret. xl. XXXVIII
Dde cum abisset. x. stadijs. iter facerēt ad timotheū.
cōmisēr cū eo arabes. v. milia cū equitū. q gn̄m. cū
pugna ualida fieret. z auxilio dei. pfic cessisset: rsidu
um arabes petebāt. audi dextras sibi dari. pmittēs
pacata daturos. z cētis p futuros. Judas ā arbitrat uē
t milīs eos utiles. pmisit. pcē. dextrisq; acceptis. discesse
re adtabernacula sua. Aggressus ē ā ciuitatē q̄dā fir
missimā pomby. munisq; cōuiciā. q a turb hitabat gē
tū. pmisaux. cui nom̄ scaphin. Hy uō q intē erāt. fidē
tes stabilitate murox. z appugnatu. alimonax. remissi
agebāt. maledictis lacessentes udaī ac blasphemātes. z lo
quētes que fas ñ ē. Machabe ā iuocato mag̃ mūdi. pn
cipe. q sin̄ armis. z machinis tpibz ciu. pugnauit. ier
cho. ut ait. fecerāt. munus. Et capta ciuitate. pdā uolūtate
inermes arabes. cedes fec. ita ut. ad iacens stagnū stadio⁹
duox. latitudinis. sanguine effecti fluē. uidēr. Inde dilos
serūt. stadia septuaginta. l. ruentes in caracha. ad eos q di
cunt rubiana uicos. z timotheū. qdē inuent. locis ñ apben
derē. Nullog negocio pfecto regressus ē. reliquo inqaī lo
co firmissimo pfidio. Dositheū aūt. z sosipatrū qui erāt du
ces cū machabeo. pemerāt. a timotheo relictos i pfidio. x. mi
lia machabe ordinauit. cmū se XXXVIII Ita uirtu
sq; militibz. z fortitudine. p cohortes. adūsus timotheū. prelia
tus ē. cxx. milia pedituī. equitūq; duo milia quingen
tos. Cognito aūt. iude aduentu timothei. pmisit mulieres. z fi
lios. z reliquū apparatū in pfidiū. q carnion dr. Erat aūt
expugnabile. z arctissimū difficile. ppter locox. angustias. Cūq;
cohors iude prima apparuisset. timot. hostibz. iamdiu ē exper
sima dei. q timuisa. spūm. z fugā. ubi fuit. ali. ab alio. ita
ut magis a suis discrepāt. z gladiox. suox. ictibz debilitatē

Judas ā uenientē militabat. pumēs. pphanos. z pstrauit. et
eos. xxx. milia uirox. Ipse uō timothē inuadit. ipartes do
sithei. z solipatris. Et milīs pbis postulabat. ut uitā di
mitterēt. eo q milcox. et udeis parētes hīrent ac frēs. quox
morte el capi euenirent. Et cū fidē dedissī. restituunt se
eos sm̄ statutū. illesū eū dimisēr. ppter sm̄ salutē. XL
Vdas aūt egressus ē a castris. inuasit. xxv. milibz. Post
hox fugam. z cedē mouit. ephron ciuitatē mu
nitā. in qua milimodo diuersox gīnū hītabat. z robusti iu
uenes p muros. stetērunt. fortr repugnāt. Inhac ā ma
chine mire. z telox erat. apparatus. Et cū omnipotē iuocas
sent. q potestate omnes hostiū. subiugat. cepit ciuitatē et
ex eis q uitā erāt. xxv. milia pstrauit. Inde ad auferendā
scythox. abiit. qui ab eis solimis. xxx. stadijs abe
rat. Cōstantibz. ā his q apud scythopolitas erāt udeis. q
bñigne ab eis hīrent. et tpibz infelicitatis. q molestē
secū egerunt. grās agentes eis. exhortans. eā d recō enga
genus suū benigne. uenirēt. ierusolymā die solemni
septimanaz instante. XLI
Post pentecosten abiit. ad gorgiā ppōtū. ydumee. Et
uit ā cū pedituī tribz milibz. equitibz. q domigenis. Et
hz egressi. gnr pauci inire uirox. Dositheus ū qdā
d bacchenoys eques ualens. fortis. gorgiā tenebat. Et cū uel
let illū capere. unū. eqs qdā d trachibz ituit i eū. hume
rūq; el amputauit. Atq ita gorgias effugit in marisa. Ac
cidit q cū eisdem erāt diuersi pugnātibz. z pugnantes. iuoca
uit dñm. ut dux. aduersox. z duc belli fieret. inapies uo
ce patria. cui hymnis. clamoīe et tollens. fugā gorgie m
tibz incussit. XLII
Vdas ā collecto exercitu. uenit in ciuitatē odollā. Et cū
dies septima supuma supuenisset. sm̄ ritū diuinū
purificati. in eōdē loco sabbatū egerūt. Et sequēti die uen
tū. ut essent. cū suis ut corpa. pstrator. tollerent. et cū patrib⁹
ponēr. in sepulcris patrum. Inuenerūt ā sub tunicis uictox
de donarijs ydolox. que apud iamniā fuerāt. a quibus lex
prohibet udeos. Omnibz ergo manifestū fm̄ ē. ob hanc ca
usā eos corruisse. Os itaq benedixit. iustū iudicii dñi.
q occulta fecerat manifesta. Atq ita ad preces. z rogā
tionē. uertit se. obsecrans. ut id q fm̄ erat. delictū. obliuioni traderet. XLIII
Tuō fortissimū. uirū. hortabat. ppli. z hortatus se sine
peccō. sub oculis uideret. que ex. eis sunt. p peccō eox. q pri
ti sunt. Et cū collatione. xij. milia dragmas. argenti mi
sit. ierusolymā offerri. p peccō sacrificium. bñ. z religiose
d resurrectōe cogitāt. Nisi enī eos qui ceciderāt resurrectu
ros speraret. superfluū. uideret. z uanū orare. p mortuis. Et
quia sidebat. q hīj q cū pietate dormitionē acceperāt
optimā hīrent repōnā gratiā. Sāa ergo. z salubris ē cogitatio
p defunctis. ut a peccatis. soluerent. XLIIII XIJ
Anno. cxl. ix. egerunt udas. antiochū. euntes. uersus. ad
metropolim. adiuti. udeis. cui eo hysiā. parentē. z regnū
negotiox. secū hīrē. pditū. cxx. milia. z equitū. v. milia.

7 elephantes. xvij. currus cū falcib. ccc. Cōmisauit ā se
ille 7 mendacia 7 arma bella fallacia ꝺ̄ pcauatur antiochum
ñ ꝑ pmte salute. si ipius se ostituu unūquenq. Et re
gnū subiciatur aīe antiochꝰ ī pcōne. 7 suggerente hysia
hoc ee causā omiū malox. ussit ut eos ignoando ꝑsecutiōi
in eōe loco necan. Erat aūt ī eōe loco nurus. l. caibus
aggressum undiq; hūs aneus. Hec. pspecū habebat in
ceps. Inde manete dia ussit sacrilegū. omib; eū ꝑ
pellentib; admittū. Et tali lege ꝑuaricōe legis. ng
mozu. nec ire dim mendaū. Et quidē sanctus uste Nā q
milia erga aīa dei delicta gmittit cui ignis 7 ermis erat sōs.
tē manens mente dīpnauit ē. xlv
Cd ne ire effrenat uenerat. negoē se uidos ostendit.
Caudy udas cognitis ceptis ꝑ ur die ac nocte dim iuo
cauit. quo sic semp nīc adiuuaret eos. qpe q lege 7 pacta
sacp templo ꝑuas uenerat. ac ꝑtim q nup pusillū rel
pueris. ne sineret blasphemus rursus nanoīby subdi. Oī
bz itaq; id simul facturby. 7 pmūdy adiō mīam cū fletu
7 miis ꝑ endoū genuū. ꝑstrati. hortabat ē eos udas
ut se ꝑtegerent. Ipe uō cū semoby cogitauit. pulq; ire ad
moueret. ermis aduersum robaneret. cuitate. ceire. rdū
udaos gmittē ermis ne. Dum itaq; portelare oīs dō mū
di custos. 7 hortat suos ut fortes dimicaēt. rufi admo
tē ꝓlegiby. templo. cuitate. pria. 7 uxby charet. circa mo
dū ermis gstruit. Et duo signo suos. dī uictoie tu
uenby fortissimus electi. nocte aggressus aulā regiam.
7 cultos unifecit. xiiij. milia. 7 maximū elephantoꝝ. cū
his q suppōt erat. Sūmoq; metu aceptur tumoē hostiū
cultra replentes. reby ꝑsp gelus abiert. Hec ā sūm ē due
illuscente. adiuuāte eū dīno ꝓtectōe. Sz re accepto g
tu audace uidit. ante difficultates locox. reparabat. Et
bethsure q erat udox. ꝑsidiū munitū. cultra admoue
bat. Sz fugadatus ī pugnabat. munichat. His ā q unte
tur udas necessaria miebat. Et nūnaut ā mistia ho
stiby reduc. qdā. ꝺ udaico ermo. Et regist. ꝓphīsus. q
Terū re hoīs. mone adees xlvi Clusē
q erat inbethsuris. Dertam dedit. accep. abijt. gmisit ē
udis. fugat. ē. Vt ā cognouit rebellasse phylippū. ann
ochꝰ q erat relict sup negocia. mīe gstruat. udos ꝺ pre
cepit. subdit. eos. uitat ꝺ omiby qby usitū ursū ē. Et re
gabat obtulit sacrificaūt honorificaūt templū. munā po
suit. Machabeū. amplex ē. 7 fecit eū a ptolomaide usq;
garenos ducē. 7 pnapē. Vt ā uenit ptolomaīs. grauit
ferebat. ptolomeꝰ. amicane. 7 uenone. 7 dignāre. ne fiat
fedus unūpent. Cui alexandr lysias in tunal. 7 reposuit
ratione. 7 ꝺ̄ secuit. Pegressusq; ē. antiochiā. Et ho
mō regis. ꝓfecto. 7 redit. 7 pcessit. xlvii
Cd post triennij tpe. cognit udas. 7 qā eo erat. ꝺmetū
seleuci. cū militudie ualida. 7 nauby. ꝑ ptū ingredi. nol. asce
dere ad loca opportuna. 7 ten nulle regiōe. adiuuare antiochꝰ
7 ꝺ̄ ducē lysiā. Alchimū ā quam. 7 suū. saceꝺ. fuit. 7 ua
litudine comprat ē. 7 quiby. 7 mytiois. 7 sideral nullo in
sidi ee salute. ingressū ad altare. uenit ad regē deme
tium centesimo. l. āno. offrēs ei. auream coronā. 7 palmā.
Sup hec. 7 ales. 7 ēplū eē uidebant. Et ipi qdē due silue.
Ipe aūt opportunū. ꝺ mitte sue nacti. quecat. ad meto ad
siluā. 7 mīnogat. qby reby. 7 silijs uidi niterent. ꝛ. Ipi q
diante assidei udox. qby ꝑ ē udas machabē bella mouit.
7 sedicōes mouēt. nec pacunē regnū ee quiū. Nā rego
ꝺ fraudat patrimū. gla. duo ā suimo sacdotio huc uēi. primo
qdē unitandy regis fidē. suas. so ā etā auby. 7 silens.
Nā illox. prauitate. unūsuq; gen nīm ñ minime uetat.
Sz hys singul. ow re cognitis. 7 regioī. 7 gnū. sm puulgatā
oīby. hūanā. nā. ꝑspice. Nā quā diu sup ē udas. ipos
sibile ē. pace ee negocijs. Talib; aūt. abhoc dictis. 7 cete
ra. hostiū. agentes. adiutus udas. 7 flamauit ꝺmetum.
Vi strati. micanoē ꝓpositum. elephantox xlviii
duce misit udā. dans. mādauit. ut ipm. qdē. audi. caperet.
eos uō q aī illo erat. distgeret. 7 struēt. alchimū. maxim
ēplī sui. sacerdotē. Tuc gnes. 7 ꝺ̄ udas fugerat. udā. se
gregati se micanoꝛ. miscebat. multas. 7 clades udox. ꝑsp
tates rerum suax. estimātes. xlviii
Vbro mag micanox aduenisse. 7 quēu nationū. ipsi ē
ra. regabat. eis q ꝓpm sui. gstruit. ī eōi. qq portionē su
am. signis. euidentib; ꝓtegit. Imquime ā duce. stati. inde
mouer. 7 uenerat. ad castellū dellan. Dymō uō fr. udē.
misat. ei micanoꝛ. si. gressus ē aduersū. repēno. adulan
doꝛ. Micanox. tū audiēs. iuste. comtū. udē. 7 ānī. mag
nidinē. q. ꝑ pace. 7 caminby. habebāt. sanguine. udaiū. fa
ce. memorabat. Quā obrē. misit. ptolemeū. 7 theodotū. et
mathiā. ut daret. dextras. atq; accipent. Et ei diu ꝺ hys
siluis. agerēt. 7 ꝑ duc. ad militudinē. retulisse. oīa. sua
una. sūma. amicicia. amuere. Itaq; duē. gstruer. q. secre
to unū se agerēt. Et singul selle. plane. suā. 7 ponē. Ymer
pr ā udas. armatos ee locis opportunis. ne forte. ab hoīb
by repente mali. aliq̄d auerē. 7 gnū. colloqui. fecer. Ad
huc ā micanox. ter. volumis. 7 nic unq; agebat. gnes. q
thus. q. ꝙgregate. suāntur. dimisit. Habebat ā udā. sēp. ca
ri. et. aīo. 7 erat. uxo. ī clinat. Cognit. eū duce. uxie. si
uolsq; parare. Nupual. sear. Cere ig. gmunitis. uiue
Lchimus ā udē. cultare l Cdit
illox. ab inuce. 7 quietoīs. uent. addemeū. ꝺ dicebat. mi
canoē reby. alienis. assentire. udāq; regi. ī fidiatoē. sue
cessare. sibi. dēs. nasse. Itaq; re. exaltatus. 7 pessimis. hē
minanoīby. irritat. semp. micanoꝛ. dicēs. grauit. qdē
ferre. d̄ amicie. 7 uenoīe. udē. cū machabeū. cui. ui. metū
mittē. antiochū. Cby cognit. micanox. gstrabat. 7 grauit
ferebat. si ea q. 7 uenāt. irrita. faceē. mē. leius. auro. Sz
qa regi. resistere. ñ. potat. opportunitatē. obseruabat. q. sep
tum. ꝓficeret. li
T machabē. udox. autē. secū. agē micanoē. 7 sueū. ee
auxiliū. fenū. exhibentē. intelligēs. ñ. erbono. ee. austerum

ñ ipsam. quos suos gregales. occisos se amicos.
Vt ille cognouit fecisse se auxilio puenisse uenturum. domi
num ꝛ psalmum replu. Et sacerdotibus solutas hostias offe
rendas. tulit sibi tradi uirum. lu
Vbi cū iuramento dicendi nescire se ubi eēt q quēdam.
extendēs manū ad templū iurauit. Nisi mi uinceū uidā
dedenas. thus dei phanū i planicie deducā. ꝛ altare ef
fodiam. ꝛ templum hoc libo purū. ꝛ secundo. Et his dictis. ab
it. Accedentes ā. prendentes manū eius. inuocabāt eū q sēp
pugnato eēt gīnī pro. h dicentes. Tu dne q unumquis
que nullius indiges. uolinisti templū hierusalem tue fieri
habitationis. Et nē sce sco. oium dne. q̄ua uacuū impollutā do
mū ipsā. que nup mūdata e. Ragas ā quādā d̄ senioribus ab
ierusolimis. dictus e micanor. uir. mans. audens. ꝛ bene
audiēs. q. paffectu pfidie uicor. appellabat. Hic miss tpe
ris. munere. pditi renuit iudaismo. cepit. ꝛ aīam fortē
mentul. p pseuerantia. uolens ā micanor manifestare odi
um q habebat iudeis. misit milites quingentos ut eū ꝑ
hiderēt. Putabat e. si illū decepiss. se cladē maximam
iudeis ultionū. turbā ā irruē domū eius. ꝛ muā diruē.
atq ignē admouē capientibus. cū iam ꝑhenderet. gladi
o se pcul. eligēs nobilē mou potius q̄ subdi ñ fieri pec
catoribus. ꝛ genitales suos indignis iumis agi. Et cū. p se
stinatoē ñ certo ictu plagam dedisset. ꝛ turbe intrā ostia ir
rupent. recurrēs audacē. admurū. scipsum se mucrone
uirilē imittens. Et uelocē locū dantibus cadit. ē. uenit
p medā turbē. Et cū. adhuc spiraret. accensis animis f
rens. Et cū sanguis ei magno fluxu diffluceret. ꝛ grauissimi
uulnibus eēt saucat. cursu turbā pertransiit. Et stans su
pra quādā prupeā. ꝛ am exanguis effect. ꝛ pfectus in
cellula sua utriq manibus pectus sup turbas inuocās do
minatorē uitor ac spē. ut h illi mox redderet. Dep ta uira
Iudee. ā ur ꝛ pfidi iudā eē lu fuit. ē.
Vocat

semp bibē aut semp aquā ptranū ē. altius ā un dlē
tabile. ut legendū si semp exactū sit. sīmo. ñ erit grat
Hic ego erit summar. Explicit lib machabeoꝝ.
Incipit prologus scī Jer̄ pbī in Jezechielē ‡ pbām.

EZECHIEL. s. l. j.

Ypha cum ioachim rege iuda. captiuus
duct̄ ē babilonē. ibiq; his q cum eo capti
uu ducti fuāt. pphāuit. penitudīē q. ad de
mine uastatiōē se ultro adiūgēs tradidī
sent. ut diēr̄. adhuc urbē ierusolimā sta
re. q̄ ille casurā eē pdixerat. Tricesimo ā
etatis sue āno. et captiuitatis quo eccas
ē ad dēcaptiuos. loq; et dē tpe licet posteā
et hic i chaldea. ieremias iudāi pphauer̄
Sermo ē nec satis dictus ē nec admodū ru
stic⁹ ē. si. ezechiel⁹ q; melior tēpib⁹ Sadday. et
ipē sic ieremias. p̄capia uoluminis ‡ finē
magnū hōis obstupentis i uoluptā. Sz ea
ulgata eius eloquio. ñ mīnū distat ab ebraico. Vñ sanc
mirū. qd causē extiterit. ut si eosdē i unūsis libs hēm
uīpres. in alijs eadē in alijs diūsa ūtulerīt. Legite ig
ur ihū in lationē nīam. q̄ pcla sepius cōmuta
manifestiorē sensū legētib⁹ ministrāt. Si ā amica mea ihē
substantiūm. dicat illi. q; nemo eos spellat ut scīāt.
Sz uereor ne illud eis eueniat. q̄ gre sigīnūt. dē ut uo
cent. ὄαΓ co.a co.γ.co.a co.γ. hoc ē māducēs senectā.
Explicit prologus. Incipit ezech pb̄.

FACTV. i. j.

Est in tricesimo āno. i. q̄rto.
in quīta mīsis. cū eēm inmedi
o captiuoꝝ iuxta fluū cho
bar. apti sūt cēli. et uidi uisio
nes dei. in quīta mīsis ipē ān
quīntus mutiū gramois regni ioachī. Et factū ē ūbū dñi
ad ezechiel filiū buzi sacerdotē in terra chaldeoꝝ. secus flu
mē chobar. Et facta ē sup eum i manū dñi. Et uidi. ecce
uentū turbinis. ueniebat. ab aq̄lone. et nubes mag. et ignis
inuoluens. et splendor in circuitu eī. Et de medio eī. q̄si speci
es electri. id ē de medio ignis. Et in medio eī similitudo quā
tor aīaliū. Et hec aspectus eoꝝ. similitudo hoīs in eis. Et
quatuor facies uni. et quatuor penne uni. Et pedes eoꝝ pe
dis recti. et planta pedis eoꝝ. q̄si planta pedis uituli. Et
scintille. q̄si aspectus eris candētis. Et manꝰ hoīs sub pē
nis eoꝝ. in quatuor partibꝰ. Et facies et pennas p. iiij. partes
habebāt. unaquaq; erat pēne eoꝝ. alius ad alterū. Non re
uertebant cū ambularēt. sed unūq̄q; in facē suā gradiebat̄.
Similitudo aīaliū. facies hoīs. et facies leōis. a dextris ipsoꝝ iij.
facies aūt bouis a sinistris ipsoꝝ. iij. et facies aquile d sup ipsa
ꝝ. iij. Et facies eoꝝ et penne eoꝝ. extēte d sup. Due pēne
singloꝝ iungebant. due tegebāt corpa eoꝝ. et unū q̄q; eo
rū faciē suā ambulabat. Vbi erat impetꝰ spūs illuc gra
diebant̄. et non reuertebant cū ābularēt. Et similitudo aīaliū
et aspectꝰ eoꝝ. q̄si carbonū ignis ardentiū. et q̄si aspectꝰ lampadū.
Hec erat uisio discurrēs in medio aīaliū. splendor ignis. et
igne fulgur egrediēs. Et aīalia ibāt et reuertebant. in similitu
dinē fulguris choruscantis. Intuenti aūt mihi aīalia. apparu
it rota una sup terrā iuxta aīalia. hīs. iiij. facies. Et aspec
tus rotaꝝ et opus eoꝝ. q̄si uisio maris. una similitudo ipsis
iiij. Et aspectꝰ eoꝝ et opus eoꝝ. q̄si si sit rota in medio rote. Per. iiij.
partes eoꝝ eūntes ibant. non reuertebant cū ambularēt. Sed
mira q̄ erat rotis. altitudo. et horribilis aspectꝰ eaꝝ
plenū oculis. in circuitu ipsis iiij. Cūq; ābularēt aīalia. ābu
labāt pariter et rote iuxta ea. Et cū eleuarēt aīalia a ter
ra. eleuabant̄ simul et rote. Quocūq; ibat spūs illuc eūte spū.
et rote pariter eleuabant̄ sequentes eū. Spūs ē rote erat in rotis.
Cū euntibus ibant. et cū stantibus stabant. et cū eleuatus a ter
ra pariter eleuabant̄ et rote sequentes ea. quia spūs rote erat in rotis.
Et similitudo sup capita aīalis firmamēti. q̄si aspectꝰ cristal
li horribilis. extensū sup capita eoꝝ desup. Sub firmamē
to aūt pēne eoꝝ recte altius ad altius. Vnū q̄q; duab;
alis uelabat corpa suū. et alterum similiter uelabat. Et audi
ui sonitū alarū q̄si sonitū aquaꝝ multarū. q̄si sonū sublimis dei. Cū ambularēt q̄si sonitus castrorum. Cūq; starēt demittebant pēne eoꝝ. Nā cū fieret uox sup
firmamētū. q̄ erat sup caput eoꝝ. stabant. et submittebāt
Et sup firmamētū q̄ erat sup caput eoꝝ. quasi lapidis sapphyri. similitudo
throni. Et sup similitudinē throni. similitudo q̄si aspectꝰ
hoīs desup. Et uidi q̄si speciem electri. uelut aspectū ignis intus
et circa. a lumbis eius et desup. Et a lumbis eius et usq;
deorsū. uidi q̄si speciem ignis splendentis. et circumiacens ei. uelut aspectus
iridis cū fuerit in nube die pluuie. Hec erat aspectꝰ
splendoris. per gyrum. Hec uisio similitudinis glē dñi. Et uidi.
et cecidi in faciē meā. audiui uocē loquentis. Et dixit ad me.
Fili hoīs. sta sup pedes tuos. et loquar tecū. Et ingressus ē
in me spūs postq; locutus ē mihi. et statuit me sup pedes meos.
Et audiui loquentē ad me. et dicentē. iij
Fili hoīs. mitto ego te ad filios isrl. ad gentes apostatri
ces que recesserūt a me. Ipsi et patres eoꝝ. peccauerūt in me
usq; ad diē hanc. et filij dura facie. et indomabili
corde sunt. ad quos ego mitto te. Et dices ad eos. Hec dicit
dñs dē. Si forte ut ipsi audiāt. et ipsi sciant. quia domus exasperās
est. Loquentis et uba mea ad eos. si forte audiāt et qescant.
quia irritatrix est. Tu aūt fili hoīs. ne time eos. et

7 noli eē erasuns sic domus erasuntur. ē. Ap̄i os tuū 7
cōmede quecūq; ego dabo t. Et vidi 7 ecce manus missa
ad me. 7 qua erat tuolut̄ lib̄. Et expandit illū coā me
q erat script̄ int̄ 7 foris. Et scripte erāt in eo. lamentatiōes.
T dixit ad me. fili hōis. iii 7 quecūq; inuenis comede. Cōmede uolumē istud. 7 vade
loquē ad filios israel. Et aperui os meū. 7 cibauit me uolu
mine illo. Et dixit ad me. Fili hōis uentr tuus comedet.
7 uiscera tua impleb̄unt uoluīe isto q ego do t. Et come
di illud. 7 factū ē in ore meo sicut mel dulce. Et dixit ad me
fili hōis. uade ad domū israel. 7 loquere uba mea ad eos.
Nō ē ad profūdū p̄fundi sermonis 7 ignote lingue. tu mit
tens ad domū israel. nō ad plures populos p̄fundi sermonis 7 ig
te lingue. quoz nō possis audire sermones. Et si ad illos
mittens te ipi audiēt te. Dom̄ aūt israel nolūt audire te
qua nolūt audire me. Oēs quippe dom̄ israel aurea fron
te ē. 7 duro corde. Ecce dedi faciem tuā ualentē contra fa
ciē eoz. 7 frontē tuā durā contra frontē eoz. Vt adamātem
7 ut silicē dedi faciē tuā. Ne timeas eos. nec metuas ab
facie eoz. quia dom̄ exasperans ē. Et dixit ad me. Fili hōis. oēs
sermōes meos quos loquar ad te assume in corde tuo. 7 au
ribus tuis audi. 7 vade ad ḡdē ad transmigrationē ad filios pop̄
tui. 7 loquere ad eos. 7 dices eis. Hec dicit dns ds. si forte
audiāt. 7 quiescāt. Et assumpsit me spūs. Et audiui p
me uocē ḡmotionis magne. benedicta gla uiri de loco suo.
Et uocē alarū animaliū. tangentiū alia ad aliam
Et uocē rotaz. segentiū ea. alia. Et uocē ḡmotionis magne.
Sp̄s q̄ leuauit me. 7 assumpsit me. 7 abij amar in in
dignatiōe spūs mei. Manus ē dni erat mecū. confortās me.
Et uen ad transmigrationē ad acerui noue frugū. ad eos
q habitabāt iuxta fluū chobar. Et sedi ubi ille sedebāt.
7 mansi ibi septē dieb; mestus in medio eoz. v
Cumq; ā p̄ transiissent. vij. dies. factū ē uba dni ad me dicēs.
fili hōis. speculatorē dedi te domui israel. Et audies de
ore meo uerbum. 7 annunciabis eis ex me. Si dicente me ad
impiū morte morieris. nō annunciauer eis. nec locut fuer ut
impius auertat̄ a uia sua impia. ut uiuat. ipe impius in iniquitate sua
morietur. sanguinē aūt ei de manu tua requiā. Si aūt tu an
nunciauer impio. 7 ille nō fuerit conuersus ab impietate
sua. 7 a uia sua impia. ipe quidē in iniquitate sua morietur
tu aūt aiam tuā liberasti. Si ergo conuersus iustus a iustitia sua fe
cerit iniquitatē ponā offendiculū coram eo. ipse morietur. qa nō
annunciasti ei. In peccato suo morietur. nec erunt in memoria iusti
ce q fecerat. sanguinē aūt ei de manu tua requiram. Si aūt annun
cians iusto ut nō peccet iustus. 7 ille nō peccauerit. uiuet uide
uet qa annunciasti ei. 7 tu animā tuā liberasti. Iustitia
sua nō liberabit eū in quacūq; die peccauerit. 7 iniquitatē
q nō nocebit ei in quocūq; die conuersus fuerit.
Facta ē sup me manus dni. 7 dixit ad me. Surge egredere in cā
pū. 7 ibi loqr tecū. Et surgēs egressus sum in campum.
Ecce ibi gla dni. stabat. q gla quā uidi iuxta flu
uiū chobar. Et cecidi in faciē meā. Et ingressus ē in me
spūs. 7 statuit me sup pedes meos. Et locut ē mihi. et dixit ad
me. Ingredere. 7 includere in medio domus tue. Et tu fili ho
minis. ecce dabunt sup te uincla. 7 ligabūt te in eis. 7 nō
egredieris in medio eoz. Et linguā tuā adherere faciā pa
lato tuo. 7 eris mutus. nec quasi uir obiurgans. qa dom̄ exas
perans ē. Cū aūt locut fuero t. aperiā os tuū. 7 dices ad eos. Hec
dicit dns ds. Qui audit. audiat. 7 qui nescit. nesciat. qa dom̄
T tu fili hōis. sume t vii exaspis ē iiij
latere. 7 pone eū coram te. 7 describes in eo ciuitatē ierusalē.
7 ordinabis aduersus eā obsidionē. 7 edificabis munitiones.
7 circumdabis aggere. 7 dabis contra eā castra. 7 pones arietes in
giro. Et tu sume t sartaginē ferreā. 7 pones eā murū
ferreū. inter te. 7 urbē ciuitatē. 7 obfirmabis faciē tuā ad
eam. 7 erit in obsidionē. 7 circūdabis eā. Signū ē domui israel.
Et tu dormies sup latus tuū sinistrū. 7 pones iniquitatē
dom̄ israel sup eo. iuxta dies. quos dormies super illū. 7 assu
mes iniquitatē eoz. Ego aūt dedi t annos iniquitatis eoz.
iuxta dies. ccc. 7 xc. dies. 7 portabis iniquitatē dom̄ israel.
Et cū impleris hos dormies super latus tuū dextrum sedo. 7 assu
mes iniquitatē dom̄ iude. xl. diebus. Diē p anno. diē inquā
p anno dedi t. Et ad obsidionē ierusalem ipsius faciē tuā.
7 brachiū tuū erit erectū. 7 prophetabis aduersus eā. Ecce ci
cludi te uinculis. 7 nō te possis conuertere a latere tuo in latus alte
rum. donec impleas dies obsidionis tue. viii
T tu sume t frumentū. 7 ordeū. 7 fabam. 7 lentē. 7 milium.
7 triticū. 7 mittes ea in uas unum. 7 facies t panes iuxta nume
rum dierum quos dormies super latus tuum. Trecentos. xc. diebus come
des illos. Liba aūt tuus quos comedens erit in pondere. xx. sicli
mos in die. A tpe usq; ad tpm comedes illos. 7 aquā in mensura
bibes. sextā partē hin. A tpe usq; ad tpm bibes illam. 7 quasi
subanerationē ordeaceū comedes illos. 7 stercore quod egredi
tur de boue. operies illos coram eis. Et dixit dns. Sic comedent
filij israel panes suos pollutos inter gentes. ad quas eiciā eos.
Et dixi. Ha. ha. ha. dne ds. Ecce anima mea non est pollutus a
mortuorum. 7 animalium. abeliis non comedi ab infantia mea
usq; nunc. 7 non est ingressa os meum omnis caro immunda. Et dixit ad
me. Ecce dedi t fimum bouis. pro stercore humano. 7 faces
panem tuum in eo. Et dixit ad me. Fili hōis. ecce ego confringam
baculum panis in ierusalem. 7 comedent panem in pondere 7 sollici
tudine. 7 aquam in mensura 7 angustia bibent. ut deficiant
panes 7 aqua. coment unusquisq; ad faciem suum. 7 tabescant
in iniquitatibus suis. xl. l'co. viiii
T tu fili hōis. sume t gladium acutum. radentē pilos.
Et assumes eū. 7 duces p caput tuum. 7 p barbam tuam. 7
assumes t statere ponderis. 7 dividet eos. Tertiā partē
igni cremabis. in medio ciuitatis impleto numero dierum
obsidionis. 7 assumes terciam partem. cedes gladio in circuitu
ei. Terciam uero aliam partem disperges in uentum. 7 gladium nu
dabo post eos. Et sumes inde paucos numero. 7 ligabis eos in
sumitate pallij tui. 7 ex eis rursum tolles. 7 proicies in me
dio ignis. 7 combures eos igne. Exinde egredietur ignis in oēm
domum israel. Hec dicit dns ds. Ista ē ierusalem in medio gē

tuū posui eam. ⁊ ī cōmutōe ēi trās. Et cēpsīt me iudicia
mea. ut plus ēēt impia quā gēntes ⁊ p̄cepta mea ulē q̄n
tre que ī circuitu ēi sūt. Judicia ē mea p̄cerūt. ⁊ in p̄cepta
meis nō ambulauēt. Jcirco h̄ dicit dñs dō. Ita supra dis
gēntes q̄ circuitu uīō sūt. ī p̄ceptis meis nō ambulastis.
⁊ iudicia mea nō fecistis. ⁊ iuxta iudicia gēntū. q̄ circui
tu uīō sūt. nō fecistis opā. ideō h̄ dicit dñs dō.

X

Cce ego ad te. ⁊ ego ipe faciā in medio tui iudicia īcōs
pectu gēntū. ⁊ faciā in te que nō feci. ⁊ quibꝫ simila ulē nō
faciā. p̄pt oīa abominatiōes tuas. Idō patres comedēt fi
lios ī medio tui. ⁊ filij comedēt patres suos. ⁊ faciā in te iu
dicia. ⁊ ventilabo uniuersis reliquias tuas ī omnē uentū.
Jcirco uiuo ego dicit dñs dō. nisi pec̄o q̄ sācīm meū polluisti
ī oīnibꝫ offensiōibꝫ tuis. ⁊ ī oīnibꝫ abominatiōibꝫ tuis.
ego q̄q; minuam tē. nō parcet oculus mē. nec miserebor. Tertia
pte tui pestē morient. ⁊ fame cōsumēt ī medio tui. Et tertia
pars tui gladio cadet ī circuitu tui. Tertiā uō partem
dispergā ī omnē uentū. euaginabo p̄ eos. Et
cōplebo furorē meū. ⁊ requiescē faciā indignationē meā in eis.
⁊ consolabor. Et scient q̄ ego dñs locutus sum in zelo meo.
cum cōplēuero indignatiōem meā in eis. Et dabo te in deso
latiōem. ⁊ in opprobrium gēntiū q̄ circuitu tui sūt in cōspectu oīs
oīum p̄teruntium. Et eris in opprobriū et blasphemia. eruditiō
⁊ stupor ī gētibꝫ q̄ circuitu tui sūt. cū fecero iudicia ī
furore. ⁊ in indignatiōe. ⁊ increpatiōibꝫ me. Ego dñs locutus sū.
quia mittam sagittas famis pessimas in eos q̄ erūt ad perdere.
⁊ q̄s mittā ut disperdā uos. Et famē aggrauabo sup uos. ⁊ conteram
uobis baculū panis. ⁊ mittā in uos famē. et bestias pessi
mas ut sint ad māne tuū. Et pestilentia ⁊ sanguis trans
ībit per te. ⁊ gladium inducam sup te. Ego dñs locutus sum.

T factus ē sermo dñi ad me dicēs.

XI

Fili hōis. pone faciē tuā ad montes isrl. ⁊ pphetā de eis.
et dices. Montes isrl. audite uerbū dñi dī. Hec dicit dñs dūs mō
tibus ⁊ collibus. rupibus ⁊ uallibus. Ecce ē inducā sup uos gladiū.
et disperdā excelsa tua. ⁊ demolientur aras tuas. ⁊ cōfringentur
simulacra tua. Et dejciā interfectos tuos. ante ydola tua. ⁊ dabo
cadauera filioꝝ isrl ante simulacra eoꝝ uīōz. Et dispergā
ossa tua circa aras tuas. omnibꝫ habitatoribꝫ tuis. Urbes quo
te eruntꝫ ⁊ excelsa demolientur. et dissipabuntur. Et in
teribunt aræ tuæ. ⁊ conteretur. et cessabit ydola tua. ⁊ cō
terentur. delubra tua. et delebuntur opa tua. ⁊ cadet uulne
ratus ī medio tui. et scietis q̄ ego dñs. Et relinquā in uobis q̄
fugerit gladiū inter gētes. cū dispersi uos fuerit in terris. Et recorda
buntur mei uiri tui ī gētibꝫ ad quas captiui ducti sūt. q̄
fui cor eoꝝ fornicans. ⁊ recedens a me. et oculos eoꝝ fornicantes post ydola sua. Et displicebunt sibi met ipsi in mali
q̄ fecerāt in cūctis abominatiōibꝫ suis. ⁊ scietis q̄ ego dñs
nō frustra locutus sū. ut faciā eis malū hec. Hec dicit
dñs dē. Percute manū tuā ⁊ allide pedē tuū. et dic. Heu
ad oīa abhoīatiōes malas domꝰ isrl. q̄ gladio fame. pestilen
tia cadent. Qui longe ē pestilentia morietur. q̄ ā. pp̄e gladio

fia. iij.

comet. ⁊ q̄ remotus fuerit ⁊ obsessus. fame morietur. Et cōplebo indignationē meā in eis. et scietis q̄ ego dñs. cū
fuerint interfecti uī in medio ydoloꝝ uīoz. in circuitu aut
ram uīam. ⁊ in omī colle excelso. ⁊ in cacumina montium. ⁊ subter oē lignū nemorosum. ⁊ subter omnē quercum frondosam. locū ubi accēdēt odoramenta uniuersis ydolis suis. Et extendā manū meā sup eos. ⁊ faciam eam
desolatam et desertam a deserto deblatha in omnibꝫ habita
tiōibꝫ eoꝝ. et scient q̄ ego dñs.

XII

T factus ē sermo dñi ad me dicēs. Et tu fili hōis. Hec dicit
dñs dō terre isrl. finis uenit. uenit finis sup q̄tuor pla
gas terre. Nunc finis sup te. Et emittā furorem meū in te.
et iudicabo te iuxta uias tuas. Et pona omī te omnes
abhoīatiōes tuas. et non parcet oculus meus sup te. ⁊ nō
miserebor. Si uias tuas ponā in te. ⁊ abominatiōes tue ī
medio tui erunt. ⁊ scietis q̄ ego dñs. Hec dicit dñs deus.
Afflictio una. ecce uenit. finis uenit. uenit finis.
Et uigilauit aduersum te. Ecce uenit. Venit contritio sup te.
qui habitas terrā. Venit tps. prope ē dies conclusiōis. ⁊ nō gle mōn
tium. Nunc de pximo effundā ira mea in te. ⁊ cōplebo furo
rem meū in te. ⁊ iudicabo te iuxta uias tuas. ⁊ ponā in te
omnia scelera tua. ⁊ nō parcet oculus mē. nec miserebor. Si uias
tuas ponam in te. ⁊ abominationes tue ī medio tui erūt.
Et scietis q̄ ego sū dñs percutiens. Ecce dies. ecce uenit. egressa
ē contritio. floruit uirga. germinauit superbia. Iniquitas
surrexit in uirgā impietatis. nō ex eis. ⁊ non ex pp̄o. nec ex eoꝝ
opē. ⁊ non erit requies ī eis. Uenit tps. appropiauit dies.
Qui emit nō letetur. ⁊ qui uēdit non lugeat. quia ira super
omnem pp̄m eius. Qa q̄ uēdit. ad id q̄ uēdidit nō reuertetur. Et
adhuc inuīuīs. uita eoꝝ. Visio enī ad omnem mul
titudinē q̄ non reuertet. ⁊ uir in iniquitate sua suæ nō confor
tabitur. Canite tubā. ⁊ parate omnes. ⁊ non ē q̄ uadat
ad pliū. Ira enim mea sup omnem pp̄m eius. gladius foris.
pestis ⁊ fames intrinsecus. Qui ī agro ē. gladio morietur.
⁊ q̄ in ciuitate pestilentia ⁊ fame devorabunt. Et saluabū
tur q̄ fugerint ex eis. et erunt in montibꝫ q̄si columbe cō
uallium. Omēs trepidi. unus quisq; in iniquitate sua.
Omnis manus dissoluetur. ⁊ omnia genua fluent aq̄s. Et ac
get se cilicio. ⁊ operiet eos horrendo. ⁊ omī facie cōfusio. ⁊
in uniuersis capitibus eoꝝ calumnia. Argentū eoꝝ foras
projicietur. ⁊ aurum eoꝝ in stercoreum erit. Argentū eoꝝ
⁊ aurum eoꝝ nō poterit liberare eos. in die furoris dñi. Anī
mas suas non saturabunt. ⁊ uiscera eoꝝ non implebuntur. q̄
scandalū iniquitatis eoꝝ factum ē. Et ornamentū monilis
sue. in superbia posuerūt. et ymagines abhoīationū suaꝝ.
⁊ simulacra eoꝝ fecerūt ex eo. Propter hoc dedi eis illud in im
mundiciā. ⁊ dabo illud in manus alienoꝝ ad diripiendū.
⁊ impiis terre in predam. ⁊ contaminabūt illud. Auertā faciē
meā ab eis. ⁊ polluet archanū meū. et intrabūt ī illud
latrones. ⁊ contaminabūt illud.

XIII

de conclusiōem. q̄m terra plena ē iudicio sanguinū. ⁊ ciui

tas plena iniq̃tate. Et ad ducam pessimos de gẽtib⁹. et possidebũt domos eor. & quiescere faciam superbiam potentium. & possidebunt sc̃a eor. Angustia sup̃ueniet & requiẽt pacẽ. & non erit. Contritio sup̃ contritionẽ ueniet. & auditus sup auditum ueniet. Et quẽ⁹ sup̃ uisionẽ de ꝓpha. & lex peribit a sacerdote. et consilium a senioribus. Rex lugebit. et principes induentur mœrore. & manus pꝫ⁹ terre conturbabuntur. Secũdm uiã eor faciã eis. & iudicijs eor iudicabo eos. & scient q̃ ego dñs. xiiii

Lco. ij. viij

Et factum ẽ in anno sexto in⁹ mẽse. in quinta mẽsis. ego sedebam in domo mea. & seniores iuda sedebant cor̃ me. et cecidit sup me ibi manus dñi dñi. Et uidi. & ecce similitudo q̃si aspectus ignis. A lumbis eius & deorsum ignis. & a lumbis eius & sursum quasi aspectus splendoris. ut visio electri. Et extẽdit similitudo manus apprehendit me in cesarie capitis mei. & eleuauit me spũs inter terrã & celum. & adduxit me in uisionibus dei. in ierl̃m in ostiũ introitus. quod respicit ad aq̃lonem. ubi erat statua zeli. ad prouocandam emulationẽ. Et ecce ibi gla dei isr̃l. secũdm uisionẽ quã uideram in campo. Et dixit ad me. fili hois. leua oculos tuos ad uiã aq̃lonis. Et leuaui oculos meos aduiã aquilonis. & ecce ab aq̃lone porta altaris ydolum zeli in ipo introitu. Et dixit ad me. fili hois. putasne uides tu quid isti faciunt. abhominationes magnas q̃s dom⁹ isr̃l facit hic. ut procul recedã a sanctuario meo. & adhuc conuersus. uidebis abhominationes maiores. Et introduxit me ad ostiũ atrii. & uidi. & ecce foramen unũ in pariete. Et dixit ad me. fili hois. fode parietẽ. Et cũ perfodissem parietem. apparuit ostiũ unũ. xv

Et dixit ad me. Ingredere & uide abhominationes pessimas quas isti faciunt hic. Et ingressus uidi. & ecce omnis similitudo reptilii. & animalium abhominabilium. et uniuersa ydola domus isr̃l. depicta erant in pariete undiq̃ per circuitum. Et septuaginta uiri de senioribus domus isr̃l. Et ecce uir stabat in medio eor. stantium ante picturas. Et unusquisq̃ habebat thuribulum in manu sua. & uapor nebulæ de thure ascendebat. Et dixit ad me. Cernis fili hois. q̃ seniores domus isr̃l faciunt in tenebris. unusquisq̃ in abscondito cubili suo. Dicit enim. Non uidet dñs nos. dereliquit dñs terrã. Et dixit ad me. adhuc conuersus. uidebis abhominationes maiores quas isti faciũt. Et introduxit me per ostiũ portæ domus dñi. q̃ respiciebat ad aq̃lonem. & ecce ibi mulieres sedebant plangentes adonidem. Et dixit ad me. Cernis uidisti fili hois. Adhuc conuersus uidebis abhominationes maiores his. xvi

Et introduxit me in atrium domus dñi interius. & ecce in ostio templi dñi inter uestibulũ & altare. q̃si uiginti quinq; uiri dorsa uersus templi dñi. & facies adorantium. & ad orientem adorabant solem. Et dixit ad me. Cernis uidisti fili hominis. numquid leue ẽ hoc domui iuda. ut faciant abhominationes istas quas fecerũt hic. Quia replentes terram iniquitate. conuertunt ad irritandum me. Et ecce applicant ramum ad nares suas. Ergo & ego faciam in furore. non parcet oculus meus nec miserebor. Et cũ clamauerint ad aures meas uoce magna non exaudiam eos. Et clamabunt manibus suis uoce magna dicentes. Appropinquauerunt uisitationes urbis. et unusquisq; uasa mortis habet in manu sua. xvii

Ecce sex uiri uenerunt de uia portæ superioris quæ respicit ad aq̃lonem. & unusquisq; uasa interitus in manu sua. Vir quoq; unus in medio eor uestitus linteis. & atramentarium scribæ in renibus suis. & ingressi sunt & steterunt iuxta altare æreum. & gla dei isr̃l ascendit de cherub q̃ erat sup eũ ad limen domus. Et uocauit uirũ qui indutus erat linteis. et atramentarium scribæ habebat in renibus suis. et dixit dñs ad eum. Transi per mediã ciuitatem in medio urbis. & signa thau sup frontes uirorum gementium & dolentium sup cunctis abhominationibus q̃ fiunt in medio eius. Et illis dixit. audiente me. Transite per mediã ciuitatem sequimini eum. et percutite. non parcat oculus uester nec misereamini. senem. adolescentulum & uirginem. paruulum & mulieres interficite usq; ad internecionem. Omnem autem super quem uideritis thau. ne occidatis. & a sanctuario meo incipite. Cœperunt igitur a uiris senioribus. qui erant ante domum. Et dixit ad eos. Contaminate domum & implete atria interfectis. Egredimini. Et egressi percutiebant eos q̃ erant in ciuitate. xviii

Factum ẽ igitur cum feci ego. ruuq; sup faciem meã. & clamaui ad te. Heu. heu. heu dñe deus. Ergone disperdes omnes reliquias isr̃l effundens furorem tuum super ierl̃m. Et dixit ad me. Iniquitas domus isr̃l & iuda magna ẽ nimis ualde. Et repleta ẽ terra sanguinibus. & ciuitas repleta ẽ auersione. Dicebant enim. Dereliquit dñs terram. & dñs non uidet. Igit & meus non parcet oculus neq; miserebor. uiã eor super caput eor reddam. Et ecce uir q̃ indutus erat linteis. q̃ habebat atramentarium scribæ in renibus suo. respondit uerbum dicens. Feci sicut præcepisti mihi. Et uidi. et ecce in firmamento q̃ erat sup caput cherubim quasi lapis sapphyr. quasi similitudo throni ostensa est eis. xix

Et dixit ad uirum q̃ indutus erat linteis. & ait. Ingredere in medio uortarum q̃ sunt sub rotis cherubin. & impple manum tuam prunis ignis q̃ sunt inter cherubin. & effunde. Et ingressus est in conspectu meo. Cherubin autem stabant ad dexterum domus cũ ingrederetur uir. & nubes implebat atrium interius. Et eleuata ẽ gla dei sup cherub ad limen domus. et repleta ẽ domus nube. & atrium repletum ẽ splendore gle dei. Et sonitus alarum cherubin audiebatur usq; ad atrium exterius. q̃si uox dei omnipotentis loquentis. xx

Vmq; præcepisset uiro qui erat indutus linteis dicens. Sume ignem de medio rotarum. q̃ sunt inter cherubin. Ingressus ille stetit iuxta rotã. & protendit cherub manum de medio cherubin. ad ignem q̃ erat inter cherubin. & sustulit. & dedit in manus eius q̃ indutus erat linteis. Qui accipiens.

egressus ē. Et apparuit in cherubin similitudo manus hominis sub alis suis penas eoꝝ. Et vidi & ecce quatuor rote iuxta cherubin. rota una iuxta cherub unum. & rota una iuxta cherub unum. Species aut earum rotarum q̄si visio lapidis chrysoliti. & aspect earū similitudo una quatuor. q̄si si sit rota in medio rote. Cūq; ambularent i quatuor partes ḡrediebant. Non revertebantur ambulantes. Si ad locū ad quē ire decliabat q̄ prima erat. sequebantur. nec revertebantur. Et ē corp earū. & colla & manus & penne. & circuli pleni oculis earū in circuitu q̄tuor q̄tuor. Et rote sic habebant vocabulū. audiente me. Quatuor aut facies habebat unus. facies una facies cherub. & facies alia facies hois. & tertia facies leonis. & in q̄rto facies aq̄le. Et eleuata sunt cherubin. ipse ē animal q̄d vidi sub deo iuxta fluuiū chobar. Cumq; ambularent cherubin. sedebat pariter & rote iuxta ea. Et cū leuarent cherubin alas suas ut exaltarent de terra. non recedebant rote. si ipse iuxta erant. Stantib; illis stabant. & cū eleuatis eleuabant. Spūs enim rote erat eis. Et egressa ē gla dñi de limine templi. & stetit sup cherubin. Et eleuantia cherubin alas suas exaltata sunt a terra coram me. Et illi egredientib; rote q̄s sub se erant ſc. Et steterūt in introitu porte domus dñi orientalis. & gla dei ih̄l erat sup ea. Ipse ē animal q̄ vidi sub deo in ih̄l. iuxta fluuiū chobar. Et intellexi q̄a cherubin essent. Quatuor p̄strue vultus unus. & quatuor ale unī. Et similitudo manuū hoīs sub alis eoꝝ. Et similitudo vultuū eoꝝ. ipsi vultus q̄s vidi sub deo iuxta fluuiū chobar. Et impetus singulor. aut facie sua ingrediebat. Et eleuauit me spūs. & introduxit me ad portam domus dñi orientalis q̄ respicit solis ortū. & ecce in introitu porte viginti q̄tuor. Et vidi in medio eoꝝ iezoniam filiū azur. & pelatiā filiū banaie principes ꝓpli.

Dixit ad me. fili hominis. Hi viri qui cogitant iniquitatē. & consulunt consiliū pessimū. in urbe ista docentes. Nonne dudum edificate ē domus. Hec ē lebes. nos aut carnes. Ideo vaticinare de eis. vaticinare fili hois. Et irruit in me spūs dñi. & dixit ad me. loquere. Hec dicit dñs. Sic locuti estis domus ih̄l. & cogitationes cordis vr̄i ego novi. plurimos occidistis in urbe hac. & implestis vias eius. inter vos. ꝓpterea hec dicit dñs ds. Inter sectos vr̄os quos posuistis in medio eius. Hi sūt carnes. & hec ē lebes. Et educam vos de medio eius. Gladium metuistis. & gladium inducam sup vos ait dñs ds. Et eiciam vos de medio eius. & dabo vos in manu hostiū. & faciam iudicia. Plaga cadetis. In finibus ih̄l iudicabo vos. Et scietis quia ego dñs. Hec non erit vobis in lebetē. & vos in medio eius in medio ei⁹ in carnes. In finibus ih̄l iudicabo vos. & faciens quia ego dñs. & in p̄ceptis meis non ambulastis. & iudicia mea non fecistis. Si iuxta iudicia gentium q̄ in circuitu vr̄o fecistis. Et factū est anno ꝓximo. in sexto mense. in quinta mensis ē. & ego eram in medio captiuorum. & cecidit in faciem meam. & clamabam voce magna. & dixi. Heu heu heu d̄ne ds. consumationē tu facis reliquias ih̄l.

Et factus ē sermo dñi ad me. dicens. Fili hominis. fratres tui fratres tui. viri propinqui tui & omnis domus ih̄l. universi quibus dixerunt habitatores ierlm. Longe recedite a dño. nobis data est terra in possessionem. Propterea hec dicit dñs ds. Quia longe feci eos in gentibus. & quia dispersi eos in terris. ero eis in sanctificationem modicū in terris ad quas venerūt. Propterea loquere. Hec dicit dñs ds. Congregabo vos de populis. & adunabo vos de terris in quibus dispersi estis. daboq; vobis humū ih̄l. Et ingredientur illuc. & auferent omnes offensiones. & cuncta abhominationes ei⁹ de illa. Et dabo eis cor unum. & spūm novum tribuā in medio eorum. Et auferam cor lapideum de carne eoꝝ. & dabo eis cor carneum ut in preceptis meis ambulent. & iudicia mea custodiant faciantq; ea. & sint mihi in populum. & ego sim eis in deum. Quoꝝ cor post offensiones & abhominationes suas ambulat. horum viam in capite suo ponam dicit dñs.

Et elevaverunt cherubin alas suas. & rote iuxta eis. & gla dei ih̄l erat sup ea. Et ascendit gla dñi de medio civitatis. & stetit sup montē qui ē ad orientē urbis. Et spūs levavit me. & adduxit me in chaldeam ad transmigrationē in visione in spū dei. Et sublevata ē a me visio quam videram. Et locutus sum ad transmigrationem omnia verba dñi que ostenderat mihi.

Et factus ē sermo dñi ad me. dicens. Fili hominis in medio domus exasperantis tu habitas. qui oculos habent ad videndū & non vident. & aures ad audiendū. & non audiunt. q̄a domus exasperans ē. Tu ergo fili hominis. fac tibi vasa transmigrationis. & transmigra p diem coram eis. Et transmigrabis de loco tuo ad locū alterum in conspectu eoꝝ. si forte aspiciant. q̄a domus exasperans ē. Et efferes foras vasa tua. q̄si vasa transmigrationis per diem. in conspectu eoꝝ. Tu autē egredieris vespere coram eis. sicut egrediuntur migrantes. aperi oculos eoꝝ. p fodē & paries. & egredieris per eū in conspectu eoꝝ. Inhumeros portabis caligine. & faciem tuā velabis. & non videbis terrā. q̄a portentū dedi te domui ih̄l. Feci q̄ sicut precepit mihi. Vasa mea protuli q̄si vasa transmigrationis per diem. & vespere percussi manu mea. In caligine egressus sum. & in humeris portatus in conspectu eoꝝ.

Et factus ē sermo dñi ad me dicens. Fili hominis. numquid non dixerunt ad te domus ih̄l. domus exasperans quid tu facis. Dic ad eos. Hec dicit dñs ds. Super ducē onus ih̄l istud. & ē in medio. & super omnes domus ih̄l. qui ē in medio eoꝝ. Dic. Ego portentum vestrum. Quomodo feci. sic fiet illis. In transmigrationem & captivitatē ibunt. & dux qui ē in medio eoꝝ in humeris portabitur. & caligine egredietur. pariet per foramen. ut educat eum. faciet oculos suos. ut non videat oculo suo. Et ego rete meum super illum. & capietur in sagena mea. Et adducam eum in babilonem

mũnum chalcieo7. t ipãm non uidebit ibiq; mo
ritur. Et omnes q̃ circa eũ sunt p̃fidum ei. t congrega
bo uos dispgã monẽm uentũ. t gladiũ euaginabo
p̃ eos. et scietis q; ego dñs quãdo dispsero illos ĩ
gentibꝫ. t dissemĩnauero eos ĩ̃ terris. Et relinquã de
eis uiros paucos a gladio. t fame. t pestilẽtia. ut
narrent oĩa scelera eor7 ĩ gentibꝫ ad q̃s ĩgrediunt.
t scient q; ego dñs. xvi
T factũ ẽ uerbũ dñi ad me dicẽs. fili hoĩs panem
tuũ in ponderatione comedes. t aq̃m in mẽsura
bibes. t mœrore bibes. t dices ad p̃phã tuã. Hec dicit
dñs adeos q̃ habitant ierlm. in terra isrl. panẽ suũ
in sollicitudine comedẽt. t aq̃m suam ĩ desolatiõe bi
bẽt. ut desolent tã a multitudine sua. p̃ iniq̃ta
tẽ oĩum q̃ habitant in ea. Et ciuitates q̃ nunc hãtant
desolate erunt. t tua deserta. t scietis q; ego dñs.
T factus ẽ sermo dñi ad me dicẽs fili hoĩs. q; ẽ p̃uerbiũ
istud uob tãa terra isrl dicentium. in lõgũ differẽtur dies. t
peribit oĩs uisio. Ideo die adeos. Hec dicit dñs ds. Quie
scere faciã p̃uerbiũ istud. neq; multo ducetur ultra ĩ isrl.
Et loqre adeos quia appropinquauerunt dies. t sermo oĩs
uisiõis. Non enim erit ultra oĩs uisio cassa. neq; diuina
no ambigua in medio filioꝝ isrl. qi ego dñs loquar q
cunq; locutus fuero ubi. t fiet. non prolõgabitur amplius.
si mihi dies domus exasperans loquar ubi. t faciam
illud dicit dñs ds. Et factus ẽ sermo dñi ad me dicẽs. fili
hoĩs. ecce domus isrl dicentiũ. Visio q̃m hec uidet. in die
multos. t in tẽpa lõga iste p̃phat. p̃ea die adeos. Hec dicit
dñs ds. Non prolõgabitur ultra omnis sermo mꝰ. Verbũ q̃d locutus fuero. glebitur. ait dñs ds. xvii
T factus ẽ sermo dñi ad me dicẽs. fili hoĩs. uaticinare
ad p̃phas isrl q̃ p̃phant. t dices p̃phantibꝫ de corde suo.
Audite uerbũ dñi. Hec dicit dñs ds. Ve p̃phis ifs qui
entibꝫ q̃ sequunt spm suũ. t nichil uidẽt. Quasi uulpes
in desertis. p̃phe tue isrl erãt. t non ascendistis ex aduerso.
neq; opposuistis murũ p domo isrl. ut staretis in p̃elio
in die dñi. Viderunt uana. t diuinabant mendacium. dicentes
ait dñs. cum dñs non miserit eos. Et perseuerauerũt confirmare sermonẽ. Nũq̃d uisionẽ cassã uidistis. t diui
nationem mendacẽ locuti estis. Et dicitis ait dñs. cũ ego
non sim locutus. p propẽa hec dicit dñs ds. Quia loqui
estis uana. t uidistis mendacium. ideo ecce ego aduersus uos
dñs ds. Et erit manus mea super p̃phas qui uident ua
na. t diuinant mendacium. In consilio populi mei non erunt.
et in scriptura domus isrl non scribentur. nec in
terram isrl ingredientur. t scietis q; ego dñs ds. eo q̃d de
ceperint spm meum dicentes. pax pax. t non est pax. Et ipe
edificabat parietem. illi autem linebant eum. luto absq;
pulei. Dic adeos q̃ lapsuri sunt absq; tpe arma. q; casu
rus sit. Erit enim ymber inundans. t dabo lapides pre
grandes desuper irruentes. t uentum procellarum dissipabit. Si
quidem ecce ceciderit paries. Nũq̃d non dicetur uobis.
ubi est lutum quo linistis. p̃pterea hec dicit dñs ds. Et eũ
pre facia spm tempestatis in indignatione mea. t ymber
inundans in furore meo erit. et lapides grandes in
ira in consumptionem. t destruam parietem qui linistis
absq; tpe ad nichilum. t adequabo eum ruine. t reuelabuntur fun
damenta eius. t cadet. t consumetur in medio eius. t scietis q;
ego sum dñs. Et complebo indignationem meam in pariete. t
in his q̃ linierunt eum absq; tpe dicamq; uobis
non est pariens. t non sunt q̃ liniunt eum. p̃phe isrl.
qui p̃phant ad ierlm. t uident ei uisionem pacis. t
non est pax ait dñs ds. xviii
Tu fili hoĩs. pone faciem tuã contra filias populi tui
q̃ p̃phant de corde suo. t uaticinare sup eas. t dic.
Hec dicit dñs ds. Ve q̃ suunt pulluios sub oĩ
cubito manus. t faciunt cernicalia sub capite uni
uerse etatis. ad capiendas animas. Cũ capiunt animas
populi mei uiuificabunt animas eor7. t polluebant me
ad populum meum. propter pugillum ordei. t fragmen panis. ut
interficerent animas q̃ non moriuntur. t uiuificarent
animas q̃ non uiuunt. mentientes populo meo credenti men
dacio. p̃pterea hec dicit dñs ds. Ecce ego ad pulluos
uestros q̃bus uos capitis animas uolantes. t diripiam eas
de brachiis uestris. t dimittã animas quas capitis animas
aduolandum. Et diripiam cernicalia uestra. t liberabo
populum meum de manu uestra. neq; erunt ultra in manibꝰ
uestris. ad prædandum. t scietis q; ego dñs. p eo q; mœre
re fecistis cor iusti indignum. quem ego non contristaui. eo
factum est magis impii ut non reuertatur anima sua mala
a uia sua. p̃pterea uana non uidebitis. t diuinationes
non diuinabitis amplius. Et eruam populum meum de manu
uestra. t scietis quia ego dñs. xviii
T uenerunt ad me uiri seniores isrl. t sederunt coram
me. Et factus ẽ sermo dñi ad me. dicẽs. fili hominis.
uiri isti posuerunt immundicias suas in cordibus suis.
t scandalum iniquitatis sue statuerunt ante faciem suam.
T unq̃d interrogans respondebo eis. p̃pterea hec loquere eis.
t dices adeos. Hec dicit dñs ds isrl. Homo homo de domo
isrl q̃ posuerit immundicias suas in corde suo. t scã
dalum iniquitatis sue statuerit ante faciem suam.
t uenerit ad p̃phã interrogans p me. ego dñs ut
respondeam ei in multitudine immunditiarum suarum.
ut capiatur domus isrl in corde suo q̃ recesserũt a me. ĩ
omnibus ydolis suis. p̃pterea die ad domum isrl. Hec
dicit dñs ds. Convertimini. t recedite ab ydolis uris. t
ab uniuersis abominationibus uris auertite faciem uras.
qa homo homo de domo isrl. et de proselytis q̃ ad uena
uerit in isrl. si alienatus fuerit a me. t posuerit
ydola sua in corde suo. t scandalum iniquitatis sue
statuerit contra faciem suam. t uenerit ad p̃phã
ut interroget per eum me. ego dñs respondebo ei p me. et

ponam faciem meam sup̃ hominem illum. & faciã
eum in ꝯtẽptum & in prouerbiũ. & disperdã eũ de medio pp̃
mũ. & scient qꝛa ego dñs. Et pp̃ea cum ceciderit & dabit
fuerit ruinã. ego dñs dicam pp̃hã illum. & extendã
manũ meam sup̃ eum. & delebo eũ de medio pp̃ mi
stri. & portabunt iniq̃tatẽ suam. Iuxta iniq̃tatem
interrogantis. sic iniq̃tas pp̃hẽ erit. ut non exeat ultꝛa
domus isti. & ame. neq; polluat̃ ultꝛa in omnibus p̃uaricatiõibꝫ suis. & sit mihi in pp̃m. & ego sim eis in deũ.
ait dñs ꝛcentium.

Et factus ē sermo dñi ad me. dicẽs. fili hoĩs. tꝛa cui pre-
cauit mihi ut p̃uaricer preuaricans. extendam
manum meã sup̃ eã. & conterã in virgã panis eius.
& immittam in ea famem. & interficiã de ea hoĩem &
iumentum. Et si fuerint tres uiri isti in medio eius.
noe. daniel. & iob. ipi iustitia sua liberabũt animas suas.
ait dñs ꝛcentium. Quod si & bestias pessimas in
ducam sup̃ eam ut vastem eã. & fuerit inuia eo qꝛd n̄
sit p̃ eas sciens pp̃ bestias. & tres uiri isti fuerint in ea.
uiuo ego dicit dñs dñs. qꝛa nec filios nec filias liberabũt.
ipi soli liberabunt. tm̃ ꝛra desolabit. Vel si gladiũ in
ducam sup̃ eam illam. & dicam gladio isti p̃ eam
& interfecero de ea hoĩem & iumentum. & tres uiri isti fu-
erint in medio eius. uiuo ego dicit dñs dñs. non liberabunt filios neq; filias. ipi soli liberabunt. Sed & pe-
stilentiam immittam sup̃ eam illam. & effundam indignatiõem
meã sup̃ eã in sanguine. ut auferam ex ea hoĩem & iumen-
tum. & noe. & daniel. & iob. fuerint in medio ei. uiuo ego
dicit dñs dñs. qꝛa filium & filiam non liberabũt. ipi in
iustitia sua liberabũt animas suas. Quia hec dicit dñs dñs. Quod
si & quinq; iudicia mea pessima gladium & famẽ. & be-
stias malas. & pestilentiã misero in eam. ut interfi-
ciam de ea hoĩem & pecus. tamen relinquetur in ea saluatus
educentium filios & filias. Ecce ipi egredient ad vos
& videbitis uiam eoꝝ & adinuentiones eoꝝ. & solabimini
super malo q; induxi in eam in omnibus q; imposui
sup̃ eã. & solabuntur vos cũ videritis uiã eoꝝ & adi-
uentiones eoꝝ. & cognoscetis q; non frustra fecerim omia
q; feci ei ait dñs dñs.

Et factus ē sermo dñi ad me dicẽs. fili hominis. qd fiet
ligno uitis ꝛ omnibus lignis nemoꝝ. q̃ fuit inter ligna silua-
rum. Num qd tolletur de eo lignum ut fiat opꝰ. aut tabi-
cabitur de eo paxillus. ut dependeat ex eo q; vas. Ecce
igni datum ē in escam. Vtrumq; prẽ ei deuorauit ignis.
& medietas eius redacta ē in fauillã. Nunq̃d utile erit
adhuc. & ꝛra cũ fuerit integr̃ non erit aptũ operi. Quãto
magis cum ignis illud devorauerit. & combusserit.
nichil ex eo fieri poterit. pp̃ea hec dicit dñs dñs. Quomodo li-
gnum vitis inter ligna silvarum q; dedi igni ad devoran-
dum. sic tradidi habitatores ierlm. & ponam faciem
meã contra eos. De igne egrientur. & ignis deuorabit eos. Et
scietis qꝛa ego dñs. cum posuero faciem meam in eos & deso-
latam terram faciam. eo q; prauaricatores fuerint
dicit dñs dñs.

Et factus est sermo dñi ad me dicẽs. Fili hoĩs, notas
fac ierlm abhoĩationes suas & loque. hec dicit dñs dñs
ierlm. Radix tua & generatio tua de terra chananea. pa-
ter tuus amorreus. & mater tua cethea. Et quando
natus es in die ortus tui non est præcisus umbilicus tuus.
& aqa non es lota in salutem. nec sale salita nec involu-
ta pannis. Non pepercit super te oculus meus. ut faceret tibi
unũ istorum miserans tui. sed proiectus es super faciem terre.
in abiectione animæ tuæ. in die qua nata es. Transiens autem
per te. vidi te conculcari in sanguine tuo. & dixi tibi in
sanguine tuo. Viue. dixi inquã. in sanguine tuo iterum
Multiplicatã quasi germen agri dedi te. & multiplicata
es. & grandis effecta. & ingressa es & peruenisti ad mundum
dum mulieres. Vbera tua intumuerunt. & pilus tuus
germinauit. & cum nuda & confusione plena. Et transiens
per te. vidi te. & ecce tempus tuum tempus amantium. Et expandi
pallium meum sup̃ te. & operui ignominiam tuam. & iuravi ti-
& ingressus pactum cum tibi ait dñs dñs. Et facta es mihi.
& laui te aqa. & mundavi sanguinem tuum ex te. & unxi te
oleo. & vestivi te discolanbi. & calcavi te taxino & cin-
xi te bysso. & induxi te subtilibus & operui te orna-
mento. & dedi armillas in manibus tuis. & torquem circa
tuum. Et dedi in naribus tuis. & circulos in auribus tuis
& coronam decoris in capite tuo. & ornata es auro & argento.
& vestita bysso & polimito & multis colanbi. Similam
& mel & oleum comedisti. & decora facta es vehementer ni-
mis. Et processisti in regnum. & egressum est nomen tuum in gentes pro
pulchritudine tua. qꝛa perfecta eras in decore meo. quæ posui sup̃
te dicit dñs dñs. Et confisa es in fiducia tua. & fornicata es in
fornicatione tua. & effudisti fornicationem tuam
omni transeunti ut eius fieres. Et sumens de vestimentis tuis
fecisti tibi excelsa huc illuc picta. & fornicata es sup̃
eis. simile non fiet neq; fuerit. Et vasa decoris
mei de auro meo & de argento meo quæ dedi tibi. & fecisti tibi ymagines masculinas & fornicata es eis. Et sumpsisti ve-
stimenta tua multicolora. & vestisti eis. Et oleum meum
& incensum meum posuisti coram eis. Et panem meum quem
dedi tibi. similam & oleum & mel quo cibabã te. posu-
isti in conspectu eoꝝ. odorem suavitatis. Et factum est ait dñs
dñs. Et sumpsisti filios tuos & filias tuas quos genuisti mihi.
& immolasti eos ad devorandum. Numquid parua est forni-
catio tua. immolans filios meos. Et dedisti illos igni cum
eis. Et omnes abhoĩationes tuas & fornicationes tuas
es memorata diebus adolescentiæ tuæ. quando eras nuda &
confusione plena conculcata in sanguine tuo. Et accidit post
omnem malitiam tuam. Væ. væ tibi. ait dñs deus. Et ædi-
ficasti tibi lupanar. & fecisti tibi prostibulum in cuncta plateã.
ad omne caput viæ edificasti fornicem tuum. & abo-

hommabilem fecisti decorem tuum. & diuisisti pedes
tuos omni transeunti. & multiplicasti fornicationes
tuas. & fornicatus es cum filiis egypti vicinis
tuis magnis carnium. & multiplicasti fornicatio
onem tuā ad irritandū me. Ecce ego extendā ma
num meā sup te. & auferā iustificationē tuā. & da
bo te in animū odientiū te filiaꝝ palestinaꝝ q̄ erubes
cūt viam tua sceleratā. Et fornicata es cū filiis assiryoꝝ
eo q̄ nec dū fueras expleta. Et postq̄ fornicata es. nō
sic es sanata. Et multiplicasti fornicationē tuā in ter
ram chanaā chaldeos. & nec sic sanata es. Quā mūdabo
cor tuū ait dñs dē. cū facias ōia hæc opa mulieris me
trícis & procacis. Cui fabricasti lupanar tuū in capite
omnis viæ. & excelsum tuū fecisti in omni platea. nec
facta es q̄si mercēs fastidio augēs pretiū. Sed q̄si mulier
adultera q̄ sup virū suū inducat alienos. Omnibus me
retricib; dantur mercedes. tu dedisti mercedes cūc
tis amatorib; tuis. & donabas eis ut venirēt ad te un
diq; ad fornicandū tecū. Factūq; est in te p cōsuetudinē
mulierū in fornicationib; tuis. & p te non est fornicatio.
Iuxta eū q̄ dedisti mercedes. & mercedes nō accepisti. fac
tum est ita te ornatū. p pter mercēs. audi verbū dñi.
Hec dicit dñs dē. Quia effusum est æs tuum. & reue
lata est ignominia tua in fornicationib; tuis. sup ama
tores tuos. & sup ydola abhominationū tuaꝝ. in san
guine filiorū tuorū q̄s dedisti eis. ecce ego congregabo omnes
amatores tuos quib; placuisti. omnes q̄s dilexisti
cū vniuersis q̄s odisti. & congregabo eos sup te undiq;
& nudabo ignominiā tuā coram eis. Et videbūt omnes
pruditiem tuā. & iudicabo te iudicio adulteraꝝ
& effundentiū sanguinem. & dabo te in sanguine furoris
& zeli. & dabo te in manus eoꝝ. & destruent lupanar
tuū. Et demolientur pulpitum tuum. & denudabunt
te vestimentis tuis. & auferent vasa decoris tui. & re
linquent te nudam plenāq; ignominia. Et adducēt
sup te multitudinē. & lapidabūt te lapidibus. & tru
dabunt te gladiis suis. & comburent domos tuas igni.
& facient in te iudicia in oculis mulierū plurimaꝝ. &
desines fornicari. & mercedes ultra non dabis. Et requie
scere faciam indignationē meā in te. & auferetur zelus meus
a te. & quiescam nec irascar amplius. eo q̄ non fu
eris recordata dierū adolescentiæ tuæ. & p̄vocasti me
in omnibus his. Qua p̄pter ego vias tuas in capite tuo dedi
dit dñs dē. & non fecisti iustificationes tuas in omni
bus abhominationibus tuis. Ecce omnis q̄ dicit in vulgo proverbium. inter al
ligentur illud dicēs. Sicut mater tua & filia ei. filia ma
tris tue es tu. q̄ proiecit virū suum & filios suos. & so
rores sororū tuaꝝ tu. q̄ proiecerūt viros suos & filios
suos. Mater tua cethea. & pater tuus amorreus. & soro
res tua maior samaria ipsa & filie eius que habitant ad sini
stram tuā. Soror autē tua minor. ipsa habitat ad dex
tera tuā. Sodoma & filie eius. Sed nec in viis eius ambulasti. neq; sce
leribus earū fecisti. quasi illud minus pene sceleri
bus fecisti illis in omnibus viis tuis. Vivo ego dicit dñs
dē. q̄ non fecerit sodoma soror tua ipsa & filie eius sic
fecisti tu & filie tue. Ecce hec fuit iniquitas sodome sororis
tue. Superbia saturitas panis. & habundantia. & otium
ipsius & filiaꝝ eius. & manum egeno & pauperi non por
rexerunt. & elevate sūt. & fecerunt abhominationes coram me.
& abstuli eas sicut vidisti. Et samaria dimidium peccatoꝝ
tuoꝝ non peccauit. sed multiplicasti abhominationes tuas ꝑ omnes
sorores tuas in omnibus abhominationibus tuis q̄s operata es.
Ego & tu porta confusionē tuam. q̄ iustificasti sorores tuas
peccatis tuis sceleribus. agens abere. Justificate sunt
enim ate. ergo & tu confundere. & porta ignominiā tuā.
q̄ iustificasti sorores tuas. Et convertam restituēs eas.
conversionē sodome & convallate fines. & conversionē sama
rie. & filiarū ei. Et conversionē vestiēm tuā in medio earū.
ut portes ignominiā tuā. & consolans ipsis q̄ fecisti eis so
lans eas. Et soror tua sodoma & filie eius revertent
ad antiquitatē suā. & samaria & filie ei revertēt ad antiq
tatē suā. & tu & filie tue revertimini ad antiquitatē
vestrā. Nō fuit ā ore tuo tua sodoma auditui in die tumo
die superbie tue. antequā revelaret malitia tua sicut tpe. hoc
mobprium filiaꝝ syrie. & earum q̄ circūcirca te sunt filiaꝝ
palestinaꝝ. q̄ ambiunt te p gyrū. Scelus tuum & ig
nominiam tuam tu portasti ait dñs dē. Quia hec dicit dñs
deus. Et faciam tibi sicut despexisti iuramentum ut
irritum faceres pactum. Et recordabor ego pacti mei tecū
in diebus adolescentie tue. & suscitabo tibi pactū sempi
ternum. & recordabis viaꝝ tuaꝝ. & confundēris cū accipe
sorores tuas maiores te cū minoribus tuis. Et dabo eas
tibi in filias. & non ex pacto tuo. Et suscitabo ego pactū
meū tecū. & scies q̄a ego dñs. ut recorderis & confundā
ris. & non sit tibi ultra aperire os propter confusionē tuā. cū
placatus fuero tibi omnibus q̄ fecisti ait dñs dē. Factum est
Et factum est verbū dñi ad me. dicēs. Fili hominis. propone enig
ma. & narra parabolā ad domum israel. & dices. Hec dicit
dominus dē. Aquila grandis magnarum alarum. longo mem
brorum. plena plumis & varietate. venit ad libanum
& tulit medullā cedri. Summitatē frondium eius evellit. &
transportavit eā in terram chanaā in urbe negotiatoꝝ
posuit illam. & tulit de semine terre. & posuit illud
in terram pro semine. ut fructificaret. iuxta aquas
multas. Insuper posuit illud. Cūq; germinasset
crevit in vineam latoꝝ humili statura. respicien
tibi ramus eius ad eā. & radices eius subtus erant.
facta est ergo in vineā. & fructificavit ipsa in palmites. & emisit
propagines. Et facta est aquila alia grandis. magnis alis. mul
tisq; plumis. Et ecce vinea ista. ad quā misit radices su
as ad eā. Palmites suos extendit ad illā. ut irrigaret
eam de arcubus germinis sui. Iuxta bona sup aquas mul

tur plantata est ut faciat fructus & pater fructū
& sit munera grande. Die. Hec dicit dñs dō. Ego ne
me pstabimur. Nonne radices eius euellet & fructū
eius dissipabit. & siccabit oēs palmites germinis
eius ut arescat. & non in brachio grandi neq; in plo
multo. ut euellerent ea radicitus. Ecce plantata est
Ego ne pstabimur. Nonne cū tetigerit ea uentus
urens siccabitur. & in arcis germinis sui arescet.
XVIII Et factū est ubū dñi ad me dicēs. Fia. VI.
Fili hominis dic ad domū exa
sperationis. Nescis qd ista significent. Dic. Ecce uenit
rex babilonis in hierl. & assumet regē & principes eius. & ad
ducet eos ad semet ipsum in babilonē & tollet de semine
regni & fedus & cū eo fecit. & accepit abeo iusiurā
dū. Sed & fortes terre tollet. ut sit regnū humile et
non eleuetur. Custodiat pactū eius & fiat illud. Qui
rebellans abeo. nuncios misit adegypti. ut daret sibi
eqs & pplm multū. Nūqd pstabitur. uel eripiet. salue
quisquā hec. & dissoluit pactū. nūqd effugiet. Vi
uo ego dicit dñs deus. quia in loco regis qui constituit
eū regē. cui fecit iurationē irritā. & dissoluit pactū qđ
habebat cū eo. in medio babilonis morietur. Et non in
exercitu grandi. neq; in plo multo faciet. cum eū pharao p
lium inquietu aggens. & munierunt vallos. & interfi
cient animas multas. Despexit. eū iurationē ne dissolueret
fedus. & fecit manū suā. Et cū oīa hec fecerit. non
effugiet. pter hec dicit dñs dōs. Vivo ego. quia iurationē
meam qđ despexit. & fedus q̄ pepigit cū eo. caput
eius. et expandam sup eū rete meū & cōprehendetur sagit
tis meis. & adducā eū in babilonē. & iudicabo eū ibi in
piuacie q̄ despexit me & cōmisit pfidiā eius cū omnib
agmine gladio cadent. Et eos qui aūr in circuitu
dispergentur. & scietis qa ego dñs locutus sum.
XVII Et dicit dñs deus. Et sumā ego de medulla cedri
sublimis. & ponam de capite ramorū eius tenellū distrigā.
& plantabo sup montē excelsum & eminentē. In monte
sublimi israel plantabo illud. & erit in germen
& faciet fructum. & erit in cedrū magnā. Et habitabūt sub
ea omnes volucres. & omne uolatile habitabit in umbra
cū nidificabit. & scient omnia ligna regionis qa ego dñs
humiliauī lignū sublime. & exaltauī lignū humile.
& siccauī lignū uiride & frondere feci lignum aridum.
Ego dñs locutus sum. & feci.
XVIII Et factus est sermo dñi ad me dicēs. Quid est q̄ uos
proverbium istud uobis in terra israel dicentes.
patres comederunt uuā acerbā. & dentes filiorū obstupe
scunt. Vivo ego dicit dñs dōs. si fuerit ultra parabola
hec in proverbiū in israel. Ecce omnes animē mee sūt. Quasi
anima patris. ita & anima filii mea est. Anima q̄ peccauerit ipsa morie
tur. Et vir si fuerit iustus. & fecerit iudicium & iustitiā.
in montibus non comederit. & oculos suos non leuauerit
ad idola domus israel. & uxorem proximi sui non violauerit
& ad mulierē menstruatā non accesserit. & hominē non contri
stauerit. pignus debitori reddiderit. & per rapinā
nō rapuerit. panem suū esurienti dederit. & nudum operuerit
vestimento. & in usuris non commodauerit.
& amplius non acceperit. ab iniquitate auerterit manū
suam. iudicium uerū fecerit inter unum & unum in pre
ceptis meis ambulauerit. & iudicia mea custodierit ut
faciat veritatem. hic iustus est vita vivet. dicit dñs deus.
Quod si genuerit filium latronem effundentē sanguinē
& fecerit unū de istis. & illi quidem oīa non facienti.
sed in montibus comederit. & uxorem proximi sui pol
luerit. egenum & pauperem conculcauerit. rapinas
rapuerit. pignus non reddiderit. & ad idola leuauerit oculos suos.
abhominationem fecerit. adulterā duxerit. & plus
scripserit. numqd vivet. Non vivet. cum omnia
detestanda hec fecerit. morte morietur. sanguis eius
in ipso erit. Quod si genuerit filium qui videns omnia peccata
patris sui q̄ fecerit timuerit. & non fecerit simile est. super
montes non comederit. & oculos suos non leuauerit ad ydo
la domus israel. & uxorem proximi sui non violauerit. et vi
rum non contristauerit. pignus non retinuerit. & rapinam
non rapuerit. panē suum esurienti dederit. & nudum operuerit ue
stimento & a pauperi manum auerterit. usuram
& superabundantiam non acceperit. iudicia mea fecerit. in pre
ceptis meis ambulauerit. hic non morietur iniquita
te patris sui. sed vita vivet. Pater eius quia calumpnia
tus est. & rapuit fratri. et malum operatus est in medio pp
li sui. ecce mortuus est in iniquitate sua. Et dicitis. Quare
non portauit filius iniquitatē patris. Videlicet. quia filius
iudicium & iustitiam operatus est. Omnia precepta mea custo
dauit. & fecit illa. vita vivet. Anima q̄ peccauerit ipsa mo
rietur. filius non portabit iniquitatē patris. & pater non
portabit iniquitatē filii. Justitia iusti super eum erit. et
impietas impii erit super eum. Si aūr impius egerit
penitentiam ab omnibus peccatis suis q̄ operatus est. & custo
dierit omnia precepta mea. & fecerit iudicium & iusti
tiam. vita vivet & non morietur. Omnium iniquitatū
eius q̄s operatus est non recordabitur. In iustitia sua q̄m operatus
est vivet. Numqd voluntatis mee sum ego dicit dñs
deus. & non ut conuertatur a uiis suis & vivat. Si aūr
auerterit se iustus a iustitia sua. & fecerit iniquitatem
secundum omnes abhominationes quas operari solet impius. numqd
vivet. Omnes iustitie eius quas fecerat non recordabuntur.
In prevaricatione q̄ prevaricatus est. & in peccato suo q̄d
peccauit. in ipsis morietur. Et dixistis. Non est equa via dñi.
Audite domus israel. Numqd via mea non est equa. & non
magis vie vestre prave sunt. Cū enim auerterit se iustus
a iustitia sua. & fecerit iniquitatē morietur in ea. In
iustitia q̄m operatus est morietur. Et cū auerterit se im
pius ab impietate sua quā operatus est. & fecerit iudicium

Leo. ij.

T.

7 iustificam. ipē aiam suā iustificabit. Considās
eum 7 cauens se ab omnib; iniq̄tatib; suis ḡs qui
uiscē. uita uiuet 7 non morietur. Et dicēt filij isr̄l.
Non ē ęq̄ua dñi. Numḡd uie mee nonsunt eque do
mus isr̄l. 7 non magis uie uē pauę. Jdeo unūquīq̄
q̄ uiperta uias suas iudicabo domus isr̄l. ait dñs ds.
Conuertimini 7 agite penitentiā ab omnib; iniq̄tatib;
uris. 7 non erit uob in ruinā iniq̄tas. Eicite a uobis
omnes preuaricatiōes uras in quib; preuaricati estis. 7 fa
cite uob ce nouū. Et quare moriemini domus isr̄l.
quia nolo mortē peccatoris. dicit dñs ds. Reuertimi
ni 7 uiuite 7. 7 spm nouū

XIX

Et tu assume planctū sup principes isr̄l. 7 dices. Quid
mat tua leena. inter leones accubuit. In medio leonū nu
triuit catulos suos. 7 eduxit unū de leonculis suis.
leo factus ē 7 didicit capere prēdā. hominesq̄ comedere. Et audi
erunt de eo gentes. 7 non absq̄ uulneribus suis ceperūt
eum. 7 adduxerunt eū in macthen in uinculis egyptū. Que
cum uidisset q̄m infirmata ē. 7 perijt expectatio eius. tu
lit unum de leonculis suis. Leonē effecitq̄ eū. Cumq̄ ambu
laret inter leones. 7 factus ē leo. didicit prēdā capere 7 ho
mines deuorare. Didicit uiduas facere. 7 ciuitates eorū
desertas. ad ducere. Et desolata ē terra 7 plenitudo eius
auditu rugitus ei⁹. Et conuenerunt aduersus eum
gentes undiq̄ de prouinciis 7 expanderunt super eū rete su
um. Jn uulneribus eorū captus ē. 7 miserunt eum in caueā
in macthen. ad ducere eum ad regē babilonis. mittentq̄
eū in turrim ne audiretur uox eius ultra sup montes isr̄l.
Mat tua q̄si uinea in sanguine tuo. sup aq̄s plantata.
fructus eius 7 frondes eius creuerunt eo q̄ aquis multis.
7 facte sunt ei uirge solide in sceptra dominātiū. 7 exal
tata ē statura eius inter frondes. Et uidit altitudinē suā
in multitudine palmitū suorū. et pulsa ē uinea. in terrā
q̄ pricta. 7 uentus urens siccauit fructū eius. Et mar
cuerunt. 7 arefacte sunt uirge roboris eius. Ignis co
medit eā. 7 nunc transposita ē in deserto. in terrā inuia
7 siticam. Et egressus est ignis de uirga ramoꝝ eius qui
fructū eius comedit. 7 non fuit in ea uirga fortis sep
trum dominantium. Planctus ē. 7 erit in planctum.

XX

Et factum ē in anno septimo. in quinto. in decima mēsis
uenerunt uiri de senioribus isr̄l. ut interrogarēt dñm.
7 sederunt coram me. Et factus ē sermo dñi ad me di
cens. fili hominis. loquere senioribus isr̄l. 7 dices ad eos.
Hec dicit dñs ds. Nūquid ad interrogandum me uos uen
istis. Viuo ego dicit dñs ds. non respondebo uobis. ait dñs ds.
Si iudicas eos si iudicas fili hominis abhominationes patrum
eorū ostende eis. 7 dices ad eos. Hec dicit dñs. In
die q̄ elegi isr̄l. 7 leuau manū meā p semen domus ia
cob. 7 apparui eis in terra egypti. 7 leuau manum meā
per eos dicēs. ego dñs ds uē. in die illa leuau manū meā
per eos. ut educerē eos de terra egypti. in terrā quā p uidera
ram eis fluentem lacte 7 melle. q̄ est egregia inter omnes terras.
7 dixi ad eos. unusquisq; offensiones oculorū suorū abi
cite. 7 in idolis egypti nolite pollui. ego dñs deus
uē. Et irritauerunt me 7 noluerunt audire. Vnus
quisq; abiectiones oculorū suorū non proiecerunt. nec
idola egypti reliquerunt. Et dixi ut effunderem indi
gnationem meā sup eos. 7 implerē uām meā in eis 7
medio terre egypti. Et feci propter nomen meū ut non annul
laretur coram gentib; 7 q̄s medio earū. 7 me q̄s appa
ruerā eis. ut educerem eos de terra egypti. Et eduxi eos
de terra egypti. 7 adduxi in desertū. 7 dedi eis precepta
mea. 7 iudicia mea ostendi eis q̄ faciat hō 7 uiuet in eis.
Insuper 7 sabbata mea dedi eis. ut esset signū inter me
7 eos. 7 scirent q̄a ego dñs sanctificans eos. Et irritauerūt
me domus isr̄l in deserto in preceptis meis nō ambulauerūt.
7 iudicia mea proiecerūt q̄ faciens hō uiuet in eis. 7 sabba
ta mea polluerunt uehementer. Dixi q̄ ut effunderem
furorem meū sup eos in deserto. 7 consumerē eos. sed feci
propter nomen meū ne violaretur coram gentib; de quib;
eduxi eos in conspectu eorū. Ego igitur leuau manū meā sup
eos in deserto. ne inducerē eos in terrā quam dedi eis
fluentē lacte 7 melle. preclaram inter omnes. quia iu
dicia mea proiecerāt. 7 in preceptis meis nō ambulauerunt.
7 sabbata mea violauerāt. Post idola enim patrum eorū
oculi eorum. Et pepercit oculus meus super eos. ut nō
interficerem eos. nec consumerem eos in deserto. Dixi autem
ad filios eorū in solitudine. In preceptis patrum uestro
rum nolite incedere. nec iudicia eorū custodiatis. nec in
idolis eorū polluamini. Ego dñs ds uē. In preceptis meis
ambulate. 7 iudicia mea custodite. 7 facite ea. 7 sab
bata mea sanctificate. ut sit signum inter me 7 uos. 7 sci
atis q̄a ego dñs ds uē. Et exacerbauerunt me filij in
preceptis meis non ambulauerūt. 7 iudicia mea non custo
dierunt ut facerent ea. q̄ cum fecerit hō uiuet in eis.
7 sabbata mea polluerūt. Et cōmunauī ut effunderem
furorem meum sup eos. 7 implerem iram meā in eis
in deserto. Auertī autē manū meā. 7 feci propter nomen meū
ut non violaretur coram gentib; de quib; eduxi eos in
conspectu eorū. Iterum leuau manū meā sup eos in deser
to. ut dispergerem illos in nationes 7 uentilarem in regio
nib; eos quod iudicia mea non fecissent 7 p
cepta mea reprobassent 7 sabbata mea polluissent.
7 post idola patrum suorū fuissent oculi eorū. Ego 7
ego dedi eis precepta non bona. 7 iudicia in quib; non ui
uent. 7 pollui eos in muneribus suis cum offerret omne
quod aperit uulua in delicta sua. 7 sciet q̄ ego dñs. XL sabb°

Quam obrem loquere ad domum isr̄l fili hominis. 7 dices
ad eos. Hec dicit dñs ds. adhuc 7 in hoc blasphema
uerunt me patres uestri cū transgressi essent me contemp
serunt. Introduxissem eos in terrā. sup quā leuauī manū meā
ut darem eis. Viderunt omnem collē excelsum 7 om-

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

lignum nemorosum. 7 unmolauerunt ibi uicti
mal suas. 7 dederunt ibi uictimaōem oblationis
sue. 7 posuerūt ibi odorem suauitatis sue. et libā
uerunt libamōel suas. et dixi adeos. Quid est ex
celsum. ad quod uos mgdicimini. et uocatū ē nom
eius excelsum. usq; ad hāc diem. 7 ppha. Ite addomū
ist'l. Hec dicit dñs deus. Certe vnus puerum uōz
uos pollumini. 7 post officiacula eōz uos fornica
mini. 7 mobiancē donaz uōz. cū transducetis
filios uōs p ignē uos pollumini mōnibz ydolis
uris usq; hodie. 7 ego respondebo uob domus ist'l.
Vuio ego dicit dñs deus. quoniā ego nō respōdebo
uobis. neq; cogitatiōes mee uē sicut dignitum.
erimus sicut gentes. 7 sicut cognatiōes tē. ut co
lamus lignā 7 lapides. Vuio ego dicit dñs deus.
qm in manu forti. 7 brachio extento. 7 in furore effu
so. regnabo sup uos. et educam uos de pp̄l. 7 cōgrega
bo uos de tris in q̄bz dispsi estis. In manu valida
7 brachio extēto. 7 in furore effuso regnabo super
uos. 7 adducā uos in desm pplōz. 7 iudicabor uob
cum ibi fuero ad faciem. Sicut iudicio contēdi
adūsus patres uōs in deserto tē egypti sic iudicabo
uos dicit dñs. et introducā uos sup̄ptio meo. 7 educā
uos in munitiōe ecclesie. et elugam de uobis eos
qui transgrediūt. 7 impios. et de tra incolatus eōz educā
eos. 7 tram ist'l non ingredientur. 7 scietis qa ego dñs.
et uos domus ist'l. hec dicit dñs deus. Singli p ydo
la uā ambulate. 7 fuite eis. Quod si et ibi non
audieritis me. 7 nomē meū scīm polluēritis ultra in nōnibz
uris. 7 in ydol' uris. in monte scō meo. in monte
excelso ist'l. ait dñs dēs. ibi seruiet m omis domus
ist'l omis in qua in tra placebit m. et ibi
qrā primas uias. 7 munera uestra decimas uras. cū
sctificatiōibz uris. In odorem suauitatis suscipiā
uos. cū educero uos de pp̄l. 7 congregauero uos de
terris in qua dispsi estis. 7 sctificabor in uobis in
oculis nationum. et scietis qa ego dñs. cū introduxe
uos ad tram ist'l. in tram. p qua leuauī manum
meā. 7 dabo eā patribz uris. et recordabi
mini ibi uiaz uaz. 7 omnium scelez uōz
qbz pollumini mecū. 7 displicebitis uob in uris
uultibz uestris. 7 scietis qa ego dñs. cū benefecero uob pp̄ nomē meū. non sc̄dm
uias uāz malas. neq; sc̄dm scelera uā pessima
domus ist'l. ait dñs deus. xlii xxi

Tfactus ē s̄mo dñi ad me dicēs. fili hominis. po
ne faciem tuā contra tā austri. 7 stilla ad affricū.
7 ppha ad saltum ag meridiani. 7 dices saltui me
ridiano. Audi verbum dñi. Hec dicit dñs dēs. Ecce ego
succēdā in te ignē. 7 cōburā in te lignū viride.
7 omne lignum arridū. Non extinguetur flā
ma succēsionis. 7 conburentur in ea facies oīs
ab austro usq; ad aq̄lonē. et videbit omnis ca
ro quia ego dñs succendi eam. nec extinguetur.
et dixi. Ha. ha. ha dñe deus. ipsi dicunt de me. Nū
quid non p parabolas loq̄t iste. et factus ē s̄mo xxi .ij.
dñi ad me dicēs. fili hōis. pone faciem tuā ad iert.
7 stilla ad tyrum. 7 ppha contra humū ist'l. et dices
tē ist'l. Hec dicit dñs dēs. Ecce ego adsr. et educam
gladū meū de vagina sua. 7 occidā in te iustum
et impiū. p eo autē quod occidi in te iustū et impiū
idcirco egredietur gladius meus de vagina sua
ad omnem carnem ab austro ad aq̄lonē ut sciat
omis caro. quia ego dñs eduxi gladū meū de vagi
na sua ut revocabile. et tu fili hōis ingemisce in
contritiōe lūboz. 7 in amaritudine ingemisces
coram eis. Cumq; dixerint ad te quare tu gemis. du
ces. p auditu quia venit. et tabescet oīe cor. 7
dissolventur universe manus. 7 infirmabitur oīs
sps. et p cūcta genua fluent aque. Ecce venit et
fiet ait dñs dēs. xlii

Tfactus est s̄mo dñi ad me dicēs. fili hominis
pphā et dices. Hec dicit dñs dēs. Iaqueus. Gladius
gladius exacutus ē et limatus. Ut cedat victimas
exacutus est. ut splendeat limatus ē. Cui mouet
sceptrum filii mei. sicut lignum. 7 dedi
eū ad leuigandum ut teneatur manu. Iste exacu
tus est gladius. 7 iste limatus ut sit in manu tuer si
centis. Clama. 7 ulula fili hōis qua factus ē hic
sup̄ populo meo. hic universis ducibz ist'l. Qui fugerunt
gladio tradti sunt cū pplo meo. hic manentibus
super femur. quia probatus ē. 7 hoc cū
sceptrum subuerterit. 7 nonerit dicit dñs dēs. Tu ergo
fili hominis. pphā. 7 percute manū ad manū. 7 dupli
cetur ac tripplicetur gladius interfectoz. Hic ē gla
dius occisionis magne. qui obstupescet. eos facit
recedere. tabescere. 7 multiplicat ruinas. suorum
portis eoz. dedi p terribilem gladii actu. et li
mati ad fulgendum. armati ad occidem. stanere.
Vade ad dexteram sive ad sinistrā q̄cūq; faciei
tue ē. appetunt. Quin 7 ego plaudam manu ad
manum. et implebo indignationē meā. Ego dñs
locutus sum. xlm

Tfactus ē s̄mo dñi ad me dicēs. Et tu fili hōis pphā
dices. pone tibi duas vias ut gladius veniat regis
babilonis de tra una egredientur ābo. et manu
capiet coniectuā. In capite vie civitatis coniacet.
Viam ponet ut veniat gladius ad rabath filioz
ammon. 7 ad iudam in hierlm munitissimā. Dece
ret enim rex babilonis in bivio. in capite duaz viaz
divinationē querens. commiscens sagittas. in tro

gunt ydola certa conjunxit. Ad decretum ei facta e
duumuiro sup̄ ierlm. ut pār ametes. ut aptet ol ieche
ue eleuet uocem multitudinis. ut pār ametes cōtra pr
tal ut componet aggere ut edificet murum ciuit. Hinc
quasi consulēs fimbria oraculū meum ait eis. ⁊ sabbata ⁊
animam im. tās. Jste aūt reuelabunt miquitates. ad
capiēdū. Jeco hec dicit dns deus. p eo q̄d reuelatus est
miquitates tue. ⁊ reuelabit̄ peccata tua ciuit. ⁊ appa
erunt p̄cta tua in omnib; cogitationib; tuis. Propeo
q̄ quasi reuelatus es. manu capiemini. Tu aūt pro
plune spie dux istl. cuius uenit dies in̄pe mquitatis
pfinita. hec dicit dns. Auser cydarim. tolle coronam.
⁊ donne hec est q̄ humilē sublevauit. ⁊ sublimen humi
liauit. Jmq̄ mē mq̄tatē. mq̄tatē ponam eam. Et hec n
fuit ē donec uenit cui ē iudiciū. ⁊ dabo ei. Et tu
fili hominis. pphā ⁊ dic. Hec dicit dns ds ad filios ām̄o.
⁊ ad opbrium eor. Et dices. Mucro. mucro exacuit
adcedendū. ⁊ limatē ut meticias ⁊ fulgeas. cui⁹ aūt
tentur vana. ⁊ diuinarentur fidutia. ut darent sup
colla vulnerator impioy. q̄z uenit dies in̄pe mq̄
tatis pfinita. reuerte vnaginā tuā. in locū in q̄ creatus
es. Jn terra natiuitatis tue iudicabo te. ⁊ effundam sup te
indignationē meā. Jnspue furoris mi flabello ire. dilapi
te in manus hoīm insipientium. ⁊ fabrorū interficiu.
Jgne erit cyb⁹. Sanguis tuus erit in medio tui. Oblivio
nē dabis. q̄a ego dns locutus sum. xlm

xxiij. iij. Et factū ē uerbū dn̄i ad me dicēs. Et tu fili hōis. num
iudicas. nonne iudicas ciuitatē sanguinū. ⁊ ostendes ei
oīa abhoīatiōes eius. ⁊ dices. hec dicit dns ds. Ciui
tas effundens sanguinem in medio sui ut veniat tps ej.
⁊ q̄ fecit ydola contra semet ipam ut polluerētur. Jn san
guine tuo q̄ a te effusus es delicisti. ⁊ in ydolis tuis q̄ fecis
sti pollutā es. Et appropinquare fecisti dies tuos. ⁊ adduxi
sti tp̄ annoy tuoy. Propēa dedi te opprobrium gentib;
⁊ illusionē uniuersis terris que circa sunt. ⁊ q̄ procul
a te. triumphabit de te. fortuda nobilis. grandis in
terris. Ecce principes istl singuli in brachio suo fuere
mihi. ad effundendū sanguinē. Munera ⁊ munera co
meluisti. accepisti te mihi. Adduxisti calumpnias sunt
in medio tui. Pupillum ⁊ uiduā contristauit ap
te. Sanctificationes meas spreuisti. ⁊ sabbata mea polluisti.
Viri detractores fuerunt mihi. ad effundendum san
guinem. et sup montes comedere mihi. fecisti opus tri
in medio tui. Verecundiā patris discooperuere mihi. In
iudicio mestruate humiliauere mihi. et unusquisq;
mihi coniugē proximi sui operatus est abhominationem. Et
fecere nurum suā pollute nefarie. Sororem suam
filiā patris sui oppressit mihi. Munera acceperūt ap te. ad
effundendū sanguinē. Vsurā et sup habuisti. ⁊ amplius
accepisti. ⁊ auare proximos tuos calumpniatus mei. ait dns
tui est. ait dns deus. Ecce cōplosi manus meas super

xlv

Et factū ē uerbū dn̄i ad me dicēs. fili hominis. ut
lia ē mihi domus istl. in scoria. Omnes isti. ⁊ stagnū
⁊ ferrum ⁊ plumbū. in medio fornacis. scoria argē
ti facti sūt. Propēa hec dicit dns ds. eo q̄d uersi estis
omnes in scoriā. propēa ecce ego cōgregabo vos in medi
um ierlm. congregatiōe argenti ⁊ eris. ⁊ ferri. ⁊ stagni
⁊ plumbi. in medium fornacis. ⁊ succēdā mea ira et
ad conflandū. Sic cōgregabo in furore meo. ⁊ in ira
mea. ⁊ requiescam. Et conflabo vos. ⁊ congregabo vos.
⁊ succēdā vobis igne furoris mei. et conflabimini
in medio ei. Vt conflatur argentum in medio fur
nacis sic etiā in medio ei. Et fuerit q̄a ego dns. quo
effudero indignationē meā sup vos. xlvi

Et factum ē uerbū dn̄i ad me dicēs. fili hominis
dic ei. Tu es terra inmūda. ⁊ nō compluta in die furoris
Coniuratio pphar in medio eius. Sicut leo rugi
ens capiens prēdā ait deuorauerunt. opes ⁊ pecu
niā eius acceperunt. uiduas ei multiplicauere in medio
illius. Sacerdotes ei contempserunt legē meam. ⁊ pol
luerunt sanctuaria mea. Inter sanctū ⁊ prophanum nō
habuere distantiā. ⁊ inter polluti ⁊ mundū non in
tellexere. Et a sabbatis meis auerterunt oculos suos.
⁊ coinquinatus in medio eorum. ⁊ principes eius in
medio illius q̄si lupi rapientes prēdam. ad effundendū
sanguinē. ⁊ perdere animas. ⁊ auare sectāda lucra.
Propēe autē eius linebant eos absq; temperamento di
centes. hec dicit dns ds. cum dns nō sit locutus. Per tres calūp
niabantur. et calumpnia ⁊ rapiebant violenter. egē
num ⁊ pauperem affligebant. ⁊ aduenam opprime
bant calumpnia absq; iudicio. ⁊ quia de eis nō
q̄ inspiciēt sepe. ⁊ statuet oppositus contra me. propē
ne dissipem eam. ⁊ nō inuenio. Et effudi sup eos
indignationē meā. ⁊ in igne ire mee consumpsi eos. Do. ij.
viam eorum in caput eorum reddidi ait dns ds. xlvii xvij

Et factus ē sermo dn̄i ad me dicens. fili hominis.
due mulieres filie matris unius fuerunt. ⁊ fornica
tae sunt in egypto. In adolescentia sua fornicatae sunt.
Ibi subacta sunt vbera earum. ⁊ fractae sunt mamme
pubertatis earū. Nomina aūt eaꝝ. oolla maior. et o
liba. sorori eius minor. ⁊ habuerunt eas. ⁊ pepererunt filios
⁊ filias. Porro earū nomina. samaria oolla.
⁊ ierlm. ooliba. Fornicata ē igitur oolla sup me.
⁊ insanivit in amatores suos. in assyrios proximos

uestros tamquo. principes 7 magistratus uniuerse
cupiditat uenusos eqtes ascendentes equos. Et de
dit fornicationes suas sup eos. electos filios
affrioz uniusos 7 omnib; mgis inquinauit i
immundicijs eoz polluta e. Insup 7 fornicationes
suas quas habuerat megypto non reliqt. Nam
nulli dormierunt cu ea in adolescentia eius. Et il
le contriuerunt ubu pubertatis eius. et effudert
fornicationes suas sup ea. Ppta tradidi ea in ma
nu amatoz suoz. in manus filioz assur. sup quoz
ilibidinose. Ipi dispo operuerunt iniquitatem
eius. filios 7 filias illius tulerunt. 7 ipm occide
gladio. Et facte sunt famose mulieres. 7 iudicia
p̄ retulerunt in ea. Quod cu uidisset soror eius o
holiba plusq̄ illa insanuit libidine. Et fornicatio
nem suam sup fornicationem sororis sue. ad filios assi
rioz. p̄bauit imprudenter ducibz 7 magistratib; bus. ad
le uestimentis. uiolentis uestis uarijs. equitib; q̄ueta
lantur equis. 7 adolescentib; forma cunctis egregia. Et
uidi q̄d polluta ee. in una uia ambaz. 7 aspexit for
nicationes suas. Vidi; uidelicet imagines depictas in pariete
te. imagines chaldeoz expressas coloribz. 7 accinctas
balteis renel. 7 tiaris tinctis capitib; eoz. tota spe
cies ducatus omniu similitudinem filioz babilonis terre
chaldeoz in q̄oz sunt insanuit sup eos mediatrice
tu oculoz suoz. 7 misit nuncios ad eos in chaldeam.
uenissent ad eam in filij babilonis. ad cubile mammaz.
polluerunt eam stupris suis. 7 polluta e abeis. 7 la
tiata e anima eius abilli. Denudauit q̄ fornica
tiones suas. 7 denudauit ignominiam suam. Et recessit anima
mea abea. sicut recessit a sorore eius. Multiplicauit
enim fornicationes suas. recordans dies adolescentie
sue quib; fornicata e in terra egypti. 7 insanuit
libidine sup concubitu eoz. quoz carnes sunt
ut carnes asinoz. 7 sicut fluxus equoz fluxus eoz. Et
uisitasti scelus adolescentie tue quando subacta es
magypto ubera tua. 7 confricate mamme pubertatis tue.
Ppta oholiba. h̄ dicit dns dō. Ecce ego suscitabo omnes
amatores tuos contra te. de q̄bus lacerata e anima tua. 7 con
gregabo eos aduersum te. undiq; Et dabo coram eis iudicium.
7 iudicabunt te iudicijs sinis. Et ponam zelum meum
in te. quem exercebit tecu in furore. Nasum tuu 7 au
res tuas auferet. 7 q̄ remanebit gladio occidet. Ipi filios
tuos 7 filias tuas capient. Et nouissimu tuum deuo
rabitur igne. 7 denudabunt te uestimenta tua 7 tollent
uasa glie tue. Et requiescere faciam scelus tuum de te. 7
fornicationem tuam de terra egypti. nec leuabis oculos tu
os ad eos. 7 egypti non recordabis amplius. q̄a hec dicit dns
deus. Ecce ego tradam te manibus eoz de quos odisti. in
manus eoz de q̄bus lacerata e anima tua. 7 agent tecu in odio.
7 tollent omnes labores tuos. 7 dimittent te nudam 7
ignominia plena. Et reuelabit ignominia fornicationum
tuarum. Scelus tuum 7 fornicationes tue fecerunt hec
tibi qua fornicata es p gentes. inter q̄s polluta es in
ydolis earum. Imunda sorores tue ablasti. 7 dabo calicem
eius in manu tua. Hec dicit dns ds. Calicem sororis
tue bibes. profundu 7 latu. Et erit in derisum 7 subsannatio
nem. q̄s capacissima et latere. 7 dolore repleb;. calix
de meroris 7 tristitie. calice sororis tue samarie. Et bi
bes illu. 7 exporabis usq; ad feces. Et fragmina eius deuorab
7 ulcera tua lacerab. q̄a ego locutus sū aut dns dō. Ppta
h̄ dicit dns dō. Quia oblita es mei. 7 proiecisti me post
corp tuu tuq; porta scelus tuu 7 fornicationes tuas.

Et ait dns ad me dicens. fili hominis. nunq̄d iudicas xlviii
oholam et oholibam. 7 annunciabis eis sceleta earum
q̄a adultere sūt. 7 sanguis in manibus earu. 7 cum ydolis
suis fornicate sunt. insup 7 filios suos q̄s genuer
unt mihi. obtulerunt eos ad deuorandu. Si. h̄ fecerunt
mihi polluerunt sanctuariu meu in die illa. 7 sabbata mea p
phanauerunt. Cumq; immolarent filios suos ydolis
suis. 7 ingrediebantur sanctuariu meu in die illa ut polluerer
illud. ecce h̄ fecerunt in medio domus mee. Et misere
ad uiros uenientes de longe. ad quos nuncius missus. Et ecce
uenere. q̄b; te lauisti. circūlinisti stibio crines tuos. 7
ornasti te muliebri. Sedisti in lecto pulcherrimo.
7 mensa ornata e ante te. Thymiama meu. 7 unguentum
meum posuisti sup eam. 7 uox multitudinis quietā
tis erat mea. Et turbis q̄de multitudine hominum
adducebantur. 7 uenerant de solitudine posuerunt ar
millas in manib; eoz. 7 coronas speciosas imposuerunt
earum. Et dixi ei q̄ antiqua e in adulteriis. Nunc fornu
cabuntur in fornicatione sua et cetera hec. Et ingressi sunt ad eam.
Quasi ad mulierem meretricem. sic ingrediebantur ad oholā
7 oholibā. mulieres nefarias. Vos ergo uiri sancti.
Iudicabunt eas iudicio adulteraz. 7 iudicio effundentis san
guinem. q̄a adultere sūt. 7 sanguis in manib; eoz. Hec e
nim dicit dns dō. Adduc adeas multitudinē. 7 tradet eas in
tumultū. 7 rapinā. Et lapidentur lapidib; populoz. 7 ca
fodiantur gladijs eoz. filios 7 filias earum interficient.
7 domos earum igne succendent. Et auferā scelus de
terra. Et discent omnes mulieres. ne faciant secūdm scelus
earum. Et dabunt scelus uestrum super uos. 7 peccata ydolo
rum portabitis. Et scietis q̄a ego dns dō. xlviii

Et factum e ubu dñi ad me. anno nono. in mense decimo. xxiiij. Ffa. ij.
decima mensis dicēs. fili hominis. scribe tibi nomen diei huic.
huic confirmat rex babilonis adusum ierusalem hodie. Et di

cēs p̄uidū ad domum irritationem p̄uerlam. ⁊ lo
quens ad eos. Hec dicit dñs deus. Pone ollam eneam,
pone eam ⁊ mitte aquam in ea. Congere frusta
eius in ea. Omnem partem bonam femur ⁊ armum
electa ossibus plenam. Pinguissimum pecus assume.
Compes q̄ struem ossium sub ea. Efferbuit enim eo
⁊ dissecta sunt ossa illius in medio eius. Propt̄a hec dicit
dñs deus. Ve ciuitati sanguinum olle. cuius rubigo in
ea ⁊ rubigo mea ei⁹. eius de ea non egressa est. P partes
⁊ p partes suas. eice eam. Non cecidit sup eam sors.
Sanguis enim eius in medio ei⁹ ē. sup limpidissimam
petram. ne operiret effudit illū. non effudit illū sup terā
ut posset opm pulueris ut sup ducerem indignationem meā
⁊ ultionē ut ulciscerer. Dedi sanguinē ei⁹ sup petram lūpidis
simam ne operiret. Propt̄a hec dicit dñs deus. Ve ciuitati sā
guinū. cui ego grandem faciā pyram. longe ossa q̄ igne
succendam. Consumentur carnes. ⁊ aqua
tur unguenta com
posita. ossa tabescent. Pone q̄s eam sup prunas uacuam
ut incalescat ⁊ liq̄fiat es eius ⁊ conflentur in medio
eius inquinamenta tua eius. ⁊ consumat rubigo ei⁹.
Multo labore sudauim ē ⁊ non egressa est de ea nimia
rubigo eius. nec per ignem. Immundicia tua execrabilis,
quia mundare te uolui. ⁊ non es munda ab sordi
bus tuis. Ex hoc mūda nō eris prius. donec requiescere faciam indi
gnationem meā in te. Ego dñs locutus sum. Venit ⁊ fa
ciam. Non parcam nec miserebor. nec placabor.
Iuxta uias tuas ⁊ iuxta adinuentiones tuas. Iudicabo te
dicit dominus.

1

Factum ē uerbum dñi ad me dicēs. Fili hominis, ecce
ego tollo ate desiderabile oculorum tuorum in plaga. ⁊ non plā
ges nec plorabis. nec fluent lacrime tue. Ingemisce
tacens. mortuos non facies. Corona tua cāpi ligata
sit tibi. ⁊ calciamenta tua erunt in pedibus tuis. Nec amictu
os uelabis. nec alvos lugentium comedes. Lauatus sū
ego ad pl̄m mane. ⁊ mortua ē uxor mea uespere.
Feci q̄ mane sicut p̄ceperat mihi. ⁊ dixit ad me pl̄s. Quid
non indicas nobis. quid ista significent q̄ nos facis. Et di
xi ad eos. Sermo dñi factus ē ad me. dicēs. Loquere do
mui isr̄l. Hec dicit dñs dūs. Ecce ego polluā sanctuariū
meum superbiam imperii uestri. ⁊ desiderabile oculorum uestro
⁊ super q̄ pungat animas uestras. ⁊ filios uestros ⁊ filias quas reliq
stis gladio cadent. ⁊ facietis sicut feci. Os amictu
non velabitis. ⁊ cibos lugentium non comedetis. Corona
tas habebitis in capitibus uestris. ⁊ calciamenta pedibus ne plangi
tis nec flebitis. Sed tabescetis in iniquitatibus uestris. ⁊ unusquisq; gemet
ad fratrem suum. Et erit ezechiel uobis in portentum uxta oīa
q̄ fecit faciens ⁊ ueniet istud. ⁊ scietis q̄a ego dñs. Et tu fi
li hominis ecce in die q̄ tollam ab eis fortitudinem eorum
⁊ gaudium dignitatis. ⁊ desiderium eorum super quo requi
escit ānē eorum. filios ⁊ filias eorum. in die illa cum uenerit fu
giens ad te. ut annuntiet tibi. in die igitur illa aperietur os
tuum coram fugiente. ⁊ loquēs. ⁊ non silebis ultra. Eroq; eis in po

tentum. ⁊ scietis q̄ ego dñs.

h xxv. ñ

Et factus est sermo dñi ad me dicēs. Fili hominis pone
faciem tuam contra filios ammon. ⁊ p̄phā de eis. Et dices
filiis ammon. ⁊ p̄phā de eis. Audite uerbum dñi.
Hec dicit dñs deus. Pro eo quod dixisti. euge euge
super sanctuarium meum quia polluta est. ⁊ super terrā
isr̄l. q̄m desolata ē. ⁊ super domum iuda. q̄m ducti sūt
in captiuitatem. ecce ego tradam te filiis orientis
in hereditatem. ⁊ collocabunt caulas suas in te
⁊ ponent in te tentoria sua. Ipsi comedent fructus tuos.
⁊ ipsi bibent lac tuum. Dabuntq; in habitaculū camelo
rum et filios ammon in cubile pecoris. et scietis q̄a ego
dñs. Quia hec dicit dñs deus. Pro eo q̄ plausisti manu
⁊ pedibus tuis. ⁊ gauisa es corde tuo super terram isr̄l. ecce
ego extendā manum meā super te. ⁊ tradam te
in direptionem gentium. ⁊ interficiā de te populos. et perdam
de terris. ⁊ conteram te. ⁊ scietis q̄a ego dñs.

h

Hec dicit dñs deus. Pro eo quod dixerunt moab ⁊ seir. ecce
sicut omnes gentes domus iuda. ecce ego aperiam hu
meros moab de ciuitatibus. de ciuitatibus magnificentie eius de finib⁹
eius nobilissimis. de bethsimoth. de belmeoth. et cariathai
im. filiis orientis. cū filiis ammon. ⁊ dabo eam in
hereditatem. ut non sit memoria ultra filiorum ammon
in gentibus. Et in moab faciam iudicia. ⁊ scient q̄ ego dñs.
Et dicit dñs deus. Pro eo q̄d fecit

luu

ydumea ultionem. ut se ulciscatur de filiis iuda. pecca
uit grauiter delinquens. ⁊ inducta ē pernicies de eis. ecce
dicit dñs deus. Extendam manū meā super ydumeā. et
auferam de ea homines ⁊ iumenta. ⁊ faciam eā desertā
a austro. ⁊ qui sunt in dedan gladio cadent. ⁊ dabo
ultionem meā super ydumeā p manū populi mei isr̄l. Et
facient in edom iuxta iram meā ⁊ furorē meū. et scient
ultionem meam dicit dñs deus.

luu

Hec dicit dñs deus. Pro eo quod fecit palestina ultionem inducta,
⁊ ulti se fuerunt animo nitentes ⁊ implentes iniqui
tatis ueteres. Propt̄a hec dicit dñs deus. Ecce ego extendam
manum meā super palestinos. ⁊ interficiā cherethim
⁊ perdam reliquias marinę regionis. Faciamq; in eis
ultiones magnas. arguent in furore. et scient qa
ego dñs. cum dederit ultionem meā super eos.

h xxvi.

Et factum ē in undecimo anno. prima mensis. Factus est
sermo dñi ad me dicēs. Fili hominis. pro eo q̄d dixit tyrus
de hierusalem euge conflatus fractus est portę populorum. conuersa
ē ad me impleta deserta ē. Propt̄a hec dicit dñs deus.
Ecce ego super te tyre. ⁊ ascendere faciā ad te gentes mul
tas. sicut ascendit mare fluctuum suos. ⁊ destruent muros
tyri. ⁊ destruent turres ei⁹. Et radā puluerē ei⁹ de ea. et
dabo eam in limpidissimam petram. Siccans siccabit
eam in medio maris. q̄a ego locutus sum ait dñs dñs.
⁊ erit in direptionem gentibus. filie q̄ ei⁹ q̄ sunt in agro gla
dio interficientur. ⁊ scient quia ego dñs. Quia hec dicit dñs
dūs. Ecce ego adducā ad tyrū nabuchodonosor regē babilo
nis ab aquilone regē regum cū equis ⁊ curribus et equi

ub' ⁊ cetu. ⁊ ꝑ magno. filias tuas q̄ sē magno gladio
mūflauit. ⁊ cū dibit te. mūmnō hȳ ⁊ cōpūtabit
aggerē mgnū. ⁊ leuabit contra te clipeum. ⁊ munias
⁊ aueros q̄rabit ut mmte tuos. ⁊ murros tuas destru
et marmanna tua. Inundanē egr ei opiet te pul
uis corum a sonitu eq̄ū ⁊ rotarum ⁊ ruī. Et mo
uebuntur muri tui dum mgressus fuerit portas tuas
quasi p̄ uitoriū urb' dissipate. Vngles egr suorum,
conculcabit oēs plateas tuas. p̄ pl's tuis gladio ca
det ⁊ statua tue nobles mūā corruēt. Vastabr opes
tuas. diripient negotiacōes tuas. ⁊ destruēt muros
tuos. ⁊ domos tuas pclara subuertent. Et lapides tuos
ligna tua ⁊ puluerē tuum, in medio aq̄ ponēt. Et q̄e
scent facā multitudinē cithare tuor. ⁊ sonitus cythe
re tuar nō audiet ampli. Et dabo te in limpidissimam
petram. Siccatō ligendar oēs. nec exhificabis ultra. qua
ego dñs locutus sum ait dñs dē. Hvi

Et dixit dñs deus tyro. Nūqd nō a sonitu ruine tue. et
gemitu uulnerator tuor. cū cesse fuerint in medio tui com
mouebuntur insule. Et descendet de sedib' suis. omnes
principes maris. Et auferent gemmas suas. ⁊ uestimēta sua
abiciet. ⁊ induentur stupore. In terra sedebūt. ⁊ attoniti
super repentino casu tuo ad mirabuntur et. assumēt super
te lamentum dicent tē. Quōmō peristi q̄ habitabas in mari,
urbs laudata. q̄ fuisti forte in mari cū habitatorib' tuis q̄
tendebat terrorē suū in. Nunc stupebūt insule in die ruine
tue. ⁊ turbabunt insule in mari, eo q̄d nullus
egrediatur exe. Quia hec dicit dñs dē. Cum dedero te urbē
desolatā sicut ciuitates q̄ nō habitant. ⁊ adduxō super te abyssū
⁊ operūt te aq̄ multe. ⁊ deduxō te cū his q̄ descen
dūt in lacū ad plm sempiternū. ⁊ collocabo te in terra no
uissima sicut solitudines ueteres cū his q̄ deducunt in la
cū ut nō habiteris. porro cū dederō gl̄am in terra uiuen
tiū in nichilum redigam te. ⁊ nō eris. Et requisita nō
inuenieris ultra in sempiternum dicit dñs dē. Hvii

Et factum ē uerbum dñi ad me dicens. Tu ergo fili hois,
assume super tyr lamentum. Et dices tyro q̄ habitat in in
troitu maris. negotiatori populor ad insulas multas hec
dicit dñs deus. O tyre tu dixisti. pulcra decoris ego sum.
⁊ medio maris siti. finitimi tui qui te edificauerunt. in
pleuerunt decorem tuum. Abiegnis de sanir germinauer
te. cupressum de libano tulerunt,
ut faceret tibi malū. Quercus de basan dolauerunt remos
tuos. transtra tua fecerūt ex ebore indico. ⁊ prorā de in
sulis italie. Byssus nata de egypto texta ē ut esset tibi
in signū. Hyacinthus ⁊ purpura de insulis elyse
fuit operimētū tuū. Habitatores sydonis ⁊ aradii fu
erunt remiges tui. Sapientes tui tyre fuerūt in te guber
natores tui. Seniores byblj ⁊ prudentes ei habuerunt naues
ad commutandas merces tuas. Omnes naues ma
ris ⁊ nautē eor fuerunt in te negotiatores tui. p̄ se
ruitute habies. erant mercenarii in exercitu tuo. Vri bellatores tui
clipeum ⁊ galeam suspenderunt in te. p̄ decorē tuo. fi
lii aradii cum exercitu tuo erant super muros tuos in
circuitu. Et pigmei q̄ erant in turribus tuis. pharetras suas
suspendēt in muris tuis p̄ gyrū. Ipsi compleuerunt pul
chritudinē tuā. Cartagīnēses negotiatores tui. a multi
tudine cūctarū diuitiarum. argēto. ferro ⁊ stagno. plūbo
q̄ repleuerunt nundinas tuas. Grecia. tubal. ⁊ mo
sech. ipsi institores tui. Mancipia ⁊ uasa enea. ad diui
tias tuas. Thogorma. equis ⁊ ascensoribus ⁊ mulis
adquirebant ad forum tuum. Filij dedan. negotiatores
tui. Insule multe negotiatores manus tue. Dentes ebur
nei ⁊ celsitudines mutabāt precio tuo. Syr negotiato
tuus. p̄ multitudinem operum tuor. gemmā. purpu
ram ⁊ sutilia ⁊ byssum. ⁊ coralium. ⁊ chal chedon p̄stu
erunt in mercatu tuo. Juda ⁊ tra israel. ipsi institores tui. in
frumento primo. Balsamum. ⁊ mel ⁊ oleū. ⁊ resinam,
prestiterūt in nundinis tuis. Damascenus negotiator tu
us in multitudine operum tuor. in multitudine diuitiarū
omnium. in uino pingui. in lanis colonb' optimis. Dan et
grecus. ⁊ mozel. in nundinis tuis p̄stiterunt in fermen
tabre factum. Stacte ⁊ calamus. in negotiatione tua.
Dedan institores tui in carpetis ad sedendū. Arabia et
uniuersi principes cedar. ipsi negotiatores manus tue.
Cum agnis ⁊ arietib' ⁊ hedis. uenerunt ad te negotia
tores tui. Vectigales sabu. ⁊ regma. ipsi negotiatores tui.
cum uniuersis primis aromatib' ⁊ lapide pretioso ⁊ auro. q̄d
prestiterunt in mercatu tuo. Haran et channe. ⁊ eden. negō
tiatores tui. Sabba. ⁊ assur. chelmad. negotiatores tui.
ipsi negotiatores tui. multiplicati uoluces lacerti ⁊
polimitor. gazarq̄ precosarum. q̄ obuoluunt. ⁊ adstruc
tum firmibus. cedrq̄ q̄ habebant in negotiatoribus tuis.
Lanes manus principes tui in negotiatione tua. Et reple
ti es. ⁊ glorificata nimis in corde maris. In aquis multis
adduxerunt te remiges tui. Ventus auster contrī
te in corde maris. Diuitie tue. ⁊ electum tuum. ⁊ multi
plicatum in nundinis tuis. nautē tui. ⁊ gubernatores tui
q̄ tenebant supellectilē tuā. ⁊ p̄cussor tuo p̄ erant. tuiq̄
quiq; bellatores tui q̄ erant inter. cum omni multitu
dine tua. q̄ est in medio tui. cadent in corde maris in
die ruine tue. A sonitu clamoris gubernator tuor.
commouebūt classes. ⁊ descēdēt de nauib' suis. omnes
qui tenebant remum. Nautē ⁊ omnis gubernator
maris in terra stabūt. ⁊ eiulabūt super te uoce magna et
clamabūt amare. ⁊ super capita sua mittent puluerē. cinib'
se conspergent. ⁊ radent super te calui. ⁊ accin
gent cilicio. ⁊ plorabūt in amaritudine aīe. plorans
amarissime. Et assumēt super me carmen lugubre. ⁊
plangent te. Quis ut tyrus. q̄ obmutuit in medio
maris. Que mercium negotiationū manū de mari,
impleuit ipse multas. In multitudine diuitiarum
tuarum. ⁊ operū tuor. ditasti reges terre. In quib' oībus eis

Fia. iij.

amam inprofluuiis tuis. aquarum opes tue. & omnes multe
uidelo tua que erant in medio tui corruerunt. & multi populi
tecum in multitudinem. obstupuerunt sup te. & reges eorum
omnes tremefacte sunt. mutauerunt uultus. Negotia-
tores pl̃oꝝ sibilauerunt sup te. & in nichilū deducta es.
& non eris ultra in sempiternum. lvii

xxviii ET factus ē sermo dñi ad me. dicēs. fili hois dic principi tyri. Hec
dicit dñs dñs. Eo q̃d elevatū ē cor tuum. & dixisti deus ego sum.
& cathedram dei sedi in corde maris. cum sis homo & non deus.
& dedisti cor tuum q̃si cor dei. ecce sapiencior es tu daniele.
omne secretum non ē absconditum a te. In sapientia tua & prude-
tia tua fecisti tibi fortitudinem. & acquisisti auru & argentum
in thesauris tuis. In multitudine sapiẽcie tue. & in negotia-
tione tua multiplicasti ē fortitudinē. & elevatum ē cor
tuum in robore tuo. ꝓpt̃a hec dicit dñs dñs. Eo quod elevatum
est cor tuum q̃si cor dei. ideo ecce ego adducam sup te alienos
robustissimos gentium. & nudabūt gladios suos sup pulchri-
tudinē sapiẽcie tue. & polluent decorē tuū. Interficient et
detrahent te. & mortes interfectorum occident in corde maris.
Numq̃d dicēs loq̃ris deus ego sū. coram interficientib⁹ te. cū
sis homo & nō deus. in manu occidentiū te. Mortibus incircū-
cisorum morieris in manu alienorum. q̃a ego locutus sum. ait dñs dñs.
ET factus ē sermo dñi ad me dicēs. fili hois. lviii
Leva planctū sup regem tyri. & dices ei. Hec dicit dñs deus.
Tu signaculum similitudinis plenus sapia. & perfectus decore. in de-
liciis paradisi dei fuisti. Omnis lapis pretiosus operimentum tuū.
Sardius. topazius. & iaspis. chrisolitus. & onix. & berillus.
Saphyrus. & carbunculus. & smaragdus. Aurum opus decoris
tui. & foraminā tua in die qua conderis parata sunt. Tu
cherub extentus & protegēs. & posui te in monte sancto dei. In
medio lapidum igniorum ambulasti perfectus in uiis tuis. a die
qua conditus es donec inuenta est iniquitas in te. In multitudine
negotiationis tue. repleta sunt interiora tua iniquitate. & peccasti. Et eiecta te de monte dei. & perdidit te cherub protegens de medio lapidum igniorum. Elevatum ē cor tuum
in decore tuo. perdidisti sapiam tuam in decore tuo. In terram
proieci te. coram facie regum dedi te. ut coram eis ostenderer in te. In multi-
tudine iniquitatum tuarum. in iniquitate negotiationis tue.
polluisti sanctificationes tuas. Producam ignem de medio tui qui
comedat te. & dabo te in cinerem super terram coram omnibus
videntibus te. Omnes q̃ viderunt te in gentibus obstupescent sup te.
Nichil factus es & non eris in perpetuum. lix

.ii. ET factus ē sermo dñi ad me dicēs. fili hois. pone faciem tuam
contra sydonem. & prophetā de ea. et dices. Hec dicit dñs dñs. Ecce ego
ad te sydon. & glorificabor in medio tui. Et scient quia ego dñs
cum fecero in ea iudicia mea. & sanctificatus fuero in ea. Et mittam
in ea pestilentiā. & sanguinē in plateis eius. & corruent interfecti in
medio ei. gladio per omnem. et scient quia ego dñs dñs. Et non erit
ultra domui israhel offendiculum amarum. & spina dolen-
tem ex omnibus circuitus eorum qui abiecerunt eos. & scient quia ego
dñs dñs. Et [illegible] ultra domui israhel offendiculum amarum.

Hec dicit dñs dñs. Quando congregauero domum israhel de
populis in quibus dispersi sunt sanctificabor in eis coram gen-
tibus. & habitabunt in terra sua quam dedi seruo meo iacob. & ha-
bitabunt in ea fiducialiter. & edificabunt domos & plantabunt vine-
as. & habitabūt fiducialiter. cum fecero iudicia in omnibus qui
oderunt eos per circuitum. et scient quia ego dñs dñs eorum. lx. xxx.
Anno decimo. in duodecimo mense. in decima mensis. fac-
tum ē verbum ad me dicēs. fili hominis. pone faciem tuam
contra pharaonē regē egypti. & prophetā de eo. & de egypto u-
niuersa. loquere et dices. Hec dicit dñs dñs. Ecce ego ad te pha-
raonem regem egypti draco magne. qui cubas in medio fluminum
tuorum. & dicis mihi ē fluuius. & ego feci memetipsum. Et po-
nam frenum in maxillis tuis. & adglutinabo pisces fluminum
tuorum squamis tuis. & eruam te de medio fluminum
tuorum. & omnes pisces tui squamis tuis adherebunt. Et
proiciam te in desertum. & omnes pisces fluminum tui. Super
faciem terre cades. non colligeris neq; congregabris. Bestiis
terre & volantibus celi dedi te ad deuorandum. Et scient omnes
habitatores terre egypti. quia ego dñs. Pro eo quod fuisti
baculus harundineus domui israhel. quando apprehendentes
te manu. confractus es. & lacerasti omnem humerum
eorum. & innitentibus eis super te comminutus es. & dissolu-
sti omnes renes eorum. ꝓpt̃a hec dicit dñs dñs. Ecce ego adducam
super te gladium. & interficiam de te hominem & iumentum. & cor-
ruet terra egypti in desertum & vastitudinem. Et scient quia ego dñs. Eo
quod dixerit fluuius mihi ē. & ego feci eum. ideo ecce ego ad
te. & ad fluuios tuos. dabo terram egypti in solitudines
gladio desiccatā. aruerunt syenes usq; ad terminos ethiopie.
Non pertransibit eam pes hominis. nec pes iumenti gra-
dietur ea. & non habitabitur quadraginta annis. Dabo
terram egypti desertam in medio terrarum desertarum. & ciuita-
tes eius in medio urbium subuersarum. erunt desolate q̃
quadraginta annis. Et dispergam egyptios in nationes. & venti-
labo eos in terras. quia hec dicit dñs deus. Post finem quadragin-
ta annorum congregabo egyptum de populis in quibus dispersi fuerant
reducam captiuitatem egypti. & collocabo eos in terra phatu-
res. in terra nativitatis sue. erunt ibi in regnum humile.
& inter cetera regna erit humillimum. Et non elevabitur
ultra super nationes. Et imminuam eos ne imperent gentibus.
neq; erunt ultra domui israhel fiducialis. adducens in
quibus memoriam iniquitatis cum fugiunt & sequuntur eos. Et scient quia ego
dñs dñs. lxii
ET factum ē in decimo lxii Anno dñs dñs.
& septimo. anno. in primo mense. una mensis. factum ē verbum
dñi ad me dicens. fili hois. nabuchodonosor rex babilonis
seruire fecit exercitum suum seruitute magna aduersum tyrum. Omne
caput decaluatum. & omnis humerus depilatus ē. Et merces non
est reddita ei. neq; exercitui eius de tyro. ꝓpter seruitutem qua seruiuit
michi aduersum eā. ꝓpt̃a hec dicit dñs deus. Ecce ego
dabo nabuchodonosor regi babilonis terram egypti. & auferet
multitudinem eius. & diripiet spolia eius. Et erit merces exercitui eius. & opi pro

senuunt ad ūm eam. Dedi ei ſam egypti, p quā la
bꝛauerūt michi aīt dñs. Iudie illo puteū libꝛt oēm
ſtil domus. ⁊ dabo aptū os īmedio eoꝝ. ⁊ ſcient qꝝ ego
xxv Et factum ē ūbū dñi ad me. lxiii dñs.
dicens. fili hoīs, pharaoni rḡi egypti, ⁊ pplō eius. Cui ſimilē factus es īmagnitudine
tua. Ecce aſſur quaſi cedrus līb̄ani, pulcher ramis, ⁊
frondibus nemoroſus, excelſaq; altitudine, ⁊ inter condē
ſas frondes. elatum ē corpꝝ eius, eo q; nutrierunt illū abyſſi
exaltauerunt eū. fluminꝝ eius manabant circuit radicē eius.
⁊ riuos suos īmiſit ad uniuſa ligna regionis. Propterea elongata
ē altitudo eius ſup omnia ligna regionis, ⁊ multiplicate ſūt
arbuſta eius, ⁊ elongate ſunt rami eius p aquas multas. Quo
niam habitauit ūbꝛa ſua. in ramis eius fecerunt nidos omnia
uolatilia celi. Et ſub frondibus eius genuerūt omnes beſtie
ſilue, ⁊ ſub umbꝛaculo illius habitabat cetus gentium
plurimarū. Itaq; pulchꝛitudo in magnitudine ſua, ⁊
in multitudine arborū ſuarum. Quia circa radices illius uenta
aquas multas. cedri in paradiſo dei. Abietes non adequauerūt frondes eius. ⁊ platani non fuerūt
quales frondes eius. Omne lignum paradiſi dei non ē aſſimilatum
ei. ⁊ pulchritudini eius. quia ſpeciosa fecit eum. ⁊ multis
condensisq; frondibus. Et emulata ſt eum omnia li
gna uoluptatis. que erant in paradiſo dei. Propterea hec
dicit dñs dñs. Eo quod ſublimatus ē altitudine. et
dedit ſummitatē ſuā inter densa. atq; condensum. ⁊ elevatū
ē cor eius in altitudine ſua. tradidi eū in manus fortiſſi
mi gentium. faciens faciet ei. Iuxta impietatē eius eiecit eum.
Et succiderunt illum alieni. crudelissimi nationū. Et pro
cumbent eū ſup montes. ⁊ in cūctis conuallibus corruent rami eius. ⁊ confringēt arbuſta eius in uniuſis ripibus
terre. Et recedent de ūbꝛaculo eius omnes pplī terre. ⁊ relinquent
eum. In ruina eius habitabunt omnia uolatilia celi. ⁊ inter
ramos eius fuerūt in uniuſe beſtie regionis. Quia ob hoc non
elevabuntur in altitudine ſua omnia ligna aquarū. neq;
ponent ſublimitatē ſuā inter densa nemoroſa. atq; frondoſa.
nec stabunt in ſublimitate sua omnia q irrigant aquas. quia
omnes tradite ſunt in mortē ad terrā ultimā. in medio filio
hominū. adeos qui deſcendūt in lacū. lxvi
Et dixit dñs dñs. Iudie quādo deſcendit ad inferos idem
lucū. Operui eū abyſſo. ⁊ prohibui flumina eius. ⁊ coherceri
aquas multas. Contriſtatus ē ſup eum Libanus. ⁊ omnia
ligna agri incliſa ſunt. A sonitu ruine eius cōmouite gentes.
cum deduxerim eum ad infernū cum his qui deſcen
debant in lacū. Et cōſolata ſunt in terra inferiora omnia
ligna uoluptatis egregia atq; electa Libani. uniuſa q irrigantur aquis. Nam et ipſi cū eo deſcēdēt ad infer
num ad interfectos gladio. ⁊ brachiū eius habitabit in medio nationū. Cui aſſimilatus es
o clite. atq; ſublimis inter ligna uoluptatis. Nec deduc
tus es cū lignis uoluptatis. ad terram ultimā. Immedi
cati eoꝝ dormies. cū his q interfecti ſunt gladio. Ipſe ē

lxii Et factum ē ūbū dñi ad me dicens. fili hoīs, dic pharaoni rḡi
egypti, ⁊ pplō eius. Cui ſimilis factus es in magnitudine
tua. Ecce aſſur quaſi cedrus līb̄ani, pulcher ramis. ⁊
frondibus nemoroſus. excelſaq; altitudine. ⁊ inter condē
ſas frondes. elatum ē corpꝝ eius, eo q; nutrierunt illū abyſſi
exaltauerunt eū. fluminꝝ eius manabant circuit radicē eius.
⁊ riuos suos īmiſit ad uniuſa ligna regionis, Propterea elongata
ē altitudo eius ſup omnia ligna regionis, ⁊ multiplicate ſūt
arbuſta eius, ⁊ elevati ſunt rami eius p aquas multas. Quoniam
ſcendit ūbꝛa ſua. in ramis eius fecerunt nidos omnia
uolatilia celi. Et ſub frondibus eius genuerūt omnes beſtie
ſilue, ⁊ ſub umbꝛaculo illius habitabat cetus gentium
plurimarū. Itaq; pulchꝛitudo in magnitudine ſua, ⁊
in multitudine arborū ſuarum. Quia circa radices illius uenta
aquas multas. cedri in paradiſo dei. Abietes non adequauerūt frondes eius. Omne lignum paradiſi dei non ē aſſimilatum
ei. ⁊ pulchritudini eius. quia ſpeciosa fecit eum. ⁊ multis
condensisq; frondibus. Et emulata ſt eum omnia li
gna uoluptatis. que erant in paradiſo dei. Propterea hec
dicit dñs dñs. Eo quod ſublimatus ē altitudine. et
dedit ſummitatē ſuā inter densa atq; condensum. ⁊ elevatū
ē cor eius in altitudine ſua. tradidi eū in manus fortiſſi
mi gentium. faciens faciet ei. Iuxta impietatē eius eiecit eum.
Et succiderunt illum alieni. crudelissimi nationū. Et pro
cumbent eū ſup montes. ⁊ in cūctis conuallibus corruent rami eius. ⁊ confringēt arbuſta eius in uniuſis ripibus
terre. Et recedent de ūbꝛaculo eius omnes pplī terre. ⁊ relinquent
eum. In ruina eius habitabunt omnia uolatilia celi. ⁊ inter
ramos eius fuerūt in uniuſe beſtie regionis. Quia ob hoc non
elevabuntur in altitudine ſua omnia ligna aquarū. neq;
ponent ſublimitatē ſuā inter densa nemoroſa atq; frondoſa.
nec stabunt in ſublimitate sua omnia q irrigant aquas. quia
omnes tradite ſunt in mortē ad terrā ultimā. in medio filio
hominū. adeos qui deſcendūt in lacū. lxvi
Et dixit dñs dñs. Iudie quādo deſcendit ad inferos idem
lucū. Operui eū abyſſo. ⁊ prohibui flumina eius. ⁊ coherceri
aquas multas. Contriſtatus ē ſup eum Libanus. ⁊ omnia
ligna agri incliſa ſunt. A sonitu ruine eius cōmouite gentes.
cum deduxerim eum ad infernū cum his qui deſcen
debant in lacū. Et cōſolata ſunt in terra inferiora omnia
ligna uoluptatis egregia atq; electa Libani. uniuſa q irrigantur aquis. Nam et ipſi cū eo deſcēdēt ad infer
num ad interfectos gladio. ⁊ brachiū eius habitabit in medio nationū. Cui aſſimilatus es
o clite. atq; ſublimis inter ligna uoluptatis. Nec deduc
tus es cū lignis uoluptatis. ad terram ultimā. Immedi
cati eoꝝ dormies. cū his q interfecti ſunt gladio. Ipſe ē

xxvi Et factum ē in undecimo anno. tricesimo mēſe. una mēſis. fac
tum ē ūbū dñi ad me dicens. fili hoīs, dic pharaoni rḡi
egypti, ⁊ pplō eius. Cui ſimilis factus es in magnitudine
tua. Ecce aſſur quaſi cedrus līb̄ani, pulcher ramis. ⁊
frondibus nemoroſus. excelſaq; altitudine. ⁊ inter condē
ſas frondes. elatum ē corpꝝ eius, eo q; nutrierunt illū abyſſi
exaltauerunt eū. fluminꝝ eius manabant circuit radicē eius.
⁊ riuos suos īmiſit ad uniuſa ligna regionis, Propterea elongata
ē altitudo eius ſup omnia ligna regionis, ⁊ multiplicate ſūt
arbuſta eius, ⁊ elevati ſunt rami eius p aquas multas. Quoniam
ſcendit ūbꝛa ſua. in ramis eius fecerunt nidos omnia
uolatilia celi. Et ſub frondibus eius genuerūt omnes beſtie
ſilue, ⁊ ſub umbꝛaculo illius habitabat cetus gentium
plurimarū. Itaq; pulchꝛitudo in magnitudine ſua, ⁊
in multitudine arborū ſuarum. Quia circa radices illius uenta
aquas multas. cedri in paradiſo dei. Abietes non adequauerūt frondes eius. Omne lignum paradiſi dei non ē aſſimilatum
ei. ⁊ pulchritudini eius. quia ſpeciosa fecit eum. ⁊ multis
condensisq; frondibus. Et emulata ſt eum omnia li
gna uoluptatis. que erant in paradiſo dei. Propterea hec
dicit dñs dñs. Eo quod ſublimatus ē altitudine. et
dedit ſummitatē ſuā inter densa atq; condensum. ⁊ elevatū
ē cor eius in altitudine ſua. tradidi eū in manus fortiſſi
mi gentium. faciens faciet ei. Iuxta impietatē eius eiecit eum.
Et succiderunt illum alieni. crudelissimi nationū. Et pro
cumbent eū ſup montes. ⁊ in cūctis conuallibus corruent rami eius. ⁊ confringēt arbuſta eius in uniuſis ripibus
terre. Et recedent de ūbꝛaculo eius omnes pplī terre. ⁊ relinquent
eum. In ruina eius habitabunt omnia uolatilia celi. ⁊ inter
ramos eius fuerūt in uniuſe beſtie regionis. Quia ob hoc non
elevabuntur in altitudine ſua omnia ligna aquarū. neq;
ponent ſublimitatē ſuā inter densa nemoroſa atq; frondoſa.
nec stabunt in ſublimitate sua omnia q irrigant aquas. quia
omnes tradite ſunt in mortē ad terrā ultimā. in medio filio
hominū. adeos qui deſcendūt in lacū. lxvi
Et dixit dñs dñs. Iudie quādo deſcendit ad inferos idem
lucū. Operui eū abyſſo. ⁊ prohibui flumina eius. ⁊ coherceri
aquas multas. Contriſtatus ē ſup eum Libanus. ⁊ omnia
ligna agri incliſa ſunt. A sonitu ruine eius cōmouite gentes.
cum deduxerim eum ad infernū cum his qui deſcen
debant in lacū. Et cōſolata ſunt in terra inferiora omnia
ligna uoluptatis egregia atq; electa Libani. uniuſa q irrigantur aquis. Nam et ipſi cū eo deſcēdēt ad infer
num ad interfectos gladio. ⁊ brachiū eius habitabit in medio nationū. Cui aſſimilatus es
o clite. atq; ſublimis inter ligna uoluptatis. Nec deduc
tus es cū lignis uoluptatis. ad terram ultimā. Immedi
cati eoꝝ dormies. cū his q interfecti ſunt gladio. Ipſe ē

xxv Et factum ē ūbū dñi ad me. lxiii dñs.
dicens. fili hoīs, pharaoni rḡi egypti, ⁊ pplō eius. Cui ſimilis factus es in magnitudine
tua. Ecce aſſur quaſi cedrus līb̄ani, pulcher ramis. ⁊
frondibus nemoroſus. excelſaq; altitudine. ⁊ inter condē
ſas frondes. elatum ē corpꝝ eius, eo q; nutrierunt illū abyſſi
exaltauerunt eū. fluminꝝ eius manabant circuit radicē eius.
⁊ riuos suos īmiſit ad uniuſa ligna regionis, Propterea elongata
ē altitudo eius ſup omnia ligna regionis, ⁊ multiplicate ſūt
arbuſta eius, ⁊ elevati ſunt rami eius p aquas multas. Quoniam
ſcendit ūbꝛa ſua. in ramis eius fecerunt nidos omnia
uolatilia celi. Et ſub frondibus eius genuerūt omnes beſtie
ſilue, ⁊ ſub umbꝛaculo illius habitabat cetus gentium
plurimarū. Itaq; pulchꝛitudo in magnitudine ſua, ⁊
in multitudine arborū ſuarum. Quia circa radices illius uenta
aquas multas. cedri in paradiſo dei. Abietes non adequauerūt frondes eius. Omne lignum paradiſi dei non ē aſſimilatum
ei. ⁊ pulchritudini eius. quia ſpeciosa fecit eum. ⁊ multis
condensisq; frondibus. Et emulata ſt eum omnia li
gna uoluptatis. que erant in paradiſo dei. Propterea hec
dicit dñs dñs. Eo quod ſublimatus ē altitudine. et
dedit ſummitatē ſuā inter densa atq; condensum. ⁊ elevatū
ē cor eius in altitudine ſua. tradidi eū in manus fortiſſi
mi gentium. faciens faciet ei. Iuxta impietatē eius eiecit eum.
Et succiderunt illum alieni. crudelissimi nationū. Et pro
cumbent eū ſup montes. ⁊ in cūctis conuallibus corruent rami eius. ⁊ confringēt arbuſta eius in uniuſis ripibus
terre. Et recedent de ūbꝛaculo eius omnes pplī terre. ⁊ relinquent
eum. In ruina eius habitabunt omnia uolatilia celi. ⁊ inter
ramos eius fuerūt in uniuſe beſtie regionis. Quia ob hoc non
elevabuntur in altitudine ſua omnia ligna aquarū. neq;
ponent ſublimitatē ſuā inter densa nemoroſa atq; frondoſa.
nec stabunt in ſublimitate sua omnia q irrigant aquas. quia
omnes tradite ſunt in mortē ad terrā ultimā. in medio filio
hominū. adeos qui deſcendūt in lacū. lxvi
Et dixit dñs dñs. Iudie quādo deſcendit ad inferos idem
lucū. Operui eū abyſſo. ⁊ prohibui flumina eius. ⁊ coherceri
aquas multas. Contriſtatus ē ſup eum Libanus. ⁊ omnia
ligna agri incliſa ſunt. A sonitu ruine eius cōmouite gentes.
cum deduxerim eum ad infernū cum his qui deſcen
debant in lacū. Et cōſolata ſunt in terra inferiora omnia
ligna uoluptatis egregia atq; electa Libani. uniuſa q irrigantur aquis. Nam et ipſi cū eo deſcēdēt ad infer
num ad interfectos gladio. ⁊ brachiū eius habitabit in medio nationū. Cui aſſimilatus es
o clite. atq; ſublimis inter ligna uoluptatis. Nec deduc
tus es cū lignis uoluptatis. ad terram ultimā. Immedi
cati eoꝝ dormies. cū his q interfecti ſunt gladio. Ipſe ē

xxvi Et factum ē in undecimo anno. tricesimo mēſe. una mēſis. fac
tum ē ūbū dñi ad me dicens. fili hoīs, dic pharaoni rḡi
egypti, ⁊ pplō eius. Cui ſimilis factus es in magnitudine
tua. Ecce aſſur quaſi cedrus līb̄ani, pulcher ramis. ⁊
frondibus nemoroſus. excelſaq; altitudine. ⁊ inter condē
ſas frondes. elatum ē corpꝝ eius, eo q; nutrierunt illū abyſſi
exaltauerunt eū. fluminꝝ eius manabant circuit radicē eius.
⁊ riuos suos īmiſit ad uniuſa ligna regionis, Propterea elongata
ē altitudo eius ſup omnia ligna regionis, ⁊ multiplicate ſūt
arbuſta eius, ⁊ elevati ſunt rami eius p aquas multas. Quoniam
ſcendit ūbꝛa ſua. in ramis eius fecerunt nidos omnia
uolatilia celi. Et ſub frondibus eius genuerūt omnes beſtie
ſilue, ⁊ ſub umbꝛaculo illius habitabat cetus gentium
plurimarū. Itaq; pulchꝛitudo in magnitudine ſua, ⁊
in multitudine arborū ſuarum. Quia circa radices illius uenta
aquas multas. cedri in paradiſo dei. Abietes non adequauerūt frondes eius. Omne lignum paradiſi dei non ē aſſimilatum
ei. ⁊ pulchritudini eius. quia ſpeciosa fecit eum. ⁊ multis
condensisq; frondibus. Et emulata ſt eum omnia li
gna uoluptatis. que erant in paradiſo dei. Propterea hec
dicit dñs dñs. Eo quod ſublimatus ē altitudine. et
dedit ſummitatē ſuā inter densa atq; condensum. ⁊ elevatū
ē cor eius in altitudine ſua. tradidi eū in manus fortiſſi
mi gentium. faciens faciet ei. Iuxta impietatē eius eiecit eum.
Et succiderunt illum alieni. crudelissimi nationū. Et pro
cumbent eū ſup montes. ⁊ in cūctis conuallibus corruent rami eius. ⁊ confringēt arbuſta eius in uniuſis ripibus
terre. Et recedent de ūbꝛaculo eius omnes pplī terre. ⁊ relinquent
eum. In ruina eius habitabunt omnia uolatilia celi. ⁊ inter
ramos eius fuerūt in uniuſe beſtie regionis. Quia ob hoc non
elevabuntur in altitudine ſua omnia ligna aquarū. neq;
ponent ſublimitatē ſuā inter densa nemoroſa atq; frondoſa.
nec stabunt in ſublimitate sua omnia q irrigant aquas. quia
omnes tradite ſunt in mortē ad terrā ultimā. in medio filio
hominū. adeos qui deſcendūt in lacū. lxvi
Et dixit dñs dñs. Iudie quādo deſcendit ad inferos idem
lucū. Operui eū abyſſo. ⁊ prohibui flumina eius. ⁊ coherceri
aquas multas. Contriſtatus ē ſup eum Libanus. ⁊ omnia
ligna agri incliſa ſunt. A sonitu ruine eius cōmouite gentes.
cum deduxerim eum ad infernū cum his qui deſcen
debant in lacū. Et cōſolata ſunt in terra inferiora omnia
ligna uoluptatis egregia atq; electa Libani. uniuſa q irrigantur aquis. Nam et ipſi cū eo deſcēdēt ad infer
num ad interfectos gladio. ⁊ brachiū eius habitabit in medio nationū. Cui aſſimilatus es
o clite. atq; ſublimis inter ligna uoluptatis. Nec deduc
tus es cū lignis uoluptatis. ad terram ultimā. Immedi
cati eoꝝ dormies. cū his q interfecti ſunt gladio. Ipſe ē

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

xxxij. pharao. ꝛ omnis multitudo ei⁹ dicit dñs deus. lxvii
In tricesimo octauodecimo anno. in mense duodecimo mu-
nitis. factū ē ūbum dñi ad me dicēs. fili hoīs. assume
lamentum. sup pharao regē egypti. ꝛ dices ad eū. leonē gen-
tium assimilatus es. ꝛ draconi qui ē in mari. ꝛ uenabulis
eorum influminib⁹ tuis. ꝛ conturbabas aquas pedibus tuis.
ꝛ conculcabas flumina eor. ꝓpterea dicit dñs deus. Expādā
sup te rete meū. in multitudine ꝓpl⁹ meor. ꝛ extrahā
te in sagena mea. ꝛ proiciā te in terram. Sup faciē agri abiciā
te. Et habitare faciam te sup omnia uolatilia celi. ꝛ satia-
bo de te bestias uniuerse terre. ꝛ dabo carnes tuas sup mon-
tes. ꝛ implebo colles sanie tua. ꝛ irrigabo terram fetore sa-
nies tui sup montes. ꝛ nalles implebuntur ex te.
ꝛ operiam cū extinctus fueris celos. ꝛ nigrescere faciā stellā eius.
Solem nube tegā. ꝛ luna nō dabit lumen suum. Omnia
luminaria celi merore faciam sup te. ꝛ dabo tenebras sup
terram tuā. dicit dñs deus. Et irritabo ex ꝓpl⁹ multos
cū traduxero contritionem tuā in gentib⁹ sup terras quas
nescis. Et stupescere faciā sup te ꝓpl⁹ multos. ꝛ reges eor
horrore nimio horrebūt sup te. cū uolare cepit gladi
meus sup facies eor. Et obstupescent repente singli
p aīa sua. in die ruine sue. Quia hec dicit dñs deus.
Gladius regis babilonis ueniet tibi. In gladiis fortiū
dejicā multitudinē tuā. In exterminabilēs gēs omnis hec.
Et uastabit superbiā egypti. ꝛ dissipabit⁹ multitudo eius.
ꝛ perdā omnia iumenta eius de iuxta aquas plurimas. ꝛ non
conturbabit eas pes hoīs. nec ungula iumenti conturbabit eas. Tunc purissimas reddam aquas eor. ꝛ flumina
eor q⁹i oleū adducā. dicit dñs dñs. cū dederit terram egypti de-
solatā. Desertam autē ita a plenitudine sua. quādo p
cussero omnes habitatores eius. Et scient qa ego dñs. Plā
ctus ē ꝛ plangēt eū. filie gentiū plangēt eum. Super egyp
to. ꝛ super multitudinē ei⁹ plangēt eā. ait dñs dñs. lxviii
In tricesimo octauodecimo anno. in quinta decima mensis.
factū ē ūbū dñi ad me dicens. fili hoīs. cane lugubre
super multitudinē egypti. ꝛ deprime eam ipam ꝛ filias
gentium robustar. ad terram ultimā cū his qui descendūt
in lacum. Quo pulchrior es. descende. ꝛ dormi cū incir-
cumcisis. In medio interfector gladio cadēt. Gladius datus ē.
circumdedit eā ꝛ omnes ꝓceres ei⁹. loquentur ei potentissimi ro-
borū de medio inferni qui cū auxiliatoribus eius
descenderunt. ꝛ dormierūt incircumcisi. ꝛ interfecti gladio. In
fra sunt. ꝛ omnis multitudo ei⁹. In circuitu illius sepul
chra eius. Omnes interfecti ꝛ qui cadentes gladio q⁹
data sunt sepulchra in nouissimis lacus. Et facta ē multi
tudo ei⁹ p gentium sepulchra eius. universi interfecti cadentes
gladio. qui dederant quondā formidinē in terra uiuentū.
Ibi portabant confusionē suā cum descendentibus in lacum.
Ibi helam ꝛ omnis multitudo ei⁹ p gentium sepulchri sui.
Omnes hi interfecti cadentes gladio. qui descenderūt
incircumcisi. ad terram ultimā. qui posuerūt terrorē suum
in terra uiuentium. ꝛ portauerunt ignominiā suam cum
his qui descendūt in lacū. In medio interfectorū posuer
cubile eius. in circuitu eius sepul
chrum illius. Omnes hi incircumcisi interfecti gladio. Dede
runt enim terrorē suum in terra uiuentū. ꝛ portauerunt ignom
niam suā. cum his qui descendūt in lacū. In medio inter
fectorū posita sūt. Ibi mosoch. tubal. ꝛ omnis multitudo
eius. In circuitu eius sepulchra illius. Omnes hi incircumcisi
interfecti. cadentes gladio. qua dederūt formidinem
suā in terra uiuentiū. Et nunc dormient cū fortibus cadentibus
ꝛ incircumcisis. q descenderunt ad infernū cum armis suis. ꝛ
posuerūt gladios suos sub capitib⁹ suis. Et fuerunt in
quitates eor sup ossibus eor. quia terror fortium fuit
in terra uiuentium. Et tu ergo in medio eorū conteres.
ꝛ dormies cū interfectis gladio. Ibi edumea ꝛ reges eius.
Omnes duces eius qui dati sunt cum potentia sua cū in-
fectis gladio. ꝛ qui cum incircumcisis dormiēt. ꝛ cū his q descen-
derūt in lacum. Ibi principes aquilonis omnes. ꝛ universi sidonii
qui descenderunt cū interfectis peruenerunt. ꝛ in pu
dore suo confusi. q dormierunt incircumcisi. cū interfectis gla
dio. ꝛ portauerunt confusionē suā cū his qui descendūt in lacū.
Vidit eos pharao. ꝛ consolatus ē super universa multitudine
sua q interfecta ē gladio. ꝛ pharao et omnis exercitus eius. ait
dñs dñs. quia dedit terrorem suum in terra uiuentium. ꝛ dor-
miet in medio incircumcisi cū interfectis gladio. pharao
ꝛ omnis multitudo ei⁹. ait dñs dñs. lxviii
In tricesimo octauodecimo anno. in mense primo. una mensis.
factū ē ūbum dñi ad me. dicēs. fili hoīs. loquere ad
filios ꝓpli tui. ꝛ dices ad eos. Terram cū induxero super eam
gladium. ꝛ tulerit ꝓpls ter⁹ unus de nouissimis
suis. ꝛ constituerit eū sup se speculatorē. ꝛ ille uiderit
gladiū uenientē super terram. ꝛ cecinerit buccina. ꝛ annūtia
uerit ꝓpl⁹. audierit aut quis go ille ē sonum buccine. non se
obseruauerit ueneritq; gladi ꝛ tulerit eū. sanguis ipi sup eū
erit. sonū buccine audiuit. ꝛ nō se obseruauit. sanguis
ei⁹ in me erit. Si aut se custodierit anima sua saluabit. Qz
si speculator uidit gladiū uenientē ꝛ nō insonuit buccina
ꝛ ꝓpls nō se custodierit. ueneritq; gladi ꝛ tulerit de eis aīam. ille
quidem in iniquitate sua captus ē. sanguinē aut eius de manu speculatoris
requiram. Et tu fili hominis speculatorem —
dedi te domui isrl. Audiens ergo ex ore meo sermonē.
annūtiabis eis ex me. Si me dicente ad impiū impie
morte morieris. nō fueris locutus ut se custodiat impius
a uia sua. ipe impius in iniquitate sua morietur. sanguinē
aut eius de manu tua requiram. Si aut annūtiante te ad im
pium ꝛ a uiis suis conuertatur. nō fuerit conuersus a uia
sua. ipe in iniquitate sua morietur. Posuisti tu aīam tuam
libera. Tu ergo fili hoīs. dic ad domū isrl. Sic locuti
estis dicentes. Iniquitates nre. ꝛ peccata nra sup nos. Et
in ipis nos tabescimus. quomō ergo uiuere possimus.
Die ad eos. Viuo ego dicit dñs dñs. nolo mortē impii. sed
ut reuertat impius a uia sua et uiuat. Convertimini. con
uertimini a uiis pessimis. Et quare moriemini domus isrl. Tu

uiag: filu hominis. dic ad filios ꝓp tuu. Justicia tuam non abscondi in corde meo. ueritatem tuam et salutare tuum dixi. Non celaui misericordiam tuam et ueritatem tuam a concilio multo. Tu autem domine ne longe facias miserationes tuas a me. misericordia tua et ueritas tua semper susceperunt me. Quoniam circumdederunt me mala quorum non est numerus. comprehenderunt me iniquitates mee. et non potui ut uiderem. multiplicate sunt super capillos capitis mei. et cor meum dereliquit me. Complacet tibi deus ut eruas me. domine ad adiuuandum me respice. Confundantur et reuereantur simul qui querunt animam meam ut auferant eam. Auertantur retrorsum et erubescant uolentes mihi mala. Fiant statim confusione sua qui dicunt mihi euge euge. Exultent et letentur in te omnes querentes te. et dicant semper magnificetur deus qui diligunt salutare tuum. Ego autem mendicus sum et pauper. deus adiuua me. Adiutor meus et liberator meus es tu. domine ne moreris. In te domine speraui non confundar in eternum. In iustitia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurem tuam et saluum me fac. Esto mihi in deum protectorem et in locum munitum ut saluum me facias. Quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu. Deus meus eripe me de manu peccatoris. de manu contra legem agentis et iniqui. Quoniam tu es patientia mea domine. domine spes mea a iuuentute mea. In te confirmatus sum ex utero de uentre matris mee protector meus es tu. In te cantatio mea semper. tamquam prodigium factus sum multis. et tu adiutor fortis. Repleatur os meum laude ut cantem gloriam tuam. tota die magnitudinem tuam. Ne proicias me in tempore senectutis. cum defecerit uirtus mea ne derelinquas me. Quia dixerunt inimici mei mihi. et qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in unum. Dicentes deus dereliquit eum persequimini et comprehendite eum quia non est qui liberet. Deus ne elongeris a me. deus meus in auxilium meum respice. Confundantur et deficiant detrahentes animae meae. operiantur confusione et pudore qui quaerunt mala mihi. Ego autem semper sustinebo et adiciam super omnem laudem tuam. Os meum adnuntiabit iustitiam tuam tota die salutare tuum. quoniam non cognoui litteraturam. Introibo in potentias domini. domine memorabor iustitiae tuae solius. Deus docuisti me a iuuentute mea. et usque nunc pronuntiabo mirabilia tua. Et usque in senectam et senium deus ne derelinquas me. donec annuntiem brachium tuum generationi omni que uentura est. potentiam tuam et iustitiam tuam deus usque in altissima quae fecisti magnalia quis similis tibi. Quantas ostendisti mihi tribulationes multas et malas. et conuersus uiuificasti me. et de abyssis terrae iterum reduxisti me. multiplicasti magnificentiam tuam. et conuersus consolatus es me. Nam et ego confitebor tibi in uasis psalterii ueritatem tuam deus. psallam tibi in citharis sanctus israhel. Exultabunt labia mea cum cantauero tibi. et anima mea quam redemisti. Sed et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam. cum confusi et reuerriti fuerint qui querunt mala mihi. Ipsi autem qui querunt animam meam. Salomonis.

Deus iudicium tuum regi da. et iustitiam tuam filio regis. Iudicare populum tuum in iustitia. et pauperes tuos in iudicio. Suscipiant montes pacem populo tuo. et colles iustitiam. Iudicabit pauperes populi. et saluos faciet filios pauperis. et humiliabit calumniatorem. Et permanebit cum sole. et ante lunam in generationem generationis. Descendet sicut pluuia in uellus. et sicut stillicidia stillantia super terram. Orietur in diebus eius iustitia. et abundantia pacis donec auferatur luna. Et dominabitur a mari usque ad mare. et a flumine usque ad terminos orbis terrarum. Coram illo procident aethiopes. et inimici eius terram lingent. Reges tharsis et insulae munera offerent. reges arabum et saba dona adducent. Et adorabunt eum omnes reges terrae. omnes gentes seruient ei. Quia liberauit pauperem a potente. et pauperem cui non erat adiutor. Parcet pauperi et egeno. et animas pauperum saluas faciet. De usuris et iniquitate redimet animas eorum. et honorabile nomen eorum coram illo. Et uiuet et dabitur ei de auro arabiae. et adorabunt de ipso semper. tota die benedicent ei. Et erit firmamentum in terra in summis montium. superextolletur super libanum fructus eius. et florebunt de ciuitate sicut fenum terrae. Sit nomen eius benedictum in saecula. ante solem permanet nomen eius. Et benedicentur in ipso omnes tribus terrae. omnes gentes magnificabunt eum. Benedictus dominus deus israhel qui facit mirabilia solus. Et benedictum nomen maiestatis eius in aeternum. et replebitur maiestate eius omnis terra. fiat fiat. Defecerunt laudationes dauid filii iesse.

Psalmus asaph.

Quam bonus israhel deus his qui recto sunt corde. Mei autem pene moti sunt pedes. pene effusi sunt gressus mei. Quia zelaui super iniquos pacem peccatorum uidens. Quia non est respectus morti eorum. et firmamentum in plaga eorum. In labore hominum non sunt. et cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit superbia eos. operti sunt iniquitate sua et impietate sua. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum. transierunt in affectum cordis. Cogitauerunt et locuti sunt nequitiam. iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in caelum os suum. et lingua eorum transiit in terra. Ideo conuertetur populus meus hic. et dies plenos inuenient in eis. Et dixerunt quomodo scit deus. et si est scientia in excelso. Ecce ipsi peccatores et abundantes in saeculo obtinuerunt diuitias. Et dixi nunquid ergo frustra iustificaui cor meum. et lauabo inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die. et castigatio mea in matutinis. Si dicebam narrabo sic. ecce nationem filiorum tuorum reprobaui. Existimabam ut cognoscerem hoc. labor est ante me. donec intrem in sanctuarium dei. et intellegam in nouissimis eorum. Verumtamen propter dolos posuisti eis. dejecisti eos dum allenarentur. Quomodo facti sunt in desolationem subito defecerunt. perierunt propter iniquitatem suam. Sicut somnium surgentium domine. in ciuitate tua imaginem ipsorum ad nihilum redigis. Quia inflammatum est cor meum. et renes mei commutati sunt. Et ego ad nihilum redactus sum. et nescio. Ut iumentum factus sum apud te. et ego semper tecum. Tenuisti manum dexteram meam. et in uoluntate tua deduxisti me. et cum gloria suscepisti me. Quid enim mihi est in caelo. et a te quid uolui super terram. Defecit caro mea et cor meum. deus cordis mei et pars mea deus in aeternum. Quia ecce qui elongant se a te peribunt. perdidisti omnem qui fornicatur abs te. Mihi autem adhaerere deo bonum est. ponere in domino deo spem meam. Ut annuntiem omnes laudationes tuas in portis filiae sion. Confitebor tibi domine in uasis psalterii. Quare repulisti deus in finem. iratus est furor tuus super oues pascuae tuae. Memor esto congregationis tuae. quam possedisti ab initio. Redemisti uirgam hereditatis tuae. mons sion in quo habitasti in eo. Leua manus tuas in superbias eorum in finem. quanta malignatus est inimicus in sancto. Et gloriati sunt qui oderunt te. in medio solemnitatis tuae. Posuerunt signa sua signa. et non cognouerunt sicut in exitu desuper. Quasi in silua lignorum securibus exciderunt. ianuas eius in idipsum. In securi et ascia deiecerunt eam. Incenderunt igni sanctuarium tuum. in terra polluerunt tabernaculum nominis tui. Dixerunt in corde suo cognatio eorum simul. Quiescere faciamus omnes dies festos dei a terra. Signa nostra non uidimus. iam non est propheta. et nos non cognoscet amplius. Usquequo deus improperabit inimicus. irritat adversarius nomen tuum in finem. Ut quid auertis manum tuam. et dexteram tuam de medio sinu tuo in finem. Deus autem rex noster ante saecula. operatus est salutem in medio terrae. Confirmasti in uirtute tua mare. contribulasti capita draconum in aquis. Tu confregisti capita draconis. dedisti eum escam populis aethiopum. Tu dirupisti fontes et torrentes. tu siccasti fluuios ethan. Tuus est dies et tua est nox. tu fabricatus es auroram et solem. Tu fecisti omnes terminos terrae. aestatem et uer tu plasmasti ea. Memor esto huius. inimicus improperauit domino. et populus insipiens exacerbauit nomen tuum. Ne tradas bestiis animas confitentes tibi. et animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem. Respice in testamentum tuum. quia repleti sunt qui obscurati sunt terrae domibus iniquitatum. Ne auertatur humilis factus confusus. pauper et inops laudabunt nomen tuum. Exurge deus iudica causam tuam. memor esto improperiorum tuorum eorum quae ab insipiente sunt tota die. Ne obliuiscaris uocem quaerentium te. superbia eorum qui te oderunt ascendit semper. Confitebor tibi in confessione. quoniam iustificaberis. dum accepero tempus ego iustitias iudicabo. Liquefacta est terra et omnes qui habitant in ea. ego confirmaui columnas eius. Dixi iniquis nolite inique agere. et delinquentibus nolite exaltare cornu. Nolite exaltare in excelso cornu uestrum. loquimini contra deum iniquitatem. Quia neque ab oriente neque ab occidente neque a montibus desertis. quoniam deus iudex est. Hunc humiliat et hunc exaltat. Quia calix in manu domini uini meri plenus mixto. et inclinauit ex hoc in hoc. uerumtamen fex eius non est exinanita. bibent omnes peccatores terrae. Ego autem adnuntiabo in saeculum. cantabo deo iacob. Et omnia cornua peccatorum confringam. et exaltabuntur cornua iusti. Notus in iudea deus. in israhel magnum nomen eius. Et factus est in pace locus eius. et habitatio eius in sion. Ibi confregit potentias arcuum. scutum. gladium. et bellum. Tu illuminans mirabiliter a montibus aeternis. Turbati sunt omnes insipientes corde. dormierunt somnum suum. et nihil inuenerunt omnes uiri diuitiarum in manibus suis. Ab increpatione tua deus iacob. dormitauerunt qui ascendunt equos. Tu terribilis es et quis resistet tibi. ex tunc ira tua. De caelo auditum fecisti iudicium. terra tremuit et quieuit. Cum exsurgeret in iudicium deus. ut saluos faceret omnes mansuetos terrae. Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi. et reliquiae cogitationis diem festum agent tibi. Uouete et reddite domino deo uestro omnes qui in circuitu eius affertis munera. terribili et ei qui aufert spiritum principum. terribili apud omnes reges terrae. Exaudi deus orationem meam. auribus percipe uerba oris mei. Quoniam alieni insurrexerunt aduersum me. et fortes quaesierunt animam meam. et non proposuerunt deum ante conspectum suum. Et enim deus adiuuat me. et dominus suscepit animam meam. Auerte mala inimicis meis. et in ueritate tua disperde illos. Uoluntarie sacrificabo tibi. et confitebor nomini tuo domine quoniam bonum est. Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me. et super inimicos meos despexit oculus meus. Clamauit ad me et exaudiui eum deus. deus meus adiutor meus. et sperabo in eum. Protector meus et cornu salutis meae. et susceptor meus. Et refugium meum deus meus sperabo in eum. Subditus fac populos nobis. et tribus subter pedes nostros. Iacta super dominum cogitatum tuum. et ipse te enutriet. Non dabit in aeternum fluctuationem iusto. Propterea deduc illos in puteum interitus. uiri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos. Ego autem sperabo in te domine. dixi deus meus es tu. In manibus tuis sortes meae. eripe me de manu inimicorum meorum. et a persequentibus me. Illumina faciem tuam super seruum tuum. saluum me fac in misericordia tua. Dominus illuminatio mea et salus mea. quem timebo. Dominus protector uitae meae. a quo trepidabo. Dum appropiant super me nocentes. ut edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei. ipsi infirmati sunt et ceciderunt. Si consistant aduersum me castra. non timebit cor meum. Si exurgat aduersum me proelium. in hoc ego sperabo. Unam petii a domino hanc requiram. ut inhabitem in domo domini. Omnes dies uitae meae. ut uideam uoluptatem domini. et protegar templo eius. Quoniam abscondit me in tabernaculo suo. in die malorum protexit me. in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit me. et nunc exaltauit caput meum. super inimicos meos. Circuiui et immolaui in tabernaculo eius. hostiam uociferationis. Cantabo et psalmum dicam domino. Exaudi domine uocem meam qua clamaui ad te. Tibi dixit cor meum. exquisiuit te facies mea. Faciem tuam domine requiram. Ne auertas faciem tuam a me. ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meus es tu. ne derelinquas me. neque despicias me deus salutaris meus. Quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me. dominus autem assumpsit me. Legem pone mihi domine in uia tua. et dirige me in semitam rectam. propter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantium me. quoniam insurrexerunt in me testes iniqui. et mentita est iniquitas sibi. Credo uidere bona domini in terra uiuentium. Expecta dominum uiriliter age. et confortetur cor tuum. et sustine dominum.

Psalmus dauid.

Ad te domine clamabo deus meus ne sileas a me. ne quando taceas a me. et assimilabor descendentibus in lacum. Exaudi domine uocem deprecationis meae. dum oro ad te. dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum. Ne simul trahas me cum peccatoribus. et cum operantibus iniquitatem. Qui loquuntur pacem cum proximo suo. mala autem in cordibus eorum. Da illis secundum opera eorum. et secundum nequitiam adinuentionum ipsorum. Secundum opera manuum eorum tribue illis. redde retributionem eorum ipsis. Quia non intellexerunt opera domini. et in facta manuum eius destruet illos. et non aedificabit eos. Benedictus dominus. quoniam exaudiuit uocem deprecationis meae. Dominus adiutor meus et protector meus. et in ipso speraui cor meum. Et adiutus sum. et refloruit caro mea. et ex uoluntate mea confitebor illi. Dominus fortitudo plebis suae. et protector saluationum christi sui est. Saluum fac populum tuum domine. et benedic hereditati tuae. et rege eos. et extolle illos usque in aeternum. Afferte domino filii dei. afferte domino filios arietum. Afferte domino gloriam et honorem. afferte domino gloriam nominis eius. Adorate dominum in atrio sancto eius. Uox domini super aquas. deus maiestatis intonuit. dominus super aquas multas. Uox domini in uirtute. uox domini in magnificentia. Uox domini confringentis cedros. et confringet dominus cedros libani. Et comminuet eas tamquam uitulum libani. et dilectus quemadmodum filius unicornium. Uox domini intercidentis flammam ignis. Uox domini concutientis desertum. et commouebit dominus desertum cades. Uox domini praeparantis cernuos. et denudabit condensa. et in templo eius omnes dicent gloriam. Dominus diluuium inhabitare facit. et sedebit dominus rex in aeternum. Dominus uirtutem populo suo dabit. dominus benedicet populum suum in pace. Exaltabo te domine quoniam suscepisti me. nec delectasti inimicos meos super me. Domine clamaui ad te. et sanasti me. Domine eduxisti ab inferno animam meam. saluasti me a descendentibus in lacum. Psallite domino sancti eius. et confitemini memoriae sanctitatis eius. Quoniam ira in indignatione eius. et uita in uoluntate eius. Ad uesperum demorabitur fletus. et ad matutinum laetitia. Ego autem dixi in abundantia mea. non mouebor in aeternum. Domine in uoluntate tua praestitisti decori meo uirtutem. auertisti faciem tuam a me. et factus sum conturbatus. Ad te domine clamabo. et ad deum meum deprecabor. Quae utilitas in sanguine meo dum descendo in corruptionem. Numquid confitebitur tibi puluis. aut adnuntiabit ueritatem tuam. Exaudiuit dominus et misertus est mihi. dominus factus est adiutor meus. Conuertisti planctum meum in gaudium mihi. conscidisti saccum meum. et circumdedisti me laetitia. Ut cantet tibi gloria mea et non compungar. domine deus meus in aeternum confitebor tibi.

In finem psalmus dauid pro his qui immutabuntur.

In te domine speraui non confundar in aeternum. In iustitia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurem tuam. accelera ut eruas me. Esto mihi in deum protectorem et in domum refugii ut saluum me facias. Quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu. Et propter nomen tuum deduces me et enutries me. Educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi. quoniam tu es protector meus. In manus tuas commendabo spiritum meum. redemisti me domine deus ueritatis. Odisti obseruantes uanitates supervacue. ego autem in domino speraui. Exultabo et laetabor in misericordia tua. quia respexisti humilitatem meam. Saluasti de necessitatibus animam meam. et non conclusisti me in manibus inimici. Statuisti super petram pedes meos. et direxisti gressus meos. Et immisit in os meum canticum nouum. carmen deo nostro. Uidebunt multi et timebunt. et sperabunt in domino. Beatus uir cuius est nomen domini spes eius. et non respexit in uanitates et insanias falsas. Multa fecisti tu domine deus meus mirabilia tua. et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi. Annuntiauit et locutus sum. multiplicati sunt super numerum. Sacrificium et oblationem noluisti. aures autem perfecisti mihi. Holocaustum et pro peccato non postulasti. tunc dixi ecce uenio. In capite libri scriptum est de me. ut faciam uoluntatem tuam deus meus uolui. et legem tuam in medio cordis mei. Annuntiauit iustitiam in ecclesia magna. ecce labia mea non prohibebo. domine tu scisti. Iustitiam tuam non abscondi in corde meo. ueritatem tuam et salutare tuum dixi. Non celaui misericordiam tuam et ueritatem tuam a concilio multo. Tu autem domine ne longe facias miserationes tuas a me. misericordia tua et ueritas tua semper susceperunt me. Quoniam circumdederunt me mala quorum non est numerus. comprehenderunt me iniquitates mee. et non potui ut uiderem. multiplicate sunt super capillos capitis mei. et cor meum dereliquit me. Complacet tibi deus ut eruas me. domine ad adiuuandum me respice. Confundantur et reuereantur simul qui querunt animam meam ut auferant eam. Auertantur retrorsum et erubescant uolentes mihi mala. Fiant statim confusione sua qui dicunt mihi euge euge. Exultent et letentur in te omnes querentes te. et dicant semper magnificetur deus qui diligunt salutare tuum. Ego autem mendicus sum et pauper. deus adiuua me. Adiutor meus et liberator meus es tu. domine ne moreris. In te domine speraui non confundar in eternum. In iustitia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurem tuam et saluum me fac. Esto mihi in deum protectorem et in locum munitum ut saluum me facias. Quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu. Deus meus eripe me de manu peccatoris. de manu contra legem agentis et iniqui. Quoniam tu es patientia mea domine. domine spes mea a iuuentute mea. In te confirmatus sum ex utero de uentre matris mee protector meus es tu. In te cantatio mea semper. tamquam prodigium factus sum multis. et tu adiutor fortis. Repleatur os meum laude ut cantem gloriam tuam. tota die magnitudinem tuam. Ne proicias me in tempore senectutis. cum defecerit uirtus mea ne derelinquas me. Quia dixerunt inimici mei mihi. et qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in unum. Dicentes deus dereliquit eum persequimini et comprehendite eum quia non est qui liberet. Deus ne elongeris a me. deus meus in auxilium meum respice. Confundantur et deficiant detrahentes animae meae. operiantur confusione et pudore qui quaerunt mala mihi. Ego autem semper sustinebo et adiciam super omnem laudem tuam. Os meum adnuntiabit iustitiam tuam tota die salutare tuum. quoniam non cognoui litteraturam. Introibo in potentias domini. domine memorabor iustitiae tuae solius. Deus docuisti me a iuuentute mea. et usque nunc pronuntiabo mirabilia tua. Et usque in senectam et senium deus ne derelinquas me. donec annuntiem brachium tuum generationi omni que uentura est. potentiam tuam et iustitiam tuam deus usque in altissima quae fecisti magnalia quis similis tibi. Quantas ostendisti mihi tribulationes multas et malas. et conuersus uiuificasti me. et de abyssis terrae iterum reduxisti me. multiplicasti magnificentiam tuam. et conuersus consolatus es me. Nam et ego confitebor tibi in uasis psalterii ueritatem tuam deus. psallam tibi in citharis sanctus israhel. Exultabunt labia mea cum cantauero tibi. et anima mea quam redemisti. Sed et lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam. cum confusi et reuerriti fuerint qui querunt mala mihi. Ipsi autem qui querunt animam meam. Salomonis.

Deus iudicium tuum regi da. et iustitiam tuam filio regis. Iudicare populum tuum in iustitia. et pauperes tuos in iudicio. Suscipiant montes pacem populo tuo. et colles iustitiam. Iudicabit pauperes populi. et saluos faciet filios pauperis. et humiliabit calumniatorem. Et permanebit cum sole. et ante lunam in generationem generationis. Descendet sicut pluuia in uellus. et sicut stillicidia stillantia super terram. Orietur in diebus eius iustitia. et abundantia pacis donec auferatur luna. Et dominabitur a mari usque ad mare. et a flumine usque ad terminos orbis terrarum. Coram illo procident aethiopes. et inimici eius terram lingent. Reges tharsis et insulae munera offerent. reges arabum et saba dona adducent. Et adorabunt eum omnes reges terrae. omnes gentes seruient ei. Quia liberauit pauperem a potente. et pauperem cui non erat adiutor. Parcet pauperi et egeno. et animas pauperum saluas faciet. De usuris et iniquitate redimet animas eorum. et honorabile nomen eorum coram illo. Et uiuet et dabitur ei de auro arabiae. et adorabunt de ipso semper. tota die benedicent ei. Et erit firmamentum in terra in summis montium. superextolletur super libanum fructus eius. et florebunt de ciuitate sicut fenum terrae. Sit nomen eius benedictum in saecula. ante solem permanet nomen eius. Et benedicentur in ipso omnes tribus terrae. omnes gentes magnificabunt eum. Benedictus dominus deus israhel qui facit mirabilia solus. Et benedictum nomen maiestatis eius in aeternum. et replebitur maiestate eius omnis terra. fiat fiat. Defecerunt laudationes dauid filii iesse.

Psalmus asaph.

Quam bonus israhel deus his qui recto sunt corde. Mei autem pene moti sunt pedes. pene effusi sunt gressus mei. Quia zelaui super iniquos pacem peccatorum uidens. Quia non est respectus morti eorum. et firmamentum in plaga eorum. In labore hominum non sunt. et cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit superbia eos. operti sunt iniquitate sua et impietate sua. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum. transierunt in affectum cordis. Cogitauerunt et locuti sunt nequitiam. iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in caelum os suum. et lingua eorum transiit in terra. Ideo conuertetur populus meus hic. et dies plenos inuenient in eis. Et dixerunt quomodo scit deus. et si est scientia in excelso. Ecce ipsi peccatores et abundantes in saeculo obtinuerunt diuitias. Et dixi nunquid ergo frustra iustificaui cor meum. et lauabo inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die. et castigatio mea in matutinis. Si dicebam narrabo sic. ecce nationem filiorum tuorum reprobaui. Existimabam ut cognoscerem hoc. labor est ante me. donec intrem in sanctuarium dei. et intellegam in nouissimis eorum. Verumtamen propter dolos posuisti eis. dejecisti eos dum allenarentur. Quomodo facti sunt in desolationem subito defecerunt. perierunt propter iniquitatem suam. Sicut somnium surgentium domine. in ciuitate tua imaginem ipsorum ad nihilum redigis. Quia inflammatum est cor meum. et renes mei commutati sunt. Et ego ad nihilum redactus sum. et nescio. Ut iumentum factus sum apud te. et ego semper tecum. Tenuisti manum dexteram meam. et in uoluntate tua deduxisti me. et cum gloria suscepisti me. Quid enim mihi est in caelo. et a te quid uolui super terram. Defecit caro mea et cor meum. deus cordis mei et pars mea deus in aeternum. Quia ecce qui elongant se a te peribunt. perdidisti omnem qui fornicatur abs te. Mihi autem adhaerere deo bonum est. ponere in domino deo spem meam. Ut annuntiem omnes laudationes tuas in portis filiae sion. Confitebor tibi domine in uasis psalterii. Quare repulisti deus in finem. iratus est furor tuus super oues pascuae tuae. Memor esto congregationis tuae. quam possedisti ab initio. Redemisti uirgam hereditatis tuae. mons sion in quo habitasti in eo. Leua manus tuas in superbias eorum in finem. quanta malignatus est inimicus in sancto. Et gloriati sunt qui oderunt te. in medio solemnitatis tuae. Posuerunt signa sua signa. et non cognouerunt sicut in exitu desuper. Quasi in silua lignorum securibus exciderunt. ianuas eius in idipsum. In securi et ascia deiecerunt eam. Incenderunt igni sanctuarium tuum. in terra polluerunt tabernaculum nominis tui. Dixerunt in corde suo cognatio eorum simul. Quiescere faciamus omnes dies festos dei a terra. Signa nostra non uidimus. iam non est propheta. et nos non cognoscet amplius. Usquequo deus improperabit inimicus. irritat adversarius nomen tuum in finem. Ut quid auertis manum tuam. et dexteram tuam de medio sinu tuo in finem. Deus autem rex noster ante saecula. operatus est salutem in medio terrae. Confirmasti in uirtute tua mare. contribulasti capita draconum in aquis. Tu confregisti capita draconis. dedisti eum escam populis aethiopum. Tu dirupisti fontes et torrentes. tu siccasti fluuios ethan. Tuus est dies et tua est nox. tu fabricatus es auroram et solem. Tu fecisti omnes terminos terrae. aestatem et uer tu plasmasti ea. Memor esto huius. inimicus improperauit domino. et populus insipiens exacerbauit nomen tuum. Ne tradas bestiis animas confitentes tibi. et animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem. Respice in testamentum tuum. quia repleti sunt qui obscurati sunt terrae domibus iniquitatum. Ne auertatur humilis factus confusus. pauper et inops laudabunt nomen tuum. Exurge deus iudica causam tuam. memor esto improperiorum tuorum eorum quae ab insipiente sunt tota die. Ne obliuiscaris uocem quaerentium te. superbia eorum qui te oderunt ascendit semper. Confitebor tibi in confessione. quoniam iustificaberis. dum accepero tempus ego iustitias iudicabo. Liquefacta est terra et omnes qui habitant in ea. ego confirmaui columnas eius. Dixi iniquis nolite inique agere. et delinquentibus nolite exaltare cornu. Nolite exaltare in excelso cornu uestrum. loquimini contra deum iniquitatem. Quia neque ab oriente neque ab occidente neque a montibus desertis. quoniam deus iudex est. Hunc humiliat et hunc exaltat. Quia calix in manu domini uini meri plenus mixto. et inclinauit ex hoc in hoc. uerumtamen fex eius non est exinanita. bibent omnes peccatores terrae. Ego autem adnuntiabo in saeculum. cantabo deo iacob. Et omnia cornua peccatorum confringam. et exaltabuntur cornua iusti. Notus in iudea deus. in israhel magnum nomen eius. Et factus est in pace locus eius. et habitatio eius in sion. Ibi confregit potentias arcuum. scutum. gladium. et bellum. Tu illuminans mirabiliter a montibus aeternis. Turbati sunt omnes insipientes corde. dormierunt somnum suum. et nihil inuenerunt omnes uiri diuitiarum in manibus suis. Ab increpatione tua deus iacob. dormitauerunt qui ascendunt equos. Tu terribilis es et quis resistet tibi. ex tunc ira tua. De caelo auditum fecisti iudicium. terra tremuit et quieuit. Cum exsurgeret in iudicium deus. ut saluos faceret omnes mansuetos terrae. Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi. et reliquiae cogitationis diem festum agent tibi. Uouete et reddite domino deo uestro omnes qui in circuitu eius affertis munera. terribili et ei qui aufert spiritum principum. terribili apud omnes reges terrae. Exaudi deus orationem meam. auribus percipe uerba oris mei. Quoniam alieni insurrexerunt aduersum me. et fortes quaesierunt animam meam. et non proposuerunt deum ante conspectum suum. Et enim deus adiuuat me. et dominus suscepit animam meam. Auerte mala inimicis meis. et in ueritate tua disperde illos. Uoluntarie sacrificabo tibi. et confitebor nomini tuo domine quoniam bonum est. Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me. et super inimicos meos despexit oculus meus. Clamauit ad me et exaudiui eum deus. deus meus adiutor meus. et sperabo in eum. Protector meus et cornu salutis meae. et susceptor meus. Et refugium meum deus meus sperabo in eum. Subditus fac populos nobis. et tribus subter pedes nostros. Iacta super dominum cogitatum tuum. et ipse te enutriet. Non dabit in aeternum fluctuationem iusto. Propterea deduc illos in puteum interitus. uiri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos. Ego autem sperabo in te domine. dixi deus meus es tu. In manibus tuis sortes meae. eripe me de manu inimicorum meorum. et a persequentibus me. Illumina faciem tuam super seruum tuum. saluum me fac in misericordia tua. Dominus illuminatio mea et salus mea. quem timebo. Dominus protector uitae meae. a quo trepidabo. Dum appropiant super me nocentes. ut edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei. ipsi infirmati sunt et ceciderunt. Si consistant aduersum me castra. non timebit cor meum. Si exurgat aduersum me proelium. in hoc ego sperabo. Unam petii a domino hanc requiram. ut inhabitem in domo domini. Omnes dies uitae meae. ut uideam uoluptatem domini. et protegar templo eius. Quoniam abscondit me in tabernaculo suo. in die malorum protexit me. in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit me. et nunc exaltauit caput meum. super inimicos meos. Circuiui et immolaui in tabernaculo eius. hostiam uociferationis. Cantabo et psalmum dicam domino. Exaudi domine uocem meam qua clamaui ad te. Tibi dixit cor meum. exquisiuit te facies mea. Faciem tuam domine requiram. Ne auertas faciem tuam a me. ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meus es tu. ne derelinquas me. neque despicias me deus salutaris meus. Quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me. dominus autem assumpsit me. Legem pone mihi domine in uia tua. et dirige me in semitam rectam. propter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantium me. quoniam insurrexerunt in me testes iniqui. et mentita est iniquitas sibi. Credo uidere bona domini in terra uiuentium. Expecta dominum uiriliter age. et confortetur cor tuum. et sustine dominum.

Psalmus dauid.

Ad te domine clamabo deus meus ne sileas a me. ne quando taceas a me. et assimilabor descendentibus in lacum. Exaudi domine uocem deprecationis meae. dum oro ad te. dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum. Ne simul trahas me cum peccatoribus. et cum operantibus iniquitatem. Qui loquuntur pacem cum proximo suo. mala autem in cordibus eorum. Da illis secundum opera eorum. et secundum nequitiam adinuentionum ipsorum. Secundum opera manuum eorum tribue illis. redde retributionem eorum ipsis. Quia non intellexerunt opera domini. et in facta manuum eius destruet illos. et non aedificabit eos. Benedictus dominus. quoniam exaudiuit uocem deprecationis meae. Dominus adiutor meus et protector meus. et in ipso speraui cor meum. Et adiutus sum. et refloruit caro mea. et ex uoluntate mea confitebor illi. Dominus fortitudo plebis suae. et protector saluationum christi sui est. Saluum fac populum tuum domine. et benedic hereditati tuae. et rege eos. et extolle illos usque in aeternum. Afferte domino filii dei. afferte domino filios arietum. Afferte domino gloriam et honorem. afferte domino gloriam nominis eius. Adorate dominum in atrio sancto eius. Uox domini super aquas. deus maiestatis intonuit. dominus super aquas multas. Uox domini in uirtute. uox domini in magnificentia. Uox domini confringentis cedros. et confringet dominus cedros libani. Et comminuet eas tamquam uitulum libani. et dilectus quemadmodum filius unicornium. Uox domini intercidentis flammam ignis. Uox domini concutientis desertum. et commouebit dominus desertum cades. Uox domini praeparantis cernuos. et denudabit condensa. et in templo eius omnes dicent gloriam. Dominus diluuium inhabitare facit. et sedebit dominus rex in aeternum. Dominus uirtutem populo suo dabit. dominus benedicet populum suum in pace. Exaltabo te domine quoniam suscepisti me. nec delectasti inimicos meos super me. Domine clamaui ad te. et sanasti me. Domine eduxisti ab inferno animam meam. saluasti me a descendentibus in lacum. Psallite domino sancti eius. et confitemini memoriae sanctitatis eius. Quoniam ira in indignatione eius. et uita in uoluntate eius. Ad uesperum demorabitur fletus. et ad matutinum laetitia. Ego autem dixi in abundantia mea. non mouebor in aeternum. Domine in uoluntate tua praestitisti decori meo uirtutem. auertisti faciem tuam a me. et factus sum conturbatus. Ad te domine clamabo. et ad deum meum deprecabor. Quae utilitas in sanguine meo dum descendo in corruptionem. Numquid confitebitur tibi puluis. aut adnuntiabit ueritatem tuam. Exaudiuit dominus et misertus est mihi. dominus factus est adiutor meus. Conuertisti planctum meum in gaudium mihi. conscidisti saccum meum. et circumdedisti me laetitia. Ut cantet tibi gloria mea et non compungar. domine deus meus in aeternum confitebor tibi.

In finem psalmus dauid pro his qui immutabuntur.

In te domine speraui non confundar in aeternum. In iustitia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurem tuam. accelera ut eruas me. Esto mihi in deum protectorem et in domum refugii ut saluum me facias. Quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu. Et propter nomen tuum deduces me et enutries me. Educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi. quoniam tu es protector meus. In manus tuas commendabo spiritum meum. redemisti me domine deus ueritatis. Odisti obseruantes uanitates supervacue. ego autem in domino speraui. Exultabo et laetabor in misericordia tua. quia respexisti humilitatem meam. Saluasti de necessitatibus animam meam. et non conclusisti me in manibus inimici. Statuisti super petram pedes meos. et direxisti gressus meos. Et immisit in os meum canticum nouum. carmen deo nostro. Uidebunt multi et timebunt. et sperabunt in domino. Beatus uir cuius est nomen domini spes eius. et non respexit in uanitates et insanias falsas. Multa fecisti tu domine deus meus mirabilia tua. et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi. Annuntiauit et locutus sum. multiplicati sunt super numerum. Sacrificium et oblationem noluisti. aures autem perfecisti mihi. Holocaustum et pro peccato non postulasti. tunc dixi ecce uenio. In capite libri scriptum est de me. ut faciam uoluptatem tuam deus meus uolui. et legem tuam in medio cordis mei. Annuntiauit iustitiam in ecclesia magna. ecce labia mea non prohibebo. domine tu scisti. Iustitiam tuam non abscondi in corde meo. ueritatem tuam et salutare tuum dixi. Non celaui misericordiam tuam et ueritatem tuam a concilio multo. Tu autem domine ne longe facias miserationes tuas a me. misericordia tua et ueritas tua semper susceperunt me. Quoniam circumdederunt me mala quorum non est numerus. comprehenderunt me iniquitates mee. et non potui ut uiderem. multiplicate sunt super capillos capitis mei. et cor meum dereliquit me. Complacet tibi deus ut eruas me. domine ad adiuuandum me respice. Confundantur et reuereantur simul qui querunt animam meam ut auferant eam. Auertantur retrorsum et erubescant uolentes mihi mala. Fiant statim confusione sua qui dicunt mihi euge euge. Exultent et letentur in te omnes querentes te. et dicant semper magnificetur deus qui diligunt salutare tuum. Ego autem mendicus sum et pauper. deus adiuua me. Adiutor meus et liberator meus es tu. domine ne moreris. In te domine speraui non confundar in eternum. In iustitia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurem tuam et saluum me fac. Esto mihi in deum protectorem et in locum munitum ut saluum me facias. Quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu. Deus meus eripe me de manu peccatoris. de manu contra legem agentis et iniqui. Quoniam tu es patientia mea domine. domine spes mea a iuuentute mea. In te confirmatus sum ex utero de uentre matris mee protector meus es tu. In te cantatio mea semper. tamquam prodigium factus sum multis. et tu adiutor fortis. Repleatur os meum laude ut cantem gloriam tuam. tota die magnitudinem tuam. Ne proicias me in tempore senectutis. cum defecerit uirtus mea ne derelinquas me. Quia dixerunt inimici mei mihi. et qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in unum. Dicentes deus dereliquit eum persequimini et comprehendite eum quia non est qui liberet. Deus ne elongeris a me. deus meus in auxilium meum respice. Confundantur et deficiant detrahentes animae meae. operiantur confusione et pudore qui quaerunt mala mihi. Ego autem semper sustinebo et adiciam super omnem laudem tuam. Os meum adnuntiabit iustitiam tuam tota die salut

in dnm. ⁊ semus mō dnūd p̄ncps in medio eor.
Ego dñs locutus sum. Et faciā cumeis pactū pacis. ⁊
cessare faciam bestias pessimas de tra. et habitāt
in deserto secure dormiēt. in saltibus. ⁊ ponā eos ⁊ circuitū
collis mi benedictionē. ⁊ deducā ymbrē tempe suo. pluuie benedictionis erūt. Et dabit lignū agri fructū suum.
⁊ tra dabit germē suū. ⁊ erunt sine ulla abeqtimore.
Et scient quia ego dñs. cū contriuero catenas iugi eorum.
⁊ eruero eos de manu imperantiū eis. ⁊ non erūt ultra in
rapinam gētib. neq; bestie tre devorabunt eos. sed habitabūt confidenter absq; ullo terrore. ⁊ suscitabo eis
germē nominatū. ⁊ non erūt ultra inopes fame in
tra. neq; portabūt amplius opprobria gētiū. Et scient quia
ego dñs deus eor tecum eis. ⁊ ipi ple mei domus dñs
aut dñs deus. Vos aut greges mei. greges pascue mee
homines estis. ⁊ ego dñs deus vr dicit dñs dñs.

lxxu

Et factus est sermo dñi ad me. dicens. Fili hominis. pone faciem tuam ad montem seyr. ⁊ prophetabis de
eo. ⁊ dices illi. Hec dicit dñs dñs. Ecce ego ad te mons seyr.
⁊ extendā manū meā sup te. ⁊ dabo te desolatū atq;
desertum. Vrbes tuas demoliar. ⁊ tu desertus eris. ⁊ scies
quia ego dñs ex quo fueris numquid sitiuimus. ⁊
cum sanguine odisti. Sanguis persequetur te. Et certe non
tui sanguinis odisti. Sanguis persequetur te. Et certe non
tui sanguinis odisti. ⁊ dabo te
in desertū. ⁊ desertū. ⁊ ruinā dabo te. ⁊ replebo montes eius cadaueribus suis. In collibus tuis. ⁊
in vallibus tuis atq; in omnib; torrentib; tuis. interfecti gladio
cadent. In solitudines sempiternas tradā te. ⁊ ciuitates
tue non habitabūt. ⁊ scies quia ego dñs deus. ex quo dixero due gētes. ⁊ due tre mee erūt. ⁊ hereditate possidebo eas. cū dñs ibi. ⁊ propterea viuo ego dicit dñs deus.
quia faciā iuxta ira tua. ⁊ secundū zelum tuum qui fecisti
odio habens eos. ⁊ notus efficiar per eos cū te iudicauero. ⁊ scies quia ego dñs. audiui omnia opprobria tua
que locutus es de montib; israel. dicēs. Desert nobis data
sunt ad devorandū. Et insurrexisti sup me ore tuo.
⁊ locutus es verba tua contra me. ego audiui. Hec dicit
dñs deus. Letante universa tra in solitudine te redigā.
Sicut gavisus es sup hereditate domus israel. eo quod fuerit dissipata. sic faciā tibi. Dissipatus eris mons seyr. ⁊ ydumea omnis. ⁊ scient quia ego dñs.

lxxiu

Vos aut filii hominis profetate sup montes israel. ⁊ dices. montes
israel. audite verbum dñi. Hec dicit dñs dñs. eo quod dixerit
inimicus de vob. euge altitudines sempiterne in hereditatem date sunt nobis. ppter hoc loquere et dic. Hec
dicit dñs deus. p eo quod desolati estis. ⁊ conculcati
per circuitū. ⁊ facti estis in hereditate reliquis gentib. ⁊ ascendistis super labium lingue. ⁊ opprobrium populi. ppter hoc montes
israel. audite verbum dñi dei. Hec dicit dñs dñs. montibus
collibus. torrentib; vallibus. desertis patentibus. ⁊
urbibus derelictis. que de preda facte sunt. ⁊ subsannate a
reliquis gentibus per circuitum. propter hec dicit dñs deus.
Certe in igne zeli mei. loquens sum de reliquis gentibus.
⁊ de ydumea universa. qui dederunt terrā meā sibi hereditate. cū gaudio. ⁊ toto corde ⁊ animo ⁊ eiecerunt eam
ut vastarent. Ideo prophetare super humum israel. ⁊ dices
montibus ⁊ collib; rupib; ⁊ vallibus. Hec dicit dñs dñs.
Ecce ego in zelo meo. ⁊ in furore meo locutus sum. eo quod confusionē gentiū sustinueritis. Ideo hec dicit dñs deus.
Ego levavi manū meā. ut gentes que circuitu vos sunt
ipe confusionem suā portent. vos aut montes israel. ramos vestros germinetis. ⁊ fructū vrm affe-
retis populo meo israel. Prope est enim ut veniat. qua ecce ego
ad vos. ⁊ convertar ad vos. ⁊ arabimini ⁊ accipietis semi-
te. Et multiplicabo in vobis homines omnemq; domum
israel. Et habitabuntur ciuitates. ⁊ ruinosa instaurabūt.
Et replebo vos homib; ⁊ pecudib;. ⁊ multiplicabuntur. et
crescent. Et habitare vos faciā sicut a principio. ⁊ melio-
ra vobis antiquis quā habuistis abundare. ⁊ scietis quia
ego dñs. Et educā sup vos homines populum meū israel. ⁊ he-
reditate possidebit te. Et eris eis in hereditatem. ⁊ non ad
dere ultra ut absq; eis sis. Hec dicit dñs dñs. Pro eo quod
dicūt de vob. devoratrix hominū es. ⁊ sine fructū gentem
tuā. non amplius. ⁊ gentē tuā non necabis ultra.
ait dñs dñs. Nec audiam faciā tibi ampliꝰ confusionē
gentiū. opprobriū populoꝝ nequaquā portabis. ⁊ gentem
tuam non amplius ait dñs deus.

lxxuu

Et factū est verbū dñi ad me dicēs. Fili hominis. domus israel habitantes
habitauerūt super humum sua. ⁊ polluerūt eā viis suis. ⁊ in
studiis suis. Juxta immundicia menstruate facta est via eorum
coram me. Et effudi indignationem meā sup eos. pro sanguine
quē effuderāt sup terram. et in idolis suis polluerūt eam. Et
dispersi eos in gentes. ⁊ ventilati sunt in tras. Juxta vias eor
⁊ adinuentiones eorum iudicaui eos. Et ingressi sunt ad gentes. ad
quas introierunt. ⁊ polluerunt nomen sanctum meum. cum di
cerent de eis. populus dñi est iste. ⁊ de tra eius egressi sunt.
Et pepercit nomini meo sancto q polluerat domus israel in gentib; ad quas
ingressi sunt. Ideo dic domui israel. Hec dicit dñs dñs. Non propter vos
facio domus israel. Sed propter nomen sanctum meum q pollutistis in gentib; ad
quas introistis et sanctificabo nomen magnum quod
pollutum est in gentibus. quod pollutistis in medio
earum. ut sciāt gentes quia ego dñs. ait dñs
deus. cū sanctificatus fuero in vobis coram eis. Tollam quippe
vos de gentib; ⁊ congregabo vos de universis tris. ⁊ ad-
ducā vos in terram vram. ⁊ effundā sup vos aquā mun
dā. ⁊ mundabimini ab omnib; inquinamentis vris. Et
ab universis idolis vris mundabo vos. Et dabo vob cor
novum. ⁊ spm novum ponā in medio vri. Et auferā cor
lapideum de carne ea. ⁊ dabo vob cor carneum. Et spm
meum ponā in medio vri. Et faciā ut in preceptis meis a

bulcris. 7 ustima mea custodiatis 7 operimini. Et habitabitis mihi in terra quã dedi patribꝰ uris. 7 eritis mihi in populũ. 7 ego ero uobis mihi. Et saluabo uos ecõtra omnes immundicias uras. Et uocabo frumentũ 7 multiplicabo illud. 7 non inferam uobis famẽ. 7 multiplicabo fructum ligni 7 germina agri, ut non portetis ultra opprobrium famis in gentibus. Et recordabimini uiarum uarũ pessimarũ. studiorũq; uestrorum, displicebitis uobis in cogitationibus uestris 7 sceleribus uestris. Nõ propter uos ego faciã ait dñs dõs, notum sit uobis cõfundimini 7 erubescite super uiis uestris, domus israhel. Hec dicit dñs dõs. In die qua mundabo uos ecõtra omnes iniquitates uestras, habitari faciam urbes, 7 instaurabuntur dirupta. 7 terra deserta fiet excolta que quondam erat desolata oculis omnis uiatoris dicent. Terra illa inculta facta est ut ortus uoluptatis, et ciuitates deserte 7 destructe, munite sederẽt. Et scient gẽtes que circa reliquę fuerint quia ego dñs edificaui dissipata plantaui inculta. ego dñs locutus sum 7 feci. hec dicit dñs dõs. Adhuc in hoc inueniet me dominus israhel, ut faciã eis. Multiplicabo eos sicut gregẽ hominũ, ut gregẽ sanctum, ut gregem ierusalem in solemnitatibus eius. Sic erunt ciuitates deserte plene hominum gregibus hominũ. 7 scient quia ego dñs. LXXV Facta est super me manus dñi. 7 eduxit me in spũ dñi 7 dimisit me in medio campi qui erat plenus ossibus, et circumduxit me per ea in gyro. Erant autem multa ualde super faciem campi, siccaq; uehementer. Et dixit ad me. fili hominis putas ne reuiuiscent ossa ista. Et dixi. Dñe deus tu nosti. Et dixit ad me. Uaticinare de ossibus istis. 7 dices eis. Ossa aridа audite uerbum dñi. Hec dicit dñs deus ossibus his. Ecce ego introducã in uos spm et uiuetis 7 dabo super uos nerues 7 succrescere faciã super uos carnes. 7 superextendã in uobis cutem. 7 dabo uobis spm 7 uiuetis et scietis quia ego dñs. Et prophetaui sicut preceperat mihi. factus est autem sonitus prophetante me, et ecce cõmotio. Et accessit ossa ad ossa unum quodq; adiunctum sibi. Et uidi ecce super ea nerui 7 carnes ascenderẽt, 7 cutis extenta est desuper, 7 spm non habebant. Et dixit ad me. Uaticinare fili hominis 7 dices ad spm. Hec dicit dñs dõs. A quattuor uentis ueni spus. 7 insufla super interfectos istos 7 reuiuiscant. Et prophetaui sicut preceperat mihi. Et ingressus est in eos spus 7 uixerunt. Steteruntq; super pedes suos, exercitus grandis nimis ualde. Et dixit ad me. fili hominis, ossa hec uniuersa domus israhel est. Ipsi dicunt. Aruerunt ossa nostra, periit spes nostra, abscisi sumus, prophetauit ergo 7 dices ad eos. Hec dicit dñs dõs. Ecce ego aperiam tumulos uestros, 7 educã uos de sepulchris uestris populus meus. 7 inducã uos in terrã israhel. 7 scietis quia ego dñs cũ aperuero sepulchra uestra. 7 eduxero uos de tumulis uestris populus meus. 7 dedero spm meum in uobis 7 uiuetis, 7 requiescere uos faciã super humum uestrã. 7 scietis quia ego dñs locutus sum

7 fecerim dicit dñs dõs. LXXVI

Et factus est sermo dñi ad me. dicens. Et tu fili hominis sume tibi lignum unum 7 scribe super illud iuda. 7 filiorum israhel socios eius. Et tolle lignum alterum. 7 scribes super illud ioseph lignum ephraim 7 cuncte domus israhel socios eius. Et adiunge illa unum ad alterum tibi in lignum unum 7 erunt in unione in manu tua Cumq; dixerint ad te filii populi tui loquentes 7 nõne indicabis nobis quid tibi sit hec? loquens ad eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego assumã lignum ioseph quod est in manu ephraim. 7 tribus israhel que sunt cum eo. 7 dabo eas super eum lignum iuda. Et faciam eas in lignum unum, erunt unum in manu mea. Stent autem ligna super que scripseris in manu tua coram eis. Et dices ad eos. Hec dicit dñs dõs. Ecce ego assumã filios israhel de medio nationum ad quas abierunt. 7 congregabo eos undique. 7 adducã eos ad humum suam. 7 faciã eos gentem unam in montibus israhel. Et rex unus erit omnibus imperans. Et non erunt ultra duo populi, nec dividentur amplius in duo regna, neq; polluentur ultra in idolis suis. 7 abhominationibus 7 cunctis iniquitatibus eorum. Et saluos eos faciã de uniuersis sedibus suis in quibus peccauerunt. Et mundabo eos, 7 erunt mihi populus. 7 ego ero eis deus. Et famulus meus dauid rex super eos. 7 pastor unus erit omnium eorum. In iudiciis meis ambulabunt, 7 mandata mea custodient. 7 facient ea. Et habitabunt super terram quam dedi famulo meo iacob in qua habitauerunt patres eius. 7 habitabunt super eam ipsi 7 filii eorum. 7 filii filiorum eorum usq; in sempiternum. 7 dauid famulus meus princeps eorum in perpetuum. Et percutiam illis fœdus pacis. pactum sempiternum erit cum eis. Et fundabo eos 7 multiplicabo. 7 dabo sanctificationem meam in medio eorum in perpetuum. Et erit tabernaculum meum apud eos. 7 ero eis deus. 7 ipsi erunt mihi populus. 7 scient gentes quia ego dñs sanctificator israhel, cum fuerit sanctificatio mea in medio eorum in perpetuum. LXXVII

Et factus est sermo dñi ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam contra gog 7 terram magog principem capitis mosoch 7 thubal. 7 prophetabis contra eum, 7 dices adeo. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te gog principem capitis mosoch, 7 thubal. 7 circumagam te, 7 ponam frenum in maxillis tuis. 7 educam te 7 omnem exercitum tuum, equos 7 equites. uestitos loricis omnes. multitudinem magnam hastam 7 clipeum arripientium 7 gladium. persas et ethiopes 7 libyes cum eis. omnes scutum 7 galeam. Gomer 7 omnia agmina eius. domus thogorma latera aquilonis 7 omnem turbam eius. populi multi tecum. Parare 7 instruere. 7 omnes multitudines tuas que congregatæ sunt ad te. 7 eris eis in preceptum. Post dies multos uisitabis in nouissimo annorum uenies ad terram que reuocata est a gladio 7 congregata de populis multis ad montes israhel. qui fuerunt desertus iugiter. Hec de populis educta est. 7 habitauerunt inde confidenter omnes. Ascendes tempestas uenies, 7 quasi nubes operies terram tu. 7 omnia agmina tua

ꝛ ꝑ multa tecum. Hec dicit dominus dꝰs. Indie illa a
scendet ſup meos inco etiam. ꝛ cogitabis cogitationem ſce
ſuam. ꝛ dices. Aſcendam ad terram abſq; muro. veniam
ad quietentes habitatoꝛ ſecure. omnes habitant ſine
muro. uectes ꝛ portas ñ habent. ut capias ſpolia. ꝛ auferas
predam. ꝛ inferas manum tuam ſup eos qui deſerti ſuerũt
ꝛ ꝙ ñ reſtitum. ꝛ ſup ꝑplin quę congregatus ex gentibus. q.
poſſidet opes ꝛ ęe habitat umbilicũ ẽre. Saba ꝛ dedan. ꝛ
negotiatores tharſis ꝛ omnes leones eius dicent tibi. Nũ
quid ad ſumẽda ſpolia tu venis. ꝛ hoc adcirpiendam ꝓdam
congregaſti multitudinẽ tuã ut tollas argentum ꝛ aurum.
ꝛ auferas ſupellectilem atq; ſubiugũ. ꝛ capias mancipia
infinita. ꝓpꝛia uastanda. filioꝝ hominis. ꝛ dices ad gog.
hec dicit dñs dꝰs. Nunquid indie illo cum habitaret ꝓ meus
iſrl confidenter ſues. ꝛ uenies de loco tuo a latibus aq̃lo
nis. tu. ꝛ ꝓ multi tecum. aſcendens equi. unuſq; exercitus
magnus ꝛ ꝑ manus uehemẽs. ꝛ aſcendes ſup ꝑplin meũ
iſrl. q̃ nubes ut operias terã. In nouiſſimis diebus eris
ꝛ adducam te ſup terã meã ut ſciant gẽtes me cũ ſã
ctificatus fuero in te. cũ ſanctis eoꝝ o gog. hec dicit dñs deus.
Tu ergo ille es de quo locutus ſum ꝛ diebus antiquis
in manu ſeruoꝝ meoꝝ ꝓphaꝝ iſrl. qui ꝓphetauerũt indie
bꝰ illoꝝ ānos. ut adducerẽ te ſup illos. Et erit indie
illa indie aduẽtus gog. ſup terã iſrl ait dñs dꝰs. a
ſcendet indignatio mea in furore meo. ꝛ zelo meo. In igne
ire mee locutus ſũ. quia indie illa erit cõmotio magna
ſup terã iſrl. Et cõmouebũtur a facie mea pisces ma
ris. ꝛ volucres celi. ꝛ bestie agri. ꝛ omne reptile quod move
tur ſup humum. ãũt oēs homines qui ſunt ſup faciem ẽre.
Et ſubuertentur montes. et cadet ſepes. ꝛ omnis murus
in terram corruet. ꝛ vocabo aduſſum eũ machere meo
tib̃ meas gladiũ ait dñs dꝰs. Gladius unuſquiſq;
in fratẽ ſuũ dirigetur. ꝛ iudicabo eũ peſte. ꝛ ſanguine. ꝛ
imbre uehemẽti ꝛ lapidibus immiſis. Ignem ꝛ ſulphur
pluã ſup eũ. ꝛ ſup exercitũ eius. et ſup populos multos qui
cũ eo. Et magnificabor ꝛ ſanctificabor. ꝛ notus ero in oculis
gentiũ multaꝝ. ꝛ ſcient quia ego dñs. Tu aũt fili hominis
vaticinare aduſũ gog. ꝛ dices. Hec dicit dñs dꝰs. Ecce
ego ſum ad te gog. principẽ capitis moſoch. ꝛ thubal. ꝛ circu
magã te. ꝛ ducã te. ꝛ adducã te. ꝛ aſcendere faciã de lateribus aq̃lonis.
ꝛ adducã te ſup montes iſrl. ꝛ percutiam arcũ tuum
de manu ſiniſtra tua. ꝛ ſagittas tuas de manu dextera
tua deiciam. Super montes iſrl cades tu. ꝛ omnia ag
mina tua. ꝛ ꝓpl q̃ ſunt tecũ. feris auibus. omni q̃ volatili
ꝛ bestiis ter. dedi te deuoꝝdendũ. Super faciem agri cades.
quia ego dñs locutus ſũ. ait dñs dꝰs. Et mittam ignem
in magog. ꝛ in his qui habitant inſulis confidenter. ꝛ ſci
ent quia ego dñs. Et nomẽ ſcũ meũ faciã notũ in medio
ꝓpli mei iſrl. ꝛ non polluã nomẽ ſcũ meũ ampliꝰ. ꝛ ſcient
gẽtes quia ego dñs ſcs iſrl. Ecce venit ꝛ factũ ẽ. ait dñs
dꝰs. Hec ẽ dies de q̃ locutus ſũ. Et egredient habitatores
ciuitatũ iſrl. ꝛ succendẽt ꝛ conburent arma. cla
peum ꝛ haſtas. arcũ. ꝛ ſagittas ꝛ baculos manus ꝛ
contos. Et succendent ea igne ſeptẽ annis. ꝛ non por
tabunt ligna de regionibus. neq; ſuccident de ſaltibus
q̃ arma succendẽt igne. Et deſpoliabunt eos quib̃ ꝑ de
fuerãt. ꝛ diripient uaſtatores ſuos ait dñs dꝰs. Et erit
indie illa dabo gog. locum nobilem ſepulchri miſit.
uallem maroꝝ adorientẽ maris. que obſtupefacet faciat
peregrinos. Et ſepelient ibi gog. ꝛ omẽm multitudinẽ
eius. ꝛ vocabunt uallẽ multitudis. gog. ꝛ ſepelient eos
domus iſrl. ut mundent terã ſeptem mẽſibus. Sepe
lient aũt oēs ꝓpl terę. et erit eis nobilis dies q̃ glorificar
ſum ait dñs deus. Et uiros diligenter ꝛſtituẽt luſtrã
tes terã. q̃ ſepeliant. ꝛ requirant eos q̃ remanſerãt ſup
faciem ẽre. ut emũdet eã. Poſt mẽſes aũt ſeptẽ q̃rere
incipiẽt. ꝛ circuibũt pagrames terã. Cũq; circuierint oēs ho
mines. ſtatuent iuxta illud ſepulcrum. donec ſepeliant
illud ſepultores in valle multitudinis gog. Nomẽ
aũt ciuitatis ammona. ꝛ mundabũt terã. Tu ergo
fili hominis. hec dicit dñs dꝰs. Dic omni volucri et u
niuerſis auib̃ cęliq; bestiis agri. Conuenite. ꝛ venite.
congregamini undiq; ad victimã meã quã ego immolo
vob̃. victimã grãdẽ ſup montes iſrl. ut comedatis car
nes. ꝛ bibatis ſanguinẽ. Carnes fortiũ comedetis. ꝛ
ſanguinem principũ terę bibetis. arietũ. agnoꝝ. et hir
coꝝ. taurorũq; ꝛ altilium. et pinguiũ omniũ. Et come
detis adipẽ in ſatietate. ꝛ bibetis ſanguinẽ in ebri
tate. de victima quã ego immolabo vobis. ꝛ ſaturabi
mini ſup mẽſam meã de eqũ ꝛ de equite forti. ꝛ de uni
uerſis uiris bellatoribus. ait dñs deus. Et ponam gloꝛ
meam in gentib̃. et videbunt omnes gẽtes iudicium
meum quod feci in. ꝛ manũ meã quã poſui in eis
ꝛ ſcient domus iſrl quia ego dñs dꝰs eoꝝ a die illa
ꝛ deinceps. Et ſcient gẽtes q̃m propter iniquitatem ſua cap
ta ſit domus iſrl. eo quod reliquerint me. ꝛ abſcon
derim faciem meam abis. ꝛ tradiderim eos in manus ho
ſtium. ꝛ corruerint gladio univerſi. Juxta immũditiã
ꝛ ſcelus eoꝝ feci eis. et abſcondi faciã meam ab illis. ꝓpterea h
dicit dñs deus. Nunc reducã captiuitatẽ iacob. ꝛ mi
ſerebor omnis domus iſrl. ꝛ zelabor nomini ſco
meo. ꝛ portabunt confuſionem ſuam ꝛ omnem preuarica
tionem qua preuaricati ſunt in me. cum habitauerint in terra
ſua confidenter. nemine formidante. ꝛ reduxero eos
de populis. ꝛ congregauero de terris inimicoꝝ ſuoꝝ. ꝛ ſanctificatus
fuero in eis coram gẽtibus plurimis. et ſcient quia ego dñs
deus eoꝝ. eo quod tradiderim eos in manibus. ꝛ congregauerim eos
ſup terram ſuã ꝛ non dereliquerim quenquã ex eis ibi. ꝛ non
abſcondam ultra faciem meam abeis. eo quod effuderim
ſpm meũ ſup omnem domum iſrl. ait dñs dꝰs.
Anno ſexto decimo anno ſecundo mẽſis quarto decimo anno poſt percuſſa

cubitas unius hui die facta ē sup me manus dñi. et ad duxit me illuc in uisiõib; dei. Ecce uir quasi aspectus æris. et in manu ei funiculus lineus et calamus mensurę in manu eius. et ipse stabat in porta. Et audiui uirum loquentem de domo mihi. et uir stabat iuxta me. Et dixit ad me. Fili hominis. uide oculis tuis. et auribus tuis audi. et pone cor tuũ in omnia que ego ostendã tibi. quia ut ostenderẽtur tibi adductus es huc. Annuntia oĩa q̃ uides domui israel. Et ecce murus foris circuitu domus undiq;. Et in manu uiri calamus mensurę cubitorũ. et palmo. et mensus ē latitudinẽ ędificii calamo uno. altitudinẽ q; calamo uno. Et uenit ad portã q̃ respiciebat uiã orientalẽ. et ascendit p gradꝰ ei. Et mensus ē limen porte calamo uno latitudinẽ. idẽ limen unũ calamo uno. Et latitudinẽ thalamũ uno calamo in longitudine uno calamo. Et latitudine thalamꝰ quinq; cubitos. Et limen porte iuxta uestibulũ porte unius cubiti thalamo uno. Et mensus est — — uestibulũ porte octo cubitorũ. et frontẽ eius duobus cubitis. Et uestibulũ aditꝰ porte erat introrsũ. Porro thalami porte ad uiã orientalẽ tres hinc. et tres inde. mensura una tribꝰ. et mensura una frontium ex utraq; parte. Et mensus ē latitudinẽ limitis porte decem cubitorũ. longitudinẽ porte xiii. cubitorũ. et margines ante thalamos cubiti unius. et cubitus unus finis utrinq;. Thalami aũt sex cubitorũ erãt hinc et inde. Et mensus ē portã a tecto thalami usq; ad tectũ ei. latitudinẽ. xiiii. cubitorũ. ostia contra ostium. Et fecit frontes per circuitum xx cubitos. et frontes antium porte undiq; per circuitũ. Et ante faciẽ porte quę respiciebat usq; ad faciem uestibuli porte interioris quinquaginta cubitos. et fenestras obliquas in thalamis. et frontib⁹ earũ per circuitum introrsum. similiter autem et in uestibulis fenestre per gyrum introrsum. et foliꝰ palme picturę. Et deduxit me ad uirum ędificantem. et ecce gazophylacia et pauimentum stratum lapide iuxta porticum per circuitum. Triginta gazophylacia circa pauimentum. et pauimentum inferius porticus erat inferius. Et mensus ē latitudinẽ atriũ porte interioris usq; ad frontem atrii exterioris centum cubitos ad orientem et ad aquilonem. Porta q̃ que respiciebat uiã aquilonis atrii mensus ē. tam in longitudine quã in latitudine. et thalamos eius tres hinc. et tres inde. et frontes ei⁹ et uestibulũ eius secũdũ mensuram porte priorꝭ. quinquaginta cubitos longitudinẽ ei⁹. et latitudinẽ viginti quinq; cubitos. fenestre autem ei⁹ et uestibulo. et sculpture. secũdũ mensurã porte q̃ respiciebat ad orientẽ. Et septẽ graduum erat ascensus eius. et uestibulũ earũ eam. Et porta atrii interioris. contra portã aquilonis et orientalẽ. Et mensus ē a porta usq; ad portã exteriorum cubitos. Et duxit me ad uiã austra lem. et ecce porta q̃ respiciebat ad austrum. Et mensus est frontem eius. et uestibulũ ei⁹ iuxta mensuras supiores. et fenestras eius et uestibulo eius erat quasi fenestras in circuitu. Et ipse quinquaginta cubitos longitudinis. et latitudinis uiginti quinq; cubitos. Et uestibulum eius contra uiginti cubitos. et palmas ei⁹ in frontibus. Et octo gradus erant ascendẽtes ei. Et uestibulum ei⁹ ante faciem eorũ. et palmas hinc et inde. in frontibus earum. Et ecce porta interioris in uia australi. Et mensus ē portam a porta usq; ad portã interiorem centum cubitos ad austrum et aquilonem. Et introduxit me in atrium interius. ad portã australem. et mensus ē portam iuxta mensuras supiores. thalamũ ei⁹ et frontes eius. et uestibulum eius. et fenestras in circuitu ei⁹. Longitudo quinquaginta cubitorum. et latitudo viginti quinq; cubitorum. Et uestibulum ei⁹ ad atrium exterius. et palmas in frontibus eius hinc et inde. et octo gradus erant ascensus ei⁹. Et introduxit me ad portã q̃ respiciebat ad aquilonem. et mensus ē secũdũ mensuras supiores. thalamũ ei⁹ in frontibus ei⁹. et uestibulum ei⁹ et fenestras ei⁹ per circuitũ. Longitudo quinquaginta cubitorum. et latitudo uiginti cubitorum. Et uestibulũ ei⁹ respiciebat in atrium exterius. et palme celate in frontibus earũ hinc et inde. et octo gradꝰ ascensus ei⁹. Et introduxit me ad portã q̃ respiciebat ad meridiem. et mensus ē secũdũ mensuras supiores. thalamũ ei⁹ in frontibus ei⁹. et uestibulum ei⁹ et fenestras ei⁹ per circuitũ. Longitudo quinquaginta cubitorum. et latitudo uiginti quinq; cubitorum. Et uestibulũ ei⁹ respiciebat in atrium exterius. et palme celate in frontibus earũ hinc et inde. et octo gradꝰ ascensus ei⁹. Et introduxit me ad portã q̃ respiciebat ad meridiem. et mensus ē secũdũ mensuras supiores. thalamũ ei⁹ in frontibus ei⁹. et uestibulum ei⁹ et fenestras ei⁹ per circuitũ. Longitudo quinquaginta cubitorum. et latitudo uiginti quinq; cubitorum. Et uestibulũ ei⁹ respiciebat in atrium exterius. et palmas celate in frontibus earum. et octo gradus ascensus ei⁹. Et introduxit me ad portã q̃ respiciebat ad orientem. et mensus ē secũdũ mensuras supiores. thalamũ ei⁹ et frontes eius. et uestibulũ ei⁹ et fenestras in circuitu. Longitudo quinquaginta cubitorum. et latitudo uiginti quinq; cubitorum. Et uestibulum ei⁹ ad atrium exterius. et palmas celate in frontibus eius hinc et inde. et octo gradus ascensus ei⁹. Et introduxit me ad portã aquilonis. et mensus ē secũdũ mensuras supiores. thalamũ ei⁹ et frontes eius. et uestibulũ ei⁹ et fenestras in circuitu. Longitudo quinquaginta cubitorum. et latitudo uiginti quinq; cubitorum. Et uestibulum ei⁹ ad atrium exterius. et palmas celate in frontibus eius hinc et inde. et octo gradus ascensus ei⁹. Et introduxit me ad portã q̃ respiciebat ad orientem. et mensus ē secũdũ mensuras supiores. thalamũ ei⁹ et frontes eius. et uestibulũ ei⁹ et fenestras in circuitu. Longitudo quinquaginta cubitorum. et latitudo uiginti quinq; cubitorum. Et uestibulum ei⁹ ad atrium exterius. et palmas celate in frontibus eius hinc et inde. et octo gradus ascensus ei⁹. Et introduxit me ad portã q̃ respiciebat ad meridiem. et mensus ē secũdũ mensuras supiores. thalamũ ei⁹ et frontes eius. et uestibulũ ei⁹ et fenestras in circuitu. Longitudo quinquaginta cubitorum. et latitudo uiginti quinq; cubitorum. Et uestibulum ei⁹ ad atrium exterius. et palmas celate in frontibus eius hinc et inde

ē. amum longitudine cēū cubitoꝝ ⁊ latitudine cē-
tū cubitoꝝ p quadram. Et altare añ faciem templi. Et
introiuit me in uestibulū templi. ⁊ metatus ē uestibulū
quinq; cubitis hinc. ⁊ quinq; cubitis inde. Et latitudi-
nem portæ eius cubitoꝝ hinc. ⁊ eius cubitoꝝ inde.
Longitudinē añ uestibuli uiginti cubitoꝝ. ⁊ latitudinē
undecim cubitoꝝ. retro gradꝫ ascendebantur ad eam. Et co
lumpne erāt añ frontibus. una hinc et altera inde. Et in
troiuit me in templū. ⁊ metatus ē postes. sex cubitos lati
tudinis hinc. et sex cubitos altitudis inde. Latitudinē
tabulati ostii latitudo portæ decē cubitoꝝ erat. ⁊ latera
portæ quinq; cubitis hinc. ⁊ quinq; cubitis inde. Et
metatus ē longitudinē eius quadraginta cubitoꝝ. ⁊ la
titudinē eius uiginti cubitoꝝ. Et contra gressus
templi. metatus ē et uestibulū portæ duos cubitos. ⁊ por-
tam octo cubitoꝝ. ⁊ latitudinē portæ septē cubitoꝝ.
Et metatus ē longitudinē eius uiginti cubitoꝝ. ⁊ latitudinē
uiginti cubitoꝝ. añ faciem templi. Et dixit ad me. Hæc ē
sancta sanctoꝝ. Et mensus ē parietē domus sex cubitoꝝ. ⁊
latitudinē latus quatuor cubitoꝝ. undiq; p circui-
tum domus. Latera aũt latus ad latus. bis triginta
tria. Et erant cameræ q̄ ingrediebantur p parietē do
mus in latib; p circuitū. ut continerēt ⁊ non intrige-
rent parietē templi. Et platea erat mansionum. circū
dans sursum p circuitū. ⁊ mansiculi templi descendebant p
gradꝫ. Sacro latus erat templum insuperiꝰ. ⁊ sic de in
ferioribus. ascendebatur ad superiora mediocria. Et undi
quaq; humilitatem parietum. fundata latera ad mē
suram cubiti. sex cubitoꝝ spacio. Et latitudinē p parie
tē lateris foris sex quinq; cubitoꝝ. Et mansiones domus q̄
la tabulatum domus. Et uia grayphylacia latitudinē uigin
cubitoꝝ. mediatim domus undiq;. Et ostiū lateris ad o-
rientem. Ostium unum ad uiā aquilonis. ⁊ ostiū unū
ad uiā australē. Et latitudinē loci adiacentis quinq; cu
bitoꝝ mensura. et ædificium q; erat separatū ubium ad uiā
respicientē ad mare. latitudinis septuaginta cubitoꝝ.
Parietes aũt ædificij quinq; cubitoꝝ latitudinis p circui
tū. ⁊ longitudo eius nonaginta cubitoꝝ. Et metatus ē domum
longitudinē. c. cubitoꝝ. Et quod separatū erat ædificiū
⁊ parietes eius longitudinis. c. cubitoꝝ. Latitudo aũt ante
faciē domꝰ ⁊ eius q̄ erat separatum contra orientē. c. cubitoꝝ.
Et metatus ē longitudinē ædificij. ante faciē eius q̄ erat se
paratū ad occidentē. ⁊ ambitus ex utraq; parte. c. cubitoꝝ. Et templū
templi. ⁊ uestibula aũt limina ⁊ fenestræ obliquæ et
circumcirca mediū p tres pres contra unius cuiusq; limē.
thami. q; ligno p gyrum mediū. Terra aũt usq; ad fene
stras ⁊ fenestræ clausæ sup ostia. ⁊ usq; addomū intrinsecus.
⁊ foris. p omnem parietē mediū. intrinsecus ⁊
foris. mensura ad similitudinem. ⁊ fabre facta cherubim ⁊ palme.
⁊ palma inter cherub ⁊ cherub. Duas q; facies habebat
cherub. faciem hominis uersa palmæ ex hac parte. ⁊ facies
leonis uersa palmæ ex alia parte. ex ipsa. p omnem domum
mediū. De terra usq; ad superiora porte cherubim ⁊ pal
me celate erant in templo templi. limen quadrangulū.
⁊ facies sanctuarii aspectus contra aspectum. Altare li
gneū trium cubitoꝝ altitudo. ⁊ longitudo eius. ⁊ latitudo ej
duoꝝ cubitoꝝ. Et angli ej. ⁊ longitudo ej. ⁊ parietes eius
lignei. et locutus ē ad me. hæc mensa coram dño. Et duo
ostia erant templo. ⁊ introitus. Et introibant ostia ex
traq; parte bina erant ostiola. que inse mutuo plica
bantur. Bina ostia erant exitus q; parte ostiorꝝ. re
lata erant templis ostia templi cherubim. ⁊ sculptura pal
marum sicut in parietibus quæ exposita erant. Quia obscu
rant et grossiora ligna uestibuli foris ante faciem. et
sup que fenestre erant oblique. Et similitudo palmarꝝ hinc
atq; inde in humeralibus uestibuli secundum latera domꝰ.
lamachinæq; parietis. Et eduxit me in atrium exterius xlij.
per uiam orientis. adaquilonem. et introduxit me in gazofila
cium. quod erat contra separationem edificium. contra e
dem ingressus adaquilonem. In facie longitudinis eius
cubitos ostii aquilonis. ⁊ latitudinis quinquaginta
cubitos. contra uiginti cubitos atrii interioris. et con
pauimentum stratum lapide atrii exterioris. contra
tectum porticus triplex. Et ante gazofilacia de ambu
latione decē cubitoꝝ latitudinis. ad interiora respicientes
introitus unius. Et ostia eoꝝ. ad aquilonem. Et erant ga
zofilacia in superioribus humiliora que supportabant por
ticus que exibant communiter. de inferioribus ⁊ de medio
edificii. Triplicia enim erant. ⁊ non habebant colump
nas sicut erant columpne atriorum. propter communiter
de inferioribus ⁊ de mediis ædificiis quinquagita
cubitis. Et pilibus cingebantur. sed in gazofilacia que erant
ante atrii exteriorꝰ. ambitus cubitorum. Quia gazofilacia
quinquaginta cubitoꝝ. et longitudo añ faciē templi
centum cubitoꝝ. Et erat subter gazofilacia huc introi
abentes. ingrediebatur meus meus de ante exteriori in atrium
huc pilos. ante faciem eoꝝ. uxta similitudinem gazofilacioꝝ q̄ e
rant ante aquilonem. Latum longitudinem eoꝝ. sic et latitu
do eoꝝ. Et ostia introitus eoꝝ. ⁊ similitudines. ⁊ ostia
eoꝝ. secundum ostia gazofilaciorꝝ q̄ erant ante respicientē
ad orientem. Ostium inquit huc quæ ante erat ante uesti
bulum separatum. p uiam orientalē ingredientibus. Et
dixit ad me. Gazofilacia aquilonis. ⁊ gazofilacia au
stri q̄ sunt añ edificium separatū. h̄ sunt gazofilacia
sca inquibus uestiunt sacerdotes qui appropiant quæ ad
dñm in sca sanctorꝝ. Ibi ponent sca sanctorꝝ. ⁊ oblationē pro
peccato ⁊ pro delicto. locus enim sc̄s ē. Cum añ ingressi
fuerint sacerdotes non egredientur de sc̄o in atrium exte
rius. Et ibi ponent uestimenta sua. inquibus ministrant. quia
sca sunt. Uestientur uestimentis aliis ⁊ sic procedent ad plē.

cumq; compleſſet mēſuras domus ingressus est me
per viam portæ quæ respiciebat ad viā orientalē. Et mēsus
est eam undiq; p̄cantum. Mēsus autē est ad ortum orientalē calamo
mēsurę p̄cantum. Et mēsus est contra aquilonem
quingentos calamos, in calamo mēsuræ p̄cantum. Et mēsus est contra austrum
quingentos calamos, in calamo mēsuræ p̄cantum. Et ad occidentalem mēsus est
quingentos calamos in calamo mēsuræ p̄cantum. Et circuit ex omnibus
partibus. Et mensus est ad orientalem mēsus est quingentos
calamos in calamo mēsuræ p̄cantum. Et ad occidentalem mēsus est quingentos
calamos in calamo mēsuræ p̄cantum. Et ad ortum mēsus est quingentos
calamos in calamo mēsuræ p̄cantum. Et circuit ex omnibus partibus
ad mensuram calami. Et dixit mihi. Fili hominis vide oculis tuis
et auribus tuis audi omnia quæ ego loquor tibi de omnibus mensuris domus
dei et de omnibus legibus eius. Et animadverte introitum domus in
omnes egressus sanctuarii. Et loquere ad domum rebellem ad
Israel. Hæc dicit dominus deus. Sufficiant vobis omnes abominationes
vestræ domus Israel. Ut introducatis filios alienos incircumcisos
corde et incircumcisos carne ut sint in sanctificatione mea. Et offeratis panes meos adipem et sanguinem
et dissolvant pactum meum in omnibus abominationibus vestris. Et non custodistis excubias sanctificationum meorum
in sanctificatione mea vobismetipsis. Hæc dicit dominus deus.
Omnis alienigena incircumcisus corde et incircumcisus carne non ingredietur sanctificationem meam. Omnis filius alienus
qui est in medio filiorum Israel. Sed et levites qui longe recessit
a me in erratione filiorum Israel et erraverit a me post idola
sua. Portabunt iniquitatem suam. Erunt in sanctificatione
mea ostiarii domorum et ministri domus. Ipsi mactabunt holocaustum et victimas populo. Ipsi stabunt coram
eis ut ministrent eis. Pro eo quod ministraverint eis in conspectu idolorum suorum. Facti sunt domui Israel in offendiculum

iniquitatis. Propterea levavi manum meam super eos ait dominus deus. Et portabunt iniquitatem suam. Et erunt
sacerdotes mihi. Et non accedent ad me ut sacerdotio fungantur mihi. Et non accedent ad omnia sanctificata mea
in sanctificationibus sanctificationum. Et portabunt confusionem suam et abominationes suas quas fecerunt. Et dabo eos custodes
excubiarum domus in omni opere eius. Et omnia quæcumque fient in ea. Sacerdotes autem levitici filii Sadoc qui custodierunt excubias sanctificationum meorum
cum errarent filii Israel a me ipsi accedent ad me ut ministrent mihi. Et stabunt coram me ut offerant mihi adipem et sanguinem
dicit dominus deus. Ipsi introibunt sanctificationem meam et ipsi accedent ad mensam meam ut ministrent mihi. Et custodient excubias meas.
Et erit cum introierint portas atrii interioris vestimentis lineis induentur. Et non ascendet super eos lana quicquid operati fuerint in portis atrii interioris et intrinsecus.
Cidares linteas habebunt in capitibus suis et feminalia linea erunt super lumbos eorum. Et non accingent se in sudore. Et cum exierint ad atrium exterius ad populum exterius
exuent se vestimentis suis in quibus ministrabant et ponent ea in gazophylacio sanctificationum. Et induent se vestimentis aliis. Et non sanctificabunt populum in vestibus suis.
Et caput suum non radent. Et comam capitis sui non nutrient. Sacerdotes vinum non bibent omnes quando introibunt atrium interius. Et viduam et repudiatam non accipient uxorem
sed virginem de semine domus Israel et viduam quæ fuerit sacerdotis accipient. Et populum meum docebunt discretionem inter sanctum et profanum. Et inter immundum et mundum
ostendent eis. Et in lite stabunt ad iudicandum. Et in omnibus iudiciis meis iudicabunt. Et leges meas et ritus meos in omnibus solemnitatibus meis custodient. Et sabbata mea
sanctificabunt. Ad mortuum autem hominem non introibunt nisi super patrem et matrem et filium et filiam fratrem quoque et sororem quæ non habuerit virum. Super eos contaminabuntur.
Et postquam mundatus fuerit septem dies numerabunt sibi. Et in die qua introierit sanctificationem in atrium interius ad ministrandum in sanctificatione sua offeret sacrificium pro peccato suo
ait dominus deus. Et erit eis in præceptum sempiternum. Et sacerdotibus de primitiis omnium et de cuncta oblatione ex omnibus rebus vestris. Et primitias arearum vestrarum dabitis sacerdoti
ut requiescere faciat benedictionem super domum vestram. Omnis morticina et captum a bestia ex volucribus et pecoribus non comedent sacerdotes. Primitias frugum vestrarum et omnium
primogenitorum vestrorum dabitis sacerdotibus. Primitias autem conspersionis vestræ dabitis sacerdoti ut requiescere faciat benedictionem domus vestræ. Non comedent sacerdotes ex omnibus
avibus et animalibus quæ mortua sponte sua fuerint vel capta a bestia. Et cum ingressi fueritis portas domus interioris ut ministretis in sanctificatione vestra. Et ingressi fueritis
portas atrii interioris vestimentis lineis induentur. Et non ascendet super eos lana quicquid operati fuerint in portis atrii interioris et intrinsecus.
Cidares linteas habebunt in capitibus suis et feminalia linea erunt super lumbos eorum. Et non accingent se in sudore. Et cum exierint ad atrium exterius ad populum exterius
exuent se vestimentis suis in quibus ministrabant et ponent ea in gazophylacio sanctificationum. Et induent se vestimentis aliis. Et non sanctificabunt populum in vestibus suis.
Et caput suum non radent. Et comam capitis sui non nutrient. Sacerdotes vinum non bibent omnes quando introibunt atrium interius. Et viduam et repudiatam non accipient uxorem
sed virginem de semine domus Israel et viduam quæ fuerit sacerdotis accipient. Et populum meum docebunt discretionem inter sanctum et profanum. Et inter immundum et mundum
ostendent eis. Et in lite stabunt ad iudicandum. Et in omnibus iudiciis meis iudicabunt. Et leges meas et ritus meos in omnibus solemnitatibus meis custodient. Et sabbata mea
sanctificabunt. Ad mortuum autem hominem non introibunt nisi super patrem et matrem et filium et filiam fratrem quoque et sororem quæ non habuerit virum. Super eos contaminabuntur.
Et postquam mundatus fuerit septem dies numerabunt sibi. Et in die qua introierit sanctificationem in atrium interius ad ministrandum in sanctificatione sua offeret sacrificium pro peccato suo
ait dominus deus. Et erit eis in præceptum sempiternum. Et sacerdotibus de primitiis omnium et de cuncta oblatione ex omnibus rebus vestris. Et primitias arearum vestrarum dabitis sacerdoti
ut requiescere faciat benedictionem super domum vestram. Omnis morticina et captum a bestia ex volucribus et pecoribus non comedent sacerdotes. Primitias frugum vestrarum et omnium
primogenitorum vestrorum dabitis sacerdotibus. Primitias autem conspersionis vestræ dabitis sacerdoti ut requiescere faciat benedictionem domus vestræ. Non comedent sacerdotes ex omnibus
avibus et animalibus quæ mortua sponte sua fuerint vel capta a bestia. Et cum ingressi fueritis portas domus interioris ut ministretis in sanctificatione vestra. Et ingressi fueritis

mquitatis. Jáco leuam manum meam sup eos dr̃
dñs deus. ⁊ peruacuer̃ mquitate sua. Et nõ appro
pinquabũt ad me ut sacerdotio fungant̃ mihi.
neq; accedẽt ad omne sanctũ meũ ⁊ ad sca scõr. sed
portabũt confusionẽ suã ⁊ scelera sua q̃ fecerunt. Et da
bo eos famulos domus. mei ministros eius ⁊ custodes
q̃ fiant mei. Sacerdotes aũt leuite filii sadoch qui
custodier̃ cerimonias sanctuarij mei. cũ errarent filii isrl a me.
ipi accedẽt ad me ut ministrẽt mihi. Et stabunt i
conspectu meo ut offerant mihi adipẽ ⁊ sanguinem.
ait dñs deus. Ipi ingredient sanctuariũ meũ. ⁊ ipi accedẽt
ad mensam meam. ut ministrẽt mihi ⁊ custodiant cerimo
nias meas. Cumq; ingredientur portas atrij interioris.
uestib' lineis induentur. nec ascendet sup eos quicquã
laneum quando ministrant in portis atrij interioris ⁊ i
trinseus. Vestes lineæ erũt indumentũ eor. ⁊ femo
ralia linea erũt lumbis eor. ⁊ cingẽt in subucula. Cũq;
egredientur atriũ exterius ad pplm exeunt se uestimẽta sua
quib' ministrauer̃. ⁊ ponẽt ea in gazophilacio sanctuarij
⁊ uestient se uestimẽtis alijs. ⁊ nõ sanctificabũt pplm in ue
stib' suis. Caput aũt suũ nõ radent. neq; comã intonsã
ꝛ uindentes tondebũt capita sua. Et uinũ non bibent
omnis sacerdos cũ ingredit atrium interius. Et uiduã
⁊ repudiatã non accipiẽt uxores. sed uirgines de semĩe
domus isrl. Si ⁊ uiduã q̃ fuit uiduata a sacerdote acci
pient. Et pplm meũ docebũt quid sit inter sanctũ ⁊ pollu
tum. ⁊ inter immundũ ⁊ mundũ ostendẽt eis. Et cũ fuer̃
controuersia. stabũt iudicabũt iuxta iudicia mea. ⁊ iudicabũt leges meas
⁊ precepta mea in omib' solemnitatib' meis custodiẽt. ⁊ sabba
ta mea sanctificabũt. Et ad mortuũ hominẽ nõ ingredientur. ne
polluantur. nisi ad patrẽ ⁊ matrẽ ⁊ filiũ. ⁊ filiam ⁊ fratrẽ
⁊ sororẽ. q̃ alterũ uirũ nõ habũt. usq; cõtaminabuntur.
Et p̃ quam fuit contaminatus. septẽ dies numerabũt
ei. Et die octauo rasus sit in sanctuariũ atriũ interius.
ut ministret in sanctuario meo. offert pro peccato suo. ait
dñs deus. Non erit aũt eis hereditas. ego hereditas eor.
Et possessionẽ non dabis eis in isrl. ego enim possessio eor.
Victimam ⁊ pro peccato. ⁊ pro delicto ipi comedent. Et omne
uotum isrl ipsum erit. ⁊ primitiæ omnium primo geni
tor. ⁊ omnia ablatiua ex omnib' que offeruntur. sacerdo
tum erunt. ⁊ primitias ex̃or uestrarũ dabitis sacerdoti. ut
reponat benedictionẽ domui tue. Omnis morticinũ ⁊ captum
a bestia de auibus et de pecoribus non comedet sacerdos.

Fia. xly. .uij.

Vnq; expletis iam diuidere sortẽ. lxxxiii
septẽ primas dño sanctificabũ de terra. lõgitudie ungit qn
q; milia. ⁊ latitudie decẽ milia. Sanctuarium erit in ei
numero eius. p circuitum. Et erit ex eis in parte sanctificati qn
gent̃ p quingentos quadratũ ad p̃cuũ. Et q̃q̃gẽta
cubitis mensura tua eius p gyrũ. Et amittes ista mẽ
sura in longitudie lõgitudinis quinq; milia. ⁊ latitudie
decẽ milia. Et mensi erit septimus septẽ. Sanctuarium
de ea erit sacerdotib' ministris sanctuarij. qui accedent ad
ministrium dñi. Et erit eis locus in domos ⁊ in sanctuariũ
sanctorũ. Virginũ aũt quinq; milia longitudinis. ⁊ decẽ
milia latitudinis erit leuitis qui ministrant domui. Ipi
possidebũt ingressi gazophilacia. Et possessionẽ ciuitatis
dabimus quinq; milia latitudinis. ⁊ longitudinis ingressi
quinq; milia. secũdũ separationẽ sanctuarij omni domui isrl.
principi q̃ hinc ⁊ inde separationẽ sanctuarij. ⁊ possessionẽ
ciuitatis. contra faciem separationis sanctuarij. ⁊ contra faciẽ
possessionis urbis. ab occidente mare usq; ad mare. ⁊ ab oriẽte
orientis usq; ad orientẽ. Longitudo aũt ingressi una
quarũq; partium. a termino occidentali usq; ad terminũ o
rientalem. De ea erit ei possessio isrl. Et non de pplo
bunt ultra principes pplm meũ. Et ea dabũt domui
isrl secũm tribꝰ eor. lxxxv
Hec dicit dñs dõs. Sufficiat uob principes isrl. Iniquita
tem ⁊ rapinas auferte. ⁊ iudiciũ ⁊ iustitiam facite. Separate confusiones uas a pplo meo. ait dñs deus. Sta
tera iusta ⁊ ephi iustum ⁊ batus iustus erit nobis. Ephi
⁊ batus eqlia ⁊ unus mensure erunt. ut capiat decimã
partẽ chori ephi. Statera mensurã chor erit. eq̃ libratio eor.
Siclus aũt uiginti obolos habebit. pondus siclus uiginti et
uiginti quinq; sicli. ⁊ quindecim sicli. mnam facient.
Et hec sũt primitie. quas tollent. Sextã partem ephi de
chore frumenti. ⁊ sextam partẽ ephi de chore ordei. Mensuram
quoq; olei. batus olei. decimã pars chori ẽ. Et decẽ bati
chorum faciunt. q̃ decem sunt ipleri chorum. Et agnetem
unum de grege de ducentis. de his que nutriuntur in
riarijs isrl ad holocaustum ⁊ in uictimas ⁊ in pacifica. ad expiandum
pro eis. ait dñs deus. Omnis pplus terre debebit primitias
istas principi in isrl. Et sup principem erũt holocausta
⁊ libamina. ⁊ ibunnia in solẽnitatib' ⁊ in kalẽ
dis ⁊ in sabbatis ⁊ in omnib' solẽnitatib' isrl. ipse fa
ciet. p peccato libamina holocaustũ. ⁊ pacifica
accipiendũ p domo isrl. lxxxvi
Hec dicit dñs dõs. In primo mse. una mensis sumes u
tulum de armẽto in macularum. ⁊ expiabis sanctuarium.
Et tollet sacerdos de sanguine q̃ erit p peccato. ⁊ ponet
in postib' domus. ⁊ in quatuor angulis cratium altaris. ⁊ in postibus portæ atrij interioris. Et sic facies in
septima mensis. p imo quicq; ignorauit. ⁊ erraue de
expiabis eã. ⁊ expiabũt p domo. In primo mse quarta decima
die mensis. erit nob phase sollemnitas. Et septem
diebus azima comedetur. Et faciet princeps in die
illa pro se ⁊ p omni populo ipius uitulum. p peccato. Et in septẽ
diebꝰ sollẽnitatis faciet holocaustũ dño septẽ tauros
⁊ septẽ arietes immaculatos cotidie septẽ diebus.
⁊ pro peccato hyrcũ capreũ cotidie. ⁊ sacrificium et p
uitulum. et et p ariete faciet. ⁊ holer in phingla et
Septima mse quinta decima die mensis. in sollẽnita
te faciet sicut supradicta sunt p septẽ dies. tã p peccato

xlvi

quum p holocaustio ⁊ insuctio ⁊ moleo. lxxxvii
Et erat dñs ad. Porta aut interior que respicit ad orientem. erit clausa sex diebus inq̃b opus fit. Die aut sabb̃i aperietur. Et die kalendarum aperietur ⁊ introibit princeps p uiã uestibuli porte de foris. ⁊ stabit iuxta postem porte. ⁊ faciet sacerdotes holocaustu ei⁹ ⁊ pacifica ei⁹. ⁊ adorabit sup limen porte ⁊ egredietur. Porta aũ non claudetur usq; ad uesperum. Et adorabit pp̃le ad ostium porte illius. in sabbatis ⁊ in kalendis adorabit dño. Holocaustũ aut hec offeret princeps dño in die sabbati. sex agnos immaculatos. ⁊ arietem immaculatum ⁊ sacrificium efi p ariete. Agnis aut sacrificiũ, qd dederit manus ei⁹. Et ro hin p singla efi. Indicabit kalendis mundi de armento immaculatũ. ⁊ sex agnos ⁊ arietes immaculatos ei⁹. ⁊ efi p mundum efi qd. p uiã ueste facies sacrificium. Agnis aut sicut inuenit manus ei⁹. ro lei hin p singla efi. Cumq; ingressus ẽ princeps. p uiã uestibuli porte ingredietur. ⁊ p eandẽ uiã exibit. Et non auertet pp̃e ad uiã portã exeũtis. Et non auertet pp̃e ad uiã portã aquilonis ut adoret. egredietur p uiam portã meridianã. Porro qui ingreditur p uiam portã meridianã. egredietur p uiam portã aquilonis. Non introibit p uiam portã p q̃ egressus ẽ. s e regione illius egredietur. Princeps aũ in medio eor cũ ingredientur ingredietur. ⁊ egredientur egredietur. Et in mundiis ⁊ in sollemnitatib; erit sacrificium efi p mundo ⁊ efi p ariete. Agnis aũ erit sacrificium siẽ in uestib̃ manus ei⁹ ro lei hin p singla efi. Cum ã fecerit princeps spontaneũ holocaustum aut pacifica uoluntaria dño. aperiet ei porta q respicit ad orientẽ. ⁊ faciet holocaustũ suũ ⁊ pacifica sua sicut facit in die sabbati. Et egredietur. ⁊ porta postq̃m exierit. ⁊ agnũ erit̃ anni immaculatũ faciet holocaustũ cotidie dño. Mane mane facies illud. Et sacrificiũ facies sup eo mane mane. siceram pr̃e efi. ⁊ de olei hin̄ purę bin. ut misceatur simile sacrificiũ dño. legitimũ iugi. atq; perenne. faciet agnũ immaculatũ. ⁊ oleum mane mane. holocaustũ semp̃iternũ. Et dixit dñs dño. si dederit princeps domui alicui de filiis suis. hereditates eius filiis suis erũt. possidebũt eam hereditate. Si ã dederit largitatem de hereditate sua uni seruo suo erit illius usq; ad annum remissionis. ⁊ reuertetur ad principẽ. hereditas aut eius filiis ei erit. Et non auferet princeps de hereditate pp̃e p violentiam. ⁊ de possessione sua hereditatem dabit filius suis. ut non dispergatur pp̃e meus unus quisq; a possessione sua. Et introduxit me p introitum qui erat ex latere porte ingressus filiarum sacerdotum. ad sacerdotes. que respiciebant ad aquilonẽ. ⁊ erat ibi locus ingressus ad occidentẽ. Et dixit ad me. Iste ẽ locus ubi coquent sacerdotes. p decimas. ⁊ p peccata. ubi coquet sacrificium ut non efferant manu exeuntes. ⁊ sanctificet pp̃le.

Eduxit me in atrium exeũtis lxxxviii
⁊ circuire me p quatuor angulos atrii. ⁊ ecce in angulo atrii. in angulo atrii. in angulo atrii. Iuxta singula parietes atrii. In quatuor angulis atrii. quadraginta cubitorum. p longum. ⁊ triginta p latum. Mensure unius quatuor erant. ⁊ paries p circuitum ambiens singulos. in angulis. ⁊ culine fabricate erant subter. prope parietes p gyrum. Et dixit ad me. Hec domus coquine. ubi coquent ministri domus xlvii.
dñi victimas pp̃li. lxxxix

Et reduxit me ad portã domus. ⁊ ecce aque egrediebantur sub limine domus ad orientẽ. facies enim domus respiciebat ad orientẽ aque aut descendebant in latus dexterum. ad meridiem altaris. Et eduxit me p uiã portę aquilonis. ⁊ circuire me uiam foris portam exteriorem uiã que respiciebat ad orientem. Et ecce aque abundantes a latere dextro. cum egrederetur uir ad orientẽ qui habebat funiculum in manu sua. Et mensus ẽ mille cubitos. ⁊ transire me fecit per aquam usque ad cales. Et rursumq; mensus ẽ mille. ⁊ transire me fecit p aquam usq; ad genua. Et rursus ẽ mensus mille ⁊ transire me fecit p aquam usq; ad renes. Et rursus ẽ mille torrentẽ quem non potui transire. quia inundauerat aque. aque fluende torrentis qui non potest transiri nisi natando. Et dixit ad me. Ecce uidisti fili hois. Et reduxit me. ⁊ conuertit ad ripam torrentis. Cumq; me conuertisset. ecce in ripa torrentis ligna multa nimis ex utraq; parte. Et ait ad me. Aque iste que egrediuntur ad tumulos salsuginosos. ⁊ descendunt ad planam deserti. intrabũt mare. ⁊ exibũt. ⁊ sanabuntur aq̃. Et omnis anima uiuens que serpit. quacũq; uenerit torrens. uiuet. Et erunt pisces multi nimis. postquam uenerint illuc aque istę. ⁊ sanabuntur. ⁊ uiuet omnia ad quę uenerit torrens. Viuet ⁊ stabunt sup illa piscatores ab engaddi usq; ad engallim. Secundo lagenarum erit. plurime species erunt piscium. sicut pisces maris magne multitudinis nimie. In horis aut eius non sanabuntur. quia salsuginosa dabũtur. Et sup torrentẽ orietur. in ripis eius ex utraq; parte omne lignum pomiferũ. Non defluet folium eius. et non deficiet fructus ei⁹. Per singulos menses afferet primitiua. quia aq̃ eius de sanctuario egredientur. Erunt fructus ei⁹ in cibum. ⁊ folia eius ad medicinã. h Et dixit dñs dño. Hec ter. iii. ſ. leo.
finimus in quibus possidebitis terram inheritabiliter tribubus isrl. quia iosephi duplex funiculus hereditatis. Possidebitis aut eam singuli equaliter sicut sicut sup quã leuaui manũ meam ut darem patribus uestris. Et cadet terra hec uobis in possessionẽ. hec ẽ finium ter. ad plagam septentrionalem. Aman magnum. uia ethelon. ueniendo Sedada. emath. berothi. Sabarim q̃ est inter terminum damasci. et confinium emath. Domus hasenon que est iuxta auran. finium et ter finium aman usq; adannum enon. finium damasci. ⁊ aliquolone. adquilonem finium emath. plaga septentrionalis. Porro plaga orientalis de medio auran. ⁊ de medio damasci. ⁊ de medio galaad. ⁊ de medio terre isrl. iordanis disterminabis ad mare orientale. Et hec mensura orientalis plaga orientalis. Plaga aut austri meridiana a thamar usq; ad aquas contradictionis cades. ⁊ torrens usq; ad mare magnũ. ⁊ plaga ad meridiem

xlviij.

australis. ⁊ plagi maris mare magnum a confinio
p̄cedentium donec ueniat ex aduerso. hꝫ plaga maris. et di
uidetis eam istam uobis p̄ sortē. ⁊ mittetis eā mihi
ducē uob⁹ ⁊ aduenis qui accolūt aduos. qui genuerūt
filios in medio uestri. ⁊ erunt uobis sicut indigene inter fili
os israēl. uobiscum diuident possessionem in medio tribuū
israēl. In tribu ā quacunq; fuerit aduena. ibi dabis possessio
nem illi archidiacō dñi. et hec nomina tribuū a finibus aquilonis
recta uia chetlon. p̄gredienti emath. usq; enon. ter
minus damasci ad aquilonē recta emath. et erit eis
plaga orientalis mare. dan una. et a finibus dan. a plaga
orientali usq; ad plagam maris aser una. et sup finibus
aser a plaga orientali. usq; ad plagā maris neptalim una.
et sup finibus neptalī a plaga orientali usq; ad plagā ma
nasse una. et sup finibus manasse a plaga orien
tali usq; ad plagam maris ephraim una. et
sup finibus ephraim a plaga orientali usq; ad plagā maris.
ruben una. et sup finibus ruben a plaga orientali. usq; ad
plagam maris iuda una. et sup finibus iuda a plaga ori
entali usq; ad plagā maris erit primae q̄s sequimini si
gnum quinq; milia latitudis ⁊ longitudis sicut singulę
partes. a plaga orientali usq; ad plagā maris. et erit in
sanctuarium in medio ei⁹. primae q̄s sequimini dño. longitudo
ingum quinq; milia. ⁊ latitudo decē milia. hec mēsu
erunt primae sanctuarij sacerdotum. Aquilonem longitudis
ingum quinq; milia. ⁊ ad mare latitudis decem milia.
Et ad orientē latitudis decē milia. ⁊ ad meridiē longitu
dinis ingum quinq; milia. et erit sanctuarium dñi in medio ei⁹.
Sacerdotum sanctuarium erit de filiis sadoch. qui custodierunt
cerimonias meas. ⁊ non erraverunt errantibus filii israēl. sicut
errauerūt et leuite. et erunt eis primae de primitiis ter
ræ sanctum sanctorum iuxta finium leuitarum. Et erit leuitis similiter
iuxta fines sacerdotum ingum et quinq; milia longitu
dinis. ⁊ latitudinis decē milia. Omnis longitudo ingi
et quinq; milium. ⁊ latitudo decē milia. et non uenū
dabunt ex eo neq; mutabūt. nec transferētur primitiae
terre. quia sanctificate sunt dño. Quinq; milia autē que sup
sunt in latitudine p ingum quinq; milia profana erunt
urbi in habitaculum. ⁊ in suburbium. et erit ciuitas in
medio eius. ⁊ hec sint⁊ eius. Ad plagam septentrionalē
quingenti. ⁊ quattuor milia. et ad plagam meridianam
quingenta ⁊ quattuor milia. et ad plagam orientalem
quingenta ⁊ quattuor milia. et plagam occidentalē quin
genta ⁊ quattuor milia erunt autē suburbana ciuitatis
ad aquilonē ducenta quinquaginta ⁊ ad meridiē ducen
ta quinquaginta. et ad
mare ducenta quinquaginta. Quod autē relinquitur fuerit in
longitudine iuxta primitias sanctuarij decē milia mensurę.
⁊ decē milia latitudinis. et erit primitie sanctuarij. ⁊ erunt
fruges eius in escas his qui seruiunt ciuitati. Seruientes
autē ciuitati operabuntur ex omnibus tribubus israēl. Omnes pri
mitie ingum quinq; milium. p ingum quinq; milia in
quadrū separabunt in primitias sanctuarij. ⁊ possessionē
ciuitatis. Ex aduerso reliquū fiunt principi ex hac parte et
illac iuxta primitias sanctuarij. ⁊ possessionis ciuitatis ex regione ingum
quinq; milium primitiarū usq; ad terminū orientalem. Et
ad mare ex regione ingum quinq; milium usq; ad terminū
maris similiter in partibus principi erunt. Et erunt
primitiae sanctuarij. ⁊ sanctum templi in medio eius. De possessi
one autē leuitarum. ⁊ de possessione ciuitatis in medio principis
erit. ab finibus iuda. ⁊ a finibus beniamin. ⁊ ad
ipse. ⁊ principi. ab aquilone contra mare. ⁊ ad austrum contra austrum.
a plaga occidentali contra occidentalem. et longitudo una
rum partium a termino occidentali usq; ad terminum orientalem
sicut una. et contra finem tribuum a plaga orientali usq; ad plagā occidentalē beniamin una. et contra finem
tribuum a plaga orientali usq; ad plagā occidentalē simeon
una. et sup finibus symeonis a plaga orientali usq; ad
plagam occidentis. yssachar una. et sup finibus yssachar
a plaga orientali usq; ad plagā occidentalē. zabulon una.
et sup finibus zabulon a plaga orientali usq; ad plagam
maris. gad una. et sup finibus gad. ad plagā austri in
meridiē. et erit fines eorum usq; ad aquas contradic
tionis cades. hereditas contra mare magnum. hec ē ter
ra quam mensurā inferētis tribubus israēl. hę partitiones eius
ait dñs dñs. et hi egressus ciuitatis. A plaga septentrionali.
quingenti. ⁊ quattuor mila mensurę. et porte ciuita
tis. ex nominib⁹ tribuū israēl. porte ad septentrionem.
Porta ruben una. porta iuda una. porta leui una. et ad
plagā occidentalē quingenti. ⁊ quinque mila. ⁊ porte eius
Porta ioseph una. porta beniamin una. porta dan una.
et ad plagam meridianā. quingenti. ⁊ quinque mila
mensura. porta symeon una. porta yssachar una.
porta zabulon una. et ad plagā occidentalē quingenti. ⁊
quinque mila. ⁊ porte eius tres. porta gad una. porta a
sur una. porta neptalim una. Per circuitū decē. decem milia.
Et nomen ciuitatis ex illa
die dies ibit. Explicit Jezechiel ꝓpheta. Incipit
prologus sancti Jeronimi ꝓbi in danielē ꝓphām

Apud
ptham iuxta
septuaginta mē
sses. dñi saluatoris
eccle non leguntur.
ut enim theodo
onis editione. et
hec eius academie
ueluti. Sunt enim quę sine chaldaycis ē. ⁊ quibdā
a nris eloquio penitus discrepant. noluerē septuagi
ta uiri mēsses easdē lineas mutare. ne fuare. sine
sub nomine eorum alterius ueluti quo nō sāne faciente chal
dęum linguam editus libē. sine aliquo alterius. quod cui
se genuerit ignorans. hoc unum affirmare possim. quod

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

quod multum auertitur discordet. ꝛ uero uidꝛ̄ reprehensus sit. Sciendum quippe ē ambabelem maxime ecclēsiā. hebraicas quidem litꝛ̄as. Caldaicis uerbis constipos. ꝛ imaniter me pressen. iob. qui cum arabica lingua. hē plurimā societatē. Verumtamen ego adolescēs nullis post grammaticam ꝛ nullis lectionē ac flosculis rethoricis. cum me integrum huius priscum recusissem. ꝛ multo studore multaq; cōpendia uitassem. ambulantia. ſtrāctaq; ullu resonare. ꝛ quasi per quam ambulans manum deiungentem aspicē. impegi nouissime manuclē. Et quanto rectio affectus sim. ut desputāē subita omnem uacēm labōē uoluerim conpōnere. Verum adhortātē me quidā hebreo. ꝛ illud michi sua lingua arbitrus suggerente. labor omnia unctor impubus. qui michi uidebant simplus mē eos cōpendium discipli ē caldayas. Et ut uerū fateor. usq; ad p̄sentē diem diem magis possim chaldayā ſmonem legere. ꝛ intelligere quā sonare. Hoc itaq; dicerem ut difficultatē uobis domibus ostēderem. quā apud hebreos nec ſusanne liber hystoriam. nec hymnum trium puerorū nec belis draconisq; fabulas. ꝗs nō quia uana esse dubitē ē uerum aū possit easq; ingulanne subiectionis. ne uideremur apud impios magnam partē uoluminis detruncasse. Audiui ego quēdaꝫ p̄ceptore iudeū. cum suſanne deberet hystoriam. ꝛ agro nescio quo dicēte ē confictā. illud opponere quod origeni quoq; affectamus opponitur. ethimologias has. ἀπὸ τοῦ σὴ τὸν σὸν ἔσεσθε. ꝑὸ τοῦ σὴ τὸν σὸν ἔσεσθε. dicēte s̄monē descendere. Simus rei nō intelligentiam hanc nōs possimus dare. ut ubi ꝗ ducamus aluum esse ylue dixisse eum cū ylue. illud peas ꝛ alcumsco intermutatur angulo. uel non lente peas. aut lentis id ē fabulis diuine ad memorē. siue aliud qđ adulterio nomen conuenientis. Deinde tantum fuisse oculis puerīs cauillationis. ut nequimus eluamus medii meretricis. ꝛ per ordinē ad laudem dei cleantes omnia puerum. hanc qđ mundanū dumtaxat aspectuum medicinā. uel diuinē mysterium offa pias. uel sacerdotum bellis machinas cōpellas que magis solertia prudentis uiri. quā ꝑ filii ecclē spū ꝓpheta. Cum uero ad danielem ueniſſē. ꝛ de iudea ad chaldeā trāsitum diuinū scripturē. quereba cōplura ūlegisse nos. nisi uetustū uocabulū. quāquā sēm grauiter uolasse corpore. ꝛ impetu hoc tanta strage spuma remisse. sim cū quēdā e nīs sanctis ꝓpinquus adquiētū. ꝛ cephelem addiuisse. ī machum. ꝛ diacē eum de chaldea mundum fuisse nōs latū. deinde hominē. ꝛ scripsi uoluminē demōstrauit. ꝛ cephelē in spū se uidisse trans pōnī. Verumtamen ꝛ aplm uirum. uidere ut eruditum unum. ꝛ qui legē ab hebreis didicisti. ī iudaismo fuisse. ausim affirmare. se ꝛ pium incorpore si deposse siue incorpore suū ēe corp̄. nescio dē sar. his ꝛ talibus argumentis apocryphus inuehere ecclē fabulas arguebat. Sup quare lectorem arbitrio meliorum relinquēs. illud admoneo non habere ambabelem apud hebreos nec apocryphis. Sz nec eos qui agiographa concipiunt. Inter siquidem pres omnis abest suprema diuidunt. in agiographa. i. in quinq; ꝛ octo. ꝛ undecim libros. de quo nonē huius opis disserere. Quae nec ē hoc ꝓpm̄ immo omnia hē librum porphyrius obiurgat. Testes sunt. methodius. eusebius. apollinaris. q multis ullum in libris cū uelamine reprehendere. ne stulto arrogans lector sanctificetur. Vñ obsecro uos o paula. ꝛ eustochiū. firmamini p me ad dñm preces. ut quam diu in hoc corpusculo sum. sentiam aliquid gratum uobis. utile ecclē. dignum posteris. ꝓ redemptum quippe uidimus non cum moueor. qui murmur partem. aut amore laborum aut odio. Explicit prologus. Incipit daniel ꝓpheta. ut dicebamus.

NO TER GO

Regnante ioachym regis iuda uenit nabuchodonosor rex babilonis hierusalem. ꝛ obsedit eam. et tradidit dñs in manum eius iechoniam regem iuda. ꝛ partem uasorum domus dei. ꝛ asportauit eam in terram sennaar in domum dei sui. ꝛ uasa intulit in thesaurum dei sui. Et ait rex aspenez spadoni eunuchorum suorum. ut introduceret de filiis israel. ꝛ de semine regio. ꝛ tyrannorum pueros. in quibus nulla esset macula. decoros forma. ꝛ eruditos omni sapientia. plenos scientia. et cautos disciplina. et qui possent stare in palatio regis. ut do

cēr eos lītās ⁊ linguam chaldeor. Et constituit eis re
annonam ꝑ singulos dies de cibis suis. ⁊ de uino un ipse
bibebat. ut enutriti sibi. annis ꝓstea stare coram ꝑspe
tu regis. fuerunt. Et inter eos fuerunt filii iuda. danihel. ana
nias. misahel. ⁊ azarias. Et ipsis eis ꝑposuit eis ꝑpositus eunu
chor nomina. Danihel. baltasar. ⁊ ananie. hydrac.
misahel. misach. ⁊ azarie. abdenago. Ꝓposuit aūt
danihel in corde suo. ne polluere se de cibis regis. neq; de uino
potus eius. ⁊ rogauit eunuchos ꝑpositum ne contamina
retur. Dedit aūt ds danihel gram ⁊ misericordiam. in con
spectu principis eunuchor. Et ait principis eunuchor. ad
danihelē. Timeo ego dñm meū regē. qui constituit ci
bū eor ⁊ potum. Qui si uiderit uultus uros macilentos
coꝝ ꝑ reliquos adolescentulos coetaneos uros. condemnabitis caput
meum regi. Et dixit danihel ad malasar. quem con
stituerat princeps eunuchor super danihel. ananiam
misahel. ⁊ azariam. Tempta nos obsecro seruos tuos die
bus decem. ⁊ detur nobis legumina ad uescendum. ⁊ aqua
ad bibendum. Et conſpiciat uultus tuos. ⁊ uultus pue
ror qui uescuntur cibo regio. ⁊ sicut uideris facies tu
as tuis. Cum audisset ꝙmone hmōi. et temptauit
eos diebus decē. Apparuerūt uultus eor melliores ⁊ corpulen
tiores ꝑ omnes pueros qui uescebantur cibo regio. Por
ro malasar tollebat cibaria. ⁊ unum potus eor. dabat
q; eis legumina. Pueris aūt his dedit ds scām scientia
ꝑ omnem librū ⁊ sapiam. danihel aūt intelligentiā
omnium uisionū ⁊ somniorū. Completis itaq; diebus ꝑ
quos dixerat rex ut introducerent. introduxit eos ꝑpositus
eunuchor in conspectu nabuchodonosor. Cumq; locutus fuis
set eis rex. non fuerunt inuenti de omnibus tales. ut danihel.
ananias. misahel. ⁊ azarias. ⁊ steterūt in conspectu regis.
Et omne ūbum sapie et intellectus quod scrutatus
est abeis rex. inuenit eos decuplum super cunctos aruos
⁊ magos. qui erant uniuerso regno ei. Fuit aūt danihel usq;
ad annū primum cyri regis.

II

¶ Anno secō. regni. Nabuchodonosor. uidit nabuch
odonosor somniū. ⁊ contritus est spūs eius. ⁊ somnium eius
fugit abeo. Precep̄ g̃ rex. ut congregarent aruos. ⁊ ma
gos. ⁊ maleficos. ⁊ chaldeos. ⁊ indicare regi somnia sua.
Qui cum uenissent. steterūt coram rege. ⁊ dixit ad eos rex. Vi
di somniū. ⁊ mente contristatus sum. quod uidim. Respō
derunt chaldei regi. syriace. Rex in sempiternū uiue.
Die somniū seruis tuis. ⁊ interpretationem eius indicabim.
Et ait rex ad chaldeos. Sermo recessit a me. Nisi indi
caueritis mihi somniū. ⁊ cōtritum g̃. peribitis uos. ⁊ do
mus ure publicabuntur. Si aūt somnium. ⁊ contritum
ei narraueritis. ꝑmia. ⁊ dona. ⁊ honorē multū accipietis
a me. Somnium igitur. ⁊ interpretationem eius indicate
mihi. Respondit secō atq; dixit. Rex somniū dicat
seruis suis. ⁊ interpretationem eius indicabimus. Respō
dit rex. Certe noui quia ꝑ tempus redimitis. scientes quod re
cessit a me sermo. Si ergo somnium non indicaueritis
mihi. una ē de uobis sententia. quod mentiri et
fallax ⁊ deceptionē plenam compositis. ut loqua
mini mihi donec ꝑ transeat. Somnium itaq; dicite
mihi. ut sciam quod interpretationem quoq; eius ueram lo
quamini. Respondentes g̃ chaldei coram rege. dixerunt. Non est
homo super terram qui sermonem istum regi possit implere. Si; neq;
rex quis quam magnus ⁊ potens ūbum hmōi de
mandauit scrutatori omnium aruolo. ⁊ mago. ⁊ chaldeo. Sermo
nem quem tu quaeris rex. grauis est. nec erit qui
quam qui indicet illum in conspectu regis. excepti dii qui
non habitant cū carne. Hac igitur ira et furore magno. ⁊ multa
regis ꝑpe. ut perirent omnes
sapientes babilonis. Et egressa sententia sapientes interficerentur.
Quærebantur quoq; danihel ⁊ socii eius ut perirent. Tunc danihel
requisiuit de lege atq; sententia abiurioch principe militie re
gis. qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes babilo
nis. Et interrogauit eum qui a rege acceperat preceptū. quā ob causā
tam crudelis sententia a facie regis exierit. Et

III

Tunc ergo ingressus danihel. rogauit regem ut tempus
daret sibi absolutionem indicandi regi.
Et ingressus est domum suam. ananiam. misahel. ⁊ azariam
socios suos indicauit negotium. ut quererent miseri
cordiam a facie dei celi super sacramento isto. ⁊ non perirent danihel ⁊
socii eius cum ceteris sapientibus babilonis. Tunc danihel
ꝑ reuelationem nocte mysterium reuelatum est. ⁊ danihel benedixit deo celi ⁊ locutus est. Sit nomen dñi benedictum a seculo ⁊ usq;
in seculum. quia sapia ⁊ fortitudo eius est. Et ipse mutat tempora ⁊
aetates. transfert regna. atq; constituit. Dat sapiam sa
pientibus. ⁊ scientiam intelligentibus disciplinā. Ipse reuelat pro
funda ⁊ abscondita. ⁊ nouit tenebrosa constituta. ⁊
lux cum eo est. Tibi deus patrum meorum confiteor. atq;
laudo quia sapiam ⁊ fortitudinem tribuisti mihi. et
nunc ostendisti mihi quae rogauimus te. quia sermonem regis
aperuisti nobis. Posthec ingressus danihel ad arioch quem
constituerat rex ut perderet sapientes babilonis. sic ei lo
quitur. Sapientes babilonis ne perdas. Introduc me in
conspectu regis. ⁊ solutionem regi narrabo. Tunc
arioch festinus introduxit danihelē ad regem. ⁊ dixit ei.
Inuenimus hominem de filiis transmigrationis iude. qui solu
tionem regi annuntiet. Respondit rex ⁊ dixit danihel.
cui nomen erat baltasar. Putasne uere potes indi
care mihi somnium quod uidi. ⁊ interpretationem eius.
Et respondens danihel coram rege. ait. Mysterium quod rex
interrogat. sapientes. magi. ⁊ aruoli. ⁊ aruspices non que
unt indicare regi. Sed est deus in celo reuelans mysteria.
qui indicauit tibi rex nabuchodonosor quae uentura sint
in nouissimis temporibus. Somnium tuum. ⁊ uisiones capi
tis tui in cubili tuo. huiusmodi sunt.

IIII

Tu rex cepisti cogitare in strato tuo. quid esset futurum post hec.
⁊ qui reuelat mysteria ostendit tibi quae uentura sunt. Et

quaq; non ut sapiẽtia que ẽ imme plusquam tamen utuentib; sacrũ hec reuelatũ ẽ. ſ. ut nẽpotano regi manifesta fierent. & cogitationes ũtis tue scirẽs.

Tu rex inclitus. & ecce quasi statua una grandis. Statua illa magna. & statua sublimis stabat contra te. & mirabilis eius erat ẽsus. Huius statue caput ex auro optimo erat. pectus autem & brachia de argento. uenter uero & femora ex ere. tibie autem ferree. pedum quedam pars erat ferrea. quedam fictilis. Videbas ita. donec absciss ẽ lapis de monte sine manib; & percussit statuã ſpedib; eius ferreis & fictilib; & cõminuit eos. Tunc contrita sunt pariter ferrum. testa & argentum. & aurum. & reducta sũt in nullas estiue aree que rapte sunt uento. multusq; locus inuentus ẽ eis. Lapis aũt qui percussit statuam factus ẽ mons magnus. & implet uniuersã terrã. Hec ẽ somnium. Interpretationẽm quoq; eius dicemꝰ & rẽ. Tu rex regum es. & deus celi regnũ & fortitudinem. & imperium & gloriam dedit tibi. & omnia in quibus habitant filij hominum & bestie agri uolucresq; celi dedit in manu tua. & sub ditione tua uniuersa constituit. Tues ergo caput aureum. & post te consurget regnum aliud minus te. & regnum tertium aliud ereum. quod imperabit uniuerse terre. Et regnum quartum erit ueluti ferrum. Quomodo ferrum omnia comminuit & domat omnia. sic comminuet omnia hec & conteret. Porro quia uidisti pedum & digitorum partem testeam figuli. & partem ferream regnum diuisum erit. quod tamen de plantario ferri orietur. Sicut quod uidisti ferrum mixtum testeo & luto. & digitos pedum ex parte ferreos. & ex parte fictiles. ex parte regnum erit solidum. & ex parte contritum. Quia & uidisti ferrum mixtum testeo luto. commiscebuntur quidem humano semini. si non adherebunt sibi. sicut ferrum misceri nõ potest testeo. Iudicibꝰ autem regnorum illorum suscitabit deus celi regnum quod in eternum non dissipabitur. & regnum eius populo alteri nõ tradetur. Comminuet & consumet uniuersa regna ista. & ipsum stabit in eternum. Sicut quod uidisti quod de monte absciss ẽ lapis sine manibus & comminuit testeum. & ferreum. & eream. & aureum. deus magnus ostendit regi que uentura sunt post hec. & certum ẽ somnium & fidelis interpretatio eius. Tũc rex nabuchodonosor cecidit in faciem suam. & deum bel adorauit. & hostias & sacrificia precepit ut sacrificarent ei. Loquens ad eum rex ait. daniheli uere deus uester ẽ deus deorum & dominus regum & reuelans mysteria. quoniam potuisti aperire sacramentum hoc. Tũc rex danihelem in sublime extulit. & munera multa & magna dedit ei. & constituit eum principem super omnes sapientes babylonis. Daniel aũt postulauit a rege. & constituit super opera ciuitatis babylonis sydrach. misach & abdenago. Ipse aũt daniel erat in foribus regis.

Nabuchodonosor fecit statuã auream altitudine cubitorum sexaginta. latitudine cubitorum sex. & statuit eã in campo

diuram prouincie babilonis. Itaq; nabucho donosor rex misit ad congregandos satrapas magistratus & iudices. duces & tyrannos. & præfectos omnesq; principes regionum. ut conuenirent ad dedicationẽ statue. quam erexerat nabucho donosor rex. Tunc congregati sunt satrape magistratus & iudices. duces tyrannorum & optimates qui erãt in præfectis constituti. & omnes principes regionum ut conuenirẽt ad dedicationẽm statue quã erexerat nabucho donosor rex. Stabant aũt in conspectu statue quã posuerat nabucho donosor rex. & præconabatur ualenter. Vobis dicitur populis tribꝰ & linguis. Ad horã qua audieritis sonitum tube & fistule. & cythare. sambuce. psalterij & symphonie. & omnis generis musicorum. cadentes adorate statuã auream quã constituit nabucho donosor rex. Siquis aũt non prostratus adorauerit. eadẽ hora mittetur in fornacẽ ignis ardentis. Postq; igitur omnes populi sonitum tube fistule & cythare. sambuce. psalterij. symphonie & omnis generis musicorum. cadentes omnes populi. & tribus & lingue adorauerunt statuã auream quã constituerat nabucho donosor rex. Statimq; in ipso tpe accedentes uiri chaldei accusauerũt iudeos. dixerũtq; nabucho donosor regi. Rex in eternum uiue. Tu rex posuisti decretum ut omnis ho qui audierit sonitum tube fistule. & cythare. sambuce. & psalterij. & symphonie. & omnis generis musicorum prostratus se. & adoret statuã auream. Siquis aũt non prostratus adorauerit mittatur in fornacem ignis ardentis. Sũt ergo uiri quos constituisti super opera regionis babylonie. sydrac. misach. & abdenago. uiri tui non timuerunt. & templi tue decretum uiolauerunt. Deos tuos nõ colunt. & statuã auream quam erexisti non adorant. Tunc nabuchodonosor iratus & furore repletus præcepit. ut adducerentur sydrac. misach & abdenago. Qui confestim adducti sunt in conspectu regis. Pronunciauitq; nabuchodonosor rex. aut ergo sydrach misach & abdenago. dñs meos non colitis. & statuã auream quam cõstitui non adoratis? Nunc ergo si estis parati quacũq; hora audieritis. sonitũ tube. fistule. cythare. sambuce. psalterij & symphonie. omnisq; generis musicorum prostrati uos adorare statuam quã feci. Quod si nõ adoraueritis. eadem hora mittemini in fornacẽ ignis ardentis. & quis ẽ deus. qui eripiat uos de manu mea? Respondentes sydrac. misach & abdenago. dixerunt nabuchodonosor regi. Non oportet nos de hac re tibi respondere. Ecce enim deus noster quem colimus. potest nos eripere de camino ignis ardentis. & de manibꝰ tuis o rex liberare. Quod si noluerit notum tibi sit rex quia dñs tuus non colimus & statuã auream quam erexisti non adoramus.

Tunc nabuchodonosor repletus ẽ furore. & aspectus faciei illius immutatus ẽ super sydrac misach & abdenago. Et præcepit ut succenderet fornax septuplũ. quam succendi consueuerat. Et uiris fortissimis de exercitu suo iussit eos ligatos proicere. sydrac. misach. & abdenago mittẽtur eos

in fornace ignis ardentis. Et confestim cum illi tunicis eorum
bracchis suis, et thyaris et ceteris uestibus missi sunt
in fornacem ignis ardentis. Nam iussio regis urgebat,
fornax autem succensa erat nimis, porro uiros illos qui
miserant Sydrac. Misach et Abdenago interfecit flamma ignis,
Viri autem hi tres. id est. Sydrac. Misach. et Abdenago. ceciderunt
in medio camini ignis ardentis colligati. que secundum
hebraicum uolumen non reperi. et ambulabant in
medio flammę laudantes et benedicentes dominum. Vu

Sdras autem azarias. orauit sic. Aperiensq;
os suum in medio ignis ait. Benedictus es
domine deus patrum nostrorum. et laudabile et
gloriosum nomen tuum in sęcula. quia iustus es
in omnibus que fecisti nobis. et omnia opera tua uera et uie tue
recte. et omnia iudicia tua uera. Iudicia enim uera fecisti
iuxta omnia q̄ induxisti super nos. et super ciuitatem sanctam patrum
nostrorum. uere. quia in ueritate et iudicio induxisti omnia hec.
propter peccata nostra. peccauimus enim et iniq; egimus recedentes
a te. et deliquimus in omnibus. et preceptis tuis non auscultauimus nec obseruauimus nec fecimus sicut precepisti nobis.
ut bene nobis esset. Omnia q̄cunq; induxisti super nos. et omnia
que fecisti nobis. uero iudicio fecisti. et tradidisti nos in
manibus inimicorum et iniquorum et peruersorum preuaricatorumq;
regi iniusto et peruerso ultra omnem terram. Et nunc
non possumus aperire os. Confusio et opprobrium facti sunt
seruis tuis. et his qui colunt te. Ne quesumus tradas
nos propter nomen tuum in perpetuum et ne dissipes te
stamentum tuum. neq; auferas misericordiam tuam a nobis. propter
Abraham dilectum tuum. et Ysaac seruum tuum. et israhel
sanctum tuum quibus locutus es pollicitus quod multiplicares semen eorum sicut stellas celi. et sicut arenam que
est in ulterioribus maris. Quia domine imminuti sumus plus quam
omnes gentes. sumusq; humiles in omni terra hodie propter
peccata nostra. et non est in hoc principatus. et propheta et dux
neq; holocaustum. neq; sacrificium. neq; oblatio. neq; incensum. neq; locus primitiarum coram te. ut possimus in
uenire misericordiam tuam. sed in anima contrita et spiritu humilitatis suscipiamur. Sicut in holocaustum arietum et taurorum. et sicut in millibus agnorum pinguium. sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie ut placeat tibi. quoniam non est confusio confidentibus in te. Et nunc sequimur tuum
corde. et timemus te. et querimus faciem tuam. Ne confundas nos. sed fac nobiscum iuxta mansuetudinem tuam
et secundum multitudinem misericordie tue. et eripe nos in mirabilibus
tuis. et da gloriam nomini tuo domine. et confundantur omnes qui ostendunt seruis tuis mala. Confundantur in potentia et in
fortitudine. et contereatur. et sciant quia tu es deus et solus
et gloriosus super orbem terre. Et non cessabant qui miserant
eos mittere ignis succendere fornacem nitro. et stuppa. et
pice. et malorum. et effundebatur super fornacem cubitos
quadraginta nouem. et erupit et exussit quos reperit iuxta fornacem de chaldeis. Angelus autem domini descendit
cum azaria et sociis eius in fornacem. et excussit flammam
ignis de fornace. et fecit medium fornacis. quasi uentum roris flantem. et non tetigit eos omnino ignis.
neq; contristauit. neq; quicquam molestie intulit. Tunc
hii tres qui quasi uno ore laudabant et glorificabant et benedicebant deum. in fornace dicentes. Benedictus es domine deus
patrum nostrorum. et laudabilis et superexaltatus in sęcula. et benedictum nomen
gloriae tuae sanctum. et laudabile et superexaltatum in omnibus sęculis. Benedictus es in templo sanctae gloriae tuae. et superlaudabilis. et supergloriosus in sęcula. Benedictus es in throno regni
tui. et superlaudabilis. et superexaltatus in sęcula. Benedictus es
qui intuens abyssos. et sedes super cherubin. et laudabilis
et superexaltatus in sęcula. Benedictus es in firmamento celi.
et laudabilis et gloriosus in sęcula. Benedicite omnia opera domini domino.
laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite angeli domini
laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite celi domino. laudate
et superexaltate eum in sęcula. Benedicite aque omnes que super celos
sunt domino. laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite omnes
uirtutes domini domino. laudate et superexaltate eum
in sęcula. Benedicite sol et luna domino. Laudate et superexaltate eum
in sęcula. Benedicite stelle celi domino. laudate et superexaltate
eum in sęcula. Benedicite omnis imber et ros domino. laudate
et superexaltate eum in sęcula. Benedicite omnes spiritus dei domino.
Laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite ignis
et estus domino. laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite
frigus et estus domino. laudate et superexaltate eum in sęcula.
Benedicite rores et pruina domino. laudate et superexaltate eum in sęcula.
Benedicite gelu et frigus domino. Laudate et superexaltate eum
in sęcula. Benedicite glacies et nives domino. laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite noctes et dies domino. laudate.
et superexaltate eum in sęcula. Benedicite lux et tenebre domino.
laudate. et superexaltate eum in sęcula. Benedicite fulgura et nubes
domino. laudate. et superexaltate eum in sęcula. Benedicat terra domino
laudet. et superexaltet eum in sęcula. Benedicite montes et
colles domino. laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite
uniuersa germinantia in terra domino. laudate et superexaltate
eum in sęcula. Benedicite fontes domino. laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite. maria et flumina domino.
laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite cete et omnia
que mouentur in aquis domino. laudate et superexaltate
eum in sęcula. Benedicite omnes uolucres celi domino. Laudate
et superexaltate eum in sęcula. Benedicite omnes bestie
et pecora domino. laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite
filii hominum dominum. laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicat israel dominum laudet. et superexaltet eum in sęcula. Benedicite
sacerdotes domini domino. laudate et superexaltate eum in sęcula.
Benedicite seruidini domino. laudate et superexaltate eum in sęcula.
Benedicite spiritus et anime iustorum domino. Laudate et superexaltate
eum in sęcula. Benedicite sancti et humiles corde domino. laudate et superexaltate eum in sęcula. Benedicite ananias azarias

na mſalvel dño. Laudate & ſup exaltate eum ī ſcla.
qui eruit nos de ardore & flāmis. & liberauit nos de medio ignis
eruit nos. Confitemini dño qm̄ bonus. qm̄ in ſclm̄ mi
ericordia eius. Benedicite oēs religiosi dño dō deor. laudate. &
confitemini ei. quia in omī ſcla mīa ei. huc usq; non
habetur in hebreo. sed que ponuntur de theodo
tionis editione translata sunt.

VNDECIMVS.

TVnc nabuchodonosor rex obstupuit. & surrexit pcer.
& aut optimates suos. nonne tres uiros misimus ī
medium ignis compedites. Qui respōdētes dixer̄
regi. Vere rex. p̄ e. ſpōdit & ait. Ecce ego uideo uiros
quatuor. ſolutos. & ambulantes in medio ignis & nichil
corruptionis in eis ē. & ſps quarti similis ē filio dei.
Tunc accessit nabuchodonosor ad ostiū fornacis ignis
ardentis. & ait. Sydrac. Misach. & abdenago. serui dei
excelsi. egredimini & uenite. Statimq; egressi sūt sydrac.
misach. & abdenago de medio ignis. & congregati sa
trape. & magistratus. & iudices & pōtes regis. con
templabantur uiros illos. qm̄ nichil potestatis hūssi
ignis in corporib; eor. & capillus capitis eor ñ ē ad
ustus. & sarabala eor non fuissent immutata. & odor
ignis non transisset. pcos. Et exclamans nabuchodo
nosor ait. Benedictus deus eor. sydrac. Misach & abde
nago. qui misit angm̄ suum & eruit
seruos suos qui crediderunt in eo. & uerbū mutauer̄
regis. & tradiderunt corpora sua ne seruirēt & ne adora
rent omne dñm. excepto deo suo. Ame ego pōsui ē. hoc
decretum. ut omnis ps & tribus & lingua quecūq; locuta fuer̄
blasphemiam contra deum sydrac. misach & abdenago
disperdat. domus eius subuertat. Neq; enim ē deus alius
qui possit ita saluare. Tunc rex promouit sydrac mi
sach. & abdenago. in prouincia babilonis. Nabucho dono
sor rex omnib; pplis. gentib; & linguis qui habitant in
uniuersa terra. pax uob multiplicet. Signa & mirabilia fe
cit apud me deus excelsus. placuit ergo mihi pdicare
signa eius quia magna sūt. & mirabilia eius quia fortia.
& regnū eius regnum sempiternū. & potestas eius ī gnōa
& ī gnōne.

X

Ego nabuchodonosor quietus eram in domo mea. &
florēs ī palatio meo. Somniū uidi quod p̄terruit
me. & cogitationes meae in lectulo meo. & uisiones capitis
mei conturbauer̄ me. Et a me ſpōnū ē decretū ut in
troducer̄ in conspectu meo omnes sapientes babilonis. ut
solutionem somnii indicarent mihi. Tunc ingressi sunt
magi. chaldei. & aruspices. & somniū narraui
coram eis. & solutionem eius ñ indicauer̄ mihi.
donec collega ingressus ē in conspectu meo. danihel cui no
men baltasar secūm nomen dei mei qui hē spīm dōr sanc
torum. & somniū coram eo locutus sū. Baltasar
princeps arcanor. quem ego scio quod spīs dei sanc
ti in te sit. & omne sacramentū ñ ē impossibile tibi. Vi
siones somniorum meorum quas vidi & solutionem
eor narra mihi. Visio capitis mei in lectulo meo. Vi
debam & ecce arbor in medio terre. & altitudo eius nimia.
magna arbor & fortis. & pertigit excelsum eius
Aspectus illius erat usq; ad terminos uniuerse terre. Folia
eius pulcherrima. & fructus eius nimius. & esca uniu
sor mei. Subter ea bestiae habitabant aues & pisces. & in ramis
eius conabulabant uolucres celi. & ex ea uescebatur oēs
caro. Videbam in uisione capitis mei sup stratū meum.
& ecce uigil & sanctus de celo descendit. Clamauit fortiter & sic
ait. Succidite arborem. & prodite ramos eius. excutite
te folia eius. & dispergite fructū eius. fugiant bestie que
subter eam sūt. & uolucres de ramis eius. Verūtamen germen
radicum eius mittite simul. & alligentur uinculo ferreo. &
ere. herbe que foris sūt. & rore celi tinguantur. & cū feris
sit pars eius in herbis terre. Cor eius abhumano commu
tetur. & ecce detur ei. & septem tpa mutentur
sup eum. In sententia uigilū decretū ē. & ps
transeat donec cognoscant uiuentes qm̄ dominatur excelsus ī
regno hominū. & cuicumq; uoluerit dabit illud. & hu
milimū hoīem constituet sup eo. Hoc somniū uidi.
ego rex nabuchodonosor. Tu ergo baltasar nutet p
tationem narra festinus. quia omnes sapientes re
gni mei nequeūt solutionem edicere mihi. Tu aut
potes quia spīs dōr sanctor in te ē. Tunc danihel aut nomē
eius baltasar coepit intra semetipm cogitare taciturnus qua
si hora una. & cogitationes eius conturbabant eum. Re
spondens ait rex. ait. Baltasar. somnium & in
terpretatio ei ne conturbet te. p̄ respōdit baltha
sar & dixit. Dñe mi somniū his qui te oderunt. et
interpretatio ei hostib; tuis sit. Arbor quā uidisti sub
limem atq; robustā. cuius altitudo pueniebat ad celū. &
aspectus illius omni terre. & rami eius pulcher
mi. & fructus eius immensus. & esca omnū mea. subter
eam bestiae agri. & in ramis eius mansionem a
ues celi. tu es rex qui magnificatus es. & ualuisti et
magnitudo tua creuit & puenit usq; ad celū. et p
testas tua in omnem terrā. Quod aut uidit
rex uigilē & sanctū descendentē de celum. & dicentē. succidi
te arborem & dissipate illam. ut tamen germen
radicum eius in terra dimittat. & uinciatur ferro & ere. herbe
foris. & rore celi conspergatur. & cum feris sit pabulū
eius. donec septem tpa cōmutentur sup eum. Hec est
interpretatio sententie altissimi que puenit sup
dñm meum regem. Eicient te ab hominibus & cū
bestiis & fenum ut bos co
medes. & rore celi infundens. Septem tpa mu
tabuntur sup te. donec scias quod dñetur excelsus su
per regnum hoīm. & cuicūq; uoluerit det illud. Quod

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

aũr ꝓpter ꝯ radicem eius ut relinqueret germen id
est arbori regnum eius ẽ manebit. ꝑsulam agricolis
prestaũ ẽ celestem. Quam ob rem rex consilium meũ
placeat ẽ. t peccata tua eleemosinis redime. t iniqui
tates tuas misericordijs pauperũ forsitan ignoscat de
lictis tuis. Omnia uenerunt sup nabuchodonosor re
gem.

XI

P Ost finem mẽsium duodecim mensium babilonis deambula
bat. Respondens rex t air. Nonne hec ẽ babylon ma
gna quam ego edificaui in domum regni in robore fortitudinis mee. t in gla decoris mei. Cumq; adhuc ee
rent in ore regis. uox de celo ruit. Tibi dicitur: nabu
chodonosor rex. Regnum transiit a te. t ab hominibus te eiicient. t cum bestiis terre erit habitatio tua. fenũ qꝫ bos comedes. t septem tpa mutabuntur sup te. donec scias quod excelsus in regno hominum. t cuicumq; uoluerit det illud. Eadem hora sermo cõplet ẽ sup nabuchodonosor. t hominibus abiectus ẽ. t fenum ut bos comedit. t ros celi corpus eius infectũ ẽ. donec capilli eius sicut aquilarum crescerent. t ungues eius quasi auium. Igitur ꝓ finem dierum ego nabuchodonosor oculos meos ad celum leuaui. t sensus meus redditus ẽ mihi. t altissimo benedixi. t uiuenti in sempiternum laudaui et glorificaui. qꝫ potestas eius potestas sempiterna. t regnum eius in generationem t generationem. Et omnes habitatores terre apud eum in nichilum reputati sunt. Iuxta uoluntatem enim suam facit tam in uirtutibus celi. quã in habitatoribus terre. t non ẽ qui resistat manui eius. dicat ei quare sic fecisti. Imo tpe sensus meus redditus ẽ michi. t ad honorem regni mei decoris. ꝓ ueni. Et figura mea reddita ẽ ad me. t optimates mei. t magistratus mei requisierunt me. t in regno meo restitutus sum. t magnificentia amplior adiecta ẽ michi. Nunc igitur ego nabuchodonosor. laudo t magnifico. t glorifico regem celi. quia omnia opera eius recta. t uie eius iudicia. t gradientes in superbia potest humiliare.

XII

V Baltasar rex fecit grande conuiuium optimatibus suis mille. t unus quisq; iuxta suum bibebat etatem. ꝓcepit g̃ iam temulentus ut afferrentur uasa aurea. t argentea. que asportauit nabuchodonosor pater eius de templo quod erat in hierusalem. t biberent in eis rex t optimates eius uxores eius t concubine. Biberunt unum. t laudabant deos suos aureos t argenteos. æreos. t ligneos. t lapideos. Subito digiti apparuerunt quasi manus hominis scribentis contra candelabrum superficiem parietis aule regie. t rex aspiciebat articulos manus scribentis. Tunc rex facie eius mutata ẽ. t cogitationes eius p turbabant eum. t compages renum eius solute sunt. t genua eius ad se inuicem collidebantur. Exclamauit itaq; rex fortiter. ut introducerent magos. chaldeos. t aruspices. Et ꝓloquens rex ait sapientibus babylonis. Quicumq; legerit scripturam hanc. t interpretationem eius manifestabit michi. circumdabitur purpura uestietur. t torquem aureum habebit in collo. t tertius in regno meo erit. Tunc ingressi sunt omnes sapientes regis. non poterant scripturam legere. nec interpretationem eius indicare regi. unde rex baltasar nimis conturbatus ẽ. et immutatus ẽ in eo. t optimates eius conturbabantur. Regina autem ꝓ uerbo quod audierat regi. t optimatibus suis. domum conuiuij ingressa ẽ. t prolocuta est. Rex in eternum uiue. non te conturbent cogitationes tue. neq; facies tua immutetur. Est uir in regno tuo qui spm dei sanctum habet in se. t in diebus patris tui sapientia t sapientia similis deorum inuenta est in eo. Quem rex nabuchodonosor pater tuus. princeps magorum. t incantatorum. chaldeorum. t aruspicum constituit eum. Pater inquam tuus o rex. quia spũs amplior. t prudentia. intelligentia. interpretatio somniorum. t obscura reserare. ac solutio ligatorum inuenta sunt in eo. hic ẽ in daniele. cui rex ꝓposuit nomen baltasar. Nunc itaq; daniel uocetur. t interpretationem narrabit.

XIII

Ocatus introductus ẽ daniel coram rege. Ad quem ꝓfatus rex ait. Tues daniel de filiis captiuitatis iude. quem adduxit pater meus rex de iudea. Audiui de te quod spm dei habeas. t sapientia intelligentia q; ac sapientia ampliores inuente sint in te. Et nunc intrauerunt in conspectu meo sapientes magi ut scripturam hanc legerent. t interpretationem eius indicarent michi. t nequiuerunt sensum sermonis huius edicere. Porro ego audiui de te quod possis obscura interpretari. t ligata dissoluere. Si q̃ ualeas scripturam legere. t interpretationem eius indicare michi. purpura uestieris. torquem aureum circa collum tuum habebis. t tertius in regno meo princeps eris. Ad quem ioachim daniel. air coram rege. Munera tua sint tibi. t dona domus tue alteri da. Scripturam autem legam ẽ rex. t interpretationem eius ostendam tibi. O rex. deus altissimus regnum t magnificentiam gloriam t honorem dedit nabuchodonosor patri tuo. t ppter magnificentiam quã dederat ei. omnes populi tribus t lingue tremebant. t metuebant eum. Quos uolebat interficiebat. t quos uolebat percutiebat. Quos uolebat exaltabat. t quos uolebat humiliabat. Quando autem elevatum ẽ cor eius. t spũs illius obfirmatus ẽ ad superbiam. deposit ẽ de solio regni sui. t gloria eius ablata ẽ. a filiis hominum eiectus ẽ. Et cor eius cum bestiis positum ẽ. t cum onagris erat habitatio eius. fenum quoq; ut bos comedebat. t ros celi corpus eius infectum est. donec agnosceret quod potestatem haberet altissimus in regno hominum. t quicumq; uoluerit statuebat super illud. Tu q; filius eius baltasar non humiliasti cor tuum cum

er fecos

-z vasa domus eius allata sunt coram te -tu cepotatu
rebus tuis et uxoris tue -concubine tuum bibistis uinu.
Uer quaq; argenteos -z aureos -z ereos -ferreos -ligneos q;
-z lapideos -qui non uidentur neq; audiũt neq; sentiũt
nisi. Laudasti -porro dñm qui hẽ flatum tuum in manu
sua -z omnes uias tuas non glorificasti. Ideo missus est
ab eo articulus manus que scripsit hec quod cernitur ẽ.
Hec ẽ autem scriptura que digesta ẽ. Mane -thechel -
phares. Hec ẽ uero interpretatio sermonis. Mane numerauit
deus regnum tuum -z complenit illud.
Thechel appensum ẽ in statera -z inuentum ẽ minus
habens. Phares diuisum ẽ regnum tuum -z datum ẽ
medis -persis. Tunc iussit rex -induit sẽ daniel
purpura -z torquem aureum circa collum eius -z pro-
clamari ẽ de eo quod ipse ẽ potestatis -tertius in regno. Eadẽ
nocte interfectus ẽ balthasar rex chaldeus -z darius
medus successit in regnum -annos natus sexaginta
duos.

Placuit ante -z constituit super regnum quod cepit
cen
tum uiginti ut esset in regno suo -z super eos primos
tres ex quibus daniel unus esset. Quare ipse rationem
reddent -z rex non sustineret molestiam. Igitur
daniel superabat principes ceteros -z satrapas. quia
spes ei amplior erat in eo. Porro rex agitabat ut eum
poneret super omne regnum. Unde principes -z satra-
pe querebant occasionem ut accusarent danielem
a latere regis. Illum q; causam -z suspicionem reperire
poterunt. quod fidelis esset -z omnis culpa -z suspicio
non inueniretur in eo. Dixerunt ergo uiri illi. Non
inuenimus huic danieli aliquam occasionem. nisi forte in
lege dei sui. Tunc principes -z satrape subrepserunt
regi -z sic locuti sunt ei. Dari rex precamur tibi. Consilium
inierunt omnes principes regni. magistratus -z satra-
pe. senatores -z iudices ut decretum imperiale fieret -z
edictum. ut omnis qui petierit aliquam petitionem a q
quam deo -z homine usq; ad dies triginta nisi a te rex. mit-
tatur in lacum leonum. Nunc rex confirma scripturam.
-z scribe decretum. ut non immutetur quod lex medorum -z
persarum. que non praterit. aliquid licere. Porro rex
darius -posuit scripturam -z statuit. Quod ergo daniel cum
pisset. id est flagitium legem ingressus ẽ domum suam. et fene-
stris apertis in cenaculo suo contra ierusalem. tribus in
die flectebat genua sua -z adorabat confitebaturq; co-
ram deo suo. sicut -z ante facere consueuerat. Uenerunt
illi ergo viri -inquirentes inuenerunt danielem o
rantem -z obsecrantem deum suum. Et accedentes locuti sunt
regi super edicto. Et ait quod constituisti ut omnis ho
quicumque petierit petitionem a quam deo -homine usq; ad dies
triginta nisi a te rex mitteretur in lacum leonum. Ad quod
respondens rex. ait. Uerum est sermo iuxta decretum medo-
rum -z persarum quod preterire non licet. Tunc respondens
coram rege dixerunt. Daniel de filiis captiuitatis
iude. non curauit de lege tua -z de edicto quod constitu
isti. sed tribus temporibus per diem orat obsecrationem suam. Quod
ubum cum audisset rex tristis constitutus ẽ -z pro daniele
posuit cor ut liberet eum. -usq; occasum solis la
borabat ut eum eriperet. Uiri autem illi nequitiose regi
dixerunt et dixerunt ei. Scito rex quia lex medorum -z persarum.
ut omne decretum quod constituit rex non liceat. immu
tari. Tunc rex precepit. -adduxerunt danielem. -mi
serunt eum in lacum leonum. Dixitq; rex danieli.
Deus tuus quem colis semper ipse liberet te. Allatusq;
ẽ lapis unus -z positus sup os lacus. quem obsignauit
rex anulo suo. -anulo optimatum suorum. ne quid fieret
contra danielem. Et abiit rex in domum suam -z de-
mum incenatus. abiitq; non fuit illata coram rege.
ipse -z somnus recessit abeo. Tunc rex primo diluculo
consurgens festinans ad lacum leonum. pere-
gre appropinquauit lacui danielem. nece lacrimabili inclama
uit. -affatus ẽ eum. Daniel serue dei uiuentis. dñs
tuus an tu seruis semper. potuit te liberare. te
a leonibus. Et daniel regi respondens ait. Rex mille
anni uite. Deus meus misit angelum suum -z con-
clusit ora leonum -z non nocuerunt mihi. quia
coram eo iustitia inuenta ẽ in me. Si -z coram te rex
delictum non feci. Tunc rex uehementer gauisus ẽ super
eum -z danielem precepit educi de lacu. Eductusq; ẽ da
niel de lacu -z nulla lesio inuenta ẽ in eo quia credi
dit deo suo. Iubente autem rege adducti sunt illi qui accu
uerant danielem -z missi leonum sunt ipsi.
-z filii -uxores eorum -z non peruenerunt usq; ad pauimentu
lacus donec arripe
rent eos leones -z omnia ossa eorum com
minuerunt. Tunc darius rex scripsit uniuerse terre tribu
bus -z linguis habitantibus uniuersa terra. Pax uobis multi
plicetur. A me constitutum ẽ decretum. ut in uniuerso
regno meo tremiscant -z paueant deum danielis. Ipse ẽ
enim ego uiuens -z cernus in secula -regnum eius non dissi
pabitur -z potestas eius usq; in finem. Ipse liberat -atq;
saluator. faciens signa -z mirabilia in celo -z in
terra. qui liberauit danielem de lacu leonum. Porro danielis p
speruerunt usq; ad regnum darii. regnumq; cyri p se.

Anno primo Baltasar regis
babylonis. daniel somnium uidit. Uisio autem ca
pitis eius in cubili suo. Et somnium scribens breui
sermone complexus ẽ. Summa rerum p stringens ait.
Uidebam in uisione mea nocte. -ecce quatuor uenti
celi pugnabant in mari magno -z quatuor bestie
grandes ascendebant de mari diuise inter se. Prima
quasi leena -z alas habebat aquile. Aspiciebam.
donec euulse sunt ale eius -z sublata ẽ de terra -z stetit pe
dibus quasi homo -z cor hominis datum ẽ ei. Et ecce bestia
alia similis ursi ex parte stabat -z tres ordines erant

more ei. ⁊ indemb⁹ ei. ⁊ lic ducetur ei. S uge come
de cornel pluuma. post hoc aspiciebã. ⁊ ecce alia q̃
primis ⁊ alas habebat aurif quatuor. sup se. ⁊ q̃tuor
capita ecant bestia. ⁊ potestas data ē ei. Posthoc aspi
ciebam in uisiõe noctis. ⁊ ecce bestia quarta horribilis. atq;
inualida ⁊ fortis nimis. dentes ferreos habebat magnos
comedẽs. atq; comminuens. ⁊ reliqua pedib⁹ suis conful
cans. Dissimilis autẽ erat ceteris bestiis quas uidera
ante eam. ⁊ habebat cornua decẽ. Considerabam cornua.
⁊ ecce cornu aliud paruulum ortum ẽ de medio eor.
⁊ tria de cornibꝰ primis euulsa fuẽt a facie ei. Et ecce oculi q̃
oculi hominis erant in cornu isto. ⁊ os loquens ingẽ
tia. xvi Aspiciebam donec throni positi fuẽt. ⁊ antiquꝰ
dierꝝ sedit. Vestimentum eius sicut nix candidũ. ⁊ capilli
capitis eius quasi lana munda. Thronus eius flam
me ignis. rote eius ignis accensus. Fluuius ignis ra
pidusq; egrediebat a facie ei. Milia milium min
istrabant ei. ⁊ decies milies centena milia assistebant ei.
Judicium sedit. ⁊ libri aperti sũt. Aspiciebam p̃pter uocem
sermonum grandium quos cornu illud loquebatur. ⁊ uidi q̃m
usq; occisa ẽt bestia. ⁊ perit corpus eius. ⁊ traditum ẽt ad com
burendum igni. Aliarum q̃q; bestiarum ablata ẽt potestas
⁊ tps uite constituta ẽrat eis. usq; ad tps ⁊ tps. xvi
Aspiciebam ergo in uisiõe noctis. ⁊ ecce cũ nubibꝰ celi q̃si
filius hominis ueniebat. ⁊ usq; ad antiquum dierꝝ p
ueniebat. ⁊ magnificerunt eum coram eo. Et dedit ei potes
tatem. ⁊ honorem. ⁊ regnum. Omnes pp̃li. tribus ac lin
gue ipsi seruient. Potestas eius potestas ẽterna que nõ
auferetur. ⁊ regnum eius quod nõ corrumpetur. Horru
it spiritus meus. ego Danihel ẽrimui sub uisionibus capitis
mei. Et accedebam ad unum de assistentibus. ⁊ ueritatem querebam ab eo
de omnibus his. Qui dixit mihi. ⁊ interpretationem sermonum. ⁊ do
cuit me. Hec bestie magne quatuor. quatuor regna
consurgent de terra. Suscipient aũt regnum sci dei
altissimi. ⁊ obtinebũt regnum usq; in seculum. ⁊ seculum seculoꝝ.
Quare uolui diligẽter xvii
discere de bestia quarta que erat dissimilis ualde abomi
nabilis dentibus ferreis. ⁊ ungues eius ferrei. comedebat
⁊ cõminuebat. ⁊ reliqua pedibus suis conculcabat.
⁊ decornibus decem que habebat in capite. ⁊ de alio qui
cornu fuerat aũ quod ceciderunt tria cornua. ⁊ de cornu
illo qui habebat oculos. ⁊ os loquens grandia. ⁊ maio
rem aspectu ceteris. Aspiciebam. ⁊ ecce cornu illud faciebat bellũ
aduersus sctos. ⁊ preualebat eis. donec uenit antiquus
dierꝝ. ⁊ iudicium dedit sctis excelsi. ⁊ tps aduenit. ⁊
regnum obtinuerunt scti. Sic aut. Bestia quarta re
gnum quartum erit in terra quod maius erit omnibus re
gnis. ⁊ devorabit uniuersam terram. ⁊ conculcabit. ⁊ cõ
minuet eã. Porro cornua decem. ipsi regni decem reges
erunt. Et alius consurget p̃ eos. ⁊ ipse potentior erit
primis. ⁊ tres reges humiliabit. Et simones contra
excelsum loquetur. ⁊ scos altissimi conteret. Et putabit
quod possit mutare tpa ⁊ legem. ⁊ tradentur in manu
eius usq; ad tps ⁊ tpa. ⁊ dimidium tpis. Et iudicium
sedebit. ut auferatur. potestas. ⁊ conteratur. ⁊ disperat usq;
in finem. Regnum autem ⁊ potestas. ⁊ magnitudo re
gni que ẽ subter omne celum detur pplo scoꝝ altissi
mi. cuius regnum. regnum sempiternum ẽ. ⁊ omnes reges
seruient ei ⁊ obedient. xviii
Ego Danihel multum agitationibꝰ meis conturbabar. ⁊
facies mea immutata ẽ in me. uerbum aũt in corde
meo seruabam xviii viii
sed no tamen regni habebam. regis usq; apparuit mihi.
Ego Danihel p̃ id q̃d iudicaram in principio. uidi mihi
sicut mea cum eo in uisibus esse. Ego quasi ẽ in palatio aui
tate. Vidi autem in uisiõe ẽ me sup pretam ulai. et le
uaui oculos meos. ⁊ uidi. ⁊ ecce aries unus stabat aũ pala
dem. hũs cornua excelsa. ⁊ unum excelsius altero. atq;
subascendens. Postea uidi arietem cornib⁹ ventilantem
contra occidentem. contra aquilonem. contra meridiẽ.
Et omnes bestie non poterant resistere ei. ⁊ neq; liberare
de manu eius. fecitq; uoluntatẽ suam. ⁊ magnifica
tus ẽ. Ego uero intelligebã. Ecce aũt hyrcus caprarum uenie
bat ab occidente. sup faciem terre. ⁊ non tangebat
terram. Porro hyrcus habebat cornu insigne inter oculos
suos. ⁊ uenit usq; ad arietem. illum cornutum quẽ ui
deram stantem aũ pretam. ⁊ cucurrit ad eum impetu fo
rtitudinis sue. Cumq; appropinquasset. ꝙ arietem. offen
disse mecum. ⁊ percussit arietem. cõminuit duo cornua ei.
⁊ non pterat aries resistere ei. Cumq; eũ misisset terram. cõ
culcauit. ⁊ nemo quebat liberare arietem de manu eius.
Hyrcus autem caprarum. magnus factus ẽ nimis. cũq;
creuisset fractum ẽ cornu magnum. ⁊ orta sunt cornua
quatuor sup illud. ꝙ quatuor uentos celi. De uno aũt
eorum egressum est cornu unum modicum. ⁊ factum ẽ grande ad
meridiẽ. ⁊ ad orientem. ⁊ ad fortitudinem. ⁊ magnificatum ẽ
usq; ad fortitudinem celi. Et dejecit de fortitudine. ⁊ de stellis
quibus calcauerat eas. ⁊ usq; ad principem fortitudinis magnificatus ẽ. ⁊ ab eo
tulit iuge sacrificium. ⁊ deiecit locum sanctificationis eius.
Robur aũt datum ẽ contra iuge sacrificium ꝙ pecta. ⁊ ꝙ
sternerentur ueritates in terra. ⁊ fecit. ⁊ prosperatus est. xix
Audiui unum de sctis loquentem. Et dixit unus scs. al
teri nescio cui loquenti. Usq; quo uisio. de iuge sacrificium. ⁊
peccatum desolationis que facta ẽ. ut sanctum. ⁊ fortitudo
conculcabitur. Et dixit ei. Usq; aduesperam. ⁊ ma
ne duo milia trecenti. ⁊ mundabũ scs sanctũ. xx
Factum ẽ aũt cum uiderem ego Danihel uisionẽ. ⁊ que
rerem intelligentiam. ecce stetit coram me q̃si species
uiri. Et audiui uocem uiri inter ulai. ⁊ clamauit. ⁊ dixit. Ga
briel. fac intelligere istum uisionẽ. Et uenit. ⁊ stetit iux
ta. ubi ego stabam. Cũq; uenisset. pauebam. ⁊ cecidi

meã

meum. et ait. ad me. Intelligе fili hominis quia usque finem
complebuntur uisio. Cumq; loqueretur ad me. collapsus sū
pronus in faciam. et tetigit me. et statuit me in gradu meo
dixitq; mihi. Ego ostendā tibi q̄ futura sūt in nouissimo ma
ledictionis. quia adhuc ipse finem habet. Quasi quendā uidebā
habere formā. et ecce manus. tetigit os meum. Quasi quendā
uirginis. et ecce plangū. Dominе in angustiis meis. et
uertigo. et non stetit fortitudo in me. Et quomodo potest
puer seruus domini mei loqui cum domino meo. Ego enim
statim. et nullus in me remanet spiritus. Rursum ergo
tetigit me quasi uisio hominis. et confortauit me. Et ait.
Noli uir desideriorum pax tibi. confortare. et esto fortis.
Cumq; loqueretur mecum. confortatus sum. et dixi. Loquatur
dominus meus. quia confortasti me. Et ait. Numquid scis
quare uenerim ad te. et nunc reuertar ut pugnem aduersus
principem Persidis. egredior. et ecce princeps Greciae ue
niet. Verumtamen indicabo tibi quod expressum est in scri
pturis ueritatis. et nemo est adiuuans me in omnibus his
nisi Michahel princeps uester. Et ego in anno primo Darij
medi. astiti ut confortarem illum. et protegerem eum.
Et nunc ostendam tibi ueritatem. Ecce tres reges stabunt
in Perside. et quartus ditabitur opibus nimis. quibus
ditatus fortitudine sua. omnes concitabit aduersum regnum
Greciae. Consurget autem rex fortis. et dominabitur
imperio multo. et faciet quod uoluerit. Cumq; steterit
confringetur regnum eius. et diuidetur in quatuor uentos
caeli. non in posteritate eius. neq; iuxta potentiam eius
qua dominatus est. quia auferetur regnum eius. et
migrabit in alios praeter istos. Et roborabitur rex Austri.
et de principibus eius. et dominabitur potentia super
omnem terram eius. Et post annos amicitias iungent.
et filia regis Austri ueniet ad regem Aquilonis. ut faciat
placitum. Et non obtinebit fortitudinem brachii. nec
stabit semen eius. sed dabitur filia eius. et qui adduxerant
eam. puer eius. et qui confortabat eam in temporibus
illis. Et stabit de germine radicum eius plantatio. et
ueniet cum exercitu. et introibit prouinciam regis Aquilonis.
et faciet contra eos. et praeualebit. Et deos eorum
conflatos. et sculptilia cum uasis desiderabilibus argenti
et auri captiua ducet in Aegyptum. ipse autem stabit
annis a rege Aquilonis. Et ingredietur regnum regis
Austri. et reuertetur in terram suam. Et filii eius
concitabuntur. et congregabunt multitudinem exercituum
plurimorum. et ueniens festinanter inundabit. et
transibit. et reuertetur. et concitabitur. et congredietur
cum eo. et suscitabit multitudinem plurimam. et dabitur
multitudo in manu eius. Et extollet animum suum. et
multos deiiciet. et non ualebit. Et reuertetur rex Aquilonis.
et congregabit multitudinem plurimam nimis. et ueniet
post tempora annis. et in fortitudine multa. In temporibus
illis multi consurgent aduersum regem Austri. et filii
praeuaricatorum populi tui eleuabuntur ut impleant
uisionem. et infirmabuntur. Et ueniet rex Aquilonis.
et aggeret aggerem. et capiet urbem munitissimam. et
brachia Austri non resistent. et electi eius. et non erit
fortitudo ut resistat ei. Et faciet secundum uoluntatem
suam. et non erit qui resistat ei. Et stabit in terra
inclyta. et consumetur in manu eius. Et ponet faciem
suam ut ueniat cum fortitudine uniuersi regni sui. et
rectos secum faciens. et filiam hominum dabit ei ut
perdat eam. et non stabit. et non erit illius. Et conuertet
faciem suam ad insulas. et capiet plurimas. et cessare
faciet principem opprobrium eius absque opprobrio eius.
quin etiam opprobrium eius conuertet in eum. Et
conuertet faciem suam ad munimenta terrae suae. et
impinget. et cadet. et non inuenietur. Et stabit in
throno eius uas contemptibile. et non transibit per
dies regni. In anno uno regni eius. ego Danihel
intelligebam in libris numerum annorum de quo factus est
sermo domini ad Ieremiam prophetam ut complerentur
desolationis Ierusalem septuaginta anni. Et posui faciem meam ad dominum deum rogare
et deprecari ieiunium. saccum. et cinerem. et orabam ad dominum deum meum.
et confessus sum. et dixi. Obsecro domine deus magne et terribilis. custodiens pactum et misericordiam diligentibus te. et iustificationes tuas.
peccauimus. iniquitatem fecimus. impie gessimus.
et recessimus et declinauimus a mandatis tuis. ac iudiciis.
Non obtemperauimus seruis tuis prophetis qui locuti sunt in nomine tuo
regibus nostris principibus nostris. patribus nostris. omnique populo terrae.
Tibi domine iustitia. nobis autem confusio faciei sicut est hodie. uiro
Iuda et habitatori Ierusalem. et omni Israhel his qui prope sunt.
et his qui procul in uniuersis terris. ad quas eiecisti eos propter impietates
eorum. quibus peccauerunt in te domine. Nobis confusio faciei regibus
nostris et principibus nostris et patribus nostris quia peccauimus tibi. Tibi autem
domino deo nostro misericordia et propitiationes quia recessimus a te. nec audiuimus
uocem domini dei nostri ut ambularemus in lege eius. quam dedit
nobis per seruos suos prophetas. Et omnis Israhel peccauerunt contra legem
tuam. et declinauerunt ne audirent uocem tuam. Et stillauit super nos maledictio. detestatio quae scripta est in libro
Moysi serui dei quia peccauimus ei. Et statuit sermones suos
quos locutus est super nos et super principes nostros. qui iudicabant
Israhel. ut inducerent super nos malum magnum. quale
non factum est sub omni caelo. secundum quod factum est in Hierusalem sicut
scriptum est in lege Moysi. Omne malum hoc uenit super nos. nec
deprecati sumus faciem tuam domine deus nostre. ut reuerteremur ab iniquitatibus nostris. et cognosceremus ueritatem tuam. Et uigilauit dominus
super malitiam et adduxit eam super nos. Iustus dominus deus noster in omnibus
operibus quae fecit. Nos enim audiuimus uocem eius. Et nunc domine
deus noster qui eduxisti populum tuum de terra Aegypti in manu forti et

fecisti tibi nomen sicut hodie. peccauimus iniquitatem fe
cimus domine misericordiam tuam. auertatur obsecro
ira tua et furor tuus a ciuitate tua Hierusalem et monte sancto
tuo. propter peccata enim nostra. et iniquitates patrum nostrorum.
Hierusalem et populus tuus opprobrium factum est omnibus circa nos.
Nunc ergo exaudi deus noster orationem serui tui et preces eius
et ostende faciem tuam super sanctuarium tuum quod desolatum est
propter semetipsum inclina deus meus aurem tuam et audi.
aperi oculos tuos et uide desolationem nostram. et ciuitatem super
quam inuocatum est nomen tuum. Neque enim in iustificationibus nostris
effundimus preces ante faciem tuam. sed in miserationibus tuis multis. exaudi domine. placare domine. attende et fac.
ne moreris propter semetipsum deus meus. quia nomen tuum
inuocatum est super ciuitatem et super populum tuum. Cumque adhuc
loquerer. orarem et confiterer peccata mea. et peccata populi
mei Israhel. ut prosternerem preces meas in conspectu dei mei.
pro monte sancto dei mei. adhuc me loquente. ecce uir
Gabriel quem uidi in uisione in principio. auo uolans te
tigit me quasi tempore uespertino. et docuit me et locutus est mihi. Dixitq;
Danihel. nunc egressus sum ut docerem te et intelligeres aduentus
tuus. quia uir desideriorum es. Tu animaduerte sermonem
et intellige uisionem. Septuaginta ebdomades abbreuiatae sunt super populum
tuum. et super ciuitatem sanctam tuam. ut consummetur praeuaricatio.
et finem accipiat peccatum. et deleatur iniquitas. et adducatur
iustitia sempiterna. impleatur uisio et prophetia. et
ungatur sanctus sanctorum. Scito ergo et animaduerte. Ab exitu sermonis
ut iterum aedificetur Hierusalem usque ad principem ebdoma
das septem. et ebdomades sexaginta duae erunt. Et rursum
aedificabitur platea et muri. angustia temporum. Et post
ebdomades sexaginta duas. occidetur Christus. et non erit eius populus qui
eum negaturus est. Et ciuitatem et sanctuarium dissipabit populus
cum duce uenturo. Et finis eius uastitas. et post finem
belli statuta desolatio. Confirmabit autem pactum
multis ebdomadi una. et in dimidio ebdomadis deficiet
hostia et sacrificium. et in templo erit abominatio desolationis.
et usque ad consummationem et finem perseuerabit desolatio. XXVIII V
Anno tertio Cyri regis Persarum uerbum reuelatum est Danihel.
cui nomen uocatum est Baltassar. et uerum est. et fortitudo magna. Intelligentia. et intellectus est ei in
uisione. In diebus illis ego Danihel lugebam trium ebdomadum
diebus. panem desiderabilem non comedi. et uinum non introiuit
in os meum. et unguento non unctus sum.
donec complerentur trium ebdomadum dies. Die autem mensis
quarto decimo mensis primi. eram iuxta fluuium magnum qui est Ty
gris. et leuaui oculos meos et uidi. et ecce uir unus ue
stitus lineis et renes eius accincti auro obrizo. et corpus
eius quasi chrysolithus et facies eius uelut species fulguris. et oculi
eius ut lampas ardens. et brachia et quae deorsum usque ad pedes.
quasi species aeris candentis. et uox sermonis eius. ut uox multitudinis.
Vidi autem ego Danihel solus uisionem. Porro uiri qui erant

meam non iuuet. ⁊ ecce nunc reuertar ut pugnem cum eo. ⁊ fugientes mabsacitum. ego autem relictus solus uidi uisionem grandem hanc. ⁊ non remansit in me fortitudo. ⁊ species mea immutata est in me ⁊ emarcui. nec ultum quicquam retinui. Et audiui uocem sermonum eius. ⁊ audiens uocem eorum consternatus sum facie mea. ut terra uultus meus horruit. Et ecce manus tetigit me. ⁊ erexit me super genua mea. ⁊ super articulos manuum meorum. Et dixit ad me. Daniel uir desideriorum intelligere ubi que ego loquor ad te. ⁊ sta in gradu tuo. Nunc enim missus sum ad te. Cumque dixisset michi sermonem istum steti tremens. Et ait ad me. Noli timere dan uuhel. quia ex die primo quo posuisti cor tuum ad intelligendum. ut te affligeres conspectu dei tui. exaudita sunt uerba tua. ⁊ ego ueni propter sermones tuos. Princeps autem regni persarum restitit michi uiginti ⁊ unodecim diebus. Et ecce michahel unus de principibus primis uenit in adiutorium meum. Et ego remansi ibi iuxta regem persarum. Nunc autem ueni ut docerem te quæ ventura sint populo tuo in nouissimis diebus. quia adhuc uisio in dies. Cumque loqueretur michi huiusmodi sermones ad terram deieci uultum meum ad terram. ⁊ tacui. Et ecce quasi similitudo filii hominis tetigit labia mea. ⁊ aperiens os meum locutus sum. Et dixi ad eum qui stabat contra me. Domine mi. in uisione tua dissolute sunt compages mee. ⁊ michi nunc remansit uanitas. Et quomodo potest seruus domini mei loqui cum domino meo. Michi nunc remansit uanitas. ⁊ spiritus meus uix recreatur. Rursum ergo tetigit me quasi uisio hominis ⁊ confortauit me. ⁊ dixit. Noli timere uir desideriorum. Pax tibi. Confortare. ⁊ esto robustus. Cumque loqueretur mecum confortatus sum. ⁊ dixi. loquere domine mi quia confortasti me. Et ait. Numquid scis quare uenerim ad te. Et nunc reuertar ut pugnem aduersum principem persarum. Cum autem egrederer. apparuit principes græcorum uenientes. Verumtamen annuntiabo tibi quod expressum est in scriptura ueritatis. ⁊ nemo est adiuuans me in omnibus his nisi michahel princeps uester.

XI

XXIII

Ego autem anno primo darii medi. stabam ut confortarer. ⁊ roborarer. ⁊ nunc ueritatem annuntiabo tibi. Ecce adhuc tres reges stabunt in perside. quartus ditabitur opibus nimiis super omnes. Et cum inualuerit diuitiis suis concitabit omnes aduersus regnum græcie. Surget uero rex fortis et dominabitur potestate multa. ⁊ faciet quod placuerit ei. Et cum steterit conteretur regnum eius. ⁊ dividetur in quattuor uentos celi. Sed non in posteros eius. neque secundum potentiam illius qua dominatus est. Lacerabitur regnum eius etiam preter eos. exceptis his. ⁊ confortabitur rex austri. ⁊ de principibus eius prevalebit. et dominabitur dicione. Multa enim regna eius. Et post finem annorum sotietur filia regis austri uenietque ad regem aquilonis. ⁊ facere amicitias. ⁊ non obtinebit fortitudinem brachii nec stabit semen eius. Et tradetur filia et qui adduxerunt eam adolescentes eius ⁊ qui confortabant eam in temporibus. Et stabit de germine radicum eius planticula. Et ueniet ad exercitum ⁊ ingrediatur principatum regis aquilonis. ⁊ uincet regem ipse austri. ⁊ uincetur a dominatu suo. ⁊ auertetur et ad deos suos. cum conflatilibus. ⁊ uasis pretiosis argenti ⁊ auri captiua ducet in egyptum. Ipse prevalebit aduersum regem aquilonis. ⁊ intrabit regnum rex austri ⁊ reuertetur ad terram suam. Filii autem eius prouocabuntur. congregabit multitudinem exercituum. plenos. ⁊ ueniet festinus ⁊ inundans. ⁊ reuertetur et concitabuntur ⁊ congredientur cum robore eius. Et prouocatus rex austri egredietur. ⁊ pugnabit aduersum eum aquilonis. ⁊ parabit multitudinem exercituum. Et dabitur multitudo in manu eius. ⁊ capietur multitudine. ⁊ exaltabitur cor eius ⁊ deiciet multa milia. Et non prevalebit. Conuertetur enim rex aquilonis. ⁊ parabit multitudinem multo maiorem quam prius. ⁊ impletis temporibus annorum ueniet festinus cum exercitu magno ⁊ opibus nimiis. ⁊ in diebus illis multi consurgent aduersus regem austri non subsistentibus. Filii quoque prevaricatorum populi tui extollentur. ut impleant uisionem. Et corruent. Et ueniet rex aquilonis ⁊ congregabit aggerem ⁊ capiet urbes munitissimas. ⁊ brachia austri non subsistent. ⁊ consurgent electi eius ad resistendum. ⁊ non erit fortitudo. ⁊ faciet uoluntatem suam. Et stabit in terra inclita. ⁊ consumetur manu eius. Et ponet faciem suam ut ueniat ad tenendum uniuersum regnum eius. ⁊ recta faciet cum eo. Et filiam feminarum dabit ei. ut eertat illi. ⁊ non stabit nec illius erit. Et commouebit faciem suam ad insulas. ⁊ capiet multas. ⁊ cessare faciet principem obprobrii sui. ⁊ obprobrium eius conuertetur meum. Et conuertet faciem suam. ad impetum terre sue. ⁊ impinget ⁊ corruet. ⁊ non inuenietur. Et stabit in loco eius uilissimus. ⁊ indignus decore regio. ⁊ paucis diebus conteretur. non in furore nec in prelio. Et stabit in loco eius despectus. cui non tribuetur honor regius. Et ueniet clam ⁊ obtinebit regnum in fraudulentia. ⁊ brachia pugnantis expugnabuntur a facie eius. ⁊ conteretur. Insuper ⁊ dux federis. Et per amicitias cum eo facient dolum. ⁊ ascendet. ⁊ superabit in modico populo. Abundanti ⁊ inopes urbes ingredietur. ⁊ facet quod non fecerunt patres eius ⁊ patres patrum eius. Rapinas ⁊ predam. ⁊ diuitias eorum dissipabit. ⁊ contra firmissimas cogitationes inibit. ⁊ hoc usque ad tempus. Et concitabitur fortitudo eius ⁊ cor eius aduersum regem austri in exercitu magno. Et rex austri prouocabitur ad bellum in multitudine exercitus ualidissimi. ⁊ fortis nimis. Et non stabit quia inibunt aduersum eum consilia ⁊ comedetur panem eius et eo con

tereunt illum. ⁊ cursus eius oppriment. ⁊ cadent mi
seri eius plurimi. Duos quoq; ingum ex eis ut male
faciant. ⁊ ad mendacium unum mucronem laqueum. Et ñ
proficient quia adhuc finis in tempus ꝑfr. XXV

Tristetur mirum suū cum opibus multis. ⁊ cor eius
ad iesum testamentum sanctum. ⁊ faciet ⁊ reuertetur in terram
suam statuto ꝑfr. Et tempore ⁊ reuertetur ⁊ veniet ad austrum. ⁊ non
erit priori simile nouissimum. Et venient super eum mores.
⁊ tristis ⁊ quassabitur ⁊ reuertetur. ⁊ indignabitur contra testa
mentum sanctum. ⁊ faciet reuertetur ⁊ cogitabit ad eos
qui derelinquunt testamentum sanctum. Et faciet reuertetur
⁊ cogitabit ad eos qui derelinquunt testamentum
sanctum. Et brachia ex eo stabunt ⁊ polluent sanctuarium fortitudinis. Et auferent iuge sanctum. ⁊ dabunt abhomi
nationem desolationis in. ⁊ impios in testamentum simulabunt
blandimento. Populus autem sciens deum suum obtinebit et
faciet. ⁊ doctissimi populo docebunt plurimos. Et cadent in gladio et in
flamma in captiuitate. ⁊ in rapinam dierum. Cumq; cadent
subleuabuntur auxilio paruulo ⁊ applicabuntur eis
plurimi simulatores. Populus autem sanctus dei fortis. ⁊ de cun
ctis uiribus ut consilium. ⁊ eligentur. ⁊ eligentur et
dealbentur usq; ad tempus ꝑfinitum quia adhuc aliud tempus est.
Et faciet iuxta uoluntatem suam rex. ⁊ elevabitur. ⁊ magnificabitur adversum omnem deum. ⁊ adversum dominum deorum loquetur
magnifica. ⁊ dirigetur donec complebitur iracundia. Perfecta
enim quecumque decreta. ⁊ dominum patrum suorum non reputabit.
⁊ erit mulierum concupiscentias. nec cuiquam deorum attendet.
quia adversum omnia erigetur. Deum autem maozim in
loco suo honorabit. ⁊ deum quem ignorauerunt patres eius
colet auro ⁊ argento ⁊ lapide pretioso rebusq; pretiosis. ⁊
faciet ut muniat maozim cum deo alieno quem cognouit. Et multiplicabitur gloria. ⁊ dabit eis potestatem in
multis. ⁊ terram dividet gratuito. ⁊ mox ꝑfinito tempore
pugnabit adversum eum rex austri. ⁊ quasi tempestate veniet
contra illum. rex aquilonis in curribus et in equitibus
⁊ in classe magna ⁊ ingredietur terras. ⁊ conteret ꝑ
transiet ⁊ inundabit in terram gloriosam. ⁊ multe corruent.
Hec autem fugient de manu eius edom. ⁊
moab. ⁊ principium filiorum ammon. Et mittet manum
suam in terras. ⁊ terra egypti non effugiet. ⁊ dominabitur thesau
rorum auri ⁊ argenti. ⁊ omnibus preciosis egypti. Libyi
es quoque ⁊ ethiopes transibunt ⁊ fama turbabit eum
ab oriente. ⁊ aquilone. Et veniet in multam indignationem
magnam. ut conteret ⁊ interficiat plurimos. Et figet ta
bernaculum tabernaculi a templo inter montem sanctum
⁊ sanctum. ⁊ veniet usq; ad summitatem eius ⁊ nemo auxiliabitur ei. In tempore autem illo consurget michael princeps
magnus. qui stat pro filiis populi tui. ⁊ veniet tempus quale non
fuit ab eo quo gentes esse ceperunt. usq; ad tempus illud. Et in
tempore illo saluabitur populus tuus omnis qui inuentus fuerit
scriptus in libro. ⁊ multi de his qui dormiunt in terre pul
uere euigilabunt. alii in vitam eternam alii in opprobrium
ut videant semper. Qui autem docti fuerint fulgebunt qui
splendor firmamenti. ⁊ qui ad iustitiam erudierint multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Tu autem daniel
claude sermones. ⁊ signa librum usq; ad tempus statutum.
Pertransibunt plurimi. ⁊ multiplex erit scientia. Et vidi
ego daniel ⁊ ecce alii duo alii stabant unus hinc super ripam
fluminis ⁊ alius inde ex altera ripa fluminis Et dixi uiro
qui erat linteis qui stabat super aquas fluminis Usquequo finis
horum mirabilium. Et audiui unum qui medius erat li
neis. qui stabat super aquas fluminis. cum levasset dex
teram ⁊ sinistram suam in celum. ⁊ iurasset per viventem
in eternum. quia in tempus ⁊ tempora ⁊ dimidium temporis.
Et cum complerit fuerit dispersio manus populi sancti. complebun
tur universa hec. Et ego audiui ⁊ non intellexi ⁊ dixi.
Domine mi. quid erit post hec. Et ait vade daniel quia clau
si sunt signati usq; ad tempus finis. Eligentur dealbabuntur ⁊ qui impii impie agent. nec intelliget omnes impii. Do
ctores autem intelligent. Et a tempore cum ablatum fuerit iuge
sacrificium. ⁊ posita fuerit abhominatio in desolationem.
dies mille ducenti nonaginta. Beatus qui expectat. ⁊
pervenit ad dies mille trecentos triginta quinque. Tu autem
vade ad finem. ⁊ requiesce. ⁊ stabis in sorte tua in fine
dierum. hucusq; daniel in hebreo volumine
legimus. Cetera que sequuntur usq; adfinem
theodotionis editione translata sunt.

XIII

Erat vir habitans in babylone. ⁊ nomen ei ioachym.
Et accepit uxorem nomine susannam. filiam helchie.
pulchram nimis. ⁊ timentem dominum. Parentes enim
illius cum iusti. erudierunt filiam suam secundum legem
moysi. Erat autem ioachym dives valde. ⁊ erat ei pomerium vicinum domui sue. ⁊ ad ipsum confluebant iudei
eo quod esset honorabilior omnium. Et constituti sunt
duo seniores iudices in anno illo. De quibus locutus est dominus.
quia egressa est iniquitas de babylone a senibus iudicibus.
qui videbantur regere populum. Isti frequentabant domum
ioachym. et veniebant ad eum omnes qui habebant iu
dicia. Cum autem populus reverteretur meridie ingrediebatur
susanna. et deambulabat in pomerio uiri sui. Et videbant eam seniores quotidie ingredientem ⁊ deambulantem. ⁊
exardescunt concupiscentia eius. Et averterunt sensum
suum ⁊ declinaverunt oculos suos ut non viderent celum
neque recordarentur iudiciorum iustorum. Erant quidem amba nec
noverat amor eius nec iudicium sibi invicem dolo
se suum. Custodiebant enim iudicium & concupiscen
tiam suam. volentes concubare cum ea. ⁊ observabant
quotidie sollicitius videre eam. Dixit alter ad alterum.
Eamus domum. quia prandium hora est. Et egressi recesserunt a se.
Cumq; reversi essent. venerunt in unum. Et sciscitantes
ad invicem causam confessi sunt concupiscentiam suam.

Et cunc unoquoque statuerunt tempꝰ. quando eam
posset quisque solam. Tunc ē aūt quo obseruā
bant diem aptum mīgressā ē aliquādo sicut heri. tri
duo. cum duabꝰ solis puellꝭ uoluitq; lauari
in pomerio. Erat quippe estus. Et non erat ibi quisquā
præter duos senes abscōditi. contemplantes eam. Dixe
runtq; puellæ. Afferte mihi oleum & sindones. & ostia
pomerii claudite ut lauer. Et fecerunt sicut præce
perāt. clauserunt ostia pomerij. Et egressæ sunt puellæ per
aditum ut afferrent ea quæ iusserat. nesciebantq; senes
quod ipsi essent absconditi. Cum autem egressæ essent puellæ.
surrexerunt duo senes. & ad eam perrexerunt. & dixerūt.
Ecce ostia pomerii clausa sunt & nemo nos videt. & nos
concupiscimus te. quam ob rem assentire nobis
& cōmisce nobiscum. Quod si nolueris. dicemus te
testimonium contra te quod fuerit cum iuuene. & ob hāc
causam emisisti puellas a te. Ingemuit Susanna. &
ait. Angustiæ mihi sunt undiq;. Si enim hoc egero
mors mihi ē. Si aūt non egero. non effugiam ma
nus uestras. Sed melius ē mihi absq; opere incidere in
manus uestras quam peccare cōspectu dñi. Et excla
mauit uoce magna Susanna. & exclamauerūt aūt et se
nes aduersus eā. Et cucurrit unus. & aperuit ostia po
merii. Cum aūt audissēt clamorem in pomerio fami
li domus. irruerūt per posticum. ut uiderent quid nam
esset. Postquā aūt senes locum suum circumierunt. sus pi
cabantur. quia numq; dictum fuerat sermo huiusmodi
de Susanna. Et erat ē dies crastinus. Cumq; uenissēt ipsi
ad unum eius taichum. uenerunt & duo uiri pleni
nequa cogitatiōe aduersum Susannam ut interficerent
eam. Et dixerunt coram ipsi. Surgite ad Susannā filiam
Elchiæ. uxorem Ioachym. Et statim surrexerunt. Et ue
nerunt ad parentes & filios & uniuersis cognatis suis.
Porro Susanna erat delicata nimis. & pulchra specie.
Ac illi iniqui iusserunt ut discoperiretur. erat enim
coopta ut sic sacrarētur decore eius. Flebant igit
ur. & omnes qui nouerant eam. Consurgētes autē
duo presbyteri in medio ipsi. posuerunt manus suas capi
ti eius. Quæ flens suspexit ad cælum. erat aūt cor eius
fiducia bonis in dño. Et dixerunt presbyteri. Cum de a
mbularemus in pomerio soli. ingressa ē hæc cum duabus
puellis. & clausit ostia pomerij & dimisit a se puellas.
Venitq; ad eam adolescens qui erat absconditus & cubu
it cum ea. Nos autem cum essemus in angulo pomerii.
uidimus iniquitatē eius. & cucurrimus ad eos. & inuenimus
eos pariter commisceri. Et illum quidem non quiui
mus comprehendere. quia fortior nobis erat. & apto ostio
exiluit. Hanc autem cum apprehendissemus interro
gauimus quisnam esset. adolescens. & noluit indicare
nobis. huius rei testes sumus. Credidit eis multitu
do quasi senibus populi. & iudicibus. & condemnauerunt eam ad
mortem. Exclamauit autem uoce magna Susanna
& ait. Deus æterne qui absconditorum es cognitor. qui nosti omnia
antequam fiant. tuus quoniam cognouisti me. tulerunt
falsum testimonium. Et ecce morior cum nichil horum
fecerim. quæ isti malitiose compositum aduersum me.
Exaudiuit autem dominus XXXIII
uocem eius. Cumq; duceretur ad mortem. suscitauit dñs
spūm sanctum iuuenis cui nomen Daniel. Et exclamauit uoce
magna. Mundus ego sum a sanguine huius. Et conuersus omnis
populus ad eum. dixit. Quis est sermo iste quem locutus es ad
eum stans in medio eorum. Ille autem stetit. non in
dicentes neq; quod uerum ē agnoscentes condemnatis
filiam istis. Resumpsit ad iudicium qua falsum te
stimonium locuta fuerat aduersus eam. Pleriusq; omnes ipse
cum festinatione. Et ceperunt ei senes. Veni. & sede inter
nos & indica nobis. quia tibi dedit deus honorem senectu
tis. Et dixit ad eos Daniel. Separate illos ab inuicē procul
& diudicabo eos. Cum ergo diuisi essent alter ab altero.
uocauit unum de eis. & dixit ad eum. Inueterate die
rum malorum. nunc uenerunt peccata tua quæ operabaris prius
iudicia iniusta. iniquitates opprimens & dimit
tens nocentes. dicente dño innocentem & iustum non inter
ficias. Nunc ergo si uidisti eā. dic sub qua arbore uidisti
eos colloquentes ad inuicem. Qui aūt. Sub lauo. Ait aūt ad
eum Daniel. Recte mentitus es in capite tuo. Ecce enim angelus
dei accepta sententia ab eo scindet te medium. Et amoto
eo iussit uenire alium & dixit ei. Semen chanaan et
non iuda. Species decepit te. et concupiscentia subuer
tit cor tuum. Sic faciebatis filiabꝰ istis. & illæ timentes
loquebantur uobis. Sed non filia iuda sustinuit iniqui
tatem uestram. Nunc ergo die mihi sub qua arbore comp
hendisti eas loquentes ad inuicem. Qui ait. Sub prino. Dixit aūt
ei Daniel. Recte mentitus es & tu in capite tuo. Manet
enim angelus dei gladium habens ut secet te medium & inter
ficiat uos. Exclamauit itaq; omnis populus uoce magna &
benedixerunt deum qui saluat sperantes in se. Et consurre
xerunt aduersum duos presbyteros. conuicerat enim eos Daniel
ore suo falsum dixisse testimonium. fecerunq; ei sicut
male egerant aduersus proximum. ut facerent secundum legem
Moysi. & interfecerunt eos. Et saluatus ē sanguis innocens
in die illa. Elchyas aūt cum uxore eius laudauerunt dñm
pro filia sua Susanna cum Ioachim marito eius & cognatis omnibꝰ.
quia non erat inuenta res turpis in illa. Daniel autem
factus ē magnus in conspectu populi. ex die illa & deinceps.
Erat aūt Astiages appositus ē ad patres suos. & suscepit eum
pro se regnum eius. Erat aūt Daniel conuiua regis. & ho
noratus super omnes amicos eius. VIII

Erat quoq; idolum nomine Bel. apud Babylonios. &
impendebantur ei per dies singulos simile artabe duarū.
& oues quadraginta unusquisq; amphoræ ser. Rex quoq;
colebat eum. & ibat per singulos dies adorare eum. Porro

danihel adorabat dñm suum. Dixitq; ei rex. Quare tu
adoras bel. Qui respondens ait ei. Quia non colo ydola
manu facta. sed unum deum qui creauit celum & ter
ram & habet potestatem omnis carnis. Et dixit ad eum rex. Nō
ne tibi uidetur bel esse deus uiuens. Annon uides quā
comedat. & bibat quotidie. Et ait danihel arridens. Ne er
re rex. iste enim intrinsecus luteus est. & foris eneus
neq; comedit aliquando. Et iratus rex uocauit sacerdotes eius.
& ait eis. Nisi dixeritis mihi quis est qui comedat impensas
has. morietis. Si autem ostenderitis uos qui bel come
dat hec morietur danihel qui blasphemauit in bel. Et dixit
danihel regi. fiat secundum uerbum tuum. Erant autem sacer
dotes bel septuaginta. exceptis uxoribus & paruulis & fi
liis. Et uenit danihel rex cum danihele in templum
belis. Et dixerunt sacerdotes belis. Ecce nos egrediem
foras. tu rex pone escas. & misce uinum. & claude hosti
um & signa anulo tuo. Et cum egressus fueris mane. nisi
omnia inuenerit danihel comesta atq; deuorata. uel danihel
qui mentitus est aduersum nos. Contemnentur autem qua
fecerant subtrusa absconditum introitum & per illum in
gredientur semper & deuorabant ea. factum est autem
postq; egressi sunt illi. & rex posuit escas bel. Iussit
danihel pueris suis. & attulerunt cinerem. & sparserunt
per totum templum coram rege. Et egressi clauserunt
ostium & signauerunt anulo regis & abierunt. Sacerdotes au
tem ingressi sunt secundum consuetudinem suam. & uxores
& filii eorum. & comederunt omnia & biberunt. Surrexit
autem rex primo diluculo. & danihel cum eo. Et ait rex.
Saluine sunt signa danihel. Qui respondit salua rex.
Statimq; cum aperuissent ostium. intuitus rex mensā.
exclamauit uoce magna. Magnus es bel. & non est
apud te dolus quisquam. Et risit danihel & prohibuit
regem ne ingrederetur intro & clamat. Ecce pauimentū. Animad uite
tis uestigia uirorum hec. Et dixit rex. Video uestigia
uiri ac mulieris & infantium. Tunc iratus rex. apprehē
dit sacerdotes. & uxores & filios eorum. & ostenderunt ei ab
scondita ostiola per que ingrediebantur & consumebant
que erant super mensam. Occidit ergo illos rex. & tradidit
bel in potestate danihelis. qui subuertit eum & templū
eius.

XXVI

Erat draco magnus in loco illo. & colebant eum ba
bylonii. Et dixit rex danihelo. Ecce nunc non poteris dicere.
quia non sit iste deus uiuens. adora eum. Dixitq;
danihel. Dominum deum meum adorabo quia ipse est deus uiuus.
Tu autem rex da mihi potestatem & interficiam draconem absq;
gladio & fuste. Et ait rex. Do. Tulit ergo danihel picem.
& pinguedinem. & adipem. & coxit pariter. fecitq; massas & dedit
inter dracones. & diruptus est draco. Et ait danihel. Ecce
quem colebatis. Quidam uidentes babilonii. indignati
sunt uehementer & congregati aduersum regem dicebant.
Iudeus factus est rex. Bel destruxit. draconem interfecit
& sacerdotes occidit. Et ueniens ad eum dixit. Trade nobis danihelem. Alioquin interficiem
te & domum tuam. Videns autem rex quod minarentur i
ei uehementer. necessitate compulsus tradidit eis
danihelem. Qui missus eum in lacum leonum. & erat
ibi sex dieb. Intus in lacu erant leones septem. & da
bantur eis quotidie duo corpora. & duo oues. Et tunc
non data sunt eis. ut deuorarent danihelem. Erat autem
habacuch propheta in iudea. et ipse coxerat pulmentum. et
intrinsecus panes in alueolo. & ibat in agrum ut ferret messoribus. Dixitq;
angelus dñi ad habacuc. Fer prandium quod habes in babilonem danieli
qui est in lacu leonum. Et dixit habacuch. Dne babilonem non uidi. & lacum
nescio. Et apprehendens eum angelus dñi in uertice eius. & portauit eum capillo
capitis sui posuitq; eum in babilone super lacum in impetu spūs sui.
Posuitq; eum in babylone super lacum in impetu
spūs sui. Et clamauit habacuch dicens. Danihel serue dei
tolle prandium quod misit tibi dñs. Et ait danihel. Recor
datus es mei dñe. & non dereliquisti diligentes te. Surgens
autem danihel comedit. Porro angelus dñi restituit ha
bacuch confestim in locum suum. Venit ergo rex die septi
mo. ut lugeret danihelem. Et uenit ad lacum. & intro
spexit. Et ecce danihel. in medio sedens leonum. Et
clamauit rex uoce magna dicens. Magnus es dñe
deus danihelis. Et extraxit eum. Porro illos qui procurauerāt
ei causa fuerant ut mitteretur in lacu. & deuorati sunt in
momento coram eo. Explicit danihel ppha. Incipiunt

Capitula.

I De filiis captiuitatis & electo nabuchodonosor. ut discant latine.
II Quomodo misericorditer deus puerum ad tempus custodiat ebreum.
III De somnio nabuchodonosor. qui latine possit dicunt sortes.
IIII Ubi danihel exponit ei somnium. ut prosternat.
V De statua quadripertita de lapide absciso sine ceteris membris.
VI De statua quā fecerat rex & iussit eam adorari a cunctis.
VII Ubi tres pueri missi sunt in camino ignis ardentis.
VIII De pueris apprehensis & laudantibus deum in camino.
VIIII Ubi diabolus per nabuchodonosor confessus filios dei.
X Ut idolum comminuit & danihel nabuchodonosor interficit.
XI Ut dñs docuit serpentem ad regem quod regnum eius auferet.
XII De habitatore quod habeat mansiones dei & laudantes deum.
XIII Ubi danihel legem septuaginta dierum scripsit regibus alio volente. Quia phe mendi.
XIIII Ubi sapientes accusant danihelem regi. & missus est in lacum leonum.
XV Ubi ruderat danihel quendam. hebreum infantem etatis. L. regni.
XVI Ubi in somnitudine cum regis sedens ecce XVII Ubi in uerbo.
XVIII De canticum. XIX De angelo habacuc.
XX De diebus duobus milibus. ecce.
XXI De uerbis precantis. audite & uidete. XXII De ad danihelem. qui
angelus loquitur ei de ecce. ordinabo. XXIII De ecce uno
XXIV Ubi ieiunauit danihel cum ebreis & uidet angelum dñi.
XXV De Frigidis & calidis. per dñm angelus danihelis
XXVI De regis qui se accolere erant dñm ei auxilio.
XXVII De reuerentia tuis. & diebus multis. ecce. XXVIII quis
XXVIII De diebus obiit qui corrupit sulamitam molare.

xxvii Abi geminabo dō ſpm ſ mdanielem. ꝛ libabunt ſulamnam amarce.
xxviii Vbi damel auerte bel. et complum eius deſtruam.
xxix Abi damel ocdit draconem. et miſſus eſt in lacu leonum et manduc
a pmdium diebus ppha. Explaunt capitula.

INCIPIT PROLOGVS SCI HIERONIMI PBR. IN LIBRVM XIIPHE

fia. iiii.

ON
ueem ergo eſt duodecim pphaꝝ apud hebreos qui et ap nos. Vnde ſcim ro quod ibi legit hic quoq; diſ poſiti ſint. Oſee ō mane ē et quaſi p ſententias ſeqns. Iobel planus ſ pmaqus in fine obſcurior. Et uſq; ad malachiam hint ſingū ppetates ſuas ſiue eſdrum ſcribā legiſq; doctorem hebrei autumāt. Et qua longū ē nunc de omnib dicē. hoc tantū uos uolo o paula et euſtochium admonitas unū libm ee duodecim pphaꝝ. et oſee ihs xps ecclia. ſpm ſcm. yſaie. malachiam ū aggeu et zacharie fuiſſe tempib; in quib; autē temp nō pferur in titulo. ſub ū lis eos regib; pphaſſe ſub quib; et hu. qui ante eos hint tmlos pphauīt. Explicat plogus Incipit oſee pphā.

ORBVM
dñi quod factū ē ad oſee filiū beeri in dieb; oſie. ioathā. achaz. et exechie regum iuda. et in dieb; ieroboam filii ioas regis iſrł. Prin cipiū loquendi dñm in oſee. Et dixit dñs ad oſee. Vade. sume t uxo rē fornicationū. et filios fornicationū. quia fornicans fornicabit tra. a dño. Et abiit. et accepit gomer filiā debelaim. Et concepit. et peperit filiū. Et dixit dñs ad eū. Voca nom eius iezrahel. qm adhuc modicum et uisitabo sanguinē iezrahel. ſu p domū iehu. et quiescē faciā regnū domus iſrł. In illa die contam arcū iſrł. in ualle iezrahel. Et cōcepit adhuc. et peperit filiā. Et dixit ei. Voca nom eius absq; misericordia. quia ñ addam ultra miſe reri domui iſrł. ſi oblivione obliviscar eor. et domui iuda miserebor. Et saluabo eos in dño dō ſuo. et non saluabo eos in arcu et gladio. ꝛ in bello. et in equis. ꝛ in equitib;. Et ablactauit eā que erat absq; mācipia. Et concepit. et peperit filium. Et dixit. Voca nom eius nō mis pplis. quia uos non pplis mis. et ego ñ ero ū. Et erit numerus filio. iſrł. quasi harena maris q sine mēsura ē. et nō numerabit. Et erit in loco ubi dicebatur eis nō pplis mis uos. dicet eis filii dei uiuentis. Et congre gabunt filii iuda. et filii iſrł pariter. et ponent sibimet caput unū. et ascendent de tra. qua magnus dies iezrahel. Dicite frib; uris pplis mis. et sorori ure miam cōsecuta. Iudicate matrem uram iudicate. qm ipa ñ uxor mea. et ego ñ uir eius. Auferat fornicationes suas a facie sua. et adultria sua de medio ubertatis suae. ꝛ ne forte expo liem eā nudam. ꝛ statuā eā sicut die nativitatis sue. ꝛ ponam eā quasi solitudinē. ꝛ statuā eam uelut terram inuiā. ꝛ interficiā eā siti. Et filios illius ñ miserebor. qm filii fornicationū sunt. quia fornicata ē mat eor. Confusa ē que concepit eos. quia dixit. Vadam post amatores meos. qui dant panes mi. ꝛ aquas meas. lanā meā. ꝛ linū me um. oleum meū. et potū meū. Propterea ecce ego sepiā uiā tuā spinis. ꝛ sepiā eam maceria. et semitas suas ñ inueniet. Et sequet amatores suos. ꝛ ñ apprehendet eos. ꝛ quaret eos et ñ inue niet. Et dicet. Vadam et reuertar ad uirū meū pri cem. quia bn mi erat tunc. magis qm nc. Et hec nescierit. quia dedi ei frumentum. et uinū. ꝛ oleū. et argentū multiplicaui ei. et aurū. q fecerunt baal. Idcirco cōuertam. ꝛ sumā frumentum meū in tempore suo. ꝛ uinū meū in tpre suo. ꝛ liberabo lanam meā. ꝛ linū meū q operiebant ig nominiā eius. Et nc reuelabo stultitiā eius in oculis amatoꝝ eius. ꝛ uir ñ eruet eā de ma nu mea. Et cessare faciā omne gaudiū eius. sol lempnitatē eius. neomeniā eius. sabbatū eius. et oīa festa tempm eius. Et uastabo uineā eius. ꝛ ficū eius. de quib; dixit. Mercedes hec mee ē. quas dederūt

in amatores mei. Et ponā eā in sālm. et comedet
illā bestia agri. Et usitabo sup eā dies baalim q̄b⁹
accēdebat in censum. et ornabat⁹ in aure sua et
monilī suo. et ibat post amatores suos. ⁊ mei obliui
scebat dicit dñs. Ppt̄ hoc ecce ego lactabo eam. ⁊ du
cā eā in solitudinē. ⁊ loquar ad cor eius. et dabo
ei uineas eius ex eode loco. et uallem achor ad
aperiendam spem. Et cantet ibi iuxta dies iuuentu
tis sue. et iuxta dies ascensionis sue de tra egipti.
Et erit in die illo ait dñs. uocabit me uir mi.
⁊ ñ uocabit me ultra baalim. Et auferam nomi
na baalim de ore eius. et recordabit ultra nōis eor
Et pcmā erit fatus in die illa cū bestia ag̃. ⁊ cū uo
lucre celi. ⁊ cū reptili tre. et arcū ⁊ gladium ⁊ bellū
conterā de tra. et dormire eos fanā fiducialīt. Et
sponsabo te mihi in sempiternum. et sponsabo te mihi in
iustitia et iudicio. ⁊ in miā ⁊ miserationib⁹. Et spō
sabo te mihi in fide. ⁊ scies quia ego dñs. Et erit in
die illa exaudiam dicit dñs. exaudiā celos. et illi ex
audient tram. et tra exaudiet triticū et uinū.
⁊ oleū. et hec exaudient iezrahel. Et seminabo eā
mihi in tra. et miserebor ei⁹ q̄ fuit absq; miā. Et
dicam ñ pplō meo pls mis es tu. et ipe dicet dñs mis
⁊ dicet dñs adme. Adhuc ii etiu
uade dilige mulierem dilectā amico. et adultam
sicut diligit dñs filios isr. Et ipi respectant ad
deos alienos. ⁊ diligunt uinacia uuar. Et fodi eā
mihi quindecī argentis. et choro ordei. ⁊ dimidio chori
ordei. ⁊ dixi ad eam. Dies multos expectabis me. ñ
fornicabis. ⁊ ñ eris uno. Sic et ego expectabo te. q̄a
dies multos sedebunt filii isr. sine rege et sine
principe. ⁊ sine sacrificio. et sine altari. ⁊ sine ephod
⁊ sine theraphin. Et pt̄ hoc reuertentur filii isr. et
querent dñm dm suū. ⁊ dauid regem suū. et pue
bunt ad dñm. et ad bonū eius in nouissimo diez.
Audite uerbum dñi filii isr. quia iudicium dño iii. iiij l.
cū habitatore tre. Non e enī veritas. ⁊ ñ e misericordia. et
ñ e scīa dei in tra. Maledictū. ⁊ mendacium. ⁊ homicidi
um. et furtū. ⁊ adulterium inundauerunt. ⁊ sanguis
sanguinē tetigit. Ppt̄ hoc lugebit tra. et infir
mabitur omnis q̄ habitat in ea. in bestia agri et
in uolucre celi. ⁊ pisces maris cōgregabunt. Ne
mo tamen unusquisq; ñ iudicet. et ñ arguatur uir.
Pplis enī tuus sicut hi qui cōtradicūt sacerdoti. Et
corues hodie. et corruet etiā pphēta tecū. Nocte ta
cere fecī matrē tuā. Conticuit pplis mis eo q̄d ñ
hāuerit sciam. Quia tu sciam reppulisti. repellā te
et ego ne sacerdotio fungaris mihi. Et oblita es
legis dei tui. obliuiscar filior tuar et ego. Secūm
multitudinē eor sic peccauit in me. Clām eor in
ignominiam commutabo. Peccata pplī mei come
dent. ⁊ ad iniquitatē eor sublenabit animas eor.
et erit sicut pplis sacerdos. Et usitabo sup eum uias
ei⁹. et cogitationes ei⁹ retribuā ei. et comedent. et ñ sa
turabunt. fornicati sūt et ñ cessauerunt. q̄m dñm dere
liquerunt in ñ custodiendo. fornicatio et uinū. et ebe
tas auferet cor. Pplis mis in ligno suo interrogauit. et
baculus ei⁹ annuntiauit ei. Spūs enī fornicationū decep
tit eos. ⁊ fornicati sūt a deo suo. Sup capita montiū
sacrificabant. ⁊ sup colles accendebat thimiama.
Subtus quercū. ⁊ populū. et therebinthū. q̄a bona
erat umbra ei⁹. Ideo fornicabuntur filie ure. et spon
se ure adultere erunt. Non usitabo sup filias uras
cū fuerint fornicate. ⁊ sponsas uras cū adulterauerint. sup
Q̄m ipi cum meretricib⁹ utebantur. ⁊ cū effeminatis sa
crificabant. ⁊ pplis ñ intelligens uapulabit. Si
fornicans tu isr. saltem ñ delinquat uda. Et no
lite ingredi in galgala. ⁊ ne ascendatis in bethauē. nō
neq; iurabitis uiuit dns q̄m lasciuiens declina sicut uacca
uit isr. Nunc pascet eos dns quasi agnū in la
titudine. Pastor eos ydolor effraym. Dimitte eū.
Secundum tē quinquū eor fornicone fornicati s.
Dilexerunt afferre ignominiā. prefectos ei⁹. Ligauit
eū spe in alis suis. ⁊ confundet a victimis suis. du v
dite hoc sacerdotes. ⁊ adtendite domus isr. ⁊ dom⁹
regis auscultate. q̄a uob⁹ iudicium t. Q̄m laqueus
factus est speculationi. et rete expansum sup thabor.
Et victimas declinastis impiissimi. et ego erudi
tor omniū eor. Ego scio effraym. et isr ñ te ab
scondit⁹ a me. Quia nūc fornicatus es effraym.
contaminatus t isr. Non dabunt cogitationes nō
suas ut reuertant ad dm suū. quia spe fornicationū
in medio eor. ⁊ dñm ñ cognouerunt. Et respon
debit superbia isr in facie eius. et isr ⁊ effraym nō
ruent in iniquitate. Ruet etiā iudas cū eis. In
gregib⁹ suis. et in armis suis uadent ad quere
dū dñm. ⁊ ñ inuenient. Ablatus est ab eis. In
dño peccauerūt. quia filios alienos genuerūt.
Nunc deuorabit eos mensis cū partib⁹ suis. Clangite
buccina in gabaa. tuba in rama. ululate in beth
hauen. post tergum tuū beniamin. Effraym in
desolatione erit. In die correptionis in tribub⁹
isr ostendi fidem. fui sunt principes iuda quasi
assumentes terminos. super eos effundā quasi aquā
ira mea. Calumpniā patiēs effraym. fractus
iudicio. q̄m cepit abire post sordes. Et ego quasi
tinea effraym. ⁊ quasi putredo domui iude.
Et uidit effraym infirmitatē suā. et iudas vin
culū suū. Et abiit effraym ad assur. et mi
sit ad regē ultorē. et ipe ñ potuit sanare uos.
nec soluere potuit a uob⁹ uinculū. Q̄m ego quasi
leena effraym. et quasi catul⁹ leonis domui iude

Ecce ego capiã et uadã rollã et nẽqu eruat. Uadã
reuitar ad locũ meũ donec deficiant ꝛ querant fa
cẽ meã. In tribulatõe sua mane ꝯsurgent ad me
vi Venite et reuitamur ad dñm. ꝙa ipe cepit nos. pau
ꝛ sanab cuet ꝛ curabit nos. Vuulficabit nos ꝑ duos dies. ꝛ
in die tria suscitabit nos. et uiuem in cõspectu eius
scremus sequemq; ut cognoscam dñm. Quasi dilu
culũ ꝑparatus ẽ egressus eius. et ueniet quasi ymb
ner nob̃ imppaneus ꝛ serotinus cre. Quid faciã tibi
effraym. Quid faciã t̃ iuda. Misericordia uestra tã qi nu
bes matutina. ꝛ qi ros mane ꝑtransiens. ꝓpter h
volaui in ꝓphis occidi eos in ũbis oris mei. et iudi
cia tua quasi lux egrediẽt. Quia misericordiam uolui et
nõ sacrificiũ. et sciam dei plusq̃m holocaustũ. Ipsi
autẽ sicut adam transgressi s pactum. ibi ꝓuari
cati s in me. Galaad ciuitas operantiũ veoliũ. supl
plantata sanguine. et quasi latrones insidiãtur lati
bulo. Fetoris sacerdotũ. in uia interficientiũ ꝙ
gentes de sychem. ꝙa scelus egerũt sunt. In domo isr
viij uidi horrendum. Ibi fornicõnes effraym. cõtami
natus est isr. s. et iuda pone messem t̃ cũ con
uerterc captiuitatẽ ꝑpli mei. Cum sanare uellé
isr. revelata est iniquitas effraym. ꝛ malitia
samarie. quia operati s mendaciũ. et fur ingressus ẽ
spoliauit latrunculus foris. Et ne ferent dicant in
cordibus suis omnẽ malitiã eorũ me recordatũ. nũc cir
cumdederunt eos adinuentiones sue. Coram facie mea
fce ẽ. In malitia sua lecificauerũt regem. et in men
daciis suis principes. Oms adulteres. qi cliba
nus succensus a cõcubitu. Quoiꝰ paululũ cessauit
a gmixtione tenuit. donec fermentaret totũ. Di
es regis nr̃i. Cepũt principes furere a uino. Ex
tendit manũ suã cũ illusoribꝫ. quia applicuerant
quasi clybanũ cor suũ. cũ insidiarẽt eis. Tota nec
te dormiuit coquens eos. mane ipe succensꝰ qi ig
nis flamme. Oms calefacti s qi clybanus. ꝛ deuorauc
runt iudices suos. Oms reges eorũ ceciderũ. n̄ est in eis
q̃ clamet ad me. Effraym in ꝑplis ipe cõmiscebat.
Effraym fcs ẽ subcinericius. q̃ n̄ reputat. Come
derũt alieni robur eius. et ipe nescit. s. et cani effusi
sũt in eo. et ipe ignorauit. Et humiliabit superbia
isr. in facie eius. n̄ reuisit ad dñm dm suũ. et n̄
quesierũ eũ in omnib; his. Et fcs est effraym qi
columba seducta. n̄ habens cor. Egyptũ invoca
bant. ad assyrios abierũ. Et cũ ꝑcerint ibunt. ex
pandã sup eos rete meũ. Quasi volucrẽ celi deducã
eos. cedã eos secm auditionẽ cetus eorũ. Ve eis
qm recessere a me. uastabunt. ꝙa ꝑuaricati s
in me. Ego redemi eos. et ipi locuti s cõtra me
mendacia. et n̄ clamauerũt ad me in corde suo.
s. ululabant in cubilibꝫ suis. Sup triticũ et vinũ
ruminabant. recesserunt a me. Et ego erudiui et
cõfortaui brachia eorũ. et mihi cogitauerũt malitiã.
Reuersi s ut essent absq; ullo. factus s qi arcus dolos.
Cadent in gladio principes eorũ. a furore lingue
sue. Ista subsannatio eorũ in terra egypti. In gutture
tuo sit tuba qi aquila sup domũ dñi. ꝙ eo qõ trans
gressi s fedus meũ. ꝛ legẽ meã ꝑuaricati s. Me inuo
cabit deus mus. cognouimus te isr. Piecit isr bonũ
inimicus ꝑsequet eũ. Ipsi regnauerũt. n̄ ex me. ꝑn
cipes extiterũt. et n̄ cognoui. Argentũ suũ et aurũ
iij suũ fecerunt s̃ idola ut interirent. Piectus t̃ uitulꝰ
tuus samaria. uanus t̃ furor mus in eos. Usq; quo
n̄ ꝓterunt emundari. Quia et isr et ipe t̃ artifex
fecit illũ. et n̄ t̃ deus. Cõminutus erit uitu
lus samarie. Quia uentũ seminabunt. et turbinẽ metent. Culmus stans n̄ est in eis. Germen
n̄ faciet farinã. Quod si et fecerit. alieni come
dent eam. Devorauit t̃ isr. nũc fcs in nationib;
quasi vas in mundũ. quia ipi ascenderũt ad assur
nager solitarus effraym munera dederunt
amatoribꝫ s. et cũ mercede cõduxerunt nationes.
Hunc congregabo eos. et quiescent paululꝫ ab one
re regis et principũ. Quia multiplicauit effraym
altaria ad peccandum. fcta s ei are in delictũ. Scri
bã ei multiplices leges meas. que velut aliene ꝓ
putate s. Hostias affectent. immolabunt carnes
ꝛ comedẽt. ꝛ dñs n̄ suscipiet eas. Nũc recordabitur
iniq̃tatis eorũ. ꝛ visitabit peccata eorũ. Ipsi in egyp
tum cõuertent. Et obliuisc t̃ isr factoris sui. et ed
ificauit delubra. ꝛ iudas multiplicauit urbes mu
nitas. Et mittã ignẽ in ciuitates eius. ꝛ devorabit
edes illius. Noli letari isr. noli exultare sicut ꝑpli iv
ꝙa fornicatus es a deo tuo. Dilexisti mercedẽ sup oẽs
areas tritici. area et torcular n̄ pascet eos. et vinũ
mentẽ est. Non habitabunt in terra dñi. Reuersꝰ ẽ
effraym in egyptũ. et in assyriis pollutũ comedet.
Non libabunt deo vinũ. et n̄ placebunt ei. Sicut
victima eorũ. quasi panis lugentiũ. Oms q̃ come
dent eũ contaminabunt. ꝙa panis eorũ anime ipoꝝ
n̄ introibit in domũ dñi. Quid facietis in die sol
lempni. ꝛ in die festiuitatis dñi. Ecce enim ꝑfecti s
a vastitate egyptus congregabit eos. memphis se
peliet eos. Desiderabile argenti eorũ ortica hereditabit. Lappa in tabernaculis eorũ. Venerunt dies visi
tationis. venerunt dies retributionis. Scito re
isr stultũ. ꝓphetam insanũ. virũ spiritalem. Propter mul
titudinẽ iniquitatis tue. et multitudo amicitie.
Speculator effraym cũ deo meo. ꝓphe. laqueus ve
ne fcs ẽ sup oms vias eius. Infamia in domo dei
eius. Profunde peccauerũt. sicut in diebꝫ gabaa.
Recordabit iniquitatis eorũ. et visitabit pec

cara eor. Quasi uua mdesto mueni ist quasi pma
poma ficulne. Ineacumene eus uidi patres eor.
Ipsi aut intrauit ad beelphegor. et alienegena
uis in cõfusione ꝛ fti s abhominabiles sicut ea que
dilexerunt. E effraym qi aurs a uolauit gla eor. a pur
tu et aburet ꝛ aconcepcu. Qs si et nutrierint filios
suos ablq libens eos fatã in hominib. Vs et ue ei
cũ recessero abeis. E effraym ut uidi tyrus erat fundata
in pulcritudine. Et effraym educet ad interfectorẽ
filios suos. Da eis dne. Quid dabis eis. Da eis uuluã
sine libens. et ubera arentia. Omnes nequitie eor in
galgal quia exosos hui eos. Propter malitiã adin
uentionum eor de domo mea eiciam eos. nõ adaĝ ut
diligã eos. Oms pncipes eor receslerunt. Percus
sus est effraym. radix eor exsiccata e. fructũ nequaq̃
facient. Qs si ꝛ genuerint interficiam amantissima
uteri eor. Abiciet eos ds ms. quia nõ audierũt eũ.
ꝛ erũt uagi in nationib. Israel floridus ist. fructũ
adequat e ei. Secũm multitudinẽ fructus sui mlti
plicauit altaria. iuxta ubertatem re sue exu
berauit simulachris. Diuisũ e cor eor. nũc interibit.
Ipse confringet simulacra eor. vastabitur aras eor.
qua nũc dicent nõ e rex nob. nõ enim timem dñm.
Et rex qd faciet nob. Loquimini uba usionis inutil.
et fenetis fedus. et germinabit qsi amaritudo in
diũ sup sulcos agri. Vacas bethaven. colueri ha
bitatores samarie. Quia luxit sup eũ ppls. et edi ei
tui eius sup eum exultauerũt in gla ei. quia migra
uit ab eo. Siquidẽ et ipe in assur delatus e munus
regi ultori. Confusio effraym capiet. cõsumet
ist in uoluntate sua. Timuit sicut samaria rege
suũ qi spuma sup faciẽ ei aq. et disperdent excel
sa idoli. peccatũ ist. Lappa ꝛ tribulus sup aras eor
et dicent montib. operite nos. et collib. cadite sup
nos. Ex diebus gabaa peccauit ist. ibi steterunt. Ne
comprehendet eos in gabaa plium. sup filios in
quitatis. Iuxta desiderium meũ exercitabũ eos. Con
gregabunt sup eos ppli. cũ exercuerint ipos duas in
iquitates suas. E effraym uitula docta diligere tritu
ram. et ego transiui sup pulcritudine colli ei. ascendã sup
effraym. arabit iudas. confringet sibi sulcos iacob. Se
minate uob in iustitia. ꝛ metite in ore misericordie. inno
uate uob nouale. Tempus aut requirendi dñm. cũ
uenerit q docebit uos iustitiã. Arastis impietatẽ mes
sistis. comedistis fructũ mendacii. Quia con
fisus es in uiis tuis. in multitudine fortitudinis tue. eo
surget tumultus in populo tuo. et oĩa munitiones tue
uastabuntur. sicut uastauit e salmana a domo ei q
iudicauit baal in die plii. mane sup filios allisa
sic fecit uob bethel a facie malitie nequitiarũ uarũ.
Sicut mane transiit. ptransiit rex ist. quia pu
er ist. et dilexi eum. et ex egipto uocaui filiũ me
um. Vocauerũt eos. sicut abierũt a facie eor. Baalim
immolabant. ꝛ simulachris sanctis adolebant. Et ego
quasi nutricius effraym portabã eos in brachiis mei
ꝛ nesciebãt qs curauerã eos. In funiculis ade hominis trahã
eos. in uinculis caritatis. Et ero eis quasi exaltãs
iugũ sup maxillas eor. et declinaui ad eũ ut uesce
retur. Non reuertet in terram egypti. et assur ipe rex
eius. qm noluerũt conuerti. Cepit gladius in ciuita
tib eius. ꝛ cõsumet electos eius. et comedet capita
eor. et pls mis pendebit ad reditum meũ. Iugũ
autẽ imponetur ei simul. qd nõ auferet. Quomodo
dabo te effraym. protegã te ist. Quomodo dabo te.
Sicut adama ponã te in seboim. Conuersa e in
me cor meũ. pariter cõturbata e penitudo mea.
Non faciã furorẽ ire mee. nõ conuertar ut disperdã effra
ym. Quia ds ego et nõ homo. in medio tui scõs. et nõ
ingrediar ciuitatẽ. Post dñm ambulabit. qi leo
ruget. qa ipe ruget. et formidabit filius maris.
ꝛ auolabunt qi aues egipto. ꝛ qi columba de
terra assyrior. et collocabo eos in domib suis dicit
dñs. Circumdedit me in negatiõe effraym. et
in dolo domus ist. Judas autẽ rectus descendet cũ ds.
ꝛ cũ sanctis fidelis. Effraym pascit uentũ. et sequit
estum. Tota die mendacium ꝛ uastitatẽ multiplicat.
Et fedus cũ assyriis iniit. et oleũ in egyptũ ferebat. Judicium
cum dño cũ iuda ꝛ uisitatio sup iacob.
Iuxta uias eius ꝛ iuxta adinuentiones eius reddet ei. In utero supplantauit fratrem suũ. et in fortitudine sua directus e cũ angelo. Et inualuit ad
angelum. et confortatus e. Flenit et rogauit eũ.
Inuenit eũ in bethel. et ibi locutus e nobiscũ. Et
dñs ds exercituũ. dñs memoriale eius. Et tu
ad dm tuũ conuertere. Misericordiam et iudicium custo
di. et spera in ds tuo semp. Chanaan in manu
eius statera dolosa. calumpniã dilexit. Et
dixit effraym. Veruntamen diues effectus sum. in
uenerunt mihi. Oms labores mei nõ inuenient
mihi iniquitatẽ qm peccauit. Et ego dns ds tu
us ex terra egypti. adhuc te habitare faciã in tabernaculis sicut in diebus festiuitatis. Et locutus sum
super pphas. et ego uisionẽ multiplicaui. et in
manu pphar assimilatus sum. Si galaad uolun
tarium frustra erunt in galgal. bubus immola
bunt. Nã et altaria eor. qi acerui sup sulcos agri.
Fugit iacob in regionẽ syrie. et seruiuit israel in uxo
re. et in uxore seruauit. In ppha autẽ eduxit
dns ist de egypto. et in ppha seruatus e. Ad
iracundiã me prouocauit effraym. in amari
tudinib suis. Et sanguis eius sup eũ ue
niet. et opprobriũ ei restituet ei dns suus.

xvii Loqmte effraym hec ue mualit ifrl et deliquit in ba al et mortuus ē. Et nc addiderunt ad peccandū fecerunt sibi cōflatile de argento suo. qſ similitudi nē ydolor. factura artificū totū ē. His ipi dicunt immolate homines vitulos adorantes. Jcco erunt qſi nubes matutina. et sicut ros matutinus pteriens. ſ sicut pulvis turbine rapt de area. ſ sic fumus de fu mario. Ego aut dns de tuus et terra egipti. et deū absq; me nescies. et nō ē saluator pter me. Ego agnoui te in deserto. in terra solitudinis. Juxta pascua sua adimplen ſ et saturati. et eleuauit cor suum ſ oblti ſ mei. Et ero eis qſi leena. sicut pardus in via assyrior. Occurā eis qſi ursa raptis catulis. et dirū pam intrinseca uiscer eor. ſ cōsumā eos qſi leo ibi. Be stia agri. scindet eos. Perdito tua isrl. tantūm in me auxiliū tuum. Vbi ē rex tuus. O. si forte nō saluet te in omnib; urbib; tuis. et iudices tui de quib; dixisti da mihi regē et principes. Dabo tibi regē in furore meo. ſ auferā in indignatiōe mea. Colligata ē iniquitas effraym. Absconditū peccatū eius. Dolores parturi entis uenient ei. ipe filius nō sapiēs. Nō enī ō stabit in cōtritione filior. De manu mortis liberabo eos. de morte redimā eos. Ero mors tua o mors. mor sus tuus ero inferne. Consolatio abscondita ē absco dita ē ab oculis meis. qua ipe mihi fies duplex. Ad ducet arentē uentū dns de deserto ascendentē. ſ sic cabit uenas eius. et despoliabit fontem eius. ſ ipe di ripiet thesaurū omnis uasis desiderabilis. Peccat samaria. qm ad amaritudinē cōcitauit dm suū. In gladio pcdent paruuli eor. et elidentur. ſ fetę eius discindent. Conuertere isrl ad dm dm tuū. qm cor ruisti iniquitate tua. Tollite uobiscū uba. ſ cōuertimi ni ad dnm. Dicite ei. Omne auferes iniquitatē. ſ acci pe bonum. et reddemus uitulos labior nror. Assur nō saluabit nos. sup equos nō ascendem. Nec dicemus ultra du nri opa manuū nrar. qa ei qui inuenit est miserebens pupillo. Sanabo contritiones eor. ſ di ligam eos spontanee. quia auersus ē furor meus ab eis. Ero qſi ros. isrl germinabit qſi lilium. ſ erumpet radix eius ut libani. Ibunt rami eius. et erit qſi oliua gla ei. ſ odor eius ut libani. Conuertent sedentes in umbra ei. viuent tritico. ſ germinabit qſi uinea. Memoriale eius sicut uinū libani. Effraym quid mihi ultra ydola. Ego exaudiā et dirigā eū. ego ut abietis uirentis. ex me fructus tuus inuent ē. Quis sapiēs et intelliget ista. ſ intelligens et sciet hec. Quia recte uie dni. ſ iusti ambulabit in eis. preuaricatores aut cadent in eis. Explicit osee pphā. Jncipit iohel pphā.

Fia. vi. P. 1.

VERBVM dni qd factū ē ad iohel filiū fathuel. Audite hoc senes. ſ auribus p cipite oēs habitato res trē. si factū ē istud in diebus uris. aut in diebus patrum uror. Sup hoc filiis uris narrate. et filii uri filiis suis. et filii eor generationi alt. Residuū eruce comedit locusta. ſ residuū bruci comedit rubigo. Expergiscimini ebrii et flete. et ululate omnes qui bibitis uinū in dulcedine. qm perit ab ore uro. Gens enī ascendit sup terram meā. fortis et innumabilis. Dentes eius ut dentes leonis. et molares eius ut catuli leonis. Posuit uineā meā in desertum. ſ ficū meā decorticauit. Nudans spoliauit eā. ſ proiecit albi fia ē rami eius. Plange qſi uirgo accincta sacco sup uirū pubertatis sue. Perit sacrificiū et libatio de domo dni. Luxerunt sacerdotes ministri dni. Depopulata ē ager. luxit humus. qm devastatū ē triticum. Confusus ē uinū. elanguit oleū. Confusi sunt agricole. ululauerunt uinitores sup frumento et ordeo. qa perit messis agri. Vinea confusa ē. et ficus elanguit. Malogranatum et palma. ſ malū. ſ omnia ligna agri aruerunt. qa confusum ē gaudiū. a filiis hominum. Accingite uos et plangite sacerdotes. ululate ministri altaris. Ingredimini. pernoctate in sacco ministri dei mei. qm interiit de domo dei uri sacrificium et libamen. Sanctificate ieiunium. ſ vocate cetum. ſ congregate senes habitatores terre. in domum dei uri. ſ clamate ad dnm. A. a. a. diei. quia prope ē dies dni. ſ qi vastitas a potente veniet. Numqd nō coram oculis uris escā animā pierunt. de domo dei nri le titia et exultatio. Computruerunt iumenta in stercore suo. Demolita sunt horrea. dissipate sunt apothece. confu sum ē triticum. Quid ingemuit animal. O. ugiebant greges armenti. qa nō ē pascua eis. Ō. et greges pe cor dispersi sunt. Ad te dne clamabo. quia ignis co medit speciosa deserti. et flamma succendit omnia ligna regionis. Ō. et bestie agri qſi area sitiēs ymbrē

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

suspexerunt adire qm exsiccata sunt fontes aquarū et
ignis devorauit speciosa deserti. Cante tuba in syon
ululate in monte scō meo. Conturbent oēs habita
tores terre. quia venit dies dñi. quia prope est dies tene
brarū et caliginis. dies nubis et turbinis. Quasi ma
ne expansus sup montes ppls multus. et fortis. Simil
et nō fuit a principio. et post eum nō erit usq; in annos ge
nerationis et generationis. Ante faciē ignis vorans
et post eū exurens flāma. Quasi ortus voluptatis ter
ra coram eo. et post eū solitudo deserti. neq; est qui effugiat eū.
Quasi aspectus equorū aspectus eorū. et quasi equites
sic current. Sicut sonitus quadrigarū sup capita mon
tium exilient. sicut sonitus flāme ignis devorantis
stipulā. velut ppls fortis accinctus ad prelium. A fa
cie eius cruciabunt ppli. omnes vultus redigent in ol
lam. Sicut fortes current. sicut viri bellatores ascende
rent murū. Vir in vijs suis gradietur. et nō declinabunt
a semitis suis. Vnusquisq; frem suū nō coartabit. sin
guli in calle suo ambulabunt. Sed et per fenestras ca
dent. et nō confringent. Vrbē ingredient. in muro
current. domos cōscendent. per fenestras intrabūt
quasi fur. A facie eius contremuit terra. mota est cae
lum. sol et luna obtenebrati sūt. et stelle retraxerunt splē
dorē suū. Et dñs dedit vocē suā ante faciē exercitus
sui. qa castra multa nimis fortia est eius. qui facit ver
bum eius. Magnus enī dies dñi. et terribilis valde.
Et quis sustinebit eū. Nec nūc ait dñs. cōvertimini
ad me in toto corde vestro. in ieiunio et in fletu et in
planctu. et scindite corda vestra. et nō vestimenta vestra.
Et cōvertimini ad dñm deum vestrum. quia benignus et misericors
est. patiens est et multe misericordie. et prestabilis sup malitia.
Quis scit si cōvertat et ignoscat. et relinquat post se benedic
tionē. sacrificiū et libamen dño deo vestro. Canite tuba
in syon. sanctificate ieiunium. vocate cetum. congregate po
plum. sanctificate ecclām. congregate senes. congregate
parvulos. et sugentes ubera. Egrediatur sponsus de cubi
li suo. et sponsa de thalamo suo. Inter vestibulum et
altare plorabunt sacerdotes ministri dñi. et dicent.
Parce dne parce ppli tuo. et ne des hereditatē tuā
in obprobrium. ut dominentur eis nationes. Quare dicūt
in ppls ubi est deus eorum. Zelatus est dns terram suam. et pepercit
ppli suo. Et respondit dns. et dixit ppli suo. Ecce
ego mittā vobis frumentū. et vinum. et oleum. et replebi
mini eo. et nō dabo vos ultra opprobriū gentibus. Et
eū qui est ab aquilone procul faciam a vobis. et expellā
eū in terram inviam et desertā. faciē eius contra mare ori
entale. et extremū eius usq; ad mare novissimū. Et
ascendet fetor eius. et ascendet putredo eius. quoniam fecit
egit. Noli timere terra. exulta et lētare. qm magnifi
cavit dns ut faceret. Noli timere animalia regio
nis. quia germinavit speciosa deserti. et quia lignum attulit

fructū suū. ficus et vinea dederunt virtutē suā. Et fi
lii syon exultate et letamini in dño deo vestro. quia de
dit vobis doctorē iustitie. et descendere faciet ad vos imbrē
matutinū et serotinū in principio. Et implebunt
aree frumento. et redundabunt torcularia vino et
oleo. Et reddā vobis annos quos comedit locusta. bru
chus et rubigo et eruca. fortitudo mea magna qm mi
si in vos. Et comedetis vescentes et saturabimini. et
et laudabitis nomen dñi dei vestri. qui fecit vobiscū mirabilia.
et nō confundet ppls meus in sempiternū. Et scietis qm in me
dio isr ego sum. et ego dns deus vester. et nō est amplius. et nō
confundet ppls meus in eternum. Et erit post hec. effundā
spm meū sup omnē carnē. et prophetabunt filii vestri. et
filie vestre. Senes vestri somnia somniabūt. et iuve
nes vestri visiones videbunt. Et et sup servos meos
et ancillas meas in diebus illis effundā spm meū. et da
bo prodigia in celo et in terra. sanguinē et ignē. et vapo
rem fumi. Sol convertetur in tenebras. et luna in san
guinē. ante qm veniat dies dñi magnus et horribi
lis. Et erit. omnis quicūq; invocabit nomen dñi
salvus erit. qm in monte syon et in hierlm erit sal
vatio. sicut dixit dns. et in residuis quos dns vo
cabit. Quia ecce in diebus illis et in tpe illo cū con
vertero captivitatē iuda et hierlm congregabo oēs
gentes. et deducā eas in vallē iosaphat. et disceptabo
ibi cū eis sup ppło meo et hereditate mea isr
quos disperserunt inter nationes. et terram meā divise
runt. et sup ppłm meū miserunt sortē. et posuerūt
puerū in prostibulum. et puellā vendiderunt pro vino.
ut biberent. Vm qd vos et mihi tyrus et sydon. et oēs
terminus palestine. Numqd ultionē vos redditis
mihi. Et si ulciscimini vos cito. et velociter red
dam ultionē vestrā super caput vestrum. argentum
meū et aurū meum bonum. et desiderabilia mea et pulcher
rima intulistis in delubra vestra. Et filios iuda et
filios hierlm vendidistis filiis grecor. ut longe fa
ceretis eos de finibus suis. Ecce ego suscitabo eos de
loco in quo venundastis eos. et cōvertam retributionē
vestrā in caput vestrum. et reddā filios vestros et filias
vestras in manibus filiorū iuda. Et venumdabunt
eos filiis eorum gentibus. quia dns locutus est. Cla
mate hoc in gentibus. sanctificate bellum. suscitate
robustos. ascendant. ascendant oēs viri bellato
res. Concidite aratra vestra in gladios. et lugones
vestros in lanceas. Infirmus dicat. qm fortis ego sum.
Erumpite et venite oēs gentes de circuitu. et
congregamini. Ibi occumbere facies dns robustos
tuos. Consurgant. et ascendant gentes in vallē
iosaphat. quia ibi sedebo ut iudicem oēs gentes
in circuitu. Mittite falces. qm maturavit messis
venite. et descendite. qm plenum est torcular. Exundant

trecalana quia multiplicata ē in eis malitia eor. ꝓpt̄ ꝓpl̄i multe cōfusionis q̄ uxeta ē dñs dñi in tpe cōfusionis. Sol et luna obtenebrati s̄ ⁊ stelle retraxerūt splendorē suum. Et dñs de syon rugiet et de ierlm dabit uocē suā ⁊ mouebunt celi et ra. Et dñs spes ꝓpli sui ⁊ fortitudo filioꝝ isrl. Et scietis quia ego dñs deus ur habitans in syon in monte sco meo. Et erit ierlm sca: et alieni ñ transibūt ꝑ ea amplius. Et erit in die illa stillabūt montes dulcedinē ⁊ colles fluent lacte: et ꝓ omnes riuos iuda ibūt aq̄. Et fons de domo dñi egredietur ⁊ irrigabit torrentē spinaꝝ. Egyptus in desolationē erit. ⁊ idumea in desertum ꝓpter iniq̄tatem filioꝝ iuda. quia effuderūt sanguinē innocentē in terra sua. Et iudea in eternum habitabit. ⁊ ierlm in generationē ⁊ generationē. Et mundabo sanguinē eoꝝ quē ñ mundaueram. ⁊ dñs habitabit in syon. Explicit Iohel ꝓpha. Expla Jeronimi ad paulin de amos p.

Hos pastor et rusticus et rubor mea distinguēs pauci ibi explicari ñ pōt. Quis enim digne exprimat ea et quattuor stella damasci. gaze tyri et idumee ⁊ filioꝝ ammon et moab ⁊ in septimo octauo gradu iude ⁊ isrl. Hec loquit ad uaccas pingues q̄ in monte samarie et rurtunā mauose domū mimosēq; vestat. Jpe cernit fictores locusty. et stamē dñm sup murū lutū ul adamantinū ⁊ unciniū pomoꝝ attrahentē supplicia peccatoribus ⁊ famē mittā ñ famē panis nec sitim aque. s. audiendi uba dñi. Non dicit uba s. ubum. Explicit de amos ꝓpha. Incipit amos ꝓpha.

VERBA amos qui fuit in pastoralib: theque: que uidit sup isrl. in diebus ozie regis iuda ⁊ in diebus ieroboam filii ioas regis isrl ante duos annos tre motus. Et dixit. Dñs de syon rugiet ⁊ de ierlm dabit uocē suā. Et luxerunt speciosa pastoꝝ et exsiccatus ē uertex carmeli. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib damasci ⁊ sup quattuor ñ cōuertam eum. eo q̄d triturauerint in plaustris ferreis galaad. Et mittā ignē in domū azahel. et deuorabit domos benedad. Et cōteram uectē damasci ⁊ disperdam habitatorē de cāpo yedu. et tenentē sceptrum de domo uoluptatis. Et migrabit ꝓpl̄e syrie oriunens dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib gaze. et sup quattuor ñ conuertam eum. eo q̄d transtulerit captiuitatē ꝑfectā. ut cōcluderet eā in ydumea. Et mittā ignē in muros gaze ⁊ deuorabit edes eius. Et disperdam habitatorē de azoto. et tenentē sceptrū de ascalone. Et conuertā manū meā sup accharon. et peribunt reliqui philistinoꝝ dicit dñs dē. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib tyri. et sup quattuor ñ conuertam eum. eo q̄d cōcluserint captiuitatē ꝑfectā in ydumea. et ñ sint recordati fedens fratrū. Et immittā ignē in muros tyri. et deuorabit edes eius. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib edom. et sup quattuor ñ conuertam eum ⁊ eo q̄ persecutus sit in gladio fratrē suū. et uiolauerit misericordiā suā. et rabiem ira furorē suū. et indignationē suā seruauerit usq; in finem. Mittam ignē in theman. et deuorabit edes bosre. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib filioꝝ ammon. et sup quattuor ñ conuertam eum eo q̄d dilacerauerint prgnantes galaad ad dilatandū terminū suum. Et succendā ignē in muro rabbe ⁊ deuorabit edes eius in ululatu in die belli. et in turbine in die cōmotionis. Et ibit melchon in captiuitatē ipse et principes eius simul dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib moab. et sup quattuor ñ conuertam eum eo q̄d incenderit ossa regis ydumee usq; ad cinerem. Et mittā ignē in moab. et deuorabit edes carioth. Et morietur in sonitu moab in clangore tube. Et disperdā iudicē de medio eius ⁊ omnes principes eius interficiā cum eo dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib iuda et sup quattuor ñ conuertam eum ⁊ eo q̄ abiecerint legē dñi. et mandata eius ñ custodierint. Deceperunt enim eos idola sua post que abierunt patres eorū. Et mittam ignē in iuda ⁊ deuorabit edes ierlm. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib isrl ⁊ sup quattuor ñ conuertam eum ꝓpter q̄ uendiderit argento iustū. et pauperem pro calciamentis. Qui conterunt sup puluerem terre capita pauperum. et uiā humiliū declinauerunt. Et filius ac pater eius issuerunt ad puellā ut polluerent nomen sanctū meū. ⁊ sup uestimenta pignerata accubuerūt iuxta omne altare. et uinum damnatorum bibebāt. in domo dei sui. Ego autē exterminaui amorreū a facie eoꝝ: cuius altitudo cedroꝝ altitudo eius. et fortis ut quercus. et contriui fructū eius desup ⁊ radices eius subter. Ego sum q̄ ascendere uos feci de terra egypti. et eduxi uos in deserto quadraginta annis. ut possideretis terram amorrei. Et suscitaui de filiis uestris in prophetas. et de iuuenibus uestris in nazareos. Numquid non ita est filii isrl dicit dñs. Et propinabatis nazareis uinum. et prophetis mandabatis dicentes. Non prophetetis. Ecce ego stridebo subter uos. sicut stridet plaustrum onustum feno. Et perit fuga a uelocibus. et fortis non obtinebit uirtutē suā. et robustus ñ saluabit animā suā. et tenēs arcū

ñ stabit et ubi ex pedib; eius ñ saluabit. Et ascendet ei
ñ saluabit anima sua. et robustus corde mr fortes nud
iij fugiet inde illa dicit dñs. Audite uerbum q locut ē
dñs sup uos filii isr sup omni cognatiõe q̃m eduxi
de tra egypti dicens. Tantũm uos cognoui ex omnib;
cognationib; tre. ideo uisitabo sup uos omnes ini
tates uras. Numq̃d ambulabunt duo pariter nisi cõ
uenit eis. Numq̃d rugiet leo in saltu. ñ habuerit p̃dã.
Numq̃d dabit catulus leonis uocẽ de cubili suo. nisi
aliq̃d apprehendit. Numq̃d cadet auis in laqueum tre
absq; aucupe. Numq̃d auferet laqueus de tra. ante
q̃m q̃ cepit. Si clanget tuba in ciuitate. et pplus
ñ exp̃uescet. Si erit malũ in ciuitate. q̃d dñs ñ fe
cit. Quia ñ faciet dñs ds ũbium. ñ reuelauit secre
tum suũ. ad seruos suos pphas. Leo rugiet. quis ñ ti
mebit. Dñs ds locutus ē. quis ñ pphabit. Auditum
fac̃te in edib; azoti. et in edib; tre egypti. et dicite
congregamini sup montes samarie. et uidete mirabi
fol. 86. lia multa in medio eius. et calumpnias patientes in
penetralib; eius. Et nescierunt recta facere dicit dñs
rapientes iniquitates et rapinas in edib; suis.
Propter hec dicit dñs ds. Tribulabit et circuibit tra
et detrahetur a te fortitudo tua. et diripient edes
tue. Hec dicit dñs. Quomodo si eruat pastor de ore le
onis duo crura. aut extremum auriculę. sic eruent
filii isr qui habitabant in samaria in plaga lectuli.
et in damasci grabato. Audite et cõtestamini in
domo iacob. dicit dñs exercituũ. Quia die cũ u
isitare cepero pũnitiões isr sup eũ. uisitabo et
sup altaria bethel. et amputabunt cornua altaris
et cadent in terram. Et percutiam domũ hyemalẽ cũ
domo estiua. et peribunt domus eburnee. et dissi pa
buntur edes multe dicit dñs. Audite uerbum h
iv uaccę pingues quę estis in monte samarie. quę
calumpniã facitis egenis. et cõfringitis pauperes q̃
dicunt dñis suis. afferte. et bibemus. Iurauit dñs ds
in scõ suo. q. ecce dies uenient sup uos. et leuabit
uos in cornis. et reliquias uras in ollis feruentib;.
Et per muros exibitis uacca contra uaccam. et proiicietis
eos in hermon dicit dñs. Uenite ad bethel et im
pie agite. ad galgalã et multiplicate p̃uaricati
onẽ. Et offerte mane uictimas uras. tribus diebus
decimas uras. et sacrificate de fermẽto laudem.
Et uocate uoluntarias oblationes. et annunciate.
Sic enim uoluistis filii isr. dicit dñs ds. Vñ et ego
dedi uob; stupore dentiũ in cunctis urbib; uris. et
indigentiã panis in omnib; locis uris. et ñ estis re
uersi ad me dicit dñs. Et ego q. prohibui a uob; imbrẽ
cũ adhuc tres menses supersent usq. ad messem. Et pluã
super ciuitatem unam. et super ciuitatẽ aliam ñ pluã
pars una operta est. et pars super q̃m ñ pluit aruit

Et uenient due et tres ciuitates ad ciuitatẽ unã
ut bibant aquã. et ñ saciare. et ñ rediistis ad me
dicit dñs. Percussi uos uredine et aurugi
ne. Multitudinẽ ortoꝝ uiarũ et uineaꝝ uiarũ.
oliueta uia. et ficeta uia. comedit eruca. et ñ
rediistis ad me dicit dñs. Misi in uos mortẽ uiam
egypti. occidi in gladio iuuenes uros usq. ad captiui
tatẽ equoꝝ uiarũ. et ascendere feci putredinem ca
strorũ uiarũ in nares uras. et ñ rediistis ad me dicit
dñs. Subuerti uos sicut subuertit ds sodomã et go
morram. et facti estis quasi torris ereptus de incẽ
dio. et non rediistis ad me dicit dñs. Quapropter hec fa
ciã tibi isr. Postq̃m autẽ fecero tibi hanc. parare in occursũ
dei tui isr. Quia ecce formans montes. et creans
uentum. et annuncians homini eloquium suum. faciẽs
matutinam nebulam. et gradiẽs sup excelsa tre. dñs
ds exercituũ nomen eius. Audite uerbum istud qđ ego v
leuo sup uos planctum domus isr. Cecidit. ñ adiiciet
ut resurgat uirgo isr. proiecta est in terra sua. ñ est qui
suscitet eã. Quia hec dicit dñs ds. Urbs de q̃ egre
diebant mille. relinquent in ea centum. Et de qua
egrediebantur centum. relinquent in ea decem in domo isr.
Quia hec dicit dñs domui isr. Querite me et uiuetis
et nolite querere bethel. et in galgala nolite intra
re. et in bersabee ñ transibitis. quia galgala cap
tiua ducetur. et bethel erit in nutibus. Querite dñm
et uiuite. ne forte cõburat ut ignis domum ioseph
et deuoret. et ñ erit qui extinguat bethel. Qui cõ
uertis in absinthium iudicium. et iustitiã in terra re
linquitis. facientẽ arcturum et orionẽ. et cõuertentẽ
in mane tenebras. et diẽ nocte mutantẽ. Qui
uocat aquas maris. et effundit eas sup faciẽ tre
dñs nomen ei. Qui subridet uastitati sup robustũ.
et depredationẽ sup munitẽ affert. Odio habuerunt
in porta corripientẽ. et loquentẽ perfecte abhominati
sunt. Ideo pro eo q. conculcatis pauperem. et pcam tri
ticeam tollentes ab eo. domos quadro lapide edifica
bitis. et ñ habitabitis in eis. uineas amantissimas
plantabitis. et ñ bibetis uinum earũ. qã cognoui
multa scelera uestra. et fortia peccata uestra. hostes iusti
accipientes munus. et pauperes in porta deprimentes
Ideo prudens in tempore illo tacebit. quia tempus malum
est. Querite bonum et ñ malum ut uiuatis. et erit dñs
ds exercituũ uobiscũ. sicut dixistis. Odite malum
et diligite bonum. et cõstituite in porta iudicium. si
forte misereatur dñs ds exercituũ reliquiis ioseph.
Propter hec dicit dñs ds exercituũ dominator. In omnib;
plateis planctus. et in cunctis que foris sunt dicent ue
ue. Et uocabunt agricolam ad luctum. et planctum eos
qui sciunt plangere. et in omnib; uineis erit planctus
quia pertransibo in medio tui dicit dñs. Ve delere

ij. Reg.

sideantib; dic dñō. Ad quid ēt uob? Dies dñi ista tenebre ⁊ nō lux. Quom̄ si fugiat uir a facie leonis et occurrat ei ursus? et ingrediat domū ⁊ innitat manu sua sup parietē et mordeat eum coluber. Numq̄d nō tenebre dies dñi ⁊ nō lux. et caligo ⁊ nō splendor mea? Odi et proiēci festiuitates uras. et nō capiā odorē cetuum uorū. Quod si holocaustomata ⁊ munera uestra nō suscipiā. et uota pinguiū uoꝝ nō respiciā. Auser a me tumultū carminū tuoꝝ. ⁊ canticū lyre tue nō audiam. Et reuelabitur q̄si aq̄ iudicium. et iustitia q̄si torrens fortis. Numq̄d hostias et sacrificia obtulistis m̄i in deserto q̄draginta annis dom̄e israhel? Et portastis tabernacula moloch uestro ⁊ imagines ydolorū uestrorū. sidus dei uestri. q̄ fecistis uob. Et migrare uos faciā trans damascum. dicit dñs. Vae qui opulenti estis in sion. et confidit in monte samarie. Optimates capita populoꝝ ingredientes pompatice domū israhel. Transite in chalanne et uidete. et ite inde in emath magnā. et descendite in geth palestinoꝝ. et ad optima q̄q; regna horū si latior finis eorū finis uester est. qui separatis in die malū. ⁊ appropinquatis solio iniquitatis. qui dormitis in lectis eburneis. et lasciuitis in stratis uestris. qui comeditis agnū de grege. et uitulos de medio armenti. q̄ canitis ad uocē psalterii. Sicut dauid se putauerūt habere uasa cantica bibentes in phialis uinum. et optimo unguento delibuti. et nichil patiebant sup contritione ioseph. Quapropter nunc migrabunt in capite transmigrantiū. et auferet factio lasciuientiū. Iurauit dñs deus in anima sua. dicit dñs deus exercituū. Detestor ego superbiā iacob. et domos eius odi. et tradā ciuitatē cū habitatoribus suis. Qđ si remanserint decē uiri in domo una. et ipsi morientur. Et tollet eū propinquus suus. et cōburet eū. ut efferat ossa de domo. et dicet ei qui in penetralibus domus ē. Numq̄d apud te est adhuc? Et respondebit. finis ē. Et dicet ei. Tace et nō recordabor nominis dñi. Quia ecce dñs mandabit. et percutiet domū maiorē ruinis. et domū minorē scissionibus. Numq̄d currere queunt in petris equi? aut arari potest in bubalis? Quia conuertistis in amaritudinē iudicium. et fructū iustitie in absinthium. Qui letamini in nichilo. q̄ dixistis. numq̄d nō in fortitudine mea assumpsimus nob cornua? Ecce ego suscitabo sup uos domus israhel dicit dñs deus exercituū gentē. et cōteret uos ab introitu emath usq; ad torrentē deserti. Hec ostendit m̄i dñs deus. et ecce fictor locustē in principio germinantium serotinum ymbris. et ecce serotinus post tonsionē gregis. Et cum ē ea cōsumasset comedere herbā terre. dixi. Dñe deus. propitiare. quis suscitabit iacob. quia parvulus ē? Misertus ē dñs super hoc. Nō erit dicit dñs deus. Hec ostendit m̄i dñs deus. et ecce uocabat iudicium ad ignē dñs deus. et deuorabat abyssum multā. ⁊ comedebat simul partem. Et dixi. Dñe deus quiesce obsecro. Quis suscitabit iacob. quia parvulus ē? Misertus ē dñs super hoc. ⁊ hoc nō erit dicit dñs deus. Hec ostendit m̄i dñs. et ecce dñs stans sup murū lutū. et in manu eius trulla cementarii. Et dixit dñs ad me. Quid tu uides amos? Et dixi. Trullam cementarii. Et dixit dñs. Ecce ego ponā trullā in medio populi israhel. nō adiciam ultra ut pretream eū. et demolientur excelsa ysaac. et sanctificationes israhel desolabuntur. et cōsurgā super domū ieroboam in gladio. Et misit amasias sacerdos bethel ad ieroboam regē israhel dicens. Rebellauit contra te amos in medio domus israhel. nō potest terra sustinere omnes sermones eius. hec enim dicit amos. In gladio morietur ieroboam. et israhel captiuus migrabit de terra sua. Et dixit amasias ad amos. Qui uides. fugere memento terram iude. et comede ibi panē. et ibi prophetabis. et in bethel nō adicies ultra ut prophetes. quia sanctuarium regis ē et domus regni est. Et respondit amos. et dixit ad amasiam. Nō fui propheta? et nō sum filius prophete. ⁊ armentarius ego sū. uellicans sycomoros. Et tulit me dñs cū sequerer gregē. et dixit dñs mihi. Vade prophetā ad populum meum israhel. Et nunc audi uerbum dñi. Tu dicis. nō prophetes super israhel. et nō stillabis super domū ysaac. Propter hec hec dicit dñs. Uxor tua in ciuitate fornicabitur. et filii tui et filie tue in gladio cadent. et humus tua mensuratione funiculo? et tu in terra morieris. et israhel captiuus migrabit de terra sua. Hec ostendit m̄i dñs deus. et ecce uncinus pomorum. Et dixit. quid tu uides amos? Et dixi. Uncinum pomorum. Et dixit dñs ad me. Venit finis super populum meum israhel. nō adiciam ultra ut pretermittam eum. Et stridebunt cantores templi in die illa. dicit dñs deus. Multi morientur in omni loco. proiicientur silentium. Audite hoc qui conteritis pauperem. et deficere facitis egenos terre. dicentes. Quando transibit mensis et uendemus merces? Et sabbatum et aperiemus frumentum? et imminuemus mensuram. et augeamus siclum. et supponamus statheras dolosas? ut possideamus in argento egenos et pauperes pro calciamentis. et quisquilias frumenti uendamus. Iurauit dñs in superbia iacob. si obliuiscar usquam operum eorum. Numq̄d super istō nō commouebitur terra? et lugebit omnis habitator eius? Et ascendet quasi fluuius uniuersus. et eiicietur et defluet quasi fluuius egypti. Et erit in die illa dicit dñs occidet sol meridie. et tenebrescere faciam terrā in die lucis. Et conuertam festiuitates uestras in luctum. et omnia cantica uestra in planctum. Et inducam super omnes

dreſum uſq; ſacū. et ſup omne capud calumū. Et
ponā eā q̄ lucū unigenitū. et nouiſſima ei quaſi
die amarū. Ecce dies uenit dicit dñs. 7 miram
fame miram ñ fame panis. neq; ſitim aq̄ ſ. audi
endi uerbum dñi. Et mouebunt aman uſq; ad ma
re. et ab aquilone uſq; ad orientē circuibūt gentes
uerbum dñi. et ñ inuenient. In die illa deficient vir
gines pulchre et adoleſcentes in ſiti. qui iurant
in delicto ſamarie. 7 dicit uiuit dñs tuus dan. 7 uiu
it uia berſabee. et cadent. 7 ñ reſurgent ultra.
Vidi dñm ſtantē ſup altare. et dixit. Percute cardinē
7 moueant ſuperliminaria. Quantu enī in capite
omniū. et nouiſſimū eoꝝ in gladio mactabo. Non
erit fuga eis. fugiet. 7 ñ ſaluabit. et eis q̄ fugient. Si
deſcenderint uſq; ad infernum. inde manus mea educet
eos. Et ſi aſcenderint uſq; ad celū. inde deiciā eos. Et
ſi abſconditi fuerint in uertice carmeli. inde ſcrutans
auferam eos. Et ſi elauerint ſe ab oculis meis in profun
do maris. ibi mandabo ſerpenti. 7 mordebit eos. Et ſi
abierint in captiuitatē coram inimicis ſuis. ibi man
dabo gladio. 7 occidet eos. et ponā oculos meos ſup
eos in malū. et ñ in bonum. Et dñs deus exercituū q̄
tangit terram. et tabeſcet. et lugebunt oēs habita
tores in ea. Et aſcendet ſicut fluuius oēs. 7 defluet
ſicut fluuius egypti. Qui edificat in celo aſcenſionē
ſuā. 7 faſciculū ſuū ſup terram fundauit. Q̄ uocat aq̄s
maris. et effundit eas ſup faciē terre. dñs nomē eius.
Numq̄d ñ ut filii ethyopum uos eſtis mihi filii iſrahel. ait
dñs. Numq̄d ñ iſrahel aſcendere feci de terra egypti. et pa
leſtinos de capadocia. et ſyros de cyrene. Ecce oculi
dñi dei ſup regnū peccans. 7 cōterā illud a facie ter
re. uerumtamen conterens ñ conterā domū iacob dicit dñs.
Ecce enī ego mandabo. et cōcutiā in omnibus gentibus
domū iſrahel. ſicut concutit in cribro. et ñ cadet lapillus
ſup terram. In gladio morientur oēs peccatores populi mei
q̄ dicunt ñ adpropinquabit. et ñ ueniet ſup nos malū.
In die illo ſuſcitabo tabernaculū dauid q̄d cecidit. et re
edificabo aperturas murorum eius. et ea q̄ corruerunt inſtau
rabo. Et reedificabo eū ſicut in diebus antiquis. ut
poſſideant reliquias idumee. et oēs nationes. eo
q̄ inuocatū ſit nomē meū ſup eos dicit dñs faciēs hec.
Ecce dies uenient dicit dñs. et adprehendet arator meſ
ſorē. et calcator uue mittentē ſemen. Et ſtillabit mon
tes dulcedinē. 7 oēs colles cultu erunt. Et cōuertam
captiuitatē populi mei iſrahel. et edificabunt ciuitates
deſertas. et habitabunt. Et plantabit uineas. et bi
bent uinū eaꝝ. Et faciunt ortos. et comedēt fructus
eoꝝ. Et plantabo eos ſup humū ſuā. et ñ euellā eos
ultra de terra ſua q̄m dedi eis. dicit dñs deus tuus.

Explicit amos ꝓpheta. Ieronimus ad paulinū de
ab di a ꝓ phe ta.

Abdias qui interpretatur ſeruus dñi. pronat contra ecom
r. ſanguineū. terrenumq; ſtirpis q. iacob ſemp emu
lum habita patuit ſpūi. Explicat de Abdia. Inci
pit abdias ꝓpha.

Dō. mq. lc. j.

1

ISTO abdie. Hec dicit
dñs ad edom. Auditū
auditum⁹ a dño. et
legatus ad gentes
miſit. Surgite. et
cōſurgam⁹ aduerſus eū
in prelium. Ecce par
uulū dedi te in gentib⁹.
cōtemptibilis tu es ual
de. Superbia cordis ex
tulit te habitantē in
ſciſſuris petre. excelſa ſoliū tuū. Qui dicis in corde
tuo. Quis deiciet me in terram. Si exaltatus fueris
ut aquila. et ſi inter ſydera poſueris nidū tuū. inde
detrahā te dicit dñs. Si fures introiſſent ad te. si
latrones pernocte. quomodo conticuiſſes. Nonne furia
ri ſunt ſufficientia ſibi. Si uindemiatores introiſſent
ad te. numq̄d ñ ſpicas relinquerent tibi. Quomodo
ſcrutatus es esau. inueſtigauit abſcondita eius. Usq;
ad finē⁹ emiſerunt te. omnes uiri fœderis tui. illuſerūt
tibi. preualuerūt aduerſum te uiri pacis tue. Qui come
dunt panē tuū. ponent inſidias ſubter te. Non eſt prudentia
in eo. Numq̄d ñ in die illa dicit dñs. perdam ſapientes
de idumea. et prudentiā de monte esau. Et time
bunt fortes tui a meridie. et interibit uir de monte esau
Propter interfectionē. 7 propter iniquitatē fratris tui ia
cob operiet te confuſio. et peribis in eternum. In die cum
ſtares aduerſus eū. in die capiebant alieni exercitū eius. et
extranei ingrediebantur portas eius. et ſup hierlm mitte
bant ſortē. tu quoq; eras quaſi unus ex eis. Et ñ de
ſpectes die fratris tui. in die peregrinationis eius. Et
ñ letaberis ſup filios iuda. in die perditionis eoꝝ. Et
magnificabis os tuū in die angustie. neq; ingredieris
portā populi mei in die ruine eoꝝ. Neq; deſpicies et tu
in malis eius. in die uastitatis illius. Et ñ emittes
aduerſum exercitū eius in die uaſtitatis illius. neq;
ſtabis in exitib⁹ ut interficias eos qui fugerunt. Et
ñ concludes reliquos eius in die tribulationis. q̄m
iuxta e dies dñi ſup omnes gentes. Sicut feciſti
fiet tibi. retributionē tuā conuertet in caput tuū. Quo
niam enim bibiſtis ſup montē ſanctū meū. bibent omnes gen
tes iugiter. et bibent et abſorbebunt. et erunt quaſi
ñ ſint. Et in monte ſyon erit ſaluatio. et erit ſanctus.
Et poſſidebit domus iacob eos qui ſe poſſederant.
Et erit domus iacob ignis. et domus ioſeph flā
ma. et domus eſau ſtipula. Et ſuccendent in eis

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

et deuocabunt eos. et ñ erunt reliquie domus eius
q̄ dñs locut̄ē. Et benedicabit hu qui ad austrū
monte eius. i qui in campestribꝫ philistiim. Et
possidebit regionē effraym. et regionē samarie.
Et beniamyn possidebit galaad. Et transiit
gramo exercitus huius filioꝝ isr̄. omnia chanane
usq; ad sarepthā. Et trāsmigrauit ierlm q̄
in bosphoro t̄. possidebit ciuitates austri. Et ascē
dent saluatores in montē syon. iudicare mō
tē esau. et erit dño regnum. Explicit abdias
pphā. Incipit ad primū de Iona pphā.

Fia.

IOnas columba pulcherrima naufragio suo pas
sionē dñi p̄figurauit. mundū ad penitam reuocat.
i sub nōie ninuie. salutē gentib; nuntiat. explicit

INCIPIT IONAS PPHA

Factum e ūbū dō
ad ionā filiū amathi.
dicens. Surge uade
in niniuen ciuitatē
grandē. et p̄dica in ea
q̄. ascendit clamor ma
litie eius coā me. Et
surrexit ionas ut fugeret in tharsis a facie dñi.
Et descendit ioppen.
et inuenit naue euntē in tharsis. Et dedit nau
lum eius. i descendit in ea. ut iret cū eis in tharsis
a facie dñi. Dñs aut̄ iecit ventū magnū in mare.
Et fca e tempestas magna in mari. et nauis
periclitabat̄ conteri. Et timuerunt nautē. et cla
mauit uir ad deū suum. Et miserunt uasa q̄
erant in nauī in mare. ut alleuiarent ab eis. Et
ionas descendit ad interiora nauis. et dormiebat
sopore grauī. Et accessit ad eū gubernator. et dix̄
ei. Quid tu sopore deprimeris. Surge inuoca deū
tuū. si forte recogitet de nob. et ñ peamus. Et
dix̄ unus ad collegam suū. Venite et mittamus sortes
i sciamus quare hoc malū sit nobis. Et miserunt
sortes. Et cecidit sors sup ionam. Et dix̄erunt ad
eum. Indica nob cuius causa malū istud sit nobis.
Qs e opus tuū. Que ra tua. Et quo uadis. Et
qui ex quo pplo es tu. Et dixit ad eos. Hebreus
ego sū. Et dñm deū celi ego timeo. qui fecit ma
re et aridam. Et timuerunt uiri timore magno.
Et dix̄erunt ad eū. Quo h fecisti. Cognouerant enim
uir q. a facie dñi fugeret. quia indicauerat eis ionas.
Et dix̄erunt ad eum. Quid faciemus t̄. et cessabit
mare a nob. Quia mare ibat et tumescebat. Et
dixit ad eos. Tollite me. et mittite in mare. et
cessabit mare a nob. Scio enī ego q̄ ppt̄ me tem
pestas grandis hec sup uos. Et remigabant uiri
reuerterent ad aridam. Et ñ ualebant. quia mare
ibat. et intumescebat sup eos. Et clamauit ad
dñm. et dix̄erunt. Quesumus dñe ne peam⁹ in aīa
uiri hui. et ne des sup nos sanguinē innocentē.
quia tu dñe sicut uoluisti fecisti. Et tulerunt ionā
i miserunt in mare. Et stetit mare a feruore suo.
Et timuerunt uiri timore magno dñm. Et immo
lauerunt hostias dño. et uouerunt uota. Et parauit
dñs pisce grandē. ut deglutiret ionā. Et erat io
nas in uentre piscis diebus. et noctibus. Et ora
uit ionas ad dñm deū suū. de uentre piscis. et dixit.
Clamaui de tribulatione mea ad dñm. et exaudiuit
me. De uentre inferi clamaui. et exaudisti uocē
meā. Et proiecisti me in profundū in corde maris
et fluuius circumdedit me. Oēs gurgites tui. et fluc
tus tui sup me transierunt. Et ego dixi. Abiectus
sum a cōspectu oculoꝝ tuoꝝ. Uerumtamen rursū uide
bo templū scm tuū. Circumdederunt me aq̄ usq; ad
animā. abyssus uallauit me. Pelagus operuit caput
meū. Ad extrema montiū descendi. Terre uectes
cōcluserunt me in eternum. et sublenabis de corruptiōe
uitā meā. dñe deus mus. Cum angustiaret in me
anima mea dñi recordatus sū. ut ueniat ad te
oratio mea ad templū scm tuum. Qui custodiunt
uanitates frustra miam suā derelinquunt. Ego
aut̄ in uoce laudis immolabo t̄. Quecūq; uouī
reddam p salute dño. Et dixit dñs pisci. et euomu
it ionam in aridā. Et factum e ūbum dñi ad ionā secūdo.
dicēs. Surge. uade in niniuen ciuitatē magnā
et p̄dica in ea p̄dicationē quā ego loquor ad te. Et
surrexit ionas et abiit in niniuen iuxta ūbum
dñi. Et ninuie erat ciuitas magna deo in itinere
diei unius. Et cepit ionas intrare ciuitatē in
diei unius. Et clamauit et dixit. Adhuc quadragin
ta dies. et ninuie subuertetur. Et crediderunt uiri
in ninuite in dm. et p̄dicauerunt ieiunium. et ue
stiti sunt saccis a maiore usq; ad minorē. Et peruenit
ūbum ad regē ninuie. et surrexit de solio suo. et
abiecit uestimenta sua a se. et indutus est saccis. et
sedit in cinere. i clamauit et dixit in ninuie ex
ore regis i principum eius dicēs. Homines et iumenta
et boues et pecora. ñ gustent quicquā nec pas
cant. et aquā ñ bibant. Et operiant saccis boues
et iumenta. et clament ad dñm in fortitudine. Et
conuertatur uir a uia sua mala. et ab iniquitate q̄
est in manib; eoꝝ. Quis scit si conuertat et ignoscat
deus. et reuertatur a furore ire sue. et ñ pibimus.
Et uidit deus opa eoꝝ q. conuersi sunt de uia sua mala.
et misertus est deus sup malitia q̄ locutus fuerat
ut faceret eis. et ñ fecit. Et afflictus est ionas af
flictione magna. et iratus est. Et orauit ad dñm.

et dixit. Obsecro dñe. numqd ñ hoc ē ubi meū. cū adhuc ēem in tra mea. Ppt hoc preoccupaui ut fugerem in tharsis. Scio enī quia tu es clemēs et misericors es. patiens et multe misericordie. et ignoscens sup malitia. Et nūc dñe tolle quesō animā meā a me. quia melior ē mors mea q̄m uita. Et dixit dñs. Putasne bene iracundus es tu. Et egressus ē ionas de ciuitate. et sedit ad orientē ciuitatis. Et fecit sibi met ibi umbraculum. et sedebat subter illud in umbra. donec uideret quid accideret ciuitati. Et preparauit dñs deus hederam. et ascendit sup caput ionę. ut esset umbra sup caput eius. et protegeret eum. Laborabat enim. Et letatus est ionas sup hedera. letitia magna. Et preparauit deus uermem ascensu diluculi in crastinum. et percussit hederam. et exaruit. Et cū ortus fuisset sol. precepit dñs uento calido et urenti. et percussit sol sup caput ionę. et estuabat. Et petiuit animę sue ut moreretur. et dixit. Melius est mihi mori q̄m uiuere. Et dixit dñs ad ionam. Putasne bene iracundus es tu sup hedera. Et dixit. Bene iracundus ego usq; ad mortem. Et dixit dñs. Tu doles super hedera. in qua nō laborasti. neq; fecisti ut cresceret. que sub una nocte nata ē. et sub una nocte perijt. et ego nō parcā niniue ciuitati magne. in q̄ sunt plus q̄m centū uiginti milia hominū. qui nesciunt q̄d sit inter dextram et sinistram suā. et iumenta multa.

Explicit ionas pphā. Incipit liber de micheā pphā.

Micheas de morasthi coepit ī ysaiā ozię ezechię regū iuda. Sicut uidit sup samariā et hierlm. audite pli omnes. et audiat terra et plenitudo eius. et sit dñs deus uobis in testem. dñs de templo sco suo. Quia ecce dñs egredietur de loco suo. et descendet et calcabit sup excelsa terre. Et cōtabescent montes subter eum. et ualles scindentur sicut cera a facie ignis. sicut aque q̄ decurrunt inclinate. In scelere iacob omne istud. et in peccatis domus israel. Quod scelus domus iacob. Nonne samaria. Et que excelsa iude. Nonne hierlm. Et ponā samariā quasi aceruum lapidū in agro. et plantaciones uinee. Et deiciam in uallē lapides eius. et fundamenta eius reuelabo. Et omnia sculptilia eius conterentur. et omnes mercedes eius comburentur igni. Et omnia ydola eius ponā in perditionē. quia de mercedibus meretricis congregata sunt. et usq; ad mercedem meretricis reuertent. Super hoc plangā et ululabo. nudus spoliatus et nudus. faciam planctum quasi draconum. et luctum quasi struthionum. quia desperata est plaga eius. quia uenit usq; ad iudā. Tetigit portam populi mei usq; ad hierlm. In geth nolite annuntiare. lacrimis ne plorate. In domo pulueris. puluere conspergere. Transite uobis habitans saphir confusa ignominia. Non egressa que habitat in saenan. Planctus domus ades accipiet ex uobis ut stet sibi met. quia infirmata est in bonis. que habitat in maroth. quia descendit malum a domino in portam hierlm. Tumultuose quadrige stupore habitantes lachis. Principium peccati est filie sion. quia mee inuente sunt scelera israel. Propterea dabis emissarios sup hereditatem geth. domus mendacij in responsionem regibus israel. Adhuc hereditem adducam tibi que habitas in maresa. usq; odollam ueniet gloria israel. Decaluare et tondere. sup filios delitiarum tuarum. Dilata calumniam tuam sicut aquila. q̄m captiui ducti sunt ex te. Ve qui cogitatis mala. et operamini malum in cubilibus uestris. In luce matutina faciunt illud. q̄m contra deum manus eorum est. Et concupierunt agros. et uiolenter rapuerunt. et domos et rapuerunt. Et calumniabuntur uirum et domum eius. uirum et hereditatem eius. Ideo hec dicit dñs. Ecce ego cogito sup familiā istā malum. unde non auferetis colla uestra. et non ambulabitis superbi. quia tempus pessimum est. In die illa sumet sup uos parabolā. et cantabitis canticū cū suauitate dicentes. Vastatione uastati sumus. pars populi mei cōmutata est. Quomodo recedet a me. cū reuertar qui regiones nostras diuidat. Propter hoc non erit tibi mittens funiculū sortis in coetu dñi. Ne loquamini lacrimis. nō stillabunt super istos. Non apprehendet confusio domus iacob. Numquid abbreuiatus est spiritus dñi. Aut tales sunt cogitationes eius. Nonne uerba mea bona sunt. cū eo qui recte graditur. Et e contrario populus meus in aduersarium surrexit. Desuper tunicā pallium extorsistis. Eos qui pertransibant simpliciter conuersos in bellū. Mulieres populi mei eiecistis de domo deliciarum suarum. A paruulis eorum tulistis laudem meam in perpetuum. Surgite et ite. quia non habetis hic requiem. Propter immunditiam eius corrumpet punctione pessima. Vtinam non essem uir habens spiritum. et mendacium potius loquerer. Stillabo tibi in uinum et inebriabor. et erit sicut q̄m stillat iste. Congregatione congregabo iacob. totum te. In unum coducā reliquias israel. Pariter ponam illum quasi gregem in ouili. quasi pecus in medio caularum. Tumultuabuntur a multitudine hominum. Ascendet enim pandens iter ante eos. Diuidet et transibit porta. et egredientur per eam. Et transibit rex eorum coram eis. et dñs in capite eorum. Et dixi. Audite principes iacob. et duces domus israel. Numquid uestrum est scire iudicium. qui odio habetis bonum. et diligitis malum. Qui uolentes tollitis pel

les eor. desup eis. et carnē eor. desup ossib. eor. Qui co
medunt carnē pli mei. et pellē eor. desup excoriaue
runt. Et ossa eor. confregunt et cōciderunt sicut in
lebete. et quasi carnē in medio olle. Tunc clama
bunt ad dñm. et ñ exaudiet eos. Et abscondent
faciē suā ab eis in tempe illo. sicut nequit egerī
in adinuentionib; suis. Hec dicit dñs sup pphas
q̄ seducunt pplm meū. q̄ mordent dentib; suis. et
pdicant pacem. Et si quis ñ dederit in ore eor. q̄p
piam. sanctificant sup eū pelum. Ideo nox uob; pu
sione erit. et tenebre uob; pdinatione. Et occū
bet sol sup pphas. et obtenebrabitur sup eos di
es. Et cōfundent qui uident uisiones. et cōfunde
tur diuini. et operient uultus suos oēs. q̄a ñ est
responsū dei. Verumtamē ego repletus sū fortitudi
ne spū dñi iudicio et ūirtute. ut annuntiē iacob
sceluī suū. et isrl peccatū suū. Audite hec prin
cipes domus iacob. et iudices domus isrl. qui
abhominabimini iudiciū. et omnia recta pueri
tis. q̄ edificatis syon in sanguinib; et ierlm in
iniquitate. Principes eī in muneribus iudicabāt.
et sacerdotes eius in mercede docebant. et pphe eius i
pecunia diuinabāt. et sup dñm requiescebāt dicē
tes. Numq̄d ñ dñs in medio nr̄m. Non uenient sup
nos mala. Propt̄ hoc causa nr̄i syon q̄si ager arabitur.
et ierlm q̄si aceruus lapidū erit. et mons templi in
excelsa silue. Et in nouissimo dieī erit mons
domus dñi paratus in ūertice montium. et sublī
mis sup colles ualde. Et fluent ad eum pli. et pa
rabūt gentes multe. et dicent. Venite ascendamus
ad montē dñi. et ad domū dei iacob. et docebit nos
de uiis suis. et ibimus in semitis eius. quia de sy
on egredietur lex. et ūbū dñi de ierlm. Et iudicabit
inter plos multos. et arguet gentes fortes usq; i
longinquū. Et cōcident gladios suos in uomeres. et
hastas suas in ligones. Non sumet gens ad gentē
gladiū. et ñ discent ultra bellicare. Et sedebit
unusquisq; sub uinea. et sub ficu sua. et ñ erit qui de
terreat. q̄ os dñi exercituū locutū est. Quia oēs
pli ambulabunt unusquisq; in nomine dei sui.
Nos autē ambulabimus in nōe dñi dei nr̄i in
ēternū et ultra. In die illa dicit dñs congregabo claudi
cantem. et eā q̄m eiectā colligā. et q̄m afflictā.
Et ponā claudicantē in reliquias. et eā q̄ laborā
uerat in gentē robustam. Et regnabit dñs sup
montes syon ex hoc nūc. et usq; in ēternum. Et tu turris
gregis nebulosa filia syon. usq; ad te ueniet po
testas prima. regnū filie ierlm. Nunc q̄re mero
cōturbaris. Numq̄d rex ñ est tibi. aut cōsiliarius tuus
perit. Quia comprehendit te dolor sicut parturientē.

Dole et parturi filia syon quasi parturiēs. quia nūc
egredieris de ciuitate. et habitabis in regione. et
uenies usq; ad babilonē. Ibi liberaberis. ibi redimet te
dñs de manu inimicor tuor. Et nūc congregate
s sup te gentes multe. q̄ dicunt. Lapidet. et as
piciat in syon oculus nr̄. Ipsi autē ñ cognouerunt co
gitationes dñi. et ñ intellexerunt consiliū eius. quia cō
gregauit eos quasi fenum aree. Surge et tritura fi
lia syon. quia cornu tuū ponā ferreum. et ungulas
tuas ponā eneas. et comminues pplos multos. Et mi
nabis dño rapinas eor. et fortitudinē eor. dño uniuer
sre terre. Nunc uastabens filia latronis. Obsidionē sup
nos posuerunt. In uirga percutient maxillā iudicis
isrl. Et tu bethlehem effratha. paruulus es in milib;
iuda. Ex te mihi egredietur qui sit dominator in isrl. Et
egressus eius ab initio. a diebus eternitatis. Propt̄ hoc da
bit eos usq; ad tempus in quo parturiēs pariet. et
reliquie fratrum eius conuertent ad filios isrl. Et stabit
et pascet in fortitudine dñi. et in sublimitate nois
dñi dei sui. Et cōuertent. q̄ nūc magnificabit usq; ad
fines terre. Et erit iste pax assyrius cū uenerit terram
nr̄am. et q̄ndo calcauerit in domib; nr̄is. Et suscita
buntur sup eū septē pastores et octo primates homines.
Et pascent terram assur in gladio. et terram nemrod in
lanceis eius. Et liberabit ab assur cum uenerit terram nr̄am
et cū calcauerit in finib; nr̄is. Et erunt reliquie iacob
in medio pplor multor. q̄si ros a dño. et quasi stille
sup herbam q̄ ñ expectat uirū. et ñ psolatur filios
hominū. Et erunt reliquie iacob in gentib; in medio
pplor multor. quasi leo in animalib; siluar. et q̄si catu
lus leonis in gregib; pecor. Qui cū transierit et con
culcauerit. et capere ñ est qui eruat. Et exaltabit man
tua sup hostes tuos. et omnes inimici tui peribunt.
Et erit in die illa. dicit dñs auferā equos tuos de
medio tui. et disperdam quadrigas tuas. et perdam ci
uitates terre tue. et destruam omnes munitiones tuas.
Et auferā maleficia de manu tua. et diuinationes
ñ erunt inter. Et pire faciā sculptilia tua. et statuas
tuas de medio tui. et ñ adorabis ultra opa manu
um tuar. Et euellam lucos tuos de medio tui. et
conteram ciuitates tuas. Et faciā in furore et in in
dignatione ultionē. in omnib; gentib; q̄ ñ audierūt.
Audite q̄ dñs loquit. Surge contende iudicio aduersū
montes. et audiant colles uocē tuā. Audiant mon
tes iudicium dñi. et fortia fundamenta terre q̄a iudicium dñi c
pplo suo. et cū isrl disceptabit. Pplis meus quid feci tibi. aut quo molest
fui tibi. Responde mihi. Quia eduxi te de terra egypti et de domo seruitutis
liberaui te. Et misi ante faciē tuā moysen et aa
ron et mariam. Pplis meus memento q̄so quid cogitauit
contra te balach rex moab. et quid responderit ei

balaam filius beor. De sethim usq; ad galgalam. ut
agnoscerent iustitiaꝫ dñi. Quod dignū offam dño. Cur
uabo genu ꝺ excelso. Hunquid offiam ei holocaustio
mata. et uitulos anniculos. Hunqꝺ placari pot
dñs in milib; arietū. aut in multis milib; hyrcoꝝ pi
guū. Hunqꝺ dabo pmogenitū meū p scelere mes
truū uentris mei. p peccato animę mee. Indicabo
t̄ homo quid sit bonū. et quid dñs queuit a te.
Vtiq; facere iudiciū. t diligę miam. et solliciꝫ
ambulare cū ꝺo tuo. Vox dñi ad ciuitatē clamat
et salutem timentib; nomē tuū. Audite tribꝰ. Et
quis appbabit illud. adhuc ignis in domo impii
t thesauri iniquitatis. et mensura minor plena.
Hunqꝺ iustificabo stateram impiā. t et saccelli pon
deris dolosi. In quib; diuites eius repleti ꝫ iniqui
tate. t et habitantes in ea locuebant mendacium.
t lingua eoꝝ fraudulenta in ore eoꝝ. Et ego g
cepi percutere te plagone sup peccatis tuis. Tu co
medes et n saturabis. et humiliatio tua in medio
tui. Et apphendes et n saluabis. et quos saluauero
mgladiꝰ dabo. Tu seminabis. et n meties. Tu cal
cabis oliuam. et n ungeris oleo. Et mustum. n bibes
uinū. Et custodisti precepta amri. et omne opus
achab. Et ambulasti in uoluptatib; eoꝝ. ut dare
te in pditionē. et habitatores tuos in sibilum. Et
obprobrium ppli mei portabitis. Ve mihi. quia factus sū
sicut qui colligit in autumpno racemos uindē
mie. Non ē botrus ad comedendū. Precoquas fice
desiderauit anima mea. Perit fidelis de terra. et rectus
in hominib; n est. Omnes in sanguine insidiantur.
Vir fratrem suum uenatur ad mortem. malū manuū
suarū dicunt bonū. Princeps postulat. et iudex
in reddendo ē. Et magnus locutus ē desiderium anime
sue. et conturbauerūt eū. Quo optimus in eis ē quasi pali
urus. et quasi rectior spina de sepe. Dies speculationis
tue. uisitatio tua uenit. Nunc erit uastitas eoꝝ. Nolite
credere amico. et nolite confidere in duce. Ab ea q dormit
in sinu tuo custodi claustra oris tui. q filium confun
liam facit pater. t filia consurget aduersus matrē suā. nurus
contra socrū suā. inimici hominis domestici eius. Ego autē
ad dominū aspiciā. expectabo ꝺm saluatorē meū. Audiet
me ꝺs mꝰ. Ne letemis inimica mea super me. quia cecidi.
Consurgā. Cū sedeo in tenebris dñs lux mea ē. Iram dñi
mei portabo. quia peccaui ei. donec iudicet causā meā
et faciat iudiciū meū. Educet me in lucē. videbo
iustitiā eius. Et aspiciet inimica mea. et operiet confusio
q dicit ad me. Vbi ē ꝺs tuus. Oculi mei uidebūt me
am. Nunc erit in conculcationē. ut lutū plateaꝝ. Dies
ut edificent macerie tue. In die illa longe fiet lex.
In die illa et usq; adre uenient assur. et usq; ad ciui
tates munitas. Et aquilonalis munitus usq; ad flumē
et ad mare de mari. t ad montē de monte. Et erit
terra in desolationē pris habitatoribus suis. et pris fruc
tum cogitationū eoꝝ. Pasce pplm tuū in uirga tua
gregē hereditatis tue. habitantes solos in saltu. In
medio carmeli pascent basan et galaad sicut dies
es antiquos. sicut dies egressionis tue de terra egypti.
Ostendam ei mirabilia. videbūt gentes. et cōfun
dentur sup omni fortitudine sua. Ponent manū
sup os. aures eoꝝ surde erunt. Lingent pulueꝝ
sicut serpentes. uelut reptilia terre. perturbabunt de
clibanis suis. Deum dm nrm timebunt. t timebit te.
Quis ds similis tui. t qui auferens iniquitatē et transis
peccatū reliquias hereditatis tue. Non imittet
ultra furorē suū. quia uolens misericors ē. Reuertet
misereb̄ nr. Deponet iniquitates nr̄as. et proiet
in profundū maris omnia peccata nr̄a. Dabis ueritatē
iacob. misericordiam abrahā. que iurasti patribus nr̄is a di
ebus antiquis. Explicit michees. Incipit de Naum pphā.

Nahum cōsolatoris ebrei incepit euangelizare contra Ninivē
et pri subuersionē illius loquit. Ecce sup montes
pedes euangelizantis et annuntiantis pacē. explicit.

INCIPIT NAHVM PPHA.

NVS.

Onus. liber uisio
nis naum helcesei.
Dns emulator et ultor
dns ultor furens dns
ultor. et habens fu
rorē. Ultor dns in
hostes suos. et ira
seruans ipe inimicis
suis. Dns patiens et
magnus fortitudine. et mundans n faciet innocē
tē. Dns in tempestate et turbine uie eius. et ne
bule pulueris pedum eius. Increpans mare t exsiccās
illud. t omnia flumina adducet. defluxit. Infirmat
ꝰ basan et carmelus. et flos libani elanguit. Mons
tres tremuerunt ab eo. t colles ad nichilum redacti sūt. Et contremuit
terra a facie eius. orbis et omnes habitantes in eo. Ante
faciē indignationis eius quis stabit. Et quis resistet
in ira furoris eius. Indignatio eius effusa ē ut ig
nis. et petre dissolute sūt ab eo. Bonus dns et cōfor
tans in die tribulationis. t sciens sperantes in se. Et in
diluuio pretereunte cōsumationē faciet loci eius.
t inimicos eius persequent tenebre. Quid cogitatis contra
dñm. Cōsumationē ipe faciet. Non consurget duplex

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

tbulano qua siatr spme se munēt ōplectunt sic ō
muū eor punt pretantum. Cōsumet qī stipula ari
datre plena. Exte erunt cogitans cōtra dñm malūa
mne nimetans puancationē. hec dicit dñs. Si pfe
ti fuint et ita plures sic quoq; attondent et pnus
bit. Affligi te. et ñ affligā te ultra. Et nunc cōtera
iugā eius de ceruo tuo et uincula tua dirumpā. Et
pcipet contra te dñs. Non seminabit ex nomine tuo
amplius. De tpio dei tui mētiam. Sculptile et cō
flatile pnā sepulchrū tuū. qua mbonerat es. Ec
ce sup montes pedes euangliz antis z annuciantis
pacē. Celebra iuda festiuitates tuas et rede uota tua
qua ñ adiuer ultra ut pteriat ut te belial. Vni
uersus interit. Ascendit q dissipat cōā te. qui custo
dit obsidionē. Contemplare uiam. Confortā lumbos.
Robora uirtutē nimis. z qua sicut reddidit dñs sup
biam iacob. sic reddet superbiam isrl. Quia uastatores
dissipauit eos. z pugiles eor exterminauerunt. Clipe
orū eius ignitus. Vir exercitus in accaneis. Ignee
habent curruf in die pparationis ei. Et agitatores
conturbati. Intrabūt. Quadrige col
lise ī implatea. Aspectus eor qsi lampades. qi fulgā
discurrentia. Recordabit fortium suor. Ruent in
itibus suis. Velociter ascendent muros ei. et pa
rabit umbraculū. Porte fluuior aperte ī. et templū
ad solum durabit. et mulier captiua abducta est.
Et ancille eius mnabant gemētes ut columbe mur
murantes in cordibus suis. Et niniue qi piscina aquaz
aque eius. Ipsi ū fugierunt. State state. Et ñ ē qui
reuertat. Diripite argentū diripite aurū. et ñ ē finis
diuitiaz ex omnibus uasis desiderabilibus. Dissipata et dis
sipata et dilacerata. et cor tabescens et dissolutio genicu
lor. et defectio in omnibus renibus et facies omniū sicut
nigredo olle. Vbi ē habitatio leonum. et pastura
catulor leonis. Ad qm iuit leo ut ingrederet illuc ca
tulus leonis. et ñ est qui exterreat. Leo cepit sufficienter
catulis suis. et necauit leenis suis. et implebat spe
lucas suas. z cubile suū rapina. Ecce ego ad te
dicit dñs exercituum. Et succendā usq; ad fumū q
uorigas tuas. z leunculos tuos comedet gladius. Et
exterminabo de terra tua. et ñ audientur ultra uoces
nuntior tuor. Ve ciuitas sanguinū tota mēdax
dilaceratione plena. Non recedet a te rapina. Vox fla
gelli. et uox impetus rote. et equi frementes. et quadri
ge feruentes. et equites ascendentes. et micantes gla
dii. et fulgurantes hastē. et multitudo interfector
et grauis ruine. Nec ē finis cadauer. Et corruent
in corpib suis pre multitudine fornicationū meretri
cis speciose et grate. et habentis malefitia. que uendidit
gentes in fornicationib suis. et familias in malefitiis
suis. Ecce ego ad te dicit dñs exercituū. Et re
uelabo pudenda tua in facie tua. et ostendam gentib nu
ditatē tuā. et regnis ignominiā tuā. Et proiciam sup te
abhominationes. et contumelios te afficiam. et ponam
te in exemplū. Et erit omnis qui uidit te refugiet a
te. et dicet. Vastata est niniue. Quis cōmouebit sup te
caput. Vnde quesā consolatorē tē. Numqd melior es ab alex
andria pplōr. que habitat in fluminib. Aque in
circuitu eius. Cuius diuitie mare. Aque multe ei. Ethi
opia fortitudo eius. et egiptus. z ñ ē finis. Affricus et libyes
fuerūt in auxilio tuo. Et ipa in transmigrationē duc
ta ē in captiuitatē. Paruuli eius cōminuti sunt in capite omniū
uiaz. et sup inclitos eius miserunt sortes. et omnes
optimates eius cōstricti sunt in compedib. Et tu ebrietabe
beris et eris despecta. et tu quere auxilium ab inimico.
Omnes munitiones tue sicut ficus cū grossis fructibus. Si
cōcusse fuerint. cadent in os comedentis. Ecce pplē tuus
mulieres in medio tui. Inimici tui ad aperiendū portas
terre tue. Deuorabit ignis uectes tuos. Aquā
pre obsidionē haure. Extrue munitiones tuas. In
tra in luteū. et calca lubigens. Tene latere. Ibi come
det te ignis. et pibis gladio. deuorabit te ut bruchus.
Congregare ut bruchus. multiplicare ut locusta. Plures
facti negotiationes tuas. qm stelle fuerunt celi. Bruchus
expansus ē. et auolauit. Custodes tui qsi locuste. et pue
rituli tui qsi locuste locustaz. q cōsidunt in sepib in die
frigoris. Sol ortus est. et auolauerunt. et ñ ē cognitus
locus eor ubi fuerint. Obmutuerunt pastores tui assyrie
Sepelierunt principes tui. Dispersus est pplē tuus sup mon
tes. et ñ est qui congreget. Non est obductus contritio tua.
pessima est plaga tua. Omnes qui audierūt auditionē
tuā. cōploserunt manus sup te. Quia sup qm ñ tran
siit malitia tua semp. Explicit liber naum pphē. Le

III. bbacuc lucrator fortis et rigidus. Ionum ad paulū de Abac
uc sicut sup custodiā suā et figit gradū sup munitionē. pphē
ut xpm in auxilio contemplet. et dicat. Quare
eius. et laudis ei plena est tra. Splendor eius ut lux erit
cornua in manib ei. Ibi abscondita est fortitudo eius.

Explicit de habacuch pphā. Incipit habacuch pphā

Vsq quo iudex abacuc
pphā. Vsq; dñe clama
bo et ñ exaudies. Vo
ci
feminee adre um pati
ens et ñ saluāb. Quare
ostendisti mi iniquitatē
et labore. Videre pam
et iniusticiā contra me
Et fiūt ē iudiciū. et
cōtradictio potentior.
Ppt hoc lacerata est lex
et non peruenit usq; ad finem iudiciū. Quia impius
preualet aduersum iustū. ppter egrediet iudiciū pū

explicit naū pphā. Incipit ad paulinū de habacuc

sum. Aspiate ingentib; et uidete et admiramini et obstupescite. quia opus ego in diebꝰ uꝰ q; nemo credet cū enarrabitur. Quia ecce ego suscitabo chal deos gentē amarā et uelocem. ambulantē sup latitu dinē terre. ut possideat tabernacula nō sua. horribilis et terribilis ē. Et a semet ipō iudiciū et onus eius egredietur. Le uiores pardis equi eius. et uelociores lupis uespertinis. Et diffundent equites eius. Equites namq; eius delonge uenient. Volabunt sicut aquila festinans ad comedē dū. Oēs ad pdam uenient. facies eoꝝ uentus urens. Et congregabit qꝛi arenam captiuitatē. Et ipe de regib; triumphabit. Et tyrannꝰ ridiculi ei erunt. Ipe sup om nē munitionē ridebit. Et congregabit aggerem. et capiet eā. Tunc mutabit spē et pertransibit. et ueni et. hec ē fortitudo ei deꝰ suꝰ. Numqd nō tu a principio dne deꝰ meꝰ sce meꝰ. et nō morieris. Dne in iudiciū posu isti eum. et fortē ut corripes fundasti eum. Mundi ꝰ oculi tui ne uideas malū. et respice ad iniquitatē nō potis. Quare nō respicis sup uiros agentes. et taces deuorante impio iustiorē se. Et facies hominū qꝛi piscē maris. et quasi reptile nō habentē principē. Totū in hamo sustulerunt. Traxerit illud in sagena sua. et congregauit in rete suum. Sup hoc letabitur et exul tabit. Propea immolabit sagene sue. et sacrificabit reti suo. quia in ipis incrassata ē pars eius. et cibꝰ eius electus. Propter hoc ꝙ expandit sagenā suā. et
1 generet semp interficere nō cessat. Sup custodiā meā stabo. et si gā gradū sup munitionē. Et contemplabor ut uideam qd dicat in. et qd respondeā ad arguentē me. Et respondit mi dixit dñs. Scribe uisū. et explana eū sup tabulas ut pateat qui legerit eū. quia ad adhuc uisus pcul. Et apparebit in finē. et nō mentiet. Si morā fecerit expecta eum. quia ueniēs ueniet et nō tardabit. Ecce qui incredulus ē. nō erit recta aīa eius in semetipo. Justus aūt in fide sua uiuet. Et quoniā uinū portātē deceptꝰ. sic erit ut supbꝰ. et nō decorabitur qui dilatauit aiam suā sicut infernus. Et ipe qꝛi mors. et nō adimplet. Et congregabit ad se omnes gentes. et coacerbabit ad se oēs pples. Numqd nō omnes isti sup eū parabolā sumēt. et ioque la enigmatum eius. Et dicent. Ve ei qui multiplicat nō sua usquequo. Et aggrauat contra se densū luti. Numqd nō repente consurgent qui mordeant te. et ex citabunt lacerantes te. et eris in rapinā eis. Quia tu spoliasti gentes multas. spoliabunt te oēs qui re liqui fuerint de pplis. pꝛ sanguinē hominꝰ et iniqta te terre ciuitatis et omniū habitantiū in ea. Ve qui congregat auaritiā malā domui sue ut sit in excelso nidus ei. et liberē se putat de manu mala. Co gitasti confusionē domui tue. Conciditi pples multos. et peccauit anima tua. quia lapis de pariete clama bit. et lignū qd inter iuncturas edificiorꝝ ē. respon debit. Ve qui edificat ciuitatē in sanguinib;. et pparat urbem in iniquitate. Numqd nō hec a dño sūt exercituū. Laborabunt enim pli in multo igne et gē tes in uacuū et deficient. quia replebit terra ut ag noscat glām dñi. q; aq; operientes mare. Ve q; potū dat amico suo mittens fel suum et inebrians. ut as piciat nuditatē eius. Repletus ē ignominia pꝛ glā. Bibe tu q; et consopire. Circumdabit te calix dextere dñi. et uomitus ignominie sup glām tuā. Qa iniqui tas libani operiet te. et uastitas animaliū deterrebit eos. de sanguinib; hominū et iniquitate terre et ciuitates et omniū habitantiū in ea. Quid pdest sculptile qꝛ sculpsit illud fictor suus. cōflatile et ymaginē falsi. qua sapuit in figmento fictor suus. ut faceret simulacra muta. Ve qui dicit ligno expergiscere. surge lapidi tacenti. Numqd ipe docere potit. Ecce ipe cooper tus ē auro et argento. et omnis spūs nō ē in uisceribꝰ eius. Dñs aūt in templo scō suo. Sileat a facie eius omis terra. Oratio abacuch pphē pro ignorantiis.

Se audiui auditionē tuam. et timui. Dne opus tuū in medio annoꝝ uiuifica illud. In medio annoꝝ notū facies. Cum iratus fueris misericordie recordabis. Deꝰ ab au stro ueniet. et scꝰ de monte pharan. Semp. Operuit celos gloria eius. et laudis eius plena ē terra. Splendor eius ut lux erit. cornua in manibꝰ eius. ibi abscondita ē fortitudo ei. Ante faciē eius ibit mors. Et egredietur diabolus ante pedes eius. Steti et mensus ē terram. Aspexit et dissoluit gentes. et contriti sūt montes seculi. Incuruati sūt colles mundi. abitinentie eterni tates eius. Pro iniquitate uidi tentoria ethiopie. Turba buntur pelles terre madian. Numqd in fluminib; iratꝰ es dne. aut in fluminib; furor tuus. ut ascendas sup equos tuos. et quadrige tue saluatio. Suscitans suscitabis arcū tuū in imprecationibꝰ q; locutus es. Semp. fluuios scindes terre. Uiderunt te et doluerunt montes. Turgines aquarum transiit. Dedit abyssus uocē suā. Altitudo manus sue exaltauit. Sol et luna steterunt in habitaculo suo. In luce sagittarum tuarum ibunt. in splendore fulgurantis hastē tue. In furore conculcabis terram. in furore obstupescent gentes. Egressus es in salutē pli tui in salutē cum xpō tuo. Percussisti caput de domo im pii. denudasti fundamentum usq; ad collū. Semp. Uulnerasti sceptrum eius. capud bellatorum eius uen entib; ut turbo ad dispergendū me. Exultatio eorum sicut eius qui deuorat pauperem in abscondito. Uias tuas in mari equis tuis. in luto aquarum multarum. Audiui et conturbatus ē uenter meus. ad uocē contremuerunt labia mea. Ingrediatur putredo in ossibꝰ meis. et subter me scateat. Ut requiescam in die

tribulationis: ut ascendat ad plm accinctū nrm. ficus enim ñ florebit: et ñ erit genīm in vineis. Mentietur op olive: et arua ñ afferent ñ cibum. Abscidetur de ouili pecus: et ñ erit armentum in presepibus. Ego autē in dño gaudebo: et exultabo in dō ihu meo. Dñs dñus fortitudo mea: et ponet pedes meos sicut cervor. Et sup excelsa mea deducet me victor: in psalmis canentem. Explicit abacuch pphā. Incipit Sophonias pphā.

Sophonias speculator et archimacr dñi cognitor audit clamorē a porta piscū: et eiulatum a secūda: et contritionē a collibus. Inclinet quoq; ululatū habitatoribus pile quia conticuit pplūs chanaan: disperierunt oēs qui ponderabāt argentum. Incipit sophonias pphā.

INCIPIT SOPHONIAS.

Fia. viij.

Verbum dñi qđ factū ē ad sophoniam filiū chusi filij godolie filij amarie filij exechie: in diebus iosie filij amon regis iuda. Congregans congregabo omnia a facie terre dicit dñs. Congregās hominē et pecus congregans volatile celi et pisces maris. Et ruine impioꝝ erūt: Et disperdam homines a facie terre dicit dñs. Et extendam manū meā sup iudā: et sup omnes habitantes iherlm. Et disperdam de loco hoc reliquias baal: et nomina edituoꝝ cū sacerdotib: et eos qui adorant sup tecta militiā celi: et adorant et iurāt in dño: et iurant in melcom: et qui auertunt de pīcipio dñi: et qui nō quesierunt dñm: nec inuestigauerunt eū. Silete a facie dñi dñi quia iuxta ē dies dñi: qđ preparauit dñs hostiā: sanctificauit vocatos suos. Et erit in die hostie dñi: visitabo sup principes et sup filios regis: et sup omnes qui induti ē veste peregrina. Et visitabo sup omnē qui arrogant ingreditur sup limen in die illa: q̄ replent domū dñi dei sui iniquitate: et dolo. Et erit in die illa dicit dñs: vox clamoris a porta piscium: et ululatus a secūda: et contritio magna a collib: Ululate habitatores pile. Conticuit oīs pplūs chanaan. Disperierunt omnes ponderati argento. Et erit in tempore illo: scrutabor iherlm in lucernis: Et visitabo sup viros defixos in fecib: suis: qui dicūt in cordib: suis nō faciet bene dñs: et nō faciet male. Et erit facultas eoꝝ in direptionē: et domus eoꝝ in desertum. Et edificabunt domos: et nō habitabūt: Et plantabūt vineas: et nō bibēt vinū eaꝝ. Juxta ē dies dñi magnus: iuxta et velox nimis. Vox diei dñi amara: tribulabit ibi fortis. Dies ire dies illa: dies tribulationis et angustie: dies calamitatis et miserie: dies tenebraꝝ et caliginis: dies nebule et turbinis: dies tube et clangoris: sup ciuitates munitas: et sup angulos excelsos. Et tribulabo homines: et ambulabūt ut ceci: quia dño peccauerūt: Et effundet sanguis eoꝝ sicut humus: et corpa eoꝝ sicut sterchora. Et argentum eoꝝ et aurū eoꝝ nō poterit liberare eos: in die ire dñi. Igne zeli ei⁹ devorabit: omnis terra: qa consummationē cū festinatione faciet cunctis habitantib: terram. Conuenite: et congregamini gens nō amabilis: antequā pariat: ut fluat sicut palea dies transeuntis: antequā veniat sup vos ira furoris dñi. Querite dñm oēs mansueti terre qui iudicium ei⁹ operati ē: Querite iustitiam: querite mansuetudinē: si quo modo abscondamini in die furoris dñi: qa gaza destructa erit: et ascalon in desertum. Azotum meridie eicient: et ascaron eradicabit. Ve qui habitatis funiculū maris gens cretheoꝝ. verbum dñi sup vos chanaan terra philistinoꝝ. Et disperdam te: nec erit habitator. Et erit funiculus casulis pastoꝝ: et caule pecoꝝ. Et erit funiculus eius qui remanserit de domo iuda. Ibi pascentur in domib: ascalonis. Ad vesperam requiescent: quia visitabit eos dñs dūs eoꝝ: et auferet captiuitatē eoꝝ. Audiui obprobrium moab: et blasphemias filioꝝ amon: q̄ exprobrauerunt pplō meo: et magnificati ē sup terminos eoꝝ. Propter hoc ego vivo dicit dñs dūs exercituū dūs israhel: qa moab ut sodoma erit: et filii amon q̄si gomorra. Siccitas spinaꝝ et aceruus salis: et desertum usq; in eternū. Reliquie pplī mei diripient illos: residuum gentis mee possidebunt eos. Hoc eis eueniet p superbia sua: qa blasphemauerunt et magnificati sunt sup pplm dñi exercituū. Horribilis dñs sup eos: et attenuabit omnes deos terre. Et adorabunt eū vir de loco suo: omnes insule gentium. Et vos ethiopes interfecti gladio meo eritis. Et extendet manū suā sup aquilonē: et perdet assur: Et ponet speciosā in solitudinē: et in invium: et q̄si desertum. Et accubabit in medio eius greges: omnes bestie gentium. Et onocrotalus et herinacius in liminib: eius morabuntur: vox cantantis in fenestra. Corvus in superliminari: q̄n attenuabo vigur eius. Hec ē civitas gloriosa habitans in confidentia: que dicebat in corde suo. Ego sū: et preter me nō ē alia amplius. Quomō facta ē in desertum cubile bestie. Omnis qui transibit per eā sibilabit: movebit manū suam. Ve provocatrix: et redempta civitas columbe. Non audivit vocē: et nō suscepit disciplinā. In dño nō confisa. Ad dñm suum nō appropinquauit. Principes eius in medio ei⁹ q̄si leones rugientes. Judices eius lupi vespere: nō relinquebāt in mane. Prophete eius vecordes: viri infideles. Sacerdotes ei⁹ polluerūt sanctū. Iniuste egerūt ad legē. Dñs iustus in medio eius nō faciet iniquitatē. Mane mane iudicium suum in luce: et nō abscondet.

vabit

explicit abacuch pphā Incipit

Helamur autē miquus cōfusionē. Despexidi gentes et dissipatē s angulī eor: Desertas feq uias eor: dū nē qui transeat: Desolate s cuitates eor: nō remanente uno: nec ullo habitatore. Dixi. Attamē timebis me suscipies disciplinam. Et nō peribit habitaculū eius ppt omnia in quib; uisitaui eā. Veruntamē diluculo surgē tes: corruperē omnes cogitationes suas. Quappē expe ta me dicit dns in die resurrectionis mee in futurum. q ad congregandū meū ut cōgregē gentes: et colligā regna. et effundā sup eos indignationē meā. omnē īrā furoris mei. In igne enī zeli mei deuorabit omnis terra. quia tūc reddā pplis labium electū. ut inuocent oēs in nomine dñi. et seruant ei humero uno. Vltra flumina ethiopie inde supplices mei. filii dispersi mei. deferēt munera mihi. In die illa nō confundēris. sup cunctis adinuentionib; tuis quib; preuaricata es in me. quia tūc auferā de medio tui magniloquos superbie tue. et nō addes exaltari ampli in monte scō meo. Et derelinquā in medio tui pplm paupē et egenum. et sperabunt in nomine dñi reliquie isrl. Non facient iniquitatē nec loquēt mendacium. et nō inuenīet in ore eor lingua dolosa. quīm ipi pascent et accubabūt. et nō erit qui exterreat. Lauda filia syon. iubila israhel. Letare et exulta in omni corde filia hierusalem. Abstulit dns iudicium tuū. auertit inimicos tuos. rex isrl dns in medio tui. nō timebis malū ultra. In die illa dicet hierlm. Noli timere syon. nec dissolui antur manus tue. Dns deus tuus in medio tui fortis. ipse saluabit. Gaudebit sup te in leticia. silebit in dilectione tua. Exultabit sup te in laude. Congregabo quia ex te erant. ut nō ultra habeas sup eos obprobrium. Ecce ego interficiam oēs q afflixerunt te in tempore illo. et saluabo claudicantē. et eā que ejecta fuerat cōgregabo. Et ponā eos in laudē et in nomen in omni terra. cōfusionis eor in tempore illo. q adducā uos. et in tempore q congregabo uos. Dabo enim uos in nom et in laudē omnib; pplis terre. cū cōuerto captiuitatē uestrā oculis uīris. dicit dns. Explicit sophonia pphā. Incipit aggeus pphā.

Aggeus festinus et uelox q seminauit in lacrimis ut metat in gaudio metet. destructū templū edificet. dicq; pure mutet loquelā. adhuc unū modicū. et ego cōmouebo celum et terram. mare et aridā. et mouebo oēs gentes. et uenient desiderati cunctis gentib; Explicit de aggeo. Incipit aggeus pphā

In anno scō darij regis in mse sexto in die .iiij. una mensis. factū ē uerbum dñi in manu aggei pphe. ad zorobabel filium salathiel ducē iu da. et ad ihm filiū iosedech sacerdotē magnū. dicēs. Hec ait dns exercituū dicēs. Iste populus iste dicit. Non dū uenit tempus domus dñi edificande. Et factū ē uerbum dñi in manu aggei pphe dicēs. Nūq uob tempus ē ut habitetis in domib; laqueatis. et domus ista deserta. Et nunc h dicit dns exercituū. Ponite corda uīra sup uias uīras. Seminastis multū. et introistis parum. Comedistis. et nō estis saturati. Bibistis et nō estis inebriati. Operuistis uos. et nō estis calefacti. Et qui mercedes congregauit. misit eas in sacculū pertusū. Hec dicit dns exercituū. Ponite corda uīra sup uias uīras. Ascendite in montē. portate lignū. et edificate domū. et acceptabilis mihi erit. et glorificabor dicit dns. Respexistis ad amplius. et ecce factū ē minus. Et introlistis in domū. et exsufflauit illud. Quāmobrē dicit dns exercituum. Quia domus mea deserta ē et uos festinatis unusquisq in domū suā. Propter hoc sup uos prohibiti s celi ne darent rorem. et terra prohibita ē ne daret germen suū. Et uocauī siccitatem sup terram. et sup montes. et sup triticū et sup uinū. et sup oleum. et quecumq; profert humus. et sup homines. et sup iumenta. et sup omnē labore manuū. Et audiuit zorobabel filius salathiel. et ihe filius iosedech sacerdos magnus. et oīs reliquie populi uocē dei sui. et uba aggei pphe. sicut misit eū dns deus eor. ad nos. et timuit populus a facie dñi. Et dixit aggeus nuntius dñi. de nuntius dñi populo dicēs. Ego uobiscum sū dicit dns. Et suscitauit dns spīm zorobabel filii salathiel ducis iuda. et spīm ihu filii iosedech sacerdotis magni. et spīm reliquoz de omni populo. et ingressi sunt. et fecerunt opus in domo dñi exercituū dei sui. in die uicesima et quarta mensis. in sexto mense. in anno secō darij regis. In septimo mense uicesima et prima mensis. factū ē uerbum dñi in manu aggei pphe dicens. Loquere ad zorobabel filiū sala thiel ducē iuda. et ad ihm filiū iosedech sacerdotē magnū. et ad reliquos populi dicens. Quis in uobis est derelictus qui uidit domū istā in gla sua prima. Et quid uos uidetis hanc nunc. Numqd nō ita ē quasi nō sit in oculis uīris. Et nūc confortare zorobabel dicit dns. et confortare ihu filii iosedech sacerdos magne. et confortare omnis populus terre dicit dns et operamini. et facite qm ego uobiscum sū. dicit dns exercituū. Verbum q pepigi uob cū egrederemini de terra egypti. et spīs meus erit in medio uri. Nolite timere. quia hec dicit dns exercituum. Adhuc unū modicū ē. et ego cōmouebo celū. et terram. et mare. et aridam. Et mouebo oēs gentes. et uenient desiderati cunctis gentib; Et implebo domū istā gla. dicit dns exercituū. Magna erit gla domus istius nouissime magis qm prime. dicit dns exercituū. Meum ē argentū. et meū ē aurū. dicit dns exercituū. Et in loco isto dabo pacē. dicit dns exercituū. In uicesima et quarta noui mensis. in anno secō darij regis. factū ē uerbum dñi ad aggeū pphām dicēs. Hec

dicat dñs exercituum. Interroga sacerdotes legem dicens. Si tulerit homo carnem sanctificatam in ora uestimenti sui et tetigerit de summitate eius panem aut pulmentum aut uinum aut oleum aut omnem escam numquid sanctificabit. Respondentes autem sacerdotes dixerunt. Non. Et dixit aggeus. Si tetigerit pollutus in anima exomnibus his numquid contaminabit. Et respondunt sacerdotes et dixerunt. Contaminabit. Et respondit aggeus et dixit. Sic populus iste et gens ista ante faciem meam dicit dñs. et sic omne opus manuum eorum et omnia quecumque obtulerint ibi contaminata erit. Et nunc ponite corda uestra a die hac et sursum ante quam ponerent lapis super lapidem in templo dñi cum accederetis ad aceruum uiginti modios. et fierent decem tantummodo cum accederes ad torcular ut exprimeres quinquaginta lagenas. et flebant uigintiti Percussi uos uento urente et aurugine et grandine omnia opera manuum uestrarum. et non fuit in uobis qui reuerteretur ad me dicit dñs. Ponite corda uestra ex die ista et in futurum a die octaua et uicesima noni mensis a die qua fundamenta iacta sunt templi dñi. Ponite super cor uestrum. Numquid iam semen in germine est. Et adhuc uinea et ficus et malogranatum et lignum oliue non floruit. Ex die ista benedicam. Et factum est uerbum dñi secundo ad aggeum uicesima et quarta mensis dicens. Loquere ad zorobabel ducem iudee dicens. Ego mouebo celum et terram. Et subuertam solium regnorum et conteram fortitudinem regni gentium. et subuertam quadrigam et ascensores eius. Et descendent equi et ascensores eorum uir in gladio fratris sui. In die illa dicit dñs exercituum assumam te zorobabel fili salathiel serue meus dicit dñs et ponam te quasi signaculum quia te elegi dicit dñs exercituum. Explicit aggeus. Incipit prophetia Iezechielis ad psalmum de zachi. prophetia.

Zacharias memor dñi sui multiplex in prophetia ubique uestibus sacerdotis indutus et lapidem oculatum septem candelabrum aureum ei uidet lucernas earum oculos duas olei uasa aliquibus lampadibus cernit et ceteris ut post esse rufos uarios albos. et dissipatas quadrigas ex equum et equum de terra populum regem uariantes. et peccatum sedentem super pullum filium asine subiugalis. Explicit de zachima. Incipit de zachana. prophetia. Fia. v.

In mense octauo in anno secundo darii regis et uerbum dñi ad zachariam filium barachie filium addo prophetam dicens. Irascitur dñs super patres uestros uehementi ira. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituum. Conuertimini ad me ait dñs exercituum. et conuertar ad uos dicit dñs exercituum. Ne sitis sicut patres uestri ad quos clamabant prophete priores dicentes. Hec dicit dñs exercituum. Conuertimini de uiis uestris malis et de cogitationibus uestris pessimis. Et non audierunt nec attenderunt ad me dicit dñs. Patres uestri ubi et prophete. Numquid in sempiternum uiuent. Uerumtamen uerba mea et legitima mea quecumque mandaui seruis meis prophetis nonne comprehendent patres uestros. Et conuersi sunt et dixerunt. Sicut cogitauit dñs exercituum facere nobis secundum uias nostras et secundum adinuentiones nostras fecit nobiscum. Indute uicesima et quarta undecimi mensis sabath in anno secundo darii factum est uerbum dñi ad zachariam filium barachie filium addo prophetam dicens. Uidi pernocte et ecce uir ascendens super equum rufum. et ipse stabat inter myrtetum que erant in profundo. Et post eum equi rufi uarii et albi. Et dixi. Quinam sunt isti domine mi. Et dixit ad me angelus dñi qui loquebatur in me. Ego ostendam tibi quid sint hec. Et respondit uir qui stabat inter myrteta et dixit. Isti sunt quos misit dñs ut perambulent terram. Et responderunt angelo dñi qui stabat inter myrteta et dixerunt. Perambulauimus terram. et ecce omnis terra habitatur et quiescit. Et respondit angelus dñi et dixit. Usquequo dñe exercituum usquequo tu non misereberis ierusalem et urbium iuda quibus iratus es. Iste septuagesimus annus est. Et respondit dñs angelo qui loquebatur in me. Clama dicens. Hec dicit dñs exercituum. Zelatus sum ierusalem et sion zelo magno. et ira magna. Ego irascor super gentes opulentas. quia ego iratus sum parum. ipsi uero adiuuerunt in malum. Propterea hec dicit dñs. Reuertar ad ierusalem in misericordiis. domus mea edificabitur in ea dicit dñs exercituum. et perpendiculum extendetur super ierusalem. Adhuc clama dicens. Hec dicit dñs exercituum. Adhuc affluent ciuitates mee bonis. Et consolabitur dñs in sion et eliget adhuc ierusalem. Et leuaui oculos meos et uidi. Et ecce quatuor cornua. Et dixi ad angelum. qui loquebatur in me. Quid sunt hec. Et dixit ad me. Hec sunt cornua que uentilauerunt iudam et israel et ierusalem. Et ostendit mihi dñs quatuor fabros. et dixi. Quid isti uenerunt facere. Qui autem dicens. Hec sunt cornua que uentilauerunt iudam per singulos uiros. et nemo eorum leuauit caput suum. Et uenerunt isti deterere ea ut deiciant cornua gentium que leuauerunt cornu super terram iuda. ut dispergerent eam. Et leuaui oculos meos et uidi. Et ecce uir. et in manu eius funiculus mensure. Et dixi. Quo tu uadis. Et dixit ad me. Ut metiar ierusalem. et uideam quanta sit latitudo eius. et quanta longitudo eius. Et ecce angelus qui loquebatur in me egrediebatur. et alius angelus egrediebatur huic occurrere ei. Et dixit ad eum. Curre loquere ad puerum istum dicens. Absque muro habitabitur ierusalem propter multitudinem hominum. et iumentorum in medio eius. Et ego ero ei ait dñs murus ignis in circuitu. et in gloria ero in medio eius. O. o. o. fugite de terra aquilonis dicit dñs quia in quatuor uentis celi dispersi uos dicit dñs. O sion fuge que habitas apud filiam babilonis. quia hec dicit dñs exercituum. Post gloriam misit me ad gentes que spoliauerunt uos.

Qui enim tangent uos tanger pupilla oculi ei. Quia
ecce ego leuo manū meā sup eos et erunt pdē hīs qui
.vj. kl. seruierunt ē. Et cognoscetis quia dñs exercituū misit
me. Lauda et letare filia sion quia ecce ego uenio et
habitabo in medio tui ait dñs. Et applicabunt gentes
multe ad dñm in die illa et erunt mi in pplm et ha
bitabo in medio tui. Et scies quia dñs exercituū mi
sit me ad te. Et possidebit dñs iudam partē suā in
terra sanctificata et eliget adhuc iherlm. Sileat omnis
caro a facie dñi quia consurrexit de habitaculo sco
iij suo. Et ostendit mi ihūm sacerdotem magnū stantē
coā angło dñi. Et satan stabat ad dexterā eius ut ad
uersaretur ei. Et dixit dñs ad satan. Increpet dñs in
te satan et increpet dñs mte qui elegit iherlm. Nūquid
iste torris ē ereptus de igne. Et ihc erat indu
tus uestibus sordidis et stabat ante faciē anglī. Qui
respondit et ait ad eos qui stabant coā se dicēs.
Auferte sordida uestimenta abeo. Et dixit ad eum. Ec
ce abstuli ate iniquitatē tuā et induā te mutatō
rijs. Et dixit. Ponite cidarim mundā in capite ei.
Et posuerūt cidarim sup caput ei et induerūt eum
uestib; Et anglš dñi stabat. Et contestabatur anglš
dñi ihūm dicēs. Hec dicit dñs ōs exercituū. Si in uijs
meis ambulaueris et mandata mea custodieris tu
quoq; iudicabis domū meā et custodies atria mea.
Et dabo t ambulantes de his qui nunc hic assistūt.
Audi ihu sacerdos magne tu et amici tui
qui habitant coā te quia uiri portendentes sūt.
Ecce enī ego adducā seruum meū orientē. Quia
ecce lapis quē dedi coā ihu sup lapidē unū sep
tē oculi sūt. Ecce ego celabo sculpturā eius ait dñs
exercituum et auferā iniquitatē terre illius in die
una. In die illa dicit dñs exercituū uocabit unus am
iij cū suū subter uineā et subter ficum. Et reuisus ē anglš
qui loquebat in me. Et suscitauit me quasi
si suscitat de somno suo. Et dixit ad me. Quid tu
uides. Et dixi. Vidi et ecce candelabrū aureū totū.
et lampas ei sup caput ipsius et septē lucerne eius
sup illud et septem infundibula lucernis q erant sup
eap illius. Et due oliue sup illud una a dextris
et una a sinistris eius. Et respondi et aio ad anglm
qui loquebat in me dicēs. Quid sūt hec dñe mi. Et re
spondit anglš qui loquebat in me et dixit ad me.
Numq̄d nescis quid sūt hec. Et dixi. Non dñe mi.
Et respondit et ait ad me dicēs. Hoc ē uerbum dñi ad
zorobabel dicēs. Non in exercitu nec in robore. sed in
spū meo dicit dñs exercituū. Quis tu mons magne
coā zorobabel in planum. Et educet lapidē primā
tum et exequabit gratiā gratie eius. ij.
Et factus ē sermo dñi ad me dicēs. Manus zorobabel
fundauerunt domū istā et manus ei perficient eā. Et
scietis quia dñs exercituū misit me ad uos. Quis enī
despexit dies paruos. Et letabunt et videbunt la
pidē stagneū in manu zorobabel. Septē isti oculi dñi
qui discurrunt in omnē terrā. Et respondi et
dixi ad eum. Quid sūt due olive iste ad dextram candē
labri et ad sinistrū eius. Et respondit secūdo et dixi
ad eū. Quid sūt due spice oliuarū q sūt sup duo fistu
las aureas in quibus sūt fundentes aurū. Et ait ad me
dicēs. Nūmq̄d nescis quid sūt hec. Et dixi. Non dñe
mi. Et dixit. Isti sunt duo filij splendoris q assistunt
dñatori uniuerse terre. Et conuersus sum et leuaui ocu v
los meos et uidi. et ecce uolumen uolans. Et dixit
ad me. Quid tu uides. Et dixi. Ego uideo uolumen
uolans. Longitudo eius cubitorū. et latitudo
ei decē cubitorū. Et dixit ad me. Hec ē maledictio q
egredit sup faciē omnis terre. quia omnis fur sicut
ibi scriptū ē iudicabit. Et omnis iurans ex hoc simi
liter iudicabit. Educam illud dicit dñs exercituū. et ue
niet ad domū furis et ad domū iurantis in nomine
meo mendaciū. et cōmorabit in medio domus ei.
et assumet eā et ligna eius et lapides ei. Et egressus
est anglš qui loquebatur in me. et dixit ad me. Leua ocu
los tuos et vide quid ē qđ egredit. Et dixi. Quid
sūt ē. Et ait. Hec ē amphora egrediens. Et dixit.
Hec ē oculus eorū in uniuersa terra. Et ecce talen
tū plumbi portabat. Et ecce mulier una sedens
in medio amphore. Et dixit. Hec ē impietas. Et
proiecit eā in medio amphore et misit massā plumbeā
in os eius. Et leuaui oculos meos et uidi. Et ecce
due mulieres egredientes et spes in alis earū. Et ha
bebant alas quasi alas milui. Et leuauerunt amphoā inter
ram et celum. Et dixi ad anglm q loquebatur in me.
Quo iste deferunt amphoā. Et dixit ad me. Vt edi
ficet domum ei in terra sennaar. et stabiliat et ponat
ibi. sup basim suā. Et conuersus sū et leuaui oculos vj
meos et uidi. Et ecce quatuor quadrige egredientes
de medio duorū montū. Et montes montes ereī.
In quadriga prima equi rufi. Et in quadriga secūda
equi nigri. Et in quadriga tertia equi albi. Et in q
driga quarta equi uarij fortes. Et respondi et dixi
ad anglm qui loquebatur in me. Quid sūt hec dñe mi.
Et respondit anglš et dixit ad me. Isti sūt quatuor
uenti celi qui egrediuntur ut stent coā dñatore omnis
terre. In qua erant equi nigri egrediebantur in terram
aquilonis. Et albi egressi sūt post eos. et uarij egressi
sūt ad terram austri. Qui autē erant robustissimi exibāt
et querebant ire et discurrere per terram. Et dixit.
Ite pambulate terram. Et pambulauerunt terram. Et
vocauit me. et locutus ē ad me dicēs. Ecce qui eg
diuntur in terram aquilonis requiescere fecerunt spm meū
in terra aquilonis. iij

Et fcm est ūbum dñi ad me dicēs. Sume aurum simgra
tione abolau et argtu et abidaia. Et uenies tu in die
illa et introibis domū iosie filii sophonie qui uenerūt
de babilone. Et sumes argentū et aurū et facies co
ronas et pones in capite ihu filii iosedech sacdotis
magni et loqueris ad eum dicēs. Hec ait dñs exer
cituū dicēs. Ecce uir oriens nomē eius et subter eū
oriet et edificabit templū dño. Et ipe edificabit te
plū dño et ipe portabit glām et sedebit et dñabit
sup solio suo. Et erit sacerdos sup solio suo et cōsilliū
pacis erit inter duos illos. Et corone erunt helem et
tobie et idaie et hen filio sophonie memoriale in
templo dñi. Et qui procul sunt uenient et edificabūt
in templo dñi. Et scietis quia dñs exercituū misit
me ad uos. Erit autē hoc si audiendo audieritis
uocē dñi dei uri. IIII

Et fcm est in anno quarto darij regis factū est ūbum
dñi ad zachariam in quarta mēsis noni. qui est casleu
et miserunt ad domū dei sarasar et regomelech et
uiri qui erant cū eo ad deprecandā faciē dñi. ut dicerent
sacerdotib. domus dñi exercituū et pphis lo
quentes. Numquid flendū mihi in mēse quinto et uel si
cut feci iam multis annis. V

Et fcm est ūbum dñi exercituū ad me dicēs. Loqre
ad omnē plm terre et ad sacerdotes dicēs. Cū
ieiunaretis et plangeretis in quinto et in septi
mo mense p hos septuaginta annos numquid ieiu
nium ieiunastis mihi. Et cū comedistis et bibistis nūq
id quod non uobis comedistis et uos metipsis bibistis. Numqd
non hec ūba q locutus est dñs in manu pphaꝝ pri
orū cū adhuc ierlm habitaret et esset opulenta ipa et ur
bes in circuitu eius et ad austrū et in campestribus ha
bitaret. Et fcm est ūbum dñi ad zaxariam dicēs.
Hec ait dñs exercituū dicēs. Iudicium uerū iudicate
et miam et misericordias facite unusquisq; cū fre
mo suo et uiduā et pupillū et aduenā et pauperem
nolite calumpniari. Et malū uir fri sui non cogi
tet in corde suo. Et noluerūt adtendere et auferūt sca
pulā recedentē. Et aures suas aggrauerunt ne au
dirent. Et cor suū posuerūt ut adamantē ne audirent
legem et ūba q misit dñs exercituū in spū suo. p ma
nū pphaꝝ priorū. Et facta est indignatio magna a dño
exercituū. Et fcm est sicut locutus est et non audierunt
sic clamabit et non exaudiā dicit dñs exercituū. Et
dispsi eos omnia regna q nescierunt. et terra desolata
est ab eis eo qd non esset transiēs et rediēs. Et posuerūt
terram desiderabilem in desertum. Et fcm est ūbum dñi
exercituū dicēs. Hec dicit dñs exercituū. Zelatus sū
sion zelo magno et indignatione magna zelatus
sū eā. Hec dicit dñs exercituū. Reuertar ad sion
et habitabo in medio ierlm. Et uocabit ierlm ci
uitas ueritatis. et mons domus dñi exercituū. mons sanc
tus. Hec dicit dñs exercituum. Adhuc habitabunt
senes et anus in plateis ierlm. et uir baculus in ma
nu eius p multitudine dierū. Et platee ciuitatis cō
plebuntur infantib. et puellis ludentib. in plateis
eius. Hec dicit dñs exercituū. Si difficile uidebit
in oculis reliquiaꝝ pli huius in diebus illis. nūq.
in oculis meis difficile erit dicit dñs exercituū. Hec
dicit dñs exercituum. Ecce ego saluabo plm meū
de tra orientis. et de tra occasus sōis. et adducā eos.
et habitabunt in medio ierlm. et erunt mihi in plm
et ego ero eis in dm. in ueritate et in iustitia. VII

Hec dicit dñs exercituū. Confortentur manus ure q
audistis in diebus istis sermones istos p os pphaꝝ in
die in qua fundata est domus dñi exercituum. ut
templū edificaret. Et siquidē ante dies illos merces
hominū non erat. nec merces iumentoꝝ erat. nec ingre
ditur et egredi erat pax p tribulatione. Et dimisi
omnes homines. unumquemq; contra proximū suū. Nec
aūt nunc iuxta dies priores ego faciā reliquiis huius
pli dicit dñs exercituū. Et semen pacis erit. Vinea dabit
fructū suū. et tra dabit germē suū. et celi dabunt ros suū.
Et possidere faciam reliquias pli huius omnia hec. Et
erit sicut erat maledictio in gentib. domus iuda et do
mus isrl. sic saluabo et eritis benedictio. Nolite timere.
Confortentur manus ure quia hec dicit dñs exercituū.
Sicut cogitaui ut affligerē uos cū ad iracun
diā prouocassent patres uri me dicit dñs. et non
sum misertus. sic conuersus cogitaui in diebus istis ut
bene faciā ierlm et domui iude. Nolite timere.
Hec sunt ūba q facietis. Loquimini ueritatē unusquisq;
cū proximo suo. Veritatē et iudicium pacis iudicate in
portis uris. Et unusquisq; malū contra amicū suum
ne cogitetis in cordib. uris. et iuramentū mendax ne dili
gatis. Omnia enim hec sunt que odi dicit dñs. VIII

Et fcm est ūbum dñi exercituū ad me dicēs. Hec dicit
dñs exercituū. Ieiunium quarti et ieiunium quinti et
ieiunium septimi et ieiunium decimi erit domui iude
in gaudium et in letitiā et in sollemnitates pclaras.
Veritatem tantū et pacē diligite. Hec dicit dñs exer
cituū. Usquequo uenient pli et habitent in ciuitatib.
multis. et uadent habitatores unius ad alium dicen
tes. eamus ut deprecemur faciem dñi. et quiramus dñm
exercituū. Vadam etiā ego. Et uenient pli multi et
gentes robuste ad quirendum dñm exercituū in ierlm
et deprecandā faciē dñi. Hec dicit dñs exercituū.
In diebus illis in quib. apprehendent decē homines ex om
nib. gentiū linguis. et apprehendent fimbriā uni
us iudei dicentes. Ibimus uobiscū. audiuimus enim quia deus
uobiscū est. Quia ubi dñs unus aduenit et damasci
requies eius. quia dñi est oculus hominis et omnium

tribuū tibi. Etenim quoq; inimici eius et tyrus et sidon. assumpserunt quippe sibi sapiam uaide. Et edificauit tyrus munitionē suā. et congregauit argentum quasi humū. et aurū ut lutū platearū. Ecce dns possidebit eam. et percutiet in mari fortitudinē eius. et ipse igni deuorabitur. Videbit ascalon et timebit. et gaza. et colebit nimis. et accharon quīa confusa ē spes eius. Et perdet rex de gaza. et ascalon nō habitabit. Et sedebit separatus in azoto. et dispdam superbiā philistinoꝝ. Et auferā sanguinē eius de ore eius. et abhominationes eā de medio dentiū eius. Et relinquet etiā ipe deo nro. Et erit qī dux in iuda. et accaron qī iebusæus. Et circumdabo domū meā ex his qui militant mihi. euntes et redeuntes. Et nō transibit ultra sup eos exactor. quia nunc uidi oculis meis. Exulta nimis filia syon. Jubila filia ierlm. Ecce rex tuus uenit tibi. iustus et saluator ipe. Pauper. et ascendens sup asinā. et sup pullum filiū asine. Et disperdam quadrigā ex ephraym. et equū de ierlm. Et dissipabit arcus belli. et loquet pacē gentib. Et potestas eius a mari usq; ad mare. et a fluminib; usq; ad fines orbis. Tu quoq; in sanguine testamenti tui emisisti uinctos tuos de lacu in quo nō est aqua. Conuertimini ad munitionē uincti spei. Hodie quoq; annuntians duplicia reddā tibi. qm̄ extendi mihi iudā quasi arcum. Impleui ephraym. Et suscitabo filios tuos syon sup filios tuos grecia. Et ponā te qsi gladiū fortiū. Et dns ds sup eos uidebit. et exibit ut fulgur iaculū eius. Et dns ds in tuba canet. et uadet in turbine austri. Dns exercituū protget eos. Et deuorabit. et subiicient lapidib; funde. Et bibentes inebriabuntur quasi a uino. et replebūtur ut fiale. et quasi cornua altaris. Et saluabit eos dns ds eoꝝ in die illa ut gregē pli sui. quia lapides sui eleuabunt sup terrā eius. Quid enim bonū est ei. et quid pulchrū ei. nisi frumētū electoꝝ. et uinū germinans uirgines. Petite a dño pluuiā in tempe serotino. et dns faciet nubes et pluuiā imbris. Uobis est singulis herbā in agro. quia simulachra locuta ē mendacium. et somniantes frustra locuti ē. uane cōsolabuntur. Ideo abducti ē qsi grex. affligent. quia nō ē eis pastor. Super pastores iratus ē furor meus. et super hircos uisitabo. quia uisitauit dns exercituū gregē suū domū iudā. et posuit eos quasi equū gle sue in bello. Ex ipo angulus. ex ipo paxillus. ex ipo arcus belli. Ex ipo egredietur omnis exactor simul. Et erunt qsi fortes. et deiicientes lutū uiaꝝ in prelio. Et bellabūt. quia dns cū eis. Et cōfundent ascensores equoꝝ. Et confortabo domū iudā. et domū ioseph saluabo. Et cōuertam eos. quia miserebor eoꝝ. Et erunt sicut fuerunt. qndo nō proiecerā eos. Ego enī

sū dns ds eoꝝ. et exaudiā eos. Et erunt quasi fortes effraym. et letabitur cor eoꝝ quasi a uino. Et filii eoꝝ uidebunt et letabunt. et exultabit cor eoꝝ in dño. Sibilabo eis et congregabo illos. quia redemi eos. Et multiplicabo eos sicut fuerant ante multiplicari. Et seminabo eos in populis. et de longe recordabuntur mei. Et uiuent cum filiis suis. et reuertent. Et reducā eos de terra egypti. et de assyriis congregabo eos. Et ad terram galaad et libani deducā eos. Et nō inuenient eis locus. Et transibunt in maris freto. et percutiet in mari fluctus. et cōsiccentur omnia profunda fluminis. Et humiliabit superbia assur. et sceptrū egypti recedet. Confortabo eos in dño. et in nomine eius ambulabunt dicit dns. Aperi libane portas tuas. et comedat ignis cedros tuas. Ulula abies quia cecidit cedrus qm̄ magnifica uastata sunt. Ululate quercus basan qm̄ succisus ē saltus munitus. Uox ululatus pastoꝝ. quia uastata ē magnificentia eoꝝ. Uox rugitus leonū. qm̄ uastata ē superbia iordanis. Et ecce dicit dns ds mus. Pasce pecora occisionis. Que qui possidēt occidebant. et nō uolebant. Et uenundabant ea dicentes. Benedict dns. Diuites facti sumus. Et pastores eoꝝ nō parcebant eis. Et ego nō parcā ultra super habitantes terram dicit dns. Ecce ego tradam homines unusquisq; in manū proximi sui. et in manū regis sui. Et cōminuent terram. et nō eruā de manu eoꝝ. Et pascā pecus occisionis. Propter hoc o pauperes gregis. Et assumpsi mihi duas uirgas. Unā uocauī decorē. et alterā uocauī funiculū. Et pauī gregē. Et succidi tres pastores in mense uno. et cōtracta ē anima mea mea. Etiquidē et anima eoꝝ uariauit mihi. Et dixi. Non pascā uos. Quod moritur moriatur. et qđ succidit succidat. Et reliqui uorent unusquisq; carnē proximi sui. Et tuli uirgā meā q uocatur decor. et abscidi eā ut irritū facerem fedus meū q pepigi cū omnib; pplis. Et irritū factū est die illa. Et cognouerunt sic pauperes qui custodiunt mihi. quia uerbum dñi ē. Et dixi ad eos. Si bonū ē in oculis uris afferte mercedē meā. Et si nō. quiescite. Et appenderunt mercedē meā triginta argenteos. Et dixit dns mihi. Proice illos ad statuariū. Decorē pretii q appreciatus sum ab eis. Et tuli triginta argenteos. et proieci illos in domo dñi ad statuariū. Et perdidi uirgā meā secundā que appellabat funiculus. ut dissoluerem germanitatē inter iudā et israhel. Et dixit dns mihi. Adhuc sume tibi uasa pastoris stulti. quia ecce ego suscitabo pastorē in terra qui derelicta nō uisitabit. dispersum nō queret. et contritum nō sanabit. et id quod stat nō enutriet. et carnes pinguiū comedet. et ungulas eoꝝ dissoluet. O pastor et idolum derelinquēs gregē. Gladius sup brachium

fia. vj.

x

xi

viii

eius. et sup oculū ei⁹ brachiū eius arescet sic cabitur. et oculus eius tabescet in cauernis suis. ubi dñs sup ihr: Vxit dñs extendens celū et fundans terram. et fingens spīm hominis in eo. Ecce ego ponam ierlim superliminare crapule. omnibus plis circumcirca. et et uidelicet in obsidione contra ierlim. Et erit in die illa ponā ierlim lapidē onerosum cunctis plis. Omnes qui leuabunt eā concussione lacerabunt. Et colligent aduersum eā omnia regna terre. In die illa dicit dñs percutiā omnē equū in stupore. et ascensorē eius in amentiā. Et sup domū iude aperiam oculos meos et omnē equū populi percutiam cecitate. Et dicēt duces iude in corde suo. Confortent mihi habitatores ierlim in dño exercituū deo eorū. In die illa ponā duces iude sicut camminū ignis in lignis. et sicut facē ignis in feno. Et deuorabit ad dextram et asinistrā omnes populos in circuitu. Et habitabit ierlim rursū in loco suo in ierlim. Et saluabit dñs tabernacula iude sicut in principio. ut magnificetur gloria domus dauid. et gloria habitantiū ierlim contra iudā. In die illa protegit dñs habitatores ierlim. Et erit qui offenderit eorum in die illa quasi dauid. et domus dauid quasi deus. sicut angelus dñi in conspectu eorū. Et erit in die illa quaerā conterere omnes gentes que uenerunt contra ierlim. Et effundā sup domū dauid. et sup habitatores ierlim. spīm gratie et precum. Et aspicient ad me quē confixerunt. et plangent eū planctu. quasi sup unigenitū. Et dolebit sup eum. ut dolet solet in morte primogenitu. In die illa erit magnus erit planctus in ierlim. sicut planctus ad adremon in campo mageddon. Et plangent tribus familie et familie separatim. familie domus dauid separatim. et mulieres eorū separatim. familie domus nathan separatim. et mulieres eorū separatim familie domus leui separatim. et mulieres eorū separatim. familie semei separatim. et mulieres eorū separatim. Omnes familie reliquę familie et familie separatim. et mulieres eorū separatim. In die illa erit fons patens domui dauid. et habitantibus ierlim. in ablutionē peccatoris et menstruate. Et erit in die illa dicit dñs exercituū delebo nomina ydolorū de terra. et nō memorabuntur ultra. Et prophetas et spīm immundū auferā de terra. Et erit cū prophetauerit quispiā ultra dicent ei pater eius et mater eius qui genuerūt eū. Non uiues quia mendacium locutus es in nomine dñi. Et configent eū pater eius et mater eius genitores eius cū prophetauerit. Et erit in die illa confundent prophete unusquisq; ex uisione sua cū prophetauerit. nec operietur pallio saccino ut mentiat. Et dicet. Non sum propheta. homo agricola ego sum. quia adam exemplum meū ab adolescentia mea. Et dicet ei. Quid sunt plage iste in medio manuū tuarū. Et dicet. His plagatus sum in domo eorū qui diligebant me. framea suscitare sup pastorē meum. et sup uirū cohērentē mihi dicit dñs exercituum. Percute pastorē et dispergent oues. Et conuertam manū meā ad paruulos. et erunt in omni terra dicit dñs. Partes due in ea dispergentur. et deficient. et tertia pars relinquet in ea. Et ducā tertiā partē per ignem. Et uram eos sicut uritur argentū. et probabo eos sicut probatur aurū. Ipse uocabit nomen meū. et ego exaudiā eum. Dicā populo meo. et ipse dicet dñs deus mihi. Ecce dies uenient dñi. et diuidentur spolia tua in medio tui. Et congregabo omnes gentes ad ierlim in prelium. Et capietur ciuitas. et uastabuntur domus. Et mulieres uiolabuntur. Et egredietur omnis media pars ciuitatis in captiuitatē. et reliquum populi non auferetur ex urbe. Et egredietur dñs et pugnabit contra gentes illas. sicut pugnauit in die certaminis. Et stabunt pedes eius in die illa sup montē oliueti qui est contra ierlim ad orientem. Et scindet mons oliueti per medium parte sui ad orientē et ad occidentē. prospectu grandi ualde. Et separabitur medius mons ad aquilonē et medius eius ad meridiē. Et fugietis ad uallē montium eorū. quia cōiunget uallis montium usq; ad proximū. Et fugietis sicut fugistis a facie terremotus in diebus ozie regis iuda. Et ueniet dñs deus meus. et omnes sancti eius cum eo. Et erit in die illa non erit lux. et frigus et gelu. Et erit dies una que nota est domino. non dies nec nox. Et in tempore uespertino erit lux. Et erit in die illa. egredientur aque uiue de ierlim. Medium earum ad mare orientale. et medium earum ad mare nouissimum. In estate et in hyeme erunt. Et erit dñs rex super omnem terram. In die illa erit dñs unus. et erit nomen eius unum. Et reuertetur omnis terra. usq; ad desertum. de colle remmon ad austrum ierlim. Et exaltabitur. et habitabit in loco suo. a porta beniamin usq; ad locum portę primi. usq; ad portam angulorum. et a turre ananhel. usq; ad torcularia regis. et habitabunt in ea. Et anathema non erit amplius. Et sedebit ierlim secura. Et hec erit plaga qua percutiet dñs omnes gentes. que pugnauerunt aduersum ierlim. Tabescet caro unicuiusq; stabunt sup pedes suos. Et oculi eorum tabescent in foraminibus suis. Et lingua eorum computrescet more suo. In die illo erit tumultus dñi magnus in eis. Et apprehendet uir manum proximi sui. et conseret manus eius sup manum proximi sui. Et et uidelicet pugnabit aduersum ierlim. Et congregabuntur diuitie omnium gentium in circuitu auri et argenti et uestes multe nimis. Et sic erit ruina equi et muli et cameli et asini et omnium iumentorum que fuerint in castris illis sicut ruina hec. Et omnes qui reliqui fuerint de cunctis gentibus que uenerunt contra ierlim. ascendent ab anno in annum. ut adorent regem dñm exercituum et celebrent festiuitatem tabernaculorum. Et erit

qui ñ ascendit de familiis trē ad iersolim ut adorent
regē dñm exercituū. ñ erit sup eos ymber. Quod si et
familia egypti ñ ascendit et ñ uenit. nec sup eos erit
plaga qua percutiet dñs omēs gentes. q ñ ascende
rint ad celebrandā festiuitatē tabernaculoꝝ. Hoc erit pec
catum egypti. et hoc peccatū omniū gentiū. q ñ ascē
dunt ad celebrandā festiuitatē tabernaculoꝝ. In die illa
erit q. sup frenū equi. sanctū dño. Et erunt lebetes in
domo dñi. quasi fiale coram altari. Et erit omnis le
bes in iersolim et in iuda. sanctus dño exercituum. Et
uenient oēs immolantes et sument ex eis. et coquēt
in eis. Et ñ erit mercator ultra in domo dñi exercituū
in die illo. Explicit zacharias pphā. Incipit liber ad primū
Malachias apte et infine. pphā. de de oxalachia pphā.
abiachione ipsius et uocatione gentiū. ñ ē in art uolun
tas in uob diat dñs exercituū. et munꝰ ñ suscipiā de
manu uīa. A loco enī solis usq ad occasū magnū ē nomē
meū in gentib. et in omni loco sacrificatur et offert
nomini meo oblatio munda. Explicit de oxalachia
Incipit malachias pphā. .iij.

Onus ubi dñi ad ysrl in
manū malachie. Dilexi
uos diat dñs. Et dixistis.
In quo dilexisti nos.
Nonne frāt erat esau ia
cob diat dñs. Et dilexi
iacob. esau autē odio ha
bui. Et posui montes
in solitudinē. et hereditā
tē ei in draconē deser
ti. Quod si dixerit ydu
mea destructi sumus. sed reuertentes edificabimus q
destructa s. hec diat dñs exercituū. Ipsi edificabunt
et ego destruā. Et uocabunt eos terminum impietatis. et
populus cui iratus ē dñs usq in eternum. Et oculi uīi uide
bunt. et uos dicetis. Magnificet dñs super terminū israēl.
filius honorat patrē. et seruus dñm suū. Si g pr ego
sum. ubi ē honor meus. Et si dñs ego sū. ubi ē timor meus.
Dicit dñs exercituū ad uos o sacerdotes. qui despici
tis nomē meū. Et dixistis. In quo despeximus nomē tuū.
Offertis sup altare meū panē pollutū. et dicitis. In q
polluimus te. In eo q dicitis. mensa dñi despecta ē. Si of
feritis cecū ad immolandū. nonne malum ē. Et si of
feritis claudū et languidū. nonne malū ē. Offer
illud duci tuo si placuit ei. aut si suscepit faciē tuā.
dicit dñs exercituū. Et nunc deprecamini uultū de
ī. ut misereatur uīi. de manu enī uīa fuit hoc. si
quomō susceperint facies uīas. dicit dñs exercituū. Quis
ē in uob qui claudat ostia. et incendat altare meū
gratuito. Non ē mihi uoluntas in uob. dicit dñs exer
cituū. et munꝰ ñ suscipiā de manu uīa. Ab ortu enī
solis usq ad occasum magnū ē nomē meū in gentib.
Et in omni loco sacrificat et offertur nomini meo
oblatio munda. quia magnū nomē meū in gentib.
dicit dñs exercituū. Et uos polluistis illud qñ dicitis
mensa dñi contaminata ē. et q sup ponit extinguibi
le ē. cui igne qui illud deuoret. Et dixistis. Ecce de
labore. Et exsufflastis illud. dicit dñs exercituū. Et
intulistis de rapinis claudū et languidū. et intu
listis munus. Numqd suscipiā illud de manu uīa.
dicit dñs. Maledictus dolosus qui habet in grege
suo masculū. et uotū faciēs immolat dño debile.
Quia rex magnus ego dicit dñs exercituū. et nomē
meū horribile in gentib. Et nunc ad uos mandatū hoc o sacerdotes. Si nolueritis audire. et si nolueritis
ponere sup cor. ut detis glām nomini meo aut dñs
exercituū. mittā uob maledictionē. et maledicā benedictionib uīis
et maledicā illis qm ñ posuistis sup cor. Ecce ē prohiciā uob brachiū
et dispergam sup uultū uīm stercus sollemnitatū
uīaꝝ. et assumet uos secū. Et scietis quia misi ad uos
mandatū istud. ut esset pactū meū cū leui. dicit dñs
exercituū. Pactū meū fuit cū eo uite et pacis. et
dedi ei timorē meū et timuit me. et a facie nomi
nis mei pauebat. Lex ueritatis fuit in ore eius. et ini
quitas ñ ē inuenta in labiis eius. In pace et in equi
tate ambulauit mecū. et multos auertit ab iniqui
tate. Labia enim sacerdotis custodient scientiam. et legē
requirent ex ore eius. quia angelus dñi exercituū ē. Vos
autē recessistis de uia. et scandalizastis plurimos in
lege. Irritū fecistis pactū leui. dicit dñs exercituū.
Propter qđ. ego dedi uos contemptibiles et humiles omni
bus. sicut ñ seruastis uias meas. et accepistis
faciē in lege. Numqd ñ pr unus omniū nīrum.
Numqd ñ deus unus creauit nos. Quare g despicit
unusquisq; nīm fratrē suū. uiolans pactū patrū
nostrōꝝ. Transgressus ē iudas. et abhominatio facta
ē in israēl et in hierusalē. qa contaminauit iudas sanctifica
tionē dñi quā dilexit. et habuit filiā dei alieni. Dis
perdat dñs uirū qui fecerit hoc magistrum et discipulū
de tabernaculis iacob. et offerentem munus dño exer
cituū. Et hoc rursus fecistis. Operiebamini lacrimis
altare dñi fletu et gemitu. ita ut ultra ñ respi
ciat ad sacrificium. nec accipiat placabile quid de
manu uīa. Et dixistis. Quam ob causā. Quia
dñs testificatus ē inter te et uxorē pubertatis tue
quam tu despexisti. Et hec particeps tua. et uxor
fœderis tui. Nonne unus fecit. et reliquiæ spūs
eius est. Et quid unus quærit. nisi semen dei. Custo
dite igitur spūm uīm. Et uxorem adolescentie
tue noli despicere. Cum odio habuerit dimitte
eam. dicit dñs deus israhel. Operiet autē iniquitas
uestimentum eius. dicit dñs exercituum. Custo

vire spm uŕm. et nolite despicere. Laborare fecistis dñm in sermonibus uris. Et dixistis. In quo eum fecimus laborare: In eo qđ dicatis. Omnis qui facit malum bonus est in conspectu dñi. et tales ei placent. Aut certe. Vbi est deus iudicii? Ecce ego mittam angelum meum. et prparabit uiam ante faciem meam. Et statim ueniet ad templum scm suum dñator qm uos quæritis. et angelus testamenti qm uos uultis. Ecce uenit dicit dñs exercituum. Et quis poterit cogitare diē aduentus eius. Et quis stabit ad uidendum eum. Ipse enim qi ignis conflans. et qi herba fullonum. Et sedebit conflans. et emundans argentum. Et purgabit filios leui. et colabit eos quasi aurum. et qi argentum. Et erunt dño offerentes sacrificia in iustitia. Et placebit dño sacrificium iude. et ierlm. sicut dies seculi. et sicut anni antiqui. Et accedam ad uos in iudicio. et ero testis uelox maleficis. et adulteris. et periuris. et qui calumniantur mercedē mercenarii. uiduas et pupillos. et oppmunt pegrinum. nec timuerūt me dicit dñs exercituum. Ego enim dñs. et nō mutor. Et uos filii iacob. nō estis cōsumpti. A diebus enim patrum uros recessistis a legitimis meis. et nō custodistis. Reuertimini ad me et reuertar ad uos dicit dñs exercituum. Et dixistis. In quo reuertemur. Si affliget homo dm. quia uos configitis me. Et dixistis. In quo sacrificauimus te. In decimis et in primitiis. In penuria uos maledicti estis. et me uos cōfligitis gens tota. Inferte omnē decimam in ozreū meū. et sit cibus in domo mea. et probate me sup hoc dicit dñs. si nō aperuero uob catarractas cli. et effudero uob benedictionem eā usq; ad habundantiam. Et increpabo pro uobis deuorantē. et nō corrumpet fructū terre uē nec erit sterilis uinea in agro. dicit dñs exercituum. Et beatos uos dicent oēs gentes. tra Eritis enim uos desiderabilis. dicit dñs exercituum. Inualuerūt sup me uba uīa. dicit dñs. Et dixistis. Quo locuti sumus contra te. Et dixistis. Vanus est qui seruit deo. Et qđ emolumentum qđ custodiuimus precepta eius. et qđ ambulauimus tristes coram dño exercituum. Ergo nunc beatos dicamus alienigenas. siquidē edificati et facientes impietatē et temptauerunt dm. et salui fti sunt. Tunc locuti sunt timentes dm. unusquisq; cū proximo suo. Et animadtit dñs. et audiuit. Et scripsit est liber monimenti. coram eo timentib; dm. et cogitantib; nomen eius. Et erunt mihi dicit dñs exercituum. in die qđ ego facio in peculium. Et parcā eis. sicut parcit uir filio suo seruienti sibi. Et conuertimini et uidebitis qđ sit inter iustū et impiū. et inter seruientē deo. et nō seruientē ei. Ecce enim dies uenit succensa quasi camin. Et erunt omnes superbi. et omnes facientes inīquitatē. stipula. Et inflammabit eos dies uenies dicit dñs exercituum. que nō relinquet eis radicem et germen. Et orietur uobis timentib; nomen meum sol iustitie. et sanitas in pennis eius. Et egrediemini. et saltabitis sicut uituli de armento. Et calcabitis impios cū fuerint cinis sub planta pedum uestrorum. in die qua ego facio dicit dñs exercituum. Memento legis moysi serui mei. qm mandaui ei in oreb ad omnem isrl. precepta et iudicia. Ecce ego mittam uobis heliam pphām. ante qm ueniat dies dñi magnus et horribilis. Et conuertet cor patrum ad filios. et cor filiorum ad patres eorum. ne forte ueniam. et percutiam terram anathemate.

p. dō ta die Explicit malachias pphā. Incipit plogus sci Jeronimi in tu dm. pbm in ysaiam prophetam.

Emo. tum pphās uersibus dicit descripsit. met & eos estimet apud hebreos lugan. et a liquid simile habe re psalmis ul' opib; salomonis. si qđ in ecclesiastē et multo sōl; fieri. ut poeta scribant et comata. et qui unq; pfa et nō utilib; conscripserunt. Vos quoq; utilitatē legentium prudentes. intpretationē nouam nouo scribendi genere duxim; unus de primis de esaia scribendum qđ in sermone suo diffusus sit. quippe ut uir nobilis et urbane elegantie. nec habens quicquā in eloquio rusticitatis ad mixtum. Vnde accidit. ut poetis floreat sermonis eius translatio nō potuerit conseruare. Deinde etiā hebraicum adiuuandū qđ nō tam pphā dicendus sit. qm euangelista. Ita enim uniuersa xpi ecclēsiq; mysteria ad liquidū plecutus est. ut nō eū putes de futuro uaticinari. sed de presenti hystoriam texere. Vnde comitio noluisse tunc temporis septuaginta interpretes fidei siue sacramenta pphicae exhibere. ne porcis margaritas proicerent. Que cū hanc editionē legerint. ab illis animadūertis abscondita. Nec ignoro quanti laboris sit pphās intelligere. nec facile quempiam posse iudicare. de interpretatione nisi intellexerit ante que legit. nosq; patere morsibus plumarum. & stimulante

mundia quos consequ ñ ualent despiciunt. Sa
ens g̃ et prudens. in flammã mitto manum. Et
nichominus hoc a fastidiosis lectorib; pcor. ut
quomodo ḡci pt̃ septuaginta trãslatores aqui
lam et symachum et theodotionem legunt. ul
obstudium doctrine siue. ul ut septuaginta ma
gis ẽcollatione eor intelligant. sic et ihũ salt̃
unũ post pcos habere dignentur interp̃tem.
Legant p̃ius et p̃ea despiciant. ne uideant ñ
er iudicio ſ; ex eoꝝ p̃sumptione ignorata dam
nare. Prophant autẽ esaias in uerbis et inuidea
ñ dum dicẽ tibubus in captiuitatẽ ducis. ac de
unoq; regno nunc cõmixtum nũc separatim tertu
oculum. Et cũ mitdium ad plenũ referat
hystoriam. et p̃ babilonẽ captiuitatẽ reditũ
ꝑli significet in iudeam. tamẽ omnis ei cum de
uocatione gentium. et de aduentu x̃pi t̃. Quẽ
quãto plus amatis o puula et eunuchum. tanto
magis ab eo petite. ut p obtractatione plenũ q̃
me circumeunt emuli lauant ipẽ in marcore
restituant in futuro. qui scit me ob hoc in pe
gne lingue eruditione suasse. ne iudei de fal
sitate scripturaꝝ. ecclie eius diuinis insultarent.
Explicit ploguſ. Incipit ysaias ꝑphera.

VISIO. ij.

esaie filii amos q̃
uidit sup iudam
et hierl̃m in dieb;
ozie. ioathan. ac
haz. ezechie regũ
iuda. Audite celi
et auribus ꝑcipe
terra. q̃m dñs locutus ẽ. filios enutriui et exal
taui. ipsi autẽ spũrunt me. Cognouit bos possesso
rem suũ. et asinus p̃sepe dñi sui. isr̃l autẽ me ñ
cognouit. ꝑ̃ls mis ñ intellexit. Ve genti pecca
trici. ꝑ̃lo graui iniquitate. semini nequã. fi
lius sceleratus. Dereliquerunt dñm. blasphema
uerunt scm isr̃l. ab alienati ſ retrorsum. In quo p
cutiam uos ultra addentes p̃uaricationẽ. Omne iij.
capũt languidũ. et omne cor mestum. A planta
pedis usq; ad uerticem. nõ est in eo sanitas. Vlnꝰ
et liuor et plaga tumens. ñ ẽ circumligata.
neq; curata medicamine. neq; fota oleo. Terra
uestra deserta. ciuitates uestre succense igni. regionem
uestram coram uobis alieni deuorant. et desolabitur
sicut in uastitate hostili. Et derelinquetur filia sy
on ut umbraculum in uinea. et sicut tugurium
in cucumerario. sicut ciuitas q̃ uastatur. Nisi
dñs exercituũ reliquisset nobis semen. q̃si sodoma
fuissemus. et q̃si gomorre similes essemus. vj
Audite uerbum dñi principes sodomoꝝ. percipite iiij.
auribus legem dei nr̃i ꝑ̃lus gomorre. Quo mi
hi multitudinem victimarum uestrarum dicit dñs. Plen
sum. Holocausta arietum. et adipem pinguium.
et sanguinem uitulorum et agnorum et hyrcorum nolui.
Cum uenietis ante conspectum meum. quis q̃situm
hec de manibus uestris ut ambuletis in atriis me
is. Ne offeratis ultra sacrificium frustra. incensum
abhominatio est mihi. Neomeniam et sabbatum. et
festiuitates alias ñ feram. Iniqui sunt cetus uestri. Ka
lendas uestras et sollempnitates uestras. odiuit anima
mea. facta sunt mihi molesta. Laboraui sustinens. Et
cũ extenderitis manus uestras. auertam oculos meos
a uobis. Et cũ multiplicaueritis oratiõem. ñ exau
diam. Manus uestre sanguine plene sunt. Lauamini v.
mundi estote. auferte malum cogitationum
uestrarum ab oculis meis. Quiescite agere ꝑuerse. dis
cite benefacere. Querite iudicium. subuenite oꝑsso
ri. iudicate pupillo. defendite uiduam. et uenite
et arguite me dicit dñs. Et si fuerint peccata
uestra ut coccinum. q̃si nix dealbabuntur. Et si fu
erint rubra q̃si uimentum. uelut lana alba erunt.
Si uolueritis et audieritis me. bona terre comede
tis. Quod si nolueritis et me ꝓuocaueritis ad iracũ
diam. gladius deuorabit uos. quia os dñi locu
tum est. Quomodo facta est meretrix ciuitas vij.
fidelis. plena iudicii. Iustitia habitauit in ea
ñc autẽ homicidia. Argentum tuum uersum est in scо
riam. uinum tuum mixtum est aqua. Principes
tui inobedientes. socii furum. Omnes diligunt
munera. sectantur retributiones. Pupillo non iudicant.
et causa uidue ñ ingreditur ad eos. Propter hec ait dñs
exercituũ fortis isr̃l. Heu consolabor sup hostib;
meis. et uindicabor de inimicis meis. Et con
uertam manum meam ad te. et excoquam ad purum
scoriã tuam. et auferam omne stagnum tuum. et
restituam iudices tuos ut fuerant ꝑius. et cõsiliari
os tuos sicut antiquitus. Posthec uocabitur ciuitas
iusti. urbs fidelis. Sion in iudicio redimetur. et viij.
reducent eã in iustitia. et conterentur sceleratos et pec
catores simul. Et qui dereliquerunt dñm cõsu
mentur. Confundentur ab idolis suis quibus sacri
ficauerunt. et erubescent sup ortis quos elegerunt.
cũ fueritis uelut quercus defluentibus folium. et ue

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

lur cerus absq; aqua. Et erit fœcundo uñ ut
faulla stupe: et opus nrm quasi scintilla. Et
succendet utrumq; simul: et ñ erit qui extin
gat. viii. Verbum qđ uidit eſaias filius amos sup
iudam et ierlm. Et erit in nouissimis diebꝫ ꝑpa
ratus mons domus dñi in uertice montiū: et ele
uabit sup colles et fluent ad eum oēs gentes:
et ibunt ꝓpli multi et dicent. Venite ascendam
ad montē dñi et ad domum dei iacob: et docē
bit nos uias suas: et ambulabimus in semitis ei⁹.
quia de syon exibit lex et ūbum dñi de ierlm.
Et iudicabit gentes: et arguet ꝓpłos multos:
Et cōflabunt in uomeres gladios suos: et lanceas suas in falces. Non leuabit gens contra gentē
gladium ñ exercebuntur ultra ad ꝓlium. Do
mus iacob uenite: et ambulem⁹ in lumine dñi.
Precepit enim ꝓpłm suū domui iacob. quia repleta ē ut olim: et augures fuerunt ut philistiim
et puer alienus adhesunt. Repleta ē terra ar
gento et auro: et ñ ē finis thesauris eius. Et
repleta ē terra eius equis: et innumerabiles q̄
rigæ eius. Et repleta ē terra eius ydolis opus ma
nuū suarū adorauūt. qđ fecerūt digiti eorū. Et
incurvabitur se homo: et humiliabitur ē uir. Ne
ergo dimittas eis. Ingredere in petram: et abscōdere in fossa humo ā facie timoris dñi: et a gla ma
iestatis eius. Oculi sublimis hominis humiliati
ſ: et incurvabit altitudo uiroꝝ. Exaltabit aūt
dñs solus in die illa: qa dies dñi exercituū sup om
nē superbum et excelsum: et sup omnē arrogantē
et humiliabit: et sup omnes cedros libani sublimes et erectas: et sup omnes quercus basan: et
sup omnes montes excelsos: et sup omnes colles
elevatos: et sup omnē turrē excelsam: et sup
omnē murū munitū: et sup omnes naues thar
sis: et sup omne qđ usui pulchrū ē. Et incur
vabitur sublimitas hominū: et humiliabit̄ al
titudo uiroꝝ. Et eleuabitur dñs solus in die illa:
et ydola penitus conterent. Et intrabunt in spe
luncas petraꝝ: et in uoragines terre: a facie timoris dñi: et a gla maiestatis eius: cū surrexerit
percutere terram. In die illa proiciet homo ydola ar
genti sui: et simulacra auri sui: q̄ fecerat sibi ut
adorarent talpis: et uespertiliones: et ingredietur
scissuras petraꝝ: et cauernas saxoꝝ a facie timoris dñi: et a gla maiestatis ei⁹: cū surrexerit percutere terram. Quiescite ergo ab homine cuius spīs in na
ribus eius: qa excelsus reputatus ē ipe. iii Ecce enī
dñator dñs exercituū auferet ab ierlm: et ab iuda
uidū et fortem: omne robur panis: et omne
robur aque fortē: et uirum bellatorē: iudicē

.fia.ij.

ꝛphām: et arolum: et senem: ꝓcipē sup quinq;
ginta: et honorabilem uultu: et cōsiliarium sapien
tē de architecto: et prudentē eloquij mystica. Et
dabo pueros principes eoꝝ: et effeminati dominabunt
eis. Et corruet ꝓpłs uir ad proximum: unusquisq; ad
proximū suū. Tumultuabitur puer cōtra senem:
.ij.r. et ignobilis contra nobilē. Apprehendet enī uir fratrem S
suū domesticū patris sui: et dicet. Vestimentū ē tibi.
princeps esto nr. Ruina aūt hec sub manu tua
Et respondebit in die illa dicens. Non sum me
dicus: et in domo mea ñ ē panis neq; uestimentū:
nolite constituere me principē ꝓpli. Ruit enim ierlm
et iudas corruit: quia lingua eoꝝ et adinuentiones
eoꝝ contra dñm. ut provocarent oculos maiestatis
eius. Agnitio uultus eoꝝ respondet eis. Et peccatū
suū quasi sodoma prædicauerūt. nec absconderunt. Ve
animæ eoꝝ qm̄ reddita ē eis mala. Dicite iusto
qm̄ bene. qm̄ fructum adinuentionū suarū come
dunt. Ve impio malum. retributio enim manu
um eius fiet ei. Populū meū exactores sui spoliauerunt:
et mulieres dominate sunt eius. Populus mꝰ qui beatū
te dicunt ipsi te decipiunt: et uiā gressuū tuoꝝ
dissipant. Stat ad iudicandū dñs. et stat ad iu
dicandos ꝓpłos. Dñs ad iudicium uenet cū senib:
ꝓpłi sui: et principib: eius. Vos enim depasti estis u
ineam meā: rapina pauperis in domo uīa. Quare
attenditis ꝓpłm meū. et faciei pauperū cōmolimini di
cit dñs exercituum. Et dixit dñs. Pro qđ elevate
sunt filie syon: et ambulauerunt extento collo: et nu
tibus oculoꝝ ibant: et plaudebant: ambulabant:
et pedib: suis compositum gradum incedebant: decalua
bit dñs uerticem filiaꝝ syon: et crinem earū nudabit.
In die illa auferet dñs ornatum calciamentoꝝ: et lu
nulas: et torques: et monilia: et mitras: et armil
las: et discriminalia: et pisciculos: et murenulas:
et olfactoriola: et inaures: et anulos: et gemmas
in fronte pendentes: et mutatoria: et pallia: et
linteamina: et acus: et specula: et syndones: et uittas:
et theristra. Et erit pro suaui odore fetor: et pro zona
funiculus: et pro crispante crine calumnium: et pro
strata pectorali cilicium. Pulcherrimi quoq; uiri tui
gladio cadent: et fortes tui in ꝓlio. Et merebit
atq; lugebunt porte eius: et desolata in terra sede
bit. iiii Et apprehendent septē mulieres uirū unum
in die illa dicentes. Panem nrm comedem⁹: et ue
stimentis nris operiemur. tantūmodo inuocet nom
tuum super nos. Aufer opprobrium nrm. In die illa
erit germen dñi in magnificentia et gla: et fruc
tus sublimis: et exultatio his qui saluati fuerint de
israel. Et erit omnis qui relict⁹ fuit in syon: et re
siduus in ierlm sanctus uocabit: omnis q̄ scriptus est

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

in uita in ierlm. Si ablúit dñs sordem filiaꝝ syon. ⁊ sanguinem ierlm lauit de medio eius. ſpu iudicij ⁊ ſpu ardoris. Et creabit dñs sup omnē locū mōtis syon. et ubi inuocatus ē nubem p diem. ⁊ fumū et ſplendorē ignis flammantis in nocte. Sup omnem enim glām protectio. ⁊ tabnaculū erit in umbraculum diei ab estu. et in securitatē. ⁊ ablconsionem. a turbine. ⁊ a pluuia. IIII

V

Cantabo dilecto meo canticū patruelis mei. uineę suę. Vinea fuit ē dilecto meo in cornu filio olei. et sepuit eam. ⁊ lapides elegit ex ea. et plantauit eam electam. Et edificauit turrem in medio ei. ⁊ torcular extruxit in ea. Et expectauit ut faceret uuas. et fecit labruscas. Hunc g̃ habitatores ierlm ⁊ uir iuda. iudicate inter me. ⁊ uineam meam. Quid ē qđ debui ultra facere uineę meę. ⁊ nō feci ei. An quod expectaui ut faceret uuas. et fecit labruscas. Et nunc ostendam uob. qđ ego faciam uineę meę. Auferā sepem ei. et erit in direptionem. Diruam macerā ei. et erit in conculcationem. Et ponā eā deserta. Non putabitur. ⁊ nō fodiet. Et ascendent in eā uepres ⁊ spine. et nubib; mandabo ne pluant sup eā imbrem. Vinea enī dñi exercituū domus ē israel. ⁊ uir iuda germen delectabile eius. Et expectaui ut faceret iudiciū. et ecce iniquitas. ⁊ iusticiā. et ecce clamor. Ve qui cōiungitis domū ad domū. ⁊ agrum ag̃ copulatis. usq; ad terminum loci. Habitabitis soli uos. in medio terę. In auribus meis sic hec dñi exercituum. nisi domus multe deserte fuerint grandes et pulchre absq; habitatore. Decem enī iugera uineę facient lagunculā unam. ⁊ ſgnata modiū seminis facient modios tres. Ve qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandā. ⁊ potandū usq; ad uesperum. ut uinum estuet. Cythara ⁊ lyra ⁊ tympanum. ⁊ tibia ⁊ uinū in conuiuiis uris. ⁊ opꝰ dñi nō respicitis. nec opa manuū eius considerastis. Propterea captiuus ductus ē pplus meus. quia nō habuit scientiam. Et nobiles eius mortui sunt fame. ⁊ multitudo eius siti exaruit. Propterea dilatauit infernus animā suā. ⁊ aperuit os suū absq; ullo termino. ⁊ descendet fortes eius. ⁊ pplus eius. ⁊ sublimes. gloriaq; eius. Et incurvabit homo. ⁊ humiliabitur uir. et oculi sublimiū depriment. Et exaltabitur dñs exercituum in iudicio. ⁊ deus scs sanctificabit in iustitia. Et pascent agni iuxta ordinem suū. ⁊ deserta in ubertatē usa aduene comedent. Ve qui trahitis iniquitatē in funiculis uanitatis. ⁊ qi quasi lū plaustrū peccatū. qui dicitis festinet. ⁊ cito ueniat opus eius ut uideam. et appiet et ueniat cōsilium sc̃i israel. et sciemus illud. Ve qui dicitis malum bonū. ⁊ bonū malum. ponentes tenebras lucē ⁊ lucē tenebras. ponentes amaru dulce. ⁊ dulce in amarū. Ve qui sapientes estis in oculis uris. et coram uob metipsis prudentes. Ve qui potentes estis ad bibendum uinū. ⁊ uiri fortes ad miscendā ebrietatē. qui iustificatis impium p munera. et iustitiā iusti auferetis abeo. Propt̃ hoc sicut devorat stipulā lingua ignis. et calor flamme exurit. ⁊ sic radix eorū quasi fauilla erit. et germen eorū ut puluis ascendet abiecerūt enī legem dñi exercituum. et eloquiū sc̃i israel blasphemauerunt. Ideo iratus ē furor dñi in pplm suum. et extendit manū suā sup eum ⁊ percussit eū. Et conturbati sunt montes et facta sunt mortuoꝝ corpora. qi stratus in medio platearū. In omnibus his nō est auersus furor eius. sed adhuc manus eius extenta. Et leuabit signum in nationib; procul et sibilabit ad eum de finib; terę. Et ecce festinus uelociter ueniet. et nō est deficiens neq; laborans in eo. Non dormitabit neq; dormiet. neq; soluetur cingulū renum eius. nec rumpet corrigia calciamenti eius. Sagitte eius acute. et omnes arcus extenti. Ungule equorū eius ut silex. ⁊ rote eius quasi turbo. Rugitus eius ut leonis. rugiet ut catuli leonum. et fremet. ⁊ tenebit predā. ⁊ ampleabitur. ⁊ nō erit qui eruat. Et sonabit sup eū in die illa sicut sonitus maris. Aspiciemus in terram. et ecce tenebre tribulationis. et lux obtenebrata ē in caligine eius.

VI

Fig. iij. p

In anno quo mortuus ē rex ozias uidi dñm sedentem sup solium excelsum. ⁊ eleuatum. et ea q̃ sub eo erant replebant templū. Seraphin stabant super illud. Alter ad alterum. ⁊ singuli habebant. Duas; uelabant faciem eius. ⁊ duas; uelabant pedes eius. et duas; uolabant. ⁊ clamabant alter ad alterum. et dicebant. Scs. scs. scs. dñs deus exercituum. plena ē omnis terra gla eius. Et commota sunt superliminaria cardinum a uoce clamantis. et domus impleta ē fumo. Et dixi. Ve mihi quia tacui. quia uir pollutus labiis ego sum. et in medio pplo polluta labia habentis ego habito. ⁊ regem dñm exercituum uidi oculis meis. Et uolauit ad me unus de seraphin. ⁊ in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari. ⁊ tetigit os meum. ⁊ dixit. Ecce tetigit hoc labia tua. ⁊ auferet iniquitates tuas. et peccatū tuum mundabit. Et audiui uocē dñi dicentis. Quē mittā. et qs ibit nob. Et dixi. Ecce ego mitte me. Et dixit. Vade. ⁊ dices pplo huic. Audite audientes. ⁊ nolite intelligere. et uidete uisionē. et nolite cognoscere. Excreca cor pplihui. ⁊ aures eius aggraua. ⁊ oculos eius claude. ne

forte uideat oculis suis. et auribus suis audiat. et corde
suo intelligat. et conuertatur et sanem eum. Et dixi. usque
quo domine. Et dixit. Donec desolentur ciuitates absque
habitatore. et domus absque homine. Et terra relinquetur
deserta. et longe faciat dominus homines. Et multipli
cabitur que relicta fuerat in medio terre. et adhuc in ea
decimatio. Et conuertetur. et erit in ostensionem sicut
therebinthus. et sicut quercus que expandit ramos
suos. Semen sanctum erit. id quod steterit in ea. vi

vii Et factum est in diebus achaz filii ioathan. filii ozie regis
iuda. ascendit rex syrie. et facere filius romelie rex israel
in ierusalem ad preliandum contra eam. et non potuerunt de
bellare eam. Et nuntiauerunt domui dauid dicen
tes. Requieuit syria super effraym. Et commotum est
cor eius. et cor populi eius. sicut mouentur ligna silua
rum a facie uenti. Et dixit dominus ad esaiam. Egre
dere in occursum achaz tu. et qui relictus est ia
sub filius tuus ad extremum aqueductus piscine su
perioris in uia agri fullonis. et dices ad eum. Vide
ut sileas. Noli timere. et cor tuum ne formidet a
duabus caudis ticionum fumigantium istorum. in ira
furoris rasin regis syrie. et filii romelie. eo quod consi
lium inierunt contra te syria malum. effraym et filius
romelie dicentes. Ascendamus ad iudam. et suscitemus
eum. et auellamus eum ad nos. et ponamus regem
in medio eius filium tabehel. hec dicit dominus deus. Non
stabit et non erit istud. sed caput syrie damascus. et
caput damasci rasyn. Et adhuc sexaginta et quinque
anni. et desinet effraym esse populus. et caput effra
ym samaria. et caput samarie filius romelie. Si
non credideritis. non permanebitis. vii

Et adiecit dominus ad achaz loqui dicens. Pete tibi signum
a domino deo tuo in profundum inferni. siue in excelsum
super. Et dixit achaz. Non petam. et non temptabo do
minum. Et dixit. Audite ergo domus dauid. Numquid
parum uobis est molestos esse hominibus. quia molesti estis
et deo meo. Propter hoc ecce dabit dominus ipse uobis sig
num. Ecce uirgo concipiet et pariet filium. et uoca
bis nomen eius emmanuhel. Butyrum et mel comedet.
ut sciat reprobare malum et eligere bonum. quia antequam
sciat puer reprobare malum et eligere bonum. derelinquetur
terra quam tu detestaris a facie duorum regum suorum.
Adducet dominus super te. et super populum tuum. et super domum
patris tui. dies qui non uenerunt a diebus separationis effra
ym a iuda. cum rege assyriorum. Et erit in die illa sibi
labit dominus musce que est in extremo fluminum egipti.
et api que est in terra assur. Et uenient et requiescent
omnes in torrentibus uallium. et in cauernis petrarum. et
in omnibus frutectis. et in uniuersis foraminibus. In
die illa radet dominus in nouacula conducta in his qui
trans flumen sunt in rege assyriorum caput et pilos
pedum. et barbam uniuersam. Et erit in die illa nu
triet homo uaccam boum. et duas oues. et pre ubertate
lactis comedet butyrum. Butyrum enim et mel man
ducabit omnis qui relictus fuit in medio terre. Et
erit in die illa omnis locus ubi fuerunt mille uites
mille argenteas. et in spinas et in uepres erunt. Cum
sagittis et arcu ingredientur illuc. Vepres enim
et spine. erunt in uniuersa terra. Et omnes montes
qui in sarculo sarientur. non ueniet illuc terror spi
narum et ueprium. Et erit in pascua bouis. et in
conculcationem peccoris viii viii

Et dixit dominus ad me. Sume tibi librum grandem. et
scribe in eo stilo hominis. Velociter spolia detrahe.
cito predare. Et adhibui mihi testes fideles. uriam sa
cerdotem. et zachariam filium barachie. Et acces
si ad prophetissam. et concepit et peperit filium. Et dixit
dominus ad me. Voca nomen eius accelera. spolia detrahere. festi
na predari. Quia antequam sciat puer uocare patrem
suum et matrem suam auferetur fortitudo damasci. et
spolia samarie coram rege assyriorum. Et adiecit
dominus loqui ad me adhuc dicens. Pro eo quod abiecit
populus aquas syloe que uadunt cum silentio. et as
sumpsit magis rasin. et filium romelie. propter hoc
ecce dominus adducet super eos aquas fluminis fortes
et multas. regem assyriorum. et omnem gloriam eius. Et
ascendet super omnes riuos eius. et fluent super uniuersas
ripas eius. Et ibit per iudam inundans et transiens.
usque ad collum ueniet. Et erit extensio alarum eius
implens latitudinem terre tue. o emmanuhel. Con
gregamini populi et uincimini. et audite uniuerse
procul terre. Confortamini et uincimini. Accingite
uos et uincimini. Inite consilium. et dissipabitur. Lo
quimini uerbum et non fiet. quia nobiscum deus. Hec enim
ait dominus ad me. Sicut in forti manu erudiuit me.
ne irem in uia populi huius dicens. Non dicatis con
iuratio. Omnia enim que loquitur populus iste. coniuratio
est. Et timorem eius ne timeatis. neque paueatis. Dominum
exercituum sanctificate. Ipse pauor uester. et ipse terror uester.
et erit uobis in sanctificationem. In lapidem autem sanctifi
offensionis. et petram scandali. duabus domibus israel.
in laqueum et in ruinam his qui habitant in ierusalem.
Et offendent ex eis plurimi et cadent. et conterentur.
et irretientur. et capientur. Liga testimonium. sig
na legem in discipulis meis. Expectabo dominum qui
abscondit faciem suam a domo iacob. et prestolabor
eum. Ecce ego et pueri quos mihi dedit dominus in signum
et in portentum israhelis. a domino exercituum qui
habitat in monte syon. Et cum dixerint ad uos
querite a phytonibus. et a diuinis qui stridunt in
incantationibus suis. numquid non populus a deo suo requi
rit pro uiuis ac mortuis. Ad legem magis et ad

testimoniū. Quod si nō dixerint iuxta ūbum hoc: nō
erit eis matutina lux. Et transibūt p eam et acce-
ret et esturet. Et cum estuerit maledi
cet regi suo 7 dō suo. Et suspiciet sursum et ad
terram intuebitur. Et ecce tribulatio. et tenebre
obscurio angustia. et caligo psequens. et nō poter
auolare de angustia sua. viiii viij

PRimo tempe allenuata ē tra zabulon et tra nep
talim. et in nouissimo aggrauata ē uia maris trās
iordanem galilee gentium. Populus qui ambula
bat in tenebris. uidit lucem magnā. Habitanti
bus in regione umbre mortis lux orta ē eis. Q̄ mul
tiplicasti gentem. nō magnificasti letitiam. Letabū
tur coram te sicut qui letant in messe. sicut ex
ultant victores q̄n diuidunt spolia. Jugum eiꝰ
onus eius et uirgam humeri eius. et sceptrū ex
actoris eius sup eum. sicut in die madian. Quia omis
uiolenta p̄datio cum tumultu 7 uestimentum mixtū
sanguine erit in combustionē ignis et cibus. Pnus
lus enim natus ē nob. filius datus ē nob. Et fcs ē
p̄ncipatus ei sup humerū eius. et uocabit nom
eius admirabilis. consiliarius. dē. fortis. pater futu
ri sēli. princeps pacis. Q̄ multiplicabit eius imperiū. et
pacis nō erit finis. sup solium dauid et regnum ei
ut confirmet illud 7 corroboret in iudicio et iusti
cia. ammodo et usq; in sempiternum. x

VErbum misit dñs in iacob. et cecidit in isrl. Et
sciet ois populus ephraim. et habitatores samariam
in superbia et magnitudine cordis. dicentes. Lateres
ceciderunt. sed quadros lapidibus edificabimus. Sycomo
ros succiderunt. sed cedros immutabimus. Et elc
uabit dñs rasin hostes sup eum. et inimicos eius
instimulauit. Syriam ab oriente. et philis
thiim ab occidente. et deuorabunt israh toto ore.
In omnib; his nō est auersus furor eius. sed adhuc manus eius
extenta. Et ois nō est reuersus ad percutientem se. et
dñm exercituum nō inquisierunt. Et dispdet dñs
ab israh caput et caudam. incuruantem et depri
uantem. in die una. Longeuus et honorabilis ipe
caput. et pphta docens mendacium ipe cauda ē. Et
erunt qui beatificant populum istum seducentes. et q̄
beatificant̄ depurantur. Propt̄ hoc sup adolescentulis eius
nō letabitur dñs. et pupillos eius et uiduas nō mi
sebitur. Quia omnis ypocrita est et nequā. et o
mnis os loquens stulticiam. In omnib; his nō
est auersus furor eius. sed adhuc manus eius extenta.
Succensa ē enim quasi ignis impietas. uepres et
spinam uorabit. Et succendet in densitate saltus.
7 conuoluentur superbia fumi. In ira dñi exercituū
conturbata ē tra. et erit populus q̄si esca ignis. Vir
tri suo nō parcet. Et declinabit ad dexterā. et edet.
Et comedet ad sinistrum. 7 nō saturabit. Vnusquisq;
carnem brachii sui uorabit. manasses ephraym. et ef
raym manasses. simul ipi contra iudam. In om
nib; his nō est auersus furor eius. sed adhuc manus eius
extenta. Ve qui condunt leges iniquas. et scribentes
iniustitiam scripserunt ut opprimant in iudicio pau
pes. et ut iudicent causa humilium plī mei. ut
sint uidue pda eorū. et pupillos diripent. Quid
facietis in die uisitationis. et calamitatis delonge
uenientis. ad quos fugietis auxilium. et ubi
derelinquetis glām uram. ne incuruemini sub uin
culo et cum interfectis ne cadatis. Sup omnib;
his nō est auersus furor eius. sed adhuc manus eius extenta
Ve assur. uirga furoris mei. et baculus ipe. In
manu eorū indignatio mea. ad gentem fallacē
mittam eum et contra plm furoris mei manda
bo illi. ut auferat spolia et diripiat pdam. et po
nat illum in conculcationem quasi lutum plateā
arū. Ipse autē nō sic arbitrabitur. et cor eius nō ita
estimabit. Sed ad conterendum erit cor eius et ad
intercisionem gentium nō pauca. Dicet enim.
Numquid nō principes mei simul reges sunt. Nū
quid nō ut charcamus sic chalanno. Et ut arfad
sic emath. Numquid nō ut damascus. sic samaria.
Quomō inuenit manus mea regna ydoli. sic et si
mulachra eorū de ierlm et de samaria. Numquid
nō sicut feci samarie et ydolis eius. sic faciam ie
rusalem et simulachris eius. Et erit cum im
pleuerit dñs uniuersa opa sua in monte syon et in
ierlm. uisitabo sup fructum magnifici cordis re
gis assur. 7 sup glām altitudinis oculoꝝ eius. In
fortitudine manus mee feci. et in sapientia mea
intellexi. Et abstuli terminos populoꝝ. et principes
eorū despoliauit sum. Et detraxi quasi potens in
sublime residentes. et inuenit quasi nidum ma
nus mea fortitudinem populoꝝ. Et sicut colliguntur
ouа que relicta fuerint. sic universam terram ego cō
gregaui. et nō fuit qui moueret pennā et aperiret
os et ganniret. Numquid gladiabitur securis cōtra
eum qui secat in ea. aut exaltabit serra contra
eum a quo trahitur. Quomodo si eleuetur uirga
contra eleuantem se. et exaltet baculus qui utiq;
lignum est. Propt̄ hoc mittet dñator dñs exercituū
in pinguib; eius tenuitatē. et subtus gla eius suc
censa ardebit quasi combustio ignis. Et erit lu
men israh in igne. et sanctus eius in flamma. et succen
detur et deuorabitur spina eius et uepres in die
una. Et gla saltus eius et carmeli eius ab anima
usq; ad carnem consumetur. Et erit quasi pfug.
et reliquie ligni saltus eius p paucitate numeri
rabuntur. et puer scribet eos. Et erit in die illa

ñ adiuuet reſiduum iſrāh et hu qui fugiūt de domo iacob innitī ſup eo qui percutit eos: ſ; innitet ſup dñm ſcm iſrl. In ūritate reliquie conūtent: reliquie ingm iacob ad dm fortē. Si enim fuit ppls tuus iſrāh quaſi harena maris reliquie cōuertent ex eo. Conſummatio abbreuiata inundabit iuſticiam. Conſummationē enim et abbreuiationē dñs ds exercituum faciet in medio omnis tre. Propt hoc hec dicit dñs ds exercituum. Nolite time re ppls mus habitatre ſyon ab aſſur. In uirga percutiet te et baculum ſuum leuabit contra te in uia egypti. Adhuc enim paululum modicūq; et cōſumabitur indignatio et furor mus ſup ſcelus eoꝝ. Et ſuſcitabit ſup eum dñs exercituum flagellū iuxta plagam madian in petra oreb et uirgam ſuā ſup mare et leuabit eā in uia egypti. Et erit in die illa auferetur onus eius de humero tuo et iugum eius de collo tuo. Et computreſcet iugum a facie olei. Venit in alath. trānſibit in magron. apud magmas commendabit uaſa ſua. Tranſierunt cursim. gabee ſedes nra. Obſtupuit rama. gabaa ſaulis fugit. Hymni uoce tua filia gallim. attende laiſa. pauperula anathot. Migrauit medemena. habitatores gebim confortate mini. adhuc dies ē. ut in nob ſtetur. Agitabit manum ſuam ſup montē filie ſyon collem ierlm. Ecce dñator dñs ds exercituum. confringet ramum in terrore. Et excelſi ſtatura ſuccidentur. et ſublimes humiliabunt. Et ſubtrahent condenſa ſaltus ferro. et libanus cū excelſis cadet. XI Et egredietur uirga de radice ieſſe. et flos de radice eius aſcendet. Et requieſcet ſup eum ſpūs dñi. ſpūs ſapientie et intellectus. ſpūs conſilii et fortitudinis. ſpūs ſcientie et pietatis. et replebit eum ſpūs timoris dñi. Non ſecūm uiſionem oculoꝝ iudicabit. neq; ſecūm auditū arguet. ſ; iudicabit in iuſticia pauperes. et arguet in equitate pro manſuetis tre. Et percutiet terram uirga oris ſui. et ſpū labioꝝ ſuoꝝ interficiet impium. Et erit iuſticia cingulum lumboꝝ eius. et fides cinctorium renum eius. Habitabit lupus cum agno. et pardus cū hedo accubabit. Vitulus et leo et ouis ſimul mœabuntur. et puer paruulus minabit eos. Vitulus et urſus paſcentur. ſimul requieſcent catuli eoꝝ. Et leo quaſi bos comedet paleas. Et delectabitur infans ad ubere ſup foramine aſpidis. et in cauernam regulī qui ab lactat ſūr manum ſuā mittet. Non nocebūt et nō occident in uniuſo monte ſco meo. quia repleta ē terra ſcientia dñi. ſicut aque maris operientes. I Et die illa radix ieſſe qui ſtat in ſignum ppl̄oꝝ ipm gentes deprecabuntur. Et erit ſepulcrum eius glōſum. Et erit in die illa adiiciet dñs ſecō manum ſuā ad poſſidendum reliquias ppli ſui qđ relinquetur ab aſſyriis et ab egypto. et a paturoſ. et ab ethiopia. et ab elam. et a ſennaar. et ab emath. et ab inſulis maris. Et leuabit ſignū in nationes. et cōgregabit profugos iſrl. et diſperſos iuda colliget a quatuor plagis tre. Et auferet zelus ephraym. et hoſtes iuda peribunt. Et ephraym nō emulabitur iudam. et iudas nō pugnabit contra ephraym. Et uolabunt in humeros philiſthim p mare. simul prædabuntur filios orientis. edomea et moab prædatum manus eoꝝ. et filii amon obedientes erunt. Et deſolabit dñs linguam maris egypti. et eleuabit manū ſuā ſup fluuiū in fortitudine ſpūs ſui. et percutiet eum in ſeptē riuos. ita ut transeant pedum calciati. Et erit uia reſidua ppli mei qui relinquetur ab aſſyriis. ſicut fuit iſrāh in die qua aſcendit de terra egypti. Et dices in illa die. Confitebor tibi dñe qm iratus es mihi. conuerſus eſt furor tuus et conſolatus es me. Ecce ds ſaluator mus. fiducialiter agā et nō timebo. Quia fortitudo mea et laus mea dñs. et fūs es mihi in ſalutem. Haurietis aquas in gaudio de fontib; ſaluatoris. et dicetis in illa die confitemini dño et inuocate nomē eius. Notas facite in ppls adinuentiones eius. memīnerit qm excelſum ē nomē eius. Cantate dño qm magnifice fecit. annuntiate hoc in uniuſa terra. Exulta et laudā habitatio ſyon. quia magnus in medio tui ſcs iſrl. XII nus babilonis. quod uidit eſaias filius XIII amos. Super montē caliginoſum leuate ſignum. et exaltate uocē. Leuate manum. et ingrediantur portas duces. Ego mandaui ſanctificatis meis. et uocaui fortes meos in ira mea. exultantes in gla mea. Vox multitudinis in montib; quaſi populi frequentium. Vox ſonitus regum. et gentiū cōgregatarum. Dñs exercituum recenſet militie belli uenientis de terra procul a ſummitate celi dñs et uaſa furoris eius diſperdere omnem terram. Vlulate quia prope ē dies dñi. quaſi uaſtitas a dño ueniet. Propt hoc omnis manus diſſoluentur. et omne cor hominis tabeſcet. et contremiſcet. Tortiones et dolores tenebunt. quaſi parturiens dolebunt. Vnuſquiſq; ad proximum ſuum ſtupebit. facies combuſte uultus eoꝝ. Ecce dñi uenit dies crudelis. et indignationis plenus. et ire furoriſq; ad ponendam terram inſolitudinem. et peccatores eius cōtēdos de ea. Quia ſtelle celi et ſplendor eaꝝ nō expandent lumen ſuum. Obtenebratus ē ſol in ortu ſuo. et luna nō ſplendebit in lumine ſuo. Et uiſitabo ſup orbē mala. et contra impios iniquitatē eoꝝ. Et quieſcere faciam ſuperbiam infidelium. et arrogantiam fortiū

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

humiliabo. Preciosior erit uir auro. et homo mundo
obrizo. Sup hoc celum turbabo et mouebitur terra de loco
suo propter indignationem domini exercituum. et propter die
ire furoris eius. Et erit quasi damula fugiens. et quasi
ouis. et non erit qui congreget. Vnusquisque ad populum
suum conuertetur. et singuli ad terram suam fugient.
Omnis qui inuentus fuerit occidetur. et omnis qui sup
uenerit cadet in gladio. Infantes eorum allidentur in
oculis eorum. et diripientur domus eorum. et uxores eorum
uiolabuntur. Ecce ego suscitabo sup eos medos qui ar
gentum non querant. nec aurum uelint. sed sagittis par
uulos interficiant. et lactantibus uteris non misereantur. et
sup filios non parcat oculos eorum. Et erit babilon illa glo
riosa in regnis. inclita in superbia chaldeorum. sicut
subuertit deus sodomam et gomorram. Non habitabitur
usque in finem. et non fundabitur usque ad generationem et
generationem. Nec ponet ibi tentoria arabs. nec pasto
res requiescent ibi. sed requiescent ibi bestie. et reple
buntur domus eorum drachonibus. et habitabunt ibi
strutiones. et pilosi saltabunt. Et respondebunt
ibi ululi in edibus suis. et syrene in delubris uolup
xiiij tatis. Prope est ut ueniat tempus eius. et dies eius non
elongabuntur. Miserebitur enim dominus iacob. et eliget
adhuc de israhel. et requiescere eos faciet sup humum
suam. Adiungetur aduena ad eos. et adherebit do
mui iacob. Et tenebunt eos populi. et adducent eos in
locum suum. et possidebit eos domus israhel sup terram
domini in seruos et ancillas. et erunt capientes eos qui
se ceperant. et subicient exactores suos. Et erit in
die illa cum requiem tibi dederit deus a labore tuo. et
a concussione tua et a seruitute dura qua ante
seruisti. sumes parabolam istam contra regem babilo
nis. et dices. Quomodo cessauit exactor. quieuit tri
butum. Contriuit dominus baculum impiorum uirgam
dominantium. cedentem populos in indignatione insa
nabili. subicientem in furore gentes persequentem cru
deliter. Conquieuit et siluit omnis terra. gauisa est et
exultauit. Abietes quoque letate sunt sup te. et cedri li
bani. Ex quo dormisti non ascendit qui succidat nos.
Infernus subter conturbatus est. In occursum aduentus
tui suscitabit tibi gygantes. Omnes principes terre
surrexerunt de solis suis. Omnes principes nationum.
uniuersi respondebunt et dicent tibi. Et tu uulneratus
es sicut nos. nostri similis effectus es. Detracta est
ad inferos superbia tua. concidit cadauer tuum. Sup
te sternetur tinea. et operimentum tuum erunt uermes.
Fin. v. Quomodo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris.
corruisti in terram qui uulnerabas gentes. qui dicebas
in corde tuo. In celum conscendam sup astra dei exal
tabo solium meum. sedebo in monte testamenti. in
lateribus aquilonis. Ascendam sup altitudinem nubium.

ero similis altissimo. Veruntamen ad infernum detra
heris. in profundum laci. Qui te uiderint ad te in
clinabuntur. teque prospicient. Numquid iste est uir
qui conturbauit terram. qui concussit regna. qui po
suit orbem desertum et urbes eius destruxit. Vinc
tis eius non aperuit carcerem. Omnes reges gentium uni
uersi dormierunt in gloria uir in domo sua. tu autem
proiectus es de sepulchro tuo quasi stirps inutilis.
pollutus et obuolutus cum his qui interfecti sunt
gladio. et descenderunt ad fundamenta laci. Quasi
cadauer putridum non habebis consortium. neque cum
eis in sepultura. Tu enim terram tuam disperdidisti.
tu populum tuum occidisti. Non uocabitur in eternum
semen pessimorum. Preparate filios eius occisioni. in
iniquitate patrum eorum. Non consurgent nec he
reditabunt terram. neque implebunt faciem orbis ci
uitatum. Et consurgam sup eos dicit dominus exercituum.
et perdam babilonis nomen et reliquias. et germen et
progeniem. ait dominus. Et ponam eam in possessionem
hericij. et in paludes aquarum. et scopabo eam in sco
pa terens. dicit dominus exercituum. Iurauit dominus ex
ercituum dicens. Si non ut putaui ita erit. et quomodo
mente tractaui sic eueniet. ut contram assiri ua
um in terra mea. et in montibus meis conculcem
eum. Et auferet ab eis iugum eius. et onus il
lius ab humero eorum tolletur. Hoc consilium quod cogita
ui sup omnem terram. et hec est manus extenta sup
gentes. Dominus enim exercituum decreuit. et quis
poterit infirmare. Et manus eius extenta. et quis
auertet eam. In anno quo mortuus est rex achaz
factum est onus istud. Ne leteris philistea omnis tu.
quoniam comminuta est uirga percussoris tui. De radice
enim colubri egredietur regulus. et semen eius ab
sorbens uolucrem. Et pascentur primogeniti pau
perum. et pauperes fiducialiter requiescent. Et inte
rire faciam in fame radicem tuam. et reliquias
tuas interficiam. Vlula porta. clama ciuitas. prostra
ta est philistea omnis. Ab aquilone enim fumus ue
niet. et non est qui effugiat agmen eius. Et quid
respondebitur nuntiis gentis. Quia dominus funda
uit syon. et in ipso sperabunt pauperes populi eius.
via nocte uastata est ar. moab conticuit. xiiii xv
Quia nocte uastatus est murus. moab conticuit.
Ascendit domus et dibon ad excelsa in planctum.
Sup nabo et sup medaba moab ululauit. In cunc
tis capitibus eius caluitium. omnis barba radetur.
In triuiis eius accincti sunt sacco. Sup tecta eius
et in plateis eius omnis ululatus descendet in fletum.
Clamabit esebon et eleale usque iase audita est
uox eorum. Sup hoc expediti moab ululabunt. anima
eius ululabit sibi. Cor meum ad moab clamabit.

Vectes eius usq; segor uitulam contrectantem. Ascendū
enim luith flens ascendet: et in uia oronaim clamorē
contritionis leuabunt. Aque enim nemrym deserte erūt
qz aruit hba. defecit germen. uirec omnis interiit.
Dōm magnitudinem opis: et utilitatis eius. Adu
rentē salutem deducent eos. qm̄ circuibit clamor ū
munū moab. usq; ad gallim ululatus eius. et usq;
ad puteum elym clamor eius. quia aque dibon replete
sunt sanguine. Ponā enim sup dibon additamēta
his qui fugiūt de moab leonem. et reliquis terre.

xvi Mitte agnum dnatorem tre de petra deserti. ad
montē filie syon. Et erit sicut auis fugiens. et pul
li de nido. uolantes. sic erunt filie moab in tran
situ arnon. Ini consiliū. coge concilium. pone
quasi noctem umbram tuā in medio. Absconde
fugientes. et uagos ne prodas. Habitabunt apud
te profugi mei. Moab esto latibulum eorū a facie
uastatoris. finitus e enim puluis. consummatus e
miser. defecit qui conculcabat terram. Et pparā
bitur in misericordia solium. et sedebit sup illud
in ueritate in tabernaculo dauid. iudicans et que
rens iudicium. et uelociter reddens qd iustum e.

Audiuimus superbiam moab. superbus e ualde. Superbia eius et arrogantia eius et in
dignatio eius. plusquam fortitudo eius. Propter
ululabit moab ad moab. Universus ululabit. Ad
qui lecant sup murus cocti lateris. loquimini pla
gas suas. qm̄ suburbana esebon deserta sunt. et
uinea sabama. Dni gentium excusserunt flagella ei
usq; ad iazer pueruerunt. Errauerunt in deserto pa
gines eius. et relicte sunt. transierunt mare. Sup
hoc plorabo in fletu iazer. uineam sabama. Inebria
bo te lacrima mea esebon et eleale. qm̄ sup unde
miam tuam et sup messem tuā uox calcantiū ceci
dit. Et auferetur letitia et exultatio de carmelo. et
in uineis nō exultabit neq; ululabit. Vinum non ca
lcabit torcular nō calcabit qui calcare consueuerat. uocem cal
cantium abstuli. Sup hoc uenter meus ad moab qsi
cythara sonabit. et uiscera mea ad murū coctilis la
teris. Et erit cum apparuerit quod laborauit moab
sup excelsis suis. et ingredietur ad sca sua ut obsecret.
et nō ualebit. Hoc uerbum qd locutus e dns ad moab ex
tunc. et nūc locutus e dns dicens. In tribus annis quasi
annis mercennarii. auferet gla moab sup omni
plō multo. et relinquet in eo sicut racemus parui
et modicus. nequaqm̄ multus. xv

xvii Ecce damascus desinet esse ciuitas. et erit sicut acer
uus lapidum in ruina. Derelicte ciuitates aroer
gregib; erunt. et requiescent ibi. et nō erit qui exter
reat. Et cessabit ad uaticinium ab effraym. et regnū
a damasco. Et reliquie syrie sicut gla filioꝝ isrl erūt.
dicit dns exercituum. Et erit in die illa attenuabit
gla iacob. et pinguis carnes eius emarcescent. Et
erit sicut congregant sicut in messe qd restat. et bra
chium eius spicas liget. Et erit sicut queritur spicas
in ualle raphaym. Et relinquet in eo sicut racemus.
et sicut excussio olee duarū aut trium oliuarū in
summitate rami. sine quatuor aut quinq in ra
mis: eius fructus eius. dicit dns ds isrl. In die
illa inclinabitur homo ad factorem suū. et oculi
eius ad scm isrl respicient. et nō inclinabit ad alta
ria que fecerunt manus eius. et que opti sunt digi
ti eius. Non respiciet lucos et delubra. In die illa
erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte sicut
autem et segetes. que derelicta sunt a facie filio
rum isrl. Et eris deserta quia oblita es dei saluatoris
tui. et fortis adiutoris tui. nō es recordata. Propter
plantabis plantationē fidelem. et germē alienum
seminabis. In die plantationis labrusca tue. et
mane semē tuum florebit. Ablata e messis in die
hereditatis. et dolebis grauiter. Ve multitudini plo
rum multorum. et multitudo maris sonantis. et tumul
tus turbarum sicut sonitus aquarum multarum. Sonabunt
populi. sicut sonitus aquarum inundantium. Et mere
pibit eum. et fugiet procul. Et rapietur sicut puluis
montium a facie uenti. et sicut turbo coram tempe
state. In tempore uespere. et ecce turbatio. in matu
no et nō subsistet. Hec e pars eorū qui uastauerunt
nos. et sors diripientium nos. Ve tre cymbalo
alarum que e trans flumina ethiopie. que mittit
in mari legatos et in uasis papiri sup aquas. Ite
angeli ueloces ad gentem conuulsam. et dilaceratā
ad populum terribilem. post quem nō e aluus. gentem
exspectantē. exspectantē et conculcatam. cuius di
ripuerunt flumina terram eius. Omnes habita
tores orbis qui moramini in tra. cum eleuatū
fuerit signum in montibus. uidebitis. et clangore
tube audietis. Quia hec dicit dns ad me. Quies
cam et considerabo in loco meo sicut meridiana
lux clara e. et sicut nubes roris in die messis. In
messem enim totus efflorauit. et immatura perfecto
germinabit. Et putabuntur ramusculi eius falcib;
et quę derelicta fuerint abscidentur. Exercentur et relin
quentur simul auibus montium. et bestiis tre. Et estate
perpetua erunt sup eum uolucres. et omnes bestie tre
sup illū hyemabunt. In tempore illo deferetur munus
dño exercituum a populo diuulso et dilacerato. a popu
lo tribuli post quē non fuit alius. a gente exspectante
exspectante et conculcata. cuius diripuerunt flumina
terram ei. ad locum nominis dni exercituum in monte syon.
Ecce dns ascendet sup nubem leuem. xvi xvii
et ingredietur egyptum. Et mouebuntur simulachra

egipti a facie eius. et cor egipti tabescet in medio eius.
Et concurrere faciam egiptios adversus egiptios. et pug
nabit vir contra fratrem suum. et vir contra amicum
suum. Civitas adversus civitatem. et regnum adversus reg
num. et dirumpetur spiritus egipti in visceribus eius. et
consilium eius precipitabo. et interrogabunt simulachra
sua. et divinos suos. et phytones et ariolos suos. Et
tradam egiptum in manum dominorum crudelium. et rex
fortis dominabitur eorum. ait dominus exercituum. Et arescet aqua
de mari. et fluvius desolabitur atque siccabitur. Et de
ficient flumina. attenuabuntur et siccabuntur rivi ag
gerum. Calamus et iuncus marcescent. Nudabitur
alveus rivi a fonte suo. et omnis sementis irrigua cal
cabitur. arescet et non erit. Et merebunt piscatores.
et lugebunt omnes mittentes in flumen hamum.
et expandentes rete super faciem aque emarcescent.
Et confundentur omnes qui operabantur linum. pecten
tes et texentes sub tilia. Et erunt irrigua eius flaccen
tia. omnes qui faciebant lacunas ad capiendos pisces.
Stulti principes thaneos. sapientes consiliarii pharao
dederunt consilium insipiens. Quomodo dicitis pharaoni
filius sapientium ego. filius regum antiquorum. Ubi
sunt nunc sapientes tui. annuntient tibi et indicent.
quid cogitaverit dominus exercituum super egiptum. Stulti
facti sunt principes thanaos. emarcuerunt principes
memphios. Decepiunt egiptum. angulum populorum eius.
Dominus miscuit in medio eius spiritum vertiginis. et errare
fecerunt egiptum in omni opere suo sicut erat ebrius
et vomens. Et non erit egipto opus quod faciat. caput
et caudam incurvantem et refrenantem. In die illa
erit egiptus quasi mulieres. Et stupebunt et time
bunt a facie commotionis manus domini exercituum.
quam ipse movebit super eam. Et erit terra iuda egipto
in festivitatem. Omnis qui illius fuerit recordatus. pa
vebit a facie consilii domini exercituum. quod ipse cogita
vit super eam. In die illa erunt quinque civitates in
terra egipti loquentes lingua chanaan. et iurantes per dominum
exercituum. Civitas solis vocabitur una. In die illa
erit altare domini in medio terre egipti. et titulus iuxta
terminum eius domini. Et erit in signum. et in testimo
nium domino exercituum in terra egipti. Clamabunt
enim ad dominum a facie tribulantis. et mittet eis sal
vatorem et propugnatorem qui liberet eos. Et cogno
scetur dominus ab egipto. et cognoscent egiptii dominum in die
illa. et colent eum in hostiis et muneribus. et vota
vovebunt domino et solvent. Et percutiet dominus egiptum
plaga. et sanabit eam. Et revertentur ad dominum. et
placabitur eis. et sanabit eos. In die illa erit via
de egipto in assyrios. Et intrabit assyrius in egip
tum. et egiptius in assyrios. et servient egiptii assur.
In die illa erit israhel tertius egipto et assyrio. bene

dictio in medio terre. cui benedixit dominus exercituum dicens.
Benedictus populus meus egipti. et opus manuum mearum as
syrio. hereditas autem mea israhel. XVII XX.

In anno quo ingressus est thartan in azotum cum mi
sisset eum sargon rex assyriorum. et pugnasset contra azotum
et cepisset eam. in tempore illo locutus est dominus in manu
esaie filii amos dicens. Vade et solve saccum de
lumbis tuis. et calciamenta tolle de pedibus tuis. Et
fecit sic. vadens nudus et discalciatus. Dixitque dominus.
Sicut ambulavit servus meus esaias nudus et discal
ciatus. trium annorum signum et portentum erit super e
giptum. et super ethiopiam. Sic minabit rex assiriorum
captivitatem egipti. et transmigrationem ethiopie
iuvenem et senem. nudam et discalciatam. disco
opertis natibus ignominiam egipti. Et timebunt
et confunderetur ab ethiopia spe sua. et ab egipto
gloria sua. Et dicet habitator insule huius in die illa.
Heccine erat spes nostra. ad quos confugimus in au
xilium ut liberarent nos a facie regis assyriorum. Et
quomodo effugere poterimus nos. XVIII XXI

Sicut turbines ab affrico veniunt. De deserto venit. Dominica ii. Lectio i. P
de terra horribili. visio dura nunciata est mihi. Qui in
credulus est infideliter agit. et qui depopulator est deva
stat. Ascende elam obside mede. Omnem gemitum
eius cessare feci. Propterea repleti sunt lumbi mei dolore.
Angustia possedit me. sicut angustia parturientis.
Coerui cum audirem. conturbatus sum cum viderem. Emar
cuit cor meum. tenebre obstupefecerunt me. Babilon
dilecta mea. posita est mihi in miraculum. Pone mensam. ii.
contemplare in specula. Comedentes et bibentes
surgite principes. arripite clipeum. Hec enim dixit mihi
dominus. Vade et pone speculatorem. et quodcumque vide
rit annuntiet. Et vidit currum duorum equitum.
ascensorem asini. et ascensorem cameli. Et con
templatus est diligenter multo intuitu. Et clamavit
leo. Super speculam domini ego sum stans iugiter per diem.
et super custodiam meam ego sum stans totis noctibus. Ecce
iste venit. ascensor vir bige equitum. Et respondit
et dixit. Cecidit cecidit babilon. et omnia sculp
tilia deorum eius contrita sunt in terram. Tritura mea
et filia aree mee. que audivi a domino exercituum
deo israhel. annuntiavi vobis. XVIII.

Ad me clamat ex seyr. Custos qui de nocte. custos iii.
qui de nocte. Dixit custos. Dixit custos. Venit
mane et nox. Si queritis querite. convertimini
et venite. XX

In saltu ad vesperam dormietis. in semitis dodanim. S
Occurrentes sitienti. ferte aquam. Qui habitatis terram
austri. cum panibus occurrite fugienti. A facie enim
gladiorum fugerunt. a facie gladii imminentis. et a
facie arcus extenti. a facie gravis prelii. Quoniam hec dicit

dñs ad me. Adhuc unus anno quasi in anno mercē
nary. et auferetur glā cedar. et reliquie numer
sagittarū fortium de filiis cedar imminuent.
Dñs enim ad me locutus est. XXII
vide nam t quoq; ē quia abscondisti et tu omnis in
tecta clamoris plena. urbs frequens. ciuitas exultās.
Interfecti tui nō interfecti gladio: nec mortui tui in bello.
Cuncti principes tui fugerunt simul. durecq; liga
ti sunt. omnes qui inuenti s uincti ē parē. pauī
fugerunt. Propterea dixi. Recedite a me. amare
flebo. Nolite in cumbē ut cōsolemini me. sup ua
statione filie ppli mei. Dies enim infectionis et con
culcationis et fletuum. dño dō exercituū in valle
uisionis. Scrutans murum. et magnificus sup
montē. Et elam sumpsit pharetram. currum ho
minis equitis. et ignitum nudauit clipeum. Et erūt
electe valles tue plene quadrigis. et equites po
nent sedes suas in porta. et reuelabitur operimē
tum iude. Et respicies in die illa armaturam domus silue.
et scissuras ciuitatis dauid videbitis. quia multi
plicate s. Et congregastis aquas piscine inferio
ris. et domos ierlm numerastis. et destruxistis do
mos ad muniendū murum. et lacū fecistis inter duos
muros. et aquā pristine uetus. et nō respexistis ad eū
qui fecerat eam. et operatē eius de longe nō uidistis.
Et uocabit dñs dō exercituum in die illa ad fletū
et ad planctum. et ad caluitium. et ad cingulum
sacci. Et ecce gaudium et letitia occidē uitulos. et
iugulare arietes. comedē carnes. et bibē uinum.
Comedamus et bibamus. cras enim moriemur.
Et reuelata s in auribus meis dñs exercituum. Si di
mittet iniquitas hec uob. donec moriamini. dicit
dñs dō exercituum. XXIII
Hec dicit dñs dō exercituum. Vade ingredē ad eum
qui habitat in tabernaculo. ad somnam ppositum
templi. et dices ad eum. Quid tibi hic. aut quasi dō
hic. Una excidit t hic sepulchrum. excidit in
excelso memoriam diligens. in petra tabernaculum
t. Ecce dñs aspernan te iacere sicut aspernatur
gallus gallinaceus. et quasi amictum sic subli
uabit te. Coronans coronabit te tribulatione. quasi
pilam mittens te in terram latam. et spatiosam.
Ibi morieris. et ibi erunt currus gloriē tue. ignominia
domus dñi tui. et expellam de statione tua. et de
ministerio tuo deponam te. Et erit in die illa voca
bo seruum meū eliachim filiū helchye. et induam il
lum tunica tua. et cingulo tuo constringam eum.
et potestatē tuam dabo in manu eius. Et erit quasi
pater habitantib; ierlm. et domui iuda. Et dabo
clauē domus dauid sup humerū eius. et aperiet et
nō erit q claudat. et claudet et nō erit qui aperi.
Et figam illum paxillū in loco fideli. et erit in solii
glē domui patris sui. et suspendent sup eū omnē glām
domus patris eius. uasa paruula. a uasis crateraꝝ usq; ad omne uas mus
culum. a uasis cratera usq; ad omne uas musicū.
In die illo dicit dñs exercituum auferet paxillus qui
fixus fuit in loco fideli. et frangetur et cadet. et
peribit quod pependit in eo. quia dñs locutus est.
Fig. II.
Ululate naues maris. quia uastata XXIIII XVIII
est domus unde uenire consueuerant. De terra cethim
reuelatum est eis. Tacete qui habitatis in insula. negotiatores
sydonis. Transfretantes mare. repleuerunt te
in aquis multis. Semen nili messis fluminis fruges
eius. et facta est negotiatio gentium. Erubesce sydon
aut mare. fortitudo maris dicens. Non parturiui.
et nō peperi. et nō enutriui iuuenes. nec ad incrementum
perduxi uirgines. Cum audierint super egypto dolebunt
cum audierint de tyro. Transite maria. ululate q
habitatis in insula. Numquid nō hec uox est q glabat
a diebus primis in antiquitate sua. Ducent ea pedes
sui longe ad peregrinandum. Quis cogitauit hoc sup
tyrum quondam coronatam. Cuius negotiatores
principes. institores eius inclyti terre. Dñs exercituum cogi
tauit ut detrahat superbiam omnis gloriē. et ad ignomi
niam deducat omnes inclytos terre. Transi terram tuam
quasi fluuius filia maris. nō est cingulum ultra t. manum
suam extendit super mare. conturbauit regna. Dñs
mandauit ad fortitudinem chanaan ut conteret fortes eius.
et dixit. Non adicies ultra ut glorieris calumniam sidoni
nensis virgo filia sydonis. In cethym consurgens transi
ui ibi quoq; nō erit requies t. Ecce terra chaldeorum
talis populus nō fuit. Assur fundauit eā. In captiuitatē tuā
duxerunt robustos eius. suffoderunt domos eorū posuerē
eā minutā. Ululate naues maris. quia deuastata est fortitu
do uestra. Et erit in die illa in obliuione erit o tyre
septuaginta annis. sicut dies regis unius. Post septuagin
ta annos erit tyro quasi cantus meretricis. Sume
cytharam. circui ciuitatem. meretrix oblita. male
Bene cane. frequenta canticum. ut memoria sis tui.
Et erit post septuaginta annos uisitabit dñs tyrum
et reducet eam ad mercedes suas. Et rursus fornicabit
cū uniuersis regnis terre. sup faciem terre. Et erunt negotia
tiones eius et mercedes eius. sanctificate dño. Non con
dentur nec reponentur. quia his qui habitauerint coram
dño erit negotiatio eius. ut manducent in saturita
tē. et uestiant usq; ad uetustatē. Ecce dñs dissipabit XVIII
terram et nudabit eam. et afflget faciem eius. et dispget
habitatores eius. Et erit sicut populus sic sacerdos. et sic
seruus sic dñs eius. sicut ancilla sic dña eius. sicut
emens sic is qui uendit. sicut fenerator sic ille qui mu
tuum accipit. sicut q repetat sic qui debet. Dissipatione
dissipabitur terra. et direptione depredabitur. Dñs enim

locutus ē ūbum hoc. Luxit ⁊ defluxit tra ⁊ infirmata est. Defluxit orbis infirmata ē altitudo pli tre. Et tra infecta est ab habitatoribus suis. quia transgressi sunt leges. ⁊ mutauerunt ius. dissipauerunt fedus sempiternum. Ppt hoc maledictio deuorabit tram et peccabunt habitatores eius. Jdcq; insanient cultores eius. et relinquent homines pauci. Luxit uinea infirmata ē uitis. Jngemuerunt oēs qui letabant corde. Cessauit gaudium tympanor. quieuit sonitus letantium. conticuit dulcedo cithare. Cum cantico n bibent uinū. amara erit potio bibentib; illam. Atrita ē ciuitas uanitatis. clausa ē omis domus nullo introeunte. Clamor erit sup uino in platis. Desta ē omis letitia. translatum ē gaudium tre. ⁊ relicta ē in urbe solitudo. ⁊ calamitas oppimet portas. Quia hec erunt in medio tre. in medio pplor. Quoīm si pauce olive q̄ remanserunt excutientur ex olea. ⁊ racemi cū fuerit finita uindemia. Hi leuabunt uocē suam. atq; lau dabunt. Cum glificatus fuerit dns. humilient de mari. Propt hoc in doctrinis glificate dnm. in insulis maris nom dni dei israhl. A finib; tre laudes audiuim⁹ glām iusti. Et dixi. Secretum meū mihi. secretum meū mihi. ve mihi. Preuaricantes prauicari sunt. ⁊ prauicatione transgressor. prauicati sūt. formido ⁊ fouea et laqueus sup te. qui habitator es tre. Et erit qui fugerit a uoce formidinis. cadet in foueam. Et qui se explicuerit de fouea tenebit laqueo. ⁊ quia katarracte de excelsis apte sunt. et cōcutientur fūdamēta tre. Confractione confringet tra. cōtritione cōtretur tra. Commotione cōmouebit tra. ⁊ agitatione agitabitur tra sicut ebrius. et auferet. sicut tabernaculum unius noctis. Et grauabit eam iniq̄tas sua et corruet. et n adiciet ut resurgat. Et erit in die illa uisitabit dns sup militiam celi in excelso. et sup reges tre q̄ s sup tram. Et congregabunt cōgregatione unius fasciculi in lacum. et claudent ibi in carcere. et p multos dies uisitabunt. Et erubescet luna et cōfundet sol. cū regnauerit dns exercituum in monte syon et in ierlm. et in cōspectu seniorum suorum glificabit. Dne deus mi es tu et exaltabo te. Confitebor nomini tuo q̄m fecisti mirabilia. cogitationes antiquas fideles amen. Quia posuisti ciuitatem in tumultum. ⁊ urbem fortē in ruinam. domū alienor. ut n sit ciuitas. et in sempiternum n edificet. Sup hoc laudabit te pls fortis. ⁊ ciuitas gentium robustar. timebit te. quia fortis es fortitudo pauperis. ⁊ fortitudo egeno in tribulatione sua. spes a turbine umbraculum ab estu. Spūs enim robustor. q̄si turbo impellens parietem. Sicut estus in siti. tumultū alienor humiliabis. et quasi calore sub nube ramī

te. propagines fortium marcescent facies. Et faciet dns ex exercitibus omnib; pplis in monte hoc cōuiuium pinguium. et cōuiuiū uindemie. pinguiū medullator uindemie defecate. Et dispabit in monte isto faciē uultus colligati sup omnes pplos. et telam q̄m ordit ē sup uniuersas nationes. et dispabit mortem in sempiternum. Et auferet dns deus lacrimam ab omi facie. ⁊ obprobrium pli sui auferet de uniuersa tra. quia dns locutus ē. Et dicent in die illa. Ecce deus istr iste. expectauimus eum. et saluabit nos. Iste deus. ⁊ sustinuimus eum. Exultabimus et letabimur in salutari eius. quia requiescet manus dni in monte isto. Et conculcabitur moab sub eo sicut conculcatur palea in plaustro. ⁊ extendet manus suas sub eo. sicut extendit natans. ad natandum. et humiliabit glām eius cū allisione manuum eius. ⁊ munimina sublimium murorum tuorum conteret. ⁊ humiliabit et deducet in tram usq; ad pulue rem. Jn die illa cāt rrvi. tabit canticum istud in tra iuda. Vrbs fortitudinis nre syon. saluator ponetur in ea murus. et antemurale. Aperite portas. et ingrediat gens iusta custodiens ueritatem. Veritas erit abitus seruabis pacē. pacē quia in te sperauimus. Sperate in dño in scis eternis. in dño deo fortitudo in perpetuum. Quia incuruabit habitantes in excelso ciuitatē sublimē humiliabit. humiliabit eam usq; ad terram. deducet eam usq; ad puluerem. Conculcabit eam pes. pes pauperis. gressus egenor. Semita iusti recta ē. recte callis iusti ad ambulandum. Et in semita iudiciorum tuorum dne sustinuimus te. nomen tuum et memoriale tuum. in desiderio anime. Anima mea desiderauit te in nocte. s. et spūs meus in precordiis meis de mane uigilabo ad te. Cum fecerint iudicia tua in tra. iusticiam discent habitatores orbis. Miseremur impio. ⁊ n discet iusticiam. In tra sctorum inique gessit. et n uidebit glām dni. Dne exaltetur manus tua. et n uideant. Videant et confundant zelantes pli. et ignis hostes tuos deuoret. Dne dabis pacem nobis. omnia enim opa nra operatus es nob. Dne deus nr possederunt nos dni absq; te. tantū in te recordemur nominis tui. Mortui n uiuant. gigantes n resurgant. Propterea uisitasti et cōtriuisti eos. ⁊ perdidisti omnem memoriam eor. Jnduisti gentem dne. induisti gentem. Numqd glificatus es. Elongasti omnes fines tre. Dne in angustia requisierunt te. in tribulatione murmur doctrine tue eis. Sicut que concepit cū appinquauit ad partum dolens clamat in doloribus suis. sic facti sumus. A facie tua dne concepimus. et q̄si parturiuim⁹ ⁊ peperimus spm. Salutes n fecimus in tra. ideo n ceciderunt habitatores tre. Viuent mortui tui. interfecti tui resurgent. Exp gisciminī et laudate qui habitatis in pulue. ⁊ qa

vos luci vestui. et rivum gigantum venubes in rumā.
Verte pls mos. intra maibitalum tuum. claude hostia
tua sup te. absconde modicum ad momentum. donec
pertranseat indignatio. Ecce enim dns egredietur de
loco suo. et visitet iniquitatē habitatoris tre contra eū.
Et revelabit tra sanguinem suum. et n operiet ultra
interfectos suos. XXVI In die illo visitabit dns in gladio suo
duro et grandi. et forti. sup leuiathan fugientem uectē.
et sup leuiathan fugientem tortuosum. et occidet cetū
qui in mari ē. In die illa vinea mera cantabit ei.
Ego dns qui servo eam repente rigabo ei. ne forte
visitetur contra eam. Nocte et die fuo eam. in
dignatio n ē in. Quis dabit me spinam et uepres.
in plio gradiar sup eam. succendam eā pariter.
An potius tenebo fortitudinem meam. faciet pa
cē mecū. pacē faciet mi. Qui egredient de radice
iacob florebunt. et germinabit israh. et implebit
facies orbis semine. Numquid iuxta plagam p
cussit eum. aut sicut occidit interfectos
eius. sic occisus ē. In mensura contra mensuram cum
abiecta fuit iudicabit eam. Meditatus ē in spū
suo duro p diem estus. Ideo sup hoc dimittetur in
iquitas domus iacob. et iste omnis fructus. ut aufe
rantur peccatum eius. Cum ponit omnes lapides al
tans sicut lapides cālis dissipatos. n stabunt lucus et de
lubra. Civitas enim munita desolata erit. speciosa
relinquet. et dimittet qi derelictum. Ibi pascetur vi
tulus. et ibi accubabit. et consumet summitates ei.
In siccitate messis illius contēnent mulieres. uen
turas et docentes eam. Non ē enim pls sapiens. et
propea n miserebit eius qui fecit eum. et qui formā
vit eum n parcet ei. Et erit in die illa pertran
dns ab alueo fluminis. usq ad torrentē egypti. et vos
congregamini unus et unus filii isrl. Et erit in die
illa clangetur in tuba magna. et venient qui p
dum fuerant de tra assyrior. et qui electi erant de
tra egypti. et adorabunt dnm in monte scō in ieru
salem. XXVII Ve corone superbie ebriis effraym. et flori
cadenti glē exultationis eius. qui erant in uertice
vallis pinguissime erantes a uino. Ecce validus et
fortis dns sicut impetus grandinis. turbo contun
gens. sicut impetus aquaꝝ multarū inundantium
et emittens sup tram spinosam. Pedib; conculcabit
corona superbie ebriorū effraym. Et erit flos decoris
glē exultationis eius q ē sup uticem vallis pinguiū
qi tempaneum ante maturitatē autumni. Qs
cū aspexit videns. statim ut manu tenuit devora
bit illud. In die illa erit dns exercituum corona glē
et speciem exultationis residuo populi sui. et spū iudicii
sedenti sup iudicium. et fortitudo reuertentib; de bel
lo ad portam. Vim hij quoq; p uino nescierunt. et
p ebrietate erraverunt. Sacerdos. et propha nescierunt
p ebrietate. absorti sunt a uino. Erraverunt in
ebrietate. nescierunt videntem. ignoraverunt iu
dicium. Omnes enim mense replete sunt vomit
sordium. ita ut n sit ultra locus. Quem doce
bit sciam. et cui intelligere faciet auditum. Ablac
tatos a lacte. apulsos ab ubib; Quia manda. re
manda manda remanda expecta respecta. expecta
reexpecta. modicum ibi modicum ibi. In loquela
enim labii. et lingua altra loquetur ad plm istū.
cui dixit. Hec ē requies mea. refricate lassi. et hc
ē meum refrigium. Et nolūt audire. Et erit
eis ubum dni. manda remanda. manda remanda.
expecta reexpecta. expecta reexpecta. modicū ibi
modicum ibi. ut vadant et cadant retrorsum. et
confringantur et illaqueent. et capiantur. Propt hoc
audite ubum dni viri illusores. qui dominamini sup
plm meum qui ē in ierlm. Quoniam dixistis. Pepigim⁹
fedus cum morte. et cū inferno fecim⁹ pactum. flagel
lum inundans cum transierit n veniet sup nos.
quia posuimus mendaciū spem nrām. et mendacio
protecti sumus. Ideo hec dicit dns ds. Ecce ego mittā
in fundamentis syon lapidem lapidem probatum angu
larem pciosum in fundamēto fundatum. Qui credi
derit n festinet. Et ponam iudicium in pondere. et
iustitiam in mensura. et subvertet grando spem m
dacij. et protectionem aquā inundabunt. Et delebitur
fedus vrm cum morte. et pactum vrm cū inf
no n stabit. flagellum inundans cū transierit.
eritis ei in conculcationem. Quandocumq; pertran
sierit tollet vos. qm mane diluculo pertransibit
in die et in nocte. et tantum in fola uexatio intel
lectum dabit auditui. Coangustatū ē enim stra
tum. ita ut alter decidat. et pallium breue utrumq;
opire n pōt. Sicut enim in monte divisionis sta
bit dns. sicut in valle q ē in gabaon irascet. ut
faciat opus suum. alienum opus eius. ut oper
opus suū. peregrinum ē opus ab eo. Et nunc no
lite illudere. ne forte cōfortentur vincula vrā.
Consummationē enim et abbreviationē audiui
a dño dō exercituum. sup universam terram. Aurib;
percipite et audite vocē meam. adtendite. et audite
eloquiū meum. Numquid tota die arabit arator
ut serat. et pandet ut serat humum suā. Nonne
cū adequaverit faciem eius. sparget. et cyminū spar
get. et ponet triticum per ordinem. et hordeum. et milium. et zeam
in finib; suis. Et erudiet illum iudicio. dōs suus
docebit illum. Non enim in serra triturabit gyth
nec rota plaustri sup cyminum circuiet. sed in ur
ga excutietur gyth. et cyminū in baculo. panis aut
in baculo comminuetur. Vim n in perpetuum triturans

tribulabit illum. neq; uexabit eum ira plausus.
nec unguls sus cōmouet eum. Et hoc a dño dō ex
ercituum exiit. ut mirabile faceret cōsilium. et mag
xxviii nificaret iusticiam. Ve ariel ariel. ciuitas qm ex
pugnauit dauid. Addimus ē annus ad annum. sol
lemnitates euolute sunt. Et arcumuallabo ariel.
et erit tristis et merens. Et erit mihi qi ariel. et ar
cumdabo qi ſpam in circuitu tuo. et iaciam cont
te aggerem. et munitiones ponam in obsidionē tuā.
humiliabris. de tra loquens. et de humo audietur
eloquiū tuum. Et erit qi phytonis de cinere uox tua.
et de humo eloquium tuum mussitabit. Et erit qi
pulus tenuis multitudo uentilantium te. et sicut fa
ulla pertransiens multitudo eorū qui contra te pualue
runt. Et erit repente. et confestim a dño exercituum
uisitabitur in tonitruo et commotione terre. et uoce mag
na turbinis et tempestatis. et flamma ignis deuora
tis. Et erit sicut somnium uisionis nocturne multitudo
omniū gentium q dimicauerunt contra ariel. et omnis
q militauerunt et obsederunt. et pualuerunt ad eum eam.
Et sicut somniat esuriens et comedit. cū aut fuerit
expergefactus uacua ē anima eius. et sicut somniat
sitiens et bibit. et postquā fuerit expergefactus lassus ad
huc sitit. et anima eius uacua ē. sic erit multitudo
omnium gentiū q dimicauerunt contra montē syon. Ob
stupescite et admiramini. fluctuate et uacillate. Ine
briamini et nō a uino. et mouemini et nō ab ebrietate.
qm miscuit uos dns spūm soporis. Claudet oculos uros
pphas et principes uros qui uidentes uisiones operi. Et
erit uob uisio omnium. sicut uba libri signati. Quem
cum dederint scienti litras. dicent. Lege istum. Et respon
debit nō possum. Signatus ē enim. Et dabit liber ne
scienti litras. dicentes ei. Lege. Et respondebit. Nescio
litras. Et dixit dns. Eo qd appropinquat ppls iste ore suo.
et labris suis honorificat me. cor aut eius longe est a
me. et timuerunt me mandato hominum et doctrina.
ideo ecce ego addam. ut admirationem faciā ppli huic
miraculo grandi. et stupendo. Peribit enim sapientia
a sapientib: eius. et intellectus prudentiū eius abscondet.
Ve qui profundi estis corde. ut a dño abscondatis cōsili
um. Quorū sunt in tenebris opa. et dicunt. Quis nos
uidet. aut quis nouit nos. Pure hec uia cogitatio.
quasi si lutum contra figulum cogitet. et dicat opus
factum suo. nō fecit me. et figmentum dicat factori suo
nō intelligis. Nonne adhuc inmodico et in breui cōuer
tetur libanus in carmel. et carmel in saltum reputa
bitur. Et audient in die illa surdi uba libri. et de
tenebris et de caligine oculi cecorū uidebunt. Et adcet
mites in dño leticiam. et pauperes hominum in scō isrl
exultabunt. qm defecit qui pualebat. cōsummatus
est illusor. Et succisi sunt omnes qui uigilabant super in

iquitate. qui peccare faciebant hominem in uerbo. et
arguentem in porta supplantabant. et declinauerunt
in uanum a iusto. Propter hec dicit dns ad domū iacob.
qui redemit abraham. Non nunc confundet iacob. nec
nunc uultus eius erubescet. cū uiderit filios suos opa
manuum mearu in medio sui sanctificantes nomen meum.
Et sanctificabunt sanctū iacob. et deum isrl inuocabunt.
Et scient errantes spū intellectum. et murmurantes
discent legem. Ve filii desertores dicit dns. ut faciatis xxx
consilium. et nō ex me. et operiamini tela. et nō
per spūm meum. ut adderet peccatum super peccatum.
Qui ambulatis ut descendatis in egiptum. et os meum
nō interrogastis. sperantes auxilium in fortitudine
pharaonis. et habentes fiduciam in umbra egipti.
Et erit uob confusio pharaonis in confusionē. et fi
ducia umbre egipti in ignominiam. Fuerunt enim in
tanis principes tui. et nuncij tui usq; anes peruenerunt.
Omnes confusi sunt super pplo qui eis prodesse nō potuit.
Et nō fuerunt in auxilium. et in abqm utilitatē. sed in cō
fusionem et in obprobrium. xxxi Onus numitoz must.
Uerba tribulationis et anguste. leena et leo. Et aspis
uipera et regulus uolans. portantes super humeros iu
mentoru diuitias suas. et super gibbum camelorū thesau
ros suos. ad plm qui eis prodesse nō potuit. Egiptus enim
frustra. et uane auxiliabitur. Ideo clamaui super hoc.
Superbia tantum ē quiescere. Et nunc ingressus scribe
eos super buxum. et in libro diligenter exara illud. et erit
in die nouissimo in testimonium usq; in sempiternum. Po
pulus enim ad iracundiam prouocans est. et filij mendaces.
filij nolentes audire legem dei. qui dicunt uidentib;
nolite uidere. et aspicientib; nolite aspicere nob ea q
recta sunt. Loquimini nob placentia. uidete nobis
errores. auferte a me uiam. declinate a me semitā
istā. a facie mea sanctus isrl. Propterea hec dicit dns sanctus
isrl. Pro eo qd reprobastis uerbum hoc. et sperastis in calum
niam et tumultum. et innixi estis super eo. propterea erit
uobis iniquitas hec sicut interruptio cadens. et requisita
in muro excelso. cuius subito dum non sperat uenient cont
ritio eius. et cōminuet sicut cōteritur lagena figuli con
trione pualida. et nō inuenietur de fragmentis eius testa
in qua portetur ignis de incendio. aut hauriat
parum aque de fouea. Quia hec dicit dns sanctus isrl.
Si reuertamini et quietes. salui eritis. In silentio et
in spe erit fortitudo uestra. Et noluistis. Et dixistis.
Nequaqm. sed ad equos fugiemus. Ideo fugietis. Et super
ueloces ascendemus. Ideo ueliciores erunt qui persequen
tur uos. Mille homines a facie terroris unius. et a facie ē
roris quinq; fugietis. donec relinquamini quasi ma
lus nauis in uertice montis. et quasi signum super collem.
Propterea expectat dns ut misereatur uri. et ideo
exaltabitur parcens uobis. quia deus iudicij dns. Be

an omnes qui expectant eum. Populus enim syon habitabit in ierlm. Flcans nequaq̃ plorabis. miserans miserebitur tui. Ad uocem clamoris tui statim ut audierit respondebit tibi. Et dabit uob dñs panem arctum et aq̃m breuē. Et non auferet ultra a te lucifugas doctores tuos. Et erunt oculi tui uidentes preceptorem tuum. et aures tue audient uerbum post tergum monentis. Hec uia ambulate nec declinetis ad dexteram neq; ad sinistram. Et contaminabis lamnas sculptilium argenti tui. et uestimentū conflatilis aurī tui. et dispges ea sicut immundiciam abicies. Egredere dicens ei. Et dabitur pluuia seminī tuo ubicumq; seminaueris in terra. et panis frugum terre erit uberrimus et pinguis. Pascetur in possessione tua in die illa agnus spatiose. Et tauri tui et pulli asinorum qui operantur terram. omixtum mixtum comedent. sicut in area uentilatum est. Et erunt super omnem montem excelsum. et super omnes colles eleuatos riui currentium aquarum. in die interfectionis multorum. cum ceciderint turres. Et erit lux lune sicut lux solis. erit septemplum sicut lux septem dierum. in qua die alligauerit dñs uulnus populi sui. et plagam uulneris eius sanauerit. XXVII

Ecce nomen dñi uenit de longinquo. ardens furore ei et grauis ad portandum. Labia eius repleta sunt indignatione. et lingua eius quasi ignis deuorans. Spūs eius uelut torrens inundans usq; ad medium colli. ad perdendas gentes in nichilum. et frenum erroris quod erat in maxillis populorum. quasi ceruis erit uobis sicut nox sanctificate sollempnitatis. et letitia cordis. sicut qui pergit cum tybia ut ueniat in montem dñi. ad fortem israhel. Et auditam faciet dñs gloriam uocis sue. et brachium suum ostendet in comminatione furoris. et flamma ignis deuorantis. dissipabit in turbine. et in lapide grandinis. A uoce enim dñi pauebit assur. uirga percutiens. Et erit transitus uirge fundatus. quam requiescere faciet dñs super eum. In cymbanis et cytharis. et in bellis pugnans. expugnabit eos. Preparata est enim abhinc tofeth a rege. profunda prodita et dilatata. Nutrimenta eius ignis et ligna multa. flatus enim dñi sicut torrens sulphuris succendens eam. Ve qui descendunt in egiptum ad auxilium in equis sperantes. et habent fiduciam super quadrigis quia multe sunt. et super equitibus quia prualuerunt nimis. et non sperauerunt super sanctum israhel. et dominum non requisierunt. Ipse autem sapiens adduxit malum et uerba sua non abstulit. et consurget contra domum pessimorum. et contra auxilium operantium iniquitatem. Egyptus homo et non deus. et equi eorum caro et non spūs. Et dñs inclinauit manum suam. et corruet auxiliator et cadet auxiliatus. simulq; omnes consumentur. Quia hec dicit dñs adme. Quomodo si rugiat leo et catulus leonis super predam suam. cui occurrerint

multitudo pastorum a uoce eorum non formidabit. et a multitudine eorum non pauebit. sic descender dñs exercituum ut pugnet super montem syon. et super collem eius. Sicut aues uolantes sic protteget dñs exercituum ierlm. protegens et liberans. transiens et saluans. Conuertimini sicut in profundum recessistis filii israh. In die illa enim abiicient uir idola argenti sui. et idola auri sui. que fecerunt uobis manus uestre. in peccatum. Et cadet assur in gladio non uiri. et gladius non hominis deuorabit eum. et fugiet non a facie gladii. Et iuuenes eius erunt uectigales. et fortitudo eius a fortore transibit. et pauebunt fugientes principes eius. Dixit dñs cuius est ignis in syon. et cuius fornax in ierlm. XXVIII

Ecce in iustitia regnabit rex. et principes in iudicio perunt. Et erit uir sicut absconditur a uento. et celat se a tempestate. sicut riui aquarum in siti. et umbra petre pregrauantis in terra deserta. Non caligabunt oculi uidentium. et aures audientium diligenter auscultabunt. et cor stultorum mente liger sciemiam. et lingua balborum uelociter loquetur et plane. Non uocabitur ultra is qui insipiens est princeps neq; fraudulentus appellabitur maior. Stultus enim fatua loquetur. et cor eius faciet iniquitatem ut perficiat simulationem. et loquatur ad dñm fraudulenter et uanitatem faciet anime esurientis. et potum sitienti auferet. fraudulenta uasa pessima sunt. Ipse enim cogitationes concinnauit ad perdendos mites in sermone iudicij. cum loqueretur pauper iudicium. Princeps uero ea que digna sunt principe cogitabit. et ipse super duces stabit. Mulieres opulente surgite. et audite uocem meam filie confidentes. percipite auribus eloquium meum. Post dies et annum. et uos conturbabimini confidentes. Consummata est uindemia eius. collectio ultra non ueniet. Obstupescite opulente. conturbamini confidentes. Exuite uos et operimini. accingite lumbos uestros super uberibus. Plangite super regione desiderabili. super uinea fertili. Super humum spine filii mei spine et uepres ascendent. quoniam magis super omnes domos gaudii ciuitatis exultantis. Domus enim dimissa est. multitudo urbis relicta est. Tenebre et palpamo fere sunt super speluncas usq; in eternum. Gaudium onagrorum pascua gregum. donec effundatur super nos spūs de excelso. Et erit desertum in carmel. et carmel in saltum reputabitur. Et habitabit in solitudine iudicium. et iustitia in carmel sedebit. Et erit opus iustitie pax. et cultus iustitie silentium. et securitas usq; in sempiternum. Et populus meus sedebit in pulchritudine pacis. et in habitaculis fiducie. et in requie opulenta. Grando autem in descensione cadet. et humilitate humiliabitur ciuitas. Beati qui seminatis super omnes aquas. mittentes pedes bouis et asini. Ve qui spernis. nonne et ipse spernet. Cum consummauerit depredationem. depredabitur.

Cum saugatus deliens contempne cōtempnens. Vñe
miserere nōi. te enim expectauimus. ⁊ esto brachium
nrm̄ in mane. et salus nā in tempe tribulationis.
A uoce angeli fugerunt ppli. et ab exaltatione tua
dispse sunt gentes. Et congregabunt spolia uēa sicut
colligitur bruchus. uelut cum fosse plene fiunt de eo. qm
nuciatus ē dñs qm habitauit in excelso. Impleuit syon
iudicio et iustitia. et cur fides intempib; suis. Diui
tie saluus sapientia et scientia. timor dñi ipe thesaur
eius. Ecce uidentes clamabunt foris angeli pacis amare
flebunt. Dissipate sē ne cessauit manentes p semitā
Irritum fecit testimoniū ⁊ pactum ⁊ proiecit ciuitates. nō reputauit
homines. Luxit et elanguit terra. confusus ē libanus
et abscessit. Et facta ē sicut desertum. et cōcussa ē basan et carmelus. Nunc cōsurgam dicit dñs.
nunc exaltabor et sublimabor. Concipietis aridos ⁊
parietis stipulam. spūs ur ut ignis uorabit uos. Et erūt
populi quasi de incendio cinis. Spine congregate ignī
conburentur. Audite qui longe estis que fecerim
et cognoscite uiri fortitudinē meam. Conterrita
sunt in syon peccatores. possedit timor hypocritas.
Quis poterit habitare de uobis cum igne deuorante. ⁊ qs
habitabit ex uobis cum ardoribus sempiternis. Qui am
bulat in iustitiis ⁊ loquitur ueritatem. ⁊ qui proicit auā
ritiam ex calumpnia. et excutit manus suas ab om
i munere. Qui obturat aures suas ne audiat san
guinē. et claudit oculos suos ne uideat malum. Iste
in excelsis habitabit. munitia saxorum sublimitas
eius. Panis ei datus ē. aque eius fideles sunt. Regem
in decore suo uidebunt oculi eius. ⁊ cernent terram de
ge. ex tuum meditabitur timorem. Vbi ē litterat. ⁊
ubi legis ubi ponderis. Vbi ē doctor parvulorum. Po
pulum imprudentē nō uidebis. ppli alti. ⁊ inconsul
ta ut nō possis intelligere. disertitudinē lingue eius in
fia-vij. quo nulla ē sapientia. Respice syon ciuitatem sol
lempnitatis nre. Oculi tui uidebunt tertiū habita
tionē opulentam. ⁊ tabernaculum qd nequaq̄ trans
ferri potest. nec auferentur claui eius in sempiternum. ⁊
et omnes funiculi eius nō rumpentur. qa solumm̄
ibi magnificus dñs dō nr. Locus fluminum rui latissi
mi et patentes. Non transibit per eam nauis remigum
neq; transiens magna transgredietur eum. Dñs enim iu
dex nr. dñs legifer nr. ⁊ dñs rex nr. ipe saluabit nos.
Laxati sunt funiculi tui. q̄ nō potualebunt. Sic enī
malus tuus. ut dilatare sinum nō queat. Tunc diui
dentur spolia prede multarum. Claudi dumtaxat rapi
nam. nō dicet quisquis languit. Populus tuus q̄
xxxviij habitat in ea. auferetur iniquitas ab eo. Accedite gen
tes et audite. et ppli attendite. Audiat terra et ple
nitudo eius. orbis et omne germen eius. Quia indig
natio dñi sup omnes gentes. et furor sup uniuersā
multitudinem eorum. Interficiet eos et dedit eos in occisionem.
Interfecti eorum proicientur et de cadaueribus eorum ascendet
fetor. Tabescent montes a sanguine eorum. et tabescet
omnis militia celorum. Et complicabunt sicut liber celi. ⁊
omnis militia eorum defluet sicut defluit folium de u
nea et de ficu. qm inebriatus ē in celo gladius mus.
Ecce sup ydumeam descendet. et sup populum meum
sectionis mee ad iudicium. Gladius dñi repletus ē
sanguine incrassatus ē adipe. De sanguine agnorum
et hircorum. de sanguine medullatorum arietum. Victi
ma enim dñi in bosra. et interfectio magna in terra edom.
Et descendent unicornes cum eis. et taurus cum potentib;
Inebriabitur terra eorum sanguine. et humus eorum adi
pe pinguium. quia dies ultionis dñi. annus retri
butionum iudicij syon. Et conuertentur torrentes eius
in picem. et humus eius in sulphur. Et erit terra eius
in picem ardentem. nocte et die. Non extinguetur
in sempiternum. Ascendet fumus eius a generatione
in generationem. ⁊ desolabitur in sola secula. nō erit tran
siens per eam. Et possidebunt eam onocentaurus et
bentus. et ybis et corvus habitabunt in ea. Et
extendetur sup eam linea. ut redigatur ad nichi
lum. et pondus lapidis in desolationem. Nobiles eius
non erunt ibi. Regem portus inuocabunt. et omnes
principes erunt in nichilum. Et orientur in domib;
eius spine et urtice. et pilumus in munitionib; eius.
Et erit cubile draconum. et pascua struthionum. Et
occurrent demonia onocentauris et pilosus cla
mabit alter ad alterum. Ibi cubabit lamia. et inueniet
sibi requiem. Ibi habitat foueam erauis. et enutriunt
catulos. et circumfodit et fouet in umbra eius. Il
lic congregati sunt milui alter ad alterum. Requirite
diligenter in libro dñi. et legite. ⁊ unum ex eis nō
desit. alter ad alterum non requisiuit. Quia qd ex ore
meo procedit ille mandauit. et ipse eius ipse congre
gauit ea. Et ipse misit eis sortem. et manus eius
diuisit eam illis in mensuram. Usq; in etternum possi
debunt eam. in generationē et generationem ha
bitabunt in ea. Letabitur deserta et inuia. et ex xxxv
ultabit solitudo et florebit quasi lilium. Germi
nans germinabit. et exultabit letabunda et lau
dans. Gla libani data ē ei. decor carmeli et syron.
Ipsi uidebunt gla dñi. et decorē dei nri. Confor
tate manus dissolutas. et genua debilia roborate.
Dicite ⁊ pusillanimes confortamini. et nolite timere.
Ecce dō ur ultionē retributionis. dō ipe uenit et
saluabit nos. Tunc aperientur oculi ceorum. et aures
surdorum patebunt. Tunc saliet sicut cervus claudus. ⁊
et aperta erit lingua mutorum. quia scisse ē in deserto
aque. et torrentes in solitudine. Et q̄ erit arida
in stagnum. et sitiens in fontes aquarum. In cubilib;

inquib; pul duchones habitabant. coietur unus
calam et una. Et erit ibi semita et via. et via scā
uocabitur. Non trasibit peam pollutus. Et hec erit
uob uneta uia. ita ut stulti n errent per eā. Non erit
ibi leo. et mala bestia n ascendet peam. nec inuenet
ibi. Et ambulabunt qui liberi fuerint et redempti
a dño. Conuertentur et uenient in syon cū laude. et
letitia sempiterna sup caput eor. Gaudium et letitiā
obtinebunt. et fugiet dolor et gemitus. xxxvii

Et factū in quartodecimo anno regis ezechie ascendit
sennacherib rex assiror sup omnes ciuitates iude
munitas. et cepit eas. Et misit rex assiror rapsacē
de lachis in ierlm. ad regem ezechiam in manu gra
ui. et stetit in aqueductu piscine superioris. in uia agri
fullonis. Et egressus ē ad eum eliachim filius elchie
qui erat sup domū. et sobnas scriba. et ioe filius asaph a cōmentariis. Et dixit ad eos rapsaces. Dicite ezechie.
hec dicit rex magnus. rex assiror. Que ista fiducia
qua confidis. aut quo consilio uel fortitudine rebel
lare disponis. Sup quē habes fiduciam. quia receperit
me. Ecce confidis sup baculum arundineum con
tritum istum sup egyptum. cui si innixus fuerit homo
intrabit in manum eius. et perforabit eam. Sic pha
rao rex egypti omnib; qui confidunt in eo. Quod si re
spondeas mihi. in dño dō nro confidimus. nonne ipse ē
cuius abstulit ezechias excelsa et altaria. et dixit iude
et ierlm coram altari isto adorabitis. Et nunc trade
te dño meo regi assiror. et dabo tibi duo milia equo
rum nec poteris ex te ponere ascensores eor. Et quom sustine
bis faciem ducis unius loci ex seruis dñi mei mino
rib; Quod si confidis in egypto in quadrigis et in e
quitib; et nunc numquid sine dño ascendi ad terrā
istam ut disperdam eam. Dixit dñs ad me. Ascende
sup terram istam et disperde eam. Et dixit eliachim
et sobna et ioe ad rapsacen. Loquere ad seruos tuos
syra lingua. Intelligimus enim. Ne loquaris ad nos
iudaice in aurib; populi qui ē sup murum. Et dixit
ad eos rapsaces. Numquid ad dñm tuū et ad te misit
me dñs meus. ut loquerer omnia uba ista. et n potius
ad uros qui sedent in muro ut comedant stercora
sua et bibant urinam pedum suor uobcum. Et
stetit rapsaces et clamauit uoce magna iudaice
et dixit. Audite uba regis magni. regis assiror. hec
dicit rex. Non seducat uos ezechias. quia n potes
eruere uos. Et n uob tribuat fiduciam ezechias
sup dño dicēs. eruens liberabit nos dñs. n dabitur
ciuitas ista in manu regis assiror. Nolite audire
ezechiam. hec enim dicit rex assiror. Facite mecum
cum benedictionem. et egredimini ad me. et co
medite unusquisq; uineā suam. et unusquisq; ficū
suā. et bibite unusquisq; aquā cisterne sue. don

nec ueniam et tollam uos ad terram q̄ et terra uestra. terram
frumti et uini. terram panū et uineaꝝ. Nec decipiat
uos ezechias dicens. dñs liberabit nos. Numquid liberauerunt dii gentium unusquisq; terram suam de manu
regis assiror. Ubi dii emath et arfath. Ubi dii
sepharuaym. Numquid liberauerunt samariam de ma
nu mea. Quis ē ex omnib; diis terraꝝ istaꝝ qui eru
erint terram suam de manu mea. ut eruat dñs ierlm
de manu mea. Et tacuerunt et n responderunt ei ubi.
Mandatum enim erat rex dicens. ne respondeatis ei.
Et ingressus ē eliachim filius elchie qui erat sup do
mum. et sobna scriba. et ioe filius asaph a cōmentariis
ad ezechiam scissis uestib; et nuntiauerunt ei uba rapsacis. Factum ē autē cū audisset rex ezechias scidit xxxvii
uestimenta sua. et obuoluit se sacco. et intrauit in
tēplū dñi. Et misit eliachim qui erat sup domum.
et sobnam scribam. et seniores de sacerdotib; opertos
sacco. ad esaiam filium amos prophetam. Et dixerunt
ad eum. Hec dicit ezechias. Dies tribulationis et ire
correptionis et blasphemie dies hec. quia uenerunt filii
usq ad partum. et uirtus n ē parturienti. Si quo
modo audiat dñs deus tuus uba rapsacis quē misit
rex assiror dñs suus ad blasphemandum deum uiuē
tem. et exprobrandum sermonib; quos audiuit dñs
tuus. Leua g̃ oronem. pro reliquiis que reperiri sunt
Et uenerunt serui regis ezechie ad esaiam. Et dixit
ad eos esaias. hec dicetis dño uro. Hec dicit dñs. Ne
timeas a facie uboꝝ q̄ audisti. quib; blasphemauerunt pueri regis assiror me. Ecce ego dabo ei spm
et audiet nuntium. et reuertetur ad terram suam. sabb°
et coeruere eum faciam gladio in terra sua. Reuer
sus ē autē rapsaces. et inuenit regem assiror
pugnantem aduersus lobnam. Audierat enim quia
profectus esset de lachis. Et audiuit de thamchu rege
ethiopie dicentes. egressus est ut pugnet contra te. Quod cū audisset. misit nuntios ad ezechiam ezechie
dicens. Hec dicetis regi iude. dicentes. Non te de
cipiat deus tuus in quo confidis dicens. n dabitur hie
rusalem in manu regis assiror. Ecce tu audisti
omnia q̄ fecerunt reges assiror omnib; terris quas
subuerterunt. et tu poteris liberari. Numquid eruerūt
eos dii gentium quos subuerterunt patres mei. go
zam et aran. et reseph. et filios eden qui erant
in thalassar. Ubi ē rex emath. et rex arfath. et rex
urbis sepharuaim. ana et ava. Et tulit ezechias de
libros de manu nuntioꝝ. et legit eos. Et ascendit
in tēplū dñi. et expandit eos coram dño. et ora
uit ad dñm dicens. Dñe exercituum deus israhel qui se
des sup cherubim. tu es deus solus omnium regnoꝝ ter
re. tu fecisti celum et terram. Inclina dñe aurem tuā
et audi. apri oculos tuos dñe. et uide. et audi omnia

ūba sennacherib q̄ misit ad blasphemandum dm̄ uiuentem. Vere enim dñe dest̄as fecerūt reges assyriorū ūras et regiones earū. et dederūt deos earū igni. Non enim erant dij. sed opa manuum hominum lignum et lapis. et cōminuerunt eos. Et nunc dñe dē nr̄ salua nos de manu eius. et cognoscant omnia regna tre. quia tu es dē solus. Et misit esaias filius amos ad ezechiam dicens. Hec dicit dñs dē israh. Pro qb; rogasti me de sennacherib rege assyriorū. hoc ē ūbū qd̄ locutus ē dñs sup eum. Despexit te subsannauit te uirgo filia syon. post te caput mouit filia ierusalem. Cui exprobrasti et quem blasphemasti. et sup quē exaltasti uocem. et leuasti altitudinem oculorū tuorū. ad sanctū israh. In manu nuntiorū tuorū exprobrasti dño. et dixisti. In multitudine quadrigarū mearū ego ascendi altitudinem montium. iuga libani. Et succidam excelsa cedrorū eius. et electas abietes illius. Et introibo altitudinem summitatis eius. saltum carmeli eius. Ego fodi et bibi aquam. et exsiccabo uestigio pedis mei omnes riuos aggerum. Numquid non audisti quę olim fecerim. Diebus antiquis ego plasmaui illud. et nunc adduxi. Et factum est in eradicationē collium oppugnantium. et ciuitatum munitarū. Habitatores earū breuiata manu cōtremuerunt. et cōfusi facti sunt facti sunt sicut fenum agri. et gramen pascue herbe tecto; que exaruit antequam maturesceret. Habitationem tuam et egressum tuum et introitum tuum cognoui. et insaniam tuā contra me. cum furores aduersum me. Superbia tua ascendit in aures meas. Ponam gancalum in naribus tuis. et frenū in labiis tuis. et reducam te uiā p quam uenisti. Tibi autē hoc erit signum. Comede hoc anno q̄ sponte nascuntur. et in anno secūdo pomis uescere. In anno autē tertio seminate et metite. et plantate uineas. et comedite fructum earū. Et mittet id qd̄ saluatum fuit de domo iuda. et qd̄ reliquum est radicem deorsum. et faciet fructū sursum. Quia de ierusalem exibunt reliquie. et saluatio de monte syon. Zelus dñi exercituum faciet istud. Propterea hec dicit dñs. de rege assyriorū. Non introibit ciuitatē hanc. et non iaciet ibi sagittam. et non occupabit eam clypeus. et non mittet in circuitu eius aggerem. In uia qua uenit reuertetur. et ciuitatē hanc non ingredietur dicit dñs. Et protegam ciuitatē istam. ut saluem eā

propter me. et propter dauid seruum meum.

Egressus est autē angelus dñi. et percussit in castris assiriorū centum octoginta quinq; milia. Et surrexerunt mane. et ecce omnia corpora mortuorū. Et egressus est et abiit. Et reuersus est sennacherib rex assyriorū. et habitauit in niniue. Et factum est cum adoraret in templo nesroch dñm suum. et adramelech et sarasar filii eius percusserūt eum gladio. fugerūntq; in terram armenii. et regnauit assaraddon filius eius pro eo. xxviii

In diebus illis egrotauit ezechias usq; ad mortē. Et introuit ad eum esaias filius amos prophēta. et dixit ei. Hec dicit dñs. Dispone domui tue. quia morieris tu et non uiues. Et conuertit ezechias faciem suam ad parietem. et orauit ad dñm et dixit. Obsecro dñe memento quesso q̄ in ambulauerim coram te in ueritate. et in corde perfecto. et qd̄ bonum est in oculis tuis fecerim. Et flauit ezechias fletu magno. Et factum est ūbum dñi ad esaiā dicens. Vade et dic ezechie. Hec dicit dñs deus dauid patris tui. Audiui orationem tuam. uidi lacrimas tuas. Ecce ego adiciam sup dies tuos quindecim annos. et de manu regis assyriorū eruam te. et ciuitatē istam. et protegam eam. Hoc autē tibi erit signum a dño. quia faciet dñs hoc ūbum qd̄ locutus est. Ecce ego reuertar faciam umbram linearū per quas descendit in horologio achaz in sole retrorsum decem lineis. Et reuersus est sol decem lineis per gradus quos descenderat. Septima exechie regis iuda quā egrotasset et conualuisset de infirmitate sua.

Ego dixi in dimidio dierū meorū. uadam ad portas inferi. Quesiui residuum annorū meorū. Dixi. non uidebo dñm dominum in terra uiuentium. Non aspiciam hominē ultra. et habitatorem quietis. Generatio mea ablata est et conuoluta est a me. quasi tabernaculū pastoris. Precisa est uelut a textente uita mea. dum adhuc ordiretur succidit me. De mane usq; ad uesperum finies me. Sperabam usq; ad mane. quasi leo sic contriuit omnia ossa mea. De mane usq; ad uesperum finies me. sicut pullus hirundinis sic clamabo meditabor ut columba. Attenuati sunt oculi mei. suspicientes in excelsum. Dñe ui patior. responde pro me. Quid dicam aut quid respondebit ei cum ipse fecerit. Reputabo omnes annos meos. in amaritudine anime mee. Dñe si sic uiuitur. et in talibus uita spiritus mei. corripies me et uiuificabis me. ecce in pace amaritudo mea amarissima. Tu autē eruisti animam meā ut non pereat. proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea. Quia non infernus confitebitur tibi. neq; mors laudabit te. non expectabunt qui descendunt in lacum ueritatem tuam. Viuens uiuens ipse confitebitur tibi sicut et ego hodie. pater filius notam faciet ueritatem tuam. Dñe saluum me fac. et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus uite nre in domo dñi. Et iussit esaias ut tollerent massam de ficis. et cataplasmarent super uulnus. et sanaretur. Et dixit ezechias. Quod erit signum. quia ascendam in domū dñi. In tempore illo xxxix misit marodach baladan filius baladan rex babilo

nus. libros et munera ad egeciam. Audierat enim qꝫ egrotasset. et conualuisset. Letatus ē autē sup eis egecias. et ostendit eis cellam aromatum. argenti et auri. et ceteraꝝ rerū. ⁊ unguenti optimi. et oīs apotheca suppellectilis sue. ⁊ et uniuersa q̄ inuenta s̄ in thesauris suis. Non fuit ūbum qꝫ n̄ ostenderet eis egecias in domo sua. et in omni potestate sua. Intonuit aūr esaias pphā ad regem egeciam. et dixit. Quid dixerunt uiri istī. ⁊ unde uenerunt ad te. Et dixit egecias. De tra longinqua uenerunt ad me. de babilone. Et dixit esaias. Quid uiderunt in domo tua. Et dixit egecias. Omnia q̄ in domo mea s̄ uiderunt. fuit res qꝫ n̄ ostendim eis in thesauris meis. Et dixit esaias ad egeciam. Audi ūbum dñi. ex

nō

ercituum. Ecce dies uenient. et auferēt omnia q̄ in domo tua sunt. et q̄ thesaurizauerunt patres tui usq; ad diem hanc. in babilonem. Non relinquetur quicqm̄ dicit dñs. Et de filiis tuis qui exibunt de te quos genuisti tollent. et erunt eunuchi in palatio regis babilonis. Et dixit egecias ad esaiam. Bonum ūbum dñi. qꝫ locutus es. Et dixit. fiat tantum pax et ueritas in diebus meis. xl vl

p Dō. uij. Īe. pma. Consolamini cōsolamini pl̄e mis dicit dñs uester. Loquimini ad cor ierlm. et auocate eam. ⁊ qm̄ cōpleta est malitia eius. dimissa est iniquitas illius. Suscepit de manu dñi duplicia. p omnibus peccatis suis. Vox clamantis in deserto. ⁊ parate uiam dñi. rectas facite semitas dei nr̄i. Omnis uallis implebitur. et omnis mons et collis humiliabitur. et erunt prana in directa. et aspa in uias planas. Et revelabitur gla dñi. et uidebit omnis caro pariter qꝫ os dñi locutum est. Vox dicentis. Clama. Et dixi. Quid clamabo. Omnis caro fenum. et omnis gla eius quasi flos agri. Exsiccatum est fenum et cecidit flos. quia spūs dñi flauit in eo. vere fenum est pplus. Exsiccatum est fenum et cecidit flos. ūbum autē dei nr̄i stabit in eternum. Sup montem excelsum ascende. tu qui euglizas sion. Exalta in fortitudine uocē tuā. qui euglizas ierlm. Exalta. noli timere. Dic ciuitatib; iude. Ecce dūs ur̄. Ecce dñs in fortitudine ueniet. et brachium eius dominabitur. Ecce merces eius cum eo. et opus illius coram eo. Sicut pastor gregem suum pascet. in brachio suo congregabit agnos. et in sinu suo leuabit. fetas ipe portabit. Quis mensus est pugillo aquas. et celos palmo ponderauit. Quis appendit tribus digitis molem terre. ⁊ librauit in pondere montes. et colles in statera. Quis adiuuit spm dñi. aut quis consiliarius eius fuit. ⁊ ostendit illi. Cum quo iniit consilium. et instruxit eum. et docuit eū semitam iustitie. et eruditit eū sciam. et uiam prudentie ostendit illi. Ecce gentes quasi stilla situle. et quasi momentum statere reputate sunt. Ecce insule quasi pulueris exiguus. et libanus n̄ sufficiet ad succendendum. et animalia eius n̄ sufficient ad holocaustum. Oēs quasi n̄ sint gentes sic sunt coram eo. ⁊ q̄si nichilum et inane reputate s̄ et. iiij. Cui ergo similem fecistis deum. aut quam imaginem ponetis ei. Numquid sculptile conflauit faber. aut auri fex auro figuratus illud. ⁊ lamine argentee argentarius. Forte lignū et imputribile elegit arte sapiens. querit quomodo statuat simulachrum qꝫ n̄ moueatur. Numquid n̄ scitis. Numquid n̄ audistis. Numqd̄ n̄ ab initio annuntiatum est uobis. Numqd̄ n̄ intellexistis fundamenta terre. Qui sedet sup gyrum terre. et habitatores eius s̄ quasi locuste. Qui extendit uelud nichilum celos. et expandit eos sicut tabernaculum ad inhabitandum. Qui dat secretos secretarios quasi n̄ sint. iudices terre uelud inane fecit. Et quidem neq; plantatus. neq; satus. neq; radicatus in terra truncus eorum. ⁊ repente flauit in eos et aruerunt. et turbo q̄si stipulam auferet eos. Et cui assimilastis me. et adequastis dicit scs. Leuate in excelsum oculos uros. et uidete quis creauit hec. Qui educit in numero militiam eorum. et omnes ex nomine uocat. Premultitudine fortitudinis et roboris uirtutisq; eius. neq; unum reliquum fuit. Quare dicis iacob et loqueris isrl. abscondita est uia mea a dño. ⁊ et a deo meo iudicium meum transibit. Numquid nescis aut n̄ audisti. Dūs sempiternus dñs qui creauit fines terre. ⁊ n̄ deficiet neq; laborabit. nec est inuestigans sapientie eius. Qui dat lasso uirtutem. et his qui n̄ sūt fortitudinem et robur multiplicat. Deficient pueri et laborabunt. et iuuenes infirmitate cadent. Qui autem sperant in dño mutabunt fortitudinem. assument pennas ut aquile. ⁊ current et n̄ laborabunt ambulabunt. ⁊ n̄ deficient. xlj. Tace ant ad me insule. et gentes mutent fortitudinē. Accedant. ⁊ tūc loquant. simul ad iudiciū ppinquem. Quis suscitauit ab oriente iustum. ⁊ uocauit eum ut sequeret se. Dabit in conspectu eius gentes. et reges obtinebit. Dabit quasi pulueꝝ gladio eius. sicut stipulam uento raptam arcui eius. Persequetur eos. ⁊ transibit in pace. semita in pedib; eius n̄ apparebit. Quis hec operatus est et fecit. ⁊ uocans generationes ab exordio. Ego dūs. Primus et nouissimus ego sum. Viderunt insule et timuerūt. extremi ter optstupuerūt. appropinquauerunt et accesserunt. Vnusquisq; proximo suo auxiliabit. et fri suo dicet confortare. Cō[illegible]fortauit faber aurifex. percutiens malleo eū qui cudebat tunc tempus dicens glutino bonum est. Et cōfortauerunt eum in clauis. ut n̄ moueat. Et

tu ysrahel serue mis iacob que elegi. semen abraham amici mei in quo apprehendi te. ab extremis terre et ab longinquis eius uocaui te et dixi tibi. Seruus mis es tu elegi te et non abiici te. Ne timeas quia ego tecum sum ne declines quia ego deus tuus. Confortaui te et auxiliatus sum tui et suscepit te dextera iusti mei. Ecce confundent et erubescent omnes qui pugnant aduersum te. Et erunt quasi non sint et peribunt uiri qui contradicunt tibi. Quæres eos et non inuenies uiros rebelles tuos. Erunt quasi non sint et uelut consumptio hominis bellantis aduersum te. quia ego dns deus tuus apprehendens manum tuam dicensq; tibi. Ne timeas ego adiuui te. Noli timere uermis iacob qui mortui estis ex israhel. Ego auxiliator tui dicit dns. et redemptor tuus sanctus israhel. Ego quasi plaustrum positus te triturans nouum habens rostra serrantia. Triturabis montes et comminues et colles quasi pulue rem pones. Ventilabis eos et uentus tollet et turbo dispget eos. Et tu exultabis in dno et in sco israhel letaberis. Egeni et pauperes querunt aquas et non sunt lingua eorum sitiuit. Ego dns exaudiam eos. deus israhel non derelinquam eos. Aperiam in supinis collibus flumina et in medio camporum fontes. Ponam desertum in stagna aquarum et terram inuiam in riuos aquarum. Dabo in solitudine cedrum et spinam. et murtum et lignum oliue. Ponam in deserto abietem. ulmum. et buxum simul. ut uideant et sciant. et recogitent et intelligant pariter quia manus dni fecit hoc. et sanctus israhel creauit illud. Prope facite iudicium inquit dns. Afferte si quid forte habetis dixit rex iacob. Accedant et nuntient nobis quecumq; uentura sunt. Priora quæ fuerint nuntiate et ponemus ea in animis nris et sciemus nouissima eorum. et que uentura sunt indicate nobis. Annuntiate quæ uentura sint in futurum. et sciemus quia dii estis uos. Bene quidem aut male si potestis facere et loquamur et uideamus simul. Ecce uos estis ex nichilo et opus uestrum ex eo quod non est. Abhominatio est qui elegit uos. Suscitaui ab aquilone et uenient ab ortu solis. Vocabit nomen meum. et adducet magistratus quasi lutum. et uelut platites conculcans humum. Quis annuntiauit ab exordio ut sciamus. et a principio ut dicamus iustus es. Non est qui annuntiet nec præcedet nec audiens sermones uestros. Primus ad sion dicet ecce assum. et uerbum euangelistam dabo. Et uidi et non erat nec erit inter quos qui interroget consilium. et interrogatus respondeat ubum. Ecce omnes inanitas et uana opera eorum. uentus et inane simulachra eorum. Ecce puer meus suscipiam eum. electus mis complacuit sibi in illo anima mea. Dedi spm meum super eum. iudicium gentibus proferet. Non clamabit nec accipiet personam nec audiet foris uox eius. Calamum quassatum non conteret. et linum fumigans non extinguet. In ueritate educet iudicium. Non erit tristis nec turbulentus. donec ponat in terra iudicium. et legem eius insule expectabunt. Hec dicit dns deus creans cælos et extendens eos. et firmans terram et que germinant ex ea. dans flatum populo qui est super eam et spm calcantibus eam. Ego dns uocaui te in iustitia. et apprehendi manum tuam et seruaui te. et dedi in fœdus populi in lucem gentium. ut aperires oculos cecorum. et educeres de conclusione uinctum. de domo carcerem sedentes in tenebris. Ego dns. hoc est nomen meum. gloriam meam alteri non dabo. et laudem meam sculptilibus. Que prima fuerunt ecce uenerunt. Noua quoq; ego annuntio. antequam oriantur audita uobis faciam.

Cantate canticum dño nouum. laus eius ab extremis terre. Qui descenditis in mare et plenitudo eius insule et habitatores eorum. Sibilet desertum et ciuitates eius. in domibus habitabit cedar. Laudate eum habitatores petre. de uertice montium clamabunt. Ponent dño gloriam. et laudem eius in insulis nuntiabunt. Dns sicut fortis egredietur. et sicut uir pugnator suscitabit zelum. Vociferabitur et clamabit. super inimicos suos roborabitur. Tacui semper silui. patiens fui. sicut parturiens loquar. Dissipabo et absorbebo simul. deserta faciam montes et colles. et omne gramen eorum exsiccabo. Et ponam flumina in insulas. et stagna arefaciam. Et deducam cecos in uia quam nescierunt et in semitis quas ignorauerunt ambulare eos faciam. Ponam coram eis tenebras in lucem. et prauia in recta. Hec uerba feci eis. et non dereliqui eos. conuersi sunt retrorsum. Confundantur confusione qui confidunt in sculptili. qui dicunt conflatili. uos dii nri. Surdi audite. et ceci intuemini ad uidendum. Quis cecus. nisi seruus mis. Et surdus. nisi ad quem nuntios meos misi. Quis cecus. nisi qui uenundatus est. Et quis cecus. nisi seruus dñi. Qui uides multa. nonne custodies. Qui aperis aures. nonne audies. Et dns uoluit ut iustificaret eum. et magnificaret legem et exaltaret. Ipse autem populus direptus et uastatus. Laqueus in uenum omnes. et in domibus carcerum absconditi sunt. Facti sunt in rapinam. nec qui eruat. in direptione. et non est qui dicat redde. Quis est inuobis qui audiat hoc. attendat et auscultet futura. Quis dedit in direptionem iacob. et israhel uastantibus. Nonne dns. ipse cui peccauimus. Et nolunt in uiis eius ambulare. et non audierunt legem eius. Et effudit super eum indignationem furoris sui. et fortitudo bellum. et combussit eum circuitu et non cognouit. et succendit eum. et non intellexit. Et nunc hec dicit dns. creans te iacob. et formans te israhel. Noli timere quia redemi

sonam nec audiet foris uox eius. Calamum quassatum non conteret. et linum fumigans non extinguet. In ueritate educet iudicium. Non erit tristis nec turbulentus. donec ponat in terra iudicium. et legem eius insule expectabunt. Hec dicit dns deus creans cælos et extendens eos. et firmans terram et que germinant ex ea. dans flatum populo qui est super eam et spm calcantibus eam. Ego dns uocaui te in iustitia. et apprehendi manum tuam et seruaui te. et dedi in fœdus populi in lucem gentium. ut aperires oculos cecorum. et educeres de conclusione uinctum. de domo carcerem sedentes in tenebris. Ego dns. hoc est nomen meum. gloriam meam alteri non dabo. et laudem meam sculptilibus. Que prima fuerunt ecce uenerunt. Noua quoq; ego annuntio. antequam oriantur audita uobis faciam.

Cantate canticum dño nouum. laus eius ab extremis terre. Qui descenditis in mare et plenitudo eius insule et habitatores eorum. Sibilet desertum et ciuitates eius. in domibus habitabit cedar. Laudate eum habitatores petre. de uertice montium clamabunt. Ponent dño gloriam. et laudem eius in insulis nuntiabunt. Dns sicut fortis egredietur. et sicut uir pugnator suscitabit zelum. Vociferabitur et clamabit. super inimicos suos roborabitur. Tacui semper silui. patiens fui. sicut parturiens loquar. Dissipabo et absorbebo simul. deserta faciam montes et colles. et omne gramen eorum exsiccabo. Et ponam flumina in insulas. et stagna arefaciam. Et deducam cecos in uia quam nescierunt et in semitis quas ignorauerunt ambulare eos faciam. Ponam coram eis tenebras in lucem. et prauia in recta. Hec uerba feci eis. et non dereliqui eos. conuersi sunt retrorsum. Confundantur confusione qui confidunt in sculptili. qui dicunt conflatili. uos dii nri. Surdi audite. et ceci intuemini ad uidendum. Quis cecus. nisi seruus mis. Et surdus. nisi ad quem nuntios meos misi. Quis cecus. nisi qui uenundatus est. Et quis cecus. nisi seruus dñi. Qui uides multa. nonne custodies. Qui aperis aures. nonne audies. Et dns uoluit ut iustificaret eum. et magnificaret legem et exaltaret. Ipse autem populus direptus et uastatus. Laqueus in uenum omnes. et in domibus carcerum absconditi sunt. Facti sunt in rapinam. nec qui eruat. in direptione. et non est qui dicat redde. Quis est inuobis qui audiat hoc. attendat et auscultet futura. Quis dedit in direptionem iacob. et israhel uastantibus. Nonne dns. ipse cui peccauimus. Et nolunt in uiis eius ambulare. et non audierunt legem eius. Et effudit super eum indignationem furoris sui. et fortitudo bellum. et combussit eum circuitu et non cognouit. et succendit eum. et non intellexit. Et nunc hec dicit dns. creans te iacob. et formans te israhel. Noli timere quia redemi

te. et uocauí te nomine tuo mĩs estu. Cum trãsieris p aquas tecum ero. et flumina ñ opient te. Cum ambulaueris in igne ñ combureris. et flamma ñ ardebit in te. quia ego dñs dñs tuus sc̃s isrl̃ saluator tuus. Dedi propitiationem tuam egiptum. ethiopiam et saba pro te. Cequo honorabilis factus es. et honorificatus meis. et glorius. ego dilexi te. Et dabo homines pro te. et populos pro anima tua. Noli timere. quia tecum ego sum. Ab oriente adducam semen tuum. et ab occidente congregabo te. Dicam aquilone da. et austro noli prohibere. Affer filios meos de longinquo. et filias meas ab extremis terre. et omnẽ qui inuocant nomen meum. In gloriam meam creaui eum. et formaui eũ. et feci eum. Educ foras populum cecum. et oculos habentem. surdum. et aures habentes. Omnes gentes congregate se simul. et collecte sint populi. Quis in uobis annuntiet istud. et que prima fecerit auditui uos facere. Dent testes suos et iustificentur. et audiant et dicant. Vere uos testes mei dicit dñs. et seruus meus quem elegi. ut sciatis et credatis mihi. et intelligatis quia ego ipse sum. Ante me ñ est formatus deus. et post me ñ erit. Ego sum ego sum dñs. et ñ est absq; me saluator. Ego annunciaui et saluaui. et auditum feci. et ñ fuit in uobis alienus. Vos mei testes dicit dñs. et ego deus. et ab inicio ego ipse. et ñ est qui de manu mea eruat. Operabor. et quis auertet illud. Hec dicit dñs redemptor uester. sanctus israhel. Propter uos misi in babilonem. et detraxi uectes uniuersos. et chaldeos in nauibus gloriantes. Ego dñs sanctus uester. creator israhel rex uester. Hec dicit dñs qui dedit in mari uiam. et in aquis torrentibus semitam. qui eduxit quadrigam et equum. agmen et robustum. Simul obdormierunt nec resurgent. contriti sunt quasi linum. et extincti sunt. Ne memineritis priorum. et antiqua ne intueamini. Ecce ego facio noua. et nunc orientur. vtiq; cognoscetis ea. Ponam in deserto uiam. et in inuio flumina. Glorificabit me bestia agri. dracones et struthiones. quia dedi in deserto aquas. et flumina in inuio. ut darem potum populo meo. electo meo. Populum istum formaui mihi. laudem meam narrabit. Non me inuocasti iacob. nec laborasti in me israhel. Non obtulisti mihi aretem holocausti tui. et uictimis tuis non glorificasti me. Non seruire feci mihi in oblatione. nec laborare te pbui in thure. Non emisti mihi in argento calamum. et adipe uictimarum tuarum non inebriasti me. Verumtamen seruire me fecisti in peccatis tuis. pbuisti mihi in laborem in iniquitatibus tuis. Ego sum ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas propter me. et peccatorum tuorum non recordabor. Reduc me in memoriam. ut iudicemur simul. Narra si quid habes. ut iustificeris. Pater tuus primus peccauit.

S

et interpretes tui prauerisi sunt in me. Et contaminabo principes sanctos. Dedi in detestationem iacob. et israhel in blasphemiam. Et nunc audi iacob puer meus. et israhel quem elegi. Hec dicit dñs faciens et formans te ab utero auxiliator tuus. Noli timere serue meus iacob. et rectissime quem elegi. Effundam enim aquas super sitientem. et fluenta super aridam. Effundam spm meum super semen tuum. et benedictionem meam super stirpem tuam. Et germinabunt inter herbas quasi salices iuxta preterfluentes aquas. Iste dicet dño ego sum. et ille uocabit in nomine iacob. et hic scribet manu sua dño. et in nomine israhel assimilabitur. Hec dicit dñs rex israhel et redemptor eius. dñs exercituum. Ego primus et ego nouissimus. et absq; me non est deus. Quis similis mei. uocet et annuntiet. et ordinet exponat mihi ex quo constitui populum antiquum. Ventura et que futura sunt annuntient eis. Nolite timere. neq; conturbemini. Et tunc audire te feci. et annunciaui. uos estis testes mei. Numquid est deus absq; me. et formatore quem ego nouerim. Plasti idola omnes isti sunt. et amantissima eorum non poterunt eis. Ipsi sunt testes eorum quia non uident neq; intelligunt ut confundantur. Quis formauit deum. et sculptile conflauit ad nichil utile. Ecce omnes participes eius confundentur. fabri enim ex hominibus. conueniant omnes stabunt et pauebunt et confundentur simul. faber ferrarius lima operatus est in prunis et in malleis formauit illud. et operatus est in brachio fortitudinis sue. Esuriet et deficiet. non bibet aquam et lassescet. Artifex lignarius extendet normam. et formauit illud in runcina. fecit illud in angularibus. et in circino tornauit illud. et fecit ymaginem uiri quasi decorum hominem habitantem in domo. Succidit sibi cedros. et tulit ilicem. et querum. et strauit sibi inter ligna saltus. Plantauit pinum quam pluuia nutriuit. et facta est hominibus in focum. Sumpsit ex eis et calefactus est. et succendit. et coxit panes. De reliquo autem operatus est deum. et adorauit. fecit sculptile. et curuatus est ante illud. Medium eius combusit igni. et de medio eius carnes comedit. Coxit pulmentum et saturatus est. et calefactus est. et dixit. Hah calefactus sum. uidi focum. Reliquum autem eius deum fecit. et sculptile sibi. Curuatur ante illud et adorat illud. et obsecrat dicens. Libera me quoniam deus meus es tu. Nescierunt neq; intellexerunt. Oblitum enim est ne uideant oculi eorum. et ne intelligant corde suo. Non recogitant in mente sua. neq; cognoscunt. neq; sentiunt ut dicant. Medietatem eius combusi igni. et coxi super carbones eius panes. coxi carnes et comedi. Et de reliquo eius idolum faciam. Ante ligni

truncum pedum. Pars eius cunctis ē. Cor insipiens adorauit illud. et nō liberauit animam suam. neq; dixit. forte mendacium ē in dextera mea. Memento horum iacob et israhel quia tu mihi es tu. forte mea tu es. Seruus mihi es tu israhel. nō obliuiscēris mei. Deleui ut nubē iniquitates tuas. et quasi nebulam peccata tua. Reuertere ad me. quia redemi te. Laudate celi quia fecit dñs. iubilate extrema terre. resonate montes laudationē. saltus et omne lignum eius. quia redemit dñs iacob. et israhel glorificabitur. Hec dicit dñs redemptor tuus. et formator tuus ex utero. Ego sum dñs faciens omnia. extendens celos solus. stabiliens terram et nullus mecū. irrita facies signa diuinorum. et aruspices in furorem uertens. conuertens sapientes retrorsum. et scientiam eorum stultam faciens. suscitans uerbum serui sui. et consilium nuntiorum suorum cōplens. Qui dicis ierlm habitabitur. et ciuitati edificabimini. et deserta eius suscitabo. Qui dicis profundo desolare. et flumina tua arefaciam. Qui dicis cyro pastor meus es. et omnem uoluntatem meā complebis. Qui dicis ierlm edificaberis. et templo fundaberis. Hec dicit dñs xpō meo cyro cuius apprehendi dexteram ut subiciam ante faciem eius gentes. et dorsa regum uertam. et aperiam coram eo ianuas. et porte nō claudentur. Ego ante ibo te. et glorios terre humiliabo. Portas ereas conteram. et uectes ferreos confringam. Et dabo tibi thesauros absconditos et archana secretorum. ut scias quia ego dñs qui uoco nomen tuum deus israhel propter seruum meum iacob. et israhel electum meum. Et uocaui te nomine tuo. et assimilaui te. et nō cognouisti me. Ego dñs et nō amplius. extra me nō est deus. accinxi te. et nō cognouisti me. ut sciant hi qui adorti sunt solis. et qui ab occidente quia absq; me nō est deus. Ego dñs et nō est alter. formans lucem. et creans tenebras. faciens pacem. et creans malum. Ego dñs faciens omnia hec. Rorate celi desuper. et nubes pluant iustum. aperiatur terra. et germinet salutarem. et iustitia oriatur simul. ego dñs creaui eum. Ve qui contradicit factori suo. testa de testis terre. Numquid dicit lutum figulo suo quid facis. et opus tuum absq; manibus est. Ve qui dicit patri quid genueris. et mulieri quid parturis. hec dicit dñs deus israhel plasmator eius. Venturum interrogate me. Super filios meos. et super opus manuum mearum mandate mihi. Ego feci terram. et hominē super eā creaui ego. manus mee extenderunt celos. et omni militie eorum mandaui. Ego suscitaui eum ad iustitiam. et omnes uias eius dirigam. Ipse edificabit ciuitatē meā. et captiuitatē meā dimittet. nō in precio neq; in munerib; dicit dñs deus exercituum. Hec dicit dñs. Labor egypti et negotiatio ethiopie. et sabaim uiri sublimes ad te transibunt. et tui erunt. Post te ambulabunt. Vincti manicis

pgent. et te adorabunt teq; deprecabunt. Tantum in te deus est. et nō est absq; te deus. Vere tu es deus absconditus. deus israhel saluator. Confusi sunt et erubuerūt omnes simul. abierunt in confusionē fabricatores erroris. Israhel saluatus est in dño salute eterna. Non cō fundemini et nō erubescent usq; in seculum seculi. Quia hec dicit dñs creans celos. ipse deus formans terram et faciens eam. ipse plasmauit eam. Non inuanū creauit eam. ut habitaretur formauit eam. Ego dñs et nō est aliis. Non in abscondito locutus sum. in loco tre tenebrosо. Non dixi semini iacob frustra querite me. Ego dñs loquens iustitiam. annuntians recta. Congregamini et uenite. accedite simul. qui saluati estis ex gentib;. Nescierunt qui leuant lignum sculpture sue. et rogant deum nō saluantem. Annuntiate et uenite. et cōsiliamini simul. Quis auditum fecit hoc ab initio. ex tunc predixit illud. Numquid nō ego dñs. et nō est ultra deus absq; me. Deus iustus et saluans nō est preter me. Convertimini ad me et salui eritis omnes fines terre. quia ego sum deus et nō est alius. In memetipso iuraui. egredietur de ore meo iustitia uerbum. et nō reuertetur. Quia mihi curuabunt omne genu. et iurabit omnis lingua. Ego in dño dicet. mee sunt iustitie et impium. ad eum uenient. et cōfundentur omnes qui repugnant ei. In dño iustificabitur et laudabitur omne semen israhel. Confractus est bel. contritus est nabo. facta sunt simulacra eorum bestiis et iumentis. Onera uestra grauia ponderi. usq; ad lassitudinem. Contabuerunt et corruerunt simul. et nō potuerunt saluare portantē. et anima eorum in captiuitatem ibit. Audite me domus iacob. et omne residuum domus israhel qui portamini a meo utero. qui gestamini a mea uulua. Usq; ad senectam ego ipse. et usq; ad canos ego portabo. Ego feci et ego feram. et ego portabo et saluabo. Cui assimilasti me et adequasti. et comparasti me. et fecisti similē. Qui conflant aurum de sacculo. et argentum statera ponderant. conducentes aurificē ut faciat dm. et procumbunt et adorant. Portant illum in humeris gestantes et ponentes in loco suo. et stabit. ac de loco suo nō mouebitur. Si cum clamauerit ad eum nō audiet. de tribulatione nō saluabit eos. Memento istud. et fundamini. Redite prauricatores ad cor. Recogitate priora seculi. quia ego sum deus. et nō est ultra deus. nec est similis mei. Annuntians ab exordio nouissima. et a principio quę nondum facta sunt dicens. Consilium meum stabit. et omnis uoluntas mea fiet. Vocans ab oriente auem. et de terra longinqua uirum uoluntatis mee. Et locutus sum et adducam illud. creaui et faciam illud. Audite me duri corde. qui longe estis a iustitia. Prope feci iustitiam meam. et nō elongabitur. et salus mea nō morabitur.

xlvij Dabo in ſyon ſalutem · et iſrahĕl glām meam. Deſcē
de ſede impulue uirgo filia babilon · ſede interra.
Non ē ſolium filie chaldeoꝝ · Quia ultra nō uocabēs
mollis et tenera · Tolle molam · et mole farinam · De
nuda turpitudinem tuam · diſcoopi humerū · reuela
crura · tranſi flumina · Reuelabitur ignominia tua ·
et uidebitur opprobrium tuum · Vltionem capiā · et nō
reſiſtet mihi homo · Redemptor nr dñs exercituum · no
men illius ſcs iſrl · Sede · tace · et intra in tenebras
filia chaldeoꝝ · quia nō uocabēris ultra dña regnoꝝ ·
Iratus ſum ſup pplm meum · contaminaui hereditā
tē meā · et dedi eos in manu tua · Non poſuiſti eis
miāſ · Sup ſenem aggrauaſti iugum tuum ualde ·
et dixiſti · In ſempiternum ero dña · Non poſuiſti hec
ſup cor tuum · neq; recordata es nouiſſimi tui · Et
nunc audi hec delicata · et habitans confidēs · Que
dicis in corde tuo ego ſum · et nō ē præter me amplius ·
Non ſedebo uidua · et ignorabo ſterilitatem · veniēt
ē duo hī ſubito in die una · ſterilitas et uiduitas · Im
uerſa ueniunt ſup te · ppter multitudinem male
ficioꝝ tuoꝝ · et ppē duritiam incantatoꝝ tuoꝝ ue
hemētem · Et fiduciam habuiſti in malitia tua · et di
xiſti · Non ē qui uideat me · Sapientia tua et ſcia tua
hec decepit te · Et dixiſti in corde tuo · Ego ſum et ppē
me nō ē alia · Veniet ſup te malum · et neſciēs ſup
ortum eius · et uiuet ſup te calamitas quā nō poteris
expiare · Veniet ſup te repente miſeria quā neſcies ·
Sta cum incantatoribꝰ tuis · et cū multitudine ma
leficiorum tuoꝝ in quib laborāſti ab adoleſcentia tua ·
ſi forte quid pſis tibi · aut ſi poſſis fieri fortior · Defeciſti
in multitudine conſiliorum tuoꝝ · Stent et ſaluent
te augures celi · qui cōtemplantur ſydera · et ſupputabāt
menſes · ut ex eis annuntiarent uentura tibi · Ecce facti
ſunt quaſi ſtipula · ignis combuſſit eos · Non liberabunt
animam ſuā de manu flamme · Non ſunt prune
quib; caleſiant · nec foculus ut ſedeant ad eum · Sic
facta ſunt tibi in quib; cum q; laborāſti · Negotiatores tui
ab adoleſcentia tua unuſquiſq; in uia ſua errauerunt ·
xlviij Non ē qui ſaluet te · Audite hec domus iacob qui uo
camini nomine iſrahĕl · et de aquis iuda exiſtis · qui
iuratis in nomine dñi · et recolitis iſrahĕl recordamini · non
in ueritate neq; in iuſticia · De ciuitate enim ſca uo
cati ſunt · et ſup dm iſrl conſtabiliti · Dns exercituū
nomē eius · Priora ex tē annuntiaui · et ex ore meo ex
ierunt · et audita feci ea · Repente operatus ſum · et
uenerunt · Scio enī quia durus es tu · et neruus ferreus ceruix tua · et fronſ tua erea · Predixi tibi ex tunc ·
ante qm̄ ueniret indicaui tibi · ne forte dicerēs ydo
la mea fecerunt hec · et ſculptilia mea · et cōflatilia mea
mandauerunt ista · Que audiſti · uide omnia · vos aū
nō annuntiabitis · Audita feci tibi noua ex tunc · et cō
ſeruata que neſcis · Nunc creata ſunt et nō ex tunc · et
ante diem · et nō audiſti ea · Ne forte dicas ecce cog
noui ea · neq; audiſti · neq; cognouiſti · neq; ex tunc aperta
ē auris tua · Scio enim quia preuaricans preuaricaberis ·
et tranſgreſſorem ex uentre uocaui te · Propt̄ nomen
meum longe faciam furorē meum · et laudē meā in
frenabo te ne intereas · Ecce excoxi te · ſed nō quaſi ar
gentum · Elegi te in camino paupertatis · Propt̄ me
faciam ut nō blaſphemer · et glām meam alteri nō dabo ·
Audi me iacob · et iſrahĕl quem ego uoco · Ego ipſe ego
primus · et ego nouiſſimus · Quia manus mea fundauit tra ·
et dextera mea mēſa ē celos · Ego uocabo eos · et ſtabūt
ſimul · Congregamini omnes uos · et audite · Quis
de eis annuntiauit hec · Dns dilexit eum · et faciet
uoluntatē ſuā in babilone · et brachium ſuum in
chaldeos · Ego ego locutus ſum · et uocaui eum · adduxi
eum · et directa ē uia eius · Accedite ad me et audite
hec · Non a principio in abſcondito locutus ſum · ex
tempe antequm̄ fierent ibi eram · Et nunc dns dns mi
ſit me · et ſpūs eius · Hec dicit dns redemptor tuus ſcs
iſrahĕl · Ego dns deus tuus docens te utilia · gubernans te
in uia qua ambulas · Vtinam attendiſſes mandata
mea · facta fuiſſet quaſi fluuius pax tua · et iuſticia tua
ſicut gurgites maris · Et fuiſſet harena quaſi ſemen uen
tris eius · et lapilli eius · Non interiiſſet · et nō
fuiſſet interitus nom̄ eius a facie mea · Egredimini de
babilone · fugite a chaldeis · In uoce exultationis an
nuntiate · audiatū hoc fiat · et ferte illud uſq; ad ex
tremū terre · Dicite · Redemit dns ſeruum ſuum iacob ·
Non ſitierunt in deſerto cum educeret eos · aquam de pe
tra produxit eis · et ſcidit petram · et fluxerunt aque.
S Non ē pax impiis dicit dns · Audite inſule · et ad xlix
tendite pli de longe · Dns a utero uocauit me ·
de uentre matris mee recordatus ē nominis mei · Et
posuit os meum quaſi gladium acutum · In umbra
manus ſue protexit me · et posuit me ſicut ſagittā
electam · In pharetra ſua abſcondit me · et dixit mihi
Seruus mis es tu iſrl · quia in te glificabor · Et ego
dixi · In uacuum laboraui · ſine causa et uane fortitudinē meam cōſumpſi · Ergo iudicium meum cū
dño · et opus meū cū deo meo · Et nunc dicit dns for
mans me ex utero ſeruum ſibi ut reducā iacob ad eum ·
et iſrahĕl non congregabitur · Et glificatus ſum in oculis
dni · et deus mis fact̄ ē fortitudo mea · Et dixit · Parum
ē ut ſis mihi puer ad ſuſtinendas tribus iacob · et fecem
iſrahĕl conuertendas · Dedi te in lucē gentium · ut ſis
ſalus mea uſq; ad extremū terre. xxxiij
Hec dicit dns redemptor iſrl ſcs eius · ad contemptibilē
animā · ad abhominatā gentē · ad ſeruum dominorum · Reges
uidebunt et conſurgent principes · et adorabunt ppter dñm
quia fidelis ē · et ſanctus iſrahĕl qui elegit te · Hec dicit

j

dñs. In tempe placato exaudiui te et indie salutis auxiliatus sum tui. Et fruam te et dedi te in fedus ppli. ut sustentares terram et possideres hereditates dissipatas. Vt diceres his qui uincti sunt exite. et his qui in tenebris reuelamini. Sup uias pascentur. et in omnib; planis pastus eor. Non esurient neq; sitient. et nō percutiet eos estus et sol. quia miserator eor regens eos. et ad fontes aquar potabit eos. Et ponam oēs montes meos in uiam. et semite mee exaltabunt. Ecce isti de longe uenient. et ecce isti ab aquilone et mari. et isti de terra australi. Laudate celi et exulta terra. et iubilate montes laudē. quia cōsolatus ē dñs ppm suū et pauperū suor miserebitur. Et dixit syon. Dereliq̄t me dñs. et dñs oblitus est mei. Numquid obliuisci potest mulier infantē suū. ut nō misereat filio uteri sui. Et si illa oblita fuerit. ego tamen nō obliuiscar tui. Ecce in manib; meis descripsi te. muri tui coram oculis meis semp. Veniunt structores tui. destruentes te et dissipantes a te exibunt. Leua in circuitu oculos tuos et uide. omnes isti congregati sunt uenerunt tibi. Viuo ego dicit dñs quia omnib; his uelut ornamēto uestieris. et circumdabis te eos quasi sponsa. Quia deserta tua et solitudines tue. et terra ruine tue nunc angusta erit p habitatorib; et longe fugabuntur qui absorbebant te. Adhuc dicent in auribus tuis. filii sterilitatis tue. Angustus est mihi locus. fac spacium mihi ut habitem. Et dices in corde tuo. Quis genuit mihi istos. Ego sterilis et nō pariens. transmigrata et captiua. et isti quis enutriuit. Ego derelicta et sola. et isti ubi hic erant. Hec dicit dñs dñs. Ecce leuabo ad gentes manum meā. et ad plōs exaltabo signum meum. et afferent filios tuos in ulnis. et filiae tuae sup humeros portabunt. Et erunt reges nutricij tui. et regine nutrices tue. Vultu in terram demisso adorabunt te. et pulueren pedum tuor lingent. Et scies quia ego dñs. sup quo nō confundēt q̄ expectant eum. Numquid tolletur a forte p̄da. aut quō captum fuit a robusto saluum ee potest. Quia hec dicit dñs. Etquidem et captiuitas a forte tolletur. et quō ablatum fuit a robusto saluabitur. Cor meum qui iudicauerunt te ego iudicabo. et filios tuos ego saluabo. Et cibabo hostes tuos carnib; suis. et quasi musto sanguine suo inebriabuntur. Et scient omnis caro quia ego dñs saluans te. et redemptor tuus fortis iacob. Hec dicit dñs. Quis est liber repudij ma tris uestre. quo dimisi eam. Aut quis creditor meus. cui uendidi uos. Ecce iniquitatib; uestris uenditis estis. et in sceleribus uestris dimissa est mater uestra. Quia uenit et nō erat uir. uocaui et nō erat qui audiret. Numquid abbreuiata est manus mea ut nō possit redimere. aut nō est in me uirtus ad liberandum. Ecce in increpatione mea desertum faciā mare. ponam flumina in siccum. Computrescent pisces sine aqua et morientur in siti. Induam celos tenebris. et saccum ponam operimentum eor. Dñs dedit mihi linguam eruditam. ut sciam sustentare eum q̄ lapsus est uerbo. Cogit mane. et mane cogit mihi aurem. ut audiam quasi magistrum. Dñs dñs aperuit mihi aurem. ego autem nō contradico retrorsum nō abij. Corpus meum dedi p cutientib; et genas meas uellentib; faciem meam nō auerti ab increpantib; et conspuentib; Dñs dñs auxiliatur mihi. ideo nō sum confusus. Ideo posui faciē meā ut petram durissimā. et scio qm̄ nō confundar. Iuxta est qui iustificat me. Quis contradicet mihi. Stemus simul. Quis est aduersarius mihi. Accedat ad me. Ecce dñs dñs auxiliatur mihi. Quis est qui condemnet me. Ecce omnes quasi uestimentum conterentur. tinea comedet eos. Quis ex uob timens dñm. audiens uocē serui sui. Qui ambulauit in tenebris. et nō est lumen ei. Speret in nomine dñi. et innitatur sup dm suum. Ecce omnes uos accendentes ignem. accincti flammis. Ambulate in lumine ignis uestri. et in flammis quas succendistis. De manu mea factum est hoc uob. In doloribus dormietis. Audite me qui sequimini quod iustum est. et queritis dñm. Adtendite ad petram unde excisi estis. et ad cauernam lacus de qua pcussi estis. Adtendite ad abraham patrem uestrum. et ad saram q̄ peperit uos. quia unum uocaui eum. et benedixi ei. et multiplicaui eum. Consolabitur ergo dñs syon. et consolabitur omnes ruinas eius. Et ponet desertum eius quasi delicias. et solitudinem eius quasi ortum dñi. Gaudium et letitia inuenietur in ea. gratiarum actio. et uox laudis. Adtendite ad me ppls meus. et tribus mea audite. quia lex a me exiet. et iudicium meum in lucem populorum requiescet. Prope est iustus meus. egressus est saluator meus. et brachia mea populos iudicabunt. Me insule expectabunt. et brachium meum sustinebunt. Leuate in celum oculos uestros. et uidete sub terra deorsum. quia celi sicut fumus liquescent. et terra sicut uestimentum atteretur. et habitatores eius sicut hec interibunt. Salus autem mea in sempiternum erit. et iustitia mea nō deficiet. Audite me qui scitis iustum populus lex mea in corde eor. Nolite timere obprobria hominum. et blasphemias eor ne metuatis. Sicut enim uestimentum sic comedet eos tinea. et sicut lanam confortabit eos tinea. Salus autem mea in sempiternum erit. et iustitia mea in generationes generationum. Exurge exurge induere fortitudine brachium dñi. Exurge sicut in diebus antiquis in generationibus seculorum. Nonne tu percussisti superbum. et uulnerasti draconem. Numquid nō tu siccasti mare. aquam abyssi uehementis. Qui posuisti profundum maris uiam. ut transirent liberati. Et nūc qui redempti a dño reuertentur et uenient in syon laudantes. et letitia sempiterna sup capita eor. Gaudium et let-

fin. viij.

viij

viij

eam tenebunt fugiet dolor et gemitus. Ego ego ipe consolabor uos. Quis tu ut timeres ab homine mortali. et a filio hominis qui quasi fenum ita arescet. Et obliuisceris dñm factorem tuu qui tetendit celos et fundauit terram. Et formidasti iugiter tota die a facie furoris eius qui te tribulabat et parabat ad perdendum. Vbi nunc e furor tribulantis. Cito ueniet gradiens ad aperiendum. et ñ interficiet usq; ad interitionem. nec deficiet panis eius. Ego autē sum dñs deus tuus qui cō turbo mare et intumescunt fluctus eius. dñs exercituum nomē meum. Posui uba mea in ore tuo. et in umbra manus mee protexi te. ut plantes celos et fundes terram. et dicas ad syon pplm meus es tu. xxvii

Euare euare consurge ierlm. que bibisti de manu dñi calicem ire eius. Usq; ad fundum calicis soporis bibisti. et potasti usq; ad feces. Non e qui sustineret eam ex omnib; filiis quos genuit. et ñ e qui apprehendat manū eius. ex omnib; filiis quos enutrit. Duo sunt que occurrerunt t. Quis contristabit te. Jactura et contritio. et fames et gladi. Quis consolabit te. filii tui pridie sunt. dormierūt in capite omnium uiaꝝ sicut ocyx illaqueat. pleni indignatione dñi. increpatione dei tui. Idcirco audi hoc pupilla et ebria ñ uino. Hec dicit dñs deus tuus et deus tuus qui pugnauit p pplo suo. Ecce tuli de manu tua calicē soporis. fundum calicis indignationis mee. Non adicies ut bibas illum ultra. Et ponam illum in manu eoꝝ qui te humiliauerunt. et dixerunt anime tue. incurua ut transeamus. Et posuisti ut terram corpus tuū. et qi uia transeuntib; xxviii

Consurge consurge induere fortitudine tua syon. induere uestimentis glie tue ierlm ciuitas sca. quia ñ adiciet ultra ut pertranseat p te incircumcisus et immundus. Excute de pulue. consurge sede ierlm. Solue uincula colli tui. captiua filia syon. Quia h dicit dñs. Gratis uenundati estis. et sine argento redimemini. Quia hec dicit dñs deus. In egyptum descendit pplus meus inquilinus ut colonus esset ibi. et assur absq; ulla causa calumpniatus e eum. Et nunc quid mihi e hic dicit dñs. Quoniam ablatus e pplus meus gratis. Dominatores eius inique agunt dicit dñs. et iugiter tota die nomen meum blasphematur. Propter hoc sciet pplus meus nomen meū in die illa. quia ipse qui loquebar ecce assum. Quam pulcri super montes pedes annuntiantis et predicantis pacē. annuntiantis bonū. predicantis salutē. dicentis syon regnabit deus tuus. Vox speculatorum tuorum. leuauerunt uocem. simul laudabunt. quia oculo ad oculum uidebunt cū conuerterit syon. dñs. Gaudete et laudate simul deserta ierlm. quia consolatus e dñs pplm suū. redemit ierlm. Parauit dñs

brachium sanctum suum in oculis omnium gentium. et uidebunt omnes fines terre. salutare dei nri. xliii

Recedite recedite. exite inde. pollutum nolite tangere. Exite de medio eius. mundamini qui fertis uasa dñi. Quia non in tumultu exibitis. nec in fuga properabitis. Precedet enim uos dñs. et congregabit uos deus israhel. Ecce intelliget puer meus exaltabitur et eleuabitur. et sublimis erit ualde. Sicut obstupuerunt super te multi. sic inglorius erit inter uiros aspectus eius. et forma eius inter filios hominum. Iste aspergit multas gentes. super ipm continebunt reges os suum. quia quibus ñ e narratum de eo uidebunt. et qui ñ audierunt contemplati sunt. Quis credidit auditui nro. et brachium dñi cui reuelatum e. Et ascendet sicut surculus coram eo. et sicut radix de terra sitienti. Non est species ei neq; decor. Et uidimus eum. et ñ erat aspectus. Et desiderauimus eū despectum. et nouissimum uirorum. uirū dolorum et scientem infirmitatē. Et quasi absconditus uultus eius. et despectus. Vnde nec reputauimus eum. Vere languores nros ipe tulit. et dolores nros ipe portauit. Et nos putauimus eum quasi leprosum. et percussum ac humiliatum. Ipe autē uulneratus e propter iniquitates nras. attritus e propter scelera nra. Disciplina pacis nre super eum. et liuore eius sanati sumus. Omnes nos quasi oues erauimus. unusquisq; in uiam suam declinauit. et dñs posuit in eo iniquitatē omnium nrm. Oblatus e quia ipe uoluit. et ñ aperuit os suum. Sicut ouis ad occisionē ductus est. et quasi agnus coram tondente obmutescet. et ñ aperuit os suum. De angustia et de iudicio sublatus e. Generationem eius quis enarrabit. Quia abscisus e de terra uiuentium. Propter scelus populi mei percussi eum. Et dabit impios pro sepulturam. et diuitē pro morte sua. eo quod iniquitatē ñ fecit. ñ dolus fuerit in ore eius. Et dñs uoluit conterere eum in infirmitate. Si posuerit pro peccato animam suam uidebit semen longeuum. et uoluntas dñi in manu eius dirigetur. Pro eo quod laborauit anima eius. uidebit et saturabitur. In scia sua iustificabit ipe iustus seruus meus multos. et iniquitates eorum ipe portabit. Ideo dispertiam ei plurimos. et fortium diuidet spolia. pro eo quod tradidit in mortē animam suam. et cū sceleratis deputatus e. Et ipe peccata multorum tulit. et pro transgressoribus rogauit. xxix

Gaude sterilis q ñ paris. decanta laudē et hinni que ñ parturiebas. quia multi filii deserte magis quā eius que hē uirum dicit dñs. Dilata locum tentorii tui. et pelles tabernaculorum tuorum extende. Ne parcas. Longos fac funiculos tuos. et clauos tuos consolida. Ad dexteram enim et leuam penetrabis. et semen tuum gentes hereditabit. et ciuitates desertas inhabitabit. Noli timere. quia ñ confunderis neq; erubescas. Non enim te pudebit. quia confusionis adolescentie tue obliuisce

rū. et obpbrū iuuentutis tue ñ recordabēris ampli
quia dñabimur tui qui fecit te. Dñs exercituum no
mē eius. et redemptor tuus scs israh. ds omnis trē
uocabitur. Quia ut mulierem derelictam. & meren
tem spū uocauit te dñs. et uxorem ab adolescentia
abiectam. Dixit dñs ds tuus. Ad punctū in modico
dereliqui te. et in miserationib; magnis congregabo
te. In momēto indignationis abscondi faciē meā
parump a te. et in mia sempitna misertus sum tui
dixit redemptor tuus dñs. Sicut in diebus noe istud
ē mihi. cui iurauī ne inducerem aquas noe ultra super
tram. sic iurauī ut ñ irascar tibi. et ñ increpem te
Montes enim cōmouebunt. et colles contremiscent.
Misericordia aut mea ñ recedet. & fedus pacis mee nō
mouebitur. dixit miserator tuus dñs. Paupercula tempe
state conculcata absq; ulla consolatione. ecce ego sternam
p ordinem lapides tuos. et fundabo te in saphyris.
Et ponam iaspidem propugnacula tua. & portas
tuas in lapides sculptos. & omnes terminos tuos in
lapides desiderabiles. omnes filios tuos doctos a dño. et
multitudinē pacis filios tuos. et in iustitia fundaberis.
Recede procul a calumpnia. quia ñ timebis. et a pa
uore quia ñ appropinquabit tibi. Ecce accola ueniet
ñ erit mecum. aduena quidam tuus adungetur tibi. Ec
ce ego creaui fabrum suffletē in igne prunas. et pfe
rentem uas in opus suum. Et ego creaui mēfectorem ad
disperdendum. Omne uas qd fictum ē contra te ñ diri
getur. et omnem linguā resistentē tibi in iudicio iu
dicabis. Hec hereditas seruor dñi. et iustitia eor
apud me dicit dñs. Omnes sitientes uenite ad aquas
et qui ñ habetis argentum properate. emite et comedi
te. Venite. emite absq; argento et absq; ulla con
mutatione uinum et lac. Quare appenditis ar
gentū ñ in panib;. et laborem uestrum ñ in satie
tate. Audite audientes me et comedite bonum.
et delectabitur in crassitudine anima uestra. Inclina
te aurē uestrā. et uenite ad me. Audite. et uiuet
anima uestra. Et feriam uobiscum pactum sempiternum.
misericordias dauid fideles. Ecce testem populis dedi eum. du
cem ac preceptorē gentib;. Ecce gentes quas nescie
bas uocabis. et gentes que ñ nouerunt te ad te cur
rent. propter dñm dm tuum et scm israh qui glorifica
uit te. Querite dñm dum inueniri potest. inuo
cate eum dum prope est. Derelinquat impius uiam suā.
et uir iniquus cogitationes suas. & reuertat ad do
minū et miserebitur eius. et ad dm nrm quia mult
ē ad ignoscendum. Non enim cogitationes mee cogi
tationes uestre. & neq; uie mee uie uestre dicit dñs. quia
sicut exaltantur celi a terra. sic exaltate sunt uie mee
a uiis uestris. et cogitationes mee a cogitationib;
uestris. Et quomodo descendit ymber et nix de celo et
illuc ultra ñ reuertitur. sed inebriat terram et infundit
eam. et germinare eam facit. & dat semen seminanti et
panem comedenti. sic erit uerbum meum quod egredie
tur de ore meo. Non reuertetur ad me uacuum. sed fa
ciet quecūq; uolui. et prosperabitur in his ad que misi illud. Ex
ibitis enim egredientes. et in pace deducemini. Mon
tes et colles cantabunt coram uobis laudē. et omnia
ligna regionis plaudent manu. Pro rubo ascendet
abies. et pro urtica crescet myrtus. Et erit dñs no
minatus in signum eternum. quod ñ auferet. Hec dicit lvi. d.
dñs. Custodite iudicium. et facite iustitiam. quia
iuxta ē salus mea ut ueniat. et iustitia mea ut re
ueletur. Beatus uir qui facit hoc. et filius hominis
qui apprehendit istud. custodiens sabbatum ne pol
luat illud. custodiens manus suas ne faciat omne
malum. Et ñ dicat filius aduene qui adhesit dño di
cens. separatione diuidet me dñs a populo suo. Et ñ di
cat eunuchus. ecce ego lignum aridum. Quia hec dicit
dñs eunuchis qui custodierint sabbata mea et elegerint
que uolui. et tenuerunt fedus meum. & dabo eis in do
mo mea et in muris meis locum. et nomen melius
a filiis et filiabus. Nomen sempiternum dabo eis quod ñ pe
ribit. Et filios aduene qui adheserint dño ut colant
eum. et qui diligunt nomen eius ut sint ei in seruos.
omnē custodientē sabbatum ne polluat illud. et te
nentē fedus meum. adducā eos in montem scm meum.
et letificabo eos in domo orationis mee. Holocausta
eor et uictime eor placebunt mihi super altare meum. &
quia domus mea domus orationis uocabitur cunctis
populis. ait dñs ds qui congregat dispersos israh. Ad
huc congregabo ad eum congregatos eius. Omnes be
stie agri uenite ad deuorandum. omnes bestie sil
uarum. Speculatores eius cuncti nescierunt. omnes
canes muti ñ ualentes latrare. Videntes uana. do
mientes et amantes somnia. et canes impudentis
simi nescierunt saturitatem. Ipsi pastores ignoraue
runt intelligentiam. Omnes in uiam suam declinauerunt.
unusquisq; ad auaritiam suam a summo usq; ad nouis
simum. Venite sumamus uinum. et impleamur ebie
tate. et erit sicut hodie sic et cras. et multo amplius.
Justus perit et nemo ē qui recogitet in corde suo. et uir lvii. g.
mitie colliguntur. quia ñ ē qui intelligat. A facie
enim malitie collectus ē iustus. Veniat pax. requi
escat in cubilibus suis qui ambulauit in directione sua.
Vos autē accedite huc filii augurantes. semen adulteri
et fornicarie. Super quē lusistis. & super quem dilatastis os.
et eiecistis linguam. Numquid ñ uos filii scelesti. &
semen mendax. Qui consolamini in dijs sub omne lig
nū frondosum. immolantes paruulos in torrentib; sub
imminentes petris. In partib; torrentis pars tua.
Hec ē sors tua. Et ipsis effudisti libamen. obtulisti

sacrificium. Numquid sup his non indignabor. Sup
montē excelsum et sublimē posuisti cubile tuum.
et illuc ascendisti ut immolares hostias. et post ostiū
et retro posuisti memoriale tuū quia uxta
me discoperuisti et suscepisti adultēr. Dilatasti cubi
le tuum. et pepigisti cū eis. Dilexisti stratum eoꝝ ma
nu aperta. et ornasti te regio ungento. et multiplica
sti pigmēta tua. Misisti legatos tuos procul. et humi
liata es usq; ad inferos. In multitudine uie tue labo
rasti. nō dixisti quiescam. Viam manus tue inuenisti.
propterea nō egrotasti. p quo sollicita fuisti. Quia mētita
es et mei nō es recordata. neq; cogitasti in corde tuo
quia ego tacens. et quasi nō uidens. et mei oblita es.
Ego annuntiabo iustitiā tuā. et opa tua nō proderūt tibi.
Cū clamaueris liberent te congregati tui. et omnes eos
auferet uentus. tollet aura. Qui autē fiduciam habet mei
hereditabit terram. et possidebit montem scī meum.
Et dicam. Viam facite. parate iter. declinate de se
mita. auferte offendicula de uia plī mei. Quia hec
dicit excelsus et sublimis habitans eternitatem. et
scī nomen eius. in excelsis et in sanctis habitans. et cū contrito
et humili spū. ut uiuificet spūs humiliū. et uiuifi
cet corda contritoꝝ. Non enim in sempiternum iudicio
neq; usq; adfinē irascar. quia spūs a facie mea egre
dietur. et flatus ego faciam. Propter iniquitatē auā
tie eius iratus fui. et percussi eum. abscondi et in
dignatus sum. Et ambulauit auersus in uia cordis
sui. Vias eius uidi et sanaui eum. et reduxi eum. et
reddidi consolationes ipsi. et lugentibus eius. Creau
ui fructum labioꝝ pacē pacē eis qui longe et qui
prope dixit dñs. et sanaui eum. Impii autē quasi ma
re feruens quod quiescere nō potest. et redundant fluctus eius
in cōculcationē et luctum. Non est pax dicit dñs mis
impiis. Clama ne cesses. quasi tuba exalta uocē
tuā. et annuntia plō meo sceleꝝ eoꝝ. et domui ia
cob peccata eoꝝ. Me etenim de die in diem querūt.
et uias meas uolunt. quasi gens que iusticiam fe
cerit. et iudicium dei sui nō dereliquerit. Rogant
me iudicia iustitiae. appropinquare deo uolunt. Quare
ieiunauimus et nō aspexisti. humiliauimus animas
nras et nescisti. Ecce in die ieiunij uē. inuenitur
uoluntas uestra. et oēs debitores uros repetitis. Ecce
ad lites et contentiones ieiunatis. et percutitis pug
no impie. Nolite ieiunare sicut usq; ad hunc diē. ut au
diatur in excelso clamor uester. Numquid tale est ie
iunium quod elegi. p diem affligē hominē animā
suā. Numquid contorquere qī circulū caput suū. et sac
cū et cinerem sternere. Numquid istud uocabis ieiunū.
et diē acceptabilē dño. Nonne hoc est magis ieiu
nium quod elegi. Dissolue colligationes impietatis. solue
fasciculos deprimentes. Dimitte eos qui confracti sūt
liberos. et omne onus dirumpe. Frange esurienti panē
tuū. et egenos uagosq; induc in domū tuā. Cū uideris
nudum operi eum. et carnē tuā ne despexeris. Tunc erū
pet quasi mane lumen tuum. et sanitas tua cito oriet
ur. Et anteibit faciem tuā iustitia tua. et glā dñi colliget
te. Tunc inuocabis et dñs exaudiet. clamabis et dicet
ecce assum. Si abstuleris de medio tui catenā. et deste
ris digitum et locutus fueris. et loqui quod nō prodest. cum effude
ris animā esurienti tuā et animā afflictā repleueris. ori
etur in tenebris lux tua. et tenebre tue erunt sicut
meridies. Et requiem tibi dabit dñs ds semp. et implebit
splendoribus animā tuā. et ossa tua liberabit. Et eris qī
irriguus. et sicut fons aquarū cui nō deficient aquē.
Et edificabunt ex te deserta seculoꝝ. fundamēta genera
tionis et generationis suscitabis. Et uocabis edificator
rem sepium. auertens semitas in quietē. Si auerseris a sabbato
pedem tuum. facere uoluntatē tuā in die scō meo. et
uocaueris sabbatum delicatum et scīm dñi gloriosum. et
glificaueris eū dum nō facis uias tuas. et nō inuenta uoluntas
tua ut loquaris sermonem. tū delectabis sup dño. Et
sustollam te sup altitudines terre. et cibabo te heredi
tate iacob patris tui. Os enim dñi locutum est. Ecce ly
nō est abbreuiata manus dñi ut saluare nequeat. neq;
aggrauata est auris eius ut nō exaudiat. sed iniquitates
ure diuidunt inter uos et dm urm. et peccata ura
absconderunt facies eius a uobis. ne exaudiat. Manus
enim ure pollute sunt sanguine. et digiti uri iniqui
tate. Labia ura locuta sunt mendacium. et lingua ura
iniquitatē fatur. Nonne qui uocet iusticiam. neq;
est qui iudicet. uere. et cōfidunt in nichilo et locunt
uanitates. Concepunt laborem. et pepererunt iniqui
tatem. Ova aspidum ruperunt. et telas aranee texuerūt.
Qui comederit de ouis eoꝝ morietur. et qđ confrctū
est erumpet in regulum. Tele eoꝝ nō erunt in uesti
mentum. nec operient operibus suis. Opa eoꝝ opa nequa
et opus iniquitatis in manibus eoꝝ. Pedes eoꝝ ad ma
lum currunt. et festinant ut effundant sanguinē
innocentē. et cogitationes eoꝝ cogitationes inutiles.
Vastitas et contritio in uiis eoꝝ. et uiam pacis nescierūt
et nō est iudicium in gressibus eoꝝ. Semite eoꝝ mar
uate sunt eis. omnis qui calcat in eis ignorat pacē.
Propterea elongatum est iudicium a uobis. et nō apprehen
dat uos iustitia. Expectauimus lucem. et ecce tenebre.
splendorem. et in tenebris ambulauimus. Palpauimus
sicut ceci parietem. et quasi absq; oculis attrectauimus. Impegimus in meridie quasi in tenebris.
in caliginosis quasi mortui. Rugiemus quasi ursi
omnes. et quasi columbe meditantes gememus. Ex
pectauimus iudicium et nō est. salutē et elongata est
a nobis. Quia multiplicate sunt enim iniquitates nre
coram te. et peccata nra responderunt nobis. Quia sce

lera nra nobiscum. et iniquitates nras cognouimus
peccare et iniq contra dñm. Et auersi sumus ne re
muss post regum dei nri. ut loqremur calumpniam
et transgressionem. Concepimus et locuti sumus de
corde uba mendaq. et conceptum et retraxit iudiciu. et
iustica longe steti. Quia corruit in platea ueritas
et equitas non potuit ingredi. Et facta est veritas in obliuio
nem. et qui recessit a malo preda patuit. Et uidit dñs. et
malu apparuit in oculis eius. quia non est iudiciu. Et
uidit quia non est uir. et admiratus est quia non est qui oc
curat. Et saluauit sibi brachium suum. et iustica ei
ipi confirmauit eu. Induit se iustica ut lorica. et ga
lea salutis in capite eius. Induit se uestimenta ultionis
et operuit se quasi pallio zelu. Sicut ad remunerandum qi
ad retributionem indignationi hostib; suis. et inimicis
dnt inimicis suis. Insulas ui dedet. Et timebit
qui ab occidente nomen dñi. et qui ab ortu solis glo
riam eius. cu uenerit quasi fluuius uiolentus quem spūs
dñi cogit. et uenit syon redemptor. et eis qui redeunt
ab iniquitate in iacob dicit dñs. hoc fedus meum
cum eis dicit dñs. Spūs mus qui est in te. et uba mea
que posui in ore tuo. non recedent de ore tuo. et de ore
seminis tui. dicit dñs. amodo et usq; in sempternum.

Lx. Surge illuminare ierlm. quia uenit lum tuum. xlix. Isa. vj.
et gla dñi sup te orta est. Quia ecce tenebre operient
terram. et caligo populos. Sup te autem orietur dñs. et
gla eius in te uidebitur. Et ambulabunt gentes in
lumine tuo. et reges in splendore ortus tui. Leua in
circuitu oculos tuos et uide. omnes isti congregati sunt.
uenerunt te. filii tui de longe uenient. et filie tue
de latere surgent. Tunc uidebis et affluens. et mirabitur et
dilatabitur cor tuum. quia conuersa fuit ad te multitu
do maris. fortitudo gentiu uenit te. Inundatio ca
melorum operiet te. dromedarii madian et epha. Omnes
de saba uenient. aurum et thus deferentes. et laudem
dño annunciantes. Omne pecus cedar congregabitur
te. arietes nabaioth ministrabunt te. Offerentur super
placabili altari meo. et domui maiestatis mee glori
ficabo. Qui sunt isti qui ut nubes uolant. et quasi
columbe ad fenestras suas. Me enim insule exspectant. et naues maris in principio. ut adducant
filios tuos de longe. Argentum eorum et aurum eorum c
cum eis. nomini dñi dei tui et sancto isrl. quia glorificauit te.
Et edificabunt filii peregrinorum muros tuos. et reges
eorum ministrabunt tibi. In indignatione enim mea percussi
te. et in reconciliatione mea misertus sum tui. Et
aperientur porte tue iugiter. die ac nocte non claudentur.
ut afferatur ad te fortitudo gentium. et reges eorum ad
ducantur. Gens enim et regnum quod non seruierit tibi
et gentes solitudine uastabuntur. Gla libani ad te ue
niet. abies et buxus et pinus simul. ad ornandum d

locum sanctificationis mee. et locum pedum meorum glori
ficabo. Et uenient ad te curui filii eorum qui humilia
uerunt te. et adorabunt uestigia pedum tuorum omnes
qui detrahebant tibi. Et uocabunt te ciuitatem dñi
syon sancti isrl. Pro eo quod fuisti derelicta et odio ha
bita. et non erat qui per transiret. ponam te in superbiam
seculorum. gaudium in generationem et generatio
nem. Et suges lac gentium. et mamilla regum lacta
beris. Et scies quia ego dñs saluans te. et redemptor tuus
fortis iacob. Pro ere afferam aurum. et pro ferro afferam c
argentum. et pro lignis es. et pro lapidibus ferrum. Et
ponam uisitationem tuam pacem. et prepositos tuos iusti
tiam. Non audietur ultra iniquitas in terra tua. ua
stitas et contritio in terminis tuis. Et occupabit salus
muros tuos. et portas tuas laudatio. Non erit tibi
amplius sol ad lucendum per diem. nec splendor lune
illuminabit te. sed erit dñs tibi in lucem sempternam. et
deus tuus in gloriam tuam. Non occidet ultra sol tuus.
et luna tua non minuetur. quia dñs erit tibi in lucem
sempternam. et complebunt dies luctus tui. Populus
autem tuus omnes iusti in perpetuum hereditabunt
terram. Germen plantationis mee. opus manuum mee ad
glorificandum. Minimus erit in mille. et paruulus
in gentem fortissimam. Ego dñs in tempore suo subito
faciam istud. xlix. Spūs dñi super me. eo quod unxerit lxi f. t
dñs me. Ad annunciandum mansuetis misit me.
ut mederer contritis corde. et predicarem captiuis
indulgentiam. et clausis aperitionem. ut predicarem an
num placabilem dño. et diem ultionis deo nro. ut con
solarer omnes lugentes et ponerem fortitudinem lugentib;
syon. et dare eis coronam pro cinere. oleum gaudii pro luctu.
pallium laudis pro spū meroris. Et uocabuntur in ea fo
tes iustitie. plantatio dñi ad glorificandum. Et edifi
cabunt deserta a seculo. et ruinas antiquas erigent.
Et instaurabunt ciuitates desertas. dissipatas in gene
rationem et generationem. Et stabunt alieni et pascent
pecora uestra. et filii peregrinorum agricole et uinitores
uestri erunt. Vos autem sacerdotes dñi uocabimini. mi
nistri dei nri dicetur uobis. Fortitudinem gentium come
detis. et in gla eorum superbietis. Pro confusione uestra du
plex et rubrice. laudabunt partem suam. Propter hoc in
terra sua duplicia possidebunt. letitia sempterna erit
eis. Quia ego dñs diligens iudicium. et odio habens
rapinam in holocaustum. Et dabo opus eorum in
ueritate. et fedus perpetuum feriam eis. Et scietur
in gentib; semen eorum. et germen eorum in medio populo
rum. Omnes enim qui uiderint illos cognoscent eos. quia
isti sunt semen cui benedixit dñs. Gaudens gaudebo
in dño. et exultabit anima mea in deo meo. Quia
induit me uestimento salutis. et indumento iustitie
circumdedit me. Quasi sponsum decoratum corona-

et quasi sponsam ornatam monilib⁹ suis. Sicut enim
terra profert germen suum. et sicut ortus semen suū
germinat. sic dñs ds germinabit iustitiam et laudē
coram uniūsis gentib⁹. lxij Propt̄ syon nō tacebo. et propt̄ ieru
salem nō quiescam. donec egrediat ut splendor iustus
eius et saluator eius ut lampas accendatur. Et uidebūt
gentes iustum tuum. et cuncti reges inclitum tuum.
Et uocabitur t̄ nom̄ nouum. qd os dñi nominabit.
Et eris corona gl̄ie in manu dñi. et diadema regni in
manu di tui. Non uocabīs ult̄ derelicta. nec terra tua nō uo
cabit ampli⁹ desolata. S; uocabīs uoluntas mea īea. et
terra tua habitabit. Quoniam complacuit d̄o in te. et terra tua ha
bitabit. habitabit enim iuuenis cū uirgine. habitabūt filii
tui. Et gaudebit sponsus sup sponsam. et gaudebit
sup te ds tuus. Sup muros tuos ierlm constitui custo
des tota die et tota nocte. p̄petuo nō tacebunt. Qui re
mēmoramini dñi ne taceatis. et ne detis silentium ei
donec stabiliat. et donec ponat ierlm laudem in terra.
Juravit dñs in dextera sua. et in brachio fortitudinis
sue. Si dedero triticum tuum ultra cibum inimicis
tuis. et si bibent filii alieni uinū tuum in quo labo
rasti. Qui autē congregant illud comedent et laudā
bunt dñm. et qui conquirunt illud bibent in atriis
sanctificationis mee. Transite transite p portas. parate uiā
populo. Planum facite iter. et eligite lapides. et eleuate
signum ad populos. Ecce dñs audiuit. dicat in extremis
terre. Dicite filie syon. Ecce saluator tuus uenit. ecce
merces eius cum eo. et opus eius coram illo. Et uoca
bunt eos populū sanctū. redemptos a dño. Tu autē uocabe
ris quesita ciuitas. et non derelicta. xlm
Quis est iste qui uenit de edom. tinctis uestib⁹ de bosra.
Iste formosus in stola sua. gradiens in multitudine
fortitudinis sue. Ego qui loquor iustitiam. et propug
nator ad saluandum. Quare ergo rubrum est indu
mentum tuum. et uestimenta tua sicut calcantium uina
torcular. Torcular calcaui solus. et de gentib⁹ nō est uir
mecum. Calcaui eos in furore meo. et conculcaui eos
in ira mea. Et aspersus est sanguis eorum sup uestimenta mea
et omnia indumenta mea inquinaui. Dies enim ultio
nis in corde meo. annus retributionis mee uenit. Cir
cumspexi et nō erat auxiliator. quesiui. et nō fuit qui
adiuuaret. Et saluauit mihi brachium meum. et indig
natio mea ipa auxiliata est mihi. Et conculcaui populos in
furore meo. et inebriaui eos indignatione mea. et
detraxi in terram uirtutem eorum. Miserationū dñi recor
dabor. laudem dñi sup omnib⁹ que retribuit nob⁹ dñs
et sup multitudinem bonorum domus israel. que largitus
est eis secūm indulgentiam suam. et secūm multitudinem
miserationum suarum. Et dixit. Veruntamen populus meus est. filii
nō negantes. Et factus est eis saluator. In omni tribulatione
eorum nō est tribulatus. et angelus faciei eius saluauit eos.
In dilectione sua et in mansuetudine sua ipe redemit
eos. et portauit eos. et eleuauit eos cunctis diebus
seculi. Ipsi autem ad iracundiam prouocauerunt. et afflixe
runt spm̄ sanctum eius. Et conuersus est in inimicum eis
ipe debellauit eos. et recordatus est dierum seculi. moysi et
populi sui. Vbi est qui eduxit eos de mari. cum pastoribus
gregis sui. Vbi est qui posuit in medio eorum spm̄ sanc
tum suum. Qui eduxit ad dexteram moysen brachio maiesta
tis sue. qui scidit aquas ante eos ut faceret sibi no
men sempiternum. qui eduxit eos p abyssos quasi
equum in deserto nō impingentes. et sicut animal in cam
po descendens. Spūs dñi ductor eius fuit. Sic adduxi
sti populum tuum. ut faceres tibi nomen gl̄ie. Aspice de
celo. et uide de habitaculo sanctitatis tue. Vbi
est zelus tuus et fortitudo tua. Multitudo uisceru tu
arum et miserationum tuarum sup me continuerit se. Tu
enim pater noster et habrahā nescuit nos. et israel
ignorauit nos. Tu pater noster redemptor noster. a
seculo nomen tuum. Quare errare nos fecisti dñe de uiis
tuis. indurasti cor nrm ne timeremus te. Conuer
tere propt̄ seruos tuos. tribus hereditatis tue. Quasi pu
sillum possedit populus sanctus tuus. hostes nri con
culcauerunt sanctificationem tuam. Facti sumus sicut
in principio cui nō dominatus es. neq; inuocatum nom̄
tuum sup nos. Vtinam dirumperes celos. et descen
deres. lxiij A facie tua montes defluent. sicut exustio ignis
tabescent. atq; ardebunt ignes. ut notum fieret nom̄
tuum inimicis tuis. A facie tua gentes turbabuntur. Cū
faceres mirabilia. nō sustinebimus. Descendisti. et a
facie tua montes defluxerunt. A seculo nō audierunt
neq; auribus percepimus. Oculus nō uidit deus absq; te.
et quemadmodū expectandus es. Occurristi letanti. et fa
cienti iustitiam. In uiis tuis recordabuntur tui. Ecce
tu iratus es. et peccauimus. In ipsis fuimus semper
et saluabimur. Et facti sumus ut immundus omnis
nos. Quasi pannus menstruate. uniuerse iustitie nre.
Et cecidimus quasi folium uniuersi. et iniquitates
nre quasi uentus abstulerunt nos. Non est qui inuo
cet nom̄ tuum. qui consurgat et teneat te. Abscon
disti faciem tuam a nobis. et allisisti nos in manu in
iquitatis nre. Et nunc dñe pater noster es tu. nos uero
lutum. et fictor nr. et opus manuum tuarum omnes nos.
Ne iratus fueris dñe satis. et ne ultra memineris iniq
tatis nre. Ecce respice. populus tuus omnes nos. Ciuitas
sancti tui facta est deserta. Syon deserta facta est. ierlm desolata.
Domus sanctificationis nre et glorie nre. ubi laudauerunt
te patres nri facta est in exustionem ignis. et omnia
desiderabilia nra uersa sunt in ruinas. Numquid
super his continebis te dñe. tacebis et affliges nos
uehementer. Quesierunt me qui ante nō interro
gabant. inuenerunt me qui nō quesierunt me.

lxv

Vxi. Ecce ego ecce ego ad gentem q̄ ñ inuocabat nomen meum. Expandi manus meas tota die ad plm̄ inobedientem. qui graditur in uia ñ bona post cogitationes suas. ppls qui ad iracundiam puocat me ante faciē meam semp. Qui immolant in hortis. et sacrificant sup lateres. Qui habitant in sepulchris. et in delubris ydolorum dormiunt. Qui comedunt carnē suillam. et ius profanū in uasis eorū. Qui dicunt recede [redacted] ame. ñ appropinquet mihi quia mundus es. Isti fumus [redacted] erunt in furore meo ignis ardens tota die. Ecce [redacted] scriptum ē coram me. Non tacebo. sed reddam et retribuam in sinu eorū iniquitates patrum uestrorum simul dicit dñs. qui sacrificauerunt sup montes. et sup colles exprobrauerunt mihi. et remetiar opus eorū primum in sinu eorū. Hec dicit dñs. Quomodo si inueniatur granum in botro et dicatur ne dissipes illud quia benedictio est. sic faciam propter seruos meos ut ñ disperdam totum. Et educā de iacob semen. et de iuda possidentem montes meos. Et hereditabunt eam electi mei. et serui mei habitabunt ibi. Et erunt campestria in caulas gregum. et uallis achor in cubile armentorum populo meo qui requisierunt me. Et uos qui dereliquistis dñm. qui obliti estis montē sanctum meum. qui ponitis fortune mensam. et libatis super eam. numerabo uos in gladio. et omnes in cede corruetis. Pro eo quod uocaui et ñ respondistis. locutus sum et ñ audistis. et facietis malum in oculis meis. et que nolui elegistis. propter hoc hec dicit dñs ds. Ecce serui mei comedent. et uos esurietis. Ecce serui mei bibent. et uos sitietis. Ecce serui mei letabuntur. et uos confundemini. Ecce serui mei laudabunt pre exultatione cordis. et uos clamabitis pre dolore cordis. et pre contritione spūs ululabitis. et dimittetis nomen uestrum in maledictum electis meis. Et interficiet te dñs ds. et seruos suos uocabit nomine alio. in quo qui benedictus est super terram benedicet in deo amen. Et qui iurat in terra iurabit in deo amen. Quia obliuioni tradite sunt angustie priores. et quia absconditе sunt ab oculis meis. Ecce enim ego creo celos nouos et terram nouam. et non erunt in memoria priora et non ascendent super cor. sed gaudebitis et exultabitis usq in eternum in his quę ego creo. Quia ecce ego creo iherlm exultationem. et plm̄ eius gaudium. Et exultabo in iherlm. et gaudebo in populo meo. et non audietur in eo ultra uox fletus et uox clamoris. Non erit ibi amplius infans dierum et senex qui non impleat dies suos. quoniam puer centum annorum morietur. et peccator centum annorum maledictus erit. Et edificabunt domos et habitabunt. et plantabunt uineas et comedent fructus earum. Non edificabunt et alius habitabit. non plantabunt et alius comedet. Secundum dies enim ligni erunt dies populi mei. et opera manuum eorum inueterabunt electi mei. Non laborabunt frustra neq; generabunt in conturbatione. quia semen benedictorum dñi est. et nepotes eorum cum eis. Eritq; antequam clamet. ego exaudiam. adhuc illis loquentibus ego audiam. Lupus et agnus pascentur simul. et leo et bos comedent paleas. et serpenti puluis panis eius. Non nocebunt neq; occident in omni monte sancto meo dicit dñs. Hec dicit dñs. Celum sedes mea. et terra scabellum pedum meorum. Quia ista omnia quę edificabitis mihi. et quis iste locus quietis mee. Omnia hec manus mea fecit. et sua sunt uniuersa ista dicit dñs. Ad quē autē respiciam. nisi ad pauperculum et contritum spū. et trementem sermones meos. Qui immolat bouem. quasi qui interficiat uirum. Qui mactat pecus. quasi qui excerebret canem. Qui offert oblationem. quasi qui sanguinem suillum offerat. Qui recordatur thuris. quasi qui benedicat ydolo. Hec omnia elegerunt in uiis suis. et in abhominationibus suis anima eorum delectata est. Vnde et ego eligam illusiones eorum. et que timebant adducam eis. Quia uocaui et ñ erat qui responderet. locutus sum et ñ audierunt. feceruntq; malum in oculis meis. et que nolui elegerunt. Audite uerbum dñi. qui tremitis ad uerbum eius. Dixerunt fratres uestri odientes uos. et abicientes propter nomen meum. Glorificetur dñs. et uidebimus in leticia uestra. Ipsi autem confundentur. Vox tumultus de ciuitate. uox de templo. uox reddentis retributionem inimicis suis. Antequam parturiret peperit. antequam ueniret partus eius peperit masculum. Quis audiuit unquam tale. et quis uidit huic simile. Numquid parturiet terra in die una. aut parietur gens simul. quia parturiuit et peperit Sion filios suos. Numquid ego qui alios parere facio. ipse ñ parabo dicit dñs. Si ego qui generationem ceteris tribuo. sterilis ero aut dñs ds tuus. Letamini cum iherlm. et exultate in ea omnes qui diligitis eam. Gaudete cū ea gaudio uniuersi qui lugetis super eam. ut sugatis et repleamini ab ubere consolationis eius. ut mulgeatis et delitiis affluatis. ab omnimoda gloria eius. Quia hec dicit dñs ds. Ecce ego declinabo super eam quasi fluuium pacis. et quasi torrentem inundantem gloriam gentium quam sugetis. Ad ubera portabimini. et super genua blandientur uobis. Quomodo si quem mater blanditur ita ego consolabor uos. et in iherlm consolabimini. Videbitis et gaudebit cor uestrum. et ossa uestra quasi herba germinabunt. Et cognoscetur manus dñi seruis eius. et indignabitur inimicis suis. Quia ecce dñs in igne ueniet. et quasi turbo quadriga eius. reddere indignationem furoris sui. et increpationem suam in flamma ignis. Quia in igne dñs iudicabit. et in gladio suo ad omnem carnem. Et multiplicabuntur interfecti a dño. qui sanctificabantur et mundos se putabant in ortis post ianuam in

lxv. d.

lxv

c

f

6

transeat. Qui comedebant carnem suillam. et ab
hominatione et mure. simul consument. dicit dns.
Ego aute opa eor. et cogitationes eor. uenio ut con
gregem. cum omnib; gentib; et linguis. Et uenet
7 uidebunt glam meam. 7 ponam in eis signum. Et
mittam ex eis qui saluati fuint ad gentes in mare.
in affricam. in lydiam. tenentes sagittam. in italiã
7 grecã. ad insulas longe ad eos qui ñ audierũt
de me. et ñ uidũt glam meã. Et annuntiabunt
glam meam gentib; 7 et adducent omnes frẽs uros
de cunctis gentib; munus dño. in equis et in quadri
gis. et in lectis. et in mulis. et in carrucis. ad mon
tem scm meum ierlm dicit dns. quom si inferant
filii israh munus in uase mundo in domũ dñi. Et
assumã ex eis in sacerdotes et in leuitas. dicit dns.
Quia sicut celi nous et tra nous. que ego facio stare coram
me dicit dns. sic stabit semen uum et nomen uum.
Et erit mensis ex mense. et sabbatum ex sabbato. Veniet
omnis caro ut adoret coram facie mea. dicit dns.
Et egredientur et uidebunt cadauera uirorũ qui p
uaricati sunt in me. Vermis eor. ñ morietur. et ig
nis eor. ñ extinguetur. Et erunt usq; ad satietatẽ
uisionis omni carni. Explicit esaias pphã. Incipit p
logus scõ Jõmmi ꝓsbiteri. in Je
remiam prophetam

Dñs dixit ad me
c. i

IEREMIAS pphã cui hic plogus scri
bitur. fmone quide apud hebreos esa
ia et ose et quibusdam aliis pphis uidet
ẽe rusticior. 7 s; sensib; par ẽ. quippe qui
eode spũ pphãuit. Parui simplicitas eloqui
de loco et in quo natus ẽ accidit. fuit enĩ
anathothites. qui ẽ usq hodie uiculus tb;
ab ierlm distãs milib; sacdos ex sacdotib; et
inmatis ureo sẽificatus. ungnitate sua
euangliũ uirum xpi eccle dedicans.
Hic uariauan exorsus ẽ puer. et captum
tatẽ urbis atq; uidere ñ solum spũ. s; et
oculis carnis intuitus ẽ. Jam decem tb; si
nah assyrij immeritos transtulãt. iam
trin eor. colonie gentium possidebant. vn
in iuda tantũ et beniamin pphãuit. et
ciuitatis siue ruinas quadruplici planxit
alfabeto. qõ nos quoq; imitare met. usib;q;
redidimus. Preterea omem usionum q ap
tros et latinos omnino ofusus ẽ. ad pfti
cium frem exercemus. Librum aũt baruch notã
ry eius. q apud hebreos nec legitur ñ habeẽ pter
musimus. 7 phis omnib; maledicta ab emulis pfto
lantes. quib; me necesse ẽ. p singula opuscula re
spondẽ. Et hoc puto. quia uos cogitis o puella et
custodiam. Cetm ad conpendium mali rectus fu
erat modum fuerit eor. silentio meo ponẽ. qm ostẽ
die nouũ aliquid scripturarem. mudo insanã
uocare. Explicit prologus.

INCIPIT IEREMIAS. ii

PPHA VERBA.

Ieremie filii helchie de sacerdo 1
tib; qui fuint in anathot in
tra beniamin. qõ fctm ẽ ubũ dñi
ad eum in diebus iosie filii amon re
gis iuda. in tricesimo anno regni
sui aus. Et fctm ẽ in diebus ioachim
filii iosie regis iuda. usq; ad cõsummationẽ unde
cim annoꝝ sedechie filii iosie regis iuda. usq; ad transmi
grationẽ ierlm mense quinto. v.
Et fctm ẽ ubum dñi ad me dicens. Priusq̃m te fa 111
cerem in utero noui te. et ante qm̃ exires de uulua
sanctaui te. et pphãm in gentib; te. Et dixi. ha
ha. ha. dne ds. Ecce nesio loqui. quia puer ego
sum. Et dixit dns ad me. Noli dicere puer sum.
qm̃ ad omnia q̃ mittam te ibis. et uniuersa q̃cumq;
mandauero tibi loqueris. Ne timeas a facie eor. quia
tecum ego sum ut eruam te dicit dns. Et misit
dns manum suam. et tetigit os meum. Et dixit
dns ad me. Ecce dedi uba mea in ore tuo. ecce cõ
stitui te hodie sup gentes et sup regna. ut euellas
et destruas. 7 dissipes. 7 edifices. 7 plantes. Et
fctm ẽ ubum dñi ad me. dicens. Quid tu uides ie
remia. Et dixi. uirgam uigilantẽ ego uideo. Et
dixit dns ad me. Bene uidisti. quia uigilabo ego 1111
sup uerbo meo ut faciam illud. Et fctm ẽ ubũ
dñi ad me secdo. dicens. Quid tu uides. Et dixi.
Ollam succensam ego uideo. et facies eius a facie
aquilonis. Et dixit dns ad me. Ab aquilone pan
detur malum sup omnes habitatores tre. qa ecce
ego conuocabo omnes cognationes regnoꝝ aqui
lonis. dicit dns. 7 uenient et ponent unusquisq;
solium suum in introitu portaꝝ ierlm. et sup oms
muros eius in circuitu. et sup uniuersas urbes iuda.
et loquar iudicia mea cum eis. 7 sup omni malitia
eor. qui dereliquint me. et libauerũt dis alienis. et
adorauerũt opus manuum suarũ. Tu ergo accinge
lumbos tuos. et surge et loquere ad eos omnia q̃
ego ꝓcipio tibi. Ne formides a facie eor. nec enim te
timere faciam uultum eor. Ego quippe dedi te

Jeremias.

hodie in ciuitate munitam et in columpnā ferream.
et murum eneum super omnē terram regib; iuda principib; eius
et sacerdotib; et omni plō terre. et bellabunt ad uersum te
et nō preualebunt. quia tecum ego sum ut liberem te.
dicit dñs. iii
v Et factum est uerbum dñi ad me dicens: y
Vade et clama in auribus hierlm dicens: Hec dicit dñs. Re
cordatus sum tui miserans adolescentiam tuam et caritā
tē desponsationis tue. quū secuta es me. in deserto in terra
quā nō seminatur. Sanctus israhel dño. primitie frugum eius.
Omnes qui deuorant eum delinquunt. mala uenient
super eos dicit dñs. Audite uerbum dñi domus iacob
et omnes cognationes domus israhel. Hec dicit dñs. Quid
inuenerunt patres uri in me iniquitatis. quia elon
gauerunt a me. et ambulauerunt post uanitatem. Et
uani facti sunt. et nō dixerunt. Vbi est dñs qui ascendere
nos fecit de terra egypti. qui traduxit nos per desertū.
per terram inhabitabilem et inuiam. per terram siccā et
imaginem mortis. per terram in qua nō ambulauit uir
vi neq; habitauit homo. Et induxi uos in terram carme
li. ut comederetis fructum eius. et optima illius. Et
ingressi contaminastis terram meam. et hereditatē
meam posuistis in abhominationem. Sacerdotes nō
dixerunt. ubi est dñs. et tenentes legem nescierunt me.
Et pastores prauicarunt in me. et prophete prophetarunt in
baal. et ydola secuti sunt. Propterea adhuc iudicio con
tendam uobcum ait dñs. et cū filiis uris disceptabo.
Transite ad insulas cetthim et uidete. et mittite
vii in cedar mittite et contemplamini uehementer et uidete si fuit est huius
modi. si mutauit gens deos suos. et certe ipsi nō sunt
dii. Populus uerus meus mutauit gloriam suam in ydolum. Con
stupescite celi super hoc. et porte eius desolamini uehe
menter dicit dñs. Duo enim mala fecit populus meus.
Me dereliquerunt fontem aque uiue. ut foderent sibi cisternas
cisternas dissipatas que continere nō ualent aquas.
Numquid seruus est israhel aut mancipium. Quare factus
est in predam. Super eum rugierunt leones et dederunt uo
cem suam. Posuerunt terram eius in solitudinem. ciuitates
eius exuste sunt. et nō est qui habitet in eis. filii quoq;
memphis et thanes. constuprauerunt te usq; ad uertice.
Numquid nō hoc tibi fecit tibi et quia dereliquisti dñm
tuum dñm. eo tpe quo ducebat te per uiam. Et nunc quid
tibi uis in uia egypti. ut bibas aquā turbidam. Et
quid tibi uia assyrior. ut bibas aquā fluminis. Arguet
te malitia tua et auersio tua increpabit te. Scito
et uide quia malum et amarum est reliquisse te dñm
dñm tuum. et nō est timorem eius apud te. dicit dñs
dominus exercituum. A seculo confregisti iugum meum. rupi
sti uincula mea et dixisti. Non seruiam. In omni enim
colle sublimi. et sub omni ligno frondoso tu prostrata
bens meretrix. Ego autem plantaui te uineam electam
omne semen uerum. Quomodo conuersa es in prauum ui
nea aliena. Si lauet te nitro. et multiplicaueris tibi herī viii
borith. maculata es iniquitate tua coram me. dicit dñs
dominus. Quomodo dicis nō sum polluta. post baalim nō ambula
ui. Vide uias tuas in conuallē. scito quid feceris. Cur
sor leuis explicans uias tuas. onager assuetus in solitudi
ne. In desiderio anime sue attraxit uentum amoris sui.
nullus auertet eam. Omnes qui querunt eā nō deficient.
in mensibus eius inuenient eam. Prohibe pedem
tuum a nuditate et guttur tuum a sitis. Et dixisti. De
sperau. nequaquā faciam. Adamaui quippe alienos.
et post eos ambulabo. Quomodo confunditur fur quando
deprehenditur. sic confusi sunt domus israhel ipi et reges eorū
principes et sacerdotes et prophete eorū dicentes ligno
patre meo es tu. et lapidi tu me genuisti. Verterunt ad
me tergum et nō faciem. et in tempe afflictionis
sue dicent. Surge et libera nos. Vbi sunt dii tui quos
fecisti tibi. Surgant. et liberent te in tempe afflictionis
tue. Secundum numerum quippe ciuitatum tuarum
erant dii tui iuda. Quid uultis mecū iudicio contem
dere. Omnes dereliquistis me dicit dñs. frustra per Jn refcio
cussi filios uestros. disciplinam nō receperunt. Deuora
uit gladius uester prophetas uestros. quasi leo uastator gene
ratio uestra. Videte uerbum dñi. Numquid solitudo
factus sum israhel. aut terra serotina. Quare dixit populus
meus. recessimus nō uenietmus ultra ad te. Numquid
obliuiscetur uirgo ornamenti sui. sponsa fasciæ pectoris
sui. Populus autem meus oblitus est mei. diebus innume
ris. Quid uirens ostendis bonam uiam tuam ad queren
dam dilectionem. quippe insuper et malignas docuisti
uias tuas. Et in alis tuis inuentus es sanguis animarum
pauperum et innocentium. Non in fouea inueni eos.
sed in omnibus que supra memoraui. et dixisti. Absque
peccato et innocens ego sum. et propterea auertatur fu
ror tuus a me. Ecce ego iudicio contendam tecum.
pro eo quod dixeris nō peccaui. Quam uilis facta es nimis
iterans uias tuas. Et ab egypto confundēris. sicut
confusa es ab assur. Nam et ab ista egredieris. et ma
nus tue erunt super caput tuum. quoniam obtriuit dñs
confidentiam tuam. et nichil habebis prosperum Vulgo dr. iij
Si dimiserit uir uxorem suam. et recedens ab eo
duxerit uirum alterum. numquid reuertetur ad eā ultra.
Numquid nō polluta et contaminata erit mulier
illa. Tu autem fornicata es cum amatoribus multis.
tamen reuertere ad me dicit dñs. Leua oculos tuos
in directum. et uide ubi non prostrata sis. In uiis sede
bas expectans eos quasi latro in solitudine. et pol
luisti terram in fornicationibus tuis. et in malitiis
tuis. Quamobrem prohibite sunt stille pluuiarum. et
serotinus imber non fuit. frons mulieris meretricis
facta est tibi. noluisti erubescere. Ego saltem a modo
uocā me pater meus dux uirginitatis mee tues.

Numq̃d nascens in ꝑpetuum. aut ꝑseuabis infinem.
Ecce locuta es et fecisti malum et potuisti. Et dixit dñs
ad me. in dieb; iosie regis. Numq̃d uidisti que fecit ad
uersarix israh. Abiit sibimet sup omnẽ montẽ excelsũ
et sub omni ligno frondoso. et fornicata ẽ ibi. Et dixi
cum fecisset hec omnia ad me conuertere. et nõ ẽ reuersa. Et
uidit ꝑuaricatrix soror eius iuda. quia peo q̃s mecha
ta ẽrt aduersatrix israh dimisissem eã. et dedissem ei libel
lum repudij. et nõ timuit ꝑuaricatrix iuda soror eius
ſ. abiit et fornicata ẽ etiã ipa. et facilitate fornicatiõ
onis sue cõtaminauit terrã. et mechata ẽ cũ lapide
et ligno. Et in omnib; his nõ ẽ reuersa ad me ꝑuarica
trix soror eius iuda in toto corde suo ſ. in mendacio.
ait dñs. Et dixit dñs ad me. Iustificauit anima
sua aduersatrix israh. comparatione ꝑuaricatricis iuda. Va
de et clama sermones istos contra aquilonẽ. et dices.
Reuertere aduersatrix israh ait dñs. et nõ auertam faciẽ
meam a uob; quia sctus ego sum dicit dñs. et nõ ira
scar in ꝑpetuum. Tam solo iniquitatẽ tuã. q̃a
in dñm dm tuũ ꝑuaricata es. et diuisisti uias tuas
alienis sub omni ligno frondoso. et uocẽ meam nõ
audisti. ait dñs. Conuertimini filij reuertentes dicit
dñs. quia ego uir ur. et assumam uos unũ de ciui
tate. et duos de cognatione. et introducam uos in
sion. et dabo uobis pastores iuxta cor meum. et
pascent uos scientia et doctrina. Cumq; multiplica
ti fueritis et creueritis in terra. in diebus illis ait dñs.
nõ dicent ultra archa testamti dñi. neq; ascendet
sup cor. neq; recordabuntur illius. nec uisitabitur.
nec fiet ultra. In tempe illo uocabunt terlm soliũ
dñi. et congregabunt̃ ad eam omnes gentes in nõe
dñi in terlm. et nõ ambulabunt ꝓ prauitatẽ cordis
sui pessimi. In diebus illis ibit domus iuda ad domũ
israh. et uenient simul de terra aquilonis. ad terram
quã dedi patribus uris. Ego autẽ dixi. Quom̃ ponã
te in filios. et tribuam tibi terram desiderabilem. hereditatẽ ꝓclaram exercituũ gentium. Et dixi. Patrẽ
uocabis me. et post me ingredi nõ cessabis. s. q̃m
si cõtempnat mulier amatorẽ suum. sic cõtempsit me domus israh dicit dñs. Vox in uiis audita ẽ.
ploratus et ululatus filiorũ israh. q̃m iniquã fecerũt
uiam suam. obliti sũt dñi dei sui.

IIII

Conuertimini filij reuertentes. et sanabo auersiones uras
Ecce nos uenimus ad te. tu enim es dñs ds nr. Vere
mendaces erunt colles. multitudo montium. vere
in dño dõ nro salus israh. Confusio comedit laborẽ
patrum nrorũ ab adolescentia nra. greges eorũ et ar
menta eorũ. filios eorũ et filias eorũ. Dormiemus in cõ
fusione nra. et operiet nos ignominia nra. q̃m dño
dõ nro peccauimus nos et patres nri. ab adolescen
tia nra usq; ad hanc diem. et nõ audiuimus uocẽ

III

dñi dei nri. Si uertens israh ait dñs. ad me conuertere. Si
abstuleris offendicula tua a facie mea nõ cõmoueberis.
et iurabis uiuit dñs in ueritate et in iudicio et iusti
cia. et benedicent eum oẽs gentes. ipsiq; laudabũt.
Hec enim dicit dñs uiro iuda et ierlm. Nouate uobis
nouale. et nolite serere sup spinas. Circumcidimini
dño et auferte ꝓputia cordium uestrorũ. uiri iuda et ha
bitatores ierlm. ne forte egrediatur ut ignis indigna
tio mea. et succendat et nõ sit qui extinguat. ꝓpter ma
lignam cogitationum uestrarũ.

Annunciate in iuda. et in ierlm auditum facite. Loq
mini. et canite tuba in terra. Clamate fortiter. et dica
te. Congregamini. et ingrediamur ciuitates munitas. Leuate signum in sion. cõfortamini. et nolite
stare. quia malũ ego adduco ab aquilone. et contri
tionẽ magnam. Ascendit leo de cubili suo. et ꝓdo gẽ
tium se leuauit. Egressus ẽ de loco suo. ut ponat
terram tuam in solitudinem. Ciuitates tue uastabũ
tur. remanentes absq; habitatore. Super hoc accin
gite uos cilicio. et plangite et ululate. quia nõ ẽ auersus furor
ire dñi a uob. Et erit in die illa dicit dñs. peribit cor
regis et cor principum. et obstupescent sacerdotes.
et ꝓphẽ consternabunt̃. Et dixi. Heu heu heu. dñe
deus. Ergone decepisti ꝓphetã istum et ierlm. dicẽs pax
erit uobis. Et ecce peruenit gladius usq; ad animã.
In tempe illo dicetur ꝓphetæ huic et ierlm. Ventus uren
tis in uiis que sunt in deserto. uie filie populi mei. nõ ad uenti
landum et ad purgandum. spe plenius et his ueniet
mihi. et nunc ego. qui loquar iudicia mea cũ eis. Ecce q̃si
nubes ascendet. et quasi tempestas currus eius. Veloci
ores aquilis equi eius. Ve nob. q̃m uastati sumus.
Laua a malitia cor tuum ierlm. ut salua fias. Usq;q̃
morabuntur in te cogitationes noxie. Vox enim annuntiantis
a dan. et notũ facientis idolum de monte effraim.
concitate sunt gentes. Ecce auditum ẽ in ierlm.
custodes uenire de terra longinqua. et dare sup ciuita
tes iuda uocem suam. Quasi custodes agri facti sunt
super eã in gyro. quia me ad iracundiam puocauit ait
dñs. Vie tue et cogitationes tue fecerunt hec tibi. Ista
malitia tua quia amara. quia tetigit cor tuum.
Uterum meum uterum meum doleo. sensus cordis mei cõ
turbati sunt in me. Non tacebo. q̃m uocem buccine audi
uit anima mea. clamorem ꝓlij. Contritio super contri
tionem uocata ẽ. et uastata ẽ omnis terra. Repente
uastata sunt tabernacula mea. subito pelles mee. usq;
q̃ uidebo fugientem. audiam uocem buccine. Quia
stultus ꝓpls mis me nõ cognouit. filij insipientes sunt
et uecordes. Sapientes sunt ut faciant mala. bene au
tem facere nescierunt. Aspexi terram et ecce uacua erat
et nichili. et celos et nõ erat lux in eis. Vidi montes.
et ecce mouebantur. et oẽs colles conturbati sunt. In

tuus sum et ñ erat homo · et omne volatile celi reces
sit · aspexi et ecce carmelus desertus · et omnes urbes eius
destructe sunt a facie dñi · et a facie ire furoris eius ·
hec enim dicit dñs · Deserta erit omnis terra · sed tamen cõ
summationem faciam · lugebit terra · et merebunt celi
desup · eo qõd locutus sum · Cogitaui et ñ penituit me ·
nec auersus sum ab eo · A uoce equitis et sagittarii fugit
tam · fugit omnis ciuitas · Ingressi sunt antra · et
ascenderunt rupes · Vniuerse urbes derelicte sunt · et nõ
habitat in eis homo · Tu autẽ uastata quid facies ·
Cum uestieris te coccino · cum ornata fueris monili au
reo · et pinxeris stibio oculos tuos · frustra componens ·
Contempserunt te amatores tui · animam tuã querẽt
Vocem enim quasi parturientis audiui · angustias ut
puerpere · vox filie syon · inter mouentis et pandentis
manus suas · Ve mihi · quia defecit anima mea · pre
interfectos · Circuite uias ierlm et aspicite et considerate ·
et querite in platheis eius an inueniatis uirum facien
tem iudicium · et querentẽ fidem · et propitius ero eis ·
Quod si etiam uiuit dñs dixerint · et hoc falso iurabũt ·
Vñe oculi tui respiciunt fidem · Percussisti eos et ñ do
luerunt · attriuisti eos et renuerunt accipe disciplinã ·
Induraũt facies suas supra petram · et noluerunt redire ·
Ego autẽ dixi · forsitan pauperes sũt et stulti · ignorantes uiam dñi · iudicium dei sui · Ibo ad
optimates et loquar eis · Ipsi enim cognouerunt uiam
dñi · iudicium dei sui · Et ecce hi magis simul cõfregerunt
iugum · ruperunt uincula · Propterea percussit eos
leo de silua · lupus ad uesperam uastauit eos · Pardus
vigilans super ciuitates eorũ · Omnis qui egredietur exeas capietur · quia multiplicate sũt preuaricationes eorũ ·
confortate sunt auersiones eorũ · Super quo propitius esse
potero · filij tui dereliquerunt me · et iurauerunt in dis
qui ñ sunt dij · Saturaui eos et mechati sunt · et in
domo meretricis luxuriabantur · Equi amatores infe
minati et emissarij facti sũt · unusquisq; ad uxorẽ proximi
sui hinniebat · Numquid super his ñ ultiscar dicit dñs ·
et in gente tali ñ ulciscetur anima mea · Ascendite
muros eius et dissipate · cõsummationẽ autẽ nolite
facere · auferte propagines eius quia ñ sunt dñi · Preuarica
tione enim preuaricata est mihi domus israel · et domus
iuda ait dñs · negauerunt dñm et dixerunt · Non est
ipse · nec superueniet super nos malum · gladium et famem nõ
uidebimus · Prophete fient in uentũ · et responsum ñ erit
in eis · hec et euenient illis · Hec dicit dñs deus exercituũ ·
Quia locuti estis uerbum istud · ecce ego do verba mea
in ore tuo in ignem · et populum istum in ligna · et deuo
rabit eos · Ecce ego adducam super uos gentem de longin
quo domus israel ait dñs · gentem robustam · gentem anti
quam · gentem cuius ignorabis linguam · nec intelliges
quid loquatur · Pharetra eius quasi sepulchrum patens ·
omnes fortes · Et comedet segetes tuas · et panem tu
um deuorabit · filios tuos et filias tuas comedet · et gregem
tuum et armenta tua · uineam tuã et ficum tuã · Et
conteret urbes munitas tuas in quibus tu habes fidu
ciam · gladio · veruntamen in diebus illis ait dñs ñ faciã
uos in cõsummationem · Quod si dixerint quare fecit dñs
deus nr nob hec omnia · dices ad eos · Sicut dereliquistis
me et seruistis deo alieno in terra ura · sic seruietis dis
alienis in terra ñ ura · Annunciate hoc domui iacob · et
auditum facite in iuda dicentes · Audi ple stulte qui ñ
habes cor · qui habentes oculos ñ uidetis · et aures et ñ
auditis · Nonne ego ñ timebitis ait dñs · et a facie mea
ñ dolebitis · Qui posui harenam finem mari · preceptũ
sempiternum qõd ñ preteribit · Et cõmouebunt se et ñ po
terunt · et insumescent fluctus eius · et ñ transibunt
illud · Populo autem huic fuit cor incredulum et exasperans · recessit et abiit · et ñ dixit in corde suo ·
Timeamus dñm deum nrm qui dat nob pluuiam tem
poraneam et serotinam in tempore suo · plenitudinem
annue messis custodientes nob · Iniquitates nre de
clinauerunt hec · et peccata nra prohibuerunt bonum
a nob · quia inuenti sũt in populo meo impij insidiantes
quasi aucupes · laqueos ponentes · et pedicas ad capi
endos uiros · Sicut decipula plena auibus · sic domus
eorum plene dolo · Ideo magnificati sunt et ditati · et in
crassati sũt et impinguati · et preterierunt sermones meos
pessime · Causam uidue ñ iudicauerunt · causã pupil
li ñ direxerunt · et iudicium pauperum ñ iudicauerunt ·
Numquid super his ñ ultiscar dicit dñs · aut super gen
te huiusmodi ñ ulciscetur anima mea · Stupor et mi
rabilia facta sunt in terra · Prophete prophetabant in errorem ·
et sacerdotes applaudebant manibus suis · et populus meus
dilexit talia · Quid ergo fiet in nouissimo eius · Con
fortamini filij beniamin in medio ierlm · et in thecua
clangite buccina · et super bethacarem leuate uexillum
quia malum ortum est ab aquilone · et contritio magna ·
Speciose et delicate assimilaui filiam syon · Ad eam
uenient pastores et greges eorum · figent in ea tento
ria in circuitu · pascet unusquisq; eos qui sub manu
sua sunt · Sanctificate super eam bellum · Consurgite · et
ascendamus in meridie · Ve nob quia declinauit dies ·
quia longiores facte sunt umbre uespe · Surgite et asce
damus in nocte · et dissipemus domos eius · Quia hec
dicit dñs deus exercituum · Cedite lignum eius · effundite
aggerem ierlm aggeres · hec est ciuitas uisitationis · omnis
calumpnia in medio eius · Sicut frigidam fecit cisterna aquam suam · sic frigidam fecit malitiam suam · In
iquitas et uastitas audietur in ea · coram me semper in
firmitas et plaga · Erudire ierlm ne forte recedat
anima mea a te · ne forte ponam te desertam · in
habitabilem · Hec dicit dñs exercituum · Usq; ad re

cemum colligent quasi inuinea reliquias istas. Conui
te manum uam quasi uindemiatore ad cartallum. Cu
loquar. et quem contestabor ut audiat. Ecce incircũ
cise aures eoꝝ. et audire ñ possunt. Ecce ũbum dñi
factũ ẽ eis in obpbrium. et ñ suscipient illud. Ideoco furo
re dñi plenus sum. laboraui sustinens. VIII

Effundere sup paruulum foris. et sup concilium iuuenũ
simul. Vir enim cũ uxore capietur. et senex cũ pleno
die. et transibunt domus eoꝝ ad alias agri. et uxores
pariter. quia extendam manũ meam sup habitantes tra
dicit dñs. a minore quippe usq; ad maiorẽ omnes aua
ritiæ studebant. et a pphẽ usq; ad sacerdotem cuncti fa
ciunt dolum. Et curabant contritionẽ filie pli mei
cũ ignominia dicentes pax pax. et ñ erat pax. Con
fusi sunt qui abhominationẽ fecerunt. Quinpotius
cõfusione ñ sunt confusi. et erubescere nescierunt. Quam
obrem cadent inter ruentes. in tempe uisitationis sue
corruent dicit dñs. VIIII

Hec dicit dñs. State sup uias et uidete. et interroga
te de semitis antiquis q̃ sit uia bona. et ambulate
in ea. et inuenietis refrigerium animabꝰ uris. Et
dixerunt. Non ambulabimus. Et constitui sup uos
speculatores. audite uocẽ tube. Et dixerunt. Non
audiemus. Ideo audite gentes. et cognosce congrega
tio quanta ego faciam eis. audi terra. Ecce ego adducã
mala sup plm istum. fructum cogitationum eius. qꝝ
uba mea ñ audierunt. et legem meã proiecerunt. Vtqd
m thus de saba affertis. et calamum suaue olentẽ de
terra longinqua. holocaustomata ura ñ sunt accepta.
et uictime ure ñ placuerunt m. Propea hec dicit dñs. Ecce
ego dabo in plm istum ruinas. et ruent in eis patres
et filij simul. uicinus et proximus peribunt. X

Hec dicit dñs. Ecce plꝰ uenit de terra aquilonis. et gens
magna consurget a finibꝰ terre. Sagittam et scutum ar
ripient. crudelis ẽ. et ñ miserebitur. Vox eius q̃si mare so
nabit. et sup equos ascendent. quasi uir ad prelium
ad uersum te filia syon. Audiuimus famã eius. dissolute
sunt manus nre. Tribulatio apprehendit nos. dolores ut pu
rientem. Nolite exire ad agros. et uiã ne ambu
letis. qm gladius inimici. pauor undique. filia pli
mei accinge te cilicio. et cõspergere cinere. Luctum unige
niti fac tibi. planctũ amarum. quia repente ueniet uas
tator sup nos. Probabilem dedi te in plo meo robustũ.
et scies et probabis uiam eoꝝ. Oms isti principes decli
nantium ambulantes fraudulenti. es et ferrum uni
uersi corrupti sunt. Defecit sufflatorium. in igne
cõsumptũ ẽ. plumbũ. frustra conflauit conflatorꝰ.
malitie enim eoꝝ ñ sunt cõsumpte. Argentum re
probum uocate eos. quia dñs proiecit illos. XI

Verbum qd factũ ẽ ad ieremiam a dño. dicẽs. Sta in por
ta domus dñi. et pdica ibi ũbum istud. et dic. audi
te ũbum dñi omnis iuda. qui ingredimini pportas
has. ut adoretis dñm. Hec dicit dñs exercituum ds isrl.
Bonas facite uias uras et studia ura. et habitabo uobis
cum in loco hoc. Nolite confidere in ubis mendacii dicentes.
Templum dñi templum dñi. templũ dñi ẽ. Cũ si be
ne direxeritis uias uras et studia ura. si feceritis iudicium in
ter uirum et proximum eius. aduene et pupillo et uidue
ñ feceritis calumpniã. nec sanguinẽ innocentẽ effu
deritis in loco hoc. post deos alienos ñ ambulaueritis in
malum uob metipsis. habitatio uob cum in loco isto
in tra q̃m dedi patribꝰ uris. a sclo usq; in sclm. Ecce uos
confidistis uob in sermonibꝰ mendacii qui ñ proderunt uob.
furari. occidere. adulterare. iurare mendaciũ. libare bali
et ire post deos alienos quos ignoratis. Et ueniatis et
stetistis coram me in domo hac. in qua inuocatum ẽ
nom meum et dixistis. Liberati sum. eo qd fecerimus oẽs
abhominationes istas. Numqd spelunca latronum fcta
ẽ domus ista. in qua inuocatum ẽ nom meum in oculis
uris. Ego ego sum. ego uidi dicit dñs. Ite ad locũ
meum in silo ubi habitauit nom meum a principio.
et uidete que fecim ei pp malitiam pli mei isrl.
Et nunc quia fecistis omnia opa hec dicit dñs. et locutus
sum ad uos mane consurgens et loquens. et ñ audistis.
et uocaui uos et ñ respondistis. faciam domui huic in
qua inuocatum ẽ nom meum. et in qua habetis fiduciã.
et loco quem dedi uob et patribꝰ uris. sicut feci silo.
Et proiciam uos a facie mea sicut proieci oms fres uos
uniuersum semen effraim. XII

Vos ergo noli orare pplm hoc. nec assumas pro eis laudem et
orationem. et ñ obsistas mihi. quia ñ exaudiam te. Non
ne uides quid isti faciunt in ciuitatibus iuda. et in
plateis hierlm. filij colligunt ligna. et patres succen
dunt ignem. et mulieres cõspergunt adipem. ut fa
ciant placentas regine celi. et libent dis alienis. et
me ad iracundiam prouocent. Numquid me ad iracun
diam prouocant dicit dñs. Nonne semet ipsos in con
fusionẽ uultus sui. Ideo hec dicit dñs ds. Ecce furor
mis et indignatio mea conflatur sup locum istum.
sup homines et sup iumenta. et sup lignum regionis. et sup
fructus re. et succendet et ñ extinguet. Hec dicit dñs ex
ercituum ds isrl. holocaustomata ura addite uictimis
uris. et comedite carnes. quia ñ sum locutus cũ patri
bus uris. et ñ precepi eis in die qua eduxi eos de tra egypti
de uerbo holocaustomatum et uictimarum. sed hoc ubum
precepi eis dicens. Audite uocẽ mea. et ero uob ds. et
uos eritis mihi pplꝰ. et ambulate in omni uia qm
daui uob. ut bene sit uob. Et ñ audierunt nec inclinauit aurem suam.
sed abierunt in uoluptatibꝰ suis. et
pruitate cordis mali sui. factiq; sunt retrorsum et
ñ in ante. a die qua egressi sunt patres eoꝝ de tra egyp
ti. usq; ad diem hanc. Et misi ad uos oms seruos

meos ꝓphas ꝓdiem consurgens diluculo. et mittens. Et ñ audierunt me. nec inclinauit aurē suā. sed indurauit ceruicē. et pessimi opati sunt. quam patres eor. Et loqueris ad eos omnia uba hec. et ñ audient te. et uocabis eos et ñ respondebunt ṫ. et dices ad eos. hec ē gens que ñ audiuit uocē dñi dei sui. nec recepit disciplinam. Perit fides. et ablata ē de ore eor. Tonde capillum tuum et proice. et sume in directum plāctum. ꝙ. quia proicit dñs et reliquit generationē furoris sui. quia fecerunt filii iuda. malum in oculis meis. dicit dñs. Posuerunt offendicula sua in domo inqua inuocatum ē nomē meū ut polluerent eam. Et edificauerunt excelsa tofeth que ē in valle filii ennon. ut incendant filios suos et filias suas igni. que ñ ꝓcepi. nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce dies uenient dicit dñs. et ñ dicetur amplius tofeth et uallis filii ennon. ꝫ uallis interfectionis. et sepelient in tofeth eo qđ ñ sit locus. Et erit mortalium ꝑpli huius in cibum uolucrib; celi et bestiis tre. et ñ erit qui abigat. et quiescet fames de urbibus iuda et de plateis ierlm. uocem gaudii et uocem letitie. uocem sponsi et uocē sponse. In desolationem enim erit tra. VIII In illo tempore aut dñs eicient ossa regis iuda et ossa principum eius. et ossa ꝓphar. et ossa sacerdotum et ossa eor qui habitauerunt in ierlm. de sepulcris suis. et expandent ea ad solem et lunam. et omnē militiam celi. que dilexerunt et quib; seruierūt et post que ambulauerunt. et que quesierunt et adorauerunt. Non colligentur et ñ sepelientur. in sterq̄linium sup faciem tre erunt. Et eligent magis mortem qm uitam. omnis qui residuus fuit de cognatione hac pessima. in uniuersis locis que derelicta sū. ad que eieci eos dicit dñs exercituum. Et dices ad eos. hec dicit dñs. Numqd qui cadit ñ resurget. et qui auersus ē ñ reuertetur. Quare ꝑ auersus ē ꝓpls iste in ierlm. auersione contentiosa. apprehenderunt mendacium. et noluerunt reuerti. Attendi et auscultaui. nemo qđ bonum ē loquit. Nullus ē qui agat penitentiam sup peccato suo. dicens quid feci. Omnes conuersi sunt ad cursum suum. quasi equus impetu uadens in plium. Milui in celo cognouit tempus suum. turtur et hirundo et ciconia custodierunt tempꝰ aduentus sui. ꝓpls aut mis ñ cognouit iudicium dñi. Quom dicitis sapientes nos sumus. et lex dñi nobiscum est. Vere mendacium operatus ē stilus mendax scribarū. Confusi sū sapientes. ꝓterriti et capti sunt. Verbum enim dñi proiecerunt. et sapientia nulla ē in eis. Propterea dabo mulieres eor. extraneis. agros eor heredib; ꝫ qa a minimo usq ad maximum omnis auaritiam sequitur. a ꝓpha usq ad sacerdotem. cuncti faciunt mendacium. Et sanabant contritionē filie ꝓpli mei. ad ignominiā dicentes pax pax. cū ñ esset pax. Confusi sunt quia abhominationē fecerunt. ꝙ nimimo cō fusione ñ sū confusi. et erubescere nescierunt. Ideo cadent inter cadentes. in tempe uisitationis sue. ait dñs. XIII

Congregans congregabo eos ait dñs. Non ē uua in uinea. et ñ ficus in ficulnea. folium defluxit. et dedi eis ꝙ pretergressa sunt. Quare sedemus. Congregamini et ingrediamur ciuitatē munitam. et sileamus ibi. quia dñs deꝰ nr siluere nos fecit. et potum dedit nob aquā fellis. Peccauimus enim dño. Expectauimus pacē et ñ erat bonum. tempus medele. et ecce turbatio. Audita ē fremitus equor eius. A uoce hynnitus pugnatorū eius. cōmota ē omnis tra. Et uenerunt et deuorauerunt tram. ꝫ plenitudinem eius. urbem et habitatores eius. Quia ecce ego mittam uob serpentes pessimos quib; ñ ē incantatio. et mordebunt uos ait dñs. Dolor meus sup dolorem. in me cor meum merens. Ecce uox clamoris filie ꝓpli mei. de tra longinqua. Numquid dñs ñ ē in syon. aut rex eius ñ ē in ea. Quare ꝑ me ad iracundiam concitauerunt in sculptilib; suis. et in uanitatib; alienis. Transiit messis. finita ē estas. et nos saluati ñ sumus. Super contritione filie ꝓpli mei contristatus sum et contristatus. stupor obtinuit me. Numquid resina ñ ē in galaad. aut medicus ñ ē ibi. Quare ꝑ ñ è obducta cicatrix filie populi mei. IX Quis dabit capiti meo aquam. et oculis meis fontem lacrimaꝝ. et plorabo die ac nocte interfectos filie ꝓpli mei. Quis dabit me in solitudine uiatorū. et derelinquam ꝓplm meū et recedā ab eis. Quia omnes adulteri sunt. et cetus ꝓuaricatorū. et extendunt linguam suam quasi arcum mendacii. et ñ ueritatis. Confortati sunt in tra. ꝫ qa de malo ad malum egressi sunt. et ñ cognouerunt dicit dñs. Vnusquisq; a ꝓximo suo se custodiat. et omni fri suo ñ habeat fiduciam. quia omnis frater supplantans supplantabit. et omnis amicus fraudulenter incedet. et uir fratrē suū deridebit. et ueritatē ñ loquētē. Docuerunt enim linguā suā loqui mendacium. ut inique agerent laborauerūt. Habitatio tua in medio dolo. in dolo. renuerunt scire me dicit dñs. Propterea hec dicit dñs exercituum. Ecce ego conflabo. et probabo eos. Quid enim aliud faciam a facie filie ꝓpli mei. Sagitta uulnerans lingua eor. dolum locuta ē in ore suo. Pacem cū amico suo loquit. et occulte ponit ei insidias. Numquid sup his ñ ultiscar dicit dñs. aut in gente huiusmodi ñ ulciscet ani ma mea. Super montes assumam fletū ac lamentum. et sup speciosa deserti planctum. qm incensa sūt eo qđ ñ sit uir ꝓtransiens. Et ñ audierunt uocē possidentis. Auolucre celi usq ad pecora. transmigrauerunt et recesserunt. Et dabo ierlm in aceruos arene. et cubilia draconū. et ciuitates iuda dabo in desolationē. eo qđ ñ sit habitator. Quis ē uir sapiens qui intelligat

hoc · et ad quē ūbum eius dñi fiat: ut annunciet ihuo.
quare pierit tra ? exusta sit quasi deserta eo qđ ñ sit qui
pertranseat. Et dixit dñs. Qua dereliquerunt legē
meam qm dedi eis · et ñ audierunt uocē meam · et nō
ambulauīt in ea ? et abierunt pr̄ pertinacitatē cordis sui
et pr̄ baalim quos docuerunt patres suos · ideo h dicit
dñs exercituum ds isrl: Ecce ego cibabo ipm ihsum
absinthio ? et potum dabo eis aquā fellis · et dispergam eos
in gentib; quas non nouīt ipsi et patres eorū · Et pr̄ eos
mittā gladium donec consummant eos · hec dicit dñs exercituū ·
Contemplamini ? et uocate lamentatrices et ueniant · et
ad eas que sapientes sūt mittite et properent · festinent ·
et assumant super nos lamentum. Deducant oculi nri la
crimas ? et palpebre nre defluant aquis · quia uox la
mentationis audita ē de syon. Quom uastati sumus et
confusi ualdenter ? quia dereliquimus terram · qm de
iecta s tabernacula mea · Audite g mulieres ūbum dñi
mum · et assumat auris ura pondus oris eius · et
docete filias uras lamentum · et unaquaq; proximam
suam planctum ? quia ascendit mors p fenestras nras ·
ingressa parvulos defuris · iuuenes de plateis · Loquē
h dicit dñs · Et cadet morticinum hominis quasi ster
cus super faciem regionis · et quasi fenum post tergum me
tentis · et ñ qui colligat. Hec dicit dñs · Non glorie
sapiens in sapientia sua ? et ñ glorietur fortis in fortitu
dine sua · et ñ glorietur diues in diuitiis suis · s; in hoc
glorietur qui gloriatur scire et nosse me · quia ego sum dñs
qui facio miam et iudicium et iustitiam in tra · hec
enim placent mihi dicit dñs · Ecce dies uenient dicit
dñs et uisitabo super omnē qui incircumcisū habet p
putium · super egyptum · et super iudam · et super edom · et
super filios amon · et super moab · et super omnes q atton
si sūt · in comam habitantes in deserto · quia omes gē
tes hīt ppucium · omnis autē domus isrl: incircum
cisi ē corde · Audite ūbum qđ locutus ē dñs super uos
dñi isrl · Hec dicit dñs · Juxta uias gentium nolite
discere · et a signis celi nolite metuere que timent gē
tes · quia leges populorum uane sunt · quia lignū de silua
pcidit opus manuum artificis in ascia · argento et
auro decorauit illud · clauis et malleis compegit · ut
ñ dissoluatur · In similitudinē plasme fabricata s ·
et ñ loquentur · Portata tollentur · quia incedē ñ
ualent · Nolite g timere ea · quia nec male possunt
facere nec bene · Non ē similis tui dñe · magnus tu ·
et magnum nom tuū in fortitudine · Quis ñ timebit
te o rex gentium · Tuum enim ē decus · inter cunc
tos sapientes gentium · et in uniuersis regnis eorū nul
lus ē similis tui · Pariter insipientes et fatui pro
labuntur · doctrina uanitatis eorum lignum ē · Argen
tum in uoluitū de tharsis afferetur · et aurum de of
fiz · opus artificis · et manus erarij · uacuē et pur
puram indumentum eorū · opus artificum uniuersa hec · Dns
autē ds uerus ē · ipe est ds uiuens et rex sempiternus ·
Ab indignatione eius cōmouebit tra · et ñ sustinebit
gentes cōminationem eius · Sic ergo dicetis eis · Dij qui ce
lum et tram ñ fecerunt pereant de tra · et de his qui sub
celi sunt · Qui fecit tram in fortitudine sua · ? parat
orbem in sapientia sua · et prudentia sua extendit celos ·
Ad uocem suam dat multitudinē aquaꝝ in celo · et
eleuat nebulam ab extremitatib; tre · fulgura in
pluuiam fecit · et educit uentum de thesauris suis ·
Stultus factus ē omnis homo a scientia · Confusus ē dis
artifex in sculptili · qm falsum ē qđ conflauit · et ñ
ē spūs mei · Vana sunt · et opus risu dignum · In tpe
uisitationis sue peribunt · Non ē similis his pars ia
cob · Qui enim formauit omnia · ipe ē · et israh
uirga hereditatis eius · Dns exercituum nom illi ·
Congrega de tra confusionem tuam · que habitas
in obsidione · Quia hec dicit dns · Ecce ego longe
iaciam habitatores tre · in hac uice · et tribulabo eos
ita ut ñ inueniantur · Ve mihi super contritione mea ·
pessima plaga mea · Ego autē dixi · Plane hec in
firmitas mea ē · et portabo illam · Tabernaculum me
um uastatum ē · et omes funiculi mei dirupti sunt · ñ
ij mei exierunt a me · et ñ subsistunt · Non ē qui extен
dat ultra tentorium meum · et erigat pelles meas · qa
stulte egerunt pastores · et dñm ñ quesierunt · propterea
ñ intellexerunt · et omnis grex eorū dispersus ē · Vox audi
tionis ecce uenit · et cōmotio magna de tra aquilonis ·
ut ponat ciuitates iuda solitudinē · et habitaculum
draconum · Scio dñe quia ñ hominis uia eius · nec
uir ē ut ambulet et dirigat gressus suos · Corripe
me uerumtamen in iudicio et ñ in furore tuo · ne for
te ad nichilum redigas me · Effunde indignationē tuā
super gentes q ñ nouerunt te · et super puncias q nom tuū
ñ inuocauerunt · quia comederunt iacob et deuorauerunt eū ·
et cōsumpserunt illum · et decus eius dissipauerunt. XX XI
Verbum qđ factum ē a dño ad ieremiam dicēs · Audite ū
ba pacti huius · et loquimini ad uiros iuda · et ha
bitatores ierlm · Et dices ad eos · hec dicit dns ds isrl:
Maledictus uir qui ñ audierit uba pacti huius qđ pre
cepi patribus uris · in die qua eduxi eos de tra egypti · de
fornace ferrea · dicens · Audite uocē meā et facite oīa
q precipio uob · et eritis mihi in populum · et ego ero uob in de
um · ut suscitē iuramentū qđ iurauī patribus uris dare
rum mihi terram fluentem lacte et melle · sicut est
dies hec · Et respondi et dixi · Amen dne · Et dixit dns
ad me · Vociferare omnia uba hec in ciuitatib; iuda
et foris ierlm · dicens · Audite uba pacti huius et facite
illa · quia contestans contestatus sum patres uros in die
qua eduxi eos de tra egypti · usq; in diē hanc · Mane
surgens contestatus sum · et dixi · Audite uocē meā ?

et ñ audierunt ñ inclinauerunt aurē suā. ſ. abierunt
unusquisq; in prauitate cordis sui mali. Et induxi
sup eos omnia uba pacti huius qđ pcepi ut facerent
et ñ fecerunt Et dixit dñs ad me. Inuenta ē conspio
in uiris iuda. et in habitatoribus ierlm. Reuſi sunt ad
iquitates patrum suarū priores. qui noluerunt audi
re ūba mea. Et hij ḡ abierunt post deos alienos et
seruierunt illis. Irritum fecerunt domus isrl. et dom
iuda pactum meum. qđ pepigi cum patrib; eorū. XVI
Quam obrem hec dicit dñs. Ecce ego inducam sup eos ma
la. de quib; exire non poterunt. Et clamabunt ad
me. et ñ exaudiam eos. Et ibunt ciuitates iuda et
habitatores ierlm. et clamabunt ad eos quib; libant.
et ñ saluabunt eos in tempe afflictionis eorū. Se
cundum enim numerū ciuitatum tuarū erant dij
tui iuda. et secm numerū uiarū ierlm posuiſti aras cō
fusionis. aras ad libandum baalim. Tu ḡ noli orare
p pplō hoc. et ne assumas p eis laudem et orationē.
quia ñ exaudiam in tempe clamoris eorū ad me. et
in tempe afflictionis eorū. Quid ē qđ dilect mis in
domo mea fecit sceleta multa. Numqđ carnes scē
auferēt a te malitias tuas. et in quib; gliata es. Oli
uam uberem. pulchram. fructiferam. speciosam uo
cauit dns nom tuum. Ad uocem loquele grandis ex
arsit ignis in ea. et combusta sūt frustreta eius. Et co
minus exercituum qui plantauit te locutus ē sup te
malum. p malis domus isrl et domus iuda. que fe
cerunt sibi ad irritandum me. libantes baalim. XVII
Tu aūt dñe demonstrasti mihi et cognoui. tu ostendisti
mihi studia eorū. et ego quasi agnus mansuetus qui
portatur ad uictimam. Et ñ cognoui. quia sup me
cogitauerunt consilia. Mittamus lignum in panē eius.
et eradamus eum de tra uiuentium. et nom eius nō
memoretur amplius. Tu aūt dñe sabaoth q̄ iudicas
iuste et probas renes et corda uideam ultionē tuam ex eis.
Tibi enim reuelaui causam meam. Propea h dicit dñs ad
uros anathot qui querunt animā tuā. dicentes. Nō
prophetabis in nomine dñi. et ñ morieris in manibus nris.
Propea h dicit dñs exercituum. Ecce ego uisitabo sup
illos. Juuenes morientur in gladio. et filij eorū et filie
eorū morient in fame. et reliquie ñ erunt ex eis. In
ducam enim sup uros anathoth malum. annū uisita
tionis eorū. Justus quidē tu es dñe. si disputem te
cum. Veruntamen iusta loquar ad te. Quare uia impi
orum prosperatur. et bene ē omnib; qui preuaricant et inī
quitatem agunt. Plantasti eos et radicē miserunt. proficiunt
et faciunt fructū. Prope es tu ori eorū. et alonge a re
nibus eorū. Et tu dñe nosti me. uidisti me. et probasti cor
meum tecum. Congrega eos quasi gregē ad uictimā.
et sanctifica eos in die occisionis. usq; quo lugebit tra. et
herba omnis regionis siccabitur. Propt malitiam in
habitantium mea cōsumptū ē animal et uolucre.
qm dixerūt ñ uidebit nouissima nra. Si cum peditib;
current laborasti. quomō contendes cum equis.
Cum aūt in tra pacis securus fuisti. quid facies in su
perbia iordanis. Nam et fres tui et domus patris tui
etiam ipi pugnauerunt aduersum te. et clamauerunt post
te plena uoce. Noli credere eis cum locuti fuerint ad
te bona. Reliqui domum meam. dimisi hereditā
tem meā. dedi dilectam animam meā in manū inimi
corū eius. facta ē mihi hereditas mea qsi leo in silua. Dedit
contra me uocē. ideo odiui eam. Numqđ auis discolor
hereditas mea mihi. Numquid auis circūcincta p circuitū.
Venite congregamini omnes bestie tre. properate ad
deuorandum. Pastores multi demolīti sūt uineā meam
conculcauerunt partē meā. dederunt portionē meam deside
rabilem in desertum solitudinis. posuerunt eā in dissipa
tionē. Luxit sup me. Desolatione desolata ē omnis
tra. quia nullus ē qui recogitet corde. Sup omnes uias
deserti uenerunt uastatores. quia gladius dñi deuorabit
ab extremo tre. usq; ad extremū eius. Non ē pax uni
uersē carni. Seminauerunt triticum. et spinas messuerūt.
Hereditatē acceperunt. et ñ eis proderit. Confundemini
a fructib; uris. propter iram furoris dñi. Hec dicit dñs ad
uros omnes uicinos meos pessimos. qui tangunt
hereditatem quam distribui populo meo isrl. Ecce ego
euellam eos de tra eorū. et domū iuda de medio eorū.
Et cum euulsero eos cōuertar et miserebor eorū et re
ducā eos. unum et hereditatē suam. unumq; in tram
suam. Et erit si eruditi didicerint uias populi mei. ut iu
rent in nomine meo uiuit dñs. sicut docuerunt populum
meum iurare in baal. edificabunt in medio populi mei.
Qđ si ñ audierint. euellam gentē illam euulsione
et perditione. ait dñs. XVIII
Hec dicit dñs ad me. Vade et posside tibi lumbare lineū. XVIII
et pones illud sup lumbos tuos. et in aquā ñ intro
ries illud. Et possedi lumbare iuxta ūbum dñi. et
posui circa lumbos meos. Et factū ē uerbum dñi secūdo ad
me dicens. Tolle lumbare qđ possedisti. qđ ē circa lū
bos tuos. et surgens uade ad euphraten. et absconde
illud ibi in foramine petre. Et abii. et abscondi illud
in euphraten. sicut preceperat mihi dñs. Et factū ē post dies
plurimos. dixit dns ad me. Surge et uade ad eupha
ten. et tolle inde lumbare qđ precepi tibi ut absconderes
illud ibi. Et abii ad euphraten. et fodi. et tuli lumbare
de loco ubi absconderam illud. Et ecce computruerat
lumbare. ita ut nulli usui aptum esset. Et factū est
ūbum dñi ad me dicens. Hec dicit dñs os. Sic pu
trescere faciam superbiam iuda. et superbiam ierlm mul
tam. populum istum pessimū qui nolunt audire ūba
mea. et ambulant in prauitate cordis sui. abierūt
post deos alienos ut seruirent eis et adorarent eos.

Et erunt sicut lumbare istud. qđ nulli usui aptum ē.
Sicut enim adheret lumbare ad lumbos suos. sic adglu
tinauj mihj omnem domum israel et omnē domū iuda dicit
dñs. ut ēent mihi in plm. et in nom. et in laudē. et in glām
et nō audierunt. Dices ḡ ad eos sermonem istum. Hec
dicit dñs deus israh. Omnis laguncula implebit uino. Et
dicent adte. Numquid ignoramus quia omnis lagun
cula impleatur uino. Et dices ad eos. hec dicit dñs.
Ecce ego implebo omnes habitatores tre huius. et re
ges qui sedent de stirpe dauid sup thronum eius et sa
cerdotes et pphas. et omnes habitatores ierlm ebrietate.
Et dispgam eos unum a fre suo. et patres et filios pa
ter. ait dñs. Non parcam et nō ecdam. neq; miserebor
ut nō disperdam eos. Audite. et auribus percipite. Nolite
elevari. quia locutus ē dñs. Date dño deo nrō glām
antequam contenebrescat. et ante qm offendant pedes
uri ad montes caligosos. Expectabitis lucem. et ponet
eam in umbram mortis. et in caliginē. Qs si hoc nō
audieritis. in abscondito plorabit anima mea a facie
superbie. Plorans plorabit. et deducet oculus mis lacri
mam. quia captus ē grex dñi. Die regi et dnāe. Hu
miliamini. sedete. qm descendit de capite vrō corona
glē vre. Ciuitates austri clause sunt. et nō ē qui aperiat
Translata ē omnis iuda. translatione pfecta. Le
vate oculos vros. et videte. qui venitis ab aquilone. Vbi
ē grex qui datus ē t. pecus inclitum tuum. Quid dices
cum visitabit te. Tu enim docuisti eos ad vsum te. et
erudisti in caput tuum. Numqđ nō dolores apphendent
te. quasi mulierem parturientem. Qs si dixeris in corde
tuo quare venerunt mihi hec. pter multitudinē iniq
tatis tue. revelata sūt verecundia tua. pollute sūt pe
de tue. Si mutare potest ethyops pellē suam aut par
dus varietates suas. et vos poteritis bene facē cū discre
tis malum. Et dissipabo eos quasi stipulā. que ve
nto rapitur in deserto. Hec sors tua. pars mensure tue.
a me dicit dñs. quia oblita es mei. et confisa es in men
dacio. Vñ et ego nudabo femora tua cōtra faciē tuā. et
apparuit ignominia tua. adulteria tua. et hynnitus
tuus. sceleris fornicationis tue. Super colles in agro. vidi
abhominationes tuas. Ve t ierlm. nō mundaberis pr
me. Vsqđ adhuc. Quod sēm ē verbum dñi. ad Jere
miam. de sermonibus siccitatis. Luxit iudea et porte
eius corruerunt. et obscurate sunt in terra. et clamor
ierlm ascendit. Maiores miserunt minores ad aquā
suos. Venerunt ad hauriendum. nō invenerunt aquā. re
portaverunt vasa sua vacua. Confusi ē et afflicti. et
operuerunt capita sua ppr tre asperitatem. quia nō venit
pluvia in terram. Confusi sunt agricole. operuerunt
capita sua. Nam et cerva in agro peperit. et reliquit.
quia nō erat herba. Et onagri steterunt in rupibus.
traxerunt ventum sicut dracones. Defecerunt oculi eorum
quia nō erat herba. Si iniquitates nre responderint nobis.
dne fac pr nom tuum. qm multe sunt aversiones nre.
Tibi peccavimus. expectans israh. salvator eius in tpe
tribulationis. Quare qsi colonus futurus es in terra. et quasi
viator declinans ad manendum. Quare futurus es velut
vir vagus. ut fortis qui nō pōt salvare. Tu aūt in nobis
es dne. et nom tuum invocatum ē sup nos. ne derelin
quas nos. Hec dicit dñs pplo huic. qui dilexit mo
vere pedes suos. et nō quievit et dño nō placuit. Nūc
recordabitur iniquitatum eorum. et visitabit peccata
eorum. Et dixit dñs ad me. Noli orare pplm istum in
bonum. Cum ieiunaverint. nō exaudiam preces eorum. Et cū
obtulerint holocaustomata et victimas nō suscipiam ea.
qm gladio et fame et peste consumam eos. Et dixi. ha
ha. ha dne deus. Pphe dicunt eis. Non videbitis gladium.
et fames nō erit in vobis. si pacem veram dabit vobis in loco isto.
Et dixit dñs ad me. Falso ppha vaticinantur in nomi
ne meo. Non misi eos. et nō precepi eis. neq; locutus sum
ad eos. visionem mendacem. et divinationē fraudulentā.
et seductionē cordis sui pphant vobis. Ideo hec dicit dñs.
de pphis qui pphant in nomine meo quos ego non
misi. dicentes gladius et fames nō erit in terra hac. In gla
dio et fame consumentur pphe illi. Et populi quibus pphant
erunt proiecti in viis ierlm pfame et gladio. et nō erit
qui sepeliat eos. ipsi et uxores eorum. filii et filie eorum.
Et effundam sup eos malum suum. Et dices ad eos
verbum istud. Deducant oculi mei lacrimam per noctē et
diem et nō taceant. qm contritione magna contrita est
virgo filia populi mei plaga pessima vehementer. Si egressus
fuero ad agros. ecce occisi gladio. et si introiero civitatē
ecce attenuati fame. Ppha quoq; et sacerdos. abierunt
in terram quam ignorabant. Numquid proiciens abiecisti in
dam. aut horum abhominata ē anima tua. Quare ḡ
percussisti nos tra. ut nulla sit sanitas. Expectavimus pacē
et nō bonum. et tempus curationis. et ecce turbatio. Co
gnovimus dne impietates nras. iniquitates patrum nrōm.
quia peccavimus tibi. Ne nos des in obprobrium pr nom
tuum. neq; facias nobis contumeliam. Solij glie tue ne
oneres. ne irritum facias fedus tuum nobiscum. Nūqđ
ē in sculptilibus gentium qui pluant. aut celi possint
dare imbres. Nonne tues dns deus nr. que expectavimus.
Tu enim fecisti omnia hec. Et dixit dñs ad me.
Si steterint moyses et samuhel coram me. nō ē anima mea
ad pplm istum. Eice illos a facie mea. et egrediantur.
Qs si dixerint ad te quo egrediemur. dices ad eos. hec dicit
dñs. Qui ad mortē ad mortē. et qui ad gladium ad gla
dium. et qui ad famē ad famem. et qui ad captivita
tē ad captivitatē. Et visitabo super eos quatuor species
dicit dñs. Gladium ad occisionē. et canes ad lacerā
dum. et volatilia celi et bestias tre ad devorandum et
dissipandum. Et dabo eos in fabulā et in terrorē universis regnis

terre. ꝑ manasse filium ezechie regis iuda. sup omnib⁹ que fecit in ierm. Quis enim miserebitur tui ierlm. aut quis contristabitur ꝓ te. aut quis ibit ad rogandum ꝓ pace tua. Tu enim reliquisti me dicit dns. retrorsum abisti. Et extendam manum meam sup te. et interficiam te. Laborabam rogans. et disperdam eos uentilabro in portis terre. Interfeci et perdidi ꝑplm meum. et tamen a uiis suis non sunt reuersi. Multiplicate sunt mihi uidue eius. sup harenam maris. Induxi eis sup matrem adolescentis uastatore meridie. Posui sup ciuitates repente terrorem. Infirmata est que peperit septem. defecit anima eius. Occidit ei sol. cum adhuc esset dies. Confusa est et erubuit. Et residuos eius in gladium dabo in conspectu inimicorum eorum. ait dns. XLV Ve mihi. Mater mea quare genuisti me. uirum rixe. uirum discordie. in uniuersa terra. Non feneraui. nec fenerauit mihi quisquam. Omnes maledicunt mihi. dicit dns. Si non reliquie tue in bonum. si non occurrere te in tempore afflictionis et in tempore tribulationis et angustie ad usum inimicum. Numquid fœderabitur ferrum ferro ab aquilone et es. Diuitias tuas et thesauros tuos in direptionem dabo gratis in omnibus. peccatis tuis. et in omnibus finibus tuis. Et adducam inimicos tuos de terra que nescis. quia ignis succensus in furore meo. sup uos ardebit. XLVI

Tu scis dne. recordare mei et uisita me. et ulciscere me ab his qui persecuntur me. Noli in patientia tua suscipere me. scito quoniam sustinui ꝓpter te opprobrium. Inuenti sunt sermones tui. et comedi eos. Et factus est mihi uerbum tuum in gaudium. et in letitiam cordis mei. quoniam inuocatum est nomen tuum sup me. dne deus exercituum. Non sedi in concilio ludentium. et glorians sum a facie manus tue. Solus sedebam. quoniam comminatione repleuisti me. Quare factus est dolor meus perpetuus. et plaga mea desperabilis renuit curari. facta est mihi quasi mendacium aquarum infidelium. Propter hoc hec dicit dns. Si conuerteris conuertam te. et ante faciem meam stabis. Et si separaueris pretiosum a uili. quasi os meum eris. Conuertentur ipsi ad te. et tu non conuerteris ad eos. Et dabo te populo huic in murum eneum fortem et bellabunt aduersum te. et non preualebunt. quia ego tecum sum ut saluem te et eruam te dicit dns. Et liberabo te de manu pessimorum. et redimam te de manu fortium. XLVIII XLVII

Et factum est uerbum dni ad me. dicens. Non accipies uxorem. et non erunt tibi filij et filie in loco isto. Quia hec dicit dns super filios et filias qui generantur in loco isto. et super matres eorum que genuerunt eos. et super patres eorum de quorum stirpe sunt nati. In terra hac morientur egrotationum morientur. Non plangentur et non sepelientur. et in sterquilinium super faciem terre erunt. et gladio et fame consumentur. Et erunt cadauera eorum escam uolatilibus celi. et bestiis terre. Hec enim dicit dns. Ne ingrediaris domum conuiuij. neque uadas ad plangendum. nec consoleris eos. quia abstuli pacem meam. a populo isto dicit dns. misericordiam et miserationes. Et morientur grandes et parui in terra ista. non sepelientur nec plangentur. et non se incident. nec caluitium fiet pro eis. et non frangent mihi eos luctum panem. ad consolandum sup mortuo. Et non dabunt eis potum calicis. ad consolandum sup patre suo et matre. Et domum conuiuij non ingrediens. ut sedeas cum eis et comedas et bibas. Quia hec dicit dns exercituum dns israhel. Ecce auferam ego de loco isto in oculis uestris. et in diebus uestris uocem gaudij. et uocem letitie. uocem sponsi et uocem sponse. Et cum annunciaueris populo huic omnia uerba hec. et dixerint tibi. quare locutus est dns super nos omne malum grande istud. que iniquitas nostra. et peccatum nostrum quod peccauimus dño deo nostro. dices ad eos. Quia dereliquerunt patres uestri me ait dns. et abierunt post deos alienos et seruierunt eis. et adorauerunt eos. et me dereliquerunt et legem meam non custodierunt. Et uos pessime operati estis. quisque patres uestri. Ecce enim ambulat unusquisque post prauitatem cordis sui mali. ut me non audiat. Et eiciam uos de terra hac in terram quam ignoratis uos et patres uestri. et seruietis ibi deis alienis die ac nocte. qui non dabunt uobis requiem. Propterea ecce dies uenient dicit dns. et non dicetur ultra uiuit dns qui eduxit filios israhel de terra egipti. sed uiuit dns qui eduxit filios israhel de terra aquilonis. et de uniuersis terris ad quas eiecti eos. Et reducam eos in terram suam. quam dedi patribus eorum. Ecce ego mittam piscatores multos dicit dns. et piscabuntur eos. Et post hec mittam eis multos uenatores. et uenabuntur eos de omni monte et de omni colle. et de cauernis petrarum. quia oculi mei sup omnes uias eorum. non sunt absconditi a facie mea. et non fuit occultata iniquitas eorum ab oculis meis. Et reddam primum duplices iniquitates eorum et peccata. quia contaminauerunt terram in morticinis idolorum suorum. et ab hominationibus suis impleuerunt hereditatem meam.

Dne fortitudo mea et robur meum. et refugium meum. in die tribulationis. Ad te gentes uenient ab extremis terre. et dicent. Vere mendacium possederunt patres nostri. uanitatem quam non est utilitas in eis. Numquid faciet sibi homo deos. Et ipsi non sunt dij. Idcirco ecce ego ostendam eis per uicem hanc. ostendam eis manum mea et uirtute mea. et scient quia nomen michi dns. Peccatum iuda scriptum est stilo ferreo in ungue adamantino. exaratum sup latitudinem cordis eorum. et in cornibus aris eorum. cum recordati fuerint filij eorum aras suas et lucos eorum lignorum frondentium in montibus excelsis. sacrificantes in agro. fortitudinem tuam

et omnes thesauros tuos in direptionē dabo. excelsa tua
pp̄ peccata in uniuersis finib; tuis. Et relinquens sola
ab hereditate tua quā dedi ēi. Et seruire te faciam in
inimicis tuis in terra quā ignorabas. quia ignem succendistis in fu
rore meo usq; in sempiternum ardebit. XVI
Hec dicit dñs. Maledictus homo qui confidit in homine
et ponit carnē brachium suum. et a dño recedit cor ei⁹.
Et erit quasi myrice in deserto. et nō videbit cū ue
nerit bonum. sed habitabit in siccitate in deserto. in terra
salsuginis et inhabitabili. Benedictus vir qui confi
dit in dño. et erit dñs fiducia eius. Et erit quasi lig
nū quod transplantatur sup aquas. et qđ ad humorē mit
tit radices suas. et nō timebit cum uenerit estus. Et
erit folium eius viride. et in tempe siccitatis nō erit
sollicitum. nec aliquando desinet facere fructū. Prauū
est cor hominis et inscrutabile. Quis cognoscet illud. Ego
dñs scrutans corda et probans renes. qui do unicuiq; uiā
sua. et iuxta fructum adinuentionum suarū. Perdix
fouit quę nō peperit. fecit diuitias. et non iudicio.
In dimidio dierū suorū derelinquet eas. et in nouissimo
suo erit insipiens. Solium glē altitudinis a prin
cipio. locus sanctificationis nr̄e expectatio israhel. Om̄es
qui te derelinquunt confundentur. et recedentes
in terra scribentur. quia dereliquerunt uenam aquarū uiuen
tium dñm. Sana me dñe et sanabor. saluum me
fac et saluus ero. quia laus mea tues. Ecce ipsi dicūt
ad me. Vbi est uerbum dñi. veniat. Et ego non sum
turbatus te pastorem sequēs. et diem hominis nō
desideraui. tu scis. Quod egressum est de labiis me
is. rectum in conspectu tuo fuit. Non sis mihi in terro
rem. spes mea tu in die afflictionis. Confundantur
qui persecuntur me. et nō confundar ego. Paueant
illi. et nō paueam ego. Induc sup eos diem afflicti
onis. et duplici contritione contere eos. XVII
Hec dicit dñs ad me. Vade et sta in porta filiorum pop̄li
p quā ingrediuntur reges iuda et egrediuntur. et in
cunctis portis ierlm. et duces ad eos. Audite verbum
dñi reges iuda. et omnis iuda. cunctiq; habitatores
ierlm. qui ingredimini p portas istas. Hec dicit dñs.
Custodite animas uestras. et nolite portare pondera in die sab
bati. nec inferatis p portas ierlm. Et nolite educere
onera de domibus uestris in die sabbati. et omne opus
nō facietis. Sanctificate diem sabbati sicut p̄cepi patri
bus uestris. et nō audierunt. nec inclinauerunt aurē suam.
sed indurauerunt ceruicem suam ne audirent me. et
ne acciperent disciplinam. Et erit si audientes me dicit
dñs ut nō inferatis onera p portas ciuitatis huius
in die sabbati. et si sanctificaueritis diem sabbati ne
faciatis in eo omne opus. ingredientur p portas
ciuitatis huius reges et principes sedentes sup solium
dauid. et ascendentes in curribus. et equis. ipsi et
principes eorum. viri iuda et habitatores ierlm. et habi
tabitur ciuitas hec in sempiternum. Et uenient de ci
uitatibus iuda. et de circuitu ierlm. et de terra beniamin.
et de campestribus. et de montuosis. et ab austro portan
tes holocaustum et uictimā et sacrificium et thus.
et inferent oblationem in domum dñi. Si autē non
audieritis me ut sanctificetis diem sabbati. et ne portetis
onus. et inferatis p portas ierlm in die sabbati. succe
ndam ignem in portis eius. et deuorabit domos ie
rusalem et nō extinguetur. XVIII XIX
Verbum qđ factum est ad ieremiam a dño. dicens. Surge
et descende in domum figuli. et ibi audies uerba mea.
Et descendi in domū figuli. Et ecce ipse faciebat
opus sup rotam. et dissipatum est uas qđ ipse face
bat e luto manibus suis. Conuersusq; fecit illud uas al
terum. sicut placuerat in oculis eius. ut faceret. Et
factum est uerbum dñi ad me dicens. Numquid sicut figulus
iste nō potero facere uobis domus israhel. ait dñs. Ecce sicut
lutum in manu figuli. sic uos in manu mea domus israhel.
Repente loquar ad gentem et ad regnum. ut
eradicem et destruam. et dispdam illud. Si pniam
egerit gens illa a malo suo qđ locutus sum ad eam.
agam et ego pniam sup malo qđ cogitaui ut
facerem ei. Et subito loquar de gente et regno. ut
edificem et plantem illud. Si fecerit malum in oculis
meis ut nō audiat uocem meam. pniam agam sup bo
no qđ locutus sum ut faciam ei. XVIII
Vnc ergo dic uiro iuda. et habitatoribus ierlm. dicens. Hec
dicit dñs. Ecce ego fingo uos contra uos malum. et
cogito contra uos cogitationē. Reuertatur unusquisq;
a uia sua mala. et dirigite uias uestras et studia uestra.
Quia dixerunt. Qui dixerunt. Desperauimus. Post cogi
tationes nr̄as ibimus. et unusquisq; pauitate cordis
sui mali faciemus. Propterea hec dicit dñs. Interrogate gen
tes. Quis audiuit talia horribilia. que fecit nimis
uirgo israhel. Numquid de petra agri uix liban. aut euel
lī possunt aque eruumpentes frigide. et defluentes.
Quia obliuita est mei plebs mea frustra libantes et infir
mantes in uiis suis in semitis seculi. ut ambularent per
uiam non planam. ut fieret terra eorum in desolationem. et
in sibilum sempiternum. Omnis qui preterierit per eam ob
stupescet. et mouebit caput suum. Sicut uentus uria
dispergam eos. coram inimico. Dorsum et nō faciem ostē
dam eis. in die perditionis eorum.
Et dixerunt. Venite et cogitemus contra ieremiam cogita
tiones. Non enim peribit lex a sacerdote. neq; consilium
a sapiente. nec sermo a propheta. Venite et percutiamus
eum lingua. et nō attendamus ad uniuersos sermones eius.
Adtende dñe ad me. et audi uocem aduersarior̄ meor̄.
Numquid retribuitur pro bono malum. quia foderunt
foueam animę mee. Recordare qđ steterim in cō

spectu meo ut loqueretur pax bonum. et autem in dignationē tuam abeat. Propter ea da filios eorū in famē. et deduc eos in manus gladij. fiant uxores eorū absq; liberis. et uidue. et uiri earū interficiantur morte. Iuuenes eorū confodiantur gladio in prelio. audiatur clamor de domibus eorū. Adduces enim super eos latronē repente. quia foderunt foueam ut caperent me. et laqueos absconderūt pedibus meis. Tu autē dne scis omne consilium eorū aduersum me in mortem. Ne propitieris iniquitati eorū. et peccatū eorū a facie tua ne deleatur. fiant coruentes in conspectu tuo. in tempore furoris tui subuerte eos. xxvnj

Hec dicit dns. Vade et accipe lagunculam figuli testeam a senioribus populi. et a senioribus sacerdotum. et egredere ad uallem filij ennon quę est iuxta introitum portę fictilis. et predices ibi uba quę ego loquar ad te. et dices. Audite uerbum dni reges iuda. et habitatores ierlm. Hec dicit dns exercituum. deus israel. Ecce ego inducam afflictionem super locum istum. tam ut omnis qui audierit illam tinniant aures eius. eo quod dereliquerint me. et alienum fecerint locum istum. et libauerint in eo deus alienis quos nescierunt ipsi. et patres eorū. et reges iuda. et repleuerint locum istum sanguine innocentum. et edificauerint excelsa baal ad comburendos filios suos igni in holocaustum baal. quę non precepi. nec locutus sum. nec ascendit in cor meum. Propter ea ecce dies uenient dicit dns. et non uocabitur locus iste amplius tofeth. et uallis filii ennon. sed uallis occisionis. Et dissipabo consilium iuda et ierlm in loco isto. et subuertam eos gladio in conspectu inimicorum suorum. et in manu querentium animas eorum. Et dabo cadauera eorum escas uolatilibus celi. et bestiis terre. et ponam ciuitatem hanc in stupore et in sibilum. Omnis qui pertransierit eam obstupescet. et sibilabit super uniuersas plagas eius. Et cibabo eos carnibus filiorum suorum. et carnibus filiarum suarum. Et unusquisq; carnes amici sui comedet in obsidione et in angustia. in qua concludent eos inimici eorum. et qui querunt animas eorum. Et confringes lagunculam in oculis uirorum qui ibunt tecum. et dices ad eos. Hec dicit dns exercituum. Sic conteram populum istum et ciuitatem istam. sicut conteritur uas figuli quod non potest ultra instaurari. Et in tofeth sepelientur eo quod non sit alius locus ad sepeliendum. Sic faciam loco huic dicit dns. et habitatoribus eius. ut ponam ciuitatem istam sicut tofeth. Et erunt domus ierlm et domus regum iuda sicut locus tofeth. inmundę omnes domus in quaze domatib; sacrificauerunt omni militię celi. et libauerunt libamina dis alienis. Venit autē ieremias de tofeth quo miserat eū dns ad prophetandum. et stetit in atrio domus dni. et dixit ad omnem populum. Hec dicit dns exercituum deus israel. Ecce ego

inducā sup ciuitatē hanc. et sup omnes urbes eius uniuersa mala quę locutus sum aduersum eam. quia indurauerunt ceruicē suā. ut non audirent sermones meos. xx ii

Et audiuit fassur filius emmer sacerdos. qui constitutus erat princeps in domo dni. ieremiam prophetantem sermones istos. et percussit fassur ieremiam prophetam et misit eum in neruum qui erat in porta beniamin superiori in domo dni. Cumq; illuxisset in crastinum. eduxit fassur jeremiam de neruo. Et dixit ad eum ieremias. Non fassur uocauit nomen tuum dns. sed pauorem undiq;. Quia hec dicit dns. Ecce ego dabo te in pauorē. te et omnes amicos tuos. et cadent gladio inimicorum suorum. et oculi tui uidebunt. Et omnem iudam dabo in manu regis babilonis. et transferet eos in babilonem. et percutiet eos gladio. Et dabo uniuersam substantiam ciuitatis huius. et omnem laborem eius. omnesq; pretium. et cunctos thesauros regum iuda in manu inimicorum eorum. et diripient eos et tollent. et ducent in babilonem. Tu autē fassur. et omnes habitatores domus tue ibitis in captiuitatē. Et in babilonē uenies et ibi morieris. et ibi sepelieris tu et omnes amici tui. quibus prophetasti mendacium. O deceptisti me dne. et seductus sum. fortior me fuisti. et preualuisti. factus sum in derisum tota die. omnes subsannant me. quia tam olim loquebar uociferabar iniquitatē. et uastitatem clamito. Et factus est michi sermo dni in opprobrium. et in derisum tota die. Et dixi. Non recordabor eius. nec loquar ultra in nomine illius. Et factus est in corde meo quasi ignis estuans. claususq; in ossibus meis. et defeci ferre non sustinens. audiui enim contumelias multorum et timorem in circuitu. persequimini et persequamur eum. et ab omnibus uiris qui erant pacifici mei. et custodientes latus meum. si quo modo decipiatur et prualeamus aduersus eum. et ultionem capiamus ex eo. Dns autem mecum est. quasi bellator fortis. Ideo qui persecuti sunt me cadent. et infirmi erunt. Confundentur uehementer quia non intellexerunt opprobrium sempiternum. quod numquam delebitur. Et tu dne exercituum probator iusti qui uides renes et cor. uidea quesso ultionem tuam ex eis. Tibi enim reuelaui causam meam. Cantate dno. laudate dnm. quia liberauit animam pauperis de manu malignorum. Maledicta dies in qua natus sum. dies in qua peperit me mater mea non sit benedicta. Maledictus uir qui annuntiauit patri meo dicens. natus est tibi puer masculus. et quasi gaudio letificauit eum. Sit homo ille ut sunt ciuitates quas subuertit dns. et non penituit eum. audiat clamorem mane. et ululatum in tempore meridiano. Quia non me interfecit a uulua. ut fieret mihi mater mea sepulchrum. et uulua eius conceptus esset.

Quare de mulua egressus ut uidém laborē et dolorē
et consumerent in confusione dies mei. Verbum qō fm̃ ē ad ieremiam a dño qñ misit
ad eū rex sedechias fassur filium elchie et sophoniam filium fi
lii maasie sacerdotem dicens. Interroga pnob dñm.
quia nabuchodonosor rex babilonis pliatur ad usum
nos si forte faciat dñs nobcum secm omnia mira
bilia sua et recedat anob. Et dixit ieremias ad
eos. Sic dicetis sedechie. Hec dicit dñs ds israhel.
Ecce ego conuertam uasa belli q in manib uñs q.
et quib uos pugnatis ad usum regem babilonis et
caldeos qui obsident uos in circuitu murox et con
gregabo ea in medium ciuitatis. et debellabo ego
uos in manu extenta et brachio forti et in furore
et in indignatione et ira grandi. et percutiam
habitatores ciuitatis huius. homines et bestie. pe
stilentia magna morientur. Et post hec ait dñs.
dabo sedechiam regē iuda et seruos eius et pplm ei.
et qui derelicti sunt in ciuitate hac a peste et
gladio et fame in manu nabuchodonosor regis ba
bilonis. et in manu inimicox eox. et in manu q
rentium animā eox. Et percutiet eos in ore gladij.
et nō misereb. neq; parcet nec miserebitur. Et ad
pplm hunc dices. Hec dicit dñs. Ecce ego do coram
uob uiam uite. et uiā mortis. Qui habitauerit in
urbe hac morietur gladio et fame et peste. Qui
autē egressus fuerit et transfugerit ad chaldeos q
obsident uos uiuet. et erit ei quasi spolium ani
ma sua. Posui enim faciem meā sup ciuitatē hāc
in malum et nō in bonum. ait dñs. In manu regis
babilonis dabitur. et exuret eam igni. et domos
regis iuda. Audite uerbum dñi domus dauid.
Hec dicit dñs. Judicate mane iudicium. et e
ruite uj oppressum de manu calumpniantis. ne
forte egrediatur ut ignis indignatio mea. et suc
cendatur et nō sit qui extinguat ppter malignam
studiox uestrox. Ecce ego ad te habitantē in
ualle solitudinis atq; campestris ait dñs. qui dicitis quis
ueniet nos et quis ingredietur domos nras. et ui
sitabo sup uos iuxta fructum studiox uestrox. dicit dñs.
Et succendam ignē in saltu eius. et deuorabit
omnia in circuitu eius. Hec dicit dñs. Descē
de in domū regis iuda. et loquere ibi uerbum hoc
et dices. Audi uerbum dñi rex iuda qui sedes sup so
lium dauid. tu et serui tui et pplus tuus. q ingre
dimini p portas istas. Hec dicit dñs. facite iudi
cium et iustitiam. et liberate ui oppressum de ma
nu calumpniantis. Et aduenam et pupil
lum. et uiduā nolite contristare. neq; opprimatis
iniuste. Et sanguinē innocentē ne effundatis
in loco isto. Si enim facientes feceritis uer
bum istud. ingredientur p portas domus huius reges.
sedentes de genere dauid sup thronum eius. et ascen
dentes curribus et equis. ipsi et serui et pplus eox. Qs
si nō audieritis uba hec. in memet ipo iurauj dicit
dñs. quia in solitudine erit domus hec. Quia hec
dicit dñs sup domū regis iuda. Galaad tu mihi es
pur libani. Si nō posuero te in solitudinem urbes
inhabitabiles. Et sanctificabo sup te interficientē
uirum et arma eius. Et succident electam cedrū
tuam. et proicient in ignē. Et pertransibunt
gentes multe per ciuitatē hanc. et dicet unusquisq;
proximo suo. Quare fecit dñs sic ciuitati huic gran
di. Et respondebunt. Eo qō dereliquerunt pactū
dñi dei sui. et adorauerunt deos alienos. et seruierunt
eis. Nolite flere mortuum. neq; lugeatis eum. Plus
quam eum fletu. Plangite eum qui egreditur. quia nō
reuertetur ultra. nec uidebit terram natiuitatis sue.
Quia hec dicit dñs ad sellum. filium iosie regem iu
da. qui regnauit pro iosia patre suo. qui egressus est de
loco isto. Non reuertetur huc amplius. sed in loco ad
quē transtulerunt eum ibi morietur. et terram istam
nō uidebit amplius. Ve qui edificat domum
suam in iniustitia. et cenacula sua nō in iudicio.
amicū suū operabitur frustra. et mercedem eius nō reddet
ei. Qui dicit edificabo mi domū latam. et cenacula spa
tiosa. Qui aperit sibi fenestras. et ducit laquearia cedri
na. pingitq; sinopide. Numquid regnabis. quia con
feris te cedro. Pater tuus numqd nō comedit et bi
bit. et fecit iudicium et iustitiam. Tunc bene
erat ei. iudicauit causam pauperis et egeni. tunc bo
num erat. Numquid nō hoc est quia cognouit me dicit
dñs. Tui uero oculi et cor. ad auaritiam. et ad san
guinē innocentē fundendum. et ad calumpniā
et ad auersum malum operis. Propterea hec dicit dñs ad
ioachim filium iosie regem iude. Non plangent eum
ue frater et ue sorori. nō conclamabunt ei ue dñe.
et ue inclite. Sepultura asini sepelietur. putrefac
ta et proiecta extra portas ierlm. Ascende libanum
et clama. et in basan da uocē tuam. Et clama ad
transeuntes. quia contriti sunt omnes amatores
tui. Locutus sum ad te in habundātia tua. dixisti nō
audiam. Hec est uia, ab adolescentia tua. quia nō
audisti uocē meā. Omnes pastores tuos pasce
uentus. et amatores tui in captiuitatē ibunt. Et
tunc confundens et erubesces ab omni malitia tua.
que habitas in libano et nidificas in cedris. Quom
odo gemuisti. cū uenissent tibi dolores quasi parturi
entis. Uiuo ego dicit dñs. quia si fuerit iechonias
filius ioachim regis iuda anulus in manu dexterā
mea. inde euellam eum. Et dabo in manu quae
rentium animā tuā. et in manu quox tu formidas

facietem · ⁊ in manu nabuchodonosor regis babilo
nis · et in manu chaldeoꝝ · Et mittam te et matrē
tuā matrē alienam in qua nati ñ estis · ibiq; mori
emini · Et in terram ad quam ipsi leuant animā
suā ut reuertantur illuc · ñ reuertentur · Numquid uas
fictile · aut conteritur · ut iterū reconcinnat · Ymmò uas
absq; omni uoluntate · Quare abiecti sunt ipse et
semē eius · ⁊ ejecti in terram quā ignorabant · Terra
terra terra audi ꝑmonē dñi · Hec dicit dñs · Scribe uirū istū
sterilem · uirū qui in diebus suis ñ ꝓsperabitur · Nec enī
erit de semine eius uir qui sedeat sup solium da
uid · et potestatem habeat ultra in iuda · xxix
E pastoribus · qui dissipant et dilacerant gregem pa
scue mee · dicit dñs · Ideò hec dicit dñs ds isr̄l ·
ad pastores qui pascunt ꝑplm meum · Vos dispersistis
gregem meū · eiecistis eos · et ñ uisitastis eos · Ecce
ego uisitabo sup uos malitiā studiorū uestrorū · ait dñs ·
Et ego congregabo reliquias gregis mei · de omnib;
terris ad quas eiecti eos illuc · Et conuertam eos ad tua
sua · et crescent et multiplicabuntur · Et suscitabo su
per eos pastores · et pascent eos · Non formidabunt ul
tra · et ñ pauebunt · et nullus quereꝫ ⁊numero dicit
dñs · Ecce dies uenient dicit dñs · et suscitabo da
uid germē iustum · et regnabit rex et sapiens erit ·
et faciet iudicium · ⁊ iusticiam in terra · In diebus illis
saluabitur iuda · et isr̄l habitabit confidenter · Et hoc
est nomē qđ uocabunt eum · dñs iustus nr̄r · Propt̄ hoc
ecce dies uenient dicit dñs · et ñ dicent ultra uiuit
dñs qui eduxit filios isr̄l de terra egipti · sed uiuit dñs
qui eduxit et adduxit semē domus israh̄ de terra aqui
lonis · et de cunctis terris ad quas eiecerat illos illuc ·
et habitabunt in terra sua · Contritum est cor me
um in medio mei · cōtremuerunt omnia ossa mea ·
factus sum quasi uir ebrius · et quasi homo madi
dus · a facie dñi · et a facie uerbor sanctor eius · Quia
adulteris repleta est terra · quia a facie maledictionis
luxit terra · derelicta sunt arua deserti · factus est cursus
eor malus · et fortitudo eor dissimilis · Prophetа namq;
et sacerdos polluti sunt · et in domo mea inuenti
malum eor ait dñs · Ideo uia eor erit quasi lubri
cum in tenebris · impellentur enim et cadent in
ea · adferam enim super eos mala · annum uisitatio
nis eor ait dñs · Et in ꝓphetis samarie uidi fatuitatē ·
Et ꝓphabant in baal · et decipiebant ꝑplm meum
israh̄ · Et in ꝓphetis hierm uidi similitudinē · adulte
rium et iter mendacij · Et confortauerunt manus pes
simor · ut ñ conuerteretur unusquisq; a malitia sua ·
facti sunt mihi omnes ut sodoma · et habitatores eius
quasi gomorra · Propterea hec dicit dñs exercituum
ad ꝓphetas · Ecce ego cibabo eos absinthio · et potabo eos
felle · A prophetis enim hierlm · est egressa pollutio

sup omnē terram · Hec dicit dñs exercituum · Nolite
audire uba ꝓphar qui ꝓphetant uob · et decipiunt
uos · Visionē cordis sui locuntur · nō de ore dñi · Dicūt
bis qui blasphemant me · locutus est dñs · pax erit uo
bis · Et omni qui ambulat in prauitate cordis sui
dixerunt · Non ueniet sup uos malum · Quis enim
astitit in consilio dñi · et uidit · ⁊ audiuit sermo
nē eius · Quis contendit uerbum illius · ⁊ audiuit ·
Ecce turbo dñice indignationis egredietur · xlvi
et tempestas erumpens sup caput impioꝝ ueniet ·
Non reuertetur furor dñi usq; dum faciat · et usq;
dum compleat cogitationem cordis sui · In nouissimis
diebus intelligetis consilium eius · Non mittebam ꝓphas ·
⁊ ipi current · ñ loquebar ad eos et ipsi ꝓphabant ·
Si stetissent in consilio meo · et nota fecissent uba
mea ꝑplo meo · auertissem utiq; eos a uia sua mala · et
a pessimis cogitationib; suis · xlvii
Vrasne ds eminens ego sum dicit dñs · et ñ ds uicinus
ge · Si occultabitur uir in absconditis · et ego ñ
uidebo eum dicit dñs · Ymmò ñ cœlū et terram ego
impleo ait dñs · Audiui q̄ dixerunt ꝓphe ꝓphantes
in nomine meo mendacium · atq; dicentes · Somnium
uidi somniauit · usq; quo istud est in corde ꝓphar̄ ua
ticinantium mendacium · et ꝓphantium seductiones
cordis sui · Qui uolunt facere ut obliuiscat ꝑplus mei
nominis mei ꝓpter somnia eor · q̄ narrant unus
quisq; ad ꝓximum suum · sicut obliti sunt patres
eor nominis mei ꝓpter baal · Ꝓpha qui habet somp
nium · narret somnium · Et qui habet ꝑmonē meum ·
loquatur ꝑmonē meum uere · xlviii
Quid paleis ad triticum dicit dñs · Ymmò ñ uba
mea sic · quasi ignis ait dñs · et quasi malleus cō
terens petram · Propterea ecce ego ad ꝓphas ait dñs
qui furantur uba mea · unusquisq; a ꝓximo suo ·
Ecce ego ad ꝓphas ait dñs · qui assumunt linguas
suas · et aiunt dicit dñs · Ecce ego ad ꝓphas somp
nantes mendacium dicit dñs · ⁊ qui narrauerunt ea · et
seduxerunt ꝑplm meum in mendacio suo et in miraculis
suis · cū ego ñ misissem eos nec mandassem eis · qui
nec ꝓfuerunt ꝑplo huic dicit dñs · Si autē interroga
uerit te ꝑplus iste · ul' ꝓpha aut sacerdos dicens · qđ
est onus dñi · dices ad eos · Vos quid onus · Proiiciam quippe uos dicit dñs · Et ꝓphen et sacerdos ·
et ꝑplm qui dixerit onus dñi · uisitabo sup uirum illū
⁊ sup domum eius · Hec dicetis unusquisq; ad ꝓximum suum · et ad fratrem suum · Quid respondit dñs ·
⁊ quid locutus est dñs · Et onus dñi ultra ñ memo
rabimini · quia onus erit unicuiq; ꝑmo eius · Et
peruertistis uerba dei uiuentis · dñi exercituum dei
nr̄i · Hec dices ad ꝓphan · Quid respondit tibi dñs · ⁊
et quid locutus est dñs · Si autē onus dñi dixeritis ·

ppt̃ hoc dicit dñs. Quia dixistis ꝓmonem istum onus dñi. & ego mittam ad uos dicens. nolite dicere onus dñi. ꝓpterea ecce ego tollam uos portans. & derelinquam uos et ciuitatem quã dedi uob et patrib; uris a facie mea. et dabo mopprobrium sempiternum. et ignominiã eternã q numq̃m obliuione delebitur. Hec dicit dñs exercituum deus israel. ecce duo calathi pleni ficis posita ante templũ dñi. postq̃m transtulit nabuchodonosor rex babilonis ieconiam filiũ ioachim regem iuda. et principes eius. & fabros. et inclusos de ierlm. et adduxit eos in babilonem. Calathus unus ficus bonas habebat numis ut solent ficus esse ꝓmi temporis. Et calathus unus ficus habebat malas numis. q comedi non possent eo q essent male. Et dixit dñs ad me. Quid tu uides Ieremia. Et dixi. ficus ualde bonas. bonas ualde. & malas malas ualde. que comedi non possunt eo q sint male. Et factum est uerbum dñi ad me dicens. Hec dicit dñs deus israel. Sicut ficus hec bone. sic cognoscã transmigrationem iuda quã emisi de loco isto in terram chaldeorum in bonum. & ponam oculos meos sup eos ad placandum. et reducam eos in terram hanc. Et edificabo eos et non destruam. et plantabo eos et non euellam. et dabo eis cor ut sciant me q̃a ego sum dñs. & erunt mihi in ꝓpm. & ego ero eis in deum. quia reuertentur ad me in toto corde suo. Et sicut ficus pessime q comedi non possunt eo q sint male. hec dicit dñs. & sic dabo sedechiam regem iuda et principes eius et reliquos de ierlm qui remanserunt in urbe hac. et qui habitant in terra egypti. Et dabo eos in uexationem afflictionem q omnib; regnis terre. in opprobrium et in parabolam. & in prouerbium. et in maledictionem in uniuersis locis ad que eiecti eos. Et mittam in eos gladium. et famem. et pestem. donec consumant de terra quã dedi eis et patrib; eorum. Verbum qd factum est ad ieremiam de omni ꝓplo iude. in anno quarto ioachim filij iosie regis iuda. ipse est annus primus nabuchodonosor regis babilonis. qd locutus est ieremias ꝓpha ad omnem ꝓplm iudee. et ad uniuersos habitatores ierlm. dicens. A tercio decimo anno iosie filij amon regis iuda usq; ad diem hanc. iste est annus. et uicesimus annus. factum est uerbum dñi ad me dicens. Et locutus sum ad uos de nocte consurgens et loquens. et non audistis. Et misit dñs ad uos omnes seruos suos ꝓphas. consurgens diluculo mittens. et non audistis. neq; inclinastis aures uras ut audiretis. cum diceret. reuertimini unusquisq; a uia sua mala. et a pessimis cogitationib; uris. & habitabitis in terra quam dedit dñs uob et patrib; uris a seculo et usq; in seculum. Et nolite ire post deos alienos ut seruiatis eis. adoretisq; eos. neq; me ad iracundiam ꝓuocetis in operib; manuum uarum. et non affligam uos. Et non audistis me dicit dñs. ut me ad iracundiam ꝓuocaretis in operib; manuum uarum in malum uestrum. Propterea hec dicit dñs exercituum. Eo qd non audistis uba mea. ecce ego mittam et assumam uniuersas cognationes aq lonis aut dñs. et nabuchodonosor regem babilonis seruum meum. et adducam eos sup terram istam. et sup os habitatores eius. et sup omnes nationes q̃ in circuitu eius. Et interficiam eos. et ponam eos in stuporem et in sibilum. et in solitudines sempiternas. Perdamq; ex eis uocem gaudij et uocem lete. & uocem sponsi et uocem sponse. uocem mole et lumen lucerne. Et erit uniuersa terra eius in solitudinem & in stuporem. et seruient omnes gentes iste regi babilonis septuaginta annis. Cumq; impleti fuerint anni septuaginta. uisitabo sup regem babilonis et sup gentem illam dicit dñs iniquitatem eorum. et sup terram chaldeorum. et ponam illam in solitudines sempiternas. Et adducam sup terram illã omnia uba mea q locutus sum contra eam. omne qd scriptum est in libro isto. quecumq; prophetauit ieremias adu̇sum omnes gentes. quia seruierunt eis cum essent gentes multe. et reges magni. Et retribuam eis secundum opera eorum. et secundum facta manuum suarum. Hec dicit dñs deus israel. Sume calicem uini furoris huius de manu mea. & propinabis de illo cunctis gentib; ad quas ego mittam te. et bibent et turbabuntur. et insanient a facie gladij quem ego mittam inter eos. Et accepi calicem de manu dñi. et propinaui cunctis gentib; ad quas misit me dñs ierlm et ciuitatib; iude. et regibus eius et principib; eius. ut darem eos in solitudinem et in stuporem. & in sibilum. & in maledictionem. sicut est dies ista. Pharaoni regi egipti. et seruis eius & principib; eius et omni ꝓplo eius. et uniuersis generationibus cunctis gentib; regib; terre ausitidis. & cunctis regib; terre philistiim & ascalone. & gaze. & accharon. & reliquie azoti. idumee & moab. & filiis ammon. et cunctis regib; tyri. et cunctis regib; syconis. et regib; terre insularum qui sunt transmare. & et dedan. et thenan. & buz. et uniuersis qui attonsi sunt in comam. et cunctis regib; arabie. et cunctis regib; occidentis qui habitant in deserto. & cunctis regib; zambri. et cunctis regib; elam. et cunctis regib; medor. et cunctis regib; aquilonis de ꝓpe et de longe. unicuiq; contra fratrem suum. et omnib; regnis terre. q sup faciem eius sunt. Et rex sesach bibet post eos. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituum deus israhel. Bibite et inebriamini. & uomite et cadite. neq; surgatis a facie gladij quem ego mittam inter uos. Cumq; nolluerint accipere calicem de manu tua ut bibant. dices ad eos. Hec dicit dñs exercituum. Bibentes bibetis. Quia ecce in ciuitate in qua inuocatum est nomen meum ego incipio

affligere · et uos quasi innocentes immunes eritis · Non eritis immunes. Gladium enim & fuoco sup oēs habitatores tre · dicit dns exercituum · Et nūciabit ad eos omnia uba hec · et dicet adillos · Dns de excelso rugiet · et de habitaculo sco suo dabit uocem suā · Rugiens rugiet sup decorē suum · Celeuma quasi calcantium conabit adūsum omnes habitatores tre · Puenit sonitus usq; ad extrema tre · quia iudicium dño cū gentib; Judicatur ipe cū omni carne · impios tradidit gladio dicit dns · Hec dicit dns exercituum · Ecce affligio egredietur de gente in gentem · et turbo magnus egredietur a finib; tre · Et erunt interfecti dñi in die illa a finib; tre usq; ad finē eius · Non plangentur et nō colligentur · neq; sepelientur · In sterquilinio sup facē terre iacebunt · Vlulate pastores et clamate · et aspergite uos cinere optimates gregis · quia completi sunt dies uri · ut interficiamini · et dissipationes ure · et cadetis quasi uasa pciosa · Et peribit fuga a pastorib; · et saluando ab optimatib; gregis · Vox clamoris pastorum et ululatus optimatum gregis · quia uastauit dns pascua eor · Et conticuerunt aule pacis · a facie ire furoris dñi · Dereliquit quasi leo umbraculum suum · facta ē tra in desolationem a facie ire columbe · et a facie ire furoris dñi · In principio regni ioachim filij iosie regis iuda · factū ē uerbum hoc ad ieremiā a dño dicens · hec dicit dns Sta in atrio domus dñi · et loquere ad omnes ciuitates iuda · de quib; uenerunt ut adorent in domo dñi · omnes sermones quos ego mandaui tibi ut loquar ad eos · Noli subtrahere uerbum · si forte audiant et conuertantur unusquisq; a uia sua mala · et penitebit me mali qd cogito facere eis ppter malitiam studior eor · Et dices ad eos · hec dicit dns · Si nō audieritis me ut ambuletis in lege mea qm dedi uob; ut audiatis sermones seruor meor pphar quos ego mitto ad uos de nocte consurgens et dirigens et nō audietis · dabo domū istam sicut silo · et urbē hanc dabo in maledictionē cunctis gentib; tre · Et audierunt sacerdotes et pphe et omnis ps ieremiam loquentē uba hec · in domo dñi · Cūq; complesset ieremias loquēs omnia q̄ pcepit ei dns ut loqueretur ad uniuersum ps · apphenderunt eū sacerdotes et pphe · et omnis ps dicens · Morte moriatur · Quare pphasti in nomine dñi dicēs · sicut silo erit domus hec · et urbs ista desolabitur · eo qd nō sit habitator · Et cōgregatus ē omnis populus ps ieremiā in domo dñi · Et audierūt principes iuda uba hec · et ascenderunt de domo regis in domū dñi · et sederunt in introitu porte dñi noue · Et locuti ē sacerdotes et pphe ad principes · et ad omnē ps dicentes · Judicii mortis est hic uir quia pphauit aduersum ciuitatē istam · sicut audistis auribus uris · Et ait ieremias ad omnes principes et ad uniuersum ps dicens · Dominus misit me ut pphauem ad domū istam · et ad ciuitatē hanc · omnia uba hec que audistis · Nunc g̃ bonas facite uias uras et studia ura · et audite uocem dñi dei uri · et penitebit dñm mali qd locutus ē aduersum uos · Ego autē ecce ego in manib; uris sum · facite mihi ut bonum et rectum ē in oculis uris · Verumtamen scientes et cognoscite qd si occideritis me sanguinē innocentē contra uos met ipsos · et contra ciuitatē istam et habitatores eius · Jn ueritate enim misit me dns ad uos · ut loquerer in auribus uris omnia uba hec · Et dixerunt principes et omnis ps ad sacerdotes et pphas · Non est uir iste morte morietur · qa in nomine dñi dei nri locutus ē ad nos · Surrexerunt aut de senioribus terre · et dixerunt ad omnē cetum ps loquentes · Michas de morasthi fuit pphans in diebus ezechie regis iuda · et aut ad omnē ps iuda dicēs · Hec dicit dns exercituum · Sion quasi ager arabitur · et in lapidum acervum lapidum erit · et mons domus in excelsa silue · Numquid morte occiderunt eum ezechias rex iuda · et omnis iuda · Numqd nō timuerunt dñm · et deprecati sunt faciē dñi · et penituit dñm mali qd locutus erat aduersum eos · Itaq; nos facimus malum grande contra animas uras quod audientes pphas inhonestum dñi · Fuit autē & urias filius semei de cariathiarim · et pphauit ad nos aduersum ciuitatē istā · et aduersum terram hanc iuxta uniuersa uba ieremie · Et audiuit rex ioachim et omnes potentes et principes eius uba hec · et quesiuit rex interficere eum · Et audiuit urias et timuit · fugitq; et ingressus ē egyptum · Et misit rex ioachim uiros in egyptum · elnathan filium achobor et uiros cū eo in egyptum · et eduxerunt uriam de egypto · et adduxerunt eum ad regē ioachim · et percussit eum gladio · et proiecit cadauer eius in sepulchra uulgi ignobilis · Jgitur manus achom filij saphan fuit cū ieremia ut nō traderet in manus ps · et interficerent eum · In principio regni ioachim filij iosie regis iuda · factum ē uerbum hoc ad ieremiā a dño · dicens · Fac tibi uincula et carbenas · et pones eas in collo tuo · Et mittes eas ad regem edom · et ad regē moab · et ad regē filior ammon · et ad regem tyri · et ad regem sydonis · in manu nunciorū qui uenerunt ierusalem ad sedechiam regem iuda · Et precepi eis · ut ad dnos suos loquantur · hec dicit dns exercituū ds israhel · hec dicetis ad dnos uros · Ego feci terram et hominē et iumenta q̄ sunt sup faciem tre · in fortitudine mea mag-

xxvi

xlix

xvij fia vbi

na. et in brachio meo extento. et dedi eam ei. qui placuit in oculis meis. Et nunc tradidi omnes terras istas in manu nabuchodonosor regis babilonis serui mei. Insuper et bestias agri dedi ei. ut seruiant illi. Et seruient ei omnes gentes et filio eius. et filio filii eius. donec ueniat tempus terre eius. et ipsius. Et seruient ei gentes multe. et reges magni. Gens autem et regnum qui non seruierit nabuchodonosor regi babilonis. et qui cervicem suam non curuauerit collum suum sub iugo regis babilonis in gladio et in fame. et in peste uisitabo super gentem illam ait dominus. donec consumam eos in manu eius. Vos ergo nolite audire prophetas uestros. et diuinos et somniatores. et augures. et maleficos. qui dicunt uobis non seruietis regi babilonis. quia mendacium prophetant uobis ut longe faciant uos de terra uestra. et eiciant uos ut pereatis. Porro gens que subiecerit ceruicem suam sub iugo regis babilonis et seruierit ei. dimittam eam in terra sua dicit dominus. et colet eam et inhabitabit eam. Et ad sedechiam regem iudee locutus sum secundum omnia uerba hec. dicens. Subiicite colla uestra sub iugo regis babilonis. et seruite ei et populo eius et uiuetis. Quare morieminj tu et populus tuus gladio. fame. et peste. sicut locutus est dominus ad gentem que seruire noluerit regi babilonis. Nolite audire uerba prophetarum dicentium uobis. non seruietis regi babilonis. quia mendacium ipsi loquuntur uobis. quia non misi eos ait dominus. et ipsi prophetant in nomine meo mendaciter. ut eiciam uos et pereatis tam uos quam prophete qui uaticinantur uobis. Et ad sacerdotes et ad populum istum locutus sum dicens. Hec dicit dominus. Nolite audire uerba prophetarum uestrorum. qui prophetant uobis dicentes. Ecce uasa domus iam reuertentur de babilone. nunc cito. Mendacium enim prophetant uobis. Nolite ergo audire eos. seruite regi babilonis ut uiuatis. Quare datur hec ciuitas in solitudinem. Et si prophete sunt et si uerbum domini in eis. occurrant domino exercituum ut non ueniant uasa que relicta sunt in domo domini. et in domo regis iuda. et in ierlim. in babilonem. Quia hec dicit dominus exercituum. ad columnas et ad mare. et ad bases. et ad reliqua uasorum que remanserunt in ciuitate hac. que non tulit nabuchodonosor rex babilonis. cum transtulerit iechoniam filium ioachim regem iuda de ierlim in babilonem. et omnes optimates iuda et ierlim. Quia hec dicit dominus exercituum deus israhel. ad uasa que relicta sunt in domo domini. et in domo regis iuda. et in ierlim. In babilonem transferentur. et ibi erunt usque ad diem uisitationis sue dicit dominus. Et adducam ea. et restituam in locum istum. Factum est in anno illo. in principio regni sedechie regis iuda in anno quarto in mense quinto. et dixit ad me ananias filius azur propheta de gabaon in domo domini coram sacerdotibus et omni populo dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israhel. Contriui iugum regis babilonis. Adhuc duo anni dierum. et ego reducam ad locum istum omnia uasa domus domini que tulit nabuchodonosor rex babilonis de loco isto. et transtulit ea in babilonem. Et iechoniam filium ioachim regem iuda et omnem transmigrationem iuda qui ingressi sunt in babilonem. ego conteram ad locum istum. ait dominus. Contriui enim iugum regis babilonis. Et dixit ieremias propheta ad ananiam prophetam in oculis sacerdotum. et in oculis omnis populi qui stabat in domo domini. Et ait ieremias propheta. Amen. Sic faciat dominus. Suscitet dominus uerba tua que prophetasti. ut reuertantur uasa domus domini in domum domini. et omnis transmigratio de babilone ad locum istum. Verumtamen audi uerbum hoc. quod ego loquor in auribus tuis. et in auribus uniuersi populi. Prophete qui fuerunt ante me et te ab initio. et prophetauerunt super terras multas et super regna magna de bello. et de afflictione et fame. Propheta qui uaticinatus est pacem cum uenerit uerbum eius. cognoscetur est propheta quem misit dominus in ueritate. Et tulit ananias catenam de collo ieremie prophete. et confregit eam. Et ait ananias propheta in conspectu omnis populi. dicens. Hec dicit dominus. Sic conteram iugum nabuchodonosor regis babilonis post duos annos dierum de collo omnium gentium. Et abiit ieremias propheta uiam suam.

Et factum est uerbum domini ad ieremiam postquam contriuit ananias propheta catenam de collo ieremie prophete dicens. Vade et dices ananie. hec dicit dominus. Catenas ligneas contriuisti. et facies pro eis catenas ferreas. Quia hec dicit dominus exercituum deus israhel. Iugum ferreum posui super collum uniuersarum gentium istarum. ut seruiant nabuchodonosor regi babilonis. et seruient ei. Insuper et bestias agri dedi ei. Et dixit ieremias propheta ad ananiam. Audi anania. Non misit te dominus. et tu confidere fecisti populum istum in mendacio. Propterea hec dicit dominus. Ecce emittam te a facie terre. hoc anno morieris. Absque dubio enim dimissionem locutus es. Et mortuus est ananias propheta in anno illo. mense septimo. Et hec sunt uerba libri quem misit ieremias propheta de ierlim ad reliquias senioum transmigrationis. et ad sacerdotes et ad prophetas. et ad omnem populum quem transtulerat nabuchodonosor de ierlim in babilonem. postquam egressus est iechonias rex. et domina. et eunuchi. et principes iuda de ierlim. et faber. et inclusor de ierlim in manu elasa filij saphan. et gamalie filij elchie. quos misit rex sedechias iuda ad nabuchodonosor regem babilonis in babilonem dicens. Hec dicit

dñs exercituum ds israh · omni transmigrationi quã
transtuli de ierlm in babilonem. Edificate domos
& habitate · et plantate ortos · & comedite fructũ eor.
Accipite uxores · et generate filios et filias. Date fi
liis uris uxores · et filias uras date uris · et pul
cent filios et filias. Et multiplicamini ibi · et noli
te pauci ee numero · et querite pacẽ ciuitatis ad quã
transmigrare uos feci. Et orate p ea ad dñm · qua
in pace illius erit pax uã. Hec enim dicit dñs ex
ercituum ds israh · Ne uos seducant pphe uri q
sũt in medio urũ · et diuini uri · et ne attendatis ad
somnia ura q uos somniatis · quia falso ipsi pphe
tant uob in nomine meo · et ñ misi eos dicit dñs.
Quia hec dicit dñs · Cum ceperit impleri in ba
bilone septuaginta anni uisitabo uos et suscita
bo sup uos uerbum meum bonum · ut reducã uos ad
locum istum. Ego enim scio cogitationes quas e
go cogito sup uos · ait dñs · Cogitationes pacis et ñ af
flictionis · ut det uobis finem et patientiam. Et in
uocabitis me et ibitis · & orabitis me et exaudi
am uos. Quæretis me et inuenietis · cum quesie
ritis me in toto corde uro · & inueniar a uobis dicit
dñs · & reducam captiuitatẽ uã · et cõgregabo
uos de uniuersis gentib · & de cunctis locis ad quæ expuli
uos dicit dñs. Et reuocabo uos faciam de loco ad quẽ
transmigrare uos feci. Quia dicentis · Suscitauit
nob pphas in babilone · Quia hec dicit dñs ad regẽ
qui sedet sup solium dauid · & ad omnẽ habitato
rem urbis huius · ad fratres uros qui ñ sunt egressi
uobcum in transmigrationẽ · Hec dicit dñs exer
cituum. Ecce mittam in eos gladium et famem
& pestem · et ponam eos quasi ficus malas que co
medi ñ possunt eo q̃ pessime sint. Et p̃sequar
eos in gladio et in fame · & in pestilentia · et dabo
uexationẽ uniuersis regnis terre · in maledictionẽ
& in stuporẽ · et in sibilum · & in obprobrium cunctis
gentib ad quas ego eieci eos · eo q̃ ñ audierunt
uba mea dicit dñs que misi ad eos p seruos meos pro
phetas de nocte consurgens et mittens · et ñ audi
stis dicit dñs. Vos g̃ audite ũbum dñi omnis tra
smigratio quam emisi de ierlm in babilonem. Hec
dicit dñs exercituum ds israh · ad achab filium colie
& sedechiam filium maasie · qui pphant uob in no
mine meo mendaciũ. Ecce ego tradam eos in ma
nu nabuchodonosor regis babilonis · & percutiet eos
in oculis uris · et assumetur ex eis maledictio om
nis transmigrationis · unde q̃ē in babilone dicentiũ ·
Ponat te dñs sicut sedechiam & sicut achab quos
frixit rex babilonis igne · p eo q̃ fecerunt stultis
siam in israh · et mechati sunt in uxores amicor
suor · et locuti sũ ũbum in nomine meo mendaci
ter quod ñ mandaui eis · lm

Ego sum iudex et testis dicit dñs. Et ad semetiam
nechelamiten dices. Hec dicit dñs exercituum ds
israh. Pro eo q̃ misisti in nomine tuo libros ad omnẽ
plm qui est in ierlm · et ad sophoniam filium ma
asie sacerdotem · et ad uniuersos sacerdotes dicens ·
dñs dedit te sacerdotem p̃ ioiada sacerdote · ut sis
dux in domo dñi sup omnẽ uirum arreptitiũ · et
et pphantem · ut mittas eum in nerium et in
carcerem. Et nunc quare ñ increpuisti ieremiã ana
thothiten qui pphat uob · qui et sup hoc misit libros
in babilonem dicens · Longum est. Edificate domos
& habitate & plantate ortos · et comedite fructũ
eor. Legit ego sophonias libros istos in auribus ieremie.
Et factum est ũbum dñi ad ieremiam dicens. lm
Mitte ad omnẽ transmigrationẽ dicens · Hec dicit
dñs ad semeiam nechelamiten. Pro eo q̃ pphauit uob
semeias · et ego ñ misi eum · et fecit uos confidere
mendacio · idcirco hec dicit dñs. Ecce ego uisitabo
sup semeiam nechelamiten · et sup semen eius. Non erit
ei uir sedens in medio pli huius · & ñ uidebit bonũ
q̃ ego faciam pli mei ait dñs · qui p̃uaricationẽ
locutus est ad dñm. lv XVI.
Hoc ũbum q̃ factum est ad ieremiam a dño dicens. Hec
dicit dñs ds israh dicens · Scribe tibi omnia ubi que
locutus sum ad te in libro · Ecce enim dies uenient
dicit dñs · et conuertam conuersionẽ pli mei israh et
iuda · ait dñs. Et conuertam eos ad terram quã de
di patribus eorũ · et possidebunt eam. Et hec ũba q̃ locu
tus est dñs ad israh · et ad iudam. Quia hec dicit dñs.
Vocem tremoris audiuimus · formido et ñ est pax. Interro
gate et uidete · si generat masculus. Quare g̃
uidi omnes uiros manum sup lumbos suos · quasi
parturiens · et conuersi sunt uniuersi facies in auroge
nem. Ve quia magna dies illa · nec est similis eius.
Tempus tribulationis est iacob · et ex ipso saluabitur.
Et erit in die illa ait dñs exercituum · conteram iugũ
eius de collo tuo · et uincula eius dirumpam. Et
ñ deabuntur ei amplius alieni · sed seruient dño
deo suo et dauid regi suo quẽ suscitabo eis. Tu g̃ ne
timeas serue mi iacob ait dñs · neq; paueas israh.
Quia ecce ego saluabo te de terra longinqua · et se
men tuum de terra captiuitatis eorũ. Et reuertetur
iacob et quiescet · et cunctis affluet bonis · et nõ
erit qui exterreat. Quia tecũ ego sum dicit dñs · ut
saluem te. Faciam enim cõsummationẽ in cunc
tis gentib in quib dispersi te · te autem ñ faciã in
cõsummationẽ · sed castigabo te in iudicio · ut ñ
tibi uidearis innocuus. Quia hec dicit dñs. Insa
nabilis fractura tua · pessima plaga tua. Non
est qui iudicet iudicium tuum · ad alligandum cu

rationū utilitas ñ est t. Omnes amatores tui obliti s
tui et ñ querent. Plaga enim inimici pcussi te. ca
stigatione crudeli. Ppr multitudinē iniquitatis tue
dura fcā sunt peccata tua. Quid clamas sup contri
tione tua. Insanabilis ē dolor tuus. Ppr multitudine
iniquitatis tue et dura peccata tua fcī hec t. Prop
terea omnes qui comedunt te deuorabunt. et uniuer
si hostes tui in captiuitatē ducent. et qui uastant te
uastabunt. Cunctosq; patientes tuos dabo in pdam.
Obducam enim cicatricē t. et a uulnib; tuis sanabo
te dicit dñs. Quia eiectam uocauerunt te syon hec
ē que ñ habebat requirentē. Hec dicit dñs. Ecce ego
conuertam conūsionem tabernaculoꝝ iacob. et tectis ei
misereboꝝ. Et edificabitur ciuitas in excelso suo.
et templū iuxta ordinem suū fundabit. Et egredie
tur de eis laus. uocq; ludentium. Et multiplicabo
eos. et ñ minuentur. Et glificabo eos. et ñ attenua
buntur. Et erunt filii eorū sicut a principio. et cetus
eorū cora me p manebit. Et uisitabo ad uīsum oīs
qui tribulant eum. Et erit dux eius ex eo. et princeps
de medio eius pdcetur. Et applicabo eum. et acce
det ad me. Quis enī iste ē qui applicet cor suum
ut appinquet mihi ait dñs. Et eritis mihi in pplm. et ego
ero uob in dm. Ecce turbo dñi furor egrediens. pcel
la ruens. In capite impioꝝ conquiescet. Non auertet
ira indignationis dñi. donec faciat donec comple
at cogitationem cordis sui. In nouissimo dieꝝ intelli
gens ea. In tempe illo dicit dñs. ero dūs uniuersis cog
nationib; israh. et ipsi erunt mihi in pplm. Hec dicit dñs.
Inuenit gram in deserto plis qui remanserant gla
dio. uadet ad requiem suam israh. Longe dñs apparuit
mihi. Et in caritate pperua dilexi te. ideo adtraxi te
miserans. Rursumq; edificabo te. et edificaberis uir
go israh. Adhuc ornaberis tympanis tuis. et egre
dieris in choris ludentium. Adhuc plantabis uineas in
montib; samarie. Plantabunt plantantes. et donec
tempus ueniat ñ uindemiabunt. Quia erit dies in
qua clamabunt custodes in monte ephraim. Surgite
ascendamus in syon. ad dñm dm nrm. Quia hec dicit
dñs. Exultate in leticia iacob. et hynnite contra ca
put gentium. Psonate. canite. et dicite. Salua dñe
pplm tuum. reliquias israh. Ecce ego adducam eos de
terra aquilonis. et congregabo eos ab extremis tre.
Inter quos erunt ceci et claudi. et pgnantes. et parien
tes simul. cetus magnus reuertentium huc. In fletu uen
ient. et in pcib; reducam eos. Et adducam eos p tor
rentes aquaꝝ in uiam rectam. et ñ impingent in ea.
Quia fctus sum israh pater. et ephraim primogenitus
mihi ē. Audite uerbum dñi gentes. et annuntiate in
insulis que procul sunt. et dicite. Qui dispsit israh congre
gabit eum. et custodiet eum. sicut pastor gregem suū.

Redimet enim dñs iacob. et liberabit eum de manu po
tentioris. Et uenient et laudabunt in monte syon.
et confluent ad bona dñi. Super frumento uino et oleo.
et fetu pecoꝝ et armentoꝝ. Et erit anima eoꝝ qñ
quasi uirgultum. et ultra ñ esurient. Tunc letabitur
uirgo in choro. iuuenes simul et senes. Et conuer
tam luctum eoꝝ in gaudium. et consolabor eos et leti
ficabo a dolore suo. et inebriabo animas sacerdo
tum pinguedine. et pplis mis bonis meis ait dñs.
Hec dicit dñs. Vox in excelso audi
ta ē lamentationis fletus. et luctus rachel plorans
filios suos. et nolentis consolari super eis quia non
sunt. Hec dicit dñs. Quiescat uox tua a ploratu. et
oculi tui a lacrimis. quia est merces operi tuo ait
dñs. Et reuertent de terra inimici. et est spes nouis
simis tuis ait dñs. Et reuertentur filii ad terminos
suos. audiens audiui ephraim tristimgrantē. Ca
stigasti me et eruditus sum. quasi uituulus in
domitus. Conuerte me et reuertar. quia tu dñs de
us meus. Postqm enim conuertisti me egi penitentiam.
et postqm ostendisti mihi femur meum. Con
fusus sum et erubui. qm sustinui opprobrium ado
lescentie mee. Si filius honorabilis mihi ephraim. si
puer delicatus. quia ex quo locutus sum de eo. adhuc
recordabor eius. Idcirco conturbata sunt uiscera
mea super eum. misericordia miserebor eius ait dñs.
Statue t speculare. pone t amaritudines. Dirige
cor tuū in uiā directam. in qua ambulasti. Reuer
tere uirgo israh. reuertere ad ciuitates tuas istas. usq;
quo delinis dissolute filia uaga. Quia creauit dñs nouum super terram. femina circū
dabit uirum. Hec dicit dñs exercituum deus israh.
Adhuc dicent uerbum istud in terra iuda. et in ur
bib; eius. cum conuertero captiuitatē eoꝝ. Benedi
cat tibi dñs pulchritudo iustitie. mons scē. Et ha
bitabunt in eo iudas et oīs ciuitates eius simul.
agricole et minantes greges. quia inebriaui a
nimam lassam. et omnē animā esurientē satura
ui. Ideo quasi de somno surrexi. et uidi. et
somnus mihi dulcis fuit. Ecce dies uenient dicit
dñs. et seminabo domum israh. et domū iuda semine
hominis. et semine iumentoꝝ. Et sicut uigilaui sup
eos ut euellem. et demolirer. et dissipare. et dispge
rem. et affligerem. sic uigilabo ut edificem. sup eos et
plantem ait dñs. In dieb; illis ñ dicent ultra patres
comederunt uuam acerbam. et dentes filioꝝ obsti
puerunt. sed unusquisq; in iniquitate sua morietur.
Omnis enim homo qui comederit uuam acerbam.
obstupescent dentes eius. Ecce dies uenient
dicit dñs. et feriam domui israh. et domui iuda fedus
nouum. ñ secdm pactum qd pepigi cum patribus

uīſ in die qua apphendi manum eoꝝ ut educēm
eos de tra egipti. pactum qđ inierunt fecerunt. et
ego dñatus sum eoꝝ ait dñs. Et hoc erit pactum qđ
feriam cum domo iſrāh. Post dies illos dicit dñs dabo
legem meam in uiſceribꝫ eoꝝ. et in corde eoꝝ scribā
eam. Et ero eis in dm. et ipsi erunt mi in pplm. Et
nō docebit ultra uir pximum suum. et uir frem suū
dicēs. cognosce dñm. Omnes enim cognoscent me
a minimo eoꝝ usq; ad maximū. ait dñs. Quia ppi
cabor iniquitati eoꝝ. et peccati eoꝝ nō ero memor
amplius. lix Hec dicit dñs qui dat solem in lumine
diei. ordinem lune et stellas in lumine noctis. Qui
turbat mare et sonant fluctus eius. Dñs exercitu
um nomen illi. Si defecerint leges iste coram me dicit
dñs. tunc et semen iſrl deficiet. ut nō sit gens coā
me cunctis diebꝫ. Hec dicit dñs. Si mensum potue
rint celi sursum. et inuestigari tra decorsum. et
ego abiciam uniuersum semen iſrāh ppr omnia q̄ fece
runt dicit dñs. Ecce dies uenient dicit dñs. et edi
ficabitur ciuitas dño a turre ananehel. usq; ad por
tam anguli. et exibit ultra norma mensure in
conspectu eius sup collem gareb. et circuibit goa
tha. et omne uallis ruinarum et cineris. et uniuer
sam regionē mœnis usq; ad torrentem cedron. et usq;
ad angulum portę equoꝝ orientalis. Sctā dñi. huel
letur. et nō destruetur ultra in ppetuum. lx
iiii. Verbum qđ factum ē ad ieremiam a dño in anno de
cimo sedechie regis iuda. ipse ē annus octauus de
cimus nabuchodonosor. Tunc exercitus regis baby
lonis obsidebat ierlm. et ieremias pphā erat clausꝰ
in atrio carceris. qui erat in domo regis iuda. Clause
rat enim eū sedechias rex iude dicens. Quare tu
uaticinaris dicens hec dicit dñs. ecce ego dabo ciuita
tem istam in manu regis babilonis et capiet eam.
et sedechias rex iuda nō effugiet de manu chaldeoꝝ.
sed tradetur in manu regis babilonis. et loquet os
eius cū ore illius. et oculi eius oculos illius uidebunt
et in babilonem ducet sedechiam. et ibi erit donec
uisitem eum. ait dñs. Si aut̄ dimicaueritis ad
uersum chaldeos. nichil pspm habebitis. lxi
Et dixit ieremias. factum ē uerbum dñi ad me. di
cens. Ecce ananehel filius sellum patruelis tuus.
uenient ad te dicens. Eme tibi agrum meū qui est
in anathot. Tibi enim competit ex propinquitate
ut emas. Et uenit ad me ananehel filius patrui
mei. secundum uerbum dñi ad uestibulum carceris. et
ait ad me. Posside agrum meum q̄ ē in anatoth
in tra beniamin. quia tibi competit hereditas. et
tu propinquus ut possideas. Intellexi aut̄ qđ uerbum
dñi esset. et emi agrum ab ananehel filio patrui
mei qui ē in anatoth. Et appendi argentum
sepē staterei et decem argenteos. Et scripsi in
libro et signaui. et adhibui testes. et appendi argen
tum in statera. Et accepi librum possessionis signa
tum. et hpulationes et rata. et signa forinsecus. Et
uidi librum possessionis baruch filii neri filij maasie
in oculis ananehel patruelis mei. et in oculis testiū
qui scripti erant in libro empcionis. et in oculis om
nium iudeoꝝ qui sedebant in atrio carceris. Et
pcepi baruch coram eis dicens. Hec dicit dñs exer
cituum ds iſrl. Sume libros istos. librum empcio
nis hunc signatum. et librum hunc qui apertus est. et
pones eos in uase fictili. ut permanere possint multis
diebus. Hec dicit dñs exercituum ds iſrāh. Adhuc
possidebunt domus et agri. et uinee in tra ista.
Et orauit ad dñm postq̄m tradidit librum possessi lxii
onis baruch filio neri dicens. Heu heu heu dñe ds.
Ecce tu fecisti celum et tram in fortitudine tua mag
na. et in brachio tuo extento. Non erit tibi difficile
omne uerbum qui facis miam in milibꝫ. et reddis
iniquitatē patrum in sinu filioꝝ post eos. fortissime
magne potens. dñs exercituum nomen tibi. magn⁹
consilio. et incomphensibilis cogitatu. Cuius oculi
aperti sup omnes uias filioꝝ adam. ut reddas uni
cuiq; secundum uias suas. et secundum fructum adinuentio
num eius. Qui posuisti signa et portenta in terra
egipti usq; ad diem hanc et in isrl et in hominibꝫ
et fecisti tibi nomen sicut est dies hec. Et eduxisti pplm
tuum isrl de tra egipti in signis et in portentis. et
in manu robusta. et in brachio extento. et in ter
rore magno. et dedisti eis tram hanc q̄m iurasti
patribus eoꝝ. ut dares eis tram fluentē lacte et mel
le. Et ingressi sunt. et possederunt eam. Et nō
obedierunt uoci tue. et in lege tua nō ambula
uerunt. Omnia que mandasti eis ut facerent. nō
fecerunt. Et euenerunt eis omnia mala hec. Ecce
munitiones extructe sunt. ad sumum ciuitatem
ut capiatur. et urbs data ē in manus chaldeoꝝ
qui pliantur ad sumum eā. a facie gladij. et fami.
et pestilentie. et quecumq; locutus es acciderunt.
ut ipse cernis. Et tu dicis mi dñe ds. eme agrum
argento. et adhibe testes cum urbs tradita sit
in manu chaldeoꝝ. Et factum ē uerbum dñi ad lxiii
ieremiam dicens. Ecce ego dñs ds uniuerse carnis.
Numq̄d mi difficile erit omne uerbum. Propterea
hec dicit dñs. Ecce ego tradam ciuitatem istam in
manu chaldeoꝝ. et in manu regis babilonis. et ca
piet eam. Et uenient chaldei pliantes ad sumum
urbem hanc. et succendent eā igni. et comburent
eam et domos in quaꝝ domatibꝫ sacrificabant
baal. et libabant dīs alienis libamina ad irritandū
me. Erant enim filij isrāh et filij iuda iniqui

facientes malum in oculis meis. ab adolescentia sua
filij israh qui nunc exacerbant me in ope manuū
suarū. dicit dñs. quia in furore et indignatione mea
facta ē mihi: cuitas hec a die qua edificauerunt eam
usq; ad diem istam qua auferetur de conspectu meo.
propter malitiam filiorū israh et filiorū iude quā fecerunt
ad irritandum me. ipsi et reges eorū. principes eorū et sacerdotes eorū. et pphe eorū. uiri iude et
habitatores ierlm. Et uerterunt ad me tergā et nō
facies. cum docerem eos diluculo et erudirem. et nol
lent audire ut acciperent disciplinam. Et posuerūt
idola sua in domo in qua inuocatum ē nomē meū
ut polluerent eam. Et edificauerunt excelsa baal q̄
sunt in valle filij ennon. ut incendant filios suos
et filias suas moloch qđ mandatum eis. nec ascendit
in cor meum ut facerent abhominationē hanc. et
in peccatum deduxerunt iudam. Et nunc propter ista
hec dicit dñs dō israh ad cuitatē hanc. de qua uos
dicitis qđ tradatur in manu regis babilonis in gladio
et in fame. et in pestē. Ecce ego congregabo eos
de uniuersis terris ad quas eieci eos in furore meo. et
in ira mea. et in indignatione grandi. Et reduca
cam eos ad locum istum. et habitare eos faciam cō
fidenter. Et erunt mihi in pplm. et ego ero eis in de
um. Et dabo eis cor unum. et uiam unam. ut ti
meant me uniuersis diebus. et bene sit eis et filijs eorū
post eos. Et feriam cum eis pactum sempiternum. et
nō desinam eis bene facere. Et timorē meum dabo
in corde eorū. ut nō recedant a me. Et letabor sup
eis cum bene eis fecero. et plantabo eos in terra ista
in ueritate. in toto corde meo et in tota anima
mea. Quia hec dicit dñs. Sicut adduxi sup po
pulum istum omne malum hoc grande. sic ad
ducam sup eos omne bonum qđ ego loquor ad eos.
Et possidebunt agri in terra ista de qua uos dicitis
qđ deserta sit eo qđ nō remanserit homo et iumentū
et data sit in manu chaldeorū. Agri pecunia emen
tur et scribentur in libris. et obsignentur signis
et testes adhibebuntur in terra beniamin et in cir
cuitu ierlm. in ciuitatibus iude. et in ciuitatibus
montanis. et in ciuitatibus campestribus. et in ci
uitatibus que ad austrum sunt. quia cōuertam
captiuitatē eorū ait dñs. lxxxiii

Et factus ē sermo dñi ad ieremiam secūdo. cū adhuc
clausus esset in atrio carceris. dicēs. Hec dicit dñs
qui fecit terrā et formauit illud. et parauit. ut
dñs nomen eius. Clama ad me et exaudiam te.
et annuntiabo tibi grandia et firma que nescis.
Quia hec dicit dñs dō israh. ad domos urbis huius.
et ad domos regis iude que destructe sunt et ad
munitiones. et ad gladium uenientium ut

dimicent cū chaldeis. ut impleant eas cadaueribus hō
minū. quos percussi in furore meo et in indignatione
mea. absconderā faciem meam a ciuitate hac propter
omnē malitiam eorū. Ecce ego adducā ei sanitatē
et sanitatē. et curabo eos. Et reuelabo illis copiam
nē pacis et ueritatis. Et conuertam conuersionē iude
et conuersionē ierlm. Et edificabo eos sicut a principio.
et emundabo eos ab omni iniquitate sua in qua
peccauerunt mihi. Et propitius ero cunctis iniquitatibus eorū
in quibus deliquerunt mihi. et spreuerunt me. Et erit
mihi in nomen et in gaudium et in laudē et in exaltati
onē cunctis gentibus terre. que audierint omnia
bona q̄ ego facturus sum eis. Et pauebunt et tur
babuntur in uniuersis bonis. et in omni pace quam
ego faciam eis. Hec dicit dñs. Adhuc audietur lxxv
in loco isto qui uos dicitis ē desertum eo qđ nō sit ho
mo et iumentū in ciuitatibus iude. et foris ierlm q̄
desolate sunt absq; homine et absq; habitatore et
absq; pecore uox gaudii. et uox letitie. uox sponsi
et uox sponse. uox dicentium cōfitemini dño et
exercituum. quoniam bonus dñs. quoniam in etēnum misericordia eius
et portantiū uota in domū dñi. Reducam enim con
uersionē terre sicut a principio dicit dñs. Hec dicit
dñs exercituum. Adhuc erit in loco isto deserto absq;
homine et absq; iumento. et in omnibus ciuitatibus eius
habitaculū pastorū accubantium gregū in ciuitati
bus montanis. et in ciuitatibus campestribus. et in ciuita
tibus q̄ ad austrum sunt. et in terra beniamin. et in circu
itu ierlm. et in ciuitatibus iude. Adhuc transibit
grex ad manus numerantis. ait dñs. Ecce dies ue
nient dicit dñs. et suscitabo uerbum bonum qđ locutus
sum ad domum israh et ad domum iude. In diebus illis et
in tempore illo germinare faciam dauid germen
iustitie. et faciet iudicium et iustitiam in terra. In diebus
illis saluabitur iuda. et israh habitabit confidenter. Et
hoc est nomen qđ uocabunt eum. dñs iustus noster. Quia
hec dicit dñs. Non intercidet uir de dauid qui sedeat
super thronum domus israh. et de sacerdotibus et leuitis non
interibit uir a facie mea qui offerat holocausta
mata. et incendat sacrificium. et cedat uictimas cūc
tis diebus. Et factum est uerbum dñi ad ieremiā lxxvi
dicens. Hec dicit dñs. Si irritum fieri potest pac
tum meum cum die. et pactum meum cū nocte. ut
nō sit dies et nox in tempore suo. et pactum meum ir
ritum esse potest cum dauid famulo meo. ut nō sit ex
eo filius qui regnet in throno eius. et leuite et
sacerdotes ministri mei. Sicut numerum nō possit
stelle cēli. et metiri arena maris. sic multiplicabo
semen dauid famuli mei. et leuitas ministros meos. vij
Et factus est sermo dñi ad ieremiā dicens. Numquid nō lxxvii
uidisti quid populus hic locutus est dicens. Due cognā

xxxiij
Ds psalmo

tiones quas elegerat dñs. abiecte sunt. Et ꝓplm meum despexerunt eo qꝺ ñ sit ultra gens coram eis. Hec dicit dñs. Si pactum meū in ⁊ diē et nocte. et leges celo et tre non posui ⁊ equidē et semen iacob et dauid fui mei puerum ut ñ assumam de semine eius principes semini abraham. ysaac et iacob. Reducam enim conuersionē eoꝝ. et miserebor eis. Verbum qꝺ factum ē ad ieremiam adño. ⁊ quando nabuchodonosor rex babilonis. et omnis exercitus eius uniuersaq; regna tre que erant sub potestate manus eius. et omnes ꝓpli bellabant contra ierlm. et contra omnes urbes eius circuit. Hec dicit dñs ds isrl. Vade et loquere ad sedechiam regem iuda. et dices ad eum. Hec dicit dñs. Ecce ego tradam ciuitatem hanc in manu regis babilonis. ⁊ succendet eam igni. et tu ñ effugies manus eius. ꝙ comphensione capieris. et in manu eius traderis. Et oculi tui oculos regis babilonis uidebunt. ⁊ et os eius cū ore tuo loquetur. et babilonem introibis. Ar tamē audi uerbum dñi sedechia rex iuda. Hec dicit dñs de te. Non morieris in gladio. ꝙ in pace morieris. Et sicut combustiones primorum patrum tuorum regum ꝓꝛ qui fuerē ante te sic comburent te. et ue dñe plangent te. quia uerbum ego locutus sum dicit dñs. Et locutus ē ieremias ꝓphā ad sedechiam regem iuda omnia uerba hec in ierusalem. Et exercitus regis babilonis pugnabat contra ierlm. et contra omnes ciuitates iuda que relinquebant contra lachis. et contra azecha. Hec enim supererant de ciuitatibus iuda munite. lxxviii

Verbum qꝺ factum est ad ieremiam a dño postquā percussit sedechias rex fedus cum omni ꝓplo in ierlm ꝓclamare ut dimitteret unusquisq; seruum suū. et unusquisq; ancillā suā hebreum et hebream liberos. et nequaq̄ in dñarentur eis. quia frater iudeo erat frē suo. Audierunt ꝙ omnes principes et uniuersus ꝓplus qui ierant pactum. ut dimitteret unusquisq; seruum suū. et unusquisq; ancillā suā liberos. et ultra ñ dñarentur eis. Audierunt ꝙ et dimiserunt. Et coniurauit sedechias. et reuocauerunt seruos et ancillas suas quos dimiserant liberos. et subiugauerunt in famulos et in famulas. Et factus ē sermo dñi ad ieremiam dicens. Hec dicit dñs ds isrl. Ego pepigi fedus cum patribꝰ uris. in die qua eduxi eos de terra egypti de domo seruitutis. dicens. Cum cōpleti fuerint septem anni. dimittat unusquisq; fratrem suum hebreum qui uenditus ē ei. Et seruiet ⁊ sex annis. et dimittes eū liberum a te. Et ñ audierunt patres uri me. nec inclinauerunt aurem suam. Et conuersi estis uos hodie et fecistis qꝺ rectum est in oculis meis. ut ꝓclamaretis libertatē unusquisq; amico suo. Et iniistis pactū in conspectu meo in domo in qua inuocatum ē nomen meum sup eam. Et conuersi estis et cōmaculastis nomen meum. ⁊ et reduxistis unusquisq; seruum suum. et unusquisq; ancillā suā. quos dimiserat ut essent liberi et sue potestatis. ⁊ subiugastis eos ut sint uobis serui ⁊ ancille. Propterea hec dicit dñs. Vos ñ audistis me. ut ꝓclamaretis ⁊ ꝙ libertatem unusquisq; fri suo. et unusquisq; amico suo. Ecce ego ꝓclamo libertatem aut dñs ad gladium. et pestem. ⁊ famem. et dabo uos in commotionem cunctis regnis tre. ⁊ dabo uiros qui preuaricantur fedus meum. et ñ obseruauerunt uerba federis quod; assensi sunt in conspectu meo. uitulum qui ceciderunt in duas partes. et transierunt inter diuisiones eius principes iuda et principes ierlm. eunuchi et sacerdotes. et omnis ꝓplus tre qui transierunt inter diuisiones uituli. et dabo eos in manu inimicorum suorum. ⁊ in manu querentium animā eorum. Et erit morticinum eorum in escam uolatilibus celi. et bestiis tre. Et sedechiam regem iuda et principes eius dabo in manu inimicorum suorum. et in manu querentiū animā eorum. et in manu exercituum regis babilonis. qui recessērunt a uobis. Ecce ego ꝓcipio dicit dñs. et reducam eos in ciuitatem hanc. et ꝓliabunt̄ aduersum eam. et capient eā ⁊ incendent igni. Et ciuitates iuda dabo in solitudinē eo qꝺ non sit habitator. lxxviii

xxxvi

Verbum qꝺ factum ē ad ieremiam a dño. in diebus ioachim filij iosie regis iuda dicens. Vade ad domum rechabitarum. et loquere eis. ⁊ introduces eos in domum dñi in unā exedram thesaurum. et dabis eis bibere uinum. Et assumpsi iazoniam filium ieremie filii abisame. et fres eius ⁊ omnes filios eius. ⁊ uniuersam domum rechabitarum. et introduxi eos in domum dñi ad gazofilacium filiorum anam. filij iedelie hominis dei. qꝺ erat uicta gazofilacium principum. sup thesaurum maasie filij sellum. qui erat custos uestibuli. et posui coram filiis domus rechabitarum sapphos plenos uino. et calices. Et dixi ad eos. Bibite uinum. Qui respondunt. Non bibemus uinum. quia ionadab filius rechab pr nr ꝓcepit nobis dicens. Non bibetis uinum uos et filij uri usq; in sempiternum. et domū ñ edificabitis ⁊ semen ñ seretis. et uineas ñ plantabitis nec habebitis ⁊ ꝙ in tabernaculis habitabitis cunctis diebus uris. ut uiuatis dies multos sup facie tre in qua uos ꝓgrinamini. Obediuimus ꝙ uoci ionadab filij rechab patris nri in omnibus que ꝓcepit nobis. ita ut ñ biberemus uinum cunctis diebus nris. nos et mulieres nre. ⁊ filij et filie nre. ⁊ ñ edificaremus domos ad habitandū. Et uineā et agrum. ⁊ semitē ñ habuimus. ꝙ habitauimus in tabernaculis. et obedientes fuimus uoci

omnia que p̄cepit nob ionadab pat̄ nr̄. Cum aūt
ascendiss nabuchodonosor rex babilonis ad t̄ram no
stram dixim⁹. Venite et ingrediamur ierlm a
facie chaldeoꝝ. et a facie exercitus syre. et mansim⁹
in ierlm. Et factum ē ūbum dn̄i ad ieremiam dicēs.
Hec dicit dn̄s exercituum ds isrl. Vade et dic uni
uda. et habitatoribus ierlm. Numquid n̄ recipietis
disciplinam. ut obediatis ūbis meis dicit dn̄s. Pre
ualuerunt sermones ionadab filij rechab quos p̄ce
pit filiis suis ut n̄ biberent unum. et n̄ biberunt
usq; ad diem hanc. quia obedierunt p̄cepto pat̄is
sui. Ego aūt locutus sum ad uos de mane consur
gens et loquens. et n̄ obedistis m̄i. Misiq; ad uos
seruos meos pphas. consurgens diluculo mittensq;
et dicens. conu̅timini unusquisq; a ua sua pessi
ma. et bona facite studia uā. et nolite sequi ds
alienos neq; colatis eos. et habitabitis in t̄ra q̄m de
di patrib; uīs et uob. Et n̄ inclinastis aurem ue
strum. neq; audistis me. Fecerunt g̃ filij ionadab
filij rechab p̄ceptum patris sui q̄s p̄cepit eis. pl̄s
aūt iste n̄ obedierunt m̄i. Idcirco h̄ dicit dn̄s exercitu
um ds isrl. Ecce ego adducam sup iudam et sup
omnes habitatores ierlm. uniuersam afflictio
nem q̄m locutus sum ad illos. eo q̄d locutus
sum ad illos. et n̄ audierunt. Vocaui illos. et n̄ re
spondiūt m̄i. Domui aūt rechabitar⁹ dixit iere
mias. Hec dicit dn̄s exercituum ds isrl. Pro eo q̄d
obedistis p̄cepto ionadab patris u̅ri. et custodistis omia
mandata eius. et fecistis uniuersa que p̄cepit uob. pp
terea hec dicit dn̄s exercituum ds isrl. Non deficiet
uir de stirpe ionadab filij rechab stans in conspec
tu meo cunctis diebus. LXXVI

LXXVII In anno quarto ioachim regis iuda
factum ē ūbum hoc ad ieremiam a dn̄o dicens. Tolle
uolum̄ libri. et scribes in eo omnia ūba q̄ locutus
sum t̄ ad illum isrl. et iudam. et ad illum omnes
gentes a die qua locutus sū ad te ex diebus iosie
usq; ad diem hanc. si forte audiente domo iuda
uniuersa mala que ego cogito facē eis reuertatur
unusquisq; a ua sua pessima. et ppitius eis mi
quitatē eoꝝ et peccato eoꝝ. Vocauit g̃ ieremias
baruch filiū neriē. et scripsit baruch ex ore iere
mie oēs sermones dn̄i quos locutus ē ad eum
in uolumine libri. Et p̄cepit ieremias baruch
dicens. Ego clausus sum. nec ualeo ingredi do
mum dn̄i. Ingrediere g̃ tu. et legē de uolu
mine in quo scripsisti ex ore meo ūba dn̄i audien
te pl̄o in domo dn̄i in die ieunij. insup et au
diente uniuso iuda qui uenerunt de ciuitatib; su
is. legesis eis. si forte cadat oratio eoꝝ in conspectu
dn̄i. et reuertatur unusquisq; a ua sua pessima
q̄m magnus furor. et indignatio q̄m locutus ē
dn̄s ad uniuersum pl̄m hunc. Et fecit baruch filius
nerie uxta omnia q̄ p̄cepat ei ieremias. legēs
ex uolumine sermones dn̄i in domo dn̄i. LXXVII
Factum ē aūt in anno quinto ioachim filij io
sie regis iuda. in mense nono p̄dicauerunt ieiunium
in conspectu dn̄i omni pl̄o in ierlm. et uniuer
se multitudini que confluxerat de ciuitatib;
iuda in ierlm. Legitq; baruch ex uolumine ser
mones ieremie in domo dn̄i. in gazofilacio ga
mane filij saphan scribe in uestibulo superiori
in introitu porte noue domus dn̄i. audiente oēm
pl̄o. Cumq; audisset micheas filius gamarie filij
saphan oēs sermones dn̄i ex libro. descendit in do
mum regis ad gazofilacium scribe. Et ecce ibi
omnes principes sedebant. elisama scriba. et
dalaias filius semeie. et elnathan filius achobor
et gamarias filius saphan. et sedechias filius a
marie. et uniuersi principes. Et nunciauit mi
cheas omnia uba que audiuit legente baruch
ex uolumine in auribus pli. Miserunt itaq; oēs
principes ad baruch. iudi filium nathanie filij sele
mie. filij chusi. dicentes. Volumē ex quo legisti audi
ente pl̄o. sume in manu tua et ueni. Tulit g̃
baruch filius nerie uolumē in manu sua. et uenit
ad eos. Et dixerunt ad eum. Sede. et lege hec in
auribus nr̄is. Et legit baruch in auribus eoꝝ. Igit̃
cū audissent omnia uba. obstupuerūt unusquisq;
ad proximū suum. Et dixerunt ad baruch. Nun
tiare debemus regi omnes sermones istos. Et in
trogauerunt eum dicentes. Indica nob quom̄ scripsisti
omnes sermones istos. ex ore eius. Dixit aūt
eis baruch. Ex ore suo loḡbatur quasi legens ad
me oēs sermones istos. et ego scribebā in uolumi
ne atramento. Et dixerunt principes ad baruch.
Uade et abscondē te tu et ieremias. et nemo sciat
ubi sitis. Et ingressi sunt ad regē in atrium.
Porro uolumē cōmendauerunt in gazofilacio elisame
scribe. Et nunciauerunt audiente rege oēs ser
mones. Misitq; rex iudi. ut sumeret uolumē. Qui
tollens illud de gazofilacio elisame scribe. et legit
audiente rege. et omnibus principib; qui stabant
circa regem. Rex aūt sedebat in domo hyemali
in mense nono. et posita erat coram eo arula ple
na prunis. Cumq; legisset iudi tres pagellas uel
quatuor. scidit illud scalpello scribe et proiecit in
ignem qui erat sup arulam. donec cōsumeret
omne uolumē ignis q̄ erat in arula. Et n̄ timu
erunt neq; fecerunt uestimenta sua rex et oēs ser
ui eius. qui audierunt uniuersos sermones istos.
Veruntamen elnathan. et dalaias et gamarias cont

dixūnt regi ne combuſt librum. et ñ audiuit eos.
Et p̄cepit rex ieremiel filio ammelech. et ſaraie filio
eſrihel. et ſedemie filio abdehel. ut comp̄hendent
baruch ſcribam. et ieremiam pphām. Abſcondit aũ
eos dñs. Et ſcm̄ ē ūbum dñi ad ieremiam poſtq̄
combuſſerat rex uoluñ. et ſmones quos ſcripſerat
baruch ex ore ieremie dicens. Rurſum tolle uoluñ
aliud. et ſcribe in eo omnes ſermones p̄mos q̄ erāt
in uoluminē p̄mo qđ combuſſit ioachim rex iuda.
Et ad ioachim regem iuda. dices. Hec dicit dñs.
Tu combuſſiſti uolumen illud. dicens. Quare ſcr̄
ſiſti in eo annuntians. ſcribes uenit rex babilo
nis et uaſtabit t̄ram hanc. et ceſſare faciet ex il
la hominē et uñtum. Propēa hec dicit dñs. con
tra ioachim regē iuda. Non erit ex eo qui ſede
at ſup ſolium dauid. et cadauer eius p̄icietur ad
eſtum p̄ diem. et ad gelu p̄ noctem. Et uiſitabo
contra eum et ſemen ſeñ eius. et contra ſeruos ei⁹
iniquitates ſuas. Et adducā ſup eos. et ſup habita
tores ieruſalē. et ſup uiros iuda omne malum qđ
locutus ſum ad eos. et ñ audierunt. Jeremias
aut̄ tulit uoluñ aliud. et dedit illud baruch fi
lio nerie ſcribe. Qui ſcripſit in eo ex ore ieremie
omnes ſermones libri. qũe combuſſerat ioachim
rex iuda igni. et inſup additi ſermones multo plu
res quam ante fuerant. Et regnauit rex ſedechi
as filius ioſie p̄ conia filio ioachim. qũe conſti
tuit regem nabuchodonoſor rex babilonis in t̄ra
iuda. Et ñ obediuit ipſe et ſerui eius. et pl̄s t̄re
ūbis dñi. que locutus ē in manu ieremie pphē.
Et miſit rex ſedechias uchal filium ſelemie. et
ſophoniam filium maaſie ſacerdotem. ad ieremi
am pphām dicens. Ora p̄ nob dñm dm̄ nr̄m. Jere
mias aut̄ libere ambulabat in medio pl̄i. Non
enim eū miſerunt in cuſtodiam carceris. Igitur
exercitus pharaonis egreſſus ē de egipto. et audi
erunt chaldei qui obſidebant ierlim huiuſcemodi
nuntium. receſſerunt ab ierlim. lxxiiii

Et ſcm̄ ē ūbum dñi ad ieremiā pphām dicens. hec
dicit dñs dīs iſrl. Sic dicetis regi iuda qui miſit
uos ad me int̄rogandum. Ecce exercitus pharao
nis qui egreſſus ē uob in auxilium reūtet in ter
ram ſuā in egiptum. et reuertent chaldei et bella
bunt contra ciuitat̄ hanc. et capient eam et
incendent igni. Hec dicit dñs. Nolite decipe ani
mas uras. dicentes. euntes abibunt et recedent
a nob chaldei. quia ñ abibunt. Si. et ſi p̄cuſſeri
tis omnē exercitum chaldeorum qui p̄liant ad ūſum uos et
uerūtiam fuerint aliqui ex eis uulneratis. singuli
de tentorio ſuo cōſurgent. et incendent ciuitatē
hanc igni. Ergo cum receſſiſſet exercitus chaldeoꝝ

ab ierlim. p̄ē exercitum pharaonis. egreſſus ē iere
mias pphā de ierlim ut iret in t̄rā beniamin. et u
deret ibi poſſeſſionē in conſpectu ciuiū. Cumq; p
uenīſſet ad portam beniamin. erat ibi cuſtos por
te princeps nomine ieriās filius ſelemie filij ananie.
Et apprehendit ieriās ieremiam pphām. dicens. Ad
chaldeos p̄fugis. Et reſpondit ieremias. falſum ē.
Non fugio ad chaldeos. Et ñ audiuit eum. ſed com̄
hendit ieriās ieremiam. et adduxit eum ad prin
cipes. Quam ob rem irati principes contra ieremi⁹.
cesum eū miſerunt in carcerē. q̄ erat in domo io
nathan ſcribe. Ipſe enim poſitus erat ſup carcerē.
Itaq; ingreſſus ē ieremias in domum laci. et in er
gaſtulum. et ſedit ibi diebus multis. Quibus aut̄ rex
ſedechias tulit eum. et int̄rogauit in domo ſua ab
ſcondite. et dixit. Puraſne ē ſermo a dño. Et dix̄
ieremias. Eſt. Et ait. In manu regis babilonis tra
deris. Et dixit ieremias ad regem ſedechiam. Qđ
peccaui t. et ſeruis tuis. et pl̄o tuo. quia miſiſtis
me in domum carceris. Vbi ſunt pphē uri qui
pphabant uob et dicebant. ñ ueniet rex baby
lonis ſup uos. et ſup t̄ram hanc. Nunc ḡ audi
obſecro. dñe mi rex. ualeat depcatio mea in con
ſpectu tuo. et ne me remittas in domū ionathan
ſcribe ne moriar ibi. Precepit ḡ rex ſedechias ut
traderet ieremias in ueſtibulū carceris. et daret
ei torta panis cotidie. excepto pulmento. donec cō
ſumerent omnes panes de ciuitate. Et man
ſit ieremias in ueſtibulo carceris. xxxviii.

Audiuit aut̄ ſaphatias filius mathan. et iedelias filius paſſur.
et uchal filius ſelemie et paſſur filius melchie
ſermones quos ieremias loquebatur ad omnē
pl̄m dicens. Hec dicit dñs. q̄umq; manſerit
in ciuitate hac morietur gladio. et fame. et pe
ſte. qui aut̄ p̄fugerit ad chaldeos uiuet. et erit
anima eius ſoſpes et uiuens. Hec dicit dñs. Tra
dendo tradetur ciuitas hec in manu exercitus
regis babilonis. et capiet eam. Et dixerunt p̄n
cipes regi. Rogamus ut occidat̄ homo iſte. De⁹ aũ
in uſtra diſſoluit manus uiroꝝ bellantiū qui re
manſerint in ciuitate hac. et manus uniuerſi po
puli. loquens ad eos uerba hec. Siquidē ho
mo hic ñ querit pacē p̄ pl̄i huius. ſed malum. Et
dixit rex ſedechias. Ecce ipſe in manib; uſtris ē.
Non enim fas ē regem uob quicq̄m negare. Tu
lerunt ḡ ieremiam et p̄iecerunt eum in lacū
elchie filij amelech. qui erat in ueſtibulo
carceris. Et ſubmiſerūt ieremiam in funib;. Et
in lacu ñ erat aqua. ſed lutum. Deſcendit itaq;
ieremias in cenum. Audiuit aut̄ ademelech ethi
ops uir eunuchus qui erat in domo regis. qđ mi

fissent ieremiam in lacum. Porro rex sedebat in porta beniamin. Et egressus ē abdemelech de domo regis. et locutus ē ad regem dicens. Dñe mi rex male fecerunt uiri isti omnia quęcunq; ꝓpetrauerunt contra ieremiam ꝓphām. mittentes eum in lacum. ut moriatur ibi fame. Non sunt enī ultra panes in ciuitate. Precepit itaq; rex abdemelech ethiopi dicens. Tolle tecum hinc triginta uiros. et leua ieremiā ꝓphām de lacu antequā moriatur. Assumpsit ḡ abdemelech secū uiros. ingressus ē domū regis que erat sub ceno. Et tulit inde ueteres pannos et antiqua quę cō putruerant. et submisit ea ad ieremiā in lacu ꝑ funiculos. Dixitq; abdemelech ethiops ad ieremiam. Pone ueteres pannos et hec putrida sub ascellis manuū tuarū. et sup funes. Fecit ḡ ieremias sic. Et extraxerunt ieremiam funib; et eduxerunt eū de lacu. Lxv Mansit autē ieremias in uestibulo carceris. Et misit rex sedechias. et tulit ad se ieremiā ꝓphām ad ostium tertium qđ erat in domo dñi. Et dixit rex ad ieremiam. Interrogo ego te sermonē ne abscondas ame aliquid. Dixit autē ieremias ad sedechiam. Si annuntiauero tibi. numqđ nō interficies me. Et si consilium tibi dedero. nō audies me. Juratur ḡ rex sedechias ieremie clam dicens. Viuit dñs qui fecit nob animam hanc. si occidero te. et si tradidero in manu uiroꝝ istoꝝ qui qrunt animā tuā. Et dixit ieremias ad sedechiam. hec dicit dñs exercituum dš israh. Si ꝓfectus exieris ad principes regis babilonis uiuet anima tua. et ciuitas hec nō succendet igni. et saluus eris tu et domus tua. Si autē nō exieris ad principes regis babilonis. tradetur ciuitas hec in manu chaldeoꝝ et succendent eā igni. et tu nō effugies de manu eoꝝ. Et dixit rex sedechias ad ieremiā. Solicitus sum ꝓpter iudeos qui transfugerunt ad chaldeos. ne forte tradar in manus eoꝝ. et illudāt mihi. Respondit autē ieremias. Non te tradent. Audi quęso uocē dñi. q̄m ego loquor. ut bene tibi sit. et uiuet anima tua. Quod si nolueris egredi iste est sermo dñi quē ostendit mihi dñs. Ecce oēs mulieres q̄ remanserunt in domo regis iude educentur ad principes regis babilonis. et ipse dicēt. Seduxerunt te. et ꝓualuerunt aduersum te. uiri pacifici tui. demerserunt in ceno pedes tuos. et recesserunt a te. Et oēs uxores tue et filii tui educentur ad chaldeos. et tu nō effugies manus eoꝝ. ſ in manu regis babilonis capieris. et ciuitas hec comburet igni. Dixit ḡ sedechias ad ieremiā. Iniquus sit uir ūba hec. et nō moriens. Si autē audierint principes qđ locutus sum tecū. et uenerint ad te. et dixerint tibi indica nob quid locutus es cum rege. ne celes nos et nō te interficiemus. et qđ locutus es tecum rex. dices ad eos. Prostratum ego posse meas coram rege ne me reduci uiberet in domū ionathan. et ibi morereris. Venerunt ḡ principes ad ieremiā. dixerunt. et interrogauerunt eum. Et locutus est iuxta omnia ūba que precepit rex. et cessauerūt ab eo. Nichil enim fuerat auditum. Mansit uero ieremias in uestibulo carceris. usq; ad diem quo xxxix capta ē ierlim. Et cū ē ut caperet ierlim. Anno nono sedechie regis iuda. mense decimo uenit nabuchodonosor rex babilonis et omnis exercitus eius ad ierlim. et obsidebant eam. Undecimo autē anno sedechie. mense quarto quinta mensis. aperta ē ciuitas. Et ingressi sunt omnes principes babilonis. et regis sederunt in porta media. neregel. sereser. semagar. nabu. sarsachim. rapsares. neregel. sereser. rebmag. et omnes reliqui principes regis babilonis. Cumq; uidisset eos sedechias rex iuda et omnes uiri bellatores fugerunt et egressi sunt nocte de ciuitate ꝑ uiā horti regis. et ꝑ portam que erat inter duos muros. et egressi sunt ad uiā deserti. Persecuti ē autē eos exercitus chaldeoꝝ. et comphenderunt sedechiam in campo solitudinis iericho[illegible]tine. et captum adduxerunt ad nabuchodonosor regem babilonis in reblatha que ē in terra emath. Et locutus ē ad eum iudicia. Et occidit rex babilonis filios sedechie in reblatha in oculis eius. et omnes nobiles iude occidit rex babilonis. Oculos quoq; sedechie eruit. Et uinxit eum compedibus. ut duceret in babilonem. Domū quoq; regis. et domū uulgi succenderunt chaldei igni. et muros ierlim subuerterunt. Et reliquias ꝑpli que remanserunt in ciuitate. et ꝑfugas qui transfugerāt ad eum. et supfluos uulgi qui remanserant transtulit nabuzardan magister militum in babilonē. et de plebe pauꝑm qui penitus nichil habebant dimisit nabuzardan magister militum in terra iuda. et dedit eis uineas et agros in die illa. Precepit aūt nabuchodonosor rex babilonis de ieremia nabuzardan magistro militum dicens. Tolle illum et pone super eum oculos tuos. et nichil ei mali facias. ſ ut uoluerit sic facies ei. Misit ḡ nabuzardan princeps militum. et nabu. et sesban. et rapsares. et neregel. et sereser. et rebmag. et omnes optimates regis babilonis miserunt et tulerunt ieremiam de uestibulo carceris. et tradiderunt eum godolie filio achicam. filii saphan. ut reduceret domū et habitaret in

Ad Jeremiam aūt fuit uerbum dñi cum clausus esset in uestibulo carceris dicens. Vade et dic abdemelech ethiopi dicens. hec dicit dñs exercituum dš israh. Ecce ego inducam sermones meos super ciuitatē hanc. in malum et

non in bonum. Et erunt in conspectu tuo indie illa. Et liberabo te in die illa aut dñs. et ñ tradam te in manus uiroꝝ quos tu formidas. Si eruens liberabo te et gladio ñ cades. et erit ẽ anima tua in salute q̃a confidisti fiduciam aut dñs. lxxvii

xlvi Sermo qui fct ẽ ad ieremiam a dño postq̃m dimisit ẽ nabuzardan magister militie de rama q̃n tulit eum uinctum cathenis in medio omniū qui emigrabant de ierlm et iuda et ducebantur in babilonẽ. Tollit̃ g̃ princeps militie ieremiam dixit ad eum Dñs ds tuus locutus ẽ malum hoc sup locum istum et adduxit et fecit dñs sicut locutus ẽ quia peccastis dño et ñ audistis uocẽ eius. et factus ẽ uob̃ sermo hic Nunc ergo ecce solui te hodie de cathenis que sũt in manib; tuis. Si placet ẽ ut uenias mecum in babilonẽ ueni et ponam oculos meos sup te. Si aut̃ displicet ẽ uenire mecum in babilonem. reside. Ecce omnis trã in conspectu tuo. Quo elegeris et quo placuerit ẽ ut uadas. illuc pge. Et tr mecum noli uenire. sed habita apud godoliam filium aycham filii saphan quẽ ꝓposuit rex babilonis ciuitatib; iude. habita g̃ cum eo in medio ꝑpli. ul̃ quocumq; placuit ẽ ut uadas uade. Dedit quoq; ei magister militie cibaria et munuscula. et dimisit eum. lxxviii

Erunt aut̃ ieremias ad godoliam filium aycham in maspha. et habitauit cũ eo in medio ꝑpli qui relict̃ ĩra fuerat. Cum g̃ audissent omnes principes exercitꝰ qui dispsi fuerant p regiones ipsi et socij eoꝝ qđ ꝑfecisset rex babilonis godoliam filium aycham terre. et cõmendasset ei uiros et mulieres et paruulos t̃re qui ñ fuerant translati in babilonem. uenerunt ad godoliam in maspha. Et ysmahel filius nathanie et iohanan et iohathan filii caree. et sareas filius tanemeth. et filij ophi. qui erant de nethophathi. et iezonias filius maacathi ipsi et uiri eoꝝ. Et iurauit eis godolias filius aycham filii saphan. et comitib; eoꝝ dicens. Nolite timere seruire chaldeis. Habitate in terra et seruite regi babilonis. et bene erit uob̃. Ecce ego habito in maspha ut respondeam ꝑcepto chaldeoꝝ qui mittuntur ad nos. Vos aut̃ colligite uinde mia. et messem. et oleum. et condite in uasis uris. et manete in urbib; uris quas tenetis. Sed et omnes iudei qui erant in moab. et filii ammon. et in edumea. et in uniuersis regionib; audito qđ reliquisset rex babilonis reliquias in iudea. et qđ ꝓposuisset sup eos godoliam filium aycham filii saphan. reuersi sunt in quam omnes iudei de uniuersis locis ad que ꝓfugerat. Et uenerunt in tram iuda ad godoliam in maspha. et collegerunt uinum. et messem multam nimis. Iohanan aut̃ filii caree et omnes principes exercitus qui dispsi erat in regionib; uenerunt ad godoliam in maspha. et dixerunt ei. Scis quia baalis rex filioꝝ ammon misit ysmahel filium nathanie ꝑcutere aiam tuam. Et ñ credidit eis godolias filius aycham. Johanan uero filius caree dixit ad godoliam. Sed cesum in maspha loquens. Ibo et percutiam ysmahel filium nathanie nullo sciente. ne interficiat aiam tuam. et dissipent omnes iudei qui cõgregati sunt ad te. et pibunt reliquie iude. Et ait godolias filius aycham ad iohanan filiũ caree. Noli facere ũbum hoc. falsum enim tu loqueris de ysmahel. xlvii. Et factum ẽ in mense septimo. uenit ysmahel filius nathanie filii elisama de semine regali et optimates regis et decem uiri cũ eo ad godoliam filium aycham in maspha. et comederunt ibi panes simul in maspha. Surrexit aut̃ ysmahel filius nathanie. et decem uiri qui erant cũ eo. et ꝑcusserunt godoliam filium aycham filij saphan gladio. et interfecerunt eum. quẽ ꝑfecerat rex babilonis terre. Omnes quoq; iudeos qui erant cum godolia in maspha. et chaldeos qui reperti sunt ibi. et uiros bellatores. ꝑcussit ysmahel. Secũ aut̃ die postq̃m ꝑcusserat godoliam. nullo adhuc sciente. uenerunt uiri de sychem. et de silo. et de samaria octoginta uiri rasi barbam. et scissis uestib; et squalentes. Munera et thus habebant in manu. ut offerrent in domo dñi. Egressus g̃ ysmahel filius nathanie in occursum eoꝝ de maspha. incedens et plorans ibat. Cum aut̃ occurrisset eis dixit ad eos. Venite ad godoliam filium aycham. Qui cum uenissẽt ad ẽmediũ ciuitatis. interfecit eos ysmahel filius nathanie cum ꝑfidus suis. Lacus aut̃ in q̃m ꝓiecerat ysmahel omnia cadauera uiroꝝ quos ꝑcussit ꝓpter godoliam. ipse ẽ q̃m fecit rex asa ꝓpter baasa regem israhel. Ipsum repleuit ysmahel filius nathanie occisis. Et captiuas duxit ysmahel omnes reliquias ꝑpli qui erant in maspha filias regis et uniuersum ꝑplm qui remanserat in maspha. quos cõmendauerat nabuzardan princeps militie godolie. filio aycham. Et cepit eos ysmahel filius nathanie. et abiit ut transiret ad filios ammon. Audiuit aut̃ iohanan filius caree et omnes principes bellatoꝝ qui erant cum eo omne malum qđ fecerat ysmahel filius nathanie. et assumptis uiris pfecti sunt ut bellarent aduersum ysmahel filiũ nathanie. et inuenerunt eum ad aquas multas q̃

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

sunt in gabaon. Cumq; uidisset omnis ppls qui erant cum ysmahel iohanan filium caree et unuersos principes bellatorum qui erant cū eo letati sunt. et reuersus ē omnis ppls quē cepit ysmahel in masphat. Reuersusq; abiit ad iohanan filium caree. Ismahel autē filius nathanie fugit cū octo uiris a facie iohanan. et abiit ad filios ammon. Tulit g iohanan filius caree et omnes principes bellatorum qui erant cum eo unūsas reliquias uulgi quas reduxerat ab ysmahele filio nathanie de masphat postq̄m percussit godoliam filium aicham uirum fortem uiros ad plenum. et mulieres et pueros. et eunuchos quos reduxerat de gabaon. et abierunt et sederunt per egrnantes in chamaan. que ē iuxta bethleem. ut pgerent et intrarent egyptum a facie chaldeorum. Timebant enim eos quia percussissent ysmahel filius nathanie godoliam filium aicham. q̄m ipse fecerat rex babilonis in terra iuda. lxviii

xlix Et accesserunt omnes principes bellatorum et iohanan filius caree. et iezonias filius osaie. et reliquus uulgus a paruo usq; ad magnum. diuntq; ad ieremiam pphām. Cadat oro ptio nra in conspectu tuo. et ora p nob ad dñm dm tuū p unūsquisq; reliquiis istis. quia derelicti sumus pauci de plurib; sicut oculi tui nos intuentur. Et annuntiet nob dns ds tuus uiam p quam pgamus. et ūbum qd faciamus. Dixit autē ad eos ieremias pphā. Audiui. Ecce ego orabo ad dñm dm uīm. secm ūba hec. Omne ūbum qcq; responderit m̄ indicabo uob. nec celabo uos de quam. Et illi dixerunt ad ieremiam. Sit dns inter nos testis ueritatis et fidei. si n̄ iuxta omne ūbum in quo miserit te dns ds tuus ad nos sic faciemus. siue bonum ē siue malum. Voce dñi dei nri ad q̄m mittimus te obediemus. ut bene sit nobis cum audierimus uocē dñi nri dei. Cum autē complesset dies. erat dies. factum ē ūbum dñi ad ieremiā. Vocauitq; iohanan filium caree et omnes principes bellatorum qui erant cum eo. et uniuersum ppl̄m a minimo usq; ad maximum. et dixit ad eos. hec dicit dns ds isrl. ad quē misistis me ut prosternerē preces uras in conspectu eius. Si quiescentes manseritis in terra hac. edificabo uos et n̄ destruam. plantabo et n̄ euellam. Jam enim placatus sum super malo qd feci uob. Nolite timere a facie regis babilonis. quē uos pauidi formidatis. Nolite metuere eum dicit dns. quia nobiscum sum ego ut saluos faciā uos. et eruam de manu eius. et dabo uobis miās. et miserebor uri. et habitare uos faciā in terra ura. Si autē dixeritis uos n̄ habitabimus in terra ista. nec audiemus uocē dñi dei nri. dicentes nequaq̄m. si ad terram egypti pgemus ubi n̄ uidebimus bellum et clangorem tube n̄ audiemus. et fame n̄ sustinebimus. et ibi habitabimus. propter hoc nunc audite ūbum dñi reliquie iuda. Hec dicit dns exercituum. ds isrl. Si posuistis faciem uestram ut ingrediamini egyptum et manseritis ut ibi habitetis. gladius quē uos formidatis ibi comprehendet uos in terra egypti. et fames p qua estis solliciti adprehendet uos in egypto. et ibi moriemini. et omnes uiri qui posuerint faciē suam ut ingrediantur egyptum et habitent ibi. morientur gladio. et fame. et peste. Nullus de eis remanebit. nec effugiet a facie mali qd adducam sup eos. quia hec dicit dns exercituū ds isrl. Sicut conflatus ē furor mis et indignatio mea sup habitatores ierlm. sic conflabitur indignatio mea sup uos cum ingressi fuerit egyptum. Et eritis in ustionem. et in stuporem. et in maledictionē. et in obprobrium. et neq̄q̄m ultra uidebitis locum istum. Verbū dñi sup uos reliquie iuda. Nolite intrare in egyptum. Scientes scitote quia obtestatus sum uos hodie. quia decepistis animas uras. Vos enim misistis me ad dñm dm uīm. dicentes. Ora p nobis ad dñm dm nrm. et iuxta omnia quecumq; dixerit tibi dns ds nr sic annuntia nob. et faciemus. Et annuntiauit uob hodie. et n̄ audistis uocē dñi dei un. sup uniuersis p quibus misit me ad uos. Nunc g scientes scitote quia gladio fame. et peste moriemini in loco ad quē uoluistis intrare ut habitaretis ibi. lxxx xlix

Factum ē autē cum complesset ieremias loquens ad plm uniūsos sermones dñi dei eor. p quibus miserat eū dns ds eor ad illos omnia ūba hec. dixit azarias filius osie. et iohanan filius caree. et omnes uiri superbi dicentes ad ieremiam. Mendacium tu loqueris. Non misit te dns ds nr dicens. n̄ ingrediamini egyptū ut habitetis illic. sed baruch filius neriе incitat te ad ūsum nos ut tradat nos in manus chaldeorum. et interficiat nos. et transducat nos captiuos in babilonē. Et n̄ audiuit iohanan filius caree et omnes principes bellatorum et uniūsus ppls uocē dñi. ut manerent in terra iuda. sed tollens iohanan filius caree et uniūsi principes bellatorum uniūsos reliquias iuda. qui reuersi fuerant de cunctis gentibus ad quas fuerant antea dispersi. ut habitarent in terra iuda. uiros et mulieres et paruulos et filias regis et omnē animā quā reliquerat nabuzardan princeps militie cū godolia filio aicham filio saphan. et ieremiam pphām. et baruch filium nerie. et ingressi sunt in terram egypti. quia n̄ obedierunt uoci dñi. et uenerunt usq; ad thanes. Et factus ē sermo dñi ad ieremiam pphām in thanis. dicens. Sume in manu tua lapides grandes. et absconde eos in crypta que ē sub muro latericio in porta domus pharaonis in thanis. coram uiris iudeis. et dices ad eos. Hec dicit dns exercituū

ōs israhel. Ecce ego mittam et assumam nabuchodonosor
regem babilonis seruum meū. et ponam thronū eius sup
lapides istos quos abscondi. et statuet solium suū sup
eos. Veniensq; pauet terram egypti quos in morte in
mortē. et quos in captiuitate in captiuitatē. et quos
in gladio in gladium. Et succendet ignē in delubris
deor egypti. et comburet eam. et captiuos ducet illos.
Et amicietur terra egypti sicut amicit pastor pallio
suo. Et egredietur inde in pace. et conteret statuas
domus solis que sunt in terra egypti. et delubra deor
egypti comburet igni. lxxxi xlv

Verbum quod factum est ad ieremiam ad omnes iudeos q̄
habitabant in terra egypti habitantes in magdalo et
in thanis. et in memphis. et in terra phatures. dicens.
Hec dicit dns exercituum. deus israhel. Vos uidistis omne
malum istud quod adduxi super ierlm. et super omnes ur
bes iuda. Et ecce sunt deserte hodie. et non est in eis
habitator propter malitiam quā fecerunt ut me ad ira
cundiam prouocarent. et irent et sacrificarent et co
lerent deos alienos. quos nesciebant. et illi et uos. et
patres uri. Et misi ad uos omnes seruos meos prophetas de nocte
te consurgens mittensq; et dicens. nolite facere uerbum
abhominationis huius quā odi. et non audierunt nec
inclinauerunt aurem suam ut conuerterentur a malis
suis. et non sacrificarent diis alienis. Et conflata est
indignatio mea et furor meus et succensa est in ciuita
tibus iuda. et in plateis ierlm. Et uersa sunt in so
litudinem et uastitatem. sicut die hanc. Et nunc hec
dicit dns exercituum deus israhel. Quare facitis uos ma
lum grande contra animas uestras. ut intereant ex uo
bis uir et mulier. paruulus et lactans de medio iude.
nec relinquatur uobis quicquam residui. prouocantes me
in operibus manuum uestrarum sacrificando diis alienis in terra
egypti in qua ingressi estis ut habitetis ibi et disperga
mini. et sitis in maledictionem et in obprobrium cunctis gen
tibus terre. Numquid oblita est mala patrum uestro
rum et mala regum iuda et mala uxorum eius. et mala
tua et uxorum tuarum. que fecerunt in terra iuda. et
in regionibus ierlm. Non sunt mundati usq; ad
diem hanc. Et non timuerunt. et non ambulaue
runt in lege dni. et in preceptis meis que dedi coram
uobis et coram patribus uestris. Ideo hec dicit dns exerci
tuum deus israhel. Ecce ego ponam faciem meam in uo
bis in malum. Et disperdam omnem iudam. et assu
mam reliquias iude. qui posuerunt facies suas ut
ingrederentur terram egypti. et habitarent ibi. Et con
sumentur omnes in terra egypti. et cadent in gladio
et in fame consumentur. a minimo usq; ad maximum
in fame et in gladio morientur. Et erunt in usum
turandum. et in miraculum. et in maledictionem et
in obprobrium. Et uisitabo super habitatores terre egyp
ti. sicut uisitaui super ierlm in gladio. et in fame. et
in peste. Et non erit qui effugiat. et sit residuus de
reliquiis iudeorum. qui uadunt ut peregrinentur in
egypto. et reuertantur in terram iuda. ad quam ipsi ele
uant animas suas. ut reuertantur et habitent ibi.
Non reuertentur nisi qui fugerint. Respondens autem
ieremie omnes uiri. scientes quod sacrificarent uxores
eorum dis alienis. et universe mulieres. quarum stabat
multitudo grandis. et omnis plebs habitantium in
terra egypti in phatures. dicens. Sermonem quem locutus
est ad nos in nomine dni non audiemus ex te. sed faci
entes faciemus omne uerbum quod egredietur de ore
nro. ut sacrificemus regine celi. et libemus ei liba
mina sicut fecimus nos et patres nri reges nri et
principes nri in urbibus iuda. et in plateis ierlm.
et saturati sumus panibus. et bene nobis erat. malumq;
non uidimus. Ex eo autem quod cessauimus sacrificare re
gine celi. et libare ei libamina indigemus omnibus.
et gladio et fame consumpti sumus. Quod si nos
sacrificamus regine celi. et libamus ei libamina. numquid
sine uiris nris fecimus ei placentas ad colendum
eam. et libamina. Et dixit ieremias ad omnem
populum. ad uiros et mulieres. et ad uniuersam multitudinem
plebem qui responderant ei uerbum. dicens. Numquid
non sacrificium quod sacrificastis in ciuitatibus iuda. et
in plateis ierlm. et uos et patres uri. et reges uri
et principes uri. et populus terre horum recordatus est dns
et ascendit super cor eius. et non potuit dns ultra por
tare propter malitiam studiorum uestrorum. et propter abho
minationes quas fecistis. Et facta est terra uestra
in desolationem et in stuporem et in maledictum eo quod
non sit habitator sicut est dies hec. propterea quod sacrificastis
uos idolis et peccastis dno et non audieritis uocem dni.
et in lege et in preceptis et in testimoniis eius non am
bulastis. idcirco euenerunt uobis mala hec sicut est
dies hec. lxxxii Dixit autem Jeremias ad omnem
populum. et ad uniuersas mulieres. audite uerbum dni
omnis iuda qui estis in terra egypti. Hec inquit do
minus deus exercituum deus israhel. dicens. Vos et uxo
res uestre locute estis ore uestro. et manibus uestris implestis
dicentes. Faciamus uota nostra que uouimus. ut sacrifi
cemus regine celi et libemus ei libamina. Implestis
uota uestra. et ope perfecistis ea. Ideo audite uerbum
dni omnis iuda qui habitatis in terra egypti. Ecce ego
iuraui in nomine meo magno ait dns. quia ne
quaquam ultra nomen meum uocabitur ex ore om
nis uiri iudei dicentis uiuit dns deus. in omni terra
egypti. Ego uigilabo super eos in malum. et non in
bonum. Et consumentur omnes uiri iuda qui sunt in
terra egypti gladio et fame. donec penitus consumantur. Et qui fugint gladium reuertens de terra

egypti in terram iuda. uix pauci. Et scient omnes reliquie iuda ingredientium terram egypti ut habitent ibi. cuius sermo compleatur. mihi an illorum. Et hoc uobis signum ait dns. qđ uisitem ego sup uos in loco isto. ut sciatis quia uere complebuntur sermones mei contra uos. in malum. Hec dicit dns. Ecce ego tradã pharaonem ephree regem egypti. in manu inimicorum ei. et in manu querentiũ animã illius. sicut tradidi sedechiam regem iuda in manu nabuchodonosor regis babilonis inimici sui. et querentis animã ei. lxxiii

xlvi

VErbum qđ locutus ẽ ieremias pphã ad baruch filiũ nerie. cum scripsisset ũba hec in libro de ore ieremie. anno quarto ioachim filii regis iuda. dicens. Hec dicit dns os israh ad te baruch. Dixisti ve mihi misero. qm addidit dns dolorẽ dolori meo. laboraui in gemitu meo. et requiẽ non inuenio. Hec dices ad eum. Sic dicit dns. Ecce quos edificaui ego destruo. et quos plantaui ego euello. et universam terram hanc. et tu queris tibi grandia. Noli querere quia ecce adducam malum sup omnem carnẽ ait dns. et dabo tibi animã tuã in salutem in omnibus locis ad quecumq; proteris. lxxiii

xlvii

Quod fuit ẽ ũbum dni ad ieremiã pphãm contra gentes. ad egyptum adversum exercitum pharaonis nechao regis egypti. qui erat iuxta flumen euphratẽ in charamis. quẽ percussit nabuchodonosor rex babilonis. in quarto anno ioachim filii iosie regis iuda. Preparate scutum et clypeum. et procedite ad bellum. Jungite equos. et ascendite equites. State in galeis. polite lanceas. induite uos loricis. Quid g. Video ipsos pauidos et retrogradientes. fortes eorum cesos. et fugientes. nec respexerunt. Terror undiq; ait dns. Non fugiat uelox. nec saluari possit fortis. ad aquilonem iuxta flumen euphraten. uicti sunt et ceciderunt. Quis ẽ iste qui quasi fluuius ascendit. et uelut fluuiorum intumescunt gurgites eius. Egyptus fluminis instar ascendet. et uelut flumina mouebunt fluctus ei. Et dicet. Ascendam opiam terram. perdam ciuitatẽ. et habitatores ei. Ascendite equos. et exultate in curribus. et procedat fortes. Ethiopia et libya tenentes scutum. et ludei arripientes et iacientes sagittas. Dies autẽ dni dei exercituum dies ultionis. ut sumat uindictam de inimicis suis. Deuorabit gladius et saturabitur. et inebriabitur sanguine eorum. Victima enim dni exercituum in terra aquilonis. iuxta flumen euphraten. Ascende in galaad. et tolle resinam. uirgo filia egypti. frustra multiplicabis medicamina. sanitas non erit tibi. Audierunt gentes ignominiã tuã. et ululatus tuus repleuit terram. quia fortis impegit in fortem. ambo pariter corruerunt. lxxv

xlviii

VErbum qđ locutus ẽ dns ad ieremiam pphãm sup eo qđ uenturus erat nabuchodonosor rex babilonis et percussurus terram egypti. Annuntiate egypto. et auditum facite magalo. et resonet in memphis. et in taphnis dicite. Sta et precinge te. quia deuorauit gladius eam. quia circuitum tuum fuit. Quare computruit fortis tuus. Non stetit. qum dns subuertit eum. Multiplicauit ruentes. et ceciderunt uir ad proximum suum. et dicent. Surge. et reuertamur ad populum nrm. et ad terram natiuitatis nre. a facie gladii columbe. Vocate nomen pharaonis regis egypti. tumultum adduxit tempus. Viuo ego inquit rex dns exercituum nomen eius. quem sicut thabor in montibus. et sicut carmelus in mari. uenit. et uasa transmigrationis fac tibi habitatrix filia egypti. Quia memphis in solitudinem erit et deserta. et inhabitabilis erit. Vitula elegans atq formosa egyptus. tumulator ab aquilone uenit ei. Mercenarii quoq eius qui usitantur in medio eius. quasi uituli saginati. Versi sunt et fugerunt simul. nec stare potuerunt. quia dies interfectionis eorum uenit sup eos. tempus ultionis eorum. Vox eius quasi eris sonabit. quem cum exercitu properabunt. et cum securibus uenient ei. quasi ligna cedentes. Succidunt saltum eius ait dns. qui supputari non potest. Multiplicati sunt super locustas et non est eis numerus. Confusa est filia egypti. et tradita in manu populi aquilonis. Dixit dns exercituum deus israhel. Ecce ego uisitabo sup tumultum alexandrie. et sup pharao. et sup egyptum et sup deos eius. et sup reges eius. et sup pharao. et sup eos qui confidunt in eo. Et dabo eos in manu querentium animã eorum. et in manu nabuchodonosor regis babilonis. et in manu seruorum eius. Et post hec habitabitur sicut diebus priscis. ait dns. lxxvi

Et tu ne timeas serue mi iacob. et ne paueas israhel. quia ecce ego saluum te faciam de longinquo. et semen tuum de terra captiuitatis sue. Et reuertetur iacob et quiescet. et prosperabitur. et non erit qui exterreat eum. Et tu noli timere serue mi iacob ait dns. quia tecum ego sum. quia consumam ego cunctas gentes ad quas eieci te. te uero non consumam. sed castigans castigabo te in iudicio. nec quasi innocentem arcam tibi. lxxvii

Quod fuit ẽ ũbum dni ad ieremiam pphãm contra palestinos. ante quam percuteret pharao gazam. hec dicit dns. Ecce aque ascendunt ab aquilone. et erunt quasi torrens inundans. et opient terram et plenitudinem eius. urbem et habitatores eius. Clamabunt homines et ululabit omnis habitator terre. a strepitu pompe armorum et bellatorum eius. a commotione quadrigarum eius et multitudine rotarum illius. Non respexerunt patres filios manibus dissolutis. propter aduentum diei in quo uas

stabunt omnes philistiim. Et disperdentur cynus et
sydon cū omnib; reliquis auxiliis suis. Depredatus ē
enim dñs palestinos. reliquias insule capadotie. Ve
nit calumnia sup gazam conticuit ascalon et reli
que vallis eor. Vsq; quo concidis o mucro dñi. usq;
quo nō quiesces. Ingredere in vaginam tuā. refrige
rare et sile. Quom quiescet cum dñs precepit ei ad
vsum ascalonem et aduersum maritimas eius regio
nes. ibiq; condixerit illi. Et dicit dñs exercituum vos istis. Ve sup nabo. qm va
stata ē et confusa. Capta ē canathaim. cōfusa ē fe
tis et cōtremuit. Non ē ultra exultatio in moab. Con
tra esebon cogitauerunt malum. Venite et disperdamus
eam de gente. Ergo silentium conticescet. sequetur q;
te gladius. vox clamoris de oronaym vastitas et cō
tritio magna. Contrita ē moab. annuntiate clamo
rē parvulis eius. Ascensum enim luith plorans ascē
det in fletu. qm in descensu oronaym hostes ululatū
contritionis audierunt. fugite. saluate animas ve
stras. et erunt quasi murice in deserto. Pro eo enim
qd habuisti fiduciam in munitionib; tuis. et in the
sauris tuis. tu quoq; capieris. et ibit carthmos in
transmigrationē sacerdotes eius et principes eius
simul. Et veniet pdo ad omnē urbē. et urbs nul
la saluabitur. Et pibit vallis. et disperdent cam
pestria. Cm dixit dñs. Date florem moab. quia
florens egredietur. et cauitates eius deserte erūt
et inhabitabiles. Maledictus homo qui facit
opus dñi fraudulenter. et maledictus qui phibet
gladium suum a sanguine. Tenebris suis moab
ab adolescentia sua. et requiescit in fecib; suis. nec
transfusus ē de vase in vas. et in transmigratio
nē nō abiit. Idcirco pmansit gustus eius in eo. et
odor eius nō ē immutatus. Propēa ecce dies veniunt
dicit dñs. et mittam ei declinatores et flatores
lagunculas. q flectent eum. et vasa eius exhau
rient. et lagenas eius confringent. et confundet mo
ab a chamos. sicut ē confusus israhel a bethel in qua
habebat fiduciam. Quom dicatis fortes sumus. et
viri robusti ad pliandum. Vastata ē moab. et ci
uitates illius succendunt. Et electi iuuenes eius
descenderunt in occisionē ait rex. dñs exercituum
nom eius. Prope ē interitus moab ut veniat. et ma
lum eius velociter accurrit nimis. Consolamini eum
omnes qui estis in circuitu eius. et unusquisq; qui scitis
nom eius. Dicite quom confracta ē virga fortis. ba
culus gloriosus. Descende de gla. et sede in sitibunda
tio filie dibon. qm vastator moab ascendet aduersum
te. dissipabit munitiones tuas. In via sta et prospice. habi
tator aroer. Interroga fugientem. et eum qui euasit.
Die. Quid accidit. Confusus ē moab. qm victus ē.
Vlulate et clamate. annuntiate in arnon. qm va
stata ē moab. et iudicium venit ad terram campestrē
sup helom et sup iesa. et sup mefaath. et sup dibon.
et sup nabo. et sup domum deblathaym. et sup
cariathaym. et sup bethgamul. et sup beth maon.
et sup scarioth. et sup bosram. et sup omnes ciuita
tes terre que longe et que prope sunt. Abscisum
ē cornu moab. et brachium eius contritum ē.
ait dñs. Inebriate eum. qm contra dñm erectus
ē. Et allidet manū moab in vomitu suo. et erit
in derisum etiam ipse. Fuit enim in derisum tibi.
quasi inter fures reperisset eum. Propē ubi ergo tua
que aduersus illum locutus es. captiuus ducetis.
Relinquite ciuitates et habitate in petra. habi
tatores moab. Estote quasi columba. nidificans
in summo ore foraminis. Audiuimus superbiā mo
ab. superbe ē valde. Sublimitatē eius et arrogan
tiam. et superbiam. et altitudinē cordis illius. ego sto
ait dñs. iactantiam eius. et qd nō sit iusta ea uire
eius. nec iusta qd potuit conatus sit facere. Ideo sup
moab eiulabo. et ad moab universam clamabo. et
ad viros muri fictilis lamentabor. De planctu ia
zer plorabo tibi. vinea sabama. Propagines tue tran
sierunt mare. vsq; ad mare iazer pueniunt. Sup
messē tuam et vindemiā tuā prede ruit. Ablata
ē letitia et exultatio de carmelo et de terra moab.
et vinum de torcularib; sustuli. Nequaqm calca
tor nire solitum celeuma cantabit. De clamore
esebon usq; eleale. et iesa tetederunt uocē suā. a se
gor usq; ad oronaym vitulam ternantē. Aque
quoq; nemrim. pessime erunt. Et auferam de
moab ait dñs offerentem in excelsis. et sacrifican
tē dīs suis. Propterea cor meum ad moab quasi ti
bia erit sonabit. et cor meū ad viros muri fictilis
debit sonitū tibiarū. Quia plus fecit quā potuit.
idcirco perierunt. Omne enim caput calumnia. et
omnis barba erit. In cunctis manib; colligatio. et
sup omne dorsum cilicium. Sup omnia recta moab
et in plateis eius omnis planctus. quia contriui
moab sicut vas inutile. ait dñs. Quom victa ē
et ululauerunt. Quom dedecus cernicē moab. et con
fusus est. Erit q; moab in derisum. et in exemplū
omnib; in circuitu suo. Hec dicit dñs. Ecce quasi
aquila euolabit. et extendet alas suas ad mo
ab. Capta ē scarioth. et munitiones cōprehense
sūt. Et erit cor fortium moab in die illa. sicut
cor mulieris parturientis. Et cessabit moab ē
plus. qm contra dñm glatius ē. Pauor et fouea.
et laqueus sup te. o habitator moab. ait dñs.
Qui fugerit a facie pauoris cadet in foueam. et
qui consenderit de fouea capietur laqueo. ad

ducam enim sup moab annum uisitationis eorum dicit
dns. In umbra esebon steterunt de laqueo fugientes. et
quia ignis egressus e de esebon. et flamma de medio
seon. et deuorabit partem moab. et uerticem filiorum tu-
multus. Ve tibi moab. peristi ppse chamos. quia con
prehensi sunt filii tui et filie tue in captiuitate. Et
conuertam captiuitate moab in nouissimis diebus.
ait dns. lxxxviiii

xlix Hec dicit dns. Numquid n sunt filii isrl. aut heres
n e ei. Cur g hereditate possedit melchom. gad.
et ppls eius in urbibus eius habitauit. Ideo ecce dies
uenient dicit dns. et auditum faciam sup rabath
filiorum ammon fremitum plij. et erit in tumultu
dissipata. filieq; eius igni succendent. Et possi
debit isrl possessores suos. dicit dns. Vlula esebon.
qm uastata e hai. Clamate filie rabath. accingite
uos cilicus. Plangite et circuite p sepes. qm mel
chom in transmigratione ducetur. sacerdotes eius
et principes eius simul. Quid glaris in uallibus.
Defluxit uallis tua filia delicata. que confidebas
in thesauris tuis et dicebas. Quis ueniet ad me.
Ecce ego inducam sup te terrorem ait dns ds ex
ercituum. ab omnibus qui sunt in circuitu tuo. et
dispergemini singuli a conspectu uro. nec erit qui
congreget fugientes. Et post hec reuerti faciam cap
tiuos filiorum ammon. ait dns. lc

Hec dicit dns exercituum. Numqd n e ultra sapia in
theman. Perit consilium a filiis. inutilis facta e
sapia eorum. fugite. terga uertite. descendite in uora
ginem habitatores dedan. qm pditione esau ad
duxi sup eum. tempus uisitationis eius. Si uinde
miatores uenissent sup te. n reliquissent racemu.
Si fures in nocte. rapuissent qd sufficeret sibi. Ego
u discooperui esau. reuelaui abscondita eius. et cela
ri n potuit. Vastatum e sem eius et uicini eius. et n
erit. Relinque pupillos tuos. et ego eos faciam uiue.
et uidue tue in me sperabunt. Quia hec dicit dns.
Ecce quibus n erat iuditium ut biberent calice biben
tes bibent. et tu quasi innocens relinqueris. Non
eris innocens s; bibens bibes. quia p metipm iurau
dicit dns qd in solitudine et in obprobrium. et in deser
tum et in maledictione erit bosra. et omnes ciuita
tes eius erunt in solitudines sempiternas. Auditum audiui
a dno. et legatus ad gentes missus est. Congrega
mini et uenite contra eam. et consurgamus in pre
lium. Ecce enim paruulum dedi te in gentibus. con
temptibilem int homines. Arrogantia tua decepit
te et supbia cordis tui. quia habitas in cauernis pe
tre. et apprehendere uiteris altitudinem collis. Cum
exaltaueris quasi aquila nidum tuum. inde detraha
te dicit dns. Et erit ydumea deserta. Omnis
qui transibit p eam stupebit. et sibilabit sup omnes
plagas eius. sicut subuersa e sodoma et gomorra et ui
cine eius. ait dns. Non habitabit ibi uir. et n inco
let eam filius hominis. Ecce quasi leo ascendet de
supbia iordanis ad pulcritudinem robustam. quia su
bito currere faciam eum ad illam. Et quis erit elec
tus quem pponam ei. Quis enim similis mei. et qs
sustinebit me. Et quis e iste pastor qui resistat lc
uultui meo. Propterea audite consilium dni qd
iniit de edom. et cogitationes eius quas cogitauit de
habitatoribus theman. Si n deiecerint eos paruuli gregis
nisi dissipauerint cum eis habitaculum eorum. A uoce ru
ine eorum commota e terra. Clamor in mari rubro. auditus
e uocis eius. Ecce quasi aquila ascendet et euolabit.
et expandet alas suas sup bosram. Et erit cor ydu
mee fortium in die illa. quasi cor mulieris parturien
Confusa est emath. et arfath qa lci tis.
auditum pessimum audierunt. Turbati sunt in ma
ri p sollicitudine. quiescere n potuit. Dissoluta e da
mascus uersa in fugam. tremor apprehendit eam.
Angustie et dolores tenuerunt ea. quasi partu
rientem. Quomodo dereliquerunt ciuitate laudabile. et
urbem leticie. Ideo cadent iuuenes eius in plateis
eius. et omnes uiri plij conticescent in die illa ait
dns exercituum. Et succendam ignem in muro da
masci. et deuorabit menia benadab. lcii. Ad ce
dar et regna asor que percussit nabuchodonosor rex babil.
Hec dicit dns. Surgite. ascendite ad cedar. et ua
state filios orientis. Tabernacula eorum et greges eorum
capient. pelles eorum et omnia uasa et camelos eorum
tollent sibi. Et uocabunt sup eos formidinem in cir
cuitu. fugite. abite uehementer. In uoraginibus sede
te. qui habitatis asor. ait dns. Iniit enim contra uos
nabuchodonosor rex babilonis consilium. et cogita
uit aduersum uos cogitationes. Surgite. et ascendite
ad gentem quietam. et habitantem confidenter. ait
dns. Non hostia n uectes eis. soli habitant. Et erunt
cameli eorum in direptionem. et multitudo iumentorum in
predam. et dispergam eos in omnem uentum qui sunt attonsi
in coma. et ex omni confinio eorum adducam intentum
sup eos ait dns. Et erit asor in habitaculum dracho
num. deserta usq; in eternum. Non manebit ibi uir.
nec incolet ea filius hominis. lciii

Quod factum e uerbum dni ad ieremiam pphetam aduersus
elam. in principio regni sedechie regis iuda. dicens.
Hec dicit dns exercituum. Ecce ego confringam
arcum elam. summam fortitudinem eorum. et inducam
sup elam quatuor uentos a quatuor plagis celi. et
uentilabo eos in omnes uentos istos. et n erit
gens ad quam n perueniant profugi elam. Et pauere
faciam elam coram inimicis suis. et in conspectu que

rentium animam eoꝝ. Et adducam sup eos malũ
tram furoris mei dicit dñs. Et emittã post eos gla
dium donec cõsumam eos. Et ponam solium meũ
in elam. ut pdam inde reges et principes aut dñs.
Innouissimus autẽ dies reuerti faciam captiuos elã
dicit dñs. VErbum qð locutus ẽ dñs de babilone
et tra chaldeoꝝ in manu ieremie pphe. Annunciate
in gentib; et auditũ facite. Leuate signum pdi
cate et nolite celare. Dicite. Capta ẽ babilon con
fusus ẽ bel. uictus ẽ merodach. Confusa sunt sculp
tilia eius. fractæ sunt ydola eius. qñ ascenderet con
tra eam gens ab aquilone que ponet tram in soli
tudinem et nõ erit qui habitet in ea ab homine usq;
ad pecus et moti sunt et abierunt. In dieb; illis et
in tempe illo ait dñs. uenient filii isrl ipsi et filii
uda simul. ambulantes et flentes pgredientur. et do
minum dm suum querent. In syon interrogabunt
viam. huc facies eoꝝ uenient. Et apponentur ad
dñm fœdere sempitno. qð nulla obliuione delebitur.
Grex perditus factus ẽ pplus mis. pastores eoꝝ seduxerunt
eos. fecerunt; uagari in montib;. De monte in col
lem transierunt. obliti sunt cubilis sui. Omnes qui
uenerunt comedebant eos. et hostes eoꝝ dixerunt nõ pec
camus. pro eo qð peccauerunt dño decor iustitie. et ex
pectatio patrum eoꝝ dño. Recedite de medio ba
bilonis. et de tra chaldeoꝝ egredimini. et estote
quasi hyrci ante greges. qñ ecce ego suscitabo et ad
ducam in babilonem congregationẽ gentium magna
rum de tra aquilonis. Et pparabuntur ad bellum eã
et inde capietur. Sagitta eius quasi uir fortis inter
fectoris. nõ reuertetur uacua. Et erit chaldea in pdã.
omnes uastantes eam replebuntur ait dñs. qñ exulta
tis et magna loquimini. diripientes hereditatẽ me
am. Qñ effusi estis sicut uitulus sup herbam. et mu
gistis ut tauri. Confusa ẽ mr ura nimis. et de
formata ẽ puluis que genuit uos. Ecce nouissi
ma erit in gentib; deserta inuia et arens ab im
mici. Non habitabitur. sed redigetur tota in soli
tudinem. Omnis qui transibit p babilonem stupe
bit. et sibilabit sup uniuersis plagis eius. Preparate
mini contra babilonem p circuitum. Omnes qui in
tenditis arcum debellate eam. nõ parcatis iaculis.
quia dño peccauit. Clamate aduersum eam. ubiq;
dedit manum. Ceciderunt fundamenta eius. destructi
sunt muri eius. qñ ultio dñi ẽ. ultionẽ accipite
de ea. Sicut fecit. facite ei. Disperdite satorem de
babilone. et tenentẽ falcẽ in tempe messis. a facie
gladii columbe. Vnusquisq; ad pplm suum conuer
tetur. et singuli ad tram suam fugient. Grex disp
sus israh. leones ejecerunt eum. Primus comedit eum rex
assur. iste nouissimus exossauit eum nabuchodono
sor rex babilonis. Propter hec dicit dñs exercituum
deus isrl. Ecce ego uisitabo regem babilonis et tram
eius. sicut uisitaui regem assur. Et reducam isrl
ad habitaculum suum. Et pascetur carmelus et ba
san. et in monte ephraim et galaad saturabitur
anima eius. In dieb; illis et in tempe illo ait dñs
quæretur iniquitas isrl. et nõ erit. et peccatum iuda
et nõ inuenietur. qñm ppicius ero eis quos reliquero
Super tram dominantium ascende. et sup habitatores
eius uisita. Vastpa. et mactare que pro eos sunt. ait
dñs. Et uerba omnia hec que præcepi tibi. Vox belli
in terra et contritio magna. Quomodo confractus ẽ et
contritus malleus uniuersæ tre. Quomodo ruina ẽ in
desertum babylon in gentib;. Illaqueaui te et cep
ta es babylon. et nesciebas. Inuenta es et apprehen
sa qñm dñm prouocasti. Aperuit dñs thesaurum suum. et
protulit uasa ire sue. qñm opus ẽ dño de exercituum
in terra chaldeoꝝ. Venite ad eam. ab extremis finib;.
Aperite. ut ejectent qui conculcent eam. Tollite de
uia lapides et redigite in aceruos. et interficite eã
nec sit quicqñm reliquum. Dissipate uniuersos fo
rtes eius. descendant in occisionẽ. Ve eis quia uenit
dies eoꝝ. tempus uisitationis eoꝝ. Vox fugientium
et eoꝝ qui euadunt de tra babilonis. ut annuncient
in syon ultionem dñi dei nri. ultionẽ templi
eius. Annunciate in babilonẽ plurimis. omnib; q
tendunt arcum. Constipate aduersum eã p gyrum. et
nullus euadat. Reddite ei secñm opus suum. uniuersa
omnia q fecit facite ei. qñm contra dñm erecta ẽ
aduersum scm isrl. Idcirco cadent iuuenes eius in
plateis eius. et omnes uiri bellatores eius conticescent
in die illa ait dñs. Ecce ego aduersum te superbe dicit dñs
deus exercituum. quia uenit dies tuus. tempus ui
sitationis tue. Et cadet superbus et corruet. et nõ
erit qui suscitet eum. Et succendam ignem in ur
bib; eius. et deuorabit omnia in circuitu eius. Hec
dicit dñs exercituum. Calumpniã sustinent filii is
rahel. et filii iuda simul. Omnes qui ceperunt eos te
nent. nolunt dimittere eos. Redemptor eoꝝ fortis
dñs exercituum nomen eius. iudicio defendet causam
eoꝝ. ut exterreat tram. et cõmoueat habitatores ba
bilonis. Gladius ad chaldeos ait dñs. et ad habitato
res babilonis. et ad principes. et ad sapientes eius.
Gladius ad diuinos eius. qui stulti erunt. Gladius
ad fortes illius. qui timebunt. Gladius ad equos
eius. et ad currus eius. et ad omne uulgus qui ẽ
in medio eius. et erunt quasi mulieres. Gladius
ad thesauros eius. qui diripientur. Siccabit sup aqs
eius erit et arescent. quia terra sculptilium ẽ. et
in portentis glorian̄tur. Propter habitabunt draco
nes cum struthionibus. et habitabunt in ea filii

tiones et ñ habitabitur ultra usq; in sempiternum.
Hec exstruentur usq; ad generationem et generationē.
sicut subuertit dñs sodomam et gomorram et uicinas
eius. ait dñs. Hon habitabit ibi uir. nec moleet
eam filius hominis. Ecce pplūs uenit ab aquilone
et gens magna. et reges magni consurgent a fini
bus tre. Arcum et scutum apprehendent. crudelis est
et inmisericors est. Vox eorū quasi mare sonabit.
et sup equos ascendent sicut uir paratus ad pluā.
contra te filia babilonis. Audiuit rex babilonis
famam eorū. et dissolute sunt manus eius. Angu
stia apprehendit eum. dolor quasi parturientem. Ec
quasi leo ascendet de superbia iordanis ad pulchritudi
nem robustam. quia subito currere eum faciam ab
illam. Et quis erit electus quē proponam ei. Quis
enim similis mei. et quis sustinebit me. Et quis
est iste pastor qui resistat uultui meo. Propterea audi
te consilium dñi qđ mente concepit aduersum babi
lonem. et cogitationes eius quas cogitauit sup terram
chaldeorū. Hisi detraxerint eos paruuli gregum. ñ
dissipatum fuit cū eis habitaculum eorū. A uoce
captiuitatis babilonis commota est tra. et clamor
inter gentes auditus est. Hec dicit dñs. Ecce ego su
scitabo sup babilonem et sup habitatores eius qui cor
suū leuauerunt cont me. quasi uentum pestilentē
Et mittam in babilonē uentilatores et uentilabunt
eam. et demolientur terram eius qm uenient sup eam
undiq; ad diem afflictionis eius. Hon tendat qui ten
dit arcum suum. et ñ ascendat loricatus. Holite par
cere iuuenib; eius. Interficite omnē militiam eius.
et cadent interfecti in tra chaldeorū. et uulnerati in re
gionib; eius. qm ñ stetit uiduata israel et uidua a deo suo
dño exercituum. Terra autē repleta est delicto a sco
israel. fugite de medio babilonis. et saluet unusquisq;
animā suā. Holite tacere sup iniquitate eius. qm tps
ultionis est dño. uicissitudinem ipe reddet ei. Calix
aureus babilon in manu dñi. inebrians omnē tram.
De uino eius bibūt gentes. et ideo commote sunt.
Subito cecidit babilon. et contrita est. Ululate sup eā.
Tollite resinam ad dolorē eius. si forte sanetur. Cura
uimus babilonē. et ñ est sanata. Derelinquamus eā.
et eamus unusquisq; in tram suā. Qm peruenit usq;
ad celos iudicium eius. et eleuatum est usq; ad nubes.
Protulit dñs iustitias nras. Venite et enarremus in sy
on opus dñi dei nri. Acuite sagittas. implete pha
retras. Suscitauit dñs spm regum medor. et cont
babilonem mens eius ut pdat eam. qm ultio dñi est
ultio templi sui. Sup muros babilonis leuate sig
num. augete custodiam. leuate custodes. parate
insidias. quia cogitauit dñs et fecit quecumq; lo
cutus est sup habitatores babilonis. Que habitas
sup aquas multas. locuples in thesauris. uenit
finis tuus. pedalis precisionis tue. Juravit dñs exer
cituum p animā suā. qm replebo te hominib;
quasi bruco. et sup te celeuma cantabitur. Qui
fecit tram in fortitudine sua. parauit orbē in sa
pientia sua. et prudentia sua extendit celos. Dan
te eo uocem multiplicantur aque in celo. Qui
leuat nubes ab extremo terre fulgura in pluuiā
fecit. et produxit uentos de thesauris suis. Ic iij
stultus factus est omnis homo a scientia. Confusus
est omnis conflator in sculptili. quia mendax est conflato
eius. nec est spes in eis. Vana sunt opa et risu dig
na. in tempore uisitationis sue pibunt. Non similis
hec pars iacob quia qui fecit omnia ipse est. et israel
sceptrum hereditatis eius. dñs exercituum nomē
eius. Ic iiij tu mihi uasa belli. et ego
collidam in te gentes et dispdam in te regna. Et
collidam in te equum et equitē eius. et collidam in
te currum et ascensorē eius. Et collidam in te
uirum et mulierem. et collidam in te senē et pue
rum. et collidam in te iuuenē et uirginem. Et
collidam in te pastorē et gregē eius. et collidam in te
agricolam et iugales eius. Et collidam in te duces et
magistratus. Et reddam babilonī et cunctis
habitatoribus chaldee omne malum suum qđ fe
cerunt in syon in oculis uris. ait dñs. Ecce ego
ad te mons pestifer ait dñs. qui corrumpis uni
uersam tram. Et extendam manum meā sup te
et euoluā te de petris. et dabo te in montē combusto
nis. et ñ tollent de te lapidem in angulū. et lapi
dē in fundamentum. sed perpetuus in eternum eris ait dñs.
Leuate signum in tra. et clangite Ic vj
buccina in nationib; sanctificate sup eā gentes. Annū
tiate contra illam regib; aramath. memni. et aschenez.
Numerate contra eam taphsar. Adducite equum
quasi brucū aculeatum. Sanctificate contra eā gentes.
reges medie duces eius. et omnes magistratus eius. cune
tamq; tram potestatis eius. Et commouebit tra et
turbabitur. quia euigilabit contra babilonē cogi
tatio dñi. ut ponat terram babilonis desertam et
in habitabilem. Cessauit fortes babilonis a pugna.
habitauerunt in munitionib; eius. defecerunt robur eorū. et
facti sunt quasi mulieres. Incensa sunt tabernacu
la eius. contriti sunt uectes eius. Current obuiā
cursores uenient. et nuntius obuius nuntiabit. ut
annuntiet regi babilonis quia capta est ciuitas eius
a summo usq; ad summū. et uada occupata sunt.
et paludes incense sunt igne. et uiri bellatores cōtur
bati sunt. Quia hec dicit dñs exercituum deus israel.
filia babilon quasi area. tempus triturе eius. Adhuc
modicum. et ueniet tempus messionis eius.

Comedit me deuorauit me nabuchonosor rex ba
bilonis. ⁊ reddidit me quasi uas inane. absorbuit
me sicut dracho. ⁊ repleuit uentrē suum teneritu
dine mea. et eiecit me. Iniquitas aduersum me et
caro mea sup babilonem dicit habitatio syon. et san
guis mēs sup habitatores chaldee dicit ierlm. Prop
terea hec dicit dns. Ecce ego iudicabo causam
tuam. et ulciscar ultionem tuā. Et desertum fa
ciam mare eius. et siccabo uenam eius. Et erit
babilon in tumulos. ⁊ habitatio drachonum stupor
et sibilus. eo quod n̄ sit habitator. Simul ut leones
rugient. excutient comas uelut catuli leonum. In
calore eorum ponam potus eorum et inebriabo eos ut
sopiantur et dormiant sompnū sempiternum et n̄
consurgant dicit dns. Deducam eos quasi agnos
ad uictimam. quasi arietes cum hedis. IC VII
Quom̄ capta ē sesach. et comp̄hensa ē inclita uni
uerse tre. Quom̄ facta ē in stuporē babilon int̄
gentes. Ascendit sup babilonē mare. multitudine
fluctuum eius opta ē. facte sunt ciuitates eius
in stuporem. ⁊ tra inhabitabilis et deserta. tra in
qua nullus habitet. nec transeat p eam filius ho
minis. Et uisitabo sup bel in babilonem. ⁊ eitiā
qd absorbuerat de ore eius. et n̄ confluent ad eū
ultra gentes. Siquidē et murus babilonis corruet. Egre
dimini de medio eius ppls mēs. ⁊ ut saluet unus
quisq; animā suā ab ira furoris dni. et ne forte
mollescat cor urm. et timeatis auditum qui au
dietur in terra. Et ueniet in anno auditio. ⁊ et
post hunc annū auditio et iniquitas in tra. et
dnator sup dnatorem. Propterea ecce dies ueniunt
ait dns. et uisitabo sup sculptilia babilonis. et
omnis tra eius confundet. et uniuersi interfecti eius
cadent in medio eius. Et laudabunt sup babilo
nem celi et tra ⁊ omnia que in eis sunt. quia
ab aquilone uenient ei p̄dones ait dns. Et qm̄
fecit babilon ut cadent occisi in isrl. sic de babi
lone cadent occisi in uniuersa tra. Qui fugistis gla
dium. uenite nolite stare. Recordamini pcul
dni. et ierlm ascendat sup cor urm. Confusi su
mus qm̄ audiuimus obprobrium. Operuit ignominia
facies nras. quia ueniunt alieni sup scificatio
nem domus dni. Propterea ecce dies ueniunt ait
dns. et uisitabo sup sculptilia eius. et in omni tra
eius mugiet uulneratus. Si ascenderit babilon in
celum. et firmauit in excelso robur suum. ad
me uenient uastatores eius ait dns. Vox clamo
ris de babilone. et contricio magna de tra chal
deorum. Qm̄ uastauit dns babilonem. et pdidit
ex ea uocē magnā. Et sonauit fluctus eorum quasi
aque multe. Dedit sonitum uox eorum. quia uenit

sup eam idest sup babilonem p̄do. Et apphensi sunt
fortes eius. et emarciuit arcus eorum. quia fortis ultor
dns reddens retribuit. Et inebriabo principes eius.
et sapientes eius. ⁊ duces eius et magistratus eius
et fortes eius. et dormient sompnū sempiternum. et
n̄ expgiscent ait rex dns exercituum nom̄ eius. hec
dicit dns exercituum. Murus babilonis ille latissi
mus suffossione suffodet. et porte eius excelse igni
conburentur. Et labores pplorum et gentium ad ni
chilum in ignem erunt. et dispibunt. IC VIII
Verbum qd p̄cepit ieremias pphes saraie filio ne
rie filii maasie cum pgeret cum sedechia rege in
babilonem. in anno quarto regni eius. Saraias
autē erat princeps pphie. Et scripsit ieremias
omne malum qd uenturum erat sup babilonē
in libro uno. omnia uba hec que scripta sunt cō
tra babilonem. Et dixit ieremias ad saraiam.
Cum ueneris babilonem et uideris et legeris omnia
uba hec. dices. Dne. tu locutus es contra locum
istum ut dispdes eum. ne sit qui in eo habitet
ab homine usq; ad pecus. et ut sit ppetua soli
tudo. Cumq; compleueris legere librum istum. li
gabis ad eum lapidem. et pcies eum in medio eu
frathen. et dices. Sic submergetur babilon. et
n̄ consurget a facie afflictionis quā ego adduco
sup eam. et dissoluetur. IC VIIII
Filius uiginti et unius anni erat sedechias cū reg
nare cepisset. et undecim annis regnauit in ie
rusalem. Et nomen matris eius amithal. filia ie
remie de lobna. Et fecit malum in oculis dni. iuxta
omnia que fecerat ioachim. qm̄ furor dni erat
in ierlm. et in iuda. usq; quo pciceret eos a facie sua.
Et recessit sedechias a rege babilonis. Factum est
autē in anno nono regni eius in mense decimo
decima mensis. ⁊ uenit nabuchodonosor rex babi
lonis. ipse et omnis exercitus eius aduersum ierlm
et obsederunt eam. et edificauerunt contra eam
munitiones in circuitu. Et fuit ciuitas obsessa.
usq; ad undecimū annum regni sedechie. Men
se autē quarto nona mensis obtinuit fames in ci
uitate. et n̄ erant alimēta pplo tre. Et dirup
ta ē ciuitas. et omnes uiri bellatores fugerunt.
Et exierunt de ciuitate nocte. p uiā porte que
ē inter duos muros. et ducit ad ortum regis chal
deis obsidentibus urbem in giro. et abierunt p uiā
que ducit in heremum. Psecutus ē autē exercitus
chaldeorum regem. et apphenderunt sedechiam in de
serto qd ē uixta iericho. Et omnis comitatus
eius diffugit ab eo. Cumq; comp̄hendissent re
gem. ⁊ adduxerunt eum ad regem babilonis in reb
latha. que ē in tra emath. Et locutus ē ad

eum iudicia. Et iugulauit rex babilonis filios sede
chie in oculis eius. ⁊ s̄ et omnes principes iuda occidit
in reblatha. et oculos sedechie eruit et uinxit eū cō
pedib; et adduxit eum rex babilonis in babilonē. et
posuit eum in domum carceris usq; ad diē mortis ei⁹.
In mense autē quinto decima mensis ipse C
ē annus nonus decimus nabuchodonosor regis ba
bilonis. uenit nabuzardan princeps militie qui
stabat coram rege babilonis in ierlm̄. Et incen
dit domū dn̄i. et domū regis. ⁊ oms̄ domos in
ierlm̄. et omnē domū magnā combussit igne. ⁊
totum murū ierlm̄ p circuitum destruxit cunctus
exercitus chaldeor̄ qui erat cum magistro militie.
iii De pauperibus autē ppli. ⁊ de reliquo uulgo qd̄
remanserat in ciuitate et de pfugis qui remā
transfugerant ad regē babilonis. et ceteros de
multitudine. transtulit nabuzardan princeps
militie. De pauperib; uero t̄re reliquit nabuzar
dan princeps militie. uinitores et agricolas. Co
lumpnas quoq; ereas que erant in domo dn̄i et
bases et mare ereum qd̄ erat in domo dn̄i cōfre
gerunt chaldei. et tulerunt omne es eor̄ in babi
lonem. Et lebetes et creagras. et psalteria et fialas
⁊ mortariola. et omnia uasa erea que in ministe
rio fuerant tulerunt. Et ydrias ⁊ thymiamateria.
⁊ uiteos. et pelues. et candelabra. et mortariola.
⁊ cyathos quoquo aurea aurea. ⁊ quoquo argentea argentea. Tu
lit magister militie columnas duas. ⁊ mare unū.
uitulos duodecim ereos qui erant sub basib; quas
fecerat rex salomon in domo dn̄i. Non erat pondus
eris. omniū uasor̄ hor̄. De columpnis aūt decē et
octo cubiti altitudinis erant in columpna una. et
funiculus duodecim cubitor̄ circuibat eam. Porro
grossitudo eius quatuor digitor̄. ⁊ intrinsecus ca
ua erat. et capitella sup utramq; erea. Altitudo ca
pitelli unius. quinq; cubitor̄. Et reciacula et
malogranata. nonaginta ⁊ sex dependentia. Om
nia malogranata centū reciaculis circumdabant.
Et tulit magister militie sarauam sacerdotem
primū. ⁊ sophoniam sacerdotem scd̄m. et tres cu
stodes uestibuli. ⁊ de ciuitate tulit enuchum unū
q̄ erat ppositus sup uiros bellatores. et septē uiros
de his qui uidebant faciē regis. qui inuenti sunt
in ciuitate. et scribam principem militum q̄
pbabat tyrones. et sexaginta uiros de pplo t̄re qui
inuenti sūt in medio ciuitatis. Tulit aūt eos na
buzardan magister militie. et duxit eos ad re
gem babilonis in reblatha. Et pcussit eos rex
babilonis. et interfecit eos in reblatha in t̄ra e
math. Et translatus ē ~~de t̄ra~~ iuda de t̄ra sua.
Iste ē ppls̄ qm̄ transtulit nabuchodonosor. In an
no septimo uideos t̄a milia. et uiginti tres. In an
no octauo decimo nabuchodonosor de ierlm̄ am
mas octingentas triginta duas. In anno uicesimo
t̄rio nabuchodonosor transtulit nabuzardan
magister militie uideor̄ animas septingentas
quadraginta quinq; Omnes g̃ anime quatuor
milia sexcente. Et fcm̄ ē in tricesimo septimo
anno transmigrationis ioachim regis iude. duo
decimo mense uicesima quinta mensis eleuauit
euilmarodach rex babilonis. ipso anno regni sui ca
put ioachim regis iude. ⁊ eduxit eum de domo car
ceris. Et locutus ē cum eo bona. ⁊ posuit tronū
eius sup thronos regum. qui erant post se in ba
bilonē. Et mutauit uestimēta carceris eius. et co
medebat panē coram eo cunctis dieb; uite sue. Et
cibaria eius cibaria ppetua dabantur ei a rege ba
bilonis. statuta p singulos dies usq; ad diem mor
tis sue cunctis diebus uite sue. Lamentationes.
Et factum ē postqm̄ in capitiuitatē ductus ē isrl̄. et
ierlm̄ deserta ē. sedit ieremias flens. et planxit la
mentatione hac in ierlm̄. et dixit. Aleph. Vo
modo sedet sola ciuitas plena pplo. Facta ē quasi
uidua dn̄a gentium. princeps pruinciar̄ facta est
sub tributo. Beth Plorans ploraui in nocte.
et lacrime eius in maxillis eius. Non ē qui consolet̄
eam. ex omnib; caris eius. Omnes amici eius spre
uerunt eam. et fcti sunt ei inimici. Gymel Ig
uit uida ppt̄ afflictionē et multitudinē seruitu
tis. habitauit int̄ gentes nec inuenit requiem.
Omnes psecutores eius apphendunt eam. int̄ an
gustias. Deleth. Vie syon lugent. eo qd̄ n̄ sint
qui ueniant ad sollempnitatē. Omnes porte eius
destructe. sacerdotes eius gemētes. ⁊ uirgines eius
squalide. et ipsa oppssa amaritudine. He Fac
ti sūt hostes eius in capite. inimici illius locupletati
sunt. quia dn̄s locutus ē sup eam. Propt̄ multi
tudinē iniquitatum eius paruuli ei⁹ ducti sunt
in captiuitatē. ante faciem tribulantis. Van
Et egressus ē a filia syon omnis decor eius. ⁊ facti s̄
principes eius uelut arietes. n̄ inuenientes pascua.
et abierunt absq; fortitudine ante faciē subseqn̄
tis. Zai Et recordata ē ierlm̄ dier̄ afflictionis
sue et p̄uaricationis sue. omniū desidabilium suor̄
que habuerat a dieb; antiquis. ⁊ cum caderet ppls̄ eius
in manu hostili. et n̄ ē auxiliator. Viderunt eam
hostes. et deriserunt sabbata eius. Heth Pecca
tum peccauit ierlm̄. ppterea instabilis facta ē. Oms̄
qui glificabant eam spreuerunt illam. qa uiderunt
ignominiā ei⁹. Ipsa autē gemens. et conuersa retror
sum. Teth Sordes eius in pedib; ei⁹. nec recordata
ē finis sui. Deposita ē uehemēter. n̄ habens consola

PPLA

latorem vide dñe afflictionē meā qm̄ erectus ē
inimicus. Joth M anum suā misit hostis ad
omnia desiderabilia eius qua vidit gentes ingressas
scūarum suum de quib⁹ p̄ceperas ne intrarent ec
clām tuam. Caph O mnis ppl⁹ gemens et que
rens panem. Dederūt p̄ciosa quq; p cibo ad refocī
landam animam. Vide dñe et considā qm̄ facta sū
milis. Lamech O uos omnes qui transitis p viam ad
tendite et videte si ē dolor sicut dolor mis. Qm̄
univindemiauit me ut locutus ē dñs in die ire furo
ris sui. Oyn O e excelso misit ignē in ossibus meis et erudiuit
me. Expandit rete pedib⁹ meis cōvertit me retrorsum. Posuit
me desolatā tota die merore cōfectam. Nun V igilabī
iugū iniquitatū meaꝝ in manu eius conuolute sunt et —
ascenderunt collo meo. Infirmata ē virtus mea dedit
me dñs in manu de qua n̄ potero surgere. Samech
Destruxit omnes magnificos meos dñs de medio mei
vocauit adūsum me tempus ut conterer electos
meos. Torcular calcauit dñs virgini filie iuda. Ayn
Ideo ego plorans et oculus mis deducens aquam
quia longe factus ē a me consolator. cōvertens ani
mā meā facti sunt filii mei pditi qm̄ invaluit inimicus. Phe G
xpandit syon manus suas n̄ ē
qui cōsoletur eam. Mandauit dñs adūsum iacob
in circuitu eius hostes eius facta ē ierlm quasi pol
luta menstruis inter eos. Sade V ustus ē dñs
qa os eius ad indignationē p̄vocauī. Audite obsecro
universi p̄pli et videte dolorem meū. Virgines mee
et iuvenes mei abierunt in captivitatē. Coph
Vocaui amicos meos et ipsi decepuerunt me. Sacerdo
tes mei et senes mei in urbe consumpti sunt. qa
quesierūt cibum sibi ut refocillarent animā suam.
Res V ide dñe qm̄ tribulor venter mis cō
turbatus ē. Subuersum ē cor meum in memet ipō
qm̄ amaritudine plena sum. foris interficit gladi
et domi mors similis ē. Sen Audierunt qua
ingemisco ego et n̄ ē qui consolet me. Omnis in
imici mei audierunt malum meū letati sunt qm̄
tu fecisti. Adduxisti diē consolationis et fient simi
les mei. Tav Ingrediatur omne malum eoꝝ coram
te et vindemia eos sicut vindemiasti me pp̄ omnes
iniquitates meas. Multi enim gemitus mei et cor
meū merens. Aleph Quom obtexit caligine in
furore suo dñs filiam syon. Proiecit de celo in terram
inclitam isrl et n̄ ē recordatus scabelli pedum suoꝝ
in die ire furoris sui. Beth P recipitauit dñs
nec pepercit omnia speciosa iacob destruxit in furo
re suo munitiones virginis iuda. Deiecit in terra
polluit regnum et principes eius. Gymel G on
fregit in ira furoris omne cornu isrl. aufert retrorsū
dexteram suā a facie inimici et succendit in ia
cob quasi ignis flamme devorantis in gyro. Delech
Extendit arcum suū quasi inimicus firmauit dexteram
suā quasi hostis et occidit omne qđ pulchrum erat
visu in tabernaculo filie syon effudit quasi ignē in
dignationē suam. He H actus ē dñs velut inimicus
precipitauit isrl. Precipitauit omnia munita ei
dissipauit munitiones eius. Et repleuit in filia iuda
humiliatū et humiliatam. Vau G t dissipuī
quasi ortum
quasi torcularium suum. demolitus ē tabernaculū suum.
Oblivionē tradidit dñs in syon festiuitatē et sabbati
et obprobrio in indignatione furoris sui regem et sacer
dotē. Zai R epulit dñs altare suum. maledixit
sanctificationi sue. Tradidit in manu inimici muros
turrium eius. Voce dederunt in domo dñi sicut in
die solempni. Heth G ogitauit dñs dissipare
murum filie syon. Tetendit funiculum suū et nō
auertit manū suā a perditione. Luxit ante murale
et murus pariter dissipatus ē. Teth O efixe sūt in terra
porte eius. perdidit et contrivit vectes eius. regē ei
et principes eius in gentibus. Non ē lex. et pphē
eius n̄ invenerunt visionē a dño. Joth S edent
in terra conticuerunt senes filie syon. Conspersit
cinere capita sua. accincti sunt cilicio. Abiecerūt
in terra capita sua. virgines iuda. Caph O cfece
runt p̄ lacrimas oculi mei. conturbata sunt viscera
mea. Effusum ē in terra iecur meum sup contrito
ne filie p̄pli mei. cum deficeret parvulus et lactens
in plateis oppidi. Lamech P ambi: stul dixerunt
ubi ē triticum et vinū. Cum deficerent quasi vulne
rati in plateis civitatis. eū exalarent animas suas
in sinu matrum suarū. Oyn Q vi comparabo
te vel cui assimilabo te filia ierlm. Cui exequabo
te et cōsolabor te virgo filia syon. Magna enim
velut mare contritio tua. Quis medebitur tui.
Nun P rophē tui viderunt tibi falsa et stulta
nec aperiebant iniquitatē tuā ut te ad penitentiā
p̄vocarent. viderunt autē tibi assumptiones falsas
et eiectiones. Samech P lauserunt sup te manib⁹
omnes transeuntes viam. Sibilauit et movit
caput suum sup filiam ierlm. Hecine ē urbs di
centes perfecti decoris. gaudiū universe terre. Ayn
aperuerunt sup te os suum. omnes inimici tui. Sibi
lauit et fremuerunt dentib⁹ dixerunt devorauimus.
En ista ē dies qm̄ exspectabamus. invenimus vidimus
phe F ecit dñs quę cogitauit. complevit ser
monē suum quē p̄cepit a diebus antiquis. destruxit
et n̄ pepercit. Letificauit sup te inimicū et exal
tauit cornu hostium tuoꝝ. Sade Q lamauit
cor eoꝝ ad dñm sup muros filie syon. Deduc qi
si torrentē lacrimas p die et nocte. Non des requiē
tibi. neq; taceat pupilla oculi tui. Coph Q on

surge · lauda in nocte · in principio uigiliaꝝ · Effun
de sicut aquam cor tuum · ante conspectum dñi · le
ua ad eum manus tuas p animab; puerulor tuor
qui defecerunt in fame · in capite omniū cōpitor.
Res. Vide dñe et cōsidā · cui uindemiauerit ita.
Ergone comedent mulieres fructum suum · par
uulos ad mensuram palme · si occidatur in scō sa
cerdos et pphā. Sen Taciuerunt in ter
ra · puer et senex · virgines mee et iuuenes mei
ceciderunt in gladio · Interfecisti in die furoris tui
peristi nec miseristi es. Tau Vocasti quasi
ad diē sollempnē · qui circuirent me circuitu. Et
n fuit in die furoris dñi qui effugeret et relinqueret.
Quos educaui et enutriui · inimicus mis cōsump
sit eos. Aleph Ego uir uidē pauptatē meā
in uirga indignationis eius. Aleph Me minau
t · adduxit in tenebras et n in lucem. Aleph Tan
tum in me uertit · et conuertit manum suā tota die.
Beth · Vetustam fecit pellem meā et carnē me
am · contriuit ossa mea. Beth Edificauit in gy
ro meo et circumdedit me felle et labore. Beth
In tenebris collocauit me · quasi mortuos sempiternos.
Gymel Circumedificauit aduersum me ut non
egrediar · aggrauit cōpedē meū. Gymel Sed et
cū clamauero et rogauero · excluſit oōnem meā.
Gymel. Conclusit uias meas lapidib; quadris
semitas meas subuertit. Deleth Ursus insidians
fis ē m · leo in absconditis. Deleth Semitas me
as subuertit et confregit me · posuit me desolatam.
Deleth Tetendit arcum suum · et posuit me
quasi signū ad sagittam. He — Misit in renib;
meis · filias pharetre sue. He · Factus sū in der
sum omni pplo meo · canticum eor tota die. He.
Repleuit me amaritudinib; · inebriauit me absin
thio. Vau Et fregit ad numerum dentes meos · cibauit me cinere. Vau Et repulsa ē a pace
anima mea · obliuis sum bonor. Vau Et dixi
Perijt finis mis · et spes mea a dño. Zai Recordare
pauptatis et transgressionis mee · absinthij et fellis.
Zai — Memoria memor ero · et tabescet in me
anima mea. Zai Hoc recolens in corde meo ·
ideo sperabo. Heth Misericordie dñi quia n sumus
cōsumpti · quia n defecerunt miserationes eius.
Heth Noui diluculo multa ē fides tua. Heth
Pars mea dñs dixit anima mea · ppterea expectabo
eū. Teth · Bonus ē dñs sperantib; ueritatem · ani
me querenti illum. Teth Bonum ē psolari
cū silentio · salutare dñi. Teth Bonū ē uiro cū
portauerit iugū ab adolescentia sua. Joth Sedebit solitarius et tacebit · quia leuauit se sup se.
Joth Ponet in pulue os suum · si forte sit spes.
Joth Dabit percutienti se maxillam · saturabitur op
probris. Caph Quia n repellet dñs in sempiternum. Caph
Quia si abiecit et miserebitur · secūm multitudinē miserationū
suaꝝ. Caph Non enim humiliauit ex corde suo · et
abiecit filios hominis. Lamec Ut conteret sub pedib;
sui · omnes inclusos terre. Lamec Ut declinaret iudicium
in conspectu uultus altissimi. Lamec Ut puer
teret hominē in iudicio suo · dns ignorauit. Nun.
Quis ē iste qui dixit ut fieret dño n iubente. Nun Ex ore
altissimi n egredientur nec mala nec bona. Vre Quid
murmurauit homo uiuens · uir p peccatis suis. Nun
Scrutemur uias nras · et queramus et reuertamur ad
dñm. Nun Leuemus corda nra cū manib; ad dm.
celo. Nun Nos inique egimus et ad insaciabilia
uocauisti. Ideirco tu in exorabilis es. Samech Ope
uisti in furore et persecuti nos · occidisti nec pepercisti. Samech
Posuisti nubē tibi · ne transeat oratio. Samec Re
cidisti nos et abiectionē · et indignationē posuisti me · in medio pplor.
Phe Aperuerunt sup nos os suum · omnes inimici
Phe · Formido et laqueus facta ē nob uastitas et
contritio. Phe Diuisiones aquaꝝ deduxit oculus
mis · in contritione pli mei. Ayn Oculus mis af
fligit ē nec tacuit · eo qđ n ē requies. Ayn Do
nec respiciat et uideat dns de celis. Ayn Oculus mis
depredatus ē animam meā · in cunctis filiabus urbis mee.
Sade Venationes ceperunt me quasi auis inimici
mei gratis. Sade Lapsa ē in lacum uita mea
et posuerunt lapidē sup me. Sade Inundauerunt
aque sup caput meum · dixi perij. Coph Inuocaui
nomen tuum dñe · de lacu nouissimo. Coph Vocem
meam audisti · ne auertas aurē tuā a singultu meo
et clamoribus. Coph Appropinquasti in die quando
inuocaui te · dixisti Ne timeas. Res Iudicasti
dñe causam anime mee · redemptor uite mee. Res
Vidisti dñe iniquitatē eor · iudica iudi
cium meū. Res Vidisti omnē furorē · omnes cogi
tationes eor · aduersum me. Syn Audisti obprobria
eor dñe · omnes cogitationes eor aduersum me. Syn
Labia insurgentium mi · et meditationes eor · aduersum
me tota die. Syn Sessionem eor et resurrectio
nē eor · uide · ego psallam eis. Tau Reddes eis uicē
dñe · iuxta opa manuū suaꝝ. Tau Dabis eis scutū
cordis · laborem tuum. Tau Persequeris in furore
et conteres eos sub celis dñe. Aleph Quomodo obscuratum
est aurum · mutatus est color optimus · Dispersi sūt lapides
sanctuarij · in capite omniū platearū. Beth Filij Sion
inclyti et amicti auro primo · quomodo reputati sunt in
uasa testea · opus manuū figuli. Gymel Sed et la
mie nudauerunt mammā · lactauerunt catulos suos · filia
populi mei crudelis · quasi struthio in deserto. Deleth Ad
hesit lingua lactentis ad palatum eius · in siti. Par

Epla

uulr penerunt panē et ñ erat qui frangēr eis. tau
he Qui uescebant uoluptuose mortuerunt in uiis
qui nutriebantur in croceis amplexati sunt sterc
in vau Et maior effecta ē iniquitas filie pli
mei peccato sodomor que subuersa ē in momēto
et ñ ceperunt in ea manus. zai Candidiores na
zarei eius nive nitidiores lacte rubicundiores ebo
re antiquo saphiro pulchriores. her Denigra
ta ē sup carbones facies eor et ñ sunt cogniti in pla
teis. adhesit cutis eor ossibus eor aruit et facta ē quasi
lignum. teth Melius fuit occisis gladio q̄m inter
fectis fame q̄m̄ hi tabuerunt cōsumpti absq̄ sterilitate
tre. Joth Manus mulierū misericordium coxerunt
filios suos facti sunt cibus earū in contritione filie pli
mei. caph Complenit dñs furorē suum effudit ñ
indignationis sue Et succendit ignem in syon et
devorauit fundamenta eius. Lam Non credidissent re
ges tre et uniuersi habitatores orbis q̄m ingrederet
hostis et inimicus p portas ierlm. oen Propt̄ pecca
ta pphar eius et iniquitates sacerdotum eius qui ef
fuderunt in medio eius sanguinē iustor. Nun Erra
uerunt ceci in plateis polluti sūt in sanguine. Cumq̄ n
possent lauari sua. sam Recedite pollut clama
uerunt eis recedite recedite nolite tangere. Iurgati
quippe sunt etiā comoti dixerunt inter gentes ñ adder ultr
ut habitet in eis. ayn Facies dñi diuisit eos nō
adder ut respiciat eos facies sacerdotum ñ erubuerūt
neq̄ senum miserti sunt. phe Dum adhuc subsisteret
remus defecerunt oculi nri ad auxilium nrum uanū
cū respicieremus attenti ad gentē q̄ saluare ñ potera
sade Lubricauerunt uestigia nra. ne nocere platear
nras. Appropinquauit finis nr. completi sunt dies nri
quia uenit finis nr. coph Velociores fuerunt pse
cutores nri aquilis celi. Sup montes persecuti sunt nos. in
deserto insidiati sunt nob. Res Spūs oris nri xpc
dñs captus ē in peccatis nris. cui dixim. in umbra tua
uiuemus in gentib. syn Gaude et lętare filia e
dom. que habitas in tra hus. ad te quoq̄ puenit ca
lix. inebriaberis atq̄ nudaberis. tau Completa ē
iniquitas tua filia syon. ñ adder ultra ut transfm
gret te. Visitauit iniquitatē tuā filia edom. dsco
perit peccata tua. Explicit lamentatio. Incipit
Reuertere dñe quo accedent nob. oro Jerme pphe
Intuere et respice opprobrium nrum. hereditas nra ue
rsa ē ad alienos. domus nre ad extraneos. Pupilli fac
ti sumus absq̄ patre. matres nre quasi uidue. aqm
nram pecunia bibimus. ligna nra pcio cōparauimus.
Cervicib. minabamur. lassis ñ dabat requiē. Egip
to dedimus manū et assirio. ut saturaremur pane
Patres nri peccauerūt et ñ sunt et nos iniquitates eor
portauimus. Serui dnāri sunt nri. ñ fuit qui redi
meret de manu eor. In animab. nris afferebamus
panem nobis. a facie gladij in deserto. Pelles nre quasi clibā
nus exusta ē a facie tempestatum famis. Mulieres
in syon humiliauerūt virgines in ciuitatib. iude. Prin
cipes manu suspensi sunt facies senū ñ erubuerūt.
Adolescentib. impudice abusi sunt et pueri in lig
no corruerunt. Senes de portis defecerūt iuuenes de
chor psallentium. Defecit gaudiū cordis nri. uer
sus ē in luctū chorus nr. Cecidit corona capitis nri
ue nob quia peccauimus. Propter hoc mestum factū ē
cor nrm. ideo contenebrati sūt oculi nri. Pp
ter montē syon quia disperit. uulpes ambulaue
runt in eo. Tu aut dne in eternum permanebis. Tro
num tuū in generationē et generationē. Quare
nr in perpetuum oblivisceris nri. derelinquis nos in
longitudine dierū. Conuerte nos ad te et cōuertem
ur. innoua dies nros sicut a principio. Si. proiciens repu
listi nos. uehemēter. Explicit oro
Incipit prologus sci Jeronimi pbi in epla bi pauli apli.

Primum quaeritur quare post euglia que supplementum legis sunt et in quib. nob exempla et precepta inuendi plenissime dicere sta s. uolūt apli has epla ad singu las eccl̄as destina re. Hac autē causa uidet factū scilicet ut inimi co nascentis eccl̄e nouis causis existentib. et p̄sen tia et oriencia resecaret uicia. et ut post futuros excluderet questiones exemplo pphar qui post edita legē moysi in qua omnia dei mandata legebantur. et michilominus tam doctrina sua reduxua semp pli compescere peccata. et pp exemplum libros etiam ad nram memoriam transmiserunt. De inde quentur aut ñ ampliꝰ q̄m decem epla ad eccl̄as scripserit. Decē enim s. cū illa que dr ad hebreos. Nam reliquę quatuor ad discipulos spe ciali sunt directe. Vt ostenderet nouū a uetere ñ discrepare testamtō. et se cōtra legē ñ facere mo ysi. ad numerū p̄moꝝ decalogi mandatoꝝ suas epla ordinauit. Et qđ ille p̄cepit a phantasia instituit liberatos. tradē hic epla a diabolica et ydola. et tre seruitute edocet acquisitos. Nam et duas tribulas lapideas duoꝝ testamtoꝝ figurā huisse. uir eruditissimus tradiderunt. Eplam

glady

p·a·

sane que ad hebreos scribitur. quidā pauli n̄ ēē cō
tendunt. eo qd̄ n̄ sit eius nomine titulata. et ꝓpt̄
sermonis stiliq; distantiam. s; aut barnabe iuxta
tritullianum. aut luce iuxta quosdā. ul' certe clem̄
tis discipuli aplōr̄ et ep̄i romane eccl̄e post aplōs
ordinati. Quib; ita respondendum ē. Si ꝓpt̄ea
pauli n̄ erit quia eius n̄ habet nom̄. ergo nec al
terius erit quia nullius nomine titulatur. Qd̄
si absurdum ē. ipsius magis ēē credenda ē. qui
tanto doctrine sue fulget eloquio. Sed q̄m apud
hebreor̄ eccl̄as quasi destructor legis falsa suspiti
one habebatur. ⁊ voluit tacito nomine de figuris
legis et ueritate xp̄i reddere rationem. ne odium
nominis fronte p̄lati utilitatē excluderet lectionis.
Non ē sane mirum si eloquentior uideatur in ꝓ
prio. idest in hebreo. q̄m in ꝑegrino idest greco.
quo cetere eplē sunt scripte sermone. Mouet ēt
quosdam quare romanor̄ eplā in p̄mo sit posita.
cū eam n̄ p̄mam scriptam ratio manifestet. Nā
hanc se ꝓficiscentē ierusolimā scripsisse testatur.
cum corinthios et alios ante iā ut ministeriū qd̄
secū portatur⁹ erat colligent. litteris adhortatus
sit. Vnde et intelligi quidā uolunt ita omnes
eplās ordinatas. ut p̄ma poneretur q̄mūis poste
rior fuit destinata. ut ꝑ singulas eplās gradib; ad
ꝑfectiora ꝑuenirentur. Romanor̄ namq; pleriq;
tam rudes erant. ut n̄ intelligent dei se grā sed
meritis suis ēē saluatos. et ob hoc duo int̄ se ꝓpli
cōflictarent. Idcirco illos indigere asserit cōfirma
ri. uitia gentilitatis p̄ora cōmemorans. Corinthi
is autē iam dicit scīe grām ēē cōcessam. et n̄ tā
om̄s increpat. q̄m cur peccantes n̄ increpauerunt
rep̄hendit sicut ait. Auditur int̄ uos fornicatio.
Et iterum. Congregatis uob̄ cū meo sp̄u tradere
huiusmodi sathane. Insedā u̅ laudant̄. et ut ma
gis ac magis ꝓficiant admonent̄. Galathe u̅
iā nullius criminis arguuntur. n̄ hoc tantū q̄d
callidissimis pseudo aplis crediderunt. Ephesij sane
nulla rep̄hensione s; multa laude digni sunt.
q̄a fidē aplicā seruauerunt. Philippenses etiā
multo magis cōmendantur. quia nec audire quidē
falsos aplōs uoluerunt. Colosenses aūt tales erāt
ut cū ab aplo uisi corꝑalit̄ n̄ fuissent. hac laude dig
ni haberent̄. Et si corpe inquit absens sum. s;
sp̄u uob̄cum sum. gaudens et uidens ordinē ur̄m.
Thesalonicenses nichilominus in duab; eplis om̄i
laude ꝓsequit̄. eo qd̄ n̄ solum fidē incōcussam ser
uauerunt ueritatis. s; etiā in ꝑsecutione ciuium
fuerunt cōstantes inuenti. De hebreis u̅ quid di
cendū ē. quor̄ thesalonicenses qui plurimū
laudati sunt imitatores ēē facti dicuntur. Sicut
ipe ait. Et uos fr̄s imitatores fr̄i estis eccl̄ar̄ dei.
que sunt in iudea. Eadem enī passi estis et uos a
contribulib; ur̄is. que et illi a iudeis. Apud ipsos
quoq; iudeos hebreos. eadē cōmemorat dicens.
Nam et uinctis compassi estis. et rapinam. bonor̄
ur̄or̄ cū gaudio suscepistis. cognoscentes uos ha
bere meliorē ⁊ manentē substantiā. Incipit ꝓlog⁹
in eplis beati pauli apli

PISTOLE.
beati pauli apli ad ro
manos causa hec ē.
Eccl̄am e duob; ꝓplis
idest iudeis et gentib;
cōgregatam exequat
meritis. ut causas
auferat eius simulta
tis. que de uolunta
te p̄lationis mutue nascebantur. Ergo ut pa
ce et caritate inter se iungant̄. ostendit pares
conditione. dum peccatis obnoxij comꝑbant̄.
quiq; salutē ꝑ fidē xp̄i et grām sunt consecuti.
Nam neq; iudeis ꝓfuisse legem in custodiam do
cet. nec gentiles posse legis ignorantie defendi.
Quos ratio et ad dei noticiam ꝑducē potuerat.
et ab omni uite prauitate reuocare. Incipit
Explicit ꝓlogus. Argumētū

Romani sunt in
partib; italie. Hij p̄uenti sunt a falsis aplis. et
sub nomine dn̄i n̄ri ihu xp̄i in legē et ꝓphās erant
inducti. Hos aplōs reuocat ad ueram et euglicam
fidē et eos uicissim humilians. ad pacē et cōcor
diam cohortatur. scribens ei a corintho. Explicit
argumētū. Incipit ꝓlogus in eplā ad romanos.

Romani sunt qui ex iudeis gentib;q; crediderunt.
Hij supba cōtentione uolebant se alterutrum su
ꝑponere. Nam iudei dicebant. Nos sumus ꝓplis dei
quos ab initio dilexit et fouit. Nos circumcisi
ex genere abraham ex stirpe scā descendimus.
et notus retro apud iudeam tantum ds̄. Nos
de egipto signis et uirtutib; liberati. mare sicco
ꝑtransiuimus pede. cū inimicos n̄ros grauissi
mi fluctus inuoluerent. Nob̄ manna dn̄s pluit
in deserto. et quasi filiis suis celeste pabulum
ministrauit. Nos die noctuq; in columna nu
bis ignisq; p̄cessit. ne nobis in inuio iter osten
deret. atq; ut cetā eius circa nos in m̄sa benefi
cia taceamus. ⁊ nos soli digni fuimus dei legē
accipe. et uocē dei loquentis audire. eiusq; cog
noscē uoluntatē. In qua lege nob̄ ꝓmissus ē

xpc̃ et ad quos etiã et ipe uenisse testatus ẽ dicens. i
ñ uenu ñ ad ouel que pleruntq tomus stiab cũ uos ii
canel poeuq hĩm hominel appellaũt. Et quiñne iii
ẏ est ut hodie ydola referentes nob compemini. iiii
et ñ potius in pselitoꝝ locum ex legis auctoritate v
et consuetudine depuremini. Et hoc ipm non vi
meretamini nisi qua larga semp dei clemẽcia uo vii
luit uos ad nĩam imitationẽ admitte. Gentes viii
etiã cõtra ro respondebant. Quanto maiora ix
erga uos dei beneficia narrauerim. tanto ma x
ioris criminis reos uos ee monstrabim. Semp
enim his omnib; exstitistis ingrati. Nam ipsis pe xi
ribs; quib; arctum mare transistis. lucebatis añ xii
ydola que fecistis. Et ipo ore quo paulo añ obne xiii
ee adũsatoꝝ dño cantauerunt. symulachrum xiiii
uob fieri poposcistis. Illis oculis ueneremini quib;
dñs in nube ul in igne conspicẽ solebatis. symu
lachra intuebamini. Osanna quoq; uob fastidio xv
fuit. et semp in deserto contra dñm murmurastis. xvi
ad egiptum unde uos in manu ualida exeerat xvii
redire cupientes. Quo plura. Ita patres uri ca
bm ꝓuocatione dñi unitauit ut oĩs in heremo xviii
morerent. nec plus ex semoib; eoꝝ qm duo hoĩes
trim ꝓmissionis intrarent. Q; quid antiqua repli
camus. cũ etiã si illa minime fecissent. de hoc solo xix
nemo uos dignos uenia iudicaret. qđ dñm ihm xx
ꝓphaꝝ semp uob ꝛpmissum. ñ solũ suscipe noluistis. xxi
sed etiã morte pessima pemistis. Quẽ nos ut eog
nouimus statim exeiudicauimus. cũ nob de eo ante ñ xxii
fuit ꝓdictum. unde patuit. qđ ydolis seruiuimus. xxiii
ñ obstinationi ñre. sed ignoeantie deputandum.
Qui enĩ agnitã illico sequimur. olim utiq; seque xxiv
remur. si antea cognouissemus. Sic autẽ uos de ge
nere nobilitate iactans. quasi ñ mor imitatio ma
gis qm̃ carnalis natiuitas filios nos faciat ee scoꝝ xxv
Denuq; esau et ysmahel cũ ex abrahe stirpe sint. xxvi
minime tam in filios reputant. His tabe alteran xxvii
tib; apls se medium interponens. ita partium xxviii
dirimit questiones. ut neutrum eoꝝ sua iustitia xxix
salutẽ meruisse confirmet. ambos uero pls et xxx
sacent et gratiã reliquisse. udeos qđ ꝓ preuan xxxi
cationẽ legis dñi inhonorauint. gentes ũ qđ cum xxxii
cognitã de creatura creatorem ut dñm debuerint xxxiii
uenerari. glam eius in manu facta mutauerit xxxiv
simulachra. utrosq; etiam similit uenã cõse xxxv
cutos. equales ee uerissima ratione demonstrat.
ꝑsertim cum in eade lege ꝓdictum. et udeos et xxxvi
gentes ad xpi fidem uocandos ostendat. Quam
obrem uicissim eos humilians. ad pacẽ et cõcordiã
cohortatur. Incipiunt capitula

e natiuitate dñi nri ihu xpi secm carnem.
e fide romanoꝝ. et paulo ꝓfl dñm deprecante.
e eo qđ greci ac barbari rebus sint. et ꝓmatu iudeoꝝ et gẽtiꝝ
e ira dei in eos qui sunt increduli contrarii. et creatorem ꝓ creatura
e impudici uiri ac feminas. Soluerũ.
e iniqui iudicib; q̃ mala q̃ alij phibuerint ipsi cõmittunt. et pa
enas dei ad penitentiã reuocante. et de penis male operantium.
et de glã bene operantium. et de lege litẽ et lege nature. et qđ
ñ sit circumcisio transgredientib; legem. ñ obsit ꝓputium gentib;
natãliẽ dñi suum colentib; et custodientib; equitatẽ. et de occulto
iudeo et manifesto
e iudeo quid amplius habeat. et quid ceteris gentib; ꝓcellat.
e humana calumpnia adiutus iudicium dei. et dicentib; iustificatũ ma
e iudeos ac gentes omnes sub peccato constitui. et de iustitia dei.
e iustificatõe hominis ꝑ fidem sine opib; legis. et de eo qđ beat
abraham ꝓiusq̃m ꝓpetium circumcisionis acceper fide iustificat
sit. et meruit ee ꝑ fidem pr̃ omnium gentium.
e glatione spei glie dei patrem. et glatõe tribulationis.
e eo qđ dñs ꝓ impiis mortuus est.
e ꝓpagatõe hominis peccatis ade. et de pcõ eius qđ in omẽ
transiuit hoĩes. et de morte regnante ab adam usq; ad moysen.
e diffa magnitudinis pcti ade humanũ genus secum pariter
deponentis ad mortẽ. et licet ꝓ unius peccm fuit ingressa mors oĩ
ta ꝓ unius iustitiã reparetur uita cunctis. Fuit iustitiae.
e sacramẽto baptismi ut q̃ mortui pcõ ut uiuamus dõ.
e fidelib; qđ ñ sint sub lege. sed sub gra. et qđ libẽ a futuris pcti sci ñ
e homine q̃diu uiuit uinculo legis astricto. et de occupiscentiis
carnis que legis ꝓhibitione creuerunt.
e disputatione carnis et animalium opm. et spe ac spiritalium sanctor.
e lege mbroꝝ repugnante legi mentis. et qđ sã ñ carnis sit debito
res sed spe. et qđ ñ timenti sed desiderio sim accepimus.
e diffa passionum ꝓsentiũ et futurae glie. et de gemitu creaturae libe
rari aspectus. et expectatis revelationẽ filioꝝ dei. et de spũ sco
ꝓ nob gemente inenarrabilib; postulante.
e ꝓdestinatis cõformib; filius dei.
e do parte qui ꝓ nob ipse filio ñ pepercit. Fieri nolente.
e impossibilitate hominis ẽam sequendi a caritate dei nri ihu x.
e testificatõe pauli doloris et tristitiae ꝓ iudeis et ꝓ est anathema
e iacob et esau ide maiore ꝓlo et minore.
e uoluntate dei qđ q̃m uelit induxit et cui uult clemẽtissime
e õ panove figuli. figulo. misereri.
e natali ue et medie et gentium uocatõe.
e esaia clamante ꝓ pplo isti. Lapidẽ offensionis.
e gentib; iustitiã fidei comphendentib et iudeis offendentib in
e paulo testimoniũ phibente qđ iudei emulatione dei habe
ignorantes et qđ finis legis sit dñs xpc. et gentiũ fide.
e iustitia legis et fide. e mercedulitate iudeoꝝ
e iudeis qđ ñ sint repulsi a deo.
e duritia iudeoꝝ. e apło iudeoꝝ de
beto eũ sit gentib; salus. quo magis et plenitudo eoꝝ.

XVI De apło reuelante uobis cognitõe diuine arbitrii. z grauel ab clamõe animi rẽpmente. XVII De salute omniũ iudeor.
XVII De impossibilitate faciendi secretor. flamme dei.
XVIII De apło obsecrante fideles ut corpa sua exhibeant hostiam dõ.
XVIIII De falsa z uera sapientia.
XX De eccla et compassione cepit atq; mbror. Jnh capitulo sr de diuisa te donor. z dilectõe. De ado malo. z bonũ dilectõe boni. De caritate. De obsequio. De sollicitudine. z feruore spũs. De tpõe futuri. De spe. gaudio. De patientia tribulationis. De mstantia oõnis. De cõmunicatõe sanctor memoriis. De hospitalitate. De benedicendo. De abstinentia maledicendi. De gaudio cũ gaudentib. ac fletu cũ flentib. De unitate. De humilitate. De nõ reddenda mala. De pudicitia bonor coram dõ z hoib. De pace si fieri pot cũ oib. hoib. De uindicta a dõ expectanda. De subiectõe erga pncipes et potestates. De reddit one uniuq; omnium debitor.
XXI De ingratitudine et execratõe fidei. z sobrietate z continentia.
XXII De tristitia cordis et negligentia. De maledicentib. alienos ul' uniuersos diffamare. z de omnib. qs nõ iubet. si dõ aut monentur aut minus z de pudicitia dñi. z potestate. et qs nec edenti edentẽ nõ manducanti manducantẽ debeat iudicare. z de eo qs nichil cõmune ẽ nisi qd existimat ee cõmune. z pticulo contristanti fratrem suum esca sua. z qs nõ sit regnum dei esca z potus. si ultima z pax. z gaudium in spũ scõ. XXIII De missio dñi aiã pilati onẽ in libello habito. pr passionẽ ũ ipsius reuelato. Explicit capitula. Jncipit epla ad romanos.

PAVLVS seruus ihu xpi. uocatus apls segregatus in euglium dei qd ante pmiserat p pphas suos in scripturis scis de filio suo qui fctus ẽ ei ex semine dauid secm carnem. qui pdestinatus ẽ filius dei in uirtute secm spm sanctificationis ex resurrectione mortuor ihu xpi dñi nri. p quem accepimus gram z aplatũ ad obediendum fidei in omnib. gentib. p nomine ei in quib. estis et uos uocati ihu xpi. omnib. qui sunt rome dilectis dei. uocatis scis. Gra uob et pax a deo patre nro. et dño nro ihu xpo.

PRimũ quidem gras ago deo meo p ihm xpm p omnib. uob. quia fides ura annuntiatur in uniuerso mundo. Testis enim mihi est deus cui seruio in spũ meo in euglio filii eius. q sine intermissione memoriã uri facio semp in orõnib. meis. obsecrans si quo modo tandem aliquando prosperum iter habeam in uoluntate dei ueniendi ad uos. De fideu enim uidere uos ut aliquid impriar uob gre spũalis ad cõfirmandos uos. idest simul cõsolari in uob p eam que inuicem ẽ fidem uram atq; meam. III Nolo aũt uos ignorare fres quia sepe propsui uenire ad nos et phibitus sum usq; adhuc. ut aliquem fructum habeam in uob sicut et in ceteris gentib. Grecis ac barbaris. sapientib. et insipientib. debitor sum. Ita qd in me pmptum ẽ. et uob qui rome estis euglizare. Non enim erubesco euglm. Virtus enim dei ẽ in salutem omni credenti. iudeo primum et greco. Justicia enim dei in eo reuelatur ex fide infidem. sicut scptm ẽ. Justus aũt ex fide uiuit. IIII Reuelatur enim ira dei de celo sup omnẽ impietatem et iniustitiam hominũ. eor qui ueritatem dei in iniustitia detinent. quia qd notum ẽ dei manifestum ẽ illis. Ds enim illis manifestauit. Jnuisibilia enim ipsius a creatura mundi p ea q facta sunt intellecta conspiciunt. Sempiterna quoq; uirtus ei et diuinitas. ita ut sint inexcusabiles. quia cũ cognouissent dm. nõ sicut dm glificauerunt aut gras egerunt. sed euanuerunt in cogitationib. suis. et obscuratum ẽ insipiens cor eor. Dicentes enim se ee sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt glam incorruptibilis dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis. et uolucrum. et quadrupedum. et serpentum. Propter qd tradidit illos ds in desideria cordis eor in immunditiam. ut contumelijs afficiant corpa sua in semetipsis. Qui cõmutauerunt ueritatem dei in mendacium. et coluerunt et seruierunt creature potius qm creatori. qui ẽ ds benedict in scla amen.

Propea tradidit illos ds in passiones ignominie. Nam femine eor mutauerunt naturalẽ usum in eum usum qui ẽ contra naturã. Similit autem et masculi relicto naturali usu femine exarserunt in desideriis suis in inuicem. masculi in masculos turpitudinem operantes. et mercedem qm oportuit erroris sui in semetipsis recipientes. Et sicut nõ probauerunt dm habere in notitia. tradidit illos ds in reprobum sensum. ut faciant qa nõ conuenunt. repletos omni iniquitate. malitia fornicatione. auaritia. nequitia. plenos inuidia. homicidio. contentione. dolo. malignitate. susurrones. detractores. deo odibiles. contumeliosos. superbos. elatos. inuentores malorum. parentib. nõ obedientes. insipientes. incompositos. sine affectione. absq; federe. sine misericordia. Qui cum iusticiam dei cognouissent. nõ intellexerunt qm qui talia agunt digni sunt morte. Non solum qui faciunt ea. sed etiam qui consentiunt facientib. Propter qd inexcusabilis es o homo omnis qui iudicas. In quo enim iudicas alterum. te ipm condempnas. Eadem enim agis.

que iudicas. Scimus enim qm iudicium dei ē secdm
veritatem in eos qui talia agunt. Existimas autē hō
homo omnis qui iudicas eos qui talia agunt et fa
cis ea. q quia tu effugies iudicium dei. An diuitias bo
nitatis eius et patientie et longanimitatis cōtemp
nis. q ignoras qm benignitas dei ad penitentiā te ad
ducat. Secdm duriciam autē tuam et cor impenitēs
thesaurizas tibi ira in die ire et reuelationis iusti iu
dicij dei. q qui reddet unicuiq; secdm opa eius. his quidē
qui secdm patientiam boni operis gliam et honorem et im
corruptionem querentib; uitam eternam. His aut qui
ex contentione. et qui nō acquiescunt veritati. credunt
autē iniquitati. ira et indignatio tribulatio et angu
stia in omnē animam hominis operantis malum. iudei
primum et greci. Gla autē et honor et pax. omni
operanti bonum. iudeo primum. q greco. Non ē enim p
sonar accepto ap̄ dm. Quicumq; enim sine lege pec
cauerunt. sine lege peribunt. Et quicumq; in lege pec
cauerunt. p legem iudicabuntur. Non enim auditores legis
iusti sunt apud dm. sed factores legis iustificabuntur. Cū
enim gentes que legem nō habent. naturaliter ea que legis
sunt faciunt. huiusmodi legem nō habentes. ipsi sunt
sibi lex. qui ostendunt opus legis scriptum in cordib; su
is. testimonium reddente illis conscia ipsor. et inter
se mutuo cogitationum accusantium. aut etiam defen
dentium. in die cum iudicabit dns occulta hominū
secdm euāgelium meum per ihm xpm. Si autē tu iudeus
cognominaris et requiescis in lege. q et gliaris in deo.
et nosti voluntatem eius. et probas utiliora instruc
ris per legem confidis te ipm duce ee cecoz. lumen eoz. q
in tenebris sunt. eruditorem insipientium. magistrū
infantium. habentem formā scientie et veritatis in le
ge. Qui ergo alium doces. te ipsum nō doces. Qui predicas
nō furandum furaris. Qui dicis nō mechandum mecha
ris. Qui abhominaris ydola. q sacrilegium facis. Qui
in lege gliaris. per preuaricationē legis dm inhonoras.
Nomen enim dei per vos blasphematur inter gentes. sicut
scriptum ē. Circumcisio quidē prodest. si legem obser
ues. Si autem preuaricator legis sis. circumcisio tua
preputium fca ē. Si ergo preputium iustitias legis custodiat.
nonne preputium illius in circumcisionē reputabit.
et iudicabit eū que ex natura ē preputium legem cōsum
mans. te qui per literam et circumcisionem preuarica
tor legis es. Non enim qui in manifesto iudeus est.
neq; qui in manifesto in carne circumcisio. q sed qui in
abscondito iudeus ē. et circumcisio cordis in spū nō
littera. cuius laus nō ex hominib; sed ex deo ē. VII
Quid ergo amplius ē iudeo. q aut que utilitas circumci
sionis. Multum per omnē modum. Primum quidē.
quia credita sunt illis eloquia dei. Quid enim si quī
dam illor nō crediderunt. Numquid incredulitas
illor fidem dei euacuabit. Absit. Est enim deus verax. q
omnis autē homo mendax. sicut scriptum ē. Vt iusti
ficeris in sermonib; tuis. et uincas cum iudicaris. VIII
Si autē iniquitas nra iustitiam dei cōmendat. q quid
dicemus. Numquid iniquus ē deus. qui infert iram.
Secdm hominē dico. absit. Alioquin quomō iudicabit
deus hunc mundum. Si enim veritas dei in meo mendacio
habundauit in gloriam ipsius. q quid adhuc et ego tan
quam peccator iudicor. et nō sicut blasphemamur. q et sicut
aiunt nos quidam dicē faciamus mala ut ueniant
bona. Quor damnatio iusta ē. VIII
Quid igitur. Precellimus eos. Nequaqm. Causati enim
sumus iudeos et grecos omnes sub peccato ee. sicut
scriptum ē. quia nō ē iustus quisquam. nō ē intelligens
aut requirens dm. Omnes declinauerunt simul in
utiles facti sunt. nō ē qui faciat bonum. nō ē usq; ad
unum. Sepulcrum patens ē guttur eor. q linguis su
is dolose agebant. venenum aspidum sub labiis eor.
Quor os maledictione et amaritudine plenum
ē. veloces pedes eor. ad effundendum sanguinē.
Contritio et infelicitas in viis eor. q et viam pacis
nō cognouerunt. nō ē timor dei ante oculos eor. Scimus
autē qm quecumq; lex loquitur. his qui in lege
sunt loquitur. q ut omne os obstruatur. q et subditus
fiat omnis mundus deo. quia ex operib; legis non
iustificabitur omnis caro coram illo. per legem enim
cognitio peccati. Nunc autem sine lege iustitia
dei manifestata ē. testificata a lege et prophis. Iu
stitia autem dei per fidem ihu xpi. sup omnes qui cre
dunt in eum. Non enim ē distinctio. Omnes enim
peccauerunt. et egent gla dei. Iustificati gratis per gratiam
ipsius. per redemptionem q̄ ē in xpo ihu. quem proposuit
deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius
ad ostensionem iustitie sue. propter remissionē precedē
tum delictor in sustentatione dei. ad ostensionē
iustitie eius in hoc tempore. ut sit ipse iustus et iusti
ficans eum qui ex fide est ihu xpi. X
Ubi ē ergo gla tua. Exclusa ē. Per quam legem. factor
Non. sed per legem fidei. Arbitramur enim iustifi
cari hominem per fidem sine operib; legis. An iudeor
deus tantum. Nonne et gentium. Imo et gentium.
Quoniquidē unus deus qui iustificat circumcisionem ex
fide. et preputium per fidem. Legem ergo destruimus per fidē.
Absit. Sed legem statuimus. Quid ergo dicemus inuenisse
habraham patrem nrm secdm carnem. Si enim
abraham ex operib; iustificatus ē. habet gliam sed nō
apud dm. Quid enim scriptura dicit. Credidit abra
ham deo. et reputatum ē illi ad iustitiam. Ei autē
qui operatur merces nō imputatur secdm gratiam. sed secdm
debitum. Ei uero qui nō operatur. credenti autē in
eum qui iustificat impium reputatur fides eius ad

uſticiam. ſcdm ꝓpoſitum gr̃e dei. ſicut et dauid dic̃
beatitudinem hominis. cui d̃s accepto fert uſtic
am ſine opib⁹. Beati quor̃ remiſſe ſ̃t iniquita
tes. et quor̃ tecta ſunt peccata. Beatus uir cui n̄
imputauit d̃ns peccatum. Beatitudo g̃ hec in
circumciſione manet. an etiam in ꝓputio. Dici
mus enim quia reputata ē abrahe fides ad uſti
ciam. Quom̃ g̃ reputata ē. In circumciſione an
in ꝓputio. Non in circumciſione. ſ̃; in ꝓputio. Et
ſignum accepit circumciſionis. ſignaculum uſti
cie fidei q̃ ē in ꝓputio. ut ſit pat̃ omnium gentiū
credentium ꝑ ꝓputium. ut reputet̃ et illis ad u
ſticiam. et ſit pat̃ circumciſionis. n̄ his tantū q̃
ſ̃ ex circumciſione. ſ̃; et his qui ſectantur uestigia
fidei q̃ ē in ꝓputio patris n̄r abrahe. Non enim
ꝑ legem ꝓmiſſio abrahe aut ſemini eius ut heres
ēet mundi. ſ̃; ꝑ uſticiam fidei. Si enim qui ex
lege heredes ſunt. exinanita ē fides. abolita ē ꝓ
miſſio. Lex enim iram operatur. Vbi enim n̄ ē lex. n̄
ꝓuaricatio. Ideo ex fide. ut ſcdm gr̃am firma ſit
ꝓmiſſio omni ſemini. n̄ ei qui ex lege ē ſolum. et
ſ̃; et ei qui ex fide ē abrahe qui ē pater omnium
n̄r̃m. ſicut ſcriptum ē. quia patr̃e multar̃ gen
tium poſui te ante d̃m cui credidiſti. qui uiuifi
cat mortuos et uocat ea que n̄ ſunt tamq̃m ea
que ſunt. Qui contra ſpem in ſpem credidit. ut
fieret multar̃ gentium. ſcdm q̃d dictum ē ei. Sic
erit ſem̃ tuum ſicut ſtelle celi. et ſicut harena ma
ris. Et n̄ infirmatus ē fide. nec conſiderauit corpus
ſuum iam emortuum. cū fere centum annor̃ ēet.
et emortuam uuluam ſare. In repromiſſione dei etiā
n̄ heſitauit diffidentia. ſ̃; confortatus ē fide. dans
gl̃am deo. pleniſſime ſciens quia q̃cumq; ꝓmiſit.
potens ē et facē. Ideo reputatum ē illi ad uſticiā.
Non ē aut̃ ſcriptum tantum ꝓp̃ ipm quia repu
tatum ē illi ad uſticiam. ſ̃; et ꝓp̃ nos quib⁹ re
putabitur credentib⁹ in eum qui ſuſcitauit ih̃m
xp̃m d̃m n̄r̃m a mortuis. qui traditus ē ꝓpter de
licta nr̃a. et reſurrexit ꝓp̃ uſtificationē nr̃am.
Vſtificati g̃ ex fide pacem habeamus
ad d̃m. ꝑ d̃m n̄r̃m ih̃m xp̃m. ꝑ quē et acceſſum
habemus ꝑ fidem in gr̃am iſtam in qua ſtamus. et
gl̃amur in ſpe gl̃ie filior̃ dei. Non ſolum aut̃
ſ̃; et gl̃amur in tribulationib⁹ ſcientes q̃d tribu
latio patientiam operatur. patientia aut̃ probatio
nē. probatio ū ſpem. Spes aut̃ n̄ confundit. q̃a
caritas dei diffuſa ē in cordib⁹ nr̃is. ꝑ ſp̃m ſc̃m qui
datus ē nob̄. Ut quid enim xp̃c cū
adhuc infirmi ēemus ſecundum tempus. p impiis
mortuus ē. Vix enim ꝓ iuſto quis moritur. Nam
ꝓ bono forſitan quis audeat mori. Commendat aut̃
ſuam caritat̃ d̃s in nob̄. q̃m ſi cum adhuc peccato
res ēemus xp̃c ꝓ nob̄ mortuus ē. multo g̃ magis iu
ſtificati nunc in ſanguine ipſius. ſalui erimus ab ira
ꝑ ipm. Si enim cum inimici ēemus reconciliati ſum⁹
d̃o ꝑ mortē filij eius. multo magis reconciliati ſalui
erimus in uita ipſius. Non ſolum aut̃ ſ̃; et gl̃amur
in d̃o ꝑ d̃m n̄r̃m ih̃m xp̃m. ꝑ quē nunc reconcilia
tionē accepimus. Xu Propterea ſicut
ꝑ unum hominē in hunc mundum peccatū intra
uit. et ꝑ peccatum mors. ita et in oēs homines mors
ꝑtranſiit. in qua oēs peccauer̃. uſq; ad legem enim pec
catum erat in mundo. Peccatum aut̃ n̄ imputabat̃
cum lex n̄ ēet. Sed regnauit mors ab adam uſq; ad mo
ſen etiam in eos qui n̄ peccauer̃ in ſimilitudinem
p̃uaricationis ade. qui ē forma futuri. Xuu
ed n̄ ſicut delictum. ita et donum. Si enim unius delic
to mortui multi ſunt. multomagis gr̃a dei. et don̄
in gr̃a unius hominis ih̃u xp̃i. in plures habundauit.
Et n̄ ſicut ꝑ unum peccatum. ita et donum. Nam
iudicium ex uno in condempnationē. gr̃a aut̃ ex
multis delictis in uſtificationē. Si enim in unius
delicto mors regnauit ꝑ unū. multomagis habun
dantiam gr̃e et donationis et uſtitie accipientes.
in uita regnabunt ꝑ unum ih̃m xp̃m. Igitur ſicut
ꝑ unius delictum in oēs homines in condempna
tionem. ſic et ꝑ unius uſticiam in oēs homines
in uſtificationem uite. Sicut enim ꝑ unius homi
nis inobedientiam peccatores conſtituti ſunt mul
ti. ita et ꝑ unius obedientiam iuſti cōſtituentur
multi. Lex aut̃ ſubintrauit. ut habundaret de
lictum. Vbi habundauit delictum. ſuperhabundauit
gr̃a. ut ſicut regnauit peccatum in morte. ita et
gr̃a regnet ꝑ uſticiam in uitā eternam ꝑ ih̃m xp̃m
d̃m n̄r̃m. Quid g̃ dicemus. ꝑmanebimus in pec VI
cato. ut gr̃a habundet. Abſit. Qui enim mortui
ſumus peccato. quom̃ adhuc uiuemus in illo. XIII
An ignoratis fr̃es. quia quicumq; baptizati ſumus
in xp̃o ih̃u. in mortem ipſius baptizati ſumus. Con
ſepulti enim ſumus cū illo ꝑ baptiſmum in mortē.
ut quom̃ reſurrexit xp̃c a mortuis ꝑ gl̃am patr̃is.
ita et nos in nouitate uite ambulemus. Si enī
complantati facti ſumus ſimilitudini mortis eius.
ſimul et reſurrectionis erimus. Hoc ſcientes quia
uetus homo n̄r̃ ſimul crucifixus ē. ut deſtruatur
corpus peccati. ut ultra n̄ ſeruiam⁹ peccato. Qui
enim mortuus ē. iuſtificatus ē a peccato. Si aut̃
mortui ſumus cū xp̃o credimus quia ſimul etiā
uiuemus cū illo. ſcientes q̃d xp̃c reſurgens a mor
tuis iam n̄ moritur. mors illi ultra n̄ dominabitur.
Q̃d enim mortuus ē peccato. mortuus ē ſemel. Q̃d
aut̃ uiuit. uiuit d̃o. Ita et uos exiſtimate uos mo

tuos quē ē peccato· uuentes autē ō ih̄u xp̄o dn̄o nr̄o. xv Non ḡ regnet peccatum in u̇r̄o mortali ad obediendum cōcupiscentiis ei⁹ ¶ neq; exhibeatis m̄bra ua arma iniquitatis peccato· ⁊ ¶ exhibete uos ō tanq̄m ex mortuis uuentes· et m̄bra ua arma iustitie ō· Peccatum enim uob nō dn̄abitur· Non enim estis sub lege· ¶ sub gr̄a· Quid ḡ Peccabimus· ⁊ qua n̄ sumus sub lege ¶ sub gr̄a· Absit Nescitis q̄m cui exhibuistis uos seruos ad obediendū· ei⁹ estis cui obeditis· ⁊ siue peccati ad mortē siue obeditionis ad iustitiam· Gr̄as autē ō· q̄ fuistis serui peccati· obedistis autē in eam formā doctrine q̄ tradita est· Liberati autē a peccato· facti estis iustitie· Humanum dico p̄pter infirmitatē carnis ur̄e· Sicut enim exhibuistis m̄bra ua seruire immundicie et iniquitati ad iniquitatē· ita nunc exhibete m̄bra ua· ſ· ure iustitie in sanctificationē· Cū enim essetis ser̄i peccati liberi fuistis iustitie· Quem fructum habuistis tunc in illis· ⁊ in quib⁹ nc erubescitis· Nam finis illor⁹ mors ē· Nunc ū liberati a peccato· facti autē dei· habetis fructum u̇r̄m in sanctificationē· finem ū uitam eternam· Stipendia enim peccati mors· Gr̄a autē dei uita eterna· in xp̄o ih̄u dn̄o nr̄o. xvi Nescitis fr̄es· scientibus enim legem loquor· ⁊ quia lex in homine dominatur· quamdiu tempus uiuit· Nam q̄ sub uiro ē mulier· uiuente uiro alligata ē legi· Si autē mortuus fuerit uir eius· soluta ē a lege uiri· Igit uiuente uiro uocabitur adultera si fuerit cū alio uiro· Si autē mortuus fuerit uir eius· liberata ē a lege uiri· ut n̄ sit adultera si fuerit cum alio uiro· Itaq; fr̄es mei· ⁊ uos mortificati estis legi p corpus xp̄i· ut sitis alterius· qui ex mortuis resurrexit· ut fructificetis ō· Cū enim essemus in carne· passiones peccatorū q̄ p legē erant operabantur in membris n̄ris· ut fructificarent morti· Nunc autē soluti sumus a lege mortis in q̄ detinebamur· ⁊ ita ut seruiamus in nouitate spūs· et n̄ in uetustate litt̄e· Quid ḡ dicemus· Lex peccatū ē· Absit· Sed peccatum n̄ cognoui· nisi p legē· Nam concupiscentiam nesciebam· nisi lex diceret· n̄ cōcupisces· Occasione autē accepta· peccatum p mandatū operatum ē in me omnem cōcupiscentiam· Sine lege enim peccatū mortuum erat· Ego autē uiuebā sine lege aliquando· ſ· cum uenisset mandatum· peccatum reuixit· Ego autē mortuus sum· et inuentum ē mihi mandatum q̄· erat ad uitam· hoc ē ad mortem· Nam peccatum occasione accepta· p mandatum seduxit me· et p illud occidit· Itaq; lex quidē sc̄a· ⁊ mandatum sc̄m· ⁊ iustum et bonum· Quod ḡ bonum ē factum ē mihi mors· Absit· Sed peccatum· ut appareat peccatum· p bonum mihi operatum ē mortem· ut fiat sup̄ modum peccans peccatum· p mandatum· ⁊ cimus enim quia lex spūalis ē· ego autē carnalis sum uenundatus sub peccato· Quod enim operor· n̄ intelligo· Non enim quod uolo bonum hoc ago· ſ· quod odi malum illud facio· Si autē quod nolo illud facio· consentio legi· q̄m bona ē· Nunc autē iam n̄ ego operor illud· ſ· q̄ habitat in me peccatum· Scio enim quia n̄ habitat in me· hoc ē in carne mea bonum· Nam uelle adiacet mihi· p̄ficere autē bonum n̄ inuenio· Non enim quod uolo bonum hoc facio· ſ· quod nolo malum hoc ago· Si autē quod nolo illud facio· non ego operor illud· ſ· q̄ habitat in me peccatum· xvii Inuenio ḡ legem uolenti mihi facere bonum· q̄m mihi malum adiacet· Condelector enim legi dei· scm̄ interiorem hominem· Video autem aliam legem in membris meis· repugnantem legi mentis mee· et captiuantem me in lege peccati q̄ ē in m̄bris meis· Infelix ego homo· ⁊ quis me liberabit de corpore mortis huius· Gr̄a dei· p ih̄m xp̄m dn̄m nr̄m· Igit ego ipse mente seruio legi dei· carne autem legi peccati· Nichil ḡ nunc dāp nationis ē his qui sunt in xp̄o ih̄u· qui n̄ secdm carnem ambulant· Lex enim spūs uite in xp̄o ih̄u· liberauit me a lege peccati et mortis· Nam q̄d impossibile erat legi· in quo infirmabatur p carnē· ⁊ dē filium suum mittens in similitudinē carnis peccati· de peccato dampnauit peccatū in carne· ut iustificatio legis impleretur in nob· qui n̄ secdm carnem ambulamus· ſ· secdm spm· Qui enim secdm carnem sunt· que carnis sē sapiunt· Qui ū secdm spm· que s̄ spūs sentiunt· Nam prudentia carnis mors ē· Prudentia autē spūs· uita et pax· Quia sapia carnis· in imica ē dō· Legi enim dei n̄ ē subiecta· nec enim p̄t· Qui autē in carne sunt· dō placere n̄ possunt· Vos autem in carne n̄ estis· ſ· in spū· si tamen spūs dei habitat in uob· Si quis autē spm xp̄i n̄ h̄· hic n̄ est eius· Si autē xp̄s in uob ē· corpus quidem mortuū ē p̄pter peccatum· spūs ū uita p̄pter iustificationē· Quod si spūs eius qui suscitauit ih̄m a mortuis habitat in uob· ⁊ qui suscitauit ih̄m xp̄m a mortuis· uiuificabit et mortalia corpa ua· p̄pter inhabitantem spm eius in uob· Ergo fratres debitores sumus n̄ carni· ut secdm carnem uiuamus· Si enim secdm carnē uixeritis· moriemini· Si autē spū facta carnis mortificauer̄is· uiuetis· Quicumq; enim spū dei aguntur· hi filii sunt dei· Non enim accepistis spm seruitutis iterum in timore· ſ· accepistis spm adoptionis filior̄· in quo clamamus abba pr̄· Ipse enim spūs testimonium reddit spūi nr̄o· quod sumus filii dei· Si autē filii· et heredes· heredes quidē dei· coheredes autē xp̄i· si tamen compatimur· ut et cōglorificemur· Existimo enim quod n̄ sunt condigne passiones huius temporis· ad futurum glām que reuelabit̄ in nob·

Yam expectatio creature reuelationē filiorū dei ex
pectat. Vanitati enim creatura subiecta ē ñ uolēs.
ſ; ꝓpter eum qui subiecit eam in ſpe. quia et ipa
creatura liberabitur a seruitute corruptionis in li
bertatē glē filiorū dei. Scimus enim qđ omnis cre
atura ingemiscit et parturit usq; adhuc. Non solū
autē illa. ⁊ ſ; et nos ipi ꝑmitas ſpe habentes. et ipi
intra nos gemim⁹ adoptionem filiorū dei expectan
tes redemptionē corpis nr̄i. Spe enim salui facti su
mus. Spes autē que uidetur ñ ē spes. Nam quod
uidet quis quid ſperat. Si autē qđ ñ uidemus sperā⁹
ꝑ patientiam expectamus. Simulit aūt et spe ad
uuat infirmitatē nr̄am. Nam quid oremus sicut
oportet nescimus. ſ; ipe spe postulat ꝑ nobis gemi
tibus inenarrabilibus. Qui aūt scrutatur corda scit
quid desideret spe. quia secūm dm postulat ꝑ scōs.
Scimus autē q̄m diligentib⁹ dm omnia XVIII
cooperantur in bonum. his qui secūm ꝓpositum voca
ti sunt scī. Nam quos ꝑscit et ꝑdestinauit cōformes fieri
ymaginis filij sui. ut sit ipe ꝑmogenitus in multis fratrib⁹. Quos autē ꝑdestinauit hos
et uocauit. Et quos uocauit hos et iustificauit.
Quos autē iustificauit illos et magnificauit. R
Quid ḡ dicemus ad hec. Si ds ꝑ nob quis contra nos.
Qui etiam ꝓpio filio suo ñ pepercit. ſ; ꝑ nob omnib⁹
tradidit illum. Quom̄ ñ etiam cum illo omnia
nob donauit. Quis accusabit adūsus electos dei.
Ds qui iustificat. ⁊ quis ē qui condempnet. Xp̄s ihc
qui mortuus ē. immo qui et resurrexit. qui ē ad
dexterā dei. qui etiam intrpellat ꝑ nobis. XI
Quis ḡ nos separabit a caritate xp̄i. Tribulatio an an
gustia. an ꝑsecutio. ⁊ an fames. an nuditas. ⁊ an pe
riculum an gladius. Sicut scriptum ē. quia ꝓpter te
morte afficimur tota die. estimati sumus ut oues
occisionis. ſ; in his omnib⁹ superamus ꝑ eum qui di
lexit nos. Certus sum enim quia neq; mors. neq; uita. neq; angeli. neq; principatus. neq; uirtutes. ⁊ neq;
instantia. ⁊ neq; futura. neq; fortitudo. ⁊ neq; altitudo. ⁊
neq; ꝓfundum neq; creatura alia poterit nos separare a caritate dei. que ē in xp̄o ihu dño nr̄o. XII
Veritatem dico in xp̄o ñ mentior. ⁊ testimonium mihi ꝑ
hibente conscientia mea in spū scō. qm̄ m̄ ē tristicia
magna et continuus dolor cordi meo. Optabam enī
ego ipe anathema ee a xp̄o ꝓ fratrib⁹ meis. qui sunt
cognati mei secūm carnem. qui sunt israhelite. ⁊ quor⁹ ad
optio ē filioꝝ. et glā. et testamentum. et legislatio.
et obsequium. et ꝓmissa. quor⁹ patres. et ex quib⁹ xp̄s
secūm carnem. qui ē sup omnia ds benedictus in scla
on. Amē. qđ autē excidit ūbum dei. XIII
Non enim omnes qui ex israhel hi sunt israhelite. ⁊
neq; quia semen sunt habrahe omnes filij. ſ; in ysaach
uocabitur ⁊ semen. id ē ñ qui filii carnis hi filij dei. ⁊
ſ; qui sunt filij ꝓmissionis estimantur in semine.
Ꝓmissionis enim ūbum hoc ē. Secūm hoc tempus
veniam. et erit sare filius. Non solum autē illa. ſ; et
rebecca ex uno concubitu habens ysaac patris nr̄i. Cum
enim ñ dum nati fuissent. aut aliquid egissent bonum aut
malum. ut secūm electionem ꝓpositum dei maneret. ñ ex
operib⁹ ſ; ex uocante dicū ē ei. quia maior seruiet mi
nori. sicut scriptum ē. Jacob dilexi. esau autē odio ha
bui. Quid ḡ dicemus. Yniquitas apud dm. Absit. Moysi enim dicit. miserebor cuius misereor. et miserabor cuius mise
rebor. Igitur ñ uolentis neq; currentis. ſ; miserentis ē dei.
Dicit enim scriptura pharaoni. Quia in hoc ipm exci
taui te. ut ostendam in te uirtutē meā. et ut annūtietur nom̄ meum in uniūsa tra. Ergo cuius uult
miseretur. et quē uult indurat. XV
Dices itaq; mihi. Quid adhuc queritur. Voluntati enim
eius quis resistit. O homo. tu quis es qui respondeas
deo. Yniquid dicit figmentum ei qui se finxit. ⁊
quid me fecisti sic. Annon habet potestatē figulus
luti. ex eadem massa facere aliud quidē uas in hono
rem. aliud ū in contumeliam. XVI
Quid si uolens ds ostendere iram. et notam facere potē
tiam suam. sustinuit in multa patientia uasa ire
apta in interitum. ut ostenderet diuitias glē sue in
uasa misericordie que ꝓparauit in glām. Quos et voca
uit ñ solum ex iudeis. ſ; etiam ex gentilib⁹. sicut in osee
dicit. Vocabo ñ plebem meam plebē meā. et non
mīam consecutam. mīam cōsecutam. Et erit in
loco ubi dictum ē eis. ñ plebs mea uos. ibi uocabunt
filii dei uiui. XVII
Esaias autē clamat
ꝓ israhel. Si fuerit numerus filiorū israhel tamq̄m harena
maris. reliquie salue fient. Verbum enim cōsūmans
et abbreuians in equitate. quia ūbum abbreuiatū
faciet dns sup terram. Et sicut ꝓdixit ysaias. ñ dns
sabaoth reliquisset nob semen. ⁊ sicut sodoma fuis
sem⁹. et sicut gomorra similes facti essemus. XVIII
Quid ḡ dicemus. Quod gentes q̄ ñ sectabant iustitiā
apphenderunt iustitiam. iustitiā autē que ex fide
est. Israhel autē sectando iustitiam legis legē. ñ legem
iustitie ñ peruenit. Quare. Quia ñ ex fide. ſ; quasi
ex operib⁹. Offenderunt enim in lapidem offensionis.
sicut scriptum ē. Ecce ponam in syon lapidem
offensionis et petram scandali. et omnis qui credit
in eum ñ confundetur. X
Frēs. uoluntas quidē cordis mei. et obsecratio ad
dm fit ꝓ illis in salutem. Testimonium enim phi
beo illis qđ emulationē dei habent. ſ; ñ secūm scientiam.
Ignorantes enim dei iustitiā. et suā uolentes statuere
iustitie dei ñ sunt subiecti. finis enim legis xp̄s.

ad iustitiam omni credenti. M
Moyses enim scripsit quoniam iustitiam quę ex lege fit qui fecerit homo uiuet in ea. Que autem ex fide est iustitia sic dicit. Ne dixeris in corde tuo. Quis ascendet in celum. Id est xpm deducere. Aut quis descendet in abyssum. hoc est xpm ex mortuis reuocare. Sed quid dicit scriptura. Prope est uerbum in ore tuo et in corde tuo. hoc est uerbum fidei quod predicamus. Quia si confiteare in ore tuo dominum ihm. et in corde tuo credideris quod deus excitauit illum a mortuis. saluus eris. Corde enim creditur ad iustitiam. ore autem confessio fit ad salutem. Dicit enim scriptura. Omnis qui credit in illum non confundetur. Non enim est distinctio iudei et greci. Nam idem dominus omnium. diues in omnes qui inuocant illum. Omnis enim quicumque inuocauerit nomen domini. saluus erit. M j Quomodo ergo inuocabunt in quem non crediderunt. Aut quomodo credent ei. quem non audierunt. Quomodo autem audient sine predicante. Quomodo uero predicabunt nisi mittantur. Sicut scriptum est. Quam speciosi pedes euangelizantium pacem euangelizantium bona. Sed non omnes obediunt euangelio. Ysaias enim dicit. Domine. quis credidit auditui nostro. Ergo fides ex auditu. auditus autem per uerbum xpi. Sed dico. Numquid non audierunt. Equidem in omnem terram exiuit sonus eorum. et in fines orbis terre uerba eorum. Sed dico. Numquid israhel non cognouit. Primus moyses dicit. Ego adducam uos in non gentem. in gentem insipientem. in iram uos mittam. Ysaias autem audet et dicit. Inuentus sum non querentibus me. palam apparui his qui me non interrogabant. Ad israhel autem dicit. Tota die expandi manus meas ad populum non credentem et contradicentem mihi. M iij
adducã
Dico ergo. Numquid repulit deus populum suum. Absit. Nam et ego israhelita sum ex semine abrahe. de tribu beniamin. Non repulit deus plebem suam. quam prescisit. An nescitis in helia quid dicat scriptura. quemadmodum interpellat deum aduersus israhel. Domine prophetas tuos occiderunt. altaria tua suffoderunt. et ego relictus sum solus. et querunt animam meam. Sed quid dicit illi diuinum responsum. Reliqui mihi septem milia uirorum qui non curuauerunt genua ante baal. Sic ergo et in hoc tempore reliquie secundum electionem gratie salue facte sunt. Si autem gratia. iam non ex operibus. Alioquin gratia. iam non est gratia. M v
Quid ergo. Quod querebat israhel. hoc non est consecutus. electio autem consecuta est. Ceteri uero excecati sunt. sicut scriptum est. Dedit illis deus spm compunctionis. oculos ut non uideant. et aures ut non audiant. usque in hodiernum diem. Et dauid dicit. fiat mensa eorum in laqueum et in captionem et in scandalum. et in retributionem illis. Obscurentur oculi eorum ne uideant. et dorsum eorum semper incurua. M vj
Dico ergo. Numquid sic offenderunt ut caderent. Absit. Sed illorum delicto salus est gentibus. ut illos emulentur. Quod si delictum illorum diuitie sunt mundi. et diminutio eorum. diuitie gentium. quanto magis plenitudo eorum. M vij Vobis enim dico gentibus. Quamdiu quidem sum gentium apls. ministerium meum honorificabo. si quo modo ad emulandum possim carnem meam. et saluos faciam aliquos ex illis. Si enim amissio eorum reconciliatio est mundi. quid assumptio nisi uita ex mortuis. Quod si delibatio sancta est. massa. et si radix sancta. et rami. Quod si aliqui ex ramis fracti sunt tu autem cum oleaster esses insertus es in illis. et socius radicis et pinguedinis olive factus es. noli gloriari aduersus ramos. Quod si gloriaris non tu radicem portas. sed radix te. Dicis ergo. fracti sunt rami. ut ego inserar. Bene. Propter incredulitatem fracti sunt. tu autem fide stas. Noli altum sapere. sed time. Si enim deus naturalibus ramis non pepercit. ne forte ne tibi parcat. Vide ergo bonitatem et seueritatem dei. In eos quidem qui ceciderunt seueritatem. in te autem bonitatem dei si permanseris in bonitate. Alioquin et tu excideris. Sed et illi si non permanserint in incredulitate. inserentur. Potens est enim deus rursum inserere illos. Nam si tu ex naturali excisus es oleastro. et contra naturam insertus es in bonam oliuam. quanto magis hi secundum naturam inserentur sue olive. M viij
Nolo autem uos ignorare fratres mistrium hoc. ut sitis non uobismetipsis sapientes. quia cecitas ex parte contigit in israhel. donec plenitudo gentium intraret. et sic omnis israhel saluus fieret. sicut scriptum est. Veniet ex sion qui eripiat. et auertat impietates ab iacob. Et hoc illis a me testamentum. cum abstulero peccata eorum. Secundum euangelium quidem inimici propter uos. secundum electionem autem carissimi propter patres. Sine penitentia enim sunt dona et uocatio dei. Sicut enim et uos aliquando non credidistis deo. nunc autem misericordiam estis. propter illorum incredulitatem. ita et isti nunc non crediderunt in uestram misericordiam. ut et ipsi misericordiam consequantur. Conclusit enim deus omnia in incredulitate. ut omnium misereatur. M ix
O altitudo diuitiarum sapie et scientie dei. quam incomprehensibilia sunt iudicia eius. et inuestigabiles uie eius. Quis enim cognouit sensum domini. aut quis consiliarius eius fuit. aut quis prior dedit illi. et retribuetur ei. Quia ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia ipsi honor et gloria in secula seculorum amen. M x
Obsecro itaque uos fratres per misericordiam dei. ut exhibeatis corpora uestra hostiam uiuentem. sanctam. deo placentem. rationabile obsequium uestrum. Et nolite conformari huic seculo. sed reformamini in nouitate sensus uestri.

ut ꝓbetis que sit uoluntas dei bona et bene placens
deo enim ꝓgiam que data ē mi. xli ꝓfecta
omnib; qui sunt inꝛ uos ñ plus sapere qm̃ oportet ſ;
sapere ad sobrietatem. Et unicuiq; ſ; sicut deus di
uisit mensuram fidei. xlij
Sicut enim in uno corpe multa mẽbra habemus. om
nia aut mẽbra ñ eundem actum hñt. ita multi
unū corpus sumus in xp̃o. Singuli aut alter alte
rius mẽbra. Habentes aut donationes scdm gr̃am
que data ē nobis differentes. Siue ꝓphetiam scdm
rationē fidei. Siue ministrium in ministrando. Si
ue qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhorta
tione. Qui tribuit in simplicitate. Qui pest in sollı
citudine. Qui miseretur in hilaritate. Dilectio sine
simulatione. Odientes malum adherentes bono.
Caritatem fraternitatis inuicem diligentes. Honore in
uicē puenientes. Sollicitudine ñ pigri. Spu feruen
tes. dño seruientes. Spe gaudentes. in tribulatione
patientes. Orationi instantes. necessitatibus sanc̃or cōmu
nicantes. hospitalitatē sectantes. Benedicite ꝑse
quentibus uos. benedicite et nolite maledicere. Gau
dere cum gaudentibus. flere cum flentibus. Idipm in
uicem sentientes. Non alta sapientes. ſ; humilibus
consentientes. Nolite ee prudentes apud uos met
ipsos. nulli malum ꝓ malo reddentes. Puidentes bo
na ñ tantum coram deo. ſ; etiam coram omnibus ho
minibus. Si fieri pot qd ex uob; est. cum omnibus ho
minib; pacem habentes. Non uosmetipsos defende
tes karissimi. ſ; date locum ire. Scriptum ē enim. Mi
chi uindictam. ego retribuam dicit dns. Sed si esu
rierit inimicus tuus. ciba illum. Si sitit. potum
da illi. Hoc enim faciens carbones ignis congeres
sup caput eius. Noli uinci a malo. ſ; uince in
in bono malum. xliij O
mnis anima
potestatibus sublimioribus subdita sit. Non ē enim
potestas. nisi a deo. Que aut sunt a deo. ordina
ta sunt. Itaq; qui resistit potestati. dei ordinatiõi
resistit. Qui autem resistunt. ipi sibi dampnatio
nem acquirunt. Nam principes ñ sunt timori boni
operis. ſ; mali. Vis aut ñ timere potestatem. Bonū
fac. et habebis laudem ex illa. Dei enim minister
est tibi in bonum. Si aut male feceris time. Non
enim sine causa gladium portat. Dei enim mini
ster ē. uindex in iram ei qui malum agit. Idco ne
cessitate subditi estote. ñ solum ꝓpter iram. ſ; et ꝓp
ter conscientiam. Idcirco enim et tributa pstatis. Om
nibus enim debita. Cui tributum. tributum.
Cui uectigal. uectigal. Cui timorem. timorem.
Cui honorem. honorem. Nemini quicq̃m debeatis.
nisi ut inuicem diligatis. Qui enim diligit ꝓximum
legem implenit. Nam ñ adulterabis. ñ occides. ñ furā
beris. ñ falsum testimonium dices. ñ concupisces. et
si qd est aliud mandatum. in hoc uerbo instaurat. Di
liges ꝓximum tuum sicut teipm. Dilectio ꝓximi malū
ñ operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio. xliij
Et hoc scientes quia hora est iam nos de somno surgere.
Nunc enim propior est nr̃a salus. qm̃ cum credidimus.
Nox praecessit. dies autem appropiauit. Abiciamus ergo
opa tenebrarum et induamur arma lucis. sic ut in die
honeste ambulemus. Non comessationibus et ebrie
tatibus. ñ cubilibus et impudicitiis. ñ in contentione
et emulatione. ſ; induimini dñm ihm xp̃m. Et
carnis curam ne feceritis in desideriis. Infirmum aut xliij
in fide assumite. ñ in disceptationibus cogitationū.
Alius enim credit manducare se omnia. Qui aut
infirmus est manducet olus. Is qui manducat. ñ
manducantē ñ spnat. Et qui ñ manducat. man
ducantē ñ iudicet. Deus enim illū assumpsit. Tu qs
es qui iudicas alienum seruum. Suo dño stat aut
cadit. Stabit autem. Potens est enim deus statuere illū.
Nam alius iudicat diem inter diem. alius iudicat om
nem diem. Unusquisq; in suo sensu habundet. Qui
sapit diem. dño sapit. Et qui manducat. dño
manducat. Gratias enim agit deo. Et qui ñ man
ducat. dño ñ manducat. et gratias agit deo. Nemo enim
nrm sibi uiuit. et nemo sibi moritur. Siue enim uiuimus. dño uiuimus. siue
morimur. domino morimur. Siue ergo uiuimus siue
morimur. dñi sumus. In hoc enim xp̃s mortuus est
et resurrexit. ut et uiuorum et mortuorum dñetur.
Tu aut quo iudicas fratrem tuum. aut tu quare
spnis fratrem tuum. Omnes enim stabimus ante tribu
nal xp̃i. Scriptum est enim. Uiuo ego dicit dns. quia
mihi flectetur omne genu. et confitebitur deo omnis
lingua. Itaq; unusquisq; nrm ꝓ se rationem red
det deo. Non ergo amplius inuicem iudicemus. ſ; hoc
iudicate magis ne ponatis offendiculū fri aut scan
dalum. Scio et confido in dño ihu. quia nichil cōmune
ꝓ ipm. nisi ei qui existimat quid commune ee illi cō
mune. Si enim ꝓpter cibum frater tuus contristatur
iam ñ secdm caritatē ambulas. Noli cibo tuo illum
perdere. ꝓ quo xp̃s mortuus est. Non ergo blasphemetur
bonum nrm. Non enim regnum dei esca et potus
ſ; iustitia et pax. et gaudium in spu scō. Qui enim
in hoc seruit xp̃o. placet deo. et probatus est hominib;
Itaq; que pacis sunt sectemur. et que edificationis
sunt. inuicem custodiamus. Noli ꝓpter escam destru
ere opus dei. Omnia quidem munda sunt. ſ; malum
est homini qui offendiculum manducat. Bonum
est ñ manducare carnem et ñ bibere uinum. neq; in
quo frater tuus offendit. aut scandalizatur aut in
firmatur. Tu fidem habes penes temet ipm.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

habe coram deo. Beatus qui non iudicat semetipm in eo
quod probat. Qui autem discernit si manducauerit damna
tus est quia non ex fide. Omne autem quod non ex fide est pec
catum est. Debemus aut nos firmiores imbecillitates in
firmor sustinere et non nob placere. Vnusquisq uram
proximo suo placeat in bonum ad edificationem. Etenim
xps non sibi placuit sicut scriptum est. Impperia imp
proprium et ceciderunt sup me. xlvi
quecunq enim scripta sunt ad nram doctrinam scrip
ta sunt ut per patientiam et consolationem scripturar
spem habeamus. Deus aut patientie et solatij det vo
bis idipm sapere in alterutrum secdm ihm xpm. ut una
nimes uno ore honorificetis dm et patrem dni nri ihu
xpi. Propter quod suscepit nos xps sicut et xps suscepit nos
in honorem dei. Dico enim ihm xpm ministrum fuisse
circumcisionis propter veritatem dei ad confirmandas pmis
siones patrum. gentes aut sup misericordia honorare dm
sicut scriptum est. Propterea confitebor tibi in gentib et
nomini tuo cantabo. Et iterum dicit. Letamini gentes
cum plebe eius. Et iterum. Laudate omnes gentes dm et
magnificate eum omnes populi. Et rursum ysaias ait.
Erit radix iesse et qui exsurget regere gentes. in eum gen
tes sperabunt. Deus aut spei repleat vos omni gaudio et
pace in credendo. ut habundetis in spe et virtute spi sci.
Certus sum aut et fres mei ego ipse de vob et qm et ipsi
pleni estis dilectione repleti omni scientia. ita ut pos
sitis alterutrum monere. Audacius aut scripsi vobis fres
ex parte tamq in memoriam vos reducens propter gram
q data est mihi ut sim minister xpi ihu in gentib sanctif
cans euglm dei. ut fiat oblatio gentium accepta et sanctificata
in spu scо. habeo igit glam in xpo ihu ad glam ad dm.
Non enim audeo loqui aliquid eorum q per me non efficit xps
in obedientiam gentium in verbo et factis. in virtute
signorum et prodigiorum. in virtute spus sci. ita ut ab ierlm
per circuitum usq ad illiricum repleverim euglio xpi. Sic
aut prodicaui hoc euglm. non ubi nominatus est xps ne
sup alienum fundamentum edificarem. sed sicut scriptum
est quib non est annuntiatum de eo videbunt. et qui non
audierunt intelligent. Propter quod et impediebar
plurimum venire ad vos. Nunc aut locum non habens
in his regionib cupiditatem aut huius venientj ad vos
ex multis iam proecedentib annis. cum in hispaniam
proficisci cepero. spero quod preteriens videam vos. et a vob de
ducar illuc. si vob primum ex parte fuero fruitus. Nec
igit proficiscar terlm ministrare sanctis. Probauit enim
macedonia et achaia collationem aliquam facere
in pauperes scorum qui sunt in ierlm. Placuit enim eis. et
debitores sunt eorum. Nam si spiritualium eorum participes facti
sunt gentiles. debent et in carnalib ministrare
eis. hoc igit cum consummauero et assignauero eis fructum
hunc proficiscar per vos in hyspaniam. Scio aut quoniam
veniens ad vos in habundantia benedictionis xpi
veniam. Obsecro igit vos fres per dnm nrm ihm xpm. c
et per caritatem spus sci ut adiuuetis me in orationib ad dm.
ut liberer ab infidelib qui sunt in iudea et obsequium
meum oblatum fiat accepta in ierusalem. Sat ut veniam
ad vos in gaudio per voluntatem dei et refrigerem vo
biscum. Deus aut pacis sit cum omnib vob amen. Con xvi
mendo aut vob phebem sororem nram q est in eccl
clesia cenchreis. que est ministram ecclie que est in portu
digne sanctis. ut adsistatis ei in quocunq negotio ves in
diguerit. Etenim ipsa quoq astitit multis et mihi ipsi.
Salutate priscam et aquilam adiutores meos in xpo
ihu. qui pro anima mea suas cervices subposuerunt. et
quib non solus ego gratias ago. sed et cuncte ecclie gentium.
et domesticam eorum ecclam. Salutate epheneton
dilectum mihi qui est primitiuus asie in xpo ihu. Salu · 38.
tate mariam. que multum laborauit in vob. Sa
lutate andronicum et iuliam cognatos et concapti
uos meos qui sunt nobiles in apostolis. qui et ante me
fuerunt in xpo. Salutate ampliatum dilectissimum
mihi in dno. Salutate urbanum adiutorem nrm in
xpo. et stachin dilectum meum. Salutate apellen
probum in xpo. Salutate eos qui sunt ex aristobuli do
mo. Salutate herodionem cognatum meum. Sa
lutate eos qui sunt ex narcissi domo. qui sunt in
dno. Salutate trephenam et tryphosam. q laborant
in dno. Salutate persidam carissimam. que
multum laborauit in dno. Salutate rufum electum
in dno. et matrem eius et meam. Salutate asyn
critum flegontam. hermen. patrobam. hermam. et
qui cum eis sunt fres. Salutate philologum. et iuliam.
nereum. et sororem eius. et olympiadem. et omnes q
cum eis sunt scos. Salutate in osculo sco.
Salutant vos omnes ecclie xpi. Rogo aut vos fres c
ut obseruetis eos qui dissentiones et offendicula preter
doctrinam quam vos didicistis faciunt. et declinate ab
eis. Huiusmodi enim xpo dno nro seruiunt. sed suo ven
tri. et per dulces sermones et benedictiones seducunt cor
dia innocentium. Vestra aut obedientia in omne locum
diuulgata est. Gaudeo igit in vob. sed volo vos sapien
tes esse in bono. et simplices in malo. Deus aut pacis
conteret sathanan sub pedib vestris velociter. Gratia
dni nri ihu xpi vobiscum. Salutat vos thimoth's · ft.
adiutor meus. et lucius et iason. et sosipater cognati
mei. Saluto vos ego tertius qui scripsi epistolam in dno.
Salutat vos gaius hospes mihi. et universa ecclia.
Salutat vos erastus arcarius ciuitatis. et quartus
frater. Gratia dni nri ihu xpi cum omnib vob amen. Ei
autem qui potens est vos confirmare iuxta euglm
meum. et predicationem ihu xpi. secdm reuelationem
mysterij temporibus etternis tacti. qui nunc patefacti

est p scripturas ꝓphas. secm̃ ꝓceptum eterni dei ad obe
dientiam fidei in omnibus gentib; cognit. soli sapienti
deo p ihm xpm. cui ē honor et glia in scla sclorꝫ. am̃.
Explicit epla ad Romanos. Incipit argumm̃
omnibus sunt achaia. Et hꝭ similr ab aplis audierꝫ
ubum utrasq; et subtus sunt multasque afalsis aplis.
quam philosophie ubosa eloquentia. alij a secta legis
iudaice inducti. Hos reuocat aplus ad uam et euglicam
fidem. scribens eis ab epheso p thimothm. Explicit
argumentum
i O e eo qđ corinthi in omni ubo 7
in omni scia diuites fcti sunt.
ii O e eo qđ unum sentiant. 7 ñ sint inter scismata.
iii O e eo qđ ñ p sublimitatē sermonis aut sapie annuntiauit eis xm̃.
iiii O e eoqđ ñ potuit eis loqui q̃si spalibꝰ sꝫ quasi carnalibꝰ
v O e templo dei qđ sumus nos. et de malatie eius quē dissipet ds.
vi O e illo qui adulat alterꝫ inflatur. 7 q̃ glatur q̃i ñ accepit.
vii O e hꝭ qui inflati sunt. et de illo qui incestum ptrauit.
viii O e eo qđ simplic aplus ñ cōsulen fuerunt. O ne una duo.
viiii O e qđ omnia licent. sꝫ ñ omnia expedient. 7 de eo qđ erunt in aut
x O e qđ ꝓpr fornicationē unusquisq; uxorē hat. 7 cōiugia debent et
de uxo. 7 mulier ꝑsentialiꝫ habitare simul. 7 in q̃ uocatōe uo
catus ē in ea ꝑmanere.
xi O e eo qđ se ducat de ingratis; ꝓceptum dñi ñ fit.
xii O e hꝭ que ydolis sanctificantur. 7 qđ nichil ē ydolum.
xiii O e hꝭ qui in sacrario epulant. q̃ de sacrario fit edant. 7 de eo qđ om
nibus omnia fcti ē aplus ut omēs lucrē faciat.
xiiii O e eo qđ patres nri sub nube fuerunt. et in mose baptizati ē.
xv O e cōmunicatōe et ꝑticipatōe corpis et sanguinis xi.
xvi O e eo qđ corinthi memorat ē apli. et de uiro ñ uelato capite orā
te et qđ mulier uelato capite orare debet.
xvii O e cena dñica. 7 cōmemoratione corpis et sanguinis xi.
xviii O e spalibꝰ ñ uult ignorare fres. 7 de diuisionibꝰ gratiꝝ.
xix V bi uber emulan carnalia melioꝝ.
xx O e eo qđ aplus cū eet puer. loquebat. sapiebat. cogitabat ut parul⁹
xxi O e eo qđ ñ unle oculꝰ effia sentiꝫ. sꝫ membra parulos.
xxii O e mulieribꝰ ut in eccliis taceant. ꝑcipiat.
xxiii O e euglio qđ ꝑdicauit corinthijs. q qđ saluatē. 7 qđ xpc mortuus
ē. 7 qđ sepultus. 7 resurrexit. 7 qđ apparuit. 7 cētis uisus ē.
xxiiii O e colloquiis malis mores bonos corrumpentib; 7 de resurrectione mor
tuoꝝ. q qua similitudine stellaꝝ utantur. Homines resurgemus.
xxv O e ꝓmo homine de tra cęlestis fcō. 7 qđ in momēto in ictu oculi
xxvi O e collectis que fiunt in scōs.
xxvii O auder aplus in ꝓfectu stephane et sotiorum. 7 achaie.

Explicunt capitula.

Incipit epistola ad corinthios prima

6.

PAVLVS uocatus aplus xpi ihu. p uoluntatem dei. et sothe
nes frater eccle dei que
ē corinthi. 7 sanctis in xpo
ihu uocatis scis cū omnib;
qui inuocant nom̃ dñi
nri ihu xpi in omni loco
ipsoꝝ et nro. Gra uob et pax a do patre nro. et dño ihu
xpo. Gratias ago do meo semp. p uob in gra dei q̃ data ē uob in
xpo ihu. qz in omnib; diuites fcti estis in omi ubo. 7 in oi scia
sicut testimonium xpi confirmatum ē in uob. 7 ita ut
nichil uob desit in ulla gra expectantib; reuelationē
dñi nri ihu xpi. qui et confirmabit uos usq; ad finem
sine crimine in die aduentus dñi nri ihu xpi. fidelis
ds. p quem uocati estis in societatē filij eius ihu xpi dñi
Obtecto autem uos fres p nom̃ dñi n nri ihu xpi. ut idipm dicatis omnes. et ñ sint inter uob
scismata. Sitis aut perfecti in eodem sensu. et in eadem
sententia. Significatum ē enim mihi de uob fres mei. ab
his qui sunt chloes. quia contentiones sunt inter uos. Hoc
aut dico. qđ unusquisq; uestrum dicit. Ego sum quidē pau
li. 7 ego apollo. ego uero cephe. ego aut xpi. Diuisus
est xps. Numquid paulus crucifixus est p uob. 7 aut in no
mine pauli baptizati estis. Gratias ago do meo qđ neminem
uestrum baptizauit nisi crispum et gaium. ne quis di
cat qđ in nomine meo baptizati estis. Baptizaui aut
et stephane domum. Ceterum nescio si quem alium uestrum bap
tizauerim. Non enim misit me xps baptizare sꝫ euglizare. ñ in sapientia ubi. ut ñ euacuet crux xpi. Ver
bum enim crucis pereuntib; quidē stultitia est. his aut qui
salui fiunt. id est nob. uirtus dei est. Scriptum est enim. Perdam
sapientiam sapientium et prudentiam prudentium reprobabo. Vbi sapiens. Vbi scriba. Vbi conquisitor huius sa
culi. Nonne stultam fecit ds sapientiam huius mundi.
Nam quia in dei sapientia mundus ñ cognouit p sa
pientiam dei placuit do per stultitiam predicationis sal
uos facere credentes. Quoniam iudei signa petunt. et greci
sapientiam querunt. Nos aut predicamus xpm crucifixum. iudeis quidē scandalum. gentib; aut stultitiam.
Ipsis aut uocatis iudeis atq; grecis xpm dei uirtutem
et dei sapiam. Quia qđ stultum est dei. sapientius est ho
minibus. Et quod infirmum est dei. fortius est hominib;
Videte enim uocationem uestram fres. 7 quia ñ multi sapientes secm̃ carnem. ñ multi potentes. ñ multi nobiles.
sed que stulta sunt huius mundi elegit ds ut cōfundat
sapientes. 7 infirma elegit ds mundi ut cōfundat
fortia. et ignobilia mundi et cōtemptibilia elegit ds

THOSY.

et ea que ñ sunt ut ea q̄ sunt destrueret: ut ñ glietur oīs
caro in conspectu eius. Ex ipo autē uos estis in xp̄o ihu.
qui fīs ē sapientia nob a deo et iustitia et sanctificatio et
redemptio: ut q̄madmodum scriptum ē qui gl̄iatur in
dño gl̄iet. III Et ego cum uenissem ad
uos fīs uenī ñ in sublimitate ē sermonis aut sapie annun
tians uob testimonium xp̄i. Non enim iudicaui me
aliquid inter uos nisi ihm xp̄m et hunc crucifixum. Et
ego in infirmitate et timore et tremore multo fui
apud uos. et sermo mūs et p̄dicatio mea ñ in persuasibilib
humane sapie ubis sed in ostensione spūs et uirtutis: ut fides
uīa ñ sit in sapia hominum sed in uirtute dei. Sapiam
autem loquim inter p̄fectos. Sapiam aut ñ huius sēli neq;
principum huius sēli que destruunt: sed loquim dei sapi
entiam in mysterio que abscondita ē: quā p̄destinauit
ds ante sēla in gl̄iam nr̄am quam nemo principum huius
sēli cognouit. Si enī cognouissent numq̄ dñm gl̄ie cru
cifixerut. Sed sicut scriptum ē. qđ oculus ñ uidit. nec auris
audiuit ñ in cor hominis ascendit q̄ p̄parauit ds his qui
diligunt illum. Nob autē reuelauit ds p̄ spūm suum.
Spūs enim omnia scrutatur etiā profunda dei. Quis enī
scit hominū que sunt hominis nisi spūs hominis q̄ in ipo est.
Ita et que dei sunt nemo cognouit nisi spūs dei. Nos aut
ñ spūm huius mundi accepimus sed spūm qui ex deo est. ut sci
amus q̄ a deo donata sunt nob. q̄ et loquimur ñ in doctis hu
mane sapie ubis sed in doctrina spūs. spūlibus spūalia cōparan
tes. Animalis autē homo ñ percipit ea que sunt spūs dei.
Stultitia enim est illi et ñ potest intellige. quia spūaliter
examinat. Spūalis autē iudicat omnia et ipe a ne
mine iudicatur. Quis enim cognouit sensum dñi.
aut quis instruat eum. Nos aut sensum xp̄i habem.
III Et ego fres ñ potui uob loqui quasi
spūalib sed quasi carnalib tamq̄m parulis in xp̄o
lac uob potum dedi in escam. Non dum enī potabatis sed nec ñ
quidē potestis. Adhuc enim estis carnales. Cum enim
sit inter uos zelus et contentio. nonne carnales estis
et secdm hominem ambulatis. Cum enim quis dicat
ego quidē sum pauli. alius autē ego apollo. nonne homi
nes estis. Quid ergo est apollo. Quid ū paulus. Ministri
cui credidistis. Et unicuq; sicut dedit dñs. Ego plan
taui apollo rigauit. sed dñs incremētum dedit. Itaq; neq;
qui plantat est aliquid neq; qui rigat sed qui incremētū
dat dñs. Qui plantat autem et qui rigat. unū sunt.
Unusquisq; autē p̄priam mercedē accipiet. secdm suū
laborem. Dei enim sum adiutores. dei agricultura estis
dei edificatio estis. Secdm gratiam q̄ data est mihi ut sapiens
architectus fundamentum posui. Alius autē superedificat.
Unusquisq; aut uideat quomō superedificet. Fundā
mentū enim aliud nemo potest ponere p̄ter id qđ positū
est. qđ est xp̄s ihc. Si quis autē superedificat sup fundā
mentum hoc aurū. argentum. lapides pciosos. ligna
fenum. stipulam. unius cuiusq; opus manifestum
erit. Dies enim dñi declarabit. quia in igne
reuelabitur. et unius cuiusq; opus quale sit
ignis p̄babit. Si cuius opus manserit qđ superedi
ficauit mercedem accipiet. Si cuius opus arserit detrimentum patietur. Ipse autē saluus erit sic tamen q̄si
per ignem. V Melius quia templum dei
estis et spūs dei habitat in uob. Si quis autē templum
dei uiolauerit disperdet illum ds. Templum enī dei sanc
tum est qđ estis uos. Nemo se seducat. Si quis uidetur inter
uos sapiens esse in hoc seculo stultus fiat ut sit sapiens.
Sapientia enim huius mundi stultitia est apud dñm. Scriptum est enī.
Comprehendam sapientes in astutia eorum. Et iterum. Dñs
nouit cogitationes sapientum quoniam uane sunt. Itaq; ne
mo gl̄iet in hominib. Omnia enī uestra sunt siue pauli
siue apollo. siue cephas. siue mundus. siue uita. siue
mors siue p̄sentia siue futura. Omnia enim uestra sunt.
uos aut xp̄i. Xp̄s autē dei. Sic nos existimet homo IV
ut ministros xp̄i. et dispensatores misteriorum dei. Hic
iam querit inter dispensatores ut fidelis quis inuen
iatur. Mihi autē pro minimo est ut a uob iudicer. aut ab
humano die. sed neq; me ipm iudico. Nichil enim mihi
conscius sum. sed ñ in hoc iustificatus sum. Qui autē
iudicat me dñs est. Itaq; nolite ante tempus iudica
re quoadusq; ueniat dñs. qui et illuminabit abscōdita
tenebrarum. et manifestabit consilia cordium.
et tunc laus erit unicuiq; a deo. VI
Hec autē fres transfigurau in me et apollo p̄pter uos.
ut in nob discatis ne supra qđ scriptum est unus aduersus
alterum inflemini pro alio. Quis enim te discernit. Qđ
autē habes qđ ñ accepisti. Si autem accepisti quid
gloriaris quasi ñ acceperis. Jam saturati estis. iam diui
tes sine nob regnatis. et utinam regnetis
ut et nos uobiscum regnemus. Puto enim ds nos apostolos
nouissimos ostendit tamq̄m morti destinatos. quia
spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominib.
Nos stulti p̄pter xp̄m. uos autē prudentes in xp̄o. Nos
infirmi uos autē fortes. Vos nobiles. nos autē ignobi
les. Usq; in hanc horam et esurimus et sitimus. et nu
di sumus. et colaphis cedimur et instabiles sumus.
et laboramus operantes manibus nr̄is. Maledicimur et benedicimus. Persecutionē patimur et sustinemus. Blas
phemam et obsecramus. Tamq̄m purgamenta huius
mundi facti sumus. omniū ppsima usq; adhuc. Non
ut cōfundam uos hec scribo sed ut filios meos carissimos
moneo. Nam si decē milia pedagogos habeatis in
xp̄o sed ñ multos patres. Nam in xp̄o ihu p̄euglium
ego uos genui. Rogo ergo uos imitatores mei estote.
Hoc misi ad uos timotheum qui est filius meus carissimus et
fidelis in dño. qui uos cōmonefaciet uias meas que
sunt in xp̄o ihu. sicut ubiq; in omni eccl̄a doceo. VII

c

Tamqm̃ ñ uenturus sim. ad uos. sic inflati sunt
quidam. Veniam a [illegible] uē uro aduos si dñs uoluer.
& cognoscam ñ ser[illegible] monē eoz qui inflati sunt
& nō utrutem. Non e[illegible]num mfmone ē regnum dei
sed mutrute. Quid uultis. In uirga uenam aduos. an
in caritate & spū mansuetudinis. Omnino audituř iē
uos fornicatio. & ē talis fornicatio qualis nec inř gentes
tta ut uxorē patris quis hāt. Et uos inflati estis. & ē
ñ magis luctum habuistis ut tollatur de medio uīm
qui hoc opus fecit. Ego quidē absens corpe. psens autē
spū. iam iudicaui ut psens eum qui sic operatus ē in nōie
dñi nři ihu xpi congregatis uob & meo spū cū uirtu
te dñi ihu. tradere huiusmodi sathane in interitum
carnis. ut spūs salu⁹ sit in die dñi nři ihu xpi. Non
bona gl'ia uīa. Nescitis quia modicum fermentum oē
corrumpit totam massam. Expurgate & uetus fermētū.
ut sitis noua conspsio sicut estis azimi. Etenim pascha
nrm immolatus ē xps. Itaq; epulemur. ñ in fermēto
ueteri. neq; in fermēto malitie et nequitie. sed in azi
mis sinceritatis et uitatis. VIII

Scripsi uob in epla. ne cōmisceamini fornicariis. Non
utiq; fornicariis huius mundi. aut auaris. & aut rapa
cib. & aut ydolis & uenēb. aut maledicis. Alioquin de
buerat⁹ de hoc mundo exisse. Nunc autē scripsi uob.
ñ cōmisceri. si is qui frāt nominatur ē fornicator.
aut immundus. & aut auarus. aut ydolis seruiens. &
aut maledicus. aut ebriosus. aut rapax. cū eiusmō
ñ cibū sumere. Quid enī mihi de his q foris sunt iudicare. Nōne
de his q intus sunt iudicatis. Nam eos q foris sunt deus iudicabit.
Auferte malum ex uob ipsis. Audet aliquis uīm habēs
negotium aduersus alterum iudicari apud iniquos. & ñ
apud scos. An nescitis quia sci de hoc mundo iudicabūt.
Et si in uob iudicabitur mundus. & indigni estis qui
de minimis iudicetis. Nescitis quia angelos iudicabimus.
quanto magis secularia. Seculana igř iudicia si habuerit⁹
cōtemptibiles qui sunt in ecclia illos constituite ad
iudicandum. Ad uerecundiam uram dico. Sic ñ ē
inř uos sapiens quisquam qui possit iudicare inter fra
trem suum. & sed frāter cū fratre iudicio contendit. et hoc
apud infideles. Jam quidē omnino delictum ē in uob.
quod iudicia habetis inř uos. Quare ñ magis iniuriam
accipitis. Quare magis fraudē patimini. Sed uos in
iuriam facitis et fraudatis. et hoc fris. An nescitis quia
iniqui regnum dei ñ possidebunt. Nolite errare. Neq;
fornicarii. neq; ydolis seruientes. neq; adulteri. neq; mol
les. neq; masculorum concubitores. neq; fures. neq; auari. neq; fures.
neq; ebriosi. neq; maledici. neq; rapaces. regnū dei pos
sidebunt. Et hec quidē fuistis. sed abluti estis. sed sanctifica
ti estis. sed iustificati estis in nomine dñi nři ihu xpi. et in
spū dei nři. VIIII Omnia mihi licent. sed ñ
omnia expediunt. Omnia mihi licent. sed ego sub nul

lius redigar potestate. Esca uentri. et uenter escis. deus aūt
et hunc et has destruet. Corpus autē ñ fornicationi. sed
dño. et dñs corpi. Deus aūt et dñm suscitauit. et nos su
scitabit per uirtutem suam. Nescitis quia corpa uestra
membra sunt xpi. Tollens ergo membra xpi. faciā mem
bra meretricis. Absit. An nescitis quia qui adheret mere
tici unum corpus efficitur. Erunt enim inquit duo
in carne una. Qui aūt adheret dño unus spūs ē.
Fugite fornicationem. Omne peccatum quodcumq;
fecerit homo extra corpus ē. qui aūt fornicatur in
corpus suum peccat. An nescitis quia membra uīa tem
plum sunt spūs sci qui in uob ē. quē habetis a deo. & ñ
estis uīi. Empti enim estis pcio magno. glificate
et portate deum in corpore uro. X VII

De quib autē scripsistis mihi. bonum ē homini mulierē
ñ tangere. Propter fornicationē autem unusquisq;
uxorem suā hat. et unaquaq; uirum suum hat. Uxori
uir debitum reddat. similit autē et uxor uiro. Mulier
sui corpis potestatē ñ habet. sed uir. Similit autē et
uir sui corpis potestatem ñ hat. sed mulier. Nolite fraudare
inuicem. nisi forte ex consensu ad tempus ut
uacetis orationi. & rursum reuertimini in idipsum. ne tem
tet uos sathanas propter incontinentiam uestram. Hoc aūt
dico secundum indulgentiam. ñ secundum imperium. Volo autem
omnes homines esse sicut me ipm. Sed unusquisq; pro
prium hat donum ex deo. Alius quidē sic. alius aūt sic. Dico
autem ñ nupt⁹ et uiduis. Bonum ē illis. si sic permā
serint sicut et ego. Quod si ñ se continent. nubant.
Melius enim nubere quam uri. His autē qui matrimonio
uniti sunt. precipio non ego. sed dñs. uxorem a uiro ñ discedere.
Quod si discesserit. manere innuptam. aut uiro suo
reconciliari. Et uir uxorem ne dimittat. Nam ceteris
ego dico. ñ dñs. Si quis frāter uxorem hat infidelem. &
hec consentit habitare cum illo. ñ dimittat eam.
Et si qua mulier hat uirum infidelem. et hic con
sentit habitare cum illa. ñ dimittat uirum. Sanctificatus
est enim uir infidelis per mulierem fidelem. et sanctificata
est mulier infidelis per uirum fidelem. Alioquin filii uīi
immundi essent. nunc autē sci sunt. Quod si infidelis
discedit. discedat. Non est enim seruituti subiectus frā
aut soror in eiusmodi. In pace autem uocauit nos deus. Un
de enim scis mulier. si uirum saluum facies. aut unde
scis uir si mulierem saluam facies. Nisi unicuiq; sicut
diuisit dominus. et unumquemq; sicut uocauit deus ita ambulet.
et sic in omnib ecclīis doceo. Circumcisus aliquis
uocatus est. ñ adducat preputium. In preputio aliquis uo
catus est. ñ circumcidatur. Circumcisio nichil est. et pre
putium nichil est. sed obseruatio mandatorum dei. Unusquis
q in qua uocatione uocatus est. in ea permaneat. Seruus
uocatus es. ñ sit tibi cure. Sed et si potes liber fieri. ma
gis utere. Qui enim uocatus est in domino libertus est dñi.

Similit̃ et qui liber uocatus est: fuus ẽ xp̃i. Pretio empti estis: nolite fieri fui hominum. Unusquisq; in quo uocatus ẽ frat̃: in hoc pmaneat apud d̃m. E unginib; aut̃ pceptum d̃ni ñ habeo. Xi consilium aut̃ do tamq̃m miam cõsecutus a d̃no ut sim fidelis. Existimo g̃ hoc bonum ẽ: pp̃ instantẽ necessitatẽ: q̃m bonum ẽ homi sic ẽ. Alligatus es uxori: noli quer̃e solutionem. Solutus es ab uxore: noli quer̃e uxorem. Si aut̃ acceperis uxorem: ñ peccasti. Et si nupserit uirgo: non peccabit. Tribulationem tam̃ carnis habebunt huiusmõi. Ego aut̃ uob̃ parco. Hoc itaq; dico fris. Tempus breue ẽ. Reli quum ẽ ut qui hñt uxores: tamquam ñ habentes sint. Et qui flent: tamq̃m ñ flentes. Et qui gaudent: tamq̃m ñ gaudentes. Et qui emunt: tamq̃ ñ possidentes. Et qui utuntur hoc mundo: tamq̃m ñ utantur. Preterit enim figura huius mundi. Volo aut̃ uos sine sollicitudine ẽ. Qui sine uxore ẽ: solliciti sunt q̃ d̃ni sunt: quom̃ placeat d̃o. Qui aut̃ cum uxore ẽ: sollicitus ẽ que sunt mundi: quom̃ placeat uxori. Et diuisus ẽ. Mulier innupta et uirgo cogitat q̃ d̃ni sunt: ut sit scã et corpe et spũ. Que aut̃ nupta ẽ: cogitat q̃ sunt mundi: quom̃ placeat uiro. Porro hoc ad utilitatẽ uram dico: ñ ut laqueũ uob̃ mittam: sed ad id qd̃ honestum ẽ: et qd̃ facultatem p̃beat: sine impedimento d̃m obsecrandi. Si quis aut̃ turpẽ se uideri existimat sup uirgine sua: eo qd̃ sit sup adulta: et ita oporter fieri: qd̃ uult fiat: ñ peccat si nubat. Nam qui statuit in corde suo firmus: ñ hñs necessitatem: potestatẽ aut̃ hñs sue uoluntatis: et hoc iudicauit in corde suo seruare uirginẽ suam: bene facit. Igitur et qui matrimonio iungit uirginẽ suam bene facit: et qui ñ iungit melius facit. Mulier alligata ẽ quanto tempe uir eius uiuit. Quod si dormierit uir eius: liberata ẽ. Cui uult nubat: tantum in d̃no. Beatior aut̃ erit: si sic pmanserit secũdm meum cõsilium. Puto aut̃ qd̃ et ego spm dei ẽ habẽ. Xii huiusce. Scimus q̃m omnes sciam habemus. Scientia inflat: caritas aũ edificat. Si quis aut̃ existimat se aliquid scire: ñ dum cognouit q̃madmodum oporteat eum scire. Si quis aut̃ diligit d̃m: hic cognitus ẽ ab eo. De escis aut̃ q̃ ydolis immolantur: scimus quia nich̃ ẽ ydolũ in mundo: et qd̃ nullus ds nisi unus. Nam et si sunt qui dicant dii siue in celo siue in terra: sicut sunt dii multi et d̃ni multi: nob̃ tam̃ unus ds pat̃ ex quo omnia et nos in illo: et unus d̃s ihc̃ xp̃c p quẽ omia et nos p ipm. Sed ñ in omnib; ẽ scientia. Quidam aut̃ conscientia usq; nunc ydoli quasi ydolotytum manducant: et cõscientia ipor cũ sit infirma polluitur. Escа aut̃ nos ñ cõmendat deo. Neq; enim si manducauerimus: habundabimus: neq; si ñ manducauerimus: deficiemus. Videte aut̃ ne forte hec licentia ura offendiculum fiat infirmis. Si enim quis uiderit eum qui hr̃ scĩam in ydolo recumbentem: sine cõscientia eius cum sit infirma edificabitur ad manducandum ydolotyta. Et pibit infirmus in tua scientia frat̃: pp̃ quem xp̃c mortuus ẽ. Si aut̃ peccantes in fres et percutientes conscientiam eor infirmam: in xp̃m peccatis. Quapp̃ si esca scandalizat frem meum: ñ manducabo carnem meam in ne frem meum scandalizem. Non sum liber. Non sum apls. Nonne xp̃m ihm d̃m nr̃m uidi. Nonne opus meum uos estis in d̃no. Et si alis ñ sum apls: sed tam̃ uob̃ sum. Nam signaculum aplatus mei: uos estis in d̃no. Mea defensio apud eos qui me interrogant: hec ẽ. Numqd̃ ñ habemus potestatem manducandi et bibendi. Numqd̃ non habemus potestatem sororem mulierem circumducendi: sicut et ceti apli et fres d̃ni et cephas. Aut solus ego et barnabas ñ habemus potestatem hec operandi. Quis militat suis stipendiis unq̃m. Quis plantat uineam: et de fructu eius ñ edit. Quis pascit gregem: et de lacte eius ñ manducat. Numqd̃ secũdm hominem hec dico. An et lex hec ñ dicit. Scptum ẽ enim in lege moysi. Non alligabis os boui trituranti. Numquid de bubus cura ẽ d̃o. An non pp̃ nos utiq; dicit. Nam pp̃ nos utiq; scripta sunt: q̃m debet in spe qui arat arare: et qui triturat in spe fructus percipiendi. Si nos uob̃ spiritalia seminauimus: magnum ẽ si carnalia uestra metamus. Si alii potestatis uestre participes sunt: quare ñ potius nos. Sed ñ usi sumus hac potestate: sed omnia sustinemus: ne qd̃ offendiculum demus euangelio christi. Xiii Scitis q̃m qui in sacrario operantur: que de sacrario sunt edunt. Et qui altari deseruiunt: cum altari participantur. Ita et dns ordinauit his qui euglm annunciant: de euglio uiuere. Ego aut̃ nullo horum usus sum. Non scripsi aut̃ hec ut ita in me fiant. Bonum ẽ enim mihi magis mori: q̃m ut gl̃iam meam quis euacuet. Nam si euglizauero: ñ est mihi gl̃a. Necessitas enim mihi incumbit. Ve enim mihi ẽ: si ñ euglizauero. Si enim uolens hoc ago: mercedem habeo. Si aut̃ nolens: dispensatio mihi credita ẽ. Que ẽ g̃ merces mea. Ut euglm pdicans sine sumptu ponam euglm: ut ñ abutar potestate mea in euglio. Nam cum liber essẽ ex omnib; omnium seruum me feci: ut plures lucrifacerem. Et fẽs sum iudeis tamq̃m iudeus: ut iudeos lucrer. His qui sub lege sunt quasi sub lege ẽem: cum ipe ñ ẽem sub lege: ut eos qui sub lege erant lucrifacerem. His qui sine lege erant tamq̃m sine lege ẽem: cũ sine lege dei ñ ẽem: sed in

lege cẽm xp̃i ut lucrifacẽm eos qui sine lege erant factus sum infirmis infirmus ut infirmos lucrifacẽm. Omnib; omnia factus sum ut omnes faciam saluos. Omnia autem facio ꝓp̃ euglm ut particeps eius efficiar. Nescitis qõ hy qui in stadio currunt omnes quidẽ currunt sed unus accipit brauium. Sic currite ut comp̃hendatis. Omnis enim qui in agone contendit ab omnib; se abstinet. Et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant nos aũt incorruptam. Ego g̃ sic curro nõ quasi incertum. Sic pugno nõ quasi aerem uẽberans sed castigo corpus meum et in seruitutẽ redigo ne forte cum aliis ꝑdicauerim ipse reprobus efficiar. Nolo enim uos ignorare frẽs quõm patres nr̃i omnes sub nube fuerunt et oẽs mare transierunt. et oẽs in moyse baptizati sunt in nube et in mari. Et oẽs eandem escam spãlem manducauerunt et omnes eundem potum spãlem biberunt. Bibebant aũt de spãli consequente eos petra. Petra aũt erat xp̃s. Sed nõ in plurib; eor̃ bñplacitum est dõo. Nam prostrati sunt in deserto. Hec autem in figura nr̃a facta sunt nr̃i ut nõ simus concupiscentes malor̃ sicut et illi concupierunt. Neq; idolatre efficiamini sicut quidã ex ipsis sicut scriptum est. Sedit ꝑplẽs manducare et bibere et surrexerunt ludere. Neq; fornicemur sicut quidam ex ipsis fornicati sunt et ceciderunt una die uiginti tria milia. Neq; temptemus xp̃m sicut quidã eor̃ temptauerunt et a serpentib; perierunt. Neq; murmuraueritis sicut quidã eor̃ murmurauerunt et perierunt ab exterminatore. Hec aũt omnia in figura dõi contingebant illis. Scripta sunt aũt ad correptionẽ nr̃am in quos fines seculor̃ deuenerunt. Itaq; qui se existimat stare uideat ne cadat. Temptatio uos nõ apprehendat nisi humana. Fidelis aũt deus est qui nõ patietur uos temptari supra id qõ potestis sed faciet cum temptatione etiam prouentum ut possitis sustinere. Propt̃ qõ carissimi mei fugite ab idolor̃ cultura. XV Et prudentib; loquor uos ipsi iudicate qõ dico. Calix benedictionis cui benedicimus nonne cõmunicatio sanguinis xp̃i est. Et panis quẽ frangimus nonne participatio corp̃is dñi est. Quõm unus panis unum corp̃ multi sumus oẽs qui de uno pane et de uno calice participamur. Videte enim israhel secñm carnem. Non ne qui edunt hostias participes sunt altaris. Quõd ergo dico. Quod idolis immolatum sit aliquid aut qõd idolum sit aliquid. Sed que immolant gentes demoniis immolant et nõ deo. Nolo aũt uos socios fieri demoniorum. Non potestis calicem dñi bibere et calicẽ demoniorum. Non potestis mense dñi participes esse et mense demoniorum. An emulamur dñm. Numquid fortiores illo sumus. Omnia licent sed nõ omnia expediunt. Omnia licent sed nõ omnia edificant. Nemo quod suum est querat sed quod alterius. Omne quod in macello uenit manducate nichil interrogantes ꝓpter conscientiam. Dñi est terra et plenitudo eius. Si quis uocat uos infidelium et uultis ire omne quod uobis apponitur manducate nichil interrogantes ꝓpter conscientiam. Si quis autem dixerit hoc immolaticium est idolis nolite manducare ꝓpter illum qui indicauit et ꝓpter conscientiam. Conscientiam autem dico non tuam sed alterius. Ut quid enim libertas mea iudicatur ab aliena conscientia. Si ego cum gratia participo quid blasphemor ꝓ eo quod gratias ago. Siue ergo manducatis siue bibitis siue aliud aliquid facitis omnia in gl̃am dei facite. Sine offensione estote iudeis et gentib; et ecclesie dei sicut et ego per omnia omnib; placo non querens quod mihi utile est sed quod multis ut salui fiant. Imitatores mei estote sicut et ego xp̃i. Laudo aũt uos frẽs quod per omnia mei memores estis et sicut tradidi uobis p̃cepta mea tenetis. Volo aũt uos scire quod omnis uiri caput xp̃s est. Caput aũt mulieris uir. Caput aũt xp̃i deus. Omnis uir orans aut prophetans uelato capite deturpat caput suum. Omnis aũt mulier orans aut prophetans nõ uelato capite deturpat caput suum. Unum est enim ac si decalueetur. Nam si nõ uelatur mulier et tondeatur. Si aũt turpe est mulieri tondere aut decaluari uelet caput suum. Uir quidẽ nõ debet uelare caput suum qm̃ imago et gl̃a dei. Mulier aũt gl̃a est uiri. Non enim est uir ex muliere sed mulier ex uiro. Et enim nõ est creatus uir ꝓpter mulierem sed mulier ꝓpter uirum. Idcirco debet mulier uelamen habere sup caput ꝓpter angelos. Verumtamen neq; uir sine muliere neq; mulier sine uiro in dño. Nam sicut mulier de uiro ita et uir per muliere. Omnia aũt ex deo. Vos ipsi iudicate. Decet mulierem nõ uelatam orare dñm. Nec ipsa natura docet uos. Quia uir quidẽ si comam nutriat ignominia est illi. Mulier aũt si comam nutriat gl̃a est illi. qm̃ capilli pro uelamine ei data sunt. Si quis autem uidetur contentiosus esse nos talem consuetudinem nõ habemus neq; ecclie dei. Hoc aũt precipio nõ laudans quod non in melius sed in deterius conuenitis. XVI Primum quidem conuenientib; uob in ecclia audio scissuras esse inter uos et ex parte credo. Nam oportet et hereses esse ut et qui probati sunt in uob manifesti fiant. Conuenientib; g̃ uob in unum iam non est dñicam cenam manducare. Unusquisq; enim suam cenam ꝑsumit ad manducandum. Et alius quidem est ebrius est. Numqd domos non habetis ad manducandum et bibendum aut ecclam dei contemnitis et confunditis eos qui nõ habent. Quid dicam uobis. Laudo uos in hoc nõ laudo. Ego enim accepi a dño quod et tradidi uob quia dñs ihc in qua nocte tradebatur accepit panem et gratias agens fregit et dixit

Th. 10 s. X.

acapite et manducate. Hoc ē cōpus meum. qđ p uob̄ tradetur. Hoc facite in meam commemoratiōnē. Simi lit et calicem postq̄m cenauit dicens. Hic calix nouum testamentum ē. in meo sanguine. Hoc facite. quociens cumq; bibetis in meam cōmemoratiōnē. Quociensc̄q; enim manducabitis panem hunc et calicē bibetis. mortem dñi annunciabitis donec ueniat. Itaq; quicumq; manducauerit panē uel biberit calicem dñi indigne reus erit corpis et sanguinis dñi. Probet autē seipm̄ ho et sic de pane illo edat. et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit. non diiudicans corpus dñi. Ideo inf uos multi infirmi et imbecilles. et dormiunt multi. Quod si nos metipsos diiudicaremus. n̄ utiq; iudicaremur. Dū iudicamur autē a dño corripimur. ut n̄ cū hoc mundo damnemur. Itaq; frēs mei cū conuenitis ad manducandum. inuicē expectate. Si quis autē esurit domi manducet. ut n̄ in iudicium conueniatis. Cetera autē cum uenero disponam. XVII VJ

De spūalib; autē nolo uos ignorare frēs. Scitis q̄m cum gentes essetis. ad simulacra muta p ut ducebamini euntes. Ideo notum uob̄ facio qđ nemo in spū dei loq̄ns dicit anathema ihu. Et nemo pōt dicere dñs ihc̄ n̄ in spū scō. Diuisiones ū grāz sunt. idem autē spūs. Et diuisiones ministrationum s̄. idem autē dñs. Et diuisiones operationum s̄. idē ū dūs. qui operatur omnia in omnib; Unicuiq; autē datur manifestatio spūs ad utilitatē. Alij quidē p spm̄ datur sermo sapie. Alij autē sermo scientie. secm̄ eundem spm̄. Alteri fides in eodem spū. Alij grā curationum in uno spū. Alij o patio uirtutum. alij pphia. alij discretio spiuum. alij ge neri linguaz. alij interpretatio sermonum. Hec autē omnia operatur unus atq; spūs diuidens singulis p ut uult. Sicut enim corpus unum ē. et multa mbra habet. omnia autē corpus mbra. cū sint multa unū corpus s̄. ita et xp̄s. Et enim in uno spū omnes nos in unū corpus baptizati sumus. siue iudei siue gentiles. siue serui siue liberi. et oēs uno spū potati sumus. Nam et corpus n̄ ē unū mbrum. s̄ multa. Si dixerit pes q̄m n̄ sum manus. n̄ sum de corpe. n̄ ideo n̄ ē de corpe. Et si dixerit auris quia n̄ sum oculus. n̄ sum de corpe. n̄ ideo n̄ ē de corpe. Si totum corpus oculus. ubi auditus. Si totum auditus. ubi odoratus. Nunc autē posuit ds mbra. unumq̄q; eoz in corpe. sicut uoluit. Qđ si essent omnia unum mbrū. ubi corpus. Nunc autē multa quidē mbra. unū autē corpus. Non potest autē dicere oculus manui. opus tuū n̄ indigeo. aut iterum caput pedib; n̄ estis mihi necessarij. Sed multomagis q̄ uidentur mbra corpis infirmiora esse. necessaria sunt. Et q̄ putamus ignobiliora mbra esse corpis. his honorem habundantiorē circumdamus. Et que mhonesta sunt nr̄a habundantiorē honestatem hnt. honesta autē nra nulli egent. Sed ds temperauit corpus ei cui deerat habundantiorem tribuendo honorem. ut n̄ sit scisma in corpe. sed idipm̄ pro inuicem sollicita sint mbra. Et siquid patitur unum mbrum. cōpatiuntur omnia mbra. Siue glōrat unū mbrum. congaudent omnia mbra. Vos autē estis corpus xp̄i. et mbra de membro. Et quosdā quidē posuit ds in ecclā primum aplos. secdo pphas. tertio doctores. deinde uirtutes. inde grās curationum. opitulationes. gubernationes. genera linguaz. interpretationem sermonum. Numqđ omnes apli. Numqđ omnes pphe. Numqđ omnes doctores. Numquid omnes uirtutes. Numqđ omnes grām habent curationum. Numqđ omnes linguis loquuntur. Numqđ omnes interpretantur. XVIII XVJ

Emulamini autē carismata meliora. et adhuc excellentem uob̄ uiam demonstro. Si linguis hominū loquar et angelorū. caritatem autē n̄ habeam. factus sum uelut es sonans aut cymbalum tinniens. Et si habuero pphiam et nouerim misteria omnia et omnē sciam. et si habuero omnē fidem ita ut montes transferam. caritatē autē n̄ habeam. nichil sum. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas. et si tradidero corpus meum ita ut ardeam. caritatem autē n̄ habuero. nichil mihi prodest. Caritas patiens ē. benigna ē. Caritas n̄ emulatur. n̄ agit perperam. n̄ inflatur. n̄ est ambitiosa. n̄ querit que sua sunt. Non irritatur. n̄ cogitat malum. n̄ gaudet sup iniquitate. congaudet autē ueritati. Omnia suffert. omnia credit. omnia spat. omnia sustinet. Caritas numq̄m excidit. Siue pphie euacuabunt. siue lingue cessabunt. siue scientia destruetur. Ex parte enim cognoscimus. et ex parte pphamus. Cum autē uenerit qđ perfectum ē. euacuabitur qđ ex parte ē. XVIII

Cum essem paruulus loquebar ut paruulus. sapiebam ut paruulus. cogitabam ut paruulus. Quando autē factus sum uir. euacuaui que erant paruuli. Videmus nunc per speculum in enigmate. tunc autē facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte. tunc autē cognoscam sicut et cognitus sum. Nunc autē manent fides spes caritas tria hec. maior autē horū ē caritas. Sectamini caritatem. emulamini spūalia. magis autē ut prophetetis. Qui enim loquitur lingua. n̄ hominib; loquit̄ sed deo. Nemo enim audit. spūs autē loquit̄ mysteria. Nam qui pphat. hominib; loquit̄ ad edificationē. et exhortationē. et cōsolationem. Qui loquit̄ lingua semetipm̄ edificat. Qui autē pphat. ecclām edificat. Volo autē omnes uos loqui linguis. magis autē pphare. Nam maior ē qui pphat q̄m qui loquitur lingua. n̄ forte interpretetur ut ecclā dei edificationē accipiat. Nunc autē frēs si uenero ad uos linguis loquens. qđ

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

uobis ꝓdco nisi uob loquar aut reuelatione. aut
īsciētia. aut ꝓphīa. aut doctrīna. Tām que
sine anīma sunt uocē dantia. siue tybia. siue cythā
ra. nisi distinctionē sonituī dederint. quōm sciētur
id qđ cantatur. aut qđ cytharizatur. Et enim si incer
tam uocem det tuba. quis parabit se ad bellum. Ita
et uos p linguam nisi manifestum sermonē dederitis.
quōm sciētur id qđ dicat. Eritis enim in aera loqn
tes. Tam multa ut puta genera linguarū sunt in
hoc mundo. et nichil sine uoce ē. Si ergo nescierō ui
tutē uocis. ero ei cui loquor barbarus. et qui loquit̄ mihi
barbarus. Sic et uos q̄m emulatores estis spūum. ad edifica
tionē ecclē querite ut habundetis. Et id̄o qui loquit̄ lingua
oret ut interpretet̄. Nam si orem lingua spūs meus orat
mens autem mea sine fructu est. Quid ergo est. Orabo
spū orabo et mente. Psallam et spiritu. psallam et mente.
Ceterum si benedixeris spū. quis supplet locum
supplet locum idiote. Quōm dicet ām sup tuam be
nedictionem. Q̄m quid dicas nescit. Nam tu quidē
bene grās agis. sed alt̄ nō edificatur. Grās ago deo mō
qđ omnium uīrm lingua loquor. Sed in ecclā uolo
quinq; uba sensu meo loquar ut et alios instruam.
q̄m decē milia ubor in lingua.
Fres nolite pueri effici sensib. sed malitia paruuli e
stote. Sensib. autem perfecti estote. In lege enim scr̄
tum ē. q̄m in aliis linguis et labiis aliis loquar ꝓplō
huic. et nec sic exaudient me dicit dns. Itaq; lin
gue in signum sunt. nō fidelib. sed infidelib. Prophe
tie autem nō infidelib. sed fidelib. Si ergo conueniat
unā ecclā in unum. et oēs linguis loquant. in
trent aut̄ idiote aut infideles. nonne dicent
quod insanitis. Si aut̄ oēs ꝓphent. intrent aut̄
quis infidelis idiota. conuincet ab omnib. diiudi
catur ab omnib. Occulta cordis eius manifesta fiunt.
Et ita cadens in faciem adorabit dm. pnuntians
qđ uere deus in uob sit. Quid ergo est. Cum conuenitis
unusquisq; uīm psalmum habet. doctrinam habet. apo
calipsim habet. linguam habet. interpretationem habet. Omnia
ad edificationem fiant. Siue lingua quis loquit.
sedm duos. aut ut multum tres. et p partes. et
unus interpretetur. Si aut̄ nō fuerit interpres. taceat
ecclā. sibi aut̄ loquat. et deo. Ꝓphete duo uel tres
dicant. et cet̄i diiudicent. Qđ si alii reuelatum fu
erit sedenti. prior taceat. Poteritis enim oēs p singu
los ꝓphare. ut oēs discant. et oēs exhortentur.
Et spūs ꝓphār ꝓphīs subiectus ē. Non enim ē dissen
sionis deus sed pacis. sicut in omnib. ecclīs sanctor. docco
Mulieres in ecclīs taceant. Non enim p
mittitur eis loqui. sed subditas ee sicut et lex dicit.
Si quid aut̄ uolunt discere. domi uiros suos inter
rogent. Turpe ē enim mulieri in ecclā loqui. An
a uob uerbum dei processit. An in uos solos puenit.

Si quis uidetur ꝓphēs ee aut spālis. cognoscat que scribo uob quia dñi sunt mandata. Si quis aut ignorat ignorabitur. Itaq; fres emulamini ꝓphare. et loqui linguis nolite prohibere. Omnia aut honeste. et secdm ordinem fiant uob.
Notum aut uob facio fres euglm qđ predicaui uob. qđ et accepistis. in quo et statis. p qđ et saluamini. qua
ratione predicauerim uob si tenetis. nisi frustra credidi
stis. Tradidi enim uob in primis qđ et accepi. quōm x̄s
mortuus ē p peccatis nrīs secdm scripturas. et quia sepultus ē
et quia resurrexit tertia die secdm scripturas. et quia uisus est
cephe. et post hec undecim. Deinde uisus ē plus quīm
quingentis fratrib. simul. ex quib. multi manent
usq; adhuc quidam aut dormierunt. Deinde uisus
ē iacobo. deinde aplis omnib. Nouissime aut omniū
tanq̄m abortiuo uisus ē et mihi. Ego enim sum
minimus aplōr. qui nō sum dignus uocari aplus. q̄m
persecutus sum ecclam dei. Gra aut̄ dei sum id qđ sū.
et gra eius in me uacua nō fuit. sed habundanti
us illis omnib. laborauī. Non aut̄ ego. sed gra dei mecū.
Sue enim ego sue illi sic predicamus. et sic credi
distis. Si aut̄ xp̄s predicatur qđ resurrexit a mortuis.
quōm quidam dicunt inter uos q̄m resurrectio mortuor
nō ē. Si aut̄ resurrectio mortuor nō ē. neq; xp̄s
resurrexit. Si aut̄ xp̄s nō resurrexit. uana est predica
tio nra. manet ē et fides ura. Inuenimur aut et falsi te
stes dei. q̄m testimonium dicimus adūsus dm qđ
suscitauerit xp̄m. q̄m nō suscitauit si mortui nō resur
gunt. Nam si mortui nō resurgunt. neq; xp̄s resur
rexit. Qđ si xp̄s nō resurrexit. uana ē fides ura. adhuc
enim estis in peccatis uris. Ergo et qui dormierunt
in xp̄o perierunt. Si in hac uita tantum in xp̄o spe
rantes sumus. miserabiliores sumus omnib. homi
nib. Nunc aut xp̄s resurrexit a mortuis. primitie dor
mientium. Quoniam quidē per hominē mors. et per hominē
resurrectio mortuor. Et sicut in adam oēs mo
riuntur. ita et in xp̄o oēs uiuificabuntur. Unusquisq;
aut in suo ordine. Primitie xp̄s. Deinde hi qui sunt
x̄i. in aduentu eius. Deinde finis cū tradiderit regnū
deo patri. cū euacuauerit omnē principatum et po
testatem et uirtutem. Oportet aut illum regnare
donec ponat oēs inimicos eius sub pedib. eius. Nouissi
me aut inimica destruet mors. Omnia subiecit enī
sub pedib. eius. Cum aut dicat omnia subiecta sūt
ei. sine dubio preter eum qui subiecit ei omnia. Cū
aut illi subiecta fuerint omnia. tunc et ipe filius sub
iectus erit illi qui sibi subiecit omnia. ut sit deus om
nia in omnib. Alioquin quid facient qui baptizant
p mortuis. si omnino mortui nō resurgunt. Ut quid
baptizantur p illis. Et quid et nos periclitamur
omni hora. Quotidie morior p gl̄am uestrā fres.

quam habeo in xpo ihu dño nr̃o. Si secdm hominem ad bestias pugnaui epheſi quid mi prest si mortui nõ resurgunt. Manducemus et bibamus. cras enim moriemur. Nolite seduci. Corrumpunt enim mores bonos colloquia mala. Euigilate iuste et nolite peccare. Ignorantiam enim dei quidã hñt. Ad reuerentiã uob loquor. Sed dicat aliquis. Quom̃ resurgunt mortui. Quali aũt corpe uenient. Insipiens tu qd seminas nõ uiuificatur. nisi pius moriatur. Et qd seminas nõ corpus qd futurum est seminas sed nudum granum. ut puta tritici aut alicuius ceterorũ. Deus aũt dat illi corpus sicut uult. Et unicuiq; seminum pprium corpus. Non omnis caro eadẽ caro sed alia hominũ. alia pecorũ. alia aũt uolucrum. alia aũt piscium. Et corpa celestia. et corpa terrestria. Sed alia quidẽ celestium gla. alia terrestrium. Alia claritas solis. alia claritas lune. et alia claritas stellarũ. Stella enim a stella differt in claritate. Sic et resurrectio mortuorũ. Seminatur in corruptione. surget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate. surget in gla. Seminatur in infirmitate. surget in uirtute. Seminatur corpus animale. surget corpus spuale. Si est corpus animale. est et spuale. sicut scriptum est. Factus est primus adam in animã uiuentem. nouissimus adam in spm uiuificantem. Sed nõ prius qd spuale est. sed qd animale. Deinde qd spuale est. ℟ m iii

Primus homo de terra terrenus. secds homo de celo celestis. Qualis terrenus. tales et terreni. Et qualis celestis. tales et celestes. Igitur sicut portauimus imaginem terreni. portemus et ymaginẽ celestis. Hoc aũt dico fres. qm̃ caro et sanguis regnum dei possidere nõ possunt. neq; corruptio incorruptelam possidebit. Ecce mysterium uob dico. Omnes quidẽ resurgemus. sed nõ omnes immutabimur. In momento. in ictu oculi. in nouissima tuba. Canet enim tuba. et mortui resurgent incorrupti. et nos immutabimur. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem. et mortale hoc induere immortalitatẽ. Cum aũt mortale hoc induerit immortalitatẽ. tũc fiet sermo qui scriptus est. Absorpta est mors in uictoria. Ubi est mors uictoria tua. Ubi est mors aculeus tuus. Stimulus aũt mortis peccatum est. uirtus aũt peccati lex. Deo aũt gras qui dedit nob uictoriam. per dñm nr̃m ihm xpm. Itaq; fres mei dilecti stabiles estote et immobiles habundantes in ope dñi semp. scientes qd labor ur̃ non est collectus aũt que fiunt ℟ v manus mee in sanctos. sicut ordinaui ecclis galatie. ita et uos facite. Per unam sabbati. Unusquisq; uestrum apud se reponat. recondens qd ei placuerit. ut non cum uenero tunc collecte fiant. Cum aũt presens fuero. quos probaueritis per epistolas hos mittam perferre gratiam uestram in hierlm. Quod si dignum fuerit ut ego eam. mecum ibunt. Veniam aũt ad uos. cum macedoniam pertransiero. Nam macedoniã pertransibo. Apud uos aũt forsitan manebo. uel etiam hyemabo. ut uos me deducatis quocumq; iero. Nolo aũt uos modo intransitu uidere. Spero enim me aliquantũ temps manere apud uos. si dns permiserit. Permanebo aũt epheſi usq; pentecosten. Ostium mihi apertum est magnum et euidens. et aduersarij multi. Si aũt uenerit thimotheus. uidete ut sine timore sit apud uos. Opus enim dñi operatur. sicut et ego. Nequis ergo illum spnat. Deducite aũt illum in pace. ut ueniat ad me. Expecto enim illum cũ fratribus. De apollo aũt frẽ notum uobis facio. rogaui eum multum. ut ueniret ad uos cum fribus. et utiq; nõ fuit uoluntas eius. ut nũc ueniret. ueniet aũt. cum ei uacuum fuerit. Vigilate. state in fide. uiriliter agite et confortamini. Omnia uestra in caritate fiant. ℟ vi

Obsecro aũt uos fres. nostis domum stephane et fortunati. quoniam sunt primitie achaie. et in ministerium sanctis ordinauerunt se ipsos. ut et uos subditi sitis eiusmodi. et omni cooperanti et laboranti. Gaudeo aũt in presentia stephane et fortunati et achaici. quia id quod uobis deerat. ipsi supplerunt. Refecerunt enim et meum spm. et uestrum. Cognoscite ergo qui eiusmodi sunt. Salutant uos omnes ecclie asie. Salutant uos multum in dño. aquila et prisca cum domestica sua ecclia. apud quos ego et hospitor. Salutant uos fres omnes. Salutate inuicem in osculo sancto. Salutatio mea manu pauli. Si quis non amat dñm nr̃m ihm xpm. sit anathema maranatha. Gra dñi nr̃i ihu xpi uobiscum. Caritas mea cum omnibus uob in xpo ihu. amen. Explicit prima ad corinth. Incipit argumentum in secdam.

Post pictam primam consolatoriam epistolam scribit eis a troade. et collaudans eos cohortatur ad meliora. contristatos quidẽ eos si emendatos ostendens. Explicit argumentum. Incipit capitula.

i De benedictione. et tribulatione facta in asia. ut capitula.
ii De transitu pauli in macedoniam. et inde uenit ad corinthios.
iii Vm uenisset paulus eisdem in huius requiem eo qd in inuenire eum.
iiii De fiducia per xpm ad dm. de lucis oriente. et spu uiuificante.
v De in adulteratione ubi dei et paulo predicante in se si dñm nr̃m ihm xm.
vi De electuario qd habemus inestimabile fidelibus.
vii De habitatione celesti domus si dissolua. gena domus inobis inueniri.
viii De eo qd do manifestis sumus. et in nouum xpm. sm carnem si nouimus.
viiii De eo qd dicit ecce nunc tpe acceptabile.
x De ordine pauli dilatato apud corinthios. et de mundatione earum.
xi De ultima fiducia dicit se habere apls apud corinthios.
xii De notificatione gre dei q data est eccliis macedonie.
xiii De eo qd pro nos xpc egenus factus est. cum esset dues.
xiiii De munditia qd fit in scis. et qui parce seminat parce metet.
xv De eo qd dicit in carne ambulantes non secdm carnem militamus. prout paulus parce insipienter fuit.
xvi De eo qd dicit libenter sustinetis insipientes. in ppto et usq; ad finem.

De eo qđ dicat se parum mansuetu dillos n̄ grens q̄ illos. Se fod illos. Incipit epistola ad Corinthios secda. j.

Paulus apls ihu xp̄i p uoluntatem dei et thimoth's fr̄. eccl̄e dei que ē corinthi· cum scis omnib; qui sunt in unuisa achaia. Gr̄a uob̄ et pax a dō patre nr̄o· et dn̄o nr̄o ihu xp̄o· Benedictus ds et pater dn̄i nr̄i ihu xp̄i· et pater miaꝝ et ds tocꝰ consolationis qui consolatur nos in omni tribulatione nr̄a· ut possimus et ipi consolari eos qui in oī pressura sunt· p exhortationē qua exhortamur et ipsi ad dō· Qm̄ sicut habundant passiones xp̄i in nob̄· ita p xp̄m habundat consolatio nr̄a· Sive autē tribulamur p nr̄a exhortatione et salute· siue cōsolamur p nr̄a cōsolatione· et salute· siue exhortamur p nr̄a exhortatione et salute que operatur tolleranciam earundem passionum quas et nos patimur· ut spes nr̄a firma sit p uob̄· scientes q̄m sicut socij passionum estis· sic eritis et consolationis. Non enim uolumus uos ignorare frēs de tribulatione nr̄a que facta ē in asia· et q̄m supꝰ modum grauati sumus supꝰ uirtutē· ita ut taderet nos etiā uiuere· Sed et ipsi in nob̄ met ipsis responsum mortis habuimus· ut n̄ simus fidentes in nob̄· sed in deo qui suscitat mortuos· qui de tantis periculis eripuit nos et eripit· in quē speramus q̄m et adhuc eripiet adiuuantib; uob̄ in oratione p nob̄· ut ex multor ꝑsonis facierum eius que in nob̄ ē donationis p multos gr̄e agantur p nobis· Nam gla nr̄a hec ē testimonium conscie nē· ei· quod in simplicitate et sinceritate dei· et n̄ in sapia carnali· sed in gr̄a dei conuersati sumus in hoc mundo· habundantius aut ad uos· Non enim alia scribimus uob̄· q̄m que legitis· et cognoscitis. Spo aut quod usq; in finem cognoscetis sicut et cognouistis nos ex parte· quia gla nr̄a sumus sicut et uos nr̄a· in die dn̄i nr̄i ihu xp̄i. ij

Et hac confidentia uolui p̄ius uenire ad uos· ut secūdā gr̄am haberetis· et per uos transire in macedoniam· et iterū a macedonia uenire ad uos· et a uob̄ deduci in iudeam· Cum hoc ergo uoluissem· numq̄d leuitate usus sum· aut que cogito secūm carnem cogito· ut sit apud me ē et non· Fidelis aut ds quia sermo nr̄ qui fuit apud uos· n̄ ē in illo ē et non· sed ē in illo est· Dei enim filius ihc xp̄c qui in uob̄ p̄dicatus ē p me et siluanum et thimothm· n̄ fuit in illo ē et non· sed ē in illo fuit· Quotq̄ enim promissiones dei sunt· in illo ē· Jō et p ipm amen dō· ad gl̄am nr̄am· Qui autē confirmat nos uobiscum in xp̄o· et qui unxit nos ds· et qui signauit nos et dedit pignus spūs in cordib; nr̄is. Ego aut testem dm̄ inuoco in animam meam· quod parcens uob̄ n̄ uenerim ultra corinthum· Non quia dñam fidei ur̄e· sed adiutores sumus gaudij ur̄i· Nam fide stamus· Stamus aut hoc ipse apud me· ne rursum in tristicia uenirem ad uos· Si enim ego contristo uos· et quis est qui me letificet· nisi qui contristatur ex me· Et hoc ipm scripsi uobis· ut n̄ cum uenero tristiciam sup tristiciam habeam de quib; oportuerat me gaudere confidens in omnib; uob̄ quia meum gaudium omnium uestrum est. Nam ex multa tribulatione et angustia cordis scripsi uob̄ p multas lacrimas· n̄ ut contristemini· sed ut sciatis quam caritatem habeam habundantius in uob̄· Si quis aut contristauit· n̄ me contristauit· sed ex parte· ut n̄ onerē omnes uos· Sufficit illi qui eiusmodi est obiurgatio hec que fit a plurib; ita ut econtrario magis donare et consolemini· ne forte habundantiori tristicia absorbeatur qui eiusmodi est· Propē q̄ obsecro uos· ut confirmetis in illum caritatem· Jō enim hec scripsi ut cognoscam experimentum uestrum· an in omnib; obedientes sitis· Cui aut aliquid donastis· et ego· Nam et ego q̄ donaui· si quid donaui propter uos in ꝑsona x̄i· ut n̄ circumueniamur a sathana· Non enim ignoramus cogitationes eius· Cum uenissem autē troadem iij

propter euāgliū xp̄i· et ostium mihi apertum esset in dño· non habui requiem spūi mei· eo q̄d n̄ inuenerim titum frem meum· sed ualefaciens eis· profectus sum in macedoniam. Dō aut gr̄as qui semper triumphat nos in xp̄o ihu· et odorem notitie sue manifestat p nos in omni loco· quia x̄i bonus odor sumus dō· in his qui salui fiunt et in his qui pereunt· Aliis quidē odor mortis in mortem· aliis aut odor uite in uitam· Et ad hec quis tam ydoneus· Non enim sumus sicut plurimi adulterantes uerbum dei· sed ex sinceritate· et sicut ex dō· coram dō in x̄o loquimur· Incipimus rursum nosmet ipos cōmendare· aut numquid egemus sicut quidā cōmendatitias epistolas ad uos· aut ex uob̄· Epla nr̄a uos estis scripta in cordib; nr̄is que scitur et legitur ab hominib; omnib;· manifestati q̄m epla estis xp̄i ministrata a nob̄· et scripta n̄ atramēto· sed spū dei uiui· n̄ in tabulis lapideis· sed in tabulis cordis carnalib; iiij

Fiduciam talem habemus aut̄ per xp̄m ad dm· n̄ q̄· sufficientes simus cogitare aliquid a nob̄· quasi ex nob̄· sed sufficientia nr̄a ex dō est· qui et ydoneos nos fecit ministros noui testamēti· n̄ littere sed spūs· Littera enim occidit· spūs aut uiuificat· Q̄d si ministratio mortis litteris deformata in lapidib; fuit· in gla· ita ut n̄ possent filii israh intendere in faciem moysi· propter gl̄am uultus eius que euacuatur· quomodo n̄ magis ministratio

spē ent ngla. Nam si ministratio damnationis glā
ē multomagis habundat ministerium iustitie ngla. Nā
nec glificatum ē qđ clarum in hac parte ppter excellen
b tem glām. Si enim qđ euacuatur p glām ē multo
magis qđ manet ngla ē. habentes g talem spem
multa fiducia utimur. Et ñ sicut moyses ponebat
uelamen sup faciem suam ut ñ intendent filij isrl
in faciem eius quod euacuatur. s; obtusi sunt sensus
eor. usq; in hodiernum enim diem id ipm uelam
in lectione ueteris testamti manet ñ reuelatum. qm
in xpo euacuatur. S; usq; in hodiernum diem cū legit
moysen uelam ē positum sup cor eor. Cum aut cō
uersus fuerit ad dñm auferetur uelam. Dns aut spe
ē. Vbi aut spe dñi ē ibi libtas. Nos uero reuelata fa
cie glām dñi speculantes in eandem ymaginem trās
formamur a claritate in claritatem tamq̃m a dñi spū
iii co hinc hanc ministrationē habentes
V
qđ miam consecuti sumus ñ deficimus. s; abdicamus
occulta dedecoris. ñ ambulantes in astutia neq; adul
terantes verbum dei. s; in manifestatione veritatis omn̄
commendantes nos ipos ad omnē conscientiā hominū coram
deo. Quod si etiam opertum ē euāgliū nrm. in his qui pe
reunt opertum ē. in quibus dūs huius scli. excecauit mentes
infidelium. ut ñ fulgeat illuminatio euāgliū glē xp̄i.
iv qui ē ymago dei. Non enim nosmet ipos predicamus s; ihm xpm
dñm nrm. nos aut seruos p ihm. Quia deus qui dixit
de tenebris lucem splendescere illuxit in cordibus nris. ad
illuminationē scientie claritatis dei in facie xpi ihu.
Habemus aut thesaurum istum in vasis
VI
fictilibus. ut sublimitas sit virtutis dei. et ñ ex nob. In
omnib; tribulationē patimur. s; ñ angustiamur. Aporia
mur. s; ñ destituimur. Persecutionē patim. s; ñ derelin
quim. Deicimur. s; ñ perimus. Semp mortificationē ihu
in corpe nro circumferentes. ut et vita ihu in corpib; nris
manifestetur. Semp enim nos qui viuimus in mortē
tradimur propter ihm. ut et vita ihu manifestet in car
ne nra mortali. Ergo mors in nob operatur. vita aut
in vob. Habentes aut eundem spm fidei sicut scriptum
ē. credidi propter qđ locutus sum. et nos credimus propter qđ
et loquimur. scientes qm qui suscitauit ihm. et nos
cū ihu suscitabit. et constituet nobcum. Omnia enim
propter vos ut gra habundans per plurimos gratiā. actione
c habundet in glām dei. Propter qđ ñ deficimus. S; licet
is qui foris ē nr homo corrumpatur. tamen is qui int
ē renouat de die in diem. Id enim qđ in presenti ē mo
mentaneum et leue tribulationis nre. supra modum in sub
limitate eternum glē ponderat operatur in nob. nō con
templantib; nob que videntur. s; que ñ videntur.
v Que enim videntur temporalia s; que aut ñ videntur eterna
VII
sumus enim qm si terrestris domus
nra huius habitationis dissoluatur. qđ edificationē
ex dō habemus domum ñ manufactam eternam in ce
lis. Nam et in hoc ingemiscimus. habitationē nrm
q̃ de celo ē superindui cupientes. si tamen vestitu ñ nu
di inueniamur. Nam et qui sumus in hoc tabernacu
lo ingemiscimus grauati. eo qđ nolumus expoliari
s; superuestiri. ut absorbeatur qđ mortale ē a vita. Qui
aut efficit nos in hoc ipm dūs. qui dedit nob pignus
spū. Audientes g semp et scientes qm dum sumus
in corpe peregrinamur a dño. p fidem enim ambulam.
et ñ per speciem. Audemus aut et bonam voluntatē ha
bemus. magis peregrinari a corpe. et presentes esse ad dñm.
et dō contendimus sive absentes sive presentes placere
illi. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal
xpi. ut referat unusquisq; propria corporis prout gessit sive
bonum sive malum.
VIII
Scientes g timorem dñi hominib; suademus. dō autem
manifesti sumus. Spo aut et in conscientiis vris
manifestos nos esse. Non iterum commendamus nos vob.
s; occasionem damus vob glandi pro nob. ut habeatis
ad eos qui in facie gloriantur et ñ in corde. Sive enim
mente excedimus dō. sive sobrii sumus vob. Caritas enim
xpi urget nos existimantes hoc. qm si unus pro omnib;
mortuus ē. ergo omnes mortui sunt. Et pro omnib;
mortuus ē xps. ut et qui viuunt iam ñ sibi viuāt.
s; ei qui pro ipis mortuus ē. et resurrexit. Itaq; nos ex
hoc neminem nouimus secm carnem. Et si cognouimus
etiam secm carnem xpm. s; nunc iam ñ nouim.
Si qua g in xpo noua creatura. vetera transierunt.
ecce facta sunt noua. Omnia aut ex dō qui reconciliauit nos sibi per xpm. et dedit nob ministerium re
conciliationis. Quoniam quidem dūs erat in xpo mundum
reconcilians sibi. ñ reputans illis delicta ipsor. et po
suit in nob verbum reconciliationis. Pro xpo g legatione
fungimur. tamq̃m dō exhortante per nos. Obsecramus
pro xpo. reconciliamini dō. Eum qui ñ nouit peccā
tum. pro nob peccatum fecit. ut nos efficeremur iusti
cia dei in ipo. Adiuuantes aut exhortamur. ne in
vi vacuum gratiam dei recipiatis. Dicit enim. Tempore accep
to exaudiui te. et in die salutis adiuui te.
viii
Ecce nunc tempus acceptabile. ecce nunc dies salutis.
Nemini dantes ullam offensionem. ut ñ vituperetur
ministerium nrm. S; in omnib; exhibeamus nosmet
ipos sicut dei ministros. in multa patientia. in tri
bulationib; in necessitatib; in angustiis in plagis in
carceribus in seditionib; in laboribus in vigiliis in je
iunijs. in castitate. in scientia. in longanimi
tate. in suauitate. in spū scō. in caritate ñ ficta.
in verbo veritatis. in virtute dei. Per arma iustitie a
dextris et a sinistris. Per gloriam et ignobilitatem. Per in
famiam et bonam famam. Vt seductores et ver
aces. Sicut qui ignoti et cogniti. Quasi morientes.

et ecce uiuimus. ut castigati et ñ mortificati. Quasi tristes. semp aũt gaudentes. Sicut egentes multos aũt locupletantes. tamq̃m nichil habentes et omnia possidentes. X Os nr̃m patet ad uos o corinthi. cor nr̃m dilatatum ẽ. Non angustiamini in nob. angustiamini aũt in uisceribꝰ ur̃is. Eandẽ aũt habentes remunerationẽ. tamq̃m filiis dico. dilatamini et uos. Et nolite iugum ducere cum infidelibꝰ: Que enim participatio iustitie cũ iniquitate. Aut que societas luci ad tenebras? Que aũt conuentio xp̃i ad belial. Aut que pars fideli cum infideli. Qui aũt consensus templo dei cum ydolis. Vos enim estis templum dei uiui. sicut dixit dñs q̃m inhabitabo in illis. et inambulabo. et ero illoꝝ dꝰ. et ipsi erunt mihi pplꝰ. Propt̃e qđ exite de medio eoꝝ et separamini dicit dñs. et immundum ne tetigeritis. et ego recipiam uos. et ero uob in patrem. et uos eritis mihi in filios et filias. dicit dñs omnipotens. Has g̃ pmissiones hntes kr̃i. mundemus nos ab omni inquinamento carnis et spũs perficientes sanctificationem in timore dei. Capite nos. Neminẽ lesimus. neminẽ corruppimus. neminẽ circumuenimus. Non ad condempnationẽ uram dico. Prediximus enim qđ in cordibꝰ nr̃is estis ad cõmoriendum et ad cõuiuendum. XI Multa mihi fiducia erga uos. multa glatio pro uob. Repletus sum ꝛ consolatione. superabundo gaudio in omni tribulatione nr̃a. Nam et cum uenissemus macedoniam nulla requiem hui⁹ caro nr̃a. sed omnẽ tribulationẽ passi. foris pugne. intus timores. Sed qui consolatur humiles. consolatus est nos ẽ ds in aduentu titi. Nõ solum aũt in aduentu eius sed etiam in consolatione qua consolatus ẽ in nob. referens nob uestrũ desiderium. uestrum fletum. uestram emulationẽ pro me. ita ut magis gauderem. Qm̃ etsi contristaui uos in epla. ñ me pentet. Etsi pentebat uidens quia epla illa etsi ad horam uos contristauit. nunc gaudeo. ñ quia contristati estis. sed quia contristati estis ad pñiam. Contristati enim estis secũdm dm̃. ut in nullo detrimentum patiamini ex nob. Que enim secũdm dm̃ tristitia ẽ. pñiam in salutem stabilem operatur. Seculi aũt tristitia mortem operatur. Ecce enim hoc ipm̃ secũdm dm̃ contristari uos. quam multum uob operatur sollicitudinem. sed defensionem. sed indignationẽ. sed timorẽ. sed desiderium. sed emulationẽ. sed uindictã. In omnibꝰ exhibuistis uos incontaminatos esse negotio. Igitur etsi scripsi uob non propt̃ eum qui fecit iniuriam. nec propt̃ qui passus ẽ. sed ad manifestandam sollicitudinem nr̃am quam pro uob habemus ad uos coram deo. Ideo consolati sumus. In consolatione aũt nra habundantius magis gauisi sumus super gaudio titi. quia refectus ẽ spũs eius ab omnibꝰ uob. Et si quid apud illum de uob glatus sum. non sum confusus. sed sicut omnia uob in ueritate locuti sumus. ita et gloria nr̃a que fuit ad titum uerax facta ẽ. et uisceribus eius in uobis habundauimus. recordantis omniũ uestrum obedientiam. quomodo cũ timore et tremore excepistis eum. Gaudeo qđ in omnibꝰ confido in uob. XII Nam etsi contristaui uos in epla. non me pentet. etsi pentebat. uideo qđ epla illa contristauit uos ad horam. nunc gaudeo. non quia contristati estis. sed quia contristati estis ad pñiam. Contristati enim estis secũdm dm̃. ut nullum detrimentum in quoquam patiamini ex nob. Que enim secũdm dm̃ tristitia ẽ. pñiam in salutem stabilem operatur. Seculi aũt tristitia mortem operatur. Ecce enim hoc ipm̃ secũdm dm̃ contristari uos. quam multum uob operatur sollicitudinem. sed defensionem. sed indignationẽ. sed timorẽ. sed desiderium. sed emulationẽ. sed uindictã. In omnibꝰ exhibuistis uos incontaminatos esse negotio. Igitur etsi scripsi uob non propt̃ eum qui fecit iniuriam. nec propt̃ qui passus ẽ. sed ad manifestandam sollicitudinem nr̃am quam pro uob habemus ad uos coram deo. Ideo consolati sumus. In consolatione aũt nra habundantius magis gauisi sumus super gaudio titi. quia refectus ẽ spũs eius ab omnibꝰ uob. Et si quid apud illum de uob glatus sum. non sum confusus. sed sicut omnia uob in ueritate locuti sumus. ita et gloria nr̃a que fuit ad titum uerax facta ẽ. et uisceribus eius in uobis habundauimus. recordantis omniũ uestrum obedientiam. quomodo cũ timore et tremore excepistis eum. Gaudeo qđ in omnibꝰ confido in uob. XIII Oramus aũt uob fratres filios gratiam dei q̃ data ẽ in ecclijs macedonie. qđ in multo experimento tribulationis habundantia gaudij ipsoꝝ fuit. et altissima paupertas eoꝝ habundauit in diuitias simplicitatis eoꝝ. quia secũdm uirtutem testimonium illis reddo. et supra uirtutẽ uoluntarij fuerunt. cũ multa exhortatione obsecrantes nos gratiam et cõmunicationẽ ministerij qui fit in scos. et non sicut sperauimus. sed semet ipsos dederunt primum dño. deinde nob per uoluntatem dei. ita ut rogaremus titum ut quemadmodum cepit ita et perficiat in uob gratiam istam. Sed sicut in omnibꝰ habundatis fide. et sermone et scia. et omni sollicitudine. et in ipsa caritate uestra in nos. ut et in hac gratia habundetis. Non quasi imperans dico. per aliorum sollicitudinem etiam uestre caritatis ingenium probans. XIII Scitis enim gratiam dñi nri ihu xp̃i. quoniam propt̃ uos egenus factus ẽ cũ esset dives. ut illius inopia uos diuites essetis. Et consilium in hoc do. Hoc enim utile uob ẽ. qui non solum facere sed et uelle cepistis abanno priore. Nunc uero et facto perficite. ut quemadmodum prompta est animus uoluntatis. ita sit et perficiendi ex eo qđ habetis. Si enim uoluntas prompta ẽ. secũdm qđ habet accepta ẽ. non secũdm qđ non habet. Non enim ut alijs sit remissio. uobis aũt tribulatio. sed exequalitate in psenti tempore. uestra habundantia illoꝝ inopiam supplente. ut et illorum habundantia uestre inopie sit supplementum. ut fiat equalitas sicut scriptum ẽ. Qui multum habuit non habundauit. et qui modicum non minorauit. Gratia aũt dño qui dedit eandem sollicitudinem pro uob in corde titi. quoniam exhortationem quidem suscepit. sed cũ sollicitior esset sua uoluntate profectus est ad uos. Misimus etiam cũ illo fratrem cuius laus ẽ in euangelio per omnes ecclas. Non solum aũt sed et ordinatus ẽ ab ecclis comes peregrinationis nre in hac gratia q̃ ministratur a nob ad dñi gloriam. et destinatam uoluntatem nr̃am. deuitantes hoc ne quis nos uituperet in hac plenitudine q̃ ministratur a nob. Prouidemus enim bona non solum coram dño. sed etiam coram omnibꝰ hominibꝰ. Misimus aũt cum illis et fratrem nr̃m quem plurimum in multis sepe sollicitum esse. nunc aũt multo sollicitiorem confidentia multa multos. Siue pro pro qui ẽ socius mihi et in uob adiutor. siue fres nri apli ecclarum glie xp̃i. Ostensionem g̃ que ẽ caritatis uestre et nre glie pro uob in illos ostendite in facie ecclarum. Nam de ministerio qđ fit in scos ex habundanti ẽ mihi scribere uob. Scio enim promptum animum uestrum. pro quo de uob glior apud macedones. quoniam achaia parata ẽ ab anno priore. et uestra

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

emulano puocuit plurimos. Optimus aũt fiẽs ne qõ
glãmur de uob euacuetur mhac parte. ut qmadmoꝺ
dixi paratꝰ sicꝰ ne cum uenĩunt mecum macedones et
inueniãt uos impatos erubescamus nos. ut nõ dicamus
uos in hac fiducia. Necessarium ĝ existimaui rogare fres
ut puenant aduos. et ꝓparent repmissam bnꝺictionẽ
hanc paratã ee. sic quasi benedictionem nꝰ quasi auaritiam. Hoc autem dico. qui parce seminat parce et
metet. Et qui seminat mbenedictiõib; de benedictionib;
et metet. Vnusquisq; put destinauit mcorde
suo. non ex tristitia aut ex necessitate. Hilarem enim
.88. datorem diligit ds. Potens ẽ autem ds omnem gratiã
habundare facere muob. ut in omnib; semp omnem
sufficientiam hntes. habundetis in omne opus bo
num. sicut scriptum ẽ. Dispsit dedit pauperib; iusticia eius manet in scli. Qui aũt ammnistrat
semen seminanti. et panem ad manducandum pstabit.
et multiplicabit semen uestrum. et augebit incrementa
frugum iustitiae uestre. ut in omnib; locupletati habundetis in omnem simplicitatem que operatur p nos
gratiarum actionem deo. Quõm ministrium huius officij nõ
solum supplet ea. q̃ desunt sanctis. sꝫ etiam habundat p
multos gratiarum actione in dño. p probationem ministerij
huius glificantes dom mobedientia cõfessionis uestre in euangelio xpi et simplicitate cõmunicationis in illos et
in omnes. et mlla obsecratione puob desiderantium uos
pp eminentem gratiam dei in uob. gratias ad sup menarrabili dono eius. XIIII
x Ipse aũt ego paulus obsecro uos p mansuetudinem et modestiam xpi. qui
in facie quidem humilis sum inter uos. absens autem
confido in uob. Rogo autem ne presens audeam p eam
confidentiam qua existimo audere in quosdam. qui arbitrantur nos tamq̃m secm carnem ambulemus. In
carne enim ambulantes. nõ secm carnẽ militamus.
Nam arma militie nre nõ carnalia sꝫ potentia deo ad
destructionẽ munitionum consilia destruentes. et
omnẽ altitudinẽ extollentem se adversus scam dei et incapti
tatem redigentes omnẽ intellectum in obsequiũ xpi.
et in promptu habentes ultiscꝰ omnẽ inobedientiam. cũ impleta fuerit vestra obedientia. Que secm facies sunt intuemini. Si quis confidit sibi xpi se ee. hoc cogitet rursum apud
se. quia sicut ipse xpi ẽ. ita et nos. Nam et si amplius
aliquid gloriatus fuero de potestate nra. quam dedit nobis
dns in edificationem et nõ in destructionem vestram non
.Tf. erubescam. Ut aũt nõ exhimer tamq̃m terrere uos p
epla. quoniam eple inquiunt graues sunt et fortes. et
presentia aũt corpis infirma. et sermo contemptibilis. hoc cogitet qui huiusmodi ẽ quia quales sumus ubi p epla
absentes. tales et presentes in facto. Non enim audemus nos
inserere aut compare nos quibusdam qui semetipos cõmendant.
sꝫ ipi in nob nosmet ipos metientes et cõparantes nosmet

ipsos nob. Nos aũt nõ in immensum glãmur. sed secm
mensuram regule quam mensus ẽ nob ds mensuram pertingendi usq; ad uos. Non enim quasi nõ pertingentes ad
uos. superextendimus nos. usq; ad uos enim puenimus
in euangelio xpi. nõ in immensum glantes in alienis laboribus. spem aũt habentes crescentis fidei uestre in uob. magnificari secm regulam nram in habundantia etiam in
illa que ultra uos sunt euangelizare. nõ in aliena regula
in his que parata sunt glari. Qui aũt gloriatur. in do
mino glietur. Non enim qui seipm cõmendat. ille probatus ẽ. sꝫ quem ds cõmendat. XV
Vtinam sustineretis modicum quid insipientie mee.
sed et supportate me. Emulor enim uos dei emulatione.
Despondi enim uos uni uiro. virginem castam exhibere
xpo. Timeo aũt ne sicut serpens euam seduxit astutia
sua. ita corrumpant sensus uri. et excidant a simplicitate que ẽ in xpo ihu. Nam si is qui uenit alium xm
predicat quẽ nõ predicauimus. aut alium spm accipitis quem
non accepistis. aut aliud euglm quod non recepistis. recte patereminı. Existimo enim nichil me minus fecisse a
magnis aplis. Nam et si imperitus sum sermone. sꝫ nõ
scientia. In omnib; aũt manifestati sumus uob. Aut nũquid peccatum feci me ipm humilians ut uos exaltemini. quia gratis euglm dei euglizaui uob. Alias ecclas
expoliaui. accipiens stipendium ad ministrium uram. Et
cum essem apud uos et egerem. nulli onerosus fui. Nã
quod minus erat. supplerunt fres qui uenerunt a macedonia.
et in omnib; sine onere me uob seruaui et seruabo. Est
veritas xpi in me. quia hec gloria nõ infringetur in me
in regionib; achaie. Quare. Quia nõ diligo uos. ds scit.
Quod aũt facio et faciam. ut amputem occasionem
eorum qui uolunt occasionem. ut in quo glãntur inueniantur sicut et nos. Nam eusmodi pseudo apli. operarii subdoli. transfigurantes se in aplos xpi. Et non
mirum. Ipse enim satanas transfigurat se in angelum lucis. Non ẽ ergo magnum si ministri eius transfigurentur uelut ministri iustitie. quorum finis erit se
cundum opera eorum. XVI
Iterum dico ne
quis me putet insipientem. Alioquin uelut insipientem accipite me. ut et ego modicum quid glier.
Quod loquor nõ loquor secm dom. sꝫ quasi in insipientia. in hac substantia gle. Quia multi glãntur secm carnem.
et ego glãbor. Libenter enim sustinetis insipientes. cum
sitis ipi sapientes. Sustinetis enim si quis uos in seruitutem redigit. Si quis devorat. si quis accipit. si
si quis extollitur. si quis in faciem uos cedit. Secm
ignobilitatem dico. quasi nos infirmi fuimus in hac
parte. In quo quis audet. in insipientia dico. audeo
et ego. Hebrei sunt et ego. Israelite sunt. et ego.
Semen abrahe sunt. et ego. Ministri xpi sunt et ego.
Vt minus sapiens dico. plus ego. In laboribus plurimis.

in carcerib⁹ habundanti⁹ in plagis sup̄ modum
in mortib⁹ frequenter. A iudeis quinquies quadra
genas una minus accepi. Ter virgis cesus sum. semel
lapidatus sum. ter naufragium feci. Nocte et die in
profundo maris fui. In itineribus sepe. Periculis flu
minum. periculis latronum. periculis ex genere. periculis
ex gentib⁹. Periculis in ciuitate. periculis in solitudine
periculis in mari. periculis in falsis fratrib⁹. In labore et
erumpna. in vigiliis multis. In fame et siti. in je
iunijs multis. in frigore et nuditate. Preter illa
que extrinsecus sunt. instantia mea cotidiana
sollicitudo omnium eccl̄arū. Quis infirmatur et
ego n̄ infirmor. Quis scandalizatur. et ego n̄ uror.
Si gl̄iari oportet. que infirmitatis mee sunt gl̄iabor.
Ds̄ et pater dn̄i n̄ri ihu xp̄i scit. qui est benedictus in
secl̄a. qd̄ n̄ mentior. Damasci prepositus gentis arete re
gis custodiebat ciuitatē damascenor̄. ut me compre
hēderet. et per fenestram dimissus sum per murum. et sic
euasi manus eius. Si gl̄iari oportet. n̄ expedit quidē.
Venium aut̄ ad reuelationes et reuelationes dn̄i. Scio
hominē in xp̄o ante annos quatuordecim. siue in
corpore. sive extra corpus nescio ds̄ scit. raptum eiusmodi
usq; ad tertium celum. Et scio eiusmodi ho
minē. sive in corpore. sive extra corpus nescio ds̄ scit.
quoniam raptus est in paradisum. et audiuit arcana ver
ba que n̄ licet homini loqui. Pro huiusmodi gl̄iabor.
pro me aut̄ nichil. nisi in infirmitatib⁹ meis. Nam et
si uoluero gl̄iari. non ero insipiens. Veritatem enim
dicam. Parco aut̄ ne quis. ne quis me existimet sup̄
id quod videt in me. aut audit aliquid ex me. Et ne
magnitudo reuelationum extollat me. datus est mihi
stimulus carnis mee angelus sathane qui me colaphi
zet. Propter quod ter dominum rogaui ut discederet a me.
et dixit michi. Sufficit tibi gr̄a mea. Nam virtus in
infirmitate perficitur. Libenter igitur gl̄iabor in infir
mitatib⁹ meis. ut inhabitet in me virtus xp̄i. Propter
quod placeo mihi in infirmitatib⁹. in contumelijs. in
necessitatib⁹. in persecutionibus. in angustijs pro
xp̄o. Cum enim infirmor. tunc potens sum. Factus
sum insipiens. vos me coegistis. Ego enim a vobis
debui cōmendari. Nichil enim minus fui ab his qui
s̄ supra modum apli. Tamen si nichil sum. signa
quidem apl̄atus mei facta sunt sup̄ vos. in omni patien
tia. in signis et prodigijs et virtutib⁹. Quid enim est
quod minus habuistis p̄cis eccl̄ie. nisi quod ego ipse
n̄ grauaui vos. Donate mihi hanc iniuriam.
Ecce tercio hoc paratus sum uenire ad vos. et n̄ ero gra
uis vob⁹. Non enim quero q̄ uestra sunt. s; vos. Non
enim debent filij parentib⁹ thesaurizare. s; parentes
filijs. Ego aut̄ libentissime impendam. et superimpē
dar ipse pro animab⁹ uestris. licet plus vos diligens. mi
nus diligar. Sed esto. Ego non grauaui vos. s; cum astu
tus dolo vos cepi. Numquid per aliquē eor̄ quos misi
ad vos circumueni vos. Rogaui titum. et misi cū illo
fratrem. Numquid tritus vos circumuenit. Nonne eodem
spū ambulauimus. Nonne eisdem vestigijs. Olim pu
tatis qd̄ excusemus nos apud vos. Coram deo in xp̄o
loquimur. Omnia aut̄ dilectissimi propter uestram edi
ficationē. Timeo enim ne forte cū uenero n̄ quales uo
lo inueniam vos. et ego inuenar a vob⁹ qualem n̄
vultis. Ne forte contentiones. emulationes. animosi
tates. dissensiones. detractiones. susurrationes. insla
tiones. seditiones sint inter vos. Ne iterum cū uenero
deus humiliet me apud vos. et lugeam multos ex his
qui ante peccauerunt. et n̄ egerunt pnīam sup̄ immun
dicia. et fornicatione. et impudicitia quā gesserunt.
Ecce tertio hoc venio ad vos. In ore duor̄ uel trium
testium. stat omne verbum.

Dixi enim et p̄dico ut p̄sens. et nunc absens his qui
ante peccauerunt. et ceteris omnib⁹. quia si iterum uenero non
parcam. An experimentum queritis eius qui in me loqui
tur xp̄s. Qui vob⁹ n̄ infirmatur. s; potens est in vob⁹.
Nam et si crucifixus est ex infirmitate. sed vivit
ex virtute dei. Nam et nos infirmi sumus in illo. sed
viuemus cū illo ex virtute dei in vob⁹. Vosmet ipsos
temptate. Si estis in fide. ipsi vos probate. An non cog
noscitis vos ipsos. quia ihs xp̄s in vob⁹ est. nisi forte
reprobi estis. Spero autem. qd̄ cognoscetis quia n̄ sumus rep
bi. Optamus aut̄ deum ut nichil malum faciatis. non
ut nos probi paream⁹. sed ut vos quod bonum est face
tis. nos aut̄ ut reprobi simus. Non enim possumus aliquid
aduersus veritatem. s; pro veritate. Gaudemus enim quando
nos infirmi sumus. vos aut̄ potentes estis. Hoc etiam
optamus vestram consummationem. Ideo hec absens scribo. ut
n̄ presens durius agam. secundum potestatem quā dns dedit
mihi in edificationem et n̄ in destructionem. De cetero fratres
gaudete. perfecti estote. exhortamini. idem sapite. Pa
cem habete. et ds̄ dilectionis et pacis erit vobiscum. Sa
lutate inuicem in osculo sancto. Salutant vos omnes sci.
Gr̄a dn̄i n̄ri ihu xp̄i et caritas dei. et communicatio sancti spūs
sit cum omnib⁹ vob⁹ amen. Explicat epla ad corinthios ii

Incipit argumentum

Galathe sunt gentes. Hijs verbum veritatis primum ab apostolo receptum. sed post dis
cessum eius temptatum sunt a falsis apostolis. ut in legem
et circumcisionem vterentur. Hos apostolus reuocat ad fi
dem veritatis. sentens eos ab ephesio. Explicat argumentum

Incipiunt capitula

i. De salutatione primi ad galathas.
ii. De apostolo auctoritatem primi ad galathas defendante. et nouas doctrinas anathemati
zante et nolente hominib⁹ placere.
iii. De apostolo euangelium suum ab homin⁹ esse negante. et de reuelatione sua in iudaismo et de
electione eius in apostolum.
iiii. De falsis apostolis qui subuertere
uerbum fuerant et de pena missis in excommunicatione. et paulo ingentibus anathema
tizante.

v De petro apud antiochiam cū gentib; conuiuante. ⁊ de paulo eum in ōpere hu ministerii reprehente. ⁊ de aplo legem uetāte. ⁊ circūcisionem ⁊ pfessionem dūi destruēte.

vi De aplo galathas thulensem melanante. qđ eam audeā fidei spīm accepisset legi postmodum subiugallente. ⁊ circumcisioni. ⁊ de illis qui ex op̄ib; legis sunt sub maledicto sunt. a quo redemit uos xp̄s.

vii De coniunctione ueteris hominis ⁊ pmissione dūi in semine habuisse qđ ē xp̄s. ⁊ de lege posita donec ueniret semen repromissionis. ⁊ sepium conclusione omnia sub pcō. ut pmissio ex fide xp̄i daretur credentib; et qđ inde ⁊ ḡa laboī ⁊ fructus omnes unum sint in xp̄o. et de credentib; omnib; quod semen sint habuisse.

viii De corruptione heresis infantes. et de iudaismo sub cleinēs mundi fructib; donec ueniret xp̄s et mitteret fīm aut sub lege a patre in plēm missum. ⁊ de credentib; in xp̄m qđ ñ sint fructus ⁊ filii. et de obseruatione temp.

ix De fide in ad uentu aplī. ⁊ erga eū zelotipia galathaꝝ ⁊ seductoꝝ eoꝝ.

x De duobus filiis abrahe et testamentis duob; in monte syna. ⁊ de ierlm celesti.

xi De circumcisionib; se qđ xp̄s nichil ꝓdest. ⁊ de circumcisiōe spūali. et ipsius qđ nichil sint ⁊ fides p dilectionem operans. ⁊ de pmo cursu fidei galathaꝝ. et damnatione male eis suadentium. ⁊ de pdicatione crucis mali et scandalo cruci.

xii De implemento legis. ⁊ primo dilectione. ⁊ concordiā caritatis et spūs. ⁊ conuersatione sancte glē.

xiii De sustentatiōe mutua inter fīs. ⁊ de bonore cōmuni. ⁊ de gloriatione carnis et spūs. ⁊ de bono faciendo ad omnes. maxime ad domesticos fidei.

xiiii De circumcisis ñ seruandis legem. ⁊ de aplo in cruce dūi glorante. ⁊ de circumcisione ⁊ ipsius q nichil sint ⁊ noua creatura. ⁊ de aplo stigmata dūi nīi ihu xp̄i in corpore suo portante. Incipit ad galathas prima

PAVLVS .cs.

aplūs non ab hominibus neq; p hominem sed per ihm xp̄m ⁊ dm patrem qui suscitauit eum a mortuis. et qui mecum sunt omnes fratres ecclīs galacie. Gratia uob; et pax a dō patre et dño nro ihu xp̄o. qui dedit semet ipm p peccatis nīris. ut eriperet nos de psenti seculo nequam. secundum uoluntatem dei et patris nri cui ē glā in secula seculoꝝ amen. Miror quod sic tam cito transferimini ab eo qui uos uocauit in gratiam xp̄i in aliud euāglīm. quod ñ ē aliud nisi sunt aliqui qui uos conturbant. et uolunt conuertere euāglīm xp̄i. Sed licet nos aut angls de celo euāglizet uob; p̄ter quod p̄dicauimus uob; anathema sit. Sicut p̄dixi. et nunc iterum dico. Si quis uob; euāglizauerit p̄ter id quod accepistis. anathema sit. Modo enim hominib; suadeo an deo. aut quero hominib; placere. Si adhuc hominib; placerem. xp̄i seruus ñ essem.

Notum enim uob; facio fres euāglīm quod euāglizatum .S. ē a me. quia ñ ē secm hominem. Neq; enim ab ho mine ego accepi illud neq; didici. sed per reuelationē ihu xp̄i. Auditis enim conuersationē meam aliquando in iudaismo. quoniam supra modum p̄sequebar ecclām dei et expugnabam illam. et p̄ficiebam in iudaismo supra multos coetaneos in genere meo habundantius emulator existens patrnaꝝ meaꝝ traditionum. Cum autē complacuit ei qui me segregauit ex utero matris mee. et uocauit p gratiam suam. ut reuelaret filium suum in me. ut euāglizarem illū in gentib;. continuo ñ acquieui carni et sanguini. neq; ueni ierusolimam ad antecessores meos aplos. sed abii in arabiam. et iterum reuersus sum damascum. iiii Deinde post annos tres ueni ierusolimam uidere petrum. et mansi apud eum diebus quindecim. Alium autē aplōꝝ uidi nemi nem. nisi iacobum fratrem dni. Que autē scribo uob; ecce coram deo quia non mentior. Deinde ueni in partes syrie et cilicie. Eram autē ignotus facie ecclīs iudee que erant in xp̄o. Tantum autē auditum habebant. quoniam qui p̄sequebatur nos aliquando. nunc euāglizat fidem quam aliquando expugnabat. et in me clarificabant dm. Deinde post annos quatuordecim iterum ascendi ierusolimam cū barnaba assumpto et tito. Ascendi autē secm reuelationem. et contuli cum illis euāglīm quod p̄dico in gentib;. Seorsum autē his qui uidebantur aliquid ēe. ne forte in uacuum currerem aut cucurrissem. Sed neq; titus qui mecum erat cum ēet gentilis compulsus ē circumcidi. p̄pter subintroductos falsos frres qui subintrauerūt explorare libertatem nram quam habemus in xp̄o ihu. ut nos in seruitutem redigerent. Quib; neq; ad horam cessimus subiectione. ut ueritas euāglīi p̄maneat apud uos. Ab his autē qui uidebantur ēe aliquid quales aliquando fuerint nichil mea interest. Dūs p̄sonam hominis ñ accipit. Michi enim qui uidebantur ēe aliquid nichil contulerunt. Sed econtra cum uidissent qđ creditum ē michi euāglīm p̄putij. sicut petro circumcisionis. qui enim operatus ē petro in aplātum circumcisionis. operatus ē et in me gentes. et cum cognouissent gratiam que data ē michi iacobus et cephas et iohannes qui uidebantur columne ēe. dextras dederunt michi et barnabe societatis. ut nos in gentes. ipsi autē in circumcisionem. tantum ut pauperum memores essemus. Quod etiam sollicitus fui hoc ipm facere. iiii. Cum autē uenisset cephas antiochiam. in faciem ei restiti. quia reprehensibilis erat. Prius enim quam uenirent quidam ab iacobo. cum gentib; edebat. Cum autē uenissent subtrahebat et segregabat se. timens eos qui ex circumcisione erant. Et simulationi eius consenserunt cēteri iudei. ita ut barnabas ducatur ab eis in illam simulationem. Sed cum uidissem qđ ñ recte ambularent ad ueritatem euāglīi. dixi cephe

coram omnib; Sicut cum iudeus sis gentilit̃ et non iudeice uiuis. quomodo gentes cogis iudaizare. Nos natura iudei et ñ ex gentib; peccatores. Scientes aut̃ qd̃ ñ iustificatur homo ex opib; legis nisi p fidem ihu xpi. et nos in xpm ihm credimus ut iustificemur ex fide xpi et ñ ex opib; legis. Ppt̃ qd̃ ex opib; legis ñ iustificabit omnis caro. Quod si querentes iustificari in xpo inuenti sumus et ipsi peccatores. numquid xps peccati minister ē. Absit. Si enim que destruxi hec rursum reedifico. preuaricatorem me constituo. Ego enim per legem legi mortuus sum. ut deo uiuam. xpo confixus sum cruci. Uiuo aut̃ iam ñ ego. uiuit aũ in me xps. Quod aũ nunc uiuo in carne. in fide uiuo filij dei. qui dilexit me. et tradidit semetipm pro me. Non abrogo gram dei. Si enim per legem iustitia. ergo xps gratis mortuus ē.

III

IIII

V

VI

insensati galathe. quis uos fascinauit ñ obedire ueritati. ante quor oculos xps ihs prescriptus ē. et in uobis crucifixus. Hoc solum uolo a uob discere. ex opibus legis spm accepistis. an ex auditu fidei. Sic stulti estis ut cum spu ceperitis. nunc carne consummamini. Tanta passi estis sine causa. si tamen sine causa. Qui ergo tribuit uob spm. et operatur ē uirtutes in uobis. ex opib; legis an ex auditu fidei. Sicut abraham credidit deo. et reputatum ē ei ad iustitiam. Cognoscite ergo q̃ hi ex fide sunt. hi filij sunt abrahe. Prouidens aut̃ scripta quia ex fide iustificat gentes deus. p̃nunciauit abrahe quia in te benedicent omnes gentes. Igit̃ qui ex fide sunt. benedicent cum fideli abraham. Quicq̃ enim ex opibus legis sunt. sub maledicto sunt. Scptm ē enim. Maledictus omnis qui ñ permanserit in omnib; que scripta sunt in libro legis. ut faciat ea. Quoniam aut̃ in lege nemo iustificabitur ap̃ deum manifestum ē. quia iustus ex fide uiuit. Lex aut̃ ex fide ñ ē. sed qui fecerit ea uiuet in illis. Xps nos redemit de maledicto legis. factus pro nob maledictum. quia scptm ē. maledictus omnis qui pendet in ligno. ut in gentib; benedictio abrahe fieret in xpo ihu. ut pollicitationem spus accipiamus. p fidem.

VII

Brs secm hominem dico. Tamen hominis confirmatum testamentum nemo spnit. aut superordinat. Abrahe dicte sunt promissiones. et semini eius. Non dicit et seminibus quasi in multis. sed qui in uno. et semini tuo qui ē xps. Hoc aut̃ dico testamentum confirmatum a deo. que post quadringentos et triginta annos facta ē lex. non irritum facit ad euacuandam promissionem. Nam si ex lege hereditas. iam ñ ex promissione. Abrahe aut̃ per repromissionem donauit deus. Quid ergo lex. Ppt̃ transgressiones posita ē. donec ueniret semen cui repromiserat. ordinata per angelos in manu mediatoris. Mediator aut̃ unius ñ est. deus aut̃ unus est. Lex ergo aduersus promissa dei. Absit. Si enim data

est lex que posset uiuificare. uere ex lege esset iustitia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato. ut promissio ex fide ihu xpi daretur credentib; Priusq̃ autem ueniret fides. sub lege custodiebamur. conclusi in eam fidem que reuelanda erat. Itaq; lex pedagogus noster fuit in xpo. ut ex fide iustificemur. Postq̃ autem uenit fides. iam ñ sumus sub pedagogo. Omnes enim filii dei estis per fidem. que est in xpo ihu. Quicumq; enim in xpo baptizati estis. xpm induistis. Non est iudeus neq; grecus. non est seruus neq; liber. non est masculus neq; femina. Omnes enim unum uos estis in xpo ihu. Si aut̃ uos xpi. ergo abrahe semen estis. secm promissionem heredes.

VIII

IIII

Dico autem. Quanto tempore heres paruulus est nichil differt a seruo cum sit dns omnium. sed sub tutoribus. et actoribus est usq; ad prefinitum tempus a patre. Ita et nos cum essemus paruuli. sub elementis mundi eramus seruientes. At ubi uenit plenitudo temporis. misit deus filium suum factum ex muliere. factum sub lege. ut eos qui sub lege erant redimeret. ut adoptionem filior recuperemus. Quoniam aut̃ estis filii dei. misit deus spm filii sui in corda uestra. clamantem abba pr. Itaq; iam non est seruus. sed filius. Quod si filius et heres per deum. Sed tunc quidem ignorantes deum. hiis qui natura non sunt dii seruiebatis. Nunc aut̃ cognoscentes deum. immo cogniti estis ab eo. quomodo conuertimini iterum ad infirma et egena elementa. quibus denuo seruire uultis. Dies obseruatis et menses. et tempora et annos. Timeo uos ne forte sine causa laborauerim in uobis. Estote sicut ego. quia et ego sicut uos.

VIIII

Fres obsecro uos. Nichil me lesistis. Scitis aut̃ quia per infirmitatem carnis euangelizaui uob iam pridem. et temptationem uestram in carne mea non spreuistis neq; respuistis. sed sicut angelum dei excepistis me. et sicut xpm ihm. Ubi est ergo beatitudo uestra. Testimonium enim perhibeo uob. quia si fieri potuisset. oculos uestros eruissetis. et dedissetis mihi. Ergo inimicus factus sum uob. uerum dicens uob. Emulantur uos non bene. sed excludere uos uolunt. ut illos emulemini. Bonum aut̃ emulamini in bono semper. et non tantum cum presens sum apud uos. filioli mei quos iterum parturio. donec formetur in uob xps. Uellem aut̃ apud uos esse modo. et mutare uocem meam. quoniam confundor in uob.

X

Dicite mihi qui sub lege uultis esse. legem non legistis. Scptm est enim. quoniam abraham duos filios habuit. Unum de ancilla. et unum de libera. Sed qui de ancilla secm carnem natus est. Qui aut̃ de libera per repromissionem. Que sunt per allegoriam dicta. Hec enim sunt duo testamenta. Unum quidem in monte syna in seruitutem generans. que est agar. Syna enim mons est in arabia. et coniunctus est ei que nunc est ierlm. et seruit cum filiis suis. Illa aut̃ que sursum est ierlm libera est.

Thas

que ē mat̄ nr̄a. Scriptum ē enim. Letare sterilis q̄
non paris. erumpe et clama que n̄ parturis. quia
multi filij desolate magis q̄m eius que habet uirum. Nos .c.g.
aut̄ frēs secūm ysaac promissionis filij sumus. Sed quom̄
tunc is qui secūm carnem natus fuerat persequebatur eū
qui secūm sp̄m. ita et nunc. Sed quid dicit scriptura. Eice
ancillam et filium eius. Non enim heres erit filius ancil
le cum filio libere. Itaq; fratres n̄ sumus ancille filij
sed libere. Qua libertate x̄p̄c nos liberauit. State et
nolite iterum iugo seruitutis contineri. xv
Ecce ego paulus dico uob q̄m si circumcidamini. x̄p̄c nich
uob p̄dest. Testificor autem rursum omni homini cir
cumcidenti se. q̄m debitor ē uniuse legis faciende. Eua
cuati estis a x̄po. Qui in lege iustificamini. a gr̄a excidistis. Nos enim sp̄u ex fide. spem iustitie expectam̄.
Nam in x̄po ih̄u neq; circumcisio aliquid ualet neq; p̄putium. sed fides que p̄dilectionē operatur. Currebatis be
ne. Quis uos impediuit ueritati n̄ obedire. Hec mini con
sentientis. p̄suasio hec n̄ est ex eo. qui uocauit uos. Mo
dicum fermentum totam massam corrumpit. Ego
aut̄ confido in uob in dn̄o. quod nich aliud sapietis.
Qui aut̄ conturbat uos. portabit iudicium quic̄q;
ē ille. Ego aut̄ frēs si circumcisionē adhuc p̄dico. q̄d
adhuc p̄secutionem patior. Ergo euacuatum ē scan
dalum crucis. utinam et abscidantur q̄ uos cōturbāt.
Vos enim frēs in libertatem uocati estis. xvi
tantum ne libertatem in occasionem carnis detis. sed
p̄ caritatem seruite inuicem. Omnis enim lex in uno
sermone completur. Diliges p̄ximum tuum sicut
te ip̄m. Quod si inuicem mordetis et comeditis. ne ab
inuicem consummamini. Dico aut̄. sp̄u ambulate .c.t.
et desideria carnis n̄ p̄ficietis. Caro enim concupiscit
aduersus sp̄m. sp̄s autem aduersus carnem. Hec enim
sibi inuicem aduersantur. ut n̄ q̄ cumq; uultis illa fa
ciatis. Quod si sp̄u ducimini. n̄ estis sub lege. Manifesta
aut̄ sunt opa carnis. Que sunt fornicatio. immunditia.
impudicitia. luxuria. idolorum seruitus. ueneficia. im
micitie. contentiones. emulationes. ire. rixe. dissen
siones. sectе. inuidie. homicidia. ebrietates. comes
sationes. et his similia que p̄dico uob sicut p̄dixi.
q̄m qui talia agunt regnum dei n̄ consequentur. Fruc
tus aut̄ sp̄s est. caritas. gaudium. pax. patientia. Ion
ganimitas. bonitas. benignitas. mansuetudo. fides.
modestia. continentia. castitas. Aduersus huiusmodi
n̄ est lex. Qui aut̄ sunt x̄i. carnē suā crucifixerunt cū
uitiis et concupiscentiis. Si uiuimus sp̄u. sp̄u et am f
bulemus. Non efficiamur inanis gl̄ie cupidi. inuicē
prouocantes. inuicem inuidentes. xvii
Frēs. et si p̄occupatus fuerit homo in aliquo delicto. uos
qui sp̄ales estis huiusmodi instruite in sp̄u lenitatis.
considerans te ip̄m ne et tu temptēris. Alter alterius onera
portate. et sic adimplebitis legem x̄i. Nam si quis
existimat se aliquid ēe cum nich sit. ip̄e se seducit.
Opus aut̄ suum p̄bet unusquisq; et sic in semet ipso
tantum habebit gl̄iam. et non in altero. Unusq̄sq;
enim onus suum portabit. Communicet aut̄ is qui
catechizatur ubi et qui catechizat. in omnibus bonis.
Nolite errare. deus n̄ irridetur. Que enim seminauit
homo. hec et metet. Q̄m qui seminat in carne sua
de carne metet et corruptionem. Qui aut̄ seminat
in sp̄u. de sp̄u metet uitam eternam. Bonum aut̄ fa
ciamus n̄ deficiamus. tempe enim suo metemus. n̄ defi
cientes. Ergo dum tempus habemus. operemur ad omnes
bonū. Maxime aut̄ ad domesticos fidei.
Videte qualibus litis scripsi uob. mea manu. Quicūq; enī
uolunt placere in carne. hi cogunt uos circumcidi. tantū
ut crucis x̄pi p̄secutionē n̄ patiant. Neq; enim qui cir
cumciduntur legem custodiunt. Sed uolunt uos circū
cidi. ut in carne uestra gl̄ientur. Mihi aut̄ absit gl̄iari
nisi in cruce dn̄i nr̄i ih̄u x̄pi. p quē mihi crucifixus est
mundus et ego mundo. In x̄po enim ih̄u neq; circūci
sio aliquid ualet neq; p̄putium. sed noua creatura.
Et quicumq; hanc regulā secuti fuerint. pax super illos
et misericordia. et super israhel dei. De cetero nemo mihi mo
lestus sit. Ego enim stigmata ih̄u in corpore meo porto.
Gr̄a dn̄i nr̄i ih̄u x̄pi cū sp̄u uestro frēs amen. Explicit
epla ad galathas. Incipiunt capitula ad ephesios.

Benedictus deus et pater dn̄i nr̄i ih̄u x̄pi. i
Propterea et ego audiens fidem uestrā. ii
Et uos cum essetis mortui delictis. iii
Hic autem qui duces est in nuptiis. iiii.
Hāc enim salutem estis p̄fidem. v
Propter hoc flecto genua mea. vi
Hinc autem in x̄po ih̄u. vii
Ergo iam non estis hospites. viii
Unus ex ḡn̄ibus ego paulus. viiii
Propē quod dolere ne deficiatis in tribulationibus. x
Hi autem qui potens est facere omnia superabundanter. xi
Videte uos itaq; ego uinctus in dn̄o. xii
Unus dns unum baptisma una fides. xiii
Unicuiq; autem nr̄m data est gratia. xiiii
Hoc igitur dico et testificor in dn̄o. xv
Hos autem non sic didicistis x̄pm. xvi
Renouamini autem sp̄u mentis uestre. xvii
Omnis sermo malus ex ore uro non procedat. xviii
Estote ḡ imitatores dei sicut filij karissimi. xviiii
Fornicatio autem et omnis immunditia. xx.
Nemo uos seducat inanibus uerbis. xxi
Videte itaq; frēs quomodo caute ambuletis. xxii
Mulieres uiris subditе sint. xxiii
Viri diligite uxores uras sicut et x̄pc dilexit ecclam. xxiiii
Filii obedite parentibus uris. xxv.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

Et pater nolite ad iracundiam p̄uocare filios uīos. XVI
XVII Sed eruditte disciplina et correptione dñi. XVIII Et uos dñi eadē facite illis
XIX scientes q̄ et illorum et uester dñs est in cēlis. XX. et acceptio nō est apud eū.

Ephesi sunt aliam. hij accepto uerbo ueritatis. plurimi in fide. Hos collaudat apls scribens eis. aroma de carcere p̄ uinculum duorum. Incipit ad Ephesios epla.

.p a. PAVLVS apls ihu xp̄i p uoluntatem dei sanctis omnib; qui sūt ephesi. et fidelib; in xp̄o ihu. Gra uob; et pax ab deo patre nr̄o. et dño nr̄o ihu xp̄o. Benedictus deus et pater dñi nr̄i ihu xp̄i. qui benedixit nos in omni benedictione spūali in celestib; in xp̄o. Sicut elegit nos in ipō ante mundi constitutionem. ut essemus sc̄i et immaculati in conspectu eius in caritate. Qui p̄destinauit nos in adoptionem filiorū p ihm xp̄m in ipm. secm̄ p̄positum uoluntatis suę in laudem gl̄ię gr̄ię suę. In qua gratificauit nos in dilecto filio suo. in quo habemus redemptionē p sanguinem eius. remissionem peccatorū secm̄ diuitias gr̄ię eius. que superabundauit in nob; in omni sapientia et prudentia. ut notum faceret nob; sacramentum uoluntatis suę. secm̄ bonum placitum eius. quod proposuit in eo in dispensatione plenitudinis temporum. instaurare omnia in xp̄o que in celis et que in terra sunt in ipso. In quo et nos sorte uocati sumus. p̄destinati secm̄ p̄positum eius qui omnia operatur secm̄ consilium uoluntatis suę. ut simus in laudem gl̄ię eius qui ante sperauimus in xp̄o. In quo et uos cum audissetis uerbum ueritatis. et euāgelium salutis uestre. in quo credentes signati estis spū promissionis sc̄o. qui est pignus hereditatis nr̄e. in redemptionem adquisitionis in laudem gl̄ię ipsius. II

.c.9. Propterea et ego audiens fidem uestram que est in xp̄o ihu. et dilectionem in omnes sc̄os. non cesso gratias agens p uob; memoriam uestri faciens in orationib; meis. ut deus dñi nr̄i ihu xp̄i pater gl̄ię det uob; spm̄ sapientie et reuelationis in agnitione eius illuminatos oculos cordis uestri. ut sciatis que sit spes uocationis eius. et que diuine gl̄ię hereditatis eius in sc̄is. et que sit supereminens magnitudo uirtutis eius in nos qui credidimus. secm̄ operationem potentie uirtutis eius quam operatus est in xp̄o. suscitans illum a mortuis. et constituens ad dexteram suam in celestib; supra omnem principatum. et potestatem et uirtutem. et dominationē. et omne nom̄ quod nominatur non solum in hoc seculo sed et in futuro. et omnia subiecit sub pedib; eius. et ipm dedit caput supra omnem ecclam. que est corpus ipsius et plenitudo eius. qui omnia in omnib; adimplet.

S. Et uos cum essetis mortui delictis et peccatis uestris III 4 in quib; aliquando ambulastis secm̄ seculum mundi huius. secm̄ principem potestatis aeris huius. spūm qui nunc operatur in filios dissidentie. in quib; et nos omnes aliquando conuersati sumus in desideriis carnis nr̄e. facientes uoluntatem carnis et cogitationum. et eramus natura filii ire. sicut et ceteri. .e. Deus autem qui diues est in mia. propter nimiam caritatem suam qua dilexit nos. cum essemus mortui peccatis conuiuificauit nos xp̄o. cuius gratia estis saluati. et conresuscitauit. et consedere fecit in celestib; in xp̄o ihu. ut ostenderet in seculis supuenientib; habundantes diuitias gr̄ię sue in bonitate sup nos in xp̄o ihu. V

.f. Gratia enim estis saluati per fidem. et hoc non ex uob;. Dei enim donum est non ex operib;. ut ne quis glorietur. Ipsius enim sumus factura creati in xp̄o ihu in operib; bonis. que preparauit deus ut in illis ambulemus. VI

Propter quod memores estote quia aliquando uos eratis gentes in carne qui dicebamini p̄putium ab ea que dicitur circumcisio in carne manu facta. quia eratis in illo tp̄e sine xp̄o. alienati a conuersatione isr̄l. et hospites testamentorum promissionis spem non habentes. et sine deo in hoc mundo. .g. Nunc autem in xp̄o ihu uos qui VII aliquando eratis longe facti estis prope in sanguine xp̄i. Ipse enim est pax nr̄a qui fecit utraq; unum. et medium parietem macene soluens inimicitias in carne sua. legem mandatorum in decretis euacuans. ut duos condat in semet ipo. in uno nouo homine faciens pacem. et reconciliet ambos in uno corpe deo p crucem. interficiens inimicitias in semet ipo. et ueniens euangelizauit pacem uob; qui longe fuistis. et pacem his qui prope. quoniam per ipm habemus accessum ambo in uno spū ad patrem. .h. Ergo iam non estis hospites et aduene. VIII sed estis ciues sanctorum et domestici dei. superedificati super fundamentum apl̄orum et pphārum. ipo summo angulari lapide xp̄o ihu. in quo omnis edificatio constructa crescit in templum sanctum in dño. In quo et uos coedificamini in habitaculum dei in spū sc̄o. VIIII III

Cuius rei gratia ego paulus uinctus ihu xp̄i. p uob; gentium. si tamen audistis dispensationem gr̄ię dei que data est mihi in uob;. quoniam secm̄ reuelationem notum mihi factum est sacramentum. sicut supra scripsi in breui. p quod potestis legentes intelligere prudentiam meam in mysterio xp̄i. quod aliis generationib; non est agnitum filiis hominum. sicut nunc reuelatum est sanctis apl̄is eius et pphīs in spū. esse gentes coheredes. et concorporales et compartic̄ipes promissionis eius in xp̄o ihu. p euangelium. cuius factus sum minister secm̄ donum gr̄ię dei que data est mihi secm̄ operationem uirtutis eius. .pa. Mihi omnium sanctorum minimo data est hec gratia in gentib; euangelizare. inuestigabiles diuitias xp̄i. et illuminare omnes quis sit dispensatio sacramenti. absconditi a seculis in deo qui omnia creauit. ut innotescat prin

apib⁹ et pretextatis in ecclesiis: p ecclām mulaformis sapientie dei secdm pfimationē scōr: qm̄ fecat in xp̄o ihu dño nr̄o: in quo habemus fiduciam et accessum in cō fidentia pfidem eius. x Ppt̄ qō obsecro ne deficiatis in tribulationib: meis p uob: que est gla uia. Huius rei gr̄a flecto genua mea ad patrem dn̄i nr̄i ihu xp̄i. ex quo omnis paternitas in celis et in ter nominatur. ut det uob secdm diuitias glē sue uirtutem corroborari p spm eius in interiore homine habitare xp̄m p fidem in cordib: uris: in caritate radicati et fundati ut possitis comprehēdere cū omnib: sanctis que sit latitudo. et longitudo. et sublimitas. et profundum. scire etiam supereminentem scīe caritatem xp̄i. ut impleamini in omnē plenitudinem dei. xi Q ui aūt qui potens ē omnia facere superabundanter qm̄ petimus aut intelligimus secdm uirtutē que operatur in nob. ipsi gl̄a in ecclia in xp̄o ihu in omnes generationes seculi seculorum. Amē. xii Obsecro itaq; uos ego uinctus in dño. ut digne ambuletis uocatione qua uocati estis. cū omni humilitate et mansuetudine. cum patientia supportantes inuicem in caritate solliciti seruare unitatē spūs in uinculo pacis. Unum corpus et unus spūs. sicut et uocati estis in una spe uocationis uestre. xiii Unus dn̄s una fides. unum baptisma. Unus deus et pater omnium. qui est sup omnes et per omnia. et in omnib: nobis. xiiii Unicuiq; aūt nr̄m data est gr̄a secdm mensuram donationis xp̄i. Propt̄ quod dicit. Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatē dedit dona hominib: Quod aūt ascendit. quid est nisi quia et descendit primū in inferiores partes terre. Qui descendit ipse est et qui ascendit sup omnes celos. ut adimpleret omnia. Et ipse dedit quosdam quidē apl̄os. quosdā aūt prophetas. alios u euglistas. alios aūt pastores et doctores ad cōsummationem sanctorum in opus ministerij. in edificationē corporis xp̄i. donec occurramus omnes in unitatē fidei. et agnitionē filij dei in uirum perfectum in mensuram etatis plenitudinis xp̄i. ut iam n̄ simus paruuli fluctuantes. et circumferamur omni uento doctrine. in nequitia hominum in astutia. ad circumuentionē erroris. Veritatem aūt facientes in caritate crescamus in illo per omnia q̄ est caput xp̄s. ex quo totum corpus compactum et cōnexum per omnem iuncturā subministrationis secdm operationē in mensuram unius cuiusq; membri. augmentum corporis facit in edificationem sui in caritate. xv Hoc g̈ dico et testificor in dño ihu. ut iam n̄ ambuletis sicut et gentes ambulant in uanitate sensus sui. tenebris obscuratum habentes intellectum. alienati a uita dei per ignorantiam q̄ est in illis propt̄ cecitatē cordis ipsorum. q̄ desperantes semet ipsos tradiderunt impudicitie in operationē omnis immunditie. in auaritiam. xvi Vos aūt non ita didicistis xp̄m. si tamen illum audistis et in ipso docti estis sicut est ueritas in ihu deponere uos secdm pristinam conuersationem. qui corrumpitur secdm desideria erroris. xvii Renouamini aūt spū mentis uestre. et induite nouum hominē qui secdm deum creatus est in iustitia et sanctitate ueritatis. Propt̄ quod deponentes mendacium. loquimini ueritatem unusquisq; cum proximo suo. quia sumus inuicem membra. Irascimini et nolite peccare. Sol non occidat sup iracundiam uestram. Nolite locum dare diabolo. Qui furabatur. iam non furetur. magis aūt laboret operando manib: suis quod bonum est. ut habeat unde tribuat necessitatem patienti. xviii Omnis sermo malus ex ore uestro non procedat. sed si quis bonus est ad edificationem fidei. ut det gratiam audientib: Et nolite contristare spūm scm̄ dei. in quo signati estis in die redemptionis. Omnis amaritudo et ira. et indignatio. et clamor. et blasphemia tollatur a uob cum omni malitia. Estote aūt inuicem benigni misericordes. donantes inuicem sicut et deus donauit uob. xviiii Estote ergo imitatores dei sicut filii karissimi. et ambulate sicut in dilectione et xp̄s dilexit nos. et tradidit semet ipsum p nobis oblationē et hostiam deo in odorem suauitatis. xx Fornicatio aūt et omnis immunditia. aut auaritia nec nominetur in uob. sicut decet sanctos. Aut turpitudo aut stultiloquium aut scurilitas. que ad rem non pertinet. sed magis gratiarum actio. Hoc enim scitote intelligentes. quod omnis fornicator aut immundus. aut auarus quod est idolorum seruitus. non habet hereditatem in regno dei xp̄i et dei. xxi Nemo uos seducat inanib: uerbis. Propt̄ hec enim uenit ira dei in filios diffidentie. Nolite ergo participes eorum. Eratis enim aliquando tenebre. nunc aūt lux in dño. ut filij lucis ambulate. fructus enim lucis est in omni bonitate et iustitia et ueritate probantes quid sit beneplacitum deo. Et nolite communicare operib: infructuosis tenebrarum. magis aūt et redarguite. Que enim in occulto fiunt abhinc turpe est et dicere. Omnia enim que arguuntur. ab lumine manifestantur. Omne enim quod manifestatur. lumen est. Propt̄ quod dicit. Surge qui dormis. et exsurge a mortuis. et illuminabit te xp̄s. xxii Videte itaq; fratres quomodo caute ambuletis. non quasi insipientes sed ut sapientes. redimentes tempus. quoniam dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes. sed intelligentes quid sit uoluntas dei. Et nolite inebriari uino in quo est luxuria. sed implemini spū sco loquentes uobismet ipsis in psalmis et hymnis et canticis spūalib: et cantantes et psallentes in cordib: uris dño gratias agentes semp pro omnib: in nomine dn̄i nr̄i ihu xp̄i deo et patri. subiecti inuicem in timore xp̄i. xxiii Mulieres uiris suis subiecte sint sicut dño. quoniam uir

subiecta

caput ē mulieris. sicut xp̃s caput ē eccle. ipe saluator
corpis eius. Sed ut ecclia est xpo. ita et mulieres uiris
suis in omnib; XVIII Viri diligite uxores uras sic
et xp̃s dilexit ecclam. et tradidit semet ipm pro ea. ut
illam sanctificaret mundans lauacro aque in uerbo. ut
exhiberet ipe sibi gloriosam ecclam. n habentem maculam
neq; rugam. aut aliquid eiusmodi. sed ut sancta et im
maculata. Ita uiri debent diligere uxores suas. ut cor
pora sua. Qui suam uxorem diligit. seipm diligit. Nemo
enim unquam carnem suam odio habuit. sed nutrit
et fouet eam sicut et xp̃s ecclam. quia membra sumus
corporis eius. de carne eius. et de ossibus eius. Propter hoc
relinquet homo patrem et matrem et adherebit uxori
sue. et erunt duo in carne una. Sacramentum hoc
magnum ē. Ego aut dico in xpo et in ecclia. Verum
tamen et uos singuli unusquisq; suam uxorem sicut se
ipm diligat. Uxor aut timeat uirum. XV

s m

Filij obedite parentibus; uris in dño. Hoc enim ē iustum
Honora patrem tuum et matrem qd ē mandatum p
mum in promissione. ut bene sit tibi. et sis longeuus
super terram. XVI Et patres nolite ad iracun
diam filios uros. sed educate illos in disciplina et
correptione dni. XVII Serui obedite dnis car
nalib; cum timore et tremore in simplicitate cordis
uri sicut xp̃o. xpo. Non ad oculum seruientes
quasi hominib; placentes. sed ut serui xpi facientes
uoluntatem dei ex animo. cum bona uoluntate
seruientes sicut dno et n hominib; scientes quia un
uscuiusq; quodcumq; fecerit bonum. hoc recipiet a do
mino siue seruus siue liber. XVIII Et uos dni ea
dem facite illis remittentes minas. scientes quia et
illorum et uester dns est in celis. et personam n accipit nō
est apud eum. XVIIII Deceto fres confortamini in
dño. et in potentia uirtutis eius. Induite uos arma
turam dei ut possitis stare aduersus insidias diaboli.
quoniam non est nob colluctatio aduersus carnem et sanguinem.
sed aduersus principes et potestates. aduersus mundi
rectores tenebrarum harum contra spiritalia nequitie celes
tib; Propterea accipite armaturam dei ut possitis re
sistere in die malo. et in omnib; perfecti stare. State
igitur succincti lumbos uros in ueritate. et induti loricam
iustitie. et calcati pedes in preparatione euangelij pa
cis. In omnib; sumentes scutum fidei. in quo possitis
omnia tela nequissimi ignea extinguere. Et galeam
salutis assumite. et gladium spus qd est uerbum dei. p
omnem orationem et obsecrationem orantes omni tempore
in spu. et in ipo uigilantes in omni instantia et
obsecratione pro omnib; scis et pro me. ut detur mihi ser
mo in apertione oris mei cum fiducia notum facere mysterium
euangelij. p quo legatione fungor in catena ut
in ipo audeam. sicut oportet me loqui. XX

Et aut et uos scitis que circa me sunt. quid agam. om
nia uob nota facet tychicus carissimus frater. et fidelis mi
nister in dño. que misi ad uos in hoc ipm. ut cognoscat
tis que circa nos sunt. et consoletur corda ura. Pax fratri
bus. et caritas cum fide a deo patre nro. et dño nro ihu xp̃o.
Gra cum omnib; qui diligunt dnm nrm ihm xp̃m in
incorruptione. Amen. Explicit epla ad ephesios. In

Philippenses sunt macedones. Capitulum.

Hij accepto ubo uitatis plurimum in fide. nec re
cepunt falsos aplos. Hos collaudat apls. scribens eis ani
ma pro anima p equiuocum. explicit argumentum.

Gratias ago deo meo in omni memoria. I Incipiunt ca-
n Sicut aut uos uolo fres. m Si qua. g. consolatio in xpo. III
trag. hmi mei sic semp ob. V Necessarium aut existimaui.

Incipit epla ad philippenses

PAVLVS. T.g.

et thymotheus seruus ihu x
omnibus scis in xpo ihu qui
sunt philippis. cum epis et
diaconibus. Gra uob et pax
a deo patre nro et dño nro
ihu xpo. Gratias ago II
deo meo in omni memoria
uri semp in cunctis oationib; meis. pro omnib; uob. cum gau
dio deprecationem faciens. super communicatione ura in
euglio xpi. a prima die usq nunc confidens hoc ipm.
quia qui cepit in uob opus bonum. perficiet usq; in diem
xpi ihu. sicut est michi iustum hoc sentire pro omnib; uob.
eo qd habeam uos in corde et in uinculis meis. et in defen
sione et confirmatione euglij. socios gaudij mei omnes
uos esse. Testis enim mihi est deus. quomodo cupiam omnes uos
in uisceribus ihu xpi. Et hoc oro ut caritas ura magis ac
magis habundet in scientia. et in omni sensu. ut probetis
potiora. ut sitis sinceres et sine offensa in diem xpi. re
pleti fructu iustitie. p ihm xp̃m in gloriam et laudem dei.
Scire aut uos uolo fres. quia que circa me sunt III
magis ad profectum uenerunt euglij. ita ut uincula mea
manifesta fierent in dño in omni pretorio et in cetis om
nibus. et plures e fratribus confidentes uinculis meis habun
dantius auderent sine timore uerbum dei loqui. Quidam
quidem et propter inuidiam et contentionem. quidam aut et
propter bonam uoluntatem xp̃m predicant: Quidam aut ex .pa.
caritate scientes hoc quia in defensionem euangelij posi
tus sum. Quidam aut ex contentione xp̃m annuntiant
non sincere existimantes pressuram se suscitare uinculis
meis. Quid enim. dumodo omni modo sive occasione sive
per ueritatem xp̃s annuntietur: Et in hoc gaudeo. sed
et gaudebo. Scio enim quia hoc michi proueniet in salutem
per uestram oationem et subministrationem spus ihu xpi.
secundum expectationem et spem meam quia in nullo con

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

fundar. ⁊ si in omni fiducia sicut semp et nunc magnificabitur xp̃s in corpe meo sive per vitam sive per mortem. Mihi enim vivere xp̃s ē. et mori lucrū. Qd si vivere in carne hoc mihi fructus operis ē. et quid eligam ignoro. Coarctor aut̃ ex duobus. desiderium habens dissolvi et cum xp̃o ē multo magis melius. Permanere aut̃ in carne necessariū ē propter vos. Et hoc confidens scio quia manebo et permanebo omnibus vob̃ ad profectum vr̃m et gaudium fidei. ut gratulatio vr̃a habundet in xp̃o ih̃u in me per meum adventum iterum ad vos. Tantum digne evangelio xp̃i conversamini. ut sive cum venero et videro vos sive absens audiam de vob̃ quia statis uno sp̃u unanimes. collaborantes in fide evangelij. et nullo terreamini ab adversariis que ē illis causa perditionis. vob̃ aut̃ salutis. Et hoc a dō quia vob̃ donatum ē p xp̃o. nō solum ut in eū credatis. sed ut etiam pro illo patiamini. eadem certamen habentes quale et audistis in me. et nunc audistis de me. Si qua ergo consolatio in xp̃o. si quod solatium caritatis. si qua societas spūs. si qua viscera miserationis. implete gaudium meum ut idem sapiatis eandem caritatē habentes. unanimes. idipsum sentientes. Nichil per contentionē neq; per inanem gl̃am. sed in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes. nō que sua sunt singuli considerantes. sed ea que aliorum. Hoc enim sentite in vob̃ quod et in xp̃o ih̃u. Qui cum in forma dei esset. nō rapinam arbitratus ē esse se equalem deo. sed semetipm exinaniuit formam servi accipiens. in similitudinem hominum factus. et habitu inventus ut homo. Humiliavit semetipm factus obediens usq; ad mortē. mortē aut̃ crucis. Propter quod et ds exaltavit illum. et donavit illi nomen quod ē super omne nomen. ut in nomine ih̃u omne genu flectatur celestium terrestrium et infernorum. et omnis lingua confiteatur quia dns ih̃s xp̃s in gl̃a ē dei patris.

Itaq; karissimi mei sicut semp obedistis non ut in presentia mea tantum. sed multo magis nunc in absentia mea cum metu et tremore vestram salutē vestram operamini. Ds ē enim qui operatur in vob̃ et velle et perficere pro bona voluntate. Omnia aut̃ facite sine murmurationibus et hesitationibus. ut sitis sine querela et simplices filij dei. sine reprehensione in medio nationis prave et pverse. inter quos lucetis sicut luminaria in mundo. verbum vite continentes ad gl̃am meam in die xp̃i. quia non in vanum cucurri neq; in vanum laboravi. Sed et si immolor super sacrificium et obsequium fidei vestre. gaudeo et congratulor omnibus vob̃. Idipsum aut̃ et vos gaudete et congratulamini mihi. Spero aut̃ in dō ih̃u thimotheum me cito mittere ad vos. ut ego bono animo sim cognitis que circa vos sunt. Neminem enim habeo tam unanimem qui sincere affectione pro vob̃ sollicitus sit. Omnes enim sua querunt. non que sunt ih̃u xp̃i. Experimentum aut̃ eius cognoscite. quia sicut patri filius mecum servivit in evangelio. Hunc ergo spero me mittere ad vos. statim ut videro que circa me sunt. Confido aut̃ in dō quia et ipse veniam ad vos cito.

Necessarium aut̃ existimavi epafroditum fratrem et cooperatorem et commilitonem meum. vestrum aut̃ apostolum et ministrum necessitatis mee mittere ad vos. quoniam videbat vos desiderans et merens eo quod audissetis illum infirmatum. Nam et infirmatus ē usq; ad mortem. sed dns misertus ē eius. Non solum aut̃ eius sed et mei ne tristitiam super tristitiam haberem. festinantius ergo misi illum. ut videntes eum iterum gaudeatis et ego sine tristitia sim. Excipite itaq; illum cum omni gaudio in dō. et eiusmodi cum honore habete. quia propter opus xp̃i usq; ad mortē accessit tradens animam suam. ut impleret id quod ex vob̃ deerat erga meum obsequium. Decero vos mei gaudere in dō. Eadem vob̃ scribere non pigritor. mihi quidem vob̃ aut̃ necessarium. Videte canes. videte malos operarios. videte concisionem. Nos enim sumus circumcisio qui spū dō servimus et gl̃iamur in xp̃o ih̃u et non in carne fiduciam habentes. quamquam ego habeam confidentiam in carne. Si quis alius videtur confidere in carne. ego magis circumcisus octava die ex genere israhel de tribu beniamin. hebreus ex hebreis secundum legem phariseus. secundum emulationem persequens eccl̃iam dei. secundum iustitiam que est in lege conversatus sine querela. Sed que mihi fuerunt lucra. hec arbitratus sum propter xp̃m detrimenta. Verumtamen existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam ih̃u xp̃i dñi mei. propter quem omnia detrimentum feci. et arbitror ut stercora ut xp̃m lucrifaciam. et inveniar in illo non habens meam iustitiam que ex lege ē. sed illam que ex fide ē ih̃u xp̃i. que ex dō est iustitia in fide ad agnoscendum illum et virtutem resurrectionis eius. et societatem passionum eius. configuratus morti eius. si quo modo occurram ad resurrectionem que est ex mortuis. non quod iam acceperim aut iam perfectus sim. Sequor aut̃ si quo modo comprehendam in quo et comprehensus sum a xp̃o ih̃u. Fratres ego me non arbitror comprehendisse. Unum aut̃ quę quidem retro sunt obliviscens. ad ea vero que sunt priora extendens me ipsum. ad destinatum persequor. ad bravium supne vocationis dei in xp̃o ih̃u. Quicumq; ergo perfecti sumus hoc sentiamus. Et si quid aliter sapitis. et hoc vobis dns revelabit. Verumtamen ad quod pervenimus in eodem ambulemus regula. Imitatores mei estote fratres et observate eos qui ambulant. sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulant quos sepe dicebam vob̃. nunc autem et flens dico inimicos crucis xp̃i. quorum finis interitus quorum deus venter ē. et gl̃a in confusione ipsorum qui terrena sapiunt. Nostra autem conversatio in celis est. Unde etiam salvatorem expectamus dñm ih̃m xp̃m. qui reformabit corpus humilitatis nre. configurum corpori claritatis sue. secundum operationem qua possit etiam

c iiij subicere sibi omnia. Itaq; fr̄s mei kr̄i et desiderantissimi. gaudium meum et corona mea. sic state in dn̄o kr̄i. Euchodiam rogo et sinthicē deprecor. id ipm̄ sapere in dn̄o. Etiam rogo et te germane compar. adiuua illas que mecum laborauerunt in in euglio. cum clemente et ceteris coadiutoribus meis. quorum nomina sunt in libro uite. Gaudete in dn̄o semp̄. iterum dico gaudete. Modestia ur̄a nota sit omnibus hominibus. Dn̄s ppe est. Nichil solliciti sitis. sed in omni oratione et obsecratione cum gr̄arum actione petitiones ur̄e innotescant apud dn̄m. Et pax dei q̄ exsuperat omnem sensum custodiat corda ur̄a et intelligentias ur̄as in xp̄o ihu. Decetero fr̄es quecumq; sunt uera q̄cūq; pudica. q̄cumq; iusta. q̄cūq; sc̄a. q̄cumq; amabilia. q̄cumq; bone fame. si qua uirtus si qua laus disciplinę. hec cogitate que et didicistis. et accepistis et audistis et uidistis in me. Hec agite et ds̄ pacis erit uobiscum. vii Gauisus sum aūt in dn̄o uehementer. q̄m tandem aliquando reflouistis p me sentire. sicut et sentiebatis. Occupati aūt eratis. Non quasi ppt̄ penuriam dico. Ego enim didici in quibus sum sufficiens ee. Scio et humiliari. scio et habundare. Vbiq; et in omnibus institutus sum. et saciari. et esurire. et habundare. et penuriam pati. Omnia possum in eo qui me confortat. Veruntam̄ bene fecistis communicantes tribulationi mee. Scitis aūt et uos philippenses. qd̄ in principio euglij quando pfect̄ sum a macedonia nulla m̄ eccl̄a cōmunicauit in ratione dati et accepti. nisi uos soli. Quia et thesalonicam et semel et bis in usum m̄ misistis. Non quia quero datum. sed requiro fructum habundantem in ratione ur̄a. Habeo aūt omnia. et habundo. Repletus sum receptis ab epafrodito que misistis in odorem suauitatis. hostiam acceptam placentem d̄o. Ds̄ aūt m̄s impleat omne desiderium ur̄m scd̄m diuitias suas in gl̄a. in xp̄o ihu. Deo aūt et patri nr̄o gl̄a. in scl̄a scl̄orum am̄. Salutate omnes scōs in xp̄o ihu. Salutant uos qui mecum sunt fr̄es. Salutant uos omnes sc̄i. maxime aūt qui de domo cesaris sunt. Gr̄a dn̄i nr̄i ihu xp̄i cum sp̄u ur̄o am̄.

Explicit epl̄a ad philippenses. Incipit argumentum

Colocenses et hij laodicenses sunt asiani. Et ipi enim p̄uenti erant a pseudo apl̄is. nec ad hos accessit ipe apl̄s. s̄ hos p epl̄am corrigit. Audierant enim uerbum ab arcippo. qui et ministerium in eos accepit. Ergo apl̄s iam ligatus scribit eis ab epheso p̄titicum diaconum. et onesimum acolitum.

Explicit argumentum

Incipit epistola ad colosense

Paulus apl̄s xp̄i ihu p uoluntatē dei. et timotheus frat̄. his qui sunt colosis sc̄is et fidelibus fratribus in xp̄o ihu. Gr̄a uob̄ et pax a d̄o pat̄ nr̄o et dn̄o nr̄o ihu xp̄o. Gr̄as agimus d̄o et patri dn̄i nr̄i ihu xp̄i semp̄ p uob̄ orantes. audientes fidem ur̄am in xp̄o ihu. et dilectionem quam habetis in scōs omnes ppt̄ spem que reposita ē uob̄ in celis. quam audistis in uerbo ueritatis euanglij quod peruenit ad uos. sicut et in uniuerso mundo ē. et fructificat et crescit. sicut in uob̄ ex ea die qua audistis et cognouistis gr̄am dei in ueritate sicut didicistis ab epafra kr̄o conseruo nr̄o. qui ē fidelis p uob̄ minister xp̄i ihu. qui etiam manifestauit nob̄ dilectionē ur̄am in sp̄u. Ideo et nos ex qua die audiuimus. n̄ cessauimus p uobis orantes et postulantes ut impleamini agnitione uoluntatis eius in omni sapientia et intellectu sp̄ali. ut ambuletis digne d̄o p omnia placentes. in omni ope fructificantes. et crescentes in scia dei. in omni uirtute confortati scd̄m potentiam claritatis eius. in omni patientia et longanimitate cum gaudio gratias agentes d̄o pat̄ qui nos dignos fecit in partem sortis scōrum in lumine. qui eripuit nos de potestate tenebrarum et transtulit in regnum filij dilectionis sue in quo habemus resurrectionem p sanguinē eius remissionem peccatorum. Qui ē ymago dei inuisibilis p̄mogenitus omnis creature. quia in ipo condita sunt uniuersa in celis et in terra. uisibilia et inuisibilia. siue throni. siue dn̄ationes. siue principatus. siue potestates. Omnia p ipm̄ et in ipso creata sunt. et ipe ē ante om̄s. et omnia in ipso constant. Et ipe ē caput corporis eccl̄e qui ē principium. p̄mogenitus ex mortuis ut sit in omnibus ipse primatum tenens. quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare. et p eum reconciliare omnia in ipsum. pacificans p sanguinē crucis eius. siue que in terris siue que in celis sunt. Et uos cum cētis alienati et inimici sensu in opibus malis. nunc aūt reconciliauit in corpore carnis eius p mortem exhibere uos scōs et immaculatos et irrep̄hensibiles coram ipso si tam̄ p manetis in fide fundati et stabiles. et immobiles a spe euangelij quod audistis. qd̄ p̄dicatum ē in uniuersa creatura que sub celo ē cuius factus sum ego paulus minister. qui nunc gaudio in passionibus p uobis. et adimpleo ea que desunt passionum xp̄i in carne mea. p corpe eius quod ē eccl̄a. Cuius

factus sum ego minister secdm dispensationem dei q̄
data ē mihi in uob ut impleam ūbum dei mysterium
quod absconditum fuit a seclis et generationib ·7
nunc aūt manifestatum ē sc̄is eius quib uoluit
dr̄s notas facē diuitias gl̄ē sacramēti huius in gentib
qđ ē xp̄c in uob spes gl̄ē qūe nos annuntiamus co
rripientes et docentes omnē hominē in omni sapia
ut exhibeamus omnē hominē p̄fectum in xp̄o ih̄u in
quo et laboro certando secdm operationē eius q̄m operat
in me in uirtute. II Volo enim uos scire qua
lem sollicitudinem habeam pro uob et p̄bris qui sunt
laodicie ·7 et quicumq; n̄ uiderunt faciē meam in car
ne ut consolentur corda eor̄ instructi in caritate · et
in omnes diuitias plenitudinis intellectus in agnitionē
mysterij dei patris et xp̄i ih̄u in quo sunt oēs thesau
ri sapientie et scientie absconditi. Hoc autem dico ut
nemo uos decipiat in sublimitate ꝓmonum. Nam et
si corpe absens sum · sed spū uobiscum sū · gaudens et u
dens ordinem u̇r̄m · et firmamentum eius que ē in xp̄o
fidei u̇r̄e. Sicut ꝑ accepistis xp̄m ih̄m dn̄m n̄r̄m ·7 in ipo
ambulate radicati et superedificati in ipo · et cōfirmati
in fide sicut et didicistis habundantes in illo in gr̄ā
actione. III Videte ne quis uos decipiat p̄ phi
losophiam et inanē fallaciam secdm traditionē homi
num · secdm elementa mundi · et n̄ secdm xp̄m. Quia in ipo
inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corpaliter · et estis
in illo repleti qui est caput omnis principatus et pote
statis · in quo et circumcisi estis circumcisione n̄ manu
facta in expoliatione corpis carnis in circumcisione ih̄u
xp̄i · consepulti ei in baptismo · in quo et resurrexistis
p̄ fidē operationis dei qui suscitauit illum a mortuis. Et
uos cū mortui essetis in delictis et p̄putio carnis u̇r̄e con
uiuificauit cum illo donans uob omnia delicta · delens
quod aduersum nos erat cyrographum decreti quod erat
contrarium nobis. Et ipm tulit de medio affigens il
lud cruci · et expolians principatus et potestates traduc
confidenter · palam triumphans illos in semet ipo. Ne
mo ꝙ iudicet uos in cibo aut in potu aut in parte diei
festi · aut neomenie aut sabbatorum · que sunt umbra
futurorum · corpus aūt xp̄i. Nemo uos seducat uolens in
humilitate · et religione angelorum · que n̄ uidit ambu
ans · inflatus sensu carnis sue · et n̄ tenens caput
ex quo totum corpus p nexus et connunctiones submi
nistratum et constructum crescit in augmentum dei. IIII
Si mortui estis cum xp̄o ab elementis huius mundi · quo
adhuc tamqm̄ uiuentes in mundo decernitis · Ne te
tigeritis · neq; gustaueritis · neq; contrectaueritis · q̄ sunt
omnia interitura ipo usu secdm p̄cepta et doctrinas
hominū · que ē rationem quidē habentia sapientie in
superstitione et humilitate · et ad n̄ parcendum corpi ·
n̄ in honore aliquo ad saturitatem carnis. Igitur si cō
surrexistis cum xp̄o q̄ sursum sunt querite · ubi xp̄c
ē in dextera dei sedens. Que sursum sunt sapite · n̄ que
sup terram. Mortui enim estis · et uita uestra abscondita ē
cū xp̄o in deo. Cum enim xp̄c apparuit uita uestra · tc et
uos apparebitis cum ipo in gl̄ā. V uij
Mortificate ergo membra uestra que sunt sup terram fornica
cationē · immundiciam · libidinem · concupiscentiā
malam · et auaritiam q̄ ē simulachroꝝ seruitutē · Propter
que uenit ira dei sup filios incredulitatis · in quib
et uos aliquando ambulastis cū uiueretis illis. Nūc
aūt et uos deponite omnia iram · indignationem ·7
malitiam · blasphemiam · turpem sermonē de ore
uestro. Nolite mentiri inuicē · expoliantes uos ueterem
hominē cum actib suis · et induentes nouum eū
qui renouatur in agnitione dei · secdm ymaginē eius
qui creauit eum · ubi n̄ ē masculus et femina · circum
cisio et p̄putium · barbarus et sci
tha · seruus et liber · sed omnia et in omnib xp̄c.
Induite ergo sicut electi dei · sc̄i et dilecti · VI
uiscera misericordie · benignitatem · humilitatē · modes
tiam · patientiam · supportantes inuicem · et donā
tes uobismet ipis si quis aduersus aliquem habet que
relam. Sicut et dn̄s donauit uob · ita et uos. Super
omnia hec caritatem habete · quod ē uinculum
p̄fectionis. Et pax xp̄i exultet in cordib uestris in q̄
et uocati estis in uno corpe · et gratias agite. Verbum
xp̄i habitet in uob habundanter in omni sapientia ·7
docentes et commonentes uosmet ipos in psalmis
et ymnis · et canticis spūalib · in gratia cantantes in
psallentes in cordib uestris dō. Omne quodcumq; fa
citis in uerbo aut in opere · omnia in nomine dn̄i
n̄r̄i ih̄u xp̄i · gratias agentes dō et patri ip̄m. VII
Mulieres subdite estote uris · sicut oportet in dn̄o.
Viri diligite uxores uras · et nolite amari ee ad
illas · filij obedite parentib ꝑ omnia · hoc enim
placitum ē in dn̄o. Patres nolite ad iracundiā
prouocare filios uros · ut non pusillo animo fiant.
Serui obedite per omnia dnis carnalib ·7 n̄ ad oculo
seruientes quasi hominib placentes · sed in
simplicitate cordis timentes dm̄. Quodcumq; fa
citis · ex animo operamini sicut dn̄o et n̄ hominib ·
scientes qđ a dn̄o recipietis retributionē hereditatis.
Domino ih̄u xp̄o seruite. Qui enim iniuriam facit
recipiet id quod iniuste gessit · et n̄ ē ꝓsonarum
acceptio apud dm̄. Dn̄i quod iustū ē et equā · III
seruis ꝑstate · scientes quod et uos dm̄ habetis in
celo. Orationi instate uigilantes in ea in gr̄ā
actione ·7 orantes simul et p nob · ut dē aperiat nob
ostium sermonis ad loquendum mysterium xp̄i ·
p̄ quod etiā uinctus sum · ut manifestē illud ita
ut oportet me loqui. In sapientia ambulate ad

eos qui dom̃ sunt· redimentes tempus· Sermo ur̃
semp in grã sale sit conditus· ut sciatis quomodo
oporteat uos unicuiq; respondere· Que circa me
sunt omnia uob̃ nota facet tychicus carissimus frat̃ et
fidelis minister et conseruus in dño· quem misi ad
uos ad hoc ipm̃ ut cognoscat que circa uos sunt·
et consoleur corda uŕa· cũ onesimo k̃mo et fideli
frẽ qui ẽ ex uob̃· Qui omnia que hic aguntur· nota
facient uob̃· Salutat uos aristarchus concapti-
mis· et marcus consobrinus barnabe· de quo acce
pistis mandata· Si uenerit ad uos· excipite illum·
Et iesus qui dicitur iustus· Qui sunt ex circumcisi
one· hi soli sunt adiutores mei in regno dei· qui
mihi fuerunt consolatio· Salutat uos epaphras
qui ex uob̃ ẽ seruus xp̃i ihu· semp sollicitus p uob̃
in orationib; ut stetis perfecti et pleni in omni uolũ
tate dei· Testimonium enim illi phibeo quod hr
multũ laborem p uob̃ et phis qui sunt laodicie· et
qui ierapoli· Salutat uos lucas medicus carissimus
et demas· Salutate fratres qui sunt laodicie· et
numpham· et que in domo eius ẽ ecclã· Et cũ
lecta fuer apud uos hec epla· facite ut et in laodi
censium eccla legatur· et eam que laodicensium
ẽ uos legatis· Et dicite archippo· Vide ministeri
um quod accepisti in dño· ut illud impleas· Sa
lutatio mea manu pauli· Memores estote uincu
lor meor̃· Gra dñi nr̃i ihu xp̃i uobiscum· Am̃·
Explicit epla ad colossenses· Incipit argumtũ·

Thessalonicenses sunt macedones· hi accep
to ubo uitutis p threcium in fide etiam
in psecutione ciuũ suor̃· Preterea ñ receperunt fal
sos aplos· nec ea que a falsis aplis dicebantur· Hos
collaudat apls· scribens eis ab athenis p timothẽ
diaconum· Non solum ipsi in omnib; perfecti erãt
si alii uerbo eor̃ profecerunt et exemplo· Laudando
illos aplos ad maiorem prouocat et inuitat· Explicit
Incip epla ad thessalon. i.

PAVLVS et siluanus et timothẽus
ecclie thessalonicensium
in dõ patre nro· et do
mino nro ihu xp̃o·
Gra uob̃ et pax· Gratias
agimus deo semp
pomnib; uob̃ memoriã
uri facientes mentionib; uris sine intermissione·
memores opis fidei uri· et laboris· et caritatis· et
sustinentie spei dñi nr̃i ihu xp̃i· ante deum et patrẽ
nr̃m· Scientes fres dilecti a deo electionem uram·
quia euglm nr̃m ñ fuit ad uos in sermone tan
tum· sed et in uirtute· et in sp̃u scto et in plenitudine
multa· sicut scitis quales fuerimus in uob̃ pp̃r uos· Et c
uos imitatores nr̃i facti estis· et dñi excipientes ubum
in tribulatione multa cum gaudio sp̃i sc̃i· ita ut
fias sitis forma omnib; credentib; in macedonia et in
achaia· A uobis enim diffamatus ẽ sermo dñi· ñ
solum in macedonia et achaia· sed in omni loco
fides ura que ẽ ad deum profecta ẽ· ita ut nr̃e ne
esse quicq̃m loqui· Ipi enim de uob̃ annuntiant
qualem introitum habuerimus ad uos· et quom̃ o
uersi ad deum a simulachris seruire deo uiuo et uero· et
expectare filium eius de celis quem suscitauit ex mor
tuis ihm· qui eripuit nos a uentura ira· iii ij
am ipsi scitis fratres introitum nr̃m ad uos quia non f
inanis fuit· sed ante passi et contumelias affecti· sicut
scitis in philippis· fiduciam habuimus in deo nro loqui
ad uos euglm dei in multa sollicitudine· Exhortatio d
enim nra ñ de errore neq; de immundicia· neq; in
dolo· sed sicut probati sumus a deo ut crederetur nobis
euglm· ita et loquimur· ñ quasi hominib; placen
tes· sed deo qui probat corda nra· Neq; enim aliquando g
fuimus in sermone adulationis sicut scitis· neq; in occa
sione auaritie· deus testis ẽ· nec querentes ab hominib;
glam neq; a uob̃· neq; ab aliis cum possemus onei
uob̃ ẽe sicut xp̃i apli· sed facti sumus paruuli in me
dio uri· Tamquam si nutrix foueat filios suos· ita
desiderantes uos cupide· uoluimus tradere uob̃ ñ solũ
euglm dei· sed etiam animas nras· eo quom̃ karus facti estis
nob̃· Memores enim estis fratres laboris nri et fatiga
tionis· nocte ac die operantes ne quem uri grauare
mus· predicauimus uobis euglm dei· Vos testes estis et
deus quo sce et iuste et sine querela uob̃ qui credidistis
fuimus· sicut scitis qualit unumquẽq; uri· tam̃q̃
patr̃ filios suos hortantes uos et consolantes· testifi
cati sumus ut ambularetis digne deo qui uocauit uos
in suum regnum et glam· Sed et nos gras agimus deo
sine mentissione· qum cum accepissetis a nobis ubum
auditus dei· accepistis illud ñ ut ubum hominum
sed sicut est uere ubum dei· qui operatur in uob̃ qui
credidistis· iiii Vos enim imitatores facti estis
fis ecclarum dei que sunt in xp̃o ihu· que
eadem passi estis et uos a contribulib; uris· sicut et ipsi
a iudeis· qui et dñm occiderunt ihm et pphas· et nos
persecuti sunt· et deo ñ placent· et omnib; hominib;
aduersantur· prohibentes nos gentib; loqui ut salue
fiant· ut impleant peccata sua semp· Preuenit enim
in illos ira dei usq; in finem· Nos aut fratres desi- d p.
derio a uobis ad tempus ore aspectu· ñ corde· habun
dantius festinauimus facie nram uidere cũ multo
desiderio quom̃ uolumus uenire ad uos· Ego quidem pau
lus et semel et iterũ· sed impediuit nos sathanas· Que

epla.

Que ē enim spes nra aut gaudium? aut corona
glē? Nonne uos ante dnm nrm ihm xpm estis in ad
uentu eius? Vos enim estis gla nra et gaudium.
v Propter quod n sustinentes amplius placuit nob v
remanere athenis solos. Et misimus timothm frem no
strum et ministrum dei in euglio ad confirmandos
uos et exhortandos p fide ipsi ut nemo moueatur
in tribulationib; istis. Ipsi enim scitis quo in hoc positi
sumus. Nam et cū apud uos essemus ptcipiebamus uobis
pressuros uos tribulationes sicut factū est et scitis. Prop
terea et ego amplius n sustinens misi ad cognoscen
dam fidē uram ne forte tentauit uos is qui tēp
tat et inanis fiat labor nr. Vnc aut ueniente thi
motheo ad nos a uob et annuntiante nob fidē et
caritatem uram et quia memoriā nr habetis bonā
semp desiderantes nos uidē sicut et nos quoq uos ideo
consolati sumus frēs in uob in omni necessitate et tribu
latione nra per fidem uram. qm nē uiuimus si uos sta
tis in dño. Quam enim gratiā actionem possumus de
rependere p uob in omni gaudio quo gaudemus p
uos ante dm nrm nocte et die habundanter orantes
ut uideamus faciem uram et compleamus ea q
desunt fidei uē. Ipe aut ds et pr nr et dns ihs
xps dirigat uiam nram ad nos. Vos aut ds multiplı
cet et habundare faciat caritate inuicem et in oēs
quemadmodum et nos in omnes nos inuicem et in os
confirmet corda ura sine querela in sanctitate ante dm et patrē
nrm in aduentu dni nri ihu xpi cū omnib; scis eius. Am
Ceterū g frēs rogamus uos et obsecramus in dño vi. D. a
ihu ut quemadmodū accepistis a nob quom oporteat uos
ambulare et placere deo sicut et ambulatis ut habun
detis magis. Scitis enim que precepta dederim uobis
p dnm ihm. Hec ē enim uoluntas dei sanctificatio ura ut
abstineatis uos a fornicatione ut sciat unusquisq;
uram suum uas possidere in sanctificatione et honore
n in passione desiderii sicut et gentes q ignorant
dm. Et ne quis supergrediatur neq; circumueniat in
negotio frem suum quia ultor ē dns de omnib; his
sicut predixim uob et testificati sumus. Non enim
uocauit nos ds in immundiciā sed in sanctificationem.
Itaq; qui hec spnit n hominē spnit sed dm qui etiam
dedit spm scm suum in nob. vii De caritate aut e
fraternitate non necesse habemus scribere uob. Ipsi enim uos
a deo discretis ut diligatis inuicē. Et enim facitis illud
in oīs frēs in uniuersa macedonia. Rogamus aut
uos frēs ut habundetis magis et operam detis ut quieti
sitis et ut ura negotia agatis et operemini manı
bus uris sicut precepimus uob et ut honeste ambuletis
ad eos qui foris sunt et nullius aliquid desideretis. viii
Nolumus aut uos ignorare frēs de dormientib; ut non
contristemini sicut et ceteri qui spem n habent. Si enim
credimus quod ihs mortuus ē et resurrexit ita et ds
eos qui dormierunt p ihm adducet cum eo. Hoc
enim uob dicimus in uerbo dni quia nos qui uiuim
qui residui sumus in aduentu dni n preuenimus eos
qui dormierunt. Qm ipe dns in iussu et in uoce ar
changli et in tuba dei descendet et mortui
qui in xpo sunt resurgent primi. Deinde nos qui uiui
mus qui relinquimur simul rapiemur cū illis in nu
bibus obuiam xpo in aera et sic semp cum dño erı
mus. Itaq; consolamini inuicem in uerbis istis xix v. T. f.
e temporib; aut et momentis frēs n indigetis ut scribam
uob. Ipsi enim diligenter scitis quia dies dni sicut fur
in nocte ita ueniet. Cum enim dixerint pax et secu
ritas tunc repentinus eis superueniet interitus sicut
dolor in utero habenti et non effugient. Vos aut frēs
n estis in tenebris ut uos dies ille tamquam fur comprhen
dat. Omnes enim uos filii lucis estis et filii diei. Et n
sumus noctis neq; tenebrarum. Igitur non dormiamus
sicut et ceteri sed uigilemus et sobrii simus. Qui
enim dormiunt nocte dormiunt et qui ebrii sunt
nocte ebrii sunt. Nos aut qui diei sumus sobrii si
mus. Induti loricam fidei et caritatis et galeam spē
salutis. quoniam n posuit nos in iram ds sed in acquisi
tionem saluti p dnm nrm ihm xpm qui mortuus ē
pro nob ut siue uigilemus siue dormiamus simul cū
illo uiuamus. Propē quod consolamini inuicem et
edificate alterutrum sicut et facitis. x
Rogamus aut uos frēs ut noueritis eos qui laborant
inter uos et presunt uobis in dño et monent uos.
ut habeatis illos habundantius in caritate propter
opus illorum. Pacem habete cum eis. Rogamus aut
uos frēs corripite inquietos consolamini pusillanı
mes. sustinete infirmos. patientes estote ad oīs.
Videte ne quis malum pro malo alicui reddat. sed
quod bonum ē sectamini inuicē et in oīs. Semp
gaudete. sine intermissione orate. in omnib; gratias ag
ite. Hec ē enim uoluntas dei in xpo ihu in omnib
uob. Spm nolite extinguere. prophias nolite spernere.
Omnia aut probate. quod bonum ē tenete. ab omni
specie mala abstinete uos. Ipe aut ds pacis sanc
tificet uos per omnia et integer spūs uester et anima
et corpus sine querela in aduentu dni nri ihu xpi
seruetur. fidelis ē ds qui uocauit uos. qui et fa
ciet. frēs orate pro nob. Salutate frēs omnes in osculo
scō. Adiuro uos per dnm ut legatur epla hec om
nib; scis fratrib. Gratia dni nri ihu xpi uobcū. Am.
Explicit epla ad thessalonicenses i. Incipit arg in sequm.
Scribit aplus
Mo thessalonicenses scribit aplus
epistolam et notum facit eis de tempib; nouissi
mis et de aduentu electione. Laudans eos gratias agens
deo p eis quod patienter sustinuerunt persecutiones ma

lox hominum. cui penas dabunt in die dñi cũ sumptũ
glificari in scis et ornari ut p̃fecerent. Explicat arg̃
Incipit epistola ad thessalonicenses secunda.

.p a.

PAVLVS et siluanus et tymothꝰ ecclę thessalonicensium in dō patre nr̃o et dño ih̃u xp̃o. Gratia uobis et pax a deo patre nr̃o et dño nr̃o ihu xp̃o. G ui tias agere debemus deo sẽ p̃ p uob fr̃s ita ut dignũ est. qm̃ supercrescit fides uestra. et habundat caritas unius cuiusq; uestrũ in inuicem. ita ut et nos ipi in uob gl̃emur in ecclis dei p patientia et ũa fide in omnib; psecutionib; et tribulationib; uris. quas sustinetis in exemplum iusti iudicij dei. ut digni habeamini in regno dei. p quo et patimini. si tamen iustũ ẽ apud dm̃ retribuere tribulationem his qui uos tribulant. et uob qui tribulamini requiem nobiscũ in reuelatione dñi ihu de celo. cũ angelis uirtutis ei in flamma ignis dantis ultionem his qui non nouerunt dm̃. et qui nõ obediunt euglio dñi nr̃i ihu xp̃i. Qui penas dabunt interitum eternas a facie dñi et a glia uirtutis eius. cum uenerit glificari in sanctis suis. et admirabilis fieri in omnib; qui crediderunt. quia creditum ẽ testimonium nr̃m sup uos in die illa. In quo etiam oramus semp p uob. ut dignet uos uocatione sua dꝰ nr̃. et impleat omnem uoluntatem bonitatis sue. et opus fidei in uirtute. ut clarificetur nom̃ dñi nr̃i ihu xp̃i in uob. et uos in illo. secũ gr̃am dei nr̃i et dñi ihu xp̃i. III

. S.c. R ogamus autem uos fr̃s p aduentum dñi nr̃i ihu xp̃i et nr̃e congregationis in ipsum. ut nõ cito moueamini a uro sensu. neq; terreamini. neq; p spm̃. neq; p sermonem. neq; p epl̃am tamq̃m p nos missam. quasi instet dies dñi. Ne quis uos seducat ullo modo. Q̃m nisi uenerit discessio primum. et reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis. qui aduersatur et extollitur supra omne qd dicitur dꝰ aut qd colitur. ita ut in templo dei sedeat. ostendens se tamq̃m sit dꝰ. Non retinetis. qd cum adhuc ẽm apud uos hec dicebam uob. Et nunc quid detineat scitis ut reueletur in suo tempe. Nam mysterium iam operatur iniquitatis. tantum ut qui tenet nũc teneat. donec de medio fiat. Et tunc reuelabitur ille iniquus q̃m dñs ihc interficiet spũ oris sui. et destruet illustratione aduentus sui eum cuius ẽ aduentus secũ operationem sathane in omni uirtute et signis et prodigiis mendacibus. et in omni seductione iniquitatis his qui pereunt. eo qd caritatem ueritatis nõ receperunt ut salui fierent. Jdeo mittet illis dꝰ operationem erroris ut credant mendacio. et iudicentur oĩes q̃ nõ crediderunt ueritati. sed consenserunt iniquitati. Nos aũt debemus gr̃as agere deo semp p uobis fr̃s dilecti a deo. quod elegit nos dꝰ primitias in salutem. in sanctificatione spũs et fide ueritatis. in qua et uocauit uos p euglm nr̃m. in adquisitionem glie dñi nr̃i ihu xp̃i. III

Itaq; fr̃s state et tenete traditiones quas didicistis. siue p sermonem. siue p epl̃am nr̃am. Ipse autem dñs nr̃ ihc xp̃c. et dꝰ pater nr̃ qui dilexit nos et dedit consolationem eternam. et spem bonam in gr̃a. exhortetur corda ura. et confirmet in omni ope et sermone bono. Decetero fr̃s orate p nob. ut sermo dñi curratꝰ et III
clarificetur sicut et apud uos. et ut liberemur ab importunis et malis hominib;. Non enim omnium ẽ fides. fidelis aũt dꝰ est. qui confirmabit nos et custodiet a malo. Confidimus aũt in dño de uobis. qm̃ que precepimus et facitis et facietis. Dns aũt dirigat corda ura. in caritate dei et patientia xp̃i.

.p.a. D enuntiamus autem uob fr̃s in nomine dñi nr̃i V ihu xp̃i. ut subtrahatis uos ab omni fr̃e ambulante inordinate. et nõ secũ traditionem quam acceperunt a nob. Ipse enim scitis quemadmodum oporteat nos imitari. qm̃ nõ inquieti fuimus inter uos. neq; gratis panem manducauimus ab aliquo. sed in labore et fatigatione nocte et die operantes. neq̃m ut quenquam grauaremus. Non quasi nõ habuimus potestatem. sed ut nos metipsos formam darremus uob ad imitandum nos. Nam et cum essemus apud uos hoc denuntiabamus uob. qm̃ si quis nõ uult operari nec mãducet. Audiuimus enim inter uos quosdam ambulare inquiete. et nichil operantes. sed curiose agentes. His aũt qui eusmodi sunt denuntiamus et obsecramus in dño ihu. ut cum silentio operantes suum panem manducent. VI Vos aũt fr̃s nolite deficere benefacientes. Quod si quis nõ obedierit uerbo nr̃o p epl̃am hunc notate. et nõ commisceamini cum illo ut confundatur. Et nolite quasi inimicum existimare. sed corripite ut fr̃em. Ipse aũt dꝰ pacis det uob pacem sempiternam. in omni loco. Dñs sit cũ omnib; uob. amen. Salutatio mea pauli manu. qd signum in oi epl̃a sic scribo. Gr̃a dñi nr̃i ihu xp̃i cum omnib; uob amen. Explicit epl̃a ad thessalonicenses II. Incipit arg̃

T ymothẽm instruit et docet de ordinatione episcopi. et diaconatu. et omni ecclastica disciplina. scribens ei ab urbe roma. Hic epc fuit discipulus pauli apli. huic plurimas dat auctoritates confugiendi omnẽ ecclasticam disciplinam. et epos et diacones ordinandi. Precea instruit eum quom pseudo apls sibi contrahentib; responderet. rationem red

ad thymothẽm

Confirmandi

ueris quod ñ expectatoe saluus sit. cum xpc peccato
res omnes uenit liberare. ad extremũ aũ uocentes mo
net ẽ uitantes. Explicit argumẽtũ. Incipiunt ca

I Oẽ eo quod apls paulus regatur ymothm ut remanet ephesi.
II Odelis fmo et omnũ acceptione dignus.
III Vdo apls p̃mo omniũ uber fieri obsecrationes oões et ẽ.
IIII Ovolo uiros orare in omni loco leuantes puras manus.
V Odelis fmo si quis epũm desiderat bonum opus desiderat.
VI Oec ẽ scribo tibi thymothee ut scias quomodo oporteat te gãlan in domo dei.
VII Odelis fmo et omni acceptiõe dignus. nemo adolescentiã tua grematur.
VIII Odua elegantur ñ manus septuginta annos.
IX Ovi bene pstiter pbi duplica honore digni habeantur.
X Osi quis aliter docet et ñ acquiescit sanis sermonib dñi nri ihu xpi.
XI Oomnib huius seculi papre ñ sublime sape. Incipit epla ad thy
motheum prima.

PAVLVS. c.s.

apls ihu xpi secñm impium
dei saluatoris nri et xpi ihu
spei nre thymotheo dilec
to filio in fide. gãa et mia
pce a dõ patre et xpo ihu
dño nro. Sicut rogaui te
ut remaneres ephesi cum
iret in macedoniam ut denunciares quibusdam ne
aliter docent. neq; intendẽt fabulis et genealogiis inter
minatis. que questiones pstant magis qm edificationem
dei que ẽ in fide. finis aũt pcepti ẽ caritas de corde puro et
conscientia bona et fide ñ ficta. A quib; quidam ob
errantes conuersi sunt in uaniloquium. uolentes nes ẽ
legis doctores. non intelligentes neq; que loquuntur.
neq; de quib; affirmant. Scimus aũt quia bona ẽ lex si
quis ea legitime utatur. scientes quia iusto ñ ẽ lex
posita. sed iniustis et ñ subditis impiis et peccatoribus.
sceleratis et contaminatis. patricidis et matricidis. homici
dis et fornicatis. masculorum concubitoribus. plagiariis. ñi
bus. puris. et si quod aliud sane doctrine aduersatur
que ẽ secñm euglin glie beati dei. quod creditum ẽ mihi.
Gratias ago ei qui me confortauit in xpo ihu dño nro
qua fidelem me existimauit ponens in ministerio.
qui prius fui blasphemus et persecutor. et contumeliosus. sed
ideo misericordiam consecutus sum. quia ignorans feci in incre
dulitate. Superabundauit aũt gia dñi nri ihu xpi cũ
fide et dilectione que est in xpo ihu.

II Fidelis sermo et omni acceptione dignus. quia xpc ihc
uenit in hunc mundum peccatores saluos facere. quo
primus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum. ut in
me primo ostenderet ihc xpc omnem patientiam. ad
informationem eoꝝ qui credituri sunt illi in uitam eter
nam. Regi aũt seculoꝝ immortali inuisibili. soli deo
honor et gla in secula seculoꝝ amen. Hoc pceptum commendo
tibi fili timothee secñm precedentes in te pphetias ut milites
in illis bonam militiam habens fidem et bonã conscientiam
quam quidam repellentes circa fidem naufragauerunt. ex quib; est hymeneus et alexander quos tradidi
satanae. ut discant non blasphemare. III Vbsecro igitur primo omnium fieri obsecrationes. oiones. po
stulationes. gratiarum actiones. pro omnib; hominib; pro re
gib; et omnib; qui in sublimitate sunt constituti.
ut quietam et tranquillam uitam agamus. in om̃i
pietate et castitate. Hoc enim bonum et acceptum
coram saluatore deo nro. qui omnes homines uult sal
uos fieri. et ad agnitionem ueritatis uenire. Vnus
enim deus. unus et mediator dei et hominum homo xpc
ihc. qui dedit semetipsum redemptionem pro omnib;
cuius testimonium temporib; suis confirmatum est. in
quo positus sum ego predicator et apls. Veritatem
dico non mentior. doctor gentium in fide et ueritate.
Volo igitur uiros orare in omni loco leuantes puras IIII
manus. sine ira et disceptatione. Similiter et mulie
res in habitu ornato cum uerecundia et sobrietate.
ornantes se non in tortis crinib; aut auro aut mar
garitis. uel uestitu pretioso. sed quod decet mulieres p
mittentes pietatem per opa bona. Mulier in silentio
discat. cum omni subiectione. Docere aũt mulier
em non permitto. neq; dominari in uirum. sed esse in silentio. Ada
enim primus formatus est. deinde eua. Et adam non
est seductus. mulier aũt seducta in prauaricatione fuit.
Saluabitur aũt per filiogenerationem. si permanserit
in fide et dilectione. et sanctificatione cum sobrietate.
fidelis sermo. Si quis episcopatum desiderat. bonum opus V III
desiderat. Oportet igitur irreprehensibilem esse. unius
uxoris uirum. sobrium. prudentem. ornatum. pudi
cum. hospitalem. doctorem. non uinolentum. non percus
sorem. sed modestum. non litigiosum. non cupidum. sed mo
dum bene propositum. filios habentem subditos cum omni
castitate. Si quis aũt domui sue preesse nescit. quomodo
ecclie dei diligentiam habebit. Non neophytum. ne in
superbiam elatus. in iudicium incidat diaboli. Opor
tet aũt illum et testimonium habere bonum ab his
qui foris sunt. ut non in obprobrium incidat et laqueum
diaboli. Diaconos similiter pudicos. non bilingues. non
multo uino deditos. non turpe lucrum sectantes. ha
bentes misterium fidei in conscientia pura. Et hi
aũt probentur primum. et sic ministrent. nullum crimen
habentes. Mulieres similiter pudicas. non criminatrices.
sobrias. fideles in omnib; Diaconi sint unius uxo
ris uiri. qui filios suos bene regant. et suos domos. Qui
enim bene ministrauerit gradum sibi bonum ac
quirent. et multam fiduciam in fide que est in xpo ihu.
Hec scribo tibi sperans me uenire ad te cito. VI
Si aũt tardauero. ut scias quomodo oporteat te

in domo dī uiuī. q̄ ē eccl̄a dei uiui columna ⁊ firmamētū
ueritatis. Et manifeste magnū ē pietatis sacrāmētū q̄ mani
festatū ē in carne. iustificatū ē in spū. apparuit angelis. pdi
catū ē gentib. creditū ē mundo. assumptū ē in gl̄a. Spē
aūt manifeste dicit q̄ in nouissimis tp̄ib. discedent quidā a fi
de attendentes spiritib. erroris ⁊ doctrinis demoniorū in ypocri
sim loquentiū mendacium ⁊ cauteriatam hominum suā ꝯsciam. phibē
tium nubere. abstinere a cibis q̄s deus creauit ad percipiendū eū gra
rū actione fidelib. ⁊ his q̄ cognouerūt ueritatem q̄ omnis creā
tura dei bona ⁊ nichil reiciendum q̄ cū gratiarū actione percipi
tur. Sanctificatur enī p verbum dei ⁊ ōnem. hec ꝑponens fratrib. bonus
eris minister xp̄i ihu. enutritus uerbis fidei ⁊ bone doctrine
q̄m assecutus es. Inuetas aūt ⁊ anicules fabulas deuita. Exer
ce aūt te ipm ad pietatē. Nam corporalis exercitatio ad modi
cum utilis ē. Pietas aūt ad omnia utilis ē. promissionē hns
uite q̄ nūc ē ⁊ future. VII Presbr̄i ne dixeris omni ac
ceptione digni. In hoc enim laboramus ⁊ maledicimur q̄ sperā
mus in deo uiuo qui ē saluator oīum hominū maxime fi
delium. Precipe hec ⁊ doce. Nemo adolescentiā tuā despiciat. sed esto
exemplo fidelium in uerbo. in conuersatione. in caritate. in fide ⁊
castitate. Dum uenio attende lectioni. exhortationi doctrine.
Noli negligere gr̄am q̄ ē in te. q̄ data ē tibi p ꝓphetiam. p impositi
onē manuū presbyterij. Hec meditare. in his esto. ut profectus tuus manifestus sit omnib. Attende tibi ⁊ doctrine. insta in
illis. hoc enim faciens. te ipm saluum facies ⁊ eos q̄ te audi
unt. Seniorē ne increpaueris. sed obsecra ut patrem. Iuuenes
ut fratres. anus ut matres. iuuenculas ut sorores. in oīa
castitate. Viduas honora. q̄ uere uidue sūt. Si qua aūt uidua
filios aut nepotes habet. discat primū domū suā regere. ⁊ mutua
uicē retribuere parentib. Hoc enim acceptum ē coram deo. Que
aūt uere uidua ē ⁊ desolata speret in deo. ⁊ instet obsecrationib.
⁊ orationib. nocte ⁊ die. Nam q̄ in deliciis ē uiuens mortua ē.
Et hec precipe ut irreprehensibiles sint. Si quis aūt suoꝝ ⁊ maxime
domesticoꝝ curā nō habet. fidē negauit. ⁊ est infideli deterior. VIII
Vidua eligatur nō minus sexaginta annoꝝ q̄ fuit unius uiri uxor.
in bonis operib. testimoniū habens. si filios educauit. si hospitio re
cepit. si sanctorū pedes lauit. si tribulationē patientib. subministra
uit. si omne opus bonū subsecuta ē. Adolescentiores aūt uiduas
ut deuita. Cū enī luxuriate fuerint in xp̄o nubere uolunt.
habentes damnationē. q̄ primā fidem irritam fecerunt. Simul
aūt ⁊ otiose discunt circuire domos. Non solū otiose. sed
⁊ ubose ⁊ curiose loquūtes q̄ nō oportet. Volo g̃ iuniores nu
bere. filios procreare. matres familias esse. nullā occasionē da
re aduersario maledicti gr̄a. Jā enī quedam conuerse retro sathā
nan. Si quis fidelis habet uiduas sub ministret illis ut non
grauetur ecclā dei. ut his que uere uidue sūt sufficiat. VIIII
Qui bene presunt presbr̄i duplici honore digni habeantur maxime
q̄ laborant in uerbo ⁊ in doctrina. Dicit enim scriptura. Non
alligabis os boui trituranti. Et dignus ē operarius mercede
sua. Adūsus presbr̄um accusationē noli recipere. nisi sub
duob. uel tribus testibus. Peccantes coram omnib. argue. ut et
ceteri timorē habeant. Testificor coram deo ⁊ xp̄o ihu. ⁊ electis angelis
ut hec custodias sine prejudicio nichil faciēs in alterā partē de
clinando. Manus cito nemini imposueris. neq; cōmunicaueris
peccatis alienis. Te ipsum castum custodi. Noli
adhuc aquam bibere. sed uino modico utere. propter stomachum tuum. et frequentes tuas infirmitates. Quo
rundam hominum peccata manifesta sunt. et
quibusdam subsequentur. Similiter aūt et bona facta ma
nifesta sunt. et que aliter sese habent abscondi nō possunt.
Quicumq; sunt sub iugo serui dominos suos omni hono
re dignos arbitrentur. ne nomen dei et doctrina blas
phemetur. Qui aūt fideles habent dominos nō contemnant.
quia fratres sunt. sed magis seruiant quia fideles sunt et
dilecti. qui beneficij participes sunt. X
Hec docē et exhortare. Si quis aūt aliter docet et nō acq̄
escit sanis sermonib. dn̄i nr̄i ihu xp̄i. et ei que secūm
pietatem doctrine. superbus. nichil sciens. sed languēs
circa questiones. et pugnas uerborū. ex quibus oriuntur
inuidie. contentiones. blasphemie. suspitiones ma
le. conflictationes hominum mentis corruptorū. et q̄
a ueritate priuati sunt. existimantium questum esse pi
etatem. Est aūt questus magnus. pietas cum sufficien
tia. Nichil enim intulimus in hunc mundum. haud
dubium. quia nec auferre quid possumus. Habentes aūt
alimenta et quibus tegamur. his contenti simus. Nam
qui uolunt diuites fieri incidunt in temptationes et
laqueum diaboli. et desideria multa et inutilia et
nociua q̄ mergunt homines in interitum et perditionē.
Radix enim omniū malorū est cupiditas. Quam quidā ap
petentes erraverunt a fide. et inseruerunt se dolorib.
multis. XI Tu aūt o homo dei hec fuge. Sec
tare uero iusticiam. pietatem. fidem. caritatem. patien
tiam. mansuetudinē. Certa bonum certamen fidei.
Apprehende uitam eternam in qua uocatus es. et confes
sus bonam confessionē coram multis testib. Precipio
te coram deo qui uiuificat omnia. et xp̄o ihu qui testi
monium reddidit sub pontio pilato bonam confessi
onē. ut serues mandatum sine macula. irreprehensibile
usq; in aduentum dn̄i nr̄i ihu xp̄i. quē suis temp̄ib.
ostendit beatus et solus potens rex regum et dns do
minantium qui solus habet immortalitatē et lucē habi
tat inaccessibilem. quē uidit nullus hominum. sed
nec uidere potest. Cui est honor et gl̄a et imperium sempi
ternum. Amen. XII Omnib. huius sti pape nō sub
lime sapere. neq; sperare incerto diuitiarū. sed in deo ui
uo qui prestat nobis omnia habunde ad fruendum. bene
agere. diuites fieri in operib. bonis. facile tribuere. cō
municare. thesaurizare sibi fundamentum bonum in
futurum. ut apprehendant ueram uitam. O thimothee
depositum custodi. deuitans profanas uocum nouitates
et oppositiones falsi nominis scientie. quam quidam
promittentes circa fidem exciderunt. Gr̄a tecum. Amen.
Explicit epla ad thimothēum i. Incipit argumē
tum thimotheo scribit de exhortatione martiriī et oīs
regule ueritatis. et quod futurū sit nouissimis tempo
ribus et de sua passione. Cum esset rome in uinculis
constitutus scribit thimotheo monēs eū ne paulo ab
sentiam ul' pp̄ri ul' magī tribulationib. terreatur

ur testimonium dñi erubescat p quo ipe usq; ad me
rem certauit simul et de hereticis uitandis. atq; his q
fiunt magis fabulas q̃m dei pdicant ũtatem. Incipit
epla ad thimothm ii.

PAVLVS
apls xpi ihu p uoluntatem dei secm p missionẽ
uite que ẽ in xpo ihu
timotheo kmo filio. grã
miam et pax a do patre
et xpo ihu dño nro. Gras
ago do cui seruio a pge
nitoribus meis in conscientia pura qđ sine intermissione
habeam memoriam tui in orationibus meis nocte ac die
desiderans te uidere memor lacrimarum tuarum ut gaudio
implear. recordationẽ accipiens eius fidei que ẽ in
te non ficta. que habitauit p̃mum in auia tua loyde et
matre tua eunice. certus sum aũt quod et in te. Propter
quam causam admoneo te. ut resuscites gr̃am dei q̃ ẽ
in te p impositionẽ manuum mearum. Non enim dedit
nobis spm timoris. sed uirtutis et dilectionis. et sobrietatis
Noli itaq; erubescere testimonium dñi nri
tui. ihu xpi. neq; me uinctum eius. sed collabora euglo se
cundum uirtutẽ dei qui nos liberauit et uocauit uoca
tione sua scã. non secm opa nra. sed secm ppositum suum
et gr̃am q̃ data ẽ nobis in xpo ihu ante tempa secularia. Ma
nifestata ẽ aũt nunc p illuminationẽ saluatoris nri
ihu xpi. qui destruxit quidẽ mortẽ. illuminauit aũt
uitam et incorruptionem p euglm in quo positus ẽ
ego pdicator et apls et magister gentium. Ob quam
causam hec patior. sed non confundor. Scio enim cui cre
didi. et certus sum quia potens ẽ depositum meum ser
uare in illum diem. formam habe sanorum uerborum que a
me audisti in fide. et dilectione que ẽ in xpo ihu.
bonum depositum custodi. p spm scm qui habitat in
nobis hoc qđ audisti omes qui
nouerunt me in asia. ex quibus ẽ phigellus et hermogenes. Det
iam dñs onesiphori domui. quia sepe me refrigera
uit. et catenam meam non erubuit. sed cum romam ue
nisset. sollicite me quesiuit et inuenit. Det illi dñs
inuenire miam a dño in illa die. Et quanta epheso
ministrauit non tu melius nosti. Tu ergo fili mi confor
tare in gr̃a que ẽ in xpo ihu. et que audisti ame
p multos testes. hec commenda fidelibus hominibus. q̃
idonei erunt et alios docere. Labora sicut bonus mi
les xpi ihu. Nemo militans deo implicat se
negotiis secularibus. ut ei placeat cui se probauit. Nam
et qui certat in agone non coronabitur. nisi legi
me certauerit. Laborantem agricolam oportet pri
mum de fructibus accipere. Intelligo que dico. Dabit
enim t̃ dñs in omnibus intellectum. Memor esto dñm
xpm ihm resurrexisse a mortuis ex semine dauid secm
euglm meum. in quo laboro usq; ad uincula q̃si ma
le operans. Sed uerbum dei non ẽ alligatum. Ideo omnia susti
neo propter electos. ut et ipsi salutẽ consequantur que
ẽ in xpo ihu. cum gla celesti. Fidelis sermo. Nam si con
mortui sumus. et conuiuemus. Si sustinemus. et con
regnabimus. Si negauerimus. et ille negabit nos. Si non
credimus ille fidelis permanet. negare se ipm non potest.
Hec commone testificans coram deo. Noli uerbis
contendere. Nichil enim utile ẽ nisi ad subuersionem
audientium. Solliciti cura te ipm probabilem exhibere
deo operarium inconfusibilem. recte tractantem uerbum dei
ueritatis. Profana autem et uaniloquia deuita. Multum
enim proficiunt ad impietatem. et sermo eorum ut cancer
serpit. Ex quibus ẽ hymeneus et philetus qui a ueritate
exciderunt dicentes resurrectionem iam factam. et subuer
terunt quorundã fidem. Sed firmum fundamentum
dei stat. habens signaculum hoc. Cognouit dñs qui
sunt eius. Et discedat ab iniquitate. omnis qui
nominat nomen dñi. In magna autem domo non so
lum sunt aurea uasa et argentea. sed lignea et fictilia.
Et quedam quidem honorẽ. quedam autem in contume
liam. Si quis ergo emundauerit se ab istis erit uas in ho
norem sanctificatum et utile dño. ad omne opus bonum
paratum. Juuenilia autem desidera fuge. Sectare
uero iusticiam. fidem. caritatem. pacem. cum his qui
inuocant dñm de corde puro. Stultas autem et sine
disciplina questiones deuita. sciens quia generant
lites. Seruum autem dñi non oportet litigare. sed mansue
tum ẽ ad omnes. docibilem. patientem. cũ modestia co
rripientem eos qui resistunt. nequando det illis dꝰ
penitentiam ad agnoscendam ueritatem. et resipiscant
a diaboli laqueis. a quo captiui tenentur ad ipsius
uoluntatem. Hoc autem scito qđ in nouissi
mis diebus instabunt tempora periculosa. et erunt homi
nes seipsos amantes. cupidi. elati. superbi. blasphemi.
parentibus inobedientes. scelesti. sine affec
tione. sine pace. criminatores. incontinentes. in
mites. sine benignitate. proditores. protervi. tumidi.
uoluptatum amatores magis quam dei. habentes spe
ciem quidem pietatis. uirtutem autem eius abnegantes.
Et hos deuita. Ex his enim sunt qui penetrant do
mos. et captiuas ducunt mulierculas onustas pec
catis. que ducuntur uariis desideriis. semper discentes.
et numquam ad scientiam ueritatis peruenientes. Quemad
modum autem iannes et mambres restiterunt mo
ysi. ita et isti resistunt ueritati. homines corrupti mente.
reprobi circa fidem. sed ultra non proficient. Insipientia enim
illorum manifesta erit omnibus. sicut et illorum fuit. Tu
autem assecutus es meam doctrinam. institutionem. propo

tum 7 fidem 7 longanimitatē 7 dilectionē 7 patientiam
7 secutiones passiones qualia mihi fcā sunt antiochie
7 chonio 7 lustris 7 quales psecutiones sustinui et exomnib;
me eripuit dns. Et omēs qui uolunt pie uiuere in
xpo ihu psecutionē patientur. Malī aūt homines et
seductores proficient in peius errantes et in errorem
mittentes. Tu ū pmane in his que didicisti et cre
dita sunt tibi sciens a quo didiceris. et quia ab infan
tia sacras litteras nosti que te possunt instruere ad sa
lutē p fidem q ē in xpo ihu. Omnis scriptura diuina
tus inspirata utilis ē ad docendum 7 ad arguendum 7 ad
corripiendum 7 ad erudiendum in iustitia ut perfectus
sit homo dei ad omne opus instructus. bonū vii
certamen certaui cursum cōsummaui fidem seruaui.
In reliquo reposita ē mihi corona iustitie quā reddet mihi
dns in illa die iustus iudex. Non solū aūt mihi sed et his
qui diligunt aduentum eius. viii Festina uenire ad me
me. Demas enim me dereliquit diligens hoc sclm
et abiit thessalonicam. Crescens in galatiam. Titus in
dalmatiam. Lucas ē mecum solus. marcum assume
et adduc tecum. Est enim mihi utilis in ministerium.
Tychicum aūt misi ephesum. Penulam quā reliqui tro
ade ap carpum uenies affer tecum libros maxime
aūt membranas. Alexander eramus multa mala mihi
ostendit. Reddet ei dns secm opa eius. Quē et tu deuita
Valde enim restitit ubi nris. In pma mea defensione
nemo mihi affuit sed omnes me dereliquerunt. Non illis
imputetur. Dns aūt mihi affuit et confortauit me.
ut per me prdicatio impleatur et audiant omnes gē
tes quia liberatus sum de ore leonis. Liberabit me dns
ab omni malo ope. et saluum faciet in suum regnum
celeste cui gla in scla sclorū am. Salutā priscam et aqla
et onesiphori domū. Erastus remansit corinthi. Trophi
mū aūt reliqui infirmū milete reliqui. festina ante hyemē ve
nire. Salutat te eubolus et pudens et linus et clau
dia et fres omnes. Dns ihc xpc cū spū tuo. Grā uobcū
am. Explā epla ad thimothm ii. Incipit argumēt
ytum cōmonefaciat et instruat de constitu noē
plbrū et de sūlu conūsatione et hereticis uitandis
qui in scripturis uanis fabulis credunt scribit ei
a macedoni. Explicit arg. Incipit epla ad titum.

PAVLVS seruus dei apls aūt xpi
ihu secm fidem electorū
dei et agnitionē ueri
tatis que secm pietatē
ē in spem uite eine.
qm promisit qui nō men
titur ds ante tempa
secularia manifestauit
aūt tempib; suis ubum
suum in prdicatione q creditа ē mihi secm preceptum sal
uatoris nri dei. Tito dilecto filio secm communē fidem.
gra et pax a deo patre et xpo ihu saluatore nro. Hui
rei gra reliqui te crete ut ea q desunt corrigas et con
stituas p ciuitates plbros sicut et ego tibi disposui. Si qs
sine crimine ē unius uxoris uir filios habens fideles
nō in accusatione luxurie aut nō subditos. Oportet enim epm
sine crimine ee sicut dei dispensatorē nō superbum nec
maledū nō uinolentū nō percussorē nō turpis lucri cu
pidum sed hospitalē benignū sobrium iustū sctm
cōtinentem amplectentē eū qui secm doctrinam est
fidelem sermonē ut potens sit exhortari in doctrina
sana et eos qui contradicunt arguere. Sunt enī multi et
inobedientes et uaniloqui et seductores maxime aūt
qui de circumcisione. quos oportet redargui qui uniuer
sas domos subuertunt docentes q nō oportet turpis lucri
gra. Dixit quidam ex illis ppr ipsos ppha. Cretenses
semp mendaces male bestie uentres pigri. Testimonium
hoc uerum ē. Quam ob causam increpa illos dure ut sani
sint in fide et nō intendentes iudaicis fabulis et manda
tis hominum auertentiū se a ueritate. Omnia mun
da mundis. Coinquinatis aūt et infidelibus nichil est
mundū sed inquinata sunt eorum et mens et cōscientia.
Confitentur se nosse deum factis aūt negant. cū sint ab
hominati et incredibiles et ad omne opus bonum re
pbi. Tu aūt loquere q decet sanam doctrinam. Se
nes ut sobrii sint pudici prudentes sani in fide in
dilectione in patientia. Anus similiter in habitu sctō nō
criminatrices nec uino multo seruientes bene docentes.
ut prudentiā doceant adolescentulas ut uiros suos amēt
filios diligant. prudentes sobrias castas benignas com
positum habentes subditas uiris suis. ut nō blasphemet uerbū
dei. Iuuenes similiter hortare ut sobrii sint. In omnib;
exemplum bonorum operum ostendens in doctrina in integ
ritate in grauitate uerbum sanum irreprehensibile. ut is
qui ex aduerso est ueream habens malum dicē de nob
Seruos suis suis subditos esse in omnib; placentes nō
contradicentes nō in fraudantes sed in omnib; fidē bonam
ostendentes. ut doctrinam saluatoris dni nri ornent
in omnib;. Apparuit enim gra dei saluatoris nri. om

nib; hominib; eruditens nos ut abnegantes impietatē
et secularia desideria sobie et iuste et pie uiuamus in
hoc scło et expectantes beatam spem et aduentum glē
magni dei et saluatoris nri ihu xpi qui dedit semet ipm
pro nob ut nos redimeret ab omni iniquitate et
mundaret sibi ppm acceptabilem sectatorē bonor opm
Hec loquere et exhortare et argue cum omni imperio.
Nemo te contemnat. Admone illos principib; et
potestatib; subditos ee dicto obedire ad omne opus
bonum paratos ee neminem blasphemare uin bellicosos
ee sed modestos omnem ostendentes mansuetudinem ad
omnes homines. Eramus enim et nos aliquando insipien
tes increduli errantes deseruientes desideriis et uoluptā
tib; uanis in malitia et inuidia agentes odibiles odio
entes inuicem. Cum aut benignitas et humanitas apparuit
saluatoris nri dei in opib; iustitie q fecimus nos sed se
cundū suam mām saluos nos fecit per lauacrum regene
rationis et renouationis spūs scī quē effudit in nobis
habunde per ihm xpm saluatorem nrm ut iustificati
gīa ipi heredes simus secm spem uite eterne. Vi
uelis sermo e. Et de his uolo te confirmare ut curē
boni opibus pree qui credunt in deo. Hec sunt bona
et utilia hominib; Stultas aut questiones et genea
logias et contentiones et pugnas legis deuita. Sūt
aut inutiles et uane. Hereticum hominem post unā
et secūdam correctionem deuita quia scies subuersus
est qui eiusmodi e et delinquit proprio iudicio odem
natus. Cum misero ad te artemam aut thicum fe
stina ad me uenire nicopolim. Ibi enim statui hyema
re. Zenam legisperitum et apollo sollicite premitte ut
nichil illis deerit. Discant aut et nri boni opib; pree ad
usus necessarios ut n sint infructuosi. Salutant te
omnes qui sunt mecum. Saluta eos qui nos amāt
in fide. Gīa dni cum omnib; uobis amen. Explicit
philemoni familiares ad unū. Incipit argumentum
latis facit p onesimo seruo eius. Scribit aut ei ab
urbe roma de carcere peuntem onesimum. Explicit ar
gumentum. Incipit epla ad philomonē.

PAULUS .f.t.

uinctus xpi ihu et thimo
theus frat. philemoni dilec
to adiutori nro et apie
sorori nre carissime et ar
chippo cōmilitoni nro et
ecclē que in domo tua e.
Gīa uob et pax a deo patre
nro et dno nro ihu xpo. Gratias ago deo meo semp
memoriā tui faciens in oronib; meis audiens cari
tatē tuam et fidem quā habes in dnm ihm et in oēs
scos ut communicatio fidei tue euidens fiat in agni
tione omnis boni in xpo ihu. Gaudium enim magnū
habui et consolationem in caritate tua quia uiscera
scōr requieuerunt per fratem. Propter quod mul
tam fiduciam habens in xpo ihu imperandi tibi quod ad rē
pinet propter caritatem magis obsecro cum sis talis ut pau
lus senex nunc aut uinctus xpi ihu. Obsecro te pro filio
meo quem genui in uinculis onesimo qui tibi aliquan
do inutilis fuit nunc aut et mihi et tibi utilis quē
remisi ad te. Tu aut illum recipe uiscera mea suscipe:
quē ego uolueram mecum detinere ut pro te mihi mini
strare in uinculis euāgelij. Sine cōsilio aut tuo nichil
uolui facere ut ne uelut ex necessitate bonum tuū
esset sed uoluntarium. Forsitan enim ideo a te discessit ad
horam ut eternum illi recipes iam n ut seruum sed
pro seruo carissimum fratrem maxime mihi. Quanto aut
magis tibi et in carne et in dno. Si ergo habes me socium
suscipe illum sicut me. Si aut aliquid tibi nocuit
aut debet hoc mihi imputa. Ego paulus scripsi mea ma
nu. Ego reddam ut n dicam tibi quod et te ipm mihi
debes. Ita frater ego te fruar in dno. Refice uiscera mea
in xpo. Confidens de obedientia tua scripsi tibi sciens
quia et sup id quod dico facies. Simul aut et para mihi
hospitium. Nam spero per orationes uras donari me uob. Sa
lutat te epafras concaptiuus mis in xpo ihu. Marcus.
aristarchus. demas et lucas adiutores mei. Gīa dni nri
ihu xpi cum spu uro am. Explicit epla ad philomonē
Incipit pfatio in epistolam ad ebreos.

Quidam hanc eplam apli pauli n esse contendunt eo
quod n sit eius nomine titulata et pprie sermonis stilo;
distantiam. s. aut barnabe iuxta tertullianum aut
luce iuxta quosdam. uel certe clementis discipuli aplor.
et epi romane ecclē post aplos ordinati. Quib; respon
dendum e. Si propterea pauli n erit quia eius n hr no
men nec alicuius erit quia nullius nomine titulat.
Quod si absurdum e ipsius magis credenda est qui tan
to doctrine fulget eloquio. s; quia apud hebreos ecclās
falsa suspitione quasi destructor legis habebatur.
uoluit tacito nomine de figuris et umbra xpi tracta
tionem ne odium nominis sui ante plantā ecclē
audientes euacuet lectionis. Non e sane mirum si eloquentior
inueniatur in propria. id e hebreo quam in peregrino id est in
greco quo scripte sunt eple sue scripte sermone. Explicit
Incipit prima dicendum e cur pfatio. Incipit argumentum
apls paulus in hac epla scribendo n seruauit morem
suum ut uel uocabulum nominis sui. ul' ordinatio
nis describeret dignitatem. Hec causa e quod ad eos
scribens qui ex circumcisione credidant quasi gentiū apls
et n hebreus et sciens quoq; eos superbiam suamq; humi
litatem ipse demonstrans meritū officij sui uoluit auferre.
Nam simili modo etiam ceteri apli propter humilitatē in
epla sua nom suum eadem ratione n ponunt. Hanc

g̃ eplam fertur apls ad hebreos scriptam hebraica lingua misisse. Cuius sensum et ordinem retinens lucas euglista pt excessum beati apli pauli grco sermone composuit. Explicit argumentum Incipiunt capitula.

Multifarie multisq; modis olim deus loquens. i
Quod ds pater nomen angelorum dicit sede a dextris meis. Sinat. ii
Quod xpc modico qm angeli minoratus ppter passionem gla et honore co iii
Quod celestis uocationis participes considerare oportet ihm amplioris gle iiii
p moyse esse dignum et tamqm filius in domo sua q nos sumus mansurum v
quapropter uidere oportet ne sit in aliquo nrm cor malum. vi
Timeamus g ne forte pollicitatione introeundi in requiem eius. vii
Adeamus g cum fiducia thronum eius q appellatur pontifex fm melchis. viii
Quapropter intermittentes uichationis xi sermonem ad pfectionem feramur. viiii
Confidimus aut de uob dilectissimi meliora et uiciniora saluti. x
De melchisedech qui sacerdos dei altissimi assimilatus e filio dei. xi
Si g consummatio p sacerdotium leuiticum erat. xii
Quod melioris testamenti sponsor fcs e ihc et tale qd manet in eternum. xiii
Capitulum sup ea q dicuntur talem hemus pontificem q in dextra sedeat xiiii
De similitudine tabernaculi pioris in quo erant candelabra et mensa et c. xv
Quod xpc assistens pontifex futurorum bonorum et ppriorum sanguinem introiuit. xvi
ex umbram hus futurorum bonorum accedentes ad se n potuit pfectos facere. xvii
Habentes itaq; fres fiduciam in introitu scorum in sanguine xi. xviii
De lege moysi qui irritam fecit moritur. etiam et q filium dei indignum reciperit. xviiii
Quod fides e substantia rerum sperandarum et de fide abel et ceterorum. xx
Ideo et nos hentes tot testes deponentes peccatum p patientiam curramus. xxi
Pacem sequimini cum omnib et sanctimoniam sine q nemo uidebit dm. xxii
Itaq; regnum dei susceptum habemus gratiam p qm finamus deo xxiii
Quod xpc sit heri et hodie et in scla et obedire ppositis et subiacere iubet. xxiiii
Rogat apls ut ds q eduxit a mortuis pastorem magnum ihm xpm. xxv
Captat nos in omni bono ut faciamus eius uoluntatem. xxvi

Explicit arg. Incipit epla ad hebreos

Multifarie multisq; modis olim deus loquens patribus in pphis nouissime tam diebus istis locutus e nob in filio quem constituit heredem uniuersorum p quem fecit et secula. Qui cum sit splendor gle et figura substantie eius portansq; omnia uerbo uirtutis sue et purgationem peccatorum faciens sedet ad dexteram maiestatis in excelso tanto melior angelis effectus quanto differentius p illis nomen hereditauit. Cui enim dixit aliquando angelorum filius meus es tu ego hodie genui te. Et rursum. Ego ero illi in patrem et ipse erit mihi in filium. Et cum introducit primogenitum in orbem terre dicit. Et adorent eum omnes angeli dei. Et ad angelos quidem dicit. Qui facit angelos suos spc et ministros suos flammam ignis. Ad filium autem. Thronus tuus ds in sclm scli uirga equitatis uirga regni tui. Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem. Propterea unxit te ds ds tuus oleo exultationis p participibus tuis. Et tu in principio dne terram fundasti et opa manuum tuarum sunt celi. Ipsi peribunt tu aut permanebis et oms ut uestimentum ueterascant. Et uelut amictum mutabis eos et mutabuntur. Tu aut idem ipse es et anni tui n deficient. ii Ad quem aut angelorum dixit aliquando sede a dextris meis quoadusq; ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Nonne omnes sunt administratorii spc in ministerium missi ppter eos qui hereditatem capiunt salutis. Propterea habundantius oportet obseruare nos ea que audiuimus ne forte peffluamus. Si enim qui p angelos dcs e sermo factus e firmus et omnis preuaricatio et inobedientia accepit iustam mercedis retributionem quomodo nos effugiemus si tantam neglexerimus salutem. Que cum initium accepisset enarrari p dnm ab eis q audierunt in nos confirmata e contestante deo signis et portentis et uariis uirtutibus et spc sci distributionibus scdm uoluntatem suam. Non enim angelis subiecit ds orbem terre futurum de quo loquimur. Testatus e aut in quodam loco quis dicens Quis e homo qd memor eius aut filius hominis quia uisitas eum. Minuisti eum paulo minus ab angelis gla et honore coronasti eum et constituisti eum sup opa manuum tuarum. Omnia subiecisti sub pedibus eius. In eo enim qd omnia sibi subiecit nichil dimisit n subiectum ei. Nunc aut nec dum uidemus omnia subiecta ei. Eum aut qui modico qm angli minoratus est uidemus ihm ppter passionem mortis gla et honore coronatum ut gratia dei p omnibus gustaret mortem. Decebat enim eum ppter qm omnia qui multos filios in glam adduxerat auctorem salutis eorum p passiones consummare. Qui enim sanctificat et sanctificatur ex uno omnes. Propter qm causam n confunditur fres eos uocare dicens. Nuntiabo nomen tuum fribus meis in medio eccle laudabo te. Et itm. Ego ero fidens in eum. Et itm Ecce ego et pueri mei quos dedit mihi ds. Quia g pueri communicauerunt carni et sanguini et ipse similiter participauit eisdem ut p mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium idest diabolum et liberaret eos qui timore mortis p totam uitam obnoxii erant seruituti. Nusqm enim angelos apprehendit s. sem habrahe apprehendit. Unde debuit p omnia fribus assimilari ut misericors fieret et fidelis pontifex ad dm ut reppiciaret delicta ppli. In eo enim in quo passus e ipse et temptatus potens e et eis qui temptantur auxiliari. iii Unde fres sci uocationis celestis participes considerate aplm et pontificem confessionis nre ihm qui fidelis e ei qui fecit illum sicut et moyses in omni domo

illius. Amplioris enim glē iste p̄ moyse dignus habitus ē. quanto ampliorem honorē h̄t domus qui fabricauit illam. Omnis namq; domus fabricatur ab aliquo. Qui aūt omnia creauit d̄s. Et moyses quidē fidelis erat in tota domo eius. tamq̄m famulus in testimonium eorū que dicenda erant. Xp̄c ū tamq̄m filius in domo sua. que domus nos sumus. si fiduciam et glām spei usq; ad finē firmam retineamus. Quapp̄t sicut dicit sp̄c sc̄s. hodie si uocem eius audieritis nolite obdurare corda ur̄a. sicut in exacerbatione scd̄m diem temptationis in deserto ubi temptauerunt me patres ur̄i. p̄bauerunt et uiderunt opa mea. quadraginta annis. ꝓp̄t quod offensus fui generationi huic et dixi semp̄ errant corde. ipsi ū n̄ cognouerunt uias meas. quibus iurauī in ira mea si introibunt in requiem meam. uidete fr̄s ne forte sit ~~malum~~ in aliquo ur̄m cor malum incredulitatis discedendi a d̄o uiuo. sed adhortamini uos metipos p̄ singulos dies donec hodie cognominat̄. ut n̄ obduretur quis ex uob̄ fallacia peccati. Participes enim xp̄i effecti sumus. si tam̄ initiū substantie ei usq; ad finē firmū retineamus. dn̄ dicit̄ hodie si uocē eius audieritis nolite corda ur̄a. quēadmodum in illa exacerbatione. Quidam enim audientes exacerbauerunt. s; n̄ uniuersi qui p̄fecti sunt ab egipto p̄ moysen. Quibus aūt infensus ē quadraginta annis. Nonne illis qui peccauerunt quorū cadauera p̄strata sunt in deserto. Quibus aūt iurauit n̄ introire in requiē ipsius. nisi illis qui increduli fuerunt. Et uidemus quia n̄ potuerunt introire ꝓp̄ter incredulitatem. iiii iiij

Timeamus g̃ ne forte relicta pollicitatione introeundi in requiē ei existimet̄ aliqui ex uob̄ deesse. Et enim et nob̄ nuntiatum ē. q̄madmodum et illis. S; n̄ p̄fuit illis sermo auditus. n̄ admixtus fidei ex his q̄ audierunt. Ingrediemur enim in requiem qui credidimus quēadmodum dixit. sicut iurauī in ira mea si introibit̄ in requiē meā. Et quidē opib; ab institutione mundi p̄fectis. dixit quodā loco de die septima sic. Et requieuit d̄s die septima. ab omnib; opib; suis. Et iusto rursum. Si introibunt in requiē meam. Q̄m g̃ sup̄est quosdā introire in illam. et hij quib; p̄oribus annuntiatum ē n̄ introierunt ꝓp̄t incredulitatē. iterū t̄minat diē q̄rdā hodie in dauid dicendo. post tantum temp̄is sicut sup̄dictum ē. hodie si uocē audieritis nolite obdurare corda ur̄a. Nam si eis ih̄c requiē p̄stitisset. numq̄m de alia loqueret̄ post hac die. Itaq; relinquit̄ sabbatissimus p̄plo dei. Qui enim ingressus ē in requiē eius. etiā ip̄e requieuit ab opib; suis. sicut et a suis d̄s. festinemus g̃ ingredi in illam requiem. ut ne in idip̄m quis incidat incredulitatis exemplum. Viuus ē enim s̄mo dei et efficax. et penetrabilior omni gladio ancipiti et p̄tingens usq; ad diuisionē anime ac sp̄c. ꝯpagum quoq;

et medullarū et discretor cogitationum et intentionū cordis et n̄ est ulla creatura inuisibilis in cōspectu ei. Omnia aūt nuda et apta sunt oculis eius. Ad q̄m nob̄ sermo. Habentes g̃ pontificē magnū qui penetrauit celos ih̄m filium dei. teneamus spei nr̄e confessionē. Non enim habemus pontificem qui n̄ possit compati infirmitatib; nr̄is. temptatum aūt p̄ omnia p̄ similitudine absq; peccato. v

Ideamus g̃ cum fiducia ad thronū gr̄e. ut miām cōsequamur. et gr̄am inueniam̄ in auxilio op̄tuno. Omnis namq; pontifex ex hominib; assumptus p̄ hominib; constituitur in his que s̄ ad d̄m. ut offerat dona et sacrificia p̄ peccatis. qui condolere possit bis qui ignorant et errant. q̄m et ip̄e circumdatus ē infirmitate. Et ꝓp̄terea debet q̄madmodum et p̄ p̄plo. ita et p̄ semetip̄o offerre pro peccatis. Nec quisquam sumit sibi honorem. s; qui uocatur a d̄o tamq̄m aaron. Sicut et xp̄c n̄ semet ip̄m clarificauit ut pontifex fieret. s; qui locut̄ ē ad eum filius m̄s estu ego hodie genui te. Q̄madmodum in alio loco dicit. Tu es sacerdos in eternum. scd̄m ordinem melchisedech. Qui in diebus carnis sue supplicationesq; ad eum qui posset saluū illum a morte facere. cum clamore ualido et lacrimis offerens. exauditus ē p̄ sua reuerentia. Et quidē cum eēt filius. didicit ex his que passus ē obedientiam. Et cōsumatus fr̄s ē omnib; obtemp̄antibus sibi causa salutis eterne. appellatus a deo pontifex iuxta ordinem melchisedech. De quo nob̄ grandis s̄mo et inintrpretabilis ad dicendum. q̄m imbecilles facti estis ad audiendum. Et enim cum deberetis magistri eē ꝓp̄t tempus. rursum indigetis ut uos doceamini que sint elemēta exordii s̄monum dei. et fr̄i estis quib; lacte opus sit. n̄ solido cibo. Omnis enim qui lactis ē particeps. expers ē s̄monis iusticie. Paruulus enim ē. Perfectorū ē solidus cibus. eorū qui p̄ consuetudine exercitatos h̄nt sensus. ad discretionem boni et mali. vi Quapp̄ter intermittentes inchoationis xp̄i s̄monem. ad p̄fectionem feramur. n̄ rursum iacientes fundamētum penitentie ab opib; mortuis. et fidei ad d̄m. baptismum doctrine impositionis quoq; manuum ac resurrectionis mortuorū. et iuditij eterni. Et hoc faciemus. si quidē p̄miserit d̄s. Impossibile ē eos enim qui semel sunt illuminati gustauerunt etiā donum celeste. et participes fr̄i s̄ sp̄c sc̄i. gustauerunt etiā nichominus bonum dei uerbum. uirtutesq; scl̄i uenturi. et p̄lapsi s̄. renouari rursus ad penitentiam. rursum crucifigentes sibimet ipsis filium dei. et ostentui habentes. Terra enim sepe uenientē sup̄ se bibens ymbrē. et generans herbam op̄tunam illis a quib; colitur. accipit benedictionē

a ꝺo. Profect aũt ſpmas ⁊ tribulos ⁊ ꝑpha ẽ et maledic
to ꝓxima: cuius conſummatio in combuſtionẽ. VII
onfidimus aũt de uõb dilectiſſimi meliora et uiciniora
ſalua tam er ſi ꝛa loquimur. Non enim iniuſtus ẽ
ut obliuiſcatur opis uꝝ et dilectionis quam oſtenditis
in nomine ipſius quia miniſtrauiſtis ſcis et miniſtratis
Cupimus enim unumqm uꝝm eandem oſtentare ſol
licitudinem ad expletionem ſpei uſq in finem ut ñ ſeg
nes imitemini ⁊ uerum imitatores eoꝝ qui fide et
patientia hereditabunt ꝓmiſſiones. Abrahe namq;
ꝓmittens ds qm neminẽ habuit ꝓ quo iurare maiorem
iurauit ꝓ ſemet ipm dicens. Niſi benedicens benedicam
te et multiplicans multiplicabo te. Et ſic longanimit
ferens adeptus ẽ rpmiſſionem. Homines enim ꝓmaiorẽ
ſui iurant et omnis controuerſie eoꝝ finis ad cõfirmatio
nẽ ẽ iuramentum. In quo habundantius uolens ds oſten
dere pollicitationis hereditb immobilitatẽ conſilio ſu
interpoſuit iuſiurandum ut ꝑ duas res immobiles
quib impoſſibile ẽ mentiri ds fortiſſimũ ſolatiũ habe
amus qui cõfugimus ad tenendã ꝓpoſitam ſpem qm
ſicut anchoram habemus aiam tutam et firmam et
incedentem uſq in interiora uelaminis ubi precurſor
ꝓ nobis introiit ihc ſecm ordinem melchiſedech pontifex
VIIPA. fct in eternum. VIII Hic enim melchiſedech rex
ſalem ſacerdos dei ſummi qui obuiauit habrahe re
greſſo a cede regum et benedixit ei cui et decimas om
nium diuiſit abraham. Primum quidẽ qui interpretat
rex iuſtitie ⁊ deinde aũt et rex ſalem quod ẽ rex pacis
ſine patre ⁊ ſine matre ⁊ ſine genealogia ⁊ neq; initium
dierũ neq; finem uite hns aſſimilatus aũt filio dei
manet ſacerdos in eternum. Intuemini quantus ſit hic
cui et decimas dedit de papuis abraham patriarcha. Et
quidem de filiis leui ſacerdotium accipientes mandatũ
hnt decimas ſumere a ꝓplo ſecm legem id ẽ a fratribus ſuis
quãqm et ipi exierint de lumbis abrahe. Cuius aũt
genealogia ñ adnumeratur in eis decimas ſumpſit ab a
braham et hunc qui habebat rpmiſſiones benedixit.
Sine aũt ulla contradictione qđ minus ẽ a melioꝛe
benedicit. Et hic quidẽ decimas morientes homines
accipiunt ibi aũt teſtimonium perhibetur quia uiuit. Et ut ita
dictum ſit ꝑ habraham et leui qui decimas accepit de
cimatus ẽ. Adhuc enim in lumbis patris erat quando
obuiauit ei melchiſedech. XIX W Si quidem conſummatio ꝑ
ſacerdotium leuiticum erat ꝓplo enim ſub ipo legem ac
cepit ⁊ quid adhuc neceſſarium fuit ſecm ordinem mel
chiſedech alium ſurgere ſacerdotem et ñ ſecm ordinẽ
aaron dici. Tranſlato enim ſacerdotio neceſſe ẽ ut et
legis tranſlatio fiat. Inquo enim hec dicuntur de alia
tribu ẽ de qua nullus altario preſto fuit. Manifeſtũ
ẽ enim qđ ex iuda ortus ſit dns nr in qua tribu nich
de ſacerdotib moyſes locutus ẽ. Et amplius adhuc
manifeſtum ẽ ſi ſecm ſimilitudinem melchiſedech
exſurgit alius ſacerdos qui ñ ſecm legem mandati car
nalis fct ẽ ſi ſecm uirtutem uite inſolubilis. Conteſtat
enim qm tu es ſacerdos in eternum ſecm ordinem melchi
ſedech. Reprobatio quidẽ fit precedentis mandati ꝓpter
infirmitatẽ eius et inutilitatem. Nichil enim ad ꝑfectũ
duxit lex. Introductio ũ melioris ſpei ꝑ quam ꝓxima
mus ad dm. Et quantum ẽ ñ ſine iuramento. Alii
quidẽ ſine iuramento ſacerdotes fcti ſunt. hic aũt
cũ iuramento ꝑ eum qui dixit ad illum. Juravit
dns et ñ penitebit eum tu es ſacerdos in eternum. X
In tantum melioris teſtamenti ſponſor factus ẽ ihc. Et alii quidẽ
plures facti ſunt ſacerdotes ideo quod morte ꝓhiberi
prohibentur manere. Hic aũt eo qđ maneat in eternum
ſempiternum hr ſacerdotium. Unde et ſaluare in ꝓ
petuum poſſ accedentes ꝑ ſemet ipm ad dm ſemp uiuens
ad interpellandum pro nob. Talis enim decebat ut nob esſet
pontifex ſctus ⁊ innocens ⁊ impollutus ⁊ ſegregatus a
peccatoꝛib et excelſior celis factus ⁊ qui ñ haberet quotidie
neceſſitatem quemadmodum ſacerdotes prius ꝓ ſuis
delictis hoſtias offerre deinde ꝓ pplo. Hoc enim fecit
ſemel ſe offendo. Lex enim homines conſtituit ſacer
dotes infirmitatem habentes. Sermo aũt iuramenti
di qui poſt legem ẽ filium in eternum perfectum. XI
Capitulum ſup ea que dicuntur. Talem habemus
pontificem qui conſedit in dextra ſedis magnitudinis
in celis ſcis minister et tabernaculi uere quod fixit
dns et ñ homo. Omnis enim pontifex ad offerendũ mu
nera et hoſtias conſtituitur. Unde neceſſe ẽ et hunc
habere aliquid qđ offerat Si g eet ſup terram nec eet
ſacerdos cum ſunt qui offerunt ſecm legem munera
qui exemplari ⁊ umbre deſeruiunt celeſtium ſicut
reſponſum ẽ moyſi cũ conſummaret tabernaculum Vide
inquit omnia facito ſecm exemplar qđ ẽ oſtenſum ẽ
in monte. Nunc aũt melius ſortitus ẽ miniſterium quã
to et melioris teſtamenti mediator ẽ qđ in melioꝛibus re
promiſſionib ſanctum ẽ. Nam ſi illud prius culpa uacas
ſet ñ utiq locus ſecundi requireꝛetur. Uituperans enim
eos dicit. Ecce dies uenient dicit dns et conſumma
bo ſup domum iſrl et ſup domum iuda teſtamentum
nouum ñ ſecm teſtamentum qđ feci patrib eoꝝ in die
qua apprehendi manum illoꝝ ut educerem eos de tra egip
ti. Quoniam ipi ñ permanſerunt in teſtamento meo et ego ne
glexi eos dicit dns. Quia hoc teſtamentum qđ diſponã
domui iſrl poſt dies illos dicit dns dando leges meas
in mente eoꝝ et in corde eoꝝ ſuperſcribam eas et ero
eis in dm et ipi erunt mihi in pplm. Et ñ docebit un
uſquiſq proximum ſuum et unuſquiſq fratrem ſuum di
cens cognoſce dnm quoniam omnes ſcient me a minore uſq
ad maiorem eoꝝ quia propitius ero iniquitatib eoꝝ
et peccatoꝝ illoꝝ iam ñ memorabor. Dicendo autem

nouum uetauit prius. Quod aũt annquat et sene
IX scit ppe interitum ẽ. XII Habuit q̃dem et ꝓ
uisificationes culture et sc̃m seculare. Tabnaculũ
enim fc̃m ẽ primum in quo erant candelabra et m̃
sa et ꝓpositio panum. qđ dicit sc̃a. Post uelaminum
aũt sc̃d̃m tabnaculum qđ dicit sc̃a sc̃oꝝ. aureum h̃ns
thymbulum et archam testam̃ti circumtectam ex oĩ
parte auro. in qua urna aurea habens manna. et
uirga aaron que fronduerat. et tabule testam̃ti.
Sup que erant cherubin gl̃e obumbrantia ꝓpiatori
um. de quibꝫ n̄ ẽ modo dicendum p singula. His ue
ro ita compositis. in prius quidẽ tabnaculum semp intro
ibant sacerdotes. sacrificia officia cultus summantes. In
scd̃m aũt semel in anno solus pontifex n̄ sine sanguine
quẽ offerret p sua et plĩ ignorantia. Hoc signifi can
te sp̃u sc̃o n̄dum ꝓlatam ei sc̃am uiam. adhuc ꝑte
tabernaculo h̃nte statum. Que parabola ẽ tempꝰ in
stans. iuxta quam munera et hostie offeruntur q̃ n̄
possunt iuxta conscĩam ꝑfectum fieri seruientem. solũ
modo in cibis et potibꝫ et uariis baptismatibꝫ et iu
stificationibꝫ carnis. usq; ad tempus correctionis impositis.
Xpc aũt assistens pontifex futurorum bonorum XIII ꝓ.a
p amplius et ꝑfectius tabnaculum n̄ manufc̃m. id̃
n̄ huius creationis. neq; p sanguinem hyrcorum aut u
itulorum. si ꝓprium sanguinem introiuit semel in sc̃a
eterna redemptione inuenta. Si enim sanguis hircorum
aut tauroꝝ. et cinis uitule aspersus inquinatos sanc
tificat ad emundationem carnis. quanto magis sanguis
xp̃i qui semetipsum obtulit immaculatum d̃o emun
dabit conscientiam nr̃am ab operibꝫ mortuis ad seru
iendum d̃o uiuenti. Et id̃o noui testam̃ti mediator
est. ut morte intercedente in redemptionem earum ꝓ
uaricationum que erant sub priore testam̃to repromissio
nem accipiant qui uocati sunt eterne hereditatis. Ubi
enim testam̃tum. mors necesse est intercedat testatoris.
Testam̃tum enim in mortuis cõfirmatum est. Alioq̃n n̄
ui ualet. dum uiuit qui testatus est. Unde nec ꝓmis
sum sine sanguine dedicatum est. Lecto enim omni
mandato legis a moyse uniuso pl̃o accepiens sanguinem
uitulorum et hyrcorum cũ aqua et lana coccinea. et hysopo
ipm̃ quoq; librum et omnem pl̃m aspersit dicens. Hic san
guis testam̃ti. qđ mandauit ad uos d̃s. Etiam tabnacu
lum et omnia uasa ministerii sanguine asperget. Et
omnia pene in sanguine mundantur scd̃m legem.
et sine sanguinis effusione n̄ fit remissio. Necesse est · 6 c.
Ş quidẽ exemplaria celestium his mundari. ipsa aũt
celestia melioribꝰ hostiis quam istis. Non enim in ma
nufc̃a sc̃a ihc introiuit exemplaria uerorum. sed in ipm̃
celum. ut appareat nunc uultui dei ꝓ nob̃. Neq; ut
sepe offerat semet ipm̃ q̃madmodum pontifex intrat
in sc̃a p singulos annos in sanguine alieno. Alioq̃n

optebat eum frequenter pati ab origine mundi. Nunc
aũt semel in consummatione scl̃oꝝ ad destitutionem pec
cati ꝓ hostiam suam apparuit. Et q̃admodũ sta
tutum ẽ hominibꝰ semel mori. post hoc aũt iudicium
sic et xp̃c semel oblatus ẽ ad multorum exhauriendа pec
cata. scd̃o sine peccato apparebit expectantibꝰ se in
salutem. XVIII Umbram enim h̃ns lex bonorum futu V
rorum. n̄ ipsam ymaginem rerum. p singulos annos hisdem
ipsis hostiis quas offerunt indesinenter. numquam potest
accedentes ꝑfectos facere. Alioquin cessassent offerri.
eo qđ nullam h̃erent ultra conscientiam peccati cul
tores semel mundati. Sed in ipsis commemoratio pecca
torum ꝓ singulos annos fit. Impossibile enim ẽ sanguine taurorum
et hyrcorum auferri peccata. Ideo ingrediens mundum dicit.
Hostiam et oblationem noluisti. corpus aũt aptasti mi.
holocaustomata et ꝓ peccato n̄ ẽ placuerunt. tunc dixi.
Ecce uenio. In capite libri scriptum ẽ de me. ut faciam
deus uoluntatem tuam. Superius dicens quia hostias et obla
tiones et holocaustomata et ꝓ peccato noluisti. nec placi
ta sunt tibi. que scd̃m legem offeruntur. tunc dixi. ecce
uenio. ut faciam deus uoluntatem tuam. auferet pri
mum ut sequens statuat. In qua uoluntate sanctifica
sumus ꝓ oblationem corporis ihu xp̃i semel. Et omnis
quidẽ sacerdos ꝓsto ẽ cotidie ministrans. et easdem sae
pe offerens hostias que numquam auferre possunt pec
cata. Hic aũt unam ꝓ peccatis offerens hostiam. in sem
piternum sedet in dextera dei. deinceps expectans donec
ponantur inimici eius scabellum pedum eius. Una
enim oblatione consummauit in sempiternum sanc
tificatos. Contestatur autem et nos sp̃s scs̃. Postquam enim dixit
hoc aũt testam̃tum qđ testabor ad illos. post dies
illos dicit dns. dabo leges meas in cordibꝰ eorum. et in men
tibus eorum superscribam eas. et peccatorum eorum et iniquitatum
eorum iam n̄ recordabor amplius. Ubi aũt horum remis
sio. iam n̄ oblatio ꝓ peccato. XVIIII Habentes
itaq; fres fiduciam in introitu sanctorum in sanguine xp̃i
quem inauguauit nob̃ uiam nouam et uiuentem. p uela
men id est carnem suam. et sacerdotem magnum super
domum dei. accedamus cum uero corde in plenitudine
fidei. aspersi corda a conscientia mala et ablum corpus
aqua munda. teneamus spei nr̃e confessionem indeclinabilem. fidelis enim ẽ qui repromisit. Et consideremus
inuicem in prouocationem caritatis et bonorum operum.
n̄ deserentes collectionem nr̃am sicut ẽ consuetudinis
quibusdam. sed consolantes. et tanto magis quanto uide
ritis adpropinquantem diem. Uoluntarie enim peccantibus
nob̃ post acceptam notitiam ueritatis. iam n̄ relin
quitur ꝓ peccatis hostia. XXVIII Terribilis aũt quedam
expectatio iudicii. et ignis emulatio que consumptura
est aduersarios. Irritam enim quis faciens legem moysi.
sine ulla miseratione duobus uel tribus testibus moritur.

Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia qui filiū dei conculcauerit et sanguinē testamēti polluerit in quo sanctificatus ē et spūi gr̄ē cōtumeliam fecerit. Scimus enim qui dixit. Mihi vindictam et ego retribuam. Et iterū. Quia iudicabit dñs plm suum. Horrendum ē incidere in manus dei viuentis. Rememoramini aūt pristinos dies in quib; illuminati magnū certamē sustinuistis passionum. Et in altero quidē opprobriis et tribulationib; spectaculum facti. in altero autē sociis talium conuersantium effecti. Nam et vinctis compassi estis. et rapinam bonorū vr̄ōrū cum gaudio suscepistis. cognoscentes uos habere meliorem et manentem substantiam. Nolite itaq; amittere confidentiā vr̄am. que magnā h̄t remunerationē. Patientia ē nob necessaria ē. ut voluntatē dei facientes reportetis promissionem. Adhuc enim modicum aliquantulū qui venturus ē veniet. et nō tardabit. Justus aūt mē ex fide viuit. Quod si subtraxerit se. nō placebit anime mee. Nos aūt nō sumus subtractionis filij in perditionem. sed fidei in acquisitionē anime. XVII

Est aūt fides sperandarū substantia rerū. argumentum nō apparentium. In hac enim testimoniū consecuti sūt senes. Fide intelligimus aptata ee sēla ūbo dei. ut ex invisibilib; visibilia fierent. Fide plurimā hostiam abel quam caym obtulit deo. p quam testimonium cōsecutus ē iustus. testimonium phibente muneribus eius deo. et p illam defunctus adhuc loquitur. Fide enoch translatus ē ne videret mortem. et nō inueniebatur. quia transtulit illum dēs. Ante translationē enim testimonium habuit placuisse deo. Sine fide aūt impossibile ē placere deo. Credere enim oportet accedentem ad dm quia ē. et inquirentib; se remunerator sit. Fide noe accepto responso de his quę adhuc nō videbantur. metuens aptauit archam in salutem domus sue. p quam dampnauit mundū. et iustitie que p fidem ē heres ē institutus. Fide qui vocatur habraham obediuit in locum exire quē accepturus erat in hereditatem. et exiens nesciat quo veniret. Fide moratus ē in terra promissionis tamq̄m in aliena. in casulis habitando cum ysaac et iacob coheredib; repromissionis eiusdem. Expectabat enim fundamēta habentem ciuitatem. cuius artifex et conditor dēs. Fide et ipsa sarra sterilis virtutē in conceptione seminis accepit. etiā preter tempus etatis. quoniam fidelem eum credidit ee qui repromiserat. Propter quod et ab uno orti sunt. et hoc emortuo tamq̄m sydera celi in multitudine. et sicut harena maris que ē ad oram maris innumerabilis. Juxta fidē defuncti sunt omnes isti. nō acceptis repromissionib;. sed a longe eas aspicientes et salutantes. et confitentes quia pegrini et hospites sūt super terram. Qui enim hec dicunt. significant se patriam inquirere. Et si quidem illius memmissent de qua exierunt. habebant utiq; tempus reuertendi. Nunc aūt meliorē appetunt. id est celestem. Ideo nō confunditur dēs vocari dēs eor. Patuit enim illis ciuitatem. fide obtulit habraham ysaac cum temptaretur. et unicum offerebat in quo susceperat repromissiones. ad quē dictum ē quia in ysaac vocabit tibi semen. arbitratus quia et a mortuis suscitare potens ē dēs. Vnde eum et in parabolam accepit. fide et de futuris benedixit ysaac. iacob et esau. fide iacob moriens singulos filiorum ioseph benedixit. et adorauit fastigium virge eius. fide ioseph moriens de profectione filiorum israh memoratus ē. et de ossibus suis mandauit. fide moyses natus occultatus ē mensib; trib; a parentib; suis. eo qđ vidissent elegantē infantem. et nō timuerunt regis edictum. fide moyses grandis factus. negauit se ee filium filie pharaonis. magis eligens affligi cum populo dei. quam temporalis habere iocunditatem. maiores diuitias estimans thesauro egiptiorum improperium xpi. Aspiciebat enim in remunerationē. Fide reliquit egiptum. nō veritus animositatē regis. Invisibilem enim tanquam videns sustinuit. Fide celebrauit pascha et sanguinis effusionem. ne qui vastabat primitiua tangeret eos. Fide transierunt mare rubrum tamq̄m aridam terram. quod experti egipty deuorati sunt. Fide muri iericho ceciderunt circuitu dierum septem. Fide rahab meretrix nō perijt cum incredulis. excepiens explocatores cum pace. Et quid adhuc dicam. Deficiet enim me tempus enarrantem de gedeon. barach. samson. iepte. dauid. samuhel. et aliis pphis. qui per fidem vicerunt regna. operati sunt iusticiā. adepti sunt repromissiones. Obturauerunt ora leonum. extinxerunt impetum ignis. effugerunt aciem gladii. cōvalauerunt de infirmitate. fortes facti sunt in bello. Castra verterunt exercitus. accepunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alii aūt distenti sunt. nō suscipientes redemptionem. ut melioré inuenirent resurrectionē. Alii vō ludibria et verbera experti. insuper et vincula. et carceres. lapidati sunt. secti sūt. temptati sunt. in occisione gladii mortui sūt. Circuierunt in melotis in pellib; caprinis egentes. angustiati. afflicti. quib; dignus nō erat mundus. In solitudinib; errantes. in montib; et in speluncis. et in cauernis terre. Et hi omnes testimonio fidei probati. nō acceperunt repromissionem dō. p nob melius aliquid prouidente. ne sine nob consummarentur. XVIII Itaq; et nos tantam habentes impositam nubem testium deponentes omne pondus. et circumstans nos peccatum. p patientiam curramus propositum nob certamen. aspicientes in auctorem fidei. et cōsummatorem ihm. qui proposito sibi gaudio sustinuit crucē cōfusione contempta. atq; in dextera dei sedis sedet. Recogitate enim eum qui talem sustinuit

nunt a peccatorib; adūlus sanct ipm ōnadictionē ut
ñ fangemus animis ūris defiacentes. Nondum enim
usq; ad sanguinē restitistis adūlus peccatum repug
nantes et oblti estis consolationis que uob tamq̄m fil
is loquitur dicens. Fili mi noli negligē disciplinam dñi
neq; fangens dum ab eo arguens. Quem enim dilgit
dñs castigat flagellat aūt omnē filium quē recipit
Indisciplina pseuante tamq̄m filiis uob offert se ds.
Quis enim filius quē ñ ap̄t pater. Quod si extra
disciplinam estis cuius participes fī sunt omnes. g̃
adulteri et ñ filij estis. Deinde patres quidem carnis
nre habuimus eruditores et reuebamur eos. Non
multo magis obtēpabim̄ pr̄i spūum et uiuemus.
Et illi quidē in tempe paucop dieb scdm uoluntā
tē suam eruditebāt nos. hic aūt ad id quod utile
ē. in participio sctificationem eius. Omnis aūt disciplī
na in psēnti quidem uidetur ñ ee gaudij s; merois.
Postea aūt fructum pacatissimum exercentib; p eam
reddet iustitiae. Propter qd remissas manus et soluta
genua erigite. et gressus rectos facite pedib; uris. ut
ñ claudicans quis erret magis aūt sanetur. xviii
Adem sequimini cū omnib; et sanctimoniam. sine qua ne
mo uidebit dm. contemplantes ne quis desit gre dei.
ne qua radix amaritudinis sursum germinans impedi
at. et p illam inquinentur multi. Ne quis fornicator
aut pfanus ut esau qui pro una esca uendidit
primitiua sua. Scitote enim q̄m et postea cupiens here
ditare benedictionem reprobatus ē. Non enim inuenit pe
nitentie locum. q̄nq̄m cum lacrimis inquisisset eam.
Non enim accessistis ad tractabilem. et accessibilē ignem
et turbinem. et caligīem. et procellam. et tube sonū.
et uocē uerbop. q̄m qui audierunt excusauerunt se. ne
ei fieret uerbum. Non enim portabant qd dicebatur.
Et si bestia tangens montem lapidabitur. Et ita
terribile erat quod uidebatur. Moyses dix. Exterritus
sum et tremebundus. Sed accessistis ad syon montem
et ciuitatem dei uiuentis celestem. et multop
milium angelop frequentiam. et ecclām primitiuop q̄
conscripti sūt in celis. et iudicem omniū deum. et spūs iu
stop perfectop. et testāti noui mediatorē ihm. et
sanguinis aspersionem melius loquentē quam abel.
Videte ne recusetis loquentē. Si enim illi ñ effugerūt
recusantes eum qui sup terram loquebat. multo ma
gis nos qui de celis loquentē nob auertimus. cui uox
mouit terram tūc. nc aūt repromittit dicēs. Adhuc se
mel ego mouebo ñ solum terram. sed et celum. Qd aūt
adhuc semel dicit declarat mobiliū translationē
tamq̄m factop. ut maneant ea q̄ sunt immobilia
rtaq; regnū immobile suscipientes. xxix Ha
bemus gratiam p quā seruiamus placentes ds cū me
tu et reuerentia. Etenim ds nr. ignis cōsumens est.

Carnis fructus maneat in uob et hospitalitē nolite xiii
oblusca. Phanc enim quidā placuerunt. angelis ho
spitio receptis. Memento uinctop tamq̄m simul
uincti. et laborantium tamq̄m et ipi in corpe manen
tes. Honorabile cōnubium in omnib; et thorus imma
culatus. fornicatores enim et adulteros iudicabit ds.
Sint mores sine auaritia. contenti psentib; Ipse enim
dixit. Non te deseram neq; derelinquā. ita ut confide
ter dicamus. Dūs mi adiutor ē. nō timebo quid faciat
mi homo. Memento p̄positop uop. qui uob locuti sūt
uerbum dei. Quop intuentes exitum conuersationis imi
tamini fidem. xxi Iesus xp̄s heri et hodie.
ipse et in scla. Doctrinis uariis et peregrinis nolite ab
duci. Optimum ē enim gratia stabilire cor. ñ escis que
ñ profuerunt ambulantib; in eis. Habemus altare de
quo edere ñ habent potestatem qui tabernaculo deseruiunt.
Quop enim animalium infertur sanguis p peccato
in sca p pontificē. horum corpa cremantur extra castra.
Propter quod et ihs ut sanctificaret p suum sanguinē plm
extra portā passus ē. Exeamus g̃ ad eum extra castra
improperium eius portantes. Non enim habemus hic
manentē ciuitatem. sed futuram inquirimus. Per ipm
g̃ offeramus hostiā laudis dō. id est fructum labioop cōfi- sep
tentium nomini eius. Beneficentie aūt et cō
municationis nolite obliuisci. Talib enim hostiis p
mereatur ds. Obedite p̄positis uris et subiacete eis.
Ipsi enim pervigilant quasi rationē p animab uris red
dituri. ut cū gaudio hoc faciant ut ñ gementes. Hoc
enim ñ expedit uob. Orate p nob. Confidimus enī
quia bonam conscientiam habemus. in omnib bene
uolentes conuiuere. Amplius aūt deprecor uos hoc face.
quo celerius restituar uob. xxii Obsecro aūt uos
qui eduxit de mortuis pastorem magnum ouium
in sanguine testamenti eterni dñm nrm ihm xp̄m. ap
tare uos in omni bono ut faciatis uoluntatē ei. fa
ciens in uob qd placeat coram se. p ihm xp̄m cui ē gla
in scla sclop. amen. Rogo aūt uos frēs. ut sufferatis
uerbum solatij. Etenim pauca scripsi uob. Cognoscite fratrem nrm timotheum dimissum. cū quo si
celerius uenerit uidebo uos. Salutate omnes p̄positos uros et omnes sctos. Salutant uos de italia frēs.
Gra cum omnib; uob amen. Explicit epla ad
hebreos. Incipit plogus sci Iheronimi in libru actuu
Letas nationes hymnus cuius laus in aplis
euangelio canitur apud antiochiam mediante arte
egregius. et aplōr xp̄i discipulus. postea usq; ad
confessionē paulum secutus aplm. sine crimine
uirginitate pmanēs. dño maluit seruire. Qui
octoginta et quatuor agens etatis annos. in byth
nia de sclo nostratur emigrasse. Hic g̃ diuino flumi
nis impio postea in achaie partib; euangelia scribēs

greal fidelibus incarnatione dñi fidei narratione ostē
dit. cunctemq; extulit dauid descendisse monstrauit
Cui ñ immento stribendū aplōr actuum potestas
in ministerio datur. ut eō in dñi pleno et filio pdi
tionis extincto. oratione ab aplis facta. sorte dñi elec
tionis numerus compleret. sicq; paulus cōsummati
onē aplicā actib; daret. quē dū contra tumulum cal
cantem dñi elegisti. Quod legentib; ac requirentib;
vim breui malui sermone ostendē. qm̄ plurib; aliq̄d
fastidientib; pdidisse sciens q̄ oquentem agnoscam
opter et de suis fructib; ecere. Quem uti diuina subsi
cura ē gr̄ā. ut non solum corpm̄ sed etiam animar sa
luti. cuius pficere medicina. Explicit plogus. In

CHi sc̄pt dilapsis fuit dñs ab ierusolimis ne discederēt. capitul ca. i.
Petrus de turba cōdiscipulis suis loquitur ut p eo eduoly imū elegim. ii
Hi sc̄s sōs de celo descendit sup aplos ubi cōgregati fuerat. iii
Hi petrus dicit uideli ñ enim sic ethnicus hic ebreus ē sic hom deu ē. iiii
Hi de dño nr̄o sc̄ptur loquit. et de diuinis sc̄pturis. v
dñi.
Hi petrus uidet diem pentecosten agere. et baptisē inōiaq; in nōe vi
Hi aplis credidit. et baptizati ē ta multa. vii
Hi petrus et Johannes ascendentes in templo paralitcū sanat. viii
Hi loquebant ad plm̄ apli. et supuenit sacerdotes. et magistri. et in. ix
dentes aut̄ pr̄ē custodiam. et Johannis. x
Omnibus apli uenerunt ad suos. et narrauit eis omnia. xi
Multitudinis aut̄ credentium erat cor. et anima una xii
Hi quidā uir ananias cū uxore sua distrahit agrū. de pcio. et mouit ē. xiii
Per manus aplor. fiebant signa. et prodigia in plebe. et curabant. xiiii
Hi princeps sacerdotum. et q̄ cum illo erant. irruerē man̄ in aplos. xv
Hi edixit denuntiat ire in nomine ihu loquant. xvi
Crescente numero discipulor. fit murmur grec̄. aduersus hebreos. xvii
Stephanus plenus gr̄a. et fortitudine faciebat prodigia. et s. o. p. xviii
Stephanus loquit. de patriarch. incipiens ab abraham usq; ad moysē. xix
Hi hec audientes dilacerabantur. et stridebant dentib; sup eum. xx
Et pfectione facta in ecclia q̄ ē ierusolimis. xxi
Et symone mago. xxii Symon magus aplis pecuniam defert
Angelus dñi philippo loq̄. xxiii Hi saulus a principe sacerdotū p. e.
Hi saulus minabatur et spirabat adhuc. et mortua fuerant
Petrus lidde uenit ad eneam egrotantē sanat. in joppen ū tabitha
Et cornelio. xxvii Hi cornelius petit. adorat. et iussum illi narrat
Et eo dū adhuc petrus hec ad illum pretium hortes intrant incipit
Prophetā agabus famem annunciat
Hi herodes iacobum frem̄ iohis occidit. et petrū in carcerem mittit
Hi milites turbant sc̄p petro. herodes paulus ab angelo exprimit
Hi ipse sc̄s paulus et barnabas ad pdicandum segregant.
Saulus et qui cū eo erant nauigantes p gen pamphyliā.
Saulus de resurrectione xp̄i. uidet pdicat. multitudo
Cum intrassent in synagogā apli. et cessass uidem et gratiā. exposita
Nisi hic claudum ex utero matris sue paulus sanat. pdicabāt.
Hi quidā ab antiochia. et iconio uenientes paulū turbarent la
Hi quidā descendentes de iudea docebant fr̄s circūcidi. sanct
Hi apli scribunt credentib; exigentib; ut ab immolatis se abstine

Hi paulus et barnabas directi antiochiā euangelizant eplm illor. xli
Et tymotheo discipulo. xlii Et uiro macedone q̄ paulo apparuit
Et lidda purpuraria. et de puella spm̄ habente phitonē. xliii
Hi iudei zelantes paulū cōcitant turbā. ad domū iasonis. sedissent. xliii
Paulus athenienses dicit de ignoto deo. et idolis antepugnat. et ab eis ex xlv
pellit ab athenis paulus uenit chorinthum et muenit aquilā et pris xlvi
scillam eodem pfectus intrauerunt uno animo iudei in paulū. xlvii
Et iudō apollo et baptizatus baptismate iohannis. sanatur. xlviii
Iudā de circūeuntib; iudei exorcistis ab obsessis eiciē spūs nequā temp xlviii
Et demetrio argentario. l Hi pr̄q̄m cessauit numus. uocatis l
paulus discipulis ualedicit. et de cathmo adolescente q̄ cecidit mortuus.
Cum uenisset paulus ad asson assumpto eo uenerunt mitilenē et mu li
rensi ephesum uocauit maiores natu eccle et mirabiles allo. e. e.
Cum aut̄ forēs essēt ut naufragaremus ab eis recto cursu uenim̄ choy lii
Hi agabus spūs iudea uenens celeriā tulit zonā pauli. liii
Post dies aut̄ illos assumptis nris posteris die purificatus ē cū eis liv
Hi paulus assumpsit nros posteros die purificatus ē cū eis lv
Hi dicit unusquisq; et patres audire q̄m aduos reddo rationē. lvi
Hi de anania paulus loquit. et de hiz que ei accidit. lvii
Hi principes sacerdotum. manus iecerūt pauli. lviii
Hi quidā ex iudeis deuouerūt se ñ manducaturos donec occidere pauli. lix
Hi tribunus dimisit adolescentem p̄cipiēs ei. ne cui loquer hec. lx
Hi milites sedm̄ pceptū ē assumptos paulū duxerunt in antipatridem lxi
Hi ananias cū gaudio suscepit ē. et aliis senioribus adhibitis paulū eo. de. lxii
Hi paulus pr̄dicī loquit annuente ē. eodē pr̄side. lxiii
Hi felix scient de uia hac dixerat. et sustulit ē festum accepit. lxiv
Hi agrippa et berenice descendunt cesaream ad salutandū festum lxv
Hi paulus extenta manu cepit rationē reddē regi agrippe. lxvi
Hi eo loquente festus magna uoce dixit insanis paule. lxvii
Hi nauim ad numeriā ascendentes naugare cepunt. m. et. fu. lxviii
Hi naugantes in adriam regiā paulus ut cibum sumēt et supe lxix
Hi in nauē alexandrinam naugantes. et sic romā uenim̄. lxx

Incipit liber actuum aplor.

QVIDEM sermonem
fecī de omnib; o theo
phile que cepit ihc
facē et docere. usq;
in diem qua p̄cipi
ens aplis p spm̄ scm̄
quos elegit assumpsit
ē. Quib; et p̄buit
seipm̄ uiuum post
passionem suam in multis argumentis. p dies quadra
ginta apparens eis et loquens de regno dei. Et conue
scens pcepit eis ab ierusolimis ne discederēt. sed exspe
tarent promissionem patris qm̄ audistis inquit per os
meum. Quia iohannes quidē baptizauit aqua
uos aut̄ baptizabimini spū sc̄o ñ post multos hos

j

dies. Ioann qui conuenerant interrogabant eum dicentes. Dñe si in tempe hoc restituis regnum isrl. Dr̃ aũt eis. Non est uñm nosse tempa uel mõita que pater posuit in sua potestate. sed accipietis uirtutẽ sup uenientis sp̃i sc̃i in uos et eritis mihi testes in ierlim et in omni iudea et samaria et usq; ad ultimum trre. Et cum hec dixisset uidentib; illis eleuatus ẽ et nubes suscepit eum ab oculis eor. Cumq; intuerentur in celũ euntem illum ecce duo uiri astiterunt iuxta illos in uestib; albis. qui et dixerunt. Viri galilei quid statis aspicentes in celum. Hic ihc qui assumptus ẽ a uob in celum sic ueniet quemadmodũ uidistis eum euntẽ in celũ. Tunc reuersi sunt ierusolimã a monte qui uocatur oliueti qui ẽ iuxta ierlim sabbati hñs iter. Et cum introissent ascenderunt in cenaculum ubi manebant petrus et iohannes iacob et andreas philippus et thomas bartholomeus et matheus iacobus alphei et simon zelotes et iudas iacobi. hi oñes erant psistentes unanimit in oratione cum mulieribus et maria matre ihu et frib; eius. Et in dieb; illis exsurgens petrus in medio frm dixit. Erat aũt turba hominũ simul fere centum uiginti. Viri frs oportet implere scripturã qm̃ pdixit sp̃s s̃c̃s p os dauid de iuda qui fuit dux eor qui comprehenderunt ihm. qui annumeratus erat in nob et sortitus ẽ sortem ministerij huius. Et hic quidẽ possedit agrum de mercede iniquitatis et suspensus crepuit medius et diffusa sunt omnia uiscera eius. Et notum factum ẽ omnib; habitantib; ierlim ita ut appellaretur ager ille achildemach hoc ẽ ager sanguinis. Scriptum ẽ enim in libro psalmor fiat habitatio eius deserta et nõ sit qui habitet in ea et episcopatũ eius accipiat alius. Oportet g̃ ex his uiris qui nobcum sunt congregati in omni tempe quo intrauit et exiuit inter nos dñs ihc incipiens a baptismate iohannis usq; in diem qua assumptus ẽ a nob testem resurrectionis eius nobcum fieri unũ ex istis. Et statuerunt duos ioseph qui uocabatur barsabas qui cognominatus ẽ iustus et mathiam. Et orantes dixerunt. Tu dñe qui corda nosti omnium ostende quẽ elegeris ex his duob unum accipere locum ministerij huius et aplatus de quo preuaricatus ẽ iudas ut iret in locũ suum. Et dederunt sortes eis et cecidit sors sup mathiã et annumeratus ẽ cum undecim aplis.

Et cum complerentur dies pentecostes erant omnes pariter in eodem loco. Et fcs ẽ repente de celo sonus tanquam aduenientis spiritus uehementis et replenit totam domum ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispertite lingue tamq̃m ignis sedit; sup singulos eor. Et repleti sunt omnes sp̃u sc̃o et ceperunt loqui aliis lings prout sp̃s s̃c̃s dabat eloqui illis. Erant aũt in ierlim habitantes uiri iudei religiosi ex omni natione q̃ sub celo est. Facta hac aũt uoce conuenit multitudo et mente confusa ẽ qm̃ audiebat unusquisq; lingua sua illos loquentes. Stupebant aũt omnes et mirabantur dicentes. Nonne ecce omnes isti qui loquuntur galilei sunt. Et quomõ nos audiuim unusquisq; linguã nr̃am in q̃ nati sumus. Parthi et medi et elamite et qui habitant mesopotamiam iudeam et capadociam ponthum et asiam frigiam et pamphiliam egiptum et partes libie que ẽ circa cyrenen et aduene romani iudei quoq; et prosel cretes et arabes audiuimus eos loquentes nr̃is linguis magnalia dei. Stupebant aũt omnes et mirabantur ad inuicem dicentes. Quidnam hoc uult ẽ. Alij aũt irridentes dicebant quia musto pleni sunt isti. Stans aũt petrus cum undecim eleuauit uocem suã et locutus ẽ eis. Viri iudei et qui habitatis ierlim uniuersi hoc uob notum sit et auribus percipite uba mea. Non enim sicut uos existimatis hi ebrij sunt cũ sit hora diei tertia. sed hoc ẽ qd dictum ẽ p prophetam ioel. Et erit in nouissimis dieb; dicit dñs. effundam de sp̃u meo sup omnẽ carnem et prophetabunt filii uri et filie ure. Et iuuenes uri uisiones uidebunt et senes uri somnia somniabunt. Et quidẽ sup seruos meos et sup ancillas meas in dieb; illis effundam de sp̃u meo et prophetabunt. Et dabo prodigia in celo sursum et signa in tra deorsum sanguinẽ et ignẽ et uaporẽ fumi. Sol conuertetur in tenebras et luna in sanguinem antequam ueniat dies dñi magnus et manifestus. Et erit omnis quicumq; inuocauerit nomen dñi saluus erit. In israhelite audite uba hec. Jhm nazarenum uirum approbatum a deo in uob uirtutib; et prodigijs et signis que fecit per illum ds in medio uri sicut uos scitis. hunc definito consilio et prescientia dei traditum per manus iniquor affligentes interemistis. Quem ds suscitauit solutis doloribus inferni. iuxta quod impossibile erat teneri illum ab eo. Dauid enim dicit in eum. Prouidebam dñm coram me semp quoniam a dextris est mihi ne commouear. Propter hoc letatum est cor meum et exultauit lingua mea. insup et caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinques animã meam in inferno nec dabis sanctum tuum uidere corruptionem. Notas mihi fecisti uias uite. replebis me iocunditate cum facie tua. Viri frs licenter audite ad uos de patriarcha dauid quoniam defunctus est et sepultus est et sepulchrum eius apud nos est usq; in hodiernum diem. Propheta ergo cum esset et sciret quia iureiurando iurasset illi ds de fructu lumbor eius sedere ei. prouidens locutus est de resurrectione xpi quoniam nec derelictus est in inferno nec caro eius uidit corruptionem. hunc ihm resuscitauit ds cui omnes nos testes sumus. Dextera ergo dei exaltatus et promissione sp̃s sc̃i accepta a patre effudit hoc donum quod uos uidetis et auditis. Non enim dauid ascendit in celos. Dixit aũt ipse. Dixit dñs

dño meo sede adextris meis donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuor. Certissime g̃ sciat omnis domꝰ israh quia et dñm eum ⁊ xp̃m dꝰ hunc fecit ih̃m quē uos crucifixistis. VII His auditis compuncti s̃ corde ⁊ dixerunt ad petrum ⁊ ad reliquos aplos. Quid faciemus uiri fratres. Petrus ũ ad illos. pñiam inquit agite et baptizetur unusquisq; uꝝ in nomine ih̃u xp̃i in remissionē peccor uror. et accipietis donum sp̃s scī. Vob enim ē repmissio et filis uris. et omnib; qui longe s̃ quoscumq; aduocauerit dns dꝰ nr. Alis etiam ubis plurib; testificatus ē. et exhortabatur eos dicens. Saluamini a generatione ista prua.

VI g̃ receperunt sermonem eius baptizati sunt et apposite s̃ in illa die animꝫ circr tria milia. E rant aũ psistentes in doctrina aplor ⁊ cõmunicatione fractionis panis. et oibus. fiebat aũt omni anime timor. Multa quoq; prodigia et signa fiebãt p aplos in ierlm. et metus erat magnus in omnibus. Omnes etiam qui credebant erant pariter. et habebant omnia cõmunia. Possessiones et substantias uendebant. et diuidebant illa omnib; prout cuiq; opus erat. Cotidie q̃; perdurantes unanimiter in templo. et frangentes circa domos panem. sumebant cibꝰ cũ exultatione et simplicitate cordis. collaudantes dm. ⁊ habentes gram ad omnem plebem. Dns aũt augebat quotidie in ipsum. VIII Petrus aũt et iohannes ascendebant in templum. ad horam orõnis nonam. Et quidam uir qui erat claudus ex utero matris sue baiulabatur. quē ponebant cotidie ad portam templi q̃ dicit speciosa. ut peteret elemosinam ab introeuntib; in templum. Is cum uidisset petrum ⁊ Johm incipientes introire in templũ rogabat ut elemosinam acciperet. Intuens aũt in eum petrus cũ iohe dixit. Respice in nos. At ille intendebat in eos. sperans se aliquid acceperum. ab eis. Petrus aũt dixit. Argentum et aurũ n̄ ē mihi. qd aũt habeo hoc tibi do. In nomine ih̃u xp̃i nazareni surge et ambula. Et apprehensa eius dextra manu allevauit eum. et protinus consolidate sunt bases eius et plantę. Et exiliens. stetit et ambulabat. Et intrauit cum illis in templũ ambulans et exiliens ⁊ laudans dm. Et uidit omnis plꝰ ambulantē et laudantem dm. Cognoscebant aũt illum qm̃ ipe erat qui ad elemosinā sedebat. ad speciosam portam templi. Et impleti sunt stupore et extasi in eo quod contigerat illi. Cum teneret aũt petrum et iohm curritꝰ omnis plꝰ ad eos ad porticum que appellatur salomonis. stupentes. Videns aũt petrus respondit ad plm. Viri israhelite quid miramini in hoc. aut nos quid intuemini quasi nra uirtute aut pietate fecerimus hunc ambulare. Dꝰ habraham. et dꝰ ysaac ⁊ dꝰ iacob dꝰ patrũ nrorꝝ glificauit filiũ suum ih̃m quē uos quidem tradidistis et negastis ante faciē pilati. iudicante illo dimitti. Vos aũt sanctum et iustum negastis. et petistis virum homicidam donari uobis. Auctorem ũ uite interfecistis quē dꝰ suscitauit a mortuis. cuius nos testes sumus. Et in fide nominis eius hunc quē uidetis et nostis cõfirmauit nom eius. et fides que per eum ē dedit integram sanitatē istam. in conspectu omnium urm. Et nunc fris scio quia per ignorantiam fecistis sicut et principes urꝝ. Dꝰ aũt qui pnunciauit per os omnium pphar pati xp̃m suum implauit sic. Penitemini g̃ et conuertimini ut deleantur uria peccata. aũ ueniant tempa refrigerii a conspectu dñi et mittat eum qui pdicatus ē uob ih̃m xp̃m. quē oportet celum quidē suscipere. usq; in tẽpora restitutionis omnium q̃ locutus ē dꝰ per os scorꝝ suorꝝ a scło pphar. Moyses quidem dixit. Quia pphām uob suscitabit dñs dꝰ ur de fribꝰ urꝝ tamq̃m me ipm audietis. oia q̃cumq; locuta fuerit uob. Erit aũt omnis anima q̃ non audierit pphām illum exterminabitur de plebe. Et omnes pphe a samuhel et deinceps qui locuti s̃ et annunciauerunt dies istos. Vos estis filii pphar et testamenti quod disposuit dꝰ ad patres nros. dicens ad abraham. In semine tuo benedicentur omnes familie tre. Vob primũ dꝰ suscitans filium suum misit eum benedicentē uob. ut conuertat se unusquisq; a nequitia sua. IX Loquentibꝰ aũt illis ad plm supuenerunt sacerdotes et magistratus templi et saducei dolentes qd docent populũ. et annunciarent in ih̃m resurrectionē ex mortuis. Et iniecerunt in eos manus. et posuerunt eos in custodiam in crastinum. Erat enim iam uespa. Multi aũt eorꝝ qui audierant uerbum credidint. et fctꝰ ē numerus uirorꝝ quinq; milia. Factum ē aũt in crastinũ ut congregarentur principes eorꝝ et seniores. et scribe in ierlm. et annas princeps sacerdotum et cayphas. et iohannes et alexander. et quotquot erant de genere sacerdotali. Et statuentes eos in medio. interrogabant. In qua uirtute aut in quo nomine fecistis hoc uos. Tunc petrus repletus sp̃u scō dixit ad eos. Principes plī et seniores si nos hodie diiudicamur in beneficio hominis infirmi. in quo iste saluus fctꝰ ē. notũ sit omnib; uob. et omni plebi isti. quia in nomine ih̃u xp̃i nazareni quē uos crucifixistis q̃m dꝰ suscitauit a mortuis. in hoc iste adstat coram uob sanus. hic ē lapis qui reprobatus a uobis edificantibꝰ qui factꝰ ē in caput anguli. et n̄ ē in alio aliquo salus. Nec enim nom aliud ē sub celo datum hominib; in quo oporteat nos saluos fieri. X Videntes aũt petri constantiam et iohannis. ⁊ compto qd homines essent sine litris et idiote admirabantur. et cognoscebant eos q̃m cũ iesu fuissent. hominē quoq; uidentes stantē cũ

eis qui curatus fuerat isti potuit contradicere. Jusserunt autem eos foras extra concilium secedere. et conferebant ad invicem dicentes. Quid faciemus hominibus istis? Cognitum enim signum factum per eos omnibus habitantibus hierusalem manifestum est. et non possumus negare. Sed ne amplius divulgetur in plebem comminemur eis ne ulli loquantur in nomine hoc ulli hominum. Et vocantes eos denuntiaverunt ne omnino loquerentur neque docerent in nomine ihu. Petrus autem et iohannes respondentes dixerunt ad eos. Si iustum est in conspectu dei vos potius audire quam deum vos dijudicate. Non enim possumus que vidimus et audivimus non loqui. At illi comminantes dimiserunt eos non invenientes quomodo punirent eos propter plebem quia omnes clarificabant deum in eo quod factum erat signum istud sanitatis. Homo enim erat amplius quadraginta annorum in quo factum erat signum istud sanitatis. Dimissi autem venerunt ad suos et annuntiaverunt

XI

eis quanta ad eos principes sacerdotum et seniores dixissent. Qui cum audissent unanimes levaverunt vocem ad deum et dixerunt. Domine tu qui fecisti celum et terram mare et omnia que in eis sunt qui sancto spiritu per patrem nostrum david puerum tuum dixisti. quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania. astiterunt reges terre et principes convenerunt in unum adversus dominum et adversus christum eius. convenerunt vere in civitate ista adversus sanctum puerum tuum ihesum quem unxisti. herodes et pontius pilatus cum gentibus et populis israhel. facere que manus tua et consilium tuum decreverunt fieri. et nunc domine dominator respice minas eorum. et da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum. in eo quod manum tuam extendas ad sanitates. et signa et prodigia fieri. per nomen sancti filii tui ihesu. Et cum orassent motus est locus in quo erant congregati. Et repleti sunt omnes spiritu sancto. et loquebantur verbum dei cum fiducia. XII

Multitudinis autem credentium erat cor unum et anima una. Nec quisquam eorum que possidebat aliquid suum esse dicebat. sed erant illis omnia communia. Et virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis ihu christi domini. et gratia magna erat in omnibus illis. Neque enim quisquam egens erat inter illos. Quotquot enim possessores domorum aut agrorum erant vendentes afferebant pretia eorum que vendebant. et ponebant ante pedes apostolorum. Dividebatur autem singulis. prout cuique opus erat. Joseph autem qui cognominatus est barnabas ab apostolis. quod est interpretatum filius consolationis. levites ciprius genere. cum haberet agrum vendidit illum. et attulit pretium. et posuit ante pedes apostolorum. Vir autem quidam nomine ananias cum sapphira uxore sua vendidit agrum. et fraudavit de pretio agri conscia uxore sua. Et adferens partem quandam ad pedes apostolorum posuit. Dixit autem petrus ad eum. Anania cur temptavit satanas cor tuum. mentiri te spiritui sancto. et fraudare de pretio agri. Nonne manens tibi manebat. et venundatum in tua erat potestate.

Quare posuisti in corde tuo hanc rem. Non es mentitus hominibus. sed deo. Audiens autem ananias hec uba. cecidit et expiravit. Et timor magnus factus est omnes qui audierant. Surgentes autem iuvenes amoverunt eum. et efferentes sepelierunt. Factum est autem quasi horum trium. et uxor eius nesciens quod factum fuerat intravit. Respondit autem ei petrus. Dic mihi mulier. si tanti agrum vendidisti. At illa dixit. Etiam tanti. Petrus autem ad eam. Quid utique convenit vobis temptare spiritum domini. Ecce pedes eorum qui sepelierunt virum tuum ad ostium. et efferent te. Confestim cecidit ad pedes eius et expiravit. Introeuntes autem iuvenes invenerunt illam mortuam. et extulerunt et sepelierunt ad virum suum. Et timor magnus in universa ecclesia. et in omnes qui audierunt hec. XIII

Per manus autem apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe. et erant unanimes omnes in porticu salomonis. Ceterum autem nemo audebat coniungere se illis. sed magnificabat eos populus. Magis autem augebatur credentium in domino multitudo virorum ac mulierum. ita ut in plateis ejicerent infirmos. et ponerent in lectulis et grabatis. ut veniente petro saltem umbra illius obumbraret quemquam illorum. et liberarentur ab infirmitate. Concurrebat autem et multitudo vicinarum civitatum in hierusalem. afferentes egros et vexatos a spiritibus immundis. qui curabantur omnes. XV

Exsurgens autem princeps sacerdotum et omnes qui cum illo erant. que est heresis saduceorum. replete sunt zelo. et iniecerunt manus in apostolos. et posuerunt eos in custodia publica. Angelus autem domini per noctem aperiens ianuas carceris et educens eos dixit. Ite et stantes loquimini in templo plebi omnia verba vite huius. Qui cum audissent mane introierunt in templum. et docebant. Adveniens autem princeps sacerdotum et qui cum eo erant convocaverunt concilium et omnes seniores filiorum israhel. et miserunt ad carcerem ut adducerentur. Cum venissent autem ministri. et aperto carcere non invenissent illos. reversi nuntiaverunt dicentes. Carcerem quidem invenimus clausum cum omni diligentia. et custodes ante ianuas stantes autem foris neminem invenimus. Ut autem audierunt hos sermones magistratus templi et principes sacerdotum ambigebant de illis quidnam fieret. Advenit autem quidam nuntiavit eis. quia ecce viri quos posuistis in carcere sunt in templo stantes et docentes populum. Tunc abiit magistratus cum ministris. et adduxerunt illos sine vi. Timebant enim populum ne lapidarent. Et cum adduxissent illos statuerunt in concilio. et interrogavit eos princeps sacerdotum dicens. Precipiendo precepimus vobis ne docuissetis in nomine isto. et ecce replestis hierusalem doctrina vestra. et vultis inducere super nos sanguinem hominis istius. Respondens autem petrus et apostoli dixerunt. Obedire oportet deo magis

gis qm̃ hominib: Ds patrum nr̃or. suscitauit ihm
quē uos interemistis suspendentes in ligno. Hunc ds
principem ac saluatorem exaltauit dextrā sua. ad dan
dam penitentiam isti. in remissionē peccor. Et nos
sumus testes horū uerbor. et spūs scūs quem dedit ds om
nib; obedientib; sibi. Hec cum audissent. dissecabant
vij ⁊ cogitabant interficere illos. Surgens aūt quidam
in concilio phariseus nomine gamaliel legisdoctor.
honorabilis uniuerse plebi. iussit foras ad breue ho
mines fieri. Dixitq; ad illos. Viri israhelite attendi
te uob̃ sup hominib; istis quid actur sitis. Ante hos
enim dies exortus est theodas. dicens se ee aliquē magnū.
Cui consensit uirorū numerus circit quadringentor.
Qui occisus ē ⁊ omnes quicumq; credebant ei dissipa
ti sunt. et redacti sunt ad nichilum. Post hunc ex
surrexit iudas galileus in diebus professionis ⁊ auxit plm
post se. et ipe pit. et oms quotcūq; consenserunt ei
dispsi sunt. Et nunc itaq; dico uob̃. discedite ab
hominib; istis. et sinite illos. Quia si ex hominib;
consilium hoc aut opus dissoluetur. Si aut ex deo ē
non potestis dissoluere illud neq; uos neq; principes uri.
Abstinete ergo uos ab eis. ne forte et deo repugnare in
ueniamini. xvi Consensum aūt illi. Et cō
uocantes aplos cesis denuntiauerunt ne omnino lo
querentur in nomine ihu. et dimiserunt eos. Et illi
quidē ibant gaudentes a conspectu concilij. quia dig
ni habiti sunt pro nomine ihu contumeliam pati. Omni
aūt die in templo et circa domos non cessabant doce
vi tes. et euāgelizantes xpm ihm. xvii In dieb;
aūt illis crescente numero discipulor. factum ē murmur
grecor. aduersus hebreos. eo quod despicerentur in ministe
rio cotidiano uidue eor. Conuocantes aūt duode
cim multitudinē discipulor. dixerunt. Non ē equum nos
delinquere uerbum dei. et ministrare mensis. Considera
te ergo fres. uros ex uob̃ boni testimonij septem plenos spū
scō ⁊ sapientia quos constituamus sup hoc opus. Nos
aūt oratiom et ministerio uerbi instantes erimus. Et pla
cuit sermo coram omni multitudine. Et elegerunt ste
phanum uirum plenum spū scō. et philippum. ⁊ prochor.
et nychanorem. ⁊ timonem. et parmenam. et nicho
laum aduenam antiochenum. Hos statuerunt ante
cōspectum aplor. et orantes imposuerunt eis ma
nus. Et verbum dei crescebat. et multiplicabatur nu
merus discipulor. in ierlm ualde. Multa etiam tur
ba sacerdotum obediebat fidei. Stephanus aūt ple
nus gratia et fortitudine. faciebat prodigia et sig
na magna in plo. Surrexerunt aūt quidā de sy
nagoga q̄ appellatur libertinor. et cyrenensium.
et alexandrinor. et eor qui erant a cilicia et asia
disputantes cū stephano. et non poterant resistere sapie
⁊ spū qui loquebatur. Tunc subornauerunt uiros

qui dicent se audisse eum dicente uba blasphemie in
moysen et dm. Commouerunt itaq; plebem et seniores
et scribas. et concurrentes rapuerunt eum. ⁊ adduxerunt
eū in concilū. et statuerunt falsos testes. dicentes. Ho
mo iste non cessat loqui uba blasphemie. ad locū isti
sci et legem. Audiuimus enim eum dicente qm̃ ihs
nazarenus hic destruet locū istū. et mutabit tradi
ones quas tradidit nob̃ moyses. Et intuentes in
eum omnes qui sedebant in concilio. uiderunt fane
eius tanq̃m faciem angeli. xviii Dixit aūt
princeps sacerdotum. si hec ita se habent. Cui aut.
Viri fres et patres audite. Ds glie apparuit patri nro Vij
abraham cum eet in mesopotamia priusq̃m moa
retur in charran. et dixit ad illum. Exi de tra tua
et de cognatione tua. et ueni in terram q̃m ostendā
tibi. Tunc exiit de tra chaldeor. et habitauit in char
ran. Et inde postq̃m mortuus ē pat eius. transtulit
illum in terram istam. in qua nunc uos habitatis. et
non dedit illi hereditatem in ea. nec passum pedis. sed
repromisit dare illi eam in possessionem. et semini ei
post ipm cum non haberet filium. Locutus ē aūt ds qua
iij
nia erit semen eius accola in terra aliena. et fuerunt eos
subiugent. et male tractabunt eos annis quadrin
gentis. Et gentem cui fuerint iudicabo ego dixit
dns. Et post hec exibunt. ⁊ deseruient mihi in loco isto.
Et dedit illi testamentum circumcisionis. ⁊ sic genuit
ysaac. et circumcidit eum die octaua. Et ysaac iacob
et iacob duodecim patriarchas. Et patriarche emulan
tes ioseph uenundederunt in egyptum. Et erat ds
cum eo. et eripuit eum ex omnib; tribulationib; eius.
et dedit gratiam et sapiam in conspectu pharaonis regis
egypti. et constituit eum prepositum sup egyptum. et sup
omnem domum suam. Venit aūt fames in uniuersam e
gyptum et chanaan. et tribulatio magna. et non inueni
bant cibos patres nri. Cum audisset aūt iacob esse frumen
tum in egypto misit patres nros primum. et secdo cog
nitus est ioseph a fratribus suis. et manifestatum est pharaoni
genus eius. Ingressus aūt ioseph accersiuit iacob patrem suum
et omnem cognationem. in animab; septuaginta quinq;.
Et descendit iacob in egyptum et defunctus est ipe et pa
tres nri. et translati sunt in sychem. et positi sunt in
sepulchro qd emit abraham precio argenti a filiis emor
filij sychem. Cum appropinquaret aūt tempus repromissio
nis qm̃ confessus erat ds abrahe. creuit populus et mul
tiplicatus est in egypto quoadusq; surrexit rex alius
in egypto qui non nouerat ioseph. Hic circumueniens ge
nus nrm afflixit patres nros. ut exponerent infan
tes suos ne uiuificarentur. Eodem tempe natus est
moyses. et fuit gratus deo. Qui nutritus est ihs men
sibus tribus in domo patris sui. Exposito aūt illo sustulit eum
filia pharaonis. et enutriuit sibi in filium. Et eruditus est
moyses

+ vm fies eius. vtqđ nocius alterutri APLOR:
et aũr tumũ faciebat pximo: repulit eũ dicẽs.

ẽ omm sapia egiptioꝝ. et erat potens in ũbis et in opi
bus suis. Cum aũr implerent ei quadraginta annoꝝ
tempus. ascendit in cor eius ut uisitaret frẽs suos fi
lios israh. Et cum uidisset quendam iniuriam patien
tẽ defendebat illum. et fecit ultionẽ ei qui iniuriã
sustinebat pcusso egipcio. Existimabat aũr intelligẽ
tes suos. quia ꝑ manum ipsius daret salutem illis. at
illi nõ intellexerunt. Sequenti ũ die apparuit illis litigã
tibꝰ. et reconciliabat eos in pace. dicens. Quis te con
stituit principẽ aut iudicẽ sup nos. Numquid uis
cidere me tu uis. qmadmodũ interfecisti hen egiptium.
Fugit aũr moyses in ũbo isto et fẽs ẽ aduena in tra
madian. ubi genuerunt filios duos. Expletis aũt anis
quadraginta. apparuit illi in deserto montis syna ange
lus in igne flamme rubi. Moyses aũt uidens. ad
miratus ẽ uisum. Et accedente illo ut considerret.
facta ẽ uox dñi ad eum dicens. Ego sum ds patrũ
tuoꝝ. ds abraham. ds ysaac. et ds iacob. Tremefcs aũ
moyses nõ audebat considerare. Dixit aũr illi ds. Sol
ue calciamentum pedum tuoꝝ. Locus enim in quo
stas. tra scã ẽ. Videns uidi afflictionem ppli mei q̃ ẽ
in egipto. et gemitum eoꝝ audiui. et liberare eos descẽ
di. Et nunc ueni mittam te in egiptum. Hunc mo
ysen qm negauerunt. dicentes quis te constituit princi
pẽ aut iudicẽ sup nos. hic ds principẽ et redemptoꝛ
rem misit cum manu angli qui apparuit illi in rubo.
hic eduxit illos. faciens signa et pdigia in tra egipti.
et in rubro mari. et in deserto annis quadraginta. Hic
ẽ moyses. qui dixit filiis israh. Pphetam suscitabit uo
bis ds de fratribꝰ uris tamqm me. ipm audietis. Hic ẽ
qui fuit in ecclia in solitudine. cum angło qui lo
quebatur ei in monte syna. et cum patribꝰ nris. qui ac
cepit uba uite dare nob. Cui noluerunt obedire
patres nri. s. repulerunt. et auersi sũ cordibꝰ suis in egiptũ
dicentes ad aaron. fac nob ds qui precedant nos. Moysi
enim hunc qui eduxit nos de tra egipti nescimus qd
factum sit ei. Et uitulum fecerunt in illis diebꝰ. et obtulerũt
hostiam simulacrho. et letabantur in operibꝰ manuũ
suaꝝ. Conuertit aũr ds. et tradidit eos seruire militie ce
li. sicut scriptum ẽ. in libro pphꝝ. Numqd uictimas aut
hostias obtulistis mi annis quadraginta in deserto do
mus israh. Et suscepistis tabernaculum moloch. et sidus
dei uri rephan. figuras quas fecistis adorare eas. et tras
feram uos trans babilonem. Tabernaculum testimonij
fuit cũ patribꝰ nris in deserto. sicut disposuit ds loqns
ad moysen. ut faceꝛ illud secm formam quã uiderat.
Quod et inducentes susceperunt patres nri cũ ihu
in possessionem gentium. quas expulit ds a facie pa
trum nroꝝ. usq in diebꝰ dauid qui inuenit gram an
te dm. et petiit ut inueniret tabernaculum dõ iacob. Sa
lomon aũr edificauit illi domũ. s. nõ excelsus in manu

fcis habitat. sicut pha dicit. Celum mi sedes ẽ. tra
aũr scabellum pedum meoꝝ. Quam domum edifica
bitis mi dicit dns. aut quis locus requietionis mee ẽ.
Nonne manus mea fecit hec omnia. Dura ceruice
et incircumcisis cordibꝰ et auribꝰ. uos semp spũi sõ re
sistitis. sicut et patres uri. Quem pphaꝝ nõ fuerunt pse
cuti patres uri. Et occiderunt eos qui prenuntiabant de
aduentu iusti. cui uos nunc proditores et homicidas fuistis.
qui accepistis legem in dispositione angloꝝ et nõ custo
distis. XVIII Audientes aũr hec dissecabantur cor
dibꝰ suis. et stridebant dentibꝰ in eum. Cum aũr ipse
esset plenus spũ sõ. intendens in celum uidit glam
dei. et ihm stantem a dextris dei et ait. Ecce uideo
celos apertos. et filium hominis a dextris stantẽ dei. Ex
clamantes aũt uoce magna continuerunt aures
suas. et impetum fecerunt unanimiter in eum. Et eii
cientes eũ extra ciuitatẽ lapidabant. Et testes deposu
erunt uestimenta sua secus pedes adolescentis qui uoca
batur saulus. et lapidabant stephanũ inuocantẽ et
dicentẽ. Dñe ihu suscipe spm meum. Posuit aũt
genib: clamabat uoce magna dicens. Dñe ne
statuas illis hoc peccatum. Et cũ hoc dixisset obdor
muit in dño. Saulus aũt erat consentiens nci eius.
acta ẽ aũr in illa die psecutio magna in ecclã q̃ ~~XX~~ VIII
erant ierusolimis. et omnes dispersi sunt p regiones iu
dee et samarie. ꝓter aplos. Curauit aũr stephanũ
uir timoratus. et fecerunt planctum magnũ sup eũ.
Saulus ũ deuastabat ecclãm p domos intrans. et tra
hens uiros ac mulieres tradebat in custodiam. Igit
qui dispersi erant pertransibant. euglizantes uerbum di.
Philippus aũt descendens in ciuitatẽ samarie. pdica
bat illis xpm. Intendebant aũt turbe his que a phi
lippo dicebantur. unanimiter audientes et uidentes
signa que faciebat. Multi enim eoꝝ q̃ habebant spũs
mundos. clamantes uoce magna exibant. Multi
aũt paralitici et claudi curati sunt. Factum ẽ g gau
dium magnum in illa ciuitate. XXI
Uir aũt quidã nomine symon aĩ fuerat in ciuitate
magus. seducens gentem samarie. dicẽs se ẽ aliquẽ
magnũ. cui ausultabant oĩes a minimo usq; ad
maximum dicentes. hic ẽ uirtus dei. que uocat magna
dicebant aũt eum propter qd multo tpe magicis
suis dementasset eos. Cũ ũ credidissent philippo euã
gelizanti de regno dei. et in nomine ihu xpi bapti
zarent uiros ac mulieres. tunc symon et ipse credidit.
Et cũ baptizatus esset. adherebat philippo. Videns et
signa et uirtutes maximas fieri. stupens admirabã.
Cm aũt audissent apli qui erant ierusolimis XXII
quia recepisset samaria uerbum dei. miserunt ad eos
petrum et iohm. Qui cum uenissent orauerunt pro ipsis.
ut acciperent spm scm. Nondum enim in quẽqm illoꝝ

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

uenerat. sed baptizati tantū erant in nomine dñi
ihu. Tunc imponebant manus sup illos et accipiebāt
spīm scīm. Cum uidisset aūt symon quia p impositi
onē manus aplōr. daretur spūs sc̄s. obtulit eis pecuniā
dicens. Date michi hanc potestatem ut cuicumq; im
posuero manus accipiat spīm scīm. Petrus aūt dixit
ad eum. Pecunia tua tecum sit in pditionem. qm̄ donū
dei existimasti pecunia possideri. Non ē t̄ pars neq;
sors in sermone isto. Cor enim tuum nō ē rectū coram
deo. Penitentiā itaq; age ab hac nequitia tua. et ro
ga dīm si forte remittat t̄ hec cogitatio cordis tui.
In felle enim amaritudinis et obligatione iniquita
tis uideo te ee. Respondēs aūt symon dixit. Pre
camini uos p me ad dīm. ut nichil ueniat sup me hoc
q̄ dixistis. Et illi quidē testificati et locuti uerbum dñi
redibant ierusolimam. et multis regionib; samarita
nor. euāgelizabant. xvii. Angls aūt dñi locut
ē ad philippum. dicēs. Surge et uade contra meridi
anum ad uiam que descendit ab ierlm in gazam
hec ē deserta. Et surgens abiit. Et ecce uir ethiops
eunuchus potens candacis regine ethyopum qui erat
sup omnes gazas eius. uenerat adorare in ierlm. et
reuertebatur sedens sup currum suum. legebatq; ysa
iam pphām. Dixit aūt spūs philippo. Accede et adiun
ge ad currum istum. Accurrens aūt philippus audi
uit eum legentē ysaiam pphām. dixitq; Putasne intel
ligis que legis. Qui aut. Et quomō possum. si non ali
quis ostenderit mihi. Rogauitq; philippum ut ascen
deret. et sederet secum. Locus aūt scripture quē legebat
erat hic. Tamq̄m ouis ad occisionē ductus ē. et sicut
agnus coram tondente se sine uoce. sic nō aperuit os
suum. In humilitate iudicium eius sublatum ē. Gene
rationem eius quis enarrabit. Qm̄ tollitur de terra
uita eius. Respondens aūt eunuchus philippo. dixit.
Obsecro te de quo pphā dicit hoc. De se an de alio
aliquo. Apiens aūt philippus os suum. et incipiens
a scriptura ista. euāgelizauit illi ihm. Et dum irent p
uiam. uenerunt ad quandā aquā. Et ait eunuchus. Ec
ce aqua. Quid prohibet me baptizari. Dixit aūt phi
lippus. Si credis ex toto corde. licet. Et respondens ait.
Credo deū filium ee ihm xpm. Et iussit stare currum.
Et descenderunt utriq; in aquā philippus et eunuchus.
et baptizauit eum. Cum aūt descendissent de aqua
spūs dñi rapuit philippum. et amplius nō uidit eū
eunuchus. Ibat aūt p uiam suam gaudens. Philippus
aūt inuentus ē in azoto. Et pertransiens euāgelizabat
ciuitatib; cunctis. donec ueniret cesaream. xviii

Saulus aūt adhuc spirans minarū et cedis in discipulos
dñi. accessit ad principem sacerdotum. et petiit ab
eo epistolas in damascum ad synagogas. ut si quos in
uenisset huius uie uiros ac mulieres uinctos p̄du
cēt in ierlm. Et cum iret faceret contigit ut appropinqua
ret damasco. Et subito circumfulsit eum lux de celo. et
cadens in terram audiuit uocem dicentē sibi. Saule saule. q̄
quid me persequeris. Qui dixit. Quis es dñe. Et ille. Ego
sum ihc nazarenus qm̄ tu persequeris. Durum tibi est contra
stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens dixit. Dñe. q̄
quid me uis facere. Et dñs ad eum. Surge et ingredere
ciuitatē. et dicet̄ tibi quid te oporteat facere. Uir aūt
illi qui comitabant cum eo stabant stupefacti. audien
tes quidē uocē neminem aūt uidentes. Surrexit aūt
Saulus de terra. apertisq; oculis nichil uidebat. Ad manus aūt
illum trahentes introduxerunt damascum. Et erat
tribus diebus nō uidens. et nō manducauit neq; bibit. Erat
quidam discipulus damasci nomine ananias. Et dixit
ad illum in uisu dñs. Anania. At ille ait. Ecce ego dñe.
Et dñs ad illum. Surge uade in uicum qui uocatur
rectus. et quere in domo iude saulum nomine tharsen
sem. Ecce enim orat. Et uidit uirum ananiam ad
mine introeuntem. et imponentem sibi manum. ut
uisum recipiat. Respondit aūt ananias. Dñe audi
ui a multis de uiro hoc quanta mala fecerit sc̄is tuis
in ierlm. et hic habet potestatem sacerdotum a princi
pib; alligandi omnes qui inuocant nom̄ tuum. Dixit
aūt ad eum dñs. Vade. qm̄ uas electionis mihi est iste. ut por
tet nom̄ meū coram gentib; et regib; et filiis israh. Ego
enim ostendam illi quanta oporteat eum p nomine
meo pati. Et abiit ananias et introiit domum. et
imponens ei manum dixit. Saule frat̄ dñs misit me
ihc qui apparuit t̄ in uia qua uenieb;s ut uideas et
implearis spū scō. Et confestim ceciderunt ab oculis ei
tamq̄m squame. et uisum recepit. Et surgens bap
tizatus ē. Et cum accepisset cibum confortatus ē.
Fuit aūt cum discipulis qui erant damasci p dies
aliquot. Et continuo in synagogis predi
cabat ihm. qm̄ hic ē filius dei. Stupebant aūt oēs
qui eum audiebant. et dicebant. Nonne hic ē qui ex
pugnabat in ierlm eos qui inuocabant nom̄ istud.
Et huc ad hoc uenit. ut uinctos illos duceret ad princi
pes sacerdotum. xv

Saulus aūt magis ac
magis cōualescebat et confundebat uidentes qui habi
tabant damasci. affirmans q̄m hic ē xpc. Cum imple
rent aūt dies multi. consilium fecerunt inter eū
interficere. Notum aūt fc̄m est saulo insidie eor. Custodiebāt
aūt et portas die ac nocte. ut eum interficerent. Ac
cipientes aūt discipuli eum nocte per murū demiserūt
eū submittentes in sporta. Cum aūt uenisset in ie
rlm temptabat se iungere discipulis et oēs time
bant eum. nō credentes quia esset discipulus. Barna
bas aūt apprehensum illum duxit ad aplos. et narra
uit illis quomō in uia uidisset dñm. et quia locut̄ sit
ei. et quomō in damasco fiducialiter egerit in nomine ihu

Dō i pē octāb pasce

Et cum eo illis intrans et exiens in ierlm et fiducialiter agens in nomine dñi Ihesu xpi: gentib: disputabat cū eis. Illi aūt querebant occidē eum. Qd cū cognouissent fres deduxerunt eum cesaream et dimiserunt illum. Eccla quidē p totā iudeam et samariā et galileam habebat pacem et edificabat ambulans in timore dñi et consolatione spūs sci replebat.

Factum ē aūt. petrum dū pambularet universos per ACT IX
ire ad sctos qui habitabant lidde. Inuenit aūt ibi hominem nomine eneam ab annis octo iacentē in grabato. qui erat paraliticus. Et ait illi petrus. Enea sanet te dñs ihc xpc. Surge et sterne tibi. Et continuo surrexit. et uiderunt illum omnes qui habitabant lidde. et saronē. Qui conuersi sunt ad dñm. In ioppe aūt fuit quedam discipula nomine thabita que interpretata dicitur dorcas. Hec erat plena operib; bonis. et elemosinis quas faciebat. factum ē aūt in diebus illis. ut infirmata moreretur. Quā cū lauissent posuerunt eā in cenaculo. Cum aūt ppe esset lidda ab ioppe discipuli audientes quia petrus esset in ea. mittunt duos uiros rogantes eum. ne pigeat te uenire usq; ad nos. Exsurgens aūt petrus uenit cū illis. Et cū aduenisset duxerunt illū in cenaculum. et circumsteterunt illū omnes uidue flentes et ostendentes tunicas et uestes quas faciebat illis dorcas. Et eiectis aūt omnib; foras petrus ponens genua orauit. Et conuersus ad corp dixit. Thabita surge. At illa aperuit oculos suos. et uidit petrum resedit. Dans aūt illi manum erexit eā. Et cū uocasset sctos et uiduas. assignauit eam uiuam. Notū aūt factum ē aūt uniuersam ioppen. et credidērunt multi in dñm. Factum ē aūt ut dies multos moraretur in ioppe apud quendā symonē corariarum. ACT X

Vir aūt quidā. in cesarea nomine cornelius centurio cohortis que dicit italica religiosus et timens dñm cū omni domo sua faciens elemosinas multas plebi. et deprecans dñm semp. Vidit manifeste in uisu quasi hora diei. angelum dei introeuntem ad se. et dicentem sibi. Corneli. At ille intuens in eum timore correptus. dixit. Quis es dne. Dixit aūt illi. Orationes tue et elemosine tue. ascenderunt in memoriam in conspectu dei. Et nunc mitte uiros in ioppen. et accersi symonē quendā qui cognominat petrus. Hic hospitat ap symonē quendā coriarium cui ē domus iuxta mare. ipse dicet tibi quid oporteat facere. Et cū discessisset angelus qui loquebatur illi uocauit duos domesticos suos. et militem metuentem deum ex his qui sibi parebant. Quib; cū narrasset omnia misit illos in ioppen. Postera aūt die iter illis facientib; et appropinquantib; ciuitati ascendit petrus in superiora ut oraret circa horam sextam. Et cum esuriret uoluit gustare. Parantib; aūt illis. excidit sup eum mentis excessus. Et uidit celum apertum. et descendens uas quod uelut linteum magnum quatuor initiis submitti de celo in terram. in quo erant omnia quadrupedia et serpentia terre. et uolatilia celi. Et facta ē uox ad eum dicens. Surge petre occide et manduca. At ille petrus. Absit dne. quia nunq̄m manducaui omne commune et immundum. Et uox iterum sicio ad eum. Que deus purificauit tu ne commune dixeris. Hoc aūt factum ē per ter. et statim receptum ē uas in celum. Et dum intra se hesitaret petrus quidnam esset uisio quā uidisset. ecce uiri qui missi erant a cornelio inquirentes domum symonis astiterunt ad ianuam. Et cū uocassent. interrogabant si symon qui cognominatur petrus illic haberet hospitium. Petro aūt cogitante de uisione dixit spūs ei. Ecce uiri tres querunt te. Surge itaq; et descende et uade cum eis nichil dubitans. quia ego misi illos. Descendens aūt petrus ad uiros dixit. Ecce ego sum quem queritis. Que causa ē ppter quam uenistis. Qui dixerunt. Cornelius centurio uir iustus et timens dñm et testimonium hns ab uniuersa gente iudeorum. responsum accepit ab angelo sco accersire te in domū suā. et audire uba abs te. Introducens g eos. recep hospitio. Sequenti aūt die surgens profectus ē cum eis. et quidam ex fratrib; ab ioppe comitati sunt eum. Altera aūt die introiuit cesaream. Cornelius ū expectabat eos conuocatis cognatis suis. et necessariis amicis. Et cum ē cum introisset petrus. obuius uenit ACT XI
ei cornelius. Et procidens ad pedes eius adorauit eum. Petrus ū leuauit eum dicens. Surge. et ego ipse hō sum. Et loquens cum illo introiuit. et inuenit multos qui conuenerant. Dixitq; ad illos. Vos scitis quo m abhominatum sit uir iudeo coniungi aut accedere ad alienigenam. sed mihi ostendit deus neminē communē aut immundū dicere hominē. Propt qd sine dubitatione uenistis. Interrogo g quam ob causam accersistis me. Et cornelius ait. Ab uidi quartana die usq; ad hanc horam orans eram hora nona in domo mea. et ecce uir stetit ante me in ueste candida. et ait. Cornели exaudita ē oō tua. et elemosine tue cōmemorate sunt in conspectu dei. Mitte g in ioppen. et accersi symonem qui cognominatur petrus. Hic hospitat in domo symonis coriarii iuxta mare. Confestim g misi ad te. et tu bene fecisti ueniendo. Nunc g omnes nos in conspectu tuo assumus. audire omnia quecumq; a dño precepta sunt ad te. Aperiens aūt petrus os suum dixit. In ueritate comperi quia non est personarum acceptor deus. sed in omni gente qui timet eum et operatur iusticiam acceptus ē illi. Verbum misit filiis israhel annuncians pacem per ihm xpm. Hic est omnium dns. Vos scitis qd factum ē uerbum p totam iudeam. Incipiens enim a galilea post baptismum quod predicauit ihs. ihm a nazareth. quomodo unxit eum deus spu sco et uirtute. qui pertransiit benefaciendo et sanando

omnes oppſſos a diabolo qm ds erat cum illo. Et nos sum
testes omnium que fecit in regione iudeor et in hierlm qm
occiderunt suspendentes in ligno. Hunc ds suscitauit tcia
die et dedit eum manifestum fieri non omni plo sed testi
bus prędestinatis a deo nob qui manducauimus et bibim
cum illo postqm resurrexit a mortuis et precepit nobis
prędicare plo et testificari quia ipe est qui constitutus est
a deo iudex viuor et mortuor. Huic oīs phe testimo
nium phibent remissionem peccor accipere p nom ei
oīs qui credunt in eum. Adhuc loquente petro uba
hec cecidit spūs scs sup oīs qui audiebant uerbum.
Et obstupuerunt ex circumcisione fideles qui uenerant cū
petro quia et in nationes spūs scī grā effusa e. Audiebāt
enim illos loquentes linguis et magnificantes dm. Tc
respondit petrus. Numquid aqm quis phibere potest
ut nō baptizentur hi qui spm scm acceperunt sicut et nos.
Et iussit eos in nomine ihu xpi baptizari. Tunc rogā
XI uerunt eum ut ibi maneret aliquot diebus. Audierunt autē
apli et frēs qui erant in iudea qm et gentes receperunt
verbum dei et benedixerunt dm. Cum autē ascendisset
petrus hierusolimam discreptabant adūsus illum qui
erant ex circumcisione dicentes. Quare introisti ad ui
ros preputium habentes et manducasti cū illis. Incipiens
autē petrus exponebat illis ordinem dicens. Ego eram
in ciuitate ioppe orans et uidi in excessu mentis uisionē
descendens uas quoddam in uelut linteum magnum qua
tuor mutis submitti de celo et uenit usq ad me. In quo
intuens considerabam et uidi quadrupedia terre et bestias
et reptilia et uolatilia celi. Audiui autē et uocē di
centē mihi. Surge petre occide et manduca. Dixi autē.
Nequaquam dne quia omune aut immundum nunquam intro
iuit in os meum. Respondit autē mihi uox de celo.
Que ds mundauit tu ne commune dixeris. Hoc autē
trim et pter et recepta sunt omnia in celo. Et ecce
festum tres uiri astiterunt in domo in qua eram missi a cesa
rea ad me. Dixit autē spūs mihi ut irem cū illis nichil he
sitans. Venerunt autē et sex frēs isti mecū et ingressi
sumus in domū uiri. Narrauit autē nob quom uidisset
angelum in domo sua stantem et dicentem sibi. Mitte
in ioppen et accersi simonem qui cognominat petrus
qui loquet tibi uba in quibus saluus eris tu et uniuersa do
mus tua. Cum autē cepissem loqui cecidit spūs scs sup
eos sicut et in nos initio. Recordatus sum autē uerbi
dni sicut dicebat. Iohannes quidē baptizauit aqua
uos autē baptizabimini spu scō. Si ergo eandē grām dedit
illis ds sicut et nob qui credidimus in dnm ihm xpm
ego quis eram qui possem phibere deum. His auditis ta
cuerunt et glorificauerunt dm dicentes. Ergo et gentib
ds pniam ad uitam dedit. XIX At illi quidē
qui dispersi fuerant a tribulatione que facta fuerat sub
stephano perambulauerunt usq fenicem et cyprum et
antiochiam nemini loquentes uerbum nisi solis iudeis.
Erant autē quidam ex eis uiri cyprii et cyrenei. Qui cū
introissent antiochiam loquebantur et ad grecos annun
tiantes dnm ihm. Et erat manus dni cum eis multusq
numerus credentium conuersus e ad dnm. Puenit autē
sermo ad aures ecclie que erat ierusolimis sup illis et
miserunt barnaban antiochiam. Qui cum puenisset
et uidisset gratiam dei gauisus e et hortabatur omnes
proposito cordis permanere in dno. quia erat uir bonus
et plenus spū scō et fide. Et apposita e turba multa
dno. Profectus e autē tharsum ut quereret saulum. Quē
cum inuenisset perduxit antiochiam et annum totū
conuersati sunt in ecclia et docuerunt turbam multam. ita
ut cognominarentur primum antiochie discipuli xpiani.
Diebus autē his supueniunt ab hierusolimis
prophe antiochiam. Et surgens unus ex eis nomine aga
bus significabat per spm famē magnam futurā in uni
uerso orbe terr. que facta e sub claudio. Discipuli autē
prout quis habebat proposuerunt in ministerium mittere
habitantibus in iudea frib. quod et fecerunt mittentes
ad seniores per manus barnabe et saulu. XII
Circa autē tempus misit herodes rex manus ut affli
geret quosdam de ecclia. Occidit autē iacobum fratrem io
hannis gladio. Videns autē quia placeret iudeis ap
posuit apprehendere et petrum. Erant autē dies azimor.
Quem cum apprehendisset misit in carcerem tradens qua
tuor quaternionib militum custodiendum uolens post
pascha producere eum populo. Et petrus quidē seruabatur
in carcere oratio autē fiebat sine intermissione ab ecclia
ad dm pro eo. Cum autē productur eum esset herodes in
ipsa nocte erat petrus dormiens inter duos milites
uinctus catenis duab et custodes ante ostium custo
diebant carcerem. Et ecce angls dni astitit et lumen
refulsit in habitaculo. Percussoq latere petri excitauit
eum dicens. Surge uelociter. Et ceciderunt catene
de manib eius. Dixit autē angls ad eum. Precingere
et calcea te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi. Cir
cumda tibi uestimentum tuum et sequere me. Et exiens
sequebatur eum et nesciebat quia uerum e quod fiebat
per angelum. Estimabat autē se uisum uidere. Transeun
tes autē primā et secundam custodiā uenerunt ad portā
ferream que ducit ad ciuitatē que ultro aperta e
eis. Et exeuntes processerunt uicum unum. Et cō
tinuo discessit angls ab eo. Et petrus ad se reuersus
dixit. Nunc scio uere quia misit dns angelum suum
et eripuit me de manu herodis et de omni expecta
tione plebis iudeor. Consideransq uenit ad domū
Marie matris iohannis qui cognominat marcus
ubi erant multi congregati et orantes. Pulsante
autē eo ostium ianue processit puella ad audiendū
nomine rode. Et ut cognouit uocē petri p gau

dio ñ apuꝛ tanuam ⁊ introcurrens nuntiauit sta re petꝛum ante ianuam. At illi dixerunt ad eam. Insa nis. Illa aũt affirmabat sic se habere. Illi aũt dicebant. angℓs eius ẽ. Petꝛus aũt pseuerabat pulsans. Cum aũ aperuissent uiderũt eum et obstupuerunt. Annuens aũt eis manu ut tacẽnt narrauit quom dñs eduxisset eum de carc̃. Dixitq; Nuntiate iacobo. et frib; hec. Et egressus abiit in alium locum.

Dies aũt die erat ñ parua turbato mil̃es q̃nã re petꝛo fẽrẽt. Herodes aũt cum requisisset eum et ñ inuenisset cum inquisitione fca de custodib; iussit eos addi. a. Descendensq; a iudea in cesaream ibi ꝯ moratus ẽ. Erat aũt iratus tyriis et sydonijs. At illi unanimes uenerũt ad eum. et ꝓpiato blasto qui erat sup cubiculum regis. postulabant pacem. eo quod alerentur regiones eoꝝ ab illo. Statuto aũt die herodes uestitus ueste regia. sedit ꝓ tribunali. et concionabat ad eos. Populus aũt acclamabat dei uocis. et ñ homi nis. Confestim aũt percussit eum angℓs dñi. eo q̃ non dedisset honorem deo. et consumptus a ũmib; exspi rauit. Verbum aũt dñi crescebat. et multiplicabat. Barnabas aũt et saulus reũsi sunt ab ieru

solimis expleto ministerio. assumpto iohanne qui cog nominatus ẽ marcus. Erant aũt in ecclã que erat antioche ꝓphe et doctores. in quib; barnabas et syme on qui uocabatur niger. et lucius cyrenensis. et mana hen qui erat herodis tetrarche collactaneus et saulus. Ministrantib; aũt illis dño et ieunantib; dixit sps scs. Segregate mi barnaban et saulum. in opus quo assumpsi eos. Tunc ieunantes et orantes. imponẽ tesq; eis manus. dimiserunt illos. Et ipi quidẽ missi a spũ scõ abierunt seleuciam. et inde nauigauerunt cy prum. Et cum uenissent salaminam. ꝓdicabant ũbum dei in synagogis iudeoꝝ. Habebant aũt et iohm in ministerio. Et cum pambulassent insulã usq; paphum inueniunt quendam uirum magũ pseu do ꝓphm iudeum cui nom erat barieu. qui erat cũ ꝓcon sule sergio paulo uiro prudente. Hic accitis barnaba et pau lo. desiderabat audire ũbum dei. Resistebat aũt illis eli mas magus. sic enim interpretatur nom eius. querens a uertere ꝓconsulem a fide. Saulus qui et paulus repletus spũ scõ intuens in eum dixit. O plene omni dolo. et omni fallacia. fili diaboli. inimice omnis iustitie. non desinis subuertere uias dñi rectas. Et nunc ecce manus dñi sup te. et eris cecus ñ uidens solem usq; ad tẽp. Et confestim cecidit in eum caligo et tenebre. et ci rcuiens querebat qui ei manum daret. Tunc ꝓconsul cũ uidisset factum. credidit admirans sup doctrina dñi. Et cum apapho nauigassent paulus et qui cum eo erãt. uenerunt pgen panphiliẽ. Iohannes aũt discedens ab eis reũsit ierusalem. Illi ũ pertranseuntes pgen

uenerunt antiochiam pysidie. Et ingressi synagogam die sabbatoꝝ. sederunt. Post lectionem aũt legis et ꝓphaꝝ miserunt principes synagoge ad eos dicentes. Viri fratres si quis ẽ in uob̃ sermo exhortationis ad plebem. dicite. Surgens aũt paulus et manu silen tium indicens. ait. Viri israhelite et qui timetis dñm audite. Deus plebis isti elegit patres nros. et ple bem exaltauit cũ essent incole in terra egypti. et in brachio excelso eduxit eos ex ea. et ꝙ quadraginta annoꝝ tempus mores eoꝝ sustinuit in deserto. et destruens gentes septem in tra chanaan. sorte dedit eis terram eoꝝ. quasi post quadringentos et quin quaginta annos. Et post hec dedit iudices. usq; ad samuhel ꝓphã. Et exinde postulauerunt regem. et dedit eis saul filium cis uirum de tribu beniamin. annis quadraginta. Et amoto illo suscitauit illis dauid regem. cui et testimonium phibens dixit. Inueni dauid filiũ iesse uirũ secm cor meum. qui fa cient oms uoluntates meas. Huius de semine secm ꝓmissionẽ eduxit isti saluatorem ihm. ꝓdicante iohanne ante faciem aduentus eius baptismũ pẽ nie omni pplo isti. Cum impleret aũt iohannes cursum suum. dicebat. Quẽ me arbitramini ee. ñ sum ego. sed ecce uenit post me. cui ñ sum dignus calciamenta pedum soluere. Viri fres filij generis abrahã et qui in uob̃ timent dñm. uob̃ uerbum salutis huius missum ẽ. Qui enim habitant ierlim. et principes eius hunc ignorantes et uoces ꝓphaꝝ q̃ omne sabbatum leguntur. iudicantes impleuerunt. Et nullam causam mortis inuenientes in eo. petierũ a pilato ut interficerent eum. Cumq; cõsummassent oĩa q̃ de eo scripta erant. deponentes eũ de ligno. posuerũ in monumẽto. Deus ũ suscitauit eũ a mortuis die tcia. Qui uisus ẽ per dies multos his qui simul ascenderant cũ eo de galilea in ierlim. qui usq; nunc sunt testes eius ad plebem. Et nos uob̃ annuntiamus eam q̃ ad patres nros repromissio fca ẽ. qm hanc deus ad im pleuit filiis nris resuscitans ihm. sicut et in psalmo scdo scriptum ẽ. filius mus es tu. ego hodie genui te. Quod aũt suscitauit eum a mortuis. amplius ñ reuer surũ in corruptionẽ. ita dixit. Quia dabo uob̃ scã dauid fidelia. Ideoq; et alias dicit. Non dabis scm tu um uidere corruptionẽ. Dauid enim in sua gene ratione cũ administrasset uoluntati dei. dormiuit et appositus ẽ ad patres suos. et uidit corruptionẽ. Quẽ ũ deus suscitauit. ñ uidit corruptionẽ. Notum ẽ sit uob̃ uiri fres quia ꝑ hunc uob̃ remissio peccatoꝝ annunciat. ab omnib; quib; ñ potuistis in lege mo ysi iustificari. In hoc enim omnis qui credit iustifi catur. Videte ẽ ne superueniat uob̃ qd dictum est in ꝓphis. Videte contemptores et admiramini. et

vispdimus · quia opus opat ego inchoo uob opus qd̄ n
credetis si quis enarrauit uob. Et reuntes aut illi ro
gabant ut sequenti sabbato loquent sibi uba hec. Cumq;
dimissa eet synagoga secuti sunt multi iudeoꝝ et co
lentium dm aduenaꝝ paulum et barnaban. Qui lo
quentes suadebant eis ut pmanerent ingra dei. Segnia
q̄ sabbato pene uniuſa ciuitas conuenit audire ubum
dni. Videntes aut turbas iudei repleti sunt zelo et con
tradicebant his que a paulo dicebant blasphemantes.
Tunc constanter paulus et barnabas dixerunt. Vob opo
tebat primum loqui ubum dei. sed qm repellitis illud
et indignos uos iudicastis eene ecce conuertim
ad gentes. Sic enim pcepit nob dns. Posui te in lum
gentib; ut sis in salutē usq ad extremum tre. Audien
tes aut gentes gaudebant et glificabant ubum dni
et credebant quotq erant pordinati ad uitam eternā.
Disseminabatur aut ubum dni p uniuersam regionē.
Iudei aut concitauerunt religiosas mulieres et honestas
et primos ciuitatis et excitauerunt psecutionē in paulū
et barnaban. et eiecerunt eos de finib; suis. At illi
excusso puluere pedum in eos uenerunt yconium.
Discipuli quoq; replebantur gaudio et spu sco. Factum
est aut in yconio ut simul introirent synagogā
iudeoꝝ. et loquerentur ita ut crederet uidelicet iudeoꝝ et grecoꝝ
copiosa multitudo. Qui aut incredduli fuerunt iudei su
scitauerunt et adnichilandum animauerunt animas gen
tium aduersus fres. Dns aut dedit cito pacem. Quidem
tempe demorati sunt fiducialiter agentes in dno
testimonium phibenti uerbo gre sue dantis sig
na et prodigia fieri pmanus eoꝝ. Diuisa est aut mul
titudo ciuitatis. et quidā quidē erant cū iudeis qdā
aut cū aplis. Cū aut fuisset impetus gentilium et iudeoꝝ
cū principib; suis ut contumelias afficerent et lapidarent
eos. intelligentes confugerunt ad ciuitates licaonie
stram et derben. et unusquisq in circuitu regionem.
et ibi euglizantes erant. Et quidā uir
in lustris infirmus pedib; sedebat claudus ex utero ma
tris sue. qui numqm ambulauerat. Hic audiuit pau
lum loquentē. Qui intuitus eum et uidens quia
habet fidē ut saluus fieret. dixit magna uoce. Sur
ge sup pedes tuos. recti. Et exiluit. et ambulabat. Tur
be aut cū uidissent qd fecerat paulus. leuauerunt
uocē suam licaonice dicentes. Dii similes facti homi
nib; descenderunt ad nos. Et uocabant barnaban io
uem et paulū ut mercurium. qm ipe erat dux ubi. Sa
cerdos quoq; iouis qui erat ante ciuitatem. tauros
et coronas ante ianuas afferens. cū plis uolebat sa
crificare. Quod ubi audierunt apli barnabas et
paulus. conscissis tunicis suis exiluerunt in turbas
clamantes et dicentes. Vir quid hec facitis. Et nos
mortales sumus similes uob homines annuntiantes
uob ab his uanis conuerti ad dm uiuum. qui fecit
celum et terram mare et omnia q̄ in eis sūt. qui inpe
tus generationib; dimisit omnes gentes ingredi u
as suas. Et quidem n sine testimonio semet ipm reli
quit. benefaciens de celo dans pluuias et tempa fru
tifera implens cibo et letitia corda uīa. Et hec dicē
tes uix sedauerunt turbas ne sibi immolarent. Ve
Venerunt aut quidam ab anthiochia et yconio
iudei. et p suasis turbis lapidantes paulum traxe
runt extra ciuitatē estimantes eū mortuum ee.
Circumdantib; aut eum discipulis surgens intrauit
ciuitatē. et postera die pfectus e cum barnaba in
derben. Cumq; euglizassent ciuitati illi docuissēt
multos. reuisi sunt lustram. yconium. et antiochiā
confirmantes animas discipuloꝝ. exhortantesq; ut
pmanerent in fide. et qm p multas tribulationes opo
tet nos intrare in regnum dei. Et cum constituissēt
illis p singulas eccias pbros. et orassent cum ieunia
nonis. commendauerunt eos dño in quem credidērunt.
Transeuntesq; pisidiam uenerunt pamphiliam. Et
loquentes in pgen ubum dni. descenderunt in attaliam
et inde nauigauerunt antiochiam. unde erant tradi
ti gre dei in opus qd compleuerunt. Cum aut uenissēt
et congregassent eccliam. referebant quanta fecisset
deus cum illis. et quia aperuisset gentib; ostium fidei. Mo
ram fecerunt tempus non modicum cū discipulis. Ve
Et quidam descendentes de iudea docebant fres. quia n
circumcidamini secm morē moysi non poteſtis salu
fieri. facta aut seditione non minima paulo et bar
nabe aduersus illos. statuerunt ut ascenderent pau
lus et barnabas et quidam alii ex aliis ad aplos et
pbros in ierlm. sup hac questione. Illi quidem deducti ab
eccla. pertransibant fenicem et samariam narran
tes conuersionem gentiū. et faciebant gaudium
magnum omnib; frib. Cum aut uenissent ieru
solimam suscepti sunt ab eccla et ab aplis et seniorib;
annuntiantes quanta fecisset deus cum illis. Surrexerūt
aut quidā de hereſi phariseoꝝ qui credidērunt dicentes
quia oportet circumcidi eos. precipere quoq; seruare legē
moysi. Conuenerunt aut apli et seniores uidere de uerbo
hoc. Cum aut magna conquisitio fieret. surgens pe
trus dixit ad eos. Viri fres uos scitis quia ab antiquis
diebus in nob elegit deus. per os meum audire gentes uerbū
euglii et credere. Et qui nouit corda deus testimoniū
phibuit dans illis spm sctm sicut et nob. et nichil
discreuit inter nos et illos. fide purificans corda eoꝝ.
Nunc quid temptatis dm imponere iugum sup
ceruicē discipuloꝝ qd neq; patres nri. neq; nos portare
potuimus. Sed per gram dni ihu credimus saluari
quemadmodum illi. Tacuit aut omnis multitudo. et
audiebant barnabam et paulum. narrantes quanta si

asser ds signa et prodigia in gentib; p eos. Et postq̃m tacuerunt respondit iacobus dicens. Viri fr̃es audite me. Symon narrauit quemadmodum primum ds uisitauit sumere ex gentib; pplm nomini suo. Et huic cõcordant uba prophar sunt scriptum. Post hec reuertar et reedificabo tabernaculum dauid qd̃ ceciderit et diruta eius reedificabo et erigam illud. ut requirant ceteri hominũ dñm. et oẽs gentes sup quas inuocatum est nom̃ meum dicit dñs faciens hec. Notum est a sẽculo dño opus suum. Propter quod ego iudico non inquietare eos qui ex gentib; conuertuntur ad dñm. sed scribere ad eos ut abstineant se a contaminationib; simulacrorũ et fornicatione et suffocato et sanguine. Moyses enim a temporib; antiquis habet in singulis ciuitatib; qui eum predicent in synagogis ubi per omne sabbatum legitur. actuũ xv

Vne placuit apl̃is et senior̃b; cum omni eccl̃a electis ex eis et mittere antiochiam cum paulo et barnaba. iudã qui cognominatur barsabas. et silam uiros p̃mos in fr̃ib; scribentes per manus eor̃. Apli et seniores fr̃es his qui sunt antiochie et syrie. et cilicie fratrib; ex gentib; salutem. Quoniam audiuimus quia quidã ex nobis exeuntes turbauerunt uos ubis euertentes animas uestras quibus non mandauimus. placuit nob̃ collectis in unum eligere uiros et mittere ad uos cum carissimis nr̃is barnaba et paulo hominib; qui tradiderunt animas suas p nomine dñi nr̃i xpi ihu. Misimus ergo iudã et silam. qui et ipi uob̃ referent eadem. Visum est enim spũ sc̃o et nob̃ nichil ultra imponere uob̃ oneris. qm̃ hec necessaria. ut abstineatis uos ab immolatis simulacrorũ et sanguine. suffocato. et fornicatione. quib; custodientes uos bene agetis. valete. xl

Illi ergo dimissi. descenderunt antiochiam. Et congregata multitudine. tradiderunt epl̃am. Quam cũ legissent. gauisi sunt sup consolatione. Judas autem et silas et ipi cum essent pphe. ubo plurimo consolati sunt fr̃es et confirmauerunt. Facto autem ibi tempore aliquanto dimissi sunt cũ pace a fratrib; ad eos qui miserunt illos. Paulus autem et barnabas demorabantur antiochie docentes et euglizantes cũ aliis plurib; ubum dñi. Post aliquot autem dies. dixit ad barnaban paulus. Reuertentes uisitemus fr̃es p uniuersas ciuitates in quib; pdicauimus ubum dñi. quomodo se habeant. Barnabas autem uolebat secum assumere iohm̃ qui cognominatur marcus. Paulus uero rogabat eum qui discessisset ab eis apud philam et non isset cum eis in opus. non debere recipi. facta est autem inter illos dissensio. ita ut discederent ab inuicem. et barnabas quidem assumpto marco nauigauit cyprum. paulus uero electo sila. profectus est tradit̃s gr̃e dei a fratrib; Perambulabat autem syriam et cyliciam confirmans eccl̃as. et precipiens custodire precepta apl̃or̃ et seniorũ. xli

Peruenit autem in derben et lustram. Et ecce discipulus quidam nomine timotheus erat ibi. filius mulieris fidelis patre gentili. huic testimonium bonum reddebant qui in lustris erant et yconio fr̃es. Hunc uoluit paulus secum proficisci. Et assumens circumcidit eum propter iudeos qui erant in illis locis. Sciebant enim omnes quia pater eius gentilis erat. Cũ autem per urbes irent. tradebant eis custodire dogmata que erant decreta ab apl̃is et senioribus. qui erant hierosolimis. Et eccl̃e quidem confirmabantur fide. et habundabant numero cottidie. Transeuntes autem frigiam et galatie regionem. uetti sunt a spũ sc̃o loqui ubum in asia. Cum uenissent autem in mesiã temptabant ire bithiniam. et non permisit eos spũs ihu. Mysiam autem peruenientes descenderunt xlii Troadem. et uisio per noctem paulo ostensa est. Uir macedo quidã erat stans. et deprecans eum. et dicens. Transiens in macedoniam. adiuua nos. Vt autem uisum uidit statim quesiuimus proficisci in macedoniã certi facti quia uocasset nos dns euglizare eis. Nauigantes autem a troade recto cursu uenimus samothraciam. et sequenti die neapolim. et inde philippos. que est prima partis macedonie. ciuitas colonie. Eramus autem in hac urbe dies. conferentes. Die autem sabbatorũ egressi sumus foras secus portã iuxta flumen. ubi uidebat oratio esse. Et sedentes. loquebamur mulieribus. que conuenerant. Et quedã mulier nomine lidia. purpuraria xliii ciuitatis thiatirenor̃. colens dm̃ audiuit. cui dns aperuit cor intendere his que dicebantur a paulo. Cum autem baptizata esset ipsa et domus eius. rogauit et dixit. Si iudicastis me fidelem dño esse. introite in domum meam et manete. Et coegit nos. Factum est autem eunte nob̃ ad orationem puellam quandã habentem spm̃ pythonem obuiare nob̃. que quẽstum magnum prestabat dñis suis diuinando. Hec subsecuta paulum et nos. clamabat dicens. Isti homines serui dei excelsi sunt. q̃ annuntiant uobis uiam salutis. Hoc autem faciebat multis diebus. Dolens autem paulus. et conuersus spũi dixit. Precipio tibi in nomine ihu xpi. exire ab ea. Et exiit eadem hora. Videntes autem dñi eius quia exiit spes questus eor̃. apprehendentes paulum et silam perduxerunt in forum ad principes. et offerentes eos magistratib; dixerunt. Hi homines conturbant ciuitatem nram cũ sint iudei. et annuntiant morem quem non licet nob̃ suscipere neque facere cũ simus romani. Et concurrit plebs aduersus eos. et magistratus scissis tunicis eor̃. iusserunt eos uirgis cedi. Et cũ multas plagas eis imposuissent. miserunt eos in carcerem. precipientes custodi ut diligenter custodiret eos. Qui cũ tale preceptum recepisset. misit eos in interiorem carcerem. et pedes eor̃ strinxit in ligno. Media autem nocte orantes laudabant dm̃. et audientes

eos qui in custodia erant. Subito aũ terremotus fs̃ est magnus ita ut moueretur fundamenta carceris. Et statim aperta sunt omnia ostia et uniuscuiusq; uincula soluta s̃t. Expergefactus aũ custos carceris et uidens apertas ianuas carceris euaginato gladio uolebat se interficere estimans fugisse uinctos. Clamauit aũt paulus uoce magna dicens. Nichil feceris tibi mali. Vniuersi enim hic sumus. Petitoq; lumine introgressus ẽ. et tremefs̃ procidit paulo et silee ad pedes. et p̃ducens eos foras ait. Dñe. quid me oportet facere ut saluus fiam. At illi dixerunt. Credе in dñm ihm. et saluus eris tu domus tua. Et locuti sunt ei ũbum dñi cum omnibus qui erant in domo eius. Et tollens eos illa hora nocte lauit plagas eorũ plagasq; et baptizatus ẽ ipe et omnis domus eius continuo. Cumq; p̃duxisset eos in domum suã apposuit eis mensam. et letatus est cũ omni domo sua credens dõ. Et cũ dies fs̃ cẽpissent miserunt magistratus lictores dicentes. Dimitte homines illos. Nuntiauit aũt custos carceris ũba hec paulo. quia miserunt magistratus ut dimittamini. Nunc ergo exeuntes ite in pace. Paulus aũt dixit ei. Cesos nos publice indemnatos homines romanos miserunt in carcẽm. et nunc occulte eos eiciũt. Non ita. sed ueniant. et ipsi nos eiciant. Nuntiauerunt aũt magistratus ũba hec timuerunt q; audito q̃ romani essent. Et uenientes deprecati sunt eos et educentes rogabant ut egrederentur de urbe. Exeuntes aũt de carcere. introierunt ad lidiam. et uisis fr̃bus consolati sunt eos. et p̃fecti sunt. Cum aũ pambulassent amphipolim et apolloniam. uenerũt thessalonicam ubi erat synagoga iudeorũ. Secũm consuetudinem aũ paulus introiuit adeos. et per sabbata tria disserebat eis de scripturis. aperiens et insinuans. quia xp̃m oportuit pati et resurgere a mortuis. et quia hic ẽ xp̃s ihs qui ego annuntio uobis. Et quidã ex eis credidерunt et adiuncti sunt paulo et silee. et de colentibus gentilibus q; multitudo magna et mulieres nobiles n̄ pauce. xlvii

Zelantes aũt iudei assumentesq; de uulgo uiros quosdam malos turba facta concitauerunt ciuitatẽ. Et assistentes domui iasonis. querebant eos p̃ducere in plm̃. Et cũ n̄ inuenissent eos. trahebant iasonẽ et quosdã fr̃s ad principes ciuitatis. clamantesq; qm̃ hi sunt qui urbem concitant. et huc uenerunt quos suscepit iason. et hi omnes contra decreta cesaris faciunt. regem alium dicentes ee ihm. Concitauerunt aũt plebem et principes ciuitatis audientes hec. Et accepta satisfactione a iasone et aliis. dimiserunt eos. fratres uero statim per noctem p̃miserunt paulũ et silam in beroeã. Qui cũ aduenissent. in synagogã iudeorũ introierunt. Hi aũt erant nobiles eorũ qui fuerunt thessalonice qui suscepерunt ũbum cũ omni auiditate. cotidie scripturas scrutantes si hec ita se habent. Et multi quidem crediderunt ex eis et gentilium mulierum honestarum et uirorum non pauci. Cum aũt cognouissent in thessalonica iudei. Gabb quia et beroee predicatum ẽ a paulo ũbum dei. uenerunt et illuc cõmouentes et turbantes multitudinem. Statimq; tunc paulum dimiserunt fr̃s ut iret usq; ad mare. Silas aũt et timotheus remanserunt ibi. Qui aũt deducebant paulũ p̃duxerunt eum usq; athenas. Et accepto mandato ab eo ad silam et timothẽ. ut q̃m celerius uenirent ad illum p̃fecti sunt. xlv

Paulus aũt cum athenis eos expectaret. irritabatur spiritus eius in ipo. uidens ydolatrie deditum ciuitatem. Disputabat q̃ in synagoga cum iudeis et colentibus. et in foro omnes dies ad eos qui aderant. Quidam aũt epicurei et stoici philosophi. disserebant cum eo. Et quidã dicebãt. Quid uult semilingus hic dicere. Alii ũ dicebant nouorum demoniorum uideтur annuntiator ee. quia ihm et resurrectionem annuntiabat eis. Et apprehensum eũ adduxerunt ad pagum dixerunt. dicentes. Possumus scire que sit hec noua que a te dicitur doctrina. Noua enim quedam infers auribus nris. volumus q̃ scire. quidnam hec uelint ee. Atheniensis aũt omnes hospites et aduene ad nichil aliud uacabant. nisi aut dicere aut audire aliquid noui. Stans aũt paulus in medio areopagi. ait. Viri athenienses. per omnia quasi superticiosos uos uideo. Preteriens enim et uidens simulachra uestra inuenи aram in qua scriptum erat ignoto dõ. Quod q̃ ignorantes colitis. hoc ego annuntio uobis. Dс qui fecit mundũ et omnia q̃ in eo sunt. hic celi et terre cum sit dñs. n̄ in manufactis templis habitat. nec manibus humanis colitur. indigens aliquo cũ ipe det omnibus uitã et inspirationem et omnia. fecitq; ex uno omne genus hominum inhabitare super uniuersam faciem terre. diffiniens statuta tempora. et terminos habitationis eorum. querere dñm. si forte attrectent eum aut inueniant. quamuis n̄ longe sit ab uno quoq; nrm. In ipo enim uiuimus et mouemur et sumus. sicut et quidam uestrorum poetarum dixerunt. Ipsius enim et genus sumus. Genus q̃ cũ simus dei n̄ debemus estimare auro aut argento aut lapidi sculpture artis. et cogitationi hominum diuinum ee simile. Et tpa quidem huius ignorantie despiciens dс. nunc annuntiat hominibus. ut omes ubiq; penitentiam agant. eo q̃ statuit diem in qua iudicaturus ẽ orbem in equitate in uiro in quo statuit. fidem p̃bens omnibus. suscitans eum a mortuis. Cum audissent aũt resurrectionem mortuorum. quidã quidem deridebant. cum quidã ũ dixerunt. Audiemus te itm̃. Sic paulus exiuit de medio eorum. xviii Quidam ũ uiri adherentes ei crediderunt. in quibus et dyonisius areopagita. et mulier nomine damaris et alii cum eis. xlvi

xlvii

Post hec egressus ab athenis uenit corinthum. Et inue
niens quendam iudeum nomine aquilam ponticum
genere qui nup uenerat ab italia. et priscillam uxorē
eius eo qđ p̄cepisset claudius discedere omnes iudeos
a roma accessit ad eos. Et quia cusdē erat artis
manebat apud eos et operabatur. Erat aūt scenofac
torie artis. Disputabat aūt in synagoga p omne sab
batum interponens nom̄ dn̄i ihu. suadebatq; iudeis
et grecis. Cum uenissent aūt de macedonia silas
et timoth⁹ instabat ū paulus testificans iudeis ee
xp̄m ih̄m. Contradicentibus aūt eis et blasphemanti
bus excutiens uestimenta sua dixit ad eos. Sanguis uř
sup caput uřm. Mundus ego ex hoc ad gentes uadā.
Et migrans inde intrauit domum cuiusdā nomi
ne iusti colentis d̄m. cuius domus erat cōiuncta sy
nagoge. Crispus aūt archisynagog⁹ credidit dn̄o cū
omni domo sua. et multi corinthioꝝ audientes cre
debant et baptizabantur. Dixit aūt d̄n̄s nocte per
uisionē paulo. Noli timere sed loquere. et ne taceas
ppt̄ qđ ego sum tecum. Et nemo apponet tibi ut no
ceat te. quia ppls multus est michi in hac ciuitate.
Sedit aūt ibi annum et sex menses. docens apud eos
ūbum dei. xlvii Gallione aūt p̄consule achaie
insurrexerunt uno animo in paulum. et adduxerunt
eū ad tribunal dicentes. quia contra legē hic p̄suader
hominib; colere d̄m. Incipiente aūt paulo aperire os
dixit gallio ad iudeos. Si quidē esset iniquum aliquod
aut facinus pessimum o uiri iudei recte uos sustinerē.
Si ū questiones sunt de ūbo et nominib; legis uře
uos ipsi uidetis. Judex ego hoc nolo esse. Et minauit
eos a tribunali. Apprehendentes aūt omnes sosthenen p̄n
cipem synagoge percutiebant eum ante tribunal. et
nichil horū gallioni curae erat. Paulus ū cum adhuc
sustinuisset dies multos frib; ualefaciens nauga
uit syriam. et cum eo priscilla et aquila. qui sibi
totonderat in cenchris caput. Habebat enim uotū.
Deuenit; ephesum. et illos ibi reliquit. Ipse ū in
gressus synagogam disputabat cum iudeis. Rogan
tib; aūt eis ut amplius tempe ibi manēt. nō cōsen
sit. sed ualefaciens et dicens rursum reuertar ad uos deo
uolente. et p̄fectus est ab epheso. Et descendens cesa
ream ascendit et salutauit eccl'iam. et descendit
antiochiam. Et facto ibi aliquanto tempe. p̄fectus
est ambulans ex ordine galaticam regionem et fri
giam. confirmans omnes discipulos. xlviii
Judeus aūt quidā apollo nomine alexandrinus nati
one ui eloquens deuenit ephesum. potens in scrip
turis. Hic erat edoctus uiam dn̄i. Et feruens spū
loquebatur et docebat diligenter ea q̄ sunt de iesu. sci
ens tantum baptisma iohannis. Hic ḡ cepit fiducia
liter agere in synagoga. Quē cum audissent priscilla
et aqla. assumpserunt eum. et diligentius exposuerunt ei uiam
dei. Cum aūt uellet ire achaiam. exhortati fratres scripserunt discī
pulis ut susciperent eum. Qui cum uenisset. contulit multum his q̄ cre
diderant. Vehemēter enim iudeos reuincebat. publice ostendens p
scripturas esse xp̄m ih̄m. factum est aūt cum apollo esset corinthi. ut xix ij
paulus peragratis superioribus partib; uenisset ephesum. et inueniens
quosdam discipulos. dixit ad eos. Si spūm scm accepistis credentes.
At illi dixerunt ad eum. Sed neq; si spūs scs est audiumus. Ille ū ait.
In quo ḡ baptizati estis. Qui dixerunt. In johis baptismate. Dixit
aūt paulus. Johes baptizauit baptismo penitentie ppli dicēs
in eū q uenturus esset post ipm ut credent. hoc est in ihm. His au
dit. baptizati sunt in nomine dn̄i ihu. Et cū imposuisset illis ma
nus paulus. uenit spūs scs sup eos. et loquebantur linguis et pphe
tabant. Erant aūt oīes uiri fere duodecim. Introgressus aūt synagogā vii
est fiducia loquebat p tres menses disputans et suadens de regno
dei. Cum aūt quidam indurarent et non credent. maledicentes uiā dn̄i
coram multitudine. discedens ab eis segregauit discipulos. cot
idie in schola tyranni cuiusdam. hoc aūt factū est p biennium. ita
ut oīes q habitabant in asia audirent ūbum dn̄i. iudei atq;
gentiles. Virtutes q̄ non modicas deus faciebat p manus pauli ita
ut et sup languidos deferrentur a corpe eius sudaria uel semicin
gia. et recedebant ab eis languores. et spūs nequā egrediebant. viii
Conati sunt aūt quidam et de circumitis iudei exorcistę inuoca
re sup eos q habebant spūs malos nom̄ dn̄i ihu dicentes. Ado
ro uos p ihm quem paulus predicat. Erant aūt cuiusdā sceue
ci iudei principis sacerdotum septem filii qui hoc faciebant. Re
spondens aūt spūs nequā dixit eis. Ihm noui et paulū scio. Vos
aūt q estis. Et insiliens homo in eos in q erat demonium pos
sessionis dñatus. ambobus inualuit. ita ut nudi et uulne
rati effugerent de domo illa. Hoc aūt notum factum est oīb;
iudeis atq; gentilib; qui habitabant ephesi. et cecidit timor
super omnes illos. et magnificabatur nomen dn̄i ihu. Multiq;
credentium uenebant confitentes et annuntiantes actus suos.
Multi aūt ex his qui fuerant curiosa sectati contulerunt libros et
combusserunt coram omnib; Et computatis pretiis illorum inuenerunt
pecuniam denariorum quinquagenta milium. Ita fortiter uer
bum dei crescebat et confirmabatur. His autē expletis posu
it paulus in spū transire macedoniam et achaiam et ire hierusa
lem dicens. quia postquam fuero ibi oportet me et romam uidē.
Mittens aūt in macedoniam duos ex ministrantib; sibi timo
theum et erastum. ipse remansit ad tempus in asia. xix
Facta est aūt in illo tempe turbatio nō minima de uia dn̄i.
Demetrius enim quidam nomine argentarius faciens edes
argenteas diane. prestabat artificibus non modicam questum.
Quos cōuocans et eos qui eiusmodi erant opifices dixit. Vi
ri scitis quia de hoc artificio acquisitio est nobis et uidetis
et auditis quia non solum ephesi. sed pene totius asie pau
lus hic suadens auertit multam turbam dicens quoniam
non sunt dii qui manibus fiunt. Non solum autem hec
periclitabitur nobis pars in redargutionem uenire. sed et mag
ne diane templum in nichilum reputabitur. Sed et dest
ruet incipere maiestas eius quam tota asia et orbis colit.
His auditis repleti sunt ira. et exclamauerunt dicentes.
Magna diana ephesiorum. Et impleta est ciuitas confusio
ne. et impetum fecerunt uno animo in theatrum rapto ga
io et aristarcho comitibus pauli. Paulo autem uolente in
trare in populum. non permiserunt discipuli. Quidam et de
asie principibus qui erant amici eius. miserunt ad eum. ro
gantes ne se daret in theatrum. Alii autem aliud clama

luntē. Erat enim ecclā confusa. et plures nesciebant qā
ex causa conuenissent. De turba autē detraxerunt alex
andrum. p̄ pellentib⁹ iudeis. Alexander ꝑ manu si
lentio postulato. volebat rationem reddē p̄ plō. Quē
ut cognouēt iudeū ēe. uocē fāe ē una omniū quasi
p̄ horas duas clamantium. Magna diana ephesioꝝ.
Et cum sedasset scriba turbas. dixit. Vir ephesij. quis
ē hominū qui nesciat ephesioꝝ ciuitatē ciliciē ē
magne diane. iouisq; prolis. Cum ꝑ his contradici
ī possit. oportet uos sedatos ēe. et nichil temere agē.
Adduxistis enim homines istos. neq; sacrilegos neq;
blasphemantes deam uram. Qd si demetrius et qui
cē eo sunt artifices hnt aduersus aliquē causam. conuē
tus forenses agūtur. et proconsules s. accusent inuicē.
Si quid autē alterius rei queritis. in legitima ecclā
poterit absolui. Nam et periclitamur argui seditionis
hodierne. cum nullus obnoxius sit de quo possimus
reddē rationem concursus istus. Et cum hec dixisset.
dimisit ecclām. 1 Postqm autē cessauit tu
multus uocat⁹ ī paulus discipulos exhortatus eos sa
lutauit. et p̄fectus ē ut iret in macedoniam. Cum
autē pambulasset partes illas et exhortatus eos fuisset
multo sermone. uenit ad greciam. ubi cū fecisset ī
ses tres. facte s. illi insidie a iudeis nauigaturo in
syriam. habuitq; consilium. ut reuerteretur p̄ ma
cedoniam. Comitatus ē autē eum sopater pirhe
rensis. Thessalonicensium ū aristarch. et secūs. et gay
derbuus. et timothe⁹. Asianj ū tychicus et trophimus.
hij cū p̄cessissent. sustinebant nos troade. Nos ū na
uigauim⁹ post dies azimoꝝ. a philippis et uenimus
ad eos troade in diebus quinq; ubi demorati sumus
diebus septem. In una autē sabbati cū uenissemus ad
frangendum panē. paulus disputabat eis et confir
mabat animas eoꝝ. p̄fecturus in crastinū. Protu
q; sermonē usq; in mediā noctē. Erant autē lam
pades copiose in cenaculo ubi erant congregati. Se
dens autē quidā adolescens nomine eutichius sup fe
nestram cū mergeret somno grauiq disputante dia
pulo. ductus somno cecidit de tercio cenaculo deor
sum. et sublatus ē mortuus. Ad quē cum descen
disset paulus incubuit sup eū. et cōplexus dixit. No
lite turbari. anima enī ipsius cū eo ē. Ascendens
autē frangensq; panē et gustans. satisq; allocutus
usq; mane. sic p̄fectus ē. Adduxerunt autē puer
uuientē. et cōsolati sūt nō minime. 11
Nos autē ascendentes nauim nauigauim⁹ in asson
me. Inde suscepturi paulū. Sic enim disposuerat ipse p̄
terram uter facturus. Cū autē uenissemus in asson.
assumpto eo uenim⁹ mitilenen. et inde nauigan
tes sequenti die uenim⁹ contra chium. et alia die appli
cuimus samū. et sequenti die uenimus miletum. Pro
posuerat enim paulus transnauigare ephesum. ne
qua mora illi fieret. Festinabat enim si possi
bile sibi esset. ut diem pentecosten faceret ierusolimis.
Amisero autē mittens ephesum. uocauit maiores natu
ecclē. Qui cū uenissent ad eum et simul essent. dixit
eis. Vos scitis a p̄ma die qua ingressus sum in asiam.
qualit⁹ uobcum p̄ omne tempus fuerim. seruiens dō
cū omni humilitate. et lacrimis et temptationib⁹ q̄
mihi accidunt ex insidiis iudeoꝝ. quomō nichil subtraxe
rim uob⁹ utilium. quo minus annunciarē uob⁹ et do
cērem uos publice et p̄ domos testificans iudeis atq; gen
tilib⁹ in dm penitentiam. et fidē in dm nr̄m ihm xp̄m.
Et nunc ecce alligatus ego spū uado in ierlm. que
in ea uentura sint mihi ignorans. nisi q̄ spūs scs p̄ oīs
ciuitates p̄testat. mihi dicens. q̄m uincula et tribula
ones me manēt. Sed nichil horum uereor. nec facio ai
am meā p̄ciosiorem q̄m me. dūmodo cōsummē cur
sum meū et ministerium ubi q̄ accepi a dno ihū testi
ficari euāgelium gr̄e dei. Et nunc ecce ego scio quia ampli
us non uidebitis faciem meā uos omnes. p̄ quos transiui p̄di
cans regnū dei. Quapp̄ contestor uos hodierna die
quia mundus sum a sanguine omniū. Non enim subterfugi
quo minus annunciarē omne consiliū dei uob⁹. Attendi
te uob⁹ et uniuerso gregi. in quo spūs scs posuit epos regere
ecclām dei. q̄m acquisiuit sanguine suo. Ego scio hoc
q̄m introibunt post discessionē meā lupi graues in uos
non parcentes gregi. Et ex uob⁹ ipsis exurgent uiri lo
quentes p̄uersa. ut abducant discipulos post se. Propter quod
uigilate memoria retinentes. q̄m p triennium nocte die
non cessaui cū lacrimis monēs unūquēq; uestrum. Et nunc
cōmendo uos dō et uerbo gr̄e ipsius qui potens ē edifi
care et dare hereditatē sanctificatis omnib⁹. Argentum et
auruū aut uestem nullius cōcupiui ipse scitis. q̄m ad ea
q̄ mihi opus erant et his qui mecū sunt. ministrauerunt
manus iste. Omnia ostendi uob⁹ q̄m sic laborantes o
portet suscipere infirmos. ac meminisse ubi dixit ihs
q̄m ipse dixit. Beatius ē magis dare q̄m accipere. Et cū
hec dixisset. positis genibus suis cū omnib⁹ illis orauit.
Magnus autē fletus factus ē omniū. et prabentes
sup collum pauli osculabantur eū. dolentes maxime
in uerbo q̄ dixerat. q̄m amplius faciē eius nō essent uisu
ri. et deducebant eum ad naue. 12 XVI
Factū autē sicut ire nos contigit ut nauigarem. abstracti ab eis. rec
to cursu uenimus choo. et sequenti die rodum
et inde patarā. Et cū inuenissem⁹ nauem trans
fretantē in fenicē. ascendentes nauigauimus. Cum
apparuissemus autē cypro. relinquentes eā ad sinistrā
nauigauim⁹ in syriam. et uenimus tyrum. Ibi enī
nauis erat exponens onus. Inuentis autē discipulis
mansim⁹ ibi diebus septē. Qui paulo dicebant p̄ spīm
ne ascenderet ierusolimam. Et expletis diebus p̄fecti
ibamus. deducentib⁹ nos omnib⁹ cū uxoribus et filiis
usq; foras ciuitatem. Et positis genibus in littore.

orauimus. Et cū ualefeciſſemus inuicem ascendimus in
naium. Illi aūt redierunt in sua. Nos ū nauigatione
expleta a tyro Ascendimus ptolomaidam et salutatis frib; mansimus die una apud illos. Alia aūt die
pfecti uenimus cesaream. Et intrantes in domū phy
lippi euglistę qui erat unus de septem mansimus ap
eum. Huic aūt erant filie quatuor uirgines pphantes.
Et cū moraremur ibi p dies aliquot supuenit lui
quidā a iudea pphā agabus nomine. Is cū uenisset ad
nos tulit zonam pauli et alligans sibi pedes et ma
nus dixit. Hec dicit spūs scs. Virum cuius ē zona hec.
sic alligabunt in ierlm uiri. et tradent in manus gē
tium. Quod cum audissemus rogabamus nos et qui
loci illius erant ne ascenderet ierusolimam. Tunc respō
dit paulus et dixit. Quid facitis flentes et affligen
tes cor meum. Ego enim nō solum alligari sed et mori in
ierlm paratus sum pp nomen dni ihu. Et cū eo suadere
nō possemus. quietum dicentes dni uoluntas fiat. lui
Post dies aūt istos paratis ascendebamus ierlm. Venerūt
aūt et ex discipulis a cesarea nobcum adducentes apud
quē hospitaremur iasonē quendā cyprium antiquū
discipulū. Et cū uenissemus ierusolimā libenter exce
punt nos frēs. Sequēti aūt die introibat paulus nob
cū ad iacobum omnesq; collecti sunt seniores. Quos
cū salutasset narrabat pfingula q̄ fecisset ds in gen
tib; p ministerium ipsius. At illi cū audissent magnifica
bant dn. dixerūtq; ei. Vides frater q̄s milia sunt in
iudeis qui crediderunt. et omnes emulatores legis sunt
audierunt aūt de te quia discessionē docebas a moy
se eos qui p gentes s iudeos. dicens nō debere eos circū
cidē filios suos neq; secūm consuetudinē ingredi. Quid
ergo est. Utiq; oportet conuenire multitudinē. Audiet
enim supuenisse. Hoc ergo fac qđ tibi dicimus. Sūt nob; ui
ri quatuor uotum habentes sup se. His assumptis
sanctifica te cū illis. et impende in illis ut radant capita
et scient oēs quia que de te audierunt falsa sunt
sed ambulas et ipe custodiens legem. De his aūt qui cre
diderunt gentib; nos scripsimus iudicantes ut abstineant
se ab ydolis immolato. et sanguine. et suffocato. et
fornicatione. lv Tunc paulus assumpsit ui
ros. postera die purificatus cū illis intrauit in templū
annuntians expletionē dierū purificationis donec of
ferretur p uno quoq; eorū oblatio. Dum aūt septē dies
cōsummarentur. hi qui de asia erant iudei cū uidis
sent eū in templo concitauerūt omnē plebē. et iniecerūt
ei manus clamantes. Viri israhelite adiuuate. Hic ē
homo qui aduersus plebē et legem et locū hunc oēs
ubiq; docens. insup et gentiles induxit in templū. et
uolauit locū scm istum. Viderant enim trophimū ephe
sium in ciuitate cū ipo. quē estimabant q̄m in templū
induxisset paulus. Commotaq; est ciuitas tota. et fa
ctus est concursus plebis. Et apprehendentes paulū trahebant
extra templum. Et statim clause sunt ianue. Quere
tibus aūt eum occidere nuntiatum ē tribuno cohortis.
quia tota confunderetur ierlm. Qui statim assumptis
militib; et centurionib; decurrit ad eos. Qui cū uidis
sent tribunum et milites cessauerunt percutere paulum.
Tunc accedens tribunus apprehendit eum. et iussit alliga
ri catenis duab; et interrogabat quis esset et quid
fecisset. Alii aūt aliud clamabant in turba. Et cum nō
posset certum cognoscere p tumultu. iussit duci eum in
castra. Et cum uenisset ad gradus. contigit ut por
taretur a militib; pp̄ uim plebis. Sequebatur enim multi
tudo plebis clamans tolle eum. Et cū cepisset induci
in castra. paulus dixit tribuno. Si licet mihi loqui aliquid
ad te. Qui dixit. Grece nosti. Nonne tu es egyptius
qui ante hos dies tumultum concitasti. et eduxisti
in desertum quattuor milia uirorum sicariorum. Et dixit
ad eū paulus. Ego homo sū quidē iudeus a tharso alicę
nō ignote ciuitatis municeps. Rogo aūt te permitte
me loqui ad plebem. Et cū ille permisisset. paulus stans in
gradib; annuit manu ad plebem. et magno silentio
facto allocutus ē hebrea lingua dicens. lvi xxii
Viri frēs et patres. audite quam ad uos nunc reddo ra
onē. Cum audissent aūt quia hebrea lingua loque
batur ad eos. magis p̄stiterunt silentium. Et dixit.
Ego sum uir iudeus natus tharso cilicie. nutritus
aūt in hac ciuitate secus pedes gamalihelis. eruditus
iuxta ueritatem patrie legis. emulator legis sicut et uos
oēs estis hodie. qua hanc uiā persecutus sum usq; ad mor
tem. alligans et tradens in custodias uiros ac mulieres.
sicut principes sacerdotum testimoniū mihi reddunt. et
oēs maiores natu. a quib; et epistolas accipiens ad frēs
damascum pgebam. ut adducerem inde uinctos ue
nientes ierusalem ut punirentur. Factū ē aūt eunte me et ap
propinquante damasco. medio die subito circūfulsit
me lux copiosa de celo. Et cecidi in terram. audiui uocē dicentē
mihi. Saule saule quid me persequeris. Ego autē ē
contra
stimulum calcitrare. Ego aūt respondi. Quis es dne.
Dixitq; ad me. Ego sū ihs nazarenus quē tu persequeris. Et qui mecū erant lucem quidē uiderunt. uocē aūt
nō audierunt eius q̄ loquebatur mecū. Et dixi. Quid
faciam dne. Dns aūt dixit ad me. Surgens uade da
mascum. et ibi tibi dicet de omnib; que te oportet
facere. Et cū nō uidem p̄ claritate luminis illius. ad
manū deductus a comitib; uenit damascum. lvii
Ananias quidā uir secūm legē. testimoniū habens ab omnib;
damasci habitantib; iudeis. ad me ueniens et astans
dixit mihi. Saule frāe respice. Et ego eadē hora respexi
in eum. At ille dixit. Deus patrum nr̄orum predestinauit
te ut cognoscas uoluntatē eius. et uideres iustum. et
audires uocē exore eius. quia eris testis illius ad oēs
homines eorum que audisti et uidisti. Et nunc qđ
moraris. Exsurge et baptizare. et ablue peccata

tua inuocato nomine ihesu factum ē aiūt retinenti ih̄m in
uerbū et omnū in templo. fieri me in stupore mētis et
uidere illum dicentē mihi festina. exi uelociter exierūt qm̄
nō recipient testimonium tuū de me. Et ego dixi. Dñe
ipsi sciunt quia ego eram concludens in carcerem et
cedens p synagogas eos qui credebant in te. Et cum
funderet sanguis stephani testis tui. ego astabam et
consentiebam. et custodiebam uestimenta interficientiū
illum. Et dixit ad me. Vade qm̄ ego ad nationes lon
ge mittam te. Audiebant aūt eum usq; ad hoc uerbū
et eleuauerūt uocem suā. dicentes. Tolle de terra huius
modi. Non enim fas ē eum uiuere. Vociferantibus aūt
eis et proicientibus uestimenta sua. et puluerem iactantibus in
aerem. iussit tribunus induci eum in castra. et flagel
lis cedi. et torqueri eum. ut sciret p̄ quam causam
sic acclamarent ei. Et cum astrinxissent eum loris. dixit
astanti sibi centurioni paulus. Si hominē romanum
et indemnatum licet uobis flagellare. Quo audito cē
turio accessit ad tribunum. et nuntiauit ei dicens. Quid
acturus es. hic enim homo ciuis romanus ē. Accedēs
aūt tribunus dixit illi. Dic mihi si tu romanus es. At
ille dixit. Etiam. Et respondit tribunus. Ego multa
pecunia cuiuitatem hanc consecutus sū. Et paulus ait.
Ego aūt et natus sum. Protinus & discesserunt ab illo
qui eum torturi erant. Tribunus quoq; timuit post
qm̄ resciuit quia ciuis romanus eēt. et quia alligasset
eum. Postera aūt die uolens scire diligentius quā ex cā
accusaretur a iudeis. soluit eum et iussit sacerdotes
conuenire et omne concilium. et producens paulum
statuit inter illos. Intendens aū concilium paulus ait.
Viri fres. ego omni conscientia bona conuiuatus sum deo
usq; in hodiernum diem. lvii

Princeps aūt sacerdotū ananias precepit astantib; sibi
percutere os eius. Tunc paulus ad eum dixit. Pariet te
deus paries dealbate. Et tu sedens iudicas me secūm legē
et contra legē me iubes percuti. Et qui astabant dixerūt.
Summū sacerdotem dei maledicis. Dixit aūt paulus.
Nesciebam fres. quia princeps est sacerdotum. Scriptum ē
enim. Principem populi tui nō maledices. Sciens aūt paul⁹
quia una pars eēt saduceorū. et altera pharisęorū. excla
mauit in concilio. Viri fres. ego pharisęus sum. filius pha
risęorū. De spe et resurrectione mortuorū ego iudicor.
Et cū hec diceret. facta ē dissensio inter pharisęos et sa
duceos. et soluta ē multitudo. Saduceus enim dicunt
nō ē resurrectionē. neq; angelum. neq; spm̄. Pharisei aū
utrumq; confitentur. Factus ē aūt clamor magnus. Et
exurgentes quidā pharisęorū pugnabant dicentes.
Nichil enim mali inuenimus in homine isto. Quid si
spūs locutus ē ei. aut angelus. Et cum magna dissensio
facta eēt. timens tribunus ne paulus discerperetur ab
ipsis iussit milites descendere et rapere eū de medio eorū.
ac deducē eum in castra. Sequēti aūt nocte astitit ei dñs.
et ait. Constans esto. Sicut enim de me testificatus es ie
rusalem. sic te oportet et rome testificari. lviii

Facta aūt die collegerunt se quidā ex iudeis. et deuouerūt
se dicentes neq; manducaturos neq; bibituros donec
occidēt paulum. Erant aūt plus qm̄ quadraginta.
qui hanc coniurationē fecerant. Qui accesserunt ad
principes sacerdotum et seniores. et dixerunt. Deuo
one deuouimus nos nichil gustaturos donec occidamus
paulum. Nunc g uos notum facite tribuno cū consilio.
ut producat illum aduos. tamq̄m aliquid certius cog
nituri de eo. Nos ū prius qm̄ appropinquet. paratos sumus in
terficere illum. Quod cum audisset filius sororis pauli in
sidias. uenit et introiit in castra. nuntiauitq; paulo.
Vocans aūt paulus ad se unū ex centurionib; ait. Adu
lescentē hunc perduc ad tribunum. habet enim aliquid
indicare ei. Et ille quidē assumens eū perduxit ad tri
bunum. Vinctus paulus rogauit me hunc adolescentē
perduce ad te. habentē aliquid loqui tibi. Apprehendens aūt
tribunus manū illius. secessit cum eo seorsum. et inter
rogauit illum. Quid ē quod habes indicare mihi. Ille aūt
dixit. Judei conuenerunt rogare te ut crastina die pau
lum producas in concilium. quasi aliquid certius inquisi
turi sint de illo. Tu ū ne credideris illis. Insidiantur enī
ei ex eis uiri amplius qm̄ quadraginta. qui se deuouerū
runt nō manducare neq; bibere donec interficiant eū.
Et nunc parati sunt expectantes promissum tuum.
Tribunus g dimisit adolescentem precipiens ne cui lx
loqueret. qm̄ hec nota sibi fecisset. Et uocatis duobus
centurionib; dixit illis. Parate milites ducentos. ut
eant usq; cesaream. et equites septuaginta. et lancea
rios ducentos a tertia hora noctis. Et iumenta preparate ut
imponentes paulum. saluum ad felicē perducant pre
sidem. scribens epistolam continentem hec. Claudius lysias
optimo presidi felici salutem. Virum hunc comprehensum
a iudeis. et incipientē interfici ab eis. superueniens cū exer
citu eripui. cognito quia romanus ē. uolensq; scire eau
sam qm̄ obiciebant illi. deduxi in concilium eorū. Quem
inueni accusari de questionib; legis ipsorū. nichil ū dignū
morte aut uinculis habentem crimen. Et cū mihi patum
esset de insidiis quas paratus erat ei. misi eum ad te. denun
tians et accusatoribus. ut dicant apud te. lxi

Milites g secūm preceptum sibi assumentes paulum duxerūt
per noctem in antipatridem. et postera die dimissis equi
tibus ut irent cum eo reuersi sunt ad castra. Qui cum
uenissent cesaream et tradidissent epistolam presidi. statim
erunt ante illum et paulum. Cum legisset aūt et
interrogasset de qua prouincia esset. cognouisset quia de
cilicia. audiam te inquit cū accusatores tui uenerint.
Jussitq; in pretorio herodis custodiri eum. lxii xxiii vj

Post quinq; aūt dies descendit princeps sacerdotum

ananiaſ cum ſenioribꝫ quibꝺam & tertullo quocam oratore. qui adierunt p̄ſidem aduſus paulum. Et citato paulo cepit accuſare tertullꝰ dicens. Cum multa pace agamuſ pte. et multa coꝛrigantur p tua prudentiam. ſemp et ubiq; ſuſcepimuſ te optime felix cum omni gr̃a actione. Ne diutius aũr te protraham. oꝛo breuiter audias nos p tua clemꝫa. Inuenimuſ hunc hominẽ peſtiferum. et conuocantẽ ſeditiones omnib; iudeis in uniuſo oꝛbe. et auctoꝛẽ ſectionis ſecte nazarenoꝝ. Qui etiam templum uiolare conatuſ ẽ. Quẽ et app̃hendimuſ. et ſecm legem nr̃am uoluimuſ iudicare. Tranſiens aũr liſias tribunus cũ multa ui de manib; nr̃is eripuit. iubens accuſatoꝛes eius uenire ante te. a quo poteris ipe iudicans de omnib; iſtis cognoſcẽ. de quib; nos accuſamuſ eũ. Ad iecerunt aũ et iudei dicentes hec ſe ita habere. lxiii

Reſpondit aũr paulus. annuente ſibi p̄ſide dicere. Ex multis annis te ẽ iudicem gentis huic ſciens. bono animo p me ſatisfaciam. Poteſ enim cognoſcẽ quia nõ plꝰ ſunt dies mihi quã duodecim ex quo aſcendi ierlm. et neq; in templo mueniunt me cũ aliquo diſputantẽ. aut cõcurſum facientẽ turbe. neq; in ſynagogis. neq; in ciuitate. neq; ꝓbare poſſunt q̃ de quib; nunc accuſant me. Confiteoꝛ aũr hoc q̃ quod ſecm ſectam q̃m dicunt hereſim. ſic deſeruio deo patꝝ meoꝝ credens omnib; que in lege et pꝓphis ſcripta ſunt. ſpem habẽs in dm̃. quam et hi ipſi expectant reſurrectionem futuram iuſtoꝝ et iniquoꝝ. In hoc et ipſe ſtudeo ſine offendiculo conſciam habere ad dm̃ et ad homines ſemp. Poſt annos aũr plures elemoſinas facturus in gentem meam ueni. et oblationes et uota in quib; inueniunt me purificatum in templo. nõ cum turba neq; cũ tumultu. ſed apphendũnt me clamantes et dicentes tolle inimicum nr̃m. q̃am ex aſia iudei. quos oportebat ap̃ te p̄ſto ẽe et accuſare ſi quid habẽnt aduſum me. aut hi ipſi dicant ſi q̃d inueniunt in me iniquitatis cũ ſtare in conciliis nr̃is de hac ſolũm uoce qua clamaui inter eos ſtans. q̃m de reſurrectione mortuoꝝ ego iudicoꝝ hodie a uob̃. lxiiii

Hiſ ꝯ Tulit aũr illos felix certiſſime ſciens de uia hac. dicens. Cum tribunus liſias deſcenderit. audiam uos. Juſſitq; centurionꝫ cuſtodiri eũ. et habere requiem. nec q̃mq̃m ꝓhibere de ſuis miniſtrare ei. Poſt aliquot aũr dies ueniens felix cũ druſilla uxore ſua q̃ erat iudea. uocauit paulũ. et audiuit ab eo fidẽ q̃ ẽ in dm̃ xp̃m. Diſputante aũr illo de iuſticia. et caſtitate. et de iudicio futuro tremefactus felix reſpondit. Quod nunc attinet. uade. Tempe aũr oportuno accerſiam te. Simul et ſperans. quia pecunia daretur a paulo. p̄ quo ſe frequenter accerſiens eum. loquebatur cũ eo. Biennio aũ expleto. accepit ſucceſſoꝛẽ felix porcium feſtum. Volens aũr gr̃am p̄ſtare iudeis felix. reliquit paulum uinctum. feſtus aũt cum uenſſet in prouinciam. poſt triduũ aſcendit ieruſolimã a ceſarea. Adierunt eum pncipes ſacerdotum et pmi iudeoꝝ. aduſus paulũ. et rogabant eum poſtulantes gr̃am aduſus eũ. ut iuberet eum pduci ierlm. inſidias tendentes ut eum interficerent in uia. feſtus aũr reſpondit ſeruari paulum in ceſarea. ſe aũt maturius pfecturum. Qui g̃ in uob̃ aut potentes ſunt. deſcendentes ſimul. ſi quod ẽ in uiro crimen accuſent eum. Demoꝛatus aũt inter eos dies octo nõ amplius q̃m octo aut decem. deſcendit ceſarea. Et alia die ſedit pro tribunali. et iuſſit paulũ adduci. Quo cum pductus eſſet. circumſteterunt eum qui abierat ieruſolima deſcenderant iudei. multas et graues cauſas obicientes quas nõ poterant probare. Paulo aũt rationem reddente. q̃m neq; in legem iudeoꝝ neq; in templum neq; in ceſarem quicq̃m peccauit. feſtus uolens iudeis gr̃am p̄ſtare. reſpondens paulo dixit. Vis ieruſolimam aſcendere. et ibi de his iudicari apud me. Dixit aũt paulus. Ad tribunal ceſaris ſto. Ibi me oportet iudicari. Judeis nõ nocui. ſicut tu melius noſti. Si aũt nocui. aut dignum morte aliquid feci. nõ recuſo mori. Si aũt nichil eſt eoꝝ que hi accuſant me. nemo poteſt me illis donare. Ceſarem apello. Tunc feſtus cũ conſilio locutus. reſpondit. Ceſarem appellaſti. ad ceſarem ibis. lxv

Et cum dies aliquot tranſiſſent. agrippa rex et berenice deſcenderunt ceſaream. ad ſalutandum feſtum. Et cum plures dies ibi morarentur. feſtus regi indicauit de paulo dicens. Vir quidam ẽ derelictus a felice uinctus. de quo cum eſſem ieruſolimis adierunt me principes ſacerdotum et ſeniores iudeoꝝ. poſtulantes aduſus illum damnationem. Ad quos reſpondi. quia nõ ẽ conſuetudo romanis damnare aliquẽ hominem. priuſq̃m is qui accuſat̃ p̄ſentes habeat accuſatores. locumq; defendendi accipiat ad abluendum crimina. Cum g̃ huc conuenſſent ſine ulla dilatione ſequenti die pro tribunali. iuſſi adduci uirum. De quo cum ſteriſſent accuſatoꝛes. nullam cauſam deferebant. de quib; ego ſuſpicabar malum. Queſtiones aũt quaſdam de ſua ſuperſtitione habebant aduſus eum. de quodam ihu defuncto. q̃m affirmabat paulus uiuere. Heſitans aũt ego de huiuſcemodi queſtione dicebã. ſi uellet ire ieruſolimam. et ibi iudicari de iſtis. Paulo aũt appellante ut ſeruaretur ad auguſti cognitionem. iuſſi ſeruari eum. donec mittam eũ ad ceſarẽ. Agrippa aũt dixit ad feſtum. Volebam et ipe hominem audire. Cras inquit audies eum. Altera aũt die cum uenſſet agrippa et berenice cum multa ambitione. et introiſſent in auditoꝛiũ

cū tribunis et uiris ꝓcipuis ciuitatis · iubente festo adductus ē paulus. Et dixit festus agrippa rex · et omnes qui simul adestis nobiscum uiri · uidetis hūc de quo omnis multitudo iudeoꝝ interpellauit me ierusolimis · petentes et acclamantes nō oportere eum uiuere amplius. Ego ū comp̄i nichil dignum eū morte admisisse. Jpō aūt hoc appellante · ad augustum iudicaui mittere · de quo quid certum scribam dño nō habeo. Ꝓpt̄ qđ ꝓduxi eum ad uos et maxime ad te rex agrippa · ut mīa interrogatione facta habeā quid scribam. Sine ratione enim uidet mittere uinctum · et causas eius nō significare. Agrippa ū ad paulū aut. Ꝓmittit ē loqui ꝓ semet ipō. lxvi

Tunc paulus extenta manu · cepit rationē reddere. De omnib; quib; accusor auideis rex agrippa · existimo me beatum ap̄ te · cū sim defensurus me hodie maxime te sciente omnia q̄ apud iudeos sunt · cōsuetudines q̄stiones. Ꝓpt̄ quod obsecro · patienter me audias. Et quidē uitā meam iuuentute q̄ ab initio fuit in gente mea in ierusolimis nouīt omnes iudei · ꝓscientes me ab initio si uellent testimoniū phibere · quōm secm̄ certissimā sectam nr̄e religionis uixi phariseus. Et nunc in spe q̄ ad patres nr̄os repromissionis factā ē a deo · sto iudicio subiectus · in qm̄ duodecim tribꝰ nr̄e nocte ac die deseruientes sperant deuenire. De qua spe accusor a iudeis rex. Quid incredibile apud uos iudicatur · si deus mortuos suscitat. Et ego quidē existimauiam me adūsus nomen ihu nazareni debere multa contraria agere · qđ et feci ierusolimis · et multos sanctoꝝ ego in carceribus incluси a principibus sacerdotū potestate accepta. Et cum occiderentur · detuli sententiam · et ꝓ omnes synagogas frequenter puniens eos cōpellebam blasphemare · et amplius insanies in eos · persequebar usq; in exteras ciuitates. In quib; dum irem damascū cū potestate et permissu principum sacerdotum · die media uidi rex de celo supernā splendorē solis circumfulsisse me lumen · et eos qui simul mecū erant. Omnesq; nos cū cecidissemus in terram · audiui uocē loquentē in hebraica lingua. Saule saule · quid me persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Ego aūt dixi. Quis es dñe. Dñs aūt dixit. Ego sū ihe · quem tu persequeris. Sed exsurge · et sta supra pedes tuos. Ad hoc enim apparui tibi · ut constituā te ministrum et testem eoꝝ que uidisti · et eoꝝ quib; apparebo tibi · eripiens de populis et gentib; in quas nunc ego mittam te · aperire oculos eoꝝ · ut conuertantur de tenebris ad lucem et de potestate sathane ad dm · ut accipiant remissionem peccatoꝝ · et sortem inter sanctos · ꝓ fidem q̄ est in me. Vnde rex agrippa nō fui incredulus celesti uisioni · sed his qui sunt damasci primū · et ierusolimis · et in omnem regionem iudee et gentib; annuntiabam ut pœnitentiam agerent et conuerterent ad dm · digna pœnitentie opa facientes. Hac ex causa iudei me cū essem in templo cōprehensū temptabant interficere. Auxilio aduti dei · usq; in hodiernum diem sto testificans minori atq; maiori · nichil extra dicens q̄m ea que ꝓphete sunt locuti futura esse et moyses · si passibilis xp̄s · si primus ex resurrectione mortuoꝝ lumen annuntiaturus esset populo et gentib;. Hec loquente eo · et ratione reddente · festus uoce magna dixit. Insanis paule. Multe te litt̄e ad insaniam conuertunt. Et paulus nō insanio inquit optime feste · sed ueritatis et sobrietatis uba loquor. Scit enim de his rex · ad quē constanter loquor. Latere enim eum nichil horū arbitror. Neq; enim in angulo quicq̄ horū gestum est. Credis rex agrippa ꝓphetis. Scio quia credis. Agrippa aūt ad paulum. In modico suades me xp̄anum fieri. Et paulus. Optarem apud dm et in modico et in magno · nō tantum te sed et omnes hos qui audiunt hodie fieri tales qualis et ego sum · exceptis uinculis his. Et exsurrexit rex et ꝓses et bernice · et qui assidebant eis. Qui cum secessissent loquebantur ad inuicem dicentes · quia nichil dignum morte aut uinculis quid fecit homo iste. Agrippa aūt festo dixit. Dimitti potuit homo hic · si nō appellasset cesarem. Vt aūt iudicatum est eum nauigare in italiam · tradebant paulum cum reliquis cuidam centurioni nomine iulio cohortis augustę. Ascendentes aūt nauē ad numetinam incepimus nauigare · cum adhuc essemus in eadem naui aristarchus macedo de thessalonice. Sequenti aūt die deuenimus sydonē. Humane aūt tractans iulius paulū · permisit ad amicos ire · et curā sui agere. Et inde cū sustulissemus subnauigauimus cypro · propterea q̄d essent uenti contrarii. Et pelagus ciliciae et pamphilie nauigantes uenimus lystram · que est pars ciliciae. Et ibi inueniens centurio nauem alexandrinam nauigantem in italiam · transposuit nos in eam. Et cū multis diebus tarde nauigaremus · et uix deuenissemus contra gnidum · phibente nos uentro · adnauigauimus ad cretę · iuxta salmonē. Et uix iuxta nauigantes uenimus in locū quendā qui uocat̄ bonoportus · cui iuxta erat ciuitas thalassa. Multo aūt tempore ꝓacto cū iam nō esset tuta nauigatio · eo q̄d ieiunium iam ꝓcessisset · consolabat eos paulus dicens eis · Viri uideo q̄m cū iniuria et multo damno nō solum oneris et nauis · sed etiam animarū nr̄arum incipit esse nauigatio. Centurio aūt gubernatori et nauclero magis credebat · quā his que dicebantur a paulo. Et cū aptus portus nō esset · ad hyemandum plurimi statuerunt consilium nauigare inde

li quo modo possent deuenientes phenicem hyema
re portum aere respicientem ad affricā et ad chor
Aspirante aūt austro estimantes ꝓpositum se tenere
cū sustulissent de alon legebant aretam. Nō post mul
tum aūt misit se contra ipm uentus tiphonicus
qui uocatur euroaquilo. Cumq; arepta eēt nauis
et ñ posset conari in uentum data naue flatib; fere
bam. Insulam aūt quandam decurrentes que uo
catur cauda. potuimus uix obtinere scapham. Qua
sublata adiutoriis utebant accingentes nauem.
timentes ne in syrtim incideret. submisso uase sic ferebā
tur. Valde aūt nobis tempestate iactatis. sequenti die
iactum fecerunt. et tertia die armamenta nauis proiecer.
Neq; sole aūt neq; sidere apparentib; ꝑ plures dies
et tempestate ñ exigua imminente. iam ablata
erat spes omnis saluos nos fieri. Et cū multa inanitio
fieret. tunc stans paulus in medio eor dixit. Opo
tebat quidē o uos audito me ñ egredi a creta lucriq;
facere iniuriā hanc et iacturam. Et nunc suadeo
uob bono animo esse. Amissio enim nullius animē erit
ex uob ꝑter qm nauis. Astitit enī mihi hac nocte an
gelus dei cuius sum ego et cui deseruio dicens. Ne ti
meas paule. Cesari te oportet astare. Et ecce do
nauit tibi oēs omnes qui nauigant tecum. Propē
quod bono animo estote uiri. Credo enim deo meo
quia sic erit quēadmodum dictū est mihi. Insulam aūt
quādam oportet nos deuenire. lxviii

Sed postea qm quarta decima nox supuenit na
uigantib; nob in adriam circa mediam noctem
suspicabantur naute apparere sibi aliqm regionē.
Qui submittentes bolidem inueniunt passus ui
ginti. Et pusillum inde separati inuenerunt pas
sus quindecim. Timentes aūt ne in asperia loca incī
deremus. de puppi mittentes anchoras quatuor op
tabant diem fieri. Nautis aūt querentib; fugere de
nauib; cum mississent scapham in mare. sub obten
tu quasi incipient a prora anchoras extendere. dixit
paulus centurioni et militib; Nisi hi in nauibus man
serint uos saluos fieri ñ potestis. Tunc absciderunt
milites funes scaphe. et passi sunt eā excidere. Et
cū lux inciperet fieri. rogabat paulus omnes sumere ci
bum dicens. Quarta decima hodie expectantes ieiu
ni permanetis nichil accipientes. Propē quod rogo uos
accipe cibum ꝓ salute uestra. qua nullius uestrum ca
pillus de capite peribit. Et cum hec dixisset. sumēs
panē gratias egit deo in conspectu omnium. Et cū fregis
set cepit manducare. animequiores aūt facti sūt
omnes. et ipsi sumpserunt cibum. Eramus aūt uniuerse
anime in naui ducente septuaginta sex. Et satu
rati cibo alleuabant nauem iactantes triticum
in mare. Cum aūt dies fieret terram ñ agnoscebant. si conspiciebat quendam sinum habentem litus. in
quo cogitabant si possent eicere nauem. Et cum
ancoras sustulissent cōmittebant se mari. simul lax
antes iunctura gubernaculor. Et leuato artemone.
secundum aurā flatum tendebant ad litus. Et cū incidissem
in locū bithalassum impegerunt nauem. Et prora quidē
fixa manebat immobilis. puppis aūt soluebatur a ui
ri. Militum aūt consiliū fuit ut custodiam occiderent. ne
quis cum enatasset effugeret. Centurio aūt uolens ser
uare paulum. prohibuit fieri. Iussitq; eos qui possent
natare mittere se primos et exire. et ad terrā
exire. et ceteros alios in tabulis ferebant. quosdam
sup ea que de naui erant. Et sic factū est ut omnes ani
me euaderent ad terram. Et cum euasissemus. tunc cog xxviij
nouimus quia melitene insula uocabat. Barbari aūt
prestabant nō modicā humanitatē nob. Accensa enim
pyra refocillabat nos omnes. propter imbrē qui imminebat
et frigus. Cum congregasset aūt paulus sarmentor ali iij
quantā multitudinē et imposuisset sup ignē uipa
cū a calore prosiluisset. inuasit manum eius. Ut aūt uide
runt barbari pendentē bestiam de manu eius. ad inu
icem dicebant. Utiq; homicida est homo hic. qui cū
euaserit de mari. ultio eum ñ sinit uiuere. Et ille
quidē excutiens bestiam in ignem. nichil mali passus
est. At illi existimabant eum in tumorē conuertendū.
et subito casurum et mori. Diu aūt illis spectantibus
et nichil mali in eo fieri cōtinentes se dicebāt
eū esse deū. In locis aūt illis erant predia principis in
sule nomine publij. Qui nos suscipiens triduo be
nigne exhibuit. Contigit aūt patrem publij fe
bribus et dissenteria uexatum iacere. ad quē paulus
intrauit. Et cum orasset et imposuisset ei manus
sanauit eum. Quo facto et omnes qui in insula
habebant infirmitates accedebant. et curabantur.
Qui etiā multis honoribus nos honorauerunt. et nau
gantib; imposuerunt que necessaria erant. lxx
Post menses aūt tres nauigauimus in naui alexan
drina q in insula hyemauerat. cui erat insigne
castor. Et cū uenissemus syracusam. mansimus
ibi triduo. Inde circumlegentes deuenimus reginum.
Et post unū diem flante austro. sequenti die uenimus
puteolis. Ubi inuenimus fratres. rogati sumus manere
apud eos dies septē. et sic uenimus romā. Et inde
cū audissent fres occurrerunt nobis usq; ad appij
forum et tres tabernis. Quos cū uidisset paulus. gratias
agens deo accepit fiduciam. Cum uenissemus aūt
romā. permissum est paulo manere sibimet. cū custo
diente se milite. Post triduum aūt diem. cōuocā
uit primos iudeor. Cumq; conuenissent. dicebat
eis. Ego uiri fres nichil aduersus plebem faciens aut
moribus patrium. uinctus ab hierosolimis traditus

fum in manus romanoꝝ. Qui cum interrogationem de me habuissent: uoluerunt me dimittere: eo qꝺ nulla causa ẽet mortis in me. Contradicentibꝫ aũt iudeis coactus sum appellare cesarem. nõ quasi gentẽ meã habens aliquid accusare. Propter hanc ḡ causam rogaui uos uidere et alloqui. Propter spem enim israhel catena hac circumdatus sum. Ait illi dixerunt ad eum. Nos neq; litteras accepimus de te a iudea neq; aduenies aliquis fratrum nuntiauit aut locutus ẽ quid de te malum. Rogamus aũt a te audire que sentis. Nã de secta hac notum ẽ nob quia ubiq; ei contradicit. Cum constituissent aũt illi diem uenerunt ad eum in hospitium plures. Quib exponebat testificans regnum dei suadens de iesu ex lege moysi et pphis a mane usq; ad uesperam. Et quidam credebant his que dicebantur a paulo. quidam ũ nõ credebant. Cumq; inuicẽ nõ essent consententes discedebant dicente paulo unũ ũbum. quia bene spũs scs locutus ẽ p ysaiam p pphm ad patres nros dicens. Vade ad plm istum et dic ad eos. aure audietis et nõ intelligetis. et uidentes uidebitis et nõ perspicietis. Incrassatum ẽ enim cor pli huius et auribꝫ grauiter audierunt. et oculos suos compresserunt. ne forte uideant oculis et auribꝫ audiant. et corde intelligant et conuertantur. et sanem illos. Notum ergo sit uob qm gentib missũ ẽ hoc saluare dei. Ipi et audient. Mansit aũt biennio toto in suo conducto. et suscipiebat omes q̃ ingrediebant ad eum predicans regnum dei. et docens que sũt de dño ihu xpo cum omni fiducia sine prohibitione. Explicit liber actuum aploꝝ.

Incipit prologus sci Ieronimi in libm vii. eplaꝝ can.

OMITA

Dorcel vij

orro est apud grecos qui integre sapiunt et fidem rectam sectantur eplaꝝ septẽ q̃ canonice nuncupãtur. sicut in latinis codicibus inuenit. qꝺ quia petrus primus ẽ in numero aplorum. prime sunt etiã eius epistole in ordine scriptarum. Sz sicut euglia dudum ad ũitatis lineam correximus. ita has prio ordini dño nos iuuante restituim. Est enim prima earum una Jacobi. petri due. iohannis tres. et iude una. Que si ut ab eis digeste sunt ita quoq; ab interpretib; fideliter in latinum eloquii ũtretentur. nec ambiguitate legentib faciẽt. nec sermonum serie uarietas impugnaret. illo precipue loco ubi de unitate trinitatis in prima iohannis epla positum legimus. Inqua etiam ab infidelib translatorib multum erratum ẽ a fidei ũitate compimus. trium tantũm uocabula hoc ẽ aque et sanguinis. et spũs in qua sua editione ponentib et patrem ubiq; ac spũs testimonium omittentibus. in quo maxime et fides catholica roboratur. et patris et filij et spũs scã una diuinitatis substantia comprobatur. Incertus ũ eplis quantum a nõ aliqꝝ distet editio lectoris prudentie derelinquo. Sz tu mihi xpe custodum dñe ame impensius sanctum ũitatem inquam meã quodammodo senectutem mundoꝝ dentib corrodendam exponis qui me falsarium corruptoremq; scripturarum pronuntiant sanctarum. Sz ego mihi ope nec emulorum meorum inuidiam primo nec sine sapore ũitatem postea denegabo. Explicit plogus.

Incipit epistola sci Jacobi apli

IACOBVS

dei et dñi nri ihu xpi seruus duodecim tribubus que sũt in dispsione salutem. Omne gaudium existimate fres mei cum interpationes uarias incideritis. scientes qꝺ pbatio fidei ure patientiam operatur. patientia aũt opus perfectum habet. ut sitis perfecti et integri in nullo deficientes. Si quis aũt uram indiget sapientia postulet a deo qui dat omnib affluenter et non improperat. et dabitur ei. Postulet aũt in fide nichil hesitans. Qui enim hesitat similis ẽ fluctui maris. qui a uento mouetur et circumfertur. Non ergo estimet homo ille. quod accipiat aliquid a dño. Vir duplex animo inconstans ẽ in omnib uiis suis. Glorietur aũt frater humilis in exaltatione sua. diues aũt in humiliatione sua. quia sicut flos feni transibit. Exortus ẽ enim sol cum ardore et arefecit fenum. et flos eius decidit. et decor uultus eius deperiit. Ita et diues in uiis suis marcescet.

Beatus uir qui sustinet temptationẽ. qm cũ probatus fuerit accipiet coronam uite. quam repromisit deus diligentib se. Nemo cum temptatur. dicat quia a deo temptatur. Deus enim intemptator malorum ẽ. Ipse enim neminẽ temptat. Vnusquisq; ũ temptatur a concupiscentia sua abstractus et illectus. Deinde concupiscentia cũ conceperit parit peccatum. Peccatum ũ cũ consummatum fuerit generat mortem. Nolite ergo errare fratres dilectissimi. Omne datum optimum. et omne donum perfectum desursum ẽ descendens a patre luminum. apud quẽ non ẽ transmutatio. nec uicissitudinis obumbratio. Voluntarie genuit nos ũitatis. ut simus initium aliquod

ubo

creature eius. iii Scitis frs mei dilectissimi.
Sit aut omnis homo uelox ad audiendu. tardus ad
loquendum et tardus ad iram. Ira enim uiri iustici
am dei n operatur. Ppt qd abicientes omne in munditia
et habundantia malitie. in mansuetudine suscipite in
situm uerbum qd pot saluare animas uras. iiii
Estote aut factores uerbi et n auditores tantum fallen
tes uos met ipos. Quia si quis auditor e uerbi et n fac
tor hic comparabitur uiro considranti uultum natiui
tatis sue in speculo. Considrauit enim se et abiit et
statim oblitus e qualis fuit. Qui aut pspexerit in lege
pfecta libertatis et pmansit in ea non auditor obliui
osus fcs s. factor opis hic beatus in fco suo erit. Si qs
aut putat se religiosum ee n refrenans linguam
suam s. seducens cor suum huius uana e religio. Re
ligio munda et immaculata ap dm et patre hec e. Vi
sitare pupillos et uiduas in tribulatione eor et imma
culatum se custodire ab hoc seculo. v
Frs mei nolite in psonar acceptione habere fidem
dni nri ihu xpi gle. Etenim si introierit in conuen
tum urm uir aureum anulum habens in ueste can
dida introierit aut et paup in sordido habitu et inten
datis in eum qui indutus e ueste pclata ut dicatis ei
tu sede hic bene. paupi aut dicatis tu sta illic aut se
de sub scabello pedum meor nonne iudicatis apud
uos met ipos et facti estis iudices cogitationum iniq
rum. Audite frs mei dilectissimi. Nonne ds elegit
paupes in hoc mundo diuites in fide et heredes reg
ni qd repmisit ds diligentib se. Vos aut exhonorastis
paupes. Nonne diuites p potentiam oppmunt uos
et ipsi trahunt uos ad iudicia. Nonne ipsi blasphe
mant bonu nomen qd inuocatum e sup nos. Si tam
legem pficitis regalem scdm scripturas diliges proximu
tuu sicut te ipm bene facitis. Si aut psonas accipitis
peccatum opamini redarguti a lege quasi transgresso
res. Quicumq aut totam legem seruauit offendat aut
in uno fcs e omnium reus. Qui enim dixit n mechabens
dixit et n occides. Qd si n mechabens occides aut fcs es
transgressor legis. Sic loquimini et sic facite sicut p le
gem libertatis incipientes iudicare. Iuditiu enim sine
miccia illi qui n facit miam. Sup exaltat aut miccia
iuditium. vi Quid pdent frs mei si fidem
quis dicat se habere opa aut n habeat. Numquid
potit fides saluare eum. Si aut frat aut soror nudi
s et indigeant uictu cottidiano dicat aut aliquis de
uobis illis ite in pace calefacimini et saturamini n dede
ritis aut eis q necessaria sunt corpi quid pdent. Sic
et fides n habens opa mortua e in semet ipa.
Sed dicat aliquis. Tu fidem habes et ego opa habeo.
Ostende m fidem tuam sine opib et ego ostendam
t ex opib fide mea. Tu credis qm unus e ds. Bene
facis. Et demones credunt et contremiscunt. Vis aut
scire o homo maris qm fides sine opib occiosa est.
Abraham pater nr nonne ex opib iustificatus e
offerens ysaach filium suu sup altare. Vides qm fides
cooperabatur opibus illius et ex opib fides cosumma
ta e et suppleta e scriptura dicens credidit habra
ham do et reputatum e illi ad iusticiam et amicus
dei appellatus e. Videns qm ex opib iustificatur ho
et n ex fide tantum. Similit aut et raab meretrix
nonne ex opib iustificata e suscipiens nuntios et alia
uia eiciens. Sicut enim corpus sine spu emortuum
e ita fides sine opibus mortua e. vii iii
Nolite plures magistri fieri frs mei scientes qm maius
iuditium sumitis. In multis enim offendimus oms. Si
quis in uerbo n offendit hic pfectus e uir. Potest etia
freno circumducere totum corpus. Si aut equor frenos
in ora mittimus ad consentiendum nob et omne cor
pus illor circumferimus et ecce naues cu magne sint
et a uentis ualidis minentur circumferntur a modico guber
naculo ubi impetus dirigentis uoluit ita et lingua
modicu quide mbrum e et magna exaltat. viii
Ecce quantus ignis qm magna siluam incendit. Et
lingua ignis e. Vniuersitas iniquitatis lingua consti
tuitur in membris nris q maculat totu corpus et
inflammat rota natiuitatis nre inflammata a ie
henna. Omnis enim natura bestiar et uolucrum et
spentium et cetor domatur et domita st omnia
a natura humana. Linguam aut nullus hominu
domare potest. Inquietum malu plena ueneno mor
tifero. In ipsa benedicimus dm et patrem et in ipa
maledicimus homines qui ad similitudine dei fcti s.
Ex ipso ore pcedit maledictio et benedictio. No oportet
frs mei hec ita fieri. Numquid fons de eode foramine
emanat dulce et amaru aqm. Numqd potest frs
mei ficus uuas face aut uitis ficus. Sic neq salsa
dulce pot face aqm. Qui sapiens e et disciplinatus
int uos ostendat ex bona conuersatione opatione sua
in mansuetudine sapientie. Quod si zelum ama
rum habetis et contentiones sunt in cordib uris
nolite glari et mdaces ee aduersus uritatem. Non est
enim ista sapientia desursu descendens sed terrena ani
malis et diabolica. Vbi enim zelus e et contentio ibi
inconstantia et omne opus prauu. Que aut desursu
e sapia primu quide pudica e dcm pacifica modesta
et suasibilis bonis consentiens plena mia et fructib
bonis n iudicans scdm simulationem. Fructus aute
iusticie in pace seminatur facientib pacem. viiii iiii
Vnde bella et lites in uob. Nonne hinc ex concupiscen
tiis uris que militant in membris uris. Concupi
scitis et n habetis. Occiditis et zelatis et n potestis
adipisci. Litigatis et belligeratis et n habetis ppt

quod n̄ postulastis. Petitis et n̄ accipitis. eo qd̄ male
petatis. ut in cōcupiscentiis ur̄is insumamini.
Adulteri. nescitis quia amicicia huius mundi inimica
ē dei. X Quicumq; g̃ uoluit amicus ēē scl̄i
huius inimicus dei constituet. An putatis quia inanit̄
scriptura dicat. ad inuidiam concupiscit spc̄ q̄ habi
tat in uob̄. Maiorē aūt dat grām ppt̄ quod dicit.
Ds̄ supbis resistit. humilib; aūt dat grām. Subdi
iii ti g̃ estote dō. resistite aūt diabolo. et fugiet a uob̄.
Appinquate dō. et appinquabit uob̄. Emundate
manus peccatores. et purificate corda duplices a
nimo. Miseri estote et lugete. et plorate. Risus ur̄ in
luctum conuertatur. et gaudiū in merorem. Humili
amini in conspectu dn̄i. et exaltabit uos. Nolite detra
here alterutrum fr̄s. Qui detrahit fr̄i. aut qui iudi
cat fr̄em suum detrahit legi. et iudicat legem. Si
aūt iudicas legem. n̄ es factor legis. sed iudex. Vnus ē
enim legislator et iudex. qui potest pdē et liberare.
Tu aūt quis es. qui iudicas pximum tuum. XI
Ecce nunc qui dicitis hodie aut crastinū ibim̄ in illam
ciuitatē. et faciemus ibi quidē annum et mercabim̄.
et lucrum faciemus. quia ignoratis quid erit in crasti
no. Que enim ē uita ur̄a. Vapor ē ad modicum pa
rens. et deinceps extīminabitur. Pro eo ut dicatis si dn̄s
uoluit. et si uixerimus. faciemus hoc aut illud. Nunc
aūt exultatis in supbiis ur̄is. Omnis exultatio talis
maligna ē. Scienti g̃ bonū facē et n̄ facienti. pecca
v tum est illi. XII Agite nunc diuites. plorate
ululantes in miseriis que aduenient uob̄. Diuitie
ur̄e putrefacte sunt. et uestimēta ur̄a a tineis come
sta sunt. Aurum et argentum ur̄m eruginauit. et
erugo eor̄ in testimonium uob̄ erit. et manducabit
carnes ur̄as sicut ignis. Thesaurizatis uob̄ iram. in
nouissimis dieb;. Ecce merces opariorū qui messue
runt regiones ur̄as. que fraudata ē a uob̄ clamat.
et clamor eor̄ in aures dn̄i sabaoth introiuit. Epulati
estis sup̄ terram. et in luxuriis enutristis corda ur̄a. In die
occisionis adduxistis. Occidistis iustum. et n̄ restitit uob̄.
fia iii Patientes g̃ estote fr̄s. usq; ad aduentū dn̄i. XIII
Ecce enim agricola expectat p̄ciosum fructū terre. pa
tienter ferens. donec accipiat temp̄aneum et serotinū.
Patientes estote et uos. et confirmate corda ur̄a. qm̄ ad
uentus dn̄i appinquabit. Nolite ingemiscere fr̄s in
alterutrum. ut n̄ iudicemini. Ecce iudex ante ianuā
assistit. Exemplū accipite fr̄s laboris et patientie exit
mali et longanimitatis. pphas qui locuti sunt in no
mine dn̄i. XIIII Ecce beatificamus eos qui susti
nuerunt. Sufferentiam iob audistis. et finē dn̄i iu
distis. qm̄ misericors ē dn̄s et miserator. Ante omia
aūt fr̄s mei nolite iurare neq; p celū neq; p terram.
neq; aliud qdcumq; iuramētum. Sit aūt sermo ur̄

ē. est. non. non. ut n̄ sub iuditio decidatis. Tristat̄
aliquis ur̄m. oret equo animo et psallat. Infirmat̄
quis in uob̄. inducat p̄sbiros eccl̄e. et orent sup̄ eum.
ungentes eum oleo in nomine dn̄i. et oratio fidei sal
uabit infirmum. et alleuiabit eum dn̄s. et si in pec
catis sit remittentur ei. Confitemini g̃ alterutrum
peccata ur̄a. et orate p inuicem ut saluemini. Mul
tum enim ualet deprecatio iusti assidua. Helias homo
erat similis nob̄ passibilis. et oratione orauit ut n̄
plueret sup̄ terram. et n̄ pluit annos tres et mēses sex.
Et rursum orauit et celum dedit pluuiam. et terra
dedit fructū suū. Fratres mei si quis ex uobis errauerit
a uitate. et conuerterit quis eum. scire debet qm̄
qui cōuerti fecerit peccatorem ab errore sue iue sal
uabit animā eius a morte. et opit multitudinē
peccatorū. Explicit epla Jacobi. Incipit epla sci pet̄ i.

PETRVS ii
Apls ihu xp̄i electis ad
uenis dispsionis ponti
galatie et capadotie. et
asie et bithinie. secdm
p̄scientiam dei patris
in sctificatione spc̄. in
obedientia et aspsione
sanguinis ihu xp̄i. Gr̄a
uob̄ et pax multiplicentur. Benedictus ds̄ et pat̄
dn̄i n̄ri ihu xp̄i. qui scdm magnam mīam suam
regenerauit nos in spem iuuam p resurrectionē ihu
xp̄i ex mortuis. in hereditatē incorruptibilem. et in
cōtaminatam. et inmarcessibilē conseruatam in ce
lis. in uob̄ qui in uirtute dei custodimini p fidē in
salutē paratam reuelari in tempe nouissimo. In quo
exultabitis modicum nūc si oportet contristari in ua
riis temptationib; ut p̄bato ur̄e fidei multo p̄cio
sior auro. qd̄ p ignē p̄batur. inueniatur in laudem
et glām et honorem in reuelationē ihu xp̄i. Quē
cū n̄ uidentis diligitis. in quē nunc quoq; n̄ uidentes
creditis. credentes aūt exultabitis leticia inenarra
bili et glificata. reportantes finem fidei ur̄e salutē
animar̄. de qua salute exquisierunt atq; scrutati
sunt pphe qui de futura in uob̄ grā pphauerunt.
scrutantes in quod ul̄ quale tempus significaret in
eis spc̄ xp̄i. p̄nuntians eas q̄ in xp̄o sunt passiones.
et posteriores glās. Quib; reuelatum ē. quia n̄ sibi
ipsis. uob̄ aūt ministrabant ea q̄ nunc nuntiata
s̄ uob̄. p eos qui euglizauerunt uob̄. spū scō misso de
celo. in quē desiderant angeli p̄spicere. ii
Propter quod succincti lumbos mentis ur̄e. sobrij p̄fecti. iii
spate in eam que offertur uob̄ grām. in reuelationē

ihu xpi quasi filii obedientie n̄ configurati pristi-
ignorantie uire reformati sed secm eum qui uocauit
uos scm̄ et ipi scī in omni conuersatione sint. Qm̄
scriptum ē. scī eritis qm̄ ego scs sum. Et si patrem
inuocatis eum qui sine psonar acceptione iudicat
secm̄ unicuiusq; opus in timore inolatus uīs tpe
cōuersationis scientes qō n̄ corruptilib; auro uł argento
redempti estis de uana uīa conuersatione patne tra
ditionis s; pciosō sanguine quasi agni incontamina
ti et immaculati xpi. p̄cogniti quidē ante mundi
constitutionem. manifestati aūt nouissimis tempo
ribus ppē uos qui p ipm fideles estis in deo qui suscitauit
eum a mortuis et dedit ei glām ut fides uīa et spes
ēet in dō. Animas uīas castificantes in obedientia ca
ritatis in fraternitatis amore simplici ex corde inuicē
diligite attente renati n̄ ex semine corruptibili sed
incorruptibili p uerbum dei uiui et permanentis. quia
omnis caro ut fenum et omnis gla eius tamq̄m flos
feni. Exaruit fenū et flos eius decidit. uerbum aūt
dñi manet in eternum. iii Hoc ē aūt verbum
qđ euāgelizatum ē in uob. Deponentes g̃ omnē mali
tiā et omnē dolum et simulationes et inuidias. et
oēs detractiones. sicut modo geniti infantes rationabiles
et sine dolo lac concupiscite ut in eo crescatis
in salutē. si tamen gustastis quam dulcis ē dns. Ad
quē accedentes lapidem uiuum. ab hominib; quidē
reprobatum. a dō aūt electum et honorificatum. et ipi
tamq̄m lapides uiui superedificamini domus spūalis
sacerdotium scm̄ offerre hostias acceptabiles dō. p ie
sum xpm. cui ppē qđ continet scriptura. Ecce ponam
in sion lapidē summū angularem electum. pciosū.
et qui credit in eum n̄ confundet. Vob g̃ honor
credentib; Non credentib; aūt lapis quem reprobauerūt
edificantes. hic factus ē in caput anguli. et lapis of-
fensionis et petra scandali. his qui in uerbo nec credūt
in quo et positi sunt. iii Vos aūt genus electum
regale sacerdotium gens scā pplus acquisitionis
ut uirtutes annunciet eius qui de tenebris uos voca
uit in admirabile lumen suum. qui aliquando n̄ po-
pulus nunc aūt pplus dei qui n̄ consecuti miam nunc aūt
miam consecuti. v Carissimi obsecro uos tan
quam pegrinos abstinere uos a carnalib; desideriis q̄
militant aduersus animam. conuersationē uestrā inter
gentes habentes bonam. ut in eo qđ detractant de
uobis tamq̄m de malefactoribus. ex bonis operib; uos
considerantes glificent dm̄ in die uisitationis. Sub
iecti estote omni humane creature ppē dm̄. Siue
regi q̄si precellenti. Siue ducib; tamq̄m ab eo missis
ad uindictam malefactor laudē u bonor. Quia
sic ē uoluntas dei. ut benefacientes obmutescere
faciatis imprudentium hominum ignorantiam. Quasi
liberi. et n̄ quasi uelamen habentes malitie liber
tatem. s; sicut serui dei. Omnes honorate. fraterni
tatem diligite. Dm̄ timete. regem honorificate.
Serui subditi estote in omni timore dñis. n̄ tantū
bonis et modestis. sed etiam discolis. Hec ē enim gia
si propter conscīam dei sustinet quis tristitias. patiens in
iuste. Que enim gla ē si peccantes et colaphizati sustine-
tis. s; si benefacientes patienter sustinetis. hec ē gla apd
dm̄. In hoc enim uocati estis. Quia et xpc passus ē p
nob. uobis relinquens exemplum. ut sequamini uestigia
eius. Qui peccatum n̄ fecit. nec inuentus ē dolus
in ore eius. Qui cum malediceret n̄ maledicebat. cū
paterer n̄ comminabatur. Tradebat aūt iudicanti se
iuste. qui peccata nra ipe pertulit in corpore suo sup
lignū. ut peccatis mortui iustitie uiuamus. cuius
liuore sanati estis. Erratis enim aliquando sicut oues
errantes. s; conuersi estis nunc ad pastorē et episcopū
animar uārar. vi Similiter mulieres sub
dite sint uiris suis. ut si qui n̄ credunt uerbo p mu
lierum conuersationē sine uerbo lucrifiant. considerantes
in timore scām conuersationem uestrām. Quar sit n̄ ex
trinsecus capillatura. aut circumdatio auri. aut in
dumenti uestimentor cultus. s; qui absconditus cordis ē
homo. in incorruptibilitate quieti et modesti spūs. q̄
ē in conspectu dei locupletis. Sic enim aliquando et scē
mulieres sperantes in dō ornabant se subiecte ppriis
uiris. sicut sara obediebat abrahe dñm eum uocans
cuius estis filie benefacientes. et n̄ timentes ullam p
turbationē. vii Viri similiter cohabitantes
secm̄ scām. quasi infirmiori uasculo muliebri impe
rientes honorē tamq̄m et coheredib; gratie uite.
ut n̄ impediant orationes uras. In fine aūt omnes
unanimes. compatientes. fraternitatis amatores. mi-
sericordes. humiles. Non reddentes malum p malo nec
maledictum p maledicto. sed econtrario benedicentes.
qđ in hoc uocati estis ut benedictionem hereditate
possideatis. Qui enim uult uitam diligere. et uidere
dies bonos. coherceat linguam suā a malo. et labia
eius ne loquantur dolum. Declinet a malo et faciat
bonum. inquirat pacē et sequatur eam. Quia oculi
dñi sup iustos. et aures eius ad preces eorū. Vultus aūt
dñi sup facientes mala. Et quis ē qui uob nocere.
si bonj emulatores fueritis. Timorē aūt eorū ne ti
mueritis. ut n̄ conturbemini. Dñm aūt xpm
sanctificate in cordib; uris. parati semp ad satisfactio
nē omni poscenti uos rationē de ea que in uobis ē
fide et spe. s; cum modestia et timore. conscientiā
habentes bonam. ut in eo qui detrahunt de uob
confundantur qui calumpniant uram bonam in
xpō conuersationem. viii Melius ē enim be
nefacientes si uelit uoluntas dei pati qm̄ male

facientes. quia et xp̃c semel p peccatis nr̃is mortuus
ē iustus p iniustis ut nos offerret dō mortificatus
quidē carne uiuificatus aūt spū. In quo et his qui
in carcere erant spectabit uenies p̃dicauit. qui incredu
lis fuerant aliquando. quando expectabat dei patien
tia in diebus noe cum fabricaretur archa. in qua pau
ci. id est octo anime salue facte sunt p aquam. viii
Quod et uos nunc similis forme saluos facit baptisma.
ñ carnis depositio sordium. sz conscientie bone inter
rogatio in dom. p resurrectionē ihu xpi. qui ē in dex
tera dei. deglutiens mortem ut uite eterne heredes
efficiamur. p̃fectus ē in celum. subiectis ei angelis. et
potestatibus. et uirtutibus. x
iii Xpo g passo in
carne. et uos eadem cogitatione armamini. quia qui
passus ē in carne desinit a peccatis. ut iam ñ homi
num desideriis sz uoluntati dei. qđ reliquum ē uiuat
tempus. Sufficiat enim p̃teritum tempus ad uoluntatē
gentium cōsummandā. qui ambulauerunt in luxuriis.
desideriis. uinolentiis. comessationibus. potationibus.
et illicitis ydolorum cultibus. in quo nunc admirantur
ñ concurrentibus uobis in eandē luxurie confusionē
blasphemantes. qui reddent rationem ei qui paratus
ē iudicare uiuos et mortuos. Ppt enim hoc et
mortuis euangelizatum ē ut iudicentur quidē secm
homines carne. uiuant aūt secm deum in spū. Om
nium enim finis appropinquauit. xi
Estote itaq; prudentes. et uigilate in orationibus. Ante om
nia aūt mutuam in uobismet ipsis caritatē conti
nuam habentes. quia caritas operit multitudinē pec
catorum. Hospitales inuicem sine murmuratione.
Unusquisq; sicut accepit gratiam in alterutrum illam
administrantes. sicut boni dispensatores multifor
mis gr̃e dei. Si quis loquitur. quasi sermones dei. Si
quis ministrat. tamq̃m ex uirtute q̃m administrat
deus. ut in omnibus honorificetur deus p ihm xp̃m. cui
est gla et imperium in scla sclōrum. amen. xii
Carissimi nolite peregrinari in feruore qui ad tempta
tionem uobis fit. quasi nouum aliquid uobis contingat.
Sed communicantes xpi passionibus gaude
te. ut et in reuelatione glie eius gaudeatis exultan
tes. Si exprobramini in nomine xpi beati eritis. q̃m qđ
est honoris glie et uirtutis dei. et qui est eius spūs super uos
requiescit. xiii
Nemo aūt uestrum patiatur quasi
homicida aut fur aut maledicus. aut alienorum ap
petitor. Si aūt ut xp̃anus ñ erubescat. glorificet aūt
deum in isto nomine. q̃m tempus est ut incipiat iudi
cium de domo dei. Si aūt primum a nobis. quis finis eo
rum qui ñ credunt deo euangelio. Et si iustus uix saluabitur.
impius et peccator ubi parebit. Itaq; et hi qui pa
tiuntur secm uoluntatem dei fideli creatori cōmendent
animas suas. benefacientes.

v
Seniores q̃ in uobis sunt. obsecro consenior et testis
xpi passionum qui et eius que in futurum reuelanda
est glie communicator. pascite qui in uobis gregem
dei. prouidentes ñ coacte. sz spontanee secm deum. neq;
turpis lucri gr̃a sz uoluntarie. neq; ut dominantes in
cleris. sz forme facti gregi et animo. ut cū apparue
rit princeps pastorum. percipiatis immarcessibilem glie
coronam. xiiii
Similiter adolescentes subditi estote
senioribus. Omnes aūt inuicem humilitatē insinuate.
quia superbis resistit. humilibus aūt gr̃am. Humilia
mini g sub potenti manu dei. ut uos exaltet in tpe
uisitationis. Omnem sollicitudinem uram proiicientes
in eum. q̃m ipsi cura est de uobis. Sobrii estote et uigila
te. quia aduersarius ur diabolus tamq̃m leo rugiens
circuit querens quē deuoret. Cui resistite fortes in
fide. scientes eandem passionem ei que in mundo est ure
fraternitati fieri. xv
Deus aūt omnis gr̃e qui uo
cauit nos in eternam suam glam in xpo ihu modicum
passos. ipse perficiet confirmabit. solidabitque. Ipsi
gla et imperium in scla sclōrum. amen. Per siluanum aūt
uobis fidelem frem ut arbitror breuiter scripsi. obsecrans
et contestans hanc esse ueram gr̃am dei in qua statis.
Salutat uos ecclia que est in babilone coelecta et
marcus filius meus. Salutate inuicem in osculo
scō. Gra uobis omnibus qui estis in xpo. Explicit epla
scī petri prima. Incipit secunda.

vi
Simon
petrus seruus et aplus
ihu xpi his qui coequa
lem nobis sortem sunt fi
dem in iustitia dei nri
et saluatoris ihu xpi.
Gratia uobis et pax ad
impletur in cognitio
ne dei nr̃i. quoniam omnia
nobis diuine uirtutis
sue que ad uitam et pi
etatem donata sunt p cog
nitionem eius qui uocauit nos p̃pria gla et uirtute
per quē maxima et preciosa nobis promissa donauit.
ut per hec efficiamini diuine consortes nature. fugi
entes eius q̃ in mundo est concupiscentie corruptionē.
Vos aūt curam omnem subinferentes. ministrate
in fide ura uirtutem. in uirtute aūt scīam. in scīa
aūt abstinentiam. in abstinentia aūt pietatem.
in pietate aūt amorem fraternitatis. in amore aūt fra
ternitatis caritatem. Hec enim si uobiscum adsint
et superent. ñ uacuos. neq; sine fructu uos constituent
in dñi nr̃i ihu xpi cognitione. Cui enim ppe sit hec
cecus est. et manu temptans obliuionē accepit

purgationis suæ ueterum delictorum. Quapropter fratres magis sata-
gite ut per bona opa certam uestram uocationem et
electionem faciatis. Hec enim facientes non peccabitis
aliquando. Sic enim habundanter ministrabitur ue
bis introitus æternum regnum dñi nri et saluatoris
iii ihu xpi. u Propter quod incipiam uos semp
cõmonere de his. Etquidem scientes et confirmatos
in præsenti ueritate. iustum arbitror quamdiu sum in hoc
tabernaculo. suscitare uos in commonitione. Certus
sum enim qd uelox est depositio tabernaculi mei secũ
dum qd dñs noster ihc xpc significauit mihi. Curabo
nē. Dabo autem operam. et frequenter habere uos post obi
tum meum ut horum memoriam faciatis. Non enim
indoctis fabulis secuti notam fecimus uob dñi nri
ihu xpi uirtutem et præsentiam. sed speculatores fac
ti illius magnitudinis. Accepit enim a deo patre honorē
et glam uoce delapsa ad eum huiuscemodi a magnifica glia. Hic est filius meus dilectus in quo mihi com
placui. ipsum audite. Et hanc uocem nos audiuimus
de celo allatam. cum essemus cum ipso in monte sco. Et
habemus firmiorem propheticum sermonem cui benefacitis
adtendentes quasi lucerne lucenti in caliginoso loco
donec dies illucescat. et lucifer oriatur in cordibus uris.
Hoc primum intelligentes qd omnis prophe iii
scriptura propria interpretatione non fit. Non enim uolun
tate humana allata est aliquando prophetia. sed spũ sco
inspirati locuti sunt sancti dei homines. iii Fuerũt
autem et pseudoprophete in populo. sicut et in uobis erunt ma
gistri mendaces qui introducent sectas perditionis. et eum
qui emit eos dominum negabunt. superducentes sibi celeri
perditionem. et multi sequentur eorum luxurias per quos
uia ueritatis blasphemabitur. et in auaritia fictis
uerbis de uobis negotiabuntur. quibus iudicium iam olim
non cessat. et perditio eorum non dormitat. v Si enim
deus angelis peccantibus non pepercit. sed rudentibus infernis
detractos in tartarum tradidit in iudicium cruciandos
seruandos. et originali mundo non pepercit. sed octauum
noe iustitie preconem custodiuit. diluuium mundo im
piorum inducens. et ciuitates sodomorum et gomorreorum
in cinerem redigens euersione damnauit. exemplum
eorum qui impie acturi sunt ponens. et iustum lot op
pressum a nefandorum iniuria luxuriosa conuersatione eripuit.
aspectu enim et auditu iustus erat habitans apud
eos qui de die in diem animam iustam iniquis operibus
cruciabant. nouit dñs pios de temptatione eripere
iniquos autem in diem iudicii cruciandos reseruare. ma
gis autem eos qui post carnem in concupiscentia immun
ditie ambulant. dominationemque contemnunt. audaces.
sibi placentes. sectas non metuunt facere blasphemantes. Vbi angeli fortitudine et uirtute cum sint maiores
non portant aduersus se execrabile iudicium. Hi autem ue
lut irrationabilia pecora naturaliter in captionem
et in perditionem in his quæ ignorant blasphemantes
in corruptione sua peribunt. percipientes mercedem
iniustitie. uoluptatem existimantes diei deli
cias. conspurcationes et macule deliciis affluentes.
in conuiuiis suis luxuriantes. oculos habentes ple
nos adulterio et incessabilis delicti. pellicientes ani
mas instabiles. cor exercitatum auaritia habentes.
maledictionis filii. derelinquentes rectam
uiam errauerunt. secuti uiam balaam ex bosor. qui
mercedem iniquitatis amauit. correptionem
habuit sue uesanie. Subiugale mutum animal
hominis uoce loquens. prohibuit insipientiam
Hi sunt fontes sine aqua et nebule turbinis ex
agitate. quibus caligo tenebrarum reseruatur. vi
Vana enim uanitatis loquentes pellicient in des
deriis carnis luxurie eos qui paululum effugerunt.
qui in errore conuersantur. libertatem illis promitten
tes. cum ipsi seruus sint corruptionis. A quo enim
quis superatus est. huius et seruus est. Si enim refu
gientes coinquinationes mundi in cognitione do
mini nri ihu xpi. his rursus implicati superantur. fac
ta est eis posteriora deteriora prioribus. Melius enim
erat illis non cognouisse uiam iustitie. quam post ag
nitionem retrorsum reuerti ab eo qd illis traditum
est sco mandato. Contigit enim eis illud uere prouerbium.
Canis reuersus ad uomitum suum. et sus lota in uo
lutabro luti. Hanc ecce uobis carissimi scribo epistolam vii u
in quibus excito uestram in commonitione sinceram mentem
ut memores sitis eorum que predicti sunt uobis sanctorum
et apostolorum uestrorum et precepta dñi et saluatoris. vii
Hoc primum scientes. qd uenient in nouissimis diebus
in deceptione illusores secundum proprias concupiscentias
ambulantes. et dicentes. Vbi est promissio aut aduen
tus eius. Ex quo enim patres nostri dormierunt. om
nia sic perseuerant abinitio creature. Latet enim eos
hoc uolentes. quod celi erant prius et terra de aqua. et
per aquam consistens dei uerbo. per que ille tunc mundus
inundatus perit. Celi autem qui nunc sunt et terra eodem
uerbo repositi sunt. igni seruati in diem iudicii et
perditionis impiorum hominum. Vnum autem hoc non lateat
uos carissimi. quia unus dies apud dñm sicut mille
anni. et mille anni sicut unus dies. viii
Non tardat dñs promissum. sicut quidam tardi
tatem existimant. sed patienter agit propter uos
nolens aliquos perire. sed omnes ad penitentiam reuerti
Adueniet autem dies dñi sicut fur. in quo celi mag
no impetu transient. elementa autem calore soluentur.
Terra autem et que in ipsa sunt opera exurentur. Cum hec igitur omnia
dissoluenda sint. quales oportet uos esse in sanctis con
uersationibus et pietatibus. expectantes et properantes
in aduentum diei dñi. per quem celi ardentes soluentur.

elementa ardore tabescent. Nouos uero cœlos et nouam terram exp̃missa expectamus. in q̃b̃ ustitia habitat. viii Propter quod carissimi hec expectantes satagite immaculati et inuolati inuenire in pace. et dñi nr̃i longanimitatem salutem arbitramini. sicut et karissimus frater nr̃ paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit uob̃. sicut et in omnib̃ epl̃is loquens in eis de his. In quib̃ sunt quedam difficilia intellectu que indocti et instabiles deprauant sicut et ceteras scripturas ad suam ipor̃ perditionem. Vos ergo fr̃es p̃scientes custodite uos met ipsos ne insipientium errore seducti excidatis a propria firmitate. Crescite uero in gr̃a et cognitione dñi nr̃i et saluatoris ihu xp̃i. Ipsi gl̃a et nunc et in die eternitatis amen. Explicit epl̃a pet. ii. Incipit epl̃a sancti Johannis prima.

Sancti grta.

Quod fuit ab initio quod audiuimus quod uidimus oculis nr̃is. quod perspeximus et manus nr̃e contrectauerunt de uerbo uite. et uita manifestata est et uidimus et testamur. et annunciamus uob̃ uitam eternam que erat apud patrem et apparuit nob̃. Quod uidimus et audiuimus annunciamus uob̃. ut et uos societatem habeatis nobiscum. et societas nr̃a sit cum patre et filio eius ihu xp̃o. Et hec scribimus uob̃. ut gaudium uestrum sit plenum. Et hec est annunciatio quam audiuimus ab eo. et annunciamus uob̃ quoniam deus lux est. et tenebre in eo non sunt ulle. vi Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo et in tenebris ambulamus. mentimur. et non facimus ueritatem. Si autem in luce ambulamus sicut et ipse est in luce. societatem habemus ad inuicem. et sanguis ihu xp̃i filii eius mundat nos ab omni peccato. Si dixerimus quoniam peccatum non habemus ipsi nos seducimus. et ueritas in nob̃ non est. Si confiteamur peccata nr̃a fidelis est et iustus est ut remittat nob̃ peccata nr̃a. et mundet nos ab omni iniquitate. Si dixerimus quoniam non peccauimus mendacem facimus eum. et uerbum eius non est in nob̃. vii Filioli mei hec scribo uob̃. ut non peccetis. Sed et si quis peccauerit. aduocatum habemus apud patrem ihm xp̃m iustum. et ipse est propitiatio pro peccatis nr̃is. Non pro nr̃is autem tantum. sed etiam pro totius mundi. Et in hoc scimus quoniam cognouimus eum. si mandata eius obseruemus. Qui dicit se nosse eum et mandata eius non custodit mendax est. et ueritas in eo non est. Qui autem seruat uerbum eius uere in hoc caritas dei perfecta est. In hoc scimus quoniam in ipso sumus. Qui dicit se in ipso manere debet sicut ille ambulauit et ipse ambulare. iii Karissimi non mandatum nouum scribo uob̃. sed mandatum uetus quod habuistis ab initio. Mandatum uetus est uerbum quod audistis. Iterum mandatum nouum scribo uob̃ quod est uerum et in ipso et in nob̃. quia tenebre transierunt et lumen uerum iam lucet. Qui dicit se in luce esse et fratrem suum odit. in tenebris est usque adhuc. Qui diligit fratrem suum in lumine manet et scandalum in eo non est. Qui autem odit fratrem suum in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo eat. quoniam tenebre obcecauerunt oculos eius. iv Scribo uob̃ filioli quoniam remittuntur uob̃ peccata propter nomen eius. Scribo uob̃ patres. quoniam cognouistis eum qui ab initio est. Scribo uob̃ adolescentes. quoniam uicistis malignum. Scribo uob̃ infantes. quoniam cognouistis patrem. Scribo uob̃ patres. quia cognouistis eum qui ab initio est. Scribo uobis iuuenes. quia fortes estis et uerbum dei in uob̃ manet. et uicistis malignum. v Nolite diligere mundum neque ea que in mundo sunt. Si quis diligit mundum non est caritas patris in eo. Quoniam omne quod est in mundo concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia uite que non est ex patre. sed ex mundo est. Et mundus transit. et concupiscentia eius. Qui autem facit uoluntatem dei manet in eternum. vi Filioli nouissima hora est. Et sicut audistis quia antixp̃s uenit. nunc antixp̃i multi facti sunt. Unde scimus quia nouissima hora est. Ex nob̃ prodierunt. sed non erant ex nob̃. Nam si fuissent ex nob̃ permansissent utique nobiscum. Sed ut manifesti sint quoniam non sunt omnes ex nob̃. Sed uos unctionem habetis a deo. et nostis omnia. Non scripsi uob̃ quasi ignorantibus ueritatem. sed quasi scientibus eam. quoniam omne mendacium ex ueritate non est. Quis est mendax. nisi is qui negat quoniam ihc ipse est xp̃s. Hic est antixp̃s. qui negat patrem et filium. Omnis qui negat filium. nec habet patrem. Qui confitetur filium. et patrem habet. vii Vos quod audistis ab initio in nob̃ permaneat. Si in nob̃ manserit quod ab initio audistis. et uos in filio et patre manebitis. Et hec est repromissio quam ipse pollicitus est nob̃. uitam eternam. Hec scripsi uobis. de his qui seducunt uos. Et uos unctionem quam accepistis ab eo maneat in uob̃. et non necesse habetis ut aliquis doceat uos. sed sicut unctio eius docet uos de omnibus. et uerum est. et non est mendacium. Et sicut docuit uos. manete in eo. viii Et nunc filioli manete in eo. ut cum apparuerit habeamus fiduciam. et non confundamur ab eo in aduentu eius. Si scitis quoniam iustus est. scitote quoniam et omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est. ix Videte qualem caritatem dedit nob̃ pater. ut filii dei nominemur et simus. Propter hoc mun-

filiolis

dus non nouit nos· quia ñ nouit eum· Carissimi nunc filii dei sumus· et nondum apparuit quid erimus· Scimus qm cum apparuit similes ei erim⁹ qm uidebim⁹ eum sicuti ē· Et omnis qui habet spem hanc in eo sanctificat se· sicut et ille scs ē· Omnis qui facit peccatum et iniquitatē facit· Et peccatum ē iniquitas· Et scimus quia ille apparuit ut peccata tolleret· et peccatum in eo ñ est· Omnis qui in eo manet ñ peccat· et omnis qui peccat ñ uidit eum· nec cognouit eum· viii

Filioli nemo uos seducat· Qui facit iustitiam iust⁹ est· sicut et ille iustus ē· Qui facit peccatum ex diabolo ē· qm ab initio diabolus peccat· In hoc apparuit filius dei· ut dissoluat opa diaboli· Omnis qui natus ē ex dō peccatum ñ facit· qm semen ipsius in eo manet· et ñ pō peccare qm ex dō nat⁹ ē· In hoc manifesti sunt filii dei· et filii diaboli· Omnis qui non ē iustus ñ de deo ē· et qui ñ diligit frem suum· Qm hec ē annuntiatio qm audistis ab initio· ut diligamus alterutrum· Non sicut cayn qui ex maligno erat· et occidit frem suum· Et propter quid occidit eum· Qm opa eius maligna erant· fratris aut⁹ eius iusta· x Nolite mirari fratres si odit uos mundus· Nos scimus qm translati sumus de morte ad uitam· qm diligimus frs· Qui ñ diligit manet in morte· Omnis qui odit frem suum homicida ē· Et scitis qm omnis homicida ñ hꝫ uitā eternam in se manentem· In hoc cognouimus caritatem dei· qm ille p nob animā suam posuit· et nos debemus pfrib⁹ animas ponere· Qui habuit substantiam mundi· et uiderit fratrem suum necessitatem habere· et clauserit uiscera sua ab eo· quom⁹ caritas dei manet in eo· xi Filioli mei ñ diligamus ubo neq lingua sꝫ ope et ueritate· In hoc cognoscimus qm ex ueritate sumus· et in conspectu eius suademus corda nra· qm si reprehenderit nos cor nrm· maior ē dō cor de nro· et nouit omnia· Carissimi si cor nrm ñ reprehenderit nos fiduciam habemus ad dm· ut quodcū q petierimus accipiemus ab eo· qm mandata ei⁹ custodimus· et ea que sunt placita coram eo facimus· Et hoc ē mandatum eius ut credamus in nomine filij eius ihu xpi· et diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nob· Et qui seruat mandata ei⁹ eius in illo manet· et ipe in eo· Et in hoc scim⁹ qm manet in nob· de spu quem dedit nob· xii Carissimi nolite omni spui credere· sꝫ probate spes si ex dō sint· qm multi pseudoprophe exierunt in mundum· In hoc cognoscitur spes dei· Omnis spes qui confitetur ihm xpm in carne uenisse ex dō ē· Et omnis spes qui soluit ihm xpm· ex dō ñ ē· Et hic ē antixps de quo audistis qm uenit· et nunc iā in mundo ē·

Vos ex dō estis filioli et uicistis eum· qm maior ē qui in uob ē· qm qui in mundo· Ipsi de mundo sunt· Ideo de mundo locuntur· et mund⁹ eos audit· Nos ex dō sumus· Qui nouit dm· audit nos· Qui ñ est ex dō ñ audit nos· In hoc cognoscimus spm ueritatis· et spm erroris· xiii Carissimi diligamus inuicem· qm caritas ex dō est· et omnis qui diligit ex dō natus est· et cognoscit dm· Qui ñ diligit ñ nouit dm· qm ds caritas ē· In hoc apparuit caritas dei in nob· qm filium suum unigenitū misit ds in mundum· ut uiuamus per eum· In hoc est caritas ñ quasi nos dilexerimus dm· sꝫ qm ipe prior dilexit nos· et misit filium suū propitiationem p peccatis nris· Carissimi si ds dilexit nos· et nos debemus inuicem diligere· xiiii Deum nemo uidit umqm· Si diligamus inuicem ds in nob manet· et caritas eius in nob perfecta est· In hoc scimus qm in eo manemus et ipe in nob· qm de spu suo dedit nob· Et nos uidimus et testificamur· qm pater misit filium suum saluatorem mundi· Quisq confessus fuerit qm ihs ē filius dei· deus in eo manet· et ipse in deo· Et nos cognouimus et credimus caritati qm habet ds in nob· Ds caritas est· Et qui manet in caritate in dō manet· et ds in eo· In hoc perfecta est caritas nobcum· ut fiduciam habeamus in die iudicij· quia sicut ille est· et nos sumus in hoc mundo· Timor non est in caritate· sꝫ perfecta caritas foras mittit timorem· qm timor pnam habet· Qui autem timet non est perfectus in caritate· Nos ergo diligamus dm· qm ds prior dilexit nos· Si quis dixerit qm diligo dm· et fratrem suum oderit· mendax est· Qui enim non diligit fratrem suum quem uidet· dm qm non uidet quom⁹ potest diligere· Et hoc mandatum a deo habemus ut qui diligit dm· diligat et fratrem suum· xv Quicumque credit qm ihs est xps· ex deo natus est· Et omnis qui diligit eum qui genuit· diligit eum qui natus est ex eo· In hoc cognoscimus qm diligimus natos dei· cū dm diligamus· et mandata eius faciamus· Hec est caritas dei· ut mandata eius custodiamus· Et mandata eius grauia non sunt· qm omne qd natum est ex dō uincit mundum· Et hec est victoria q uincit mundum· fides nra· Quis est autem q uincit mundum· nisi qui credit qm ihs est filius dei· hic est qui uenit per aquam et sanguinem· ihs xps· Non in aqua solum· sed in aqua et sanguine· Et spes est qui testificatur· qm xps est ueritas· Qm tres sunt· qui testimonium dant in terra· spes aqua et sanguis· Et hi tres unum sunt· Et tres sunt· qui testimonium dant in celo· Pater uerbum et spes· Et hi tres unum sunt· Si testimonium hominum accipimus· testimonium dei maius est· Qm hoc est testimonium dei quod

maius ē quia testificatus ē de filio suo. Qui credit
in filium dei habet testimonium dei in se. Qui nō
credit in filio mēdacem facit eum qm̄ n̄ credit in te
stimonio quo testificatus ē ds de filio suo. Et hoc
ē testimonium qm̄ uitam eternam dedit nob ds. Et
hec uita in filio eius ē. Qui h̄t filium h̄t uitam.
ij Qui n̄ h̄t filium n̄ h̄t uitam. XVI Hec scribo
uob ut sciatis qm̄ uitam habetis eternam qui creditis
in nomine filij dei. Et hec fiducia qm̄ habemus ad
eum quia qdcumq; petierimus scdm uoluntatem
ei audit nos. et scimus qm̄ audit nos quicqd pe
tierimus. Scimus qm̄ habemus peticiones quas po
stulamus ab eo. Qui scit frem suum peccatum pec
care n̄ ad mortem petat et dabitur ei uita pec
canti n̄ ad mortem. Est peccatum ad mortem non
p illo dico ut roget quis. Omnis iniquitas peccatum
ē. et ē peccatum ad mortem. XVII Scimus qm̄
omnis qui natus ē ex dō n̄ peccat. s; generatio dei cō
seruat eum. et malignus n̄ tanget eum. Scimus
qm̄ ex dō sumus. et mundus totus in maligno posit
ē. Et scimus qm̄ filius dei uenit. et dedit nob sen
sum ut cognoscamus dm̄ uerum. et simus in uero
filio eius ihu xp̄o. Hic ē uerus ds. et uita eterna. fili
oli custodite uos a malis simulachris. Explicit epla
s. Iohis i. Incipit epla sci Iohannis secunda.

iij .j. SENIOR
electe dne et natis ei
quos ego diligo in ueri
tate. et non ego solus s;
et omnes qui cognouerūt
ueritatem. ꝓpter ueritatē
que pmanet in nobis
et nobiscum erit in eter
num. sit uobiscum gratia
mia. pax. a deo patre
et a xp̄o ihu filio patris in ueritate et caritate.
Gauisus sum ualde qm̄ inueni de filiis tuis ambula
tes in ueritate. sicut mandatum accepimus a pa
tre. Et nunc rogo te dna. n̄ tamqm̄ mandatū
nouum scribens tibi. s; quod habuimus ab initio.
ut diligamus alterutrum. Et hec ē caritas ut am
bulemus scdm mandata eius. ii Hoc est
mandatum ut qmadmodum audistis ab initio in
eo ambuletis. qm̄ multi seductores exierunt in mū
dum. Qui n̄ confitetur ihm xp̄m uenisse in carnē.
hic ē seductor et antixp̄c. Videte uosmet ipsos ne
pdatis que opati estis in dno. s; ut mercedem plenā
accipiatis. scientes qm̄ omnis qui recedit et n̄ pmanet
in doctrina xp̄i. dm̄ n̄ h̄t. Qui pmanet in doctrina
eius. hic filium et patrē h̄t. Si quis uenit ad uos
ad hanc doctrinam n̄ affert. nolite recipe eum in do
mo. nec aue ei dixeritis. Qui enim dicit illi aue
communicat opib; illius malignis. iii
Plura habens uob scribere. nolui p cartam et ad tram
tum. Spo enim futurum me apud uos. et ore ad os
loqui. ut gaudium uram plenum sit. Salutant te
filij sororis tue electe. Epla secunda explicit s. Iohis.
Incipit epla s. Iohannis tercia.

.j. SEnior gaio carissimo. quē
ego diligo in ueritate. Caris
sime de omnib; orationē fa
cio pspe te ingredi et ualere.
sicut pspere agit anima tua.
Gauisus sum ualde uenientib;
frib; et testimonium phiben
tib; ueritati tue. sicut tu in
ueritate ambulas. Maiorē
horū n̄ habeo gram quam
ut audiam filios meos in ueritate ambulantes.
Carissime fideliter facis quicqd operaris in frēs. et hoc
in pegrinos qui testimonium reddiderunt caritati
tue in conspectu eccle. quos benefaciens deducis
digne dō. Pro nomine enim eius pfecti sunt nich
accipientes a gentib; Nos g debemus suscipe huiusmo
ut cooperatores simus ueritatis. ii Scripsissem
forsitan eccle. s; is qui amat pmatum gerere in eis
diotrepes n̄ recipit nos. Propter hoc si uenero cōmone
bo opa eius que facit. uerbis malignis garriens in
nos. Et quasi n̄ ei ista sufficiant. nec ipse suscipit
frs. et eos qui suscipiunt phibet. et de eccla eicit.
Carissime noli imitari malum. s; quod iii
bonum ē. Qui bene facit ex deo ē. Qui male facit.
n̄ uidet dm̄. Demetrio testimonium redditur ab om
nib; et ab ipa ueritate et nos testimonium phibem.
et nosti qm̄ testimonium nrm uerum ē. iiii
Multa habui scribere tibi. s; nolui p atramentū et cala
mum. Spo aūt ptinus te uidere. et ore ad os loque
mur. Pax tibi. Salutant te amici. Saluta amicos
nominatim. Explicit epla s. Iohannis iii. Inci
epla Iude apostoli.

ij Iudas ihu xp̄i seruus. frater aūt iacobi. his
his qui in dō patre dilectis. et in ihu xp̄o con
seruatis et uocatis. mcdia uob et pax et ca
ritas adimpleatur. Carissimi omnē sollici
tudinē faciens de communi ura salute. ne
cesse habui scribere uob. depcans sup certari
semel tradite scis fidei. Subintroierunt
enim quidā homines q olim pscripti sunt in
hoc iudicium impij dei nri gram transfe
rentes in luxuriam et solum dnatorē nrm
ihm xp̄m negantes. ii Commonere

scribendi uob

aūt uos uolo scientes semel omnia qm̄ ihc ꝓplm de
tra egipti saluans secūdo eos qui n̄ credidérunt ꝑdidit
angelos ꝙ qui n̄ seruauérunt suū principatum ꝙ reliqt
querunt suum domicilium in iudiciū dei magni
in uinculis eternis sub caligine reseruauit Sicut sodoma
et gomorra et finitime ciuitates simili m̄ fornicate
et abeuntes post carnem alterā facte exemplū ignis
eternū pena sustinentes simulq; et hij quidē carnem
maculant dn̄ationem aūt spnnt maiestatē aūt
blasphemant Cum michahel archangls cū diabo
lo disputans altercaretur de moysi corpe n̄ ausus
fuit iudicium inferre blasphemie ꝙ dixit Imper
dns hꝫ aūt quecumq; quidē ignorant blaspheme
mant quecumq; aūt naturaliter tamq̄m muta
animalia nouerunt in his corrumpunt ve illis
uia cayn abierunt et errore balaam mercede ef
fusi sunt et contradictione chore perierunt iij
hij sunt in epulis suis maculē conuiuantes sine timore
semet ipsos pascentes nubes sine aqua que auentis
circumferuntur arbores autumnales infructuose
bis mortue eradicate fluctus feri maris despumā
tes confusiones siderā errantia quib; procella
tenebrar conseruata ē in eternum Prophetauit aūt
de his septimus ab adam enoch dicens Ecce uenit
dns in scis milibus suis facere iudicium contra omnes
et arguere omnes impios de omnib; operib; impietatis
eor quib; impie egerunt et de omnib; duris que
locuti sunt contra eum peccatores impij hꝫ sunt
murmuratores querelosi secūdm desideria sua am
bulantes Et os illor loquit superbiam mirantes
personas questus causa iij Vos aūt carissi
mi memores estote uerboꝝ que prdicata sunt ab aplis
dni nri ihu xpi qui dicebant uob qm̄ in nouissi
mo tempe uenient illusores secūdm desideria ambu
lantes impietatum hꝫ sunt qui segregant semet
ipsos animales spm̄ n̄ habentes Vos aūt carissimi
superedificantes uosmet ipsos scissime ufe fidei m
spu scō orantes ipsos uos in dilectione dei ser
uate Et hos quidē arguite iudicatos illos ꝙ salua
te de igne rapientes Aliis aūt misereminī in
more odientes eam que carnalis ē maculatam
tunicam v Qui aūt qui potens ē uos con
seruare sine peccato et constituere ante cōspectū
glē sue immaculatos in exultatione soli deo sal
uatori nr̄o p ihm dnm nr̄m glā magnificentia
impium et potestas ante omnia scla et nunc
et in omnia scla Amen Explicuunt canoni
ce epistole Incipit ꝑfatio in librum apo
Iohannes aplus et euglista caliptm
a xpo electus atq; dilectus in tanto amore dile
ctionis ab eo habitus ē ut in cena sup pectus eius
recumberet et adeo ardentem astanti soli matrem ihu ꝙm cō
mendasset ut quem habere uolentem adamplexū
uirginitatis assumserat ipsi et custodiendam uirgine
reddidisset Hic itaq; cum ꝙ ē ubum dei et testimo
nium ihu xpi exilium in patmos insula sortiret
illic ab eodem apocalipsis ꝓtestatio describitur ut si
aut in principio canonis id ē libri geneseos incorrup
tibile principium ꝓnotatur ita etiā mox rupabil
finis ꝓuirginem in apocalipsi reciperet diceretur Ego
sum a et ω principium et finis Hic est iohannes q̄
sacris suppuisse sibi dicit egressionis de corpe conuo
catis in epheso discipulis descendit in defossum sepul
ture suę locum Oratione q; completa reddidit spm̄
tam a dolore mortis factus extraneus qm̄ a corrup
tione carnis noscitur alienus Cuius tam scripture
dispositio ut libri ordinatio id̄o anob ꝓ singula non
exponitur ut nescientib; inquirendi desiderium
collocetur et querentib; labor fructus et dō ma
gistery doctrina seruetur Explicit ꝑfatio

Incipiunt capla.

i e eccliē septem ⁊ saluatoris aduentu.
ii e ętate quarum prima denuo acheruntur.
iii e institutione myrrheę eccle et morte scta.
iiii e institutione pgamor ⁊ de manna.
v e institutiōe thyatirenor et de iezabel.
vi e institutione sardis eccle ⁊ septē spe.
vii e institutione filadelfiore. viii e institutione laodicensium.
viii e xxiiii seniorib; ⁊ septē spīb; ⁊ quatuor animalib;
ix e libro septē sigillis signatum ⁊ leonis victoria.
x e agno luce qui digne librum ut aperiet accepit
xi e multitudine plallentium angelor ⁊ solutione. ſ lionē.
xii e solutione trium signaculor. xiii e mitis; postulantib; defen
xiii e ira agni xiiii e undecim suspensa ꝓpter numerū signator
xv e innumerabili multitudine Iudeorum din.
xvi e innumerabili multitudine q̄ legitur inundū supasse.
xvii e vii sigillis solutionis effecti et septem tubis ⁊ astris eor.
xviii e vi angelo tuba canente ⁊ de solutione iiii angelor.
xix e n̄ sentenda ꝙ signanda vii tonitrua ubi ⁊ libri deuorati
xx e missione ierlin ⁊ de bello duor ꝓphar eū bestia ⁊ morte eor.
xxi e surrectione duor testium ⁊ uocatione eor in celo.
xxii e bello mulieris et draconis ⁊ expulsione draconis de celo.
xxiii e mante masculi q̄m draco ꝑ expulsionē insecutus ē. ſ bestie
xxiiii e bestia hante duo cornua similia agni ⁊ auctē et ei numero
xxv e carmen q. ꝑter signatos milles potuit cantare.
xxvi e angelo cēno. xxvii e tribulatione eor ꝙ videbo manante et de
septem angelis maximodis plagis ⁊ de annis moysi.
xxviii e effectu plagarū angelor septem. et de fialis septem.
xxix e effusi plagarū angelor trium. xxx e effusio iiii. et v. angeli.
xxxi e effusione fialę septi angeli in flumina euphrathe. ſ babilonie.
xxxii e septimo angelo effundente fialā in aere. xxxiii e fama mere
tricis magne et de bestia q̄ eam portat. xxxiiii e ruina et luctu
xxxv e relaxatione mentis babilonie. xxxvi e undecim mentes et
ſ agni cena.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

De equo albo in quo qui sedebat erant fideles et uerax. xl
De angelo clamante omnib⁹ auib⁹ ꝛ de refugatione dia xlı
chonis. De remuneratione diuina. xlıı
xlıı De angelo et uerbis noua. xlıı De cōmendatione
patriarch. et de portis eius. xlıı et de lapidib⁹ pciosis.
Incipit apocalipsis quod ē reuelatio ihū xpi

fra vij.

POCALIP
sis ihu xpi qm dedit illi
ds palam facere seruis suis
que oportet fieri cito. et
significauit mittens p
angelm suum seruo suo
iohannm. qui testimo
nium phibuit ubo
dei. et testimoniū
ihu xpi quecumq;
uidit. Beatus qui
legit et qui audiunt ubа pphie huius. et seruant
ea que in ea scripta sunt. Tempus enim ppe est.
Johannes septem ecclis que sunt in asia. Grа uo
bis et pax ab eo qui ē et qui erat et qui uenturus ē
et a septem spiritib⁹ qui in conspectu troni eius sunt.
et ab ihu xpo qui ē testis fidelis p̄mogenitus mortu
oꝝ et princeps regum trē. qui dilexit nos et lauit
nos a peccatis nris in sanguine suo. et fecit nos reg
num et sacerdotes dō et patri suo. Ipsi glа et im
perium in sclа sclorꝝ amen. n Ece uenit cum
nubib⁹ ꝛ uidebit eum omnis oculus. et qui eum pupuge
runt. Et plangent se sup eum omnes tribus trē. etiа
amen. Ego sum a. et ω. principium et finis dicit
dns ds. qui ē et qui erat et qui uenturus ē omipo.
Ego iohannes frater uester. et particeps in tribulati
one et regno et patientia in Jesu. fui in insula que
appellatur pathmos pp̄ uerbum dei et testimonium
ihu. fui in spū in dnica die. et audiui post me uocē
magnam tamq̄m tube dicentis. Quod uides scribe
in libro. et mitte septem ecclis que sunt in asia. ℭ
phesum. et smirnam. et pgamum. et thiatiram.
et sardis. et filadelfiam. et laodiciam. Et conuer
si sum ut uidem uocem que loquebatur mecum. Et
conuersus uidi septem candelabra aurea. et in medio
septem candelabroꝝ aureoꝝ similem filio hominis
uestitum podere. et pcinctum ad mamillas zona
aurea. Caput autē eius et capilli erant candidi
tamq̄m lana alba. et tamq̄m nix. Et oculi eius
uelut flamma ignis. et pedes eius simules aurica
co sicut in camino ardenti. Et uox illius tamq̄
uox aquaꝝ multaꝝ. Et habebat in dextra sua
stellas septem. et de ore eius gladius exutraq; par
te acutus exibat. Et facies eius sicut sol lucet
in uirtute sua. Et cum uidissem eum cecidi ad pe
des eius tamq̄m mortuus. Et posuit dextram suā
sup me dicens. Noli timere. Ego sum p̄mus et
nouissimus. et uiuus et fui mortuus. et ecce sū
uiuens in sclа sclorꝝ. et habeo claues mortis et in
ferni. Scribe q̄ que uidisti et que sunt. et que opo
tet fieri post hec. Sacramentum septem stellaꝝ quas
uidisti in dextra mea. et septem candelabra aurea.
Septem stelle. angeli sunt septem ecclіaꝝ. Et can
delabra septē. septem sūt ecclе. nu Et angelo
ephesi ecclе scribe. Hec dicit qui tenet septem stellas
in dextera sua. qui ambulat in medio septem can
delabroꝝ aureoꝝ. Scio opa tua. et laborem et pacien
tiam tuam. et quia n̄ potes sustinere malos. et tēp
tasti eos qui se dicunt apl̄os ee. et non sunt. et in
uenisti eos mendaces. Et patientiam habes et sus
tinuisti pp̄ nomen meum. et n̄ defecisti. S; habeo
aduersum te. q̄ caritatem tuā p̄mam reliquisti.
Memor esto itaq; unde excideris et age penitentiā
et p̄ma opa fac. S inaūt uenio tibi. et mouebo can
delabrum tuum de loco suo. nisi penitentiam egeris. S ed hoc habes quia odisti fa̅ nicholaitaꝝ. que
et ego odi. Qui habet aures. audiat quid sp̄e dicat
ecclіs. Vincenti dabo edere de ligno uite. qđ ē in pa
radiso dei mei. nn Et angelo smyrne ecclе
scribe. Hec dicit p̄mus et nouissimus. qui fuit mor
tuus et uixit. Scio tribulationem et paupertatē tuā
s; diues es. et blasphemaris ab his qui se dicunt iudeos
ee et n̄ sunt. s; sunt synagoga sathane. Nichil hor
tuneas. que passurus es. Ece missurus ē diabolus
ex uob⁹ incarcerem ut tēptemini. et habebitis tri
bulationē diebus decem. Esto fidelis usq; ad mortē
et dabo t coronam uite. Qui hr aures. audiat
quid sp̄e dicat ecclіs. Qui uicerit n̄ lesetur a morte
secundа. v Et angelo pgami ecclе scribe. Hec
dicit qui hr rumpheam ex utraq; parte acutam. Scio
ubi habitas. ubi sedes ē sathane. et tenes nomen meum
et non negasti fidem meam. Et in diebus antipas
testis mei fidelis qui occisus ē apud uos. ubi sathanas
habitat. S; habeo aduersus te pauca. quia habes illic
tenentes doctrinam balaam. qui docebat balach
mittere scandalum coram filiis israh. edere et fornica
ri. Ita habes et tu tenentes doctrinam nicholaitaꝝ.
Similiter penitentiam age. Si quominus ueniam t
cito. et pugnabo cū illis in gladio oris mei. Qui hr
aures audiat quid sp̄e dicat ecclіs. Vincenti dabo
manna absconditum. et dabo illi calculum candidum
et in calculo nouum meum scriptum. quod nemo scit
nisi qui accipit. vi. Et angelo thyatire ec
clе scribe. Hec dicit filius dei. qui hr oculos tamq̄m
flamma ignis. et pedes eius similes aurichalco. Ego

Sab.

ui opa tua et fidem et caritatem tuam et mmistti
um et pmeniam tuam et opa tua nouissima plu
ra pribus. Sed habeo adūsus te quia pmittis mu
lieri iezabel que dicat ꝑphen docere et seducē
seruos meos fornicari et manducare de ydolothi
tis. Et dedi illi tempus ut penitentiam ageret et nō
uult penitere a fornicatione sua. Et ecce mitto eā
in lectum et qui mechantur cū ea in tribulatione
maxima erunt nīsi penitentiā egerint ab opibus suis
et filios eius interficiam in morte. Et scient oīes
ecclē quia ego sum scrutans renes et corda et da
bo unicuiq; uīm scdm opa sua. Vob autē dico ce
teris qui thyatire estis quicumq; nō hnt doctrinam
hanc qui nō cognouerunt altitudines sathane sīm
admodum dicunt nō mittam sup uos aliud pondus
tamen id quod habetis tenete donec ueniam. Et qui uin
cerit et qui custodierit usq; in finē opa mea dabo
illi potestatē sup gentes et reget illas in uirga fer
rea et tamq̄m figulī confringentē sicut et ego ac
cepi a patre meo et dabo illi stellam matutinā.
Qui habet aures audiat quid spūs dicat ecclīs.
Et angło sancte ecclē scribe. Hec dicit qui ht vij.
spūs dei et septem stellas. Scio opa tua quia nomen
habes quod uiuas et mortuus es. Esto uigilans et
confirma cetera que moritura erant. Non enim
inuenio opa tua plena coram dō meo. In mente g̃
habe qualit̄ acceptis et audieris et serua et penite
tiam age. Si g̃ nō uigilauīs ueniam ad te tamq̄m
fur et nescies qua hora ueniam ade. Sed habes pau
ca nomina in sardis qui nō inquinauerunt uestīmta
sua et ambulabunt mecum in albis sīm dignis sūt.
Qui uicerit sic uestietur uestīmtis albis et nō delebo
nomen eius de libro uite et cōfitebor nomen eius coram pre
meo et coram angelis eius. Qui ht aures audiat quid
spūs dicat ecclīs. Vii Et angelo filadelfie
ecclē scribe. Hec dicit scs et uerus qui ht clauem
dauid qui aperit et nemo claudit claudit et nemo
aperit. Scio opa tua. Ecce dedi coram te ostium a
pertum quod nemo pōt claudere quia modicam hes
uirtutem et seruasti uerbum meum et nō negasti
nomen meum. Ecce dabo de synagoga sathane qui
dicunt se iudeos esse et nō sunt sed mentiuntur. Ecce
faciam illos ut ueniant et adorent ante pedes tu
os et scient quia ego dilexi te. Quīa seruasti uerbum
patientie mee et ego seruabo te ab hora temptati
onis que uentura est in orbem uniuersum temptare
habitantes in terra. Ecce uenio cito. Tene quod habes
ut nemo accipiat coronam tuam. Qui uicerit fa
ciam illum columnā in templo dei mei et foras nō
egredietur amplius. Et scribā sup eum nomen dei mei
et nomen ciuitatis dei mei noue ierlm que descendit
de celo a deo meo et nomen meum nouum. Qui ht
aures audiat quid spūs dicat ecclīs. Viii
Et angelo laodicie ecclē scribe. Hec dicit āmen testis
fidelis et uerus qui est principium creature dei. Scio
opa tua quia neq; frigidus es neq; calidus. Vtinā
frigidus ēes aut calidus. Sed quia tepidus es et nec
frigidus nec calidus incipiam te euomere ex ore meo.
Quia dicis quod diues sum et locupletatus et nullius
egeo et nescis quia tues miser et miserabilis et pau
per et cecus et nudus. Iguur suadeo emere te aurum
ignitum probatum ut locuples fias et uestī
mentis albis induaris et nō apparet confusio nudi
tatis tue et collirio inunge oculos tuos ut uideas.
Ego quos amo arguo et castigo. Emulare g̃ et pe
nitentiam age. Ecce sto ad ostium et pulso. Si
quis audierit uocem meā et aperuerit ianuam intra
bo ad illum et cenabo cum illo et ipse mecum. Qui
uicerit dabo ei sedere mecum in throno meo sicut
et ego uici et sedi cum patre meo in throno eius.
Qui ht aures audiat quid spūs dicat ecclīs. viiii iiij In Pefatione.
Post hec uidi et ecce ostium apertum in celo. Et
uox prima q̃m audiui tamq̄m tube loquentis mecū
dicens Ascende huc et ostendam tibi que oportet fieri
uno post hec. Statim fui in spū. Et ecce sedes po
sita erat in celo et supra sedem sedens. Et qui se
debat similis erat aspectui lapidis iaspidis et sardi
nis. Et yris erat in circuitu sedis similis uisioni
smaragdini. Et in circuitu sedis sedilia uiginti quatuor
Et sup thronos uiginti quatuor seniores sedentes cir
cumamicti uestimentis albis et in capitibus eoꝝ uno
ne auree. Et de throno procedebant fulgura et uo
ces et thonitrua. Et septem lampades ardentes ān
throuum q̄ sūt septem spūs dei. Et in conspectu sedis
tamq̄m mare uitreum simile christallo. Et in me
dio sedis et in circuitu sedis quatuor animalia plena
oculis ante et retro. Et animal primum simile leo
ni. Et secūm animal simile uitulo. Et tertium ani
mal habens faciē quasi hominis. Et quartum animal
simile aquile uolanti. Et quatuor animalia singla
eoꝝ habebant alas senas et in circuitu et intus ple
na sunt oculis. Et requiē nō habebant die ac nocte
dicentia scs scs scs dns deus omnipotens qui erat et
qui est et qui uenturus est. Et cum darent illa qua
tuor animalia glām et honorem et benedictionē se
denti sup thronum uiuenti in scla sclōꝝ procidebāt
uiginti quatuor seniores ante sedentē in throno et
adorabant uiuentē in scla sclōꝝ et mittebant coro
nas suas ante thronum dicentes. Dignus es dns deus
nr accipe glām et honorē et uirtutē quia tu cre
asti omnia et ꝑ uoluntatē tuā erant et creata
Et uidi in dextera sedentis sup̄ x ſ5. v

thronum. scriptum intus et foris. signatum sigillis sep
tē. Et uidi angēm fortem. p̄dicantē uoce magna
Quis ē dignus aperire librum. et soluere signacula
eius. Et nemo potāt in celo. neq; in tra. neq; subtus
tram aperire librum. neq; respicē illū. Et ego flebā
multum. q̄m nemo dignus inuentus. aperire libru
nec uidere eum. Et unus de senioribus dixit mi
hi. Ne fleas. Ecce uicit leo de tribu iuda radix dauid
aperire librum. et soluē septem signacula eius. XI
Et uidi. et ecce in medio throni et quatuor ani
malium. et in medio seniorū agnum stantem tā
q̄m occisum. habentem cornua septem. et oculos
septem. qui sunt septē spūs dei. missi in omnē tra.
Et uenit. et accepit de dextera sedentis in throno
librum. Et cum aperuisset librum. quatuor ani
malia et uiginti quatuor seniores ceciderunt corā
agno. hentes singuli citharas et fialas aureas
plenas odoramentorū. que sunt orōnes sanctorū. et can
tabant canticum nouum dicentes. Dignus es dñe
accipe librum et aperire signacula eius. q̄m occisus es
et redemisti nos dō in sanguine tuo ex omni tribu
et lingua. et plō et natione. et fecisti nos dō nr̄ō
regnum et sacerdotes. et regnabimus sup tram.
Et uidi. et audiui uocem angelorū XII
multorū in circuitu throni. et animalium. et seni
orū. et erat numerus eorū milia multum dicentium
uoce magna. Dignus ē agnus qui occisus ē accipe
uirtutē et diuinitatē. et sapiam et fortitudinem.
et honorem et glām. et benedictionē. Et omnē cr
aturam q̄ in celo ē et sup tram. et sub tra. et que
sunt in mari. et q̄ sunt in aere. omēs audiui dicē
tes sedenti in throno et agno. Benedictio et honor
et glā et potestas. in scla sclorū. Et quatuor a
nimalia dicebant amen. Et uiginti quatuor
seniores ceciderunt in facies suas. et adorauerunt
Et uidi. qō aperuisset agnus unum de septem XIII
signaculis. et audiui unum de quatuor animalib;
dicens tamq̄m uocem tonitrui. ueni et uide. Et
uidi. et ecce albus equus. et qui sedebat sup illum ha
bebat arcum. et data ē ei corona. et exiuit uincens
ut uinceret. Et cum aperuisset sigillum secūm audi
ui secūm animal dicens. ueni et uide. Et exiuit
alius equus rufus. et qui sedebat sup illum datū
est. ei ut sumeret pacē de tra. et ut inuicem se in
terficiant. Et datus ē illi gladius magnus. Et
cū aperuisset sigillum tertium. audiui tertium animal
dicens. ueni et uide. Et ecce equus niger. et qui se
debat sup eum. habebat stateram in manu sua.
Et audiui tamq̄m uocem in medio quatuor ani
malium. dicentium. Bilibris tritici denario. et
tres bilibres ordei denario. et uinū et oleū ne le
sseris. Et cum aperuisset sigillum quartum. audi
ui uocem quarti animalis dicentis. Veni et uide.
Et ecce equus pallidus. et qui sedebat desup nom̄
illi mors. et infernus eum sequebatur. Et data ē
illi potestas sup quatuor partes tre. interficere gladio
fame et morte et bestiis tre. XIIII
Et cum aperuisset quintū sigillum. uidi subtus alta
re animas interfectorū pp̄ uerbum dei. et pp̄ testi
monium quod habebant. et clamabant uoce mag
na dicentes. Usq; quo dñe sanctus et uerus nō iudicas et
uindicas sanguinem nr̄m de his qui habitant in tra.
Et datę sunt illis singule stole albe. et dictū ē illis
ut requiescerent tempus adhuc modicum. donec im
pleantur conserui eorū. et fres eorū qui interficiendi sūt
sicut et illi. XV Et cū aperuisset sigillum sextū
et ecce tremor magnus factus ē. et sol factus ē niger tamq̄m sac
cus cilicinus. et luna tota facta ē sicut sanguis. et
stelle celi ceciderunt sup tram sicut ficus mittit grossos
sos suos cum uentо magno mouetur. et celum re
cessit sicut liber inuolutus. et omnis mons et insu
le de locis suis mote sunt. et reges tre et principes
et tribuni et diuites et fortes et omnis seruus et liber
absconderunt se in speluncis et in petris montium. et di
cunt montib; et petris cadite sup nos et abscondite
nos a facie sedentis sup thronum et ab ira agni. q̄m
uenit dies magnus ire ipsorū. et quis potest stare. XVI
Post hec uidi quatuor angelos stantes sup quatuor VII
angulos tre. tenentes quatuor uentos tre. ne flarēt
sup tram neq; sup mare. neq; in ullam arborē. Et
uidi alterum angelum ascendentem. ab ortu solis. habentē
signum dei uiui. et clamauit uoce magna quatuor
angelis. quibus datum ē nocere tre et mari dicens.
Nolite nocere tre et mari neq; arboribus. quoadusq;
signemus seruos dei nr̄i in frontibus eorū. Et audiui
numerum signatorum centum quadraginta quatuor
milia signati ex omni tribu filiorum israhel. Ex tribu
iuda. duodecim milia signati. Ex tribu ruben. xii. mi
lia signati. Ex tribu gad. xii. milia signati. Ex tribu
aser. xii. milia signati. Ex tribu neptalim. xii. milia
signati. Ex tribu manasse. xii. milia signati. Ex tribu
symeon. xii. milia signati. Ex tribu leui. xii milia signati.
Ex tribu yssachar. xii milia signati. Ex tribu zabulon xii. signati. Ex tribu io
xii. milia signati. Ex tribu beniamin. xii. milia signati.
Post hec uidi turbam magnam q̄m XVII
dinumerare potat nemo ex omnib; gentib; et tribu
b; et plīs et linguis. stantes ante thronum in cō
spectu agni. amicti stolis albis. et palme in manib;
eorū. Et clamabant uoce magna dicentes. Salus
dō nr̄o qui sedet sup thronum. et agno. Et omnes
angeli stabant in circuitu throni. et seniorū. et
quatuor animalium. Et ceciderunt in cōspectu

throni in facies suas et adorauerunt eum dicentes.
amen. Benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio
honor et uirtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum amen.
Respondit unus de senioribus dicens mihi. Hi qui a
mici sunt stolis albis qui sunt et unde uenerunt.
Et dixi illi. Domine mi tu scis. Et dixit mihi. Hii sunt
qui uenerunt de tribulatione magna et lauerunt stolas
suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sunt
ante thronum dei et seruiunt ei die ac nocte in tem
plo eius. Et qui sedet in throno habitat super illos.
Non esurient neque sitient amplius neque cadet super
illos sol neque ullus estus quoniam agnus qui in medio thro
ni est reget illos et deducet eos ad uite fontes aquarum.
Et absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum.
viii Et cum aperuisset sigillum septimum factum est xviii
silentium in celo quasi media hora. Et uidi septem
angelos stantes in conspectu dei et date sunt illis sep
tem tube. Et alius angelus uenit et stetit ante alta
re habens thuribulum aureum et data sunt ei
incensa multa ut daret de orationibus sanctorum omni
um super altare aureum quod est ante thronum. Et
ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum de ma
nu angeli coram deo. Et accepit angelus thuribulum
et impleuit illud de igne altaris et misit in terram
Et facta sunt thonitrua et uoces et fulgura et ter
remotus magnus. Et septem angeli qui habebant
septem tubas parauerunt se ut tuba canerent. Et
primus angelus tuba cecinit et facta est grando et ig
nis mixta in sanguine et missum est in terram. Et
tertia pars terre combusta est et tertia pars arborum com
busta est et omne fenum uiride combustum est. Et
secundus angelus tuba cecinit et tamquam mons magnus
igne ardens missus est in mare. Et facta est tertia pars
maris sanguis et mortua est tertia pars creature
que habebant animas in mari et tertia pars na
uium interiit. Et tertius angelus tuba cecinit et ce
cidit de celo stella magna ardens tamquam facula.
Et cecidit in terciam partem fluminum et in fontes
aquarum et nomen stelle dicitur absinthium. Et facta
est tertia pars aquarum in absinthium et multi hominum
mortui sunt de aquis quia amare facte sunt. xix
Et quartus angelus tuba cecinit et percussa est
tertia pars solis et tertia pars lune.
et tertia pars stellarum ita ut obscura
retur tertia pars eorum et diei non luceret tertia
pars et nocte similiter. Et uidi et audiui uocem
unius aquile uolantis per medium celum dicentis
uoce magna ue ue ue habitantibus in terra
de ceteris uocibus trium angelorum qui erant tuba ca
ix nituri. Et quintus angelus tuba cecinit et uidi
stellam de celo cecidisse in terram et data est illi

clauis putei abyssi. Et aperuit puteum abyssi
et ascendit fumus putei sicut fumus fornacis
magne. Et obscuratus est sol et aer de fumo putei.
Et de fumo putei exierunt locuste in terram et da
ta est illis potestas sicut habent scorpiones potestatem
terre. Et preceptum est illis ne lederent fenum terre neque
omne uiride neque omnem arborem nisi tantum
homines qui non habent signum dei in frontibus eorum.
Et datum est illis ne occiderent eos sed ut cruciarent
mensibus quinque. Et cruciatus eorum ut cruciatus scor
pii cum percutit hominem. Et in diebus illis querent
homines mortem et non inuenient eam et desiderabunt
mori et fugient mors ab eis. Et similitudines
locustarum similes equis paratis in prelium. Et super
capita eorum tamquam corone similes auro et facies
eorum sicut facies hominum. Et habebant ca
pillos sicut capillos mulierum et dentes earum sicut
dentes leonum erant. Et habebant loricas sicut
loricas ferreas et uox alarum earum sicut uox curruum
equorum multorum currentium in bellum. Et habebant
caudas similes scorpionum et aculei erant in caudis
earum. Potestas earum nocere hominibus mensibus quinque
Et habebant super se regem angelum abyssi cui nomen
erat hebraice abadon grece autem apollion et latine
nomen exterminans. Ve unum abiit et ecce ueniunt
adhuc duo ue post hec. xx Et sextus an
gelus tuba cecinit et audiui uocem unam ex cornibus
altaris aurei quod est ante oculos dei dicentem sexto
angelo qui habebat tubam. Solue quatuor ange
los qui alligati sunt in flumine magno eufrathe.
Et soluti sunt quatuor angeli qui parati erant in
horam et diem et mensem et annum ut occiderent
terciam partem hominum. Et numerus equestris
exercitus uicies milies dena milia audiui numerum
eorum. Et ita uidi equos in uisione. Et qui sedebant
super eos habebant loricas igneas et iacinctinas et
sulphureas. Et capita equorum erant tamquam ca
pita leonum. Et de ore ipsorum procedit ignis et
fumus et sulphur. Et ab his tribus plagis occisa
est tertia pars hominum de igne et fumo et sul
phure qui procedebat ex ore ipsorum. Potestas enim
equorum in ore eorum est et in caudis eorum. Nam cau
de eorum similes serpentis habentis capita et in
his nocent. Et ceteri homines qui non sunt occisi
occisi in his plagis neque penitentiam egerunt de
operibus manuum suarum ut non adorarent demonia
et symulachra aurea et argentea et erea et la
pidea et lignea que neque uidere possunt neque au
dire neque ambulare et non egerunt penitentiam
ab homicidiis suis neque a ueneficiis suis neque a for
nicatione sua neque a furtis suis. xxi.

V Et uidi alium angl̃m fortē descendentē de celo amictum nube et yris in capite eius. et facies eius erat sicut sol. et pedes eius tamq̃m columpne ignis. Et habebat in manu sua libellum apertum. Et posuit pedem suum dextrum sup̃ mare sinistrum aūt sup̃ terram. et clamauit uoce magna q̃madmodum cū leo rugit. Et cum clamasset locuta sunt septem tonitrua sua. Et que locuta ē septem tonitrua scripturus eram. Et audiui uocē de celo dicentem. Signa que locuta sunt septem tonitrua noli ea scribere. Et angl̃s q̃m uidi stantem sup̃ mare. et sup̃ terram leuauit manum suā ad celum et iurauit p uiuentē in scla sclōr. qui creauit celum et ea que illo sunt. et terram et ea que in ea ſt. et mare et ea que in eo sunt. quia tempus amplius n̄ erit. sed in diebus uocis septimi angli cum ceperit tuba canere. consummabit̄ mysteriū dei. sicut euangelizauit ps̃eruos suos pphas. Et uox q̃m audiui de celo iterum loquentem mecum. et dicentem. Uade accipe librum de manu angli stantis sup̃ mare et sup̃ terram. Et abij ad angl̃m dicens ei ut daret mihi librum. Et dixit mihi accipe librum et deuora illum. et faciet amaricare uentrem tuum. sed in ore tuo erit dulce tamq̃m mel. Et accepi librū de manu angeli. et deuoraui eum. et erat in ore meo tamq̃m mel dulce. Et cum deuorassem eum amaricatus ē uenter meus. Et dixit mihi oportet te iterum pphare populis. et gentibus. et linguis. et regibus multis. Et datus ē mihi calamus similis uirge. dicens. Surge. XI et mensura templum dei et altare. et adorantes in eo. atrium autē quod ē foris templum eiice foras. et ne mensureris eum. quia datum ē gentibus. Et ciuitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus. Et dabo duobus testibus meis. et pphabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis. Hi sunt due olive et duo candelabra in conspectu dñi terre stantes. Et si quis eos uoluerit nocere. ignis exiet de ore illorum. et deuorabit inimicos eorum. Et si quis uoluerit eos ledere. sic oportet eum occidi. Hi habent potestatem claudendi celum ne pluat diebus pphie illorum. et potestatem habent sup̃ aquas conuertendi eas in sanguinem. et percutere terram omni plaga quociescumq; uoluerint. Et cum finierint testimonium suum. bestia que ascendit de abysso faciet adūersus illos bellum. et uincet illos. et occidet illos. Et iacebunt corpora eorum in platea ciuitatis magne que uocatur spiritaliter sodoma et egyptus. ubi et dñs eorum crucifixus ē. Et uidebunt de populis et tribubus et linguis et gentibus corpora eorum p dies tres et dimidium. et corpora eorum n̄ sinent poni in monumentis. Et inhabitantes terram gaudebunt sup̃ illos. et iocundabuntur et munera mittent inuicem. q̃m hi duo prophete cruciauerunt eos qui habitant sup̃ terram. Et post dies tres et dimidium spūs uite a deo intrauit in eos. et steterunt sup̃ pedes suos. et timor magnus cecidit sup̃ eos qui uiderunt eos. Et audierunt uocē magnā de celo dicentē illis. Ascendite huc. Et ascenderunt in celum in nube. et uiderunt inimici eorum. Et in illa hora factus ē terremotus magnus. et decima pars ciuitatis cecidit. et occisi sunt in terremotu nomina hominum septem milia. Et reliqui in timorē facti sunt. et dederunt glām deo celi. Ue secundum abiit. et ecce ue terciū uenit cito. Et septimus angl̃s tuba cecinit. et facte sunt uoces magne in celo dicentes. Facta sunt regna huius mundi dñi nr̄i et xp̃i eius. et regnabit in secla sclōr. amen. Et uiginti quatuor seniores qui in conspectu dei sedent in sedibus suis ceciderunt in facies suas. et adorauerunt dñm dicentes. Gratias agimus tibi dñe deus omnipotens qui es et qui eras. et qui uenturus es. quia accepisti uirtutem tuam magnam et regnasti. Et irate sunt gentes. et aduenit ira tua et tempus mortuorum iudicari et reddere mercedem seruis tuis pphis et sanctis. et timentibus nomen tuum pusillis et magnis. et exterminandi eos qui corrumpunt terram. XII Et apertum est templum dei in celo. et uisa est archa testamenti eius in templo eius. Et facta sunt fulgura et uoces et terremotus et grando magna. et signum magnum apparuit in celo. Mulier amicta sole et luna sub pedibus eius. et in capite eius corona stellarum duodecim. et in utero habens. et clamabat parturiens. et cruciatur ut pariat. Et uisum est aliud signum in celo. Et ecce draco magnus rufus. habens capita septem. et cornua decem. Et in capitibus eius septem diademata. Et cauda eius trahebat terciam partem stellarum celi. et misit eas in terram. Et draco stetit ante mulierem que erat paritura. ut cum peperisset filium eius deuoraret. Et peperit filium masculum. qui recturus erat omnes gentes in uirga ferrea. Et raptus est filius eius ad dm. et ad thronum eius. Et mulier fugit in solitudinem. ubi habet locum paratum a deo. ut ibi pascant illam diebus mille ducentis sexaginta. Et factum est prium in celo. Michahel et angeli eius pharabantur cū dracone. et draco pugnabat et angli eius. et ualuit. et non ualuerunt. neq; locus inuentus est amplius eorum in celo. Et proiectus est draco ille magnus antiquus serpens. qui uocatur diabolus et sathanas. qui seducit uniuersum orbem proiectus est in terram. et angeli eius cum illo missi sunt. Et audiui uocē magnā in celo dicentem. Nunc facta est salus et uirtus. et regnum dei nr̄i. et potestas xp̃i eius. quia proiectus est accusator fratrum nr̄orum. qui accusabat illos ante deum

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

spectum dei nr̄i die ac nocte. Et ipsi uicerunt illū
ꝓpt̄ sanguinem agni. et ꝓpt̄ uerbum testimonij sui.
et n̄ dilexerunt animas suas usq; ad mortem. Ꝓpterea
letamini celi. et qui habitatis in eis. XXIII
Ue terre et mari. quia descendit diabolus ad uos habēs
iram magnam. sciens qd̄ modicum tempus habet.
Et postq̄m uidit dracho quod ꝓiectus eēt in terram.
ꝑsecutus ē mulierem que peperit filium. Et date s̄
mulieri due ale aquile magne ut uolaret in deser
tum in locum suū. ubi alitur ꝑ tempus et tempo
ra. et dimidium temporis. a facie serpentis. Et misit
serpens ex ore suo post mulierē aquam tamq̄m flu
men. ut eam faceret trahi a flumine. Et adiuuit
terra mulierem. et aperuit terra os suum. et absorbu
it flumen quod misit dracho de ore suo. Et uirt̄
ē dracho in mulierem. et abiit facere p̄lium cum re
liquis de semine eius. qui custodiunt mandata dei.
et h̄nt testimonium ihu. Et stetit sup arenam
XVIII maris. Et uidi de mari bestiam ascendentē h̄ntem
capita septem. et cornua decem. Et sup cornua ei
decem diademata. et sup capita eius nomen plas
phemie. Et bestia q̄m uidi similis erat pardo. et
pedes eius sicut ursi. et os eius sicut os leonis. Et de
dit illi dracho uirtutē suam. et potestatem mag
nam. Et uidi unum de capitib; suis quasi occisum
in mortem. et plaga mortis eius curata ē. Et ad
mirata ē uniuersa terra pt̄ bestiam. et adorauerunt dra
chonem quia dedit potestatem bestie. et adorauerunt
bestiam dicentes. Quis similis bestie. et quis poterit
pugnare cū ea. Et datum ē ei os loquens magna et
blasphemias. et data ē illi potestas facere menses qua
dragintā duos. Et aperuit os suum in blasphemias
ad dn̄m. blasphemare nom̄ eius et tabernaculum ei.
et eos qui in celo habitant. Et datum ē illi bellum
facere cum scis. et uincere illos. et data ē ei potestas
in omnē tribum. et ꝑplm̄ et linguam et gentē. Et
adorabunt eam omnes qui habitant sup terram. q̄rum
non sunt nomina scripta in libro uite agni. qui
occisus ē ab origine mundi. Si quis h̄t aures audi
at. Qui in captiuitatē duxerit. in captiuitatem
uadet. Qui in gladio occiderit. oportet eum gladio
occidi. Hic ē patientia et fides scōrum. Et uidi XXIIII
aliam bestiam ascendentē de terra. et habebat cornua
duo similia agni. et loquebatur sicut dracho. Et
potestatē prioris bestie omnem faciebat in cōspec
tu ei. Et fecit terram et inhabitantes in ea adorare
bestiam p̄mam. cuius curata ē plaga mortis. et fe
cit signa magna. ut etiam ignem faceret de celo de
scendere in terram. in cōspectu hominum. Et seducit
habitantes in terra. ꝓpt̄ signa que data sunt illi facere
in cōspectu bestie. dicens habitantib; in terra. ut fa
ciant ymaginē bestie que habet plagam gladij. et
uixit. Et datum ē illi ut daret spm̄ ~~spm̄~~ imagini
bestie. ut et loquatur imago bestie. Et faciet ut qui
cumq; n̄ adorauerit imaginem bestie occidatur. Et ij
faciet omnes pusillos et magnos. et diuites. et paupe
res. et liberos et seruos habere caracterem in dextera
manu. aut in frontib; suis. et ne quis possit emere
aut uendere nisi qui h̄t caracterem nominis bestie. aut
numerum nominis eius. Hic sapientia ē. Qui habet
intellectum computet numerum bestie. Numerus
enim hominis ē. et numerus eius ē sexcenti sexagin
ta sex. XXV Et uidi. et ecce agnus stabat sup̄ XVIIII
montem syon. et cum eo centum quadraginta qua
tuor milia habentes nom̄ eius. et nom̄ patris eius scrip
tum in frontib; suis. Et audiui uocē aquarum mul de celo tamq̄ uocē
tarum. et tamq̄m uocem tonitrui magni. Et uocē
q̄m audiui. sicut cytharedorum cytharizantium in
cytharis suis. Et cantabant quasi canticum nouū.
ante sedem et ante quatuor animalia. et seniores.
Et nemo poterat dicere canticum nisi illa centum q̄
draginta quatuor milia. qui empti sunt de terra. Hij
sunt qui cum mulieribus n̄ s̄ coinquinati. uirgines enī
s̄. Hij sequuntur agnum quocumq; ierit. Hij empti
sunt ex hominib; primitie deo et agno. et in ore ipsorum
n̄ ē inuentū mendacium. Sine macula sunt ante
thronū dei. XXVI Et uidi alterum angelum uolantē
ꝑ medium celum h̄ntem euglm̄ eternum. ut euglizaret
sedentib; sup terram. et sup omnem gentem. et
tribum. et linguam. et ꝑplm̄ dicens magna uoce. Time
te dn̄m. et date illi honorem. quia uenit hora iuditij
eius. et adorate eum qui fecit celum et terram. et ma
re. et fontes aquarum. Et angelus alius secutus ē eum. iij
dicens. Cecidit cecidit babilon illa magna que a uino
ire fornicationis sue potauit omnes gentes. Et an
gelus tertius secutus ē illos. ~~secutus ē illos~~ uoce mag
na dicens. Si quis adorauerit bestiam et ymaginē ei.
et acceperit caracterem in fronte sua aut in manu
sua. et hic bibet de uino ire dei quod mixtum est
mero in calice ire ipsius. et cruciabitur igne et sul
phure in conspectu angelorum scōrum. et ante conspectū
agni. Et fumus tormentorum eorum in scla sclorum ascendet.
Nec habent requiem die ac nocte qui adorauerunt
bestiam et ymaginem eius. et siquis accepit carac
terem nominis eius. Hic patientia scōrum ē. qui cu
stodiunt mandata dei. et fidem ihu. Et audiui uo
cē de celo dicentem mi. Scribe beati mortui. qui in
dn̄o moriuntur. Amodo iā dicit spc̄. ut requiescant
a laboribus suis. Opa enim illorum sequuntur illos. Et
uidi. et ecce nubem candidam. et sup̄ nubem seden
tem similē filio hominis. habentē in capite suo co
ronā aureā. et in manu sua falcem acutam. Et

alter angl̃s exiit de templo · clamans uoce mag
na ad sedentem sup nubem · Mitte falcem tuã et me
te · quia uenit hora ut metatur · qm̃ aruit messis ter
Et misit qui sedebat sup nubem falcem suam in
tram et messa ē tra · Et alius angl̃s exiit de tem
plo quod ē in celo habens et ipe falcem acutam · Et
alius angl̃s de altari qui hr potestatem sup ignem
et clamauit uoce magna ad eum qui habebat fal
cem acutam dicens · Mitte falcem tuam acutam
et uindemia botros uuee tre · qm̃ maturi sũ uue
eius · Et misit angl̃s falcem suam in tram et um
bremauit uineam tre · Et misit in lacum ire dei mag
num · Et calcatus ē lacus extra ciuitatẽ et exiit
sanguis de lacu usq; ad frenos equor̃ p stadia mil
le sexcenta · Et uidi aliud signum in celo mag
num et mirabile angelos septem habentes plagas
septem nouissimas · qm̃ in illis consummata ē ira
dei · Et uidi tanq̃m mare uitreum mixtum ig
ne · et eos qui uicerunt bestiam et ymaginẽ ei
et numer̃ nominis illius stantes sup mare ui
treũ · habentes cytharas dei et cantantes cantũ
moysi serui dei · et canticum agni dicentes · Magna
et mirabilia sunt opa tua dñe ds omipotens
et uere iuste sunt uie tue dñe rex seculor̃ · Quis ñ time
bit te dñe · et magnificabit nom̃ tuum · Quia
solus pius es · qm̃ omnes gentes uenient et adora
bunt in conspectu tuo · qm̃ iudicia tua manifesta
sunt · xvii Et post hec uidi · et ecce apertum ē
templum tabnaculi testimonij in celo · Et exierũt
septem angli hntes septem plagas de templo · uestiti
lapide mundo candido · et circũcinct̃ circa pectora zo
nis aureis · Et unum ex quatuor animalibus dedit sep
tem anglis septem phialas aureas plenas ire
dei uiuentis in scla sclor̃ · Et impletum ē tem
plum fumo a maiestate dei et de uirtute eius · et
nemo potat introire in templum donec cõsumma
rentur septem plage septem anglor̃ · xviii
Et audiui uocem magnam de templo dicentẽ sep
tem anglis · Ite · et effundite septem fialas ire dei
in tram · Et abiit primus et effudit fialam suam in
tram · et factum ē uulnus seuum ac pessimum in
homines qui hnt caracterem bestie · et eos qui ado
rauerunt imaginẽ eius · Et secds effudit fialam suam
in mare · et fct̃ ē sanguis tanq̃m mortui · et omis
anima uiuens mortua ē in mari · Et tertius effudit
fialam suam sup flumina et sup fontes aquar̃ · et
factus ē sanguis · Et audiui angl̃m aquar̃ dicen
tem · Justus es qui es · et qui erat scs qui hec iudica
sti · quia sanguinẽ scor̃ · et pphar̃ fuderunt · et san
guinẽ dedisti eis bibere · ut digni sunt · Et audiui
alterũ angl̃m de altari dicentem · etiam dñe ds omipo
tens · uera et iusta iudicia tua · xvi Et quart̃ ange
lus effudit fialam suam in solem · et datum ē illi estu
are homines et igne · Et estuauerunt homines est
magno · et blasphemauerunt nom̃ dei habentis potestatẽ
sup has plagas · neq; egerunt pniam ut darent illi
glam · Et quintus effudit fialam suam sup sedem be
stie · et fct̃ ē regnum eius tenebrosum · Et oman
ducauerunt linguas suas p dolore · et blasphemauerunt
dm celi p doloribus et uulneribus suis · et ñ egerunt pe
nitentiam ex operibus suis · Et sextus angl̃s effudit
fialam suam in flumen illud magnum euphraten
et siccauit aqam̃ eius · ut pparetur uia regibus ab ortu
tu solis · Et uidi de ore draconis · et de ore bestie ·
et de ore pseudo pphe exire spũs tres immundos ·
in modum ranar̃ · Sunt enim spũs demoniorum fa
cientes signa · et procedent ad reges terre congre
gare illos in pliu diem magnum dei omnipo
tentis · Ecce uenio sicut fur · Beatus qui uigilat et
custodit uestimenta sua ne nudus ambulet · et uideant
turpitudinem eius · Et congregauit illos in locũ
qui uocatur hebraice hermagedon · xvi
Et septimus angelus effudit fialam suam in aerem
et exiit uox magna de templo a throno dicens ·
Factum est · Et facta sunt fulgura et uoces et to
nitrua · et terremotus ē factus magnus qualis nũq̃
fuit ex quo homines fuerunt sup tram · talis ter
remotus sic magnus · Et facta ē ciuitas magna in
tres partes · et ciuitates gentium ceciderunt · Et
babilon magna uenit in memoriã ante dm̃ dare
ei calicem uini indignationis ire eius · Et omnis
insula fugit et montes ñ sunt inuenti · et grando
magna sicut talentum de celo in homines · et blas
phemauerunt homines dm̃ ppt̃ plagam grandinis · qm̃
magna ē uehemens · xvii Et uenit unus de xvi
septem anglis qui habebant septem fialas · et locut̃
ē mecum dicens · Veni ostendam tibi damnationem
meretricis magne que sedet super aquas multas · et cũ qua
fornicati sunt reges tre · et inebriati sunt qui inha
bitant tram de uino pstitutionis eius · Et abstulit
me in desertum in spũ · Et uidi mulierẽ sedentem
sup bestiam coccineam plenã nominibus blasphemie ·
habentẽ capita septem et cornua decẽ · Et mulier
erat circumdata purpura et cocino · et inaurata
auro et lapide pciosis et margaritis · habens pocu
lum aureum in manu sua plenum abhominationũ
et immundicia fornicationis eius · et in fronte eius
nom̃ scriptum misterium · babilon magna mater
fornicationum et abhominationum tre · Et uidi
mulierẽ ebriam de sanguine scor̃ · et de sanguine
martirum ihu · Et miratus sum cum uidissem illã
admiratione magna · Et dixit mihi angl̃s · Quare

mutatis. Ego t̄ dicam sacramentum mulieris et bestie que portat eam que h̄t capita septem et decē cornua. Bestia q̄m uidisti fuit et n̄ est. et ascensura ē de abysso et in interitum ibit. Et mirabunt̄ inhabitantes t̄rā quor̄ n̄ sunt scripta nomina in libro uite a constitutione mundi uidentes bestiam que erat et n̄ est. Et hic est sensus qui h̄t sapiam. Septem capita septem montes sūt sup quos mulier sedet. et reges septē sūt. Quinq; ceciderunt. unus ē. et alius nondum uenit. Et cum uenerit oportet illum breue tempus manere. Et bestia que erat et n̄ est. et ipa octaua ē et de septem ē. et in interitum uadit. Et decem cornua que uidisti decē reges sunt. q̄ regnum n̄ dum acceperunt. sed potestatē tamq̄m reges una hora accipient post bestiam. h̄ unum consilium h̄nt. et uirtutē et potestatē suam bestie tradent. h̄ cum agno pugnabunt. et agnus uincet illos. q̄m dns dn̄or̄ est et rex regum. et qui cum illo sunt uocati electi et fideles. Et dicit mi. aquas quas uidisti ubi meretrix sedet pli sunt et gentes et lingue. Et decem cornua que uidisti et bestia h̄ odient fornicariam. et desolatam facient illam et nudam. Et carnes eius manducabunt. et ipam igni concremabunt. Deus enim dedit in cordibus eor̄ ut faciant quod illi placuit ē. ut dent regnum suum bestie donec consummentur uba dei. Et mulier q̄m uidisti ē ciuitas magna que h̄t regnum sup reges tre. Et post hec uidi XVIII alium angelum descendentē de celo. habentem potestatem magnam. et tra illuminata ē a gla eius. et exclamauit in forti uoce. dicens. Ceciditciditbabilon magna. et facta ē habitatio demonior̄. et custodia omnis spūs mundi. et custodia omnis uolucris immunde. et odibilis. quia de uino fornicationis eius biberunt omnes gentes et reges. cum illa fornicati sunt. Et mercatores tre de uirtute deliciar̄ eius diuites fact sunt. Et audiui aliam uocē de celo. dicentem. Exite de illa pls mea. et ne participes sitis delictor̄ eius. et de plagis eius n̄ accipiatis. q̄m pueruenerunt peccata eius usq; ad celum. et recordatus ē dns iniquitatum eius. Reddite illi sicut ipa reddidit uob. duplicate duplicia secm opa eius. In poculo quo miscuit uob. miscete illi duplum. Quantum glificauit se et in deliciis fuit. tantū date illi tormentum et luctum. quia in corde suo dicit. Sedeo regina. et uidua n̄ sum. et luctū n̄ uidebo. Ideo in una die uenient plage eius. mors. et luctus. et fames. et igni cōburetur. quia fortis ē dns qui iudicabit illam. Et flebunt et plangent se sup illam reges tre qui cum illa fornicati sunt. et in deliciis uixerunt. cum uiderint fumum incendii eius longe stantes p̄ timorem tormentor̄ eius. dicentes. Ve. ve ciuitas magna illa babilon ciuitas illa fortis. q̄m una hora uenit iudicium tuum. Et negotiatores tre flebunt et lugebunt sup illam. q̄m merces eor̄ nemo emet amplius. merces auri et argenti. et lapidis pciosi. et margarite. et bissi. et purpure. et serici. et coci. et omne lignum thyinum. et omnia uasa eboris. et omnia uasa de lapide pciosissimo. et eramento. et ferro. et marmore. et cynnamomū. et amomū. et odoramentor̄. et unguenti. et thuris. et uini. et olei. et simile. et tritici. et iumentor̄ et ouium. et equor̄. et redarum. et mancipior̄. et animar̄ hominum. et poma tua desiderii anime discesserunt a te. et omnia pinguia. et pclara perierunt a te. et amplius illa iam n̄ inuenient mercatores hor̄. Qui diuites facti sunt ab ea longe stabunt p timorē tormentor̄ eius. flentes ac lugentes. et dicentes. Ve. ve ciuitas illa babilon magna q̄ amicta erat bysso et purpura et cocco. et deaurata ē auro. et lapide pciosissimo. et margarita. q̄m una hora desolata sunt tante diuitie. Et omnis gubernator. et omnes qui in locis naugant. et nautе. et qui in mari operantur longe stetерunt. et clamauerunt uidentes locum incendii eius dicentes. Que similis ciuitati huic magne. Et miserunt puluerem sup capita sua. et clamauerūt flentes et lugentes et dicentes. Ve. ve ciuitas illa magna in qua diuites facti sunt omnes qui h̄nt naues in mari de precio eius. q̄m una hora desolata ē. Exulta sup eam celum. et sci apli et pphe. q̄m iudicauit dns iudicium uestrum de illa. Et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum. et misit in mare dicens. Hoc impetu mittet̄ babilon illa magna ciuitas. et ultra iam n̄ inuenietur. Et uox citharedor̄ et musicor̄. et tibia canentium. et tuba n̄ audietur in te amplius. et omnis artifex omnis artis n̄ inuenietur in te amplius. Et uox mole n̄ inuenietur in te amplius. Et lux lucerne n̄ lucebit in te amplius. et uox sponsi et uox sponse n̄ audietur in te adhuc. quia mercatores tui erant principes tre. quia in ueneficiis tuis erauerunt omnes gentes. Et in ea sanguis pphar̄ et sanctor̄ inuentus ē. et omnium qui interfecti sunt in tra. XIX Post hec audiui quasi uocem magnā turbar̄ multar̄ in celo. dicentium alla. Laus et gla et uirtus dn̄o n̄ro ē. quia uera et iusta iudicia eius sunt. qui iudicauit de meretrice magna que corrupit tram in p̄stitutione sua. et uindicauit sanguinē seruor̄ suor̄ de manib; eius. Et iterum dixerunt alla. et fumus eius ascendit in scla sclor̄. Et ceciderunt uiginti quatuor seniores. et quatuor animalia. et adorauerunt deum sedentem sup thronum. dicentes. Amē alla. Et uox de throno exiuit dicens. Laudate dm̄ n̄ro omnes serui eius. et qui timetis eum pusilli et magni. Et

audiui quasi uocem tube magne· et fuit uocem aq̃
rum multaꝝ· et fuit uoce· confitentiũ magnoꝝ dice
tium alla· Qm regnauit dns ds ur omps gaudeam
et exultemus et demus glam ei· qua uenerunt nup
tie agni· et uxr eius ꝓparauit se· Et datum ẽ illi
ut cooptet se byssinum splendens candidum· Bis
sinum enim iustificationes sc̃oꝝ· Et dixit m̃· Scri
be· Beati qui ad cenam nuptiaꝝ agni uocati sunt·
Et dixit m̃· Hec ūba dei uera sunt· Et cecidi ante pe
des eius ut adorarem eum· et dixit m̃· Vide ne fece
ris· Conseruus tuus sum et fratrum tuoꝝ habentiũ
testimonium ihu· Dm adora· Testimonium enim
ihu ẽ· spūs ꝓphie· xxvi Et uidi celum apertum· et
ecce equus albus· et qui sedebat sup eum uocabat
fidelis et uerax· et cum iustitia iudicat et pugnat·
Oculi aũt eius sicut flamma ignis· et in capite eius
diademata multa· habens nomen scriptum qđ nemo
nouit nisi ipe· Et uestitus eratueste aspsa sanguine
et uocabatur nom̃ eius ūbum dei· Et exercitus qui ẽ
in celo sequebantur eum in equis albis· uestiti bissi
no albo mundo· Et de ore eius procedit gladius acu
tus· ut in ipso ꝑcutiat gentes· et ipse reget eas in
uirga ferrea· Et ipse calcat torcular· uini furoris ire
dei omnipotentis· et hꝫ in uestimẽto et in femore
suo scriptum rex regum et dns dnantium· xxvii
Et uidi unum angl̃m stantem in sole· et clamauit
uoce magna dicens omnib; auib; que uolabant
ꝑ medium celum· Venite cõgregamini ad cenã
magnã dei· ut manducetis carnes regum· et car
nes tribunoꝝ· et carnes fortium· et carnes equoꝝ et
sedentium in ipsis· et carnes omnium liberoꝝ ac
seruoꝝ· et pusillaꝝ ac magnoꝝ· Et uidi bestiam et
reges trre· et exercitus eoꝝ congregatos ad facien
dum ꝓlium· cum illo qui sedebat in equo· et cum
exercitu eius· Et apphensa ẽ bestia· et cum illo pseu
do pphet̃· qui fecit signa coram ipa· quib; seduxit
eos qui acceperunt caracterem bestie· et qui adorant
ymaginem eius· Uiui missi sunt hui duo in stagnũ
ignis ardentis sulphure· et ceteri occisi sunt in gla
dio sedentis sup equum qui procedit de ore ipsius· et
omnes aues saturate sunt carnib; eoꝝ· Et uidi an
gelum descendentẽ de celo· habentẽ clauem abyssi·
et cathenam magnam in manu sua· et apphendit
draconem serpentem antiquum· q̃ ẽ diabolus et
sathanas· et ligauit eum ꝑannos mille· et misit eũ
in abyssum· et clausit et signauit sup illum· ut ñ
seducat amplius gentes donec cõsumẽt mille anni·
Post hec oportet illum solui modico tempore· xxviii
Et uidi sedes· et sederunt sup eas· et iudicium datũ
ẽ illis· et animas decollatoꝝ ꝓpr̃ testimonium ihu·
et ꝓpr̃ ūbum dei· et qui ñ adorauerunt bestiam neq;
ymaginem eius· nec acceperunt caracterẽ eius in fron
tib; aut in manib; suis· et uixerunt et regnauerunt cũ
xp̃o mille annis· Ceta mortuoꝝ ñ uixerunt donec cõ
summent mille anni· xxix Hec ē resurrectio ꝓ
ma· Beatus et scs· qui hꝫ partem in resurrectione ꝑ
ma· In his secda mors ñ hꝫ potestatem· s; erunt sacer
dotes dei et xp̃i· et regnabunt cũ illo mille annis· Et
cum consummati fuerint mille anni· soluet sathanas
de carcere suo et exiet et seducet gentes que sunt sup
quatuor angulos terre· gog et magog· et congrega
bit eos in ꝓlium· quoꝝ numerus ē sicut arena maris·
Et ascenderunt sup latitudinẽ trre· et circuierunt ca
stra scoꝝ· et ciuitatẽ dilectam· Et descendit ignis
a deo de celo· et deuorabit eos· et diabolus qui seduce
bat eos missus ē in stagnum ignis et sulphuris· ubi
et bestia et pseudo ꝓpha cruciabuntur die ac nocte in
secla seclorum· xxx Et uidi tronum magnum can
didum et sedentẽ sup eum· a cuius aspectu fugit ter
ra et celum· et locus ñ ē inuentus ab eis· Et uidi mor
tuos magnos et pusillos stantes in conspectu throni·
et libri aperti sunt· Et alius liber apertus ē qui ē uite·
et iudicati ē mortui ex his que scripta erant in libris
secdm opa ipoꝝ· Et dedit mare mortuos qui in eo erant·
et mors et infernus dederunt mortuos q̃ in ipsis erant·
et iudicatum ē de singulis secdm opa ipoꝝ· Et in
fernus et mors missi sunt in stagnum ignis· Hec est
mors secda· Et qui ñ inuentus in libro uite scriptus
xxi missus ē in stagnum ignis· xxxi Et uidi celũ
nouũ et trram nouã· Primũ enim celum et prima
tra abiit· et mare iam ñ est· Et ciuitatẽ scam ie
rusalem nouã uidi descendentẽ de celo· a dõ paratã
sicut sponsam ornatã uiro suo· Et audiui uocem
magnam de throno· dicentem· Ecce tabnaculũ
dei cũ hominib;· et habitabit cum eis· Et ipsi ppli
eius erunt· et ipse deus cum eis· erit eoꝝ ds· Et ab
sterget omnem lacrimam ab oculis eoꝝ· et mors
ultra ñ erit· neq; luctus neq; clamor· neq; dolor erit
ultra· quia prima abierunt· Et dixit qui sedebat in
throno· Ecce noua facio omnia· Et dicit m̃· Scribe·
quia hec ūba fidelissima s̃· et uera· Et dixit m̃· Sdb
factum est· Ego sum alfa et ω· principium et finis·
Ego sitienti dabo de fonte aque uite gratis· Qui
uincit possidebit hec· et ero illi ds· et ille erit m̃
filius· Timidis aũt et incredulis· et execratis· et
homicidis· et fornicatoribus; et uenefics· et ydolatris
et omnib; mendacib; pars illoꝝ erit in stagno
ardenti ignis et sulphure· quod ē mors secunda·
Et uenit unus de septem angelis habentib; xxi
fialas plenas septem plagis nouissimis· et locutus
ē mecum dicens· Veni· ostendam t̃ sponsam uxo
rem agni· Et sustulit me in spũ in montẽ mag

num et alium· et ostendit m̄ cuitatē uerlm scām.
descendentem de celo· habentem claritatē dei· Lum
eius simile lapidi pciosō tamq̄m lapidi iaspidis sicut
christallum. Et habebat murum magnū et alum·
habens portas duodecim· et in portis angulos duode
cim· et nomina duodecim scripta que sunt nomina
duodecim tribuum filiorū ihl· Ab oriente porte tres
et ab austro porte tres· et ab aquilone porte tres·
et ab occasu porte tres· Et murus ciuitatis habēs
fundamēta duodecim· et in ipsis duodecim nomina
xii· apl̄or· et agni· Et qui loquebatur mecum habe
bat mēsuram arundineam auream ut metiretur
ciuitatem· et portas eius et murum· Et ciuitas
in quadro posita ē· Longitudo eius tanta ē· q̄nta
et latitudo· Et mensus ē ciuitatē de arundine·
p stadia duodecim milia· Longitudo et latitudo et
altitudo eius· equalia sunt· Et mēsus ē muros eius
centum quadraginta quatuor cubitorū· mensura
hominis que ē angli· Et erat structura muri eius
ex lapide iaspide· ipsa uero ciuitas aurum mundo
simile uitro mundo· Fundamēta muri ciuitatis om
ni lapide pciosō ornata· Fundamentum primum· ias
pis· Secūs saphirus· Tertium· calcedonius· Quar
tum· maragdus· Quintum· sardonyx· Sextum· sar
dius· Septimum· chrisolitus· Octauum· berillus·
Nonum topazius· Decimum· chrisoprasius· Undeci
mum iacinctus· Duodecimū· ametistus· Et duode
cim portē· duodecim porte margarite· ē p singulas·
Et singule porte erant ex singulis margaritis·
Et platea ciuitatis aurum mundum· tamq̄m
uitrum pluicidum· Et templum n̄ uidi in ea· Do
minus enim ds omp̄s templum illius est· et agn̄·
Et ciuitas n̄ eget sole neq; luna· ut luceant in
ea· Nam claritas dei illuminabit eam· et lucerna
eius ē agnus· Et ambulabunt gentes in lumine
eius· et reges trē afferent glām suam· et honorē
in illam· et portē eius n̄ claudent p diem· Nox enī
n̄ erit illic· et afferent glām et honorem gentium
in illam· Non introibit in eam aliquid coinquina
tum· et faciens abhominationē et mendacium·
nisi qui scripti ē in libro uite agni· xliii

Et ostendit m̄ fluuium aque uite splendidum
tamq̄m christallum· procedentem de sede dei et
agni· in medio platee eius· et ex utraq; parte
fluminis lignum uite afferens fructus duodecim·
p mēses singulos reddens fructū suum· et folia lig
ni ad sanitatē gentium· Et omne maledictum
n̄ erit amplius· et sedes dei et agni in illa erunt·
Et serui eius seruient ei· et uidebunt faciem ei·
et nom̄ eius in frontibus eorū· Et nox ultra n̄o
erit· et n̄ egebunt lumine lucerne· neq; lumi
mine solis· qm̄ dn̄s ds illuminabit illos· et
regnabunt in secula seculorū· xliiii·

Et dixit m̄· Hec uba fidelissima et uera sunt· et
dn̄s ds spūum prophetarū misit angl̄m suum ostēn
dere seruis suis que oportet fieri cito· Et ecce uenio
uelociter· Beatus qui custodit uba prophetie libri
huius· Et ego iohannes qui audiui et uidi hec·
Et postq̄m audissem et uidissem· cecidi ut ado
rarem ante pedes angeli qui m̄ hec ostendebat·
Et dixit m̄· Uide ne feceris· Conseruus tuus sū
et frm̄ tuorū prophetarū· et eorū qui seruant uba li
bri huius· Dm̄ adora· Et dixit m̄· Ne signaue
ris uba prophetie huius· Tempus enim prope est·
Qui nocet noceat adhuc· et qui in sordibus ē·
sordescat adhuc· Et iustus iustificet se adhuc·
et sanctificetur adhuc· Ecce uenio cito·
et merces mea mecum est· reddere unicuiq; sicut
opus suum est· Ego sum alpha et o· primus et no
uissimus· principium et finis· Beati qui lauant
stolas suas ut sit potestas eorū in ligno uite· et
p portas intrent in ciuitatē· foris canes et
uenefici· et impudici· homicide· et idolis ser
uientes· et omnis qui amat et facit mendaciū·
Ego ihc misi angl̄m meum testificari uob̄ hec
in ecclīis· Ego sum radix et genus dauid· stel
la splendida et matutina· Et spūs et sponsa·
dicunt· ueni· Et qui audit· dicat· ueni· Et
qui sitit· ueniat· Qui uult· accipiat aq̄m uite
gratis· Contestor ego iohannes omni audienti
uerba prophetie libri huius· Si quis apposuerit ad
hec· apponet ds sup illum plagas scriptas in libro
isto· Et si quis diminuerit de uerbis libri huius prophie
auferet ds partem eius de libro uite· et de ci
uitate scā· et de his que scripta sunt in illo
libro isto· Uidit qui testimonium phibet istorū·
et iam uenio cito· Am̄· ueni dn̄e ihu· Gratia
dn̄i nr̄i ihu xp̄i cum omnib; uob̄· am̄·

Incipit ewangelium secundum Mathe um

Liber gñois ihu x filii dauid: filii abraham
abraham gen ysaac
ysaac aut genuit iacob
iacob aut genuit iudā
et fres ei⁹ Judas aut gen
phares et zaram de
thamar: Phares aut gen Esrom · Esrom aut
gen aram · Aram a gen Aminnadab ·
Aminnadab aut ge Naason · Naason aut
ge salmon · Salmon a ge booz de rahab
Booz aut ge obeth ex ruth · Obed a gen
yesse · Yesse a gen dauid regē · Dauid a
rex genuit salom ex ea que fuit vrie ·
Salon a ge roboam · Roboam a gen
Abyam · Abia a ge Asa · Asa a ge iosaphat ·
Josaphat a ge Joram · Joram a ge Ozi
Ozias a ge ioathā · Joathan a ge Achaz ·
Achaz a ge Ezechiam · Ezechias a ge Ma
nassen · Manasses aut ge Amon · Amon
a ge Josiam · Josias a ge Jechonian et fres
ei⁹ in trāsmigōne babil · Et post trāsmigōnem ba
bilonis Jechonias ge Salathiel · Salathiel a ge Zo
robabel · Zorobabel a ge Abiud · Abiud aut
ge Eliachim · Eliachim a ge Azor · Azor a
ge Sadoch · Sadoch a ge Achim · Achim a
ge Eliud · Eliud a ge Eleazar · Eleazar a
ge Mathan · Mathan a ge Iacob · Iacob
a ge Joseph virū ma · De qua nat est ihc
qui vocat x⁹ Oms ḡ gñones ab abraham usq; ad
dauid gñones xiiij · Et a dauid usq; ad trā
migōnem bab gñones xiiij · Et a trāsmigōne babyl
usq; ad xp̄m gñones xiiij · Xp̄i aut gnio sic e
rat · Cum esset desponsata mr ei⁹ maria Jo
seph · ant qm̄ venirent inuenta est in vtero
habens de spū scō · Joseph aut vir ei⁹ cum esset i
⁹ nollet eam traducere voluit occulte di
mittere eam · Hec ea eo cogitante ecce an
gl⁹ dñi apparuit ei in somnis dicens Joseph fi
li dauid noli timere accipere mariam uxorem
tuam · Quod enim in ea natū est de spū s̄c est ·
Pariet aut filium et vocabis nom ei⁹ ihm · Ipe n.
saluum faciet plm suum a peccatis eor · Hoc
aut totum factum est ut adimpleret q dictum
est a dño p̄phām dicentem · Ecce virgo in
utero habebit et pariet filium et vocabunt nom
eius emanuel · qd est interpretatum nobis⁹
cum deus · Exsurgens aut Joseph a somno fecit sicut p̄
cepit ei angl⁹ dñi · Et accepit uxorem suam et
non cognouit eam donec peperit filium suum p
mogenitum · et vocauit nom ei⁹ ihm · Cum

Cum ḡ natus esset ihs in bethlehem iude
in diebus herodis regis ecce magi ab ori
ente venerunt in hierosolimam dicentes · Vbi est qui
natus est rex iudeor⁹ · Vidimus n. stellam
ei⁹ in oriente et venimus adorare eum · Audi
ens aut herodes rex turbatus est · et omnis hiero
solima cum illo · Et congregans omnes principes sa
cerdotum et scribas populi sciscitabatur
ab eis ubi xp̄s nasceretur · At illi dixerunt ei · In be
thleem iude · Sic n. scriptum est p p̄phām ·
Et tu bethleem terra iuda nequaquam mi
ma es in principibus iuda · Ex te enim exi
et dux qui regat populum meum israel · Tunc he
rodes clam vocatis magis diligenter didicit
ab eis tp̄us stelle que apparuit eis · et mittens
illos in bethleem dixit · Ite et interrogate
diligenter de puero et cum inueneritis renuntiate
mihi vt et ego veniens adorem eum · Qui cum
audissent regem abierunt · Et ecce stella
quam viderant in oriente antecedebat eos usq;
dum veniens staret supra ubi erat puer · Vi
dentes aut stellam gauisi sunt gaudio ma
gno valde · Et intrantes domum inuenerunt
puerum cum maria matre ei⁹ et procidentes adora
verunt eum · Et apertis thesauris suis obtulerunt
ei munera aurum thus et myrrham · Et responso accepto
in somnis ne reuerterentur ad herodem · per a
liam viam reuersi sunt in regionem suam · Qui
cum recessissent ecce angelus dñi apparuit
in somnis ioseph dicens · Surge et accipe pue
rum et matrem ei⁹ et fuge in egyptum · et esto ibi
usq; dum dicam tibi · Futurum est enim ut herodes
quaerat puerum ad perdendum eum · Qui surgens
accepit puerum et matrem ei⁹ nocte et recessit in
egyptum · Et erat ibi usq; ad obitum herodis
vt adimpleretur qd dictum est a dño per p̄phām
dicentem · Ex egipto vocaui filium meum · Tunc
herodes videns quoniam illusus esset a magis ira
tus est valde · Et mittens occidit omnes
pueros qui erant in bethleem et in omnibus fi
nibus ei⁹ a bimatu et infra secundum tp̄us quod ex
quisierat a magis · Tunc adimpletum est
quod dictum est per ieremiam p̄phām dicentem · Vox
in rama audita est ploratus et ululatus

multus⁹ rachel plorans filios suos · Et noluit
consolari quia non sunt. Defuncto aut herode ecce an
gls dñi apparuit in somnis ioseph in egypto
dicens Surge et accipe puerum et matrem eius et vade in
terram israel. Defuncti sunt enim qui quærebant
animam pueri. Qui consurgens accepit puerum
et matrem eius et venit in terram israel. Audiens aut
quod archelaus regnaret in iudea pro herode pa
tre suo timuit illuc ire. Et admonitus in
somnis secessit in partes galilee. Et veniens
habitauit in ciuitate que vocatur nazareth
vt adimpleretur qd dictum est per prophetas quia
nazareus vocabitur. ¶ In
illis diebus aut venit ioannes baptista p̃dica
ns in deserto iudee dicens. Pœnitemini
quinquies
appropinquauit enim regnum celorum. Hic est e
nim qui dictus est per ysaiam prophetam dicentem.
Vox clamantis in deserto: parate viam dñi
rectas facite semitas eius. Ipse aut ioannes habe
bat vestimentum de pilis camelorum et zo
nam pelliceam circa lumbos suos. Esca aut eius
erat locuste et mel siluestre. Tunc exibat ad eum
hierosolyma et omnis iudea et omnis regio circa
iordanem et baptizabantur in iordane ab e
o confitentes peccata sua. Videns aut multos
phariseorum et sadducæorum venientes ad bap
tismum suum: dixit eis. Progenies viperarum quis
demonstrauit vobis fugere a uentura ira? Facite
fructum dignum fructui pœnitentie nec velitis dicere in
vobis patrem habemus abraham. Dico enim vo
bis quia potest deus de lapidibus istis suscitare filios
filios abrahe. Jam enim securis ad radicem
arborum posita est. Omnis ergo arbor que non fa
cit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur.
Ego quidem vos baptizo in aqua in pe
nitentiam. Qui aut post me venturus est
fortior me est cuius non sum dignus calcia
menta portare. Ipse vos baptizabit in spū et
igni. Cuius ventilabrum in manu sua et per
mundabit aream suam et congregabit tri
ticum suum in horreum: paleas aut comburet
igni inextinguibili. Tunc venit ihesus a galilea
iordanem ad iohannem ut baptizaretur ab
eo. Johes aut prohibebat eum dicens. Ego a te debe
o baptizari et tu uenis ad me. Respondens ih̃s
dixit ei. Sine modo. Sic enim decet nos im
plere omnem iustitiam. Tunc dimisit eum.
Baptizatus aut ihesus confestim ascendit de aqua.
Et ecce aperti sunt ei cęli et vidit spm dei des
cendentem sicut columbam et venientem su
per se. Et ecce vox de cęlis dicens. Hic est fi
lius meus dilectus: in quo mihi complacui. ¶ Tunc
Tunc ihesus ductus est in desertum a
spū vt temptaretur a dyabolo. Et cū
ieunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus: postea
esuit. Et accedens temptator dixit ei. Si
filius dei es dic ut lapides isti panes
fiant. Qui videns dixit. Scriptum est. Non
in pane solo viuet homo sed in omni verbo quod
procedit de ore dei. Tunc assumpsit eum
dyabolus in sanctam ciuitatem et statuit eum su
per pinnaculum templi et dixit ei. Si filius
dei es: mitte te deorsum. Scriptum est enim.
quia angelis suis mandauit de te et in ma
nibus tollent te ne forte offendas ad
lapidem pedem tuum. Ait illi ihesus rur
sum. Scriptum est. Non temptabis dñm
deum tuum. Iterum assumpsit eum dyabolus in mon
tem excelsum valde et ostendit ei omnia regna
mundi et gloriam eorum et dixit illi. Hec omnia
tibi dabo si cadens adorauis me. Tunc dicit
ei ihesus. Vade. Vade satanas. Scriptum est
enim. Dominum deum tuum adorabis et illi soli ser
uies. Tunc reliquit eum dyabolus. Et ecce
angeli accesserunt et ministrabant ei. Cum au
disset aut ihesus quod johes traditus esset secessit
in galileam. Et relicta ciuitate nazareth
venit et habitauit in capharnaum maritima in finibus zabulon et neptalim: ut
adimpleretur qd dictum est per ysaiam prophetam
et terra zabulon et terra neptalim: via ma
ris trans iordanem galilee gentium. Populus
qui sedebat in tenebris lucem vidit magnam. Et sedentibus in regione umbre mor
tis: lux orta est eis. Et inde cepit ihesus p
dicare et dicere. Pœnitemini agite appropinquauit
enim regnum celorum. Ambulans aut ihesus
mare galilee vidit duos fratres simonem
qui vocatur petrus et andream fratrem eius
mittentes rete in mare. Erant enim piscato
res. Et ait illis. Venite post me et fa
ciam vos fieri piscatores hominum. At illi
mox relictis retibus secuti sunt eum. Et
procedens inde vidit alios duos fratres ia
cobum zebedei et ioannem fratrem eius in na
ui cum zebedeo patre eorum reficientes retia
sua et vocauit eos. Illi aut statim relictis
retibus et patre secuti sunt eum. Et circuibat

potest

ihe coram galilea in ciuitatibus eorum
et predicans euangelium regni et sanans omnem
languorem omnem infirmitatem populo. Et
abiit opinio eius in totam syriam et obtulerunt
ei omnes male habentes variis languoribus et tor
mentis comprehensos et qui dimonia habebant
et lunaticos et paraliticos et curauit eos. Et se
cute sunt eum turbe multe de galilea et
decapoli et ierosolimis et de iudea et de trans iordanis

Videns autem turbas ascendit in montem. Et cum sedisset
accesserunt ad eum discipuli eius. Et aperiens
os suum docebat eos dicens. Beati pauperes
spu qm ipsorum est regnum celorum. Beati mites
qm ipsi possidebunt terram. Beati qui lugent
qm ipsi consolabuntur. Beati qui esuriunt et si
tiunt iusticiam: qm ipsi saturabuntur. Beati
misericordes: qm ipsi misericordiam consequentur. Beati mun
do corde: qm ipsi deum uidebunt. Beati pacifici: qm filii dei uocabuntur. Beati qui perse
cutionem patiuntur propter iusticiam: qm ipsorum
est regnum celorum. Beati estis cum maledixerint
uobis homines et persecuti uos fuerint et
dixerint omne malum aduersum uos mentientes propter me. Gaudete et exultate qm merces
uestra copiosa est in celis. Sic enim persecuti sunt
prophetas qui fuerunt ante uos. Vos estis sal terre.
Quod si sal euanuerit in quo salietur. Ad nichi
lum ualet ultra nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus. Vos estis lux mundi.
Non potest ciuitas abscondi supra montem po
sita. Neque accendunt lucernam et ponunt eam
sub modio sed super candelabrum ut luceat om
nibus qui in domo sunt. Sic luceat lux uestra
coram hominibus ut uideant uestra bona
opera et glorificent patrem uestrum qui in celis est.
Nolite putare quoniam uenerim soluere legem aut
prophetas. Non ueni soluere sed adimplere. Amen
quippe dico uobis donec transeat celum et
terra iota unum aut unus apex non preterbit a le
ge donec omnia fiant. Qui ergo soluerit unum
de mandatis istis minimis et docuerit sic ho
mines minimus uocabitur in regno celorum.
Qui autem fecerit et docuerit hic magnus uoca
bitur in regno celorum. Dico enim uobis quia nisi
habundauerit iustitia uestra plus quam scriba
rum et pharisei non intrabitis in regnum celorum.

Audistis quia dictum est antiquis. Non occides.
Qui autem occiderit reus erit iudicio. Ego autem
dico uobis quia omnis qui irascitur fratri suo
reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo
racha reus erit concilio. Qui autem dixerit
fatue reus erit gehenne ignis. Si ergo of
fers munus tuum ad altare et ibi recordatus
fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te.
relinque ibi munus tuum et uade prius reconciliari fratri tuo et tunc ueniens of
fer munus tuum. Esto consentiens aduersario
tuo cito dum es in uia cum eo. ne forte
tradat te iudex et iudex tradat te ministro et mittaris
in carcerem. Amen dico tibi non exies inde donec
reddas nouissimum quadrantem. Audistis
quia dictum est antiquis non mechaberis. Ego
autem dico uobis quoniam omnis qui uiderit mu
lierem ad concupiscendum eam iam me
chatus est eam in corde suo. Quod si oculus
tuus dexter scandalizat te: erue eum
et proice abs te. Expedit enim tibi ut pereat unum
membrorum tuorum quam totum corpus tuum
mittatur in gehennam. Et si dextera manus
tua scandalizat te: abscide eam et proice
abs te. Expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum quam totum corpus tuum eat in gehen
nam. Dictum est autem. Quicumque dimiserit uxo
rem suam det illi libellum repudii.
Ego autem dico uobis quoniam omnis qui dimiserit uxo
rem suam excepta fornicationis causa
facit eam mechari. Et qui dimissam duxerit adulterat. Iterum audistis quia dictum est
antiquis. Non periurabis. Reddes autem domino
iuramenta tua. Ego autem dico uobis non iurare
omnino: neque per celum quia thronus dei est. neque
per terram quia scabellum pedum eius est. neque per
ierosolimam quia ciuitas est magni regis.
Neque per caput tuum iurabis quia non potes unum
capillum album facere aut nigrum. Sit
autem sermo uester est est. non non. Quod autem hinc
plus est a malo est. Audistis
quia dictum est oculum pro oculo. et dentem pro dente.
Ego autem dico uobis non resistere malo. Sed si quis
percusserit te in dexteram maxillam tuam
prebe illi et alteram. Et qui uult tecum iudicio
contendere et tunicam tuam tollere. dimitte

ei et pallium. Et quicumque angariauerit te mil
le passus vade cum illo alia duo. Qui
petit a te da ei. Et uolenti mutuari a te
ne auertaris. Audistis quia dictum est. Diliges
proximum tuum et odio habebis inimicum tuum.
Ego autem dico uobis. Diligite inimicos vestros.
Benefacite his qui oderunt uos et orate pro per
sequentibus et calumpniantibus uos. ut sitis
filii patris vestri qui in celis est qui solem
suum facit oriri super bonos et malos et plu
it super iustos et iniustos. Si enim diligitis eos
qui uos diligunt quam mercedem habebitis?
Nonne et publicani hoc faciunt? Et si sa
lutauerit fratres vestros tantum. quid amplius
facitis? Nonne et hetnici hoc faciunt?
Estote ergo uos perfecti sicut et pater vester celestis
perfectus est. Attendite ne iusticiam vestram
faciatis coram hominibus ut uideamini
ab eis. Alioquin mercedem non habebitis a
put patrem vestrum qui in celis est. Cum autem
facis eleemosinam noli tuba canere ante te
sicut ypocrite faciunt in synagogis et
in uitis ut honorificentur ab hominibus.
Amen dico uobis receperunt mercedem suam.
Te autem faciente elemosinam nesciat
sinistra tua quid faciat dextera tua. ut
sit elemosina tua in abscondito. Et pater
tuus qui uidet in abscondito reddet
Et cum ¶ vi
oratis non eritis sicut ypocrite qui a
mant in synagogis et in angulis plate
arum stantes orare ut uideantur ab ho
minibus. Amen dico uobis receperunt mercedem
suam. Tu autem cum oraueris intra in cubi
culum tuum et clauso ostio ora patrem tuum
in abscondito. Et pater tuus qui uidet in ab
sconso reddet tibi. Orantes autem nolite mul
tum loqui sicut ethnici. Putant enim
quod in multiloquio suo exaudiantur.
Nolite ergo assimilari eis. Scit enim pater vester
quid opus sit uobis antequam petatis eum.
Sic ergo uos orabitis pater noster. super substantialem etc.
Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum
dimittet et uobis pater vester celestis delicta vestra.
Si autem non dimiseritis hominibus nec pater
vester dimittet peccata vestra. Cum autem ieiu
natis nolite fieri sicut ypocrite tristes.
Exterminant enim facies suas ut pareant
hominibus ieiunantes. Amen dico uobis.

quia receperunt mercedem suam. Tu autem cum
ieiunas unge caput tuum et faciem tu
am laua ne uidearis hominibus ieiu
nans sed patri tuo qui est in abscondito.
Et pater tuus qui uidet in abscondito
reddet tibi. Nolite thaurizare uobis thauros
in terra ubi erugo et tinea demolitur et
ubi fures effodiunt et furantur. Thauri
zate autem uobis thauros in celo ubi neque
erugo neque tinea demolitur et ubi fu
res non effodiunt nec furantur. Ubi
enim est thaurus tuus: ibi est et cor tuum.
Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si fuerit
oculus tuus simplex totum corpus tu
um lucidum erit. Si autem oculus tuus nequam
fuerit totum corpus tuum tenebrosum erit.
Si ergo lumen quod in te est tenebre sunt
ipse tenebre quante erunt. Nemo potest du
obus dominis seruire. Aut enim unum odio habe
bit et alterum diliget. Aut unum sustinebit
et alterum contempnet. Non potestis deo ser
uire et mammone. Ideo dico uobis ne sol
liciti sitis anime vestre quid manducetis
neque corpori vestro quid induamini.
Nonne anima plus est quam esca et corpus
plus quam vestimentum? Respicite vo
latilia celi quoniam non seruunt neque metunt
neque congregant in orrea et pater vester celestis
pascit illa. Nonne uos magis pluris
estis illis? Quis autem vestrum cogitans potest
addicere ad staturam cubitum unum.
Et de uestimento quid solliciti estis?
Considerate lilia agri quomodo crescunt. Non
laborant neque nent. Dico autem uobis quoniam
nec Salomon in omni gloria sua cooptus
est sicut unum ex istis. Si autem fenum a
gri quod hodie est et cras in dibanum mit
titur deus sic uestit quantomagis uos
minime fideli. Nolite ergo solliciti esse
dicentes quid manducabimus aut
quid bibemus. aut quo operiemur.
Hec enim omnia gentes inquirunt. Scit
enim pater vester quia his omnibus indigetis.
Querite ergo primum regnum dei et iusticiam
eius et hec omnia adicientur uobis. Nolite
ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus
enim dies sollicitus erit sibi ipsi. Sufficit
diei malicia sua. ¶ vii.
Nolite iudicare ut non iudicemini

In quo enim iudicio iudicaueritis iudicabi
et in qua mensura mensi fueritis remetietur
vobis. Quid autem vides festucam in oculo fratris
tui et trabem in oculo tuo non vides? Aut quomodo
dicis fratri tuo frater sine eiciam festucam de
oculo tuo et ecce trabes est in oculo tuo? Ypocrita
eice primum de oculo tuo et tunc videbis
eicere festucam de oculo fratris tui. Nolite
sanctum dare canibus neque mittatis margaritas
vestras ante porcos ne forte conculcent
eas pedibus suis et conuersi dirumpant vos.
Petite et dabitur vobis. Querite et inuenietis
pulsate et aperietur vobis. Omnis enim qui pe
tit accipit et qui querit inuenit et pulsanti
aperietur. Aut quis est ex vobis homo quem
si petierit filius suus panem numquid lapi
dem porriget illi? Aut si petierit ouum
numquid porriget illi scorpionem? Aut si
piscem petierit numquid serpentem porri
get ei? Si ergo vos cum sitis mali nostis
bona data dare filiis vestris quanto magis pater
vester qui in celis est dabit bona petentibus se.
Omnia ergo quecumque vultis ut faciant vobis
homines et vos facite illis. Hec est enim
lex et prophete. Intrate per angustam portam
quia lata porta est et spaciosa via que ducit
ad perditionem et multi sunt qui intrant per
eam. Quam angusta porta et arta via que
ducit ad vitam et pauci sunt qui inueniunt
eam. Attendite a falsis prophetis qui veni
unt ad vos in vestimentis ouium intrinsecus
autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cog
noscetis eos. Numquid colligunt de spinis
vuas aut de tribulis ficus? Sic omnis ar
bor bona fructus bonos facit. Mala autem
arbor fructus malos facit. Non potest
arbor bona fructus malos facere neque ar
bor mala fructus bonos facere. Omnis ar
bor que non facit fructum bonum excidetur
et in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum
cognoscetis eos. Non omnis qui dicit
mihi domine domine intrabit in regnum celorum sed
qui facit voluntatem patris mei qui in ce
lis est ipse intrabit in regnum celorum.
Multi dicent mihi in illa die domine domine sine
in nomine tuo prophetauimus et in nomine tuo de
monia eiecimus et in nomine tuo virtutes
multas fecimus? Et tunc confitebor illis
quia numquam noui vos. Discedite a me
omnes qui operamini iniquitatem. Omnis
ergo qui audit verba mea hec et facit ea. As
similabitur viro sapienti qui edificauit
domum suam super petram. Et descendit
pluuia et venerunt flumina et flauerunt ven
ti et irruerunt in domum illam et non cecidit
fundata enim erat super firmam petram.
Et omnis qui audit verba mea hec et non
facit ea: similis erit viro stulto qui edi
ficauit domum suam super arenam. Et des
cendit pluuia et venerunt flumina et fla
uerunt venti et irruerunt in domum illam
et cecidit. Et fuit ruina illius magna.
Et factum est cum consummasset ihesus verba hec
admirabantur turbe super doctrina eius.
Erat enim docens eos sicut potestatem
habens et non sicut scribe eorum et pharisei.

Cum autem descendisset ihesus viii.
de monte secute sunt eum tur
be multe. Et ecce lepsus veniens
adorabat eum dicens domine si vis potes
me mundare. Et extendens manum
tetigit eum dicens volo mundare. Et con
festim mundata est lepra eius. Et ait il
li ihesus vide nemini dixeris sed vade os
tende te sacerdoti et offer munus quod pre
cepit moyses in testimonium illis. Cum autem
introisset capharnaum accessit ad e
um centurio rogans eum et dicens
Domine puer meus iacet in domo
paraliticus et male torquetur. Et ait illi
ihesus Ego veniam et curabo eum. Et
respondens centurio ait domine non sum dig
nus ut intres sub tectum meum sed
tantum dic verbo et sanabitur puer meus. Nam
et ego homo sum sub potestate constitutus ha
bens sub me milites. Et dico huic
vade et vadit et alio veni et venit. Et seruo
meo fac hoc et facit. Audiens autem
ihesus miratus est et sequentibus se dixit. Amen
dico vobis non inueni tantam fidem in
israel. Dico autem vobis quod multi ab oriente
et occidente venient et recumbent cum
abraham et ysaac et iacob in regno ce
lorum. Filii autem regni eicientur in tenebras
exteriores. Ibi erit fletus et stridor dentium.
Et dixit ihesus centurioni vade
et sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est
puer in illa hora. Et cum venisset ihesus

mdomum pet̃ uulit socrum ei ia cãte et
febricitante. Et tetigit manum ei et di-
misit eam feb̃. Et surrexit ministrabat
illi. Vespe aũt facto obtulerunt ei multos
demoniã hñtes et eiciebãt spũs imũdos
ũbo nes male hñtes curauit ut ad
impleret qd dm est p esaiam pphã
dicentem. Ipe infirmitates nr̃as accepit
et egrotationes portauit. Videns aũt ihc turbã
circa se iussit ire trãsfretã. Et acce-
dens unus scriba ait illi. Magr sequar te quocũq;
ieris. Et dicit ei ihc. Vulpes foueas hñt et
volucres celi tabnacula filius aũt hois
nõ hz ubi caput reclinet. Alius aũt de discipl'
eius ait illi. Dne pmitte me pmo ire
et sepelire pr̃em meum. Ihc aũt ait illi. Se-
quere me et dimitte mortuos sepelire mor-
tuos suos. Et ascendente eo in nauiculam
secuti sunt eum discipuli ei. Et ecce mo-
tus magnus factus est in mari ita ut nauicula
operiret̃ fluctib̃. Ipe aũt dormiebat. Et
accesserunt ei discipuli eius et dixerũt. Dne
saluos nos. Perimus. Et dicit eis ihc. Quid
timidi estis modicе fidei. Tunc surgens
imperauit uentis et mari et facta est tranquil-
litas magna. Porro homines mirati sũt dicẽtes
Qualis est hic. Quia uenti et mare obediũt
ei. Et cum uenisset trãsfretauit in regio-
nem gerasenorum occurrerunt ei duo hñtes de-
monia de monimentis exeuntes sẽ-
mĩmis: ita ut nemo posset trãsire per uiã
illa. Et ecce clamauerunt dicentes. Quid nob
et tibi ihu fili dei. Venisti huc ante tpe cruciare nos.
Erat aũt procul ab illis grex porcorum multorũ
pascens. Demones aũt rogabãt eum di-
centes. Si eicis nos mitte nos in gregem
porcorum. Et ait illis ihc. Ite. At illi exeuntes
abierunt in porcos. Et ecce impetu abi-
it grex totus p̃ceps in mare et mortui
sunt in aquis. Pastores aũt fugerũt. Et
uenientes in ciuitatem nũciauerunt omnia et
de his qui dem hñuerant. Et ecce tota
ciuitas exiit obuiam ihu et uiso eo roga-
bant ut trãsiret a finib̃ eorũ.

Et ascendens ihc in naviculã trãsfretauit
et uenit in ciuitatem suam. Et ecce of-
ferebant ei paralyticum iacentem in lecto. Et
uidens ihc fidem illorũ dixit paralytico. Con-
fide fili remittuntur tibi peccata tua. Et ecce q̃-
dam de scribis dixerunt intra se. Hic blas-
phemat. Et cum uidisset ihc cogitationes eo-
rum dixit. Ut quid cogitatis mala in cordi-
bus uris. Quid est facilius dicere dimittun-
tur tibi peccata aut dicere surge et ambula. Ut
autem sciatis aũt quia filius hominis hz po-
testatem in terra dimittendi peccata tunc ait
paralytico. Surge tolle lectum tuum et ambula in
domum tuam. Et surrexit et abiit in domum
suam. Videntes aũt turbe timuerunt et
glorificauerunt deum qui dedit potestatem
talem hominib̃. Et cum inde transiret ihc
uidit hominem sedentem in theloneo ma-
theum nomine. Et ait illi. Sequere me. Et surgens
secutus est eum. Et factum est discumbente
eo in domo: ecce multi publicani et pec-
catores uenientes discumbebãt cum
ihu et discipulis eius. Et uidentes pharisei
dicebãt discipulis eius. Quare cum pu-
blicanis et peccatoribus manducat magr̃ ue-
ster. Ihc audiens ait. Non est opus ua-
lentib̃ medicus: sed male hñtib̃. Eun-
tes aũt discite quid est misericordiam volo et nõ
sacrificium. Non enim ueni uocare iustos
sed peccatores. Tunc accesserunt ad eum disci-
puli iohis dicentes. Quare nos et pharisei
ieiunamus frequẽter discipuli aũt tui nõ
ieiunant. Et ait illis ihc. Numquid possunt
filii sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus
Venient aũt dies cum auferet̃ ab eis sp̃o-
sus et tunc ieiunabunt. Nemo aũt mittit
commissuram panni rudis in uestimẽto
uetere. Tollit enim plenitudinem eius uestimẽto et peior scissura fit. Neq;
mittũt uinum nouum in utres ueteres alioquin rumpuntur utres et uinum effun-
ditur et utres pereunt. Sed uinum nouum in utres nouos mittunt et ambo conseruantur. Hec
illo loquente ecce princeps unus
accessit et adorabat eum dicens. Quia filia mea
modo defuncta est sed ueni impone manum
super eam et uiuet. Et surgens ihc sequebat
eum et discipuli eius. Et ecce mulier que sex
annis fluxum patiebatur sanguinis
accessit retro et tetigit fimbriam uestimẽ-
ti eius. Dicebat enim intra se. Si tetigero
tm uestimẽtum eius salua ero. At ihc conuer-
sus et uidens eam dixit. Confide filia
fides tua te saluam fecit. Et salua

fra ē mlr ei illa hora. Et cū venisset ihc̄ in
mū ꝓphe rr̄ duxit q̄ bianes r turba
tumultuante dicebat. Recedite. Nō est
n. mortua puella ꝫ dormit. Et deride
bat eū. Et cū ejecta ēet turba fūit et
cepit manū ei r surrexit puella. Et exiit
fama hī omē illā ūā illā. Et cōtigit ne mo
scauit fr̄ eū duo ceci clamātes r dicēt
Miserē nr̄ fili dd. Cū aūt venisset domū ac
cesserūt ad ei ceci. Et dicit eis ihc̄
Creditis q̄ possū hoc facere vob. Ait ei
q̄ntr dñe. Tūc tetigit oculos eor d. s. dīm
fidē vr̄am fiat vob. Et aperti sūt oculi eor.
Et comminat̄ ē eis ihc̄ d. Videte ne q̄s sciat. Il
li aūt egressi diffamauerūt ei totā illā illa
Egressis aūt illis ecce obtulerūt ei hoiem mut
r dēmonū hñē. Et ejecto dēmonio locut
ē mut. r mirate sūt turbe dīntes. Nūq̄m
apparuit sic in Isr̄l. Pharisei aūt dicebāt. In
pncipe dēmoniorū ejicit dēmonia. Et cir
bat ihc̄ ciuitates omes r castella docēs
in synagogis eor. r pdicans euāg reg.
r sanans omē langorē r omē infirmi
tatē. Videns aūt turbas misert est eis q̄ essent
vexati r iacētes sicut oues nō hītes
pastorē. Tūc dicit discipulis suis. Mes
sis quidem multa. operarii aūt pauci. Ro
gate ḡ dñm messis ut mittat operarios in messem suā.

Capitulum.

Cōmocatis aūt xii discipul̄ suis dedit
eis potestatē spūm immūdorū ut
eicerent eos. et curarent omē langorē r
omē infirmitatē. Nomina aūt apl̄oꝝ nōi
aīe sūt hec. Primus symon qui dr̄ petr̄. r andre
as frr̄ ei. Jacob zebedei r Johes frr̄ ei. Philippus r Bartho. Thomas r matheus pub
licanus. Jacobus alphei r thaddeus. Sy
mon cananeus. r Judas scarioth qui et tradi
dit eum. Hos xii misit ihc̄ precipiēs
eis r dicēs. In viam gentiū ne abieritis
r in ciuitates samaritanoꝝ ne intraueritis
Sed potius ite ad oues que perierūt domꝰ
isral. Euntes aūt pdicate q̄ appropiquauit
regnū celoꝝ. Infirmos curate. mortuos
suscitate. leprosos mundate. dēmones
eiicite. Gratis accepistis gratis date. Nolite
possidere aurū nr̄ argentū nr̄ pecuniam in zonis vr̄is. Non peram in via
nr̄ duas tunicas. nr̄ calciamenta nr̄ vir
ga. Dignus ē n. operarius cibo suo. In quā
cūq; aūt ciuitatē aut castellū intraueritis
interrogate quis in ea dignus sit. ibi
manere donec exeatis. Intrantes aūt
in domū salutate eam dicentes. Pax hu
ic domui. Et si quidē fuerit domus dig
na veniat pax vra sup ea. Si aūt nō fuerit
digna pax vra ad nos reuertatur. Et quī
cūq; non receperit vos nr̄ audierit sermo
nes nros egredientes foras d domo vl d
ciuitate illa excutite pulueꝛem de pedib
vris in testimoniū eoꝝ. Amen dico vob. To
lerabilius erit terre sodomoꝝ r gomor
reoꝝ in die iudicii qm illi ciuitati.
Ecce ego mitto vos sicut oues in me
dio luporū. Estote ergo prudentes sicut serpē
tes r simplices sicut columbe. Cauē
te aūt ab hoīb. Tradent enim vos in consi
lijs r in synagogis suis flagellabunt vos r ad
reges r presides ducemini propter me in testi
monium illis r gentib. Cū aūt tradent vos no
lite cogitare quomodo aut quid loquamini
Dabit enim vob in illa hora quid loquamini. Non
enim vos estis qui loquimini sed
spūs patris vr̄i qui loquit in vob. Tradet aūt frr̄ fratrē in mor
tē r pr̄ filius. Et insurgent filii in pa
rentes r morte eos afficient. Et eritis o
diō oīb hoīb propter nomen meum. Qui aūt p
severauerit usq; in finē hic saluus erit.
Cū aūt persequentur vos in ciuitate ista fu
gite in aliā. Amen dico vob nō consummabitis
ciuitates Isr̄l donec veniat filius hoīs vobis ac
Non est discipul̄ sup magistrum nec seruus sup
dominū suū. Sufficit discipulo ut sit sic
magr̄ ei. r seruus sicut dñs ei. Si patremfami
lias beelzebub vocauerunt quanto magis domes
ticos ei. Ne ergo timueritis eos. Nichil
enim opertū est qd nō revelabit̄ r occultū
qd nō sciatur. Quod dico vob in tenebris
dicite in lucē. Et quod in aure auditis
predicate sup tecta. Et nolite timere eos
qui occidunt corp aīam aūt nō possunt
occidere. Timete aūt magis eum qui po
test aīam r corpus perdere in gehennā. Nōne
duo passeres asse veneunt r unus
ex illis non cadit sine patre vestro.
Vestri aūt capitis capilli omnes numerati
sūt. Nolite ergo timere. multis passeribus
melioris estis vos. Omnis ergo qui confite-

me coram hoib; & ficebo: rego ei coā pre
mo qui ē in cel: Q at negauit me coram
hoib; negabo & ego ei coram pre mo q ē
in cel: Nolite arbitrari qđ uenim pa
cē mittere in tra. Non uenī pacē mit
tere sed gladiū. Uenī ē separe hoiem ad
uersus patrē suū & filiam aduersus matrem
suā. & nurū aduersus socrū suā. & inimici
hois domestici ei. Qui amat patrē aut
matrem plus q̄m me nō est me dignus.
Et qui amat filiū aut filiā sup me. nō
ē me dignus. Et qui nō accepit crucem
suam & sequit me nō est me dignus. Qui inue
nerit animā suam pdet illam. Et qui pdidit
animā suam p me. inueniet eam. Qui
recipit uos me recipit. Et qui me rece
pit recipit eū qui me misit. Qui recip
phām in nomīe phe mercedem phe acci
piet. Et qui recipit iustū in nomīe iusti
mercedē iusti accipiet. Et quicq; potū de
dit vnum ex minimis istis calicē aque frī
de tm in nomīe discipuli amen dico uob non
pdet mercedem suam. ¶ xi.

Et factū est cū cōsummasset ihc iuba he
papiens xii. discipulis suis tm̄ut
inde ut docēt & predicēt in ciuitatib;
eor. Johnes aūt audiuit in uinculis
opa x. mittēs duos de discipulis suis ait
illi. Tu es qui uenturus es an alīm exp̄tam.
Et respons ihc ait illi. Euntes renūciate Io
hi q audistis & uidistis. Ceci uident claudi
ambulant. leprosi mundant. surdi au
diunt. mortui resurgūt. pauperes euāgli
zant. Et beatus ē qui nō fuerit scandalizat in
me. Illis autē abeuntib; cepit ihc dicere ad
turbas de Iohe. Quid existis in desertū uidere.
Harundinem uētio agitatam. Sed qđ exis
tis uidere. Hominem mollibus uestitū. Ecce
qui mollib; uestiunt in domib; regū sunt.
Sed qđ existis uidere. Prophām. Etiam
dico uob. Et plus q̄m prophām. Hic ē de
quo scriptum est. Ecce ego mitto angelum
meum ante faciem tuā qui p̄parabit uiam tu
am ante te. Amen dico uob non surrexit inter na
tos mulier maior Iohe bapte. Qui aūt mi
nor est in regno celor maior ē illo.
A diebus aūt Iohīs bapte usq; nunc regnū
celor uim patitur & uiolenti rapiūt illud.
Omnes enī prophete & lex usq; Iohānē

fm

pphauerūt. Et si uultis recipere ipse est helias qui
uēturus ē. Qui habet aures audiendi audi
at. Cui aūt similem estimabo gnōm istam.
Similis ē pueris sedentib; in foro q̄
clamantes coeūtib; dicūt. Cecinimus
uob & non saltastis. Lamentauimus uob et
non planxistis. Venit enī Iohes nec manducans
nec bibens & dicūt. Demoniū habet.
Venit filius hois manducans & bibēs
& dicūt. Ecce ho uorax & potator. Ami
cus publicanor & pcatorū. Et iustifi
cata est sapia a filiis suis. Tunc cepit
exprobare ciuitatib; in q̄b factę sunt plurime
uirtutes eius. q̄ nō egissent pniam. Ue
tibi corozaim. ue tibi bethsaida. Quia
si in tyro & sidone facte fuissent uirtutes
que facte sunt in uob. olim in cilicio
& cinere pniam egissent. Uerumtamen dico uob
tyro & sydoni remissius erit in die iu
dicii q̄m uob. Et tu capharnaum nūq
id usq; in celum exaltaberis. usq; in in
ferni descendes. Quia si in sodomis facte
fuissent uirtutes que facte sunt in te. forte
mansissent in hūc diem. Uerumtamen
dico uob q̄ terre sodomor remissius erit
die iudicii q̄m tibi. In illo tpe respōs ihc
dixit. Confiteor tibi pr celi & terre q̄
abscondisti hec a sapientib; & prudē
tib; & reuelasti ea paruulis. Etia pr. q̄m sic
fuit placitū ante te. Omia mihi tradita sunt a
patre meo. Et nemo nouit filiū nisi pr.
neq; patrem quis nouit nisi filius & cui uolu
erit filius reuelare. Uenite ad me oēs
qui laboratis & onerati estis & ego reficiā
uos. Tollite iugum meum super uos. & di
scite a me q̄ mitis sum & humil corde. & inuenietis requiem aīabus uris. Iu
gum enī meum suaue ē & onus meum leue ē.

In illo tempore abiit ihc ¶ xii.
sabbatis p sata. discipuli aūt ei esurientes
cepere uellere spicas & manducare
q̄dam. Pharisei aūt uidentes dixerūt ei. Ecce
discipuli tui faciūt qđ nō licet facere sabba
tis. At ille dixit eis. Nō legistis quid
fecit dauid q̄n esuriit ipse & qui cū eo erat
quo modo intrauit in domū dei & panes propo
sitionis comedit q̄s nō licebat ei edere nec ipsis
qui erant cum eo sed solis sacerdotib;. Aut nō
legistis in lege q̄ sabbatis sacerdotes in

ēplo sabbm̄ nolant⁊ sine ā̄ie sic.
Dico aūb q̄ cūplo maior ē hic. Si
aūt sciret⁹ quid ē mīam uolo⁊ nō sac
rificiū nūq̄m⁹ dempsissetis īnocētes. Dñs
ē ē filius hōis ē sabbi. Et cū inde ēt
sisset uenit in synagogam eor. Et ecce
hō manū hītis aridā. Et interrogauit
eū dicētes. si licet sabbis curare ut ac
cusarent eū. Ipe aūt dixit eis. Q̄s erit
ex uob hō qui hītat ouē unā⁊ si ceciderit
hec sabbis in foueā. nōne tenebit
⁊ leuabit eam. Q̄ūto igit melior ē
hō oue. Itaq; licet sabbis bñ facere
tūc aūt hōi. Extende manū tuā. Et
q̄ extēdit⁊ restituta ē sanitati sic al
ia. Et exeūtes aūt pharisei cōsiliū fecer
būt adūsus eū quō eū pderent. Ihc aūt
sciens recessit inde. Et secuta sūt eum
multi⁹⁹ curauit eos oēs. Et p̄cepit eis
ne māifestū eū facerent. ut adimplet⁹
q̄d dictū ē p ysaiam pphām dicētē. Ec
ce puer meus quē elegi dilect⁹ meus in
quo bñ cōplacuit aīa mea. ponā spīm me
um sup eum⁹ iudiciū gētib⁹ nūciabit
⁊ non contendet nec clamabit nec audiet
aliq̄s in plateis uocē ei⁹. Arundinē
quassatā nō cōfringet⁹ linū fumigāt⁹
nō extinguet donec eiciat ad uictoriā
iudiciū⁹ in nōie ei⁹ gētes sperabūt. Tunc
oblat⁹ est ei dimonīū habēs. cec⁹ mut⁹
curauit eū ita ut loqueret⁹ ⁊ uideret. Et
stupebāt oēs turbe⁹ ⁊ dicebāt. Nūq̄d
hic ē filius dauid. Pharisei aūt audientes
dixerūt. Hic nō eicit dimonēs nisi in beel
zebub pncipe dimoniorū. Ihc aūt sciens
cogitōnes eor⁹ dixit eis. Oē regnū diui
sum cōtra se desolabit⁹. Et oīs ciuitas
⁊ domus diuisa contra se nō stabit. Et si sathā
nas sathanam eiicit adūsus se diuisus
est. quō ergo stabit regnū ei⁹. Et si ego in
beelzebub eicio dimones. filii uri⁹ in quo
eiciūt. Ideo ipi iudices uri erūt. Si aūt
ego in spū dei eicio dimones ergo puenit
in uos regnū dei. Aut quō potest quisq̄m in
intrare in domū fortis⁹ ⁊ uasa ei⁹ diripere nisi
prius alligauerit fortē. Et tūc domū illi⁹
diripiet. Qui nō ē mecū contra me est. ⁊
qui nō cōgregat mecū spargit. Ideo dico uob
oē pcm⁹ ⁊ blasphemia remittet hōib⁹
spūs aūt blasphemia nō remittet. Et q̄ q̄q;
dixerit uerbum contra filiū hōis⁹ remittet ei.
Q̄ aūt dixerit contra spīm scm̄ nō remittet
ei neq; in hoc seculo neq; in futuro. Aut facite
arborē bonā⁊ fructū ei⁹ bonū. aut fa
cite arborē malā⁊ fructū ei⁹ malū.
Signo enim ex fructu arbor cognoscit. Proge
nies uiperaꝝ quō potestis bona loq̄ cū sitis
mali. Ex habundātia enim cordis os loq̄t.
Bonus hō de bono thesauro pfert bona.
⁊ malus hō de malo thesauro pfert mala.
Dico aūt uob quōm oē uerbū otiosum q̄ lo
cuti fuerint hōines⁹ reddent de eo rōnem
die iudicii. Ex uerbis enim tuis iustificaberis
⁊ ex uerbis tuis condēnabis. Tunc
rūdentes ei quidā de scribis⁹ ⁊ phariseis
dicētes. Magr uolum⁹ a te signū uidere.
Q̄ rūdens ait illis. Gnō mala⁊ adultera
signū quirit⁹ signū⁹ nō dabit ei⁹ nisi signū
Ionē pphē. Sic enim fuit Ionas in uētre ce
ti tribus diebus⁹ tribus noctib⁹. sic erit filius hōis in
corde terre tribus diebus⁹ tribus noctib⁹. Uiri ni
nuite surgent in iudicio cū generatione ista⁊ cō
dempnabūt eā q̄ pniam egerūt in p̄dicōne
Ionē. Et ecce plus quā Ionas hic. Regi
na austri surget in iudicio cū generatione ista⁊
cōdempnabit eam q̄ uenit a finibus terre au
dire sapiam salomōis. Et ecce plus quā Sa
lomon hic. Cū aūt immundus spūs exierit ab hoc
ambulat per loca arida quietē requirens⁊
nō inuenit. Tūc dicit reuertar in domū meā
unde exiui. Et ueniens inuenit eam uacantē
scopis mundatam⁊ ornatā. Tunc uadit
⁊ assumit⁹ septē alios spūs nequiores se
⁊ intrantes habitant⁹. Et fiunt nouissima
hōis illi⁹ peiora priorib⁹. Sic erit⁊ gener
huic pessimo. Adhuc eo loquente ad tur
bas ecce mr ei⁹⁹ ⁊ fres stabāt foris quer
entes loqui ei. Dixit aūt ei quidā. Ecce mr
tua⁊ fres tui foris stant querentes te.
At ille respondens dicit⁹ aut. Q̄ est mr mea
⁊ qui sūt fres mei. Et extendens manū in
discipulos suos dixit. Ecce mr mea⁊ fres
mei. Quicūq; enim fecerit uoluntatē patris mei qui
in celis est ipe meus frr soror⁊ mr est.

Cap. XIII.

In illo die exiens ihc de domo sedebat
secus mare. Et congregate sūt ad eū turbe mul
te ita ut nauiculam ascendens sederet. Et
oīs turba stabat in litore. Et locut⁹ est eis

multa in parabolis d. Ecce exiit qui seminat se
minare. Et dum seminat quedam ceciderunt secus
viam. et venerunt volucres et comederunt ea.
Alia autem ceciderunt in petrosa ubi non habebant ter
ram multam. Et continuo exorta sunt quia non
habebant altitudinem terre. Sole autem orto estu
averunt et quia non habebant radicem aruerunt.
Alia autem ceciderunt in spinas et creverunt
spine et suffocaverunt ea. Alia autem ceciderunt in
terram bonam et dabant fructum. Aliud centesi
mum ad hec. ad tricesimum. Qui habet aures
audiendi audiat. Et accedentes discipuli
dixerunt ei. Quare in parabolis loquis eis.
Qui respondens ait illis. Quia vobis datum est nos
se misteria regni celorum illis autem non est datum.
Qui enim habet dabitur ei et habundabit. qui autem non
habet et quod habet auferetur ab eo. Ideo in parabolis
loquor eis quia videntes non videt et audien
tes non audiunt neque intelligunt ut adimple
atur in eis prophetia esaie dicentis. Auditu
audietis et non intelligetis et videntes vi
debitis et non videbitis. Incrassatum est enim
cor populi huius et auribus graviter audierunt et o
culos suos clausit ne quando videant oculis
et auribus audiant et corde intelligant et con
vertantur et sanem eos. Vestri autem beati oculi quia
videt et aures vestre quia audiunt. Amen
quippe dico vobis quia multi iusti et prophete cu
pierunt videre que videtis et non viderunt et au
dire que auditis et non audierunt. Vos ergo
audite parabolam seminantis. Cuius qui
audit verbum regni et non intelligit. venit
malus et rapit quod seminatum est in corde eius.
Hic est qui secus viam seminatus est. Qui
autem super petrosa seminatus est hic est qui verbum
audit et continuo cum gaudio accipit id
Non habet autem in se radicem sed est temporalis. Facta
autem tribulatione et persecutione propter verbum conti
nuo scandalizatur. Qui autem seminatus est
in spinis hic est qui verbum audit et solli
citudo seculi huius et fallacia divitiarum suf
focat verbum et sine fructu efficitur. Qui vero
in terra bona seminatus est hic est qui audit
verbum et intelligit et fructum affert. Et fa
cit ad quidem centesimum. ad autem hec. ad
vero tricesimum. Aliam parabolam proposuit
eis d. Simile factum est regnum c. homini
qui seminavit bonum semen in agro suo
Cum autem dormirent homines venit inimicus eius

et super seminavit zizania in medio tritici et
abiit. Cum autem crevisset herba et fructum fecis
set tunc apparuerunt et zizania. Accedentes
autem servi patrisfamilias dixerunt ei
Domine nonne bonum semen seminasti in agro tuo.
Unde ergo habet zizania. Et ait illis. Inimicus homo
hoc fecit. Servi autem dixerunt ei. Vis imus et
colligimus ea. Et ait. Non. Ne forte colli
gentes zizania eradicetis simul cum eis et
triticum. Sinite utraque crescere usque ad messem
et in tempore messis dicam messoribus. Col
ligite primum zizania et alligate ea fas
ciculos ad comburendum. Triticum autem congre
gate in orreum meum. Aliam parabolam pro
posuit d. Simile est regnum c. grano syna
pis quod accipiens homo seminavit in agro
suo. Quod minimum quidem est omnibus seminibus.
Cum autem creverit maius est omnibus oleribus. Et fit
arbor ita ut volucres celi veniant et habi
tent in ramis eius. Aliam parabolam locutus
est eis. Simile est reg. c. fermento quod accep
tum mulier abscondit in farine satis tribus
donec fermentatum est totum. Hec omnia locu
tus est ihesus in parabolis ad turbas et sine
parabolis non loquebatur eis ut impleretur quod
dictum est per prophetam dicentem. Aperiam in pa
rabolis os meum eructuabo abscondita
a constitutione mundi. Tunc dimissis turbis
venit in domum. Et accesserunt ad eum
discipuli eius d. Edisse nobis parabolam zizania
morum agri. Qui respondens ait. Qui se
minat bonum semen est filius hominis. Ager autem est
mundus. Bonum vero semen hii sunt filii regni
zizania autem filii sunt nequam. Inimicus
autem qui seminavit ea est dyabolus. Messis vero
consummatio seculi. Messores autem angeli sunt.
Sicut ergo colliguntur zizania et igni com
buruntur sic erit in consummatione seculi.
Mittet filius hominis angelos suos et colliget
de regno eius omnia scandala et eos qui fa
ciunt iniquitatem et mittent eos in cami
num ignis ibi erit fletus et stridor dentium. Tunc
iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum.
Qui habet aures audiendi audiat. Simile est
regnum c. thesauro abscondito in agro
quem qui invenit homo abscondit et pre gaudio
illius et vadit universa que habet et emit a
grum illum. Item simile est regnum c. homini
negotiatori querenti bonas margaritas

Inuenta ãt vna pciosã margaritã abi
uit vendidit oĩa q̃ habuit & emit e
am. Iterũ simile est regnũ celoꝝ sagene missi
in mare & ex omi genẽ pisciũ cogregã
ti. Quã cũ impleta ẽt ascendẽtes
& sedẽtes elegerũt bonos in va
sa sua. malos ãt foras miserũt. Sic erit
in cõsumatione seculi. Exibũt angi & sepa
rabũt malos de medio iustoꝝ & mit
tẽt eos in caminũ ignis. Ibi erit
fletꝰ & stridor dentiũ. Intellexistis hec
omia. Dicũt ei. Etiam. Ait illis. Ideo oĩs
scriba doctꝰ in regno celoꝝ simil̃ est
hoĩ patrifamilias qui profert de thesauro
suo noua & vetera. Et factũ est cum co
mplesset ihc parabolas istas transiit inde
& veniens in patriam suam docebat
eos in synagogis eoꝝ ita vt mirarẽ
tur & dicerent. Vnde huic sapia & vir
tutes. Nonne hic ẽ fabri filius. Nonne mr̃ eius dicit maria & fratres eius Iacob & Ioseph & Symon & Iudas. Et sorores
eius nonne omes apud nos sũt. Vnde huic
oĩa ista. Et scandalizabãt in eo. Ihc ãt
dixit eis. Non ẽt prpha sine honore nisi in patria
sua & in domo sua. Et non fecit ibi virtu
tes multas pp incredulitatẽ illoꝝ

In illo tpr audiuit ¶ .xiiij.
Herodes tetrarcha famã ihu & ait pueris
suis. Hic ẽt Iohes bapt. Ipse surrexit a
mortuis & ideo virtutes operant in eo. Herodes ẽ tenuit Iohem & alligauit eum
& posuit eũ in carcere propter Herodiade vxorem
philippi fratris sui. Dicebat ẽ illi Iohes
Non licet tibi habere eam. Et cupiens illũ oc
cidere timuit populũ quia sicut prpham eum habebant. Die ãt natalib̃ Herodis saltauit fi
lia Herodiadis in medio & placuit
Herodi. Vñ cũ iuramẽto pollicitus est ei da
re quodcũq; postulasset ab eo. Ipsa ãt
mõnita a matre sua. Da mihi hic & in
disco capud Iohannis baptiste. Et contristatus est
rex. pp iuramentũ ãt & eos qui pariter recũ
bebant iussit dari. & misit & decollauit
Iohem in carcere. & allatum est capud
eius in disco & datum est puelle & tulit
matri sue. Et accesserunt discipuli eius & tu
lerunt corpus & sepelierunt id. Et venientes
nũciauerunt ihu. Quo cũ audisset ihc secessit

inmanuclã

sit inde in desertum locum seorsum. Et cum
audissent turbe secuta sunt eum pedestres de
ciuitatibus. Et exiens vidit turbam mul
tam & misertus est eis & curauit languidos eoꝝ
Vespere ãt facto accesserunt ad eum discipuli
eius dicentes. Desertus est locus & hora iam
præterijt dimitte turbas vt eũntes in cas
tella emant sibi escas. Ihc ãt dixit eis
Non habent necesse venire. date illis vos manducare. Et dicunt ei. Non habemus hic
nisi quinq; panes & duos pisces. Qui ait eis
Afferte illos mihi huc. Et cũ iussisset turbas
discumbere & accepisset quinq; panes & duos pisces aspiciens in celũ
benedixit & fregit & dedit discipulis panes
discipuli ãt turbis. Et manducauerunt oĩes
& saturati sunt. Et tulerunt reliquias xii.
cophinos fragmentoꝝ plenos. Manducantium ãt fuit numerus v. milia virorum
exceptis mulieribus & paruulis. Et statim uis
it discipulos ascendere in nauiculam &
precedere eum cis fretum donec dimitteret turbas. Et dimissis turbis ascendit in
montem solus orare. vespere ãt facto solus erat
ibi. Nauicula ãt in medio mari iactabatur
fluctibus. erat ẽt ventus vnus. Quarta ãt vi
gilia noctis venit ad eos ambulans su
per mare. Et videntes eum super mare ambulantem turbati sunt dicentes quia phantasma
est. Et præ timore clamauerunt. Statimq;
ihc locutus est eis dicens. Habete fiducia
am. Ego sum. Nolite timere. Respondens
ãt petrus dixit. Domine si tu es iube me
venire ad te super aquas. Ait illi ipse. Veni. Et
descendens petrus de naui ambulabat
super aquam. vt veniret ad ihm. Videns ãt
ventum validum timuit. Et cũ cepisset mergi clamauit dicens. Domine saluum me fac.
Et protinus ihc extendens manum apprehendit
eum & ait illi. Modice fidei quare dubitasti.
Et ascendentibus eis in naui cessauit
ventus. Qui ãt in naui erant venerunt & adorauerunt eum dicentes. Vere filius dei es. Et cũ trans
issent venerunt in terram genesar. Et cum
cognouissent eum viri loci illius miserunt in
vniuersam regionem illam & obtulerunt ei oĩes ma
le habentes. Et rogabant eum vt vel fimbriam vestimenti eius tangerent. Et quicũq;
tetigerunt salui facti sunt.

= inmanuclã

Tunc accesserunt ad eū scribe & phisei dicētes. Quare discipuli tui tradūt traditionē seniorū? non enim lauant manus suas cū panē manducant? Ipse aūt respōdens ait illis. Quare & uos transgredimini mandatū dei p̄pter traditionē uestrā? Deus enim dixit. Honora patrē & matrem. & qui maledixerit patri uel matri morte moriatur. Vos aūt dicitis. Quicūq; dixerit patri uel matri. munus quodcūq; ex me tibi fuerit. & non honorificabit patrem suū aut matrem suā. irritū fecistis mandatū dei p̄pter traditionē uestrā. Hypocrite bene prophetauit de uobis esaias dicens. Appropinquat mihi populus hic labiis me honorat. cor aūt eorum longe est a me. Sine causa aūt colunt me docentes doctrinas & mandata hominū. Et conuocatis ad se turbis dixit eis. Audite & intelligite. Non quod intrat in os coinquinat hominē. sed quod procedit de ore hoc coinquinat hominem. Tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei. Scis quia pharisei audito hoc uerbo scandalizati sunt? At ille respondens ait. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus celestis eradicabitur. Sinite illos. ceci sunt duces cecorum. Cecus aūt si cecum ducatum p̄stet ambo in foueam cadent. Respondens aūt petrus dixit ei. Edissere nobis parabolam istam. At ille dixit. Adhuc & uos sine intellectu estis? Non intelligitis quia omne quod intrat in os in uentrem uadit & in secessum emittitur? Quae aūt procedunt de ore de corde exeunt. & ea coinquinant hominem. De corde enim exeunt cogitationes malę. homicidia. adulteria. fornicationes. furta. falsa testimonia. blasphemie. Hec sunt quę coinquinant hominem. Non lotis aūt manibus manducare non coinquinat hominem. Et egressus inde ihesus secessit in partes tyri & sidonis. Et ecce mulier chananea a finibus illis egressa. clamauit dicens ei. Miserere mei domine fili dauid. filia mea male a demonio uexatur. Qui non respondit ei uerbum. Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes. Dimitte eam quia clamat post nos. Ipse aūt respondens ait. Non sum missus nisi ad oues quae perierunt domus israel. At illa ueniens adorauit eum dicens. Domine adiuua me. Qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum & mittere canibus. At illa dixit. Etiam domine. Nam & catelli edunt de micis quae cadunt de mensa dominorum suorum. Tunc respondens ihesus ait illi. O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia eius ex illa hora. Et cum transisset inde ihesus uenit secus mare galilee. Et ascendens montem sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbe multe habentes secum mutos. claudos. debiles & alios multos & proiecerunt eos ad pedes eius. Et curauit eos ita ut turbe miraretur uidentes mutos loquentes. claudos ambulantes. cecos uidentes & magnificabant deum israel. Ihesus aūt conuocatis discipulis suis dixit. Misereor turbe quia triduo iam perseuerant mecum & non habent quod manducent. Et dimittere eos ieiunos nolo. ne deficiant in uia. Et dicunt ei discipuli. Unde nobis in deserto tanta panum copia ut saturemus turbam tantam? Et ait illis ihesus. Quot panes habetis? At illi dixerunt. Septem & paucos pisciculos paucos. Et precepit turbe ut discumberent super terram. Et accipiens vii panes & pisces. gratias agens fregit et dedit discipulis suis. Et discipuli dederunt populo. Et comederunt omnes & saturati sunt. Et quod superfuit de fragmentis sustulerunt. vii. sportas plenas. Erant aūt qui manducauerunt quattuor milia hominum exceptis paruulis & mulieribus. Et dimissa turba ascendit in nauiculam. & uenit in fines magedan. xvi

Et accesserunt ad eum pharisei & sadducei temptantes. rogauerunt eum ut signum de celo ostenderet eis. At ille respondens ait eis. Facto uespere dicitis. Serenum erit. rubicundum est enim celum. Et mane. Hodie tempestas. Rutilat enim triste celum. Faciem quidem celi dinoscitis. signa aūt temporum non potestis? Generatio mala & adultera signum quaerit. & signum non dabitur ei nisi signum ionę. Et relictis illis abiit. Et cum uenissent discipuli eius trans fretum obliti sunt panes tollere. Qui dixit illis. Intuemini & cauete a fermento pharisęorum & sadducęorum. At illi cogitabant inter se dicentes quia panes non accepimus. Sciens aūt ihesus dixit. Quid cogitatis inter uos modicae fidei quia panes non habetis? Nondum intelligitis neque recordamini quinque panum in quinque milia hominum & quot co

phinos sumpsistis. Nec q. ou. panū tuū
milia hoīm rapt sportas sustulistis. Qr
nō intelligitis q nō de pane dixi vob.
cauete a fermēto phisseoꝝ r saduceoꝝ.
Tūc intellexerūt q nō dixit cauendū a
fermēto panis sed a doctrina phisseoꝝ r sadu
ceoꝝ. Venit aūt ihc in partes cesaree phi
lippi: r interrogabat discipulos suos d.
Quē dicūt hoīes esse filiū hoīs? At illi
dixerūt. Alij iohēm baptistam. Alij aūt he
liam. Alij vo ieremiā. aut unū exphis
Dixit illis ihc. Vos aūt quē me esse dicitis?
Respōns symon petrus dixit. Tu es xp̄s filius di
uus. Et respōns ihc dixit. Beatus es symon
bariona. q caro r sanguis non revelauit
tibi sed pr meus qui est in cel. Ego aūt di
co tibi q tu es petrus r sup hanc petrā edifi
cabo ecclīam meā. Et portē inferi nō p
ualebūt adūsus eam. Et tibi dabo cla
ues regni celoꝝ. Et quodcūq; ligaueris su
per terram erit ligatū r in cel. Et quodcūq; sol
ueris sup terram erit solutū r in cel. Tunc p
cepit discipl' suus ne cui dicerent q
ipse esset ihc xp̄s. Exinde cepit ihc ostēde
discipl' suis q oporteret eum ire ierosolyma
r multa pati a senioribus r scribis r pn
cipibus sacerdotū r occidi r tertia die re
surgere. Et assumens eum petrus cepit inc
increpare illum d. Absit a te dne ñ erit tibi
hoc. Qui p̄ius dixit petro. Vade post me
sathana. scandalum es mihi q ñ sapis
ea que dei sunt sed q hoīm. Tūc dixit
ihc discipl' suis. Si quis uult post me
venire abneget semetipm r tollat crucē
suam r sequat me. Qui enim uoluerit aiam
suam saluam facere perdet eā. Qui aūt
perdiderit aiam suā pp me inueniet eā.
Quid enim prodest homini si mundū totum lucretur
aiē vo sue detrimentum patiatur?
Aut quā dabit hō commutationē pro aia
sua? Filius enim hoīs uenturus est in gloria
patris sui cū angelis suis r tunc reddet u
cuiq; secundū opa sua. Amen dico uobis
est quida de hic stantibus qui non gustabūt
mortē donec uideant filiū hoīs uenien
tem in regno suo. xvii.

Et post dies sex assumpsit ihc petrū
iacobum r iohēm fratrem eius et
duxit illos in montē excelsum seorsū
et transfigurat' est ante eos. Et resplenduit
facies ei sicut sol. Vestimenta aūt ei facta
sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illis
moyses r helias cum eo loquentes.
Petrus aūt respondens dixit ad ihm. Dne bo
num est nos hic esse. Si uis faciamus hic
tria tabernacula. tibi unū. moysi unū.
r helie unū. Adhuc eo loquente ecce nu
bes lucida obumbrauit eos. Et ecce uox
de nube d. Hic est filius meus dilectus in q
mihi bene complacui. Ipsum audite. Et audi
entes discipuli ceciderunt in facies suas r
timuerunt valde. Et accessit ihc et tetigit
eos dixitq; eis. Surgite et nolite timere.
Leuantes aūt oculos suos: neminē uidē
runt nisi solum ihm. Et descendentibus illis de
monte precepit illis d. Nemini dixeritis
uisionem donec filius hoīs a mortuis re
surgat. Et interrogauerunt eum discipuli dicē
tes. Quid ergo scribe dicunt quod helyam oportet
primum uenire? At ille respōns ait. Helyas
quidem ueniens restituet omnia. Dico aūt
uobis q helyas iam uenit r non cognouerunt eum. Sed
fecerunt in eum quecūq; uoluerunt. Sic r filius
hoīs passurus est ab eis. Tunc intellexerunt
discipuli q de iohē baptista dixerat eis. Et cū
uenissent ad turbam accessit ad eum hō ge
nibus prouolutus ante eum d. Dne miserere
filio meo q lunaticus est r male patit.
Nam sepe cadit in ignē r crebro in a
quam. Et obtuli eum discipulis tuis r non potu
erunt curare eum. Respōns ihc dixit. O gnā
tio incredula r prauā quousq; ero uobiscum. usq;
quo patiar uos. Afferte huc illum ad me.
Et increpauit illum ihc r exiuit ab eo
dem omnī. Et sanatus est puer ex illa ho
ra. Tunc accesserunt ad ihm discipuli secreto
r dixerunt. Qr nos non potuimus eicere illum.
Dicit illis ihc propter incredulitatē ue
strā. Amen quippe dico uobis si habueritis fidē sic
ut granum synapis dicetis monti huic
transi hinc r transibit r nichil impos
sibile erit uobis. Hoc aūt genus non eicitur nisi p
oratiōnem r ieunium. Conuersantibus aūt eis
in galilea dixit illis ihc. Filius hoīs
tradendus est in manus hoīm r occident
eum r die tertia resurget. Et contristati sunt
vehemēter.

Et cum venissent capharnaum accesserunt qui didragma accipiebant ad petrum et dixerunt ei. magister noster non solvit didragma hic. Et cum intrasset prevenit eum ihs dicens. Quid tibi videtur symon. reges terre a quibus accipiunt tributum vel censum. a filiis suis an ab alienis. Et ille dixit. Ab alienis. Dixit illi ihs. Ergo liberi sunt filii. Verumtamen ut non scandalizemus eos vade ad mare et mitte hamum et eum piscem qui primus ascenderit tolle et aperto ore ejus invenies staterem illum sumens da eis pro me et te.

In illa hora accesserunt ad ihm discipuli dicentes. Quis putas major est in regno celorum. Et advocans ihs puerum statuit eum in medio eorum et dixit. Amen dico vobis nisi conversi fueritis et efficiamini sicut pueri non intrabitis in regnum celorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut puer iste hic est major in regno celorum. Et quicumque suscepit unum puerum talem in nomine meo me suscipit. Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo ejus et demergatur in profundum maris. Ve mundo ab scandalis. Necesse est enim ut veniant scandala. Verumtamen ve homini illi per quem scandalum venit. Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te abscide eum et projice abs te. Bonum est tibi ad vitam ingredi debilem vel claudum quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem eternum. Et si oculus tuus scandalizat te erue eum et projice abs te. Bonum est tibi uno oculo ad vitam intrare quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. Videte ne contemnatis unum ex his pusillis. Dico enim vobis. quia angeli eorum in celis semper vident faciem patris mei qui in celis est. Venit enim filius hominis salvare quod perierat. Quid vobis videtur si fuerint alicui centum oves et erraverit una ex eis nonne relictis nonaginta novem in montibus vadit requirere errantem. Et si contigerit ut inveniat eam amen dico vobis quia gaudet super eam magis quam super nonaginta novem que non erraverunt. Sic non est voluntas ante patrem vestrum qui in celis est ut pereat unus de pusillis istis. Si autem peccaverit in te frater tuus vade et corripe eum inter te et ipsum solum. Si te audierit lucrifecisti fratrem tuum. Si autem te audire noluerit adhibe tecum adhuc unum vel duos ut in ore duorum vel trium testium stet omne verbum. Quod si non audierit eos dic ecclesie. Si autem ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Amen dico vobis quecumque alligaveritis super terram erunt ligata et in celo. Et quecumque solveritis super terram erunt soluta et in celo. Iterum dico vobis quia si duo ex vobis consentient super terram de omni re quamcumque petierint fiet illis a patre meo qui in celis est. Ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum. Tunc accedens ad eum petrus dixit. Domine quotiens peccabit in me frater meus et dimittam ei usque septies. Dicit illi ihs. Non dico tibi usque septies sed usque septuagies septies. Ideo assimilatum est regnum celorum homini regi qui voluit rationem ponere cum servis suis. Et cum cepisset rationem ponere oblatus est ei unus qui debebat ei decem milia talenta. Cum autem non haberet unde redderet jussit eum dominus venundari et uxorem et filios et omnia quecumque habebat et reddi. Procidens autem servus ille orabat eum dicens. Patientiam habe in me et omnia reddam tibi. Misertus autem domnus servi illius dimisit eum et debitum dimisit ei. Egressus autem servus ille invenit unum de conservis suis qui debebat ei centum denarios. Et tenens suffocabat eum dicens. Redde quod debes. Et procidens conservus ejus rogabat eum dicens. Patientiam habe in me et omnia reddam tibi. Ille autem noluit sed abiit misit eum in carcerem donec reddat debitum. Videntes autem conservi ejus quod factum fuerat valde contristati sunt. Et venerunt narraverunt domino suo omnia quod factum fuerat. Tunc vocavit eum dominus suus et ait illi. Serve nequam omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me. Nonne oportuit et te misereri conservi tui sicut et ego tui misertus sum. Et iratus dominus tradidit eum tortoribus quoadusque reddat universum debitum. Sic et pater meus celestis faciet vobis si non remiseritis unusquisque

fr̃i suo decẽtib⁹ nr̃is. xix

Et fact̃ ē cũ ascendisset ihc de monte secutę sunt eum turbe multe et curauit eos ibi. Et accesserunt ad eum pharisei temptantes eum et dicentes. Si licet homini dimittere uxorem suam quacunq; ex causa? Qui respondens ait. Non legistis q̃ qui fecit ab initio masculum et feminam fecit eos? Et dixit. Propter hoc dimittet homo patrem et matrem et adherebit uxori sue et erunt duo in carne una. Itaq; iam non sunt duo sed una caro. Quod ergo deus coniunxit homo non separet. Dicit illi. Quid ergo moyses mandauit dare libellum repudii et dimittere? Ait illi. Quia moyses ad duritiam cordis uestri permisit uobis dimittere uxores uestras. Ab initio autem non fuit sic. Dico autem uobis quia quicunq; dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit mechatur. Et qui dimissam duxerit mechatur. Dicunt ei discipuli eius. Si ita est causa hominis cum uxore non expedit nubere. Qui dixit. Non omnes capiunt uerbum istud sed quibus datum est. Sunt enim eunuchi qui de matris utero sic nati sunt. Et sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus. Et sunt eunuchi qui seipsos castrauerunt propter regnum celorum. Qui potest capere capiat. Tunc oblati sunt ei pueruli ut eis manus imponeret et oraret. Discipuli autem increpabant eos. Ihc uero ait eis. Sinite pueros et nolite eos prohibere uenire ad me. Talium est enim regnum celorum. Et cum imposuisset eis manus abiit inde. Et ecce unus accedens ait ei. Magister bone quid bonum faciam ut habeam uitam eternam? Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono. Unus est bonus deus. Si autem uis ad uitam ingredi serua mandata dixit illi. Que? Ihc autem dixit. Non homicidium facies non adulterabis. Non furtum facies. Non falsum testimonium dices. Honora patrem et matrem. et diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi adolescens. Omnia hec custodiui. Quid adhuc mihi deest? Ait illi ihc. Si uis perfectus esse uade uende quę habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo et ueni sequere me. Cum audisset autem adolescens uerbum abiit tristis. Erat enim habens multas possessiones. Ihc autem dixit discipulis suis. Amen dico uobis quia diues difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico uobis. Facilius est camelum per foramen acus transire quam diuitem intrare in regnum celorum. Audientes autem discipuli mirabantur ualde dicentes. Quis ergo potest saluus esse? Aspiciens autem ihc dixit illis. Apud homines hoc impossibile est apud deum autem omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis? Ihc autem dixit illis. Amen dico uobis quod uos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et uos super sedes xii. iudicantes xii. tribus israhel. Et omnis qui reliquerit domum uel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum centuplum accipiet et uitam eternam possidebit. Multi autem erunt primi nouissimi et nouissimi primi.

Simile est regnum celorum homini patrifamilias qui exiit primo mane conducere operarios in uineam suam. Conuentione autem facta cum operariis ex denario diurno misit eos in uineam suam. Et egressus circa horam tertiam uidit alios stantes in foro otiosos et illis dixit. Ite et uos in uineam meam et quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa sextam et nonam horam et fecit similiter. Circa undecimam uero exiit et inuenit alios stantes et dicit eis. Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei. Quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite et uos in uineam meam. Cum sero autem factum esset dicit dominus uineę procuratori suo. Voca operarios et redde illis mercedem incipiens a nouissimis usque ad primos. Cum uenissent ergo qui circa undecimam horam uenerant acceperunt singulos denarios. Uenientes autem et primi arbitrati quod plus essent accepturi. Acceperunt autem et ipsi singulos denarios. Et accipientes murmurabant ad

ūstis pñm familias dicētes. Dr nomi
simu una hora fecerūt pares illos nñ
illos fecisti qm pauum? pondꝰ diei r
estꝰ. At ille vnus rñdens eoꝝ dixit. Amice
ñ facio tibi iniuriam. Nonne qd denario
uenisti mecū. Tolle qd tuū est r uade. Vo
lo aūt huic nouissimo dare sicut tibi. An ñ
licet mihi qd uolo facere. An oculus tuus ne
quā est qm ego bonꝰ sum. Sic erūt nouissimi
primi r primi nouissimi. Multi aūt sūt uocati
pauci uo electi. Et ascendēs ihc iosolimā
assumpsit xii. discipulos suos secreto r a
itill. Ecce ascendimus ierlm r filius
hoīs tradetur pñcipibꝰ sacerdotū et
scribis r condēpnabūt eum
morte. Et tradent eū gentibꝰ ad illudē
dū r flagellandū r crucifigendū. r tertia
die resurget. Tūc accessit ad eū
mr filioꝝ zebedei cū filiis suis ado
rans r petens aliquid ab eo. Qui dixit
ei. Quid uis. Ait illi. Dic ut sedeā
ant hi duo filii mei unus ad dexterā tuā
r unus ad sinistrā tuā in regno tuo. Re
spondens aūt ihc dixit. Nescitis quid pe
tatis. potestis bibere calicē quē ego bi
biturus sum. Aiunt ei. Possumus. Ait illi.
Calicē quidē meū bibetis. sedere aūt ad
dexterā meā r sinistrā meā nō est meum
dare uobis sed quibꝰ paratum est a pre meo.
Et audientes x. indignati sunt de duo
bꝰ fratribꝰ. Ihc aūt uocauit eos ad se r
ait. Scitis qm principes gentiū dominan
tur eoꝝ r qui maiores sunt potestatē exercent eos.
Non ita erit inter uos. Sed quicūq; uoluerit
fieri inter uos maior sit ur minister. Et qui
uoluerit inter uos primus esse erit ur seruus
sicut filius hoīs non uenit ministrari sed min
istrare et dare animam suam redemptionem pro
multis. Et egredientibus ab illo abiit ecce
secuta est eum turba multa. Et ecce
duo ceci sedentes secus uiam audierūt
quia ihc trānsiret. Et clamauerūt dicētes
Domine miserere nobis fili dauid. turba aūt in
crepabat eos ut tacerent. At illi magis cla
mabant dicētes. Domine miserere nobis fi
lius dauid. Et stetit ihc r uocauit eos ad
eum. Et ait illis. Quid uultis faciam uobis. Dicunt illi.
Domine ut aperiantur oculi nostri. Misertus aūt eorum
ihc tetigit oculos eorum. Et confestim vi
derunt secuti sunt eum. Cxxi

Et cū appropinquassent ierlm r uenis
sent bethphage ad montem oliueti tū
misit duos discipulos dicens eis. Ite
in castellum quod contra uos est r statim inuenietis
asinā alligatā r pullum cum ea. Soluite
r adducite mihi. Et si quis uobis aliquid dixe
rit dicite quia dominus his opus habet r confestim di
mittet eos. Hoc aūt totum factum est ut
adimpleret quod dictum est per prophetā dicē
dicite filie syon. Ecce rex tuus ue
niet tibi mansuetus sedēs sup asinam r pul
lum filium subiugalis. Euntes aūt discipuli
fecerunt sicut precepit illis ihc. Et adduxe
runt asinam r pullum r imposuerunt sup eos
vestimenta sua r eum desuper sedere fecerunt.
Plurima aūt turba straurunt vestimenta
sua sibi. Alii aūt cedebant ramos
de arboribus r sternebant sibi in uia. Turbe aūt
que precedebant et que sequebantur clama
bant dicentes. Osanna filio dauid. Be
nedictus qui uenit in nomine dni. Osanna in
excelsis qui uenit in nomine dni. Osanna in excel
sis. Et cū intrasset ierlm uniuersa ciui
tas mota est dicens. Quis est
hic. Populi aūt dicebant. Hic est ihc
ppha a nazareth galilee. Et intrauit
ihc in templum dei r eiciebat omnes vē
dentes r ementes in templo r mensas nummu
lariorum r cathedras vendentium columbas
eiecit et dixit eis. Scriptum est quia do
mus mea domus orationis vocabit. Vos
aūt fecistis illā spelūcam latronū. Et
accesserunt ceci ad eum in templo r sanauit eos. Videntes aūt principes sacer
dotum et scribe mirabilia que fecit et
pueros clamantes in templo r dicētes
Osanna filio dauid indignati sunt r dixerunt
ei. Audis quid isti dicūt. Ihc aūt dicit eis
Utique. Nunquam legistis quia ex ore infan
tium r lactentium perfecisti laudem. Et re
linquens illos abiit foras extra ciuitatē in
bethaniam ibique mansit. Mane aūt
reuertens ciuitatē esuriit. Et uidens

fica arbozē vnā sec̄m uic̄ ad eā rmch
ñuc̄ tea ñ foha tñ. Et ait illi. Nūq̄
exte fruct̄ nasc̄at̄ ñ sempiñ. Et
arefā ē ptinuo fic̄nea. Et uidētes
discip̄ mirati sūt dñtes. Quō ptinuo
exiuit. Ihūs ait eis. Am̄ dico
uob si habuitis fidē nō hesitātis ñ so
lū de fichea facietis sed si dixeritis mō
ti huic tolle te et mare: fiet.
Et oīa q̄cūq; petieritis i oratione credē
tes: accipietis. Et cū venisset in templū
accesserūt ad eū docētē p̄nc̄apes
sac̄dotū et seniores pp̄li dicētes. In qua
pōtate hec facis: Et quis tibi hanc pōtatē
dedit: Ihūs ait illis dixit eis. Interroga
bo vos et ego vnū sermonē quē si dixe
ritis mihi et ego vob dicam in qua pōtate hec
facio. Baptisma iohānis unde erat: de celo
an ex hoīb: At illi cogitabāt inter se di
cētes. Si dixerimus de celo. dicet nob. Quare
ḡ nō credidistis ei: Si aūt dixerimus ex hoī
bus timem turbā. Omēs enim habebāt iohannem
sicut pphām. Et respōdētes dixerūt ihū.
Nescimus. Ait illis et ipse. Nec ego vob dico in
qua pōtate hec facio. Quid aūt vob uidet. Ho
mo quidā habebat duos filios et accedēs ad
primū dixit. Fili vade operare hodie in vi
nea mea. Ille aūt respondens ait. Nolo. postea
aūt pēnia motus abiit. Accedēs aūt ad alte ad ultimū
rum dixit simil. At ille respondens ait. Eo
dne. Et non iit. Quis ex duobus fecit vo
luntatē patris. Dicunt primus. Dicit illis
Ihūs amen dico vob qr publicani et meretrices
precedūt vos in regnū dei. Venit enim ad vos
iohānes in via iustitie et non credidistis ei.
publicani aūt et meretrices credidērunt ei. Vos
aūt videntes non pēnam habuistis postea
ut crederetis ei. Aliam parabolam audi
te. Homo erat paterfamilias q̄ plantauit
vineā et sepem circūdedit ei. Et fodit in
ea torcular et edificauit turrem. et
locauit eā agricolis et peregre profectus est.
Cū aūt tps fructuū appropiasset misit ser
uos suos ad agricolas ut acciperet fructus
eius. Et agricole apprehensis seruis eius alium
ceciderunt alium occiderunt alium vero lapida
uerunt. Iterum misit alios seruos plures quam
priores et fecerunt illis similiter. Nouissime aūt misit ad
eos filium suum dicens. Verebuntur filium meum.
agricole videntes filium dixerunt intra se.
Hic est hēres. Venite occidamus eum et nr̄e
bimus hereditatē eius. Et apprehensum eum eiecerunt
extra vineā et occiderunt. Cū ergo venerit
dominus vineē quid faciet agricolis illis. Aiunt illi
ei. Malos male perdet et vineā suā locabit
alijs agricolis qui reddant ei fructum
temporibus suis. Dicit illis Ihūs. Nūq̄ legistis
in scripturis lapidem quem reprobauerunt edifi
cantes hic factus est in caput anguli. A
dño factum est istud et est mirabile in oculis nr̄is. Ideo dico vob
qr auferetur a vob regnum dei et dabitur genti
facienti fructus eius. Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur. super quem vero ce
ciderit conteret eum. Et cū audissent principes sac̄dotum et pharisei parabolas eius cognouerunt q̄ de ipsis
dicebat. Et querentes eum tenere timuerunt turbas quoniam sicut pphām eum habebant. xxij. cap
Et respondens Ihūs dixit rursum in parabolis. Si
mile factum est regnum celorum homini regi q̄ fecit
nuptias filio suo. Et misit seruos suos
vocare inuitatos ad nuptias et nolebant
venire. Iterum misit alios seruos dicens. Di
cite inuitatis. Ecce prandium meum paraui
occisa et altilia mea occisa et omnia parata
venite ad nuptias. Illi aūt neglexerunt
et abierunt alius in villam suam alius vero ad negotiationem suam. Reliqui vero tenuerunt se
ruos eius et contumelijs affectos occiderunt. Rex
aūt cū audisset iratus est. Et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos et ciuitatem illo
rum incendit. Tunc ait seruis suis.
Nuptie quidem parate sunt qui vocati erant non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viarum
quotquot inueneritis vocate ad nuptias.
Et egressi serui eius in vias congregauerunt omnes quos
cumque inuenerunt bonos et malos et impletę sunt nuptie
discumbentium. Intrauit aūt rex ut videret discum
bentes vidit ibi hominem non vestitum veste
nuptiali. et ait illi. Amice quomodo huc intrasti
non habens vestem nuptialem. At ille ob
mutuit. Tunc rex dixit ministris. Ligatis pedibus et manibus mittite eum in tenebras exte

ozes. Ibi erit fletꝰ r stridor dentiū. Q̃ulti ē
ſi uocatꝰ pauꝰ ꝑ ecclā. Tūc ābemites phi-
sei ossilū ī ierūt vt capent eū in sermōe
Et misit eis discipulos suos cū herodianis
dicentes. Magr scimus q̃ verax es. et
viam dei in veritate doces: r nō est tibi cu
ra de aliq. Non ē respicis ꝑsonā hōm
Dic nob quid tibi vid̃. Licet censū dare ce
sari an nō. Cognita aūt ihc nequitia eoꝝ
ait. Q̃d me tēptatis ypocrite. Ostendite
mihi numisma census. At illi obtulerūt
ei denariū. Et ait illis. Cuius ē ymago h
r superscr. Dicūt ei. Cesaris. Tūc ait illis
Reddite q̃ sunt cesaris cesari r quē
dei deo. Et audientes mirati sūt. Et relic
to eo abierūt. In illo die accesserūt ad e
um saducei qui dicūt nō ē resurrōem r i
terrogauerūt eum dicentes. Magr moyses dixit
Si quis mortuus fuerit nō hīns filiū ne
ducat frat ei uxorē illi⁹ r suscitet semē
fratri suo. Erant aūt vii. fres ap nos. Et
primus uxore duxit deficiēte. r nō hīns semē
reliqd uxorē suā frī suo. Similr r secun
dus r tertius usq ad septimū. Nouissime aūt oīm
mortua ē mulier. In resurrōe q̃ cui⁹ de septē
erit uxor. Omes ē habuerūt eā. Respōs ih
sus ait illis. Erratis nescientes scripturas nec
potentiā dei. In resurrōne ē nec nubent nec
nubent sed sunt sicut angeli dei in celo. De resur
rectione aūt mortuoꝝ nō legistis q̃d dictū est a deo
dicente vobis. ego sum deus abraham r deus ysa
ac r deus iacob? Non est deus mortuoꝝ sed
viuentiū. Et audientes turbe admirabant
in doctrina ei⁹. Pharisei aūt audientes q̃d si
lentiū ipposuisset sadduceis conuenerūt in un
Et interrogauit eū unus ex eis legis doctor
tēptans eū. Magr qd ē mandatū ma
gnū in lege? Ihesus aūt ihc. Diliges dñm
deū tuū ex toto corde tuo r in tota anima tua
r in tota mente tua. Hec ē maxima r pri
ma mandatū. Secūm aūt simile ē huic.
Diliges proximū tuū sicut teipm. In his
duobus mandatis tota lex pendet r prophe
Congregatis aūt pharisei interrogauit
eos ihc d. Q̃d vob videt de christo cuius
dicit ei. dd. Aiunt illi. Cuius q̃ dauid in spū
vocat eū dnm d. Dicit dñs dñō meo sede a dex
tris meis. Si q̃ dauid ergo eū dñm quō filius
eius est. Et nemo poterat ei uerbū re
spondere neq ausus fuit quisq̃ ex illa die eum ampli⁹
interrogare. xxm.

Tunc ihc loquit est ad turbas r ad
discipulos suos d. Super cathedrā mo
ysi sederunt scribe r pharisei. Oīa q̃cūq;
dixerint uob seruate r facite. Secūm opa eoꝝ
nolite facere. Dicunt enim r nō fa
ciunt. Alligant aūt onera grauia r importabilia
et imponūt in humeros hōm digito aūt suo
nolūt ea mouere. Oīa aūt opa sua fa
cūnt ut uideant ab hoīb?. Dilatant
enim fimbrias suas r magnificant fimbrias
amictus. Amant aūt primos recubitus in cenis r pri
mas cathedras in synagogis r salutationes
in foro. r uocari ab hoīb? rabi. Vos aūt nolite
uocari rabi. Unus enim ē magr vr. Omes
aūt nos fres estis. Et patrem nolite vo
care uob super terram. Unus enim ē pr vr qui
in celis est. Nec uocemini magri quia magr vr
unus est xps. Qui maior est uram sit ves
tr minister. Quicūq; aūt se exaltauerit humiliabit
r qui se humiliauerit exaltabit. Ve aūt uob
scribe r pharisei ypocrite. quia claudit is regnū celoꝝ
ante hoīes. Vos enim non intratis r in
trantes nō sinitis intrare. Ve uob
scribe r pharisei ypocrite. quia comeditis domos
uiduaꝝ orōnes longas orantes. propter
hoc amplius accipietis iudiciū. Ve uob
scribe & pharisei ypocrite quia circuitis ma
re & aridam ut faciatis unū proselitū
Et cū fuerit factus. facitis eū filiū ge
henne duplo quā vos. Ve uob duces
ceci qui dicitis quicūq; iurauerit p templū
nichil est. quicūq; aūt iurauerit in auro tē
pli debet. Stulti & cecī. quid enim maius
est. aurum an templū qd sanctificat aurū.
Et quicūq; iurauerit in altari nichil est. Quic
quid iurauerit in dono qd est sup eū debet
cecī. qd enim maius est. donum an altare q̃
sanctificat donum? Qui ergo iurat in altari iurat
in eo & omnibus que sup eū sunt. Et qui
iurat in templo iurat in illo & in eo qui
habitat in ipso. Et qui iurat in celo iu

rat nubes dñi & m eo qui sedet sup pñm. Ve
ub scribe & phisei ypocrite qui decimatis
mentam & ruta & anetu & cuminu & re
liquistis q grauiora sunt legis iudiciu & miam
& fidem. Hec oportuit facere & illa non omittere
Duces ceci excolantes culicem camelu ad
gluctantes. Ve ub scribe & phisei ypocrite
qui mundatis q de foris est calicis & parapsi
dis. & mundo autem estis rapina & immu
dicia. Phisee cece munda prius q de
ē calicis & parapsidis ut fiat id q de fo
ris ē mundu. Ve ub scribe & phi ypocrite
q similes estis sepulcris dealbatis q a fo
ris parent hoibus speciosi mo a plena
sunt ossibus mortuoz & omni spurcicia. Sic
& vos a foris quidem paretis hoibus iusti in
autem plenu estis ypocrisi & iniquitate
Ve ub scribe & phisei ypocrite qui edi
ficatis sepulcra pphaz & ornatis
monumenta iustoz & dicatis. Si fu
issemus in diebus patrum noz non essem
socii eoz in sanguine pphaz. Itaq testimonio estis uobmetipsis
quod filii estis eoz qui pphas occi
derunt. Et uos implete mensura
patrum noz. Serpentes. genimina
uiperaz quo fugietis a iudicio ge
henne. Ido ecce ego mitto ad uos
pphas & sapientes & scribas. & ex
illis occidetis & crucifigetis & ex
eis flagellabitis in synagogis
uris & persequemini de ciuitate i ci
uitatem ut ueniat sup uos omnis
sanguis iustus qui effusus est sup ter
ram a sanguine abel iusti usq ad sanguinem
zacharie filii barachie quē occidi
stis inter templum & altare. Amen di
co uob uenient hec oia sup generatio
nem hanc. Jrlm hrlm que occidis pphas
& lapidas eos qui ad te mis
si sunt. quoties uolui congregare filios
tuos quemadmodu gallina congregat
pullos suos sub alas & noluisti. Ecce
relinquitur uob domus uestra des
erta. Dico enim uob non me uidebitis am
modo donec dicatis. Benedictus qui

uenit in noie dñi xxiii

Et egressus ihc de templo ibat. & ac
cesserunt discipuli eius ostendere
ei edificationem templi. Ipse autem dixit
illis. Videtis hec oia. Amen dico uob non
relinquetur lapis sup lapidem qui non de
struatur. Sedente aut eo sup montem
oliuarum accesserunt ad eum discipuli seorsum
dicentes. Dic nob quando hec erunt & quod signum
aduentus tui & consummationis seculi. Et
respondens ihc dixit eis. Videte ne quis uos
seducat. Multi enim uenient in noie meo
dicentes ego sum & multos seducent.
Audituri estis prelia & opiniones pre
lioz. Videte ne turbemini. Oportet enim
fieri: sed nondum est finis. Consurget enim
gens in gentem & regnum in regnum &
erunt pestilentie & fames & terremotus per
loca. Hec autem omnia sunt principia dolorum.
Tunc tradent uos in tribulationem
& occident uos & eritis odio omnibus
gentibus propter nomen meum. Et tunc
scandalizabuntur multi & inuicem tra
dent & odio habebunt inuicem. Et multi
pseudoprophete surgent & seducent mul
tos. Et quoniam habundabit iniquitas refri
gescet caritas multorum. Qui autem perseuerauerit
usq in finem hic saluus erit. Et predica
bitur hoc euangelium regni in uniuerso in testimonium orbe
omnibus gentibus & tunc ueniet
consummatio. Cum ergo uidetis abhoiam
nationem desolationis que dicta est a dan
iele propheta stantem in loco sancto qui legit
intelligat. Tunc qui in iudea sunt
fugiant in montes. Et qui in tecto non
descendat tollere aliquid de domo sua
Et qui in agro non reuertatur tollere tu
nicam suam. Ve autem pregnantibus & nutrien
tibus in illis diebus. Orate autem ut non fiat
fuga uestra hieme uel sabbato. Erit enim tunc
tribulatio magna qualis non fuit ab initio
mundi usq modo nec umquam fiet. Et nisi breuiati
fuissent dies illi non fieret salua oīs caro.
sed propter electos breuiabuntur dies illi. Tunc
si quis dixerit uob ecce hic est christus aut illic
nolite credere. Surgent enim pseudo xpi

et pseudo xpi et dabunt signa et prodigia ita ut in errorem inducant si fieri potest etiam electi. Ecce prædixi vobis. Si ergo dixerint vobis ecce in deserto est. nolite exire. Ecce in penetralibus. nolite credere. Sicut enim fulgur exit ab oriente et paret usque in occidentem ita erit et adventus filii hominis Ubicunque fuerit corpus illuc congregabuntur aquile Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum et stelle cadent de celo et virtutes celorum commovebuntur Et tunc apparebit signum filii hominis in celo. Et tunc plangent omnes tribus terre. Et videbunt filium hominis venientem in nubibus celi cum virtute multa et maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba et voce magna et congregabunt electos ejus a quatuor ventis a summis celorum usque ad terminos eorum. Ab arbore autem fici discite parabolam. Cum iam ramus ejus tener fuerit et folia nata. scitis quia prope est estas. Ita et vos cum videritis hec omnia scitote quia prope est in ianuis. Amen dico vobis quia non præteribit hec generatio donec omnia fiant Celum et terra transibunt verba autem mea non præterient. De die autem illa et hora nemo scit neque angeli celorum nisi pater solus. Sicut autem in diebus noe ita erit et adventus filii hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes et bibentes. nubentes et nuptui tradentes usque ad eum diem quo intravit noe in archam et non cognoverunt donec venit diluvium et tulit omnes ita erit et adventus filii hominis. Tunc duo erunt in agro unus assumetur et unus relinquetur Due molentes in mola una assumetur et una relinquetur. Duo in lecto unus assumetur et unus relinquetur. Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit. Illud autem scitote quoniam si sciret paterfamilias qua hora fur venturus esset vigilaret utique et non sineret perfodi domum suam. Ideo vos estote parati quia qua hora non putatis filius hominis venturus est. Quis putas est fidelis servus et prudens quem constituit dominus super familiam suam ut det illis cibum in tempore. Beatus ille servus quem cum venerit dominus eius invenerit sic facientem. Amen dico vobis quoniam super omnia bona sua constituet eum. Si autem dixerit servus ille malus in corde suo moram facere

dominum meum venire et cœperit percutere conservos suos manducet autem et bibat cum ebriis veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua ignorat et dividet eum partem eius et ponet cum hypocritis. Illic erit fletus et stridor dentium

Tunc simile erit regnum celorum decem virginibus que accipientes lampades suas exierunt obviam sponso et sponse. Quinque autem ex eis erant fatue et quinque prudentes. Quinque autem fatue acceptis lampadibus non sumpserunt oleum secum. Prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus. Moram autem faciente sponso dormitaverunt omnes et dormierunt. Media autem nocte clamor factus est ecce sponsus venit exite obviam ei. Tunc surrexerunt omnes virgines ille et ornaverunt lampades suas. Fatue autem sapientibus dixerunt. Date nobis de oleo vestro quia lampades nostre extinguuntur. Respondent prudentes dicentes. Ne forte non sufficiat nobis et vobis ite potius ad vendentes et emite vobis. Dum autem irent emere venit sponsus. Et que parate erant intraverunt cum eo ad nuptias. Et clausa est ianua. Novissime vero veniunt et reliqua virgines dicentes. Domine domine aperi nobis. At ille respondens ait. Amen dico vobis nescio vos. Vigilate itaque quia nescitis diem neque horam. Sicut enim homo peregre proficiscens vocavit servos suos et tradidit illis bona sua. Et uni dedit quinque talenta alii autem duo alii vero unum. Unicuique secundum propriam virtutem et profectus est statim. Abiit autem qui quinque talenta acceperat et operatus est in eis et lucratus est alia quinque. Similiter qui duo acceperat lucratus est alia duo. Qui autem unum acceperat abiens fodit in terra et abscondit pecuniam domini sui. Post multum vero temporis venit dominus servorum illorum et posuit rationem cum eis. Et accedens qui quinque talenta acceperat obtulit alia quinque talenta dicens. Domine quinque talenta tradidisti mihi ecce alia quinque superlucratus sum. Ait illi dominus eius. Euge serve bone et fidelis. quia super pauca fuisti fidelis super multa te constituam. Intra

gaudium dni tui. Accessit aut et qui duo
talenta acceperat et ait. Dne duo talenta mihi
tradidisti ecce alia duo superlucratus sum.
Ait illi dns eius. Euge serve bone et fidelis.
quia super pauca fuisti fidelis super multa te
constituam. Intra in gaudium dni tui. Ac
cedens aut et qui unum talentum acceperat
ait. Dne scio quia homo durus es metis u
bi non seminasti et congregas ubi non sp
sisti. Et timens abiit et abscondi talentum
tuum in terra. Ecce habes quod tuum est. Rns
aut dns eius dixit ei. Serve male et piger
sciebas quia meto ubi non semino et con
gregio ubi non spsi. Oportuit ergo te committere
pecuniam meam nummulariis et ego ve
niens recepissem utique quod meum erat
cum usura. Tollite itaque ab eo talentum
et date ei qui habet x talenta. Omni enim habenti
dabitur et habundabit. Ei aut qui non habet
et quod videtur habere auferetur ab eo. Et in
utile servum eicite in tenebras exteriores. Il
lic erit fletus et stridor dentium. Cum autem
venerit filius hominis in maiestate sua et
omnes angeli cum eo. Tunc sedebit super se
dem magestatis sue et congregabuntur ante
eum omnes gentes et separabit eos ab invicem
sicut segregat pastor oves ab edis.
Et statuet oves quidem ad dextris
suis: edos autem a sinistris. Tunc dicet
rex his qui ad dextris eius erunt. Venite
benedicti patris mei possidete paratum vobis re
gnum a constitutione mundi. Esurivi enim et
dedistis mihi manducare. Sitivi et dedis
tis mihi bibere. Hospes eram et collegis
me. Nudus et operuistis me. Infirmus
et visitastis me. In carcere eram et venis
tis ad me. Tunc respondebunt ei iusti
dicentes. Dne quando te vidimus esurientem
et pavimus sitientem et dedimus tibi potum.
Quando autem te vidimus hospitem et collegimus
te. Aut nudum et cooperuimus te. Aut
quando te vidimus infirmum vel in carcere et
venimus ad te. Et rex dicet illis.
Amen dico vobis quamdiu fecistis uni de
his fratribus meis minimis mihi fecistis. Tunc
dicet et his qui a sinistris eius erunt. Discedite
a me maledicti in ignem eternum qui
preparatus est dyabolo et angelis eius. Esuri
vi enim et non dedistis mihi manducare.
Sitivi et non dedistis mihi potum. Hospes
eram et non collegistis me. Nudus et
non operuistis me. Infirmus et in carcere
et non visitastis me. Tunc respondebunt
ei et ipsi dicentes. Dne quando te vidimus
esurientem aut sitientem aut hospitem aut
nudum aut infirmum vel in carcere et non ministra
vimus tibi. Tunc respondebit illis dicens. Amen
dico vobis quamdiu non fecistis uni de
minoribus his nec mihi fecistis. Et ibunt
hi in supplicium eternum iusti aut in
vitam eternam. ¶ xxvi.

Et factum est cum consummasset iesus
sermones hos omnes dixit discipulis
suis. Scitis quia post biduum
pasca fiet et filius hominis tradetur ut cru
cifigatur. Tunc congregati sunt principes sa
cerdotum et seniores populi in atrium princi
pis sacerdotum qui dicebatur cayphas
et consilium fecerunt ut ihesum dolo tenerent
et occiderent. Dicebant autem non in die festo
ne forte tumultus fieret in populo. Cum autem
esset in bethania in domo symonis
leprosi accessit ad eum mulier habens a
labastrum unguenti preciosi et effudit super
caput ipsius recumbentis. Viden
tes autem discipuli indignati sunt dicentes. Ut
quid perditio hec. Potuit enim istud ve
nundari multo et dari pauperibus. Sci
ens autem iesus ait illis. Quid molesti es
tis huic mulieri. Opus bonum operata est in
me. Nam semper pauperes habetis vobiscum
me autem non semper habebitis. Mittens enim hec
unguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum
me fecit. Amen dico vobis ubicumque predi
catum fuerit hoc euangelium in toto mundo
dicetur et quod hec fecit in memoriam eius. Tunc
abiit unus de xii qui dicitur iudas scari
oth: ad principes sacerdotum et ait illis. Quid
vultis michi dare et ego vobis eum tradam
At illi constituerunt ei xxx argenteos. Et
ex inde querebat oportunitatem ut eum tra
deret. Prima autem die azimorum accesserunt

discipuli ad ihm dicentes. Ubi uis paremus
tibi comedere pascha. At iuc dixit. Ite in
ciuitatem ad quendam et dicite ei. Magister dicit
Tempus meum prope est apud te facio pas
ca cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli
sicut constituit illis iuc et paruerunt pascha.
Vespere autem facto discumbebat cum xii. discipulis
suis. Et edentibus illis dixit. Amen dico vo
bis quia unus ex uobis me traditurus est. Et contris
tati ualde ceperunt singuli dicere. Numquid
ego sum domine. At ipse respondens ait. Qui in
tingit mecum manum in parapside hic me
tradet. Filius quidem hominis uadit sicut scrip
tum est de illo. Ve autem homini illi per quem filius
hominis traditur. Bonum erat ei si natus non fuisset
homo ille. Respondens autem iudas qui tradidit eum
dixit. Numquid ego sum rabbi. Ait illi. Tu
dixisti. Cenantibus autem illis accepit iuc pa
nem et benedixit ac fregit deditque discipulis
suis et ait. Accipite et comedite. Hoc est
corpus meum. Et accipiens calicem gratias egit
et dedit illis dicens. Bibite ex hoc omnes. Hic est
enim sanguis meus noui testamenti qui pro mul
tis effundetur in remissionem peccatorum. Dico
autem uobis non bibam amodo de hoc genimine uitis
usque in diem illum cum illud bibam uobiscum
nouum in regno patris mei. Et ymno dicto exi
erunt in montem oliueti. Tunc dicit illis iuc
Omnes scandalum patiemini in me in ista noc
te. Scriptum est enim. Percutiam pastorem et dis
pergentur oues gregis. Postquam autem resurrexero
precedam uos in galileam. Ibi me uidebitis
Respondens autem petrus ait illi. Et si omnes scandalizati
fuerint in te ego numquam scandalizabor. Ait
illi iuc. Amen dico tibi quia in hac nocte ante quam
gallus cantet ter me negabis. Ait illi petrus.
Etiam si oportuerit me mori tecum non te negabo.
Similiter et omnes discipuli dixerunt. Tunc uenit
iuc cum eis in uillam que dicitur getsemani et dixit
discipulis suis. Sedete hic donec uadam illuc et
orem. Et assumpto petro et duobus filiis ze
bedei cepit contristari et mestus esse. Tunc ait illis.
Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustine
te hic et uigilate mecum. Et progressus pusillum
procidit in faciem suam orans et dicens. Mi
pater si possibile est transeat a me calix iste.

Uerumptamen non sicut ego uolo sed sicut tu. Et
uenit ad discipulos suos et inuenit eos dormientes. Et
dicit petro sic. Non potuisti una ho
ra uigilare mecum. Uigilate et oramini ut non intre
mi temptationem. Spiritus quidem promptus est ca
ro autem infirmus. Iterum secundo abiit et orauit
dicens. Pater mi si non potest hic calix transire
nisi bibam illum fiat uoluntas tua. Et uenit iterum
et inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum gra
ui. Et relictis illis iterum abiit et orauit tertio
eundem sermonem dicens. Tunc uenit ad discipulos suos
et dicit illis. Dormite iam et requiescite. Ecce
appropinquauit hora et filius hominis tradetur in manus
peccatorum. Surgite eamus. Ecce appropinqua
uit qui me tradit. Adhuc autem ipso loquente
ecce iudas unus de xii. uenit et cum eo turba
multa cum gladiis et fustibus missi a principibus
sacerdotum et senioribus populi. Qui autem tradidit eum
dedit eis signum dicens. Quemcumque osculum fuero ipse
est. Tenete eum. Et confestim accedens ad
ihm dixit. Aue rabbi. Et osculum est eum.
Dixitque illi ihc. Amice ad quod uenisti.
Tunc accesserunt et manus in ieiunium et
tenuerunt eum. Et ecce unus ex his qui erant cum
iesu extendens manum exemit gladium suum
et percutiens seruum principis sacerdotum am
auri eius. Tunc ait illi iuc. Conuerte gla
dium tuum in locum suum. Omnes enim qui acceperint gla
gladio pereunt. An putas quia non possum
rogare patrem meum et exhibebit mihi plus quam xii
legiones angelorum. Quomodo ergo implebuntur scripture quia
sic oportet fieri. In illa hora dixit iuc turbis
Tamquam ad latronem exiuistis cum gladiis et fustibus
comprehendere me. Cotidie apud uos eram in templo do
cens et non me tenuistis. Hoc autem totum factum est ut
adimplerentur scripture prophetarum. Tunc discipuli
omnes relicto eo fugerunt. At illi tenentes
iesum duxerunt ad caiam principem sacerdotum
ubi scribe et seniores conuenerunt. Petrus autem sequebatur eum
a longe usque in atrium principis sacerdotum. Et ingressus
intro sedebat cum ministris ut uideret fi
nem. Principes autem sacerdotum et omne concilium querebant
falsum testimonium contra iesum ut eum morti tra
derent. Et non inuenerunt cum multi falsi testes accessissent.
Nouissime autem uenerunt duo falsi testes et
dixerunt. Hic dixit. Possum destruere templum dei et

post ꝯtū re·d· Et surgūs p̄ncepꝰ sac·
aut illi· Nichil respondꝭ ad ea que ista ad
uersū te tes· Jnō aūt cacebāt· Et p̄ncepꝰ sa
cēdotū aut illi· Adiuro te p deū ut
dicas ūb si tu es xp̄s fi· dei· uiui· Dicit
illi ihc· Tu dixisti· Uerūtamen dico ūb ā
modo uidebitis filiū ho· sedē ad dex· uirtu
tis et uenientē in nub· cēli· Tūc p̄ncepꝰ sacer·ſa·v·
sua d· Blasphemauit· Quid adhuc
egemus test· Ecce nūc audistis blas· Quid
uob uidet· At illi respondentes dixer· Reus
ē mortis· Tūc expuerūt in fa· ei· et co·
ediderūt· Alii aūt palmis eū in fa· ce dede
runt· Aphitia ūb x̄· qs ē qui te p
cussit· Petꝰ uo sedebāt foris in atio· Et acce
sit ad eū una ancilla· d· Et tu cū ihū ga
lileo e· At ille negauit coram omnib· d· Nescio
quid dicis· Exeunte aūt illo ianuā vi
dit e· alia ancilla· et ait his qui erant ibi· Et
hic erat cū ihū nazareno· Et iterū negauit
cū iuramento· quia non nouit hoiem· Et
post pusillū ac
cesserūt qui stabāt et dixerūt petro· Vere et
tu ex illis es· nam et loquela tua manifestū te
facit· Tūc cepit detestari et iurare· quia nouit
hoiem· Et gallus cantauit· Et recordatꝰ est
petrus uerbi ihu· q· dixerat· priusquā gallus can
tet ter me negabis· Et egressus flenit amare·

Die aūt festo azimorū accesserūt vii
discipuli ad ihm· dicentes ei· Ubi uis parem
us tibi comedere pascha· Qui ait· Ite in ciuitatē
ad quendā et dicite ei· Magister dicit· Tempus meum
prope est· apud te facio pascha cum discipulis meis·
Et fecerunt discipuli sicut constituit illis ihs·
et parauerunt pascha· Uespere aūt facto discumbebat
cum duodecim discipulis suis· Et edentibus illis dixit·
Amen dico uobis· quia unus ex uobis me tradet· Et
contristati ualde ceperunt singuli dicere ei· Numquid
ego sum d̄ne· Qui respondens ait· Qui intingit mecum
manum in paropside hic me tradet· Filius quidem hominis
vadit sicut scriptum est de eo· Uae aūt homini illi per
quem filius hominis tradetur· Bonum erat ei si natus non
fuisset homo ille· Respondens aūt iudas qui tradidit eum
dixit· Numquid ego sum rabbi· Ait illi ihs· Tu dixisti·
Cenantibus aūt eis accepit ihs panem et benedixit ac fre
git deditque discipulis suis et ait· Accipite et comedite·
hoc est corpus meum· Et accipiens calicem gratias egit
et dedit illis dicens· Bibite ex hoc omnes· Hic est enim
sanguis meus noui testamenti· qui pro multis effundetur
in remissionem peccatorum· Dico aūt uobis· non bibam
amodo de hoc genimine uitis usque in diem illum cum
illud bibam uobiscum nouum in regno patris mei· Et
hymno dicto exierunt in montem oliueti· Tunc dicit illis
ihs· Omnes uos scandalum patiemini in me in nocte ista·
Scriptum est enim· Percutiam pastorem et dispergentur
oues gregis· Postquam aūt resurrexero precedam uos in
galileam· Respondens aūt petrus ait illi· Et si omnes
scandalizati fuerint in te· ego nunquam scandalizabor·
Ait illi ihs· Amen dico tibi· quia in hac nocte antequam
gallus cantet ter me negabis· Ait illi petrus· Etiam si
oportuerit me mori tecum non te negabo· similiter et
omnes discipuli dixerunt· Tunc uenit ihs cum illis in
uillam que dicitur gethsemani· et ait discipulis suis·
Sedete hic donec uadam illuc et orem· Et assumpto petro
et duobus filiis zebedei cepit contristari et mestus esse·
Tunc ait illis ihs· Tristis est anima mea usque ad mortem·
sustinete hic et uigilate mecum· Et procedens pusillum
procidit in faciem suam orans et dicens· Pater mi si
possibile est transeat a me calix iste· Uerumtamen non
sicut ego uolo sed sicut tu· Et uenit ad discipulos suos
et inuenit eos dormientes· et dicit petro· Sic non potuistis
una hora uigilare mecum· Uigilate et orate ut non intretis
in temptationem· Spiritus quidem promptus est· caro aūt
infirma· Iterum secundo abiit et orauit dicens· Pater mi
si non potest hic calix transire nisi bibam illum· fiat
uoluntas tua· Et uenit iterum et inuenit eos dormientes·
erant enim oculi eorum grauati· Et relictis illis iterum
abiit et orauit tertio eundem sermonem dicens· Et tunc
uenit ad discipulos suos et dicit illis· Dormite iam et
requiescite· Ecce appropinquauit hora et filius hominis
tradetur in manus peccatorum· Surgite eamus· Ecce appro
pinquauit qui me tradet· Adhuc eo loquente ecce iudas
unus de duodecim uenit· et cum eo turba multa cum gla
diis et fustibus missi a principibus sacerdotum et a
maioribus populi· Dederat aūt traditor eius signum eis
dicens· Quem osculatus fuero ipse est· tenete eum· Et
confestim accedens ad ihm dixit· Aue rabbi· et osculatus
est eum· Dixit aūt illi ihs· Amice ad quid uenisti· Tunc
accesserunt et manus iniecerunt in ihm et tenuerunt eum·
Et ecce unus ex his qui erant cum ihu extendens manum
exemit gladium suum et percutiens seruum principis sacer
dotum amputauit auriculam eius· Et dixit ei ihs· Conuerte
gladium tuum in locum suum· Omnes enim qui acceperint
gladium gladio peribunt· Aut putas quia non possum rogare
patrem meum et exhibebit mihi modo plus quam duodecim
legiones angelorum· Quomodo implebuntur scripture quia
sic oportet fieri· In illa hora dixit ihs turbis· Tamquam
ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere
me· Quotidie apud uos sedebam docens in templo et non
tenuistis me· Hoc aūt totum factum est ut adimplerentur
scripture prophetarum· Tunc discipuli omnes relicto eo
fugerunt· Qui aūt tenuerant ihm duxerunt eum ad caipham
principem sacerdotum ubi scribe et seniores conuenerant·
Petrus aūt sequebatur eum a longe usque in atrium principis
sacerdotum· et introiens intus sedebat cum ministris ut
uideret finem· Principes aūt sacerdotum et uniuersum
concilium querebant falsum testimonium contra ihm ut eum
morti tradant· Et non inuenerunt cum multi falsi testes
accessissent· Nouissime aūt duo falsi testes dixerunt·
Hic dixit· Possum destruere templum dei et post triduum
reedificare illud· Et exurgens princeps sacerdotum ait illi·
Nichil respondes ad ea que isti aduersum te testificantur·
Jhs aūt tacebat· Et princeps sacerdotum ait illi· Adiuro te
per deum uiuum ut dicas nob si tu es xp̄s filius dei· Dicit
illi ihs· Tu dixisti· Uerumtamen dico ūb ā modo uidebitis
filium hominis sedentem a dextris uirtutis dei et uenientem
in nubibus cēli· Tūc princeps sacerdotum scidit uestimenta
sua d· Blasphemauit· Quid adhuc egemus testibus· Ecce nūc audistis blas·
phemiam· Quid uob uidetur· At illi respondentes dixerunt· Reus
est mortis· Tūc expuerunt in faciem eius et colaphis eum
cecidit· Alii aūt palmas ei in fa· dederunt
dicentes· Prophetiza nob xp̄e quis est qui te per
cussit· Petrus uero sedebat foris in atrio· Et accessit
ad eum una ancilla· d· Et tu cum ihu galileo e· At ille negauit coram omnibus d· Nescio
quid dicis· Exeunte aūt illo ianuam uidit e· alia ancilla· et ait his qui erant ibi· Et
hic erat cum ihu nazareno· Et iterum negauit
cum iuramento· quia non nouit hoiem· Et post pusillum ac
cesserunt qui stabant et dixerunt petro· Vere et
tu ex illis es· nam et loquela tua manifestum te
facit· Tūc cepit detestari et iurare· quia nouit
hoiem· Et gallus cantauit· Et recordatꝰ est
petrus uerbi ihu· q· dixerat· priusquā gallus can
tet ter me negabis· Et egressus flenit amare·

Die aūt festo azimorum accesserunt vii
discipuli ad ihm· dicentes ei· Ubi uis parem
us tibi comedere pascha· Qui ait· Ite in ciuitatem
ad quendam

temeritatem · Si filius dei es descende de cruce · Similiter et principes sacerdotum illudentes cum scribis et senioribus dicebant · Alios salvos fecit semetipsum non potest salvum facere · Si rex israhel descendat nunc de cruce · et credimus ei · Confidit in deo liberet nunc eum si vult eum · Dixit enim quia filius dei sum · Idipsum autem et latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant ei · A sexta autem hora tenebre facte sunt super totam terram usque in horam nonam · Et circa horam nonam clamavit jhesus voce magna dicens heli heli lamazabatani hoc est deus meus deus meus ut quid dereliquisti me · Quidam autem de illic stantes et audientes dicebant · Heliam iste vocat · Et confestim currens unus ex eis accepta spongia implevit aceto · et posuit harundini et dabat ei bibere · Ceteri vero dicebant · Sine videamus an veniat helias liberans eum · Jhesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum · Et ecce velum templi scissum est in duas · a summo usque deorsum · Et terra mota est · et petre scisse sunt · et monumenta aperta sunt · et multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt · Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius venerunt in sanctam civitatem · et apparuerunt multis · Centurio autem et qui cum eo erant custodientes jhesum viso terremotu et his que fiebant timuerunt valde dicentes · Vere filius dei erat iste · Erant autem ibi mulieres multe a longe que secute fuerant jhesum a galilea ministrantes ei · Inter quas erat maria magdalene · et maria jacobi et joseph mater filiorum zebedei · Cum sero autem factum esset venit quidam homo dives ab arimathia nomine joseph qui et ipse discipulus erat jesu · Hic accessit ad pilatum et petiit corpus jesu · Tunc pilatus iussit reddi corpus · Et accepto corpore involvit illud in sindone munda et posuit in monumento suo novo quod exciderat in petra · Et advolvit saxum magno ostio monumenti et abiit · Erat autem ibi maria magdalene · et altera maria sedentes contra sepulchrum · Alia autem die que est post parasceven convenerunt principes sacerdotum et pharisei ad pilatum · dicentes Domine recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc vivens post tres dies resurgam · Jube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium ne forte veniant discipuli eius et furentur eum et dicant plebi surrexit a mortuis · Et erit novissimus error peior priore · Ait illis pilatus Habetis custodiam ite custodite sicut scitis · Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum signantes lapidem cum custodibus

Incipit euangelium secundum Matheum · Capitulum primum

Liber generationis jhesu christi filii dei sicut scriptum est in ysaia propheta · Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam qui preparabit viam tuam ante te · Vox clamantis in deserto parate viam domini rectas facite semitas eius · Fuit johannes in deserto baptizans et predicans baptismum penitentie · Et egre-

diebatur ad illū oīs iudee regio ⁊ iosolimite ⁊ mīūsi ⁊ baptizabīt ab illo in iordane flīuio p̄fitētes pecca sua. Et
erat ihs uestit pil' camelj ⁊ zona pelli circa lumbos suos ⁊ locustas et
mel siluestre edebat ⁊ p̄dicabat d. Venit
fortior me post me cui nō sū dign' p̄stes
solue corrigia calciamēt eius. Ego b
aptizo uos in aq̄ ille uō bap uos sp̄o
sco. Et fm̄ est in diebus illis uenit ihs a nazareth galilee ⁊ baptizat' est in ior. a iohe
Et statim ascendēs de aq̄ uidit apertos
celos ⁊ sp̄m tanq̄m columbā descendē
tē ⁊ manentē sup̄ eū. Et uox fm̄ facta est
de celis. Tu es filius meus dilectus in quo mihi complacui. ¶ Et
statim sp̄s expulit eum in desertū. Et erat
in deserto xl diebus xl noctibus ⁊ tentabat
a satana. Erat q̄ cū bestijs ⁊ angeli ministrabant ei.
Postq̄ aut traditus est iohes uenit ihs in galileā p̄dicans euāgelium regni dei. Quia im
plet est tp̄s ⁊ appropinquauit regnū dei. Penitē
te ⁊ credite euāgelio. Et p̄cians secus mare galilee
uidit symonē ⁊ andream fratrē eius mittentes
retia in mare. Erant n. pisces. Et dixit
illis ihs. Venite post me ⁊ faciam uos fieri
pescatores hominū. Et cōtinuo relictis retibus secuti
sunt eum. Et p̄gressus inde pusillū uidit iacobum zebedei ⁊ iohannē fratrē eius. Et ipsos in naui
componentes retia ⁊ statim uocauit eos. Et relicto
patre suo zebedeo in naui cū mercenarijs se
cuti sunt eum. Et ingrediūtur capharnaū. Et
statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos. Et stupebant sup̄ doctrina eius. Erat
enim docens eos sicut potestatem habens et non sicut scribe. Et erat in synagoga eorum homo in sp̄u
immundo. Et exclamauit dicens. Quid nobis et tibi ihu
nazarene. Venisti perdere nos. Scio q̄
sis sanctus dei. Et increpauit eum ihs dicens. Obmutesce ⁊ exi de homine. Et discerpens eum
sp̄s immundus ⁊ exclamans uoce magna exi
it ab eo. Et mirati sunt omnes ita ut conquirerent inter se dicentes. Quidnam est hoc.
Quae doctrina hec nouā q̄ in potestate sp̄ibus immundis imperat ⁊ obediunt ei. Et p
cessit rumor eius statim in omnem regionem
galilee. Et protinus egressi de synagoga uenerunt in domum symonis ⁊ andree
cum iacobo ⁊ iohanne. Decumbebat autē socr
symonis febricitans ⁊ statim dicunt ei de illa
Et accedens eleuauit eam apprehensa ma
nu eius. Et protinus dimisit eam febris
et ministrabat illis. Vespere aut facto cum occidisset sol af
ferebant ad eum omnes male habentes ⁊ dinomia habentes. Et erat omnis ciuitas congregata ad ianuam
⁊ curauit multos qui uexabantur uariis langoribus. Et dinomia multa eiciebat ⁊ non sinebat ea
loqui quia nouerant eum. Et diluculo ualde surgens egressus abiit in desertum locum ibiq̄ orabat
Et secutus est eum symon ⁊ qui cum illo erant. Et
cum inuenissent eum dicunt ei quia omnes quirunt te. Et ait illis. Eamus in proximos uicos ⁊
ciuitates ut ibi p̄dicem. Ad hoc enim uenī
Et erat p̄dicans in synagogis eorum ⁊ in
galilea ⁊ dinomia eiciens. Et uenit ad eum
leprosus deprecans eum ⁊ genu flexo dicat ei
si uis potes me mundare. Et misertus
extendit manum suam ⁊ tangens eum ait
illi. Volo mundare. Et cum dixisset statim discessit ab eo lepra ⁊ mundatus est. Et comminatus est
ei. Statimq̄ eiecit illum ⁊ dixit illi. Vide nemini
dixeris sed uade ostende te principi sacerdotum ⁊
offer pro emundatione tua quae precepit moyses ⁊ testi
monium illis. Et ille egressus coepit praedicare sermonem ita ut iam non posset manifeste introire
sed foris in desertis locis esset ⁊ conuenie
bant ad eum undiq̄. Cap̄m secundū

Et iterum intrauit capharnaum post di
es ⁊ auditum est quod domo esset. Et
conuenerunt multi ita ut non caperet e
os domus neque ad ianuam ⁊ loquebatur eis uer
Et uenerunt ferentes ad eum paralyticum qui a quat
uor portabatur. Et cum non possent offerre eum illi
p turbam nudauerunt tectum ubi erat ⁊ patefa
cientes submiserunt grabatum in quo paralyticus iacebat. Cum uidisset autem ihs fidem illorum dixit
paralytico. Fili dimittuntur tibi peccata. Erant autem ihs
quidam de scribis sedentes ⁊ cogitantes in cor
dibus suis. Quid hic sic loquitur. Blasphemat
Quis potest dimittere peccata nisi solus deus. Et statim cognouit ihs sp̄u suo quod sic cogitarent
intra se dixit illis. Quid ista cogitatis in cor
dibus uestris. Quid est facilius dicere paralytico dimittuntur

fm·

t pcm aut dicẽ surge tolle ḡbatũ tuũ t ambᵘ
ulat sanus q pcatẽ hĩc filꝰ hois mãu di
mcẽdi pcm aut paltico · tibi dico surge
tolle ḡ · t · uad mdo · t · Et statim ille sᵗ
rexit t sublato ḡ · abiit coꝝ oĩbꝰ ita ꝙ
mirarẽt dẽ t glificarent ẽm dntes q
nĩq; sic uidim. Et egressus ē rursꝰ ad
mare oĩs turba uenibat ad eũ t docebat
eos · Et cũ pteriret uidit leui alphei sedẽ
tẽ ad theolonei t ait illi · Sequere me · Et
surgẽs secutꝰ ē eũ · Et factũ ē dñi accubẽt
in domo illius multi publicani t pccores sil
discumbebãt cũ ihũ t discipulis ei. Erant
enim multi qui t secuti erant eũ · Et scribe et
phi uidentes q manducabat cũ publi
canis t pccoribꝰ dicebãt discipl' ei. Qui
t publicanis t pccoribꝰ manducat t bi
bit mgr ur. Hoc audito ihũ ait illis
Non necẽ hnt sani medicũ sed qui male
hnt. Non enim uenio uocare iustos sed pec
catores ad pnitentiã. Et ipi dixerunt ei
discipuli iohis t phi ieiunantes
t obsecrant dicunt illi · Qui discipuli iohis et
phi ieiunant discipuli aũ tui non ieiunant ·
Et ait illis ihc · Numquid pnt filii nuptiaꝝ
q diu sponsꝰ ẽ illis ieiunare · Quanto
tpe habent sponsum nn pnt ieiunare · Ve
nient aũt dies cũ auferetur ab eis sponsꝰ t tũ
ieiunabunt illis diebus · Nemo assumit
pannum rudem a uestimento uetusto · Alioquin
et nouum rumpit et uetusto non conuenit
assumentum nouum · Et nemo mittit uinum no
uum · in utres ueteres · alioquin rumpet uinum
nouum et utres pibunt et utres perdentur · sed
uinum nouum · in utres nouos mittendum · et ipse
ambulauit per sata die sabbati discipuli ei coepe
runt pgere et uellere spicas · Et pharisei dicebãt ei
Ecce quid faciunt discipuli tuis q non licet
Et ait illis · Nunq legistis quid fecit dauid quã
necessitatem habuit et esurit ipe et qui cum eo erant
quomodo intrauit in domum dei sub abiathar pn
cipe sacerdotum et panes propositionis manducauit quos non licebat manducare nisi sacerdotibus et dedit his qui cum eo erant
Et dicebat eis · Sabbm propter hominem factum est non
homo propter sabbm · Itaq; dominus filius hominis est sabbati
etiam dominus ·

Et cum introisset iterum · in synagogam et erat ibi homo habens manum

honorificaret
arida · Et obseruabant eum si sabbatis curaret eum ut accusarent eum · Et ait homini
habenti manum aridam · Surge in medium ·
Et dicit eis · Licet sabbatis bene facere an
male · animam saluam facere an perdere · At
illi tacebant · Et circumspiciens eos cum ira
tristitiaꝝ super caecitatem cordis eorum dicit homini · Extende manum tuam · Et extendit · Et restituta
est manus illi · Et exeuntes pharisei statim cum
herodianis consilium faciebant aduersus eum quo
eum perderent · Et ihesus cum discipulis suis secessit
ad mare · Et multa turba a galilea et
iudea secuta est eum · et a hierusalem et
idumea et trans iordanem et qui circa tyrum
et sidonem multitudo magna audientes quanta
faciebat uenit ad eum · Et dixit discipulis suis
ut nauicula sibi deseruiret propter turbam ne pri
merent eum · Multos enim sanabat ita ut
irruerent in eum ut illum tangerent · Quotquot
habebant plagas · ipsi in eum
in eum irruebant · et adorabant eum · Et dam
bulabat dicebant · Tu es filius dei · Et uehemen
ter minabatur eis ne manifestarent
illum · Et ascendit in montem et uocauit
ad se quos uoluit ipse et uenerunt ad eum ·
Et fecit ut essent cum eo et ut mit
teret eos prdicare et habere potestatem curandi infirmitates
et eiciendi dimonia · Et imposuit
nomen petro · et iacobo zebe
dei et iohanni fratri iacobi · et imposuit
eis nomina boanerges quod est filii tonitrui
et andream · philippum · et bartho
lomeum · et matheum · et thomam et iacobum alphei
et thaddeum et simonem chananeum
et iudam scarioth qui et tradidit eum · Et
uenit ad domum · et conuenit iterum turba
ita ut non possent neque panem man
ducare · Et cum audissent sui exie
runt tenere eum · Dicebant enim quoniam
furore uersus est · Et scribe qui ab ie
rosolymis descenderant dicebant quoniam beel
zebub habet et quoniam in principe demoniorum eiicit
demonia · Et conuocatis eis in parabolis
dicebat illis · Quomodo potest sathanas sa
thanam eicere · Et si regnum in se diuisum

ñ pstabē regnū dē. Et si dom⁹ sup seruꝫ
pām disputauit ño potuit dom⁹ illa
stare. Et si sathās ꝓsurrexit i seruꝫ sup
disputauit et ñ potuit stare sed finē hꝫt. Sic
mo pt̄ vasa fortis ingredi dom⁹ di
rupe ñ pus fortē alliget et tūc domū
ei⁹ diripiet. Amē dico vb̄ qm̄ oīa dimit
tent filijs hoīm pēa et blasphie q̄cūq
blasphemauerit. Qui aūt blasphemauerit in
spm̄ scm̄ ñ hꝫt remissionē in etn̄ sed reus erit
eterni delicti. Quoniā dicebāt spm̄ immundū hꝫ. Et
venerunt mr̄ ei⁹ et fr̄es ei⁹ et foris stantes mi
serūt ad eū vocantes eū. Et sedebat circa
eū turba et dicūt ei. Ecce mr̄ tua et fr̄es
tui foris q̄runt te. Et r̄ndit eis dicit. Quis
est mr̄ mea et fr̄es mei. Et circūspiciēs eos
qui circa eū sedebant ait. Ecce
mr̄ mea et fr̄es mei. Qui enim fecerit voluntatē
dei hic frr̄ meus et soror et mr̄ est. ¶ Et iterū
cepit docere ad mare et congregata est ad eū turba multa ita
vt nauē ascēdēs sederet in mari et omnis turba circa mare fuit in terra. Et
docebat illos in parabolis multa. Et dicebat
illis in doctrina sua. Audite. Ecce exiit
qui seminat ad seminandū. Et dū se
minat ad eccā ceciderūt circa viā et venerūt vo
lucres et comederūt illud. Aliud vō ceciditꝫ
sup petrosa vbi ñ habebat terram multā
et statim exortū est quia ñ habebat altitudinē
terre. Et cū exortus est sol exaruit et eo
quod ñ habēt radicē aruit. Et aliud ceciditꝫ
in spinas et ascenderūt spine et suffocauerūt illud
et fructū nō dedit. Et aliud ceciditꝫ in terrā bonā
et dabat fructū ascendentē et crescentē. Et af
ferebat vnū tricinta et vnū sexāta et vnū centū. Et
dicebat. Qui habet aures audiendi audiat. Et
cū esset singularis interrogabant eū hi q̄ cū eo
erant cū duodecim parabolam et dicebat eis. Vobis
datū est scire mysteriū regni dei. illis aūt qui
foris sunt in parabolis fiunt. vt videntes
videant et ñ videāt et audientes audiant et
ñ intelligāt ne quando conuertantur et
dimittantur eis peccata. Et ait illis. Nescitis
parabolā hanc. Et quō oēs parabolas cognos
cetis. Qui seminat verbū seminat. Hi aūt
sunt qui circa viā vbi seminat verbū et cū
audierint confestim venit sathanas et tollit
verbū qd seminatū est in cordibus eorū. Et hi sunt
similiter qui sup petrosa seminantur. qui cū
audierint verbū statim cū gaudio accipiūt illud et ñ habent radicē in se sed temporales
sunt. Deinde orta tribulatione et persecutione propter verbū
confestim scandalizantur. Et alii sunt qui in spi
nis seminātur. Hi sunt qui verbū audiunt. et
erumpnē huius seculi et deceptio diuitiarum et circa reliqua
concupiscentie introeuntes suffocant verbū et infructuosum
efficitur. Et hi sunt qui in bonā terrā
seminati sunt. qui audiunt verbū et suscipiunt
fructificant vnus xxx. et vnus lx. et vnus c.
Et dicebat illis. Numquid venit lucerna vt sub
modio ponatur aut sub lecto. Nonne vt
super candelabrū ponatur. Non est enim
absconditū nisi vt manifestetur nec factum
est occultū sed vt veniat palā venit. Si quis habet
aures audiendi audiat. Et dicebat illis. Videte
quid audiatis. In qua mensura mensi fueritis
remetietur vobis et adicietur vobis. Qui enim habet
dabitur illi. Et qui non habet et quod habet auferetur
ab illo. Et dicebat. Sic est regnum dei quasi
homo si iactet semen in terram et dormiat. et exurgat nocte ac die. et semen ger
minet et crescat dum nescit ille. Vltro enim
terra fructificat. primum herbam. deinde spi
cam. deinde plenum frumentum in spica. Et cum se
pduxerit fructus statim mittit falcem quo
adest messis. Et dicebat. Cui assimilabimus
hunc regnum dei aut cui parabolę comparabimus illud
Sicut granum synapis quod cum seminatum fuerit
terra minus est omnibus seminibus quę sunt in terra. Et
cum seminatum fuerit ascendit et fit maius
omnibus holeribus et facit ramos magnos ita
vt possint sub umbra eius celi habitare
Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum
prout poterant audire. Sine parabola autem non lo
quebatur eis. Seorsum autem discipulis suis dis
sebat omnia. Et cum illa die cum sero esset
factum. Transeamus contra. Et dimittentes
turbam assumunt eum ita ut erat in nauī. Et
alie naues erant cum illo. Et facta est procel
la magna venti et fluctus mittebat in nauem
ita vt impleretur nauis. Et erat ipse in

pnpi fi' ẽ cũ illꝰ dormiẽs · Et exaudiũt eũ
rdixãt ei · q̃ fi' ñ adhꝛc ptmet qꝛ ꝓmꝰ
Et exanimis ꝓmat' est · vñto rdixit
mal' · Tace · Obmutesce · Et cessauit
vñt' rſcã ẽ tiiqui' · magr · Et aũt illis
Qꝺ tm idẽ estis · Hꝛcdiu ſſetis fidem
Et tmuerũt magr tmoꝺ rdicebãt ad
alĩcez · Quis putas iste est qꝛ vent'
rmaꝛ obediũt ei ¶ v ·

Et venit cũ fr̃eũ mais in regi
one gerasenoꝝ · Et exeũti ei de
naui statim occurrit ꝺ monumẽtis
ho⁹ in ſpũ imũdo qui domicliũ hꝛbꝫ in
monumẽtis · Et neq; catenis iam q̃q̃m
eũ potuit ligare · qm̃ sepe compedibꝫ rcatenis
vinct⁹ ꝺirupiſſ catenas rpedũ cõmi
nuiſſ rnemo potuit eũ domare · Et ſp
nocte ac die in monumẽtis rin montib⁹ cla
mãs rcedens ſe lapidib⁹ · Videns aũt
ihm a longe cucurrit radorauit eũ · Et
clamans voce magna dixit · Qꝺ mi ẽ ihu
fili ꝺi ſcĩ⁹ · Adiuro te ꝑ ꝺm ne me to
q̃as · Dicebat enim illi · Exi ſpũs imũde ab ho⁹
Et interrogabat eũ · Qꝺ tibi nom̃ est · Et ꝺr
ei · Legio mihi nom̃ est qꝛ multi sumꝰ · Et ꝺpre
bat⁹ eũ multũ ne se expellẽt extra regiõem
Erat aũt ibi circa montẽ grex porcoꝝ magnꝰ
pascens · Et deprecabant eũ ſpũs dicẽtes ·
q̃ mitte nos in porcos ut in eos introeamus · Et
concessit eis statim ihc · Et exeuntes ſpũs in
mũdi intrauerũt in porcos · Et magna impetu
grex precipitat⁹ est in mare ad duo milia · et
suffocati sũt in mari · Qui aũt pascebãt eos
fugerũt et nũciauerũt in ciuitatem et in agros · Et
exierũt uidere quid factum esset · Et
uenerũt ad ihm
Et uident illum qui a dmonio uexabat sedentem
vestitum et sana mente · Et timuerũt · Et nar
rauerũt illi qui uiderant qualiter factum esset illi qui a
monio hꝛebat · Et ꝺ porcis · Et rogare eum
ceperunt ut discederet de finib⁹ eoꝝ · Cum q;
ascenderet nauem cepit illum deprecari qui a
dmonio uexatus fuerat ut cum illo esset · Et non
admisit eum ſ; ait illi · Vade in domum tuam ad tu
os et annũcia illis quanta tibi fecerit dñs et mi
serit tui · Et abiit et cepit ꝑdicare in decapo
li quanta ei fecisset ihs et omnes mirabãtur · Et

cum transfretasset ihs iterum rursus cum
eo conuenit turba multa ad illum et erat ap
ud mare · Et ueniꝫ quidam archisinago
gus nom̃ iair · Et uidens eum cadit ad
pedes eius et deprecabat eum multum ꝺ · Qm̃
filia mea in extremis est ueni impone
manum tuam ei ut salua sit et uiuat ·
Et abiit cum illo · Et sequebatur eum tur
ba multa et comprimebant illum · Et mulier que
erat in profluuio sanguinis annis xii · et passa
multa a plurib⁹ medicis et erogan
tia omnia sua nec quicquam profecerat sed
magis deterius habebat cum audisset de ihu
venit in turba retro et tetigit vestimentum eius ·
Dicebat enim · Quia si uel vestimenta eius
tetigero salua ero · Et cõfestim siccatus
est fons sanguinis eius et sensit corpore quod
sanata esset a plaga · Et statim ihc
cognoscens in semetipso uirtutem que ex
ierat de eo conuersus ad turbam dicebat ·
Quis tetigit uestimenta mea · Et di
cebant ei discipuli sui · Vides turbam
comprimentem te et dicis quis me tetigit
Et circumspiciebat hoc uidere eam que hoc
fecerat · Mulier autem timens et timens sci
ens quod factum esset in se uenit et pauit
ante eum et dixit ei omnem ueritatem · Ipse
autem dixit ei · Filia fides tua te saluam
fecit · Vade in pace et esto sana a pla
ga tua · Adhuc eo loquente ueniunt
ad archisinagogum dicentes quia filia
tua mortua est · Quid ultra uexas
magistrum · Ihc autem uerbum quod dicebatur
audito dixit archisinagogo · Noli ti
mere · Tantummodo crede · Et non admi
sit quemquam sequi se nisi petrum et iacobum
fratrem iacobi et iohannem fratrem · Et uenit ad
domum archisinagogi · et uidit tumul
tum et flentes et ululantes multum · Et
ingressus ait illis · Quid turbamini et ploratis ·
Puella non est mortua sed dormit ·
Et irridebant eum · Ipse uero eiectis omni
bus assumpsit patrem et matrem puelle et qui
secum erant et ingreditur ubi erat puel
la iacens · Et tenens manum puelle
ait illi · Thalita cumi · Quod est in

ptatum puella t dico surge. Et confes
tim surrexit puella et ambulabat. Erat
aut annorum xii. Et obstupuerunt stupore
maxo. Et precepit illis vehementer ut nemo id
sciret. Et dixit dari illi manducare. Et
egressus inde abiit in patriam suam et sequebatur
eum discipuli sui. C vi

Et facto sabbato cepit in synagoga docere
et multi audientes admirabantur
in doctrina eius dicentes. Unde huic hec
omnia? Et que est sapientia que data est illi et vir
tutes tales que per manus eius efficiuntur.
Nonne iste est fabri filius et mater frater iacobi et io
seph et iude et symonis. Nonne et sorores
eius hic nobiscum sunt. Et scandalizabantur in il
lo. Et dicebat eis ihesus. quia non est propheta sine ho
nore nisi in patria sua et in cognatione sua et in do
mo sua. Et non poterat in virtute ulla facere
nisi paucos infirmos impositis manibus curavit
Et mirabatur propter incredulitatem illorum. Et
circuibat castella in circuitu. Et convocavit
xii. et cepit eos mittere binos et dabat illis
potestatem spirituum immundorum. Et precepit eis ne
quid tollerent in via nisi virgam tantum. Non
peram. non panem neque in zona es. sed calciatos
sandaliis et ne induerent duabus tu. Et di
cebat eis. Quocumque introieritis in domum illic
manete. donec exeatis inde. Et quicumque non
receperit vos neque audierint vos exeuntes
inde excutite pulverem de pedibus vestris in
testimonium illis. Et exeuntes predicabant ut
penitentiam agerent et demonia multa eiciebant
Et audivit herodes rex manifestum est factum
est nomen eius et dicebat quia iohannes baptista surrexit a
mortuis et propterea operantur virtutes in illo. Alii
autem dicebant quia helias est. Alii vero dicebant
quia propheta est quasi unus ex prophetis. Quo audito
herodes ait. Quem ego decollavi iohannem hic
a mortuis resurrexit. Ipse enim herodes misit
ac tenuit iohannem et vinxit eum in carcere propter
herodiadem uxorem philippi fratris sui quia duxerat
eam. Dicebat enim iohannes herodi. Non licet
tibi habere uxorem fratris tui. Herodias autem insi
diabatur illi et volebat occidere eum nec po
terat. Herodes enim metuebat iohannem sciens eum vi
rum iustum et sanctum et cetera eum. Et audito

eo multa fa. et libenter e. au. Et cum
dies opportunus accidisset herodes natalis
sui cenam fecit principibus et tribunis et primis
galilee. Cumque introisset filia ipsius herodi
adis et saltasset et placuisset herodi filiaque
recumbentibus rex ait puelle. Pete a me
quod vis et dabo tibi. Et iuravit illi quia quod
quod petieris dabo tibi licet dimidium regni mei
Que cum exisset dixit matri sue. Quid petam
Et illa dixit. Caput iohannis baptiste. Cumque
introisset statim cum festinatione ad regem petivit
dicens. Volo ut protinus in des in disco caput
iohannis baptiste. Et contristatus est rex. propter iusiurandum. Et
propter simul recumbentes noluit eam contristare. sed
misso spiritu precepit afferri caput eius in disco. Et
decollavit eum in carcere et attulit caput eius in disco
et dedit illud puelle. Et puella dedit matri sue.
Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus
eius et posuerunt illud in monumento. Et convenientes apostoli ad
ihesum renunciaverunt illi omnia que egerant et do
cuerant. Et ait illi. Venite seorsum in deser
tum locum et requiescite pusillum. Erant enim
qui veniebant et redibant multi et nec spatium
manducandi habebant. Et ascendentes in
navem abierunt in desertum locum seorsum. Et
viderunt eos abeuntes et cognoverunt multi. Et pe
destres de omnibus civitatibus concurrerunt illuc et pre
venerunt eos. Et exiens vidit ihesus turbam multam
et misertus est super eos quia erant sicut oves non habentes
pastorem. Et cepit docere illos multa. Et
cum iam hora multa fieret accesserunt discipuli eius
dicentes. Desertus est locus hic et hora iam preteriit
dimitte illos ut in proximas villas et vicos
euntes emant sibi cibos quos manducent. Et
respondens ait illis. Date illis vos manducare
Et dixerunt ei. Euntes emamus ccc. denarios
panes et dabimus eis manducare. Et dicit eis
Quot panes habetis. Ite et videte. Et cum cogno
visset dicunt. v. panes et duos pisces. Et
precepit illis ut accumbere facerent omnes secundum contubernia
super viride fenum. Et discubuerunt in partes
per centenos et per quinquagenos. Et acceptis
v. panibus et duobus piscibus intuens in celum
benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut
ponerent ante eos. Et duos pisces divisit
omnibus. Et manducaverunt omnes et saturati sunt. Et sus

talnt reliqas fragmentoz xii. cophinos
plenos. Et dispib? cinctq; qui manducauerat. v. mil. virop. Et statim coegit discipulos suos ascendere nauem vt precederent eum trans fretum ad bethsaida dum ipe dimitteret plm. Et cum fecisset eos abire in montem oraret. Et cum sero esset erat navis in medio mari ipe solus in terra. Et videns eos laborantes in remigando erat enim ventus contrarius eis circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans sup mare et volebat preterire eos. At illi vt viderunt eum supra mare ambulantem putauerunt fantasma esse et exclamauerunt. Omnes enim eum viderunt et turbati sunt. Et statim cum eis locutus est et dixit illis. Confidite ego sum nolite timere. Et ascendit ad illos in naue et cessauit ventus. Et plus magis intra se stupebant. Non intellexerant de panibus. Erat enim cor illoz obcecatum. Et cum transfretassent venerunt in terram genesareth et applicuerunt. Cumq; egressi essent de nauigio protinus cognouerunt eum. Et percurrentes vniuersam regionem illam ceperunt in grabatis eos qui se male habebant circumferre vbi audiebant illum esse. Et quocunq; introibat in vicos aut in villas aut in ciuitates in platheis ponebant infirmos et deprecabantur eum vt aut fimbriam vestimenti eius tangerent et quicunq; tangebant eum salui fiebant. viii.

Et conuenit ad eum phi et quidam de scribis venientes ab hierosolimis. Et cum vidissent quosdam ex discipulis eius communibus manibus id est non lotis manducare panes vituperauerunt. Pharisei enim et omnes iudei nisi crebro lauerint manus non manducant tenentes traditiones seniorum. Et a foro nisi baptizentur non comedunt. Et alia multa sunt que tradita sunt illis seruare baptismata calicum et urceorum et eramentorum et lectorum. Et interrogabant eum pharisei et scribe. Quare discipuli tui non ambulant secundum traditionem seniorum sed communibus manibus panem manducant. At ille respondens dixit eis. Bene prophetauit ysaias de vobis ypocrite sicut scriptum est. Populus hic labiis me honorat cor autem eorum longe est a me. Sine autem me colunt doctrinas et precepta hominum. Relinquentes enim mandatum dei tenetis traditionem hominum. Baptismata vrceorum et calicum et alia huius

similia facitis multa. Et dicebat eis. Bene irritum facitis preceptum dei vt traditionem vestram seruetis. Moyses enim dixit. Honora patrem tuum et matrem et qui maledixerit patri vel matri morte moriatur. Vos autem dicitis. Si dixerit homo patri aut matri corban quod est donum quodcunq; ex me tibi profuerit et vltra non dimittitis eum quicquam facere patri suo aut matri reuocantes verbum dei per traditionem vestram quam tradidistis et similia huiusmodi talia facitis. Et conuocans iterum turbam dicebat illis. Audite me omnes et intelligite. Nichil est extra hominem introiens in eum quod possit eum coinquinare. Sed que de homine procedunt illa sunt que coinquinant hominem. Si quis habet aures audiendi audiat. Et cum introisset domum a turba interrogabant eum discipuli de parabola. Et dicit illis. Sic et vos insipientes estis. Non intelligitis quia omne extrinsecus introiens in hominem non potest coinquinare eum. Quia non intrat in cor eius sed in ventrem et in secessum exit purgans omnes escas. Dicebat autem quia de homine exeunt illa coinquinant hominem. Abintus enim de corde hominum cogitationes male procedunt adulteria fornicationes homicidia furta auaritie nequitie dolus impudicitia oculus malus blasphemia superbia stultitia. Omnia hec mala abintus procedunt et coinquinant hominem. Et inde surgens abiit in fines tyri et sydonis. Et ingressus domum neminem voluit scire et non potuit latere. Audiuit enim statim vt audiuit de eo mulier cuius habebat filia spiritum immundum statimque procidit ad pedes eius. Erat enim mulier gentilis syrophenissa genere et rogabat eum vt demonium eiceret de filia eius. Et dixit illi. Sine prius saturari filios. Non enim bonum est sumere panem filiorum et mittere canibus catulis vero dixit ei. Etiam domine. Nam et catelli comedunt sub mensa de micis puerorum. Et ait illi. Propter hunc sermonem vade exiit de demonium de filia tua. Et cum abisset domum suam inuenit puellam iacentem super lectum et demonium exisse. Et iterum exiens de finibus tyri venit per sydonem ad mare galilee inter medios fines decapoleos. Et adducunt ei surdum et mutum et deprecabantur eum vt illi imponat manum. Et apprehendens

cum & turba seorsum missis discipulis suis ascendit
cillas & cepit eos tetigit lingua eius. Et suspi-
exit in celum ingemuit & ait illi. Effetha
quod est adaperire. Et statim aperte sunt aures eius
& solutum est vinculum linguae eius & loquebat recte.
Et precepit illi ne cui dicerent. Quanto autem eis
precipiebat tanto magis plus predicabant & ad-
mirabantur dicentes. Bene omnia fecit surdos fecit
audire & mutos loqui. ¶ Cap. viii.

In illis diebus cum turba esset nec haberet
quod manducarent convocans discipulos ait illis
Misereor super turbam quia ecce iam triduo sustinent
me nec habent quod manducent. Et si dimisero eos ieiunos
in domum suam deficient in via.
Quidam enim de longe venerunt. Et respondit
discipuli sui. Unde istos quis poterit hic
panibus satiare in solitudine. Et interrogavit
eos. Quot panes habetis. Et dixerunt. Septem.
Et precepit turbe discumbere super terram. Et acci-
piens. vii. panes gratias agens fregit
& dabat discipulis suis ut apponerent. Et
apposuerunt turbe. Et habebant pusillos
pauculos & benedixit & iussit apponi
manducantibus & satati sunt. Et sustulerunt quod
superauerat de fragmentis. vii. sportas. Erant
autem quia manducauerunt quasi mille. & dimisit
eos. Et statim ascendens nauem cum discipulis suis
venit partes dalmanutha. Et exierunt
pharisei & coperunt conquirere cum eo querentes ab
eo signum de celo temptantes eum. Et ingemis-
cens spiritu ait. Quid generatio ista querit signum
amen dico vobis si dabitur generationi isti signum.
Et dimittens eos ascendens navem abiit
trans fretum & obliti sunt panes sumere
nisi unum panem non habebant secum in navi. Et
praecipiebat eis dicens. Videte cauete a fermento
pharisaeorum & fermento herodis. Et cogitabant ad alte-
rutrum dicentes. quia panes non habemus. Et cognito
ihesus ait illis. Quid cogitatis quia panes non
habetis. Nondum cognoscitis neque intelligitis
adhuc caecum habetis cor vestrum. Oculos habe-
tes non videtis & aures habentes non auditis
non recordamini quando. v. panes fregi in. v. mil-
lia quot sportas fragmentorum tulistis
dicunt ei. xii. Quando & vii. panes in
quatuor milia quot sportas fragmentorum sustulistis
dicunt ei. vii. Et dicebat eis. Quomodo non
dum intelligitis. Et venit bethsaidam & adducunt
ei caecum & rogabant eum ut illum tangeret. Et
apprehensa manu caeci eduxit eum extra vil-
lam & expuens in oculos eius imposuit manus
suas interrogauit eum si aliquid videret.
Et aspiciens ait. Video homines velut arbo-
res ambulantes. Deinde iterum imposuit manus
super oculos eius & coepit videre & restituta est ut re-
deat in domum suam. Et misit illum in domum suam
dicens. Vade in domum tuam. Et si in vicum introieris
nemini dixeris. Et egressus ihesus & discipuli eius in
castella caesareae philippi. Et in via interro-
gabat discipulos suos dicens eis. Quem me
dicunt esse homines. At illi responderunt ei dicentes
Johannem baptistam. alii autem heliam. alii vero quia unus de
prophetis. Tunc dicit illis. Vos vero quem me esse dicitis.
Respondens petrus ait illi. Tu es christus. Et comminatus
est eis ne cui dicerent de illo. Et coepit docere illos
quoniam oportet filium hominis multa pati & reprobari a se-
nioribus & principibus sacerdotum & scribis & occidi &
post tres dies resurgere. Et palam verbum loque-
batur. Et apprehendens eum petrus coepit increpare
eum dicens. Absit a te domine non erit
tibi hoc. At ille conuersus & videns discipulos suos comina-
tus est petro dicens. Vade retro me satanas. quia non
sapis quae dei sunt sed quae hominum. Et convocata
turba cum discipulis suis dixit eis. Si quis vult
post me venire deneget semetipsum & tollat
crucem suam & sequatur me. Qui enim voluerit animam
suam saluam facere perdet eam. Qui autem perdiderit ani-
mam suam propter me & euangelium saluam eam faciet.
Quid enim prodest homini si lucretur mundum totum
detrimentum faciat animae suae. Aut quid dabit
homo commutationem pro anima sua. Qui enim me
confusus fuerit in hac adultera
& peccatrice & filius hominis confundetur eum cum venerit in
gloria patris sui cum angelis sanctis. ¶ Cap. ix.

Et dicebat illis. Amen dico vobis quia sunt
de hic stantibus qui non gustabunt mortem
donec videant regnum dei venientem in virtute
Et post dies sex assumpsit ihesus petrum & iacobum &
ioannem & duxit illos in montem excelsum seorsum
solos & transfiguratus est coram ipsis. Et vestimenta
eius facta sunt splendentia & candida nimis ve-
luti nix qualia fullo super terram non potest candida facere

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

Et appuit ill' helias ē moysē ⁊ ēant loq̄
tes cū ihu. Et rñs petr̄ ait ihu. Rabi
bon ē nos hic ee ⁊ faam? hic tr̄ tab.
tbi vnū ⁊ moysi vn̄ ⁊ helie vn̄. Nō. n.
sciebt qd diēt. Erant. n. timore exāti. Et
fca ē nubes obumbrās. Et vox ven de nu
be d. Hic ē filius mus carissim audite il
lū. Et statī circūspicientes neminē vidiūt
āplius nisi ihm tm secū. Et descēdēb ab ill'
d montē pcep ill' ne cui q̄ntiscūq̄ narra
ret nisi filius hōis a mortuis resurrexāt. Et
verbū tenuer ad se q̄rentes qd ēet cū a
mortuis resurrexāt. Et interrogabāt eū di
centes. Quid g̃ dicūt phi ⁊ scribe q̄ helyā
optet venire primū. Qui rñs ait ill'. Helyas
cū venerit primo restituet o. Et qmō scr
tm ē in filiū hōis vt multa pacī ⁊ spernat.
Sed dico vob q̄ et helyas venit ⁊ fecer̄ il
li q̄cūq̄ voluer sicut scr̄m ē de eo. Et veni
ens ad discipulos suos vidit turbā magnā ē
circa eos ⁊ scribas q̄rentes cū ill'. Et cōtin
ūs ois ip'i videns ihm stupefact ē ⁊ expauer
ntes salutabāt eū. Et interrogauit
eos. Quid mecū q̄ritis. Et rñs vnus
de turba dixit. Magr. attuli filiū meū ad te
habentē spm mutū. Qui vbicūq̄ apphendit
eū allidet eū ⁊ spumat ⁊ stridet dentib'
⁊ arescit. Et dixi discipl' tuis vt eiicerent eū ⁊
nō potuer. Et rñs dixit eis. O gēs incre
dula q̄m diu apud vos ero q̄m diu vos pa
ciar. Afferte illū ad me. Et attulerūt eū. Et
cū vidisset eū statī spūs cōturbauit eū ⁊ elisus
⁊ in volutabā spumās. Et interrogauit
patrē ei. Quāto tpis ē eq̄sto ei hoc accid
at ille ait. Ab infantia. Et frequēr eū ⁊
in ignē ⁊ in aq̄s misit vt eū perdet. Sed si quid
potes adiuua nos misi mei. Ihe autē
ait illi. Si potes ede oia possibilia sūt credēti
Et cōtinuo clamans pr̄ pueri cū lacrimis ai
ebat. Credo dne adiuua incredulitatē meā
Et cū vidisset ihs concurrentē turbā immundo
spū ī
minabat ei. Surde ⁊ mute spūs ego p̄cipio
ti ab eo ⁊ amplius ne introeas in eū. Et clamans ⁊
multū discissus eiecit ab eo. Et factus ē sicut
mortuus ita ut multi dicerent q̄ mortuus ē. Ihs
aut tenens manū ei eleuauit eū ⁊ surrexit. Et
cū introisset ī domū discipuli eius secreto interroga bāt
eū. Quia nos nō potuim eicere eū. Et dixit eis
Hoc genus in nullo pt exire nisi in oratione ⁊ je.

Et inde profecti pregrediebant galileā ⁊ nō
volebat quēq̄m scire. Docebat aut discipu
los suos ⁊ dicebat illis. Quia filius hois tradet in
manus hoīm ⁊ occidet eū ⁊ occisus tertia die
resurget. At illi ignorabāt verbū ⁊ timebāt
eum interrogare. Et venit capharnaū. Et
cū domi esset interrogabat eos. Quid in
tractabatis. At illi tacebāt. Siquidē in
se inuicē disputabant qs eet illor maior.
Et residens vocauit xii. ⁊ ait illis. Si quis
vult primus esse erit omnium nouissim
omnium minister. Et accepto puero statuit eū in
medio eor. Quē cōplexus eet ait illis. Quia
qs vnū eorū huiusmodi puerū receperit in no
mine meo recipit. Et quicūq̄ me susceperit
me suscipit. Et qui me misit. Sscr illi
Iohs. Magr. vidimus q̄dam in nomine tuo ei
cētē demonia ⁊ prohibuim eū quia nō sequ
batur nobiscū. Ihs aut ait. Nolite prohibere eum. Nē
mo. n. est qui faciat virtutē in nomine meo ⁊ pos
sit cito male loqui de me. Qui. n. nō
est aduersus nos pro
dit vobis aq̄ in nomine meo ⁊ quia
estis xpi amē dico vob non perdet mercedē suā.
Et qsqs scandalizauit vnū ex hīs pusillis credentib
in me bonum est ei magis si circūdaret mola
asinaria collo ei ⁊ in mare mitteret. Et si
scandalizauit te manus tua abscide illā. Bonum est tibi debile manū in vitā q̄m
duas manus habentē ire gehennā in ignē
inextinguibilē vbi vermis eor nō moritur ⁊ ignis
nō extinguit. Et si pes tuus scandalizat
te amputa illum. Bonum est tibi claudum in vitā
intrare ⁊ vitā eternā q̄m duos pedes habentē mitti
in gehennā ignis inextinguibilē vbi vermis eor nō
moritur ⁊ ignis nō extinguit. Et si oculus tuus scandalizat te
ice eum. Bonum est tibi luscum in regnū dei
q̄m duos oculos habentē mitti in gehennā ignis vbi ver
mis eor nō moritur ⁊ ignis nō extinguit. Omnis enim igne salietur
⁊ omnis victima sale salietur. Bonum est sal q̄ si
sal insulsum fuerit in q̄ eum condietis. Habete in
vobis sal ⁊ pacē habete inter vos.

Et inde surgens venit in fines iude
ę ultra iordanē. Et concurrunt iterum ad
eum turbe ⁊ sicut consueuerat iterum docebat
illos. Et accedentes pharisei interrogabāt
eum si licet viro vxorem dimittere temptantes
eum. At ille respondens dixit eis. Quid precepit vob
moyses. At illi dixerunt. Moyses permisit

libellū repudij scribe & mittē. Qui
rūs ihc ait. Ad dūritiam cordis vr̄ scr̄p
sit vob̄ p̄ceptū istud. Abūcio at & cāte
masculū & femina fec eos deus. & pp̄ hoc relinq
hō patrē suū & matrē & adhēbit vxori
sue & erūt duo in carne una. Itaq; iam
nō sūt duo sed una caro. Quod ergo deus iūxit hō
nō separet. Et in domo iterū discipuli eius
eid̄ de eodē interrogauerūt eū. Et dicit illis. Quicūq;
dimittit vxorē suā & aliā ducit adul
terium p̄mittit sup eā. Et si vxor dimissa
virū & alij nupserit mechatur. Et offe
bant illi puerulos vt tangeret eos. Discipuli aūt increpabāt offerentib̄. Quos cū
uidisset ihc indigē tulit & ait illis. Si
nite puerulos venire ad me & ne pro
hibueritis eos. Talium ē. n. regn. c. Amē
dico vob̄ quisq; nō receperit regnū dei
velut puerul̄ nō intrabit in id. Et complexans eos & ponēs manus sup illos benedicebat
eos. Et cū egressus esset in viā procurrens
quidā genu flexo ante eū & rogabat eū
d. Magr̄ bone quid faciā vt vitā eternā capiā. Ihc at dixit ei. Quid me di
cis bonū. Nemo bonus nisi vn̄s deus. Precepta nosti. Ne adulteres. ne occidas
ne fureris. ne falsū testimoniū dixeris ne
fraudē feceris. Honora patrē tuū & matrē. At ille respōdens ait illi. Magr̄ oīa
hec obseruaui a iuuentute mea. Ihs
at intuens eū dilexit eū. Et dixit illi
Vnū tibi deest. Vade quecūq; habes vende
da pauperib̄ & habebis thesaurū in celo. & ve
ni sequere me. Qui contristatus in verbo abiit
merens. Erat enim habens possessiones
multas. Et circūspiciens ihc ait ad
discipulos suos. Quā difficile qui
pecunias habent in regnū dei introibunt
Discipuli at obstupescebant in verbis eius
At ihc iterum respōdens ait illis. Filioli quā
difficile est confidentes in pecūnijs in regnū
dei introire. Facilius est camelū per foramen
acus transire q̄ diuitem intrare in regnū
dei. Qui magis admirabant dicentes ad
semetipsos. Et quis potest saluus fieri. Et in
tuens illos ihc ait. Apud homines impossibile est sed non apud deum. Omnia enim possibilia sunt apud
deum. Et coepit ei petrus dicere. Ecce nos dimisimus oīa & secuti sumus te. Respondens ihc ait
dñm dico vob̄ nemo est qui reliquit domum aut fratres aut sorores aut patrem aut matrem
aut filios aut agros propter me & propter euangelium
qui non accipiat centies tantum nunc in tempore hoc
domos & fratres & sorores & matres & filios
& agros cum persecutionibus & in seculo futuro vitam
eternā. Multi autem erunt primi nouissimi & nouissimi
primi. Erant autem in via ascendentes in hierusalē & ihc
precedebat illos & stupebant & sequentes
timebant. Et assumens iterum xii. ce
pit illis dicere que essent ei ventura quia ecce ascendimus hierosolimā & filius hominis
& scribe & seniores & damnabunt eum morte Et
tradent eum gentibus illudent ei & spuent
eum & flagellabunt eum & occident eum & tertia
die resurget. Et accedunt ad eum iacobus & io
annes filii zebedei dicentes. Magr̄ volumus vt
quodcunq; petierimus fiat nobis ab ipso. At ille
dixit eis. Quid vultis vt faciam vob̄. At illi dixerunt. Da nob̄ ut unus ad dexteram tuam & alius ad sinistrā tuam sedeamus in gloria tua. Ihc at ait eis. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibo. aut baptismo quo
ego baptizor baptizari. At illi dixerunt
ei. Possumus. Ihc at ait eis. Calicem quidem meum bibetis & baptismo
quo ego baptizor baptizabimini. Sedere at
em ad dexteram meam vel sinistrā non est
meum dare vob̄ sed quibus paratum est. Et audientes
decem. coeperunt indignari de iacobo & io
anne. Ihc at vocans eos ait illis. Scitis quia
hi qui videntur principari gentibus dominantur eis
& principes eorum potestatem habent in eos. Non
ita est autem inter vos. sed quicunq; voluerit in
ter vos primus esse erit omnium seruus. Nam & filius
hominis non venit ministrari sed ministrare & dare animam suam redemptionem pro multis
Et
[illegible] uenit iericho. Et proficiscente
eo de iericho & discipulis eius
& plurima multitudine filius ty
mei bartimeus cecus se
debat iuxta viam mendicans.
Et cum audisset quia ihc nazarenus est coepit
clamare & dicere. Fili dauid ihu. miserere mei
Et increpabant eum multi vt taceret. At ille
multo magis clamabat. Fili dauid miserere
mei. Et stans ihc iussit illum vocari

et vocauit eam dicens ei. Amice quo
esto. surge vocat te. Quę protinus ut
audiuit surrexit ad eum. Et re
spondens ihc dixit illi. Quid tibi fa
ciam. Cęca at dixit ei. Rabony ut uid
am. Ihc autem illi. Vade fides tua te saluũ
uit fecit. Et confestim uidit et secuta est eum
in uia. ¶ xvi.

Et cum appropiaret hierusalem et ue
nisset ad montem oliueti misit
duos ex discipulis suis et ait illis. Ite
in castellum quod contra nos est et statim intrantes
illuc inuenietis pullum ligatum super quem
nemo adhuc hominum sedit. Soluite illum
et adducite. Et si quis uobis dixerit quid facitis. dicite quia dominus
huius indiget et mittit illum. Et abeuntes inuenerunt
pullum ligatum ante ianuam foris in biuio
et soluunt eum. Et quidam de illic stantibus
dicebant illis. Quid facitis soluentes pullum
istum. Qui dixerunt eis sicut precepit illis ihc et
dimisit eos. Et duxerunt pullum ad ihm et
imponunt illi uestimenta sua et sedere fecerunt eum. Multi
autem uestimenta sua strauerunt in
uia. Alii autem frondes cedebant de arboribus et ster
nebant in uia. Et
qui precedebant et qui sequebantur clamabant dicentes. Osanna
benedictus qui uenit in nomine domini. Benedicta que uenit
regnum in nomine domini. Osanna in excelsis. Et
introiuit hierusalem in templum et circumspectis
omnibus cum iam uespere esset hora exeuntis be
thanię cum xii. Et alia die cum exiret
a bethania esuriit. Cumque uidisset a lon
ge ficum habentem folia uenit si quid forte in
ueniret in ea. Et cum uenisset ad eam nichil
inuenit præter folia. Non enim erat tempus ficorum
Et ihs dixit ei. Iam in amplius in etternum
ex te fructum nemo manducet. Et audie
bant discipuli eius. Et uenerunt hierusalem. Et
cum introisset in templum cepit eicere uendentes
et ementes in templo. Et mensas nu
mulariorum et cathedras uendentium columbas eius
et non sinebat ut quisquam
transferret uas per templum. Et
docebat dicens eis. Nonne
scriptum est quia domus mea domus orationis uocabitur cunctis gen
tibus uos autem fecistis illam speluncam latronum. Quod audito
principes sacerdotum et scribe quomodo illum
perderent. Timebant enim illum quia omnis turba
admirabatur super doctrina eius. Et cum
uespera fieret exibat de ciuitate. Et
mane cum transirent uiderunt ficum aridam
factam a radicibus. Et recordatus petrus dixit ei
Rabi. Ecce ficus cui maledixisti aruit
Et respondens ihs ait illi. Habete fidem dei
Amen dico uobis quia quicumque dixerit monti
huic tollere et mittere in mare et non hesi
tauerit in corde suo sed crediderit quia quodcumque
dixerit fiat fiet ei. Propterea dico uobis
omnia quecumque orantes petitis credite quia
accipietis et euenient uobis. Et cum
steterit ad orandum dimittite si quid
habetis aduersus aliquem ut et pater uester qui in celis est
dimittat uobis peccata uestra. Quod si uos non
dimiseritis nec pater uester qui in celis est dimittet
uobis peccata uestra. Et ueniunt iterum hierusalem
Et cum ambularet in templo accedunt
ad eum principes sacerdotum et scribe et seniores
et dicunt illi. In qua potestate hęc facis aut quis
dedit tibi potestatem ut hęc facias. Ihs
autem ait illis. Interrogabo et ego uos
unum uerbum et respondete mihi et dicam uobis in qua
potestate hęc facio. Baptismum iohannis de celo erat
an ex hominibus. Respondete mihi. At illi cogi
tabant secum dicentes. Si dixerimus de celo dicet
Quare ergo non credidistis ei. Si dicemus
ex hominibus timebant populum. Omnes enim habe
bant iohannem quia uere propheta erat. Et respon
dentes dicunt ihesu. Nescimus. Et respondens ihs
ait illis. Neque ego dico uobis in qua po
testate hęc facio. ¶ xii.

Et capit in parabolis loqui. Uineam plan
tauit homo et circumdedit sepem et fodit la
cum et edificauit turrem et locauit eam
agricolis et peregre profectus est. Et misit ad agricolas
tempore seruum ut ab agricolis accipe
ret de fructu uineę. Qui apprehensum eum cesum dimisit uacuum.
Et iterum misit ad illos alium seruum
et illum in capite uulnauerunt et contume
liis affecerunt. Et rursus alium misit
et illum occiderunt. Et plures alios quosdam cedentes
alios occiderunt. Adhuc ergo unum
filium carissimum habens misit illum ad eos
nouissimum dicens. Quia uerebuntur filium meum. Co
lonis autem dixerunt ad inuicem. Hic est heres
uenite occidamus eum et nostra erit hereditas. Et
apprehendentes eum occiderunt et eiecerunt extra uine
am. Quid faciet dominus uineę. Ueniet et

pdet colonos r dab⁹ vmeā alijs. ſ⁹
ſpūaz hñc legiſtj lapidē q̄ re. e.
hic f. ē i ea. am. ā do. f. ei. r eſt m. i
o. n. Et q̄ cū hñc eū tenēt r tumuert
turbā. Cognouit ē q̄m ad eos pabl'az
hñc dixat. Et relicto eo abiert. Et
mittūt ad eū exphiſeos q̄ſda r h'odi
anos vt eū capiant i vbo. Et ven
ientes dicūt ei. Magr̄ ſām q. verax es
r nō curas q̄ cōq̄n. Nec. n. uides i
facie ho. ſ⁹ in ueritate dj viā dj do.
Licet dare cēnſum ceſari an n dabi
mꝰ. Sciēs vſuaā eoz ait ill'. Quid
me tēptatis. Affer mi denariū. vt
videam. Et illi attulerūt ei. Et ait ill'
Cuj⁹ ē h ymago r ſcriptio? Dicūt
illi. Ceſaris. Et ait illis. Reddite q̄ ſūt
ceſaris ceſari r q̄ ſūt
dei deo. Et mirabāt ſup eo. Et venerūt
ad eū ſadducei q̄ dicūt resurrōem n
eē r interrogabāt eū dīcētes. Magr̄
moiſes nob ſcripſit. ve ſi cuj⁹ frāt mor
tuus fuerit r dimiſerit uxorē r filios
n reliquerit accipiat frāt ei⁹ uxorē ipi⁹
r ſuſcitet ſemē frī ſui. Septē g
frēs erant r primꝰ accepit uxorē r
mortuꝰ ē n relicto ſeie. Et ſc acce
pit eā r mortuꝰ ē. Et n iſte reliq⁹ ſemē. Et
tertiꝰ ſimiliter. Et accepit eā ſimiliter. Vn. r nō
reliquit ſemē. Nouiſſima oīm defūc
ta ē r mlr. In reſurrōne g̃ ergo reſur
gent cui⁹ de his erit uxor. Vn. ē enī
habuerūt uxorē. Et rñs ihc ait illis.
Nonne ideo errat⁹ n ſcientes ſcripturas nr̄as neq̄ potentiā dei. Cū. n. a mortuis
reſurrexerint nr̄ nubent nr̄ nubent ſed
ſunt ſic angeli q̄ in celis. De mortuis aūt q̄d re
ſurgāt nō legiſtis in libro moyſi ſup
rubum quō dixit illi deus. dicēs ego
ſū deus abraā. r deus yſaac. r deus ia. Nō eſt
mortuoꝝ ſed uiuoꝝ. Vos g multū er
ratis. Et accedēſ⁹ unꝰ de ſcribis qui
audierat illos q̄rentes inuicē q̄m
bñ illis rñdiſſet interrogauit eū q. eſſet p
mū oīm mandatū. Ihc aūt r⁹ ei. q.
p̄mū oīm mandatū ē audi iſrl.
Dñs deꝰ noſt⁹ dñs unus ē. Et dili
ges dñm deū tuū. ex toto corde tuo r ex to
mente tua. r ex to tota

= r ex to tua

mandatū. Secūm aūt ſile ē illi. Diliges
proximū tuū ſicut teip̄. Maior hoc ad
omne mandatū nō ē. Et ait illi ſcriba
bñ magiſter in ueritate dixiſti q. unꝰ ē
r nō ē alius p̄ē eī. Et ut diligat⁹ ex toto cor
de r ex toto intellectu r ex to tota
fortitudine. Et diligere proximū tanq̄ ſe
ipm maius ē oīb⁹ holocaustomatib⁹
r ſacrificijs. Ihc aūt videns q. ſapienter re
ſpondiſſet dixit illi. Non es longe a regno
dei. Et nemo iam audebat eū interrogare
Et rñs ihc docebat docēs in templo. Quō
dicūt ſcribe xp̄m ee filiū dauid. Ipe. n. dauid
dixit in ſpū ſco. Dixit dñs dño meo. Sede a
dextris meis. Donec ponam inimicos tuos
ſcabellum pedum tuorum. Ipe ergo
dauid dicit eū dñm r unde filius eius. Et
multa turba eum libenter audiebat. Et dice
bat illis in doctrina ſua. Cauete a ſcribis
bis q̄ volūt in ſtolis ambulare r ſalutari
in foro. r primas cathedras in ſynagogis r primos diſcubitus in cenis. Qui de
uorant domos viduarum ſub obtentu p
lixe oratois. Hi accipient prolixius iudicium
Et ſedens ihc contra gazophilaciū aſpiciebat
quō turba iactaret aes in gazofilaciū. Et multi
diuites iactabant multa. Cū aūt veniſſet
una uidua pauper miſit duo minuta
q̄ ē quadrans. Et conuocans diſcipulos ſuos
ait illis. Amen dico uob quōniam uidua h
pauper plꝰ oīb⁹ miſit q̄ miſerunt in gazofilaciū.
Omnes. n. ex eo q. habundabāt illi miſerūt
hec vo de penuria ſua oīa q̄ habuit
miſit totum victum ſuum. Et cū egrederet de

Et cū egrederet de templo ait illi unꝰ ex diſc. ſuis. Magr̄
aſpice quales lapides r quales structe
Et rñs ihc ait illi. Vides has magnas
edificationes? Non relinquetur lapis ſup lapidem. q̄ nō deſtruatur. Et cū ſederet in monte oliueti contra templū interrogabāt eū ſeorſum petrus r ia
cobus r ioh. r andr. Dic nob quando iſta fient r quod
ſignū erit quando hec omnia incipient conſummari. Et rñs
ihc coepit dicere illis. Videte ne quis vos ſedu
cat. Multi enim venient in nomine meo dīcētes q.
ego ſum r multos ſeducent. Cū audieritis
aūt bella r opiniones bellorum ne timueritis
oportet enim fieri ſed nondum finis. Exurget enim
gens ſup gentem r regnum ſup regnum r erunt
terremotus per loca r fames. Initium dolorum
hec. Videte aūt vosmetipos. Tradent

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

ē uos in cōcilijs & in synagogis vapulabitis & ꝙ̄ rectes & ꝓsides stabitis ꝓ me ī testiom illis. Et ī omīs gētes ꝓmū optet ꝑdicari euāgm. Et cū duxāt vos tradētes nolite ꝓcogitare qđ loq̄ris q̄ dabit vob̄ in illa hora id loq̄mini. Non enī estis vos loq̄ntes sed spūs patris vestri q̄ loq̄t in vob̄. Tradet aūt frat̄ fratrē in mortē & pat̄ filiū. Et insurgēt filii sup̄ patres & morte afficiēt eos. Et eritis odio oīb̄ ꝓp nomē meū. Qui aūt sustinuerit in finē hic slūs erit. Cū aūt uidetis abhoīm desolōis stantē ubi n̄ dz qui legit intelligat. Tūc qui in iudea sūt fugiāt in mōtes. Et qui sup̄ tectū n̄ descēdat in domū nec intret ut tollat aliq̄d de domo sua. Et qui in agro non reuertat retrorsū tollere uestimentū suū. Ve autē ꝓgnantib̄ & nutrientib̄ in illis diebus. Orate uē ut hyeme n̄ fiat. Erūt enī dies illi tribulatiōes tales q̄les n̄ fuerūt ab initio creature quā condidit deus usq̄ nūc nec fient. Et nisi breuiasset dns dies n̄ fuisset salua oīs caro sed ꝓpter electos quos elegit breuiauit dies. Et tūc si quis dixerit uob̄ ecce hic xp̄s ecce illic ne credideritis. Surgent enī pseudoxp̄i & pseudoꝓphete & dabūt signa & portenta ad seducēdos si fieri potest etiā electos. Vos aūt uidete. Ecce ꝓdixi uob̄ oīa. Sed in illis diebus ꝓ tribulationē illā sol obtenebrabit & luna n̄ dabit splendorē suū & stelle cadent de celo & uirtutes q̄ in cel̄is mouebunt̄. Et tūc uidebūt filiū hoīs uenientē in nubibus multa cū glia. Et tūc mittet angelos suos & congregabit electos suos a q̄tuor uentis a summo terre usq̄ ad summū celi. A ficu aūt discite parabolam. Cū iam ramus eius tener fuerit & nata fuerint folia cognoscitis q̄ in ꝓximo sit estas. Sic & uos cum uideritis hec fieri scitote q̄ in ꝓximo sit in ꝓstibus. Amen dico uob̄ q̄m nō trāsibit generatio hec donec oīa fiant. Celum & terra trāsibūt uba aūt mea non trāsibūt. De die aūt illa uel hora nemo scit neq̄ angeli celo neq̄ filius nisi pater. Videte uigilate & orate. Nescitis enī quando tempus sit. Sicut homo qui pegre ꝓfectus reliquit domū suā & dedit seruis suis potestatē cuiusq̄ opis & iānitori ꝑcepit ut uigilet. Vigilate ergo. Nescitis enī quando dominus domus ueniat. Sero an media nocte an galli cantu an mane ne cū uenerit repente inueniat uos dormientes. Quod autē uob̄ dico omib̄ dico uigilate.

Erat aūt pascha & azyma ꝓ biduum. Et querebāt summi sacerdotes & scribe quō eū dolo tenerent & occiderent. Dicebant aūt. Non in die festo ne forte tumultus fieret in ꝑplo. Et cū esset bethanie in domo symonis leprosi recumberet. venit mulier habēs alabastrū unguenti nardi spicati pretiosi & fracto alabastro effudit sup̄ caput ihū. Erant aūt quidā indigne ferentes intra semetipsos & dicentes. Ut quid perditio ista unguenti facta est. Poterat enī unguentū istud venūdari plꝰ ccc denariis & dari pauperib̄. Et fremebāt in eā. Ihs aūt dixit. Dimitte eā. Quid illi molesti estis. Bonū opus operata est in me. Semp enī pauperes habetis uobiscū & cū uolueritis potestis illis bene facere. Me aūt non semp habebitis. Quod habuit hec fecit. Preuenit enī unguere corpus meum in sepulturā. Amen dico uob̄ ubicūq̄ ꝓdicatū fuerit euāgm istud in uniuerso mundo & quod hec fecit narrabit in memoriā eius. Et iudas scarioth unus de. xii. abiit ad summos sacerdotes ut ꝓderet eum illis. Qui audientes gauisi sunt & ꝓmiserunt ei pecuniam se daturos. Et querebat quō opportune illum traderet. Et ꝓmo die azymoꝝ qñ pascha immolabant dicūt ei discipuli. Quo uis eamus & ꝑemus tibi ut manduces pascha. Et mittit duos ex discipulis suis & dicit eis. Ite in ciuitatē & occurret uob̄ ho lagenam aq̄ bajulans. Sequimini eum. Et quocūq̄ introierit dicite domino domus quia magr dicit ubi est refectio mea ubi pascha cū discipulis meis manducem. Et ipe demonstrabit cenaculū grande stratum & ibi parate nob̄. Et abierūt discipuli & uenerunt in ciuitatē & inuenerunt sicut dixerat illis & paurunt pascha. Vespe aūt facto uenit cum duodecim. Et discumbentib̄ eis & manducantib̄ ait ihs. Amen dico uob̄ quia unus ex uob̄ me tradet qui manducat mecū. At illi ceperunt contristari & dicere ei singillatim. Numquid ego. Qui ait illis. Unus ex duodecim qui intingit mecū manū in catino. Et filius quidē hoīs uadit sicut scriptum est de eo. Ve aūt homini illi p quē filius hoīs tradet. Bonum erat ei si nat̄ non fuisset homo ille

Et manducantib⁹ ill' accep⁹ ihc panē ⁊ benedicās fregit ⁊ dedit eis ⁊ ait. Sumite. hoc est corp⁹ meū. Et accepto calice gīas egēs dedit eis. Et bibūt ex illo oēs. Et ait illis. Hic est sanguis mūs nouū testamenti q⁹ pro multis effundet in remissionē. Amē dico uob⁹ q⁹ iam non bibam de hoc genimine uitis usq⁹ in diē illū cū illud bibam nouū in regno dei. Et hymno dicto exierūt in montē oliuaꝝ. Et ait illis ihc. Omnes scandalizabimini in nocte ista quia scriptū est. Percutiam pastorē ⁊ dispergentur oues. Postq⁹ autē resurrexero precedam vos in galileā. Petr⁹ autē ait illi. Et si omnes scandalizati fuerint in te. sed non ego. Et ait illi ihc. Amē dico tibi quia tu hodie in nocte hac priusq⁹ gallus vocē dederit ter me negabis. At ille amplius loquebat. Et si oportuerit me simul tecum mori non te negabo. Similiter autē et oēs dixerūt. Et uenerūt in prediū cui nomen gethsemani ⁊ ait discipulis suis. Sedete hic donec orem. Et assumit petrum ⁊ iacobum ⁊ iohannem secū ⁊ cepit pauere ⁊ tedere. Et ait illis. Tristis est anima mea usq⁹ ad mortē. Sustinete hic ⁊ uigilate. Et cū processisset paululum cadebat sup terrā ⁊ orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora. Et dixit. Abba pr̄ omnia tibi possibilia sunt. transfer calicē istū a me. Sed non quod ego uolo sed quod tu. Et uenit et inuenit eos dormientes. Et ait petro. Symon dormis. non potuisti una hora uigilare? uigilate ⁊ orate ne intretis in temptationē. Spūs quidē prōptus est caro autē infirma. Et iterum abiens oauit eundē sermonē dicēs. Et reuersus denuo uenit et inuenit eos obdormientes erant enim oculi eorum grauati. Et ignorabant quid responderent ei. Et uenit tertio ⁊ ait illis. Dormite iam ⁊ requiescite. Sufficit. Uenit hora ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum. Surgite eamus. Ecce qui me tradet prope est. Et adhuc eo loquente uenit judas scarioth unus de xii. ⁊ cum illo turba multa cum gladiis ⁊ lignis a principibus sacerdotum ⁊ scribis ⁊ seniorib⁹. Dederat autē traditor signum eis dicens. Quemcūq; osculatus fuero ipse est tenete eum ⁊ ducite caute. Et cum uenisset statim accedens ad eum ait rabbi. Et osculatus est eum. At illi manus injecerunt in eum ⁊ tenuerunt eum. Unus autē quidam de circumstantibus educens gladium percussit seruum principis sacerdotum ⁊ abscidit auriculam eius. Et respondens ihc ait illis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis ⁊ lignis apprehendere me. Quotidie apud vos eram docens in templo ⁊ non me tenuistis. Sed ut impleantur scripture. Et discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt. Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo ⁊ tenuerunt eum. At ille relicta sindone nudus profugit ab eis. Et abduxerunt ihm ad summum sacerdotem ⁊ conuenerunt omnes sacerdotes ⁊ scribe ⁊ seniores. Petrus autem a longe secutus est eum usq⁹ intro in atrium summi sacerdotis. Et sedebat cum ministris ⁊ calefaciebat se ad ignem. Summi autem sacerdotes ⁊ uniuersum concilium querebant aduersus ihm testimonium ut eum morti traderent nec inueniebant. Multi enim falsum testimonium dicebant aduersus eum ⁊ equalia erant testimonia eorum. Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant aduersus eum dicentes quoniam nos audiuimus eum dicentem. Ego dissoluam templum hoc manufactum ⁊ per triduum alterum manufactum edificabo. Et nec sic quidem equalis erat testimonium eorum. Et exurgens summus sacerdos in medium interrogauit ihm dicens. Nichil respondes quid hi aduersum te testificantur? At ille tacebat ⁊ nichil respondit. Iterum summus sacerdos interrogabat eum ⁊ dixit ei. Tu es christus filius dei benedicti? Ihc autem dixit illi. Ego sum. Et uidebitis filium hominis ad dexteram sedentem uirtutis ⁊ uenientem cum nubibus celi. Summus autem sacerdos scindens uestimenta sua ait. Quid adhuc desideramus testes. Audistis blasphemiam. Quid uobis uidetur? Qui omnes condemnauerunt eum esse reum mortis. Et ceperunt quidam conspuere eum ⁊ uelare faciem eius ⁊ colaphis eum cedere ⁊ dicere ei. Prophetiza. Et ministri alapis eum cedebant. Et cum esset petrus in atrio uenit una ancillarum summi sacerdotis. Et cum uidisset petrum calefacientem se aspiciens illum ait. Et tu cum ihu nazareno eras. At ille negauit dicens. Neque scio neque noui quid dicis. Et exiit foras ante atrium ⁊ gallus cantauit. Rursus autem cum uidisset illum cepit dicere circumstantibus quia hic ex illis est. At ille iterum negauit. Et post pusillum rursus qui astabant dicebant petro. Vere ex illis es nam ⁊ galileus es. Ille autem cepit anathematizare ⁊ iurare quia nescio hominem istum quem dicitis. Et statim iterum gallus cantauit. Et recordatus est petrus uerbi quod dixerat ei ihc priusquam gallus bis canat ter me negabis. Et flebat.

Capitulum xv.

Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus ⁊ scribis ⁊ uniuerso concilio uinciētes ihm ⁊ duxerunt tradiderunt
et tradiderunt pilato. Et interrogauit eum pilatus. Tu es rex iudeorum? At ille respondens ait illi. Tu dicis. Et accusa

banc eū sum sāc̄. ⁊ multi. ⁊ pilat aūt
rursū int̄rogauit eū d. Non rīdes q̄t
q̄m? vid in q̄ cā te accusāt. ⁊ nc a'
ampl' mch' r. vt ita mirāt pilat'.
P diē a' festū dimīt̄ solebat ill' vnū
ex vinctis q̄ū; peisset. erat a' qui
dicēb' barrabas qui cū sedicios fc
erat hoīadē. et cū aligīdisset turba cepit
rogāe sic ⁊ facere ill'. pilat a' r. e
eis ⁊ dix. vltas dimittā vb rege iudeoz
Sciebat. n. q̄ p īuidiā tradidissēt eū sa
mi sūi. Pontifices a' p̄suasūt turbis vt
mg̃ barrabā dimīt̄ eis. pilat' aūt
itēz r. ns aūt ill'. Quid f̄ multas facia
regi iu. At illi iterū clamauit. Crucifi
ge eū. pilat' vo dicebat eis. Quid e ma
li fec. At illi mg̃ clamabāt. Cruci
fige eū. pilat a' volēs pp̄ satisface
dimisit ill' bar. ⁊ tradidit eis ih̄u flagel
lū vt crucifigat. milites a' duxerūt
eū me in atriū p̄torii ⁊ conuocant totā
cohortē. ⁊ induūt eū purpurā ⁊ ponētes ei plec
tentes spīneā co. ⁊ capiti salutabāt eū
Ave rex iu. et p̄cussebāt ea. et hanc
⁊ genuflectētes eū adorabāt. Et postq̄m illusūt ei exuerūt
eū purpurā ⁊ induūt eū vestib; suis. et edu
cūt eū vt crucifigēt eū. et angariauit
p̄teūtē quēdam symonē cyrenēū
venientē de villa p̄rem alexandri ⁊ rufi
vt tolleret crucē ei. et p̄duūt illū in golga
tha locū q̄d e mīp̄tatū calvarie locū. et
dabat ei bibere mirratū vinū ⁊ nō accep
et crucifigentes eū diuiserūt vestimēta ei
mittentes sortē sup eis cs̄ q̄d tolleret
erat a' hora tertia ⁊ crucifixerūt eū. et erat ti
tulus cē ip̄i inscript. vt videbat. et cū eo
crucifigūt duos latrones vnū ad dexterā ⁊ alt
ū a sinistris ei. ⁊ adimplēta e scriptura q̄ dr
et cū iniquis reputat. e. et p̄teuntes blasphē
bāt eū mouentes capita sua ⁊ dicentes.
Vah qui destruis templū ⁊ in triduo illud re
edificas. saluū fac temetip̄m descendens d
cruce. similr ⁊ summi sac̄. illudentes ad alterutr
cū scribis dicebāt. alios saluos fecit semetip̄m
non potest. f. et rex isr descendat nc de cruce
vt videamus ⁊ credamus. et q̄ cū eo crucifixi erant
improperabāt ei. et sexta hora tenebre facte
sunt p totā terrā. vsq; hō. no. et hora nona

exclamauit ih̄c voce magna d. Heloy. heloi.
lamazab'. q̄d e mīp̄. deus meus deus meus
vt q̄d de. m. et quidā de circūstantib' di
cebāt. Ecce helyam vocat. Curreūs au
tē plenus spongia aceto. circūponēs ca
lamo potū dabat ei d. sinite videa
si veniat helias ad deponendū eū. ih̄c a' e
missa voce magna expirauit. et ecce
velū templi scissū e in duo a sūmo vsq; deor
sū. videns a' centurio qui ex adūso
stabat ex sic clamās expirasset aīt
Vere hic ho filius dei erat. erant a' ibi mulieres
de longe aspicientes inter quas erat maria
magd'. ⁊ maria iacobi minoris. et
ioseph mr. ⁊ salome. et cū esset in ga
lilea sequebant eū ⁊ ministrabāt ei. et ali
e multe q̄ simul cū eo ascenderant ierl
et cū iam sero esset factū q̄ erat parasceue
q̄ e ante sabbm venit ioseph ab arimathia
decurio nobilis qui et ipe erat expectans regnū dei
et audacter introiuit ad pilatū ⁊ petiit
corp ih̄u. pilat a' mirabat si iam obisset
et accersito centurione interrogauit eū
si iam mortuus esset. et cū ex centurione
cognouisset donauit corp ioseph. Ioseph aūt
emens sindonē ⁊ deponēs eū involuit
sindone ⁊ posuit eū in monumento qd erat ex
cisum de petra. et advolui lapidem ad ostium
monumenti. Maria a' magdalene ⁊ maria ioseph aspi
ciebat vbi ponerent. et die cū silerent sabbm
maria magd'. ⁊ maria iacobi. ⁊ salome. et ioh.
ut ue. vng. ihm. et nimis mane vna sabbi
ti ad monumentū veniūt sole. et dicebāt ad inui
cem. Quis reuolu. nob lapidem ab ostio monumenti. et respi
ciūt. respexerūt a' lapidem. erat q̄ppe magnus. et intro
euntes in monumentū sedentem iuuenem. in dex. coopertū
stolam candidam. et obstupuerunt. Qui dix illis. Nolite expa
uescere. Ihm quere nazarenum crucifixum. surrexit non est hic. Ecce lo
cus vbi posuerunt eum. sed ite dicite discipulis eius et petro q̄
precedit vos in galileam. ibi eum videbitis sicut dixit vobis. et
illae exeuntes fugerunt de monumento
habebant enim timorem et pauorem ⁊ nemini
quicquam dixerunt. timebant. Surgens a'
ih̄c mane prima sabbi apparuit primo
magd'. de qua eiecerat vii. demonia. illa vadens
nunciauit his qui cum eo fuerant luge
tibus ⁊ flentibus. et illi audientes q̄ vi
uit ⁊ visus est ab ea non credidit. Postea
duobus ex eis ambulantibus oīs

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

ĩalia effigie cũctꝫ tullĩa. Et ille cũctos nũcupauit certis ꝑ ill' ẽdidit. Ho misse recũbentib' ill' xi apl'is et ebĩnt mare. illoꝝ dñi. qui his qui uidant eũ re. ñ credidĩnt. Et dixit eis. Euntes ĩ mũ. v. ꝑ. e. o. are. Qui are. et bap. f. saluus e. Qui vo ñ are. dẽp. signa a' eos qui ẽ. hec se. Jn no. nõ de. e. lig. lo. no. ser. tol. Et si mor. q. b. ñ e. no. Sup egs man' ĩ. et bñ hẽbũt. Et dns quidẽ ihc postq̃ĩ lo. ẽ eis assũp. ẽ mce. et se. ad dex. dl. Illi aũt pfĉi ꝑ. u. do. coperante et ser. cõ. se. signis.

Explicit euangliũ sm Marcũ. Incip' plogus in lucam.

Quoniã quidẽ multi co
nati sũt ordinare narratiõm q̃ ĩ nob cõpleta sũt ꝛ sic tradiderũt nob qui ab initio ipi uiderũt et ministri fuerũt sermonis uisũ ẽ et mihi assecuto a principio omia diligẽter exordine tibi scribere optime theophile ut cognoscas eor uerbor de q̃ eruditus es ueritatem. Explic plog'. Incipit euangelium secundũ Lucam.

Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidã nomine zacharias de vice abia et uxor illi de filiabus aaron et nomen eius elizabeth. Erant aũt iusti ambo ante dm incedentes in oĩbus mandatis et iustificationibus dñi sine querela. Et non erat illis filius eo q̃ esset elizabeth sterilis et ambo processissent in diebus suis. Factum est aũt cũ sacerdotio fungerẽtur zacharias in ordine vicis sue ante deum secundum consuetudinem sacerdotij sorte cessit ut incensum ponere ingressus in templum dñi. Et omis multitudo erat populi orans foris hora incensi. Apparuit aũt illi angel' dñi stans a dextris altaris incensi. Et zacharias turbatus est timor irruit sup eum. Dixit aũt ad illum angel'. Ne timeas zacharia quoniam exaudita est deprecatio tua. et uxor tua elizabeth pariet tibi filium et vocabis nomen eius iohannem. Et erit gaudium tibi et exultatio multi in nativitate eius. Erit enim magnus coram dño et vinum et sicerã non bibet et spũ scõ replebit adhuc ex utero matris sue. Et multos filiorum israel convertet ad dñm dm ipsorum. Et ipse precedet ante illum in spũ et virtute helie ut

conuertat corda patrum in filios et incredulos ad prudentiam iustorum parare domino plebem perfectam. Et dixit zacharias ad angelum. Vñ hoc sciam ego enim sum senex et uxor mea processit in diebus suis. Et respondens angel' dixit ei. Ego sum gabriel qui asto ante deum et missus sum loqui ad te. et hec tibi evangelizare. Et ecce eris tacens et non poteris loqui usq; in diem quo hec fiant pro eo quod non credidisti verbis meis que implebũtur in tempore suo. Et erat populus exspectans zachariam et mirabantur quod tardaret in templo. Egressus aũt non poterat loqui ad illos. Et cognouerunt quod visionem uidisset in templo. Et ipse erat innuens illis et permansit mutus. Et factum est ut impleti sunt dies officii eius abiit in domum suam. Post hos aũt dies concepit elizabeth uxor eius et occultabat se menses v. dicens. Quia sic fecit mihi dñs in diebus quibus respexit auferre opprobrium meum inter homines. In mense aũt sexto missus est angel' gabriel a deo. Et discessit ab illa angel. Et ingressus aũt manens intus illi abiit in montana. cum festinatione. Erant manentes magnificat mansit aũt maria cum illa quasi menses tres et reversa est in domum suam. Elizabeth aũt impleti sunt dies ut pareret filium. Et audierunt vicini et cognati eius quia magnificauit dñs misericordiam suam cum illa et congratulabantur ei. Et factum est in die octauo venerunt circumcidere puerum et vocabant eum nomine patris sui zachariam. Et respondens mater eius dixit. Non sed vocabitur iohannes. Et dixerunt ad illam. Quia nemo est in cognatione tua qui vocetur hoc nomine. Innuebant aũt patri eius quem vellet vocari eum. Et postulans pugillarem scripsit dicens. Johannes est nomen eius. Et mirati sunt omnes. Aperta est aũt illico os eius et lingua eius et loquebatur benedicens deum. Et factus est timor super omnes vicinos eorum et super montana iudee diuulgabantur omnia verba hec. Et posuerunt omnes qui audierunt in corde suo dicentes. Quid putas puer iste erit. Etenim manus dñi erat cum illo. Et zacharias pater eius impletus est spũ sancto et prophetauit dicens. Benedictus dñs deus israel quia visitauit et fecit redemptionem plebi sue. Et erexit cornu salutis nobis in domo david pueri sui. Sicut locutus est per os sanctorum qui a seculo sunt prophetarum suorum. Salutem ex inimicis nostris et de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris et memorari testamenti sui sancti. Jusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nostrum daturum se nobis. Vt sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati serviamus illi. In sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altissimi vocaberis. Preibis enim ante faciem domini parare vias eius. Ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum eorum. Per viscera misericordie dei nostri in quibus visitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. Puer aũt crescebat et confortabatur spũ et erat in desertis usq; ad diem ostensionis sue ad

Factum est aũt in diebus illis exiit edictum a cesare augusto ut describeretur uniuersus orbis. Hec descriptio prima facta est prefecto syrie cyrino. Et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam ciuitatem. Ascendit aũt et ioseph a galilea de

ciuitate nazareth ī iudam ciuitate dō
q̄ nocatur bethleem eo q̄ erāt d̄ domo ⁊
familia dō vt p̄fitēt̄ cū maria d̄sponsata
sibi uxōe p̄gnāte. Factū ē aūt dū
ibi eēnt ⁊ mpleti sūt dies vt pareret. Et pe. fi. s.
p̄mo ⁊ pānis e. inuol. ⁊ reclinauit
p̄sepio qr̄ nō e. ei. lo. mdiū. Et pas. e. ī
regione e. vigil. ⁊ custo. uig. noc. s.
gre. s. Et ecce ang dō ste. nīt illos ⁊
claritas dī circūfulsit eos. ⁊ timuerūt timo.
Et dixit illis ang. Nolite timere. Ecce ē euāgelizo
vob gaudiū magn. qd erit o. po. qr̄ natus
ē hō. salu. qui ē xp̄s dō. ī ciuitate dā. Et hoc vob erit
signū. Inuenietis infantē pannis inuolutū ⁊ po.
ī p̄sepio. Et subito facta ē cū ang multitudo
militie cel. laudantiū deū ⁊ dicentiū. Gloria ī
altis. dō ⁊ in t̄ra pax hoībus bone uolūtatis. Et factū
ut discessit ab eis ang in celū. pastores
loquebāt ad inuicē. Transeamus usq̄ bethleē. ⁊ uideamus hoc
verbū qd factū ē qd dō ondit nob. Et uenerūt festi-
nāter. ⁊ inuenerūt maria. ⁊ ioseph. ⁊ infantē positū ī p̄sepio.
Videntes aūt cognouerūt de verbo quod dictū erat illis
de puero hoc. Et oēs qui audierūt mirati sūt
de his que dicta erant a pastoribus ad
ipos. Maria aūt conseruabat oīa verba hec cōferēs in
corde suo. Et reuersi sūt pastores glorificantes ⁊ laudā-
tes deū in omibus que audierant ⁊ viderāt sicut dictū
est ad illos. Et postquā cōplete sunt dies octo
vt circūcidēt puerū. vocatū est nomen eius ihc qd vocatū est ab
angelo priusquā in uentre concipe. Et postquā cōpleti sunt dies
purgationis eius scd legem moysi. tulerūt illum
in hierl̄m vt sisterent eum dō. sicut scriptū ē in lege
dō qr̄ oē masculinū adapiens uuluā sanctū dō. vocabit
et ut darent hostiā s. q̄ dictum ē in lege dō. p.
turtures aut duos pullos columbarum. Et ecce homo erat in
hierl̄m cui nomen symeon. ⁊ homo iste iustus ⁊ timo-
rat⁹ exspectans consolationē israel. ⁊ spūs scūs erat in eo. Et responsum acceperat a spū
scō non uidere mortē nisi prius uideret xp̄m
dō. Et uenit in spūm in templū. Et cū inducerent
puerum ihm parentes eius vt faceret secundū consuetudinē
legis pro eo. tulit eum in ulnas suas. ⁊ benedixit
deum ⁊ dixit. Nunc dimittis seruū tuū dne. s. v. t. tuū
in pace. quia uiderunt oculi mei salutare tuū
quod parasti ante faciem omnium populorum. lumen
ad reuelationem gentium. ⁊ gloriam plebis tue israel.
Et erat pater eius ⁊ mater mirantes super his que
dicebantur de illo. Et benedixit illis symeon. ⁊ dixit ad ma-
trem eius. Ecce positus est hic in ruinam ⁊ in resurrectionem multo-
rum in israel. ⁊ in signum cui contradicetur. Et tuam ipsius animam pertran-
sibit gladius. ut reuelentur ex multis cordibus cogitationes. Et
erat anna prophetissa filia phanuel de tribu
aser. hec processerat in diebus multis ⁊ uixerat

cū uiro suo annis .vii. a uirginitate
sua. Et hec uidua erat usq̄ ad annos
octoginta quattuor q̄ non discedebat de
templo ieiunijs ⁊ obsecrationibus seruiens
die ac nocte. Et hec ipsa hora supue-
niens confitebat d̄no ⁊ loquebatur de illo
oīb⁹ qui exp̄ctabāt redemptionē israel. Et cū
perfecissent oīa secundū legē dō reuersi sūt in galilea
ī ciuitatē suā nazareth. Puer aūt crescebat
et confortabat̄ plenus sapiē. ⁊ gr̄a dei erat
in illo. Et ibat parentes eius p annos
singulos in hierl̄m in die sollempni pasche. Et cū fuis-
sent annorum .xii. ascendentibus illis in hierl̄m secundū
consuetudinē diei festi. consummatis diebus cū
redirent remansit puer iesus in hierl̄m ⁊ non cognouerunt
parentes eius. Existimantes aūt illum esse in co-
mitatu venerunt iter diei ⁊ requirebant eum inter cog. suos.
Et non inuenientes regressi sūt in hierl̄m requi-
rentes eum. Et factum ē post triduum inue-
nerunt illum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos ⁊ interro-
gantem eos. Stupebant aūt oēs qui eum audiebant super
prudentia ⁊ responsis eius. Et videntes
admirati sūt. Et dixit mater eius ad illum.
Fili quid fecisti nob sic? Ecce pater tuus
ego dolentes querebamus te. Et ait ad illos. Quid est quod
me querebatis nescistis quia in his que patris mei
sunt oportet me esse. Et ipsi non intellexerunt verbum
quod locutus est ad illos. Et descendit cum eis
et uenit nazareth. ⁊ erat subditus illis. Et mater eius
conseruabat omnia verba hec in corde suo. Et ihc proficiebat sapientia ⁊ ætate ⁊ gratia apud deum ⁊ homines. Sm.

Anno xv° ipō tyberii cesaris
ponctio pylato iudee. tetrarcha
autē galilee herode philippo autē fratre eius
yturee ⁊ regionis trachonitidis ⁊ lisania abi-
lene. sub principatu summi sacerdotis anna ⁊ caypha. factum est
verbum dñi super iohannem zacharie filium in deserto.
Et venit in omnem regionem iordanis. predicans baptismum penitencie
in remissionem peccatorum sicut scriptum est in libro sermonum ysaie p.
vox clamantis. in deserto parate viam dñi. rectas facite semitas
eius. Omnis vallis implebitur. ⁊ omnis mons ⁊ collis humiliabitur.
⁊ erunt prava in directa. ⁊ aspera in uias planas. Et uidebit omnis caro
salutare dei. Dicebat ergo ad turbas que exibant
ut baptizarentur ab eo. Genimina
vipearum quis ostendit uobis fugere a ventura ira.
Facite ergo fructus dignos penitencie. Et ne ce-
pisse dicere patrem habemus abraham. Dico enim
vobis quia potens est deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe.
Jam enim securis ad radicem arboris po-

Lunī

Dīs ergo asor: ñ facēs fructū bonū excidēt:
et ī ignē mittēt· Et interrogabāt eū turbe dicē
tes· Qd ḡ faciem? ℞ndens aut: dicebat
illis· Qui hꝫ duas tunicas: det nō hñti·
Et q̄ hꝫ escas: silr faciat· Venīunt aūt ℞pu
blicani ut baptizarent: et dixerunt ad illū·
Magister· qd faciem? At ille dixit ad eos·
Nichil amplꝰ q̄m q̄ dīctum ē vob facā
tis· Interrogabant aūt eū et milites dicētes·
Qd faciem et nos? Et ait illis· Neminē
concutiatis. neq; calumniā faciatis: et cō
tenti estote stipendiis vīs· Exaltāte
aūt ꝓphē et cogitantib; omīb; cordib; su
is de iohe ne forte ipe ēet xp̄s· Respondit iohēs
dicēs omīb;· Ego quidem baptizo vos aq̄
uemet aūt fortiōr me cui nō sū dignꝰ solue
corrigiā calceamēti ei⁹· Ipse vos bapti
zabit ī spū scō et ign· Cuius ventilabrū ī
manu eius· et ꝑgabit aream suā· et congre
gabit triticū in horreū suū· paleas aūt cō
buret igni inextinguibili· Multa quidē et
alia exortans euāgelizabat ꝓphām· Herō
des aūt tetrarcha cū corripet⁹ ab illo
de herodiade uxore fris sui· et de omīb;
malis q̄ fecat herodes· adiecit et hoc sup
ra: et inclusit iohem· Factū ē aūt cū bap
tizaret oīs ꝓphā: et ihū baptizato et ora
te· aptū ē celū· et descēdit spūs scūs cor
pe sicē columbā ī ipm· Et uox de celo fc̄a
ē· tu es filius mꝰ dilꝰ· tibi cōplacui
mi· Et ipse ihs erat incipiens q̄ annoꝝ
xxx· ut putabat filius iosep· Qui
fuit heli· qui fuit mathat· qui fuit leui·
qui fuit melchi· qui fuit iānne· qui fu
it ioseph· qui fuit mātatie· qui fuit
amos· qui fuit naum; qui fuit hesli·
qui fuit nagge· qui fuit maat; qui fu
it mathatie· qui fuit semei· qui fuit
ioseph; qui fuit iuda· qui fuit iohan
na· qui fuit resa; qui fuit zorobabel·
qui fuit salathiel· qui fuit neri· qui fu
it melchi· qui fuit addi· qui fuit cho
sam; Qui fuit helmadam· qui fuit her·
qui fuit ihesu· qui fuit heliezer· qui
fuit iorim· qui fuit mathat; Qui fuit
leui· qui fuit symeon· qui fuit iuda;
Qui fuit ioseph· qui fuit iona· qui
fuit heliachim; Qui fuit melea· q̄
fuit menna· qui fuit mathatha; Qui

fuit nathan· qui fuit dauid· qui fu
it yesse; Qui fuit obeth· qui fuit boos·
qui fuit salmon; Qui fuit naason·
qui fuit amminadab· qui fuit aram; Qui
fuit esrom· qui fuit phares· qui fuit
iude; Qui fuit iacob· qui fuit ysaac·
qui fuit abrahe; Qui fuit thare· qui
fuit nachor· qui fuit seruch; Qui fuit
ragau· qui fuit phaleth· qui fuit he
ber; Qui fuit sale· qui fuit cainan·
qui fuit arfaxat; Qui fuit sem· qui
fuit noe· qui fuit lamech; Qui fuit
mathusale· qui fuit enoch· qui fuit
iareth; Qui fuit malaleel· qui fu
it cainan· qui fuit enos; Qui fuit
seth· qui fuit adam· qui fuit dei· Q nn

Ihs aūt plenus spū scō· regressꝰ ē ab
iordane· Et agebat in spū in deser
tō diebus xl· et tēptabat a dya· Et nichil mā
ducauit in illis diēb· Et consumatis illis·
esurit· Dixit aūt illi dya· Si filius dei
es· dic lapidi huic ut panis fiat· Et
respōdit ad illū ihs· Scriptū ē q̄a nō in solo
pane uiuit hō· sed in oī uerbo dei· Et duxit
illū dya· in montē altissimū· et ostē
dit ei oīa regna orbis tre in momēto tē
poris· Et ait ei· Tibi dabo potēt hanc
uniuersā· et gl̄am illorū· quia mihi tra
dita sūt· et cui uolo do illa· Tu ergo si adorāue
ris cora me· erūt tua oīa· Et respōdēs
ihs dixit illi· Scriptū ē· Dnm dm tuū
adorabis· et illi soli seruies· Et duxit illū
in hierlim· et statuit eū sup pinnā tem
pli· et dixit illi· Si filius dei es· mitte
te hinc deorsum· Scriptū ē enim q̄a angelis
suis mādauit de te· ut cōseruent te· et
q̄a in manib; tollent te· ne forte offen
das ad lapidē pedē tuū· Et respōdens ihs
ait illi· Dictū ē· Non tēptabis dnm de
um tuū· Et cōsummata oī tēptatiōne
dya· recessit ab illo· usq; ad tēpus· Et
egressus ē ihs in uirtute spūs in galileam·
Et fama exiit p uniuersā regionem de
illo· Et ipe docebat in synagogis eorū·
et magnificabat ab oīb;· Et uenit na
zareth ubi erat nutritus· et intrauit se
cūdū consuetudinē suā die sabbati in syna
gogā· et surrexit legere· Et traditus ē illi
liber ysaie ꝓphe· Et ut reuolui⁹ libꝝ

Tercem

ī uent locū ubi sept̄ erat · ℣ ps dñs or
me ꝓpter qđ unxit me · euangelizare
pauꝑib⁹ misit me · ℣ anaze ctos corđ
ꝑdicare captiuis remissiōē · et cecis
ulum · dimittē cfractos in remissio
nem · ℣ predicare anm dñi acceptū ·
et diem retributiōis · Et cū plicuisset
libz reddidit ministro · et sedit · Et om
niū in synagoga oculi · erant intendēte
mecum · Cepit aut dicē ad illos · quia
hodie impleta ē hec scptura in auribꝫ
uris · Et oēs testimoniū illi dabāt ·
et mirabant in uerbis gē q̄ procedebant
de ore illius · et dicebant · Nonne hic
ē filius ioseph · Et ait illis · Utiq; di
cetis mihi hanc similitudinē · Medice cura
te ipm · Et dicunt ad illū ꝑsi · Quan
ta audiuimꝰ facta in capharnaum · fac t
hic in ꝑria tua · Ait aut · Amē dico uob
qa nemo ꝓpha acceptus est in ꝑria sua ·
In ueritate dico uobis multe uidue erant
in diebus helye · multi q̄n clausū est
celū annis tribꝰ et mensibꝫ sex · cū fa
ctus est fames magna in oī tra · et ad nullā
illaz missus ē helias ꝛ in sarepta sy
donie ad mulierē uiduā · Et multi
leprosi erant in isrl sub helyseo ꝓpha ·
et nemo eoz mundatus ē ꝛ naaman
syrus · Et repleti sūt oēs in synagoga
ua · hec audientes · Et surrexerunt ꝛ eie
cerūt illū extra ciuitatē · et duxerunt
illū usq; ad supciliū montis sup̄ que
ciuitas illoz erat edificata · ut precipi
tarent eū · Ipe aut trāniens p medium
illoz ibat · Et descendit in capharna
um ciuitatē galilee · ibiq; docebat il
los sabbatis · Et stupebant in doctrīa
eius · quia in ptate erat sermo ipi · Et
in synagoga erat homo hns dēmoni
um immundi · et exclamauit uoce
magna dicens · ℣ me · Quid nob et
tibi ihu nazarene · uenisti perdere nos ·
℣ ao te qui sis · scūs dei · Et increpauit
illū dns · dicens · Obmutesce · et exi
ab illo · Et cū proiecisset illū demoni
um in medium exiit ab illo · nichilq;
illū nocuit · Et factus ē pauor omnibꝫ ·
et colloquebant ad inuicē dicentes · Qđ
est hoc uerbū · qa in ptate et ūtute
imperat spiritib⁹ immundis et exeunt · Et
diuulgabatur fama de illo in omē locū
regionis · ℣ surgens aut de synagoga · i
ntrauit in domū symonis et andree · ℣o
cruris aut symonis tenebat magnis fe
bribus · Et rogauerunt illū pro ea · Et stās
sup illam imperauit febri · et dimisit il
lam · Et continuo surgens ministrabat il
lis · Cū aut sol occidisset · oēs q̄ habe
bant infirmos uariis languoribꝰ · duce
bant illos ad eum · At ille singulis ma
nus imponens · curabat eos · Exibant aut
demonia a multis · clamātia et dicentia
quia tu es filius dei · Et increpans non
sinebat ea loqui · quia sciebant ipm esse
xpm · Facta aut die egressus ibat in desertū
locū · et turbe requirebant eū · Et uene
runt usq; ad ipm · et detinebant eū ne
discederet abeis · Quibꝰ ille ait · Quia et
aliis ciuitatib⁹ oportet me euangeliza
re regnū dei · quia ideo missus sū · Et e
rat ꝓdicans in synagogis galyleę · ℣ ·

Factū ē aut cū ℣be irruerent mul
tī ut audirēt uerbū dei · et ipe stabat
secus stagnū genesareth · Et uidit du
as naues stantes secus stagnū · Pisca
tores aut descendant et lauabant rema ·
Ascendēs aut unā nauem q̄ erat symo
nis · rogauit eū a terra reducere pusillum ·
Et sedens · docebat de nauicla turbas · Et
cessauit aut loqui · dixit ad symonem ·
Duc in altū · et laxate retia uīa ī captu
ram · Et respōdens symon · dixit illi · Præ
cptor per totam noctē laborantes nichil ce
pimus · in uerbo aut tuo laxabo retē · Et
cū hoc fecissent · cluserunt piscium multitudi
nem copiosam · Rupebatur aut retē
eoz · Et annuerūt sociis qui erant in
alia nauī · ut uenirent et adiuuarent
eos · Et uenerūt ꝛ impleuerunt ambas na
uiculas · ita ut mergerentur · Qđ ꝑ uidēs
symon petrus · procidit ad genua ihu
dicens · Exi a me · quia ho peccatōr sū dne ·
Stupor enī circūdederat eū et omēs qui cū eo
erant · in captura piscium quā ceperant · Si
militer aut iacobū et iohēm filios zebe
dei · qui erant socii symonis · Et ait ad
symonē ihc · ℣ Noli timere · ex hoc iam homi
nes eris capiens · et subductis ad terram na

uibus: relictis omnibus secuti sunt illum.
Et factum est cum esset in una ciuitatum: et ecce
uir plenus lepra. Et uidens ihesum et pro
cidens in faciem: rogauit eum dicens. Do
si uis potes mundare. et extendens ma
num: tetigit illum dicens. Volo. Mun
dare. Et confestim lepra discessit ab illo.
Et ipse precepit illi ut nemini diceret:
sed uade ostende te sacerdoti. et offer pro emun
dacione tua sicut precepit moyses in testi
monium illis. Perambulabat autem mag
nus de illo: et conuenebant turbe mul
te ut audirent et curarentur ab infirm
itatibus suis. Ipse autem secedebat in deser
tum et orabat. Et factum est in una dierum:
et ipse sedebat docens. Et erant phari
sei dicentes. et legis doctores: qui uene
rant ex omni castello galilee et iudee et
ierusalem. Et uirtus domini erat ad sanandum
eos. Et ecce uiri portantes in lecto ho
minem qui erat paraliticus: et querebant
eum inferre et ponere ante eum. Et non inue
nientes qua parte eum inferrent pre turba
ascenderunt supra tectum: et per tegulas
summiserunt eum cum lecto in medium ante
ihesum. Quorum fidem ut uidit: dixit. Homo:
remittuntur tibi peccata tua. Et ceperunt cogi
tare scribe et pharisei dicentes. Quis est
hic qui loquitur blasphemias: Quis
potest dimittere peccata nisi solus deus: Ut cogno
uit autem ihesus cogitaciones eorum: respondens
dixit ad illos. Quid cogitatis in cordibus
uestris: Quid est facilius dicere dimittuntur
tibi peccata: an dicere surge et ambula:
Ut autem sciatis quia filius hominis potes
tatem habet in terra dimittendi peccata: tunc ait
paralitico. Tibi dico: surge tolle lectum
tuum: et uade in domum tuam. Et confestim
surgens coram illis. tulit in quo iacebat:
et abiit in domum suam magnificans de
um. Et stupor apprehendit omnes. et mag
nificabant deum: et repleti sunt timore
dicentes. quia uidimus mirabilia ho
die. Et post hec exiit et uidit publi
canum nomine leui. sedentem ad thelone
um: et ait illi. Sequere me. Et relic
tis omnibus: surgens secutus est eum.
Et fecit ei conuiuium magnum leui in do
mo sua. Et erat turba multa publicanorum

et aliorum qui cum illis erant discumbentes.
Et murmurabant pharisei et scribe eorum:
dicentes ad discipulos eius. Quare cum
publicanis et peccatoribus manducatis
et bibitis: Et respondens ihesus: ait ad il
los. Non egent qui sani sunt medico:
sed qui male habent. Non ueni uocare ius
tos sed peccatores in penitenciam. At illi dixerunt ad
eum. Quare discipuli iohannis ieiunant frequen
ter et obsecraciones faciunt similiter et pharise
orum: tui autem edunt et bibunt. Quibus ipse
ait. Numquid potestis filios sponsi dum
cum illis est sponsus facere ieiunare: Ueni
ent autem dies: et cum ablatus fuerit ab il
lis sponsus: tunc ieiunabant in illis
diebus. Dicebat autem ei similitudinem
ad illos: quia nemo commissuram a uesti
mento nouo immittit. in uestimentum ue
tus. Alioquin et nouum rumpit: et ue
teri non conuenit commissura a nouo. Et
nemo mittit uinum nouum in utres
ueteres. Alioquin rumpit uinum nouum
utres et ipsum effundetur: et utres pe
ribunt. Sed uinum nouum in utres nouos
mittendum est: et utraque conseruantur. Et
nemo bibens uetus statim uult no
uum. Dicit enim. Uetus melius est.

Factum est autem in sabbato secundo. primo
cum transiret per sata uellebant
discipuli eius spicas: et manducabant
confricantes manibus. Quidam autem pha
riseorum dicebant illis. Quid facitis quod
non licet in sabbatis: Et respondens ihesus: dixit
ad eos. Nec hoc legistis quod fecit dauid
cum esurisset et qui cum eo erant: quomodo intra
uit in domum dei. et panes propositionis
sumpsit et manducauit et dedit his qui
cum ipso erant: quos non licet manducare
nisi tantum sacerdotibus: Et dicebat illis: quia
dominus est filius hominis etiam sabbati. Factum est
autem et in alio sabbato: ut intraret in syna
gogam et doceret. Et erat ibi homo: et manus
eius dextera erat arida. Obseruabant autem
scribe et pharisei si in sabbato curaret:
ut inuenirent unde accusarent eum. Ipse
uero sciebat cogitaciones eorum. Et ait homini
qui habebat manum aridam. Surge et sta
in medium. Et surgens stetit. Et ait ad
illos ihesus. Interrogo uos. si licet sabbatis

bñfacē au malē · Anmā salua facere
an ꝑdere · Et ꝯcumspectis oñib⁹ dixit
homini · Extende manū tuā · Et exten
dit · Et restituta ē manus eius · Ipi aūt
repleti sūt insipiencia · et colloquebāt
ad inuicem quidnam faceret de ihu ·
Factū ē autē in illis diebus · exiit in mō
tē orare · et erat pernctans in orōne dī ·
Et cū dies fact̄ esset · uocauit discipulos
suos · et elegit duodecim ex ipsis · quos
et aplos nominauit · Symonē quē cog
nominauit petrū · et andream frēm ei⁹ ·
iacobū et iohem · philippum et bartho
lomeū · matheum et thomā · iacobū
alphei et symonē qui uocatur zelotes ·
iudam iacobi et iudam scariothis · qui
fuit proditor · Et descendēs cū illis ste
tit in loco campestri · et turba discipu
lor⁹ eius · et multitudo copiosa plebis
aboi iudea et hierlm et maritima · et ty
ri et sidonis · qui uenerant ut audirent
eum · et sanarent ā languorib⁹ suis ·
Et qui uexabant a spūtib⁹ immūdis ·
curabantur · Et oīs turba qrebat eū
tangere · quia uirtus de illo exibat · et
sanabat oīs · Et ipe eleuatis oculis
in discipulos suos · dicebat · bī pauꝛes
quia uestrū est regnū dei · bī qui nunc
esuritis · quia saturabimini · bī qui nunc
fletis · quia ridebitis · Beati eritis cū
uos odierint homines · et cū separauerint vos
et exprobrauerint · et eiecerint nomen uestꝝ
tāquā malū · ꝓpter filiū hoīs · Gaude
te illa die · et exultate · Ecce enim mer
ces uestra multa ē in celo · Secundū hec enim
faciebant prophetis patres eoꝝ · Verūta
men ue uobis diuitib⁹ · quia habetis
solacium uestrū · Ve uob qui saturati
estis · quia esurietis · Ve uobis qui ri
detis nunc · quia lugebitis et flebitis ·
Ve cū uobis benedixerint omes homines ·
Secundū hec enim faciebant pseudoꝓphetis
patres eoꝝ · Sed uob dico qui auditis ·
Diligite inimicos uros · bñ facite his
qui oderunt uos · Benedicite maledicen
tibus uobis · orate pro calumpniantib⁹
uos · Et qui te percutit in maxillam ·
ꝓbe illi et alteram · Et ab eo qui aufert
tibi uestimentū · et tunicā noli prohibe ·
Omni autē petenti te tribue · et qui aufert
q tua sunt · ne repetas · Et prout uultis
ut faciant uobis homines · et uos facite
illis similiter · Et si diligitis eos q vos
diligunt · que uobis ē gra · Nam et pec
catores diligentes se diligunt · Et si be
nefeceritis his · qui vob bñfaciūt · q uob
ē gratia · Hoc et pctores hoc faciunt ·
Et si mutuū dederitis his a quib⁹ sperat is
recipere · q gra est vob · Nam et pctores
pctoribus fenerant · ut recipiant equa
lia · Verūtamen diligite inimicos uros · et bene
facite · et mutuū date · nichil inde span
tes · et erit merces ura multa · et eritis fi
lii altissimi · quia ipe benignus ē sup ingra
tos et malos · Estote ergo misericordes ·
sicut et pr̄ ur misericors ē · Nolite iudica
re · et non iudicabimini · Nolite condempnare
et non condēpnabimini · Dimittite · et dimit
temini · Date et dabit uobis · mensuram
bonā et confertam et coagitatā et super effun
dentē · dabunt in sinum uru · Eadē qp
pe mensura qua mensi fuerit · remē
tietur uobis · Dicebat autē illis et si
militudinē · Numquid pt cecus cecū duce
re · Nonne ambo in foueam cadūt · Nō est
discipulus sup magistrū · Perfectus autē
omis erit · si sit sicut magr eius · Quid aut
uides festucā in oculo fratris tui · trabē
autē q in oculo tuo ē non consideras · Aut q
modo potes dicere fri tuo · fr sine eiciā festu
cam de oculo tuo · ipe in oculo tuo trabem
non uides · Hypocrita · ejice primū trabē de o
culo tuo · et tunc perspicies ut educas fe
stucā de oculo fris tui · Non ē enim arbor bo
na que facit fructus malos · neq arbor
mala · faciens fructū bonū · Vnaquaq
enim arbor de fructu suo cognoscit · Neq
enim de spinis colligunt ficus · neq de ru
bo uindemiant uuam · Bonus homo de
bono thesauro cordis sui profert bonū ·
et malus homo de malo thesauro pfert ma
lū · Ex habūdantia enim cordis os loqr ·
Quid aut vocatis me dne dne · et non fa
tis q dico · Omis q uenit ad me et audit
sermones meos et facit eos · ostendā vobis
cui similis sit · Similis ē homini edifi
canti domū qui fodit in altum · et posuit fūn
damentū supra petrā · Inundatione aut fac-

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

Luca

Cū aut̄ venisset ad eū vir dicent ihēs baptista mi sit nos ad te dicēs Tu es q̄ venis⁹ es an aliū expectam⁹

illisum ē flumē domus illi: et ī potuit cā mouē· fundata eī erat sup̄ petrā· Qui aut̄ audit et nō facit: similis ē homini edificanti domū sup̄ terrā sine fundamento· in quā illabis ē fluuius· et statim cecidit· et fact̄ ē ruina domus illi magna·

Cum aut̄ implesset oīa uba sua in aures plebis· intrauit capharnaum· Centurionis aut̄ cuiusdā seruus male hns erat mortuus· qui illi erat pretiosus· Et cū audisset de ihū· misit ad eū seniores iudeoz· rogans eum ut ueniret et saluaret seruū eius· At illi cū uenissēt ad ihm· rogabant eū sollicite· dicentes ei quia dignus est ut hoc illi p̄stet· Diligit enī gentē nr̄am· et synagogā ip̄e edificauit nobis· Ihs aut̄ ibat cū illis· Et cū iam nō longe eēt a domo· misit amici um Centuriō amicos dicens· Dñe noli uexari· non enī dignus sū ut sub tectū meū intres· Propt̄ qđ et me ipm nō iudignū arbitratus ut uenirem ad te· sed dic ubo et sanabit puer meus· Nam et ego hō sū sub potestate ordinatus· hns sub me milites· Et dico huic uade· et uadit· et alio uenī· et uenit· Et seruo meo fac hoc· et facit· Quo audito ihs miratus ē· et conuersus sequēti se turbis dixit· Amen dico uobis· nec in isrl tantā fidē inueni· Et reuersi q̄ missi fuerant domū· inuenerūt seruū qui languerat sanū· Et factū ē deinceps bat mansuetus· q̄ uocatur nain· et ibat cū illo discipuli eius· et turba copiosa· Cū aut̄ appropiaret porte ciuitatis ecce defunctus efferebatur· filius unicus matris sue· Et hec uidua erat· et turba ciuitatis multa cū illa· Quā cū uidisset dns misa motus sup̄ illā· dixit ei· Noli flere· Et accessit· et tetigit loculū· Hi aut̄ qui portabant· steterunt· Et ait· Adolescens· tibi dico surge· Et resedit qui erat mortuus· et cepit loq· Et dedit illū matri sue· Accepit aut̄ omnes timor· et magnificabant deū dicētes· Quia ppha magnus surrexit in nob· et quia deus uisitauit plebē suā· Et exiit hic sermo in uniuersam iudeā de eo· et omnē circa regionē· Et nūciauerunt iohi discipuli eius· de omnibz his· Et conuocauit duos de discipulis suis iohs· et misit ad ihm dicens· Tu es qui uenturus es· an alium expectamus· In ipa aut̄ hora curauit multos a languoribus et plagis et spiritibus malis· et cecis multis donauit uisum· Et respondens dixit illis· Euntes nūciate iohi· que uidistis et audistis· Quia ceci uident· claudi ambulant· leprosi mundant̄· surdi audiūt· mortui resurgūt· pauperes euangelizantur· Et bns est quicūq; nō fuerit scandalizatus in me· Et cū discessissent nuncii iohis· cepit dicere de iohe· ad turbas· Quid existis in desertū uidere· A arundinē uento motam· Sed quid existis uidere· Hominē mollibus uestimentis indutum· Ecce qui mollia gerūt sunt et deliciis in domibus regū sunt· Sed quid existis uidere· Prophetam· Etiam dico uob et plus quam pphām· Hic est de quo scptū est· Ecce ego mitto angelum meū ante faciē tuā· qui pparabit uiam tuā ante te· Dico enī uob· maior inter natos mulierū· pphā iohe baptista nemo est· Qui aut̄ minor ē in regno dei· maior est illo· Et omis ppls audiens et publicani iustificauerunt deum· baptizati baptismo iohis· Phарisei aut̄ et legisperiti cōsiliū dei spreuerunt in semet ipos· nō baptizati abeo· Cui ergo simules dicam homines generationis huius· et cui similes sunt· Similes sunt pueris sedentibus in foro· et loquentibus ad inuicē· et dicentibus· Cantauimus uobis tybus· et nō saltastis· lamentauimus· et nō planxistis· Venit enī iohs baptista neq; manducans panē neq; bibens uinū· et dicitis· Demoniū hꝫ· Venit filius hominis manducans et bibens· et dicitis· Ecce hō deuorator et bibens uinū· amicus publicanoz et peccatoz· Et iustificata ē sapiēcia ab omnibus filius suis· Rogauit aut̄ illum quidā de phарisеis· ut manducaret cū illo· Et ingressus domū phарisei· discubuit· Et ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix· ut cognouit qđ accubuit in domo phарisei· attulit alabastrū unguenta· et stans retro secus pedes eius lacrimis cepit rigare pedes eius· et capillis capitis sui tergebat· et osculabatur

pedes eius: et ungento ungebat. Videns
autem phariseus qui uocauerat eum: ait in
tra se dicens. Hic si esset propheta. sciret utique
que et qualis mulier esset. que tangit
eum: quia peccatrix est. Et respondens
ihesus: dixit ad illum. Symon habeo tibi aliquid
dicere. At ille ait. Magister dic. Duo de
bitores erant cuidam feneratori: unus
debebat denarios quingentos: et alius
quinquaginta. Non habentibus illis unde
redderent: donauit utrisque. Quis ergo eum
plus diligit: Respondens symon: dixit. Esti
mo quia is cui plus donauit. At ille
dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad
mulierem: dixit symoni. Vides hanc mu
lierem: Intraui in domum tuam: aquam pe
dibus meis non dedisti. Hec autem lacri
mis rigauit pedes meos: et capillis
suis tersit. Osculum mihi dedisti. Hec autem
ex quo intrauit: non cessauit osculari pe
des meos. Oleo caput meum non unxisti.
Hec autem ungento unxit pedes meos. Pro
ter quod dico tibi. remittuntur ei peccata mul
ta: quoniam dilexit multum. Cui autem minus
dimittitur: minus diligit. Dixit autem
ad illam. Remittuntur tibi peccata. Et ceperunt
qui simul accumbebant: dicere intra se. Quis
est hic. qui etiam peccata dimittit. Dixit autem
ad mulierem. Fides tua te saluam fecit: ua
de in pace. ¶ viii.

Et factum est deinceps. et ipse iter fa
ciebat per ciuitates et castella predicans et
euangelizans regnum dei: et duodecim cum
illo. Et mulieres aliquae que erant curate
a spiritibus malignis et infirmitatibus:
Maria que vocatur magdalene. de qua demo
nia septem exierant: et iohanna uxor cu
ze procuratoris herodis: et susanna. et alie
multe: que ministrabant ei de facultatibus
suis. Cum autem turba conueniret plurima
et de ciuitatibus properarent ad eum: dixit per
similitudinem. Exiit qui seminat: semi
nare semen suum. Et dum seminat aliud
cecidit secus uiam et conculcatum est: et uo
lucres celi comederunt illud. Et aliud ce
cidit super petram: et natum aruit. quia non
habebat humorem. Et aliud cecidit inter
spinas: et simul exorte spine suffoca
uerunt illud. Et aliud cecidit in terram bo
nam: et ortum fecit fructum centuplum. Hec
dicens: clamabat. Qui habet aures audien
di: audiat. Interrogabant autem eum disci
puli eius: que esset hec parabola. Quibus
ipse dixit. Vobis datum est nosse misterium
regni dei. Ceteris autem in parabolis: ut uidentes
non uideant. et audientes non intelli
gant. Est autem hec parabola: Semen est
uerbum dei. Qui autem secus uiam: hi sunt
qui audiunt. Deinde uenit dyabolus:
et tollit uerbum de corde eorum: ne credentes
salui fiant. Nam qui super petram: qui
cum audierint. cum gaudio suscipiunt uerbum.
Et hi radices non habent: quia ad tempus
credunt. et in tempore temptacionis recedunt.
Quod autem in spinis cecidit. hi sunt qui audie
runt: et a sollicitudinibus et diuiciis et
uoluptatibus uite euntes suffocantur.
et non referunt fructum. Quod autem in terram bo
nam. hi sunt qui in corde bono et optimo au
dientes uerbum retinent et fructum afferunt
in paciencia. ¶ ix.

Nemo autem lucernam accedens operit
eam uase aut subtus lectum ponit: sed super
candelabrum ponit: ut intrantes uideant
lumen. Non enim est occultum quod non manifestetur
nec absconditum quod non cognoscatur et in pa
lam veniat. Videte ergo quomodo auditis.
Qui enim habet: dabitur illi. Et quicumque non
habet: et quod putat se habere auferetur ab illo.
Venerunt autem ad illum mater et fratres eius.
et non poterant adire ad eum preturba: et nun
ciatum est illi. Mater tua et fratres tui stant
foris: uolentes te uidere. Qui respondens dixit
ad illos. Mater mea et fratres mei hi sunt:
qui uerbum dei audiunt et faciunt. Factum
est autem in una dierum. et ipse ascendit in na
uiculam: et discipuli eius. Et ait ad il
los. Transfretemus transstagnum. Et as
cenderunt. Nauigantibus autem illis: ob
dormiuit. Et descendit procella uenti
in stagnum. Et complebatur nauicula
et periclitabantur. Ascendentes autem: susci
tauerunt eum dicentes. Preceptor: perimus.
At ille surgens increpauit uentum et tem
pestatem aque: et cessauit. Et facta est
tranquillitas. Dixit autem illis. Vbi est
fides uestra: Qui timentes mirati sunt dicen
tes ad inuicem. Quis putas hic est quia

et ueritas impat et maru: et obediunt
ei. Euangauit autē ad regionē gerase
enor: q̄ est ptra galyleam. Et ai egress
eēt ad ām. occurit uir q̄dam q̄ habebat de
moniū iam tēporibus mltis: et uesti
mito nō indueb̄at. neq; in domo mane
bat: sz in monumētis. Is ut uidit ihm
padit aiū illū: et exclamans uoce mag̃
dixit. Qd mi et ē tē ihu fili dei altissimi:
Obsecro te ne me torqas. Precipiebat n-
spiritui immūdo: ut exiret ab homine.
Multis em̄ temporib⁹ arripiebat illum.
et uinciebatur catenis et cōpedib⁹ aut
todiebat: et ruptis uinculis agebatur a
demonio in deserta. Interrogauit autē illū
ihc: dicens. Qd tibi nom̄ est: At ille dix.
legio. Quia intrauerant demonia mlta
in eū. Et rogabant illū ne imperaret eis
ut in abyssum irent. Erat autē ibi grex
porcor: mltor: pascēs aī mōtē: et roga
bant eū ut permitteret eis in illos ingredi.
Et permisit illis. Exierunt g̃ demonia ab
homīe: et intrauerunt in porcos. Et impe
tu abiit grex per precips in stangnū:
et suffocatus est. Qd ut uiderunt pāi qui
pascebant: fugerunt et nūciauerunt in ci
uitatē et uillas. Exierūt autē uidē qd
factū ē: et uenerunt ad ihm. Et inuenerūt
hominē sedētē a quo demonia exierāt
uestitū ac sanā mētē ad pedes eius: et
timuerunt. Narrauerunt autē illis et q̄ui
derant: qmō sanus factus est a legiōe. Et
rogauerunt illū omnis multitudo regionis
gerasenor ut discederet ab eis: qa timore
magno tenebant. Ipe aut ascendēs na
uem: reuersus ē. Et rogabat eū uir a q̄
demonia exierant: ut cū eo eēt. Dimisit
autē eū ihc dicēs. Redi domū tuā: et nar
ra quanta fecit tibi dūs. Et abiit pmulsa-
uitatē: prdicans quanta illi fecisset ihc.
Factū ē autē cū rediisset ihc: excepit illū
turba. Erant em̄ omnes expectantes eū.
Et ecce uenit uir cui nom̄ iairus: et ipe
princeps synagoge erat. Et cecidit ad pe
des ihu rogans eū ut intraret in domū
eius: quia filia unica erat illi fere an
norū duodecim: et hec moriebat. Et cō
tigit dū iret: a turbis cōprimebatur.
Et mlier q̄dam erat in fluxu sanguinis
ab annis xij. q̄ in medicos erogauerat oēm
substantiam suam: nec a nullo potuit curari. Ac
cessit retro. et tetigit fimbriam uestimēti
eius: et cōfestim stetit fluxus sanguinis
eius. Et ait ihc. Quis ē qui me tetigit.
Negantib⁹ aut̄ omnib⁹: dixit petrus et
qui cū illo erant. Preceptor turbe te cōp
munt et affligunt: et dicis quis me tetigit.
Et dixit ihc. Tetigit me aliquis.
Nam ego noui uirtutē de me exisse.
Videns aut̄ mlier q̄ nō latuit: tremēs
uenit et pcidit ante pedes illius: et ob
q̄m causam tetigit eū indicauit coram
omi plo: et quēadmodū cōfestim sana
ta sit. At ipe dixit illi. Filia fides tua te
saluā fecit: uade in pace. Adhuc illo
loquente uenit q̄dam ad principē synago
ge: dicēs ei. Qa mortua ē filia tua: no
li uexare illū. Ihc aut audito hoc uer-
bo: respondit patri puelle. Noli timere. Crede tm̄:
et salua erit. Et cū uenisset ad domum
nō permisit intrare secū quēq̄m: nisi petrū
et iacobū et iohem: et patrem et matrem
puelle. Flebant aut̄ omnes: et plangebant illā.
At ille dixit. Nolite flere. Nō ē
enim mortua: sed dormit. Et deridebāt eū:
scientes quia mortua erat. Ipe aut tenēs
manū eius: clamauit dicens. Puella:
surge. Et reuersus ē spūs eius: et surrexit
cōfestim. Et iussit illi dari manducare. Et
stupuerunt parentes eius. Quib⁹ precepit: ne
alicui dicerent. qd factū erat. ℣. x.

Conuocatis aut̄ xij. apostolis dedit
illis uirtutē et potestatē sup omnia dēmo
nia: et ut languores curarēt. Et misit
illos prdicare regnū dei: et sanare infir
mos. Et ait ad illos. Nichil tuleritis in
uia: neq; uirgā: neq; peram: neq; panē:
neq; pecuniam: neq; duas tunicas habe
tis. Et quācūq; domū intraueritis ibi ma
nete: et inde ne exeatis. Et quicūq; nō
receperint uos: exeuntes de ciuitate illa
etiam pulueres pedū uestrorū excutite in
testimoniū sup illos. Egressi aut̄ cir
cuibant per castella: euangelizantes et cu
rantes ubiq;. Audiuit aut̄ herodes tetrar
cha omnia que fiebāt a deo: et hesita
bat eo qd dicerent a quibusdā qa iohes sur
rexit a mortuis. A quibusdā uo: qa helyas

as appmt. Abalus autē: qapheta vnus de antiquis fuerat. Et aut hōdes. Johem ego dollaui. Qs autē ē iste de quo ego audito talia. Et q̄rebat videre eū. Et reuſi appli: narrauīt illi q̄ſq; fecīt. Et aſſumptis illis ſecef ſit ſeorſū in deſtū locū: qui ē bethſaida. Qd aī 2 gnullēt turbe: ſecute ſūt illū. Et excepit illos. et loq̄bat illis de regno dei: et eos qui cura indigebāt ſanabat. Dies aut cepat declinare. Et accedētes. xij. dixīt illi. Dimitte turbas: ut euntes in castella uillasq; q̄ circa ſ duitant et inueniant eſcas: q̄a hic in deſto loco ſumus. Ait autē ad illos. Vos date illis manducare. At illi dixerunt. Nō ē nob plus q̄m q̄nq; panes et duo pisces. Nisi forte nos eamꝰ et emamꝰ in omēz hanc turbā eſcas. Erāt aut fere viri q̄ſq; milia. Ait autē ad diſcipulos ſuos. Fācte illos diſcumbere p̄ cuneas q̄ſq; denos. Et ita fecerūt. et diſcubuerūt omnes. Acceptis autē q̄nq; panibus et duobꝰ piſcib. reſpexit in celum et benedixit illos. et fregit et diſtribuit diſcipulis ſuis: ut ponerent ante turbas. Et manducauerūt oēs: et ſaturati ſ. Et ſublatū eſt q̄d ſuperfuit illis fragmentoꝝ: cophinꝰ xij. Et factū ē dū eſſet ſolus oꝝās: erant dī illo et diſcipuli. Et interrogauit illos dicēs. Quē me dicūt ee turbe. At illi reſpondētes dixerūt: Johem baptiſtā. Alii autē helyam. Alii q̄ propheta unus de prioribꝰ reſurrexit. Dixit autē illis. Vos autē quē me ee dicitis. Reſpondēs ſymō petrus: dixit. Xpm dei. At ille increpans illos p̄cepit nemini dicere hoc: dicēs q̄a oportet filiū hoīs multa pati. et reprobari a ſenioribꝰ et principib sacerdotū et ſcribis. et occidi: et tertia die reſurgere. Dicebat autē ad oēs. Si quis vult post me venire abneget ſemetipm. et tollat crucem ſuā cotidie. et ſequatur me. Qui enī voluit aīam ſuā ſaluā facere. perdet illam. Nā qui perdidit aīam ſuā p̄ me: ſaluā faciet illā. Qd enī p̄deſt hoī ſi lucretur vniuſum mundū: ſe autē ipm perdat. et detrimentū ſui faciat. Nam q̄m erubuit et mōs ſiquis: huic filius hoīs erubeſcet: cū venerit in maieſtate ſua et patris et ſanctoꝝ angelorū. Dico autē vob ue ſūt aliq̄ hic ſtantes qui nō gustabūt mortē: donec uideant regnū dei.

Factū ē autē poſt hec verba fere dies octo: et aſſūpſit petrū et iacobū et johem. et aſcendit in montē ut oraret. Et fācto ē dū oraret ſpēs vultus eius altera: et veſtitus eius albus refulgens. Et ecce duo viri loq̄bant cū illo. Erant autē moyſes et helyas: viſi in maieſtate. Et dicebant exceſſū eius: quē cōpleturus erat in hieruſlm. Petrus uō et qui cū illo erant: grauati erant ſompno. Et euigilantes uidūt maieſtatē eius: et duos viros qui ſtabant cū illo. Et factū eſt dū diſcederent ab illo: ait petrus ad ihm. Preceptor: bonū ē nos hic ee. Et faciamus tria tabernacula. Vnū tibi. et vnū moyſi. et vnū helye: neſciens quid diceret. Hec aut eo loquente facta eſt nubes. et obumbrauit eos. et timuerūt intrantib illis in nubem. Et vox facta ē de nube dicēs. Hic ē filius meus dilectus: ipm audite. Et dum fieret vox: inuentus ē ihc ſolus. et ipſi tacuerūt: et nemi dixerūt in illis diebus quicquā ex his que uiderant. Factū ē aut in ſequenti die deſcendentibus illis de monte: occurrit illi turba multa. Et ecce vir de turba exclamauit dicēs. Magiſter obſecro te reſpice in filiū meū: q̄a unicus mihi ē in. Et ecce ſpūs apprehendit eū: et ſubito clamat et elidit eū et diſſipat illū cū ſpuma: et vix diſcedit dilanians eū. Et rogaui diſcipulos tuos ut ecerent illum: et nō potuerūt. Reſpōdēs aut ihc: dixit. O gnāc incredula et prāua ulſquequo ero apd vos et patiar vos. Adduc huc filium tuū. Et dū accederet: elisit illū dimonū: et diſſipauit. Et curauit ihc ſpm immundū. et ſanauit puerū: et reddidit illū patri eius. Stupebant aut omnes: in magnitudie dei. Omnibz mirantib omnibꝰ que faciebat: dixit ad diſcipulos ſuos. Ponite vos in cordibꝰ vrīs ſermones istos. Filius n hoīs futurū ē ut tradat in manus hoīm. At illi ignorabant verbū iſtud: et erat velatū

aī eos · ut nī ſeruarēt illō · Et abierūt ī
castellū samaritanorū · ut parārent illi · Et nō receperūt eū · quia
facies eius erat euntis hierusalē · Cū uidis
sent autē discipuli eius iacobus & iohēs
dixerūt · Dñe uis dicamus ut ignis descēdat
de celo et consumat illos · Et conuersus inc
pauit illos dicens · Nescitis cui spiritui
estis · filius hominis nō uenit animas per
dere sed saluare · Et abierūt in aliud castellū ·
Factū est autem ambulantibus illis in uia ·
dixit quidam ad illum · Sequar te quocūq; ieris ·
Et ait illi ihc · Vulpes foueas habent · et uo
lucres celi nidos · filius autē hominis nō habet
ubi caput reclinet · Ait autē ad alterum ·
Sequere me · Ille autē dixit · Dñe permitte
mihi primū ire · et sepelire patrem meum ·
Dixitq; ei ihc · Sine mortuos sepelire
mortuos suos · Tu autē uade · et
annuncia regnum dei · Et ait alter · Sequar
te dñe · sed primū permitte mihi renunciare his
qui domi sunt · Ait autē ihc · Nemo mittens
manum suam aratro · et aspiciens retro ·
aptus est regno dei · Post hec autem designa
uit dominus et alios septuagintā duos · et
misit illos binos ante faciem suam · in oēm
ciuitatem et locum quo erat ipse venturus ·
Et dicebat illis · Messis quidem multa ·
operarii autem pauci · Rogate ergo dominum mes
sis · ut mittat operarios in messem suam ·
Ite · Ecce ego mitto vos · sicut agnos in
ter lupos · Nolite portare sacculum · neq;
peram · neq; calciamenta · et neminem per uia
salutaueritis · In quācūq; domum introie
tis · primum dicite · Pax huic domui · Et
si ibi fuerit filius pacis · requiescet super illum
pax uestra · Sin autem ad uos reuertetur · In eadem
autem domo manete · edentes et bibentes
quæ apud illos sunt · Dignus est enim operarius mer
cede sua · Nolite transire de domo in domum ·
Et quācūq; ciuitatem introieritis et susceperint
vos · manducate quæ apponuntur vobis ·
et curate infirmos qui in illa sunt · et dicite
illis · Appropinquauit in vos regnum dei ·
In quācūq; ciuitatem introieritis et non recep
erint vos · exeuntes in plateas eius dicite ·
Etiam pulueren qui adhesit nobis de ciuita
te uestra · excutimus in uos · Tamen hoc sci
tote · quia appropinquabit regnum dei · Dico
vobis quia sodomis in die illa remissius erit
quam illi ciuitati · Ve tibi corozaim ue tibi
bethsaida · quia si in tyro et sydone factæ
fuissent uirtutes quæ factæ sunt in uobis · olim in
cilicio et cinere sedentes penitentiam egissent · Ver
tamen tyro et sydoni remissius erit in iudi
cio · quam vobis · Et tu capharnaum nū quid
usq; ad celum exaltaberis · usq; ad infernum descende
ris · Qui vos audit · me audit · et qui vos
spernit · me spernit · Qui autem me spernit ·
spernit eum qui me misit · Reuersi sunt autem lxxij ·
cum gaudio · dicentes · Dñe etiam dēmonia
subiciuntur nobis in nomine tuo · Et ait illis ·
videbam satanam sicut fulgur de celo cadē
tem · Ecce dedi vobis potestatem calcandi super
serpentes et scorpiones · et super omnem uirtutem
inimici · et nichil vos nocebit · Verumtamen
in hoc nolite gaudere · quia spiritus vobis subiciuntur ·
Gaudete autem · quod nomina vestra scripta sunt in
celis · In ipsa hora exultauit spiritu sancto · et
dixit · Confiteor tibi pater dñe celi et terre ·
quod abscondisti hec a sapientibus et prudē
tibus · et reuelasti ea paruulis · Etiam pater
quia sic placuit ante te · Omnia mihi tradita
sunt a patre meo · Et nemo scit · qui sit filius
nisi pater · et qui sit pater nisi filius · et cui vo
luerit filius reuelare · Et conuersus ad discī
pulos suos · dixit · Beati oculi · qui vident
quæ vos uidetis · Dico enim vobis · quod multi
prophete et reges voluerunt uidere quæ vos uidetis ·
et non uiderunt · et audire quæ auditis · et
non audierunt · Et ecce quidam legisperitus
surrexit · temptans eum et dicens · Magi

qd faciēdo uitaz eternaz possidebo. At il
le dixit ad eū. In lege qd scriptū est. Quomō
legis. Ille rndens. dixit. Diliges dnm
dm tuū ex toto corde tuo. et ex tota aīa
tua. et ex omnibz uiribus tuis et ex omni
mēte tua. et pximū tuū sic te ipm. Dix
itqz illi. Recte respōdisti. Hoc fac. et vi
ues. Ille autē volēs iustificare se ipm.
dixit ad ihm. Et quis ē meus pximus.
Suscipiēs autē ihc. dixit. Homo qdaz
descendebat ab irlm in iericho. et incidit
in latrones. Qui etiā despoliauerunt eū. et
plagis ī positis abierunt. semiuiuo
relicto. Accidit aūt ut sacerdos qdā descē
deret eadē uia. et uiso eo pteriuit. Sili
et leuita cū eēt secus locū et uideret eū.
ptransiit. Samaritanus autē qdā iter
faciēs. uenit secus eū. Et uidēs eū. mīa
motus ē. Et appropiās alligauit uulnera
eius. īfundēs oleū et uinū. Et īponēs
illū ī iumētū suū duxit in stabulū. et cu
ram eius egit. Et altera die ptulit duos d
narios et dedit stabulario. et ait. Cāz
illius habe. Et qdcūqz sup erogauerīs. ego
cū rediero reddā t. Qs horz tū uidet tibi
pximus fuisse illi q incidit in latrones.
At ille dixit. Qui fecit mīaz in illū. Et ait
illi ihc. Vade et tu fac silr. Factū est autē
dū irent. et ipe intrauit ī qddā castel
lū. et mlier qdaz martha nomīe exce
pit illū in domū suaz. Et huic erat so
ror nomīe maria. q etiā sedēs secus pe
des dō. audiebat uerbū illius. Martha aūt
satagebat. circa freqns mīsteriū. Qui stetit
et ait. Dne n ē t cure qd soror mea re
liqd me solaz mīstrare. Dic g illi ut
me adiuuet. Et rndens. dixit illi dō.
Martha. martha. sollicita es. et turba
ris erga plurima. Porro. unū ē neces
sariū. Maria optimā ptez elegit. q n
auferetur ab ea. .xn.

Et factū ē dū eēt in loco qdaz orans
ut cessauit. dixit unus ex discipulis eius
ad eum. Dne doce nos orare. sicut et
iohs docuit discipulos suos. Et ait illis.
Cū oratis. dicite. Pr. sctificet nomē tu.
ad ue. reg. tu. pa. nos. cot. da no. ho.
et di. nb pcca nra. siqdez et ipi dimitti
mus omī debēti nob. et ne nos īducas
in tēptacōez. Et ait ad illos. Qs uestrum
hebit amicū. et ibit ad illū media noc
te. et dicet illi. Amice. cōmoda mī tres
panes. quia amicus meus uenit de uia
ad me et n heo qd ponaz an illū. et il
le rndens deintus dicat. Noli mī moles
tus ēe. iam ostiū clausū ē et puri mei
mecū s incubili. nō possū surgē et da
re t. et ille si pseuerauit pulsans. dico
vob. et si n dabit illi surgens eo qd ami
cus eius sit ppter ī probitatē tn eius sur
get. et dabit illi qtqd hēt necessarios.
Et ego vob dico. Petite. et accipietis.
Querite et inuenietis. Pulsate. et apiet
vob. Oīs. n. q petit accipit. et q querit in
uenit. et pulsanti apietur. Quis aūt
ex uob pr̄em petit panē. nūqd lapidē
dabit illi. Aut piscē. nūqd p pisce s
pentē dabit illi. Aut si petierit ouū.
nūqd porriget illi scorpionē. Si ergo
uos cū sitis mali nostis bona data da
re filiis uris. qntomag pr̄ ur de celo
dabit spm bonū petētibus se. Et erat
ihc eiciens demoniū. et illd erat mu
tū. Et cū eiecisset demoniū. locutus ē mutus.
et admirate s turbe. Qdaz autē ex eis
dixerunt. In beelzebub pncipe dmomo
rū eicit dmonia. Et alii tēptantes. sig
nū de celo qrebant ab eo. Ipe autez ut
uidit cogitacōes eorz. dixit eis. Omne
regnū in se ipm diuisū desolabitur. et do
mus sup domū cadet. Si autē et satha
nas in se ipm diuisus ē. qmō stabit reg
nū ipius. qa dicitis in beelzebub eice
me dmoīa. Si autē ego in beelzebub ei
cio dmoīa. filii uri in quo eiciunt. Ido
ipi iudices uri erūt. Porro si in digito
dei eicio dmoīa. pfcto puenit ī vos reg
dei. Cū fortis armatus custodit atrium
suū. in pace s ea q possidet. Si aūt for
cior illo supueniens uicerit eū. uniūsa
arma eius aufert in qbus cōfidebat. et spo
lia eius distribuet. Qui n est mecū. ad
uersum me ē. Et qui nō colligit mecū.
dispgit. Cū immūdus spe exierit ab hoīe
pambulat p loca maqsa qrens requiem.
et n inueniens dicit. Reuertaz in domuz
meā vn exiui. Et cū uenit. inuenit sco
pis mūdataz. Et tūc uadit et assumit

septem alios spiritus nequiores se: et ingressi habitant
ibi. Et fuit nouissima hominis illius: peiora
prioribus. Factum est autem cum hec diceret: extol
lens vocem quedam mulier de turba: dixit illi.
Beatus venter qui te portauit: et ubera que suxi
sti. At ille dixit. Quin ymmo beati qui audi
unt verbum dei: et custodiunt illud. Turbis
autem concurrentibus: cepit dicere. Generacio hec:
generacio nequam est. Signum querit: et signum non
dabitur illi nisi signum ione. Nam sicut fuit io
nas signum ninuitis: ita erit filius hominis
generacioni isti. Regina austri surgit in iu
dicio cum viris generacionis huius: et condempnabit
illos: quia venit a finibus terre audire sapienciam
salomonis. Et ecce plus quam salomon hic. Viri
ninuite surgent in iudicio cum generacione
hac: et condempnabit illam: quia penitenciam ege
runt ad predicacionem ione. Et ecce plus
quam iona hic. Nemo lucernam accendit et
in abscondito ponit neque sub modio: sed super
candelabrum: ut qui ingrediuntur lumen uide
ant. Lucerna corporis tui: est oculus tuus. Si oculus
tuus fuerit simplex: totum corpus tuum luci
dum erit. Si autem nequam fuerit: et corpus
tuum tenebrosum erit. Vide ergo: ne lumen
quod in te est tenebre sint. Si ergo totum corpus
tuum lucidum fuerit non habens aliquam partem tene
brarum: erit lucidum totum: et sicut lucerna
fulgoris illuminabit te. Et cum loqueretur:
rogauit eum quidam phariseus ut pranderet
apud se. Et ingressus recubuit. Phariseus
autem cepit intra se reputans dicere: quare
non baptizatus esset ante prandium. Et ait dominus
ad illum. Nunc vos pharisei quod deforis est ca
licis et catini mundatis. Quod autem intus est
vestrum: plenum est rapina et iniquitate. Stul
ti: nonne qui fecit quod deforis est: et id quod
dentus est fecit. Verumtamen quod superest date eleo
sinam: et ecce omnia munda sunt vobis. Sed ve
vobis phariseis qui decimatis mentam et rutam
et omne olus: et preteritis iudicium et caritatem
dei. Hec autem oportuit facere: et illa non omit
tere. Ve vobis phariseis qui diligitis primas
cathedras in synagogis: et salutaciones
in foro. Ve vobis qui estis ut monumen
ta que non apparent: et homines ambulantes
ora nesciunt. Respondens autem quidam ex legisperitis:
ait illi. Magister hec dicens etiam facis nobis
contumeliam. At ille ait. Et vobis legisperitis
ve: quia onerantis homines omnibus que portari non
possunt: et ipsi uno digito uestro non tangitis
sarcinas. Ve uobis qui edificatis monumen
ta prophetarum: patres autem uestri occiderunt illos
Profecto testificamini quod consentitis operibus
patrum vestrorum: quoniam quidem ipsi eos occiderunt:
vos autem edificatis eorum sepulchra. Prop
terea et sapiencia dei dixit. Mittam ad illos
prophetas et apostolos. et ex illis occident et perse
quentur. ut inquiratur sanguis omnium pro
phetarum qui effusus est a constitucione mundi a ge
neracione ista: a sanguine abel usque ad san
guinem zacharie: qui perit inter altare et edem.
Ita dico vobis: requiretur ab hac generacione.
Ve uobis legisperitis: qui tulistis clauem scientie.
Ipsi non introistis: et eos qui introibant
prohibuistis.

· xiii ·

Cum hec ad illos diceret: ceperunt pharisei
et legisperiti grauiter insistere et os eius
opprimere. de multis insidiantes ei: et querentes
capere aliquid ex ore eius. ut accusarent eum.
Multis autem turbis circumstantibus ita ut se inui
cem conculcarent: cepit dicere ad discipulos suos.
Attendite a fermento phariseorum: quod est ypocrisis.
Nichil autem opertum est quod non reueletur:
neque absconditum quod non sciatur. Quoniam que in te
nebris dixistis: in lumine dicentur. Et
quod in aure locuti estis in cubiculis: predica
bitur in tectis. Dico autem vobis amicis meis
ne terreamini ab his qui occidunt corpus: et post hec
non habent amplius quid faciant. Ostendam
autem vobis quem timeatis. Timete eum:
qui postquam occiderit: habet potestatem mittere in gehen
nam. Ita dico vobis: hunc timete. Nonne
quinque passeres uenerunt dypondio: et unus
ex illis non est in obliuione coram deo. Sed et
capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite
ergo timere. Multis passeribus pluris estis. Di
co autem vobis. Omnis quicumque confessus fuerit
me coram hominibus: et filius hominis confitebitur
eum coram angelis dei. Qui autem negauerit
me coram hominibus: denegabitur coram an
gelis dei. Et omnis qui dicit verbum in filium hominis
remittetur illi. Ei autem qui in spiritum sanctum
blasphemauerit: non remittetur. Cum autem
inducent vos in synagogas et ad magis
tratus et potestates: nolite solliciti esse qualiter
aut quid respondeatis aut quid dicatis. Spiritus enim
sanctus docebit vos in ipsa hora que oporteat

dice· Aut aute ei· qdaz de turba· o magr̃
dic tr̃ nr̃o· ut diuidat mecũ hĕditatẽ·
At ille dixit ei· Homo qs me cstituit iu
dicez aut diuisorez sr̃ vos· Dixitq; ad
illos· Videte et cauete ab omi auaritia·
qa nr̃ in habudancia cuiusq; ita eius
est· ex his q̃ possidet· Dixit aute sili
tudinez ad illos dicẽs· Hois cuiusdaz
diuitis uberes fructus agri attulit·
cogitabat intra se dicẽs· Qd faciã qd
nõ hẽo quo congregẽ fructus meos· Et
dixit· Hoc faciaz· Destruã horrea mea
et maiora faciaz· et illuc cõgrego oia
q̃ nata sũt et bona mea· et dicaz aĩe
mee· Aia hẽs bona multa· posita in an
nos plurimos· requiesce· comede· bibe·
epulare· Dixit aute illi ds· Stulte
ac nocte aiam tuaz repetunt a te· Q̃
aute parasti cui erunt· Sic ẽ q̃ sibi thesau
rizat· et nõ ẽ in dm ditues· Dixitq; ad
discipulos suos· Ideo dico võbis nolite sol
licti ee aĩe qd manducetis· neq; cor·
qd uestiamini· Anima nr̃a plus ẽ q̃m
esca· et cor uestimẽti· Considerate corui
ces quia nõ seminant neq; metunt· quib; nõ
ẽ cellarium neq; horreum· et ds pascit illos·
Quãto magis vos pluris estis illis· Qs
aute vestrũ cogitando pt adicere ad statu
ram suam cubitum vnum· Si ergo neq; qd minimũ
estis pr̃s· qd de ceteris sollicati estis·
Considerate lilia· quo modo crescũt· Non la
borant· nõ nent· Dico aute vobis· nec
Salomon omi gla sua uestiebatur sicut
unum ex illis· Si aute fenum qd hodie in
agro est· et cras in clibanum mittitur
deus sic uestit· quanto magis vos pusille
fidei· Et vos nolite quirere qd manducetis
aut qd bibatis· et nolite in sublime
tolli· Hec enim omia gentes mundi
quirunt· Pr̃ aute vr̃ scit· quia his indigetis·
Verumtamen quirite regnum di· et hec omia
adicientur vobis· Nolite timere pusillus
grex· qa complacuit pri uro· dare vobis
regnum· Vendite que possidetis· et date
elemosinam· Facite vobis saculos qui
non veterascunt· thesaurum non deficiẽtem
in celis· quo fur non appropiat· neq; tinea
corrumpit· Ubi enim thesaurus vr est·
ibi et cor vrm erit· Sint lumbi uri prae
cincti· et lucernae ardentes in manibus uris·
Et vos similes hominibus expectantibus
dominum suum quando reuertatur a nuptiis· ut
cum uenerit et pulsauerit· confestim aperiant
ei· Beati illi· quos cum uenerit dominus inue
nerit uigilantes· Amen dico vobis
quod precinget se et faciet illos discumbere·
et transiens ministrabit illis· Et sive
uenerit in secunda uigilia· et si in tertia uigilia
venerit· et ita inuenerit· beati sunt illi· Hoc
autem scitote· quoniam si sciret paterfamilias
qua hora fur uenturus esset· uigilaret utique·
et non sineret perfodi domum suam· Et vos es
tote parati· quia qua hora non putatis
filius hominis uenturus est· Ait autem ei petr̃·
Domine ad nos dicis hanc parabolam· an
et ad omnes· Dixit autem dominus· Quis puta
est fidelis dispensator et prudens quem
constituit dominus super familiam suam· ut det il
lis in tempore tritici mensuram· Beatus ille seruus
quem cum uenerit dominus inuenerit ita facientem·
Vere dico vobis· quia super omnia quae possidet
constituet illum· Quod si dixerit seruus ille
in corde suo moram facit dominus meus uenire·
et ceperit percutere pueros et ancillas· et edere
et bibere et inebriari· veniet dominus serui
illius in die qua non sperat· et hora qua
nescit· et diuidet eum· partemque eius cum
infidelibus ponet· Ille autem seruus qui cog
nouit uoluntatem domini sui et non preparauit neque fe
cit secundum voluntatem eius· uapulabit multas·
Qui autem non cognouit· et fecit digna plagis·
uapulabit paucas· Omni autem
cui multum datum est multum quaeretur ab eo·
et cui commendauerunt multum plus petent ab eo·
Ignem uenit mittere in terram· et quid volo nisi
ut accendatur· Baptisma autem habeo bap
tizari· et quomodo coarctor usquedum perficiatur·
Putatis quia pacem uenerim dare in terra· Non
dico vobis· sed separationem· Erunt enim ex hoc
quinque in domo una diuisi· tres in duo
et duo in tres dividentur· Patre in filium· et
filius in patrem suum· mater in filiam· et filia
in matrem suam· socrus in nurum suam· et
nurus in socrum suam· Dicebat autem et
ad turbas· Cum videritis nubem orientem
ab occasu· statim dicitis· Imber venit·
et ita fit· Et cum austrum flantem· dicitis
quia aestus erit· et fit· Hypocritae facies cli

et ire nolitis ꝓbare. Hoc aute̅ tempꝰ
q̄mo̅ n̄ ꝓbatis? Q̄d aute̅ et a nob̄ ꝓpis
n̄ iudicatis q̄d nullꝰ elt? Cū aute̅ ua
dis ad aduſariū tuū ad ꝓnapē mun
da opam libari ab illo. ne forte trahat
te apd̄ iudicē. et iudex tradat te exac
tori. et exactor mittat te in carcē. Di
co tibi n̄ exies inde. donec etiā nouiſſi
mū minutū reddas. ¶ xiiij.

Adeerant aute̅ q̄dā tpe nūtiā
tes ei de galileis. quoꝝ ſanguē
ꝑſatus miſcuit cū ſacrificiis eoꝝ. Et
reſpondēs dixit illis. Putatis q̄ hi ga
lilei ꝑ omnibus galileis fuerūt pcōres.
quia talia paſſi ſūt? Nō dico vob̄. ſed ſi
nō pnāz hueritis. omēs ſimilē ꝑibitis.
Sicut illi decē et octo ſup̄ q̄s cecidit tur
ris in ſyloam. et occidit eos. Putatis
q̄a et ipi debitores fuerūt. ꝑ cēctos homi
nes habitantes in ierlim? Non dico vob̄. ſed
nō pnāz egitis omēs ſimilē ꝑibitis. Di
cebat aute̅ hanc ſimilitudinē. Arborē fici
habebat q̄dā ꝓdutā in vinea ſua. et ve
nit q̄rens fructū in illa. et nō inuenit.
Dixit aute̅ ad aduſorē vineē. Ecce ānis
tres ſunt ex quo venio q̄rens fructū in
ficulnea hac. et nō inuenio. Incide
ergo illā. vt q̄d etiā terrā occupat? At
ille reſpondens. dixit illi. Dñe dimitte
illā. et hoc anno. uſq; dū fodiā circa il
lam. et mittā ſtercora. Et ſi q̄dē fecerit
fructū. ſin aute̅ in futūꝝ ſuccides eā.
Erat aute̅ docēs in ſynagoga eoꝝ ſab
batis. Et ecce mulier q̄ habebat ſpīm infir
mitatis. annis decē et octo. et erat in
curuata. nec omino poterat ſurſū reſpi
cere. Cūq; aūdiſſet illā. vocauit ad ſe. et
ait illi. O mulier. dimiſſa es ab infir
mitate tua. Et impoſuit illi manus. Et
cōfeſtim erecta ē. et glorificabat dm. Re
ſpondēs aute̅ archiſynagogus indignās
quia ſabbō curaſſet ille. dicebat illi.
Sex dies ſūt in quib̄ oportet operari. In
his ergo venite et curamini. et non die
ſabbi. Dixit aute̅ ad illū dn̄s. et dixit.
Hypocrite. unuſquiſq; vēm ſabbō nō ſoluit
bouē ſuū aut aſinū a ꝓſepio. et duc
adaq̄re? Hanc aute̅ filiā abrahe quā
alligauit ſathanas. ecce decē et octo
annis. nō oportuit ſolui a vinculo iſto
die ſabbi? Et cum hec dīceret. erubeſcebāt
omēs aduerſarii eius. Et omis ꝓpls gaude
bat in vniuerſis q̄ gloriose fiebant a deo.
Dicebat ergo. Cui ſimile eſt regnū
dei. et cui ſimile ēe exiſtimabo illud?
Simile ē grano ſinapis q̄d acceptū homo
miſit in ortū ſuū. et auit. et factū ē in
arborē magnā. et volucres celi requieſ
cunt in ramis eius. Et iterū dixit. Cui
ſimile eſtimabo regnū dei? Simile ē fermē
to q̄d acceptū mulier abſcondit in farine
ſata tria. donec fermentatū eſt totū. Et iter fa
ciens in ierlim. Ait aute̅ illi q̄dā. Dñe
ſi pauci ſūt qui ſaluant? Ipe aute̅ dixit
ad illos. Contendite intrare p angustā
portā. q̄a multi dico vob̄ q̄rent intrare
et nō poterūt. Cū aute̅ intrauerit pater
familias et clauſerit oſtiū. incipietis
foris ſtare et pulſare oſtiū dicentes.
Dñe aper nob̄. et reſpōdēs dicet vobis.
Nescio vos vnde ſitis. Tunc incipietis dice
re. manducauimus coram te et bibimus. et in
plateis nris docuiſti. Et dicet vobis.
Nescio vos vnde ſitis. Diſcedite a me.
omēs operarii iniquitatis. Ibi erit fletus et
ſtridor dentiū. Cū videritis abraham et
yſaac et iacob. et oēs ꝓphetas in regno
dei. vos aute̅ expelli foras. Et venient
ab oriente et occidente et aq̄lone et auſtro.
et accūbent in regno dei. Et ecce ſūt no
uiſſimi q̄ erunt primi. et ſūt primi q̄ erūt
nouiſſimi. In ipa die acceſſerunt q̄dā pha
riſeoꝝ. dicentes illi. Exi vade hinc. q̄
herodes vult te occidē. Et ait illis. Ite. et di
cite vulpi illi. Ecce eiicio dēmonia. et
ſanitates ꝓfico hodie et cras. et tertia
conſumor. Verūtamen oportet me hodie et cras
et ſequenti ambulare. q̄ nō capit ꝓphe
tam perire ierlim. Ierlim ierlim q̄ occi
dis ꝓphetas et lapidas eos. qui mittūtur ad te. quoties volui congregare filios
tuos quēadmodū auis nidū ſuū ſub
pennis. et noluiſti. Ecce relinquitur vo
bis domꝰ veſtra deſerta. Dico aute̅ vob̄.
q̄a nō videbitis me donec veniat cū di
cetis. Benedict̄ qui venit in nomine dn̄i. ¶ xv.

Et factū ē cū intraret in domū cuiꝰ

dā ꝓnctpis phīsēoꝝ sabbō manducā
re panez· et tpī obliabant eī· Et ec
ce hō ꝙdam hydropicus· erat ante il
lū· Et respondēs ihc· dixit ad legīpi
tos et phīseos· Hi licet sabbō curare·
At illi tacuīnt· Ipse vō apphensū sana
uit eū· ac dimīsit· Et respōdēs ad il
los dixit· Cuī vr̄m alīus aut bos ꝯ
puteū cadit· et nō confestim extrahet il
lū die sabbi· Et nō poterunt ad hec re
spondē illi· Dicebat autē et ad mu
tatos ꝓbolaz· intendēs qm̄ ꝓmos ac
cubitus eligerent· dicens ad illos· Cū
inuitatus fuis ad nuptias· nō discum
bas in ꝓmo loco· ne forte honoratiōr te
sit inuitatus ab illo· et veniēs hys q̄
te et illū vocauit· dicat tī· Da huic locū·
Et tūc incipies cū rubore· nouissimū
locū tenē· Sed cū vocatus fuis· vade
recūbe in nouissimō loco· ut cū venit q̄
te inuitauit dicat tibi· amice ascēde
superius· Tūc erit tibi glā coram simul
discūbentib· Quia oīs qui se exaltat
humiliabit· et qui se humiliat exaltabit·
Dicebat autē et ei qui se inuitauat·
Cū facis ꝓndiū aut cenā· noli vocare
amicos tuos· neq; fres tuos· neq; cogna
tos neq; vicinos diuites· ne forte et
ipsi te reinuitēt· et fiat tī retributiō· Sz
cū facis diuiuū· voca pauperes· debiles
cecos claudos· et bīs eris quia nō hnt
retribuere tibi· Retribuet enī tibi in resur
rectiōe iustoꝝ· Hec cū audisset q̄da
de simul discūbentib· dixit illi· Bīs q̄
manducabit panē in regno dei· Et
ipse dixit ei· Homo q̄da fecit cenā mag
nā· et vocauit multos· Et misit seruū
suū hora cene dicere inuitatis ut venīet
q̄ia iam parata sūt oīa· Et cepunt simul oēs
excusare· Primus dixit· Villā emi· et
necesse hīeo exire et uidē illā· Rogo te·
habe me excusatū· Et alter dixit· Iu
ga boū emi q̄nq; et eo probare illa·
Rogo te· habe me excusatū· Et alius
dixit· Uxorē duxi· et ideo nō possū ve
nire· Et reuersus seruus nūciauit hec
dnō suo· Tūc iratus pr̄familias· dixit
seruo suo· Exi cito in plateas et vicos ci
uitatis· et pauperes ac debiles· et ceco
et claudos· introduc huc· Et ait seruus·
Dñe factū ē ut imperasti· et adhuc locus
ē· Et ait dn̄s seruo· Exi in vias et sepes· et
cōpelle intrare· ut impleatur dom⁹
mea· Dico autē vob· qd̄ nemo virorū illo
rū· q̄ vocati sūt gustabit cenā meā· Erāt
autē cū illo multi· et conuersus dixit ad
illos· Si quis venit ad me· et nō odit patrē
suū· et matrem et uxorē· et filios· et fres
et sorores· adhuc autē et aīam suam·
nō pōt meus esse discipulus· Et q̄ nō bajulat
crucē suā et venit post me· nō pōt meus
esse discipulus· Quis enī ex vob volēs turrē
edificare· nō prius sedēs cōputat sumptus
qui necessarii sūt· si hīt ad perficiendū· ne
postea cū posuīt fundamentū· et nō
potuīt perficere· omnes q̄ uidēt incipiant
illudere ei dicentes· q̄a hic hō cepit edifi
care et nō potuit cōsummare· Aut quis
rex iturus cōmittere bellū· aduersus alium
regē· nō sedēs prius cogitat si possit cū
decē milibus occurrere ei· qui cū xx· milib⁹
uenit ad se· Alioquin adhuc eo longe
agente· legatiōem mittens rogat ea
q̄ pacis sūt· Sic ergo oīs ex vobis
qui nō renūciat omnib⁹ q̄ possidet· nō
pōt meus esse discipulus· Bonum est sal·
si autē sal euanuerit· in quo condietur·
Neq; in terram neq; in sterquilinium utile ē·
sed foras mittetur· Qui habet aures au
diendi· audiat·

xvi·

Erant autē appropinquantes ei pu
blicani et peccatores· ut audirēt
illum· Et murmurabant phīsei et sc̄i
be· dicentes· Q̄a hic peccatores recipit
et manducat cū illis· Et ait ad illos
parabolam istā dicēs· Quis ex vob homo
qui hīt centū oues· et si perdidit unā ex
illis· nonne dimittit nonaginta
nouē in deserto· et uadit ad illā que
perierat donec inueniat illam· Et cū in
uenerit eā· imponit in humeros suos
gaudēs· Et veniens domū cōuocat a
micos et vicinos dicens illis· Con
gratulamini mihi· quia inueni ouē meā
q̄ perierat· Dico vob· qd̄ ita gaudium
erit in celo super uno peccatore pnīam
agente· qm̄ super nonaginta nouem
iustis q̄ nō indigent pnīa· Aut q̄

mlier hño dragmas decē si pdidit dg̃ mā vnā nōne accendit lucernā et eu ut domū et q̃rit diligēter donec iuenī at Et cū inuent cōuocat amicas et vicinas dicēs Congratulamī mihi quia inueni dragmā quā pdideram Ita dico vo bis gaudiū erit coram angelis dei sup vno pccatore pnīam agente Ait autē Homo quidā habuit duos filios et dixit adolescē tior ex illis pri Pr da mihi portionem substātie q̃ me contingit Et diuisit illis substātiam Et nō post multos dies congregatis oīb adolescentior filius peregre profectus est in regionē longinquā et ibi dissipauit substātiam suā uiuendo luxuriose Et postq̃ oīa consumasset facta est fames ualida in regiōe illa et ipe cepit egere Et abiit et adhesit uni ciuī regionis illius et misit illum in villas suas ut pasceret porcos Et cupiebat implere uentrem suū de siliquis q̃s porci manducabant et nēmo illi dabat In se autē reuersus dixit Quanti mercenarii in domo patris mei habundant panibus ego autē hic fame pereo Surgam et ibo ad patrem meum et dicam illi Pr peccaui in celū et coram te et iam nō sum dignus uocari filius tuus fac me sicut unū de mercenariis tuis Et surgens uenit ad patrem suum Cū autē adhuc longe esset uidit illum pr pius et misericordia motus est Et accurrens cecidit sup collum eius et osculatus est illum Dixit autē ei filius Pr peccaui in celum et coram te iam nō sum dignus uocari filius tuus Dixit autē pr ad seruos suos Cito proferte stolam primam et induite illum et date anulum in manu eius et calciamenta in pedes Et adducite uitulum saginatum et occidite et manducemus et epulemur quia hic filius meus mortuus erat et reuixit perierat et inuentus est Et ceperunt epulari Erat autē filius eius senior in agro Et cum ueniret appropinquauit domui audiuit symphoniam et chorum et uocauit unum de seruis et interrogauit quid hec essent Ipse autē dixit illi Frater tuus uenit et occidit pr tuus uitulum saginatum quia saluum illum recepit Indignatus est autē et nolebat introire. Pr ergo illius egressus cepit rogare illum At ille respondens dixit pri suo Ecce tot annis seruio tibi et nunquam mandatum tuum preuaricatus sum et nunquam dedisti mihi hedum ut cum amicis meis epularer Sed postquam filius tuus hic qui deuorauit substantiam suam cum meretricibus uenit occidisti illi uitulum saginatum At ipse dixit illi Fili tu semper mecum es et omnia mea tua sunt Epulari autem et gaudere oportebat quia frater tuus hic mortuus erat et reuixit perierat et inuentus est Dicebat autem et ad discipulos suos Homo quidam erat diues qui habebat uilicum et hic diffamatus est apud illum qui dissipasset bona ipsius Et uocauit illum et ait illi Quid hoc audio de te Redde rationem uilicationis tue Jam enim non poteris uilicare Ait autem uilicus intra se Quid faciam quia dominus meus aufert a me uilicationem Fodere non ualeo mendicare erubesco Scio quid faciam ut cum amotus fuero a uilicatione recipiant me in domos suas Conuocatis itaque singulis debitoribus domini sui dicebat primo Quantum debes domino meo At ille dixit Centum cados olei Dixit quoque illi Accipe cautionem tuam et sede cito scribe quinquaginta Deinde alio dixit Tu uero quantum debes Qui ait Centum choros tritici Ait illi Accipe literas tuas et sede octogesies Et laudauit dominus uilicum iniquitatis quia prudenter fecisset quia filii huius prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt Et ego uobis dico facite uobis amicos de mammona iniquitatis ut cum defeceritis recipiant uos in eterna tabernacula Qui fidelis est in minimo et in maiore fidelis est Et qui in modico iniquus est et in maiore iniquus est Si ergo in iniquo mammona fideles non fuistis quod uerum est quis credet uobis Et si in alieno fideles non fuistis quod uestrum est quis dabit uobis Nemo seruus potest duobus dominis seruire Aut enim unum odiet et alterum diliget aut unum sustinebit et alterum contemnet Non potestis deo seruire et mamone Audiebant autem omnia hec pharisei qui erant auari et de

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

rcdebant illū · Et ait illis · Vos estis q̄
iustificatis vos coram hominib⁹ : ds aut̄
nouit corda vr̄a · Q̄a q̄d hominib⁹ altū
est : abhomiaco est ap̄d dm · Lex et ꝓphe
usq; ad iohem · Ex eo regnū dei euan
gelizatur : et omis mittit̄ num faciat
facilius est aut̄ celū et terram p̄āre : de
lege unū apicē cadere · Oīs qui dimittit
uxorē suā et ducit alterā : mechatur · Et qui dimissā a uiro ducit : mechatur · Homo q̄d erat diues : et ī
duebat̄ purpura et bysso · et epulabatur cottidie splendide · Et erat q̄d
mendic⁹ nomīe lazarus · qui iacebat
ad ianuā eius ulceribus plenus : cupiens saciari de micis q̄ cadebant de mē
sa diuitis : et nemo illi dabat · Sz et
canes ueniebant : et lingebant ulcera eius · Factū est aut̄ ut moreret̄ur
mendicus : et portaret̄ ab angelis
in sinū abrahe · Mortuus est aut̄ et
diues : et sepultus est in inferno · Et
leuans aut̄ oculos suos · cū esset in tormentis · uidit abraham a longe : et lazarum in sinu eius · Et ipe clamans dixit · Pr̄ abraham miserere mei · et mitte
lazarū ut intingat extremū digiti
sui in aqua · ut refrigeret linguam
meā : quia cruciar in hac flamma ·
Et dixit illi abraham · Fili recorda
re · quia recepisti bona in uita tua ·
et lazarus similr̄ mala · Nūc aut̄
hic consolatur : tu uo cruciaris · Et ī
his omib⁹ inter nos et vos chaos
magnū firmatū est · ut hi qui uolūt
hinc transire ad nos nō possint :
neq; inde huc trānseare · Et ait ·
Rogo ergo te pr̄ : ut mittas eū in do
mū patris mei · Habeo enī quīq; fr̄es ·
ne testetur illis ne et ipi ueniant
in locū hunc tormentor̄ · Et ait illi a
brahām · Habent moysen et ꝓphas : au
diant illos · At ille dixit · Non pr̄
abraham · Sz si quis ex mortuis ierit
ad eos pnīam agent · Ait autem
illi · Si moysen et ꝓphas nō audiūt
neq; si quis ex mortuis resurrexit
credent · xvii
Et ad discipulos suos ait · Im
possibile est · ut nō ueniant scandala ·
ve aut̄ illi : p quē uenit · Vtilius
est illi si lapis molaris imponat̄ circa
collū eius · et proiciat̄ in mare : quām
ut scandalizet unū de pusillis istis ·
Attendite uob · Si peccauit in te frat̄
tuus : increpa illū · Et si pnīam egit :
dimitte illi · Et si septies in die peccauit in te · et septies in die cōuersus fuerit ad te dicēs · penitet me dimitte illi · Et dixerunt apli dño · Adauge nob̄
fidē · Dixit aut̄ dns · Si haberetis fidē
sicut granū synapis · dicēretis huic arbori moro eradicare · et trāsplantare
in mare : et obediret vob̄ · Quis aut̄ vr̄m
hīs suū arantē aut oues pascentem ·
qui regresso de agro dicat statim illi · trānsi · recumbe : et nō dicat ei para q̄d ce
nem · et p̄cinge te et ministra mihi dōnec
manducē et bibam · et post hec tu
manducabis et bibes · Numq̄d gratiam
hīt seruo illi · quia fecit que ei impāta
uit · Non puto · Sic et vos cū feceritis
oīa q̄ p̄cepta sūt vobis : dicite · Serui inutiles sumus · Quod debuimus facere fecimus ·
Et factū est dum iret in ierlm : trānsibat p
mediam samariā et galileam · Et cū
ingrederet quoddam castellū : occurrerunt ei decē uiri leprosi · Qui stetērūt
a longe : et leuauerunt uocem dicentes ·
Jesu p̄ceptor : miserere nr̄i · Quos ut uidit
dixit · Ite : ostendite vos sacerdotib⁹ · Et
factū est dū irent : mundati sūt · Unus aut̄
ex illis ut uidit q̄a mundatus est : regressus est cū magna uoce magnificans deū ·
Et cecidit in faciē ante pedes eius : gratias agens · Et hic erat samaritanus · Respondens aut̄ ihc dixit · Nonne decē mundati sūt · et nouē ubi sunt · Non est inuentus
qui rediret et daret gl̄am deo : nisi hic
alienigena · Et ait illi · Surge uade :
q̄a fides tua te saluū fecit · Interrogatus
aut̄ a phariseis quā uenit regnū dei :
respondit eis et dixit · Nō uenit regnū dei
cū obseruatione : neq; dicent̄ ecce hic aut̄
ecce illic · Ecce enī regnū dei intra vos
est · Et ait ad discipulos suos · Venient
dies quā desiderabitis unū diē filii
hominis : et nō uidebitis · Et dicent̄ vob̄ ·

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

Ecce hic: ecce illic. Nolite ire: neq;
sectemini. Nam sicut fulgur corus
cans de sb celo in ea que sb celo sunt
fulget: ita erit filius hominis in die
sua. Primū autē oportet illū multa
pati: et reprobari a generacōne hac. Et
sicut factū est in diebus noe ita erit et in
diebus filii hominis. Edebant et bibebāt
uxores ducebant et dabantur ad nup
nu cias usq; in diem qua intrauit
noe in archam: et uenit diluuium
et perdidit omnes. Similr sicut factū ē in die
bus loth. edebant et bibebant. eme
bant et uendebant: plantabant edi
ficabant: qua die autē exiuit loth.
a sodomis pluit ignem et sulphur
de celo: et omnes perdidit. Secdm hec erit:
qua die filius hominis reuelabitur. In illa
hora qui fuit in tecto. et uasa eius in
domo: ne descendat tollere illa. Et qui
in agro: similr nō redeat retro. Memo
res estote uxoris loth. Quicūq; quesierit
aīam suam saluam facere: perdet illā. Et
quicūq; perdiderit illam: uiuificabit eam.
Dico vobis. In illa nocte erunt duo
in lecto vno: vnus assumetur et alter
relinquetur. Due erunt molentes in
vnū: vna assumetur et altera reli
quetur. Duo in agro: vnus assumetur
et alter relinquetur. Respondentes dicunt
illi. Vbi dne? Qui dixit eis. Vbicū
q; fuit corpus: illuc congregabuntur
aquile. ¶ xviii

Dicebat autē et parabolā ad illos.
quōm oportet semper orare et nō
deficere: dicens. Iudex quidam erat in qua
dam ciuitate: qui dm nō timebat et
hominem nō reuerebatur. Vidua autē quē
dam erat in ciuitate illa: et ueniebat
ad eū dicens. Vindica me de ad
uersario meo. Et nolebat per multū tē
pus. Post hec autē dixit intra se. Et
si dm nō timeo. nec hominem reuereor.
tamen quia molesta ē mihi hec uidua uindi
cabo illam: ne in nouissimo ueniens
suggillet me. Ait autē dns. Audite
quid iudex iniquitatis dicat. Ds autē
nō faciet vindictam electorum suorum cla
mantium ad se die ac nocte. et paciē
ciam habebit in illis. Dico vobis: quia
cito faciet uindictam illorum. Veruntamen
filius hominis ueniens putas inue
niet fidem in terra. Dixit autē et ad
quosdam qui in se confidebant tamquam
iusti. et aspernabant ceteros: parabolā
istam. Duo homines ascenderunt in
templum: ut orarent. Vnus phariseus:
et alter publicanus. Phariseus stans:
hec apud se orabat. Ds gratias ago
tibi. quia nō sum sicut ceteri homi
raptores iniusti. adulteri: uelut
etiam hic publicanus. Ieiunio bis
in sabbato: decimas do omnium quē pos
sidebo. Et publicanus a longe stans
nolebat nec oculos ad celum leua
re: sed percuciebat pectus suum dicens.
Ds propicius esto in peccatori. Dico vo
bis: Descendit hic iustificatus in
domum suam ab illo. Quia omnis qui
se exaltat humiliabitur: et qui se hu
miliat exaltabitur. Afferebant autē
ad illum et infantes: ut eos tangeret.
Quod cum uiderent discipuli: increpa
bant illos. Ihc autē conuocans illos:
dixit. Sinite pueros venire ad me: et
nolite eos uetare. Talium ē enim
regnum dei. Amen dico vobis quicūq;
nō acceperit regnum dei sicut puer: non
intrabit in illud. Et interrogauit eum
quidam princeps dicens. Magr bone:
quid faciens uitam eternam possidebo?
Dixit autē ei ihc. Quid me dicis bonum?
Nemo bonus: nisi solus ds. Mandata
nosti: Nō occides. nō mechaberis. nō
furtum facies: nō falsum testimonium
dices. Honora patrem tuum et matrem.
Qui ait. Hec omnia custodiui a iu
uentute mea. Quo audito ihc: ait ihc.
ei. Adhuc unum tibi deest. Omnia quecū
q; habes uende et da pauperibus. et ha
bebis thesaurum in celo: et veni sequere
me. His ille auditis contristatus est:
quia diues erat ualde. Videns autem
ihc illum tristem factum: dixit. Quam dif
ficile qui pecunias habens in regnum
dei intrabunt. Facilius ē enim ca
melum per foramen acus transire: quam
diuitem intrare in regnum dei. Et

dixerunt qui audiebant. Et quis pt
saluus fieri? Ait illis. Que i possi
bilia sunt apd homines: possibilia sunt
apud deum. Ait autem petrus. Ecce no
dimisimus oia: et secuti sumus te.
Qui dixit eis. Amen dico vob. ne
mo est qui reliqt domum. aut parentes
aut fres. aut uxorem. aut filios pp
regnum dei. et no recipiat multo plu
ra in hoc tempe: et in seculo venturo
uitam etnam. Assumpsit autem ihc
duodecim discipulos: et ait illis.
Ecce ascendimus ierosoliam: et consu
mabuntur oia que scripta erant p
pphas de filio hominis. Tradetur e
nim gentibz. et illudetur. et flagel
labitur: et ospuetur. Et postqm
flagellauerunt occident eum: et tercia
die resurget. Et ipi nichil horum
intellexerunt. Et erat uerbum istud
abscondituum ab eis: et no intellige
bant que dicebantur. Factum e autem
cum appropinqret iericho: cecus qui
dam sedebat secus uiam mendicans
Et cum audiret turbam pterenteme: inter
rogauit quid hoc eet. Dixerunt autem
ei. qd ihc nazarenus transiret. Et
clamauit dicens. Ihu fili dauid:
miserere mei. Et qui pibant increpa
bant eum ut taceret. Ipse uero multo ma
gis clamabat. Fili dauid miserere mei.
Stans autem ihc: iussit illum duci ad se
Et cum appinquassz: interrogauit illum
dicens. Quid tibi uis faciaz? At il
le dixit. Dne. ut uideam. Et ihc dixit
illi. Respice: fides tua te saluum fecit.
Et ofestim uidit: et sequebatur illum.
magnificans deum. Et omnis plebs
ut uidit: detlit laudem deo. xx

Et ingessus pambulabat ie
richo. Et ecce uir noie zacheus.
et hic erat pnceps publicanorum. et
ipse diues. Et qrebat uidere ihm quis
esset. et no poterat pre turba: quia
statura pusillus erat. Et pcurrens
ascendit in arborem sicomorum. ut ui
deret illum: quia inde erat transiturus.
Et cum uenisset ad locum suspiciens ihc
uidit illum: et dixit ad eum. Zachee.

festinans descende: qa hodie in domo
tua optet me manere. Et festinans
descendit: et excepit illum gaudens.
Et cum uiderent omnes murmurabant dice
tes qd ad hominem peccatorem diuertissz.
Stans autem zacheus: dixit ad ihm.
Ecce dimidium bonorum meorum dne do
pauperibz. Et siquid aliquem defrau
daui: reddo quadruplum. Ait ihc
ad eum. Quia hodie salus domui
huic facta e: eo qd et ipse filius sit
abrahe. Venit enim filius hominis qrere
et saluum facere qd perierat. Hec illis au
adiciens dixit parabolam eo qd eet pre
ierlm: et quia estimarent qd ofesti
regnum dei manifestaretur. Dixit g.
Homo qdam nobilis abiit in regionem
longinqm: accipe s regnum et reuerti.
Vocatis autem decem seruis suis: detlit il
lis decem mnas. Et ait ad illos. Lego
ciamini dum uenio. Ciues autem eius
oderant illum: et miserunt legacionem
post illum dicentes. Nolumus hunc reg
nare sup nos. Et factum e ut rediret accep
to regno: et iussit vocari seruos qui
bus detlit peccuniam: ut sciret qntum
quisqz negociatus eet. Venit autem pri
mus dicens. Dne mna tua. decem
mnas adquisiuit. Et ait illi. Eu
ge bone serue. quia in modico fuisti
fidelis: eris potestatem hns supra
decem ciuitates. Et alter venit dicens.
Dne mna tua. fecit qnqz mnas. I
huic ait. Et tu esto supra qnqz ciui
tates. Et alter venit dicens. Dne
ecce mna tua: qm habui repositam
in sudario. Timui enim te quia ho
austerus es: tollis qd no posuisti: et
metis qd n seminasti. Dicit ei. De
ore tuo te iudico. Serue neqm sciebas
qd ego austerus homo sum: tollens
qd no posui. et metens qd n semina
ui. Et quare n detlisti peccuniam
meam ad mensam. et ego uenens e
usuris utiqz exegissem illam. Et
astantibz dixit. Auferte ab illo mnam:
et date ei qui decem mnas ht. Et
dixerunt illi. Dne ht decem mnas.
Dico autem vobis: quia oi hnti da

bitur. Ibo autē qui nō hꝫ: et qđ hꝫ
auferꝫ abeo. Verūtamē mūmeos
meos illos qui noluerunt me regē
re sup se adducite huc: et interfice
ante me. Et hīs dictis: precedebat ad
cendens iosolimam. Et fm ē ai app
pinquasset ad bethfage et bethan
am. ad montē qui vocat oliueti: mi
sit duos discipulos suos dicēs. Ite
castellū qđ contra vos est. In qđ intrā
tes inuenietis pullū asine alligatū:
cui nemo unqm hominū sedit. Sol
uite illū: et adducite. Et si quis vo
bis rogauerit q̄re soluitis: sic dicetis
ei. Quia dñs opam eius desiderat.
Abierūt autē qui missi erant: et in
uenerunt sic dixit illis stantē pullū.
Soluentibꝫ autē illis pullū: dixe
runt dñi eius ad illos. Quid soluitis
pullum. At illi dixerūt. Quia
dñs eum necessarium hꝫ. Et duxe
runt illū ad ihm. Et iactantes uel
timenta sua sup pullū: imposue
runt ihm. Cunte autē illo: stnebāt
uestimenta sua in uia. Et cū appropi
quaret iam ad descensū montis o
liueti. cepunt omēs turbe descendē
tium gaudētes laudare deū uoce
magna sup omnibꝫ quas uiderant
uirtutibꝫ: dicentes. Benedictus qui
uenit rex in nomīe dñi. Pax in celo et
gla in excelsis. Et q̄dam phariseoꝝ de
turbis: dixerunt ad illū. Magister i
repa discipulos tuos. Quibꝫ ipse
ait. Dico vobis quia si hi tacuerint:
lapides clamabūt. Et ut appmq̄
uit: uidens ciuitatē fleuit sup
illam dicens. Quia si cognouisses:
et tu. Et q̄dem in hac die tua: que
ad pacē tibi. Nunc autē abscondi
ta sunt a oculis tuis. Qa uenient
dies in te et circūdabunt te inimici tu
i uallo. et circūdabunt te et coang
stabunt te undiq̄. et ad terram pro
sternent te: et filios tuos qui in te
sunt. Et non relinquēt in te lapi
dem sup lapidē: eo qđ cognouīs
tempus uisitationis tue. Et ingr
sus in templum cepit eicere ven
dentes in illo et ementes: dicēs illis.
Scriptum est: quia domꝰ mea domꝰ
orōnis est. Vos autē: fecistis illam
speluncam latronū. Et erat docens
cotidie in templo. Principes autē
sacerdotū et scribe. et principes plebis
q̄rebant illū perdere: et nō inuebāt
quid facerent illi. Omīs enī populꝰ
suspensus erat: audiens illum. xxi.

Et fm ē in vna dieꝝ. docente il
lo ipm in templo et euange
lizante supuenūt principes sacerdotū
et scribe cū seniorib: et aiunt dice
tes ad illū. Dic nobis in q̄ pōtate
hec facis: aut quis ē qui dedit tibi
hanc potestatē: Respōdens autē: dixit
ad illos. Interrogabo vos: et ego vnū
uerbum. Respondete mi. Baptismū
iohis de celo erat: an ex hominibus:
At illi cogitabant intra se: dicentes.
Quia si dixerim⁹ de celo: dicet. Cur
ergo nō credidistis illi: Si autē dixe
rim⁹ ex hominib⁹: plebs uniuersa lapi
dabit nos. Certi sūt enī: iohem prophe
tā esse. Et respondērunt se nescire un̄de
et ille ait illis. Nec ego dico vob: in
qua pōtate hec facio. Cepit aut dice
re ad plebem parabolā hanc. Homo planta
uit vineam: et locauit eā colonis:
et ipse peregre fuit multis temporibus.
Et in tempore misit ad cultores fructū
ut de fructu vinee darent illi. Qui
celsum dimiserunt eū manem. Et ad
didit alterū seruū mittere. Illi autē
hunc quoq̄ cedētes et affligentes cō
tumelia: dimiserunt manem. Et ad
didit tertiū mittere. Qui et illū uulnān
tes eiecerunt. Dixit autē dñs vinee.
Quid faciam: mittā filiū meū di
lectū. Forsitan hunc cū uiderint vere
bunt. Quē cū uidissent coloni: co
gitauerunt intra se dicētes. Hic ē hes.
Occidam⁹ eū: ut nra fiat hereditas.
Et eiectū illū extra uineā: occiderunt.
Qđ faciet ergo illis dñs uinee: ueniet
et perdet colonos illos: et dabit vi
neam aliis. Quo audito: dixerūt
illi. Absit. Ille autē aspiciens eos:
ait. Quid ē ergo hoc qđ scriptū est.

lapidē quē reprobauerunt hic factus est
in caput anguli. Omis qui ceciderit
sup illū lapidem cōquassabit. Sup
quem autē ceciderit cōminuet illū.
Et querebant principes sacerdotū et scribe
mittere in illū manus illa hora. et
timuerunt ppl'm. Cognouerunt enī qd ad
ipsos dixerit similitudinem istā. Et ob
seruantes miserunt insidiatores qui
se iustos simularent. ut caperent eū in s'
mone. et traderent eū principatui. et
potestati p'sidis. Et interrogauerunt illū
dicentes. Magister scimus quia recte
dicis et doces. et nō accipis p'sonas.
sz in ueritate uiam dei doces. Licz nob
dare tributū cesari an nō. Conside
rans autē dolū illorum. dixit ad eos. Qd
me tēptatis. Ostendite mi denariū.
Cuius h'et ymaginē et inscriptionē. Re
spondentes dixerunt. Cesaris. Et ait ill'.
Reddite ergo q̄ cesaris sunt cesari. et
q̄ dei s̄ dō. Et nō poterunt verbū eius rep
hendere coram plebe. Et mirati in rn̄so
eius. tacuerunt. Accesserunt autē q̄
dam saduceorum q̄ negant ēe resurrec
tionē. et interrogauerunt eū dicentes. Ma
gister. moyses scripsit nob. si fr̄ alicui
mortuus fuerit h'ns uxorē. et hic sn̄
filius fuerit. ut accipiat eā fr̄ eius uxo
rem. et suscitet semen fr̄i suo. Sep
tem g̃ fr̄es erant. Et primus accepit
uxorem. et mortuus ē sine filius.
Et sequens accepit illam. et ipse mortu
ē sine filio. Et tercius accepit illā. si
militer et omis septē. et nō reliquerunt
semē. et mortui s̄. Nouissima omniū
mortua ē et mulier. In resurrectione
ergo cuius eorum erit uxor. Siquidē septē
h'uerunt eam uxorem. Et ait ill' ihc.
filii seculi huius nubunt. et traduntur
ad nupcias. Illi uero q̄ digni h'ebuntur
sc̄lo illo et resurrectione ex mortuis.
neq; nubunt neq; ducunt uxores. Ne
q; enī ultra mori poterunt. Equales
enī angelis sunt. et filii s̄ dei. cū filii
sint resurrectionis. Qa uero resurgant
mortui. et moyses ostendit secus ru
bum. sicut dicit. Dn̄m deū abra
ham. et dn̄m ysaac. et dn̄m iacob. Ds

autē nō est mortuorum. sed uiuorum. Omes
enī uiuunt ei. Respondentes autē q̄dam sc̄
barū. dixerunt. Magister b'ntlixisti. Et
amplius nō audebant eū quicquam in
terrogare. Et dixit ad illos. Quomodo dicunt
xp̄m filiū dauid ēe. et ipse dauid dicit
in libro psalmorum. dixit dō dō. m. se. a.
dex. m. do. po. ī. tu. sca. pe. tuorum. Da
uid ergo dn̄m illū uocat. et quomodo
filius eius est. Audiente autē oī ppl'o.
dixit discipulis suis. Attendite a scri
bis qui uolunt ambulare in stolis. et
amant salutaciones in foro. et primas
cathedras in synagogis. et primos dis
cubitus in ciuiuus. Qui deuorant
domos uiduarum. simulantes longas
orōes. Hi accipient dampnacōem ma
iorem. xxii

Respiciens autē uidit eos qui
mittebant munera sua in gazophilaci
um diuites. Uidit autē et quandā
uiduā pauperculā mittentem era mi
nuta duo. et dixit. Uere dico uob. q̄a
uidua hec pauper plus q̄m omis mis.
Nam omis hi ex abundanti sibi mi
serunt in munera dei. Hec autē ex eo
qd deest illi omēm uictū suū quem
habuit misit. Et q̄busdā dicentib; de
templo qd lapidib; bonis et donis
ornatū esset. dixit. Hec q̄ uidetis
uenient dies in quibus nō relinquetur
lapis sup lapidē. qui nō destruat.
Interrogauerunt autē illū dicentes. Pre
ceptor qn̄ hec erunt. et qd signū cū
fieri incipient. Qui dixit. Videte
ne seducamini. Multi enī uenient in
nomine meo. dicentes quia ego sū.
Et tēpus appropinquauit. Nolite ergo
ire post illos. Cum autē audieritis
p'lia et seditiones. nolite terreri. Oportet
primū hec fieri. sed nondū statim
finis. Tunc dicebat illis. Surget
gens contra gentem. et regnū aduer
sus regnū. et terremotus magni e
runt p loca. et pestilencie et fames.
terroresq; de celo. et signa magna erunt.
Sed an hec oīa iniciant uobis ma
nus suas. et p'sequentur. Tradentes
in synagogas et custodias. trahentes

Hic

ad reges et ꝓsides: ꝓter nomẽ meũ·
Lõnget autẽ vob intellectũ· Pone
te ergo in cordibꝫ vris· ñ ꝑmeditari
quẽadmodũ reſpondeatis· Ego enĩ da
bo vob os et sapiam· cui ñ poſſunt re
ſiſtere et ꝯtradicere oĩes aduſarii vri·
Trademiñ autẽ a parentibꝫ et fratrib⁹
et cognatis et amicis· et morte affi
cient ex vob· Et eritis odio oĩbꝫ ꝓter
nomẽ meũ· Et capillus de capite vro
ñ ꝑibit· In patiẽa vra poſſidebitis a
mas vras· Cũ autẽ audieritis ꝯtradi
ab exercitu ierlm· tũc ſcitote qꝛa appꝛo
pinquauit deſolacõ eius· Tũc q̃ in iudea
ſũt fugiãt in montes· et q̃ in medio ei⁹
diſcedãt· et q̃ in regionibꝫ ñ intrẽt
meã· qꝛa dies ultionis hi ſũt· ut impleã
ant oĩa q̃ ſcripta ſũt· Ve autẽ pregnãti
bꝫ et nutrientibꝫ in illis diebꝫ· Erit enĩ
preſſura magna ſup terram· et ira ꝓ
pulo huic· Et cadẽt in ore gladii· et cap
tui ducentẽ in oĩes gentes· et ierlm
calcabit a gentibꝫ· donec impleantur
tpa nacionũ· Et erunt ſigna in ſole
et luna et ſtellis· et in terra preſſura
gentiũ· pre confuſione ſonitus maris
et fluctuũ· arescentibꝫ hominibꝫ pa
more et expectacõe que ſuperuen
ient vniuerſo orbi· Nam virtutes celoꝝ
mouebunt· Et tunc videbũt filiũ
hois uenientem in nube· cũ potẽ
tia magna et maieſtate· His autem
fieri incipientibꝫ reſpicite· et leua
te capita vra· quia appropinquat redẽp
cio vra· Et dixit illis ſimilitudinem· Vi
dete ficulneã et oĩes arbores· Cũ
pducunt iam ex ſe fructũ· ſcitis qꝛa
pe ẽ eſtas· Ita et vos cũ videritis hec
fieri· ſcitote quia pe ẽ regnũ dei· Amẽ
dico vob· qꝛa ñ preibit generacio hec· do
nec oĩa fiant· Celum et terra tranſibit·
uba autẽ mea ñ tranſibunt· Attẽ
dite autẽ vob· ne forte grauentur
corda vra· in crapula· et ebrietate· &
curis huius vite· et ſuperueniat in
vos repentina dies illa· Tamq̃m la
queus enĩ ſuperueniet· in oĩes q̃ ſedent
ſup faciem omnis terre· Vigilate ita
q; omni tpe orantes ut digni habea
mini fugere iſta oĩa q̃ futura ſũt· et ſtare
ante filiũ hoĩs· Erat autẽ diebꝰ docẽs
in templo· Noctibꝫ vo exiens mora
batur in monte· qui vocatur oliueti·
Et oĩs ꝓpls manicabat ad eũ in templo·
ad audire eum xxii·

Appropinquabat autẽ dies feſtus
azimoꝝ· qui dr pascha· Et ꝙrebant
principes ſacerdotũ et ſcribe· quõ eũ in
terficerent· Timebant vo plebẽ· fuit
aut autẽ ſathanas in iudã· qui cog
nominabat ſcariothis· vnũ de duodecim·
Et abiit et locutus ẽ cũ principibꝫ ſa
cerdotũ et magiſtratibꝫ· quẽadmo
dũ illũ traderet eis· Et gauiſi ſũt· et pac
tum ſunt pecuniam illi dare· Et ſpopondit·
Et q̃rebat opportunitatẽ· ut traderet
eũ ſine turbis· Venit autẽ dies azimoꝝ·
in qua neceſſe erat occidi pascha·
Et miſit petrum et iohem dicẽs· Eun
tes parate nobis pascha· ut manducemus·
At illi dixerunt· Vbi vis paremus· Et
dixit ad eos· Ecce introeuntibꝫ vobis
in ciuitatẽ· occurret vob⁹ homo amphorã
aque portans· Sequimini eum in domum in qua
intrat· et dicetis patrifamilias domus·
Dicit tibi magr· Vbi ẽ diuersoriũ· ubi
pascha cũ diſcipulis meis· manducem·
Et ipe vob⁹ oſtendet cenaculum magnũ
ſtratum· et ibi parate· Euntes autẽ
inuenerunt ſicut dixit illis· et paraũt
pascha· Et cũ facta eſſet hora· diſcubui
it· Et xii apli cũ eo· Et ait illis·
Deſiderio deſideraui hoc pascha manducare
vobcũ· ante q̃m patiar· Dico
enĩ vob· qꝛa exhoc ñ manducabo
illud· donec impleatur in regno dei·
Et accepto calice gratias egit· et dixit·
Accipite et diuidite inter vos· Dico
enĩ vob· qꝛ ñ bibam de generacione vitis
donec regnũ dei veniat· Et accepto pa
ne gratias egit et fregit· et dedit eis
dicens· Hoc ẽ corpus meũ· qd pro vobis
datur· Hoc facite in meam cõmemoracionem·
Similiter et calicẽ· poſtq̃m cenauit di
cens· Hic ẽ calix nouum teſtamentum in
ſanguine meo· qui pro vobis fundet·
Verumtamen ecce manus tradentis me me
cum ẽ in menſa· Et quidem filius hoĩs

fm

scom qđ dcturnā ē uadit. Verūtamē
ve illi hom̄: p quē tradet. Et cpī cep
unt q̄rere inter se: q̄s ēet ex eis qui
hoc facturus ēet. Facta ē et dcēō int cos
q̄s eor uidet̄ ēe maior. Dixit aūt
eis. Reges gētiū dñant eor: et q̄
potēt hūt sup eos benefica vocant.
Vos aūt nō sic. Sz q̄ maior in vobis
fiat sic iunior. Et qui p̄cessor ē: sic
ministrator. Nam q̄ maior ē. Q̄ recū
bit. an qui ministrat. Nonne q̄ recum
bit: Ego aūt in medio vr̄m sū: sic
q̄ ministrat. Vos aūt estis: qui per
mansistis mecū in temptacōnibz
meis. Et ego dispono vob sic dispo
suit mihi p̄r mꝰ regnū: ut edatis et bi
batis sup mēsam meā in regno meo.
Et sedeatis sup thronos: iudicantes
duodecim tribz isrl. Ait aūt dñs. Symō
Symon ecce sathanas expetiuit vos:
ut cribraret sicut triticū. Ego aūt rogaui
pro te: ut nō deficiat fides tua. Et
tu aliquā cōuersus: confirma fres tuos. Q̄
dixit ei. Dñe tecū paratus sū. et in car
cerē. et in mortē ire. Et ille dixit. Dico
tibi petre: nō cantabit gallus hodie do
nec ter abneges nosse me. Et dixit
eis. Quū misi vos sine sacculo et pe
ra et calciamentis. numq̄d aliq̄d defuit
vobis: At illi dixerunt. Nichil. Dixit
ergo eis. Sz nūc qui hꝫt sacculū: tol
lat. Similr et peram. Et q̄ nō hꝫt: uen
dat tunicā suā et emat gladiū. Di
co enī vob: quīd adhuc hoc qđ scptū
ē oportet impleri in me. Et cū iniquis
deputatus ē. Etenī ea q̄
sunt de me finē hūt. Et illi dixerunt.
Dñe ecce gladii duo hic. At ille dixit
eis. Satis ē. Et egress ibat secdm
consuetudinē in montē oliuar. Secuti
sunt autē illū et discipuli. Et cū per
uenisset ad locū: dixit illis. Ora
te: ne intretis in temptacōem. Et
ipe auulsus ē ab eis: quātū iactus
est lapidis. Et positus genibz orabat
dicēs. Pater si vis trānsfer calicē istū
a me. Verūtamē nō mea uolū
tas: sz tua fiat. Apparuit autē illi
angls de celo: confortans eū. Et fcō
magonia prolixius orabat. Et factus ē
sudor eius sicut guttē sanguis dec
tentis in terrā. Et cū surrexisset ab oōe
et venisset ad discipulos suos. inuenit
eos dormientes p̄ tristiciā. Et ait illis.
Quid dormitis: Surgite. Orate: ne
intretis in temptacōem. xxvii

Adhuc eo loquente. ecce turba. et q̄
vocabatur iudas unus de duo
decim antecedebat eos. Et appropin
quauit iesu: ut oscularet eū. Iesus aūt
dixit ei. Juda osculo filiū hominis tra
dis: Videntes aūt hi qui circa ipsum
erant qđ futurum erat: dixerunt ei. Dñe
si percutimus in gladio. Et percussit un⁹
ex illis seruū principis sacerdotū: et am
putauit eius auriculam dextram. Re
spondens aūt iesus: ait. Sinite usq;
huc. Et cū tetigisset auriculā eius. sa
nauit eū. Dixit autē iesus ad eos q̄
uenerant ad se principes sacerdotū: et ma
gistratus templi et seniores. Quasi
ad latronē existis cū gladiis et fustib⁹.
cū cotidie fuerim vobiscū in templo nō
extendistis manus in me. Sz hec est
hora vestra: et potestas tenebraꝝ. Co
prehendentes autē eū: duxerunt ad dom
principis sacerdotū. Petrus vō sequebat eū
alonge. Accenso autē igni in medio
atrio: et circūsedentibz illis: erat petrus
in medio eor. Quē cū uidisset ancil
la q̄dam sedentem ad lumē et eū intue
retur attente: dixit. Et hic cū illo erat.
At ille negauit eū dicēs. Mulier nō
noui illum. Et p̄ pusillū. alius ui
dens eum dixit. Et tu de illis es. Pe
trus vō ait. O hō: nō sū. Et intermis
so fere q̄si hore vn⁹: alius q̄dam affir
mabat dicēs. Vē et hic cū illo erat.
Nam et galileus ē. Et ait petrus. Ho
mo nescio q̄d dicis. Et statim illo loqn
te: cantauit gallus. Et conuersus dñs:
respexit petrū. Et recordatus ē petrus
verbi dñi sicut dixerat: q̄a priusq̄m gal
lus cantet ter me negabis. Et egress⁹
foras flenit amare. Et viri q̄ tenebant illū: illudebant ei dicentes.
Et velantes eū et percutiebant faciē
ei⁹: et interrogabant eū dicētes. Pro

phetiza. Q's est q̄ te ꝑcussit. Et alia mul
ta blasphemantes dicebant in eum.
Et ut fc̄s ē dies cōuenerunt seniores ple
bis et p̄ncipes sacerdotū et scribe. ⁊ dux
erunt eū in cōciliū suū dicētes. Si tu es
xp̄c dic nob̄. Et ait illis. Si vob̄ dixero
n̄ creditis m̄. Si autē et interrogauero
n̄ respondebitis m̄ neq; dimittetis.
Et hoc autē erit filius hom̄is sedens
a dextris uirtutis dei. Dixerunt aūt om̄s.
Tu ergo es filius dei. Qui ait. Vos di
citis q̄a ego sum. At illi dixerunt. Q̄d
adhuc desideramus testimonium. Ipi enī
audiuimus de ore eius. Et surgēs om̄is
multitudo eorū. duxerunt illum ad pila
tum. Ceperunt autē accusare illū dicē
tes. Hunc inueniemus subuertentē gentē
nr̄am. et ꝓhibentem tributa dari cesa
ri. et dicentē se xp̄m regē eē. Pila
tus autē interrogauit eū dicēs. Tu
es rex iudeorū. At ille respondēs. ait.
Tu dicis. Ait autē pilatus ad p̄nci
pes sacerdotū et turbas. Nichil inuenio
cause in hoc hom̄e. At illi inuales
cebant dicētes. Cōmouet ꝓplm docēs
ꝑ uniuersam iudeam. et incipiēs a ga
lilea usq; huc. Pilatus autē audiēs
galileam. interrogauit si hō galileus
eēt. Et ut cognouit q̄d de herodis potes
tate eēt remisit eū ad herodem. q̄ et ipse
iosolis erat. illis diebus. Herodes autē
viso ihu. gauisus ē ualde. Erat enī
cupiēs ex multo tp̄e uidē eū. eo q̄d au
diret multa de illo. et sperabat signum
aliq̄d uidere ab eo fi. Interrogabat aūt
illū multis sermonibus. et ipse nichil illi
respondebat. Stabant autē p̄ncipes
sacerdotū et scribe. constanter accusantes
eū. Sp̄euit autē illū herodes cū exercitu
suo. et illusit indutū ueste alba. et re
misit ad pilatū. Et fc̄i s̄ amici herodes
et pilatus. in ipa die. Nam antea
inimici erant ad inuicē. Pilatus aūt
conuocatis p̄ncipibus sacerdotū et magist
ratibus et plebe. dixit ad illos. Opculis
tis m̄ hūc hom̄em. q̄i auertētē ꝓplm.
Et ecce ego coram vob̄ interrogans nullā
cām inuenio in hoīe isto. ex his in qui
bus eū accusatis. Sed neq; herodes. Nam
remisi vos ad illū. et ecce nichil dignū
morte actū est ei. Emendatū ergo illū
dimittā. Necesse autē habebat dimittē
eis ꝑ diē festū vnū. Exclamauit aūt
simul uniuersa turba. dicēs. Tolle
hunc. et dimitte nob̄ barrabam.
Qui erat ꝓp̄ sedicōem q̄ndam factam
in ciuitate et homicidiū. missus in
carcerem. Iterū autē pilatus locutus
ē ad illos. volens dimittē ihm. At il
li succlamabant dicētes. Crucifige.
crucifige illum. Ille autē tercio dixit
ad illos. Q̄d enī mali fecit iste. Nul
lam cām mortis inueniō in eo. Corri
piam ergo illū. et dimittā. At illi
instabant vocibus magnis. postulā
tes ut crucifigetur. Et inualescebant
voces eorū. Et pilatus adiudicauit fi
peticōem eorū. Dimisit autē illis eū
q̄ ꝓp̄ sedicōem et homicidiū missus
fuerat in carcerem. quē petebāt. Ihm
uero tradidit voluntati eorū. Et cum
ducerent eū apphendēdunt symonem quē
dā cyrenensem venientē de uilla. et i
posuerunt ei crucē portare p̄ ihm. Seq̄
bat autē illū multa turba ꝓp̄ et mulierū.
q̄ plangebant et lamentabant eum.
Conuersus aūt ad illas ihc. dixit. Filie
ierlm nolite flere sup̄ me. sed sup̄ vos
ipas flete. et sup̄ filios vr̄os. Quia ec
ce venient dies in quibus dicēt. Beate
steriles et ventres q̄ n̄ genuerunt. et u
bera q̄ n̄ lactauerunt. Tunc incipient
dr̄e montibus cadite sup̄ nos. et col
libus operite nos. Et si in uiridō ligno
hec faciunt. in arido q̄d fiet. Ducebā
tur autē et alii duo nequam cū eo. ut
interficerent. Et postq̄m venerunt in loc̄
q̄ vocatur caluarie. ibi crucifixerunt e
um. Et latrones. Vnū a dextris. et al
terū a sinistris. Ihc autē dicebat. Pr̄
dimitte illis. q̄a nesciunt q̄d faciunt.
Diuidētes v̄o uestimenta eius. miserunt
sortes. Et stabat ꝓplus expectans. Et
deridebant illū cū eis p̄ncipes. dicē
tes. Alios saluos fecit. se ipm sal
uū faciat. si hic ē xp̄c dei electus.
Illudebant autē ei et milites accedē
tes. et acetū offerentes illi. dicētes.

Si tu es rex iudeorum: saluum te fac. Erat
autem et superscriptio scripta super illum literis
grecis et latinis et hebraicis: hic est
rex iudeorum. Unus autem de his qui pende
bant latronibus blasphemabat eum
dicens. Si tu es xpc: saluum fac temet
ipsum et nos. Respondens autem alter in
crepabat illum dicens. Neque tu times
deum: quod in eadem dampnatione es. Et nos
quidem iuste. Nam digna factis recipi
mus. Hic vero nichil mali gessit. Et dice
bat ad ihesum. Domine memento mei: cum ve
neris in regnum tuum. Et dixit illi ihesus.
Amen dico tibi: hodie mecum eris in pa
diso. Erat autem fere hora sexta. Et
tenebre facte sunt in universa terra: usque in
horam nonam. Et obscuratus est sol. Et
velum templi scissum est medium. Et clamans
voce magna ihesus: ait. Pater in manus
tuas commendo spiritum meum. Et hec dicens
expirauit. Videns autem centurio quod factum
fuerat: glorificauit deum dicens. Vere hic
homo iustus erat. Et omnis turba eorum qui
simul aderant ad spectaculum istud et uide
bant que fiebant: percutientes pectora
sua reuertebantur. Stabant autem omnes
noti eius a longe: et mulieres que secu
te erant eum a galilea: hec uidentes.
Et ecce vir nomine ioseph qui erat
de curio vir bonus et iustus: hic non con
~~ferat~~ senserat consilio et actibus eorum
ab arimathia ciuitate iudee: qui ex
pectabat et ipse regnum dei. Hic acces
sit ad pilatum: et petiit corpus ihesu. Et
depositum inuoluit syndone. et posu
it eum in monumento exciso: in quo non
dum quisquam positus fuerat. Et dies erat
pasceue: et sabbatum illucescebat. Sub
secute autem mulieres que cum ipso venerant
de galilea uiderunt monumentum: et
quemadmodum positum erat corpus eius.
Et reuertentes parauerunt aromata et un
genta: et sabbato quidem siluerunt secundum
mandatum.

xxiiii.

Una autem sabbati valde diluculo
uenerunt ad monumentum: portan
tes que parauerunt aromata. Et inuenerunt
lapidem reuolutum a monumento. Et
ingresse non inuenerunt corpus domini ihesu.
Et factum est dum mente consternate essent
de isto: ecce duo viri steterunt secus il
las in ueste fulgenti. Cum timerent autem
et declinarent uultum in terram: dixerunt
ad illas. Quid queritis inuentem cum mor
tuis? Non est hic: sed surrexit. Recorda
mini qualiter locutus est uobis cum adhuc
in galilea esset. dicens quia oportet fili
um hominis tradi in manus hominum pec
catorum et crucifigi: et die tercia resurgere.
Et recordate sunt uerborum eius. Et regresse
a monumento nunciauerunt hec omnia illis un
decim: et ceteris omnibus. Erat autem ma
ria magdalene. et iohanna. et maria
iacobi. et cetere que cum eis erant: que dice
bant ad apostolos hec. Et uisa sunt ante illos
sicut deliramentum uerba ista: et non crede
bant illis. Petrus autem surgens cucur
rit ad monumentum. Et procumbens vi
dit linteamina sola posita: et abiit
secum mirans quod factum fuerat. Et ecce
duo ex illis ibant ipsa die in castellum
quod erat in spacio stadiorum sexaginta
ab ierusalem: nomine emaus. Et ipsi loque
bantur ad inuicem: de his omnibus que ac
ciderant. Et factum est dum fabularentur
et secum quererent: et ipse ihesus appropinquans
ibat cum illis. Oculi autem illorum tene
bantur: ne eum agnoscerent. Et ait ad
illos. Qui sunt hi sermones quos confertis ad
inuicem ambulantes. et estis tristes?
Et respondens unus cui nomen cleophas
dixit ei. Tu solus peregrinus es in ierusalem.
et non cognouisti que facta sunt in illa his die
bus? Quibus ille dixit. Que? Et dixe
runt. De ihesu nazareno qui fuit vir
propheta potens in opere et sermone coram
deo et omni populo. et quomodo tradiderunt
eum summi sacerdotes et principes nostri
in dampnationem mortis: et crucifixe
runt eum. Nos autem sperabamus: quia
ipse redempturus esset israhel. Et nunc
super hec omnia tercia dies est hodie quo hec
facta sunt. Sed et mulieres quedam ex nostris
terruerunt nos. que ante lucem fuerunt ad mo
numentum. et non inuento corpore eius ve
nerunt dicentes se etiam visionem ange
lorum vidisse. qui dicunt eum viuere. Et
abierunt quidam ex nostris ad monu

mentū · et ita inueniunt sic mulieres dixe
runt · ipm uo ū inueniunt · Et ipe dixit
ad eos · O stulti et tardi corde ad cre
dendū · omnibz q locuti s ppte · Non
ne hec oportuit pati xpm · et ita intre
re in glam suam · Et incipies a moy
se et omnibz ppbis · interpretabat illis
in omnibz scripturis q de ipo erant · Et
appropinquauit castello quo ibant · et
ipe se finxit longius ire · Et coegerunt
illū dicentes · Mane nobīcū quoniam ad uel
pasat · et intrauit cū illis · Et factū e dum recubet
cū illis · accepit panē et benedixit ac
fregit · et porrigebat illis · Et aperti
sunt oculi eoz · et cognouerunt eū · Et ipe evā
uuit ex oculis eoz · Et dixerunt ad inui
cem · Nonne cor nrm ardens erat in
nob dum loqueretur nobis · et aperiret
nob scripturas · Et surgentes eadē hora
regressi s in ierlm · et inuenerunt co
congregatos undecim · et eos qui cum ipis
erant dicentes · qm surrexit dns uere ·
et apparuit symoni · Et ipi narrabant
q gesta erant in uia · et q mō cogno
uerunt eū in fractione panis · Dum hec
autē loquunt · ipe stetit in medio eoz · et
dixit eis · Pax uobis · Ego sum · noli
te timere · Conturbati uo et territi · es
timabant se spm uidere · Et dixit eis ·
Quid turbati estis · et cogitationes ascendūt
in corda uīa · Videte manus meas et
pedes · quia ipe ego sum · Palpate et vi
dete quia spūs carnē et ossa nō habet · sicut
me uidetis habere · Et cū hoc dixisset ·
ostendit eis manus et pedes · Adhuc
autē illis nō credentibz et mirantibus
pre gaudio · dixit · Habetis hic aliquid
qd manducet · At illi obtulerunt par
tem piscis assi · et fauum mellis · Et cū
manducasset coram eis · sumens reliquias
dedit eis · Et dixit ad eos · Hec sūba
q locutus sum ad uos · cū adhuc
essem uobīcū · quoniam necesse est impleri oīa
q scripta s in lege moysi et prophetis et
psalmis de me · Tunc aperuit illis sen
sum · ut intelligent scripturas · Et
dixit eis · Quoniam sic scriptū e et sic op
tebat xp̄m pati · et resurgere a mortuis

die tertia · et pdicari in nōie eius penitē
tiam et remissionem pcōz in omnes gen
tes · incipientibz ab ierosolyma · Vos aūt
estis testes horū · et ego mittam promis
sum patris mei in uos · Vos autē sedete
in ciuitate · quoadusq induamini uirtute
exalto · Eduxit autē eos foras in bethā
niam · et eleuatis manibz suis bene
dixit eis · Et factū e dū benediceret illis ·
recessit ab eis · et ferebatur in celum ·
Et ipi adorantes regressi s in ierlm
cū gaudio magno · Et erant semp
in templo laudantes et benedicentes de
um · Amen · Explicit euāgliū scd̄m Lucam ·

Incipit euāgliū scd̄m Johēm ·

In principio erat uerbum · Et uerbum erat
apd dm · et dns erat uerbum · Hoc erat
in principio · apd deum · Oia per ipm
facta s · et sine ipo factum e nichil · Quod factum
e · in ipo uita erat · Et uita erat lux
hominum · Et lux in tenebris lucet · et tene
bre eam non comprehenderunt · Fuit homo
missus a do · cui nomen erat iohes · Hic
uenit in testimoniū ut testimoniū perhibe
ret de lumine · ut omnes crederent per illū ·
Non erat ille lux · sed ut testimoniū perhibe
ret de lumine · Erat lux uera · que illu
minat oem hominem uenientem in hunc
mundū · In mundo erat · et mundus per
ipm factus est · et mundus eum non cognouit ·
In propria uenit · et sui eum non receperunt · Quot autem
receperunt eum · dedit eis
potestatem filios dei fieri · his qui credunt in
nomine eius · Qui non ex sanguinibus
neque ex uoluntate carnis · neque ex uolun
tate uiri · sed ex deo nati s · Et verbum caro
factum e · et habitauit in nob · Et vidimus
gloriam eius · gloriam quasi unigeniti a pre ·
patre plenum gre et ueritatis · Iohes testimo
nium perhibet de ipo · et clamat dicens ·
Hic erat quem dixi · Qui post me ven
turus e · ante me factus e · quia prior me erat ·
Et de plenitudine eius nos omnes accepi
mus · et gratiam pro gratia · Quia lex per
moysen data e · gratia et ueritas per ihm
xpm facta e · Deum nemo uidit unquam ·
Unigenitus filius · qui e in sinu patris ·
ipe enarrauit · Et hoc e testimonium
iohis quod miserunt udei ab ierosolymis

sacerdotes et leuitas ad eum: ut interro
garent eum. Tu quis es? Et confessus
est: et non negauit. Et confessus est: quia
non sum ego xpc. Et interrogauerunt eum.
Quid ergo? Helyas es tu? Et dixit. Non
sum. Propheta es tu? Et respondit.
Non. Dixerunt ergo ei. Quis es ut re
sponsum demus his qui miserunt nos? Quid
dicis de te ipso? Ait. Ego vox claman
tis in deserto. Dirigite viam domini: sicut
dixit esaias propheta. Et qui missi fue
rant: erant ex phariseis. Et interro
gauerunt eum: et dixerunt ei. Quid ergo
baptizas. si tu non es xpus neque helyas neque
propheta? Respondit eis iohannes dicens. Ego
baptizo in aqua: medius autem vestrum
stetit quem vos non scitis. Ipse est qui post
me venturus est qui ante me factus est: cuius
ego non sum dignus ut soluam eius
corrigiam calciamenti. Hec in betha
nia facta sunt trans iordanem: ubi erat
iohannes baptizans. Altera die uidit io
hannes ihesum uenientem ad se: et ait. Ec
ce agnus dei: ecce qui tollit peccata mun
di. Hic est de quo dixi. Post me venit
uir qui ante me factus est. quia prior me erat
Et ego nesciebam eum. Sed ut mani
festetur israel: propterea veni ego in aqua
baptizans. Et testimonium perhibuit
iohannes dicens. Quia uidi spiritum descendentem
quasi columbam de celo: et mansit
super eum. Et ego nesciebam eum. Sed qui
me misit baptizare in aqua: ille mihi
dixit. Super quem uideris spiritum descendentem
et manentem super eum: hic est
qui baptizat in spiritu sancto. Et ego vidi
et testimonium perhibui: quia hic est filius
dei. Altera die iterum stabat iohannes: et ex
discipulis eius duo. Et respiciens ihesum
ambulantem: dicit. Ecce agnus dei.
Et audierunt eum duo discipuli loquen
tem: et secuti sunt ihesum. Conuersus autem
ihesus et uidens eos sequentes se dicit eis.
Quid queritis? Qui dixerunt ei. Rabbi
quod dicitur interpretatum magister. ubi habitas?
Dicit eis. Venite et uidete. Venerunt
et uiderunt ubi maneret: et apud eum
manserunt die illo. Hora autem erat
quasi decima. Erat autem andreas frater

symonis petri unus ex duobus qui audierant
ab iohanne: et secuti fuerant illum. Inuenit
hic primum fratrem suum symonem: et dicit
ei. Inuenimus messyam quod est interpreta
tum xpc. Et adduxit eum ad ihesum. Intui
tus autem eum ihesus dixit. Tu es symon
filius iohanna. tu vocaberis cephas:
quod interpretatur petrus. In crastinum voluit
exire in galileam. et inuenit philip
pum: et dicit ei ihesus. Sequere me. Erat
autem philippus a bethsaida ciuitate
andree et petri. Inuenit philippus
nathanael: et dicit ei. Quem scripsit
moyses in lege et prophete: inuenimus
ihesum filium ioseph a nazareth. Et dixit
ei nathanael. A nazareth potest aliquid
bonum esse. Dicit ei philippus. Veni et uide.
Vidit ihesus nathanael uenientem ad se. et
dicit de eo. Ecce uere israhelita: in quo
dolus non est. Dicit ei nathanael. Unde
me nosti? Respondit ihesus et dixit ei. Priusquam
te philippus vocaret eum esses sub fi
cu: vidi te. Respondit ei nathanael et ait
Rabbi. tu es filius dei: tu es rex israel. Re
spondit ihesus et dixit ei. Quia dixi tibi
uidi te sub ficu credis: maius his uide
bis. Et dixit eis. Amen amen dico vobis
uidebitis celum apertum: et angelos dei as
cendentes et descendentes supra filium
hominis. ¶ .n.

Et die tercia nupcie facte sunt in chana
galilee: et erat mater ihesu ibi. Vocatus
est autem ihesus et discipuli eius ad nupcias.
Et deficiente vino: dicit mater ihesu ad eum.
Vinum non habent. Et dicit ei ihesus. Quid mihi et
tibi est mulier. Nondum uenit hora mea.
Dicit mater eius ministris. Quodcumque dixe
rit vobis facite. Erant autem ibi lapidee
hydrie sex posite secundum purificacionem iu
deorum: capientes singule metretas bi
nas uel ternas. Dicit eis ihesus. Imple
te hydrias aqua. Et impleuerunt eas
usque ad summum. Et dicit eis ihesus. Hau
rite nunc: et ferte architriclino. Et tu
lerunt. Ut autem gustauit architriclinus
aqua vinum factum. et non sciebat unde
esset. ministri autem sciebant qui hause
rant aquam: vocat sponsum architri
clinus et dicit ei. Omnis homo primum vinum

Johannes

bonū ponit · Et cū mēbra ei⁹ fuerint · hūc
id qđ dēnus est · Tu autē sīalit vnū
bonū usq; adhuc · Hoc fecit initiū sign⁹
ihc in chana galilee · et manifestauit
glām suam · Et credidērunt in eū dscī
puli ei⁹ · Post hec descendit capharna
um ipe et mat̄ ei⁹ et frēs ei⁹ · et dis
capuli ei⁹ · et ibi mansērunt nō multis
diebꝫ · Et pp erat pasca iudeōꝝ · et ascē
dit ihc ierosolymā · Et inuenit in templo
vendētes bones et oues et columbas ·
et nūmulariōs sedētes · Et cū fecisset
q̄si flagellū de funiculis · omēs eiecit d tē
plo · oues q; et bones · et nūmulariōꝝ
effudit es · et mēsas subuertit · Et his qui
columbas vendebant dixit · Auferte ista
hinc · et nolite facere domū patris mei
domū negociationis · Recordati sūt
discipuli ei⁹ quia scriptū est · Zelus do
mus tue comedit me · Iudeorum ergo ui
derunt · et dixerūt ei · Qđ signū ostendis
nob̄ · qa hec facis · Respondit ihc · et dixit
eis · Soluite templū hoc · et in tribus
diebꝫ excitabo illud · Dixerunt ergo iudei ·
Quadraginta et sex annis edificatū est
templū hoc · et tu in tribꝫ diebꝫ excitabis
illud · Ille autē dicebat de templo cor
poris sui · Cū ergo resurrexisset a mortuis ·
recordati sūt discipuli ei⁹ qa hoc dicebat ·
Et credidērunt scripture et sermoni q̄ dixit
ihc · Cū autē esset ierosolymis in pascha die
festo multi crediderunt in nomine ei⁹ · vi
dentes signa ei⁹ q̄ faciebat · Ipe aūt ihc
nō credebat semet ipm eis · eo qđ ipe
nosset omēs · et qa opꝰ ei nō erat ut quis
testimoniū perhibēt de homine · Ipe enim sci
bat qđ esset in homine · Erat aūt homo ex
phariseis nichodemꝰ nomine · princeps
iudeōꝝ · Hic venit ad eū nocte · et dixit
ei · Rabbi scimꝰ qa a deo venisti magi
ster · Nemo enim pt hec signa facere · q̄ tu facis ·
nisi fuerit deus cū eo · Respondit ihc et dixit
ei · Amen amen dico tibi · nisi quis natus
fuerit denuo · nō pt videre regnū dei · Dicit
ad eū nichodemꝰ · Quomō pt homo nasci cū
sit senex · Numquid pt in ventrē matris
sue iterato introire et renasci · Re
spondit ihc · Amen amen dico tibi · nisi quis re
natus fuerit ex aqua et spū scō · nō pt
introire in regnū dei · Qđ natum est
ex carne · caro est · et qđ natum est ex spū
spūs est · Nō mireris quia dixi tibi · oport
tet vos nasci denuo · Spūs ubi vult spi
rat · et vocē eius audis · sed nescis vnde
veniat aut quo uadat · Sic est omnis q̄ na
tus est ex spū · Respondit nichodemꝰ et
dixit ei · Quomodo possunt hec fieri · Re
spondit ihc · et dixit ei · Tu es magis
ter israel · et hec ignoras · Amen amen
dico tibi qa qđ scimus loquimur · et qđ vidi
mus testamur · et testimoniū nrm nō
accipitis · Si terrena dixi vob̄ et nō
creditis · quomō si dixero vob̄ celestia
credetis · Et nemo ascendit in celū
nisi qui de celo descendit · filius hois
qui est in celo · Et sicut moyses exaltā
uit serpentem in deserto · ita exaltari
oportet filium hominis · ut omnis qui credit
in ipo nō pereat · sed habeat vitā eternā · Sic
enim dilexit deus mundum ut filium suum
vnigenitum daret · ut omnis qui credit in eum
nō pereat · sed habeat vitā eternā · Non enim
misit deus filium suum in mundum ut iudi
cet mundum · sed ut saluetur mundus per
ipm · Qui credit in eum nō iudicatur · Qui
autē nō credit iam iudicatus est · qa
nō credit in nomine vnigeniti filii
dei · Hoc est autē iudicium · quia lux
venit in mundum · et dilexerunt homines
magis tenebras qm lucem · Erant
enim eorum mala opa · Omnis enim qui ma
le agit · odit lucem · Et nō venit ad lu
cem · ut nō arguantur opa eius · Qui
autē facit veritatem venit ad lucem · ut
manifestentur opa eius · qa in deo sūt
facta · Post hec venit ihc et discipuli eius
in iudeam terram · et illic demorabatur
cum eis · et baptizabat · Erat autē et
iohes baptizans in enon iuxta sa
lim qa aque multe erant illic · et mul
ti veniebant et baptizabantur · Nondum
enim missus fuerat in carcerem iohes · Fac
ta est autē ergo questio ex discipulis iohis
cum iudeis de purificatione · Et venerunt
ad iohem · et dixerunt ei · Rabbi qui
erat tecum trans iordanem cui testimo
nium perhibuisti · ecce hic baptizat · et
omnes veniunt ad eum · Respondit iohes et

dixit · Non pt hō acqe q̄qm̄ n̄ datū
fuit ei de celo · Ip̄i vos m̄ testimoniū
phibetis qd dixim · ego nō sum xp̄c̄
s̄z quia missus sū añ illū · Qui habz
sponsam : sponsus ē · Amicus autem
sponsi qui stat et audit eū : gaudio
gaudet pp vocem sponsi · Hoc ergo gau
dium meū ipletum ē · Illum oportz
crescere : me aut̄ minui · Qui d̄ sur
sum venit · supra oēs est · Qui ē d̄ tra
de terra est : et de terra loq̄tur · Qui d̄ ce
lo venit supra oēs est · Et qd̄ vidit et
audivit hoc testat̄ : et testimoniū eius
nemo accipit · Q̄ aut̄ accepit eius
testimoniū : signavit q̄a ds verax ē · Quē
enī misit ds : verba loq̄tur dei · Non enī
ad mensurā dat ds spm̄ · Pat̄ diligit
filiū : et oīa dedit in manu ei⁹ · Qui
credit in filiū : hz vitam etnā · Q̄
aut̄ incredulus ē filio · n̄ videbit
vitam : s̄z ira dei manet sup eum ·

Ut ergo cognovit dñs quia audie
runt pharisei q̄a dñs plures
discipulos facit et baptizat q̄m ihs
q̄quā dñs n̄ baptizaret s̄z discipuli
ei⁹ · Reliquit judeam : et abiit iterū
in galileam · Oportebat aut̄ eū trāsi
re p samariā · Venit ergo in civita
tem samarie · q̄ dr sichar : juxta p̄dī
um qd̄ dedit jacob ioseph filio suo ·
Erat aut̄ ibi fons jacob · Jhc ergo fa
tigatus exinde sedebat sic sup fon
tem · Hora aut̄ erat q̄si sexta · Venit
aut̄ mulier de samaria haurire aq̄m ·
Dic̄ ei dñs · Da mihi bibere · Discipuli
aut̄ eius abierant in civitatem ut ci
bos emerent · Dicit ergo ei mulier
illa samaritana · Quō tu judeus
cū sis bibere a me poscis · q̄ sū mulier
samaritana · Non enī quo vtūr
judei samaritanis · Respondit dñs : et dixit
ei · Si scires donū dei · et qs ē q̄ dicit
tibi · da mihi bibere : tu forsitan
petisses ab eo · et dedisset tibi aq̄m
vivam · Dicit ei mulier · Dñe · neq;
quid haurias habes : et puteus altus
est · Unde ergo habes aq̄m vivam ? Numq̄d
tu major es p̄re nr̄o jacob · q̄ dedit
nobis puteum · et ipse ex eo bibit · et
filii eius · et pecora eius · Respondit
dñs : et dixit ei · Omnis q̄ bibit ex aqua
hac : sitiet iterū · Qui aut̄ biberit
ex aqua q̄m ego dabo ei · n̄ sitiet in
ternum : s̄z aqua q̄m dabo ei fiet in eo
fons aquae salientis in vitam eternam ·
Dicit ad eum mulier · Dñe da mihi
hanc aq̄m ut n̄ sitiam : neq; veniam
huc haurire · Dixit ei dñs · Vade vo
ca virum tuum : et veni huc · Respondit
mulier et dixit · Non habeo virum · Dicit
ei dñs · Bñ dixisti : quia n̄ habeo virum ·
Quinq; enī viros habuisti : et nunc quem
habes nō est tuus vir · Hoc vere dixisti ·
Dicit ei mulier · Dñe video q̄a pro
pheta es tu · Patres nri in monte hoc
adoraverunt : et vos dicitis q̄a jerosoly
mis est locus ubi adorare oportet ·
Dicit ei dñs · Mulier crede mihi q̄a veni
et hora : q̄n neq; in monte hoc neq; in
jerosolymis adorabitis patrem · Vos ado
ratis qd̄ nescitis · nos adoramus qd̄
scimus : quia salus ex judeis ē · Sed ve
nit hora et nunc ē q̄n veri adoratores
adorabunt patrem in spū et veritate ·
Nam et pr̄ tales q̄rit qui adorent eum ·
Spūs ē dñs : et eos qui adorant eum in
spū et veritate oportet adorare · Dicit
ei mulier · Scio q̄a messias venit : qui
dr xp̄s · Cum ergo venerit : ille nobis an
nunciabit oīa · Dicit ei dñs · Ego sum
qui loquor tecum · Et statim venerunt
discipuli eius : et mirabantur q̄a cum mulie
re loquebatur · Nemo tamen dixit q̄d quaeris
aut q̄d loq̄ris cum ea · Reliquit ergo hydri
am suam mulier · et abiit in civitatem ·
et dicit illis hominibus · Venite et vide
te hominem : qui dixit mihi omnia q̄cūq;
feci · Numq̄d ipse ē xp̄s · Exierunt de civi
tate : et veniebant ad eum · Interea
rogabant eum discipuli dicentes · Rabbi
manduca · Ille aut̄ dixit eis · Ego
cibum habeo manducare : quem vos nes
citis · Dicebant ergo discipuli ad in
vicem · Numq̄d aliquis attulit ei man
ducare ? Dicit eis dñs · Meus cibus
est ut faciam voluntatem eius qui misit
me : et perficiam opus eius · Nonne vos
dicitis qd̄ adhuc mens̄ mensis est et mes

Iohannis

sis uenit. Ecce dico uobis. leuate oculos
uestros et uidete regiones: quia albe sunt
iam ad messem. Et qui metit mercedem
accipit: et fructum congregat in uitam
eternam: ut et qui seminat simul gau
deat et qui metit. In hoc enim est uerbum
uerum: quia alius est qui seminat et alius
est qui metit. Ego misi uos metere: quod
uos non laborastis. Alii laborauerunt: et
uos in labores eorum introistis. Ex ciui
tate autem illa multi crediderunt in eum
samaritanorum propter uerbum mulieris testimo
nium perhibentis. quia dixit mihi omnia quecumque
feci. Cum uenissent ergo ad illum samari
tani: rogauerunt eum ut ibi maneret. Et
mansit ibi duos dies. Et multo plures
crediderunt propter sermonem eius. Et mulieri
dicebant: quia iam non propter tuam loquelam
credimus. Ipsi enim audiuimus et scimus
quia hic est uere saluator mundi. Post
duos autem dies exiit inde: et abiit in
galileam. Ipse enim ihesus testimonium perhibuit
quia propheta in sua patria honorem non habet.
Cum ergo uenisset in galileam. exceperunt
eum galilei: cum omnia uidissent que fecerat
ierosolimis in die festo. Et ipsi enim uenerant
ad diem festum. Uenit ergo iterum in cha
na galilee: ubi fecerat aquam uinum. Et
erat quidam regulus: cuius filius infirma
batur capharnaum: Hic cum audisset
quia ihesus aduenerat a iudea in galileam.
abiit ad eum: et rogabat eum ut descen
deret et sanaret filium eius. Incipiebat
enim mori. Dixit ergo ihesus ad eum. Nisi signa
et prodigia uideritis: non credetis. Dicit
ad eum regulus. Domine descende: prius
quam moriatur filius meus. Dicit ei
ihesus. Uade filius tuus uiuit. Credidit
homo sermonem quem dixit ei ihesus. et ibat.
Iam autem eo descendente sui occurrerunt
ei: et nunciauerunt dicentes. quia filius eius
uiuet. Interrogabat ergo horam ab eis
in qua melius habuerat. Et dixerunt
ei: quia heri hora septima. reliquit
eum febris. Cognouit ergo pater quia illa
hora erat: in qua dixit ei ihesus. filius
tuus uiuit. Et credidit ipse: et domus
eius tota. Hoc iterum secundum signum fecit
ihesus: cum uenisset a iudea in galileam.

Post hec erat dies festus iudeorum: iiij.
et ascendit ihesus ierosolimam. Est autem
ierosolimis super probatica piscina que cogno
minatur hebraice bethsaida: quinque por
ticus habens. In his iacebat multitudo magna
languentium: cecorum. claudorum. aridorum:
expectantium aque motum. Angelus autem domini
descendebat secundum tempus in piscinam:
et mouebatur aqua. Et qui prior descen
disset in piscinam post motionem aque:
sanus fiebat a quacumque detinebatur in fir
mitate. Erat autem quidam homo ibi: tri
ginta et octo annos habens in firmitate
sua. Hunc cum uidisset ihesus iacentem. et cogno
uisset quia multum iam tempus haberet:
dicit ei. Uis sanus fieri. Respondit ei lang
uidus. Domine hominem non habeo: ut cum
turbata fuerit aqua mittat me in pisci
nam. Dum uenio enim ego: alius ante
me descendit. Dicit ei ihesus. Surge
tolle grabatum tuum: et ambula. Et
statim sanus factus est homo. et sustulit graba
tum suum: et ambulabat. Erat autem sab
batum in illa die. Dicebant ergo iudei:
illi qui sanatus fuerat. Sabbatum est: non
licet tibi tollere grabatum tuum. Respon
dit eis. Qui me sanum fecit: ille michi
dixit. Tolle grabatum et ambula. In
terrogauerunt ergo eum. Quis est ille homo
qui dixit tibi tolle grabatum tuum et ambula.
Is autem qui sanus fuerat effectus: nescie
bat quis esset. Ihesus ergo declinauit a turba
constituta in loco: Postea inuenit eum ihesus
in templo: et dixit illi. Ecce sanus factus es
iam noli peccare: ne deterius tibi aliquid
contingat. Abiit ille homo. et nunciauit iu
deis: quia ihesus esset qui fecit eum sanum. Pro
terea persequebantur iudei ihesum: quia hec
faciebat in sabbato. Ihesus autem respondit
eis. Pater meus usque modo operatur: et
ego operor. Propterea ergo magis querebant
eum iudei interficere. quia non solum solue
bat sabbatum. sed et patrem suum dicebat
deum: equalem se faciens deo. Respondit itaque
ihesus: et dixit eis. Amen amen dico uobis
non potest filius facere a se quicquam: nisi quod
uiderit patrem facientem. Quecumque
enim ille fecerit: filius facit hec et sim
iliter. Pater enim diligit filium: et omnia

fm

demonstrat ei · q̄ ip̄e facit · Et maiora
his demonstrabit et opa : ut uos
miremi · Sicut enī p̄r suscitat mor
tuos et uiuificat : sic et filius quos
uult uiuificat · Neq; enī p̄r iudicat
quēq̄m · sz oē iudiciū dedit filio : ut
omīs hōrificent filiū · sicut hōrificant
p̄rem · Qui n̄ hōrificat filiū : n̄ hōrifi
cat p̄rem q̄ misit illū · Amē amē dico
vob · q̄a qui ūbū meū audit · et credit
ei q̄ misit me : h̄t uitam etnā · Et in
iudiciū n̄ uenit : sz trāsiet a morte in
uitā · Amē amē dico vob q̄a uenit hora
et nūc est · qn̄ mortui audiēt vocem
filij dei : et qui audierint viuēt · Sic
enī p̄r h̄t uitā in semetipō : sic dedit
et filio uitā h̄ere in semetipō · Et p̄ta
tem dedit ei et iudicium facē : q̄a filius
hom̄is ē · Nolite mirari hoc : q̄a ueniet
hora in qua oēs qui in monumētis sūt
audient vocem eius · et p̄cedent · Qui bo
fecerunt : in resurrecōem uite · Qui uero
mala egerunt : in resurrecōem iudicij ·
Nō possū ego a me ipō facē q̄tq̄m · Sz
sicut audio iudico · et iudiciū meū
iustū ē · Q̄a n̄ q̄ro volūtatē meam ·
sz volūtatē eius qui misit me · Si
ego testiōmū p̄hibeo de me : testiōm
um meū n̄ ē ver̄ · Alius ē q̄ testimo
nium p̄hibet de me : et scio q̄a verū
ē testiōmū qd̄ p̄hibet de me · Vos
misistis ad iohēm : et testiōmū p̄hi
buit uitati · Ego autē n̄ ab homine
testiōmū accipio : sz hec dico ut vos
salui sitis · Ille erat lucerna ardens ·
et lucens : vos autē uoluistis exul
tare ad horam in luce eius · Ego aut̄
h̄eo testiōmū maius iohē · Opera
enī q̄ dedit mi p̄r ut p̄ficiā ea · ipsa
opa q̄ ego facio testiōmū p̄hibent
de me : quia p̄r me misit · Et q̄ mi
sit me p̄r : ip̄e testiōmū p̄hibet de
me · Neq; vocē eius vnq̄m audistis
neq; sp̄em eius uidistis · Et ūbum
eius n̄ h̄etis in vobis manēs : q̄a
quē misit ille huic vos n̄ creditis ·
Scrutamī scripturas : q̄a vos putatis
in ipis uitā etnā h̄ere · Et ille sūt
q̄ testiōmū p̄hibēt de me · Et nō

uultis uenire ad me : ut uitā h̄eatis ·
Claritatē ab hom̄ibz n̄ accipio : sz cog
ui vos quia dilecōem dei nō h̄etis ī
uobis · Ego uem in nomīe p̄ris mei :
et n̄ accepistis me · Si alius uenit
in nomīe suo : illū accipietis · Quo
modo potestis vos credere · qui glam
ab inuicē accipitis · et glam q̄ a solo
dō ē nō q̄ritis · Nolite putare : quia
accusatūs sim vos apd̄ p̄rem · Est q̄
accusat vos moyses : in quo vos spa
tis · Si enī crederetis moysi : credere
tis forsitan et mi · De me enī ille scrip
sit · Si autē illius litteris n̄ creditis : quo
mō ūbis meis credetis · ¶ v.

Post hec abijt ihc trāsmare galy
lee : qd̄ est tibiadis · Et seq̄bat
eū multitudo magna : qui uidebāt
signa q̄ faciebat sup̄ his q̄ infirmabā
tur · Subiit ergo in mōtē ihc : et ibi se
debat cū discipulis suis · Erat autem
p̄xinū pasca : dies festus iudeor · Cū
sublevasset ergo oclos ihc · q̄a multitudo
maxima venit ad eū : dicit ad philip
pum · Vn̄ emem̄ panes ut mandu
cent hi · hoc autē dicebat temptās
eū · Ip̄e enī sciebat : q̄d eēt facturus ·
Rndit ei philippus · Ducentor d̄nari
or · panes n̄ sufficiunt eis : ut unus
q̄sq; modicū q̄d accipiat · Dicit ei vn̄
ex discipulis eius : andras fr̄ symōis
pet̄ · Est pu vn̄ hic : qui h̄t q̄nq; pa
nes ordeaceos · et duos pisces · Sed
hec q̄d s̄ inter tantos · Dixit ergo ies
facite homīes discumbē · Erat autē
fenū multū in loco · Discubuerūt ergo
vir : numō q̄si q̄nq; milia · Accepit
ergo ihc panes : et cū grās egisset dis
tribuit discūbentibz · Similr̄ et ex pis
cibz : q̄ntū volebant · Vt autē imple
ti s̄ : dixit discipulis suis · Colligite
q̄ sup̄auerūt fragmēta : ne p̄eant · Col
legerunt ergo et impleuerunt duodecim
cophinos fragmētor · ex q̄nq; panib
ordeaceis : q̄ sup̄ fuerūt his q̄ man
ducauerant · Illi ergo homīes cū uidis
sent qd̄ fecerat signū dicebant · q̄a hi
ē ver̄ p̄phā · qui venturus ē in mundū ·
Ihc ergo cū cognouisset quia venturi eēnt

ut rapent eū · et facerent eū regē · Fugit
itm in mōtē ipe solus · Vt aut sō fac
tum ē · descendunt discipli ei ad ma
re · Et cū ascendissēt nauē · uenerunt
trāsmare in capharnaym · Et tenebre iā
fcē erant · et n̄ uenerat ad eos ihc · Ma
re autē vēto magno flante exurgebat ·
Cū remigassēt ergo q̄i stadia uigi
ti q̄nq; aut tgita · uidēt ihm ambu
lantē sup mare · et pximū naui fi ·
Et timuerunt · Ille autē dixit eis · E
go sum nolite timere · Voluerunt g̃ acci
pere eū in nauē · Et statim fuit nauis
ad tram ad quā ibant · Altera die tur
ba q̄ stabat trāsmare uidit q̄a naui
cula alia n̄ erat ibi n̄ una · et q̄a
n̄ introisset cū discipulis suis ihc ·
in nauē · sz soli discipli eius abissēt ·
Alie vō supuenerunt naues a tyberia
de · iuxta locū vbi manducauerant pa
nē gr̄as agentes dn̄o · Cū ergo uidis
set turba quia ihc n̄ eēt ibi neq; dis
cipuli eius · ascenderunt in nauiculas
et venerunt capharnaum q̄rentes ihm ·
Et cū venissz eū trāsmare · dixerunt ei ·
Rabbi · qn̄ huc venisti · Rndit eis ihc ·
et dixit · Amen amē dico vob · q̄ritis
me · n̄ q̄a uidistis signa · sz q̄a man
ducastis ex panibz et saturati estis ·
Opamini n̄ cibū qui pit sz q̄ pmanet
in vitam etnā · quē filius hois dabit vo
bis · Hunc em̄ pr̄ signauit ds · Dixe
runt ergo ad eū · Qd faciem ut ope
mur opa dei · Rndit ihc · et dixit eis ·
Hoc ē opus dei · ut credatis in eū quē
misit ille · Dixerunt ergo ei · Qd ergo
tu facis signū · ut uideam et credam
tibi q̄d oparis · Pres nr̄i manna mā
ducauerunt in deserto · sicut scptū est ·
Panē de celo dedit eis manducare ·
Dixit ergo eis ihc · Amen amē dico
vobis · n̄ moyses dedit uob panē de
celo · sz pr̄ meus dat vob panem de
celo verū · Panis em̄ dei ē qui descen
dit de celo · et dat vitā mūdo · Dixe
runt ergo ad eū · Dn̄e semp da nob
panē hunc · Dixit autē eis ihc · Ego
sum panis vite · Qui venit ad me · nō
esuriet · et q̄ credit in me n̄ siciet vn

qm̄ · Sed dixi uobis · q̄a et uidistis me ·
et n̄ credidistis · Omē qd dat mi pat
ad me veniet · et eū qui venit ad me
n̄ eiciam foras · Quia descendi de ce
lo · n̄ ut faciā volūtatē meā · sz volū
tatē eius qui misit me · Hec ē autē
volūtas eius qui misit me pr̄is · ut oē
qd dedit mi n̄ pdam ex eo · sz resuscitē
illd in nouissimo die · Hec ē em̄ volū
tas pr̄is mei qui misit me · ut oīs q̄
uidet filiū · et credit in eū · hēat uitā
etnam · Et resuscitabo ego eū in no
uissiō die · Mīmurabant ergo iudei de
illo quia dixisset · ego sum panis q̄ d
celo descendi · et dicebant · Nōne h est
ihc filius ioseph cui nos nouim pr̄ez
et mr̄em · Quomodo ergo dicit hic quia
de celo descendi · Rndit ergo ihc · et dixit
eis · Nolite mīmurare inuicē · Nemo pt
venire ad me · nisi pr̄ qui misit me tra
xerit illū · Et ego resuscitabo eū in no
uissimo die · Est scptum in pphis · E
runt oēs docibiles dei · Oīs qui audi
uit a pr̄e et didicit · veit ad me · Non
q̄a pr̄em uidit q̄sq̄m · nisi is qui est
a dō h uidit pr̄em · Amen amen dico
vob · qui credit in me hēt uitā etnam ·
Ego sum panis vite · Pr̄es uestri
manducauerunt manna in deserto · et
mortui sūt · Hic ē panis de celo descē
dens · ut siq̄s ex ipō manducauerit
nō moriatur · Ego sum panis viuus ·
qui de celo descendi · Siq̄s manduca
uerit ex hoc pane · uiuet in etnū · Et
panis q̄ ego dabo · caro mea ē pmun
di vita · Litigabant ergo iudei ad inui
cem dicētes · Quomō pt hic nob car
nem suā dare ad manducādū · Dixit
ergo eis ihc · Amē amē dico vob n̄ mādu
cauerit carnē filii hoīs et biberitis
eius sangnē · n̄ hēbitis uitā in vobis ·
Qui manducat meā carnē et bibit me
um sangnē · hēt uitam etnā · Et ego
resuscitabo eū in nouissiō die · Caro
em̄ mea vere ē cibz · et sanguis meus
vere ē potus · Qui manducat meā car
nem · et bibit meū sangnē · in me
manet et ego in illo · Sicut misit me
viuēs pr̄ · et ego viuo pp pr̄em · Et

qui manducat me: et ipse uiuet pp
ter me. Hic est panis q de celo descen
dit. Non sic manducauit pres uri
manna: et mortui sunt. Qui manducat
hunc panem: uiuet in eternum. Hec dixit
in synagoga: docens in capharnaum.
Multi ergo audientes ex discipulis
eius: dixerunt. Durus est hic sermo.
Quis potest eum audire? Sciens autem ihs
apud semetipm quia murmurarent de hoc
discipuli eius: dixit eis. Hoc vos scandalizat?
Si ergo uideritis filium hominis
ascendentem ubi erat prius. Spiritus est qui
uiuificat: caro autem non prodest quic
quam. Verba que ego locutus sum vobis: spiritus et
uita sunt. Sed sunt quidam ex uobis: qui non
credunt. Sciebat enim ihs ab initio qui essent
non credentes: et quis traditurus esset eum.
Et dicebat. Propterea dixi uobis: quia ne
mo potest uenire ad me: nisi fuerit datum
a patre meo. Ex hoc multi discipuli eius
abierunt retro: et iam non cum illo am
bulabant. Dixit ergo ihs ad duodecim.
Numquid et uos uultis abire? Respondit ergo ei
symon petrus. Domine ad quem ibimus?
Verba uite eterne habes. Et nos credimus et
cognouimus: quia tu es xps filius dei. Re
spondit eis ihs. Nonne ego uos duodecim
elegi. Et unus ex uobis diabolus est?
Dicebat autem de iuda symonis scario
thes. Hic enim erat traditurus eum: cum
esset unus ex duodecim. ℣. vi.

Post hec ambulabat ihs in galile
am. Non enim uolebat in iudeam
ambulare: quia querebant eum iudei inter
ficere. Erat autem in proximo dies festus
iudeorum: scenophegia. Dixerunt autem ad
eum fratres eius. Transi hinc et uade in iu
deam: ut et discipuli tui uideant opa
tua. que facis. Nemo quippe in occulto
quid facit: et querit ipse in palam esse. Si
hec facis: manifesta te ipsum mundo.
Neque enim fratres eius credebant in eum.
Dicit ergo eis ihs. Tempus meum nondum
aduenit: tempus autem uestrum semper est
paratum. Non potest mundus odisse vos. me
autem odit. quia ego testimonium perhibeo de
eo. quia opa eius mala sunt. Vos ascendi
te ad diem festum hunc. Ego autem non
ascendo ad diem festum istum. quia tempus
meum nondum impletum est. Hec cum dixis
set mansit in galilea. Ut autem ascen
derunt fratres eius: tunc et ipse ascendit
ad diem festum: non manifeste sed quasi
in occulto. Iudei ergo querebant eum in die
festo: et dicebant. Ubi est ille? Et mur
mur multum erat de eo in turba. Quidam
enim dicebant: quia bonus est. Alii autem non:
sed seducit turbas. Nemo tamen palam
loquebatur de illo: propter metum iudeo
rum. Iam autem die festo mediante ascendit
ihs in templum: et docebat. Et mirabantur
iudei dicentes. Quomodo hic litteras sit
cum non didicit? Respondit eis ihs: et dixit. Mea
mea doctrina non est mea: sed eius qui misit me.
Si quis voluerit voluntatem eius facere cognos
cet de doctrina utrum ex deo sit: an ego a me
ipso loquar. Qui a semetipso loquitur: gloriam
propriam querit. Qui autem querit gloriam eius qui
misit illum: hic verax est. et iustitia
in illo non est. Nonne moyses dedit vobis
legem. et nemo ex uobis facit legem?
Quid me quaritis interficere? Respondit turba:
et dixit. Demonium habes. Quis te querit
interficere? Respondit ihs et dixit eis. Unum
opus feci: et admiramini omnes. Propter
ea moyses dedit vobis circumcisionem: non
quia ex moyse est sed ex patribus. Et in sabbato
circumcidis hominem. Si circumcisionem accipit
homo in sabbato: ut non soluatur lex moysi
in me indignamini quia totum hominem sanum fe
ci in sabbato? Nolite iudicare secundum faciem:
sed iustum iudicium iudicate. Dicebant
ergo quidam ex hierosolymis. Nonne hic est
quem querunt interficere? Ecce palam loqui
tur et nichil ei dicunt. Numquid vere cognouerunt
principes quia hic est xps? Sed hunc scimus
unde sit. Xps autem cum venerit: nemo scit
unde sit. Clamabat ergo docens in templo.
ihs: et dicens. Et me scitis: et unde sim
scitis. Et a me ipso non veni. sed est verus
qui misit me: quem vos nescitis. Ego
scio eum. Et si dixero quia nescio eum:
ero similis vobis mendax. Sed scio eum:
quia ab ipso sum. et ipse me misit. Quere
bant ergo eum apprehendere. et nemo misit
in illum manum: quia nondum venerat hora
eius. De turba autem multi crediderunt

meum: et dicebant. Xpc cū venit
nūqd plura signa faciet. qm̄ q̄ hic
facit? Audierunt phisei. turbam mur
murantē de illo hec. Et miserunt princi
pes et phisei ministros: ut apphēderēt
eū. Dixit ergo ihc. Ad huc modicū
tempus vobcum sum: et uado ad eū
q̄ misit me. Q̄ritis me et n̄ inueniet
et ubi sū ego vos n̄ potestis venire.
Dixerunt ergo iudei ad semetipos. Q̄o
hic iturus ē q̄a n̄ inueniem eū. Nū
qd in dispsiōem gētium iturus ē. et doc
turus gentes. Q̄s ē hic sermo q̄ dixit
q̄ritis me et n̄ inuenietis. et ubi sum
ego uos n̄ potestis venire? In nouissi
mo autē die magno festiuitatis sta
bat ihc: et clamabat dicēs. Si q̄s sitit:
ueniat ad me et bibat. Q̄ credit in me
sic dicit scriptura: flumina de uentre eius
fluent aque uiue. Hoc autē dixit d spū
quē accepturi erant. credētes in eum.
Nondū erat enī spc datus: quia ihc nō
dum fuat glificatus. Ex illa ergo tur
ba cū audissent hos sermōes eius: dicebāt.
Hic ē uē pphā. Alii dicebant hic est
xpc. Quidam autē dicebant. Nūqd
a galilea xpc uenit. Nōne scriptura dicit. q̄a
ex semine dauid et de bethleem castello
ubi erat dauid uenit xpc. Dissensio
itaq; facta ē in turba ppter eū. Q̄dā
autē ex ipis uolebant apphendere eū.
sed nemo misit sup illū manus. Vene
runt ergo ministri ad pōtifices: et dixe
runt eis illi. Q̄re n̄ adduxistis eum.
Rndērūt ministri. Nūqdam sic locutus
ē hō: sic hic homo. Respondiunt ergo
eis phisei. Nūquid et uos seducti es
tis? Nūqd aliq̄s ex principibus credidit
in eū. aut ex phariseis? Sz turba h
q̄ n̄ nouit legē: maledicti sūt. Dicit
nichodemus ad eos ille q̄ uenit ad eū
nocte: q̄ unus erat ex ipis. Nūqd lex
nr̄a iudicat hominem n̄ audit ab ipo
prius. et cognouerit qd faciat? Rndērūt:
et dixerunt ei. Nūquid et tu galileus
es? Scrutare scripturas: et uide quia
pphā a galilea n̄ surgit. Et reuersi sūt
unusq̄sq; in domū suam. ¶. vii.
Ihc autē pexit in mōtem oliueti: et
diluculo itm̄ uenit in templū. Et oīs
populus uenit ad eū: et sedēs docebat
eos. Adducunt autē scribe et phisei
mulierem in adulterio deprehensam. et sta
tuerunt eam in medio: et dixerunt ei.
Magister: hec mulier mō deprehensa
ē in adulterio. In lege autē moyses mā
dauit nob huiusmodi lapidare. Tu g
qd dicis? Hec autē dicebant tēptan
tes eū: ut possent accusare. Ihc aut
inclinans se deorsum: digito scribebat
in terra. Cū autē pseuarēt interrogan
tes eū: erexit se et dixit eis. Q̄ sine
pcō ē vr̄m: primus in illā lapidem
mittat. Et itum se inclinans: scribe
bat in terra. Audiētes autē vnus post
vnū exibant: incipiētes a senioribus.
Et remansit solus. Et mulier in medio
stans. Erigens autē se ihc: dixit ei.
Mulier ubi s̄ qui te accusabāt. Neō
te condempnauit? Que dixit. Neō dn̄e.
Dixit autē ihc. Nec ego te condempnabo.
Vade: et amplius iā noli peccare. Itm̄
ergo locutus ē eis ihc dicēs. Ego sum
lux mūdi. Q̄ sequitur me n̄ ambulat in
tenebris: sz hebit lumē vite. Dixerūt
ergo ei phisei. Tu de te ipo testimoniū
phibes. Testimoniū tuū n̄ est verum.
Respondit ihc: et dixit eis. Et si ego
testimoniū phibeo de me ipo. uerū est
testimoniū meū: q̄a scio vn̄ uenio et quo
vado. Vos autē nescitis vn̄ uenio aut
quo vado. Vos scdm carnē iudicatis:
ego n̄ iudico quēqm̄. Et si iudico e
iudiciū meū verū ē. q̄a solus n̄ sum.
sed ego et qui misit me pr̄. Et in lege
vr̄a scriptū est: quia duorum hominum
testimoniū verū ē. Ego sū q̄ testimoniū
phibeo de me ipo: et testimoniū phibz
de me q̄ misit me pr̄. Dicebant g
ei. Vbi ē pr̄ tuus? Rndit ihc. Neq; me
scitis: neq; pr̄em meū. Si me scire
tis: forsitan et pr̄em meū sciretis.
Hec uba locutus ē ihc in gazophilaco.
docēs in templo. Et neō apphendit e
um: q̄a necdū uenerat hora eius. ¶. viii.
Dixit ergo itm̄ eis ihc. Ego uado
et q̄ritis me: et in pcō vr̄o mo
riemini. Q̄o ego vado: vos n̄ potestis

uenire. Dicebant ergo iudei. Numquid
interficiet semetipsum. quia dicit quo ego
vado vos non potestis venire. Et dicebat
eis. Vos deorsum estis: ego de supernis
sum. Vos de mundo hoc estis: ego non
sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis: quia
moriemini in peccatis vestris. Si enim non credi
deritis quia ego sum: moriemini in peccato
vestro. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dixit
eis ihesus. Principium: qui et loquor vobis
Multa habeo de vobis loqui et iudica
re: sed qui misit me verax est: et ego
que audiui ab eo hec loquor in mundo. Et
non cognouerunt quia patrem eis dicebat de
um. Dixit ergo eis ihesus. Cum exaltaueri
tis filium hominis. tunc cognoscetis quia
ego sum. et a me ipso facio nichil: sed
sicut docuit me pater. hec loquor. Et qui
me misit mecum est. et non reliquit me
solum: quia ego que placita sunt ei facio semper.
Hec illo loquente: multi crediderunt in
eum. Dicebat ergo ihesus ad eos qui
crediderunt ei iudeos. Si vos manse
ritis in sermone meo: vere discipuli
mei eritis. Et cognoscetis veritatem:
et veritas liberabit vos. Responderunt ei.
Semen abrahe sumus: et nemini serui
uimus vnquam. Quomodo tu dicis liberi
eritis. Respondit eis ihesus. Amen amen di
co vobis: quia omnis qui facit peccatum: ser
uus est peccati. Seruus autem non manet in
domo in eternum: filius manet in eter
num. Si ergo filius vos liberauerit: vere
liberi eritis. Scio quia filii abrahe
estis. sed queritis me interficere: quia
sermo meus non capit in vobis. Ego quod
vidi apud patrem loquor: et vos que
vidistis apud patrem vestrum facitis. Re
sponderunt et dixerunt ei. Pater noster abra
ham est. Dicit eis ihesus. Si filii abra
he estis: opera abrahe facite. Nunc
autem queritis me interficere: hominem
qui veritatem locutus sum vobis quam
audiui a deo. Hoc abraham non fecit.
Vos facitis opera patris vestri. Dixerunt
itaque ei. Nos ex fornicatione non sumus
nati: unum patrem habemus deum. Dixit
ergo eis ihesus. Si deus pater vester esset: diligere
tis utique me. Ego enim ex deo processi
et veni. Neque enim a me ipso veni: sed
ille me misit. Quare loquelam meam
non cognoscitis. Quia non potestis audi
re sermonem meum. Vos ex patre dyabo
lo estis: et desideria patris vestri vultis
facere. Ille homicida erat ab initio. et
in veritate non stetit: quia non est veritas in eo.
Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur.
quia mendax est et pater eius. Ego autem
quia veritatem dico non creditis mihi. Quis ex
vobis arguet me de peccato. Si veritatem
dico. quare vos non creditis michi. Qui
est ex deo verba dei audit. Propterea vos
non auditis: quia ex deo non estis. Respon
derunt igitur iudei: et dixerunt ei. Nonne
benedicimus nos quia samaritanus es tu.
et demonium habes. Respondit ihesus. E
go demonium non habeo. sed honorifico
patrem meum: et vos inhonorastis me.
Ego autem non quero gloriam meam. Est qui
querat et iudicet. Amen amen dico vobis. si
quis sermonem meum seruauerit: mortem non
uidebit in eternum. Dixerunt ergo iudei.
Nunc cognouimus quia demonium habes.
Abraham mortuus est et prophete. et tu
dicis siquis sermonem meum seruauerit
mortem non gustabit in eternum. Numquid
tu maior es patre nostro abraham qui mor
tuus est. Et prophete mortui sunt. Quem te
ipsum facis. Respondit ihesus. Si ego
glorifico me ipsum: gloria mea nichil
est. Est pater meus qui glorificat me quem
vos dicitis quia deus noster est: et non
cognouistis eum. Ego autem noui eum. Et
si dixero quia non scio eum: ero similis vo
bis mendax. Sed scio eum et sermonem
eius seruo. Abraham pater vester exulta
uit ut videret diem meum. Et vidit et
gauisus est. Dixerunt ergo iudei ad
eum. Quinquaginta annos nondum
habes. et abraham vidisti. Dixit ergo
eis ihesus. Amen amen dico vobis: ante quam
abraham fieret ego sum. Tulerunt ergo
lapides ut iacerent in eum. Ihesus autem ab
scondit se: et exiuit de templo. IX

Et preteriens vidit hominem cecum
a natiuitate. Et interrogauerunt
eum discipuli sui. Rabbi. quis pecca
uit. hic aut parentes eius: ut cecus

nascetur. Respondit ihesus. Neque hic peccauit
neque parentes eius: sed ut manifestē
tur opera dei in illo. Me oportet operari
opera eius qui misit me: donec dies ē.
Venit nox: quando nemo potest operari. Quā
diu in mundo sum: lux sum mundi. Hec
cum dixisset. exspuit in terram. et fecit
lutum ex sputo: et linuit lutum super oculos
eius: et dixit ei. Vade et laua in na
tatoria syloe: quod interpretatur missus. Abiit
ergo et lauit: et uenit uidens. Itaque
uicini et qui uidebant eum prius quia
mendicus erat: dicebant. Nonne hic ē
qui sedebat et mendicabat: Alii di
cebant: quia hic ē. Alii autē nequaquam:
sed similis ē eius. Ille uero dicebat: quia
ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti
sunt tibi oculi. Respondit. Ille homo qui dicitur
ihesus lutum fecit et unxit oculos meos: et
dixit michi. Vade ad natatoriam syloe
et laua. Et abii et laui: et uidi. Et
dixerunt ei. Ubi est ille. Ait. Nescio.
Adducunt eum ad phariseos: qui cecus fuerat
Erat autē sabbatum quando lutum fecit ihesus:
et aperuit oculos eius. Iterum ergo interro
gauerunt eum pharisei. quomodo uidisset.
Ille autē dixit eis. Lutum posuit mihi super
oculos: et laui et uideo. Dicebant ergo
ex phariseis quidam. Non ē hic homo a deo:
qui sabbatum non custodit. Alii dicebant
Quomodo potest homo peccator hec signa facere.
Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo
ceco iterum. Tu quid dicis de eo. qui aperuit
oculos tuos. Ille autē dixit: quia propheta
est. Non crediderunt ergo iudei de illo
quia cecus fuisset. et uidisset. donec uo
cauerunt parentes eius qui uiderat: et in
terrogauerunt eos dicentes. Hic ē filius uester
quem uos dicitis quia cecus natus est.
Quomodo ergo nunc uidet. Responderunt
eis parentes eius: et dixerunt. Scimus
quia hic ē filius noster: et quia cecus na
tus est. Quomodo autē nunc uideat
nescimus. Aut quis eius aperuit oculos:
nos nescimus. Ipsum interrogate. Etatē
habet: ipse de se loquatur. Hec dixerunt pa
rentes eius: quia timebant iudeos.
Iam enim conspirauerant iudei: ut si quis
eum confiteretur xpm. extra synagogam

fieret. Propterea parentes eius dixerunt.
quia etatē habet: ipsum interrogate. Vocaue
runt ergo rursum hominem qui fuerat cecus.
et dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos scimus
quia hic homo peccator ē. Dixit ergo ille. Si
peccator est: nescio. Unum scio. quia cecus
cum essem modo uideo. Dixerunt ergo illi. Quid
fecit tibi. Quomodo aperuit tibi oculos.
Respondit eis. Dixi uobis iam: et au
distis. Quid iterum uultis audire. Numquid
et uos uultis discipuli eius fieri. Ma
ledixerunt ei: et dixerunt. Tu discipulus
illius sis: nos autē moysi discipuli
sumus. Nos scimus quia moysi locutus est
deus. Hunc autē nescimus unde sit. Re
spondit ille homo: et dixit eis. In hoc enim
mirabile est. quia uos nescitis unde sit:
et aperuit oculos meos. Scimus autē quia
peccatores deus non audit. sed si quis dei cul
tor ē et uoluntatē eius facit: hunc ex
audit. A seculo non ē auditum: quia
aperuit quis oculos ceci nati. Nisi esset
hic a deo: non poterat facere quicquam.
Responderunt et dixerunt ei. In peccatis
natus es totus. et tu doces nos. Et
eiecerunt eum foras. Audiuit ihesus quia
eiecerunt eum foras: et cum inuenisset
eum dixit ei. Tu credis in filium dei.
Respondit ille et dixit. Quis est
domine ut credam in eum. Et dixit ei ihesus.
Et uidisti eum: et qui loquitur tecum
ipse ē. At ille ait. Credo domine. Et pro
cidens adorauit eum. Et dixit ei ihesus.
In iudicium ego in hunc mundum ueni.
ut qui non uident uideant: et qui ui
dent ceci fiant. Et audierunt ex pha
riseis qui cum ipso erant: et dixerunt
ei. Numquid et nos ceci sumus. Dicit
eis ihesus. Si ceci essetis: non haberetis pec
catum. Nunc uero dicitis quia uidemus.
peccatum uestrum manet. C. x.

Amen amen dico uobis qui non
intrat per ostium in ouile oui
um sed ascendit aliunde: ille fur ē
et latro. Qui autem intrat per ostium:
pastor ē ouium. Huic ostiarius aperit:
et oues uocem eius audiunt. Et pro
prias oues uocat nominatim: et edu
cit eas. Et cum proprias oues emiserit

an̄ eas uadit. Et oues illū secuntur.
quia sciunt vocem eius. Alienum
autē nō secunt̄. sed fugiunt ab eo:
quia nō nouerunt vocē alienoꝝ. Hoc
p̄uerbium dixit eis ihc. Illi autē n̄ cog
uerunt quid loq̄retur eis. Dixit g̊
iterꝝ ihc. Amen amen dico uob̄: q̄a
ego sum hostium ouiū. Om̄s quot
quot venerunt: fures s̄ et latrones. Sz
n̄ audierūt eos oues. Ego sū ostiū.
P me siquis introierit saluabit̄. Et i
gredietur et egredietur: et pascua
inueniet. Fur nō uenit n̄ ut furet̄:
et mactet et p̄dat. Ego uenī ut uitā
h̄eant: et abundancius h̄eant. Ego
sū pastor bon⁹. Bon⁹ pastor: aīam
suam dat pro ouib⁹ suis. Mercenari⁹
autē et qui nō ē pastor cui⁹ nō sūt
oues p̄p̄e. uidet lupū uenientē: et
dimittit oues et fugit. Et lupus
rapit: et dispgit oues. Mercenari⁹
autē fugit. quia mercenarius est.
et n̄ p̄tinet ad eū de ouib̄. Ego sū
pastor bon⁹. Et cognosco meas: ⁊ cogn̄
scunt me mee. Sicut nouit me pat̄.
et ego agnosco p̄rem. Et aīam meā
pono pro ouibus meis. Et alia oues
h̄eo q̄ nō s̄ ex hoc ouili. et illas opor
tet me adducere: et vocē meā audi
ent. Et fiet vnū ouile: et vn⁹ pastor.
Propterea me p̄r diligit. quia ego po
no aīam meam: et iterꝝ sūmo eaꝫ.
Nemo tollit eam a me: sed ego po
no eam a me ipō. Potestatē habeo
ponendi aīam meam: et potestatē
h̄eo iterꝝ sumendi eam. Hoc mādā
tum accepi a p̄re meo. Dissensio
iterꝝ fc̄a est inter iudeos: ꝓpter ser
mones hos. Dicebant autē multi
ex ipīs. Demoniū h̄t et insanit.
Quid eū auditis? Alii dicebāt. H
uba n̄ s̄ demoniū habētis. Nūq̄d
demoniū p̄t cecoꝝ. oculos ap̄ire?
Facta s̄ autē encenia in ierosolimis
et hyems erat. Et ambulabat ihc
in templo: in porticu salomonis. Circū
dederunt g̊ eū iudei: et dicebant ei.
Quousq̄ aīam n̄ram tollis? Si tu es
xp̄c: dic nobis. Rn̄dit eis ihc. Loq̄r
uobis: et nō creditis. Opa q̄ ego fa
cio in noīe p̄ris mei: hec testimoniū
p̄hibent de me. Sed uos nō creditis:
quia n̄ estis ex ouib⁹ meis. Oues
mee vocē meā audiūt. et cognosco
eas: et secunt̄ me. Et ego uitā eternā
do eis. et n̄ p̄ibunt in eternū: et non
rapiet eas quisq̄m de manu mea.
P̄r m̄s q̄d dedit michi maiꝰ omib⁹
est: et nemo p̄t rap̄e de manu p̄ris
mei. Ego et p̄r unum sum⁹. Sustu
lerunt lapides iudei: ut lapidarent
eum. Respondit eis ihc. Multa bona
opa ostendi vobis ex p̄re meo. Prop
ter q̄d eoꝝ op⁹ me lapidatis? Respō
derunt ei iudei. De bono op̄e n̄ lapi
dam⁹ te: sz de blasphemia. Et quia
tu hō cū sis facis te ip̄m dm̄. Rn̄dit
eis ihc. Nonne scriptū est in lege n̄ra
quia ego dixi dij estis. Si illos dixit
deos ad quos sermo dei fc̄o est et n̄ p̄t
solui scriptura. quē p̄r scīficauit et mi
sit in mūdū vos dicitis q̄a blasphe
mas. q̄a dixi filius dei sum̄. Si n̄ fa
cio opa p̄ris mei: nolite crede michi.
Si autē facō et si m̄ n̄ uultis credere
op̄ib̄ credite: ut cognoscatis et creda
tis quia in me ē p̄r. et ego in patre.
Querebant ergo eū ap̄phn̄dē: et exiit
de manib̄ eoꝝ. Et abiit iterum trans
iordanē in eū locū ubi erat iohānes
baptizans p̄mū: et mansit illic. Et
multi venerunt ad eū: et dicebant q̄a
iohs q̄dem signū fecit nullū. Oīa
autē q̄cūq̄ dixit iohs de hoc: uā erāt.
Et multi crediderunt in eū. ¶ .xi.

Erat autē quidā languēs la
zarus a bethania: de castello
marie et marthe sororꝝ ei⁹. Maria aūt
erat q̄ unxit dn̄m unguēto. et extersit
pedes eius capillis suis: cui⁹ fr̄ laza
rus infirmabatur. Misiunt ergo ad
eū sorores eius: dicētes. Dn̄e ecce
q̄ amas infirmatur. Audiēs autē
ihc: dixit eis. Infirmitas hec nō est
ad mortē. sed ꝓ gl̄a dei: ut gl̄ificet̄
fili⁹ dei p̄ eā. Diligebat aūt ihesus
martham et sororē eius mariā: et
lazarꝝ. Vt ergo audiuit q̄a infirmabat̄:

Solum

tunc ꝺ̄e mansit in eode̅ loco duobus
diebꝫ · Deinde post hec : dicit discipul⁹
suus · Lamus mudeā uerꝫ · Dicit ei
discipli · Rabbi nūc quærebant te uide
lapidare · et iterum uadis illuc ? Respō
dit ihc · Nōne duodecim horæ sūt diei ? Si
quis ambulauerit in die nō offendit : qꝛa
lucē huⁱ⁹ mūdi uidet · Si autē ambu
lauerit in nocte offendet : qꝛa lux nō est
in eo · Hec ait · Et post hec dicit eis ·
Lazarus amicus noster dormit : sed vā
do ut a somno exsuscitem eū · Dixe
runt ergo discipuli eⁱ⁹ · Dñe si dormⁱt :
saluus erit · Dixerat autē ihc de morte
eius · Illi autē putauerunt : quia de dor
mitione somni diceret · Tunc ergo
dixit eis ihc manifeste · Lazarus mor
tuus est · Et gaudeo propter vos : ut cre
datis qꝛa nō eram ibi · Sed eam⁹ ad eū ·
Dixit ergo thomas qui dr̄ didimus
ad cōdiscipulos · Eam⁹ et nos : et mori
amur cū eo · Venit itaqꝫ ihc : et inuenit
eū iam⁹ dies iā in monumēto habē
tem · Erat autē bethania iuxta iherusalem :
q̄si stadia xv · Multi autē ex iudeis
uenerant ad martha et mariā : ut cōso
larentur eas de frē suo · Martha ergo
ut audiuit qꝛa ihc uenit : occurrit illi · Ma
ria autē domi sedebat · Dixit ꝙ mar
tha ad ihm · Dñe si fuisses hic : frater
meus nō fuisset mortuus · Sed et nūc
scio : qꝛa quecūqꝫ poposceris a dō dabit t̄
dō · Dicit ei ihc · Resurget frāter tuus · Dic
it ei martha · Scio qꝛa resurget in resurre
ctōne : in nouissimo die · Dixit ei ihc ·
Ego sū resurrectio et uita · Qui credit in
me : etiam si mortuus fuerit uiuet · Et
omnis qui uiuit et credit in me : nō morie
tur in eternū · Credis hoc ? Ait illi · Utiq; dō ·
Ego credidi · qꝛa tu es xp̄s filius dei qui in
hunc mūdū uenisti · Et cū hec dixisset :
abiit et uocauit mariā sororē suā si
lenciō dicēs · Magister adest et uocat
te · Illa ut audiuit surgit cito : et ue
nit ad eū · Nondū enim uenerat ihc in ca
stellū : sed erat adhuc in illo loco ubi
occurrerat ei martha · Iudei ꝙ qui erant
cū ea in domo et cōsolabant eā · cū
uidissent mariā qꝛa cito surrexit et
exiit · secuti sūt eam dicentes · qꝛa uadit
ad monumentū ut ploret ibi · Maria
ergo cū uenisset ubi erat ihc · uidens
eum cecidit ad pedes eius : et dixit ei ·
Dñe si fuisses hic : nō eet mortuus
frāter meus · Ihc ergo ut uidit eā plorā
tem · et uidentes qui uenerant cū ea plo
rantes : fremuit spū et turbauit semet
ipm · et dixit · Ubi posuistis eū ? Dicūt
ei · Dñe uenī et uide · Et lacrimatus est
ihc · Dixerunt ergo iudei · Ecce quomō
amabat eū · Quidā autē dixerunt ex
ipis · Non poterat hic qui aperuit oculos
cēci facere ut et hic nō moreret̄ · Ihc ꝙ
rursum fremens in semetipō : venit ad
monumentū · Erat autē spelūca : et la
pis superpositus erat ei · Ait ihc · Tolli
te lapidem · Dicit ei martha : soror ei⁹
qui mortuus fuerat · Dñe iam fetet ·
Quadriduanus⁹ enim est · Dixit ei ihc ·
Nonne dixi tibi · quia si credideris uide
bis gloriam dei ? Tulerunt ergo lapidem ·
Ihc autē eleuatis sursum oculis : dixit ·
Pr̄ gratias ago tibi : quoniam audisti me · Ego
autē sciebam qꝛa semp me audis · Sed
pp plm qui circumstat dixi : ut credant
quia tu me misisti · Hec cū dixisset :
voce magna clamauit · Lazare veni fo
ras · Et statim prodiit qui fuerat mor
tuus · ligatis manus et pedes mis
tis : et facies illius sudario erat liga
ta · Dicit eis ihc · Soluite eū : et sine
abire · Multi ꝙ ex iudeis qui venerant
ad mariam et uiderunt quæ fecit :
crediderunt in eū · Quidā autē ex ip
sis abierunt ad phariseos : et dixerunt eis
quæ fecit ihc · Congregauerunt ergo pontifices
et pharisei concilium : et dicebant · Quid
faciam⁹ qꝛa hic hō multa signa facit ·
Si dimittimus⁹ eum sic : omnes credent in
eum · Et venient romani : et tollent
nrm et locum et gentem · Unus autē ex
ipis cayphas nomine cū eet pontifex
anni illius : dixit eis · Vos nescitis
quicquam nec cogitatis · quia
expedit nobis ut unus moriat̄ hō
pro plo : et nō tota gens pereat · Hoc
autē a semetipō nō dixit : sed cū eet
pontifex anni illius prophetauit qꝛa ihc

erat mortuus p̄ gente · Et nō tm̄ pro
gente: ꝫ ut filios dei qui erant dis
psi congregaret unū · Ab illo ergo
die: cogitauerunt ut interficerent eū · Jhc ḡ
iam nō in palam ambulabat apud iude
os · sed abiit in regionē iuxta desertū i
ciuitatē q̄ dr̄ effrem: et ibi morabā
tur cū discipulis suis · Proximū aūt
erat pascha iudeoꝝ · Et ascenderunt mul
ti ierosolymā de regione ante pascha: ut
sanctificarēt se ipos · Quērebant ergo ihm:
et colloquebant ad inuicē · in templo stā
tes · Quid putatis q̄a nō uenerit ad di
em festū? Dederant aūt pontifices ⁊
phisei mandatū · ut siquis cognouit
ubi sit · indicet: ut apphendant eū · VI ·
Jhc ḡ ante sex dies pasche uenit bethaniā
ubi fuerat lazarus mortuus: quē suscita
uit ihc · Fecerunt aūt ei cenam ibi: et
martha ministrabat · lazarus vō unus
erat ex discumbentibus cū eo · Maria ergo
accepit libram unguenti nardi pistici pre
tiosi · et unxit pedes ihu · et extersit capil
lis suis pedes eius: et domus impleta est
ex odore unguenti · Dixit ergo unus
ex discipulis eius iudas schariothes:
qui erat eū traditurus · Quare unguen
tum hoc nō uenit trecentis denariis · et
datum est egenis? Dixit aūt hoc nō qa
de egenis pertinebat ad eum · sed qa fur
erat · et loculos habens ea q̄ mittebantur
portabat · Dixit ergo ihc · Sine illam: ut
in die sepulture mee seruet illud ·
Pauperes enim semp habetis uobiscū: me
aūt nō semp habebitis · Cognouit ḡ
turba multa ex iudeis qa illic est: et ve
nerunt nō pp ihm tantū · sed ut lazarū
uiderent quē suscitauit a mortuis · Co
gitauerunt aūt principes sacerdotū ut et
lazarum interficerent: quia multi pp illū
abibant ex iudeis et credebant in ihm ·
In crastinum aūt turba multa q̄ uene
rat ad diem festum · cū audissent qa ihc
uenit ierosolymā · acceperunt ramos pal
marū · et processerunt ei obuiam · ⁊ cla
mabant · Osanna benedictus qui uenit
in nomine dñi: rex israel · Et inuenit ihc
asellum · et sedit super eum · sicut scriptū est ·
Noli timere filia syon · Ecce rex tuus ve
nit: sedens super pullum asine · Hec non
cognouerunt discipuli eius primum · sed cū
glificatus est ihc · tunc recordati sunt quia
hec erant scripta de eo: et hec fecerunt ei ·
Testimoniū ḡ perhibebat turba que erat
cum eo cū lazarum uocauit de monumento:
et suscitauit eum a mortuis · Propterea ⁊
obuiauit ei turba: quia audierunt
eum fecisse hoc signum · Phisei ergo dixerunt
ad semetipos · Videtis quia nichil proficimus?
Ecce mundus totus post eum abiit ·
Erant autem gentiles quidam ex his qui
ascenderant ut adorarent in die festo ·
Hi ergo accesserunt ad philippum q̄ erat a
bethsaida galilee: et rogabant eum dicē
tes · Dne uolumus ihm uidere · Venit
philippus et dicit andree · Andreas rur
sum et philippus: dixerunt ihu · Jhc autem
respondit eis dicēs · Venit hora ut glori
ficetur filius hominis · Amen amen dico vo
bis nisi granum frumenti cadens in terram mor
tuum fuerit · ipm solum manet · Si autem
mortuum fuerit: multum fructum affert · Qui
amat animam suam: perdet eam · Et q̄ odit a
nimam suam in hoc mundo · in vitam eternam
custodit eam · Si q̄s mihi ministrat: me se
quatur · Et ubi sum ego: illic et minis
ter erit · Si q̄s mihi ministrauerit honorifi
cabit eum pr̄ns q̄ est celis · Nunc anima
mea turbata est · Et q̄d dicam? Pater sal
uifica me ex hora hac · Sed propterea ven
i in horam hanc · Pr̄ clarifica tuum nomen ·
Venit ergo vox de celo · Et clarificaui:
et iterum clarificabo · Turba ergo q̄ stabat et audierat: dicebat tonitruum
factum esse · Alii dicebant · Angelus ei locutus
est · Respondit ihc: et dixit · Non propter
me hec vox hec uenit: sed propter vos · Nunc
iudicium est mundi · Nunc princeps huius mun
di eicietur foras · Et ego si exaltatus
fuero a terra: omnia traham ad me ipm ·
Hoc autem dicebat: significans qua mor
te esset moriturus · Respondit ei turba ·
Nos audiuimus ex lege: q̄a xp̄s manet
in etternum · Et quomodo tu dicis oportet
exaltari filium hominis? Quis est iste filius
hominis? Dixit ergo eis ihc · Adhuc
modicum lumen in vobis est · Ambulate dum
lucem habetis: ut nō tenebre vos comprehen

dant · Et q̄ ambulat in tenebꝛ̄ : nescit quo vadat · Dū luce hꝫs credite lu tem : ut filij lucis sitis · Hec locutus ē ihc · Et abiit : et abscondit se ab eis · Cū autē tanta signa fecisset coꝝ eis nō credebant in eū : ut sermo esaye ꝓphe impleꝛ̄tur q̄ dixit · Dne q̄s credidit auditui nr̄o · et brachiū dī cui reuelatū est · Propterea nō potant credere : quia iterū dixit ysaias · Excecauit oculos eoꝝ · et indurauit eoꝝ cor : ut nō videant oculis · et intelligant corde · et cōuertant et sanē eos · Hec dixit ysaias quū vidit gl̄am eius : et locutus ē de eo · Verūtamē ex pncipibꝫ multi crediderunt in eū · sed ꝓpt pharisēos nō cōfitebantur : ut de synagoga nō eicerentur · Dilexerunt enim gl̄am hominū magis q̄m dei · Ihc autē clamauit et dixit · Q̄ credit in me : nō credit in me : sed in eū qui misit me · Et qui videt me : videt eū qui misit me · Ego lux in mundū uenio : ut oīs q̄ credit in me in tenebꝛ̄ nō maneat · Et si q̄s audierit verba mea et nō custodierit : ego nō iudico eū · Non enim veni ut iudicē mundū : sed ut salui ficē mundū · Q̄ spnit me et nō accipit verba mea : habet qui iudicet eū · Sermo q̄ locutus sū : ille iudicabit eū in nouissimo die · Q̄a ego ex me ipō nō sū locutus : sed qui misit me pr̄ ipse mihi mandatū dedit q̄d dicam et quid loquar · Et scio q̄a mandatū eius vita eterna est · Que ergo ego loq̄r : sicut dixit mihi pr̄ sic loquor ·

¶ xiii

Ante diem autē festū pasche sciēs ihc quia venit eius hora · ut tran seat ex hoc mundo ad pr̄em · cū dilexisset suos q̄ erant in mundo : in finē dilexit eos · Et cena facta cū diabolꝰ iam misisset in cor ut traderet eū iudas symonis scariothes · sciēs q̄a oīa dedit ei pr̄ in manꝰ · et q̄a a deo exijt et ad deū vadit · surgit a cena et ponit vestimenta sua · Et cū accepisset linteū : precinxit se · Deinde mittit aquā in pelui · et cepit lauare pedes discipulorū : et extergere linteo quo erat pr̄cinctus · Venit ergo ad symonē petrū : et dicit ei petrus · Dne tu mihi lauas pedes · Respondit ihc : et dixit ei · Q̄d ego facio : tu nescis mō · scies autē postea · Dicit ei petrus · Nō lauabis mihi pedes in eternū · Respondit ei ihc · Si nō lauero te : nō habebis pr̄em mecū · Dicit ei symon petrus · Dne nō tm̄ pedes meos : sed et manꝰ et caput · Dicit ei ihc · Q̄ lotus ē nō indiget nisi ut pedes lauet : sed ē mundꝰ totus · Et vos mundi estis : sed nō oēs · Sciebat enim q̄nā eēt q̄ tradere eū · Propterea dixit : nō estis mundi oēs · Postq̄m ergo lauit pedes eoꝝ · et accepit vestimenta sua : cū recubuisset iterum dixit eis · Scitis q̄d fecerim vobis · Vos vocatis me magr̄ et dne : et bene dicitis · Sum et enim · Si ergo ego lauo pedes vr̄os dꝰ et magr̄ : et vos debetis alter alterius lauare pedes · Exemplū enim dedi vobis : ut q̄admodū ego fecī vobis · ita et vos faciatis · Amē amē dico vobis · nō est seruus maior dño suo · neq; apꝰ maior eo qui misit illū · Si hec scitis : beati eritis si feceritis ea · Non de omnibus vobis dico · Ego scio q̄s elegerim · Sed ut impleatur scriptura : qui manducat mecū panē leuabit contra me calcaneū suū · Amodo dico vobis priusq̄m fiat : ut credatis cū factū fuerit quia ego sum · Amen amē dico vobis · qui accipit si quē misero : me accipit · Qui autē me accipit : accipit eū qui me misit · Cū hec dixisset ihc : turbatꝰ est spū : et protestatus est et dixit · Amen amē dico vobis : q̄a unus ex vobis tradet me · Aspiciebāt ergo ad invicē discipuli : hesitantes de quo dicēt · Erat ergo recubens unus ex discipulis eius in sinu ei⁹ · q̄ dilegebat ihc · Innuit ergo huic symon petrus : et dicit ei · Q̄s est de q̄ dicit · Ita ergo cū recubuisset ille sup̄ pectus ihu · dicit ei · Dne q̄s est · Respondit ihc · Ille est : cui ego intinctū panē porrexero · Et cū intinxisset panē : dedit iude symonis scharioth · Et post buccellam : tunc introiuit in illū sathanas · Et dicit ei ihc · Q̄d facis · fac citius · Hoc autē nemo scivit discumbentium ad q̄d dixerit ei · Quidā enim putabant q̄a loculos habebat iudas · q̄a dicit ei ihc · eme

Sm

ea q̄ opus sūt nob̄ ad diē festū: aut
egenis ut aliq̄d daret. Cū ergo acce
pisset ille buccellam: exiuit cōtinuo.
Erat autē nox. Cū g̊ exisset: dicit
ihc. Nūc clarificatus ē filius hom̄is.
et d̄s clarificatus ē in eo. Si d̄s clari
ficatus ē in eo: et d̄s clarificabit eū
in semetipō. Et cōtinuo clarificabit
eū. Filioli. adhuc modicū vobiscum
sū. Q̄retis me: et sicut dixi iudeis
quo ego uado uos n̄ potestis venire.
Et vobis dico modo. Mandatū nouū
do uob̄ ut diligatis inuicem sicut di
lexi vos: ut et vos diligatis inuicē.
In hoc cognoscēt oēs quia mei disci
puli estis: si dilcōem habuitis ad
inuicem. Dicit ei symon petr̄s. Do.
quo uadis? Respondit ihc. Q̄o ego
vado n̄ potes me modo sequi. Seq̄ris
aut̄ postea. Dicit ei petr̄s. Q̄re non
possū te seq̄ modo? Anīmā meā p te
ponā. Animā tuā p me ponis? Am̄
am̄ dico tibi. n̄ cantabit callus: donec
me ter neges. ¶ xiiij.

Non turbet cor vr̄m. Creditis ī
d̄m: et in me credite. In domo
pr̄is mei mansiōes mlte s̄. Si q̄nim̄
dixissem vobis q̄a uado parare vob̄ loc̄.
Et si abiero et p̄parauero uob̄ loc̄. iterum
venio et accipiā vos ad me ip̄m: ut
ubi ē sū et vos sitis. Et quo ego ua
do scitis: et viā scitis. Dicit ei thōs.
Do. nescim̄ quo vadis. Et q̄m possu
mus viā scire? Dicit ei ihc. Ego sū
uia: et uitas. et uita. Nemo veīt ad
p̄rem: nisi p me. Si cognouissetis me:
et p̄rem meū utiq̄ cognouissetis: Et
amodo cognoscetis eū: et uidistis
eū. Dicit ei philippus. Do. ōnde
nob̄ p̄rem. et sufficit nob̄. Dicit ei
ihc. Tanto tp̄e uobcū sū et n̄ cogno
uistis me? Philippe: qui uidet me.
uidet et p̄rem. Q̄modo tu dicis ostē
de nobis p̄rem? Non credis q̄a ego
in p̄re. et p̄r in me ē? Vba q̄ ego loq̄r
vobis: a me ip̄o n̄ loq̄r. P̄r aut̄ ī me
manēs: ip̄e facit opa. Non creditis
q̄a ego in p̄re: et p̄r in me ē? Alio
q̄n: ꝓpter opa ip̄a credite. Amē am̄

dico uobis: q̄ credit in me opa que
ego facio et ip̄e faciet. Et maiora
hoꝝ faciet: quia ego ad p̄rem uado.
Et q̄dcumq̄ petieritis in noīe meo
hoc faciam: ut glorificet̄ p̄r ī filio.
Siquid petieritis in nomīe meo hoc
faciam. Si diligitis me mandata
mea sūate. Et ego rogabo p̄rem. et
aliū paraclitū dabit uobis ut mane
at uobiscū. in etiū. sp̄m uitatis q̄
mund̄ nō p̄t accipe: quia n̄ uidit eū
nec scit eū. Vos autē cognoscetis eū:
q̄a apd̄ uos manebit. et in uob̄ erit.
Nō relinq̄m vos orphanos: ueniaꝫ
ad uos. Adhuc modicū: et mund̄
me iam n̄ uidet. Vos autē uidetis
me: quia ego uiuo et uos uiuetis.
In illo die uos cognoscetis q̄a ego ī
p̄re meo: et uos in me et ego in uob̄.
Qui h̄t mandata mea et seruat ea:
ille ē qui diligit me. Qui autē dili
git me: diligetur a p̄re mō. Et ego
diligā eū: et manifestabo ei me ip̄m.
Dicit ei iudas: n̄ ille scariothes: Do.
quid fc̄m ē quia nob̄ manifestatūs
es te ip̄m. et n̄ mūdo? Respondit ihc.
et dixit ei. Siq̄s diligit me: sermonē
meū serbabit. Et p̄r mō diliget eū.
et ad eū uenem̄: et mansionē apd̄
eū faciem̄. Qui n̄ diligit me: sermo
nes mōs n̄ seruat. Et sermonem q̄
audistis n̄ ē mōs: sꝫ eius qui misit
me p̄ris. Hec locutus sū uob̄: apd̄
vos manēs. Paraclitus autē spirit̄
scs q̄ mittet p̄r in noīe mō ille vos
docebit oīa: et suggēt uob̄ oīa. q̄cūq̄
dixō uobis. Pacem relinquo vobis.
pacē meā do vob̄. Nō q̄modo mūd̄
dat: ego do vobis. Non turbet̄ cor
vr̄m: neq̄ formidet. Audistis q̄a
ego dixi uobis: uado et uenio ad uos
Si diligētis me. gaudētis utiq̄. q̄a
vado ad p̄rem: q̄a p̄r maior me est.
Et nūc dixi vobis priusq̄m fiat: ut
cū fc̄m fuerit credatis. Iam n̄ mlta
loq̄r vobiscū. Venit em̄ p̄nceps mū
di hui̇: et in me n̄ h̄t quitq̄. Sed
ut cognoscat mūdus quia diligo
p̄rem. et sic mādatū dedit m̄ pat

sic facio. Surgite eam hinc. Ego sum
uitis uera: et pater meus agricola est. Omnem
palmitem in me non ferentem fructum: col
let eum. Et omnem qui fert fructum pur
gabit eum. ut fructum plus afferat. Iam
uos mundi estis: propter sermonem quem
locutus sum uobis. Manete in me: et
ego in uobis. Sicut palmes non potest
ferre fructum a semetipso nisi manserit
in uite: sic nec uos nisi in me manseritis.
Ego sum uitis: uos palmites. xv.
Qui manet in me. et ego in eo. hic
fert fructum multum: quia sine me nichil
potestis facere. Si quis in me non manserit
mittetur foras sicut palmes: et arescet.
Et colligent eum et in ignem mittent:
et ardet. Si manseritis in me et uerba mea
in uobis manserint. quodcumque uoluerit
petetis: et fiet uobis. In hoc clarifica
tus est pater meus ut fructum plurimum af
feratis: et efficiamini mei discipuli.
Sicut dilexit me pater: et ego dilexi
uos. Manete in dilectione mea. Si
precepta mea seruaueritis manebitis in
dilectione mea: sicut et ego patris mei
precepta seruaui. et maneo in eius dilec
cione. Hec locutus sum uobis ut gau
dium meum in uobis sit: et gaudium vestrum
impleatur. Hoc est preceptum meum ut
diligatis inuicem: sicut dilexi uos.
Maiorem hac dilectionem nemo habet: ut am
mam suam quis ponat pro amicis suis.
Vos amici mei estis: si feceritis que preci
pio uobis. Iam non dico uos seruos:
quia seruus nescit quid faciat dominus eius.
Vos autem dixi amicos: quia omnia quecumque
audiui a patre meo nota feci uobis. Non
uos me elegistis: sed ego elegi uos: et
posui uos ut eatis. et fructum afferatis.
et fructus vester maneat. Ut quodcumque
petieritis patrem in nomine meo: det uobis.
Hec mando uobis: ut diligatis inui
cem. Si mundus uos odit: scitote quia
me priorem uobis odio habuit. Si de mun
do fuissetis: mundus quod suum erat di
ligeret. Quia uero de mundo non estis. sed
ego elegi uos de mundo: propterea odit
uos mundus. Memento sermonis mei
quem ego dixi uobis: non est seruus maior

domino suo. Si me persecuti sunt: et uos per
sequentur. Si sermonem meum seruauerunt:
et vestrum seruabunt. Sed hec omnia facient
uobis propter nomen meum. Quia nesciunt
eum qui misit me. Si non uenissem et lo
cutus fuissem eis: peccatum non haberent.
Nunc autem excusacionem non habent de peccato
suo. Qui me odit: et patrem meum odit.
Si opera non fecissem meis que nemo aliud
fecit: peccatum non haberent. Nunc autem et
uiderunt et oderunt et me et patrem me
um. Sed ut impleatur sermo. qui in lege
eorum scriptus est: quia odio habuerunt me gra
tis. Cum autem uenerit paraclitus quem ego
mittam uobis a patre. spiritum ueritatis qui
a patre procedit: ille testimonium perhibebit
de me. Et uos testimonium perhibebitis:
quia ab initio mecum estis. ¶ xvi
Hec locutus sum uobis: ut non scan
dalizemini. Absque synagogis faci
ent uos. Sed uenit hora: ut omnis qui
interficit uos arbitretur obsequium se
prestare deo. Et hec facient uobis: quia non
nouerunt patrem neque me. Sed hec locutus
sum uobis: ut cum uenerit hora eorum reminis
camini quia ego dixi uobis. Hec autem
uobis ab initio non dixi. quia uobiscum
eram. At nunc uado ad eum qui me mi
sit: et nemo ex uobis interrogat me
quo uadis. Sed quia hec locutus sum uobis.
tristicia impleuit cor vestrum. Sed ego
ueritatem dico uobis: expedit uobis ut ego
uadam. Si enim non abiero: paraclitus
non ueniet ad uos. Si autem abiero: mit
tam eum ad uos. Et cum uenerit. ille ar
guet mundum de peccato. et de iusticia.
et de iudicio. De peccato quidem: quia non
crediderunt in me. De iusticia uero: quia
ad patrem uado. et iam non uidebitis
me. De iudicio autem: quia princeps mun
di huius iudicatus est. Adhuc multa
habeo uobis dicere: sed non potestis porta
re modo. Cum autem uenerit ille spiritus
ueritatis: docebit uos omnem ueritatem.
Non enim loquetur a semetipso. sed quecumque
audiet loquetur: et que uentura sunt annun
ciabit uobis. Ille me clarificabit:
quia de meo accipiet et annunciabit
uobis. Omnia quecumque habet pater: mea sunt.

Propterea dixi · quia de meo accipiet:
et annunciabit uobis · Modicum et iam
non uidebitis me · et iterum modicum et
uidebitis me: quia uado ad patrem ·
Dixerunt ergo ex discipulis eius ad in
uicem · Quid est hoc quod dicit nobis
modicum et non uidebitis me · et iterum
modicum et uidebitis me · et quia ua
do ad patrem · Dicebant ergo · Quid est
hoc quod dicit modicum? Nescimus quid
loquitur · Cognouit autem ihesus quia vo
lebant eum interrogare: et dixit eis ·
De hoc queritis inter uos · quia dixi mo
dicum et non uidebitis me · et iterum mo
dicum et uidebitis me · Amen amen dico
uobis: quia plorabitis et flebitis vos ·
Mundus autem gaudebit · uos autem con
tristabimini: sed tristicia uestra uertetur
in gaudium · Mulier cum parit tristiciam
habet: quia uenit hora eius · Cum autem pe
pererit puerum · iam non meminit pres
sure propter gaudium: quia natus est homo
in mundum · Et uos igitur nunc quidem
tristiciam habetis · Iterum autem uidebo
vos: et gaudebit cor vestrum · Et gau
dium vestrum nemo tollet a uobis · Et in il
lo die: me non rogabitis quicquam · Amen
amen dico uobis · Si quid petieritis patrem
in nomine meo dabit uobis · Usque modo
non petistis quicquam in nomine meo · Peti
te et accipietis: ut gaudium uestrum sit
plenum · Hec in proueribus locutus sum
uobis · Venit hora cum iam non in pro
ueribus loquar uobis: sed palam de patre
annunciabo uobis · Illo die: in nomine
meo petetis · Et non dico uobis: quia
ego rogabo patrem de uobis · Ipse enim
pater amat uos · quia vos me amatis ·
et credidistis · quia a deo exiui · Exiui
a patre: et uenio in mundum · Iterum relin
quo mundum: et uado ad patrem · Di
cunt ei discipuli eius · Ecce nunc
palam loqueris: et proueribum nullum
dicis · Nunc scimus quia scis omnia:
et non opus est tibi ut quis te interroget ·
In hoc credimus: quia a deo existi · Respondit
eis ihesus · Modo creditis · Ecce venit
hora et iam venit · ut dispergamini
unusquisque in propria: et me solum relinqua

tis · Et non sum solus: quia pater mecum
hec locutus sum est · Capitulum xvii ·
uobis: ut in me pacem habeatis ·
In mundo pressuram habebitis · sed confi
dite: ego uici mundum · Hec locutus
est ihesus: et sublevatis oculis in celum
dixit · Pater uenit hora: clarifica
filium tuum: ut filius tuus clarificet te ·
Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis:
ut omne quod dedisti ei det eis uitam
eternam · Hec est autem uita eterna ut cog
noscant te solum uerum deum: et quem mi
sisti ihesum xpm · Ego te clarificaui super
terram: opus consummaui: quod dedisti mihi
ut faciam · Et nunc clarifica me tu pater
apud te metipsum: claritate quam habui
prius quam mundus esset apud te · Manifes
taui nomen tuum hominibus: quos dedisti
mihi de mundo · Tui erant · et mihi eos de
disti: et sermonem tuum seruauerunt · Nunc
cognouerunt quia omnia que dedisti mihi abs
te sunt · quia uerba que dedisti mihi dedi eis ·
et ipsi acceperunt · Et cognouerunt vere
quia a te exiui · Et crediderunt quia tu me
misisti · Ego pro eis rogo · Non pro
mundo rogo · sed pro his quos dedis
ti mihi: quia tui sunt · Et mea omnia tua sunt
et tua mea sunt: et clarificatus sum in eis ·
Et iam non sum in mundo · et hi in mun
do sunt: et ego ad te uenio · Pater sancte seruaui
eos in nomine tuo quos dedisti mihi: ut
sint unum sicut et nos · Cum essem cum eis
ego seruabam eos in nomine tuo · Quos
dedisti mihi custodiui · et nemo ex his
periit · nisi filius perditionis: ut scriptura
impleatur · Nunc autem ad te uenio
et hoc loquor in mundo: ut habeant gau
dium meum impletum in semetipsis · Ego
dei eis sermonem tuum · et mundus eos
odio habuit: quia non sunt de mundo sicut et
ego non sum de mundo · Non rogo ut tol
las eos de mundo: sed ut serues eos a
malo · De mundo non sunt: sicut et ego non
sum de mundo · Sanctifica eos in ueritate · Sermo
tuus ueritas est · Sicut tu me mi
sisti in mundum: et ego misi eos in mun
dum · Et pro eis ego sanctifico me ipsum:
ut sint et ipsi sanctificati in ueritate · Non
pro his autem rogo tantum · sed et pro eis

qui credit̃ ē ꝓ bũ eoꝝ m me: ut oēs
vnũ sint sicut tu ꝑr m me et ego m
te: ut et ipsi in nobis vnũ sint: ut
mũdus credat quia tu me misisti.
Et ego claritatē quā dedisti mi dedi
eis: ut sint vnũ sicut et nos vnũ
sum⁹. Ego in eis et tu in me: ut sit
ptũmati in vnũ: et cognoscat mũ
dus quia tu me misisti: et dilexisti
eos sicut et me dilexisti. Pater qs
dedisti mi volo ut ubi ego sũ et illi
sint mecũ: ut uideant claritatē meā
qm̃ dedisti mi: quia dilexisti me aũ
cõstitutiõem mũdi. Pr̃ iuste mund⁹
te nõ cognouit: ego aũtē te cognoui. Et
hi cognouũt quia tu misisti: et notũ
feci eis nom̃ tuũ et notũ faciam: ut
dilectiõ qua dilexisti me in ipsis sit.
et ego in ipsis. ℣ xvm.

Hec cum dixisset ihc: egressus est
cũ discipulis suis trans torrẽ
tem cedron ubi erat ortus: in quẽ
introuit ipe et discipuli ei⁹. Sciebat
autẽ et iudas qui tradebat eũ locũ:
quia frequenter ihc cõueniebat illuc cũ
discipulis suis. Judas ergo cũ acce
pisset cohortẽ et a pontificibꝫ et pha
riseis ministros: uenit illuc cũ later
nis et facibꝫ et armis. ihc itaq; sciẽs
omia q̃ uenturꝰ erant sup eũ: processit
et dixit eis. Quẽ quritis? Respondũt
ei. Jhm nazarenũ. Dicit eis ihesus
Ego sum. Stabat autẽ et iudas qui
tradebat eũ: cũ ipsis. Vt ꝫ dixit eis
ego sum: abierunt retrorsũ. et ceci
derunt in̊ terrã. Jterũ ergo eos mi
grauit. Quẽ quritis? Illi autẽ dixũt.
Jhm nazarenũ. Respondit ihc. Dixi
vobis: quia ego sum. Si ergo me quri
tis: sinite hos abire. Vt impleretur
sermo quẽ dixit: quos dedisti
mi nõ perdidi ex eis quẽqm̃. Symon ꝫ
petrus hns gladiũ eduxit eũ. et per
cussit pontificis seruũ: et abscidit
auriculam eius dexterã. Erat autẽ no
men serui: malchus. Dixit ergo ihc
petro. Mitte gladiũ tuum in̊ vaginã. Cal
icem quẽ dedit mi pr̃: nõ bibam illũ?
Cohors ergo et tribunus et ministri

iudeoꝝ cõprehẽderunt ihm. et ligaue
runt eũ: et adduxerũt eũ ad annam
primũ. Erat enim socer caiphe: q̃ erat põ
tifex anni illius. Erat autẽ caiphas
q̃ cõsiliũ dederat iudeis: quia expedit
vnũ hominẽ mori pro populo. Seqũ
batur autẽ ihm symon petrus: et alius
discipulus. Discipulus autẽ ille e
rat notus pontifici: et introiuit cũ
ihu in atrium pontificis. Petrus aut
stabat ad ostium foris. Exiuit ergo
discipulus alius⁹ qui erat notus pon
tifici: et dixit ostiarie: et introduxit
petrũ. Dicit ergo petro ancilla ostia
ria. Numqd et tu ex discipulis es hu
ius hoim⁹? Dicit ille. Non sum.
Stabant autẽ serui et ministri ad pru
nas: quia frigus erat: et calefaciebant
se. Erat autẽ cũ eis et petrus
stans et calefaciẽs se. Pontifex ergo
interrogauit ihm de discipulis suis
et de doctrina eius. xviii

Respondit ei ihc. Ego palam lo
cutus sum mũdo. Ego semp
docui in synagoga et in templo quo
omes iudei conueniũt: et in occulto
locutus sum nichil. Quid me interro
gas? Interroga eos qui audierunt:
quid locutus sum ipis. Ecce hi sci
unt: quę dixim ego. Hec autẽ cum
dixisset: unus assistẽs ministroꝝ dedit
alapam ihu dicẽs. Sic respondes põ
tifici? Respondit ei ihc. Si male locu
tus sũ: testimoniũ phibe de malo. Si
autẽ bñ: quid me cedis? Et misit
eũ annas ligatũ ad caiphã pontificẽ.
Erat autẽ symon petrus stans et cale
faciens se. Dixerũt ergo ei. Numqd ꝫ
tu ex discipulis eius es? Negauit il
le et dixit. Non sũ. Dicit ei unus ex
suis pontificis. cognatus eius cui⁹
abscidit petrus auriculam. Nonne ego
te uidi in horto cũ illo? Jterũ ergo ne
gauit petrus. Et statim gallus cantā
uit. Adducũt ergo ihm a caiphā in
prętorium. Erat autẽ mane. Et ipsi nõ
introierũt in prętorium: ut nõ coinqua
rentur: sed manducarẽt pascha. Exiit
ergo pylatus ad eos foras: et dixit.

Quā accusacōem affertis adūsus ho
minē hunc: Respondūt et dixūt
ei. Si nō eēt hic malefcōr: nō tibi tra
didissemus eū. Dixit ergo eis py
latus. Accipite eū uos: et scdm le
gem uram iudicate eum. Dixūt
ergo ei iudei. Nobis non licet inter
ficere quēqm. Ut sīmo ihu implere
tur quē dixit. significans qua eēt
morte moriturus. Introiuit g̃ itm
in ptoriū pylatus. et uocauit ihm:
et dixit ei. Tu es rex iudeorū: Et re
spondit ihc. A temetipso hoc dicis.
an alii tibi dixūt de me: Respon
dit pylatus. Nūquid ego iudeus
sum: Gens tua et pontifices: tra
didūt te mi. Qd fecisti: Respondit
ihc. Regnū meū nō est de hoc mūdo.
Si ex hoc mūdo eēt regnū meum:
ministri utiq; mei decertarēt. ut nō
traderer iudeis. Nunc autē regnū
meū nō est hinc. Dixit itaq; ei py
latus. Ergo rex es tu: Respondit
ihc. Tu dicis: quia rex sū ego. Ego
in hoc natus sum et ad hoc uenim
mūdū: ut testiomū ꝑhibeā uitati
Oīs qui ē ex uitate: audit meā uo
cem. Dicit ei pilatus. Qd ē uitas:
Et cū hoc dixisset. itm exiuit ad
iudeos: et dicit eis. Ego nullā in
uenio in eo causā. Est autē ꝯsuetudo
uobis: ut unū dimittā uob in pas
cha. Vultis ergo dimittā uob regē
iudeorū: Clamauīt rursum omnes
dicētes. Non hunc: sz barraban.
Erat autē barrabas latro. Tūc ergo
apphn̄dit pylatus ihm: et flagella
uit. Et milites plectētes coronā de
spinis: imposuerūt capiti ei: Et ue
ste purpurea circumdiderūt eū. Et
ueniebant ad eū: et dicebāt. Aue
rex iudeorū. Et dabant ei alapas. Ex
ut itm pilatus foras: et dicit eis.
Ecce adduco uobis eū foras: ut cog
noscatis quia in eo nullā causā in
uenio. Exiit ergo ihc: portās spine
ā coronam et purpureū uestimē
tū. Et dicit eis. Ecce hō. Cū ergo
uidissent eū pontifices et mīstri:
clamabant dicentes. Crucifige crucifi
ge eum. Dicit eis pylatus. Accipite
eum uos: et crucifigite. Ego enī nō
inuenio in eo causam. Respondūt
ei iudei. Nos legem hēmus. et scdm
legem debet mori: quia filiū dei se fe
cit. Cum ergo audisset pylatus hūc
sīmonē: magis timuit. Et ingressus
ē ptoriū itm: et dicit ad ihm. Vn̄
es tu: Ihc autē responsū nō dedit ei.
Dicit ergo ei pylatus. Michi nō loq
ris: Nescis q̄a potestatē hēo crucifi
gere te. et potestatē hēo dimittere
te: Respondit ihc. Non hēres potes
tatē adūsum me ullam: nisi tibi eēt
datū desup. Propterea: qui tradidit
me tibi. maius pccm hēt. Et exinde
q̄rebat pilatus dimittere eū. Iudei
autē clamabant dicētes. Si hunc di
mittis: nō es amicus cesaris. Oīs
qui se regē facit: cōtradicit cesari.
Pilatus ergo cū audisset hos sermo
nes. adduxit foras ihm: et sedit pro
tribunali in loco qui dr̄ licostrotos:
hebraice autē gabatha. Erat autē
pasceue pasche: hora q̄i sexta. Et di
cit iudeis. Ecce rex ur̄. Illi autē cla
mabant. Tolle tolle: crucifige eū.
Dixit eis pilatus. Regē vr̄m cruci
figam: Respondūt pontifices. Nō
hēm regē. nisi cesarē. Tunc ergo
tradidit eis illū: ut crucifigeretur.
Susceperunt autē ihm: et eduxūt.
Et baiulans sibi crucē exiuit in eū
qui dr̄ caluarie locū: hebraice golgo
tha: ubi eū crucifixūt. Et cum eo
alios duos hinc et hinc: mediū at̄
ihm. Scripsit autē et titulū pilatus:
et posuit sup crucem. Erat autē scriptū
ihc nazarenus rex iudeorū. Hūc ergo
titulū multi legūt iudeorū: q̄a prope
ciuitatē erat locus ubi crucifixus ē
ihc. Et erat scriptū hebraice grece et
latine. Dicebant ergo pilato ponti
fices iudeorū. Noli scribere rex iudeorū:
sz quia dixit rex sum iudeorū. Respō
dit pilatus. Qd scripsi scripsi. Milites
ergo cū crucifixissent eū. acceperunt
uestimēta eius: et fecerunt q̄tuor ptes.

ymentq; mlta ptem · Et tunicam · Erat aut tunica nō sutilis : desuper cōtexta ptotum · Dixerunt ergo ad inuicem · Non scindamꝰ eam : sed sortiamur de illa cuiꝰ sit · Vt scriptura impleatur dicēs · Partiti sunt uestimenta mea sibi : et in uestem meā miserunt sortē · Et milites quidē hec fecerunt · Stabant aut iuxta crucē ihu mr eius · et soror matris eius maria cleophe : et maria magdalene · Cū uidisset ergo ihs matrem et discipulū stantē quē diligebat : dicit matri sue · o mulier : ecce filiꝰ tuus · Deinde discipulo dicit · Ecce mr tua · Et ex illa hora : accepit eā discipl⁹ in sua · Postea sciēs ihs · qa iā oīa cōsummata sūt : ut cōsummaretur scriptura · dicit · Sitio · Vas ergo positū erat : aceto plenū · Illi autem spongiā aceto plenū ysopo circūponentes : obtulerunt ori eius · Cum g accepisset ihs acetū : dixit · Consummatū est · Et inclinato capite tradidit spīm · Judei ergo quū parasceue esset ut nē remanerent in cruce corpora sabbato · erat enī magnꝰ dies ille sabbati : rogauerūt pilatū ut frangerentur eorū crura et tollerentur · Venerunt ergo milites · et primū quidem fregerunt crura · et alterius q crucifixus est cū eo · At ubi uenerunt ad ihm : ut uiderūt eū iā mortuū nō fregerunt eius crura · sed unꝰ militū lancea latus eius aperuit · Et continuo exiuit sanguis et aqua · Et qui uidit testimoniū perhibuit · et uerum est testimoniū eius · Et ille scit qa uera dicit : ut et uos credatis · Facta sunt enī hec : ut scriptura impleretur · Os nō comminuetis ex eo · Et iterum alia scriptura dicit · Videbūt in quē transfixerunt · Post hec autē rogauit pilatū ioseph ab arimathia eo qd esset discipulus ihu : occultus autē propter metū iudeorū : ut tolleret corpus ihu · Et permisit pilatus · Venit ergo et tulit corpus ihu · Venit autē et nichodemus qui uenerat ad ihm nocte primū : ferēs mixturā myrre et aloes quasi libras centū · Acceperunt ergo corpus ihu · et ligauerunt illud linteis cū aromatibus : sicut mos est iudeis sepelire · Erat autē in loco ubi crucifixus est hortus : et in horto monumentū nouū : in quo nondū quisquā positus fuerat · Ibi ergo propter parasceuen iudeorū qa iuxta erat monumentū : posuerunt

Una autem | ihm · sabbi maria magdalene uenit mane cū adhuc tenebre essent ad monumentū : et uidit lapidem sublatū a monumento · Cucurrit ergo et uenit ad symonē petrū et ad alium discipulum quē amabat ihs : et dicit eis · Tulerunt dnm de monumento : et nescimus ubi posuerūt eū · Exiit ergo petrus et ille alius discipul⁹ et uenerūt ad monumentū · Currebant aut duo simul · et ille alius discipulus precucurrit citius petro : et uenit primus ad monumentū · Et cū se inclinasset uidit linteamina posita : nō tamē introiuit · Venit ergo symon petrus sequēs eū : et introiuit in monumentū · Et uidit linteamina posita · et sudariū qđ fuerat circa caput eius nō cū linteaminibus positū · sed separatū in uolutū in unū locū · Tunc ergo introiuit et ille discipulus : qui uenerat primus ad monumentū · Et uidit : et credidit · Non dum enī sciebant scripturā : qa oportebat eū a mortuis resurgere · Abierūt ergo iterum ad semetipsos discipuli · Maria autē stabat ad monumentū foris plorans · Dū ergo fleret inclinauit se : et prospexit in monumentū · Et uidit duos angelos in albis sedentes · unū ad caput · et unū ad pedes · ubi positū fuerat corpus ihu · Dixerūt ei illi · o mulier qđ plorās · Dicit eis · Quia tulerunt dnm meū : et nescio ubi posuerūt eū · Hec cū dixisset conuersa est retrorsū · et uidit ihm stantē : et nō sciebat qa ihs est · Dicit ei ihs · o mulier qđ plorās · Quē queris · Illa existimans quia ortolanus esset : dicit ei · Dne si tu sustulisti eū dicito mihi ubi posuisti eū : et ego eū tollā · Dicit ei ihs · o maria · Conuersa illa : dicit ei ·

Rabboni: qd dr magr. Dicit ei ihc.
Noli me tangere. Nondu enī ascen
di ad prem meū. Vade autē ad frēs
meos: et die eis. Ascendo ad prem
meū et prem vrm: et dm meū et de
um vrm. Venit maria magdalene
annūcians discipulis qa vidi dnm:
et hec dixit michi. Cum eēt g sero
die illo una sabbatoꝝ et fores eēnt
clause ubi erant discipuli ogrega
ti ꝓpter metū iudeoꝝ. venit ihc. et
stetit in medio: et dicit eis. Pax vo
bis. Et cū hoc dixisset: ostendit e
is manus et latus. Gavisi s ergo
discipuli: viso dno. Dixit g eis
iterum. Pax vobis. Sicut misit me
pr: et ego mitto vos. Hoc cū dixis
set: insufflavit et dicit eis. Acci
pite spm scm. Quoꝝ remiseritis pcā:
remittunt eis. Et quoꝝ retinueri
tis: retenta s. Thomas autē unus
ex duodecim q dr didimus: n erat c
eis qn venit ihc. Dixerunt ergo ei
alii discipuli. Vidimus dnm. Ille
autē dixit eis. Nisi videro in mani
bus eius fixurā clavoꝝ. et mittā
manū meā in latus eius: n credā.
Et post dies octo iterū erant disci
puli eius intus: et thomas cū eis.
Venit ihc ianuis clausis et stetit i
medio: et dixit. Pax vobis. Dein
de dicit thome. Infer digitū tuum
huc. et vide manus meas. et affer
manū tuā. et mitte in latus meū.
et noli eē incredulus sz fidelis. Respō
dit thomas: et dixit ei. Dns mis:
et ds mis. Dicit ei ihc. Qa vidisti
me credidisti: beati qui n viderūt ⁊
crediderunt. Multa quidē et alia sig
na fecit ihc in ospectu discipuloꝝ
suoꝝ: que n sunt scripta in libro hoc.
Hec autē scripta s ut credatis: quia
ihc ē xus filius dei. Et ut credentes
vitam hēatis in noīe eius. · xxii ·

Postea manifestavit se iterū
ihc ad mare tyberiadis: mani
festavit autē sic. Erant simul symō
petrus et thomas qui dr didimus.
et nathanael qui erat a chana ga
lilee. et filii zebedei: et alii ex discipul
eius duo. Dicit ei symon petrus. Va
do piscari. Dicūt ei. Venimus et nos
tecū. Et exierūt. et ascenderunt in na
vem: et illa nocte nichil prendiderūt
Mane autē iam fcō stetit ihc in lit
tore: nō tamē cognoverunt discipuli qr
ihc ē. Dicit ergo eis ihc. Pueri nūqd
pulmētariū habetis. Respondunt
ei. Non. Dicit eis. Mittite in dexte
ram navigii rete: et invenietis.
Miserunt ergo: et iam nō valebant
illud trahere p multitudīe piscium.
Dicit ergo discipulus ille quē di
ligebat ihc: petro. Dns est. Symō
petrus cum audisset quia dns est.
tunica succinxit se. erat enī nudus:
et misit se in mare. Alii autē disci
puli: navigio venerunt. Non enī
longe erant a terra. sz qi cubitis
ducentis: trahentes rete piscium.
Ut ergo descenderunt in terram. vide
runt prunas positas et piscē sup
positū: et panē. Dicit eis ihc. Af
ferte de piscibus quos prendidistis
nunc. Ascendit autē symon petrus.
et traxit rete in terram. plenū mag
nis piscibus: centū qinquaginta tri
bus. Et cū tanti eēnt: nō est scissū
rete. Dicit eis ihc. Venite: prande
te. Et nemo audebat discumbenci
um interrogare eū tu quis es: scie
tes qa dns est. Et venit ihc. et acce
pit panē et dat eis: et piscē simi
liter. Hoc iam tercio manifestatus ē
ihc. discipulis suis: cum resurrexis
set a mortuis. Cum ergo prandis
sent: dicit symon petro ihc. Symō
iohis diligis me plus his. Dicit
ei. Etiam dne: tu scis qa amo te.
Dicit ei. Pasce agnos mos. Dicit
ei iterū. Symon iohis diligis me:
Ait illi. Etiam dne. tu scis qa amo
te. Dicit ei. Pasce agnos mos. Di
cit ei tercio. Symon iohis amas me:
Contristatus ē petrus quia dixit ei t
cio amas me: et dicit ei. Dne tu
oīa scis: tu scis quia amo te. Dicit
ei. Pasce oves meas. Amen amē

... ⁊ mittā di
gitū meū i
locū clavoꝝ

dico tibi · tu cingebas te: et ambulabas ubi uolebas · Cum aut senueris · extendes manus tuas · et alius te cinget: et ducet quo nō uis. Hoc autē dixit: significans qua morte clarificaturus esset deū · Et hoc cū dixisset: dixit ei · Sequere me · Conuersus petrus uidit illū discipulū quē diligebat ihc sequentem: qui et recubuit in cena sup pectus eius: et dixit dne quis est qui tradet te · Hunc ergo cū uidisset petrus: dixit ihu · Dne hic autē quid? Dixit ei ihc · Sic eū uolo manere donec ueniam · Qd ad te? Tu me sequere · Exiit ergo sermo iste inter fres: quia discipulus ille nō moritur · Et nō dixit ihc nō moritur · Sed sic eū uolo manere donec ueniam: quid ad te · Hic est discipulus ille qui testimoniū phibet de his: et scripsit hec · Et scimus quia uerū est testimoniū eius · Sunt autē et alia multa que fecit ihc: que si scribantur p singula · nec ipm mundū arbitror capere eos qui scribendi sūt libros ·

Explicit euangliū secundū johm ·

Incipit plog⁹ in lib⁹ Baruch

Liber iste qui baruch nomine notatur · in hebreo canonis nō habetur · Sz tamen multa gracia eruditione · simulq; et ecclā utilitate · Propter notam autē legē aui hic scripta sunt · quia multa de xpo nouissimisq; temporibus predicunt ··

Hec uba libri q̄ scripsit baruch filius nerię · filij maasię · filij sedechię · filij sedei · filij elchię · in babilonia · in anno v · in septima die mensis · in tpe quo ceperunt chaldei ierlim et incenderunt eam igni et legit baruch uba libri hiu⁹ ad aures iechonię · filij ioachim regis iuda · et aures omnium populi a minimo usq; ad maximū · eorum omnium habitantium in babilonia ad flumen sudi qui

audientes plorabāt et ieiunabant et orabant in conspectu dñi · Et collegerunt pecuniā secm qd potuit unusquisq; manus · et misserunt ad sacerdotes et ad omēm populū q̄ inuenti sunt cū eo in ierlim · cū accepet vasa templi dñi q̄ ablata fuerāt de templo reuocare in terrā iuda die decima mensis syban · uasa argentea q̄ fecerat sedechias filius iosie rex iuda · postea q̄m cepisset nabuchodonosor rex babilonis iechoniam et principes et inuctos · et potentes · et populum terre ab ierlim et duxerat eos in babyloniā et dixerunt · Ecce misimus ad uos pecunias de quibus emite holocaustomata et thus et facite manna · et offerte pro peccatis ad aram dñi dei nri · et orate pro uita nabuchodonosor regis babylonis · et pro uita balthasar filij eius · ut sint dies eorum sicut dies celi sup terram · et det dñs uirtutē nobis · et illuminet oculos nros ut uiuamus sub umbra nabuchodonosor regis babylonis · et sub umbra balthasar filij eius · et seruiamus eis multis diebus · et inueniamus gratiam in conspectu eorum · et pro nobis preces orate · ad dñm deum nrm · qa peccauimus dño deo nro · et nō auertus est furor eius a nobis usq; in hunc diem · et legite libros istos quos misimus ad uos recitari in templo dñi in die sollempni · et in die oportuno · et dicetis · Dño deo nro iustitia · nobis autē confusio facies nre · sicut est die hac oi uidā et israhelitis ierlim regibus nris et principibus nris · sacerdotibus nris et prophetis nostris et patribus nris · Peccauimus ante dñm deum nrm · et non credidimus ei et non audiuimus uocem dñi dei nri · et non obauditum⁹ uocem dñi dei nri ut ambularem⁹ in mandatis eius q̄ dedit nobis a die qua eduxit patres nros de terra egypti · usq; in hunc diem · et inuenerabiles ad dñm deum nrm · et discipati recessim⁹ ne audiremus uocem dñi dei nri · et adhesserunt nobis mala multa et maledictiones q̄ constituit dñs per seruum suum moysen die qua eduxit patres nros de terra

ierlim ad ioachym filiū helchie filij salomi sacerdotē 2 ad sacerdot

egipti dare nobis tram fluẽtẽ lac ⁊
mel sicut ꝓdictum die · et nõ audiui
mus voc̃ dñi dei nr̃i scdm oĩa q̃ locu
ti sunt in manu omnium ꝓphetarum suorum · quos misit ad nos · et audi
uim⁹ vnusquisq; in sensu cordis nr̃i
malignum operati dis alienis fecistis
mala ante oculos dñi dei nr̃i. ℣ Ut
Propter qd̃ statuit dñs dñs nr̃
ubium suum qd̃ locutus est ad
nos · et ad iudices nr̃os · qui iudica
uerunt israel · et ad reges nr̃os · et ad
omnẽ israel · et uocauit ut adduceret
dñs sup nos mala magna q̃ nõ sunt
facta sub celo · quẽadmodũ facta sunt in
Ierusalem scdm que scripta sũ in lege moy
si ut manducaret homo carnes filii
sui et filie sue · Et dedit illos in ma
nus regum omniũ qui sũ circuitu no
stro in opprobrium · et in desolacõnem
omnibus populis in quibus nos dispersit
dñs · et facti sumus supra et non supra ca
pitem dñs dñs nr̃i nõ obaudiẽ
do uocem ipsius dño dñs nr̃o ut iungeret
nobis autẽ et pr̃ibus nr̃is a filio usq
et sicut dies hec qua locutus ẽ dñs
sup nos omnia mala hec q̃ uenerunt
sup nos · et nõ sumus deprecati faciẽ
dñi dei nr̃i ut reuerteremur vnusquisq;
nr̃m a uijs suis pessimis · Et uigilauit dñs in malis · et adduxit ea
sup nos quia iustus ẽ dñs in omnibus
operibus suis q̃ mandauit nobis et nõ
audiuimus vocem ipsius ut ambulemus
in preceptis dñi q̃ dedit ante faciẽ nos
tram · Et nunc dñe dñs israel qui edu
xisti plebem tuam de terra egipti in
manu ualida et in signis et in p
digiis et in uirtute tua magna · et in
brachio tuo excelso et fecisti tibi no
mẽ sicut dies iste · Peccauimus inique egimus impie egimus dñe dñs
in omnibus iustitiis tuis · Auertatur ira tua a nobis quia derelicti
sumus pauci inter gentes dispersi nos · Exaudi dñe preces nr̃as · et orationes · et eduue nos propter te · et da nobis inuenire gratiam ante eos qui
nos abduxerunt · ut dicant omnes terre · quia tu es dñs dñs nr̃ · et q̃a nomen
tuum inuocatum est super israel · et super
genus ipsius · Respice dñe de domo
sancta tua in nos · et mirma aurem tuam et
audi · apri oculos tuos et uide · quia mor
tui qui sunt in infino · quorum spũs recep
tus ẽ ante q̃ tibi ẽ super magnitudinem
mali et incedit anima et infirma · et
oculi deficientes · et ama esurientes dat ẽ
gloriam et iustitiam tuam · quia non in iustitiis
patrum nr̃orum nec in iustitiis regum nr̃orum sundimus preces
nr̃as in conspectu tuo dñe dñs nr̃ sed quia misisti
iram tuam et furorem tuum super nos si
cut locutus es in manu puerorum tuo
rum prophetarum dicens · Sic dicit dñs · inclinate
humeros uestros · et cruces vestras · et ope
ramini regi babylonis · et habebi
tis ad tempus quod dedi patribus uestris · et
si autem non audieritis uocem dñi nr̃i ·
operari regi babylonis defectionem facia
de ciuitatibus iuda · et a foris ierusa
et auferam a uobis uocem iocunditatis
et uocem gaudii sponsi · et uocem sponse · et erit omnis terra
sine uestigio ab inhabitantibus eam
et non audierunt vocem tuam ut operarentur regi babylonis · et statuisti uba
tua q̃ locutus es in manibus puerorum
tuorum prophetarum ut proferentur ossa regum
nr̃orum · et ossa patrum nr̃orum de loco suo
et ecce sunt proiecta in calore solis · et in
gelu noctis · et mortui sũ in dolori
bus pessimis · in fame et in gladio et in
captiuitate · et posuisti templum in quo
inuocatum est nomen tuum in eo sicut hec
dies · Propter iniquitatem domus israhel
et domus iuda · et fecisti nobis dñe
dñs nr̃ scdm omnem benignitatem tuam ·
et scdm omnem misericordiam tuam mag
nam · sicut locutus es in manu pue
tui oppressi · in die qua precepisti et scri
bere legem tuam coram filiis israhel di
cens · Si non obaudieritis voci mee ·
ambitio hec magna et multa conue
tetur in minimo inter gentes quo
ego dispergam illos · quia scio q̃d non
audient me populus enim dura cervice est · et conuertetur ad cor
suum in terra captiuitatis sue · et scient
quia ego sum dñs dñs eorum · et dabo

eis cor et audiētes aures · et landa
bunt me mīa captiuitatis sue · et
mēores erūt nois mei · et auertent
se a dorso suo duro · et a maligtatib⁹
suis · et reminiscent quīn pīes eor
peccauīt · in me · et ego reuocabo il
los · in tam qīn uirtutū pīb⁹ eor
abrahām ysaac et iacob · et dīabor
eis et mltiplicabo eos · et nō mmora
bunt · et statuā illis testamtū altē
tum semptnū · et ero illis in deu⁹
et ipi erunt mi in plm · et nō mouebo
amplius pplm meū filios isrl de tra
quam dedi illis · ℣ · iii ·

Et nūc dīne deus oīps deus isrl
āīa mangustus ē · et spūs
angus clamat ad te · Audi dīne et
miserē · qa deus es misericors et mise
rere nīi qa peccauim⁹ ante te · qua tu
sedes in sempitno · et nos in pībum⁹
meum · Dīne oīps deus israhel au
di nūc oīonem mortuor isrl et filio
rū ipsor qa peccauīt ante te · et nō
audierūt dīm dei sui · et adglutīati
sūt nob mala · Noli memmīsse mul
titudīs pīum nīor · sed mentō tuā
tue · et nois tui in tpe isto · qa tu es
dīne deus nr · et laudabim⁹ te dīne · qa
ppter hoc dedisti timorē in cordibus
nīis ut inuocem⁹ nomē tuū · et lau
dem⁹ te in captiuitate nīa · et cognos
am⁹ iniqtatē pīum nīor · qa pecca
uerunt ante te · et ecce nos hodie i
captiuitate nīa sum⁹ · quo nos dis
sisti in improprīū et in maledictū ·
et in pecīn sdm oēs iqtates pīum
nīor · qui discesserūt a te dīne deo nr ·
Audi israhel mandata uite · auribus
pape · ut scias prudētiā · id est israhel
q⁹ in tm mmeor es · in uicinia mēa
aliena · cōinquinatus es cū mortuis · de
putatus es cū descendētib⁹ in infīnū ·
Dereliquisti fontē sapie · Si in uia dei
ambulasses habitasses in pace sempit
na · Disce ubi sit prudentia · ubi sit
uirtus · ubi sit intellectus · ut scias ubi
sit simul longitudinis uite et uictus
ubi sit lumen oculor et pax · quis in ue
nit locū eius · et quis introiuit in the
sauros eius · Ubi sūt principes gen
tiū · et qui dīnantur super bestias que
sunt sup terram · qui in auib⁹ celi lu
dunt · qui argentū thesaurizant · et
auri in quo confidunt homīes · et nō
est finis acquisitionis eor qui argen
tum fabricant · et sollicitī sūt · nec in
uentō operum illor · Exterminati sūt
et ad inferos descenderunt · et alii lo
co eor surrexerūt · Iuuenes uiderūt
lumen · et habitauerūt super terram · Viā autē
discipline ignorauerūt · neq; intellexe
runt semitas eius · neq; filii eor su
sceperunt eā · a facie tpōr longe facta
ē · Nō ē audita in terra chanaan · neq;
uista ē in theman · Filii quoq; agar qui
exquirunt prudētiā que de terra ē · et ne
gociatores tire · et thesman et fabulato
res · et exquisitores intelligētie · Viam
autē sapie nescierūt · neq; inmemora
ti sūt semitas eius · O israhel quīm mag
ē dom⁹ dei · et ingens locus possessio
nis eius · magnus · et nō habet finem ·
excelsus et inestimabilis · Ibi fuerūt gy
gantes nominati · illi qui ab initio fue
runt statura magna scientes bellum ·
Non hos elegit dīs · neq; uiam disci
pline dedit illis · et perierunt propter
ignauiā suā · qui discesserūt · et accē
pit eam · et adduxit eam de nubibus ·
Qui cōtribuerunt mare et muentē eā ·
et adstitit eā super auri electū · Nō ē
qui possit scire uias eius · neq; qui
exquirat semitas eius · Sed q scit uni
uersa nouit eā · et inuentā eā prudētia
sua · Qui parauit terrā in tempe
re · et repleuit eam pecudibus · et quadru
pedibus q emittit lumen · et uadit · et re
uocauit illud · et obaudit illi in tremore ·
Stelle autē lucē dederunt in custodiis
suis · et letate sūt · uocate sūt · et dixerūt
adsumus · et luxerunt ei cū iocūditate ·
Qui fecit illas hic dīs nr ē · et nō estimā
bitur alius aduersus eum · ℣ · iiii ·

Hic aduenit omnē uiā disciplī
ne · et tradidit illā iacob puero
suo · et isrl electo suo · Post hec in terris
uisus ē · et cū hominib⁹ conuersatus est ·
Hic liber mandator dei · et lex q est

meāū · Ois q̄ tenent eam adūcaz · qui autē dēliq̄unt eam in morte · Cō uertē iacob et apphende eam · Imbu la puam ad splendorē eius · cōtul lū men eius altū ne tradas gl̄am tuam · et dīgtaīē tuā genti alienigene · Bea ti sum° isrl' · q̄m q̄ dō placent · nobis manifestata ē · Immequioz esto po pulus dei memorabilis israhel · Ve mundati estis gentibz · ī m ꝑdicēm · ꝛ ꝓter qđ in ira ad iracundiā ꝓ vocatis dm · tradti estis aduersarius Exacerbistis enī eū qui fecit vos dm etnū · immolantes demonijs et nō dō · oblita autē estis dm q̄ nutrīt vos et dēstatis mūcē ūram ierlin · Vi di enī iracūdiā adō venientē uobis et dixi · Audite cōfines sion · adduxit enī in dō luctū magnū · Vidi enī cap tiuitatē ꝑpli mei filioz meoz et filia rū · q̄m sup̄duxit illis etnus · Ego educam illos aī iocūditate · dimisi aī illos aī fletu et luctu · Nemo gaude at sup me uidua et desolatā a mul tis derelicta ſī ꝓter pcā filioz meo rū · quia derelinquūt legē dei · Iustifica as autē eius nō custodierunt · nec ꝑcepas mandatoz dei · neq; ꝑgressus ueita tis eius aī in iustificā mgrelli sūt · Per sant ofūlices sion · et mēorēmē capti uitatē filioz et filiaz meaz quam sup̄duxit illis etnus · Adduxit enim sup illos gentē delongīquo · gētē in ꝓbā et altūs lingue · qui non sunt reūti semī · neq; puerōz misere · et abduxerūt dilectos uidue · et a filius vmtā desolauit · Ego autez quid ꝑsum adiuuare vos · Q' enī adduxit sup uos mala · ipē vos eripi et de manib; inimicoz uīoz · Am bulate filij ambulate · ego autē re licta ſī sola · circū me stola pacis · In dui autē me sacco obsecundūs · et cla mabo ad altissimū in diebz meis · I mmequioz esto filij · clamate ad dm̄ ut eripiat nos de manu pīa pum̄ iniquoz · ego autē expectabo me etnum · Salutē uīam · Et venit in gaudiū et oblectacō sup in̄am q̄ uenit uobis a deo salutaris nr̄ · E mulsit enī uos aī luctu et ploratu re ducet autē uos in dō aī gaudio et io cunditate in sempitnā · Sicut enī ui derunt uicine syon captiuitatē ſī; sic uidebunt celebritatē ſī a deo q̄ supueniet uobis aī honore mag no · et splendore etnō · filij patienter sustinete iram q̄ supuenit uob; · Ple cuius ē enī te inimicus tuus · sed ato uidebis ꝑditōem ipsius · et sup ceruī cem alcendēs delicata mei · Imbu lauīt uias altas ducti sūt enī ut grex direptus ab inimicis · Immē quioz esto ierlin · et ꝓclamate ad dm̄ erit enī mēoria ſī ab eo qui duxit vos · Sicut enī fuit sensus nr̄ ut erra retis a dō deus etnus iram inferens rēūtetis eī · Q' enī inducat uob ma la · ipē ſī adducet vobis sempitnā iocūditatē · aī salute vra · Immequioz esto ierlin · exhortatur enī te qui te no minauit · Noctes te ꝓbūt qui te ue xauīt · et qui gratulati ē in tua ru ina pumentē · Ciuitates q̄b' seruieīt filij tui pumentē · Sicut enī gaudia ē in ruina tua · et letata ē in occasu · sic dēstabī in tua dsolatōe · et ampu tabitur exaltacō multitudīs eius et gaudiū omnī eī' erit in luctū · Igns enī sup̄uenīet et abscīdo in longitudi nis diebz · et habitabit a dēmus in mī titudīe temporis · Circūspice ierlin ad orientē · et uide iocūditatē tibi a deo ve nientē · Ecce enī veniūt filij tui q̄s dimisi dispersos · uenīt collecti ab oriēte usq; ad occidētem · in uerbo sanc ti gaudētes in honore dei · V

Eleue te ierlin stola luctus et uexacōis tue · et īduē te decorē et honorē eius que a dō tibi ē in sempitna gl̄a · Circumda te dyplois de iustitie · et inponet in capite tuo mi tre qui subcelo ē · Nominabī enī tibi nomē tuū a dō in sempitnū pax iusti tie et honor pietatis · Exurge ierlin et sta in excelso · et circūspice ad oriēte et uide collectos filios tuos ab oriē te · sole · usq; ad occidētē in uerbo sāc

gaudētes dei mēoria · Exierūt ēm ab
te · pedib⁹ ducti ab inimicis · adduc⁹
autē illos dñs ad te portatos in ho
nore sicut filios regum · Constituit
ēm ds humiliare omem mōtē excel
sum · et rupes pheñes et cōuālles
replere · in equalitatē rē · ut ambu
let isrl' diligenter · in honorē dei ·
Obumbrauerūt autē et silue et om
ne lignū suauitatis isrl' · et manda
to dei · Reduxit ēm ds isrl cū leti
tia in lumīe maiestatis sue cum
mīa et iustitia q̄ est ab ipō · Explicat
epīa ieremie · Incipit exemplū eiusdē
epīole q̄m misit ieremias ad ab
ductos captiuos in babiloniā a rē
ge babyloniē · ut nūciaret illis secū
dū qđ p̄ceptū e illi a deo ·

Propter peccata
q̄ peccastis ai dño abducemī i
babyloniam captiui ad nabuchodono
sor regē babyloniī · Ingressi itaq⁹ i
babyloniam eritis ibi anīs plu
rimis et temporib⁹ longis usq⁹ ad ge
nerationēs septē · Post hec autē educā
vos inde cum pace · nūc autē videbi
tis in babyloniā deos aureos et argē
teos · et lapideos et lingneos in hu
meris portari · ostētantes metū in
gentib⁹ · Videte ergo ne et vos simi
les effiamini factis alienis et metu
antur · et metus vos capiat i ipis · Vi
dentes itaq⁹ turbā de retro et a ante ado
rantes dicite in cordib⁹ vīis tibi ado
rare dñe · Angelus autē mūs vobis
cū est · ipe autē exquiret aīas vīras ·
Nam lingua ipōr polita a fabro ipa
etiam inaurata et in argētata falsa
sunt · et nō possunt loqui · et sicut v̄
gini amanti ornamēta ita accepto
auro fabricant ē · Coronas cēte hīnt
aureas circa capita sua dii illor · vel
subtrahent sacerdotes ab eis aurū et
argentū et erogant in semetipis · Dāt
autē exinde meretrib⁹ et meretrī
bus ornant deos suos · Hii autē ni
tuntur ab erugine et tinea · Quib⁹
autē illis nestis purpurea circa
gentē facē eor⁹ propter puluerem domus
qui est plurimus inter eos · Decipūt
autē hīt ut homo sicut inter regiōis
qui misit preconē ut interficiat · Habz
etiam gladiū et securē · Se autē de bel
lo et a latronib⁹ nō liberat · Vīi nobis no
tum sit · qa nō sunt dii · nec ergo timue
ritis eos · Sicut enī vas ostracū bonis
mutile efficitur · tales ē et dii illor⁹
ōstituti illis in domo · oculi eor⁹ ple
ni sunt puluere a pedib⁹ introeuntiū
um · Et sicut alicui qui regem offē
dit · cum leptē ē tenue · aut sicut ad
sepulchrū adducti mortui ita ti
nent sacerdotes ostia clausuris et se
ris · ne a latronib⁹ expolient · Lucer
nas accēdūt illis equidē multas ·
et quib⁹ nullā videre possunt · Sūt
autē sicut trabes in domo · corda vero
eor⁹ dicunt elingere serpentes qui
de terra sunt · Terra comedet eos · et
uestimēta eor⁹ et nō sentiūt · Nigre ē
facies eor⁹ a fumo qui in domo fit ·
Supra corp⁹ eor⁹ · et sup caput eor⁹
volant noctue et hyrundines et auis
ilia similiter et cati · Vnde scietis qa
nō sunt dii · Ne ergo timueritis eos ·
Aurū enī qđ inest ad speciē ē · nisi a
liquis exterserit erugine nō fulge
bunt · Neq⁹ enī dū cōflarent sentie
bant · et exinde pīa empta ē in q̄bz
spē nō est · Sine pedib⁹ in humeris
portant ostentantes ignobilitatē
suā hoīb⁹ cōfundantur · etiā qui
colunt ea · Propterea si ceciderint in
terram · a semetipis nō surgent · neq⁹
siquis eis statuerit rectū nō stabit ·
sed sicut mortuis munera eor⁹ illis ap
ponent hostias illor⁹ · Sacerdotes
ipōr vendunt et abutunt · similit
et mulieres eor⁹ decerpent · neq⁹ in
furno neq⁹ mendicanti aliq̄d impa
unt · De sacrificiis eor⁹ fete et men
struate o tmgt · Scientes itaq⁹ ex his
qa nō sunt dii · ne timeatis eos · Nō
enī vocantur dii quia mulieres ap
ponūt dīs argenteis · et aureis et
lignēis · et in domibus eor⁹ sacerdotes
sedent · vestes tunicas scissas et capi

ta · et barba rasa · quoꝝ capita muda
ta sunt · ℟ugiunt autē clamantes
cōtra deos suos · sicut in cēno mortu
i · et nec sanitā eoꝝ auferent sacēdotes
et uestiunt uxores suas · et filios su
as · neq; si quod mali patiantur ab
aliquo · neq; si quod bonū potuerit
retribuere neq; regē ꝺstituere possūt ·
neq; auferre similiter · neq; diuti
as dare possunt · neq; malum red
dere · ℌ si quis illis uotū uouerit · et
nō reddiderit · nec hoc requirent · hoīē
a morte nō liberant · neq; infirmū a
potētiore eripiunt · hoīem cecum
ad uisum nō restituunt · de necessita
te hoīem nō liberabunt · ℙidue nō
miserebunt · neq; orphano būficia
unt · lapidibus de monte similes
sunt ꝺij illoꝝ lignei · et lapideꝰ · au
rei et argentei · qui autē colūt illa
ꝺfundentur · ℚ modo ergo estimandū
est aut dicendū illos ee deos · ℑo
hinc enī ipsis chaldeis nō oranibus
ea · qui aī audierint mutū nō posse
loqui offerūt illū dns postulantes
ab eo loqui aī possint sentire q̄ nō
hnt motū · et ipi aī intellexerint re
linq̄unt ea · sensum enī nō hnt ipsi
ꝺn eoꝝ · ℙulueres autē ēmundatis
humbus munis sedent succendentes
ossa oluaꝝ · ℂum autē aliq̄ ex ipsis
adtracta ab aliquo tēplum te dormie
rit ꝓmine sue exprobat qꝺ ea non
sit digne habita sicut ipa · neq; fu
mus eius diruptus sit · ℚsa autē
que illis fiunt falsa sunt · ℚ modo
ergo estimandū aut dicendū est
esse illos deos · ℑ fabris autē et ab
artificibꝫ facta ē · nichil aliud ege
unt nisi qꝺ duo uolunt ee sacēdotes
et aurifices · ℌ ipi ea q̄ faciunt ·
nō sunt multi tempores · ℕūq̄d ḡ
possunt q̄ ab ipsis fabricata ē esse
ꝺn · ℜelinq̄unt autē falsa · et obpro
briū posteris futuris · ℌ am aī super
ueniēt illis ꝓlii exercitant post se
sacēdotes ubi se abscondant cum illꝭ ·
ℚ modo ḡ sentiri debeat qui ꝺn sūt
qui nec de bello se liberant · neq; de
malis se eripiunt · ℌ am aī sunt lin
nea et mauuta et margentata · suc
tur postea qui falsa sunt in genti
bus ymbris et regibus que nam
festa sunt qui a nō sūt ꝺn · sed opera
manuum hominū · et nullū opus
dei in illis · ℙ nō ergo notū est qui a nō
sunt ꝺn · sed opa manuū hominū ·
et nullū dei opus · ℜegē regionū nō
sustinent · pluuiā homiꝫ nō dabūt ·
et iudiciū quoq; nō discernent · neq;
liberabunt regiōem abundantia · quia
nichil possunt sicut cornicule inter
medium celum et terram · ℭtenī aī ce
ciderit ignis in domū eoꝝ ligneoꝝ
aureoꝝ et argēteoꝝ · sacēdotes q̄dem
ipsoꝝ fugiēt · et liberabunt · ipsi
uō sicut trabes in medio ꝺburentur ·
regi autē et bello nō resistet · ℚ modo
ergo estimandū ē aut dicendū q̄a
ꝺj sunt · ℌ on a fumbus neq; a tem
nibus se liberabunt ꝺn ligneꝰ et la
pideꝰ et aurati et margentati q̄b
hn qui fornicēs sunt aurī et argē
tum et uestimēta · et quo opa sunt
aufert illis et abibunt · nec sibi
auxiliū ferunt · ℑ neq; melius est
ee regem ostentantē utilitatem sua ·
aut uas in domū utile in quo glōri
℟ posset illud q̄n fallit ꝺn · ℌ olq̄
dem et luna et stelle candida sunt
in splendentibus similiter et fulgur e
apparuerit in spacio ē · ℙ orrim autē
et sup omnē regiōē spirant · et nubes
quibꝰ eis impetum fuerit ad ꝓhi
bulare unūsq̄sq; orbem p̄cipit q̄ eis
impetā est · ℌ ec autē neq; speciebꝰ
neq; utilitatibꝰ eoꝝ uni similia sunt ·
ℙ unde neq; estimandū est neq; dice
dum ee illos deos q̄ nō possunt
neq; iudiciū iudicare · neq; homi
nibus facere · ℌ acientes itaq; quia nō
sunt ꝺn · ne ergo timueritis eos ·
ℌ eq; et regibꝰ maledicēt · neq; bñ
dicent etā in celo gentibꝰ nō ostendē
neq; ut sol lucebunt · neq; illumi
nabunt ut luna · ℌ elche meliores sūt
illis q̄ possunt fugere sēbetrū aut
pdē ē · ℌ ullo itaq; modo uobis est

manifestū qa sunt dij, ꝓpter q̄ nec ti
mentis eos. Sam sicut mutauerun
to formido michil custodit. ita sūt dij
illoꝝ ligneꝰ et argenteꝰ et manufa
ctꝰ. Eodē modo et morto spūs alba sup
qua ois aus sedet. Simulacra et mor
tuo ꝓiecto in tenebris similes sūt dij
illoꝝ ligneꝰ et manufactꝰ et margenta
ti. a purpurea quoq; et marmore q̄
sup illō teneuē sacentes itaq; qua
ñ sunt dij. Ipsi etiam post tremo co
meduñ. et erunt mobprobriū in re
gione. Melior ē ho ulnus qui nō hab
simulachra. nam erit longe a bobpro
bris.

Incipit ītptacō
nōm hebȝoꝝ. ab
A. Ad. testificans. ul' testiō
mū mēȝ. Adiuar. ꝑdi
co. Alma. absconditꝰ
ul' absconsio ūgins. A aza. monta
na ul' mons fortitudinis. Aaron.
mons fortis. uel mons ul' montanꝰ.
A aromte. montes tobuli. ul' mō
tuꝰ fortitudī. ul' montanꝰ. aut mō
tes eoꝝ. Aares. sol uel lumē. uel illu
minans. aut illuminatō. A achaz. tē
pore tuo. uel tuꝰ. aut tēpalis tuus.
A az. apphendens ul' fortitudo. uel
fortis. aut apphendens. A azia. pa
truus. ul' patruelis. siue apphēdēs
dnm. ul' fortitudo dō. Abba pater.
uel patrinus. greci est nō ebreum.
A bachuc. luctator fortis. ul' regi
dus. siue cōplexans. aut susceptio
eoꝝ. Abadia. seruus dō. ul' seruus
dño. A baga. ꝑ sollempnis ul' pa
tris sollempnitas. siue ꝑ loquēs
aut patris loquō. Abana. ꝑ doꝰ
ul' habundans siue ꝑ meus iste.
aut patris mei hȳndantia. A ba
ym. ꝑ ei. ul' ꝑnitas eoꝝ. Aba
za. ꝑ gratus. uel lapides colligēs.
A bani. ꝑs requies. ul' cōmoꝰ
seu ꝑ gratus michi. aut ꝑ gratu
ficans me. Abana. transiens dō
ul' mutransitus dñi. siue ꝑ susceptiō
dñi. aut ꝑ vigilans dño. A ba
rum. ꝑ transiens. aut ꝑ transitō.
sev montes. mutuitu. aut montes
tuiscuncui. Abana. ꝑ gratus dño.
ul' ꝑ gratificans dñi. A baron. ꝑ
tristatans dolorem. ul' ꝑ vigilans in
munitōm. ul' ꝑ tristatans maiestē.
aut ꝑ vigilans maiestati. ul' mutili
tata. Abasa. pcens. ul' pcpat. sev p
cens michi. aut paracōma mea. Ab
da. seruiens. ul' seruitū. ul' seruus ei.
Abdia seruus mus. ul' seruens mi. uel
seruitus eius. ul' seruauit eius mi.
Abdahel. seruus dei. ul' seruens deo.
Abdemelech. seruus regis. ul' seruēs
regno. siue seruus regis. aut seruus
regnatoꝝ. A bdenago. seruus tacens.
ul' seruēs tacet. siue dō auxiliū. aut
dō auxiliatoꝝ. Abdi. seruus mus. ul'
seruens mi. Abdias seruus dō. ul' seruēs
dño. ul' dō testis. aut dō electō. Ab
diel. seruus dei ul' seruens dō. A bdo.
seruus eius ul' seruens ei. Abdom.
seruiens eis. ul' seruens eoꝝ. A bdom
seruus multis. ul' seruus multi. Ab
don. seruus meretrō. ul' seruus inutil.
A bdon. amalla dolens. uel seruu
ens murmurando. Abed. seruus
ꝑli. uel seruens ꝑlo. A bedia. ser
uiens dño. ul' seruus dō. Abelcō
mittens. uel cōmissio. A bel luctꝰ
uel uanitas. uel uapoꝝ uel mutera
bilis. Abelacōmittens ei. ul' con
missio eius. siue lugens eū. a' mi
serabilis ei. A belga. uapoꝝ val
lium. ul' luctus deuastans. Abel.
manu uanitas hȳtantiū. ul' luctꝰ
mhȳtantiū. A bel meola uapoꝝ
uallis falsi ul' luctus ꝑturbationū.
sev vanitas domini. aut mutem
bilitas mi habitōis. Abel. sathym.
uapoꝝ spinosus. ul' luctus germ
nans sev miserabilis pcō. a' uani
tas resurrectōis. A bemheon. la
pis pollicis eoꝝ. Abenezer. lapis
adiutoꝝ. ul' lapis auxiliatoꝝ. Abē
ner. lapis luminis. uel ꝑ lucerne.
Aber cōmisit. ul' examē mutatio sev
ꝑceps. a' ymaginatō. A ber. mul
ul' huoꝝ. siue humus. Abellalon.
pax ꝑis. uel ꝑ pacis. ul' pacis lu
cius. aut pacis amissiō. A bella.

p̄ habundans · uel patrum egressio · A bethan: patris depulsio · ul' una explorationis · A bethsceu: luctus lu cy · ul' uanitas gemitus · A bgatha: p̄ tangens uentē · ul' p̄s tactus uē tus · A bia · p̄ dn̄ · uel p̄s dominum · siue dn̄ · aut ubi p̄ sunt · A b tahel · p̄ dns · ul' p̄mtas dom̄ dei · A biaul · p̄ mis exultans · ul' patris mei exultatio · A biaul · p̄ mis ostep tus · uel p̄s mei despectio · A bi albon: p̄ mis sup intelligens · uel p̄s mei sup intelligentia · A biam: p̄ mis p̄s · ul' p̄ mis coy · A bia sab: p̄ mis colligens · uel p̄s mei collectio · A biasaph: p̄ mis congās ul' p̄s mei congregatio · A biathar. p̄ meus tos · uel p̄ mis supplicans · ul' p̄ mis p̄n̄ sustentans · aut pater mis pcō ungulans · A bida · p̄ mis sciens · ul' p̄s mei sci · A bidam: p̄ meus sciens eos · ul' p̄ mis sci e oy · A bidam: p̄ mis iudex · ul' p̄s mei iudicii · A bihel · p̄ mis dō uel p̄s mei deitas · A biem · p̄ meus mē · ul' p̄ mis matrius · A biezer: p̄ mis fortis · ul' patris mei auxili um · siue p̄ meus sepatus · aut pa tris mei sanctio · Abiezer · p̄s mei auxiliū · ul' p̄ mis auxiliator meus · A bigaon: p̄ collis mentis · a' p̄ uallis meltae · ul' p̄ mis uall' mel ta · ul' p̄ mis collis menciū · A bi gaul · p̄ exultans · uel p̄s mei ex ultatio · A bigaul p̄ tonis · ul' pat erroris · siue p̄s mei aceruus · aut p̄s mei mutatio · A bilma lugēs ul' plorans · siue luctus aut plora tio · A bilmei: lugentes uel plorā tes · siue uam · aut miserabiles A b mes · lugentes ul' plorātes · a' mise tabiles · A bimahel: p̄ mis a deo ul' p̄ meus exaudies dn̄ · A bi melich: p̄ meus rex · ul' p̄s mis regni · A bim p̄ mensurx · ul' p̄ mensuratus · siue p̄ fuit ul' pat erit · A bmaam: pat̄s mei deus · ul' p̄s mei cōmixtio · A bmadab · p̄s mei uotū · ul' p̄ mis spontaneus · A bmoen · p̄s mei refectio · ul' p̄s mei fidelitas · A bna: p̄ mis magr̄. ul' p̄s mei magistrium · A bnam: p̄ mis excelsus ul' p̄ mis exaltatus · siue p̄ meus sublimis · aut pat̄s mei exaltatio · A bnon: p̄ mis magister nūnuans · siue p̄ meus magr̄ un quis · aut p̄ mis magister mutilis · A bsa: p̄ salutis · ul' pat̄s salutā re · A bsa p̄ sanctans · ul' p̄s mei sacrificii · seu p̄s mei mensium · a' p̄s mei holocausti · A bsa: p̄ salu tis mee ul' p̄s salutare ih · A bsai p̄ meus mensis · ul' p̄ mis sacrificii mei · A bsai p̄ meus supplicans · ul' p̄s mei rugitus · A bsag: pa tris mei mensis ul' pat̄s mei uolo cautis · A bsue: p̄ mis cantans · ul' p̄s mei cantilena · siue pater meus loqns · aut p̄s mei locutio · A bsur · pater meus murus uel p̄ meus directus · A bsur: pater mis tobustus · ul' p̄ mis angustia tus · siue p̄ mis stans · aut p̄s mei acerbitas · A bsal: p̄ meus tos · ul' p̄ meus uroratus · ul' p̄s mei appendens · aut p̄s mei appe tio · A bm: p̄ mis est · ul' p̄ meus p̄e · A bud: p̄s tobus · ul' pater coy · aut melius iste · A bner: p̄ luadus · ul' p̄s lucerna · A bob: p̄ incantator · ul' p̄s amplexatio · A bor p̄ · mēcū · uel p̄ foramen siue p̄ lumis · aut p̄ uacuus · A bra · p̄s magistri · ul' patris exultatio · A brahām: p̄ uidens populū · uel p̄ uidens multitudi es · sev p̄ multitudis · aut p̄ gaudi mitas gētū nō est in nōie · A b tam · p̄ excelsus · ul' p̄ exaltans · ul' p̄ sublimis · aut p̄s sublimitas A brech · p̄ desiccatus · uel p̄ ten rum · p̄e ioseph ai est platus egy pto · et esset tener ac delicatus · eta te uuentutis · fos ē p̄ senū mito sap̄e · et platus ē sapientiz · A b salon: pax p̄s · ul' pacas p̄ · sev p̄s luctus · aut p̄s amaritias · A blamas · p̄ egressus dn̄o uel

pūs habundācia dō. ℔ bur: pūs
lumen. uel pī igneus. aut pī mē
deus. aut pūs apūs. ℔ bur: luor
uel plagā. seu hūmid⁹ ul' umbrāticus.
℔ chab: fī pūs
ul' firmāntis patientis. ℔ chareb
unceu. ul' demolicō. ℔ cham: fī
pūs su. ul' firmitas pūmitatis sue.
℔ chabum: decentes ul' scorpiones.
℔ chaa: sorōr laborans. ul' sororq
sue sorōr dō. aut fī eius dō⁹. ℔ chaa
ri: fīes laborantes. ul' fīes qui sue
fīes dō. ul' frater eor dō⁹. ℔ cham
rupta ul' umbraticū. sue sorōr labo
rans. aut firmitas eor. ℔ char: ora
ul' homūb⁹ sev frater cōtemptus a
fīs cōmissio. ℔ cham: labor ul' ne
cessitas. ul' coluber mūdās. aut fir
mitas eor. ℔ chamem: frater sapi
entie. ul' frater sapientissim⁹. ℔ chā
tribulator ul' necessitā⁹ ul' necessi
tas. ul' tribulacō. ul' retinēs. ul' ap
hendens. sev retinens grām. ul' ap
hensio grē. ℔ char: merces. ul' tri
bulator. seu tumultus. aut pūsio.
℔ chamm: trans pūsio. uel pūsio
pūs. uel pūtens. aut turbacō eor.
℔ chanan: nices grē. ul' gratificās
turbans. ℔ charcha: mūs ul' pa
umentū. ℔ charus: sterilis ul' in
gratus. sev sterilitas. aut ingratitu
do. ℔ charo: impalens. ul' in greg
palea. ul' sterilitas. aut erudiens
sterilitate. ℔ charonite: impalens
ul' palea gregis. uel sterilis. ul' eru
menta rusticitat. ℔ chaz: tenens ul'
aphendēs. ul' retinēs. ul' aphēsio. just forme
℔ chazias: aphendens dnm. uel
aphensio dō. ul' cōsilius frater dnō.
aut aphendens uxorem dnicam.
℔ chazib: frater lupi. ul' frat de
orans. ul' lupus. aut aphendens
separatice. ℔ cha claudicans. uel
factura. ℔ chaph: clauda collectō.
uel factura cōgregacōnis. ℔ chr
reth: dissipans. ul' dispdens ul' de
molliens. aut mēfaciens. ℔ chrth:
dissipans me. uel dispdens me. vel
demolicō mea. aut mefactio mea.

℔ chela: sustinens eū. uel susceptio eius. ℔ cheldemach: ager sanguinis. uel ager sanguineus. sirum ē nō ebreū. ℔ cherubim: cognoscere ul' intelligere. ul' scriens multitudinem. aut scientie multitudo. ℔ chez: ham⁹ ul' re tentō. ul' humilis. ul' humilitas.
℔ chi fī mūs. ul' firmitas mā. ℔ chu umbraculū. ul' principō. ul' frat dō. ul' firmitatis dō⁹. ℔ cham: fī pli. aut fīus pūs. ul' umbraticū. ul' principor. ℔ chias: nices. ul' retribuens. uel fī dō⁹. ul' firmitas dō. ℔ chc vmb⁹ culū in collibz. ℔ chla: sustinēs eū mecū. uel susceptō eius. ℔ chm: fletus ul' plorans. uel fī eius. ℔ chi = l' aspicē
maas. fīus mei hon⁹. ul' fīus mei as sumptō. ℔ chaman: fī mūs reduct⁹. ul' fīus mei requi. ℔ chman: fī mūs quis. ul' frat mūs quomō regna mei. ℔ chelemelech: fī mūs rex. ul' fīus mei desertō. ℔ chmoch: frater mūs mortuus. ℔ chmaan: fratris mei decor. ul' frater decor⁹. ℔ chmo em: fratis deus. ul' firmitas delectabilis. ℔ chor: fratis mei lumen. ul' frater montanus. ul' foramen. ul' fratis mei ulcisci. ℔ chs: fī mūs. ul' qmodo ē. ul' frater mr. l' ve ritatē mr. uel fī mūs. ul' firmitas mea mr. ℔ chslamch: firmā admās ul' firmitas aduitor. ul' firmitas fultura. ul' firmitas erectō. ℔ ch tob: frater meus bonus. ul' fortis mei bontas. ℔ chtofel: fī meus ruens. uel fortis mei ruina. uel frater meus cadens. ul' fī meus ruens. ul' fī meus tentans. uel fī meus cogitans. ℔ chzib: sculta ta ul' mdacia. ul' frater mūs deus tans. ul' filius mei hostia. ℔ a dno
℔ cco: hamus. ul' usq. cc. le huc. ul' humilitas. uel retentio.
℔ cchee: hamus ul' usq huc. ul' retinens eū. ul' humilitas eius.
℔ cchoite: murus ul' devastatio. uel ham. ul' usq huc. ul' humili tas. ul' retentio. ℔ cchoter: murus ul' devastatus. ℔ cchor: fortis

lumen · ul' scāt̄s altitudo · ul' fructus
foramen · ul' frūs tribulia · ℟ echron :
retentio ul' apphensio · sev retinens ·
ul' reprehendens · ℟ echub : hominū
gratis · et humilitatis ydempnatō ·
℟ echuda : hamus fōditis · ul' hūil'
tractatō · ℟ echus : retinēs ofiluum
ul' hūilis ofiliator · ℟ echur : retinēs
lumī · ul' humilitas ignea · ℟ echziba :
retentō uel derelicta · ul' mendaciū ·
ul' stultitia · ℟ echziba : mētiens et
uel stultitia eius · uel retinens · uel
derelicta · P.a.d. ℟ da : testifi
cans · uel testīmonium · ℟ dad : testis
uel patruus · ul' papuus · ul' patru
elis · ℟ dadad : testis eius · ul' usq; ad
testīmoniū · uel papuus · ul' patruel'
eis · ℟ dabarim : ebraice deutonom
mun · grece · latine legillatō · ℟ dadzer ·
decor aureliū · ul' papūs separator ·
℟ dadzer : testīmonium fortitudīs ·
ul' patruel' sācificatō · ul' fortitudine
ul' testificatiōis · ℟ daglā · cōgregās
eos · ul' cōgregatō eor · ℟ day : rob⁹
tus · ul' sufficiens · uel testis meus ·
ul' fortitudo mea · ℟ daia · seruiens
dño · ul' testīmoniū dñi · ℟ dalu : siu⁹
laborans · ul' testīmoniū laboriosum ·
℟ dalia : testis laborans · ul' sūus
laboriosus · ℟ dam : testificās eos
ul' testīmoniū eor · ul' hō · ul' tren⁹ ul'
indigena · ul' tribus tua · ℟ dama :
hum⁹ ul' tra · ul' trena desiderabilis ·
℟ dame : cores · ul' sanguines plu
rāli numō · ℟ dam : magnificās · l'
q̄ est magnificentia · ul' sūiens ppl̄o
neo · uel testificans ppl̄m meum ·
℟ dar : grex · ul' ppl̄s · ℟ ddar : pal
lui ul' flumis · ul' testis vigilans ·
ul' sūus sulsatator · ℟ darda : testifi
cans solē · ul' sūus illuiator · ℟ dal
da : nova ul' nouitas · seu testis uel
seruitus plasmacōis · ℟ daser : s'
uus fortis · ul' testis angustiatus ·
seu sūiens ptem · ul' testificās sag
tam lumīs · ℟ dgam : pr̄ sordis · l'
testis sordidus · ℟ dmacta : seruus
domator · ul' testificans cōsūmacō ·
℟ drach⁹ : stola ul' decor⁹ ul' in du
mentū ul' inductō · ℟ dralym : mū
dans pessimos ul' mundatō pessiōr ·
℟ drameleth : stola regis · ul' decor
regm · ul' indutus rex · ul' regnator
decorus · ℟ ddenabeth : sūus pphetās
ul' testificator ppl̄e · ℟ der : grex et
sulsus · ul' taurus gregis · seu testis u
gilans · ul' sūus oīungens · ℟ desa :
testis factura · ul' sūus plasmator · l'
sūutus nouitatis · ℟ diada : sūiens
testīb⁹ · ℟ dema : sūus dō · ul' testifi
cans dnm · ℟ dtobel : greges di · ul'
oues diuine · ul' decorans dm · ul' in
ductō dei · ℟ dremeleth : stola regis
ul' decor regm · ul' rex indutus l' reg
nator decor⁹ · ℟ dremom : testis sub
lunis · ul' sūus ecclie · ℟ drezer : sto
la fortis · ul' decor separatus · ul' decor
aureliū · ul' indumētum sācificatiōis ·
℟ driada : sūiens testīb⁹ ul' fortitudo
testificanciū · ℟ drihel : seruus dei ·
ul' testificans dm decor · ℟ drm : ser
uiens causē · ul' testis iudiciū · ℟ drn
na : sūiens causē eius · ul' testis iu
diaj eius · ℟ drno : tenellus ul' del
catus · ul' index fortis · ul' fortis sal
sator · ℟ drthyam : sūutus duplex ·
ul' testificatō · ℟ drtas ytinēs ma
la · ul' locus malor ejectē · ul' indu
tus plasmatiōis · ℟ druhel : ppl̄s dei ·
ul' oues diuine · ul' decorans deum ·
ul' inductō dei · ℟ do : sūus ul' testis
ul' sūiens dño · ul' fortitudo eius ·
℟ ddear : sūus vigilans · ul' fortis
sulsatatō · ℟ ddoth) im seruus tenēs
ul' testificatōis apphensio · ℟ ddol
la : cōgregans eos · ul' cōgregatio
eor · ul' testīmoniū aq̄ · ul' testificatō
maqua · ℟ dom : seruiens ei · ul' for
titudo eor · ℟ dommū : rubra rubo
rū · locus stilicz ille eruentus z sāg
nan⁹ · mq̄ deuenit hō qui descendit
ab ierlim in iericho · et incidit in la
trones · ℟ don : seruus meres · ul'
testis murmurans · sev fortis inqui
aut fortitudo mutatis · ℟ donay :
do⁹ · ul' dñator · ℟ donya : dño dō
nans · ul' dñi dōnatō · ℟ donyas :
dñator ē do⁹ · ul' dō dñatō · ℟ dony

Iezech: dñs meus · ul' dñs fulgans
sum dñs dñator egestatis · aut dñs
dñator vel' cõtemptus · ℟ domei:
dñs callidus · ul' dñator calliditatis
℟ domum: dñs exaltatus · ul' dña
tor sublimis · ℟ domsedech: dñs pa
cis: ul' dñator ultionis · ℟ dopslihe:
letas ul' gaudiũ · ℟ ddor: seruatus
genians · ul' tellificatõs gñacõis ·
℟ doulam: testimoniũ pus l' seru
ens eternitatis · ℟ duum: decor ex
celsi · ul' gñacõ excelsa · siue decor ex
celsus · aut fluuij exaltatõ · ℟ dru
menna: ultio sublimis · ul' videns sb
limis · p'a e sē | ℟ egla: u
aula ul' iuuencula · siue sollempis
aut festiuitas eius · ℟ egiptus: te
nebre · ul' angustia · seu tribulatõ coã
gustans · aut tribulatõis coangus
tatõ · ℟ egipti: tenebre ul' angus
tiantes · seu tribulãtes coangustato'
aut tbulatões coangustor · ℟ elon:
iuuencula · ul' uacca cor · seu uacca
mirens · aut iuuencula mutilis ·
℟ elam: uelstibuli · ul' añ fores sey
postis · aut sirpliminare · ℟ elamte:
uelstibula · ul' añ fores cor · sey pos
tes · aut sirpliminaria · ℟ elam: ap
posita · ul' abiecta · siue despiciens ·
℟ elamte: oppositi · ul' obiecti · sey
despicãtes · aut cõpati · ℟ emoth:
tabie ul' officiane mortuor · seu ta
bernie mortis · aut officiane mortuo
ri · ℟ ena: fons ul' puteus · seu fõs
eius ul' oculus eius · ℟ endor: fons
geniens · ul' oculus gñacõis · ℟ ene
as: panus ul' insee · seu respondẽs
ul' responsio · ℟ engannim: fons
ortor ul' oculus elator · ℟ enom:
fons eius · ul' oculus cor · ℟ erim:
acerimus lapidiũ · ul' acuati lapidũ ·
℟ eserelon: tra deserta · ul' terra
inculta · seu terrens · aut tra muti
lis · ℟ etham: ualida ul' antiqua ·
seu ascendens aut fortitudo · ℟ el
mon: tra deserta · ul' tra inculta ·
sey terens · aut tra mutil · ℟ ethym:
obstupefactõs · ul' pterens seu tror
pẽs mei · aut stupefactõ pr̃ meul ·
℟ ethiopia: tenebra ul' caligo seu
tenebrans ul' caligans · ℟ ethiopes:
tenebrosi ul' caliginosi · ℟ ethenoan:
lau: uia unionis ul' uantes miserus ·
℟ pharia: hum' p'a sē p th
cor · ul' uolatus cor · sc libans cor ·
aut securitas cor · ℟ pham: hum'
cor · ul' uolatus cor · ℟ phan: hu
mus ul' uolatus · seu libans pauper
meos · aut sedãtes gre mee · ℟ phar:
tra ul' pulus · seu hum' aut fodiens ·
℟ phar: sulsatans eũ · ul' hum' ugi
lie · seu libans ugilie · aut securitas
sulsatator · ℟ phara: pulus sulsatis
eius · ul' hum' ugilie eius · ul' liban
ugilantes ei · aut sedãtes sulsatator
eius · ℟ phara: thaurus · ul' uitulus ·
seu pulus eius · aut fodies eũ · ℟ pha
ram: fodiens humũ · ul' pulus m
utilis · ℟ pharam: pulus sulsatis
cos · ul' hum' ugilie cor · ul' libans
ugilantes eis · aut securitas sulsata
tor cor · ℟ pharam: fodies mare ·
ul' mare effossũ · ℟ pharam: pulus
sulsatans eos · ul' hum' ugilie cor · l'
libans ugilantes eos aut securitas
cor · ℟ pharsa: tra digna · ul' fodies
eleyson · seu libalitas solũ · aut libe
rans illuãtos · ℟ pharsa: cor erem
digne · ul' fodiens eleuatos · seu libi
solus · aut libantes illuminatos · ℟ ph
arsual: tellus saluata · ul' tra salutis
seu pulus sulsatans salutẽ · a' hum'
ugilans saluatorem · ℟ phaloth: se
curitas ul' libertas · aut liberũ gñ ·
aut securitas resurrectõis · ℟ pharas:
iudicans dor' ul' iudicũ dñ · ℟ phech:
cõtinuit · ul' cõtinentia · se tinens ·
aut suor nouus · ℟ phech: cõtinet'
ul' apphendet · seu cõtinens aut appre
hensio · ℟ phota: tinebit eũ · ul' ap
phendet eũ · seu tinentia eius · aut
apphensio eius · ℟ phi: fuor alien'
uel uita dissipata · seu uitam dissipãs ·
aut uite dissultio · ℟ pheleth: mira
bilis · ul' admirandus · seu miribilis ·
aut excludẽs · ℟ pher: hum' ul' fodi
ens · seu pulus mutilis · ℟ pherezei:
sepati · l' absq; muro · seu fodientes ·

oluam · aut utuli formentes · a p
yes : infimbus · ul' inextremis · a p
yes : domini infimbus rubentii · l'
in extremis ascensiones uisor · a phe
ses : libere egrediens · ul' sedatis egres
siones · a phna : libalis do' ul' liberta
litas dō · a phuacma : fertilis uel
augmentata · a phuam : fertilis ul'
augmentata · a phsiba : colliges recte
ul' congregans cōuisionem · seu liber egss'
aut secura egressio · a phit : securus
ul' liber · seu securitas · aut libalitas ·
a phomte : uolantes mique · ul' uo
lando mentes · seu secum · mutuliter ·
aut libere munites · a phus : vo
lans consilio · ul' uolatus cōsily · seu li
bere cōsulens · aut securus festinator ·
a phuth : eius munitio · ul' eius f
elmacō · a phutiei : eius munitio
ul' eius defensiones · p'a seq'. G
a ga : festiua · ul' sollempnis · a ga :
loquēs ul' meditans · seu meditatio ·
aut loqla · a gaba : festinus pater
ul' sollempnitas patris · a gabus :
nuntius tribulans · ul' tribulationis a
nunciatō · a gad : planetus egipti ·
ul' planetus egipcior · seu fortis festi
ua · aut sollempne festiuitatis · a gad :
doma ul' tecta · seu festiue sollempnis ·
aut festiua sollempnitas · a galgute :
domata · ul' tecta · seu sollempnes fes
tiue · aut festiua sollempnitas · a gap :
qō aut festinatus · seu loquens medi
aut meditatio mei · a gla : tutula · l'
iuuencula · seu sollempnis ul' festiui
tas eius · a gar : aduena · ul' cōuites
seu festum iubilans · aut sollempni
tas ingilie · a garem : aduse · ul' cōui
si · seu festa iubilantes · aut sollemp
tas ingiliarū · a gazru : aduena mul'
ul' cōsilio deuotatoris · seu festiuus ·
magr' meus · aut sollempnitas ma
gistri mei · a gge : qō sollempnis seu
festinatus · aut sollempnitas · a ge :
qō ul' sollempnis seu meditatio · ul'
loqla · a geba : sollempnis pater
ul' festinatus patris · a ggedad : d :
festiua semitas · ul' sollempne festi
mū accusationis · a ggelom : solleps

eundo · ul' annūcia miquitatē meam
a ggems : festinus ul' sollempne con
silii · aut letus festinator · a ggi : qō
ul' sollempnitas · seu laetus me · aut
festinatus mea · a gia : qrens dñm ·
ul' sollempnitas dō · a gia : sollepnis
dño · ul' festinatus dñi · a gurrem
non : fons vbertinus · ul' fons ecclesie ·
seu fons congregans · aut fons malor
gnatorū · a ggrippa : congregās libro
ul' congregatō subita · a grith : aduena
ul' incole · seu aduena meus · ul' incola
mis · a grith : festiua ul' sollempnitas
seu meditatio ul' loqla · a gitte : festi
ua ul' sollempnes · seu loquentes · a med
tantes · p'a ſ̄ h · A hab : h'
pēs · ul' fratrantis pentatis · a haon :
campi · ul' anlones · seu valles grandes ·
aut valles campestres · a halach : mis
duidens · ul' mons lenis · t · lumpidus ·
a hanon : sapia ul' sapientissimus ·
a hara : fratris eor · seu fr' eorū · a ha
uhel : post exercitū seqns exercitū di
tpe ē oab cognatus moysi · qui ea
uetro · a hares : testa ul' sol · seu sici
tas · aut anditas · a haz : patris · ul'
patruel' dño sev fortis · aut apphen
dens · a hazias : patruus do' ul' pa
truelis dño · seu apphendens dñm ·
aut fortitudo dō · a heberm : hebred
rum · ul' trānseuntiū · seu translatus · a
translatōes eor · a hei : umbraculum
ul' miserunditas · a hem : declinans ·
ul' declinatō · a helam : voluntas l'
cōsiliū · seu voluntati · aut cōsilio ego ·
a hai : fratrantis · ul' ubi hec · seu ual
lis · aut qō · a hai : muet ul' muut ·
seu uita vallū · aut qō uite · a hai
frater eius · ul' ū h et · seu uita eius · a
muut · a haia : qrens eum ul' vall
eius · seu uita vallū eius · aut qsilio
uita eius · a haialim : cerui ul' cerua
tum · seu vallis fermenti fuit · qsilio
malor · a haion : admirans ul' ad
miratō · seu uita mens · aut vallis i
iquitatis · a haias : uita plalinata ·
ul' uita facte · seu frater sustollens ·
aut fīs plalinatō · a hdad : unitas
gla · ul' uita gle · seu fr' nis glorians ·

aut fratris mei glacō · ℟ hne : sceculitas
ul' obumbracō · seu sicut obumbrans ·
aut fratēs obumbracdin · ℟ hnel : unus
dō · ul' unicus dñi seu unica unalium di ·
aut qō uite duume · ℟ hnere : unalis
amica · ul' unica amicitiu · seu fratē me'
amicus · ul' frīs mei amicaa · ℟ hnezer :
fratē mīs fortis · ul' frater mīs auxilia
tor · seu unica unalui separatoy · aut qō
uite sēlicacōis · ℟ hnlam : tollens uel
pūnens · seu aī fortes · aut aī uecta
bulū · ℟ hnoch : frater unicus · ul'
fr̄ ligatus · seu unalis · aut uite unica
ao · ℟ hnluth : unalis medita · a' qō
nobil' · seu frater meditus · aut fr̄mita
tis nobilitas · ℟ hnman : unica qlis
ul' qō · q̄ · seu fr̄ quis · aut fr̄mitas quo
modo · ℟ hnmelech : unica regis · uel
unalis regia · seu frater mīs rex · a' frīs
mei regnū · ℟ hnm : fons l' oculus ·
℟ hnadab : frater sponte · ul' frater
spontaneus · ul' unica unalui spontaneo
rū · aut qō uite spontanee · ℟ hnm :
fr̄ mieus · ul' fr̄ iniquus · seu unica unal
lium · doliceū · aut qō unica mutilis ·
℟ hnram : unalis excelsa · ul' unica ex
altata · seu fr̄ mīs illiums · aut fratēs
mei exaltacō · ℟ hnsamm : sculptor l'
calpens · ℟ hnmamite : sculptores · l'
scalpentes · ℟ hnoch : sculptū ul' scalp
tum · ℟ hnsamech : fratēs mei sultura
ul' frīs mei erectio · seu frēm meū ad
iuuans · aut frēm meū roborās · ℟ hn
sar : fr̄ meus princeps · ul' frīs mei ue
larū · seu unica unalium · deleretium ·
aut qō uite deserte · ℟ hnsab : frater
mīs bonus · ul' fratris mei bonitas · seu
unica unalui deleretiui · ul' qō uite de
serte · ℟ hni : spma · ul' cōpūctō ℟ ho
mines : spmolus ul' ɔpūgēs · ℟ hora
ban : spma sapiē · ul' ɔpunctō intelli
gentis · ℟ hnman : pturbatus · uel
pturbator · seu pungens qs · a' spma
quoniō · ℟ hm : mutile uel muquitas
℟ hn : nulle · ul' duorator · p'a sc̄j
℟ hath : nulle · ul' cōdempnacō · seu
nulle' declinans · aut deuoracō pecti
tor · ℟ ta : nulle' · eius · ul' deuorans
eum · ℟ hchan : fr̄ mīs surgēs · uel
fratēs mei resurrectō · seu nulle' callid'
aut duorator calliditatis · ℟ hel : nulle'
dei · l' duorator dg · ℟ hath : dolus ul'
pūens · seu nulle' munetus · aut duora
tor meimans · ℟ hon : unalis admi
trans · seu ubi erant ū ursi · aut ubi
ursi sunt · ℟ hud : nulle' utinā utilis
ul' deuorator utinam declinans · ℟
huth : ubi erant · ul' ubi ursi fr̄ · ℟ hm :
mutilis ul' ydolatra · ℟ hman : ydo
lum gratiā · ul' mutilis donacō · uel
nulle' · aut duorator quomō · ℟ hm :
fons ul' oculus · ℟ man : nulle' decor ·
ul' deuoracō pulchitudis · ℟ hagalla
m : oculus uituli · ul' fons mundā ·
seu oculus reuelatus · aut fons fil'
migracōms · ℟ hon : nulle' meus · aut
nulle' iniquus · seu deuoratus mur
mure · aut deuorator mutil' · ℟ hr :
cautas ul' oppidum · ℟ hr : cames a
utas solis · ul' oppidū illuminamen ·
℟ hmoth : deleteō ul' ad ducō mortis ·
℟ hch : ɔdempnatus ul' ɔdempnacō ·
℟ huth : nulle' meditus · ul' deuorans
glosium · p'a sc̄j · ℟ ha ɔmyxcō
ul' ɔdescendens · seu miscuus ul' mix
mutis · ℟ hado · lacteo ul' dilecto · ℟
hach : lubricū ul' pō mea · ℟ hacama
sim : fermētū comedens · duces · ul' cō
myxcō · duidens principes · ℟ hal : laxa
tus eius · ul' latitas eius · seu lenitas
eius · aut latitudo eius · ℟ hala : laxa
tas eius · ul' latitas eius · seu lenitas
eius · aut latitudo eius · ℟ hann : mise
rans eos · ul' cōmyxcō eoy · ℟ hamach :
decipiēs utē · ul' cōtempnēs indigna
cōm · ℟ hamen : despectus ul' desiper
nitudinē · seu infirmans eos dolo
ri · aut ɔmiscens pplin · seu fimentacō
pli · ℟ hbzalbon : pēs mei dolor · ich
mus fimentū uam cōlilu · ul' cō
miscens calliditati fabricationem · ℟
℟ heph : cōscensio · ul' cōmiscēs · seu ī
fimus · aut infirmitas · ℟ heph : mille
ul' decima temptacōnū · ℟ hephlim :
ignis ul' igneus · seu decima nia
aut multa temptacōnū · ℟ hel : laus ·
ul' laudacō · ℟ helma : laudace dñm
ul' laudacō dō · ℟ hexander : alleuiās

tenebras · ul' auffens angustias ·
tenebraꝝ · ℟ lexandriam : tenebꝰ
alleuantes · ul' tenebraꝝ angustias ·
auferentes · ℟ lphati : bitumĩ · uel
aq bituminis · ℟ lphetis : doctus l'
doctrinatum · seu fugitiuus · aut mul
lestinus · ℟ lian : electus · ul' electo ·
℟ lian : otemptnens donũ · ul' despe
ctato gre · ℟ liams : uelitibulus · ul'
sup̃plantãs · ℟ lmech : ut ul' m
dignato · ℟ loes : laus tacẽam l' lau
dato plasmatoris · ℟ lon : laus dolo
ris · ul' laus meroris · siue laudator i
niquus · aut laudator inutilis · ℟ lia
than : contemptor dom · ul' despicꝰ
donatorẽ · ℟ lmon : contemptus ul'
despiciens · ℟ lmondelechan : con
temptus palastinꝝ · ul' despiciens ob
probria · ℟ lmothi : uter ul' m dignato
℟ lua : despiciens ul' cõtemptnens ·
seu otemptus aut despectio · ℟ lua :
contemptnẽs eos · ul' despiciens eos ·
ul' otemptus eis · ul' despectio eorũ ·
℟ lus : finentiũ ul' ornatus · seu cõ
temptnens sibiũ · aut despectus sel
uator · ℣ ℟ ℣ ℟ gens ·
ul' populus · ℟ mma : gens mea ul'
ꝑplꝰ meus · ℟ maa · gens eius · uel
ꝑplꝰ eius seu ꝑpli telui · aut populũ
telificans · uel ꝑpli telificato · ℟ mad :
ꝑplꝰ adhuc · ul' popul' siues · seu po
puli telus · aut ꝑplare telidomum ·
℟ madath : ꝑplꝰ seruiens pecꝰ · ul'
ꝑplꝰ telificans temꝑ · ℟ mal : gens
cõmixta · ul' ꝑplꝰ cõscendens · seu ꝑplꝰ
infirmus · aut ꝑplis despectꝰ · ℟ m
mator : ꝑplꝰ telles generis · ul' ꝑplꝰ
seruiens gratiam · ℟ malath : dirat
pticeps · ul' dictũ ꝑcipis · seu gens
cõmixta · carcer · ul' ꝑplꝰ despecte carce
ratus · ℟ malech : gens bruta · ul'
ꝑplꝰ lambens sanguĩ · ℟ malechute :
gens bruta · ul' lambentes sanguinem ·
℟ man : miquus eius · ul' coangul
tans eũ · ul' cõprimens eũ · ul' coangul
tatio eius · ℟ mana : miquus · ul' co
angustans · seu cõprimens me · aut co
angustatio mea · ℟ mente : miqui
ul' coangustantes · seu cõprimentes
eum · aut coangustio eoꝝ · ℟ man :
populo donatus · ul' ꝑpli gratificatꝰ ·
℟ mante : ꝑplꝰ donati · ul' ꝑpli gra
tificatꝰ · ℟ mum : habitus ul' men
sium · seu populus · aut gens quomodo ·
℟ mamre : habitatio ul' mensuratio :
siue gentes · q̃ · aut ꝑpli quoꝺ · ℟ mal
lame : habitus fulgurans · ul' mensura
tercentũ · seu populus dono adiutus ·
aut ꝑplꝰ gratificatꝰ ẽ natus · ℟ mara
phal : dicto cadens · ul' dyat ut cadet ·
seu ꝑplꝰ cultus deo · aut ꝑplꝰ medica
mentũ dei · ℟ maran : tenulentus · ul'
rubeatus sordibꝰ · seu ꝑplꝰ laudatus ẽ
tico · aut ꝑplꝰ accusatus · ℟ manas :
dicẽte dño · ul' ubi dꝰ · seu gens lusciua
dnm · aut ꝑpli dño iugulantes · ℟ mas :
furor : ul' m dignatꝰ · seu ꝑplm tollens
aut ꝑplꝰ plasmatoris · ℟ mala : furor
ul' m dignãs et · seu sultollens gentem
aut ꝑplus plasmatꝰ · ℟ mala : furor
meus · eius · ul' m dignatꝰ eius mein
seu gentẽ sultollens mein · aut ꝑplꝰ
℟ malia : m dignans dꝰ · ul' furor dꝰ ·
seu gentem sultollens dño · aut ꝑpli
plasmatoꝝ dꝰ · ℟ math : uter ul' m dig
natꝰ · seu ꝑplꝰ donatus · ul' ꝑplꝰ cõsu
matus · ℟ math : uitas ul' m dignabi
lis · siue ꝑplꝰ peccꝰ · aut ꝑplꝰ ẽpalis ·
℟ matha : uitas eius · ul' m dignabi
lis eius · seu ꝑplꝰ declinans eũ · a ꝑplꝰ
peccans ei · ℟ matheus : ꝑplꝰ peccatꝰ ·
ul' m dignatoꝝ ingrdus · ℟ matth : ve
ritas mea · ul' m dignatꝰ nabilis mee ·
seu ꝑplꝰ peccans m · aut ꝑplꝰ declinã
ibe · ℟ matth : elt yonas ꝑpha Lurcp
tane iudue filius · quẽ telu ceraunt he
bras · matre postea dicẽte ad ipm · nur
mihi cognoui · quia uir dei es tu · et u
bium dꝰ uerũ elt more tuo · ℟ matthia
uitas mea dño · ul' fidelitas mea domi ·
seu ꝑplꝰ peccans · aut ꝑplꝰ declinans
dnm · ℟ matthm : uitas ul' m dignatꝰ
nabilis eoꝝ · seu ꝑplꝰ peccans eis · aut
populus declinans eos · ℟ matthelme
uitas uiri · ul' m dignatꝰ nabil' allup
te · seu ꝑplꝰ peccans uiro · aut declinã
allupeoẽn · ℟ mamm : ꝑplꝰ abiatꝰ
ul' populi abiectꝰ · ℟ mamo · ꝑplus

abiectus ul' populi abiectō · ℟ mdā :
ꝯtemptabilis · ul' ꝯtemptibilis · seu ꝑplus
iudicans eos · aut ꝑplō iudex eorum ·
℟ men : uere ul' utique · seu fiat · aut fi
delitet · ℟ messa : ꝓplin tollens · ul' po
puli ablatio · ℟ messia : ꝓplin leuans
dñm · ul' ꝑpli sublimatio · ℟ messech : ꝑplō
amēs · ul' ꝑplō plangens · seu ꝑpli gñe ·
aut populi resurrectō · ℟ metha : luct⁹
ul' indignatō · seu ꝑpli dom̄ · aut ꝑpli
ꝑfectō · ul' populi fortitudo · ℟ methi :
luctus meus · ul' indignatō seu ꝑplus ·
℟ metum : aut populus obstupescens ·
℟ mphibolis : populus coruens · uel
ꝑplō ore coruens · ℟ mm : gens mea
ul' ꝑplō meus · ℟ mna : ꝑplō dō · ul' ꝑpli
dilatio · ℟ mnhel : ꝑplō mei dō · ul' popu
lo mei dō · ℟ mnnadab : ꝑplō mūs ꝯpontā ·
ul' ꝑplō meus ꝯpontaneus · seu populi
mei uota · aut ꝑplō urbani⁹ · ℟ mnnod :
ꝑplō meus melitus · ul' ꝑplō meus glolu⁹ ·
℟ mnns : addat · ꝑplō meus sufficiens
ul' ꝑpli mei sufficientia · ℟ mnnadal :
calefactus tos · ul' calefactio tous · seu
ꝑplō meus urozatieus · aut popli mei
urozatiō · ℟ mnth : ꝑplō meus melitus
ul' populi mei gloriatio · ℟ mnzadab :
populi mei fluens tonus · ul' ꝑplō meus
tonus fluxio · ℟ mnes : robustus ul' for
tis · seu populus fugientius · aut populi
mei temptatiō · ℟ mob : patiens ul' sus
tinens · seu ꝑplō dilectus · aut populi ī
plectatiō · ℟ moch : ꝓplin tenens ul' po
puli apprehensio · ℟ mmolum : flos fari
ne · ul' deflorata farina · ℟ mon : hone
stans · ul' honustus · seu mitis aut fide
lis · ℟ mon : populus dolens · ul' ꝑplus
murmurians · seu ꝑplō iniquus · aut po
ꝑplō mutilus · ℟ mon : ꝑplō pecus · ul' po
pulus meretrix · seu filius · ℟ mona : cō
pimens eum · uel coangustatiō mea · ℟
mom : ꝑplō ꝓpens in · ul' ꝑplō dolor me
orū · seu filu generis mei · aut filu po
pulor⁹ mōr⁹ · ℟ mom cōpimens me · ul'
coangustatiō mea · ℟ mom : ꝑplō ꝓpens
michi · ul' ꝑplō meretrix mei · seu filius
gentis mee · aut filius ꝑpli mei · ℟ mo
mee : cōpimentes mei · ul' coangustātes
me · ℟ momte : ꝓpentes michi ul' ꝑpli

dolor⁹ meor⁹ · seu filu gentis mei · aut
filu populor⁹ meor⁹ · ℟ mora : longēus
ul' amaricans · seu populus tamus · aut
ꝑpli illuminatio · ℟ morri : amari · ul' lo
quentes · aut populi illuminati · ℟ mos :
fortis ul' potens ei · seu honorans · aut
mir robustus · ℟ mos : honorauit ul'
fortitudo · seu ꝓplin dilectus · aut ꝑpli
exultatio · ℟ moga : fortis ei · ul' potens
ei · seu honorans eum · aut fortitudo ei ·
℟ moga : mir robustus ei · ul' honora
uit eum · sē ꝓplin auellens ei · aut ꝑpli
diuulsio eius · ℟ moth : calefactō gñis
ul' calefactens · ℟ modoi : calefactio ·
gñis · ul' calefactens gñe · ℟ m
phatus : populi malleum ul' ꝑplus
malleator · seu populus ore mallians ·
aut ꝑplō ore contundēs · ℟ mrephel :
dicto cadens · ul' dixit ut cadens · seu po
pulus curatus deo · aut populi medici
mentū dei · ℟ mram : populus excelsus ·
uel populi celsitudo · seu ꝑplō exaltatus ·
aut ꝑpli exaltatio · ℟ mrathe : ꝑpli excel
si · aut ꝑpli exaltati · ℟ mu : amaricans ·
ul' calefiens · seu populus magister ·
ꝑpli magistrum · ℟ mū : ꝑplō indigens
ul' populi dominatō · ℟ machar : ꝑplō
ꝓpens · ul' ꝑplō abigens · seu popul⁹ ex
ploratus · odoris · aut ꝑplō exploratos al
ienigenis · ℟ mulxl : populus calefa
deo · ul' populus cum quo ē dō · ℟ mul :
populus dolens · ul' populus plorians ·
℟ mla : ꝑplō dolens · uel populus par
turiens · ℟ mulite : ꝑpli dolentes · uel
populi parturientes · ℟ mushal : calefa
tos · ul' calefactō tous · ul' popul⁹ urozat⁹ ·
ul' populi urozatiō · P⁹ a · seq⁹ n ·
℟ na : donatus ul' gratificatus · seu domi
aut gratificatiō · ℟ nma : grā ul' respon
dens · seu donans · aut donatiō · ℟ nav :
ma · ul' humilitas · seu dñi pīs · aut gra
tificata pīntas · ℟ naba : una eius · ul'
humilitas eius · seu dñi pīs eius · aut
grata pīntas eius · ℟ nachm : humil⁹
ul' ploriens · seu domi calidi · aut gra
ficata calliditas · ℟ naceb : cognomentū ·
ul' cognomiatio · ℟ nachm : ī est mise
rens · ul' humilitas veniens · seu mou
le collo sūum · aut humilitas tenuitio ·

a nae: nūquit cōmotus est ip̄e · uel
nūquit cōmocō · seu donatus iute aut
gr̄ificans suscepcōm · a nam: nuptiē
ul' obumbracō · seu donum populi aut
gratificacō eor̄ · a namaleth: dñi regni
uel responsio regis · seu donans regnator ·
aut gratificacō · a namyn: respondētes
aque · ul' gratificacōes aquar̄ · a nam:
donum gr̄e ul' donans gratificacō · a na
neiel: gratus dō · ul' responsio dei · seu
eau donauit dō · aut qui est donatus
deo · a naneth: dono uiuens · ul' gr̄a
tuitus · a nam: donatus tu ul' gra
tificacō mea · a nanynas: donum gr̄e
dō · ul' donata gratificacō dño · a nna
nyns: respondens gr̄e dñi · ul' gr̄ificās
gr̄e dō · a namyn: respondēs aque · l'
donacōnes aquar̄ · a nas: donans
ul' donatus · seu gr̄am tollens · aut re
spondens · a nath: gracia ul' respon
dens · seu gr̄e peccans · aut responsio
tempis · a natha: respondēs ei · ul' gra
tificans eum · seu gr̄e peccans eius · a'
responsio tempis eius · a natalym:
respondens eis · ul' gr̄ificans eos · aut
gr̄e peccans eor̄ · seu responsio tempis
eor̄ · a nathym: humilitas uana · ul'
responsio uana · seu mouile colli · aut
humiles confugientes · a nathoth:
responsio ul' obediencia · seu respondēs
signo · aut gratificatōms designantis
a nathothita: responsio dñi · ul' obe
diens dño · seu respondens signo dñi
ul' gratificans designantē communm ·
a nathothite: respondētes ul' obedi
tes · seu respondentes signo · aut gratifi
cantes designacōm · a ndreas: tūdens
pabulo · ul' decorus mistacone · seu dec'
aut secūm etimologiam apotima · a na
poch: auro nitidus · a ndromaus: re
spondens pabulo · ul' decorus ad stau
dium · seu cogitans passiōm · aut re
sponsio passioms · a nebgaba: colli
gitaunt ul' humiliauit seu colligatans
ualles · et humilians colles · a nei:
nūquid cōmotus est · ul' nūquit cōmo
do · mea · a negeb: auster ul' meridi
es · seu australis aut meridianus ·
a neliab: donum dei pacis · ul' gratu
ficans dñm · a nem: caulu · ul' corone
seu termens · aut p̄conator · a nē: do
num meum · ul' gratificacō mea · a
ner: lumen ul' illuminacō · seu dono
uigilans · aut gr̄ificacōne elongens ·
a nge donum p̄ruptum · ul' gratifi
cacō pectoris · a nad: gra ul' responsio ·
seu tūdens tellus · aut gratificacō seu
uultus · a ni: paup ul' egenus · seu
donum meum aut gratificacō mea · l'
gratificans dñm · a niam donum
populi · ul' gr̄a eor̄ · a nia donū dñi ·
ul' gratificans dñm · a niel donatus
dō · ul' gratificans dñm · a nim gratifi
cans eos ul' pauptas eor̄ · a nio: do
nans eis · ul' gratificans eis · seu color
eor̄ · aut labor eor̄ · a nob: dono uiuēs ·
ul' gratificacō uentis · a non: dona
tor meus · ul' nuptus · seu gratie mu
tilis · aut gratificator murmurans · a n
tiphas: dans cultum ul' dantis mul
sensio · a ntiochus: pauper silens · ul'
pauper silencii · a ntiochia: pau
pertas silens · ul' pauptatis silencii ·
a ntiochem: pauperum silencia · uel
pauptate silentes · a ntipat: dans
laudem · ul' dantis laudacō · a ntipa
trem: donum laudantes · ul' dantis
laudacōem · a niula: coleus ul' p̄cēs
a nanum: donum unicū · ul' gratifi
cans sempiternum · P'a sequitur.
a oceu: mdus ul' aubitatiu · a odi
ditus ul' gloriosus · a oh: spma · ul'
compunctō · a ohiee: spmos ul' com
pungentes · a ohaban: spma sapie
ul' compunctō intelligens · a ohia
bam: p̄turbatus · ul' p̄turbator · seu pū
gens quis · aut pungens q̄modo · a
oth: nobilitas · ul' gl̄ia · P'a sc. p.
a pham: humus eor̄ · ul' uolatus eor̄ ·
a phamm: liber onager · ul' continēs
feritatem · a phama: libtas pli dñi
ul' continēs p̄lin dño · a pelles cōgre
gans eos · ul' cōgregacō eor̄ · a ppta:
libera ul' libtas · seu cōtinens · aut in
nencia · a ppiomm: libra ul' fortis li
bertas · a ppollo: mirabilis · ul' admi
randus · a ppollofanes: mirandus fa
ce · ul' admirabilis contemplator · a p

polloma: dispersio ul' synagoga cor-
A pollonius: miraculū ul' admira
bilis· A pollos: congregans eos· ul' con
gregacō cor· A postolus: missus uel
legatus· a pleo: libere egrediens· ul' cō
tinentia egressionis· a pluia: continēs
veritudiem· ul' libitas miserōm· a q
la: dolens ul' pēns· seu dolor· ul' pun
cio· A r: salutatō ul' ingressio· A ra: elect'
ul' electō· aut ingressus es· seu salutans
eum· A raba: misericors eius· ul' calliditas e' ad vigilias
eius· A raba: multa ul' uehemens· seu oc
dens aut mansuetudinis· a raba: planā ul'
campestris· seu deserta· aut occidentalis·
a rabath: ul' arabathite· deserta tpr·
ul' planities pecor· seu salutans pēm
peccati· ul' ultans pat' delicti· a ra
bes: humiles ul' occidentales· seu calli
di aut insidiatores· a rabathame:
humile robur· ul' deserta fortitudinis·
seu salutans pēm robustū· aut ingressus·
aut pater fortitudinis· a rabia: calli
da ul' insidiatrix· seu humilis· aut occi
dentalis· a raboth: planā ul' humilia·
seu campestria· aut equalia· a rath:
longitudo· ul' longanimitas mea· seu
ingressus fratrem meum· aut salutans fra-
trem· a rehtes: longus ul' longani
mis· seu ingressus· aut frater cōsilio· l'
frēm salutans captum· a rid: deser
dit ul' descensio· seu salutans· descendēs
aut salutaut descensionem· a rida:
miraculū ul' admiratō· seu obstupuit
ul' admiratus est· a ridi: deponentes
ul' deponens· seu ingressus seruum·
mee· aut salutans testimonium meum·
a ridus deponens oblatū· ul' descendēs
festinanter· seu ingressus suum festinā
ti· aut salutans testificationem consilii·
a ridus: admirans ul' obstupefactus·
seu vindemiator· meus sufficiens· aut
vindemiatoris mei sufficientia· a rido:
miraculū ul' depositō· seu salutans ser
uum· aut ingressus testificationis· a riphia:
salutans frēm· ul' ingressus dolens·
a riphite: salutatores fre· ul' ingressi
ter fodientes· a rishath: negociator ul'
negociatō· seu ingressus iure· aut salu
tans pauorem· a ria: eligens dnm

ul' electō dm· seu ingressus dnō· seu sal
tator· dō· a ral: salutans mīnus·
ul' ingressus descendens· seu salutans
irrumpentem· aut despectionis· a rā:
res cum aresa· ul' res cum capsa· seu
nascens· ul' indignatō· a ram: excelsa
ul' mundus· seu decor· aut electō cor·
a rama: excelsa ul' nascens· seu dec
tans eum· aut electio eius· a rama
thi: decens eū· ul' electio eius· seu
decor· pandus· aut excelse cōsumans·
a ramelech: excelsum regnū· ul' elect'
tor· seu decor regni· aut mundus regis·
A ran: res cum aresa· ul' res eū capsa·
seu salutans excelsum· aut ingressus
exaltatōm· a ran: acutus ira· l' laus
irruēs· seu salutans conū· aut ingressus
gre· a ranon: laus irruēs· ul' acutus
ira· seu salutans conū· unquū· aut in
gressus gre· a rathat· mons vulnis·
ul' mons vellicatus· seu salutans con
resurrectōnem· descendē· aut ingressus
testimo descendēs· a ram: mons ul'
sublimitas· seu ingressus· ingressu meo·
aut salutans salutatē me· a rasse:
montani sublimes· seu ingressantes· vigi
li meo· aut salutatores salutatoris mei·
a ras: clamo ul' superbia· siue salutans
sustollentē· aut ingressus plasmatorem·
a rasth: testimonium descendens· ul'
consurrectōm descensionis· seu salutās
pēm· aut ingressus temporalē· a rbath:
bruchus· ul' locusta· seu bruchus peccati·
aut locusta temporalis· a rabathite:
locuste ul' bruchi· peccātes· aut locuste
temporales· a rbathe: locusta uim aut
bruchus assumptus· seu hamus pauo
aut humilitas superior· a rbe: quarta
ul' quatuor· a rbelis: salutans netus
tatem aurī· ul' ingressus sine assumptōe·
a rbi: locusta ul' bruchus· seu hamus
meus· aut humilitas eius· a rbo: ham
ul' usq; huc· seu humilis· aut humilitas·
a rboth: humilis ul' campestris· seu ha
mus tenens· aut ham retentō· a rbo
na: locusta mea· ul' bruchus sutilis·
seu humilitas meretrix eū· aut rectilio
coloris eius· a rchab: insidie ul' insi
dians· a rchad: insidiator seruus· ul'

— Arath descēdēs l' descēsio seu salu
tas seruī a' vigilās testimoīo

mlidiams telimomo · ℟ trjelaus: ag
nolcens leo · ul' agnicio leoms · ℟ trjna
tarocl: moza corone · ul' longitudo ar
culi · ℟ trjppus: m die ouis · ul' longi
tudo temporis ouis · seu mlidie dilata
ti · aut mlidiaz dilatacō · ℟ trdon: sul
tatams iudices · ul' ugilia iudicū doz ·
℟ trea: eligens eū · ul' electō eius seu
sulsatams descendētem · aut ugilia de
scensioms · ℟ treba: plana ul' cumpel
tris seu delecta · aut mjsitabil' · ℟ tr
bia: humilis dño · ul' retencio dñi ·
℟ trbla: mlidiams · ul' mlidiacio ·
℟ trbna: humilis puleiser · ul' mli
diams · ℟ trch: longitudo · ul' longan
nitas · ℟ trchon: longanimitas me
tens · ul' longitudo inquam · seu ad
mutacio · possessioms · aut descensio ne
gociacōms · ℟ trd: descendō ul' desce
sio · seu descensus monaū · ul' descensus
saltuū · ℟ trph: declinans ame · uel
declinacō mea · seu sulsatans dñm meus
aut ugilia dei met · ℟ trlute: declina
te in · ul' declinacōes mee · seu sulsatā
tes dñm meū · aut ugilantes dō meo ·
℟ trm: acūlapidū · ul' lapides acer
uati · ℟ trn: filius meus · ul' filiacio
mea · aut sulsatans fotem · aut ugilia
eli · ℟ trs: electus ul' electō · seu sulsa
tans factūm · aut ugilia plasmacōis ·
℟ trsh: stupor · ul' descensio · seu sulsa
tans pauorem · aut ugilia ante eum ·
℟ trma: arcba ul' responsio · ℟ azpha
sa: sulsatans transitū · ul' ugilia trāsgr
sioms · ℟ trphasa: sulsatatores trāsgrē
sum · ul' ugilia transgressionū · ℟ tr
phath: saluans ul' sanctas · aut salua
cio · ℟ traphaxath: sanans ul' sonans
de placēdem · ℟ tga: mensura ul' mē
surator · ℟ tgob: maledicens excelsū
ul' maledicta sublimitas · ℟ tdau: sul
tatans dilectū meū · ul' ugilia amabi
lis met · ℟ tdlatha: leo donans · ul'
leonis domū suffragans · ℟ tlel: leo dō
nās · ul' leo dei met · ℟ tpth: ugilia
gemmis floridi · ul' sulstētō uisiois
bucelle · ℟ trm: acūlapidū ul' lapi
des acuati · ℟ tmathas: altitudo ei⁹
ul' exaltatus eius · ℟ tmatha: sulsa
tans domū dño · ul' ugilia donacōms dō.
℟ troch: exercitus · ul' ad solitudiē ve
diens · ℟ trapagus: pmitua sollemp
tas · ul' pmie sollempnitatis · ℟ trapa
gite: pmie sollempnis · ul' pmitua
sollempnitas · ℟ trolpagos: pmitua
sollempnitas · ul' pmie sollempta
tis · sed hoc uolentū ai azchenensis en
te nomē sit · q amatre nomīe sulscep.
℟ trsali: leo temptans · ul' leonis tēp
tacio · ℟ trsbatus: sulsatans coronaz ·
ul' mons sicure sursbie · ℟ trsbolus:
sulsatans dolorem · ul' sulsatacō gemmis.
℟ trna: sblimis ul' elongens · seu sblī
mitas · aut consurrectio · ℟ tmagedon:
mons elationalis · ul' mons globosus
aut elurrectō mpāta · ℟ tmathann:
sblimitas duoz ul' altitudo · seu sblime
duo · aut elongentes bm · ℟ tmema:
mons mulsus · ul' mons uellicatus seu
montis auulsio · aut montis uellicacō ·
℟ tmemj: montis mulsi · ul' montes
uellicati · ul' monsuū mulsiones · a' mon
tium uellicationes · ℟ tmon: anathema
meroris met · ul' ymago cithare mee ·
tmon: domus ul' cellaruū · seu illumi
nans · aut anathema · ℟ tmon: dom⁹
mea · ul' cellarium meū · seu illuians
me · aut anathema meū · ℟ trupherh:
ugilia iuuens · ul' sulsatacō cōiugacōis ·
℟ tram: ugilia dom · ul' sulsatacō gre
seu aut maledictō eoz · ℟ tmon: arcba
meroris ul' maledictō seu lumen eoz ·
aut maledictō eoz · ℟ tod: maledictio
sufficiens · ul' maledicta sufficienter ·
℟ todt: maledictus sufficiens · ul' male
dictō in sufficiens · ℟ todite: maledic
ti sufficienter · ul' maledictio mei suffi
ciencia · ℟ todt: undemator sufficiēs ·
ul' undemia sufficiencia · ℟ tolyet: suf
ficio ugilie · ul' uacue sticio ugilie ·
℟ tolyet: emittee ul' exurgens · seu sl
leuians · aut sufflatiō ugilie · ℟ to
lyette: uacue sticōnes ugilies · uel
sufficiciēs ugiliaz · ℟ tolyette: em
tice · ul' sblenantes · seu sufflati · aut ex
urgentes · ℟ tom: nequam · ul' uerti
pellis · ℟ tomath: nequā temp⁹ aut
uli pellis · pecoz · ℟ ton: mons uel

sublimitas · ☙ roures : sublimis · uel mo
tanus · ☙ wseeh : nequā seū ul' mag
polias · seu ugilans gmen · aut susci
tacō reluurrecōms · ☙ rla : sol eius l'
illuminacō · ☙ races : solis durcaa · ul'
illuīacō nomeus · ☙ rsemus : silens
cannalio · ul' silenaum reluurrecōms ·
seu susatans nomen dei · aut ugilās
audicōm diume · ☙ rich : moza uel
mozans · ☙ rehalia : moza patris ·
ul' mozans pr · ☙ rhjaxerres : lumē
silīacō temptans · ul' lumīe silenao
temptatus · ☙ rhjenan : anathema
tizantes · ul' cōturbantē eos · ☙ rhje
nus : i · diana turbans · ul' anathe
matizans · seu susatans egrotacōes ·
aut egrotanaū susatacō · ☙ ruche :
cōmuouens me · ul' cōmotio mea ·
☙ rum : acūus rtia · ul' laus fir
mita · ☙ ruuans : illuminans · uel
illuminacō · ☙ rur : susatans ignem ·
ul' ugilia · ☙ rus : malsaul' aurea ·
seu ugilans consilio · aut susatans
festinacōem · p'a sequunt' · 6 ·
☙ sa : tollens ul' factura seu susiol
lens · aut plasmacō · ☙ saba : ca' cap
tiuans · ul' eius subio · siue susiollens
preīm aut plasmacō preis · ☙ sabaas :
collegens dnm · ul' congregans dño sui
susiollens preīm ul' dnm · aut plasma
cio patris dō · ☙ sabeh : futura pinp
ta · ul' plasmacōms umbraclin · siue
susiollens firm · aut tollens firmater ·
☙ sadias : facta pinpta ul' plasmacō
ms umbraclin · siue susiollens telio
mum dō · ☙ sahel : susiollens · ul' plas
macio dei · aut congregacō · ☙ sach : colli
gens · ul' congregans · siue collectō · ☙ sa
ta : faar dō ? aut facente dño · siue sus
tollens dnm · aut plasmacō dō · ☙ sam :
delectum ul' sum ? siue susiolles pplin ·
aut plasmacō eoz · ☙ sama : delectum
eius · ul' sumgans eum · siue susiolles
eum · aut pplin eius · aut plasmacō eoz ·
☙ san : tollens donum · ul' plasmacō
grme · ☙ sana : tollens donū dei · uel
plasmacō grīe eius · ☙ sar : carcer uel
carcerarius · siue factuum susatans ·
aut susiollens ugilantē · ☙ sarabar :
unicens ul' exaltans · siue susiollens
ugiles · iudices · aut plasmacōem susci
tans iudicō · ☙ sarel : carcer dei · l' carce
rarius dō · siue factura susatans dnm ·
aut susiollens ugiles dei · ☙ sarela :
factura susatans maledcm · l' plasma
cio tollens ugilam maledicaoms ·
☙ sarontjamar : bītudo palme · ul'
bītudo comitis siue alēm amantiu
dms · aut uestibulū dmuacōms · ☙
sarsualim : duites multos · ul' acūm
multum · aut factura susatans salu
tem · aut plasmacō ugilans salutacō
m · ☙ sarsusim : duites optinens ·
ul' beate uuitens · siue factura susatis
equum · aut plasmacō ugilans uri
sion · ☙ salontamar : os amarum ·
ul' silenaū cōmutacū · siue factura
facens · uiqtatē cōmutacōis · aut
plasmacō tollens dolorem amantiu
dms · ☙ saar : dilucidū ul' mane
siue factura estimans · aut plasma
cio · ☙ sardon : uictor ul' exaltatus ·
siue factura susatans · sūos uiquos ·
aut plasmacō ugilans testimoiō ·
nienaum · ☙ sarael : bēs dō · ul' bī
tudo dei · siue factura ugilans deo ·
aut plasmacō susatans dm · ☙ sarn
mel : susiollens excelsum · ul' plasma
cio excelsi dei · ☙ sbaal : plasmans
uirum · ul' tollens uetustatē · ☙ sbel :
captiuus dei · ul' acūm uetustans ·
☙ sbehel : captiuus dei · ul' facta uetus
tans · ☙ scalon : appensa ul' impensa ·
seu ignis mfanus · aut ignis ignobi
lis · ☙ scalomte : appensi ul' impensi ·
siue ignes mfames · aut ignes ignobi
les · ☙ scenel : tollens possessorē stēp
tabilitee · ul' susiollens stemptabile
possessiōem · ☙ scenez : ignis afflatio ·
ul' ignis afflatus · ☙ sceh : dissolutio
ul' effusio · siue mendēs aut mendi
um · ☙ se tollens ul' facta siue susiol
lens aut plasmacō · ☙ sebam : susiol
lens sup excelsum · ul' plasmacō sup
excelsa · ☙ sebaas : susiollens dnm
ul' plasmacō dō · ☙ sebm : fetue stacō
ul' plasmacō stacōms · ☙ sebmias :
tollens pollicē dō · ul' facta immedio

dñacoꝝ · A sedch: tam ꝓrupta ul' plas
macõis unbraculũ · siue sultollens
ferũ · aut collens feruntate · A sedech:
testa ul' sol · siue arditas · aut siccitas
ardoꝝ · A seddm: siccitas ardõs · ul'
suburbana coꝛ · A sedech: phalgan:
abslatio · ul' os delicto seu tollens ab
slatum · aut plasmacõis donacõ · A se
dech: factura ꝓpli ul' plasmacõ uurdi
tas · A sedech: phaga dolacõ factur
auurdis · aut facens ꝓpm abslatiõis ·
A sepl: atum ul' uestibulũ · siue collu
gens aut ogregacõ · A sem: sultollẽs
eos · ul' plasmacoꝝ coꝛ · A semona:
festinans · ul' os eius · abolle ñ ab ore ·
sen: sen: sultollens fontẽ · ul' plasma
ao oculi · A sena: tgms alꝑius · tgo
alꝑio · siue sultollens fontem eius ·
aut plasmacõ oculi eius · A sema:
ruina ul' ꝑcipitacõ · A semma: ruina
eius · ul' ꝑcipitans eum · A señaphar:
ruens onager · ul' ꝑcipitans feritas ·
A senech: ruens ul' ꝑcipitans · siue
tgms alꝑius · aut tgms alꝑio · A ser:
atum ul' diuae · seu bñdicto · aut bñ ·
A serite: atra ul' diuae · siue bñdi
dmes · aut beati erunt · A serm: atu
um uultũ ul' ꝺeuae deuocacõis ·
A serm: beatitudo mea · ul' beatus
erit mihi · siue atrum meũ · aut diui
ae mee · A serdan: exactus ul' vm
bilicũ autis · siue bñ iudicũ · aut diui
ae iudicande · A serm: atrum uel ue
stibulũ · siue diuae · aut beatitudo
coꝛ · A sermachmach: bñdicto dom ·
ul' que est bñdicto donacõ · A sermoch:
atum mortis · ul' diuae mortales ·
A serech: atum angustie · ul' diui
ae temporales · A serech: ata ul' uel
tabula · siue ulle aut bñdictmes · A
serual: beata tutus · ul' diuae salu
tis · A sersia: atum gaudy · ul' bñ
dicto letitiae · A sem: nominatus uel
facens nomen · siue sultollens audi
tum · aut plasmacõ famose audicõ
nis · A sema: os abolle · ñ ab ore ·
sultollens nomen eius aut facẽs ·
famosã audicõem · A sem: facta
denuũ · ul' plasmacõ ligꝑ multi · seu

tollens nomen · aut sultollens ampho
tam · temptacõis · A seremoch: sub
urbana · ul' suburbitꝝ · seu atum indig
nacõis rigide · aut bñdicto fornicacõ
nis coꝛ · A sergadan: atum accusati
onis · ul' diuae temptacõis deuo
tacõis · A sphā: tollens subito · uel
factura eructans · A sphanes: equoꝝ
domitoꝝ · ul' factura cõsiliem appen
dens · A sphanoꝝ: equoꝝ domitoꝝ · ul'
factura consilia · A sphar: tollens ona
ger · ul' plasmacõ fortitudo · A sia: l'
alias: sultollens dñm ul' plasmacõ dõ ·
A sia: gradiens ul' elevans · seu affe
rens · aut elatio · A siam: facta dñi
seu sultollens dñm · A siam: elati l'
afferentes · seu gradientes aut elevati ·
A sias: sultollens dñm ul' plasma
ao dõ · A sida: suile aut terrenus
seu facta dilecta · aut plasmacõ mabi
lis · A siel: sultollens dñm ul' plasma
ao dei · A sihel: gradiens dõ · ul' enacõ
dei · A sim: sultollens eos · ul' plasma
ao coꝛ eius · A sima: sustollens eos
ei · ul' plasmacõ coꝛ · A simertus:
dirigens turbulum · ul' directõ ꝑ
tubuli · A siongabis: lingua una · ul'
dolacõ hominis · seu facens meretrices ·
colles · siue sublimes · aut sustollens
dolorem collium sublimium · A sir: vi
aulã ul' undatus · seu factura ingilãs ·
aut sustollens ingilantes · A sliden:
milui aut hody · siue facẽ dilecte aut
plasmacõis amabilis · A slira: fac
ture ingilans dño · aut sustollens in
gilias dño · A slira: diligens ul' di
lecta · siue dirigens · ul' directõ · A sli
ty: facẽ ingilantes dño · A slir: di
recta · ul' dirigentes · siue dilecti aut di
ligentes · A sla: factura laborans · a
sultollens · laborantes · A sino: nomi
simũ eius · ul' factura gruens · A s
modeus: facta iudicii · ul' plasmacio
iudicantis · ul' scelerter numerans ·
A simaa: tollens serpentẽ l' plasma
ao colubri · A sinoma: festinans ul'
scelerter numians · A sopl: collectõ
ul' uestibulũ · siue festinans aut festi
nacõ · A som: silens ul' os ab ore nõ

abolle · ℸ somoch: os unuax abolle nō
abore · ul' silencū ute · aut fellinacō
panoꝛis · ℸ son: factuꝛe pupille · uel
plasmacō oculoꝝ · ℸ soꝛ: actuum ul'
sagitta luminis · siue tollens foꝛamen ·
aut plasmacō uiaundie · ℸ soꝛaddon:
uictoꝛ · uel exactuꝰ · siue actum sū mi
qui · aut tollens foꝛamen · testimony
mutilus · ℸ soꝛum: actuum excelsum
ul' sagitta luminis exaltata · seu tollens
foꝛamen exaltatum · aut plasmacō
temꝑalis · ul' uiaundie exaltate · ℸ
soth: sultollens signum · ul' plasmacō
temꝑalis · ℸ soethte: tollentes signa
ul' factē temꝑales · ℸ sia: diminu
cō ul' diminutus · ul' tollens magis
tꝝ ul' plasmacō magistꝝ · ℸ siahel:
diminutus · ul' sultollens magistꝝ
dei · ℸ siah: bēn faciens · ul' beata
cōmocō · siue diminutus tpe · aut di
minuciōem · ℸ siahel: bēs homo uel
bēnitudo dei · siue sultollens magistꝝ
dō · aut plasmacō magistꝝ dī · ℸ sia
helite: bā dō aut bēficantes dīn · siue
sultollentes magistꝝ dīn · aut plasma
cō magistꝝ dei · ℸ siaol: ignis gemē
tium ul' ignis ꝑturbatiōis · ℸ stan cau
la mea · ul' ꝑsepe meum · ℸ stan: ou
le meū · ul' tabile meū · siue actum me
um · aut factum exploꝛatoꝝ · ℸ sha
toth: oule ul' factum exploꝛatoꝝ ·
ℸ stawoth: atra ul' tabiaculū · siue ca
le aut ꝑsepia · ℸ stadelsitheo: oule
ul' factum · ℸ stawothites: caula uel
actum · siue ꝑsepe · ℸ staceen: factū
superflua · ul' plasmacōms superfluitas ·
ℸ stages: uoluntas festiua siue cō
silium festiuitas · ℸ sub: factum ī
cendy · ul' plasmacō iussioms · ℸ su
pha: tollens subito · ul' factū eructās ·
ℸ sueeus: bēnitudo ul' actum eius ·
ℸ sum: eos coꝝ · ul' sumgans eos ·
ℸ sum: factum oculoꝝ · ul' tollens
pupillam coꝝ · ℸ siur: diues ul' bēs
siue factum luminis · aut tollens mē
dium · ℸ siuri: diues m ul' actum me
um · siue factū luminis mei · aut sultol
lens mendū meū · ℸ siurim: diu
ae coꝝ ul' beatitudo coꝝ · siue factum
illuminans eos · ul' tollens mendū
coꝝ · ℸ siur: tollens tobustum · uel
tollens acerbitatem · ℸ seu: sultollēs
murum · ul' tollens angustiam · siue
factam stanens · aut plasmacō direcōō
ms · ℸ siur: negociatoꝛ · ul' negociacō ·
siue nemus · aut illuminacō ignis ·
ℸ siur: diligens ul' diligens · siue bea
tus gradiens · ℸ siurim: sultollens
murum eius · ul' tollens acerbitatem ·
ℸ siurim: faciens tobustos eos · uel
plasmacō directa eis · siue tollens a
gustias coꝝ · aut sultollens stanenaꝫ
coꝝ · ℸ siurim: nemoꝛa ul' ignium ul
luminacōes · seu negociatoꝛes aut nego
ciacōes · ℸ siurim: diligentes ul' dil
gentes · siue beati aut egredientes ·
ℸ tchja: tempus ul' ꝑ a leq t.
pcīm · seu delinquens aut temꝑalis
ℸ tchady: pcoꝝ humilis · ul' pcī re
tencio · siue delinquens factꝰ · aut tem
ꝑalis factꝰ · ℸ tady: tumus ul'
testimonium · ℸ ttana: peccans dīno ·
ul' temꝑalis dō · ℸ tthjaua: iaipil
cenaa ul' delidium · ℸ tthalia: temꝑ
dō · ul' tempus eius siue pcans dīno
aut declinacō dō · ℸ tthamalhel: temꝑ
meum dei · ul' pcīm meī dō · ℸ tthja
nai: tempus fluctuans · ul' pcī cōmo
tus · siue corona donata mei · aut explo
tacō gratificacōms mee · ℸ tthar:
pcoꝝ sulcatus · ul' temꝑal' ingilia ·
ℸ tthjum: exploꝛator · ul' explꝛacō ·
ℸ tthjaa: pcīm sulcatus ei · ul' tem
ꝑalis ingilia eius · ℸ tthjaoth:
corone ul' caulī · ℸ tthjath: peccatū
temꝑis · ul' tempus pcoꝝ · ℸ thje
ne: dispse ul' dissipate · ℸ tthamen
ses: dissipati ul' dispse gentes · ℸ t
thjenobus: pcoꝝ latiacō · ul' tem
ꝑali latiacō · ℸ tthjer: tempus o
riens ul' pcī effusio · ℸ tthjerla
thja: tpe cōsurgens continuus ul' pec
cator effundens adusa · ℸ tthjton:
tempus medū · ul' pcoꝝ diminoꝛa
cō · siue tempus congregate iniquitatis ·
aut pcīm cōgregacōms · ℸ tthjpha:
tempus subitum ul' pcīm eructans ·
ℸ tthjel: pcī germen · ul' tempus m

uctans · ℵ ttijta : tempus q̄rens · ul'
dilectu silentium · ℵ ttho : consiliu ul'
peccū cōmixtio · ℵ ttijomel : respon
dens dō · ul' tempus dei · ℵ ttijuphja :
tempus subitum ul' peccū mīmitas ·
ℵ ttijul : tempus obliu · ul' peccator
fellinans · **p̄ot ℵ sequitur·y·**
ℵ va : miquus ul' miq̄tas · ℵ uam :
fons motus · siue mouens eos · aut
subuisio eor̄ · ℵ ui : feror ul' feroci
tas · siue miquus ul' miquitas mea ·
ℵ uil : insipiens ul' stultitia · ℵ uim :
acerbus lapidum · ul' miquitas eor̄ ·
ℵ uila : uoluntas mea ul' miq̄tatis
mē salua · ℵ uith : miqua ul' miq̄
tas · ℵ uoth : sedes ul' cōmoratio · siue
vnialū aut mansabula · ℵ uoth :
uita ul' gla · siue ulle ul' auritates ·
ℵ uothar : umelin ugilis · ul' sedes
ugilie · aut inmoratio illuminans · a'
mansabula illuīatōis · ℵ uothaph :
gloria lumīs · ul' uita illuminans · seu
ulle ugilanaū · aut opida illuīator̄ ·
ℵ uphraton : frugifera · siue opulē
ta ul' uberias · aut de aere veniens ·
ℵ uphatomte frugifer · ul' pulue
rulenta · siue uberes · aut de aere ve
nientes · ℵ ugusth : sollempnē stantes
ul' sollempnitas addita · ℵ ulon : grā
dis uallis · ul' campestris uallis · ℵ u
nam : meor̄ eor̄ · ul' labores eor̄ · ℵ u
nam : nō est ul' inutile · ℵ uram : ira
undia ul' iracundus · ℵ uam : malecō
ul' iracundia · ℵ uiadis : consiliu
ul' obliuiatur · **p̄ℵ · sequitur · x ·**
ℵ xa : furor ul' furibunda · ℵ zem :
claudicans ul' uiscens · ℵ zach : medi
ana · ul' medicamīta · **p̄ℵ seq̄t · z ·**
ℵ za : videns ul' tribulus · siue fortis
dñi aut fortitudo eius · ℵ zabias : vi
dens pecūm dñi · ul' fortitudo patris
dñi · ℵ zaiel : videns dñm ul' fortitu
do dei · ℵ zam : videns eos · ul' fortitu
do eorum · ℵ zanoe : fortitudo cōmo
rationis · ul' visio requiecōmis · ℵ zara :
decliuium ul' trepido · ℵ zara : templū
dñi · ul' auxiliator · ℵ zaras : auxili
um dñi · ul' auxiliator est dominus
zauam : adiuuans p̄liū ul' auxili
um p̄li · siue declium eor̄ · aut trepi
do eor̄ · ℵ zaz : continens ul' apphen
dens · siue videns fortem · aut visio for
tis · ℵ zazias : continens dñm ul' app̄
hensio dō · siue videns fortē dominū
aut tribulta visio dñi · ℵ zel : videns
uetera ul' tribulus uetustate · ℵ zbe
lite : videntes uetera · ul' tribulum ve
tustantibus · ℵ zboth : videns nomē
tem · ul' videns inuentu · seu fortis
vetustas · aut fortitudo lugentium ·
ℵ zcad : videns mare · ul' fortitudo
maris · ℵ zcach : videns dolentem · ul'
videns cōponentem · siue fortis dens
molaris · aut fortitudo p̄me · ℵ zeb :
p̄gens ul' ambiens · siue uallis deno
rens · aut uallis rapacitatis · ℵ zaca :
fortitudo aut decipula siue tribulta ·
aut clausa pessulo · ℵ zer : auxiliū ul'
sanctificatio · siue fortis cōiungens aut videns
vigilias · ℵ zagad : fortis temptatio ·
ul' videns tactū tactumclim · ℵ zi :
fortis mīs · ul' visio mea · ℵ ziam : vi
dens p̄lin ul' fortitudo eor̄ · ℵ zias : vi
dens dñm · ul' fortitudo dō · ℵ zielel :
p̄gens ul' p̄fiacens · siue videns dei ·
aut fortitudo dei · ℵ zia : fortis visio ·
ul' videns visionem · ℵ zihel : p̄gens ul'
ambigens · siue videns dm · aut fortitu
do dei · ℵ zir : fortiter ugilans · siu
dens ugilias · ℵ zisa : fortis iste · uel
visio ista · ℵ zmach : videns mortem ·
ul' fortis mortuus · ℵ zmaneth : videns
mortē · ul' fortis mortuus · ℵ zmoch :
fortis medulio · ul' apphendens decor̄ ·
ℵ zmoth : fortis mortē · ul' apphendens
mortē · ℵ zmoch : fortis medulio · ul' ap
phendens decor̄ · ℵ zoz : adiutus ul'
auxiliator · siue videns lumē · aut for
titer tricundus · ℵ zorra : incendens
dñō · ul' incendiū dō · ℵ zotas : incendi
um ul' incendens · siue ignis patruel ·
aut ignis patrui mei · ℵ zozide : in
cendium · ul' ign̄s p̄tūelis · ℵ zuhel :
adiuuans dñm · ul' fortitudo dei · ℵ zu
ba : electa ul' delecta · siue electio aut
delectō · ℵ zur : adiutor luae ? ul' aux
liū igneū · siue lumī videns · tribul'
incendio · **Incipiunt nomina**

Ebrica pu. uulgatam:
Hama: uent Post ule-
rodens· ul' uent responsio· B a
al: uir ul' uetustas· siue hns· aut duo
uiros· B aala: uent hs ul' hns eam·
siue uir eius· aut deuorans eam· B a
alaanam: uent hoc donū· ul' habens
eam grām· siue uir gratus ei· aut de
uorator gratificacōms· B aalalos: ve
tustas deuorans acūm· ul' ubi habēs
sagittam lumis· siue uetustas collens
foramen· aut uir plasmator uanidie·
B aalath: uir ascendēs ul' habns as
censiōem· seu uetustas tempus· aut
deuoracō pcōrs· B aalberith: uir ha
bns pactū· ul' uetustas deuorans fe
dus· B aalphaalalim: uiros deuora
tes· diuidens ul' habūs uetustate
diuisio· B aalpheos: uir hns hyatū
ul' vetustas deuorans os pellis supius·
B aalgad: uir formidatus ul' habēs
cpetacōem· siue accinctus latrunculis
aut uir deuoratoz· B aalia: uir hns
duūm· ul' uetustas deuorans dnacōem·
B aalim: ascendētes ul' supiores· B a
alim: uir ul' hntes· siue mlsupioribz
ul' deuorantes· B aalis: vetustas uir
ul' hns assumptōem· siue deuorans ui
rum· aut uetustas assumptō· B aa
lumaon: descendēs humilis· ul' descen
sio hūlitatis· siue uir humilis habēs
domicliū· aut vetustas deuorans ha
bitaculū· B aalumaon: descensio hu
milis· ul' descensio hūlitatis· B aal
mezar: hns eam· ul' uir ex pncipe sui
vetustas eius· aut deuoracō pncipis·
B aaloch: ascendentes· ul' ascensio
nibus· siue uir hns tempus aut de
uorans rpsionem· B aalalula: ha
bens utulam cōtinantē· aut hns
utulam cōtinatam· seu vetustas deuo
rans tēū· aut uir hns utulam tē
nalem· B aalphamar: uir habens
palmā· ul' vir hns amaritudinem·
se vetustas deuorans cōmutatos a'
vetustas cōmutacōm· B aama: veit
donatus· ul' vent gratificatus· B aa
na: filius eius· vel venens ei· siue
vent rpsōes· a' veit responsio· B a
am: vent donatus mihi· ul' uent
gratificacō mea· B aam: uenens
mihi ul' filius meus· seu vent re
spondens ūr· aut responsio vent mā·
B aari: uent respondens· ul' veit
responsio mea· B aari: fontes uel
putei· siue mutre· aut meomtido·
B aarias: vent respondens dño·
ul' vent responsium dō· B aaria:
uent tollens ul' uenente factura·
B abadja: hūo deputatē
tūslatus tpr· ul' confusus pcōr· siue
tūslatio tpis· ul' confusio peccatoris·
B abel: confundens ul' confusio· siue
tūsferens· ul' tūslacō· B abilon: cō
fundēs ul' confusio· siue tūsferēs a'
tūslacō· B abilon: cōfusio ul' tūsla
cio· siue cōfundēs· aut tūsferentes·
B acchar: mlagmate· pbrale.
ul' ingressus est· B achachar: uetus
tas sagmate· ul' lugens ingressus est
agnus· B achenor: lugens lucerna·
ul' ingressus ē agnus lucre· B achi:
uetus· ul' luctus· siue lugens· aut in
wonitu· B achides: luctus fortis ul'
vetustas in wonitu· B adachar: vent
cōpungi· ul' vent tumulus· ul' vent
inces· ul' uent turbacō· pbrale.
B adad: maximus mihi ul' excelsi
simus· siue uent celsus· aut uēt suffi
ciens· B adadi: maximus ūr· ul' excel
lentissimus meus· siue robur meum·
aut sufficiencia mea· B adamas: papu
dño· ul' mundicō dō· siue robur meum·
aut sufficiencia mea· siue uent dñs·
aut uent dñator· B adal: papuus ul'
sublimis· siue vent conscendēs· a' veit
infimus· B adam: solus aut mu
dicō· siue vent pls· aut aduentus eor·
B adam: papuus ul' mundicō siue
vent domū· aut vent gratificacō· B a
dazer: maximus ul' excelsissim' sanctifica
tor· seu uent fortis· seu vent sequad·
B adsela: filia sempē· ul' filia umbra
mentū· seu vent eloquens· aut vent
cōsilio· B adsuba: filia expectacōms
ul' filia sagetarius· seu vent sitiens·
a' meridiū ista est· B adsuba: uel
baselia: est ipa berlabee mr' salōis·

B abechut: locus uite mee · ul' locus
sapiens in · p̄ v r a ſequ: e
W aeu: miquus oculus · ul' miquitas
fontis · siue uenit fons · aut ueit ocul':
B agad: uenit · p̄ v r a ac: s
accinctus · ul' uenit infortuna · seu ve
nit latrunculus · aut uenit temptacō ·
B agad: honus ul' iugum · seu ueit
acerbus · B agatha: excelsus tp̄z ul'
sublimitas preōrs · B agathan: ueit
tactus udentis · ul' uenit tsius tange
ans · B agasim: in excelso contemp
tus · ul' venit fortitudo · B aggoam:
sublimitas deuozans eos · ul iugum
uulturis · p̄ v r a ſequt: h ·
B ajem: locus meus · seu venit locus
aut locus eoz · B ahi: filius meus l'
venens mihi · p̄ v r a ſeq: l ·
B ala: absorta ul' muterata · seu
absorbens · ul' muterans · B aala:
obsorbens eum · ul' mutacio eius · B a
laach: deuozans ul' papitans eos seu
absorbens finem · aut mutertis eos
B alam: uanus ppls · ul' sū ppl̄o · siue
meus · aut papitans firmatē · B ala
am: turbans gentē · aut deuozans po
pulū · siue absorbens eos · ul' ablq: si
stancia eoz · B alaan: turbans domū
ul' deuozator dom: siue absorbens gra
tos · aut mutertacō grē · B alaamtā:
hns grām · ul' mutertans responsiōz
siue absorbens domū · aut papitacō
grē · B alath: ingens ul' ludēs · siue
uoluens · aut elisio · B alada: ab
sorbens testes · ul' mutertans firmā
tem · siue uenens eam · iudicauit · a'
papitacō testiōnij · B aldad: uete
rans sola · ul' deuozans testimonium ·
siue absorbens papuos · aut papi
tans patruelos · B aldan: venit si
bimet iudicans ul' uanitas · plen:
pō · siue absorbens iudices · aut in
veterator iudicij · B alagad: absor
bens lapsulos · ul' papitans temp
tacōem · B alagad: uir' accinctus ·
l' hns amicū · siue uir fortunatus ·
aut uir pirata · B alam: turbacio
ul' papitans papiaū · B alamam:
turbator ppli ul' papitator eorum ·
B alama: turbans domum · ul' papi
tans gām · B alasor: ascendens ad
um · ul' hns sagittam lumīs · siue ab
sorbens fortes · aut mutertor angul
tie · B alad: absorbens pām · uel i
uertitus tp̄z · B alad: lugens · uel
uoluens · siue lngens · aut elisio ·
B alad: uertistas sola · ul' uertistas
solutudo · B ale papitans ul' deuo
tacio · B aleie: deuozatores ul' pa
pitatores · B alez: absorbens ul' pa
pitans · siue absorbuit · ul' papita
uit · B aliada: mantos cognouit ·
ul' mantoz cognio · siue absorbens tel
timoniū · ul' mutertacō siluarū ·
B aloth: ascendentes ul' mascensio
nibus · siue absorbens aut mutertā
responsiocm · B alsalsa: hns mutu
lam cōstriantē · ul' hns utulam cō
sternatam · siue uertistas deuozans
ciuī · aut uir hns utulā ierusalem ·
B althalar: capillus capitis ul' ab
sorbens diuicias · B alastus: hns
lucrum · ul' hns primū · p̄ v r a ·
B ama: inquo ul' quis siue sc: m
inquibz · aut sup excelsa · B amoch:
in morte ul' excelsa · siue mors adue
ens · aut mortis aduentus · B amoch
bal: excelsa in morte uir hnīs · uel
mors aduemens uertistum deuoza
ti · p̄ v r a ſc: n · B ana: venit
respondens · ul' venit responsio · B a
naa: venit respondens ei · ul' venit
responsio eius · B anai: uenit respō
dens in · ul' uenit responsio mea · B a
nai: venit responsio in · ul' uenit re
sponsio mea · B anamas: edificans
dño · ul' cementarius dō · seu respondēs ·
ul' responsio dō · B anata: filius iu
dens · ul' filius fortitudīs · B anea:
uenit respondens ei · ul' uenit respō
sio eius · B aneas: venit responsum
tollens · ul' uenit responsio plasma
cōmis · B ancharach: filius fulmis ·
ul' filius fulgoris · seu filius fulgan
tis · ul' filius pauacētis · B ancharach:
venit rīdens fulīn · ul' venit fulgori
ul' venit rīdens fulgenti · aut veit
respōdēs pauenti · B anecam: fi

lius decoris · ul' filu necessitatis · aut ve
mt ꝑtaco · B am : filius meus · ul'
uemens m̃ · B amm : pollex meus · l'
m medio mei · B ammum : filius mꝰ
mmaus · ul' filius meus sempiternus ·
B aon : m miẽtate · ul' miquitatib⁹
ul' uent dolor · ul' uent miẽtis · uel
uent murmurans · ul' mutilis · B a
or : m pelle ul' m pellibꝫ · ul' uent lu
men · ul' uent fortamen · ul' uent pel
lis · ul' uent uacandia · p⁹ b t a ·
B ar : filius ul' filiacio · sequit
syram ẽ · nõ hebreum · B arabas :
filius pat̃s · ul' filius magistri · syrũ
ẽ · pter et hebreũ · B arach : fulmen ·
ul' fulgor · ul' fulgẽs · ul' pauens ·
B archel : fulgor dei · ul' fulmẽ dei ·
siue fulgẽs dõ · ul' paustio dei · B a
rcennuũ : ẽbli ul' ẽtatum uidꝫ · B a
rchias : fulgor dõ · ul' fulmẽns dñs
seu fulgẽs dño · aut paustio dõ · B a
rchihel : bñdicens dõ · ul' bñdictus
dei · ul' fulgor dei mei · ul' fulmẽ di mei ·
ul' fulgẽns dõ meo · aut paustio dei mũ ·
B arida : filius decoris · ul' decoris ·
ul' filii sũs · ul' filius testimonij ·
B ara : lectus ul' creatũ · ul' filius a'
m malaa · B archel : bñdixit dñs · ul'
bñdixit dm · ul' bñdictõ dei · ul' lectus
dõ · aut creatũ · B arala : hauientes
ul' m egestate · ul' uemens ad faciẽdũ
aut filius sustollens plasmacõem ·
B arath : grando ul' tempestas · ul' fi
lius iuuax · aut filius pauꝰ · B a
renm : fugit eũ quisqꝫ · ul' q̃ppiam
fugiens · B ara : m malis · ul' filius
dm sine mclãmore eius · aut m con
mutacõe ei⁹ · B archu : filius m ma
lo · ul' filius maleficii · qm̃ et tpm̃ n̄
multi baneli corrupte nominant · B a
rchu : filius tpe ul' filius ꝑcens · ul'
filius cõmotus · aut filius faciens ·
B anona : filius colũbe · ul' filius si
pliciter · syra est · et hebreũ · bar q̃pe
sicut ꝑdcm est · hyriace filius · iona
columba mea · B antha : succincta
ul' subtilmea · ul' os abilli · ul' os pro
fundũ · B arnabas : filius exultationis
ul' filius ꝑpe · ul' filius uemens · a' filius
consolacõis · B arne : filius meacõis
ul' filius mutacõis · B arnee : elec
ta cõmeacõis · ul' filius electe cõmeacõis ·
B arsabias : filius erudiens · ul' filius
quietis · ex syro et hebreo simone cõpo
sitũ · ul' filius testamenti · aut filius
consolacõis · B arsema : filius ceruus ul'
filius ocultatus · qm̃ corrupte quidam
barsimeũ legunt · B artimeus : filius
pfiguedimo ul' filius tumulacõis · ul'
tumultus · B arthsolomeus : filius suspẽ
dens · me · ul' filius suspendẽs aq̃e
syrum ẽ ñ hebreum · B auch : bñdicõ
ul' bñdictus · ul' bñdicõ · B azarch :
filius oluꝫ eius · ul' filius formacõ
nis eoꝝ · postbrakꝫ B alan : ieu
cus ul' pmgredo · ul' sectatus · ul' obsidio ·
B ala : infirmaa · ul' angustia · ul' i
firmus · ul' angustiatus · B alarc : infir
et · ul' infirmaa eius · ul' angustiatus ·
ul' m angustia eius · B aschama : cõ
fusio caloris · ul' angustia caliditatis
eius · B asceth : adeps ul' defensio ·
B aschar : adipem · ul' defectacõem ·
B aseth : adeps ul' defectacõ · ul' de
siccatus · ul' delicõ · B asemath : deps
situ · ul' delinquẽs · ul' uemens ul' de
lectõ · post b t a sequitur · t ·
B achamm : domus respondens eum ·
ul' domus humiliatus eoꝝ · B archel
ugo dei · ul' calcitus dõ · p⁹ b t a sc̃ · y ·
B ammm : electi ul' electoꝝ · ul' unc
mo ul' robusti · B aurmees : fortis ul'
electus · ul' uemens · ul' robustus · p⁹
B azatha : otemptnẽs · b t sc̃ · z ·
tis⁹ · ul' despectus pcõꝝ · B azeotha :
cõtemptnẽs eũ · ul' despectio ei⁹ · B a
zotha : otemptnẽs dñm · p⁹ b sc̃ e
B ead : miquus celsus ul' edificator
papuus · B ean : miquus grẽ · ul' do
nacõms miquitatis · B ebar : os
multantis · ul' obsidio deuastatoris · B a
semath : uemens ul' delinqẽs i om
nibus · ul' defectatus dño · B esher :
meditus · ul' pmogenitus · B eshen
the : meditu ul' pmogenitu · B eshor :
pmogenitus · ul' ungementus · B e
shoꝝ : pmogenit⁹ mũ · ul' ungemẽt⁹
mũ · B eshoreth : pmogenitus fortis ·

ul'ungentus tumulus · ꝟ ethuch: medius ul' ꝑmogenita cōdempnacio · ꝟ eo: filia ul'men ꝑ b ꝛ c l: d suus · ꝟ eod: mistimatiō · ul' mistimatus · l' mensura duracꝛ · ul' filia no luptuosus · ꝟ eolabee: filia septima ul' filia iuuentꝰ · ul' mensura lactatus · ul' filia lactatus · ꝟ eolam: filia dura · ul' mensura muqua · ul' filia muq tates · ul' ꝙa muquitas · ꝟ eoellion: lapis ul' carbunculus · ꝑ b ꝛ c l: d: ꝟ eel: uetustus deus · ul' ec— un' deuorator · ul' dꝰ uetustatis · ꝟ eelphegor: un' hꝰ ydolum ul uetus dꝰ ydo: ul' dño uetustatis ydolatris · ul' uetustas deuorans os pellis suppus ipe est ꝑapus similtuꝛ ig nominē · ꝟ eelseption: un' hꝰ archa na · ul' dꝰ aquilonis · ul' uetustus dꝰ hꝰ speleum · ul' uetustas deuoꝛās descensionē · ꝟ eelzebuth: un' mus carum · ul' ꝓnceps muscaꝛ · ul' uetꝰ tus hꝰ muscas · ul' uetustas deus tans muscam · ꝟ eemoth: animal ul' animalis · ul' bestia · ꝟ eera: fōs eius · ul' puteus eius · ul' in lumen ul' puteꝛ eius · ꝟ eera: fons mꝰ · uel puteus mꝰ · ul' in lumē uel puteꝛ · ꝟ ega: sblimis · ꝑ b ꝛ c l: e · ꝟ. ul' excelsa · ul' sblimitas · ꝟ egan: ugum ultoꝛis · ul' sublimitas deus tatoꝛis · ꝟ egnaī: excelsus mꝰ · uel sublimitas mea · ul' fabꝛa ultoꝛis · ul' fabꝛicatoꝛis · ꝟ egunun: fabꝛa centuꝛaꝝ · ul' fabꝛa centuꝛatoꝛ · ꝑ b ꝛ c l: u ꝟ elmon: uetustꝰ dꝰ · hꝰ tabili · ul' dꝰ hꝰ domalui uetustatis · ꝟ el: vetꝰ tus ul' absq; eo · ꝟ ela: habitus uel mansionarius · ul' uetustas eius · ul' absq; eo · ꝟ elath: hꝰ ul' habitus adha bendo · ꝛ ab habitu · ꝟ elath: uetul tus ꝑcī · ul' absq; tempoꝛe · ꝟ ela thala: hꝰ tium appendens · ul' mansionarius uoꝛatum · ꝟ elathjala: habꝰ ul' habitura · ꝟ elbeca: uetustas ꝓmogenita dꝰ · ꝟ elge: absq; motu l' vetusta cōmocō · ꝟ elmai: absq; mal le · ul' absq; ꝑuipro · ul' uetustas vo tagines · ul' vetustas deuoꝛacōnis ·

ꝟ elia: uetustas dꝰ · ul' absq; dño · ꝟ e lia: puteus eius · ul' medāmoꝛe eius · sue in malis · ul' mcōmutacōne eius · ꝟ eliab: absq; ugo · ul' absq; dño · ꝟ eliar: cecū lumen · ul' cecā angus tia · ul' uetustas deficiens · ul' absq; o tunenaa · ꝟ elmelech: dꝰ mꝰ ꝛ · l' vetustas mea regnans · ꝟ elna: hꝰ deliꝰum · ul' absq; domalio · ꝟ elme ula: hꝰ domaluī · ul' absq; hꝰtacō ne · ꝟ elsam: uetustas duꝛā · ul' ꝙa uetustans miquitas · ꝟ elsa: absq; ꝓnape · ul' absq; carbone · ul' uetustꝰ velamen · ul' uetustatis angustia · ꝟ el sathym: absq; grāe · ul' absq; polucō ul' uetustas spinaꝝ · ul' uetustas re surrectiōnis eoꝝ · ꝑ b ꝛ c l: n · ꝟ en: filius ul' filiacio · ꝟ enabma dab: filius patꝛis mei notuus · ul' filius patꝛis mei spontaneus · ꝟ enadab: filius notuus · ul' filius spontaneus · ꝟ enahel: edificatus dꝰ · ul' edificatiō dei · ul' filius eius dꝰ · ul' filius eꝰ dei · ꝟ enail: filius doloꝛis · ul' filius ꝑ ditus · ꝟ endegan: cecū lumē · ul' filꝰ ꝑuaricatiōis · ꝟ enebamath: filius ful minis · ul' filius fulgoꝛis · ul' filius ful guritus · ul' filiꝰ ꝑaussio · ꝟ eneca: filius callidus · ul' f. iurgens · ul' f. necessarius · ul' fi · necessitatis · ꝟ en neman: filius mꝰ · ul' fi · eoꝝ mine dio eoꝝ · ꝟ enmenom: filii ecce sūt · ul' fi · ecce hꝰ sunt · ꝟ ennewem: filii consantes · ul' fi · tonitru · q corrupte banegos usus obtinuit · ꝟ eneled: filius muntens · ul' filius ꝛuinatiōis · ꝟ engaū: filius uin fortis · ul' filiꝰ uinens · ꝟ enhur: filius luas · ul' f. igneus · ꝟ en: filius meus · ul' filia no mea · ꝟ enim: filius reqescens ul' filius requietiōnis · ꝟ enamin: filiꝰ dieꝝ · ul' filius ūtuaī · ul' filius ama ritudis · l' fi · dextre · ul' fi · ūcitas · ul' fi · alimꝰ · ul' fi · alimoꝝ · ꝟ enar: cecū lumē · ul' cecā angustia · ul' filiꝰ defica ens · ul' ꝑuaricatiōnis · ꝟ enos: filiꝰ cōmotus · ul' filius requiet · ꝟ enō: filiꝰ mens · ul' filius doloꝛis · ul' filius ruinans · ul' filius mutil · ꝟ enom:

filius meus · ul' fi · mutilus m̃ · ul' fi
lius doloris mei · ul' fi · miquitatis ·
G emu : filius mõ · ul' filiacõ mei ·
G emũ : filius requiescõ · ul' filius
requiecõms · ul' fi · cũi? · ul' filius sem
pitãus · G emur : filii? meendens · l'
filius lucidus · ul' filius lumiõs · ul' fi
igneus · G enzeech : filii? h? pauidi · ul'
filii? h? uiuãs · Post b r e sequ?d.
G eon : poller ul' in medio eor · ul' in
iquus mimicus · ul' miquitate dolẽs ·
G eor : in pelle ul' in pulsio · ul' miqui
tas uiandie · Post b r e ser.
G er : fons ul' puteus · G era : fons
eius · ul' puteus eius · G eramoch : fõs
exaltate ute · ul' puteus alti pauoris ·
G erhos : fontes calix · ul' puteus pue? ·
G erdam : puteus medicans · ul' fons
iudicii · G erea : puteus eius · l' filius
eius · hebreũ est gram · atq; syr · G eri :
puteus meus · ul' puteus plãi · G era :
fons dõ · ul' puteus dñi · G erith : fed?
ul' pactũ G ermee : puteus mucrõs ·
ul' filia eleganter cõmota · ex hebreo et
syro q; hec nom cõpositũ · G erea : pu
teus eius · ul' filia eius · G erenseo :
filii eius · ul' puteus eius · G erom : fi
lia tẽ · ul' puteus ẽs · ex hebreo puteꝰ et
syro · h; ea nota cõpositus · G erosh : fõ
tes ul' puteus · ul' fons tridens ei · ul' pu
teus temptans eũ · G erothai : fontes
mei · ul' p · mei · ul' fontes militũ · uel
puteus diuorans · G eroth : fontes mei ·
ul' puteus mei · ul' f · tridens m̃ · ul' p · tẽ
ptans me · G erothithe : fontales ul'
putcales · ul' fo · respondẽtes m̃ · ul' p ·
tẽptantes me · G erra : puteus fedus ·
ul' f · uanitũ · ul' puteus facẽs · ul' pu
teus sanctus · G resith : in capite ul'
in capite · l · genesis · qui in capite omn?
librorũ positus e · G ersham : fons alt?
ul' puteus altitudinis · G erselai :
fimum meũ · ul' fortitudo mea m̃ · G
Ges : pigmeo mea · ul' ignominio
sus · dñõ · G esaya : Post b r e ss.
pigmeus do? · ul' ignominiosus · G esa
math : derelinqns · ul' derelictõ · uel
pigmeus donũ · ul' cõsilio donatoris ·
G esehar : adeps ul' defecatõ · G esee :
pmgmeus ul' ignominiosus · G esellam :
obumbrans eos · ul' obumbratio eor ·
G esellelsel : umbra dei · ul' umbracu
lum diuinum · G esodia : angustia
mensure · ul' tribulans mensuram dõ
cam · G esloch : pmgmeus ligatus · ul'
ignominie declinatõ · G esor : tribulatõ ·
ul' mangustia · ul' carnalis · ul' pelli
ceus · G esh : Post b r e sq?t.
domus ul' hospitalis · G esha : reqes ·
ul' reqetio · ul' domus eius · aut habi
tatio eius · G eshacaurem : domus fa
bri · ul' domus uiuificans · ul' dom?
excludens · ul' domus mirabil? · G esh
phage : domus etheos · ul' domus
mali · ñ amalitica · sed ab arbore ma
lo intelligendũ est · G eshphage : do
mus otis · ul' dom? discipline · ul' do
mus lapsi · ul' dom? discipule · G esha
phua : domus eor · ul' d · decimans
os eor · ul' reqes labior? ei? · ul' reqe
ans mduccõms eor · G eshegam : do
mus orbi · ul' domus elacõms · G esha
gla domus uitule · ul' dom? festiui
tatis · G esham : dom? ydoli · ul' dom?
ydolatre · ul' domus deuorans eos · l'
domus uultũ eor · G eshaglan :
dom? planctus · ul' domus festiuita
tis eor · G eshagla : domus uitule ·
ul' dom? festiuitatis eius · ul' dom? de
fensionis · ul' domus plangentium ·
G eshatsinoch : domus delẽa · ul' do
mus adducens morte · G eshaloth :
dom? compellõ · ul' dom? in cumpesti
bus · ul' requies uacans · ul' reqetem
declinans · G eshamoth : dom? mortua
ul' domus mortalis · ul' reqes mor
tis · G eshanara : dom? p dor · ul' do
mus amaritudinis · ul' requies amã
tans · ul' reqetio pdi · G eshanan : do
mus dom ul' gre · ul' reqes donatoris ·
ul' reqetio gratificatoris · G eshanath :
domus respondẽtis · ul' domus humili
tatis · ul' d · ubi ẽ respondens · ul' dom?
ubi ẽ grã dei · G eshama : dom? obedi
ens · ul' dom? affluctõms eius · ul' do
dom dñi · ul' d · gratificata dño · G e
shamoth : dom? gre · ul' dom? respon
sionũ · ul' d · panes · ul' d · panetũ ·

Ech ara: dom⁹ aque · ul' dom⁹ putei · ul' domus electõms · ul' dom⁹ electa · ul' domus sulatans eã · ul' dom⁹ uigilan. Ech aram: domus monaum · ul' domus sublumatas eor. · ul' domus sulatans grẽtem · ul' d[illegible] uigilans ꝓlõ. Ech araba: dom⁹ sulatans pẽes · ul' d· uigilans pãbz · ul' d· grandis · ul' d· mlta · ul' d· humilis · l' domus uelptina: Ech arapha: do⁹. sanans · ul' domus mediane · ul' req̃es media · ul' requies sanctas · Ech arim: domus decora ul' electa · ul' domus sulatans grate · ul' dom⁹ vigilãs tes ꝓlõ · ul' d· uigilans dono · uel d· sulatans gratificacõem · ul' dom⁹ ure ul' dom⁹ archi · ul' dom⁹ monaũ l' d· alcensis humliũ · Ech asan: dom⁹ sum · ul' dom⁹ dilecti · ul' dom⁹ tollens do uum · ul' d· plasmata gre · Ech asam: dom⁹ deponens · ul' d· depsita · ul' do· deponẽs · dom⁹ l' d· repsita gre · Ech auen: dom⁹ polata · ul' d· tutilis · Ech ara: dom⁹ fontis ei⁹ · ul' domus putei eius · Ech beer: dom⁹ putei mei · ul' domus illumõe meo · Ech belle: dom⁹ ofula · ul' dom⁹ pinguedis · Ech echaphon: domus sepulta · ul· d· saulpture · Ech echar: dom⁹ agni · ul' domus cognõms · Ech echur: dom⁹ frigida · ul' lapis aduitoꝛ · Ech eda gan · dom⁹ tra · ul' domus frumenti · Ech edagon: dom⁹ ẽchis pisas · ul' d pisaũ ẽtiae · Ech ehe: domus eius ul' hitaciũ · Ech el: dom⁹ dei · ul' hi tacln dei · Ech enelech: dom⁹ uall· ul' d· pfunditatis · ul' utius sultus · ul' ventris sustentacln · Ech en: uent ul' utius · ul' do⁹ fontis · ul' d· accli · Ech elmoch: dom⁹ delecta · ul' domus ad ducens mortem · Ech phage: dom⁹ oris · ul' domus buce · ul' dom⁹ maxil laꝛ · Ech phalech: dom⁹ saluans · ul' dom⁹ excludens · ul' domus munitiõs · ul' domus admirabilis · Ech phales: domus trãscendẽs · ul' do⁹. trãsitõms · Ech eor: dom⁹ yaus · ul' d· yatus · ul' d· oris pelliti · ul' do⁹ oris pelliũ · Ech phele: dom⁹ tãliens · ul' domus trãscendẽs · ul' d· oris · ul' d· odoris florentis · Ech ga der: dom⁹ mura · ul' dom⁹ matie · Ech gamul: dom⁹ retribuens · ul' dom⁹ ret buẽms · Ech elemoch: domus deliderii dulas · ul' d· delidate dulce dims · Ech ym: domibus · l' domus plãli · Ech ita: dom⁹ dõ · ul' domus illuiacõms · Ech abaoch: d· ueme aũ · ul' dom⁹ mgredienaũ · Ech leem: d· pams · ul' dom⁹ refectõms · Ech eemee: do⁹ panũ · ul' domus refectõnũ · Ech enaboch: dom⁹ ven enaũ · ul' domus edificanaũ · Ech rob: domus plateaꝛ · ul' domus la titudis · Ech machia: d· mollis · ul' domus ofracta · ul' dom⁹ ꝓuacens · l' dom⁹ mgemola · Ech maon: dom⁹ hitacli · ul' d· mlitacõms · Ech ma ẽboch: d· aurũ ul' d· ãdrugaꝛ · Ech matboch: dom⁹ ãdrugaꝛ · ul' domus ãdruganaũ · Ech mara: d· tributi · ul' d· humilis · Ech mores: domus archam · ul' d· ofilii · ul' d· archanoꝛ · ul' dom⁹ ofiliꝰ · Ech nenta: do⁹ ꝓdoꝛ · ul' dom⁹ amantis · Ech oro ba: dom⁹ humilis · ul' dom⁹ uelptina · ul' d· hẽti · ul' domus locoꝛ · que sunt iuxta mhitibilem · Ech oros: dom⁹ ure · ul' d· magist · Ech oron: d· ure ul' d· archi · ul' d· monaũ · ul' d· alcẽ sus humiliũ · Ech olat: d· coctanea ul' d· ũmelãta · Ech alabee: d· sep ten · ul' d· uenatiõ · ul' d· habundan tie · ul' d· saãtans · Ech achat: d· auuanaũ · ul' dom⁹ fungꝰ · Ech ida: d· frugũ · ul' d· pecudũ · ul' d· pecualis · ul' d· uenatoꝛ · Ech amm es: dom⁹ solis · ul' d· illuiacõis · Ech amse: d· solis plãli · ul' dom⁹ illuia te · Ech an: dom⁹ documentis · ul' d· scãtatis · ul' dom⁹ habundantie · ul' d· egrelliõms · Ech emes: dom⁹ solis ul' dom⁹ illuiacõms · Ech imon: d· obediens · ul' dom⁹ obedẽte · ul' d· au diens mortem · ul' do⁹ deponẽs ultia am · Ech imuch: d· loca · ul' d· locoꝛ · ul' d· mortificans · ul' dom⁹ mortifica cõms · Ech ur: dom⁹ acerba · ul' d·

angustie · ul' dom⁹ tonens · ul' dom⁹ fortitudis · ul' domus fortis · ul' d · directa · ul' domus mutalis · ul' dom⁹ tonētis

Echsuta : domus mī eius · ul' dom⁹ durgens eum · Echsuta : dom⁹ accuba et · ul' dom⁹ angustie eius ul' dom⁹ tonens eum · ul' dom⁹ fortitudinis eius · Echsuetam : domus robusti · pli · ul' angustians plin · ul' domus ōnīs eos · ul' domus acerbitatis eor · ul' dom⁹ durgens eos · ul' dom⁹ mī eor ·

Echula : ugo ul' casta · ul' domus dolens et · ul' domus pficientis eū · uel ugo dō · ul' casta dño · ul' domus doles dño · ul' pficiens dñm · Echurlamma · domus tgnis sublimis · ul' dom⁹ meē dij elongantis · Echzacharam : dō memorie · ul' dom⁹ tenemoratoriū ·

Ezechi : post · b · q e ceq² z · fulgur ul' egestas · ul' minans · ul' contemptus uanus · Ezechia : minans et ul' egestas eius · ul' fulgāns eum · ul' tempnēs uanitatē eius · p⁹ 6 ·

Ethalassum : filios con ceq : j · unscens · ul' filior⁹ inuerecū · Echia : filia dō · ul' filia dñans · tpa ē filia pharaonis · q adoptauit moysen · Echia : filia mutalis · ul' filia speciosa · Ene : sobrius · Enete : sobi ul' modesta · Eoneges : ul Eoanerges · filii tonantes · ul' filii tonitrui · Eoch : uectigal ul' uectis · ul' lugens · l' luctus · ul' nomēs · ul' muomtu · Eochan : luctus dō est · ul' lugēs dñm est · ul' uectis dō est · ul' muomtu dō est · Echor : ingressus est agnus · l' pmogenitus ni · Echpute : meditatus pcō · ul' pmogenitus tpe · Echri : dilectus mihi · ul' pmogenitus mūs · Echru : pmogenitus ul' dilectus · Eolhem : pollex eor · ul' in med⁹ eor · Eolhy : pollex ul' in medio mei · Eomy : pollex nīs · ul' in medio mei · Eon : dignitas ul' in medio · Eor : in q̄ vb² ul' in quo ūtus · ul' in tpo fortitudo · l' tpe in fortitudie · Eorith : fedus ul' pactum · Eoses : ablatus ul' ablatio · ul' tpe florens · ul' in tpo floruit · Eotforum : angustia succrescens · ul' tribulatō tentatis · Eosor : tbulā · ul' cameus pellucens · Eosora : tbulās eum · ul' mangustia eius · ul' caro eius · ul' amnīcans ei · Eosou : caro ul' amnīcatō · ul' tribulans me · ul' mangustia mea · Eosra : mangustia · ul' in tribulatōne · post · b · sequitur · v ·

Ubalsus : os exprimens · ul' labium exprimens · Ugaeus : excelsus ul' sublimitas · Ub : germen : ul' germinans · Unos : uenit respondēs ul' collis · Vsa : cōfusio ul' ignominia · Vna : uenit respondēs ul' uenit responsio · Vzi : contempt⁹ ul' despectus · ul' despectus me · ul' exemptibilis mī · Vzices : despectus ul' exemptibilis · stappuit usq̄ ·

Qechia p C aīa et dupl⁹ ma ·

Alatha : uelocis auditus uenit · ul' uocis ul' ecclia uenit · ul' ecclie aduentus · Caath : pentēca ul' patentia · ul' dolens ul' dolans · ul' ponens · ul' dentes molares · Caa thute : pentēctes ul' dolantes · ul' delētes · ul' cōponentes · ul' dentes molantes · post · c r a · sequitur · b ·

Cabalua : sceps ul' sapiaū · ul' spūs pitaut · ul' bit · Cabaroch : memoriā ul' sepulchri mei · l' plāctus mī · l' sepulchra · Cabaroch : archana meōrū de siderij · ul' sepulcr̄ corpisceae · Caba lam : congregans eos · ul' ecclia corū · Cabaracha : qi gūe · ul' qi electum ad mare · ul' pnapū · p⁹ c r a s · b ·

Cademoch : mare mortuū · ul' pnapum mortis · Cadas : ēūlata uel fons iudicii · Cadeos : scī ul' mutata · ul' mare tollens · ul' pnapū plasmationis · Cadelbane : sētas meōrū · ul' sētas electe mutatiōis · Cadela : transferens eam · ul' fons iudicii eius · ul' sortium · ul' sētas eius · ul' mutata et · ul' pnapū plasmatiōis ei⁹ · Cadelam : cōmutata ul' effeminati · Cadimī : mare rubr̄ · ul' mare antiquor̄ · pter q̄ facta ē mei mirabilia · Cadātes : caligo ul' tenebre · q nos plutās q · et · v · dicim⁹ quadūtes · p⁹ r a s · Caph : meminans · ul' p y h · meminatiō · Caphamaum : ager

pīgnedmis · ul' nulla cōsolōmis · C a
plyaela : mala manus sustatans uelh
mentū · ul' oppaco ungulans rebuc̄
mis · C aphatheeha : manus robus
ta · ul' oppaco refeccōis · C aphaua :
expiacō · ul' manus dissipata · p'c
C ayphas : cagaye ul' m ꝛ a ꝛ ce y
uelhgatoꝝ · ul' uomis oꝛe · ul' womē
oꝛis · C ayṁ : lamētatus ul' lamētacō
vl' pollellio · ul' acq̄situs · ul' acquisicō ·
C aynan : ꝑplidens ꝑplm · ul' lame
tacō ꝑpli · ul' acq̄rens eos · ul' acquisicō
coꝝ · C aylan : ꝓsidens domū · uel
lamētacō gīe · ul' acq̄rens gām · ul' ad
quisicō donacōis · p'c ꝛ a ꝛ ce · l
C aleph : cams ul' q̄i unde · ul' q̄i
coꝝ · ul' q̄i omē coꝝ · C alisha : q̄i viu
dis · ul' q̄i omē coꝝ · C alistenes me
liua hyumliū · ul' ꝺliūmacō ꝛeꝑponsio
mis · C alibi : cams mis · ul' q̄i mundis
mis · ul' q̄i coꝝ meū · ul' q̄i oē coꝝ meū ·
C laudius : ꝑes tiq̄lla · ul' ꝑes tiu
quillitatis · C lamchomon : locus ·
fletus · ul' locus flenciū · p'c ꝛ a ꝛ ce
C amua : stacio ul' reliurrecō · m ·
C amuhel : stans dō · ul' reliurrectio
dei · C amuhelite : stante dō · ul' rel²
rectōnes dei · C amon : staco muqua
ul' reliurrecō mutilis · p'c ꝛ a · ce
C anna : fundū ul' calam' · m · ꝛ
ul' ꝗans · ul' ꝗacō · ꝙoca ē · qđ nīm
latinū canna de lingua hebrea sump
tum est · C anath : emulacō ul' zelo
tꝛpta · C andatis : cōmutis ul' cōmu
tacō · C anden : clangor ul' recursus ·
ul' retinēs · ul' retencō · p'c ꝛ a · l · p
C apodena : manus tortoꝝ · l' man'
exploratoꝝ · ul' manus dīo redmis
ul' manus redempti dīo · C apado
ces : manus tortoꝝ · ul' manus explo
tatoꝝ · ul' manu redempta dīo · l' ma
nus dō · redmites · C apparo : ma
nus redempta · ul' manus redempcō
siue manus tortoꝝ · C apale : ecc̄a
ul' ogregacō · C aplehel : ogregatio
dō · ul' ecclia dei · C apadox : ul' capa
docia · capeoꝝ siue manus tortoꝝ · a'
manus exploratoꝝ · C aptuum : ca
padoces · ul' manutorq̄ntes · siue man'
tortoꝝ · ul' manus exploratoꝝ · C ma
neus : cōmotus ul' cōmocō · p'c ꝛ a · l ·
C azthanus : urbs arrectans · uel
cautus ogregatoꝝ · C aztan : cautus
gīe · ul' opidum donacōis · C aztay :
muelhgacō ul' muelhgantes · seu
opiū ungulis · p'c ꝛ a leq · r ·
C arree : caluus ul' caluacus · seu ce
currens · ul' occursus ignens · C are
um : detaluans eos · ul' decaluacō coꝝ ·
C arath : urbs munita · ul' cautus su
opiū · aut ulla · C arathym : per
fecte vocata · ul' ꝑfecta vocacō · seu ulla
coꝝ · aut opidum coꝝ · C arathan :
ulla ul' cautas ꝑlosa · C arathaze :
ulla nīs · ul' cautus nīs · r · adā ul' abra
ham · ysaac · et iacob · qui hic sepulti
sunt · C arathsaal : urbs uiroꝝ ul'
cautus ihs · seu ulla deuoꝝ · aut
opidum uenusti · C arathsemma :
ulla silens · ul' ulla silencii · C ara
thyan : ulla deficiens · ul' opidum de
fecōis · C arathanim : cautus ma
ns · ulla salua · ul' cautus salutum ·
seu ulla deficiens eis · aut ulla defec̄o
nis coꝝ · C arathim : cautus mans ·
ul' opidum marinum · C arathsepha :
ulla pulchitudis · ul' cautus literaꝝ ·
ul' opiū pacis · seu ulla dolenciū · aut
cautus dolatoꝝ · aut occursus ignens ·
C are : caluus ul' caluacū · siue occur
rens ignis · C areeli : occurens ignū ·
siue occursus igneus · siue caluus re
spondēs · aut caluacū templū · C a
rith : occurens ignū · ul' occursus igne'
C armellus : mollis ul' tenellus si
ue ognoscens cōmaliōem · aut scām
cōmaliones · C armelite : molles ul'
tenelli · seu sacntes cōmaliōem · aut ꝯ
adentibz · cognicō mea · siue aq̄ ognol
cens · aut cognicō aque · C armite : u
ne mē · ul' cognti mei · siue agnoscentes
aq̄s · aut cognicōes aq̄ꝝ · C armam :
cornua ul' defensiōes seu ocadēs fluctū ·
aut duplio cōmocōis · C armo : cornua
ul' defensio mētcum · C armon : coꝝ
mi muqui ul' defensio mutil · seu occi
dens mentes · aut duplio · C armel :
molliaces ul' tenūtudo · seu cognoscēs ·

cumaliõm · aut scam ecumaliõms · C a
romelite : molles ul' teñ · seu sacentes cũ
siõm · aut cognñ ecñadentib⁹ · C ar
puum : sacentes clare · ul' cognoscẽtes pe
spiale · C artago : sanctuario ul' sũma
cio · seu urbis medicans · aut auctas
sollempnis · C artigmenses : sanctã
tes ul' consũmati · siue cures sollemp
nes · aut urbane meritantes · C ar
chum : pfecta uocatio · ul' uocacõem pfec
siue urbs populi · aut auctas eorum ·
C archus : pfecte uocatus · ul' pfecta
vocacõ · q apud nos melius effertur · p
q' literam · u · dicatur q'tus · p⁹ c 1 a
C alaia : suũus dñs ul' pna leq: 6
puum · C alchon : dure fortes · ul' dur
fortitudie · seu sũmtas mutatis · a' pna
puum mũtacõms · C alphia : sũmta⁹
libans dñm · ul' pncapium libertatis ·
C alphor : sũmtas libans montes · l'
pncapũ libacõms magnifice · C allia :
summ⁹ dñs · ul' pncapũ dõ · C allim :
sũmtas ul' pncapũ · siue sũmtas eor
ul' pncapium eor · C alis : mũtis · siue
sume ungulans · aut pncapũ ungule ·
C alis : sũmtas una · ul' pncapium
assumpcõms · p⁹ c 1 a 2e: t. :
C arbaath : mors⁹ pcõ · ul' congregans
tempore · C arbet : mordes uita · ul' cõ
gregans pauide · p⁹ c 1 a 2e. v.
C auda : clangor tribulatus · aut pa
cuata fortis · clangor curte · aut clangẽs
cauere · C aue : paciencia ul' bucina ·
ex ritu hebreo uidetur ee exactũ nũm la
tum · p⁹ c 1 a · sequitur. e.
C edar : meror ul' tenebr · seu mẽs a'
tenebrosus · aut oriens · C edemoth :
anteedẽs ul' pius · siue oriental' · C eden :
oriens ul' orientalis · C edes : anteedẽs
ul' orientalis · C edma : antiquor ul'
anteedens · siue orientalis · C edmonei :
anteedẽtes · ul' antiqua filiaa · seu po
tes · aut orientales · C edmuhel : oriẽs
dõ · ul' anticellio dei · C edron : tribus
meror · ul' mutatio doloz · C elelija :
congregacõ ul' ecclia uent · C ephas :
petrus ul' finitas · hoc est · ul hebreum ·
C ephdza : expiacõ · ul' man⁹ dissipa
ta · C ephrata : expians ungle eius ·
ul' manũ dissipatũ sulcatans · C el
la : ad fundendũ iacta · ul' sulcatans
eam · siue tollens sibim · aut sustollẽs
se · C elata : nox dõ · ul' tollẽs sibim ·
et dñm · C elathachim : nullis gyga
cium · ul' humilitas forcũ · C elcab :
udicans pcẽm · ul' undicacõ pcatoz ·
C elcia : nullis ul' congregans dño ·
seu undicans dñm · aut undicacio
dñi · C elcon : undicans dolorem · l'
undicacõ iniquitas · C elchia : und
dicans arcum ul' undicacio sũmmita
tis · C elchi : occidentes ul' exterminato
res · C elcuma : anteedentes ul' oriẽta
les · C elicha : sol ul' ecclia uenens ·
C elino : nullio robusta · ul' congrega
fortitudinis · p⁹ c le: l. et e.
C lemens : ul' cõmonator ecclastes ·
C leophas : communẽ transcendens ·
ul' congregacõ tũsceptus · C leopat : congre
gans agnitos · ul' agnoscen dissoluens ·
C emelsel : orans dõ · ul' anticellio dei ·
C emna : zelotes p⁹ c le: c 1 n.
ul' zelotypus · C encas : possidẽs secta
tores · ul' possessio sectatoz · C endebes :
zelotes · sufficiens ad intellectũ · ul' zelo
typus habundanter intelligẽs · C ene
rech : signũ attjare · ul' sq lucina · C e
neroch : sq lucre · ul' signũ attjacturi ·
C enez : zelotypus ul' zelotes · seu pos
sessor itempatis · aut possessio itemp
tibilis · C enezi : zelotypi · ul' zelote ·
siue possessores itempti · aut possessio
nes cõemptabiles · C en : eg meum ·
ul' exitus mis · siue modus mis · aut
possessio mea ul' congregacõ · p⁹ c. le:
C epsam : ecclia · C epsa e 1 . p .
tm : congregans eos · ul' natores plas
macõms · C ereal : occidens terrem ·
ul' exterminator · C eretji : occidentes l'
exterminatores · p⁹ c. v 1 e sequi.
C resens : tenebrosus ul' tenebrel
cens · C reta : vocata ul' vocacõ cõsu
mata inter syrũ et hebreũ mystum est ·
C retes : vocatu ul' vocacõe sũmati ·
C reteules : vocati ul' vocacõe consũ
mati · p⁹ c 1 e. sequi. 6.
C elar : possidens pncapes · ul' pos
sessor pncapatus · ul' possessio pnca

ꝑalis · C elarea : possessio ꝑcaꝑis ·
C eleleth aor : possessa ꝑcape luas ·
ul' possessio luminis aduenientis · C e
lion : durus fortitudie · ul' durata for
titudinis · ꝑ c re seq t . ꝛ
C eth eus : tyrus ul' ablatus · siue
contractus · aut nimis excessio · C e
thim : tyri ul' ablati · siue structi · aut
mentem excedentes · C ethmoth : ti
gens tps · ul' ablatens responsionem ·
seu structa terre · aut insana respon
sionis · eor · C ethzon : tenebre ul ty
mana · C ethzonim : tenebrans eos ·
ul' thimana . eor · C ethyra : nexa
ul' copulata · siue thimana offens
aut mente excedens lumen · ꝑ c se ꝛ
C ilaa : ceus ul' luctus · siue allup
cio · ul' nomitus eius · C ma : lugens
ul' luctus · seu possidens eos · siue luc
tus eor · aut possessio eor · C mens
luctus ul' possessio · C met : lugentes
ul' possidentes · C moth : lamentatio · l'
lamentationes · seu lugentes tpi · aut pos
sidens responsionem · C metus : luct'
ul' possessio · q' apd nos melius effer
tur · l' q · litteram · ut dicitur quitus ·
C tyrus : meror ul' tristitia · C tpus
mens ul' tristis · C tyraces : mens pn
ceps · ul' ꝑcapis tristitia · mer hebreu
et greci mixtum e · C trus : hesitatio
ul' hesitator · C trnus : tyes ul' hesti
tas qd' apud nos melius effertur · per
q · litteram ubi dicitur quirin' · C tr
men : hesitas ul' hesitatio · C trenes :
hesites ul' hesitates · C trenenses : he
sitis ul' hesitates · C trspus : saeus
ul' cogmen · C ts : vomens ul' durus ·
C tson : durus nuquus · ul' turis no
meris dolorem · C tson : lesticians e
os · ul' durata eor · siue tre gunt meos
aut vomitus nunciationis · C teu :
amites ul' stupentes · seu mirantes · l'
admiratio · post c sequitur o
C oph : vocatio ul' delusio · C ophath :
mordentes ul' segregatio · siue mortis ·
a' segregatio · C ophla : muetans ul' m
utatio · C ophlaam : mutans ꝓpli
ul' mutatio ꝓpli · C oho : excussio ul'
ꝑturbatio · siue ꝑturbans aut excussio

C olaa : nox facta · ul' vas factio · C o
lasa : nox videntis · nox dni · aut nox
dica · C oloma : nox eor · ul' nox forti
tudinis · C olomenses : voces eor · ul'
revelatio eor · C ololis : voces facte
overticnae · C oliens : ul' voces facte ·
C olozan : nox fornicaria · ul' fictio
dictionis · C oloces : omis ul' celatio ·
siue mutilgatio · aut obumbratio · C on
dimens : cyphus ul' phiala · C orban :
donu ul' oblatio · C orbana : donum et
ul' oblatio eius · C orbanan : donum
gre · ul' oblatio gratificationis · C orne
lius : intelligens cumulationem · ul' in
tellectu accumulationis · C olam dim
nans · ul' diminutio · aut diminutio eor ·
C ur : gelu ul' ꝑ c le n . t . v .
frigus · C us : durus ul' vomens ur ·
C uthia : vinum ul' duplicatas · C u
thei : duplices ul' in vinum · C ulba :
canis ul' latratus · C luban : canis mis
ul' latius mihi · hucusq' p simplicem
e · litteram sine aspiratione lecta : o pncipi
nominu · exinde q' sequntur aspiratio
addita · t · ꝑ chi · greci legenda s · hec
dum tu es · qd' hebreus sino · u ipse chi ·
leum · sed nomina q' apud nos ꝓhac legi
tur apud eos scribuntur ꝓ heth · que
duplici aspiratione pferetur · ꝑ c se
C habol : qi gineu · ul' qi gim h r a
nans · C habon : qi intelligens · ul' qi i
telligentia · C habonim : luba ul' crustu
la · ul' qi intelligens eos · ul' qi intelli
gentia eor · C habonim : man' spma
tum · ul' actus spmat · siue ꝓgantes ·
aut ꝓgationes · C habur displiciam
ul' indignatio · C habor : coniungens
ul' incantator · siue inuentio · ul' incanta
tio · C habra : qi sitientes · ul' qi electio ·
C hadpn : sculpens ul' sculptura · C ha
ullaa : fortis ingulans · ul' robusta in
ri sustatio · C halaal : contenta re
gio communiones · ul' cotextio regionis ·
finitate · aut nutimenti · C halachath :
pascens ul' nutriens · seu pabulum ·
C halad : pascens matin · ul' columna
tio telluris · C hamalach : omnem
fortitudinem ins · ul' ois fortitudinis
institutio · C halamat : occ amat · uel

omīs amarituđo · C halamath: mīs
est · ul' oblīmaut · siue cōsumacō futā ·
C halame: omīs ul' oēs · ul' oēs nos ·
aut oblumacō futā · C halchal: palcēs
ul' nutiens · seu pabulū aut nutimeū ·
C halcea: q̄i fera · ul' q̄i fitas · seu q̄i
demonū · aut q̄i mamilla · C halcei:
q̄i fere · ul' q̄i feroces · seu q̄i demones
aut q̄i mamille · C hale: contecta re
gio · ul' contenō regioms · C haleb:
cams ul' q̄i unde · seu q̄i oz · aut q̄i
omē oz: C halelelum: contegens re
gio eos · ul' tecta regio eoz · C alph:
tegens regiōm erroꝛis · ul' tecto
regioms ullaq̄te · C ham: callid⁹
seu calor · aut caliditas · C ham: sur
gens ul' resurrecio · seu necessitas a'
necessarius · C hamaal: fidelis unx
cio · ul' simulitudo despectōms · C ha
mam: fidelis ꝓpl̄o · ul' fidelis · aut fide
litas ꝓpli · C hamaam: filio l' fidelis
seu fidelis · ul' fidelitas dono · aut sim
litudo ḡtificatiōms · C hamoam: fide
lis ꝓpl̄o · ul' simlitudo eoz · C hamon:
suḡens dolor · ul' callidus merot · seu
callida miq̄tas · aut necessitas nīa
cōms · C hamos: congregās ul' congrega
tus · siue q̄i attractans · aut q̄i ēcracō ·
C hamuhel: calēs dō · ul' callidus de⁹
seu dei necessitas · aut dei resurrecio ·
C hamuelite: calūtes dō · ul' callidi
dei · siue dō necessary · aut dō resurgētes ·
C hamul: calefactus vos · ul' calefactō
voꝛis · C hamul: surgens dolor · ul' ne
cessarie pr̄iens · seu calens dolore · a' cali
ditas pr̄uētus · C hana: zelus ul' emu
lacō · seu possedit eos · aut possessio eoz ·
C hanaan: suspirans aut motus eoz ·
siue humilis · aut negociator · C hana
han: zelus ꝓpli · ul' emulans ꝓplin ·
seu possidens ꝓplos · aut possessio ꝓploꝝ ·
C hanaan: possidēs donum · l' emula
tor gr̄e · C hanaan: erubescens ul' rei
sus est · seu q̄i monētes · aut q̄i respon
dētes · C hanan: paupal⁹ ul' negoci
tor · seu possidēs donum · aut emulator
gr̄e · C hanaa: humilias eū · ul' nego
cians ei · seu possidens eum · a' emula
tor gr̄e eius · C hanana: humilias
eum · ul' negocians ei · seu possidens ·
donum eius · aut emulator gr̄e eius ·
C hananeus: possidens ul' possessio ·
C hananeus emulator. ul' zelotes ·
siue ꝓpl̄atus · aut negociator · C hana
nei: possidētes ul' possessiōes · C hana
nei: zelotes aut emlatores · seu ꝓpl̄a
aut negociatores · C hanam: humi
litas · ul' tp̄e paupertas · siue mita
bilis · C hanam: pauperlus meus ·
ul' negocians mihi · seu possidens do
num meum · aut emulator gr̄e mee ·
C hananei: humilis ul' possidentes ·
seu zelotipi · aut emulatores · C apha
hel: congregans dō · ul' ecclia dei · C a
tracha: ira furens · ul' foramē irasi
bile · C haraba: exercitus ul' castra ·
filioꝝ israhel: C haralla: laudis lau
dis · ul' opidum laudacōms · C ha
ram: lux ul' foramē · aut sublimis
aut irascibilis · C haram: fodiens
eos · ul' effodio eoz · C haram: lux
ul' ira · siue furor aut foramē · C har
chaath: murmurans pr̄em · ul' mur
migracō temporis · C hart: desilio l'
consilio · siue agnitus ul' cognitō · C har
mamos: agnus congregatus · ul' qi ag
nitō · ul' qi animā angustie · C har
mū: munera grata · ul' cognitus aque ·
C harsena: furor habundans · ul' oēs
aque · C harsha: pfecta vocacō · ul' p
fecta vocatiōem · C harthan: pfecta vo
catō dom · ul' pfecta vocatiōem gratie ·
C hasaloth: spes eoz · ul' qi ꝓpl̄antes ·
C hasin: calix mihi · ul' immola mi ·
siue calix mīs · aut in malicia mea ·
C hasion: calix motus · seu calix mi
mutans · ul' immolatō muquitas · aut
immolatō mutatis · C hased: qi ꝓpl̄an
tes · ul' qi coplantes tp̄i sunt · C hal
dei: mutatō nomīe · C haselen: spes
eius · ul' ꝓpl̄us meus · C haselon: for
tis duratā · ul' fortitudīe durus · C ha
seth: messor ul' messis · seu dure fortis
aut durus fortitudīe · C hatphin:
immolans eoz · ul' talia minuens · C ha
tsion: cōsumatō ul' omīs dolor · siue
incendēs aut incendui · C hatton:
scelus ul' titubans · siue ꝓtectus aut ꝓ

tecnio · C hazbi : mendacium uł mendacium · C hazib : fictio uł mendacium · p̄c le.h r e C hebron : cōiugium uł incantacio · seu incens sempiterne · aut ubio sempiterna · C he del : signū pauris · uł scientia tabularū · C hebron : lacrei uł albentes · C helera : pro dñi uł patiens dñm · C helkar : mendiū uł ydolatria · C helion : mendiū uł ydolatria · C helmath : pars dom · uł donacio ptita · C helon : abundo uł ydolatria · seu omis dolor · aut revelacio eor · C helion : signum delinans · uel scientia · C heme : q̄i cathara · uel q̄i lucerne · C henerech : signum cathare · uł quasi lucna · C henerech : quasi lucerne · uł signa catharorum · C henoch : cantatum uł cathara · seu agnitū lumen · aut cognicō luminis · C hereloth : ubio signi · uł iudicii signum · C herechun : disponētes eos · uł dispōcōes eor · C herethero : cogite auferens · uł cognita ablatio · tener aut cognicō cumulationis · C hermel : molle · uł tenerum siue agni · C hews : glacies uł solutudo · C herub : scientia multiplicata · uł scie plenitudo · C heruim : unicolata pictura · uł scientia multiplicata · seu scientie plenitudo · aut q̄i plures scientie et intellectus · C heruim : id qđ cherubim · C helon : pregēs uł precio · siue scelus aut ethica · C hel lum : uł chellui : ydolatria siue mendacium · aut mendiū · C hech : pauces uł paullio · C hetemmith : signum infamie · uł fortitudo infortunii · C hechi : signata uł mentū · uł formidantes · aut inclamentes · p̄c le h et.j. C hidon : scutū uł clypeus · C hi pham : expians · uł expiatio · seu catulus eius · aut manus dissipata · q̄a ad̄ dicunt catulū leonem · sigt · qđ greci dicunt vermt · C hilaab : ad̄ dictans patrū · uł ad̄dictatio patris · C hilil : robustus uł fortitudo · C hilloch : stulti signū · uł stultitie deligatio · C hilum : ad̄dictans eos · uł ad̄dictatio eor · post c le.h et o.

C hoa : ecclia uł congregatio · C hadad : maximū uł principium · C hobal : contemptnans · uł contemptatio · C hobal : grauitudo · uł turris electū · C hodchod : hastiago · uł hastigenses · C hodonazer : capiens plasma unum · uł capta una plasmata · C hodorlaogomer : q̄i genua ad mampli · uł q̄i hūs decoris mampulum · C hodorlaomor : q̄i ge · et c · q̄ · d · C hoeleth : ecclesiastes greece · conantator latine · C homarim : editus uł lamentes · C homor : lascelens uł provocans siue lascelcōes uł provocacōes · C honemas : peculius dño · uł paullio dō · C hobal : decaluans patrū · uł caluaria patris · C hoze : clamans siue glacies · aut caluaria · C horeb : ardor uł siccitas · siue cor · aut solutudo · C horeb : mīa uł malla · siue temptans aut temptatio · C herens : inquirendus uł hūs siue foraminatus · aut de foramē · C horei : hūi uł inquirendi · siue foraminata · uł de foraminibus · C horethia : dispergens uł dispsio · siue dissipans · aut dissipatio · C hori : clau' mūs · siue claudicatio mea · aut glacies mea · uel clamatiū · C horithe : glacies mei · uł clamantes michi · siue caluus mei · aut caluaria mea · C horei : foramīa uł foramīa · seu post me · aut foramīa mea · C horrent : urban' uł oritur pē se · seu nihil eor · aut administratio rei publice · C hotutu : cauis uł cōsulentes ō · seu decuriones eor · aut publica administratores · C horographia : regiones descripte · uł regio mei descriptio · C horoza : hic secretū meū · uł hic secretū mī · uł hic unctium meū · C hos : calix uł potatio · C hosi : calix mūs · uł potatio mea · C hosan : calix donatus · uł potus gratificōms · C houm : congrās eos · uel congregatio eor · C holbi : iniquitas uł mīdatio · C hozabech : iniqua dom' uł mīdatio hūtatulū · p̄c le.h.n. C hub : grauitas uł condemptatio · C hum : peccatis uł paullio · C hubs : ethiops · uł tenebrosus · C husai : niger · uł tenebrosus · uultur uł demorans · C husam : tenebrans eos · aut

ingredo eoꝝ · C hulam : tenebꝝ domꝰ · ul' ingredo gratificacoꝰ · C hulamtela thami : tenebrosa miquitas · ul' ingredo tpietatis · C huli : miger mꝰ · ul' tenebꝝ me · C huli : secretꝰ ul' silenꝰ · siue archanꝰ · aut ꝓfuntitas · C hula : dum aa ista · ul' tenebrolus iste · Incipit

Onomꝰ hebꝝ ꝑ d aꝰ a.

D aba : clunis ul' pclunis · D aba : clunis mꝰ · ul' proclunis meum · D abat : oraculꝰ ul' loqla · D abereth : oraculꝰ forꝰ · ul' locuꝰ puteoꝝ · D abreamin · paralippomenon grece · ubi dicꝝla · D abu : loqꝰ ul' loquela · seu loqꝰ dꝰ · aut oraclin dei · D abua : loquꝰ ei · ul' loqla eius · siue loqꝝ ei dꝰ · aut auctis literaꝝ · D aba : loquens ul' locuꝰ · siue oraculum aut loquela · D achar : cꝰpungens ul' cpunctꝰ · siue cpungẽtes · aut cpunctoꝰ · D adam : uidicans ul' iudicaꝰ · siue solitarius · a' frꝰelis eius · D acha : fortis malicia · ul' iudicaꝰ maledictoꝰ · D aceri : fortes maligni · ul' iudicaꝰ maledictoꝰ · D aphea : ad helio ul' remissio · seu ad herentes · aut pulsaꝰ · D aphuen : pulsans oꝛꝺ · ul' ad helio fontis · D aphum : signꝰ optimꝰ · ul' signꝰ optꝰ · D agan : ciuitas ul' tumultus · seu pisao domiꝝ · aut pisas gratificatus · D agon : pisas mꝛꝺus · ul' pisas ebriae · aut pisas miquus · aut pisas miquitatis · D alaf : fortis dñs · ul' pauperculus dꝰ · D alaias : habitans dñs · ul' pauperculus dꝰ · D alaian : habitans dñs est · l' pauperculus dꝰ est · D alam : egꝰ pauper · ul' egena paupertas · D alila : stulta · ul' pauperula · D almaga : grandis egestas · ul' magnitudo egestatis · D almatica : grandis egestas · ul' magnitudo pauptatis · D almamicha : stulta quꝫ pauptas ul' pauꝑ requiescens supꝛus · D amam : sanguis · ul' sanguines · seu sanguinꝫ · aut sangineus · D amas : silens caput · ul' silenꝫ capitis · D amalaus : sanguis lacꝛi · ul' sanguineus lacꝛus · D amalaus : sanguinem bibens · ul' sanguinẽ ꝓpriams · siꝫ sangꝝ ms ꝓtus · aut sangums oculum · D amalcem : lacꝛi ul' sanguinꝫ oscula · D amalcem : sanguinẽ bibentes · uel sangꝝem ꝓpriantes · ul' sanguinꝫ potatores · aut sangꝝee potiones · D apua cã · aut iudicium · seu silens aut silenꝫ · D ar : caula eius · aut iudiciꝫ eius · D arme : iudices ul' cantoꝛes · D arel : caula dei · ul' iudicium · siue iudicis dꝰ · aut iudicaut me dꝰ · D arum : auctalis · ul' affricanus · D aran : idem · D arae : geniꝛaꝰ · cognoꝰ · ul' gniꝛaꝰ cõmixtoꝰ · D arus : feralis ul' augmentatus · D arom : affrica · ul' plaga australis · D aroma : idẽ · D asem : fermꝫ · ul' remanculꝫ · D athan : domum eoꝝ · ul' domꝫ sufficiens · D achemar : domꝫ formdolosam · ul' dom sufficiencam accipiens · D auo : fortis manu · ul' usu delectabilis · Post. d. Ge. E.

D ebalam : delectatio sꝛꝺ · ul' delectaoꝰ secularis · D ebalech : apes defecans · l' eloqnca defecata · D eblata : palata · l' obprobium · aut greco sinẽ deblata ꝛo ms · cauras mtꝛꝫ · D eblathamm : platee · ul' obpbria · seu platee eoꝝ · aut obpbria eoꝝ · D ebelam : delectatio sꝛꝺ · ul' delectacoꝰ secularis · D ebelathamm : lacꝛs ul' malle · qꝫ solent ꝓmgẽ de tectabus tuas · qꝫ hebrei debelathi mitaꝑa uerunt · D eberech : locuꝰ ul' usum · D eberech : locuꝰ ul' usum timens · D ebri : loqꝰ ul' loqla · siue usum timens · aut usi timor · mtellectꝫ uel habundantes intelligẽs · D ebongad : sufficiens ad mtellectꝫ temptacoms · ul' habundant mtelligẽs · accinctum latrunculꝫ · D ebora : apis ul' loqꝛs · seu loqꝰ · aut eloqnca · D ecla : adhe rens ul' pulsans · seu remittens a' remissio · D eda : plantata ul' plasmata · siue stabilitas aut postulacoꝰ · D edam : hꝫ iudiciꝫ · ul' tale iudiciꝫ · D edara : geniꝛaꝰ eius · ul' gniꝛaꝰ eoꝝ · D ephea : pulsans ul' adhens · siue pulsacoꝰ aut remissio · D elana : habitans dñm · ul' pauperculus dꝰ · D elean : egens · ul' egestas eoꝝ · D elehem : egẽs · ul' eoꝝ egestas · D elech : tabule ul' tabulatꝫ · seu pauꝑ · aut tanua ·

D elyson: pauper egenus · ul' egenus con
templator · D elo: tamen ul' pauperis
D elch: pauper egenus · ul' pauperis e
genus · D emas: silens aut cernens
siue silenciū · aut sanguineus · D eme
trius: numeri plenus · ul' uehementer
inectens · seu fortis ad plenitudō · aut
robustus uirga decore · D emna: cū
ul' audiaum · seu silens · aut silenciū ·
D emelyon: silicium ylicis · mercenarius ·
ul' sanguineus cruentans · D emon: sag
neus mercator · ul' sufficiens iniquitas · D e
momū: sanguineus mercatis · ul' sufficiēs
miquitas eorū · D eneba: audiaū fons
ul' audiaū afferens · D enalyaba: cū
pressio · ul' silenciū sentatus · D erben: lo
quens · ul' filius generationis · D erbens:
loquens generatus · D erelyon: loquela
pauens · ul' generatio pusillorū · D elam:
fortis ul' helephantus · ul' fortitudo he
lephantis · D ellan: fortis dignitas
ul' pinguedo elevationis · D elech: mu
tus ul' tunctio · siue pretio calcatiō · D e
lon: fortis papilla · ul' calcaneū eam ·
suo sinoē · hebraice autē pinguedo m
ea · aut eius · i · familia holocaustorū ·
D enhel: agnoscant deū · ul' agnoscat
deus · post D sequatur ch ·
D rabol: declinans · ul' declinū meus ·
greece autē or exercitator · ul' claudus
ergastulo · D raphenes: illuminans
ul' diluadum · D rana: egritudines
sublatans · ul' egritudinū sublatatio · hu
plalma: pentatio · ul' hyē sed cessatio ·
siue Anū · aut hat · greco aut sermoē
meē voū distinctiō · D rbon: sufficiens intellectū · ul' habundat intelli
gens · D rbongad: sufficiens ad in
tellectū temptationis eorū · aut mul
tus eorū · D rmona: sublimitas · ul'
lacus murmurans mea · cū h · ul' audiaū
illud · D ruel: iudicio hui · ul' causi
dia ista · D romsus: diuidentis · ul'
uehementer fugiens · D rolchyre: pul
chi ad intelligendū · ul' pulchre cōte
gende · liū aut gemma castorea · D rs
chorus: pulchre contegens · ul' pulch
ad tegendū · D rolyphim: abruens
ul' abrenūciō · D rochyes: specolus i

salsus · ul' decor mi sameus · D rlam: for
tis helephans · ul' fortitudo helephantis ·
D rson: anus aut pinguedo · seu for
tis papilla · aut calcaneū eius · D rsine:
ad occidentē · ul' occidentales · D yzio:
quietus ul' ylex · p'd. ch. o.
D och: cōmotus · siue sollicitans · aut
sollicitudo · D odamm: patruus uel
patruelis · D odam: patruus dñi est ·
ul' patruelis dñi est · D oech: motus
ul' mortuus · siue sollicitatus · aut solli
citudo · D omm: turba ul' ascensus
turbe · D omma: silens ul' silenciū ·
D on: audiaū ul' audicator · D or: na
tiuitas · ul' generatiō · D oram: generans
populos · ul' generatiō populorū · D orbas:
caprea ul' damula · D orda: natiuitas
fortis · ul' gratiō desiderabil · D ormm:
gratus excelse · ul' generatiō exaltata ·
D orye: gemitus furor · ul' gratiōnis
medicamentū · D ormm: gratiōes excel
se · ul' gratiōnū exaltatiō · D ornphee:
natiuitas aduentus humil · ul' gratiō
pusilli nemoris · D oseehyens: calcians
stupida · ul' vitiosē formidans · p'd
D udi: solitarius ul' fraternel · ch. n.
D ui: deus ul' pulchritudo · D uel:
decorans dñi · uel pulchritudo dī · D una:
tacens ul' silenciū · siue gaudiū et leti
cia · D urye: loquax · aut locutiō · seu lo
quens fi' aut locutiō frīs · D uram pl'
chritudo: ul' loqla · seu loquens plō ·
aut pulchritudo eorū · D rusilla: gens
paalia · ul' generationem paaliam · hi

Equnt noi pe au b ·
sapientia · ·
bal: nullis uetus · ul' uetus
vorago · seu uallis deficiens · aut acer
uus lapidū · E brona: transiens ul'
transitiō · siue transcendēs · aut trāsgr
sio · E brona: mercator ul' mercatiō ·
siue coniugū · aut ruina sempitina · E
brom: transiens mī · ul' trānsitiō mea ·
seu transcendēs mea · aut trānsgressio mā ·
E brom: mercator mīs · ul' mercan
tiō mea · siue cōiugū meū · aut ru
ina sempitina · E bromte: transeun
tes me · ul' mercī · siue transitus mei ·
aut trānsgressiones mee · E bromtes:

incantatores mea · ul' incantacões mee · seu cõiugati · aut uidentes sup me · ℔ dada : ornata ul' uoluptuosa · ℔ dẽta : uoluptas eius · ul' deliciose ornata · ℔ denum : uoluptates delicõse · ul' ornata diuaole · ℔ den : uoluptas ul' ornatus · seu diuiae aut deliciae · ℔ den na : uoluptas pulchra · ul' deliae pul dre · siue ornatus pulch' aut diuiae pulchitudinis · ℔ der uoluptas ingri lie · ul' ornatus surgens · seu diuiae effuse · aut delectacõ relurgens · ℔ des : deliciis tollens · ul' uoluptuosa plac macio · ℔ dilla : delicata mulier · uel uoluptuosa · ℔ dua : uoluptuosa pul dra · ul' ornamentũ pulchitudinis · ℔ dnas : ornatum tollens · ul' diuico la plalmacõ · siue deliciis ipens · aut uoluptuosus coluber · ℔ dom : rufus ul' fuluus · siue cẽnus · aut sangneus · ℔ doma : rufa ul' cena · siue rubes aut sangunea · ℔ dra : mũdacõ pastit me · ul' mũdacõ pastus mei · ℔ dram : m undacõ malo' · ul' natiuitas pessiõ' · aut mundacõ pabiõ' meo' · p'c · ℔ ferum : crescens ul' auctus · sc · f · aut fertilis · ℔ ferentes : augẽtes ul' aucti · siue ferules aut crescẽtes · ℔ fera : udens aut frugifera · seu fulis · aut puluerulenta · ℔ ferm : auctus uel crescens · aut fertilis · aut fecundus · ℔ feta : ad appue · ul' apuis sis · ℔ f from : pulus mi'is · ul' pulus inutil · seu pulus co' · aut usio miquitatis · ℔ fict : mentiua ul' effundẽs me · aut dissolutus michi · ℔ ficarith : dissolu cõ umbraci · ul' effusio usiomis sium mace · ℔ fici : udens ul' frugifera · seu fulis · aut puluulẽta · ℔ ficta : u dens ul' frugifera seu udentes · aut puluulenti · ℔ fictus : effundẽs decorẽ ul' dissoluens ymagines · ℔ fict : mẽ tiua cõsurgens · ul' effusio ingilus siue dissoluens pollicens · aut reuoluacio · ℔ ficte : effusi ingilus · ul' mentiur consurgẽtes · siue dissoluti pollicei · a' reloluentes cõsurrecoẽm · ℔ finella · mẽsura effundẽs uanum · ul' resurrec tio dissoluens uanitatẽ · ℔ felim :

consilium meũ · ul' anima mea · seu finis co' · aut uolumtas mea mea · ℔ felu : uoluntas mea mea · ul' aia mea meis · seu fines co' · aut soluiacores mũ · ℔ fice : fecunditas ul' augmẽtacõ · ℔ fi : mẽsura tum modio' · ul' iij · modii mensurati · ℔ fon : suppmduntiũ · ul' suppiuniatus · ℔ fra : mensura rectitudinis · ul' uo luntas mea mea · p'c · sc · g · ℔ gathan : sollempne mandatũ iuile · ul' leta dom' tũsioms · ℔ gbathanus : sollempne mandatũ humilis uir · uel leta dom' tũsioms · ℔ gens : letus l' sollempnis · ℔ gyptaus : tenebr' ul' an gustia · siue tribulacõ coangustans · aut tũsioms coangustacõ · ℔ gyptaac' tenebrosus · ul' coangustatus · ℔ gla : = siue tribulac' coangustat' aut coangustac' tribulat'
mutula ul' iuuencla · siue sollempnis · aut festiuitas eius · ipa ẽ mchol ipoc dõ · q̃ genuit ei iecham · au' ptu occu buit · ℔ glaum : utule ul' iuuenale · siue sollempnes eis · aut festiuitates co' · ℔ glon : utulus mewris · uel iuuenculus miquitatis · siue sollemp ne murm · aut festiuitas mutilis · ℔ la : maledicta · p'c · sequ' · l · ul' tpi seu terebmtus · aut arbuscula · ℔ laach : ad solum · ul' ad solutarũ · siue ad imũ · aut maledicio peccati · ℔ lada : di fiu' ul' dei testimonium seu maledicõ fortitudinis · aut terebmt' delidabilis · ℔ llada : ad laam ul' al censum · seu laus ciuitas · aut di scã · spro autẽ sinone mtpr̃ sup hac · ℔ la de : ascensio · ul' ad ascensum · siue di uinus · aut maledicõ testimoniu · ℔ lam : orbis ul' seculi · aut postis · aut supluminare · ℔ lam : uestimẽtũ · ul' cõpallio · seu despiciens oppõ · ℔ la mite : orbes ul' secula · seu postes · aut supluminaria · ℔ lamste : uestibulũ ul' cõpati · seu decipiẽtes · aut oppositi · ℔ las : maledictus ipse · ul' faciens opacõem · ℔ lasi opacõ · ul' ad faciẽd' seu laudem faciẽs · aut laudabil' plac macõ · ℔ llasi : opacõ ul' faciendi · siue domũ suiboliens · aut dei plalma cio · ℔ llalar : ysac separans · ul' is sepa rõ om · ul' declinans · aut di decimacõ ·

℟ llalat: laudans carnem · ul' laudõ
carnaliũ · siue laus sublollentiũ · uoci
lantes · aut laudãs plasmacõem suã
tantes · ℟ lath: unum ul' unitas · siue
solutaꝝ? aut solutus · ℟ lath: aulo
nes ul' rebunitus · siue dõ precans · aut
maledictus tpe preꝛ · ℟ llane: appli
cans · ul' pleuacõ · siue applicabe · aut
pleꝯtur · ℟ llon: deuotans · ul' fortí
tudine robustus · ℟ leham: ps eoꝝ ·
ul' testimoniũ eoꝝ · siue dõ surgens · a'
di necessarius · ℟ lehan: ps eoꝝ · uel
testimoniũ eoꝝ · seu dei potio · aut dei
possessio · ℟ lehach: poteõ ul' potentia
la · seu poteõ temporis · aut potentia
la pedũs · ℟ lehese: aduocacõ · ul' ad
uocata · ℟ lehesleus: aduocatus · ℟ l
ehesi: aduocatus mẽ · ul' aduocata mea ·
℟ lhea: ad salam · ul' de sala · ℟ laele:
cõsciensio · ul' ad cõsciensiõem · ℟ leumã:
di mei deus · ul' dei mei pulchritudo ·
℟ leazarus: dõs mẽs aduitor consiliu ·
ul' dõs mẽs aduuuans testimãter · ℟ leh:
dõs pe · ul' dei pmitas · ℟ lech: porcaoꝝ
porrumela · lechite graculi ul' poteõs ·
℟ leiel: ascendens ul' ascensioms ·
siue ascendẽs · ul' ascensio · ℟ llel: lau
dans · ul' laudacõ · ℟ lel: postea uel
seculo · seu nethibulũ · aut supplumma
te eoꝝ · ℟ lama: potus eius · ul' scim
eus · siue dim cillens · aut dim acapu
ens · ℟ leazar: dõs mẽs aduitor · ul' di
mei aditoriũ · ℟ llemon: scã dei ·
l' ad ascensiõem · ℟ llemon: greca ul'
greceꝝ · ℟ leon: diminutas ul' ad labo
rantes · tpe elt mons oliueti · de quo
dñs coram discipulis suis ascendit i
celũ · ℟ lela: ad mfulã · ul' ad tacẽdũ
siue dim sublollens · aut dei plasmacõ ·
℟ leuter? scrin ornans · ul' exercituũ
cohabitacõ · ℟ liab: dõs mẽs pe · ul' dei
mei patmitas · ℟ lyab: tuna abscõ
sio · ul' neqqũ absconditus · siue dõ
mẽs pe eius · aut dei mei pmitas et ·
℟ lyachim: dõ mẽs resuscitabit · ul'
dõ mẽs fi eoꝝ · ℟ lyada: dõs mẽs cog
uit · ul' dõs mẽs audi · ul' dei mei sius ·
aut dei mei testimoniũ · ℟ lyadam:
dõ mẽs cognouit eos · ul' dõs mẽs audi
et eos · siue dõs mẽs suet eis · aut dõ mẽs
testificator eoꝝ · ℟ lyade: dõ mẽs cogno
uit · ul' deus mẽs audiet · siue dei mei f'
mus · aut dei mei testimoniũ · ℟ lyam:
dõ mẽs populus · ul' dei mei populo · si
ue dõ mẽs mirabilis eis · aut dõ meus
eoꝝ miraclin · ℟ lysub: dõ mẽs factuꝝ
incendẽs · ul' dõ mẽs plasmacõem suã · ℟
lyatha: dõ mẽs tu · ul' dõ uem · siue
deo mẽo precans · aut dei mei tempus ·
℟ lyatham: dõ mẽ callens · ul' dei mẽ
callidus · ul' dõ meo surgens · ul' di mei
necessarius · ℟ liau: nethibula · ul' male
dicti · seu postes · aut supluminara · ℟ ly
da: dõ mẽs nouit · ul' scã dei mei · ℟ ly
dad: dei mei patruus · ul' dõ meus pa
truelis · ℟ lydae: dõ mẽs sat tpm esse ·
ul' dõ mẽs sat tpm uuẽ · siue dõ meus
susceptos nouit · aut dõ mẽs nouit sus
cipiendos · ℟ lydelach: accensus emiss'
gnis · ul' emissio gnmis acuati · siue
dõ mẽs sat porcoem · aut dõ mẽs nouit
prelam · ℟ lyeser: dõ mẽs fortis · uel
deus meus aditor · siue dõ mẽo separatus
aut dei mei sanctificacõ · ℟ lyphal: deus
mẽs mirabilis · ul' dei mei miraculum ·
℟ lyphaleth: dõ mẽs diuidẽs · ul' dei
mei diuisio · siue dõ mẽs mirabiliter ·
saluans nuptes · aut dõ mẽs mirabili
liuans paudos · ℟ lyam: dei mẽ ppls ·
ul' dei mei congregacõ · ℟ lyamam: deus
mẽs donans · ul' dõ mẽs dominãs · siue
dõ mẽo diuante · ℟ lymas: emigredi fa
cens · ul' ad emigressioem ingrediens ·
℟ lymelech: ad regem ul' ad principẽ ·
siue dei mei regnũ · aut dõ regnator ·
℟ lyon: excelsus ul' sublimitas · siue
dei dolor · aut dõ mirabilis · ℟ lyonay:
sublimis multum · ul' excelsus deuocator ·
℟ lyoreb: dei mei hyemps · et dei mei
tempestas · ℟ lysa: ad mfulã · ul' di mẽ
salutacõ · ℟ lysabeth: dei mei septima
na · ul' dõ mẽs cognouit · siue dei mei
iuramẽtũ · aut dei mei sanctas · ℟ lysaph:
dei mei speculo · ul' dõ mẽs speculator ·
siue dõ meus absconditus · aut di mei
absconsio · ℟ lysaph: dei mei labium ·
ul' di mei unielim · siue dei mei specu
lum · aut dei mei angustia · ℟ lysa

pham: dei mei leprus · ul' dei mei ereus
siue dei mei speculator · aut dei mei ui
alis supinus · € lysaye: dei mei salus ·
ul' deus meus defend' me · € lysame:
ds meus adiuuit me · ul' ds meus exau
diuit · € lysar: dei mei princeps · ul' dei
mei uelamen · siue pr meus fortis · aut
pr mis coangustatus · € lyser: di mei
salus · ul' deus mis hic est · siue ds me'
salutis meæ · a' ds meus saluans pau
dos · € lysua: dei mei salus · ul' dei m
peccd · € lysue: dei mei salus · ul' dei
mei peccata · € lysar: dei mei murus ·
ul' deo meo continens · siue pr meus
fortis · aut pater coangustans me ·
lyd: deus meus · ul' deus meus ille ·
€ lmadan: dei risus · ul' dei cumula
tio · € lmelech: dei regnum · ul' ds reg
nator: € lynodab: dei gnatio · ul' dei na
tiuitas · € lmodab: dei mensura · uel
dei matis papuam · € lmon: cotemp
nens · ul' cotemptus · € lmondabla
thaim: cotemptus palatios · ul' con
temptus oppbrioz · € lmon: locus
ul' ille · siue hic · aut otemptnens me ·
€ lnathan: addens · ul' adiecto · l' ad
dante · ul' dei donatio · € lo: deo ul' dei
tas · siue exercitus · aut exercitus eorum ·
€ loc'poria: time multu' ul' opes eoz ·
€ loy: deus mis · ul' deus mei · € lom:
exercitus fortitud · ul' exercitus fort
tudie · € lon: fortis ul' roborans · seu
regio campestris · aut exercitus fortitu
do · € loch: angelus · ul' angelus sig
num · siue ds respondes · a' dei temp' ·
€ luathba: nana absconsio · ul' nequ
absconditus · € lthaa: nanus nomi
tus · ul' nequaq' nomens · € lehere:
pfens ul' placo · € lehereem: prudit ·
ul' placo eoz · € lehereu: pferens to
tem · ul' placo oculi · € lehoiechd: na
tiuitas ul' ad natiuitate · € luan:
exaltatus · ul' exaltatio · € lud: gloria
bundus · ul' accipies glam · € lud: de
um dolens · ul' dm gemes · Pe le·
€ mach: nallis pfunditas · tit ·
€ machm: nalles ul' pfunditas
eoz · € machuel: nallis diuina · ul'
pfunditas dei · € man: callidus ul'
accipiens · seu calor eoz · € mach:
formidans eos · ul' accipio eoz · siue i
dignans rigide · aut indignator rigi
dus · € machens: formido eoz · uel
accipies eos · seu indignans rigide ul'
indignatio rigida · € mans: mater
testimans · aut desiderium tristiq · € m
ma: mat' ul' desiderium · € mam: mi
eoz · ul' desidans eoz · € manuhel: no
bisum ds · ul' nobilitat diuinitas · €
mechalalis: nallis conadens · ul' nall
cogitions · € mer: ubium ul' sino · siue
sinocinans · aut sinocinatio · € mm:
gentes ul' pli · siue horrendi · aut tribu
les · € mona: calor eius · ul' accipies
eum · € moz: asinus ul' asineus ·
siue loquax · aut amaricans · € mo
tuum: asin ul' asinei · seu loquentes a'
amaricati · € morith: mat' lux mea ·
ul' desidans desidium · Pe le· u·
€ u: fons · ul' oculus · € na: ecce hic
sit · ul' ecce oculus · seu fons ei · a' dei
eius · € nae: fortis ul' potens · siue gy
gas aut tribulis · € nachm: fortes l'
potentes · seu gygantes · aut tribules ·
€ nadda: fons acutus · ul' oculi exa
cerbo · aut fons sufficiens · aut oculus
testimoni · € nadab: spontaneus · ul'
oculus uoluntarius · € naddan: dei
iudicans · ul' fons iudicii · € nagal
lim: fons illicite · ul' oculi' ululoz · €
nai: fons meus · ul' oculus mis · € na
im: ecce homo ul' ecce o oculi mei · seu
fontes aut oculi eoz · € nmaneh: ecce
decepit · ul' ecce decepio · € nathan:
ad dante · ul' ds dante · siue fons datus
eis · aut oculus donatoris eoz · € n
nathan: dans gem · ul' dantis gra ·
siue fons datus mgis · aut oculi dati
responsum · € neema: renocata dedi
catio · ul' renocamina dedicationis · € n
dad: fons soluti · ul' oculus subtilis ·
€ ndoz: fons gnationis · ul' oculus
natural · € neas: pauy · ul' miser ·
siue ridens aut responsio · € nehem:
ecce ista · ul' ecce o · € ngadi: fons
edi · ul' oculus reptationis · € ngal
lim: fons mundans · ul' oculus tri
mgrans · seu fons reuelationis · aut

oculus ũ ſimgrõms · ℓ ngamm fõs
ora · ul' oculus electõms · ℓ ngamm :
fons ortoꝝ · ul' oculus elacõms · ℓ m
hel : gracia mea deo · ul' gracia mea di ·
ℓ noch : dedicauit ul' dedicacõ · siue e
dificacõ · aut cum dõ ambulans · ℓ
nochte : dedicantes · ul' dedicauit si
ue edificantes · aut cũ dõ ambulan
tes · ℓ nom : ecce õ · ul' ecce õ hec · seu
fons robustus · aut oculus fortitudis ·
ℓ non : aursus mõrs · ul' oculus in
quus · seu fons tribue · aut fons mu
muracõms · ℓ nos : homo ul' despar
seu mucrms · aut uoleuter · ℓ nrem
mon : fons cõgregans · ul' oculus sub
lums · ℓ nlames : fons solus · ul' ocu
lus mandans humilia · p⁹ ℓ se · p ·
ℓ paco : crescens ul' augmẽtũ · siu fu
gifer · aut eẽdem uidẽs · ℓ pasondi
ton : fide ul' frugifium · seu fecũditas ·
ℓ pasoditus : frugifer aut fecund⁹ ·
seu fidis · aut fecunditas · ℓ prema :
sup luctũ · ul' sup legnea · ℓ prauer :
sup autem · ul' sup cuncres · ℓ premo
thon : sup ul' sup mdumtũ · p⁹ ℓ se
ℓ tim : uaue fecit · ul' uaue · v ·
facẽ · ℓ tasius : fr̃ meus uidẽs · uel
fr̃s mei uisio · latus absinde uocabulũ
figatũ · ℓ tech : ingluuies · ul' effus⁹
pauore · ℓ tgab : lapideus ul' lapis ·
ℓ troch : curuetas ul' solitudinem ·
ℓ tma : anathema mõrs · ul' anathe
ma ethae · ℓ tman : auferens ul' ob
lacõ · siue anathema nrm · a' analiacõ
gre · ℓ tmen : anathema ethae · ul'
anathematizans mõrem · ℓ tolon :
dolor · ul' dolor · sũ mstae eor · a' m
staee dolor · post ℓ se : B · mm
ℓ taan : cõfinans ul' inuitẽs · siue
sustollens grãm · a' plasmacõ dona
cions · ℓ taban : igms meo · ul' igs
meus · ℓ tahan : cõfinacõ ul' inuitor ·
ℓ teu : mitens aut cõfinatus · ℓ te
hum : uolũtas mõrs · ul' uoluntas
fortitudis · ℓ tay : incensũ ul' mlule
lubacõ · ℓ tacon : uoluntas meorus
ul' ofiliũ ethae · ℓ tammay : ĩmitẽs
mich · ul' ofinacõ mea · ℓ tacongab :
uoluntas ul' nuuemtis · seu fortis opa

aut ofilium cõfortare · ℓ tau : faciẽs
ul' factã · ℓ tau : manus ul' fructus
ul' rubeus · aut acinus lapidũ · ℓ tha
al : igms manus · ul' igms camarta
nus · ℓ than : igms meo · ul' igms m
eo · ℓ then : uentus ul' flatus · sui igs
uanus · aut igms uetus · ℓ teon : fla
tus mõrs · ul' angulũ ethae · ℓ tehe :
cõtempnẽs · ul' ispitans despectionem ·
ℓ tehaboth : ue gle · ul' cecidit gla · sep
ue glõso · aut glacio ist occasũ · ℓ t
tham : cõtempnẽtes ul' ispitantes despe
cacõem · ℓ tehol : totus ul' igms · ofo
seu totus igms · ℓ tood : effusio ul' in
cenduũ · ℓ toad : incenduũ ul' incendẽ
tes · siue igms pñel' · aut igs patru
mei · ℓ toras : adiutor ul' auxilium ·
seu nña dõ · aut nña matutina · ℓ tore
lon : nña dei · ul' nña mea deus meus ·
ℓ toran : adiuuans mentes · ul' misi
cors iniquitatibz · ℓ tebon : angulũ
ethae · ul' cogitacõ mõrs · ℓ tel : uiau
ul' uiantis · ℓ tlei : uianus meus · ul'
uiamtas mea · ℓ tiau : ppe dñs est ·
ul' dño appinquis est · ℓ temel : gẽma
ul' electo · ℓ tpatha : factã apiens ul'
plasmacõ regioms · ℓ tu : uianus mõ ·
ul' uiantas mea · seu fabrica laborans ·
aut plasmacõ laborosa · ℓ tmona : fe
stinans · ul' festinacõ · ℓ tma : igms ẽ
fecũdans · aut edifiens · aut edificatio ·
ℓ teu : indigena aut oriental' · ℓ te
hel : auxilium dei · ul' auxilians deo ·
ℓ tom : sagittã uidens · aut sagitta
tionis · siue uisceus · aut fortis iacu
lo gregũ · ℓ tom : acinus eor · a' acinus
iudicantis iudicia · ℓ tommte sagit
tam iudices · ul' sagitte tionũ · siue
uisceres · aut iaculis gregum fortes ·
ℓ tommte : acia eius · ul' acia eor · uel
acia ethae · ℓ thha : igms ul' cõgrega
cõ · ℓ thalhaina : igms manẽs · ul' cogi
tacõ dolosus · ℓ thhamalp : igs ma
nens ei · ul' cogitacõ doloz ei⁹ · ℓ the
hol : igs genitaũ · ul' igms pficiaũ ·
ℓ thalhote : ignee genites · ul' ignee
pficientes · ℓ thaome : cogitans dolorẽ
ul' cogitacio dolosus · ℓ thahul : igms
dolificaũ · ul' igs pficiaũ · ℓ thalhao

lure · ignee genīres l'igne pūentes ·
Ethaomo cogitans dolom l'cogitacio
dolous E thahul igms dolñcium l'igms
pūencium E thaoma cogitans l' co
gitō siue ꝑcans siue congregō E t
chomo igms manens l'cogitō dolōs
E thhemole femina l'ventet mlōbs
E thhemon igms manes l'cogitō do
lous E thhon igms mōns l'cogitō ī
quitatis ·

E chan robust' mūs l'pfō mea E ch
E ana domm' l'pfetō dm̄ E tha
lon mansabula mōtis · ul' repolicō
ēlitae · E tham · fortis ul' robust'
siue fortis eor · aut ꝑfectō eor · E
than · alcedens ul' alcensio seu fort
tono · aut robustus gre · E tham
n · robusti ul' robustor · seu fortes
tono · aut fortes gre · E theiel rob'
tus dō · ul' ꝑfectō di · E thama mens
ul' lugēs siue mor · E th' fortitudo
ul' mansablin · E theos · stupēs
ul' forundo · siue stupid' aut forun
dans · E thei · metū ul' timuerunt ·
seu stupidi · a' obstupuit · E thm
ꝑfectō ul' forundo · seu fortis eis · aut
ꝑfectō eor · E thopia · caligo ul' te
nebre · E thopos tenebrosi ul' caligi
nosi · E thna pagam · ul' gentiles ·
E thuel · robustus dō · ul' forundo di ·
E ua · vel · seu calamitas · aut mr
mutetū · post · E · sc̄ · v ·

E ubolus · cohabitator ul' cohabita
tio · E uchodia · appīendīs dmm
ul' appīhēsio dō · E ud · glabund'
ul' acceptēs glām · E udoma appre
hendēs · ul' appīhēsio dō · E ueh · est
ul' deliberat · seu delid'aus aut deside
rū · E uergetes · torcular pelli
mū · ul' fīs oppīsio · E ueus · ferus
ul' pessim' · seu fōr · a' lapid' colligēs ·
E uei · fer ul' pessim · seu fōres · a'
lapid' colligētes · E ufruta · frugifā
ul' puluulenta · seu equitē undēs · aut
de aue uemens · E ufurtes · cerelēs ·
ul' frugifer · siue hum' a' puluulent ·
E uth · ferales ul' fōres · a' delid'a
u · ul' delidū mei · E ml · stultū
ul' insipiēs · E ula · dolūs ul' ꝑfi
ens · siue stolid' a' appīmpio · E ul
merodach · stulte amarī · ul' sapiēt'
amantēs · E vm · mica ul' tēptas ·
seu ue ei · a' calamitas eor · E vme'
omās ultera um · ul' apponēs exeis
assūptū · E vmce · omās ul' ora
mēu · E upator · ornatos separans ·
ul' emulcēs separatos · E ufruticeo ·
arelcens ul' frugifer · aut hum' aut
pluelentus · E upolūcus · ornans
ore otulos · ul' cōmulcēs ore malleato
rū · E uuction · ducēs mūus · uel
omulcēs dorsum · E uaces · amēs
ul' mululus · grece aut ī fortunatus ·
E xbathams · p'e sc̄. x ·
E sollempne mandatū humle
ul' letū dom' filiomō · E xealis ·
mite ꝑcedēs · ul' mīs excellio · p'e
E zaba · ysopus · ul' mus seq' z
ul' hlimites mā · E zabay idē ·
E zabo · udens ul' ulio · E zazon ·
udēs siurū · ul' fortis testificator ·
E zetha · auxiliū ul' ꝑfortatō · E
zethias · auxiliū dō · ul' ꝑfortauit
me dō · E zethel · auxiliū dei ul'
ꝑfortauit me dō · E zel · udens deū
ul' fortitudo di · E zer · auxilium
ul' fortitudo · siue separatus · a' sanctat ·
E zia · udēs dmm · aut fortitudo
dei · E ziel · udēs deū · a' fortitudo
dei · E zion · udēs dolorē · ul' udens
tēptatē · E zir · sanctans ungilē · uel
fortitudo turbie · E zabel · semē dei
ul' actum dei · siue auxiliū dei · aut aux
liatus a dō · E zru · seminans m ul' ac
um meū · E zrates · actum meū · ul'
seminator mus · E zras · auxiliū ul' se
minator · E zrel · semē dei ul' auxilia
tor dō · E zru · semē meū ul' auxilia
tor mus · E zrubam · semē meū siue
gens ul' auxiliator mus necessarius ·
E zrel · semē meū dō · ul' auxiliator
mus dō · E zro semē eius · ul' actum
eius · siue auxilians est · aut auxi
liatus ei · Incipiunt nota hec
Face · apiēs bīa p̄ · aū a ·
ul' quens assūptō · E acce ·
idem · E accia · apiens dño · ul' os
assūmēs dm · E acid · usitans ·

ul'ulitacō · ꝟ ada · redemptus ul' redēpcō · ꝟ adai · redemptus mis ul' redempcō mea · ꝟ adaia · redēptus dō · ul' redempcō dō · ꝟ adallū · uallatus ul' redēpcō · fortis · seu redimēs angustatos · aut redēpcō achi tiaas · ꝟ adalluute · uallatu ul' redempti fortater · seu redimētes ang tias · aut redēpcōnes achitatū · ꝟ adach · redimēs tēpus · ul' redempcō pcōzis · ꝟ adias · redēptus dño · a' redēpcō dñi · ꝟ ado · redimēs eum · ul' redempcō eius · ꝟ adon · redimēs mentes · ul' redempcō iniquitatum · ꝟ agiel · occultio dei · ul' occūrit mihi · ꝟ agur · yatus · ul' os pelliceū · siū occurrēs lumini · aut taurēs tredio · ꝟ ahed · euadens telis · ul' opari ute · ꝟ aheth idem · ꝟ alath · sal uator mis · ul' saluacō mea · ꝟ alaia · cadēs dño · ul' occisus dō · ꝟ alalar · cadens pncepe · ul' occisi carbonis · aldas cadens gnē · ul' ruina paup tatis · ꝟ aleam · cadens ppō · ul' occa sus eoz · ꝟ aleth · diuidēs ul' diuisi seu diuisit me · aut diuisio mia · ꝟ a · lel · cadēs dō · ul' occasio dei · ꝟ alelar cadēte pncipe · ul' occasus carbonis · ꝟ aldas alleth · saluans ul' saluacō siue occasus ute · aut cadens pauore · ꝟ alletin · saluans me · ul' saluacō mea · seu occasus ute mee · aut cadēs pauore mei · ꝟ almalar · cadēs pn cepe · ul' occasus mutilus · ꝟ alon · cadēs miore · ul' occasus iniquitatis · ꝟ alomtes · cadens mūtans · ul' ca sus mutilus · ꝟ althi · euadens uel libatus · siue saluator mis · aut saluā me · ꝟ althias · euadens a dño · ul' libatus dō · seu saluat me dō · aut sa lus mea dō · ꝟ allu · mirabilis aut admirā · ꝟ alluute · mirabiles a' admirantes · ꝟ amuel · ptēplans de um · aut facies dei · ꝟ ara · ferox ul' ferus · siue fōr manger · aut ferocitas · ꝟ arau · gluto aut mlacabilis · siū onager meus · aut fōrtis mia · ꝟ a rio · nudauit iurum · ul' dissipauit eū · siue denegans iurī · a' discoopi ens eū · ꝟ aonechao · denudās pau los ul' dissipans ꝓpatos · seu denegās pauliēm · a' discoopiens ꝓpaonem · ꝟ aras · auctus ul' sucūlens · seu diui dens aut diuulio · ꝟ aralun · sucūlēs eis · ul' augmtū eoz · seu diuidēs eos · aut diuulio eoz · ꝟ arathi · yatus ul' yauit · seu yante me · a' yacō mia · ꝟ a rachon · yatus iniquus ul' aduolatus ēlitae · ꝟ arenath · dilectio mea · l' uiculus laginatus · ꝟ ares diuidēs ul' diuulsus · siue dissipans aut molū tus · ꝟ arelite · diuisi a' diuidentes · seu molūti · aut dissipantes · ꝟ ar lar · talpa ul' fodiēs seu dissipans a' dissipacō · ꝟ arlei · diuisi aut diui dētes · seu molūti · aut dissipantes · ꝟ armath · dilectēs ame · ul' uitul' laginatus · ꝟ aros molūti ul' dissi pacō · ꝟ arslandatha · honag' habū dans domos · ul' fines egressa suffitiens · ꝟ arsath · onag' hiri · ul' fōrtas pre uaricatōis · ꝟ arsathei · onag' strazy ul' ti' ꝓuaicatores · ꝟ asin · sinoptās ul' sinoptacō · ꝟ asnada fōrtes iudi cas · ul' stulto iudicantes · ꝟ asue · ue locitas · ul' salio · ꝟ azurim · ueloces ul' sali · ꝟ alde · translēdēs ul' trāscen sio · siue transgrediēs · aut trānsgressio · ꝟ ase · trānscensio ul' trānsitus ꝓ ulto ta se · nīn palch' legit · ꝟ alea trānsiēs eū ul' trānscensio eius · ꝟ alee · trānsgre diēs eū · ul' trānsgressio eius · ꝟ aleth · trānsgressor · ul' trānsgressor siue trānsgredi ens augēs · aut trānsgressio augurium · ꝟ aleida · trānscensio uti' ul' trānsiētes edificatos · ꝟ aleron · trānsiēs montes miozis · ul' trānscensio matūdie iniqui · ꝟ alha · apiēs stulto · ul' dolacō allup cōnis · ꝟ alga · dolatus ul' scalpus sū ablatio · ꝟ alor · trānsiens mōtes · uel trānscensio matūdie · ꝟ altha · trānsitus uelēs · ul' trānscensio · ꝟ allur · pauor undiqz · ul' apiens acerbitatē · ꝟ at dilma ul' plaga · uelut ē dies septi nalis plaga ul' nidiana regio · ꝟ a thaia · dilma dō · ul' plaga dño · siue apiēs dō · aut apō dō · ꝟ athiel · euadēs ad · ul' latitudo dei · siue ap

ens dō · aut apō dei · f athmoab api
ens ex pīe gentos · aut apō exparte
gentoz · f athubel · euadens a deo ·
ul' latitudo dei · siue apiens dō · aut
apō dei · f atures · deceptus calcat⁹
ul' calcata decepō · siue buccellam cōf
mans · aut buccella cōminata · f au-
mel ul' stitto · seu eructans l'eructatiō ·
f e disaplina p⁹ · f · seq; e ·
f ul' os · ul' abore siue error · aut de
pula · f eben · ore edificans · ul' disa
pline filia · f edabel · redemptus deo
ul' redemptō dei · f egor · y aut · ul'
oro pellis · siue os pellicem · aut oro
y atus · f eldas · excludēs finū ul' ex
clusio tetinaculi · f elech · ruina uel
delectō · f eleisas saluatos dño · ul'
mundificatō dei · f eleth · excludēs ul'
mirabilis · seu mundificans aut saluatō ·
f eleze · excludēs eū ul' mirabil' eius ·
f eleth saluans me · ul' mirabilis m ·
seu excludētes · aut mundificātes · f e
lehna · saluās dño · aut mundificatō dm ·
seu excludēs dm̄ · aut mirabil' dño ·
f elehite · excludētes ul' saluan · aut
mirabiles · aut mundificans · f elpe · ex
dudēs ul' saluatus · seu mirabilis aut
mundificatus · f elzeem · ruinā facture
ul' timorē eius · ū est latinū et hebreū ·
f elmomalon · ille ul' f · locus · siue
nelao q̄s · aut nelao q̄lus · f ellon ·
cadēs miore · ul' calus miquitatis · f el
lomites · cadēs minans · ul' calus iniq' ·
f elonem · factē dei · ul' factē meam ·
f eleth · euadēs ul' libatus · ul' salua
tor meo · aut saluatō mee · f eleth
as · suadens a dō · ul' libatus dō · seu sal
uat me dō · aut salus mea dō · f e
glon · diuites ul' diuisio · seu dissens
a' disiectō · f emach · mutus l' mu
ens · f emador · diuisa gr̄iatō · ul' con
uisio gr̄iatōis · f enema · diuisa · ul'
diuisio · f emas · mutus ul' abnūnt ·
f emdū · disaplina · ascendentium
ul' disaplina ascēsiōis eoz · f eor · os
meū dū · et disaplina lumīs · seu erro
nis forāī · a' disaplina mōāū · f e
rezeus · sepatō ul' dissemnatō · siue se
pans · aut dissemnatus · f erezei ·
sepantes ul' dissemnati siū sepatiōes
aut dissemnationes · f eros dissi
pans ul' molentus seu dissipatio
nobīta · f ersu molīna · angustie
l' dissipationes · abundans · f ese tūsi
ens ul' tūsiendus siue os aut odor
florens · f esga dolatio a' pasio si
ne oris multi a' ore multo · f esō
os nigrum l' error factum · siue
laqus fortis a' disaplina angus
tie · f esō ore multoz · vl' os mul-
titudims · hoc latinū nom̄ violē
ter hebice sigam · f esu · f os a
dum l' laqus siū erans robustus
a' disaplina correctionis · f ech
apiens l' apao · f echa api l' api
ens siue apitē aut apao ē · f eres
te diuidens ul' discopiens · f ethe
na apiens dominū ul' apao dō · f
ethmoab apiens ex pīe gentos · vl'
apao de pīe gentoz · f ethora os
ātis l' ore explorans seu buccella ·
luis aut oris explorō · f ethros dis
soluens mīsuram l' dissolo mīsure eo
z · f ethuel apiens dō l' latitudo
dī · f ethusim apiens eis l' latitu
do eoz · f esiel os meum dī l' os
meū dō sū gimnasus dō a' os disci
pline dī · f ezelute ora mea dī l' ora
mea dō · siue ora gimnasia dō a' ora
disciplinar · p⁹ · f · sequitur ·
Q · f Jaroth eor nobilium l' eor nobi
lium a' os negatiū · f ienno ·
ora meto l' oneoz siue victō · f i
elus · ruus l' ōrens · f iadel
phia sabians · gentem dño l' sabiāo
adhesiom dō · f iares decimans pn̄
cipem l' decimatio pn̄apis · f igel⁹
os ad os l' pn̄apu⁹ · f iomenem mi
re donatus l' mira dona⁹ · siū os pa
nis eoz a' panis oris eoz · f iectus
decimans l' decima⁹ · siū os meū aut
caro mea · f ihpp⁹ os lampadis l' os
manuū · f ihpis id · f ihppenses
ora manuū l' ora lampadar · f ihs
tea cecidit l' cadns pocione seu ru
na dupl' a' ruina pocli · f ihsti ce
cidit ul' cadntes pocione seu ru
na dupl' a' ruina pocili · f ilogol⁹

ore papinus l'os meum et ortū f r
lochor cadns uga l'arsus lūh f me
es ori pens. sine os rēquie a' ori
pepac f mees os mutū l'os silē
sū os augmans a' eis augmū f i
non os meum mutile l'os meū ne
potū. ad ore ñ ad osse f isidia os
sonans. l'ors sōntus. seu gēstens
dnm a' cognito do f ison cāna. l'
os pupille sine os mutatū a' eis
mutq̄ f iron subito. l' subitane
sū os abyssi a' ore pfundō f ajom
a subito l' subitanea sū os abissi
a' eis pfundis f iqua scindens
pecora l' sissiones pecor f igēses
scindntes pecora l' sisiones pecor
f ocereth post. f. Sequi b
endnt occidns l'opanus gra
cor f ocerh endnt occidns me l'
opanus exterminatoz mī f adasin
fla vallacio l'fortis redep̄ f eden
are cāstigans l'discipline filius f egor
hymns l'hmōi sine os pellū a' os pelli
cēn f ea ḥ adūbrans loci l' rubz sū
sonitus a' appebo f ohn endns l' o
pari f orcha fortis tpē l' fortis p̄
cors f orodponū dnisio pfē gīt
pūh. l' dnisio pfā pūl glōi f ora
nate dnisns pfē l' dnisio pcessōns
f oseth dolacio vite l' absusio panois
f osga dolacio l' absusio sū os mutū
f ochiel ꝛ dcimans dm f uhel
ḥ' dcimatio di. ḥ adūbrans ñ pnomē
f ua labia eō l' mdnite eū sū mdu
cio eō aut decmaō eis eor f uahi
te labia eor l' mdnite eos. sū mdu
mā eor aut dcimantes ea eor.
f ul addens l' adiectio sine tadens
aut ruina f um os meū l' os m
ab ore ñ ab osse f uahel os me
ū deo l' os meū dei f ur sors vl'
ruina f ura frugifer. l' lagūcla
sine sors eius a' ruina eō f urim
sortium l' vēnar sine sors eor a' ru
na eor f uth labia l' mdnite sū
dnūtū l' decimatio eis f uthiel
dcimans dm l' decimaō eō dei f u
chisar eis mdma l' os mdmans
ad dissecandum Incipiunt:

Oda hebica pg an a i
vall' estus apienaa.
l' uall' estuans Ja
ad abiacēs semnufe l' rene
lata testificatio b aal abiacs l' re
rentelō b aala abiuens cum l' re
uelb eius b aam abiuens pūm
l' reulō pp seu uall' estus eor aut va
lis estuans eos b aas cōmotus l'
cōmotio b aasar cōmota tpestās
l' cōmotio b aba uall' ul' pdnuū
b abaa uall' eius l' pdnuum eius
b abaab uall' pcī vl' coll' patelus.
seu uall' testificans a' pdnuū ser
uūs b abaab uall' pcī l' pdnuum
tpale b aday uall' mea a' pdnu
um meum b abad vall' alta vl'
pdnuū sublime b abaon valles
mestitie l' pdnuū miquitatis b a
baonte valles mestitie l' pdnues i
quitatis b abaeth sepes l' colum
e. sine mspibz a' nicolonis b a
batha coll' altus l' pdnuū sublime
b abathite ualles mestitie l' pdu
ues miquitatis b abathon coll' mes
tue l' sublimitas eor b abee coll' sb
limis l' coll' sublimū b abel vall
do festinans l' coll' dm osilu b ab
vir. l' unicus l' fortis b abis abun
do ofusiones l' alta ofusio b abh
ra cōfusiones allophilor l' ira icōi
usor b abael vtus mea ds l' fortum
di seu oforūt me de a' oforū mā de
b adnam sublimitās l' altitudo.
b ad succinctē l' accinctē latitūdi
b ad tempta l' tenentia seu fe
liciter aut infortuna b adite suc
cincti lētines aut accincti lati aut
b adite tempti l' fortunati. seu
felices a' inuentibz b adda temp
l' actinctō b addam tempus pp vl'
accinctio pp b addeth edus di. vl'
tempus di b ad murū vl' sepes.
b adera murus et l' sepes eō b ade
rite muri l' macie b aderoth sepes
rūdens l' macra tpal' b adgad ja
sig l' accinctio sine mūtū expeditus
b addi edus mis l' accinctio mā sine
accinctē mis ar temp̄ mā b addite he

= sitomissa subito l' subitanea sine os abissi a' eius p̄fundi tas

= collis alti l' pdnua sublimis

di mi l'acanconef mee sin acacti mi a' repnef mee 6 addihel repuit me dō' l'acancio mea dō 6 addiclute repti dō l'acacti di 6 addis acacti' vir l'repn assumens 6 ador acacto luis l'repn macindie 6 aer gora go cōsurgns l'duoranto resurrois. 6 au nall' l'prupta seu duorans aut oratgo 6 ail exultans l'exultō 6 aul vall' l'coll' seu duorans 6 alloch exultans tpr l'exultō ēt̄ionis 6 a lloch vall' colles seu uoragines a' d norationes 6 au' mobt' l'mot' seu vallibus a' defensibl'. 6 aal acu' l' uoluctō 6 alaad tumul' testis l'acu' testion sine tūsimgntes testes a' tūs migtio testiū 6 aladuc tumul' testi' a' acuus testionu' l'testes tūsingū tes a' tūsimigtiones 6 aladad vec so l'uetustas sola 6 aladuchim ve tustates l'aq̄s possessis 6 aladch im vertc aq̄ l'possessiones aq̄r 6 a lad voluntat' meū a' uoluta' mea 6 alalan uoluntat' multis a' uoluta' dnorans 6 alachamam aq̄ possessi' l'aq̄ possessa 6 alacia magnifica vl' tūslata siu tūsla'imgtō a' tūsmeacō 6 alache magnifica l'tūslatu siu tūs meantes a' tūsimgtu 6 algal rota l'revolucio 6 algala coll' ptuor' l' coll' cāusions 6 algala rota e' l' revolucio e' seu uoluntat' a' uoluto 6 algal' rota vir l'revolu' assumptois 6 algal' uoluntab's l'revolutiōib' seu rotis a' muoluttoib' 6 alah volu tab' l'uoluciōes seu uoluntat' meū a' volutā' mea 6 alilea rota l'uolubl' seu tūsmeans a' tūsimgtio fcā. 6 ali lei uolubiles l'rotatu siu tūsmeātes a' mtūsimgtom fcā 6 almn acūus lapidū l'loca paluslia 6 alulodi re uolutiones l'tūsimgtōes seu revolu tpis a' tūsimgtio respondntis 6 al lia tūsens l'tūslata seu tūslentes. a' tūslato tūsmeatois 6 allumi vndas l'revolu' seu tūslens eos. a' tūsimg' eor 6 allion tūslens ñra te l'tūslas m vtl' 6 amahat' red dicio dō l'retribuet rī dō' 6 amali el reddicio dī l'retribuet rih dō' 6 a maias retribuio dō l'redbuet rih dō' 6 amil' retribuens l'redbi' 6 amm el retribuens dō l'redbu' dī 6 au ore l' elatō 6 am ore me' l'elatio mea. 6 angeo ore cōp l'elatō surrgū 6 aumm oru l'elatōes 6 aonu' vall' estus l'uall'omota 6 ara ru mias l'pgnus 6 arab scribies l' scribiosus siu nicolat' nili' a' icolat' nilion 6 ar'eth alie' descndns. vl' alicna descnsio 6 auzim accola l'aduena e' siu dnudes eos a' pasor eor 6 ausim dunsio l'ab susio aum alien' dn'e' l'nicolat' huli' 6 asph'a uall' vall' eructans l' cō moco subita 6 achaim cangus rsit l'cangus rsus siu tacr rdu tus a' rsus cangutiū 6 acher tor cular' vidus l'accola explorantes. 6 achron torcular' vidus dolore l'accola explorans ūcō 6 arechro ch torcular' vidus tpr l'accole exp lorantes rūsiom 6 auld volucra bz l'volucr' siu muolues eū aut ūnoli e' 6 ara robusta dō l'fortitudo e'. ßa' ß nom apud ebreos ipha'. s. hām nō bt ß nup'a vocali am rdr dza ñ ga sū subtūa. s. hā 6 azabar robust' filī l'fortitudo filiū. murū e' helio et syro 6 azam nux l'amigdala seu robust' roto aut' fortitudo gre 6 a zara dnudus eū l'pasio e' 6 azans dnudus vir l'pasio assumptoms. 6 azee azder dī l'fortitudo dī 6 a zei robusti dō l'fortes e' 6 azera ro borans eū l'fortitudo eor 6 azer robuste ostigns l'fortit' vigilans. 6 azera robuste ostigns eū l'fortis vigilia e' 6 azer pasus l'dnus' si ue pasio a' ordma' 6 azera dnudet eū vl' pasio e' sive ordmans eū a' ordma' e' 6 azer consdr' l'consio ipe e' nabal carmel' 6 eba vall' vl' pdmū. 6 ebal pruptam l'defitaens seu vall' vel' a' uoragine exclans l' ef fossio filiom 6 ebeer vall' formi cions l'coll' testiomu' 6 ebethon

sive vall' estuas a' valls' mot'

nall' mesuae l'coll' menau ⁊ ebm
fossa l'essosio ⁊ ebm fossd l'essossio
nes ⁊ ebocb luc' l'arena siu plius a'
iutal' ⁊ edel acainct' do l'macia dei
⁊ edel reptat' do l'acacto di ⁊ edeluas
magnific' do l'magnificat' dno ⁊ ed
on aregne' l'uto l'expim' iniquitatis
siu top' h nulli' me a' top' iniquitatis
eoz ⁊ edem sepes l'macia ⁊ edo
reptans l'acacto ⁊ edmael acacto
l'foramat' do ⁊ eddo acmacio l'rep'
⁊ edoi accedens l'applicans siu se
pu a' macaz ⁊ edoem access' me'
vl'applicat' mea siu sepes mee a' ma
caz meaz ⁊ edich lacndis l'expedi
t l'acainct' a' lacuu cime' ⁊ edmr
sepes iguea l'macia tendis ⁊ ehe
ena vall'emon l'vall' gruita. seu
d' valle st a' ualles ehuae ⁊ elboe
nolunt' l'deausus. siu a aus pluens a'
aaus pluuiaz ⁊ elon migis l'mig
co ⁊ elomtes cusmigis l'cusmigaus
⁊ emallus nall' salsa l'vall' sal' seu m
arelant amaritudo ⁊ emal' id. ⁊ e
malue valles salse se nalles sal' l'mae
a' amaritudines ⁊ emela nall' salsa.
seu nall' sal' ⁊ emuel mae di l'amai
cans dm ⁊ emasar' ozt' pnapiu. vl'
ntumtatis iuu ⁊ emebath ozt' pnq
piu filioz ⁊ emasar ozt' siu pnapiu
siu inita ntas a' ucum utis ⁊ emesa
reth ozt' siu pnapiu siu inita ntas a'
iuu neis ⁊ emnes oz' gmms l'phi
piu motoms ⁊ emon pozt' l'pnapiu.
⁊ emthon oz' motoms l'pnapiu mou
onis ⁊ era mcola l'pegnus siu rumi
nans a' mcolar' ⁊ era mcolar' l'pe
gnar' ⁊ erata mcolar' visio l'rumina
com ⁊ erarus aduene appmquites.
l'comperta eoz ⁊ erelam subnbau l'
colom ibid. seu mcole mu a' pegnacoms
mee ⁊ erem mcole l'pegm ⁊ erge'
appmquis aduena l'colonum ciuens siu
colonu applicans a' colonie applicat'
⁊ eram rumuas dno el'pegn' ⁊ e
rel ruminas do l'pegnus dn ⁊ eri
moch crmes morte l'metuens alutu
mortis ⁊ erimau' ruminans do
cosilii l'pegnus. plus nim ⁊ eron
acola mutl' vl'rumunans iniquitate
⁊ ersan aduena l'alienus siu pfug'
a' eoz eiecto ⁊ ersanice aduene vl'
alien siu pfugia eoz eiecti ⁊ ersia
aduena do l'alien dno ⁊ elon ad
uena a' l'eiecto eoz ⁊ elsona aduena
mis i l'eiao eoz ⁊ elsom aduena mis
i vl'eiao mia eoz ⁊ elsonice aduene
eoz i l'eito eoz ⁊ elsa pegnacio l'ito
lat' siu ruminans a' rumina' ⁊ er
a micole l'ruminantes ⁊ elbaa
defluens l'seone mpp' siu pp' despic
ens a' pp' seons mplis ⁊ elem tra
opluta vl'ymb vianus siu appiqus
palpacom eoz ⁊ erlemam vall'
pinguis l'uall' piguedinu ⁊ elsou
applicans in lum l'applicans dignu
me ⁊ elsur applicans lum l'ap
plicans dignu me ⁊ elsua idm.
⁊ elsur nxt lum l'viana lu ⁊ elsu
rum nxt lume meu l'applicantes e
lue mo ⁊ ech torcular l'opmens
⁊ echens torcular l'opmes l'opp
sus l'oppsio ⁊ echaa defluis gos
l'despicens pp' ⁊ echaaslar humi l'
solum siu torcular e' siu effossio eius
⁊ echar opmens signu l'torcular is
o siup' ⁊ echi torcular pp l'opmes
plm siu applicue eo' applicat' eoz.
⁊ erdech torcular egenu l'oppsio pa
pauus ⁊ ethepher torcular sepans
vl'oppsio dissemmationis ⁊ echei
opmentes l'torcularia ⁊ echma tor
cular fugus l'oppsio regnis ⁊ ech
murale l'sepes siu mur' a' circuitu.
⁊ ethera mur' e' a' circuitus eu ⁊ er
hremo torcular excelsum l'oppsio fi
lumicatis ⁊ echsemam vall'piguis l'
uall' piguedinu siu opmens nomen
ysule a' torcular famose audicoms
⁊ echson oppmens puppillam l'tor
cular coccineu ⁊ ezabel cic l'fluc
sagms siu cohitatis ⁊ ezen vian'
palpacom l'appmquis palpacoui
⁊ ezphe robust' laqus l'torcatio
disciplime ⁊ ezon fluc dolois l'co
hitatio miquitatis ⁊ ezontes flu
ens merue vl'cohitatoz iniqt' ps
⁊ aderoth sepes l'macia ge.

¶ dero chaim sepes duor l'macie bi
ne ¶ rzeuall'uisio l'pruperū undes
¶ ilam migra l'mugūs ¶ gaal re
demp' l'redempc' ¶ dlontes tūs imi
gūs l'tūs mūgē ¶ mel plenitudo l're
tribu ¶ meth orē yuto l'pnapuz
pauoris ¶ lolucta·l'luctare ¶ ion
lucta l'arena ¶ ir dmisio l'pasio
¶ illa sacificans l'sacficiū ¶ in
dur in flacio l'asūsio ℣ ℟ ℣.

¶ oacha gens peatē l'pp pūor
ob laans l'loausta ¶ odoias mag
ficans dnm l'magnificare do ¶ o
dolli ath magfica pmei l'magfice i tpr — pat
mo ¶ og doma l'rectū ¶ ohel ppiq'
do l'redemp' di ¶ oim gentes l'populi
¶ olam tūs mūgūs eos l'volucr' eor
¶ olgocha locus calu l'loc calua rie
syrum ē nō ebūm ¶ ohas tūs mūgūs
l'tūs mūg· seu revelans eor a' robeus
eor ¶ olum arūus l'loca palustria·
¶ om fouea l'dapiens sūi decipula·
¶ om assimp' sūi pcō l'sumar' a'
osumar' ¶ omor pcō seu odolo l'pfa
cens l'venūdā· mūna ē amuq; q' mīsū
ē dnma ps ephi ¶ omoura cea cō l'
sedicō seu timens tplīn a' cor pl'ius
Et sciendū qd ℔ nōn in hebo n hz· ¶.
Iram li sarb' p uocalem am· r dr am
oura ¶ onach orē pcā l'arrogantia
tpal' ¶ oneabach fili l'furia
tis ¶ om oratio el'arrogantie mee·
¶ orgias dnūs luctam l'pasio huc
tantum ¶ oratiā pacis dona vl'
dnūs castra ¶ oseam applicans
eos l'appmqūs plantationi eor ¶ o
seam applicans l'applica sūi appmqūs
palpation a' appmqūs placationi·
¶ osuam applicans l'unā eam sūi ap
plicans l'applica ¶ oson appmqūs
plātatiōi l'appmqūs plantandi ¶ o
thoniel rectus l'tūnus dō l'oppsitio ap
plicans sig ¶ ochor mur l'arcuda·
¶ ochar mur l'amigdali sūi rondeo
¶ ostium amigdali l'mur eor sūi tō
sio a' fortitudō eor ¶ vhel ppiqūs
do l'redep' di ¶ uhelite ppinqui do vl'
redepti di ¶ vhas ppinq' do l'redep' di
¶ uni orē mīs l'arrogātiā mīa ¶ vnite

Yorū mū l'arrogantie mee ¶ urbai
dnūs ubro l'pasio uicatus Snapi uiras
Yuut noē hebr ℔ h aū a i
Saben mfilio l'impū apiēda
Saber pticeps l'pnapā sūi cō
mīsit a' tramē ūst h aberūt
pnapes l'pnapationes a' immīsit a'
tramūierunt h adi prīmus l'fr̄ me'
iste h abibel prīmus de l'fr̄mus do'
h acham nctū l'nctrū h acha necessitas
ram turba l'turba' h achim reti
nēs eos vl'retū eor h achor exelsū
l'sblimis h adada rectus l'us ad
rectū' h adiachim fundans pes
simos l'fundā pessior h adrehel
ges di l'aggratādo h adm rectus
mīsure l'mundans mūna h afar
ra l'pulus sūi humēs l'fodiens h
afara chain l'tucul' sūi pulus e' a'
fodiens eū h afarsita mare effo
diens l'maris effossio h aga loqē
s l'meditans sūi loq' a' meditā h a
gregad amūcus l'amīcō sūi actūē l'
lacidus h aghel adueniam mūs l'icola
di h ailon iuxta vallē qrauī l'qsilio
iuxta roborē h ahuhste dolus h a
ul iste dolus l'vicam ptūes h abi·
uita vallis l'qsilio iuxte h ahia valli
ū e' l'qō iuxte' vl'iuxta h aiam iux
ta vallē eor vl' qō iuxte eor h ayalon
ubi erunt ursi· vl' ubi ursi sunt·
h alyuaan· iuxta vallē murmura·
vl' qō iuxta murmur h alyin· fons l'
oculus h alyo iuxta vallē ei· vl'
qō iuxte ei h alaa sinuum ei' vl' cō
stūās eū h alac porro· vl' ps mā·
sue lubeam· aut impedio h alala·
apler· sistiacta sive stūās a' cō
stūacio h alda· deficiens dnm· l'
defficiens dñi· al' finitum· vl' sistiās
h amās· indignās· vl' furiens· sū
furor a' indignacō h amuhel· ppls
mīs dō· vl' pplō mīs dei h amora· po
pulus sue' vl' pplīs illūās h amua
calefacte' vos· vl' calefactus vobis· sū
pplīs volens a' popul' pauperis h a
mulite· calefacte vobis· vl' calefto
nec irrorationū· seu pplī dolinges·
a' pplī pauperes h anam pūes

ppō uł responsio ppti ꝯ anan red
tens tonum. uł tribus ḡiue ꝯ ana
dꝫ redens uł reudens. seu reddit.
aut rndit anebgaba. sollucās
uł ḥullians. siue sollucauit aut
ḥullauit ꝯ amhel. pauꝑ dō. uł
responditis tei ꝯ amuel. pauper
dei. uł respondēs tō ꝯ anon re
spondens mihi. uł reddens iustitiā
seu reddens tolorem aut tribū iu
stus ꝯ alor spue. uł spuncoes
ꝯ aotes spua. uł spuncō ꝯ ap
pron. pullus mōrs. uł era uuł
ꝯ arada. muradin. uł ad murā
ꝯ arem filius mis. uł filiacō
uā ꝯ ares testacio uā. uł tes
tamentum ꝯ arm. exaltacō uł
exaltac' ꝯ alarmoch. atī mor
tis. uł acūm augustie ꝯ alerosh
aurā. uł uestibū. siue ulle aut
uestimentum ꝯ alon festuanco ꝫ
festuances ꝯ atad tanum? uł
dissipans siue tribulū ꝯ aca
rab. ortulo uł corone. acunel
respondens tō. uł rndit ei deus.
ꝯ anna ipa. unctas uł suscepō
unctoꝝ ꝯ anan. fons. uł mo
ro siue subuersus eos aut tribulo
cor ꝯ anul. stultus ꝫ insipien
tia. siue fatuus ꝫ insipiens ꝯ ꝫ
noch. sedes. uł mozaga. seu ma
din. aut mansabua. siue clay
dicans aut claudicans ꝯ arau
claud' uł inuersus. siue claudi
cans aut claudicans ꝯ arac ꝫ
medre? uł medicamentum ꝯ arī
tudens. uł promisi. ꝫ aphēdēs
ꝯ azaz. fortuna uł. aphēdis
siue fortes ꝯ azbi. mdaan uł
inquietus ꝯ azeb. pgens l' abies
siue pbeata. aut prohibitiens.
ꝯ azuba. deser uł relicta. siue
deserens ꝫ delicta
ꝯ e. ee. uł unde ꝯ e. ipse l' ille
siue sibi apies. ꝫ suscepcio ꝯ eb
untor. uł tribuens. siu tr ansitus
ꝯ ebus. unages. uł tribus. siu
tribulus. ꝫ tribuor? aut transitio.
ꝯ ebron pauꝑ? uł pauper
sensu ꝯ ebronite. pauꝑi uł pauper
sensu ꝯ ebu. uator meus uł tribus
mea ꝯ ebron. meditans. uł fatuus
siue congruus. aut tribo semper ua
ꝯ ebronite. iugum uł inquietis
siue meditatis. ꝫ tribules semp tribu
ꝯ echam. ipe mente excedens uł ebe
sapiens humiliate. edan. ornatus
mundi. uł uoluptuosus mis ꝯ edo
pauꝑ sinus. uł testificatus uite.
ꝯ epher. fines. uł pauꝑ ꝯ ere
q'z uł qui existat ꝯ ela uall' ere?
uł maledicta ꝯ elan uall' querens
mis. uł maledicta mea ꝯ ela abiū
uł luminare. elan. appoin. uł
opposita ꝯ lau deo gratias. uł do
natus. siue uallis fortis. ꝫ robo
rans grā ꝯ elhad. dei filius. uł
ds excelsus ꝯ elchad porao. uł
preuila. eldana. dei zelus. uł di
possessio ꝯ elchesa. ps duo uł ne
dicatus domino ꝯ elchesē. aduoca
ta uł aduocans. elchesens aduo
cans. uł aduocatus. ꝯ elchi pec
mundi. uł uendicas mea ꝯ elchias
ps domini. uł uendicat' duo elch
ia. ps dni est. uł uendicans dñi
est ꝯ eldaa. acūm eius. uł exactio
eum ꝯ ldad acūm. uł exactiens.
ꝯ eldaz acūm mei. uł exactans
mea ꝯ eleman. dei mi domi. uł
dei mi grā ꝯ elech acceptus grate.
uł acceptus glām ꝯ elem. postes.
uł secta. seu uestibū. ꝫ suplim
na ꝯ elesa. stimulus uł coulter?
ꝯ eles. exiens. uł exitus ꝯ elle
moch. grece exod. latī aū exitus
mortis ꝯ elech acceptus uicem
uł suscepcio pauoris ꝯ elyaal
deo excelsus. uł dei mirabilis pau
ris ꝯ ely fortis. uł ascendens ꝯ e
ly ds mis. uł deus mea ꝯ elias. ds
mis. uł dei dominatio. siue ascēdēs
domin'. aut robustus dnatoꝝ ꝯ e
liasaph. dei mi collig. uł dei mei
congregatio ꝯ eliasaphan. dei mei
factes. uł dei mi iudicis. siu dei mei
auxiliū. ꝫ dei mi fortitudo ꝯ e
luzel. deo mō pot' l' di mi preuila.

elyhal dñs mis. ul' dei mi deitas elyphal. dñs mis cadens. ul' dei mi casus elyphales. dñs mis diuidñs. ul' dei mi diuisio elyphalu. dñs mis mirabilis. ul' dei miracin elyphelecth. dei mei ruina. ul' dei mi directio eliam deus mis mirabil'. ul' dei mi miracin elishel. dñs mis dei. ul' dei mi dñs elim fortes eorum. aut arietes aut robusti elmadus. dei mi contradictio. ul' dei mensura elnodogus. deus meo generans. ul' dei mi gratia elnoenar. dei mi fons mis. ul' di mi dñs mis elnapol'. sol meus mi. ul' solus mi meus. elnoeb. dei mi cornus. ul' dei mi sollicitudo. ul' dei mi tempestas elisa ad salutem. ul' his salus eor elubeth dei mi salus. ul' dei mei defensio. siue dei mi inhabitatio. aut dei mi hñdatio elisens. dñs mis saluator. ul' dei mi salutare elisidi mi salus. ul' dei mi protectio elhu dñs domin'. ul' dñs dñator. siue dñs mis iste. ul' dñs meus ipse elyzer. dei mi auxiliu / ul' siue dei mei auxilium. siue dei mi fortitudo elmodam. deus meus. ul' dei natiuitas elnaeu. deo fidelis. ul' dei requies. elmata. deo datus ul' dei hñs. eloe dñs. ul' deitas elom. cõmotus fortatur. exercitatus fortitudine elomice exercitatu fortitudines. ul' exercitati fortitudinib' elsaphyan. deo tectus. ul' dei inhabitum. siue dñs dei spectans. dñs spectator dei elcheche gñs ul' pulsatio elthalath. cõminans. ul' acutus ruborus elman. probans. ul' probatio. siue suspectus. uel fortitudo eor elnech uallis uel abyssum siue profundum. ul' profunditas en. ecce fontem. ul' ecce fodina enach gygas. ul' fortis siue ignauus. ul' ignauus. aut tectus enachim. gygantes. ul' robusti. aut potentes. ul' ignauus ignaus enan. aurus meus. ul' fons arietis ennon. uall' ciuitas. aut uallis inclinationis er. ingulans ul' pellucens. siue ignauus. ul' effusio eren uasa fictilis. ul' uasa fictilia. siue uasa testa. ul' uasa factio ererunite. uasa facti seu uasa fictilia. aut uasa testimonii. ul' uasa factiones eratus ingulas. ul' effusus. siue fit' mis ludens. aut fus mi nubio erdyla. ignorans mi datiu. ul' ingla ficticius eredyles. ignorantes mendacia. ul' ingulantes fictionib' ered ingluuia. ul' ignorans pauore eredite. ingulantes mor. ul' ignorãs pauoribus erem. ingulans eis. ul' resurrectio eorum eri ingulas michi. ul' resurrectio mea eriras ingulans dñs. ul' resurrectio dñi eridje effusi. ul' ingules siue pellucès. aut ignorantes eriephet. uasa facies ipsa. ul' uasa testa dis ous protegnãs ermagedon. ignorans temptãs. ul' ingulã ihi ficticius eriniam. anathema mor eor. ul' anathematizans eor ciuitates erines. anathema mõus ul' anathema ciuitas erinogenes. mons sterilis. ul' nomen ei in malle erinon. anathema mõus. ul' anathema ciuitas erinonym. anathema mõus eor ul' anathema ciuitas eor eroides pellucidus glans. ul' pellucens glosus. eroidiam. pellucidus glandes. ul' pellucens glosus eroidias. pellucidus glonias. ul' pellucens glosus eroidion. formido. ul' pauor. er direlon. mea deus auxiliu mei dñs esli. uanitas mis. ul' uanitas mea elcrou. acui. ul' amplitudo elcter. absconditus. ul' absconditus. seu elevata in plus. aut spatiatum tempe ethi uitul' pauor ethian. fons ul' oculus? siue pauid' uel dono. aut uiues gie ethian. ignominiã. ul' cõsultatus. siue auus eor. ul' suspectus uanitatis ethens. unus ul' pauid'. seu formidans aut stupid' ethnas. pauor colubri. ul' uita ignis ecbi. mei mis. ul' pauor ia sõlemnis. mis

ur exaltacans ℔ tante.sblimes.ul' exaltan ℔ ugathmel.ipe est deo.ul' ipe est spans in deum ℔ relom.ipe est pens.ul' ipe est faens.seu ipe est imouens formet.aut ipe e exercitatus fortaudine ℔ tenula.pcens maledicta.ul' imouens accipiete ℔ terchon.ipa est passellio.ul' iugulatus negotis ℔ telena.ipe faciens deus.ipe pcens gratificatus ℔ cer. ipe ul' est ℔ ten pcens ul' faciens. siue cōmotus.ul' imoao.seu ipe est pcens.ul' ipe est faciens ℔ tezer ipe est fortis.ul' ipe est auxiliator. siue ipe est sepatus.ul' ipe e saluator ℔ tezerie.ipi sunt fortes.ul' ipi st auxiliatores.siue ipi sunt sepati.ul' ipi sunt saluati ℔ igal.adiacō ex altacō.ul' exaltacionis inuolutō. ℔ ipa exaltatus.ul' exaltato ℔ tar exaltatus mihi.ul' exaltato mea ymuens ipe numas festinātes.ul' sustipiens ad implecōne ⁊ ili ℔ in mēsura.ul' mensurato hinquentis matie ℔ ir iugulans.ul' iugulatus es ℔ ura fals iuia ul' iugulans ℔ t tam iugulans ppō.ul' iugule ppō. seu unus excelsus.aut unens e excelse ℔ tus frem meum uide.l' fals mi iuia.seu iugulante suscitor leus.aut iugulans plasmatōne ℔ yrannus ⁊surgens possessio ul' iugla emulationis ℔ isbaal.ipe ur' neir? ul' ipe ur denominatō e. ℔ ismihel ipe nosatus dei.ul' ipe postu latus ado ℔ ismoth.ipe morte adducens.ul' ipe est mortis adduc tio ℔ ispania.acuntio.ul' expedi tio ℔ ispanienses.acuntii ul' expe dia ℔ itisai imouens vina.ul' : pens duob; ℔ iadab.ipe fluens torns.ul' ipa torrentis fluor ℔ i hel.ipe fortis deus.ul' ipa fortis tudo dei.℔ ismahel.ur audiri ado. ul' assumens exaudiacionem dei. ℔ oba incantator ul' incantō.siue dilans.a' amplem tio ℔ oldia.destruens.ul' discutens. aut discutens.siue dissultin ℔ oldau destruens me.ul' dissipans mucp. siue diuidin meum ℔ oloferras. infirmitas discessionis.ul' finās nutilum saginatum ℔ omar pa pulum amaricans.ul' plis amaricatio ℔ omer.ispans.ul' mem plus ℔ oon.labor ul' dolor sine la bonis ul' dolens ℔ oreb mensa. ul' massa siue temptatio a' temptatus ℔ oreb.ardor ul' sustinens. siue corruis aut collidis ℔ ozeli libi.ul' iracundi.siue detractūs aut formati ℔ ozem dolor ul' ira.seu ne excelsū.aut ne iracū die ℔ ozn furma.ul' formatus seu post me.aut foramē meū ℔ or rui fortes ul' excelsi.siue gygātes aut robusti ℔ ozadi.maledicta siue iuia.ul' maledicā sufficaret ℔ o tosiada.recte indigens celsitudo ul' lumen positum testificationi ℔ osa.spes. ul' salutatio.seu salutatiōm ℔ ucipe seu pans.ul' stupsit.seu stulptus ul' stulptura.upsim.penetrui.ul' dyalamus ℔ unis.festinās sibi l' manipl? ℔ un longitudo mea ul' ulūtator mis.festinās ul' sstinator. ℔ usam festinans ppō.ul' sstinator ppi ℔ usachi.festinante me ul' fe tinatio mea ℔ usi festinans michi. ul' sstinator meus. a.domus ul' dūm. ⁊ aaltelzel.utpiens laudare deū ul' expectatio laudis dei ⁊ aalon. del ul' querens ⁊ aamena.extin ctum celor.ul' extinta coeuntis de lectatio ⁊ aan.k'ndens l'rūdit.sp rūsum aut rūsio aare sals l'sitū. ⁊ aas flut.ul' diuidium.seu diui dians.aut diuidiator ⁊ aaleh. diuidiauit dās.aut diuidiando de. ⁊ aach expectans temp' ul' expec tatio temptis aazuiher auxiliū ul' auxiliabitur ⁊ eda luctans l' intelligūtes ⁊ azuhahu.auxiliū dās.ul' auxiliabi dominꝰ abes do los ul' dolōs.seu siccitas aut ex siccatio ⁊ abin sapiens ul' sapiē.

siue intelligens a' intelligiaa | a
bir cautas doctine. ul' cautas lucis
| abdo. pulsus ul' lucta. sil luctas
aut luctans | abma. sapies dño.
ul' intelligencia domus | achabedh
glē dñi. ul' ubi ē glā seu ē gr'amus
aut est gloriatio | achaia. sortes ei'
ul' sbrcaus eius | achaia. sortes
tonuis. ul' fortitudo dñi | achan
tibulaco ul' tribulac' | achan. tri
bulator ul' arbulaco | achaneu
ppatus firmitate ul' prepatus
firmitati | achim. ppans. ul' pu
patos. siue ppatus aut ppans a'
ppaco | achim. firmus. l' firmitas
| achimte firmi. ul' firmitates.
acob. supplantator ul' supplantacō.
| acobe. supplantans eum ul' sup
plantacio eius | acob' supplantās
festinantem ul' supplantator sili
| acon ppatus. ul' ppatio | aconis
pli tacio. ul' pli in ulasceni. seu
ppatus domus. ul' ppatio dñi
| adahe. sciens. ul' scientia. siue
cognoscens. aut cognitio | adaia.
sciens me ul' cognitio | aia. scies
tonuiti. ul' cognitio dñi | adalam.
sciens egressum. ul' cognoscens ha
bundantiam. adas. cognit' dño.
ul' scientia domus | adihel. sci
ens deum ul' cognitus dō | addo.
sciens testimonium. ul' expectatio e'
uturum | aphe expectans laqui.
ul' expectatio discipline | aphe. e
ligens ul' elēctio. siue ostendens aut
illuminatio | aphen. lactando. ul'
dilatatio | aphis. ostendens. ul'
ostēsio. siue apiens ul' apiēs | aph
te astendens. ul' apiens. seu ex
pectans os aut superficies | aga
ri. propinquitas ul' apinq' | agur.
aduena. ul' colonus. ahel expec
tans deum. ul' expectatio dei. aut
insipiens | ahel ascendens ul' as
censio dei. seu ascendo dō ul' asce
sio dei | aheliee. expectantes deū.
ul' expectationes dei. siue insipi
tes. a' hualia. iugis | aheliee.
ascendentes. ul' ascensiones. sil

ascendentes dō ul' ascensiones dei | ahe
lel. manens deo. ul' expectatio dei siue
postulans deum. a' postulatio dei.
| ahiel. ira dei. ul' exordium dei.
seu postulans deum. aut reuelatio
nis | air. vigilans. ul' illuminans.
seu vigilatio aut illuminatio | a
irus. illuminans ul' illustrator. seu
vigilie. aut vigilantes | alam.
expectans. iudex. ul' expectator
passionis | alelel. expectans dei
ul' expectatio dei. alech. expectans
pauorem. ul' expectatio mee | alo
expectans dolorem. ul' expectatio
inquitatis. | am. mane ul' dies.
| ambr. mane lucescens. ul' dies
amaricans | amim. dies plen
nimis. siue mane ul' amaritu
dines. a' amaricationes | amin
nitas ul' dexteres. siue alimi ul'
alienus | amna. mane ul' dexte.
siue meridies aut ubi ē signū.
| amnes. matrix. aut ubi ē sig'.
| amnite. ductores domini. a' ichi
est signum | amnon. amaricans
lumē. ul' detractā verecundie | a
ra. mane cor pellicei. ul' ma
ne cor incipiēs. | amnes mane
pellicei. ul' mane cor incipiēs
| amsiph mane vidue. ul' dies
incipiēs. | amuel. dies ei' dñi.
ul' dies eius dei | amuelene. dies
cor dñi. ul' dies cor dei. | anan gu
bernator tili. ul' gubernans mea.
| anan ppatus mis. ul' ppans mea.
anoe. expectans cōmotionē. ul'
expectatio motionis | anoes. q
gubernator. ul' gubernadus | anon.
cōmotionis mentis. ul' gubernator
tolens | anna. dextra dñi. ul' ubi
est signum. | anus. requies ul' re
quiescens | annun. dormiens. uel
dormitans | addd. stirpis ul' glo
riosus. siue au' est fi. aut cui
est fi' iustus. | ace. tinctura stratus.
aut fi' dei. siue ubi est fi'. a' ubi
est fi' iustus | aos. deficiens. ul' de
fectio | arala. timens dominū
ul' timor dñi. seu deficiens dño.

aut detractens tonnus ⁊ aramoth-
tumens mortem. ul' defectio mortis.
⁊ arr. luna ul' defectio aure. ō ⁊ aro-
roborans. ul' roboratus ⁊ arhe sil-
ua. ul' saltus ⁊ ar'hen. descensio eor
ex uno in alia ⁊ arphahel. dimissio dei
ul' dimissio dei ⁊ aro mago. ul' dimi-
dietas. siue dimidiatio ⁊ aram sal-
tuū. ul' siluaz? siue mons saltuum
aut siluaz? as tonnus ul' dimi-
⁊ alam factum mandatu. ul' factus
in mandato siue factum mandatū.
aut inhabitatio eius. ⁊ assa. dimidi?
ul' dimidiatio. siue factum mēdā
tum. aut factum in mandato.
⁊ asaph. hitaros. ul' hitaro siue
cedrus. aut consideratio ⁊ asehel. di
midium dei. ul' dimidium dō ⁊ asi.
communitas. ul' communis tonnus
ul' do mino ⁊ asi. equalitas. aut
desiderū. ⁊ asihel. equal' deo. ul'
desiderū dei ⁊ aso factum in man-
datu. ul' factus in mandato ⁊ asom arbei
desiderans. ul' qui in mandatū fecit.
⁊ asu sitiens ul' iusto ⁊ asub. re-
uertens. aut reuso. seu reuocans.
aut reuocatio ⁊ asubite. reuer tes
aut reusiones. siue reuocantes. aut
reuocati ⁊ athaba. peccantes mea
ul' pena mea ⁊ athan. dñs ysrael?
ul' dñs estimatus. siue dñs ysrael?
aut dñs estimatio ⁊ athan. tonnus
humilis. ul' dñs responsio. seu expec
tans humilitatem aut expectatio
responsionis ⁊ athanahel. expec
tans humilem deum. ul' respondens
humilitati dei ⁊ auadiath. colubra
declinans tempe. ul' columbam de
stracns peccatū ⁊ auan. columba.
ul' est etiam hyrum ꝛ nō hebus
⁊ aur. expectans mendū. ul' ex
pectatio festinacis ⁊ azer. adiu?
ul' ad auxilium. siue auxilians.
ul' auxiliator ⁊ azias. audiens do?
ul' auxiliatio dñi ⁊ aziliel audiēs
deum. ul' auxiliator dei.
baar. mons fortis.
ul' ur sustinator. ⁊ chabodh. cessa
tio. ul' tristicia est gloria ⁊ chamis.
ne requiescens. ul' tristicia ⁊ recessio
⁊ chaaman. furnum hitadin. ul' co
lorans in hitenas. ⁊ chomum. dura
ul' vocata. siue ubi est chalamus. ⁊
plantatio ydolatrie ⁊ chunhel. spes
dei sperans in deum.
dalet. dilatus dñs. ul' amabilis dñs.
⁊ dida. dilatus dñs ꝑ dñm. ul' amabi
lis tonnus ⁊ dalas dilatus tonnus.
ul' amabilis dñs ⁊ dida. dilatus dñs
ꝑ dñm. ul' amabilis dñs ꝑ dñm.
ꝑe est qui dilatat dñm ꝑ dñm dilatat
ꝑ suam miam. ul' gratiam. qua eum
dilexit dignatus est. aut magis dilectus
et mia indignus existens. que stabat
manser de quem reprehend? sippus
diuina ꝓpter ydolatrie. ⁊ immodica
amore mulier. ⁊ dida. dilectus dñi.
ul' amabilitas eius ⁊ dychum salus
ul' tribuens eos. ⁊ dor dilatus uolun
tate. ul' amabilis malenas. ⁊ du
mea rubea. ul' rubea. seu rubens ul' sāgu
nues ⁊ dumea rubea. ul' rubea. seu ter
rena aut sanguinea.
eabarim. lapides transitus. ul' actus
lapidum transeuntiū ⁊ ebaar. mons
fortis. ul' elevatus situatus ⁊ ebamas. sapi
ens dñs. ul' intelligens dñs ⁊ ebelec per
spicuus. ul' exsiccatus ⁊ eber. puteus fon
tem. ul' expectatus puteus ⁊ eberon.
uallis meditans. ul' coll' meditans ⁊ eb
gaby. eligens. ul' electus. ⁊ eblam. absor
bens ul' absorbens aut absorbens ⁊ eb
nasal. edificans deo. ul' edificatus de
⁊ ebodh. arans. ul' lucrans ⁊ ebus ꝑ
sepe. ul' conculcans. siue conculcans.
aut conculcatus. ⁊ ebusei ꝑsepe me?
ul' conculcatus mus. ⁊ ebusei. ꝑsepe. ꝑ
conculcans. ⁊ echa. torcular. ul' op
pressio. siue oppimens. aut oppressa.
⁊ echas. torcular eius. ul' oppimens
eum ⁊ echas. luctans cū. ul' lucrans cū.
⁊ edas. magnificus ul' magnificus.
⁊ edaliam. magnificus dñs est ul' ?
magnificentia dñi est. ⁊ edom. ter
bens pūs. ul' rubens pūs ⁊ edrei. torcu-
lar. labores. ul' oppio laboriosa
⁊ eeremas ꝑpans dño. ul' ꝑpans dñi.
⁊ eghimam. possessio pūs. ul' possed?

silua 27

pplin | echamasam. uidicans populꝰ
ul' uidicaco papule | echmam. ui
dicans pplin | echmam. acquirens
populum ul' acquisico ppli | echmꝫ
possidens pplin. ul' uindicaco ppli
| echonmam. possidens pplin. ul'
preparaco ppli | echonias. ac ses.
ul' spaius. seu spans dño. aue:
spaiꝫ domum | echan. exercisio. v
indicaco. seu merces aut mansionꝭ
| echel ceus dei. ul' auxilians dñi.
| echze. tarcular' lupi ul' apimens
lupum | edala manus maledicta. v
manus maledicconꝭ | etedos ma
ledicta tribulans ul' manꝰ maledic
conis angustians | edais. saens deꝰ
ul' cognico domum | eddi saens me.
ul' cognico mea | edisel saens ceꝰ.
ul' magnificaus deꝰ | edelaph manum
tollens. ul' manꝫ ad os seu manuꝫ
sublevans aut manꝫ sublevaco
| edica. saens eum. ꝙ cognicus eiꝰ.
| echar. punctꝰ ul' punctaco | edu
dcedens. ul' applicans | eddu. dic
tus. ul' tempestas | edus tempestꝫ
eum. ul' accusaco eius | edula ma
nus maledicta. ul' manus domum
| ephadud uidens dominꝫ. ul' ap
co domum | ephebel. apco dei. ul'
apiser deo | ephach exclusio peccati.
ul' apco delectacionis | ephillem. ex
audiens peccatum meum. ul' apco
delectacionis mee sine commꝰ mun
dicie aut domuꝰ munificencie | ep
honne. nuꝰ ul' innuens | ephonne
annuens. ul' innuco | egal. ppinq.
ul' redimens. seu ppinquitas | egal
ppinquus michi. ul' redempco mea
| eglam despiciens. ul' despectus a'
redemptus aut redempco | elsel.
uidens deo meo. ul' postulaco di
sine mutacio deo. aut expectaco dei
| elsel. uidens deo meo aut postu
laco dei mi. sine mutacio deo mo.
aut expectaco dei mi | elsihel uide
dei mi. ul' exordium dei. seu videns
deus deo meo aut postulaco dei | e
lada cognoscens dñm ul' cognico
dominꝫ. eleph tractum tollens.

ul' tractum ad os. sine manu sublie
vans aut tractum sublevaco | emda
plenitudo ul' tumultio. emec dies
tuens. ul' robur meum | emetias
numius dñi ul' nuntiabilis domino
| emum. robur meum. ul' depta ma
cumbia. piens maledicco. ul' domo
uens accipientem | emlech. mu
tuo. ul' amantudo plangens | em
na mare ul' amara sine mus. aut
mutus. aut muabilis | emuace.
mare. ul' mari. sine mutabiles a'
mariu | emuhel. dies eꝰ ul' dies
ei⁹ ds | epdm. aptum nomen. ul'
apta audiens epta. aptes. ul' apto.
| epeahel. apiens deo. ul' apco dei.
| epe apiens ul' aptus. sine apmꝫ
ul' apco mea | epiom apiens dolo
rem | era. timens ul' timor. sine
misericors aut mia | eras timens
eum. ul' mia eius | eradjon. ere
go. ul' demolicio eramehel. timens
deum. ul' mis dei. | eramelu. timens
deum meum. ul' mia dei mi | e
ramelia. | eramelu. idm. | e
rion. timores. ul' timebunt. seu
timens iniquitate. aut misericors me
rentibꝫ | erapolis. iudicii supius.
sine timore misericors | erathad.
erigo populꝫ. seu demolicus populꝰ
erehel. iudicii dei ul' diiudicans
superos | eremias excelsus domiꝰ.
ul' sublimitas dñi | eremian. ex
celsus dominꝫ est ul' sublimitas dñi.
est | eremihel excelsus deus deo ꝫ
ul' sublimitas dominꝫ est. | eras
timens communum. ul' timor dñi ꝫ
| eran. timens inutile. ul' timens
dñm est | erib. odor ul' luna. | e
rimbal. odor multus. ul' deductio de
monstrans | erichs luna ul' odor ei⁹.
| erimchtim. odorantes eum.
ul' destruentes a | erihel timens
deum. ul' timorꝫ ul' dei | ermoch timens mortem ul' metuens al
tudinem mortis | ermuch. id.
| ermoth unguis signum. ul' indicii de
signatus | ermon dominus excelsus
ul' celsitudo. | eroam timens ppls.

ul' mdiaum ꝑpl | erobal. murgū
ysus. ul' mdiaum baal. siue mdia'
ysas. aut murgū supsous | erobo
al. timor mi. ul' timor uetustas.
siue timens ysrem. aut timens
deum mentem | eroboam eā populi.
ul' mltio ꝑpli seu diserues ꝑplm
aut supflus mdiaans | erobo
seth mdiaans ignominiā. ul' di
mdians ydolum | erom. timor.
ul' pegrinaco. siue timid' a' pegr'
| eromnus. ulso pulcritudinis.
ul' dmdicat' locaciones | eroslis
paaltis. ul' mlto paas | eroslite
paaltis. ul' pacem mdūces | ersa
aqueua tomm ul' alicuius tomū.
| eruhel. collis dei. ul' uall' bene
dictionis | erusa vmmnās. ul' rua
tio. siue inclacus a' pegnaco | e
rusalem. paaltis ul' paas mlto.
siue timor ꝓfectus. aut timebit :
ꝓfecte | esa. uetustas. ul' planaco
siue saluaco. aut desiderium me'
| essa. incensum. ul' sacrificium
ul' insule sacrificium | essaar. ecclī
sustinens. ul' holocaustū inglā | es
sauce. incensum sustinentes. ul' ho
locaustorum ul' insule holocaust'
| essar incensum meum. ul' sacrifi
cium meum. siue insule sacrificiū.
aut insule holocaustum | esamai.
uetustas animam. ul' desiderij anim
mundi | esa. uetustas. ul' ueterās
| esaus. uetustas eius. ul' iuuete
rans eius | esar. signaculum ul' tri
bulaco. siue insule sacrificium.
aut insule obviaco | essar. midie'
ul' uiaco mei. siue meridianus.
aut meridiapdū olei | esba col
laudans. ul' collaudaco | esba
eum. collaudās ꝑpulū. ul' collau
daco populi | esbachasa. collau
dans summū. ul' collaudaco pū
apij. | esbi. est inme. ul' coequus
michi | esbmecoh. est inme ꝑpon
taneus. ul' coequatus michi pontane
| eschā. thabuculum ul' unctio'
| esse incendens ul' incendū. siue
insule ubaū. aut insule holocaust'
| esema salus deitatis ul' saluaco re
quietionis | eser. stue ul' plasmaū
siue fluuio aut plasmaco | esere.
fictores. aut plasmatores | esi. ego
saluator ul' desiderium saluationis
| esem. desiderium ul' desiderium. seu e
qualis mei. a' equalitas mea | esphan
uco. ul' thabuculum | esi. ego ul'
tabernaculū | essi incensum michi. ul'
sacrificiū meū | esias. equal' deus. ul'
salutaris deus | esihel. incensus deus
meus. ul' sacrificium dei | esimuch. desi
derium dulce | esimachias. uetustas
populus tonum. ul' signaculum populi.
| esiuatas. salus desiderata tonum'
ul' saluaco requietionis dei | esiel.
sacrificans te ul' ubaco te | esiua.
palmites. ul' est desiderium meum
salus | esiue. saluaco ul' desiderium
| esiu. equal' michi. ul' equitas mea.
| esiu. desiderium ul' desiderū | es
siuce desiderantes ul' desideria | esia
dolor. ul' est indolore sui salus huius.
aut equalitas ignea | esiun salus de
lores mei. ul' saluaco indolore mei.
siue salus illuians me. a' equitas
ignea | esius. saluator ul' saluteus.
seu salus aut saluterre | esha. ex
tensio. ul' inclinaco. siue supfluens
aut supfluēs | eshaam. supfluus
populi. ul' supfluitas ꝑpli. siue
elmaus ꝑplm. aut extensio eorū.
| eshaba bonitas. ul' declinaco.
| eshaam. mices ul' micamonum
seu mdinās eos. aut extensio eor
| eshaba. bonitas. ul' declinaco
uenenas. | eshcathba. bonitas ul
bonitatis. seu declinans ut uelar
aut declinaco ꝓuentois | eshebeth
bona tonus ul' declinans uelectis
| eshela. inclinaco flamme ul' exte
sio ignans | esher. modicū resi
duū ul' modica residuitas | esherh
donās ul' donaco | eshaam. posi
tens ꝑplm. ul' fluens ꝑpli | esha.
supfluens. ul' honorabil' | eshem
am. honor ꝑpli. ul' supfluens ꝑpli.
| esrahel. honor dei. ul' supfluēs
deo | esrahi. honor mei. ul' supfluēs mi.

⁊ ecclyram honorans eos · ul' super
fluus eor ⁊ ecclyram honor eor ul'
supfluitas giē ⁊ ecclytes · supfluus ·
ul' honorabil' ⁊ ecclur · ūs ul' ordi-
siue ordinatus ul' ordinacio ⁊ ecclᵉ-
exercitio · ul' sublimitas ⁊ ecu · pōs ·
ul' imago · siue maleficᵒ · a' male
ficium ⁊ eula · ipe poens ei · ul' ip̄
imago eius ⁊ eulel · ipe poens ds ·
ul' ip̄a imago ei' ⁊ eran dur' ul'
duriacs · ezabel · est ter · ul' ꝫ flux'
sanguinis · ⁊ ezabel flux' uadus ·
ul' fluens sanguine · siue cohabitᵒ ·
a' sq̄lum ⁊ ezanas · uires eius · ul'
aures eius · siue audiēs dnm · aut
assultacio eorum ⁊ ezar · fortitu
do · ul' adiutoriū ⁊ ezaute · fortes ·
ul' auxiliant ⁊ ezech · fortes ds ·
ul' applūdentes eum ⁊ ezechias ·
fortis eorum · ul' applūdens dnm ·
siue ꝺfortauit eorum' eum · a' dñs
ꝺfortacio eius ⁊ ezechias id̄. ⁊ ezer
fortitudo · ul' adiutoriū ⁊ ezer ·
fortis · ul' adiutor ⁊ ezente · fortes ·
ul' auxiliant · ⁊ ezhel · audiens
eum · ul' assultacio ei ⁊ ezeha · ꝫ
fortis labor · ul' adiutoriū labora
tis ⁊ eznas · uires eius ul' aures
eius · siue audiens dnm · a' assul
tacio eorum ⁊ ezra · scā · ul' scia
tor ⁊ ezrahel · semen ds · ul' semi
nauit ds ⁊ ezrahelite seminantes
deo · ul' seminatores dei ⁊ ezra · ꝫ
semen eorum · ul' seminās dñm ·
⁊ gar · uir adiacens ·
ul' uir revelacionis ⁊ gar · acū · ꝫ
ul' tumultuo · ſ'rum ē non ychū ·
⁊ gar · sedicha acūs testimonio ·
ſ'rī est ſ'rum ⁊ gbachanus · sol
lempne mandatū ſ'rumle · ul' le
tis eum' responsio ·
⁊ lluranu · aduena ul' ele mētū · sīc
sedm ul'. a' sedā ſ'rūlio
⁊ nda · diluadr · ul' ꝺcessiones illuā
dorum ⁊ udia diluad' nut' · ul' ꝺ
cessio illuians ⁊ ukanne nut' · ul'
tumult · siue ſtumēs · aut ꝺcessio ·
⁊ oa · retines · ul' retenac ⁊ oaas ·
retinens eum · ul' retenac ei' ⁊ oa
ar · retinens fortitudinē · ul' ubi ē
retinē · siue dnm tudens · a' dñs
fortitudo ⁊ oab tumultus · aut tu
multuose · siue est pater · aut ē ſ'rī
tatis ⁊ oachaz · fortis · ul' volens
ter dñs fortis · aut dñs fortitudo ·
⁊ oachim · ubi est ſ'rmac · ul' aut
est ſ'rmatio siue dñs ſ'rans · aut
dñs resurrectio ⁊ oada · dñs tuus ·
aut dñs testimoniū ⁊ oaden · ꝺ
cessus odi ul' tumul' resuscitans ·
fontem ⁊ oadma · sue est tenella ·
ul' que est delicata · siue tumino
dulia · aut ei ostacio ⁊ oae ipse ·
cognoscens · ul' dñs cognicio · siue
recognoscens secm a' cognoscēs
principiū · ⁊ oanam · dñs ei' · ul' ꝺ ·
pulchritudo ⁊ oanb · tumul' tuba
tans tumultus · ul' dñs iugulans
fortitudinē ⁊ oarim dño exaltat' ·
ul' dñs exultacio ⁊ oas ſpernās ·
ul' tempal' · siue dnm subtollens ·
aut tumul' plausio ⁊ oatham-
ptectus ul' p tectio · siue ſtumans ·
aut ſtumacio ⁊ oathan · id̄. ⁊ oa
ſas · ptē subtollens · ul' ſtumptus
plausio ⁊ oaz dnm tudens ·
ul' dñs fortitudo · siue ubi ē retinē
eum · aut ubi ē applūsio ei' ⁊ ob ·
tolor · ul' oaolitas · ⁊ ob magnus ·
ul' mag'. · siue tolens · a' ululās
⁊ obab distillās · ul' mago patre ·
ul' magnus pū · aut tolens ul' ulu
lacionis ⁊ obal · delatus · ul' dela
cio · siue dimittēs · aut dimissio ·
⁊ obamal · mag' donat' dño ul'
tolor giē dñi ⁊ obel magnus dei ·
ul' tolens id̄ ⁊ obabech · dñi gīn ·
ul' dñi ſtacio · siue dñi libamen ·

sqlum

aut dñi intelligitur ¶ ochel. germen dominum uel spiritus dei ¶ ochelam. xpm eos. uel oppressio eor ¶ ochsacenaa. uel priapum. seu dñatus dei ¶ odaihe. ipe cognoscens. uel dñi cognitio. seu cognoscens sacenaã. & cognoscens priapum. ¶ oechdominus uiuens. uel dñi testificatus. ¶ oezech. domus fortis. uel dño separatus ¶ ophe. domus eius uel domi decoris. siue domus electi. & dñi illuminatus. ¶ ogil. exemptus. uel de spinis ¶ oha. dño residens. uel dñi pulchritudo. siue dominans ei. & dñs eius ¶ ohana. domus domi. uel domi gratie ¶ ohanna. dominus multorum. uel dñi mea seu dño grã? aut domus grã eius ¶ ohannez. dominus gratius eius. uel dñs mea cor ¶ ohanam. erat donãs. uel dñi domi ¶ ohannan. aut est domus uel dñi gratia. ¶ ohannen. domo donans. uel dño gratiam? ¶ ohanes dñi gratia. uel unquo est gratus. siue au donatã est. aut cui donatio a dño facta est ¶ ohel. dimittens uel mutatus. seu defluens. aut sapiens ¶ ohel. fuit dei. uel sapiente deo. seu des. aut est domus? dis ¶ oachmi q est resurgens. uel dñi resurrectio. siue domus? sulcatus. aut dño sulcata ¶ oiada. dñm cognoscens aut dñi cognitio ¶ oiadahe. dñi cognitio ipso dño cognoscente ¶ oiaden. dñs cognoscens sontem. uel dñs cognoscens occultum ¶ oaiah dñi uisio. uel iudicium ¶ oaiun dñm exaltãs. uel dñi exaltatio. siue dñi saluum. ¶ omna. mactatus. uel dereliquit ei? ¶ ona. columba uel dolus. siue ũ e donatus. aut ubi est donatio ¶ onadab. dñi dño obediens. uel dñi spontanei? ¶ onathan. columba. ueniens. uel colũbe donum. uel columba dans. aut dñi donatio ¶ onadab. columba papus. uel dñi pat eius ¶ opte. pulchra aut decora. ¶ onas. donans uel donatus. siue aut donatio. uel qui donatus est deo. ¶ onathan. dñi donum. uel dño dat? ¶ onathas. columba ueniens. uel columbe donum. seu columba dãs aut dñi donatio ¶ ora. columba mea uel coleus mihi. seu donum meum aut donatio mea ¶ opte. pulchra. uel pulchritudo ¶ or. ruit? uel fluuius ¶ ora. ruus eius. uel fluuius ei? seu manus ei? lumen? suum dñi celsitudo ¶ oraeth. domus excelsa. uel domi lumen ¶ oraer. ruus spinarum uel fluuius lumen ¶ oram. qui e excelsus. uel ubi est excelsus. siue dñs excelsus. aut domus lumen? ¶ ora. ruus domi. uel fluuius gre ¶ oradas ruus iudicij. uel fluuius iudicantis siue defensio eor. aut apprehensio eor ¶ ore ruus excelsus. uel fluuius exaltatus ¶ orem. ruus eor uel fluuius eor siue excelsus ruus. aut fluuius exaltatus ¶ ora. factura mea dei. uel dñi saluatio ¶ osabe sech? ubi est saturitas gaudii. uel ubi e saturitas resurrectionis ¶ osabeth. dñi satietas. uel domus iuramenti? ¶ osaba. ubi est incensum domus. uel unquo est iuramentum ¶ osaph. dñi spectans. uel dñi uindicatus. siue dñi labium. aut dño congregatus ¶ osaphad. ipe iudicans. uel ipe iudicat. siue dñi iudicium. & dñs iudicabit? ¶ osech. dñi iustus. uel dño iustificato? ¶ oseph. augmentum uel apposita ¶ sephus. augens filium. uel apponens se filiationez ¶ osephias. ipe liber dño. uel ipa liberatus dñi ¶ oshias. ubi est incensum dñi. uel unquo est sacrificium ¶ osiphonias. domus abscondit? uel dñi spectator ¶ osias. ubi est salus dñi. uel in quo e saluator dñs. ¶ osue salus. uel saluatio. siue saluator. aut saluatus? ¶ oth. scã. uel priapum. seu dñator

a' dnãcaõ | ocha · est pcens · ul' est
pcens / aut dñs dñmacõs / sñi dñs ẽ pcs ·
aut dñs pcens | ochaw · dñs pcẽs ·
a' dñs dñmacõ · siue pcens eox aut
dñmnacõs eox | ochan · scã dom ·
ul' pnapñ giẽ | ouus · tumme' hic
ul' dñs ille | orobocad · dñs domes' ·
ul' qui ẽ dom' a dñs | orabech · tõ
dos · ul' q est dotata a dñs | orach
az · dñs ulcõs · ul' dñs uidicã | or
bad · dñs · fluens eous · ul' dñs eo
rus fluuõs | oradeo · dñs fortis sin'
ul' dñs fortẽ testificãs | orand · dñ
ulcõ · ul' dñs dnudicaõ
| oraz · dñs ducõ est · ul' dñs dlus
est | rad · cautas descendens · ul' c
uitatñ descensio · seu ugilãs cius ·
aut sultatans testõnñ | ras tẽ mẽ
uidus · ul' filius mei ulio · seu ugila
tem sultollens · a' ugilans plac
tiacionem ·
| g · uir · ul' assumpt' | sa · mulier
ul' assũpõ | saac risus ul' gaudñ
| saav · uir ugilans · ul' uir s'cator
| saante · uir ugilantes · ul' uir s'
catores | sachar · qui est memor
ul' dñs memorans · seu uir mcedis ·
a' est mces tuca | sachante · qui s
memores · ul' dñm memorantes ·
seu uir mced · aut tẽ mcedis mea
| sal · salus mea · ul' dñs salutare ·
seu uir dñator · aut uir assumẽs ul
aonẽ | salas · dñs salus · ul' dñs sa
lutare | sar · uir puul' · ul' uir imu
mutus · seu uir ugilans · aut uir s'
catores | sau · uir puul' nã · ul' uir
mundacõis mẽ · seu uir sultatans me ·
aut uir ugilãs mẽ | saiew · uir
uetulatus · ul' uir tenuator | sboã ·
uir tenuatus pplm · ul' assumptus
mforcitudine pli | sboseth · ũ sñi
onis · ul' assumpta sñificõ | scha
rach · uir memorãs · ul' ẽ mces ei'
seu memorãs memoria mortis ·
a' medriale dñi | simuth · ũ sñcus
ul' assumẽs dissipacõm | smalzelue
uir audiens deo uir assumẽtes exem
plastile dei | sneiel · uir videns dñm ·
ul' pnceps ei' deo · siue deo uisio est ·
aut rectus directus deo | sñl · mens
videns dñm · ul' pnceps ei' deo · si
dei uisio est · uir est uidẽ dñm · | sñla ·
mẽs dñi sua uidẽs ul' pnceps ei'
deo uidẽ deum dñm ei' · a' rectus dñ
cao di siu | sñlue · uir videntes
deum · ul' assumpta pncipio dei
siu | saav · uir puul' · ul' uir imu
mutus · seu uir salutas · a' assũpõ
salutatis | sin · uir iaqñs · a' as
sumpcs salutatis ·
stab · uir bonus · ul' assumpõ bo
tucat' · | talua · mens excedens ·
ul' mẽtis excellus | talus ũ | ta
lua mentis ul' mẽtium excellus · l'
mẽtium excedentes | tamar · u
sule palma ul' insule amenitudo
| turea · mdana · ul' sblimis · si
ubi est amas · aut ubi mundacõis ·
hirum ẽ ud hebrum | turri · mõ
tana · ul' sblimes | eus mas excele · sblimes
ul' mons sblimitatis | ubileus
amus remissionis ·
ul' annus remissionis · | uchal · po
tentia · ul' fortitudo | uchadam · pces appmea
salo pẽs eos · ul' fortis oppressio eo
rñ | udea · confitens dñm · ul' glifi
cao dñi | udaitim' laus · ul' con
fessio | udaa · confitentes · ul' glori
ficantes · | udas · confitens · ul' glo
rificans · | uda · confessio · ul' glori
ficacio | udi · laudantes · glori
ficantes · siue confitentes | udi · la
dans · ul' confitens | udith · confes
ul' glificans · | ulius · inapiens ·
ul' pnapñ | ulus ũ · | upit · in
mutus · separatus ul' dñs separator ·
| ultus · ul' electus · ul' electio · sñ
pcens · aut qui eleuatus · | uth
pñapñ · ul' tenuatio ·

Laabaddam · apollio ·
grece exterminans · ul' exterminatio
las · aut ẽ clamacio | Laabum ·

ceulti. ul' inflammantes. seu dul
ces. aut inflammacio ℔ aada. ℔a
ma indiaz. ul' ceulcio indicamus
aadon. pdus. ul' incdacens ℔ aer
mas iniquitas. ul' ad iniquitatez
℔ abadom. pdens. ul' inclacens.
siue dolosus. aut solicitus eaz
℔ aban. album. ul' albedo. siue
candidum. aut candidacio ℔ a
bianes. dealbans eum. ul' candida
cius ℔ abaodj. uementes. ul' egre
dientes. abedj acceptās. ul' accepta
bilis ℔ abeni. candeo. ul' candidū.
seu ego. a' ex filio mo ℔ abium.
ceulti ul' inflammāces. siue ceulsus. l'
inflammacio ℔ abo. ingredimur. l'
ingressio. seu ingredientes a' ueieres
℔ abodj. ingressus. ul' ingressio. seu
uementes. aut indicentes ℔ acedo
nuoma ɔsurgens silenaum. ul' ɔ
surrecto sanguinez ℔ acedemões.
ɔsurgentes silenas. ul' ɔsurgen
tes sanguinū. ℔ achodj. ɔsurges.
ul' ɔsurrecio. ℔ achum. ɔsurrecō.
ul' ad ɔsurgendum. ℔ acd. tpēs mi
uur. ul' ipe met uur suus ℔ aphi
dor. lampas. si os tulit. abore
non olle ℔ achel. indeo ul' indm
℔ aus. leo. ul' filius leonis. seu
ipē ēmet uur. aut ipē uur suus.
℔ ausa. leena. ul' inclaluce. seu fi
lia leonis. aut filia leene ℔ aua
chana. signū ul' ɔdicio. sū adsig
ul' ad ɔdictum ℔ auaz abachem
ut quid derelq. rō. ℔ amech. qū
est nomē luce. futura. ul' aduen
turum. siue erectio. aut rectitudo.
℔ amech. doctus. ul' disciplina.
cordis. seu cor sūes. aut cor de
uicuas ℔ amech. quando ē nom
nomius. pauens ul' pusillus. si
huil'. aut humilians ℔ amichel. ē
quis est. ul' inquo est benedictio
℔ aodiaa. siue ī nomine. ul' in
tenuitas expectatio. siue adu; amata
a dño. aut adu; amabus dnmo
℔ oadicentes. siue uocantes ul'
natiuitates expectate seu dū
amate dño. aduz amabues dm.
℔ oaminum. adu; ul' mōes. seu pu
lava multaz ebuum. a' pūapes
multos populos ℔ apudch. fulgor
ul' fulgur. siue fulgēs a' fulgdo.
℔ aurora. sublimitas. ul' ɔsurrectio.
℔ ala. salus ul' saluatio. siue insalutez
aut ī saluatione ℔ alabi. scemp au
me. ul' in dño spes eius. altāus
salus donata ul' saluator a domino.
℔ anuim. fabri. ul' malleatores.
℔ arar. aduc dm. ul' auxiliamus
a domino.
℔ ebana. albedo. ul' candidacio.
℔ ebeu. candidum. ul' candidatō
℔ ebbens. coeulum. ul' quasi cor
℔ ebus. lates. ul' celatum ℔ ebu
lacres. ul' celes. ℔ eburaa. la
tenaij. ul' celataij ℔ ebora. albedo
ul' candidacio echa. gena eius.
ul' maxilla eius ℔ echi. gena
mea. ul' maxilla mea ℔ echis. ge
na um. ul' maxilla assumpta.
℔ echum. ɔsurgens ul' ɔsurrecō.
℔ edan. flamma iudicans. ul' ex
tens ℔ adihel. flamma iudicans
ul' extrens. ℔ adihel. flamma iu
dicās deo. ul' extrens iudicii de
℔ ecmas. iniquitas ul' adiniqtate.
℔ ech. flamma iusta. ul' exultās
pauoris ℔ eguatha. ignis. ul' in
cendiū ℔ eem. pauis. ul' refectio.
℔ emaz abachem. ut quid deliqsti
sue. ul' ut quid est delictas meas.
℔ ela. salus. ul' saluatio. siue in
salute. aut ī saluatione ℔ elem.
ad nomen. ul' ad audiū ℔ elemās.
ad nomē iudicij. ul' ad audiaonē
iudicialē ℔ euabedj. uenientes. l'
edificātes ℔ eur. additus. ul' ap

positus siue assumptus. a' applicat⁹
& entes. addita. ul' apposita. ul' assump
ta. aut applicata & entes. adiecta.
ul' apposita. siue applicata & entes
ehan. p sequens eos. ul' additamē
tum eorum.
& ia. laborans. ul' laboriosa & l
banus. albus. ul' candidus siue
cānidus. aut candidata & ibam fac
tura. pacē ul' placentes paleas & l
bia. ne mens. ul' mavolens. & l
dsātus. sulcatus ul' sulcata. sū
ad sulcandū ul' ad sulcationes
& cōgonj. sulcantes. ul' ad sulca
candū & cōsp. surgentes. ul' lacri
mas fundens & ias. lacrimās fun
dens ei. ul' surrectio eius & ians.
surgens. ul' ipe sulcans. ul' la
crimas fundens. aut lacrimar effusio.
& iaj. surgentes. ul' ipi sulcātes.
siue lacrimas fundentes. aut lacrima
r effusiones & iadius. sulcatus.
ul' sulcata & iadentes. sulcā
tes ul' sulcatam & idi. genum. ul' e
dificari & idia. nata ul' edificata ei⁹
& idda. natā. ul' edificata & imus.
tuicen. ul' candidatus & isatio.
nat' temptatio. ul' natitas cēpta
tionis & ilias. gnāns. ul' gnātus.
& ilimac⁹. gnāns pausatione. ul'
generacionis pausio & istra gen⁹
de cor⁹. ul' generans de corū & isti
utilitas angustie ul' utilis ēulatio
& idj. nata. ul' edificantes & icol
tas. habunitas. ul' proficuū. seu
genans latitudinē. aut utilitas
sinuū. & ob.
& obgna. alba. ul' candidata. si
albor. aut candidata & obem. albi
ul' candidatus siue cor meū & cor
dis mū & obis. albus. ul' candidat.
siue albor aut candidata & obina.
albi. ul' candidata. siue albedines.
aut gaudiatores candidatores & obo.
albus ul' candidatus. siue cor mich
aut cor filio meo & ad. unidim ul' de
dimata & odabon. tpi habuit. ul' tpi
sinonimata & odadid. tpi sinitus. ul'
tpi testificata & odadim. tpi causa
ul' tpi iudicati & oide. sedata utili
tatum. ul' q̄ sedens multitatem & o
na. latēs candidata ul' laterum cā
didata & ochj. uacans seu declinās.
seu mitus. aut tpe sclus & ocham.
tpe excludens eos. ul' tpe minutum
cor & ochja. unidim ul' exclusio. se
declinans eorum. aut uacans glē
& ochjs. unidim eius. ul' tpa exclus
tiatis. tpe elevās.
ul' tpe surgēs & ul' tpe elevās & ud
& unus ul' declinās. siue unā natus.
aut unā ul' udim. uidua ul' de
dinantes. siue fortiter prosunt. a'
ornam placentes & uich. gene ul'
maxille & ura. nix. ul' amigdale.

Madbethpl. congregatus es ul' cō
gregata es & aach. mollitas. l
ostracio & aachan. stulta est mich
ul' stam siue mich. seu uenit celus.
aut uenis pausio & addi. mōsuā
siu mū. ul' qm̄ sufficiens celsamo
nium & aai. congregatus mich. l
congregata mea & aalam. chorus.
ul' fulmitas & aalaph. de mille.
ul' doctus & aalath. chor⁹ pcorū
ul' finitas temporis & aallehel.
laudem dm. ul' laudata es & a
almeon. celsitudine. ul' ejuerit
ysitatione & aalon. de seu celsa. l
aptūpio. seu sūmatus. a' celsas.
& aama. congregatus pls es. ul' cō
gregationes pl⁹ eius & aamad.
congregata pli eius & aamie. con
gregata. pli es. ul' congregata pl⁹ es
& aamad. desiderium. ul' de
sideratus & aamath. rejectens. l
requietio & aana. amara. ul' a

mã. seu eruisione. aut expulsiõe
ℴ aarath. louee. ul' spelunce ℴ a
aruth. idem ℴ aalias. homus duo.
ul' assũpcõ dñi ℴ aath. desideriũz
ul' desiderabilis.
ℴ abay. munitã fulcatans. ul' mu
nitã. ugile ℴ abdiiel. munitõ dõ.
ul' munitõ dei ℴ abiam. ℴ adilye
lite. munita deo ul' munitiones
dei ℴ abiam. munitas. ul' protegẽs
siue munitõe. a' protectio ℴ abiam.
munitens ul' munitio.
ℴ adja. ingenium. ul' paulio.
ℴ adjabens. protegens ul' protecõ.
siue paucens. aut ingeniosus ℴ a
djabon. protegones. aut protemo
nes. siue paulli. aut ingenioli.
ℴ adjan. subiect' michi. ul' molli
aes mea ℴ acedo. eruisio. ul' o
riental' siue pus. aut inaũcellij.
ℴ aceden. eruiens. ul' eruitiõ.
siue oriens. aut antecedens ℴ a
cedones. comburẽt. ul' subitus. siũ
aũcedens ℴ acedones. subitutes.
ul' combusti. siue aũcedentes. a'
oriental' ℴ acelodh. ceruus. a' ce.
siue aggrega. aut aggregatores ℴ a
ces. finis ul' diffinitio ℴ acem a'
eruiens domus. ul' orientis dõ.
mates. finis ul' diffinitio ℴ acedh.
oriens uita. ul' antecedens ℴ adh.
quid ẽ ul' quia est. siue ver mis.
aut regnum meum ℴ adjuel.
ver tris dõ. ul' regnum mei de.
ℴ adjmadh. quid est domi. ul'
que est domus ℴ adjn. uenũ
dabis. ul' relatiuet. seu uidens.
aut de mobilitate ℴ adjnoes.
subiectus. ul' accessus. seu ten
dens
gens // aut utilitas tributor ℴ negotiãs.
capiscens. ul' concupiscibilis.
ℴ ada usura.
ul' q' sufficienter. ℴ adabas. ℴ
suum uenientem subtollens. a' sus
tinens uenientem ptestimatio ℴ a
dabena. alalen eius. ul' auenus
ue eius. siue salutis eius. a' uenus
eorum ℴ abay. mensura mea. ul'
q' sufficienter michi. ℴ adaliyel.
turris mea dñs. ul' defensio mea dñs.
ℴ adam. traditio. ul' hystaculus.
seu mensura dñi ul' sufficiens gẽ
ℴ albares. hsem. ul' solitudo ℴ adia.
mensura dñi ul' sufficiens dñs ℴ adiã.
de ea. ul' de nudiga. siue seam. aut
mundicia ℴ adiam. videns. ul' iu
dicia. seu inquinas. a' stradicto.
ℴ adiantes. videntes. ul' iudi
centes. seu inqui aut iudicentes.
ℴ adiantes dõ ℴ adid tris testium.
ul' mensura seruus ℴ addiu. iu
dicium. ul' iudicatio ℴ admens.
mensura uisum. ul' q' sufficiens
corpis ℴ adu. iudicatio. ul' hystalim.
siue inhistatio. aut inhistantes ℴ a
phs. spectator. ul' spectulatio seu de
spectio aut despectãte.
ℴ agal. colonia.
ul' tribuens ℴ agala. tribuigrans
eum. ul' colonia ei ℴ agalim. colo
nie. ul' tribuigrationes ℴ agenta.
defendens filiũ ẽ. ul' defensio filij
eius ℴ agdal. magnitudo. ul' tris.
seu promittes. a' pmunitõ ℴ ag
dadel. tris dei. ul' magnificatus
me dñs ℴ agdalium. magnitudo. l'
tris. seu defendens eos. a' munitio
eoz ℴ agdaleus. magnificus. ul'
pmunitus. siue tenlis. a' defensi
bilis ℴ agdahel. tris dei. ul' mag
nificans deum. seu inhium accipi
ens deo. aut magnificatus me deus.
ℴ agdalgal. turris priuate. ul'
eccentrum latitudo ℴ agdol. tris.
ul' magnitudo ℴ agdala. tris ei.
ul' magnitas eius ℴ agdola. quis

grandis · ul' que tumus · siue q̃ est
magnitudo · aut que est magnificencia ℈ agedo · magnanimus · ul'
magnificatio ℈ aggredi · fructus
eius · ul' augmentū siue pomorū eius · aut fructuū eius
℈ agedum · temptans · ul' tēptatio
siue cenadin · aut in hīraas ℈ a
gedi · cena pauoris · ul' temptatiōnis ℈ agmas · tangens · ul' ō tactu · seu mile tributum · aut multitudo ℈ agog · tema · ul' tectum · siue de tecto · aut de domate ℈ agon · gutur · ul' de gutture
℈ agon gutur mōris · ul' de fauce iniquitatis ℈ ahan dom' ul'
ones ·
ul' amaritudo mis ℈ ahelchuam ·
ex de pte · ul' ex ea excelsa ℈ a
huhihahel · ex ea dō ul' quis ē
eorum' dō ℈ aida · stradicata ul'
mensura fullonis ℈ ahnam
desiderans eor' ul' de fide eor'
℈ alach ·
angls · ul' nuncius ℈ alachi angls
meus · ul' ad nūciandū mea ℈ ala
chias · angls dñi · ul' ad annūciandū
dñm ℈ alachim · ylū regum ℈ a
latim · tumasis eis · ul' angls eor'
℈ alachor · ylū regnor' ℈ alac
hor · angls tpis · ul' ad nūciandū ve
spoliōne ℈ alalu · laudate mis ·
ul' laudate dm ℈ alaleyel · lau
dans deum · ul' laudans dm ℈ a
lalioth · angls ul' annūciatores · ℈
alalsar · laudate pncipis · ul'
despectos angustiarū ℈ alalsar · u
lio · ul' de uulione · siue despectū ·
aut despiciens · ℈ alchia · regnū ·
ul' pncipatus ℈ alchi · rex mis ·
ul' pncipatus michi · ℈ alchia · ℈
regnator omn' · ul' pncipatus
dñi ℈ alchon · rex ultionis · ul' pn
ceps nuncians ℈ alchus · rex abū
ul' princeps fortitudinis ℈ alech · mīa
ul' regnator ℈ alelech · angelus
viuens · ul' animans dei ·
aliè ℈ alech · princeps ul' ānun
ciatio ℈ alech · angls · ul' ānun
ciatores ℈ allete · plenitudines ·
ul' ad implen ·
℈ ambre · umbras · aut umbra ·
siue clarificā · aut pfunditas ·
℈ ambres · mare incaptū · ul' ma
re pellicenum ℈ amoazer · elon
ge · ul' elongatus · seu alienat'
aut alienatio ℈ amon · luxū
peccatū · ul' cupiditatis diuī
tum ℈ amona · diuitie ul' cu
piditates · utrumq; ī ñ hyrum
est zhebum · pter myrtū ubi
℈ amuchā · elongans calorem ·
ul' alienatio ẽ ystolacionis ·
℈ an · quid ē ẽ ·
℈ ana · quid ē hic ul' q̃ nā ·
℈ ana · cantans · ul' requiescens
℈ anaa · tum' · ul' holocaustum · seu
sacrificiū · aut holocaustum ℈ ana
ach · tumeam · ul' holocaustes ·
seu tumentis uitam · a' pa
uoris complexio ℈ anad · sepul
chrum · ul' monumentum ℈ a
naem · confidens · ul' holocaus ·
℈ anaem · calcium · ul' cha
ber nadin ℈ anath · requies · ul'
sepulchrū ℈ anaam · calc' ul'
tabernacula · seu requiescentes
aut holocaustes ℈ analles · ℈
necessitas · ul' obstupefactus · siue
obliuiosus · aut quid oblitus
ē ℈ ane · nūs ul' numquid · siue
ipleuit ℈ anecth · nūs uite ·
numquid uitam · siue ipleus
pauore · a' pauoris complexū ·
℈ anhu · q̃dam ī ē · ul' quis ē ·
aliud · ℈ anhanarach · cecus ·

ul' tulamule ℈ anj. quid labo
ras ul' quomodo laborues es.
℈ anne. requiescens ul' requiē.
℈ aoch. cubitus l' cubitū
℈ aol. chor ul' plenitudo.
℈ aou. habitaciu ul' habitacō
℈ aoum. in hierusalē iudēs. ul'
habitaciu eor ſtructuris
℈ apsa. mutuū. ul' pro.
tectionem ℈ apsam. mutuens
eos. ul' protectio eor ℈ ara. a
mantans ul' amaritudo
℈ aradath. amara. structē.
ca. ul' amara tractans. seu a
mare structens. aut amar arro
ganter ℈ arau. amantans me.
ul' amaritudo mea ℈ araloth. a
mara sās. ul' amara cōmixtio
℈ arara. amara ſcelio. ul' am
ricanter concedens ℈ aranatha.
nadab uū aduenau. ul' qū dō mi
aduenier. ſ. rum iudex hebuz.
℈ arath. amarx cerup ul' ama
rulus ℈ archaloth. quadrie l'
quadrigantes ℈ archi. arcus
ul' delicatus. seu cius aut hūl
mandato pcī ℈ ardat. amara
ſtio. ul' imprudenter contortus.
℈ arodchar. amare ſtens vultē.
ul' amara ſtio detractatoris ℈ ar
rodchens. amare ſtens impēdens
ul' amara contra imprudentiā.
℈ ares. amare tollens. l' ama
ta plasmata ℈ aresa. a capite.
ul' a principio ℈ aresch amara e
rans. ul' amaritudo pauperis ℈ a
res. illuminata. ul' illuminatr
℈ aroa. simurna tuans ul'
bella tuens. siue illustrans. a
mare amar ſ. os aū simone
dua impi ℈ arroloth. lutes ul'
turgia. ul' contradicens siue a
mara mors. aut amaritudo
mortis ℈ arsla. a capite. ul' a
principio. siue amare tolles. aut
amara plasmatis ℈ artus. amare
ou ul' amara recepta ℈ arudat.
amara prouocatio ul' amarus ſtō.
℈ aruloth. amara sās. ul' amar
cans commixtio ℈ arum. illumi.
ul' de excelso. siue amare ētus. aut
amara tribus ℈ arsams. amare
fundas. ul' amare egressio ℈ ar
cha. prouocās ul' protectus. fyro
aut simone diras. aut diras
℈ asa. cunus ul' assumptō.
℈ asaa. cubens eum ul' assumptō.
℈ assa. cubans eū. ul' allevians
℈ asada. rectus. ul' requiens. ul'
assumens se rectū. aut honorās
testimonium ℈ asaphor. tostra in
cendens. ul' detribulatione vel
rum ℈ asaia. cunus dñi. ul' assump.
dñi ℈ asal. pabola. ul' proverbiū
℈ asan. iocunditates. ul' iocūdā
tor. siue cunus dñi. aut assumptus
glie. ℈ asech. punctus. ul' punctio
℈ asepha. speculator. ul' speculator.
℈ assephar. speculatio. ul' scrū
platio ℈ aseua. cunus dñi. ul' assump.
dñi ℈ asenu. prosper. ul' lectio. seu
secundās ul' secundatio ℈ seva.
prudentia. ul' disciplina. ℈ aseu
a. erudita. ul' disciplinata. ℈ asa
rechi. libans. ul' auferens. seu
libatio. aut uectigal uestrū ℈ asse
photh. speculans. ul' suspiciens.
ul' contemplator suplicum ul' ℈ as
roch. speculū ul' refugium. siue mu
nitiones. aut protectiones ℈ alpha.
speculatio. ul' contemplans. siue spe
culatione. aut stemplatore ℈ asu.
honus mei ul' assumptio mea.
℈ asphar. stemplans cerup. ul'
speculator pcī ℈ asphe. speculatio.
ul' stemplatio ℈ asia. honus dñi.
ul' assumptus dñi ℈ astaloth. pubis
ul' pabole ℈ asme. exaudiens. ul'
exaudiens ℈ asmena. audiens. ul'
exaudiens grām ℈ asob. hon siue.

ul' assumptō cuncta ꝯ alobria. spe
dans tuū. ul' assumptō tuū ꝯ alle
tha. uectig alueariū. ul' attica uba ꝯ
alicephoth. spedans sup ī dupē
tum. ul' ꝯcumplacor sup ī mūd.
ꝯ alirelli. anus impium. ul' al
sumptō iniquitatū. ꝯ achī tonas
ul' tonaco.
siue tonatum aut tuūle tuū ꝯ achā
laum. ꝯ simmes cos. ul' pleaco cor
ꝯ achjama. tonās. ul' tonaco. ꝯ
ꝯ achjan. tonās. ul' tonatus. seu
tonator tonu ul' giē ꝯ achana. to
nans ei. ul' tonaco eius ꝯ achā
nar. tonū ei' michi. ul' tonaco
eius mea ꝯ achjama. tonās tuo
ul' tonaco tuū ꝯ achjanatam. ꝯ
tonas' tonitruus eis. ul' tuū tona
co cor ꝯ achjanice. tonatores. ul'
tonaci. siue tonatores tonoruꝫ
aut tonatores gr'arum ꝯ achja
tis. cōpluca. ul' spluca. siue cō
pluras. ul' spluca mea ꝯ achat.
tonans pcan. ul' tonaco ei⁹
ꝯ achachja. tonās pcan ei. ul'
tonaco tempis ei ꝯ achjachias.
tonac' a tuo. ul' tonum tonum
aliquid ꝯ achjes. dulas sacuries.
ul' dulcedo sacuras ꝯ achjecha. to
nēs ei ul' tonaco eius ꝯ achjeus.
tonator dilij. ul' tonū celestiū
nus ꝯ achjama. tonator gnae
tuū ul' tonās tonacoue tumino
ꝯ achjas. tonatus tuo. ul' tona
co tuū pmuida ul' incau' loco ꝯ
positus est ꝯ achjum. tonū tuū ē
aut tonaco tuo est ꝯ achjam. cō
simmes cos ꝯ achjrabit. pleaco.
ul' iga descendens ꝯ achjrech. y
tonom'. ul' dispensator ꝯ achjū
as. tono indigens. ul' tonator tu
mitans ꝯ achjusalam. mortem
multi. ul' mortis emissio. sū mor
tuus mālogator. aut mortuus ē
t mālogatus ꝯ achjusale. morte
multi. ul' mortis emissio. aut mor
tuus mālogator. ul' mortuus est
t mālogatus ꝯ aulhel. uuiens tu
aut uuiens tus. seu exutus tu
aut quis sicut tonin' tus ꝯ am
nan. quis est tu lange. ul' exu
ta alienatus.
ꝯ aza. exhoc. ul' exitus ꝯ azuach.
zodion. i. signa hotoscopi. p xij.
horas ꝯ azuoth. zodiacon. que
machemaci. xij. signa appellant
ꝯ azia. exij tus. ul' exitus tuatus.
ꝯ azian. exij tus est. ul' exitus tu
tuatus est ꝯ azioth. exij tempi.
ul' exitus tenuis ꝯ azuroth. uida
ul' disapline. seu succellones. a
expeditiones.
ꝯ eedem. ab exordio. ul' ī ouē
tem ꝯ echja. paullus tuo. ul' p
aullus tuū ꝯ echjmas. ij ululatus.
ul' altatus ꝯ echue. balis qdē
cus. ul' uenūdatus tonoratom.
ꝯ echjmoth. augura. ul' augu
ratores. ꝯ echjrath. uenūdat'
ul' venūdatus ꝯ echjrata. uenū
dat' michi. ul' uenūdatus mea.
ꝯ echjwath. uenundatus. ul'
venundatus ꝯ echjuathute. ve
nundat. ul' venundatores ꝯ e
ath. fames antiq. ul' fames aq
cum ꝯ edaba. fames antiq' es.
ul' fames aquarz es'. ꝯ edabe
na. on' ponda. siue de ouere.
aut de pondiz ꝯ edat. uenly.
ul' queum. siue meates. aut
menstruatus ꝯ edala. aque sub
limes. ul' emsura mus. ꝯ eda.
menatus. ul' tenens. siue mā
datum aut tenuis ꝯ edana. ꝫ
aque emuētes. ul' aqe emi
nentes. ꝯ ede. mestruo. ul' aq
eminētes. ꝯ edemena. mensura
ulcerum a'. ul' aq eminētes
expis ꝯ edena. aque sublimes.
ul' aqe sblimitas ꝯ edi. ateqn

ul' mliuatores ꝯ edia · mensura ·
ul' adequatio ꝯ edu · mensuras
tausam · ul' adequatio iudiq ꝯ e
douanen · sum' dolorem · ul' ade
murmuratione ꝯ edio · melius ·
ul' meliuratio · ecber · decont' l' ulci
o ꝯ eethabel · benigna dei · ul' be
nignitas dei ꝯ ezabel · benigna
dei · ul' benignitas dñi ꝯ ephaath ·
impetus aque · ul' impetus aquar
ꝯ ephat · spedin · ul' spectaculo ·
ꝯ ephet · spedin uite · ul' spectacu
panorus ꝯ egia · depiacs
ul' despecto ꝯ eghis · despiacens
sfusione · ul' despecto ignominie ·
ꝯ edia · ydiota · ul' mliua sufficiens ꝯ ezahel · benigna dei · ul'
benignitas dñi ·
ꝯ ela · uallis salus · ul' vall' salus ·
ꝯ elcha · regina · ul' regnatr ꝯ el
chan · regens eos · ul' rex eorum ·
ꝯ elchi · rex mis · ul' regnans mi
ꝯ elchias · rex domini · ul' regnum ·
ꝯ elchihel · rex mis os · ul' regnum
meum dei ꝯ elchielite · reges mu
do · ul' regna mea dei ꝯ elchisedech rex iustus · ul' rex pacificus ·
siue rex pacis · aut rex iustitie ·
ꝯ elchisua · rex loquax · ul' rex
eruditus · siue rex mis tyranni · pns
aut rex mis pdicat ꝯ elchon · rex
rex eor · ul' principans eis ꝯ el
chon · rex uiorum · ul' princeps uiri
tatum ꝯ elchonoth · fulg ul regna
siue reges indut · aut regum ca
biculo ꝯ elea uall' salus · ul' uall'
salus · ꝯ elech · regnū ul' regnare ·
ꝯ elech · chor' ul' apparatio ꝯ e
lechi · chor' mis · ul' apparatio ꝯ el
chias · chor' dñi · ul' apparatio dñi ·
ꝯ elchine · infirmitas · ul' infir
mitatis · seu mansuetū humile ·
aut mansuetū humiliter ꝯ ello ·
plenus · ul' plenitudo · siue adim
pletus · aut adimpleat ꝯ elchi
sua · rex salvator · ul' regnū sa
luus ꝯ eloth · plenū · ul' adimple
ri · siue plenitudines ꝯ eloth ·
plenū · ul' adimplemones mee ꝯ el
loth · plenū ad implen siue plenitu
dines · aut adimpleaones ꝯ elloth ·
plenū · ul' adimpleaones mee ·
ꝯ ella · rexa · ul' maestus ꝯ elluch ·
uallis salsa ignis morientiū lapi
des · ul' uall' salis colore pistolanaū
ꝯ elluchi chaverm uall' salsa morē
tiū lapides · ul' uall' ignea lapidū
acūatoꝝ ꝯ elluchaven · uallis salsa ·
ꝛc · us sup ·
ꝯ elluch · plenitudines · ul' adimple
agnes ꝯ em · aquo · ul' expis ꝯ e
nia · apta · ul' manifesta · seu aptas ·
ꝯ emphis · os ab ore · siue os eius ·
aut os expis ꝯ emphibolech · os
sfusum · ul' os sfusionis · siue os
ignominie · aut decore ignominie ·
ꝯ ephon · os moris · ul' decor mu
tatus ꝯ emmus · exquo ignis · l' expis
ille ꝯ emmu · aq mea · ul' misereat
expis ꝯ emmuch · exquo os · ul' mise
ratiosus ꝯ en · ulcera ul' expis ·
ꝯ ema · ulcera mea · ul' expis mis
mitimus ꝯ enclaus · ulcera male
dicta · ul' expis maledictis
ꝯ er · apta · ul' manifestus ·
siue illuminans · aut illuminans ꝯ erah
mulatudo · ul' de multitudine · seu
seu · manifestans pana · ul' illuians
ꝯ erare · amarricans · ul' amaricando ·
siue aptes ugulas · aut illuens ꝯ
ataaone ꝯ erarie amarricantes ·
ul' amaricans · siue aptenes ugulas ·
aut illuentes sulatacone ꝯ erau ·
aptens amaritudz · ul' illuians occu
ligni ꝯ ere · aptus ul' manifestus · seu
illuians eum · aut illuians eius ·
ꝯ ered · rebellis · ul' opaco · siue il
luians · ul' manifestans ꝯ ere
pher · fouens · ul' rubans · siue
cubabat · aut fouebat ꝯ ere muth ·
aptens morte · ul' illuians mortuos ·
ꝯ erbababa al · lugens eu marito ·
ul' lugens eu altissimo · siue legas
in marito · aut lugens ydolissimo ·
ꝯ ermuth · aptens morte · ul' a
ptens illuias mortuos ꝯ erob · ul'

trudo · ul' de multitudine · amaritudo
contritio ℞ erodath · amaritudo prouocata
ul' amaritudine ymittens · seu absin
thius ℞ eromaeel · prolixitates ℞ e
ron · illuuians mentes tempm · ul'
manifestans iniquitate pñi ℞ ero
nachites · illuuians mentes tpr̃.
ul' manifestans iniquitates ℞ ero
apiens uisione · ul' illuuies foraim
dinis. ℞ eor siluus · ul' silui ar
chanum · aut aqua sacramtoꝝ
℞ es · hostes. ul' hostis.
℞ esis mensuratio · a' mensuratio ·
℞ esla · euadi · ul' assirma ℞ esa · hos
pes eius · ul' hostis eius · siue men
surans eum · ul' mensuratio eius ·
℞ esa · hostes saluans ul' mesura
saluans · ℞ essa · ad' rana · ul' pro
pinatio · siue deus potii · ul' pro
pinator ℞ esach · propinans · ul' potu
dans · siue hostes fr̃is · a' hostes
firmitatis ℞ essalem · hostis missi.
ul' reddens redditione · seu in sinu
pacem. aut hostes ultionis ℞ esa
loth · cuadens vndiq; · ul' que ra
re declinans ℞ esimelech · potum
dans dyos · ul' propinans aplicatio
℞ elech · amens · ul' trahens · siue
oppressus · aut oppilatio ℞ elech · de
fluens · ul' prolongans · seu defec
℞ elepha · speculator · ul' sempla
tor · siue speculatio · aut sempla
tio ℞ elelima · capiens eos dñi ·
ul' palpatio eor dñi ℞ elerath ·
vmbra · ul' disciplina · seu siue
cessiones aut exclusiones ℞ eleza
bel · benignus deo · ul' mensura
tor dñi ℞ elizebel · id · ℞ elphar ·
speculatores sulcatans · ul' sem
platonis vigilia · ℞ elphaseth ·
hostes hyans · ul' hostes hyat ·
℞ elphe · hostis laqueus · ul'
hostis disciplina ℞ elias · firma
ul' unctus siue ℞ aut vnctus ℞ el
solam · hostes sedi · ul' mensura ce
reatis ℞ elsolam · capiens eos ·
ul' palpatio eor ℞ elsopatma · e
leuata nocte quam · ul' elenatio dñi ·
nocturnus ℞ elram · hospitas eos
ul' mensura eor · sacerdos u · ℞ melva ·
ephphus aplatus ℞ elti · uanus
ul' uanitas ℞ eltuvem · mensura
tolens ul' hostis auditor ℞ elchdha ·
dulcis · ul' dulcedo ·
℞ elchtha · murga ul' calcatus ℞ elt
abaal · benignus mr̃ dñi · ul' ℞
bona · ul' renouatio uetustatis ·
℞ elchabel · quam bonus deus · ul' ℞
bona dimittens ℞ elchi · dulcedo
iudens · ul' dulcis iudicio ℞ elulim ·
saluans eos · ul' attractio eorũ ·
℞ ela · ephoc · ul' exultio
℞ elaab · aqua aurea ·
ul' filia auritis ℞ elaab · eleua
ta · ul' sup eam · siue aqua fluēs ·
ul' aquis fluuio · ℞ elamin · quis
manus dei ul' cui donatus ℞ ela
ar · electis · ul' electio ℞ elca · quis
est ille · adubiū loci · ul' quis e iste ·
℞ elchabel · quis ut deus · ul' quis
est sicut i dñatore ℞ elcaia · quis
ut dñs · ul' quis ut deitas ℞ elcarah ·
quis ille dilatans · ul' que est hec la
titudo ℞ elchas · quis est ille · adubi
loci · ul' quis est iste · ℞ elchas · qs
est ille · ul' quis est in hoc loco ℞ el
ol · aqua omis · ul' aqua exoibz ·
℞ elmeles · ul' mensuratio ℞ el
saar · que impetus · ul' aquarum
impulsio ℞ elsabaal · os deuotus ·
ul' os uetustatis ℞ elsdolech · os
elsulum · ul' os decamdi · siue os
elsulionis · aut os ignominie ℞ el
hel · tota dei · ul' tota exercitus ·
℞ elechene · gnans ul' generatio ℞ elt
℞ tonanati ℞ elechum · gnans ·
ul' seu generare · ℞ elcho · regis ·
ul' regnator ℞ elamin qs mihi
deo · ul' cui donat est ℞ erra · a
mara · ul' amaricans · siue ama
ra · aut amaritudo · a' amari
catio · ℞ erabaal · lugens cum
mario · ul' lugens cum altissimo ·
siue lugens in mortem · ul' lu
gens cum altissimo ℞ esaal ·
terat ℞ do · ul' os introgeans dñm

elt

o elahalam · trahens plm · ul' mo
rogaas eor o elach · quis in rbus · r'
quis in tr · siue quis rs o elahel ·
populus dr · ul' quis est in salnās ·
teus o esia · que indigñaca · ul'q
est dormitaas o ilor · humilitas · ul' h
bulaō · seu de humilitate ul' de tribu
lacone o elor · plēns · ul' diuersa ·
siue humilis aut campestris o in
leue · talinugūs · ul' tedrnās · seu
te drnando · aut talinugraas o in
dates · dedrnans tam sufficiens · r'
talinugraas tam sufficiens o elaza
ab · quis uo aurum obrizū · ul'
quis est sicut aurū purissimum · e
o eab · de pace · ul' expaō
o eabne · de pac' genti · ul' expie
guare o eabda · mensurā tonum ·
ul' sufficiens dño o eaz · fortis ·
aut robus · siue robur · e' fortau
do o ebomai · edificans mihi · ul'
edificatio mea o ebona · edifica
edificatū · ul' edificatio o ebum
nai · edificans mihi · ul' edifica
ō mā o echolon · multās pīe
ens · ul' pie recundie o echona ·
suppolitio ul' sustentacōn o echo
ri · uenundatoꝝ mis · ul' uenūdā
ō mea o echoth · plage · r' multis
o echotha · r' multās cum
o edab · natiuitas · ul' gnātio ·
o edaba · malens pat' · ul' gnā
to eius o edni · iudicū · ul' iu
dicatio o edni · iudicans eos · ul'
iudicū eor o edollam · gnātoꝝ
testificans · ul' natiuitas testificā
tio o edlath · coleus · ul' pruriēs ·
siue abundolescens · ul' pruriens ·
o edlath · dolor mis · ul' pruries
multi · o edy · palpabō · ul' at
tingam o eyles · aquatic' ul' al
sumptō de aqua o eyles · vngēs ·
ul' linens · siue attingens o elada ·
primogenitus patris · ul' dolor pa
turiens o elad · regnās · ul' pri

apans · siue dolens aut pturiens a
lath · rex mis · ul' pncps mis · siue
dolor mis · aut pturitio mea o ela
chue · regnantes ul' prīapantes · ul'
dolentes aut pturientes o eldjom ·
regens eos · ul' pncps eor o elid ·
mirmitas · ul' apīapis o elach ·
rex pncps · siue rex mr · e' pncps ·
mr o eol · infirmitas · ul' de infirmita
te · siue dolor apīapis o eola · dolor
eius · ul' abūdo eius · siue infirmitas
eius · aut infirmitas eius o eolu · i
firmitas mea · ul' de infirmitate mea ·
siue dolor meus · aut apīapis meo ·
o elu · dolor labōis · ul' apīapis la
boris siue infirmus laborans · aut
de infirmitate laborosa o eolue ·
dolor mi · ul' apīapis mō · seu infir
mitates mee · aut de infirmi
tibz mis o eos · infirmitas ul' ha
bitaclm o eosia · infirmās · ul' ha
bitaclm eius o eosia · infirmās · ul'
habitaclm dñi o erach · heres · e'
hēditas o erachy · heres mis ul' hē
ditas mea o eralchy · heres meus ·
ul' hēditas mea ista o eralchym · e'
heres eor ista ul' hereditas eor ista ·
o eraltue · hēdes mi ista · ul' here
ditas mea ista · ul' hēditates mee ·
siue iste o era · uilis · ul' uilionis ·
siue illuians · aut diluciadū · ipez
locus de quo abrahe ductum est ·
uade mirram uilionis o erachy · hēs
mis · ul' hēditas mea o erouie · fili
limitas · ul' celitudo o esa · salus ·
ul' erudīo o esae · saluator · ul' u
nificator siue a saluatore · ul' sal
uificatione o eselkemoth · capies
eos mortu · ul' palpatio eor mortis ·
o eseva · erudīo · ul' disciplina ·
o eseroth · v maula · ul' dilaplue ·
o esphechamm · forces · e' uanne ·
seu forcia aut victuarie o esh · pal
pator · ul' attactator o eshth · capiēs ·
ul' capiens · siue capientes e' capie

ꝯ ololloim · capientes eos · ul' palpaco eorum · ꝯ ololamia · capiens eos comino · ul' palpaco eos ꝯ ololiam · minaliu · ꝯ ololla moch · capiens eos morti · l' palpaco moens eos ꝯ ololoam · capiens eos ul' palpaco eos ꝯ oluia · vindu · ul' dilapluia · ꝯ orel · erudiens duo · ul' do seu dilapluia de ꝯ mum · ololans eos · ul' ulcera eos · ꝯ ula · palpans · ul' attretans · siue palpaco aut attrectaco ꝯ ulas · palpa fretu · ul' attrectaco sus · ꝯ ule roch · minala · ul' dilapliane · ꝯ uli · palpans ul' attrectans ꝯ slice · palpantes · ul' attrectantes ·

Naa · pulchra · ul' pulchrado · ℔ aab · abscondatus · ul' rejec cens ℔ aabi · absconditus mihi ul' requelato mea ℔ aad · pulch · siuatus ul' pulc' testimoniu ℔ aal lad · laudent · ul' laudabunt · si tonens · aut laudaco · ℔ aalu · tonens dei · ul' laudans dm ℔ a aluhel · d · ℔ aalon · deus cando ris · ul' pulchritudo lactum ℔ aa ma decora · ul' pulchrima siue co mouens eum · aut comotio eor ℔ aaman · decor · ꝛc · ℔ aamath · tonens morte · ul' decor pc̃ ℔ a amathite · monetes morte · ul' decor pc̃ · ℔ aamum · pulcher rimus · ul' comodo eor ℔ aav · puer ei · ul' infantul' ℔ aara · pu ei · ul' infantul' eius · ℔ aaraih · puericia eius tempus · ul' ſ tem cia pedis ℔ aar · puer mihi · ul' infantul' ℔ aarias · pu dño · ul' infantul' dm̃ · ℔ aas · pens · ul' colub · siue angel̃ · ul' angu · ℔ aaton · rejes sonans ul' rejec tonis sonitus · ℔ aalon · colubet minuens · ul' pens ſ utilis siue augens dolorem · aut ñgu̇ quitatis ꝯ aath · decor tempis · ul' pulchritudo pc̃ · siue abscondens · pc̃ · aut requiescens tu ꝯ aat · ab · eruncatus · ul' ira ꝑtis tus · siue pulc' auxiliu · aut ele tionis uicti · mictu

ꝯ abar · asperans · ul' requiescens · abath · scandelum · ul' scandalizas aut ſlipiens ul' ſlipiens ℵ aba ther · ſlipientes · ul' scandalizates · siue slt̃ aut scandalizat ℵ abar · venens · ul' includens · seu uelu mus aut inclusione ℵ abdahel · uelus dei ul' ſluens dō ℵ abedeh · ꝑtis · ul' ꝑtis ℜ ablath · organum · ul' laudatoriu̇ ℜ ablom · plalu̇ · grece laudatorium ℜ a blum · organu̇ ul' laudatoriu̇ · ℜ abo · sellia · ul' ꝑtis · siue ob cludens · aut fugientes ℜ abu · venientes · ul' includens ℜ abucho tonitor · sedens in angustia ag tuta · ul' sellio ſ aquaeductum · anguliae · siue ꝑtis uel mihi ligniu̇ · aut ꝑtis ſ aguda · agat · ℜ abulabij · calcans tps · l' cal cans tempis ℜ abulaveh im · calcans ſ rium · ul' calcans ſ rumē ℜ abucha · ꝑtis · ul' pu phientes ℜ abitanam · pu phans uel calcans · ul' ꝑtis alie · nidu̇ ℜ adjem · prepans e os · ul' ꝑtans eorum · ℜ achon · ꝑtans dolorem · ul' ꝑtans in quitatē ℜ achor · requiescens · luce · ul' oblectio nouissima · siue requies luis · aut ꝑtans in caudis ℜ ad · ascendens · l' ascensio ℜ adab · nocumus · uel ſpontanee ℜ adablas · nouies dño · ul' ſpontanee dm̃ ℜ acma · ficelus · ul' ficelitas · siue eos · mouens aut mot' eor ℜ aeth · requiescens · ul' requietio ℜ aphaon · dissipa

augmas

generacio · ul' dispsio ſ aphech ·
maims · ul' maritima ſ aphecbe ·
dusa gnacio · ul' dulio gnacionis ·
ſ aphegi · maritimus ul' mari
timus ſ aphei · marim · ul' alo
rum refrigeraciones ſ aphes ·
anima ul' refrigerium ſ aphis
ide · ſ age · mondies · ul' men
dianus · ſ ages ide · ſ ahaiar · 3
puer mis · ul' infancia mea ſ a
hellel · ymn' ul' laus · siue lau
dans deum · aut laudacio dei ·
ſ aid · salii · ul' mare · siue flu
tuas · aut undas ſ aioch · co
ptatus · ul' excludes ſ alol · tor
rens · ul' laudacio ſ ama · decus ·
ul' imago ſ amohel · dormie
bo · ul' dormicio · siue hij sun ·
dei · aut quos dormire facit deus ·
ſ amra · pard' · ul' amaritudo ·
siue amaritudines · a' amarici
ones ſ amrim · parui · ul' a
postate · siue prostigi · a' tribuci
liones eor · ſ amsi · palpans · ul'
tangens · siue attrans · ul' attrac
tacio ſ amuhel · laqueus eius
deo · ul' cum quo loquitur deus ·
ſ anee · pulsus · ul' fetus · ul' ger
men pulcritudinis · a' palsus ·
eor · ſ ayalus · colligus · ul' colle
ctus · siue lucius sindens, aut accensus ·
ſ alab · exsiccans · ul' ex
siccacio · aut ginnacio eor ſ alu
ram · ginen molle · ul' germen ver
ſ ſ ſ

tiaac eius ℞ cele. stala. ℣ tor
rens ℞ celamite. stalt ul' tour
tes ℞ celle. cultam hes ul' cultus
tam hedutag ℞ celle mite. edez
hedes. ul' cultam hedutates ℞ e
ll elchol. convens. bor. ul' bor
torventas. ℞ cenut. solatus. ul'
solatag ℞ cenuas. solatus ad
tuum. ul' solatag dñi ℞ cuchs.
es. ul' metallum ℞ ephahel. fir
tans tea. ul' applicatag dei.
℞ ephee. spuens ul' sufflans.
siue spu ul' sufflatag ℞ ephee. ap
pluans eu. ul' ligans. q' est nome
lapid ℞ ephee. pna. ul' cauta. si
siue seducens. aut seducag ℞ e
phendor. mamma ul' mamma
℞ ephi. purificans. ul' purificat.
℞ ephfa. purificans agguatum.
ul' purificag aggruatu ℞ eph
thoa. decepag. ul' dissoluag ℞ e
phulim. apetum nome. ul' dis
soluta audiag ℞ eger. floreus.
ul' floru ℞ egoa. induens ui
diag. ul' pausio audiag ℞ eiel
stans ds. ul' stag dei ℞ eldeh
stans ul' stag. siue stag xpi.
℞ enan. pulchritudo. l' solac
ag ℞ enb' pfugium. ul' apo
stata. siue apostotaut. ℞ enun.
profugu. ul' silgrestis ℞ en
t'un pauor. ul' apostate. siue
amantantes eos. ul' pfugia
eorum. siue pro ℞ apostata
rum ℞ enutho. pro ul' ap
ostate ℞ enubch. ereamus.
ul' pfugus. siue ereulgrestes.
aut apostata ℞ enuh. tanges.
ul' palpans. siue attrectans.
vl' attrectag ℞ enulib. stans.
ul' attrectans. siue stag. ul'
attrectag ℞ emphiad. decepio.
ul' dissoluag ℞ ephtael. tantu
to. ul' sulio eius ephtali. ul'
ceteus. ul' fenuch. siu cuolu me
aut suoluag mea ℞ ephahim.
hebraicag. ul' copag. siu sutes
eos. aut latitudo eor ℞ ephta
lum. implicag ul' sulcatio. seu
dilatant me. aut dilatag mis.
℞ ephtalamite sucentes eos. l'
latitudines eor. ℞ ephalmite
habitacula. seu compagines. ul'
dilatata mi. e implicacões eor.
℞ epiar. purificans. l' purifica
ag ℞ epfie. decipiens. ul' dis
soluens. siue decepio aut dis
soluag ℞ epfioe. decepti. ul' dis
soluti. siue decepag aut dissolu
℞ ephami. culpentes. ul' agietes.
siue decipientes eos. aut dissolu
tiones eor ℞ epfupla decepag.
mite remisse. ul' dissolutione dor
dicens ℞ epumi. apel nome.
ul' dissoluta audiag ℞ er. luad
ul' lucius. ℞ ergel. luas acu
ul' lucre acutag ℞ ere. lucas.
stiui. ul' lucia destinas ℞ e
reth. gptiara. ul' ci lucia. seu
lux mte. aut lucia pauoris.
℞ ergal. luce lut acutus. uel
lucia acusta ℞ ergel. lucia
acutag. ul' lucie acerbitas ℞ er
ger. lucia inuoluta. ul' lucie
inuolutio ℞ eu. luces m. ul'
lucia mea ℞ eus. luces dus.
vl' lucius dñi. ℞ elia coluber
dñi. ul' serpes dñi ℞ elibi. q
tul' mis. ul' stag mea. ℞ ellon.
Augustus. ul' augti. siue augs.
sortis aut angis secunda ℞ es
rach. temptaco tenta. ul' fugi
tuus tener ℞ etheus. eremus.
ul' metallum ℞ ethman. dec
ul' motio. ul' mouens eos. e
mouag eor ℞ ethiza. ymago.
ul' ymaginatio ℞ ephophati.
tu ducens me. ul' medulla mea.
℞ ecphathiue. inducentes me
vl' medullates mei.

ſ ichanor · stans lucida · ul' stacura lucida ſ ichocemus · includens uel ad · ul' effluxio uenarum ſ ycholans · effluens ul' effluxio · siue sit' languentis ecclie · aut sanatio languoris ecclie ſ ichopol' · germen protectionis tuei · ul' protectio germinis mi ſ eger · ascendens ul' ascensio · ſ impha · os applicatum ul' ors applicatio ſ immic · ecta · l' speciosa · seu siue pulchritudis aut natiuitas pulchra ſ immic · ecta ul' speciosi · seu gemma pulchritudis aut natiuitates pulchre ſ idu · augens gram · ul' augii donatis ſ De · moues ·
ul' smoac ſ oadia · mouens seruientem dño · ul' smoc' testimonium dñi · ſ oadiae · mouens diluculum ul' smoac illuminationis ſ oaha · mouens eos · ul' mouens eorum ſ oratha · mouens impium · ul' smoac simmachus ſ ob · lauans · ul' lauans · ſ obe · ō ſ odab · uē ul' mutatio ſ oe · requiescens ul' requiens · siue smotus aut smoac ſ oems · decor ul' fides · seu uolitas aut celsitudo ſ oe mañ · pulchritudo ul' pulchritudo · seu ſolatus aut ſolatio ſ oe manire · pulchē ul' ſolo siue ſolatores · aut ſolatores ſ oe mu · pulchra ul' ſolatia ſ oeltha · metallū · ul' es eius ſ oelthani es eorum · ul' metallum eorum · ſ opher · mot' apt' ul' smoc' lectionis ſ oga · iucundus · ul' iucundans · ſ oom · deus ul' ſolatio ſ oora · decorans magistrum meum · ul' ſolatio magistri mei · ſ oraz · decorans aurientem magistrum · ul' ſolatio ſummi magistri ſ oraz · requiescens exercise · ul' commotio · exaltatio ſ uath · pulcher · ul' pulchritudo ſ ucu · pascens eos · ul' pascua eorum · ſ um · ferus ul' pulsus · siue unc' aut scriptibus ſ unuem' decorus ul' fidelis ·

O ap · unus ul' laudatio O al · ta buacalum · ul' inspectio O ab tabnadim tuei · ul' inspectio mei O ann · ue pñe · ite insanies · O bab · spans · ul' amplexatus · siue ductus aut ductio O badia · ſ' uus tonum · ul' siuens tonum · O bath · mag' ul' phitonissa · siue incantator aut incantatio O bdaz · siue affirmans · ul' siuus auditus O bdias siuens domino · ul' siuus dñi O bed · siue' ul' siuor O bedom · siuens ruber · ul' siuens rubeus · seu siuens tiz · aut siuus sagittarius O bedia · siuus dñi · ul' seruiens dño O bedihel · siuus dei · ul' siuens deo O bedia dñi · O bath · phitones · ul' magi · siue lagene grandes · ul' lagenarum granditas ·
O ceth · diligus · ul' plantatus · siue dulcis · ul' plantatio O chol · habitatione tenens · ul' apprehendens siue chabinadim O chora · tenēs magnū · ul' retentio magni O O chorath · retentio · ul' apprehensio · O chorias · retinens dñm · ul' apprehendens dñm O cū · tenens ul' apprehendens · siue retentio ul' apprehensio O daata · mensuras · uel mensuratio ·
O dema · siuus dñi · aut testificans dñm O dona ō O collaudationis · testimonium eorum ul' testimonium · applicatio O collaudantes · testificans alicui ul' testimonium mei O ddz · testans gratiam ul' testificatio gratiae O doua · siuus dñi · ul' testificans dñm ali · filius meus · ul' filius mei O duva · mesura ·

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

magii · ul' tetuaceus magister ū
o ia · magi · mensura · ul' effudes.
siue ebrius ul' ebriaco o ephi ·
mensura duū modior · ul' tres
modij · mensurae · o ech · diligis
ul' p̄scrutans · siue dilectus · aut
p̄scrutans.

¶ o pha · effusio · ul' ebrietas o pya
l · nebula · ul' obscuraco · siue ob
scurans · aut nebulos o ephem
chalamus eor · ul' maritima eor
o phar · uolens uolans · uolatus
seu uolantes · aut uolationes o
phar · aurum obrizū · ul' auru
purissimū o phel · nebula · ul' ob
scuraco · seu obscurans · nebulo
sus o pher · iguominia · ul' igno
miniosus o ephe · iguominiosus.
o phm · tabernacula mea · ul' hi
tationes mē. o phw · infirmitas.
ul' infirmans · seu infirmum · aut
infirmum o phm · dissolutus · ſ
infirma confusio. o phra · uolās.
ul' chalamus.
o gr · congregans · ul' coacernans seu
coacervatio o ga · nobil' · ſ glos
siue abscondēs eum · aut coacer
vans ei. o hia · ipse
cognouit ul' agnouit deus.
hiadia · ipse scientie · ul' cognouit
eos testimonium o holi · tabernacu
ul' in habitaco.
o ia · infirmans eos · ul' infirmus
eius o iam · infirmās eos · ul'
infirmitas eorum o iam · infir
mitas. o iam · scim · ul' certitas.
siue annus iubileus · aut annus
remissionis o ida · destruēs · ul'
dissipans · seu dissipo · ē diuidēs
o idan · destruens me · ſ dissipās
michi · siue diuidēs meū · aut
dissipans mea o idan · dissipans
eos · ul' diuidēs glē o il · in
firmitas ul' protectio o iab · ſ
infirmans patrem · ſ protectio pris.
o iumpha · doleus · ul' pauciens.
o ipsius · dolor testis · ul' pau testiū
ciens seruitutem o iaser mus
infirmitas dilectionis · ul' in
firmans utulum laguentiz.
o idar · plm · amaricans · uel
populū amaricat?
o mer · effluens · ul' manipls.
o mudi · effluens magis me?
ul' manipls magii mū o on do
lor · ul' meror · o on.
mūeas · ul' munditias o n · mu
nitio ul' muri muratio o na
metreus eum · ul' dolor ei o na
mutil' ei · ul' mūeas ei o na
mur murans eius ul' multitudo
eius o nam · meror pli · uel
meror o nam · mutil' populo.
ul' muquitas eorum o nam ·
murmur pli · ul' multitudo eor
o nam · meror · domi · ul' dolor
gre. o nam · muquitas domi ·
ul' mundities gre o nam · mur
murans domo · ul' multitudo gre
o neslim? · decor? · ul' vendas · siue
decus · aut pendulo o neliphor?
pendens lutus · ul' decore adhes.
o ni · meerens mi · ul' dolor mis.
o ni · iutil' michi · ul' iniquitas
mea o ni · murmur mei · uel
multitudo mea o nmi · dolore eo
moc? · ul' meror requiescens.
o nmi · inutil' reges · ul' iniqua
iniquo o mu · mūure mo
ei? · ul' muquitates domus celestes.
o ma · mens duo · ul' dolor do
o mas · muquus duo · ul' iutil'
duo o mur effluens ul' manipls
mis o mas mūās duo · ſ mu
nitio duo. o no · meens eum ·
ul' dolor ei o ono · iutil' ei ul'
muquitas eius o no · murmur eo
ei · ul' multitudo ei o non · mi
nuve multitens · ul' multitu
dine mūās · siue dolor? iutil'.

aut mens nuquitatem ○ la. tra
bernadin. l' hitaad.
○ gua ds ○ oli. tabnadin meū.
ul' hitaad mis ○ oliab. tabnadin
meum pat. ul' mhitaad mū pūs
○ oliab. tabnadin meum mea l'
mus eli hitadin meū ○ oliba
mis. tabnadi alutudō. ul' hitadz
meum malquo ○ on. labor. ul'
dolor. siue dolens. aut laborios'
○ or. foramē. ul' uacundia ○ r
mons. ul' lumē. siue pellis. aut
uacundus ○ ram. sapiens. ul'
comphendens. siue sapaa. aut
comprehūsio ○ ram. uam. l' ve.
excelso. siue ue uacundis. aut
ve uacundo ○ ram. mons po
puli. ul' lumē eoz ○ ram. pel
lis ppli. ul' foramen eoz ○ raz.
uacundi' ppls. ul' uacundia eo
rum ○ rchath. estimās ul' esti
mans ul' estimaad ○ rchath.
estimās mudi. ul' estimaas mā
○ rchiachoroch. longa corona.
ul' longuudo corone. ○ rch. ar
dor ul' siccitas. siue cornus aut
solliciudo ○ rch. mesa ul' mes
sa. siue temptans ul' temptaad
○ rem. dolor ul' uacundia ○
rech. longanimis ul' diuturnus.
siue longanimitas ○ riphe.
cervix ei. aut supplices ei ○ i
lux mea. ul' mōs mis ○ ri pel
lis mea. ul' foramen meū ○ ri
uulsoris mudi. ul' uacundia mū
○ ri. gygas. ul' excelsus ○ ri.
coquens. ul' excludens ○ ri. a
pphendes me. ul' apphnsio mā.
○ ram. gygantes. ul' excelsi.
○ ram. coquentes. ul' excludē
tes ○ ram. apphendentes me.
ul' apphensiones mee ○ rmm.
anathema. ul' anathaa ○ r
nam. lumē nob. ul' illuūaad
mea ○ rnam. lumē gre. ul' il
luminaad omnibus ○ ron.
mons mundi. ul' foramē ciuitē
○ ron. pell' mūdi. ul' ira mun
danā ○ rōnime mons. l'
dolor mundanus ○ ronite. lux
mōs. ul' uacundie mur mu
ranau ○ ronim. mons lum
bis es. ul' foramē ciuitē eorum.
○ ronim. lumē mōs eorum.
ul' uacundia magnatus eoz.
○ ronem. mons mundi. ul'
foramē ciuitē. eoz ○ rchelis
dā. uete indigens celitonio. l'
lumē positum celsitudinū.
○ sa. spes. ul' saluaad.
mā ○ saias. spans mdūs. l' sal°
eorum. ○ saiam. salus. ul' sal
uifica. siue uiuifica nos. a' sal
uaad mā. ○ se. spes. l' saluor.
○ ses. spans mdomino. ul' sal
uaad dñi.
○ thaam. temp' eis ul' deliguaad
eorum. ○ tha. signū meū. ul'
tempestas mea ○ ronite. mō
tes iuniles. ul' foramina ciuita
rum ○ ronite. pelles iuuenc.
ul' dolores mulieranau ○ ro. do
lor eius. ul' siccans eū ○ thi.
ped uigilans. ul' signū tempa
le. ○ yn. clams pcōd. ul' staō
tempalis. ○ thons. signū labo
ris. ul' deliguaad tempal' ○ tho
mech. liguum dei. ul' rūdens
deo ○ thochaam. signanis eos. l'
deliguaas eoz ○ x. violenter.
ul' violentans ○ za. uidens ul'
robustus. seu ultio a' forzando.
○ zai. forzas mis. ul' rob' mei'
siue uidens me. ul' forzando mū
○ zaam. uidens eos. ul' forzādo
eoz ○ zan. uidens domū ul' for
zando gre ○ zimoch. gl' signuz.
ul' forzas deliguaad ○ zazm. for
tis ductor. ul' uidens oliuam.
○ zen. uidens lucem. ul' forzas
oculis ○ zenlaraua. uidens lon
cem principis. ul' forzas oculus
angustiaad ○ zi. uidens luta.
ul' robustus luctator. ○ zi. vi
dens. ul' rob' seu ultio a' for
zando ○ zias. uidens dmm a' for

tatuds dñi ℥ ziam · ulio dñi t. x
fortitudo dñi est ℥ zuh · gemmans
ul' gemmatas ℥ zihel · iudens dñi
ul' fortitudo eis ℥ zabulite · uidete
dñm · ul' fortitudines dei ℥ zm · z
aures mea · ul' auditus mis ℥ zu
tite · aures mi · ul' auditores mi
chonel · reuelacio dei ·
Paphyum · redimes ·
cadentem · ul' redempcio ca
dentiu P alestinus · ore stulta ul'
ore stultus · siue os malleatoris
aut eius stultiones P alestini · o
re contriti · ul' ore contundentes ·
siue ora malleatoris · aut eius con
tusiones P amitram · ore contun
dens · ul' os malleatoris P amphi
lia · confusio animi · ul' diuisio ca
dentium · P amphilienses · diui
sa mens · ul' diuisione cadentes ·
P anathoth · nob' eccle · ul' lib'
eccle' P amptrates · catulus l'
comestor P anazene · cena pus
ul' ppcio P anon · discoopertus l'
discoopies P arnuens · diuides
plenitudines · ul' diuisio plenitu
dinis P archia · plecte diuidens
ul' plecta diuisio P archi · plecte
diuidentes · ul' plectio diuidentiu
P ala · filius · ul' filgressio P av
chera · sepatio · ul' sepatx P adj
nos sepatio hostis · ul' sepatio ·
palpamen P archora · uides eu ·
ul' dissoluio eius P acrus · sepas
ul' dissoluens P achum · sepatio ·
ul' sepatio P aul' · os turbe · ul'
os cor · seu clam immobile · ul' clo
sus · muracin P aram · fer' · ul'
anagir · siue fragiler · auo fatus
cor P eduo temptatio mouens ·
ul' dissecatio temptationis ·
P elulii · os malleab' ·
ul' os malleatoris P emmaeuaus
q' ex ub' moysi · ul' · v · lib' mosaica ·
P ergamu · dissecans malles cor
ul' diuidens comua cor P ergen
tenorans · ul' uoragu P eu dolus ·
sacc' absolut' · ul' repositio mucra

tio P enda · temptatus dilatus · ul'
temptatio amabit' P enchomen
malus · ul' malitio P enne · sacul'
ul' repositio P evilida · temptas
ul' lata siue P evile · temptatio ·
ul' lata siue dissoluentes P evi
por · temptatio cuitatu · ul' dis
soluens latu cuitatibz P etrus ·
agnoscens · ul' dilatatus · siue
cognus · aut dissoluens ignis · cog
nita duo · ul' duu cognoscentes
P ela · os malleab' ·
ul' eus confusio P ylatus · ore co
tundens · ul' os malleatoris P uv' ·
dissoluens · ul' dissoluit · P ilida ·
cognita duo · ul' cognitio domi ·
P ilicu · fidele · ul' infidelitas P in
ea · cognita · ul' cognoscens P ix
alla · cognoscens dñm · ul' cognitio
dñi P isaus · agnit' · ul' agnoscens ·
P ithcol · os omne · ul' os omnium ·
P obrius · tabernacli ·
ul' infixio P allat · ore stultus ·
ul' os malleatoris P ons · idias ·
ul' indmatio P anna · meliates ·
ul' indmationes P ona · declinans ·
declinans ydolu · ul' declinans fetua
cone P ora · dura duplio · ul' du
rans dura cor P allidon · cogi
tans venenagne · ul' cogitio con
mocionis P tob · fruct' · calculus ·
ul' fructu iquinum P rocor ·
tes fructus congregans · ul' fructu
congregatio P colone · ad ruinam
deducens · ul' ad ruinam reduct' ·
P tolom · ad ruinam deducentes ·
ul' ad mensuram reducti P colonna
da · ad ruinam deducens · ul' ad
mensuram reducta · P tholomu
deules · ad ruinam reducta · ul' ad
ruinam / reducentes ·
P ubbius · tabernacli · ul' iyabi
tatio P vbis idus · alius · ul' idy
mum ydly · P uchcolus · declinans
ul' declinatio P uthiphates · os i
dmans · ul' eus indmatio · siue
os indmans ad dissecand · a' disse
cans ad os indmand P et nota

greca · ul' laana · scom linguam he
bream · uoleus' intra ¶ Sciendu
nanq; est · q' apud hebreos · p
lura non habent · nec nullum no
men est apud eos · q' si eleuatum
sonet abusiue q' ! accipienda sunt.
suchpur uel hebr. prana capia.

R aab fames · ul' impet' R aab ·
lata · ul' dilata · siue latitudo ·
aut dilatio Si enim raab pau
mediam litteram scribatur · fame
significat · si phe · impetum · siue
phet · latitudinem · et dilatationez ·
si q' euen' p' accentu' · p littera um
diuisionem · ut in tam uarias &
diuersas significationes nomina
immutent' · R aaba · fames eius
ul' impet' eius siue dilatio eius
a' dilatatio ei' R aabia · impet'
tionum · ul' fameliacus dui · siue
diuidicans dnm · aut diuidica
dui R aach · bucca ul' maxilla ·
siue bucce' maxille R aam · mul
tum ul' uulio · siue tonitrui · aut
mulcando R aama · ardens eius ·
ul' tonitruum ei' siue multi ei ·
aut mulcando eius R aamias
mulcu dño · ul' uulio dui · seu u
deus R aamules · malias mace ·
ul' malias arames · siue tonitru
leues · aut tonantes leuas R a
aldu · es' · ul' placentes · siue co
templatio · aut assumatio R a
acha · magi' pcu · ul' magistatio
templis R abba · multa · l' nig
siue iudicans aut iudicu' R ab
bam · mulcando ppli · ul' magna
tudo ppli · siue iudicis populos ·
aut iudicu' plorum R abbai
mulcatus tuchi · ul' magnificando
nos · siue iudicans me · a' iudi
catum meu' R abbath · multi tpis
ul' grande pectu · siue iudicis
temp' a' iudicu' pedis R abbi.

tuch ſ

doctor ul' magi' · seu docens me · a'
magi' nis R abiuch · doctus ul'
erudis · seu magi' ui iudicantis
R abbai · multa ſ · ul' mulcatu
do illa · seu mulcu mi a' mlcando
nis R ablach · mulcu ul' multa
siue mulcando a' mlcandies R a
bnag · princeps d' · ul' donator eden
cu' R abbon · doctor ul' magister ·
seu docens me · aut magi' meus ·
R abuch · grande signum · l' mlcu
R udens · siue iudicis responden
aut iudicu' R udencu' R absecos ·
mulcus odo · ul' princeps deslcis
R abscis · princeps eunuch' · uel
magi' eunuchor' R abares · ol'
tum alie' ul' grande desertio ·
R achg · uanus ul' uanitas · siue
abstp derelio · aut signum e lo ca
nacionis R achab · tacta · ul' qua
drga · seu uulio aut alcenlio R a
chel ebas · ul' deorsum terre · ter
res · aut negacio R achel · ouis ·
ul' uulio seu iudex deum · aut iu
dex principu R achus · lolcanus ·
ul' peccatus R addar · iudex me ·
ul' fortitudo mea R apha · sanas
ul' medicans dei R aphsel · sonas
deo · ul' medicina dei R aphana ·
sonans dño ul' medicina dominu
R aphaim · gygantes · ul' medi
ci · siue facte mee · a' larari eorz
R aphao · sanans eum · ul' me
dicina eius R aphara · sana u
sio · ul' medicina fortitudis R a
phes · defluens ul' medie' seu uolu
eris · a' flus oris R aphidim · cep
tacio · ul' lepre tuam' seu uulio
ouis · aut iudex os suffragens eis ·
R aphidim · sanitas fratu' · uel
sanitas · iudicij · seu macolis fra'
aut dissoluacio fratu' · sup pectorez
u lingue sive interp remille ma
nu' · ul' remissio manuu R aphio ·

mediana dolois ul' cemptacõ mu
quitatum ℟ aphonidm ℟ aphu-
temptacõ ul' dissolucõ · aut sanus
aut mediana ℟ agal · tes · aut ne
gligator · seu ictus · aut deorsum ceus ·
℟ agau · pascens · aut egrotans ·
℟ ager · pabulu · ul' egrotacõ ℟ a
gon · yemps · ul' pabulu multi dile
ctus · aut multum delectõ ℟ agu
hel · pastor dei · ul' egrotans deo siu
pascens deum · aut pabulum ei⁹
ceus ℟ ahaua · pastor dñi · ul' egro
tans domino · siue pascens dñm ·
a' pabulu ei⁹ domin⁹ ℟ ahuhel · p
astor dei · ul' egrotans deo · siue p
ascens deum · aut pabulu eius dõ ·
℟ am · excelsus · ul' exaltatus siu
continuu a' exaltacõ ℟ ama · ex
celsa · ul' exaltata · siue continuu
aut exaltatio ℟ amale · sublimi
tas · ul' exaltacõ · siue continuu
a' exaltatõ ℟ amalia · excelsi dño ·
siue continuum dñi · ul' excelse la
borans · aut exaltacõ laborãtis ·
℟ amasse · pabulũ ul' cruca · siue
malicia cruce · aut malicia crucis ·
℟ amath · excelsum signũ · ul' ex
altatio pcõ · seu mortem uis · aut
mortis usio · ℟ amatham · excel
sum signũ pli · ul' exaltacõ pcõ ·
eor · seu mortẽ uis eis · aut usio
mortis eor · ℟ amathum · excel
sa duo · ul' excelsa una · siue duo
sublimes · aut duo exaltati · Nec
duo ul' una · sublimia sunt duo ẽ
ut regia · et sacerdotal · unde helchi
a legitur ℟ amathsam · qr pat
ei⁹ de tribu leui fuit · et mater eius
de tribu iuda · q' uno natali · q' ei
fi · ateu⁹ dicitur · ab effigiata q'ore
caleph · qñ ydat exisse de tribu illa ·
℟ amathlecht · excelsum signum ·
gene · ul' elevatio maxille ℟ ama
thite · excelsa signa · ul' morte uide
re ℟ amalech · excelsa populo · uel
exaltata populi · ℟ amesse · amicus

ul' amica turbulita · siue cor
sia tenue · aut contritũ gaudij ·
℟ amech · mortis usio · ul' signũ
excelsum · siue celsitudo pauoris ·
aut exaltatio unde ℟ amoth · ex
celsum signum · ul' exaltata ten
sio ℟ amru · ei⁹ magũ · ul' sublima
to magistri ℟ amotes · currens
magr · ul' sublimatus magistro ·
℟ amote · currentes magri · ul'
sublimati magistri ℟ asua · tpus
eorum⁹ · ul' uanitas dñi ℟ achaz ·
℟ asachsam · uanitas bina · ul'
unquitas duor ℟ asim · uanans
eos · ul' unquitas eor ℟ asim · ipi
ul' unq⁹ · seu uanitas · aut pecu
ria ℟ athamim · fouit⁹ ul' unipe
r⁹ · seu usio sublimati · aut usio
uel sublimato · // Fer unt hi signi
fumpũ multo iquem ẽpe o siue
ita ut fier⁹ exanie optata fuerit ·
pruna usq; ad animũ optata pduz ·
℟ abuhel · pastor dei · ul' egrotãs
deo · siue pascens deum · a' pabu
eius dõ ℟ asias · fact⁹ dñi · ul' mul
tans dñi ℟ azom · multic⁹ · ul' fact⁹ ·
℟ eaias ·
magr dei⁹ · ul' dilecto dñi ℟ ebed · e
multa ul' magna · siue iudicans
aut iudicatũ · ℟ ebed · multum
oneri · ul' magnato mã · siue iudex
mis · aut iudicatũ meũ ℟ ebde · ser⁹
ul' quatuor · siue ordinat⁹ · aut
ordinatio ℟ ebdee · dñi · ℟ eyetal ·
placentia · ul' multũ accep · siue
multa placita · a' que multũ accep ·
℟ ebda · stultum · ul' mutando
℟ eblata · multa hi · ul' multus
ibe · siue mutatum · mutio hi · aut
multũ ei⁹ ℟ ebmag · quatuor⁹ nige
mos · ul' ordinata pallio ℟ e
dya · moll' · ul' delicatus · siue mol
liter · aut tenitudo ℟ edyeb · con
cedens · siu excelsus · siue mollis
ptr · aut tenitudo pat⁹ · ℟ eeabi
te · accedẽtes ul' excelsi · siu tenu

paca⁹ · aut celiae paũ ℟ echath · malliaes · ul' sublimitas ℟ ecemi · pitura · ul' uanetas · seu uaue · scat · aut uaue facta ℟ echma · tempaão · ul' malitia · spiꝰ · aut cohibitaão ℟ ecla · dhamus l' · tremum · ℟ eclam · factura · ul' re · ques · seu mea requies · aut mi · factura ℟ egalim · pedes ul' am · bulaão siue iter aut itus ℟ e · guue adz · ul' refectio · siue pas · cens eos · aut pascua eoz ℟ e · gnus · temptaão ul' malicia · spiꝰ ℟ egom · io ul' ambulaão ℟ eht · pastor mus · ul' pabulus · eius ℟ emuna · excelsa · ul' in · deus aliquid ℟ emyha · excelsa · eructans · ul' exaltaão michi ℟ emua · exaltaão comun ℟ e · muu · excelsa domaão · ul' indes · aliquid requies ℟ emon · ex · celsum murum · ul' exaltaão · muul' ℟ emono · excelse uidens · ul' exaltaão iniquitatis ℟ em · mon · celsa ul' segregaão ℟ em · mon · sublimus · ul' exaltaão · seu · malu punitaõ · aut malu ghatꝰ · ℟ emmonphares · diui · dens ecclam · ul' dissipans cogre · gaaoñe ℟ emonphares · sub · limitas uiolenta · ul' exaltaão di · sipata · seu duplio malipunitio · aut duplio malitghatꝰ ℟ emoth · uidens mortem · ul' ultio mo · rtis ℟ ena · magr absconditus · ul' magistrum pulchritudinis · ℟ es · caꝑ · ul' paacenas ℟ ela · caꝑ apud eus · ul' paacens cũ ℟ el · la · dhamus ul' tremũ · siue ta · bernaculum · ul' tegnaculum ℟ elecha · mpietas · l' iniquitas ℟ elecha · mu · mpiet⁹ · l' iniquitas eoꝝ ℟ eleph · iniquitas mensure · ul' caꝑ ℟ elen · caꝑ fontis · ul' paca adi ℟ elech · impietas · ul' iniquitas · seu apud uite · aut paacenas pauois ℟ elpha · euens · ul' uelox · siue cursus · aut uelocitas ℟ elia · caꝑ dñs · ul' praesens dominꝰ ℟ elyma · lentus · ul' unup · seu uidens · ꝺ · simate · aut ultio consummata · ℟ eu · palcens · ul' pastus · e · ley · pauit me · aut pastio mea ℟ eu · palcens eũ · ul' pabiũ eoz ℟ e · zer · magr uisitans · l' mu · gitus multꝰ salicaria · ℟ uba · multa · ul' magna · seu in · dicans · aut iudicii ℟ ubea · ul' · tum multi · ul' magnitudo mi · ley · index mus · aut iudicii mei ℟ i · pha · iudex bona · ul' iudex bne · ꝺllam · x · ℟ iphat · iudex bona · ꝺmpis ul' iudex bnellam mee · x · ℟ iphet · iudex bona pauoris · ul' iudex bnellam mee · x · ℟ dus · quietus ul' bonus · siue · luau · aut acquisitio bonitatis · ℟ o · magr · ul' magnꝰ · ℟ oaga · meditas · ul' magnitu · lacuus · aut fortis suscepio ℟ o · boam · impet⁹ ul' lacuus ℟ o · boam · dilatans ꝑplin · ul' dilu · tans ꝑplos · siue impet⁹ populi · aut iudicium ꝑplor ℟ obadi · planete · ul' lacuosus · seu pla · tee iudicate · aut placare iu · dicationes ℟ ode · iudex · l' fo · rtis · seu ultionis fortitudo · e' ultio · fortitudis ℟ odiye · iudex iu · ul' iudex essentiam · seu iudex · iudicii ℟ odum · pauidus iudi · ens · ul' ultio iudicij pauentis · ℟ odum · ultio ul' celsitudo · tu · dissenciens · aut dissidii ℟ ody · iudentes · ul' detendentes · siue dis · sonantes · e' dissidia ℟ odedus · fortiter dux⁹ ul' iudex ingrediꝫ · ℟ oegal · deorsum · seus · l' magr · arstitae ℟ ogel · deorsum l' nego · cians ctitae ℟ ogelim · deorsum · seus eos · ul' negociaão ctitꝫ eoꝝ

R ogomelech · magis louee pacus · ul' magnus decaplam porcionis.
R onia · magnum stangens · ul' magis stringis R onia · conan · ul' sublimis siue tonitrum · a' sublia
R onatu · conam tonantes · siue sublimes · ul' tonates sublimis aut tonitu excelsa R onelia · magis stangens laborantes · ul' sublime tonitruum laborantiu R oob-
placee ul' latitudines R oobia · placee dñi · ul' latitudines dñi aum R oobech · placee inclinate · ul' placeas inclinaciones R oos-
turis · ul' ppinquadm R os · cap ul' initium R osmophin · capud sorcuum · ul' maium iniquitu R och-
ulia ul' festinans · seu defluens · a' defecto R uben · videns filiu · seu visionis filius · ul' videns in medio aut videns p medium R uben · videns filiu meu · aut filiu mi ulio · seu vide inter me · aut videte p medium mi R ubenite · videtes filios · ul' visiones filioz · seu videtes p medii R ufus · sanas · ul' restituens · siue nos sanans · aut restituas nos R ufus · excelsa · ul' videns aliquid R uch · videns ul' festinans seu defluens.

S aaph · spectu ul' angustiat'. S aal · reddens · ul' aggrauas. S aal · uola · ul' pugil · seu uiris aut ortus aquarum S aalabi aggrauans nullam · ul' aggrauat intelligenat S aalim · uole · ul' pugiles · seu uultus · aut ortus aq'. S aalim · reddens · ul' redditor · siu reddit · aut reddit eis S aarres timens · ul' estimans S aarre-
estimantes · ul' estimatores S aa vim · estimantes eos · ul' estimatores eoz S aalim · incubuit eis ducens · ul' incubans egressionis. S aba · capta · ul' captiuas · siue captiuitas · aut ulio S aba · clamans · ul' ulcens · siue clamor aut eloquentia S abba · voce ul' vocatiu · siue loquens ei · aut eloquentia eius S abaias · capax duo ul' ulio dñi S abaim · clamantes ul' eloquentes · siue captiui aut ulcentes S abana · leua · ul' sinistra S abana · excelsa ul' uerticis quedam siue tollens altitudine · ul' tollens excelsum S abau · collens altitudinem · ul' tollens excelsum S abana · leua meis · uel ulio quia · siue tollens altitudine ul' tollens excelsum · S abaach-
uentes ul' operatus · siue inquietaut operatiu S abaim · motes cauos · ul' monaui cauco S abar · scriptum · ul' virga · siue baculi aut principatus S abatha · gyrus ul' cauus · siue cauco a' cauens. S abachjet · sedo tua · ul' cauens te · aut cauus tuus · a' cauco tua S abathi · cauus mis · l' cauco mea S abe · angue · ul' ouel · siu septem · a' uiramu S abe · sepaes ul' habundans · siue statutes. aut habundaca S abe · capti ui · ul' clamantes siue ulc · aut eloquites S aber · captiuus ungulas · ul' ulcus velingens S aber · virguleu aut ad uiram · seu ouis aut sanctas S abeth · ouis · ul' sanctas · seu ungulum · aut ad uiraa S abech · captiu paud'. ul' ulio uite S abia · dampna ul' capta · seu uirans domina · aut sanctas dñi · S ablach · veques · ul' vermilio S ablacha-
tim · vequeles meas · ul' vermilio coz · S abom · dampne · l' capti · siue stantes aut stans S abom · collens altitudine · ul' excellens excelsum · S achar · aliqua · ul' peruersa ·
S achach · singli · ul' cauates ·

G ada · archanū · ul' latus · elate
nou alatitudine G adada · lacū
adiens · ul' archanū ei⁹ G ada
la · lat⁹ unqum · ul' archanum
magnatū G addai · omne · ul' oī
potentia G ade · regio · ul' tuna ·
sine solacio · aut uenenum · Ja
mand' z mhac lutā · i · s q' sic q̄dā
uocales cum apud nos sunt · ad
aī hebreos duplis caractibz ad
notant⁹ · duplos q' sonos habent ·
ideoq' duplas significationes ·
tinent · ita · i ipa cadis · ei una
aī nos sit · apud illos duplā lon
gam uocā · duplas q' figuras po
litos ac duplos sonos · Hinc neo
mutetur si ipa cadet in duplis in
ēpōnūr mutetur Tres sunt ei
apud hebreos lite · una que no
catur samech · simplr legit' q̄si ·
pis · nam littam p̄servatur Alia
sin ul' seu diatur · unq' stridor q̄
nam non un' simonis mysterium
Terra sade nominatur · q' mte
auves reformidant G adenoch ·
regiones ul' arua sine ultrae ·
ul' solacones G adeuoch · por
tio⁹ publica · ul' numno popl'or
G adelor · ubum lum · ul' lux
uber · uecor G adaid · archan⁹
ultrae · ul' solacio ultionis
G adoch · ultra ul' ultionū
ul' ultras · ul' ultionat⁹ G adu
ci · ultri ul' ultionum · ul' ultrae
ul' ultionacones G aeterna ·
pestilens aer · ul' pestilencia
aeris G aph · unclm · ul' labi ·
ul' specim ul' angustia G apha ·
ynaens eū · labiū ei⁹ · ul' spe
culans eum ul' angustia ei⁹
G aphan · ynaens me · l' spe
culans me · ul' labiū meum
ul' angustia mea G apham ·
ynaens pplm · ul' labiū popli ·
ul' angustians ul' specim eor

G aphan · absconditū · ul' plicans
ul' lep⁹ · ul' circus · ul' angustians ·
ul' tyrannus · ul' speculans tumū
ul' labiū grē G aphane · iudex
ere · ul' unclm supius · ul' spe
culator dominationis · ul' labium
supi⁹ · ul' barba ei⁹ · ul' barba
supioris iudicij G aphanepha
ne · saluator mundi · ul' absco
ditor uerbor · ipe est ioseph · qui
egyptum salugauit · et absconditus
reuelauit plsor G aphanā · ab
sconditus eorum ul' precū dūi
ul' speculans tonantis dūi · uel
labiū grē dūi G aphach · iudi
cans · ul' iudicauit · ul' iudicium ·
G aphacha · iudicans populū ·
ul' pplm iudicauit · ul' iudicās
eum · ul' iudicatio ei⁹ G aphi
as · iudicauit dūs · ul' iudicat⁹
dūi G aphathamoch · iudicans
mortem · ul' diuidicatio mor
tuor G apha · ecc⁹ ul' pulch
rū · seu speculans · ingules · ul'
labiū resurgentiū G aphin⁹ ·
uanans · ul' littat⁹ · ul' libratus ·
ul' speciosus · G aphira · luna
ta ul' libra · ul' uanans · ul' e
gregie speciosa · Jux pectoris ·
uel spir⁹ simonis interpretatio
nosa · ul' formosita G aphō ·
labiū munimas · ul' specimen
inutile · ul' undin meorum ·
ul' angustia muguicans G aph⁹
phia · iudicat dō⁹ · ul' iudicat
dūi G aga · locatus · ul' mun
datus G auoch · damma · l' ca
G ala · pi-
leus ul' missa · ul' tollens · ul'
missio G alabum · pelas gra
uitas · ul' uestimentum grē · uel
aggrauans medium ul' aggrauā
do medie G alubon · tollens
morem ul' aggrauans magnatus ·
G alubonite · tollentes morem ·

ul' aggressuaz unquaz ℭ alach-
leus uenit · ul' tollens uenit · ul'
tulit subito · ul' temptacio mul-
tarum tribulacionum ℭ alaÿ · vo-
leus me · ul' nullus mea ℭ ala
um · salus cordis · ul' sanctas cu
dus eoz ℭ alamus : uestimen-
ul' paracletus ul' uestis pacis · ul'
retribucio eius ℭ almuhel : pax
mea dꝰ · ul' retribuit michi deus
ul' uestimenti mei dꝰ · ul' retribuc
mea tibi ℭ alamuu : pfm ul' sa
natu · ul' perfecto ul' sublimato ·
ℭ alamua : fructꝰ · ul' sublimato
ul' umbra inuocato ul' saluato
udiaz ℭ alachi : frutex · ul' pe
tico ℭ alachel : petis deum deꝰ
ul' frutex deꝰ · ℭ ale : egredies
ul' egressio ℭ alech : egrediens
ul' egressio ℭ aled : egrediens ul'
emissio ℭ aleph : nullus ul' red
ditꝰ · ul' sublimatꝰ pfm · ul' sum
mate pfm ℭ alem : pax · uel
ultime · ul' nullus ul' emissio · ul'
reddens ul' reddita · ul' sublimato
pfm ul' sublimato perfectionis ℭ a
lemoch : egrediens mortuus · ul'
egressio mortui · ul' tollens mortē
ul' emissio mortui ℭ alphaar :
umbra patet · ul' unus fortitu
nus · ul' unus fortitudinis · l' ub'
undiqz ℭ alu : missa : ul' leua ·
ul' tollens · ul' missio ℭ alm :
leue ul' vulpes · ul' tollens eos
ul' missio eoz ℭ alisa : unda
tua unuala temual · ul' undo
sublimans ul' sublimato ℭ alma :
pfm : ul' paracletus ul' sensatus ·
ul' sensibil' ℭ almen : sanctus · l'
sensibus ul' paracletus ul' sublima
to ℭ almana : pfm ul' sublimat
ul' paracletus eius ul' sensibili
tas eius ℭ almanasar : pfm ·
unuala seu sublimat' adiuuando ·
ul' sensatus ul' paracletus aug

tatus ℭ almane : paracletus · l'
sublimato eꝰ · ul' umbra proh
bendi · ul' umbra inuocationis
ℭ almanohe : sensus uite ul' pa
racletus susceptus ul' umbra ·
offendiculi · ul' ymago fortitudis
ℭ almanu : sensatus tuus ul'
paracletꝰ deus ℭ almon : ul'
paracletus · ul' umbra tentus ymā
go fortitudis ℭ almona : yma
guncla eꝰ ul' ymago fortitudis ·
ul' fortitudinis umbra · ul' umbr'
tuum tuorum ℭ almone : nomen
sitadi · ul' umbra mundi · ul' ub'
unctus eoz · ul' ymago fortitu
dinis eoz ℭ alo : tollens l'emis
sio eoz ℭ alom : retribuens ul'
paracletus · ul' retributio eꝰ · ul' pa
racletus eius ℭ alome : paracle
cum · ul' retributio eius ℭ alm :
retributio michi · ul' paracletus
mea ℭ alomim : pax mea cū ·
ul' retributio mea eoz ℭ alo
tuith : temptatio respiciens tibi
mutationē · ul' sublimatio respi
ciens temptationē ℭ alomon :
paracletus · ul' retributor · ul' pa
racletus meritus · ul' retribuens
tuque ℭ alus : frutex ul' pe
tito ℭ alu : temptatio respicies
ul' respectus temptationis · Juxta
echimologiam uero ga seruo
tuus inpī uegetꝰ ul' fortunatus ·
ℭ alumith : temptatio respiciēs ·
transmutationē ul' respiciens ·
temptationē ℭ alusa : utula ·
stuam · ul' temptatio respiciens
eum ·
ℭ ama : ibidem · ul' pdica · siue
exaudit · ul' exaudiat ℭ amad :
ibidem pdicatio eius · ul' ibidem ex
audiatꝰ ℭ amadai : celi tui
ul' celos tuos ℭ amadias : celi
tui domine · ul' celos tuos domine ·
ℭ amadi : nomen tuum · l' audito

testimony G amagar: nom ad
uene· ul' exaudiao aduenar'
G amar: exaudiens me· ul' ibi
dem exaudiao mea· ul' electus
ul' humil· ul' ue mich· ul' exau
diao mea· ul' ibidē ꝑdicō mea
G amaru: hūl' dominō· ul' au
dientis dnm· ul' ibidē exaudito
domin'· ul' ibidē exaudito dō
G amasch: audiens signum
ibidē ꝑdicō pcipoulionis G a
mari: lana mea· ul' custodia
mich' G amarath: nom' ama
rum: ul' exaudiao amarcudi
cus G amave': lana· ul' suic
ao· ul' custodia ul' custos G a
marra: lana dnī· ul' nunctia
tomius· ul' custos dnī· ul' cus
todiens tomum G amariam'
lana· ul' nunctio ul' custos· ul'
custodiens G amaariam: la
ne· ul' nunctu ul' custodes· ul'
custodiu· G amaiou: ibidem
nuciat· ul' ibidē ꝑdicō lignans·
G ambucca: sol ul' lum· ul'
illuians ul' illuiatio G amech:
fortura ul' erectio ul' aduitori'
ul' firmamentum· G amer: c'
todiens aut custodit' ul' custo'
ul' custodies· G ames: sol ul'
sonus sol ul' mandatum hūle
ul' mandatū hsalutaris G a
nagar nomiat' incola· ul' no
minatio aduenar' G amaga:
sustollens nom dnī· ul' audiēs
dnm plasmatore G amir: ne
ps ul' inditum ul' ugule· ul'
exaudiens ugulantes G amich·
nom templi· ul' audiao ꝑ
peccati G amodij: nomia ul'
nominationes G amohe: noch
uite· ul' exaudiens susceptor
G amochraca· audiens re
sponsione· ul' audiens reue
lacone· ul' audiao repdiois
ul' audiao reuelacionis G a
mochraca: audientes respon
siones· ul' au· reuelacones· ul'
audientes reuelacionē G ampli
a: nominat' pnceps ul' exaudi
tor augustie G amm': nomen
tacēs· ul' exaudiao amarcudis
G amulatue': nom audiens· ul'
famosa audiao G ampsin: sol
soras· ul' sol' ornatus· ul' sol cor
ul' illuias eos· G amn': audēs
ul' exaudibil'· ul' ibidē ꝑdicō·
ul' ibidem exaudiao G amus: ay
diens eum· ul' exaudibilis ei·
ul' ibidē ꝑdicō· ul' ibidē exaudi
ao eius G amuhel': noiat' deo·
ul' postulatus acco· ul' audiens
deum· ul' exaudiao dei G amn':
audiens eos ul' noiatus· ul' noia
tio eor' G amus: noīus· ul' ex
dibilis G amulath: nomiat' nū·
ul' exaudiao mea·
G an: dormiens ul' dauu': ul'
habundans· ul' egrediens G ana
ballath habundans uin' compe
ul' egressa de uoiao peccatoris·
G anabia: dormiens dnō· ul' egilo
dnī· ul' habundās dnō· ul' scātas·
G anam: dormiens dnō· ul' egre
diens gracia· ul' habundans dnī·
ul' scātas gratificans· G anajm:
comuns dnō dns eis· ul' egredies
gra eor· ul' habundans dnans
eis· ul' sānitas gratificacionis eor'
G andic' habundans ꝑnuncio
ul' egressio ꝑnunciatus G anur:
dis luīs· ul' dis lucīe· ul' leuās
nonitatem: ul' nonitate attolles·
G apan: speculator ul' labiū eius
iudicii supius ul' barbe superius·
iudicij G ara: pnceps· ul' cerbo
ul' uelamē angustie· G area:
silū· G argballa: pnapatus ha
benta· ul' carbonū de uoiacōes
G arabal: pncipes patrū dnī· ul'
pncipat' dnī patrū G arad: de
scendens ul' descensio· ul' descendo·
ul' descenderet G arapha: incen
dens· ul' incendiū G arathe: prin
ceps fīm· ul' uelamē fractū· ul'
ul' cerbo suscipiens· ul' agustia uite·

fultura

S arra: pũceps mea · ul' carbo mis · ul' uelam meum ul' angustia mã · S arrad: princeps fuus · ul' pũcipãs dominus · ul' uelamẽ dominans ul' angustia domini S arraas: pũceps domini · ul' pũcipans dñs · ul' uelamen dominans · ul' angst domini S arraes: pũcipes ẽ angustiaa · ul' carbones l' uelata · S arar: porta ul' cantator ul' ca talena · ul' cantor mouens S arrum: porte eox ul' cantantes eis · ul' cantalene eorum ul' cantores intrãtes ad eos S arrsu: pũceps tribulator · ul' pũceps tribulat' ul' pũceps tribulacionis · ul' pũcipatus tribulacio S arrsar: pũceps fuus · ul' elatio angustie · ul' princeps tribulacionis S arrch: uincens ul' lepã · ul' ebulacio l' mor bus · ul' uincens uenũ · ul' lepra ei' ul' tribulans eos · ul' morbi insanabilis ei S arrchan: lepã donans · ul' uictoria gratie ul' tribulans eos · ul' morbi eox aduenies S arratsar: uincens duricem · ul' lepra duri cies · ul' insanabilẽ morbũ tollen' ul' tribulacio fractura suscitans S arrach: lepra mea · ul' ebulans me ul' uictor mis · ul' morbis insanabilis tuchi S arba: lepra ul' morbus insanabil' mi S arri: princeps pulchritudis · ul' pũcipatus pul chritudo S arras: pũceps tollens · ul' carbo sustollens · ul' uelamen factum · ul' angustia plasmacois S arrbias: princeps dominu · l' an gustians eo' S ared: descendẽs uel descensio ul' descend' ul' descendẽs · S arrdute: descendentes · ul' descen siones · ul' descendunt · ul' descẽdẽm · S arrda: descensio ei' · ul' descẽdes ei S arrdatha: descendens tempe ul' descensio peccatorus S arrma: princeps sibilans · pũceps linguos' S arron: pũceps mouens · ul' ar bo inutil' · ul' uelamẽ ẽctum · uel angustia iniquitatis S arrphar: un censa ul' incendiũ · ul' tribulacio panis · ul' panis angustia nomẽ ex ebreo i sitio spõsiti S arsar: pũceps ul' angustiatus S arrs: pũceps ingulans · ul' pũceps s' ans elacionẽ angustia S arrch uincens · ul' lepra · ul' tribulo: ul' requie pũcipatus S arphã: pũceps · incendens · ul' carbo l' cendi S argan · pũceps ortu · l' pũceps iugulu · ul' princeps p pagines S argon: idem S argi: trim ul' pagines · ul' p · ramus z S arras: p · dñi ul' pũcipans dñi S arym: ordeũ ul' abas' ul' pũcipatus · ul' augustia eox S arror: p · mouens · l' carbo: inutil' · ul' uelamẽ ẽctum · l' an gustia iniquitatis S arch: uel que · ul' p · reliquie · S arrem: p · mõis eox · ul' cantans eis: canticum tristicie S arou: can tans ẽctũ · ul' pũ · mõis S arra: pũ · ẽctum · ul' capitalis ẽctũ · ul' pũ · mõis ei' · ul' cantilenes ẽctũ ei' S arrure: pũcipes mo uentes · ul' cantãtes ẽctum S a ror: iudus' · ul' iudicium · uel angustians · ul' coangustiacio S a rou: p · monitũ · ul' p · luxum · ul' angustias pelles · ul' uela mẽ ingaudie S arsachar: p · cadauis · ul' pũ · runc · ul' pũ · nũciũ · ul' pũ · catenatũ · S a chan: pũ · denolutor ul' pũ · co angustator · ul' ebulans eos · ul' coangustiacio eox S achaz: pũ · demonior ei' · ul' pũceps · coangustator ei' · ul' ebulans eos · ul' coangustiacio ei' S a ruch: ul' corrigia · ul' dependẽs ul' p'cepto · S arruna: uinetũ ul' uindẽ · ul' angustians · ul' augustia ·

S alaa: seruax' · ul' iogenus · S alabastr': seruax' infans · ul' longeuitas angustiata S a sagia: rob' robõ · ul' iogenitus

fortitudinis ℭ alau: senau⁹ meus
ul' longeuitas mea ℭ alon: tui
tas · ul' opidum ℭ alouthamar-
cauitas palmaꝝ · ul' ciuitas · a
ingressuum · ul' urbs ꝛmutan
cau ul' opidum ꝛmutator · ℭ
ℭ achaym: libri · ul' libri · hyſ
toria eor ul' hyſtoue eor ℭ achā
ꝛnus · ul' aduersari · ul' ſūſtinet
or · ul' ꝓuaricator ℭ achana · ſic
greſſus · ul' ſtrus factuꝝ · ul' ad u
ſan⁹ plsmacoꝝ ℭ av.
digna ul' dignitas · ul' eleuata ꝛ
eleuacio ℭ autee: cantiones
ul' cantilene ℭ ave: digna ꝛ
eleuata · ul' dignitas eius · ul'
eleuacio eius ℭ aupha: ſpecu
tor · ul' ſpeculacio · ul' ſup effu
ſus · aut ſup effuſio ℭ aulpe
cto · ul' expecto ul' abutentes ·
ul' abuſiuꝰ eor ℭ aute: peti
tes · ul' expectu · ul' abutentes
ul' abuſiu eor ℭ aulus: ſcp
tacio reſpiracio · ul' tenptōis
ſecuritas · ul' abutens conſilio ·
ul' expectacio feſtiuacois ℭ av
va: dignitas magiſtri · ul' eleua
cio magiſtri ei⁹ ℭ achaca: pro
pago · ul' chabuachim ℭ cauoch
mercēs · ul' incedens acceptio ℭ a
pauita · accinctio · ul' expedicio
ℭ apani: accincti · ul' expedita
ℭ parchia: accio bona · ul' ex
pedicio illuminacois ℭ parchate
accincti bone: ul' expedite ul'
luminati ℭ tachim: factens ꝛ
cantilenas · ul' factor cantile
nar eor ℭ chaam: uide ℭ tar
buzamini · uidet ꝛtemptor ſ
cie mee · ul' ſpeculator ſcie
reſpiracio grām mēa ·
ℭ ebs: ſtatio ul' eloquencia ·
ℭ ebalte: uallans ul' gyrans
ℭ ebalthanus: uallat⁹ ul' cinc
ℭ ebe: ſtatio ul' eloquencia ℭ
ℭ ebedia: ſtans ſeruans omni
ul' ſeruacio dñi ℭ ebedia ſ
dño
ſignis ſeruans dñm · ul' ſeruacio
dñi ℭ ebedia: ſtans domino ·
ul' eloquia dñi · ℭ ebenias ſtā
tuꝰ dominꝰ · ul' ſtatio tuꝰ dñi
ℭ ebeon: ſtat meriens · ul' ſta
cio tolens tolens · ul' ſtat tuꝰ
tatis · ul' eloquia tuꝰ ℭ ebe
thea: ſtans ſuptor ul' eloquen
cia pauide ℭ ebis: ſtans dñs
ul' ſtans dño ul' lectans dominū
ul' lector dñi ℭ ebithel: ſtans dō.
ul' ſtans dominꝰ ul' lectans dñm
ℭ ebima: ſtans pulcher · ul'
ſtacio pulchritudinis ℭ ebozu.
ul' ſebou · dāma · ul' capreꝰ ul'
caprea eor ℭ ebochet. ſpicer
ul' ſtatuacio · ℭ ebulel ꝛcūſtod
ad deū · ul' reſtituꝰ ad dñm deū
ℭ echar: byſſus ul' aluꝰ ℭ echar:
rans ul' ꝛpago ℭ echbet. ſpecu
ul' ſpeculacio ℭ echem: laboꝝs
ul' humiliꝰ ℭ echémite: humili.
ul' laboriosi ℭ echemas: uanꝰ
omniꝰ ul' uanitas dñi ℭ echema:
dem · ℭ echem: uanꝰ ul' uanie
tas · ℭ echas · idem · ℭ echel: va
riꝰ deꝰ ul' uarietas dei ℭ echoa
noth: thabuacla filiaꝝ · ul' vnū
cio filias ℭ echri: ebetas · ul' ta
bernaculū ℭ echroua: ebetas ne
rens ul' tabuaclū ℭ echa: ſtime
ul' cal'du · ul' turbul · ul' punctō
nes ℭ echri: ſanctus · ul' ſanctus:
ul' inſultus · ul' inſanus ℭ edō:
eleuans ul' eleuacio ul' elatio ·
ℭ eda: abana ul' ex latē
ℭ edada: abana teſtium ·
ul' ex latere ſeruitutis ℭ edecha.
iuſtus ul' iuſtificatio ℭ echdechc.
iuſtificatus eū · ul' iuſtificatio ei⁹
ℭ edechias: iuſtus tonum · ſ iuſti
ficatus dñm ℭ edeur: abana ips.
ul' ex latē luminis ℭ edi: aban⁹
meum · ul' latē meū ℭ edy: a
barium meū nū ul' ex latē mō
ℭ edym: ſalue ul' amaritudo
ul' nem⁹ ul' amenitas nemoꝝ ·

ſtatio-nem

G eduuy: cbarum festinantes
ul' exlate ysilantes G edmuhel:
ex late eo. ul' abarum q' e a eo
G eddo: abarum festinum l' ex
lateve cuentes G edmch: de eo
ul' deor' G edmchi: de' meum.
ul' deor' mchi G educha: testi
muum ul' testificaco.
G ephana: humilis. ul' capcis.
ul' atterens eos. ul' attenco eor
G ephamach: atterens mortem.
ul' humilians mortuos. ul' labi
um mortis. ul' mdiciu mortuo
rum G epham: speculago. ul' a
quilonaris G epha: ubi ul' lutu
ul' lubricus ul' lutulentus G ephar:
ephalum: lub' psalmor' ul' uolum.
ymnor' G epharnajim: lub' ipi
ul' luteve ipe. ul' lubrij eor' l' ipi
lutum eor' G ephar: iudicans l'
iudicaco G ephara: iudicans eu'
ul' diudicaco eius G epharae:
iudicans domin'. ul' iudicaco
dñi G ephala: humul'. ul' cape
stris. ul' uall'. ul' planicie G e
phar: libi ul' lutere. ul' decus ul'
pulchritudo G epher: iudiciu. ul'
diudicaco G epses: speculatus. l'
egrediens G ephi: spiculator' uel
unipes G ephma: aquilo. ul' a
quilonaris ul' temptans eos ul'
tempcaco eor' G ephon: cydies
ul' absconditi. ul' egrediens os me
ous. ul' egredieus os eius G e
pho: speculator ul' bipes G ephon:
specla. ul' aquilo. ul' specliu. ul'
archanum. G ephoute: specla.
ul' archanu. ul' aquilonaris spe
culatores G ephor: aius ul' specl'
ul' adhereus ul' placens G epho
za: aius ei'. ul' speculans eum.
ul' placens adhesit. ul' helcaco
placaui. G ephrey: places sig'.
ul' adhereus subditus G ephsan:
speculator. ul' archanu responsus
G ephu: specliu. ul' bipes. uel
unipes G ephutan: ne atteres

naues. ul' attenco nauiu' adum
brius ultionem. ul' obumbraco
ultione.
G egar: calid'. ul' munerat' G e
gyut: spine. ul' tribuli. ul' pugens
eos. ul' punctiones eor' G egon:
loquaco murmurans. ul' loquela
tuitus G egor: minor ul' puulus l'
talens ul' meridiana G egub: spi
na puula. ul' loquela iniuat' G e
guch: minor ul' puulus. ul' tales
ul' meridianus.
G ehin: errans. ul' erauntes G e
hiw: vir'. ul' uliu'. ul' yfud'. ul'
pilos' G ehiva: yfudea. ul' yliua.
ul' horribil' ul' pilosa.
G ela: petra. ul' umbraculu. ul'
diminutus eius ul' humilis eius
ul' semp. ul' infinem ul' semper
nus. ul' insempiternu G elada:
talleus sibimet ul' temptaco.
ambulantis G ella: petra. ul'
umbra eius G ellay: petra G
mea. ul' umbraculu meu G ella
te: petens dñm. ul' sempiter.
ul' diminutens eos. ul' umbracla
eor' G elam: mundi ul' latus a
latere ei' latitudine ul' petra.
ul' semp'nitas ul' obumbrans
eos ul' humilis eor' G elcha: re
mus ul' plaga. ul' plaga suspen'.
ul' paalticus erubescens G elcbm.
petens filios ul' umbraculu eor'.
filior' G elech: petens ul' diminu
tens. ul' umbraculu. l' semper
nitas G elecha: tempcaco in
ueus. ul' temptaco ablatus.
ul' obumbrans eos. ul' sempiternus
ei' G elech: petens ul' diminue.
ul' umbracu l' sempiternus G el
leui: paalticus ul' paat'. ul' pa
alticaco G ellemite: paaltici ul'
placati. ul' paalticantes G ellemav:
redditus dñi est. G ellemiah: re
redditio dñi. ul' reddicio dñi G el
leui: temptaco respiciens eum
migraciones. ul' tui. tes. tepidem.

Helecha petes dñm l
umbraculu dñi

S elles: petas ul' paaficas S el
lechar: ferueer mulaus · ul' pe
cao ferorianas S ellehus: exes
aduocar? · ul' exens aduocato
ul' collens semet ipsis ituenis
expuitum S elym: mulpes ·
ul' collens · ul' a mullio · l' dum
lio S elma: seusis ul' p secao
S elmay: seusus mis ul' pfec
mea S elmou: pax ul' seusus
ul' fonas ymago · ul' ucuas ob
umbiacio S elo: ue ei · ul' di
millio ei? · ul' petens eum S e
lom: anulsio ul' dmullio · ul'
cullacus S ellum: paaficas ·
ul' pacao? · ul' paaficans · ul'
paaficacio ·

S em: audiens ul' nomiatus
ul' famosus ul' famosa audiao:
S emus: nom audi · ul' famos
ul' famosa audiao · S emuas
nom auditum ei · ul' famosa
audiao dm S amanoth: nom
humile ul' nom hiulicatus · ul'
nom auditi · ul' nomiato dm
S emeare: nom ostium · ul'
audiao bonitas S emath:
nomen ul' audiao pedus S e
macher: nosat pec · ul' exau
dm temporalis S emdahe: nom
latum · ul' nom auditum · ul'
nois audiao · ul' nois sca S e
me: audiens ul' audiao · l' ti
ul' noiato S emcher: no? fortis
ul' exaudiao quiei S emedah:
nom pdicatus · ul' dm pdicato ·
ul' nomie audiacis · ul' dnem
exaudiao S emegar: i adus
ua · ul' ibi colou? · ul' audiao
aduenie · ul' ii aduene S emei
audi me l' nom meu · l' audi
ma S emeias: audiens dmm
ul' nomiato dno S emeiaa: na
nosato? ni · l' exaudiaoies mi
S emel · sol · ul' ydolu · et no
ip yos nom inebreis uoluntl
qi e ma latu? sit a filiitudine.

vnde r simulat' diauo? ipa ydola
qi simulat'. S emeluas: ydolu
dm · ul' sol dne? S emer: nom
amare · ul' exaudiao amantes
dnus S emeiras: suiet? dno ·
ul' custodies dm S emeiron: ue
pa dolous · ul' tra mulia me
reuau · ul' nom magn dolen
tis ul' audies magnm tutele.
S emes: sol ul' fons sol · l' mun
datu hule l' hiliis S emi ii.
audiam m l' famosa exaudio
mea S emida: no? me? sacu.
l' nom meu audiau · l' nom me?
audio · ul' ii meu sca S emu
dahe · ut s. S emudace: nois
ma sata · l' nois ma audita · l' audi
meas audiaones · ul' noi? moz
sare S emi: neps ul' tra limo
sa · ul' inaltu · ul' tra i altra S e
miramoth: nom meu ultens:
mortem · ul' audiao me ulio
mortis · S emoth: nom mortu?
ul' audiao mortis S emulya:
noiao? ul' exaudibilis S emuhe
lar: blasphem? · ul' blasphemia ·
S emoth: nois ul' additiones ·
l' nom ligni · l' exaudita respon
sio S emuam: audies nom ex
celsum · l' famosa audio exaltois
S emuntuce: audientes nos
excelsa · l' famose audiaones
exaudiaonis S emi: nome
laceltens · ul' audio? amaitudis ·
S emuon: nom ei? · l' audio ei?
ul' custos udio · l' uliosis custodi
S emeiando: ii amare ebtuce ·
l' audies amax more · l' custos
amei mois · ul' custodies me
rem amaitudis · S enstey: au
dens ii · salutis · l' famosa au
diao saluatoris · S ebi: sol ul'
mes · ul' illuiao mea · p?

S en: dentes ul' y abundancia ·
ul' sinuulus · ul' amphora cep
tacois · S ena: tolle ul' angtia ·
ul' dis ei? · l' hiliidanca ei? S ena:

tollens eum ul' angustia ei⁹. ul' sup nullu' ei⁹. ul' amphora tēp tationis ei⁹. ℣ enna: uoluntas ul' mandatū ul' uoluntas mā data. ul' mea uo[ra]s ℣ ennaab: uoluntas patris. ul' mandatuz patruum. ul' uoluntas mandatū pr̄ū. mea uoluntatis patris. ℣ ennaav: ferrū. ul' ferox eoz ul' excultio cenaculi. ul' tentus uacue fratis ℣ ennacherib: tollens celerita. ul' alleuians de tractōe ℣ ennā: ds qui ul' angustiens qlm. seu tollens eos ul' habundantias eoz ℣ enna ser: uoluntas diuinaz ul' mandatum uīrtutis ℣ ene: ds ei⁹ ul' angustians eum. ul' tollens eū. habundantia ei⁹ ℣ eneo: annabulum. ul' tinul⁹ ene sannes: tollens rubū ul' tēptationes ℣ ennum: uoluntas mandati eoz ul' mandatum voluntatis eoz ℣ enon: uō uidens ul' cultos nōis ℣ enspi: ur sol ul' illuiatō mā ℣ enu ug: tentes mouens. ul' amphora temptationis.

℣ eon: calor ul' calid⁹ ul' gñs q̄ non est. ul' gineu iuuale. ul' temptatio lacstens. ul' allouia uuual. ul' gineu tēptatum ul' germinatio tēptationis ℣ eo: calens ul' pluuł. ul' minor ul' meridian⁹ ℣ eorum: mino rans eoz. ul' caliditas eoz ℣

℣ ephi: spēdacer ul' uulpes ul' mouł ℣ ephinna: spēdin⁹ fratrum. ℣ ereph in: ardor. ul' ardendum. ℣ ul' ardentes. ul' incendentes ℣ ere: princeps omn̄. ul' angelus dn̄i. ℣ eredias: princeps dn̄i. ul' angelus dn̄i ℣ ereles: princeps pīncipū. ul' angelus dn̄i principes ℣ ereth: princeps ul' leprea. ul' tribulatio. ul' an

gelus principatus ℣ ergi⁹: princeps uallis ul' princeps ortuł. ul' principatus humiliatū. ul' angustians ortum humiliatū. ℣ erum: princeps eis. ul' angustia eoz ℣ erui: princeps meroris. ul' celsus elatum. ul' carbo murmurationum angustiauit pfectū ℣ erua: unctiō ul' angustia. ℣ eruch: loru ul' corrigia. ul' deprehendens ℣ eruz: unct⁹ ul' unctū. ul' angustians ul' angustiat⁹ ℣ esa: temptatio. ul' fortunat⁹ ul' longeuus. ul' egredies ℣ esac: manu⁹. ul' bellus. ul' manu⁹ facta. ul' fact⁹ bellimus ℣ esay: egrediens ū ul' lōgeuitas mea. ul' temptatio mea. ℣ esamay: temptatio uirgens. ul' egressio accentus ℣ esau: tempō tonu. ul' egressio gre. ℣ esbau: ebulatio uemens. ul' ebul. ebullitionis ℣ esb esar: ebulatio. ul' turbat⁹. ul' ebullās ul' egredies ℣ esima: egressio mortificationis. ul' egressum est os tuum ℣ esiou: ētis eis. ul' egressum est turbat.

℣ esh: posuit ul' posse. ℣ ul' posuit. ul' reluxerit. ul' semen. ul' germen ul' gñe. ul' poculum. ℣ eshai: podiu lubatās. ul' gñe iugulie ℣ eshim: spine. ul' gñā. ul' positiones ℣ eshu: exactoris. ul' abstonsio mea. ul' duitens mag⁹. ul' duitatim meus. ℣ eshrai: magistris sequiels ul' reluxerit magistrum ℣ eshur: abstondit ul' duitens. ul' abstonsio ul' duidim ℣ esna: loqs. ul' tentoriū ul' multeda clamas ul' thabuach ℣ esne: loquentes ul' tentoria. ul' multeda clamates. ul' thabuacula. ℣ esnophegia: tentorior occursio. ul' thabuacloꝝ. solemnitas. ℣ esna: multeda hec. ul' tabuacu ipsum.

l' vmpes

⁊ tephanus corona ul' norma nr̃. ul' iudicans nos ul' speculator nr̃. ul' regula. ul' speclans ul' iaculator ⁊ tephana: corona. ul' norm̃ nr̃. ul' regula. ul' coronator ul' speclas ul' iaculator.

⁊ ia. tormentator ul' indigntor. l' tormentantes ul' indigentes ⁊ iaa. tormentas es. ul' indigentes es.

⁊ iaba: indigens pater. ul' tormentator pr̃s ⁊ iau: tormentas m̃. ul' indigentes tua ⁊ iam: sitis ul' sitiens. ul' tormentas es. ul' indigentes ul' eor ⁊ iba: vette ul' julio. ul' egrellus. ul' uenit egrellis ⁊ ibem: vettitudo dom. ul' julio gre ⁊ ibo'm: vecd' ul' julius. ul' egredies es l' julio eor ⁊ icha: ulanus. ul' ebetas ⁊ ichaty: ebuj. ul' ulsam ⁊ ichar: penitens. ul' penitentiat ul' pam'. ul' julio ul' bissus. ul' aluam ⁊ icelech: defecatio uoc' adducte. ul' adducat uocas defecate. ul' effundens scrtam. ul' effulio scrtary ⁊ ichse: mne v'. ul' hymi: ul' labor ul' labo rantes ⁊ ichor: ebus ul' ebetas eius ⁊ taleg': effundens scrtam'. ul' effulio scrtary ul' defecatas uocas adducte. ul' adducto ⁊ uocas defecate ⁊ itllis: ponde rosa. ul' laborosa ⁊ ichera': ebus ul' ebetas eius. ⁊ taly culer: ponderosi ul' laborosi.

⁊ ichima: hungerosa. ul' la borosa. ipa ech a v sichē ⁊ in lat ⁊ ingrecai sonū ututur ut sichima pronūciatur. ⁊ ichim: humosi ul' laborosi ⁊ ichimite: dom'. ⁊ icaou': pond' dolens ul' laborosa iniquitas ⁊ ida': pond' stily ul' labor pertinacis ⁊ ydom ⁊ jude' ode ul' tentes venatio. ul' tal' ul' tacens. l' tal uens ul' tacitas ⁊ idony: tal us ul' tacentes ul' saluantes l' tacituny ⁊ idon': uenatio ul' uenatio. ul' e' illam l' uocatio uiq tatis ⁊ idona: coronis eu l' ue uatio eius. ul' uiquens tham ea. ul' iniquitatis ⁊ idonia: ue ul' uisco. ul' ue uetonus ul' ue tual ⁊ idony: coronis. ul' ve natores uerbis ul' ue' inutile. ⁊ idrach: deus ul' dom'. ul' deus meum. ul' indigentia ⁊ ieules: iacentes. ul' tormentantes ul' in gentes. ul' indigentia ⁊ ieb': sup attollentia. ul' sup attolle ces. ⁊ ila: mullus ul' mullio. ⁊ ilam: mullo eis. ul' mullio eor ⁊ ilas: mulla plasmatio uel mullonē sultallens ⁊ illem: vecens ul' uonus ul' recenter ul' in portune ⁊ ilia: mullus muchi. ul' mullio mea ⁊ ilo' amullio. ul' ubi ē ipa. ul' a mullio. ul' tullata. ul' diminue tes. ul' dimullio ⁊ ilonite: a mulli. ul' ū ⁊ ipi. ul' uellentes ul' tullata l' diminentes ul' re stituta ⁊ iloa: mullo ul' mullio. ul' mullo ul' mullio ei'. ⁊ iloc'ib. q'ē. ⁊ iloam': mullus eis ul' mullio eor ⁊ ilom': tullentes. ul' auellens. ul' dimullio ul' re stituta ⁊ ilonice: tullentes. ul' auellentes. ul' dimulli ul' re stituta ⁊ iluam' mullo. uel mullio adse mutatem ⁊ imman: exaudiō. ul' exaudibil ⁊ ima eo': exaudit'. ul' exaudibilis ⁊ imach: mortificas l' mor tificatio. l' mortificat'. ul' qui mortuetur ⁊ imeon': audiens. l' exaudibil. l' exaudies uerbis. ul' non habitatio ⁊ imemite: exaudia ul' exaudibles. ul' ex audientes ethicam. l' nota hitatio rum ⁊ imeon': obediens. ul' obedientia. l' ponens tribulatz. ul' audiens uerbis ⁊ impalma: uocat oplatio ul' uocat nomen ⁊ imunih: loc' ul' loca. ⁊ in': tepido egredies. ul' egilio tepidis.

⁊ l' iudicas nos

ul' dentes · ul' dentū · ul' sup multū ·
ul' amphora temptacionis · l'rub'
ul' oḡium · ul' mandatum ul' e
grediens ⁊ mea : temptacio egre
dies ei ul' egressio temptacionis
eius · ul' dentes ei' · ul' dentū ei'
ul' sup multus ei' ul' amphora
temptacionis · ul' mensura ul'
mandatū ul' rubi ei' ul' egredies
eius ⁊ mea : temptacio egdies
michi · ul' egressio temptacionis
mee · ul' dentes mi ul' de ceium
meor · ul' sup multus mei ul'
amphora temptacionis mee ⁊ i
mea : habitatum mear · ul' mada
tum mei · ul' rubi placi
ul' odia ⁊ mea : egrediens l' od
ilius · ul' leuans me · ul' alle
uacio mea ⁊ magagna · doctina
ul' mistacus ⁊ michon : uictor
deo palma · ul' u · do dei ciph'
⁊ machen : laqueus ul' lacia
ul' cantans ⁊ yon : specia ul'
specim · ul' semen eius ul' ma
datū · ul' mutuū · l' scopis ul'
stoplacio specula ⁊ tor : g uul'
ul' turbulentus · ul' turbidus
ul' firmacio nouū ⁊ tor labēn
ath : g uul' candidat' ul' fir
mamentum nouū albedinis ⁊ m
aula ul' lebes · i · caldaria · ul'
aula ei' ul' lebes ei' ⁊ mah : ⁊
muri' ul' macia ⁊ machina :
muri' gaudij ul' macis letitie ·
⁊ mina : cantacio ul' cantica
ci' ⁊ mea : ara ul' humecta ul'
sublimus · ul' sublimitas ⁊ mi :
are ul' humecta humecti · ul'
sublimes erecti · ⁊ mophenilla :
alee sicla mali · ul' sublimitas
consilians assumpte ⁊ mehes :
tribulaciones · l' angustie ul' po
nes · ul' cadones · l' attracio
nes · furces accipiū dē applan
⁊ ta : temptacio mi · ul' loge ·
ul' farina · ⁊ ila : tep · ul' le
ul' egredicns · ul' longeuitas ei'
⁊ ilan : temptans me · l' tur

ne mea · ul' egredies michi · ul' ro
gantes eor ⁊ mea : equi ussio ·
ul' exclusio gaudij · ul' collens
recedencium · ul' cedentes gau
dentem ⁊ thieruhel : cantes dē ·
ul' benedicto dei ⁊ uiam : dig
tas ul' elatas ⁊ malia : ponde
rosa ul' laboriosa · ⁊ mehenles :
ponderosi ul' laboriosi ⁊ mhia :
culpes illuuiū ul' ceteruum
illuuiatum ⁊ mhe : mulpecule
illuuiate · ul' cabernacla illuuiata
⁊ mhopol' : mulpes illuuiata ei
mihi · ul' mulpecul' illuuiata ei
mcas ⁊ mhopolite : mulpedis
illuuiem · cuies ul' mulpecule
illuuiace eiusdē ⁊ myrna :
slumacō · cumentudinis · ul'
slumacō amaricans
⁊ myrnea : slumpnam ea
mandi mandudme · ul' a
mariō slumacus · ⁊ limyrne :
cantans cantici · ul' slumacō ·
eor ⁊ myrtuentes : cantantes
cc · cōs · eor · p?
⁊ oa : saluans eū ul' locuto ei'
⁊ oai : pusill' ul' pusillam ei
mus · ul' pusillus · l' pusillan
mitas ⁊ obe : serua secans ·
ul' mandatū ei ea ⁊ obah : cō
itens ul' sulis ⁊ obaba : cō
itens eū ul' sulis ei' ⁊ obai :
simplex ul' columbin' l' cōi
tens te · ul' sulis tua ⁊ obai :
serua mā secans · ul' mada
tum mei mea ⁊ obal : spi
ca ul' uectes · ad pocandum ·
ul' uana uetustas · ul' uani
tas vetustatis ⁊ obi : serua
secans me · ul' madatū me'
tu me ⁊ obuas : sedens · ul'
sedes · ul' rectens ul' dimitto
⁊ obedy : uectens · ul' sulis ·
⁊ obedya : sulio mā ul' secu
dum meū · ul' uectens ul
tem · ul' sitiens deuorantē ·
⁊ ocha : vanū · ul' magō ⁊ oc
ath' : vanū ul' magines ⁊ ocha :

ranū · ul' hūilitas ul' vmbraculū ·
ul' tabernaculū ℌ ochot : tentoria
ul' tabernacula · ul' ranū ul' hūilita
tes ℌ ochot nobenoch : tentoria
filij respondentis · ul' tabernacula
filij tempal' ℌ odad : excludēs ·
ul' lac' ālacē · non altitudine ·
l' archanū l' exclusio ℌ odada :
lat' ei' · l' excludens eū · l' archa/
nū ei' · l' exclusio ei' · ℌ odi : lat'
meū · ul' archanū meū · l' exclu
sit me · l' exclusio mea · ℌ oddaiō ·
ℌ odomia : pastus silens · l' ded
nacō eor · l' fulua l' stil' · l' excita
ul' pecus silens ℌ odomite : p
alciocs sileuit · l' dednacones
eor · ul' fulua ul' stiles l' cer
l' pecagones eor · l' expīcatus ·
eor ℌ ooen : idem · ℌ oenu :
giu' · l' expīcatio eor · ℌ oene :
giu' ei' · ul' expīcata eū · l' exp
tans ~~eum~~ eos ℌ oer : expīcans
ul' expīcatio · ul' gyrans · ul' c
cundacō ℌ ophach : irreat' · ul'
cuscat' · ul' irrecens · l' cuscatio
ℌ ophar : speciū meū l' specta
tor me' ℌ ophim : aterens · ul'
attritio ul' mutabilitā · l' obūbratio ·
ℌ ophev : specians eū l' specie
dissipatio · ul' dissipens specula
torem · ul' speculatore uidebo ℌ o
pher : lib' ul' narratō ℌ ophera :
narrans eum · l' lib' ei' ℌ ophe
rech : lib' uite · ul' narratō pa
uonis ℌ ophim : speculans eos ·
l' spectator eor ℌ ophonias : spe
culum dñi · l' cognitor archanor
dei · l' absconditū dñi · l' absconditi
dñi · l' specians dñi · l' specta
tor dñi ℌ oleentes : auellens l'
dimittens ul' auulsio ul' dimis
sio ℌ olomuth : tempestatō respi
cens tūlingua eōrū · l' tūs · re
spiciens tempestatonū ℌ omer :
cultos · l' custodies ul' custodito
ℌ omonas : cultos dñi l' custodie'
comunū ℌ onphophaneth : sal
uator mundi · ul' abscondituor re
ptor ℌ on : pupilla ul' sedes · ul'
cocc' · ul' coccinum ℌ ona : pu
pilla ei' · ul' sedes ei · ul' cocc' ei'.
ul' coccinū ei' · ℌ onam : pec' eor ·
ul' dentes eor · ul' coccinū · l' sch
silentes eis · ul' pectora eor ℌ o :
pec' meū · ul' dentes ℌ oni : pu
pilla mea · ul' sedes mā · l' cocc' mis ·
ul' coccinū meū ℌ onym : pupil
la eor · l' sedes eis · l' cocc' eor · ul'
coccinū eor ℌ oon : ciuitas · ul'
oppidū ℌ oonchamis : ciuitas ē
egypti ul' oppidum mādantis ·
ℌ oor : pecora pusilla · l' p. forus
pusillanimis · ul' manu plasmat'.
ul' angustiat' foraō · ℌ oorā :
pec' pusilla dñi · l' manu plasmat'.
ℌ ophym : lib' iudicū · ul' liber
iudicantiū ℌ or : plasmat' · ul' an
gustiat' · ul' pec' · ul' forus · l' me
diocriter ul' arct' ℌ oraith : hol
tes eius · ul' holocaustū tuor l' ignis
l' tuor ul' bellatoū ℌ or ℌ orech :
bonus ul' optimus · ul' electus · l' eligens
bona optima ℌ orech : bonus l' op
timus unus · ul' unicus · ul' electi
us ul' unicus electionis ℌ ori :
pec' mea · ul' robur meū · ul' plas
mat' michi · ℌ orym : hordeum ·
ul' abarū · ul' roborans eos · ul'
plasmatō eor · ℌ osi : pr' saluās
discipulos · ul' narrans discipule ℌ os
tenens saluans eos · ul' saluans
tpr · ul' gaudij dator · l' gaudium
da michi ℌ osee : saluās discipu
l' saluans uterque ℌ oshea : sa
ciens · ul' excludo ℌ oth ay : ex
cidium · ul' excludo meū · ul' exclusio mea ℌ o
thelthel : cōtinens signū l' tradi
tionis ℌ othnes : archeus · ul' ex
cludēs ℌ ouel : faciens cauteles ·
ul' pontifex disputantes ·

S vr: saluator ul' salus S vaa: salus eius · ul' saluens eū S vaa: saluans eum · ul' saluator eū S val: videns · l' saluans ul' salus · l' consilio S vav: saluator iustatans · ul' saluationis ugulus S vba: videns ul' meum · ul' videns ul' visus S vbach: fructetum · ul' videlium S vbachal: fructetum meū ul' videlio mea S vbahel: visus eo · ul' meum deo S vbbochal: irracus ul' irreat? ul' meum meū · ul' visio mea S vbbal: excelsus · ul' sublimatas S vbna: sedens · ul' residens · l' sedes ul' residio S vbnam: sedens eo ul' residio eor S vbuhel: visus deo · ul' meum deo S vbchva: obumbus eū · ul' thabnacul' eo S vbdi: archanū meū · l' latere meo S ve: loquis ul' locuto · ul' cantens · l' cantalena S vph: rubrum · ul' ephus · ul' speclin · ul' effusio S vpha: eph'a · l' rubrum ea · ul' effundens eū ul' effusio S vpham: atterens · ul' attrito · ul' obumbdin l' obubdo S vphamite: atterentes · l' attones · ul' obumbines · l' obubdā S uphan: atteno · l' effusio ul' obubdin l' obumbdo S vphaphin: atteno manes · ul' adum bradin volbor S vpherech: mentas utte ul' irreū paudis S vphin: unctō l' unctō l' effundens eos · ul' speclin eor S vphin: mentas l' irreū S vphā: saluās eos · ul' saluato eor S vphamite: saluantes eos · ul' saluationes eor S yr: loquis · l' locuto S yzh: pes lapis dur? ul' durates · S vnan: lapide? pp' ul' durata pli S vnamite: lapides pli · ul' durata pl'or S vnamuth: mortificata l' mortificato · ul' mortificata · ul' quicq mouetur · S vnamus: mutetur l' capiat ul' mortificat aut mortificatur S venem: coccinū ul' coccineū · l' dentes l' eleuato · tenuū · S vnem: lapide? odis · ul' durata fortis S vnu: pes mea · ul' lapis me? ul' durus michi · ul' durata mea · S vnde: pedes mee · ul' lapides mū · ul' dur michi ul' durate mee · S vr: murus ul' robur? ul' strues · ul' adiuuans · l' angusta ul' actuat ul' durato l' coartuata S vr: angustia mea ul' actuans me · ul' murus mis durete? ul' actuat · struccia mea robusta · S vrhel: actuans deus · ul' angustia dei · l' murus dei · ul' angusto deo · l' strues eum · ul' durato dei · S vrhelli: fortis mis ds · l' agnatus me de? · l' ds strues me l' diuo mea · S vrlada: fortis dns · ul' dentes mea ubera · ul' murus actus ul' durato angustie S vrladay: fortis mis do? · l' strue ata ubes mee? · ul' murus actus mee ul' durato angustie mee S vs: gaudiū l' letata S yla: leta ul' gaudis · ul' g? ul' le' S vlach: gaudens l' leto · aluato · l' gaudiū l' letata alu ay S vlachi: leo? l' gaudens · actus eor · ul' gaudiū eū ul' le tata aluay eor S vlan: gaudiū toni · ul' letata gre S vlamma: gaudiū gre · ul' letia responsionis · ul' ului l' gratia ul' obtatio ului · ul' obtatus e tam S vlammechanes: ului possidentes · ul' gre emulatoes ul' gaudiū toni ului · ul' letata gre emulatois S vli: gaudiū meū · ul' letata mea ul'

obtinuit equū · ul' obtinuit eq
tacionē & ulis : gaudiū uiri ul'
letacia assumpta · ul' reuicens
mudy · ul' reuisio mea & ulus :
gaudiū ysiy · ul' letacia eruāū
tis : ul' obtinuit equū · ul' ob
tinuit equitatiōm & uchala : in
dix · ul' radicat' & uchaim : radi
catus eis ul' radicacio eor & uchā
late : radicantes ul' radicans &
chale : pectin mixtū ul' spina
madida · ul' spina uuidis ul'
spinar madidacio & tur : fa
ciens ignē ul' augens incendiū :

t Taaphy :
paudr ul' sup ul' pauid'.
ul' supior & abath : bona ul' boi
tas & abeth : occidens · ul' inc
sticens · ul' occasio ul' mitticacio ·
t abehel : bonus ds ul' boitas
dei t abemeuhochen : occidites
ul' inclinantes ul' occasores ul'
interfectores t abitha : dāna ul'
appa t achos : silens ul' silēci'
t adde' : appendens super incipe
ul' appensio principis t aphah :
aduersus' puuli. ul' puul' ue
ruet t aphia : claudicas · ul'
claudicacio · ul' uitam uermi
tens · ul' uermilio uitte t aph
ue : i. arbor tualy · ul' ul' tym
panū adapicens . t ala : uos ul'
inrorans t alam : inrorans e
os ul' inrorans eor & alla : ag
ul' appensio t allam : appēdes
eos ul' ager eor & amath : pu
plecta · ul' pus plecti · ul' bāc
ylimatū · ul' ylimatio data t a
namech : ysolator · ul' ysolatus
ul' ysolans ul' ysolacio t aphih :
specim ul' specia ul' specīacio
ul' speculatio t arela : iudens
terebintū · ul' ulio arbuscule
t argal : explorator ul' explo
ratio · ul' secus iugū · ul' secū
iugi t arthan : superfluus · ul' e
longans ul' tuū tuēs dedit · ul' tuū
tuus dato & ar : signū · ul' subo'.
ul' signatus ul' liberator t racha
mudis : cogitans ultionē l' cogi
tatio ultionis .
t era' : adiungens · ul' adiūctio ·
ul' appositio ultionis t eruditus :
ager ul' placens terrore .
t y beri' : iudens ul' bonus · ul'
iudens eum · ul' bonitas eius
t ibiadis : iudex · ul' bonitas ul'
iudens testimoniū · ul' bonitas
testimonij t iphon' : genuit'
color ul' lactuca iniquitatis .
t ygus : uelox · ul' uelocitas t i
mons : ruminans · ul' pinguedo
ul' pinguis ul' ruminatio t y
mothy' : benedic' ul' benedicam ·
ul' benedicens · ul' benedictus .
t yram' : stuens eos ul' bo
natio eor t yrammites eor · ul'
boratio · nes eor t yr' : angit'
l' tribo ul' plasmatio ul' formatio .
t yrij : plasmati · ul' tribulati ·
ul' fortes ul' angustiati t iuo'
tacens · ul' tacitumitas · ul' tacē
tius · ul' silētiū t itus : quens ul'
bonus · ul' lutū ul' lutar' t iphe
na : iuuens · ul' reuicens ul' mit'
ul' reuisio t iphosa' : data · l' per
spicua · ul' date uices l' pspicue
attendens .
t ob : bon' l' bonitas t obias :
bon' dūs · l' boitas dūi · l' ductus
ad luctū · l' ysius ad uinūla t o
bis : bon' uir · ul' bona assumptio
t aphel : uitula · ul' cadens l' trā
tans · ul' inuens t opazion : boi
nou testamēti · ul' boi nouitat'
testamēti · t oade : cuncti · ul' cuncti'
ul' requies l' iacuit' t ophnius :
dissoluens l' dissolut' · l' dissoluens
chalinos · ul' dissoluens chalamos .
t obal' : duct' .
ad luctū · ul' ysius ad uinūla · ul'
releuans · ul' relax' l' relaxat' t ubal
chayn : duct' ad luctū laniatus ·
ul' ysius ad uinūla anglis uis · ul'

relcrens possessione · ul' rel' lamna/
cõm · ul' relas' possessiõu · ul' de
lers' adq̃licõu ·

℔ haamas' : dator indignacõnis
ul' bil' · ul' dic' indignacõne · ul'
bile · ul' data est bilis ei · ul' data/
ẽ indignacõ ℔ haaz' : dues de
no · ul' pauid' gra ℔ haas' : sup
ul' pauid' · ul' dues ul' supior ·
℔ haasiuer' : dues ul' dimic' · r
pauore sulcatans ul' supius ul'
gilans ℔ habee : bonus oculor · r
bene occidens · ul' bñ oculus · r
bona ocalio ℔ habeias : bonu'
ds' dñs · ul' bonitas dei dñi ℔ ha
bie : bona ulio dñi · ul' bone
uliones eor ℔ habitauer' : bona
tonantes · ul' bene gñficata ·
℔ habitans : bona tonans l' bo
nitas gñficacõnis ℔ habor : uen
as lux · ul' uenicns lumẽ · l' aduẽ
lumus · ul' luas accessio ℔ habe
mon' : bene sublimis · ul' bona
ggnacõ · ul' bonus aduidendum/
ul' bonitas uliones eor ℔ haca
lim : stacte appensio · ul' silencñ
eor ℔ hadal' : pñceps appendẽs
ul' pñcaps appensor · ul' pñceps
appens' · ul' priapis appensio ·
℔ haphu : claudicãs labijs uel
tympanũ apiẽs ℔ haphuas : sign
opcum ul' signa apco ul' scripens
os spcntis ul' sanũ os spcãu ·
℔ haphues : ubẽ ut ẽ · ℔ haphue
dclave' : tumias opitulum nomẽ ·
ul' mis opitia nom ℔ haphua :
tympanũ apiẽs ul' tympanu apco
℔ hay : pauor mis · ul' sugior mi ·
℔ aun : duo ul' bini ul' bina ℔ ha
la' : appendis ul' irrorãs ℔ ha
lamuge' : extipla · ul' [illegible]
pio · l' primus respdẽs · ab' · l' om
l' rñlis ei' ℔ halalla : appendẽs ·
factum ul' appensio placmacõnis
l' irrorans cauã ℔ halalay : ap
pendis pñapem l' appensio pñ
apis · l' irrorãs pñapem / l' pñapi-

rrecãs ℔ hale : appensio l' appen
dens ℔ hallum : psalmus ul' ymnus ·
ul' laudes · ul' laudacõnes ℔ hally
tacumu' : puella ẽ dñs surge · hy
rum ẽ nom ebreũ ℔ halmes' : sule'
ul' sula · ul' dependẽs ul' suspensio ·
℔ halmas' : sulo' mis · ul' sula mũ ·
ul' appendẽs me · l' suspensio mea ·
℔ hamar palma l' arbor · l' mu/
tans · ul' mutata ℔ hamu' : co
lumnes · ul' stirpũces · l' con
tempo' ul' sluggacõ ℔ hana : mis
ul' fidelitas · l' fidel' · l' sluggacõ
eor ℔ hanceas' : nutus l' defia
dens l' uectans l' fluctans · l' osti
macõ plastuacõis ℔ hanata' :
vectans explorantes odors ul' e
vectãs explorators alcensiones ·
℔ hannatei' : vectans explora
tores alcensiõis odoris ul' ℔ ha
nat tuta' : numeras opitulum
nomẽ · ul' mis opitiõa nom ℔ ha
nes : mis ul' delectãs · l' fidelis ei ·
l' cõlumãs eor ℔ hannu' : numẽs
mẽ ul' sluggacõ mea ℔ hans : hy
mnus · ul' responsio ul' responsio ·
℔ hanas : huil' ei · l' rñlis ei' ℔ ha
nach · rñdit ẽ · l' hñlucas adoc · l'
huil' mẽ · l' responsio tua ℔ hans
is : hñlians nix · l' respondens
allumpacõni ℔ hanat : huil' · ul'
rñlio · ul' hñlicas · ul' solo ℔ ha
nachsela : hñlicas dumsionis · ul'
solo peccatoris ℔ hanas' : hñlia
mandans · ul' mandans hñlicatez
ul' mandatũ hñlicans · l' ma · hñ
licatus ℔ hanchaminal' : rñlio
fidei' mihi · ul' huil' explorator
alcensionis mee ℔ hapla : specim
ul' indignacõis ℔ hpiar' : specim
vigilie · ul' indignacõne sulcatas
℔ hapsi indignans l' indignacõ ·
ul' sedes offendes · ul' sellis offen
dicli ℔ hara' : palcens · l' palcio ·
ul' explorator odoris · ul' explora
alcensiõis ℔ haracha : supflui ei' ·
l' elongans ab eo · l' supfluens eor · l'

elongatio eius ℈ haralym: ydola
ul' ymagines ul' aguie ul' ymag
inationes ℈ haranig: negligam
neq; longo ul' abigēs gram ℈ har
chachi: fluus ul' elongans l' sup
fluctas ul' elongatio ℈ hardema:
ul' grauis sopor ul' plenus sāpor
ul' grauitas sopois ul' plenitas
sopois ℈ hare: abactor ul' repulsor
ul' neq; ul' nequam ℈ hara: ne
quam ul' nequitie ul' abigētes
ul' repellentes ℈ harea: palēs
ul' pastio mea ul' exploratorum o
rum mū ul' exploratis alienā
us ℈ harelaira: ul' ry. pharz
℈ hares: exploratio gaudij ul'
exploratoz ul' gaudū abigens
ul' leuans ℈ harlis: exploratis
gaudū ul' expectans leuans l'
dissipans sperlin ul' dissipatio
speculi ℈ harsenides: exploratis
gaudū ul' ut s. plu ℈ harsym:
exploratio gaudij ul' dissipatio
speculi ℈ hasi: positus mi ul' po
sitio mea ℈ har: sluggnans ul' co
lumnas ul' sluggnatoz ul' sluggna.
℈ hyrtes: requies ul' latitudo:
℈ hyrtes: lati ul' requiescētes
℈ hyrtuach: lucens tono l' dis
soluto tonatois ℈ hyralcho: dis
soluens thalamos ul' dissoluto
thalamoz.
℈ hebaida: iusta ul' iusto ℈ he
bach: iustus tempo ul' iusto
peccatoris ℈ hebath: bonū ul'
bonitas ul' iustus deliquētes
ul' iusto pecoris ℈ hebel: stulti
ul' insipiens ℈ hebes: facta ma
ul' mea fuerunt ul' bon pauoz
ul' bonitas ℈ hebin: pales ma
ul' ous fecit ul' bonus mi ℈ he
bolloth: species palee ul' stultitias
grunationis ℈ hebboy: palee ul'
insultas ℈ hechel: statio appensio
ul' appensū ē in statera ℈ hecoc:
tuba cius ul' buccinator ℈ hechi:
tuba ul' buccina l' sdis l' pessulo
℈ hechuen: buccine ul' tube l' sol
ul' patentes ℈ hechuat: buccinis
deliquis ul' pessulo pecoris ℈ hechu
at: patens ul' pacta ul' pactis
eos ul' buccina eoz ℈ hecoz: pax
ul' ultrio ℈ heem: iudicamus
ul' stat' iudicet ℈ heglath: stillum
grauis ul' stillicidium actus lig
nationis intelligendi est alios trans
migrātis facens ℈ heglachphala
la: stillicidia cadentem pinnas
ul' stillicidio cadentis pinnis ℈ he
ben: statera iudex ul' statera mi
hi ℈ hebenite: statera mendacii
ul' sta. mendacium ℈ helabin:
dispi ul' dispergentes ul' dispsio ul'
dispsiones ℈ helame: aggr' alti
ul' rui fluuioz ℈ helalla: appen
dens pinnā ul' appendis pinnis
℈ helem: vos eoz ul' ager aquar
℈ helmelachelarsis aquarū dis
pgentiū solem ul' rui fluuiorū
dispgentes illuminatos ℈ helmon:
vos toni ul' tonatio requiescētis.
℈ heman: auste ul' affricus ℈ he
mana: auste ei ul' affricus ei ℈ he
ma: auste ul' affrice ul' austri uel
meridiem ℈ hemani: austeri mei
ul' affrice mihi ℈ hemanite: au
stral ul' affricem uel affricū nō ab
affrica ℈ hemna: uentilabis l' defec
cio ℈ hemor: sumina ul' sluggna
tiuarentibus ℈ hemora: sumina
ei ul' sluggnatio tumentis eius
℈ hemoures: sumptus ul' sluggn
nationes tumentis ℈ hena: calx ul'
donata ul' donationes ul' tuna eoz
℈ henath: castra fris ul' dona
tionū ℈ henath: sic ul' tumefa
ctum ℈ heneconeth: sedatā l' sedo
℈ heodas: laudās ul' laudatio
ul' signum ℈ ul' sursum portatus.
℈ eodai ul' ide ℈ heophel: iustus
ul' iustus ul' sursum ferens ℈ he
rach: perfin ul' elongat ℈ herephyn:
ydola ul' tenebre ul' ymā
gines ℈ herchat: obscurus ul'

subúlio ℈ herphala: sbúlione ca
tens · ul' explorata duulio ℈ her
phalei: exploratores duusi · ul'
subúlione cadentes ℈ hemath:
explorata redempcō · ul' explora
redempcōnis ℈ hersa: pulchra
ul' placens ul' stemplacō · l' com
placens ē ℈ hestam: posuit ul'
positio qē ℈ hsis: posita ul' de
posito ℈ hesbi: captiuans ul' ca
ptens ul' captās ul' súlio ℈ hes
bites: comitens ul' captiuator
ul' festus ad intelligendum ul' ad intelli
genciam festinatam ℈ heshon: fes
tinata intelligēcia · ul' festinus ad int
ligēdū ℈ hesbues: captiuās · l' cap
tiuator ul' captiuus ul' captiuitas
℈ hessalonica: festinans statuere
vnibm ℈ hessalonicenses: festi
nantes vnū statuere · ul' festi
nantes cordiam roborare ℈ he
thum: bom ul' exclusi · ul' sbtia
tes ul' timores ℈ hendas: laudās.
ul' laudans ul' signum capiens.
ul' captura signaculi ℈ hezer: ag
horid' ul' tuba tribul'.
℈ hagra: illūina · illūiē · l' illūiēs
ul' illuiacō ℈ hiathuren: illumi
nantes · ul' illuiatio ℈ hiabath: forum
ul' macellū ℈ hichon: medium
ul' dimidiatio ℈ hichamū: idē.
℈ hiaia: spes ul' desperatio ℈ hi
ma: hiulia l' rudenas ℈ hicon:
dilpgens meroē ul' dilpsio im
quitatis ℈ hiuueus: pinguis ul'
ruminans ℈ hiras: timens · ul'
rediens ul' timens ul' suspitans.
℈ hira: timens dō ul' rediens
dño ℈ hirphon: dissoluēs dolo
rem · ul' se timens inigitare ℈ hi
moch: dissoluēs · morte · ul' rede
ptio mortis.
℈ hob: oblatio · ul' vmbrositas:
℈ hobel: vmbra · l' oblatio · l' duct'
ad luctū · l' súl' ad vmbra ℈ ho
cmath: stridēs l' stridor ℈ hoche:
stridor dentis · ul' stridens oculus.
℈ hoaph: gehenna ul' tenebre.
l' latitudo ul' ampla pena stridor
℈ hophei: ops pudīm · ul' ops pro
tectis ul' as protegens ul' pro tecti
℈ hophel: os dei protegens · l' di p
tecti · ul' ops dei optim · ul' di pro
tecto ℈ hophsech: gehenna penois
ul' ampla pena tenebr' ℈ hogor
ma: aquelles ul' inept' · ul' ispiā
nicolat' · l' nicolat' annullio ℈ ho
la: coctum · l' umidū ℈ holath:
coctus sicus · l' rube' color tegule.
℈ hoalute: coctinei · l' rubicundi.
℈ hole: coctineū ul' rube' color
℈ holmay: ad mansiua reducēs · ul'
ad mē · reductio · ℈ holomay: id.
q' s. ℈ holomeyda: ad m · redu
tens · ul' ad m · reductā ℈ holoma
is: ad m · id q' s. ℈ holomaudes:
ad m · reducti · ul' ad m · reductes.
℈ holus: rotund' · l' rotūd' l' rotū
ditas ℈ homas: abyss' l' gemin'
grece aū dydim'. ℈ hapo: armas
ul' lacruo ℈ horath: lex l' pen
tateuci. ℈ hole: captās l' festi
nans ℈ hoch: error ul' armas ?
℈ hochi: error mis · l' armas mea.
℈ hou: amis ul' errans · l' errbe
eor · ul' armas eor ℈ hroade:
requiescens · ul' requietio ℈ hro
godes: lenta suauitas · ul' requiē
centes latrūcli.
℈ hubal: duct' ad luctū · l' súlus
ad vmbra · ul' delerēs ul' delert'
ul' delatus ℈ hubalchayim: duc
t' ad luctū lamentacionis · l' súlus
ad vmbra aquilacois ℈ hybal
chayim: delerens possessionem
ul' delerens lamentacōe · ul' de
lat' possessiom · l' eest' aqsitionem.
℈ hubin: delerens ul' delerēs
ul' vm mercēs · l' bona emtiua.

Vbil: festinans grue · ul' sallus
exultans V chocha: ignis:
mordēs l' dolor pstolationis V to
cha: mutin' l' debil' · l' festinās ul'

infirmitas eor ℣ phantē: infir
mi ul' debiles · ul' infirmantes · l'
infirmitates eor ℣ pur: infirmi ·
ul' infirmitas · ul' uitium herbo
sum ℣ l': tolens ul' perurens · ul'
dolor ul' feuectra ℣ lay: cruū ul'
palus · a palude · non apalo l' dolor
femoris ul' eo · bchy · ℣ lam: p'
ul' ante · ul' por · ul' ardor · ℣ r'
lumē ul' ignis · ul' incendiū ul' fe
uectra ℣ ray: lumē meū · l' ignis
mis · ul' incendiū meū ℣ rām: de
excelsis · ul' excelsum lumē l' ign's
eor ul' feuectra eor · ul' lucens
popul' · ul' ignē ppli · lucendens
ppli · ul' lumē tempale · l' apud
pedū ℣ rbanus: luce gaudens ·
ul' lucas gaudiū · ul' gaudes ignē
ul' gaudens incendio ℣ rei: lon
gitudo mea · ul' illuminator mis ul'
incendiū meum ℣ ri: lux mea ·
ul' ignis mis · ul' incendens me ·
ul' apud mā ℣ reas: lux mea · dei l'
ignis mis · ul' lumē meū dnī l' ig
ignis mis · ul' dominus incendiū
meū ℣ rchel: lucens deo · l' ignis
de · ul' aperiens deo ul' incendiū dei
℣ s: ysiuū ul' ysiuator ul' festi
nans ul' festinatio ℣ sam: ysi
lens populo · ul' ysiuū ppli · l' fes
tinans eos · ul' festinatio eorum
℣ sachi: ysiuante mihi · ul' fes
tinante me · ul' ysiuū meū l' fes
tinatio mea ℣ sachares: ysiuator
ul' festinans ℣ si: ysiuens mihi ·
ul' ysiuū meū · ul' festinās me
ul' festinatio mea ℣ sym: festi
nans eos · ul' ysiuū eor ℣ sin:
ysiuū · festinatio ul' festinans ysilio ·
ul' festinator ysiliy ℣ thay: dolor
ligni · ul' ysiuū errans · ℣ za: ce
siliū · ul' ysiuator · ℣ zal: ysiuū
ei ul' ysiuator eor Nūc. ū. Gb.
℣ aphs: finis ul' - p℣. 2 dnā.
testimonio ℣ aphsi: finis mis ul' de
finitio mea ℣ aphsius: finis ysiliy
ul' testimonii festinationē ℣ aphsi:
finis ysiliy mū · ul' testimonii dei eorum
meam ℣ agag: ipa uallis extruens
ul' ipa uallis extruens ℣ agechra:
lub' leuitarū · ul' lub' leuitarū ℣ a
gedab': lub' numerans · ul' lub' numē
℣ agzachya: ipe ducens duces hui.
ul' ipe festinator ℣ assem: finis te
stium · ul' testimoni' angustia ℣ assi:
finis signatus ul' testimonio ysimonio
nis ℣ ay: iset ul' ipa ul' ipe l' ille ·
℣ ethyth: finis uel · ul' testimonio de
clinationis ℣ vr: ures · ul' uruz ·
ul' provocatio ure · ul' adustio ardens;
provocans. Nc. Gb. p.z. capla.
Zaab: aurz · post · Sequ' a.
Zohruum · ul' aurz primissimum
aba: moues ul' mot' · ul' fluctu
ans · ul' fluctuatio ⁊ abab: flues
torris · ul' torris fluuij ⁊ mulgo tiao
nem vocant ⁊ abadam: fluens
torris mugil' · l' flu · tor · ylace ⁊ a
zaden: flux torrū ul' torris fluuij:
⁊ abadia: fluens torris dñi ul' tor
flu · dñi ⁊ azbay: motus meus l'
fluctuatio mei ⁊ abagu: moues tolerez
ul' fluctuatio inquietans ⁊ abadi:
mot' · deluctū · ul' tor · flu · pdo ⁊ aba
in': moues eos · l' fluctuatio eorū
⁊ abeb: ista ul' ysiuio · ul' iste ig
norantius ⁊ aber: mus · puteum ·
ul' fluctuatio fontis ⁊ abdi: flux
uehemens · ul' flux habundans ul'
fluens habundanter ⁊ abdias: flux
uehemens dñi · ul' fluens hūdanter
dominus ⁊ abdihel: flux uehemis
dei · ul' fluens hūdanter dño ⁊ abi
na: iste uenit respondens · ul' ista
uenit virilio ⁊ abid: fluens torris
ul' torris fluuij ⁊ abylon: flux
noctis · ul' uluurand ei · ul' ululi
liba · ul' habitatio eor · l' hit · loca
tudinis · ul' hit · pulchritudis ⁊ a
bulonite: flux noctū · ul' ululatū
dei eor ul' habitacio hic · l' habitacio
eor ul' habitatio fortitudinis · l' ha-

pulchritudinis ⁊ archan: ultor meus
ul' ultionis acquies ⁊ achaias:
memorans dñm. ul' auxilium dñi
⁊ acher: memorans ul' adiutor ũ.
ultus ingulans ul' ultionis' con
surgens ⁊ acheus: ultionatus
sellmans. ul' ultiens ultionatio
ul' ultus zelus ⁊ achur: medi.
ul' adiutorii ul' ultus ignens. ul'
ultionatus illuminans ⁊ adab:
ulte pacer. ul' ulta pascuntas ⁊ a
dabia: ulte pr dñi. ul' pr uias dñi.
⁊ aph: luminare. ul' illuminans
⁊ aphi: lum meum ul' illuminatio
mea ⁊ aphm: illuminans eos
ul' illuminatio eorum ⁊ ay: duc
te. ul' huc ul' alma. ul' formicatio
⁊ aym: ulta ul' het ⁊ ayth: duc
te huc. ul' formicatis ei. ul' alma:
eor ul' formicũ eor ⁊ almon: ⁊
sub umbra. ul' obumbrans ul' ob
umbrans. ul' obumbratio ⁊ am
ua: ulte fluens ul' fluxa ei ⁊ amb:
ulta lacessens. ul' ulte amaricans
⁊ amdi: fluxa uehemens. l' flu.
habundans ⁊ amua: ulte pau
per. ul' ulte illuminans ⁊ amra: ⁊
psallens. ul' cantatio eor ⁊ am
bai: psallens ũ l' cantatio mea.
⁊ amram: psallens eis. l' can
tatio eor ⁊ amrim: idẽ. ⁊ amo:
psallens magno. ul' cantatu magni
ul' ulte requietus ⁊ amoa: ulta re
quies ul' ulte requietus. ul' ulta
d motio ul' ulte repulit ⁊ amoc: ⁊
ama: oriens ul' orientalis ⁊ a
nad: pertendens. ul' alienus ul'
pelcentio ul' alienatus ⁊ anadaỹ:
pelcentio tui. ul' alienus ẏo
lat ⁊ anai: oriens mihi. l' orie
tal' mis ⁊ anayas: oriens dñi.
ul' orientalis dñi ⁊ anach: ori pti.
ul' orientalis peluquens ⁊ anda:
alienatus addo nalde ul' abalienatus
ab eo ⁊ ane: ortus e. ul' o
rientalis eth ulta ⁊ aned: delectes.
ul' abalienatus ⁊ anade: delec
tentes. ul' orientales ẽ ulta ⁊ a
nes: ortus factus. ul' orienta
l' plasmatio ⁊ anech: orientes pauor

ul' orientalis ⁊ anas: oriens duo
ul' orientalis dñi ⁊ anhan: ulte
humilis. ul' responsio ulte. ⁊ a
nia: unguis ul' unguentus ⁊ a
nadi: rotatus ul' rotatio ⁊ ana
nia: ros dñi ul' roratus dñi ⁊ a
hu: ovis. ul' ovinus. ⁊ azym:
hordeum ul' cibus ul' hordeinus ul'
cibulus ⁊ azanimi: que ẽ het
ach ul' ppter unitate. ul' accemp
pantes ul' acte ppter. p⁹ ⁊ c⁹
⁊ ch: lup⁹ ul' rapax. ℇ.
ul' devorans ul' devoratio ⁊ e
bad: fluens torrens ul' torrens flu
ens ⁊ ebedus: fluens torrens dñi.
ul' torrens fluens dñi ⁊ ebec:
victima ul' rapina. ul' hostia
ul' devoratio ⁊ ebeca: torrentis
ul' rotati. ul' fluens ulte ul' flu
ens ulta ⁊ eber: lup⁹ ingulans
ul' devorator velut vectoris ⁊
ebr: lup⁹ mis. ul' devoratio
mea ⁊ ebida: doris mee forti
tudo. ul' donatio mea delitiabi
lis ⁊ ebub: mulsa. ul' mulce
pli ⁊ ebul: hibitus ul' habitu
culum ⁊ ebulonites: habitatio
nis. ul' hibitatio inquietatis.
⁊ ech: memor mi. ul' memo
rans mea ⁊ echa: idẽ. ⁊ echã:
memorans eos. ul' memoratio
mea ⁊ echur: memorans luis.
ul' remoratio ignea ⁊ ephe
rema: hoc os audita. l' h⁹ ous
vilis ⁊ ei: ulte mis. ul' ulte mi.
⁊ elpha: os bovis. l' fluens l'
ambulans. ul' ovis fluvii ⁊ e
ma: ulte fluens ul' ulte flux⁹
ei ⁊ emeu: ulte amaricans.
ul' ulte acbans ⁊ eyram: am
bans eis. ul' cantatio eor. ul'
temp⁹ eor ordens ul' tempus
eor ostensio ⁊ eyri: psallens
mi. ul' cantatu mei. ul' il ba
lacessens. ul' ulte amaricans
⁊ eya: domoues. ul' domo
ul' ipe requietens ul' ipa re
quietio ⁊ eneb: domoues eos.
ul' domo eor. ul' ipe requietis
eis. ul' ipa requietio eor ⁊ eri

het

iste magr̄ d̄s · uel ista magr̄a d̄i ·
Zerimoth : iste timens mortē ·
uel iste metuēs altitudinē mor
tis Zesum : iste lapis · uel ista
duries Zeithaa : iste pauid⁹ ·
uel iste supior Zetham : iste a
mar⁹ · uel ista cōmutacio Ze
then : iste amēs · uel iste erronē⁹
Zethua : iste errans ei · uel ⁊
ista est amencia ei⁹ Zeu : iniq⁹ ·
eis · uel iniquitas Zemua : ini
quus eis uel iniquitas eorū ·
Zyph : florens uel g̃miās
Zyphey : florentes ·
uel g̃miantes Zipha : g̃men ·
uel illuīare Zyphay : g̃men
meū · uel illuminacio mea Zio :
est ductio uel oliua · Ziza :
horrendus uel terribilis ·
Zoara : Zo : iste uel ista ·
Zoara : minor uel paruula · uel
uincula constrīans uel cōstrīata
Zobadonias : fluens torrens
iniq⁹ do⁹ · uel fluens torris me
renti dn̄o Zocho : ꝓphia · uel
ꝓphacio Zoe : attrahens · uel
attractio Zohelech : tract⁹ uel
ꝓtrahens · uel tractum · uel ꝑtractio ·
Zohelech : idē · Zohech : iste ⁊
pauid⁹ uel iste iuuax Zolomy :
ꝑparantes aciem · uel iacie ꝑparati
Zoob : aurum · uel diuicie
Zoon : iste iniquus · uel iste
inutil⁹ Zoor : plasma · uel plas
mator uel iste apprehēdens uel
iste iracund⁹ Zoori : plasma
meum · uel plasmator mē · uel
iste apprehendens me · uel ē iracū
dus mi · Zorobabel : aliena
translacio · uel ortus in babilone ·
uel iste p̄nceps translacionis · uel
ē p̄nceps ꝯfusionis Zoromy :
que ē h aq̄ · uel q̄ sunt hee
cogitacōnes · uel ꝑparantes aciē ·
uel in acie ꝑparati ·
Zusichidis : ꝯsiliū uel ꝯsiliatr̄ ·
Zurim : ꝯsiliantes eos uel cō

siliatores eorum · ⁊ · ⁊ · ꝯ
Dn̄s dedit dn̄s abstulit sicut dn̄o

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

BIBLIA
SACRA

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

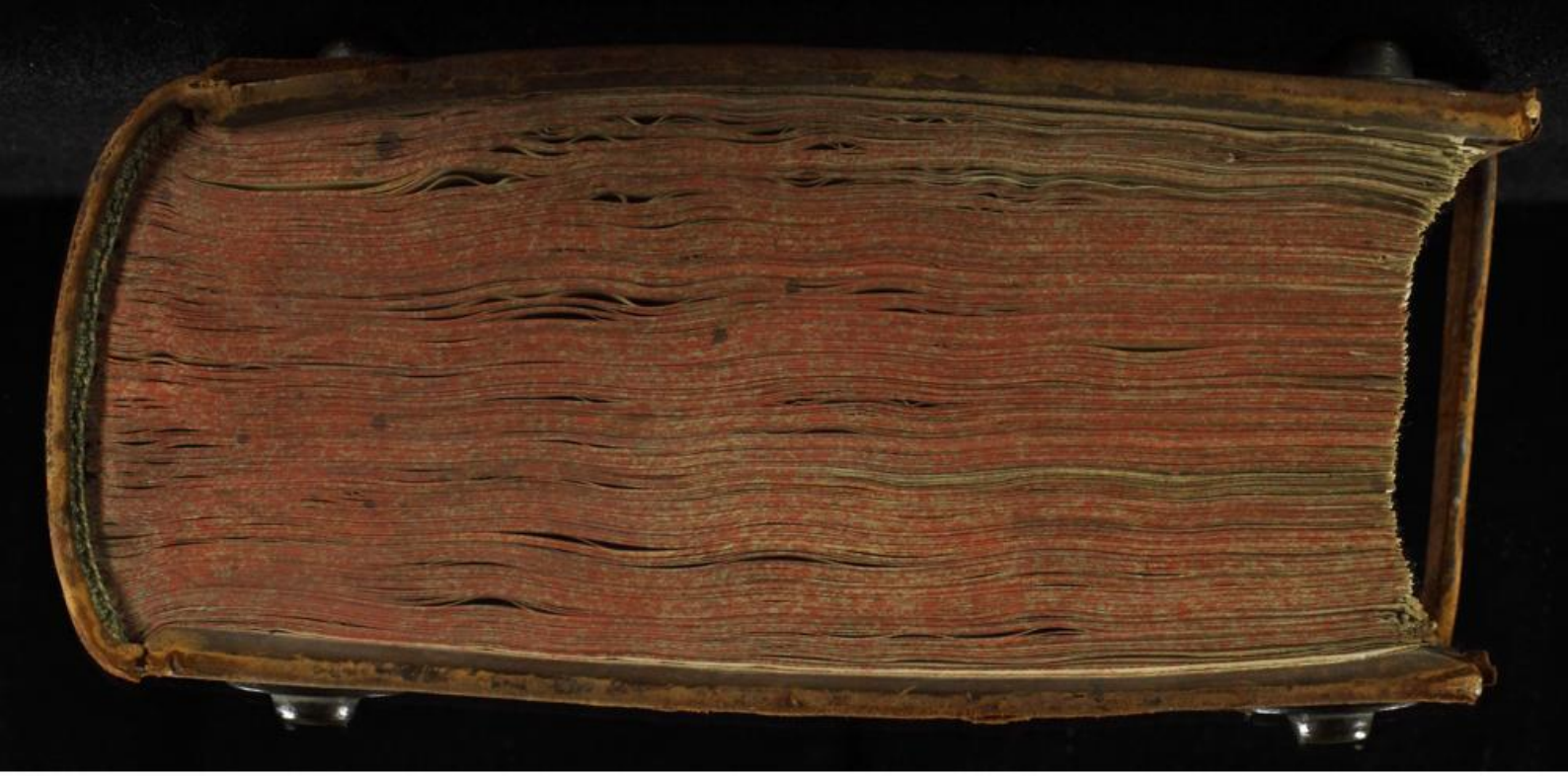

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN